

દીવાની કાયદાનો સંગ્રહ.

તેમાં

અને ૧૮૮૨ નો ૧૪ મો અક્ટેસ નવો દીવાની કાયદો તથા પુરાવાનો
આક્ટ તથા ૧૮૨૨ આક્ટ તથા બીજા દીવાની કોર્ટમાં
આમતા અમલવાના અને પરચુરસુ આક્ટો સહીત

તેમાં

દીવાની કાયદા તથા પુરાવાના આક્ટ ઉપર તથા ચુદતના
કાયદા ઉપર ટીકા મુદ્દાં.

૧૯૧૨

પુત્રાભીદાસ ગંગાદાસ દેસાઈ,

કાયદોદ્દેશ અને અમલવાદની રીફ્રીક્ટ કોર્ટના મદદીલ.

બુકસેલર કસતુર વીરચંદે

છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યો.

અમલવાદમાં

મામની હવેલીમાં પુનાઈડ જિલ્લા અને જનરલ એજન્સી કંપની

"લિમિટેડ" નાં તથા હિતચકુ પ્રેસમાં છાપ્યો.

સંવત ૧૯૩૬.

અને ૧૮૮૩.

(આ ગ્રંથના સર્વ તરફના સ્વામિત્વ હક પ્રસિદ્ધ કર્યાંએ રાખ્યા છે.)

પ્રસ્તાવના.

આ કાવદાનો સંગ્રહ કરવાનો વિચાર મી. ડી. ડ. કાનનભગીની કરેલા સંગ્રહ ઉપરથી મુશ્કેલી અને એમ બાબતું કે આવા સંગ્રહ ગુજરાતીમાં થાય તો ઈચ્છા નહીં જાણનારા એવા વકીલોને અને જે લોકોને કોરટ સાથે સંબંધ છે તેમને તથા બીજાને ઉપયોગી થઈ પડશે. આ સંગ્રહમાં વીશીએ કરીને દીવાની કાવદો (સન ૧૮૮૨ નો ૧૪ મો) તથા પુરાવાનો આકટ એ ઉપર દીકા બખી છે; તથા મુદતના કાવદો ઉપર પણ થોડી બધી દીકા બખી પરિશીદોમાં બાબુ પડતા ફેસલા બતાવ્યા છે. દીવાની કાવદાની દીકા બખતમાં મુખ્યત્વે કરીને આકટનકૂત સીવીલ પ્રોસીડીરકોડ તથા નોકસકૂત સીવીલ પ્રોસીડીરકોડ તથા મી. કાનનભગીની સન ૧૮૮૨ ના ૧૪ આકટ ઉપરની દીકાને ધણીજ ઉપયોગ કર્યો છે. પુરાવાનું આકટની દીકા બખતમાં નોકસકૂત પુરાવાના આકટ ઉપર ધણી આધાર રાખ્યો છે. મુદતના કાવદાની દીકા બખતમાં મી. મેટવાલ તથા મી. નોકસનાં પુસ્તકોનો ઉપયોગ કર્યો છે. આ સરવ ંદેશોનો હું આબાર માનવાની આ જગ્યાએ જરૂર પાડું. એમનાં કીમતી પુસ્તકોનો આધાર ન હોત તો ગુજરાતીમાં દીકા સહીત પુસ્તક બહાર પાડવું બાકું કશું થઈ પડત.

આ પુસ્તક જેમ અને તેમ જગદી લોકોની સેવામાં મુશ્કેલી ઈતેન્નરીથી તે બખતમાં બધી કિતાબનું સર્વે પડી છે તેથી બાબતમાં તેમાં ધણીજ રહી ચ્યા હશે એમ ખાસ્તી રહે છે. વાંચનાર અહરથને વિનંતી કરીએ બીએ કે એ બુકો તેઓ કયા કરી સુધારી લેશ. વિશય એવા વિનંતી કરીએ બીએ કે એમનાં જે દોષ હોય તે અમને બખી જણાવશે તો બીજી આવૃત્તિ નિકળતાં તે દોષો સુધારવામાં આવશે.

પુસ્તક બહુ મોટું અને કીમતમાં બારે થઈ જશે એ ખાસ્તીથી કેટલેકે કેટલાએ દુકાણુ કરવાની જરૂર પડી છે. દિવાની કાવદાનો વિંધ એટલો મોટો છે કે તે ઉપર જેટલું ન બખાય તેટલું બોલું. પણ આ અંચ લોકોની સેવામાં મુશ્કેલી એટલું જણાવવાની રજા બધાએ બીએ કે જે ને દીકા જરૂર ની અને અણુવણની બાજી તેટલી તેમાં બખાય કરી પુસ્તક ઉપયોગી થાય તેવું કરવાની પ્રયત્ન કર્યો છે. એ પ્રયત્નમાં હું કેટલે દરજ્જે સફળ થયોહું તેજામ વાંચનારનેજ સોંપવું ફરજ પાડીહું.

મુદ્રાખીલાસ એવાલાસ રેસાઈ

૫૩૧૮

સંગ્રહની અંદર દાખલ કરેલા આકટો.

સને ૧૮૮૨ નો ૧૪ મો સીવીલ પ્રોસીજર ટીકા સાથે.

સને ૧૮૭૨ નો ૧ મો પ્રશ્નનો આકટ ટીકા સાથે.

સને ૧૮૭૨ નો ૬ મો કરાર આકટ.

સને ૧૮૭૭ નો ૨૫ મો મુદતનો ટીકા સાથે.

સને ૧૮૭૭ નો ૧ મો વીશિશ આપનો આકટ.

સને ૧૮૭૭ નો નવો ઇશ્તિઆ આકટ.

સને ૧૮૭૭ નો ૭ મો કોરેટ હીનો આકટ.

સને ૧૮૭૭ નો ૩ નો રજીસ્ટર આકટ.

સને ૧૮૭૫ નો ૭ મો પુત્ર વંશનો.

સને ૧૮૯૫ નો ૧૧ મો મુકદ્દીમત માલકોમ કોરેટનો.

સને ૧૮૯૫ નો ૩ નો કારીઆસ આકટ.

સને ૧૮૯૬ નો ૧૪ મો હિવાની કોરેટના અધીકારનો.

સને ૧૮૭૩ નો ૧૦ મો સોગન આપવા બાબતનો.

સુખાઈ કાઈ કોરેટના સરખુદાર હુકમો.

THE CODE OF CIVIL PROCEDURE

ACT NO. XIV OF 1882.

दिवानी काम चलाववानी रीतनो कायदो.

सने १८८२ नो आक्ट १४ मो.

दीक्षा साथे

• पुलाजीदास गंगादास देसाई,

हायकोर्टना आने अमलावादीनी डीस्ट्रिक्ट कोर्टना पकीसे

तैयार क्यो ते

• मुकसेवर. कसतुर वीरयंदे.

छपावी प्रसिद्ध करयो.

अमलावादीमां

भामानी हवेदीमां पुनाहटो प्रिन्टिंग आने जनरल प्रेसिंग कंपनी

“लिमिटेड” ना प्रेसमां रजुछोट्याथ अंगाराचे छाप्यो.

संपाद १८३६.

सने १८८३.

(आ ग्रंथना सर्वे तरेहना स्वामित्व हक प्रसिद्ध कवाये राख्याउ.)

आ कायदो अमलावादीमां पकीसानी हवेदीनी साथि शा. कसतुर वीरयंदेनी

इकानेधी तथा डीकाबटनी योजनां आभारा धर आगजकी मज्जे.

અનુક્રમણિકા.

ક્રમનો.	પ્રારંભનો વિષય.	પાનું.
૧	કુટુંબનામ. શરૂઆત. સ્થાનિક વ્યાપ્તિ.	૧
૨	શરૂઆત. ...	૨
૩	કાપડી અને આઈટ ૨૬ કર્ચો તે.	૪
	પ્રથમના આઈટના હવાલા.	
	સન ૧૮૮૨ ના જુન માસની ૧૭મી તારીખ પહેલાં માંડેલી ફરિયાદોમાં કામ ચલાવવાની રીત કાયમ રાખવી.	...
	સન ૧૮૭૭ના જુલે માસની ૨૬મી તારીખે ચાલુ હોય એવી અપીલો.	...
૪	અપીલના પંચાયત, મધ્યપ્રાંત અને બહારિયને લગતા કેટલાક આઈટ કાયમ રાખવા.	૫
૫	મુકદ્દમોની સમાવેશ કરેલોને કલમો લાગુ પડે છે તે.	૬
૬	(અ) મિલકતી કોર્ટ આદેશો ફેરવેલીની.	...
	(બ) મુબદ્દમાં નાની ફરિયાદોની ચોક્કસ કરવાને નીમિષા અમલદારોની.	...
	(ક) મદ્રાસમાં ગામના મુનસફ અને ગામની વેચાવતોની.	...
	(ડ) મદ્રાસી કોર્ટ તરીકે જોડે સારે રંચુનના રિકાર્ડરની.	...
	હકુમત અને કામ ચલાવવાની રીત કાયમ રાખવી.	...
૭	મુબદ્દના કેટલાક કાયમ કાયમ રાખવા.	...
૮	હાલિકાના મુખ્ય ફેરોની સમાવેશ કરેલો.	...
૯	કાપડાના બાગ.	...

માગ ૧ લો.
સામાન્યરીતે ફરિયાદોવિષે.

બાબ ૧ લો.

કોર્ટની હકુમત તથા નિર્ણિત વાતવિશે:
૧૦ જનમુખીના અથવા કુળીના સમખ.

કલમ.	પાનું.
ધિક્કિલ અખસ હકુમત તથા નિર્ણિત.	૮
૧૧ મુદ્દામ મનાઇ કરી હોય તે ચિવાવની બધી ચિવાની ફરિયાદોની કોર્ટ ચોકસી કરવી.	...
૧૨ ચાલુ ફરિયાદો.	...
૧૩ નિરણિત વાત.	...
૧૪ બિંદિશ ઇંડિયામાં ફરિયાદો કરવાને પ્રેરણાના ફેસલા અંગે પ્રતિબંધ ન કરે.	૧૪

બાબ ૨ નો.

ફરિયાદ કરવાનાં ઠેકાણોવિષે.

૧૫ કઈ કોર્ટમાં ફરિયાદ કરવી તે.	૧૫
૧૬ જ્યાં ફરિયાદોની વિષય હોય ત્યાં ફરિયાદો કરવી.	...
૧૭ જ્યાં પ્રતિવાદીઓ રહેતા હોય, અથવા જાવાનું કારણ ઉત્પન્ન થાય, ત્યાં ફરિયાદો કરવી.	...
૧૮ જલતને અથવા જંગમ મિલકતને કરેલી નુકસાનની બદલી ચલાવી ફરિયાદો.	...
૧૯ એક જ ડિસ્ક્રિપ્શનમાં પણ જુદી જુદી કોર્ટોની હકુમતમાં આવેલી સ્થાન પર મિલકતની ફરિયાદો.	૨૦
જુદા જુદા ડિસ્ક્રિપ્શનમાંની સ્થાન પર મિલકત બાબતની ફરિયાદો.	...
૨૦ હકુમતમાં બધા પ્રતિવાદીઓ રહેતા ન હોય ત્યારે મુકદ્દમો આગળ ચાલતો બંધ કરવાનો અધિકાર.	૨૦
અરજ અંગે કરવી.	...
૨૧ જ્યારે ફરિયાદ બીજી કોર્ટમાં માંડવામાં આવે ત્યારે કોર્ટ ફીની માફી.	૨૨

૨૨ ને કોર્ટમાં ફરિયાદ થઈ ચકે તે એક જ અપીલ કોર્ટના તાબાની હોય ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.
૨૩ જ્યારે તે પ્રમાણે તાબાની કોર્ટ તો હોય ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.

- કલમ. પાનું.
૨૪ ન્યારે તેજીથી જુદી છે કોરટના તા-
બાની કોરટ હોય ત્યારે કામ અ-
ભાવવાની રીત ... ૨૨
૨૫ એક કોરટમાંથી બીજી કોરટમાં ફેરિ-
યાદો એકબીજાપાત ... ૨૩

બાબ ૩ જો.

- પક્ષકારો અને તેમનું હાજર થવું, તેમની
અરજી, અને તેમણે કરવાનાં કામ
એ વિશે.
૨૬ વાદીઓતરફે કોણ સામીલજથ્થેકેતે ૨૩
૨૭ ફરિયાદ કરનારે વારંબી બદલે વાદી
દાખલ કરવાને અથવા તેમાં સા-
મીલ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વારે છે. ૨૪
૨૮ પ્રતિવાદીઓ તરફે સામીલ કરાય તે
શખ્સો ... ૨૫
૨૯ એકલ કરારથી જવાબદાર થતા પ-
ક્ષકારોને સામીલ કરવાનું ... ૨૬
૩૦ એકલ સંબંધવાળા બધા પક્ષકારો-
ની વતી, તેમાંનો કોઈ એક પક્ષ-
કાર ફરિયાદ માંડી શકે અથવા
જવાબ રજૂ શકે ... ૨૭
૩૧ ખોટીરિતે પક્ષકાર કરવાને બંધિ ફ-
રિયાદ નિષ્ફળ જવાની નહીં ... ૨૮
૩૨ કોરટ પક્ષકાર કોટી નાખવાને અથ-
વા સામીલ કરવાને મુખ્યત્વારે છે. ૨૫
વાદી તરફે અથવા કદમિત ત-
રફે સામીલ કરેલા શખ્સ-
ની સંમતિ.
કલમ ૩૦ પ્રમાણે ફરિયાદો કરી
હોય અથવા જવાબ આપ્યા
હોય તેમાંના પક્ષકારો
સામીલ પ્રતિવાદીઓને સમન પા-
ચાડવો.
ફરિયાદ અભાવવાનું કામ.
૩૩ પ્રતિવાદી સામીલ કરવામાં આવે ત્યારે
ફરિયાદ અરજી કુરેમત કરવી. ૨૬
૩૪ પક્ષકાર સામીલ નથી કર્યા અથ-
વા ખોટીરિતે સામીલ કર્યા છે તે-
ની હરકતો સેવાનો વખત ... ૨૬

- કલમ. પાનું.
૩૫ અધ્યાત્મિક વાદી અથવા પ્રતિવાદી-
ઓમાંનો પ્રત્યેક પોતામાંના કોઈ
બીજાને પોતાની તરફથી હાજર
થવા વજેરેનો અખત્યાર આપી
શકે ... ૨૬
અખત્યાર સહી સુધાંતનો સેવન
અને કોરટમાં દાખલ કરેલા
તપખે.

- કલમ ૩૧માં મુખ્યત્વારે અને પછીકોરો.
૩૬ હાજર થવા વજેરેનું કામ કાતે અ-
થવા કલમ ૩૧માં મુખ્યત્વારે મા-
રફત અથવા પછીકોરે મારફત
થઈ શકે ... ૨૬
૩૭ કલમ ૩૧માં મુખ્યત્વારે ... ૨૭
કોરટની હકુમત બહાર જે પક્ષકારો
હોય તેમનાં મુખ્યત્વારનામાં જો-
મની પાસે હોય તે શખ્સો.
દાખલાવાળી મુખ્યત્વાર.
(કોરટની) હકુમત બહારના પક્ષકારો-
ની પેલી વચારે ધંધો અભાવના-
રા શખ્સો.
સંમતિ, અધારવા અને મરફ પ્રાં-
તમાં કલમ ૩૧માં મુખ્યત્વારે.
૩૮ કલમ ૩૧માં મુખ્યત્વારેને પ્રોસેસ પાં-
ચાડવાનું ... ૨૭
૩૯ પછીકોર કરવાનું ... ૨૮
૪૦ પછીકોરને પ્રોસેસ પાંચાડવાનું. ૨૮
૪૧ પ્રોસેસ સેવાના મુખ્યત્વારે ... ૨૯
તેની નીમાણક લખેલી હોય તો જોઈએ
અને તે કોરટમાં દાખલ કરવી.

બાબ ૪ જો.

- ફરિયાદ તૈયાર કરવાવિશે.
૪૨ ફરિયાદ થી રીતે તૈયાર કરવી ... ૨૯
૪૩ તમામ લાવા ફરિયાદમાં આવેલા
જોઈએ ... ૨૯
લાવાનો કોઈ ભાગ ખોટી રેવાનું.
પણ હાલનામાંથી એક હાલનાની
ફરિયાદ કરવી ખોટી રીતે હોય તો.

કલમ.

પાનું.

- ૪૪ જમીન સેવાની ફરિયાદમાં અમુક
દાવાજ માત્ર સામીલ કરવા. ૩૦
મૃત્યુપત્ર અધાવનરે. મૈવનની મિલ-
કતના પહીવટ કરનારે. અથવા
બારસે કરેલા અથવા તેમનાઉપર
કરવાના દાવા. ૩૧
૪૫ વારી દાવાનાં ધણાં કારણ એકજ
ફરિયાદમાં સામીલ કરી શકે. ૩૨
કોરટ તેમને જુદા પાડવાનો હુકમ કરે.
૪૬ ફરિયાદમાં ધોડાં દાવાનાં કારણ રા-
ખવાને પ્રતિવાદી અરજ કરી શકે. ૩૩
૪૭ અરજ સાંભળ્યાપછી કોરટ કેરલાંક
કારણ કમી કરે અને ફરેલા ક-
રવાનો હુકમ કરે. ... ૩૨

ખાખ ચ મો.

ફરિયાદો આંડવાવિશે.

- ૪૮ ફરિયાદઅરજીથી ફરિયાદ માંડવી. ૩૨
૪૯ ફરિયાદઅરજીની ભાષા. ... ૩૩
૫૦ ફરિયાદઅરજીમાં ભખવાની વિમતો. ૩૩
પેસાખાખતની ફરિયાદમાં.
વાદી બારસ વકીલ તરફ ફરિયાદ
કરે તરે.
પ્રતિવાદીનો સૈમ્પ તથા જવાબદારી
જખાવવી જોઈએ.
મુદતનો કાયદો લાગુ ન પાડવાનાં
કારણ. ૩૪
૫૧ ફરિયાદઅરજીઉપર સહી કરવી તથા
તેના સાચાપણાખાખત એકરારે
કરવો. ... ૩૪
૫૨ સાચાપણાના એકરારની મંતલબ. ૩૫
સાચાપણાના એકરાર ઉપર સહી
કરવી. ૩૫
૫૩ ફરિયાદઅરજી આરે નામંજુર કરવી.
ફરેલા કરવાસાથે પાછી આપવી.
અથવા ફરેલા કરાવવી. ... ૩૫
વિશેષ દરાવ.
ફરેલી ઉપર સહી કરવી.
૫૪ ફરિયાદઅરજી આરે નામંજુર કરવી. ૩૭
૫૫ ફરિયાદઅરજી નામંજુર કરવામાં
આવે તરે ચી રીતે કરવું. ૩૭

કલમ.

પાનું.

- ૫૬ ફરિયાદઅરજી નામંજુર કરી હોય.
તો તે ઉપરથી નવી ફરિયાદ કરે.
વાને આરે હરકત ન થાય. ૩૮
૫૭ યોગ્ય કોરટમાં આપવાસાથે ફરિયા-
દઅરજી આરે પાછી આપવી. ૩૮
ફરિયાદઅરજી પાછી આપવી વ-
ખતે શું કરવું.
૫૮ ફરિયાદઅરજી મંજુર કરવામાં આવે
તો ચી રીતે કરવું. ... ૩૯
ફરી હકીકતો.
ફરિયાદોનું રજૂરારી.
૫૯ જે દસ્તાવેજની હકીકત વારી ફરિયાદ
કરતો હોય તે હાજર કરવા. ... ૪૦
દસ્તાવેજ અથવા નકલ આપવી.
ખીલ દસ્તાવેજની માદ.
૬૦ દસ્તાવેજને પોતાના કબજામાં અથવા
અખાખારમાં ન હોય તો શું જ-
ખાવવું. ... ૪૦
૬૧ જેમણે એવા દસ્તાવેજે ખોવાયા હોય
તેમની હકીકતે કરેલી ફરિયાદો. ૪૧
૬૨ કુકાનતો ચોપડો હાજર કરવાનું. ૪૨
અસમ સેખઉપર નિયામી કરાવે તે
પાછો આપવો.
૬૩ ફરિયાદઅરજી દાખલ કરતી વખતે
હાજર કરવા ન હોય તે દસ્તાવેજ
પુરાવામાં ન સેવાય. ... ૪૨

ખાખ ૬ ઠો.

સમન કાઢવા તથા ચોંચાડવાવિશે.

સમન કાઢવાવિશે.

- ૬૪ સમન. ... ૪૨
૬૫ સમન સાથે નકલ કે ફરી હકીકત
જોડવી. ... ૪૨
૬૬ પ્રતિવાદી કે વાદીને બાતે હાજર થ-
વાને કોરટ હુકમ કરે. ... ૪૨
૬૭ પચાસ મૈલની અંદર અથવા આગ
માડીનો રસ્તો હોય તો ૨૦૦ મૈલની
અંદર રહેલો ન હોય તે પણ કારને
બાતે હાજર થવાનો હુકમ કરે
નહી. ... ૪૨

કલમ. પાનું.

૬૮ મુદ્દા દરાવવાનો કે આપને નિકાલનો સમન થાય. ... ૪૨

૬૯ પ્રતિવાદીને હાજર થવાનો દિવસ દરાવવામાં આવતો. ... ૪૩

૭૦ વારીને જોઈએ તે અથવા પ્રતિવાદી પોતે જના હપ્તે આધાર રાખે તે દસ્તાવેજ હાજર કરવાને પ્રતિવાદીને સમનમાં ફરમાવવું. "

૭૧ આપને નિકાલનો સમન કાઢતી વખતે પ્રતિવાદીને તેના સાક્ષી હાજર કરવાને ફરમાવવું. "

સમન પોંચાડવાનું.

૭૨ સમન જોને પોંચાડવા આપવો. "

૭૩ પોંચાડવાની રીત. ... ૪૪

૭૪ ધણા પ્રતિવાદીઓને સમન પોંચાડવાનું. ... "

૭૫ અને સામુદાયી પ્રતિવાદીને જાતે, અથવા તેના મુખ્યત્વારને સમન પોંચાડવો. ... "

૭૬ જેની મારફત પ્રતિવાદી ધણો અલાયતો હોય તે મુખ્યત્વારને સમન પોંચાડવો. ... "

૭૭ સ્થાવર મિલકતની ફરિયાદોમાં જે મુખ્યત્વારના હવાલામાં મિલકત હોય તેને સમન પોંચાડવો. ૪૫

૭૮ પ્રતિવાદીના કુટુંબના મરદને સમન ફરારે પોંચાડાય. ... "

૭૯ જેને સમન પોંચાડ્યો હોય તેણે સમન પોંચાડ્યાની સહી કરવી. "

૮૦ પ્રતિવાદી સમન લેવાની ના પાડે, અથવા નમજે ત્યારે શી રીતે કરવું. "

૮૧ સમન પોંચાડવાની રીત તથા વખતનો ફેરો. ... ૪૬

૮૨ સમન પોંચાડવા જવારે અમલદારની જગ્યાની. ... "

સમન પોંચાડ્યાને બદલે બીજી રીત કરવી તે.

૮૩ સમન પોંચાડ્યાને બદલે બીજી રીતે ફેરી હોય તેનું પરિણામ. ... ૪૭

૮૪ સમન પોંચાડ્યાને બદલે બીજી રીત કરવાનું કહ્યું હોય ત્યારે હાજર

કલમ. પાનું.

થવાની મુદત દરાવવી. ... ૪૭

૮૫ પ્રતિવાદી બીજી કોર્ટ કોરટની હકૂમતમાં રહેતો હોય અને સમન લેવાને તેનો કોઈ મુખ્યત્વાર ન હોય ત્યારે સમન શી રીતે પોંચાડવો. ૪૭

૮૬ મુદ્દસીલની કોર્ટોએ કોઈની પ્રોસેસ રંચુન અને બહાકામાં ફેરોમાં શી રીતે પોંચાડવી. ... ૪૭

૮૭ જેમાં હોય તે પ્રતિવાદીને પોંચાડવાનું. ... ૪૮

૮૮ બીજા ડિસ્ટ્રિક્ટમાં જેલ હોય ત્યારે શી રીતે કરવું. ... "

૮૯ પ્રતિવાદી બિટિય ઇંડિયાની બહાર રહેતો હોય અને સમન લેવાને તેનો કોઈ મુખ્યત્વાર ન હોય ત્યારે તે શી રીતે પોંચાડવો. ... "

૯૦ બિટિય રેસિડેન્ટ અથવા સરકારના એજન્ટ મારફત પોંચાડવાનું. ... "

૯૧ સમનને બદલે પત્ર લખવો. ... "

૯૨ તે પત્ર મોકલવાની રીત. ... ૪૯

પ્રોસેસ પોંચાડવાનું.

૯૩ જે પક્ષકાર પ્રોસેસ કઢાવે તેને બદલે તે પોંચાડવી. ... "

પોંચાડવાનું બદલે.

૯૪ જેની નોટીસ આપે તેને હકૂમે શી રીતે પોંચાડવા તે. ... "

ટપાસ બદલે.

૯૫ ટપાસ બદલે. ... "

બાબ ૭ મો.

પક્ષકારોએ હાજર થવાવિશે તથા ન

હાજર થવાના પરિણામવિશે.

૯૬ પ્રતિવાદીને હાજર થવનું જવાબ આપવાસાથે સમનમાં દરાવેલ દિવસે પક્ષકારોએ હાજર થવું. ૫૦

૯૭ સમન કાઢવાની ફી વારીએ ન આપવાથી સમન ન પોંચાડ્યો હોય

ત્યારે ફરિયાદ કાઢી નખાવ. ... "

વિશેષ દરાવ.

- કલમ. પાનું.
- ૯૮ નો કોઈ પક્ષકારે હાજર ન થાય તો ફરિયાદ કાઢી નાખવી. ૫૦
- ૯૯ આપે પ્રસંગે વાદી નવી ફરિયાદ આણે. ૫૧
- અથવા કોરટ ફરિયાદ પાછી ફાઇલ ઉપર છે.
- ૯૯ અ-ખાખ્યા વગર સમન પાછો આ-ખ્યા પછી એક વરસ સુધી વાદી નવો સમન કાઢવા વિશેની અરજી કરવાને એક તો ફરિયાદ કાઢી નાખવી. ૫૧
- ૧૦૦ ફક્ત વાદીજ હાજર થાય તો કામ અલાવવાની રીતઃ— ૫૨
- જ્યારે બરોજર રીતે સમન પોંચ્યો હોય ત્યારે.
- જ્યારે સમન બરોજર રીતે ન પોંચ્યો હોય ત્યારે.
- સમન પોંચ્યો હોય પણ જોખ્ય મુદતની અંદર ન પોંચ્યા હોય ત્યારે.
- ૧૦૧ મુખતબી રાખેલી મુજાવણી વિષે—
- પ્રતિવાદી હાજર થાય અને પ્ર-થમ હાજર ન થવાનું મનજીત કરેજી બતાવે ત્યારે થીરિતે કરવું. ૫૩
- ૧૦૨ જ્યારે ફક્ત પ્રતિવાદી હાજર થાય ત્યારે કામ અલાવવાની રીત. ૫૩
- ૧૦૩ વાદીનો ચેરહાજરથી તેના વિરુદ્ધ હુકમનામું થાય તો પછી નવી ફરિયાદ ચાલશે નહીં. ૫૩
- ૧૦૪ બિટિય ઇંડિયાની બહાર રહેનાર પ્ર-તિવાદી હાજર ન થાય ત્યારે કામ અલાવવાની રીત. ૫૪
- ૧૦૫ ધણા વારીઆ પૈકી એક અથવા વધારે ચેરહાજર રહે ત્યારે કામ અલાવવાની રીત. ૫૪
- ૧૦૬ ધણા પ્રતિવાદીઆ પૈકી એક અથ-વા વધારે ચેરહાજર હોય ત્યારે કામ અલાવવાની રીત. ૫૪
- ૧૦૭ જાતે હાજર થવાને ન પક્ષકારને હુકમ કર્યો હોય તે પુરતું કારણ બતાવ્યા વગર ચેરહાજર રહે તો તેનું પરિણામ. ૫૫

- કલમ. પાનું.
- એક તરફી હુકમનામા ૨૬ કરવા વિશે.
- ૧૦૮ પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ એક તરફી ચએલું હુકમનામું ૨૬ કરવાનું. ૫૪
- ૧૦૯ વિરુદ્ધ પક્ષકારને નોટીસ કરવા વગર હુકમનામું ૨૬ કરવું નહીં. ૫૫

ખાખ ૮ મો.

- જેખી કેફીયતો તથા સામા ઘવા વિશે.
- ૧૧૦ જેખી કેફીયતો ૫૫
- ૧૧૧ સામા ઘવાની વિગત જેખી કેફીયત માં લખવી. ૫૫
- સામા ઘવાથી થવાનું કારણ.
- ૧૧૨ પહેલી મુનાવણી પછી જેખી કેફી-યત લેવી નહીં ૫૬
- વિરુદ્ધ કરાવ.
- ૧૧૩ કોરટ જેખી કેફીયત માગે અને પ-ક્ષકાર તે ન આપે ત્યારે શું કરવું. ૫૬
- ૧૧૪ જેખી કેફીયતો કેમ તૈયાર કરવી. ૫૬
- ૧૧૫ જેખી કેફીયતો ઉપર સહી કરવી તથા તેના સામાપણાનો એકરાર કરવો. ૫૬
- ૧૧૬ વિવાદે પ, ભંખાણવાળી અથવા ન-કામી જેખી કેફીયતો વિરુદ્ધ કોર-ટનો અખત્યારે ૫૭
- ફરજી ઉપર સહી.
- ના મેજીસ્ટ્રેટ કરવાનું પરિણામ.

ખાખ ૯ મો.

- કોર્ટ પક્ષકારોની જખાની લેવા વિશે.
- ૧૧૭ ફરિયાદ અરજીનો તથા જેખી કેફી-યતનો મનજીર કેમુલ છેકે નો ક-લ્લ તે નમી કરી લેવું. ૫૭
- ૧૧૮ પક્ષકારની અથવા તેની કે તેના ખી-ડરની સાથે આવેલા માણસની મુખ જખાની. ૫૭
- ૧૧૯ જખાનીનો મતલબ લખવો. ૫૭
- ૧૨૦ ખીડર જખાણ દેવાની ના કહે અથ-વા રહી શકે નહીં ત્યારે શું કરવું. ૫૭

કલમ,

પાનું.

ખ.ખ ૧૦ મો.

દસ્તાવેજોની શોધ શાવવા વિશે, તથા તે
કબુલ કરવા, જોવા, હાજર કરવા,
અટકાવી રાખવાને પાછા આપવા વિશે.

૧૨૧ સવાલનામું આપવાનો અખતાર. ૧૧

૧૨૨ સવાલનામું પોંચાડવાનું. ... ૧૧

૧૨૩ સવાલનામું આપવું ઘટરાત હતું કે
નહી તેની તજવીજ. ... "૧૨૪ કારપેરિશન અથવા કૃપનીતા અમ-
લદારને સવાલનામું પોંચાડવાનું. "૧૨૫ ભાગ્ય નથી એ વગેરે કારણથી સ-
વાલના જવાબ આપવાની ના
કહેવાનો અખતાર. ... ૧૨૧૨૬ સવાલના જવાબમાં સોગનનામું યુ-
લ્લરવાની મુદત. ... "૧૨૭ કોઈ પક્ષકાર પુરતી રીતે જવાબ ન
આપે ત્યારે કી રીતે કરવું. "૧૨૮ દસ્તાવેજોના ખરો પાણીવિશે કબુલત
માનવાનો અખતાર. ... "૧૨૯ દસ્તાવેજોની શોધ ભગાડવાનો હુકમ
કરવાનો અખતાર. ... ૧૩

એ હુકમના જવાબનું સોગનનામું.

૧૩૦ શોધ માલતા દસ્તાવેજો હાજર ક-
રવાવિશે હુકમ કરવાનો અખ-
તાર. ... "૧૩૧ ફરિયાદઅરજી વગેરેમાં હવાલો આ-
પેલા દસ્તાવેજો જોવાસારે હાજર
કરવાખાખત નોટીસ. ... "તે નોટીસ અમાન્ય કરવાનું પરિ-
ણામ.૧૩૨ જેને તે નોટીસ મળે તે પક્ષકારે
ધારે અને જ્યાં તે દસ્તાવેજો જો-
વાને મળજી એ ખાખત સામી
નોટીસ આપવી. ... "

૧૩૩ જોવારવાનો હુકમ કરાવવાની અરજ. ૧૪

૧૩૪ તે અરજ સોગનનામાને આધારે
કરવી. ... "૧૩૫ શોધ કાઢવાનો હક જે તકરોરીખા-
ખત અથવા મુદ્દા ઉપર આ-
ધાર રાખતો હોય તે તકરોરી

કલમ,

પાનું.

ખાખત અથવા મુદ્દાનો પ્રથમ
નિર્ણય કરવાવિશે કરેમાવવાનો
અખતાર. ... ૧૪૧૩૬ જવાબ ન દે અથવા જોવા ન દે તે-
નું પરિણામ. ... "૧૩૭ કોરટ પોતાના દફતરમાંથી અથવા
બીજી કોરટમાંથી કબજા મંગાવે. ૧૫૧૩૮ દસ્તાવેજ પુરાવો પહેલી મુનાવણી
વખતે તેવારે રાખવો. ... "

૧૩૯ દસ્તાવેજો હાજર ન રાખવાનું ફજ. ૧૬

૧૪૦ કોરટ દસ્તાવેજો લેવા. ... "

ભાગ્ય ન પડે તેવા અથવા અમલ
દસ્તાવેજો નામંજૂર કરવા.૧૪૧ સાબિત થવાવિના કોઈ દસ્તાવેજ
દફતરમાં દાખલ કરવા નહી. "સાબિત થએલા દસ્તાવેજો ઉપર
નોંધાની કરીને તે દાખલ કરવા.
ફકાનત આપકામાં બંધીકા મળકર.૧૪૨ નામંજૂર કરેલા દસ્તાવેજો ઉપર ની-
ચીની કરવી, અને તે પાછો
આપવી. ... ૧૭૧૪૩ કોઈ દસ્તાવેજ અટકાવી રાખવાનો
કોરટ હુકમ કરે. ... "૧૪૪ પુરાવામાં દાખલ કેસો દતાસ્તેજ
ધારે પાછો અપાઈ. ... "દસ્તાવેજો મુદત પહેલાં દસ્તાવેજો ક્યા-
રે પાછો આપી શકાય.
અમુકદસ્તાવેજો પાછા આપવાનહી.
પાછા આપેલા દસ્તાવેજોની પોંચ
આપવી.૧૪૫ દસ્તાવેજો વિજિતા કરાવ'સાકારે પ-
દાવોને લાગુ કરવા. ... ૧૮

ખાખ ૧૧ મો.

મુદ્દા ધરાવવા વિશે.

૧૪૬ મુદ્દા કાઢવાનું. ... ૧૮

૧૪૭ શા ઉપરથી મુદ્દા કાઢવા તે. ... ૧૯

૧૪૮ મુદ્દા કાઢ્યા પહેલાં કોરટ સાક્ષી અ-
થવા દસ્તાવેજ તપાસે. ... "

કલમ. પાનું.
 ૧૪૦ મુદા વધારવાનો, ફરેલ કરવાનો
 અને કમી કરવાનો અખત્યાર. ૭૦
 ૧૪૦ હકીકતની અથવા કાવદાની બાબતો
 પક્ષકારો એકમત થઈને મુદાના
 આકારમાં લખી આપે. "
 ૧૪૧ કોરટનાં મુદાઓને કોરટને એમ
 કોરટની ખાતરી થાય તો કોરટ
 ફરિયાદો આપે. ... ૭૧

ખાખ ૧૨ મો.

એકથી મુનાવણી વખતે ફરિયાદનો નિકામ.
 ૧૪૨ કાવદાની અથવા હકીકતની મોઈ
 બાબતમાં પક્ષકારોને તકરાર ન
 હોય તો. "
 ૧૪૩ ધણા પ્રતિવાદીએ પેઠી મોકલે તારી
 સાથે તકરાર ન હોય તો. "
 ૧૪૪ કાવદાની અથવા હકીકતની બાબ-
 તોમાં પક્ષકારોને તકરાર હોય તો. "
 કોરટ મુદાઉપર દરાવ કરે અને ફે-
 સલો કહી સંભળાવે.
 ૧૪૫ જેમાંથી એક પક્ષકાર પોતાનો પુ-
 રાવો હાજર ન કરે તો કોરટ ફે-
 સલો કહી સંભળાવે અથવા ફરિ-
 યાર મુલતવી રાખે. ... ૭૨

ખાખ ૧૩ મો.

મુખતબી રાખવા વિશે.
 ૧૪૬ કોરટ મુદત આપે અને મુનાવણી
 મુલતવી રાખે. ... "
 મુલતવી રાખવાનું અરમ.
 ૧૪૭ દરાવેલે દિવસે પક્ષકારો હાજર ન
 થાય તો શી રીતે કરવું. ... ૭૩
 ૧૪૮ જેમાંથી એક પક્ષકાર પોતાનો પુરા-
 વો આપીશ તો વીગેરેને માટે કમુરે
 કરે તો એ કોરટ ફરિયાદ આપાવે. "

ખાખ ૧૪ મો.

શાક્ષીઓને સમન કરવા તથા તેમણે
 હાજર રહેવા વિશે.
 અથવા દરતાવેલો

કલમ. પાનું.
 હાજર કરવાસારે હાજર રહેવાનો.
 સમન ... ૭૪
 ૧૪૦ સમન કાવદાની અથવા કરવામાં
 આપે એટલે શાક્ષીઓનું, અરમ
 કોરટમાં બરેલું. ... ૭૪
 અરમનો દર.
 ૧૪૧ અરમ શાક્ષીને આપવા માંડવું. "
 ૧૪૨ બરેલી રકમ પૂરતી ન હોય ત્યારે શી
 રીતે કરવું, એક કરતાં વધારે રી-
 વસ શાક્ષીને ખોટી કરવા હોય
 ત્યારે તેનું અરમ ... "
 ૧૪૩ હાજર રહેવાનો વખત, કે કાણું, અને
 કામ એ સમનમાં લખવું. ... ૭
 ૧૪૪ દરતાવેલ હાજર કરવાની સમન. ૭૫
 ૧૪૫ કોરટમાં હાજર હોય એવા અખસને
 શાક્ષી પૂરવાનું કહેવાને અખત્યાર. ...
 ૧૪૬ સમન શી રીતે પોહિંઆડવો. ... ૭
 ૧૪૭ સમન પોહિંઆડવાનો વખત. ... ૭
 ૧૪૮ નાસતા ફરતા શાક્ષીની મીલકત અમ
 કરવાનું. ...
 ૧૪૯ સાક્ષીહાજર થાયતો જમીનસેડીયક
 ૧૫૦ સાક્ષી હાજર ન થાયતો શી રીતે
 ૧૫૧ ફરિયાદના પક્ષકારે ચિવાયના
 સોને સાક્ષીઓ તરફે કોર-
 તાની ઘણે સમન કહે.
 ૧૫૨ શાક્ષી પૂરવાસારે અથવા દરતા
 હાજર કરવા સારે ને અખસ
 સમન થયો હોય તેમની ફરેલ
 ૧૫૩ તેમણે ત્યારે જવું. ...
 ૧૫૪ સમન આમાન્ય કરવાનાં પરિણામ
 પકડાએલો સાક્ષી શાક્ષી ન પૂરે
 શકે અથવા દરતાવેલો હાજર ન
 કરી શકે ત્યારે શું કરવું.
 ૧૫૫ સાક્ષી નાસતો ફરે ત્યારે શું કરવું. ૭
 ૧૫૬ જલેહાજરરહેવાને બંધાએલા અખસો.
 ૧૫૭ કોરટ મોઈ પક્ષકારને શાક્ષી પૂરવાનું
 કહ્યાં છતાં તે ના પાડે તેનું
 પરિણામ. ...
 ૧૫૮ સાક્ષીઓના અખસો
 કરતા પક્ષકારોને લાગુ છે.

કલમ.

પાનું.

કલમ.

પાનું.

ખાખ ૧૫ મો.

હરિયાદની સુતાવણી તથા સાક્ષીઓની
જખાની વિશે.

૧૦૬ શરૂઆત કરવાનો હક ને પક્ષકારને
હેાય તેણે પોતાનો મુકદ્દમો કહાનિ
પુરાવો હાજર કરવો. ... ૭૮

શરૂઆત કરવાના હકવિશે નિયમો.

૧૮૦ સામા પક્ષકારે પોતાનો મુકદ્દમો
કહાનિ પુરાવો આપવો. ૭૯

શરૂઆત કરનારે પક્ષકારનો પ્રત્યુત્તર.

૧૮૧ ખુદશી કોરટમાં સાક્ષીઓની જખાની
લેવી. ... "

૧૮૨ અપીલ થઈ શકે એવાં કામમાં
શહીદી શી રીતે લેવી ... "

૧૮૩ જુખાનીનું બાધાંતરે ક્યારે કહી
બતાવવું. ... ૮૦

જડને શહીદી ન લખી બીધી હેાય

તો ટિપણ કરવું. ... "

અંગ્રેજીમાં શહીદી ક્યારે લેખવુંકાય. "

વિશિષ્ટ સવાલ જખાન લખી

લેવાય. ... ૮૦

કોટ ભીધા છતાં કોરટે પુછવા

દિવાલ સવાલો. ... "

સાક્ષીની વરતણકવિશેનો કોરો. "

અપીલ ન થઈ શકે એવાં કામમાં

શહીદીનું ટિપણ કરવું. "

જડજીદી એ ટિપણ ન થઈ શકે તો

તે ન થવાનું કારણ તેણે લખવું. ૮૧

૧૮૪ હરિયાદનો નિકાલ થયા પછેલાં

જડજીદી તો તેણે લખી બી-

ધી શહીદી ઉપયોગમાં લેવાય. "

૧૮૫ સાક્ષીની જખાની ભાગલીજ બઈ

શકાય. ... "

૧૮૬ સાક્ષીની પાછી ભાલાવનિ સવાલ

કે. ...

ખાખ ૧૬ મો.

સોગનનામા (આફિડેવિટ) વિશે.

૧૮૪ સોગનનામાથી કોઈ વાત જાણીત
કરવાનો હુકમ થઈ શકે. ૮૨

૧૮૫ ઉલટ તપાસણીસારે સોગનનામું
કરનારે હાજર રહેવું એમ હુકમ
કરવાનો અખતવાર. ... "

૧૪૬ સોગનનામામાં લખવાની બાબતો. "

૧૮૭ સોગનનામું કરનારને સોગન કોણે

આપવા. ... "

ખાખ ૧૭ મો.

ફેસલો બંને હુકમનામાવિશે.

૧૮૮ ફેસલો ક્યારે કહી સંભળાવવો. ... "

૧૮૯ માછ જડને લખી રાખેલી ફેસલો

કહી સંભળાવવાનો અખતવાર. ૮૩

૨૦૦ ફેસલાની બાધા. ... "

૨૦૧ ફેસલાનો તરજૂમો. ... "

૨૦૨ ફેસલા ઉપર તારીખ નાખાને સહી

કરવી. ... "

૨૦૩ રમાલકાજ કોરટોના ફેસલા. ... "

બીજી કોરટોના ફેસલા. ... "

૨૦૪ કોરટે પ્રતેક મુદ્દા ઉપર પોતાનો

રોય લખવો. ... ૮૪

અપવાદ.

૨૦૫ હુકમનામાની તારીખ. ... "

૨૦૬ હુકમનામામાં લખવાનો મંત્રકુર. "

હુકમનામું ફરેત કરવાનો અખતવાર.

૨૦૭ રયાવરમિલકત લેવાનું હુકમનામું. ૮૫

૨૦૮ નંગમમિલકત આપવાનું હુકમનામું. "

૨૦૯ પેસાની હરિયાદમાં મુદ્દલ રકમ ઠરાવી

હેાય તે ઉપર કંઈ બચાવ આપ-

વાનું હુકમનામામાં ફરેમાવી

શકાય. ... "

૨૧૦ હપ્તાથી પેસા આપવાનું હુકમના-

મામાં ફરેમાવી શકાય. ... ૮૬

હુકમનામું થયા પછી હપ્તાથી રૂપીયા

આપવાનો હુકમ

ક્રમ.

પાનું.

- ૨૧૧ જમીનવિચીની ફરિયાદોમાં બાજ-
સાથે દરમ્યાનની ઉપજ આપવા-
નું હુકમનામું કરવાને કોર્ટ મુ-
ખતાર છે. ... ૮૧
- ૨૧૨ ફરિયાદ પહેલાંની દરમ્યાનની ઉપ-
જની રકમનો કોર્ટ નિર્ણય કરે,
અથવા તેવિચીની ચોકસી ખાકી
રાખે. ... ૮૨
- ૨૧૩ વહિવટની ફરિયાદો ... ૮૩
- ૨૧૪ અમલવાહિકારનો હક અમલમાં
લાવવાની ફરિયાદ ... ૮૮
- ૨૧૫ પંચાલું લોકવાંની ફરિયાદ ... ૮૯
- ૨૧૬ મુખ્ય તથા તેના મુખ્યવારની વ-
ચેતા હિસાબ બાબતની ફરિયાદ. ... ૯૦
- ૨૧૭ સામો ધાવો અપાવ્યો હોય ત્યારે હુ-
કમનામું. ... ૯૧
- પ્રતિવાદીને અપાયેલી રકમનીખા-
બૂતમાં હુકમનામાનું રજૂ.
૨૧૭ ફેસલાની તથા હુકમનામાની સહી
મુખાંતની નકલો આપવી. ... ૯૬

બાબ ૧૮ મો.

અરજીવિશે.

- ૨૧૮ અરજીનું અરજ ... ૯૭
- ૨૧૯ અરજી કાણે આપવું એ ફેસલામાં
કરવાવું. ... ૯૮
- ૨૨૦ અરજીવચે કોર્ટનો અખતાર ... ૯૯
- ૨૨૧ જે રકમ કમુલ હોય અથવા જે-
હેણી માલમ પડે તેમાં અરજ
મળે અપાવી ચકાવ ... ૯૯
- ૨૨૨ અરજીઉપર બાજ ... ૧૦૦
- વિવચમાંથી અરજ વસુલ કરવું. ... ૧૦૦

બાબ ૧૯ મો.

હુકમનામાની અજલવણીવિશે.

અ.-કઈ કોર્ટથી હુકમનામાં બહુ શકે
તે વિશે.

- ૨૨૩ જે કોર્ટથી હુકમનામું બહુ શકે તે
... ૧૦૧

ક્રમ.

પાનું.

- ૨૨૪ પોતાનું હુકમનામું બીજી કોર્ટ ખ-
જવું એમ કોર્ટ કરમજે ત્યારે
કામ અલાવવાની રીત ... ૧૦૨
- ૨૨૫ હુકમનામા વચેરેની નકલો જે કોર્ટ-
ટને મળે તે કોર્ટે સાબીતીવગર
તે અખલ કરવી ... ૧૦૩
- ૨૨૬ જે કોર્ટને હુકમનામું અથવા હુકમ
મોકલ્યો હોય તે કોર્ટે તે અખલ-
વાનું ... ૧૦૪
- ૨૨૭ બીજી કોર્ટે મોકલેલું હુકમનામું જે
કોર્ટે અખલવાનું ... ૧૦૫
- ૨૨૮ અજલવણીસારે બીજી કોર્ટમાં આ-
વેલાં હુકમનામાં અજલવામાં કો-
ર્ટથી અખતાર ... ૧૦૬
- તે હુકમનામાં અજલવામાં કરેલા
હુકમોઉપર અપીલ.
૨૨૯ હાકુરેતાની સરકારે રજી સંસ્થાનો-
માં સ્થાપેલી કોર્ટમાં હુકમ-
નામાં ... ૧૦૭

બ.-અજલવણીની દરખાસ્તવિશે

- ૨૩૦ અજલવણીસારે દરખાસ્ત ... ૧૦૮
- ૨૩૧ એકલા હુકમનામાવાળાની
રજ. ... ૧૦૯
- ૨૩૨ હુકમનામાની માલકી જેને
જે કરવાની દરખાસ્ત ... ૧૧૦
- ૨૩૩ મૂળ હુકમનામાવાળાઉપર અ-
માં લવાય તેવા જે હક હોય
હુકમનામું ચલાવી સેનારઉપર
હેણે ... ૧૧૧
- ૨૩૪ અજલવણી પહેલાં હુકમનામાનો જ-
ણદાર મરી જાય તો તેના વાર-
સવકીલ ઉપર દરખાસ્ત થાય. ... ૧૧૨
- ૨૩૫ હુકમનામું અજલવવાની દરખાસ્તનો
મજકુર ... ૧૧૩
- ૨૩૬ જંગમ મિલકત જપ કરવાની દર-
ખાસ્ત સાથે તેનીયાદ આપવી. ... ૧૧૪
- ૨૩૭ ત્યાંજ મિલકત જપ કરવાની દર-
ખાસ્ત હોય તો જરૂરી મિલકત
અપાવી તે ... ૧૧૫
- ૨૩૮ કલેક્ટરના રજીસ્ટરમાંનો ઉતારો જે
દરખાસ્ત સાથે ક્યારે આપવો ... ૧૧૬

કલમ.

પાનું.

- કુ.—બળવણી બંધ રાખવાવિશે.
 ૨૩૭ કોરેટ બળવણી ક્યારે બંધ રાખે. ૬૬
 ૨૪૦ કુકમનામાના રેણુદાર પાસે જામી-
 ન માગવાનો, અથવા તેનીસથે
 યરતો કરવાનો અખતવાર
 ૨૪૧ ડોડી મુકો હોય તે કુકમનામાના
 રેણુદારને ફરી પકડાય
 ૨૪૨ કુકમનામું કરનારી કોરેટ અથવા
 અપીલ કોરેટ કરેલી કુકમ જે કો-
 રેટને દરખાસ્ત કરી હોય તે કો-
 રેટ માન્ય કરેલા ૧૦૦
 ૨૪૩ કુકમનામાવાળાની તથા કુકમના-
 માના રેણુદારની દરખાસ્ત ફરિયા-
 દ આશુ ક્રેય ત્યાંમુખી બળવણી
 બંધ રાખવાનું ૧૦૧

કુ.—કુકમનામું બળવનારી કોરેટ
 નિકલ કરવાની તકરારો.

- ૨૪૪ કુકમનામું બળવનારી કોરેટ નિકાલ
 કરવાની તકરારો
 કુકમનામા બળવવાના પ્રકારવિશે.
 કુકમનામું બળવનારી દરખાસ્ત
 તોપા પુછી શું કરવું તે ... ૧૦૨
 ખાસ્તે મંજૂર કર્યાપછી શું કરવું તે.
 તામસામી કુકમનામાં ... ૧૦૪
 મિકલ કુકમનામામાં અપાવેલા સા-
 મસામી દાવા ૧૦૫
 ૧૦૬ કુકમનામું શામટ ન બળવવું તે-
 નું કારણ બતાવવાની નોટીસ. ..
 વિશિષ્ટ હોવા.
 ૨૪૬ નોટીસ કાઢવાપછી શું કરવું તે. ૧૦૬
 ૨૫૦ વારંટ ક્યારે કાઢવું
 ૨૫૧ તારીખ, સહી, ચિહ્નો અને રજા
 ધીન કરવું.
 ૨૫૨ મૈયનના વારસવડીસિદ્ધિપર મૈયનની
 મિલકતમાંથી આપવા એવું પે-
 સાખાખતનું કુકમનામું
 ૨૫૩ જામીનદિપરનું કુકમનામું
 ૨૫૪ પેસાખાખતનું કુકમનામું ... ૧૦૭
 ૨૫૫ દરખાસ્તની ઉપજની અથવા બી-

કલમ.

પાનું.

- છ ખાખતની પેસાની રકમ પા-
 ણથી નફી કરવાનું હોય તેનું
 કુકમનામું ૧૦૮
 ૨૫૬ એક હજાર રૂપીયામુખીનું કુકમના-
 મું તાત્કાલ બળવવાની કુકમ કો-
 રવાનો અખતવાર ... ૧૦૯
 ૨૫૭ કુકમનામાદિપરથી પેસા બરવાના
 પ્રકાર
 ૨૫૮ કુકમનામાના રેણુદારને દુમુક્ત
 આપવાખાખતનો કરાર
 કુકમનામાના કરજની બરેપાઈ કો-
 રવાખાખતના કરાર.
 ૨૫૯ કુકમનામાવાળાને પેસા આપવા ૧૧૦
 ૨૫૯ આસ જંગમ મિલકતનાં અથવા
 વહુ તામે સેવાનાં કુકમનામાં ૧૧૧
 ૨૬૦ કોરેટ વિશ્વપરોને પૂરા કરવાનું અ-
 થવા લગનના હુકમ પૂરા કરવાનું
 કુકમનામું
 ૨૬૧ ખત કરી આપવાનું અથવા પે-
 સાખ એવા સેખ પાછળ ફેરો કો-
 રી આપવાનું કુકમનામું ... ૧૧૩
 ૨૬૨ કોરેટ ખતદિપર સહી કરે તેનો ન-
 મુનો અને તેનું પરિણામ
 ૨૬૩ સ્થાવરમિલકતનું કુકમનામું
 ૨૬૪ સ્થાવર મિલકત બાકુતના કબ-
 જામાં હોય ત્યારે તે ચીરિતે સ્વા-
 ધીન કરવી તે ... ૧૧૪
 ૨૬૫ ઇસ્ટેટની વેદેવણ કરવાનું અથ-
 વા હિસ્સા જુદા પાડવાનું
 કુ.—મિલકત કબજા કરવાવિશે.
 ૨૬૬ કુકમનામું બળવવામાં જામી ફકરી-
 ને વેચવાને પાત્ર થઈ શકે તે
 મિલકત
 ૨૬૭ જે મિલકત ધરવાને પાત્ર હોય તે-
 વિશ્વ કોઇને સમન કાઢી તેની જ-
 આની સેવાનો અખતવાર ... ૧૧૭
 ૨૬૮ સહેણાની, ફોરની, અને કુકમના
 માના રેણુદારના કબજામાં નહો-
 વ તેવી બીજી મિલકતની જામી ૧૧૮
 ૨૬૯ કુકમનામાના રેણુદારનાં કબજામાં
 ની જંગમ મિલકતની જામી ૧૧૯
 વિશિષ્ટ હોવા.

કલમ.

પાનું.

- જન્મ કરેલા છુવધનના મુત્તરનાને
વારને નિયમ કરવાનો અપવાર.
૨૭૦ વેચાય એવા લેખની જામી ... ૧૨૦
૨૭૧ ધરમાંની મિલકત ધરવાનું ... ૧૨૧
જનાનામાંની મિલકત ધરવાનું
૨૭૨ કોરેટમાં અથવા સરકારી અમલ-
દારના પાસે અનામત રાખેલી મિ-
લકતની જામી ... ૧૧
વિશિષ્ટ હરાવ.
૨૭૩ પૈસાનામતના કુકમનામાંની જામી ૧૨૩
બીજા કુકમનામાંની જામી
કુકમનામાવાળાએ માહિતી આપવી.
૨૭૪ રેવાવર મિલકતની જામી ... ૧૨૪
૨૭૫ કુકમનાનું બરેપાઠ ચલાવણી જામી
ઉઠાડવાનો કુકમ ... ૧૨૫
૨૭૬ જામી પછી મિલકત આનગીરીતે
આપી રવાનો બુનદાર નિરેશક
રવાનો ... ૧૨૫
૨૭૭ જન્મ થયેલું નાણું અથવા અલખુદી
નોટ ને પછકારને મળવાનો હક
હાય તેને આપવાનું કોરેટ હર-
માયે ... ૧૨૬
૨૭૮ જન્મ થયેલી મિલકત ઉપર કોઈ દા-
વો કરે અથવા જામીમાં હરકત
કરે જની તુલ્યીજ ... ૧૧
વેચાણ મુલતવી રાખવાનું.
૨૭૯ રાવેદારે પ્રરાયો આપવો ... ૧૨૮
૨૮૦ મિલકત ઉપરથી જામી દુર કરવાનું ... ૧૨૮
૨૮૧ જન્મ થયેલી મિલકત ઉપરથી જામી
અસેડવાનો દાવો નામજારે ક-
રવાનું ... ૧૧
૨૮૨ જાલવાળાના હક મુકાંત જામી ચો-
લ રાખવાનું ... ૧૧
૨૮૩ જન્મ મિલકત ઉપર હક હરાવવા-
ની ફરિયાદો ચાલે ... ૧૨૯
૨૮૪ જન્મ થયેલી મિલકત વેચવાનો અ-
ને ને ઉપલે તે ... ૧૧
હકદારને આપવાનો કુકમ કરવાનો
અપવાર.

૨૮૫ મળી કોરેટમાં કુકમનામાં બલવ-
રેલી મિલકત

કલમ.

પાનું.

ગ. — મિલકતના વેચાણવિશે અનું

તે સ્વાધીન કરવાવિશે,

(અ) સામાન્ય નિયમ.

- ૨૮૬ વેચાણનું કામ કોણે અને શી રીતે
કરવું ... ૧૩૦
૨૮૭ જાહેર બીલામધી કરવાના વેચાણ-
નું જાહેરનામું ... ૩
કોરેટ કરવાના નિયમ. ... ૩
૨૮૮ જાહેર વગેરેનું અમલ ... ૧૩૧
૨૮૯ જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરવાનો પ્રકાર ... ૧૩૨
૨૯૦ વેચાણની મુદત ... ૧૩૨
૨૯૧ વેચાણ મુલતવી રાખવાનો અ-
પવાર ... ૧૧

કોણે અને અરેમ આપવા માટે
અથવા આપ્યું એમ સાબિત
કરે તો વેચાણ બંધ રાખવું.

૨૯૨ બલવણીના વેચાણમાં જેમનો સે-
વક હોય તે અમલદારે બી-
જામાં મિલકતની માગણી
નહી અથવા તે ખરીદવી

૨૯૩ કમુરે કનારો ખરીદદાર
લામ કરવાથી ખોટ આ-
જવાબદાર થયું.

૨૯૪ કુકમનામાવાળાએ પરવાનગી
ર મિલકતની માગણી કરે
હી અથવા ખરીદવી નહી
કુકમનામાવાળો ખરીદે તો કુકમ-
નાની રકમ ખરીદીની રકમ
બરેપાટારીકે ગણાય.

૨૯૫ બલવણીના વેચાણમાં ને ઉપલે
તે કુકમનામાવાળાઓમાં કોણે
પડવું વહેંચી આપવું. ... ૧૩૪

ધરાણીનો હક કાવમ રાખીને મિલ-
કત વેચી હોય તો તે વિશિષ્ટ નિય-
મ હરાવ.
વિશિષ્ટ હરાવ.

(ખ). — જન્મ મિલકતવિશે નિયમો

૨૯૬ વેચાય એવા લેખ તથા જાહેર
પત્રના શરવિષે નિયમ

કલમ. પાનું.

૨૪૬ વેચાણી બીજી નંગમ મિલકતની
કોમિતનું બરોજી "

૨૪૮ ગેરશિરસ્તપણાને બધે નંગમ મિલ-
કતનું વેચાણુ ખોટું થકે નહિ.
પણ કોઈને નુકશાન થાયતો તે
ફરિયાદ કરી શકે... .. ૧૩૭

૨૪૯ ખરોખર ધરેલી નંગમમિલકત સ્વા-
ધીન કરવાનું ૧૩૮

૩૦૦ હુકમનામાના દેણદારની નંગમમિ-
લકત ઉપર બીજાનો કબજો રા-
ખવાનો હકક (બીજા) હોય ત્યારે
તે શીરિતે સ્વાધીન કરેવી. "

૩૦૧ પેલેણું તથા જાહેર કંપનીના શેર
સ્વાધીન કરવાનું "

૩૦૨ વેચાણ એવા સેખ અને શેર ચઢાવી
આપવાનું. "

૩૦૩ બીજી મિલકત હોય ત્યારે તેનો હક
પ્રાપ્ત થવાનો હુકમ ૧૩૯

ક-સ્થાવર મિલકતવિશે નિયમો.

કોરટો જમીનના વેચાણુનો હુકમ
પી શકે. "

નામાની રકમ પ્રતિવાદી ઉભી
નહોતી હોય ત્યારે જમીનનું વેચાણુ
ખાતવી રાખવાનું. "

હુકમનામાના દેણદારને સાર્વિકી-
કેટ આપવું. "

સ્થાવરમિલકતના ખરીદદારે આના
મત મુકવાનું ૧૪૦

પૂરેપૂરી રકમ બરવાની મુદત. "

૩૦૮ તે રકમ ન બરે ત્યારે શીરિતે કરવું. "

૩૦૯ સ્થાવર મિલકતના ફરી વેચાણુનું
જાહેરનાવું. "

૩૧૦ બજાવણીમાં અવિભક્ત મિલકતનો
હિસ્સો વેચાણ તેમાં સહ-બાગી-
દારનો માગણી કરવાનો હક
પહેલો છે. "

૩૧૧ ગેરશિરસ્તપણાને બધે જમીનનું
બીજામ ૨૬ કરવાની અરજ. ૧૪૧

૨ હરકત નામેજુર કરવાનું અને મ-
જુર કરવાનું પરિણામ. ... ૧૪૪

કલમ. પાનું.

૩૧૩ હુકમનામાના દેણદારનો વેચવાળો
હકસંબંધ નથી એ કારણથી
બીજામ ૨૬ કરવાની અરજ. "

૩૧૪ વેચાણુ કાયમ કરવાનું. "

૩૧૫ જો વેચાણુ ૨૬ થાયતો ખરીદદારને
કોમિત પાછી આપવી. "

૩૧૬ સ્થાવર મિલકતના ખરીદદારને
સાર્વિકીકેટ. ૧૪૫

૩૧૭ નેનામી ખરીદદાર વિરુદ્ધ ફરિયાદનો
અરકાવ. ૧૪૬

૩૧૮ હુકમનામાના દેણદારના તાબાની
સ્થાવરમિલકતસ્વાધીનકરવાનું. ૧૪૭

૩૧૯ બાકુતના તાબામાં હોય તેવી સ્થા-
વર મિલકત સ્વાધી કરવાનું. ૧૪૭

૩૨૦ અમુક હુકમનામાં કસેક્ટર તરફ
બજાવવા મોકલવાના નિયમ
કરવાનો અખતાર... .. "

હુકમનામાં મોકલવાના, બજાવવાને,
અને પાછા મોકલવાના નિયમ
કરવાનો અખતાર.

૩૨૧ સદરુક પ્રમાણે મોકલેલાં હુકમનામાં
બજાવવા વિશે કસેક્ટરનો
અખતાર. ૧૪૮

૩૨૨ હુકમનામાની બજાવણી. "

સદરુક પ્રમાણે મોકલેલા કસેક્ટરને
સોંપવામાં આવે ત્યારે તેણે કેમ
કામ ચલાવવું તે. "

૩૨૨મ્ય હુકમનામાવાળાઓને અને મિ-
લકત ઉપર જેમનો દાવો હોય
તેઓને નોટીસ આપવી. ... ૧૪૮

૩૨૨મ્ય પેસા સંબંધી હુકમનામાની રકમ
ઠરાવવી અને તે પતાવવા સાથે
કામમાં આવે એવી સ્થાવર
મિલકતનો નિર્ણય કરવો. ... ૧૪૯

૩૨૨ક ડિસ્પોઝીટ કોરટ ક્વારે નોટીસ કાઢીને
મોકલે કરે... .. ૧૫૦

૩૨૨ડ કલમ ૩૨૨ બ તથા ૩૨૨ ક મુજબ
બ ઉત્પાદન થનારી તકરારમાં કોર્ટ
કરેલા ઠરાવનું પરિણામ "

૩૨૩ પેસા બાબતના હુકમનામાનો ફરજી
કરવાની તબવી.

- કલમ. પાનું.
- ૩૨૪ બાડાનો બવહારે અથવા વહિવટપુરો
થવાપછી બાડી રકમ કોઈ (સે-
હેણી રહી હોયતો તેનું વસુલ. ૧૫૨
- ૩૨૪મ કસેક્ટરે દિવાની કોરટને હિસાબ
આપવો.
બાડી રહેલી રકમની બવરયા. ..
- ૩૨૫ વેચાણ કેવી રીતે કરવાં ... ૧૫૩
- ૩૨૫મ હુકમનામાના રજુદારે અથવા
તેના વારસ વડે બીજાને આ-
પવાની અને હુકમનામાવાળાઓ-
એ હાજર ચલાવવાની મનાઈ. "
- ૩૨૫મ મિલકત ધણી ડિસ્ટ્રિક્ટમાં હોય
ત્યારે તે બાબતના હરાવ. ૧૫૪
- ૩૨૫ક પક્કાકારો તથા શહેરોએ હાજર
થવાની તથા છટાપેળે હાજર
કરવાની ફરજ પાડવાનો કલે-
ક્ટરનો આધિકાર. ... "
- ૩૨૬ જમીનનું જમીનદાર લીલાસ અંધ રાખ-
વાનો આખવાર કોરટ કસેક્ટર-
ને ક્યારે આપે. ... "
- ૩૨૭ પેસાસેઅંધી હુકમનામાં બજાવવામાં
જમીનના વેચાણના રચાનિક
નિયમ. ... ૧૫૫

હ. — બજાવણીમાં હરકત થાય તે વિશે.

- ૩૨૮ હુકમનામાં બજાવવામાં અટકાવ
થાય ત્યારે કેમ કરવું. ... "
- ૩૨૯ હુકમનામાનો રજુદાર અથવા તેની
હરેક્ટર બીજી બીજી કોઈ અટકાવ
કરે ત્યારે કેમ કરવું. ... "
- ૩૩૦ અટકાવ જારી રહે ત્યારે કેમ કરવું. ૧૫૬
- ૩૩૧ હુકમનામાના રજુદારશિવાય બીજા
કોઈ શુદ્ધાધિકારી હક રાખનાર
અટકાવ કરે ત્યારે કેમ કરવું. "
- ૩૩૨ જે શખસની પાસેથી કબજે કાઢી
પ્રતિ હોય તે શખસ, હુકમના-
માંરાખાને કબજે મળવાના
હકમાં વાંધો લે ત્યારે કેમ કરવું. ૧૫૭
- ૩૩૩ ફરિયાદ માંગ્યાપછી હુકમનામાના
રજુદારે મિલકત બીજાને નામ
અડાવી હોય તો. ... ૧૫૮

- કલમ. પાનું.
- સેતાં હરકત અથવા અટકાવ
થાય તે વિશે. ... "
- ૩૩૫ હુકમનામાના રજુદારશિવાય બીજા
દાવેદારની હરકત. ... ૧૫૯
- આઈ. — પક્કાવિશે તથા કેદ કરવા વિશે.
- ૩૩૬ હુકમનામાના રજુદારને કેદમાં રા-
ખવાનું કેકાણું. ... ૧૫૯
- વિશેષ હરાવ. "
- ૩૩૭ પક્કાવાના વારંદમાં હુકમનામાના
રજુદારને હાજર કરવાનું ફર-
માવનું. ... ૧૬૧
- ૩૩૮ ખોરાકીનો દર. ... "
- ૩૩૯ હુકમનામાના રજુદારની ખોરાકીના
પૈસા. ... "
- ૩૪૦ ખોરાકીની રકમ ફરિયાદના ખરેખરમાં
મણવી. ... ૧૬૨
- ૩૪૧ હુકમનામાના રજુદારને ડોડીમુકવાનું. "
- ૩૪૨ કેદમાં રાખવાની મુદત છ માસ
કરતાં વધારે નહિ થાય. ૧૬૩
- કેદમાં રાખવાની મુદત છ મા-
ડીયાં કરતાં વધારે ક્યારે
- ૩૪૩ વારંદ ઉપર ફેરો.

બાબ ૨૦ મો

હુકમનામાના રજુદાર નાદાર હોય

- ૩૪૪ નાદાર હરાવવાની અરજ કરે
આખવાર. ...
- ૩૪૫ અરજનો મજબૂર. ...
- ૩૪૬ અરજ ઉપર સહી કરવી તથા
સાચાપણના એકરાર કરવા. ૧૬૫
- ૩૪૭ અરજનીનકલ તથા નોટીસ પોંચા-
ડવી. ... "
- ૩૪૮ બીજા સહેજુદારને પોંચાડવાનો
આખવાર. ... ૧૬
- ૩૪૯ પેદેરામાં હોય તે અરજદાર વિશે
કોરટના આખવાર.
- ૩૫૦ સુનાવણી વખત કામ
રીત. ...
- ૩૫૧ નાદાર હરાવવાનું તથા વસુ-
લીનવાનું. ...

- કલમ. પાનું.
 ૩૫૨ જેલેણારોએ પોતાના બહેણાં
 ચામિત કરેવાં. ૧૯૭
 પત્રક તેવારે કરેયું.
 ૩૫૩ પત્રકમાં લખ્યા ન હોય એવા લેહે-
 દારોએ કરવાની અરજી. " "
 ૩૫૪ વસુલદાર નીમવાના હુકમનું ફળ. ૧૯૮
 ૩૫૫ વસુલદારે જામીન આપવા અને
 માનમતા વસુલ કરેલી. ... "
 નાદાર રજુદારને છાડી મુકવા.
 ૩૫૬ વસુલદારનું કામ. ... "
 મહેનતાણાનો તેનો હુકમ.
 વધારો આપી દેવા.
 ૩૫૭ છોડી મુકવાનું ફળ. ... ૧૯૯
 ૩૫૮ નાદાર જવાબદારીમાંથી મુક્ત થયો
 એવા ફરિયાદ કરેવા. ... "
 ૩૫૯ અરજદાર દગા બરેશો હોય ત્યારે
 કામ ચલાવવાની રીત. ૧૦૦
 ૩૬૦ બીજી કોરટોને ડિઝિટકોરટોના અ-
 ખત્યારે આપવાનું.
 બીજી કોરટમાં મુકકમા મોકલવાનું.

ભાગ ૨ જો.

પાત ઉત્પત્ત થનારાં કામો વિશે.

બાબ ૨૧ મો.

જેકારોના મરણ, જામ, અને તેમની
 નાદારી વિશે.

- ૩૬૧ પક્ષકારના મરણ પછી, જો ફરિયાદ
 કરવાનો હક પોંચતો હોય તો
 ફરિયાદ બંધ નહી પડે. ૧૦૧
 ૩૬૨ ધણા વાનીઓ અથવા પ્રતિવાદીઓ
 પૈકી એક મરણ પામે અને ફ-
 રિયાદ કરવાનો હક પોંચતો હોય
 ત્યારે શી રીતે કરેયું. ... ૧૦૨
 ૩૬૩ ધણા વાદીઓ પૈકી એક મરણ પામે
 અને બાકીનાને તથા મૈયતના
 વારસવડીલને ફરિયાદ કરવાનો
 હક પોંચતો હોય તો શી રીતે
 કરેયું. ... "

- કલમ. પાનું.
 ૩૬૪ મૈયત વાદીના વારસવડીલે અરજ
 ફરી ન હોય ત્યારે શી રીતે કરેયું. ૧૦૩
 ૩૬૫ એકનો નક વાદી અથવા બાકી
 રહેલો એકનો એક વાદી મુજબરી
 જામ ત્યારે શી રીતે કરેયું. ... "
 ૩૬૬ મૈયત વાદીના વારસવડીલે અરજ
 ન કરે તો ફરિયાદ બંધ પડે. "
 ૩૬૭ મૈયત વાદીના વારસવડીલે વિશે
 તકરાર હોતો શી રીતે કરેયું. ૧૦૪
 ૩૬૮ ધણા પ્રતિવાદીઓ પૈકી એક મૈયત
 થાય, અથવા એકનો એક પ્ર-
 તિવાદી કે બાકી રહેલો એકનો
 એક પ્રતિવાદી મૈયત થાય તો
 શી રીતે કરેયું. ... "
 ૩૬૯ સ્ત્રી પક્ષકારના જામથી ફરિયાદ
 બંધ પડશે નહિ. ... ૧૦૫
 ૩૭૦ વાદીના દેવાજાને બંધિ અથવા દેવું
 વાળવાની તેની નાદારીને બંધિ
 ફરિયાદને ક્યારે હરકત થાય. ૧૦૬
 અસાધની ફરિયાદ ચલાવવામાં
 અથવા જામીન આપવામાં
 કસુર કરે ત્યારે શું કરેયું.
 ૩૭૧ બંધ પાડવાથી અથવા કાઢી નાખ-
 વાથી થવાનું ફળ. ... "
 બંધ પડ્યાનો અથવા કાઢી નાખ્યાનો
 હુકમ રદ કરવાની અરજ.
 ૩૭૨ ફરિયાદ ચાલતાં હકસંબંધ બીજાને
 ભૂખી આપવામાં આવે તો શી
 રીતે કરેયું. ... ૧૦૭

બાબ ૨૨ મો.

ફરિયાદો કાઢી ભેગા તથા માંડીવાળાવિશે.

- ૩૭૩ નવી ફરિયાદ આણવાની પૂરવાનથી
 સાથે વાદીને ફરિયાદ કાઢી લેવા
 દેવાનો અખત્યાર. ... "
 ૩૭૪ પહેલી ફરિયાદથી મુદતના કાયદાને
 અસર થતી નથી. ... ૧૦૮
 ૩૭૫ ફરિયાદો માંડીવાળાવાનું. ... "

ક્રમમ.

પાનું.

બાબ ૨૩ મો.

કોરટમાં ભરણું કરવાવિશે.

- ૩૦૬ દાવો પતવા સાર પ્રતિવાદીએ રકમ
અનામત મુકવાનું. ... ૧૭૭
- ૩૦૭ અનામત મુકવાની નોટીસ. "
- ૩૦૮ નોટીસ અપાવણી અનામત મુકેલી
રકમ ઉપર વાદની બાજુ રૂપા-
વયું નહીં. ... "
- ૩૦૯ અનામત મુકેલી રકમ વાદી પોતાના
દાવાનો કેઈ ભાગ પત્યા તરીકે
સ્વીકારે ત્યારે શી રીતે કરેવું. "
- અથવા વાદી દાવો પુરેપુરો પત્યાતરીકે
તેરકમ સ્વીકારે ત્યારે શી રીતે કરેવું.

બાબ ૨૪ મો.

અરબને વાસ્તે જામીન આગવાવિશે.

- ૩૮૦ ફરિયાદનું કામ ચાલતાં અરબને સાર
વાદીપાસેથી જામીન ક્યારેમંગાય ૧૮૧
- ૩૮૧ જામીન આપવામાં કસુર થાય તો
તેનું ફા. ... "
- ૩૮૨ બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની બહાર રહેવાનું. "

બાબ ૨૫ મો.

કમિશનવિશે.

અ. — સાક્ષીઓની જગ્યાની સેવાનું
કમિશન.

- ૩૮૩ સાક્ષીની જગ્યાની સેવાસમુદ્ધે કોરટ ને
પ્રસંગે કમિશન કાઢી શકે તે. "
- ૩૮૪ કમિશન કાઢવાનો હુકમ. ... ૧૮૨
- ... હકમતમાં સાક્ષી રહેતો હોય
... કમિ.

કલમો.

- ૩૮૫ સાક્ષીઓની જગ્યાની સુધાંત કમિશન
પાણું મોકલવું. ...
- ૩૮૬ જગ્યાનીઓ પુરાવામાં મ્યારે વ્યયામ.
- ૩૮૭ કમિશન બબલવવાના તથા પાછાં મો-
કલવાના દરોષો. પરરાબ્બની કો-
રટોએ કલિબા કમિશનને બાકુ
પડે છે. ... ૧૮૩
- બ. — સ્થાનિક તબવીબ કરવાસાથે
કમિશન.
- ૩૮૮ સ્થાનિક તબવીબ કરવાનું કમિશન. "
- ૩૮૯ કમિશનને કામ કરવાની રીત. ૧૮૪
- રિપોર્ટ અને જગ્યાનીઓએ એ ફરિયા-
દમાં પુરાવો મળ્યાછે.
- અુદ કમિશનરની જગ્યાનીસહાયકામ.
- ક. — હિસાબ તપાસવાના કમિશન.
- ૩૯૦ હિસાબ તપાસ કરવા તથા તપાસ નું
કમિશન. ...
- ૩૯૧ કોરટ કમિશનરને જરૂરના કુ-
આપવા. ...
- કમિશનર આગળ માંધેલું કામ કોરટ
પુરાવામાં સેવું અથવા જામતી
તપાસ કરવાને ફરમાવવું.
- ક. — ભાગ પાડવાના કમિશન.
- ૩૯૨ સરકારને મહેસુલ ન ભરતી હોય
તેવી સ્થાપને મિલકતના ભાગ
પાડવાનું કમિશન. ... ૧૮૫
- કમિશનરે કામ શી રીતે કરવું તે.
- ક. — સામાન્ય દરોષો.
- ૩૯૩ કમિશનનું અરવ કોરટમાં ભરવું. ૧૮૬
- ૩૯૪ કમિશનરોના અખતવાર.
- ૩૯૫ કમિશનરની રૂબરૂ સાક્ષીઓએ હા-
જર રહેવા વિશે જગ્યાની આપ-
વા વિશે તથા તેમને શિક્ષા કરે-
વાવિશે. ...
- ૪૦૦ કમિશનરની રબરૂ હાજરે ...

માગ ૩ જો.

ખાસ પ્રસંગની ફરિયાદો વિશે.

ખાખ ૨૬ મો.

નાદારોની ફરિયાદો.

- ૪૦૧ નાદારોમાં ફરિયાદો આપી શકાય. ૧૮૮
 ૪૦૨ કઈ ફરિયાદો વિશે અપવાદ છે તે. ૧૮૯
 ૪૦૩ અરજ સંપૂર્ણ કરવી. "
 અરજમાં બખવાનો મળકુર. "
 ૪૦૪ અરજ આપવાનું. "
 ૪૦૫ અરજ નામંજુર કરવાનું. "
 ૪૦૬ અરજદારની જવાબી. "
 જો અખત્યારે અરજ આપી હોય
 તો, કમિશનથી અરજદારની જ-
 વાબી લેવાનું કોરટ ફરમાવે.
 નામંજુર કરવાનું... ૧૯૦

- અરજદારની નાદારીનો પુરાવા લેવા
 સાફ ફરિયાદો દિવસની નોટીસ. "
 ૪૦૭ સુનાવણી વખતે કામચલાવવાની રીત. "
 ૪૧૦ જો અરજ મંજુર કરવામાં આવે તો
 શી રીતે કરવું... ૧૯૧
 ૪૧૧ નાદાર છૂતે તારે અરજ... ૧૯૨
 કોરટ ફી વસુલ કરવાનું.
 ૪૧૨ નાદાર હારે તારે કેમ કરવું. "
 ૪૧૩ અરજદારને નાદારોમાં ફરિયાદ કર-
 વાની રજા આપવાની ના પાડી
 હોય તો પછી બીજી લેવી અરજ

આપકો નહીં ...
 નાદાર નાદારે નથી એવું આરેકરો વડું. ૧૯૩
 અરજ "

ખાખ ૨૭ મો.

અથવા સરકારી અમલદારો ઠરે તે
 અથવા અથવા તે ફરિયાદો વિશે

કલમ.

ખાનું.

- ૪૧૮ રોટ સેક્રેટરી ઇન કોન્સિસ કરવાની
 ફરિયાદોમાં ફરિયાદ અરજી. "
 ૪૧૯ પ્રોસેસ લેવા સાફ સરકારનો અખત્યાર. "
 ૪૨૦ રોટ સેક્રેટરી ઇન કોન્સિસ હાજર
 થઈને જવાબ આપવાનું. ... ૧૯૪
 ૪૨૧ સરકાર ઉપરની ફરિયાદ સંબંધી સવા-
 લના જવાબ રજૂ થકે એવા ય-
 ખસોને ફરજરે રાખવાનું. ... ૧૯૫
 ૪૨૨ સરકારી અમલદારને પ્રોસેસ થો-
 આડવાનું. ... "
 ૪૨૩ અમલદાર સરકારમાં બખાલુ કરી
 થકે એટલા માટે મુદત વધારવાનું. "
 ૪૨૪ રોટ સેક્રેટરી ઇન કોન્સિસ ઉપર
 અથવા સરકારી અમલદાર ઉપર
 ફરિયાદ કરતાં પહેલાં કરવાની
 નોટીસ. ... "
 ૪૨૫ આવા હાવામાં પકડવાનું. ... ૧૯૬
 ૪૨૬ જવાબ કરવાનું સરકાર માથે લેતો
 અરજ કરવાની તે. "
 ૪૨૭ આવી અરજ ન થાય તારે શી રીતે
 કરવું.
 ફરિયાદો પહેલાં પ્રતિવાદીને "પકડી"
 શકાય નહીં.
 ૪૨૮ સરકારી અમલદારોને જાણે હાજર
 થવાની માફી. ... "
 ૪૨૯ સરકાર અથવા સરકારી અમલદાર
 ઉપર હુકમનાનું હેલ તારે કેમ
 કરવું. "

ખાખ ૨૮ મો.

પરજાજનના લોકો કરે તે ફરિયાદો, તથા
 પરદેશી અને દેશી રાજ્યકર્તાઓ કરે
 તે અથવા તેમના ઉપર થાય તે
 ફરિયાદો

૪૩૦ પરજાજનના

કલમ.

- ૪૩૩ રાજ વગેરે ઉપરની ફરિયાદો. ... પાનું. ૧
 રાજ વગેરેને પકડવાની માફક
 તેમની મિલકત અંગે જપ્ત થાય.
 ૪૩૪ દેશીસંસ્થાનનોની કોરેટોનાં કુકમનામાં
 વિદિય ઇડિયામાં ખાખવાનું. ૧૯૮

ખાખ ૨૯ મો.

- કારપોરેશન તથા કંપનીઓ તરફની
 તેમના ઉપરની ફરિયાદો.
 ૪૩૫ ફરિયાદ અરજી ઉપર સહી અને
 સાચાપણના અંગે. ... ૧૯૯
 ૪૩૬ કારપોરેશન અથવા કંપનીને સમન
 પોંચાડવાનું. ... ૧૧

ખાખ ૩૦ મો.

- દરદીઓ, મૃત્યુપત્ર અથવાનારાઓ, અને
 મૈયતની મિલકતનો વહિવટ કરનારા
 રાઓ કરે તે તથા તેમના ઉપર
 થાય તે ફરિયાદો.
 ૪૩૭ દરદી વગેરેને જે મિલકતનો હક પ્રાપ્ત
 થાય તે મિલકતવિશેની ફરિયાદો-
 માં હિતસંબંધ હોય તેવા અખસો-
 ના પારસપકીલ થવાનું. ... ૨૦૦
 ૪૩૮ મૃત્યુપત્ર અથવાનારા તથા મૈયતની
 મિલકતના વહિવટ કરનારને સા-
 મીલ કરવાનું. ... ૧૧
 ૪૩૯ મૃત્યુપત્ર અથવાનારા પસંદગી આપીને
 ધણી સામીલ કરવો નહી. ૨૦૧

ખાખ ૩૧ મો.

અપેલની ત-

કલમ.

- ૪૪૧ ઇજ્જમિત અથવા તે ફરિયાદ પુર-
 નીખાવા વાદીએ અરજી કરવી.
 ૪૪૨ ઇજ્જમિત ચિવાફ ફરિયાદ અરજી દા-
 ખલ કરી હોય તો તે ફાઇલમાંથી
 દૂર કરવો. ...
 અરજ.
 ૪૪૩ ફરિયાદ પુરતો વાલી કોરેટ નીમવો.
 ૪૪૪ ઇજ્જમિત અથવા વાલીવગર મળવે-
 લો કુકમ દૂર કરાય. ... ૨૦૨
 અરજ.
 ૪૪૫ ઇજ્જમિત કોણ ચર્ચ થયે. ... ૧૧
 ૪૪૬ ઇજ્જમિતને દૂર કરવાનું. ... ૨૦૪
 ૪૪૭ ઇજ્જમિત નિકળી જવાનું. ... ૧૧
 નવો ઇજ્જમિત નીમવાની અરજ.
 ૪૪૮ ઇજ્જમિત ચુલ્લી નબ અથવા તે દૂર
 થાય તારે કામ બંધ રાખવું. ૧૧
 ૪૪૯ નવો ઇજ્જમિત નીમવાની અરજ. ૧૧
 ૪૫૦ સમીરવાદી અથવા અરજદાર ઉ-
 મરે પછી તારે તેણે શું કરવું. ૧૧
 ૪૫૧ ભોતેકામ અથવાના પસંદ કરે તો. ૨૦૫
 ૪૫૨ કામ છોડી દેવાનું તે પસંદ કરે તો.
 અરજ.
 ૪૫૩ કલમ ૪૫૧, ૪૫૨ પ્રમાણે અરજી
 કરવાનું તથા તે સાબીત કરવાનું. ૧૧
 ૪૫૪ સમીર સહવાદી ઉમર પોંચાપછી
 ફરિયાદ અપારવાજા ના કહે
 તારે. ... ૨૦૬
 અરજ.
 ૪૫૫ ફરિયાદ અરજવાળી અથવા અ-
 યોગ્ય હોય તો.
 અરજ.
 ૪૫૬ ફરિયાદ પુરતો વાલી નીમવાની
 અરજ. ... ૨૦૭
 ૪૫૭ ફરિયાદ પુરતો વાલી કોણ ચર્ચ થયે
 ૪૫૮ વાલી પોતાના કામનાં કમુરે કરે તે
 તેને દૂર કરી શકાય. ...
 અરજ.

- પાનું.
- ૪૬૧ બ્રિટિશ અથવા ફરિયાદ પુરતા
વાલીએ કુકમતામાં પહેલાં કોર-
ટની રજા વગર તથા જામીન
આપ્યાવગર, જેસા લેવા નહીં. "
- ૪૬૨ બ્રિટિશ અથવા ફરિયાદ પુરતા
વાલીએ કોરટની પરવાનગી વગર
તોડલો કરવી નહીં. ૨૦૭
પરવાનગી વગરની તોડલો નિરર્થક
થઈ શકે તેવી છે.
- ૪૬૩ ૪૪૦થી ૪૬૨ સુધીની કુ.મો. દિવા-
ના લોખંડે બાધુ પડે છે. "
- ૪૬૪ કોરટની સંબાળમાં હોય તે ... "

ખાખ ૩૨ મો.

જરૂરી માણસોએ તથા તે માણસો ઉપર
કરવાની ફરિયાદો.

- ૪૬૫ જે અમલદાર અથવા સોલજરને
રજા ન મળે તે પોતાની વતી ફરિયાદ
અથવા જવાબ કરવાસાર
કોઈપણ જામીનને આખત્વાર
આપે. ... ૨૦૭
- ૪૬૬ આપ્રમાણે આખત્વાર મળેલો જામીન
સ જાતે કામ ચલાવે અથવા
ખીડર નીમે ... ૨૦૮
- ૪૬૭ આપ્રમાણે આખત્વાર મળેલાં જામીન
અસહ પર અથવા તેના ખીડર-
ઉપર પ્રોસેસ પોંચવામાં આ-
વે તે બરોબર પોંચેલી ગણાયે. "
- ૪૬૮ અમલદાર અને સોલજરને સમન
પોંચાડવાનું ... "
- ૪૬૯ પકડવાનું વારંદ છાવણી વગેરેમાં
શીરોતિ બજાવવું. ... ૨૦૯

ખાખ ૩૩ મો.

જરૂરી નિયમ નક્કી કરવાનો નિર્ણય

૫૦૫. પાનું.
- ૪૭૧ આવી ફરિયાદમાં ફરિયાદ અરજી "
- ૪૭૨ દાવો કરેલી વસ્તુ કોરટમાં મુકવાનું ૨૧૦
- ૪૭૩ પહેલી મુતાવજી વખતે કામ ચ-
લાવવાની રીત ... "
- ૪૭૪ આખત્વાર અને બાકીત બંધારણ-
કે હરિયાદ ક્યારે કરી શકે. ૨૧૦
- ૪૭૫ વાદીના અરજીનો ભાગ ... ૨૧૧
- ૪૭૬ તિરોહિત (સ્ટેફેલ્ડ) કે પરી પ્રતિ-
વાદી ફરિયાદ કરે ત્યારે કામ ચ-
લાવવાની રીત ... "
૫૦૬. અરજ.

જાગ ૪ થો.

માણુ ગરજ પુરતા ઈલાજ.

ખાખ ૩૪ મો.

- ફેસલો થતાં પહેલાં પકડવા તથા જામી
કરવાવિરો.
- અ. — ફેસલો થતાં પહેલાં પકડવાનું.
- ૪૭૭ જામીન સિવાસાર વાદી ક્યારે અ-
રજ કરે ૨૧૧
- ૪૭૮ પ્રતિવાદીએ જામીન શામટે ન
આપવા તેનું મરજી બતાવવાસ
તેને હાજર કરવાનો કુકમ. ૨૧૨
- ૪૭૯ જે પ્રતિવાદી કારણ ન બતાવે તો
અનામત મુકવાનો અથવા જા-
મીન આપવાનો કોરટ તેને કુક-
મ કરે ... ૨૧૩
- ૪૮૦ જામીન પોતાની જવાબદારી કાઢી
નાખવાની અરજ કરે ત્યારે શી
રિતે કરવું ...
- ૪૮૧ પ્રતિવાદી જામીન ન લામે
થવા તેને તોડવા ...
તો કરે

કલમ.

પાનું.

- તે જામીન ન આપે તો મિલકત
જમ કરવાની ફરિયાદ થતાં પહેલાં
અરજ ... ૨૧૪
- અરજનો મતકુર.
૪૮૪ જામીન આપવાનું કે કારણ બતા-
વવાનું ફોરેટ પ્રતિવાદીને ફરમાવે. ૨૧૫
- ૪૮૫ જો કારણ ન બતાવે અથવા જા-
મીનું ન આપે તો જામી કરવી. ૨૧૬
- જામી ઉઠાડવાનું.
૪૮૬ જામી કરવાની રીત. ... "
- ૪૮૭ ફરિયાદ પહેલાં જમ કરેલી મિલકત-
ઉપરના દાવાઓ તબવીબ ... "
- ૪૮૮ જામીન આપે અથવા ફરિયાદ કા-
ઠી માખવાળાં આપે એટલે જામી-
કર કરવી ... "
- ૪૮૯ જામીથી તરવાના કલને હરકત થ-
શે નહીં, અથવા હુકમના માવા-
ળાને વેચાણની દરખાસ્ત કરે-
વાને પ્રતિબંધ થશે નહીં ... "
- ૪૯૦ આ બાત પ્રમાણે જમ થએલી મિ-
લકત હુકમના મુજબ વચવામાં ફ-
રો જમ કરવી નહીં ... ૨૧૭
- કુ.—પકડવાનું અથવા જામી કરવાનું કા-
મ કર્યું તે અપોગ્ય હોય ત્યારે નુક-
સાનીનો બદલો.
૪૯૧ અપૂર્તી કારણથી ફોરેટ પકડાવ્યો
હોય અથવા જામી કરવી હોય તો
તેની નુકસાનીનો બદલો. ૨૧૭
- વિશેષ કરાવ.

બાબ ૩૫ મો.

કામ ચલાવે તાકીદ અને દરમ્યાનના
હુકમો વિશે.
૩ તાકીદ.

કલમ.

- ૪૯૪ તાકીદ આપ્યા પહેલાં વિશેષ એ-
ક કારને નોટીસ આપવાનું ફોરે-
કરમાવવું ...
- ૪૯૫ ફોરેટિંગને આધેલી તાકીદ તે
ના મેમરને તથા અમલદારને
બંધનકારક છે ...
- ૪૯૬ તાકીદનો હુકમ ફોરેટ કાઢીને ફરકા-
ર કરે અથવા રદ કરે ...
- ૪૯૭ અપૂર્તી કારણ ઉપર તાકીદ કઠાવી
હોય તો પ્રતિવાદીને નુકસાનીનો
બદલો. ... ૨૨૦
- વિશેષ કરાવ.

બ.—દરમ્યાનના હુકમ.

- ૪૯૮ નાશ થાય એવી વસ્તુઓ દરમ્યાન
વેચવાનો હુકમ કરવાનો અપ-
ત્યાર. ... "
- ૪૯૯ ફરિયાદનો વિષય અટકાવી રાખ-
વા વગેરેના હુકમ કરવાની અ-
પતિયાર પ્રવેશ કરવાની નમુના
સેવાની અને પ્રયોગ કરવાની
સત્તા આપવાનો અપતિયાર. ...
- ૫૦૦ આવા હુકમ કરવાની અરજ નો-
ટીસ આપ્યા પછી કરી શકાય. ૨૨૧
- ૫૦૧ જે જામીન વિશે ફરિયાદ હોય તે
જામીન પકડાના કલનામાં
બાગધીલ ત્યારે અપાવાય ...
- ૫૦૨ પેસાવગેરે ફોરેટમાં અનામત મુ-
કાવાનું ...

બાબ ૩૬ મો.

વસ્તુદારની નીમણુક.

- ૫૦૩ વસ્તુદાર નીમવાનો ફોરેટનો અ-
પતિયાર ...
- વસ્તુદારની જવાબદારી.
૫૦૪ કલેક્ટરને વસ્તુદાર ક્યારે ની-

ભાગ ૬ મો.

વિશેષ કામો વિશે.

બાબ ૩૭ મો.

બવાદીપર સોંપવાનું.

- ૫૦૯ બવાદને સોંપવાનો હુકમ કરવાસાર
ફરિયાદના પક્ષકારો અરજ કરે. ૨૨૫
- ૫૦૦ બવાદની નિમજ્જક ... ૨૨૬
- કોર્ટ ક્યારે બવાદ નીચે.
- ૫૦૮ બવાદોને સોંપણનો હુકમ ... ૨૨૭
- ૫૦૬ ને અથવા વધારે બવાદોને સોંપણ
કેવ તારે મતબદ પડે તો થું ક-
રવું તેનો હુકમ કરવો ... "
- ૫૧૦ બવાદ અથવા સરપંચનું મૃત્યુપત્ર
અથકતતા વગેરે ... ૨૨૮
- ૫૧૧ સરપંચની નિમજ્જક કોર્ટ ક્યારે
કરવી. ... ૨૨૯
- ૫૧૨ કલમ ૫૦૯, ૫૧૦, અથવા ૫૧૧
પ્રમાણે નામિલા બવાદ કે સરપં-
ચના અખતિયાર ... "
- ૫૧૩ સાક્ષીઓને સમન કરવાનું ... "
- કસુરે વગેરેને ચારતે શિક્ષા.
- ૫૧૪ નિવાડો કરવાસાર મુદત વધારવી. ૩૩૦
- બવાદી ૨૬ કરવાનું.
- ૫૧૫ બવાદોને બદલે સરપંચ ક્યારે બ-
વાદીનું કામ કરે ... "
- ૫૧૬ નિવાડાઉપર સહી કરેવી અને તે
દાખલ કરવો ... ૨૩૧
- ૫૧૭ બવાદ અથવા સરપંચ ખાસ હ-
કીકત બખી આપે
- ૫૧૮ કેટલેક પ્રસંગે અરજીપરથી કોર્ટ
નિવાડામાં ઓછું વળું અથવા
મુખારો કરે ... "
- બવાદીના અરજવિરુદ્ધનો હુકમ. ૨૩૨
- નિવાડો અથવા બવાદોને ઝાંખી

પાનું.

કલમ.

પાનું.

- ૫૨૩ બવાદઉપર સોંપવાનું કરારનાનું
કોર્ટમાં દાખલ કરાય ... ૨૩૫
- અરજીપર નંબર પાડીને તે નોંધવી.
તે ન દાખલ કરવાનું કોર્ટણ બતા-
વવાની નોટીસ.
- ૫૨૪ બવાદીપર સોંપવાના હુકમઉપરથી
ચાલતા કામને આગામના કરો-
વ બાબુ પડશે ... ૨૩૬
- ૫૨૫ કોર્ટની મારફત વગર ને બાબત
બવાદીપર સોંપી કેવ તેનો નિવા-
ડો દાખલ કરવાવિશે ... "
- અરજીપર નંબર પાડીને તે નોં-
ધવી.
- બવાદીના પક્ષકારોને નોટીસ આ-
પવી.
- ૫૨૬ તે નિવાડો, દાખલ કરીને અમલ-
માં લાવવાનું ... ૨૩૭

બાબ ૩૮ મો.

પક્ષકારોના કરારનામાઉપરથી ચલાવવા-
ના કામવિશે.

- ૫૨૭ કોર્ટના અજિઝામમાં હકીકત (કે-
સ) બખી આપવાનો અખતિ-
યાર ... ૨૩૮
- ૫૨૮ વિધવની કીમત ક્યારે બખવી. "
- ૫૨૯ કરારનામાઉપર ફરિયાદ તરફિ નં-
બર પાડીને તે દાખલ કરવું. "
- ૫૩૦ કરારનાનું કરનારા ચખસોઉપર કો-
ર્ટની હકુમત ચાલશે ... ૨૩૯
- ૫૩૧ મુકદ્દમો સાંબળોને નિકાલ કરવાનું. "

બાબ ૩૯ મો.

વેચાણ એવા લેખ ઉપરથી અંચિત

અથ

કલમ.

પાનું.

- ૫૩૩ મુશ્કેલી ઉપર જવાબ કરવાનું
પ્રતિવાદી બતાવે તો તેને હાર. ૨૪૦
૨ યવાની રજા આપવી. ૨૪૦
૫૩૪ હુકમનામું રદ કરવાનો અખતાર. ૨૪૦
૫૩૫ કોરટના અમલદાર પાસે બીજા વ-
ગેરે રાખવાનો હુકમ કરવાનો
અખતાર. ... ૨૪૧
૫૩૬ ન ચિકરિલા બીજા કે નોટના નક-
રામણનો દાખલો મળવવાનું
ખરચ લેવાનું. ... ૨૪૧
૫૩૭ આ બાબતમાં કોઈ ફરિયાદો-
માં કામ ચલાવવાની રીત. ૨૪૧
૫૩૮ આ બાબતમાં કોઈ ફરિયાદો-
માં કામ ચલાવવાની રીત. ૨૪૧

બાબ ૪૦ મો.

માર્ગનિક ધર્માદાય બાબતની
ફરિયાદો વિશે.

- ૫૩૯ માર્ગનિક ધર્માદાય બાબતની ફ-
રિયાદો ક્યારે થઈ શકે. ૨૪૨

ચાગ ૬ ઠો.

અપીલો વિશે.

બાબ ૪૧ મો.

અવધ હુકમનામાં ઉપરની અપીલો વિશે.

- ૫૪૦ મુદત મનાઈ દરી હોય તે શિવા-
યના તમામ અવધ હુકમનામાં
ઉપર અપીલ ચાલશે. ૨૪૩
૫૪૧ અપીલનો નમુનો. ... ૨૪૪
માદની સાથે શું સામીલ રાખવું.

કલમ.

પાનું.

- ૫૪૨ રીમોન બધાને બાંધુ પડે એવા
કારણ ઉપરથી હુકમનામું કે
હોય તો તે પાડીઆ અથવા
પ્રતિવાદીઓમાંથી એકનું આ
ખું હુકમનામું ફેરવાવી શકે. ૨૪૪
૫૪૩ હુકમનામાં ઉપર અપીલ થઈ હોય તે
હુકમનામાં બજાવવા તથા તેમની બજા-
વણીનું કામ બંધ રાખવા બાબત.
૫૪૪ અપીલ થઈ હોય એટલાજ કાર-
ણ ઉપરથી હુકમનામાંની બ-
જાવણી બંધ રાખવી નહી. ૨૪૪
અપીલ થઈ શકે એવું હુકમનામું
અપીલની મુદત વીંધી પહેલાં
બજાવવું બંધ રાખાય.
૫૪૫ જેના ઉપર અપીલ થઈ હોય તે
હુકમનામું બજાવવાનો હુકમ ક-
રવામાં આવેતો જામીનચાનાતેર ૨૪૮
૫૪૬ સરકાર અથવા સરકારી અમલદાર
પાસેથી તેવા જામીનચાનાતેર
હુકમનામાં ઉપર ચમ્પેસી અપીલોમાં
કામ ચલાવવાની રીત.
૫૪૮ અપીલની વાદ નોંધવાનું. ...
અપીલનું રજીસ્ટર.
૫૪૯ અપીલ કોરટ અપેલેટ પાસેથી
ખરેચના જામીન માંગે. ...
અપેલેટ પ્રિટિશ ઉડિયાની બ-
હાર રહેતો હોય તો.
૫૫૦ જે કોરટના હુકમનામાં ઉપર અ-
પીલ થઈ હોય તે કોરટને અ-
પીલ કોરટે નોટીસ આપવી. ૨૪૫
અપીલ કોરટને કામગીરીની રવા-
ને કોરટના હુકમનામાં ઉપર
અપીલ થઈ હોય તે કોરટમાં જ
અથવા એકલા દસ્તાવેજીની નોંધ

૫૫૭ અપીલ સાંભળવાની દિવસની નોટીસ પ્રસિદ્ધ કરવાનું તથા તે પાંચાડવાનું. ... ૨૫૨
 ૫૫૮ નોટીસનો મજબૂર ... ૨૫૨
 સુનાવણી વખતે કામ ચલાવવાની રીત. ...
 ૫૫૫ શરવાત કરવાનો હક ...
 ૫૫૬ અપેલન્ટની કસુરને બંધિ અપીલ કાઢી નાખવી. ...
 એકતરફી અપીલ સાંભળવી. ...
 ૫૫૭ અપેલન્ટ નોટીસનું ખર્ચ બરવાને ચુકવો તેથી નોટીસ ન પાંચી હોય તો અપીલ કાઢી નાખવામાં આવે. ...
 વિશિષ્ટ હોય. ...
 ૫૫૮ કસુરને બંધિ કાઢી નાખેલી અપીલ ફરી કાઢી ઉપર લેવાય. ૨૫૨
 ૫૫૯ સુનાવણી સુલતવી રાખીને જે અપીલના લાગતું વળગતું જણાય તેમને રેસ્પોન્ડન્ટ કરવાનું ફરમાવવાનો અખતાર. ...
 ૫૬૦ જે રેસ્પોન્ડન્ટના ઉપર એકતરફી હુકમનામાં ચકું હોય તેની અરજ ઉપરથી અપીલ ફરી સાંભળી શકાય. ...
 ૫૬૧ રેસ્પોન્ડન્ટે જાણે જુદી અપીલ કરી હોય તે પ્રમાણે તે સુનાવણી વખતે હુકમનામાંમાં હરકત લે. નોટીસનો નમુનો તથા તેને જે હોય લાચુ પડે તે. ...
 ૫૬૨ અપીલ કોરટે મુકદમો પાછો, મોકલવાનો. ... ૨૫૩
 ૫૬૩ જનરની પુરવો લેવાની મનાઈ આપેલા. ... ૨૫૪
 પાછું મોકલવાની મનાઈ. ...

કલમ. ... પાનું.
 યદ્ય હોય તે કોરટે તરફ અપીલ કોરટે આરે મોકલે. ...
 ૫૬૪ હોય તથા પુરવો રજીસ્ટરમાં દાખલ કરેલો. ... ૨૫૪
 હોય ઉપર લેવાની હરકતો. ...
 અપીલનો નિર્ણય. ...
 ૫૬૬ અપીલ કોરટેમાં જનરની પુરવો હાથે કરવાનું. ... ૨૫૬
 ૫૬૭ જનરની પુરવો લેવાનો પ્રકાર. ...
 ૫૬૮ બાબતો જણાવવાને નોંધવી. ...
 અપીલના ફેસલા વિશે. ...
 ૫૭૧ ફેસલા આરે અને ક્યાં સંભળાવેલો. ...
 ૫૭૨ ફેસલાની બાબત. ... ૨૫૭
 ૫૭૩ ફેસલાની તરજૂમો. ...
 ૫૭૪ ફેસલાનો મજબૂર. ...
 તારીખ અને સહી. ...
 ૫૭૫ બે અર્થના વધારે જડને એ અપીલ સાંભળી હોય ત્યારે ફેસલા કરેલો તે. ...
 ૫૭૬ જુદો મત પડે તે બાબતો. ... ૨૫૮
 ૫૭૭ ફેસલામાં કેવો હુકમ થઈ શકે. ...
 ૫૭૮ ચુલ્લેયને અથવા હુકમતને બાધ ન આણે એવી બુલ અથવા ગેરરીરજ પણાને બંધિ કોઈ હુકમનામાં રદ કરવું નહીં અથવા તેમાં ફેરફાર કરેલો નહીં. ૨૫૯
 અપીલના હુકમનામાં વિશે. ...
 ૫૭૯ હુકમનામાંની તારીખ અને મજબૂર. ...
 ફેસલાથી જે જડને અભિપ્રાય જુદો પડે તેણે હુકમનામાં ઉપર સહી કરવાની જરૂર નથી. ...
 ૫૮૦ ફેસલાની અને હુકમનામાંની નકલો પક્ષકારોને આપવી. ...
 ૫૮૧ જે કોરટે ...

કલમ.

પાનું.

૫૮૩ અપીલ કોરટના હુકમનામાની બ-
જાવણી. ... ૨૧૧

બાબ ૪૨ મો.

અપીલનાં હુકમનામાં ઉપરની અપીલો
વિશે.

- ૫૮૪ બીજી અપીલ હેકોરટને થાય. " "
બીજી અપીલનાં કારણ. "
૫૮૫ બીજી કોર્ટ કારણ ઉપરથી બીજી
અપીલ નહીં આપે. ... ૨૧૩
૫૮૬ અમુક ફરિયાદોમાં બીજી અપીલ
આપણે નહીં. ... "
૫૮૭ બીજી અપીલ વિશે દરર. ૨૧૪

બાબ ૪૩ મો.

હુકમો ઉપરની અપીલો વિશે.

- ૫૮૮ અપીલ થઈ શકે એવા હુકમ. " "
૫૮૯ કઈ કોર્ટે અપીલ સાંભળી તે. ૨૧૬
૫૯૦ હુકમો ઉપરની અપીલોમાં કામ
અલાવવાની રીત. ... "
૫૯૧ ફરિયાદ અખતા કરેલા હુકમ ઉપર
અપીલ થાય નહીં, પરંતુ હુક-
મનામાં ઉપર અપીલ કરવામાં
આવે તો તે હુકમમાં ચમ્પેલી
બુલ બતાવી શકાય. ... "

બાબ ૪૪ મો.

નાદારીમાં અપીલ કરવા વિશે.

- ૫૯૨ નાદાર તરફે કોણ અપીલ કરી શકે. ૨૧૭
અપીલ દાખલ કરવાની અરજ
ઉપરથી કામ અલાવવાની રીત.
૫૯૩ નાદારી વિશેની તજવોજ... ૨૧૮
વિશેષ દરાવ.

કલમ.

પાનું.

બાબ ૪૫ મો.

મલીકા માઆઝમા ઈન કોન્સિલને
કરવાની અપીલો વિશે.

- ૫૯૪ "હુકમનામું" એ શબ્દની વ્યાખ્યા. ૨૧૮
૫૯૫ મલીકા માઆઝમા ઈન કોન્સિલને
અપીલો ક્યારે આપે ... "
૫૯૬ દાવાના વિષયની કિમત ... ૨૧૬
૫૯૭ કેટલીએક અપીલો વિશે મનાઈ. "
૫૯૮ જે કોરટના હુકમનામા ઉપર તકરાર
હોય તે કોરટને અરજ ... ૨૦૦
૫૯૯ જે મુદતમાં અરજ કરવી જોઈએ
તે મુદત ... "
૬૦૦ કિમત બદલ અથવા લાયકી બદલ-
નું સરટીફિકેટ ... "
૬૦૧ સરટીફિકેટ આપવાની ના કેહવામાં
આવે તેનું ફળ ... "
૬૦૨ સરટીફિકેટ આપ્યા પછી જમીન
આપણે અને (રકમ) અનામત
મુકદ્દી ભરે છે. ... ૨૦૦
૬૦૩ અપીલની મેંજુરી અને તે ઉપરથી
કામ અલાવવાની રીત. ... ૨૦૧
૬૦૪ જમીન કબુલ કરી હોય તે રકમ
કરવાનું. ... "
૬૦૫ બીજી જમીન આપવાને અથવા
રૂપિયા ભરવાને હુકમ કરવાનો
અખતાર. ... "
૬૦૬ તે હુકમ પ્રમાણે ન આવે તેનું ફળ
૬૦૭ અનામત મુકદ્દી રકમની
પાછી આપવાની.
૬૦૮ અપીલ આલતાં કોરટના
૬૦૯ જમીન પુરેલો નુકસાન
તો તે વધારે
૬૧૦ મલીકા માઆઝમા
હુકમ
૬૧૧ બજાવણી
ઉપર
૬૧૨ નિયમ
નિયમ
૬૧૩ આલ
૬૧૪

કલમ. પાનું.
૧૧૫ સન ૧૮૨૮ના અંગાળાના ૩૦૯ કાય-
દાની ૪થી કલમની પરીસ્થિતિઓ
અરેય. ... "
૧૧૬ મહીકા માઆગ્રમની મરજીમાં
આવે તે પ્રમાણે કરવાનો અ-
ખતાર કાયમ રાખવો, તથા
ન્યુડિયિવલ કમિટી આગળ કામ
અલાવવાના નિયમ કાયમ રાખવા. "

જાગ ૭ મો.

બાબ ૪૬ મો.

હેકોરટમાં હકીકત લખી મોકલવા વિશે.
તથા હેકોરટે તપાસણી કરાવિશે

- ૧૧૭ સંકાની હકીકત હેકોરટને મોકલવાનું. ૨૭૬
૧૧૮ હેકોરટના અભિપ્રાય આવે તે પ્રમાણે
હુકમનાનું ફેરે એવી શરતથી કોર્ટ
હુકમનાનું કરી શકે. "
૧૧૯ હેકોરટને ફેરે મોકલવો અને તે
પ્રમાણે મુકદ્દમાને નિકાલ કરવો. ૨૭૭
હેકોરટને હકીકત મોકલવામાં અરેય
યાવ તે. ... "
૧૨૦ જામી મોકલનારી કોરટના હુકમના-
માં ફેરફાર વગેરે કરવાનો
અખતાર. ... "
૧૨૧ કોર્ટમાં અપીલ ચાલી શકે નહીં
તથા મુકદ્દમાના કામજો મગા-
વવા અખતાર. ... "

૮ મો.

મો.

વિશે.

૨૭૮

૨૭૯

- કલમ. પાનું.
૧૨૫ ફેરી તપાસની અરેયનો તમુના. ૨૮૦
૧૨૬ અરેય ક્યારે નામંજુર કરવી. "
અરેય ક્યારે મંજુર કરવી.
વિશિષ્ટ કરાવ. "
૧૨૭ જે કોર્ટમાં જે અથવા વધારે જ-
ડને હોય તે કોર્ટમાં ફેરી
તપાસની અરેય. ... ૨૮૧
૧૨૮ અરેય ક્યારે નામંજુર કરવી. ૨૮૨
૧૨૯ નામંજુરીનો હુકમ આપરનો "
મંજુરીમાં સવાની હરકતો.
૧૩૦ મંજુર થએલી અરેય નોંધવી અને
ફેરી સાંભળવાનો હુકમ કરવો. ૨૮૩

માગ ૯ મો.

બાબ ૪૮ મો.

સનદી હેકોરટોવિશે વિશેષ નિયમ.

- ૧૩૧ આ બાબ ફક્ત અમુક હેકોરટોને જ
લાગુ પડે છે. ... ૨૮૩
૧૩૨ આ કાયદો હેકોરટોને લાગુ પડે છે. "
૧૩૩ હેકોરટે પાતાના નિયમ પ્રમાણે
ફેરે મોકલવા. ... "
૧૩૪ અરેય તકી થવી પહેલાં હુકમનાનું
બત્તવવું અને અરેયને વારંતે
પહોંચી બત્તવવું એવા હુકમ
કરવાનો અખતાર. ... "
૧૩૫ અખતાર વગરના અપેલોને કોર્ટને
બાબલુ કરવું નહિ. ... "
૧૩૬ હેકોરટોની પ્રોસેસ કોણ બત્તવી શકે. ૨૮૪
૧૩૭ ઇનસાફ વગરનાં કામ રજુ કરાવે. "
૧૩૮ અવલદિવાની હુકમમાં હેકોરટને
જે કલમો લાગુ પડતી નથી તે. "
નાવાર દવાદારો વિશેની હુકમત
અલાવવામાં હેકોરટને આ કાયદો
લાગુ નથી.
૧૩૯ તમુના ઘડવાનો અખતાર. ૨૮૫

કલમ.

પાનું.

જાગ ૧૦ મો

બાબ ૪૯ મો.

પરચુરણ.

- ૧૪૦ અમુક અગ્નિ જાતે હાલર થવાની માફી કરી છે. ... "
- ૧૪૧ સ્થાનિક સરકારે અમુક અગ્નિ જાતે હાલર રહેવાની માફી કરે. ... "
- માફી મળેલી હોય તે અગ્નિના નામની માફી કોર્ટમાં રાખવી. ... "
- મને હાલર રહેવાની માફી આપી કહેવાથી કમિશનરે જાણવું ને ખરેખર થાય તે. ... "
- ની પ્રોસેસથી ને અગ્નિને પકડવામાંથી બાતલ કરાવે તે. ૨૮૧
- કેટલાક ગુહાઓની બાબતમાં કામ ચલાવવાની રીત. ૦ " "
- ૪૪ મોટા પરિશિષ્ટમાં આપેલા નમુનાનો ઉપયોગ. ... ૨૮૭
- ૧૪૫ તામાની કોર્ટોની બાબત. ... "
- ૧૪૫મ્મ સાલવેલ વજેરના દાવામાં આપેલ સેસર. ... ૨૮૭
- ૧૪૬ સ્માલકાન્કોરટના રજીસ્ટરનો મુકદ્દમાલખી આકલવાનો અપત્તાર. ૨૮૭
- ૧૪૭ પરચુરણ કામ. ... ૨૮૮
- પુરાવાતરફ સોગનનામા લેવાનું.

કલમ.

પાનું.

- ૧૪૮ ને અગ્નિને પકડવાનો અથવા ને મિલકત જપ્ત કરવાની હોય તે અગ્નિ અથવા મિલકત ડિસ્ક્રીમીનેશન હોય ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત. ... "
- ૧૪૯ પકડવાની, વેચવાની, અને પૈસા બરવાની, તમામ દિવાની પ્રોસેસને બાધ પડે તે નિયમો. ૨૮૭
- ૧૫૦ સાક્ષિઓ વિશે બાધ પાડવાનો નિયમ. ... "
- ૧૫૦મ્મ પરરાજ્યના સમન બજાવવાનું. ... "
- ૧૫૧ આ કાયદા પ્રમાણે અથવા રીવાજ પ્રોસેસની રૂઢિ અથવા પકડવામાં સામાન્ય અથવા પેટ્ટામાંથી નાસી જાય તો શિક્ષા. ... ૨૯૦
- ૧૫૨ કામ ચલાવવાની રીતના પેટાનિયમો કરવાનો અપત્તાર. ... "

પરિશિષ્ટ પહેલું.—આક્ટ ૨૬ કપાંતે.

પરિશિષ્ટ બીજું.—મુક્તીની સ્માલકાન્કોરટોને આ કાયદાના ને બાબતે અને કલમો બાધ પડે તે.

પરિશિષ્ટ ત્રીજું.—મુખ્યના આક્ટો અને કાયદાઓ.

પરિશિષ્ટ ચોથું.—ખાસિ (મુદ્દા પહેલાંની તકરાર) ના તથા કુકમનામાના નમુના.

ACT NO. XII. OF 1882.

THE CODE OF CIVIL PROCEDURE.

ઇન્ડિયાના ગવર્નર જનરલ ઇન્ફોર્મિસેશનો હેઠળ લખેલો આક્ટ, ગવર્નર જનરલ સાહેબે
સને ૧૮૮૨ ના માર્ચ માસની ૧૭ મી તારીખે મંજૂર કર્યો, તે સમજા

• લોકોને જાણુ થવાસાર આ ટુકાણે છાપીને પ્રસિદ્ધ કર્યો છે:—

સને ૧૮૮૨ મોં આક્ટ ૧૪ મો.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો.

દિવાની ન્યાયાધિકારી કોર્ટોનું કામ ચલાવવાની રીતના કાયદા

• એકત્ર કરવાનો તથા સુધારવાનો આક્ટ.

દિવાની ન્યાયાધિકારી કોર્ટોનું કામ ચલાવવાની રીતના કાયદા એકત્ર ઉદ્દેશ.
કરવા તથા સુધારવા યોગ્ય છે; મટિ નીચે પ્રમાણે કાયદો કર્યો છે:—

• પ્રારંભનો વિષય.

૧. આ આક્ટને "દિવાની કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો" કહે-
વા. અને તે સન ૧૮૮૨ ની જુન માસની પહેલી તારીખે અમલમાં આવશે.

કુટુંબનામ.
શરૂઆત.

આ કલમ અને ૩ છ કલમ આખા બ્રિટિશ ઇન્ડિયાને લાગુ છે.
બાકીની કલમો, સન ૧૮૭૪ ના ૧૪ માં આક્ટમાં જે શેડ્યુલ્ડ ડિસ્ટ્રિક્ટ
રાયેલા છે તે સિવાયના, આખા બ્રિટિશ ઇન્ડિયાને લાગુ છે.

સ્થાનિક અધિકારી.

ટીકા—૧. બ્રિટિશ ઇન્ડિયા એટલે પ્રીન્સપોલિસ. ટ્રીપી, સમ્રાજ્ય
અને મુલાકા સોવાયાના જે જે મુલકનો સ્વામીત્વ મલીકા માવાનમાં માહા-
રાણી સહિત જે ૨૧ અને ૨૨ સ્ટાટ્યુટના વીક્ટોરીઆ આપ્ટર ૧૦૬ ની
૩૬મી મળ્યું હોય તે. સને ૧૮૬૮ ના આક્ટ ૧ ની કલમ ૨ "શેડ્યુલ્ડ
ડીસ્ટ્રિક્ટ." સને ૧૮૭૪ ના આક્ટ ૧૪ માં ફરોવા છે તે.

શબ્દાર્થ.

૨. વિષયમાં અથવા પૂર્વાપર સંબંધમાં કંઈ બાધ ન આવે તો, આ આક્રમમાં નીચેના શબ્દોનો અર્થ નીચે પ્રમાણે કરવો:—

“બાબ”

“બાબ” એટલે, આ કાયદાનો બાબ સમજવો.

“ડિસ્ટ્રિક્ટ.”

“ડિસ્ટ્રિક્ટકોર્ટ.”

“ડિસ્ટ્રિક્ટ” એટલે, અવલ હકુમતવાળી મુખ્ય દિવાની કોર્ટ (જેને આ આક્રમમાં આગળ ડિસ્ટ્રિક્ટકોર્ટ એવું નામ આપ્યું છે), તેની હકુમતની સ્થાનિક હદ સમજવો, અને તેમાં હેકોર્ટની સાધારણ અવલ દિવાની હકુમતની સ્થાનિક હદનો સમાવેશ થાય છે. ડિસ્ટ્રિક્ટકોર્ટથી હલકા દરજ્જાની દરેક કોર્ટને તથા પ્રત્યેક સમાલકાલકોર્ટને, આ કાયદાના કામ સાર, હેકોર્ટના અને ડિસ્ટ્રિક્ટકોર્ટના તાબાની કોર્ટ ગણવી.

“ખીડર.”

“ખીડર” એટલે, કોર્ટમાં બીજાને વાસ્તે હાજર થવાનો અને તેનો પક્ષ બંધને બાંધવાનો જેને હક મળ્યો હોય તેવા દરેક શખ્સ સમજવો, અને તેમાં હેકોર્ટના અટર્ની, વકીલ અને અડવોકેટનો સમાવેશ થાય છે.

“સરકારી ખીડર”

“સરકારી ખીડર” એમાં, આ કાયદામાં જે કામો સરકારી ખીડર કરવાં એમ સ્પષ્ટ રીતે કહેવાં હોય, તેવાં બધાં અથવા તેમાંનાં કંઈ કામ કરવા સાર સ્થાનિક સરકારે કોઈ અમલદારને નીમ્યો હોય તેનો પણ સમાવેશ થાય છે.

“ફેસ્ટર.”

“ફેસ્ટર” એટલે, જમીનના મહેસુલના ફેસ્ટરનું કામ કરનાર દરેક અમલદાર સમજવો.

“કુકમનાયું.”

“કુકમનાયું” એટલે, દિવાની કોર્ટમાં કોઈ હક માગ્યો હોય તે બાબત અથવા ઉત્તરપક્ષ બતાવ્યો હોય તે બાબત પદ્ધતિ પ્રમાણે કરેલા જે ડરાવથી, ડરાવ કરનારી કોર્ટ પુરતો, ફરિયાદ અથવા અપીલનો નીકાલ થાય એવા ડરાવ સમજવો. ફરિયાદ અરજી નામગુરુ કંપાનો કુકમ અથવા હિસાબ સેવાનું કરેમાબ્દનો કુકમ અથવા જે તકરાર ૨૪૪ મી કલમમાં કહેલી કે તેમાં હવાસી આપેલી હોય પણ ૫૮૮ મી કલમમાં જણાવેલી ન હોય તેવી કોઈ તકરાર નહીં કંપાનો કુકમ આ બાબ્દમાં આવી જાય છે: ૫૮૮ મી કલમમાં બતાવેલો કોઈ કુકમ આ બાબ્દમાં આવી જતો નથી.

“કુકમ.”

“કુકમ” એટલે, ઉપરની બાબ્દ પ્રમાણે કુકમનાયું નહીં હોય એવા દિવાની કોર્ટનો કોઈ નિર્ણય પદ્ધતિ પ્રમાણે લખ્યો હોય તે.

“ફેસલો.”

“ફેસલો” આ શબ્દનો અર્થ, કોઈ કુકમનામાંનાં અથવા કુકમનાં કારણ દર્શાવેલ જડને કરેલું બંધન એવા સમજવો.

“જડવ.”

“જડવ” એટલે, કોર્ટનો અધ્યક્ષ સ્થાને બેસનાર અમલદાર સમજવો.

“કુકમનામાનો દેખુદાર” એટલે, જેની વિરુદ્ધ કુકમનાયું અથવા કુકમ થયો હોય તેવો કોઈ અપસ સમજવો.

“કુકમનામાનો દેખુદાર.”

“કુકમનામાવાળો” એટલે, બળતી યજ્ઞ થયે તેવું કુકમનાયું કે તેથી કુકમ જેની તરફમાં થયો હોય એવો કોઈ અપસ સમજવો; અને એમાં, તે કુકમનાયું અથવા કુકમ ને અપસના નામક પર ચઢાવી આપ્યો હોય, તે અપસનો સમાવેશ થાય છે.

“કુકમનામા વાળો.”

“સિખી” એમાં, છાપેલાનો અને શીલાથી છાપેલાનો સમાવેશ થાય છે, અને “સિખ” એમાં, છાપ તથા શીળા છાપનો સમાવેશ થાય છે.

“સિખી.”

“સહી કરેલું” એમાં, નિશાની કરનારો અપસ પોતાનું નામ અપી શકે એવો ન હોય ત્યારે “નિશાની કરેલું” એનો, તથા ને અપસવિદ્યોનો મજકુર હોય તે અપસના નામની સ્ટાંપ (ચિહ્ન) મારેલું એનો પણ સમાવેશ થાય છે.

“સહી કરેલું.”

“પરરાભ્યની કોટ” એટલે, જેની સત્તા બ્રિટિશ ઇંડિયામાં ન હોય, અને ને ગવર્નર જનરલ ઇન્ કોન્સિસે સ્થાપેલી ન હોય, એવી બ્રિટિશ ઇંડિયાની હદ બહારની કોટ સમજવી.

“પરરાભ્યની કોટ”

“પરરાભ્યનો ફેસલો” એટલે, પરરાભ્યની કોટ કરેલો ફેસલો સમજવો.

“પરરાભ્યનો ફેસલો.”

“સરકારી અમલદાર” એટલે, નીચે અમલ પ્રકારો પૈકી કોઈ પણ પ્રકારમાં સમાવેશ થાય. એવો કોઈ અપસ સમજવો. એટલે:—

“સરકારી અ. મલદાર.”

દરેક જડલ;

મલીકા માઆત્રમાનો દરેક સનદી નોકર;

મલીકા માઆત્રમાની જમીનપરની અથવા દરવાઈ હાલમાંનો હરએક સનદી અમલદાર, સરકારના કુકમતણે નોકરી કરેલો હોય ત્યાંપુષી;

ન્યાયની કોર્ટનો હરએક અમલદાર જેનું કામ, પોતાના હોદાને બી-ધે, કાયદાની અથવા હકીકતની કોઈ બાબતકે પર તબવીબ કરવાનું કે રિપોર્ટ કરવાનું હોય, અથવા કોઈ સેખ કરવાનું કે તે સેખના ખરાપણા વિષે સહી કરવાનું કે તે સેખ રાખવાનું હોય, અથવા કોઈ મિલકત પોતાના હવાલામાં લેવાનું કે તેની અવસ્થા કરવાનું હોય, અથવા ન્યાયની બાબતોની કંઈ પ્રોસેસો બજાવવાનું હોય, અથવા કંઈ સોગત આપવાનું, કે અર્થ, સમજાવવાનું હોય અથવા કોર્ટમાં બંદોબસ્ત રાખવાનું હોય, તે તથા તે કામોમાંનું કોઈ પણ કામ કરવાને કોઈ ન્યાયની કોર્ટ મુદામ અ-પસાર આપેલો હરકોઈ અપસ;

કોઈ શખસને કેદ કરવાનો અથવા કેદમાં રાખવાનો અધિકાર ને
હોદ્દાને બીધે મળે તેવા હોદ્દા ધરાવતીર હરકોઈ શખસ ;

સરકારનો હરએક અમલદાર નેનું કામ, પોતાના હોદ્દાનેબીધે, યુ-
નાઈઝ્ડ અટકાવવાનું, યુનાઈઝ્ડની અખરે આપવાનું, અન્હેગારોને તેઓનો ધ-
ન્સાદ ધવાસાર કોર્ટમાં હાજર કરવાનું, અથવા લોકોની તફરતી, સમા-
મતી કે અનુકૂળતા સંભાળવાનું હોય તે ;

હરએક અમલદાર, નેનું કામ પોતાના હોદ્દાને બીધે, સરકારની
વતી કંઈ મિલકત લેવાનું, સ્વીકારવાનું, રાખવાનું કે ખરેખરવાનું હોય,
અથવા સરકારની વતી કંઈ કરાર કરવાનું, માપણી કરવાનું, કે જમાબંદી
કરવાનું હોય, અથવા જિલ્લેમુલાખતની કંઈ પ્રેસિસો બજાવવાનું હોય,
અથવા સરકારના પૈસાસંબંધી લાભની કંઈખાખતની તજવીજ કરવાનું કે
તેવિચે રિપોર્ટ કરવાનું હોય, અથવા સરકારના પૈસાસંબંધી લાભખાખતનો
કંઈ લેખ કરવાનું, તેના ખરાપણવિચે સહી કરવાનું, કે તે લેખ રાખવાનું
હોય, અથવા સરકારના પૈસાસંબંધી લાભની સંભાળને મરે કરેલા કોઈ
કાયદા તોડતા અટકાવવાનું હોય, તે અને હરએક અમલદાર ને સરકાર-
ની આકરી કે પગારમાં હોય, અથવા નેનું કંઈ સરકારી કામ કરવાસાદ
ફી કે કમિશન મળતું હોય તે.

“સરકાર.”

અને, જ્યાં આ કાયદાનો અમલ ચાલે એવા બ્રિટિશ ઈંડિયાના
કોઈ બાગમા “સરકાર” એમાં સ્થાનિક સરકાર તેમજ હિંદુસ્તાનની સર-
કારનો સમાવેશ થાય છે.

ટીકા—૨. જ્યારે મુસ્લીમ-સ્થાનકાલ કોર્ટએ પોતાની હકુમત ઉપરાંત
કામ ચલાવ્યું હોય. અગર પોતાને મળેલી હકુમત વાપરોત હોય ત્યારે
આવી કોર્ટમાં મુદાયેલા મુદરમાના કાગળો હાઈકોર્ટ મંગાવી શકે. (૧૨૨
કલમ જુઓ.) અને હાઈકોર્ટ અને ડીસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટ સ્થાનકાલ કોર્ટમાંથી
કામ બહારી ખીજી લેખ કોર્ટને સોંપી શકે. (કલમ ૨૫)

“ડીસ્ટ્રી” આ બાખ્યા સને ૧૮૭૮ ના ૧૨ મા આક્ટથી સુધરેલી તે
પ્રમાણે આ આક્ટમાં મુકેલી છે.

“જુઓ” ખાખતમાં ૧૮૮ થી તે ૨૦૪ કલમો જુઓ.

કાયદા અને આ
કંઈ ૧૬ કપી તે.

૩. આ આક્ટને જોડેલા ફેલા પરિશિષ્ટમાં ખતાયેલા કાયદા ને
આક્ટ, તેજ પરિશિષ્ટના વીજ આસનમાં કલા છે તેટલા પુરતા આ
આક્ટથી ૨૬ કપી છે. પરંતુ તેવા કોઈ કાયદા કે આક્ટપ્રમાણે ને જાહેર-
ખખરો પ્રેસિદ્દ યદ્દ હશે, ડરાપો તથા નિયમો કપી હશે, જગાઓ નીમી
હશે, કરાર લખાઈ કપી હશે. દરે ડરાખા હશે, તથા નમુના (ફારમ) તેવારે
કપી હશે તે તમામ, આ કાયદાની સાથે મળતા આવતા હોય તેટલા પુ-

રતા, આ કાવદાપ્રમાણે અનુક્રમે પ્રસિદ્ધ કરેલાં, કરેલા, નીમલા, દાખલ કરેલા, ડરાવેલા, અને તેવારે કરેલા ગણવા.

અને આ કાવદો અમલમાં આવે તે તારીખ પહેલાં પાસ થએલાં અથવા પ્રસિદ્ધ કરેલા કોઈ આઈટમાં, રેગ્યુલેશનમાં કે જાહેરનામાંમાં, સન ૧૮૫૬ના ૮મા આઈટનો, સન ૧૮૬૧ના ૨૩મા આઈટનો, અથવા રિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાવદાનો, અથવા ૧૮૭૭ના ૧૦મા આઈટનો, અથવા આ આઈટથી ૨૬ થએલા કોઈ બીજા આઈટનો, હવાલો આપ્યો હોય તો તે હવાલો, અને તેટલો, આ કાવદાને અથવા આ કાવદાના તેને મળતા બાગને લાગૂ પડે છે એમ માંચવો:

સન ૧૮૮૨ના જૂન માસની પહેલી તારીખની અગાઉ કોઈ ફરીયાદ માંડી હોય અથવા અપીલ કરી હોય તેમાં હુકમના અંતિમ પહેલાં ચાલવાના કામમાં, અથવા હુકમનામાપછી ને કામ શરૂ થયું હોય અને તે તારીખે ચાલૂ હોય તે કામમાં, ૬૬ આ કલમમાં ડરાવ્યું છે તે સિવાયની, આ આઈટમાં કહેલી કોઈ વાત લાગૂ પડશે નહીં.

સન ૧૮૭૭ના જુલો માસની આગળનીસમી તારીખે ચાલૂ હોય એવી પ્રત્યેક અપીલ, જો તે અપીલ આપતી વખતે આ કાવદો અમલમાં હોત તો તે ચાલી શકત એવી હોય તો, તે આપ્યાની તારીખે જાણે આ કાવદો અમલમાં હોય ને રીતે સાંભળીને નિકાલ યાવ તે રીતે તેનો સાંભળીને નિકાલ કરેલો; અને તે તારીખ પહેલાં કલમ ૩૨૦ પ્રમાણે કચેકટરને કોઈ કામ મોકલવાનો કરેલો પ્રત્યેક હુકમ કાવદાપ્રમાણે કર્યો છે, તથા તેજ તારીખ પહેલાં ૩૧૦ કલમપ્રમાણે પ્રસિદ્ધ કરેલી જાહેરઅખર કાવદાપ્રમાણે પ્રસિદ્ધ કરી છે, એમ ગણવું.

ટીકા—૩. પણ હાલપરો કલમનો પહેલા પારેઆઈમાં વધારવામાં આવેલું છે. કલમ ૩ ના બીજા પારેઆઈમાં અથવા સને ૧૮૭૭ ના આઈટ ૧૦ એટલા શબ્દો ઉમેર્યા છે.

કલમ ૩ તા. ૧ જુન સમે ૧૮૮૨ પહેલા દાખલ થયેલા દાવા બાબતનો પારેઆઈ ૩ તથા તા. ૨૬ જુલાઈએ ચાલૂ અપીલ બાબતનો પારેઆઈ નવા ઉમેર્યો છે.

૪. ત્રીજી કલમના બીજા પારેઆઈમાં ડરાવેલું છે તે સિવાય, આ આઈટમાં કહેલી કોઈપણ વાતથી ગોચરના આઈટ ને કાવદામાં કંઈ ફેરો નહીં થએલું ગણાશે નહીં: (એટલે—

પ્રથમના આ કટનો હવાલો.

સન ૧૮૮૨ ના જુન માસનો ૧ લી તારીખ પહેલાં માંડેલી ફરીયાદોમાં કામ ચલાવવાની રીત કાવદામાં રાખવો.

અપીલમાં, બાબત, મધ્યસ્થાન અને જાહેરશને લગતા કટલાક આઈટો કાવદામાં રાખવા.

સન ૧૮૯૫નો મધ્યપ્રાંતી કોર્ટનો આક્રમ્:

સન ૧૮૭૫નો પશ્ચિમી કોર્ટનો આક્રમ્:

સન ૧૮૭૭નો પંજાબની કોર્ટનો આક્રમ્:

સન ૧૮૭૮નો અબોધ્યાની દિવાની કોર્ટનો આક્રમ્:

અથવા, જેમાં જમીન ખારણુ કરનારા તથા જોમના એકતો કે મુ-
ખસાસે વચ્ચેની ફરિયાદનું કામ અલાવવાની વિશેષ રીત બતાવી હોય
તેથી, સન ૧૮૯૧ના ઇંડિયાની કોન્સિલ વિચિના આક્રમ્માંથી, ગવર્નર
ઈન્ કોન્સિસે અથવા સેક્રેટરી ગવર્નર ઈન્ કોન્સિસે આલમુખી કરેલો
અથવા તેઓ હવેપછી કરે તે કાયદો.

અથવા સ્થાવર મિલકતની વેચાણને વાસ્તે જેમાં દરાવ કર્યો હોય
તેથી સન ૧૮૯૧ના ઇંડિયાની કોન્સિલ વિચિના આક્રમ્માંથી ગવર્નર ઈન્
કોન્સિસે અથવા સેક્રેટરી ગવર્નર ઈન્ કોન્સિસે આલમુખી કરેલો અથ-
વા તેઓ હવેપછી કરે તે કાયદો.

અને સરફે આક્રમ્ પૈકી કોઈપણ આક્રમ્માંથી કમિશનર તથા ડે-
પુટી કમિશનરને સમઘ્યાંપી (એકલ વખતે સરખી) દિવાની હકુમત આ-
પી હોય તારે, તે અમલદારો પૈકી કોને ક્યા કાયદાના કામનેસારે ડિસ્ક્રિફ્ટ
કેટ મણુવા એ દરાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખતાર છે.

ટીકા—૪. બીલ અને ઓથ પારેસાફમાં પધારો અને ફેરફાર કરવામાં
આવ્યો છે.

મુકસીલની
સ્માલકાલ કોર્ટ-
ટોને કલમો બાધુ
પડે છે તે.

૫. આ આક્રમ્ને નોડેલા બીલ અરિસિદમાં આ કાયદાના જે
બાબ અને કલમો બતાવેલી છે તે, (તે બાગૂ પડે તે સમુખી) સન ૧૮૯૫
ના આક્રમ્ ૧૧ પ્રમાણે સ્થાપેલી સ્માલકાલ કોર્ટોને તથા સ્માલકાલ કોર્ટો
અધિકાર અલાવનારી (કલકત્તા, મદ્રાસ અને મુંબઈની સ્માલકાલ કોર્ટો-
સિવાયની) બીજી સમળી કોર્ટોને બાગૂ પડે છે. આ કાયદાના બીલ બાબ
અને કલમો એવી કોર્ટોને બાધુ નથી.

ટીકા—૫. અને જમીનો કરવાની બાબતના હવાઈ, સન ૧૮૭૭ ના
૧૦ મા આક્રમ્માં હવું તે કાદી નાંખવામાં આવ્યું છે.

જે કલમો અને પ્રકરણો સ્માલકાલ કોર્ટોને બાધુ પાડવામાં આવી છે
તેના આગળ, “અ” એવા અક્ષર મુકવામાં આવશે.

(અ) મિલટરી
કોર્ટ આફ રિ-
વિસ્ટની.

૬. (અ) મિલિટરી કોર્ટ આફ રિવિસ્ટની;

(બ) મુંબઈ હાલકાના બચ્ચરનાં યાજ્ઞાંના તથા કાંપના બચ્ચરની બચ્ચરનાં નાની ફરિયાદો ચુકવવાસાર તે હાલકામાં જોગ્યરીતે નીમિલા એક અમલદારની;

(ક) મુદ્દાસના કાવદાના દરાવખાણે ગામના યુનસફીની અથવા ગામની પંચાયતોની; અથવા

(ડ) રંગૂન, મોલમન, અમ્યાન અથવા બસીનમાં નાંદારી કોરટ તરફિ જેસે તારે રંગૂનના રિકારડરની;

એમની હકુમત અથવા કામ ચલાવવાની રીતમાં, આ કાવદામાં કહેલી કોઈ વાતથી કંઈ કમીભરત થવું નથી;

અથવા કોઈ કોરટની સાધારણ હકુમતની ફેસાસંજીથી મર્યાદા (જો હોય તો તે) કરતાં કોઈ ફરિયાદના વિષયની રકમ કે કિંમત વધીજતી હોય, તો તેવી ફરિયાદોજ પર તે કોરટને આ કાવદાની કોઈ કલમથી હકુમત મળવાની તર્હી.

૭. (અ) મુંબઈના સન ૧૮૭૦ ના ૧૩મા રેગ્યુલેશનમાંના તથા સન ૧૮૪૦ ના ૧૫મા આક્ટમાંના દરાયોને આધારે, તે રેગ્યુલેશન તથા આક્ટમાં કહેલા ચુકદમાઓમાં અધિકાર મળેલા અચુક ભગીરદારો તથા બીજા અધિકારીઓ ને હકુમત ચલાવતા હોય તેમાં, અને

(બ) આ આક્ટને જોડેલા બીજા પરિશિષ્ટમાં બતાવેલા કાવદા તથા આક્ટમાં ને તરફના ચુકદમા કહેલા છે તે ચુકદમામાં,

(બ) મુંબઈમાં નાની ફરિયાદોની એકથી કરવાને નીમિલા અમલદારોની;

(ક) મુદ્દાસમાં ગામના યુનસફી અને ગામની પંચાયતોની;

(ડ) નાંદારી કોરટ તરફિ જેસે તારે રંગૂનના રિકારડરની;

હકુમત અને કામ ચલાવવાની રીત કાવદામાં રાખવી.

મુંબઈના કે-ટલાક કાવદા કામ રાખવા.

આના ચુકદમાઓમાં અને તેજ પર દિવાની કોર્ટમાં અપીલ ચાલે એવું હોય તેવી અપીલોમાં, કામ ચલાવવાની રીત આ કાવદામાં ને નિયમ દરાખ્યા છે તે પ્રમાણે સમજવી, પરંતુ, આ કલમમાં કહેલા અથવા હવાલો આપેલા કાવદા અને આક્ટના કોઈ વિશેષ દરાવથી એ નિયમો વિરુદ્ધ હોય તો તેમ ન સમજવું.

હલાકાતા મુ
ખ્ય ફેલોનો
સ્માલકાલ દોરેટો

૮. કલકત્તા, મદ્રાસ, અને મુંબઈ, એ ફેલોનોમાં સ્થપાયેલી કોઈ સ્માલકાલ કોર્ટની કોઈ ફરિયાદમાં અથવા કામમાં, કલમ ૩, ૨૫, ૮૧, ૨૨૩, ૨૨૫, ૩૮૬, અને બાબ ૩૬ માં નોંધાયેલ છે, તે શિવાયનો આ કાયદો લાગુ પડ્યો નહીં.

પરંતુ ફેસલાની ફરી તપાસવિશે અને અપીલવિશે નોંધાયેલ છે, તે શિવાયનો આ કાયદો અથવા તેનો કોઈ બાજી સરકારી ગેઝીટમાં જાહેરખતર પ્રસિદ્ધ કરીને આવી કોઈ કોર્ટને લાગુ પાડવાને સ્થાનિક સરકાર મુત્તર છે.

કાયદાના બાગ.

૬. આ કાયદાના નીચે પ્રમાણે દસ બાગ કર્યા છે:—

૧ લો બાગ :—સામાન્યરિતે ફરિયાદો.

૨ નો બાગ :—પ્રસંગોવાલ ઉત્પન્ન થનારાં કામ.

૩ નો બાગ :—આસ પ્રસંગની ફરિયાદો.

૪ થો બાગ :—આબૂ ગરબ પુરતા હલાલ.

૫ મો બાગ :—વિશેષ કામો.

૬ ઠો બાગ :—અપીલો.

૭ મો બાગ :—હે કોર્ટને વફૂરાર મોકલવાની તે, તથા હે કોર્ટ તપાસણી કરવી તે.

૮ મો બાગ :—ફેસલાની ફરી તપાસ.

૯ મો બાગ :—સનદી હે કોર્ટોમાંનત વિશેષ નિયમ.

૧૦ મો બાગ :—કોઈ પરચુરણ બાબતો.

ભાગ ૧ લો.

સામાન્યરિતે ફરિયાદો વિશે.

બાબ ૧ લો.

કોર્ટની હકુમત તથા નિર્ણયવાત (રેસ બ્યુટિકેટા) વિશે.

જનમજૂમીના
અથવા કુળના
સમજાથી કોઈ
સમજા હકુમત
બહાર નથી.

૧૦. કોઈ ફિવાની કામમાં જનમજૂમીના સમજાથી અથવા કુળના સમજાથી કોઈ સમજા કોઈપણ કોર્ટની હકુમત બહાર છે એમ સમજાવું નહીં.

ટીકા—૧૦. આ ક્રમની સાથે રાજ રજવાડા એલચી વીચેરની ખાખત-
માં પ્રકરણ ૨૮ ની કલમ ૪૩૨ અને ૪૩૩ વાંચવી.

૧૧. જે તે વખતે જે કાયદા અને આકટ અમલમાં હોય, તેમાં
જે ફરિયાદો સાંભળવાની કોર્ટને મનાઈ કરી હોય, તે ચિવાયની બધી દિ-
વાની ફરિયાદોનો (આ આકટમાં જે નિયમો ફરિયાદો છે તેને અનુસરીને)
હનસાફ કરવાની કોર્ટને હકુમત છે.

• મુદત મના
ધ કરી હોય તે
ચિવાયની બધી
દિવાની ફરિયાદો
ની કોર્ટ મોકલી
કરી.

ખુલાસો:—જે ફરિયાદમાં મિલકતના અથવા કામ કરવાના હક
વિષય તકરાર હોય તે દિવાની ફરિયાદ કેહેવાય : પછી તે હકનો તમામ
આધાર ધર્મસંબંધી કિયા અથવા વિધિખાખતની તકરારોના નિર્ણય ઉપર
હોય તેની ચિંતા નહીં.

ટીકા—૧૧. આ ક્રમ સ્માલકાલ કોર્ટને લાગુ નથી.

આ કલમથી દિવાની કોર્ટનો દિવાની પ્રકારના દાવા સુકવવાનો અધીકાર
મળે છે. એટલે અરજદારની ફરીઆદની તબવીબ કરવાનું અને તેને કાય-
દસર હક છે કે નહીં તેનો નિર્ણય કરવાને દિવાની કોર્ટ અધીકારવાન છે.
પણ દરેક દાવાનું કારણ હોવું જોઈએ. કેમકે ૫૦ મી કલમ પ્રમાણે એ
કુઠામાં સ્પષ્ટીકરિત ફરીયાદ અરજીમાં ખતાવવી જોઈએ. અને જો ફરીઆ
દમાં દાવાનું કારણ ના જણાય તો કોર્ટ તે પાછી આપે અથવા ૨૬ થી મટિ
દરેક કામ અલાવતાં પહેલાં દાવાનું કારણ પ્રથમ છે કે નહીં તે તબવીબ
થતો જોઈએ.

ફરિયાદમાં માછલી પકડવાના વાદીના હકને હરકત થવાથી નુકશાનીનો
દાવા વીદી માંડી શકે છે. (ઈ. બ. રા. બ. મુંબઈ ૧૬ પાનું.) અમુક માણ
સને ગોર તરીકે રાખવે એવા દાવા આપી શકે નહીં. તેમજ જનમાનનો
પુરોહિતને કુટુંબ ગોરમે જેને રીવાજ પ્રમાણે આપે. તેને મટિ દાવા ના
આલે પણ દેવળમાં જગાળુ તથા પુજારીઓ પાસેથી જે ઉપરાવામાં આ-
વ્યું હોય, તેને મટિ દાવા આલે. નવમાં મુંબઈ હાઈકોર્ટ રીપોર્ટ પાનું ૪૧૩
માં એમ ફરિયાદ કે દેવળમાં દહીંની ગોરથી બાગવાની કિયા કરવાનો વાદી-
ની ચાખા વાળાનો હક છે. એવું ફરીઆ આપવા ખાખતનો અને પ્રતીવા-
દીઓએ દહીંની ગોરથી બાગી. તેથી તેને જે નુકશાન થયું તે ચેળવાનો દાવા
આપી શકે.

નાતમાં હાખલ કરવાને અને નુકશાન ચેળવવાના દાવા બંગાલામાં આપી
શકે છે. (૭ બી. રી. ૨૭૬) પણ પ્રતીવાદી વાદીને પોતાને ધેર જમવા
તેડ એ ખાખતનો દાવા આલે નહીં. (૧ બી. રી. ૩૨૫) અને મુંબઈમાં
એક કેસમાં પ્રતીવાદીએ સજ્જદીથી પોતાના ધેર જમવા ના તેડ્યો. તેથી
વાદીની અંખરને નુકશાન થયું તે બદલ વાદીને નુકશાનીના પૈસા આપાયા
હતા. મુંબઈમાં નાતના કલ્યાણ સલાવવા અધીકાર નથી. સન ૧૮૨૭ના
બીજા સેપ્ટેમ્બર ૨૧ જુઓ.) અને તે ખાખતમાં મોરાર દઆ વડે નામ-
રીઆ મણીઓઆનો કેસ જુઓ. (૬ મું. પાનું. ૧૭)

હકત માગાગાળથી યએલા નુકશાનની ફરીઆદો દિવાની કોર્ટમાં આ-
લે. અને લેની લાવખલ હોય તો ઘણા પ્રતીવાદીને એકાસામિલકરીશકાય.

સન ૧૮૯૧ ના ૨૧ માં આક્ટ પ્રમાણે ખિસ્તી ધર્મ સ્વીકારના પછી બાણી લગના હક પુરા કરવાનો દાવા લાવી શકાય. તેમજ ૫૦ ના ૨૧ માં આક્ટ પ્રમાણે જોડાને કબજે લેવાને દાવા લાવી શકાય.

હિંદુઓ બાણી લગના હક પુરા કરવાના દાવા લાવી શકે. અને તે બાબતના હુકમનામાં ૨૧૦ કલમ પ્રમાણે બચતી શકાય.

મુસલમાન ધણી દીવાની કોર્ટમાં બાણી કબજે લેવાનો હક કરાવાનો દાવા તે સ્ત્રી પોતાના બેગી રહેવા આવે એવો હુકમ જેવવાને દાવા લાવી શકે આ દાવા મુસલમાની સરહતના ધોરણ ઉપર ચુકાવવો જોઈએ. બચતના હક પુરા કરવાનો દાવા પારેશી, ૧૮૯૫ ના ૧૫મા આક્ટ પ્રમાણે લાવી શકે.

અમુક હિંદુ બચ ૨૬ છે એવું કરાવવાના દાવા દીવાની કોર્ટ સાંભળી શકે ને તે સત છે એવું કરવાના દાવા સાંભળી શકે. (૨૫ વી. સી. પા. ૪૪૪)

પદયા લેખને કયા આપવાનો દાવા હોય, અને કયા આપવામાં ના આવે તો આવેલા પદયા પાછા લેવાનો દાવા ચાલશે (૫. એ. સી. રી. ૫. ૩૯૫)

૫૫ અમુક છોમરીની માથે લગ કરાવવા લગ કરાવાનું વચન આસરીતે પળાવવાનો દાવા ચાલશે નહીં. (૫. એ. સી. રી. એક્ટ મદ્રાસ ૧૯૮)

મુલામતીરીયી ઉત્તપન યતા હકના દાવા ચાલશે નહીં. (સન ૧૮૯૩નો આક્ટ ૫ માં જુઓ)

રાજ કોષ્ટ પશુ કોર્ટના અધીકાર નીચે નથી માટે તેમના દાવા ના ચાલે, તે તબવીબ સવાની રૂઢિએ કરેલા ફત્વો બાબત સરકાર વિરુદ્ધ પશુ દાવા ચાલશે નહીં.

(૭. વી. સી. ૧૯૧૨) -વાવાધીયાના રક્ષણને માટે ૧૮૫૦ માં ૧૮ માં એક્ટ જુઓ)

અને જે રક્ષણના નાવાંધીસિને આપવામાં આવ્યું છે. તેવુંજ સાક્ષીઓ આપે, અને પક્ષકારોને આવે છે એટલે કામચાલતા ને સખો સાક્ષીઓએ કહ્ય હોય તે ઉપરથી તેના ઉપર આગરબાબતનો દાવા ચાલે નહીં એનું કારણ એમ છે કે જે તે એ જુદી જુદાની આપે તો તેમના ઉપર જુદી પ્રતિજ્ઞાનું કામચાલે.

ગુનાઈમાં દીવાની કોર્ટનો અધીકાર ૧૮૭૧ ના ૧૦ માં આક્ટ ૪ કલમથી નિર્મીત થયેલ છે તેમજ સન ૧૮૭૧ નો ૨૩ માં પેન્સીન બાબતનો આક્ટ પશુ તે કોર્ટનો અધીકાર નિર્મીત કરે છે વળી સન ૧૮૭૦ ના ૧૦ આક્ટની કલમ પ્રમાણે તે આક્ટની રૂઢિએ ને ફેસલો કર્યા હોય. તે રફરવાનો દાવા ચાલશે નહીં તેમજ ૧૮૯૩ ના ૧૩ માં આક્ટ થો પડતર જમીનના દાવાનો મુકાદો રેવીનીયુ કોર્ટનો કરે.

કેટલાક કામમાં દીવાની ને ફાજલારી બંને ઉપાયો સર્ધ શુકાય. જેમકે જે માણસના ઉપર બીજાએ હુમલો કર્યો હોય તે માણસ દીવાની તથા ફાજલારી રહે દાદને પોષે.

તેમજ લાવનસ મુખનિધા બબીમાર કલ્યાદિક બાબતોનો દીવાની ને ફાજલારી બે ઉપાયો છે.

સન ૧૮૭૨ ના ૧૦ આક્ટની ૫૩૧ માં કલમની રૂઢિએ માણસોટ બા-

મહીનું ચુલકાન કરવાનું પછી ઉપર હુકમનાર્થ કરી શકે છે. પણ તેથી ખોરાકી પાણીકો લેવાને દીવાની દાવા બાંધવાને તે બાધ નથી.

બાવસનસ બાબતનો યોગ્ય રીતે કોર્સો માછલોટનો ડરાવ ૨૬ કરવાનો દાવા દીવાની કોર્ટમાં ચાલશે નહીં. (૪ બિ. લો. રી. ૨૪)

અમુક રસ્તો સરીખામ રસ્તો છે. એવા માછલોટનો ડરાવ ૨૬ કરવાનો દાવા દીવાની કોર્ટમાં ચાલશે નહીં.

કબજાની તકરારની બાબતમાં માછલોટો ફાજદારી કાવવાની રૂબરૂ કામ ચલાવી શકે છે પણ તેથી દીવાની હક જલ્લો નથી.

૧૮૪૮ ના ૧૮ મા આક્ટ પ્રમાણે સુરતના નવાબના સામી કોર્ટ પણ પ્રોસેસ બાંધે નિકળે નહીં તેમજ ૩૨ ના ૧૫ આક્ટથી બરમાના ફાજદારીની મોલકતના પહીવટદાર નિમાયા પછી તેમના ઉપર દાવા ચાલી શકે નહીં. અથવા તેમણે કેદ પણ કરી શકે નહીં.

પક્ષકારો માંહી માંહી ખાતમી સુમજાવત કરી દીવાની કોર્ટની હકુમતનુર કરી શકતો નથી. આ પ્રમાણે કરેલી એ બાબતનો ને કાવદો હોય તે કાવદાને અનુચિત થવું જોઈએ પક્ષકારે હાવા હક બાબત કોર્ટ આક્ટની ૨૮ મી કમલ જુઓ.

૧૨. કોર્ટ ફરિયાદમાં જે તકરારી બાબત હોય તેજ પ્રત્યક્ષ અને વસ્તુતઃ તકરારીબાબત કોર્ટ પહેલાં મુદ્દિલી ફરિયાદમાં હોય, અને તે પહેલાં મોડીલી ફરિયાદ તેના તેજ પક્ષકારો વચ્ચે અથવા ને પક્ષકારોતર-ફથી તેઓ અથવા તેઓમાંનો કોર્ટ પોતાને હક મળેલો કહેતો હોય તેમની વચ્ચે, તેની તેજ દાવને વહરતે, -તેજ કોર્ટમાં, અથવા તે દાદ અપાવવાની હકુમત હોય તેવી બિલ્લિયનિયામાંની બીજી કોર્ટ દરિય કે ક્રિનજ પ્રતિની કોર્ટમાં, અથવા બિલ્લિયનિયાની હદની બહાર ચવનરે જનરલ ઇન કૌસિસ સ્થાપેલી અને તેવી હકુમતવાળી કોર્ટ કોર્ટમાં, અથવા મલિકા માઆ-જમાં એઓની કૌસિસની રૂબરૂ, -આણ હોય તો, પછીની ફરિયાદની કોર્ટ ઇનસાફ કરવા નહીં. પરંતુ કલમ ૨૦ પ્રમાણે જ્યાં કોર્ટ ફરિયાદ બંધ કરી હોય ત્યાં એમ ન સમજવું.

આણ ફરિયાદો.

ખુલાસો:—કોર્ટ દાવાનાં કારણને આધારે કોર્ટ ફરિયાદ પરરાબની કોર્ટમાં આણ હોય, તેટલા ઉપરથી તેજ દાવાનાં કારણને આધારે કોર્ટ ફરિયાદનો ઇનસાફ કરવાની બિલ્લિયનિયાની કોર્ટનો મનાઈ નથી.

૧૩. એકજ હકથી વાદ આવાનનારા તેના તેજ પક્ષકારોની દરમ્યામ અથવા ને પક્ષકારોની તરફથી તેઓ કે તે આમાંનો કોર્ટ પોતાનો હક મળેલો કહે તો હોય તેમની દરમ્યાન પહેલાં ચાલેલી કોર્ટ ફરિયાદમાં ને બાબત પ્રત્યક્ષ અને વસ્તુતઃ તકરારી હોય તેજ બાબત કોર્ટ પાછળની ફરિયાદમાં અથવા મુદ્દામાં પ્રત્યક્ષ અને વસ્તુતઃ તકરારી હોય, અને તે

નિશ્ચિત વાત.

પાછળની ફરિયાદ અથવા જે ફરિયાદમાં તે મુદ્દો પાછળથી નીકળ્યો હોય તે ફરિયાદ સાંભળવાના યોગ્ય અખતરવાળી કોરેટ તે પ્રથમની ફરિયાદની ઓકથી કરી આખરનો નિકાલ કર્યો હોય, તો તેવી પાછળની ફરિયાદની અથવા તેવા પાછળના મુદ્દાની કોઈ કોરેટ તબવીબ કરવી નહીં.

ખુલાસો ૧.—ઉપર બાબત દર્શાવી તે પ્રથમની ફરિયાદમાં એક પક્ષકારે છે એમ કહેવી જોઈએ, અને સામા પક્ષકારે રૂપરૂ રીતે કે અનિત રીતે તે કબ્જા અગર નાં કબ્જા કરવી જોઈએ.

ખુલાસો ૨.—તેવી પ્રથમની ફરિયાદમાં દાવો માગવાના અથવા જવાબ આપવાના એક કારણ તરીકે જે બાબત બતાવી શકાત અને જે બતાવવી જોઈતી હતી, તે બાબત તે ફરિયાદમાં પ્રસંગ અને વસ્તુતઃ તકરારી બાબત છે એમ સમજવું.

ખુલાસો ૩.—ફરિયાદ અરજીમાં જે દાદ માગી હોય પણ હુકમનામાં રૂપરૂ રીતે ન આપાવી હોય તે દાદ, આ કલમના કારણ સારે આપવાની ના પાડી છે એમ સમજવું.

ખુલાસો ૪.—કોઈ હુકમ એવી રીતનો હોય કે, તે હુકમ કરનારી કોરેટ અને પક્ષકારો પેકી ગમે તેની અજબ ઉપરથી (ફરી તપાસ કરવા શિવાય) તે ફરવી શકે નહીં, અથવા પોતાની મને તે ફરી વિચારમાં પેકી શકે નહીં, ત્યારે આ કલમના અર્થ પ્રમાણે તે આખરનો હુકમ સમજવો. જેના ઉપર અપીલ થઈ શકે તેવા હુકમ અપીલ ન થાય ત્યાંમુખી આ કલમના અર્થ પ્રમાણે આખરનો હુકમ ગણવો.

ખુલાસો ૫.—પોતાનો અને બીજાઓનો મળીને એકઠો દાવો રાખેલા કોઈ ખાનગી હકવિષય કંઈ શખસો શુદ્ધવિધી કોરેટમાં વાદ ચલાવતા હોય, ત્યારે તે હકની સાથે લાગતા વળગતા બધા શખસો, આ કલમના કારણ સારે, તે વાદ ચલાવનારા શખસો તરફથી હક રાખનાર શખસો છે એમ ગણવું.

ખુલાસો ૬.—પરરાજ્યના ફેસલા ઉપર આધાર રાખવાનો હોય ત્યારે, ખરાપણના યોગ્ય દાખલા સહિત તે ફેસલો હાજર કર્યો એટલે, તે સેપ ઉપરથી વિરુદ્ધ પ્રકારે નજરેન્ન આવે તો, તે ફેસલો કરનારી કોરેટને યોગ્ય હકુમત હતી એવું અનુમાન કરવું. પરંતુ કોરેટને હકુમત નહોતી એ વાત સાબીત કરીને તે અનુમાન રદ થઈ શકશે.

ટીકા—૧૩ આ કલમના પહેલા ખાસાદમાં વધારો કરવામાં આવ્યો છે. કાયદાની કહેવત એવી છે કે કોઈ પણ સખસને એકની એક બાબત અથવા એકના એક મુદ્દા બાબત બેવારે સતાવી શકાય નહીં માટે જે બાબતનો

આગળ કામમાં પક્ષકારે વચે નીવાડો થઈ ગયો છે તેની ફરી તત્ત્વવીજ કરતાં કોરટને આ કલમથી પ્રતિબંધ છે.

સને ૧૮૫૬ ના આક્ટ ૮ માંની કલમ ૨ માં ફેરફાર કરી આ કલમ રચવામાં આવી છે કામદારની ફેલિયટ એવી છે કે કોઈ પણ માણસને તેના તે દાવાએને યા તે મુદ્દાને માટે બેવાર હેરાન કરી શકતો નથી અને આજ ફેલિયટના ધોરણ ઉપર સરફ કલમ ૨ તથા આ કલમ રચવામાં આવેલી છે. એમ આફિરિટનના કામમાં એક્સપ્રેસ ડીસાહિયે એવા અભિપ્રાય આપેલો છે કે હીવાની કામમાં હુકમનામું પુરાવામાં આપવા બાબત ને તકરારો ઉત્પન્ન થયેલી છે. તે ઉપરથી જ અનુમાન બાજબી ભેગાં ઉઠે છે.

(૧) સરખા અધિકારીઓની કોરટનું હુકમનામું તેજ તકરાર બાબત તેજ પક્ષકારો તેવાજ દાવાઓમાં બીજી કોરટમાં પણ પક્ષકારોની બાબતમાં નિશ્ચયપૂર્વક છે. અને (૨) એક્સપ્રેસ ગ્યુરીસાઈનન્સ કોરટના હુકમનામા તેજ પ્રમાણે તેજ પક્ષકારો તેવીજ બાબતમાં બીજી કોરટમાં ગ્યુરી કોરટ-સર આવેલો તે પણ નિશ્ચયપૂર્વક અપાય.

સામાન્ય નિયમ એવા છે કે કોઈ પણ એ પક્ષકાર વચે ઇમેજો ફેમલો ત્રીજા ધણીને બંધનકારક નથી આ નિયમને જજમેન્ટ ઇનરેમ અપવાદ તરફે છે કેનેવાલાય વિ. રાધાચરણના કેસમાં એક્સપ્રેસ સરખાનસપીકાક સાહેબે કરેલી ટીકાને અવગણ્ય જજમેન્ટ ઇનરેમ બાબતમાં સને ૧૮૭૨ ના ૧ આક્ટની કલમ ૪૧ બેજ સલેટીવ કૅસીસે મૂકી છે તે કલમમાં સને ૧૮૭૨ ના ૧૮ માં આક્ટની કલમ ૩ મુજબ કરવામાં આવ્યો છે.

જે બાબતનો ચુકાદો ઇમેજો હોય તેની તેજ બાબતની તત્ત્વવીજ ફરી આસે નહીં એટલે ફક્ત ચર્ચમાં તે બાબત સરખી ન હોય તેથી કોઈ ફેરફાર નથી પણ તેનું મૂળ રચના તેનું તેજ બીજા દાવામાં હોવું જોઈએ. વારત-વીક રીતે ભેગાં જો બંધાનું કારણ એકને એકજ હોય તે. બીજી દાવા ચાલવાને બાધ આવે. આગળ દાવામાં વસ્તુતઃ પ્રતક્ષ જે તકરારી બાબત હોય અથવા તકરારી મુદ્દો હોય તેની ફરી તત્ત્વવીજ કરી શકાય નહીં. સુરેન્દ્રભત્તી ડોસરી વી. સદાનંદ મહેપતર. (૧૨. બેંચીરી. ૩૦૪માં કરેલી ટીકા જુઓ.

બીજી દાવાની મુજાવણી કરી તેમાં છેવટ નીકાત યોગ્ય અધિકારની કોરટ કરેલો જોઈએ યોગ્ય કોરટમાં પારેકા મુલકની કોરટનો સમાવેશ થાય છે પણ તે કલમ ૧૪ ના અપવાદમાં આવી જવી જોઈએ નહીં. બેવાર એક કામનો ચુકાદો રજતંત્ર રાજ્યની હોજાની કોરટમાં થયો હોય તો તે કામની તત્ત્વવીજ બીજી કોરટમાં ચાલશે નહીં, વી. રો. પો. ૧ અને ૯ વી. રી. ૧ જો કપટ અથવા હુકમતની આમી વીગરે બાધ ન લાગતો હોય તો પારેકી કોરટનું જજમેન્ટ પક્ષકારને બંધન કારક છે, ૪ વી. રી. ૧૦૮.

જો કોરટો સમ અધિકારની હોય તો બાધ ઉત્પન્ન થાય છે કેમકે એ વહતનો નિર્ણય કરવાને બને કોરટને અધિકાર હતો પણ જો કોરટ સમઅધિકાર અગર યોગ્ય અધિકારની નહિય તો પ્રતિબંધ ઉત્પન્ન થતો નથી.

પણ જ્યારે કોરટને અધિકાર નથી એ કારણ ઉપર દાવા કાઢી નાંખવામાં આવ્યો હોય ત્યારે બીજી દાવા માંડી શકાય છે. બાબત મયાયા વી. નાયુ-આવચ્છ. ૨ જી. હોરી. ૧૬

ફેસલો છેવટનો હોયો. જોઈએ રેસલ્યુડીકાટલી તકરારીની પ્રકીમાં એમ બતાવી આપ્યું જોઈએ કે આગળના દાવામાં માગેલી દારૂ છેવટ આપવા માગેલી છે કે તેથી આવી. (૩ મ. હા. સી. ૮૪) તે બાબતનો ચુકાદો કોરટે પ્રત્યક્ષ રીતેજ કરેલો જોઈએ, પરંતુ રીતે કર્યો હોય તો તે બંધન કારક નથી જે હુકમનામું પક્ષકારોએ કબ્જા ન મળ્યું હોય ને રેસલ્યુડી કેટલી સાબીતીમાં આપવા નહીં દેમકે કામના ગુણદોષની ચાલી તબવીબ કરી કોરટે અબલીપ્રાથ આપેલી નથી તેમજ તબવીબ કર્યા વગર સંક્ષેપ રીતે જે દાવા કાઢી નાખવામાં આવ્યો હોય તેમાં દર્શાવેલા દાવાના કારણ ઉપરથી બીજા દાવાને બાધ આવતો નથી. (૬ વી. રી. ૩૨૭) પ્રતીવાદી કેદમાં હતો તે કારણથી દાવા કાઢી નાખવામાં આવ્યો હતો. તેમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે એ દાવા રેસલ્યુડીકાટલી (૭ વી. રી. ૧૨૧) રેસલ્યુડીકાટલી તકરાર ની-અર્થા કોરટેમાં ન બીધો હોય તો વાદીની અપીલમાં તે ઉપલી કોરટેમાં સેઈફ થકાપ પછી જ્યારે રેસલ્યુડીકાટલી તકરાર બાબતે ચુકી બંને પક્ષકારોની કબ્જાલથી કોરટે ચુકાદો આપે તો તે બંધનકારક ગણાશે. (૩ વી. રી.)

ત્રીજી કે આગલી દાવા તેના તે પક્ષકાર બીજા અગર જે પક્ષકારોની ત-કથી તેઓ અથવા તેઓમાંના કોઈ પોતાનો હક મલેલી કહેતો હોય તેમની દરમીઆન હોયો જોઈએ પક્ષકાર એટલે જે દરેકનું નામ કામમાં દર્શાવેલું હોય તે પણ જ્યારે કોઈ સગીરનો વાલી દાવે બે મારે ખરી પક્ષકાર સગીરને ગણવે. કોઈ પણ સખસને ક્યારેક જમને તેની માહેતીવિના પક્ષકારમાં દાખલ કર્યા હોય તો તેને કોઈ પણ પ્રતિબંધ નથી.

વાદીના બાપના વિરુદ્ધ આગલા દાવામાં ચુકાદો થયેલો તે વખતે વાદી સગીર હતો અને તે દાવામાં વાદીના બાપની સામે તેના રૂબરૂથી દાવા કરવામાં આવ્યો હતો અને તેમાં વાદીને જાતે અગર તેના વાલી મારફતે સામિલ કરવામાં આવ્યો નહોતો આવા આગલા દાવાથી વાદીના દાવાને બાધ નથી. (૨૧ વી. રી. ૧૦૬)

સુણાવણી થયેલી એ સુબદોના સેંધમાં આ કાયદાની ૫૩-૫૪-૫૬ મી કલમના વાંચો છેવટ એટલે જે કોરટે ચુકાદો આપ્યો હોય તે ફરી તપાસમાં બીધા સોવાબ બોલ કોઈ રીતે ફેરવી શકાય તેવા નહીં ને અથવા જ્યારે તે ફેસલો ઉપર અપીલ થાય તેવું હોયતો અપીલ દાખલ થતાં સુધી ફેસલો છેવટનો ગણાશે પણ આની જવાબતો ફેસલો કામને છેવટ નિર્ણય થયો નથી એમ બતાવવા સાર કામમાં સેઈફ ચુકાવ.

બ્રિટિશ ઇન્ડિયામાં ફરિયાદો કરવાને પરરાજ્યના ફેસલા ઉપર પ્રતિબંધ ન કરે.

૧૪. પરરાજ્યનો કોઈ ફેસલો નીચે પ્રમાણે હોય તો તેને બીજા બ્રિટિશ ઇન્ડિયામાં ફરિયાદ કરવાને પ્રતિબંધ થશે નહીં, એટલે:—

(અ) કામના ગુણદોષ તપાસીને તે ફેસલો નહીં આપ્યો હોયતો;

(બ) કામના કાગળ જોતાંજ એમ જણાય કે રજીસ્ટરના

અરસપરસ બવહારના કાયદાની (ઇન્ટરનેશનલ બોના)

અનુવા પ્રિટિયજીવિમાં મોઢાં આલુ કાપવાની
બુલ બરેલી સમજથી તે ફેસલો કરેલો છે તો:

(ક) ને કોરટની રજર તે આપ્યો હોય તેના અભિપ્રાયમાં
એમ આપે કે વાર્ષિક ન્યાયથી તે ઊંચટો છે તો:

(ઢ) તે કપટથી મેળવેલો હોય તો:

(ઈ) પ્રિટિયજીવિમાં આલતો મોઢાં કાપતો તોડીને તેને
આધારે કરેલો દાવા તેમાં સામિત કરાવ્યો હોય તો:

ટીકા—૧૪. કોરટનજિન્ટ એટલે ખીટીસ હીફુસ્તાનની હદની બહાર
આવેલી અને ને કોરટોને ખીટીસ હીફુસ્તાનમાં રાતા નથી અને ને
ગવરનરનરેસ સહિત ધનકોસીસે રચાવી નથી તેવી કોરટોનું નજરનજિન્ટ.

આ કલમથી એમ સવાલ લે છે કે ને દાવાના પરરાન્યની કોરટમાં ચુકવે
યદ્યપ્યોછે તેનો તેજ દાવા ખીટીસ હીફુસ્તાનની કોરટમાં અભાયવા કે ને
ફેસલો થયોછે તે ઉપરથી બીજી દાવા લાવવા. ને કોરટમાં દાવા ચુકવેછે તે
કોરટ પોમઅધિકારની હોય અને તેના કસા ફેસલાને ૧૪મી કલમમાં દર્શાવેલી
હરેકલો નજરનજિન્ટ હોય તો ૧૩મી કલમના ૬ અપવાદથી આવી જતના બીજા
દાવાને બાધ આપે એમ લાગેછે. પરરાન્યની કોરટનું ફેસલા ઉપરથીજ નવા
દાવા લાવી શકાય કેમકે તે ફેસલાથી દાવાનું કરિયુ ઉત્પન્ન થાયછે તેમ જ
ખુબી. (૬ વી. રી. ૨૧૫)

બાબ ૨ જો.

ફરિયાદ કરવાના ટેકાણા વિશે.

૧૫. પ્રત્યેક ફરિયાદ, તેનો ધનસાફ કરવાનો સૌથી નીચેના ૨૨-
જની ને કોર્ટને અખતાર હોય, તે કોર્ટમાં કરવી.

કદ કોરટમાં
ફરિયાદ કરવી.

ટીકા—૧૫. આ પ્રકરણમાં દાવા જ્યાં લાવવા તે બાબત છે. ફેસલાક
દાવા ક્યા લાવવા તે તકરારી બાબત. ઉપરથી નકી કરાય, તેવા દાવા રચાવર
મીલકતને લગતા તથા જમીનમાં આવેલી જંગમ મીલકતને લગતા છે તે. વળી
જમીનના દાવામાં જે પ્રતિવાદીની જાતથી દાવામાં માગેલી દાદ મળે એવું
હોય તો તે તે કોરટની હકુમતમાં રહે છે. જે કોરટમાં દાવા આપી શકાય.
બીજી બાબતોમાં જ્યાં પ્રતિવાદી રહેલો હોય, ત્યાં અગર જ્યાં દાવાનું કોર-
ટ ઉત્પન્ન થયું હોય ત્યાં દાવા લાવી શકાય. એકથી વધારે પ્રતિવાદી હોય તો
તે ૨૮ મી કલમ પ્રમાણે નોટીસ આપી એક પ્રતિવાદી કોરટની નજરમાં
પોમ લાગે તે દાવા બીજી કોરટમાં બદલાવી સેઈ જઈ શકે છે. દાવા આવી
શકે એવા અપકતને માટે પ્રતિવાદી રહેલો હોય ત્યાં અગર દાવાનું કોરટ
ઉત્પન્ન થયું હોય તે કોરટમાં દાવા આવી શકે. એક કરતાં વધારે કોરટમાં
દાવા લાવી શકાય એવું હોય તે બાબતમાં ૧૬ અને ૨૨-૨૫ મુખીની કલમો

જીઓ. આ અને તેની પછીની કલમો કોરટને લાગુ નથી ૬૩૮ મી કલમ જીઓ.

જ્યાં ફરિયાદ નો વિષય હોય ત્યાં ફરિયાદો કરવી.

૧૬. કોઈ કાયદામાં પૈસાની અથવા બીજી મર્યાદા ફરમાવેલી હોય તે ઉપર નજર રાખીને:—

- (અ) સ્થાવરમિલકત સેવાની ફરિયાદ,
- (બ) સ્થાવરમિલકતની વેહેંચણ કરવાની ફરિયાદ,
- (ક) ગ્રીસો મુક્તી સ્થાવરમિલકત ઉપરનો ધરાણીનો હક જોડવાની અથવા ધરાણીયું જોડવાનો હક બંધ કરવાની ફરિયાદ,
- (ડ) સ્થાવરમિલકતમાંનો; અથવા તે બાબત બિન કોઈ હક અથવા સંબંધ નફી કરવાની ફરિયાદ,
- (ઈ) સ્થાવરમિલકતને કંટેલી નુકસાનીનો બદલો સેવા બાબતની ફરિયાદ,
- (ફ) કરજને બદલે ખરોખર કબજા કરેલી અથવા ઠાંચ મારેલી જંગમમિલકત પાછી સેવાની ફરિયાદ,

એ ફરિયાદો, જે કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિકહદમાં તે મિલકત હોય, તે કોર્ટમાં કરવી;

પરંતુ, પ્રતિવાદીના કબજામાંની અથવા તેનીવતી બીજાના કબજામાં હોય તેવી સ્થાવરમિલકતસંબંધી કંઈ દાદ મેળવવાની, અથવા તે સ્થાવરમિલકતને કંટેલી નુકસાનીનો બદલો સેવાની ફરિયાદો કરવાની હોય તે, જે માગેલી દાદ કોર્ટના હુકમપ્રમાણે પ્રતિવાદી જાહેર વર્તવાથી તમામ મળી શકે એમ હોય તો, જે કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિકહદમાં તે મિલકત હોય તે કોર્ટમાં કરી શકાય, અથવા જે કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિકહદમાં તે પ્રતિવાદી ખરેખર ને આપજીથી રહેતો હોય કે ધંધો ચલાવતો હોય કે કમાઈને વાસ્તે જતે કામ કરતો હોય તે કોર્ટમાં કરી શકાય.

ખુલાશો:—આ કલમમાં “મિલકત” એનો અર્થ બિટિશરજિયામાં હોય તેવી મિલકત એમ સમજવા.

ટીકા—૧૬. સ્થાવર મિલકતની અને જંગમ મિલકતની વ્યાખ્યા સન ૧૮૯૮ ના ૧ આક્ટમાં જીઓ.

જ્યાં પ્રતિવાદીએ રહેતા હોય અથવા દાવાનું કારણ ઉત્પન્ન થાય ત્યાં ફરિયાદ.

૧૭. ઉપર કહેલી મર્યાદાઉપર નજર રાખીને બીજી બધી ફરિયાદો એવી કોર્ટમાં કરવી કે, જેની હકુમતની સ્થાનિકહદમાં:—

હો કરવી.

- (અ) દાવાનું કારણ ઉત્પન્ન થયું હોય; અથવા
- (બ) ફરિયાદ શરૂ થતી વખતે બંધા પ્રતિવાદી અરેખરો અને આપખુશીથી રહેતા હોય, અથવા ધંધો ચલાવતા હોય, અથવા કમાઈને વાસ્તે જીતે કામ કરતા હોય; અથવા
- (ક) ફરિયાદ શરૂ થતી વખતે પ્રતિવાદીઓએ કોઈ પ્રતિવાદી અરેખરો અને આપખુશીથી રહેતો હોય, અથવા ધંધો ચલાવતો હોય, અથવા કમાઈને વાસ્તે જીતે કામ કરતો હોય; પરંતુ આવી ફરિયાદ કરવાને કોર્ટની પરવાનગી મળવી જોઈએ, અથવા નો પ્રતિવાદીઓ ઉપર કલ્પાપ્રમાણ રહેતા ન હોય, કે ધંધો ચલાવતા ન હોય, કે કમાઈને વાસ્તે કામ કરતા ન હોય, તેમની તે ફરિયાદ માંડવામાં આવતાં હોય તે જોઈએ.

ખુલાસો રજો:—જ્યારે કોઈપણ માણસને કાયમનું રહેવાનું ઘર એક ટેકાણે હોય, અને માત્ર કંઈ હંમેશા કામસાર બીજા ટેકાણેપણ મુકામ હોય, ત્યારે તેને હંમેશા મુકામ હોય ત્યાં કંઈ દાવાનું કારણ ઉત્પન્ન થાય તેની બાબતમાં, તે બંને ટેકાણે રહે છે એમ ગણવું.

ખુલાસો રજો:—કોઈ કાર્પોરેશન અથવા કંપની, બિઝિનેસ હોલિંગમાંની પોતાની એકની એક અથવા મુખ્ય આફિસમાં ધંધો ચલાવે છે એમ ગણવું, અથવા બીજા કોઈ એકની પોતાની આફિસપણ હોય તે ટેકાણે ઉત્પન્ન થતા દાવાના કારણની બાબતમાં તેવે ટેકાણે ધંધો ચલાવે છે એમ ગણવું.

દરજાતો.

- (અ) એ કલકત્તામાં એક વેપાર કરનારો છે. બ દિલ્હીમાં ધંધો ચલાવે છે.

બ મોતાના કલકત્તાના આડતીયાની મારફતે સ્થાન પાસેથી માલ ખરીદ કરે છે, અને તે માલ ઘરે ઇંડિયા બેલવે કંપનીને સ્થાપીત કરવાને વ્યવસ્થા કરે છે. બ તે પ્રમાણે કલકત્તામાં માલ સ્થાપીત કરે છે. બ માલની કોમ્પાઉન્ડ વાસ્તે બ ના ઉપર, જ્યાં દાવાનું કારણ બન્યું છે ત્યાં એટલે કલકત્તામાં, અથવા જ્યાં બ ધંધો ચલાવે છે ત્યાં એટલે દિલ્હીમાં, ફરિયાદ કરી શકે.

(ખ) અ સિમલામાં, બ કલકત્તામાં અને કે દિલ્હીમાં રહે છે. અ. બ. કે. એ બનારસમાં એકઠા થયા. ત્યાં બ અને કે એ, જ્યારે ઘણી માત્રે સારે એકમતે રૂવા, એવી વાવદા-ચિદી (પ્રામિસરીનોટ) લખી આપાને તે અ ને સ્વાધીન કરી. અ જ્યાં દાવાનું કારણ બન્યું ત્યાં એટલે બનારસમાં બ અને કે ના ઉપર ફરિયાદ માંડી શકે. વળી તે જ્યાં બ રહે છે ત્યાં એટલે કલકત્તામાં, અથવા જ્યાં કે રહે છે ત્યાં એટલે દિલ્હીમાં, તેમના ઉપર ફરિયાદ માંડી શકે. પરંતુ તે બંને પ્રસંગે, તે કેકાણે ન રહેનારો પ્રતિવાદી હરકત લે તો કોર્ટની રજવગર ફરિયાદ ચલાવી શકાય નહીં.

ટીકા—૧૭. ગોપીચંદ્ર ગોસાઈ અને મીલકોમલ બાનરજી (૧૭ મે. લોરી. ૪૭૮) માં કે બી જસ્ટીસ એમ લખે છે કે જે વિદ્વાન પ્રેમી દાવાનું કારણ એ શબ્દના અર્થના તકરારમાં બાગ લીધો છે. તેઓએ હજી સુધી તે શબ્દનો એવાં અર્થ નિર્માણ નથી કર્યા કે જે કાલંકાના સંઘના વિદ્વાનોને સરખી રીતે લાગુ પડે એ શબ્દોનું બહુજ મેહિણા અને વિશેષ અર્થમાં ફેર એટલોજ છે કે કેટલાક દાવા માંડવાનું ચતાં પેલિમાં જે બનાવો બને છે તેમના થોડાક બનાવો કેટલાક પ્લાનમાં રાખે છે અને કેટલાક વધારે બનાવો પ્લાનમાં રાખે છે જે કામમાં આ અભિપ્રાય આપવામાં આવ્યો હતો તેની હકીકત આ પ્રમાણે છે જ્યારે કલકત્તામાં વાણીઆની પેઢી કાઠી જ્યાં હોકરાં સાથે સહીઆરો વેલેપાર કરવાની જ્યાં સાથે સીરામપુરમાં દરાવ કર્યા. અંગ ઉધારેલાં નાણાં અમુક તારીખની અંદર પાછા વાળવાની સરતે જ્યારે જોઈતાં નાણાં આપવાની કબજત કરી. નાણાં કેઈ જગ્યાએ પાછાં આપવાં તે દરાવ્યું મેહિણું કેટલાંક નાણાં સીરામપુરમાં અને કેટલાંક નાણાં કલકત્તામાં આપવામાં આવ્યાં હતાં દાવાનું કારણ જ્યાં ઉત્પન્ન થયું તે સવાલનો નિર્ણય મારકબી જસ્ટીસ ઉપરના કારણથી કર્યા નહીં. બએ જસ્ટીસ એમ દરાવ લખ્યો કે નાણાં સેનારે નાણાં આપનારને ખામી કાઢવાની ફરજ છે અને જ્યાં આમજ કરાર થયો હોય ત્યાં અગર નાણાં ધીરમારને રહેવાને કેકાણે પાછાં આપવા માંડવાં જોઈએ અને આ ફરજ પૂરી પાડવામાં કસુરે ચાલતો દાવાનું કારણ ઉત્પન્ન થાય.

એ ચોરણ ઉપરથી ૧૪ મે. લો. રી. ૨૧૭ મે પાને જમ્સ લીલાળી કબીકના કામનો નાવાડો કરવામાં આવ્યો હતો.

અક્ષાન્તે કૃસલો ડીસાળ અને કાલસના કામનો થપ્પો છે, તે છે (૩ મકાસ હા. રી. ૩૮૪) બીટલહેરના જસ્ટીસ કેહે છે એ શબ્દોમાં બધું દાવાનું કારણ એનો સમાસ થાય છે અને તેમાં દાવો ચલાવવાને માટે જોઈતી વાતની જરૂર છે તે બધી આવી જામ છે અને તે દરેક આવા કારણનો બાગ મણવો જોઈએ હોવાથી જસ્ટીસનો મત એવો છે કે પ્રતિવાદીનું રહેવાનું કેકાણું એ ત્યાં હોય પણ જો અમુક જગ્યાએ હવે ઉત્પન્ન થયો અને ત્યાં તેના વિરુદ્ધ આચરણ થયું એમ બતાવાય તો દાવો ન ચલાવવાને બાધ આવે નહીં.

દાવાનું કારણ સ્વાસ્થી ઉત્પન્ન થયું ગણવું આ બાબતમાં સને ૧૮૭૦ ના ૧૫ આક્ટથી પુરતો ખુલાસો થયેલો છે. તેમાં દાવાનું કારણ એ સંપ્દોને બદલે દાવા કરવાનો હક એવા સંપ્દ મુકેલા છે. અને તે સ્વાસ્થી ઉત્પન્ન થાય છે અને તે ઉત્પન્ન થવા પછી કેટલી મુદતમાં દાવા કરવો જોઈએ, તે દર્શાવવામાં આનું છે.

આપ ખુશીથી રહેતો હોય એ સંપ્દોનો અર્થ કરવામાં જો પ્રતિવાદી કેદ હોય અને તે કેદમાં હોય તો કોઈક મુશ્કેલી આપશે.

મદ્રાસ ૧૦૧ અમથા બરામણના કામમાં સંભવ છે કે પ્રતિવાદી કોરટની હકુમતમાં હાજર હોવા જોઈએ એવી જરૂર નથી, જો તે ઘોડી મુદત સાર પછી કોરટની હકુમતમાં રહેતો હોય તો બસ છે.

છુટક છુટક માલ વેચનાર મુંબાઈમાં આડીઆની મારફત માલ ખરીદ કરતો હતો તેના કામમાં એમ ડરાવ્યું કે જો કેકાણે તે માલ છુટક વેચે છે તે જગ્યા તેનું રહેવાનું કેકાણું ગણવું. (૧ મું. હા. રી. ૨૨૦)

અમુક મુસાફરી વાહાણમાં બેરવાનો માલ પેદા કરી આપવાનું કાંમ એક વાહાણના માલિકે એક પેટીને સોંપ્યું હતું તે કામમાં તે વાહાણના માલિકને નાચે તે પેટી ધંધા કરે છે એમ ડરાવ્યું નહીં. (૮ મું. હા. રી. ૧૫૬)

કમીશન એજન્ટની મારફત આ પોતાનો વેપાર શ્રી ગામમાં માલ મોકલી વેચાયે છે. આ જાતે કામલે પ્રાપ્ત કરવાને ધંધા આપે છે એમ ડરાવ્યું નહીં. (૧૧ વી. રી. ૫૩૦)

કામ કાજ ચલાવવું એટલે જાતે નિયમીત રીતે કોરટની હકુમતમાં કામ કીજ કરવું.

હકુમતની હરફત પક્ષકારો દુર કરી શકે નહીં કોરટ તે બાબત ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ. (૨ મું. હા. રી. ૨૪૨)

કોરટની પરવાનગી સ્વાધે લેવી તે વીજી ખુલાસો નહીં પણ તે અગાઉથી જાણવા જોઈએ.

એક સમસનું ટુંકો મુદતનું રેકાણું અમુક જગ્યાએ છે, અને તે બીજી જગ્યાએ રહેવા જાય છે આ જગ્યા જોઈ મુદત જિપરજ ડોરલી હતી પણ તેની બેરી, ડોરો તે જગ્યાએ રહેતાં તો તેનું રહેવાનું કેકાણું આ પાછલ કહેલી જગ્યા ગણાશે. (૭ વી. રી. ૩૪૬)

કોઈ પણ સમસનું રહેવાનું કેકાણું તેના કુટુંબ સાથે જ્યાં રહેતો હોય. તે જ ગણવું જોઈએ, પણ જો બીજી જગ્યાએ ટુંકો મુદત સાર રહેવા મળે હોય તો બંને સ્થળે રહે છે એમ ગણવું.

રહેવાની જગ્યાથી સરકારમાં દાવા અમુક કોરટમાં દાખલ કરવાનો આધાર નથી તે દાવાનો જ્યાં દાવાનું કબજુ ઉત્પન્ન થયું હોય, ત્યાં કરવા જોઈએ. (૨ વી. હા. રી. ૨૩૬)

૧૮. જાતને અથવા જંગમમાલને કરેલી નુકસાનીના બદલાને વાસ્તે ફરિયાદ કરવી હોય, અને તે નુકસાન એક કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં કર્યું હોય, તથા પ્રતિવાદી બીજી કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં

જાતને અથવા જંગમ મિલકતને કરેલી નુક

સાંનિમી બદલો
લેવાની ફરિયાદો.

રહેતો હોય કે ધંધો ચલાવતો હોય કે કમાઈને વાસ્તે જતે કામ કરતો હોય,
તો વાદી તે કોર્ટ પૈકી પાતાની નજરમાં આવે એ કોર્ટમાં ફરિયાદ કરી શકે.

દરિયા.

(અ) એ દિલ્હીનો રહેનાર છે, તે જ ને કલકત્તામાં મારે છે,
તો એ ના ઉપર એ દિલ્હીમાં અથવા કલકત્તામાં ફરિયાદ કરે.

(બ) એ દિલ્હીનો રહેનાર છે, તે જ ની આજુબાજુ હાની પાંચે
એવા મલકુર કલકત્તામાં પ્રસિદ્ધ કરે છે. એ ના ઉપર એ
કલકત્તામાં અથવા દિલ્હીમાં ફરિયાદ કરી શકે.

(ક) એક રેલવે કંપનીની મુખ્ય આફિસ હોરામાં છે. તે કંપની
ની લાઇન ઉપર યુસાફરી કરતાં, જે ગફલતનો હોય કંપની
ઉપર યુકી શકાય એવી ગફલતને બીધે, અભાદુખાદ આગ-
જ તે ઉઘળી પડ્યો અને તેને ઇજા થઇ. કંપની ઉપર તે
ગંજી તો હોરામાં કે ગંજી તો અભાદુખાદમાં ફરિયાદ કરી શકે.

એક જ ડિઝિ
કટમાં પણ જુ-
દી જુદી કોર્ટો-
ની હકુમતમાં
આવેલી સ્થાવર
મિલકતની ફરિ-
યાદ.

જુદા જુદા
ડિઝિ કટમાંની
સ્થાવર મિલકત
ખાખતની ફરિ-
યાદો.

હકુમતમાં બ-
ધા પ્રતિવાદીઓ
રહેતા ન હોય ત્યા
રે યુકદમો આગ-
જ ચાલતો બંધ
કરવાનો અધિ-
કાર.

૧૬. એક જ ડિઝિ કટની હદમાં પણ જુદી જુદી કોર્ટોની હકુમતમાં
આવેલી સ્થાવર મિલકત ખાખતની અથવા સ્થાવર મિલકતને કેટલી નુકસા-
નીમી બદલો લેવાની ફરિયાદ હોય તો તે ફરિયાદ, જે કોર્ટની હકુમતમાં તે
મિલકતનો કંઈ ભાગ આવેલો હોય, તે કોર્ટમાં થઈ શકે; પરંતુ ફરિયાદના
વિષયની કીમત ખાખતનો તમામ હાથે તે કોર્ટ સાંભળી શકે એવા હોવા જોઈએ.

જે સ્થાવર મિલકત જુદા જુદા ડિઝિ કટની હદમાં આવેલી હોય તો,
ઇનસાફ કરવાને બીજી રીતે લાયક હોય એવી જે કોર્ટની હકુમતમાં તે
મિલકતનો કંઈ ભાગ આવેલો હોય તે કોર્ટમાં તે ફરિયાદ થઈ શકે.

૨૦. એક કરતાં વધારે કોર્ટમાં માંડી શકાય એવી ફરિયાદ એવી
કોર્ટમાં માંડી હોય, કે જેની હકુમતની, સ્થાનિક હદમાં પ્રતિવાદી અથવા
બધા પ્રતિવાદીઓ ખરેખરા અને આવ પુરોશીથી રહેતા ન હોય કે ધંધો
ચલાવતા ન હોય કે કમાઈને વાસ્તે જતે કામ કરતા ન હોય તો, પ્રતિવાદી
અથવા પ્રતિવાદીઓમાંનો કોઈ, યુકદમો ચાલતો બંધ કરવાસાથે કોર્ટને
અરજ કરવાનો પાતાનો ઇરાદો હોય એવી બીજા પક્ષકારોને લેખી નોટીસ
આપ્યા પછી, તે પ્રમાણે કોર્ટને અરજ કરવાને અનુમતિ છે;

અને જે પક્ષકારોને કંઈ કહેવાની મરજી હોય તેમનું સાંભળ્યા પછી
કોર્ટની ખાત્રી થઈ કે, કોઈ બીજી કોર્ટમાં ફરિયાદ માંડવાથી વંધારે સા-
રી રીતે ઇનસાફ થાય તેમ છે તો,

આપરનો હુકમ ફરીને અથવા બીજી હુકમ થતાં સુધી મુકદ્દમો ચાલતો બંધ કરવાને, અને પક્ષકાર અથવા તેમનાં કોઇને તે વખતસુધી અરજ થઇ ગયેલું હોય તેવિયે પોતાને યોગ્ય જણાય તેવા હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

આવિ પ્રસંગે, મુકદ્દમો ચાલતો બંધ કર્યાના હુકમનો ફરો ફરિયાદ અરજી ઉપર લખીને તે મને પાછી આપે, એમ વાદી માગે તો કોર્ટ તેરતે ફરીને ફરિયાદ અરજી પાછી આપવી.

આવી દરેક અરજ બની શકે તેટલી પહેલામાં પહેલી જોગવાઈએ કરવી જોઈયે, અને તે હંમેશાં મુદ્દા કર્યા પહેલાં થવી જોઈયે; અને કોઈ પ્રતિવાદી એરીતે અરજ નહીં કરે તો ફરિયાદ માંડવામાં તેની માન્યતા છે એમ માણાયું.

અરજ વ્યારે કરવી.

૨૧. જ્યારે કલમ ૨૦ પ્રમાણે કોર્ટ મુકદ્દમો ચાલતો બંધ કરે, અને વાદી બીજી કોર્ટમાં ફરી ફરિયાદ માંડે, ત્યારે તે ફરિયાદ અરજી ઉપર કંઈ કોર્ટફી લેવામાં નહીં આવે; પરંતુ પહેલી કોર્ટમાં ફરિયાદ માંડતી વખતે યોગ્ય ફી બરેલી હોય અને તે ફરિયાદ અરજી તે કોર્ટે પાછી આપી હોય તો તેમ કરવું.

જ્યારે ફરિયાદ બીજી કોર્ટમાં માંડવામાં આવે ત્યારે કોર્ટફીની માફી.

૨૨. એક કરતાં વધારે કોર્ટોમાં ફરિયાદ થઇ શકે એમ હોય, અને તે કોર્ટો એકજ અપીલ કોર્ટના તાબાની હોય તો, બીજી કોર્ટમાં ફરિયાદ મોકલવાસારે અપીલ કોર્ટને અરજી કરવાનો પોતાનો ઇરાદો છે એવી સેપી નોટીસ બીજી પક્ષકારોને આપ્યા પછી, કોઈપણ પ્રતિવાદી તે પ્રમાણે અજર કરી શકે; અને અપીલ કોર્ટે, બીજી પક્ષકારો કંઈ જણાવવાનું કહે તો તેમનું સાંભળ્યા પછી, હકુમતવાળી કોર્ટો પૈકી કઈ કોર્ટમાં તે ફરિયાદ ચલાવવી એનો નિર્ણય કરે.

જે કોર્ટમાં ફરિયાદ થઈ શકે તે એકજ અપીલ કોર્ટના તાબાની હોયત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.

ટીકા—૨૨. આ કલમમાં કહેલી અરજી અમુક મુદતમાં કરવી એમ નથી તેથી કામ ચાલુ હોય એટલે હુકમનામું થતાં પહેલાં જ તે વખતે આવી અરજી થઈ શકે.

૨૩. તે કોર્ટો જુદી જુદી અપીલ કોર્ટોના તાબાની પણ એકજ હે કોર્ટના તાબાની હોય તો, હકુમતવાળી બીજી કોર્ટમાં ફરિયાદ મોકલવાસારે હે કોર્ટને અરજી કરવાનો પોતાનો ઇરાદો છે એમ બીજી પક્ષકારોને સેપી નોટીસ આપ્યા પછી, કોઈપણ પ્રતિવાદી તે પ્રમાણે અજર કરી શકે. જો ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટના તાબાની કોઈ કોર્ટમાં ફરિયાદ આણી હોય તો તે કોર્ટ જે ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટના તાબાની હોય તેની મારફતે તે અરજી તથા બીજી પક્ષકારોએ કંઈ હરકતો દાખલ કરી હોય તો તે હરકતો મોકલવી.

જ્યારે તે પ્રમાણે તાબાની કોર્ટો નહોત્ય ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.

ખીલ પક્ષકારોની કંઈ હરકતો હોય તો તે વિચારમાં સેધને હકુમતવાળી કોરટો પૈકી કંઈ કોરટમાં ફરિયાદ આગળ ચલાવવી એનો નિર્ણય કરવાને હેઠોરટ મુજબસાર છે.

જ્યારે તે જુદી જુદી હેઠોરટોના તાબાની કોરટો હોય ત્યારે કામ ચલાવવાનીરીત.

૨૪. સદરહુ કોરટો જુદી જુદી હેઠોરટોના તાબાની હોય તો, કોઈ પક્ષ પ્રતિવાદી, જે કોરટમાં ફરિયાદ આણી હોય તે કોરટ ને જે કોરટને અરજી કરવાનો પોતાનો ધરાયો છે એમ ખીલ પક્ષકારોને સખીનાટીસ આપ્યાપછી, તે પ્રમાણે અરજી કરીશકે.

ડિસ્મિક્ટકોરટના તાબાની કોઈ કોરટમાં ફરિયાદ આણી હોય તો, તે કોરટ ને ડિસ્મિક્ટ કોરટના તાબાની હોય તેની મારફતે અરજી તથા ખીલ પક્ષકારોએ કંઈ હરકતો દાખલ કરી હોય તો તે હરકતો મોકલવી;

અને ખીલ પક્ષકારોની કંઈ હરકતો હોય તો તે વિચારમાં સેધને, હકુમતવાળી કોરટોપૈકી કંઈ કોરટમાં ફરિયાદ ચલાવવી એનો તે જે કોરટ નિર્ણય કરે.

એક કોરટમાં થી બીજી કોરટમાં ફરિયાદો મોકલવાખાખત.

૨૫. પક્ષકારોપૈકી કોઈની અરજી ઉપરથી, પક્ષકારોને નોટીસ આપીને તથા તેમનામાંથી જેમને કંઈ જણાવવાનું હોય તેમનું સાંભળીને, અથવા પોતાનીજ ગુણે તેવી નેહરીસ આપ્યાશિવાય, જે કોરટ અથવા ડિસ્મિક્ટ કોરટ, પોત પોતાના તાબાની કોઈ કોરટમાં, — જહી તે તાબાની કોરટ અવલ કોરટ હોય કે અપિલ કોરટ હોય ને હોય તેમાં, — ચાલતી ફરિયાદ કાઢી સેધને તે પોતેજ મુકવવાને અથવા બીજી કોઈ તાબાની કોરટમાં ધનસાફ કરવાસાર સ્થળાંતર કરીને મોકલવાને મુજબસાર છે. પરંતુ તે બીજી તાબાની કોરટ એવી હોવી જોઈએ કે જેને તેવા પ્રકારની તથા તેના વિષયની રકમ અથવા કીમતની ફરિયાદનો ધત્તસાફ કરવાનો અખિવારે હોય.

આ કલમમાં કહેલા કામને વાસ્તે, વધારાના (એડિશનલ) જડ્જમેની, અને આસિસ્ટન્ટ જડ્જમેની કોરટો, ડિસ્મિક્ટકોરટના તાબાની છે એમ ગણવું.

આ કલમ પ્રમાણે સ્થાલકાળ કોરટમાંથી કાઢી બીધેલી કોઈ ફરિયાદનો ધત્તસાફ કરનારી કોરટ, તે ફરિયાદનીખાખતમાં સ્થાલકાળ કોરટ છે એમ ગણવું.

• ખાખ ૩ ને.

પક્ષકાર અને તેમનું હાજર થવું, તેમની અરજી, અને તેમણે

કરવાનાં કામ, એ વિશે.

૨૬. દાવાના એકજ કારણનીખાખતમાં માગેલી દાદનો હક ને શખસોનો છે એમ કહેવામાં આવતું હોય, તે બધાને વાદીતરફે સામીલ કરીશકાય; પણ તે હક ગમે તો બધાને એકજ કહેવા કે, પૃથક પૃથક હોય, કે એકનો નહીં તો બીજાનો એમ હોય, તેની ચિંતા નહીં. અને ફરિયાદ અરજીમાં કંઈ ફરેતી ન કરતાં, વાદીઓપૈકી એક અથવા બધારે ને એ કંઈ દાદના હકદાર માલમ પડે તેની અથવા તેમની, તરફમાં, તે અથવા તેઓ નેટલી દાદના હકદાર હરે, તેટલી દાદનો ફેસલો આપી શકાય. પરંતુ, ફરિયાદના અરજની અવસ્થા કરવામાં કોરટ બીજીરૂતિ ન ફરમાવે તો, દાદનો હકદાર નુમાલમ પડે એવાશખસને આવીરિજામાંસામીલ કરવાથી પ્રતિવાદીને ને અરજ થયું હોય તે સવાના તે, ને હરે તોયે હકદાર થયે.

વાદીઓ તરીકે કોણ સામીલ થઈ શકે તે.

ટીકા—૨૬. સહવાદીઓમાંની દરેકના હક એક બીજાની વિરુદ્ધ નહોતો લેખ્યો. દાવા કરવા હોત હોય તેટલું અથ નથી પણ દાવા કરવાનો હક પ્રાપ્ત થવો લેખ્યો.

૨૭. ને શખસને વાદી કરવા ન લેખ્યે તેનું વાદી તરફે નામ દાખલ કરીને ફરિયાદ કરી હોય, અથવા અરજરો વાદીના નામથી ફરિયાદ કરી છે કે નહીં એનો સંશય હોય ત્યારે, વાજબી જણાય એવી શરતો કરીને, કોઈ બીજી શખસ અથવા શખસોને વાદીને બદલે વાદી કે વાદીઓમાં દાખલ કરવાનો, અથવા તેમનામાં સામીલ કરવાનો હુકમ કરવાને કોરટ સુખત્યાર છે. પરંતુ તંટાની અરજરી ખાખતનો નિર્ણય કરવાને તેમ કરેલું જરૂરનું છે, તથા શુદ્ધલક્ષી બુલ થઈને એ રીતે ફરિયાદ માંડવામાં આવી છે, એમ કોરટની ખાખ ચામ તો એ રીતે હુકમ કરેલા.

ફરિયાદ કરનાર વાદીને બદલે વાદી દાખલ કરવાને અથવા તેમાં સામીલ કરવાને કોરટ સુખત્યાર છે.

ટીકા—૨૭. વાદીનું નામ કાઢી નાખી તેની જગ્યાએ તેના હક અરીદદારનું નામ દાખલ કરવાની કોરટને સત્તા નથી.

કાદમની ડોસી. બી. કેલાસ કામની ડોસીના (ધ. લો. રી. ૪૪ કલકત્તા ૪૨૧) કામમાં કેનેડીલરૂટિએ સર્ગીર નીમીએ. આણેલા દાવામાં સર્ગીરનું હોત છતાં પણ સર્ગીરને કેટલાક સુક્ષ્મીએ સવામા પછી વાદી તરીકે સામીલ કરવાની ના પાડી.

૨૮. એકજખાખતમાં માગેલી દાદનો હક—બધાને મળીને, અથવા પૃથક પૃથક અથવા એકનો નહીં તો બીજાનો એ રીતે—જમની વિરુદ્ધ કહેવામાં આવતો હોય તે બધાને પ્રતિવાદી તરીકે સામીલ કરી શકાય, અને

પ્રતિવાદીઓ તરીકે સામીલ કરાય તે શખસે.

હરિયાદ અરજીમાં ફેંદ ફરિયાદી ન કરતાં, જે એક અથવા વધારે પ્રતિવાદીઓ જવાબદાર માલમ પડે તેમની વિરુદ્ધ તેમની પોતાપોતાની જવાબદારીપ્રમાણે ફેસલો આપી શકાય.

ટીકા—૨૮. જે માણસના વાદીના જેવા હક છે તે વાદી યવાની ના પાડે તો તેને પ્રતિવાદી તરીકે દાખલ કરવો (૧૦ વી. રી. ૧૦૬)

જ્યારે ત્રીજા સંખસનો હક વાદી અને પ્રતિવાદી એ બેની વિરુદ્ધ હોય, તો તેને પક્ષકારમાં દાખલ કરવાની જરૂર નથી.

કારણ કે દાવાનું પરિણામ તેને બંધનકારક નથી. (૭ વી. રી. ૨૦૨) ૧૦ વી. રી. ૩૧૬

એક જ કરાર-
થી જવાબદાર
યતા પક્ષકારોને
સામીલ કરવાનું.

૨૯. કોઈપણ એક કરારથી ફેંદ સંખસો પૃથક પૃથક અથવા એકમતે અને પૃથક પૃથક જવાબદાર યતા હોય, ત્યારે વાદીની અરજીમાં આવે તો તે બધાને અથવા તેમાંના કોઈને એક જ હરિયાદમાં પક્ષકાર તરીકે સામીલ કરવાને વાદી મુખ્યત્વાર છે. એક કરારથી પૃથકપૃથક અથવા એકમતે અને પૃથક પૃથક જવાબદાર યતા સંખસોમાં, બિલ આફ એક્સચેન્જ હુંડી તથા વાવદા ચિઠ્ઠી (પ્રામિસરી નોટ) ના પક્ષકારોનો સમાવેશ થાય છે.

ટીકા—૨૯. આ કલમના સંબંધમાં કરાર આક્ટની કલમ ૪૨ ૪૪ જુઓ અને ઇ. લો. રી. ૨ કલકયા ૪૦૯ અને કોમલ ૨. વી. પ્રસન્નો દુબારે આટરજીનો કેસ જુઓ.

એક જ સંબંધ-
ધવાળા બધા
પક્ષકારોની વતી
તેમાંનો કોઈએક
પક્ષકાર હરિયાદ
માંડી શકે અથ-
વા જવાબ દેઈ
શકે.

૩૦. એક જ સંબંધવાળા બધા પક્ષકારો હોય ત્યારે, કોરટની પરવાનગી સિદ્ધને, તેવા સંબંધવાળા બધા પક્ષકારોની વતી વાદી અથવા પ્રતિવાદી યવાને અથવા જવાબ કરવાને, તે પક્ષકારોમાંનો કોઈ એક અથવા વધારે પક્ષકાર મુખ્યત્વાર છે. પણ આવે પ્રસંગે વાદીના અરમ્મથી તે હરિયાદ માંડવાની નોટીસ તે બધા પક્ષકારોને આપવી, એવીરીતે કે પ્રત્યેક કામમાં કોરટ ફર્માયે તે પ્રમાણે દરેકને તે નોટીસ હાથોહાથ પોઆડવી, અથવા (પક્ષકારોની સંખ્યા કે બીજા કોઈ કારણને બીધે તે રીતે નોટીસ પોઆડવાનું વાજબીરીતે જોતાં અને તેમ ન હોય તો) પ્રસિદ્ધ બહેરખખર આપવી.

ઓટીરીતે પ-
ક્ષકાર કરવાને
બીધે હરિયાદ
નિષ્કળ જવાની
નહી.

૩૧. ઓટીરીતે પક્ષકાર સામીલ કરવાનેબીધે કોઈ હરિયાદ નિષ્કળ જવાની નહીં. અને દરેક હરિયાદમાં પોતાની આગળ અરેખરા જે પક્ષકાર હોય તેમનો હકસંબંધ તંડાના વિષયને જેટલો લાગુ પડે તેટલા પુરેવું કામ ચલાવવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

દાવાનાં જુદાં જુદાં કારણો હોય તેવા વાદીઓ એક હરિયાદમાં સામીલ થાય એવું આ કલમની કોઈ વાતથી સમજવું નહીં.

પ્રતિવાદી સા-
મીલ કરવામાં
આવે ત્યારે ફરિ-
યાદઅરજી દુર-
સ્ત કરેવી.

પક્ષકાર સા-
મીલ નથી કર્યા
અથવા ખોટી
રીતે સામીલ ક-
ર્મ છે તેવી હરકતો
સેવાનો વખત.

પક્ષાગ્રેક વા-
દી અથવા પ્રતિ-
વાદીઓમાંનો પ્ર-
ત્યેક પોતામાંના
કોઈ બીજાને પો-
તાની તરફથી
હાજર થવા વ-
ગેરેનો અજવાર
આપી શકે.

અજવારે સ-
હીસુખાંતનો સિ-
ખી, અને કોર-
ટમાં દાખલ કરે-
લા જોડાયે.

હાજર થવા
વગેરેનું કામ જા-
તે અથવા કબૂલ
કરેલા અજવાર
મારફત અથવા
ખીડરે મારફત
થઈ શકે.

૩૩. ફરિયાદઅરજી પહેલેથીજ દાખલ કરી હોય અને પછી પ્ર-
તિવાદી સામીલ કરવામાં આવે ત્યારે, જે કોર્ટ બીજીરિતે ન ફરમાવે તો,
જરૂર હોય તેરીતે તે ફરિયાદઅરજી દુરસ્ત કરેવી, અને સમનની દુરસ્ત
કરેલી નકલ નવા પ્રતિવાદીને તથા મૂળ પ્રતિવાદીઓને પોંચાડવી.

૩૪. જોડાયે તેટલા પક્ષકારો કરેલા નથી, અથવા ફરિયાદમાં જો-
મનો સંબંધ નથી તેમને પક્ષકારમાં સામીલ કર્યા છે, અથવા સહ-વાદી
કે સહ-પ્રતિવાદી તરીકે ખોટીરિતે સામીલ કર્યા છે, એવી જોડણી હરકતો
સેવાની હોય તેટલી બધી બનીશકે તેટલા વહેલામાં વહેલા પ્રસંગે, અને
હંમેશાં પહેલી સુનાવણી પહેલાં સેવી, અને તેવી કોઈ હરકત એરીતે નહીં
બીધી હોય તો, પ્રતિવાદીએ તે દૂર કરી છે એમ સમજવું.

૩૫. એક કરતાં વધારે વાદીઓ હોય ત્યારે તેમાંનો કોઈ, પોતા-
માંના કોઈ એક અથવા વધારેને, આ કાયદાપ્રમાણે ચાલતા કોઈ કામમાં
પોતાની તરફથીજ હાજર થવાનો, પોતાનો પક્ષ લઇને જાણવાનો, અથવા
પોતાની તરફથી કામ કરવાનો અખત્યાર આપી શકે; અને તેજ પ્રમાણે
એક કરતાં વધારે પ્રતિવાદીઓ હોય ત્યારે તેમાંનો કોઈ પોતામાંના કોઈ
એક અથવા વધારેને સદર્જ પ્રમાણે કોઈ કામમાં પોતાની તરફથી હાજર
થવાનો, પોતાનો પક્ષ લઇને જાણવાનો, અથવા પોતાની તરફથી કામ ક-
રવાનો અખત્યાર આપી શકે.

તે અખત્યાર, અખત્યાર આપનાર પક્ષકારની સહીસુખાંતનો બનેલો
જોડાયે અને તે કોર્ટમાં દાખલ કરેલા જોડાયે.

કબુલ કરેલા અખત્યારો અને પીડરો.

૩૬. કોઈ કોર્ટમાંની ફરિયાદના અથવા અપીલના કોઈ પક્ષકારને
તે કોર્ટમાં હાજર થવાની, કામ કરવાની, અથવા તેને અરજ કરવાની
કાયદાપ્રમાણે જરૂર હોય, અથવા અખત્યાર મેળવી હોય તે હાજર થવાનું
અરજ કરવાનું અને કામ કરવાનું, જે તે વખતના ચાલુ કોઈ કાયદામાં
બીજીરિતે સ્પષ્ટપણે ન હોવાનું હોય ત્યારે, પક્ષકાર પોતે જાતે, અથવા
પોતાના કબૂલ કરેલા અખત્યાર મારફત, અથવા પોતાની વતી કામ કરવા-
ને યોગ્યરીતે નીમલા કોઈ ખીડરે મારફત કરી શકે.

પરંતુ પક્ષકારને જાતે હાજર થવાને કોર્ટ ફરમાવે તો તેમ પક્ષકાર
જાતે હાજર થવું પડશે.

૩૭. પક્ષકારોના ને કબૂલ કરેલા મુખ્યત્વારોથી સરેરૂ પ્રમાણે હા-
નર થવાનું અરજ કરવાનું અને કામ કરવાનું કરીશકાય તે નીચે
પ્રમાણિ:—

(અ) ને કોરટની હકુમતની સ્થાનિકહદમાં હાનર થવાનું,
અરજ કરવાનું કે કામ કરવાનું હોય, તે કોરટની હકુ-
મતની સ્થાનિકહદમાં રહેનાર ન હોય, એવા પક્ષકારોએ
પોતાનીવતી હાનર થવાનો અરજી કરવાનો અને કામ
કરવાનો અખતાર નેમાં આપ્યો હોય, તેવાં કુલ મુખ્ય-
ત્વારનામાં નેમની પાસે હોય તે;

(બ) ને તે વખતે ને કાયદો અમલમાં હોય તે કાયદાપ્ર-
માણિ નેને પોચરીતે દાખલો મળ્યો હોય, અને કાયદા-
પ્રમાણિ મુખ્યત્વારની મુખ્યત્વાર ને કામ કરીશકે, તે કામ
મુખ્યત્વારની કરવાનો અખતાર નેમાં હોય તેવાં ખાસ
મુખ્યત્વારનામાં નેમની પાસે હોય તે મુખ્યત્વારો;

(ક) કોરટની હકુમતની ને સ્થાનિકહદમાં હાનર થવાનું અ-
રજ કરવાનું કે કામ કરવાનું હોય, તે હદમાં રહેતા ન
હોય એવા પક્ષકારોનીવતી અને તેમને નામિ વેપાર
અથવા ધંધો ચલાવનારા અપસો, તે વેપાર અથવા
ધંધાને લંગતી બાબતમાં, અને તેપણ સરેરૂ હા-
નર થવાનો અરજ કરવાનો અને કામ કરવાનો અ-
ખતાર મુદામ બીજા કોઈ મુખ્યત્વારને આપ્યો ન
હોય ત્યારે.

કબૂલ કરેલા
મુખ્યત્વારો.

કોરટની હકુ-
મત બહાર ને
પક્ષકારો હોય
તેમનાં મુખ્યત્વાર
નામાં નેમની પા-
સે હોય તે સ-
પસો.

દાખલાવાળા
મુખ્યત્વાર.

કોરટની હકુ-
મત બહારના
પક્ષકારોની વતી
વેપાર ધંધો ચલા
વનારા અપસો.

પંખખના સિક્ટેન્ટ મવર્નરના અને અધોધ્યા તથા મધ્યપ્રાંતના
મીક કમિશનરોના કારબાર નીચે હાલ ને મુલક છે તેને આ કલમના
પહેલા બાગની કંઈ ત્રાત બાગ પડતી નથી. પરંતુ, તે મુલકમાં પક્ષકારો-
ના ને કબૂલ કરેલા મુખ્યત્વારોની મારફત હાનર થવાનું અરજ કરવાનું
અને કામ કરવાનું મલકે તે મુખ્યત્વારો, સ્થાનિક સરકાર એ બાબતમાં
વખતે વખતે સરકારી ગેજટમાં જાહેરખબર આપીને નેમને ઠરાવે, તે-
ઓ ગણાશે.

ટીકા—૩૭. ને સમસનું મુકતીઆરનામું આપવામાં આવ્યું હોય તો તે
માણસ તે પ્રમાણિ કરવાની છુટ નહોતો પોતાનો અધીકાર બીજાને સોંપી
શકે નહીં. અને બાગીદાર આ કલમના અર્થ પ્રમાણિ કબૂલ કરેલા મુકતી-
આર ગણાય નહીં.

૩૮. ફરિયાદના અથવા અપીલના પક્ષકારના કબૂલ કરેલા મુખ્યત્વા-
રને ને પ્રોસેસો પોંઆડવામાં આવે તે, કોરટ બીજીરીતે ન કરમાયે તો,

પંખખ, અ-
ધોધ્યા અને મ-
ધ્યપ્રાંતનાં કબૂલ
કરેલા મુખ્યત્વાર.

કબૂલ કરેલા
મુખ્યત્વારોને પ્રો-

સેસ પૌઆડવાનું

જાણે તે પક્ષકારને હાથોહાથ પૌઆડી છે એમ સમજવું.

ફરિયાદના પક્ષકારને પ્રોસેસ પૌઆડવાને આ કાવદામાં ને દરેકે કહેલા છે તેજ તેના કબુલ કરેલા મુખત્યારને પૌઆડવામાં બાકુ પડશે.

ખીડર કરવાનું.

૩૯. સરકુપ્રમાણે હાજર થવાસાર અરજ કરવાસાર અથવા કામ કરવાસાર ખીડર નીમવો તે સેખથી નીમવો અને તે સેખ કોરટમાં દાખલ કરવો.

તે સેખ દાખલ થયો એટલે, અસીલની સહીનો બીજો સેખ કોરટમાં દાખલ કરવો કોરટની પરવાનગીથી તે પહેલો સેખ રદ થાય ત્યાંસુધી, અથવા અસીલ કે ખીડર મુજરી જાય ત્યાંસુધી, અથવા અસીલવિથેના ફરિયાદના બધા કામનું છેવટ આવે ત્યાંસુધી, તે અમલમાં છે એમ સમજવું.

પાદશાહી સનદથી સ્થાપન થયેલી કોર્ટ જે કોરટના આડવેકેટને, પોતાને કામ કરવાની અખત્યાર આપવાનો કંઈ સેખ હાજર કરવાની જરૂર નથી.

ટીકા—૩૯. વકીલાતનામુ દાખલ થવા પછી વકીલનો કેટલો અધિકાર છે તે ખાખત થા. મકનલાલ વી. જી. ક્રાસીહીના વી. રી. કરના કેસ જુઓ.

ખીડરને પ્રોસેસ પૌઆડવાનું.

૪૦. કોર્ટ ફરિયાદ અથવા અપીલસંબંધી કંઈ પ્રોસેસના પછી તે પક્ષકારને જાતે હાજર થવાસાર હોય કે નહીં તોએ-તે પક્ષકારના ખીડરને પૌઆડી હોય અથવા તે ખીડરની આફિસમાં કે હંમયનારેહેવાના ઘરમાં મૂકી હોય તો, ને પક્ષકારનો તે ખીડર છે તે પક્ષકારને તે યોગ્યરીતે પૌઆડી તથા જણાવી છે એમ અનુમાન કરવું અને તે ફરિયાદ અથવા અપીલખાખતના બધા કામસાર, કોરટ ખીડર રીતે ન ફરમાવે તો, તે પ્રોસેસ જાણે તે પક્ષકારને હાથોહાથ આપી છે અથવા પૌઆડી છે એમ સમજવું.

પ્રોસેસ સેવાના મુખત્યાર.

૪૧. કલમ ૩૯માં કબુલ કરેલા મુખત્યારે લખ્યા છે તે શિવાય, કોરટની હકુમતમાં રહેનારા કોર્ટપણ થામસને પ્રોસેસ સેવાસાર મુખત્યાર નીમી શકાય.

તેની નીમણુંક લખેલી હોવી જાણ્યે અને તે કોરટમાં દાખલ કરવી.

એ નિમણુંક કુલ મુખત્યારેની અથવા ખાસ મુખત્યારેની થઈ શકે, અને તે મુખત્યારે સહીમુધાતના સેખીત દસ્તાવેજથી કરવી જોઈએ, અને તે દસ્તાવેજ અથવા, જો તે કુલ મુખત્યારેનાનું હોય તો, તેની ખરોખર સહી મુધાતની નકલ કોરટમાં દાખલ કરવી.

આબ ૪ થો.

ફરીયાદ તેવાર કરવાવિશે.

૪૨. પ્રત્યેક ફરીયાદ, અને ત્યાંમુધી, એવી રીતે તેવાર કરવી કે તેથી તંદામી આબતોઉપર આપ્તરનો ઠરાવ કરવાનું કારણ મળી આવે, અને તેથી તે આબુતોનો વધારે વાદ ચાલતો અટકે.

ફરીયાદ શી રીતે તેવાર કરવી

૪૩. પ્રત્યેક ફરીયાદમાં દાવાના કારણોમાંથી જે દાવા માગવાનો હક વારીને હોય તે તમામ દાવા આવશે નોંધાવે. પરંતુ કોઈ કોરટની હકુમતમાં ફરીયાદ આવવાને માટે પોતાના દાવાનો કંઈ ભાગ જોડી દેવાને વારી મુખ્યત્વાર છે.

તમામ દાવા ફરીયાદમાં આવશે નોંધાવે.

જો વારી પોતાના દાવાના કંઈ ભાગવિશેની ફરીયાદ કરવી રહેવા દે અથવા તે ભાગ મુદ્દિપૂર્વક જોડીને તો, એ પ્રમાણે રહેવા દીધેલા અથવા જોડી દીધેલા ભાગવિશેની ફરીયાદ પછીથી ચાલી શકશે નહીં.

દાવાનો કંઈ ભાગ જોડી દેવાનું

એક જ દાવાના કારણની આબતમાં એક કરતાં વધારે હલાલ મેળવવાનો જોને હક હોય તે, પોતાના બધા હલાલ અથવા તે પૈકી કોઈપણ હલાલ મેળવવા વિશે ફરીયાદ કરવાને મુખ્યત્વાર છે. પરંતુ તે હલાલ પૈકી એકાદો હલાલ માગવાની ફરિયાદ કરવાનું વારી (પહેલી મુનાવણી પહેલાં કોરટની પરવાનગી બીધાવગર) જોડી દે તો, એ જોડી દીધેલા હલાલબદલ તેની પછીથી ફરીયાદ ચાલશે નહીં.

બધા હલાલમાંથી એક હલાલની ફરીયાદ કરવી જોડી દીધી હોય તો.

આ કલમના કારણસાર અત, અને તે પ્રમાણે પરતવાને પેટા તાર-જુતરી કે જે કશું આપ્યું હોય તે દાવાનું માત્ર એક જ કારણ છે એમ સમજવું.

દર્શાવ.

૧૯૨૭ સન ૩. ૧, ૨૦૦ બાંડું કરીને અમ્યે અને ધરે આપ્યું. સન ૧૮૮૧ અને ૧૮૮૨ એમે સાલનું બાંડું યોજ્યું થયું છતાં તે મળ્યું નહીં. ફક્ત સન ૧૮૮૨ ની સાલના બાંડાબદલ અમ્યે બદલે ફરીયાદ કરી, તો પછીથી સન ૧૮૮૧ ની સાલના બાંડાબદલ બદલે અને ફરીયાદ ચાલનાર નહીં.

ટીકા—૪૩. દાવાના કારણોમાંથી ઉત્પન્ન થતો એ સબ-ટોન બદલે દાવાના કારણની આબતમાં જે દાવા વારીને કરવાનો હક છે એ સબ-ટોન મુકાવામાં આવ્યા છે.

મીસે રાખનારના કલમમાં જે જમીન હતી અને પહેલો દાવા આપ્યો તે પહેલેથીમાં દાખલ કરી શકાય એવું હતું નહીં તેથી તે જમીનની પહેલેથી આબતનો બીજો દાવા ચાલી શકે. (૮ મુ. હા. ૧૪)ને એ જ પ્રમાણે ઠરાવ. (૧૨ મુ. હા. ૧૪૮).

જ્યારે જુદા જુદા પ્રતિવાદી હોયને દાવાનાં કારણ જુદા જુદાં હોય તો વારીએ એ બંધાને એક દાવામાં સામિલ કરવાની જરૂર નથી.

આરે વાદી બાજી બુદ્ધિને દાવાનો કાંઈક ભાગ જોડીદ તો તે બાબતનો તે પાછળથી દાવો બાવી શકતો નથી. (૫ વી. રી. ૧૮૨) તેમ તેના વારસાથી પુણ્ય તેના વારસ પછી પાછળથી ફરીવાર બાવી શકતો નથી. (૩ વી. રી. ૨૫)

વાદી મુકી દીધેલા દાવાનો ભાગ દાખલ કરવા સાથે નવી ફરીવાર નવા દાવો માંડવાના વિચારથી કોરટની રજા મેળવી દાવો કાઢાડી શકે તો તે દાવો ચાલવાને હરકત નથી. (૪. બા. રી. અભા. ૩૨૪)

પેટેલા દાવામાંથી જે ભાગ હાલમાં દાવો છે તે જામ વાદીએ કાઢાડી નાખ્યો હતો એથી જે પૂનિવાદીની તકરાર હોય તો તેના પુરાવાનો બાબત તેના માથે છે. (૧૬ વી. રી. ૪૨૬).

આ કામનો ડેવુ એવો છે કે વાદી પોતાના દાવાના કકડા કરી પોતાની ખુશીમાં આવે તે કોરટમાં દાવો દાખલ કરે નહીં અને એકજ વખતે આ કામનો નિષેડો ન થતાં બાંધો કહ્યોએ માથે નહીં જે હલકી હકુમતની કોરટમાં દાવો બાવવાને માટે વાદી કાંઈ ભાગ જોડીદ તો જોડી દીધેલા ભાગ બાબત તે ફરીથી દાવો આપી શકે નહીં.

જમીન સેવા-
ની ફરિયાદમાં
અમુક દાવાઓ
માત્ર સામીલ
કરવા.

૪૪. નિયમ ૨૨:—સ્થાવરમિલકત સેવાની અથવા સ્થાવર મિલકત ઉપરનો હક સાર્વિત કરાવવાની ફરિયાદમાં કોરટની રજાવગર બીજા કોઈ દાવાનું કોરેજ સામીલ કરવું નહીં; પરંતુ:—

(અ) દાવાવાંળી મિલકતસંબંધી એટલા બાડનાં અથવા તે સંબંધી દરમ્યાનની ઉપજના દાવા, તથા

(બ) જે કોરટની રજાએ તે મિલકત કે તેનો કુંઈ ભાગ તા-બામાં હોય તે કોરટ તોડ્યાથી થંમેલાં નુકસાનના દાવા, તથા

(ક) ધરાણીયાને આપારે પોતાનાં જે ઇલાજો હોય તે પૈકી કુંઈ ઇલાજ અમલમાં બાવવાને ધરાણી સે-નાર કરે તે દાવા.

તેમાં સામીલ કરવાને હરકત નથી.

મૃત્યુપત્ર અ-
ભાવનારે મૈયતની
મિલકતના વહિ-
વટ કરનારે અ-
થવા વારસે કરે-
લા અથવા તે-
ના કોરટ પર કરવા-
ના દાવા.

નિયમ ૨૨.—મૃત્યુપત્ર અભાવનારે તરફે અથવા મૈયતની મિલ-કતનો વહિવટ કરનારે તરફે અથવા વારસ તરફે કોઈ દાવો કરે અથવા તે તરફે તેના ઉપર દાવો થાય તેમાં, પોતાના બીલીકા હકથી કરે તે અ-થવા તે હકથી તેના ઉપર કરવામાં આવે તે, દાવા સામીલ કરવા નહીં. પરંતુ મૃત્યુપત્ર અભાવનારે તરફે અથવા મૈયતની મિલકતનો વહિવટ કર-નારે તરફે અથવા વારસ તરફે જે ઇસ્ટેટવિકે વાદીએ ફરિયાદ કરી હોય કે પ્રતિવાદીના ઉપર ફરિયાદ થઈ હોય, તે ઇસ્ટેટના સંબંધમાં છેલ્લા કહેલા દાવા ઉત્પન્ન થયાં છે એમ કહેવામાં આવતું હોય, અથવા જે મૈયતનો વારસ વકીલ હોય તેની સાથે મળીને તે હકદાર થાય કે તેના ઉપર જવા.

ખદારી પડે એવા તે (છેલ્લા કહેલા) દાવા હોય, તો તે સામીલ કરી થકાવ-
ટીકા—૪૪. આ કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમ ઉપર અપીલ છે.

૪૫. બીજા બાબમાં અને કલમ ૪૪મા કહેલા નિયમોને બાધ ન
આવે તેવીરીતે એકજ ફરિયાદમાં વાદી તેનાં તેજ પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ અથવા
તેના તેજ પ્રતિવાદીઓ મળીને તેઓની વિરુદ્ધ દાવાનાં ધણાં કારણ એ-
કત્ર કરી શકે; અને જો ફરિયાદમાં તેના તેજ પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ અથવા
તેના તેજ પ્રતિવાદીઓ મળીને તેઓની વિરુદ્ધ જો કોઈ વાદીઓનો સમાવેશ
હકસંબંધ હોય તે વાદીઓ તેવા દાવાનાં સદરકુ પ્રકારનાં કારણ એકત્ર
કરી શકે.

પરંતુ તે દાવાનાં કારણની એકઠી મોકલી કે નીકાલ કરવા સોઢવાર
નથી એમ કોરટને જણાય તો પોતાની મજે અથવા કોષપણ પ્રતિવાદીની
અરજ ઉપરથી, પેહેલી મુતાવણી પેહેલાં કોષપણ વખતે, અથવા પછી-
કાર કબૂલ થાય તો, ત્યારપછી ફરિયાદનું કામ આગળ ચાલતાં કોષપણ
વખતે, તે દાવાનાં કંઈ કારણોની જુદી મોકલી કરવાનો હુકમ કરવાને
કોરટ મુમત્સાર છે. અથવા તેમનો જુદો નિકાલ લાવવાને જરૂર કે યોગ્ય
જણાય તેવા બીજા હુકમ કરવાને કોરટ મુમત્સાર છે.

દાવાનાં કારણ એક ફરિયાદમાં એકત્ર કર્યાં હોય ત્યારે, તે ફરિયાદ
કર્તાની તારિખે ફરિયાદના વિષયોની એકુંદર કિંમત અથવા રકમઉપર,
તે ફરિયાદ સાંભળવાને કોરટની હકુમત છે કે નહીં તેનો આધાર રહેશે.
પછી આ કલમના બીજા પારેગ્રાહ પ્રમાણે હુકમ થયો હોય કે નહીં
તેની ચિંતા નહીં.

ટીકા—૪૫. તેજ કોરટ સાંભળી શકે એટલે કિંમત પ્રમાણે નહીં જો
કે દાવાની રકમથી તે કોરટને સાંભળવાની સચા હોય તોખી એ મુકદ્દમા-
ની કેફીઅત ભેદ ન્યાય કરવા નહીં તો સાંભળી થકાવ નહીં (૭ વી. રી.
૧૭૫) મુતસદ્દની કોરટમાં એક જગો સ્વાધીન સેવા સાર અને તેનું બાક
વસુલ કરવા સાર મુકદ્દમો આપ્યો હતો તે મહુ સાથે આપ્યો છે કારણ
કે સ્થાનકાલ કોરટને જો કે બાડની ફરિયાદી સાંભળવાની સચા છે પણ
સ્થાવર મિલકત સ્વાધીનમાં અપાવવાને સચા નથી. ૩ બંગાળા લા. રી.
૫૦૪ આપેન્ડીકસ ૭૭ વારસાની તથા એકની તરફનાં કરી આપેલું
બક્કીસવજ વિશેની બીના એક કજઆમાં સામિલ થઈ શકે. ૩ બંગાળા
લા. રીપોર્ટ માનું એસી ૧૯૦ એક કરતાં વધારે દેવાદારમાંના એક દેવા-
દાર જ સપળા બામના પેસા કોરટમાં બરેતો ઉપલી કલમ પ્રમાણે એક
દાવા થયો પણ એક એક દેવાદાર પેહેલાં બરેનારને પાછાં ડટલાં આપ-
વાં તે વિશે કોરટ હુકમ કરવા. (૩ મ. હા. સે. ૧૮૭)

૪૬. એક ફરિયાદમાં સોઢવાર નિકાલ ન લવાય એવાં દાવાનાં ધણાં
કારણ વાદીએ તેજ ફરિયાદમાં એકત્ર કર્યાં છે એમ કોષપ્રતિવાદીનું કહેવું

વાદી દાવાનાં
ધણાં કારણ એ-
કત્ર ફરિયાદમાં
સામીલ કરી શકે.

કોરટ તેમને
જુદા પાડવાને
હુકમ કરે.

ફરિયાદમાં જો
ડાં દાવાનાં કાર-

બા રાખવાને પ્રતિવાદી અરજ કરી શકે.

અરજ સાંભળ્યા પછી કોર્ટ કેટલાંક કારણો કહી શકે અને ફરિયાદ કરવાનો કુકમ કરે.

હોય તો, એક ફરિયાદમાં સોઝવાર નેટલાં હાવાનાં કારણોનો નિકાલ થઈ શકે તેટલાં તે ફરિયાદમાં રાખવાનો કુકમ કરાવવાસાર પહેલી મુનાવણી પહેલાં કોઈપણ વખતે, અથવા મુદ્દા હોય તો કોઈ પુરાવા દફતરમાં રાખી કહી શકેલાં, કોર્ટને અરજ કરવાને તે પ્રતિવાદી મુખ્યત્વાર છે.

૪૩. સદરફ અરજ સાંભળ્યા પછી કોર્ટને એમ જણાય કે બધાં હાવાનાં કારણો એક ફરિયાદમાં સોઝવાર નિકાલ થાય તેવાં નથી, તો તેમાંનાં કોઈ હાવાનાં કારણો ખાતલ કરવાનો કુકમ કરવાને, અને તે પ્રમાણે ફરિયાદ અરજી ફરિયાદ કરવાનું ફરમાવવાને, તથા અરજીવિષયે વાજબી હોય તેવા કુકમ કરવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

આ કલમ પ્રમાણે કોર્ટ પ્રત્યેક ફરિયાદી ઉપર જડવે સહી કરવી.

ટીકા—૪૩. આ કલમ પ્રમાણે કરેલા કુકમ ઉપર અપીલ છે.

બાબ ૫ મો.

ફરિયાદો માંડવાવિશે.

ફરિયાદ અરજીથી ફરિયાદ માંડવી.

૪૮. પ્રત્યેક ફરિયાદ, ફરિયાદ અરજી કોર્ટને આપીને અથવા કોર્ટ તે બાબતને વાસ્તે નીચે તે અમલદારને આપીને માંડવી.

ટીકા—૪૮. કોર્ટ દ્વારા તે અધિકારીને હાવાની અરજી અપાય પછી તે અધિકારીને હાવાની અરજી નામંજુર કરવાનું અથવા તે મુદ્દારવાનો કુકમ કરવાનો અધિકાર નથી.

ફરિયાદ અરજીની બાબા.

૪૯. ફરિયાદ અરજી કોર્ટની બાબામાં સ્પષ્ટરૂપે લખવી જોઈએ. પરંતુ કોર્ટની બાબા એકેજ ન હોય તો (કોર્ટની પરવાનગીથી) ફરિયાદ અરજી એકેજમાં પણ લખી શકાય; પણ તેવે પ્રસંગે ફરિયાદ અરજીનો કોર્ટની બાબામાં તરજુમો કરીને તે કોર્ટમાં રાખી કરો એમ પ્રતિવાદી કહે તો તે પ્રમાણે કરવું.

ટીકા—૪૯. હાવાની અરજી કોર્ટની બાબામાં લખી ના હોય તો તે રાખી કરવાને ના પાડવી. (૮ વી. રી. ૪૬૫)

ફરિયાદ અરજીમાં લખવાની વિગતો.

૫૦. ફરિયાદ અરજીમાં નીચેની વિગતો આવવી જોઈએ:—

(અ) જે કોર્ટમાં ફરિયાદ આજીવાની હોય તે કોર્ટનું નામ;

(બ) વાદીનું નામ વહીવટ અને રહેવાનું ઠેકાણું;

(ક) નિશ્ચય થઇશકે સાંસુધી પ્રતિવાદીનું નામ વર્ણન તથા રહેવાનું ટેકાણું;

(ક) જે હકીકતથી દાવાનું કારણ બનતું હોય તે હકીકતનું તથા તે કારણ ક્યાં અને ક્યારે ઉત્પન્ન થયું તેનું સ્પષ્ટ અને ટૂંકામાં વર્ણન;

(ધ) વાદી દાવા રાખતો હોય તે દ્વાદશી માગણી; અને

(ફ) જે વાદીએ સાચો દાવા મળે આપ્યો હોય, અથવા પોતાના દાવાનો કંઈ ભાગ જોડી દીધો હોય, તો તે મળે આપેલી અથવા જોડી દીધેલી રકમ.

વાદી પૈસા વસૂલ કરવાનું માગતો હોય તો કહ્યુઆના સ્વરૂપપ્રમાણે બની શકે તેટલી ખર્ચખર્ચ રકમ ફરિયાદ અરજીમાં જણાવવી જોઈએ.

પૈસાખાખતની ફરિયાદમાં.

દરમ્યાનની ઉપજની ફરિયાદમાં, તથા વાદી પ્રતિવાદી વચ્ચે રજુઆત ન થયેલાં હિસાબ નક્કી કરીને જે બાકી છેલ્લી નિકળે તે સવાની ફરિયાદમાં, ફરિયાદઅરજીની અંદર માત્ર દાવાની રકમનો અજમાસાથી પાસે પાસેનો આંકડો લખ્યો એટલે બંને થયું.

વારસવકીલતરીકે વાદી ફરિયાદ કરે ત્યારે, દાવાના વિષયમાં તેને ખર્ચખર્ચો માણ સંબંધ છે એમ ફરિયાદઅરજીમાં દર્શાવવું જોઈએ, એટલું જ નહીં પરંતુ તે ખાખતની ફરિયાદ માંડવાને જે જરૂરની તબવીબ કરવી જોઈએ તે તેણે કરી છે તે પણ દર્શાવવું જોઈએ.

વાદી વારસવકીલતરીકે ફરિયાદ કરે ત્યારે.

• દરખાસ્તો.

(અ) બધું મુખ્યત્વે અલાવનાર તરીકે આ ફરિયાદ કરે છે. ત્યારે ફરિયાદઅરજીમાં દર્શાવવું જોઈએ કે આખું બધું મુખ્યત્વે શાખિત કર્યું છે.

(બ) કની મિલકતના વહિવટદારતરીકે આ ફરિયાદ કરે છે. ત્યારે ફરિયાદઅરજીમાં દર્શાવવું જોઈએ કે કની મિલકતનો વહિવટ આને મળેલો છે.

(ક) હ. એક નાની ઉંમરનો અસહમાન છે. તેના પાલન કરનાર તરીકે આ ફરિયાદ કરે છે. અસહમાની * તરે આને રિવાજપ્રમાણે કનો પાલન કરનાર આ નથી. ત્યારે ફરિયાદઅરજીમાં જણાવવું જોઈએ કે આ ને કનો અસહમાન પાલન કરનાર નીમેલો છે.

પ્રતિવાદીનો
સંબંધ તથા ના-
વાખદારી જણા-
વવી જાણ્યો.

હરિવાદઅરજીમાં એમ દર્શાવ્યું જાણ્યું કે પ્રતિવાદીનો દાવાના વિષ-
યમાં સંબંધ છે. અથવા તેમાં મ્હારો સંબંધ છે એમ પ્રતિવાદી કહે છે,
અને વાદીની અગમ્યીનો તેનીપાસેથી જવાબ સેવાને તે પાત્ર છે.

દૃષ્ટાંત.

પોતાના મૃત્યુપત્ર અલાવનારે અને, મૃતસંપ્રદાન સેનારે
કને, અને પોતાની હરોટના દબ્બદારી અને મુકદ્દમી અ યુ-
જરી જાણ્યું છે. ડના ઉપર કે હરિવાદ કરે છે, એવી રી-
તની કે કના મૃત સેદખાનને પેટે અને તેનું કરજ આપ-
વાની કરજ પાડવી ત્યારે હરિવાદઅરજીમાં એમ દર્શાવ્યું
જાણ્યું કે અ એ વિનાકારણ ડના ઉપર હરિવાદ કરવાને
ન પડેલું છે, અથવા કને દગો રવાને જ ને ડ મીલાફી
થવા છે, અથવા નેથી કને જવાબદાર ડ થાય એવી ખી-
'છ' કંઈ હકીકતો બનેલી છે.

મુદતનો કાપદો
બાબુ ન પાડવા
નાં કારણ.

દાવાનું કારણ ઉત્પન્ન થવાપછી હરિવાદ કરવાને કોઈ કાવદામાં સા-
ધારણરિતે જે મુદત કહી હોય તે મુદતનીતી ગવાપછી હરિવાદ કરી હોય
તો, તે કાપદો બાબુ ન પાડવાનું કારણ હરિવાદઅરજીમાં જતાવવું.

દીકા—૫૦. દાવાની અરજીમાં ખરો હકદારનું નામ આપ્યું જાણ્યું
ને ખીલવા નામથી દાવા આસિ નહીં જો કોઈ પેદીના નામનો દાવા હોય
તો તે પેદીના દરેક ભાગીઆનાં નામ જતાવવા જાણ્યું પણ કંપની અથ-
વા કોરપોરેશન કોઈ અધિકારીના નામથી દાવા અલાવી શકે તેમજ કેટ-
લાક અધિકારીઓએ આશિયા દાવા તેમના હોદ્દાના નામથી આજુવા
જાણ્યું.

દાવાનું કારણ મ્યારે ઉત્પન્ન થયું તે જતાવવાનો હેતુ એ છે કે દાવાને
મુદતનો ખાસ બાગેજ કે નહીં તે જામતની કોરટને ખબર પડે મુદત બા-
બત તપાસ કરવાની કોરટની કરજ છે. (સને ૧૮૭૭ ના ૧૫ આક્ટની
કલમ ૪)

દાવાની ફરીઆદથી વીરુદ્ધ દાદ વાદીને મળી શકે નહીં.

હરિવાદઅર-
જી ઉપર સહી
કરવી તથા તેના
સાચાપણા ખા-
બત એકરાર
કરવા.

૫૧. હરિવાદઅરજી ઉપર વાદીએ તથા તેના ખીડરે પણ (જો
ખીડર હોય તો) સહી કરવી. અને તેની નીચે વાદીએ, અથવા ખીલો કોઈ
અખસ મુકદ્દમાની હકીકતથી વાકેફ છે એમ કોરટની ખાતિલાલક શાખિત
લાય તો, તે અખસે તે હરિવાદઅરજીના સાચાપણા વિષે એકરાર કરવા.

પણ એવું દરાખ્યું છે કે, ગેરહાજરીના સમયથી અથવા ખીલ
મજબૂત કારણથી હરિવાદઅરજી ઉપર વાદીથી સહી ન થઈ શકે તો, તે
કામસાર તેણે યોગ્યરિતે અધિકાર આપેલો કોઈ અખસ તેના ઉપર સહી
કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—૫૧. એક બાગીઆને રેલ મળી હોય તો રાવાની અરજી ઉપર બીજા બાગીઆની તરફથી સહી કરે અને જો તેની જોડાએ તેટલી માહિતી હોયતો તે ફરીવારના સાચાપણા વીચિ ઉકારાર પણ કરે. પંત્યાના કામકાજમાં આ કૃત્ય જરૂરનું હોય તો કરાર આકટની ૨૫૧ મી કલમ પ્રમાણે તે બધા બાગીદારોને બંધનકારક મણાઈ. ઉકારાર કરવાનો મતભાવ એ છે કે કોઈ પણ યોગ્ય સંખસને મણિ ફરીવારમાં લખેલી બા-બતોના અરોપણા વીચિની જુવાબદારી નાખવી પ્રતિવાદીના જુવાબ ઉપર પણ ઉકારાર હોયો જોઈએ. (૧૧૫ મી કલમ જુઓ)

અરજી ઉપર ઉકારાર કરવામાં આવ્યો કે તેમાં લખેલો મજબુર વાદી વીરૂદ્ધ પ્રતિવાદમાં ગણાય. (૧ મું. ૬૯ સી. ૩૫૧) તેમાં લખેલો મજબુર વાદીની કેજીલત છે.

રાવાની અરજી જો વાદી જાતે ન રજૂ કરતો હોયતો ઉકારાર નીચે વાદીએ જાતે અમર કોર્ટ જોને વાદી તરફથી સહી કરાવાને યોગ્ય ધારે તેણે સહી કરી છે તેની કોર્ટ ખાતી કરી લેવી. જે મૂદરયાને તેમની પદ-વીના હકથી કોર્ટમાં આવવાની ફરજથી મુક્ત કરેલ છે તે મૂદરયાએ ફરીઆદ અગર ફરીઆદ ઉપર ઉકારાર કરેલો નહીં તેમ ખતી.

૫૨. સાચાપણાનો એકરાર કરનારે તે એવી મતભાવને કરવેકે, મારા જણવા પ્રમાણે તે મજબુર સાચો છે. પરંતુ જણવેલી માહિતીથી તથા માનવાકુપરથી જે મજબુર લખ્યો હોય તે ખાખતનો એકરાર એવી મતભાવનો કરેલો કે, તે સાચો છે એમ હું માનું છું.

સાચાપણાનો એકરાર ઉપર તે એકરાર કરનાર સખસે સહી કરવી.

ટીકા—૫૨. અને જોને કોર્ટની બાહારમાં હાજરી શબ્દો તથા ત્રીજા પારિચાદ કમી કરવામાં આવ્યો છે.

ઉકારાર કરનારે સખસે જેમની વાતો જાત માહિતીથી ખાઈ છે એવું જણાયે છે તે અને જે વાતો પોતે ખરી માને છે. તે જુદી પાડવી, જુદા કાવદામાં જે સાક્ષી લેવા ખાખતને દરાવ હતો તેથી જો વાદી અને સાક્ષી-દાર કોર્ટની હકુમતની બાહારે રહેતા હોયતો બહુ હરકત પડે તેવું હતું તે દરાવ આ આકટમાંથી કાઢી નાખ્યો છે.

૫૩. (ખ) ફરિયાદખાજીમાં ફલાણી ફલાણી વિગતો લખવી જોઈએ એમ આ આકટમાં પહેલાં કહ્યું છે તે વિગતો બરાબર અને વચરે લખાણે ન લખી હોયતો, અથવા

સાચાપણાનો એકરારની મત-ભાવ.

સાચાપણાનો એકરાર ઉપર સહી કરવી.

ફરિયાદ અર-જી મારે ના મ-જબુર કરવી ફર-રાર કરવા સાથે ખાજી આપવી. અથવા ફરકત કરાવવી.

(ખ) જે વિગતો ઉપર કહ્યા પ્રમાણે લખવી જોઈએ તે વિ-વાય બીજા કોઈ વિગતો તેમાં લખી હોય તો, અથવા

- (ક) પાછળ કદા પ્રમાણે તેના ઉપર સહી તથા સામ્યપણાના એકરાર કર્યા ન હોય તો, અથવા
 (ઠ) તે ઉપરથી કંઈ દાવાનું કારણ જણાવું ન હોય તો અથવા
 (ડ) કલમ ૪૨માં કહ્યું છે તે પ્રમાણે તે તૈયાર કરી ન હોય તો, અથવા
 (ફ) જોને પક્ષકાર કરેલા જોડાએ તેને પક્ષકારમાં સામીલ ન કરવાને બીધે, અથવા ખોટીરીતે પક્ષકારને સામીલ કરવાને બીધે, અથવા એકજ ફરિયાદમાં દાવાનાં જે કારણ સામીલ કરવાં ન જોઈએ તે વાંદીએ સામીલ કરવાથી, ફરિયાદઅરજી ખોટીરીતે ખડાઈ હોય તો,—

પેટેલી મુદતવધી વખતે અથવા તે પહેલાં, કોર્ટની નજરમાં આવે તો, ફરિયાદઅરજી નામજુર કરવાને, અથવા દુરસ્ત કરવાથી થતા અરજીખાખતમાં કોર્ટ યોગ્યધારે તે ચરતો કરીને કોર્ટ દ્વારા તે મુદતમાં દુરસ્ત કરવાસારે પછી આપવાને, કે તાને તાંજ તેજ વખતે તે દુરસ્ત કરવા દેવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

વિશ્વ રાવ.

દુરસ્તી ઉપર
સહી કરવી.

પરંતુ એક જાતની ફરિયાદ મટીને બીજી અને વિશ્વ જાતની ફરિયાદ થાય એવી રીતે ફરિયાદઅરજીમાં ફેરફાર થઈ શકે નહીં.
 જ્યારે ફરિયાદઅરજી દુરસ્ત કરવાનાં આવે ત્યારે દુરસ્તીઉપર જાહેર સહી કરવી.

ટીકા—૫૩. આ કલમ પ્રમાણે ફરીઆદ અરજીમાં મુદતો પેટેલી મુદતવધી વખતે અગર તે અવલ કરેલા જાહેર; પણ મુદતમાં મુદતો અગર ફેરફાર કોર્ટને યોગ્ય બાજે તે વખતે હુકમનામું કરતાં પેટેલાં કરી શકે છે. (કલમ ૧૪૬) આથી જ્યાં પ્રમાણે જે કરેલું યામ જણાય તેમ કોર્ટ કરી શકે છે. પક્ષકારમાં વધારો કરેલા હોયતો પેટેલી મુદતવધીની વખતે અગર ત્યાર પેટેલાં તે કરેલા જોડાએ.

દાવો દાખલ કરવા બાબક ન હોયતો તે કાઢી નાંખવાની કોર્ટને સત્તા છે.

દાવો મુદતની અંદર દાખલ કરવામાં આવ્યો હોય અને દાવાની અરજી પાછી મુદતવા સારે આવી હોય ને દરવેલી મુદતમાં મુદતો પાછી આપવામાં આવે; અને જ્યારે તે પાછી આપવામાં આવે ત્યારે મુદતના કાયદા પ્રમાણે મુદતનો બાધ આવતો હોય તોપણ તે અરજી મુદત બાહરે ગણવી નહીં કારણ કે પેટેલી તારીખે અરજી રજુ કરી તે દીવશથીજ દાવો ચર કર્યો છે એમ ગણવું.

જો અરજીમાં કાંઈ પણ ખામી હોયતો તે તુરત મુદતવાની સેવી જોડાએ કે દાવાની સાથે સંબંધ રાખનાર સંબંધોને તે બંધ અરજ અને સંગવડ થાય નહીં.

જો દાવાનો કાંઈક બાગને મુદતનો બાધ બાગતો હોય તો તે બાગતનો દાવો કાઢી નાંખવો. (ર મુ. હા. રો. ૧૧૨)

પક્ષકારો બરાબર સામિલ નહીં કર્યા હોવાને કારણે ઉપરથીજ દાવો કાઢી નાંખવો નહીં પણ તે સુધારાવી સેવા લેઈએ.

જો દાવો કાઢી નાંખવામાં આવે તો અરજ વાદી ઉપર નાંખવું જોઈએ પણ એ બાબતમાં કલમ ૨૨૦ પ્રમાણે કોર્ટને યોગ યાગે તેમ કરવાની સલાહ છે.

તેમજ જો દાવાની અરજીમાં ખુટ ન બપ્પા હોય તો તથા વાદીનું રહેવાનું કે કાણું બરાબર ન હોય તો અરજી સુધારાવી. (૨ વી. રી. ૧૫૪)

આ કલમની (૬) રકમ પ્રમાણે કરેલા દરાર ઉપર અપીલ છે.

દાવાની અરજીમાં જે બપ્પુ હોય તે બાબતને વાદીએ વળગી રહેવું જોઈએ પણ તે જે બાબતો દાવાની અરજી શરૂઆતથીજ દાખલ કરી શકે. એમ કરવાથી પ્રતિવાદીના જવાબમાં આવે કે તેને જે બાબતના જવાબ આપવાના છે, એ પ્રમાણે જે બાબતો ન મુકી હોય અને કોર્ટની આગ્રી થાય કે બરાબર બરાબર નહીં હોવાથી અગર દસ્તાવેજનો ખોટો અર્થ કરવાથી અગર કાયદાની કીવા હકીકતની ખીન માહિતીથી અગર જુલમથી એ પ્રમાણે કરવું રહી ગયું છે તો કોર્ટ વાદીને અરજી સુધારવાની પરવાનગી આપી શકે. (૬ મુ. હા. રી. ૧)

આ આકટથી સ્વીન ઇનફોર્સીબલની સલાહ બાધ આવતો નથી તેથી ન્યુડિસીઅલ કુમીટી આગળ કામ હોય ત્યારે પણ દાવાની અરજી સુધારી શકાય (૧૧ મુ. હા. અ. ૪૧૮ અને હલોરી. ૨ કલકત્તા. ૧૪)

૫૪. નીચેના પ્રસંગે ફરિયાદ અરજી નામજુર કરવી:—

ફરિયાદ અરજી
નામજુર કરવી.

(અ) માર્ગેથી દાવાની કમી કિંમત બાંધી હોય, અને કોર્ટે દરાવેલી મુદતમાં કિંમતનો આંકડો દુરસ્ત કરી આપવાનું કલ્પા છતાં વાદી તેમ ન કરે તો:

(બ) માર્ગેથી દાવાની બરાબર કિંમત બાંધી હોય પણ કમી રકમ મરેલા કાગળ ઉપર ફરિયાદ અરજી લખી હોય, અને કોર્ટે દરાવેલી મુદતમાં જોઈતો રકમ કાગળ પુરો કરી આપવાનું કલ્પા છતાં વાદી તેમ ન કરે તો:

(ક) ફરિયાદ અરજીમાં લખેલા મનજુર ઉપરથી એમ જણાય કે કાયદાના કોઈ સ્પષ્ટ નિયમથી ફરિયાદ માલવાને પ્રતિબંધ થાય છે તો:

(૬) કોર્ટે દરાવેલી મુદતમાં ફરિયાદ અરજી દુરસ્ત કરવાસાર વાદીને આજુબા છતાં વાદી તે મુદતમાં દુરસ્ત ન કરે તો.

૫૫. ફરિયાદ અરજી નામજુર કરવામાં આવે ત્યારે, તેવી મતલબનો હુકમ તથા તે હુકમ કરવાનાં કારણ જડને જોતાં હાથે લખી રાખવાં.

ફરિયાદ અરજી
નામજુર
કરવામાં આવે.

માર્ગે થી રીતે
કરવું.

ફરિયાદ અર-
જી નામંજુર કરી
હોય તો તે ઉપરથી
નથી ફરિયાદ ક-
રવાને ક્યારે હર-
કત ન થાય.

યોગ્ય કોરટમાં
આપવા સાથે ફે-
રિયાદ અરજી આ
રે પાછી આપવી

૫૧. પાછળ કહેલા મોર્ષપણ કારણને લાપ ફરિયાદ અરજી નામ-
જુર કરી હોય તો, તેટલાજ ઉપરથી તેજ દાવાનાં કારણની ખાખતમાં
નથી ફરિયાદ અરજી આપવાને વાદીને હરકત નથી.

૫૨. નીચેને પ્રસંગે ફરિયાદ અરજી યોગ્ય કોરટમાં આપવાસાથે
પાછી આપવી.

(અ) ફરિયાદ કરવાની કોરટ પસંદ કરવાનું કાયદામાં મર-
જી ઉપર રાખેલું ન હોય, અથવા ફરિયાદનો ધનસાફ
કરવાની મુખ્યત્વાર કોરટ વિદ્યમાન હોય તે જતાં તેના-
થી વરિષ્ઠ અથવા કનિક પ્રતિની કોરટમાં ફરિયાદ કરી
હોય તો;

(બ) કમળ ૧૧નો વિરોધ કરાવ લાયુ ન પડે તેવી રીતની
સ્થાવર મિલકત સંબંધી ફરિયાદમાં, જે કોરટને ફરિયાદ
અરજી આપી હોય તે કોરટની હુકમતની સ્થાનિક હદમાં
તે મિલકતનો કંઈ ભાગ નથી એમ જણાય તો;

(ક) બીજા કોઈ મુકદમામાં એમ માલમ પડે કે તે સ્થા-
નિક હદમાં, દાવાનું કારણ ખતું નથી, તથા પ્રતીવા-
દીઓ પૈકી કોઈ પ્રતીવાદી રહેતો નથી, અથવા કંઈ
અભાવતો નથી અથવા કમળને વારતે જતે કામ કરેતો
નથી તો.

ફરિયાદ અર-
જી પાછી આ-
પતી વખતે શું
કરવું.

ફરિયાદ અરજી પાછી આપતી વખતે જડશે તેના ઉપર પોતાને
હાથે થેરો કરવો, તેમાં, ફરિયાદ અરજી મેલે આપી; તે કંઈ તારીખે
આપી, તે કંઈ તારીખે પાછી આપી, એ અને તે પાછી આપવાનાં
કારણ દુકામાં લખવાં.

ફરિયાદ અર-
જી મંજુર કરવા
માં આવે તો થી
રીતે કરવું.

૫૩. વાદીએ ફરિયાદ અરજીની સાથે દસ્તાવેજો હાજર કરેલા હોય
તો તેની વાદનો થેરો તેણે ફરિયાદ અરજી નીચે લખ્યો, અથવા તે વાદ
ફરિયાદ અરજી સાથે જોડવી, અને ફરિયાદ અરજી મંજુર કરવામાં આ-
વે તો, જેટલા પ્રતીવાદીઓ હોય તેટલી ફરિયાદ અરજીની નકલો સાદા
કાગળ ઉપર વાદીએ આપવી. પરંતુ, ફરિયાદ અરજી બંધાયું હોવાના

સમજથી, અથવા પ્રતીવાદીઓ ધણા હોવાના સમજથી, અથવા ખીજા કોઈ પુરતા કારણને બીધે, તેવી નકલોને બદલે,—દાવા કર્યો હોય તેના પ્રકારની અથવા ફરિયાદમાં માગેલી દાદની કે માગેલા ઇલાજની ટુંકી હકીકતની પ્રતીવાદીઓ હોય તેટલી નકલો હાજર કરવાની વાદીને કોરટ રજા આપે તો, વાદીએ તેવી ટુંકી હકીકતની નકલો હાજર કરવી.

ટુંકી હકીકતો

વારસવકીલ તરીકે વાદીએ ફરિયાદ કરી હોય, અથવા તે તરીકે પ્રતીવાદી કે પ્રતીવાદીઓએ કોઈ ઉપર ફરિયાદ ધર્મ હોય, ત્યારે આ સમજથી વાદીએ ફરિયાદ કરી છે અથવા પ્રતિવાદી ઉપર ફરિયાદ ધૂધ છે તે એ હકીકતમાં જણાવવું.

ટુંકી હકીકત ફરિયાદ અરજીની સાથે મળતી કરવાને માટે કોરટની રજાથી વાદી તે હકીકત દુરસ્ત કરવાને મુખ્યત્વે છે.

કોરટના મુખ્ય કારોબારીને તે વાદ અને નકલો અથવા હકીકત તપાસતાં એમ માન્ય પડે કે તે ખરાબર છે તો તેણે તેમના ઉપર સહી કરેલી.

દિવાની ફરિયાદોનું રજીસ્ટર એ નામની એક બુક રાખીને તેમાં કલમ ૫૦ માં કહેલી વિગતો કોરટ નોંધાવવી; પ્રત્યેક વરસે રજીસ્ટરમાં ફરિયાદ અરજીઓના તે મંજૂર થાય તે અનુક્રમ પ્રમણા નંબર પાડવા.

ફરિયાદોનું રજીસ્ટર.

૫૧. પોતાના કમળમાં અથવા અખતારમાં હોય તેવા દસ્તાવેજ ઉપરથી વાદી ફરિયાદ કરે તો, ફરિયાદ અરજી આપતી વખતે તેણે તે દસ્તાવેજ કોરટમાં હાજર કરવો. અને તેજ વખતે ફરિયાદ અરજી સાથે દાખલ કરવા સાથે તે દસ્તાવેજ અથવા તેની નકલ તેણે આપવી.

જે દસ્તાવેજની રજીસ્ટ્રે વાદી ફરિયાદ કરે તો હાજર કરવા. દસ્તાવેજ અથવા નકલ આપવી.

પોતાના દાવાની પૂછીમાં પુરાવા તરીકે કોઈ ખીજા દસ્તાવેજ ઉપર (૫૩) તે તેના કમળમાં અથવા અખતારમાં હોય કે ન હોય) વાદી આધાર રાખતો હોય તો, ફરિયાદ અરજીમાં સામીલ કરવાની અથવા તેની સાથે જોડવાની વાદમાં તેવા દસ્તાવેજો બતાવવા.

ખીજા દસ્તાવેજોની વાદ.

ટીકા—૫૨. વાદદાસ્ત તાજ કરવા સાથે સાક્ષીને જે દસ્તાવેજ આપવામાં આવ્યો હોય તે પુરાવાજ છે એમ હુકમો મણાય નહીં તેથી અરજી દાખલ કરતી વખતે તે દસ્તાવેજ ટીપમાં દાખલ કરવાની અમરે તે રજુ કરવાની જરૂર નથી.

(૧. મ. હા. રી, ૧૯૮) આ બાબતમાં પુરાવાના કામદાની કલમ ૧૫૬ જુઓ દાવા દાખલ કરતી વખતે જે દસ્તાવેજ રજુ કરેલા જોઈએ તે રજુ કરવામાં ન આવ્યો હોય તેટલાજ કારણસર કોરટ કાફી નાંખી

શકે નહીં અને જો કોરટની મંજૂરીથી તે દાખલ કરવામાં આવ્યો હોય તો દાવા દાખલ થવા પછી દસ્તાવેજ પુરાવા આપ્યો છે તે કારણથી તે પુરાવામાં નહીં મહાત્ત્વ એમ પણ થવું જોઈએ નહીં (૧૩ મું. બ. આ. ૧૭૭)

દસ્તાવેજ રજૂ કર્યા એટલે તે પુરાવા થયો એમ નથી પુરાવાના કાયદા પ્રમાણે તે સાબીત થવા જોઈએ.

વાદીએ દાવાની અરજ સાથે રજૂ કરેલા જોઈએ અગર બ્યાનમાં લખેલો જોઈએ, પણ જે રજૂ થયો નથી અગર બ્યાનમાં આવ્યો નથી તેવા કોષ્ટ પણ દસ્તાવેજ પાઠ્યથી રજૂ નહીં થઈ શકે પણ જો વાદી કોરટને એમ ખાતરી પૂર્વક બતાવી આપે કે અમુક દસ્તાવેજની હયાતી વીણે દાવાની અરજ દાખલ કરી તે વખતે તેને માહિતી નહોતી તો તે પાઠ્યથી રજૂ કરવા દેવાને કોરટ મુખત્યાર છે. (૧૮ વી. રી. ૧૨)

દાવાની અરજ સાથે અસલ દસ્તાવેજ રજૂ કરવામાં આવ્યો હોય પણ બુલથી નકલ રજૂ કરવી રહી ગઈ હોય તો તે કોઈ અસલ દસ્તાવેજ પુરાવામાં દાખલ ન કરવાનું કારણ નથી. (૩ મું. હા. રી. ૬૭)

દસ્તાવેજો પોતાના કબજામાં અથવા અખતારમાં ન હોય તો શું જણાવવું

વેચાણ એવા દસ્તાવેજો ખો. વાલા હોય તેમની રજૂ કરેલી ફરિયાદો.

૧૦. તેવો કોષ્ટ દસ્તાવેજ વાદીના કબજામાં કે અખતારમાં ન હોય, ત્યારે બની શકે તો તેણે જણાવવું કે તે કોના કબજામાં અથવા અખતારમાં છે.

૧૧. વેચાણ એવા દસ્તાવેજની રજૂ કરેલી કોઈ ફરિયાદમાં, તે દસ્તાવેજ ખોવાયો છે એવું યાચિત કરવામાં આવે, અને તે દસ્તાવેજ હપરથી બીજા કોઈ સખસનો દાવા કરે તેને નુકસાની બરી આપવાની કોરટની ખાતરી લાયક વાદી હામી આપે તો, ફરિયાદ અરજ આપતી વખતે વાદીએ તે દસ્તાવેજ કોરટમાં હાજર કર્યો હોત તથા તેની નકલ ફરિયાદ અરજ સાથે દાખલ થવા આપી હોત, ત્યારે જે રીતે કોરટ હુકમનાયું કરે તે રીતે હુકમનાયું કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

ફકાનનો ચો. પડો હાજર કરવાનું.

૧૨. જે દસ્તાવેજ હપરથી વાદી ફરિયાદ કરે તે ફકાનના ચોપડામાં અથવા બીજા ચોપડામાં લખેલો મનકુર હોય, અને તે ચોપડો તેના કબજામાં અથવા અખતારમાં હોય, તો ફરિયાદ અરજ દાખલ કરતી વખતે તે ચોપડો હાજર કરે; અને તેની સાથે જે લખેલા મનકુર હપર વાદી આધાર રાખ્યો હોય તેની નકલ તેણે હાજર કરવી.

અસલ સખ હપર નીચાની કે રીતે તે પાળે આપે.

કોરટ અથવા આ કામને વારંવાર કોરટ નીમે તે અમલદાર, તે સખ ની મોજબ રહેવાસાર લામલીજ તેના હપર નિશાની કરવી, અને નકલ તપાસીને અસલ સાથે મુકાબલ કર્યા પછી, તથા તે નકલ બરાબર છે, એમ જણાય તો તે હપર સહી કર્યા પછી, વાદીને ચોપડો પાછો આપવા અને નકલ દાખલ કરાવવી.

૧૩. ફરિયાદ અરજી આપતી વખતે વારીએ જે દસ્તાવેજ કોર્ટમાં હાજર કરેલા જોઈએ, અથવા ફરિયાદ અરજીમાં સામીલ કરવાનો કે ફરિયાદ અરજી સાથે જોડવાની યાદમાં તે દાખલ કરેલા જોઈએ, તે તેણે તે પ્રમાણે હાજર કર્યા ન હોય અથવા દાખલ કર્યા ન હોય, તો પછી ફરિયાદની મુનાવણી વખતે કોર્ટની રજા ચિવાય તેની તરફના પુરાવામાં તે સેવામાં નહીં આવે.

ફરિયાદ અરજી દાખલ કરેલી વખતે હાજર કર્યા ન હોય તે દસ્તાવેજ પુરાવામાં ન ચિવાય.

પ્રતિવાદીના સાક્ષીઓની ઉબટ તપાસણીને વારતે હાજર કરેલા અથવા પ્રતિવાદીએ કુંઠ તકરારે ખતાવી હોય તેના જવાબમાં હાજર કરેલા અથવા સાક્ષીની ફક્ત યાદદસ્ત તાજી કરવાને વારતે તેના હાથમાં આપેલા દસ્તાવેજોને આ કલમની કોઈ વાત બાંધી પડતી નથી.

ખાખં ૬ ઠો.

સમન કાઢવા તથા પૌઆડવા વિશે.

સમન કાઢવા વિશે.

૧૪. ફરિયાદ અરજી રજીસ્ટ્રમાં નોંધી પછી, તથા કલમ ૫૮ પ્રમાણે જોઈએ તે નકલો અથવા ટુંકી હકીકતો ચુલરેલા પછી, પ્રત્યેક પ્રતિવાદીને સમન કાઢવો. તે સમનમાં પ્રતિવાદીને હાજર થઈને જવાબ આપવાનો એક દિવસ દરમિયાન એમ બખવું કે:—તમારે,

સમન.

(અ) જુલે, અથવા

(ખ) કાચની ખેરાખર સમજણ પાડેલા તથા ફરિયાદ ખાખત જરૂરીઆતે સવાલના જવાબ રૂઠ શકે તેવા ખીડરની મારફતે, અથવા

(ક) તેવા બધા સવાલના જવાબ રૂઠ શકે એવા કોઈ બીજા સખસને ખીડર સાથે રાખીને તે ખીડરની મારફતે,

સમનમાં જણાવેલ દિવસે હાજર થઈને દાવાનો જવાબ આપવો. આવા દરેક સમન ઉપર જડને અથવા તેણે નીમલા અમલદારે સહી કરવી, તથા કોરટના ચિલાથી ચિલો કરવો.

૫૬ ફરિયાદ અરજી આપવામાં આવે તે વખતેજ પ્રતિવાદી હાજર થઈને વારીનો દાવો કબુલ કરે તો સદરકુ સમન કાઢવો નહીં.

૧૫. કલમ ૫૮માં કહેલી નકલો અથવા ટુંકી હકીકતો પેકી એક નકલ કે ટુંકી હકીકત સદરકુ પ્રત્યેક સમન સાથે રાખવી.

સમન સાથે ન કલ કે ટુંકી હકીકત જોડવી.

પ્રતિવાદી કે
વાદીને જાતે હા
જર થવાને કોર
કુકમ કરે.

૧૧. પ્રતિવાદીને જાતે હાજર રાખવાનું કોરટને કારણ જણાય
તો, સમનમાં લખેલે દિવસે પ્રતિવાદીએ જાતે કોરટમાં હાજર થવું એમ
સમનમાં ફરમાવવું.

તેજ દિવસે વાદીને જાતે હાજર રાખવાનું કોરટને કારણ જણાય
તો, તે પ્રમાણે હાજર થવાનો કુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વે છે.

ટીકા—૧૧. આ કલમમાં ફરમાવ્યા પ્રમાણે જો પક્ષકાર ન જાતે તો તેનું
પરિણામ ૧૦૦ માં અને ૧૦૦ માં કલેલાં પરિણામ નીપજે આ કલમ
પ્રમાણે કુકમની બજાવણી વાદી અથવા પ્રતિવાદી ઉપર થઈ છે તે વાત
સાબીતી થઈ અને આ પ્રમાણે જેના ઉપર કુકમ કરવામાં આવ્યો છે.
તે પક્ષકાર હાજર ન થાય તો એક તરફી કામ ચાલશે.

પચાસ મૈલની
અંદરે અથવા
આગાડીનો ૨
રેલો હોય તો ૨૦૦
મૈલની અંદરે ૨
રેલો ન હોય તે
પક્ષકારને જાતે
હાજર થવાનો કુ
કમ કરવો નહીં.

૧૨. (અ) કોરટની સાધારણ અવલ હકુમતની સ્થાનિક હદમાં,
અથવા

(બ) તે હદની બાહારે પણ કોરટનાં મકાનથી ૫૦ મૈલ
કરતાં થોડા અંતરે ઉપર, અથવા પક્ષકારને રહેવાનું
ઠેકાણું અને કોરટ બેસે છે તે ઠેકાણું એ જેની વચ્ચે ન
અંતરે હોય તેના પાંચ-ચૈાંસ અંતરમાં આગાડી
ચાલતી હોય તો, કોરટના મકાનથી ૨૦૦ મૈલ કરતાં
થોડા અંતરે ઉપર,

જો પક્ષકાર ન રહેતો હોય તેને જાતે હાજર થવાનો કુકમ કરવો નહીં.

મુદા ઠરાવવા
નો કે આખર
નિકાલનો સમન
થાય.

૧૮. સમન કહ્યો તે માત્ર મુદા ઠરાવવાસાર કે ફરિયાદનો આ-
ખર નિકાલ કરવા સાર કાઢ્યો, એ વાતનો સમન કરતી વખતે કોરટ ઠ-
રાવ કરેલો અને તે ઠરાવપ્રમાણે સમનમાં જણાવવું.

પરંતુ સમાલકાલકોરટો સાંભળી શકે એવી પ્રત્યેક ફરિયાદમાં, ફરિ-
યાદના આખર નિકાલનો સમન કરેલો.

ટીકા—૧૮. સમન છેવટ નીકાલનો છે અથવા મુદા ઠરાવવાનો છે તે
વાત જો સમનમાં ન જણાવી હોય અને મુદા ઠરાવો વચરે કામનો મુ-
કાદો કરવામાં આવે તો અપીલમાં તે કામ પાછું મોકલાય. જો પ્રતિવાદીનો
જવાબ રજૂ કરવાનો હોય તો તે પ્રમાણે સમનમાં બંધી જણાવવું જોઈએ.

૧૯. કોરેટમાં ચાલુ કામ કેટલું છે. પ્રતિવાદીને રહેવાનું કેટલાં કેટલું દુર છે, અને તેને સમન પોચાડવા ને કેટલી મુદત લાગશે, એ બધું બક્ષમાં લેધને પ્રતિવાદીને હાજર થવાનો દિવસ કોરેટ હરાવવો; અને તે એવી રીતે હરાવવો કે હરાવેસે દિવસે હાજર થઇને જવાબ આપવાને પ્રતિવાદીને પુરતો વખત મળે.

કેટલા વખતને પુરતો વખત મળુવો તેના નિર્ણય તે કામની હકીકત ઉપર લક્ષ્ય રાખને કરવો.

ટીકા—૧૯. છેલ્લા પારિગ્રાહના સંબંધમાં ૪ મ. હા. રી. ૧૯૦ જુઓ.

૨૦. હાજર થઇને જવાબ આપવાના સમનમાં પ્રતિવાદીને એમ ફરમાવવું કે વાદીના મુકદ્દમાના મુજબોજમાલત પુરાવા જેમાં હોય તેવો, અથવા તમે તમારો પોતાના મુકદ્દમાની પુટીમાં જેના ઉપર આધાર રાખવા ધારતા હો તેવો, જે દસ્તાવેજ તમારા કબજામાં. અથવા અન્ય સ્ત્રોતમાં હોય તે તમારે હાજર કરવો.

પ્રતિવાદીને હાજર થવાનો દિવસ હરાવવો બાબત.

વાદીને જોધવે તે અથવા પ્રતિવાદી પોતે જેના ઉપર આધાર રાખે તે દસ્તાવેજ હાજર કરવાને પ્રતિવાદીને સમનમાં ફરમાવવું.

ટીકા—૨૦. કલમ ૫૯ અને ૬૦ પ્રમાણે જેમ વાદીને દસ્તાવેજ રજૂ કરવા પડે છે. અગર જવાબ આપવું પડે છે તે પ્રમાણે આ કલમને આધારે પ્રતિવાદીએ પણ પોતાના દસ્તાવેજ રજૂ કરવા, આનો હેતુ એટલો છે કે બધાજ દસ્તાવેજો જેમ અને તેમ ચહેલામાં ચહેલા રજૂ થઇ શકે.

દસમાં એકરણમાં દસ્તાવેજો રજૂ કરવા બાબતમાં તથા તે થવા છે કે નહીં તે બાબતમાં ફરિયાદ છે તોપણ જેમ અને તેમ અમલના દસ્તાવેજ ચેલા રજૂ થાય તેમ સાજી. વાદીને દસ્તાવેજ રજૂ ન કરે તો કલમ ૬૩ પ્રમાણે કેટલીક વખત તે પાલનથી રજૂ થઇ શકે નહીં. પ્રતિવાદીને દસ્તાવેજ રજૂ કરવાની બાબતમાં આવા ફરિયાદ નથી તેમજ દસ્તાવેજ કોની પાસે અથવા કોના કબજામાં છે તેપણ જાહેર કરવાની અવશ્યતા નથી. એ બાબતમાં પુરાવાના કાયદાની કલમ ૧૩૧ તથા કલમ ૨૩ જુઓ.

વાદીના ઘાવને પુટી આપે અગર તેના મુજબ દોષ જોવામાં ઉપજેગી થઈ પડે તોવાજ દસ્તાવેજથી વાદી પાસે રજૂ કરાવાય પણ તેના પુરાવામાં આમી છે અગર કામને મુદ્દાના નહીં દસ્તાવેજ રજૂ કરવાની ફરજ પાડી શકાય નહીં.

૨૧. ફરિયાદના આખર નિકાલનો સમન કર્યો હોય તો તેમાં પ્રતિવાદીને એમ ફરમાવવું કે તમારા મુકદ્દમાની પુટીમાં જે સાક્ષીઓની શાહેદી ઉપર તમે આધાર રાખવા ધારતા હો તે સાક્ષીઓને, તમને હાજર થવાનો જે દિવસ ફરિયાદો છે, તે દિવસે હાજર કરવા.

આખરે નિકાલનો સમન કોની વખતે પ્રતિવાદીને તેના સાક્ષી હાજર કરવા ને ફરમાવવું.

સમન પોચાડવાનું.

૨૨. પોચાડવાસાર સમન કોરેટના યોગ્ય અમલદારને આપવો.

સમન કોને પો

પોતાના આપણા.

પોતાના આપણા રીત.

પણ પ્રતિવાદીઓને સમન પોતાના આપણા.

તે સમન તેણે જાતે અથવા તેના હાથનીયેના કોઈ નોકરે પોતાના આપણા.

૭૩. સમન પોતાના આપણા તે એવી રીતે કે જડજનની અથવા તે કામ નેવારને જડજન નીમણા અમલદારની સહીવાળી તથા કોરટના શિક્ષાથી શિક્ષી કરેલી સમનની નકલ પ્રતિવાદીને આપવી અથવા આપવા માંડવી.

૭૪. એક કરતાં વધારે પ્રતિવાદીઓ હોય ત્યારે પ્રત્યેક પ્રતિવાદીને સમન પોતાના આપણા.

પરંતુ પ્રતિવાદીઓ પાંતીદાર હોય અને ફરિયાદ પેલાના અંવહાર-ખાખતની હોય, અથવા જે નુકસાનીને વારંતે દાવો ચાલી શકે અને પેલીપાસેથી દાદ માગી શકાય એવી નુકસાનીની ફરિયાદ હોય ત્યારે, કોરટ બીજી રીતે ન ફરમાવે તો:

(અ) ગમે તો, એક પ્રતિવાદીને તેને પોતાને વારંતે અને બીજા પ્રતિવાદીઓને વારંતે સમન પોતાના આપણા, અથવા

(બ) કોરટની સાધારણ અવધ દિવાની હકુમતની સ્થાનિક-હદમાં પેલાના આપણા કામ ચલાવવાનું જે અખત કે કાણું હોય, તે કે કાણું પેલાના કામના વહિવટ જેના હાથમાં હોય તે અખતને સમન પોતાના આપણા.

ટીકા—૭૪. એક પ્રતિવાદી ઉપર બજાવણી થવાની સાબિતી ન થઈ શકી હોય તે કોઈ બીજા પ્રતિવાદી હાજર થયો હોય તેના વિરુદ્ધ દાવો કાઢી નાંખવાનું કારણ નથી.

૭૫. બની શકે ત્યાં સુધી પ્રતિવાદીને હાથેહાથ સમન પોતાના આપણા. પરંતુ તેણે સમન લેવાનો અખતાર આપીને કોઈ અખતાર નીમ્યો હોય ત્યારે તે અખતારને સમન પોતાના આપણા એટલે બસ છે.

ટીકા—૭૫. ૩૮મી કલમ પ્રમાણે મંજૂર થયેલા અખતારની ઉપર બજાવણી થઈ હોય તે જો કોરટ તેથી અલગ ન હોય તો તે કાયદેસર પક્ષ-કારના ઉપર બજાવણી થઈ હોય તેવી ગણાશે. મંજૂર થયેલા અખતાર કોણ તે વીચી કલમ ૩૭મી જુઓ.

સોલિસિટરને કલાર્ક સમન લેવા સાર તોમો મંજૂર થયેલો અખતાર નથી. રે હાઈડ. ૧૧૧

જેની મારફત પ્રતિવાદી પેલા અલાવતે હોય તે અખતારને સમન પોતાના આપણા.

૭૬. કોઈ પેલા અથવા કામસંબંધી કોઈ અખતાર ઉપર, ફરિયાદ હોય, અને જે કોરટમાંથી સમન કલવામાં આવે તે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે અખતાર રહેતો ન હોય ત્યારે, સમન પોતાના આપણા વખતે તે હદમાં તે અખતારની તતી તે પેલા જાતે ચલાવનાર અથવા કામ કરનાર જે વહિવટદાર કે અખતાર હોય, તો સમન પોતાના આપણા તે સમન ખરીબર પોતાના એ સમન.

આ કલમના કામને વાસ્તે વાંદાણુનો માર્ગરે તેના માલકનો અ-
થવા નારે માંડનારનો મુખ્યત્વાર મણાય.

ટીકા—૭૧. મુમારતો હાવી ભતનો મંજુર થયેલો મુખ્યત્વાર મણાય.
આડતીએ ભતે કામકાજ કરતો હોવા નોંધાએ. જે સખસ પ્રતિવાદીના
કામકાજની તપાસ રાખે, તેના ઉપર હુમલાં સમનની બળવણી થઈ
શકે નહીં. ૧૦ અ. પી. રી. ૩૩.

૭૨. સ્થાવર મિલકત સંબંધી દાદ બિળવણીની અથવા સ્થાવર મિ-
લકતને કરેલા નુકસાનનો બદલો સેવાની ફરિયાદમાં, જે પ્રતિવાદીને હા-
થોહાથ સમન પોંચાડી શકાતો ન હોય, અને સમન સેવાનો અખત્વાર
આપીને પ્રતિવાદીએ કોઈ મુખ્યત્વાર નીચો ન હોય તો, તે મિલકત પ્રતિ-
વાદીના જે મુખ્યત્વારના હવાલામાં હોય તેને સમન પોંચાડી શકાય.

૭૩. કોઈ ફરિયાદમાં પ્રતિવાદી મળતો ન હોય અને પોતાની વતી
સમન સેવાનો અખત્વાર આપીને તેણે કોઈ મુખ્યત્વાર નીચો ન હોય તો,
તેની સાથે રહેનારા તેના કુટુંબમાંના કોઈ પાકી ઉમરના મરદને સમન
પોંચાડી શકાય.

ખુમાસો:—આ કલમના અરથખાણે ચાકર એ કુટુંબનો માણસ
મણાય નહીં.

૭૪. સમન પોંચાડનાર અમલદાર સમનની નકલ પ્રતિવાદીને હા-
થોહાથ અથવા તેની વતી કોઈ મુખ્યત્વારને કે બીજા શખસને આપે અ-
થવા આપવા માંડે, ત્યારે તેણે અસલ સમન પાછળ સમન પોંચાવના
શરો બખીને તેઉપર, જેને નકલ આપી અથવા આપવા માંડી હોય
તેની સહી માગવી.

ટીકા—૭૫. જેના ઉપર સમન બળવવાનો છે તે સહી કરવાની ના
કહે તો કલમ ૮૦ મુજબ બળજબાર અધીકારીએ તે સમન તેને બારણે
ચોડવો.

૮૦. પ્રતિવાદી અથવા બીજો સખસ સમન પોંચાવ્યાબતના શરો
ઉપર સહી કરવાની ના કહે તો,

અથવા સમન પોંચાડવા જનાર અમલદારને પ્રતિવાદી જડે નહીં,
અને તેની વતી સમન સેવાને અખત્વાર આપેલો તેનો કોઈ મુખ્યત્વાર ન
હોય, તેમ જેને સમન પોંચાડી શકાય તેણે કોઈ બીજો સખસ ન હોય તો,
સમન પોંચાડવા જનાર અમલદારે, પ્રતિવાદી હમિય જે ધરમાં
રહેલો હોય તે ધરને બહારને બારણે સમનની એક નકલ ચોડવી અને
પછી અસલ જીપર શરો બખીને અથવા અસલસાથે શરો નોંડીને તે

સ્થાવર મિલ-
કતની ફરિયાદો
માં જે મુખ્યત્વાર
ના હવાલામાં મિ-
લકત હોય તેને
સમન પોંચાડવો.

પ્રતિવાદીના કુ-
ટુંબના મરદને સ-
મન ઉપર પોંચા-
ડાય.

જેને સમન
પોંચાડવો હોય
તેણે સમન પો-
ચાવના સહી કરવી.

પ્રતિવાદી સ-
મન સેવાની ના
પાડે તો,
અથવા નમજે,

ત્યારે શી રીતે
કરવું.

અસહ સમન ને કોરે કાઢ્યો હોય તે કોરેટમાં પાછો મોકલવા; તે કોરેટમાં સદકું રીતે નકલ મોકલિ તે વાત તથા ને હકીકતોને બોધ તેણે તેમ કહ્યું હોય તે હકીકતો જણાવવી.

ટીકા—૯૦. ને ધર ઉપર સમન મોકલવામાં આવ્યો છે તે, ધરમાં પ્રતિવાદી સાધારણ રીતે રહે છે, એમ સાબીત ન કરી શકાય તો વાદીએ કલમ ૯૨ પ્રમાણે સમનની બજલવણી થવા સારૂ અરજ કરવી જોઈએ. કલમ ૯૨ પ્રમાણે આ બાબતમાં તજવીજ થવી જોઈએ, પ્રતિવાદી એ ધરમાં થોડી મુદતને માટે જ રહ્યો હોય અને તેથી કોરેટને હકુમત મળતી હોય તેમ છતાં પણ તે સાધારણ રીતે ન રહેતો હોય તો તે ધરને બહારણે સમન મોકલવાને બાધ આવે.

હકુમત મળવા સારૂ પ્રતિવાદીનું અમુક જગ્યાનું રહેલું હોવું જોઈએ, તે બાબતમાં કલમ ૧૭ બ. અને ઇ. ગુ. પો. પણ એમ પણ બને કે સમનની બજલવણી વખતે તે ધર જોડીને મોકલે હોય અને તેનો પાછા આવવાનો વિચાર ન હોય તો જો તે ધરને બહારણે સમન મોકલવાથી પ્રતિવાદીને દાવા થવાની બજલવણી પડે નહીં. બજલવણી એવી રીતે થવી જોઈએ કે દાવાની વાત પ્રતિવાદીના જણવામાં આવે અને ધર ઉપર સમન મોકલ્યો છે પણ તે રહેવાનું ધર છે. એવો સેરો ન હોય તો તે બજલવણી બસ નથી. ૧ હાઈડ. ૧૩૨.

પ્રતિવાદી બરોબર તે ધરમાં રહેતો હોય અને ફરતી શાખ ઈથી પછી તેનો પતો ન લાગતો હોય તો જ આવી એટલે ધર સમન મોકલે કરેલી બજલવણી બસ ગણાશે. બજલવણી થઈ નહોતી તે કારણથી હુકમનામાનો રજુદાર એક તરફી થએલું હુકમનામું ૨૬ કરાવવા આવે તો તે બાબતનો પુરાવા તેણે કરી આપવો જોઈએ, (૨૧ વી. રી. ૨૪૨).

સમન પોંચાડવાની રીત તથા બજલવણી શેરો.

૯૧. કલમ ૭૬ પ્રમાણે સમન પોંચાડ્યું હોય તેવું બધે પ્રશ્નજે, સમન પોંચાડનારે અમલદારે, સમન ક્યારે પોંચાડ્યું અને તે શી રીતે પોંચાડ્યો એ વિશેનો શેરો અસહ સમન ઉપર કરેલા કે બીજા પાસે કરાવવા, અથવા તે શેરો અસહસાથે જોડવા કે જોડાવવા.

ટીકા—૯૧. નાજરનો સેરો બજલવણીનો પુરાવા નથી માટે કલમ ૯૨ પ્રમાણે જુલાની લેવી જોઈએ.

સમન પોંચાડવા જનારે અમલદારની જગ્યાની.

૯૨. કલમ ૮૦ પ્રમાણે સમન પાંખે આવે ત્યારે સમન પોંચાડવા જનારે અમલદારની તેણે કરેલા કામ સંબંધી કોરેટ સોગત ઉપર જગ્યાની લેવી, અને તે બાબતમાં પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી વધારે તપાસ કરવાને કોરેટ સુખતાર છે, અને પછી સમન બરોબર રીતે પોંચ્યું છે એમ કોરેટ જણાવવું, અથવા પોતાને યોગ્ય લાગે તરીકે સમન પોંચાડવાનો હુકમ કરેલા.

સમન પોંચાડવાને બદલે બીજી રીત કરેવી.

કોરેટની આવી થાય છે, —પોતાને સમન ન પોંચે એ હેતુથી પ્રતિવાદી ચુકવાચુકવી કરે છે, અથવા બીજા કોઈ સબજથી હમથની રીતે સમન બહુ શકે તેમ નથી, એમ માનવાનું કારણ છે, —તો સમનની એક

નકલ કોરટના મકાનમાં કોઈ પ્રસિદ્ધ ટેકાણે ચોટવી, અને એક નકલ, પ્રતિવાદી છેલ્લો કપા ધરમાં રહેતો હતો એ જાણવામાં હોય તો, તે ધરને કોઈ પ્રસિદ્ધ ટેકાણે પણ ચોટવી એવા, અથવા કોરટની નજરમાં બીજી જે રીત યોગ્ય જણાય તે રીતે સમન પોંચાડવાનો, કોરટે હુકમ કરેલો.

૯૩. *કોરટના હુકમથી સમન પોંચાડવાને બદલે બીજી રીત કરવામાં આવે, તે જાણે પ્રતિવાદીને હાથોહાથ સમન પોંચાડ્યો હોય એમ ગણવામાં આવશે.

ટીકા—૯૩. આ કલમ પ્રમાણે યાંચી બજાવણી બસજી પછીથી પ્રતિવાદી એવી તકરાર ન લાવી શકે કે ચુકાદો એક તરફી થયો હતો અને તેને નોટીસ મળી નહોતી તે કારણસર હુકમનામું રદ કરેલું જોઈએ.

૯૪. સમન પોંચાડવાને બદલે બીજી રીત કરવાનો કોરટ હુકમ કરે તો તે પ્રસંગે પ્રતિવાદીને હાજર થવા સારું જોઈએ તેટલી મુદત કોરટે દરાવવી.

૯૫. જે કોરટમાં ફરિયાદ માંડી હોય તે શિવાયની બીજી કોઈ કોરટની હુકમતમાં પ્રતિવાદી રહેતો હોય, અને ફરિયાદ યાંચી કોરટની હુકમતની રૂબરૂ હદમાં રહેનાર હોય એવા સમન લેવાના અખતારવાળો તેનો મુખ્યત્વાર ન હોય ત્યારે, પ્રતિવાદીને રહેવાનું ટેકાણું, જે કોરટ શિવાયની, બીજી જે કોરટની હુકમતમાં હોય અને જે કોરટ વગર અડચણ સમન બજાવી શકે, તે કોરટમાં ફરિયાદ યાંચી કોરટે, પોતાના કોઈ અમલદાર સાથે અથવા ટપાલ મારફતે સમન મોકલવો, અને પ્રતિવાદીને હાજર થવા સારું તે પ્રસંગે જોઈએ તેટલી મુદત દરાવવી.

જે કોરટને સમન મોકલવામાં આવે તે કોરટે, સમન પોંચે એટલે, જાણે પોતેજ તે સમન કાઢ્યો હોય, તેવી રીતે તજવીજ કરેવી. અને પછી આ પારિશદ્ધ પ્રમાણે જો કંઈ બખાણુ થયું હોય તો તે સહિત સમન, પ્રથમ જે કોરટે તે કાઢ્યો હોય, જે કોરટમાં પાણે મોકલવો.

૯૬. કલકત્તા, મદ્રાસ, મુંબઈ, અને રંગુન એ શહેરોની હદની બાહર સ્થળાએતી કોઈ કોરટે કાઢી કોઈ પ્રોસેસ સદરદુ કોઈ શહેરમાં પોંચાડવી હોય, ત્યારે જે સ્થાલકાલ કોરટની હુકમતમાં તે પ્રોસેસ પોંચાડવી હોય તે સ્થાલકાલ કોરટને તે મોકલવી.

અને તે સ્થાલકાલ કોરટે જાણે તે પ્રોસેસ પોતેજ કાઢી હોય તે રીતે તેની તજવીજ કરવી.

સમન પોંચાડવાને બદલે બીજી રીત કરી હોય તેનું પરિણામ.

સમન પોંચાડવાને બદલે બીજી રીત કરવાનું કદાં હોય ત્યારે હાજર થવાની મુદત દરાવવી.

પ્રતિવાદી બીજી કોઈ કોરટની હુકમતમાં રહેતો હોય અને સમન લેવાને તેનો કોઈ મુખ્યત્વાર ન હોય ત્યારે સમન થી રીતે પોંચાડવો.

મુકદ્દમોની મેટીએ કાઢી પ્રોસેસ રંગુન અને હાલકાનાં શહેરોમાં થી રીતે પોંચાડવી.

અને પછી ને કોરટ તે પ્રોસેસ કઢી હોય તે કોરટને તે પાછી મોકલવી.

ટીકા—૯૬. સમાલકાલ કોરટનો રીવાજ એવો જણાય છે કે ને સંખસને સમનની બબલવણી કરાવવી હોય તે અરજ કરે, અરજ પોતાની પ્રોસેસ બબલવણને ને કૃત્ય કરે તે કૃત્ય કરે નહીં ત્યાંસુધી સમન બબલવણ નહીં. આ રીવાજ કોલત મંદર વી. ઉમરાવ શીલરામાના કેસમાં થયેલા દરાવને અનુસરતો છે. (૧૪ વી. રી. ૩૩૬).

જેમમાં હોય તે પ્રતિવાદીને પોંચાડવાનું.

૯૭. પ્રતિવાદી જેલમાં હોય ત્યારે, ને જેલમાં તેને કેદ રાખ્યો હોય તે જેલ જેના તાબામાં હોય તે અમલદારને સમન આપવો અને તે અમલદારે પ્રતિવાદીને સમન પોંચાડાવવો.

સમન ઉપર સમન પોંચ્યાનો શેરો કરીને પ્રતિવાદી અને જેના તાબામાં જેલ હોય તે અમલદાર એ બંનેએ સહી કરવી, ને સમન ને કોરટ કહ્યો હોય તે કોરટને પાછો મોકલવો.

બીજા ડિવિઝન કટમાં જેલ હોય ત્યારે શી રીતે કરવું.

૯૮. પ્રતિવાદીને કેદ રાખ્યો હોય તે જેલ, ને ડિવિઝન કટમાં ફરિયાદ કરી હોય તે ડિવિઝન કટમાં ન હોય, તો તે જેલ જેના તાબામાં હોય તે અમલદારને ટપાલ મારફતે અથવા બીજી રીતે સમન મોકલી થકાય, અને તે અમલદારે પ્રતિવાદીને સમન પોંચાડાવવો; અને પછી સમન ઉપર સમન પોંચ્યા બાબત શેરો કરીને તથા કુલમ ૯૭ માં દરાવ્યા પ્રમાણે સહીઆ લેવને, ને કોરટ તે કહ્યો હોય તે કોરટને પાછો મોકલવો.

પ્રતિવાદી બિટિય ઇંડિયાની બહાર રહેતો હોય અને સમન લેવાને તેનો કોઈ મુખ્યત્વાર ન હોય ત્યારે તે શી રીતે પોંચાડવો.

૯૯. પ્રતિવાદી બિટિય ઇંડિયાની બહાર રહેતો હોય, અને સમન લેવાને અખતાર આપેલો કોઈ તેના મુખ્યત્વાર બિટિય ઇંડિયામાં ન હોય ત્યારે, પ્રતિવાદી રહેતો હોય તે ડેકાણું સરનાયું કરીને તેને સમન મોકલવો. અને તે ડેકાણું તથા કોરટ મેસતી હોય તે ડેકાણું એ બેની વચ્ચે ટપાલનો સંબંધ હોય તો તે સમન ટપાલ મારફતે રવાના કરવો.

બિટિય રેસિડેન્ટ અથવા સરકારના એજન્ટ મારફત પોંચાડવાનું.

૧૦૦. ને મુલકમાં પ્રતિવાદી રહેતો હોય તે મુલકની અંદર અથવા તે મુલકને વારં વારં બિટિય રેસિડેન્ટ અથવા સરકારનો એજન્ટ હોય તો, તે રેસિડેન્ટ અથવા એજન્ટના ઉપર પ્રતિવાદીને પોંચાડવા સારું ટપાલ મારફતે અથવા બીજી રીતે સમન મોકલી થકાય; અને, આ આકટમાં પાછળે બતાવી છે તે રીતે પ્રતિવાદીને સમન પોંચાડેલો છે, એવો પોતાની સહીમુધાંતનો શેરો લખીને તે રેસિડેન્ટ અથવા એજન્ટ સમન પાછો મોકલે, તો તે શેરો સમન પોંચ્યાનો નિર્દેશ પુરાવો મળ્યો.

સમનને બદલે પત્ર લખવો.

૧૦૧. કોરટના અભિપ્રાયમાં એમ આવે કે સમનને બદલે પત્ર લખવો જોઈએ એવો પ્રતિવાદીનો મત્તિબો છે તો, આ આકટમાં પાછળે ગમે તેમ કહ્યું હોય તે છતાં એ, જડગની અથવા તે કામને વારં વારં જડગ

નીમિ તે અમલદારની સહીમુખાંતનો પત્ર સમનને બદલે મોકલવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

સમનમાં જે જે વિગતો લખવી જોઈએ તે બધી પત્રમાં લખવી, અને કલમ ૬૨ માં દર્શાવ્યું છે તેને અનુસરીને બધી રીતે તે પત્ર સમન તરીકે ગણવે.

૬૨. સમનને બદલે સદરકુ પ્રમાણે પત્ર લખવામાં આવે ત્યારે તે, ટપાલ મારફતે અથવા કોરટ પસંદ કરે તે મુદતમાં માણસની સાથે અથવા કોરટને યોગ્ય બાજે જોવી બીજી કોઈ રીતે, પ્રતિવાદીને મોકલવે; પણ સમન સેવાનો અખત્યાર આપેલો પ્રતિવાદીનો કોઈ મુખત્યાર હોય તો તે મુખત્યારને પત્ર આપવાને અથવા મોકલવાને હરકત નથી.

તે પત્ર મોકલવાની રીત.

પ્રોસેસ પોંચાડવાનું.

૬૩. આ કાયદાપ્રમાણે કોઈની પ્રત્યેક પ્રોસેસ, કોરટ બીજી રીતે ન કરમાવે તો, જે પક્ષકારની તરફથી તે કાઢી હોય તે પક્ષકારને ખરચે પોંચાડવામાં આવશે.

જે પક્ષકાર પ્રોસેસ કાઢાવે તે ને ખરચે તે પોંચાડવી.

પોંચાડવાને વાસ્તે જે કોરટની બાજવી જોઈયું તે પ્રોસેસ નિકળ્યા પહેલાં કોરટ નીમિ તે વખતની અંદર સેવામાં આવશે.

પોંચાડવાનું ખરચ.

૬૪. આ કાયદાપ્રમાણે કોઈપણ શખસને જે નોટીસો ને કુકમો આપવાનું અથવા પોંચાડવાના હોય તે નોટીસો અને કુકમો લખેલા હોવા જોઈએ, અને સમન પોંચાડવાને આ આક્ટમાં પાછળ કહેલી છે તે રીતે તે પોંચાડવા.

સખી નોટીસો અને કુકમો શી રીતે પોંચાડવાતે.

ટપાલખરચ.

૬૫. આ કાયદાપ્રમાણે કોઈ નોટીસ કામગીરી સમન કાઢીને ટપાલ મારફતે મોકલવામાં આવે, તેમાં ટપાલખરચ બેસે તેમ હોય તો, તે ખરચ તથા તે નોટીસ સમન કે કામગીરી રજીસ્ટર કરવાની ફી, બપોટો રવાને થાય તે પહેલાં કોરટ નીમિ વખતની અંદર આપવાં.

ટપાલખરચ.

પરંતુ એવું દર્શાવ્યું છે કે, અવરનર જનરલ ઇન કોમિસનની પ્રથમ મંજૂરી મેળવે, તે ટપાલખરચ અથવા ફી અથવા બંનેવાના માફ કરવાને કે તેને બદલે કોરટની સેવાને દર દરાવવાને, રથાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

ટીકા—૬૫. આ કલમનો છેલ્લો પ્રારામ્ભ નવો છે.

આખ ૭ મો.

પક્ષકારોએ હાજર થવાનિસે તથા ન હાજર થવાના પરિણામ વિશે.

પ્રતિવાદીને હાજર થઈને જવાબ આપવા સાર સમનમાં હરાવેલે દિવસે પક્ષકારોએ હાજર થવું.

૬૧. પ્રતિવાદીને હાજર થઈને જવાબ દેવાનો સમનમાં ને દિવસ હરાવ્યો હોય, તે દિવસે પક્ષકારોએ જાતે અથવા પોતપોતાના પ્લીડરોની મારફતે કોરટના મકાનમાં હાજર રહેવું; અને આગળનો એક દિવસ હરાવીને તે દિવસ ઉપર ચુકદમાની મુનાવણી કોરટ મુલતવી ન રાખે તો તેજ દિવસે તેની મુનાવણી થશે.

ટીકા—૬૧. ફક્ત વકીલાતનામું દાખલ કર્યું એટલે જાતે અથવા વકીલ મારફતે હાજર થવા ગણાવ નહીં. (૭ વી. રી. ૮૧ ૪ મુ. હા. રી. ૨૦૦)

સમન કાઢવાની ફી વાદીએ ન આપવાથી સમન પોંચાડ્યો હોય ત્યારે ફરિયાદ કાઢી નાખાય.

૬૨. પ્રતિવાદીને હાજર થઈને જવાબ દેવાનો ને દિવસ સદરહુ રીતે હરાવ્યો હોય તે દિવસે એમ માલમ પડે કે, સમન પોંચાડવાને ને કોરટફી ભાગવી ન્હોત્યે તે બરવાને વાદી મુખ્યો તેથી સમન પ્રતિવાદીને પોંચાડ્યો નથી, તો તે ફરિયાદ કાઢી નાખવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યાર છે.

વિશેષ હરાવ.

પરંતુ, પ્રતિવાદીને હાજર થઈને જવાબ આપવાનો ને દિવસ હરાવ્યો હોય તે દિવસે પ્રતિવાદી જાતે, અથવા મુખ્યત્વારની મારફતે હાજર થવાની તેને પરવાનગી હોય ત્યારે, મુખ્યત્વારની મારફતે હાજર રહે લે, તેના ઉપર સમન બળ્યો ન હોય તો એ સદકુર પ્રકારે હુકમ કરવા નહીં.

ટીકા—૬૨. જો આ કલમ મુજબ ફરીયાદ કાઢાડી નાંખવામાં આવી હોય તો કલમ ૬૦ મુજબ જે રસ્તા તેને ખુલા છે મ્વાંતો તેને નવો રાવો કરવો અથવા કોરટ ફી વખતસર નહીં આપવાનું યોગ્ય કારણ હતું એવી કોરટને ખાતરી કરી આપી નીસ દીવસની અંદરે બીજા સમનો કઠાવવાની અરજ કરવી. મધુસુધન ગોસલ વી. બેગવીય ૧ વાઇમાન, ૧૫૫ એલ. એસ. બકશન જસ્ટીસ ગુપ્તે,

જુના એટલે ૧૮૫૬ના આદેશ આદેશ પ્રમાણે આવી રીતના હુકમ ઉપર અપીલ કરવામાં આવતી હતી તે એમ સમજાવે કે એવા હુકમ નામાના નેવો છે હાલના આદેશ પ્રમાણે તો ને હુકમો ઉપર અપીલ થઈ શકે તે કલમ ૫૮૮માં બતાવવામાં આવ્યા છે.

જો કોઈ પક્ષ કાર હાજર ન થાય તો ફરિયાદ કાઢી નાખવી.

૬૩. પ્રતિવાદીને હાજર થઈને જવાબ દેવાનો ને દિવસ હરાવ્યો હોય તે દિવસે, અથવા ત્યારપછીના બીજા ને દિવસ ઉપર ફરિયાદની મુનાવણી મુલતવી રાખી હોય તે દિવસે, જેમાંથી કોઈપણ પક્ષકાર હાજર ન થાય, અને ફક્તરમાં કારણ લખાને તે ઉપર પોતાની સહી કરીને જડજ બીજી રીતે ન કરમાયે, તો ફરિયાદ કાઢી નાખવી.

ટીકા—૬૩. આ કલમ પેહેલી મુજાવણીને લાંબુ પડે એટલે સમ-

નમાં હાજર થવાનો દીવસ ડરાબ્બો હોય તે અગર પહેલી સુણાવણી મુલતવી રાખી બીજી દીવસ ડરાવવામાં આવ્યો હોય તેમ બાંધે છે પણ તેમાં સુણાવણી થયા પછી ને દીવસ ડરાબ્બો હોય તે આવી જતો નથી એટલે મુદા ડરાવવાનો સમન હોય અને તે ડરાબ્બા પછી કોરટ કલમ ૧૫૪ પ્રમાણે કામ મુલતવી રાખે તો ને દીવસ સુધી તે કામ મુલતવી રાખ્યું હોય તે દીવસ આવે નહીં. હાજર ન થવાનાં કારણથી અરજી કાઢી ના. અવાનો કુકમ થયો હોય તો તે ઉપર અપીલ નથી.

પક્ષકારોને પેર હાજર રહેવાનું કાંઈ કારણ છે એમ માલમ પડે તો તેની તબવીબ કરવી જોઈએ. પ્રતિવાદી હાજર થતો નથી તે ગાંઠે છે. એમ કોરટને ઝહિર કરવામાં આવે તો તે બાબત કોરટે તપાસ કરવી જોઈએ. અને તપાસ કર્યા પહેલાં અરજી કાઢી નાંખવી નહીં ૨ વી. રી. પરચુરણ ૭.

૬૬. કલમ ૬૦ અથવા ૬૮ પ્રમાણે ફરિયાદ કાઢી નાંખવામાં આવે ત્યારે (મુદતના કાયદાનો બાધ ન આવે તો) વાદી નવી ફરિયાદ આપી શકે; અથવા ફરિયાદ કાઢી નાંખ્યાના કુકમની તારીખથી ૩૦ દિવસની મુદતમાં જો વાદી કોરટની ખાતરી કરે કે, — સમન પોતાડવાને બારતે આપેલા વખતમાં જરૂરની કોરટ ફી ન ભરવાનો કે, ગેરહાજર રહ્યો હોય તો, હાજર ન થવાનો પુરતો સબબ હતો—તો તે કાઢી નાંખ્યાનો કુકમ રદ કર્યો છે એમ કોરટે ફરમાવવું, અને ફરિયાદનું કામ આગળ ચલાવવાનો દિવસ નીમવા.

૬૬. એ. કોર્ટ સમન, (પછી તે સન ૧૮૮૨ ના જીન મહિનાની પહેલી તરીખ અગાઉ હોય કે તારાપછી હોય,) પ્રતિવાદી ઉપર અથવા ધણી પ્રતિવાદીએ પેકી, એક પ્રતિવાદી ઉપર કાઢ્યો હોય ને તે બન્ના શિવાય પાછો આવે, અને—સમન પાછા આવ્યાથી એક વરસ સુધી વાદી નવો સમન કાઢવા સારૂ અરજ ન કરે, તથા ને પ્રતિવાદીને સમન બળ્યો ન હોય તે પ્રતિવાદીનું રહેવાનું કે કાલું શાખી કાઢવાની પોતાથી બની તેટલી કોથિસ કરાંછે, અથવા સદરહુ પ્રતિવાદી પ્રોસેસ (સમન) ની બળ્લાવણી સુકાવેછે, એવી કોરટની ખાતરી ન કરે—તો સદરહુ પ્રકારના પ્રતિવાદી ઉપરનો દાવો કાઢાડી નાંખવાને કોરટ મુખત્તાર છે,

એવ પ્રસંગે (મુદતના કાયદાને અનુસરીને) નવો દાવો કરવાને વાદી મુખત્તાર છે.

ટીકા—૬૬. જો પાર્ક કારણ બતાવવામાં આવે તો કાઢી નાંખેલો જાવો કોરટ પાછો કાઢીલ ઉપર સહી શકે. (૬ વી. રી. ૨૮૪) ફરી સમન કાઢવાની કોરટ ના પાડે અગર ફરી સમન કાઢવાનો કોરટ કુકમ ફરમાવે તો તેના કુકમ ઉપર અપીલ નથી.

અપીલ કોરટે દાવો ફરિ તબવીબ સારૂ પાછો મોકલ્યો હોય અને પક્ષ-

આવે પ્રસંગે વાદી નવી ફરિયાદ આપે.

અથવા કોરટ ફરિયાદ પાછો કાઢીલ ઉપર સે.

બન્ના વગર સમન પાછો આવ્યા પછી એક વરસ સુધી વાદી નવો સમન કાઢવા વિશેની અરજી કરવાને મુકે તો ફરિયાદ કાઢાડી નાંખવી.

કારોની ગેરહાજરીના કારણથી અવલ કોરે તે દાવો કાઢી નાંખ્યો હોય તો વાદી નવો દાવો બાવી શકે છે. ૫ બ. સ્કે. રી. આર્પેન્ડીક્ષ. ૧૪.

ફક્ત વાદીજ
હાજર થાય તો
કામ ચલાવવાની
રીત.

જ્યારે ખરોબ
૨ રીતે સમન પોં
ચ્યો હોય ત્યારે.

જ્યારે સમન
ખરોબ રીતે ન
પોંચ્યો હોય ત્યારે.

સમન પોંચ્યો
હોય પણ મામ્ય
મુદતની અંદર ન
પોંચ્યો હોય ત્યારે.

૧૦૦. વાદી હાજર થાય અને પ્રતિવાદી હાજર ન થાય તો નીચે પ્રમાણે કામ ચલાવવું:—

(અ) સમન ખરોબ રીતે પોંચ્યો છે એમ યાજ્ઞિત થાય તો એક તરફી કામ ચલાવવાને કોરટ મુખ્યત્વારે છે:

(બ) સમન ખરોબ રીતે પોંચ્યો છે એમ યાજ્ઞિત ન થાય તો પ્રતિવાદી ઉપર બીજી સમન કાઢવાને તે પોંચાડાવાનું કોરટે ફરમાવવું.

(ક) પ્રતિવાદીને સમન પોંચ્યો પણ સમનમાં ડરાવેલ દિવસે હાજર થઈને જવાબ આપવાને જોઈથી જોઈએ તેટલી મુદતની અંદર તે પોંચ્યો નથી, એમ યાજ્ઞિત થાય તો, કોઈ આગળનો દિવસ ડરાવેલ તે દિવસ ઉપર ફરિયાદની મુજાવણી કોરટે મુજાવણી રાખવી, અને તે દિવસની નોટીસ પ્રતિવાદીને આપવી એમ ફરમાવવું.

વાદીની કસુરને લીધે પ્રતિવાદીને પુરતા વખતમાં સમન ન પોંચ્યો હોય તો, સદરહુ મુજાવણી રાખવાથી થએલું ખરેખર વાદીએ આપવું એમ કોરટે હુકમ કરેલો.

ટીકા—૧૦૦. બંને પક્ષકારે પુરાવા રજુ કર્યા હોય તો પણ બીજી મુદતે પ્રતિવાદી હાજર થયો નહીં તે ઉપરથી કોરટે એક તરફી મુકાદો કરી તેમ કરવામાં કોરટે ચુક કરી હતી એમ ડરાવ્યું હતું જુની ૧૪૦ એટલે નવા કાયદાની ૧૫૦માં કલમ પ્રમાણે અમલ કરેલો જોઈતો હતો. (૨ વી. રી. ૧)

એક તરફી મુજાવણી થતી હોય તો પણ વાદીને પોતાના દાવાની સાબીતી કરી આપવાની ફરજ છે. અને તેમાં વળી પ્રતિવાદી હાજર ન હોવાથી નહીં દાખલ થઈ શકે તેવા પુરાવા કામમાં દાખલ ન થવા દેવાની કોરટે ફીકર રાખવી. બીજી સમન કાઢવામાં આવે ત્યારે પહેલાં પહેલો સમન કોરટમાં પાઠો આપવો જોઈએ.

આ અને એની પછી કલમો હુકમનામાંની બળવણીની અરજી એને પણ લાગુ પડે છે. આ કલમોમાં બતાવ્યું છે તે સીવાય બીજી કોઈ રીતે બળવણીની અરજીએ દાખલ ઉપરથી કોરટ દુર કરી શકે નહીં. સમન વીગેરેની બરાબર બળવણી થઈ છે કે નહીં એ વાતની કોરટે ખાતરી કરવી હોય તો સમન બળવણી જગાર અધિકારી અને જેના ઉપર સમન બળવવાના છે તેને જોખવતો હોય એવા નિસખસ તે અધિકારી સાથે ગયો હોય તે બંને કોરટે જુલાની સેવી ફક્ત ખાસ કરી ઉપર સમન મોકલો

એટલે પૂરેપૂરી બબલવણી થઈ એમ માનવું ન જોઈએ. પણ તે પ્રમાણે કરતાં પહેલાં તે સમ્પત્તિની ભૂત ઉપર સમન બબલવવાને વાસ્તવિક પ્રયત્ન કરવામાં આવવો જોઈએ. તેમજ વધી ને ઘેર સમન મોઢવામાં આવ્યો હોય તે ધરમાં પ્રતિવાદી રહેતો હોયો જોઈએ. આ બે બાબતની કોરેડની ખાતરી થવી જોઈએ, જો પ્રતિવાદી ધરમાં રહેતો ન હોય તો ટરમી કલમ પ્રમાણે સમન પાછો આપવો જોઈએ. એક તરફી મુજાવણી થતાં અવધ સમન પેહિઆની પૂરેપૂરી સામેતી થવી જોઈએ. નોંધકૃત. દીવાની કાયદા પાનું ૧૬.

૧૦૧. કોરેડે ફરિયાદની એકતરફી મુનાવણી અમુક દિવસ ઉપર મુજતથી રાખી હોય અને તે મુનાવણીની વખતે અથવા તે પહેલાં પ્રતિવાદી હાજર થઈને પોતાને પ્રથમ મેરહાજર રહેવાનું મજબૂત કારણ બતાવે તો, અરજ અથવા બીજી રીતની કોરેડ ફરમાવે તે યરતો કરીને, તેને હાજર થવાને ડરાવેલે દિવસે તે હાજર થયો હોત ત્યારે તેનો જવાબ ને રીતે સાંભળ્યો હોત, તે રીતે ફરિયાદનો જવાબ તેની પાસેથી સાંભળી શકાય.

૧૦૨. પ્રતિવાદી હાજર થાય અને વાદી હાજર ન થાય તો કોરેડે ફરિયાદ કાઢી નાખવી. પરંતુ પ્રતિવાદી હોયો અમુકવા તેનો કંઈ ભાગ કબજા કરે તો, તે કબજાતઉપરથી પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ કોરેડે હુકમનામું કરવું; અને જવાનો માત્ર એક ભાગ કબજા કર્યો હોય ત્યારે બાકીના ભાગ પુરતી ફરિયાદ કાઢી નાખવી.

૧૦૩. જ્યારે કલમ ૧૦૨ પ્રમાણે તમામ ફરિયાદ અથવા તેનો કંઈ ભાગ કાઢી નાખવામાં આવ્યો હોય, ત્યારે હાવાના તેજ કારણસંબંધી વાદીની નવી ફરિયાદ ચાલશે નહીં. પરંતુ કાઢી નાખ્યાનો હુકમ રદ કરાવવા-સાથે અરજ કરવાને વાદી મુખ્યત્વારે છે; અને ફરિયાદ મુનાવણીને વાસ્તે નિકળી ત્યારે કોઈ પુરતા કારણને બીધે વાદીથી હાજર થવાનું બન્યું નહીં, એમ શાખિત થાય તો કોરેડે, અરજ અથવા બીજી રીતની પોતાને યોગ્ય ધાગે તે યરતો કરીને, કાઢી નાખ્યાનો હુકમ રદ કરેલો, અને ફરિયાદનું કામ આગળ ચલાવવાનો દિવસ નીમવો.

આ કલમ પ્રમાણે કરવાનો હુકમ, વાદીએ પોતાની અરજ વિઠેની સુખી નોટીસ પ્રતિવાદીને પોંચાડી ન હોય તો, કરેલો નહીં.

૧૦૪. બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની બહાર રહેનારા પ્રતિવાદીઉપર ફરિયાદ હોય, અને સમન લેવાનો અખતાર આપેલો તેનો અખતાર ન હોય ત્યારે, ફરિયાદીની મુનાવણીને વાસ્તે ને દિવસ ડરામ્યો હોય તે દિવસે અથવા ને દિવસઉપર તે મુનાવણી મુજતથી રાખવામાં આવી હોય તે દિવસે, પ્રતિવાદી હાજર ન થાય તો, પોતાની ફરિયાદનું કામ આગળ ચલાવવાની રીત.

મુજતથી રાખી મુનાવણી ને દિવસે પ્રતિવાદી હાજર થાય અને પ્રથમ હાજર ન થવાનું મજબૂત કારણ બતાવે ત્યારે રીતે કરવું.

જ્યારે ફક્ત પ્રતિવાદી હાજર થાય ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.

વાદી મેરહાજર રીધી તેના વિરુદ્ધ હુકમનામું થાય તો પછી નવી ફરિયાદ ચાલશે નહીં.

બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની બહાર રહેનાર પ્રતિવાદી હાજર ન થાય ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.

પરવાનગી સાથે વાદી કોર્ટને અરજ કરી શકે. અને કોર્ટને યોગ્ય લાગે તે શરતોથી તથા તે રીતે વાદીને પોતાની ફરિયાદ ચલાવવાની હુક છે એમ ફરમાવવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

ધણા વાદીઓ પૈકી એક અથવા વધારે ગેરહાજર રહે ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.

૧૦૫. એક કરતાં વધારે વાદીઓ હોય અને તે પૈકી એક અથવા વધારે હાજર થાય અને બાકીના ન થાય તો, હાજર થએલા વાદી અથવા વાદીઓની અરજ ઉપરથી, જાણે બધા વાદીઓ હાજર થયા હોય તે રીતે, ફરિયાદનું કામ આગળ ચલાવવાની પરવાનગી આપવાને તથા પોતાને યોગ્ય જણાય તેવા હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

ધણા પ્રતિવાદીઓ પૈકી એક અથવા વધારે ગેરહાજર હોય ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.

૧૦૬. એક કરતાં વધારે પ્રતિવાદીઓ હોય અને તે પૈકી એક અથવા વધારે હાજર થાય અને બાકીના ન થાય તો, મુકદ્દમાનું કામ આગળ ચલાવવું, અને હાજર ન થયા હોય તે પ્રતિવાદીઓની બાબતમાં, ફેસલો કરતી વખતે, પોતાને યોગ્ય જણાય તેવા હુકમ કોર્ટે કરેલા.

જાતે હાજર થવાને ન પક્ષકારને હુકમ થઈ હોય તે પુરતું કારણ બતાવ્યા વગર ગેરહાજર રહે તો તેનું પરિણામ.

૧૦૭. કોઈ વાદી અથવા પ્રતિવાદીને કલમ ૧૧ અથવા ૪૩૧ ના ફરિયાદ અન્વયે જાતે હાજર થવાનો હુકમ કર્યો હોય તે જાતે હાજર ન થાય, અથવા તે પ્રમાણે હાજર ન થવાનું કોર્ટની ખાતરી લાગતું પુરતું કારણ ન બતાવે, તો હાજર ન થનારા વાદી તથા પ્રતિવાદી પ્રત્યેકને લાગુ પડે એવા ને નિયમ પાછળ ગએલી કલમોમાં લખેલા છે તે બધા તે વાદીને અથવા પ્રતિવાદીને અનુક્રમે લાગુ પડે.

એક તરફી હુકમનામાં રદ કરવા વિશે.

પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ એક તરફી થએલું હુકમનાનું રદ કરવાનું.

૧૦૮. કોઈ કામમાં પ્રતિવાદીની વિરુદ્ધ એક તરફી હુકમનાનું થયું હોય તો, તે રદ કરવાનો હુકમ કરાવવા સાથે તે હુકમનાનું કરનારી કોર્ટને પ્રતિવાદી અરજ કરવાને મુખ્યત્વાર છે;

અને, સમન યોગ્ય રીતે બળ્યો નહિતો, અથવા ફરિયાદ મુતાબજીની વાસ્તે નિકળી તે વખતે કોઈ પુરતા સબબને લીધે મોતાથી હાજર થઈ શકાય નહીં, એમ પ્રતિવાદી કોર્ટની ખાતરી કરે તો, અરજ વિશે, કોર્ટમાં રકમ બરવા વિશે અથવા બીજી રીતની કોર્ટને યોગ્ય લાગે તે શરતો કરીને, હુકમનાનું રદ કરવાનો કોર્ટે હુકમ કરેલા, અને ફરિયાદનું કામ આગળ ચલાવવાનો દિવસ નીમવો.

ટીકા—૧૦૮. એક તરફી ફેસલો રદ કરાવવાની અરજી ૩૦ દિવસમાં કરવી જોઈએ, (૧૮૭૭ના ૧૫ ઓક્ટોબર ૨ પરિશિષ્ટની નંબર ૧૧૪) અથવા એક પ્રતિવાદી હાજર થાય છે, અને બીજા હાજર થતા નથી, અને એને બંને પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ ફેસલો કરવામાં આવે અને જો ગેર હાજર હતો તે હુકમનાનું રદ કરાવે તો હાજર પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ થએલા હુકમનામાંની

હરકત આપતી નથી, તે પ્રતિવાદી સાર કોરટ ફરીથી તબવીબ અભાવી શકતી નથી. (૮ વી. રી. ૨૧૦) પણ અપરિ ને બેગા હાજર હોય અને એમાંનો એક જણ હુકમનાનું રદ કરાવવાની અરજી આપે અને બીજો અરજી આપતો નથી પણ બીજી સુધ્ધાવણી વખતે અરજી લખી દાખલ થાય; પછીથી આખો દાવો કાઢી નાંખવામાં આવ્યો હોય તો બીજા પ્રતિવાદી એ હુકમનો લાભ સર્જી શકે છે. (૧૧ વી. રી. ૧૮ અને ૨૦ વી. રી. ૨૮૯ જુઓ.)

કેફીઅત અથવા જુવાન ન આપ્યો હોય પણ જાતે અથવા વકીલ મારફતે હાજર થયા હોય તો તે હાજર થયા બરાબર જ છે. આવી રીતે હાજર થયા પછી યએલો ફેસલો એક તરફી ગણાશે નહીં. (૭ વી. રી. ૨૬૫ ઇ. ઈ. રી. ૧ મું. ૨૧૭)

પણ જે કામમાં વકીલ નીમવામાં આવ્યો હોય પણ તેને કામની સમજૂતી આપવામાં ન આવી હોય તો તે ફેસલો એક તરફી ગણાશે. (૪ મું. હા. રી. ૨૦૬ ૭ વી. રી. ૮૩).

તેમજ જો વકીલ હાજર થાય પણ વખતસર હાજર ન થાય તો તે ફેસલો પણ એક તરફી ગણાય. (૧૮ વી. રી. ૪૦૦) ••

દાવો પાછો ફાઇલ ઉપર ચલાવી અરજી કરી હોય તો વાદી યોગ્ય કારણસર કોરટમાં હાજર થઈ શક્યો ન હતો એવી કોરટને ખાતરી કરી આપવામાં વાસ્તવિક બુલ થઈ હતી એવું ખુતાવી આપે તો તે બસ છે. ૩ મું. હા. રી. ૧૦

“બોમ કારણથી હાજર થતાં અઠકાવ થયો હતો” તે સમયમાં વાદીના વકીલની પણ પ્રમાણિકપણે વાસ્તવિક બુલ થઈ હોય તો તેનો પણ સમાસ થાય છે. (૨ મું. હા. રી. ૨૮૫)

આ કલમ પ્રમાણે કરેલો કરાવ આપરનો છે. (૫૮૮ મી કલમ જુઓ.) પ્રતિવાદી અપીલ કરી શકે નહીં, પણ વાદી કરી શકે.

વાદી નીચલી કોરટમાં હાજર થાય અને તેના લાભમાં હુકમ થાય પછીથી તે અપીલ કોરટમાં હાજર ન રહેતો તેથી રપેશલ અપીલ કરવામાં તેને બાધ આપતો નથી. ૧ મું. હા. રી. ૧૬૧

XXX તેમજ અપેલન્ટનો વકીલ અરજી પામ્યો હોય અને તે વાતની અપેલન્ટને ખબર ન હોય તો અપેલન્ટને હાજર થવાની તક મળે તેટલો જખત મળ્યો નોંધવો નહીં. ૪ મું. હા. રી. અપીલ કે ૨ અને ૨૨ વી. રી. ૨૧૩ પણ જુઓ.

૧૦૬. સદરજું પ્રકારની કોષ્ટ અરજી ઉપરથી તે ખાખતની સેખી નોટીસ વિરુદ્ધ પક્ષકારને પોંચાવ્યા વગર, સદરજું રીતે કોષ્ટ હુકમનાનું રદ કરવું નહીં.

વિરુદ્ધ પક્ષકારને નોટીસ કર્યા વગર હુકમનાનું રદ કરવું નહીં.

બાબ ૮ મો.

સેખી કેફિયતો તથા સામા દાવા વિશે.

સેખી કેફિયતો.

૧૧૦. ફરિયાદની પહેલી સુનાવણી વખતે અથવા તે પહેલાં કોઈ વખતે, પક્ષકારો પોતપોતાના મુકદ્દમાની સેખી કેફિયતો આપવાને મુખ્ય તારાં છે, અને કોર્ટે તે કેફિયતો સંબંધે દફતરમાં દાખલ કરવી.

ટીકા—૧૧૦. જ્યારે દાવાની અરજીમાં અરેખરી હકીકત ન આવી હોય તો સેખી કેફિયતમાં પ્રતિવાદીએ જે જીવાન આપ્યો છે તેમાં નહીં આવેલા અચાનક અધિર કરેલાં પ્રતિવાદોને બાંધ નહીં આવે. ૨૧ વી. રી. ૪૦૦

સામા દાવા-
ની વિગત સેખી
કેફિયતમાં અપવી.

૧૧૧. પૈસા સેવાની ફરિયાદમાં, વાદી પાસેથી પ્રતિવાદી કાયદા પ્રમાણે લેઈ શકે તેવી નકી કરેલી પૈસાની કોઈ રકમનો, વાદીની માગણી સામે પ્રતિવાદી સામે દાવા કરવા માગતો હોય, અને વાદીએ કરેલી ફરિયાદમાં બંને પક્ષકારોનું જે સ્વરૂપ હોય તેજ વાદી ઉપરના પ્રતિવાદીના આ દાવામાં બંને પક્ષકારોનું સ્વરૂપ હોય તો, ફરિયાદની પહેલી સુનાવણી વખતે, સામા દાવામાં માગવાના સહેજાની વિગત સુધાંતની સેખી કેફિયત આપવાને પ્રતિવાદી મુખ્યતારાં છે. પરંતુ કોર્ટ પરવાનગી ન આપે તો પહેલી સુનાવણી પછી તેવી કેફિયત આપવાને પ્રતિવાદી મુખ્યતારાં નથી.

મોકશી.

પછી તે બાબતમાં મોકશી કરવાથી જે કોર્ટને એમ જણાય કે, આ કલમના પહેલા બાગમાં જે ફરમાવેલું છે તે પ્રમાણે તે મુકદ્દમામાં છે, અને સામા દાવામાં માગેલી રકમ કોર્ટની હકુમતની પૈસા સંબંધી મંત્રાંદાની બહાર જતી નથી, તો કોર્ટ એક કરજ બીજા કરજમાં મળે તે આપવું.

સામા દાવા-
થી થવાનું કાર્ય.

સામા ફરિયાદમાં ફરિયાદ અરજી હોય તે રીતે તે સામા દાવાથી કાર્ય થશે, એટલે તેથી એકજ ફરિયાદમાં મૂળ દાવાનો અને સામા દાવાનો આખર ફેસલો કોર્ટથી આપી શકાશે; પરંતુ મુકદ્દમામાંથી કોઈ ખીડરને જે અરજ મળવા જેવું થતું હોય તે બાબત તે ખીડરના મુકદ્દમાનું કરેલી રકમ ઉપરના હક (લીયન) ને તેથી હરકત થશે નહીં.

ટીકા—૧૧૧. અધોવધ્ધમાં બાકાનો દાવા ક્યાં હોય તેમાં માલને નુંકશાન થયું હોય તેનો સામે દાવા પ્રતિવાદી કરી શકે નહીં. ૧૦ વી. રી. ૨૬૫. પણ જ્યારે કરારમાં નુંકશાનનો ફરાવ હોય તો કરાર ઉપરથી જે દાવા થયો હોય તેમાં કરાર દુરવાથી થયેલા નુંકશાનનો સામે દાવા માંથી શકે. ૨૦ વી. રી. ૪૧૦ ૪ મ. હા. રી. ૧૨૦

આ નું એક બાપ અને જે દીકરાની ઊંચી પેઠી ચાલતી હતી. તેની પાસે લેણું હતું, બાપના મુવા પછી જે બાઈ જુદા પડ્યા અને તે

દરેકની સાથે જુદી લેવડ દેવડ આપે કરી પછી એક બાધાએ બના ઉપર દાવો કર્યો તેમાં આગલી બેચી કુકાન પાસે બેનું લેણું હતું તેનો સામો દાવો આ કરી શકે નહીં. ૧ ઇન્ડિયન જ્યુરીટ ૧૫૪

ખતની રૂઠાએ વકીલના ઉપર દાવો થયો હતો તેમાં તેની હી બદલના લેણાનો સામો દાવો વકીલને કરવા દેવામાં આવ્યો નહોતો. સન ૧૮૯૦ ના સદર દીવા. આ. રી. ૧૧

દર્શાવો.

(અ) આ ૨,૦૦૦ રૂપિયાનું મૂલ્યેઆર્પિતદાન બને કરે છે અને કને બાકીનું મૂલ્યેઆર્પિતદાન સેનાર તથા મુલ્ય પત્ર ચલાવનાર નીમિત્તે આ યુલરી જામણે અને બની માલમિલકતનો વહિવટ કરવાનું ડ સુરેડિક્ટિફેટ છે. જામીનદાર તરીકે ડને વાસ્તે ૧,૦૦૦ રૂપિયા કે આપે છે. પછી મૂલ્યેઆર્પિતદાનને વાસ્તે કે ઉપર ડ રિવાદ કરે છે. તારે મૂલ્યેઆર્પિતદાનની ફરિયાદમાં ૧,૦૦૦ રૂપિયાના લેણાનો સામો દાવો કે કરી શકે નહીં; કારણ કે ૧,૦૦૦ રૂપિયા આપવાની બાબતમાં કેનું તથા ડનું સ્વરૂપ છે તેજ સ્વરૂપ તેમનું મૂલ્યેઆર્પિત દાનની બાબતમાં નથી.

(બ) આ મુલ્યપત્ર કર્યા વગર અને બનો કરજદાર રહીને યુલરી જામણે. બની માલમિલકતનો વહિવટ કરવાનું સુરેડિક્ટિફેટ છે, અને તે માલમિલકતનો કંઈ બાગ કની પાસેથી બે ખરીદ કરે છે. બના ઉપર કે ખરીદીના પૈસાની ફરિયાદ કરે, તેમાં બે પોતાના લેણાનો સામો દાવો ન કરી શકે; કારણ કે, કનાં જુદાં જુદાં બે સ્વરૂપ છે; એક તો બને લેણા આપનાર તરીકે, જે સ્વરૂપથી તે બના ઉપર દાવો કરે છે, અને બીજા આ ના વારસ વકીલ તરીકે.

(ક) આ બિલ આફ એક્સચેન્જ ઉપરથી બના ઉપર ફરિયાદ કરે છે. આ એમ કહે છે કે મારા માલનો વિમો ઉતારવાને આપે ગેરવાજબી રીતે અફલત કરી છે અને તે નુકયાનીના બદલાનો જવાબદાર છે. તે નુકયાનીની બદલાને વાસ્તે હું સામો દાવો કરું છું. આમાં રકમ નક્કી કરેલી નથી તેથી તેનો સામો દાવો ચાલી શકે નહીં.

(ડ) આ બિલ આફ એક્સચેન્જ ઉપરથી બના ઉપર

રૂ. ૫૦૦ની ફરિયાદ કરેછે. જ્યની પાસે જ્યના ઉપર જ-
ળવેલો રૂ. ૧,૦૦૦ નો ફેસલોછે. અને દાવા નિશ્ચિત પે-
સાની માગણીનાછે મળે તે સામ સામા અપાવી શકાય.

(૬) હજી અથવા સત્તા વગર જ્ય એ પ્રવેશ કર્યા બદલ તેના
ઉપર નુકસાનીના બદલાની ફરિયાદ જ્ય કરેછે. જ્યએ
જ્યની આપેલી રૂ. ૧,૦૦૦ ની પ્રમોસરી નોટ (વાયદા-
મીટી) જ્યની પાસેછે. તે રકમ સદરહુ ફરિયાદમાં જ્ય
ને જે રકમ મળે તેમાં જ્ય મળે મળે મળે. જ્ય એ રકમ
મળે સેઈ શકે. ફારણ કે જ્ય ને નુકસાનીનો બદલો
મળે એટલે જ્યની પેસા સંબંધી માગણી નક્કી થાયછે.

(૭) જ્ય ને જ્ય રૂ. ૧૦૦૦ ની ફરિયાદ જ્યના ઉપર કરે છે;
ત્યારે ફક્ત જ્યની પાસે માગતો હેય તે સહેણાનો, કે
સામો દાવો ન કરી શકે.

(૮) જ્ય રૂ. ૧૦૦૦ ની ફરિયાદ જ્ય ને કે ઉપર કરે છે.
તેમાં જ્ય પાસે જ્ય એકલો માગતો હેય તે સહેણાનો
જ્ય થી સામો-દાવો ન થાય.

(૯) જ્ય ને કે ની પેલાજાની પેટીમાં જ્ય ને રૂ. ૧,૦૦૦ દેવું
છે. જેને પાછળ મુકીને જ્ય ગુજરી જાયછે. જ્યુદા રવ-
ર પછી કે પાસે જ્ય ના રૂ. ૧,૫૦૦ સહેણાછે તેને વા-
રતે કે ઉપર જ્ય ફરિયાદ કરેછે. આમાં કથી રૂ. ૧,૦૦૦
ના સહેણાનો સામો દાવો થઈ શકે.

પહેલી મુનાવ-
ણી પછી જ્યનીકે
ફિયત લેવી નહીં.
વિશિષ્ટ હરાવ.

૧૧૨. ગઈ છેલ્લી કલમમાં હરાવ્યું છે તે ચિવાય, ફરિયાદની પહેલી
મુનાવણી પછી કોઈ જ્યની કેફિયત લેવી નહીં.

પરંતુ કોઈપણ વખતે કોઈપણ પક્ષકાર પાસેથી જ્યની કેફિયત માગ-
વાને અથવા એક છતાં બીજી જ્યની કેફિયત માગવાને, અને તે હાજર
કરવાનો વખત હરાવવાને કોરટ મુખત્યારે છે.

• વળી એવું હરાવવામાં આવ્યું છે કે, સદરહુ પ્રમાણે કોરટે માગવાથી
આપેલી જ્યની કેફિયતોના જવાબને વારતે, જ્યની કેફિયત અથવા એક
છતાં બીજી જ્યની કેફિયત કોરટની પરવાનગીથી કોઈપણ વખતે સેઈ શકાય.

ટીકા—૧૧૨. અરજી કર્યા પછી વાદીએ જ્યની હકીકત આપી હેય
અને તે ફક્ત દાવાની અરજીમાં લખેલી વાતને, રજા કરવાને સાફ હેય
તો તે હાજર કરવાને કોઈ હરકત નથી. (૨૨ વી. રી. ૩૦૦)

૧૧૩. જે પક્ષકાર પાસેથી સદરહુ પ્રમાણે સેખી કેદિયત માગી હોય તે પક્ષકાર કોરટ દુરોપેક્ષી મુદતમાં તે કેદિયત આપવાને કસુર કરે, તો તેના વિરુદ્ધ હુકમનાયું કરવાને અથવા ફરિયાદની બાબતમાં પોતાને યોગ્ય બાગે તેવો હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

કોરટ સેખી કેદિયત માગે અને પક્ષકાર તે ન આપે ત્યારે શું કરવું.

સેખી કેદિયતો કેમ તેવાર કરવી.

૧૧૪. સેખી કેદિયત મુકદમાના ૨૪૨૫ પ્રમાણે બની શકે તેટલી ટુંકામાં હોવી જોઈએ. અને તે વિવાદ રૂપે બખબી નહીં, પણ જે પક્ષકાર સેખી કેદિયત આપે અથવા જેની તરફથી તે આપવામાં આવે તે પક્ષકારને મુકદમામાં જે બીના અગત્યની બાગે, અને જે બીના તે કબજા કરતો હોય અથવા તે યામિત કરી શકે એમ માનતો હોય, તેજ માત્ર બની શકે તેટલા સાદા વર્ણનમાં બખબી.

સદરહુ પ્રત્યેક કેદિયતના અનુક્રમ નંબર પાડીને પારિગ્રાહ કરવા, અને પ્રત્યેક પારિગ્રાહમાં ઘણું કરીને બને તેટલી જુદી બાબત બખબી.

૧૧૫. ફરિયાદઅરજી ઉપર સહી કરવાના તથા તેના સામ્યાપણના એકરાર કરવાના આ આક્ટમાં પહેલાં જે નિયમ કલા છે, તે પ્રમાણે સેખી કેદિયત ઉપર સહી કરવી તથા તેના સામ્યાપણનો એકરાર કરવો, અને તે પ્રમાણે સહી તથા એકરાર કર્યા વગરની કોઈ સેખી કેદિયત સેવામાં આવશે નહીં.

સેખી કેદિયતો ઉપર સહી કરવી તથા તેના સામ્યાપણનો એકરાર કરવો.

૧૧૬. કોરટના માગ્યાં ઉપરથી આપેલી અથવા પક્ષકાર પોતાની મેળે આપેલી સેખી કેદિયત વિવાદરૂપે છે, અથવા તેમાં અમરજું બંધાણું છે, અથવા ફરિયાદનું લખિત ન પડે એવી બાબત તેમાં બખબી છે, એમ કોરટને જણાય તો, અરમ અને બીજી રીતની કોરટને યોગ્ય જણાય તે શરતો કરીને, — જે પક્ષકારે તે આપી હોય તે પક્ષકારને કોરટ દુરાવે તે મુદતમાં તે દુરેસ્ત કરવા સાથે પાછી આપવાને, કે તે કેદિયત ત્યાં ત્યાં તેજ વખતે દુરેસ્ત કરવાને, અથવા તેના ઉપર હુકમ બખબીને તે નામંજુર કરવાને — કોરટ મુખત્યાર છે.

વિવાદરૂપ, બંધાણાવાળી અથવા નકામી સેખી કેદિયતો વિશે કોરટનો અખત્યાર.

આ કલમ પ્રમાણે કોઈ દુરેસ્તી કરવામાં આવે ત્યારે, જડને તે ઉપર પોતાની સહી કરવી.

દુરેસ્તી ઉપર સહી.

આ કલમ પ્રમાણે કોઈ કેદિયત નામંજુર કરવામાં આવે ત્યારે, કોરટ મુદતમાં માગ્યાવિના અથવા રજા આપ્યાવિના, તે આપનાર પક્ષકારથી બીજી સેખી કેદિયત આપાશે નહીં.

નામંજુર કરવાનું પરિણામ.

બાબ ૯ મો.

કોર્ટ પક્ષકારોની જગ્યાની સેવા વિશે.

ફરિયાદ અર-
જીનો તથા સેપી
ફરિયાદનો મળકુ
રે કબુલ છે કે
નાકબુલ તે નકી
કરી સેવું.

૧૧૭. ફરિયાદની પહેલી મુજાવણી વખતે, પ્રતિવાદીથી અથવા તેના ખીડરથી કોરેટ નકી કરવું કે, ફરિયાદ અરજીમાં જણાવેલી હકીકતની બાબતો તેને કબુલ છે કે નાકબુલ છે, તેમજ કોઈ પક્ષકારે (જો કોઈ) સેપી ફરિયાદમાં હકીકતની બાબતો જણાવેલી હોય, અને જે પક્ષકારની વિરુદ્ધ તે બાબતો હોય તે પક્ષકારે રૂપરૂરીતે અથવા અર્થ ઉપરથી અવગમ સમ-જાય એ રીતે તે કબુલ અથવા નાકબુલ કરી ન હોય, તો તે બાબતો વિરુદ્ધ પક્ષકારને કબુલ છે કે નાકબુલ છે, એ વાત તે વિરુદ્ધ પક્ષકારથી અથવા તેના ખીડરથી કોરેટ નકી કરી સેવી, આ પ્રમાણેની કબુલતો અથવા નાકબુલતો કોરેટ દફતરમાં બાબવી.

પક્ષકારની અ-
થવા તેની કે તે
ના ખીડરની સા-
થે આવેલા મા-
ણસની મુખ જ-
ગ્યાની.

૧૧૮. જે પક્ષકાર જાતે હાજર થયો હોય અથવા જે કોરેટમાં હાજર હોય તેની, અથવા ફરિયાદની બાબતના કોઈ જરૂરના સવાબના જવાબ રજૂ થકે તેણે કોઈ શખસ તે પક્ષકારની સાથે કે તેના ખીડરની સાથે આવ્યા હોય તેની, ફરિયાદની પહેલી મુજાવણી વખતે અથવા ત્યાર પછીની કોઈ મુજાવણી વખતે, મોઢાના સવાબ કરીને જગ્યાની સેવાને કોરેટ મુખત્યાર છે. અને કોરેટને યોગ્ય લાગે તો, તે જગ્યાની સેવા કોઈ પક્ષકાર મુખત્યાર તે સવાબ કરવાને કોરેટ મુખત્યાર છે.

જગ્યાનીનો મ-
તબજ બાબતો.

૧૧૯. તે જગ્યાનીનો મતબજ જડને લખી સેવા અને તે દફતરનો એક બાબ ગણવો.

ખીડર જવા-
બ રવાની ના કે-
હે, અથવા રજૂ
થકે નહીં ત્યારે
શું કરવું.

૧૨૦. જે પક્ષકાર ખીડરની મારફતે હાજર થયો હોય તેનો ખીડર ફરિયાદસંબંધી કોઈ જરૂરના સવાબનો જવાબ આપવાની તા કહે, અથવા તેનાથી જવાબ ન આપી શકાય, અને કોરેટના અભિપ્રાયમાં એમ આવે કે, જે પક્ષકાર તરફથી તે ખીડર છે તે પક્ષકારે તે સવાબનો જવાબ આપવો જોઈએ, અને તે પક્ષકારને જાતે પુછવાથી તે જવાબ આપી શકશે એવું સંભવ છે, તો ફરિયાદની મુજાવણી આગળના એક દિવસ ઉપર મુખત્યાર રાખાવે તે દીવસે તે પક્ષકારે જાતે હાજર થવું એમ ફરમાવવાને કોરેટ મુખત્યાર છે.

આપ્રમાણે રાખેલે દિવસે તે પક્ષકાર, કાયદેસર કારણવિના જાતે હાજર ન થાય તો, તેના વિરુદ્ધ હુકમનામું કરવાને અથવા ફરિયાદની બાબતમાં પોતાને યોગ્ય જણાય તેવા હુકમ કરવાને કોરેટ મુખત્યાર છે.

અખ ૧૦ મો.

દરતાવેજીની શોધ લાવવાવિશે તથા તે કબુલ કરવા, જોવા,

હાજર કરવા, અટકાવી રાખવા, ને પાછા આપવા વિશે.

૧૨૧. વિરૂદ્ધ પક્ષકારને અથવા, વિરૂદ્ધ પક્ષકાર એક કર્તા વધારે હોય ત્યારે, તે પૈકી એક કે વધારેને પુછવાસાથે કોઇપણ પક્ષકાર કોરટની રજા લેઇને કોઇપણ વખતે બંધેલા સવાલ કોરટ મારફતે આપવાને મુ-
ખત્યાર છે, અને ઘણા પક્ષકારોએ પુછવાસાથે સવાલ આપવા હોય તો તે પક્ષકારો પૈકી દરેકે કયા કયા સવાલનો જવાબ દેવાનો છે એ તે નીચે દી-
પમાં જણાવવું.

સવાલનામું
આપવાનો અ-
ખત્યાર.

પરંતુ કોરટની પરવાનગીશિવાય એકજ અખસને એક કર્તા વધારે સવાલનામાં કોઈ પક્ષકારે આપવાં નહીં; અને પ્રતિવાદીએ પ્રથમ લેખી કેફિયત આપી ન હોય તથા તે કેફિયત લેઇને દફતરમાં દાખલ કરવામાં આવી ન હોય તો પ્રતિવાદીથી વાદીને પુછવા સાથે સવાલનામું આપણે નહીં.

૧૨૨. કલમ ૧૨૧ પ્રમાણે આપેલા સવાલ ને પક્ષકારને તે પુ-
છવાના હોય તે પક્ષકારનો જો કોઇ ખીડર હોયતો, તે ખીડરને પોંચા-
ડવા; અથવા સમન બંધવવાને વારતે આ આકટમાં પહેલાં ને નિયમ
કરાવેલીએ તે પ્રમાણે તે પોંચાડવા; અને આ ખીજી રીતે પોંચાડવામાં
આવે ત્યારે કલમ ૭૬, ૮૦, ૮૧, તથા ૮૨ ના કારણે લાગુ પડી શકે તે
ટથા લાગુ પાડવા.

સવાલનામું
પોંચાડવાનું.

૧૨૩. ફરિયાદના ખરચની બચત કરવામાં, કોઈ પક્ષ પક્ષકારની
અરજ ઉપરથી, કોરટ તબવીબ કરવી અથવા કરાવવી કે સદરદ્દ રીતે
સવાલો આપવા ધટારત હતા કે નહીં અને જો કોરટને એમ લાગે કે,
તે સવાલ વિનાકારણ અથવા હેરાન હેરાન કરવા સાથે અથવા અમગ્ન
દંબાણ કરીને આપાછું-તો સદરદ્દ સવાલોને લંચિ તથા તેમના જવાબો-
ને લંચિ ને ખરચ થાય તે, જેનો હોય હોય તે પક્ષકારે સોસવું પડશે.

સવાલનામું
આપવું ધટારત
હતું કે નહીં તેની
તબવીબ.

૧૨૪. સંસ્થાપિત મંડળી (ખાડી કારપોરેટ) અથવા બન્ટ રટાક
કંપની-પણી તે સંસ્થાપિત હોય કે નહીં-અથવા જેને પોતાને નામ કે કોઇ
અમલદારને કે ખીજા અખસને નામે વાદી કે પ્રતિવાદી થવાનો જાવદા
પ્રમાણે અખત્યાર હોય તેવી ખીજી કોઈ માણસોની મંડળી, એ ફરિયાદનો
કોઈ પક્ષકાર હોય, તો તે કારપોરેશનના કંપનીના અથવા મંડળીના કોઇ
એવરને અથવા અમલદારને સવાલનામું આપવાની પરવાનગીની હુકમ
જાળવવા સાથે કોઈ પક્ષ વિરૂદ્ધ પક્ષકાર કોરટને અરજ કરવાને મુખત્યાર
છે, અને તે પ્રમાણે હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

કારપોરેશન
અથવા કંપનીના
અમલદારને સ-
વાલનામું પોંચા-
ડવાનું.

બાધુ નથી એ
વજેરે કારણથી
સવાલના જવાબ
આપવાની ના ક
હેવાનો આખ
તાર.

સવાલના જ-
વાબમાં સોગન-
નામું મુજબરવાની
મુદત.

કોઈ પક્ષકાર
પુરની રીતે જ-
વાબ ન આપે
તારે થી રીતે
કરવું.

દસ્તાવેજના
અરાપણા વિશે
કબુલત માગવા
નો અખતાર.

૧૨૫. સવાલના જવાબ તમારે જાતે આપવા અથવા સદરહુ પ્ર-
માણિ કોઈ મેંજરે કે અમલદારે આપવા એમ કોઈ પક્ષકારને કહેવામાં
આવ્યું હોય તો, — કોઈ સવાલ નકામો છે, અથવા તે શુદ્ધ બુદ્ધિથી ફરિ-
યાદના કામ સાર કર્યો નથી, અથવા ફરિયાદની જે પાવરીએ તે સવાલ
કર્યો છે તે પાવરીએ પુછેલી બાબત જોઈએ તેટલી જરૂરની નથી, — એ
સમજાયથી અથવા બીજા કોઈ તેવાજ સમજાયથી તે સવાલનો જવાબ દેવા-
ની ના પાડવાને તે પક્ષકાર મુખ્યત્વાર છે.

૧૨૬. સવાલના જવાબ સોગનનામા (આફિરેવિટ) થી આપવા,
અને તે સોગનનામું સવાલ પાંચે તારથી દસ દિવસમાં અથવા જડજ ૨૦
આપે તેટલી વધારે મુદતમાં કોરટમાં દાખલ કરવું.

૧૨૭. જેને સવાલ પુછેલા હોય તે સખસ કોઈ સવાલનો જવાબ
દેવો ઝોડી દે, અથવા જવાબ દેવાની ના પાડે, અથવા અધુરો જવાબ
દે તો, તે જવાબ દે અથવા પુરો જવાબ દે એમ — જે પ્રસંગ હોય તે પ્ર-
સંગ હોય તે પ્રમાણે — કુકમ કરાવવા સાર કોરટને અરજ કરવાને સવાલ
કરનારો પક્ષકાર મુખ્યત્વાર છે. અને સોગનનામાથી અથવા મોઢાની જવાબ-
નીથી, જડજ જે ફરમાવે તે રીતે, તારે જવાબ આપવો અથવા પુરો
જવાબ આપવો એમ કુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે. પરંતુ જડજની
નજરમાં એમ આવે કે કલમ ૧૨૫ પ્રમાણે કોઈ સવાલનો જવાબ આ-
પવાનો જરૂર નથી તો તે સવાલનો જવાબ જડજને માગવો નહીં.

૧૨૮. ફરિયાદના કામમાં કોઈ અગત્યનો દસ્તાવેજ હોય તો (તે
દસ્તાવેજ પુરાવામાં લેવાને જે વાજબી હરકતો હોય તે બધી કથિમ રહ-
ખાંને) તે દસ્તાવેજનું અરાપણું કબુલ કરો એ પ્રમાણે, મુનાવણી પહેલાં
દસ દિવસથી ઓછી નહીં એવી મોગ મુદતમાં, સામા પક્ષકારને કોરટ મા-
રફત નોટીસ આપીને બેમાંથી ગમે તે પક્ષકાર પુછવાને મુખ્યત્વાર છે.

તે દસ્તાવેજના અરાપણાની કબુલત પણ લખેલી હોયો જોઈએ
અને તેના ઉપર તે સામા પક્ષકારે અથવા તેના ખીડરે સહી કરીને તે
કોરટમાં દાખલ કરવી.

ઉપર પ્રમાણે નોટીસ આપી ન હોય તારે, જડજ બીજી રીતે ન
ફરમાવે તો, તે દસ્તાવેજ શાખિત કરવાનું અરજ આપવામાં નહીં આવે.

ઉપર પ્રમાણે નોટીસ પાંચે ચાર દિવસમાં તે દસ્તાવેજનું
અરાપણું કબુલ કરવામાં ન આવે, અને અરાપણું કબુલ કરવું જોઈતું
હતું એ વાત જડજને વાજબી જણાય, તો ફરિયાદનો નિકાલ ગમે તેવા

ધાવ તોપણ, તે દસ્તાવેજ સાબિત કરવાનું ખરચ ના કમુજ કરનાર પ-
ક્ષકાર ઉપર નાખ્યું.

૧૨૬. કોઈ ફરિયાદ ચાલુ હોય તે દરમ્યાન કોઈ પણ વખતે, તે
ફરિયાદની કોઈ તકરારી બાબત સંબંધી ને દસ્તાવેજી ફરિયાદના કોઈ પ-
ક્ષકારના કમ્પ્લેમાં અથવા અખતારમાં હાલ અથવા પહેલેથી હોય,
તે બધા સોગનનામુદ્દી જણાવવાનો તે પક્ષકારને હુકમ કરવાને કોરટ
મુખત્યાર છે. તેમજ તેવા હુકમ કરાવવા સાર પહેલેથી મુનાવણી પહેલાં કોઈ
પણ વખતે ફરિયાદનો કોઈ પણ પક્ષકાર કોરટને અરજ કરવાને મુખત્યાર છે.

આ કલમ પ્રમાણે કૌંસા પ્રત્યેક સોગનનામામાં ને દસ્તાવેજી બ-
ખ્યા હોય તે પૈકી ને કોઈ દસ્તાવેજ હાજર કરવાને સોગનનામું કરનારને
હરકત હોય તો કયો દસ્તાવેજ હાજર કરવાને હરકત છે, અને તે હરકતનાં
કારણ શાં છે, એ તે સોગનનામામાં બતાવ્યું.

૧૩૦. કોઈ ફરિયાદ ચાલુ હોય તે દરમ્યાન કોઈપણ વખતે, તે
ફરિયાદમાં અથવા કામમાં ને તકરારી બાબત હોય તે સંબંધી ને દસ્તા-
વેજી ફરિયાદના કોઈ પક્ષકારના કમ્પ્લેમાં અથવા અખતારમાં હોય, તે
પૈકી ને દસ્તાવેજી તે પક્ષકારે હાજર કરવા વાલીબી છે એમ કોરટને જ-
ણાય, તે દસ્તાવેજી હાજર કરવાસાર તે પક્ષકારને હુકમ કરવાને કોરટ
મુખત્યાર છે. અને તે દસ્તાવેજી હાજર કરવામાં આવે એટલે પોતાને
વાલીબી જણાય તે રીતે તેમનો ઉપયોગ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

૧૩૧. કોઈ પક્ષકારને કોઈ બીજી પક્ષકાર ફરિયાદની મુનાવણી
વખતે અથવા તે પહેલાં કોઈપણ વખતે કોરટની માફરતે નોટીસ આપી
શકે છે; એવી રીતની કે, નોટીસ આપનાર પક્ષકારને અથવા તેના બી-
ડરને જોવાસાર તથા તે પક્ષકારને કે બીડરને નકલ કરી જોવાસાર કોઈ
અમુક દસ્તાવેજ, તમારે હાજર કરવો.

સદ્દર નોટીસ ને પક્ષકાર માન્ય ન કરે તેને તે ફરિયાદમાં પોતાની
તરફથી તે દસ્તાવેજ પુરાવામાં આપવાની પછીથી છુટ મળશે નહીં. પ્રશ્ન
જો તે કોરટની ખુબી કરે કે, તે દસ્તાવેજ માત્ર તેના પોતાના જ હક વિશે
છે, અથવા તે નોટીસ માન્ય ન કરવાનું બીજું કંઈ પ્રવૃત્ત કરેણું હવું તો
છુટ મળશે.

૧૩૨. ને પક્ષકારને તેવી નોટીસ આપી હોય તે પક્ષકારે નોટીસ
પાંચે સારથી દસ દિવસમાં તે નોટીસ આપનાર પક્ષકારને કોરટની મારફતે
સામી નોટીસ આપવી, તેમાં એમ લખ્યું કે, તે દસ્તાવેજી અથવા તે પૈકી
ને દસ્તાવેજી હાજર કરવાને તેને હરકત ન હોય તેવા દસ્તાવેજી તેના

દસ્તાવેજની
શોધ બગાડવાનો
હુકમ કરવાનો
અખત્યાર.

એ હુકમના
જવાબનું સોગન
નામું.

દાવા સાબ-
તાં દસ્તાવેજી હા-
જર કરવા વિશે
હુકમ કરવાનો
અખત્યાર.

ફરિયાદ અર-
જ વગેરેમાં હવા-
લી આપેલા દ-
સ્તાવેજી જોવા-
સાર હાજર કરવા
બાબત નોટીસ.

તે નોટીસ અ-
માન્ય કરવાનું પ
રિણામ.

જો તે નોટી-
સ મળે તે પક્ષ-
કાર ક્યારે અને
ક્યાં તે દસ્તાવેજ

જોવાને મળે
એ બાબત સામી
નોટીસ આપી.

જોવા દેવાનો
હુકમ કરવાની
અરજ.

તે અરજ સો
ગનનામાને આ-
ધારે કરવી.

શોધ કાઢવા-
નો હક જે તકરા-
રી બાબત અથ-
વા મુદ્દા ઉપર
આધાર રાખતો
હોય તે તકરારી
બાબત અથવા
મુદ્દાનો પ્રથમ નિ-
ર્ણય કરવા વિશે
ફરમાવવાનો અ-
ખતાર.

જવાબ ન દે
અથવા જોવા ન
દે તેનું પરિણામ.

ખીડરની આદીસમાં અથવા બીજી કોઈ મુગમ પડે તેવે કેસાણે આ નો-
ટીસ પોંચાપછી ત્રણ દિવસમાં અમુક વખતે જોવા મળશે. અને કોઈ દ-
સ્તાવેજ હાજર કરવાને તેને હરકત હોય તો, કપો દસ્તાવેજ હાજર કરે-
વાને હરકત છે તથા તે હરકતનાં કારણ શું છે, એપણુ તે નોટીસમાં
જણાવવું.

૧૩૩. કલમ ૧૩૧ પ્રમાણે જે પક્ષકારને નોટીસ પોંચાડી હોય તે
પક્ષકારે કલમ ૧૩૨ પ્રમાણે સામી નોટીમ ન આપે, અથવા દસ્તાવેજ
જોવા દેવામાં હરકત હોય, અથવા તે જોવાસારે ગેરસાધનું કેસાણું નીમે, તો
જે પક્ષકારને તે દસ્તાવેજ જોવાની મરજી હોય તે પક્ષકાર તે દસ્તાવેજ
જોવા દેવાનો હુકમ કરાવવાસારે ફોરદને અરજ કરવાને મુખત્યાર છે.

૧૩૪. તેવી અરજ સોગનનામાને આધારે કરવીજોઈએ, અને તે
સોગનનામામાં (અ) કયા દસ્તાવેજને જોવાને જોઈએ છીએ તે, (બ) અ-
રજ કરનાર પક્ષકારને તે જોવાનો હક છે તે તથા (ક) જે પક્ષકારની વિરુદ્ધ
અરજ કરવામાં આવે તે પક્ષકારના કબજામાં અથવા અખત્યારમાં તે
દસ્તાવેજ છે, એ વાત જણાવવી જોઈએ, પરંતુ ફરિયાદ અરજીમાં સે-
બી કેસિયતમાં, અથવા જે પક્ષકારનો વિરુદ્ધ અરજ કરવામાં આવે
તેના સોગનનામામાં જે દસ્તાવેજનો દવાલો આપો હોય તેમની બાબતમાં,
અથવા દસ્તાવેજવિશે તે પક્ષકારે ફરમા સોગનનામામાં જે દસ્તાવેજને બ-
હાર પડ્યા હોય તેમની બાબતમાં, સોગનનામું કરવાની જરૂર નથી.

૧૩૫. જે પક્ષકાર પાસેથી કોઈ બતના દસ્તાવેજનો શોધ કાઢવાનું
અથવા તે જોવાનું હોય, તે પક્ષકાર તે તમામ અથવા તેના કુંઈ બાગનો
શોધ કાઢવાની કે તે જોવા દેવાની હરકત હોય, અને ફોરદની એવી ખાતરી
થાય કે, તે શોધ કાઢવાનો અથવા જોવાનો હક ફરિયાદમાંની કોઈ તકરારી
બાબત અથવા મુદ્દા ઉપર આધાર રાખેલું; અથવા એવી ખાતરી થાય
કે બીજા કોઈ કારણને બાંધે શોધ કાઢવાના કે જોવાના હકવિશે ફરાવ
કર્વાં પહેલાં તે તકરારી બાબત કે મુદ્દાનો નિર્ણય કરેલા જોઈએ છીએ; તો
પ્રથમ તે તકરારી બાબત અથવા મુદ્દાનો નિર્ણય કરેલો અને શોધ કાઢવા
અથવા જોવાવિશેની વાતનો નિકાલ બાકી રાખેલો એવા હુકમ કરવાને
ફોરદ મુખત્યાર છે.

૧૩૬. આ બાબતપ્રમાણે સેબી સેવાલોના જવાબ દેવાસારે, શોધ
કાઢવાસારે હાજર કરવાસારે અથવા જોવા દેવાસારે કોઈ પક્ષકારને ફ-
રમા હુકમ તેને યોગ્યરોતે પોંચાડ્યા છતાં તે માન્ય ન કરે સારે, જો તે
પક્ષકાર વાહી હોય તો, તે કામ ચલાવતો નથી એમ મણીને તેની ફરિયાદ

કાઢી નાખવાને તે પાત્ર યથા; અને જો તે પ્રતિવાદી હોય તો, તેણે કોઈ જવાબ આપ્યો હોય તે ખાતલ કરવાને, તથા હાજર થઈને જવાબ ન આપ્યો હોય ત્યારે તે જે સ્થિતિમાં હોય તે સ્થિતિમાં રહેવાને પાત્ર યથા;

અને જે પક્ષકારે સવાલ કર્યો હોય અથવા જે શોધ કાઢવા હાજર કરવા કે જોવા માગ્યો હોય, તે પક્ષકારે તે પ્રમાણે હુકમ યવાસારે કોરટને અરજ કરવાને મુખ્યત્વેર છે, અને કોરટ તે પ્રમાણે હુકમ કરવાને મુખ્યત્વેર છે.

સવાલોના જવાબ આપવાસારે, શોધ લગાડવાસારે, હાજર કરવાસારે અથવા જોવદિવાસારે આ બાબપ્રમાણે કદિલો કોઈ હુકમ કોઈ પક્ષકારને હાથોહાથ પોંચાડ્યો હોય અને તે પક્ષકાર તે માન્ય ન કરે, તો તે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૧૮૮ માં કહેલા મુઠ્ઠાનો મુઠ્ઠેગાર પશુ ગણાશે.

૧૩૭. કોરટ પોતાની મજે, અથવા ફરિયાદનાં કોઈ પક્ષકારની અનુરૂપ ઉપરથી પોતાની મરજીમાં આપે તો, પોતાના દફતરમાંથી અગર બીજી કોઈ કોરટમાંથી બીજી કોઈ ફરિયાદના અથવા કામના કાગળ મનાવીને જોવાને મુખ્યત્વેર છે. •

કોરટ પોતાના દફતરમાંથી અથવા બીજી કોરટમાંથી કાગળ મનાવે.

આ કલમ પ્રમાણે ફરેલી પ્રત્યેક અરજને (કોરટ બીજી રીતે ન કરે માથે જો) અરજદારે અથવા તેના ખીડરે સોગનનામું કરીને પુછી આપવી. તે સોગનનામામાં—જે ફરિયાદમાં અરજ કરી હોય તે ફરિયાદમાં તે કાગળો સ્પષ્ટ રીતે જરૂર નહોતે, તથા તે કાગળોની કે તે પૈકી અરજદારને જોઈએ તેટલા તેના બાગની યોગ્ય રીતે સહી સુધાંતની નકલો થણી હોય અથવા ખર્ચ કર્યો વગર મજે તેમ નથી, અથવા ઇનસાફ થવા સારે અસહ હાજર કરવાની જરૂર છે,—એ લખવું.

હિંદુસ્તાનના સન ૧૮૭૨ ના પુરાવાના આક્ટ પ્રમાણે જે દસ્તાવેજ ફરિયાદમાં અગ્રાહ્ય થતા હોય, તે દસ્તાવેજ કોરટ પુરાવામાં વાપરી શકે એમ આ કલમની કોઈ પણ વાતથી સમજવું નહીં.

૧૩૮. પક્ષકારોના કમળમાં અથવા અખત્યારમાં હોય એવા દરેક પ્રકારના જે દસ્તાવેજ પુરાવા ઉપર આધાર રાખવાનો તેમની હારદો હોય, અને જે પુરાવા કોરટમાં પ્રથમ દાખલ થઈ ગયો ન હોય તે તમામ દસ્તાવેજો, તથા પહેલી સુનાવણી પહેલાં કોઈ પણ વખતે જે દસ્તાવેજો હાજર કરવાને કોરટે હુકમ કર્યો હોય તે સર્વ દસ્તાવેજો, પક્ષકારોએ અથવા તેમના ખીડરોએ ફરિયાદની પહેલી સુનાવણી વખતે પોતાની સાથે આણવા, અને કોરટ માગે તે વખતે હાજર કરવા સાર તે તૈયાર રાખવા.

દસ્તાવેજ પુરાવા પહેલી સુનાવણી વખતે તૈયાર રાખવા.

ટીકા—૧૩૮. પક્ષકારોએ પોતાના દસ્તાવેજ હાજર રાખ્યા પછી પહેલી સુણાવણી વખતે તે કામમાં દાખલ કરવાની જગ્યા નથી ૧૦ વી. રી. ૧૦૬ પહેલી સુણાવણી એટલે ને પહેલી સુણાવણીને દીવણ પુરાવો સેવામાં આવે તે; તેથી તે વખતે પણ પક્ષકારોએ પુરાવાને તેવાર રાખવો. ૨૧ વી. રી. ૪૨

દસ્તાવેજો હા
જર ન રાખવાનું
ફળ.

૧૩૯. કોઈ પણ પક્ષકારના કબજામાં અથવા અખતારમાં હોય તેવા દસ્તાવેજ પુરાવો કબજા ૧૩૮ ના ઠરાવ પ્રમાણે હાજર કરવો નિષ્ફળ હોય એવું છતાં તે હાજર કર્યો ન હોય તો, તે ન હાજર કરવાનું ઝેરઠની ખાતરીમાં કારણ બતાવ્યા વગર, તે કામની પછીની કોઈ સુનાવણી વખતે તે દસ્તાવેજો પુરાવામાં સેવાઈ નહીં, અને આવો કોઈ પુરાવો જડજલે તો તેણે તેમ કરવાનાં પોતાનાં કારણ બખી રાખવાં.

ટીકા—૧૩૯. આ કલમનો હેતુ એ છે કે જેમ અને તેમ વહેલામાં વહેલા એટલે પહેલી સુણાવણી વખતે પક્ષકારોએ દસ્તાવેજો રજૂ કરવા નિષ્ફળે કે તેથી મુદ્દા નક્કી થયા પછી અમરે કામની ચોડીક સુણાવણી થયા પછી ને હકીકત નીકળે તેને મળતા આવતા ખોટા દસ્તાવેજો બની શકે નહીં, તેથી મુદ્દા ઠરાવવામાં આવ્યા પછી પક્ષકારો હક કરી દસ્તાવેજ પુરાવો દાખલ કરાવી શકે નહીં; પણ જો તેવા પુરાવો પાછળથી રજૂ કરવા હોય તો પહેલાં તે કેમ દાખલ કરવામાં આવ્યો નહોતો તેનાં કારણો બતાવવાં નિષ્ફળે. (૬ વી. રી. ૨૬૪)

ઠોરે દસ્તાવે-
જો સેવા.

૧૪૦. પહેલી સુનાવણી વખતે પક્ષકારોએ પોતાપોતા હાજર કરેલા દસ્તાવેજો ઠોરે સેવા. પરંતુ પ્રત્યેક પક્ષકારે હાજર કરેલા દસ્તાવેજોની સાથે તેમની બરાબર ચાદ, કે ઠોર વખતે વખતે ફરમાવે તેવા નમુનામાં તૈયાર કરીને આપી હોય તો તે સેવા.

લાઝુ ન પડે
તેવા અથવા અ
શાલ દસ્તાવેજો
નામજુર કરવા.

ફરિયાદની કોઈપણ સુનાવણી વખતે ઠોરની નજરમાં એમ આવે કે કોઈ દસ્તાવેજ લાઝુ પડતો નથી, અથવા ખીજરીતે પુરાવામાં સેવાય એવો નથી, તો તે દસ્તાવેજ નામજુર કરવાને ઠોર અખતાર છે, પણ તે નામજુર કરવાનાં કારણ બખીને તેમ કરવું.

શાખિત થયા
વિના કોઈ દસ્તા
વેજ ફરતરમાં દા
ખલ કરેલા નહીં.

૧૪૧. જે તે વખતે જે પુરાવાના કાવલો અમલમાં હોય તે કાવલ પ્રમાણે જે દસ્તાવેજ શાખિત થયો ન હોય, અથવા કબજા કર્યો ન હોય, તે દસ્તાવેજ ફરતરમાં દાખલ કરવો નહીં. આનંદિતે શાખિત થયેલા અથવા કબજા કરેલા પ્રત્યેક દસ્તાવેજ ઉપર શેરો કરવા તેમાં, ફરિયાદનો નંબર, તથા સરનામું, તે હાજર કરનાર અખસનું નામ, તથા હાજર કર્યાની તારીખ બખવી, પછી જડજલે તેના ઉપર પોતાને હાથે એવો શેરો કરવા કે જે અખસના વિરુદ્ધ તે વાખ્યા છે તે અખસના વિરુદ્ધ તે શાખિત થયો છે અથવા તે અખસે કબજા કરેલો છે (જે હોય તે), પછી ફરતરના એક બામ તરફ તે દસ્તાવેજ દાખલ કરવા.

શાખિત થયે
લા દસ્તાવેજો ઉ
પર નિશાની કરી
ને તે દાખલ ક
રવા.

પરંતુ જો તે દસ્તાવેજ દુકાનના મોપડામાં અથવા બીજા મોપડામાં લખેલા મળકુર હોય તો, જે પક્ષકારની તરફથી તે મોપડો હાજર કરવામાં આવ્યો હોય તે પક્ષકાર તે લખેલા મળકુરની નકલ આપવાને સુખત્યાર છે. તે નકલ ઉપર સદરહુ પ્રમાણે ચેરો કરીને તે દફતરના એક બામ તરીકે દાખલ કરવી, અને મોપડામાં લખેલા મળકુર ઉપર કોરટે નિયામી કરીને પછીજે મોપડો હાજર કરનાર અખસને પાઠો આપવો.

પહેલી મુનાવણી વખતે હાજર કરેલા જે દસ્તાવેજો ઉપર કબ્જા પ્રમાણે સ્થાપિત થયા ન હોય અથવા કબ્જલ કર્યા ન હોય તે બધા દસ્તાવેજો જે જે પક્ષકારે હાજર કર્યા હોય તેને તેને પાઠો આપી દેવા.

૧૪૨. આ પ્રમાણે સ્થાપિત થએલા અથવા કબ્જલ કરેલા કોઈ દસ્તાવેજ ઉપર ભેમાંથી કોઈપણ પક્ષકારે પુરાવાતરફિ આધાર રાખ્યો હોય, પણ કોરટની નજરમાં એમ આવે કે તે દસ્તાવેજ પુરાવામાં લેવાલાયક નથી, તો તે ઉપર “નામંજુર” એ શબ્દ લખેલી લખીને પૂછીને ચેરો કરવો અને તે ચેરાઉપર જડને સહી કરવી.

પછી તે દસ્તાવેજ હાજર કરનાર પક્ષકારને પાઠો આપવો.

૧૪૩. કલમ ૧૨, ૧૪૧, અને ૧૪૨ માં મે તે ઠરાવ હોય તો એ, જો કોરટને પૂરતું કારણ જણાય તો, કોરટની રખડ કોઈ પણ ફરિયાદમાં હાજર કરેલો કોઈ દસ્તાવેજ અથવા મોપડો કોરટને યોગ્ય માગે તેટલી મુદતસુધી અને તેથી ચરતોથી અટકાવીને કોરટના કોઈ અમલદારના હવાલામાં રખાવો એમ ફરમાવવાને કોરટ સુખત્યાર છે.

૧૪૪. જે ફરિયાદો ઉપર અપીલ થઈ ચકતી નથી તે ફરિયાદોમાં ફરિયાદનો નિકાલ થયા પછી, અને જે ફરિયાદો ઉપર અપીલ થઈ ચકે તેમાં હુકમનામા ઉપર અપીલ કરવાની મુદત વીતી ગયા પછી, અથવા અપીલ થઈ હોય તો અપીલનો નિકાલ થયા પછી, ફરિયાદના દફતરમાં દાખલ કરેલો કોઈ દસ્તાવેજ, ફરિયાદના પક્ષકારે અથવા બીજા કોઈએ જેણે હાજર કર્યો હોય તેની તે દસ્તાવેજ પાઠો લેવાની મરજી હોય, અને કલમ ૧૪૩ પ્રમાણે તે દસ્તાવેજ અટકાવી રાખ્યો ન હોય તો, તે દસ્તાવેજ પાઠો લેવાને તેને હક છે.

પરંતુ દસ્તાવેજ પાઠો લેવાની અરજ કરનાર અખસ તે દસ્તાવેજની સહી મુધાંતની નકલ અસલ દસ્તાવેજને કે કોણે મુકવા સાદે યોગ્ય અમલદારને આપે તો અપીલની મુદતવિત્યા પહેલાં અથવા અપીલનો નીકાલ થયા પહેલાં કોઈપણ વખતે તે દસ્તાવેજ પાઠો આપી શકાય.

દુકાનના મોપડામાં લખેલા મળકુર.

નામંજુર કરેલા દસ્તાવેજો ઉપર નિયામી કરવી.

અને તે પાઠો આપવો.

કોઈ દસ્તાવેજ અટકાવી રાખવાનો કોરટ હુકમ કરે.

પુરાવામાં દાખલ કરેલો દસ્તાવેજ ચેરો પાઠો આપાય.

ફરિયાદી મુદત પહેલાં દસ્તાવેજ ચેરો પાઠો આપી શકાય.

અમુક દેતા
વેળ પાછા આ-
પવા નહીં.

પાછા આપે-
લા દેતાવેળની
ધોંધ આપવી.

દેતાવેળે વિ-
થેનાં દરાવ સા-
કાર પદારથોને
ભાગ્ય કરવા.

વળી એવું દરાવ્યું છે કે, હુકમનાં યવાથી જે દેતાવેળ ૨૯ અથવા
નકામી થયો હોય તે પાછો આપવો નહીં.

જે દેતાવેળ પુરાવામાં ઘાબલ કર્યો હોય તે પાછો આપતી વખતે,
તે કામને સાફ રાખેલી પાવતી જુકમાં પાછો લેનાર યજ્ઞસે ધોંધ આપવી.

૧૪૫. દેતાવેળે સંમંથી આ કાયદામાં જે દરાવો છે તે, પુરાવા
તરીકે હાજર કરી શકાય. એવા બીજા બધા સાકાર પદારથોને બને તેટલા
ભાગ્ય કરવા.

બાબ ૧૧ મો.

મુદા ઇશર્વાવિરો.

મુદા કાયદાનું.

૧૪૬. હકીકતનો અથવા કાયદાનો કોઈ જરૂરનો વિચારમાં લેવાનો
મજબૂર એક પક્ષકાર ખરો છે. એમ કહે અને બીજો તે ના કબજા કરે ત્યારે
મુદા નીકળે.

ફરિયાદ કરવાનો હુકમ બતાવવાને વાસ્તે કાયદાના અથવા હકીકતના
જે વિચારમાં લેવાના મજબૂરો વાદીએ સ્પષ્ટરૂપે કહેવા જોઈએ, તે જરૂરના
વિચારમાં લેવાના મજબૂરો સમજવા.

કોઈ જરૂરનો વિચારમાં લેવાનો મજબૂર એક પક્ષકાર ખરો છે. એમ
કહે અને બીજો તે નાકબજા કરે ત્યારે તેના પ્રત્યેક જરૂરના વિચારમાં લે-
વાના મજબૂરને વાસ્તે જુદો મુદો દરાવવો.

મુદા જે જાતના હોય છે: (અ) હકીકતના મુદા (બ) કાયદાના મુદા.
ફરિયાદની પહેલી મુનાવણી વખતે ફરિયાદ અરજી, તથા લેખી કેફી-
અત હોય તો તે, વાંચીને તથા જરૂર જણાય તે પ્રમાણે પક્ષકારોની જ.
બાની લેખને, કોરટે નખી કરવું કે હકીકતના અથવા કાયદાના આ જરૂરના
વિચારમાં લેવાના મજબૂર વિશે પક્ષકારોમાં તફાવત છે, અને પછી જે
મુદા ઉપર મુકદ્દમાના ખરો નિર્ણયનો આધાર કોરટેને જણાવતો હોય તે મુદા
કાદીને દફતરમાં નોંધવા.

એકજ ફરિયાદમાં કાયદા તથા હકીકત બંનેના મુદા નીકળતા હોય
અને કોરટની નજરમાં એમ આવે કે માત્ર કાયદાના મુદા ઉપરથી મુક-
દ્દમાનો નિકાલ થાય તેમ છે, તો કોરટે પ્રથમ કાયદાના મુદાની ચોક્કસી
કરી, અને તેમ કરવાને વાસ્તે જે યોગ્ય જણાય તો, કાયદાના મુદાનો
નિર્ણય થઈ રહે ત્યાંમુખી હકીકતના મુદા દરાવવાનું યુક્તવર્તી રાખવાને
કોરટે મુખ્યત્વાર છે.

ફરિયાદની પહેલી મુનાવણી વખતે પ્રતિવાદી કોઈ જવાબ ન આપે તો, કોર્ટે મુદા કદીને નોંધવા નોંધ્યે એમ આ કલમમાં કહેલી કોઈ વાતથી સમજવું નહીં.

ટીકા—૧૪૯. જે પ્રતિવાદી બચાવ કરતો ન હોય તો અગર ઇસ્તિફાદગાની જરૂર ન હોય તો મુદા કાઢવા નહીં; નહીંતો મુદા જરૂર કાઢવા જોએ. ૧૧ મું. ઈ. આ. ૨૫

અસલ કોર્ટે મુદા કાઢવા નહીં અને વાદીના વિરુદ્ધ ડરાવ કર્યો વાદીએ અપીલ કરી પણ મુદા નહોતા કાઢ્યા તે વીધે અપીલમાં તે કોઈ ભાવ્યો નહીં પણ જે તારીખે પ્રતિવાદીએ કેફીઅત દાખલ કરી તેજ તારીખે જે સભો આપવામાં આબ્યાધી પ્રતિવાદીના કહેવા વિરુદ્ધ તેનાથી પુરાવા દાખલ થઈ ચક્યો નહીં તેવી તકરાર ઉઠાવી હાઇકોર્ટે જજમેન્ટમાં જણાવ્યું કે ઇસ્તિફાદગા હોત તો કામ વધારે નિયમીતપણે ચલાવ્યું કહેવાત પણ આ કામમાં ફક્ત એકજ મુદો હતો તેથી તે નહીં ડરાવવાથી વાદી આડે માથે ગયો છે એમ બની ચકું નહીં પ્રીન્સિપીલમાં અપીલ જતાં પણ હાઇકોર્ટનો ડરાવ બાહ્ય રહ્યો. ૧૩ મું. ઈ. આ. ૫૦૩ પાછળની કલમ ૫૦૮ જુઓ.

પક્ષકારોના વકીલોએ મુદા કબુલ રાખ્યા એવું કબુલતનું બખાણ થયા પછી અગત્યનો મુદો રહી ગયો છે એવી તકરાર ઉઠાવી ચકાય નહીં. માર્ચ. પાનું ૫૧૯

દાવાની અરજી અને પ્રતિવાદીની હકીકત ઉપરથી મુદા ડરાવવામાં આવે એટલું જ નહીં પણ આ કલમ પ્રમાણે પક્ષકારોની મુખ જુખાની બીધા ઉમરથી પણ મુદદા ડરાવી ચકાય.

૧૪૦. નીચેનાં બીધાં અથવા તેમાંના કોઈ એક સાધન ઉપરથી મુદા કાઢવાને કોર્ટ મુખ્યત્વે છે:—

(અ) પક્ષકારોએ અથવા તેમની વતી હાજર હોય તે અખસો-એ સોમન ઉપર કહેલી હકીકત, અથવા તે પક્ષકારોના કે અખસોના ખીડરોએ કહેલી હકીકત;

(બ) ફરિયાદ અરજીમાં કહેલી હકીકત, અથવા ફરિયાદમાં જે કોઈ સબી કેફિયતો આપવામાં આવી હોય તો તે-માં કહેલી હકીકત, અથવા ફરિયાદમાં સવાલ આપેલા હોય તેના જવાબમાં કહેલી હકીકત;

• (ક) મેમાંથી કોઈ પક્ષકારે હાજર કરેલા દસ્તાવેજોના મ-જકરે.

૧૪૮. કોર્ટની જમરે હાજર ન હોય એવા કોઈ અખસની જખાની બીધાચિવાય, અથવા ફરિયાદમાં હાજર કર્યો ન હોય એવા કોઈ દસ્તાવેજ નોંધાવઅર મુદા બરોબર રીતે કાઢી ચકાચી નહીં, એમ કોર્ટની જમરેમાં આવે તો, કોઈ આગળનો દિવસ ડરાવતો તે ઉપર મુદા કાઢવાનું બંધ રાખ-

મુદા કાઢવા પે-
હેલાં કોર્ટ સાક્ષી
અથવા દસ્તાવે-
જ તપાસે.

વાને તથા (હિંદુસ્તાનના પુરાવાના આકરમાં કહેલા નિયમાને આધાર આપે તે રીતે) સમન અથવા ખીજી પ્રોસેસ કાઢીને કોઈ સમ્પત્તિને હાલ-
ર રહેવાની જરૂર પડવાને, અથવા જેના હાથમાં કોઈ દસ્તાવેજ હોય
તેને તે હાલર કરવાની જરૂર પડવાને, કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—૧૪૮. દાવાની અરજીમાં જે હકીકત હોય તે અપરધીન દાવાની
તજવીજ કોરટ કરવાને બંધાઈ નથી. પણ કારોની વચ્ચેના વાંધા છે તે કોરટ
નકી કરેલા નોંધએ, અને તેમ કરવામાં જરૂર પડે તો મુદ્દા આ કલમ
પ્રમાણે સુધારવા પણ ખરો. ૧ બ. કો. રી. ૨૭૭

મુદાવધારવા
નો, ફરિયાદ કરવા-
નો, અને કમી
કરવાનો અખ-
ત્યાર.

૧૪૯. હુકમનામું કરતા પહેલાં કોઈપણ વખતે, કોરટને એમ જ-
ણાય તે યરતો કરીને, મુદા ફરિયાદ કરવાને અથવા જાહેરી મુદા કાઢવાને
કોરટ મુખત્યાર છે, અને પણ કાર વચ્ચેની તકરારોનો નિર્ણય કરવાને મુદા-
માં ફરિયાદી કરવાની અથવા જાહેરી મુદા કાઢવાની જરૂર હોય તો સદરહુ
રીતે ફરિયાદી કરવી અથવા જાહેરી મુદા કાઢવા.

કોઈ મુદા ખોટી રીતે કાઢ્યા છે અથવા દાખલ કર્યા છે એમ હુકમ-
નામું કરતા પહેલાં કોઈપણ વખતે કોરટને જણાવતો તે મુદા રદ કરવાને
પણ કોરટ મુખત્યાર છે.

હકીકતની અ-
થવા કામદાની
ખાખતો પણ કારો
એકમત થઈને મુ-
દાના આકારમાં
બખી આપે.

૧૫૦. ફરિયાદના પણ કારો, પોતાની વચ્ચે હકીકતની અથવા કા-
મદાની અમૂક ખાખતનો દરાવ કરવાનો છે, એમ એકમત થાય તો તેઓ
તે એક મુદાના આકારમાં જણાવે, અને એવું બંનેનું કરારનામું કરે કે:—

(બ) તે મુદાનો કોરટ હાકે ના નો દરાવ કરેથી કરારનામા-
માં ખતાવેલી અથવા કોરટ દરાવે તે અથવા કોરટ
ફરમાવે તેરીતે દરાવેલી રકમ એક પણ કાર ખીલ પ-
ણકારને આપવી, અથવા તેમાંના એકને કરારનામામાં
ખતાવેલી કંઈ જવાબદારી અથવા હુક છે એમ દરાવવું.

(ખ) તેવો દરાવ કરેથી કરારનામામાં ખતાવેલી તથા ફરિ-
યાદમાંની તકરારી મિલકત પણ કારો પેકી એક પણ કાર
ખીલ પણ કારને અથવા તે ખીલે પણ કાર ફરમાવે તે
રીતે આપવી, અથવા

(ક) તેવો દરાવ કરેથી, કરારનામામાં ખતાવેલું તથા તકરારી
ખાખતને લગતું કોઈ વિશિષ્ટ કામ એક અથવા વધારે
પણ કાર કરવું કે કરવાથી દુર રહેવું.

૧૫૧. પોતાને પોચા જણાય તેવી તપાસ કર્યાપછી કોરેટની ખાતરી થાય કે,—

કરારનામું શુ ચક્રવિધી કરેલું છે એમ કોરેટની ખાતરી થાય તે કોરેટને આપે.

(અ) પક્ષકારોએ પોચા રીતે કરારનામું કરેલું છે,

(બ) કોરેટ એકમત થએલી બાબતનો કરાર થવામાં તેમનો અરેખરો સંબંધ છે, અને

(ક) તે એકથી કરીને કરાર થવા લાયક છે,—

તો તે મુદ્દો રફતરમાં દાખલ કરીને તેની એકથી કરવાને, તથા જાણે તે મુદ્દો પોતેજ કાઢ્યો હોય તેરીતે તેના ઉપર પોતાનો કરાર કે અભિપ્રાય બખવાને કોરેટ મુખત્યાર છે;

અને તે મુદ્દાના કરાર અથવા મુકાદ્દાપરથી કરારનામાની શરતો પ્રમાણે ફેસલો કહી સંબંધાવવાને કોરેટ મુખત્યાર છે;

અને આ રીતે આપેલા ફેસલા ઉપરથી કુકમનામું કરવું, અને તે ફેસલો જાણે એ તરફી તકરારી ફરિયાદમાં થયે હોય ત્યારે તે કુકમનામું ને રીતે બન્ને તેરીતે તે બજાવવા.

ખાખ ૧૨ મો.

પહેલી મુનાવણી વખતે ફરિયાદનો નિકાશ.

૧૫૨. ફરિયાદની પહેલી મુનાવણી વખતે એમ જણાય કે, કાવદાની અથવા હકીકતની કોઈ બાબતમાં પક્ષકારોને તકરાર નથી, તો એકદમ ફેસલો કહી સંબંધાવવાને કોરેટ મુખત્યાર છે.

કાવદાની અથવા હકીકતની કોઈ બાબતમાં પક્ષકારોને તકરાર ન હોય તો.

૧૫૩. એક કરતાં વધારે પ્રતિવાદીઓ હોય અને તેમાંના કોઈને વાદી સાથે કાવદાની અથવા હકીકતની કોઈ બાબતમાં તકરાર ન હોય, તો તે પ્રતિવાદીની તરફથીમાં અથવા વિરુદ્ધમાં એકદમ ફેસલો કહી સંબંધાવવાને કોરેટ મુખત્યાર છે, અને પછી ફરિયાદ માત્ર બાકીના પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ અબકી.

અથવા પ્રતિવાદીઓ પૈકી કોઈને વાદી સાથે તકરાર ન હોય તો.

૧૫૪. જ્યારે કાવદાની અથવા હકીકતની કોઈ બાબત વિશે પક્ષકારો વચ્ચે તકરાર હોય, અને આ આકરમાં પાછળ કરાર કરવાં તે રીતે કોરેટ મુદ્દા કાઢ્યા હોય ત્યારે, ને કોરેટની ખાતરી થાય કે, ફરિયાદનો ફેસલો કરવાને ખસ યાય તેટલા મુદ્દા ઉપર ને પુરાવા અથવા રાજીબી પક્ષકારો એકદમ આપે તે કરતાં વધારે જોઈતી નથી, તથા તેજ વખતે

કાવદાની અથવા હકીકતની બાબતોમાં પક્ષકારોને તકરાર હોય તો.

ફરિયાદ આગળ ચલાવવાથી ગેર ધનસાફ થાય તેમ નથી, તો તે મુદતનો દરોવ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

કોરટ મુદત ઉપર દરોવ કરે અને ફેસલો કહી સંબંધાયે.

અને તે મુદત ઉપરનો દરોવ નિકાલ કરવાને વાસતે બસ હોય તો તે પ્રમાણે ફેસલો કહી સંબંધાયવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે; પછી ગમ તો માત્ર મુદત દરોવવાને વાસતે સમન કાઢ્યો હોય કે ફરિયાદના આખરે નિકાલને વાસતે કાઢ્યો હોય તેની ચિંતા નહીં.

પરંતુ માત્ર મુદત દરોવવાને વાસતે સમન કાઢ્યો હોય ત્યારે, પક્ષકારો અથવા તેમના પ્લીડરો હાજર હોય અને તેમાંનું કોઈ હરકત ન થે તો સદરહુ પ્રમાણે ફેસલો આપવો.

જો તે દરોવ નિકાલ કરવાને બસ ન હોય તો કોરટે ફરિયાદની આગળની સુનાવણી મુલતવી રાખવી, અને મુકદમામાં જોઈએ તેવા વધારે પુરાવા અથવા તેવી વધારે દલીલો હાજર કરવાને એક દિવસ મુકરર કરવો.

જેમાંથી એક પક્ષકાર પોતાનો પુરાવા હાજર ન કરે તો કોર્ટ ફેસલો કહી સંબંધાયે.

અથવા ફરિયાદ મુલતવી રાખે.

૧૫૫. ફરિયાદના આખરે નિકાલને વાસતે સમન કાઢ્યો હોય, અને જેમાંથી એક પક્ષકાર, પોતે જે પુરાવા ઉપર આધાર રાખતો હોય તે પુરાવા, પુરાવા કારણ શિવાય, હાજર કરવાને મુકે તો, એકદમ ફેસલો કહી સંબંધાયવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

અથવા કોરટને જોગ્ય લાગે તો, કલમ ૧૪૯ પ્રમાણે મુદત કાઢીને દરોવમાં દાખલ કરી પછી, તે મુદત ઉપર પોતાનો દરોવ કરવાને વાસતે જરૂર હોય તે પુરાવા હાજર કરવા સાથે ફરિયાદ મુલતવી રાખવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ખાબ ૧૩ મો.

મુલતવી રાખવા વિશે.

કોર્ટ મુદત આપે અને સુનાવણી મુલતવી રાખે.

મુલતવી રાખવાનું અરથ.

૧૫૬. ફરિયાદની કોઈપણ સુનાવણી વખતે, પુરતું કારણ દર્શાવતાં આવેતો, પક્ષકારોને અથવા તેમાંના કોઈને મુદત આપવાને તથા ફરિયાદની સુનાવણી વખતે વખતે મુલતવી રાખવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

આમ કરવામાં આવે ત્યારે કોરટે ફરિયાદની આગળ સુનાવણી કરવાનો દિવસ દરોવવો; અને મુલતવી રાખવાને લીધે જે અરથ સાથે તેની બાબતમાં પોતાને જોગ્ય લાગે તેવા હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે:

પરંતુ એક વખત પુરાવા સંબંધવાનું કામ થઈ ચુકું એટલે, કોરટમાં હાજર હોય તે બધા સાક્ષીઓની જગ્યાની સેવાઈ રહેલાં સાંમુખી, ફરિયાદની સુનાવણી પ્રત્યેક દિવસે આણ રાખવી, પણ સુનાવણી મુલતવી રાખવાની

જરૂર છે એમ કોરટને જણાય તો, તેમ કરવાનાં કારણ જાણ પાતાને હાથે દફતરમાં લખાવે, તે સુનાવણી મુજતબી રાખી શકે.

૧૫૭. જે દિવસ ઉપર ફરિયાદની સુનાવણી મુજતબી રાખી હોય તે દિવસે પક્ષકારો અથવા તેમાંના કોઈ હાજર થવાને ચુકે તો, ઝાબા-ખાખામાં તેવે પ્રસંગે જે રીતો ફરમાવેલી છે તેમાંની એક રીતે ફરિયાદનો નિ-કાલ કરવાને, અથવા પાતાને યોગ્ય જણાય તેવા બીજી કોઈ કુલમ કર-વાને કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—૧૫૭. જે દહાડો પહેલી સુણાવણીનો નક્કી કરવામાં આવ્યો હતો તે દહાડે પક્ષકારો હાજર હતા પછી પ્રતિવાદીની અરજી ઉપરથી તેઓ કેટલાક દસ્તાવેજો જાળવી શકે અને તેમની સંખ્યા હકીકતો રજૂ કરી શકે તેટલા માટે મુકદ્દમો મુજતબી રાખવામાં આવ્યો તે મુજતબી રાખ્યા પછી જે દહાડો ફરિયાદી હતો તે દિવસે પ્રતિવાદીઓએ જે કરવાનું હતું તે કર્યું પણ નહીં અને હાજર પણ થયા નહીં તે ઉપરથી દાવો ચુકપવામાં આવ્યો અને તેમના વિરૂદ્ધ ફેસલો થયો. આ દાવો એક ભરેલી ચુંચો એમ ફરાવવામાં આવ્યું નહીં. ૪ મ. હા. રી. ૨૧૪

સુણાવણીનો દિવસ ચુકરે કરવામાં આવ્યો નથી તેવા કામને આ કલમ લાગુ નથી. ૧૮ વી. રા. ૩૨૫

૧૫૮. ફરિયાદના જે પક્ષકારને મુદત આપી હોય તે, જેને વાસ્તે મુદત આપી હોય તે કરવાને—એટલે પાતાનો પુરાવો હાજર કરવાને અ-થવા પાતાના સાક્ષીઓને હાજર રાખવાને અથવા ફરિયાદ આગળ અ-લાવવાને જરૂરનું હોય એવું બીજી કોઈ કૃત્ય કરવાને કમરે કરે, તો તે ક-ચુર છતાં એ લાગણી ફરિયાદનો ચુકારો કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—૧૫૮. આ કલમ ઉપર ૪ મ. હા. રી. ૫૨૩ જુઓ.

ગેરહાજરીના સંજ્ઞાથી દાવો કાઢી નાંખવામાં આવ્યો પછી અપીલ કોરટે નીકાલ સાફ તે દાવો પાછો માફલ્યો આવા કામમાં નવો પુરાવો સેવાની જાણને સત્તા નથી એમ કહ્યું અને જો નવો પુરાવો તે કોરટ સે તો તે પુરાવો ઉપર અપીલ કોરટ ધ્યાન આપી શકે નહીં. ૩ વે. લો. રી. ૬૨ આપે-ડીક્ષ.

ફરિયાદ દિવ-
સે પક્ષકારો હાજર
ન થાય તો શી
રીતે કરવું.

જિમાંથી એક
પક્ષકાર પાતાનો
પુરાવો આણવા
વગેરેને માટે કમર
રે કરે તો જોઈ
ફરિયાદ અલાવે.

બાબ ૧૪ મો.

સાક્ષીઓને સમન કરવા તથા તેમણે હાજર રહેવા વિશે.

૧૫૯. પ્રતિવાદી ઉપરનો સમન ગમે તો ફક્ત મુદત ફરાવવાનો હોય કે ગમે તો ફરિયાદના આખરે નિકાલનો હોય, પણ તે સમન પ્રતિવાદીને પાંચાડવા સાથે આપત્ત પછી, મુદત ફરાવવાનો કે નિકાલનો—જેનો હોય તેનો જે દિવસ ફરાવ્યા હોય તે પહેલાં, કોરટને અથવા આ બાબતને વાસતે

જોઈતી પુરાવા
સાથે અથવા દ-
સ્તાવેજો હાજર
કરવા સાથે હાજર
રહેવાનો સમન.

કોરટ નીમ તે અમલદારને અરજ કરીને, શહીદી આપવાને અથવા દરતાવેલ હાજર કરવાને જે સખસાની હાજરીની જરૂર હોય, તેમના ઉપર સમન કઠાવવાને પક્ષકારો મુખત્યાર છે.

સમન કઠાવાની અરજ કરવા માં આવે એટલે સાક્ષીઓનું અરજ કોર્ટમાં બરવી.

અરજનો દર.

અરજ સાક્ષીને આપવા માંડવું.

બરેલી રકમ પુરતી ન હોય ત્યારે શીરીતકરવું.

એક કરતાં વધારે દિવસ સાક્ષીને ખોટી કપી હોય ત્યારે તેનું અરજ.

હાજર રહેવાનો વખત, ઠેકાણું, અને કામ એ સમનમાં લખવું.

૧૯૦. સમન કરેલા સખસને જે કોરટમાં બોલાવવા હોય તે કોરટ સુધી તેને આવવાના તથા ત્યાંથી પાછા જવાના તથા એક દિવસ હાજર રહેવાના થાટ અરજ તથા બીજા અરજને સાથે જેટલી રકમ કોરટની નજરમાં બસ જણાય તેટલી રકમ, સમનને વારતે અરજ કરનાર પક્ષકારે સમન નિકળ્યા પહેલાં અને કોરટ દરારે તે મુદતની અંદર કોર્ટમાં બરવી.

જે કોરટના તાબાની તે કોરટ હોય તો, સદરકુ અરજનો દર દરાવવામાં યોગ્ય અધિકારીએ કરેલા (જો કંઈ નિયમ હોય તો તે) નિયમ ઉપર ધ્યાન રાખવું.

૧૯૧. સદરકુ પ્રમાણે કોરટમાં બરેલી રકમ જે સમન હાથિહાથ પોંચાડી શકાય તો, જેના ઉપર સમન કોટ્ટો છે તે સખસને સમન બળવતી વખતે આપવા માંડવી.

૧૯૨. કોરટની અથવા આ ખાતમમાં કોરટ નીમ તે અમલદારની નજરમાં એવું આવે કે, કોરટમાં બરેલી રકમ સદરકુ અરજ પૂરું પાડવાને બસ નથી, તો તે કારણથી જરૂર જણાય તેટલી વધારે રકમ સમન કરેલા સખસને આપવી એવું ફરમાવવાને કોરટ મુખત્યાર છે; અને, તે આપવામાં કસુર થાય તો, સમન કઠાવનાર પક્ષકારની જગમ મિલકત ગજ કરી વેચીને તે રકમ વસુલ કરવાનું, અથવા સમન કરેલા સખસને શહીદી બીધાવગર રજા આપવાનું, અથવા સદરકુ પ્રમાણે વસુલ કરવું તથા સાક્ષીને સદરકુ પ્રમાણે રજા આપવી એ બંનેવાનાં, ફરમાવવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

સમન કરેલા સખસને એક દિવસ કરતાં વધારે મુદત રાખવાની જરૂર પડે તો, જે પક્ષકારની અરજ ઉપરથી સમન કાઢ્યો હોય તેને તે વધારે મુદત સુધી રહેવાનું અરજ પૂરું પડે તેટલી રકમ બરવાનું, વખતે વખતે ફરમાવવાને કોરટ મુખત્યાર છે; અને તે રકમ બરવામાં કસુર થાય તો જે પક્ષકારની અરજથી તેને સમન કાઢ્યો હોય તેની જગમ મિલકત ગજ કરી વેચીને તે રકમ વસુલ કરવાનું, અથવા સમન કરેલા સખસની શહીદી બીધાવગર તેને રજા આપવાનું, અથવા સદરકુ પ્રમાણે વસુલ કરવું તથા સાક્ષીને રજા આપવી એ બંનેવાનાં, ફરમાવવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

૧૯૩. શહીદી પુરવા સાથે અથવા દરતાવેલ હાજર કરવા સાથે હાજર રહેવાના પ્રત્યેક સમનમાં તેણે ક્યારે અને ક્યાં કોટ્ટો હાજર રહેવું એ લખવું. વળી, શહીદી પુરવા સાથે તેણે હાજર રહેવાનું કે દરતાવેલ

રજી કરવા સાહે, કે તે બંને કામને વારતે તેણે હાજર રહેવાનું છે એ પણ બખબું. તથા સમન કરેલા સાક્ષીને કોઈ અમુક દસ્તાવેજ હાજર કરવા બોલાવેલા હોય તો તે દસ્તાવેજનું સમજાવ એમ બરાબર વર્ણન સમન માં બખબું.

૧૧૯. કોઈપણ શખસને, શહેદી પૂરવાનો સમન ન કરતાં દસ્તાવેજ હાજર કરવાનો સમન થઈ શકે: અને ને શખસને માત્ર દસ્તાવેજ હાજર કરવાનો સમન કર્યો હોય, તે જાતે આવીને દસ્તાવેજ હાજર ન કરતાં બીજા પાસે હાજર કરાવે, તો તેણે સમન માન્ય કર્યો એમ સમજવું.

૧૨૦. કોરટમાં હાજર હોય એવા કોઈ શખસને શહેદી પૂરવાનું કહેવાને, અથવા તેજ વખતે અને તેજ ડોકાણે તેના ખરેખરા કબજામાં કે અખતારમાં હોય તેવા દસ્તાવેજ હાજર કરવાનું કહેવાને, કોરટ મુખત્યાર છે.

૧૨૧. કોઈ શખસને શહેદી પૂરવા સાથે અથવા દસ્તાવેજ હાજર કરવા સાથે સમન કરેલો હોય તે પ્રત્યેક સમન, પ્રતિવાદીને સમન પોંચાડવાને આ આકટમાં પાછળ ને રીત કહી છે તે રીતે બંને સાંમુખી પોંચાડવો. અને પોંચાડવાની શાખીતી વિશે દ્વા બાબતમાં ને નિયમો કહ્યા છે તે આ કલમ પ્રમાણે પોંચાડેલા બધા સમનને વારતે બાકી પડશે.

૧૨૨. સમન કરેલા શખસને હાજર રહેવાને સમનમાં ને વખત બખબો હોય, તેનાથી હમિયાં એટલી મુદત પહેલાં આ સમન પોંચાડવો, કે તેથી તેને તૈયારી કરવાનો તથા ને જગ્યાએ હાજર રહેવાનું હોય તે જગ્યાએ જવાનો મુરતો વુખખ મળે.

૧૨૩. શહેદી પૂરવાનો અથવા દસ્તાવેજ હાજર કરવાને હાજર રહેવા સાથે કોઈ શખસને સમન કર્યો હોય, તે બજલો નંધી એમ સમન પોંચાડનાર અમલદાર કોરટને બખૂતી મોકલે તો, સમન ન પોંચાડવાની બાબતમાં સમન પોંચાડનાર અમલદારની સોગતવર કોરટે જવાની સર્વી;

અને, તેની શહેદી સર્વી અથવા દસ્તાવેજ હાજર થવા જરૂરનો છે એ વિશે, તથા ને શખસને હાજર રહેવાને સમન કરેલો હોય તે શખસ સમન ન પોંચે એ હેતુથી નાસતો કરે છે, કે ચુકવા ચુકવી કરે છે એ વિશે, કોરટની ખાતી કરવામાં આવે તો-અમુક રિવજે અને અમુક જગ્યાએ શહેદી પૂરવા અથવા દસ્તાવેજ હાજર કરવા તમારે હાજર રહેવું, એમ જાહેરનામાંમાં બખબીને જાહેરનામું કાઢવાને કોરટ મુખત્યાર છે, અને તે જાહેરનામાંની નકલ તે શખસ હમિયાં રહેતો હોય તે ઘરને બહારને બા-રણે મોકલી.

દસ્તાવેજ હાજર કરવાનો સમન.

કોરટમાં હાજર હોય એવા શખસને શહેદી પૂરવાનું કહેવાનો અખત્યાર.

સમન થી રી તે પોંચાડવો.

સમન પોંચાડવાનો વખત.

નાસતા કરના સાક્ષીની મિલકત જમ કરવાનું.

તે જાહેરનામામાં કહેલી વખતે અને જગ્યાએ તે હાજર ન રહે તો, જે પક્ષકારની દરખાસ્ત ઉપરથી સમન કાઢ્યો હોય તે પક્ષકારે અરજ કરવાથી કોરટની નજરમાં આવે તો, જેને હાજર રાખવાની જરૂર હોય તેની, કોરટની નજરમાં યોગ્ય આવે તેટલી મિલકત જપ્ત કરવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે. પણ જમીનું અરજ તથા કલમ ૧૦૦ પ્રમાણે દંડ કરવામાં આવે તેની રકમ એ કરતાં વધારે મિલકત જપ્ત કરવી નહીં.

પરંતુ કોઈ રમાલકાજ કોરટે સ્થાવર મિલકતની જમીનો હુકમ કરવાનહીં:

ટીકા—૧૯૮. મિલકત જપ્ત કરવા બાબતની કોરટને જે સત્તા આપી છે તે બહુ વીચારપૂર્વક વાપરવાની છે. ૮ વી. રી. ૫૦૫ અને જમીની અરજી કોરટને કરવામાં આવે કે કોરટે તેનો તપાસ કરે તથા એકદમ તે રદ કરી અરજદાર વિરુદ્ધ કરાવ કરે તો નહીં. ૩ વી. હા. ૬૭.

સાક્ષી હાજર થાય તો જમીન ખસેડી શકાય.

૧૯૯. મિલકત જપ્ત થયાપછી તે જપ્તસ હાજર થઈને કોરટની ખાતરી કરી આવે કે સમન ન બને એ હેતુથી હું નાસી ગયો નહોતો, અથવા ચુકવા ચુકવી કરતો નહોતો, અને જાહેરનામામાં લખેલ વખતે તથા ટેકાણે હાજર થઈ શકું એટલી વેળાસર અને જાહેરનામાની અખર પડી નહોતી, તો તે મિલકત ઉપરથી જમીન ખસેડવાને કોરટે હુકમ કરે તો, તથા જમીનના અરજબાબત યોગ્ય જણાય તેવા હુકમ કરે તો.

સાક્ષી હાજર ન થાય તો શી રીતે કરવું.

૧૦૦. જે તે જપ્તસ હાજર ન થાય, અથવા હાજર થયા છતાં, સમન ન પામે એ હેતુથી હું નાસી ગયો નહોતો કે ચુકવા ચુકવી કરતો નહોતો, અને જાહેરનામામાં લખેલ વખતે તથા ટેકાણે હાજર રહેવાસાર જાહેરનામાની અને વેળાસર અખર પડી ન હોતી એવી કોરટની ખાતરી ન કરે, તો તેની સંસારી હાલત તથા ચુકવવાની બંધી હકીકત ઉપર ધ્યાન રાખીને ૫૦૦ રૂપિયા કરતાં વધારે નહીં એવો કોરટને યોગ્ય લાગે એટલો તેનો દંડ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે. તથા સદરહુ રીતે દંડ થયો હોય તો તે રકમ અને જમીન બંધી થયેલો બંધો અરજ વૃત્તિ કરવાસાર જપ્ત કરેલી મિલકત અથવા તેનો કંઈ ભાગ વેચવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

પરંતુ જેની હાજરીની જરૂર હોય તે જપ્તસ સદરહુ દંડ તથા અરજની રકમ કોરટમાં બેરે તો તે મિલકત ઉપરથી જમીન ખસેડવાનો કોરટે હુકમ કરે તો.

ફરિયાદના પક્ષકારે ચિવાયના જપ્તસને સાક્ષી આ તરીકે કોરટ ચોતાની મેજે સમન કાઢે.

૧૦૧. હાજર થવા તથા હાજર રહેવાવિષે આ કાયદામાં જે નિયમ કાઢ્યા છે તેને તથા ફિરિયાદના સન ૧૮૭૨ ના પુરાવાના આક્ટમાં જે કરાવ છે તેને બાધ ન આવે તે રીતે, ફરિયાદના પક્ષકારે ચિવાય બીજા કોઈ જપ્તસની જમીની સેવાની કોષ્ટપણ વખતે કોરટને જરૂર જણાય, અને ફરિયાદના કોઈ પક્ષકારે તેનું નામ સાક્ષીમાં આપું ન હોય તો, પો-

તાની જાણે, તે શખસને સાક્ષી તરફિ શહીદી પુરવાસાથે અથવા તેના ક-
બજામાંની દસ્તાવેજ હાજર કરવાસાથે એક દિવસ કરાવી તે દિવસનો સમ-
ન કદાર્થને સાક્ષી તરફિ તેની જગ્યાની સેવાને અથવા તે દસ્તાવેજ હાજર
કરવાનું તેને કહેવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

૧૭૨.* ઉપરની ઉભી કલમમાં ખતાવેલા નિયમ તથા કરાવ ઉપર
નજર રાખીને, ફરિયાદમાં હાજર થઇને શહીદી પુરવાનો જીને સમન થયો
હોય, તેણે તે કામને વાસ્તે સમનમાં લખેલ કુદાણે અને વખતે હાજર
રહેવું. અને દસ્તાવેજ હાજર કરવાને જોનાઉપર સમન થયો હોય તેણે
સદરકુ વખતે તથા કુદાણે તે હાજર કરવાસાથે હાજર રહેવું અથવા ખીજા
પાસે હાજર કરાવવો.

૧૭૩. સદરકુ રીતે સમન થએલા તથા હાજર રહેલા કોઈપણ શ-
ખસે-(અ) તેની જગ્યાની સેવાઈ રહે અથવા દસ્તાવેજ હાજર કરે અને
કોરટ ઉઠીજાય તે વગર અને ત્યાંસુધી, અથવા, (ખ) જતા રહેવાને કોરટની
રજા મળે તેવગર અને ત્યાંસુધી, -જતા રહેવું નહીં.

૧૭૪. શહીદી પુરવાનો અથવા દસ્તાવેજ હાજર કરવાનો સમન ને
શખસને પોંચાડયો હોય તે શખસ સમન અમાન્ય કરે, અથવા સદરકુ
રીતે સમન થએલો અને હાજર રહેલો કોઈ શખસ કલમ ૧૭૩ થી ઉભરી
રીતે જતો રહે, તો તેને પકડીને કોરટની રજા આણવાનો કુકમ કરવાને
કોરટ મુખત્યાર છે.

પરંતુ સદરકુ પ્રમાણે કસુર કરવાનો કસુર કરનાર શખસને કાયદાસર
સખ્ય હતો એમ માનવાનું. કોરટને કારણ હોય તો સદરકુ પ્રમાણે કુકમ
કરવો નહીં.

સદરકુ પ્રમાણે કોરટની રજા આણેલો શખસ, સમન અમાન્ય કરે-
વાનો કાયદાસર સખ્ય હતો એવી કોરટની ખાત્રી ન કરે તો પાંચથે રૂપિ-
યાસુધી તેને દંડની શિક્ષા કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

ખુબ્રાથો:—કલમ ૧૧૦ માં કહેલું ખરચ કરવાને પુરતી રકમ ન
બરવામાં આવે અથવા તે રકમ હતો એમ ન કહેવામાં આવે તો તે આ
કલમના અર્થપ્રમાણે કાયદાસર સખ્ય ગણવો.

સદરકુ પ્રમાણે પકડીને કોરટની રજા આણેલો કોઈ શખસ પક્ષકારોની
અથવા તે પક્ષી કોઇની ગેરહાજરીને બીધે, સમન પ્રમાણે શહીદી ન પુરી
શકે, અથવા દસ્તાવેજ હાજર ન કરી શકે તો, કોરટને યોગ્ય લાગે તે જ-
ગ્યાએ ને તે વખતે હાજર થવાસાથે યોગ્ય જામીન અથવા ખીજા હામી
આપવાનું ફરમાવવાને તથા તે જામીન કે હામી આપેથી તેને છુટો કર-
વાને કોરટ મુખત્યાર છે.

શહીદી પુર-
વા સાથે અથવા
દસ્તાવેજ હાજર
કરવા સાથે ને
શખસોને સમન
થયો હોય તેમની
ફરજ.

તેમણે ક્યારે
જવું.

સમન અમા-
ન્ય કરવાનાં પરિ-
ણામ.

પકડાએલો સા-
ક્ષી શહીદી ન પુ-
રી શકે અથવા
દસ્તાવેજ હાજર
ન કરી શકે ત્યારે
શું કરવું.

સાક્ષી નામનો ફરિયાદી શું કરેલું.

જાતે હાજર રહેવાને બંધાએ બા શખસો.

૧૦૫. આવી રીતે સમન અમાન્ય કરનારો કોઈ શખસ, તેને કોઈ પકડીને કોરટની રૂબરૂ ન આણે એટલામાટે, નાસ્તી ભાવ કે ચુકવા ચુકવી કરેલો ૧૯૮, ૧૯૬ ને ૧૦૦ એ કલમો પ્રસંગ પ્રમાણે જરૂરનો ફરિયાદ કરીને બાથ પાડવી.

૧૦૬. (અ) કોરટની સાધારણ અવધ હકુમતની સ્થાનિક હદમાં, અથવા

(બ) તે હદની બહાર પણ કોરટના મકાનથી ૫૦ મૈલ કરતાં ઓછા અંતર ઉપર કોઈ કે કાણે, અથવા (તેને રહેવાનું કે કાણું અને કોરટ બેસેછે તે કે કાણું એ બે વચ્ચે ને અંતર હોય તેના પાંચ ચૃદાંશ અંતરમાં આગ માડી આપતી હોય તો) કોરટના મકાનથી ૨૦૦ મૈલ કરતાં ઓછે અંતરે—

ને સખસી રહેલો ન હોય, તે કોરટમાં શહીદી પુરવા કે જખાની આપવા સાથે જાતે હાજર રહેવાને બંધાએલો નથી.

કોરટ કોઈ પક્ષકારને શહીદી પુરવાનું કલા ૭ તાં તે ના પાડે તેનું પરિણામ.

૧૦૭. કોરટમાં હાજર હોય એવા ફરિયાદના કોઈ પક્ષકારને, શહીદી પુરવાનું અથવા ત્યાં ને ત્યાં તેજ વખતે તેના ખરેખરો કબજામાં કે અખતારમાં હોય એવા કોઈ દસ્તાવેજ હાજર કરવાનું કોરટ ફરમાવે; અને કાયદાસર સખાવ વિના, તે તેમ કરવાને ના પાડે ત્યારે, કોરટની નજરમાં આવે તો તેના વિરુદ્ધ હકુમતનાં કરવાને કે, ફરિયાદની ખાખતમાં પોતાને યોગ્ય જણાય તેવા હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યારેછે.

સાક્ષીઓ ખાખતના નિયમ સમન કરેલા પક્ષકારોને બાથ છે.

૧૦૮. ફરિયાદના કોઈ પક્ષકારને શહીદી પુરવા કે દસ્તાવેજ હાજર કરવા સાથે કહેવામાં આવે ત્યારે, આ કાયદામાં સાક્ષીઓ વિશે ને નિયમ કલાએ તે, તેને નેટલા બાથ પડી શકે તેટલા પાડવા.

ખાખ ૧૫ મો.

ફરિયાદની સુનાવણી તથા સાક્ષીઓની જખાની વિશે.

શરવાત કરવાનો હક ને પક્ષકારને હોય તેણે પોતાનો મુકદ્દમો કહીને પુરાવા હાજર કરેલા.

૧૦૯. ફરિયાદની સુનાવણીને વાસ્તે ને દિવસ દરોઝો હોય તે દિવસે, અથવા સુનાવણી ને દિવસ ઉપર મુજબની રાખી હોય તે દિવસે, શરવાત કરવાનો ને પક્ષકારને હક હોય તે પક્ષકારે પોતાનો મુકદ્દમો કહી ખતાવણી અને ને મુદ્દા શાખિત કરવાને તે બંધાએલો હોય તેની પુટ્ટીમાં તેણે પોતાનો પુરાવા હાજર કરેલા.

ખુલાસો—શરવાત કરવાનો હક વાદીનો છે. પરંતુ વારીએ કહેલી હકીકતો કબુલ કરીને પ્રતિવાદી એવી તકરાર સે કે,—કાયદાની કંઈ બાબતને બીધે અથવા પોતે જણાવેલી વધારે હકીકતોને બીધે, વાદી માગે છે તેમાંની કંઈ દાદ તેને મળવાનો હક નથી,—તો શરવાત કરવાનો હક પ્રતિવાદીનો સાબ છે.

ટીકા—૧૦૯. પ્રતિવાદી, વાદીએ દરશાવેલી વાતો કબુલ કરે તો તેને શર કરવાનો હક મળે છે એટલેજ બધી બાબતો સંખ્યાત કરવી જોઈએ, તે બધી પ્રતિવાદીએ કબુલ કરવી જોઈએ. ટૂંકામાં જેના ઉપર સાબીતીનો ભાગો છે તે સંખ્યાતને શર કરવાનો હક છે તેથી જ બાબતો અગત્યની નથી તે કબુલ કરવામાં ન આવે તો તેથી કંઈ બાધ આવતો નથી આવી કબુલત કોર્ટમાં અગર કહીઅતમાં કરીશકાય. (પુરાવાનો કાયદાનો બાગ ૩ જુઓ).

૧૮૦. પછી સામા પક્ષકારે પોતાનો મુકદ્દમો કહી બતાવવો અને પોતાનો કંઈ પુરાવો હોય તો તે આણવો.

પછી શરવાત કરનાર પક્ષકારને પ્રત્યુત્તર આપવાનો હક છે.

ધણા મુદ્દા હોય અને તેમાંના કેટલાક શાખિત કરવાનો ભાગો સામા પક્ષકાર ઉપર હોય તારે શરવાત કરનાર પક્ષકાર, પોતાની નજરમાં આવે તો, તે મુદ્દાઉપર પોતાનો પુરાવો આણે, કે નહીં તો સામી પક્ષકાર ને પુરાવો આણે તેના જવાબ તરફિ તે રાખી મુકે. જો તે પુરાવો રાખી મુકે તો, સામા પક્ષકારે પોતાનો બધો પુરાવો આપ્યાપછી તે મુદ્દાઉ. પર શરવાત કરનાર પક્ષકાર પુરાવો આણવાને મુખત્યાર છે; અને પછી શરવાત કરનાર પક્ષકારે આવી રીતે ને પુરાવો આપ્યો હોય તે ઉપર સામી પક્ષકાર વિશિષ્ટ ઉત્તર આપે; પરંતુ શરવાત કરનાર પક્ષકારનો પછીથી સામાન્ય રીતે આખા મુકદ્દમાઉપર પ્રત્યુત્તર આપવાનો હક થશે.

૧૮૧. જે સાક્ષીએ હજાર હોય તેમની શહીદી ખુદી કોર્ટમાં જડાવી રખાર જડાવી પોતે ફરમાવે એ રીતે અને તેની નિષેખાની નીચે મોઢાના સવાલ પુછીને સેવી.

ટીકા—૧૮૧. પુરાવો કેવી રીતે સેવા તે બાબતમાં પુરાવાના કાયદાનું દસમું પ્રકરણ જુઓ.

૧૮૨. અપીલ થઈએ એવા મુકદ્દમાઓમાં પ્રત્યેક સાક્ષીની શાહીદી કોર્ટની બાબામાં જડાવે અથવા જડાવી રખાર તેના પોતાના ફરમાવ્યા મુજબ અને તેની નિષેખાની નીચે બપી સેવી, તે ધણુંકરિને સ-

શરવાત કરવાના હક વિશે નિયમો.

સામા પક્ષકારે પોતાનો મુકદ્દમો કહીને પુરાવો આણવો.

શરવાત કરનાર પક્ષકારનો પ્રત્યુત્તર.

ખુદી કોર્ટમાં સાક્ષીઓની જડાવી સેવી.

અપીલ થઈએ એવા કાયદામાં શહીદી સેવી તે સેવી.

વાત જવાનતા રૂપમાં નહીં પણ એક હકીકતના રૂપમાં લખી સેવી. અને તે પૂરી થઈ રહે એટલે જડજની તથા સાક્ષીની રૂબરૂ તથા પક્ષકારો કે તેમના ખીડરોના રૂપમાં વાંચી સમજાવવી, અને જરૂર પડતો જડજને તે સુધારવી, તથા તેના ઉપર સહી કરવી.

જવાનીનું બા
ધાંતરે ક્યારે કહી
ખતાયવું.

૧૮૩. જે બાધામાં સાક્ષીએ શહેદી પૂરી હોય તેનાથી જુદી બાધામાં કલમ ૧૮૨ પ્રમાણે તે લખી લીધી હોય, અને જે બાધામાં તે લખી લીધી હોય તે બાધા સાક્ષી સમજતો ન હોય તો, લખી લીધેલી શાહેદી, જે બાધામાં તે આપી હોય તે બાધામાં તેને સમજાવવી.

જડજને શહેદી
ન લખી લીધી
હોય તો ટિપણ
કરવું.

૧૮૪. જે મુકદમાઓમાં જડજ પોતે શહેદી લખી ન સે તે મુકદમાઓમાં પ્રત્યેક સાક્ષીની શહેદી સેવાતી જાય તેમ તે સાક્ષીની જવાનતાની મતલબનું એક ટિપણ જડજને કરવું જોઈએ, અને તે ટિપણ જડજને પોતાને હાથે લખીને તે ઉપર સહી કરવી તથા તેને દફતરનો એક ભાગ ગણવો.

અંગ્રેજીમાં શા
હેદી ક્યારે લેઈ
શકાય.

૧૮૫. કોરટની બાધા અંગ્રેજી ન હોય તોએ, જો જતે હાજર થએલા ફરિયાદના બધા પક્ષકાર તથા ખીડરની મારફતે હાજર થએલા પક્ષકારોના ખીડરો, અંગ્રેજી બાધામાં પૂરેલી શહેદી અંગ્રેજીમાં લખી સેવાને હરકત ન સે તો, જડજ પોતાને હાથે તે અંગ્રેજીમાં લખી સેવાને મુખત્યાર છે.

કોઈ વિશિષ્ટ સ
વાત જવાન લખી
સેવાય.

૧૮૬. કોઈ મુકદમા સવાલ જવાન, અથવા કોઈ સવાલ ઉપરની કંઈ હરકત લખી સેવાનું અથવા લખાવી સેવાનું કંઈ વિશિષ્ટ કારણ જણાય તો, પોતાની જ મંજૂરી, અથવા કોઈ પક્ષકારની કે તેના ખીડરની આરજ ઉપરથી તે લખી સેવાને અથવા લખાવી સેવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

હરકત લીધા
છતાં કોરટ પુછવા
દીધેલા સવાલ.

૧૮૭. સાક્ષીને કોઈ સવાલ પુછવાની કોઈ પક્ષકાર અથવા તેનો ખીડર હરકત સે, અને કોરટ તે સવાલ પુછવા દે તો, તે સવાલ, જવાન, હરકત, હરકત કરનાર શખસનું નામ તથા તે ઉપરનો કોરટનો દરોજ એ બધું જડજને લખી સેવું.

સાક્ષીની વરત
છુક વિશેનો ચેરો.

૧૮૮. કોઈ સાક્ષીની જવાનતા આપતી વખતની વર્તણૂક વિશે જરૂર જણાય તેવા ચેરો દફતરમાં લખવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

અપીલ ન થઈ
શકે એવા કા
મમાં શહેદીનું ટી
પણ કરવું.

૧૮૯. જે મુકદમાઓ ઉપર અપીલ થઈ શકે નહીં તે મુકદમાઓમાં સાક્ષીઓની શહેદી લખાણથી લખી સેવાની જરૂર નથી. પણ પ્રત્યેક સાક્ષીની શહેદી સેવાતી જાય તેમ તે સાક્ષીની જવાનતાની મતલબનું ટિપણ જડજને કરવું, અને તે ટિપણ જડજને પોતાને હાથે લખીને તે ઉપર સહી કરવી તથા તેને દફતરનો એક ભાગ ગણવું.

૧૯૦. આ બાબતમાં સદરહુ મુજબ કરવાનું દિપણ જડત્વથી ન થઈ શકે તેમ હોય તો, તે ન થઈ શકવાનું કારણ તેણે દફતરમાં લખાવવું, અને જડત્વ મોટેથી બાંધે તેમ બીજી બંને એવી રીતે બીજા પાસે તે દિપણ ખુલ્લી કોરટમાં લખાવવું.

આ પ્રમાણે કરેલા પ્રત્યેક દિપણને દફતરનો બાગ મણવા.

ટીકા—૧૯૦. આ કલમ પ્રમાણે જો પુરાવા બરાબર રીતે સેવામાં ના આવ્યો હોય તો કામ પાછું મોકલવામાં આવે. સુ. દી. આ. નોર્થવેસ્ટર્ન પ્રોવીન્સીસ, ૧૮૦.

૧૯૧. આ બાબતમાં શહેદી લખી સેનાર અથવા કંઈ દિપણ દ્વારા સેનાર જડત્વ, ફરિયાદનો નિકાલ થયા પેહલાં, મૈથલ થાય કે કોરટમાંથી તે જાય તો, તેની પછી થનાર નવા જડત્વ, પોતાને યોગ્ય જણાય તો, જણી પોતાને શહેદી લખી લીધી હોય અથવા દિપણ લખાવ્યું હોય તે રીતે તે શહેદી અથવા દિપણ મણીને ચલાવવું.

૧૯૨. કોઈ સાક્ષી કોરટની હકુમતની બહાર જવાનો હોય, અથવા તેની શહેદી બાગલીજ સેવાનું બીજું પુરતું કારણ કોરટની ખાતી બાબત બતાવવામાં આવે તો, મને તે પક્ષકારની કે સાક્ષીની અરજદારથી, ફરિયાદ થયા પછી કોઈપણ વખતે પાછળ દરાવેલી રીતે તે સાક્ષીની શહેદી સેવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

સદરહુ શહેદી પક્ષકારોના કેબલમાં બાગલીજ ન સેવાય તો જખાની સેવાસાર દિવસ દરાવીને તે દિવસની કોરટને યોગ્ય બાગે તેવી મોટીસ પક્ષકારોને આપવી.

આ રીતે લીધેલી શહેદી સાક્ષીને વાંચી સંજાણવી, અને તે શહેદી બરાબર છે એમ તે કબુલ કરે તો તે ઉપર તેણે સહી કરવી, અને પછી તે ફરિયાદની કોઈપણ સુનાવણી વખતે વાંચી શકાય.

૧૯૩. જેની જખાની સેવાઈ હોય અને જે કલમ ૧૭૩ પ્રમાણે જતો રહ્યો ન હોય તેવા કોઈ સાક્ષીને ફરિયાદ ચાલતાં કોઈપણ વખતે શહેદી પુરવા પાછો માલાવવાને કોરટ મુખત્યાર છે. તથા (ફિફ્થેસ્ટાનના સન ૧૮૭૨ ના પુરાવાનો આકટને બાબ ન આવે તે રીતે) કોરટને યોગ્ય બાગે તેવા સેવાય તેને કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—૧૯૩. આ કલમ પ્રમાણે અમલ કરવાની ન્યાયાધીશને મુખત્યારી છે.

જડત્વથી એ દિપણ ન થઈ શકે તો તે ન થવાનું કારણ તેણે લખવું.

ફરિયાદનો નિકાલ થયા પેહલાં જડત્વ જાય તો તેણે લખી લીધેલી શહેદી ઉપ યોગમાં સેવાય.

સાક્ષીની જખાની બાગલીજ સેવાનો અખત્યાર.

સાક્ષીને પાછો માલાવીને સેવા કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

બાબ ૧૬ મો.

સોગનનામાં (આફ્રિકેવિટ) વિશે.

સોગનનામાંથી કોઈ વાત શાખિત કરવાનો હુકમ થઈ શકે.

૧૯૪. કોઈપણ વખતે પરંતુ કારણ હોય તો, કોર્ટને યોગ્ય જણાય તે શરતો કરીને, કોઈ વિશિષ્ટ હકીકત અથવા હકીકતો સોગનનામાંથી (આફ્રિકેવિટથી) શાખિત કરવી અથવા કોઈ સાક્ષીનું સોગનનામાં સુનાવણી વખતે બાંધવું, એવા હુકમ કરવાને કોઈપણ અવલ કોર્ટ તથા કોઈપણ અપીલ કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

પરંતુ કોર્ટને એમ જણાય કે, બેમાંથી એક પક્ષકાર શુદ્ધધર્મી કોઈ સાક્ષીને ઉલટ તપાસણી કરવાસાર બોલાવવા માગે છે, અને તે સાક્ષી હાજર કરાય તેમ છે, તો તે સાક્ષીને સોગનનામાંથી શહેદી આપવાનો અખત્યાર મળે તેવા હુકમ ન કરે.

ઉલટ તપાસણી સાથે સોગનનામાં કરનારે હાજર રહેવું એમ હુકમ કરવાનો અખત્યાર.

૧૯૫. કોઈપણ અરજી પર સોગનનામાં કરીને શહેદી આપી શકાય; પરંતુ સોગનનામાં કરનારની ઉલટ-તપાસણી કરવાસાર તેને હાજર રાખવાની બેમાંથી કોઈ પક્ષકાર અરજ કરે, તો તે પ્રમાણે હાજર રહેવાનો હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

કોર્ટમાં જાતે હાજર રહેવાની આ કાયદા પ્રમાણે સોગનનામાં કરનારને માફી ન મળી હોય, અથવા કોર્ટ ખીજીરીતે ન ફરમાવે તો, તેણે સહરહુ પ્રમાણે કોર્ટમાં હાજર રહેવું.

સોગનનામાંમાં લખવાનીઆખતો.

૧૯૬. સોગનનામાં કરનાર પોતાની જાતીકી માહિતીથી શાખિત કરી શકે તેટલીજ હકીકતો સોગનનામાંમાં લખવી. પરંતુ ફરિયાદ આલતાની દરમ્યાનની અરજીમાં, પોતે માનતો હોય તે મજબૂરનાં જો યોગ્ય કારણ બતાવવામાં આવે તો તેવા મજબૂર લખાય થઈ શકે.

જો સોગનનામાંમાં અમસ્તી સાંબળેલી બાબતો લખી હોય અથવા દલીલ બરેલી બાબત લખી હોય, અથવા દસ્તાવેજની નકલો કે તેમાંના ઉતારા લખ્યા હોય તેવા પ્રત્યેક સોગનનામાંનું અરજ (કોર્ટ ખીજી રીતે ન ફરમાવે તો) તે હાજર કરનાર પક્ષકારે આપવું.

સોગનનામાં કરનારને સોગન કોણે આપવા.

૧૯૭. આ કાયદા પ્રમાણે કોઈપણ સોગનનામાં કરવાનું હોયતો તેમાં-

(અ) કોઈ કોર્ટ અથવા માજીસ્ટ્રેટ, અથવા

(બ) તે કામને વારતે જે કોર્ટ નામ એવા કોઈ અમલદાર, અથવા

(ક) સ્થાનિક સરકારે સામાન્યરિતિ કે વિશેષરિતિ તે કામને વાસ્તે અમલદાર નીમવાનો અધિકાર ને બીજી કોરટને અપ્યો હોય તે કોરટે નીમીલો કોઈ અમલદાર,

સોમનનામું કરનારને સોમન આપી શકે.

—૦૦૦૦૦૦—

બાબ ૧૭ મો.

ફેસલા અને હુકમનામાંવિશે.

૧૯૮. યોગ્યરિતિ પુરાવો બીધાપછી તથા પક્ષકારો અથવા તેમના પોતપોતાના ખીડરોકે કબુલ કરેલા મુખત્યારો કહે તે સંબંધના પછી, કોરટે તેજ વખતે અથવા કોઈ આગળને દિવસે, ખુદલી કોરટમાં ફેસલો કહી સંબંધાવવો. ને આગળને દિવસે ફેસલો કહી સંબંધાવવો હોય તો તે દિવસની યોગ્ય ખબર પક્ષકારોને અથવા તેમના ખીડરોને આપવી.

ટીકા—૧૯૮. ૪ મુ. હા. રી. ૬૮મ આપેલો ફેસલો જુઓ. આ બાબત બરોબરે અમલ ન થયો હોય તોપણ ફેસલા બદલાવાની અગર તેમાં ફેરફાર કરવાની જરૂર નથી પણ ને આવી નિયમ વિરુદ્ધ વરતણકથી કોરટની હકુમતો અગર કજીઆના મુણ હોય સંબંધી હરકત આપવી હોય તો જ ફેસલો ફેરવવો અગર રદ કરવો પાછળ કલમ ૫૦૮ જુઓ.

૧૯૯. પોતાની પહેલાં થઈ ગયેલા જડને ફેસલો લખ્યો હોય પણ તે કહી સંબંધાવ્યો ન હોય તો, તે ફેસલો કહી સંબંધાવવાને જડજી મુખત્યાર છે.

ફેસલો ક્યારે કે હી સંબંધાવવો.

માજી જડને લખી રાખેલો ફેસલો કહી સંબંધાવવાનો અખત્યાર.

૨૦૦. કોરટની બાબામાં અથવા અંગ્રેજીમાં અથવા જડજીની સ્વ-બાબામાં ફેસલો લખવો.

ફેસલાની બાબા.

૨૦૧. કોરટની બાબાશિવાય બીજી કોઈ બાબામાં ફેસલો લખ્યો હોય ત્યારે, ને કોઈપણ પક્ષકાર કોરટની બાબામાં તેનો તરજુમો માગે તો, કોરટની બાબામાં તેનો તરજુમો કરવો. અને તે તરજુમા ઉપર જડને અથવા તે કામને વાસ્તે જડજી નિમ્ને તે અમલદારે સહી કરવી.

ફેસલાનો તરજુમો.

૨૦૨. ફેસલો કહી સંબંધાવતી વખતે ખુદલી કોરટમાં જડને તે ઉપર તારીખ નાખીને સહી કરવી, અને શબ્દિક મુકો ફરેસત કરવાશિવાય અથવા મુકદમાના કોઈ અગત્યનક બાગને હરકત ન આપે એવી કોઈ અણધારી અપૂર્ણતા પૂરી પાડવાશિવાય અથવા ફરી તપાસશિવાય તે ફેસલામાં કંઈ ફેરફાર કરવો નહીં કે કંઈ વધારવું નહીં.

ફેસલા ઉપર તારીખ નાખીને સહી કરવી.

૨૦૩. સ્થાલકાજી કોરટોના ફેસલામાં, નિર્ણય કરવાની બાબતો તથા તે ઉપરનો દરાવ, એ કરતાં વધારે લખવાની જરૂર નથી.

સ્થાલકાજી કોરટના ફેસલા.

બીજી કોરેટો
ના ફેસલા.

બીજી બપો કોરેટોના ફેસલામાં મુકદ્દમાની સંક્ષેપમાં હકીકત, નિર્ણય કરવાની બાબતો, તે ઉપરના ડરાવ, અને તે ડરાવનાં કારણ, એટલું આપવું જોઈએ.

ટીકા—૨૦૩. કલમ ૧૯૯ પ્રમાણે પછીથી ચનાર જડજ પોતાના પેલે-બાંના ન્યાયાધીશ કેસો ફેસલો વાંચી સંભળાવે પણ તેના ફેસલામાં જે ખામી હોય તે, કામ પાછું આવવા ઉપરથી સુધારી શકે નહીં.

નીચલી કોરેટનો ફેસલો આ કલમ પ્રમાણે જેટલો જોઈએ તેટલો રજૂ અને સમજી શકાય તેવો નહીં હોય તોપણ જો તેમાં અપીલ કોરેટને અવશ્ય હોય તેટલી બીના આવી જતી હોય તો પછી તે કામ પાછું મોકલવાની જરૂર નથી. ૧ વી. રી. ૭૦

કોર્ટ પ્રત્યેક મુ
દા ઉપર પોતાની
ડરાવ લખવા.

અપવાદ.

કુકમનામાંની
તારીખ.

૨૦૪. મુદા કાઢવામાં આવ્યા હોય તેવી ફરિયાદોમાં પ્રત્યેક જુદા મુદાઉપર કોરેટ પોતાનો ડરાવ અથવા નિવેદો તથા તેનાં કારણો લખવાં. પરંતુ ફરિયાદના નિવેદાને વાસ્તે એક અથવા વધારે મુદાઉપરનો ડરાવ બસ હોય તો બધા મુદાઓઉપર ડરાવ તથા કારણ લખવાની જરૂર નથી.

૨૦૫. જે તારીખે ફેસલો કહી સંભળાવ્યો હોય તે તારીખ કુકમના માઉપર નાખવી. તથા ફેસલા પ્રમાણે કુકમનાનું લખેલું જે એવી પોતાની ખાતરી કરીને જડજે તે કુકમનામા ઉપર સહી કરવી.

ટીકા—૨૦૫. કુકમનામા ઉપર શીકો કરવાની જરૂર નથી કુકમનાનું કેવી પ્રકારનું ચલું જોઈએ તે નક્કી કરવાનું કામ ન્યાયાધીશનું છે અને ફેસલાના ડરાવ પ્રમાણે કુકમનાનું તેવાર કરવામાં આવ્યું છે કે નહીં તે જોવાનું કામ પક્ષકારોના વકીલોનું છે ન્યાયાધીશ પણ આ બાબત ખાતરી કરવી જોઈએ, ૧૦ વી. રી. ૯૧

કુકમનામાંની
લખવાનો મહત્ત્વ
કોરે.

૨૦૬. કુકમનાનું ફેસલાનીસાથે મળતું આવવું જોઈએ. રજૂશરમાં લખ્યા પ્રમાણે ફરિયાદનો નંબર, પક્ષકારોનાં નામ તથા વર્ણન, અને દાવાની વિગત તેમાં આવવી જોઈએ; તથા જે દાદ અપાવી હોય તે અથવા ફરિયાદને જે બીજી ચુકાદો દર્શાવે હોય તે તેમાં રજૂ કરીને લખવો.

ફરિયાદમાં ચએલા ખરચની રકમ, તથા તે ખરચ કયા પક્ષકારે ચા પ્રમાણમાં આપવું, એપણ કુકમનામામાં લખવું.

કુકમનાનું ફ
રેસ્ટ કરવાનો અ
ખતાર.

ફેસલાથી ઉલટું કુકમનાનું જે એમ માલમ પડે, અથવા હિસાબ મણવાની કે હસ્ત દોષની કંઈ ચુક કુકમનામાંનાં માલમ પડે, તો કોરેટ, રોતાની જોઈ અથવા કોઈ પક્ષકારની અરજઉપરથી, ફેસલાનીસાથે મળતું આવે એવી રીતે કુકમનાનું ફરેસ્ટ કરવું, અથવા ચુક હોય તે સુધારવી. પરંતુ જે ફરેસ્ટ કરવાનો વિચાર હોય તેની પોચ નોટીસ પક્ષકારોને અથવા તેમના ખીડરોને આપીને તેમ કરવું.

ટીકા—૨૦૧. નીચલી કોરટનું કુકમનાનું ઉપલી કોરટ બાહ્ય રાખે એટલે તે કુકમનાનું અપીલ કોરટનું ગણાય અને પછી તેમાં અપીલ કોરટને ફરફાર કરી શકે. ૨ મુ. હા. રી. ૧૦૧

કુકમનામાં હસ્તોપથી લખાણમાં સચેલી ચુક અપીલમાં સુધારવામાં આવી હતી. ૬. લો. રી. ૧ મુખાઈ ૧

કુકમનાનું બલવનારી કોરટ પણ તેમાં ફરફાર કરી શકે નહીં એટલે કે તે કુકમનામાં ખરેખર ઉપર બાળ અપાવ્યું ન હોય તો પછી તે કોરટ બાળ અપાવી શકે નહીં ને કોરટે કુકમનાનું કંઈ હોય તે કોરટને અરજ કરવી જોઈએ.

૨૦૭. ફરિયાદનો વિષય સ્થાવરમિલકત હોય, અને તે મિલકત અગુ:સીમાથી અથવા જમાબંદીના કે જોજીનીના દફતરમાંના નંબરથી ઓળખાવી હોય, તો તે અગુ:સીમા અથવા નંબર કુકમનામાંમાં લખવા.

૨૦૮. જંગમમિલકતખાત. ફરિયાદ હોય, અને તે મિલકત આપવાનું કુકમનાનું સાથ તારે, તે મિલકત ન આપી શકાય તો તેને બદલે આપવાની પૈસાની રકમ પણ તેમાં લખવી.

૨૦૯. વાદીના સેલેણા રૂપીયાની ફરિયાદ હોય તારે, જે મુદલ રકમ આપવાનો હરાવ કર્યો હોય તેનું ફરિયાદ માંડ્યા પહેલાંનું કંઈપણ અવતનું બાળ અપાવ્યા ઉપરાંત, ફરિયાદની તારિખથી કુકમનામાંની તારીખ સુધીનું કોરટને વાળવી લાગે તે દરમિયાન તે મુદલનું બાળ આપવાનો કુકમનામાંમાં કુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે; વળી તેની સાથે આપેલા કુલ રકમ ફરાવવામાં આવે તેનું કુકમનામાંની તારિખથી વસુલની તારીખ સુધીનું, અથવા તેનાથી પહેલાંની કોરટને યોગ્ય લાગે તે તારીખ સુધીનું, કોરટ વાળવી પારે તે દરમિયાન બાળ આપવાનો કુકમનામાંમાં કુકમ કરવાને પણ કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—૨૦૯. બાળનો દર કેટલો આપવો તે ખાતતનો કોરટને આપત્યાર છે તે સ્વચ્છંદ પણે વાપરવાનો નથી પણ કાયદાને અનુસરીને વાપરવાનો છે અને તે ઉપર અપીલ કોરટની સત્તા છે. ૧ વી. રી. ૧૮૭

બાળ આપવાનો કુકમ થયો હોય અને તેનો દર કુકમનામાંમાં લખાવામાં ન આવ્યો હોય તો તે પાછળથી ઉઠેરી શકાય. ૭ બે. હા. રી. ૩૧ આપેન્ડીક્ષ, આને માટે કુકમનામાં વાળાંએ કુકમનાનું સુધારવાની કોરટને અરજ કરવી અને સામા પક્ષકારોને નોટીસ આપ્યા પછી કોરટ તે પ્રમાણે ફરફાર કરી શકે.

જો એક ખત ઉપર વસુલ આપ્યું હોય અને તે વસુલનો આંકડો જે બાળ મરજી હોય તેનાં કરતાં ઓછો હોય તો તે વસુલ બાળ પેટે ગણાય અને સેલેણાદાર ખતનું સેલેણું તથા કુકમનામાંની તારીખ સુધીનું ખાકી રહેલું બાળ માગી શકે. (૮ બે. હા. રી. ૧૧૦).

મુદલ જેટલું બાળ આપવાનું એવો જે હિંદુશાસ્ત્રનો નિયમ છે તે નિયમ કોરટે કંઈનું કુકમનાનું ખરોખર બરપાયા સાથે ત્યાંસુધી જે બાળ મરજી તેને

સ્થાવર મિલકત મેવાનું કુકમનાનું.

જંગમ મિલકત આપવાનું કુકમનાનું.

પૈસાની ફરિયાદમાં મુદલ રકમ ફરાવી હોય તે ઉપર કંઈ બાળ આપવાનું કુકમનામાંમાં ફરમાવી શકાય.

લાગુ પડતો નથી. ઇ. સો. રી. ૧ મું. ૭૩.

હાથી પૈસા
આપવાનું.

હુકમનામાં
ફરમાવી શકાય.

હુકમનાનું થ
મા પછી હાથી
રૂપીયા આપવા
નો હુકમ.

૨૧૦. રૂપીયા આપવાનાં બધાં હુકમનામાં, પુરતું કારણ હોય
તો, બ્યાનસાથે અથવા વગરબ્યાન હાથી રૂપીયા આપવાનો હુકમ કરવા-
ને કોરટ મુખત્યાર છે.

અને એવું કોઈ હુકમનાનું થવાપછી હુકમનામાના રજીસ્ટ્રારની અર-
જા પરથી તથા હુકમનામાવાળાની સંમતીથી—બ્યાન આપવાવિશે, પ્રતિ-
વાદીની મિલકત જપ્ત કરવાવિશે, અથવા તેનીપાસેથી જમીન લેવાવિશે,
અથવા બીજી કોઈબાબત, કોરટને યોગ્ય લાગે તે શરતો કરીને,—હુકમનાનું
થએથી રકમ હાથી આપવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

આ કલમમાં તથા કલમ ૨૦૯ માં ફરમાવ્યું છે તેશિવાય પક્ષકા-
રોના કહેવાથી કોઈપણ હુકમનામાં ફેરફાર કરવો નહીં.

ટીકા—૨૧૦. ફેસલામાં ફેરફાર કરવાની બાબતમાં ૨૦૨ કલમ જુઓ.
આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરેલા કોરટની ખુશી ઉપર છે તે હુકમનામાની
અને અરજની રકમ હપતે બરવાનો હુકમ કર્યો હોય તેમાં નો હપતો પડ્યો
તો આખી રકમ આપવી પડશે. એવાં પણ સાધારણ રીતે હુકમ થઈ
શકે છે.

એક ખતની રકમ ધીમે ધીમે આપવાનું હુકમનાનું બાહ્ય રાખવામાં
આવ્યું હતું. વેપારની ઉચલ પાઇલયી નહીં. પણ બેડ થવાથી પૈસા આપી
શકે તેવી પ્રતિવાદીની સ્થિતિ રહી નહોતી. આ બ્યાનની કારણ હતું.

હવે એ પૂરું કરવું એવું હુકમનામાં લખ્યું. અકસ્માત રહી ગયું હોય
તો તે બુલ કોરટ મુધારી શકે છે. પણ તેમ ન હોય તો કોરટ એવા ફેરફાર
હુકમનામા વાળાની કબજલત શીવાય કરી શકતી નથી. ઇ. સો. રી. ૭૭.

જમીનવિશેની
ફરિયાદોમાં બ્યા
ન સાથે દરમ્યાન-
ની ઉપલબ્ધ આ
પવાનું હુકમના-
નું કરવાને કોરટ
મુખત્યાર છે.

૨૧૧. બાકુંકે બીજી ઉપલબ્ધ મળે તેવી સ્થાવરમિલકત પાછી કબ-
જામાં લેવાવિશે ફરિયાદ હોય ત્યારે, ફરિયાદ થવાની તારિખથી તે જોના
લાભમાં હુકમનાનું થયું હોય તે પક્ષકારને કબજે મળે ત્યાંહાંમુધીની, અ-
થવા હુકમનામાની તારિખથી ત્રણ વરસમુધીની. (તેમાંથી પહેલો જો બ-
નાવ અને ત્યાંહાંમુધીની) તે મિલકતની દરમ્યાનની ઉપલબ્ધ અથવા બાકુંકે અ-
ને તેનીસાથે તેનાઉપર, કોરટને યોગ્ય જણાય તે દરથી, બ્યાન આપવાનો
હુકમનામાં ફરિયાદ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

ખુલાસો:—મિલકતની “દરમ્યાનની ઉપલબ્ધ” એટલે તે મિલકતનો ગે-
રજાતબની કબજે રાખનાર માણસને તેથી અરેખરી ઉપલબ્ધ મળી હોય તે,
અથવા સાધારણ ઉદ્યોગથી તે જો ઉપલબ્ધ મળવી શકત તે, તથા તે ઉ-
પલબ્ધ બ્યાન.

ટીકા—૨૧૧. આ કલમમાંથી “જમીન અથવા બીજી મિલકત” એ
શબ્દો કાઢી નાખવા જોમને બદલે સ્થાવર મિલકતનો કબજે પાછો મળ-

વવાનો" એ સ્પષ્ટો મુકવામાં આવ્યા છે.

"મીનપ્રોફીટસ" એ સ્પષ્ટોની બાબતમાં "આવા નફા ઉપર બાબત મુકા" એટલા સ્પષ્ટો ઊંચેવામાં આવ્યા છે.

આ કલમના સંબંધમાં ૨૪૪ મી કલમ જુઓ. હુકમનામું બજાવતી વખતે મીનપ્રોફીટસ નકી કરવા બાબતની તે કલમ છે" જેના લાભમાં હુકમનામું કરવામાં આવ્યું હોય તેનો મીનપ્રોફીટસ સેવાનો હક હોય તો તે બાબત હુકમનામુંમાં દર્શાવેલી જોડાણે કે હુકમનામું બજાવનારી કોર્ટ "મીનપ્રોફીટસ" નકી કરી શકે નહીં તો જો હાવાની તારીખથી તે હુકમનામું થતા મુખીની દરમિયાન ઉપજ નકી કરવામાં ન આવેલી હોય અથવા તેની તપાસ કરવાનું બાકી બજાવતી વખતે રાખ્યું ન હોય તો, તેવા દરમિયાન નફાને મટિ જુદો દાવા લાવવા જોડાણે. (૧૫ બે. સી. રી. ૩૮૩, ૭ વી. રી. ૩૬૪).

જ્યારે કોઈ પક્ષકારને દરમિયાન નફો સેવાનો હક છે. એમ દર્શાવવામાં આવ્યું હોય ત્યારે ગેરકાયદે કબજો જોડે લીધો હોય ને જો પોતે જોડાણે ઉત્પન્ન કર્યું છે તેટલું ખરો હકદાર તે જમીનમાંથી પેદા નહીં કરી શકતો એવું બતાવવાનો હક નથી; પણ પોતે મુકી ખરેખર તે જમીનમાં વોજેય નફો પ્રાપ્ત કર્યા હોય તો તે વાત બીજામાં સેવી જોડાણે. (૬ વી. રી. ૪૦૩).

૨૧૨. સ્થાવર મિલકતનો કબજો પાછો મળવા બાબત તથા ફરિયાદ થતા પહેલાંની કોઈ મુદતની તે સ્થાવર મિલકતની ચડેલી દરમિયાનની ઉપજ બાબત ફરિયાદ હોય, અને તે ઉપજની રકમને વારંતે તકરાર હોય તો કોર્ટ ગમે તો, હુકમનામામાં જ તે રકમનો નિર્ણય કરે, કે નહીં તો તે મિલકતનું હુકમનામું કંઈ અને દરમિયાનની ઉપજની રકમ બાબત ચોકસી કરવાનું ફરમાવીને તેનો બીજા હુકમથી નિકાલ કરે.

ટીકા—૨૧૨. આ કલમમાં ફક્ત આગલી કલમમાં દરમિયાન નફાની બાબત આપી છે તેને જ લાગુ પડે છે.

હુકમનામું નુકશાની બાબતનું હોય તો તે નુકશાની કોર્ટે જ નકી કરવી. બજાવણી વખતે તેનો નિર્ણય થવા સાથે તે બાબત રાખી મુકવી નહીં. (૧૭ વી. રી. ૨૬૬).

૨૧૩. કોઈ મિલકતનો હિસાબ સેવાની તથા કોર્ટના હુકમનામા પ્રમાણે તે મિલકતનો જોગ્ય વહિવટ કરવાની ફરિયાદ હોય ત્યારે, હુકમનામું કરતાં પહેલાં કોર્ટે તે હિસાબ સેવાનો તથા ચોકસી કરવાનો હુકમ કરે, તથા પોતાને જોગ્ય લાગે તેવા બીજા હુકમો કરે.

આ કાયદો અમલમાં આવે ત્યાર પછી મૈયત યમેલા કોઈ સખ્ત સની મિલકતનો વહિવટ કોર્ટ મરફત થતો હોય તેમાં, તે સખ્તસનું કં-રજ અને જવાબદારી પુરેપુરી આદા કરવાને માટે તે મિલકત અપૂર્તી જણાયતો,—જમીનગીવાળા અને વગર જમીનગીવાળા પહેલુદારોના પા-તપોતાના હકો વિશે, તથા જે રેલું અને જવાબદારી સાબીત થઈ શકે તેવા

ફરિયાદ પહે-લાંની દરમિયાનની ઉપજની રકમ-નો કોર્ટ નિર્ણય કરે અથવા તે વિશેની ચોકસી બાકી રાખે.

વહિવટની ફરિયાદો.

રેવા અને જવાબદારી વિષે, અને વર્ષાસન તથા બાવી અને અવધાની જવાબદારીઓની અનુક્રમે કીમત કરવા વિષે, નાદાર દુરદશા સંખસોની ઇચ્છાને વારતે જે તે વખતે જોતિયમ ચાલુ હોય, - તે નિયમ પ્રમાણે કામ કરવું. અને આવા મોઢ પણ કામમાં, તે મિલકતમાંથી જેસા મળવાનો જે સંખસોને હક હોય તે તમામ સંખસો, તે મિલકતના વહિવટના હુકમનામા ઉપર આધાર રાખીને, આ કાયદાની રૂઢી પાતપાતાના જે હક હોય તે માગી શકે.

સને ૧૮૭૨ ના હિંદુસ્તાનના કરાર આક્ટની કલમ ૨૧૫ પ્રમાણે કરેલી અરજી આ કલમના અર્થ પ્રમાણે કરેલી ફરિયાદો છે એમ સમજવું.

અમરકપાધિકાર
રેનો હક અમલ
માં લાવવાની ફરિયાદ,

૨૧૪. મિલકતના મોઢ અમુક વેચાણમાં અમરકપાધિકારનો હક અમલમાં લાવવાની ફરિયાદ હોય, અને કોરટ વાદીની તરફેણમાં ઠરાવ કરે ત્યારે, જે ખરીદીની રકમ કોરટમાં બરી ન હોય તો, હુકમનામામાં એક દિવસ જણાવીને લખવું કે તે દિવસ પહેલાં અથવા તે દિવસે તે રકમ બરવી. વળી હુકમનામામાં એવા ઠરાવ કરવા કે-હુકમનામામાં વાદીના ઉપર અરજ નાખ્યું હોય તે અરજ મુધાંત તે ખરીદીની રકમ આપે ત્યારે વાદીએ મિલકતનો કબજો લેવો, પરંતુ તે રકમ તથા અરજ સદેહુ પ્રમાણે ન બરે તો ફરિયાદ અરજ મુધાં કાઢી નાંખેલી ગણવી.

પંચાલુ તોડવા
ની ફરિયાદ.

૨૧૫. પંચાલુ તોડવાની ફરિયાદ હોય ત્યારે, હુકમનામું કરતાં પહેલાં, એક દિવસ ઠરાવીને તે દિવસે પંચાલુ તૂટવું એમ ગણવાનો અને પોતાને યોગ્ય ભાગે તે પ્રમાણે હિસાબ લેવાનો તથા બીજાં કૃત કરવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

મુખ્ય તથા તે
ના મુખત્યારની
વચેના હિસાબ
ખાતતની ફરિયાદ.

૨૧૫. અ. મુખ્ય તથા તેના મુખત્યારની વચે જેસા સંબંધી લેણુ રહીનો હિસાબ લેવાની ફરિયાદમાં, તથા જે ફરિયાદો વિષે આ કાયદામાં પાછળ ઠરાવ કરવામાં આવ્યો ન હોય એવી તમામ ફરિયાદોમાં, મોઢ પક્ષકારને મળવાની કે મોઢ પક્ષકાર પાસેથી મળવાની રકમ નકી કરવા સાથે હિસાબ લેવાની જરૂર હોય ત્યારે, કોરટે હુકમનામું કરતાં પહેલાં પોતાને યોગ્ય ભાગે તે પ્રમાણે હિસાબ લેવાનો હુકમ કરાવવો.

ટીકા—૨૧૫. આ કલમમાં ૨૧૫ અ. આ કલમ નવી ઉમેરવામાં આવી છે. ૨૧૫ કલમ પંચાલુ તોડવા ખાતતના દાવામાં કોરટે કેમ અમલ કરે તે વીંધે છે. આ કલમના વધારાથી કોરટેએ બીજા ખાતતોમાં કેમ અમલ કરે તે જણાય છે.

સામોદાવો અ
પાઓ હોય ત્યારે
હુકમનામું.

૨૧૬. વાદીના દાવાની સામે પ્રતિવાદીએ પોતાની સહેજી રકમનો સામો દાવો કર્યો હોય, અને તે સામો દાવો મંજૂર રાખ્યો હોય તો, વાદીના કેટલા રૂપિયા સહેજા છે તથા પ્રતિવાદીના (જે કંઈ હોય તો) કેટલા રૂપિયા

સેહેણાં છે એ હુકમનામાં બાબતું, અને એમાંથી ને પક્ષકારનું નેટું
સેહેણું જણાય તેણે તે વસુલ કરવાનું હુકમનામું કરવું.

હુકમનામાં કોઈ રકમ કોરેટ પ્રતિવાદીને અપાવી હોય તો, અપીલ
અથવા ખીજી બાબતોને વારંતે જાણે પ્રતિવાદીએ વાદીની ઉપર જુદી ફરિ-
યાદ કરીને તે રકમનો દાવો કર્યો હોય તે પ્રમાણે તે હુકમનામાંની અસર
થશે અને તેજ નિયમો તેને લાગુ પડશે.

ટીકા—૨૧૯. પ્રતિવાદી ને “સેટ ઓફ” નો હુકમ હોય તો ને સામા દાવાનું
હુકમનામું પ્રતિવાદીના લાભમાં થઈ શકે. ૨૫ વી. રી. ૨૭૫

૨૧૭. પક્ષકારો કોરેટને અરજ કરે તો તેમને અરથેથી ફેસલાની
તથા હુકમનામાંની સહી સાથેની નકલો આપવી.

પ્રતિવાદીને
અપાવેલી રકમ
ની બાબતમાં હુ
કમનામાં ફેસ

ફેસલાની ત-
થા હુકમનામાંની
સહી સુધાંતની ન
કલો આપવી.

બાબ ૧૮ મો.

અરથપરો.

૨૧૮. આ કાયદાપ્રમાણે કોઈ અરજનો નિકાલ કરતી વખતે તે
અરજનું અરથ કોરેટ એમાંથી મળે તે પક્ષકારને અપાવે, અથવા કામ-
ની કોઈ આગળની સુનાવણી સુધી તે અરથનો વિચાર કરવાનું રહેવા દે.

૨૧૬. પ્રત્યેક પક્ષકારનું અરથ, તેણે પોતે કે ફરિયાદના કોઈ બીજા
પક્ષકાર-કોણે સોસવું, અને તે બધું કે કેટલો ભાગ કે શાપ્રમાણમાં સોસ-
વું એ ફેસલામાં ફરમાવવું.

ટીકા—૨૧૬. મળ્યાં આઈ વેચાવવાના દાવાનું અરથ દરેક પક્ષકારને
માથે નાંખવું જોઈએ કેમકે આવા દાવાનું અરથ અમુક પક્ષકારના કાયદા
વિરુદ્ધ કૃત્યથી કરવું પડેલું હોતું નથી.

(૩ મે. લો. રી. ૧૩૦) પણ આ ફેસલાના સંબંધમાં ૧૪ વી. રી. ૬૪
માં ફેસલો છે તે જુઓ. ન્તેમાં એમ ઠરાવ્યું છે કે વાદીને વેહેમણીનું પુરેપુરું
હુકમનામું મળે તેટલાજ સારૂ બીજા બાગીદારોને પ્રતિવાદીમાં દાખલ કર્યા
હોય તો અરથ વાદીએ આપવું જોઈએ.

ને પક્ષકારોને દાવામાં કોઈ હિત નથી પણ જેમને નીરર્થક દાવામાં
સામેલ કર્યા છે તે પક્ષકારોને અરથજાણવું જોઈએ.

આ બાબત કોરેટની મુખત્યારી ઉપર છે અને તે ઉપર અપીલ નથી.
(૨ વી. રી. ૩૩) આ છેલ્લી બાબતના સંબંધમાં ૧ મ. હા. રી. ૭૪ મે ફેસલો
છે તે જુઓ. તેમજ કલકત્તા હાઈકોર્ટની જુલમ્મેએ એમ ઠરાવ્યું છે કે અર-
થની બાબત ઉપર અપીલ થઈ શકે. (૧ વી. રી. ૧૮૭).

બીજાને હેરાન કરવા અથવા નુકશાન કરવા સારજ દાવો આણવામાં
આનો હોય તો અરથ અપાવવું જોઈએ નહીં. (હાઈડ. રી. પો. ૧૨૨).

અરજોનું અ
રથ.

અરથ કોણે
આપવું એ ફેસ
લામાં ફરમાવવું.

વાદીને દાવાનું કારણ નથી એમ ગણી તેનો કાયો કાઢી નાંખવામાં આવ્યો હોય તોપણી તેનું અરજ્ય પ્રતિવાદીને સ્વીર નાંખવું એ ગેરબાજબી છે. ૩ મ. હા. રી. ૧૧૩.

એક સમસને તેના સાચું દાવાનું કારણ બતાવ્યા વગર પ્રતિવાદી કરેવામાં આવ્યો હોય તો તે સમસનું અરજ્ય સહ પ્રતિવાદીઓ પાસેથી અપાવવું જોઈએ નહીં પણ વાદી પાસેથી અપાવવું જોઈએ. (૧૦ વી. રી. ૧૬૪).

જ્યારે કોરટના હુકમથી બધી બાબતોનો ચુકાદો કરવાનું કામ લવાદોને સોંપવામાં આવ્યું હોય તો તે સોંપવાનો હુકમ તથા લવાદનામાના અરજ્ય બાબત ડરાવ કરવાનો તે લવાદોને સવા છે ૧ જ. સી. રી. ૧૪૪

અરજ્ય વિશે
કોર્ટનો અખતાર.

૨૨૦. પ્રત્યેક અરજનું અને ફરિયાદનું અરજ્ય પોતાને યોગ્ય જણાય તે રીતે અપાવવાનો તથા વેચી આપવાનો પૂર્ણ અખતાર કોરટને છે, અને ચુકાદાનો ધનસાફ કરવાની હકુમત કોરટને ન હોય એટલા ઉપરથી આ અખતારનો અમલ કરવાને હસ્ત નથી.

પરંતુ કોઈ અરજનું અથવા ફરિયાદનું અરજ્ય તેના નિકાલને અનુસરતી રીતે ન આપવાનું કોરટ ફરમાવે તો કોરટે પોતાનાં કારણ સમજાવ્યાં.

આ કાયદાપ્રમાણે અરજ્યબાબત કરેલો દરએક હુકમ, હુકમનામાનો ભાગ ન હોય ત્યારે, જ્યાં તે પેસામાબતનું જ હુકમનામું હોય એ રીતે તે બજાવી શકાય.

ટીકા—૨૨૦. અરજ્યની બાબત બહુ સાધારણ છે. એ બાબતમાં કોરટને પુરક જ સ્વતંત્ર અખતાર છે. તેથી તે અખતાર વાપરવામાં કામની બધી બીના તેમજ પક્ષકારોનો વરતણક ઉપર ધ્યાન રાખવું જોઈએ, એ નિયમ હંમેશાં અરો નથી. ૬ વી. રી. ૬૧ મે પાને સીવદવાજ તેવારી. વી. જુનાથ તેવારીનો કેસ જુઓ.

અરજ્યની બાબત કોરટની હુકમ નથી છે તેમ છતાં પણ અરજ્ય અમુક પક્ષકાર ઉપર ના નાંખવામાં શા માટે આવ્યું છે તેનું કારણ આપવાને કોરટ બંધાયેલી છે. ૧૧ વી. રી. ૪૮

અરજ્યની બાબતમાં અપીલ ચાલકે નહીં તે વીઝીનો ઓખો ડરાવ નથી. પણ ૨૧૬ મી કલમ પ્રમાણે અરજ્યનો હુકમ ફેરલાના કલમ પ્રમાણે તે હુકમનામાનો પણ ભાગ ગણી શકાય અને કલમ ૫૪૦ માં કહેલું છે. હુકમનામાના કોઈ ભાગ ઉપર અપીલ થઈ શકે અને ૫૮૪મી કલમમાં રેપેશલ અપીલ બાબત પણ ડરાવ છે. તોપણ જ્યારે ધણીજ રૂબીનો ગેર બાજબી ડરાવ કરવામાં આવ્યો હોય અથવા તે ડરાવ રીવાજ વીરુદ્ધ હોય તોજ અપીલ કોરટે વચે પડવું. ૮ મુ. હા. રી. ૧૦૦

એક જ કુટુંબના અને એક જ જગ્યાએ રહેનારા માણસને સમજા ને સામાન્ય દાવાનું કારણ સખી બધાવના ઉપર એક દાવો કઢા હોય અને તેમાં તે બધા પ્રતિવાદીઓના લાભમાં ડરાવ કરવામાં આવે તો તે બધાને એક જ જુજ અરજ મળવું જોઈએ. ૧૨ મુ. હા. આ. ૧૫૦.

પણુ જો આવા દાવામાં દરેકનો અચાવ સ્પષ્ટ જુદો જુદો હોય તો જુદાં અરજા અપાવવું જોઈએ. ૧૧ બી. રી. ૧૬.

૨૨૧. એક પક્ષકારને બીજા પક્ષકારે અરજ અપાવવાનું હોય, અને તે બીજા પક્ષકારની પહેલા પક્ષકારપાસે કંઈ રકમ લેહેણી છે એવી ક. જ્ઞાત હોય અથવા એમ ફરિયાદમાં માલમ પડ્યું હોય, તો તે લેહેણીમાં અરજી સામે દાવેજ મળે અપાવવાનું ફરિયાદવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

જે રકમ ક. જ્ઞાત હોય અથવા લેહેણી માલમ પડે તેમાં અરજ મળે અપાવી શકાય.

અરજ ઉપર બાજ.

વિષયમાંથી અરજ વસુલ.

૨૨૨. અરજ ઉપર દર વરસે દર ચૈકેડે ૭ ટકાસુધીના દરનું બાજ અપાવવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે, અને તે અરજ, બાજસાથે અથવા વ. મરબાજે ફરિયાદના વિષયમાંથી વસુલ કર્યું અથવા તેનો જાણે ફરિયાદના વિષય ઉપર રાખેલા એવા હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૨૨૨. હુકમનામાં ફરિયાદી ના હોય તો અરજ ઉપર બાજ મળે નહીં. ૬. સી. રી. ૩ કલકલા. ૧૧૧

બાબુ ૧૯ મો.

હુકમનામાંની બજાવણી વિશે.

.. અ. —કંઈ કોરટથી હુકમનામાં બજા શકે તેવિશે.

૨૨૩. કોઈપણ હુકમનામાં, જે કોરટે તે કર્યું હોય તે કોરટથી, અથવા આ આક્ટમાં હવે પછી જે દરખા કરેલા છે તે પ્રમાણે જે કોરટેને તે બજાવવાસાર મોકલ્યું હોય તે કોરટથી, બજા શકે.

જે કોરટથી હુકમનામાં બજા શકે તે કોરટ.

હુકમનામાં ફરિયાદી-કોરટ, હુકમનામાંવાળાની અરજ ઉપરથી, નાચે બપેસ પ્રસંગે તે હુકમનામાં બીજા કોરટેને બજાવવાસાર મોકલવાને મુખ્યત્વાર છે:—

(અ) જેના ઉપર હુકમનામાં થયું હોય તે સમસ તે બીજા કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં અરેખર અને આપખુશીથી રહેતો હોય કે ધંધો ચલાવતો હોય કે કમાવન વાસ્તે જાતે કામ કરતો હોય તો, અથવા

(બ) હુકમનામાં ફરિયાદી કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે હુકમનામાં પ્રેરેલા અટકી તે સમસની મિલકત ન હોય, અને સે બીજા કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તેની મિલકત હોય તો, અથવા

(ક) હુકમનામાં ફરિયાદી કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદની બહારની સ્થાવર મિલકત વેચવાને હુકમનામાં ફરિયાદી હોય તો, અથવા

(૬) હુકમનામું કરનારી કોરટને બીજા કોઈ કારણથી એમ લાગે કે તે બીજી કોરટે હુકમનામું બજાવવું જોઈએ તો; પરંતુ આમાં જે બીજા કારણથી તેમ લાગ્યું હોય તે કારણ કોરટે પોતે દફતરમાં લખવું જોઈએ.

હુકમનામું કરનારી કોરટ પોતાને મનથી તે હુકમનામું બજાવવાસાથે પોતાના તાત્કાલી કોઈ કોરટને મોકલવાને મુખત્યાર છે.

આ કલમપ્રમાણે બજાવવાની સાથે જે કોરટને હુકમનામું મોકલ્યું હોય તે કોરટે, તે બજાવવાની વાત, અથવા તે બજાવવાનું ન બને તો જે હકીકતોને બાધે તે બજાવવાનું નખાવ્યું હોય તે હકીકતો, હુકમનામું કરનારી કોરટને લખી જણાવવી.

સ્થાનકાલકોરટ સાંભળી શકે એવા મુકદ્દમામાં હુકમનામું થયું હોય, અને કલકતા, મદ્રાસ, મુંબાઈ અથવા રંચુનમાં તે બંને એવી હુકમનામું કરનારી કોરટની. મરજી હોય, તો કલમ ૨૨૪ની ૨૬મ (અ)(બ)(ક) માં અનુક્રમે કહેલી નકલો અને સરટિફિકેટ, કલકતા, મદ્રાસ, મુંબાઈ અથવા રંચુન (જે હોય તે) ની સ્થાનકાલકોરટને મોકલવાને તે હુકમનામું કરનારી કોરટ મુખત્યાર છે. અને તે પ્રમાણે મોકલવામાં આવે એટલે તે સ્થાનકાલકોરટે જાણે તે હુકમનામું પોતે જ કર્યું હોય અને જેરીતે બજાવે તે રીતે તે બજાવવું.

હુકમનામું કરનારી કોરટ અને જે કોરટમાં તે બજાવવા મોકલવું હોય તે કોરટે એ બંને એકજ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં હોય તો; પહેલી કોરટે બીજી કોરટને હુકમનામું પરબાઈ મોકલવું. પરંતુ જે કોરટને હુકમનામું બજાવવા મોકલવું છે તે જુદા ડિસ્ટ્રિક્ટમાં હોય તો, જે ડિસ્ટ્રિક્ટમાં હુકમનામું બજાવવું હોય તે ડિસ્ટ્રિક્ટની ડિસ્ટ્રિક્ટકોરટને હુકમનામું કરનારી કોરટે હુકમનામું મોકલવું.

ટીકા—૨૨૩. જેટલું હુકમનામું કરવામાં આવ્યું હોય તેવું જ બજાવવું જોઈએ તેમાં બજાવનારી કોરટ તેમાં ફેરફાર કરી શકે નહીં. ઇ. સી. રી. ૩ કલકત્તા ૧૯૧

પોતાનું હુકમ નામું બીજી કોરટે બજાવવું એમ કોરટ ફરમાવે ત્યાં જે કામ અજાવવાની રીત.

૨૨૪. કલમ ૨૨૩ પ્રમાણે બજાવવાસાથે હુકમનામું મોકલનારી કોરટે નીચે લખેલા કામગીરી મોકલવા:—

(અ) હુકમનામાની નકલ;

(બ) હુકમનામું કરનારી કોરટની હુકમનામું બજાવણી કરીને હુકમનામું પૂરું થયું નથી, અથવા થોડું હુકમનામું બ-

ન્યું હોય તો હુકમનામું કેટલું પૂરું થયું છે, અને તેનો કેટલો ભાગ બળબા વગરનો છે. એ વિષયનું સરટિકિટ કેટલું તથા

(ક) હુકમનામું બળવવાસાર કરેલા કોઈ હુકમની નકલ, અને તેના કોઈ હુકમ ન કર્યા હોય તો તેની મતલબનું સરટિકિટ.

ટીકા—૨૨૪. ને કોર્ટે હુકમનામું કયું હોય. તે કોરટમાંથી યોગ રીતે હુકમનામું આપ્યા શીવાય નો બીજી કોરટ તેની બળવણી કરેતો બળવણીમાં થએલું વચાણુ ૨૬ છે. ૮ વી. રી. ૩૧૦ અને ૯ વી. રી. ૩૮૮

એક વખત હુકમનામું મોકલવામાં આવ્યું હોય અને અપીલ થવાના કારણથી તે બળવવામાં દીલ ધઈ હોય તો બીજી સેરીટીફિકેટની જરૂર નથી. ૨૩ વી. રી. ૨૨૫

૨૨૫. ને કોરટને સરહુપ્રમાણે હુકમનામું મોકલ્યું હોય તે કોરટે, હુકમનામાની કે બળવવાના હુકમની, અથવા તેની નકલોની, કે તે કોરટમાંથી કોરટની હુકમતની બીજી કંઈ શાખિતી વગર, તે નકલો અને સરટિકિટ દાખલ કરવાં. પરંતુ કંઈ વિશેષ કારણો જોડવાની સહી સાથે દફતરમાં બખતિ તે કારણોને બાધે અને હુકમનામું મોકલ્યું છે તે કોરટ તેની શાખિતી માગે તો તે નકલોને સરટિકિટ વગર શાખિતીએ દાખલ ન કરવાં.

૨૨૬. તે નકલો ઉપર પ્રમાણે દાખલ થાય એટલે, હુકમનામું કે હુકમ ને કોરટને કોલેજી હોય તે ડિસ્મિક્ટ કોરટ હોય તો, તે હુકમનામું અથવા હુકમ તે ડિસ્મિક્ટકોરટ બળવે, અથવા તે ડિસ્મિક્ટકોરટ પોતાના તાબાની ને કોરટને બળવવાનું કરમાવે તે કોરટ બળવે.

ટીકા—૨૨૬. ને કોરટ ઉપર હુકમનામું બળવવા સાર મોકલવામાં આવ્યું હોય તે કોરટ તે હુકમનામું બીજી ડિસ્મિક્ટમાં બળવવા સાર મોકલી શકે નહીં. પણ હુકમનામાવાળાએ અસલ કોરટને અરજ કરી બીજી ડિસ્મિક્ટમાં તે બળવવાનું નવું સેરીટીફિકેટ બિયવડુ ભાઈએ. ૨૧ વી. રી. ૩૩૦

૨૨૭. ને કોરટને બળવવાસાર હુકમનામું મોકલ્યું હોય તે હે કોરટ હોય તો, જાણે તે કોરટે પોતાની સાધારણ અવલ દિવાની હુકમત ચલાવતાં તે હુકમનામું કયું હોય, તે રીતે તે કોરટે તે હુકમનામું બળવવું.

૨૨૮. આ બાબપ્રમાણે ને કોરટને હુકમનામું બળવવાસાર મોકલ્યું હોય, તે કોરટનો તે હુકમનામું બળવવામાં, જાણે તે મોકલેલું હુકમનામું પોતે જ કયું હોય તો તે બળવવામાં પોતાને ને અખતવાર હોય, તે જ અખતવાર ગણાશે. હુકમનામું બળવવામાં હરકત કરનારા અથવા હુકમ ન માનનારા અખસોને તે કોરટ, જાણે તે હુકમનામું પોતે જ કયું હો-

હુકમનામાં વ ગેરની નકલ ને કોરટને મળે તે કોરટે શાખિતી વગર તે દાખલ કરવી.

ને કોરટને હુકમનામું અથવા હુકમ મોકલ્યું હોય તે કોરટે તે બળવવાનું.

બીજીકોરટે મોકલેલું હુકમનામું હે કોરટે બળવવાનું.

બળવવા સા ર બીજી કોરટનાં આવેલાં હુકમનામાં બળવવામાં કોરટનો અખતાર.

તે દુકમનામાં
બળવવામાં કરે-
લા દુકમો ઉપર
અપીલ.

૫ તે રીતે, શિક્ષા કરશે. અને તે દુકમનાં બળવવામાં તે કોરટના દુકમને,
બાણે તે દુકમનાં પોતે જ કબ્જે હોય તેવી રીતે, અપીલ સંબંધી નિયમો
બાંધુ પડશે.

ટીકા—૨૨૮. જે કોરટ તરફ દુકમનાં બળવવા સાથે મોકલવામાં
આવ્યું હોય તે કોરટ દુકમનામાંથી મુદતના કાયદા પ્રમાણે તે બળવ-
વાનો હક ખોલે છે કે નહીં. તે જોઈ શકે પણ કલમ ૨૨૪ મુજબ જે
કાયદો તે કોરટ પાસે આવ્યા હોય એ ઉપરથી તેવી હરકત જણાઈ આ-
વવી જોઈએ તે કાયદો સીવાય બીજી બાબત બળવવાની કોરટ જોઈ
શકે નહીં.

હિંદુસ્તાની
શરકારે રેલી સં-
સ્થાનોમાં સ્થાપે-
લી કોરટનાં દુક-
મનામાં.

૨૨૬. પરરાખ્યાનાં અથવા સંસ્થાનના મુલકમાંની ચવનીર જનરલ
ધન કોંસિલના દુકમથી સ્થપાએલી કોઈ કોરટનું દુકમનાં, તે કરનારી
કોરટની હકુમતમાં બજી શકે નહીં તો, આ બાબમાં ડરાબું છે તે રીતે વિ-
શિષ્ટ ઇંડિયાની કોઈ કોરટની હકુમતમાં બળવી શકાય.

બ.—બળવણીની દરખાસ્તવિશે.

બળવણીસા
૬ દરખાસ્ત.

૨૩૦. દુકમનજાના માલિકની તે દુકમનાં અમલમાં લાવવાની
દરખા હોય તો, દુકમનાં કરનારી કોરટને અથવા, તે કામને વાસ્તે જો
કોઈ અમલદાર નીચો હોય તો તે અમલદારને તેણે દરખાસ્ત કરવી; અ-
થવા પાછળ મળેલા ડરાબો પ્રમાણે બીજી કોરટને દુકમનાં મોકલ્યું હોય
તો, તે કોરટને કે તેના યોગ્ય અમલદારને દરખાસ્ત કરવી.

કોરટની નજરમાં આવે તો દુકમનામાંના દેખાદારની જાતે અને મિ-
લકત બંને ઉપર એક જ વખતે બળવણીનો દુકમ કરવાની ના પાડવાને
કોરટ મુખત્યાર છે.

પેસા આપવાનું અથવા બીજી મિલકત સ્થાપી ન કરવાનું દુકમનાં
બળવવાને આ કલમ પ્રમાણે દરખાસ્ત કરી હોય ને તે મંજૂર થઈ હોય
તો, તે જ દુકમનાં બળવવાની તારપછીની કોઈ દરખાસ્ત નીચેની કોઈ
તારિખથી એટલે:—

(અ) જેનો અમલ કરવા માગ્યો હોય તે દુકમનામાંની તારીખ
અથવા તે દુકમનાં બહાલ રાખનારા અર્થી-
લના (જો કોઈ હોય તો) દુકમનામાંની તારીખથી, અથવા

(બ) દુકમનામાં અથવા તાર પછીના કોઈ દુકમમાં એમ
કરે માગ્યું હોય કે ક્યાણી તારીખે પેસાનું કેઈ બરણું
કરેવું અથવા કેઈ મિલકત સ્થાપી કરવી, તો દરખા-
સ્ત કરનાર જે પેસાને અથવા મિલકતને વાસ્તે દુકમ-
નાં અમલમાં લાવવા માગ્યો હોય, તે પેસાનું બરણું

કરવાને અથવા તે મિલકત સ્થાપીત કરવાને મુશ્કાની તારીખથી—

બાર વરસ થઈ ગયા કેડે મંજૂર કરવી નહી.

૨૨. દરખાસ્તની તારીખ પહેલાંનાં બાગલાંજ બાર વરસમાં કોઈ પણ વખતે હુકમનામાના હેતુદારે દગાથી અથવા બળભેરીથી હુકમનામાના બળવણી થવા દીધે ન હોય, તો સદરહુ બાર વરસ વીતી ગયા પછી હુકમનામાની બળવણીની દરખાસ્ત મંજૂર કરવાને આ કલમમાં કહેલી કોઈ વાતથી કોરટને અટકાવ થયે નહી.

આ કલમમાં મને તેમ કહ્યું હોય તે છતાં એ, આ કાયદો પાસ થવા પછી પણ વરસની અંદર કોઈ પણ હુકમનામું અમલમાં લાવવાનું કામ ચલાવી શકાય. પરંતુ આ કાયદો પાસ થતી વખતે જે કાયદો ચાલુ હોય તે કાયદામાં એવું કામ ચલાવવાને જે મુદત દરાવી હોય તે સદરહુ પણ વરસ પૂરાં થતાં પહેલાંજ વીતી ન જાય તો તેમ થઈ શકે.

૨૩૧. એક કરતાં વધારે શખ્સોની તરફેણમાં એક હુકમનામું થયું હોય, તો તે બધાના હિતને ધ્યાને, અથવા તેમાંનો કોઈ મરી ગયો હોય તો, બાકીના જીવતા તથા મૈથતના હકસંબંધવાળા વારસવડીલના હોતને ધ્યાને, તેમાંના કોઈ એક શખ્સ અથવા વધારે શખ્સો અથવા તેના કે તેઓના વારસ વડેથી આખું હુકમનામું બળવવાની દરખાસ્ત કરવાને મુખત્યાર છે.

આ પ્રમાણે કરેલી દરખાસ્ત ઉપરથી હુકમનામું બળવવા દેવાનું પ્રવૃત્ત કોરટને જણાય તો, જે શખ્સો દરખાસ્ત કરવામાં સામીલ થયા ન હોય તેમના હક જાળવવા સાર જરૂર જણાય તેવા હુકમ કોર્ટ કરેલ.

ટીકા—૨૩૧. એક કરતાં વધારે હુકમનામાવાળા હોય તો તેવાને એક અથવા વધારેની અરજ ઉપરથી કોર્ટ હુકમનામું બળવે પણ અરજદારના બાગ જેટલજ હુકમનામું બળવવાની કોર્ટ પરવાનગી આપી શકે નહી.

૨૩૨. પોતાનો હક બીજાને આપી દેવાના બખત (અસાધ-જેન્ટ) થી અથવા કાયદાના અમલથી, કોઈ હુકમનામાની માલકી હુકમનામાવાળા પાસેથી બીજા કોઈ શખ્સને મળે તો, જેને તે મળે તે શખ્સ હુકમનામું કરનારી કોરટને તે બળવવાની દરખાસ્ત કરવાને મુખત્યાર છે; અને તે કોરટને એમ જાણે તો, જાણે તે હુકમનામાવાળાએ દરખાસ્ત કરી હોય તે રીતે અને તેજ યરતોથી તે હુકમનામું બજી શકે.

પરંતુ એવું દરાવવામાં આખું છે કે—

(અ) પોતાનો હક બીજાને આપી દેવાના બખત (અસાધ-

એક હુકમ-
નામાવાળાની દર-
ખાસ્ત.

હુકમનામાની
માલકી જેને મ
ળે તેણે કરવાની
દરખાસ્ત.

નમેટ) થી હુકમનામું બીજાને આપ્યું હોય, ત્યારે તે આપનારને તથા હુકમનામાના રજુદારને તે દરખાસ્ત વિશેની લખેલી નોટીસ આપવી, અને આ બબ્બે વચ્ચે ને વારંતે તેમની હરકતો (નો કંઈ હોય તો) કોર્ટ સાંભળે ત્યાંમુધો તે હુકમનામું બબ્બે વચ્ચે નહીં.

(ખ) ધણાએક સખસો ઉપરનું પૈસા બાબતનું હુકમનામું હોય અને તે તેઓમાંના એકને આપ્યું હોય તો તે બાકીનાઓ ઉપર બબ્બે વચ્ચે નહીં.

ટીકા—૨૩૨. આનગી રીતે ૨૬-૨-૨૨ કરાબા વગર હુકમનામા ઉપર કોરો કંપી હોય તો તે હુકમનામું બીજાને આપ્યા પુરાવ મળ્યા હોય નહીં. ૧૦ વી. રી. ૧૪૪

હુકમનામું વેચ્છાની વાત હુકમનામાવાળો કબુલ કરતો હોય તો પછી હુકમનામાનો રજુદાર તે ખરીદદારનો હુકમનામું બબ્બે વચ્ચેનો હક છે કે નહીં તે વચ્ચે વાંધો સેઈ શકે નહીં અસલ હુકમનામા વાળાને પૈસા આપ્યા છે તેટલોજ ફક્ત વાંધો તે ઉઠાવી શકે. ૭ વી. રી. ૩૧૩

હુકમનામાવાળો પોતાનું હુકમનામું બીજાને વેચે અને તે વેચાણ કમતી અપેલ વગરનું છે એમ કોર્ટ દરાવે તેથી હુકમનામું ૨૬ બબ્બે નથી વેચાતી સેનારના હક બબ્બે વચ્ચે તે વેચનારના હક બતા નથી. ૪ વી. રી. ૫૧.

જેને હુકમનામું મઠાવી આપ્યું હોય તો અસલ હુકમનામાવાળાના જેવીજ રીતીમાં નથી અને તેના જેટલા તેને હક પછી નથી કોર્ટને યોગ્ય લાગે તો તેને મળેલું હુકમનામું તે પોતે બબ્બે વચ્ચે શકે. ૧૫ વી. રી. ૨૮૩.

૨૩૨. મુળ હુકમનામાવાળા ઉપર હુકમનામાનો રજુદાર જે કાંઈ હક (ધર્મીટીઝ) હોય તો તે અમલમાં લાગત તે હક સુધાં, હુકમનામું સેનારને, તે હુકમનામું મળ્યું છે એમ મળ્યા છે.

મુળ હુકમનામાવાળા ઉપર અમલમાં લવાય તેવા જે હક હોય તે હુકમનામું અઠાવી સેનાર ઉપર રહેશે.

ટીકા—૨૩૩. હુકમનામું થતી વખતે હયાત હોય અને તે થયા પછી જે સખસ મરી ગયો હોય તેની બાબતમાં આ કલમ લાગુ પડે છે. આ ઉપર દાવો બાંધી તેનું હુકમનામું મેળવ્યું. દાવો દાખલ થતા અવલ આ મરી ગયો હતો એમ માલુમ પડ્યું. આ પ્રમાણે હિવાઈ અ. ના કાયદેસર વારંચા ઉપર હુકમનામું બબ્બે વચ્ચેનો વાદીનો હક આ કલમ પ્રમાણે થતો નથી એમ દરાવવામાં આવ્યું. ૧૦ વી. રી. ૪૫૫

૨૩૪. હુકમનામું પ્રેપુરું બને તે પહેલાં હુકમનામાનો રજુદાર મુળ રી બબ્બે વચ્ચે, મૈયતના કાયદેસર વારસ વકીલ ઉપર તે બબ્બે વચ્ચે સાથે હુકમનામાનો માલક હુકમનામું કરનારી કોર્ટને દરખાસ્ત કરવાને મુખત્યાર છે.

બબ્બે વચ્ચે પૂર્ણ હુકમનામાનો રજુદાર મરી જાય તો તેના વારસ વકીલ ઉપર દરખાસ્ત થાય.

તે વારસ વકીલના હાથમાં આવેલો મૈયતની જેટલી મિલકતની યોગ્ય વ્યવસ્થા કરી નહીં હોય, તેટલી મિલકત પુરતોજ તે જવાબદાર થયે; આ જવાબદારી નક્કી કરવા સારું હુકમનામું બજાવનારી કોર્ટ, પોતાને મનથી અથવા હુકમનામાવાળાની અરજ ઉપરથી પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા હિસાબે તે વારસ વકીલ પાસે હાજર કરાવવાને મુજબતારાં છે.

ટીકા—૨૩૪. જોબ્યારસ એવી કોર્ટની ખાતરી ન કરી શકે તેના હાથમાં આવેલી મિલકતની જેણે યોગ્ય વ્યવસ્થા કરી છે તે હુકમનામાની બજાવણીમાં તેને કેદ પકડી શકાય. ૧૪ વી. રી. ૫૧૭

૨૩૫. હુકમનામું બજાવવાની દરખાસ્ત લખેલી કરવી, અને અરજદારે અથવા જે સંખસને કામની હકીકતની માહિતગારી છે એમ કોર્ટની ખાતરી લાવક સાબિત થયું હોય તેવા કોઈ બીજા સંખસે તે દરખાસ્તના સાચાપણાનો એકરાર કરવો, તથા તેમાં નીચેનાં વીચતો એક પત્રકના રૂપમાં લખવી:—

હુકમનામું બજાવવાની દરખાસ્તનો મજબૂર.

- (અ) ફરિયાદનો નંબર;
- (બ) પક્ષકારોનાં નામ;
- (ક) હુકમનામાની તારીખ;
- (ડ) હુકમનામા ઉપર કંઈ એપીલ થયું છે કે નહીં તે;
- (ઈ) હુકમનામા પછી તકરારી બાબત વિશે પક્ષકારો વચ્ચે માં હોમાં છે કંઈ ગોઠવણ થયું છે કે નહીં, અને થઈ હોય તો શી થયું છે તે;
- (ફ) હુકમનામું બજાવવાને વાસ્તે પહેલાં કંઈ દરખાસ્તો કરી છે કે નહીં, કરી હોય તો શી શી અને તેમનું પરિણામ શું થયું તે;
- (ગ) હુકમનામાની રૂબરૂ સંદેશાની અથવા નુકસાનીના બદલાની મળવાની રકમ, બાજ અપાળ્યું હોય તો તે સુશાંત, થાય તે, અથવા હુકમનામામાં બીજા જે દાદ અપાવી હોય તે;
- (હ) કંઈ અરજ અપાળ્યું હોય તો તેની રકમ;
- (ઝ) જેતા ઉપર હુકમનામું અમલમાં લાવવું હોય તે સંખસનું નામ; અને
- (જ) કોર્ટની મદત કંઈ રીતે જોઈએ તે, એટલે કંઈ વિશેષ મિલકતજ સ્વાધીન કરવાનું હુકમનામું હોય તો, તે મિલકત સ્વાધીન કરાવવી; દરખાસ્તમાં લખેલા સંખસને પકડીને કેદ કરવો; કે તેની મિલકત જપ્ત કરવી;

અથવા માગવાની દાદના સ્વરૂપ પ્રમાણે બીજી રીત ને જોઈએ તે.

શીકા—૨૩૫. “દાવાની અરજીઓ ઉપર હકાર કરવાની ને રીત છે તે પ્રમાણે તેના ઉપર હકાર કરેલો.” એ શબ્દોને બદલે અરજદારે અગર કામની હકીકતથી વકિલનાર છે, એવી નેના વિશે કોરટની ખાતરી કરી આપી હોય તે સખસે હકાર કરેલા એ શબ્દો મુકવામાં આવ્યા છે.

દરખાસ્તમાં પોચા રીતે જોઈએ તેટલું જ એકસ વડે જ આપવું. (૩૧ વી. રી. ૮) અને તેની સાથે હુકમનામાની નકલ આપવાની જરૂર નથી. ૧૧ વી. રી. ૨૮ અને એક કરતાં વધારે દેણદાર હુકમનામાની ખુશીમાં આવે તેના વિરુદ્ધથી તે બજાવી શકાય. ૨ વી. રી. ૫૪ તો પછી ૨૩૨મી કલમ જુઓ.

કોરટને હકુમત નથી એવું હુકમનામું બજાવવાની કોરટ કોસીસ કરે તો ને વાલીએ, કોરટને બજાવણીની અરજી કરી લેના ઉપર નુકશાનીનો દાવો ચાલી શકે. ૮ વી. રી. ૮૮

જો ખોટા સખસ ઉપર બજાવણી કરવામાં આવી હોય અને કેદમાં ન જાય પડે અગર તેની મીલકત ન પેચાય તેટલા માટે હુકમનામાના પૈસા તે સખસ કોરટમાં જરે તો તે પૈસા દાવા બાંધી તે પાછા લેઈ શકે. (૮ વી. રી. ૮૮)

જંગમ મિલકત જમ કરવાની દરખાસ્ત સાથે તેની યાદ આપવી.

૨૩૬. જ્યારે જ્યારે હુકમનામાના દેણદારની કંઈ જંગમ મિલકત જમ કરવાની દરખાસ્ત કરી હોય, પરંતુ તે મિલકત તેના કબજામાં ન હોય ત્યારે ત્યારે હુકમનામાવાળાએ જમ કરવાની મિલકતની જોઈએ તેટલા ખરોખર વર્ણનવાળી યાદ દરખાસ્ત સાથે આપવી.

સ્થાવર મિલકત જમ કરવાની દરખાસ્ત હોય તો જમતી વિગત બજાવણી તે.

૨૩૭. જ્યારે જ્યારે હુકમનામાના દેણદારની કંઈ સ્થાવર મિલકત જમ કરવાની દરખાસ્ત કરી હોય, ત્યારે ત્યારે તે મિલકત જોળખવાને બસ થાય એવું તેનું વર્ણન તે દરખાસ્ત નીચે આપવું, તથા હુકમનામાના દેણદારનો તે મિલકતમાં હિસ્સો અથવા હકસંબંધ હોય તેની તપસીલ, દરખાસ્ત કરનાર ખરેખરી રીતે માનતો હોય અને તપાસ કરતાં તેનાથી નક્કી થઈ શકી હોય તે પ્રમાણે આપવી.

ફરિયાદ અરજીના સાચાપણના એકરારને વાસ્તે પાછળ ને રીત કહી છે તે રીતે સદરહુ પ્રત્યેક વર્ણન ઉપર અદ્દે તપસીલ ઉપર તેના સાચાપણના એકરાર કરવા.

કલેક્ટરના ૨ જીજરેમાંનો ઉતારો દરખાસ્ત સાથે આપવો.

૨૩૮. જમ કરવાની મિલકત કલેક્ટરની આફિસમાં નોંધાએલી જમીન હોય તો, તે જમીનના કે તેના મહેસુલના માલિક તરીકે, અથવા વેચી શકાય એવા તેમાં હકસંબંધ રાખનાર તરીકે, અથવા તે જમીનનું મહેસુલ આપવાને જવાબદાર તરીકે કયા શખસોનાં નામ નોંધ્યાં છે તે, તથા નોંધવા માલિકોના હિસ્સા શા છે એ બતાવનારો, તે આફિસના ૨-જીજરેમાંથી ખરો કહિને સહી કરેલો, ઉતારો જમીની દરખાસ્ત સાથે આપવો.

બળવણી બંધ રાખવાવિશે.

૨૩૯. આ બાબને આધારે જે કોરટને હુકમનામું બળવવાસાથે મોકલ્યું હોય તે કોરટને પ્રત્યે કારણ દેખાડવામાં આવે તો યોગ્ય મુદતમુ-
ધી તે હુકમનામું બળવણું બંધ રાખવું, એટલામાટે કે, જે કોરટે તે હુક-
મનામું કર્યું હોય તે કોરટ પાસે, અથવા તે હુકમનામાબાબત કે તેની બ-
ળવણી બાબત જે કોરટને અપીલ હકુમત હોય તે કોરટ પાસે, બળવ-
ણી બંધ રાખવાનો હુકમ કરાવવાસાથે, અથવા તે અવલ કે અપીલ કો-
રટે બળવણીનો હુકમ કાઢ્યો હોત ત્યારે કે તે કોરટને બળવણીની દર-
ખાસ્ત કરવામાં આવી હોત ત્યારે તે અવલ કે અપીલ કોરટ હુકમનામા-
બાબત કે બળવણી બાબત બીજી જે હુકમ કરી શકત તે કરાવવાસાથે
હુકમનામાનો દેખુદાર તે અવલ કે અપીલ કોરટને અરજ કરી શકે.

કોરટ બળવ
ણી ત્યારે બંધ
રાખે.

અને બળવવાના કામમાં જો હુકમનામાના દેખુદારને પકડ્યો હોય
અથવા તેની મિલકત ધરી હોય તો, સદરહુ હુકમને વારંબે કરેલી અરજ-
નો નિકાલ થતાં મુધી જે કોરટે બળવવાનો હુકમ કાઢ્યો હોય તે કોરટ
પ્રતિવાદીને જોડવાના અથવા મિલકત પાછી આપવાનો હુકમ કરવાને
મુખત્યાર છે.

ટીપ્પણી — ૨૩૯. જ્યારે હાઈકોર્ટનું હુકમનામું બળવવા સાથે ૨૨૪ મી
કલમ પ્રમાણે કોઈ બાબાથીય તરફ મોકલવામાં આવે અને હુકમનામાનો
દેખુદાર એવી તરફર ઉઠાવે એટલાની બળવણી માગવામાં આવી છે.
તેના કરતાં હુકમનામા પ્રમાણે આહુ લેહેણ રહેછે તો આ બાબતની તબ
વીજ કરવાને જડવને અપીઆર નથી પણ તે કારણ બતાવવા ઉપરથી
બળવણી બંધ રાખી શકે. ૯ વી. રી. ૩૧૧

હુકમનામું બળવનારી કોરટે હુકમનામાના બરે પાવા થયા છે કે નહી
તે વંચિની તબવીજમાં પેસવાની જરૂર નથી પણ બળવણી બંધ રાખી
જે કોરટે હુકમનામું કરી આપ્યું હોય તે કોરટ પાસે એ બાબતની તબવીજ
કરાવવાનું કરાવવું. ૯ વી. રી. ૩૧૦

એક તરફી હુકમનામું મળવવામાં આવ્યું હતું તે કારણ ઉપરથી તે હુકમ-
નામું ફેરવવા વંચિની હુકમનામું કરી આપનારી કોરટ જે પ્રતિવાદી અરજ
કરી શકે તેટલા સાહે બળવણી બંધ રાખી શકાય. ૮ વી. રી. ૨૦૨

૨૪૦. કલમ ૨૩૯ પ્રમાણે બળવણી બંધ રાખવાનો, અથવા મિ-
લકત પાછી આપવાનો, અથવા હુકમનામાના દેખુદારને જોડી દેવાનો હુ-
કમ કરતાં પહેલાં હુકમનામાના દેખુદાર પાસે પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા જ-
મીન માગવાને, અથવા પોતાને જોગ્ય લાગે તેવી તેની સમિતી શરતો કરવાને
કોરટ મુખત્યાર છે.

હુકમનામાના
દેખુદાર પાસે જ
મીન માગવાનો
તથા તેની સાથે
શરતો કરવાનો
મુખત્યાર.

૨૪૧. કલમ ૨૩૯ પ્રમાણે હુકમનામાના દેખુદારની મિલકત પાછી

જોડી મુકામે હો.

ય તો હુકમનામા ના દેણદારાય તે પકડાય.

આપી હોય, અથવા તેને ઊંડી દીધા હોય, તેથી બળવણીને વાસ્તે મો-
કસેલું હુકમનામું બળવવામાં તે મિલકત ફરી ધરવાને અથવા તે ચમ-
સને ફરી પકડવાને હરકત નથી.

ટીકા—૨૪૧. હુકમનામાવાળાની કબજાત સાથે હુકમનામાના દેણદારની
અરજ ઉપરથી અમુક મુદત મુધી બળવણીના કામમાં વેચાણ અથવા
બીજી કસ બંધ રાખવામાં આણું હોય તો ઠરાવેથી મુદત પહેલાં તે કામ
ફાઇલ ઉપરથી કાઢી નાખવાં જોઈએ નહીં. ૬ વી. રી. ૨૦૫

હુકમનામાના દેણદારે થોડુંક વસૂલ આણું હતું તેથી જ અડવાડીમાં
મુધી બળવણીનું કામ આગળ ચાલતું બંધ રાખવું એવી હુકમનામાવા-
ળાએ અરજ કરી પણ તેમાં એમ માગણી હતી કે જાતી કાયમ છે એમ
જાણતું જોઈએ. ફાઇલ ઉપરથી બળવણીની દરખાસ્ત કાઢી નાંખી એ
કામમાં હુકમનામાના દેણદારે બળવણીની બીજી દરખાસ્ત આપતાં એક
વરસની મુદત જવા દીધી તોપણ તે જાતી કાયમ હતી એમ ઠરાવ્યું. ૧૨
વી. રી. ૨૧૦

હુકમનામું ક-
રનારી કોરટે અ-
થવા અપીલ કો-
રટે કરેલો હુકમ
જે કોરટેને દરખા-
સ્ત કરી હોય તે
કોરટેમાન્યકરવો.

હુકમનામાવા-
ળાની તથા હુક-
મનામાના દેણ-
દારની દરમ્યાન
ફરિયાદ ચાલુ હો-
ય ત્યાં મુધી બ-
ળવણી બંધ રા-
ખવાનું.

હુકમનામું બ-
ળવનારી કોરટે
નિકાલ કરવાની
તકરાર.

૨૪૨. હુકમનામું કરનારી કોરટેનો અથવા ઉપર લખેલી અપીલ
કોરટેનો તે હુકમનામું બળવવાની બાબતમાં જે હુકમ થાય તે, જે કોરટેને
હુકમનામું બળવવા મોકલ્યું હોય તે કોરટે માન્ય કરવો.

૨૪૩. કોઈ કોરટેમાં હુકમનામું થયું હોય અને તે જ કોરટેમાં તે હુ-
કમનામાના માલિકઉપર, જેની વિરુદ્ધ તે હુકમનામું થયું હોય તેની ફરિ-
યાદ ચાલતી હોય, તો (પોતાને યોગ્ય લાગે,તો) ચાલુ ફરિયાદનો નિકાલ
આપે ત્યાંમુધી પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી શરતોથી અથવા બીજાશરતે તે હુ-
કમનામું બળવવું બંધ રાખવાને કોરટે મુખ્યતાર છે.

૬.—હુકમનામું બળવનારી કોર્ટ નિકાલ કરવાની તકરારો.

૨૪૪. નીચેની તકરારોનો નિર્ણય હુકમનામું બળવનારી કોરટે હુ-
કમ બાબતે કરવો. તેને વાસ્તે જુદી ફરિયાદ નહીં ચાલે: તે તકરારો
એ કે:—

(અ) દરમ્યાનની ઉપજાને વાસ્તે મોકલી કરવાનું હુકમના-
મામાં ફરમાણું હોય ત્યારે તે દરમ્યાનની ઉપજાની ર-
કમસંબંધી તકરારો;

(બ) ફરિયાદ ચલાવી તારીખથી હુકમનામું બળે ત્યાંમુધીનું
અથવા હુકમનામાની તારીખથી ત્રણ વરસ પૂરાં થાય
ત્યાંમુધીનું ફરિયાદના વિષયની બાબતમાં જે દરમ્યાનનું

ઉપજા અથવા બાજા હુકમનામામાં આપવાનું હોય તે દરમ્યાનના ઉપજાની અથવા બાજાની રકમ સંબંધી તકરારો.

- (ક) જે ફરિયાદ ઉપરથી હુકમનામું થયું હોય તે ફરિયાદના પક્ષકારો વચ્ચે અથવા તેમના વારસવકીલો વચ્ચે, અને તે હુકમનામું બજાવવાવિશે અથવા તેમાંથી છુટા થવાવિશે, અથવા તેની બરપાઈ વિશે જે કાંઈ બીજી તકરારો ઉપજા થાય તે.

ફરિયાદ કર્યાની તારીખથી તે ફરિયાદ ઉપરથી થએલું હુકમનામું બજાવવા તે તારીખસુધી થાય તે દરમ્યાનની ઉપજાને વારંતે તે હુકમનામામાં હોય ન કર્યા હોય તો તે ઉપજાને વારંતે જુદી ફરિયાદ કરવાને આ કલમના કોઈ હોયથી હરકત છે એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—૨૪. “ક્યાં હુકમનામાના discharge અથવા બરવામાં બાબત” એટલા સુધે ઉમેરવામાં આવ્યા છે.

દરમ્યાન નફા બાબત હુકમનામામાં કેલેવામાં ન આવ્યું હોય તો હુકમનામું બજાવનારી કોર્ટ તે બાબતની તજવીજ કરી શકે નહીં. તેનું કારણ છે જે તે કોર્ટ તેમ કરે તો હુકમનામું બદલ્યું કેલેવાય અને આ પ્રમાણે હુકમનામું બદલવા તે કોર્ટને અત્યાચાર નથી. પણ અમુક દીવસથી દરમ્યાન નફા અંગે બાજા અપાવે તો કોર્ટનું અપાવણું એ કલમ મુજબ તરીની વાત છે. અને તે હુકમનામું બજાવનારી કોર્ટ તે નક્કી કરી શકે. જે કોર્ટ હુકમનામું કરેલું હોય તે કોર્ટે દરમ્યાન ઉપજા અપાવવાનો હોય કરવો જોઈએ અને કોર્ટની મુદતને વારંતે તે અપાવણું તે મુદત પણ નક્કી કરવી જોઈએ (૧૧ વી. રી. ૨૦૦).

હુકમનામામાં અપાવણું છે તે કરતાં વધારે જમીન હુકમનામા વાળા બજાવણીમાં કબજે કરે અને તકરાર ઉઠવા ઉપરથી તે જમીન તે પાછી આપે તો વસીલતનો સ્વાદ હુકમનામું બજાવતાં પક્ષકારો વચ્ચે ઉઠ્યો છે તેથી હુકમનામું બજાવનારી કોર્ટ તે બાબત નીચે કરી શકે. જુદો દાવો લાવવાની જરૂર નથી. (૨૦ વી. રી. ૪૧૫).

હુકમનામામાં એમ કરેલાવું હોય કે દરમ્યાન ઉપજાનો આંકડો બજાવણી વખતે નક્કી કરવો તો તે ઉપજાનો આંકડો હુકમનામા વાળાએ જે બતાવ્યો હોય તે તેને બંધન કારક નથી. ૬ વી. રી. ૨૧૭

જે પ્રતિવાદી દરમ્યાન નફાની કમીશનર રૂબરૂ તજવીજ ચાલતાં ગેર-હાજર રહે, પોતાના હીસાબ અને કાગળ બતાવે નહીં, અને પોતે જે ખર્ચ કર્યું હોય તે નક્કી કરવાનાં સાધન નીચલી કોર્ટ આગળ રજુ ન કરે તો, પછી તે બાબતમાં અપીલ કોર્ટની મદત માગવાનો તેને હક નથી. ૮ વી. રી. ૨૦૩

જે હુકમનામું અપીલમાં ફેરવવામાં આવ્યું હોય તેની બજાવણીમાં પૈસા

લીધા હોય તે પૈસા પાછા લેવાને નવો દાવો બાંધવાની કોર્ટ નથી જે કોર્ટ હુકમનામું કર્યું તે કોર્ટ આ બાબતની તબવીબ કરવી જોઈએ. ૨ વી. રી. ૨૭૫ ૪ વી. રી. ૧૧

હુકમનામાના લેણદારે પોતાના લેણદારની કેટલીક મીલકત બજાવણીમાં વેચાવી. અને ઉપરોક્ત કીમત હુકમનામામાં આપેલા આંકડા જેટલી નહોતી પછીથી અપીલમાં લેણદારો આંક બજાવણીમાં જે ઉપરનું હતું. તેના કરતાં ઘણો ઓછો દરાવવામાં આવ્યો અને તે પૈસા પાછા લેવા હુકમનામાના લેણદારે દાવો બાંધ્યો. તેમાં એમ દરાવવામાં આવ્યું કે જુદો દાવો ચાલ્યો નહીં પણ જે કોર્ટને બજાવણીનું કામ સોંપવામાં આવ્યું હતું તે કોર્ટને આ બાબતનો નિશ્ચય કરી પૈસા પાછા આપવાનો હુકમ કરવાનો અપીલાર છે. ૧૬ વી. રી. ૪૧૩

એક હુકમનામાની બજાવણીમાં માલ જપ્ત કરવામાં આવ્યો હોય અને પછી તે હુકમનામું પાછળથી ૨૬ કરવામાં આવે તો માલને નુકશાન થયું હોય તે બાબતનો જુદો દાવો લાવવો જોઈએ, તે બાબતનો આ કલમ પ્રમાણે નીકાલ થઈ શકે નહીં. ૭ વી. રી. ૪૫

હુકમનામા ઉપર બરપાયા કર્યા વગર કોર્ટની બાહાર જે પૈસા આપવામાં આવ્યા હોય તે બાબતનો દાવો ચાલી શકે નહીં. ૩ વી. રી. ૨૬૨-૨૩૩, ૩ મદ્રાસ. હા. રી. ૧૮૮

પણ જો એ પ્રમાણે સરટીફિકેટ આપવાનો સ્પષ્ટ અથવા ગરજીત કરાર હોય તો તે કરાર તો આ બાબતનો દાવો ચાલશે. ૨૫૮ મી કલમ જુઓ. અને ૨૫૮ મી કલમ પ્રમાણે કોર્ટને અરજી કરી થકાય અને તે અરજી ઉપર જે હુકમ કરવામાં આવે તે ઉપર અપીલ પણ થઈ શકે.

આવી જાતના સવાલની એકસી દાવાના પક્ષકાર અગર તેમના વારસો વચેન થઈ શકે. પણ તે ઉપરાંતના બીજા કાર્મોના પક્ષકારો વચે થઈ શકતો નથી. આ કલમ પ્રમાણે અસલ પક્ષકારોના વારસોની વચેની તફરારનો પણ નીવાડો કરી થકાય. અને વારસો જેટલી મીલકત તેમના કબજામાં આવી હોય, તેટલોનિજ માટે જુલાબદાર છે. (૨૩૪ મી કલમ જુઓ.)

જે હુકમનામાનો લેણદાર એમ કહેવો હોય કે હુકમનામું કપટથી અને ખોટા સબસેને ઉભા કરી મેળવેલું છે તો તેની તબવીબ આ કલમ પ્રમાણે ચાલ નહીં. હુકમનામું ૨૬ કરાવવાને અગર નીચલી કોર્ટને પોતાના હુકમની ફરી તપાસ કરવાની અરજી આપવી જોઈએ. ૮ વી. રી. ૫૮૧

આ કલમ પ્રમાણે કરેલા કેવી જાતના હુકમો ઉપર અપીલ થઈ શકે તે બાબતમાં ૫૮૮ મી કલમ જુઓ.

ઈ.—હુકમનામાં બજાવવાના પ્રકારવિશે.

૨૪૫. હુકમનામું બજાવવાની દરખાસ્ત મળ્યા પછી કોર્ટ નફો કરવું કે તે કામને લાગુ પડી શકે તેવા ૨૩૫ મી ૨૩૬ મી ૨૩૭ મી અને ૨૩૮ મી કલમના દરાવપ્રમાણે જે કરવું જોઈએ તે કર્યું કે નહીં અને

હુકમનામું બજાવવાની દરખાસ્ત લીધા પછી શું કરવું તે.

તે પ્રમાણે કહ્યું ન હોય તો, દરખાસ્ત ના મંજૂર કરવાને અથવા તેજ વખતે ત્યાંથી અથવા કોરટ નીમ તે વખતની અંદર દુરસ્ત કરવા દેવાને કોરટ મુખત્યાર છે. આ પ્રમાણે દરખાસ્ત દુરસ્ત ન કરે તો તે રદ કરવી. આ કલમ પ્રમાણે કોર્ટની ક્લેક દુરસ્તી ઉપર જડને પોતાની સહી કરવી.

દરખાસ્ત મંજૂર થાય, ત્યારે કોરટ તે દરખાસ્ત આઆનો શેરો અને જે તારીખે દરખાસ્ત કરી હોય તે તારીખ ફરિયાદના રજીસ્ટરમાં દાખલ કરવી. અને દરખાસ્તના રજીસ્ટ્રેશન પ્રમાણે કુકમનાનું બજાવવાનો કુકમ કરવો. પરંતુ પૈસાનું કુકમનાનું હોય ત્યારે, જે રકમનું કુકમનાનું કહ્યું હોય તે રકમની સાથે જથ્થા કરવાની મિલકતની કિંમત અને તેટલી મળતી આવવી જોઈએ.

ટીકા—૨૪૫, ૨૩૫-૨૩૬-૨૩૭-૨૩૮ કલમોમાં જે જે ફરમાવ્યું છે તે પ્રમાણે અરજમાં હકીકત આવવી જોઈએ.

કુકમનાનું અગર તેની નકલ દાખલ કરવાની જરૂર નથી ફક્ત કોરટ મલમુક હોય તેજ કારણસર દરખાસ્ત રદ કરવી નહીં પણ તે સુધરાવવી. ૧ વી. રી. પરમુરણ ૧૫

ટપાલ અગર તાર મારફતે આવેલી અરજીઓ નિયમ વિરુદ્ધ છે. તેવી અરજીઓ લઈ શકાય નહીં. કુકમનામાના હુકમ કરાવવાની અરજી કુકમનામાની તારીખથી ૭ મહીનામાં કરવી જોઈએ. (સન ૧૮૭૦ના ૧૫ માં આક્ટના પરિચિદ ૨ ના બાગ ૩ નો નંબર ૧૭૫) કુકમનાનું થયા પછી પક્ષકારો વચ્ચે નવા કરાર થાય અને તેથી સંજુદારને નવા દાવાનો હક મળતો હોય તો નવા દાવા લાવી શકાય પણ કાયદા પ્રમાણે જે દીવસથી મુદત ગણવી જોઈએ તે દીવસથી ગણતાં આવેલા દાવા મુદતની અંદર હોવા જોઈએ. કુકમનાનું સરતી હોય અને તે સરત કુકમનામા વાળાએ અમલમાં લાવવાની હોય તો તે સરત પાળે નહીં ત્યાં સુધી તે કુકમનામાનો લાભ મળે નહીં. આ નિયમ કુકમનામાના રજીસ્ટરને પણ બંધનકારક છે અને ફેટલીક સરતો તેના લાભમાં હોય અને ફેટલીક તેના વિરુદ્ધ હોય તો પાછલી સરતો પુરી થઈ શીવાય તે ફક્ત આગલી સરતોનો લાભ મેઈ શકે નહીં જેમકે સફીલના હક બાબત કુકમનાનું હોય અને તેમાં અમુક મુદતમાં કુકમનામાવાળાએ રૂપેલા બરવા એમ ફરમાવ્યું હોય ને તે મુદતમાં તે રૂપેલા ન બરેતો કુકમનાનું બજાવવાની કોરટ ના પાડે. ૬. લા. રી. ૧ અ. ૧૩૩

કુકમનાનું ફરવામાં ન આવ્યું હોય ત્યાં સુધી તેની બજાવણી થવી જોઈએ. (૬ વી. રી. ૨૭૧)

કુકમનામાના એક ભાગની બજાવણી મળવી શકાય નહીં આખું કુકમનાનું બજાવવું જોઈએ. ૨૩ વી. રી. ૩૪૨

પણ વસીલાતનો આંકડો નક્કી કરવામાં ન આવ્યો હોય તેની તબવીબ અજલતાં જે વસીલાતનો આંકડો નક્કી થયા છે તે બાબતની બજાવણી તીકળી શકે. ૨૪ વી. રી. ૪૪૪

દરખાસ્ત મંજૂર થઈ પછી જે કરવું તે.

જ્યારે હુકમનામાનો એક દેખુદાર વારસાના હકથી તેજ મીલકતના સં-
બંધમાં હુકમનામું પારણ કરનાર યાવ ત્યારે શું પરિણામ યાવ તે બા-
બતમાં ૨૫ વી. રી. ૩૪૩ ને પાને પોળોઝ વરિદ્દ ફકરદીન મહમદના
કામમાં ફેસલો છે તે જુઓ.

સામસામી હુ
કમનામાં.

૨૪૧. તેના તેજ પક્ષકારો વચ્ચે પૈસા આપવા બાબતમાં સામ સા-
મા યએત્રાં હુકમનામાં કોરટમાં રજુ થયાં હોય તો, જે પક્ષકારની પાસે
વધારે રકમનું હુકમનામું હોય તેજ પક્ષકારે, અને યોછી રકમ બાદ કરે-
તાં બાકી રહે તેટલીજ રકમને સાફ, તે હુકમનામું બલવવાને હુકમ ક-
રાવવે; અને યોછી રકમના જેટલી બરપાઈ વધારે રકમના હુકમનામામાં
કરવી, તેમજ યોછી રકમનું હુકમનામું પણ બરપાઈ કરવું.

જો બંને રકમો બરાબર હોય તો બંને હુકમનામાં બરપાઈ કરવાં.

પ્રશ્નાસો ૧ જો. —આ કલમમાં જે હુકમનામાં કલાં છે તે હુકમ-
નામાં એકજ વખત અને એકજ કોરટે બલવવા જોગ હોય તેવાં સમજવાં.

પ્રશ્નાસો ૨ જો. —સામસામી હુકમનામાં પૈકી એક હુકમનામાની મા-
લકી ભેમાંથી એક પક્ષકારને કોઈએ લખી આપી હોય ત્યારે, આ કલમ
લાગુ પડશે. અને માલકી લેનારે હુકમનામાની રકમ આપવાના કરેજની
બાબતમાં, તેમજ મૂળ માલકી સોંપનારે હુકમનામાની રકમ આપવાના
કરેજની બાબતમાં પણ આ કલમ લાગુ પડે છે.

પ્રશ્નાસો ૩ જો. —નીચેપ્રમાણે ન હોય તો, એટલે—

જે ફરિયાદોમાં હુકમનામાં થયાં હોય તે પૈકી એકનો હુકમનામાવાળો
બીજામાં હુકમનામાનો દેખુદાર મ હોય, અને પ્રત્યેક પક્ષકારનું બંને ફરિ-
યાદોમાં એકજ રૂપ રૂપ ન હોય તો, અને

હુકમનામાને આધારે લેહેણી રકમો નક્કી ન હોય તો:—

આ કલમ લાગુ પડે નહીં.

દર્શાવો.

(અ) જ્ય ની પાસેજ ઉપરનું રૂ. ૧૦૦૦નું હુકમનામું છે. આ-
ગળ ઉપરના કોઈ દિવસે અમૂકમાલ જ્ય સ્વાધીન ન કરે
તો રૂ. ૧૦૦૦ આપવા એવું જ્ય ઉપરનું હુકમનામું જ
પાસે છે. આ કલમપ્રમાણે જ ધી પોતાનું હુકમનામું
સામસામી હુકમનામા તારીકે મણી શકાય નહીં.

(બ) જ્ય ને જ એ સહવાદીઓ કે ઉપર રૂ. ૧૦૦૦નું હુકમ-
નામું મળવે છે. અને જ્ય ઉપર રૂ. ૧૦૦૦નું હુકમના-
મું કે મળવે છે. આ કલમપ્રમાણે કે ધી પોતાનું હુક-
મનામું સામસામી હુકમનામા તારીકે મણી શકાય નહીં

(ક) બે ઉપર રૂ. ૧૦૦૦ નું કુકમનાનું અંગે મળવે છે. કે જે કે બે નો એક દૂસરી છે તે, બે ની વતી અંક ઉપર રૂ. ૧૦૦૦ નું કુકમનાનું મળવે છે. આ કલમ પ્રમાણે બે થી કે નું કુકમનાનું સામસામી કુકમનામા તારીકે ન મળી શકાય.

૨૪૩. એકનું કુકમનામામાં બંને પક્ષકારોને એક બીજા પાસેથી જુદી જુદી રકમો સેવાને હકદાર દરાવ્યા હોય, તો જે પક્ષકારને આજી રકમ સેવાનો હક હોય તેણે સામા પક્ષકાર ઉપર બળવણીનો કુકમ કરાવવો નહીં; પરંતુ આજી રકમ જેટલી બરપાઈ કુકમનામા ઉપર કરવી. તે રકમો બરાબર હોય તો કોઈ પણ પક્ષકારે બળવણીનો કુકમ કરાવવો નહીં. પણ પ્રત્યેક રકમની બરપાઈ કુકમનામા ઉપર કરવી.

૨૪૮. (અ.) કુકમનામાની તારીખ અને તે બળવણી કરેલી દરખાસ્તની તારીખ એ બેની વચ્ચે એક વરસ કરતાં વધારે મુદત યદ્ય ગઈ હોય તો, અથવા.

(બ.) જે દરિવાદમાં કુકમનાનું થયું હોય તે દરિવાદના કોઈ પક્ષકારનો કાયદસર વારસુ વકીલિ ઉપર તે કુકમનાનું અમલમાં લાવવાની દરખાસ્ત કરી હોય તો,—

જો પક્ષકાર ઉપર બળવણીની દરખાસ્ત કરી હોય, તે પક્ષકારને કોરે નોટીસ કાઢવી. તેમાં મુદત દરાવીને એમ બખતું કે, તમારા ઉપર કુકમનાનું શરૂઆતે ન બળવણું તેનું કારણ તે દરાવેલી મુદતમાં તમારે ખતાવવું.

પરંતુ જે કુકમનાનું બળવણી દરખાસ્ત કરી હોય, તે કુકમનામા ઉપર અગ્રેલી અપીલમાં કોઈ કુકમનાનું થયું હોય તે તારીખથી, અથવા જે પક્ષકાર ઉપર કુકમનાનું બળવણી દરખાસ્ત કરી હોય તે પક્ષકાર વિરુદ્ધ છેલ્લો કુકમ કોઈ પેલેલાંની બળવણીની દરખાસ્ત ઉપર કર્યો હોય તે તારીખથી, એક વરસમાં દરખાસ્ત કરી હોય તો, કુકમનામાની તારીખ અને તે બળવણી દરખાસ્તની તારીખ વચ્ચે એક વરસ કરતાં વધારે મુદતવિતી ગઈ છે તે સંબંધથી, અથવા

વારસુકીલ ઉપરની દરખાસ્તમાં, તેજ અપસના ઉપર બળવણીની કોઈ પેલેલાંની દરખાસ્ત ઉપરથી તેના ઉપર કુકમનાનું બળવણીનો કોરે કુકમ કાઢ્યો હોય તો, કુકમનામાના રજુદારના કાયદસર વારસુકીલ ઉપરની દરખાસ્ત છે એ સંબંધથી,

તેની નોટીસ આપવાની જરૂર નથી.

ખુલાસો:—આ કલમમાં "કોરેટ" એ અર્થથી જે કોરેટ કુકમનાનું

એકનું કુકમનામામાં અપાવેલા સામસામી દાવા.

કુકમનાનું શા મરિન બળવણું તેનું કારણ બતાવવાની નોટીસ.

વિશેષ દરાવ.

કયું તે કોરટ સમજવી, પરંતુ બજાવવાને સાફ બીજી કોરટને હુકમનાનું મોકલ્યું હોય ત્યારે તેનો અર્થ તે બીજી કોરટ એમ સમજવા.

નોટીસ કાઢ્યા પછી શું કરવું તે.

૨૪૬. મહા હિલી કલમ પ્રમાણે જેને નોટીસ કાઢી હોય તે સખસ હાજર ન થાય, અથવા હુકમનાનું ચામટિ ન બજાવવું તેનું કોરટની આવી-લાવક કારણ ન બતાવે, તો કોરટ તે હુકમનાનું બજાવવાનો હુકમ કરેલા.

જો તે સખસ હુકમનાનું અમલમાં લાવવાને કંઈ હરકત બતાવે, તો કોરટ તે હરકત ધ્યાનમાં લેવી અને પોતાને યોગ્ય જણાય તેવા હુકમ કરેલા.

વારંટ ક્યારેકા હવે.

૨૪૭. પાછળના ડરાવો પ્રમાણે પ્રથમની તબવીબી કરવાની હોય (તો) તે કયાંપછી, કંઈ વિરુદ્ધ કારણ ન જણાય તો, હુકમનાનું બજાવવાને કોરટ પોતાનું વારંટ કાઢવું.

તારીખ, સહી, શિકો અને સ્વાધીન કરવું.

૨૪૮. તે વારંટ ઉપર, જે તારીખે તે કાઢ્યું હોય તે તારીખ નાખવી, તથા જડજે કે તે કામને વારંટ કોરટ નામ તે અમલદારે સહી કરવી, તથા કોરટના શિકાથી શિકો કરેલા; અને તે બજાવવાને યોગ્ય અમલદારને સ્વાધીન કરવું.

તે વારંટમાં એક દિવસ ચુકરે કરીને લખ્યું કે, તે દિવસે અથવા તે પહેલાં તે વારંટ બજાવવું. અને કયે દિવસે તથા કહ રીતે તે વારંટ બજાવ્યું એ વિષય, અથવા તે ન બજાવ્યું હોય તો તે શા કારણથી ન બજાવ્યું એવિષય તે યોગ્ય અમલદારે વારંટ ઉપર ચુરો કરેલા, અને તે ચુરો સહીત, જે કોરટમાંથી તે વારંટ નિકળ્યું હોય તે કોરટને, તે પાછું મોકલવું.

મૈયતના વારસવકીલો ઉપર મૈયતની મિલકત માંથી આપવા એવું પૈસા ખામ તનું હુકમનાનું.

૨૪૯. કોઈ મૈયતના કાપદેસર વારસવકીલ તરફે કોઈ પક્ષકાર ઉપર પૈસાખામતનું હુકમનાનું થયું હોય, અને તે હુકમનાનું મૈયતની મિલકતમાંથી પૈસા આપવા એવું હોય, તો મૈયતની કંઈ મિલકત જમ કરી તથા વેચીને તે બજાવી શકાય.

તેથી મિલકત હુકમનામાના રેણુદારના કબજામાં રહી ન હોય અને મૈયતની જે મિલકત પોતાના (હુકમનામાના રેણુદારના) કબજામાં આવેલી શાખિત થાય, તે મિલકત પોતે બરાબરરીતે કામ લગાડી છે એમ તે કોરટની આવી ન કરે તો, જાણે તેની જાત ઉપરજ હુકમનાનું થયું હોય તે રીતે, જેટલી મિલકત તેણે બરાબરરીતે કામ લગાડી ન હોય તેટલા પુરતું, તે હુકમનાનું હુકમનામાના રેણુદાર ઉપર બજાવી શકાય.

જમીન ઉપરનું હુકમનાનું.

૨૫૦. અવલ ફરિયાદમાં હુકમનાનું થતાં પેહેલાં, તે હુકમનાનું અથવા તેનો કંઈ બાગ પુરો કરી આપવાને કોઈ સખસ જમીનતરફે

જવાબદાર થયો હોય, તો પ્રતિવાદી ઉપર ને રીતે હુકમનાનું બજાવવા તરીકે, નેટલે દરને તે જવાબદાર થયો હોય તેટલે દરને, તે અપસનાકિ-પર તે હુકમનાનું બજાવી શકાય.

પરંતુ પ્રત્યેક કામમાં કોરટને બસ લાગે એવી બખલી મોટીસ જામી-નદારને આપીને ઉપર પ્રમાણે કરેલું.

૨૫૪. ને હુકમનામાં અથવા હુકમમાં, નુકસાનીના બદલાત-રીકે અથવા અરજી તરીકે, અથવા તે હુકમનામાં કે હુકમમાં અપાવે-લી બીજી કોર્ટ દાદને મેળવેલે દરવિધી રકમતરીકે, અથવા બીજી કોર્ટ રીતે, —કોર્ટ પક્ષકારને પેસા આપવાનું ફરમાવું હોય તે પ્રત્યેક હુકમનાનું અથવા હુકમ, હુકમનામાંના રેજુદારને કેદ કરીને, અથવા આ આ-ક્રમાં હવે પછી દરાવ કર્યા છે તેરીતે તેની મિલકત જામ કરી તથા ચેમીને, અથવા તે બીજાનાં કરીને અમલમાં લાવી શકાય.

ટીકા—૨૫૪. ને બજાવણીની દરખાસ્ત બરાબર નમુના પ્રમાણે કરવામાં આવી હોય તો તે માગવા પ્રમાણે બજાવણી કાઢવી જોઈએ (૮ વી. રી. ૨૭૭) પણ તરત બજાવણીની મોટી અરજ કરવામાં આવી હોય અથવા જાત અને મિલકત બેના ઉપર એકજ વખતે બજાવણી માગી હોય તો ૨૩૦ કલમ પ્રમાણે કોરટ તે આપવાની ના કહે.

બજાવણીની રીટ હુકમનામાંના રેજુદારને પકડવા સાથે કાઢાડવામાં આવી હોય અને તે નાચી જાય તો તે રીટ પાછી આપ્યા વગર પણ તેની જામીનમિલકત જામ કરવાની રીટ કાઢાડવામાં આવી હતી. (૧૭-ડીઆન જુરીન. સ. ૨૪૪.)

કોચ ચીફ જસ્ટીસ અને માકફરસનજસ્ટીસે મુકાવેલા દાવામાં લેહ-જુદારે પેટેલી મિલકત, જમીની દરખાસ્ત કરી હોય અને તેથી તેનું લેહજુ પતે નહીં તો બીજી દરખાસ્ત કરી હુકમનામાંના રેજુદારને પકડી કેદ કરે-વાનું લેહજુદાર હક તરીકે માગી શકે કે નહીં. એ વાતનો વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો. ફીઅરજસ્ટીસે આગળ ને ૯ વી. રી. ને ૫૨૭ મે પાને મુકાવેલા કેસમાં દરજાવેલા અબીપ્રાય પ્રમાણે આ બાબતનો મુકાદો કર્યો હતો અને તે ઉપર અપીલ થઈ હતી. અને ફીઅર જસ્ટીસનો મત પી-કોર્ટ જ. અને માકફરસન જસ્ટીસે કમી હતો. (૮ મે. લો. રી. ૨૫૮) તોપણ કોચ. ચી. જ. નોમત એમ છે કે પેટેલી દરખાસ્તથી પણ હુકમનામજાર રેજુદારને પકડાવવાનો લેહજુદારનો હક છે અને તે બાબતમાં કોરટને અપનારી નથી.

ગીસો બખાલી લેનાર ગીસો ખતથી ને હક છે તે દરાવી આપવાનો દાવા ન કરતાં અથવા ફારકસીઅરનો દાવા અથવા ગીસો મુકેલી મિલકતનક વેચાણનો દાવા ન કરતાં ફક્ત ધરાણીઆ રવાનું જ હુકમનાનું મળવે અને પછી તે ગીસો મુકેલી મિલકતઉપર બજાવે, ને આમ કરવાથી તે પોતાની જામીનીને નબળી કરે છે (૪ વી. રી. ૩૪૮)

તે વાત ખરી પણ તેનું પ્રોસીડીંગ થયું જોખમ બરેજુ છે કેમકે ને વેચવામાં આવે છે તે ફક્ત હુકમનામાંના રેજુદારનો હકસંબંધન વેચાય છે.

પેસા બાબત
નું હુકમનાનું.

(૧૭ વી. રી. ૪૫૬) અને તેથી કરી ગૃહી દુકલતા નેટલી કીમત રહે તેથી વધારેની માત્રાથી કોઈ કરશે નહીં આ વેચાણથી ખરીદદારને વધારે મળતું હોયતો ગૃહી સેનારને બારે નુકસાન થાય અને પછી ફક્ત તેનો દેણદારની જાતબદલે દુકલતા રહે અને બાકીનું દુકમનાનું બરપાયા કરવાને તેની પાસે પૈસા ન હોય, ગૃહી મીલકત વેચાણી પોતાનું પૈસાનું દુકમનાનું બજાવેતો આનું પરીણામ થાય પૈસાના લેણાની જામીનીમાં મીલકત સાનમાં હોય અને તે લેણું પાછું મેળવવાનું હાવામાં આ પ્રમાણે સાનમાં મુકેલી મીલકતથી લેણું વસુલ કરવાનું જ ન માગતાં ફક્ત પૈસાનું દુકમનાનું વાદી મેળવે છે, અને સાનમાં કોઈ મીલકત છે તે વીચી તથા તે લેણું સાનવાળી મીલકતથી વસુલ કરવા પાવ છે તે વીચી દુકમનામાં કોઈ જાણી નથી અને આપણે સાનમાં આપેલી મીલકત ત્રીણે માણસ નેદાવામાં પક્ષકારનથી તે સુધ પુકીથી અને કીમતી અવેજ આપી છે અને તેનો કળ્લે મેળવે છે તો પછી આવા સુદષ્ટીથી ખરીદદાર વિરુદ્ધ તે મીલકત ઉપર દુકમનામાવાળો તે દુકમનાનું બજાવી શકે નહીં તે ફક્ત સાધારણ દુકમનામાવાળા જેવો છે અને તેના દેણદારની દુકલતા હોય તેજ તે સ્વીકારે, જેના કળ્લમાં મીલકત ગઈ છે તેના ઉપર જુદો હાવાલાવી તે પોતાનું દુકળજીવી શકે પણ પછીથી ખરીદદારના હાથમાં ને મીલકત આવી હોય તે મીલકત ઉપર પૈસાનું દુકમનાનું બજાવવાને દુકદાર નથી, ૫. વી. રી. ૧૧૫. ૮. વી. રી. ૧૩૨.

દુકમનામાવાળા પાસેથી દુકમનાનું વેચાણ સેનારે ફક્ત દુકમનામાવાળા નેટજોજ દુક મેળવે છે (૧૪ મે. સી. રી. ૪૨૨ ની ૬.)

જે સંખસને અસહાયવામાં પ્રતિવાદીમાં ગણે હોય પણ દુકમનાનું કોણાઉપર બજાવવું તે સંખસોમાં તેનું નામ ન હોયતો તેનો ઉપર બજાવાય નહીં ૭ વી. રી. ૧૨

જે ખતમાં સ્થાવર મીલકત સાનમાં મુકી હતી, તે ખત ઉપરથી (દાવો થયો) અને હાવાની રકમ તથા ખરચ બાંજીરુમાં કરાવેલી મુદતમાં હપતો આપવાનું પ્રતિવાદીએ કમુલ કર્યું અને તે પ્રમાણે ના બરાવતો વાદીને એ મીલકત વેચાવવાની છુટ આપી તે હાવાનો ચુકાદો કમો, આ કરારે પ્રમાણે કોરટે બાજ સાથે લેણા પૈસા તથા ખરચ આપવાનો પ્રતિવાદીને દુકમ કરી દુકમનાનું કરી આપ્યું. એમાં એમ હરવવામાં આનું કે આ દુકમનાનું ફક્ત પૈસાનું દુકમનાનું છે અને તેથી વાદીને એ મીલકત ઉપર દુક મળતો નથી, (૬. સી. રી. ૩. અખા. ૨૧૫. ૬. મે.)

૨૫૫. ૬૨માનની ઉપજનું અથવા બીજી કોઈ બાબતનું દુકમનાનું હોય, અને તે ઉપજના અથવા બાબતના પૈસાની રકમનો આંકડો પછીથી નિર્ણય કરવાનો હોય, તો દુકમનામા પ્રમાણે પૈસાની કેટલી રકમ તેણે આપવા એ તપ્તી થયા પહેલાં, પૈસાબાબતના સાધારણ દુકમનામાં પોં દુકમનામાના દેણદારની વિચકત જામ કરી શકાય.

૬૨માનની ઉપજની અથવા બીજી બાબતની પૈસાની રકમ પાછળથી તપ્તી કરવાનું હોય તેવું દુકમનાનું.

ટીકા—૨૫૫. જે સંખસે કળ્લનું અને ૬૨માન ઉપજનું દુકમનાનું

મળવું હોય તે સંખસને તે એ ને બાબતની બળવણીની અંદર ને દર-
ખાત કરવાની જરૂર નથી કેમકે દરમીઆન ઉપરનો આંકડો નક્કી
કરવામાં આવ્યો નથી. (૮ વી. રી. ૬૬).

૨૫૧. ફક્ત પૈસાબાબતનું જ હુકમનામું થયું હોય, અને હુકમ-
નામું થએલી રકમનો આંકડો એકહજાર રૂપીયા કરતાં વધારે ન હોય ત્યા-
રે, હુકમનામું કરેલી બાબતે હુકમનામાવાળાની મોટાની અરજથી, હુકમ-
નામાનો રજુદાર કોરટની હુકમતની સ્થાનિક હદમાં હોય તો તેની જાત-
ઉપર, અથવા તેજ હદમાંની તેની જગમ મિલકત ઉપર, વારંટ કાઢીને
બામણું જ હુકમનામું બળવવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વારે છે.

ટીકા—૨૫૧. આ કલમ ફક્ત દરમક છે અને કોરટ પોતાને યોગ્ય
ભાગે તો બળવણી કાઢવાની ના પાડે. ૮ મ. હા. રી. ૨૮૩

૨૫૨. હુકમનામા ઉપરથી ને પૈસા બરવાના તે સર્વ નીચે પ્ર-
માણે બરવા એટલે:—

- (અ) ને કોરટનું કામ હુકમનામું બળવવાનું હોય તે કોર-
ટમાં અથવા
- (બ) કોરટની બહાર હુકમનામાવાળાને; અથવા
- (ક) ને કોરટે હુકમનામું કર્યું હોય તે કોરટ દરમિયા તેવી
બીજી જાગીરો.

૨૫૩. અ. હુકમનામાના કરજની બરપાઈ કરવાની મુદત આપ-
વાબાબતનો દરમિક કરાર ૨૬ બાતલ થયે; માત્ર તે મોખરસો આપીને
તથા હુકમનામું બરનારી કોરટની મંજૂરી સિધને કર્યા હોય અને તે મોખ-
રસો તે પ્રસંગને અનુસરીને યોગ્ય છે એવું કોરટને ભાગે તો ૨૬ બાતલ
થયે નહીં.

ને ને કરારમાં હુકમનામા ઉપરથી જણી થયેલી અથવા જણી
થનારી રકમના કરતાં વધારે રકમ, ૨૫૪ અથવા પચાસથી, આપવાની
દરખાંડ હોય, એવા હુકમનામાના કરજની બરપાઈબાબતનો દરમિક કરાર,
ઉપર કહેલી મંજૂરી સિવાય કયો ફરિયાદો તો તે ૨૬ બાતલ થયે.

આ કલમના દરમ તોડીને આપેલી કાંઈપણ રકમ હુકમનામાના
કરજની બરપાઈ કરવામાં વાપરવામાં આવશે; અને કાંઈ બાકી રહેશે
તો, તે હુકમનામાના રજુદારને મળવાનો હક છે.

ટીકા—૨૫૩. ગમે તે જાતનાં હુકમનામા હોય તોપણ દરેક હુકમનામાનો
ફાસલો કોરટની માહિતીથી થવો જોઈએ. ૧૮ વી. રી. ૫૩૦ પૈસા સંબંધી
નેના ઉપર હુકમનામું થયું હોય તે સંખસ હુકમનામાની રકમ રજુદારને
આપવા સારૂ ગમે તે વખતે કોરટમાં આણી શકે અને તેમજ ને સંખસના

એકહજાર રૂ
પીયા મુખીનું હુ
કમનામું તાજાજ
બળવવાનો હુક
મ કરવાનો અ-
ખતાર.

હુકમનામા ઉ
પરથી પૈસા બ-
રવાના પ્રકાર.

હુકમનામાના
રજુદારને મુદત
આપવા બાબત
નો કરાર.

હુકમનામાના
કરજની બરપા
ઈ કરવા બાબત
ના કરાર.

ઉપર સંચય અથવા સ્થાવર મીલકત સોંપવાનું હુકમનામું થયું હોય તેને પણ કોરટની માહીતીથી દરેક કામના રૂપ પ્રમાણે હુકમનામું પ્રેરે પાડી આપવાનો હુકમ છે. ૧૮ વી. રી. ૫૩૦

કોરટના વારંટથી હુકમનામાના રજુદારને પકડ્યો હોય અને તે પકડનાર અધિકારીને પૈસા આપે તો તે બરાણું કોરટની મારફતનું છે એમ ગણાય. (૬ વી. રી. ૪૧૨).

હુકમનામાના પૈસા હવે બરવાનો કરાર પક્ષકારો કરે અને તે કરાર કોરટ રજુદાર કરે. પછીથી તે કરાર વીરુદ્ધ કોરટે હુકમનામું બજાવવા રેવું પણ નોંધ્યું નહીં. ૧૦ બે. સો. રી. આપેન્ડીક્ષ ૨૮ તેના ઉપર કોરટ મનાઈ હુકમ પણ કાઢે. (૨૨ વી. રી. ૧૯૪).

પણ હુકમનામા વાળાએ વકીલ ઉપર કાગળ લખ્યો હોય કે તમારે કોરટમાં સરટીફિકેટ આપવું તો તે કડમ્મા કોરટ મારફત થયો ગણાય નહીં કેમકે વકીલ કોરટનો અધિકારી ગણાય નહીં. ૭ વી. રી. ૫૧૦ તેમજ કોરટમાં સરટીફિકેટ આપ્યા વગર, વાદીએ પ્રતિવાદીને જોડે કહ્યું હોય કે હુકમનામાનો અમુક ભાગ હું નહીં બજાવું તો તેથી બજાવણી કાઢવાને ખાબ નથી. (૬ બે. સો. રી. ૩૩૯).

હુકમનામાવા
ળાને પૈસા આ-
પવા.

૨૫૮. હુકમનામા ઉપરથી બરવાના કાંઈ પણ પૈસા કોરટની ખા-
હાર આપ્યા હોય, અથવા હુકમનામાવાળાનું મનમનિ એવી બીજી રીતે
હુકમનામાનો ખર્ચો અથવા થોડો ધણો તોડ કર્યો હોય તો, અથવા ૨૫૭
અ. કલમમાં કહેલા પ્રકારના કરારમુજબ કાંઈ રકમ બરી હોય તો,
જે કોરટનું કામ હુકમનામું બજાવવાનું હોય તે કોરટને તે બરવાની અથવા
તોડ કરવાની વાત હુકમનામાવાળાએ જાહેર કરવી જોઈએ.

હુકમનામાનો રજુદાર પણ એવું બરાણું અથવા તોડ કરવાની ખા-
બર કોરટને આપીને એવી અરજ કરી શકે કે, તે બરાણું અથવા તોડ
જાહેર કર્યો એવું કાં દાખલ ન કરવું તેનું કારણ કોરટ નીચે તે દિવસે
ખતાવવા સારે હુકમનામાવાળાને નોટી કાઢે. અને એવી નોટીસ યોગ્યરીતે
પોંચાડ્યા પછી હુકમનામાવાળો નીચે દિવસે હાજર થવાને, અથવા
હાજર થઈને બરાણું અથવા તોડ જાહેર કરે. એવું કાં દાખલ ન કર-
વું તેનું કારણ ખતાવવાને, શુકે તો કોરટે સરદુ બરાણું અથવા તોડ
દાખલ કરે. જોઈએ.

એવું કાંઈ પણ બરાણું અથવા તોડ ઉપર કલ્પા પ્રમાણે જાહેર કરેલો
નહીં હોય તો તે કાંઈ પણ કોરટે કબ્જા રાખે. નહીં.

ટીકા—૨૫૮. કાલમાં દરવેલી મુદતની અંદર હુકમનામાની જે અ-
વસ્થા થઈ હોય તે ખાબતનું સરટીફિકેટ જેમાંથી એક પક્ષકારે ન આપ્યું
હોય તો તેવી અવસ્થાથી બજાવણીને ખાબ નહીં આવે. ૬. સો. રી. ૩
મદ્રાસ ૧૧૩

હુકમનામાના રજુદારે હુકમનામાને ઘેરે વસુલ આપ્યું હોય અને તેનું સરટીફિકેટ કોરેટમાં આપાયું ન હોય તો કોરેટની બાહાર પેસા આપ્યા હોય તો તે પાછા લેવાનો દાવો સને ૧૮૭૭ના ૧૦ માં આક્ટની કલમ ૨૪૪ ક થી અને સને ૧૮૭૭ ના ૧૨ માં આક્ટથી ૨૫૮ મી કલમમાં સુધારો થયો છે તે સુધારેથી કલમના છેલા પારિગ્રાહથી બાદ છે. ઈ. લો. રી. ૧ મું. ૧૪૧

૨૫૮ મી કલમ હોક બતના હુકમનામાને લાગુ પડે છે એકલા નાણાના હુકમનામાને લાગુ પડે છે એમ નથી. ઈ. લો. રી. ૧ કલકયા ૭૮૧

૨૫૭. કંઈ ખાસ નંગમ મિલકત વિશે, અથવા ખાસ નંગમ મિલકતના હિસ્સા વિશે, અથવા વહુ તાબે લેવા વિશે, હુકમનામું હોય ત્યારે, તે હુકમનામું આ પ્રમાણે અમલમાં લાવી શકાય—એટલે, બને તો તે નંગમ મિલકત કે તેનો હિસ્સો ધરીને ને પક્ષકારને તે આપવાનું ફરિયાદ હોય તે પક્ષકારને સ્વાધીન કરેલા, અથવા તે પક્ષકાર પોતાની વતી સ્વાધીન લેવાને ને શખસને નીમ તે શખસને સ્વાધીન કરેલા; અથવા હુકમનામાના રજુદારને કેદ કરેલા; અથવા તેની મિલકત ભ્રષ્ટ કરેલી; અથવા ભ્રષ્ટ હોય તો કેદ તથા ભ્રષ્ટ એ બંને વાનાં કરવાં.

આ કલમ પ્રમાણે કરેલી કોઈ ભ્રષ્ટ નથી હ મહિનાસુધી અમલમાં રહેલી હોય ને ને હુકમનામાનો રજુદાર હુકમનામા પ્રમાણે ન વરત્યો હોય, અને હુકમનામાવાળાએ ભ્રષ્ટ કરેલી મિલકત વેચવી એવી દરખાસ્ત કરી હોય તો, સદરહુ પ્રકારની મિલકત વેચવાનો અધિકાર છે; અને ૨૦૮મી કલમ પ્રમાણે કોઈ રકમ ફરિયાદ હોય તેવી બાબતમાં, વેચવાથી ને ઉપર તેમાંથી હુકમનામાવાળાને તે ફરિયાદી રકમ આપાવવાને તથા બીજા બાબતમાં કોરેટને યોગ્ય લાગે તેટલી બદલાની રકમ આપાવવાને કોરેટ મુજબ છે, અને ને કોઈ બાકી વધે તો તે બાકી હુકમનામાનો રજુદાર અરજ કરે ત્યારે તેને આપવી.

હુકમનામાનો રજુદાર હુકમનામું માન્ય રાખીને સદરહુ હુકમનામાની બબલણીનો ને ખરચ આપવાને તે બંધાવેલો છે તે સમજી ખરચ આપે તો, અથવા ભ્રષ્ટની તારીખથી ૭ માસની આખરે સદરહુ મિલકત વેચવા બાબત દરખાસ્ત ન થઈ હોય તો અથવા દરખાસ્ત થઈ હોય પણ તે નામંજૂર કરી હોય તો ભ્રષ્ટનો અમલ બંધ થયે.

૨૬૦. કરાર વિષયરૂપે પૂરો કરવા બાબત, અથવા લગ્નના હક પૂરા કરવા સારુ, અથવા કોઈ બીજું વિવેકૂલ કરવા બાબત અથવા ન કરવા બાબત ને પક્ષકાર ઉપર હુકમનામું થયું હોય, તે પક્ષકારને તે હુકમનામા પ્રમાણે અથવા તાકીદ પ્રમાણે વર્તવાને તક મળ્યા છતાં, ન-

ખાસ નંગમ
મિલકતનાં અથ
વા વહુ તાબે લે
વાનાં હુકમનામાં.

કરાર વિષય
રૂપે પૂરો કરવાનું
અથવા લગ્નના
હક પૂરા કરવાનું
હુકમનામું.

હી જોઈને તે પ્રમાણે તે ન વરતો હોય તો, તેને કેદ કરીને અથવા તેની મિલકત જપ્ત કરીને અથવા તે બંને પાનાં કરીને તે કુકમનાનું અમલમાં લાવી શકાય.

આ કલમ પ્રમાણે કરેલી કોઈ જમી એક વરસમુખી અમલમાં રહેલી હોય ને જો કુકમનામાનો રેણુદાર કુકમનામાં પ્રમાણે ન વરતો હોય અને કુકમનામાવાળાએ જમી કરેલી મિલકત વેચવી એવી દરખાસ્ત કરી હોય તો સદરકુ પ્રકારની મિલકત વેચવાનો અધિકાર છે; અને વેચવાથી જે ઉપર તેમાંથી કોરટને યોગ્ય ભાગે તેટલી બદલાની રકમ કુકમનામાવાળાને આપવાને, અને જો કોઈ બાકી વધે તો તે બાકી કુકમનામાનો રેણુદાર અરજ કરે તો તેને આપવાને, કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

“ કુકમનામાનો રેણુદાર કુકમનાનું માન્ય રાખીને સદરકુ કુકમનામાની બળવહાનીને જે અરજ આપવાને તે બંધાયેલો છે તે સંપત્તિ અરજ આપે તો, અરજવા જમીની તારિખથી એક વરસની આખરે સદરકુ મિલકત વેચવા બાબતની દરખાસ્ત ન થઈ હોય અને તે મંજૂર ન કરી હોય તો, સદરકુ જમીનો અમલ બંધ થશે.

ટીકા—૨૧૦. કુકમનામા વાળાની રીવાજ ઉપર જેટલો ભાગ મળ્યો હતો તેટલોજ કુકમનામાના રેણુદારે કાઢી નાખવો એવું કુકમનામામાં ફરમાવ્યું હતું તે કુકમનાનું બળવવાની દરખાસ્ત આપી તેનાજ બાનામાં કોરટની મદદ કેવી રીતે જોઈએ, તે બાબતમાં એમ બધું હતું કે જોઈતું ઉપર જેટલું અજાણત કર્યું છે તે તોડાવી કમળે અપાવો. કુકમનામા વાળાની રીવાજ ઉપર જેટલી કુકમનામાના રેણુદારે રીવાજ મળી હતી તે તોડાવી ને આપવાનો કોરટે કુકમ નોંધર ઉપર કહ્યો તે બાબતમાં એમ દરાવવામાં આવ્યું કે કુકમનામા વાળાની અરજ એવી રીતની સેવાય નહી. કલમ ૨૧૦ માં ફરમાવ્યા પ્રમાણે તેણે કોરટની મદદ માગવી જોઈતી હતી એટલે કુકમનામાના રેણુદારને કેદ કરો અથવા તેની મિલકત જપ્ત કરો અથવા એ બંને કરો એવી રીતે કોરટની મદદ માગવી જોઈતી હતી. કોરટે એ દરખાસ્ત મંજૂર કરવામાં ચુક કરી હતી. કોરટની મદદ કેવી રીતની માગવી અને તેનો શા હવાજ છે. તે કુકમનામાવાળાને કોરટે બતાવવું જોઈતું હતું અને આ પ્રમાણે મુધારીને દરખાસ્ત આપવામાં આવે તો પછી યોગ્ય રીતે એ છે કે કુકમનામાના રેણુદાર ઉપર નોટીસ કાઢવી અને તેમાં ફરમાવવું કે કુકમનામામાં કરેલો કુકમ નોટીસમાં કહેલી મુદતમાં અમલલાવવો અને પછી જો તે નીમોલી મુદતમાં કુકમ માન્ય ન કરે તો કુકમનામાવાળાની અરજ ઉપરથી કુકમનામાના રેણુદારને કેદ કરવાનો અથવા આ કલમ (૨૧૦) માંના દરાવને અનુસરીને તેની મિલકત જપ્ત કરવાનો કોરટ કુકમ કરે વળી એમ પણ કુકમનામાવાળાએ જે દાદ ન માગી હોય તે તેને મજા એવી રીતે દરખાસ્ત ઉપર થએલો કુકમ રેપેશીઅલ અપીલમાં હાથકોરટે બદલવો નહીં. ઇ. સો. રી. ૮ કલમ ૧૦૪.

૨૧૧. કોઈ વેચાણ ખત (કે વેચાણ) કરી આપવા ખાખત, અથવા વેચાણ એવા દસ્તાવેજ પાછળ શેરો કરી આપવા ખાખત હુકમનામું હોય, અને હુકમનામામાં ફરમાવ્યાપ્રમાણે કરવાને હુકમનામાનો રહસ્યદાર ગણત છે અથવા ના પાડે તો, હુકમનામાવાળો હુકમનામાની સરતો પ્રમાણે ખતનો અથવા શેરાનો મુસદ્દો તૈયાર કરીને તે કોરટને આપવાને મુખ્યત્વાર છે.

તે ઉપરથી, પાછળ સમન પોંચાડવાને જે રીત કહીએ તે રીતે, તે મુસદ્દો તથા એક લખેલી નોટીસ કોરટે હુકમનામાના રહસ્યદારને પોંચાડાવવી. તે નોટીસમાં એમ લખવું કે તમારે તે મુસદ્દા વિશે કંઈ હરકતો લેવી હોય તો કોરટ તે કામને વાસ્તે હરાવે તે મુદતની (મુદત લખવી) દરમ્યાન લેવી.

કામવા પ્રમાણે સ્ટાંપ ભેદતો હોય તો યોગ્ય સ્ટાંપ કાગળ ઉપર તે મુસદ્દાનો એક બીજા પ્રત પણ સહી થયા સારે હુકમનામાવાળો કોરટને આપવાને મુખ્યત્વાર છે.

સદરહુ પ્રમાણે પોહિઆની વાત સાબિત થયા પછી, કોરટે અથવા તે કામને વાસ્તે કોરટ નામિ તે અમલદારે સદરહુ રીતે આપેલાં બીજા પ્રતમાં સહી કરવી, અથવા જરૂર હોય તો, હુકમનામાની સરતો સાથે મળતી આવે એવી રીતે, તેમાં ફેરફાર કરીને તે ફેરફારવાળી બીજા પ્રતમાં સહી કરી થકાય.

ખંડ સદરહુ પ્રમાણે પોંચાડેલા મુસદ્દામાં કોઈ પક્ષકાર હરકત લે તો તેની હરકતો સદરહુ પ્રમાણે હરાવેલી મુદતની દરમ્યાન લખીને જણાવવી, અને કોરટની રૂબરૂ તે વિશેની દલીલો કહેવી, અને તે ઉપરથી કોરટે પોતાને યોગ્ય લાગે તેવો હુકમ કરેલા, અને બીજા પ્રત ઉપર અથવા તેમાં ફેરફાર કરીને તે ઉપર સહી કરવી.

૨૧૨. ગઈ છેલ્લી કલમ પ્રમાણે વેચાણ ખતમાં અથવા વેચાણ એવા દસ્તાવેજ ઉપરના શેરામાં કોરટે સહી કરી આપવી તે નીચેના નમુનાની અથવા હું કોરટ વખતે વખતે હરાવે તેવા બીજા નમુનાની કરી થકાય, એટલે: " અ. બ. ઉપર ઇ. ફ. એ કરેલી ફરિયાદમાં અ. બ. ની વતી

ની (અથવા જે હોય તે પ્રમાણે) કોરટના જ ડભ ક. ફ.' અને જે પક્ષકારને ખત કરી આપવા અથવા દસ્તાવેજ ઉપરનો શેરો કરી આપવા હુકમ કરેલો હતો, તેજ પક્ષકારે તે ખત અથવા શેરો કરી આપ્યો હોય તે પ્રમાણે તે ખત અથવા શેરો ગણાશે.

૨૧૩. કંઈ સ્થાવર મિલકત સ્થાપીત કરવાનું હુકમનામું હોય તો, જે પક્ષકારને તે મિલકત આપવાનો હરાવ થયો હોય તે પક્ષકારને તે મિલકત સ્થાપીત કરવી, અથવા તે પક્ષકાર પોતાની વતી કમળે સેવાને જે સંખસને નામ તે સંખસને તે સ્થાપીત કરવી, અને જરૂર પડે તો,

ખત કરી અથવા પવાનું અથવા વેચાણ એવા એ પાછળ શેરો કરી આપવાનું હુકમનામું.

કોરટ ખત ઉપર સહી કરે તેનો નમુનો અને તેનું પરિણામ.

સ્થાવર મિલકતનું હુકમનામું.

ને સખસ મિલકત ખાલી કરવાને હુકમનામા પ્રમાણે બંધાએલો છતાં તેમ કરવાને ના પાડે તેને કાફીને કબજે આપવો.

સ્થાપર મિલકત બાકુતના કબજામાં હોય ત્યાં રેતે શી રીતે સ્થાપીન કરેલી તે.

૨૧૪. બાકુતના કબજામાંની અથવા જેને મિલકતનો કબજો રાખવાનો હક હોય અને તે કબજો રાખવાનો હક છોડી દેવાને હુકમનામા ઉપરથી બંધાએલો ન હોય તેવા બીજા સખસના કબજામાંની કોઈ સ્થાપર મિલકત સ્થાપીન કરવાનું હુકમનામું હોય ત્યારે, તે સ્થાપીન કરવાનો કોરે ટે હુકમ કરવો, તે એવી રીતે કે:—તે મિલકત ઉપર કોઈ પ્રસિદ્ધ ટેકાણે વારંદાની એક નકલ ચોટવી, અને કોઈ સાબવાર ટેકાણે, ઘાંડી પીટીને અથવા દરગુર પ્રમાણે બીજી રીતે, તે મિલકત સંબંધી હુકમનામાનો મત ભળ કબજેદારને પ્રસિદ્ધ કરવો.

પરંતુ કબજેદાર મળી શકે તો, સદરહુ મતભળવાળી બંધેલી નોટીસ તેનાઉપર બજાવવી, અને તેવે પ્રસંગે કંઈ પ્રસિદ્ધ કરવાની જરૂર નથી.

ટીકા—૨૧૪. જ્યારે હુકમનામા પ્રમાણે સવાનો જમીનનો ભાગ પ્રતિવાદીના કબજામાં હોય અને કેટલોક ભાગ બાકુતના કબજામાં હોય તો પાછલા ભાગની બજાવણી આ કલમ પ્રમાણે થવી જોઈએ. (૩ વી. રી. ૩૭૬)

ઈરેટની વેહેણુ કરવાનું અથવા હિસ્સા જુદા પાડવાનું.

૨૧૫. સરકારને મહેસુલ ભરનારી કંઈ અવિભક્ત ઈરેટની વેહેણુબાબત અથવા તે ઈરેટના કોઈ હિસ્સાનો જુદો કબજો સેવાબાબત હુકમનામું હોય ત્યારે, કલેક્ટરે તે ઈરેટની વેહેણુ કરવી અથવા તે હિસ્સા જુદો પાડવો; અને તે કામ સદરહુ પ્રકારનાં ઈરેટની વેહેણુ કરવાબાબત અથવા હિસ્સાનો જુદો કબજો સેવાબાબત ને વખતે ને કાયદો અમલમાં હોય (જો હોય તો) તે કાયદા પ્રમાણે કરવું.

ટીકા—૨૧૫. જે જમીનનાં હદની સાન નકી થએલી છે અને સરકારે રને મહેસુલ ભરનારી જમીનનો જે ભાગ છે તેવી જમીનના સહ હીરે દારોમાંનો એક ભાગ વેહેણુવામાંથી ઘણા ભાગે છે; પણ તેમાં સરકારને મહેસુલ ભરવાની પોતાની એકઠી જવાબદારી છે તે રદ કરવા માગતો નથી તો આપો ઘણા દીવાની કોરટમાં ચાલી શકે. અને વાદોનો ભાગ પડાવવાનો હક છે કે નહીં તે નકી કરવાને અને તે પ્રમાણે હુકમનામું કરી આપવાને કોરટને હકુમત છે. ઈ. સો. રી. ૭ કલકત્તા ૧૫૩

૩.—મિલકત જમ કરવાવિશે.

હુકમનામું બજાવવામાં જમી કરીને વેચવાને પાત્ર થઈ શકે તે મિલકત.

૨૧૬. હુકમનામું બજાવવામાં નીચેની મિલકત જમ કરીને વેચવાને પાત્ર છે, (તે એકે) :—જમીન, ઘર અથવા બીજી ધમારતો, માથ, પેસા, બેકનોટ, બેક, બીલ આફ્રેક્ટેશન, હુંડીઓ, વાયદામોડીઓ (પ્રતિમિસરી નોટ), સરકારી કાગળીયાં (ગવર્નમેન્ટ સિક્યુરીટીઝ), ખત અથવા પે-

સામેમંથી બીજા ભેગ. ઘેલેણું, કોઈ રેલવે, બેક, કે બીજી જાહેર કંપની કે કારપોરેશનના બેંકોળ અથવા એકઠી પૂંછ મલિના ઈર, તથા, હવે પછી કહેલી છે તે ચિવાવની,—હુકમનામાના દેણદારની અથવા હુકમનામાનો દેણદાર બવરૂયા કરવાની જે સત્તા પોતાના કાબદાને માટે વાપરી શકે તે સત્તા જે મિલકત ઉપર કે જેની ઉપજ ઉપર તેને હોય તેવી,—વેચાય એવી બીજી બધી સ્થાવર જંગમ મિલકત, પછી તે ગમેતો હુકમનામાના દેણદારના નામ ઉપર હોય કે તેની વતી અથવા તેના રૂઝડી દાખલ બીજા જગસની પાસે હોય.

પરંતુ, નીચેનાં વાંનાં સદરહુ જામી કે વેચાણને પાત્ર થશે નહીં (તેએક):-

- (અ) હુકમનામાનો દેણદાર, તેની સ્ત્રી તથા ડોકરો, એએનાં જરૂરીઆત પેહેરવાનાં વસ્ત્ર;
- (બ) કારીગરોનાં એએન્ડ, અને હુકમનામાનો દેણદાર એકુત હોય ત્યારે તેનાં એતીવાડીનાં હુશીઆર, કાથા એકુત તરીકે તેને પોતાની ઉપજીવિકા મળવવા માટે જે ઠોરે ઠોરની નજરમાં જરૂર જણાય તે ઠોર;
- (ક) એકુતની માલકીનાં અને તેના તાબામાં હોય તેવાં તેનાં ધરનો અને બીજી હમારેતોનો સામાન;
- (ડ) દિસામના એપડા;
- (ધ) હુકમનામાને વાસ્તે ફરિયાદ કરવાનો માત્ર હક;
- (ફ) બતીકી નોકરીનો કુંઠ હક;
- (જ) • સરકારનાં બશકરી તથા મુબકી પેન્શનરને કરી આપેલી નેમલુક, તથા બક્ષિસ (આમ્ન્યુહટી) તથા રાજકીય પેન્શન;
- (ઝ) જ્યારે કોઈ સરકારી અમલદારનો અથવા રેલવેના ને-કરનો પગાર દરમાસે વીચ રૂપિયાથી વધારે ન હોય ત્યારે તે પગાર; અને જ્યારે તેવા કોઈ અમલદારનો અથવા નોકરનો પગાર તે રૂકમથી વધારે હોય ત્યારે તે પગારનો ત્રીસે ભાગ.
- (અઘ) જે લોકોને નેટીવ આરટીકલ્સ આફવાર બાયુ પડે તેમનો પગાર તથા અલાવન્સ;
- (બે) મજૂરોનો તથા ધરના નોકરોનો મૂસારો;
- (કે) જીવતો રહેવાથી ઉચરાધિકાર મળવાની ઉમદ હોય તે, અથવા બીજી કેવળ આવકની કે સમ હોય તેવા હક અથવા સેમંધ;

(બ) બવિશ્યની ખોરાકી પોચાકીનો હુકમ:

ખુલાસો.—(ગ), (હ), (આઈ), (જ), એ રકમોમાં કહેલાં વાંનાં, તે ખરોખરે આપવાને પાત્ર થાય તે પહેલાં અથવા પછી પણ જમીંથી કે વેચાણમાંથી ખાતલ કર્યા છે.

પણ વળી એવું દર્શાવ્યું છે કે, આ કલમની કોઈ પણ વાતથી—

(અ) બાડાને વારતે થએલું હુકમનાનું બળવવામાં ધર અથવા બીજી હમારેતોનો સામાન જમીંથી કે વેચાણથી ખાતલ છે એમ સમજવું નહીં, અથવા

(બ) સન ૧૮૮૧ ના બરકરના આક્ટને કે જે તે વખતે અમલમાં હોય એવા તેને મળતા કોઈ કાયદાને બાધ આવે છે એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—૨૧૧. સ્થાવર મીલકત ચીવાય બીજી બાબતોમાં આ કલમ મુકસીલ સ્માલકાલ કોરટને લાગુ પડે છે.

જે મીલકત જમ કરવાની છે તે વેચી શકાય તેવો હોવી જોઈએ અને તે હુકમનામાના રેજુદારની માલકીની હોવી જોઈએ. બના પ્રતિનીધી તરફે અના ઉપરના દાવામાં અની ખાતગી મીલકત જમ કરી શકાય નહીં, આ બાબતમાં કલમ ૨૩૪ જુઓ. તેમ જો મીલકત ઉપર કોઈ પણ જોખમનો બોલો હોય તો તે બોલો કાયદેસર ખરો હોય તો તે મીલકત હુકમનામાના રેજુદારની કહેવાય નહીં. પણ જેની તરફથી તે ઉપર બોલો હોય તેની ગણાય અને હુકમનામાના રેજુદારનું રૂબું પતવવા સાર તેની મીલકત ગણાય નહીં. અને જો તે જમ કરી વેચવામાં આવે તો બોલ સહીત તે વેચાય અને જેની તરફથી બોલો હોય તેના હકપ્રિયે વાંધો હોય તો જુદો દાવા લાવવો જોઈએ. (પ જ. સો. રી. ૧૧૫).

હુકમનાનું જમ કરી શકાય તે બાબતમાં કલમ ૨૦૩ જુઓ.

અવિભક્ત હુકમના સહ. મામીકનો બાપીકી. મીલકતમાંનો ભાગ જમ કરી તેના વીરુદ્ધ જે હુકમનાનું થયું હોય તે વસુલ કરવા સાર વેચી શકાય પણ ખરીદદારને કુલ ભાગ વેચાવવાના દાવાના હક મળે છે. (હ. સો. રી. ૩ કલમ ૧૦૮).

મૈયત ચખસનું લેહેણું વસુલ કરવાનું. સરટીફિકેટ હુકમનામાની બળવણીમાં જમ કરી વેચી શકાય નહીં. (૧ વી. રી. ૨૬).

ખોરાકી પોચાકીનો બવિખમાન હક વેચી શકાય નહીં. પણ ચોટલી ખોરાકી હોય તે જમ કરાય. (૧ વી. રી. મી. ૧૪)

જમ કરેલી મીલકત ઉપર બોલો હોય તો તે બોલો કાયમ રાખી જમી કરવામાં આવે છે (૨૦ વી. રી. ૨૦૪) અને મીલકત ઉપર બળવણીની પ્રોસેસ કઠાવવા કોસીસ હુકમનામાનો લેહેણાદાર કરે છે. એવું બાણવામાં આવ્યાં છતાં પણ માલીકને મીલકત વેચતાં કાયદા પ્રમાણે હમિયાં પ્રતિબંધ નથી. (૨૨ વી. રી. ૪૦૩).

એકાદના કમળનાં અથવા માલકીના ધરના સાહીત્ય હોય તો પણ ને મોતકત આસ રીતે ગીરી મુકેલી હોય તે હુકમનામાની બળવણીમાં વેચવાને કલમ ૨૧૧ની રકમ કથી બાંધ આવતો નથી. ઇ. સો. રી. ૪ મુજબ ૨૫

એ રકમ ઠા. બાબત વધી ઇ. સો. રી. ૪ મુ. ૪૨૬ જુ. એ. તેમાં ભાડાને સાર જણી યદ્ય શકે. એમ દરાવવામાં આવેલું છે. સને ૧૮૭૦ના ૧૦મા આક્ટ અમલમાં આવ્યો ત્યાર પહેલાં ત્રણ દીવસ અગાઉ એટલે તા. ૨૮ સપ્ટેમ્બરને રોજ પ્રતિવાદિને પોલીટીકલ પેનસન મળવુ હતુ તે જમ કરી પૈસા સંબંધી હુકમનામુ બળવવા સાર અરજી આપવામાં આવી. હુકમનામુ કેમ ન બળવવું તેનું કારણ બતાવવા સાર પ્રતિવાદી ઉપર નોટીસ કાઢવામાં આવી અને તેમાં દરાવેલ દીવસે પ્રતિવાદી હાજર થયો અને તે દીવસે ૧૮૭૦નો દસમો કાયદો અમલમાં આવી ચુંગો હતો હાજર થઈ એમ તકરાર કરી કે ૨૧૧ કલમની જ રકમ પ્રમાણે પ્રેસન જમ યદ્ય શકે તેમ નથી. એ કામમાં એમ દરાવવામાં આવ્યું કે સને ૧૮૭૦નો કાયદો અમલમાં આવ્યો ત્યારે સાર યએલુ અને તે વખતે ચાલતુ ને પ્રોસેડીંગ હોય તેને સને ૧૮૬૮ના ૧ આક્ટની કલમ ૬ પ્રમાણે અસરનો કાયદો લાગુ પડે તે કલમમાં દર્શાવેલા અર્થ સહજુના નિયમને. સને ૧૮૭૦ ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૧૪૪ અને કથી બાંધ આવતો નથી અને સુધ અંતઃકરણથી હુકમનામુ અમુક રીતે બળવવાની અરજી અને તે ઉપર ગરેટની હુકમ તે બળવણીનું પ્રોસેડીંગ ગણી શકાય. ઇ. સો. રી. ૪ મુ ૧૧૩

સ્પીનીંગ અને વીવોગ કમ્પનીનું ૩ કાંતબને કેટેલાક સમ્પસો કરાર કરે છે, અને એમ દરાવ કરે છે કે આટલુ ૩ કાંતબે લો અમુક રકમ અમને મળે, આ સમ્પસો ૨૧૧મી કલમ પ્રમાણે મેન્યુર ગણાય અને તેમને જી. હેતાણું મળે તે મુસારો ગણાય માટે તે જમ યદ્ય શકે નહીં. ઇ. સો. રી. ૫ મુ. ૧૩૨.

દરાવેલ થાય ત્યારે પૈસા આપવાનો કરાર હોય તો, જ્યાંસુધી તે દરાવેલ થયો નથી ત્યાંસુધી રથાવર મોતકત વેચનારના ખરીદીના પૈસા ઉપર ને હક છે તે લેહેણું કેહેવાય નહીં. પણ ફકત થાંચ હક અથવા હીત ગણી શકાય. અને તેથી કલમ ૨૧૧ પ્રમાણે હુકમનામાની બળવણીમાં જમ કરી ચેમી શકાય નહીં. ને સમ્પસ આપો હક અથવા હીત હુકમનામાની બળવણી કરતાં થયેલાં વેચાણુ વખતે ખરીદ કરે છે તેને આવી ખરીદીથી કાંઈ મળવુ નથી. ઇ. સો. રી. ૩ અગા. ૧૧૨.

ગાવકવાડ સરકાર અથવા તે રાજ્યની રાધવત અથવા કોડીઆવાડના રવસ્થાનાની રાધવત પાસે ખીટીસ પ્રજાના કોષ્ટકનું લેહેણું હોય તો તે લેહેણું ૨૧૧ મી કલમ પ્રમાણે હુકમનામાની બળવણીમાં જમ યદ્ય શકે નહીં. લેહેણું ઉપર ખીટીસ જન્ડીઆની કારટોની હુકમત નથી તો લેહેણું ૨૧૧ કલમ પ્રમાણે જમીન યદ્ય શકે. જમીની દરખાસ્ત કરવામાં આવી તે વખતે ગારનીશી ખીટીસ જન્ડીઆની હુદની બાહાર છે. તેજ કારણથી રવું જમ ન યદ્ય શકે અમુ ગણાય નહીં. ઇ. સો. રી. ૫ મુ. ૨૪૬

૨૧૭. પોતાને મનથી અથવા હુકમનામાવાળાની અરજ ઉપરથી પોતાને જરૂર લાગે તે સમ્પસને સમત કરીને, હુકમનામુ પ્રક્ર કરવામાં ને મિલકત ધરવાને પાત્ર હોય તે મિલકતસંબંધી તેની જગ્યાની ભવાને, તથા

નેમિલકત ધરવાને પાત્ર હોય તે વિધે કાંઈને સ

મમ કાઢી તેની
જાણની સેવાનો
અપ્પત્તાર.

સહેણાની શ્ર
રની અને હુકમ
નામાના રહુદાર
રના કબજામાં ન
હોય તેવી બીજી
મિલકતની જાણી.

સમન કરેલા અપ્પસના કબજામાં કે અપ્પત્તારમાં તે મિલકતસંબંધી કોઈ
દસ્તાવેજ હોય તે હાજર કરવાનું કેહેવાને, કોરટ અપ્પત્તાર છે. અને પો-
તાને મનથી સમન કાઢ્યા પહેલાં કોરટ જાહેર કરેલું કે કયા અપ્પસની વતી
તે પ્રમાણે સમન કહેલો છે.

૨૧૮. જમ કરવાની મિલકતમાં—(અ) ઘેચી શકાય એવી સેપ્તકપર
નહેાય તેવું લેણું હોય, (બ) કોઈ જાહેર કંપની અથવા કારપોરેશનના બં-
ડાખના શર હોય, (ક) કોઈ કોરટમાં અથવા કોરટની સંબાળ તળે રાખેલી
મિલકત શિવાયની, જે જંગમમિલકત હુકમનામાના રહુદારના કબજામાં
ન હોય તેવી બીજી જંગમ મિલકત હોય— સારે લખેલા હુકમથી મનાઈ
કરીને જાણી કરવી, અને તે મનાઈ હુકમમાં નીચેપ્રમાણે લખવું. એટલે—

(અ) લેણું હોય સારે, કોરટનો બિનિ હુકમ થતાંમુધી રહુ-
દારે રેવું આપવું નહીં તથા સહેણુદારે તે સેવું નહીં.

(બ) શર હોય સારે, જે અપ્પસના નામ ઉપર તે શર માલ-
તો હોય તે અપ્પસે શર બીજાના નામ ઉપર ચઢાવી આપ-
વેા નહીં, અથવા તે ઉપર નફાનો ફાળો (ડિવિડેન્ડ)
સેવેા નહીં.

(ક) સદરહુ બાતલ કર્યાશિવાયની બીજી જંગમ મિલકત હોય
સારે, તે જોના કબજામાં હોય તે અપ્પસે તે મિલકત હુ-
કમનામાના રહુદારને આપવી નહીં.

તે મનાઇના હુકમની એક નકલ કોરટના મકાનમાં કોઈ પ્રસિદ્ધ કેકા-
ણે મોઢવી, અને તેના એક બીજી નકલ, સહેણાની બાબતમાં રહુદારને
મોકલવી શરની બાબતમાં કંપની અથવા કારપોરેશનના પોઅ અમલદાર-
ને મોકલવી અને (સદરહુ પ્રમાણે બાતલ કરી છે તે શિવાયની) બીજી
જંગમ મિલકતની બાબતમાં, જે અપ્પસના કબજામાં તે હોય તે અપ્પસ-
ને મોકલવી.

આ કલમની (અ) રકમપ્રમાણે જેને મનાઈ થઈ હોય તે રહુદાર
પોતાનું રેવું કોરટમાં બરી શકે; અને તે પ્રમાણે બર્ણ એટલે, તે સેવાને હ-
કદાર અપ્પસને આપવાથી તેનો જેવી રીતે છુટકો થાત, તેવા છુટકો થશે.
સરકારી અમલદારના અથવા રેલવે કંપનીના નોકરના પગારની બા-
બતમાં, લખેલો હુકમ કરીને જાણી કરવી. અને તે હુકમમાં, જે અમલ-
દારનું કામ સદરહુ પગાર આપવાનું હોય તે અમલદારને, કોરટ ફરમાવે
તેટલો બાગ કોરટ બિનિ હુકમ કરે ત્યાંહાંમુધી દર મહિને રાખી મુકવાનો
હુકમ કરેવા.

તે મનાઇના હુકમની એક નકલ કોરટના મકાનમાં કોઈ પ્રસિદ્ધ કેકા-
ણે મોઢવી, અને સદરહુ પ્રમાણે જરૂર હોય તેવા અમલદારને આપવી.

સરહદ પ્રમાણે રાખી મુકેલી રકમ વખતે વખતે કોરટમાં બરવાનો અખત્યાર સરહદ પ્રકારના દરએક અમલદારને છે અને તે પ્રમાણે બરી એટલે દુકમનામાના દેણદારને આપવાથી સરકારનો અયવારણ છે કંપનીનો (નેમ હોય તેમ) ને રીતે છુટકો થાત, તેવા છુટકો થશે.

ટીકા—૨૧૮. બ્યારે જમ કરવાની મીલકતમાં સેણું હોય ત્યારે જમીની સંપત્તિ નોટીસની જગ્યાએ છે બ્યાં સુધી દેણદારને આવી નોટીસ મળી નથી ત્યાં સુધી ને સેણુદારનો રવું વસુલ કરવાનો હક કોરટ દ્વારા આપ્યો છે તેનેજ વસુલ આપવાને દેવાદાર બંધાએલો છે અને પોતાના સેણુદારનો રવું વસુલ કરવાનો હક છે કે નહીં તે જોવાનું દેણુદારનું કામ નથી. ૩ વી. રી. ૧૦

૮ મુંબાઈ હાઈ કોરટ રીપોર્ટને પાને ૧૯૬૬ એવું ઠરાવવામાં આવેલું છે કે આગળના આસાઇમેન્ટની ખબર નહોતવાથી અવેજ આવી રવું પોતે બીધું હોય તેવા આસેન્ટના નેવીજ સ્થિતિમાં દુકમનામાના દેણુદાર નું સેહેણું જમ કરાવનાર સેહેણુદાર પહેલો નથી પણ આગળ ને આ. સેનમેન્ટ થયું હોય તે બાબતમાં પોતાના દેણુદાર કરતાં સારી સ્થિતિમાં તે આવી શકે નહીં જ્યાં થતાં પહેલાં આસાઇમેન્ટ કરવામાં આવ્યું. હોય અને તે દુકમનામાના દેણુદારને બંધન કારક હોયતો સાધારણ ની. યમ પ્રમાણે તે આસેનમેન્ટ દુકમનાનું જમ કરનાર સેહેણુદાર વિરુદ્ધ પણ બંધન કારક છે.

આસાઇનરના વીરુદ્ધ છે એકવીટીઅલ (નૈવાલિક) આસાઇમેન્ટ પુરણ રીતે અમલ કરવાને માટે જેના હાથમાં ફનડ છે તેને નોટીસ આપવાની જરૂર નથી.

આ કલમ પ્રાણે જમીની તારીખથી છ મહીના પુરા થયા પહેલાં ખાતાં પેસી શકાય નહીં જી. લો. રી. ૨ મુંબાઈ ૪૫૮.

સને ૧૮૭૭ની આજ્ઞા ૧૦ની કલમ ૨૧૮ મુજબ મનાઈ દુકમ કદા દાવો એક દુકમનામાવાળાએ પોતાના દેણુદારનું સેણું જપત કરાવ્યું તે બાબતનો દુકમ પેહિામતાં કલમ ૨૭૮ પ્રમાણે જપતી ઉઠાવવાને માટે કલમ ૨૭૫ ક્રી, આ કામમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે ૨૭૮ની કલમ પ્રમાણે કોર્ટી અરજી ચાલે નહીં કેમકે તે કલમ આ કામને લાગુ નથી પણ દુકમનામાની બજાવણીમાં જમ થએલું સેહેણું ઝહિરનાનું કદતાં પેહેલાં ને મીલકત વેચાવાની છે તેની કીમત થી છે અને તે કેવા પ્ર. કારની છે તે નહીં કરવાને માટે કોરટમાં મત પ્રમાણે ને ને બાબતો થ નાર અરીદદાર જાણુવી અવશ્ય છે તે બાબતની તબવીજ કરવાની કલમ ૨૮૭ પ્રમાણે કોરટની ફરજ છે વેચાણ કરવાની મિલકત સેણું હોય અને કેહેવાના દેવાદાર તરફથી કોરટને એવી નોટીસ મળે કે રવું છે નહીં તો રવું છે કે નહીં તે બાબતની કોરટ વેચાણ કરતાં અગાઉ તબવીજ કરવી જોઈએ જી. લો. રી. ૪ મુંબાઈ ૩૨૩.

૨૧૯. કલમ ૨૧૯ ના પહેલા વિશેષ ઠરાવમાં કેહેલી છે તે ચિવા. પની બીજી કોઈ જંગમ મિલકત દુકમનામાના દેણુદારના તાબામાં હોય

દુકમનામાના દેણુદારના કમ

જામાંની સંગમ
મિલકતની જમી.

તારે, ખરોખર કબજે લેઈને તેની જમી કરેવી, અને જમી કરનાર અમલદારે તે મિલકત પોતાની જ સંભાળમાં અથવા પોતાના હાથ નમિના કોઈ સંબંધની સંભાળમાં રાખવી, અને તેની યોગ્ય સંભાળને માટે તે જવાબદાર થશે.

વિશિષ્ટ ઠરાવ.

પરંતુ કબજે લેધિત્રી મિલકત જલદીથી અને સ્વભાવિક રીતે આ પોઆપ બગડી જાય એવી હોય, અથવા તેને સંભાળવાનું ખરબ તેની કિંમત કરતાં વધારે થાય તેમ હોય ત્યારે, તે એકદમ વેચી નાખવાને તે યોગ્ય અમલદાર મુખત્યાર છે.

જમ કરેલા
જીવધનના મુજબ
રાતને વારતે નિ
યમ કરવાનો અ
ખત્યાર.

જનવર તથા બીજી સંગમ મિલકત જમીમાં રહે ત્યાંસુધી તેના જીવધન તથા સંભાળને વારતે વખતે વખતે નિયમ કરવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે, અને આ કલમ પ્રમાણે મિલકત જમ કરનાર અમલદારે, આ કલમના પહેલા બાગમાં ઠરાવેલું છે તે જતાં, તે નિયમ પ્રમાણે વર્તવું.

ટીપ્પણી—૨૬૬. વાદીના ઉપર હુકનામું પ્રતીવાદીએ મેળવ્યું તેની બજાવણીમાં વાદીનો માલ જમી કરવામાં આવેલો અને તે આ જપતી અમલમાં હતી તેવામાં પ્રતીવાદીની ગફલતથી બગડેલો તેના નુકશાન બદલ નોંધાયો જુદો બાવલો જોઈએ જે હુકમનામાંથી તે માલ જપતી થયેલો તે હુકમનામું બજાવનારી કોર્ટથી એ બાબતનો નીર્ણય કરી શકાય નહીં નોંધાયો. પ્રો: ૧૮૭૧ પાને ૧૮૭.

મુખાબ હાઈ કોર્ટના ૧૧મા વાક્યુમને પાને ૪૧ મે એમ ઠરાવ્યું છે કે ખોટી રીતે માલ જપતી કરાવવા સાર અગર જપતીમાં માલ હતો તે વખતે તેનો બીગાડ થવા સાર હુકમનામાવાળાએ જુવાબદાર છે કે નહીં તે બાબતનો એક સરખો સાધારણ નીયમ નથી શેક કામની બીના ઉપર તેના જુવાબદારીનો આધાર છે એટલે કે ખાલી ખોટી રીતે જપતીમાં માલ લીધો તે અગર તેને નુકશાન થયું તે તેની પોતાની વર્તણૂકનું પરિણામ છે કે નહીં જો હુકનામાવાળાએ પોતે જાતે અગર મુખત્યાર મારકતે કોર્ટને અરજ કરી હોય અને તે અરજીમાં જપતી કરવાની મીલકત દરેકાવી હોય અને તેજ ખાસ મિલકતની જપતી કરવાને કોર્ટના વારંટમાં ફરમાવ્યું હોય અને તે વારંટનો અમલ કોર્ટનો અધિકારી કરે અને તે મિલકત હુકમનામાના હેલુદારની ન હોય તો હુકમનામાવાળો જુવાબદાર છે, અને કોર્ટનો અધિકારી વારંટનો રૂબે પોતાની બાંધાવ કરી શકે છે અને જ્યાં સુધી તે વારંટ ઉપરાંત અથો નથી ત્યાં સુધી તે જુવાબદાર નથી પણ જો હુકમનામાવાળાની અગર તેના મુખત્યારની મુચના શીવાય હુકમનામાના હેલુદારની એવી મિલકત જપતીમાં આવેલો તો હુકનામાવાળો જુવાબદાર નથી.

વેચાય એવા
સે બની જમી.

૨૭૦. મિલકતમાં, કોર્ટમાં અનામત મુકેલો ન હોય અથવા સરકારી અમલદારના હવાલામાં ન હોય, એવા વેચાય એવા સેબ હોય ત્યારે, ખરોખર કબજે લેઈને તે જમ કરે, અને તે સેબ કોર્ટમાં આણવો તથા

કોરટનો બીજો હુકમ યાવ તે પ્રમાણે તજવીજ કરવા સાર તે રાખવા.

૨૦૧. આ કાયદાપ્રમાણે જે પ્રોસેસમાં જંગમ મિલકત ધરવાનું કરેલાનું હોય અથવા સત્તા આપી હોય તેવા કોઈ પ્રોસેસ બજાવનારે અપેક્ષે સુધારાપછી અને સુધારા પહેલાં કોઈપણ રહેવાના ધરમાં પેસવું નહીં અથવા રહેવાના ધરનો કોઈ બાહારનો ફરવાગો ફાડવા નહીં. પણ સદરદુ પ્રકારનો કોઈ અપેક્ષે કોઈ રહેવાના ધરમાં યોગ્યરીતે દાખલ થયો હોય, તો પછી જે ઓરડામાં તેવી મિલકત છે એમ માનવાનું તેને કારણ હોય તે ઓરડાનાં બારણાનું બંધન કાઢીને તે ઉઘાડવાને તે અપેક્ષા છે.

ધરમાંની મિલકત ધરવાનું.

પરંતુ રજ રિવાજપ્રમાણે લોકોમાં બહાર ન દેખાતી હોય એવી જી તે ખોલીમાં ખરોખર રીતે હોય, તો પ્રોસેસ બજાવનારે અપેક્ષે તેને ખબર આપવી કે, તમને સાંચી જવાની છુટ છે. અને તે જીને જવાને યોગ્ય વખત આપ્યાપછી તથા જતા રહેવાને બધી યોગ્ય મુગમતા આપ્યાપછી તે મિલકત ધરવાને વાસ્તે તે ખોલીમાં જવાને તે અપેક્ષા છે. પરંતુ તેણે તે મિલકત છાનીમાની અપેક્ષે નહીં એટલામાટે, આ ફરિયાદી વિરુદ્ધ ન આવે એવી, બધી સાવચેતી રાખવી.

જનાનામાંની મિલકત ધરવાનું.

ટીકા—૨૦૧. જે બહારનું બારણું બંધ કરી તેને તાણ વાસું હોય તો જળીના વાઈન્ટને આધારે નાજર અથવા શેરીફના અથવા તેની જાત ઉપર રીવાજી પ્રોસેસની બજાવણી કરતાં પ્રતિવાદીનું ધર તોડી પેચી શકે નહીં. આ હક કુતરે માણસના ધરનેજ અમર તે ધરને લગતા ઉપસહ અમર હાકીસનેજ લાગુ પડે છે, પણ રહેવાના ધરનો બાગ નહીં એવા એક ફરના મકાનને બધુ પડતો મધી ૮ ગુ. હા. રી. ૮ પા. ૧૨૦

જળીનું વાઈન્ટ અમલમાં લાવતાં નાજર અથવા શેરીફને ફકાનનું બારણું તોડવાનો હક છે. ઇ. સી. રી. ૩ મુખર્ષી ૮૦ જેને અખતવારે મળ્યો હોય તેવા અધીકારીને તે પડદાનસીન જીને પકડવા સાર જે ધરમાં તે રહેતી હોય તે ધરના જનાનામાં પેસવાને કોરટના આસ હુકમની જરૂર નથી. તે અધીકારી એકબીરે ધરમાં પેકો એટલે પછી કલમ ૩૩૧ પ્રમાણે તે ધરનો રેક ઓરડો ઉઘાડવાની તેને સત્તા છે. ઇ. સી. રી. ૭ કલકત્તા ૧૦

૨૦૨. કોઈ કોરટમાં અર્થવા સરકારી અમલદારની સંબાળમાં અનામત રાખેલી મિલકત હોય, તારે તે કોરટ અથવા અમલદારને નોટીસ આપીને જમી કરવી તે નોટીસમાં નોટીસ કરનાર કોરટે એમ લખવું, કે અમારો બીજો હુકમ યાવ તે પ્રમાણે તે મિલકતની અથવા તે ઉપર કંઈ બાજ કે ડીવિડન્ડ આપવાનું યાવ તેની તજવીજ કરવાને તે આપની પાસે રાખ્યો.

કોર્ટમાં અથવા સરકારી અમલદાર પાસે અનામત રાખેલી મિલકતની જમી.

પરંતુ તે મિલકત કોઈ કોરટમાં અનામત હોય અથવા કોરટની સં-
૧૧

વિશિષ્ટ ડરાવ.

બાળમાં રાખેલી હોય, અને જ્યાંની આપના સખબધી, જ્યાં કર્યાના સખબધી, અથવા બીજા કોઈ સખબધી, પ્રતિવાદી શિવાય બીજા કોઈ સખબધી તે મિલકતમાં પોતાનો હક સંબંધ છે એમ કહે, અને તે સખબધ તથા હુકમનામાવાળા એ બેની વચ્ચે તે મિલકતની માલકીના હક વિશે, અથવા પહેલાં હક કોનો છે એ વિશે તકરાર હોય તો, તેના નિષેધો ને કોરટમાં અથવા કોરટની સંબાળમાં મિલકત હોય તે કોરટે કરેલા.

ટીકા.—૨૭. કોરટે એટલે ડેપુટી કલેક્ટર, પણ પ્રથમ તલવીજ કરવાને યોગ્ય છે. ૧૦ વી. રી. ૧૩

હાથકોરટના રીસીવરના હાથમાં ને મિલકત હોય તે મુકસીલ કોરટના હુકમનામાની બજાવણીમાં વચ્ચી શકાય નહીં. આવી મિલકત ઉપર બજાવણી કરવા સાથે હુકમનામાના રેજીસ્ટર હાથકોરટને અરજ કરવી જોઈએ ઈન્દિયાની ક્રી. બ. રી. ૧ કલમના ૪૦૩ પણ હાથકોરટના રીસીવર અને બીજા કોરટ અથવા અધીકારીના કબજામાં હુકમનામાના રેજીસ્ટરની મિલકત હોયતો તે એમાં કોઈ ફેર ગણાય કે નહીં તે બાબતનો પ્રશ્ન છે.

પોતાના હુકમનામાના રેજીસ્ટર બીજા સખબધી ઉપર મેળવેલા હુકમનામાના પૈસા ને સ્થાલકાલ કોરટમાં તેને ખાતે જાયે હતા તે મુનસિફ કોરટના પોતાના બાળમાં રાખેલા હુકમનામાની બજાવણીમાં જાણ કરાવ્યા અને પછી તે પૈસા પોતાનું હુકમનામું પતવવા સાથે આપવાનો મુનસિફનો હુકમ મેળવ્યો તે હુકમ સ્થાલકાલ કોરટના જડજને લખી જણાવ્યો હતો પછીથી પ્રતિવાદી કે જેનું હુકમનામું તેજ હુકમનામાના રેજીસ્ટર ઉપર થયું હતું તેણે તે પૈસાના પૈસા જાણ કરાવ્યા પછી સ્થાલકાલ કોરટના જડજને કલમ ૨૭૨ પ્રમાણે વાદીએ બીજા અરજદારે કરેલા પ્રથમ હક છે કે નહીં તે વિશે તલવીજ કરી અને તેનો નિર્ણય વાદી વીરુદ્ધ કર્યો તે બંને રેજીસ્ટરોની વચ્ચે પ્રમાણમાં પૈસા વચ્ચી આપ્યા. આવી રીતની હકીકત છતાં વાદીએ પ્રતિવાદીને જે પૈસા આપવામાં આવ્યા હતા તેનો ભાગ પાછો મેળવવા દાવો કર્યો તેમાં એમ કહે કે આ કામને ૨૬૫મી કલમ લાગુ નથી, કેમકે પોતાનું હુકમનામું બજાવવાની અરજ વાદીએ સ્થાલકાલ કોરટને કરી નહોતી અને બજાવણીને વારંતે તે હુકમનામું તે કોરટ વડે મોકલવામાં પણ આવ્યું નહોતું અને ૨૭૨ કલમમાં ને પેરા કલમ છે તેના અર્થ એ છે કે હક અથવા પ્રથમ હક બાબતનો નિર્ણય ને કોરટમાં અથવા કોરટના કબજામાં મિલકત છે તેજ કોરટ કરી શકે, પણ ને કોરટે જાતીનો હુકમ કર્યો હોય તે કરી શકે નહીં. વળી એમ પણ કહેવું છે કે પૈસા આપવાનો મુનસિફ હુકમ કર્યો, ત્યાર પહેલાં ને બાબતની તલવીજ સ્થાલકાલ કોરટે કરી હતી તે તલવીજ કરવાને તેને અખસાર હતો પણ પ્રતિવાદીએ જાતી કરી ત્યાર પહેલાં ને હુકમ કરવામાં આવ્યો હતો તેથી આ પ્રમાણે પૈસા જાણ થઈ શકે તેમાં હુકમનામાના રેજીસ્ટરનું કોઈ હીત રહ્યું નહોતું કેમકે તે હુકમથી પૈસાની માલકી વાદીને મળી અને સ્થાલકાલ કોરટની તેની વ્યવસ્થા કરવાનો અધીકાર મળ્યો તેથી પહેલણીનો ને હુકમ કરવામાં આ-

ઓ હતો તે ખોટો હતો અને તે વાદી માથા પ્રમાણે હુકમનામું મળવવાને હકારે હતી. ધ. લા. રી. ૭ કલકતા. ૫૫૩

૨૦૩. જમ કરવાની મિલકતમાં પૈસાનું હુકમનામું હોય, અને જે હુકમનામું બજાવવાનો ચલ હોય તે હુકમનામું કરનારી કોર્ટને જ તે જમ કરવાનું હુકમનામું કર્યું હોય, તો કોર્ટે હુકમ કરીને જમી કરવી. તે હુકમમાં એમ લખવું કે તે જમ કરવાના હુકમનામાથી જે ઉપર તે બજાવવાનું હુકમનામું પૂરું કરવામાં કામ લગાડવું.

પૈસા બાબત
ના હુકમનામાની
જમી.

બીજી કોર્ટ કોર્ટે કરેલું પૈસા બાબતનું હુકમનામું જમ કરવાનું હોય તો, જે હુકમનામું બજાવવાનો ચલ હોય તે હુકમનામું કરનાર કોર્ટના જડજની સહીથી તે કોર્ટને લખેલી નોટીસ આપીને જતી કરવી. તે નોટીસમાં નોટીસ મોકલનાર કોર્ટ એમ લખવું કે, અમે તે નોટીસ ૨૬ ફરીએ ત્યાંસુધી આપે કરેલા હુકમનામાની બજાવણી આપ બંધ રાખશો. આવી નોટીસ મળે તે કોર્ટે,—

(અ) જે હુકમનામું બજાવવાનો ચલ હોય તે હુકમનામું કરનારી કોર્ટ નોટીસ ૨૬ ન કરે તો અને તે ૨૬ કરતાંસુધી, અથવા

(બ) જે હુકમનામું બજાવવાનો ચલ હોય તેનો માલક, નોટીસ મળે તે કોર્ટે કરેલું હુકમનામું બજાવવાની દરખાસ્ત, નોટીસ મળે તે કોર્ટને ન કરે તે અને તે કરતાં સુધી,

નોટીસ પ્રમાણે બજાવણી બંધ રાખવી.

સરહદ પ્રમાણે દરખાસ્ત મળે તારે કોર્ટે હુકમનામું બજાવવાનું કામ ચલાવવું, અર્થે તેથી જે ઉપર તે, જે હુકમનામું બજાવવાનો ચલ હોય, તે હુકમનામું પૂરું કરવામાં કામ લગાડવું.

બીજાં બધાં હુકમનામાં જમ કરવાની બાબતમાં, જે હુકમનામું જમ કરવાનો ચલ હોય તેના માલકને, જે હુકમનામું બજાવવાનો ચલ હોય તે હુકમનામું કરનારી કોર્ટના જડજની સહીથી લખેલી નોટીસ આપીને જમી કરવી. તે નોટીસમાં તે માલકને એવી મનાઈ કરવી કે, તમારે કોઈપણ રીતે તે બીજાને આપવું નહીં અથવા તેના ઉપર કંઈ બિનિ નાંખવો નહીં; અને તે હુકમનામું કોઈ બીજી કોર્ટે કર્યું હોય તો, તે કોર્ટને પણ તેવી લખેલી નોટીસ મોકલવી; ને તેમાં નોટીસ મોકલનાર કોર્ટે એમ જણાવવું કે, તે નોટીસ અમારી તરફથી ૨૬ ફરિવામાં આપે ત્યાંસુધી જતી કરવાનો ચલ હોય તે હુકમનામું તમારે બજાવવું નહીં. જે કોર્ટને આવી નોટીસ મળે તે પ્રત્યેક કોર્ટે તે નોટીસ સરહદ પ્રમાણે ૨૬ થાય ત્યાંસુધી તેને અમલમાં લાવવી.

બીજાં હુકમ
નામાની જમી.

હુકમનામાવા
બાંધે માહિતી
આપવી.

આ કલમ પ્રમાણે જપ્ત થયેલા કોઈ હુકમનામાનો માલક, તે હુકમનામું બળવવારી કોરટને વાજબી રીતે જોઈએ તે માહિતી અને મદત આપવાને બંધાયેલો છે.

ટીકા—૨૦૩. એક કોરટ એવા બે પૈસાના હુકમનામાની બળવણી એક કોરટથી થતી હતી એમાં એમ હુકુ કે ૨૦૩મી કલમના પહેલા બાગનાં વિધાન લાગુ પડે છે. ઇ. સો. રી. ૨ અલા. ૨૬૦.

સ્થાવર મિલ
કતની જમી.

૨૦૪. મિલકત સ્થાવર હોય તો મનાઈ હુકમ કરીને તે જપ્ત કરવી. તે મનાઈ હુકમમાં એવી મનાઈ કરવી કે હુકમનામાના રેણુદારે કોઈ રીતે તે મિલકત બીજાને આપવી નહીં અથવા તેના ઉપર કંઈ બોલો નાખવો નહીં, અને કોઈ પણ શબ્દે અરીદીથી, બક્ષીસથી અથવા બીજી રીતે તેની પાસેથી તે મિલકત લેવી નહીં.

તે મિલકત ઉપર અથવા તેની પાસે કોઈ કેસણે, તે હુકમ દાંડી પીડીને અથવા, ઘરુર પ્રમાણે બીજી રીતે પ્રસિદ્ધ કરેલા, અને હુકમના એક નકલ તે મિલકતના તથા કોરટના મકાનના કોઈ પ્રસિદ્ધ બાગ ઉપર ચોટવી.

મિલકતમાં સરકારને મહેસુલ બરબું પડે એવી જમીન હોય તો, જે ડિવિઝનમાં જમીન હોય તે ડિવિઝનના કચેરોની કચેરીમાં પણ તે હુકમની એક નકલ ચોટવી.

ટીકા—૨૦૪. ક્યે પોતાને ગીરો આપેલા ગામનો અડધો ભાગ વેચી પોતાનું રેણું વસુલ કરવાનું હુકમનામું વારીના પાપના વિરુદ્ધ પ્રતિવાદીએ મળવું અને તે હુકમનામાનો બળવણીમાં ગીરો મુકેલી મીલકત જપ્ત કરાવી અને તે જપ્તી સને ૧૮૦૦ ના ૧૦ મા આક્ટના ૨૦૪ મી કલમ પ્રમાણે મનાઈ હુકમ કાઢી કરવામાં આવી જપ્તી દૂર કરવા સાથે વારીઓએ અરજી આપી પણ તેમની અરજી ૨૬ કરવામાં આવી પછીથી તેઓએ મીલકતના ઉપર પોતાનો હક છે એવું દરાવી આપવા દાવા બાંધ્યો ડી-વિઝન જડને તે દાવા સને ૧૮૦૦ના ૧૯મા આક્ટની કલમ ૪૨ નો બાધ આવે છે એમ મણી ૨૬ કૈસ કેમકે વારીઓ હક દરાવવા ઉપરાંત વીરિય ૧૯ માથી શકત અને તેઓએ માગી નથી તે સહિબના મતમાં એમ હતું કે જપ્તીથી વારીઓના કબજાને હરકત થઈ છે. તેથી તે કબજા પુનઃપ્રાપ્ત કરવાને વારીઓએ દાવામાં માગણી કરવી જોઈતી હતી અથવા જપ્તી ખસેડવાની તો માગણી અવશ્ય કરવી જોઈતી હતી જ, તે કાગમાં હાથકોરટમાં અપીલ થવા ઉપરથી એમ દરાવવામાં આવ્યું કે પરિણામી હુકમ મામ્યા શીવાવ શકત હક દરાવવાનું હુકમનામું માગ્યું છે તે કારણથી દાવાની અરજીને બાધ આવતો નથી. કના ઉપર મનાઈ હુકમ કરવામાં આવ્યો તેથી કના કબજાને ગુરતો નથી તોપણ વારીઓનો ગુટેજ નહીં. અને જ્યાં સુધી તેઓ એમ કબુલ કરતા હતા કે કના જપ્તી થયેલી મીલકતમાં હક સંબંધ છે. ત્યાં સુધી મનાઈ હુકમ રદ કરાવી જપ્તી ખસાડવાનું તે બ્યાજબી

રોતે માગી શકતા નથી. વારીઓ પોતાના ઘવામાં પરીણામી વાદ બાજુ. બીરોતે માગી શકત નહી. અને વારીઓના હુકમની માહિતી વગર મેં બ. રીડી કરી છે અવી ઉચિત્ત થએલા હુકમનામાથી વેચાણ થાય, તે વખતે અરિદ કરનાર તકરાર ન હોવાથી શકે તેટલા માટે ફક્ત બપોરે તેઓએ દાવા બાંધે છે ત્યારે તો પોતાનો હુકમ દરાવી આપવાની માગણી કરવાને તેઓ હુકમદાર છે અને અરેબર તેમ કરવાનું તેઓને બંધન પણ છે. ઇ. લો. રી. ૪ મુખ્ય ૧૨૬

૨૬૦ મી કલમ પ્રમાણે કોરટમાં નોટીસ મોકલવામાં આવે તે પહેલાં દીવાની કાવદાની ૨૦૪ની કલમ પ્રમાણે વેચવાની મીલકતની નજીક કોઈ પણ જગ્યાએ તે વેચાવવાની પ્રસિદ્ધ અબર આપવી અને તે વેચાવાના હુકમની નકલ મીલકતના કોઈ પણ ઝાલિર ભાગ ઉપર મોકલી એ એ અવશ્ય કરવાં જોઈએ હતવાદી. ઇ. લો. રી. ૭ કલકત્તા ૩૪

૨૭૫. અરેચસુધાંત હુકમનામામાં અપાયેલી રકમ તથા કુંઈ મિલકત જમ કરવાને બંધિ થયેલું અરેચ અરાજત કોરટમાં બરવામાં આવે, અથવા કોરટની મારફતે બીજી રીતે હુકમનામાની બરવાઈ થાય, અથવા હુકમનામું રહિત કરવામાં કે ૨૯ કરવામાં આવે તો, મિલકતમાં જેનો સંબંધ હોય તેવા કોઈ જગ્યાસની અરજ ઉપરથી, જમી હાડવાનો હુકમ કરેલા.

૨૭૬. અરોબર ધરીને, અથવા ઉપર કલાપ્રમાણે યોગ્યરિતે જણ અને પ્રસિદ્ધ કરેલા સેખી હુકમથી, જમી કરી હોય ત્યારે જમી ચાલુ હોય તે દરમ્યાન જમ કરેલી મિલકત વેચાણથી, બક્ષીસથી, ધરાણીયાથી, કે બીજી રીતે કોઈ ખાનગી આપી રહે તે, અને હુકમનામાના રજીસ્ટ્રારને કોઈ સહેલું અથવા ડીપોઝિટ અથવા શરતવાધીન કરે તે જમી ઉપરથી અમદમાં ભાવી શકાય એવા બધા દાવાની સાંતિ નિરંધક ગણાશે.

ટીકા—૨૭૬ હુકમનામાની બજલવણીને હરકત થતી અટકાવવાને જરૂર હોય એટલે મુખી વેચાણ ૨૯ બાબત છે એવા આ કલમની હેતુ છે અને જે લેહણદાર બજલવણી કરી હોય તેના હુકમે અસર કરતા વેચાણ વગેરેને લાગુ પડે છે જેણે બજલવણી કાઢવી હોય તેના રક્ષણને માટે આ કલમ છે, અને હવે પછી કોઈક કાળે જે કોઈ જગ્યાસ બજલવણી કાઢાય તેના રક્ષણને માટે બધી. મુ. હ. અપીલ. ૧૨ પા. ૫૪૩ આજ બાબતમાં ૧૧. મુ. હા. રી. પાને ૧૫૬ ને બાબાજી રામચંદ્ર વિરુદ્ધ ગલનંત બાબાજીનો ફેસલો જુઓ. પછીથી થએલું વેચાણ વગેરે ૨૯ બાબત દરી શકે તેટલા સાર જમીનની અબર જમીનમાં નાહક સંબંધથી જમી પ્રદૂષણે થઈ છે તેમ ગણવા સાર જમીનની જે જે કીયા દરાવી છે તે બધી અમલમાં લાવવી જોઈએ એટલે કલમ ૨૭૪ પ્રમાણે જમીને લખી હુકમ જમી થએલી મીલકત ઉપર અથવા મીલકત પાસે કોઈ જગ્યાએ તાણુને પાંચી સંબંધાયેલા બધા (૨) કોરટમાં કોઈ પણ પ્રસિદ્ધ જગ્યાએ તે લખી હુ-

હુકમનામું બરવાઈ થયા પછી જમી હાડવાનો હુકમ.

જમી પછી મિલકત ખાનગીરી તે આપી દેવાનો અવકાર નિરંધક થવાનો

ક્રમ ઓઢવા જોઇએ. (૩) જે જીલ્લામાં જે જમીન આવેશી હોય તે જીલ્લાના કલેક્ટરની કચેરીમાં તે લેખી હુકમ ઓઢવા જોઇએ. ૧૦ વી. ૧૨.૨૨૪

અ એ બ ના વિરૂદ્ધ એક તરફી હુકમનામું મેળવ્યું. બ ની મીલકત બલવણીમાં જમ થઈ. જમી થઈ હતી તેમાં બ એ ક ને મીલકત વેચી, પછી બ એ નુ મેળવેલુ હુકમનામું રદ કરાવવા અરજી આપી અને ૧૦૮ મી કલમ પ્રમાણે તે હુકમનામું રદ કરવાનો અને નવી તજવીજ થવાનો ફરાવ થયો તે કામમાં એવા ફરાવ થયો કે કોર્ટ ખરીદી ૨૦૧ કલમ પ્રમાણે રદ બાતલ ગણાય નહી. ૧૦-વી. ૧૧. ૯૬

જમી કાયમ હતી તે વેચાણ બકોસ જમી ઉઠવાથી બંધનકારક થતું નથી. ૪ વી. ૧૧. ૨૫.

પોતેજ. ૨) પહોંચદારની નોમણુંક થવાથી જે મીલકત જમીમાં હોય તે ઉપરથી જમી ખસતી નથી. ૧૩ વી. ૧૧. ૪૨૩

જમી થતાં પહેલાં જે ગંરો હક હોય તે હક ધોડાવવાને જમી કરનાર લેણેદારને લેણેદાર છે તેજ કારણથી કોઈ કોઈ હક પ્રાપ્ત થતો નથી. ૬. જો. ૧૦. ૧ કલકતા ૧૧૪

જમ થયેલું નાણું અથવા ચ બણી નોટ જે પ કારને મળવાનો હક હોય તેને આ પવાનું કોરટ ફર માવે.

જમ થયેલી મિલક ઉપર કોઈ દાવો કરે અથવા જમીમાં હરકત કરે તેની તજવીજ.

૨૦૬. જમ કરેલી મિલકતમાં નાણું અથવા ચલણી નોટો હોય તો, જમી ચાલુ હોય તે દરમ્યાન કોઈપણ વખતે કોરટ એવું ફરમાવે કે, તે નાણું અથવા નોટો, અથવા હુકમનામાની અરખાઈ થવાને ખસ હોય તે-ટલો તેનો ભાગ, હુકમનામા પ્રમાણે તે લેવાને જે હકદાર હોય તે પક્ષકારને આપવો.

૨૦૮. હુકમનામું બળવવામાં જમ કોર્ટી કોઈ મિલકત એ જમીને પાત્ર નથી એમ કહીને તે મિલકત ઉપર કોઈ દાવો રાખે, અથવા તેની જમીમાં કોઈ હરકત સે, તો દાવેદાર અથવા હરકત કરનારની જમાની લેવાની બાબતમાં તથા બીજી બધી બાબતમાં જાણે તે દાવેદાર અથવા હરકત કરનાર ફરિયાદનો પક્ષકાર હોય એવા અખતવારથી તે દાવાની અથવા હરકતની કોરટ તજવીજ કરવી.

પરંતુ કોરટના વિચારમાં એમ આવે કે તે દાવો અથવા હરકત કરવામાં બણી જોઇને કે વિનાકારણ દીલ કરી છે તો પછી તેવી તજવીજ કરવી નહીં.

વેચાણ મુબત વી રાખવાનું.

જે મિલકતને વારસે દાવો અથવા હરકત કરી હોય તે વેચવાને બં-હેરનામું પ્રગટ થયું હોય તો વેચાણનો હુકમ કરનાર કોરટ, તે દાવો અથવા હરકતની તજવીજ થઈ રહે ત્યાંસુધી, તે વેચાણ મુબતવી રાખવાને અખતવાર છે.

ટીકા—૨૦૮. ગીરો મુકનારના ઉપર હુકમનામું થયેલું તેની બલવણીમાં મનઈ હુકમથી ગીરો મુકી મીલકત જે ગીરો રાખનારના કબજામાં હતી

તે જા થઈ આવા કામમાં ગીરો રાખનારને વચ્ચે પડી જામી ઉઠાવવાની અરજી કરવાનો હક છે. ૧૦ મું. હા. રી. ૧૦૦

આ કલમ પ્રમાણે જે કામ ચાલતું હોય તેમાં હકદાર કામની શરૂઆત કરવી જોઈએ અને તેમાં તેના પોતાનાજ હક અને કબજા સંબંધી પુરાવા લેવા જોઈએ બીજા કરેલા હક તથા કબજા બાબત પુરાવા લેવાય નહી. ૧૧ વી. રી. ૮

પુરાવાનો બોજો હક કરનારને થાય છે અને જમી થઈ તે વખતે કોનો કબજો હતો એ આ કામમાં અગત્યનો સવાલ છે. ૧૧ વી. રી. ૨૦૨

જે પુરાવા લેવાની જરૂરની કરેજ છે તે લેવાની માગ્યા પછી જરૂરને જો હુકમ આપ્યો હોય તે આખતાર વિરુદ્ધ છે. ૨૪ વી. રી. ૪૨૨

પોતાના હેણદારની જે મીલકત નથી તેવી મીલકત જે હેણદાર જામી કરાવે છે તે ટ્રસ્ટપાસ કરે છે અને આયું કૃમ જેણે હેણદાર વગર અને જુલમી કૃમ હોય તોપણ તે કૃમને સાફ નુકસાની બરાં આપવાની જવાબદારી તેને માથે છે. ૩ મું. હા. રી. ૧૭૭

પણ જમી થયેલા બળદો ઉપર અડધ માત્રાકી હુકમનામાના હેણદારની હતો તે કામમાં ટ્રસ્ટપાસ થયો એમ દરાવવામાં અશ્ક્ય નહી. ૩ વી. રી. ૩૫૫

દીવાની કામ ચલાઉ કાયદાની કલમ ૨૮૬ અને ૨૭૪ પ્રમાણે જમી થયેલી મીલકત ઉપરની કોઈ પણ જાહેર જગ્યાએ ચેચાણનું જાહેરનામું આપવાની જરૂર છે અને તે પ્રમાણે ન કરવામાં આવે તો ૩૧૧ મી કલમ પ્રમાણે તે કામ બારે ગેરશરતે ચાલ્યું છે એમ ગણાશે જો એમ શાખીત થાય કે ચેચાણમાં ચેચેલી મીલકતની ઉપજેલી કીમત અપોમકે અને લાંબામની જાહેરખબર આપવામાં અને તે ચલાવવામાં બારે ગેરશરતે કામ ચાલ્યું છે જો વિરુદ્ધ પુરાવા ન આવે ત્યાં સુધી ચેચાણમાં ચેચેલી મીલકતની પોચા કીમત ઉપજી તેનું કારણ ગેરશરતે કામ ચાલ્યું છે એમ કોર્ટ અનુમાન કરે. ૬. લો. રી. ૭ કલકત્તા ૪૧૧

હુકમનામાની બજલણીમાં જે મીલકત જામી કરવામાં આવી તે જમી વિરુદ્ધ હુકમનામાના હેણદારે એવા વાંધા ઉઠાવ્યો કે જમી થયેલી મીલકત મારા કબજામાં મારી પોતાની મીલકત તરફે નથી પણ પર્મદાનમાં આવેલી તે તરફે છે આ વાંધા એવા પ્રકારનો છે કે તેની કલમ ૨૦—અને તે પછીની કલમો પ્રમાણે નિરાકરણ થઈ શકે હુકમનામું, બજલવારી કોર્ટે હુકમનામું પારણ કરનાર વિરુદ્ધ જામી ઉઠાડવાનો દરાવ કર્યો એ કામમાં એમ દરાવવામાં આવ્યું કે હુકમનામાના હેણદારે વાંધા લીધા હોય તેમ છતાં પણ આવા હુકમ ઉપર અપીલ થઈ શકતી નથી અને હુકમનામા પારણ કરનારનો પોચા રહેતો એટલેજ છે કે ૨૮૩ મી કલમ પ્રમાણે તેણે લેવા વાંધવા. ૬. લો. રી. ૨ અલાબાદ ૭૫૨

પોતાના હુકમનામાના હેણદારનું હેણું કલમ ૨૧૮ પ્રમાણે મનાઈ હુકમ મેળવીને હેણું હુકમનામું પારણ કરનારે જામી કરાવ્યું તેના ઉપર મનાઈહુકમ થયો હતો તે સંખસ કલમ ૨૭૮ પ્રમાણે જામી ઉઠાવવાને

અરેજ કરી તે કામમાં એમ ડરાવ્યું કે કલમ ૨૭૮ આવા કામને લાડુ પડતી નથી પણ હુકમનામાની બજલવણીમાં સેલિયું વેચવાનું જાહેરનામું કહતાં પહેલાં ખરીદદારે જે બાબતો મીલકતનો પ્રકાર અને કીમત સમજવા સારે કોરેટના મત પ્રમાણે જાણવાની જરૂર છે તે નક્કી કરવાની કોરેટની ફરજ છે હતિયારી. ઈ. લો. રી. ૪ મુખબર્ષ ૩૨૩

દાવેદારે પુરા-
વો આપવો.

મિલકત ઉપ
રથી જમી ફરક
રવાનું.

૨૭૯. જમીનિ દિવસે જમ કરેલી મિલકતમાં પોતાનો કોઈ સંબંધ હતો, અથવા તે પોતાના કબજામાં હતી, એવું બતાવવાને દાવેદારે કે રકતદારે પુરાવો આપવો જોઈએ.

૨૮૦. સરેકુ તજવીજ કરવાથી કોરેટની ખાતરી થાય કે દાવામાં અથવા હરકતમાં જણાવેલા કારણને બાંધે, જમી કરી તે વખતે તે મિલકત હુકમનામાના હેજુદારના કબજામાં, અથવા તેની વતી ટૂરટી દાખલ કોઈ શખસના કબજામાં, અથવા તેને બાકું આપનાર કુળ કે બીજા શખસના કબજામાં નહોતી; અથવા, જમી કરી તે વખતે હુકમનામાના હેજુદારના કબજામાં હતી ખરી ખરું તે કબજાને તેને પોતાને સારે અથવા પોતાની મિલકત તરીકે નહોતો, પણ કોઈ બીજા શખસને વાસ્તે અથવા તેના ટૂરટી દાખલ હતો; અથવા ઘોઝોક પોતાને વાસ્તે અને ઘોઝોક કોઈ બીજા શખસને વાસ્તે હતો; તો કોરેટ બધો અથવા પોતાને યોગ્ય લાગે તેટલી મિલકત ઉપરથી જમી ફર કરવાના હુકમ કરેલો.

ટીકા—૨૮૦. જે અચુક દાવેદારે જમી ઉઠાવવાનો હુકમ મળ્યો હોય તે સખસના સંબંધમાં તે હુકમ કરાવ્યો છે એમ ગણાશે પણ હુકમનામાના હેજુદારની જે મીલકત નથી એવો સામાન્ય ડરાવ ગણાશે નહીં. કે તેના બાબ બધી ફુનીઆ સેઈ થકે. ૭ બી. રી. ૨૭

૨૦૨મી કલમ પ્રમાણે જે હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તે રદ કરાવવાને દાવો હાથવાની મુદત ગણવામાં જે તારીખે તે હુકમ ઉપર સહી થઈ તે તારીખથી ગણવામાં આવશે પણ મોડેથી જે રદાઈ હુકમ આપવામાં આવ્યો તે તારીખથી ગણવામાં નહીં આવે. ૧૦ મુ. હા. રી. ૧૭

જમથયેલી મિ
લકત ઉપરથી જ
મી ખસેડવાનો
દાવો નામેજુર
કરવાનું.

માનવાવાના
હક સુધાંત જમી
આકું રાખવાનું.

૨૮૧. જમી કરતી વખતે તે મિલકત હુકમનામાના હેજુદારના કબજામાં બીજા કોઈ શખસની વતી નહોતી પણ તેની પોતાની મિલકત તરીકે હતી, અથવા તેની વતી ટૂરટી દાખલ કોઈ બીજા શખસના કબજામાં હતી, અથવા તેને બાકું આપનારા કોઈ કુળ કે બીજા શખસના તાબામાં હતી એવી કોરેટની ખાતરી થાય તો કોરેટ દાવો નામેજુર કરેલો.

૨૮૨. જોના કબજા ન હોય એવા કોઈ શખસના ધરાણીયા હક અથવા લીધન તે મિલકત ઉપર છે એવી કોરેટની ખાતરી થાય, અને જમી આણ રાખવી યોગ્ય લાગે તો, તે ધરાણીયા હક અથવા લીધન કાબમ રાખીને જમી આણ રાખવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—૨૮૨. સને ૧૮૭૭ ના ૧૦મા કાલદાની કલમ ૨૮૩ પ્રમાણે સ્માલકાલ્ય કોરટના હુકમનામાની બળવણીમાં જંગમ મીલકત જમી કરવામાં આવી હોય તે ઉપર હક દરાવવાને અને તેનો કબજો પુનઃપ્રાપ્ત કરવા સાથે હરિયા દાવેદાર ને દાવો બાંધ્યો હોય તે ચલાવવાને સને ૧૮૯૫ ના ૧૧મા આકટની ૧૨ કલમ પ્રમાણે સ્માલકાલ્યને અધીકાર છે, અને તે દાવો તે કોરટમાં બાંધેલો જોઈએ. જી. સી. રી. ૩ મુબાઈ. ૧૧૬

જે પક્ષકારોના વિરુદ્ધ બળવણીના કામમાં હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તે પોતાનો જે હક હોય તે સ્થાપીત કરવાનો દાવો બાવવાને કલમ ૨૮૩ પ્રમાણે તે પક્ષકારને હક છે પણ તે દાવો કેવા પ્રકારનો અને તે કઈ કોર્ટમાં બાંધવો જોઈએ. તે બાબત એ કલમમાં કોઈ જગ્યાએ નથી આવેલો દાવો પક્ષકારે દીવાની કોરટમાં ચલાવવો અથવા સ્માલકાલ્ય કોરટમાં બાવવો તેનો આધાર દાવાના ૨૫ ઉપર અને જે હક દરાવવાના છે તેના ૨૫ ઉપર આધાર રાખે છે માલ ગેરકામદે પકડવામાં આવ્યો હોય તો તે માલ અથવા તેની કીમત લેવાનો માર્જકિ કરેલો દાવો અરીદદારના વિરુદ્ધ સ્માલકાલ્ય કોરટમાં ચાલી શકે પણ તે દાવાનો આંક સ્માલકાલ્ય કોરટની હકુમતની અંદર હોવો જોઈએ. પણ જો વાદી હુકમનામાના પારણ કરનાર અને હુકમનામાના દેણદારને પક્ષકાર કરી મીલકત ઉપર પોતાનો હક દરાવવા માગે તો આપો દાવો સ્માલકાલ્ય કોરટમાં ચાલી શકે નહીં, જે સંખસના વિરુદ્ધ કલમ ૨૮૦ પ્રમાણે હુકમ કરવામાં આવેલો હોય તે સંખસનો હક દરાવવાનો દાવો સ્માલકાલ્ય કોરટમાં ચાલશે નહીં. જી. સી. રી. ૭ કલકત્તા. ૧૦૮.

૨૮૩. જે પક્ષકાર વિરુદ્ધ કલમ ૨૮૦, ૨૮૧, અથવા ૨૮૨ પ્રમાણે હુકમ કર્યો હોય તે પક્ષકાર, તેટલાની મિલકતમાં પોતે દાવો રાખતો હોય તે હક દરાવવાની ફરિયાદ કરવાને મુખ્યત્વાર છે. પરંતુ આવી ફરિયાદ (જો યાવ તો તે) નો નિકાલ યાવ તેને અનુસરને સદરહુ હુકમ નીચરે ચલાયે.

૨૮૪. જમ કરેલી કોઈ મિલકત, અથવા હુકમનામાની બરપાઈ સાથે જરૂર જણાય તેટલો તે મિલકતનો બાગ વેચવો, અને વેચાણથી જે ઉપજે તે અથવા તેનો પુરતો બાગ, હુકમનામાપ્રમાણે લેવાને જે પક્ષકાર હકદાર હોય તે પક્ષકારને આપવો, એવો હુકમ કરવાને કોઈ પણ કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

૨૮૫. કોઈકોરટની સંભાળમાં નહોતો એવી મિલકત એક કરતાં વધારે કોરટેના હુકમનામાં બળવવામાં જમ યઈ હોય ત્યારે, તે કોરટમાં સૌથી હંચા દરજ્જાની કોરટ હોય તે કોરટે તે મિલકત લેવી, અથવા તેના વેસા કરવા, અને તે ઉપરના કોઈ દાવાનો તથા તેની જમીમાં બીવેલી હરકતનો નિર્ણય કરવો; અથવા તે કોરટેના દરજ્જામાં કંઈ તફાવત નહોતો ત્યારે, જે કોરટના હુકમનામાથી તે મિલકત ઉપર પ્રથમ જમી યઈ હોય તે કોરટે તેમ કરવું.

જમ મિલકત ઉપર હક દરાવવાની ફરિયાદો ચાલે.

જમથલેલી મિલકત વેચવાનો અને જે ઉપજે તે હકદારને આપવાનો હુકમ કરવાનો અપત્તાર.

ધણી કોર્ટોના હુકમનામાં બળવવામાં જમ થયેલી મિલકત.

૩૧.—મિલકતના વેચાણવિશે અમને તે સ્વાધીન કરવા વિશે.

(૨૫). સામાન્ય નિયમ.

વેચાણનું કા
મ કોણે અને શી
રીતે કરવું.

૨૮૯. હુકમનામાં બજાવવામાં વેચાણ કરવું પડે, તે કોરટના કોઈ અમલદારે અથવા કોરટ નીમિ તેવા બીજા કોઈ શખસે કરવું; અને, કલમ ૨૯૧ માં ફરિયાદો છે તે શિવાય, તે વેચાણ આ આકટમાં હવે પછી કરેલું છે તે રીતે જાહેર બીલામયી કરવું.

ટીકા—૨૮૯, સર્વાઈવેન્ટ ઓફ ધ ગેરહાજરીમાં ઓફ ધ પોતે હપરી અધીકારી છે તે કારણથી ફરિયાદોમાં કામ કરવાને અધીકારવાન મણીએ નહીં. ૧૨ વી. રી. ૨૭૮

જાહેર બીલા
મયી કરવાના વે
ચાણનું જાહેર-
નાયું.

૨૯૦. હુકમનાયું બજાવવામાં કોઈ મિલકત જાહેર બીલામયી વેચવાનો હુકમ કર્યો, એટલે કરવા ધરેલા વેચાણનું જાહેરનાયું તે કોરટની બાયામાં કોરટ કાઢવું. તે જાહેરનામામાં વેચવાનો વખત તથા ડેકાણું જણાવવું, તથા ત્રીસેનો મજૂર બની શકે તેટલી રૂપરૂપિતે અને ચોકસાઈથી તેમાં જણાવવા.—

(૨૫) વેચવાની મિલકત;

(ખ) વેચવાની મિલકતમાં, સરકારને જાહેરબી બરેનારી ઇસ્ટેટમાંથી અથવા તેના કંઈ ભાગમાંથી હક સંબંધ હોય તો તે ઇસ્ટેટ અથવા તેના ભાગઉપર ફરિયાદો જમાવેલી આકાર;

(ક) મિલકતઉપર કંઈ બાબતે હોય તો તે;

(ક) જે રકમ સેવાને વાસ્તે વેચવાનો હુકમ કર્યો હોય તે; અને

(ઈ) મિલકતની કિંમત તથા સ્વરૂપનો વિચાર આવવાને ખરીદધારે જે બાબતો જણાવવાની જરૂર છે એમ કોરટને જણાવ તેવી દરેક બાબત.

સદરહુ પ્રમાણે જણાવવાની બબતો નક્કી કરવાસારે, જરૂર હોય તેવા કોઈ શખસને સમન કાઢવાને, તથા તેવી કોઈ બાબતો વિષે તેની જગ્યાની સેવાને તથા તે બાબતો વિષે તેના કબજામાં કે અખતારમાં હોય તેવા દસ્તાવેજો કાઢવે કરવાનું તેને કહેવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ફોર્ટ કરવા-
ના નિયમ.

આ કાયદો અમલમાં આવ્યાપછી અને તેટલા જલદી, આ કલમ પ્રમાણે કોરટએ કામ ચલાવવામાં શી રીતે વહિવટ કરવો તે વિષે, જે કોરટ નિયમ કરવા, આ પ્રમાણે કરેલા કોઈ નિયમોમાં વખતે વખતે ફેરફાર કરવાને જે કોરટ મુખ્યત્વાર છે. આવા બધા નિયમ રૂપાનિક સરકારી ગેઝીટમાં પ્રસિદ્ધ થશે, અને ત્યારથી તે કાયદા જેટલા બળવાન ગણાશે. આ

પરિગ્રાહના અર્થપ્રમાણિ રંચુનના રીકારે એ, પોતાનો કોરેટ તથા રંચુન-
ની સ્થાનકાળ કોરેટની બાબતમાં, હે કોરેટ ગણાવે,

હુકમનામું બજાવવાનું કામ કલિકટરને ત્યાં મોકલ્યું હોય તે કામને
આ કલમની કંઈ વાત બાબત પડશે નહીં.

ટીકા—૧૮૦. હુકમનામાની બજાવણીમાં વેચાણ થયું કે વેચાણની
મીલકતની માલકી ખરીદદારને મળે છે અને જો કે તે મીલકતનો કબજો
ન મળ્યો હોય તોપણ આવી મીલકત બીજા સંપત્તિને આપવામાં હાકુશાએ
અમર ઈંગ્લેન્ડ કાયદા પ્રમાણે ખરીદદાર બાધ આવતો નથી. ઇ. સો. રી.
૧ મુ. ૫૦૦

પોતાના હુકમનામાની રૂબરૂ વાસ્તવીક રીતે શુ વેચાય છે તે નક્કી કરવા
સાથે કોરેટને પુષ્કળ સત્તા છે તોપણ જેવી રીતે ખાનગી કરારથી ખરીદ
કરતો હોય અને મીલકતની કીમત અને જાત વગેરે વિશે તે તબવીજ
કે તેજ પ્રમાણે હરાજમાં જો ખરીદદાર પણ આવી તબવીજ કરવાને
બંધાવેલો છે. ૧૨ વી. રી. ૪૧

જ્યારે હુકમનામાના રેહુદારનું બાંધે પડતું હોત હોય તો અવિભક્ત
ભાગમાં તેનો હક દાવો અને સંબંધ વેચવો જોઈએ. ૫ મુ. હા. રી. ૧૩
અને ૫ મુ. હા. રી. ૧૭

જ્યારે પોતાના ધણીની મીલકતમાં વિધવાનો જે હક દાવો હોય તે
વેચવાનું ગ્રહિતનામુ થયું હોય અને જે હુકમનામુ બરપાયા કરવાને સાથે
વેચાણ કરવામાં આવે છે તે હુકમનામુ ધણી ઉપર થયું હતું એમ સ્પષ્ટ
વેચાણની ગ્રહિતઅખરમાં બાંધ્યું હોય તો એવત હુકમનામાના રેહુદારની
પુરણ મીલકત ખરીદદારને વેચાણથી મળે છે. ૨૪ વી. રી. ૩

હુકમનામાના રેહુદારની મીલકતમાં રેહુદારના હક હોય તે બાબત
૨૪ વી. રી. ૩૬૩ જુઓ.

૨૮૮. કલમ ૨૮૭ પ્રમાણેના કોઈ જાહેરનામામાં કંઈ ખોટું જ-
ણાવ્યું હોય, અથવા કંઈ સુકી દીધું હોય, અથવા કંઈ ભુલ કરી હોય,
તેને વાસ્તે કોઈ જડજ કે બીજા સરકારી અમલદાર જવાબદાર થઈ નહીં,
પરંતુ બદલાવનાતથી તેમ કંઈ હશે તો જવાબદાર થશે.

૨૮૯. જે ટેકાણે મિલકત જમ કરી હોય તે ટેકાણે, કલમ ૨૭૪
માં કહ્યું છે તે રીતે, જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરવું અને પછી તેની એક નક-
લ કોરેટના મકાનમાં તથા, સરકારને જાહેર બરનારી જમીનની બાબ-
તમાં, કલિકટરની કચેરીમાં પણ મોકલી.

સ્થાનિક સરકારી ગ્રેડિમાં અને કોઈ સ્થાનિક વર્તમાનપત્રમાં તે
જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરવાને કોરેટ ફરમાવે તો તેમ પણ કરવું. અને તે
રીતે પ્રસિદ્ધ કરવાનું અરજ તે વેચાણનું અરજ ગણવું.

ટીકા—૨૮૯. આ કલમને લગતા ઇ. સો. રી. ૭ કલકલા પાનું ૧૧
અને ઇ. સો. રી. ૭ કલકલા પા. ૩૪ એ ફેસલો જુઓ.

જડજ વગેરે
ને અબાય.

જાહેરનામું પ્ર-
સિદ્ધ કરવાનો પ્ર-
કારો.

વેચાણનીમુ
દત.

૨૬૦. કલમ ૨૧૯ ના વિગ્રહ હરાવમાં કહેલી મિલકતના પ્રસંગમાં વાવ બાકિની પ્રસંગે આ બાબ પ્રમાણેનું કોઈપણ વેચાણ, — હુકમનામાનો રેણુદાર સેષી સંમતી નઆપે તો, — સ્થાવર મિલકત હોય ત્યારે આ છામાં આછા ત્રીસ દિવસ વીત્યા વગર ન કરેવું, અને જંગમ મિલકત હોય ત્યારે આછામાં આછા ૬૬૨ દિવસ વીત્યાવિના ન કરેવું. અને એ મુદત વેચાણનો હુકમ કરનાર જડજની કોરટના મકાનમાં જાહેરનામુ મોહ્યાની તારીખથી ગણવી.

ટીકા—૨૬૦. દીવાની કોરટના હુકમનામાથી અમુક સ્થાવર મિલકત તા. ૧૫ માર્ચ સને ૧૮૭૭ ના રોજ વેચાણે એવું જાહેરનામુ કહવામાં આવ્યું હતું તે જાહેરનામાની તારીખ ૧૫ ફેબ્રુઆરી સને ૧૮૭૭ હતી તેથી વેચાણનો દીવસ અને જાહેરનામાની તારીખ વચ્ચે ૩૦ દીવસ પૂરા ન થતાં ૨૬ દીવસ રેઠા વેચાણ થઈ ગયા પછી હુકમનામાના રેણુદારે તે વેચાણ ગેરકાયદે છે એમ કહી તે ૨૬ કરવાની અરજી આપી કેમકે એમાં ૨૬૦મી કલમ લખ્યા મુજબ અમલ કરવામાં આવ્યા નહતો આ ઉપરથી તે વેચાણ ૨૬ કરવાનો ઉપુટી કમીશનરે હુકમ કર્યો. અપીલ થવા ઉપરથી ઉપુટી કમીશનરેનો હુકમ જ્યુડીસીઅલ કમીશનરે ફેરવ્યો અને એમ હરાવ્યું કે ૩૦ દહાડાને બદલે ૨૬ દીવસનું જાહેરનામુ થયું તેથી ગેરસીરસ્તે કામ ચાલ્યું છે એમ મણાવ્યું અને જો ગેરસીરસ્તે કામ ચાલવાથી અને નુકસાન થયું હોય એવું હુકમનામાનો રેણુદાર બતાવી નથી તો વેચાણ મંજૂર કરેલું જાહેર જ્યુડીસીઅલ કમીશનરેના હરાવ ઉપર હાથકોરટની ઉવીજન બંને અપીલ થઈ અને ઉવીજન બંને આ સવાલ નિર્ણય થવા સાથે જુલબેઅતરફ મોકલાવ્યો તે સવાલનો ઉત્તર ન આપતાં જુલબેએ એમ હરાવ્યું કે જ્યુડીસીઅલ કમીશનરેનો ફેસલો છતાં પણ આણ વેચાણ ૨૬ કરવાની હાથકોરટને સત્તા છે. ઇ. સી. રી. ૫ કલકત્તા ૮૭૮.

હુકમનામાના રેણુદારની કબુલતથી વખત સંબંધનો હરાવ છે તેને ન અનુસરવામાં આવે તો ચાલે. આવી કબુલત થીવાય પેહેલી તારીખે વેચાણ કર્યું હોય તો તે ગેરસીરસ્તે થયેલું મણાવ્યું અમુક મુદત સુધી મુલતવી રાખવાની કબુલત આપી હોય તો નવી નોટીસની જરૂર નથી. (૩ વી. રી. પરચુરણ ૧૧ અને ૧ વી. રી. પરચુરણ ૮૪) પણ આ નિયમીત મુદત સુધી મુલતવી રાખવાની કબુલત આપી હોય તો નવી નોટીસની જરૂર છે. ૨૩ વી. રી. ૨૫૧ અને ૨૫ વી. રી. ૩૨૮.

૨૬૧. કોરટની નજરમાં આવેલો તે આ બાબ પ્રમાણે (કસેક્ટરે કરવાનાં વેચાણ સિવાયનું) કોઈ વેચાણ કોઈ નિર્દિષ્ટ કરેલા દિવસ તથા કલાકસુધી મુલતવી રાખે, અને સરેહ પ્રકારના વેચાણનું કામ ચલાવનારે અમલદારની નજરમાં આવે તો, વેચાણ મુલતવી રાખવાનાં પોતાનાં કોરણ લખાવે તે વેચાણ મુલતવી રાખે. પરંતુ કોરટના મકાનમાં અથવા મકાનની હદમાં વેચાણ કરવામાં આવે તો, કોરટની રજાવગેરે સરેહ પ્ર-

વેચાણ મુલતવી રાખવાનો અભિપ્રાય.

માણિ મુખતબી રાખ્યું નહીં. આ કલમપ્રમાણે બ્યારે સાત દિવસ કરતાં વધારે મુદતસુધી વેચાણ મુખતબી રાખ્યું હોય ત્યારે, ૨૮૦ મી કલમપ્રમાણે નવું જાહેરનામું કાઢવું જોઈએ. પણ હુકમનામાનો રજુદાર તે પ્રમાણે ન કરવાને કચ્છ હોય તો તેમ કરવું નહીં. બીલામમાં બાગ (બોટ) ત્રણ વાર ઘવા પહેલાં પેટેણું તથા (વેચાણના અરજમુદ્દા) અરજ તે અમલદારને આપવા માટે, અથવા જોરડે વેચાણનો હુકમ કર્યો હોય તે જોરડામાં તે જોરડાની અને અરજની રકમ બરી છે એમ જે અમલદારની ખાતરી થાય એવી શાખિતી આપવામાં આવે, તો સરકાર પ્રમાણેનું પ્રત્યેક વેચાણ બંધ રાખ્યું.

૨૮૨. આ બાબતપ્રમાણેના ઘોષપણ વેચાણને બગાડું કંઈ કામ ને અમલદારને કરવાનું હોય, તે અમલદારે તે વેચાણ વખતે વેચાણેલી કંઈ મિલકતનો કંઈપણ હક્કસંબંધ, ઉપાડી રીતે અથવા પરબાર્યા માગવો નહોતો, કે મળવવો નહોતો, કે મળવવાનો ખત કરવો નહોતો.

૨૮૩. અરીદદાર રૂપીયા ન બરે તે કારણને કારણે આ કાયદાપ્રમાણે ફરી વેચાણ કરવું પડે તેથી (જો કંઈ) જોઈ કિંમત ઉપજે તો, કેટલી જોઈ ઉપજે, તથા તે ફરી વેચાણને બીધે જાણે અર્થ, વેચાણનું કામ ચલાવનાર અમલદારે જોરડેને બાંધી જણાવવું,

અને હુકમનામાવખાણની અથવા હુકમનામાના રજુદારની અરજ ઉપરથી, આ બંનેમાં પૈસા બાબતનું હુકમનામું બજાવવાને ને નિયમો કલા છે તેપ્રમાણે, રૂપીયા ન બરેનાર પાસેથી તે રકમ વસુલ કરી શકાય.

ટીકા-૨૮૩. જે અરીદદારની કમુર હોય તેને કીમતનો તફાવત બારી આપ આપવાનો હોય તો તે તફાવત ઉપર બાબત ચડવું નથી હ. બા. રી. ૫૦૦ ફરી વેચાણ ઘવાથી જે જોડાનીય તે પુરી કરવાને પેટેલાં વેચાણમાં જે કમુર કરનારે અરીદની જુવાનદારી બાબતના કલમ ૨૮૩નો ફરિય છે તે ફરિય સ્થાવર અને જંગમ મિલકતના વેચાણને તેમજ કલમ ૨૮૦ ૩૦૧ અને ૩૦૮ પ્રમાણે ફરી વેચાણ કરવામાં આવે તેને બાબત પડે છે હ. જી. રી. ૭ કલકત્તા ૩૩૦.

૨૮૪. જે હુકમનામું બજાવવામાં મિલકત વેચાતી હોય તે હુકમનામાના માલિક, જોરડાની રજુદાર પરવાનગી બીધાવગર, તે મિલકતનો માગણી કરવી નહીં, કે તે અરીદવી નહીં.

પેટેણું અને અરજ આપવા માટે અથવા આ પુરું એમ શાખિત કરે તો વેચાણ બંધ રાખ્યું.

બજાવણીના વેચાણમાં જેમનો સંબંધ હોય તે અમલદારે બીલામમાં મિલકતની માગણી કરવી નહીં અથવા તે અરીદવી નહીં.

કમુર કરનારો અરીદદાર ફરી બીલામ કરવાથી બોટ આ વે તેનો જવાબદાર થશે.

હુકમનામાના બાબે પરવાનગી વગર મિલકતની માગણી કરવી નહીં અથવા અરીદવી નહીં.

કુકમનામાના
જો અરીદી તો કુ
કમનામાની રક-
મ અરીદીની રક-
મના બરેણા તરી
કે ગણાય.

સદરકુ પરવાનગીથી કુકમનામાવાળો અરીદ કરે ત્યારે, કુકમનામા ઉપરનું પહેલું અને વેચાણની રકમ એક બીજામાં મળેરે સેવાનું જો તે કહે તો તેમ કરવું. અને કુકમનાનું બજાવનારી કોરેટ આપ્યા કુકમનામાની અથવા તેના બાગની તે પ્રમાણે બરેપાઈ કરવી.

કુકમનામાવાળો સદરકુ પ્રકારની પરવાનગી વગર પોતે અથવા બીજા શખ્સની મારફત અરીદ કરે ત્યારે, કોરેટને યોગ્ય બાગે તો, કુકમનામાના રેણુદારની અથવા વેચાણમાં સંબંધ હોય તેવા કોઈ બીજા શખ્સની અરજી ઉપરથી, કુકમ કરીને સદરકુ વેચાણ રદ કરવાને કોરેટ મુખ્યત્વારે છે; અને એવી અરજી અને કુકમનો અરેમ, તથા ફરીથી વેચાણ કરવાથી હિંમતમાં જે કાંઈ એણે ઉપજે તે રકમ અને તે વેચાણ સંબંધી સધળેા અરેમ કુકમનામાવાળાએ આપવો પડશે.

દીકા—૨૯૪. સને ૧૮૭૯ ના ૧૨ મા આઠઠથી સુધારો થતાં પહેલાં સન ૧૮૭૭ નાં ૧૦ મા આઠઠની કમમ ૨૯૪ જેવી હતી તેના અર્થ પ્રમાણે કુકમનામાના ધારણ કરનારથી વિબક્ત ન થયો હોય એવા તેના દીકરાએ અરીદી કરી હોય તો તે કુકમનામાની ધારણ કરનારે અરીદી કરી એમ ગણાય અને બાપની અને દીકરાની મજાઆરી મીલકતના વેચાણથી તે અરીદ કરવામાં આવી હોય તો તે અરીદી તદ્દન રદ બાતલ છે જે વિરુદ્ધ પ્રણય ન હોય તો પૈમા મજાઆરી મીલકતના છે, કાયદેસર અનુમાન કરવામાં આવે ઇ. લો. રી. ૫ મું. ૧૩૦.

જે કુકમનામાની બજાવણીમાં મીલકત વેચાઈ હોય તે કુકમનામાની ધારણ કરનાર મીલકત અરીદ કરી શકે ત્યારે પહેલાં ૨૯૪ મા કલમ પ્રમાણે કોરેટના ૨૫૪ પરવાનગી સેવાને બંધાએલો છે અને આ તકરાર ઉદાવવામાં આવે કે ન આવે તો ૫૪૫ ૨૫૪ પરવાનગી મળવી ન હોય તો તેણે કરેલું વેચાણ રદ બાતલ છે. પાસે ઉબેલા લોકોના મન ઉપર જો દી અસર કરવાને અને મીલકતની મામણી કરતાં તેમને અટકાવવાને યતાર અરીદદારે જે મીલકત વિરુદ્ધ જે કાંઈ કંલું હોય તો તે બારે ગેર સારરતે કામ ચાલ્યું છે એમ કહેવાય અને તેથી ૩૫૧ કલમ પ્રમાણે તે વેચાણ રદ બાતલ છે. ઇ. લો. રી. ૫ કલકચા ૩૦૮.

બજાવણીના
વેચાણમાં જે ઉ
પજે તે કુકમના
માવાળાઓમાંકે
જે પડતું પહેલું
આપવું.

૨૯૫. કુકમનાનું બજાવવામાં વેચાણથી અથવા બીજી રીતે જે અવેળ વસુલ થાય, અને જે કોરેટની પાસે તે અવેળ હોય તે કોરેટને તે વસુલ થતાં પહેલાં એક કરતાં વધારે શખ્સોએ તેજ કુકમનામાના રેણુદારની ઉપર પૈસાબાબતનાં કુકમનામાં બજાવવાને દરખાસ્તો કરી હોય, અને તે કુકમનામાં પૂરાં થયાં ન હોય તો, વસુલ કરવાનું અરેમ બાદ કરીને બાકીનો અવેળ ફાળે પડતો તે બધા શખ્સોને વેહેંચી આપવે.

પરંતુ એવું હરાબું છે કે—

(અ) ધરાણીયો હક અથવા ભાળે કામ રાખીને કુંઠ મિલકત વેચાઈ હોય ત્યારે, તે વેચાણથી કુંઠ વધારો રહે તેમાંથી દિરસો લેવાને તે ગંરોદાર અથવા ભાળવાળો ગંરોદાર તરીકે અથવા ભાળવાળો તરીકે હકદાર થઈનેહિ.

(બ) હુકમનામું બળવવામાં વેચવાને પાત્ર ને મિલકત હોય, તેના ઉપર ધરાણીયો હક હોય અથવા ભાળે હોય તો, ગંરો રાખનારની અથવા ભાળવાળાની સંમતીથી, ધરાણીયો હક અથવા ભાળે રાખ્યા શિવાય તે મિલકત વેચવાનો, અને વેચેલી મિલકત ઉપર ગંરો રાખનારનો અથવા ભાળવાળો ને હક હોય તેજ હક તેને વેચાણમાંથી ઉપજેલી રકમ ઉપર આપવાને, હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે. *

(ક) રચાવર મિલકત ઉપરનો ભાળે પતાવી નાંખવામાં તેનું વેચાણ ને હુકમનામામાં ફરમાવું હોય તે હુકમનામાની બળવણીમાં સદરહુ મિલકત વેચી હોય તો વેચાણની ઉપજ હેઠળ બંધેલી બાબતમાં વાઝરવી:—

પેહેલી.—વેચાણનો ખર્ચ આપવામાં;

બીજી.—ભાળવાબત ને મુદલ તથા બ્યાજ રવું હોય તે આપવામાં;

ત્રીજી.—ત્યાર પછીના કાંઈ ભાળ હોય તો તે બાબત ને મુદલ તથા બ્યાજ રવું હોય તે આપવામાં; અને

ચોથી.—હુકમનામાના રજુદારની વિશ્વ પૈસાબાબતનાં હુકમનામાના માણેકો, કે નેમોએ સદરહુ મિલકતનું વેચાણ થવાની અગાઉ પોતાનાં હુકમનામાં બળવવાસાફ સદરહુ વેચાણ ફરમાવાવાર હુકમનામું કરનારી કોરટને દરખાસ્ત કરી હોય અને નેમનાં હુકમનામાની બરપાઈ થઈ ન હોય, તેઓને ફાળા પડતી પેહેલી રેખમાં.

તે બધું અવેજ અથવા તેનો કુંઠ બાગ લેવાને ને શખસ હકદાર ન હોય તેને તે આપવામાં આવે તો, કોઈ પણ હકદાર શખસ, અવેજ પાત્રો બરવાની તે શખસને જરૂર પાડવાસાફ ફરિયાદ કરી શકે.

આ કલમમાં કહેલી કોઈ વાતથી સરકારના હકને બાધ આવતી નથી.

ટીકા—૨૬૫. જર્મી કરતાં પેહેલાં ને ગંરો હક ઉત્પન્ન થયો હોય

ધરાણીયો હક કામ રાખી ને મિલકત વેચી હોય તો તે વિશ્વ વિશ્વ દરાવ.

વિશ્વ દરાવ.

તે ઊડવવાને જમી કરનાર સેણુદારને સેણુદાર તરીકેન હક નથી ઇ. સો. રી. ૩ કલમ ૧૧૪.

હુકમનામાની બળવણીમાં વેચાણથી અથવા બીજી રીતે ને પૈસા કોરટમાં બેરવામાં આબ્યા હોય ને કોરટમાં બેરવા સ્થાયીત્વ આસિરસ ગણાય અને તે મુદત પહેલાં નેએએ બળવણીની દરખાસ્ત કરી છે તેવા હુકમનામાના ધારણ કરનારાઓમાં પ્રમાણમાં વેચી આપી શકાય ઇ. સો. રી. ૧ મુબાઈ ૧૯.

સને ૧૮૫૬ના ૮મા કાયદાની કલમ ૨૭૦ અને ૨૭૧ ને સને ૧૮૭૦ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૨૬૫ ને મળતી આવે છે તેનો હેતુ કરારથી પ-ક્ષકારોના ને હક ઉત્પન્ન થાય તે બદલવાનો અથવા તેમના ઉપર સં-કોચ મુકવાનો નથી પણ તે એક હક ધરાવતાં ને હુકમનામાવાળાઓની વચમાં ને તકરાર હોય તેનો અને હુકમનામાની બળવણીમાં વેચાણથી મીલકતનું ઉત્પન્ન બીજી કેમ રીતે તેઓની વચે વેચી આપવું તે બાબત નો કાંઈ નીયમ નથી તેવા નિવાડો કરવા માટે છે ઇ. સો. રી. ૪ કલમ-કયા. ૨૬

જ્યારે સન ૧૮૫૬નો આક્ટો આક્ટ અમલમાં હતો તે વખતે હુકમ-નામાના સેણુદારે પોતાના હુકમનામાની બળવણીમાં હુકમનામાના સેણુ-દારની કેટલીક મીલકત જમ કરાવી આ મીલકતનું વેચાણ ૯ જાનેવા-રી સને ૧૮૭૭ એપ્રિલ સન ૧૮૭૭ નો ૧૦મો આક્ટ અમલમાં આવ્યો. ત્યાર પછી થયું વેચાણ થવાની ને દહાડા આગળ ને ઉત્પન્ન આવે તેમાંથી પ્રમાણમાં બાગ કહાડીને ને મીલકતથી પોતાનું હુકમનામું વસુલ કરાવી આપવાની દરખાસ્ત કરી એમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે પહે-લાં જમી કરનાર સેણુદારે સને ૧૮૫૬ના ૮મા આ કાયદા મુજબ જમી કરાવી હતી તેથી તે કાયદાની ૨૭૦ મી કલમ પ્રમાણે પોતાનું હુકમનામું પ્રેરેપ્રેર વસુલ કરાવવાનો તેનો હક છે. અને ૨૬૫ મી કલમથી કાયદામાં ફેરફાર થવાને લીધે એ હક જતો નથી ઇ. સો. રી. ૩ મુબાઈ. ૨૧૭.

૨૧૧ અને ૨૬૫ એ ને કલમો સાથે વાંચવી નેહમએ અને ધર અગર મકાન બાબતના બાગાનું સેણુદારે હુકમનામું મેળવ્યું હોય તેની રહએ એવા ધર અગર મકાનનું વેચાણ થઈ ને ઉત્પન્ન આવ્યું હોય તેમાં શાકારણ હુકમનામાના સેણુદાર આમ પડાવવાને ૨૬૫ મી કલમ પ્રમાણે હકદાર નથી. ઇ. સો. રી. ૪ મુબાઈ. ૪૨૬.

અમદાવાદની રમાલકાજકોરટના હુકમનામાની બળવણીમાં કેટલીક જમ મીલકત જમ થઈ જમી થયા પછી પણ વેચાણ થતાં પહેલાં અમદાવાદના સખારડીનિટ જડજસાહિબની કોરટમાં બીજા સેણુદારોએ તે જ સખસ ઉપર બીજા હુકમનામા મેળવ્યા અને હુકમનામાની બળવ-ણીમાં તેજ મીલકત જમી કરાવવાની દરખાસ્ત આપી તે ઉપરથી રમા-લકાજકોરટના જડજ ઉપર મનાઈ હુકમ મોકલી સદરહુ મીલકત સખા-રડીનિટ જડજને જમી કરી વેચાણ થયા પછી સખારડીનિટ કોરટથી નેમણે હુકમનામા મેળવ્યા હતાં તેમણે રમાલકાજકોરટને વેચાણ કરી ઉત્પન્ન કરેયું હતું તેમાં ૨૬૫ મી કલમ પ્રમાણે બાગ માગ્યો તેમાં એમ ઠરાયું કે રમા-

હકારકોરડનું હુકમનાનું બરપાયા યાવ ત્યાં મુખી તેઓ બાગ પડાવવાને
હકાર ન થઈ ઇ. સો. રી. ૪ મુંબાઈ ૪૭૨

સુરતના સમારેડીનેટલડલની કોરેટના હુકમનામાની બલવણીમાં
અંકસેશરની સમારેડીનેટલડલની કોરેટના કારકુનનો પગાર ભરી કરવાને
સુરતની કોરેટ હુકમ મોકલ્યો અને તેમાં એમ કરમાયું કે સુરતકોરેટનું
હુકમનાનું બરપાયા યાવ ત્યાં મુખી દરેક મહીને તે કારકુનનો નીમિ પગાર
અટકાવી સુરતકોરેટમાં મોકલાવવો આ પ્રમાણે સુરતકોરેટનું હુકમનાનું
બલવું હતું તેવામાં તે કારકુનના બીજા સહુદારે અંકસેશરની કોરેટમાં
હુકમનાનું બલવું હતું. તેણે ૨૬૫ મી કલમ પ્રમાણે સુરતના હુકમ-
નામાવાળાને અને પોતાને તે નીમિ પગાર વેચી આપવાની દરખાસ્ત
કરી તેમાં દરાયું કે અરજી આપી ચકે તેવી નહોતી કેમકે સુરતકોરેટનું
હુકમનાનું તે કોરેટ પાતેજ બનાવતી હતી અને અંકસેશરની કોરેટ બ-
નાવતી નહોતી અંકસેશરની કોરેટ તરફ જે હુકમ માગ્યો તે હુકમ બીજી
કોરેટનું હુકમનાનું બલવવાસાથે મોકલવામાં આવ્યો નહોતો પણ આતાના
ઉપરો તરીકે જે અધીકારીનું કામ પગાર વેચવાનું છે તેમ મણીમે
હુકમ મોકલાવામાં આવ્યો હતો. ઇ. સો. રી. ૫ મુંબાઈ. ૧૯૮

(ખ).—નંમ મિલકત વિશે નિયમો.

૨૯૧. વેચવાની મિલકતમાં વેચાય એવા દરખાવેન અથવા કોઈ
બહેર કંપનીનો કે કારપોરેશનનો શેર હોય તો, બહેર બીલામથી વેચાણ
કરવાનું કરમાવ્યાને બદલે, તેવો દરખાવેન અથવા શેર તે દિવસના બ-
બર બાગ પ્રમાણે દલાલની મારફતે વેચવાનો અખતાર આપવાને
કોરેટ મુખતાર છે.

૨૯૨. બીજી નંમ મિલકત વેચાય તારે પ્રત્યેક બાગ (લોટ) ની
કીમત વેચાણ વખતે અથવા તારે પછી વેચાણ કરનાર અમલદાર ફર-
માવે કે તરત આપવી, અને તે આપવામાં કસુરે યાવ તો તે મિલકત
બાગલોજ ફરીને બીલામમાં મુકીને વેચવી.

વેચાણની રકમ બરે એટલે, વેચાણ કરનાર અમલદારે તેની પાંચ
આપવી, અને તે વેચાણ પાડું થયે.

ટીકા—૨૯૨. કસુર કરનાર ખરીદદાર કીમત યોછી ઉપર તેને મઠિ
ગુવાબદાર છે તે ખાતરમાં ઇ. સો. રી. ૭ કલકત્તા ૪૩૦ જુએ.

૨૯૩. નંમ મિલકતનું વેચાણ પ્રસિદ્ધ કરવામાં અથવા તેના
વેચાણનું કામ ચલાવવામાં કોઈ ગેરશિરસ્તે કામ થયું હોય તેટલા ઉપરથી
તે વેચાણ ખોટું થયે નહિ. પરંતુ તે ગેરશિરસ્તપણાને બીધે કોઈ ચખસનું
કોઈ બીજા ચખસને હાથે નુકસાન યાવ તો, તેના ઉપર નુકસાનીનો બ-
દલો થવાની ફરિયાદ માંડવાને તે નુકસાન ચમેલો ચખસ મુખતાર છે;
અથવા (તે બીજા ચખસ વેચાણ સેનારજ હોય તો) તે ખાસ મિલકત

વેચાય એવા
વેચ તથા બહે
ર કંપનીના શેર
વિશે નિયમ.

વેચવી બીજી
નંમ મિલકત-
ની કીમતનું બ-
રણું.

ગેરશિરસ્તપ-
ણાને બીધે નંમ
મ મિલકતનું વે
ચાણ ખોટું થયે
નહી, પણ કોઈને
નુકસાન યાવ તો
તે ફરિયાદ કરી
ચકે.

આપાવો અને તે ન આપે તો નુકસાનીનો બદલો આપાવો એવી ફરિયાદ કરવાને, તે નુકસાન થએલો શખસ મુખ્યત્વે છે.

ટીકા—૨૯૮. અમે નંચિની કોરટમાં હુકમનામું મળ્યું તે હુકમનામું અખીલ કોરટે ફેરવ્યું એવર કોરટમાં અખીલ થતાં તે કામ કરી તબવીબ સાફ ડિમીકટ કોરટમાં પાછું આપ્યું ડિમીકટ કોરટે નીચળી કોરટનું હુકમનામું બહાલ રાખ્યું પછી વળી અખીલ થઈ અને તેજ પ્રોસીડીંગ પાછું આપ્યું હુકમનામાના દેખુદારની મીલકત વેચવી અમે હુકમનામું બળવ્યું પણ ફરિયાદમાં હુકમનામાની તારીખ ખોટી નાંખી આમ થવાથી હુકમનામાના દેખુદારની વીરહ કાંઈ થયું છે એવું તે પોતે બતાવી શક્યો નહીં. પણ બલવણીમાં ખરીદ કરનારના ઉપર ગેરસરિસ્તે કામ ચાલ્યું છે માટે તે રદ કરેલું નોંધે એવો દાવો આપ્યો. તેમાં એમ કહ્યું કે આપો દાવો આવી શકે નહીં. ઇ. સી. રી. ૧ અલાબાદ ૨૧૨

અરોબર ધ-
રેલી જંગમ મિ
લકત સ્વાધીન ક
રવાનું.

હુકમનામાના
દેખુદારની જંગમ
મિલકતઉપર ખી
લનો કેબલે રા
ખવાનો હક (લી
યન) હોય ત્યારે તે
શી રીતે સ્વાધીન
કરવી.

સહેણું તથા
જાહેર કંપનીના
ઘર સ્વાધીન કર
વાનું.

૨૯૬. વેચેલી મિલકતમાં વેચાય એવા દસ્તાવેજ અથવા ખીલ જંગમ મિલકત હોય, અને તે અરોબર ધરવામાં આવી હોય, તો તે મિલકત ખરીદદારને સ્વાધીન કરવી.

૩૦૦. વેચેલી મિલકતમાં કોઈ એવી જંગમ મિલકત હોય કે તે ઉપર હુકમનામાના દેખુદારનો માલકી હક હોય પણ તે કેબલે રાખવાનો હક ખોળ કોઇનો હોવાથી તે ખોળને કેબલે હોય, તો તે મિલકત ખરીદદારને સ્વાધીન કરવી, તે એવી રીતે કે, - કેબલવાળા શખસને નોટીસ આપવી, ને તેમાં એવી મનાઈ કરવી કે ખરીદદારશિવાય ખોળ કોઈ શખસને તમારે મિલકતનો કેબલે આપવો નહિ.

૩૦૧. વેચેલી મિલકતમાં, જોને માટે વેચાય એવા જોખ ન હોય એવું સહેણું, અથવા કોઈ જાહેર કંપનીનો ઘર હોય, ત્યારે તે મિલકત સ્વાધીન કરવી તે કોરટના લેખી હુકમથી કરવી, જેમાં સહેણુદારને એવી મનાઈ કરવી કે તમારે તે કેબલ અથવા તેનું બ્યાલ લેવું નહિ; તથા દેખુદારને એવી મનાઈ કરવી કે ખરીદદારશિવાય કોઇપણ શખસને તમારે તેનું આપવું નહિ; અથવા, જોના નામ ઉપર ઘર ચાલતો હોય તે શખસને એવી મનાઈ કરવી કે, તમારે ખરીદદારશિવાય કોઇપણ શખસને નામે કોઈ રીતે ઘર ચલાવી આપવો નહિ, અથવા તેના કંઈ ડિવિડન્ડ કે બ્યાલના રૂપીઆ લેવા નહિ; અને કંપનીના માનિગર, સેક્રટરી, અથવા ખોળ યોગ્ય કામદારને એવી મનાઈ કરવી કે, તમારે ખરીદદારશિવાય કોઈ પણ શખસને નામે તેવી કોઈ રીતે ઘર ચલાવેલો નહિ અથવા ખરીદદાર શિવાય કોઇપણ શખસને ઉપર કહેલા કંઈ રૂપીઆ આપવા નહિ.

વેચાય એવા

૩૦૨. વેચાય એવા લેખ અથવા કોઈ જાહેર કંપનીનો ઘર ખી

જાને નામિ ચઢાવી આપવામાં, જે પક્ષકારના નામ ઉપર તે સેખ અથવા ફોર ચાલતો હોય તેનો ફોરો અથવા વેચાણખત કરી આપવું જોઈતું હોય તો, તે સેખ અથવા ફોરના સરટિફિકેટ ઉપર ફોરો કરવાને અવનંદાગર હોય તેવા બીજા દસ્તાવેજ ઉપર સહી કરવાને જરૂર મુખ્યત્વાર છે.

નીચેનાં નમુનાનો અથવા તેવી મતલબનો ફોરો અથવા સહી કરવીઃ
મમ. બ. ઉપર ઇ. ફ. એ ફોરલી ફિરિયાદમાં મમ. બ. ની વતી ફ. ડ.
(અથવા જે હોય તે) ફોરટના જરૂર.

તે સેખ અથવા ફોર બીજાને નામિ ચઢતામુધી, તેનું ચેલું બાજુ કે ડિપોઝિટ વેચાણમાં તથા તે બદલની પાવતી ઉપર સહી કરવાસાર કોઈ ચાખસને, હુકમ કરીને, નીમવાને ફોરટ મુખ્યત્વાર છે. અને સદરહુ પ્રમાણે કોઈ ફોરો કરવામાં આવે, અથવા દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવે, અથવા પોંચઉપર સહી કરવામાં આવે તં કામ સર્વપ્રકારે જાણે પક્ષકારે પોતે જ કબ્જે હોય તેમ ગણાય.

૩૦૩. જેને વારતે પાછળ ફરાવ કરવામાં આવ્યો ન હોય એવી કોઈ જમમ મિલકત હોય ત્યારે, ખરીદદારને અથવા તે કહે તેને તે મિલકતનો હક પ્રાપ્ત થયો છે એવા હુકમ કરવાને ફોરટ મુખ્યત્વાર છે, અને તે પ્રમાણે તે મિલકતનો હક પ્રાપ્ત થયે.

(કુ.)—સ્થાવર મિલકતવિશે નિયમો.

૩૦૪. હુકમનારું બજાવવામાં સ્થાવર મિલકતના વેચાણનો હુકમ કરવાને સ્થાવર ફોરટ ચિલાવતી, બીજી કોઈપણ ફોરટ મુખ્યત્વાર છે.

૩૦૫. સ્થાવર મિલકત વેચવાનો હુકમ થયો હોય ત્યારે, જો હુકમનામાનો દણદાર ફોરટની એવી ખાત્રી કરી આપે કે, તે મિલકત અથવા તેનો કંઈ ભાગ અથવા તેની બીજી કોઈ સ્થાવર મિલકત ગીરો મુકવાથી કે બાડે આપવાથી કે ખાનગી રહે વેચવાથી હુકમનામાની રકમ જરૂર રૂપિયા હોવા થયું એમ માનવાનું કારણ છે તો, હુકમનામાનો દણદાર તે રકમ જાણી શકે એટલાસાર તેની અરજ ઉપરથી, ફોરટને યોગ્ય જણાય તેટલી મુદત મુધી, વેચવાનો હુકમ કરેલી મિલકતનું વેચાણ મુલતવી રાખવાને ફોરટ મુખ્યત્વાર છે.

આપે, પ્રસંગે ફોરટ હુકમનામાના દણદારને એક સરટિફિકેટ આપવું. તેમાં મુદત નાખીને તેને એવા અખતાર આપવા કે તેમાં બંધેલી મુદતની અંદર અને ૨૦૧ મી કલમમાં ગમે તે ફરાવ હોય તે છતાં પણ કરવા પાડેલું ધરાણીનું, બાડાચોટી કે વેચાણ કરેલું; પરંતુ તે ગીરો, બાડાચોટી, અને વેચાણને કૃપિ જે રૂપિયા આપવાના તે બધા હુકમનામાના દણદારને ન આપતાં ફોરટમાં બરવા.

સેખ અને ફોર
ચઢાવીઆપવાનું.

બીજી મિલકત
તે હોય ત્યારે તે-
નો હક પ્રાપ્ત થવા
નો હુકમ.

કોઈ ફોરટો જ
મીનના વેચાણ-
નો હુકમ કરીશકે.
હુકમનામાની
રકમ પ્રતિવાદી
ઉભી કરે એટલા
માટે જમીનનું વે
ચાણ મુલતવીર
ખવાનું.

હુકમનામાના
દણદારને સરટિ
ફિકેટ આપવું.

સ્થાવર મિલ
કતના અરીદદારે
અનામત મુક-
વાનું.

વળી એવું ફરિયાદ છે કે આ કલમ પ્રમાણે કરેલું કોઈપણ ગિરો, ભા-
ડાઓથી અથવા વેચાણ કોરટ કાયમ કરે ત્યાંહાંમુખી તે પાડું થઈ નહીં.

૩૦૧. આ બાબ પ્રમાણે સ્થાવર મિલકતના પ્રત્યેક વેચાણ વખતે
જે અખસ અરીદદાર ફરે તેણે તેમ ફરિયાદી તરતજ પોતાની અરીદીની
રકમમાંથી એકડે પચીસ ટકા વેચાણ ચલાવનાર અમલદારને અનામત
બરવા. અને તે રીતે રૂપિયા ન બરે તો તે મિલકતલાગલીજ ફરી બીજામ
કરીને વેચવી.

ટીકા—૩૦૧. જો અરીદદાર કાયદા પ્રમાણે લેખની રકમ મુકે નહીં.
અને તેથી મિલકત ફરી વેચવી પડે અને નુકસાન થાય તો તેને માટે તે
જુલાયદાર છે અને જેટલો તકાવત પડતો હોય તે બાબતનો હાથ તેનો
ઉપર ચાલો મુકે. ૩ વી. રી. ૩

હુકમનામાની બજાવણીમાં જે અવિભક્ત સ્થાવર મિલકતનો ભાગ
વેચવામાં આવ્યો હોય તેને સહ-હિસ્સેદારને ફક્ત પોતાનો પ્રથમ અરીદીનો
હક છે એમ કહેવાથી અને ૩૦૧ અને ૩૦૨ કલમોના ફરિયાદ પ્રમાણે અ-
મલ કરવાથીજ જે પરબારી માણસને તે ભાગ વેચવામાં આવ્યો હોય
તેના વિરુદ્ધ પ્રથમ અરીદીનો હક પ્રાપ્ત થતો નથી તે કલમ પ્રમાણે હક પ્રાપ્ત
થાય તે પહેલાં તેણે વેચાણ વખતે માગણી કરવી જોઈએ અને તે માગણી
પરબારી માણસ જેટલીજ બારે હોવી જોઈએ. ૬. સી. રી. ૨ અલાબાદ ૫૦

પૂરેપૂરી રકમ
બરવાની મુદત.

૩૦૩. મિલકતના વેચાણ પછી વેચાણનો દિવસ બાદ કરીને પંદ-
રજ દિવસે કોરટ બંધ થાય તે આગાઉ અરીદદારે અરીદીની પૂરેપૂરી રકમ
બરવી, અથવા પંદરજો દિવસ રવીવાર કે બુધને રજનો દિવસ હોય ત્યારે
પંદરમા દિવસ પછી પહેલ થયેલી જે દિવસે રજ ખુલે તે દિવસે બરવી.

તે રકમ ન બ
રે ત્યારે થી રીતે
કરવું.

૩૦૮. ગઈ છેલ્લી કલમમાં કહેલી મુદતની દરમ્યાન બરાબર નહીં થાય
તો, તે અનામતમાંથી વેચાણનું અરજ બાદ કરીને બાકી હંડ દાખલ સર-
કારમાં વસુલ થયે, અને મિલકત ફરી વેચવામાં આવે. અને કમુર
કરેલા અરીદદારનો તે મિલકતઉપર કે તે ફરી વેચવાથી ઉપજેલા રૂપિ-
યાના કંઈ ભાગ ઉપર કંઈ હાથ રહેશે નહીં.

સ્થાવર મિલ
કતના ફરી વેચા
ણનું જાહેરનામું.

૩૦૫. અરીદીની રકમ બરવાને જે મુદત ફરિયાદી છે તે દરમ્યાન તે
રકમ ન બરવાથી સ્થાવર મિલકતનું જે ફરી વેચાણ કરવું પડે તે નવું
જાહેરનામું કાઢીને કરવું. તે જાહેરનામું પહેલાં વેચાણને વખતે ફરિયાદી છે
તેટલી મુદતનું અને તે રીતે કાઢવું.

બજાવણીમાં
અવિભક્ત મિલ
કતનો હિસ્સો વે
ચાય તેમાં સહ-
બાગીદારનો મા

૩૧૦. હુકમનામાની બજાવણીમાં વેચાણેલી મિલકત, અવિભક્ત
સ્થાવર મિલકતનો હિસ્સો હોય, અને વેચાણ ચાલતાં મોઢાં બાગણીમાં જે
અથવા વધારે અખસો અનુક્રમ એકજ રકમ બાંધે, ને તેમાં એક સહ-
હિસ્સેદાર હોય, તે, માગણી તે સહ-હિસ્સેદારની માગણી ગણાયે.

મણી કરવાને ૬
૬ પહેલાં છે.

ટીકા—૩૧૦. વેચાણની મીલકત અવિભક્ત સ્થાવર મીલકતને બામ નથી પણ આવા બામમાં ગીરો રાખનારના હક ધારા હેતુ સને ૧૮૭૭ ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૩૧૦ બાથુ પડતી નથી. ઇ. સો. રી. ૩ અબાખાદ ૨૫ મીલકત 'વેચતાં' પહેલાં પ્રથમ ખરીદીના હક સહ: હિરસેદારે હોય હોય અને વધારેમાં વધારે માંગણી કરવામાં આવી હોય તેટલી રકમને આપવા માટે તેથી ૩૧૦ મી કલમ પ્રમાણે અમલ થયો એમ ગણાવે નહીં. સાધારણ રીતે માંગણી કરવામાં આવેલું તે પ્રમાણે સહ: હિરસેદારે પણ એવી માંગણી કરવી જોઈએ ઇ. સો. રી. ૩, ૮૨૦

ઇ. સો. રી. ૨. ૮૫૦ ને પાને આવેલા ફેસલો જુઓ.

૩૧૧. વેચાણ કરવાની વાત પ્રસિદ્ધ કરવામાં અથવા વેચાણ અલાયવામાં બારે ગેરચિરસ્ત કામ ચાલ્યું છે એ સંબંધથી હુકમનામાવાળો અથવા આ બાબપ્રમાણે જેની સ્થાવર મિલકત વેચાઈ હોય તે અચસ, તે વેચાણ ૨૬ કરવાની કોરટને અરજ કરી શકે.

પણ, તે ગેરચિરસ્તે કામ ચાલવાથી મને ખરેખરે નુકસાન થયું છે એમ અરજદારે કોરટની ખાત્રી યાવ તે રીતે ચાલિત કરવાયગર ગેરચિરસ્તાના સંબંધથી વેચાણ ૨૬ કરવું નહીં.

ટીકા—૩૧૧. આવી અરજીની મુદત સને ૧૮૭૭ ના ૧૫ મા આક્ટના પરિસીટની ત્રીજી બામની રકમ ૧૯૧ મી રકમપ્રમાણે ગણાવે આવી હુકમનામાની ધારણ કરનાર અગરજેની સ્થાવર મીલકત વેચાઈ હોય તે કરી શકે ૯ વી: રી. ૩૮૮ આવી અરજી આવે કે સુણાવણીનો રીયસ દરાવી દરેક પક્ષકારને જોડીસાં આપવી.

ગેરચિરસ્તે કામ વેચાણના કારિરનામાં કરવામાં અગર તે વેચાણ અલાયવામાં આવ્યું જોઈએ પછીથી વેચાણના પૈસા બરવામાં દીલ થઈ હોય તે ગેરચિરસ્તે કામ ચાલુ ગણાય નહીં અને તેનો લાભ લેઈ વેચાણ ૨૬ કરાવવા અરજી આવી શકાય નહીં ૧: વી: રી. પ્રથુરણ ૮૨.

હુકમનામાના ધારણ કરનાર મૃત્યુ પામ્યા પછી અને તેની જગ્યાએ બીજા અચસે પોતાનું નામ દાખલ કરવાની અરજી આપ્યા અવલ જોડીસા કારવામાં આવી હોય તો તે ગેરચિરસ્તે કામ ચાલુ ગણાય નહીં ૨૨ વી: રી. ૪૮૧ તેમજ પ્રીસીડિંગમાં લેઈ બારે ગેરચિરસ્તે કામ ચાલુ ન હોય તો પછી કીમત ૬૫૭ તે અચસે એજ કારણથી વેચાણ ૨૬ થઈ શકે નહીં. ઇ. સો. રી. ૧ અબાખાદ. ૩૮૪ આ કલમ ૬૫૨ કરવામાં આવ્યું હોય તેવા કામને બાથુ નથી હેવી બાબતમાં તો જુદો ધારણ લાવવો જોઈએ.

હુકમનામાની બલવણી ને પ્રીસીડિંગ ચાલુ હોય તેને સને ૧૮૭૭ના ૧૫ મા આક્ટની ૧૩ મી કલમ બાથુ પડતી નથી. ઇ. સો. રી. ૩ અબાખાદ ૧૮૫.

ગેરચિરસ્ત પાણી બીધે જમીનનું બીધામ ૨૬ કરવાની અરજ.

સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૩૧૧ પ્રમાણે જ્યારે હુકમનામાના રજુદારે વેચાણ રદ કરવાની અરજ કરી અને તેમાં હરાજમાંથી ખરીદ કરનારને પક્ષકાર કરવામાં આવ્યો અને વેચાણ પછીથી રદ થયું વેચાણ રદ કરવાના હુકમ વિરુદ્ધ હરાજમાંના ખરીદદાર અપીલ કરી ચેકે. ઇ. સો. રી. ૨ અલાખાદ ૩૫૨

સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૩૧૧મી પ્રમાણે વેચાણ રદ કરવાને સાર હરાજમાંનો ખરીદદાર અરજ ન કરે તો પણ જ્યારે તે કલમ પ્રમાણે અરજ કરવામાં આવે તો તે પક્ષકાર થઈ શકે અને પછી જો તેની વિરુદ્ધ હુકમ કરવામાં આવે તો એવા હુકમ વિરુદ્ધ અપીલ કરી શકે. ઇ. સો. રી. ૨ અલાખાદ ૩૫૧.

અમીન સ્થાવર મીલકતનું વેચાણ રદ્દને હીવસે કબ્જો હોય તો તે ગેર-કાયદે નથી અને વેચાણ પ્રતીદ કરવામાં અને તે ચલાવવામાં ગેરસીરસ્તે કામ ચાલુ છે એમ પણ ગણાય નહીં. ઇ. સો. રી. ૩ અલાખાદ ૩૩૭

હુકમનામું થવા પછી પણ હુકમનામાની બબલણી સાર દરખાસ્ત થતાં પેલેલાં હુકમનામાનો રજુદાર મરણ પામ્યો હોય તો તે મીલકતની ભૂમી અને વેચાણ અમલ ચલાવતાં પેલેલાં ફોરે જોના ઉપર બબલણી કાઢવામાં આવી હોય તેનું હુકમનામું કા મટિ ન બબલવડું તેવું કારણ બતાવવા સાર નોટીસ આપવી અને આવી નોટીસ અપવામાં આવી હોય પછી ચાલેલું સમગ્ર કામ રદ થયે. ઇ. સો. રી. ૧ કલકત્તા ૩૦૩ તેમજ વેચાણનું ઝહિરનામું પ્રસિદ્ધ જ્યાંએ ઝોરડું જોઈએ અને તેમ ન કરવામાં આવ્યું હોય તો ગેરસીરસ્તે કામ ચાલુ એમ ગણાય. એ બાબતમાં ઇ. સો. રી. ૧ કલકત્તા પાનું ૪૧૧ કાબીધર ચૌધરી વી. રામકુંવર ઝુપનો ફેસલો જુઓ.

હુકમનામાના ધારણ કરનારે વેચાણ મીલકત સિવી હોય તો ફોરેટની પરવાનગી સિવી જોઈએ તે બાબતમાં ઇ. સો. રી. ૫ કલકત્તા ૩૦૮મી પાને રોહીની વલભ વી. જોગોનાય સરકારનો ફેસલો જુઓ.

હુકમનામાના રજુદારની મીલકતના વેચાણમાં હુકમનામાના ધારણ કરનારને માગણી કરવાની છુટ આપવામાં આવે તો જોણે મીલકત ખરીદ કરવામાં અર્થાત્ પ્રમાણિકપણ રાખ્યું જોઈએ અને જો તે જાતે અગર તેના આડતોઆઓ બીજા લોકોને મીલકતની માગણી કરતાં ખોટી સમજ પાડી અટકાવે તો વેચાણ રદ કરવાને સાર તે પુરેતુ કારણ છે આખરે પ્રતિવાદીની મીલકતો વહીવટ કરનાર અને હુકમનામાને ધારણ કરનાર એ બે અવિભક્ત કુટુંબના હતા અને હુકમનામાની બબલણીમાં તે પ્રતિવાદીની મીલકત વેચાવાની હતી તેમાં એમ દરોખવામાં આવ્યું કે હુકમનામાના ધારણ કરનારને મીલકત ખરીદ કરવાની પરવાનગી આપવી જોઈતી નહોતી કેમકે જે ખરીદ તે કરશે તેનો બાબ સમીર પ્રતિવાદીની મીલકતનો વહીવટ કરનાર જે કુટુંબનો હતો તે કુટુંબને મળશે અને પ્રીન-સોપાલની મીલકત તેના એજન્ટ ખરીદ કરી તેણે, થયે. ઇ. સો. રી. ૭ કલકત્તા ૩૪૯.

હુકમનામાના રેણુદારે હુકમનામાની બજાવણીમાં કરેલુ ચેઆણુ ૨૬ કરવાને અરેજી સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૩૧૧ મુજબ આપી હુકમનામુ બજાવનારી કોરેટે તે હરકતો ના મંજુર કરી ચેઆણુ મંજુર કર્યું તે ઉપરથી હુકમનામાના રેણુદારે કરી તપાસની અરેજી આપી આ અરેજી મંજુર કરવાના કરેણુ ન બાબતાં ગેરશીરસ્તે સત્તારડિનિટ જડાવે આગલા હુકમથી ચેઆણુ મંજુર કરવામાં આણુ હતું તે ૨૬ કર્યા વગર ચેઆણુ ૨૨ કરવાનો હુકમ કર્યો તે ઉપરથી બીજામમાં ચેઆણુ રાખનારે ડીઝીકટ જડાવે અપીલ કરી આ અપીલ ફેસલની કરી તબવીબ ઉપર ને હુકમ થયો હતો તે ઉપર છે એમ મળી ડીઝીકટ જડાવે અપીલ રાખલ કરી અને સત્તારડિનિટ જડાવનો હુકમ ૨૬ કર્યો એમાં એમ દરાવવામાં આણુ કે આવી અપીલ સાંભળવાની ડીઝીકટ જડાવને સવા નહોતી કેમકે કરી તપાસમાં ને હુકમ કરવામાં આબો હોય-તે ઉપર આ અપીલ નહોતી પણ તે ચેઆણુ ૨૬ કરવાના હુકમ ઉપર હતી અને આવી જાતના હુકમઉપર અપીલ થઈ શકતી નથી હુકમનામાની કરી તપાસની અરેજી મંજુર કરતાં અવલ ને અરેજી મંજુર કરવાનો હુકમ અને તેનો હક વીતે દફતરે નોંધવાં નોંધએ. ઇ. સો. રી. ૩ અલાબાદ ૩૧૧

સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા કાયદાની કલમ ૩૧૧ મુજબ ચેઆણુ ૨૬ કરાવવાની અરેજી થવા ઉપરથી એમ જાણવામાં આણું ચેઆણુની ઝાહર અબર કાઢવામાં બારે ગેર શીરસ્તે કામ ચીલ્યુ છે પણ તેવી રીતે કામ ચાલવાથી અરેખજું નુકશાન થયું છે એમ બતાવી આપવા સાસ સાક્ષીઓ બોલાવવામાં આઆ નહીં તો પોતાના સાક્ષીઓને નોટીસ કાઢવાને માટે અરજદારે અરજ કરી હતી તારે પછી સતરે દીવસે તે કામ સાસ નોંધતી હી તેણે રજુ કરી આવી નોટીસ કાઢતાં આફીસમાં ૭ દીવસની દીલ થઈ અને જુલાવણીનો ને દીવસ દરાવેલો હતો તેથી ફકત પણ દીવસ અઝાદ નોટીસ નીકળી અરજદારે એમ જણાવ્યું કે આવી દીલ થવાથી પોતાના સાક્ષીઓ હાજર કરવાની તેને પુરતી તક મળી નહોતી એમ હું કે ચેઆણુના ઝાહરનામાં કાઢવામાં ગેર શીરસ્તે કામ ચાલ્યુહોય તે ઉપરથી અરેખર નુકશાન થયું છે એમ કોરટ અનુમાન કરી શકતી નથી પણ જ્યારે ગેર શીરસ્તે કામ ચાલ્યુ હોય તે અને અરેખજું નુકશાન થયું હોય તે બે વાત સાબીત થાય તારે ગેર શીરસ્તેથી કામ ચાલવાથી નુકશાન થયું છે એમ કોરટ બાબતની રીતે અનુમાન કરી શકે.

અને વળી એમ હું કે અરજદારે પોતેજ દીલ કરી તો પછી કચેરી માં દીલ થઈ તે પોતાના સાક્ષીઓ રજુ કરી શક્યો નથી એમ તેનાથી માલી શકાય નહીં ઇ. સો. રી. ૩ કલકત્તા ૭૩૦.

હુકમનામાની બજાવણીમાં જામીનનો ઉપભોગ હક ચેઆણે તેમાં તેનું મહેસુલ કેટલું આવવું પડતું હતું તે બીજામના ઝાહરનામામાં કેહેવામાં ન આણું હોય તો તે કારણથી સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની ૩૧૧ મી કલમ ગેરશીરસ્તે કામ ચાલ્યું એમ કેહેવાય નહીં પણ જો મહેસુલનો આંકડો હોય તેના કરતાં વધારે દર્શાવ્યો હોય તો તે કારણથી ગેર શીરસ્તે

કામ ચાલ્યું એમ કહેવાય કેમકે તેથી અરીદદારો યોગી કીમતે માગણી કરે હવાદી. ઇ. સી. ૧૦. ૩ કલકયા. ૩૨૩.

હરકત નામં-
ગુરુ ક્યાનું અને
મેન્ડુ ક્યાનું પરિ
ણામ.

૩૧૨. મહાં કિલી કલમમાં કલ્યાપ્રમાણે અરજ કરવામાં ન આવે અથવા તેથી અરજ થયાં છતાં હરકત ના મંજુર કરવામાં આવે તો ફરિયાદ ના પક્ષકાર તથા અરીદદાર પ્રરતું વેચાણ કાયમ કરવાનો હુકમ કોરેટ કરવો. નો તેવી અરજ કરવામાં આવે અને હરકત મંજુર થાય તો વેચાણ રદ કરવાનો હુકમ કોરેટ કરવો.

આ કલમ પ્રમાણે ને પક્ષકારની વિરુદ્ધ હુકમ કર્યો હોય તે પક્ષકારથી, સદરેક ગેરશિરસ્તાપણના સળખથી, તે હુકમ રદ કરાવવાની ફરિયાદ થઈ નહીં.

ટીકા—૩૧૨. વેચાણ મંજુર કરવાનો અગર તે રદ કરવાનો આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તો તે ઉપર અપીલ થઈ શકે છે. ૫૮૮ માં કલમ જુઓ.

૩૧૩. ને ચખસની કહાનિ મિલકત વેચવા કાઢી હતી તેનો તેમાં વેચાય એવા કંઈ હકસંબંધ નહોતો, એ સળખથી વેચાણ રદ કરવાસાર, તેવા કોઈ વેચાણ અતુનો અરીદદાર કોરેટને અરજ કરવાને મુખત્યાર છે, અને કોરેટ પોતાને યોગ્ય ભાગે તેવા હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે. પરંતુ વેચાણ રદ કરવાના હુકમ વિરુદ્ધ હુકમનામાના રજુદારને તથા હુકમના માવાળાને પોતાની વાત જણાવવાની તક મળ્યાવગર તેવા હુકમ કરવા નહીં.

ટીકા—૩૧૩. હુકમનામાના રજુદારને પ્રેસીડીન્ટની અગર ન હોય તો આ કલમ પ્રમાણે હુકમ થઈ શકે નહીં. ૧૧ વી. સી. પાનું ૨૬૬.

૩૧૪. હુકમનામાની બળવણીમાં સ્થાવર મિલકતનું વેચાણ કોરેટ કાયમ કરે ત્યાંસુધી તે પાકું થયે નહીં.

૩૧૫. કલમ ૩૧૨ અથવા ૩૧૩ પ્રમાણે સ્થાવર મિલકતનું વેચાણ રદ થાય તારે,

અથવા વેચવા કિલ્લી મિલકતમાં હુકમનામાના રજુદારનો વેચાય એવા હક સંબંધ નહોતો અને તેથી કરીને અરીદદાર પાસેથી તે મિલકત મેઈ સેવામાં આવી એમ માલમ પડે તારે,

ને એઈ ચખસને અરીદીની રકમ આપી હોય તેની પક્ષેથી (બાળ સુધાં અથવા વગર બાળ નેમ કોરેટ ફરમાવે તેમ) પોતાની અરીદીની રકમ પાછી સેવાને અરીદદાર હકદાર થયે.

તે અરીદીની રકમ તથા કોરેટ (ને કંઈ) બાળ અપાવે તે રકમ

હુકમનામાના
રજુદારનો વેચવા
નોગ હકસંબંધ
નથી એ કોરેટ
થી બીલામ રદ
કરવાની અરજ.

વેચાણ કાય
મ કરવાનું.

ને વેચાણ ર
દ થાય તો અ-
રીદદારને કીમત
પાછી આપવી.

વસુધ કરવાની તે, પૈસાખાખતનું હુકમનાનું બળવવાને આ કાયદામાં ને નિયમ દરાવ્યા છે તે પ્રમાણે, તે શખસના ઉપર બળવણી કરીને વસુધ થઈ શકે.

ટીકા—૩૧૫. સને ૧૮૫૬ ના આદમાં આકટ પ્રમાણે હુકમનામાની બળવણીમાં સ્થાવર મીલકત વેચવામાં આવી અને હુકમનામાના દેણદારનો તે મીલકતમાં કોઈ વેચી શકાય એવા હકસંબંધ નહોતો કારણથી બીજામમાંથી ખરીદ રાખનાર પાસેથી તે મીલકત લઈ લેવામાં આવી તે ડી ખરીદદારે સને ૧૮૭૭ ના ૧૦ માં આકટની કલમ ૩૧૫ મુજબ હુકમનાનું બળવનારી કોરટને પૈસા પાછા મળવા સાર અરજ કરી તેમાં એમ કર્યું કે આવી અરજ કોરટ સાંભળી શકેછે. ઈ. સો. રી. ૨ અલાખાદ ૨૬૬

ત્યાર પછીની બીજા કામમાં એવું દરાવ્યું કે ૩૧૫ માં કલમ આકટ અમલમાં આવતાં પેહેલી બાબતને બાથ પાડી શકાય નહીં. ઈ. સો. રી. ૨. અલાખાદ ૭૮૦.

૩૧૬. ઉપર કહ્યા પ્રમાણે સ્થાવર મિલકતનું વેચાણ થાકું થવા પછી, વેચેલી મિલકત તથા વેચાણ વખતે ને શખસ ખરીદદાર હાથે હાથ તેનું નામ લખીને કોરટ સરટિફિકેટ આપવું. તે સરટિફિકેટમાં વેચાણ કાયમ કરવાની તારીખ નાખવી; અને ફરિયાદના પક્ષકારના તથા તેઓની મારફત કે તેઓના આધારથી હાથે રાખનારા શખસોના સંબંધ પુરતો વેચેલી મિલકત ઉપર, ખરીદદારને તે સરટિફિકેટની તારીખથી હક પ્રાપ્ત થયે તેની અગાથે મનાર નથી; પરંતુ ને હુકમનામા ઉપરથી વેચાણ થયું તે હુકમનાનું સદરહુ તારિખે કાયમ હોવું જોઈએ.

ટીકા—૩૧૬. આ કલમમાં કહેલાં કૃત્ય થયાં એટલે સોંપણી પુરી થઈ એમ ગણાયે ત્યાર પછીથી હકદાર સામો યામ તો તેથી કલમ ૩૩૫ મુજબ કોરટને વચે પડવાનો હક મળતો નથી.

હુકમનામાના ધારણ કરનારે પોતાના દેણદારની મીલકતમાં ને કોઈ હક સંબંધ હોય તે વેચાવવાનો કોરટનો હુકમ મેળવ્યો. જુને. પાને. તે ખરીદ કરી વેચાણનું સર્ટીફિકેટ લીધું તે સરટીફિકેટ હુકમમાં લખાણ સદરહુ હુકમ કરતાં વિશિષ્ટ હતું હુકમ ઉપરાંત સર્ટીફિકેટમાં ને લખાણ હોય તેના તે લાભ મેઈ શકતો નથી તોપણ જો તે સર્ટીફિકેટને અવધે કમળે મેળવે અને સર્ટીફિકેટ અને વેચાણના હુકમમાં તફાવત છે તેના પ્રમાણિક્ષણે ને ખરીદદારને ખખર ન હોય તેવા ખરીદદારને વેચે તો તેને ખરીદદારનો હક સંપૂર્ણ ગણાયે. ૨૨. વી. રી. ૪૦૦.

એક હુકમનામાની બળવણીમાં ગરીબ મુકેલી મીલકત વેચવાનું હુકમ નાનું જ્યાં કરી વેચાવવામાં આવ્યું એમાં એમ દરાવ્યું કે સ્થાવર મીલકતનો હક સંબંધ આથી ને વેચવામાં આવ્યો તે કલમ ૩૧૬ પ્રમાણે હક હતો અને તેથી ખરીદદારને વેચાણનું સર્ટીફિકેટ આપવું જોઈતું હતું. ઈ. સુ. હા. રી. ૧૪.

સ્થાવર મિલકતના ખરીદદાર ને સર્ટીફિકેટ.

વેચાણના સરટીફિકેટથી મીલકતનો હક સંબંધ દર્શાવનારા લેખ છે, અને આવા હક સંબંધની કીમત રૂ. ૧૦૦ અગર તે ઉપરાંતની હોય તો તે રજીસ્ટર કરાવવાનું જોઈએ.

ફક્ત બેચાણમાં ફક્ત અશુદ્ધ ના હોય અથવા વર્ણનમાં ખુલ્લું હોય તે થી વેચાણનું સરટીફિકેટ રદ જતું નથી પણ કારોના કો પ્રાપ્તિ હતો તે જોવા જોઈએ. જ. વી. રી. ૨૪૫.

સને ૧૮૫૬ ના આક્રમ આક્રમની કલમ ૨૫૬ અને સને ૧૮૬૬ ના ૨૦ માં આક્રમની કલમ ૧૦ અને ૪૨ પ્રમાણે વેચાણનું સરટીફિકેટ રજીસ્ટર થવું જોઈએ તેનું ટીપ્પણ ફક્ત રજીસ્ટર થવું જોઈએ નહીં છે. સ્કો. રી. ૩ મદ્રાસ. ૪૧.

અરજદારે તા. ૧૭ ફેબ્રુઆરી ૧૮૭૬ને રોજ કોર્ટના બીલામમાં કેટલીક જમીન વેચાણ બીધી તેજ સાથે તા. ૨૦ માર્ચ વેચાણ મંજુર કર્યું તા. ૧૦ મી માર્ચ સને ૧૮૮૦ સુધી ખરીદદારે સરટીફિકેટ મેળવવા અરજ કરી નહીં એમાં એમ કહ્યું કે કલમ ૧૦૮ પ્રમાણે અરજીને મુદતના બાધ લાગે છે અને અર્થે વેચાણ મંજુર થયું એટલે તા. ૨૦ મી માર્ચ સને ૧૮૭૬ને રોજ તેનો સરટીફિકેટ જવાનો હક ઉત્પન્ન થયો. ઇ. સ્કો. રી. ૫. મુંબાઈ ૨૦૨.

જિનામી ખરીદદાર વિરુદ્ધ ફરિયાદનો અટકાવ.

૩૧૭. કોઈ બીજા સંપત્તિની વતી ખરીદી કરી હતી, અથવા તે બીજા સંપત્તિ જોઈને મારફત દાવો રાખતો હોય તેવા કોઈ સંપત્તિની વતી ખરીદી કરી હતી એ સમજાવી, સરટીફિકેટમાં જેનું નામ હોય તેવા ખરીદદાર ઉપર કોઈ ફરિયાદ ચાલે નહીં.

સરટીફિકેટમાં લખેલા ખરીદદારનું નામ, દગાથી અથવા ખેરા ખરીદદારની સંમતી વગર સરટીફિકેટમાં લખ્યું છે એવું સાબિત કરાવવાની ફરિયાદ કરવાને આ કલમની કોઈ વાતથી પ્રતિબંધ થશે નહીં.

ટીકા—૩૧૭. જે સ્થાવર મીલકતના ખરીદદારના નામનું સરટીફિકેટ આપવામાં આવ્યું છે તે હુકમનામાના દેણદારનો ફક્ત દૂરથી છે અને તેનું પોતાનું હુકમનામું ન બને અગર બજાવવામાં હીલ થાય તેટલા માટે આ ખરીદ ખરીદદારના નામની કરવામાં આવી છે એવું દર્શાવી અપાવવાને સાર દાવો કર્યો હોય તેને આ કલમથી બાધ આવતી નથી. ઇ. સ્કો. રી. ૧ અલાબા. ૨૩૫.

૧૪ વી. રી. ૧૦૬. મરહુમ શ્યામ કેશી. વી. મરહુમરાજ કીશોરનો ફેસલો જુઓ બીજાની વેચાણ દિફ્ટરનામાં એટલે સાધારણ છે કે તેમના વિરુદ્ધ આસ રીતે કોઈ પણ અનુમાન ઉત્પન્ન થઈ શકે નહીં. ૧૪ મું. ઇ. અપીલ પાને. ૪૯૨ મરહુમ બહેતર કુંવર વિરુદ્ધ લાલા બહુરલાલ. નો ફેસલો જુઓ. હુકમનામાની રૂઢીએ વેચાણથી મીલકત પ્રમાણેક પણ ખરીદ કરી હોય તેવા ખરીદદાર વેચાણના પૈસા લઈ તે સાથેક હુકમનામાના દેણદારને પાછી આપે એવું કોઈ બંધન નથી. ૧૦ મું. હા. રી. ૩૪૪.

૩૧૮. વેચાણેલી મિલકત, હુકમનામાના દેણદારના કબજામાં અથવા તેની વતી બીજા કોઈ શખસના કબજામાં અથવા તે મિલકતની જમીન યથા પછી હુકમનામાના દેણદારે ઉત્પન્ન કરેલા હકથી દાવો રાખનાર કોઈ શખસના કબજામાં હોય, અને તે વિધિનું સરટિફિકેટ કલમ ૩૧૬ પ્રમાણે મળ્યું હોય ત્યારે, ખરીદદારની અરજી પરથી, કોર્ટે તેનો કબજો અપાવવાનો હુકમ કરેલો, તે એવી રીતે કે, ખરીદદારને અથવા ખરીદદાર પોતાની વતી કબજો લેવાને જે કોઈ શખસને નીમી તેને તે મિલકતનો કબજો આપવો, અને જરૂર પડે તો જે કોઈ શખસ તે મિલકત ખાલી કરવાની ના કહે તેને કાઢી મુકવો.

ટીકા—૩૧૮. જે માણસનો દબ રીતે વાસ્તવીક હકથી કબજો છે તેને ખર્ચ કોર્ટના વેચાણના હકથી કબજો અપાવવાનો હાકુસ્તાનની કોર્ટનો રીવાજ નથી. આ રીવાજને ત્યાં પુકત છે અને વાસ્તવીક છે. જે દેણદાર દાવો ખાંધી પોતાના કબજો રાખવાનો હક બતાવી આપે તો તે હકના નવા માલીકને તેના કરતાં થીજીશ હક મળતો નથી તેથી કરીને ખરીદદારને રીત મુજબ દાવો ભાવી પોતાનો હક સાબીત કરવો પડે છે. ૧૦ મુ. ૪. આ. ૪૭૧.

આ કલમ પ્રમાણે કબજો લાવવાનો હક સરટિફિકેટની તારીખથી ઉત્પન્ન છે અને વેચાણ મંજૂર થયું તે તારીખથી થતો નથી એ બાબત જા. રી. ૩ મુખાઈ ૪૩૭.

૩૧૯. વેચેલી મિલકત બાકુતના અથવા જેને તેનો કબજો રજા ખવાનો હક હોય તેવા ખુશિ શખસના કબજામાં હોય, અને તે વિધિનું સરટિફિકેટ કલમ ૩૧૬ પ્રમાણે મળ્યું હોય, ત્યારે કોર્ટે તે અપાવવાનો હુકમ કરેલો તે એવી રીતે કે, તે મિલકત ઉપર કોઈ પ્રસિદ્ધ ટેકાણે વેચાણના સરટિફિકેટના નક્ક મોહોડવી, અને કોઈ સોમ્પર ટેકાણે ટાંડી પીટીને અથવા દસ્તુર પ્રમાણે બીજી રીતે કબજો દારને જાહેર કરવું કે હુકમનામાના દેણદારના હક સંબંધ ખરીદદારને વેચેલો છે.

૩૨૦. ચપર્નર જનરલ ઇન કોન્સિલની મંજૂરીથી સરકારી ગેઝેટમાં જાહેરખબર આપીને નીચે પ્રમાણે ઠરાવ કરવાને તથા તેવા કોઈ ઠરાવ રદ કરવાને કે તેમાં ફેરફાર કરવાને સ્થાનિક સરકાર મુખ્યત્વે છે: એટલે:— કોઈ પણ સ્થાનિક હદમાં, કોર્ટે કુંઈ સ્થાપર મિલકત વેચવાનો હુકમ કર્યો હોય તેવાં કામોમાં, હુકમનામાની બબલવણીનું કામ, અથવા કોઈ વિશિષ્ટ જાતનાં તેવાં હુકમનામાની બબલવણીનું કામ, અથવા કોઈ વિશિષ્ટ જાતની સ્થાપર મિલકત કે સ્થાપર મિલકતમાંનો હક સંબંધ વેચવાનું જે હુકમનામામાં ફરમાવ્યું હોય તે હુકમનામાની બબલવણીનું કામ,—કલેક્ટરને હાથે કરવું.

હુકમકામાંના દેણદારના તાખાની સ્થાપર મિલકત સ્વાધીન કરવાનું.

બાકુતના તાખામાં હોય તેવી સ્થાપર મિલકત સ્વાધીન કરવાનું.

અમુક હુકમનામાં કલેક્ટરે તે રજા બબલવણી મો કલવાના નિયમ કરવાનો અખતાર.

કુકમનામાં
કલવાના, બળવ
વાના, અને પા
માં કલવાના નિ
મય કરવાનો અ
ખતાર.

આ કાયદામાં પાછળ મચે તેમ કહ્યું હોય તો પણ કોરટમાંથી કસે
કટરને ત્યાં કુકમનાનું મોકલવા બાબત, તથા તે બળવવામાં કસેકટરની અ-
ને તેના તાનાનાં માણસોની કામ ચલાવવાની રીત નિયમસર કરવા બાબત,
તથા કસેકટરની પાસેથી કોરટને કુકમનાનું પાછું મોકલવા બાબત, વખતે
વખતે નિયમો કરવાને પણ સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

ટીકા—૩૨૦. વર્લિપારજીત જમીનના ઉપર સાનહક બળવવામાં
એવી જમીનનું અગર તેમાંના હક સંબંધનું વેચાણ કરવાનું કુકમનાનું
થયું હોય તો તે સને ૧૮૭૦ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૩૨૦ મુજબ સ્થાનિક
સરકારે ને ધારા કર્યા છે તેના અર્થ પ્રમાણે પૈસાનું કુકમનાનું મણવું
જોઈએ. ઇ. સી. ૨૧. ૪ અલાબા ૧૧.

સરકાર પ્રમા-
ણે મોકલેલાં કુક
મનામાં બળવ
વા પિછો કસેકટર
ને અખતાર.

૩૨૧. સરકાર પ્રમાણે કુકમનામાંની બળવણીનું કામ કસેકટરને
હવાલે કરવામાં આપ્યું હોય ત્યારે,

(અ.) કલમ ૩૦૫ પ્રમાણે કોરટ ને રીતે કામ ચલાવત તેરી
તે કામ ચલાવવાને, અથવા

(બ.) વેચવાનો કુકમ ઘણી તમામ મિલકત કે તેનો કાંઈ
ભાગ પ્રતિનિધમ સેઈફ હંમેશને વાસ્તે કે કાંઈ મુદતને વા-
સ્તે બાડે આપીને અથવા ધરાણે મુકીને, કુકમનામાંની
રકમ ઉઠી કરવાને, અથવા

(ક.) વેચવાનો કુકમ ઘણી મિલકત અથવા જરૂર હોય તે-
ટલો તેનો ભાગ વેચવાને,

કસેકટર મુખત્યાર છે.

કુકમનામાંની
બળવણી સરકાર
પ્રમાણે કસેકટર
ને સોંપવામાં આ
વે ત્યારે તેણે કેમ
કામ ચલાવવું તે.

૩૨૨. સ્થાવર મિલકતને ને કરાર વિગતોમાં લાગુ હોય તે કરાર
રેનેલીય ને કુકમનામાંમાં તે મિલકત વેચવાનું કરે માન્યું હોય તેવું કુકમ-
નાનું નહીં પણ પૈસા બાબતનું કુકમનાનું હોય, અને તે પૂરું કરવામાં કોરટ
સ્થાવર મિલકત વેચવાનો કુકમ કર્યો હોય, એવું કુકમનાનું બળવવાનું
કામ સરકાર પ્રમાણે મોકલ્યું હોય ત્યારે, કસેકટરને જરૂર જણાય તેથી
ચોકચી કર્યા પછી, કુકમનામાંના દેખાદારની કામમાં આપે તેવી તમામ
સ્થાવર મિલકત વેચાવગર, તેની સઘળી જવાબદારી પતી જઈ એમ
માનવાનું તેને (કસેકટરને) કારણ હોય તો આ આક્ટમાં આગળ દરાવ્યા
પ્રમાણે કામ ચલાવવાને કસેકટર મુખત્યાર છે.

કુકમનામાંના
બાબતે અને મિ
લકત ઉપર નેમ

૩૨૨. અ. ૩૨૨ મી કલમમાં કહેલે પ્રસંગે કસેકટરે નોટીસ પ્રસિદ્ધ
કરવી, અને તેમાં એવું જણાવવું કે,

નો દાવો હોય છે
એને નોટીસ આપવી.

(અ) હુકમનામાના દેણદાર ઉપરનાં પૈસાખાખતનાં ને હુકમનામાં તેની સ્થાવર મિલકત વેચાને બજાવી શકાય એવાં હોય, અને તે પ્રમાણે બજાવવાને ને હુકમનામાવાળાની મરજી હોય તેવા પ્રત્યેક હુકમનામાવાળાએ, તથા પૈસા ખાખતનાં ને હુકમનામાંની બજાવણીમાં તે મિલકત વેચવાનું કામ ચાલુ હોય તેવા પ્રત્યેક હુકમનામાવાળાએ હુકમનામાની નકલ તથા તે હુકમનામા ઉપરથી વસુલ કરવા નોમ રકમ ફેટલી છે તે ખતાવનારું તે કરનારી અથવા બજાવનારી કોર્ટનું સર્ટિફિકેટ પોતાની (કલેક્ટરની) રબર હાન્ડર કરવું.

(બ) સદરકુ મિલકત ઉપર કંઈ દાવો હોય એવા પ્રત્યેક અપેક્ષે તે દાવાની હકીકત કલેક્ટરને આપવી, તથા તેના પુરાવામાં કંઈ દસ્તાવેજ હોય તો તે હાન્ડર કરવા.

સદરકુ નોટીસ ડિસ્મિક્ટની બાધામાં ફરવી અને તે પ્રમાણે ચાલવાસાર તે પ્રસિદ્ધ થવાની તારિખથી સાતદિવસની મુદત તે નોટીસમાં આપવી. ૩૦૪ થી કલમ પ્રમાણે ને કોર્ટે અસલ હુકમ કર્યા હોય તે કોર્ટના મેકાનમાં, તથા કલેક્ટરને યોગ્ય ભાગે તેવી બીજી જગ્યાએ એને કોઈ હોય તો) મોહને સદરકુ નોટીસ પ્રસિદ્ધ કરવી. એવા કોઈ હુકમનામાવાળાનું અથવા દાવા કરનારનું કે કાણું બહાણું હોય તો સદરકુ નોટીસની નકલ તેને ટપાલ રસ્તે અથવા બીજી રીતે મોકલવી.

૩૨૨ બ. સદરકુ મુદત પૂરી થયા પછી, હુકમનામાના દેણદારની અને હુકમનામાવાળા અથવા દાવા કરનારા (હોય તો) ની કોઈ જાહેર કરવાની ઇચ્છા હોય તે સાંભળી સેવાસાર, અને સદરકુ હુકમનામા તથા દાવાનું તથા હુકમનામાના દેણદારની સ્થાવર મિલકતનું સ્વરૂપ અને મર્યાદા ખાખત પોતાની માહિતી કરી સેવાસાર જરૂર હોય તેવી ચોકચી અલાવવાને, કલેક્ટરે એક દિવસ નિમજા, અને તે સુનાવણી તથા ચોકચી વખતે વખતે મુલતવી રાખવાને તે મુખત્યાર છે.

પૈસા સંબંધી હુકમનામાની રકમ ફરાવવી અને તે પતાવવા સાર કામમાં આવી એવી સ્થાવર મિલકતનો નિષ્ણેય કરવા.

કલેક્ટરને જાહેર કરેલા કોઈ હુકમનામા અથવા દાવાસંબંધી હુકમનામાના દેણદારની જવાબદારીના ખરાપણા અથવા મર્યાદા ખાખત તકરાર ન હોય તો, અથવા સદરકુ હુકમનામાની કે દાવાની પરસ્પર અગતાખાખત, અથવા સદરકુ હુકમનાનું કે દાવા પૂરો કરવામાં એવી કોઈ

મિલકતની જવાબદારીઆપત તકરાર ન હોયતો, કલેક્ટરે એક યાદીતૈયાર કરવી. તે યાદીમાં-સરેકુ પ્રકારનું હુકમનામું પૂરું કરવાઆપત વસુલ કરવાની રકમ, કયા અનુક્રમમાં તે હુકમનામાં તથા દાવા પુરા કરવાનાછે તે અને તે કારણસાર કામમાં આવે તેથી સ્થાવર મિલકત, -લખ્મવી ભોધએ.

સરેકુ આપતની કાંઈ તકરાર ઉત્પન્ન થાય તો, તે વિશિની યાદી તથા તે સંબંધી પોતાનો અભિપ્રાય લખીને, કલેક્ટરે તે તકરાર કલમ ૩૦૪ ને આધારે અસહ હુકમ કરનારી કોર્ટને મોકલવી, અને લખી મોકલ્યું હોય તેનો જવાબ આપતાંસુધી, તે તકરારના વિષયસંબંધી કામ મુલતવી રાખ્યું. તકરારનો વિષય પોતાની હકુમત માલેનો હોયતો કોરટે તેનો નિકાલ કરવો, અથવા તકરારનો નિકાલ કરવાસાર તે કામ અપસારવાળી કોરટમાં મોકલવું, અને આખરનો દરાવ થાય તે કલેક્ટરને જણાવવો. પછી કલેક્ટરે તે દરાવ મુજબ ઉપર કલા પ્રમાણે યાદી તૈયાર કરવી.

ડિવિઝન મોટું
ક્યારે નોટીસ કા
ઢીને મોકલો કરે.

૩૨૨ ક. કલમ ૩૨૨ અ. અને ૩૨૨ બ. માં ફરમાવેલી નોટીસ પોતે કહાડવાને બદલે તથા તેમાં ફરમાવેલી મોકલો પોતે કરવાને બદલે પોતાને ખબર હોય અથવા પોતાની આદીસના કાગળ પત્રોમાંથી રખાઈ આવે તેટલી હુકમનામાંના રજુદારની તથા તેની સ્થાવર મિલકતની સ્થિતિ લખીને એક યાદી તૈયાર કરી તે યાદી ડિવિઝન કોર્ટને મોકલવાના કલેક્ટરને અધિકાર છે; અને પછી તે કોરટે કલમ ૩૨૨ અ. તથા ૩૨૨ બ. માં ફરમાવેલી નોટીસ કરવી, મોકલો અલાવવી, અને યાદી તૈયાર કરવી, અને તે યાદી કલેક્ટરને મોકલવી.

કલમ ૩૨૨
બ. તથા ૩૨૨
ક. મુજબ ઉત્પ
ન્ન થનારી તકરારમાં મોટું કરેલા દરાવનું પરિણામ.

પૈસા આપત
નાં હુકમનામાંનો
હુકમો કરવાની ત
જવીજ.

૩૨૨ ડ. કલમ ૩૨૨ બ. તથા ૩૨૨ ક. મુજબ ઉત્પન્ન થનારી કાંઈ તકરારનો કોરટે કરેલો કાંઈ દરાવ, તે માલેના પક્ષકારોની વચ્ચમાં હુકમનામાં પ્રમાણે અમલમાં આવશે અને હુકમનામાં પ્રમાણેજ તેની ઉપર અપીલ કરી શકાશે.

૩૨૩. કલમ ૩૨૨ બ. અથવા ૩૨૨ ક. માં દરાવ્યા પ્રમાણે, વસુલ કરવાની રકમ અને કામમાં આવવા લેગ મિલકતનો નિર્ણય કર્યા પછી નીચે પ્રમાણે કલેક્ટરને અપસાર છે. (એટલે) —

(૧.) કામમાં આવવા લેગ હોય તેવી તમામ મિલકત વેચાણિવાજ સરેકુ રકમ વસુલ થાય એમ નથી એવું જણાય તો તે મિલકત વેચવાને કાંઈ ભાગવું; અથવા હુકમનામાંમાં કાંઈ બાજ અપાવ્યું હોય તો હુકમનામાં પ્રમાણે બાજસુધાં, અને હુકમનામાંમાં બાજ અપાવ્યું ન હોય તો તે બાજમાં પોતાને વાજબી જણાય તે દર પ્રમાણે બાજ (લે હોય

તો) સુધાં, સદરહુ રકમ સદરહુ પ્રમાણે વેચાણ કર્યા વગર વસુલ કરી ચકાચે એવું જણાય તો.

(૨.) (૩૦૪ થી કલમ પ્રમાણે ગમતે હુકમ થયો હોય તોયપણ) સદરહુ રકમ અને બાજ લેણ લખેલી રતિ ઉખું કરવાનો અખતાર છે.—

(અ.) સદરહુ તમામ મિલકત અથવા તેનો કાંઈ ભાગ પ્રીમીયમ લઈ હથેયને વાસ્તે અથવા કંઈ મુદતને વાસ્તે બાડે આપીને અથવા

(બ.) તે મિલકત તમામ અથવા તેનો કાંઈ ભાગ ધરાણે ચુકવીને અથવા

(ક.) તે મિલકતમાંથી થોડી વેચીને; અથવા

(૬.) વેચાણના હુકમની તારિખથી વીસ વરસ કરતાં વધારે ન હોય એટલી મુદત સુધી તે મિલકત તમામ અથવા તેનો કંઈ ભાગ ધંજરે ખંડી આપીને કે પોતે તેનો વહિવટ કરીને અથવા બીજા પાસે તે કરાવીને; અથવા

(ઘ.) સદરહુ પ્રકારોપેકી એક પ્રકારે થોડી અને બીજા એક અથવા વધારે પ્રકારે થોડી તજવીજ કરીને.

(૩.) તે તમામ મિલકતનો અથવા તેના કાંઈ ભાગનો આકલમ પ્રમાણે વહિવટ કરવાસાર તે મિલકતના માલિકના બધા અધિકાર વાપરવાને કલેક્ટર અખતાર છે.

(૪.) કામમાં આવવા જોગ મિલકત અથવા તેનો કાંઈ ભાગ વધારે કામતે વેચાવ એવું કરવાસાર અથવા બાડે કે વહિવટમાં આવવાના કામને વધારે યોગ્ય કરવાસાર, અથવા તે ઉપરનો ભોળો પતાવવામાટે ને વેચાણ કરવાનું તે વેચાણમાંથી તેને બચાવવા સાર, કોઈપણ ભોળ-વાળાનો દાવો ને આપવાનો થયો હોય તેનો ફડમો કરવાને અથવા રકમ રેહી થઈ હોય કે નહોય તોયપણ કોઈ ભોળવાલાના દાવાની તોડળેડ કરવાને કલેક્ટર અખતાર છે. અને એવા ફડમો અથવા તોડળેડ કરવામાટે નાણાની જવડ કરવાસાર પોતાને ખસ બાગે સેટલે તે મિલકતનો ભાગ ધરાણે ચુકવાને, બાડે આપવાને, અથવા એવી નાખવાને તે અખતાર છે. આ પરિગ્રાહ પ્રમાણે ને ભોળની તજવીજ કલેક્ટર જોજી એવા ભોળ ઉપરની સેહી રકમવિષે કાંઈ તકરાર ઉત્પન્ન થાય તો, પોતાના નામથી અથવા હુકમનામાના રણુદારના નામથી હિસાબ લેવાની કુરિયાદ યોગ્ય કોર્ટમાં કરવાને કલેક્ટર અખતાર છે; અથવા સદરહુ તકરારનો નિકાલ થવાસાર તે દરએક પક્ષકારે નામલા એક એક લવાદ, એવા બે લવાદોને, અથવા એવા લવાદો નીમી તે સરખાને સોંપવાનું કબુલ કરવાને કલેક્ટર અખતાર છે.

આ કલમના (૨), (૩) અને (૪) પારિશાદ પ્રમાણે કામ ચાલવતી વખતે મુખ્ય નિર્મલ રાખનારો મુલકો અમલદારે આ આક્ટને અનુસરીને આ બાબત વખતે વખતે જે કાનુન કરે તે કાનુનપ્રમાણે કચેકટરે ચાલવું જાહેર.

બાડાનો બચ
હારે અથવા વહિ
પર પુરો થયા પ
છી બાકી રકમ
કાંઈ (સેણી)રહી
હોયતોતેનુંચમુલ.

૩૨૪. ૩૨૩ મી કલમપ્રમાણે બાડાનો બચહારે અથવા વિહવટ પુરો થયાપછી વચુલ કરવાની રકમ ઉત્પન્ન થઈ ન હોય તો કચેકટરે તે વાત હુકમનામાના દેણદારને અથવા જેનો હકસંબંધ હોય તેવા તેના વારસ વકીલને લખી જણાવવી, અને તેમાં એવું પણ જણાવવું કે, આ નોટીસની તારિખથી છ અઠવાડિયાંની અંદર સદરહુ રકમ પુરી થવાને જરૂર હોય તેટલી બાકીની રકમ કચેકટરને નહીં બરો તો સદરહુ તમામ મિલકત અથવા તે રકમ પુરી થાય તેટલો તે મિલકતનો બાગ વેચવાનું કામ કચેકટરે ચલાવશે; અને સદરહુ છ અઠવાડિયાં પુરાં થઈ ગયા છતાં સદરહુ બાકીની રકમ આપી ન હોય તો તે મિલકત અથવા તેનો બાગ કચેકટરે સદરહુ પ્રમાણે વેચશે.

કચેકટરે દિવા-
ની કોરટને હિસા
બ આપશે.

૩૨૪. આ આ બાબત કરાવપ્રમાણે પોતાને આપેલો અખતાર ચલાવતાં તથા તેમાં કહેલાં કર્તવ્ય બજાવતાં કચેકટરના હાથમાં આવેલા સમજા પૈસાનો તથા તેને થયેલા સમજા ખરચનો હિસાબ તેણે, ૩૦૪ થી કલમપ્રમાણે અસલ હુકમ કરનારી કોરટને વખતે વખતે આપશે, અને બાકી રહેલી રકમ કોરટ હુકમ કરે તેપ્રમાણે બચસ્થા કરવાસાથે તેણે પોતાની પાસે રાખવી.

આ ખરચમાં, સદરહુ મિલકત અથવા તેનાં કંઈ બાગબાબત વખતે વખતે સરકારને જે કરજ અને જવાબદારી દેણી હશે તે, સદરહુ મિલકત અથવા તેના બાગ બાબત પરિષદ ધારણ કરનારને જે મળેલ (જો હોય તો) વખતે વખતે રહેલું હશે તે, અને (કચેકટરે તે પ્રમાણે કરમાવે તો) તેણે શહેદીને બાબતવા હશે તેઓનો ખરચ, આ સમજું આવે છે એમ સમજવું.

બાકીરહેલી ર
કમની બચસ્થા.

સદરહુ બાકી રહેલી રકમ હેઠળ લખ્યાપ્રમાણે કોરટ કામ બગાડવી:—

પેહેલું, સદરહુ મિલકતની ઉપજમાંથી હુકમનામાના દેણદારના કુટુંબનાં જે માણસોને (જો હોય તો) પોતાના યુજનસાથે કાંઈ મળવાનો હક હોય તેઓમાંહિના દરએકની બાબતમાં કોરટને યોગ્ય બાજે તે રકમ આપીને તેઓના યુજનનાની તજવીજ કરવામાં અને

બીજું, કચેકટરે ૩૨૧ મી કલમપ્રમાણે કામ ચલાવ્યું હોય તો, જે આવજ હુકમનામાની બજાવણીમાં સ્થાવર મિલકત વેચવાનો હુકમ કર્યો

હોતો. તે હુકમનામું પૂરું કરવામાં અથવા રૂબ મી કલમપ્રમાણે કોરટ હુકમ કરે તે બીજાં કામમાં; અથવા

જગ્યું, ૩૨૨ મી કલમપ્રમાણે કસેક્ટરે કામ ચલાવ્યું હોય તો સદરહુ મિલકત ઉપરના બોલનું બાબ કમી કરવામાં અને (હુકમનામાના દેખવારના ચુલરાંનું બીજું પુરતું સાધન નહોત્ય ત્યારે) કોરટને યોગ્ય ભાગે તે રકમ આપીને તેના જીજ્ઞાસુમાં; અને મૂળ હુકમનામાવાળાના, તથા સદરહુ નોટીસપ્રમાણે જે માલ્યા હોય અને જે રકમ વસુલ કરવાનો હુકમ કર્યો હોય તે રકમમાં જેમોના દાવા માલ્યા હોય એવા બીજા કોઈ હુકમનામાવાળાના દાવા ફાળાપ્રમાણે આપવામાં;

અને સદરહુ હુકમ જે હુકમનામાવાળાઓએ મળ્યો હોય તેઓનું પત્થાશિવાય બીજા કોઈ પૈસાબાબતમાં હુકમનામાવાળાને સદરહુ મિલકતમાંથી અથવા સિલક રકમમાંથી કોઈ પણ મળવાનો હક્ક નથી;

અને કોઈ બાકી રહી હોય તો તે હુકમનામાના દેખવારને, અથવા સદરહુ પ્રમાણેનો બીજો શખ્સ હોય તો તેને, કોરટ દરમિયાને તે પ્રમાણે આપવી.

૩૨૫. આ બાબના ડરાવપ્રમાણે કસેક્ટર કોઈ મિલકત વેચે ત્યારે, તેણે સદરહુ મિલકતના પોતાને યોગ્ય ભાગે તેવા એક અથવા વધારે ભાટ (બાગ) કરીને તે જાહેર લિલામ કરીને વેચવી, તથા તેને,—

(અ) દરએક ભાટ ઓછામાં ઓછી કેટલી કિંમતે વેચવા

તેની વાજબી કિંમત ડરાવવાનો અખત્યાર છે;

(બ) મિલકતની વાજબી કિંમત મળવવાસાથે જ્યારે વેચાણ મુલતવી રાખવાની તેને જરૂર જણાય ત્યારે ને મુલતવી રાખવાનાં પોતાનાં કારણ દફતરમાં બખી મુકાનિ તે વેચાણ યોગ્ય મુદતમુધી મુલતવી રાખવાનો અખત્યાર છે;

(ક) વેચવાં કાઢતી મિલકત મહિમાદિ ખરીદ કરી પોતાને યોગ્ય ભાગે તે પ્રમાણે, તે જાહેર લિલામથી અથવા ખાનગી કરારથી કરીને વેચવાનો અખત્યાર છે.

૩૨૫.૫ હુકમનામાના દેખવારની સ્થાવર મિલકતના અથવા તેના કોઈ પણ બાબના સંબંધમાં કલમ ૩૨૨ થી ૩૨૫ (બંને કલમો સુધાંત) ઉપરથી કસેક્ટરને મળેલો અધિકાર તે અભાવે ત્યાંહાંમુધી અથવા તેમાં કહેલાં કામ તે બજાવે ત્યાંહાંમુધી, કસેક્ટરની બંનેથી પરવાનગી શિવાય સદરહુ મિલકત અથવા તેનો કોઈ ભાગ ધરાણે મુકવાને અથવા તેની ઉપર બોલે નાખવાને અથવા તે પટે આપવાને અથવા બીજાને આપ-

વેચાણ કેવી રીતે કરવાં.

હુકમનામાના દેખવારે અથવા તેના વારસ વગેરે બીજાને આ પવાની અને હુકમનામાવાળાઓએ કહિાલ અભા

યવાની મનાઈ.

વાને હુકમનામાના રેણુદારને અથવા તેના હક સંબંધવાળા વારસા વકીલને અધિકાર નથી, તેમજ સદરહુ મિલકત ઉપર અથવા તેના કાંઈ ભાગ ઉપર પૈસા બાબતનાં હુકમનામાની બબલણીમાં કોઈ દિવાની કોરટ પ્રોસેસ કાઢવું નહિ.

તેજ મુદતમાં, જે હુકમનામું પૂરું કરવાની તજવીજ કરતી કલમ પ્રમાણે કલેક્ટરે કરી હોય એવા કોઈ હુકમનામાની બાબતમાં હુકમનામાના રેણુદાર ઉપર અથવા તેની મિલકત ઉપર કોઈ પણ દિવાની કોરટ કાંઈ પણ બબલણીનું પ્રોસેસ કાઢવું નહિ.

આ કલમના ડરાવ લાગુ હોય એવાં જે હુકમનામાને (કાવવાની) જે મુદત લાગુ હશે તે મુદત મણ્ણી વખતે સદરહુ ડરાવને બીધે જે હલાલ થોડી મુદત સુધી હુકમનામાવાળાથી કરી શકાય નહિ તે હલાલના સંબંધમાં ઉપરની મુદત બાદ કરવી.

મિલકત ધણા ડિસ્પોઝીમાં હોય ત્યારે તે બાબતના ડરાવ.

૩૨૫ બ. જે મિલકતનું વેચાણ કરવા વિશે હુકમ થયો હોય તે મિલકત એક કરતાં વધારે ડિસ્પોઝીમાં હોય ત્યારે, કલમ ૩૨૧થી ૩૨૫ (બંને કલમો સુધાંત) માં કલેક્ટરને આપેલો અધિકાર તથા સોંપેલા કામ, સ્થાનિક સરકાર સામાન્ય નિયમ કરીને અથવા વિશેષ હુકમ કરીને વખતે વખતે ફરમાવે તે પ્રમાણે સદરહુ ડિસ્પોઝીના કલેક્ટરો પૈકી એક કલેક્ટરે ચલાવવાં અને બબલવાં.

પક્ષકાર તથા શહેદોએ હાજર થવાની તથા ફરમાવેલ હાજર કરવાની ફરજ પાડવાનો સ્પેક્ટરનો અધિકાર.

૩૨૫ ક. પક્ષકાર તથા શહેદોને હાજર થવાની તથા ફરમાવેલ રજુ કરવાની ફરજ પાડવાનો જે અધિકાર દિવાની કોરટને છે તે કલમ ૩૨૨થી ૩૨૫ (બંને કલમો સુધાંત) માં આપેલો અધિકાર ચલાવતી વખતે કલેક્ટરને છે.

જમીનનું જાહેર બીલામ બંધ રાખવાનો અખ ત્યારે કોરટ સ્પેક્ટરને ક્યારે આપે.

૩૨૬. જે સ્થાનિક હદમાં કલમ ૩૨૦ પ્રમાણે પ્રસિદ્ધ કરેલો ડરાવ અમલમાં ન હોય તેવી સ્થાનિક હદમાં જ્યાં કરેલી મિલકત જમીન અથવા જમીનમાંનો કંઈ હિસ્સો હોય, અને કલેક્ટર કોરટને એવું જણાવે કે-તે જમીન અથવા હિસ્સાનું જાહેર વેચાણ હરકત બરેણું છે, તથા તે જમીન કે હિસ્સો કોઈ થોડી વખત કોઈને આપવાથી, અથવા વહિવટમાં સોંપવાથી યોગ્ય મુદતમાં હુકમનામું પૂરું થાય તેમ છે, તો તે જમીન અથવા હિસ્સો વેચવાનું કામ ચલાવ્યાને બદલે, કલેક્ટરે બલામણુ કરી હોય તે રીતે હુકમનામું પૂરું થાય તેવા બંદોબસ્ત કરવાનો કલેક્ટરને અખ ત્યારે આપવાને કોરટ અખ ત્યારે છે. આપે પ્રસંગે કલમ ૩૨૦ ના બીજા પારે-આકૃતી કલમ ૩૨૫ ક (બંને સુધાંત) સુધીના ડરાવો લાગુ પડી શકે તેટલા લાગુ પડશે.

ટીકા—૩૨૧. જમીન અગર તેના બાગને બગનો ખાસ કરાર હોય અને તે કોરેની રૂઢિએ વેચવાનું હુકમનામું ફરમાવ્યું હોય તો સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૩૨૬મી લાગુ પડતી નથી અને તેથી આ કલમ પ્રમાણે આવી બાબતમાં વેચાણ અટકાવવાનો અખતાર કોરટ કલેક્ટરને આપી શકતી નથી. ઇ. લો. રી. ૨ અલાબાદ ૮૫૧.

૩૨૭. કોઈ સ્થાનિક હદમાં જમીનના કોઈ જાતના હક સંબંધ એવા અનિશ્ચિત અથવા અનિર્ણિત હોય કે તેમની કિંમત ઠરાવવી અશક્ય થાય, એવું સ્થાનિક સરકારની નજરમાં આવે ત્યારે, ગવર્નર જનરલ ઇન્ડોન્સિયલની મેંજુરીથી તેવી સ્થાનિક હદમાં પૈસાબાબતનાં હુકમનામાં બજાવવામાં તેવા હક સંબંધ વેચવાની બાબતમાં શરતો નાખીને વખતે વખતે ખાસ નિયમ કરવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

અને, આ કાયદો કોઈ સ્થાનિક હદમાં અમલમાં આવે ત્યારે, ત્યાં હુકમનામાં બજાવવામાં જમીનના વેચાણબાબત કંઈ ખાસ નિયમો અમલમાં હોય તો તે નિયમોને અમલમાં ચાલુ રાખવાને, અથવા ગવર્નર જનરલ ઇન્ડોન્સિયલની મેંજુરીથી, વખતે વખતે તેમાં ફેરફાર કરવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

સદરુપ્રમાણે કરેલા અથવા ચાલુ રાખેલા બંધા નિયમો તથા સદરુપ્રમાણે તેમાં કરેલા બંધા ફેરફારો સ્થાનિક સરકારી ઝેઝીટમાં પ્રસિધ્ધ કરવા, અને ત્યારથી તે કાયદા જેટલા બજાવવા ગણાશે.

• હ.—બજાવણીમાં હરકત થાય તે વિશે.

૩૨૮. જિલકતની કબજે આપવાબાબતનું હુકમનામું બજાવવામાં, વારંટ બજાવવાનું કામ જે અમલદારને સોંપ્યું હોય તેને કોઈ શખસ અટકાવ અથવા હરકત કરે તો, તે હરકત અથવા અટકાવ કરે ત્યારથી એક મહિનાની અંદર કોઈપણ વખતે હુકમનામાવાળો કોરટને ફરિયાદ કરે.

તે ફરિયાદની તબક્કીય કરવાસાર કોરટે એક દિવસ ઠરાવેલો. અને જે શખસની સામે ફરિયાદ કરવામાં આવી હોય તેને તેનો જવાબ દેવાસાર સમન કરેલો.

૩૨૯. તે હરકત અથવા અટકાવ હુકમનામાના રજુદારે અથવા તેની ઉમેરણીથી કોઈ શખસે કર્યો હતો એવી કોરટની ખાતરી થાય તો, કોરટે ફરિયાદ બાબતની તપાસ કરેવી અને પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા હુકમ કરેલો.

ટીકા—૩૨૯. એક દાવામાં એક શખસે એવી તકરાર કરી કે હુકમનામાના રજુદારનો બંધો હક સંબંધ તેને મળેલો છે અને તેથી કેટલાક

પૈસા સંબંધી હુકમનામાં બજાવવામાં જમીનના વેચાણનારના નિક નિયમ.

હુકમનામું બજાવવામાં અટકાવ થાય ત્યારે કેમ કરવું.

હુકમનામાનો રજુદાર અથવા તેની ઉમેરણીથી બળે કોઈ અટકાવ કરે તો કેમ કરવું.

વરસ સુધી તેણે બળવણી કાઢતાં પ્રતિબંધ કર્યો તેમાં એમ કહ્યું કે જે સંખસે આ પ્રમાણે આગળ પડી ઘાવામાં વચ્ચે પડ્યો હતો તેને પ્રતિવાદી મણુવો જોઈએ, અને તેના ઉપર બળવણી કાઢતી જોઈએ હુકમનામાના રણુદાર સાથે એવી વર્તણૂક જેને ઘાવામાં હક સંબંધ ન હોય તેવા સંખસ ઘાવામાં પોતાનો હક ઉત્પન્ન કરે અને તે હકથી હુકમનામાની બળવણીની સામે આવી તે અટકાવે તો તેમ કરવાથી હુકમનામાના રણુદાર તરીકે તેનું નામ ઘાવામાં ધાખર્લ થયું જોઈએ તે જ. પી. રી. ૩૧૮.

આવી અરજીને ઘાવા તરીકે નોંધી અને તે ઉપર નંબર ચડાવીને તબવીજ કરવામાં ન આવી હોય તો અપીલમાં તે પ્રમાણે કરવાને જગજ ને હુકમ થવો જોઈએ. મું. હા. રી. ૩૫.

કોરટને યોગ્ય લાગે તેવા હુકમ કરે એવી ને સત્તા ૨૨૬ મી કલમથી આપવામાં આવી છે તેનો અર્થ ને કામમાં તે અખતિયાર વાપરવાનો છે તેની બધી હકીકત ધ્યાનમાં રાખી કરવો જોઈએ. ઘાવાનો પ્રતિવાદી હુકમનામા પ્રતિબંધ વાદીના હક વિશે વાંધો સર્જી શકતો નથી તેથી વાદીને બળવણીનો લાભ ન મળે એટલા માટે મીલકતમાં જેનું હીત નથી એવા બીજા સંખસને ગેરબાજબી રીતે ઉશ્કેરે છે એ વાત સાબીત થાય તો ૩૨૬ મી કલમ પ્રમાણે હુકમ કરવો જોઈએ. હુકમનામાનો રણુદાર અને બીજો સંખસ ને હુકમનામાની બળવણીમાં હરકત કરે છે તે બેની વચ્ચે પ્રતિવાદીની ઉશ્કેરણીથી બળવણીમાં હરકત કરવામાં આવી છે. તે વાતથી તદ્દન નિરાળી અને તેની સાથે સંબંધ નહીં રાખતાં એવા અગત્યના યુક્ત દોષ જોઈ નીચું કરવાના સવાલનો મુકાદો આ કલમ પ્રમાણે કરવા તે કોરટને સર્તી નથી. ઇ. ડી. રી. ૩ મહાસ. ૮૧.

અટકાવ ના-
રી રહે તારે કેમ
કરવું.

૩૩૦. હુકમનામાના રણુદારે અથવા તેની ઉશ્કેરણીથી કોઈ સંખસે કંઈ વાજબી કારણવગર તે હરકત અથવા અટકાવ કર્યો હતો, અને ફરિયાદ કરનારને તે મિલકતનો કબજો મળવામાં હજીએ તે રણુદાર અથવા તે સંખસ હરકત અથવા અટકાવ કરે છે, એવી કોરટની ખાતરી થાય તો, હુકમનામાવાળાની અરજ ઉપરથી, તે રણુદારને અથવા તે બીજા સંખસને ત્રીશ દિવસસુધી કેદમાં રાખવાને તથા મિલકતનો કબજો હુકમનામાવાળાને આપવો એવું ફરમાવવાને કોરટ અખતિયાર છે. આથી તે હુકમનામાનો રણુદાર અથવા તે બીજો સંખસ, તેવી હરકત અથવા અટકાવને માટે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાપ્રમાણે અથવા બીજા કોઈ કાયદાપ્રમાણે ને શિક્ષાને પાત્ર થતો હોય તે શિક્ષા તેને કરવાને કંઈ હરકત નથી.

હુકમનામાના
રણુદાર ચિવાય

૩૩૧. મારી પોતાની પત્ની અથવા હુકમનામાના રણુદાર ચિવાયના બીજા કોઈની પત્ની તે મિલકત મારા કબજામાં છે, એમ શુદ્ધચિંતિ ઘાવા

રાખીને કુકમનામાના રેણુદારશિવાય બીજા કોઈ શબ્દસે હરકત અથવા અટકાવ કર્યા હેય તો, કુકમનામાવાળાને વાદી ગણીને તથા દાવો રાખનારને પ્રતિવાદી ગણીને તેઓની વચ્ચે ફરિયાદ હેય તેમ તે દાવાઉપર નબર પાડીને તે નોંધવો;

અને બાબ પ ના ફરાવપ્રમાણે કુકમનામાવાળાએ દાવો રાખનાર ઉપર તે મિલકતની ઈલાજી ફરિયાદ માંડી હેય તે રીતે તથા તેવા અખત્યારથી કોરેટે તે દાવાની તજવીજ કરવી, અને કુકમનામું બજાવવાનો અથવા બજાવણી મુલતવી રાખવાનો પોતાને યોગ્યભાગે તેવો કુકમ કરવો. પરંતુ આથી હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદા પ્રમાણે અથવા તે હરકત કે અટકાવને વારતે શિક્ષા કરવાના બીજા કોઈ કાયદા પ્રમાણે દાવો રાખનાર ઉપર કંઈ કામ ચલાવાય તેમ હેય તો તેવું કામ ચલાવવાને હરકત નથી.

આવો પ્રત્યેક કુકમ કુકમનામાપ્રમાણે ગણાયે. અને અપીલ અથવા બીજા કામસાર કુકમનામાને ને શરતો થાય છે તેજ શરતો તેને લાયક થયે.

૩૩૨. કુકમનામું બજાવવામાં કુકમનામાના રેણુદાર શિવાય બીજા કોઈ શબ્દસના કબજામાંથી કંઈ મિલકત યેદું સેઅમાં આવી હેય, અને તે શબ્દસ એવી તકરાર સે કે, -મારી વતી અથવા કુકમનામાના રેણુદાર શિવાય બીજા શબ્દસની વતી તે મિલકત શુદ્ધશ્રદ્ધિથી મારા કબજામાં હતી, અને તે મિલકત કુકમનામામાં આવેલી નથી, અથવા, ને કુકમનામામાં તે આવી હેય તો, કુકમનામું થયું તે ફરિયાદમાં કું પક્ષકાર ન હોતો, માટે મારી પાસેથી તે મિલકતનો કબજો લેવાનો કુકમનામાવાળાને કુકમનામાપ્રમાણે હક નથી, -તો કોરેટને અરજ કરવાને તે મુખ્યત્વાર છે.

અરજ કરવાનું સંભવતું કારણ છે એમ અરજદારને તપાસાયછી કોરેટને જણાય તો, કોરેટ તકરારના વિષયની તજવીજ ચલાવવી; અને આ કલમના પેહેલા પારેઆફમાં કહેલું કારણ ખરું છે એવું કોરેટને જણાય તો અરજદારને મિલકતનો કબજો મળવાવિષે કોરેટ કુકમ કરવો, અને સદરહુપ્રમાણે કોરેટને ન જણાય તો કોરેટ અરજ કાઢાડી નાખવી.

આ કલમપ્રમાણે અરજીની મુનાવણી કરવામાં, તકરારના ઉપર ખતાવેલાં કારણોશિવાય બીજા બાબતઉપર કોરેટ કાંઈ બદલ આપવું નહીં.

આ કલમપ્રમાણે ને પક્ષકાર વિરુદ્ધ કુકમ થાય તે પક્ષકાર મિલકતનો વૃત્તે કબજો લેવાના ને હકનો તે દાવો રાખતો હેય તે હક ફરાવવાનો ફરિયાદ માંડવાને મુખ્યત્વાર છે; પણ ને કોઈ તેવી ફરિયાદ કરી હેય તો તે ફરિયાદમાં ને નિકાલ થાય તેને અનુસરીને તે કુકમ આખરનો ગણાયે.

બીજા કોઈ શુદ્ધ શ્રદ્ધિથી હક રાખનાર અટકાવ કરેલારે કેમ કરવું.

ને શબ્દસની પાસેથી કબજો કાઢી લેવા તે શબ્દસ કુકમ નામાવાળાને કબજો મળવાના હકમાં વાંધો સે સારે કેમ કરવું.

હીકા—૩૩૨. આ કલમ પ્રમાણે જે દાવા કરવામાં આવ્યા હોય તે દરેક બાબત રેગ્યુલર દાવા ગણવા જોઈએ. (૨૨ વી. રી. ૧૨૩) પણ યોગ ફરીવાર અરજી અને યોગ સ્ટાંપ વગર રેગ્યુલર દાવા તરફે તેમની તબવીબ થઈ શકે નહીં. (૨૨ વી. રી. ૧૦૩).

આ કલમ પ્રમાણેના દાવામાં અરજદારે પોતાની વાત સાબિત કરવી જોઈએ અને તે કામ શરૂ કરવાનો હક તેનો છે.

જે મિલકતના બાગ ઉપરથી અરજદારનો કબજો ખસેડવામાં આવ્યો છે તેના કરતાં વધારે મિલકત ઉપર અરજદાર પોતાના હક સાબિત કરી શકે તોપણ આ કલમનો લાભ લેખને આપી મિલકત કબજે લઈ શકતો નથી પણ આ કલમ પ્રમાણે કામ ચલાવવાથી બાકીનો બાગ કબજે લેવા સાર પડેો દાવા લાવવાના હકને બાધ આવતો નથી. મીતાક્સર પ્રમાણે અવિભક્ત કુટુંબના કોઈ સંખસ ઉપર હુકમનામું થયું હોય અને તેની બંધવણીમાં કુટુંબની મિલકતમાં તેવા સંખસનો હક હીસ્સો વેચવામાં આવ્યો હોય તો ખરીદદારને જમીનનો અમુક બાગ કબજે મેળવવાનો હક પ્રાપ્ત થતો નથી. (૨૨ વી. રી. ૨૧૪).

સને ૧૮૭૭ ના ૧૦ માં આક્ટની કલમ ૩૩૨ મુજબ જે સંખસ હક ધરાવતો હોય તેણે પોતાનો હક સાબિત કરવાની જરૂર નથી, કંકત પોતાનો કબજો સાબિત કરવા જોઈએ. ઇ. સી. રી. ૨ અલાબાદ ૯૪.

જે હરકત સનાર જેમ નથી કહેતો કે અમુક મિલકતનો કબજો હું મારા હકથી અગર પ્રતિવાદી યીવાય બીજા કોઈથી પ્રાપ્ત કરેલા હકથી ધરાવેછું પણ પ્રતિવાદીની પાસેથી પ્રમાણીકપણે હક મેં મેળવ્યો છે તો તેની અરજી સાંભળી શકાય નહીં.

મારો પોતાનો કબજો છે એમ વારી કહેછે અને પોતાનો હક કાયમ કરવા સાર તેણે અરજી કરી તેમાં એમ કહ્યું કે વારીનો કબજો લેઈ લેવામાં આવ્યો ન હોતો માટે તેને દાવા કરવાનું કારણ નથી અને તેથી તેની અરજી કરવાનો હક નથી અને આ કલમના દુરાવ પ્રમાણે તેની અરજીની મુજાવણી કરી મુકાદો કરવાને કોરટને અધીકાર પણ નથી ૧૨ વી. રી. ૨૩૧.

જે હુકમનામામાં પોતે પક્ષકાર નથી તેવા હુકમનામાના બંધથી કોઈ સંખસનો જમીનનો કબજો જોડાવવામાં આવ્યો હોય અને કોરટને અરજ કરે તો તેની અરજીની તબવીબ થવી જોઈએ અને જો તેનો હક સાબિત કરી આપે તો તેનો લાભમાં હુકમનામું પણ થવું જોઈએ. (૧૨ વી. રી. ૧૪૬).

ફરિયાદ માં
આ પછી હુકમ
નામાના રજુદારે
મિલકત બીજા
ને નામ અહીં
હોય તો.

ખરીદદારરચા
પર મિલકતનો ક

૩૩૩. જે ફરિયાદ ઉપરથી હુકમનામું થયું હોય, તે ફરિયાદ માંડવા પછી હુકમનામાના રજુદારે કોઈ સંખસને નામ તે મિલકત અહીં આપી હોય, તો તેવા સંખસને કલમ ૩૩૧ અથવા ૩૩૨ માં કહેલી કંઈ વાત લાગુ નથી.

૩૩૪. હુકમનામું બંધવવામાં વેચાએલી જોઈ રચાવરે મિલકતના ખરીદદારને તે મિલકતનો કબજો લેતાં, હુકમનામાનો રજુદાર અથવા તેની

વતી કોઈ શખસ હરકત કે અટકાવ કરે ત્યારે, હુકમનામાવાળાને ને મિલકત હુકમનામામાં અપાવવાનો ફરિયાદ કરી હોય તે મિલકતનો કબજો સેતાં હુકમનામાવાળાને હરકત અથવા અટકાવ યાવ તેખાખત આ બાબમાં ને નિયમો ફરિયાદો છે-તે લાગુ પડશે.

૩૩૫. સંદેહ મિલકતનો ગુર્ત કબજો સેવાના હકખાખત શુદ્ધિથી દાવા રાખનારો હુકમનામાના દેખદાર શિવાયનો બીજો કોઈ શખસ તે મિલકતના ખરીદદારને હરકત અથવા અટકાવ કરેતો, અથવા તે મિલકતનો કબજો સેતાં કોઈ એવા શખસનો કબજો સેઈ બીજો હોય તો, ખરીદદારની અથવા ને શખસનો કબજો સેઈ બીજો હોય તેની ફરિયાદ ઉપરથી, પ્રસંગપ્રમાણે, હરકત અથવા અટકાવ કરીની અથવા કબજો સેઈ બીજાની વાતની એકથી કારેટ કરવી તથા તેખાખત પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા હુકમ કરેલો.

ને પક્ષકાની વિરુદ્ધ તેવો હુકમ કરવામાં આવે તે પક્ષકાર, મિલકતનો ગુર્ત કબજો સેવાના ને હકનો તે દાવા રાખતો હોય તે હક ફરિયાવાની ફરિયાદ માંડવાને મુખ્યત્વાર છે. પરંતુ જો કોઈ તેવી ફરિયાદ કરી હોય તો તેમાં ને નિકાલ યાવ તેને અનુસરીને તે હુકમ આપરનો ગણાશે.

ટીકા—૩૩૫. કોઈ પણ ખરીદદારને મિલકત કબજો સેવામાં હરકત કરે અથવા સામો યાવ તો તે તારીખથી ૩૦ દિવસની અંદર તેને ફરીઆદ કરવી જોઈએ જો કોરટ હુકમ કરેલાવે તો ને સખસના વિરુદ્ધ હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તે સખસે હુકમની તારીખથી એક વરસ સુધીમાં દાવા કરેલો જોઈએ પણ બધારે હુકમનામાની બજલવણીમાં વેચાણ કરી કોઈ સખસનો કબજો ફર ફરેવામાં આવ્યો હોય તો અને કંઈ હુકમ કરવામાં આવ્યો ન હોય તો સાધારણ રીતે ને મુદત ગણાતી હોય તેટલી મુદતની અંદર તે દાવા લાવી શકે છે. (૭ વી. રી. ૨૫૬)

આર્થ.—પકડવા વિશે તથા કેદ કરવા વિશે.

૩૩૬. હુકમનામું બજલવવામાં હુકમનામાના દેખદારને સેઈ પણ દિવસે અને કોઈ પણ વેળાએ પકડી શકાય. પકડ્યા પછી બને તેટલો જલદી કોરટની રખતે તેને આણવો. અને કેદ કરવાનો હુકમ કરનારી કોરટ ને ડિસ્ક્રિકટમાં હોય તે ડિસ્ક્રિકટની ગુરંગમાં તેને કેદ કરી શકાય; અથવા તે જલમાં જોઈએ તેવી સગવડ ન મળે તો, તે ડિસ્ક્રિકટની કોરટો ને શખસને કેદ કરવાનો હુકમ કરે તેમને કેદમાં રાખવા સાર સ્થાનિક સરકાર ને કોઈ બીજી જગા નીચે ત્યાં કેદ કરી શકાય.

પરંતુ એવું ફરિયાવામાં આવ્યું છે કે,

(અ) આ કલમ પ્રમાણે પકડવા સાર સુવિસ્તૃત પછી અને સુધાર

બજો સેતાં ફરકત અથવા અટકાવ યાવ તે વિશે.

હુકમનામાના દેખદાર શિવાય બીજા દાવેદારની હરકત.

હુકમનામાના દેખદારને કેદમાં રાખવાનું કેદમાં.

રહેલાં કોઈ રહેવાના ઘરમાં પેસવું નહિ, અને રહેવાના ઘરનો બાહારનો દરવાજો ફોડીને અંદર જવું નહિ. પણ પકડવાનો અખતાર મળેલો અમલદાર કોઈ રહેવાના ઘરમાં યોગ્ય રીતે ઘખલ થયો હોય તો પછી જો ઘોરડામાં કુકમનામાનો દેણદાર મળ્યો એવું માનવાનું તેને કારણ હોય તે ઘોરડાના બારણાનું બંધન કાઢીને તે ઉધાડવાને તે મુખત્યાર છે. પણ તે ઘોરડામાં કુકમનામાની દેણદાર નહિ હોય તેવી કોઈ સ્ત્રી અરેબર રહેલી હોય અને તેણે રિવાજ પ્રમાણે લોકોમાં બાહાર નરેખાતી હોય તો તે અમલદારે તેને ખપર આપવી કે તમને ત્યાંથી જવાની છુટ છે. અને તે સ્ત્રી જવાને યોગ્ય વખત આપ્યા પછી તથા જતા રહેવાને યોગ્ય મુજબતા આપ્યા પછી પકડવાસાર તે ઘોરડામાં જવાને તે મુખત્યાર છે.

વિશેષ દરાવ.

(બ) જો કુકમનાનું બળવવામાં કુકમનામાના દેણદારને પકડ્યો હોય તે કુકમનાનું પૈસા બાબતનું હોય, અને કુકમનામાનો દેણદાર પોતાને પકડનાર અમલદારને પકડવાનું ખરેખર તથા કુકમનામાની રકમ આપે, તો તે અમલદારે તેને એકદમ છોડી મુકેલા.

સરકારી ગેઝીટમાં જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરીને નીચે પ્રમાણે ફરમાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે. એટલે:—

પૈસા બાબતનું કુકમનાનું બળવવામાં આ કલમ પ્રમાણે કુકમનામાના દેણદારને પકડીને કોરટની રખત આપ્યો હોય, ત્યારે કોરટે તેને ખપર આપવી કે, ૨૦ મા બાબ પ્રમાણે નાદાર ફરવાસાર અરજ કરવાને તેને અખતાર છે; અને જો તારી અરજના મલકુર બાબત કપટખરિતું કંઈ કૃત્ય તે નહીં કર્યું હોય, અને કોરટે નીચલા વસુલદાર (રિસીવર) ના કબજામાં નું તારી બધી મિલકત આપીય, તો તારો છુટકો થશે.

આવું જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ થયા પછી, કુકમનામાનો દેણદાર તે પ્રમાણે અરજ કરવાનો પોતાનો ધરાદો જણાવે, અને બાલાવશે ત્યારે કું હાજર થઈશે, તથા કલમ ૩૪૪ પ્રમાણે નાદાર ફરવાને એક મહીનાની અંદર અરજ કરીશે એવો પુરતો જામીનગીરી આપે તો, કોરટે તેને પકડ્યામાંથી છુટો કરેલા.

પરંતુ એ રીતે અરજ કરવામાં તે કસુર કરેલો જામીનગીરીની રકમ વસુલ કરવાનું ફરમાવવાને અથવા કુકમનાનું બળવવામાં તેને જલમાં મીકલવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

જામીનની બાબતમાં કલમ ૨૫૩માં દરાવ કર્યો છે તે રીતે સદરકુ જામીનગીરીની રકમ વસુલ થઈ શકે.

ટીકા—૩૩૧. સને ૧૮૭૭ના ૧૦ માં આક્ટની પોંચમી રકમ આ-
લોન્ગ કોર્ટમાં આણેલા દેવાદારને પણ બાબુ પડે છે અને હુકમનવા-
ળી કોર્ટને અરજ કરવાથી એવા સખસોને પણ ૨૦ માં પ્રકરણનો બાળ
મળી શકે છે. લો. રી. ૨૦. મદ્રાસ ૬.

પડદાનસીમ અને પકડવા સાથે જે ધરમાં તે રહેતી હોય તે ધરના
જગામાં વેચવાનો ખાસ હુકમ વારંટ બજાવનાર અધિકારીને આપવાની
જરૂર નથી કલમ ૩૩૧ પ્રમાણે જો તે અધિકારી ધરમાં પેઠા એટલે જ-
નાનામુખાં ધરનો દરેક આરડો ઉઘાડવાની તેને સમ્મતિ છે. ઇ. લો. રી. ૭
કલકત્તા ૧૯.

૩૩૦. હુકમનામાના રેજુદારને પકડવાના પ્રત્યેક વારંટમાં તે વારંટ
બજાવવાને જે અમલદારને સોંપ્યું હોય તેને એવું ફરમાવવું કે, જે રકમ
આપવાનો હુકમનામાના રેજુદારને હુકમ થયો છે તે રકમ, તથા તેનું
ખાજા ને અરજ (હોયતો) આપવાને જે જવાબદાર હોય તે રકમ જાહેરી
બરવામાં ન આવે તો, બધી અનુકૂળ પડતી ઉતાવળથી તેને કોર્ટની
રખર આજુબો.

૩૩૮. હુકમનામાના રેજુદારની પદવી, બાત, તથા તેના રૂથ રી-
વાજ પ્રમાણે ખોરાકીને સાથે આપવાની માસિક રકમના મદદતા ઉતરતા
દર વખતે વખતે ફરાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખ્યત્વારે છે.

૩૩૯. હુકમનામાના રેજુદારને પકડે ત્યારથી તેને કોર્ટની રખર
આણી શકાય ત્યાંમુખીની તેની ખોરાકી સાથે ઉપર પ્રમાણે ફરેલા દર
લક્ષમાં રાખીને, જડાવે. જે રકમ ખસ બાગે તે રકમ હુકમનામાવાળો
કોર્ટમાં બરે નહિ તો અને બરે નહિ ત્યાંમુખી હુકમનામાની બજાવણીમાં
કોઈ હુકમનામાના રેજુદારને પકડવો નહિ.

હુકમનામું બજાવવામાં હુકમનામાના રેજુદારને તુરંગમાં મોકલવામાં
આવે ત્યારે, સદરહુ દરપ્રમાણે જેટલી માસિક રકમ મળવાને તે યોગ્ય
હોય તેટલી માસિક રકમ તેની ખોરાકીસાથે કોર્ટે ફરાવવી અથવા તેવા
દર ફરાવવામાં ન આવ્યા હોય તો, જે વર્ગમાં તે હોય તે વર્ગને વારંટ
કોર્ટને ખસ બાગે તેટલી રકમ ફરાવવી.

જે પક્ષકારની રજા અરજ ઉપરથી હુકમનામું બજાવવામાં આવ્યું
હોય તેણે, જેક મહિનાની પહેલી તારીખ પહેલાં કોર્ટે ફરાવેલી માસિક
રકમ માસિક બરણું કરીને અગાઉથી આપવી.

પહેલું બરણું, ચાલુ માસના જેટલા દિવસ બાકી રહ્યા હોય તેટલા
દિવસને માટે, હુકમનામાના રેજુદારને તુરંગમાં મોકલ્યા પહેલાં કોર્ટના
યોગ્ય અમલદારને કરવું, અને ત્યાર પછીનાં કોઈ બરણું (જો હોય તો)
જે અમલદારને સ્વાધીન તુરંગ હોય તેને કરવાં.

પકડવાના વા-
રંટમાં હુકમના-
માના રેજુદારને
હાજર કરવાનું ફ-
રમાવવું.

ખોરાકીનો દર.

હુકમનામાના
રેજુદારની ખોરા-
કીના પૈસા.

ટીકા—૩૩૯. જોરાકીના પૈસા અગાઉથી આપવા જોઇએ અને તે પ્રમાણે ન આપવામાં આવતો હુકમનામાના દેણદાર છુટકારાને માટે અરજ કરે અને તે પ્રમાણે તેનો તરત છુટો કરેલો જાય.

એક સંખસને ૪થી અગ્રણે રોજ પકડ્યો અને તે દહાડે સાંજે કે-
દમાં મોકલ્યો કેદમાં મોકલતાં પહેલાં હુકમનામાવાળાએ ૩૦ દીવસની
ખોરાકી બસ નથી કેમકે ૨૦ દીવસ ઉપરાંત કેટલાક કલાક ખાડી હતા
પ અગ્રણે રોજ તેને છોડવાની અરજ કરવામાં આવી. છઠી અગ્રણે
સણદારે એક દીવસના પૈસા બધાં એમાં હરાબુંડે આ ખોરાકી મુદતની
અંદર ભરવામાં આવી નથી તેથી કેદની છુટો મુકવો જોઇએ કાયદાનું
અર્થ મુદ્દણુ શબ્દે શબ્દ પ્રમાણે ને બરોબર કરવું જોઇએ અને બીજી
ખાખતની કોરટ તબવીબ કરશે નહીં. પ. બ. ભા. રી. આપેન્ડીક. ૪૯.

દશી સીએ દેશના રીવાજ પ્રમાણે ગ્રાહર રીતે બાહાર ફરતી નથી તો
પણ તેમને રીવાજી કોરટની પ્રોસેસની ખબરવણીમાં કેદ કરતાં કંઈ બા-
ધ નથી તોપણ તેમને કેદ પકડ્યાનો હુકમ કરતાં પહેલાં કોરટ જોવું જો-
ઈએ કે હુકમનાં વસુલ કરવા સાથે બીજું કંઈ સાધન છે કે નહીં અને
પછી પોતાની મરજી પ્રમાણે ને સચા વાપરવાનો તેમને અધિકાર છે
તે વાપરવેલ.

ખોરાકીની રકમ
મ ફરિયાદના અ-
રજમાં મણવી.

૩૪૦. ગુરંગમાં હોય તેવા હુકમનામાના દેણદારની ખોરાકી સાથે
હુકમનામાવાળાએ ને રકમો આપી હોય તે ફરિયાદનું અરજ મણાશે.

પરંતુ તે અપેલીકોઈ રકમને વારતે હુકમનામાના દેણદારને ગુરંગમાં
રખાશે નહિ અથવા પકડાશે નહિ.

હુકમનામાના
દેણદારને જોડી
મુકવાનું.

૩૪૧. નીચેને પ્રસંગે હુકમનામાના દેણદારને ગુરંગમાંથી જોડી
મુકવેલ—

- (અ) ગુરંગમાં મોકલવા વિચિના વારંતમાં કહેલી રકમ ને
અમલદારને સ્થાપીત ગુરંગ હોય તેને બરે તારે; અથવા
- (બ) બીજી રીતે હુકમનામું પૂરેપૂરું અદા થાય તારે; અથવા
- (ક) ને સંખસની દરખાસ્તથી તેને કેદ કર્યો હોય તે સંખ-
સની અરજ ઉપરથી, અથવા
- (ડ) આ કાયદામાં પાછળ ફરમાવ્યા પ્રમાણે તે સંખસ
ખોરાકીની રકમ ન ભરે તારે, અથવા
- (ઈ) હુકમનામાના દેણદારને, આમળ હરાબુંડે તે પ્રમાણે,
નાદાર હરાવવામાં આવે તો, અથવા
- (હ) કમ ૩૪૨ માં મંત્રાદા કરી છે તે પ્રમાણે તેના કેદની
મુદત પૂરી થાય તારે.

પરંતુ આ કલમમાં કહેલા બીજા, ત્રીજા ને પાંચમાં પ્રસંગોમાં
કોરટના હુકમ વગર હુકમનામાના દેણદારને જોડી મુકવો નહિ.

આ કલમ પ્રમાણે જોડી મુકલો કુકમનામાનો રજુદાર તે જોડી મુકલો ઉપરથી રજુમુકલ (કરજમાંથી છુટા) થયે નહીં. પરંતુ જે કુકમનામાનું બળવવામાં તેને કેદ કર્યો હોય તે કુકમનામા ઉપરથી તેને ફરી પકડી શકાયે નહીં.

ટીકા—૩૪૧. આડમીની રીત [વહીવટ] ના રાવામાં જે પૈસા પોતાની પાસે છે એવું જ્ઞ. એ કબુલ કર્યું હતું તે પૈસાની કુકમનામા પ્રમાણે બચત કરવા સાર પોતાના વકીલને આપવાની જ્ઞને કુકમ થયે હતો જ્ઞને પૈસા આપવાની ના કહી જ્ઞને કોરેટના કુકમને તામિન થવાથી જ્ઞને કેદ કરવામાં આવી ૭ મહીના કેદમાં રહ્યા પછી ૩૪૨ મી કલમ પ્રમાણે પોતાને જોડી મુકલો બાબત કોરેટને અરજ કરી, એની અરજ મંજૂર કરવામાં આવી નહીં અપીલમાં જ્ઞે ૬૫૦ કે કુકમનામાની બળવણીમાં જ્ઞને કેદ કરવામાં આવી નહોતી તેથી ૩૪૧ અને ૩૪૨ કલમો લાગુ પડતી નથી. ૬૫૦ સી. ૪ કલકલા. ૧૧૫

૩૪૨. કુકમનામાનું બળવવામાં ૭ માસ કરતાં વધારે મુદત મુખી મોઈ જાપસને કેદ કરવામાં આવ્યે નહીં.

અથવા પચાસ રૂપીઆ કરતાં વધી નહિ એવી રકમ આપવાનું કુકમનામા હોય તો ૭ આવાડીયાં કરતાં વધારે મુદતમુખી મોઈને કેદ કરવામાં આવ્યે નહિ.

ટીકા—૩૪૨. રેતનશી કલ્યાણજી અને બીજાઓની અરજ ઉપરથી થયેલો ફેસલો. ૬. સી. રી. ૩. મુબાઈ. ૧૪૮ મે પાને છે તે જુઓ.

૩૪૩. વારંટ બળવવાને જે અમલદારને સોંપ્યું હોય તેણે તે ઉપર શરો કરવા. તેમાં કઈ તારિખે અને કઈ રીતે તે બળવું તે બખવું; તથા વારંટ પાછું લાવવાનો મોકામાં મોકો દિવસ તેમાં બખવો હોય તે પીતી ગયો હોય તો ફીલ થવાનું કારણ બખવું; અથવા વારંટ ન બળવું હોય તો તે કેમ બળવવામાં ન આવ્યું તેનું કારણ બખવું; અને તે શરો સહિત કોરેટમાં વારંટ પાછું મોકલવું.

મારાથી વારંટ બળવી શકાય તેમ નથી એવી મનબબનો શરો તે અમલદારે કર્યો હોય તો, જે અશક્તતા બજાવવામાં આવી હોય તે બાબત કોરેટ તેની સોમન ઉપર જવાની સેવી, અને મોગ્ય હાથે તો તે અશક્તતા વિશે સાક્ષીઓને સમન કહી જવાની સેધને કોરેટ પરિણામ ૧૬૧૨માં બખવું.

કેદમાં રાખવાની મુદત ૭ માસ કરતાં વધારે નહીં થાય.

કેદમાં રાખવાની મુદત ૭ આવાડીયાં કરતાં વધારે વધારે ન થાય.

વારંટ ઉપર શરો.

બાબ ૨૦ મો.

હુકમનામાના રેણુદાર નાદાર હોય તે વિશે.

નાદાર રેવાદા
રે હરાવવાની અ
રેલ કરવાનો અ
ખતાર.

૩૪૪. પૈસા બાબતનું હુકમનામું બળવવામાં કોઈ હુકમનામાના રેણુદારને પકડ્યો અથવા કેદ કર્યો હોય તો, અથવા તેની મિલકત વિરુદ્ધ એવાં હુકમનામાની બળવણીમાં જામીનો હુકમ આપ્યો હોય તો, તે પોતાને નાદાર રેવાદાર હરાવવાસાથે સેપી અરજ કરવાને મુખ્યત્વારંધે.

કોઈ પણ પૈસા બાબતનાં હુકમનામાવાળો, હુકમનામાના રેણુદારને નાદાર રેવાદાર હરાવવાસાથે સેપી અરજ કરવાને મુખ્યત્વારંધે.

એવા પ્રકારની દર એક અરજ, જે ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં સદરહુ હુકમનામાનો રેણુદાર રહેતો હશે અથવા કેદમાં હશે તે ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટને કરવી જોઈએ.

ટીકા—૩૪૪. સને ૧૮૭૭ ના ૧૦ માં આક્ટની કલમ ૩૪૪ મુજબ જે શખ્સ અરજ કરતો હોય તેણે પોતાની હકીકત ૩૧ મી કલમમાં આવી જાયછે એમ કોર્ટની ખાતરી આપવી જોઈએ અને તે સ્થાપિત કરવાનો જાણે અરજદારના ઉપર છે નાદાર હરાવવાની અરજી રજૂ કરવાનો હુકમ થયો હોય તે ઉપર આપીલ નથી કલમ ૫૮૮ ની ૧૦ મી રકમમાં આપીલ કરવાની છૂટ આપેલી છે તે હુકમનામાના રેણુદારને આપેલી છે અને ૧૮૭૦ના આક્ટ ૧૦ની કલમ ૫ ને બીજા પરિશિષ્ટના સંબંધમાં વાંચતાં આખું વર્ણનું પ્રકરણ સમાલકાળ કોર્ટને બાંધુ પડે છે તેથી અમદાવાદની સમાલકાળ કોર્ટને સદરહુ પ્રકરણ પ્રમાણે નાદાર હરાવવાનો અખતિયાર આપવાનો સરકારનો તા. ૩ અપ્રેલ સન ૧૮૭૮નો હરાવ અખતિયાર ઉપરાંતનો રદ છે.

અરજનો મ
જુરે.

૩૪૫. હુકમનામાના રેણુદારે અરજ કરી હોય ત્યારે તેમાં નીચેની બાબતો બખવી.

(અ) તે શખ્સને પકડ્યો અથવા કેદ કર્યો હોય તે અથવા તેની મિલકતની જમી બાબત હુકમ કર્યો હોય તે વાત, કઈ કોર્ટના હુકમથી તેને પકડ્યો અથવા કેદ કર્યો તે અથવા કઈ કોર્ટે જમીનો હુકમ કર્યો તે કોર્ટ, અને જો તેને પકડ્યો અથવા કેદ કર્યો હોય તો તે કચેરકાણે બંધીમાં છે તે;

(બ) તેની મિલકત કેટલી, તે કઈ જાતની છે તે, તથા તેના વિગત, તથા પૈસા શિવાયની કોઈ મિલકત હોય તો તેની કીમત;

(ક) કયે એક અથવા વધારે કેકાણે તે મિલકત મળી આવવાની તે;

- (ક) કોરટની નજરમાં આવે તે પ્રમાણે તેની અવસ્થા કરવા સાર તે મિલકત આપવાની તેની મરજી છે તે;
- (ઘ) તેની ઉપર બધા પૈસા સંબંધી દાવા હોય તેની રકમ તથા વિગત; અને
- (ઙ) તે જાણતો હોય અથવા તેનાથી નક્કી કરાય તે પ્રમાણે તેના સહેજુદારોનાં નામ તથા ઠેકાણાં.

પૈસા બાબતના કુકમનામાવાળાએ અરજી કરી હોય તેમાં કુકમનામાની તારીખ, જે કોરટે કુકમનાનું કર્યું હોય તે કોરટ, તે ઉપરથી સહી રહેલી રકમ, તથા જે ઠેકાણે કુકમનામાનો રજુદાર રહે છે અથવા બંધીમાં છે તે ઠેકાણું આ મજદુર લખવો જોઈએ.

ટીકા—૩૪૫. અરજદારે આ કુકમના કરાવ પ્રમાણે બરોબર વર્તવું જોઈએ. નહીંતા તેને મુક્ત કરવામાં નહીં આવે જેમકે પોતાની તમામ મિલકત કૃપિ ઠેકાણેથી મળ્યો તે બરોબર ખતાવે નહીં તો તેને મુક્ત કરવામાં નહીં આવે. ૧૪ વી. ૨૧, ૫૫.

૩૪૬. પાછળ કુરિવાદ અરજી ઉપર સહી કરવાના તથા તેના સા આપણાના એકરાર કરવાના નિયમો કરાખ્યા છે તે. પ્રમાણે અરજદારે તે અરજ ઉપર સહી કરવી તથા તેના સા આપણાના એકરાર કરવા.

અરજ ઉપર સહી કરવી તથા સા આપણાનાએ કરાર કરવા.

૩૪૭. તે અરજની મુનાવણીને વારતે કોરટે એક દિવસ કરાવવો, તથા કબજામાં અને કબજામાં તેની મુનાવણી થયે એ વિગતની લખેલી નોટીસ તથા તે અરજની નકલ કોરટમાં મોકાવવી તથા અરજદારને ખરચે હેઠળ લખેલાએ પોંચાડવી.

અરજની નકલ તથા નોટીસ પોંચાડવી.

કુકમનામાનો રજુદાર અરજદાર હોય ત્યારે, જે કુકમનાનું ખતાવવામાં તેને પકડ્યો અથવા ઠેક કર્યો હોય અથવા જાણીતો કુકમ થયો હોય તે કુકમનામાવાળાને અથવા તેના ખીડરને, અને તે અરજમાં ખીલ સહેજુદાર (જે કોઈ) લખ્યા હોય તો તેમને:—

અરજદાર કુકમનામાવાળો હોય ત્યારે, કુકમનામાની રજુદારને અથવા તેના ખીડરને.

કોરટને, જે વાળખી જણાય તો, પોતાને મોખ માત્રે તે સરકારી ગે-ગ્રીટમાં અને જાહેર વર્તમાનપત્રોમાં અરજદારને ખરચે તે અરજ છપાવવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

અરજદાર કુકમનામાનો રજુદાર હોય, અને આ કુલમપ્રમાણે ખતાવના કંઈ પૈસા આપવાને તે અશક્ત છે એમ કોરટની ખાતરી થાય તો તે પૈસા આપવાનું તેને માફ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

• બીજા સેહેણુ
દારોને પોંચાડવા
નો અપભાર.

પેરામાં હોય
તે અરજદાર વિ
શે કોરટના અ-
પભાર.

મુનાવણી વ-
ખત કામ અમાય
બની રીત.

નાદાર દરાવ
વાનું તથા વસુલ
દાર નીમવાનું.

૩૪૮. અરજદારનો હું સેહુદાર હું એમ કોઈ શખસ કહેતો હોય, અને તે અરજદારને અને બહાર કરવાની રજા આપે એવી અરજ કરે તો હોય, તો તે શખસને પણ, પોતાને યોગ્ય બાગે તો, તેવી નકલ તથા નોટીસ પોંચાડવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

૩૪૯. હુકમનામાના રેહુદારને પકડેલો હોય તો, કલમ ૩૫૦ પ્રમાણે મુનાવણી થાય ત્યાંમુખી એકદમ તેને તુરંતમાં મોકલવાનો હુકમ કરવાને અથવા જે અમલદારને વારંટ બજાવવા આપ્યું હોય તેના પેરામાં તેને રાખવાને અથવા ફરમાવણી ત્યારે હાજર થઇશ એવી રીતના પુરતા ભખીન તે આપે તો તે સેધને તેને છોડવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

૩૫૦. ઉપર પ્રમાણે ફરિયાદ દિવસે અથવા ત્યાર પછી જે દિવસ ઉપર કોરટે મુનાવણી મુલતવી રાખી હોય તે દિવસે, જે શખસોને તે નોટીસ પોંચાડી હોય તેમની અથવા તેમના ખીડરોની સમક્ષ, હુકમનામાના રેહુદારની તે વખતની હાલત વિશે તથા તે વખત પછીનાં વસુલ આપવાનાં તેના સાંધનવિશે, કોરટે હુકમનામાના રેહુદારની ભખાની સેવીઃ અને સદરહુ હુકમનામાવાળો, અરજમાં બખેલા બીજા સેહેણુદારો, તથા સેહેણુદારછીએ એમ પિતેલ, કહેનારા બીજા(જો હોય તો) શખસો હુકમનામાના રેહુદારનો છુટકો થવાની સામે જે કહે તે સાંભળવું. અને પછી પોતાને યોગ્ય બાગેતો હુકમનામાનો રેહુદાર નાદાર રવાદાર દરાવને યોગ્ય નથી એવું બતાવવાનો પુરાવો કરવા સાર તે હુકમનામાવાળાને તથા બાકીના સેહેણુદારોને જે શખસોને મુદત આપવામાં કોરટ મુખત્યાર છે.

૩૫૧. જે કોરટની ખાત્રી થાય કે:-

- (અ) અરજમાં બખેલી હકીકતો વરગુતા ખરી છે;
- (બ) જે હુકમનામાની બજાવણીમાં પોતાને પકડ્યો અથવા કેદ કર્યો હોય, અથવા ભખીનો હુકમ કર્યો હોય તે હુકમનામું જે ફરિયાદ ઉપરથી થયું હોય તે ફરિયાદ માંડી ત્યારથી અથવા ત્યાર પછી કોઈ વખતે હુકમનામાના રેહુદાર, પોતાના સેહેણુદારોને, દરો રવાના કરાદાથી, પોતાની કંઈ મિલકત છુપાવી નથી, અથવા બીજાને નામિ ચલાવી નથી અથવા બંધાવી નથી;
- (ક) પોતાનું કરજ પૂરેપૂરું અદા કરવાને પોતે શક્તિવાન નથી એમ ભણીને, તેણે બેદરકાર થઈને કરજ કાઢ્યું નથી અથવા પોતાના સેહેણુદારોમાંથી કોઈને

અધારિત રીતે પસંદ કરીને કુંઠ રૂપીયા અથવા મિલકત
આપી દીધી નથી;

(૬) અરજીના મળકુરે ખાખત તેણે કપટ જુદિનું બીજું
કુંઠ કૃત્ય કર્યું નથી;

તો, તે નાદાર છે એમ કોરટ દરાવે; તથા પોતાને યોગ્ય ભાગે તો,
તેની મિલકતનો વસુલદાર નીમવાનો હુકમ કરવાને પણ કોરટ સુખ્તિ-
યાર છે; અથવા તે વસુલદાર ન નીમે તો, તે નાદારનો છુટકો કરવાને
કોરટ સુખ્તિયાર છે.

જો સદરકુ પ્રમાણે કોરટની ખાતી ન થાય તો કોરટે અરજ ના
મંજૂર કરવાનો હુકમ કરેલો.

ટીકા—૩૫૧. સને ૧૮૭૭ ના ૧૦ મા આકટની કંઠમ ૩૫૧ પ્રમાણે
નાદાર દરાવવાની અરજી રદ કરવાનો હુકમ હેાય તોપણ તે ઉપર અપીલ
થઈ શકે છે. ઇ. લો. રી. ૨ મદ્રાસ. ૨૧૬.

તેમજ ઇ. લો. રી. ૧ કલકત્તા. ૧૧૮ મેનું બીજા વિરુદ્ધ અસનીનો ફ-
સાઈ જુઓ. ઇ. લો. રી. ૪ કલકત્તા. ૮૮૮ જુઓ.

૩૫૨. અરજમાં કહેલા ઘેલેણદારોએ તથા નાદારના ઘેલેણદાર
છાંમે એમ પોતેજ કહેનારા બીજા (હેાય તો) શખ્સોએ પછી નાદાર
ઉપરના પોતપોતાના પૈસા સંબંધી દાવાની વિગતોનો તથા રકમનો પુરાવા
હાજર કરેલો; અને કોણે પોતાને નાદારના ઘેલેણદાર શાખિત કરેલા છે
તથા તેમનું પોતપોતાનું ઘેલેણું શું છે તેનો કોરટે હુકમ કરીને નીર્ણય
કરેલો. અને તે શખ્સોનું તથા ઘેલેણાનું એક પત્રક તૈયાર કરેલું; અને
કલમ ૩૫૧ પ્રમાણે યજ્ઞેશ્વરી દરાવ તે દરેક ઘેલેણદારનું પોતાના ઘેલેણાનું
હુકમનામું હેાય તેમ ગણાશે.

આવા પ્રત્યેક પત્રકની નકલ કોરટના મકાનમાં ચોઢવી.

કરજ પતાવવાને જે પેઠી નાદાર યજ્ઞેશ્વરી તે પેઠીના બાગીદારને,
અથવા નાદારી પહેલાં તે મરી ગયો હેાય તો તેના કાયદેસરે વારસ વહી
લોને, પેઠીના ઘેલેણદારોની સાથે ઘેલેણું શાખિત કરવાનો હુકમ છે એમ
આ કલમની કોઈ વાતથી સમજવું નહીં.

૩૫૩. તે પત્રકમાં જેનું નામ બખ્તું ન હેાય તેવો નાદારનો કોઈ
ઘેલેણદાર, કોરટને એવી અરજ કરે કે, નાદાર ઉપરના મારા પૈસા સં-
બંધી દાવાની વિગત તથા રકમનો પુરાવા આણવાની મને રજા આપો,
અને હું નાદારનો ઘેલેણદાર છું એમ શાખિત કરું તો, તે શાખિત યજ્ઞેશ્વરી
ઘેલેણાને વાસ્તે ઘેલેણદાર તરીકે મારું નામ પત્રકમાં દાખલ કરેલું એવો,
હુકમ કરો.

ઘેલેણદારોએ
પોતાનાં ઘેલેણાં
શાખિત કરેલાં.

પત્રક તૈયાર
કરવું.

પત્રકમાં બ-
ખ્યા ન હેાય એ
વા ઘેલેણદારોએ
કરવાની અરજી.

પત્રકમાં કહેલો કોઈ સેહેજુદાર કોરટને એવી અરજ કરે કે, મારા પોતાના સેહેજુદારની રકમ, સ્વરૂપ અથવા વિગતો પત્રકમાં ફેરફાર કરવાનો હુકમ કરો, અથવા બીજા સેહેજુદારનું નામ કાઢી નાંખો, અથવા બીજા સેહેજુદારના સેહેજુદારની રકમ, સ્વરૂપ કે વિગતો પુરતો તે પત્રકમાં ફેરફાર કરો.

આ કલમ પ્રમાણે કોઈ અરજ ધાવ તારે, નાદાર અને બીજા સેહેજુદારો ઉપર જે નોટીસો બજાવવી કોરટને યોગ્ય લાગે તે અરજદારને અરજે બજાવ્યા પછી, તથા તેમની હરકતો જો કંઈ હેતુ તો સાંભળ્યાપછી, કોરટ તે અરજ માન્ય કરવાને અથવા નામંજુર કરવાને સુખ્તવાર છે.

ટીકા—૩૫૩. આ કલમ પ્રમાણે થયેલા હુકમ ઉપર અપીલ થઈ શકે છે. સેહેજુદારને કરવાની અરજીની મુદત સને ૧૮૭૭ના ૧૫મા આક્ટની રકમ ૧૦૪ પ્રમાણે નવું હોવસની છે.

વસુલદાર ની-
મવાના હુકમનું
ફળ.

૩૫૪. કલમ ૩૫૧ પ્રમાણે કરેલો પ્રત્યેક હુકમ સ્થાનિક સરકારી ટ્રીબીનમાં પ્રસિદ્ધ કરેલો; અને તે હુકમથી (કલમ ૨૧૧ ના પહેલા વિશેષ ફરાવમાં બતાવેલાં વાંનાં શિવાયની) નાદારની બધી મિલકતનો હક્ક, વસુલદારને પ્રાપ્ત થયે. પછી અરજીમાં ગમેતો તે મિલકત બતાવી હેતુ કે ન હો તેની ચીંતા નહીં.

વસુલદારે જ
મીનઆપવા અ-
ને માલમતા વ-
સુલ કરેવી.

નાદાર સેહેજુદા
રને જોડી મુકવા.

૩૫૫. આ પ્રમાણે નીમાએલા વસુલદારે કોરટ ફરમાવે તેવા જ-
મીન આપવા, અને ઉપર બાતલ કરી છે તે શિવાયની તે બધી મિલકત પોતાના કબજામાં લેવી;

અને, નાદારે મને કબજે આપ્યો છે અથવા કબજે આપવાસારે તેનું આથે એટલું તેણે કર્યું છે એમ વસુલદાર કોરટને સર્ટિફિકેટ બખી મોકલે ત્યારે, પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી (જો કરવી હેતુ તો) શરતો કરીને, નાદારને જોડી મુકવાને કોરટ સુખ્તવાર છે.

વસુલદારનું
કામ.

૩૫૬. કોરટ ફરમાવે તે મુજબ વસુલદારે નીચે બખેલાં કામ કરવાં
એટલે—

(અ) મિલકતના દેસા કરવા;

(બ) કરજ, દંડ, અને યુનેગારી બદલ નાદાર પાસે સરકારનું (જો કંઈ) સેહેજુદા હેતુ તો તે તેમાંથી આપવું;

(ક) તે હુકમનામાવાળાનું અરજ આપવું.

(ડ) જે કરજોની નિર્ભયતાને વાસ્તે નાદાર સેહેજુદારની મિલકત ગીરો હેતુ તેવાં બધાં કરજ અનુક્રમે તેમની અ-
મતાપ્રમાણે વાળવાં;

(ઈ) બાકી રહે તે, પત્રકમાં નામ હેતુ તે સેહેજુદારોમાં તે

અધાને એક સરખા મણીને તેમનાં પાતપાતાનાં સહિ
ણાંની રકમપ્રમાણે ફાળે પડતું વેહેતી આપવું:

અને તે વેહેતી આપેલી બાકીઉપર શેકડે પાંચ ટકા કરતાં વધારે
નહીં એવું કોરટ દરાવે તે કમિશન પાતાના કામના મહેનતાણાતરફે રાખ-
વાને તે વસુલદાર મુખત્યાર છે. (આ રાખેલી કમિશનની રકમ એ વેહેતી
આપવાની રકમ તરફે ગણવી) અને પછી જો કંઈ વધે તો તે નાદારને
અથવા તેના કાયદેસર વારસવાડીને આપવું.

પણ એવું દરાવું છે કે, જે સ્થાનિક પ્રદેશમાં, ૩૨૦ મી કલમપ્રમાણે
દરાવ જાહેર કરેલા હોય ને તે દરાવ અમલમાં હોય તેવા સ્થાનિક પ્રદેશ-
માં, એતીવાડીના કામસારે ધારણ કરી હોય અથવા ગણિતે આપી હોય,
અથવા સરકારને મહેસુલ બરતી હોય એવી સ્થાવર મિલકતનાં વેચાણ
વસુલદારે કરવાં નહીં; પણ તેણે નાદારની બીજી મિલકત વેચ્યા પછી, કો-
ર્ટ-(અ) પત્રકમાં લખેલા લેણદારોનાં લેણાંનો ફંડ એ કરવાને મળી શુ-
દ્ધી રકમ બાદ કરતાં બાકી રકમ જે જોઈતી હોય તે રકમ, (બ) નાદાર-
ની વેચવાની રહેલી સ્થાવર મિલકત, તથા (ક) તેનીઉપર કાંઈ બાબત
હોય તો તે, નફા કરવા; અને ઉપર લખેલી તપસીલની બાદી કલેક્ટરને
મોકલવી; ત્યારપછી કલમ ૩૨૨ થી ૩૨૫ (જેને મુખાંત) ઉપરથી કલેક્ટર-
ને મળેલા અધિકાર પૈકી તેને પોચા બાગે તે અધિકાર ચલાવીને તથા
તે કલમના દરાવ બાબુ હશે તેટલેમુખી તેમને અનુસરેને, તેણે પ્રમા-
ણે જોઈતી હેતુ તે રકમ જૂની કરવા માંડવું; અને આપ્રમાણે અધિકાર
ચલાવ્યાથી તેના હાથમાં જે રકમો આવે તે સંબંધી રકમો, કોરટનો હુકમ
આવે તે પ્રમાણે બ્યવસ્થા થવાસારે કલેક્ટરે પાતાની પાસે રાખવી.

૩૫૭. કલમ ૩૫૧ અથવા ૩૫૫ પ્રમાણે જે નાદારને જોડી મુખો
હશે તેને પત્રકમાં દાખલ કરેલા ભેદ કરજને વાસ્તે પકડવામાં અથવા
કેદ કરવામાં આવશે નહીં. પરંતુ, (કલમ ૩૫૮ ના દરાવને અનુસરેને)
પત્રકમાં લખેલા લેણદારોનાં લેણાંની એક તૃતિયાંશ મુખીની બરપાઈ
થાય ત્યાંહાંમુખી, અથવા ૩૫૧ મી અથવા ૩૫૫ મી કલમ પ્રમાણે છુટકો
કરવા બાબત થયલા હુકમની તારિખથી બારેવરસ યદ્ય જાય ત્યાંહાંમુખી,
પહેલાં અથગ્રા પછીથી મેળવેલી (કલમ ૨૧૧ ના પહેલા વિધેય દરાવમાં
ખતાવેલા વાંનાં ચિવાવની તથા વસુલદારને જે મિલકતનો હુકમ પ્રાપ્ત થયો
હોય તે ચિવાવની) તેની મિલકત કોરટના હુકમથી જપ્ત કરેને વેચવાને
પાત થશે.

૩૫૮. પત્રકમાં દાખલ કરેલા કરજની કુલ રકમ બસે રૂપિયા
અથવા તે કરતાં ઓછી હોય તો, તે કરજોની બાબતની જાતેની જવાબ-
૨૨

મહેનતાણા-
નો તેનો હક.

વધારો આ-
પી દેવા.

જોડીમુકવાનું
રૂબ.

નાદાર જવા-
બદારીમાંથી મુ-

ફત થયો એવો કે
રાવ કરેલા.

ધારીમાંથી સદરકુ પ્રમાણે જોડી મુકેલા નાદારને મુક્ત કરવાનો ફરજ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે, પણ પત્રકમાં બખેલા કરેલના એક તૃતિયાંશ સુધીની બરપાઈ થઈ હોય, અથવા છુટકો કરવા બાબતના કુકમની તારિખથી બારવરસ થઈ ગયાં હોય એવી કોઈ પણ બાબતમાં સદરકુ નાદાર સદરકુ પ્રમાણે મુક્ત થયો એવું કોરટે ફરાવવું જોઈએ.

અરજદાર કે
માબરેસોદાર ત્યાં
રે કામ ચલાવવા
ની રીત.

૩૫૬. કલમ ૩૫૦ પ્રમાણે આલેખી મુનાવણી વખતે એવું શાખિત થાય કે, અરજદારે—

- (અ) પોતાની અરજમાં પોતાના રવાવિયે, અથવા પોતાના કબજામાંની, કે પોતાને મળવાને હમ્મદ હોય તેવી, કે પોતાની વતી તરફ્ટી દાખલ બીજાની પાસે હોય તેવી પોતાની મિલકત વિશે, કંઈ છુપાવવાનો કે બહુ-જોડને કંઈ ખોટી બીના બખવાનો ગુનો કર્યો છે; અથવા
- (બ) કંઈ મિલકત દગાબાજીથી છુપાવી છે, કે બીજાને નામ ચલાવી આપી છે, કે લંબાવો છે; અથવા
- (ક) અરજના મલકુર બાબત બીજા કંઈ કપટ બુદ્ધિનું કૃત્ય કર્યું છે,

તો, તેના, કોઈ સહેજુદારની અરજ ઉપરથી, બખેલો કુકમ કરીને તેને કોરટે કેદની શિક્ષા કરવી, તે શિક્ષા કેદમાં મોકલવાની તારિખથી એક વરસ સુધીની કરી શકાય.

અથવા, પોતાને યોગ્ય લાગે તો, કાવદા પ્રમાણે તેના ઉપર કામ ચલાવવાને તેને માછલોટને ત્યાં મોકલવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

બીજા કોર્ટને
ડિસ્ક્રિટ કોર્ટના
અખત્યાર આ-
પવાનું.

૩૫૦. સરકારી ગેઝીટમાં જાહેર ખખર આપીને કલમ ૩૪૪ થી ૩૫૬ સુધીમાં (બંને સુધાંત) ડિસ્ક્રિટ કોરટને આપેલા અખત્યાર ડિસ્ક્રિટ કોરટ શિવાયની બીજા કોર્ટ કોરટને આપવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે; અને સદરકુ પ્રમાણે અધિકાર મળેલી પોતાના ડિસ્ક્રિટમાં જે કોર્ટ કોરટ હોય તેને, કલમ ૩૪૪ પ્રમાણે આવેલા મુકદમા મોકલવાને ડિસ્ક્રિટ જજ અમુખત્યાર છે.

બીજા કોર્ટમાં
મુકદમા મોકલ-
વાનું.

સદરકુ પ્રમાણે અધિકાર મળેલી કોઈ પણ કોરટ, તેજ કોરટનું કુ-કમનાનું બળવવામાં પકડેલા માણસે કલમ ૩૪૪ પ્રમાણે કરેલી કોઈ અરજ, સેવાને મુખત્યાર છે.

કુકમનામાના રેજુદારની મિલકત અડીદુખાર રૂપીઆ કરતાં વધારે

હોય, અથવા તેની ઉપરના પેસાસેબંધી દાવા પાંચ હજાર રૂપિયા કરતાં વધારે હોય, અથવા સદરહુ મિલકત અથવા તેનો કુલ ભાગ બહારિય- માંના બિટિય સરકારના મુલક બાહારે હોય ત્યારે આબાબના કોઈ પણ કરાવ, રંચુન, મુલમિન, અકમાબ અને બસઈ શહેરમાંની હકુમતવાળી કોઈ જણ કોરડને લાગુ નથી.

ભાગ ૨ જો.

પ્રસંગોપાત ઉત્પન્ન થનારાં કામો વિશે.

ખાંબ ૨૧ મો.

પક્ષકારોનાં મરણ, સગન, અને તેમની નાણાંરીવિશે.

૩૧૧. વાદીના અથવા પ્રતિવાદીના મરણપછી ને ફરીવાર કરવાનો હક પાંચતો હોય તો, તે મરણથી ફરીવાર બંધ પડતો નહીં.

પક્ષકારના મરણ પછી ને ફરીવાર કરવાનો હક પાંચતો હોય તો, ફરીવાર બંધ પડતો નહીં.

દૃષ્ટાંતો.

- (અ) કે હયાત હોય ત્યાંસુધી અને વર્ષાસન આપવું એવા બંને કેની સીધે અ કરાર કરે છે. તે આપવાની જરૂર પાડવાસારે અના ઉપર બંને કે ફરીવાર કરે છે. હુકમનામાં પહેલાં બંને યુજરી જાય છે. આમાં કે ને ફરીવાર કરવાનો હક પૈચિ છે મટિ ફરીવાર બંધ પડતો નથી.
- (બ) સદરહુ દ્રષ્ટાંતમાં, બધા પક્ષકારો હુકમનામાં પહેલાં યુજરી જાય છે. બંને કે એ બેમાં ઉલ્લેખિત થયો હોય તેના વારસવડીલને ફરીવાર કરવાનો હક પૈચિ છે, એટલે તે અ નુ વારસવડીલ ઉપર તે ફરીવાર ચલાવી શકે.
- (ક) આખરે બીધા (બાઇબલ) બદલ બંને ઉપર અ ફરીવાર કરે છે. અ યુજરી જાય છે. આમાં ફરીવાર કરવાનો હક પાંચતો નથી મટિ ફરીવાર બંધ પડે છે.
- (ડ) મિતાક્ષરાના નિયમ લાગુ પડે તેવા અવિભક્ત હિફ કુટુંબનો એક અ માણસ કુટુંબની મિલકતની વેચાણ કરવાની ફરીવાર કરે છે. નાંની વચના છોકરા બંને પાતાનો વારસ મુકીને અ યુજરી જાય છે. આમાં ફરી-

ચાદ કરવાનો હક બ ને પોચો છે અને ફરિયાદ બંધ પડતી નથી.

ટીકા—૩૧૧. કોઈ પણ પક્ષકારનું મત્તુ થયું છે એ વાત શાખીત કરવી નિષ્પત્તિ પુરાવાના કાયદાની ૧૦૦ અને ૧૦૮ કલમ જુઓ. હિંદુશાસ્ત્ર પ્રમાણે પરમામ ગણેલાની બાર વરસ મુધી કોઈ પણ બપર ન આવે તો તેના મોતનું અનુમાન કરવામાં આવે છે. (૧૪ મુ. ૬, આ. ૪૧૨) અમલ દાવા લાવવામાં પણ આ અનુમાન લાયક પાડી શકાય છે એમ ફરિયાવામાં આપ્યું હતું. (ઇ. ઈ. રી. ૧ અલાબાદ ૫૩.

ધણાવાદીઓ
અથવા પ્રતિવા
દીઓ પૈકી એક
મરણ પામે અ
ને ફરિયાદ કરે-
વાનો હક પોચોતો
હોય ત્યારે શી રી
તે કરવું.

૩૧૨. એક કરતાં વધારે વાદીઓ અથવા પ્રતિવાદીઓ હોય, અને તેઓમાંનો કોઈ મરી જાય, અને એકલા બાકી રહેલા વાદી અથવા વાદીઓને વાસ્તેજ અથવા એકલા બાકી રહેલા પ્રતિવાદી કે પ્રતિવાદીઓની ઉપરજ ફરિયાદ કરવાનો હક પોચોતો હોય તો, દફતરમાં તેવા મતલબનું લખાણ કોર્ટે કરાવવું, અને બાકી રહેલા વાદી અથવા વાદીઓની અરજ ઉપરથી, અથવા બાકી રહેલા પ્રતિવાદી કે પ્રતિવાદીઓની ઉપર, તે ફરિયાદનું કામ આગળ ચાલશે.

ટીકા—૩૧૨. દાવાનું કારણ એ શબ્દોનો આ કલમમાં અર્થ દાવા લાવવાનો હક એવો છે ને કે અમુક જમીનના સહ-માલિક અ અને બ એ ને જણાવે ફરિયાસની નુકશાનીનો દાવા બાંધ્યો હોય અને બ મરી જાય તો બને દાવાનું કારણ આપ્યું રહ્યું છે.

ધણાવાદીઓ
પૈકી એક મરણ
પામે અને બા-
કીનાને તથા મૈથ
તના વારસપકી-
લને ફરિયાદ કરે-
વાનો હક પોચોતો
હોય તો શી રીતે
કરવું.

૩૧૩. એક કરતાં વધારે વાદીઓ હોય અને તેમાંનો કોઈ મરી જાય, અને એકલા બાકી રહેલા વાદી અથવા વાદીઓને વાસ્તેજ ફરિયાદ કરવાનો હક પોચોતો ન હોય, પણ તેને અથવા તેમને તથા મરનાર વાદીના કાયદેસર વારસપકીલને મળીને ફરિયાદ કરવાનો હક પોચોતો હોય તો; તે કાયદેસર વારસપકીલની અરજ ઉપરથી, તે મરનાર વાદીની જગાએ દફતરમાં તેનું નામ લખાવ કરવાને કોર્ટ મુજબાર છે. અને બાકી રહેલા વાદી અથવા વાદીઓની તથા તે કાયદેસર વારસપકીલની અરજ ઉપરથી ફરિયાદનું કામ આગળ ચાલશે.

ટીકા—૩૧૩. આ અરજ વાદીના મોતની તારીખથી ૧૦ દીવસના અંદર કરવી નિષ્પત્તિ.

સને ૧૮૧૦ના રજા આકટ પ્રમાણે લેહેણ વસુલ કરવાનું સરટીફિકેટ મળ્યું હોય તે સંખસ મરનારનો કાયદેસર વારસ પકીલ (રીપ્રેઝેન્ટેટીવ) થતો નથી એ સરટીફિકેટથી તેને ફક્ત લેહેણ વસુલ કરવાનોજ હક મળે છે. મરનારની સ્થાવર અથવા જંગમ મીલકતને બીજાના કબજામાં હોય તે પાછી મળવવાનો દાવા બાંધવાને તેથી અધીકાર પ્રાપ્ત થતો નથી. (૮ વી. રી. ૧) અને બીજા ફરજને મરનાર હાંફની વીધવા સ્થાવર મીલકત સંબંધી

દાવા ભાવવા કેવી સત્તા છે તે બાબતમાં જ્ઞાનમાના ચીત્તર વી શીવજ્ઞાના નાથનીનો કેસ. ૬ મું. ૬. અપીલ ૫૩૬મી જુઓ.

તેમજ અપીલ વી. વડોદરા (૪ મું. હા. રી. ૧૭૮)ના કામમાં એમ દુરાવવામાં આવ્યું કે સને ૧૮૨૭ના ૮મો રેગ્યુલેશન પ્રમાણે જે સરદારીકૃષ્ણ આપવામાં આવે છે તેને તે મળ્યું છે તે સંખસ મરનારનો વારસાં છે તે બાબતનો પ્રથમ દર્શનિક પુરાવા પછી મણાય નહીં.

હુકમનામું યવા પછી જે વાદી મરીનવ તો તેના વારસાંએ પક્ષકારમાં સામેલ થવાની અરજી ૧૦ દીવસની અંદરેજ આપવીજ નેહ્યે એમ નથી પણ અપીલ કરવાને વાદીને જોઈથી મુદત મળે તે જોઈતો તેમને મળ્યો.

દીવની કામદાની કલમ ૩૬૩-૩૬૫ અને મુદત કાયદાની રકમ ૧૦૧ હુકમનામું યવા પછી મરી ગયેલા વાદીની બાબતમાં લાગુ પડતી નથી. (હા. રી. ૩ મદ્રાસ ૨૩૬.)

સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૩૬૩ અને ૩૬૫ પ્રમાણે મૈથ વાદીના વારસ વકીલ (રેપ્રેઝેન્ટેટીવ તરીકે હક દર્શાવી સામેલ થવાની મુદત મુદતના કાયદાની રકમ ૧૦૧મા દીવસ ૧૦ની આપેલી છે તે હુકમનામાના રજીસ્ટર જે બજાવણી બાબતનું કામ સાફ કર્યું હોય તેમાં સામેલ થઈને આશુ રાખવાની બાબતમાં તેના વારસ વકીલને લાગુ પડતી નથી. (હા. રી. ૩ મું. ૨૨૧).

૩૬૪. મૈથ વાદીના કાયદેસર વારસવકીલપણાનો દાવો રાખનાર જોઈ સંખસ કોરટને કાયદામાં જે મુદત દરાવી હોય તે મુદતમાં અરજ ન કરે તો, બાકી રહેલા વાદી અથવા વાદીઓની અરજ ઉપરથી ફરિયાદનું કામ ઓગળ ચાલ્યું;

અને મૈથ વાદીના કાયદેસર વારસવકીલને (જો જોઈ હોય તો) પક્ષકાર કરવામાં આવ્યો, તથા બાકી રહેલા વાદી અથવા વાદીઓની સાથે સામેલ થઈને તેણે અરજ કરી હોત તારે ફરિયાદનું કામ જે રીતે આવ્યું હોત તે રીતે તે ફરિયાદમાં સમેલા હુકમનામામાં તેનું પોંચ્યું તથા તે હુકમનામું તેને લાગુ પડ્યું.

૩૬૫. એકનો એક વાદી હોય તે અથવા બીજા મુખ્યા પછી બાકી રહેલો એકનો એક વાદી હોય તે ગુજરી જાય તારે, ફરિયાદ કરવાનો હક પોતે હોય તો મૈથના કાયદેસર વારસ વકીલની અરજ ઉપરથી, તે વાદીની જગ્યાએ દફતરમાં તેનું નામ દાખલ કરવાને કોરટ મુખ્યતિવારે છે. અને તે ઉપરથી ફરિયાદનું કામ ઓગળ ચાલ્યું.

૩૬૬. મૈથ વાદીના કાયદેસર વારસ વકીલપણાનો દાવો રાખનાર જોઈ સંખસ કોરટને તેવી અરજ, કાયદામાં જે મુદત દરાવી હોય તે મુદતમાં, નહીં કરે તો, ફરિયાદ બંધ પાડવી એવા હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યતિવારે છે. તથા તે ફરિયાદનો જવાબ કરવામાં પ્રતિવાદીને જે અરજ

મૈથ વાદીના વારસવકીલ અરજ કરી ન હોય ત્યારે શી રીતે કરવું.

એકનો એક વાદી અથવા બાકી રહેલો એકનો એક વાદી ગુજરી જાય ત્યારે શી રીતે કરવું.

મૈથ વાદીના વારસવકીલ અરજ ન કરે તો ફરિયાદ બંધ પડે.

થયું હોય તે, પ્રતિવાદી અરજ કરે તો, મૈયત વાદીની માલમીલકતમાંથી તેણે વસુલ કરી લેવાનો હુકમ કોર્ટે કરેલો.

અથવા, પ્રતિવાદીની અરજ ઉપરથી, કોર્ટની નજરમાં યોગ્ય જણાય તો, અરજ અથવા બીજી રીતની કરવી ઘટે તેવી શરતોથી, મૈયત વાદીના કાયદેસર વારસ વકીલને બોલાવવાનો, અથવા તકરારી બાબતો નો આખર નિકાલ કરવા સારૂ ફરિયાદનું કામ ચલાવવાનો, અથવા તે બંનેનો, વાળખી બાગે તેણે બીજી હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

ખુલાસો:—કોઈ શખસ પાસે વારસાનું સરટીફિકેટ અથવા સેફેજું વસુલ કરવાનું સરટીફિકેટ હોય તો, તેટલાજ ઉપરથી તે શખસ મૈયતની કાયદેસર વકીલ થતો નથી. પરંતુ તેણે કોઈ સરટીફિકેટ જેની પાસે હોય, તે શખસને તે ઉપરથી મૈયતની કંઈ મિલકત મળે, ત્યારે તે મિલકતની બાબતમાં કાયદેસર વારસવકીલ તરીકે તે જવાબદાર ગણાય.

ટીકા—૩૧૧. જે દહાડે અપીલ કરવાની મુદત પૂરી થતી હતી તે દહાડે જ વાદી મરી ગયો અને વાદીના મુવા પછી જે દહાડે વાદીના ડેકરાએ અપીલ દાખલ કરવાની રજા મળવા સારૂ ડીસીકટ જડજ અરજ કરી પણ તે અરજ મંજૂર કરવામાં આવી નહીં હોવાકારને અપીલ કરતાં એમ તે કોર્ટે જણાવ્યું કે ‘આજબી મુદતમાં અરજ કરવામાં આવી હતી પણ આ બાબત કેવળ ડીસીકટ જડજની હકુમતની છે અને તે ઉપર અપીલ થઈ શકતી નથી. (૧૮ વી.રી. ૨૯૭ વાદી કે અપીલન્ટ હતો તેના મુવા પછી તેની જગ્યાએ પોતાનું નામ દાખલ કરાવવાની અરજ તેના વારસ વકીલે કરી પણ તે મુદત બાહાર છે એમ ગણી આપેલ કોર્ટે રદ કરી અને દાવો કાઢી નાખ્યો તેમાં એમ કહ્યું કે બીચબી આપેલ કોર્ટના હુકમ ઉપર અપીલ થઈ શકે નહીં. ઈ. સી. રી. ૭ આલાબાદ ૮૪૪.

૩૧૨. મૈયત વાદીનો કાયદેસર વારસ વકીલ કોણ એ વિશે કંઈ તકરાર હોય તો, તે વાતનો બીજી ફરિયાદમાં નિર્ણય થાય ત્યાં સુધી ફરિયાદ બંધ રાખવાને, અથવા આણુ ફરિયાદનું કામ ચલાવવા સારૂ કોને કાયદેસર વારસ વકીલ તરીકે ગણવો એ વાતનો તે ફરિયાદની મુનાવણી વખતે અથવા તે પહેલાં નિકાલ કરવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

૩૧૩. એક કરતાં વધારે પ્રતિવાદીઓ હોય અને તેમાંનો કોઈ હુકમનામાં પહેલાં ગુજરી જાય, અને એકલા ત્યાંકી રહેલા પ્રતિવાદી અથવા પ્રતિવાદીઓ ઉપરજ ફરિયાદ કરવાનો હક પોંચતો ન હોય તો,

મૈયત વાદીના વારસવકીલ વિશે તકરાર હોય તો શી રીતે કરવું.

પણા પ્રતિવાદીઓ પૈકી એક મૈયત થાય, અથવા એકનો એક પ્રતિવાદી કે બાકી રહેલો એકનો એક પ્રતિવાદી મૈયત થાય તો શી રીતે કરવું.

તથા એકનો એક પ્રતિવાદી અથવા બીજા મરતાં બાકી રહેલો એકનો એક પ્રતિવાદી યુગ્મરી ભવ્ય તોએ ફરિયાદ કરવાનો હક પોંચતો હોય તો,

વાદી ને કોઈ સખસને મૈયત પ્રતિવાદીનો કાયદેસર વારસવકીલ કહેતો હોય, અને જેને મહાયતને કેકાણે પ્રતિવાદી કરવાની તેની મરજી હોય, તેનું નામ, વહીવટ, તથા રહેવાનું કેકાણે બંધીને કોરટને અરજ કરવાને તે સુખતિવાર છે.

તે અરજ ઉપરથી મૈયત પ્રતિવાદીને કેકાણે તે વારસ વકીલનું નામ કોરટે હકતરમાં દાખલ કરેલું.

અને સમનમાં એક દિવસ બંધીને તે દિવસે ફરિયાદનો જવાબ કરવા સાર હાજર થવાને તે વારસ વકીલ ઉપર સમન કાઢેલો.

અને ત્યાર પછી, તે વારસ વકીલને જાણે અસબથીજ પ્રતિવાદી કેમો હોય અને ફરિયાદમાં પ્રથમ ચાલી ગયેલા કામમાં જાણે તે પશુકાર હોય તે રીતે, તે મુકદમાનું કામ આગળ ચાલશે.

પરંતુ, એ રીતે પ્રતિવાદી કેરો સખસ, મૈયત પ્રતિવાદીનો હું કાયદેસર વારસ વકીલ નથી એવી હરકત લેવાને, અથવા તેવા વારસ વકીલ તરફ પોતાને ધટતો હોય તેવા જવાબ કરવાને સુખતિવાર છે.

સદરકુપ્રકારની અરજ કરવાને કાયદામાં ને મુદત દરાવી હોય તે મુદતમાં વાદી તેવી અરજ ન કરે અને તે મુદતમાં અરજ ન કરવાનું પુરવું કારણ હતું એવી કોરટની ખાતરી ન કરે તો ફરિયાદ બંધ પડશે.

ટીકા—૩૫૮. પ્રતિવાદીની ખાખતમાં ૩૫૮ મી કલમમાં ને દરાવ છે તેજ રેસ્પોન્ડન્ટને લાગુ પડે છે અને અપીલ ચાલતાં જો રેસ્પોન્ડન્ટ મરી જાય તો અપેલન્ટે કોમીસ કરી એક અગર વધારે માણસોને રેસ્પોન્ડન્ટની જગ્યાએ દાખલ કરાવવા હતાવી. ઇ. કો. રી. ૪ મુખ્યાઈ ૧૫૪.

૩૫૯. જો વાદી અથવા પ્રતિવાદી હોય તેનું લગ્ન થવાથી ફરિયાદ બંધ પડશે નહીં, પરંતુ લગ્ન થવા છતાંએ ફરિયાદનું કામ ચાલીને ફેસલો થાય અને જો પ્રતિવાદી ઉપર કુકમનાનું હોય તો તે ઉપરથી, તે એકબીના ઉપર તે જાણ થકે.

જો પશુકારના લગ્નથી ફરિયાદ બંધ પડશે નહીં.

પોતાની જાણે કરેલા કરજનો કાયદા પ્રમાણે ધણી જવાબદાર થાય એવી તરફનું કામ હોય તો, કોરટની રજાથી ધણીના ઉપર પણ કુકમનાનું જાણ થકે, અને જોની તરફનો ફેસલો થાય તો, તે કુકમનાના વિયવમાં ધણીને કાયદા પ્રમાણે હક પોંચતો હોય તો કોરટની રજાથી ધણીની દરખાસ્ત ઉપરથી પણ કુકમનાનું જાણવાનો કુકમ થઈ શકે.

ટીકા—૩૧૫. આ બાબતમાં ધનડીઅન શક્ય સન આકટ તથા બનન થવેલી સીઆની મીલકત બાબતનો (સને ૧૮૭૪નો ૩) આકટ ગુમા આ બે આકટ હાંદુશ્વર અને જૈનધર્મ પાળનારને લાયુ પડતા નથી.

વાદીના દેવા બાંધે અથવા દેવું વાળવા ની તેની નાદારી ને બાંધે ફરિયાદ ને કપરે હરકત થાય.

૩૦૦. વાદીના સેહેજુદારના લાગને માટે જે ફરિયાદ, કલમ ૩૫૧ પ્રમાણે નીમણે તેનો અસાધની અથવા વસુલદાર અથવા શકે તેવી ફરિયાદમાં વાદી દેવાનું કહે, અથવા દેવું વાળવામાં નાદાર હોય તો, તેથી તે ફરિયાદને હરકત થઈ નહીં; પરંતુ તે ફરિયાદ અલાવવાને તથા કોરટ કુકમ કરે તે મુદતમાં તેના અરેજનો જામીન આપવાને તે અસાધની અથવા વસુલદાર ના પાડે તો હરકત થશે.

અસાધની ફરિયાદ અલાવવા માં અથવા જામીન આપવામાં કમુરે કરે ત્યારે શું કરેવું.

સદરકુ પ્રમાણે કુકમમાં કહી હોય તેટલી મુદતમાં તે અસાધની અથવા વસુલદાર ફરિયાદ અલાવવાને તથા જામીન આપવાને કમુરે કરે અથવા ના પાડે તો, વાદીને દેવાનું કહ્યું છે અથવા તે નાદાર થયો છે એ સમજથી ફરિયાદ કાઢી નાંખવાની અરજ કરવાને પ્રતિવાદી મુખ્ય તિવાર છે; અને કોરટ ફરિયાદ કાઢી નાંખવાને, તથા તેનો જવાબ કરવામાં પ્રતિવાદીને થએલું અરજ તેને અપાવવાને મુખ્યતિવાર છે. તે અરજ વાદીની માલમિલકત ઉપર સેહેજુદા તરીકે શાખિત કરવું.

બંધપડવાથી અથવા કાઢી નાંખવાથી થવાનું ફળ.

૩૦૧. આ બાબ પ્રમાણે ફરિયાદ બંધ પડે અથવા કાઢી નાંખવામાં આવે તો તેના તેજ દાવાના કારણ ઉપરથી નવી ફરિયાદ ચાલશે નહીં.

બંધ પડવાનો અથવા કાઢી નાંખવાનો કુકમ રદ કરવાની અરજ.

પરંતુ દેવાળીયા અથવા નાદાર અથવા મૈવત વાદીના કાયદેસર વારસ વકીલપણાનો દાવા રાખનાર અથવા બંધ થવાનો અથવા કાઢી નાંખવાનો કુકમ રદ કરાવવા સાર અરજ કરવાને મુખ્યતિવાર છે. અને કોઈ પુરતા કારણોનો બાંધે તેનાથી ફરિયાદ અલાવાઈ નહોતી એમ શાખિત થાય તો, અરજ અને બીજી રીતની પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી શરતો કરીને બંધ પાડાનો અથવા કાઢી નાંખવાનો કુકમ કોરટે રદ કરવા.

ટીકા—૩૦૧. સને ૧૮૫૬ના ૮ માં આકટની કલમ ૧૦૨ પ્રમાણે વાદીના વારસ વકીલે દાવા આગળ ચલાવ્યો નહીં એ કારણથી તે દાવા સને ૧૮૧૮માં બંધ પડ્યો છે એમ દરાવવામાં આવ્યું તેજ કારણ ઉપરથી સને ૧૮૮૦માં બાંધે દાવા બાંધ્યો જેને દાવાની કાયદાની કલમ ૩૦૧ના બાંધ આપ્યો નહીં. ઇ. સી. રી. ૩ મદ્રાસ ૩૧.

એકજ વાદી મરી ગયો હતો અને વાદીના મૃત્યુની તારીખથી દીવસ ૧૦ની અંદર જે દાવા ચાલુ રાખવાને અરજ કરવામાં ન આવે તો તે દાવા બંધ પડે છે અરજ કરવાનો હક થયો ત્યારથી ચાલુ વરસની મુદતમાં કાયદેસર વારસ વકીલની અરજ ઉપરથી દાવા ફરીથી ચાલુ કરી શકાય

પણ તેણે એમ બતાવી આપ્યું જોઈએ કે દાવો આગળ ચલાવતાં પુરતાં કારણોથી તેને અટકાવ થયો હતો. ઇ. ભો. રી. ૫ કલકત્તા. ૧૩૯.

૩૦૨. ફરિયાદ ચાલતાં તેમાંનો કંઈ હકસંબંધ બીજાને બંધી આપવામાં આવ્યો હોય, ઉત્પન્ન કરવામાં આવ્યો હોય કે મળ્યો હોય તેવે પ્રસંગે, તે હકસંબંધ ને શખસની પાસે આવ્યો હોય તે શખસથી અથવા તે શખસના ઉપર, કોરટની રજાથી, ફરિયાદ ચાલી શકે. અને તે શખસનું નામ જેની પાસેથી તે હકસંબંધ મળ્યો હોય તેની સાથે સામલ કરીને અથવા તેને બદલે દાખલ કરીને, જેવી જરૂર હોય તે પ્રમાણે કરીને, ફરિયાદ ચલાવવી. કોરટે રજા આપવી તે બધા પક્ષકારોની સંમતીથી આપવી અથવા તેમને સંખી નોટીસ પોંચાડીને તથા તેમની કંઈ ફરકતો હોય તો તે સાંભળીને આપવી.

ટીકા—૩૦૨. સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૩૦૨માં દાવો ચાલતાં શબ્દોએ તેનો અર્થ ને દાવામાં છેવટનો કુકમ ન થયો હોય એવા છે. ઇ. ભો. રી. ૫ કલકત્તા ૩૨૧.

કોઈ દાવામાં કુકમનામું થવા પછી દાવો આગળ ન ચલાવ્યો તે કારણથી સને ૧૮૭૫ માં દાવો ફાઇલ ઉપરથી દૂર કર્યા તેને પાછો ફાઇલ ઉપર સેવરાશવાને કોઈ પણ ઉપાય કરવામાં આવ્યા નહીં સને ૧૮૭૯ વાદી અને પ્રતિવાદી એ બે મરણ પામ્યા અને તેજ વરસમાં વાદીના વારસેએ પ્રતિવાદીની મીલકતના વહીવટ કરનાર વિશ્વ અસલ દાવામાં થયેલ કુકમનામું અમલ લાવવા સારું દાવો બાંધ્યો સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૧૩ પ્રમાણે અસલ કોરટે દાવો કાઢી નાંખ્યો. અપેલિટ કોરટનો એમ બત હતો કે હજી દાવો ચાલુ છે અને તે ફરીથી લાવી શકાય મટિ એમ કુકમ કર્યા કે ૩૦૨મી કલમ પ્રમાણે અરજીના ૨૫માં ફરીયાદ અરજી મુધારી આપવાસારે વાદીને પાછી આપવી વાદીએ અસલ દાવો પાછો ફેલ ઉપર ભઈ ચલાવવો જોઈએ એવી અરજી આપી ત્યારે એમ હતું કે આ અરજીને ૧૭૮મી કલમ પ્રમાણે મુદતનો બાધ લાગતો નથી. અને આ કલમ બાગે તો એ પણ બાંધવા રવાની પરવાનગી મળી મુદત ચાલવી જોઈએ. ઇ. ભો. રી. ૧ કલકત્તા ૧૦.

—૬૦૬—

બાબ ૨૨ મો.

ફરિયાદો કાઢી સેવા તથા માંડીવાજવાવિશે.

૩૦૩. ફરિયાદ કર્યા પછી કોઈપણ વખતે વાદીની અરજી ઉપરથી કોરટની આવી થાય કે, (અ) રીટીસર કરવામાં કંઈ ખામી હોવાને લીધે ફરિયાદ નિષ્ફળ થવી જોઈએ, અથવા (બ) વાદીને ફરિયાદ કાઢી સેવાની અથવા પોતાના દાવાને કંઈ બાગ જોડી રવાની રજા આપીને તે ફરિયાદના વિષયની અથવા તે પ્રમાણે જોડી દીધેલા બાગસંબંધી નવી ફરિયા-

ફરિયાદ ચાલતાં હકસંબંધ બીજાને બંધી આપવામાં આવેલો થી રીતે કરવું.

નવી ફરિયાદ આપવાની પરવાનગી સાથે વાદીને ફરિયાદ કાઢી સેવા રવાનો અપવાર.

૬ આણવાની છુટ આપવાનાં પ્રરતાં કરેણુ છે, -તો અરચ અથવા બીજી રીતની પોતાને જોમ્મ બાગે તેવી થરતો કરીને તેવી રજા આપવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

તેવી રજાશિવાય વારી ફરિયાદ કાઢી એ અથવા પોતાના ઘાવાનો કંઈ બામ જોડી કે તો કોરટ ફરિયાદ તે અરચને તે જવાબદાર થઈ, અને તેજ બાબતની અથવા તેજ બામસેંબંધી નવી ફરિયાદ આણવાનો તેને પ્રતિબંધ થશે.

ધણા વારીઆ પેકી એકને બાકીનાઓની સંમતીશિવાય ફરિયાદ કાઢી જવાની રજા આપવાનો આ કલમની મોઢ વાતથી કોરટને અખત્યાર મળે છે એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—૩૦૩. વારીએ સને ૧૮૫૬ના ૮મા આક્ટની કલમ ૯૦ મુજબ નવો દાવો લાવવાની પરવાનગી સહીત દાવો પાછો એમી જવાની રજા માગી તેમાં મુનસફ અરજ મંજૂર કરી પણ સરત મુકયી નવો દાવો લાવવાની પરવાનગી વીજી અરજ ઉપર થયેો અખવાનું રહી ગયું અને પછી મુનસફે આવી પરવાનગીનો કુકમ કર્યો તેમાં એમ કહ્યું કે આવી કુકમ કરવાને કાંઈ બાધ નથી આવી કુકમ પેહેલા કરેલા કુકમની ફરી તજવીજમાં ફરેલી મજબૂબ ઇત્યારી. ૨૦ બી. રી. ૪૦૧

રજા વગર અરજ પાછી એમી લીધી હોય તો જેમ સને ૧૮૫૬ ના ૮ આક્ટની ૯૦મી કલમ પ્રમાણે તેજ બાબતની બીજી દાવો લાવવાને બાધ આવતો હતો તેમ આ કલમ પ્રમાણે પણ બાધ આવે. વારીએ જતાની આપણુ જોઈએ કે પેહેલાં દાવો એમી જવાને કોરટની પરવાનગી મળવી હતી. ૨૦ બી. રી. ૪૧૫.

પેહેલી ફરિયાદથી મુદતના કામદાને અસર થતી નથી.

ફરિયાદો માંડીવાળવાનું.

૩૦૪. મોઢ જેવી કલમપ્રમાણે રજા મળ્યાથી, મોઢ નવી ફરિયાદ કરવામાં આવે તેમાં જણે પ્રથમની ફરિયાદ આણીજ નહોતી તે રીતે મુદતજો કામદો વારીને લાગુ પડશે.

૩૦૫. મોઢ પણ કાચરેસર કરારનામું અથવા ખાનગી સમજુત કરીને મોઢ ફરિયાદને તમામ અથવા એકો ધણો તોડ જોડ થાય, અથવા પ્રતિવાદી ફરિયાદના તમામ કે એકા ધણા વિષયસેંબંધી વારીનું મન મનાવે, તો તે કરારનામું, સમજુત અથવા મન મનાવવું રહતરમાં રાખલ કરવું, અને ફરિયાદને લાગુ પડે તેટલું તેમાં જો હોય તે પ્રમાણે મોઢ કુકમનામું કરવું. અને તે કરારનામામાં સમજુતમાં અથવા મન મનાવવામાં ફરિયાદને જોઈએ વિષય આવી મળે હશે તેટલા પ્રરતું તે કુકમનામું આખરનું થશે.

ટીકા—૩૦૫. દાવો ચાલતો હોય અને તેનો ધરમજો મુકાદો થઈ ફેસલો કરવામાં આવ્યો હોય અને તે ખાનગી મુકાદાના બખાણુ પ્રમાણે

હુકમનામું તેવાર કરવામાં આપ્યું હોય તો પક્ષકારોને હક નહીં થઈ ફરી મુકામો એમ મળ્યાં અને અસહ્ય દાવાનાં કારણ ઉપરથી દાવો બાબતાં પેટેનાં તે હુકમનામું રદ કરતું જોઈએ. આથી મુકદ્દો કોરટની બહાર કરવામાં આપ્યો હોય પણ જો એમ બતાવવામાં આવે કે એને પક્ષકારોએ ખુશીથી તે ફરજ કબુલ કર્યા તોપણ આગળ હક તેડેકાણે ખાતરી મુકદ્દામાં ફરિયાદીને હક મળવામાં આવશે તોયેયેટરન પ્રોવીનઅસ દુલ-મેન્સ. ૧૮૧૦.

બાબ ૨૩ મો.

કોર્ટમાં બરણું કરવા વિષે.

૩૦૬. સેટેજું અથવા નુકશાન સેવાની કોઈ ફરિયાદમાં ફરિયાદ આપતાં કોઈ પણ વખતે, જે રકમથી દાવો પૂરેપૂરો પતી રહેશે એમ પ્રતિવાદીને બાગતું હોય, તે રકમ કોર્ટમાં અનામત મુકવાને પ્રતિવાદી મુખ્યત્વે છે.

ટીકા—૩૦૬. સેટેજું અથવા નુકશાનની દાવામાં કોરટમાં રૂપીઆ બરવાની છુટકે પણ પ્રતિવાદીએ કબજે રાખેલી મીલકત પાછી મળવાનો અગર તેની કીમત સેવાનો દાવો હોય તો હાવો દાવો સેટેજાનો અને નુકશાનનો કેહેવાય નહીં કેમકે આસ મીલકત પાછી આપવાનું પણ કોરટ હુકમનામું કરે અને તેથી કોરટમાં રૂપીઆ બરવામાં આપ્યો હોય તો આસ તે મીલકત કબજે સેવાનો જે વારીનો પોતાની મરજી મુજબ હક છે તે જમ પણ જો વારી મીલકત અગર તેની કીમત અને નુકશાન માગતો હોય તો નુકશાન બાબતના પૈસા તે કોરટમાં બરી થકે છે. તે આ રૂપેઆ બરી. એટલે દાવાનું કારણ અને રજુ અથવા નુકશાનનો આંકડો બંધ હોય તેટલો કબુલ કર્યા એમ મળ્યાય.

સાધારણ રીતે પૈસા કોરટમાં ન બની હોય પણ દાવામાં કોઈ બાગના પૈસા બની હોય તો તેથી આપ્યો દાવો કબુલ કર્યા મળ્યાય નહીં.

૩૦૭. અનામત મુકવાની સેપી નોટીસ કોરટની મારફત પ્રતિવાદીએ વારીને આપવી અને મુકેલી રકમ (કોરટ બીજી રીતે ન ફરમાવે તો) વારીને તેની અરજ ઉપરથી આપવી.

૩૦૮. પ્રતિવાદીએ અનામત મુકેલી કોઈ રકમથી દાવો પૂરેપૂરો પતવો હોય કે કંઈ જોખું પડતું હોય તોપણ, તે મુકવાની નોટીસ મળે તે તરફથી તે મુકેલી રકમ ઉપર વારીને કંઈ બાજ આપવામાં નહીં આવે.

૩૦૯. પોતાના દાવાનો માત્ર કંઈ જામ પત્તા કબજ તે રકમ વારી સ્વીકારે તો બાકીને વાસ્તે પોતાની ફરિયાદ અચાલવને તે મુખ્યત્વે

દાવો પતવા સાથે પ્રતિવાદીએ રકમ અનામત મુકવાનું.

અનામત મુકવાની નોટીસ.

નોટીસ મળ્યા પછી અનામત મુકેલી રકમ ઉપર વારીને બાજ આપવાનું નહીં.

અનામત મુકેલી રકમ વારી

પોતાના દાવાનો કંઈ ભગ પત્યા તરિકે સ્વીકારે ત્યા રે શી રીતે કરવું.

જ્યારેવાદી દાવા પૂરેપૂરો પત્યા તરિકે તે રકમ સ્વીકારે ત્યારે શી રીતે કરવું.

છે. અને પ્રતિવાદીએ મુકેલી રકમથી વાદીનો દાવા પૂરેપૂરો પડ્યો છે, એમ કોરટ ઠરાવ કરે તો, અનામત મુક્યાપછી થએલું ફરિયાદનું ખરચ તથા તે પહેલાંનું વાદીના દાવાની વધારાની રકમથી થએલું જોડણું ખરચ હોય તે વાદીએ આપવું.

પોતાનો દાવા પૂરે પૂરો પત્યા દાખલ તે રકમ વાદી સ્વીકારે તો તે મતભાવનું તેણે કોરટને લખ્યું આપવું; અને તે લખેલું દાખલ કરીને તે પ્રમાણે કોરટે ફસલો આપેલા; અને દરેક પક્ષકારનું ખરચ કોણે આપવું એ ફરમાવવામાં, તે કહ્યુંઆમાં કયો પક્ષકાર વધારે કપડો આપવા જોયો છે એ વાત કોરટે વિચારમાં લેવી.

દૃષ્ટાંતો.

(અ) અ ને બ ના રૂ. ૧૦૦ દેવા છે રૂપીયાની ઉધરાણી ન કરતાં તથા ઉધરાણી કરવાથી જો દીલ થશે તેથી પોતાને કંઈ ગેરફાયદો થશે એમ માનવાનું કારણ ન હતાં તે રકમને વાસ્તે અ ના ઉપર બ ફરિયાદ કરે છે. ફરિયાદ દાખલ થયા પછી અ તે રૂપીયા કોરટમાં બંદરે છે. બ તે રકમ પોતાનો દાવા પૂરે પૂરો પત્યા તરિકે સ્વીકારે છે, તોએ કોરટે તેને કંઈ ખરચ આપાવવું ન જોઈએ. કેમ કે તેની તરફનો વાદ વિનાકારણ હતો એમ અનુમાન થાય છે.

(બ) દૃષ્ટાંત (અ) માં કહેલી હકીકતોહતાં અ ના ઉપર બ ફરિયાદ કરે છે. ફરિયાદ દાખલ થયા પછી અ દાવામાં વાંધો છે. સાર પછી અ કોરટમાં તે રકમ બંદરે છે. બ તે રકમ પોતાનો દાવા પૂરે પૂરો પત્યા તરિકે સ્વીકારે છે. આમાં કોરટે બ નું ખરચ આપાવવું જોઈએ. કેમ કે વાદ અલાવવો જરૂર હતો એમ અની વર્તણૂક બતાવે છે.

(ક) અ ને બ ના રૂ. ૧૦૦ દેવા છે, અને તે રકમ ફરિયાદ થયાકિવામ આપવાને તે ખુશી છે. બ રૂ. ૧૫૦ માગે છે, અને તેટલી રકમની અ ઉપર ફરિયાદ કરે છે. ફરિયાદ દાખલ થયા પછી અ રૂ. ૧૦૦ કોરટમાં બંદરે છે, અને બાકીના રૂ. ૫૦ આપવાની તેની જવાબદારી બદલ માત્ર તે વાંધો છે. બ તે સો રૂપીયાની રકમ પોતાનો દાવા પૂરે પૂરો પત્યા તરિકે સ્વીકારે છે. કોરટે તેને અનું ખરચ આપવાનો હુકમ કરેલો.

બાબ ૨૪ મો.

પરમને વાસ્તે જામીન માગવા વિશે.

૩૮૦. એકનો એક વાદી અથવા (એક કરતાં વધારે વાદીઓ હોય ત્યારે) બંધા વાદીઓ બ્રિટિશ ઇંડિયાની બહાર રહેનારા છે, અને તે વાદી પાસે અથવા તે વાદીઓ પૈકી કોઈની પાસે ફરિયાદની મિલકત ચિવાય પુરતી સ્થાવર મિલકત બ્રિટિશ ઇંડિયામાં નથી એમ, કોઈ ફરિયાદ કરતી વખતે અથવા ત્યાર પછી ફરિયાદનું કામ ચાલતાં કોઈ વખતે કોર્ટને જણાય તો, પોતાને મનથી અથવા કોઈ પ્રતિવાદીની અરજ ઉપરથી, કોઈ પ્રતિવાદીનું થએલું તથા હવે પછી થવાનો સંભવ હોય તે બધું અરજ આપવાના જામીન, કુકમમાં મુદત દરમિયાન તે દરવેલી મુદતની અંદર આપો, એમ વાદી અથવા વાદીઓને કુકમ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

ફરિયાદનું કામ ચાલતાં અરજ અને સાદ વાદી પાસેથી જામીન ત્યારે મંગાય.

ટીકા—૩૮૦. રહેવાનું ટેકાણું. () એ શબ્દનો અર્થ ને અમુક કાયદામાં તે શબ્દ વાપરવામાં આવ્યો હોય તે કાયદો ધડવામાં કાયદા કરતાં રેગે સહિત્તુ હતો તે ઉપર આધાર રાખી સને ૧૮૭૦ના ૧૦ માં આક્ટની કલમ ૩૮૦માં રહેવાનું ટેકાણું ને જખુ છે તેનો અર્થ એવો છે કે જ્યારે સપો. ચુકે ત્યારે વાદીની જરૂર પડે તે હાજર થઈ શકે તેવો સંભવ છે એવી તરેહનું તેમાં રહેલાણું હોયુ નોંધએ ધતારી ધ. લો. રી. ૪ મુખત્યાર ૩૨૭.

૩૮૧. આં પ્રમાણે દરવેલી મુદતમાં તેવા જામીન આપવામાં ન આવે, અને કલમ ૩૭૭ ના દરજ પ્રમાણે વાદી અથવા વાદીઓને ફરિયાદ કાઢી સવાની રજા આપવામાં ન આવે, તો કોર્ટ તે ફરિયાદ કાઢી નાખવી.

જામીન આપવામાં કસુરે થાય તો તેનું ફજ.

૩૮૨. કોઈ શખસ એવે પ્રસંગે બ્રિટિશ ઇંડિયા છોડીને જમ કે તે ઉપરથી, અરજ આપવાનું તેને કહેવામાં આવે ત્યારે તે મજવાનો નહીં, એવો વાજબી સંભવ જણાય તો તે કલમ ૩૮૦ ના અર્થ પ્રમાણે બ્રિટિશ ઇંડિયાની બહાર રહેનારો મણ્યિ.

બ્રિટિશ ઇંડિયાની બહાર રહેવાનું.

બાબ ૨૫ મો.

કમિશનરિયે.

૨૫.—સાક્ષીઓની જખાની લેવાનું કમિશન.

૩૮૩. કોર્ટની કુકમતની સ્થાનિક હદમાં રહેનારા ને શખસોને કોર્ટમાં હાજર રહેવાની આ કાયદા પ્રમાણે માફી મળી હોય, અથવા

સક્ષીઓની જખાની લેવા સાથે

કોરટ ને પ્રસંગે
કમિશન કાઢી શ
કે તે.

મંદવાડ કે નળબાઇને બાંધે નેમ્મો કોરટમાં હાજર રહી શકે એવા ન હોય,
તેમની સવાસનામાથી અથવા બીજી રીતે જાણની સેવા સારૂ કોઇપણ
કોરટ કોઇપણ હરિવાદમાં કમિશન કાઢવાને મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૩૮૩. ને સાક્ષી કેદમાં હોય અને ૧૮૧૯ ના ૧૫ માં આકટ
(કેલીમ્બાની સાક્ષી વીઝિનું) લાચુ પડછ જુખાની આપવા સારૂ મોકી પેરા
સાથે કેદની કોરટમાં આણેલા અમર તેની જુખાની કમિશનથી સેવી.

અમુક કમિશન મુદતની અંદર બહુને નહીં આવે તેટલાજ કારણથી
કોરટ કમિશન કાઢવાની ના પાડવી જોઇએ આ પ્રકારે વિચાર અરજદારે
કરવાની છે. ૮ બે. મો. રી. અપેન્ડીસ ૧૧ આ કેસમાં એમ ડરાબુ કે
કોરટ કમિશન કાઢવું ના જોઇએ. કામદા પ્રમાણે કમિશન કાઢવાનું કોરટની
મુખ્યત્વારી ઉપર છે.

કમિશન કાઢ-
વાનો કુકમ.

૩૮૪. પોતાની બંને, કે હરિવાદનો કોઈ પક્ષકાર, અથવા નેની
શહેદી સેવી હોય તે સાક્ષી સોમનનાંમાને આધારે અથવા બીજી રીતે
અર્જ કરે ત્યારે તથા કુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

કોરટની હકુ-
મતમાં સાક્ષી ર
હેતો હોય ત્યારે.

૩૮૫. કમિશન કાઢનારી કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં
રહેનારા કોઈ અખસની જાણની સેવાનું કમિશન, તે જાણવાવાને કોરટને
ને કોઈ અખસ યોગ્ય ભાગે તેના ઉપર, મોકલી શકાય.

કયા અખસો-
ની જાણની માટે
કમિશનનિકળેતે.

૩૮૬. કોઈપણ કોરટ કોઇપણ હરિવાદીમાં નીચેના અખસોની જા-
ણની સેવાનું કમિશન કાઢી શકે:—

- (અ) પોતાની હકુમતની સ્થાનિક હદની બહાર રહેનારા કો-
ઈ અખસની,
- (બ) ને તારિએ તેમની જાણની કોરટમાં સેવાની હોય તે પ-
હેલાં તે હદ ઊંડી જાણના હોય તે અખસોની; અને
- (ક) સરકારના ને બરકરી ને મુલકી અમલદારો જડજના
અભિપ્રાય પ્રમાણે સરકારી કામમાં અધિક પેંઅધિ-
વાય હાજર થઈ શકે નહીં તેમની.

હે કોરટ અથવા રંચુનની રિકાર્ડર કોરટ ચિવામની બીજી ને કોઈ
કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે અખસ રહેતો હોય તે, કોરટઉપર
અથવા કમિશન કાઢનારી કોરટને હે કોરટના ને ખીડરને નીમવાનું યોગ્ય
ભાગે તે ખીડરઉપર તે કમિશન મોકલવાનો અખત્વાર છે.

આ કલમપ્રમાણે કોઈ કમિશન કાઢતી વખતે કોરટ ફરમાવનું કે,
તે કમિશન પોતાને ત્યાં પાડું મોકલવાનું છે કે કોઈ તાબાની કોરટમાં
પાડું મોકલવાનું છે.

૩૮૭. બ્રિટિશ ઈન્ડિયાની બાહાર કોર્ટ કાલે રહેનારા કોર્ટ અખ-
સની જખાની સેવાસાર કમિશન કાલવાની ને કોરટને અરજ કરવામાં આ-
વી હોય તે કોરટની આવી યાચ કે, તે સાક્ષીની શહીદી જરૂરની છે તો તે
કમિસન કાલવાને કોરટ અખતાર છે.

૩૮૮. કોર્ટ અખસની જખાની સેવાનું કમિશન ને કોરટને મળ્યું
હોય, તે પ્રત્યેક કોરટ કમિશનને અનુસરેને તે અખસની જખાની સેવી.

ટીકા—૩૮૮. સને ૧૮૭૩ના આક્ટ ૧૦ (સોગન આપવા બાબતનો)
ની કલમ આર પ્રમાણે સોગન અથવા પ્રતીક્ષા આપવાનો કોરટને અગર
કમિશનર અખતાર છે અને કલમ પાંચ પ્રમાણે સાક્ષીઓની જખાની
પુરાવા કાલવાને અનુસરેને સેવી જોઈએ સાક્ષીઓની અખજખાની સેવાની
છે કે પછી ઉપરથી તેમની તપાસ ફરવાની છે તે વાત કમિશનમાં અખ-
વી જોઈએ.

૩૮૯. કમિસન બરાબર રીતે બજાવ્યાપછી તે કમિસન અજબ
બીધેલા પુરાવા સુધાંત તે, ને કોરટમાંથી નિકળ્યું હોય તે કોરટમાં પાકું
જોઈએ. પરંતુ કમિશન કાલવાના કુકમમાં બીજી રીતે ફરમાવ્યું હોય
ત્યારે તે ફરમાવ્યા અજબ તે પાકું જોઈએ, અને તે કમિશન, તથા
તે ઉપર કરેલો રિપોર્ટ, તથા કમિશન પ્રમાણે બીધેલો પુરાવા (નીચેની
પહેલી કલમને બાંધ ન આવે એવી રીતે) તે ફરિયાદના રફતરનો બાંધ
મળ્યો.

૩૯૦. કમિશન ઉપરથી બીધેલો પુરાવા ને પક્ષકારની વિરુદ્ધ તે
આણ્યો હોય તેની સંબંધી ચિવાય ફરિયાદમાં પુરાવા રાખ્યા વાંચ્યો
નહી, પરંતુ—

(અ) શહીદી આપનાર અખસ કોરટની કુકમત બહાર હોય,
અથવા મરી ગયો હોય, અથવા મરવાડકે નબખાઈને
બીધે જતે શહીદીઆપવાને હાજર રહી શકતો ન હોય
અથવા કોરટમાં જતે હાજર થવાની માફી મળી હોય
તો, અથવા.

(બ) કોર્ટ ઉપરથી રકમમાં કહેલી બાબતો પૈકી કોઈની સા-
બિતી ન થેવી એમ કોરટની નજરમાં આવે, અને—
ને કારણે બીધે કમિશનથી શહીદી સેવામાં આવી
હોય તે કારણ બંધ થયું છે એવી સાબિતી છતાંએ-
કોઈઅખસની શહીદી ફરિયાદમાં પુરાવા રાખ્યા વાંચ-
વાને કોરટ અખતિવાર આવે તો,

બ્રિટિશ ઈન્ડિ-
યામાં ન હોય તે
વા સાક્ષીની જ
ખાની સેવાનું ક
મિશન.

કમિશનને અ
નુસરેને કોર્ટ સા
ક્ષીની જખાની
સેવી.

સાક્ષીઓની
જખાની સુધાંત
કમિશન પાકું જો
ઈએ.

જખાનીઓ
રાવામાં ક્યારે વ
ચાય.

તેથી સંમતીની જરૂર નથી.

કમિશનનગલ
વવાના તથા પા
છાં મોકલવાના ક
રાયા પરરાજ્ય-
નો કોર્ટોએ કોર્ટ
બા કમિશનનેજા
ચુ પડેછે.

૩૯૧. કમિશન બજલવવાના તથા પાછા મોકલવાના પાછળ જે નિયમો કહેવા તેજ નીચે કહેલી કોર્ટોએ કોર્ટબા કમિશનને બાચુ પડશે;

(અ) જે કોર્ટો પ્રિટિય ઇંડિયાની હદની બહાર હોય, અને જે મહીકા માઆઝમાના અથવા ગવર્નર જનરલ હનુ કૉન્સિલના હુકમથી સ્થાપેલી હોય તે, અથવા

(બ) પ્રિટિય ઇંડિયા વિવાયના પ્રિટિય રાજ્યના કોર્ટ બાગમાંની કોર્ટો, અથવા

(ક) જે તે વખતે મહીકા માઆઝમાની સાથે હાસતીમાં હોય તેવા કોર્ટ પરરાજ્યની કોર્ટો.

ખ.—સ્થાનિક તજવીજ કરવા સાથે કમિશન.

સ્થાનિક તજ
વીજ કરવાનું ક
મિશન.

૩૯૨. કોર્ટ ફરિયાદમાં અથવા કામમાં તંટાની કોર્ટ બામતની સહાઈ કરવા સાથે અથવા કોર્ટ મિલકતની બજર કોમતકે કોર્ટ દરમ્યાનની ઉપજ કે નુકશાન કે વાઙ્ચીક ઓખો નહો નહી કરવા સાથે સ્થાનિક તજવીજ કરવી કોર્ટને જરૂરની અથવા યોગ્ય બાગતી હોય, અને તે જાન જાતે સુચમતાથી કરી શકતો ન હોય, તો પોતાને યોગ્ય બાગે તેવા શખસ ઉપર કમિશન મોકલવાને કોર્ટ ખુખતિયાર છે. અને તેમાં એવું ફરમાવણું કે તમારે તે તજવીજ કરીને તેનો કોર્ટને રિપોર્ટ કરવા.

પરંતુ, આણું કમિશન કયા શખસેને આપણું એ વિષય સ્થાનિક સરકારે કુંઈ નિયમ કરેલા હોય ત્યારે તે નિયમો પરમાણે કોર્ટે આણણું પડશે.

ટીકા—૩૯૨. સ્થાનિક તપાસને માટે કમિશન કાઢવું કે નહી તે કોર્ટની ખુખતિયારી ઉપર છે પોતાને કરવાનું કામ કોર્ટ બીજાને સોંપી શકે નહી. હક અને કબજા સંબંધી અને જમ્યાની હદ સંબંધીની મુદ્દાની ખરી વા. તોની તજવીજ કમિશનને સોંપી શકાય નહી. તકરારી જમ્યાની સૃષ્ટિકૃત રચના કેવી છે તેની તજવીજ કરવાનું કામ તથા નક્કામાં દરશાપેલી જે જમીન છે તે તકરારી જમીન છે કે નહી ને તે ઉપર આપેલી બીછા ઓળે તપાસ નહી કરવાનું કામ તથા તજવીજ કરતાં ઉપયોગી અને મદદગાર થઈ પડે તેવું કામ કમિશનને સોંપી શકે. (૨૩ વી. રી. ૨૮૬).

૩૯૩. પોતાને જરૂર જણાય તેવી સ્થાનિક તપાસ કરી પછી તથા પોતે લીધેલો પુરાવો બંધી લીધા પછી કમિશનરે તે પુરાવો તથા તેની સાથે પોતાનો લખેલો રિપોર્ટ પોતાની સહી કરીને કોરટમાં મોકલવો.

કમિશનરનો રિપોર્ટ તથા તેણે લીધેલો પુરાવો (પણ રિપોર્ટ સિવાયનો પુરાવો નહીં) એ ફરિયાદમાં પુરાવો ગણાયો, તથા તે દફતરનો ભાગ ગણાયો. પરંતુ કમિશનરને સોંપેલી અથવા તેના રિપોર્ટમાં કહેલી કોઈ બાબત વિષે, અથવા તેની તજવીજ કરવાની રીત વિષે કોરટ અથવા કોરટની રજાથી ફરિયાદનો કોઈ પક્ષકાર ખુબી કોરટમાં ખુદ કમિશનરની જગ્યાની સેવાને ખુબત્યારે છે.

ટીકા—૩૯૩. પુરાવાના આકટની ઉઠતી કલમ પ્રમાણે તે કલમમાં કહીએ તે હકીકત ન હોય તો જુબાનીઓ વગેરે પુરાવામાં સિવાય નહીં આ કલમ પ્રમાણે તે હકીકત ન હોય તોમણ જુબાનીઓ પુરાવામાં ગણી કમિશનરના રિપોર્ટ ઉપર કોરટે અભિપ્રાય આપવાનો છે.

અમુક સમયે કમિશનરની આગળ આવી હાજર થતો નથી તે કમિશનરના રિપોર્ટ વિરુદ્ધ વાંધો ન લઈ શકે તેમ નથી (૭ વી. રી. ૧૪૦) પણ જ્યારે પક્ષકારને કમિશનરની જુબાની સેવાનો લાગુ હતો તે લાગુ ખોલો હોય તે પછી પાછળથી રિપોર્ટમાં વાંધો લીધો હોય તો તે ૨૬ ફેબ્રે તે બાબતની છે. (૧ વી. રી. ૨૫૪).

કુ.—હિસાબ તપાસવાનાં કમિશન.

૩૯૪. કોઈ ફરિયાદમાં હિસાબ તપાસવાની કે નકી કરવાની જરૂર હોય તો, પોતાને યોગ્ય ધારિ તેવા અગ્રસને તે તપાસ અથવા નકી કરવાનું ફરમાવીને તેના ઉપર કમિશનર મોકલવાને કોરટ ખુબત્યારે છે.

ટીકા—૩૯૪. ૩૯૪મી કલમ પ્રમાણે હિસાબ તપાસવાને નીમિત્ત કમિશનરને આપવાની ફરિયાદથી રકમ પક્ષકાર ન બરે અથવા બરવાની ના પાડે તો તે કારણથી દાવા કાઢી નાંખવાની કોરટને સલાહ નથી હિસાબ તપાસવાને સારી નીમાવણ કમિશનરને મહેનતાણી બદલ આપવાની રકમ નકી હોવી જોઈએ અને તે દર મહીને આપવાની જોઈએ નહીં. ૬. સો. રી. ૨ મદ્રાસ ૨૫૬.

હિસાબ તપાસવા સારી ક્યારે કમિશનર કાલુ હતાલી બાબતમાં ૬. સો. રી. ૧ કલકત્તા ૭૫૪મે પાને ફેસલો છે તે જુઓ.

૩૯૫. જરૂર જણાય તેવા કામના કાગળ તથા જરૂર જણાય તેવા તપશીલકારે કુકમો કોરટે કમિશનરને આપવા,

અને તપાસ કરવામાં કમિશનર ને કામ ચલાવે તેજ માત્ર તેણે જિ-કલવું, કે તપાસને બારતે તેને સોંપેલી બાબત ઉપર તેણે પોતાનો અભિપ્રાય પણ બંધી મોકલવો, એ વિષે કુકમોમાં સ્પષ્ટરીતે જણાવવું.

કમિશનરે કામ કરવાની રીત.

રિપોર્ટ અને જુબાનીઓએ ફરિયાદમાં પુરાવો ગણાયો.

ખુદ કમિશનરની જુબાની સેવા શકાય.

હિસાબ નકી કરવા તથા તપાસનું કમિશન.

કોર્ટ કમિશનરને જરૂરના કુકમો આપવા.

કમિશનરે આ મળ ચાલેલું કામ મોટું પુરાવામાં લેવું અથવા નહીં તપાસ કરે વાને ફરમાવવું.

કમિશનરે આમળ ચાલેલું કામ ફરિયાદમાં પુરાવામાં લેવાઈ. પરંતુ તે કામથી કોરટને નારાજ થવાનું કારણ હોય તો જરૂર હોય તેવી જરૂરી તપાસ કરવાનું કોરટે ફરમાવવું.

૬.—ભાગ પાડવાનાં કમિશન.

સરકારને મિલકત મળેલું ન જરૂરી હોય તેવી સ્થાવર મિલકતના ભાગ પાડવાનું કમિશન.

કમિશનરે કામ શી રીતે કરેલું તે.

૩૯૧. સરકારને મિલકત મળનારી ન હોય તેવી સ્થાવર મિલકતની કોઈ ફરિયાદમાં ભાગ પાડવાની કોરટને જરૂર જણાય તો, તે મિલકતની સાથે કયા કયા અપસો સંબંધ રાખે છે અને તેમાં તેમના શા શા હક છે એ નક્કી કર્યાપછી, તે હક પ્રમાણે ભાગ પાડવાસારે પોતાને યોગ્ય જણાય તે અપસો ઉપર કમિશન મોકલવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

કમિશનરોએ મિલકત તપાસીને નક્કી કરવી, અને કમિશન કાઢવાનાં હુકમમાં ફરમાવ્યા હોય તેટલા તે મિલકતના હિસ્સા પાડવા. અને તે હિસ્સા પછાકારોને વેંચી આપવા, અને જો હિસ્સાની કિંમત બરોબર કરવા. સાથે એક બીજાને અપવાની રકમ ડરાવવાનો સદરહુ હુકમમાં અખત્યાર આપ્યો હોય તો તેમ કરવાને તે મુખત્યાર છે.

પછી કમિશનરોએ રિપોર્ટ તૃપ્તિ કરીને તે ઉપર ચર્ચા કરવી, અથવા (તે એક મત ન થઈ શકે તો) જુદા જુદા રિપોર્ટ કરવા. તેમાં દરેક પછાકારોનો હિસ્સો ડરાવવો અને દરેક હિસ્સો (જો સદરહુ હુકમમાં તે રીતે ફરમાવ્યું હોય તો) માપણી તથા અગ્ર:સીમાથી. યોગ્ય આપવો. તે રિપોર્ટ અથવા રિપોર્ટો કમિશનની સાથે જોડીને કોરટને મોકલવા. અને તે રિપોર્ટ અથવા રિપોર્ટો વિશે પછાકારો ને કંઈ હરકત છે તે સાંભળ્યા પછી કોરટે તે રદ કરી નવું કમિશન નીમવું, અથવા (કમિશનરો પોતાના રિપોર્ટમાં એકમત થતા હોય તો) તે પ્રમાણે હુકમનામું કરવું.

ટીકા—૩૯૧. મિલકતની વહેંચણીના દાવામાં સંપારડીન્ટ જરૂર વેંચણી કરી આપવા સાથે અમીનને તખ્તો અમીન રીપોર્ટ કર્યા અને અગ્રહોષ ઉપર પ્રતિવાદીએ તે રીપોર્ટ વીરુદ્ધમાં ઘણી બીંધો પણ છેવટ પ્રો. સીડીંગ પ્રતિવાદીએ કબુલ કર્યાથી તે રીપોર્ટ મંજૂર કરવામાં આવ્યો ડીસ્ટ્રીક્ટ કોરટને અપીલ કરતાં પ્રતિવાદીએ એવી તકરાર ઉઠાવી કે અમીનની નીમણૂક ગેરકાયદે છે તેમાં એમ કહ્યું કે આટલે દરને રીપોર્ટ કબુલ કર્યા પછી હવે પ્રતિવાદી વાંધો ઉઠાવી શકતો નથી પોન્ડીફેક્સ જસ્ટીસનો એમ મત છે કે વહેંચણીના દાવામાં કોરટે ૩૯૧મી કલમ પ્રમાણે પોતાને યોગ્ય ભાગે તેથી કમિશનરે વહેંચણી કરી આપવા સાથે નિમંત્રણ સાથે મુખત્યાર છે કલમમાં 'કમિશનરો' છે પણ વેંચણી કરવા સાથે એકથી વધારે ક-

કમિશનરો નિમવાની જરૂર નથી કેમકે જનરલે કલોનિયમ આપેલે અન્વયે કમિશનરો ખડું વચનમાં છે તે સ્પષ્ટ એક વચનમાં વાંચી શકાય હતાવો ઇ. સો. રી. ૭ કલકત્તા ૩૧૮.

ઈ.—સામાન્ય દરખા.

૩૯૭. જે પક્ષકારની અરજ હાજરી અથવા જેના હાજરને મટિ કમિશન કાઢવું હોય તેણે કમિશનના અરજને વારંવારે કોરટને વાળખી લાગે તે (જો કોઈ હોય તો) રૂકમ કોરટ નીમ તે વખતની અંદર કોરટમાં બરેવી, એવા આ બાબ પ્રમાણે કોઈ કમિશન કાઢવા પહેલાં હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

૩૯૮. કમિશનરે નીમવાના હુકમમાં બીજી રીતે દરખાવું ન હોય તો આ બાબ પ્રમાણે નીમકો કોઈ કમિશનરે નીમક પ્રમાણે કરવાને મુખત્યાર છે, એટલે:—

(અ) પક્ષકારોની પોતાની, તથા તેઓ અથવા તેઓમાનો કોઈ જે સાક્ષીને હાજર કરે તેની, તથા પોતાને સોંપેલી બાબતમાં જે કોઈ બીજા સંબંધને બાલાવે તેની શહેદી લેવી કમિશનરની નજરમાં યોગ્ય જણાય તે સંબંધની શહેદી લેવાને;

(બ) તજવીજ કરવાની બાબતને લાગુ પડે તેવા દસ્તાવેજો અને બીજી વસ્તુઓ મગાવવાને તપાસવાને;

(ક) હુકમમાં કહેલી કોઈ જમીન અથવા ઇમારતમાં કોઈ પક્ષ વાળખી વખતે દાખલ થવાને.

૩૯૯. સાક્ષીઓને સમન કાઢવા બાબત, તેમના હાજર રહેવા બાબત, તેમની જગ્યાની બીબલ તથા તેમના બચા બાબત, અને તેમને શિક્ષા કરવા બાબત આ કાયદામાં જે ડરાવેલ છે તે, આ બાબ પ્રમાણે શહેદી આપવાનું અથવા દસ્તાવેજ હાજર કરવાનું જે સંબંધોને કહ્યું હોય તેમને લાગુ પડશે. પછી જે કમિશનની બલવણીમાં તેમને એ રીતે કહ્યું હોય તે કમિશન પ્રિટિય ઇડિયાની હદની અંદરની કે તે હદની બહારની કોઈ કોરટ કાઢવું હોય તેનો ચિંતા નહીં.

આ કલમના કારણે સાહે કમિશનરે એ દિવાની આપાલિકારની કોરટ ચણવામાં આવશે.

૪૦૦. આ બાબ પ્રમાણે કમિશન કાઢવામાં આવે ત્યારે કોરટ દરેક માવવું કે પક્ષકારોએ પોતે અથવા પોત પોતાના મુખત્યારો કે ખીડરોની મારફતે કમિશનરની રૂબરૂ હાજર થવું.

પક્ષકારો તે પ્રમાણે હાજર ન થયે તો કમિશનર એકતરફી કામ ચલાવે.

કમિશનનું અરજ કોરટમાં બરેવું.

કમિશનરોના મુખત્યાર.

કમિશનરની રૂબરૂ સાક્ષીઓએ હાજર રહેવા વિશે, જગ્યાની આપવા વિશે તથા તેમને શિક્ષા કરવા વિશે.

કમિશનરની રૂબરૂ હાજર થવાને કોરટ પક્ષકારોને રૂબરૂ થવું.

એકતરફી કામ ચલાવવાનું.

ભાગ ૩ જો.

ખાસ પ્રસંગની ફરિયાદો વિશે.

ખાખ ૨૬ મો.

નાદારોની ફરિયાદો.

નાદારીમાં ફરિયાદો આપી શકાય.

૪૦૧. નીચિના નિયમોને અનુસરી નાદારીમાં કોઈ ફરિયાદ આપી શકાય.

ખુલાસો:—આની ફરિયાદ કરવામાં ફરિયાદ અરજીને વારતે કાચ દાખા કરાવેલી ફી બરવા નેટલાં કોઈ સખસ પાસે પુરતાં સાધન નહોત્ય અથવા, જ્યાં તેવી ફી ન કરાવી હોય ત્યાં, ફરિયાદના વિષય તથા તેનાં જરૂરીયાત પેહરવાનાં વચ્ચેલાંય તેની માલકીની સો રૂપીયાની મિલકત ન હોય, ત્યારે તે સખસ ફરિયાદ કરવાને નાદાર કહેવાય.

ટીકા—૪૦૧. હજમીત જો નાદાર હોય તો તેપણ નાદારી રીતે દાવો દાખલ કરી શકે, પણ જો હજમિત નાદાર ન હોય તો નાદારીમાં તેનાથી દાવો બાવી શકાય નહીં. (૧૧ જી. સો. રી. ૩૦૩) નાદારીમાં દાવાનો ખયાલ કરવા ખાખતના આ કાયદામાં કોઈ ફરિયાદ નથી, વાદીને આ હક છે. તેનું કારણ દાવાનો રૂટાંય દાવા દાખલ કરતી વખતે ન બરવા પડે તેજ છે પ્રતિવાદીને એવો રૂટાંય બરવાની જરૂર નથી.

રીત મુજબ દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો; પ્રતિવાદીએ પોતાની હકીકત આપી અને એક પ્રતિવાદીની માંદગીના સખખથી મુલાખથી મુલાખ તપી રહી. પછીથી વાદીએ નાદાર તરીકે દાવો આગળ ચલાવવાની પરવાનગી માગી. તેમાં એમ વાંચે સેવામાં આવ્યો એ પ્રમાણે કરી શકાય નહીં. તેમાં આ દાવો નવો દાવો નાદાર તરીકે બાવવાની પરવાનગી સહીત પાછો ખેંચી સેવા જોઈએ, પોન્ટીફિક જરૂરીસનો એવો મત થયો કે દાવો આગળ ચલાવવા દેવો કેમકે નાદારીમાં દાવા બાવવાની પરવાનગી આપવાની કોરટને મુખ્યભારી છે તેમાં તેવો દાવો આગળ ચલાવવાની પરવાનગી આપવાની સચાનો સમાસ થાય છે. જી. સો. રી. ૨ કલકત્તા ૧૩૦.

નાદારીમાં દાવો દાખલ કરવાની પરવાનગીની અરજી આપી હોય તો તે તારીખથી તે દાવો દાખલ થયો એમ ગણાયું. પણ જો તારીખે તે અરજી મંજૂર કરી તે ઉપર નેપર ચલાવી તે અરજી રજૂ કરી તે તારીખથી નહીં. સુદત ગણવામાં પેહલી કહેલી તારીખ ગણવી જોઈએ. ૪ જી. હા. રી. ૩૬.

સગીર નાદાર તરફથી તેનો હજમિત દાવો દાખલ થયો. હજમિત પણ નાદારજી હતો. તેમાં એમ કહે કે દાવો નિષ્ફળ જાય તે કારણથી હજમિત ઉપર અરજ ચલાવવું જોઈએ નહીં. (૨૫ વી. રી. ૩૧૧).

પોતે નાદાર છે એટલું જ નહીં પણ હજીમત પણ નાદાર છે અને હજીમત તરીકે કામ કરવા બીજી કોઈ પૈસાવાળો સંખસ મળતો નથી એવા પુરાવા આપે નહીં ત્યાંથી કોઈ સગીરને નાદારીમાં દાખલ કરવાની પરવાનગી ન આપવી એવા ને ઈંગ્લેન્ડ કાયદાનો નીચમ છે તે નિયમ દીવાની કાયદામાં છે નહીં અને તેના વિધાનોમાંથી અનુમાન કરી કહી શકાતો પણ નથી. ઈ. લો. રી. ૩ મદ્રાસ. ૩.

૪૦૨. નાત બહાર કહ્યા બાબત, આખર બીધા (લેબલ) બાબત આખા અદલાબા બાબત, ગાળ દીધા બાબત, અથવા હુમલો કર્યા બાબત નુકસાનોનો બદલો મળવા સાથે નાદારીમાં કોઈ ફરિયાદ ચાલજી નહીં.

૪૦૩. નાદાર તરીકે ફરિયાદ કરવાની પરવાનગીની અરજ બખેરી કરવી. અને ફરિયાદ અરજીઓમાં કલમ ૫૦ પ્રમાણે ને વિગતો લખવાની કહીછે તે તેમાં લખવી. અરજદારની સ્થાવર અથવા જંગમ ને કંઈ મિલકત હોય તેનું, તેની આશરે કીમત સુધાંતનું એક પત્રક તેની સાથે જોડવું, અને ફરિયાદ અરજી ઉપર સહી કરવા વિશે તથા તેના સાચાપણાના એકરાર કરવા વિશે પાછળ ને રીત કહીછે તે રીતે તે ઉપર સહી તથા સાચાપણાના એકરાર કરવા.

૪૦૪. કલમ ૩૯ માં મને તેમ કહેલું હોય તે છતાં એ, અરજદારે પોતે જાતે કોરટને અરજ આપવી. પરંતુ કલમ ૧૪૦ અથવા ૧૪૧ પ્રમાણે કોરટમાં હાજર થવાની તેને માફી મળી હોય તો, તે અરજ બાબત બધા અમલના સવાલોના જવાબ દઈ શકે તેવા યોગ્યરીતે અખતાર મળેલો મુખત્યાર તે અરજ આપી શકે. અને ને ધણીનો તે મુખત્યાર હોય તે ધણી જાતે હાજર નથો હોત ત્યારે તે ધણીની ને રીત જખાની સહી શકાય તે રીતે તે મુખત્યારની જખાની સવાબ.

ટીકા—૪૦૨. કોરટમાં હાજર થવાની નાદારને માફી હોય તો પણ તેણે અરજી જાતે પોતે આપવી જોઈએ તે અવસ્થા છે. ૪ મુ. હા. રી. ૬૧.

જ્યારે નાદારને કલમ ૧૪૦ અને ૧૪૧ મુજબ કોરટમાં હાજર થવાની માફી હોય અને યોગ્ય અધિકાર મળેલા એવન્ટે અરજી આપી હોય તો તે એવન્ટ પણ નાદારજી જોઈએ એવી કોઈ જરૂર નથી. ૩ બી. રી. ૨૦

પણ આવા એવન્ટ વકીલ હોઈ શકે. ૧૫ બી. રી. ૧૯૮. અને આવા વકીલ ખાસ મુખત્યારનાં આપવું જોઈએ સાધારણ વકીલાતનાં આપે નહીં. ૨૧ બી. રી. ૩૦૮.

૪૦૫. કલમ ૪૦૩ અને ૪૦૪ માં કહ્યા પ્રમાણે અરજ તૈયાર કરી ન હોય અથવા આપી ન હોય તો કોરટ તે ના મંજૂર કરેવી.

૪૦૬. અરજ રીતસર લખીને પરાખર રીતે આપી હોય ત્યારે પોતાને યોગ્યલાગે તો, દાવાના સુબુદ્ધિ વિશે તથા અરજદારની મીલકત

કઈ ફરિયાદો વિશે અપવાદ છે તે.

અરજ સખી કરી.

અરજમાં લખવાનો મત્રુર.

અરજ આપવાનું.

અરજ નામંજૂર કરવાનું.

અરજદારની જખાની.

વીણી અરજદારની અથવા અરજદારને મુખ્યત્વાર મારફતે હાજર થવાને રજા આપી હોય ત્યારે, —તેના મુખ્યત્વારની જગ્યાની સેવાને જરૂર મુખ્યત્વાર છે.

જો મુખ્યત્વાર અરજ આપી હોય તો, કમિશનથી અરજદારની જગ્યાની સેવાનું કોરટ કરેલાયે.

અરજ નામ જરૂર કરવાનું.

૪૦૭. કોરટને મેલું માલમ પડે કે:—

(અ) અરજદાર નાદાર નથી, અથવા

(ખ) અરજ આપ્યા પહેલાંના લાગભાજ બિ માસની અંદર અરજદારે જગ્યાજીથી અથવા આ બાબનો ફાયદો મળવવાના વિચારથી કંઈ મિલકત આપી કે વેચી દીધી છે, અથવા

(ક) અરજદારે બંધેલી બાબતો ઉપરથી તેનો તે કોરટમાં ફરિયાદ કરવાનો હક જણાતો નથી, અથવા

(ડ) કરેલા ધારેલી ફરિયાદના વિષયના સંબંધમાં તેણે કોઈ એવો કરાર કર્યો છે કે તેથી તે વિષયમાં બીજા કોઈ અપેક્ષનું કંઈ લાગતું વળગતું પામ છે,

તો કોરટ તે અરજ નામજરૂર કરવી.

ટીકા—૪૦૭. આ કલમ પ્રમાણે અરજદાર અગર તેના એજન્ટની જગ્યાની સેવાની છે. અરજદારના સાક્ષીઓની સેવાની નથીરૂપ વી.રી. ૭૪ આ કલમ પ્રમાણે અરજ નામજરૂર કરવામાં આવી હોય તો તે ઉપર અપીલ નથી, ૨૪ વી. રી. ૧૨.

અરજદારની નાદારીનો પુરાવો સેવા સારે દરમિયાન દિવસની નોટીસ.

૪૦૮. કલમ ૪૦૭ માં કહેલા કોઈ સંબંધથી અરજ નામજરૂર કરવાનું કંઈ કારણ કોરટને જણાય નહિ તો, પોતાની નાદારી સાબિત કરવામાં અરજદાર ને પુરાવો આપે તે સેવાને તથા તેની ગેરસાબિતીમાં ને પુરાવો આપવામાં આવે તે સાબિતવાને કોરટ એક દિવસ દરાવેલ. (તે દિવસ બાબતની ઓછામાં ઓછા ૧૪ દિવસ પહેલાં સામા પક્ષકારને તથા સરકારી ખીડરને નોટીસ આપવી).

સુનાવણી વખતે કામ અથવા વચાની રીત.

૪૦૯. તે પ્રમાણે દરાવેલ દિવસે અથવા તાર પછી અનુકૂળ પડે તેમ જલદી બેમાંથી એક તે પક્ષકારે હાજર કરેલા (જો કોઈ હોય તો) સાક્ષી કોરટ તપાસવા. અને અરજદારની અથવા તેના મુખ્યત્વારની ઉલટ—તપાસણી કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે. અને તેમની ચાહિદીના મતબબનું એક દીપણ કોરટ કરવું.

આ ટેકાણે કરાવ્યા પ્રમાણે કોરટ બંધિલો (કોઈ હોય તો) પુરાવા તથા અરજ વાંચવાથીજ કલમ ૪૦૭ માં કહેલી કોઈ હરકતો અરજદારને બાગે છે કે નહિ એ વિશે પક્ષકારો ને દલીલો કહે તે કોરટ સાંભળવી. પછી અરજદારની નાદાર તરફે ફરિયાદ કરવાની અરજ કોરટ મંજૂર રાખવી કે મંજૂર કરવાને ના પાડવી.

ટીકા—૪૦૬. ૧૩૯૦ પોતેજ જીજ્ઞાસુઓ સેવી નોંધ્યો. ૧ મું. ૧૦૨ ૪૦૭ મી કલમમાં ને ને બાબત કહેલી છે* તે બધીના સંબંધમાં તજવીજ થવી નોંધ્યો. ફક્ત નાદારીની બાબતનાજ સવાલ હોવા નોંધ્યો એમ નહી. ૧૪ વી. રી. ૨૮૧

નાદારીની અરજ ના મંજૂર કર્યા પછી તેની ફરી તજવીજમાં કોરટ આ મુખીમાં સેઈ સેકે છે તે વાત ચક્ર બરેલી છે. ૧૧ વી. રી. ૨૨ પશુ ૭ વી. રી. ૪૮૧ પાને જુઓ.

સન ૧૮૭૭ના ૧૦ મા આક્ટની કલમ ૪૦૬ પ્રમાણે નાદારીમાં દાવો ચલાવવાની પરવાનગી ન આપવાનો હુકમ થયો હોય તો કલમ ૧૩૮ પ્ર. માણે તેની ફરી તજવીજ થઈ શકે છે. કલમ ૪૧૩ માં ને બંધાયું છે તેથી ને અખસના વિરુદ્ધ આવો દરાવ કરવામાં આબોહોય તેને ફરી તજવીજ કરવાની અરજ આપવાનો હક છે તેના હકને પ્રાપ્તિ આપતો નથી. ફરી તજવીજમાં અરજદારે હુકમની નકલ અને હરકતનું ટીપણ દાખલ કરવું નોંધ્યો. ઈ. સો. રી. ૪ મુંબઈ ૪૧૪

૪૩૦. અરજ મંજૂર કરવામાં આવે તો તેના ઉપર નંબર પાડીને તે નાંધવી, અને ફરિયાદમાં તે ફરિયાદ અરજી તરફે ગણવી. અને ૫ મા બાબ પ્રમાણે માંડેલી ફરિયાદ તરફે બધી રીતે તે ફરિયાદનું કામ આગળ ચાલશે. પરંતુ કોઈ અરજીબાબત, કે વકીલની નેમાણુક બાબત કે ફરિયાદને બગતા બીજા કામ બાબત (પ્રોસેસ બલગવવાને ને ફરી આપવી પડે તે ચિવાય) કંઈ કોરટ ફી વાદીને આપવી પડશે નહિ.

ટીકા—૪૧૦. નાદાર તરફે દાવો કરવાની પરવાનગીની અરજી ને મંજૂર કરવામાં આવે તો તે દાવાની અરજી ગણાયે અને ને દાહાડે તે અરજી આપી તે દાહાડે દાવાની અરજી દાખલ કર્યાની તારીખ ગણાયે (સન ૧૮૭૭ ના આક્ટ ૧૫ કલમ ૪.)

પશુ જ્યારે નાદાર તરફે દાવો કરવાની પરવાનગીની અરજી ઉપર નંબર નાંખી તેને રજીસ્ટર કરે તે રજીસ્ટર કરવાનું કારણ અરજ નાદાર માણુમ પડ્યો એ નહી હતું. પશુ તેણે નાદાર તરફે દાવો કરવાનો હક જોડી દીધો અને યોગ્ય સ્ટાંપ કોરટમાં બંધા તે કારણ હતું. આમ હોય તો ને તારીખે સ્ટાંપ બંધા તે તારીખ ફરિયાદ અરજી રજુ કર્યાની અને દાવો દાખલ કર્યાની તારીખ ગણાયે. નાદારી અરજી દાખલ કરી તે તારીખ નહી ગણાય. ઈ. સો. રી. ૧ અલાબાદ ૨૩૦

ને અરજ મંજૂર કરવામાં આવે તો થી રીતે કે રવું.

પ્રોસેસ ફી અગર સાક્ષિઓને ખોરાકીના પૈસા ન આપવાની અગર ને તે ખીરીસ ઈડિયાની બહાર રહેતો હોય તો ભૂમીન ન આપવાની અગર પુરાવામાં ને દસ્તાવેજો તે દાખલ કરે તેના ઉપર ફી ન આપવાની તેને છુટ નથી.

નાદાર છુતે
ત્યારે ખરેખર.

કોરટ ફી વસુ
બ કરવાનું.

૪૧૧. ફરિયાદમાં વાદી છુતે તો, નાદાર તરફિ ફરિયાદ કરવા ન લીધો હોત ત્યારે તેને કેટલી કોરટ ફી બરવી પડત તેનો કોરટ હિસાબ મળી શકે. અને તે રકમ દાવાના વિષય ઉપરનો પહેલો ભાગે મળી શકે. અને હુકમનામાં ને પક્ષકારને તેરકમ આપવાનું ફરમાવ્યું હશે તેની પાસેથી પણ, ફરિયાદનો ખરેખર આ આકટ પ્રમાણે ને રીતે વસુલ કરવામાં આવે તે રીતે, સરકાર વસુલ કરશે.

ટીકા—૪૧૧. અરજી સંબંધી મુદતના કાયદાના ને હરાવ છે તે સરકારને પણ બાધ પડે છે અને તેથી હુકમનામાં કોરટ ફી આપવાનો ને તે હુકમ થયો હોય તેની પાસેથી તે રકમ વસુલ કરવાને ૪૧૧ મી કલમ પ્રમાણે સરકારે કરેલી અરજીને સન ૧૮૭૭ ના મુદતના આકટની કલમ ૧૦૮ બાધ પડે છે. ઈ. સો. રી. ૪ મદ્રાસ ૧૫૫.

નાદાર હોત્યા
રે કેમ કરવું.

૪૧૨. વાદી ફરિયાદમાં હારે અથવા તે નાદાર નથી એમ હારે અથવા ૬૭ મી કે ૬૮ મી કલમ પ્રમાણે ફરિયાદ કાઢી નાખવામાં આવે તો, નાદાર તરફિ ફરિયાદ કરવાની રજા ન મળી હોત ત્યારે ને કોરટ ફી વાદીને બરવી પડત તે બરવાને સાફ, વાદીને અથવા કલમ ૩૨ પ્રમાણે ફરિયાદમાં સહવાદી કૈયો હોય તેને કોરટ હુકમ કરેલા;

અને, ફરિયાદ નજીવી હતી અથવા હેરાન હેરાન ફરવાસાફ કરેલી હતી એમ કોરટને માલમ પડે તો, વાદીને સો રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એક મહિનાની મુદત સુધીની કેદની, અથવા તે બંનેની શિક્ષા કરવાને કોરટ મુખ્યત્યારે છે.

અરજદારને
નાદારીમાં ફરિયાદ
કરવાની રજા
આપવાની ના પા
ડી હોય તો પછી
ખીજી તેથી અરજ
રજા માલમ નહી.

૪૧૩. અરજદારને નાદાર તરફિ ફરિયાદ કરવાની રજા ન આપવાનો હુકમ ૪૦૬ મી કલમ પ્રમાણે કૈયો હોય તો, ત્યાર પછી ફરિયાદ કરવાના તેના તેજ હક ઉપરથી તેવી ભતતરી ફરી અરજી તેનાથી થશે નહીં. પરંતુ, નાદારીમાં ફરિયાદ કરવાની રજા મળવાસાફ તેણે ને અરજ કરી હોય તેની સામે થવામાં સરકારને ખરેખર થયું હોય (તો) તે, એ અરજદાર પ્રથમ આવે તો તેને તેજ હકથી હમેશની રીતે ફરિયાદ કરવાને છુટ મળશે.

ટીકા—૪૧૩. આદરજી એલજી વી. માણેકજી એલજીનો કેસ ઈ. સો. રી. ૪ મુંબઈ ૪૧૪ માં છે તે જુઓ.

૪૧૪. પ્રતિવાદીની અથવા સરકારી ખીડરની અરજી ઉપરથી, તે બાબતની એક અઠવાડિયાની લખેલી નોટિસ વાદીને આપીને, નાચે લખેલ પ્રસંગે, વાદી નાદાર નથી એવા હુકમ કરવાને કોર્ટ અખતાર છે: તે પ્રસંગ એ કે—

વાદી નાદાર
નથી એવું ક્યારે
કરાવવું.

- (અ) ફરિયાદ ચાલતાં તેની વર્તણૂક અધરિત અથવા સં-
તાપકારક છે એવા તેના ઉપર દેવ આવે તો;
- (બ) નાદાર તરફે તેણે ફરિયાદ ચાલુ ન રાખવી જાણ્યે એ-
વાં સાધન તેની પાસે છે એમ જણાય તો, અથવા
- (ક) ફરિયાદના વિષયના સંબંધમાં તેણે કોઈ એવા કરાર કે
યો છે કે તેથી તે વિષયમાં બીજા કોઈ શખસનું કંઈ
લાગતુ બળગતું થયું છે તો.

૪૧૫. નાદારીમાં ફરિયાદ કરવાની રજાને વાસ્તે કરેલી અરજીનું
અને નાદારીની તપાસનું ખરચ તે ફરિયાદનું ખરચ ગણાય છે.

ખરચ.

બાબ ૨૭ મો.

સરકાર અથવા સરકારી અમલદારો કરે તે અથવા તેમના ઉપર
થાય તે ફરિયાદો વિશે.

૪૧૬. "સરકારની તરફે કરવાની ફરિયાદો હિંદુસ્તાનના સ્ટેટ સેક્રે-
ટરી ઇન કોન્સિલના નામથી કરવી, અને સરકાર ઉપરની ફરિયાદો હિંદુ-
સ્તાનના સ્ટેટ સેક્રેટરી ઇન કોન્સિલ ઉપર કરવી.

સ્ટેટ સેક્રેટરી
ઇન કોન્સિલે અ-
થવા તેમના ઉ-
પર કરવાની ફરિ-
યાદો.

ટીકા—૪૧૬. સન ૧૮૭૭ ના આક્ટની કલમ ૬ પ્રમાણે હકની સા-
બીતી યોગ્ય સ્થાવર મીલકતનો કબજો સરકારે કર્યો હોય તો સરકાર
ઉપર દાવા ચાલે નહીં.

કોઈ નોકરને ગેરબ્યાબની રીતે કાઢી ચુકવામાં આવ્યો હોય તો નુકસા-
નીનો દાવા સરકાર વિરુદ્ધ ચાલી શકે છે. ૭ મે. સો. રી. ૧૮૮

પબ્લીક ફરી માન્યક્રોડ લીધી હોય તે કારણથી નુકસાન થયું હોય તેને
સાર સરકારે જામો દાવા ચાલી શકે નહીં. ૭ વી. રી. ૧૯૧

પબ્લીક વર્કસ ખાતાના અધિકારીએ પોતાની સત્તા ઉપરાંત જ કાંઈ
કરાર કર્યા હોય તે સરકારને બંધનકારક નથી. ૧૦ વી. રી. ૪૯૭

સરકારની બજારની માડીમાં લઈ જતાં ગરુબતથી માલને નુકસાન થયું
હવું તે કામમાં ટ્રક્ટરી ઓફ સ્ટેટને જવાબદાર ગણવામાં આવ્યા હતા.
૩ અલાબાદ. ૧૯૫

સરકારની વ
તી કામ કરવાનો
અખતાર મળે
લા શખસો.

રોડ સેક્રેટરી
ઈન કૉન્સિલે કો
વાની ફરિયાદમાં
ફરિયાદઆરજી.

પ્રોસેસ સેવા
સાથ સરકારનો
ખુખતાર.

રોડ સેક્રેટરી
ઈન કૉન્સિલે હા
નર થઈને જ
વાળ આપવાનું.

૪૧૭. કોઈ ન્યાયના કામખાત સરકારની વતી કામ કરવાને જો-
મને નોકરીને બીધે અથવા ખીજી રીતે અખતાર મળ્યો હોય તેવા શ-
ખસો, કબુલ કરેલા ખુખતારો મળ્યાથી; અને સરકારની વતી આ કામ-
દાખલાએ હાનર થવાનું, કામ કરવાનું અને આરજી કરવાની તે તેઓ
કરશે.

૪૧૮. હિંદુસ્તાનના રોડ સેક્રેટરી ઈન કૉન્સિલે કરવાની ફરિયાદ-
માં, વાદીનું નામ, વહીવટ અને રહેવાનું ઠેકાણું ફરિયાદઆરજીમાં ધાલ-
વાને બદલે "હિંદુસ્તાનના રોડ સેક્રેટરી ઈન કૉન્સિલે" એ શબ્દ લખ્યા
એટલે બસ થશે.

૪૧૯. કોઈ કોર્ટનો સરકારી ખીડર તે કોર્ટમાંથી સદરકુ રોડ સે-
ક્રેટરી ઈન કૉન્સિલે ઉપર નિકળેલી પ્રોસેસો સેવાસાથ, સરકારનો ખુખતાર
મળ્યાથી.

૪૨૦. સદરકુ રોડ સેક્રેટરી ઈન કૉન્સિલે ફરિયાદઆરજીનો જ-
વાબ રવાસાથે કોર્ટ દિવસ દરવચો તેમાં, પોખ અમલદારોની મારફતે
સરકારને જરૂરનું લખાણ કરવાસાથ તથા તે રોડ સેક્રેટરી ઈન કૉન્સિલે-
ની અથવા સરકારની વતી હાનર થઈને જવાબ રવાસાથે સરકારી ખી-
ડર ઉપર લખાઈ આવવાને જોઈએ તેટલી વાજબી મુદત આપવી, અને
કોર્ટની નજરમાં આવે તો તે મુદત વધારવાને તે ખુખતાર છે.

ટીકા—૪૨૦. કસેક્ટરે અમુક શખસનું નામ કબજેદાર તરફે લખાલ
કર્યું હોય તેથી કસેક્ટરના ચાલુ કોઈ પણ દાવાનું કારણ ઉત્પન્ન થયું
નથી તથાપી કસેક્ટરનાં કલ્પથી કાયરસર નુકસાન થવાનું ઉપાડું બાજ-
ખી કારણ હોય તો—એટલે કે જાણે વતનના ૧૯૪૨માં એકનું નામ
લાખલ કરી ખીલ શખસનું તદ્દન ફરે કર્યું હોય અથવા કસેક્ટરનાં કલ્પ-
થી કોઈ પણ માણસના હકને નુકસાન થવાનો સંભવ હોય તો દાવામાં
કસેક્ટરને પક્ષકારમાં સામીલ કરવા તે અયોગ્ય નથી.

એક દાવો કસેક્ટર અને ખીલ શખસ ઉપર કરવામાં આવ્યો. કસે-
ક્ટરે સહિય અપીલ કરતો નથી. દાવો લાખલ કરેલો કે નહી તે પ્રજા જે
જજમેંટમાંના રીક પક્ષકારને સામાન્ય છે તેથી સામાવાળો એમ તકરાર
ઉઠાવી શકે દાવામાં કસેક્ટરના વિરુદ્ધ કોઈ પણ દાવાનું કારણ જણાવું
નથી અને તેથી ડીક્લેરેટ કોર્ટને હકુમત નથી. ૧૦ જુ. હા. રી. ૧૯૪

કસેક્ટરે એક ભાગદારનું નામ રજીસ્ટરમાં સ્થાવર મીલકતના માલિક
અગર કબજેદાર તરફે લખાલ કર્યું હોય તેથી કસેક્ટરે વિરુદ્ધ દાવાનું
કારણ ઉત્પન્ન થતું નથી. કેમકે કસેક્ટરની ખુદો રેવન્યુના કામ સાથે રાખ-
વામાં આવે છે. પણ હક સાબીત કરવા સાથે રાખવામાં આવતી નથી.
પણ જો કસેક્ટર વાદીને બાડામાંથી અગર નફામાંથી પોતાનો ભાગ રહેવા

નહી એવી અમર બીજા કોઈ પક્ષકારનો બાગ તેને આપવા નહીં એવી મનાઈ કરે તો કમિટી વિરુદ્ધ દાવા આપી શકે. ૧૦ મું. હા. રી. ૧૯૨.

૪૨૧. ફરિયાદસંબંધી જરૂરીઆત સવાલોના જવાબ દેઈ શકે એવા અખસ કોઈ કામમાં સદરકુ સ્ટેટ સેક્રેટરી ઈન કૌન્સિલ તરફથી સરકારી ખીડરની સાથે આવ્યો ન હોય તો, તે અખસને હાજર રહેવાનું ફરમાવવાને પણ કોરટ અખતાર છે.

૪૨૨. સરકારી અમલદાર પ્રતિવાદી હોય, અને જે આફિસમાં તે નોકરે હોય તે આફિસના અખ અમલદારને તે સમનની એક નકલ પ્રતિવાદીને પોંચાડવાસાર મોકલવાથી ધણી અનુકૂળતાથી સમન પોંચાડી એમ કોરટને જણાય તો, તે રીતે પોંચાડવાસાર સમનની એક નકલ તે અમલદારને મોકલવાને કોરટ અખતાર છે.

૪૨૩. સમન મળ્યાપછી સરકારી અમલદારની નજરમાં એમ આપે કે, ફરિયાદઅરજીનો જવાબ આપતા અગાઉ મારે સરકારમાં લખાણ કરવું જોઈએ, તો તે પ્રમાણે સરકારને લખવાને તથા યોગ્ય અમલદારોની મારફતે કુકમ ધઈ આવવાને જોઈથી યુદત જરૂર હોય તેટલી સમનમાં ફરિયાદી યુદત વધારી આપવાસાર કોરટને અરજ કરવાને તે અખતાર છે.

અને એવી અરજ કરવામાં આવે ત્યારે કોરટની નજરમાં જરૂર જણાય તેટલી યુદત વધારી આપવાને કોરટ અખતાર છે.

૪૨૪. સદરકુ સ્ટેટ સેક્રેટરી ઈન કૌન્સિલ ઉપર અથવા કોઈ સરકારી અમલદાર ઉપર તિણે પોતાના હોદ્દાની રૂઢિએ કંઈ કૃત્ય કર્યું હોય તે સંબંધી લખેલી નોટીસ આપ્યાપછી બાગલા જે માસ વીતે ત્યાંમુખી ફરિયાદ માંડી શકાય નહીં. તે નોટીસમાં દાવાનું કારણ તથા વારી થવા પારતો હોય તેનું નામ અને રહેવાનું ટેકાણું જણાવવું. અને તે નોટીસ આપવાની તે, જે સ્ટેટ સેક્રેટરી ઈન કૌન્સિલ ઉપરની હોય તો સ્થાનિક સરકારના સેક્રેટરીને સ્વાધીન કરવી અથવા તેની આફિસમાં યુકી આવવવી, કે તે ડિસ્ટ્રિક્ટના કમિટીને સ્વાધીન કરવી અથવા તેની આફિસમાં યુકી આવવવી અને જે તે સરકારી અમલદાર ઉપરની હોય તો તે અમલદારને સ્વાધીન કરવી અથવા તેની આફિસમાં યુકી આવવવી અને તેવી નોટીસ સદરકુ પ્રમાણે સ્વાધીન કરી છે અથવા યુકી છે એમ જરૂર ફરિયાદઅરજીમાં લખવો જોઈએ.

ટીકા—૪૨૪. અયોગ્ય પુરાવાની મીલકતના સંબંધમાં કોઈ એકવાઈસના એક તરીકે અને ૧૮૦૩ના ૧૯મા આક્ટની કલમ ૨૦૪ પ્રમાણે કામ કરેલો

સરકાર ઉપરની ફરિયાદ સંબંધી સવાલના જવાબ દેઈ શકે એવા અખસને હાજર રાખવાનું.

સરકારી અમલદારને પ્રોસેસ પોંચાડવાનું.

અમલદાર સરકારમાં લખાણ કરી શકે એટલા મારે યુદત વધારવાનું.

સ્ટેટ સેક્રેટરી ઈન કૌન્સિલ ઉપર અથવા સરકારી અમલદાર ઉપર ફરિયાદ કરતાં પહેલાં ફરિયાદી નોટીસ.

હોય ત્યારે તે સને ૧૯૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૨ અને ૪૨૪ મુજબ સરકારી અધિકારી ગણાય. અને તેથી ૪૨૪મી કલમ પ્રમાણે તેને નોટીસ આપવી જોઈએ. ઇ. સી. રી. ૩ અલાવાદ ૨૦.

આવા દાવા-
માં પકડવાનું.

જવાબ કર-
વાનું સરકાર મા-
થે છે તો અરજ
કરવાની તે.

આવી અર-
જ ન થાય ત્યારે
શી રીતે કરવું.

હસલા પહેલાં
પ્રતિવાદીને પક-
ડી શકાય નહીં.

સરકારી અ-
મલદારોને જાતે
હાજર થવાની
માફી.

સરકાર અથ-
વા સરકારી અ-
મલદાર ઉપર હુ-
કમનાયું હોય તો
૨ કેમ કરવું.

૪૨૫. ડિસ્ટ્રિક્ટ જજની લખેલી સંમતીશિવાય આવી ફરિયાદ-
માં પકડવાનું વારંદ કાઢવું નહીં.

૪૨૬. સરકારી અમલદાર ઉપરની ફરિયાદનો જવાબ કરવાનું
કામ સરકાર માથે છે તો, સરકારી ખીડરે, ફરિયાદ અરજીનો હાજર થઈને
જવાબ દેવાસાથે પોતાને અખત્યાર મળ્યાપછી, કોરટને અરજ કરવી,
અને તે અરજ થાય એટલે કોરટ તેના અખત્યાર વિશેની ટીપ રજીસ્ટર-
માં નોંધાવવી.

૪૨૭. પ્રતિવાદીને ફરિયાદ અરજીનો હાજર થઈને જવાબ આપ-
વાસાથે નોટીસમાં જે દિવસ દર્શાવ્યો હોય, તે દિવસે અથવા તે પહેલાં સ-
રકારી ખીડરે તેવી અરજ ન કરે તો, ખાનગી પક્ષકારો વચ્ચે ફરિયાદ હોય
તે રીતે કામ ચલાવવું. પરંતુ હુકમનાયું બળવવામાં પ્રતિવાદીને પકડવા-
માં આવે અથવા તેની મિલકત જપ્ત થાય તે શિવાય, ખીજી રીતે તેને
પકડવો નહીં અથવા તેની મિલકત જપ્ત કરવી નહીં.

૪૨૮. સરકારી અમલદાર ઉપરની સદરહુ પ્રકારેના કૃત્યસંબંધી
ફરિયાદમાં, પ્રતિવાદી કોરટની એવી ખાતી કરે કે, સરકારી કામને હરકત
થવા વગર હું મારી નોકરી ઉપરથી ગેરહાજર રહી શકતો નથી તો, જાતે
હાજર થવાનું કોરટ તેને માફ કરવું.

૪૨૯. સદરહુ રોટ સેફ્ટરી ઇન કૉન્સિલ ઉપર અથવા સરકારી
અમલદાર ઉપર સદરહુ પ્રકારેના કૃત્યસંબંધી હુકમનાયું થાય તો, કમિયુ-
નિટમાં તે હુકમનાયું પૂરું કરવું એ વાત તે હુકમનામામાં દર્શાવવી; અને
તે દર્શાવેલી મુદતમાં હુકમનાયું પૂરું કરવામાં ન આવે તો, રચાનિક સ-
રકારનો હુકમ મળવાસાથે તે બાબતનો કોરટ રિપોર્ટ કરવો.

આયું કોઈ હુકમનાયું બળવવાનો હુકમ કરેલો નહીં, પરંતુ તે રિ-
પોર્ટની તારીખથી ત્રણ માસની મુદતસુધીમાં હુકમનાયું પૂરું ન થાય તો
પછી તે બળવવાનો હુકમ કરવો.

ખાબ ૨૮ મો.

પરરાજ્યના કોઠો કરે તે ફરિયાદો, તથા પરદેશી અને દેશી રાજ્ય કર્તા-

ઓ કરે તે અથવા તેમના ઉપર થાય તે ફરિયાદો.

પરરાજ્યના

૪૩૦. અંગ્રેજ સરકાર સાથે દુશ્મનીમાં હોય એવાં કોઈ પરરાજ્ય-

માંનાં માણસો ગવર્નર જનરલ ઈન કૌન્સિલની રાજધી બિટિશ ઈંડિયામાં રહેતાં હોય તો તે, તથા ઍંગ્રેજ સરકાર સાથે મિત્રાચારીમાં હોય એવાં કોઈ પરરાજ્યનાં માણસો, જાણે તે મલીકા માત્માત્રમાંની રૈયત હોય તે પ્રમાણે, બિટિશ ઈંડિયાની કોરટોમાં ફરિયાદ કરવાને મુખત્યાર છે.

ઍંગ્રેજ સરકારસાથે દુશ્મનીમાં હોય એવા પરરાજ્યનો કોઈ માણસ સદરહુ રાજ વગર બિટિશ ઈંડિયામાં રહેતો હોય, અથવા પરરાજ્યના મુલકમાં રહેતો હોય, તો તેનાથી તેવી કોઈ કોરટમાં ફરિયાદ થઈ નહીં.

ખુલાસો:—ગ્રેટબ્રિટન અને આયર્લેન્ડના સંયુક્ત રાજ્યસાથે જે પરરાજ્ય બદાઈ અલાવતું હોય તેના મુલકમાં રહેનારો, અને તે મુલકમાં વેપાર ધંધો અલાવવાસાર મલીકા માત્માત્રમાંના એક સ્ટેટ સેક્રેટરીની સહીનો અથવા હિંદુસ્તાનની સરકારના એક સેક્રેટરીની સહીનો પરવાનો બીલાવગર તેદેશમાં વેપાર ધંધો અલાવનારો દરેક અખસ, આ કલમના બીજા પારેઆકૃતા કામસારે દુશ્મનીવાળા પરરાજ્યના મુલકમાં રહેનાર પરદેશી ગણાશે.

૪૩૧. પરદેશી સંસ્થાન નીચે પ્રમાણે હોય ત્યારે, બિટિશ ઈંડિયાની કોરટોમાં ફરિયાદ કરવાને મુખત્યાર છે:—

(અ) મલીકા માત્માત્રમાં અથવા ગવર્નર જનરલ ઈન કૌન્સિલે તે રાજ્ય કબ્જા કર્યું હોય તો; અને

(બ) તે પરદેશી સંસ્થાનના ઉપરીના અથવા તે સંસ્થાનની રૈયતના ખાનગી હકો અમલમાં લાવવાના હેતુથી ફરિયાદ કરી હોય તો.

મલીકા માત્માત્રમાં અથવા ગવર્નર જનરલ ઈન કૌન્સિલે પરદેશી સંસ્થાન કબ્જા કર્યું નથી એ વાત ન્યાયાધિકારની રૂઢિએ કોરટ ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ.

૪૩૨. કોઈ સંવાધિકારી રાજના અથવા રાજ્ય અલાવનારે સરદારના કહેવાથી, તેની વતી કોઈ ફરિયાદ અલાવવાસારે અથવા તેનો જવાબ કરવાસારે સરકારના હુકમથી મુદામ નીમેલા અખસો કબ્જા કરેલા મુખત્યારો ગણાશે, અને આ કાવદાપ્રમાણે હાજર થવાનું, કામ કરવાનું અને અરજી કરવાનું કામ તે રાજની અથવા સરદારની વતી તેઓ કરશે; પણ તે રાજ અથવા સરદાર બિટિશ સરકારસાથે ગમ તો તાબિદારીની અથવા ખોટી રીતથી દોસ્તીમાં હોય, અને તે ગમ તો બિટિશ ઈંડિયામાં અથવા તેની બાહાર રહેતા હોય.

૪૩૩. સદરહુ પ્રકારના કોઈ રાજ અથવા સરદાર ઉપર અને પરદેશી સંસ્થાનના કોઈ એલમી અથવા વકીલ ઉપર ડિગ્રિકેટ કોરટના તા-

લેકો આરે ફરિયાદ કરે.

પરદેશી રાજ્ય
આરે ફરિયાદ કરી
શકે.

રાજ અથવા
રાજવાડાં તરે
ફરિયાદ અ
લાવવા અથવા
તેનો જવાબ કરે
વાને સરકારે મુ
દામ નીમેલા અ
ખસો.

રાજવગેરે ઉ
પરની ફરિયાદો.

બાની ન હોય એવી કોઈ જોગ્ય હકુમતની કોરટમાં, સરકારના એક સેક્રેટરીની સહીથી સરકારની સંમતીનો દાખલો આપીને (પણ તે સંમતીશિવાય નહીં) ફરિયાદ કરી શકાય;

નીચે પ્રમાણે હકીકત હોય તોજ તે સંમતી આપવી એટલે:—

- (અ) તે રાજ, સરદાર, એલચી અથવા વકીલ ઉપર કોઈ કોરટમાં ફરિયાદ કરવા ઇચ્છનાર શખ્સ ઉપર તેવી કોરટમાં તે રાજ, સરદાર, એલચી અથવા વકીલ ફરિયાદ માંડી હોય તો, અથવા
- (બ) તે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે રાજ, સરદાર, એલચી અથવા વકીલ પોતે અથવા બીજાની મારફતે વેપાર કરતો હોય તો, અથવા
- (ક) તે સ્થાનિક હદની અંદરની અને તે રાજ, સરદાર, એલચી, અથવા વકીલના કબજામાંની સ્થાવર મિલકત વિષે ફરિયાદ હોય તો.

રાજ વગેરેને
પકડવાની માફી.
તેમની મિલકત
પરે જરૂર થાય.

તે રાજ, સરદાર, એલચી અથવા વકીલને આ કાયદાપ્રમાણે પકડવામાં આવશે નહીં; અને સરદાર કબાજાપ્રમાણે દાખલા મુખાંતની સરકારની સંમતી શિવાય તેવા કોઈ રાજની, રજવાડાની, એલચીની અથવા વકીલની મિલકત ઉપર કોઈ હુકમનામું બજાવવામાં આવશે નહીં.

ટીકા—૪૩૩. કોઈ પણ રાજાએ પોતાના રાજકીય અધિકારની રૂઝમે જે કૃત્ય કર્યું હોય તે બાબત મ્યુનિસીપાલ કોરટમાં દાવા ચાલી શકે નહીં. કોઈ પણ સ્વતંત્ર રાજ્યના વારસાના હકની તકરાર દીવાની કોરટમાં ચાલી શકે નહીં. પણ જ્યારે રાજાએ હકુમત કબજા કરી હોય તો બીજીસ મુલકમાં જે મિલકત હોય તેને સાર તેના ઉપર દાવા થઈ શકે, ૨૫ વી. રી. ૪૦૪.

૪૩૪. હિંદુસ્તાનના મેટ્રીટમાં બહારનાર આપીને વખતેવખતે:—

દેશી સંસ્થાનો
ની કોર્ટોનાં હુકમ
નામાં બિટિય ઇ
ડિવામાં બજાવ-
વાનું.

- (અ) મલીકા માઆપ્રમાણે દોસ્તીમાં હોય તેવા કોઈ દેશી રાજ રજવાડાના મુલકમાંની, અને જવનરે જનરેલ ઇન કોન્સિલના હુકમથી સ્થાપેલી ન હોય તેવી કોઈ દિવાની અથવા મુલકી કોર્ટોનાં હુકમનામાં, બજાવેલ બિટિય ઇડિવામાંની કોર્ટોએ કર્યાં હોય તે રીતે, બિટિય ઇડિવામાં બજાવી શકાય એવું કરાવવાને,
- (બ) તેવા કોઈ કરાવ રદ કરવાને,

અવનર જનરલ ધન કૌસલ મુખ્યત્વાર છે.

તે કરાવ અમલમાં હોય ત્યાંમુખી તે પ્રમાણે સંદરકુ કુકમનામાં જાળવી શકાય.

—૦૦૦૦૦૦—

ખાખ રહ મો.

કારપોરેશન તથા કંપનીઓ તરફની અને તેમજ ઉપરની ફરિયાદો.

૪૩૫. પોતાના અમલદારના અથવા ટ્રસ્ટીના નામથી ફરિયાદમાં વાલી પ્રતિવાદી થવાનો અખતાર મળ્યો હોય, એવી કંપનીએ અથવા કારપોરેશનને કોઈ ફરિયાદોમાં, તે કંપનીની અથવા કારપોરેશનની તરફથી તેના કોઈ ડિરેક્ટર અથવા સેક્રેટરીએ અથવા બીજા ને અમલદાર મુકદ્દમાની હકીકત બાબત જાણ્યાની આજ્ઞાને ચકિતવાન હોય તેણે ફરિયાદ અરજી ઉપર સહી તથા સાચાપણાના એકરાર કરવા.

ટીકા—૪૩૫. ધનકારપોરેટડ કંપનીએ ઘણા પોતાના કારપોરેટ નામથી કરવા જોઈએ અને તેના ઉપર પણ ઘણા તેજ નામથી થવા જોઈએ. ૧૦ વી. રી. ૩૧૧.

ઘણાની અરજી ઉપર સાધારણ સીલથી-સીકો મારવા જોઈએ પણ તેના ઉપર હકરાર ને સખસ અરજીમાં બંધેલો વાત ખરીલે એવું કહી શકે તેણે કરવા જોઈએ.

એક નામથી ઘણા કરવાને અમર એક નામથી નેના ઉપર ઘણા થઈ શકે એવા કોઈ પેટનિ અખતાર ન હોય તો દરેક બાગીદારનું નામ લખવું જોઈએ. અને આવી કંપની ઉપર ઘણા કરતાં જો વાલીને બધા બાગીદારોનાં નામની ખુબર ન હોય તો ને નામથી તે જોળખાતા હોય તે નામ બખી બધા બાગીદારોનાં નામ વધારે ઓકસાઈથી આપી શકતો નથી એમ વાલીએ ઝાઝરે કરવું જોઈએ. ૮ વી. રી. ૪૫.

૪૩૬. પોતાના અમલદારના અથવા ટ્રસ્ટીના નામથી ફરિયાદમાં વાલી પ્રતિવાદી થવાનો અખતાર મળ્યો હોય તેવી કંપની અથવા કારપોરેશન ઉપર ફરિયાદ હોય ત્યારે નીચે પ્રમાણે સમન પોંચાડી શકાય—

(અ) તે કારપોરેશનની અથવા કંપનીની રજીસ્ટર કરાવેલી (જો કોઈ હોય તો) આદીસમાં સમન મુકી આપવા, અથવા

(બ) તે કારપોરેશનની કે કંપનીની આદીસના (અથવા એ કે કરતાં વધારે આદીસો હોય તો પ્રિટિશ ઇન્ડિયામાંની મુખ્ય આદીસના) પત્રાથી તે અમલદારને કે ટ્રસ્ટીને પત્ર બખીને તે પત્રમાં ટપાલ મારફતે તે સમન મોકલવો, અથવા

ફરિયાદ અરજી ઉપર સહી અને સાચાપણાના એકરાર.

કારપોરેશન અથવા કંપનીને સમન પોંચાડવાનું.

(ક) તે કારપોરેશનના કે કંપનીના કોઈ ડિરેક્ટર, સેક્રેટરી, અથવા બીજા મુખ્ય અમલદારને આપવો.

ફરિયાદસંબંધી જરૂરના સવાસોનો જવાબ હઈ શકે એવા તે કારપોરેશનના અથવા કંપનીના કોઈ ડિરેક્ટરને, સેક્રેટરીને કે બીજા મુખ્ય અમલદારને જાતે હાજર થવાનું ફરમાવવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

બાબ ૩૦ મો.

ટ્રસ્ટી મૃત્યુપત્ર અલાવનાર અને મૈયતની મિલકતનો વહિવટ કરનાર કરે તે તથા તેમના ઉપર થાય તે ફરિયાદો.

ટ્રસ્ટી વગેરેને જે મિલકતનો હક પ્રાપ્ત થાય તે મિલકત વિગતની ફરિયાદોમાં હિત સંબંધ હોય તેવા અપસોના પારસ વકીલ થવાનું.

૪૩૦. ટ્રસ્ટીને મૃત્યુપત્ર અલાવનારને અથવા મૈયતની મિલકતના વહિવટ કરનારને જે મિલકતનો હક પ્રાપ્ત થયો હોય તે મિલકતસંબંધી બધી ફરિયાદોમાં, તે મિલકતમાં હિતસંબંધવાળા અપસોની તથા ગણિતની વચ્ચે ઠંડો હોય ત્યારે, તે હિતસંબંધવાળા અપસોની વતી તે ટ્રસ્ટી, મૃત્યુપત્ર અલાવનાર અથવા મૈયતની મિલકતનો વહિવટ કરનાર વારસવકીલ તરફે હાજર થયેલા અણગમી, અને સાધારણરૂપે તેમને ફરિયાદના પક્ષકાર કરવાની જરૂર નથી પરંતુ કોરટને યોગ્ય લાગે તો તેમને અથવા તેમાંના કોઈને તેવા પક્ષકાર થવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—૪૩૦. ઈંડીઅન સેકશન આક્ટની રૂઢિએ જે વહીવટ કરનારા અગર એક્ઝીયુટીવ હોય તેમના અધિકારને આક્ટની ૧૦૯મી કલમ પ્રમાણે મરનારની તમામ મીલકત ઉપર છે અને તેઓ તે મરનાર અપસનાં કાયદેસર વારસ વકીલ (પ્રીક્ટરટીવ) ગણામ છે; પણ એક્ઝીયુટીવ વીલ સાબીત કરેલું જોઈએ. અગર અમુક હુકમની કોરટમાંથી વીલ સહીત વહીવટપત્ર મેળવવું જોઈએ. આ પ્રમાણે થયા પછીજ તે એક્ઝીયુટીવ અગર વહીવટ કરનાર મીલકત ઉપર પોતાનો હક સાબીત કરી શકે. (કલમ ૧૮૭) તેમજ જે પોતાની મીલકતની વ્યવસ્થા કર્યા શિવાય મરણ પામ્યો હોય તેની મીલકત ઉપર વહીવટ પત્ર મેળવ્યા શિવાય, કોઈ પણ હક સ્થાપીત કરી શકાતો નથી.

આફીસીયલ ટ્રસ્ટી કુલ ટ્રસ્ટી છે અને તેની ટ્રસ્ટી નહીં કે નામ જીંકશી કે તેની બધી મીલકત ઉપર અધિકાર તેનો થાય છે. (સને ૧૮૧૪ નો ૧૦મો આક્ટ જુઓ). ૨૫૯ ટ્રસ્ટી થવા તેના વારસવકીલ ઉપર દાવો લાવવાની અમુક મુદત મુદતના કાયદામાં ઠરાવેલી નથી. સને ૧૮૦૦ ના ૧૫ માં આક્ટની ૧૦ કલમ જુઓ.

મૃત્યુપત્ર અલાવનાર તથા મૈયતની મિલકતના

૪૩૬. મૃત્યુપત્ર અલાવનારા અથવા મૈયતની મિલકતનો વહિવટ કરનારા ધણા હોય ત્યારે, તેમાંના એક અથવા વધારે ઉપરની ફરિયાદમાં તે બધાને પક્ષકાર કરવા.

વહિવટ કરનારને
સામીલ કરવાનું.

પરંતુ જે મૃત્યુપત્ર ચલાવનારાઓએ મૃતલેખ કરનારનું મૃત્યુપત્ર
શાખિત કર્યું ન હોય તેમને, તથા કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદની બહાર
જે મૃત્યુપત્ર ચલાવનારા અને મૈથતની મિલકતના વહિવટ કરનારા હોય
તેમને પણકાર કરવાની જરૂર નથી.

ટીકા—૪૩૮. સને ૧૮૯૫ના ૧૦મા આક્ટની ૨૯૧મી કલમ જુઓ.
આ કલમ એકઝીક્યુટર અને આડમીનીસ્ટ્રેટર (વહીવટ કરનાર)ના રક્ષણ
માટે છે.

૪૩૯. મૃત્યુપત્ર ચલાવનારી અથવા મૈથતની મિલકતનો વહિવટ
કરનારી પરણેલી ઓ ફરિયાદ કરે તેમાં અથવા તેના ઉપર ફરિયાદ યાવ
તેમાં, કોરટ બીજીરીતે ન ફરમાવે તો, તેના ધણીએ પણકાર થવું નહીં.

મૃત્યુપત્ર ચ-
લાવનારી પરણે-
લી ઓનો ધણી
સામીલ કરવા
નહીં.

ટીકા—૪૩૯. આ કલમની સાથે સને ૧૮૯૫ના ૧૦મા આક્ટની કલમ
૧૮૩, ૧૮૬ અને ૨૭૫ જુઓ.

બાબ ૩૧ માં .

સગીર તથા દીવાના એવોની તરફની અને તેમના ઉપરની ફરિયાદો.

૪૪૦. સગીર કરવાની પ્રત્યેક ફરિયાદ તેના નામથી પાકી ઉમરના
શખસે કરવી, તે પાકી ઉમરના માણસને તે ફરિયાદમાં સગીરનો હજીમિત
કહેવા, અને જાણે તે વાતો હોય તે રીતે ફરિયાદનું કંઈ પણ અરથ જા-
રવાને તેના ઉપર હકુમત થઈ શકે.

સગીરની ફરિ-
યાદ હજીમિત કે
રવી.
અરથ.

ટીકા—૪૪૦. અમુક સખસ પુત્રી ઉમરનો કપરે યાવ છે તે બાબત
ધણી અનિર્ણીત હતી. હન્ડીઅન સક્સેશન આક્ટ પ્રમાણે પાકી ઉમર
૧૮ વરસની ગણેલી છે પણ હાંડુસ્તાનના દેશીઓ પુત્ર ઉમરના ઉપર ગ-
ણાય તે વાત થકે બરેબી હતી. બ્રીટીશ હાંડુસ્તાનમાં વાસ કરી રહેલા
સખસોની પુત્ર ઉમર ૧૮ વરસે ગણવાને જોઈએ. આમાં ફેરલાકે અપવાદ
છે. પણ જે સગીરની જાત અગર મિલકતને માટે ગ્યામની કોરટે જો મોઝને
વાબી નીમ્ણે હોય તે અને જે સગીર કોરટ આફવાડેસની હકુમત નીચે છે
તે ૨૧ વરસે પુત્ર ઉમરના થવા ગણાય છે. ઘણા બાબતો સગીરનો વાબી
નીમયામાં આવ્યો હોય તો તેની પુત્ર ઉમર ૨૧ વરસે થઈ ગણાય. હ.
લો. રી. ૧ કલકત્તા ૩૮૮.

બીજાકોર જીબાઈ વીરુદ્ધ વજીનો ફેસલો ખુબઈ હાથકોરટ રીચાટ ૬ પાને
૩૧૦ છે તે જુઓ.

પરેશી વાબી કોરટ ચંજુર રાખી થકે નહીં. ૭ મુ. હ. રી. પા. ૭

હજીમિતે અ
થવા તે ફરિયાદ
પુરતા નીમિલા
વાલીએ અરજી
કરેવી.

હજીમિત શિ-
વાય ફરિયાદ અ
રજી દાખલ કરી
હોય તો તે ફાઈ
લાઈસી ફરે કરવી.

અરજ.

ફરિયાદ પુર-
તો વાલી કોરેટ
નીમથા.

૪૪૧. સગીરની વતી (કલમ ૪૪૬ પ્રમાણેની અરજ શિવાયની)
પ્રત્યેક અરજ કોરેટને કરવી તે તેના હજીમિતે કરવી, અથવા તે ફરિયાદ
પુરતા નીમિલા તેના વાલીએ કરવી.

૪૪૨. હજીમિત વગર સગીર અથવા તેની વતી કોઈએ ફરિયાદ
અરજી દાખલ કરી હોય તો, જે પ્લીડરે અથવા બીજા અપસે ફરિયાદ
અરજી આપી હોય તેની પાસેથી અરજ આપવાની ફરિયાદ અરજી ફાઈલ
માંથી કાઢી નાખી એવી અરજ પ્રતિવાદી કરવાને મુખ્યત્વાર છે. તે અ-
રજની નોટીસ તે અપસને પ્રતિવાદીએ આપવી. અને તેની કંઈ હરકતો
હોય તો તે સાંભળ્યાપછી, તે કામમાં પોતાને યોગ્ય હાથે તેણે હુકમ કર-
વાને કોરેટ મુખ્યત્વાર છે.

૪૪૩. ફરિયાદનો પ્રતિવાદી સગીર હોય તો, તેના સગીરપણાનો
ખાતી થયા પછી, તે સગીરને વારસે જવાબ દાખલ કરવાને અને મુકદ્દમો
અલાવવામાં તેની વતી સામાન્ય રીતે કામ કરવાને કોર્ટ કોઈ હાથક અપસને
તે સગીરનો તે ફરિયાદ પુરતો વાલી નીમથા.

ફરિયાદ પુરતો વાલીએ, સન ૧૮૭૫ ના હિંદુસ્તાનના પાકી ઉમર
વિધેના આક્ટની કલમ ૩ છ ના અર્થ પ્રમાણે, જતનો અથવા મિલક-
તનો વાલી થતો નથી.

ટીકા—૪૪૩. સને ૧૮૬૪ના ૨૦મા કાયદા પ્રમાણે જે સગીરની મીલ-
કતનો વહીવટ કરવાને કોઈ વહીવટદાર (આડમીનીસ્ટ્રેટર) નીમાએ ન હોય
તો સને ૧૮૭૬ના ૧૨મા આક્ટથી સુધારો થયેલી ૪૪૩મી કલમ પ્રમાણે
દાવા પુરતો વાલી સગીરના સાથે થયેલા દાવાનો બચાવ કરવા સારી ની-
મવાને કોઈ હરકત નથી. સગીરની મીલકત કમળે સેવાના હુકમ ન રાખતો
હોય તેવા હજીમિત અગર દાવા પુરતા વાલીને સને ૧૮૬૪ ના ૨૦ મા
આક્ટની ૨ છ કલમ લાગુ પડતી નથી. સને ૧૮૬૪ ના ૨૦મા આક્ટ
પ્રમાણે અગર સને ૧૮૭૬ના ૧૨મા આક્ટ સુધારવામાં આવ્યો તે સુધ-
રેલા દાવાની કાયદા પ્રમાણે પણ કોઈ પણ સંખસને અગર જોને તેની
મરજ વિરુદ્ધ હજીમિત, દાવા પુરતો વાલી, અગર સગીરની મીલકતનો
વહીવટ કરનારે અથવા તેની જતનો રક્ષક કોરેટ નીમી શકે નહીં. આગ-
ળથી કબુલત લીધા શીવાય જે સંખસને દાવાપુરતો વાલીનીમથા હોય તેને,
અરજ આપવાની બાબતમાં, દીવાની કાયદાની કલમ ૪૨૮ લાગુ પડતી
નથી. કોરેટનો અધીકારી સગીરનો દાવાપુરતો વાલી નીમાએ હોય તે છતાં
પણ સને ૧૮૮૦ના ૧૫મા આક્ટની ૩ કલમની રકમ બ પ્રમાણે તે સગીર
સામેનો દાવો અલાવવાની કોરેટની હકુમતને બાધ આવતો નથી. ઇ. જી.
રી. જુનાઈને પાને ૧૩૮મે મોહન હમર વિરુદ્ધ હુકમ રૂપાના કામમાં જે
ફાવ કરેલો છે તે સને ૧૮૭૬ના ૧૨મા આક્ટથી દીવાની કાયદાની કલમ

૪૫૧માં સુધારો થયા પ્રમાણે, ઘાયાપુરના વાલી કોરટના અધીકારીઓ નીમાતા તેમની બાબતમાં સને ૧૮૮૦ ના ૧૫મા આક્ટની કલમ ૩ થી ૨૬ થયેલી છે. ઇ. સો. રી. ૫ મુંબાઈ ૩૦૧.

વીજમાં જોકરાની હમર સહિજ લખી હોય ને તે જોકરાની ઓફસ વખતે પુરાયો નથી. વીજ કરનારના મૃત્યુ પછી જોકરાના વાલીને સરટીફિકેટ આપવાનું કામ ચાલ્યું હોય તે કલતે વખતે તે જોકરી સગીર હતી તેનો પુરાયો છે. વાલીને વેચાણ કરી આપ્યું તે વખતે વેચાણ કરી આપનાર સગીર હતી. એ વાતની સાબીતી નહોતી તેથી તેણે કરેલું વેચાણ મંજૂર રાખવામાં આવ્યું હતું. સગીર હતી તેના પુરાવાનો બોલને પ્રતિવાદીને થીર છે. ૮ વી. રી. ૩૦૧.

સગાઈ પાસેની છે તે કારણથી કોઈ પણ સમ્પત્તિને વાલી થવાનો હક મળતો નથી. ૪ વી. રી. પરચુરણ ૩.

સગીરને પ્રતિવાદીના વર્ગમાંથી દુર કરવાનો નીચેની અપીલ કોરટે હુકમ કર્યો તેમાં કાવધાની કોઈ ખુલ નહોતી કેમકે વાલી નીમાયા થીવાય સગીર વિરુદ્ધ હુકમનામું કરવામાં આવ્યું હોય તે તેને બંધનકારક નથી. ૧૧ વી. રી. ૩૦૦.

જે ઘાયામાં સગીર પ્રતિવાદીને કોઈ પણ ખરેખરો લાભ થવાની ભરે નથી તેમાં પોતાના રક્ષ (વાર્ડ) ના હકને નુકશાન કરતું કોઈ પણ કામ વાલી બાબતની રીતે કરી શકતો નથી. સગીરના કાવધાની વાત તે કરી શકે નહીં તો તે ખાબત તેણે કોરટના હાથમાં રહેવા દેવી જોઈએ. ૧૧ વી. રી. ૧૪૩

જે સમ્પત્તિનો સગીર સામે હક હોય તેને, વહીવટનું સરટીફિકેટ મળે ત્યાંસુધી સને ૧૮૬૪ના ૨૦મા આક્ટની ૨૭ કલમથી તેણે ઘાયા લાવતાં હરકત નથી. તે ઘાયા લાવી શકે છે પણ તરતજ તેણે વહીવટદાર નીમવા સારૂ ડિસ્પોઝિટ જરૂરને અનુજ કરવી જોઈએ. અને ૮ મી કલમ પ્રમાણે ડિસ્પોઝિટ જરૂર વહીવટદાર નીમી શકે છે. ૧૧ મુ. હા. રી. પાનુ. ૨૬.

૪૪૪. કોઈ સગીરની વતી કોઈ ઇશ્ટિમિત અથવા ફરિયાદ પુરતો વાલી (જે હોય તે) હાજર થયા વગર કોઈ ફરિયાદમાં અથવા કોરટને કરેલો કોઈ અરજ ઉપરથી કોઈ હુકમ થયો હોય, અને તે હુકમમાં અથવા તે હુકમ ઉપરથી તે સગીરનો કોઈ રીતે સંબંધ હોય અથવા તેને લાભનું વળગનું હોય તો તે હુકમ રદ થઈ શકે; અને જે પક્ષકારની અરજથી તેણે હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તેના ખીડરને તે સગીરપણાની વાત માલમ્ હોય અથવા વાળખી રીતે માલમ પડી હોત એમ હોય તો, તે ખીડર પાસેથી અરજ અપાવીને તે હુકમ રદ થઈ શકે.

૪૪૫. હમર પોંચેલા અને પાકી ચમજનો હોય એવા કોઈ અપસ સગીરના ઇશ્ટિમિત તરીકે કામ કરી શકે. પરંતુ તે સગીરના લાભથી તેનો લાભ ઉઠાશે ન હોવા જોઈએ, અને તે ફરિયાદમાં તે પ્રતિવાદી ન હોવા જોઈએ.

ઇશ્ટિમિત અ-
થવા વાલી વગર
મળયેલા હુકમ:
દુર કરાય.

અરજ

ઇશ્ટિમિત નો
જુ થઈ શકે.

હજીમિતને ડ
ર કરવાનું.

૪૪૬. સગીરના હજીમિતનું હિત તે સગીરના હિતથી વિરુદ્ધ હોય ત્યારે, અથવા સગીરથી હલકો જેનો લાભ હોય તેવા પ્રતિવાદી સાથે તે હજીમિતને એટલું લાગતું વળગતું હોય કે તે ઉપરથી સગીરનો લાભ તેનાથી બરોબર સમવાશે એવો સંભવ ન હોય ત્યારે, અથવા તે પોતાનું કામ બળાવે નહીં ત્યારે, અથવા ફરિયાદ આપતી હોય તેવામાં તે બિદિથ ઇંડિયામાં રહેતો બંધ થાય ત્યારે, અથવા બીજા કોઈ પુરતા કારણને લીધે, તેને દુર કરવાસાર કોઈ પ્રતિવાદી અથવા સગીરની વતી કોઈ શખસ અરજ કરવાને મુખત્યાર છે. અને (બતાવેલું કારણ બસ છે એવિશ્વ કોરટની ખાતરી થાય તો) હજીમિતને તે પ્રમાણે દુર કરવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—૪૪૬. વાલીનાં કૃત્ય પોતાના રક્ષણનાં વીરુદ્ધ જણાય તે છતાં પણ તે પૂર્ણ શુદ્ધજ્ઞથી કરેલાં હોઈ શકે. ૧ બી. રી. પરચુરણ ૧૮.

હજીમિતે નિ
કળી જવાનું.

૪૪૭. કોરટ બીજીરીતે હુકમ ન કરે તો, પોતાની જગાએ ધાખલ કરવાસાર કોઈ લાયક શખસ પ્રથમ મેળખાવગર, અને યદ્યપ્ત એલા ખરચને વાસ્તે જામીન આપાવગર કોઈ હજીમિત પોતાનીજ અરજ ઉપરથી નિકળી શકશે નહીં.

નવો હજીમિત નીમવાસાર કરેલી અરજીને સોગનનામાથી પુષ્ટી આપવી અને જે શખસનું નામ મુચબું હોય તે લાયક છે તથા સગીરથી હલકો તેનો લાભ નથી એવું તે સોગનનામામાં બતાવવું.

નવો હજીમિ
ત નીમવાની અ
રજ.

૪૪૮. સગીરનો હજીમિત મુજરી જમ અથવા તેને દુર કરવામાં આવે ત્યારે તેની જગાએ હજીમિત નીમવામાં આવે ત્યાંમુખી આગળ કામ ચલાવવું બંધ રાખવું.

હજીમિત મુજ
રી જમ અથવા
તે દુર થાય ત્યારે
કામ બંધરાખવું.

૪૪૯. તે સગીરનો પ્લીડર યોગ્ય મુદતમાં નવો હજીમિત નીમવાવાની તજવીજ ન કરે તો, સગીર સાથે અથવા તકરારી બાબત સાથે સંબંધ હોય તેવા કોઈ શખસ હજીમિત નીમવાસાર કોરટને અરજ કરવાને મુખત્યાર છે. અને પોતાને યોગ્ય લાગે તે શખસને હજીમિત નીમવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

નવો હજીમિ
ત નીમવાની અ
રજ.

૪૫૦. સગીર વાદીએ અથવા જે સગીર ફરિયાદનો પક્ષકાર ન હોય તેની વતી કંઈ અરજ ચાલુ હોય તેણે, ઉમરે પોંચે એટલે, ફરિયાદનું અથવા અરજનું કામ પોતે ચલાવશે કે નહીં એ વાત પસંદ કરવી.

સગીર વાદી
અથવા અરજ
દાર ઉમરે પોંચે
ત્યારેતેણે શું કરેવું.

ટીકા—૪૫૦. સગીર પક્ષ ઉમરનો થાય ત્યારે વાલીએ અબજપણાને લીધે અગર ગફલતથી જે દાવા ન કર્યા હોય તે પોતાના નામથી ચલાવવાને તેને હરકત નથી. ૩ બી. રી. ૪૩.

૪૫૧. તે કામ ચલાવવાનું પોતે પસંદ કરે તો, ઇષ્ટમિત્રને કાઢી નાખીને પોતાના નામથી કામ ચલાવવાની રજા મળવાનો હુકમ કરાવા-
સાર તેણે અરજ કરવી.

આવે પ્રસંગે ફરિયાદનું અથવા અરજનું મથાળું, ત્યારથી નીચે પ્ર-
માણે વંચાય એવી રીતે, સુધારવું—

અ. બ. માછ સગીર, તેની વતી તેનો ઇષ્ટમિત્ર ક. ડ. હતો, પરંતુ
હમણાં તે ઉમરમાં આવેલો.

૪૫૨. ફરિયાદનું અથવા અરજનું કામ છોડી રવાનું તે પસંદ કરે,
અને તે એકલોજ વાદી અથવા એકલોજ અરજ કરનાર હોય તો, પ્રતિ-
વાદીએ અથવા રેસ્પોન્ડેન્ટે કરેલું અરજ અથવા તેના ઇષ્ટમિત્રે આપેલું
હોય તે અરજ આપીને તે ફરિયાદ અથવા અરજ કાઢી નાખવાનો હુકમ
કરાવવાસાર તેણે અરજ કરવી.

૪૫૩. કલમ ૪૫૧ અથવા ૪૫૨ પ્રમાણે કરવાની કોઈ અરજ એ-
ક તરફથી થઈ શકે. અને માછ સગીર ઉમરે પોંચે છે એ વાત સોગન-
નામાથી ચાખ્ખિત કરવી જોઈએ.

૪૫૪. સગીર સહ-વાદી ઉમરે પોંચ્યા પછી ફરિયાદ નાકબુલ કરવા-
ની હુમ્મણ રાખે તો, સહ-વાદી તરફે પોતાનું નામ કાઢી નાખવાને તેણે અ-
રજ કરવી. અને તે જરૂરનો પક્ષકાર નથી એમ કોરટને જણાય તો, અ-
રજ અને બીજી બાબતને વાસ્તે પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી ચરતો કરીને
ફરિયાદમાંથી તેનું નામ કોરટે કાઢી નાખવું.

તે અરજની નોટીસ પ્રતિવાદી ઉપર તેમજ ઇષ્ટમિત્ર ઉપર બળ-
વવી, અને માછ સગીર ઉમરે પોંચ્યો છે એ વાત સોગનનામાથી ચાખ્ખિ-
ત કરવી. આ અરજનું બધા પક્ષકારોનું અરજ અને ત્યાંસુધીમાં ફરિયા-
દમાં ચાલેલા બધા અથવા કંઈ કામનું અરજ કોરટ ફરમાવે તે ચખ્ખસો-
એ આપવું.

માછ સગીર ફરિયાદમાં જરૂરનો પક્ષકાર હોય તો તેને પ્રતિવાદી
કરવાને કોરટ ફરમાવે.

૪૫૫. કોઈ સગીર ઉમરે પોંચ્યા પછી, પોતાને નામે ઇષ્ટમિત્રે ક-
રેલી ફરિયાદ ગેરવાળખી અથવા અયોગ્ય હતી, એમ કોરટની આગળ યાવ
એ રીતે ચાખ્ખિત કરે, અને તે એકલોજ વાદી હોય તો, ફરિયાદ કાઢી ના-
ખવાને તે અરજ કરે.

તે અરજની નોટીસ લાગતા વળગતા બધા પક્ષકારો ઉપર બળવવી.

જો તે કામ
ચલાવવાનું પસંદ
કરે તો.

કામ છોડી ર
વાનું તે પસંદ ક
રે તો.

અરજ.

કલમ ૪૫૨,
૪૫૨ પ્રમાણે અ
રજને કરવાનું ત
થા તે ચાખ્ખિત ક
રવાનું.

સગીર સહ-
વાદી ઉમરે પોં
ચ્યા પછી ફરિયાદ
ચલાવવાની ના
કહે ત્યારે.

અરજ.

ફરિયાદ ગેર-
વાળખી અથવા
અયોગ્ય હોય તો.

અરેઅ.

ફરિયાદ પુર-
તો વાલી નીમવા
ની અરજ.

અને તે ગેરવાજબીપણા અથવા અયોગ્યપણા વિશે કોરટની આજી ચલાવજી, તે અરજ મંજૂર કરવાને, તથા ફરિયાદમાં કંઈ કામ ચાલ્યું હોય તેનું અને તે અરજસંબંધી બધા પક્ષકારોનું અરેઅ આપવાનો તે હક્ટમિનને હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

૪૫૬. સગીરને નામ અને સગીરનીયતી, અથવા વાલીએ, અરજ કરવાથી ફરિયાદ પુરતો તેનો વાલી નીમવાનો હુકમ મળી શકે. ફરિયાદમાંની તકરારી બાબતોમાં સગીરથી ઉલટો લાભ મુશ્કેલી વાલીનો નથી, તથા તે વાલી તરફે નીમવાને લાયક છે એ વાત ખરી કરી બતાવનારા સાચનનામાથી તે અરજને પ્રુટી આપવી.

ફરિયાદ પુરતા વાલી તરફે કામ કરવાને યોગ્ય તથા ખુશી હોય એવો કોઈ અપસ ન હોય તો, કોરટને પોતાના કામદારો પૈકી કોઈને એવા વાલી તરફે નીમવાનો અધિકાર છે; પણ સગીરથી ઉલટો તેને લાભ ન હોયો જોઈએ.

ફરિયાદ પુરતો
વાલી કોણ ચર્ચ
શકે.

૪૫૭. પાકી સમજનો અને ઉમરે પોચો સહ-પ્રતિવાદી, સગીરથી ઉલટો તેનો લાભ ન હોય તો, ફરિયાદ પુરતો વાલી નામી શકાય, પરંતુ વાલીને અથવા પરણેલી સ્ત્રીને તે રીતે નામી શકાય નહીં.

વાલી પોતાના
કામમાં કમુર
કરે તો તેને ફરિયાદ
કરી શકાય.
અરેઅ.

૪૫૮. સગીર પ્રતિવાદીનો ફરિયાદ પુરતો નીમણી વાલી પોતાનું કામ ન કરે, અથવા બીજું પુરતું કોરણ જણાવવામાં આવે તો, તેને ફરિયાદ કરવાને તથા તેણે કામ કરવામાં કમુર કર્યાથી કોઈ પક્ષકારને થયેલું અરેઅ આપવાનો તેને હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ફરિયાદ ચાલતાં
વાલી મૈથત
યામ તો નવો વાલી
નીમવો.

૪૫૯. ફરિયાદ પુરતો નીમણી વાલી ફરિયાદ ચાલતાં મુજરી જાય અથવા કોરટ તેને ફરિયાદ કરે તો કોરટે તેની જગ્યાએ નવો વાલી નીમવો.

મૈથત હુકમના
માના ફેણદારના
સગીર વારસવ-
કીલનો ફરિયાદ પુરતો
વાલી.

૪૬૦. મૈથત પક્ષકારનો વારસ અથવા વારસવકીલ સગીર હોય અને તેના ઉપર હુકમનાનું અમલમાં લાવવાની દરખાસ્ત થાય ત્યારે, કોરટે ફરિયાદ પુરતો તે સગીરનો વાલી નીમવો. અને તે દરખાસ્તની નોટીસ હુકમનામાવાળાએ તે વાલી ઉપર બજાવવી.

હક્ટમિને અથવા
ફરિયાદ પુરતા વાલીએ
હુકમનામાં પહેલાં
કોરટની રજાબર
તથા જમીનના

૪૬૧. ફરિયાદ પુરતા કોઈપણ વાલીએ અથવા હક્ટમિને, હુકમનામાંની અથવા હુકમની પહેલાં કોઈપણ વખતે સગીરની વતી પૈસાની કંઈ રકમ અથવા બીજી વસ્તુ સ્વીકારવી કે લેવી નહીં. પરંતુ તેણે પ્રથમ કોરટની રજા બજાવવી હોય, અને તે પૈસા કે બીજી વસ્તુ તે સગીરના કાલને વાસ્તે હું રાખીશ અને તે સગીરને તેનો ખરાબર હિસાબ આપીશ એ વાતના કોરટની આજી લાયક જમીન આપ્યા હોય, તો સદરદુ પે-

સા અથવા વરુ તે સ્વીકારી શક્યે અથવા યેઈ શક્યે.

૪૧૨. જે ફરિયાદમાં કોઈ ઇષ્ટમિતરીકે કે વાલીતરિકે કામ કરતો હોય તે ફરિયાદની બાબતમાં તે ઇષ્ટમિત્રે અથવા ફરિયાદ પુરતા વાલી-એ ફોરેટની રજાશિવાય સગીરની વાતી કંઈ કબુલાયત અથવા તોડનેડ કરવી નહીં.

ફોરેટની રજાશિવાય કોઈ તેવી કબુલાયત અથવા તોડનેડ, સગીર શિવાયના બીજા બધા પક્ષકારો વિરુદ્ધ નિરર્થક થઈ શકે એવી ગણાશે.

૪૧૩. સને ૧૮૫૮ ના આક્ટ નંબર ૩૫ પ્રમાણે અથવા જે તે વખતે અમલમાં હોય તેવા બીજા કોઈ કાયદાપ્રમાણે, જે દિવાનાએ દિ-વાના ફરેલા હોય તેમની બાબતમાં કલમ ૪૪૦ થી ૪૧૨ (બંને સુધાંત) સુધીમાં કહેલા ફરોવા, પ્રસંગપ્રમાણે જરૂરનો ફેરફાર કરીને, બાબુ પાડવા-માં આવશે.

ટીકા—૪૧૩. સને ૧૮૫૮ ના ૨૫ મા આક્ટની કલમ ૧૧ પ્રમાણે માંડાની મીલકતનો વહીવટ હેવા સાર નીમખેલી કેલેક્ટર પોતેજ માંડાની તરફથી ઘવા બાંધી શકે નહીં પણ તે કામ સાર તેણે વહીવટદાર નીમખે જાહેર. ૭ વી. રી. ૫.

૪૧૪. ફોરેટ આક્ટ વાંડેએ અથવા દિવાની ફોરેટ કોઈ સ્થાનિક કાયદાપ્રમાણે જે સમીક્ષાની અથવા દિવાનાની ભતનો વાલી અથવા મિ-લકતનો વહીવટકરનાર, નીમખે હોય તે સગીરને અથવા દીવાનાને કલમ ૪૪૨ થી ૪૧૨ સુધીમાં કહેલી કંઈ વાત બાબુ પડતી નથી.

બાબ ૩૨ મો.

જરૂરી માણસોએ તથા તે માણસોઉપર કરવાની ફરિયાદો.

૪૧૫. જરૂરી આહવાદી સરકારની ખરોખર નોકરી બજાવતો હોય તેવા કોઈ અમલદાર અથવા સોલજર ફરિયાદનો પક્ષકાર હોય, અને જો તે ફરિયાદ અલાવવાસાર અથવા તેનો જવાબ કરવાસાર તેને ગેરહા-જર રહેવાની રજા મળી શકતી ન હોય, તો પોતાની વતી ફરિયાદ કરવા અથવા તેનો જવાબ કરવાસાર કોઈપણ શખસને અખતાર આપવાને તે મુખતાર છે.

પા વગર પૈસા લેવા નહીં.

ઇષ્ટમિત્રે અ-થવા ફરિયાદ પુરતા વાલીએ કો-ટની પુરવાનગી વગર તોડનેડ ક-રવી નહીં.

પુરવાનગી વ-ગરની તોડનેડ નિરર્થક થઈ શકે તેવી છે.

૪૪૦ થી ૪૧૨ સુધીની કલમો દિ-વાના કોલેને બા-બુ પડે છે.

કોટની સંભા-ળમાં હોય તે.

જે અમલદાર અથવા સોલ-જરને રજા ન મ-ળે તે પોતાની વ-તી ફરિયાદ અ-થવા જવાબ કરે-વાસાર કોઈપણ શખસને અખ-તાર આપે.

તે અખત્યાર આપવો તે બખીને આપવો, અને તે સેખડ પર તે અમલદારે અથવા સોલજર, (અ) પોતાના કમાંડિંગ આફીસરની સમક્ષ સહી કરવી અથવા તે પક્ષકાર પોતેજ કમાંડિંગ આફીસર હોય તો તેના હાથ નીચેના પહેલા અમલદારની સમક્ષ સહી કરવી; અથવા (બ) તે અમલદાર કે સોલજર બચકરી સ્ટાફની નોકરીમાં કામ કરતો હોય તો, જે આફીસમાં તે નોકર હોય તેના મુખ્યની અથવા બીજા ઉપરી અમલદારની સમક્ષ સહી કરવી. પછી તે કમાંડિંગ આફીસરે અથવા બીજા અમલદારે તે અખત્યારપત્ર ઉપર સહી કરવી, અને તે પછી તે અખત્યારપત્ર કોરટમાં દાખલ કરવું.

તે સેખ કોરટમાં ઉપર પ્રમાણે દાખલ થયો એટલે, -તે અખત્યારનામું ખરોબરરીતે બખી આપ્યું છે, તથા તે બખી આપનાર અમલદારને કે સોલજરને જાતે ફરિયાદ ચલાવવાને કે તેમાં જવાબ કરવાને ગેરહાજર રહેવાની રજા મળી નહીં, -એ વાતનો તે કમાંડિંગ આફીસરની અથવા બીજા અમલદારની સહી એ પુરતો પુરાવો ગણવો.

પ્રમાણો:—આ બાબમાં “કમાંડિંગ આફીસર” એટલે, તે અમલદાર અથવા સોલજર જે કોર્ટ મેજિસ્ટ્રેટમાં, કોરમાં, ડીટાચમેન્ટમાં, અથવા ડીપોમાં હોય, તે મેજિસ્ટ્રેટ, કોર, ડીટાચમેન્ટ, અથવા ડીપો ઉપર જે તે વખતે ખરોબર ફુકમ ચલાવનાર અમલદાર સમજવો.

આ પ્રમાણે
અખત્યાર મજે-
દો શખસ જાતે
કામ ચલાવે અ
થવા ખીડરનીમે.

૪૧૬. પોતાની તરફથી ફરિયાદ ચલાવવાને અથવા જવાબ કરવાને કોઈ અમલદારે અથવા સોલજરે જેને અખત્યાર આપ્યો હોય તે શખસ, અખત્યાર આપનાર અમલદાર અથવા સોલજર હાજર હોય અને કામ કરી શકે તે રીતે, જાતે તે ફરિયાદ ચલાવવાને કે જવાબ કરવાને મુખત્યાર છે; અથવા તે અમલદારની કે સોલજરની વતી ફરિયાદ ચલાવવાસાર કે જવાબ કરવાસાર ખીડર નીમવાને મુખત્યાર છે.

આ પ્રમાણે
અખત્યાર મજે-
દો શખસ ઉપર
અથવા તેના ખી
ડર ઉપર પ્રોસેસ
પોંચાડવામાં આ
વે તે ખરોબર પો
એલી ગણવી.

૪૧૭. કલમ ૪૧૫ પ્રમાણે કોઈ અમલદારે અથવા સોલજરે અખત્યાર આપેલા કોઈ શખસને, અથવા ઉપર કલમ પ્રમાણે તે શખસે તે અમલદારને કે સોલજરને ખદસે અથવા તેમની વતી કામ કરવાને નીમવા ખીડરને પોંચાડેલી પ્રોસેસ, જાતે તે પક્ષકારને હાથોહાથ અથવા તેના ખીડરને પોંચાડી હોય એમ સમજવું.

અમલદાર અ
ને સોલજરને સ
મન પોંચાડવાનું.

૪૧૮. જ્યારે પ્રતિવાદી કોઈ અમલદાર અથવા સોલજર હોય ત્યારે, તેને સમન પોંચાડવાસાર સમનની એક નકલ કોરટે તેના કમાંડિંગ આફીસર ઉપર મોકલવી.

જે અમલદારને એ નકલ મોકલી હોય તેણે, જેના નામની તે હોય તેને, બની શકે તો ખુદ પોંચાડાયા પછી તેના ઉપર તે પોંચાવિશ્વનો તે શખસનો બખેસો શેરો લેખને તે પાછી મોકલવી.

કોઈ કારણને બીજી નકલ તે પ્રમાણે ન પોંચાડાય તો, જે કારણને બીજી સમન પોંચાડવાનું બન્યું ન હોય તે કારણ બખેસો જણાવવું, જે કારણે તે મોકલ્યો હોય એ કારણને તે સમન પાછી મોકલવો.

૪૬૬. હુકમનાનું બળવવામાં પકડવાનું વારંદ અથવા બીજી પ્રો-સેસ છાવણીની, આરીસનની, બરકરી યાણાની અથવા બરકરી બજારની હદમાં બળવવાનું હોય ત્યારે, તે વારંદ અથવા બીજી પ્રોસેસ બળવવાનું કામ જે અમલદારને સોંપ્યું હોય તેણે તે વારંદ અથવા બીજી પ્રોસેસ કમાંડીંગ આફીસરને આપવું.

કમાંડીંગ આફીસરે તે વારંદ અથવા બીજી પ્રોસેસ ઉપર સહી કરીને તે અલાવવું, અને પકડવાનું વારંદ હોય ત્યારે વારંદમાં જે શખસનું નામ લખ્યું હોય તે પોતાની હકુમતની હદમાં હોય તો તેને પકડાવીને, જે દિવાની અમલદારને તે બળવવાનું કામ સોંપ્યું હોય તેને સ્વાધીન કરવો.

બાબ ૩૩ મો.

ઈન્ટરવ્યૂર (વિરુદ્ધ હકોનો નિર્ણય કરવાની તિરાહિત કરે તે ફરિયાદ).

૪૭૦. માત્ર તિરાહિત (રોકહોલ્ડર) તરીકે જે શખસના કબજામાં રૂપીઆ અથવા મિલકત હોય, અને તે રૂપીઆ અથવા મિલકત ખરો માલકને આપવાને જે તૈયાર હોય, તેની પાસેથી તે મિલકત અથવા રૂપીઆ સેવાનો બે અથવા વધારે શખસો એક બીજાને વિરોધ આવે એવી રીતે હુક કરતા હોય ત્યારે, તે મિલકત અથવા પૈસા કોને આપવા એ બાબત અને પોતાને નુકસાન યામ તે સેવાબાબત બધા હુકદાર ઉપર ઈન્ટરવ્યૂરની ફરિયાદ કરવાને તે તિરાહિત અપસાર છે.

પરંતુ, જે ફરિયાદમાં બધા પક્ષકારોના હકોનો ખરોખર રીતે નિર્ણય થઈ શકે તેવી કોઈ ફરિયાદ આણ હોય તો, તે તિરાહિતે ઈન્ટરવ્યૂરની ફરિયાદ કરવો નહીં.

૪૭૧. ઈન્ટરવ્યૂરની પ્રત્યેક ફરિયાદમાં, જે જે બીના ફરિયાદ અરજીમાં લખવાની જરૂર છે તે ચીવાય નીચે પ્રમાણે બીજી વધારે બીનાઓ લખવી:—

પકડવાનું ના
રંદ છાવણી વગે
રમાં થી રીતે બ
જાવવું.

ઈન્ટરવ્યૂર
ફરિયાદ ક્યારે થ
ઈ શકે.

આવી ફરિયા
દમાં ફરિયાદ અ
રજી.

દાવો કરેલી વ
સ્તુ કોરટમાં ચુક
વાનું.

પહેલી સુના-
વણીવખતે કામ
મલાવવાનીરીત.

(અ) હક રાખેલી વસ્તુમાં વાદીને ફક્ત તિરાહિત (રેકહે-
દાર) સીવાય બીજી રીતનો કંઈ સંબંધ નથી.

(ખ) પ્રતિવાદીએ જે જ્યુદા જ્યુદા હક કરતા હોય તે અને

(ક) વાદી અને કોઈ પ્રતિવાદી વચ્ચે મિલાફીપણું નથી.

૪૭૨. દાવો કરેલી વસ્તુ કોરટમાં બરાબ એવી અથવા કોરટની સં-
ભાળમાં રખાય એવી હોય તારે, વાદીએ તે કોરટમાં ભરવી અથવા
કોરટની સંભાળમાં રાખવી; તેમ કરેલા પહેલાં ફરિયાદમાં કંઈ હુકમ નિ-
ર્ણવવાનો વાદીને હક થઈ નહીં.

૪૭૩. પહેલી સુનાવણી વખતે કોરટ નીચે પ્રમાણે કરી શકેઃ
એટલે—

(અ) દાવો કરેલી વસ્તુની ખામતમાં પ્રતિવાદીએ પ્રત્યે વાદીની
બધી જવાબદારીમાંથી તેને દૂર કરીને તેનું ખરેખર અ-
પાવવાનો, તથા ફરિયાદમાંથી તેનું નામ કાઢી નાખવાનો
દરાવ કરે:

અથવા ઈનસાફ કે સુગમતાને સાર નીચે પ્રમાણે કરવાની જરૂર છે
એમ કોરટને માને તો:

(ખ) ફરિયાદનો આખરે નિકાલ થતાં સુધી બધા પક્ષકારોને
રહેવા રે:

અને, દાવો રાખેલી વસ્તુના હકનો નિર્ણય કરી શકાય તેવી રીતની
પક્ષકારોની કબુલત અથવા બીજો પુરાવો છે એમ કોરટને જણાય તો:

(ક) દાવો રાખેલી વસ્તુ ઉપરનો હક નિર્ણય કરે; નહીંતો પછી,

(ડ) કોરટની જગ્યા પોત પોતાના હક આપણવા સાર કેફીયત
દાખલ કરીને તથા પુરાવો આપીને એક બીજા ઉપર
વાદ મલાવવાને પ્રતિવાદીએને ફરમાવે, અને પછી
એવા હકનો નિર્ણય કોરટ કરે.

૪૭૪. સુખની અથવા જમીનના માલકની મારફત દાવો રાખતા
ન હોય એવા બીજા સખસોની સામે, તે સુખને અથવા જમીનના મા-
લકને વાદ કરવાની જરૂર પડવા સાર, સુખતારે પોતાના સુખ ઉપર
અથવા બાકી પોતાના માલક ઉપર ફરિયાદ કરી શકે એમ આ બાબની
કોઈ વાતથી સમજવું નહીં.

સુખતારે અ
ને બાકી ઈન્ટર
ખીડરે ફરિયાદ
કરી શકે.

કેટલાંતો.

(અ) જ એક ઝવેરાતની પેટી પોતાના સુખતારે તરીકે બ
પાસે અનામત ચુકે છે. જ એ મારી પાસેથી એ ઝ

વેરાત ગેરવાજખી રીતે બીધું છે એમ કહીને કે તે બાસેથી માગે છે. આ ને કે ના ઉપર બાંધેલીડરની ફરિયાદ માંડી શકે નહીં.

(ખ) આ એક ગેરવાતની પેટી પાતાના મુખત્યાર તરીકે બાસે આનામત મુકે છે. પછી કે ને આ બાંધે છે મારી પાસે તમારું છેલ્લું છે તેમાં તે ગેરવાત તારણ કરી આપું છું. ત્યારપછી આ એમું કહે છે કે નું કરજ આદા કરેલું છે. અને કે તે વાત ના પાડે છે. તે બંને બાંધેથી ગેરવાત માગે છે. આમાં આ ને કે ના ઉપર બાંધેલીડરની ફરિયાદ કરવાને બાંધ મુખત્યાર છે.

૪૦૫. બરોબર રીતે ફરીયાદ કરી હોય તો, ઘણા રાખેલી વસ્તુ ઉપર ચાલે રાખીને, અથવા બીજી કોઈ અમલમાં આવે એવી રીતે ચારીને તેનું અરજ આપવાનો ડરાવ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

૪૦૬. બાંધેલીડરની ફરિયાદમાંના પ્રતીવાદીઓ પૈકી કોઈ પ્રતીવાદી તે ફરીયાદના વિષયની બાબતમાં તિરાહિત ઉપર બરોબર ફરિયાદ કરે તો, જે કોરટમાં તિરાહિત ઉપરની ફરિયાદ ચાલતી હોય તે કોરટને બાંધેલીડરની ફરિયાદમાં તિરાહિતની તરફમાં કુકમનાયું કરનારી કોરટ તે કુકમનાયું થવાની વાત જોય રીતે જણાવવી. એ બંધી જણાવવામાં આવે એટલે તે કોરટ તે તિરાહિત ઉપરનું કામ બંધ રાખેલું. અને તે બંધ રહેલી ફરીયાદમાં થએલા તેના અરજનો તે ફરીયાદમાં ડરાવ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે. પરંતુ તે ફરિયાદમાં અરજનો ડરાવ ન કર્યો હોય તો, જેટલા બાગનો ડરાવ ને કર્યો હોય તેટલું અરજ બાંધેલીડરની ફરિયાદમાં થએલા તેના અરજમાં ઉમેરી શકાય.

ચારીના ખરે-ખરો ચાલો.

તિરાહિત(ટ) કોરટ(ડર) ઉપર પ્રતિવાદી ફરિયાદ કરે ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.

અરજ.

• ભાગ ૪ થો.

ચાલુ ગરજ પુરતા ઈલાજ.

બાબ ૩૪ મો.

ફેસનો થતાં પહેલાં પકડવા તથા જાતી કરવા વિશે.

અ—ફેસનો થતાં પહેલાં પકડવાનું.

૪૦૭. રવાબર મિલકતનો કબજો લેવાની ફરીયાદ મિલાવુની બીજી કોઈ ફરિયાદમાં કામ ચાલતાં કોઈ ચણ વખતે વાદી સોમનનામથી અથવા બીજી રીતે કોરટની આતરી કરી આવે કે,—

જમીન લેવા સાથે વાદી મારે અરજ કરે.

વાદીનું ન આવે અથવા તેને હીલ થાય એ હેતુથી, અથવા કોરટની કોઈ પ્રોસેસ ટાળવાના હેતુથી, અથવા પોતાના ઉપર ને હુકમનાનું થાય તે બાબતમાં હરકત પડે કે હીલ થાય એ હેતુથી:

(અ) પ્રતીવાદી સંતાઈ પેઠા છે અથવા તેણે કોરટની હકુમત જોડી છે, અથવા

(બ) પ્રતીવાદી સંતાઈ પેસવાનો છે કે કોરટની હકુમત જોડવાનો છે, અથવા

(ક) પ્રતીવાદીએ પોતાની બધી કે થોડી ધણી મિલકત કોઈને વેચી કે આપી દીધી છે અથવા કોરટની હકુમતમાંથી લેવાયી છે; અથવા

એવી ખાતરી કરી આપે કે, — પ્રતીવાદી એવે પ્રસંગે બ્રિટિશ ઈન્ડિયા જોડવાનો છે કે તે ઉપરથી ફરીવાદમાં પ્રતીવાદીના ઉપર ને હુકમનાનું થાય તે બાબતમાં વાદીને હરકત કે હીલ થઈ અથવા પડે એવા વાત્સલ્ય સંભવ રહે છે.

તો ફરીવાદમાં તેના ઉપર ને હુકમનાનું થાય તે પ્રમાણે જવાબ દેવા સારું હાજર થવાને, પ્રતીવાદીનો જામીન લો, એવી આજ્ઞા કરવાને વાદી મુખત્યાર છે.

પ્રતીવાદીએ જામીન શા મટિ ન આપવા તેનું કારણ બતાવવા સારું તેને હાજર કરવાનો હુકમ.

૪૮૮. અરજદારને તપાસા પછી તથા પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી બીજી તજવીજ કર્યા પછી કોરટની આજ્ઞા થાય કે;

ઉપર કહ્યા પ્રમાણેના કોઈ ઇરાદાથી પ્રતીવાદી—

(અ) સંતાઈ પેઠા છે, અથવા કોરટની હકુમત જોડી છે, અથવા

(બ) સંતાઈ જવાનો છે, અથવા કોરટની હકુમત જોડવાનો છે, અથવા

(ક) પોતાની બધી કે થોડી ધણી મિલકત વેચી કે આપી દીધી છે, કે કોરટની હકુમતમાંથી લેવાયી છે, અથવા

ઉપરની કસમમાં ને પસંગ કહ્યો છે તેવે પ્રસંગે પ્રતીવાદી બ્રિટિશ ઈન્ડિયા જોડવાનો છે,

તો પોતાને હાજર થવાના જામીન પ્રતીવાદીએ શા મટિ ન આપવા તેનું કારણ બતાવવા સારું પ્રતીવાદીને પકડવાનું તથા તેને કોરટની આજ્ઞાવાનું વારંદા કાઢવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

૪૦૬. તે કારણ પ્રતિવાદી ન બતાવે તો કોરે તેને એવો હુકમ કરેલા કે, તમારા ઉપરનો હાથ અદા થવાને બસ થાય તેટલા પૈસા અથવા બીજી મીલકત તમે કોરેટમાં અનામત રાખો, અથવા ફરિયાદ આપેલે ત્યાં સુધી, અને ફરિયાદમાં તમારા ઉપર જે હુકમનાં થાય તે બજી રહે અથવા પતી રહે ત્યાં સુધી, કોઈ પણ વખતે તમને જોલાવવામાં આવે ત્યારે હાજર થવાના તમે જામીન આપો.

જામીન એવી રીતે લખી આપવું કે, જે પ્રતિવાદી તે રીતે હાજર નહીં થાય તો, ફરિયાદમાં જે રકમ આપવાનો પ્રતિવાદીને હુકમ થશે તે રકમ હું આપીશ.

૪૮૦. પ્રતિવાદીને હાજર કરવાને થએલો જામીન, જે કોરેટમાં પોતે જામીન થયો હોય તે કોરેટને કોઈ પણ વખતે પોતાની જવાબદારી રદ કરવાની અરજ કરી શકે.

આવી અરજ થાય ત્યારે, કોર્ટ પ્રતિવાદીને હાજર થવાનો સમન કરેલા. અથવા પોતાને યોગ્ય લાગે તો, પહેલેથીજ તેને પકડવાનું વારંદ કાઢવાને કોરેટ મુખત્યાર છે.

સમન અથવા વારંદ પ્રમાણે પ્રતિવાદી હાજર થાય એટલે, અથવા પોતે પોતાની ખુશીથી આવીને હાજર થાય ત્યારે, કોરેટ જામીનને ફરમાવવું કે તમે જામીનીમાંથી છુટા થાય છે. અને તમે જામીન લાવવાને પ્રતિવાદીને કહેવું.

૪૮૧. કલમ ૪૦૬ ના અથવા ૪૮૦ પ્રમાણેનો કોઈ હુકમ પ્રતિવાદી માન્ય ન કરે તો, ફરિયાદનો ફેસલો થતાં સુધી અથવા, પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ ફેસલો આપવામાં આવે તો, હુકમનાં બંને તાંસુધી પ્રતિવાદીને કેદમાં મોકલવાને કોરેટ મુખત્યાર છે. પરંતુ આ કલમ પ્રમાણે કોઈ જખસને ગમે તેમ હોય તો એ છ માસ કરતાં જામીન મુદત કેદ કરેલા નહીં, અથવા ફરિયાદના વિષયની રકમ કે કિંમત પચાસ રૂપિયા કરતાં વધારે ન હોય તો છ અઢવાડિયાં કરતાં વધારે મુદત કેદ કરેલા નહીં.

પણ એવું ઠરાવું છે કે, કોઈ જખસને સદરકુ હુકમ પ્રમાણે ચાલ્યા પછી આ કલમ પ્રમાણે તુરંતમાં અટકાવી રાખેલા નહીં.

ટીકા—૪૮૧. પ્રતિવાદીને આવા કામમાં અગર બજવણીના કામમાં તેને પોતાનો હુકમ માન્ય કરવાની તક મળે અગર તે જામીન જોડેને તે હુકમ માન્ય કરવાની ના પાડે તાંસુધી તેને કેદ કરેલા નહીં. ૭ મુ. હા. રી. ૧૨૨.

૪૮૨. હુકમનામાના રજીસ્ટરની ખોરાકી આપવાવિષે કલમ ૩૩૬ માં જે ઠરાવ કરેલો છે, તે આ બાબત પ્રમાણે પકડેલા બધા પ્રતિવાદીને લાયક પડે.

જો પ્રતિવાદી કારણ ન બતાવે તો અનામત મુકવાનો અથવા જામીન આપવાનો કોરેટ તેને હુકમ કરે.

જામીન પોતાની જવાબદારી કાઢી નાખવાની અરજ કરે ત્યારે જી રીતે કરવું.

પ્રતિવાદી જામીન ન આપે અથવા તેને ન પાડે જામીન ન મળે તો કેમ કરવું.

પકડેલા પ્રતિવાદીની ખોરાકી.

ખ.—ફેસલો થતાં પહેલાં જાણી કરવાનું.

હુકમનાનું પ
ર કરવાના પ્રતિ
વાદી પાસેથી જ
મીન માગવાની
અને તે જામીન
ન આપે તો મિ
લકત જમ કરેવા
ની ફેસલો તથા
પહેલાં અરજ.

૪૮૩. કોઈ પણ ફરિયાદ ચાલતાં કોઈ પણ વખતે સોમનનાનું કરી-
ને અથવા બીજી રીતે વાદી કોરટની ખાત્રી કરે કે, પોતાના ઉપર જે હુ-
કમનાનું થાય તે બજાવવામાં હરકત અથવા ઢીલ થાય એ ધરાવાદી
પ્રતિવાદી—

- (અ) પોતાની બધી અથવા ઘોડીધણી મિલકત કોઈને વેચી
કે આપી દેવાનો છે, અથવા જે કોરટમાં ફરિયાદ ચા-
લતી હોય તેની હકુમતમાંથી બંધાવવાનો છે, અથવા
(બ) પોતાની મિલકત કોરટની હકુમતમાં રહેવા રહીને કોર-
ટની હકુમત જોડી ગયો છે,

તો, એ ફરિયાદમાં તેના ઉપર જે હુકમનાનું થાય તે અદા કરવાનો
જામીન પ્રતિવાદી પાસે મળ્યો, અને જો તે જામીન ન આપે તો કોરટનો
બીજો હુકમ થતાંમુખી. કોરટની હકુમતમાંની તેની કંઈ મિલકત જમ ક.
રવાનું ફરમાવે, એવી કોરટને અરજ કરવાને વાદી મુખ્યત્વે છે.

અરજનો મ.
જુરો.

કોરટ બીજી રીતે ન ફરમાવેતો, જમ કરવાની મિલકત અને તેની અ-
ટકેબી કિમત અરજમાં જણાવવી.

ટીકા—૪૮૩. જે કોરટમાં દાવો ચાલતો હોય તે કોરટની હકુમતમાં
મીલકત હોય તો આ કલમ લાગુ પડે છે. જેથી ચોવીસ પ્રમણાના ફરદ
સાબરડીનેટ જડને કલકલામાં જે મીલકમ હતી તે બાબતમાં હાથકોરટ
તરફ ૪૮૩મી કલમ પ્રમાણે હુકમ અને ૧૮૪૦ના ૨૩મા આક્ટની ૧લી
કલમ પ્રમાણે ફેરો થવા મોકલ્યો ત્યારે હાથકોરટે ફેરો કરવાની ના પાડી.
૮ મે. ષે. રી. ૩૩૫.

અપ્રાહીમના કામમાં મુખ્યબંધી હાથકોરટે તેથી કબજો ડરાવ કર્યો હતો
૧ મે. હા. રી. ૧૦૦.

પોતાના હુકમનામાંની બજાવણીમાં કોરટ જમ કરી ચકે નહીં તેની જમી
ખમાજથી કોરટ કરી ચકતી નથી. ૧ મે. હા. રી. ૬૩.

હુકમનામાંની બજાવણીમાં ઢીલ કરવાના અગર હરકત કરવાના ધરા-
વાદી પ્રતિવાદી પોતાની મીલકત ખસેડવાનો છે અગર તેની બીજી રીતે
બજાવણી કરવાનો છે એવી કોરટની ખાત્રી થવા પછી કોરટ પ્રતિવાદીની
મીલકત જમ કરવાનો હુકમ આપે તો, પછી દાવાનો મુકાદો વાદીના વિરુદ્ધ
થાય તોપણ, વાદીને આ પ્રમાણે કોરટને અરજ કરવાનું પૂરતું અને સાફ
કારણ હતું એમ અનુમાન કરવું જોઈએ. અને તેથી વિરુદ્ધ સાબીત ન
થાય ત્યાંમુખી નુકસાની મળી ચકે નહીં. ૧૮ વી. રી. ૪૪૦.

આ કલમ પ્રમાણે મીલકત લગ કરવામાં આવી હોય અને લગી કરનાર અધિકારીની સાથે મળી જઈને તે પછીથી પ્રતિવાદીએ અગ્રી દીધી હોય તો, પેલેલાં તેમના ઉપર ફાળદારી કામ ચલાવ્યા વગર તે મીલકતની કીમત ષળવવાનો દાવા આપી શકે. ૧૮ વી. રી. ૨૭.

૪૮૪. અરજદારને તપાસ્યા પછી તથા પોતાને યોગ્ય હાથે તેવી બીજી કંઈ તલવીળ કંઈ પછી જો કોરટની આવી યાવ કે : તે ફરિવાદમાં પોતાના ઉપર જે હુકમનામું થાય તે ષળવવામાં હજીકત અથવા દીઝ યાવ એ ધરાદાથી પ્રતિવાદી પોતાની મિલકત વેચી કે આપી દેવાનો છે અથવા બંધાવવાનો છે અથવા એવા ધરાદાથી પોતાની મિલકત કોરટની હકુમતમાં રહેવા દેખે કોરટની હકુમત છોડી ગયો છે તો :—મામવામાં આવે ત્યારે તેમિલકત અથવા તેની કીમત અથવા હુકમનામું પૂરું કરવા નેટ-લો તેનો બાગ હાજર કરીને, કોરટ હુકમ કરે તે પ્રમાણે બ્યવસ્થા થવાસાર કોરટમાં આપવા મઠે, હુકમમાં બચેલી રકમના જમીન કોરટ દરાવે તે સુદતની દરમ્યાન આપવા, કે નહીં તો જમીન શા સાર ન આપવા તેનું હાજર થઈને કારણ બતાવવું—એમ પ્રતિવાદીને ફરમાવવાને કોરટ મુજબ ત્યારે છે.

આ અરજમાં બચેલી મિલકત પૈકી તમામ મીલકત અથવા તેનો કંઈ બાગ શરતથી લગ કરવાનું હુકમમાં ફરમાવવાને પણ કોરટ મુજબ ત્યારે છે.

ટીકા—૪૮૪. હુકમનામું થતાં પેલેલાં કેદની બાબતમાં જેમ સતંત્ર અખસાર કોરટને વાપરવાનો છે તેમજ હુકમનામા પેલેલાં લગી કરવામાં પણ તે અખસાર બહુ સુબાઈથી વાપરેલાં નેદ્રએ. અને પ્રતિવાદી પોતાની મીલકતની કાંઈ પણ બ્યવસ્થા કરવાનો છે. એવી ખાતરી યાવ ત્યાંસુધી પ્રોસેસ અમલમાં હાથવી નહીં. ૨ ગુ. હા. રી. ૧૪૬.

સને ૧૮૭૭ ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૪૮૪ મુજબ પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ જે હુકમનામું વાદીનું થયું તે પૂરું કરી આપવાની જમીન આપવાનું ૧૦ મી મારચ સને ૧૮૮૧ને રોજ પ્રતિવાદી ઉપર હુકમ કરવામાં આવ્યો અગર જમીન શા સાર ન આપવા તેનું કારણ તા. ૨૮મી મારચ સને ૧૮૮૧ને રોજ તેણે બતાવવું. રોવાન્ડે કાયદાને છોડે જે નમુના આવેલા છે તે નમુનામાં છે તે પ્રમાણે કલમ ૪૮૪ને અન્વયે કામ ચલાવી લગી કરવા સાર આ તાકીદની સાથે હુકમ પણ નેડવામાં આવ્યો હતો. જમીન યતી અટકાવવા સાર પ્રતિવાદીએ તા. ૧૨મી મારચે હુકમનામું પૂરું કરી આપવાની જમીન આપવા, અને જમીનો અમલ કરવામાં આવ્યો નહીં તા. ૨૮મી મારચ ૧૮૮૧ને રોજ જમીન શા મઠે ન આપવા નેદ્રએ તેનું કારણ પ્રતિવાદીએ બતાવ્યું. પણ જમીન આપવામાં આવ્યા હતા તેથી સેવારડીને જડવો એવા મત હતો કે એ કામ પૂરું થઈ ગયું છે અને

જમીન આપવાનું કે કારણ બતાવવાનું કોરટ પ્રતિવાદીને ફરમાવે.

હવે જમીન ખત ૨૬ થઈ ગઈ નહીં. આ કામમાં એમ હુકું કે સર્વાઈડેટ જરૂરની બુલ છે. આવી રીતે આપેલી જમીની કલમ ૪૮૪માં ને ૨૫૪ રીતે જમીન સેવાનું ફરમાવું છે તેવી ગણાય નહીં. અને જમીન ચા માટે ન આપવા તેનું કારણ બતાવવામાં આ પ્રમાણે જમીન આપવાથી કંઈ બાધ નથી. ઇ. સો. રી. ૫ મુંબાઈ ૧૪૩.

જો કારણ ન
બતાવે અથવા
જમીન ન આપે
તો જમી કરવી.

૪૮૫. કોર્ટ ફરિયાદી મુદતમાં જો પ્રતિવાદી ફરમાવેલા જમીન ન આપે, અથવા પોતે જમીન શાસર ન આપવા તેનું તે કારણ ન બતાવે તો અરજમાં બતાવેલી મિલકત અથવા ફરિયાદમાં ને હુકમનામું થાય તે પૂરું કરવાને બસ જણાય તેટલો તે મિલકતનો બાગ જમ કરવાનું ફરમાવવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

જમી ઉઠાડ-
વાનું.

જો પ્રતિવાદી તેનું કારણ બતાવે અથવા ફરમાવેલા જમીન આપે, અને અરજમાં બતાવેલી મિલકત અથવા તેનો કંઈ બાગ જમ થયો હોય, તો તે જમી ઉઠાડવાનો કોર્ટ હુકમ કરવા.

દીકા—૪૮૫. મિલકત જમ કરવામાં આવે ત્યારે તેમાંથી થનું ઉત્પન્ન પણ જમ થાય છે. પણ જમી કરતી વખતે જો હુકમનામા વાળો અસલ માલીકનો કબજો રહેવા દે અને તેને ઉત્પન્નનો ઉપભોગ કરવા દે તો, એ ઉત્પન્ન માલીકના હાથમાં આવ્યું કે તે જમીની રકમ હુકમનામાના દેવાને માટે ખાસ રીતે જમ કરવાને તે પાત્ર રહેતું નથી. ૧૨ વી. રી. ૩૬૧.

જમી કરવાની
રીત.

૪૮૬. જમી કરવી તે પૈસા બાબતનું હુકમનામું બજાવવામાં મિલકત જમ કરવાની ને રીત આ કાયદામાં કહેલી છે તે રીતે કરવી.

દીકા—૪૮૬. જમી થયેલી મિલકતના ને બાગ ઉપર વચે આવનાર (ઈન્ડરવીનર) હક રાખે છે તે બાગ તેના કબજામાં છે કે નહીં અગર ઈન્ડરવીનરના કહેવામાં ને બાગ હુકમનામાના રજીસ્ટરના કબજામાં છે, તેજ બાગ તેના કબજામાં છે કે નહીં એ બાબતની તજવીજ કરવાની ના પાડવી એ અનિવર્તિત છે. ૧૭ વી. રી. ૭૪.

ફેસલા પહેલાં
જમ કરેલી મિલ
કત ઉપરના દા
વાની તજવીજ.

૪૮૭. ફેસલો થતાં પહેલાં જમ થયેલી મિલકત ઉપર કંઈ દાવો કરવામાં આવે તો તેની તજવીજ, પૈસા બાબતનું હુકમનામું બજાવવામાં જમ થયેલી મિલકત ઉપરના દાવાની તજવીજને વારંતે આ આક્રમમાં પાછળ ને રીત ફરમાવી છે તે રીતે કરવી.

જમીન આ
પે અથવા ફરિ-
યાદ કાઢી નાખ
વામાં આવે એટ
લે જમીન ફર કરવી.

૪૮૮. ફેસલો થતાં પહેલાં જમી કરવાનો હુકમ કર્વો હોય તો, ફરમાવેલા જમીન તથા જમીના અરથનો જમીન પ્રતિવાદી આપે ત્યારે, અથવા ફરિયાદ કાઢી નાખવામાં આવે ત્યારે, ને કોર્ટે હુકમ કર્વો હોય તે કોર્ટે જમી ફર કરવી.

જમીથી પરા-
વાના હકને હરક

૪૮૯. ફેસલો થતાં પહેલાંની જમીથી, ફરિયાદમાં પક્ષકાર ન હોય તે અપસોના જમી પહેલાંના ને હક હોય તેને હરકત થયે નહીં. તથા

પ્રતિવાદી ઉપર કોઇનું હુકમનામું હોય તો તે ચખસને તે હુકમનામું બજાવવામાં તે જામીમાંની મિલકત વેચવાની દરખાસ્ત કરવાને પણ પ્રતિબંધ થયે નહીં.

૪૯૦. આ બજાવના દરાવને આધારે મિલકત જામીમાં હોય, અને વાદીની તરફમાં હુકમનામું થાય, તો તે હુકમનામું બજાવવામાં તે મિલકત દરી જા કરવાની જરૂર નથી.

કુ.—પકડવાનું અથવા જામી કરવાનું કામ કર્યું તે અયોગ્ય હોય ત્યારે નુકસાનીનો બદલો.

૪૯૧. જે ફરિયાદમાં કોઇને પકડ્યો હોય અથવા જામી કરી હોય તે ફરિયાદમાં કોઈને એવું જણાય કે, તે પકડવાની અથવા જામીની અરજ અપૂર્વે કારણ ઉપરથી કરવામાં આવી હતી.

અથવા વાદીની ફરિયાદ નિષ્ફળ જાય અને કોરટને એવું જણાય કે, ફરિયાદ કરવાનું સંભવિત કારણ ન હોતું,

તો તે પકડવાથી અથવા જામીથી પ્રતિવાદીને જે ખર્ચ અથવા નુકસાન થયું હોય તેના બદલામાં પોતાને યોગ્ય જણાય તેટલી એક હજાર રૂપિયા સુધીની રકમ કોર્ટ વાદી પાસેથી પ્રતિવાદીને અપાવવાનો, પ્રતિવાદીની અરજ ઉપરથી, પોતાના હુકમનામામાં દરાવ કરવાને કોરટ અપવાર છે.

પરંતુ નુકસાનીના બદલાંની ફરિયાદમાં જેટલી રકમનું હુકમનામું કોરટ કરી આપે તે કરતાં વધારે રકમ આ કલમ ઉપરથી કોરટ અપાવવી નહીં.

આ કલમ પ્રમાણે રકમ અપાવવાનો દરાવ થવા પછી તે પકડવા અથવા જામી બાબત નુકસાનીનો બદલો એવાની કોઈ ફરિયાદ ચાલશે નહીં.

તથા જામી અથવા હુકમનામા વાળાને વેચાણની દરખાસ્ત કરવાને પ્રતિબંધ થયે નહીં.

આ બાબત પ્રમાણે જામી અથવા મિલકત હુકમનામું બજાવવામાં ફરી જામી કરવી નહીં.

અપૂર્વે કારણથી કોઇને પકડાયો હોય અથવા જામીકરાવી હોય તો તેની નુકસાનીનો બદલો.

વિશેષ દરાવ.

બાબ ૩૫ મો.

કામ ચલાવે તાકીદ અને દરખાસના હુકમો વિશે.

અ.—કામ ચલાવે તાકીદ.

૪૯૨. કોઈ પણ ફરિયાદમાં સોગત નામાથી અથવા બીજી રીતે એવું ચાલિત થાય કે:—

જે પ્રસંગે કામ ચલાવે તાકીદ

૬ આપી ચકાવ
તે પ્રસંગ.

(ખ) ફરિયાદનો કોઈ પણ કાર ફરિયાદમાંની કોઈપણ તકરારી મિલકતનો નાશ કરે, અથવા તેને કુઈ નુકસાન કરે અથવા તે કોઈને આપી દેશે અથવા એકાદા હુકમનામાંની બાબતોમાં તે ગેરવાજવી રીતે વેચાણે એવી દેશત છે, અથવા

(બ) પોતાના હેતુઓમાંથી દગો દેવાને ધરિદ પ્રતિવાદીએ પોતાની મિલકત કબજાવવાની અથવા તે વેચી કે આપી દેવાની બીક બતાવી છે, અથવા તેમ કરવાની તે તૈયારીમાં છે,

તો હુકમ કરીને કોર્ટ એવી કામચલાઉ તાકીદ આપે, કે તારે તે કૃત્ય કરવું નહીં; અથવા તે મિલકતનો નાશ થતો હોય તે, તેને નુકસાન થવું હોય તે, તે બીજાને આપી દેવાતી હોય તે, વેચાતી હોય તે, કબજાવાતી હોય તે, અથવા તેની બચર્યા થતી હોય તે બંધ રાખવાને તથા અટકાવવાને સાર પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા બીજા હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખ્યત્વારે છે, અથવા તે તાકીદ કે બીજા હુકમ નહીં કરવામાં આવે એમ કહેવાને કોર્ટ મુખ્યત્વારે છે.

ટીકા—૪૯૨. હવેયને માટે મનાઈ હુકમ હુકમનામાં કરીને આપાય છે. રેવિન્યૂ ડિપાર્ટમેન્ટ આક્ટ (૧૮૭૭ના ૨)ની ૫૩મી કલમ જુઓ.

મિલકત ને સ્થિતિમાં છે તે સ્થિતિમાં રાખવી જોઈએ એવું જરૂરનું હોય તે કામમાં મિલકતનો બગાડ થવાનો ભય છે એ પહેલું સાબીત કરવું પહેલું એ સાબીત કર્યા પછી કામ ચાલતાં મનાઈ હુકમ આપી ચકાવ નહીં ૨૩ વી. રી. ૧૦.

નીચેનાં કામોમાં મનાઈ હુકમ આપવામાં આવ્યો હતો:—

(૧) બાબતો કરતાં જેમ કાનવાડાએ જામ કરવામાં આવ્યા હતા તેનો કોઈ પણ ભાગ હુકમનામાંથી ન વેચે.

(૨) જે પૈસા માલુમોટ જામ કર્યા હતા અને જે પાછા મળવાને સાર આ દાવો હતો તે પૈસા પ્રતિવાદીએ વેપારમાં રોકવાનો ધરાવો જણાવ્યો હતો તે પ્રમાણે રોકે નહીં. ૧૩ વી. રી. ૬૫.

પ્રતિવાદી કોર્ટમાં દાવા બાંધી દેવું વસૂલ કરવા માંગે છે એ મનાઈ હુકમને માટે પૂરતું કારણ નથી. ૧૪ વી. રી. ૪૦૬.

સર્વાઈન્ગ કોર્ટમાં જે દાવા ચાલતો હોય તે એમોલ્ડ પોતાની કાલિ ઉપરે બીધા શીવાય ડીક્લેરેટ કોર્ટ આ કલમને અનુસરે હુકમ આપી શકે નહીં ૨ મુ. હા. રી. ૬૮.

કરાર ફરી તો
ડેવા નહીં અથ-

૪૬૩. કરાર તોડવાથી અથવા બીજી નુકસાની કરવાથી પ્રતિવાદી ને અટકાવવાની ફરિયાદ હોય તેમાં નુકસાનીનો બદલો માગ્યો હોય કે

નહી તો એ, ફરીવાર કરવા પછી કોઈ પણ અગત્યે કસોટી થતાં પહેલાં કે કસોટી થવા પછી—પ્રતીવાદીએ તે કરાર તોડવા નહીં અથવા ને નુકશાનની ફરીવાર કરી હોય તે નુકશાન કરવું નહીં, અથવા તેજ કરારમાંથી ઉત્પન્ન થતું અથવા તેજ મીલકત કે હક્ક સંબંધી તેવી જાતનું કોઈ નુકશાન કરવું નહીં કે કોઈ કરાર તોડવા નહીં,—એવી પ્રતીવાદીને અટ. કાવવાની કામ અધાઉત્તાકીય કરવા સાર કોરટને અરજ કરવાને વાદી મુખ્યત્વાર છે.

તે તાકીદ કેટલી મુદત મુખી અમલમાં રાખવી તે બીજી, હિસાબ રાખવા વિશે, જમીન આપવા બીજી, અને બીજી બાબત વિશે પોતાને યોગ્ય હાથે તેવી શરતો કરીને તે તાકીદ હુકમ કરીને આપવાને, અથવા તે નહીં આપવામાં આવે એમ કહેવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

આ કલમ પ્રમાણે અથવા કલમ ૪૯૨ પ્રમાણે આપેલી તાકીદ ન માનવામાં આવે તો, જ મહીનાથી વધારે નહીં એવી કોઈ મુદત મુખી પ્રતીવાદીને કેદમાં રાખીને અથવા તેની મીલકત જપ્ત કરીને અથવા બંને વાંતાં કરીને તે અમલમાં લાવી શકાય.

આ કલમ પ્રમાણે કરેલી કોઈ જમીન એક વરસ કરતાં વધારે મુદત અમલમાં રહેશે નહીં; એક વરસની આખરે, પ્રતીવાદીએ તાકીદ નહીં માની હોય તો, જપ્ત કરેલી મીલકત વેચી શકાય. અને ને ઉપર તેમાંથી પોતાને યોગ્ય હાથે તેટલી બદલાની રકમ વાદીને આપવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે, અને ને કોઈ બાકી રહે તો તે પ્રતીવાદીને આપવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

૪૯૪. તાકીદનો હુકમ આપ્યા પહેલાં હમિયાં તાકીદની અરજ વિજ્ઞાની નોટીસ વિરુદ્ધ પક્ષકારને આપવાનું કોરટે કરમાવવું. ખરું કીધે થવાથી તાકીદ આપવાનો હેતુ પૂજ મળ્યે એમ જણાય તો તેવી નોટીસ આપવાની જરૂર નથી.

૪૯૫. કારપોરેશનને અથવા જાહેર કંપનીને આપેલી તાકીદ તે કારપોરેશનને અથવા કંપનીને જ્ઞાતાને બંધન કારક છે, એટલું જ નહીં પણ તે કારપોરેશનના કે કંપનીના ને મેમ્બરોનાં અને અમલદારોનાં જાતીકાં કામ અટકાવવાનું તે તાકીદમાં માગ્યું હોય તે બધા મેમ્બરોને તથા અમલદારોને પણ તે બંધન કારક છે.

૪૯૬. તાકીદના હુકમથી ને કોઈ પક્ષકાર નારીજ હોય તેની તે વિજ્ઞાની અરજ ઉપરથી, તાકીદનો કોઈ પણ હુકમ કાઢી સેવાને, તેમાં ફર. ફાર કરવાને અથવા તેજ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

વા તોડેલો જમીની રાખવા નહીં એ વિશે મનાઈની વાકીદ.

તાકીદ આપ્યા પહેલાં વિરુદ્ધ પક્ષકારને નોટીસ આપવાનું કોરટે કરમાવવું.

કારપોરેશનને આપેલી તાકીદ તેના મેમ્બરોને તથા અમલદારોને બંધનકાર છે.

તાકીદનો હુકમ કોઈ કાઢી શકે, ફરકાર કરે અથવા રદ કરે.

અપૂરતા કા-
રણ ઉપરથી તા
કીદ કાઢવી હોય
તો પ્રતિવાદીને નુ
કસાનીનો બદલો.

૪૬૭. પોતે જે તાકીદ આપી છે તે આપવા બાબતની અરજ
અપૂરતા સમજાવી કરી હતી, એમ કોરટને જણાવ, અથવા

તાકીદ કાઢ્યા પછી ફરીવાર કાઢી નાખવામાં આવે, અથવા કોર-
ટનારોના સમજાવી કે બીજા કોઈ રીતે વાદી વિરુદ્ધ ફેસલો આપવામાં
આવે અને ફરીવાર કરવાનું સંભવિત કારણ નહોતું એમ કોરટને જણાવ,
તો તે તાકીદથી જે અરજ અથવા નુકસાન થયું હોય તેના બદલા-
માં પોતાને વાજબી જણાય તેટલી એક હજાર રૂપિયા સુધીના કોઈ
રકમ વાદી પાસેથી પ્રતિવાદીને અપાવવાનો, પ્રતિવાદીની અરજ ઉપરથી,
પોતાના હુકમનામાં ડરાવ કરવાને કોરટ સુખ્તવાર છે.

વિશિષ્ટ ડરાવ.

પરંતુ નુકસાનીના બદલાની ફરિયાદમાં જેટલી રકમનું હુકમનાનું
કોરટ કરી આપે, તે કરતાં વધારે રકમ આ કલમ ઉપરથી કોરટે અપા-
વવી નહીં.

આ કલમ પ્રમાણે રકમ અપાવવાનો ડરાવ થવા પછી તે તાકીદ
બાબત નુકસાનીનો બદલો યેવાની કોઈ ફરીવાર ચાલશે નહીં.

બ-દરમીયાનના હુકમ.

નાશ થાય એ
વી વસ્તુઓ દર-
મ્યાન વેચવાનો
હુકમ કરવાનો અ-
મત્યાર.

૪૬૮. કોઈ ફરીવાદના વિષયની કોઈ પણ નજમ મીલકત જાલદી
અને સ્વાભાવિક રીતે પોતાની મેળે બચડી જાય એવી હોય તો, ફરીવાદ-
ના કોઈ પણ કારણો અરજ ઉપરથી તે વેચવાનો હુકમ કરવાને કોરટ
સુખ્તીવાર છે. અને તે હુકમમાં જે સમસનું નામ લખ્યું હોય તે સમસે
કોરટને યોગ્ય ભાગે તે રીતે અને તેવી સરતોથી તે વેચવી.

ટીકા-૪૬૮. કોઈ પણ મુકદ્દમે કોરટની હાજર ચાલતો હોય તેના
સંબંધમાં જેને અરજીઓ યોગ્ય રીતે કરવામાં આવે તે બધી ઉપર કોરટે
અથવા હુકમ લખવો જોઈએ. જે સમસનું દાવાના પરિણામમાં હોત છે.
તે સમસે યોગ્ય મુદતમાં કલમ ૩૨ પ્રમાણે પક્ષકારમાં સામિલ થવાને
સારૂ અરજ આપી હોય તો તે મેજસ્ટ્રેટ કરવી જોઈએ. પ વી. રી. ૧૦૬.

દાવાનો નીકાલ જેથી થતો નથી એવો દરમ્યાન હુકમ કરવામાં આવ્યો
હોય અને તે ઉપર અપીલ થઈ નહોતી, છેવટે હુકમનામાં ઉપર
અપીલમાં તેના સંબંધની બાબતોની તકરાર ઉઠાવતાં અપેલન્ટને બાધ
નથી, મોક્ષ પાનું ૨૬૧.

ફરિયાદનો વિ-
ષય આટકાવી રા-
ખવા વગેરેનો હુ-
કમ કરવાનો અ-

૪૬૯. ફરીવાદના કોઈ પણ પક્ષકારની અરજ ઉપરથી અને પો-
તાને યોગ્ય ભાગે તો સરતોથી નીચે પ્રમાણે કરવાને, એટલે—

અપાર તથા પ્ર-
યશ કરવાની નમુ-
ના સેવાની અને
પ્રયોગ કરવાની
સેવા આપવાનો
અપ્પાર.

(અ) તે ફરીવારના વિષયમાંની કોઈ મીલકત અટકાવી
રાખવાનો, સાચવી રાખવાનો, અથવા નજરે રાખવાનો
હુકમ કરવાનો,

(બ) તે ફરીવારના બીજા કોઈ પક્ષકારના કબજામાં કોઈ
જમીન અથવા હમારત હોય તે જમીન ઉપર અથવા
હમારતમાં સદરહુ તમામ કારણ સાર અથવા તે
પૈકી કોઈ કારણ સાર કોઈ સંખસને જવાનો અપ્પ-
તાર આપવાનો, અને

(ક) સદરહુ તમામ કારણ સાર અથવા તે પૈકી કોઈ કારણ
સાર પુરું માહિતી અથવા પુરાવા મળે એટલા માટે
જરૂર અથવા યોગ્ય જણાય તેવા કોઈ નમુના સેવાનો,
અથવા કોઈ અવલોકન કરવાનો, અથવા પ્રયોગ કરવા
નો અપ્પાર આપવાનો, કોરટ અપ્પાર છે.

પ્રોસેસ બળવવા વિશે આ આકટમાં પાછળ કહેલા છે તે હાથે,
પ્રસંગ પ્રમાણે જરૂર હોય તે ફેરફાર કરીને, આ કલમ પ્રમાણે જવાનો
અપ્પાર આપેલા સંખસોને લાગુ પડશે.

૫૦૦. સમન પોઆપણી કોઈ પણ વખતે પ્રતીવાદીને સેપી
નોટીસ આપીને કલમ ૪૯૮ અથવા કલમ ૪૯૯ પ્રમાણે હુકમ કરાવવા-
ની અરજ કરવાને વાદી અપ્પાર છે.

તેવા હુકમ બિજવવાને વાજે પ્રતીવાદીએ અરજ કરવાની હોયતો,
અરજદાર હાજર થયા મછી કોઈ પણ વખતે વાદીને સેપી નોટીસ આ-
પીને તે અરજ કરવાને પ્રતીવાદી અપ્પાર છે.

૫૦૧. સરકારમાં મહેસુલ બરનારી જમીન પીચે અથવા વેચાણ
એવા જમીન ઉપરના સત્તાપ્રકારવિશે ફરિયાદ હોય, અને જેના કબજામાં
તે જમીન અથવા સત્તાપ્રકાર હોય તે અપ્પસ સરકારનું મહેસુલ અથવા
સત્તાપ્રકારના માલકની એટલી સાંચ, જે હોય તે, આપવાને ચુકે, અને
તેને બીધે તે જમીન અથવા સત્તાપ્રકાર વેચવાનો હુકમ થાય તો, તે જ-
મીનમાંના અથવા સત્તાપ્રકારમાંના હક્કસંબંધનો દાવા રાખતો હોય એવા
ફરિયાદનો બીજા કોઈ પણ પક્ષકાર વેચાણ પહેલાંનું એવું મહેસુલ અથ-

આવા હુકમ
કરવાની અરજ
નોટીસ આપ્યા
પછી કરી શકાય.

જે જમીન વિ-
શે ફરિયાદ હોય
તે જમીન પક્ષ-
કારના કબજામાં
લાગુલીન થયે
અપાવાય.

વા સાંચ આપે એટલે (કોરટની નજરમાં આપે તો જામીન સેધને અથ-
વા જગરે જામીન) તે જામીનનો અથવા સત્તાપ્રકારનો કબજોતેને લાગ-
લોજ આપી શકાય.

અને આપ્રમાણે બરેલી રકમ કોરટને યોગ્ય લાગે તે દરના બ્યાજ
મુખાંત કસુર કરેનરિ આપવી એમ પોતાના હુકમનામાં ફરાવવાને, અ-
થવા ફરિયાદમાં હુકમનામું થાય તેમાં કંઈ હિસાબ બકી કરવાનું ફરમા-
વવામાં આવે તો, હિસાબમાં આપ્રમાણે બરેલી રકમ કોરટ ફરમાવે તે
દરથી બ્યાજમુખાંત મળેરે ધરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

પૈસા જગેરે કો
ઈમાં અનામતમુ
કવાનું.

૫૦૨. પૈસાવિશે અથવા સ્વાધીન કરી શકાય એવી બીજી કોઈ વ-
સ્તુવિશે ફરિયાદ હોય, અને ફરિયાદનો કોઈ પક્ષકાર કબજા કરે કે, કોઈ
બીજા શખસની વતી દૂસ્તરી દાખલ મારી પાસે તે પૈસા અથવા વસ્તુ
છે, અથવા તે કોઈ બીજા શખસની છે કે તે બીજા શખસની ઘેરેણી
છે તો, કોરટ બીજીને હુકમ કરે તે પ્રમાણે કરવાસાર તે કોરટમાં અનામત
મુકવાનો અથવા જામીન સેધને કે જગરે જામીન છેવટ કહેલા શખસને
આપવાને હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

—૦૦૦૦૦૦૦૦—

બાબ ૩૬ મો.

વસુલદારની નીમણૂક.

વસુલદાર ની
મવાનો કોઈનો અ
પત્યાર.

૫૦૩. કોઈ સ્થાવર કે જંગમ મિલકત વિશે ફરિયાદ હોય અથવા
તે જામીમાં હોય, અને તેના પૈસા કરવાની, તે સ્વામ્યવી રાખવાની, અથ-
વા તેની સારી રાખવાળી કરવાની, કે વહિવટ કરવાની જરૂર છે એમ
કોરટને જણાય ત્યારે, હુકમ કરીને:—

(અ) તે મિલકતનો વસુલદાર નીમવાને કોરટ મુખત્યાર છે.
અને જરૂર હોય તો,

(બ) જે શખસના કબજામાં અથવા હવાલામાં તે મિલકત
હોય તેની પાસેથી તે કબજાને અથવા હવાલા સેધ સેવાને
કોરટ મુખત્યાર છે:

(ક) તે વસુલદારના હવાલામાં અથવા વહિવટમાં સોંપવાને
કોરટ મુખત્યાર છે; અને

(ડ) તે મિલકતના બાડા તથા ઉત્પન્ન ઉપર કોરટને યોગ્ય
જણાય તેટલી ફી અથવા કમીશન તે વસુલદારને મેદન-
તાણા બદલ આપવાને, તથા ફરિયાદ આણવા વિશે,

ફરિયાદનો જવાબ કરવા વિશે, તથા મિલકતના પૈસા કરવા વિશે, વહીવટ વિશે, રક્ષણ કરવા વિશે, સાચવી રાખવા વિશે, અને સુધારવાવિશે, તથા તે મિલકતનું બાંકું અને ઉત્પન્ન વસુલ કરવા વિશે, તથા તે બાંકું અને ઉત્પન્ન કામિ બગાડવા તથા ખરેખરા વિશે, તથા બખેલા દસ્તાવેજો કરી આપવાવિશે માલકને પોતાને જે અખત્યાર હોય તે અથવા તે પૈકી કોરટને યોગ્ય ભાગે તે અખત્યારે તે વસુલદારને આપવાને કોરટ અખત્યારે છે.

એ પ્રમાણે નીચેના પ્રત્યેક વસુલદારે—

વસુલદારની
જવાબદારી.

- (૧) તે મિલકત ખાખત તેને જે મળે તેનો ખરોખરે હિસાબ આપવા સારું (કોરટ કમીશન સેતો) કોરટને યોગ્ય ભાગે તેવા કમીશન આપવા,
- (૨) કોરટ ફરમાવે તે તે ચુદતે અને તેવા નમુનામાં પોતાનો હિસાબ હાજર કરવો,
- (૩) તેની પાસે જે બાકી રહેણી નિકળે તે કોરટ ફરમાવે તે રીતે તેણે આપવી, અને
- (૪) પોતાની મોટી ગફલતને બીધે અથવા જાણી નોંધને કમુર કરવાથી મિલકતને જે નુકસાન થાય તેનો જવાબ દારે તે યશ.

જામીનાં મિલકત જેના કબજામાં અથવા હવાલામાં હોય તેનો કબજો અથવા હવાલો સ્વેચ્છા સેવાનો ફરિયાદના પક્ષકારોને, અથવા તેમાંના કોઈ એકને કે કેટલાએકને હાલ હાલ ન હોય તો, તે કબજો અથવા હવાલો સ્વેચ્છા સેવાને આ કલમની કોઈ વાતથી કોરટને અખત્યાર મળતો નથી.

ટીકા—૫૦૩. વહીવટ કરવાની અરજીનું કુકમનાનું કરી તે કુકમનામાં મીલકતનો વહીવટ કરવા સારું અને રીસીવર નીમ્યો. આ મેરી ગયો અને પછીથી કુકમ કરી અને રીસીવર નીમ્યો. આ મીલકતની ખરોખરે અવસ્થા કરતો નથી એમ કહી તેને દુર કરવાની એક પ્રતિવાદીએ કોરટને અરજ કરી, એ અરજી ના મંજૂર કરવામાં આવી. તેમાં એમ દરાવ્યું આ કુકમ ઉપર અપીલ થઈ શકે છે. ઇ. સો. રી. ૫ મુંબઈ ૪૫.

ડીક્લીક્ટ કોરટના તાખાની કોરટે અમુક સમસને રીસીવર નીમવા સારું તેનું નામ આપી અને તેને નીમવાના કારણ આપી ૫૦૫ મી કલમ પ્રમાણે કુકમ કર્યા હોય તો તે કુકમ ઉપર અપીલ નથી કેમકે આ કલમ પ્રથમ કુકમ છે અગર કલમ કોરટે પોતાનો અભિપ્રાય દરશાવ્યો છે એમ

મણવું નેપ્રત્યે, તે ૫૦૩૯૭ કલમ પ્રમાણે દુકમ મણી શકાય નહીં. તેમજ આવી રીતે જેનું નામ બતાવી દુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તે દુકમ ડીસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટ બહાલ કરે તે ઉપર પણ અપીલ નથી. હતાદી ઇ. સો. રી. ૭ કલકત્તા. ૭૧૬.

કસ્ટોડિયન વસુ
બદલે મારે નીમી
શકાય.

૫૦૪. તે મિલકત સરકારને મહેસુલ બરનારી જમીન હોય અથવા ને જમીનનું મહેસુલ આપી રીવિયું કે જોડી રીવિયું હોય એવી જમીન હોય, અને કોર્ટની નજરમાં એમ આવે કે કસ્ટોડિયન પહિવટ કરવાથી હાનિતા વળમતા લોકોને હાનિ થયે તો, કસ્ટોડિયનને તે મિલકતનો વસુલદાર નીમવાને કોર્ટ અપ્પાલ છે.

ટીકા—૫૦૪. પોતાના હવાલામાં ને મિલકત છે તેના હાબને સાફ દાવો સાફ કરવાનો આ કલમ પ્રમાણે વહીવટ કરવા સાફ નીમાયદા રી-સીવરનો અપ્પાલ કોર્ટે ને તેને સત્તા આપી હોય તેઉપર આધાર રાખે છે. તોપણ મિલકતના હીતને હાનિ કોઈ પણ ફરીઆદમાં પ્રતિવાદી કીવા રેરપોન્ડટ તરફિ હાનર થઈ પોતાની તકરાર તેની સામાન્ય સત્તાની રૂપે તે ગ્રહિત કરી શકે છે. સદર રીવાની અદાલત (નોર્થવેસ્ટર્ન પ્રોવીન્સ સીસ, ૧૮૧૨.

મિલકત જમ કરી ઉપજ વસુલ કરનાર નીમવાની સત્તા ને મિલકત બાબતની તકરાર હોય તેના કબજાની બાબતનેજ હાથ પડે છે, અને દાવો પ્રો થયે એટલે તે સત્તા બંધ પડે છે. ૧૪ વી. રી. ૩૮૪.

આ બાબ પ્ર
માણે કઈ કોર્ટને
અપ્પાલ છે તે.

૫૦૫. આ બાબમાં આપેલો અપ્પાલ ફક્ત જે કોર્ટોએ અને ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટોએ વાપરવેલ પરંતુ ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટના તાબાની કોર્ટના જડજની નજરમાં એમ આવે કે પોતાની રૂબરૂની કોઈ ફરીઆદમાં વસુલ-દાર નીમવાની જરૂર છે તો, તે નીમણુંકને વાસ્તે પોતાને હાવક જણાય તે અપ્પાલનું નામ તેણે બતાવવું. અને તે અપ્પાલનું નામ તથા તેને નીમવાનાં કારણ ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટને મોકલવાં, અને ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટે તે પ્રમાણે નામ આપેલા અપ્પાલની નિમણુંક કરવાને તે જડજને અપ્પાલ આપેલો, અથવા પોતાને યોગ્ય જણાય તેવા બીજી દુકમ કરવેલ.

ટીકા—૫૦૫. ઇ. સો. રી. ૭ કલકત્તા. ૭૧૬માં પાને બીરજન ઉપર વીરજ રામચરણ હાલમહાતાનો ફેસલો જુઓ.

જાગ ૬ મો.

વિશેષ કામો વિશે.

ખાખ ૩૭ મો.

ભવાદીપર સોંપવાનું.

૫૦૧. પક્ષકારોની દરમ્યાન ફરિયાદમાંની વાંધાની કોઈ વાત ભવાદીપર સોંપવાની ફરિયાદના બધા પક્ષકારોની ખુશી હોય તો, ફેસલો કહી સંબળાવતાં પહેલાં કોઈપક્ષ વખતે ભવાદીપર સોંપવાનો કુકમ થવા સાર પક્ષકારો પોતે જાતે અથવા એ કામને વાસ્તે બાબીને મુદામ અખત્યાર આપેલા પોત પોતાના વકીલોની મારફતે, ફોરદને અરજ કરવાને મુખત્યાર છે.

આવી પ્રત્યેક અરજ બબેલી જોઈએ, અને જે ખાસ બાબત ભવાદને સોંપવાની હોય તે તેમાં જણાવવી.

ટીકા—૫૦૧. આ કલમોથી કામ કરવાની છુટ મળે છે અને જે રીત બતાવવામાં આવી છે તેજ પ્રમાણે પંચાતથી ફેસલો કરાવવાની કોઈની આ કલમોથી ફરજ થતી નથી, અરે પોતાની ખુશીમાં આવે તે પ્રમાણે કામનો મુકામો કરવામાં અટકાવ આવતો નથી ૨૪ વી. રી. ૧૪.

આવી અરજીએ સેપી હોવી જોઈએ અને જે આવી અરજ વકીલ આવતો હોય તો તેને ખાસ અખત્યાર તે બાબતમાં મળેલો હોય જોઈએ.

બંને પક્ષકારની રજા સેપી કબુલત હોય તોજ ૫૨થી ફેસલાનું કામ ચલાવવું. અને કોઈ પક્ષકાર પોતાની હરકત છે એમ જણાવ્યા પછી બવાદ જ્યારે હાજર થાય તો તેણે પોતાની તકરાર જોડી દીધી છે. એમ જણાય નહીં ૧૦ મુ. ઇ. અપીલ ૨૧૩.

પક્ષ ફોરદમાં જ્યારે કામ હોય અને તે ચાલતું હોય તે દરમ્યાન ભવાદને તે કામ ફેસલો કરવા સાર સોંપવાનું કબુલ કરવામાં આવે તો, સેપી કબુલતની જરૂર નથી ૧ મ. હા. રી. ૧૦૧.

પક્ષ આવા કામમાં ખાસ અખત્યાર જીવાય વકીલ પોતાના અસાબને ભવાદને કામ સોંપવા બાબતમાં ખાંધો લકતો નથી.

વાદીને વધારેનો દાવો ૪૩મી કલમ પ્રમાણે જોડી રવાની છુટ છે તેવીજ છુટ ભવાદને ફેસલો નોંધાવવાની અરજી બદલે પક્ષકાર આવે તો તેને છે. ૧૦ વી. રી. ૪૨૩.

ભવાદને ફેસલો કરવા સાર સોંપવાને બધા પક્ષકારો ખુશી હોવા જોઈએ અમુક દાવો ભવાદને સોંપવામાં આવશે અને તેવિધે હરકત સેવી હોય તો અમુક મુદતમાં સેવી એવી ખબર આપ્યા પછી હરકત સેવામાં આવી નથી માટે ભવાદને ફેસલો કરવા સાર કામ સોંપવું તે ખસ નથી.

ભવાદને સોંપવાનો કુકમ કરવાસાર ફરિયાદના પક્ષકારો અરજ કરે.

કચ્છભત ૨૫૪ હોતી જોઈએ. માર્ચ. ૫૧૦ તેથી ગેરહાજર વાદીની તરફથી આસર અખત્યાર નહોતો લેવાદને કામ સોંપાય નહીં. ૧૧વી. રી. ૮૦.

કલમ ૫૦૧ અને ૫૦૨એ એવો ૨૫૪ બાવજે કે પક્ષકારોએ લેવાદના નામ આપવા જોઈએ. અમર કોર્ટ ને લેવાદી નીમ તે કચ્છલ કરવા જોઈએ. કોઈ પક્ષકારની મરજી ઉપરાંત કોર્ટની મરજી મુજબ લેવાદને કોઈ પણ બાબતનો નિવારણ સોંપવાને કોર્ટને કાયદા પ્રમાણે અખત્યાર નથી. અખત્યારની સીવીલ કોર્ટના ૭૩ને અપેક્ષા કે કચ્છલ નહીં કરેલો એવા લેવાદને નીમવા અને નીમી તે લેવાદોએ કરેલો ફેસલા પ્રમાણે થયેલુ કુકમનાર્થુ ૨૬ કુક. ૬ મુ. ૪. અપીલ ૪૧૩.

ને પક્ષકારો વચ્ચે કોર્ટમાં દાવો ચાલતો હોય તે પક્ષકારો તકરારી બાબત તેમજ બીજી બાબતો ફેસલો કરવા સાથે ૫૨૫ અને ૫૨૬ની કલમો પ્રમાણે લેવાદને સોંપી શકે છે. એમ કરવાને કાયદાનો કોઈ બાધ નથી. પણ લેવાદના ફેસલા ઉપરથી કોર્ટે કુકમનાર્થુ કરતાં વાદીના દાવાનેજ વળગી રહેવું જોઈએ. અને તે ઉપર પોતાનો ફરાવ આપવો જોઈએ. ૧૪ વી. રી. ૪૧૬.

લેવાદોની નીમણૂક કચ્છલ કરવામાં આવી ન હોય તો તે લેવાદના ફેસલા ઉપરથી ને ફરાવ કરવામાં આવ્યો હોય તે કચ્છલ નહીં કરનારા પક્ષકારને બંધનકારક નથી. ૧૪ વી. રી. ૨૧૧.

કોર્ટના કુકમથી લેવાદને કામ સોંપવામાં આવ્યું હોય તે એક પક્ષકારની અરજ ઉપરથી ૨૬ થવું નથી. ૧૦ વી. રી. ૫૧૧.

ને પક્ષકારોનું અરેખ્દ હોત છે તે બધાએ પંચને કામ સોંપવાની કચ્છલત આપવી જોઈએ. ૧૦ વી. રી. ૧૦૧.

કામ પાછું મોકલતાં અપીલ કોર્ટ પક્ષકારોને લેવાદને કામ સોંપવાનું ફેરમાવવું અને તેમ તેમને ન કરે તો તમારે લેવાદ નીમવા એવા કુકમ અસલ કોર્ટને કરી શકે નહીં.

આ કલમ પ્રમાણે લેવાદ કરેલો ફેસલો રદ કરવા સાથે રેગ્યુલર અપીલ અપીલ ચાલો શકે છે. વી. રી. એ. મી. ૩૩ અને તે અપીલ પ્રેરપુરા રજામ ઉપર જોઈએ. ૧૨ વી. રી. ૫૦.

અપીલ કોર્ટે લેવાદને કામ ફેસલો કરવા સાથે સોંપવાનું ફેરમાવવાનો અસલ કોર્ટે કુકમ કર્યો અને પક્ષકારોએ લેવાદને કામ સોંપવાની કચ્છલત આપી તેમાં એમ હોય કે આ પ્રોસીડીંગ બાબત અપીલમાં વાંધા બધાં શકાય નહીં ૨૨ વી. રી. ૩૦૬. ૪. સ્કો. રી. ૬ કલકત્તા પાનું ૨૫૧ એમાં ગોપાલજી ફેસલો જુઓ.

લેવાદની નીમણૂક.

કોર્ટ દ્વારા લેવાદ નીમ.

૫૦૭. પક્ષકારોએ એકમત થઈને લેવાદની નિમણૂક કરવી.

તે નિમણૂક બાબત પક્ષકારો એકમત ન થઈ શકે, અથવા ને અખસને તેમને નીમ તે લેવાદી કચ્છલ કરવાની ના કહે, અને કોર્ટે લેવાદ નીમ એવી પક્ષકારોની ખુશી હોય, તો કોર્ટે લેવાદ નિમવો.

ટીકા—૫૦૭. અવાદો પોતાની સત્તા બીજાને સોંપી શકે નહીં. અને કેટલાક પ્રતિવાદી ગેરફાવત હોય તો, હાલર અવાદો તેની જગ્યાએ બીજાની સત્તા શકે નહીં. ૭ વી. રી. ૨૧૯.

૧૯ વી. રી. ૪૭ અને ૨૨ વી. રી. ૧૨૯.

અવાદ નીમવામાં બંને પક્ષકાર એક મત ન થાય અને આ કલમ પ્રમાણે ફોરટ અવાદ નીમી તો આ નીમણીક તેમની હિજાયા કરી છે એમ અનુમાન કરવું. ૭ વી. રી. ૧૩.

જે બાબતનો ફોરટ નીરણુય કરી ચુકે છે તે અવાદને ફોરટ સોંપી શકે નહીં. અને તેમજ જે અપેલેટ ફોરટ કોર્ટ મુદ્દા ઉપર પુરાવા લેવાને કામ પાડું છોકલે તો તે બધી બાબત અવાદને સોંપી શકાય નહીં. ૨૨ વી. રી. ૨૦૦.

કલકત્તા હાઇકોર્ટે ૨૧ વી. રી. ૨૧૦મ પાને એમ કુલબેચનો દરાવ કર્યો છે કે અપીલમાં જે તકરારી બાબત પોતાની રજૂઆત આવી હોય તે અવાદને સોંપી શકે નહીં.

૫૦૮. વાંધાની જે બાબતમાં અવાદપાસે નિર્ણય કરાવવો હોય તે બાબત ફોરટે હુકમ કરીને અવાદને સોંપવી, અને નિવાડો કરી આપવાને પોતાને વાજબી માગે તેટલી મુદત ફોરટે દરાવવી, તે તથા મુદત હુકમમાં લખવી.

એક વખત કોઈ બાબત અવાદીપર સોંપ્યા પછી, આ આકટમાં હવે પછી જે દરાવો કરેલા છે તે ચિવાય, તેજ ફરિયાદમાં ફોરટે તેમાં કંઈ હાથ ધાલવો નહીં.

ટીકા—૫૦૮. જે મુદત ન દરાવી હોય તો અવાદને કામ સોંપવાનો હુકમ ૨૬ છે. ૧૦ વી. રી. ૨૦૧. અને ૧ મુ. હ. અપીલ ૧૩૪.

જ્યારે બધી બાબતો અવાદને સોંપવામાં આવી હોય ત્યારે સોંપવાના તેમજ ફેસલાના અરજીવીએ દરાવ કરવાને અવાદને સત્તા છે. તેમજ બાબત અપાવવાને પણ કરવાને પણ સત્તા છે. ૧ મે. સો. રી. ૧૪૬.

ફેસલો કરવાને દરાવેલી મુદત વીત્યા પહેલાં ફેસલો કરવાનું કામ શરૂ કર્યું નહોતું પણ બધા પક્ષકારો હાલર થયા અને કોર્ટએ કોઈ હરકત લીધી નહીં તેથી તે ફેસલો કાયદેસરે ગણવામાં આવ્યો હતો. ૫ મે. સો. રી. ૩૫૦.

૫૦૯. જે અથવા વધારે અવાદોને સોંપણું હોય તો, અવાદોમાં અતબિદ થાય તેને માટે હુકમમાં બંધોબસ્ટ કરવો, તે એવી રીતે કે—

અવાદોને સોંપણું હુકમ.

જે અથવા વધારે અવાદોને સોંપણું હોય ત્યારે અતબિદ પડેલો થું કરવું તેમજ હુકમ કરવો.

(અ) સરેવમ નીમવો, અથવા

(બ) અવાદો પૈકી વધારે જણ એકમત થાય તો વધારે મત પ્રમાણે ચુકાદો કરવો એમ દરાવવું, અથવા

- (ક) સરપંચ નીમવાનો લવાદોને અપ્પત્તાર આપવો, અથવા
(ક) પક્ષકારો એકમત થઈને કહે તે પ્રમાણે કે તેઓ એકમત
ન થાય તો કોરટ દ્વારા તે પ્રમાણે બીજી રીતે બંદો
બંદો કરવો.

સરપંચ નીમવામાં આવે ત્યારે, જો તે સરપંચને કામ કરવાનો
પ્રસંગ આવે તો, તેણે નિવાડો ક્યારે કરી આપવો એને માટે કોરટને
જાણવી જણાવ તેટલી શુદ્ધ કોરટે દરાવવી.

ટીકા—૫૦૯. લવાદોમાંથી પછાના મત પ્રમાણે જે દરાવ થાય તે પ્રમાણે
ચાલવાને પક્ષકારો કબુલ થયા પછી કોરટે તે પ્રમાણે રીતસર કુકમ કર્યો
નહી. લવાદોએ કામની મુજાવણી કરી પક્ષકારો લવાદે જેવકે હાજર થયા
અને કુકમની આમી હતી તેવિથે વાંધા ઉઠાવ્યો નહી. પછી તે ફેસલો થ-
ણાના મતથી થયો છે એ કારણથી ફેસલા વિરુદ્ધ તકરાર કરાય નહી. ૮
વી. રી. ૧૦૧.

જે લવાદોની વચ્ચે થોડોક મત બેઠ હોય તેથી આખો ફેસલો રદ જતો
નથી. ૨ વી. રી. ૩૨.

પછાના મતના દરાવ પ્રમાણે વરતવાને પક્ષકારો બંધાતા ન હોય તો
ફેસલો બધા લવાદોના એક મતથી થવો જોઈએ. ૧૬ વી. રી. ૪૭ ૨૨
વી. રી. ૧૨૬.

જ્યારે એક કામ ફેસલો કરવા સાર જણ લવાદોને સોંપવામાં આવ્યું
હતું તો પછી જે લવાદોની સહીનો ફેસલો રદ ખાતલ છે અને તે કામમાં
પ્રરાવામાં થયો જોઈએ નહીં. ૧૦ વી. રી. ૩૬૮ ૨૨ વી. રી. ૧૨૬.

લવાદને કામ સોંપવાના કુકમમાં લવાદોમાં મત બેઠ પડે તો જુલું કરવું
તેનો દરાવ નહોત્ય અને લવાદોમાં મત બેઠ ન પડે તો તે કારણ ફેસલો રદ
જતો નથી. ૧૪ વી. રી. ૩૦.

૫૧૦. લવાદ, અથવા એક કરતાં વધારે લવાદો હોય ત્યારે, તે
લવાદોમાંનો એક અથવા સરપંચ ગુજરી જાય, અથવા ના કહે, અથવા
મક્કલત કરે, અથવા કામ કરવાને અશક્ત થાય, અથવા એવે પ્રસંગે
બ્રિટિશ ઈન્ડિયા ઓફ ક્રે તે ઉપરથી બાધું કરીને વહેલો પાડો નહોં આવે
એમ જણાય, તો તે મરનાર, અથવા ના કહેનાર અથવા મક્કલત કરનાર,
અથવા કામ કરવાને અશક્ત થયો હોય તે, અથવા બ્રિટિશ ઈન્ડિયા ઓફ
તે અપ્પસને બરસે કોરટની નજરમાં આવે તો નવો લવાદ અથવા સર-
પંચ નીમવાને અગર લવાદી રદ કરવાનો કુકમ કરવાને કોરટ અપ્પત્તાર
છે. અને લવાદી રદ કરવાનો કુકમ કોરટ કરે તો કોરટે ફરિયાદનું
કામ આગળ ચલાવવું.

ટીકા—૫૧૦. લવાદનો ફેસલો થયા વગર કામ પાંધું આવે ત્યારે
પક્ષકારોને જોઈએ આખા વગર કામ કાઢી નાંખવું જોઈએ નહીં. ૨૩ વી. રી. ૨૧

લવાદ અથ-
વા સરપંચનું મુ-
ત્ય અશક્તતા વ
ગેરે.

અવારે મોકલેલું રાજનામું મેન્ચુર યાવ ત્યાર પહેલાં તે પાકું એવા સેવનિ તેને કુલ મુખત્યારી છે. ૧૫ વી. રી. ૩૭ પ્રીવીટી-સીબને એવા દરાવ છે કે જો અવારે પેહેલું રાજનામું મોકલ્યું હોય પણ તે તેણે પાછળથી પાકું એવા બીધું હોય તો પછી તે અવાર કાયમ રહે છે અને અવારના ફેસલા ઉપર તેણે સહી કરી તે વખતે તેમ કરવાને તેને અધીકાર નહોતો એમ મળ્યું નહીં ૨૩ વી. રી. ૪૨૯.

૫૧૧. સોંપણના કુકમમાં સરપંચ નીમવાનો અખત્યાર અવારોને આપ્યો હોય અને તેમ કરવામાં તેઓ કસુર કરે તો, કોઈપણ પક્ષકાર અવારોને એવી સેખી નોટીસ આપે કે, તમે સરપંચ નીમો; અને તે નોટીસ પોંચ્યા પછી સાત દિવસમાં અથવા પ્રત્યેક કામમાં કોરટ પરવાનગી આપે તેટલી જરૂરી મુદતમાં સરપંચ નીમવામાં નહીં આપે તો, સર-રફ પ્રમાણે જે પક્ષકારે નોટીસ આપી હોય તે પક્ષકારની અરજ ઉપર કોરટ સરપંચ નીમવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—૫૧૧. જો એ કામ અવારને સોંપવાનું એવી સરતે કમળ કયું કે પોતે જે સાત જણનાં નામ આપે તેમાંથી એક જણને સરપંચ નીમવો. પંચો પસંદ કરવામાં આવ્યા અને ૬ ને સરપંચ નીમ્યો. ૬ અને કેટલાક પંચોએ એ અવાર તરીકે કામ કરવાની ના પાડી. ફરીથી અવારો નીમાય પણ સરપંચ નીમવામાં આવ્યો નહીં. અવારમાં સરખા મત બેઠ પચ્ચા અને કોરટ પોતાની મરજીથી આઈને સરપંચ નીમ્યો. આઈ ખતાવેલા સાત જણમાંનો નહોતો. આઈની નીમણીક વિરુદ્ધ જ્યે દરકત બીધી.

અપીલમાં એમ. દરાવ્યું કે અવારને ફેસલા કરવા સાર સોંપતાં પહેલાં એવી સરત ફેલી કે સરપંચ સાત જણમાંથી એક જણ નીમાવો જાડવે. આથી કોરટને સરપંચ નીમવાનો અધિકાર નિયમિત થયો હતો અને સરપંચ સાતમાંનો એક નહોતો માટે અવારનો ફેસલા કાયરસર નથી. ૭ મ. હા. રી. ૪૨.

જ્યારે જે અથવા વધારે અવારો નીમવામાં આવે ત્યારે મત બેઠ પડે તેટલા સાર સરપંચ નીમવાની આ કલમ પ્રમાણે જરૂર છે. પણ જ્યારે કોરટની મેન્ચુરીથી એકજ અવાર નીમાય ત્યારે સરપંચ નીમવાની જરૂર નથી. ૨૫ વી. રી. ૧૧.

૫૧૨. સોંપણના કુકમમાં દાખલ કરેલા અવારને અથવા સરપંચ-ને જે અખત્યાર મળે છે તેજ, કલમ ૫૦૯. કલમ ૫૧૦, અથવા કલમ ૫૧૧ પ્રમાણે નીમેલા પ્રત્યેક અવારને અથવા સરપંચને છે એમ સમજવું.

૫૧૩. પોતાની રખર મોકલી થતી હોય તે ફરિયાદોમાં પક્ષકારો તથા સાક્ષીઓને જે પ્રમેસો કાઢવાનો કોરટને અખત્યાર છે તેજ, જે ૫-

સરપંચની ની
મળ્યું કોરટ ત્યારે
કરવો.

કલમ ૫૦૯,
૫૧૦, અથવા
૫૧૧ પ્રમાણે ની
મેલા અવાર કે
સરપંચના અખ
ત્યાર.

સાક્ષીઓને
મત કરવાનું.

કચ્છરે વગેરેને
પાસે શિક્ષા.

જોકારો અથવા સાક્ષીઓની જગ્યાની સેવાની બવાદોની અથવા સરપંચની મરજી હોય તે પક્ષકારો તથા સાક્ષીઓને પણ કોરટે કાઢવી.

તે પ્રેસિડાઇન્ટને જે અપસો હાજર ન થાય, અથવા બીજી કંઈ કચ્છરે કરે, અથવા શહેરી આપવાની ના કહે અથવા સોપંક્ષી બાબતોની તત્તવીજ ચાલતાં બવાદનું કે સરપંચનું કંઈ અપમાન કરે તે અપસો-ને, કોરટની હાજર ચોકથી યતી હોય તેવી ફરિયાદોમાં તેવીજ તકસ્તોરોને મારે જે નુકસાન, દંડ, અથવા શિક્ષા યાવ તેવુંજ નુકસાન, દંડ, અથવા શિક્ષા બવાદ કે સરપંચ કોરટને બાપી મોકલે ત્યારે કોરટના કુકમથી કરે-વામાં આવશે.

ટીકા—૫૧૩. જ્યારે પક્ષકારોએ બવાદોને ફક્ત એકજ સાક્ષીનો પુરાવો મેળા એવી રીતે સરત કરી, કામ ફેસલો કરવા સાર સોંપ્યું હોય તો, તેમને બીજી પુરાવો મેળાને સત્તા નથી. ૩ બે. સો. રી. આપિ-ડીકા ૨૫.

નિવાડો કરવા
સાર મુદત વધા
રવી.

૫૧૪. જરૂરનો પુરાવો ન મળવાથી અથવા અન્ય ન મળવાથી અથવા બીજા કોઈ કારણને બીધે કુકમમાં બનેલી મુદતમાં બવાદો નિ-વાડો પુરો ન કરી શકે તો, યોગ્ય જણાએથી, જરૂરી મુદત આપવાને તથા નિવાડો કરી આપવાસાર વખતે વખતે તે મુદત વધારવાને અથવા બ-વાદી ૨૬ કરવાનો કુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે. અને બવાદી ૨૬ ક-રવાનો કુકમ કરે તો કોરટે ફરિયાદનું કામ આગળ મલાવવું.

ટીકા—૫૧૪. પક્ષકારોની કબજાત બીધા થીવાય કોરટ પોતાની ખુશીથી ફેસલો આપવાની મુદત વધારી શકે છે. ૨ બે. રી. ૨૬૭.

બવાદનો ફેસલો રજૂ કરવાની મુદત વધારવાની અરજી અને તે ઉપરનો કુકમ મેળી હોવા જોઈએ અને તે દફતરે રાખવો જોઈએ. બવાદના ફે-સલા વિશ્વ હરકત મેળાને જે મુદત આપવામાં આવી હતી તે ફુંકી કરી નાંખવાથી એક પક્ષકારના હક્કને હરકત યવા જેવું હોય તો પણ તેવા કુકમ ઉપર અપીલ નથી પણ તે કુકમની ફરી તપાસની અરજી આપવી જોઈએ. ૭. સો. રી. ૩ મદ્રાસ ૫૬.

બવાદોને બદ
મે સરપંચ જ્યારે
બવાદીનું કામ કરે.

૫૧૫. સરપંચ ફરાજો હોય ત્યારે—

(અ) નિવાડો કરવા વિના ફરાવેલી મુદત બવાદોએ વીતી જવા હીધી હોય તો, અથવા

(બ) કોરટને કે સરપંચને બવાદોએ એવી મેળી મોટીસ આપી હોય કે,

અમે એકમત યદ્દ શકતા નથી તો,

બવાદોને બદમે સરપંચ બવાદીનું કામ કરવાને મુખત્યાર છે.

૫૧૬. કોઈ ફરિયાદમાં બવાદો નિવાડો કરે તારે તે કરનાર અખ-
સોએ તેના ઉપર સહી કરવી, તથા તેમની રબાર જે જખાનીઓ બીધી
હોય અને જે દસ્તાવેજો સબિત થયા હોય તે સુધાંત તે નિવાડો કોરટમાં
દાખલ કરાવવો, અને પક્ષકારોને દાખલ કરવાની નોટીસ આપવી.

ટીકા—૫૧૬. બવાદના ફેસલામાં પક્ષકારોના જે હક નક્કી કરવામાં
આવ્યા હોય તેને કોરટના ફેસલાથી હરકત થતી નથી. ૨ વી. રી. ૨૬૭.
બવાદનો ફેસલો થયા પછી અણુ દોસ ઉપર ચુકદારનો ફેસલો કોરટ આપે
તો તે ગરકાબદ વર્તિ એમ ગણાય. ૫ વી. રી. ૧૩૦ વળી ૧૦ વી. રી.
૩૬૮ જુઓ.

બવાદને કામ ફેસલો કરવા સાથે સોંપવામાં આવ્યું તે કાયદેસર નહોતું
તે કાયદુસર તે ફેસલા ઉપર અપીલ થઈ શકે છે. ૧૬ વી. રી. ૪૭.

એકજ જખાએ અને એકજ વખતે એકઠા જોડેલા બધા બવાદોએ ફેસલા
ઉપર સહી ન કરી હોય તો તે બવાદનો ફેસલો કાયદેસર નથી. ૧૧ વી. રી.
૪૩૩ ૧૨ વી. રી. ૩૬૭.

બવાદનો ફેસલો દાવાનું ૩૫ બદલી શકે નહીં. ૫ વી. રી. ૧૩.

બવાદે આગળ તજવીજ કરેલી તે કામમાં દાખલ કરી અને આગળના
કામમાં જે કબુલતો કરવામાં આવી હતી તે ઉપર આધાર રાખ્યો તેમાં
બવદિ કરેલો ફેસલો કાયદા વિરુદ્ધ ગણવામાં આવ્યો અને તે ૨૬ કવો, ૨૪
વી. રી. ૮૧,

બવાદનો ફેસલો નોંધવા સાથે તે કોરટના ચોખ્ખા અધીકારીને બવદિ આ-
પ્યો તે તેનું કૃપ ચુદતના આકટ પ્રમાણે “અરજી” ગણાય નહીં. ૬. સો.
રી. ૭ કલકત્તા ૩૩૩.

કોરટ બધું બવાદના કામનું રેકૉર્ડ જોવું અને તેમાં ગેરવરતણું કરવું અ-
નુમાન થવું હોય તો તે કોરટ ૨૬ કરે. ૧૨ વી. રી. ૯૩ ૨૨ વી. રી. ૪૪૭

૫૧૭. કોરટના હુકમથી કોઈ બાબત બવાદોને સોંપવામાં આવી
હોય તારે, બવાદો અથવા સરખંચ કોરટની સંમતી સહનું, કોરટનો અ-
નિપ્રાય લેવાસાથે અણો નિવાડો અથવા તેનો કંઈ ભાગ ખાસ હકીકત
(સ્પેશલ કેસ) તરીકે લખી આપે અને કોરટ તે ઉપર પોતાનો અનિપ્રાય
આપવો. અને તે અનિપ્રાય નિવાડામાં ઉમેરીને નિવાડાનો ભાગ ગણવો.

૫૧૮. (અ) નિવાડાનો કંઈ ભાગ લવ દોને ન સોંપેલી બાબત
ઉપર છે, અને તે ભાગ બીજા ભાગથી જુદો પાડી શકાય છે તથા
સોંપેલી બાબત ઉપર કરેલા ચુકાદાને તે કંઈ અસર કરતો નથી એમ
ગણાય તારે, અથવા

(બ) તે નિવાડો કંઈ પરિતમાં અપૂર્ણ હોય અથવા તેમાં એવી
કંઈ દેખાઈતી ભુલ હોય કે તે ચુકાદામાં કંઈ ફેરફાર ન કરતાં પુરસ્ત
થઈ શકે તો,

નિવાડો ઉપર
સહી કરવી અને
તે દાખલ કરેલો.

બવાદ અથ-
વા સરખંચ આ-
સ હકીકત લખી
આપે.

કેટલેક પ્રસંગે
અરજ ઉપરથી
કોરટ નિવાડામાં
આવું વળું અથ-
વા સુધારો કરે.

બવાદીના અ
રથ વિધિને કુ
કમ.

નિવાડો અથ
વા બવાદીને સોં-
પેલી ખાખત પા
છી ડ્યારેમોકલાય.

કુકમ કરીને તે નિવાડામાં આધું વળું કરવાને કે તે સુધારવાને
કોરટ મુખત્યાર છે.

૫૧૯. બવાદીના અરથ ખાખત કુંઈ તકરાર નિકળે અને તેવિધે
નિવાડામાં પુરતો બંદોબસ્ત કર્યો ન હોય તો તે અરથ ખાખત પોતાને
યોગ્ય જણાય તેવો કુકમ કરવાને પણ કોરટ મુખત્યાર છે.

૫૨૦. પોતાને યોગ્ય માગે તેવી શરતોથી, તેજ બવાદીને અથવા
સરખંમને ફરી વિચાર કરવાસાથ તે નિવાડો અથવા બવાદીપર સોંપેલી
કોઈખાખત નીચે લખેલ પ્રશ્નને પાછો મોકલવાને કોરટ મુખત્યાર છે:—

(અ) બવાદીને સોંપેલી કોઈખાખત નિવાડામાં વગર નિકાલ
કરે રહેવા દીધો હોય અથવા બવાદીને ન સોંપેલી કોઈ
ખાખતને તેમાં મુકાદો કર્યો હોય ત્યારે

(મ) નિવાડો એટલો મિથમ હોય કે તે બજી થકે નહીં તો

(ક) નિવાડો કાયદાસર નથી એવી હરકત નિવાડો ગ્લેતાંજ
જણી ખાખતી હોય તો.

ટીકા—૫૨૦. પક્ષકારો વચ્ચે જે ખાખતનો વાંધો હોય તે શીવાયની
બીજી ખાખતોનો નિકાલ કરવા સાથે આ કલમ પ્રમાણે બવાદો તરફ કામ
પાધું મોકલવાનો કોરટને અખત્યાર નથી. ૧૪ વી. રી. ૪૨૯

જે બવાદનો ફેસલો પૂર્ણ નહોતો અને જે બધો ફેસલો પક્ષકારોએ ક-
બુલ રાખ્યો નહોતો તે ફેસલો નોંધવાની કોરટ ના પાડી તે બરાબર કહ્યું
હવું. ૨૧ વી. રી. ૧૮૨

જે ખાખત વધી પક્ષકારોમાં તકરાર નહોતી અને જે ખાખતનો નિર્ણય
કરવાનું બવાદીને સોંપવામાં આવ્યું નહોતું તે ખાખત ઉપર બવાદીએ ક-
રેલો ફેસલો, તે પ્રમાણે કોરટ પોતાનો ફેસલો આપી મંજૂર કર્યો હોય તો પ-
ણ, કુકમત નહીં તે કારણથી, રદ ખાતલ છે. ૨૫ વી. રી. ૧૦૨.

જે ખુલો કોરટ પોતે સુધારી થકે તેવી ન હોય તો ફરસ્ત કરવા સાથે
ફેસલો ફરી કરવાને કોરટ બવાદ તરફ પાછો મોકલી થકે છે અને બવાદો
તે ફેસલાનો ફરી વિચાર કરવાની ના પાડે તો, તેમનો ફેસલો ફેસલો બગાડ
અથવા ગેરવર્તણૂકની સાબીતી વીના પણ રદ ખાતલ છે. ૭ વી. રી. ૪૦૧

ત્યારે તકરારી ખાખત બવાદને સોંપવામાં આવી હોય અને જેમાં
મુદાનો એક પ્રજા બવાદને સોંપવામાં ન આવતાં બુલથી રહી ગયો હોય તો
આવી બુલ જેનું હીત હોય તે પક્ષકારે કોરટને ઝહિર કરવી અને જો તે
તેમ ન કરે તો કોરટ તે ખાખત ઉપર ખુશી પડે તે કુકમ અથવા નિર્ણય
કરે. ૭ વી. રી. ૨૪૦

ખાનગી રીતે બવાદને ફેસલો કરવા સાથે કામ સોંપવામાં આવ્યું હવું
તેમાં બવાદે ફેસલો નોંધાવવાના દાવામાં તે ફેસલાનો ફરીથી વિચાર
કરવા સાથે ૫૨૦ કલમ પ્રમાણે બવાદ તરફ મોકલવાનું કારણ નથી તથા

૫૨૧ કલમ પ્રમાણે તે ફેસલો નામંજુર કરવાનું કારણ નથી એમ અવલ
કોરેટ દરાખું અને તે ફેસલો નોંધવાનો હુકમ કર્યો પણ તે પ્રમાણે હુકમ
નામું કોઈપણ નહીં. આ કામમાં એમ કહ્યું કે હુકમ અગર હુકમનામાં ત-
રિકે આ હુકમ ઉપર અપીલ થઈ શકતી નથી. ઈ.સી. રી. ૨ અલા. ૪૭૧

જુદા ને બાબત નિર્ણય કરવા સારુ બવાદને સોંપી હોય તેના અને
પક્ષકારોએ સોંપી હોય તેના જુદા ફેસલા બવાદોએ લખવા નોંધાયે. એ
ને બાબતોના ફેસલા એપેલ કરી દેવા નહીં. ૩ વી. રી. પરચુરણ ૨૦

૫૨૧. કલમ ૫૨૦ પ્રમાણે ફરી વિચાર કરવાસારુ પાછા નોકસિલા
નિવાડાને ફરી વિચારમાં સેવાની બવાદો અથવા સરપંચ ના પાડશે તો,
તે નિવાડો ૨૬ થશે. પરંતુ નીચેના કોઈ કારણ સિવાય કોઈ નિવાડો ૨૬
કરશે નહીં, તે એ કે:—

(અ) બવાદે અથવા સરપંચે રજવત બીધી હોય અથવા
બદલાય બલાવી હોય તો;

(બ) કોઈપણ પક્ષકાર પોતે ને વાત ખુલ્લી કરવી નોંધ્યે
તે દગાથી છુપાવી હોય, અથવા જાણી નોંધને બવા-
દને કે સરપંચને જીંધું સમજાવ્યું હોય કે દગા હોય તો;

(ક) બવાદી ૨૬ કરીને ફરિયાદ પાછી ચલાવવાનો કોરેટ હુ-
કમ કાઢ્યા પછી નિવાડો કર્યો હોય તો;

અને કોરેટ આપેલી મુદતમાં નિવાડો નહીં કર્યો હોય તો તે કાયદે-
સર ગણાય નહીં.

ટીકા—૫૨૧. ફેસલો ૨૬ કરાવવાની અરજી ફેસલો કોરેટમાં રજુ થયો
તે તારીખથી ૬૬ દીવસની અંદર કરવી નોંધાયે. (મુદતનો કાયદો જુઓ).
કોરેટ આ મુદત વધારી આપી શકતી નથી. ૨ મું. હા. રી. અસલ હકુ-
મત. ૨૮૫

જુદા રૂંદાંપ આકટ પ્રમાણે અગોચર રૂંદાંપ ઉપરનો દસ્તાવેજ બવાદો
ધ્યાનમાં લઈ શકે. પણ સન ૧૮૬૬ ની ૧૪ મી કલમ પ્રમાણે આવી
દસ્તાવેજ બવાદો ધ્યાનમાં લઈ શકતા નથી.

અને આવી દસ્તાવેજ ધ્યાનમાં લેતો જેમ ઓખો ખોટો ફેસલો ફરીથી
સુધારી આપવાની ના કહે તેમ તે બવાદોની પેર વરતાઈક ગણાય. ૩,
વી. રી. ૧૧૮ વળી ૧૧ વી. રી. ૧૪૦ ૧૫ વી. રી. ૬. બે. ૬ ૨૩ વી.
રી. ૪૨૬ ૨૪ વી. રી. ૧૮૮

બવાદોની સભામાં અનુક બવાદ હાજર નહોતો પણ તેણે ફકત સહી
કરી હોય તો તે બવાદનો ફેસલો ૨૬ કરાય. ૨૨. વી. રી. ૪૧૮

જો બવાદનો ફેસલો ૨૬ કરવામાં આવે અને તકરારી બાબતની દવા-
માં ઓછી થાય તો, બવાદે શા કારણથી ફેસલો આપ્યો તે બાબતમાં
તેની સાક્ષી તરિકે જુનાની સવાય નહીં પણ તેના ફેવર ને કબુલતો

નિવાડો ૨૬ કે
રવાનાં કારણ.

કરવામાં આવી હોય તે સાબીત કરવા સાર તેની જીભાની લઈ ચકાવ
છે. ૧૭ વી. રી. ૫૧૯

દાખલા પક્ષકારો વચ્ચે લવાદને ફેસલો કરવા સાર કામ સોંપતાં અ-
મરે ખાનગી સમાધાન કરતાં, જે જે હકીકત બની હોય તે તેની અસર
કામની જ્યારે કોરટ ફર્મર તજવીજ આલે ત્યારે તેના યુક્ત હોય ઉપર ચ-
વા ફરી જોઈએ નહીં. ૨૦ વી. રી. ૧૭૨

લવાદના ફર્મર કામ પૂરું થયા પછી પણ લવાદનો ફેસલો બહાર પડ-
વા પહેલાં જો જોનું હોત છે તેમાંનો એક સમસ ગોડો થઈ જાયતો તેથી
લવાદનો ફેસલો રદ જતો નથી. ૭ વી. રી. ૫

લવાદનો ફેસલો રદ કરવાનો કોરટનો હુકમ દરમ્યાન હુકમ છે તેથી તે
ઉપર અપીલ થઈ શકતી નથી પણ તે ફેસલો રદ કરી કોરટ દાવા અ-
ભાવી તે દાવામાં જે હુકમનાં કુદું હોય તેના ઉપર અપીલ થઈ શકે છે.
૧૪ વી. રી. ૩૨૭ વળી ૨૨ વી. રી. ૪૨૦ જીએ. વળી ઈ. સી. રી. ૭
કલકત્તા ૧૯૯ જીએ.

નિવાડા પ્રમા-
ણે ફેસલો આ-
પવા.

૫૨૨. ઉપર કલાપ્રમાણે નિવાડો અથવા લવાદીપર સોંપેલી બાબ-
તો પૈકી કોઈ બાબત ફરીથી વિચાર કરવાસાર પાછી મોકલવાનું કારણ
કોરટને ન જણાય, અને નિવાડો રદ કરવાસાર કંઈ અરજ કરવામાં આ-
વી ન હોય, અથવા કોરટે તે અરજ ના કબુલ કરી હોય તો,

તે અરજ કરવાની મુદત વીસાપછી નિવાડાપ્રમાણે કોરટે ફેસલો
આપવો.

અથવા, ખાસ હકીકત (સ્પેશિયલ કેસ) ના રૂપમાં તે નિવાડો કોરટ-
માં મોકલ્યો હોય તો, તે ખાસ હકીકતઉપર પેલાનો અભિપ્રાય હોય તે
મુજબ ફેસલો આપવો.

ફેસલાપછી હુ-
કમનાં કરવું.

આપ્રમાણે ફેસલો આપવામાં આવે એટલે તે ઉપરથી હુકમનાં
કરવું, અને હુકમનામાં બળવવાને આ કાયદામાં જે ડરાવો કરેલા છે
તે રીતે તે હુકમનાં બળવવું. અને તે હુકમનામાઉપર અપીલ ચાલે
નહીં. પરંતુ જે હુકમનાં નિવાડાપ્રમાણે નહીં હોય અથવા નિવાડા
કરતાં વધારે હવે તેટલાને વાસ્તે અપીલ ચાલવાને હરકત નથી.

ટીકા—૫૨૨. આગલા દાવામાં વાદીએ જે કહેલું તે લવાદના ફેસલા-
માં રદ કરવામાં આવ્યું તો તેથી લવાદનો ફેસલા ઉપરથી નવો દાવા
ભાવતાં વાદીને બાધ નથી. ૯ વી. રી. ૯૮

લવાદનો ફેસલો રદ કરવાનો મુનસફનો હુકમ જ્યાં મુધી કાયમ હોય
ત્યાં મુધી તે ફેસલા પક્ષકારોને બંધનકારક છે એમ કહેવાય નહીં. ૨૧
વી. રી. ૨૯૧

અપેલન્ટને બંધનકારક નહીં તેવા ફેસલા ઉપર અપીલ કરતાં દરેક
જેમ્યાન હુકમ ઉપર અપીલ કરવાની જરૂર નથી. ૫ વી. રી. પ્રી. કો. ૨૧

ગણમાંના બે લવાદોએ જે સુચના કરી હતી તે કોરેટ વધારાની મળી તેને કુકમનામાંમાં ધાખલ ન હોતી કરી તોપણ લવાદના ફેસલા પ્રમાણે કરેલું કુકમનાનું આ કલમ પ્રમાણે છેવટનું ગણવામાં આવ્યું. ૨૦ વી. રી. ૨૨૬.

લવાદોમાં બગાડ હોય અથવા તેમની ગૈરવરતણક હોય તોપણ લવાદના ફેસલા પ્રમાણે કોરેટ ફેસલો આપ્યો હોય તે છેવટનો ગણાય. ૭ વી. રી. ૨૦૫ ૮ વી. રી. ૧૭૨.

લવાદના ફેસલા પ્રમાણે કરેલો હોય તો કોરેટનો ફેસલો છેવટનો ગણાય છે. લવાદના ફેસલાથી તે ઉલટો છે તે કારણસર તે ઉપર અપીલ થઈ શકે. ૩ વી. રી. ૧૯૮; ૧૧ વી. રી. ૧૪૦, ૨૩ વી. રી. ૪૨૬. ૨૪ વી. રી. ૧૮૮ જુઓ.

લવાદોને નહીં સોંપેલી તેવી બાબત વીજી કોરેટ સેલેજ સુચના કરી હોય અને તે લવાદના ફેસલાના બીજા ભાગથી જુદી પાડી ચકાવ તેવી હોય તથા તેથી લવાદને સોંપેલી બાબતની ડરાવને બાધ આવતી ન હોય તો લવાદના ડરાવ પ્રમાણે ફેસલો આપતો કોરેટ પોતાના ફેસલામાં આવી વાત વધારી હોય તો તેથી ફેસલાના છેવટપણને અડચણ આવતી નથી. ૧૭ વી. રી. ૩૫૨.

કોરેટના કુકમથી અમુક બાબત લવાદને સોંપવામાં આવી હોય લવાદે કરેલા ડરાવ પ્રમાણે કોરેટ ફેસલો આપ્યો હોય તો તે ઉપર અપીલ નથી. તે ફેસલો છેવટનો છે. ૧૪ વી. રી. ૩૩; ૧૭ વી. રી. ૩૦; ૨૩ વી. રી. ૪૨૬.

લવાદનો ફેસલો થતા પહેલાં લવાદનાનું ૨૬ કરાવી શકાય. ૭ વી. રી. ૨૧૬ આ પ્રમાણે ૨૬૨૬૬૫ણે થઈ શકતું નથી. પણ તેને માટે સાફ પાકું કારણ હોવું જોઈએ. ૧૫ વી. રી. ૩૩૧. ૨૧ વી. રી. ૩૭૫. ૨૨ વી. રી. ૫૨૨.

વળી આ બાબતમાં ઇ. સી. રી. ૩ અભાગ ૨૮૯.

૫૨૩. જ્યારે કોઈ જખસો એવું બબલુ કરારનાનું કરે કે, તેમની પચિનો કંઈ વાંધો, તે કરારનામાંમાં બબેલા જખસને, અથવા કરારનામાંમાં બબેલી બાબતઉપર જે કોરેટની હકુમત હોય તે કોરેટ ડરાવે તે જખસને, લવાદીસાથ સેમિવા, તો તે કરારના પક્ષકારો અથવા તેમાંનો કોઈ કોરેટમાં તે કરારનાનું નોંધાવવાને અરજ કરી શકે.

તે અરજ બબેલી હોવી જોઈએ. તે અરજ કરારનાનું કરારના બધા જખસોએ આપી હોય તો, જેમનો હક હોય અથવા જેઓ હકનો ધારો રાખતા હોય તે પૈકી એક અથવા અનેકને વાદી કે વાદીઓ ગણીને તથા બીજાઓ કે બીજાને પ્રતિવાદીઓ કે પ્રતિવાદી ગણીને—અને બધાએ અરજ ન આપી હોય તો અરજદારને વાદી ગણીને તથા બીજાઓને પ્રતિવાદી ગણીને, તેઓની વચ્ચે ફરિયાદ હોય તે પ્રમાણે તે ઉપર નંબર પાડી તે નોંધવી,

લવાદ ઉપર સોંપવાનું કરારનાનું કોઈમાં ધાખલ કરાય.

અરજ ઉપર નંબર પાડીને તે નોંધવી.

તે ન દાખલ
કરવાનું કારણ બ
તાવવાની નોટીસ.

આ પ્રમાણે અરજ થયા પછી અરજદાર શિવાયના કરારનામું કરના-
રા સંઘના પક્ષકારોને તે બાબતની નોટીસ આપવાનું કોર્ટે ફરમાવવું. તે
નોટીસમાં એમ લખવું કે કરારનામું શાખેટ નોંધવું નહીં તેનું કારણ ત-
મારે નોટીસમાં લખેલી મુદતની દરમ્યાન બતાવવું.

પુરતું કારણ બતાવવામાં ન આવે તો કોર્ટ તે કરારનામું દાખલ
કરાવવાને મુખ્યત્વાર છે. અને તે ઉપરથી લવાદીદર સોંપવાનો હુકમ
કરે. તથા કરારનામુંમાં લવાદનું નામ ન લખ્યું હોય અને લવાદ ની-
મવામાં પક્ષકાર એકમત ન થાય તો લવાદ નીમવાને પણ કોર્ટ મુ-
ખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૫૨૩. ૫૨૩ અને ૫૨૫મી કલમો પ્રમાણે દાવાના પક્ષકારો
તેમજ જેઓની વચે દાવા ન ચાલતા હોય તે લોકો કોર્ટની માધ્યમથી
શિવાય ખાનગી રીતે લવાદને ફેસલો કરવાનું કામ સોંપવાનો કરાર કરે અને
આવે કરાર નોંધવાની કોર્ટને અરજ કરે અને તકરારી બાબત વિશે
કોર્ટમાં દાવા ચાલે છે તે કાંઈ કોર્ટને તે કરાર ન નોંધવાનું પુરતું કારણ
નથી. ઇ. સો. રી. ૪ મું. ૧. વળી ઇ. સો. રી. ૧ કલકત્તા. ૨૫૧. વળી
ઈ. સો. રી. ૧ કલકત્તા ૨૫૧ જુઓ.

લવાદીપર સોં
પવાના હુકમ ઉ
પરથી ચાલતાકા
મને આ બાબ-
ના ઠરાવ બાબુ
પડશે.

૫૨૪. કલમ ૫૨૩ પ્રમાણે કોર્ટે લવાદીપર સોંપવાનો જે હુકમ
કર્યો હોય તે ઉપરથી ચાલતા બધા કામમાં, તથા લવાદના નિવાડાને,
તથા તે ઉપરથી યએલા હુકમનામાની બળવણીને, આ બાબના પાછળ
કહેલા ઠરાવ, સદરહુ પ્રમાણે દાખલ કરેલા કોઈ કરારનામાથી, વિરુદ્ધ ન
હોય, તેટલા પુરતા બાબુ પડશે.

કોર્ટની મારફ-
ત વગર જે બા
બત લવાદીપર
સોંપી હોય તેને
નિવાડો દાખલ
કરવા વિશે.

૫૨૫. કોઈ ઇનસાફની કોર્ટની મારફત વગર કાંઈ બાબત લવા-
દીપર સોંપવામાં આવી હોય, અને તે ઉપરથી લવાદ નિવાડો કર્યો હોય
તો, નિવાડો જે બાબતનો હોય તે બાબત વિશે છેક નીચા દરજ્જાની જે
કોર્ટને હકુમત હોય તેને, નિવાડામાં જેનું હિત હોય તે ચખસ તે નિ-
વાડો કોર્ટમાં દાખલ કરવાસાર અરજ કરવાને મુખ્યત્વાર છે.

અરજ ઉપર
નંબર પાડીને તે
નોંધવી.

તે અરજ લખેલી હોવી જોઈએ, અને અરજદારને વારી ગણીને
તથા બીજા પક્ષકારોને પ્રતિવાદીઓ ગણીને તેમની દરમ્યાન ફરિયાદ હોય,
તે પ્રમાણે તે અરજ ઉપર નંબર પાડીને તે નોંધવી.

લવાદીના પ-
ક્ષકારોને નોટીસ
આપવી.

અરજદાર શિવાય લવાદીના બીજા જે પક્ષકારો હોય તેમને નોટીસ
આપવાનું કોર્ટે ફરમાવવું. તે નોટીસમાં એમ લખવું કે, નિવાડો શાખેટ
દાખલ ન કરે તો તેનું કારણ નોટીસમાં કહેલી મુદતમાં તમારે બતાવવું.

ટીકા—૫૨૫. આ કલમ પ્રમાણે લવાદનો ફેસલો અમલમાં લાવવાની
અરજ દાવાનો આંક બાંધવા શિવાય કરી શકાય છે. ૧૪ વી. રી. ૨૫૫.

પણ જો ૭ મહીનાની મુદતમાં આનગી રીતે લવાદને સોંપેલો ફેસલો અમલમાં લાવવાની અરજી કરવામાં ન આવે તો આ કલમનો લાજ થવાય નહીં. ૫ વી. રી. ૧૨૩.

લવાદનો ફેસલો કોરટમાં નોંધાવવા જોઈએ. ન નોંધાવાનું શું પરીણામ થાય છે તે બાબતમાં ૨૫ વી. રી. ૧૫૨ જુઓ.

કલમ ૫૨૫ અગર ૫૨૬ પ્રમાણે કોઈ પણ કામ આપ્યું ન હોય તો પણ આનગી રીતે લવાદ ફેસલો બંધનકારક છે. ૭ વી. રી. ૨૧૯ ૧લી ૯ વી. રી. ૪૪૧ અને ૨૦ વી. રી. ૪૨૦ જુઓ.

જ્યારે પક્ષકારો વચેનો આનગી લવાદનો ફેસલો આ કલમ પ્રમાણે કોરટમાં નોંધાવ સારે કોરટે તે પ્રમાણે ફેસલો આપી હુકમનામું કાઢવું જોઈએ. હુકમનામું કાઢવા શીવાય બલવણીનો હુકમ કોરટ કરી શકતી નથી. ૨૧ વી. રી. ૨૯૫.

જો પ્રતિવાદી કોરટની હુકમતમાં રહેતો હોય અને ઘવાનો આંક કોરટની હુકમત કરતાં વધારે ન હોય તો ઘવાનો આનગી ફેસલો થયો હોય તે નોંધવાની અરજી સાંભળવાનો આ કલમ પ્રમાણે રમાલકાળ કોરટને અખ-સાર છે. ૧૦ વી. રી. ૮૫ અને ૧૩ વી. રી. ૨૩૩ જુઓ.

આ કલમ પ્રમાણે ફેસલો નહીં નોંધવાનો કોરટ હુકમ કરે તો તે હુકમનામું મણુલ નહીં. અને તેથી તે ઉપર અપીલ થતી નથી. ૭ વી. રી. ૪૦૧ ૧૧ વી. રી. ૫૭ ૧૨ વી. રી. ૮૫. . .

પણ ૧૪ વી. રી. ૨૫૫ ૧૫ વી. રી. ૪. બે. ૯ ૨૧ વી. રી. ૧૮૨ જુઓ. તેમજ ઇ. સો. રી. ૧ કલકત્તા ૩૨૨ જુઓ.

કોરટની માધ્યસ્થી વીના તકરારો બાબત નીવાડો કરવા સારું લવાદને સોંપવામાં આવી. તેનો બહાર ફેસલો કર્યો અને કલમ ૫૨૫ પ્રમાણે તે નોંધાવવાની અરજી સામે વાંધો થવામાં આવ્યો તે કોરટે બાબતની ગણી તે ફેસલો નોંધવાની ના પાડી. તેમાં એમ હું કે એ હુકમ ઉપર અપીલ નથી. ઇ. સો. રી. ૭ કલકત્તા. ૪૯૦.

સપ્લાયડિન્ટ જડવને રમાલકાળ કોરટના જડવનો અધિકાર મળ્યો હોય તેથી તે રમાલકાળ કોરટનો જડવ થતો નથી અને તેને ૫૨૫ મી કલમ પ્રમાણે ફેસલો પોતાની હુકમતની અંદર હોયતો જ નોંધી શકે છે. ઇ. સો. રી. ૩ મું. ૨૧૯

આનગી ફેસલામાં નહીં સોંપવામાં આવી હોય તેવી બાબતનો નીકાલ કરવામાં આવ્યો હોય અને પક્ષી આવા ફેસલો કોરટમાં નોંધવાની અરજી કરવામાં આવે અને તે ૨૬ કરવામાં આવી હોયતો તે અરાબર થયું છે એમ હું. ઇ. સો. રી. ૩ અલા. ૫૪૧.

કોરટની માધ્યસ્થી શીવાય પક્ષકાર અને બીજા લોકો લવાદને કામ મુકાશે કરવા સારું સોંપવાનો કરાર કરી શકે છે. ઉત્તારી. ઇ. સો. રી. ૪ મું. ૧ ઇ. સો. રી. ૧ કલ. ૨૫૧ ૧લી ઇ. સો. રી. ૩ મદ્રાસ ૧૮ નો ફેસલો જુઓ.

૫૨૬. કલમ ૫૨૦ માં અથવા કલમ ૫૨૧ માં કહેલું અથવા હ-

તે નિવાડો ઘ

અલકરિની અમ
લમાં લાવવાનું.

વાસો આપેલું કુંઈ કારણ નિવાડા વિરુદ્ધ બતાવવામાં ન આવે તો, કોરટ
તે ઘાબલ કરવાનો હુકમ કરેલો. અને ત્યારથી તે નિવાડો આ બાબના
દરાવખાણે કરેલા નિવાડા મુજબ મળેલો.

દીકા—૫૨૧. આનમી ફેસલા વિરુદ્ધ પુરવું કારણ બતાવવામાં આવે
તો કોરટ તે ફેસલો અમલમાં લાવવાની ના પડે. ૨૧ વી. રી. ૩૭૦ બ્યુ-
ડીસીમલ પ્રોસીડીઅના અર્થ સાર ૬. લો. રી. ૨. ખું. ૫૫૩ જુઓ.

—૦૦૦૦૦૦—

બાબ ૩૮ મો.

પક્ષકારોના કરારના આઉપરથી અલાવવાના કામ વિશે.

કોર્ટના અભિ
પ્રાય સાર હકીક
ત (કેસ) બંધી
આપવાનો અ-
વતાર.

૫૨૦. હકીકતની અથવા કાવવાની કોઈ તકરારનો મુકાદો થવામાં
પોતાનું લાભનું વળનનું છે એમ ને પક્ષકારો દાવો રાખતા હોય તે સ-
ખી કરારનાનું કરવાને મુખ્યત્વાર છે. તે કરારનામાં તેમણે તે તકરાર
હકીકત (કેસ) તરીકે કોરટના અભિપ્રાયસાર બંધવી, તથા તેમાં એવો દરાવ
કરેલો કે તે તકરારવિષય કોરટનો નિર્ણય થએથી:—

(અ) પક્ષકારોએ દરાવેલા અથવા કોરટ દરાવે તેટલા રૂ-
પીયા તેઓમાંના એકજણે બીજાને આપવા; અથવા

(બ) કરારનામાં બંધેલી કુંઈ સ્થાવર કે નચમ મિલકત
તેઓમાંના એકજણે બીજાને આપવી; અથવા

(ક) કરારનામાં દર્શાવેલું બીજું કુંઈ વિશેષ કામ તેઓ-
માંથી એક અથવા વધારે જણે કરવું અથવા ન કરવું.

આ કલમ પ્રમાણે કોરટને બંધી આપેલી પ્રત્યેક હકીકતના (કેસના)
અનુક્રમે નંબર પાડીને પારગ્રાહ કરવા, અને તેમાં કોઈની તકરારનો નિ-
ર્ણય કરવાસાર કોરટને ને હકીકતોની તથા દસ્તાવેજોની જરૂર પડે તે હ-
કીકતો અને દસ્તાવેજો તેમાં સંલેખમાં જણાવવા.

વિષયની કીમ
ત ક્યારે બંધવી.

૫૨૧. કુંઈ મિલકત આપવાબાબત અથવા કુંઈ વિશેષ કામ ક-
રવા કે ન કરવાબાબત કરારનાનું હોય તો, ને મિલકત આપવાની હોય
તેની અથવા ને મિલકતસાથે કરારનામાં દર્શાવેલું કામ નિસબત રા-
ખવું હોય તેની કીમતનો અટકજેલો આંકડો કરારનામાં બંધવો.

કરારનામાં ઉ
પર ફરિયાદ તરી
કે નંબર પાડીને
તે ઘાબલ કરવું.

૫૨૨. ઉપર કહેલા નિયમો પ્રમાણે કરારનાનું તૈયાર કર્યું હોય તો, તે
કરારનામાંના વિષયની ને રકમ અથવા કીમત હોય તેટલીજ રકમ અથ-
વા કીમતવાળા વિષયની ફરિયાદ સાંબળવાની ને કોરટને હુકમત હોય તે
કોરટમાં તે કરારનાનું ઘાબલ થઈ શકે,

એ પ્રમાણે કરારનાનું દાખલ થાય એટલે ને સખસો ભાગતા વળ-
મતા પક્ષાનો હાથો રાખતા હોય તે પૈકી એક અથવા વધારેને વાદી અ-
થવા વાદીઓ મળીને તથા બીજા કે બીજાઓને પ્રતિવાદી કે પ્રતિવાદી-
ઓ મળીને તેમની દરમ્યાન ફરિયાદ હોય તે પ્રમાણે તે કરારનામા ઉપર
નંબર પાડીને તે નોંધવું, અને ને સખસે અથવા સખસોએ તે કોરટમાં
આપ્યું હોય ને શિવાયના તે કરારનાનું કરનારા બીજા સઘળા સખસોને
નોટીસ આપવી.

૫૩૦. કરારનાનું દાખલ થવા પછી તે કરારનાનું કરનારા સઘળા
સખસો ઉપર કોરટની હકુમત ચાલશે, અને તે કરારનામામાં બખી આ-
પેલી વાત તેમને બંધનકારક થશે.

૫૩૧. પાંચમા બાબતપ્રમાણે કરેલી ફરિયાદ માફક તે મુકદ્દમે મુ-
નાવણીને વારતે રાખવો, અને તે બાબતના હાથે આ ફરિયાદને બાગુ
પડે તેટલા બાગુ પાડવા.

પક્ષકારોની જગ્યાની બીધાપછી અથવા પોતાને યોગ્ય ભાગે તેવો
બીજો પુરાવો બીધા પછી, કોરટની ખાત્રી થાય કે—

(અ) તે પક્ષકારોએ ખરોખરીતે કરારનાનું કરેલું છે, અને

(બ) તે કરારનામામાં બખેલી તકરારમાં તેઓ મુદ્દમુદ્દિષ્ટી
હકસંબંધ ધરાવનારા છે, અને

(ક) તે નિર્ણય કરવાલાયક છે,

તો સાધારણ ફરિયાદ માફક તે ઉપર કોરટ ફેસલો કહી સંભળાવવો.
તે પ્રમાણે ફેસલો આપાપંછી હુકમનાનું કરવું. અને આ કાયદામાં હુકમ-
નામાં બળવવાને ને નિષેધો હોવા છે તે રીતે તે હુકમનાનું બળવવું.

—૦૦૦૦૦૦૦—

બાબ ૩૯ મો.

વેચાણ એવા ભેખ ઉપરથી સંક્રિષ્ઠ કામ ચલાવવાની રીતવિધે.

૫૩૨. આ બાબતપ્રમાણે કામ ચલાવવાની વાદીની ખુશી હોય તો,
આ કલમ ને કોરટને બાગુ પડે તેવી કોઈ કોરટમાં, બીક્સ આફ એક્સ-
ચેન્જની, હુંડીઓની, અથવા વાવદામીઓ (પ્રામીસરી નોટ) ની બધી
ફરીવારો, આ કાયદામાં કહેલા નમુના પ્રમાણે ફરિયાદ અરજી આપીને
માંડી સકાય. પરંતુ સમન કાઢવો તે આ આકટને જોડેલા મોયા પરિશિ-
ષ્ટમાં નંબર ૧૦૨ માં કહેલા નમુનાપ્રમાણે, અથવા જે કોરટ વખતે વખ-
તે હાથે તેવા બીજા નમુનાપ્રમાણે કાઢવો.

કરારનાનું કર
નારા સખસો ઉ
પર કોરટની હકુ
મત ચાલશે.

મુકદ્દમે સાંભ
ળીને નિકાલ કે
રવાનું.

બીક્સ આફ
એક્સચેન્જ પગે
રે ઉપરથી સંક્રિ
ષ્ટ ફરિયાદો કરે-
વાની તે.

જે સુકદમાં ફરિયાદ અરજી અને સમન અનુક્રમે ઉપર કહેલા નમુનાપ્રમાણે કરેલા હોય તેમાં, હાજર થઈને જવાબ કરવાસાથે આ આડ-માં હવે પછી કહ્યું છે તે રીતે પ્રતિવાદીએ જરૂરની રજા બીધાવગર, તેણે હાજર થવું નહીં અથવા ફરિયાદનો જવાબ કરેલો નહીં.

અને તે પ્રમાણે રજા સેવામાં તે કસુર કરે અથવા રજા પ્રમાણે હાજર થઈને જવાબ કરવામાં કસુર કરે તો, સમનમાં બંધેલી રકમથી વધારે ન હોય એવી કોઈ રકમનું, તથા (કેઈ દર બખ્ખો હોય તો) બંધેલા દર પ્રમાણે હુકમનામાંની તારીખ સુધીના બાજનું, તથા જે કોર્ટે કરેલા નિમણપ્રમાણે અરજને બદલે જે રકમ દરાવવામાં આવે તે સુધાંતનું હુકમનાનું મેળવવાને વાદી હકદાર થશે. પરંતુ અરજને વારંતે તે દરાવેલી રકમ કરતાં વાદી વધારે માગે તો બીજાં કામમાં યાય છે તે રીતે અરજનો આંકડો નક્કી કરીને તે સુધાંતનું હુકમનાનું મેળવવાને વાદી હકદાર થશે. અને તે હુકમનાનું લાગલુંજ અમલમાં આણી શકાય.

સમનમાં કહે
લી રકમ કોર્ટ-
માં બરવાની તો.

પ્રતિવાદીનો જવાબ પ્રથમ દર્શનીય સાથે એવા નથી એમ કોર્ટને જણા-વાવગર અથવા તેની શુદ્ધરૂઢિવિધે વાજબી સંશય આભાવગર, સમનમાં બંધેલી રકમ કોર્ટમાં બરવાનું અથવા તેને વારંતે જામીન આપવાનું પ્રતિવાદીને કહેવું નહીં.

ખુલાસો:—જે બીજા, હુંડી, અથવા ચીઠી ઉપરથી ફરિયાદ કરી હો-ય તે બીજા, હુંડી, અથવા ચીઠી, ફક્તમુદત પાકી એટલે પૈસા મળવાનો પ્રથમ દર્શનીય હક સ્થાપન કરવાને બસ યાય તેવા પ્રસંગેજ આ કલમ લાગુ પડે છે એમ સમજવું નહીં.

શુદ્ધરૂઢિ ઉ-
પર જવાબ કરે-
વાનું પ્રતિવાદી
બતાયે તો તેને
હાજર થવાની
રજા આપવી.

૫૩૩. પ્રતિવાદી અરજ કરે એટલે અને સમનમાં કહેલી રકમ પ્રતિવાદી કોર્ટમાં બરે અથવા કોર્ટની આગ્રીલાંચક એવું સોમનનાનું કરે કે તે ઉપરથી—કેઈ જવાબ જણાઈ આવે, અથવા તે બીજાના હુંડીના કે વાવદાચીઠીના માલકને મેબદલો સાબિત કરવાની ફરજ પડે એવી કેઈ હ-કીકતો જણાઈ આવે, અથવા અરજની પુછીમાં કોર્ટને બસ માગે એવી બીજી હકીકતો જણાઈ આવે,—તો જામીનવિધે, મુદા તૈયાર કરીને નોંધ-વર્તવિધે અથવા બીજી રીતની કોર્ટને યોગ્ય માગે તે શરતો કરીને, હાજર થઈને ફરિયાદનો જવાબ કરવાની કોર્ટે રજા આપવી.

હુકમનાનું ર-
દ કરવાનો અ-
ખવાર.

૫૩૪. હુકમનાનું યાવપછી વિશેષ પ્રસંગ હોય તો, હુકમનાનું રદ કરવાને અને જરૂર પડે તો બળજવાનું કામ બંધ રાખવાને અથવા રદ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે. અને સમન પ્રમાણે હાજર થઈને ફરિયાદનો જવાબ કરવાની રજા આપવાનું કોર્ટને વાજબી માગે તો, કોર્ટને યોગ્ય

ભાગે તે સરતોથી, તે રત્ન આપવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

૫૩૫. આ બાબતમાંથી ચાલતા કોઈ કામમાં, જે બીલ, કુંડી અથવા ચીઠી ઉપર ફરિયાદનો આધાર હોય તે બામબીલ કોરટના કોઈ અમલદારની પાસે રાખવાનો હુકમ કરવાને, તથા તે કામના અરેખને વાસ્તે વારી જમીન આપે ત્યાંસુધી બધું કામ બંધ રાખવાનો હુકમ કરવાને, કોરટ મુખત્યાર છે.

૫૩૬. બીલ આફ્રિકેસિયન અથવા વાપરાચીડી નકારવાથી તેના માલકનો તે બીલ અથવા ચીઠીની રકમ સેવાસાર આ બાબતમાંથી જે હલાલ આવે તેજ, તે નકારવાને બીધે, તે નકાર્યાબદલ અથવા બરખું ન કર્યાબદલ નોંધ કરાવવામાં અથવા બીજી રીતે તેને જે અરેખ લાગુ હોય તે અરેખ સેવાને, ચાલશે.

૫૩૭. ૫૨ થી ૫૩૯ સુધીની પાંચ કલમોમાં જે હરાવ કરેલા છે તે ચિવાય, બાબ ૫ મા પ્રમાણે કરેલી ફરિયાદોમાં કામ ચલાવવાની જે રીત છે તેજ આ બાબતમાંથી કરેલી ફરિયાદોમાં કામ ચલાવવાની રીત સમજવી.

૫૩૮. ૫૩૨ થી ૫૩૭ (બંને સુધાંત) સુધીની કલમો ફક્ત નીચે કહેલી કોરટોને લાગુ પડે છે, એટલે:—

(અ) કોર્ટ બુલ્ડમ, મદ્રાસ, અને મુંબઈની જાવાધિકારી કોરટોને;

(બ) રંચનના રીકાર્ડરની કોરટોને;

(ક) કંબકયા, મદ્રાસ, અને મુંબઈ એ કોલેરોમાંની રમાલકાલ કોરટોને;

(ડ) કરોચીના બડલની કોરટોને; તથા

(ઈ) સરકારી ગેઝીટમાં જાહેરખબરે આપીને સ્થાનિક સરકાર સાધારણ આવલ દિવાની હકુમતવાળી જે બીજી કોરટોને તે કલમો લાગુ કરે તે કોરટોને.

આ પ્રમાણે લાગુ કરવામાં આવે ત્યારે તે લાગુ કરેલા હરાયોને જગતા અખત્યાર કોણે ચલાવવા ન તેમ જગતું કામ કોણે કરવું તે ફરમાવવાને, તથા તે લાગુ કરેલા હરાયો અમલમાં લાવવાને જરૂર ભાગે તેવા નિયમો કરવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

સદરકુ જાહેરખબરે છપાયાપછી એક માસમાં તે હરાયો તે પ્રમાણે લાગુ પડશે, અને સદરકુ પ્રમાણે કરેલા નિયમો કાયદા જેટલા જાણવાન ગણાશે.

આવી કોઈ જાહેરખબરમાં જખતે જખતે ફેરફાર કરવાને અથવા તે રદ કરવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

કોરટના અમલદાર પાસે બીલ વગેરે રાખવાનો હુકમ કરવાનો અખત્યાર.

ન ચિકરેલા બીલ કે ચીઠીના નકારામણનો દાખલો મેળવવાનું અરેખ સેવાનું.

આ બાબતમાંથી કરેલી ફરિયાદોમાં કામ ચલાવવાની રીત.

આ બાબતમાંથી લાગુ કરવાનું.

બાબ ૪૦ મો.

સાર્વજનિક ધર્મોદાપબાબતની ફરિયાદો વિશે.

સાર્વજનિક
ધર્મોદાપ બાબત
ની ફરિયાદો ત્યા
રે થઈ શકે.

૫૩૬. સાર્વજનિક, ધર્મોદાપ, અથવા ધર્મસંબંધી કામસાર ૨૫૯ અથવા અનિર્ણીત કલપન થયેલા કંઈ જુદાંજુદાં (દરેક) તોડપો છે એમ કહેવામાં આવતું હોય ત્યારે, અથવા તેવા કોઈ જુદાંજુદાં, (દરેકનો) વહિવટ કરવાસાર કોરટના કુકમની જરૂર જણાય ત્યારે, પોતાના આદેશના સંબંધથી, આડવોકેટ જનરલ અથવા દરેકમાં જેમનો પ્રત્યક્ષ સંબંધ હોય અને જેમણે આડવોકેટ જનરલની બખેલી સંમતી મેળવી હોય તેવા જે અથવા વધારે જાપસે, - દરેકનો વિષય ખસો અથવા યોડી ધણી જે ડિસ્ટ્રિક્ટની દિવાની કુકમતની સ્થાનિક હદમાં હોય તે ડિસ્ટ્રિક્ટ કોરટમાં અથવા જે કોરટમાં નીચેપ્રમાણે કુકમનાનું મેળવવાસાર ફરિયાદ કરવાને મુખ્યત્વારે છે:—એટલે—

(અ) દરેક અન્યથે નવા દરેકની નીમવાનું;

(બ) દરેક અન્યથે કંઈ મિલકતનો હક દરેકનીઓને પ્રાપ્ત કરવાનું;

(ક) જે જે બાબતોને માટે દરેક હોય તે તે બાબતોમાં તે શા પ્રમાણમાં આવતું એ દરાવવાનું;

(ડ) દરેકની બધી અથવા યોડી ધણી મિલકત માટે આપવાનો, વેચવાનો, ધરાણું મુકવાનો, અથવા બદલવાનો અખતાર આપવાનું.

(ઈ) તેની બપર્યા કરવાસાર કંઈ યોગના મુકરર કરવાનું, અથવા કામના સ્વરૂપ પ્રમાણે જોઈએ તેવી જાસ્તી અથવા બીજી કંઈ દાદ અપાવવાનું.

આડવોકેટ જનરલને આ કલમમાં જે અખતાર આપેલા છે તે હલાકાના મુખ્ય કોર્ટર બાહારે સ્થાનિક સરકારની અગાધથી મંજૂરી બધાને કસિકદરે પણ અલાયે અથવા સ્થાનિક સરકારે આ કામને વાસ્તે નીચે તેવા કોઈ અમલદાર અલાયે.

સને ૧૮૪૦ ના આક્ટ નંબર ૧૦ ની કલમ ૨ આદિપરથી રદ કરી છે.

ટીકા—૫૩૬. કોઈ પણ સુત્રીના પૂજકો અગર ભક્તોનો તે સુત્રીની અગર દરને બગતી મીલકત અથવા નાણાની બાબતમાં ચીંતાસંબંધ થયો છે તેવી ફરિયાદ બાવવાનો હક છે. હાલો ઈ. સો. રી. ૩ મું. ૨૦ તેમજ આ કલમના સંબંધમાં ઈ. સો. રી. ૮ કલકયા કરે જુઓ.

માગ દ્ ઠો.

અપીલોપિતો.

૨૦૦૦૦૦૦

બાબ ૪૧ મો.

અવસ હુકમનામાં ઉપરની અપીલોપિતો.

૫૪૦. આ કાયદામાં અથવા જે તે વખતે અમલમાં હોય તેવા બીજા કોઈ કાયદામાં બીજીરોતે રૂપરૂપણે દરાવ્યુ ન હોય તો, અવસ કોરટોના ફરિયા ઉપર અપીલો સાંભળવાની જે કોરટોને અખતયાર છે તે કોરટોમાં, અવસ હકુમત ચલાવનારી કોરટોનાં હુકમનામાં ઉપર અથવા હુકમનામાંનાં કંઈ બાગ ઉપર અપીલ ચાલશે.

ટીકા—૧૪૦. કોરટને હુકમનામાં ઉપર અપીલ થઈ શકે છે; કોરટના ફરિયા ઉપર અપીલ થઈ શકતી નથી; તેથી જો હુકમનામાં અમુક પક્ષ-કારના લાભમાં હોય તો, કેટલાક મુદ્દા તેના વિરુદ્ધ ફરિયાવામાં આવ્યા છે તે કારણથી તે અપીલ કરી શકતો નથી. બી. રી. ૧૩ ૧.

દાવાનો આંક ૫૦૦૦ થી વધારે હતો અને તે પ્રિસીપલ સદરઅમીનની કોરટમાં કરવામાં આવ્યો હતો; પણ તે દાવા પેટેલી કલાસના સવારે ડિનિટ નડને ચુકવ્યો તેમાં એમ ડ્યુ કે સને ૧૮૯૬ના ૧૪ માં આકટની કલમ ૨૧ પ્રમાણે અપીલ હાથકોરટમાં જ થવી જોઈએ. ગ્રા. હા. રી. ૬ ૨૮૧.

દાવાનો આંક બાંધે હોય તે પ્રમાણે કોરટની હકુમત નમી યાવ છે. તેથી જે કાસમાં અસલ દાવાનો આંક ૫૦૦૦ થી વધારે હતો અને તે દાવામાં ફેસલા ઉપર અપીલ ડીસીકટ કોરટને કરી. અપીલમાં જે બાબતની તકરાર હતી તે ૩ ૫૦૦૦ થી ઓછી હતી. તોપણ તે કાસમાં એમ ડ્યુ કે ડીસીકટ કોરટમાં અપીલ ચાલી શકે નહીં. ૭ મ. હા. રી. ૩૫૬.

દાવાનો આંક ૩ ૫૦૦૦ ની ઓદર હતો તેથી હાથકોરટ આગળ અપીલ ચાલી શકે નહીં એવી તકરાર અપેલન્ટે પોતાની બધી તકરારો પુરી થઈ ગયા પછી લીધી. તેથી આ તકરાર હાથકોરટે સાંભળવાની ના પાડી. ૧૮ બી. રી. ૩૧૮.

૩ ૧૦૦૦૦ કરતાં વધારેના ફાવામાં હાથકોરટમાં અપીલ યાવ તેમાં અપેલન્ટે બધો ફેસ કોરટ રૂબરૂ ચુકવો જોઈએ અને તે પ્રમાણે ન કરે તો જે કાગલ દાખલ કરવામાં ન આવ્યો હોય તે અપીલ ચાલતાં તેને ચાંચવા રવામાં આવશે નહીં. બી. રી. ૨૪ ૧૪૩.

સને ૧૮૭૭ ના ૧૦ માં આકટની ૫૫૧ પ્રમાણે અપેલન્ટની કુસુરથી અપીલ કોઈ નાંખવામાં આવી હોય તો તે "ડીફી" કેહેવાય નહીં અને તે ઉપર અપીલ થઈ શકે નહીં. જ. સો. રી. ૩ અલાબા ૩૮૨.

એક નરડી હુકમનામાં ઉપર અપીલ ૫૪૦ મી કલમ પ્રમાણે થઈ શકે છે; પણ જો પ્રતિવાદી આવીને પેટેલી મુજાવણીને દીપસે પોતાની કેટીમન

મુદ્દામ મનાઈ કરી હોય તે શિવાયનાં તમામ અવસ હુકમનામાં ઉપર અપીલ ચાલશે.

આપે તો પછી એક તરફી દાવો કેલેવાય નહીં. જ. સો. રી. ૩ મદ્રાસ. ૨૧૪. નીચલી કોર્ટનું કુકમનાનું ૨૬ કરાવી પોતાના હાથમાં ને અપેલન્ટે કુક-મનાનું મળવું છે તેને નીચલી અપીલ કોર્ટના કેટલાક દરાવ તેના વિરુદ્ધ છે તે કારણથી અપીલ કરવાનો હક્ક મળતો નથી. જ. સો. રી. ૧ કલકત્તા ૨૦૧.

એક દાવામાં કુકત તકરારે સાંભળવાની જગ્યા કરી હતી અને તે તકરારો સાંભળવાનો દોષ સુકરે કરવામાં આવ્યો હતો. તે દોષને વારી અગર તેનો ચકીલ હાજર થયા નહીં. તે ઉપરથી દાવા કાઢી નાંખ્યો. તેમાં એમ હું કે નીચલી અપીલ કોર્ટે અપીલની મુદ્દાવણી કરવી જોઈતી હતી. કલમ ૧૦૨ અને ૧૦૩ આ કામને લાગુ નથી. જ. સો. રી. ૩ અલાહાબાદ ૨૬૨.

વહીવટના દાવામાં કુકમનાનું થયું તે પ્રમાણે અને મીલકતનો વહીવટ કરવા સારે રીસીવર નીમ્યો. આ ના મૃત્યુ પછી જ ને રીસીવર નીમવામાં આવ્યો. મીલકતનો વહીવટ બરાબર કરતો નથી. તે કારણ અને અસેડવો જોઈએ એવી એક પ્રતિવાદીએ અરજ કરી. તે અરજ ના મંજૂર કરવામાં આવી. તેમાં એમ હું કે આ કુકમ ઉપર અપીલ થઈ શકે છે. જ. સો. રી. ૫ મુ. ૪૫.

પ્રતિવાદીએ કેફીઅત આપ્યા પછી કેટલાક પ્રથમ મુદ્દા કાઢ્યા અને તેનો મુકાબો કરી એમ દરાવ્યું કે વાદીનો કેટલોક દાવો ૨૬ છે. અને કેટલાક દાવાનો મુખ્ય દોષ ઉપર તપાસ કરવો. તેમાં એમ હું કે અપીલ થઈ શકતી વધી. જ. સો. રી. ૩ મદ્રાસ ૧૩.

આના સંબંધમાં જ. સો. રી. ૩ અલાહાબાદ ૩૫ અને જ. સો. રી. ૩ અલાહાબાદ ૧૫૨ જુઓ.

અપીલનો ન-
મુનો.

વાદની સાથે
શું સામીલ રા-
ખવું.

વાદનો મળ-
કરે.

૫૪૧. અપીલ કરવી તે વાદીના હપમાં બખીને કરવી અને તે અપેલન્ટ આપવી; અને ને કુકમનામાં ઉપર અપીલ કરી હોય તે કુક-મનામાંની નકલ તથા (અપીલ કોર્ટ ચલાવી ન શકે તો) ને ફેસલાઉપર તે કુકમનાનું આધાર રાખવું હોય તે ફેસલાની નકલ તેની સાથે જોડવી.

તે વાદમાં, ને કુકમનામાં ઉપર અપીલ કરવાની હોય તે કુકમના-માં ઉપર હરકત લેવાનાં કારણો, સંક્ષેપમાં કલમવાર બખવાં. તેમાં કંઈ ફક્ત અથવા હકીકત બખવી નહીં, અને તે કારણો ઉપર અનુક્રમ નં-બર પાડવા.

રીકા-૫૪૧. અપીલના કારણોમાં ને બખવું હોય તે જ બખત ઉપર વકીલોને બોલવા દેવા જોઈએ પણ અનિશ્ચીત સાધારણ હકીકત ઉપરથી તેમને અનુમાન કરવાં દેવાં જોઈએ નહીં. ૧૩ વી. રી. ૧૨૩.

એક પ્રતિવાદીને બાતલ કરી મરનારે સખસનો વારસ વારી છે એમ દરાવવામાં આવ્યું હોય અને તે પ્રતિવાદી અપીલ કરતો ન હોય તો વા-દીનો દાવો ૨૬ કરવા સાથે બીજા પ્રતિવાદીઓ તે પ્રતિવાદીનો હક્ક બતાવી શકે નહીં. ૨૪ વી. રી. ૧૨૫.

કોરટ ફી આપ્યા વગર નાદાર રેસપોન્ડન્ટ હરકતની અરજી આપી શકે નહીં. ઇ. સો. રી. ૧ મુ. ૭૫.

સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની ૪૦૬મી કલમ પ્રમાણે નાદાર તરીકે ઠાવે બાંધવાની પરવાનગી ન આપવાનો હુકમ થયો હોય તો તેની ૧૨૩ મી કલમ પ્રમાણે ફરી તપાસ કરી શકાય છે. જે સમ્પત્તિના વિરુદ્ધ આવી હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તેને ૪૧૩મી કલમના ડરાવથી ફરી તપાસ મેળવવાનો હુકમ જતો નથી. ઇ. સો. રી. ૪ મુખ્ય ૪૧૪.

૫૪૨. બન્ની આપ્યા શિવાયનું હરકત લેવાનું બન્નું મોર્ટ કારણ કોરટની રજા વગર અપીલ કરનારે કાઢવું નહીં, અથવા બીજા મોર્ટ હરકત સેવાના કારણની પ્રશ્નોમાં તેનું કંઈ સાબળવું નહીં, પરંતુ અપીલનો નિકાલ કરવામાં અપીલ કરનારે બન્નાં હોય તે શિવાયનાં બીજાં કારણનો વિચાર કરવાની કોરટને મનાઈ નથી.

૫૪૩. એવું ડરાવવામાં આવે છે કે, અપીલ કરનારે જે કારણ બન્નું ન હોય તે કારણ ઉપર મુકદ્દમો બઢવાની રેસપોન્ડન્ટને પૂરતો તક ન મળી હોય તો, કોરટ તે ન બખેલા કારણ ઉપર પોતાના ફેસલાનો આધાર રાખેલા નહીં.

ટીકા—૫૪૨. મુદતનો બાધ આવેછે કે નહીં તે જ્ઞેવાનું કામ અપીલ કોરટનું છે. મુખ્ય હાથકોરટ રીપોર્ટમાં સાલુજી કેસરોનનો કેસ જુઓ.

જે નીચલી કોરટમાં મુદતના મુદતનો ડરાવ પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ અને બીજા મુદ્દાઓનો ડરાવ તેની તરફમાં થયો હોય તો અપેલ કોરટને મુદતની બાબતમાં જલ્લવીજ કરવાનો મોખો હુકમ છે. ૭ વી. રી. ૧૭.

એક બાબત ઉપર મોખો નિર્ણય થઈ ગયો હોય તે બદલી હકીકતને નવું રૂપ આપવા રેવું એ ધણું હાનોકારક છે. ૨ મુ. ઇ. અપીલ ૪૭૦.

જ્યારે અપીલ કોરટમાં તદ્દન નવો અને જુદોજ મુદ્દો ઉઠાવવામાં આવે ત્યારે તે એવી રીતે ઉઠાવવો જોઈએ કે તે ઉપર પુરાવા આપવાને રેક પછીકારને પુરેપુરો લાગ મળે. ૧૭ વી. રી. ૩૧૧

અપીલકોરટે જે બાબત ઉપર કાંઈપણ સવાલ ઉઠાવવામાં ન આવ્યો હોય અને જે સવાલને અનુસરેલો અસલ કોરટમાં ખચાવ કરવામાં ન આવ્યો હોય તે સવાલ મુદ્દામાં કાઢવો જોઈએ. ૨૩ વી. રી. ૧૧૬ ૨૨. વી. રી. ૨૬૬ તેમજ એવા મુદ્દા ઉપર અપીલનો મુકાદો પણ આપવો જોઈએ મિતિ.

અરેમની બાબતમાં અપેલન્ટ અપીલ કરતો હોય તો તેજ મુદ્દાની અપીલકોરટે તલવીજ કરવી. ૧૮ વી. રી. ૫૦૭

અપીલની રીપમાં રેસપોન્ડન્ટના તકરાર કરવામાં ન આવી હોય તો પણ કોરટ બીજા અપીલમાં તે તકરાર સાંભળી શકે એટલું જ નહિ. પણ નીચેની એક કોરટમાં અગર અપીલની રીપમાં તે તકરાર ઉઠાવવામાં ન આવી હોય તો પણ જો બીજા અપીલમાં તે તકરાર ઉઠાવવામાં

જે કારણ બ
ખ્યાં હોય તે કા
રણનેજ અપીલ
કરનારે વળગી ર
હેવું.

આવેતો કામના કામચો ઉપરથી અમર હકીકતની બાબત ઉપર દરાવ બાબત સાથે કામ પાછું મોકલ્યા પછી તે તકરાર સાંભળી તેની ચુકાદો કરેલો નોંધ્યો. ઈ. સો. રી. ૪ અલા. ૬૯

યાદ નામંજુર કરવાનું અથવા દુરસ્ત કરવાનું.

૫૪૩. પાછળ બતાવી તે રીતે અપીલની યાદ બાબત ન હોય તો તે નામંજુર થઈ શકે, અથવા કોરટ દરાવે તે મુદતમાં દુરસ્ત કરવાસાર અપીલ કરનારને તે પાછી અપાય, અથવા ત્યાં તેજ વખતે તે દુરસ્ત થઈ શકે.

આ કલમપ્રમાણે કોઈ યાદ કોરટ નામંજુર કરે તો તે નામંજુર કરવાના સંખ્ય કોરટે બાબત.

આ કલમપ્રમાણે અપીલની યાદ દુરસ્ત કરવામાં આવે તો જડને અથવા આ કામસાર જડને નીચે તે અમલદારે તે દુરસ્તીઉપર પોતાની સહી કરવી.

ટીકા—૫૪૩. જ્યારે અપીલની અરજી દાખલ કરવામાં આવી હોય અને નોટીસ કાઢવાને સાથ મુદત દરાવી હોય અને શુદ્ધાવધીનો દીવસ નક્કી કરવામાં આવ્યો હોય તો અપીલની અરજી ઉપર પ્રતી રજાંપ નથી એમ કોરટને જણાતાં મુદતો રજાંપ પૂરો કરી અપીલ દાખલ કરવાની તક આપવી નોંધ્યો. ૨૧ વી. રી. ૩૫૧

પણા વારી-એને અથવા પ્રતિવાદીએને બાધાને બાધુ પડે એવા કારણ ઉપરથી હુકમનામું કયું હોય તો, તે વારીએ અથવા પ્રતિવાદીએમાંથી એકજણ આપું હુકમનામું ફેરવાવી શકે.

૫૪૪. કોઈ ફરિયાદમાં એક કરતાં વધારે, વારીએ અથવા પ્રતિવાદીએ હોય, અને જે હુકમનામાઉપર અપીલ કરવામાં આવી હોય તે હુકમનામું બધા વારીએને અથવા બધા પ્રતિવાદીએને બાધુ પડે એવા કોઈ કારણ ઉપરથી આપું હોય તો, વારીએમાંથી અથવા પ્રતિવાદીએમાંથી એકજણ આપ્યા હુકમનામાઉપર અપીલ કરવાને મુખ્યત્વાર છે. અને પછી બધા વારીએના કે પ્રતિવાદીએના, જેના હોય તેના, બાબતમાં તે હુકમનામું ફેરવાવને અથવા તેમાં એાધું વળું કરવાને અપીલ કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૫૪૪. કેટલાક પક્ષકારો અપીલ ન કરી હોય તોયજી દાવાના પક્ષકારો વચ્ચે બાબતની હુકમનામું જે યાવ તે કરી આપવાની અપીલ કોરટને સત્તા છે. ઈ. સો. રી. ૩ કલમ ૩૭૮

જે પક્ષકારે અપીલ કરી નથી તેની બાબતમાં નીચલી કોરટનો દરાવ ફેરવવાની અપીલકોરટને સત્તા નથી. ૧૮ વી. રી. ૩૯

એક પ્રતિવાદીએ હુકમનામાના યોગ્ય ભાગ વિરુદ્ધ અપીલ કરી હોય તેથી આપ્યા હુકમનામા વિરુદ્ધ અપીલ કોરટ તકરાર સાંભળી દાવા રદ કરી શકતી નથી ૨૪ વી. રી. ૩૮૯

જે હુકમનામાં ઉપર અપીલ થઈ હોય તે હુકમનામાં બળવવા
તથા તેમની બળવણીનું કામ બંધ રાખવાબાબત.

૫૪૫. હુકમનામાં ઉપર અપીલ કરવામાં આવી હોય તેટલાજ કારણ ઉપરથી તે હુકમનામાં બળવવાનું કામ બંધ થઈ નહીં પરંતુ પૂરે પૂરે કારણ હોય તો બળવણીનું કામ બંધ રાખવાનો હુકમ કરવાને અપીલ કોરટ મુખ્યત્વારે છે :

તેના ઉપર અપીલ થઈ શકે તેવા હુકમનામાંની, તેના ઉપર અપીલ કરવાની હરિવેલી મુદત વીત્યા અગાઉ, બળવણી બંધ રાખવાની અરજ કરવામાં આવે, તો હુકમનામાં કરનારી કોરટ પૂરતા કારણ ઉપરથી બળવવાનું કામ બંધ રાખવાનો હુકમ કરવાને મુખ્યત્વારે છે :

પરંતુ, હુકમ કરનારી કોરટની નાંચ પ્રમાણે ખાત્રો ધયાવગર : એટલે—

- (અ) હુકમ નહીં કરવામાં આવે તો બળવવાનું કામ બંધ રાખવાની અરજ કરનાર પક્ષકારને અરેખરે નુકસાન થાય તેમ છે ;
- (બ) અરજ કરવામાં ગેરવાજ્જીવી ટીક કરેલી નથી ; અને
- (ક) જે હુકમનામાં અથવા હુકમ અરજ કરનારને આ-અરે બંધનકારક થાય તે હુકમનામાં અથવા હુકમ બરાબર રાતે પૂરો કરી આપવાના તે અરજદારે જામીન આપેલા છે ;

એવી ખાત્રી ધયાવગર આ કલમ પ્રમાણે કોઈ હુકમ કરેલો નહીં.

ટીકા—૫૪૫. તેજ પક્ષકારો વચ્ચે અને તેજ કારણ ઉપર યોગ્ય હુકમની કોરટ આગળ જે ફેસલો આપો હોય તે અપીલ થઈ હોય તો પણ બંધનકારક છે. પણ બીજા દાવામાં ફેસલો આપનાર જજને તેને અરજ કરવામાં આવે, અને જામીન આપવામાં આવે તો અપીલનો મુકાબો થતાં મુખી હુકમનામાંની બળવણી બંધ રાખે અને જો પહેલી કોરટનું હુકમનામાં અપીલમાં ફરતો બીજા દાવામાં યમેલા હુકમનામાંની ફરી તેપાસની અરજ કોરટ સાંભળી શકે છે. ૪. મું. હા. રા. અ. કે. ૮૨

હાલના અરજદારે બળવણીની દરખાસ્ત કરી હતી અને હુકમનામાંના હુકમદારો ડીસ્મીકટ કોરટને અપીલ કરી હતી તેથી બેદરકત સેના-રામો જામીન થયા. તેમાં એમ ફરતું કે અપીલ કોરટનું જે હુકમનામાં થાય તે પૂર કરી આપવાની જામીનની જવાબદારી છે તે ફક્ત તે કોરટના પહેલા હુકમનામાંની જ માટે છે એમ નથી પણ હાલકોરે કેસ પાછો મોકલ્યો હોય અને તે પછી જે હુકમનામાં થાય તેને માટે પણ છે. ૪. જી. રી. ૨ મું. ૧૫૪

અપીલ થઈ હોય એટલાજ કારણ ઉપરથી હુકમનામાંની બળવણી બંધ રાખવી નહીં

અપીલ થઈ શકે એવું હુકમનામાં અપીલની મુદત વીત્યા પહેલાં બળવણું બંધ રાખવા.

તેના ઉપર
અપીલ થઈ હો
ય તે કુકમનાનું
અભવવાનો કુક-
મ કરવામાં આ
યે તો જામીન યે
વાના તે.

૪૪૬. જે કુકમનાના ઉપર અપીલ ચાલુ હોય તે કુકમનાનું
અભવવાનો કુકમ કરવામાં આવે ત્યારે, કુકમનાનું કરનારી કોર્ટને અપે-
લેન્ટ પુરતું કારણ બતાવે તો, કુકમનાનું અભવવામાં જે મિલકત યેવામાં
આવે તે પાછી આપવાના, અથવા તે મિલકતની કીમત આપવાના,
અને અપીલ કોર્ટનું કુકમનાનું અથવા કુકમ થાય તે બરોબર રીતે પુ-
રો કરવાના, જામીન આપવાનું કુકમનાનું કરનારી કોર્ટે ફરમાવવું,

અથવા તેવા કારણ ઉપરથી કુકમનાનું કરનારી કોર્ટને તેવા જામી-
ન યેવાનું ફરમાવવાને અપીલ કોર્ટ મુખત્યાર છે.

અને પૈસાબાબતનું કુકમનાનું અભવવામાં સ્થાવર મિલકત વેચ-
વાનો કુકમ કર્યો હોય, અને તે કુકમનાના ઉપર અપીલ ચાલુ હોય તો,
કુકમનાનાના રજીસ્ટરે અરજ કરવાથી, જામીન આપવા વિશેની અથવા
બીજી રીતની કુકમનાનું કરનારી કોર્ટને યોગ્ય હાથે તેથી યરતો કરીને અ-
પીલનો નિકાલ થતાંસુધી વેચાણ બંધ રાખવું.

સરકાર અથ
વા સરકારી અ-
મલદાર પાસેથી
તેવા જામીન મા
ગવા નહીં.

૪૪૭. કલમ ૪૪૫ અને ૪૪૬ માં કહેલા છે તેવા જામીન હીફ-
સ્તાનના ગ્રેટ સેક્રેટરી ઇન કૌન્સિલ પાસેથી, અથવા કોઈ સરકારી અમ-
લદારે કંઈ કામ પોતાના ઓફિસને લઈ કહ્યું છે એમ કહીને તે કામબદલ
તેના ઉપર ફરિયાદ કરી હોય, ત્યારે (ફરિયાદનો જવાબ કરવાનું સરકારે મા-
થે બીજું હોય તો) તે અમલદાર પાસેથી માગવા નહીં.

કુકમનાના ઉપર થએલી અપીલોમાં કામ આપવાની રીત.

અપીલની વા
દ નોંધવાનું.

૪૪૮. અપીલની વાદ મંજૂર કરવામાં આવે એટલે, અપીલ કો-
ર્ટે અથવા તે કોર્ટના યોગ્ય અમલદારે તેના ઉપર અપીલ આપ્યાની તા-
રીખનો ઘેરો કરવો; અને અપીલ નોંધવાસાર એક ઓપડી રાખીને તે
ઓપડીમાં તે અપીલ નોંધવી.

તે ઓપડીને અપીલનું રજિસ્ટર કહેવું.

અપીલનું ર-
જિસ્ટર.

અપીલ કોર્ટ
અપેલેન્ટ પાસે-
થી અરજના જા-
મીન માગે.

૪૪૯. રેસ્પોન્ડન્ટને હાજર થઈને જવાબ આપવાનું ફરમાવતાં પ-
હેલાં, અથવા ત્યારપછી રેસ્પોન્ડન્ટની અરજ ઉપરથી, અપીલ કોર્ટની ન-
જરેમાં આવે તો, અપીલના અરજના અથવા અવલ ફરિયાદના અરજ-
ના અથવા તે બંનેના અરજના અપેલેન્ટ પાસેથી જામીન માગવાને અ-
પીલ કોર્ટ મુખત્યાર છે.

અપેલેન્ટ બિ
ટિસ ઇન્ડિયાની
બહાર રહેતો હો
ય તો.

પરંતુ કોઈ કામમાં અપેલેન્ટ બિટિસ ઇન્ડિયાની બહાર રહેતો હોય,
અને જે મિલકત (જે કંઈ હોય તો તે) ખાબત અપીલ હોય તે ચિલોમ
તેની કંઈ પુરતી સ્થાવર મિલકત બિટિસ ઇન્ડિયામાં ન હોય, તો તે કામ-
માં હમેશ કોર્ટે અરજના જામીન માગવા.

કોરટ હુકમ કરે તેટલી મુદતમાં તે જામીન આપવામાં ન આવે તો, કોરટ તે અપીલ નામેજુર કરેવી.

ટીકા-૫૪૬. 'હાજર થઇને જવાબ દેવાનું રેગ્યોન્ડન્ટને કરવાયતાં પહેલાં' એ શબ્દોનો અર્થ નોટીસમાં જે તારીખ કહી હોય તે તરફ પણ જે દહાડે અપીલની શુભાવધૂતી થવાની હોય તે સમજવો. ૧૮વી.રી.૧૦૨

અપેલેટ કોરટ અપેલેટની પાસેથી અરજ બાબતના જામીન માટે તો જે મુદતમાં આવા જામીન આપવા જોઇએ તે મુદત કોરટ વધારી શકે છે; પણ મુદત વધારવાની અરજ કોરટને કરવામાં ન આવે અને ડરાયેન્સી મુદતમાં જામીન પણ આપવામાં ન આવે તો ૫૪૬ મી કલમ પ્રમાણે અપીલ રદ કરેવી એ કોરટની ફરજ છે. ઇ. બો. રી. ૧ અલા. ૧૮૭

નાદાર તરફે દાવો કરનારની પાસે અરજના જામીન માગી શકાય પણ આવી અરજીની પુષ્ટીમાં ખાસ કોરજ બતાવવાં જોઇએ. ઇ. બો. રી. ૩ મહાસ ૧૧.

અપેલેટ પોતાના કહેવા પ્રમાણે નાદાર હોય પણ એમ માન્ય પડે કે જે શખ્સો જામીન ન આપી શકે તેવા છે તેમનું તે બાબતમાં હીત છે તો આવા કામમાં બેશક જામીન આપવા જોઇએ. ૧૮ વી. રી. ૧૦૨

૫૫૭. અપીલની યાદ નોંધાય એટલે, જે કોરટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરટને, તે અપીલ વિષેની નોટીસ અપીલ કોરટ મોકલવી.

જે કોરટનાં હાજર અપીલ કોરટમાં રખાતાં નથી તે કોરટ ઉપર અપીલ હોય તો, જે કોરટને તે નોટીસ મળે તે કોરટે, બનીશકે તેટલી જલદી કરીને તે ફરિયાદમાંના બાંધ જરૂરીઆત કાગળો અથવા અપીલ કોરટે નામ લેઈને મંગાવેલા કાગળો મોકલી દેવા.

જે કોરટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરટમાં કોઈ કાગળોની નકલ કરી રાખવા બિમાંથી કોઈ પક્ષકાર માગતો હોય તો, જે કાગળોની નકલ કરી રાખવા માગતો હોય તે કાગળોનાં નામ સુધાંત તે કોરટને લખેલી અરજ કરવાને તેજી આપે છે; અને તેવા કાગળોની નકલો તે અરજદારને અરજ કરીને તે પ્રમાણે રાખવી.

૫૫૧. અપેલેટ અથવા તેનો પ્લીડર કહે તે સાંભળવાની મુદત ડરાબાપછી અને તે મુદતે હાજર થાય તો તે પ્રમાણે તેનું કહેવું સાંભળવા પછી, અપીલ કોરટને યોગ્ય લાગે તો, જે કોરટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરટને તે અપીલ વિષેની નોટીસ મોકલવા વગર, અને રેગ્યોન્ડન્ટ અથવા તેના પ્લીડરને નોટીસ પોંચાડ્યા વગર, તે કોરટનો ડ-

જે કોરટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરટને અપીલ કોરટ નોટીસ આપવી.

અપીલ કોરટને કાગળ મોકલી દેવા.

જે કોરટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરટમાં કાગળ અથવા ડરાયેન્સીની નકલ રાખવું.

નીચલી કોરટને ડરાવ તે કોરટને નોટીસ મોકલવા વગર કાયમ રાખવાનો અનુભવ.

રાવ કાયમ રાખવાને અપીલ કોરટ મુખત્યાર છે; પરંતુ તેવે પ્રસંગે તે કાયમ રાખવાની યાત તે કોરટને જણાવવી જોઈએ.

ટીકા—૫૫૧. રેસ્પોન્ડન્ટનું નામ કાઢી નાંખી તેને બદલે બીજા પક્ષ-કારોને પ્રતિવાદી કરવાની અને પછી તે પક્ષકારો વિરુદ્ધ નીચલી કોરટમાં કામની તબવીબ કરવા સાર તે કામ પાધું મોકલવાની નીચેની અપીલ કોરટને સલા નથી. ૧૯ વી. રી. ૧૮૭

જો અપેલન્ટનો એક વકીલ અપીલ ચલાવવાને હું તૈયાર નથીએમ કહે તો અપેલન્ટના બીજા વકીલને બોલાવીને કામ ચલાવવાને તમે તૈયાર છો કે કેમ તેમ પુછવાને કોરટ અધાયથી નથી પણ કોરટ એકદમ અપીલ કાઢી નામે. ૭, વી. રી. ૭૭૯

૫૫૧ મી કલમ પ્રમાણે નીકાલનો હુકમ કોરટે કર્યો હોય તો તે હુકમનાનું છે અને તેથી તે પ્રમાણે હુકમનાનું તૈયાર કરવાની જરૂર છે તે જાણી નથી. ૬, લો. રી. ૩ મ. ૧.

અપીલ સાંભળવાનો દિવસ.

૫૫૨. નીચલી કોરટનો ફરિયા કલમ ૫૫૧ પ્રમાણે અપીલ કોરટ કાયમ ન કરે, તો તે અપીલ કોરટે અપીલ સાંભળવાનો એક દિવસ મુકરર કરેલા.

કોરટમાં ચાલુ કામ કેટલું છે, રેસ્પોન્ડન્ટને રહેવાનું કેટલું કેટલું ફર છે, અને અપીલની નોટીસ પોંચાડવાને કેટલી મુદત આવશે તે ઉપર વિચાર કરીને તે દિવસ એવી રીતે ડરાવવા કે જેથી તે દિવસે હાજર થઈને અપીલનો જાજન આવવાને રેસ્પોન્ડન્ટને પુરતો વખત મળે.

અપીલ સાંભળવાના દિવસની નોટીસ પ્રસિદ્ધ કરવાનું તથા તે પોંચાડવાનું.

૫૫૩. આ પ્રમાણે ડરાવેલા દિવસની નોટીસ અપીલ કોરટના મકાનમાં મોકલી, અને તેથી એક નોટીસ અપીલ કોરટે, જે કોરટના હુકમનામાઉપર અપીલ યદ્દ હોય તે કોરટને મોકલવી; અને હાજર થઈને જવાબ દેવાસાર પ્રતિવાદીને સમન પોંચાડવાવિષે જે રીટ ૧૬૧ બાબમાં કહી છે તે રીતે તે નોટીસ રેસ્પોન્ડન્ટને અથવા અપીલ કોરટમાંના તેના પ્લીડરને પોંચાડવી; અને તે સમયને તથા તે પોંચાડવાસંબંધી કામને લાગુ પડે તેવા બધા નિયમો આ નોટીસ પોંચાડવાસંબંધી કામને લાગુ પડશે.

અપીલ કોરટ પોતે નોટીસ પોંચાડે.

જો કોરટના હુકમનામાઉપર અપીલ યદ્દ હોય તે કોરટને નોટીસ મોકલવાને બદલે, ઉપર કહેલા નિયમપ્રમાણે અપીલ કોરટ પોતે રેસ્પોન્ડન્ટને અથવા તેના પ્લીડરને તે નોટીસ પોંચાડવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—૫૫૩. રેસ્પોન્ડન્ટ ઉપર અપેલન્ટ બારમહીના સુધી નોટીસ જાળવી શક્યો નહિ. પછી નવે સમન કાઢી તે જાળવવાની તક અપેલન્ટને આપવાની કોરટે નાપાડી. નોટીસ જાળવનાર પક્ષકારને માલુમ પડે કે રેસ્પોન્ડન્ટ ઘેર નથી તેમ છતાં પણ તે નોટીસ બારણે મોકલે તો આવી જાળવણી રદ છે અને તેની કાંઈ અસર નથી. ૨૦ વી. રી. ૧૨

૫૫૪. રેસ્પોન્ડન્ટની નોટીસમાં એવું જણાવ્યું કે જો તમે સદરદુ-
પ્રમાણે દરોવેલે દિવસે અપીલ કોર્ટમાં હાજર નહીં યાઓ તો અપીલ એક
તરફી સાંભળવામાં આવશે.

નોટીસનો મ-
જુરો.

મુનાવણી વખતે કામ ચલાવવાની રીત.

૫૫૫. સદરદુ પ્રમાણે દરોવેલે દિવસે અથવા બીજા જે દિવસ ઉ-
પર મુનાવણી મુજતબી રાખી હોય તે દિવસે અપીલની તરફેણમાં અપે-
સેન્ટ ને કહે તે સાંભળવું. પછી કોર્ટ એકદમ અપીલ કાઢાડી ન નાખે
તો અપીલની વિરુદ્ધ રેસ્પોન્ડન્ટ ને કહે તે સાંભળવું જોઇએ, અને એવી
બાબતમાં અપેસેન્ટને જવાબ આપવાનો હુકમ પ્રાપ્ત થશે.

શરૂવાત કરે-
વાનો હક.

૫૫૬. સદરદુ પ્રમાણે દરોવેલે દિવસે અથવા બીજા જે દિવસ ઉ-
પર મુનાવણી મુજતબી રાખી હોય તે દિવસે અપેસેન્ટ જાતે અથવા પો-
તાના પત્ની કે મારફતે હાજર ન થાય તો કમુરને બીધે અપીલ કાઢી
નાખવી.

અપેસેન્ટની કે
મુરને બીધે અ-
પીલ કાઢી ના-
ખવી.

જો અપેસેન્ટ હાજર થાય અને રેસ્પોન્ડન્ટ હાજર ન થાય તો તેની
ગેરહાજરીમાં અપીલ એક તરફી સાંભળવી.

એકતરફી અ-
પીલ સાંભળવી.

ટીકા—૫૫૬. જે પક્ષકારના વિરુદ્ધ એકતરફી ફેસલો કરવામાં આવ્યો
હોય તો તે ફેસલો ઉપર અપીલ કરી શકે નહિ. તેણે ૧૦૮ કલમ પ્રમાણે
અરજ કરવી જોઇએ. ડ. મ. હા. રી. ૧૦૪

બાદમાં વકીલની ગેરહાજરીમાં એકતરફી ગમનો ચુકાદો થયો હોય
તો તેણે રેપેલે અપીલ ન કરતાં ફરી તપાસની અરજ કરવી જોઇએ.
૧૦ વી. રી. ૩૪૮

અપેસેન્ટની કમુરથી ૫૫૬ મી કલમ પ્રમાણે અપીલ કાઢી નાંખ-
વામાં આવી હોય તો તે કાઢી નાંખવાના હુકમ ઉપર અપીલ ચર્ચાશકતી
નથી. ઇ. સી. રી. ૨ અબા. ૬૧૬. ઇ. સી. રી. ૩ અબા. ૩૮૨

અપીલ ફરી દાખલ કરાવવાની અરજ કરવી જોઇએ. અને તે
અરજી રદ કરવામાં આવે તો તે હુકમ ઉપર અપીલ ચર્ચાશક છે. ઇ.
સી. રી. ૪ કલ. ૮૨૫

૫૫૭. સદરદુ પ્રમાણે દરોવેલે દિવસે અથવા બીજા જે દિવસ ઉ-
પર મુનાવણી મુજતબી રાખી હોય તે દિવસે એવું માલમ પડે કે, કોર્ટે
દરોવેલી મુદતમાં નોટીસ કાઢવાને જોઇએ તે અરજની રકમ અપેસેન્ટે
બરી નહીં એટલામાટે રેસ્પોન્ડન્ટ નોટીસ પોંચી નથી, તો અપીલ કાઢી
નાખવાનો હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

અપેસેન્ટ નો-
ટીસનું અરજ બ-
રવાને મુકાબે તે-
થી નોટીસ ન પોં-
ચી હોય તો અ-
પીલ કાઢી નાંખ-
વામાં આવે.

પરંતુ સદરદુ પ્રમાણે અપીલની મુનાવણીને વાસ્તે દરોવેલે દિવસે
જો રેસ્પોન્ડન્ટ જાતે અથવા પત્ની કે મારફતે અથવા યોગ્ય રીતે અખ-

વિશેષ દરોવ.

તાર આપેલા મુખ્યત્વારની મારફતે હાજર થાય તો, રેસ્પોન્ડન્ટને નોટીસ ન પોતાની હોય તોએ, ઉપર પ્રમાણે હુકમ કરેલા નહિ.

કમરને બાંધે
કાઠીનાખિલી અ
પીલ ફરી ફાઈ-
લ ઉપર લેવાય.

૫૫૮. કલમ ૫૫૧ અથવા ૫૫૭ પ્રમાણે કોઈ અપીલ કાઠીનાખ-
વામાં આવે તો, તે અપીલ ફરી ફાઈલ ઉપર લેવા સાથે અપીલ કોરટને
અરજ કરવાને અપેલન્ટ મુખ્યત્વાર છે. અને જો એવું શાખીત કરવામાં
આવે કે, અપીલ મુનાવણીને વારંતે નિકળી તે વખતે કોઈ પુરતા સ-
બબને બાંધે મારાથી હાજર રહેવાયું નહિ અથવા સદરહુ પ્રમાણે જોઈએ
તે રકમ બરાઈ નહિ—તો અરજ અથવા બીજી રીતની જે શરતો તેના
ઉપર નાખવી કોરટને યોગ્ય લાગે તે શરતોથી અપીલ ફરી ફાઈલ ઉ-
પર લેવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

મુનાવણી મુ-
બતવી રાખીને
જે અપેલન્ટના બા
મળ વળગતું જ-
ણાય તેમને રે-
સ્પોન્ડન્ટ કરવાનું
કરમાવવાનો અ
ખતાર.

૫૫૯. મુનાવણી વખતે કોરટને એવું જણાય કે, જે કોરટના
હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ છે તે કોરટમાં કોઈ અપેલન્ટ ફરિયાદનો
પક્ષકાર હતો પણ અપીલમાં તેને પક્ષકાર કર્યો નથી, અને અપીલના
નિવેદનમાં તેનો સંબંધ છે, તો આગળનો એક રિવસ ફરાવેલે તે રિવસ
ઉપર મુનાવણી મુબતવી રાખવાને અને તે અપેલન્ટ રેસ્પોન્ડન્ટ કરવાનું
કરમાવવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

જે રેસ્પોન્ડન્ટ
ના ઉપર એક ત
રફી હુકમનામું થ
યું હોય તેની અ
રજ ઉપરથી અ
પીલ ફરી સાંભ
ળી શકાય.

૫૬૦. રેસ્પોન્ડન્ટની જેરહાજરીમાં એકતરફી અપીલ સાંભળીને
તેની વિરુદ્ધ ફેસલો આપ્યો હોય તો, તે અપીલ ફરી સાંભળવાસાથે અ-
પીલ કોરટને અરજ કરવાને રેસ્પોન્ડન્ટ મુખ્યત્વાર છે. અને નોટીસ યોગ્ય
રીતે મળતી ન હતી અથવા અપીલ મુનાવણીને વારંતે નિકળી તે વ-
ખતે કોઈ પુરતા સબબને બાંધે પોતાથી હાજર રહેવાયું નહિ, એમ કોર-
ટને ખાતરી રેસ્પોન્ડન્ટ કરી આપે તો, અરજ અથવા બીજી રીતની જે
શરતો તેના ઉપર નાખવી કોરટને યોગ્ય લાગે તે શરતોથી, અપીલ ફરી
સાંભળવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૫૬૦. એકતરફી અપીલ ચૂકી હોય તે ફરી સાંભળવાની અ-
રજ કરતાં અપીલની નોટીસ યોગ્ય રીતે તેના ઉપર બજા નહોતી અથવા
અપીલની મુનાવણી થઈ તે વખતે પુરતા કારણથી તે હાજર થઈ
થક્યો નહોતો એમ કોરટને ખાતરીપૂર્વક બતાવી આપવા સાથે અરજદારે
તકરાર રહેવું જોઈએ. ઇ. લો. રી. ૬ કલ. ૧૪૮
ઇ. લો. રી. ૨ અબા. ૫૧૦નો ફેસલો જુઓ.

રેસ્પોન્ડન્ટ જ
જો જુદી અપીલ
ફરી હોય તે પ્ર-
માણે તે મુનાવ-

૫૬૧. કોઈ રેસ્પોન્ડન્ટ હુકમનામાના કોઈ ભાગ ઉપર અપીલ
કરી ન હોય તોએ, મુનાવણી વખતે, નીચલી કોરટમાં તેનાવિરુદ્ધ ફરાવ
કર્યો હોય તેવા કોઈપણ કારણ ઉપર હુકમનામાનું તે પ્રતિપાદન કરે
એટલું જ નહિ પણ, અપીલ કરીને હુકમનામામાં જે હરકત તે સ તે

હરકત સેવાને તે મુખ્યત્વાર છે. પરંતુ અપીલની મુનાવણીને વાસ્તે જે દિવસ દરાબો હશે તે દિવસથી સાતદિવસ કરતાં ઓછા નહિ હોય તેટલા દિવસ આમમય તે હરકત વિશેની નોટીસ દાખલ કરેલી જોઈએ.

જે હરકત-સેવી તે ચાલીના રૂપમાં સેવી, અને કલમ ૫૪૧માં અપીલની ચાલીના નમુના તથા મજબૂર વિશે જે દરાવેલ છે તે તેને લાગુ પડશે.

ટીકા—૫૧૧. જે અપીલ પાછી જેમી સેવાની અપેક્ષાને પરવાનગી આપવામાં આવે તો રેસ્પોન્ડન્ટ પોતાની હરકતો બતાવી સકતો નથી. ૬, વી. રી. ૩૨૮

જે અપેક્ષા-રૂ મરી જાય અને તેની જગ્યાએ તેના વારસ વકીલનું નામ દાખલ કરવાની અરજ કરવામાં ન આવે તો અપીલ બંધ પડે છે અને રેસ્પોન્ડન્ટ પોતાની હરકત બતાવી શકે તેટલા માટે અપીલ સાથે રાખી શકાય નહિ. ૩ મુ. હા. રી. ૮૧

જે ૬૧૬ અપેક્ષા મામતો નથી તે ૬૧૬ આપવામાં અપીલકોરટ પોતાની સત્તા ઉપરેત આવી છે તે પોરણ સમસામી અપીલને પછુ લાગુ પડે છે. ૨૪ વી. રી. ૧૭

૫૧૨. જે કોરટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરટ કંઈ પ્રારંભની બાબત ઉપરથી ફરિયાદનો નિકાલ કરવા હોય, અને તેથી કરીને જે હકીકતનો પુરાવા પક્ષકારોના હક્કનો નિર્ણય કરવાસાર અપીલ કોરટને અવશ્યનો ભાગતો હોય તે હકીકતનો કંઈ પુરાવા સેવામાં આવ્યો ન હોય, અને તે પ્રારંભની બાબત ઉપરનું હુકમનામું અપીલમાં રદ થાય તો, અપીલ કોરટને યોગ્ય જણાયેથી, હુકમ કરીને, તે કામ અપીલમાં થએલા હુકમની નકલ સાથે, જે કોરટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરટને પાછું મોકલવાને અપીલ કોરટ મુખ્યત્વાર છે, અને અપીલ કોરટ એવું ફરમાવવું કે રજીસ્ટરમાં તે ફરિયાદનો જે મૂળ નંબર પડ્યો હોય તે નંબર ઉપર તેને પાછી દાખલ કરીને તેના મુજબે ઉપર તત્તવીજ કરવી.

જે અપીલકોરટને યોગ્ય લાગે તો, આ પ્રમાણે પાછા મોકલેલા કોઈ કામમાં, અમુક એક અથવા વધારે મુદ્દાની ચોકશી કરવી એમ ફરમાવવાને અપીલ કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૫૧૨. અપીલમાં દાવાની ફરી તત્તવીજ કરવાસાર કામ પાછું મોકલવાનો હુકમ થયો હોય તે ઉપર અપીલમાં ફરી મોકલવાનો હુકમ ૫૧૨ પ્રમાણે કે નહિ તેનીજ તકરાર કરવી જોઈએ એમ નથી પણ પ્રથમના પોઇન્ટ ઉપર અપેક્ષા-રૂ કોરટનો દરાવ બરોબર છે કે નહિ તેની પણ તકરાર થઈ શકે. ૬. હા. રી. ૩ અલા. ૧૭૫

જી જખતે હુકમનામામાં હરકત છે.

નોટીસનો નમુનો તથા તેને જે દરાવ લાગુ પડે તે.

અપીલ કોરટ મુકરમો પાઠો મોકલવાનો.

અપીલકોરેટ દાવાની અરજી સુધારવાનો હુકમ કરી શકતી નથી અથવા પરવાનગી આપી શકતી નથી અથવા આવી સુધારો કરવાસાથે ૫૯૨ મી કલમ પ્રમાણે કામ પાકું મોકલી શકતી નથી. ઇ. લો. રી. ૨ અલા. ૧૧૬

વળી ઇ. લો. રી. ૩ અલા. ૮૫૫ અને ઇ. લો. રી. ૫ કલમ ૧૪૪ ગુઓ.

જાસ્તી પુરા-
વા સેવાની મના
ઈ ક્યારે થાય.

૫૯૩. સદરજુ પ્રમાણે કંઈ પુરાવા ન લીધો હોય તે સેવાનું ફરમા-
વીને કોઈ કામ પાકું મોકલ્યું હોય તારે, જે કોરેટને કામ પાકું મોકલ્યું હોય
તે કોરેટ સદરજુ પ્રમાણે લીધેલા પુરાવાની વિશ્લેષણે જે પુરાવા આપવામાં
આવે તે સિવાય તે કામમાં બીજી કંઈ પુરાવા લેવા નહિ.

પાકું મોકલ-
વાની મર્યાદા.

૫૯૪. કલમ ૫૯૨માં ફરિયાદી છે તે સિવાય બીજી ફરિયાદી કરવા
સાથે કોઈ કામ અપીલ કોરેટ પાકું મોકલવું નહિ.

ફરિયાદી ઉપર
નો પુરાવા બસ
હોય તો અપીલ
કોરેટ આપરે નિ
કાલ કરેવા.

૫૯૫. અપીલ કોરેટને ફરિયાદી કહી સંભળાવવાને વાસ્તે ફરિયાદીમાં
પડેલો પુરાવા બસ હોય તો, જરૂર હોય તો, સુધા કરી ફરિયાદીને અપીલ
કોરેટ તે કામનો આપરનો નિર્ણય કરેલો પછી જે કોરેટના હુકમનામા
ઉપર અપીલ કરી હોય તે કોરેટ, અપીલ કોરેટ જે કારણ ઉપરથી ફે-
સલો કરે તે કરતાં ગુદા કારણ ઉપરથી બધો ફરિયાદી આપો હોય તેની
ચિંતા નથી.

ટીકા—૫૯૫. કામ ફરી તબવીબ કરવા આવે તેમાં નવા વકાલત-
નામાની જરૂર નથી. ૧ વી. રી. ૨૦૫

કામ પાકું મોકલવાનો હુકમ હિવટનો છે અને તે પછીથી થનાર
અપીલકારી બદલી શકતો નથી. ૧૪ વી. રી. ૨૮૫.

કામ ફરી પાકું મોકલ્યું તેનું પરિણામ એ છે કે આગળનો ફરિયાદી
બધો રદ થાય છે અને બધું કામ પાકું નવેસર ચાલવું હોય તેમ ગણાય
છે. ૧૨ વી. રી. ૧૧૨

મુદા કાઢોને
મોકલ્યા સાથે જે
કોરેટના હુકમના-
મા ઉપર અપી-
લ થઈ હોય તે
કોરેટ તરફ અપી-
લ કોરેટ આરે મો-
કલ.

૫૯૬. જે કોરેટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરેટ
કોઈ મુદો કાઢે, અથવા તેનો તપાસ કરે, અથવા હકીકતની કોઈ
તકરારનો નિર્ણય કરે, બીજી દીધો હોય, અને અણુદાય ઉપરથી ફરિ-
યાદીને ખરો નિકાલ કરવા સાથે તે મુદો કાઢે અથવા તેનો તપાસ કરે-
વા, અથવા હકીકતની તકરારનો નિર્ણય કરે અથવા અગત્યનો છે એમ કોરે-
ટને માગે, તથા તે મુદાનો કે તકરારનો અપીલ કોરેટથી નિર્ણય થાય
એટલો ફરિયાદી ઉપર પુરાવા ન હોય, તો મોકલ્યાને વાસ્તે મુદા કાઢવાને
તથા જે કોરેટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરેટ તરફ મોક-
લ્યા સાથે તે મુદા મોકલવાને અપીલ કોરેટ મુખ્યત્વાર છે. અને આવે પ્રસંગે
જરૂર હોય તે જાસ્તી પુરાવા સેવાને તે કોરેટને ફરમાવવું.

અને તે કોરેટ તે મુદાની ચોકશી કરવી, અને તે મુદા ઉપરનો પોતાનો હરાવ તથા પુરાવો અપીલ કોરેટને મોકલવો.

ટીકા—૫૧૬. જ્યારે અપીલકોરેટ પુરાવો સેવાસાર એક મુદો અસલ કોરેટમાં મોકલે તો આખું કામ ફરી તલવીલસારે મોકલ્યું છે એમ અણ્યાય નહિ. ૨૨ વી. રી. ૨૦૦

જો પ્રથમ પોષ્ટનો મુકાદો નીચલી કોરેટ ખોટો થયો હોય અને કોઈ પણ પુરાવો દાખલ કરવાનો બાકી ન રાખ્યો હોય તોપણ જો અપીલકોરેટ તે મુદો અપૂર્ણ અથવા અધૂરો ગણે તો અપીલકોરેટ કામ પાછું મોકલવું નહિ પણ મુદા ફરીથી મોઢવી કામનો મુકાદો પોતેજ કરવો ૨૪ વી. રી. ૧૯

નીચેની કોરેટમાં અમુક સવાલ ન ઉઠાવવાનું પુરૂ કારણ હોય તો તે સવાલનો મુકાદો કરવાસાર કામ પાછું મોકલવું જોઈએ. ૨૪વી રી. ૭૨

કામ પાછું મોકલવાનો હેતુ એકો નથી કે જે પુરાવો સેવાઈ ગયો છે તે ઉપર કોરેટ મુકાદો આપવો કેમકે આ કામ અપીલકોરેટ કરી શકે છે પણ તે મુદાનો નિર્ણય કરવા સાર પક્ષકારો જે પુરાવો આપે તે સેવા જોઈએ. ૧૦ વી. રી. ૨૪૪

જ્યારે આવા મુદા કાઢી અપીલકોરેટ કામ તલવીલ ચલાસાર અસલ કોરેટમાં પાછું મોકલ્યું હોય ત્યારે જે પુરાવો આપવાનો હોય તે સેવાનો હકોટી કોરેટ પાસે હરાવવાનો પક્ષકારોને હક છે. ૬ વી. રી. ૨૬૪

જ્યારે અપીલકોરેટ અમુક મુદાની ચોકશી કરવા સાર કામ પાછું મોકલ્યું હોય અને કામનો હરાવ થઈ પાછું આબ્યા પછી તે વિરુદ્ધ હરકતની અરજી અપીલના પક્ષકારોને કરવાની મુદત હરાવી હોય તો આખું હરકતનું રીપલ્ડ દાખલ કર્યા જ્યારે કોઈ પક્ષકારોની તકરાર મુદત ગયા પછી સોંબળી શકાય નહિ. ૬. લો. રી. ૧ અબા. ૧૯૫

ગફલતના દાવામાં યોગ્ય નુકશાન કેટલું અપાવવું તે બાબતમાં કોરેટ જુદા જુદા અભિપ્રાય બાંધી શકે તેવું હોય તો દરેક અભિપ્રાય પ્રમાણે કેટલું નુકશાન અપાવવું તેનો પુરાવો વાદીએ તૈયાર રાખવો જોઈએ અને જો એકજ અભિપ્રાયને લગતો પુરાવો વાદીએ રજૂ કર્યો હોય તો કોરેટ વાદીનીસારે ફરી તલવીલ કરી શકતી નથી અને ૫૧૬ મી કલમ પ્રમાણે તેનો દાવો ફરી મોઢવવાની પરવાનગી આપી શકતી નથી. ૬. લો. રી. ૫ કલકપા. ૨૮૩

૫૧૭. તે હરાવ તથા પુરાવો ફરિયાદના હકતરમાં સામીલ કરવો; અને અપીલ કોરેટ હરાવે તે મુદતમાં, તે હરાવ ઉપરની પોતાની હરકતોની શરૂઆત આપવાને અપેક્ષાનક કે રેસ્પોન્ડન્ટ મુખત્યાર છે.

હરાવ તથા પુરાવો હકતરમાં દાખલ કરવો.

હરાવઉપર લેવાની હરકતો.

અપીલનો નિર્ણય.

તે શરૂઆત આપવાને વારતે જે મુદત હરાવી હોય તે ચીલા પછી અપીલ કોરેટ અપીલનો નિર્ણય કરવો.

અપીલ કોર્ટ-
માં જનરૂની પુરા-
વાહાજર કરવાનું.

૫૧૮. અપીલના પક્ષકારોને અપીલ કોર્ટમાં મોકલનો કે દરજા-
વેળ જનરૂની પુરાવા હાજર કરવાનો હક્ક નથી. પરંતુ—

(અ) જે પુરાવા સેવા જોઈએ તે સેવાને, જે કોર્ટના હુક-
મનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોર્ટ ના કહી
હોય, અથવા

(બ) ફેસલો પોતાથી આપી શકાય તેટલા માટે અથવા
બીજા કોઈ પાકા કારણને લીધે કોઈ દસ્તાવેજ હાજર
કરાવવાની અથવા કોઈ સાક્ષી તપાસવાની અપીલ
કોર્ટને જરૂર લાગે,

તો તે પુરાવા હાજર કરવા દેવાને અથવા તે દસ્તાવેજ સેવા દેવાને
અથવા સાક્ષીની જગ્યાની સેવા દેવાને અપીલ કોર્ટ મુખ્યત્વારે છે.

અપીલ કોર્ટ જનરૂની પુરાવા જે તારે તે સેવાનાં કારણુ તે કોર્ટે
પોતાના દફતરમાં લખવાં.

જનરૂની પુરા-
વા સેવાનો પ્રકાર.

૫૧૯. જ્યારે નવા પુરાવા સેવાની રજા આપવામાં આવે ત્યારે
અપીલ કોર્ટ પોતે તે પુરાવા લે; અથવા જે કોર્ટના હુકમનામા ઉપર
અપીલ થઈ હોય તે કોર્ટને કે બીજી કોઈ તામાની કોર્ટને એવું ફરમાવે
કે તમારે પુરાવા સેવા અને તે સેવાય ખેટલે અપીલ કોર્ટને મોકલવો.

બાબતો જ-
ણાવેલ નોંધવી.

૫૨૦. જનરૂની પુરાવા સેવાને ફરમાવવામાં આવે અથવા રજા
આપવામાં આવે તેવા બધા ક્રમોમાં, જે બાબતો ત્રિજી પુરાવા સેવાનો
હોય તે બાબતો સ્પષ્ટ રીતે અપીલ કોર્ટે જણાવવી, અને તે જણાવેલી
બાબતો પોતાના દફતરમાં નોંધવી.

અપીલના ફેસલો વિશે.

ફેસલો ક્યારે
અને ક્યાં સંભ-
ળાવવો.

૫૨૧. પક્ષકારોનાં અથવા તેમના ખીડરોનાં ભાવણ સાંભળીને,
તથા અપીલમાંના કે જે કોર્ટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય
તે કોર્ટમાંના કામમાં હોય તે કોઈ કામજળ જોવાની જરૂર જણાય તો તે
જોઈને, અપીલ કોર્ટે ખુબી કોર્ટમાં તેજ વખતે અથવા કોઈ આગળને
દિવસે ફેસલો કહી સંભળાવવો. કોઈ આગળને દિવસે ફેસલો કહી સંભળાવે
તો તે દિવસની નોટીસ પક્ષકારોને અથવા તેમના ખીડરોને આપવી.

ટીકા—૫૦૧. અસલ કોર્ટમાં જે મુદ્દો નિકળ્યો નહોતો તે અપીલકો-
ર્ટ કહી શકતી નથી. અપીલકોર્ટનું કામ ફક્ત નમુનાના પોઈટ ઉપરજ
વધે પડવાનું નથી પણ કાયદો ખોટી સરતે લગાડવાથી અગર હકીકત
ખોટી સમજવાથી કામના મુશ્કેલીના સંબંધમાં જે ખુબ યર્ષ હોયતો ફેસલો
મુધારવાનું કામ છે. ૧૧ વી. રી. ૪૦૦

વળી ૩ વી. રી. ૧૧૬ જુઓ.

૫૦૨. અંગ્રેજી ભાષામાં ફેસલો લખવો; પરંતુ જડજની રૂબરૂમાં અંગ્રેજી ન હોય, અને અંગ્રેજીમાં સંમળ્ય તેવા ફેસલો તે લખી નહકે, તો તેની રૂબરૂમાં અથવા ફોટની ભાષામાં ફેસલો લખવો.

૫૦૩. જે ભાષામાં ફેસલો લખ્યો હોય તે ફોટની ભાષા ન હોય, અને કોઈ વક્ષકાર ફોટની ભાષામાં તેનો તરજુમો માગે, તો ફેસલાનો તે ભાષામાં તરજુમો કરવો, અને તરજુમો ખરો છે એ વિષય નક્કી કર્યાપછી તે તરજુમા ઉપર જડજે અથવા જડજ એ કામને વાસ્તે જેને નિમે તે અમલદારે એના ઉપર સહી કરવી.

૫૦૪. અપીલ ફોટના ફેસલામાં નીચેની વિગતો લખવી:—

(અ) નિર્ણય કરવાની બાબતો;

(બ) તે ઉપરનો ફરિયાદ;

(ક) તે ફરિયાદનાં કારણો; અને

(દ) જે હુકમનામાઉપર અપીલ થઈ હોય તે હુકમનામું ૨૬ કલ્પ હોય અથવા તેમાં ફેરફાર કર્યો હોય તો અપેલેન્ટને શી દાર મળવાનો હક છે તે,

અને ફેસલો કહી સંબળાવતી વખતે જે તારીખે તે કહી સંબળાવ્યો હોય તે તારીખ નાખીને તેના ઉપર જડજે અથવા તે ફેસલાસાથે મળતા આવતા હોય તે જડજે સહી કરવી.

ટીકા—૫૦૪. નિર્ણય કરવાને જે સવાલ અપીલફોટ નક્કી કરે તે ઉપર અપીલફોટે પોતાના હુકમનામામાં છેવટ ફરિયાદ આપવો જોઈએ. ૨ મુ. હા. રી. ૧૦૧

વળી ૫૫૨ મી કલમ પ્રમાણે જે નીવાડો કર્યો હોય તે હુકમનામું છે અને તે કલમ પ્રમાણે ફેસલો ન લખવા જોઈએ એવું નથી. ઇ. લા. રી. ૩ મ. ૧.

૫૦૫. જે અથવા વધારે જડજેની સભાએ અપીલ સાંભળી હોય, તો તે જડજેના અભિપ્રાય પ્રમાણે અથવા તે જડજે પૈકી વધારે જડજના બહુમત થાય તો તે બહુ મત પ્રમાણે અપીલનો નિકાલ કરવો.

જે હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે હુકમનામામાં ફેરફાર કરવાના અથવા તે રદ કરવાના ફેસલાસાથે તેના બહુમત મળતા ન આવે, તો તે હુકમનામું કાયમ રાખવું.

પરંતુ જે ફોટમાં જે કરતાં વધારે જડજે હોય તે ફોટના જે જડજેની અપીલ સાંભળવાની સભા મળેલી હોય, અને સભામાં મોટા જડજેનો કાયદાની બાબતમાં જુદો જુદો અભિપ્રાય થાય, તો તે જ ફોટના

ફેસલાની બાબત.

ફેસલાનો તરજુમો.

ફેસલાનો મંજુર.

તારીખ અને સહી.

જે અથવા વધારે જડજેએ અપીલ સાંભળી હોય ત્યારે ફેસલો કરવો તે.

ના ખીલ એક અથવા વધારે જડળને તે અખીલ શિકલી શકાય, અને જેમણે પહેલી અખીલ સાંભળી હોય તે સુધાંતના જે બધા જડળને અખીલ સાંભળી હોય તેમાં બહુમત થાય તો બહુમતપ્રમાણે તે અખીલનો નિકાલ કરેલો.

જે હુકમનામાં ઉપર અખીલ યદ્દિ હોય તે હુકમનામાં ફેરફાર કરવાના અથવા તે રદ કરવાનાં ફેસલાસાથે તેવા બહુમત મળતા ન આવે, તો તે હુકમનામાં કાયમ રાખવું.

આ કલમપ્રમાણે અખીલ મોકલવાનું કામ નિયમસર કરવા સારૂ આ કાયદાને અનુસરતી રીતે વખતે વખતે નિયમ કરવાને દે કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૫૭૫. ૫૭૫ મી કલમથી જ્યારે જે જડળને આભિપ્રાય જુદો હોય તારે સીનીયર જડળના આભિપ્રાય પ્રમાણે ફેસલો આપવો એવા સેટર્સપેટન્ટનો હુકમ રદ થયો છે. ૬. જી. સી. રી. ૩ મુ. ૨૦૪

જુદો મત પડે તે બખબો.

૫૭૬. એક કરતાં વધારે જડળને અખીલ સાંભળી હોય ત્યારે, કોરટના ફેસલાથી કોઈ જડળનો મત જુદો પડે તો, અખીલમાં શે હુકમ અથવા નિકાલ કરવાનો તેના મતમાં આવે છે, એ તેણે બખબું; અને તે બાબતનાં કારણ બખબાને તે મુખ્યત્વાર છે.

ફેસલામાં કે-
વાહુકમ યદ્દિ.

૫૭૭. જે કોરટના હુકમનામાં ઉપર અખીલ યદ્દિ હોય તે કોરટનું હુકમનામાં કાયમ રાખવાનો, તેમાં ફેરફાર કરવાનો, અથવા તે રદ કરવાનો ફેસલો યદ્દિ શકે; અથવા અખીલમાં કેવા નયુનીનું હુકમનામાં કરવું, કે અખીલમાં કેવી પ્રકારનો હુકમ કરવો એવિયે અખીલના પક્ષકારો એક મત થાય તો, તે પ્રમાણે હુકમનામાં અથવા હુકમ કરવાને અખીલ કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૫૭૭. નીચલી કોરટે જે હુકમ કર્યો છે તે બુધ્ધ ભરેલો છે એવી પ્રશ્ન આવી થાય ત્યાંસુધી અખીલ કોરટે નીચેની કોરટના ફેસલામાં હાથ ધાલવો નહીં. કાયદાનું અનુમાન એવું છે જે ફેસલા ઉપર અખીલ કરવામાં આવે છે તે ખોટો છે એમ સાફ બતાવી આપવામાં આવે નહીં. ત્યાંસુધી તે ખરો ગણવો અને જ્યારે તે બાબતમાં સક હોય ત્યારે શકનો લાભ રેસ્પોન્ડન્ટને આપવો જોઈએ. ૭ મે. જી. સી. રી. ૧૨૧.

તેનું થોડુંક હીત છે એવા સહ પ્રતિવાદીની અખીલ ઉપરથી બધાને સામાન્ય હોય તેવા કારણ ઉપરથી આજુ હુકમનામાં ફેરવાય અથવા રદ કરાય નહીં. ૨ વી. સી. ૧૦૦.

અખીલ કોરટ અખીલનો ચુકાદો ન કરતાં અખીલને નવો દાવો લાવવાનું ફરમાવે તો જો પછી તે હુકમ ખરો હોય કે ખોટો હોય તોપણ જો પક્ષકારો કજીબ કરે તો તે બંધનકારક છે. ૨૦ વી. સી. ૪૪૦.

સમ હકુમતની કોરે ને સુચના કરી હોય તે ઉપર ધ્યાન ન રાખવાને અગર તે બદલવાને મુનસફના ફેસલા ઉપર અપીલ સાબળતાં ડીઝીક્ટ કોરેને અખતાર નથી. ૧૬ વી. રી. ૧૯૯.

જો દાવાનો આંક નોંધવામાં બુનથી કોરેટની હકુમતને બાધ ન આવતો હોય તો, તે આંક ખોટો બાંધ્યો છે તે કારણથી પેલેલી કોરેટનું હકુમનામું ફેરવવામાં નોંધેલી અપીલ કોરેટ બુલ કરી છે એમ હુ. ૨૪ વી. રી. ૨૨૫.

૫૭૮. ચુકાદો ફેરવામાં અથવા ફેરવાઈમાં કંઈ હકુમ કર્યો હોય તેમાં અથવા બીજી બાબતમાં કંઈ બુલ અથવા ખામી હોય, અથવા તેમાં કંઈ ગેરરીતિનું કામ થયું હોય, પણ તેથી ચુકાદાના ચુકાદાને અથવા કોરેટની હકુમતને કંઈ ભાગનું વળગનું ન હોય તો, તે સખબ ઉપરથી કંઈ હકુમનામું રદ કરવું નહીં, અથવા તેમાં કંઈ ખોટો ફેરફાર કરવા નહીં, અથવા અપીલનું કંઈ કામ પાલું ચોકલવું નહીં.

ચુકાદો દોષને અથવા હકુમતને બાધ ન આવે એવી બુલ અથવા ગેરરીતિનું પાલન બીધે કંઈ હકુમનામું રદ કરવું નહીં અથવા તેમાં ફેરફાર કરવા નહીં.

ટીકા—૫૭૮. અપીલ કોરેટ દાવાની અરજી ઉપરનો ખુટનો રજાખ વારી ને રેપોર્ટન્ટ હતો તેને પ્રો કરી આપવાનું ફેરમાવું અને તેણે તેમ કરવાની ના કહી તેથી પેલેલી કોરેટનું હકુમનામું ફેરવે અને દાવા રદ કરે તેવું કારણ નથી. ઇ. લો. રી. ૨ અલા. ૮૮૬. વળી ઇ. લો. રી. ૭ કલ. ૩૪૮ જુઓ.

ખુલાસા સ્પષ્ટ અને નિશ્ચીત કાણો ન હોય તો સ્થાનિક તપાસનું ને પરિણામ નોંધેલી કોરેટ ફરાવું હોય તેમાં અપીલ કોરેટ હાય ખાલકો નહીં. ૧૪ વી. રી. ૧૩૦.

નોંધેલી અપીલ છે તે બુલ એવા પ્રકારની નથી. દાવાની કીમતમાં બુલ હોય તે: ૧ મુ. હા. રી. ૧૧૩.

અચુક વારીએનાં નામ કામમાં ન રહેવા દેતાં ફરમાન હકુમથી તેમનાં નામ કાઢી નાંખવામાં આવ્યાં હોય તે હકુમ. ૪ મે. લો. રી. ૯૦.

નોંધેલી અપીલ કોરેટ વારંવારક મુદ્દો હતો તે મુદ્દાની ઉપરાંત જાહેર ફરીઆદ અરજીમાં ને કલું છે તેથી ઉભરો ફરાવ આપ્યો. ૧૪ વી. રી. ૨૪૧

ને દસ્તાવેજ ઉપર રાવાનો આધાર હતો તેના ઉપર રજાંપ નહોતો. ઇ. લો. રી. ૫ આપેડીક. ૧૦.

પક્ષકારોને સામિલ કરવાની બાબતમાં.

પણ આ બધાનું મુખ્ય કારણ એ છે કે એ બુલ એવી નહોતી જોઈ કે કામના ચુકાદો ઉપર તેની અસર થાય અગર કોરેટની હકુમતની બાબતમાં કંઈ બાધ આવતો હોય—

અપીલના હકુમનામા વિશે.

૫૭૯. ને તારીખે ફેસલો કહી સંબળાવ્યો હોય તે તારીખ અપીલના હકુમનામામાં લખવી.

હકુમનામાની તારીખ અને મંજૂર.

અપીલનો નંબર, અને અપેલેન્ટ તથા રેસ્પોન્ડન્ટનાં નામ ને વર્ણન મુધાંત અપીલની ચાર હુકમનામામાં લખવી, અને જે દાર અપાવી હોય તે અથવા અપીલનો જે બિલ્લિ નિર્ણય કર્યો હોય તે તેમાં રૂપરૂરીતે લખવો.

વળી અપીલમાં ફેરફાર અરમ થએલું છે તે, તથા તે અરમ અને ફરિયાદનું અરમ કયા પક્ષકારે શા પ્રમાણમાં અરખવું તે પણ હુકમનામામાં લખવું.

જે જડજ અથવા જડજીએ હુકમનામું કર્યું હોય તે જડજ અથવા જડજીએ તેના ઉપર સહી કરેલ તારીખ નાખવી.

પરંતુ એક કરતાં વધારે જડજી હોય, અને તેમનામાં મતભેદ પડે, તો કોરટના ફેસલાથી જે જડજીએ અભિપ્રાય જ્યુરો હોય તેણે હુકમનામા ઉપર સહી કરવાની કંઈ જરૂર નથી.

ફેસલાથી જે જડજીનો અભિપ્રાય જ્યુરો પડે તેણે હુકમનામા ઉપર સહી કરવાની જરૂર નથી.

ફેસલાની અ ને હુકમનામાની નકલો પક્ષકારોને આપવી.

જે કોર્ટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોર્ટને હુકમનામાની સહી મુધાંતની નકલ મોકલવી.

અવલ હુકમનામાની કોર્ટને જે અખતાર છે તે જ અપીલ કોર્ટને છે.

૫૮૦. પક્ષકારો કોરટને અરજ કરે તો તેમને અરએ અપીલમાં થએલા ફેસલાની અને હુકમનામાની સહી મુધાંતની નકલો તેમને આપવી.

૫૮૧. ફેસલાની અને હુકમનામાની એક નકલ ઉપર અપીલ કોરટની અથવા તે કોરટ આ કામને વારતે નીમ તે અમલદારની સહી સિધને તે નકલ, જે હુકમનામામાં ઉપર અપીલ થઈ હોય, તે હુકમનામું કરનારી કોરટને મોકલવી. અને તે ફરિયાદના અસલ કામ સાથે દાખલ કરવી, અને રિવાની ફરિયાદના રજીસ્ટરમાં અપીલ કોર્ટનો ફેસલો નોંધવો.

૫૮૨. બાબત પ્રમાણે કરેલી ફરિયાદો સંબંધી અવલ હુકમનામાની કોરટને આ કાયદાઉપરથી જે અખતાર આપ્યા છે તથા તે કોરટને જે કામ સોંપ્યાં છે તે જ અખતાર. અ બાબત પ્રમાણે કરેલી અપીલોમાં અપીલ કોરટને છે, અને તેઓને બનશે તેટલેમુધી તે જ કામો કરવા પડશે; અને કોઈ અપીલના પક્ષકારના મરણથી, લગ્નથી, અથવા તેની નાદારીથી ઉત્પન્ન થતા કામને પ્રસંગે ૨૧ માં બાબતમાં, વારી, પ્રતિવાદી, તથા ફરિયાદ એ શબ્દોમાં અનુક્રમ અપેલેન્ટ, રેસ્પોન્ડન્ટ, અને અપીલ એ શબ્દોનો બનીયકે તેટલો સમાસ થાય છે એમ ગણવું.

આ કાયદામાં પાછળ કહેલા ઢરાંથી આ બાબત પ્રમાણે કરેલી અપીલોને લાગુ પડે તેટલા લાગુ પડવા.

ટીકા—૫૮૨. અપીલ કોરટ અપીલ પાછી ખેંચી સેવાની અને નવી

અપીલ લાવવાની પરવાનગી આપે. ૧૪ વી. રી. ૧૦. ખોટી રીતે નોટી દીધેલી અર્પણો જીદી કરી શકે. ૪ વી. રી. ૧૦૯.

કમીશનરનો હાસિય તપાસી શકે. ૧ મુ. હા. રી. ૧૪૬.

૫૮૩. આ બાબતમાં અપીલમાં થએલા હુકમનામાંથી (પ્રવૃત્તિ-નિ પ્રાપ્ત કરવાનો અથવા બીજી રીતનો) કંઈ લાભ મળવાનો ને પક્ષકારને હુક હોય, તે પક્ષકારની તે હુકમનામાં બળવવાનો હુકમ મળવવાની મરજી હોય તો, ને હુકમનામાં ઉપર અપીલ થઈ હોય તે હુકમનામાં કરનારી કોર્ટને તેણે દરખાસ્ત કરવી અને દરિયાદમાં થએલાં હુકમનામાં બળવવાવિશે પાછળ ને નિયમો કહેલા છે તે પ્રમાણે અપીલમાં થએલું હુકમનામાં બળવવાનું કામ તે કોર્ટે ચલાવવું.

ટીકા—૫૮૩. અપીલ કોર્ટે હુકમનામાં બહાલ રાખ્યું હોય તો તે ને બળવવાનું તે અપીલ કોર્ટનું હુકમનામાં ગણાય છે. ૨૨ વી. ૧૦૨.

હુકમનામાંનો અમુક બામ બળવવાની દરખાસ્ત રીત મુજબ નથી તો પણ તે ઉપરથી ને કામ ચાલ્યું હોય તે આપ્ત હુકમનામાંની બળવણીનું ચાલ્યું હોય તો, તે કાયદેસર ગણાયે. ૨૨ વી. રી. ૩૫૪.

બાબ ૪૨ મો.

અપીલનાં હુકમનામાં ઉપરની અપીલો વિશે.

૫૮૪. આ કાયદામાં અથવા બીજા કોઈ કાયદામાં બીજી રીતે રાખ્યું ન હોય તો, હૈ કોર્ટના તાબાની કોઈ કોર્ટે અપીલમાં કરેલા સં-થનાં હુકમનામાં ઉપર નીચેનાં કારણો પૈકી કોઈ કારણને બીધે હૈ કોર્ટને અપીલ ચાલશે, તે કારણ એ છે—

(અ) કોઈ રૂપક કહેલા કાયદાથી અથવા ને રિવાજ કાય-દા નેટલો બળવાન હોય તે રિવાજથી ફેસલો ઉભરી હોય;

(બ) કાયદાના અથવા ને રિવાજ કાયદા નેટલો બળવાન હોય તે રિવાજના કોઈ અગત્યના મુદ્દાનો ફેસલામાં નિ-શ્ચય કર્યા ન હોય તો;

(ક) આ કાયદામાં અથવા બીજા કોઈ કાયદામાં કામ ચ-લાવવાની ને રીત કહેલી છે તે રીતમાં એવી ખોટી ભુલ અથવા ખામી રહી હોય, કે જેથી મુજબ ઉપર મુકદ્દમાનો ફેસલો આપવામાં વખતે ભુલ અથવા ખા-મી રહી હોય.

અપીલ કોર્ટ-
ના હુકમનામાંની
બળવણી.

બીજી અપીલ
કોર્ટને યાવ.

બીજી અપી-
લનાં કારણ.

ટીકા—૫૮૪. જે હરકત નિયતી અપેક્ષિત કોરેટને અથવા સ્પેશિયલ અપીલમાં લખી જણાવી નહીં હોય તો તે હરકતો હાઇકોર્ટ સાંભળે નહીં. ૭ વી. રી. ૧૫૭ જે કે નિયતી અપીલ કોરટમાં અથવા સ્પેશિયલ અપીલમાં લખી નહીં જણાવ્યું હોય તો પણ એ મુકદ્દમો સાંભળવાને અધિકાર નહીં હતો, એવી તકરાર કોર્ટ સાંભળી શકે. ૨ વી. રી. ૧૫૭ એવી તકરાર વારી પોતે પણ ખતાવી શકે ૨ ભા. હા. કો. ૨૦૦ તથા ૨ વી. રી. ૨૫૦ બ્યારે નિયતી કોર્ટ પુરાવો ન છતાં હરકત કોર્ટો હેઠળ અથવા જે કાયદા સરે પુરાવો ગણાવો નથી તે પુરાવા ઉપરથી હરાવ કર્યો હોય, તો સ્પેશિયલ અપીલમાં કોર્ટ હાથ ધાલશે. રામસુધન સરકાર વિ. કીરતો બામવાગ માર્થન. રિ. ૫૪. ૩૨૨ પક્ષકારોના સંમતિથી પણ હકીકતો ઉપર સ્પેશિયલ અપીલમાં કોર્ટ હકીકતનો પુરાવો જોઈ હુકમનામું કરી શકતી નથી. કદમદીનીદાસી વિ. દુરમા અરણ દત્ત એલન પ. ૪ એ વિરુદ્ધ મો. જ. પીકાકનો હરાવ રામપરસાદ મુકલ વિ. રાજદરસોહોય. ૧ વી. રી. ૫. ૨૧૨ જોયું. જડને જુના આકટની ૩૫૪મી કલમ પ્રમાણે જાસ્તી પુરાવો દાખલ કર્યો અથવા ૩૫૩મી કલમમાં કહેલા પ્રમાણે પ્રથમ કોર્ટે જે પુરાવો ક્ષાત્રમાં ન લીધેલો તે પુરાવા ઉપર દાખલ પુરાવો જોઈ, અભિપ્રાય આપ્યો તેથી સ્પેશિયલ અપીલની રેમુન્ડર અપીલ થઈ જતી નથી. લાલ હિરાલાલ. વિ. ગવરીબીજ નાયપરસાદ ૪ વી. રી. ૫. ૪૭ નીચલી અપેક્ષિત કોર્ટમાં ન લીધેલા પોષ્ટ અથવા સ્પેશિયલ અપીલની અરજીમાં ન લખેલા પોષ્ટો ઉપર હાઇકોર્ટ સાંભળનાર નથી મિરનાદર અલી. વિ. મુસામત મુનીયરો વિગરે ૭ વી. રી. ૫. ૧૫૭ જેદારા ઉપર એક પ્રતિવાદીએ અપીલ કરી નથી અને તે બીજા પ્રતિવાદીની અપીલ ઉપરથી હરાવ કાયમ રહેતો પેલો ન અપીલ કરનાર પ્રતિવાદીથી સ્પેશિયલ અપીલ થઈ શકતી નથી. મજમુદનરાય વિ. મુરનો મોઈદાબી. ૫ વી. રી. ૫. ૧૦૬

અસલ કોર્ટ જે પ્રતિવાદીના લાભમાં હરાવ થયો હોય એ વાદીની અપીલની મુજાવણી વખતે હાજર થતો નથી અગર ફરી મુજાવણીની અરજી કરેતો નથી તે ૫૮૪મી કલમ પ્રમાણે બીજી અપીલ કરી શકે. ૪. ભા. રી. ૨ મદ્રાસ. ૭૫.

જે અપીલ કોર્ટમાં નીચેની કોર્ટનું હુકમનામું ૨૬ કરી આપેલનટના લાભમાં હુકમનામું કરવામાં આવ્યું હોય તો ફેટલીક બાબતોના હરાવ તેના વિરુદ્ધ તેટલા સારે અપેક્ષિત બીજી અપીલ કરી શકે નહીં. ૪. ભા. રી. ૬ કલ. ૨૦૬.

સ્માલકાલ કોર્ટ સાંભળી શકે તેવા પ્રકારના અસલ દાવાઉપર અપીલ થવાથી કલમ ૫૬૨ પ્રમાણે કામ ફરી તજવીજને સારે પાછું મોકલવાનો હુકમ થયો હોય તે હુકમ ઉપર અપીલ ૫૮૬મી કલમ છતાં પણ, થઈ શકે. ૪. ભા. રી. ૩ અલા. ૧૮.

અમુક જમીનની ઉત્પત્તિ ખાવાનો હક આપી તે જમીન મીરો મુકી હતી તે જોડવાના દાવામાં મુનસફે અરજી દાખલ કરી અને પુરાવો રજૂ કરવાનું પક્ષકારોને ફરમાવ્યા પછી મુનસફે યોગ્ય કોર્ટમાં આપવા સારે તે અરજી પાછી આપી અને તેમ કરવાનું કારણ એમ જણાવ્યું કે મીલક-

તની કીમત મુનસફ કોરટની હકુમતથી ન્વારે છે. તેમાં એમ રૂબું કે આ હુકમ ઉપર અપીલ થઈ શકે છે અને નીચલી અપીલ કોરટના ફરાવ ઉપર પણ અપીલ હાથકારટને થઈ શકે છે. ઇ. સો. રી. ૧ અલા. ૧૨૦.

ન્યારે નીચલી કોરટના હુકમનામા ઉપર અપીલ ચાલુ હોય ત્યારે અપીલ કોરટ ને બાબતમાં ખુલ હોય તે સુધારી શકે છે તેમજ હુકમનામાની તારીખ પછી ને ફકીકત બની હોય અને ને કબુલ કરવામાં આવી હોય તે બાબતમાં પણ તે હુકમનામું ફેરવી શકે છે. વેચણીના દાવામાં અપીલ ચાલતાં એક પ્રતિવાદી મરણ પામ્યો ન્યારે બીજી અપીલની મુજાવણી થતાં વાદીએ મીલકતનો વધારે બાગ માગ્યો તેમાં એમ રૂબું કે વાદીને એ પ્રમાણે વધારે માગવાનો હક છે ઇસાદી. ઇ. સો. રી. ૪ કલ. ૪૩૬ અને ઇ. સો. રી. ૧ મુ. ૧૧૩.

૫૮૫. કલમ ૫૮૪માં ને કારણ કહેલાં છે તે ચિંતાવના કોઈ કારણ ઉપરથી બીજી અપીલ ચાલશે નહીં.

બીજાં કોઈકા
રણ ઉપરથી બી
જી અપીલ નહી
ચાલે.

૫૮૬. સ્માલકાન્ઝ કોરટ સાંભળી શકે તેવી વ્તતની કોઈ ફરિઆદમાં ને અસલ ફરિવાદના વિષયની રકમ અથવા કીમત ૫૦૦ રૂપિયા કરતાં વધારે ન હોય તો, તેવી ફરિવાદ ઉપર બીજી અપીલ ચાલશે નહીં.

અમુક ફરિયા
દોમાં બીજી અ
પીલ ચાલશે નહી.

ટીકા—૫૮૬. ને દાવાની બાબતમાં સ્પેશીઅલ કરવાની છુટ નથી તે વિષે આ કલમના અર્થો ચોખ્ખા છે અને ને કોરટમાં તે દાવો ચાલ્યો હોય તેની સાથે કોઈ સંબંધ નથી. તેથી ધરના કાઠ માળની કીમતનો દાવો આપ્યો હતો અને તેમણે ને ફોફી રાખ્યો હતો તે બદલનો દાવો તથા વાદીનો ધર ઉપર હાક છે તે ફરાવણીના દાવા સામિલ રાખ્યા હતા પણ દાવાનો આંક રૂ. ૫૦૦ ની અંદરનો હતો તેમાં હાથકારટ ફરાવણીને ધરના હકનો દાવો નકામો છે અને દાવો સ્માલકાન્ઝ કોરટમાં ચાલી શકે તેવો હોવાથી તે ઉપર અપીલ ચાલી શકતી નથી. ૧ વી. રી. ૩૫ ૧૦ વી. રી. ૨૦૨. આથી જુદી વ્તતના ફરાવ ઇ. સો. રી. ૧ કલ. ૧૨૬ અને ૨૪ વી. રી. ૪૦૮માં છે આ કામમાં દાવો સ્માલકાન્ઝ કોરટ હતી તે છતાં પણ સાધારણ દીવાની કોરટમાં આપ્યો હતો તેમાં એમ રૂબું કે સ્માલકાન્ઝ હોય અને ખુલથી દીવાની કોરટમાં દાવો આપ્યો હોય તો સ્પેશલ અપીલ ચાલી શકે છે.

તેમાં સ્થાવર મીલકત જમીનીમાં છે. અને ને રૂબું પહેલું સ્થાવર મીલકતથી વસુલ કરેલું જોઈએ તેવા રવાનો દાવો રૂ. ૫૦૦ ની અંદરનો હોય તો પણ તે સ્માલકાન્ઝ કોરટની હકુમતનો દાવો ગણાય નહીં તે ઉપર સ્પેશલ અપીલ થઈ શકે છે. ૨ મુ. હા. રી. ૧.

પણ સ્થાવર અથવા જંગમ મીલકતની બાબતમાં નુકસાન થયું હોય અને તે વેળાનો દાવો સ્માલકાન્ઝ કોરટની હકુમતની અંદરનો હોય તો, બીજી અપીલ થઈ શકે નહીં. ૧૧ વી. રી. ૩૧૬.

હાંદુ વીધવાનો ખોરાકો પોચાકોનો દાવો ને તેનો આંક સ્માલકાન્ઝ કો-

૨૪મી હકુમતની અંદર હોય તો, તે સ્થાલકાળ કોરટમાં ચાલી શકે છે. ૪ મુ. હા. રી. ૭૩.

પણ કલકત્તા હાઈકોર્ટનો મત તેથી ઉભરો છે. ૧ વી. રી. ૨૮૧. ૬ વી. રી. ૨૧૪ અને ૨૪ વી. રી. ૪૭૪.

નીચેની કોર્ટ એમ ઠરાવ્યું હોય કે કોઈ પણ દીવાની કોરટમાં દાવો ચાલી શકે નહીં તો તે ઉપર અપીલ ચાલી શકે છે. ૭ વી. રી. ૪૧.

સ્થાલકાળ કોરટના ફેસલાની ફરી તપાસની આરજીઓમાં દીવાની કાયદાના ૩૨ માં બાબ પ્રમાણે અમલ કરેલા નોંધાવે. હા. ભા. રી. ૫. કલમ ૫૫૬

સન ૧૮૯૫ ના ૧૧ માં આક્ટની કલમ ૬ પ્રમાણે કરારથી ને પૈસા લેણા હોય તે પાછા લેવાનો દાવો સ્થાલકાળ કોરટમાં ચાલી શકે છે. ને દાવો માગ્યો છે તે દાવામાં હિસાબ નોંધ દાવો ખરી છે કે ખોટો છે તે નોંધું પડે તો પણ ચીંતા નહીં. હા. ભા. રી. ૧ કલમ ૧૨૩. હા. ભા. રી. ૧ કલમ ૨૮૪

સ્થાલકાળ કોરટમાં ચાલી શકે તેવા દાવા ઉપર અપીલમાં કામ પાછું મોકલવાનો હુકમ થયો હોય તે ઉપર અપીલ થઈ શકે છે. હા. ભા. રી. ૩ અલા. ૧૮

વળી હા. ભા. રી. ૩ અલા. ૫૬ હા. ભા. રી. ૩ અલા. ૫૭ હા. ભા. રી. ૩ અલા. ૧૧ હા. ભા. રી. ૬ કલમ ૨૮૪ અને હા. ભા. રી. ૩ મ. ક્રાસ ૧૯૨ ન્યૂઓ.

બીજી અપીલ વિશે ઠરાવ.

૫૮૭. આ બાબ પ્રમાણે કરેલી અપીલોને તથા તે અપીલોમાં થયેલા હુકમનામાંની બબવંદુનિ બાબ ૪૧માં કહેલા ઠરાવો લાગુ પડે તેટલા લાગુ પાડવા.

બાબ ૪૩ મો.

હુકમો ઉપરની અપીલોવિશે.

અપીલ થઈ શકે એવા હુકમ.

૫૮૮. આ કાયદા પ્રમાણે કરેલા નીચેના હુકમો ઉપર અપીલ ચાલશે. તેવા બીજા હુકમો ઉપર અપીલ ચાલશે નહીં—

- (૧) ફરિયાદનું કામ બંધ કરાવવાવિશે, કલમ ૨૦ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;
- (૨) વારી અથવા પ્રતિવાદી તરફે કોઈ શખસનું નામ કાઢી નાખવાવિશે અથવા સામીલ કરવાવિશે, કલમ ૩૨ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;
- (૩) કોઈ પક્ષકારે જતે હાજર થવું નોંધાવે એવા, કલમ ૩૯ અથવા કલમ ૧૧ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;
- (૪) દાવાનું કારણ સામીલ કરવા બાબત, કલમ ૪૪ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;
- (૫) દાવાનું કારણ ખાતલ કરવા વિશે કલમ ૪૭ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૧) દુરસ્ત કરવાસાથે અથવા યોગ્ય ડોરટમાં આપવાસાથે ફરિયાદ અરજી પાછી આપવા વિશેના કુકમો;

(૨) એક કરતાં વધારે કરજમાં મળે તે આપવાના, અથવા મળે તે આપવાની ના કહેવાના કલમ ૧૧૧ પ્રમાણે કરેલા કુકમો;

(૩) (અપીલ થાય એવાં કામોમાં) ફરિયાદ કાઢી નાખી હોય તે ૨૬ કરવાનો કુકમ કરવાવાસાથે, કલમ ૧૦૩ પ્રમાણે કરેલી અરજી ના નામજાર કરવાના કુકમો;

(૪) કલમ ૧૦૮ પ્રમાણે અરજી નામજાર કરવાના કુકમો, અથવા એકતરફી કુકમનાં ૨૬ કરવાનો કુકમ.

(૫) કલમ ૧૧૩, ૧૨૦, અને ૧૦૦ પ્રમાણે કરેલા કુકમો;

(૬) જેની કેદિયત અથવા કુકમનાં બદલાવવાની દરખાસ્ત નામજાર કર્યા બાબતના અથવા દુરસ્ત કરવાસાથે પાછી આપવાબાબતના કલમ ૧૧૯ અથવા કલમ ૨૪૫ પ્રમાણે કરેલા કુકમો;

(૭) કાંઈપણ વસ્તુ અટકાવી રાખવાના કલમ ૧૪૩ તથા ૧૪૫ પ્રમાણે કરેલા કુકમો;

(૮) જમમિલકત જમ કરી વેચવાબાબતના કલમ ૧૯૨ પ્રમાણે કરેલા કુકમો;

(૯) મિલકત જમ કરવા બાબતના ૧૯૮મી કલમ પ્રમાણે કરેલા કુકમો, અને જમી કરેલી મિલકતના વેચાણબાબતના ૧૦૦ મી કલમ પ્રમાણે કરેલા કુકમો;

(૧૦) ખાતના (ફેવેરુસના) અથવા ઘેરાના અરેડામાં બીધેલી દરકતો વિશે કલમ ૨૬૧ પ્રમાણે કરેલા કુકમો;

(૧૧) સ્થાવરમિલકતનાં વેચાણ કાયમ રાખવા બાબતના, ૨૬ કરવા બાબતના અથવા ૨૬ કરવાની ના કહેવા બાબતના કલમ ૨૬૪ પ્રમાણે, ૩૧૨ મી કલમના પેહેલા પરિગ્રાહ પ્રમાણે અથવા કલમ ૩૧૩ પ્રમાણે કરેલા કુકમો;

(૧૨) નાદારીની બાબતમાં, કલમ ૩૫૧, કલમ ૩૫૨, કલમ ૩૫૩ અથવા કલમ ૩૫૪ પ્રમાણે કરેલા કુકમો;

(૧૩) ૩૧૯ મી કલમના બીજા પરિગ્રાહ પ્રમાણે, ૩૧૦મી કલમ પ્રમાણે અથવા ૩૧૮ મી કલમ પ્રમાણે કરેલા કુકમો;

(૧૪) ફરિયાદ કાઢી નાખવા બાબત ૩૦૦ મી કલમ પ્રમાણે કરેલી અરજી નામજાર કરવાના કુકમો;

(૧૫) દાયા બંધ પાડવાનો અથવા કાઢી નાખવાનો કુકમ ૨૬ કરવાની ના કહેવાબાબત કલમ ૩૦૧ પ્રમાણે કરેલા કુકમો;

(૨૧) કલમ ૩૦૨ પ્રમાણે હરિકતો નામંજુર કરવાના હુકમો;

(૨૨) ઇક્રમિતને અથવા હરિયાદ પુરતા વાહનિ અરથ ભરી આપવાનાવતના કલમ ૪૫૪, કલમ ૪૫૫ અથવા કલમ ૪૫૮ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૨૩) ઇન્દરબીડરની હરિયાદોમાં ૪૦૩ મી કલમની (અ), (બ) અથવા (૬) રકમ પ્રમાણે ૪૦૫ મી કલમ પ્રમાણે અથવા ૪૦૬ મી કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૨૪) ૪૦૬મી, ૪૮૦મી, ૪૮૫મી, ૪૯૨મી, ૪૯૩મી, ૪૯૬મી, ૪૯૭મી, ૫૦૨મી અથવા ૫૦૩મી કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૨૫) જવારી ૨૬ કરવા વિષે કલમ ૫૧૪ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૨૬) જવાદના નિવાડામાં ફેરફાર કરવા વિષે કલમ ૫૧૮ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૨૭) કલમ ૫૫૮ પ્રમાણે અપીલ દૂરી ફાઇલ ઉપર સેવાની અથવા કલમ ૫૧૦ પ્રમાણે અપીલ દૂરી સાંભળવાની ના કહેવાના હુકમો;

(૨૮) ચુકમો પાલો મોકલવાવિષે કલમ ૫૧૨ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૨૯) હુકમનાયું, બળવવામાં કેદ કરવામાં આવે તે શિવાય બીજા કોઈ સંગે, કોઈ અપસને દંડ કરવાના અથવા ૫૬૩વાના અથવા કેદ કરવા આ કાયદાના કોઈ પણ ડરાવ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

આ કલમ પ્રમાણે અપીલમાં ચલેલા હુકમો આપરના સમજવા.

કોઈ કોર્ટ અ
પીલસાંભળવાતી.

૫૮૯. કલમ ૫૮૮ રકમ (૧૫), (૧૧) અને (૧૦) માં કહેલા કોઈપણ હુકમઉપરની અપીલ ફેરફારને થયે.

બીજા કોઈ હુકમઉપર અપીલ આસિ એમ આ બાબમાં કહ્યું હોય તો, જે હરિયાદના સંબંધમાં તે હુકમ થયો હોય તે હરિયાદના હુકમનામા ઉપર જે કોરટને અપીલ આસિ તે કોરટને તે હુકમઉપર અપીલ માલગે, અથવા (ફેરફાર શિવાયની) કોઈ કોરટે અપીલ હુકમત અલાવતાં તેવો હુકમ કર્યો હોય તો તે ઉપર ફેરફારને અપીલ માલગે.

હુકમો ઉપર-
ની અપીલોમાં
કામ અલાવવાની
રીત.

૫૯૦. આ કાયદા પ્રમાણે અથવા કોઈ વિશેષ કે સ્થાનિક કાય-
દામાં જુદી રીતે કામ અલાવવાની રીત કહી ન હોય તે વિશેષ કે સ્થાનિક
કાયદા પ્રમાણે, કરેલા હુકમો ઉપરની અપીલોને બાબ ૪૧ માં કહેલી
કામ અલાવવાની રીત બાઝુ ૫૩ તેહલી બાઝુ પાડવી.

હરિયાદ આ-
લતાં કરેલા હુક-
મ ઉપર અપીલ

૫૯૧. આ બાબમાં ડરાયું છે તે શિવાય, કોઈ કોરટે અવલ
હુકમત કીંવા અપીલ હુકમત અલાવતાં કરેલા કોઈ હુકમ ઉપર અપીલ
માલગે નહીં; પરંતુ કોઈ હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય ત્યારે, તેવા

કોઈ દુકમમાં કંઈ બુલ આમી કે ગેરશરિસ્તપણું હોવાને કીધી મુકદમાના ફેસલામાં કંઈ કમી બરજા યતું હોય તો, અપીલની શાદમાં હરકત સેવાના એક કારણ તરફિ તે બુલ આમી કે ગેરશરિસ્તપણું લખવાને હરકત નથી.

શાય નહી, પરંતુ દુકમનામા ઉપર અપીલ કરવામાં આવે તો તે દુકમમાં ચમોદી બુલ બતાવીશકાયા.

ટીકા—૫૯૧. કોરટની કાબલ ઉપર દાવો લઈ તે રજીસ્ટર કરેલા એવા નીચેની કોરટ ઉપર દુકમ કરવો હોય તો તે ઉપર અપીલ નથી. ઇ. સો. રી. ૫ કલમ ૭૧૧.

બાડના કાગમાં પ્રતીવાદીએ એમ બતાવ્યું કે જે મીલકતના બાડમાં દાવો છે તે મીલકતમાં જેનું નામ કામમાં નથી તેવા સંપત્તિનું હીત છે; તેમાં એમ હું કે જે વાદી આ બાબતમાં વાંધો સેતો હોય અને તેને વાદીમાં સામેલ કરવામાં તકરાર સેતો હોય તો, એ સંપત્તિને સહવાદીમાં લખવા કરેલા નહી પણ તેની અને વાદીની વચેની તકરારની સહાઈ થાય તેટલા માટે તેને પ્રતીવાદીમાં સામેલ કરેલા જોઈએ તેમાં એમ હરણું કે આવા કામમાં ૫૯૧ મી કલમ પ્રમાણે અપીલ થઈ શકે છે ઇ. સો. રી. ૭ કલમ ૧૪૮.

બાબ ૪૪ મો.

નાદારીમાં અપીલ કરવા વિશે.

૫૯૨. આ કાલદા પ્રમાણે અથવા બીજા કોઈ કાલદા પ્રમાણે અપીલ કરવાનો કોઈ સંપત્તિને દુકમ હોય, અને અપીલની અરજીને વાસ્તે જે જોઈએ તે આપવાની તેને તાકાત ન હોય તો, અપીલની વાદી સાથે અરજ આપવાથી, બાબ ૨૯, ૪૧, ૪૨, અને ૪૩માં કહેલા નિયમ લાગુ પડી શકે તેટલા પુરતા તે નિયમોને અનુસરીને નાદારીમાં અપીલ કરવાની તેને રજા આપી શકાય.

નાદાર તરફિ કોણ અપીલ કરી શકે.

પરંતુ તે અરજ અને જે દુકમનામા તથા ફેસલા ઉપર અપીલ કરી હોય તે દુકમનાનું અને ફેસલા વાંચવાથી જો કોરટની નજરમાં એમ આવે કે, જે દુકમનામા ઉપર અપીલ કરી છે તે દુકમનાનું કલદાથી ઉલટું કે કાલદા જેટલો બળવાન હોય એવા રિવાજથી ઉલટું અથવા બીજી રીતે બુલ બરજું કે ગેરવાજબી છે એમ ધારવાનું કંઈ કારણ નજીતું નથી, -તો કોરટ તે અરજ નામંજૂર કરવી.

અપીલ લખ કરવાની અરજ ઉપરથી કામ ચલાવવાની રીત.

ટીકા—૫૯૨. નાદાર તરફિ દાવો કરવાની પરવાનગીની અરજી ઉપર દુકમ થયો હોય તે ઉપર અપીલ નથી. ઇ. સો. રી. ૧ અલા. ૭૪૫.

નાદાર તરફિ અપીલ કરવાની પરવાનગીની અરજી અરજદારે જાતે આપવી નહી પણ તેના વકીલે આપી તે કારણથી ૨૬ કરવામાં આવી. તેમાં ફરી તપાસની અરજી આપી, તેમાં એમ હરણું કે ૧૨૨ મી કલમ

આવા ૨૫૪ દરમિયાન કુકમને બાકુ પડતી નથી તેથી આવી અરજી સાંભળી શકાય નહીં, ઇ. લો. રી. ૪ અલા. ૯૧

નાદારી વિશ્વ-
ની તજવીજ.

૫૬૩. અરજદારની નાદારી વિશ્વની તજવીજ અપીલકોરે કરે અથવા ને કોરેના હરાવ ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરે અપીલ કોરેના કુકમ ઉપરથી કરે.

વિશ્વ હરાવ.

પરંતુ ને કોરેના કુકમનામાઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરેમાં અરજદારને નાદાર તરીકે ફરિયાદ અથવા અપીલ કરવા દીધી હોય તો, અપીલ કોરેને નાદારી વિશ્વની તજવીજ કરવાનું ફરમાવવાસાથે વિશ્વ કારણ જણાયાવિના, તેની નાદારી બાબતની ફરી તજવીજ કરવાની કંઈ જરૂર નથી.

—૦૦૦૦૦૦—

બાબ ૪૫ મો.

મહીકા માઆક્રમા ઇન કૌન્સિલને કરવાની અપીલોવિશે.

“કુકમનામું”
એ શબ્દની અ-
ર્થા.

૫૬૪. આ બાબમાં, વિષયમાં અથવા પૂર્વાપર સંબંધમાં કંઈ વિ-
રુદ્ધ ન હોય તો, ‘કુકમનામું’ એ શબ્દમાં ફેસલાનો અને કુકમનો પણ સ-
માવેશ થાય છે.

ટીકા—૫૬૪. ફરી તજવીજને સાથે કામ પાકું મોકલવાનો કુકમ કર્યો
હોય તે ઉપર અપીલ કરવાની પરવાનગી આપવાની હાથકોરેને સલા
નથી ઇ. લો. રી. ૧ અલા. ૭૨૧

મહીકા માઆ
ક્રમાં ઇન્કૌન્સિ-
લને અપીલ કયા
રે આશે.

૫૬૫. બ્રિટિશ ઈન્ડિયાની કોરટેઉપર અપીલ કરવાનામત મહીકા
માઆક્રમા ઇન કૌન્સિલ વખતે વખતે ને નિમિત્તે કરે તેને અનુસરીને
તથા આ આક્ટના આગળ બબેલા હરાવોને અનુસરીને, નીચે બબેલાં
કુકમનામાંઉપર, એટલે—

(અ) જે કોરે અથવા અપીલ સેવાની આખરની હકુમત-
વાળી બીજી કોર્ટ અપીલમાં કરેલા કોર્ટ આખ-
રના કુકમનામાંઉપર,

(બ) જે કોરે અથવા દિવાની હકુમત ચલાવીને કરેલા કોર્ટ
આખરના કુકમનામાં ઉપર, અને

(ક) મહીકા માઆક્રમા ઇન કૌન્સિલને અપીલ કરવાલા-
યક કામ છે એવું સરટિફિકેટ, આ આક્ટમાં હવેપછી
હરાવ કર્યા છે તેપ્રમાણે, મળ્યું, હોય ત્યારે તે કામના
કુકમનામાંઉપર,

મહીકા માઆક્રમા ઇન કૌન્સિલમાં અપીલ ચાલશે.

୧୫୧. ଶ୍ରୀମତୀ ସତ୍ୟବତୀ ରାୟ (ସ) ଓ (ଖ) ମାନଙ୍କର ପ୍ରତିକ୍ଷା
ଅନୁରୋଧ:—

॥ वाचाना विष्-
 णुमी श्रीमत् ।

અવધ કોરેડમાં કરેલી ફરિયાદનો વિષયવાની રકમ અથવા કિંમત વધુ
હજાર રૂપિયા અથવા તે કરતાં વધારે નોંધાયે, અને મહત્ત્વા માત્રામાં
હતકૌન્સિલમાં કરવાની અપીલમાં નોંધ કરારી બાબત હોય તેની રકમ
અથવા કિંમત પણ તેજ રકમ નેટલી અથવા તેથી વધારે નોંધાયે,

अथवा तोरणी रक्तमणी के हीमती मिककलनो अथवा मिककतसे-
नंभी कुंछावो अथवा तकरारे २५४ रति के अरबितरति, कुकभनामाभां
आवणी नष्टमे,

અને જે કુકબનામા ઉપર અપીલ કરવામાં આવે તે કુકબનામામાં તે કુકબનામું કરનારી કોરટની પાસેની નીચલી કોરટનો હરાવ બાહ્યહારાખ્યો હોય તો અપીલ કરવામાં કાયદાની ક્રિડ સંમિત તકરાર આવવી જોઈએ.

ટીકા—૫૫૧. દાવા ઉપર સ્ટાંપ આપવા સાથે દાવાની જો કોમત
ખાંપી હોય તે કમ્યુન કરવાને કોરટ બંધાવવી નથી પણ ખરી કોમતની
કોરટ તપાસ કરે. જ મ. ઇ. આપીલસ ૪૨૮

અમ અને બા જુદા જુદા સમસોના મારફત તેજ મીઠકત ખરીદ કરી દરમિયાન ઉપજ સહીત મીઠકતની કીમત રૂ. ૧૦૦૦૦) ઉપર હતી. બા એ તેજ મીઠકતનું ગણિત જુદા જુદા સમસોને આપ્યું તેથી અમ ને જુદા જુદા દાવા બાળવાની જરૂર પડી, અને દરેક દાવાની આંક ૧૦૦૦ થી ઓછો હતો. તેમાં અમ દરેક કે પ્રીવીફેંસીલ ને અપીલ થઈ શકે છે. ઇ. સો. રો. ૮ કલમ ૨૧૦.

૫૯૭. કલમ ૫૯૫માં કહેલું છે તે જતાંથી:—

કેટલીએક વખત
 ચીલા વિદ્ય મ-
 નાહિ.

વિષ્ટોરિયા રાણીના રાજ્યના ૨૪મા તથા ૨૫મા વરસમાં યમોલા
ચાપ્તર ૧૦૪ પ્રમાણે રચવાયેલી હૈકોરટના એક જડગ્ગે કરેલા ફેસલાઉપર,
અથવા ડિવિઝન કોરટના એક જડગ્ગના ફેસલાઉપર, અથવા, -તે હૈકો-
રટના બે કે વધારે જડગ્ગેમે ફેસલો કર્યા હોય અથવા તે હૈકોરટના બે કે
વધારે જડગ્ગે મળીને યમોલા ડિવિઝન કોરટના બે કે વધારે જડગ્ગેમે
ફેસલિ કર્યો હોય અને તે જડગ્ગેની સરખી સંખ્યાના બે પક્ષ થવા હોય
તથા ઉભય પક્ષમાં જુદા મત પડ્યા હોય અને તે સંખ્યા હૈકોરટના તે
વખતના જડગ્ગેની સઘળી સંખ્યાના અડધકરતાં વધી ન હોય ત્યારે બે
અથવા વધારે જડગ્ગેમે કરેલા ફેસલાઉપર, -મહાકા માઆઝમા ધનકા-
ન્સલમાં અપીલ ચાલકો નહિ.

અને કલમ ૫૮૬ પ્રમાણે જે દુકમનાયું આપરનું હોય તેના ઉપર મલકીકા માઆક્રમા ઇનકોર્પોરેશનમાં અપીલ ચાલે છે નહિ.

જે કોર્ટના હુકમનામા ઉપર તરફર હોય તે કોર્ટને અરજ.

જે મુદતમાં અરજ કરેલી છે એ તે મુદત.

કીમત બદલ અથવા બામકી બદલનું સર્ટિફિકેટ.

સર્ટિફિકેટ આપવાની ના કહેવામાં આવે તેનું ફળ.

સર્ટિફિકેટ આપા પછી જમીન આપવા અને (રકમ) અનામત મુકવી નહર છે.

૫૯૮. આ બાબતમાં મહીકા માઆગ્રમા ઇનકોર્પોરેશનમાં અપીલ કરવાની જેની હસ્તા હોય તેણે, જે કોર્ટના હુકમનામા ઉપર તે નામુશી બતાવતો હોય તે કોર્ટને અરજ આપીને અરજ કરવી.

૫૯૯. આવી અરજ ધણું કરીને તે હુકમનામાની તારીખથી ૭ માસમાં કરવી.

પરંતુ કોર્ટ બંધ હોય તેવામાં તે મુદત પુરી થાય તો કોર્ટ પાછી ઉઘડે તે દિવસે તે અરજ કરી શકાય.

૬૦૦. કલમ ૫૯૮ પ્રમાણે કરવાની પ્રત્યેક અરજમાં અપીલનાં કારણો લખવાં; તથા કલમ ૫૯૯માં જોડાયે તે પ્રમાણે મુકદમાની રકમ, કીમત કે પ્રકાર છે એવું; અથવા બીજીરીતે તે મુકદમો મહીકા માઆગ્રમા ઇનકોર્પોરેશનમાં અપીલ કરવાલાયક છે એવું; સર્ટિફિકેટ માગવું.

આવી અરજ મળે એટલે, સદરહુકમણે સર્ટિફિકેટ ચામટી ન આપવું તેનું કારણ બતાવવાસાર સામા પક્ષકાર ઉપર મૌટીસ પેંચાડાવવાનું ફરમાવવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૬૦૧. જો તેવું સર્ટિફિકેટ આપવાની ના કહેવામાં આવે તો તે અરજ કાઢી વાખવી.

પરંતુ જે હુકમનામા ઉપર નામુશી બતાવવામાં આવી હોય તે, જે કોર્ટ ચિવાય બીજા કોર્ટ કરેલું આપરનું હુકમનામું હોય તો, સર્ટિફિકેટ આપવાની ના કહેવાના હુકમ ઉપર, તે હુકમની તારીખથી ત્રીસ દિવસની મુદતમાં, તે કોર્ટ જે જે કોર્ટના તાબાની હોય તે જે કોર્ટમાં અપીલ આપી શકાય.

૬૦૨. જો સર્ટિફિકેટ આપવામાં આવે તો, જે હુકમનામા ઉપર નામુશી બતાવવામાં આવી હોય તે હુકમનામાની તારીખથી ૭ માસમાં અથવા સર્ટિફિકેટ આપવામાં આવે તારીખથી ૭ અઢવાડિયામાં, એ બેમાંથી જેની તારીખ છેલ્લી આવે તેની ફરમાવ, અરજદારે:—

(અ) રેસ્પોન્ડન્ટના ખરેખરે વારંતે જમીન આપવા, તથા

(બ) નીચેના ચાર પ્રકારના કામજો ચિવાય એટલે:—

- (૧) મહીકા માઆગ્રમા ઇનકોર્પોરેશન જે તે વખતે અમલમાં હોય એવા કોર્ટ હુકમમાં નમુના પ્રમાણેના જે ફરતાવેળે બાતલ કરવાનું ફરમાવું હોય તે ફરતાવેળે:

(૨) જે કાગળો ખાતલ કરવાને પક્ષકારો એકમત થાય તે કાગળો.

- (૩) કોર્ટે તે કામનેસાથ અખતાર આપેલા અમલદારને જે હિસાબ અને હિસાબના બાગો જરૂર વગરના હાથે, અને પક્ષકારોએ જે સુદામ સા-
 • મીલ કરવાને માગ્યા નહોત તે હિસાબ તથા હિસાબના બાગો.

(૪) કોર્ટખાતલ કરવાને ફરમાવે તેવાબીનદસ્તાવિજો

એ શિવાય ફરિયાદના બધા દફતરનો તરજુમો કરવાસાથ, તેનીનકલ ઉતારી સેવાસાથ, અનુક્રમણિકા કરવાસાથ, અને એક ખરીનકલ મલીકા માઆગ્રમા ઇનકૌન્સિલમાં મોકલવાસાથ, અરમવાને જે રકમ જોઇએ તે અનામત ચુકવી.

અને ઉપર ખાતલ કરેલાં છે તે શિવાયના દફતરના કાગળોની નકલ હિંદુસ્તાનમાં છપાવવાનું અરજદાર પસંદ કરે તો, આ કલમની પહેલી રકમમાં કહેલી સુદતની દરમ્યાન, તે નકલ છાપવાનું અરમ આપવાસાથ જે રકમ જોઇએ તેપણુ તેણે અનામત ચુકવી.

૧૦૩. કોર્ટની ખાતી બાયક સદરકુ બમીન આપવાનું કામ પૂરું થાય અને રકમ અનામત ચુકાઈ રહે તારે, કોર્ટ નીચે પ્રમાણે કરવાને અખતાર છે, એટલે—

અખીલની મંજૂરી અને તે ઉપરથી કામ આપવાની રીત.

- (અ) અખીલ મંજૂર કરીછે એમ દરાવે, અને
- (બ) તે બાબતની નોટીસ રેસ્પોન્ડેન્ટને આપે, અને ત્યારપછી
- (ક) ઉપર ખાતલ કરેલા છે તે શિવાયના દફતરની ખરીનકલ કોર્ટનો ચિકો કરીને મલીકા માઆગ્રમા ઇનકૌન્સિલને કોર્ટે મોકલવી, અને
- (ડ) ફરિયાદના કોઈ કાગળોની અરોપણી સહી સુધાંતની એક અથવા વધારે નક્કીને વાસ્તે ગમી તે પક્ષકાર અરજ કરે, અને જે તૈયાર કરવાનું વાજબી અરમ આપે તો તે નક્કી તેને આપવી.

૧૦૪. અખીલ મંજૂર કરેલા પહેલા કોઈપણુ વખતે, કોર્ટ દેખાડવામાં આવેતો ઉપર પ્રમાણે કોઈ બમીનને કબજા કર્યો હોય તે રદ કરવાને તથા તે વિશે વધારે કુકમો ફરમાવવાને કોર્ટ અખતાર છે.

બમીન કબજા કર્યો હોય તે રદ કરવાનું.

૧૦૫. અખીલ મંજૂર કરેલાપછી પરંતુ સદરકુ ખાતલ કરેલાશિવાયની દફતરની નકલ મલીકા માઆગ્રમા ઇનકૌન્સિલને મોકલવા પહેલાં તે બમીન અપૂરણુ માબમ પડે.

બીબબમીન આપવાને અથવા અપીલા બરવાને કુકમ કરવાને

અપ્પત્તાર.

અથવા સદરદુ બાતલ કર્યાશિવાયના દફતરનો તરજુમો કરવાસાર, તે ઉતારી સેવાસાર, છાપવાસાર, તેની અનુક્રમણિકા કરવાસાર, અથવા નકલ મોકલવાસાર, જરૂરી રકમ ભરવી જોઈતી હોય,

તો કોરટ દરમિતે મુદતમાં બીજી અને પુરતો જામીન આપો અથવા તે મુદતમાં જોઈતી રકમ ભરી એવો અપેલેન્ટને હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

તે હુકમ પ્ર-
માણે ન ચાલે તે
નું ફળ.

૧૦૧. જો તે હુકમ માન્ય કરવામાં અપેલેન્ટ કસુર કરે તો કામ આગળું બંધ થશે,

અને તે બાબતમાં મલીકામાઆગ્રમ હાન કૌન્સિલને હુકમ થવા વગર અપીલનું કામ આગળ આગળ નહીં.

અને તેની દરમ્યાન, જે હુકમનામાઉપર અપીલ કરવામાં આવી હશે તેની બજવણી બંધ રાખવી નહીં.

અનામત મુ-
કેલી રકમની બા-
કી પાછી આપ-
વાની.

૧૦૨. ઉપર બાતલ કરેલી છે તે શિવાયની દફતરની નકલ મલીકા માઆગ્રમ હાન કૌન્સિલને મોકલી મુખાપછી, અપેલેન્ટે હુકમ ૧૦૨ પ્ર-માણે અનામત મુકેલી રકમમાંથી કંઈ બાકી રહી હોય તો તે અપેલેન્ટ પાછી સેવાને મુખત્યાર છે.

અપીલ આ-
લતાં કોરટના અ-
પ્પત્તાર.

૧૦૩. આ બાબ પ્રમાણે કોઈ અપીલ મંજૂર કરી હોય તે છતાંજી, અપીલ મંજૂર કરનારી કોરટ બીજીરીતે ન દરમિયાવે તો, જે હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે હુકમનામું બીન ચરતે અમલમાં લાવવું.

પરંતુ, ફરિયાદમાં જેનો હકસંબંધ હોય તે પક્ષકાર કંઈ વિશેષ કારણ બતાવે અથવા બીજી રીતે કોરટને કંઈ કારણ જણાવ ત્યારે, જો પોતાને યોગ્ય લાગે તો, નીચે પ્રમાણે કરવાને, એટલે—

(અ) કોઈ તકરારી જંમ મિલકત અથવા તેનો કંઈ ભાગ અટકાવી રાખવાને અથવા

(બ) અપીલમાં મલીકામાઆગ્રમ હાન કૌન્સિલ જે હુકમ કરે તે પ્રમાણે જરોખર રીતે વર્ચવાસાર કોરટને યોગ્ય લાગે તેવા રેપીન્ટન્ટની પાસેથી, જામીન લઈને, જે હુકમનામાઉપર અપીલ થઈ હોય તે હુકમનામું અમલમાં લાવવાની રજા આપવાને, અથવા

(ક) જેના ઉપર અપીલ થઈ હોય તે હુકમનામા પ્રમાણે અથવા અપીલમાં મલીકામાઆગ્રમ હાન કૌન્સિલ જે હુકમ કરે તે પ્રમાણે, જરોખર રીતે વર્ચવાસાર કોરટને યોગ્ય લાગે તેવા અપેલેન્ટ પાસેથી જામીન

ધિન, અપીલ થએલું હુકમનામું બજાવવું બંધ રાખવાને, અથવા

(૬) કોરટની મદત માગનાર કોઈ પક્ષકાર ઉપર પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી શરતો ફરમાવવાને અથવા અપીલના વિષય સંબંધી બીજા હુકમો ફરમાવવાને, કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

૬૦૬. અપીલ આણ હોય તેવામાં કોઈ પણ વખત બેમાંથી કોઈ પણ પક્ષકારે ઉપરપ્રમાણે આપેલા જામીન અપૂરતા માલમ પડે તો, વિરુદ્ધ પક્ષકારની અરજ ઉપરથી, જરૂરી જામીન માગવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

કોરટ માગે તેવા જરૂરી જામીન આપવામાં કમુર થાય ત્યારે-જે મુળ જામીન અપેલન્ટે આપેલા હોય તો, અપેલન્ટે જાણે તે જામીન આપ્યો ન હોય એ રીતે રેફરેન્સનું નહીં અરજ ઉપરથી અપીલ થએલું હુકમનામું બજાવવાનો હુકમ કાઢવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

અને જે મુળ જામીન રેફરેન્સનું નહીં આપેલા હોય તો, હુકમનામાની બધી આગળની બજાવણી બની શકે તેટલી અટકાવવી, અને જે જામીન અપૂરતો માલમ પડે તે આપતી વખતે પક્ષકારો પોત પોતે જે સ્થિતિમાં હતા તે સ્થિતિમાં તેમને લાવવા, અથવા અપીલના વિષયસંબંધી પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી રીતે ફરમાવવું.

૬૧૦. મલીકા માઆઝમા ઇનફોર્સિસનનો કોઈ હુકમ અમલમાં લાવવાની અથવા બજાવવાની જેની હક્ક હોય તેણે, જે કોરટની મારફત મલીકા માઆઝમાને અપીલ કરી હોય તે કોરટને અરજ આપીને ફરિયાદ કરવી, અને જે અરજની સાથે અપીલમાં જે હુકમનામું અથવા હુકમ કરેલો હોય અને જે અમલમાં લાવવાનો અથવા બજાવવાનો હોય તેની સહી મુખાંતરી નક્ક સામીલ કરવી.

તે કોરટે મલીકા માઆઝમાનો હુકમ, જે પહેલા હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે હુકમનામું કરનારી કોરટને મોકલવો, અથવા મલીકા માઆઝમા પોતાના તે હુકમમાં ફરમાવે તેવી બીજી કોરટને મોકલવો, અને (બેમાંથી એમ જે પક્ષકારની અરજ ઉપરથી) તે હુકમ બજાવવા અથવા અમલમાં લાવવાની જરૂર હોય તેવા હુકમો કરવા. અને જે કોરટને સરરુદ્ધ હુકમ ઉપર કયા પ્રમાણે મોકલ્યો હોય તેણે, પોતે કરેલાં અસલ હુકમનામાં બજાવવામાં જે રીત અને નિયમો લાગુ પડે છે તે રીત અને તે નિયમો પ્રમાણે તે હુકમ અમલમાં લાવવો અથવા બજાવવો.

તે હુકમમાં પ્લિટીશ અલણી નાણામાં આપવાને ફરમાવેલી કંઈરકમ હોરવાનમાં આપવાની હોય તો, વિલાયત સરકારની નાણાસંબંધી બેજી

જામીન પૂરતો નથી એમ જણાય તો તે વધારવાનું.

મલીકા માઆઝમા ઇનફોર્સિસનના હુકમ અમલમાં આણવાની રીત.

દેણુ પતાવવાસાથે મહીકા માઆગ્રમાની તબીબીના બાઉસ કમીશરોના અનુમતથી હીફ્ટિનાના રેટ સેક્રેટરી ઇનકૌન્સિલે તે વખતે વઢાવનો ને ૧૨ ફરાબો હોય તે પ્રમાણે તે આપવાની રકમની મધુની કરવી.

ટીકા—૧૧૦ પ્રીવીડેન્સિયલનું કુકમનામું ને કોરટના ફરાવ ઉપર અપીલ થઇ છે તે કોરટમાં બળવવાની અરજ ન કરી હોય તો તે અરજ ઉપરથી આલેખું કામ રદ બાતલ છે. ૨૨. વી. રી. ૧૦૨ ૧૭ વી. રી. ૨૬૨

ને કામમાં પ્રીવીડેન્સિયલમાં અપીલ થઇ છે તેનું કુકમનામું બળવતાં પ્રીવીડેન્સિયલનું હાઈસી ક્રેસલાની નકલ કુકમનામા તરીકે કોરટ બહ થકે નહી. ૨૦ વી. રી. ૪૪૪

પ્રીવીડેન્સિયલના ફરાવમાં બાલ આપવાનો ફરાવ હોય પણ બાલનો ૬૨ ૨૫૪ રીતે આપ્યો ન હોય તો કુકમનામાના બીલ બામ ઉપરથી અગર કુકમનામાની સાથે ને કામગી વંચાય તે ઉપરથી તે ૬૨ નકી કરવા નોંધએ. ૧૮ વી. રી. ૧૦૩

પ્રીવીડેન્સિયલ ને કુકમનામું બહાલ કામું હોય તે કુકમનામાની બળવણી ડીસ્ટ્રીક્ટ કોરટમાં કુકમનામા વાગેા જળવી થકે તેટલા સાથે પ્રીવીડેન્સિયલ ને કુકમ કર્યા હોય તેની સહીવાળી નકલ રજુ કરવી નોંધએ. ૬. બી. રી. ૫ કલ. ૩૨૦.

અપીલમાં હાઇકોર્ટ ને હેવટ કુકમનામું કર્યું હતું તેઉપર પ્રીવીડેન્સિયલમાં અપીલ થઇ. અને રેસ્પોન્ડન્ટના ખરચને સાથે બ અને બીલ સખસો જમીન થયા. પ્રીવીડેન્સિયલ અપીલ રદ કરી અને રેસ્પોન્ડન્ટનું ખરચ આપવાનો કુકમ કર્યો. રેસ્પોન્ડન્ટે તે કુકમ બ અને બીલ સખસો ઉપર બળવવાની અરજ કરી. તેમાં એમ ફરુ કે ૧૧૦ અને ૨૫૩ કલમો પ્રમાણે તે કુકમ જમીન ઉપર બળવી થકાય. ૬. બી. રી. ૨ બલા. ૧૦૪.

૧૧૧. મહીકા માઆગ્રમા ઇન કૌન્સિલનો કુકમ ને કોરટ અમલમાં લાવે અથવા બળવે તે કોરટ તે અમલ અથવા બળવણી સે બંધી કરેલા કુકમો ઉપર, તે કોરટ પોતાનાં કુકમનામાં અમલમાં લાવવા અથવા બળવવાબાબત ને કુકમો કરે તેનાઉપર ને રીતે અપીલ આલે અને તેને ને નિયમો લાગુ પડે તેજ રીતે અને તેજ નિયમોપ્રમાણે, અપીલ આલશે.

૧૧૨. નીચેની બાબતો રીતસર કરવાસાથે આ આઈને અનુસાર ને વખતે વખતે નિયમ કરવાને હે કોરટ બ્રુઅલાર છે:—

(અ) કલમ ૧૦૦ પ્રમાણે નોટિસો પોંચાડવા બાબત,

(બ) હે કોરટના તાબાની અપીલ લેવાની આપર હકુમતવાળી કોરટ કલમ ૧૦૧ અને ૧૦૨ પ્રમાણે સર્ટિફિકેટ આપવા અથવા આપવાનું ના ફેલવા બાબત,

(ક) કલમ ૧૦૨, ૧૦૫, અને ૧૦૬ પ્રમાણે ને જમીન

બળવણી સે
બંધી કરેલા કુક
મોઉપર અપીલો.

નિયમ કરવા-
નો અખતાર.

આપવા બંધાવે તેના પ્રકાર અને રકમ બાબત,

- (ક) તે જમીનની પરીક્ષા કરવા બાબત,
 - (ઘ) દફતરે હુતારી લેવાનું અરજ્ય અટકાવવાબાબત,
 - (ફ) તે હુતારો તૈયાર કરવા બાબત, તપાસવાબાબત, અને તેનાઉપર સહી કરવાબાબત.
 - (ગ) તસ્લુઓ ફરી તપાસવા તથા અરો તરફે સહી કરવાબાબત,
 - (હ) દફતરના હુતારાની અનુક્રમણિકા તૈયાર કરવાવિષે તથા દફતરમાં ન હોય તેવા કાગળોની ચાલી કરવાબાબત.
- (આઈ) મલીકા માઆમ્રમા ઇન કૌન્સિલને કરવાની અપીલસંબંધી સિવિલ ઇંડિયામાં થએલું અરજ્ય સેવાબાબત,

તથા આ બાબ અમલમાં લાવવાસંબંધી બીજી બધી બાબતો.

એ બધા નિયમો સ્થાનિક સરકારી ઝેઝીટમાં પ્રસિદ્ધ કરવા, અને તે પ્રસિદ્ધ થાય ત્યારથી હે કોર્ટમાં તથા તેના તાલ્માની અપીલ લેવાની આ-અરે હકુમતવાળી કોર્ટોમાં તે કાયદા પ્રમાણે બજવાન ગણાશે.

નિયમ પ્રસિદ્ધ કરવા.

૧૧૩. મલીકા માઆમ્રમા ઇન કૌન્સિલમાં અપીલ કરવાવિષે કોર્ટ હે કોર્ટ પહેલાં ને નિયમો કરીને પ્રસિદ્ધ કર્યા હશે અને ને આ આકટ પાસ થતી વખતે અમલમાં હશે તે બધા નિયમો આ આકટની સાથે અનુસુરતા હોય તેટલેબધી આ આકટપ્રમાણે કરેલા છે તથા પ્રસિદ્ધ કર્યા છે એમ સમજવું.

આજુ નિયમો કાયદાસર છે એ મ ગણવું.

૧૧૪. કલમ ૫૬૫ તથા ૧૧૨માં "હે કોર્ટ" એમાં રેઝુનના રિકા-ડરનો પહુ સમાવેશ થય છે એમ સમજવું. પરંતુ તેથી તેની પોતાની કોર્ટસિવાય બીજી કોર્ટોને લાઝુ પડે તેવા નિયમ કરવાનો તેને અખત્યાર મળતો નથી.

રેઝુનના રિકાડર.

૧૧૫. સને ૧૮૨૮ ના બંગાળના રેઝુલ્યુશન ૩ કલમ ૪ રકમ પાંચમાં ને નિયમો તથા મર્યાદાઓનો હવાલો આપેલો છે તેજ નિયમો તથા મર્યાદાઓ, બંગાળની ફાઈ વુલેયુમની ન્યાયાધિકારી હે કોર્ટના ઠરાવઉપર આ આકટપ્રમાણે થએલી અપીલોને લાઝુ પડે છે એમ ગણવું.

સન ૧૮૨૮ના બંગાળના ૩ નં કાયદાની ૪થી કલમની ૫ મી રકમના અર્થ.

૧૧૬. આ બાબમાં કહેલી કોર્ટ વાતથી: —

મલીકા માઆમ્રમાની મરજીમાં આવે તે પ્રમાણે કરવાનો અખત્યાર કાયમ રાખવા.

(અ) પ્રીવિડુસિસલની બ્યુડિયિયલ કમિટીએ જે કંઈ નિયમો કર્યા હશે, અને મલીકા માઆક્રમા ઈન કૌન્સિલમાં કરેલી અપીલો આપવાવિશે અથવા સંદર્ભ બ્યુડિયિયલ કમિટીમાં તેમનું કામ ચલાવવાવિશે જે તે વખતે જે નિયમો અમલમાં હશે તેને હરકત યાવ છે એમ સમજવું નહીં, અથવા

તથા બ્યુડિ-
યિયલ કમિટી
આમજ કામ ચ
લાવવાના નિયમ
કાયમ રાખવા.

(ખ) મલીકા માઆક્રમા ઈન કૌન્સિલમાં અપીલો આપવાવિશે, અથવા પ્રીવિ કૌન્સિલની બ્યુડિયિયલ કમિટીની રૂબરૂ તે અપીલો ચલાવવાવિશે, જે તે વખતની બ્યુડિયિયલ કમિટીએ જે કંઈ નિયમો કર્યા હશે તેમાં કંઈ કર્યા જનત યાવ છે એમ સમજવું નહીં.

આ બાબની કંઈ વાત કંઈ કોર્ટદારી અથવા આડમીરલ્ટી, અથવા વાઈસ આડમીરલ્ટીની હકુમતની કંઈ બાબતને બાધ પડતી નથી તેમજ પ્રાઈઝ કોર્ટના કંઈ હુકમો અથવા હુકમનામાં ઉપર અપીલો યાવ તેને બાધ પડતી નથી.

ભાગ ૭ મો.

બાંબ ૪૬ મો.

હે કોર્ટમાં હકીકત સખી ઓકલવાવિશે તથા હે કોર્ટ તપાસણી કરવાવિશે.

શંકાની હકીકત હેઠળને મોકલવાનું.

૧૧૨. જે ફરિયાદમાં અથવા અપીલમાં હુકમનાનું આખરનું યાવ તે ફરિયાદની અથવા અપીલની મુતાવણી વખતે અથવા તે પહેલાં, અથવા તેવું કોઈ હુકમનાનું બજાવતી વખતે, કાયદાસંબંધી અથવા કાયદાપ્રમાણે અમલ ચતા રીવાજસંબંધી અથવા જે દસ્તાવેજ મુકદમાને બાધુ હોય તે દસ્તાવેજના અર્થસંબંધી કંઈ તકરાર નિકળે, અને તેબાબત ફરિયાદની અથવા અપીલની ચોકચી કરનારી કોર્ટને અથવા હુકમનાનું બજાવનારી કોર્ટને વાજબી શંકા ઉત્પન્ન યાવ તો, પોતાની મેળે અથવા કોઈ પક્ષકારની અરજ ઉપરથી તે મુકદમાની હકીકત તથા જે બાબત શંકા ઉત્પન્ન થઈ હોય તેબાબત લખી કાઢે, તે બાબત ઉપરના પોતાના અભિપ્રાયમુધાત હે કોર્ટનો કરાવ યવાસાર તે મોકલવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

હેકોર્ટને અ

૧૧૮. સારહુપ્રમાણે હે કોર્ટને લખી મોકલું હોય તે છતાં, મુ-

કદમાનું કામ બંધ રાખવાને અથવા આગળ ચલાવવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે. અને જે બાબત હૈકોરટને લખી મોકલી છે તે બાબત હૈકોરટનો અ-
ભિપ્રાય લખાઈ આવ્યો તે પ્રમાણે હુકમનાનું અથવા હુકમ કરશે એવી
શરતથી કોઈ હુકમનાનું અથવા હુકમ કરવાને પણ કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

પરંતુ જે મુકદમામાં સદરહુ પ્રમાણે લખી મોકલ્યું હોય તેમાં, લખી
મોકલેલી બાબત હૈકોરટના ફેસલાની નકલ આપે નહિ ત્યાંસુધી, બાબત-
વાનો હુકમ કાઢવો નહિ અથવા મિલકત વેચવી નહિ અથવા કોઈ અન્ય-
સને કેદ કરવો નહિ.

૧૨૬. ડરાવસાર મોકલેલા મુકદમાના પક્ષકારો જાતે, અથવા તે-
મના પોતપોતાના ખીડરો કહે તે સાંભળીને હૈકોરટે સદરહુ પ્રમાણે પુછેલી
વાતનો ડરાવ કરેલા. અને લખી મોકલનાર કોરટને પોતાના ફેસલાની
એક નકલ રજીસ્ટરની સહીથી મોકલવી. અને તે કોરટે તે નકલ મળે
એટલે હૈકોરટના ડરાવને અનુસરેને તે કામનો નિકાલ કરેલા.

૧૨૭. હૈકોરટના અભિપ્રાયસાર મુકદમો મોકલવાને બીધે જો કંઈ
અરજ થાય તો તે મુકદમાનું અરજ ગણાશે.

૧૨૮. આ બાબતપ્રમાણે હૈકોરટને કોઈ મુકદમો મોકલ્યો હોય તો,
તે મુકદમો ફરેલ કરવાસાર પાછો મોકલવાને હૈકોરટ મુખ્યત્વાર છે, અને
જે મુકદમામાંથી હૈકોરટને લખી મોકલવાની બાબત નિકળી તે મુકદ-
મામાં લખી મોકલનારી કોરટે કંઈ હુકમનાનું અથવા હુકમ કરેલો હોય
તેમાં ફેરફાર કરવાને, તેરફ કરવાને અથવા રહિત કરવાને તથા પોતાને
યોગ્ય લાગે તેવા હુકમ કરવાને હૈકોરટ મુખ્યત્વાર છે.

૧૨૯. જે કામમાં હૈકોરટને અપીલ ચાલતી નથી તેવા કોઈ કા-
મમાં, ફેસલો કરનારી કોરટે પોતાને કાયદા પ્રમાણે જે હકુમત મળી નથી
તે વાપરી છે, અથવા કાયદા પ્રમાણે જે હકુમત મળી હોય તે વાપરવાને
કસુર કરી છે અથવા પોતાની હકુમત વાપરવામાં ગેરકાયદે કે બારે ગે-
રચિરસ્તે કામ ચલાવ્યું છે, - એમ જણાય, તો તેવા કોઈ કામના કાયદો
મંજૂરવાને તથા તે કામમાં પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા હુકમ કરવાને હૈકો-
રટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૧૨૨. હાલકોરટના તાબાની કોરટે પોતાની હકુમત ઉપર કામ
કર્યું હોય અથવા પોતાની હકુમત વાપરી નહોત તે કામમાં હાલકોરટ પોતાની
દબરેખની સલા વાપરી શકે છે. ૭ વી. રી. ૫૨૭, ૧૮ વી. રી. ૨૮૭ તેમજ
બ્યારે ફેસલામાં મોટી ચુક થઈ હોય અને દાદ મેળવવાનો અરજદારનો
હક છે, એમ સાફ ખાલમ પડે તો હાલકોરટ આ અખત્વાર વાપરે છે.
૨૫ વી. રી. ૩૪૫. જે પક્ષકાર હાલકોરટ પાસે દાદ માગતો હોય તણે એમ

ભિપ્રાય આપે તે
પ્રમાણે હુકમના-
નું કરે એવી શ-
રતથી કોઈ હુક-
મનાનું કરી શકે.

હૈકોરટનો ફેસ-
લો મોકલવા અ-
ને તે પ્રમાણે મુ-
કદમાનો નિકાલ
કરેલા.

હૈકોરટને હકીક
તમોકલવામાં અ-
રજ થાય તે.

લખી મોકલ-
નારી કોરટના હુક-
મનામાં ફેરફાર
વગેરે કરવાનો
અખત્વાર.

હૈકોરટમાં અ-
પીલ ચાલી શકે
નહી એવા મુકદ-
માના કાયદા મ
આવવાનો અખ-
ત્વાર.

બતાવી આપવું જોઈએ કે તેની પોતાની વરતણીક એવી ન હોતી કે તે એવી રીતીમાં આવી પડ્યો. તેથી જો એક સંખસ પોતાની સામેના દાવામાં બોલ્યા વગર ગેરકાયદે કામ ચાલવા દે છે અને તેની મીલકત જપ્ત કરી વેચવામાં આવે તો તેણે રીતમુજબ દાવા બાવવો જોઈએ. તે હાથ-કોરટમાં જઈ શકતો નથી. ૧૪ જી. સો. રી. ૩૩૦.

દાવાની કોરટ આગળ જો ગુન્હો કરવામાં આવ્યો હોય તેને વારંતે કામ ચલાવવાની ફાજલારી કાયદા પ્રમાણે પરવાનગી આપવી કે નહીં તે કોરટની મરજી ઉપર છે. તે બાબતમાં હાથકોરટ વચે પડી શકતી નથી. ૪. સો. રી. ૩ અભા. ૧૦૮.

રેવેન્યુ ડિપાર્ટમેન્ટ આક્ટની કલમ ૬ થી દાવાની કાયદાની ૧૦૫મી કલમ પ્રમાણે ફરી સુધાવણી કરવાને મનાઈ નથી, ફરી તજવીજ અને ફરી સુધાવણીમાં ધણી ફરક છે. દાવાના પક્ષકારની અરજ વગર હાથકોરટ વચે પડી શકે છે. ૪. સો. રી. ૪ મદ્રાસ. ૨૧૦.

હુકમનામાની બજલવણીમાં રથાંવર મીલકતનું વેચાણ ૨૬ કરવાનો દાવાની કોરટે હુકમ કર્યો હતો તે હુકમ ૨૬ કરવાની હરાજમાંથી ખરીદ કરનારે હાથકોરટને અરજ કરી, પણ આ અરજી સતર મહીના પછી કરવામાં આવી હતી તેથી હાથકોરટે વચે પડવાની ના કહી. ૪. સો. રી. ૪ અભા. ૧૫૪.

જેનું હીત હોય તે સંખસની અરજી ઉપરથી જ હાથકોરટ ૧૨૨મી કલમ પ્રમાણે વચે પડી શકે છે. સમાઈન્ટ જડને અપીલમાં મુનસફ કરેલા હુકમ ૨૬ કર્યો તે હુકમત વગર કર્યો હતા તેમ ડીઝીકટ જડને જણાવ્યું અને મુનસફના મનને મળી ડીઝીકટ જડને હાથકોરટને બચ્યું. તેમાં એમ કહ્યું કે હાથકોરટને વચે પડવાની સત્તા નથી. ૪. સો. રી. ૭ કલ. ૧૦૧.

બવાદનો ફેસલો મોંઘવાની કોરટ ના પાડે તો તે હુકમ છે અને હુકમનામું નથી તેથી તે ઉપર અપીલ થઈ શકે નહીં. પણ ૧૨૨ મી કલમ પ્રમાણે હાથકોરટ વચે પડી શકે છે. ઈરવાદી. ૪. સો. રી. ૩ મદ્રાસ ૧૮.

વળી આ બાબતમાં ૪. સો. રી. ૨ મદ્રાસ ૨૧૪ ૪. સો. રી. ૭૨ કલકત્તા ૩૩૦ અને ૪. સો. રી. ૫ કલ. ૮૭૮ જુઓ.

જાગ ૮ મો.

બાબ ૪૭ મો.

ફેસલાની ફરી તપાસવિશે.

૧૨૩. કોર્ટ સંખસની નજરમાં એમ આવે કે:—

ફેસલાની ફરી
તપાસની અરજ.

(અ) જો હુકમનામા અથવા હુકમ ઉપર અપીલ કરવાની આ આક્ટમાં છુટ આપી હોય, પણ તેવી અપીલ

ન કરી હોય તે હુકમ અથવા હુકમનામાથી;

(ખ) જેના ઉપર અપીલ કરવાને આ આકટમાં છુટ ન

આપી હોય તેવા હુકમનામા અથવા હુકમથી;

(ક) સમાલકાલ કોરટે અભિપ્રાયસાર મોકલ્યા ઉપરથી કરેલા ફેસલાથી;

મને બીજાં પર ઇનસાફ મળ્યો નથી.

તથા હુકમનામું કે હુકમ કરતી વખતે પોમ્પ, ડિસ્ટ્રીક્ટ ક્લૉક હાલમાં મારા બહુવામાં ન હોતો તે, અથવા મારાથી હાલ ન થઈ શકે તે નવો અને અમલનો પુરાવો અથવા મંજૂર જડી આપ્યો છે તે કારણથી, અથવા કામગીરી જોતાં કંઈ બુલ કે ચુક ઉપાડી મળી આવે છે એ કારણથી, અથવા બીજા કોઈ પુરાવા કારણથી પાતાના ઉપર હુકમનામું કે હુકમ થયેલો હોય તેની ફરી તપાસ કરવાની જોતી ઇચ્છા હોયતે,

હુકમનામું અથવા હુકમ કરનારી કોરટને અથવા તે કોરટનું કામ જો કોઈ બીજી કોરટને સોંપ્યું હોય તો તે કોરટને ફેસલાની ફરી તપાસને વાસ્તે અરજ કરવાને મુખ્યત્વાર છે.

કોઈએક પક્ષકારે હુકમનામા ઉપર કરેલી અપીલ ચાલુ હોય તે છતાં, તે હુકમનામા ઉપર અપીલ કરી ન હોય તેવા બીજા કોઈ પક્ષકાર ફેસલાની ફરી તપાસસાર અરજ કરવાને મુખ્યત્વાર છે. પરંતુ તે અપીલનાં કારણ અપીલ કરનારને તથા ફરી તપાસની અરજ કરનારને સામાન્ય હોય, અથવા ફરી તપાસની અરજ કરનાર રેપ્રેસેન્ટેટિવ હોય અને જે મંજૂરને લાંબે તે ફરી તપાસની અરજ કરે છે તે અપીલ કોરટને તે બતાવી શકે એમ હોય, તો તે પ્રમાણે ફરી તપાસની અરજ ન થઈ શકે.

ટીકા—૧૨૩. ઉપલી કલમ પ્રમાણે થયેલા હુકમની ફરી તપાસ ૧૨૩મી કલમ પ્રમાણે થઈ શકે છે. ઇ. લો. રી. ૩ કલ. ૩૪૦.

હાલકોરટે એક મુદ્દાની તબવીબ કરી નીરણાવ કર્યો અને તે ઉપર રીત મુજબ ફરાવ લખ્યો નહીં આ બુલ એવી નથી કે હાલકોરટના ફેસલાની ફરી તપાસ આપવી જોઈએ. ઇ. લો. રી. ૨ મદ્રાસ ૫૮.

લવાદનો ફેસલો રજૂ કરવાની મુદત વધારવાની અરજ અને તે ઉપરના હુકમો સંબંધી હોવા છતાં અને તે દફતરે રાખવાં જોઈએ. હરકત સંવાની જે મુદત ફરાવવામાં આવી હોય તે ટૂંકી કરવાથી કોઈ પક્ષકારને હરકત આવી હોય તો તે ઉપર અપીલ નથી પણ તેની ફરી તપાસ અસલ કોરટે કરવી જોઈએ. ઇ. લો. રી. ૩ મદ્રાસ ૫૮.

૧૨૪. ઉપર કહ્યા પ્રમાણે નવો તથા અમલનો મંજૂર કે પુરાવો જણાના સમજાવિવાય, અથવા હુકમનામું જોતાં કંઈ હરકતોથી કે ખાસતી બુલ જણાવાના સમજાવિવાય બીજા કોઈ સમજાવી, જો ફેસ-

ફરી તપાસની
અરજ કોને કરી
શકાય.

૨૮નો ફેસલો ન હોય તો, જે જડને ફેસલો આપ્યો હોય તે વચર ખીલ કાઢ જડજની પાસે તે ફરી તપાસ કરવાની અરજ ચાલશે નહિ.

ટીકા—૧૨૪. સને ૧૮૬૫ના ૧૧મા આક્ટની ૨૧મી કલમ દીવાની કાયદાથી ૨૬ થઈ નથી. તેથી પોતાની આગળના અધિકારીએ જે કામ ચલાવ્યું હોય તે ફરી તપાસમાં સેવાનો હુકમ કરવાને મુકસીલ રમાલકાલ કોરટના જડજને અધિકાર છે. પણ તે પ્રમાણે કરવામાં ૧૨૪ મી કલમ આનમાં રાખવી જોઈએ. ઇ. લો. રી. ૧ કલ. ૨૩૧.

ફરી તપાસની
અરજનો નમૂનો.

૧૨૫. અપીલ તેવાર કરવાના નમૂનાવિષે પાછળ કહેલા નિયમો પ્રસંગ પ્રમાણે જરૂર હોય તે ફેરફાર કરીને, ફરી તપાસની અરજીને બાબુ પડશે.

ટીકા—૧૨૫. ફરી તપાસની અરજીની મુદત ૬૦ દીવસની છે. હાથ કોરટને ફરી તપાસની અરજી કરવાની મુદત ૨૦ દીવસની છે.

કોરટની ૨૫જ રજા સીવાય ફરી તપાસની અરજી મુદત ગયા પછી દાખલ કરવી નહીં. ૩ વી. રી. ૧૧૩. ફીલ થવાનું સાહે કારણ બતાવ્યા સીવાય મુદત ગયા પછી ફરી તપાસની અરજી દાખલ કરવામાં આવવી હોય તો ફરી તપાસની અરજી દાખલ કર્યા પછીનું બધું ચાલેલું કામ રદ છે. ૩ મુ. પ્રી. ક. ૨૮૩.

હુકમમાં ફરી તપાસની અરજી મંજૂર કરવાનાં કારણ આપવાં જોઈએ. નહીં તો તે હુકમ અને તે પછી ચાલેલું કામ રદ કરવામાં આવશે. ૮ વી. રી. ૧૮૪. ૧૧ વી. રી. ૧૬૭.

દાવો મુક્યા પછી કાયદાનો અર્થ બીજી રીતે કરવામાં આવ્યો છે તે મુદત ગયા પછી ફરી તપાસની અરજી દાખલ કરવાનું કારણ નથી. ૩ મુ. ઇ. અપીલસ ૩૦૬. ૬ વી. રી. ૧૮૧. ૧ મુ. હા. રી. ૧૪૧. વળી ૧૦ મુ. ઇ. અપીલસ ૧૮૩ જુઓ.

નાદાર તરીકે દાવો કરવાની પરવાનગી ન આપવાના હુકમની ૧૨૩ કલમ પ્રમાણે ફરી તપાસ થઈ શકે છે. ૪૧૩મી કલમથી આમ કરવાને બાધ આવતી નથી. અરજદારે અરજી સાથે જેના ઉપર ફરી તપાસ આપી છે તે હુકમ રજૂ કર્યા જોઈએ. ઇ. લો. રી. ૪ મુ. ૪૧૪.

૧૨૬. ફરી તપાસ કરવાનું પુરતું કારણ નથી એમ કોરટની નજરમાં આવે તો કોરટ તે અરજ નામંજૂર કરવી.

જો કોરટના અભિપ્રાયમાં એમ આવે કે ફરી તપાસની અરજ મંજૂર કરવી જોઈએ, તો કોરટ તે મંજૂર કરવી અને જડજે તે અભિપ્રાયનાં પોતાનાં કારણ પોતાને હાથે ફરતરમાં લખવાં.

પરંતુ:—

(ખ) જે હુકમનામાંની ફરી તપાસસાથ અરજ થઈ હોય તે હુકમનામાંની મજબુતીમાં સામા પક્ષકારને જે કહેવાનું હોય તે હાજર થઈને કહેવાસાથ તે સામા પ-

અરજ ક્યારે
નામંજૂર કરવી.

અરજ ક્યારે
મંજૂર કરવી.

વિશેષ ઠરાવ.

જાહેરને પ્રથમ નોટીસ આપવાગર તે અરજ મંજૂર કરવી નહિ, તથા

- (ખ) હુકમનામું અથવા હુકમ કરતી વખતે મારા જાણવામાં નહોતો અથવા હું આપી શકું તેમ નહોતું તેવા નવા પુરાવા અથવા મજબૂત જડી આપ્યો છે એવા સમજા લગાડીને ફરી તપાસની અરજ કરી હોય તો, તે સમયની ખરેખરી સ્થિતિનુસાર તે અરજ મંજૂર કરવી નહિ.

ટીકા—૧૨૬. (આ હુકમ મુજબ જે નવી હકીકત અમર પુરાવાના સમયની ફરી તપાસની અરજ આપવાનું ધારે છે તે નવી હકીકત અમર પુરાવા અરજદારના જાણવામાં હતો નહીં અમર રજુ થઈ શકે એમ હતું નહીં એવું અરજદારનું જે કહેવું હોય તેનો ખરોખર પાકો પુરાવા ન હોય તો અરજ મંજૂર કરવી નહીં.

જો કોઈ કોર્ટે ફરી તપાસવાનો હુકમ આપ્યો હોય તો એ તપાસવાનો હુકમ નહીં આપ્યો તથા મુકદ્દમો ફરી તપાસવા નહીં લેખ્યો એવું કહેવાને કોઈ કોર્ટને અધિકાર નથી. તે હુકમ છેલ્લો સમજવો. પણ જો કોર્ટ ફરી તપાસવાનો હુકમ આપી તે મુકદ્દમો ફરી તપાસ્યો હોય, તો તેના મુકાદા ઉપર અપીલ ચાલશે. ૧ વી. રી. ૩૭૧. ૧ મ. હા. કો. ૧૧૪ જો નીચલી કોર્ટે ફરી તપાસવાનો અથવા નહીં તપાસવાનો હુકમ આપ્યો હોય તો તે આ કલમ પ્રમાણે છેલ્લો સમજવો, અને તેના ઉપર અપીલ ચાલશે નહીં ૫ વી. રી. ૮૯, ૯૦. ૨ બેંગાલ. હા. રીપોર્ટ એ. સી. ૧૮૧ તથા તેજ મુકદ્દમો: ૧૧ વી. રી. ૫૧, ૭વી. રી. ૭૬, ૯વી. રી. ૧૨૫. નસરદીન ખાન વિ. હરનુરાવણ મોધરીના કામમાં કલકત્તાની કોર્ટે દરાવ કર્યો છે કે રીજી બાબત બીજી અરજી આઠલાં કારણ હોય તો સવાય. (૧) અરજદારની મજબૂત રીજી અરજી કહાડી નાખી હોય તો. (૨) અથવા દાખલ થયેથી ફરિ સુનાવણીમાં ફેરાલનામું ફેરવવામાં આન્ય હોય. (૩) અથવા દાખલ થયેને ફેરાલનામું ફેરવવામાં આન્યું નથી. (૪) નામંજૂર કરી હોય તો ૫ વી. રી. પૂ. ૬૩ હાઈકોર્ટે પોતાનો દરાવ રીજી કરવાની અરજ નામંજૂર કરી હોય, તો તે હુકમ ઉપર પ્રીવીઝીન્સીસમાં અપીલ ચાલતી નથી ૧વી. રી. પરમુરણ પૂ. ૧૦૨ જ્યારે કોર્ટ રીજી આપે ત્યારે બીજી કોર્ટ કોર્ટમાં તે નહીં સાંભળવો. એ બાબતનો વાંધો કહાડવાનો અખતાર નથી પણ જ્યારે ફરિ સુનાવણી થઈ નિકાલ થાય ત્યારે અપીલના નિયમ બાજુ પડે છે. ૧ મ. હા. કો. રી. પૂ. ૧૧૪.)

સ્માલકામ કોર્ટનો જડવ ફરી તપાસની અરજ મંજૂર કરી શકે છે. ૪. હા. રી. ૫ કલ. ૧૯૯.

૪. હા. રી. ૩ અલા. ૩૧૯ જુઓ.

૧૨૭. જે હુકમનામી અથવા હુકમની ફરી તપાસ કરવાની અરજ કરી હોય, તે હુકમનામું અથવા હુકમ કરનાર જડવ, અથવા

જે કોર્ટમાં જે અથવાધારે જ

ડાળે હોય તે કો-
ઈમાં ફરી તપા-
સની અરજ.

અરજ ડ્યારે
નામંજુર કરેવી.

ના મંજુરીનો
કુકમ આપરેન્સે
મંજુરીમાં સેવા-
ની હરકતો.

જાણે, અથવા તેમાંનો કોઈ જડજી ફરી તપાસની અરજ કોરટમાં આ-
પતી વખતે કોરટમાં કામ ઉપર હોય, અને-તે અરજ આપ્યા પછીના
લાગલાજી ૭ માસની મુદત સુધીમાં, ગેરહાજરી અથવા બીજા કારણથી,
અરજીમાં ખતાવેલા કુકમનામાં અથવા કુકમ ઉપર વિચાર કરવાને તેને
અથવા તેમને અડચણ ન હોય તો,-તે જડજી અથવા જડજીએ અ-
થવા તેમાંના કોઈ એકે તે અરજ સાંભળવી, અને કોરટના બીજા કોઈ
જડજી અથવા જડજીએ તે સાંભળવી નહિ.

૧૨૮. એક કરતાં વધારે જડજી ફરી તપાસની અરજ સાંભળે
અને કોરટના મત સરખા પડે તો તે અરજ નામંજુર કરેવી.

જો એક તરફ વધારે મત પડે તો વધારે મત પ્રમાણે ડરાવ કરેલો.

૧૨૯. ફરી તપાસની અરજ નામંજુર કરવાનો કોરટનો કુકમ
આપરેન્સે ગણાશે, પરંતુ તે અરજ મંજુર કરવામાં આવે ત્યારે તે મં-
જુરીમાં નીચેના કારણોથી હરકત સેધ શકાશે. તે એ કે:-

(અ) તે અરજ કલમ ૧૨૪ના ડરાવથી ઉલટીએ એમ કહીને,

(બ) તે કલમ ૧૨૫ના ડરાવથી ઉલટીએ એમ કહીને, અથવા

(ક) ફરી તપાસની અરજ કરવાને વાસ્તે ડરાવેલી મુદત
બીતી ગયા પછી અને પુરતા કારણ વગર તે કરીએ.

એ અરજ મંજુર કરવાના કુકમ ઉપર એકદમ અપીલ કરીને સ-
રકુ હરકત સેધ શકાય, અથવા તે ફરિયાદમાં ઘમ્મલા આપરના કુક-
મનામાં કે કુકમ ઉપર ફરેલી કોઈ અપીલમાં તે સેધ શકાય.

અરજદારે હાજર થવામાં કસુર કરવાને બાંધે અરજ નામંજુર
કરી હોય ત્યારે, નામંજુર ફરેલી અરજ પાછી ફાઇલ ઉપર સેવાનો કુકમ
કરાવવામાર અરજ કરવાને તે અરજદાર મુખત્યાર છે, અને તે અરજ
મુનાવણીને વાસ્તે નિકળી તે વખતે કોઈ પુરતા કારણને બાંધે હાજર
થઈ શકાયું નહિ એમ કોરટની ખાતરી લાલક શાખિત થાય તો-અરજ
અને બીજી ખામતને વાસ્તે પોતાને યોગ્ય ભાગે તેવી શરતો કરીને તે
અરજ પાછી ફાઇલ ઉપર સેવાનો કુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે. એ
કુકમ કરવામાં આવે તો તે અરજની મુનાવણીનો એક દિવસ નીમવેલો.

આ બીજી અરજની સેખી નોટીસ ફરી તપાસની અરજ કરનારે
સામા પક્ષકારને પોંચાડ્યા વગર આ કલમ પ્રમાણે કોઈ કુકમ કરેલો નહિ.

ફરી તપાસ ઉપરથી કરેલા કુકમની અથવા ફરી તપાસની અરજ
ઉપરથી કરેલા કોઈ કુકમની ફરી તપાસ કરવાની અરજ ચાલશે નહિ.

૧૩૦. ફરી તપાસની અરજ મેળુર કરવામાં આવે એટલે તે ખાખતની ટીપ રજીસ્ટરમાં લખવી, અને પછી મુકદ્દમાની લાગબીજ ફરી ચોકસી કરવાને અથવા ફરી ચોકસી કરવાપિછે પોતાને યોગ્ય હાથે તેણે કુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

૪૪૦૪૦૪

• જાગ ૯ મો.

ખાખ ૪૮ મો.

સનથી હેકોટીવિસે વિરોધ નિયમ.

૧૩૧. વિક્ટોરીઆ રાણીની કારકીર્દિના ૨૪મા તથા ૨૫મા વર-સમાં પાસ થયેલો ચાપ્ટર ૧૦૪ (હિંદુસ્તાનમાં ન્યાયાધિકારી હેકોટી સ્થાપવાનો આદેશ) છે તે પ્રમાણે ને હેકોટી સ્થપાઈ હોય અને ને હવે પછી સ્થપાય તેનેજ માત્ર આ ખાખ લાગુ પડે છે.

૧૩૨. આ ખાખમાં દરાબું છે તે શિવાયના આ કામના દરોવા સદરકુ હેકોટીને લાગુ પડે છે.

૧૩૩. હેકોટી પોતે નિયમ કરીને વખતે વખતે ફરમાવે તે પ્રમાણે તે હેકોટી પુરાવો સેવા તથા ફસલા અને કુકમો દફતરમાં લખવા.

૧૩૪. કોઈ ફરિયાદમાં હેકોટી પોતાની સાધારણ અવલ દિવાની હકુમત ચલાવીને કોર્ટ કુકમનાયું, ફરિયાદમાં થયેલા અરચની આકારણી કરીને આંકડો નક્કી કર્યો પહેલાં, બળવલું નરર છે એમ હેકોટીની નજરમાં આવે તો, અરચ શિવાયનું બાકીનું કુકમનાયું લાગણું બળવવાનો કુકમ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે;

અને અરચ પુરતું કુકમનાયું, અરચને આંકડો આકાર કરીને નક્કી થતાં બળવવાનો કુકમ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૧૩૫. હેકોટી પોતાની સનથી મળેલો અધિકાર ચલાવીને ને સખસને, પોતાની સાધારણ અવલ દિવાની હકુમત ચલાવતી વખતે બીજા સખસની વતી કોરટને બાવણું કરવાનો અથવા સાક્ષી તપાસવાનો અખત્યાર આપ્યો હોય, તે શિવાયના કોઈ સખસને બીજા સખસની વતી કોરટને બાવણું કરવાનો અથવા સાક્ષી તપાસવાનો અખત્યાર મળે છે એમ અથવા આદેશો, વકીલ અને આદેશો વિષે નિયમ કરવાની

મેળુર થયેલી અરજ નોંધવી અને ફરી સાંભળવાનો કુકમ કરવો.

આ ખાખ ફક્ત અમુક હેકોટીનેજ લાગુ પડે છે.

આ કાયદો હેકોટીને લાગુ પડે છે.

હેકોટી પોતાના નિયમ પ્રમાણે ફસલાલખવા.

અરચ નક્કી થયા પછલાં કુકમનાયું બળવલું અને અરચનેવા રતે પછીથી બળવલું એવો કુકમ કરવાનો અખત્યાર.

અખત્યાર અર આદેશો હેકોટીને બાવણું કરવું નહીં.

હેકોરટને ને સના છે તે સનામાં આધું વનું ચાપડે એમ: આ કાયદામાં કહેલી કોઈ વાતથી સમજવું નહીં.

• હેકોરટની પ્રોસેસ કોણ બળવી શકે.

૧૩૬. પોતાની સાધારણ અથવા અસાધારણ અવલ દિવાની હકુમત ચલાવતાં, અને બગસંબંધી, મૃત્યુપત્રસંબંધી અને મૃત્યુપત્ર ન કરનારા મૈયતસંબંધી હકુમત ચલાવતાં, હેકોરટ કહેલી, કલમ ૧૪ પ્રમાણે પ્રતિવાદીઓ ઉપરના સમન, બળવણીનાં વારંટ (રીટ) અને કલમ ૫૫૩ પ્રમાણેની નોટીસો ચિલાવની દરતાવેજ હાજર કરવાની નોટીસો, સાક્ષી સમન અને બીજી હરેક ત્યાવના કામની પ્રોસેસ પોંચાડવાની તે, ફરિયાદનો અટકની અથવા તેણે રાખેલા સખસો અથવા હેકોરટ કંઈ નિયમ કે હુકમ કરીને વખતે વખતે ફરમાવે તેવા બીજા સખસો પોંચાડવાને અખતાર છે.

• ઇનસાફ વગરનાં કામ રજુ કરે.

૧૩૭. ઇનસાફ વગરનું અથવા ઇનસાફના નેવું જણાવું હોય તેવું ને કામ જડને કરવું નોંધએ એમ આ કાયદામાં કહ્યું હોય તે, તથા કલમ ૩૬૪ પ્રમાણે હિસાબ તપાસવાસાર તથા હિસાબ નખી કરવાસાર નીમિલા કમિયરે કરવાનું હોય, તે કામ કરવાનો અખતાર હેકોરટના રજિસ્ટરારને, અથવા તે કામ કરવાને કોરટના ને બીજા અમલદારને હેકોરટ ફરમાવે તે અમલદારને છે.

આ કલમના અર્થ પ્રમાણે ઇનસાફ વગરનાં કામ અને ઇનસાફના કામ નેવાં જણાતાં હોય તેવાં કામ ક્યાં તે વખતે વખતે નિયમ કરીને ફરિયાદનો અખતાર હેકોરટને છે.

અવલ દિવાની હકુમતમાં હેકોરટ ને કલમો લાઝુ પડતી નથી તે.

૧૩૮. હેકોરટને પોતાની સાધારણ અથવા અસાધારણ અવલ દિવાની હકુમત ચલાવતાં આ કાયદાની નીચેની કલમો લાઝુ પડશે નહીં. તે એ કે-કલમ ૧૧, ૧૭ તથા ૧૬ કલમ ૫૪ ની ૨૩મ (અ) તથા (બ), કલમ ૫૭, ૧૧૬, ૧૧૭, ૧૮૨થી ૧૮૫ (બંને સુધાંત), ૧૮૭, ૧૮૬, ૧૯૦, ૧૯૧, ૧૯૨, (શહેરી સેવાની રીતવિધિ કહેલું છે તેટલા પુરતી), ૧૯૮થી ૨૦૧ (બંને સુધાંત), અને ટીપણ કરવાસંબંધી નેટલું કહેલું છે તેટલા પુરતી કલમ ૪૦૬.

અને પોતાની અપીલ હકુમત ચલાવતાં કલમ ૫૦૬ હેકોરટને લાઝુ પડશે નહીં.

નાદાર દેવાદારો વિશેની હકુમત ચલાવવામાં હેકોરટને આ કાયદો લાઝુ નથી.

નાદાર દેવાદારોની કોરટ તરફે હકુમત ચલાવતાં કોઈપણ હેકોરટના જડને આ કાયદાની કંઈ વાત લાગનાર નહીં અથવા લાઝુ પડનાર નહીં.

૧૩૯. હૈદરદાના કોઈ પણ કામ બદલ વખતે વખતે નમુના ડરાવવાને તથા હૈદરદાના અમલદારોએ બુકો, નોંધ, હિસાબ કેમ રાખવા એ વિષે નિયમ કરવાને હૈદરદા મુખત્યાર છે.

નમુના ઘડવા નો અખત્યાર.

ભાગ ૧૦ મો.

ખાખ ૪૯ મો.

ખેચુરણ.

૧૪૦. રૂથના રીવાજ અને રીતબાત પ્રમાણે જે સ્ત્રીઓને સોગામાં હાજર થવાની જરૂર પડવી ન જોઈએ, તેઓને કોરટમાં જાતે હાજર થવાની માફી કરી છે.

અમુક સ્ત્રીઓ ને જાતે હાજર થવાને માફી કરી છે.

પરંતુ દિવાની પ્રેસિસ બજાવવામાં તેવી સ્ત્રીઓને પકડવાની માફી કરી છે એમ આ કેસોએ કહેલી કોઈ વાતથી સમજવું નહિ.

ટીકા—૧૪૦ (૧ જોગાલ બા. રી. પ. ૩૧) મહારાણી ઓફ બરદવાન વિ. સ. મ. બારોડા સુદરી દેવીના કામમાં હાઈકોર્ટે જે ફેસલો કરેલો છે તે ફેસલા ઉપરથી રચવામાં આવ્યો છે. બધી ઓરતોને આ કલમ ઉપરથી પકડવાની તથા કોર્ટમાં હાજર કરવાની કંઈ પણ અડચણ નથી. (વી. રી. ૨૮૪ પરધાનની ઓફીસ અથવા બેરી અથવા જે પડાવાળી સ્ત્રીઓ છે જેને કોરટમાં હાજર થવાની મનાઈ છે તો પણ તેના ઉપર હુકમનામું બજાવવા સાથે પકડવાને કંઈ પણ હરકત નથી. ૧ જોગાલ બા. રી. પાટ ૩૧. મુંબઈ હાઈકોર્ટની અસલ બાબતોમાં એવું કરાવ્યું કે પારસીના બહારીને કોરટમાં શહીદી આપવાને હાજર થવાને કંઈ હરકત નથી.)

પડદાનસીત સ્ત્રી જે ઘરના જનાનામાં રહેતી હોય ત્યાંથી પકડવાને કોરટનો ખાસ હુકમ પકડનાર અધિકારીને આપવાની જરૂર નથી. ૪. બા. રી. ૭ કમ. ૧૬.

૧૪૧. કોઈ ચખસનો દરજ્જો એવા હોય કે તેને કોરટમાં હાજર થવાની માફી કરવી જોઈએ એમ સ્થાનિક સરકારની નજરમાં આવે તો, સરકારી મેજીસ્ટ્રેટમાં જાહેરખબર આપીને તે ચખસને કોરટમાં જાતે હાજર થવાની માફી કરવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે. અને તેવીજ રીતે જાહેરખબર આપીને તે હફ સેઈ સેવાને પણ મુખત્યાર છે.

સ્થાનિક સરકાર અમુક ચખસોને જાતે હાજર રહેવાની માફી કરે.

આ પ્રમાણે માફી મળેલા ચખસોનાં નામ અને તેમને રહેવાનાં કેસોનાં વખતે વખતે સ્થાનિક સરકારે હૈદરદાને મોકલવાં; અને તેવા ચખસોની એક યાદ તે કોરટમાં રાખવી, તથા હૈદરદાના તાબાની પ્રત્યેક કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તેવા જે ચખસો રહેવા હોય તેમની યાદી તે તાબાની કોરટમાં રાખવી.

માફી મળેલી હોય તે ચખસોનાં નામની યાદી કોર્ટમાં રાખવી.

મને હાલરે રહેવાની માફી છે એમ કહેવાયો કે મિથન પકડવાનું ને અરમ થાયા તે.

દિવાની પ્રોસેસથી ને અપસ ને પકડવાના બાતલ કર્યા છે તે.

આ પ્રમાણે માફી મળેલી કોર્ટ અપસ, અને કોર્ટમાં હાલરે થવાની માફી મળી છે એમ કહે, અને તેટલા મરે કમીશનથી તેની સાહેલી સેવાન્તી જરૂર પડે તો, તે કમીશનનું અરમ તેણે આપવું. પણ તેની સાહેલી જો એમ કહેનારે તે અરમ બરે તો તેમ ન કરેવું.

૧૪૨. જરૂર, માછલોટ, અથવા અથવા કામખાતનો બીજી કોર્ટ અમલદાર પોતાની કોર્ટમાં જતો હોય ત્યારે, અથવા કોર્ટમાં કામ અલાવતો હોય ત્યારે, અથવા કોર્ટમાંથી પાછો આવતો હોય ત્યારે, તેને દિવાની પ્રોસેસથી પકડી શકાય નહિ.

અને ૨૫૧ મી તથા ૧૪૩ મી કલમમાં ને ફરજ કર્યા છે તે સિવાય, કોર્ટ ઇનસાફદારની રૂબરૂ કોર્ટ વિષય ચાલુ હોય, અને તે વિષયમાં તે ઇનસાફદારની હકુમત હોય અથવા પોતાને હકુમત છે એમ તે શુદ્ધ ખુદીથી માનતો હોય ત્યારે, તે વિષયના પક્ષકારોને, તેઓના, ખીડરોને અપ્પલારોને, રેવન્યુ એજન્ટોને, કચુલ કરેલા અપ્પલારોને અને સમનમાં કલા પ્રમાણે વરતનારા તેઓના સાહેબોને તે વિષયના કામસાર તે ઇનસાફદારનામાં જતાં, અથવા ઇનસાફદારનામાં હાલરે રહેવા હોય તે વખતે, અને ત્યાંથી પાછા આવતાં દિવાની પ્રોસેસથી પકડવાનું બાતલ કર્યું છે.

ટીકા—૧૪૨. હાલકોર્ટ લવાવને કામ સોંપેલું તે લવાવ પાસે હાલરે હતો તે વખતે સ્થાલકાલ કોર્ટના હુકમનામાની બબલપૂરીમાં હાલકોર્ટમાં ચાલતા રાવાના પ્રતિવાદોને પકડવામાં આવ્યો તેમાં એમ કહ્યું કે એ અપસને પકડી શકાય નહીં અને હાલકોર્ટ તેને છુટો ચુકવાનો હુકમ આપવાને સંચાલન છે. પ્રેસીડન્સી ટાઉનમાંની સ્થાલકાલ કોર્ટો હાલકોર્ટને તાલિ છે. ઇ. સો. રી. ૫ કલ. ૧૦૦ વળી ઇ. સો. રી. ૫ કલ. ૧૦૧ જુઓ.

રેવન્યુ કોર્ટો પણ ૧૫૧મી કલમ પ્રમાણે દિવાની કોર્ટો છે અને તેથી રેવન્યુ કોર્ટની પ્રોસેસથી ને અપસ પકડાયો હોય તે નાથી બાતલ તો તેને ૧૫૧મી કલમ પ્રમાણે શીક્ષા થઈ શકે છે. ૧૪૨મી કલમથી તોલેમતદાર કોર્ટદારી કોર્ટમાં હાલરે હોય તેનેજ માફી મળે છે. ઇ. સો. રી. ૪ અબા. ૧૨૭.

કેટલાક સુ-હા
ઓની બાબતમાં
કામ અલાવવા
ની રીત.

૧૪૩. કોર્ટ કોર્ટની રૂબરૂ કામ અમલનું હોય તેમાં, હીફુસ્તાનના કોર્ટદારી કાલકાની કલમ ૧૯૩, કલમ ૧૯૬, કલમ ૧૯૯, કલમ ૨૦૦, કલમ ૨૦૫, કલમ ૨૦૬, કલમ ૨૦૭, કલમ ૨૦૮, કલમ ૨૦૯, કલમ ૨૧૦, કલમ ૪૬૩, કલમ ૪૭૧, કલમ ૪૭૪, કલમ ૪૭૫, કલમ ૪૭૬, અથવા કલમ ૪૭૭ માં કહેલા કોર્ટ સુ-હાનો આરોપ, માછલોટને ત્યાં તપાસ કરવાસાર મોકલવાનું પશ્ચિમ કોર્ટ છે એમ કોર્ટને જણાવ અને તે આરોપ બીજી કોર્ટ ફરિવાદ કે કામ ચાલતાં અથવા તે કામમાં પ્રારં-

વામાં આપેલા કોઈ દસ્તાવેજની બાબતમાં રાખી શકાય એમ હોય તો, કોરટ હેઠળ ત્યાંસુધી આરોપીને અટકાવી રાખવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે. અને પછી તેને પેરાસાથે માછલોટને ત્યાં મોકલવાને અથવા માછલોટની રૂબરૂ તેને હાજર થવાના પુરતા ભરમી લેવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

તેહામતને બાધુ હોય તેવા દસ્તાવેજને અને પુરાવા કોરટ માછલોટને મોકલવે; અને તે માછલોટની રૂબરૂ હાજર થઈને સાક્ષીપુરવાસાર કોઈ અપસના ભત મુચલકા લેવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

માછલોટે તે તેહામતના કામળ લેવા, અને તે ઉપરથી કાલદાન માણે કામ અલાવવું.

૧૪૨. કલમ ૧૩૬ઉપરથી તથા વિઠોરીઆ રાણીના કારકિર્દિના ૨૪ મા તથા ૨૫ મા વરસમાં મેંજુર થયેલા ચાપ્ટર ૧૪ ની કલમ ૧૫ ઉપરથી હૈકોરટને જે અખતવાર મળ્યો હોય તે અખતવારને અનુસરીને આ કાયદાને જોડેલા મોયા પરિશિષ્ટમાં આપેલા નમુના પ્રત્યેક મુકદ્દમાની હકીકતપ્રમાણિ જોઈએ તેવા ફરકાર કરીને જે કામમાં ઉપયોગ કરવાનું તેમાં કહેવું છે તે તે કામમાં ઉપયોગ કરવા.

મોયા પરિશિષ્ટમાં આપેલા નમુનાનો ઉપયોગ.

૧૪૫. આ કાયદો અમલમાં આવે તે વખતે હૈકોરટના તાબાની કોઈપણ કોરટની જે બાધા હોય તેજ બાધા સ્થાનિક સરકાર બીજી રીતનો કુકમ કરે ત્યાંસુધી તે તાબાની કોરટમાં ચાલુ રહેશે.

તાબાની કોરટની બાધા.

પૂરતું આવી પ્રત્યેક કોરટની કઈ બાધા મણુવી એ વખતે વખતે ડરાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખ્યત્વાર છે.

૧૪૫અ. આડમીરક્ટી (દરીઆઈ), અથવા વાઇસ આડમીરક્ટી સેંઝંધી સાલ્વેજ (વહાણુ અથવા તેમાંની માલ જો અમલમાંથી બચાવવાની જે મદત કરે તેનું મહેનતશ્રમ અથવા વહાણુનો નાશ થતાં ઉગરેલા માલ) રાવેજ (પાગડનાંધીને બાવવા બાબતનું મહેનતશ્રમ) અથવા કોઈકિયન (વહાણુનું અરસ્તરસ અથડાવું) એમના દાવામાં કોરટ ગમતો અવલકે અપીલ હકુમત અલાવતાં, વખતે વખતે નિયમ ડરાવીને કોરટ ફરમાવે તે રીતે પોતાને મદદ કરવાસાર, પોતાને યોગ્ય હોય તો, તે દાવાના કોઈ પક્ષકારની અરજ ઉપરથી જે બાવક આસેસરોને સમન કરવા. અને તે આસેસરોએ હાજર રહી તે પ્રમાણે મદદ કરવી.

સાલવેજ વીગેરના દાવામાં આસેસર.

હાજર રહેવાબદલ કોરટ નિયમ કરીને ડરાવે તેટલી ફી સદરકુ પ્રમાણેના પ્રત્યેક આસેસરને મળશે. અને પ્રત્યેક કામમાં કોરટ ફરમાવે તે ફી આપવી પડશે.

૧૪૬. કોઈ કુપદાની બાબત વિશે અથવા કાયદા નેટલો બળવાન હોય એના રિવાજ વિશે અથવા ડરાવતા ગુણુદેવને બાધુ પડે એવા કોઈ

સ્માનકાલ હોતા રજીસ્ટ્રારનો

મુકદ્દમા લખીશો
કલવાનો અખ-
તાર.

દરતાવેજના અર્થે વિશેષ સમાલકાળકોરટના રજીસ્ટરને કોઈ સંઘર્ષ આવે
તો, જડજના અભિપ્રાયસાર હકીકત લખી મોકલવાને તે મુખત્યાર છે.
અને જડને હકીકત લખી મોકલવા વિશેષ આ કામદામાં ને દરવિ
કહેલા છે તે બધા પ્રસંગ પ્રમાણે જરૂરનો ફેરફાર કરીને રજીસ્ટર હકીકત
લખી મોકલે તેને લાગુ પડશે.

પરચુરણકામ.

૧૪૭. કોઈ દિવાની હકુમતવાળી કોરટમાં ફરિયાદો અને અપીલો
શિયાવનાં બીજા બધાં કુશિમાં, આ કામદામાં કહેલી કામ અભાવવાની
રીત જેટલી લાગુ પડે તેટલી લાગુ પાડવી.

પુરાવા તરીકે
સોગમનામાં લે-
વાનું.

આવાં કામોમાં, ને ને બાબત સોગમનામાં લખેલી હોય તે
બાબતના પુરાવાતરીકે તે સોગમનામાં લેવાને વાસ્તે વખતે વખતે નિયમ
કરવાને હુકોરટ મુખત્યાર છે. અને તે નિયમો સ્થાનિક સરકારી મેજીસ્ટ્રેટમાં
પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે એટલે કામદા જેટલા બળવાન ગણાશે.

ટીકા—૧૪૭. આ કલમને લખતા ઇ. સો. રી. ૩ મુ. ૩૦૪, ઇ. સો.
રી. ૫ મુ. ૧૮૦, ઇ. સો. રી. ૭ કલ. ૧૧૩ અને ૧ કલ. ૧૧૨, જુઓ.

ને શખસને
પકડવાનો અથ-
વા ને મિલકત
જપ્ત કરવાની હો-
ય તે શખસ અ-
થવા મિલકત ડિ-
સ્પોઝીટની બહાર
હોય ત્યારે કામ
અભાવવાની રીત.

૧૪૮. હકુમતનામાંની બળવણી સંબંધી ન હોય એવા આ કામદાના
કોઇપણ દરવ પ્રમાણે કોઈ શખસને પકડવો અથવા કોઇપણ મિલકત
જપ્ત કરવી એમ કોઇ કોરટની મરજી હોય અને તે કોરટની હકુમતની સ્થા-
નિક હદ બાહાર તે શખસ રહેતો હોય અથવા તે મિલકત હોય ત્યારે
પોતાની નજરમાં આવે તો, પકડવાનું વારંટ કાઢીને અથવા જપ્તીને
હુકમ કરીને ને ડિસ્પોઝીટ કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં સંદેરકુ શખસ
રહેતો હોય અથવા સંદેરકુ મિલકત હોય તે ડિસ્પોઝીટ કોરટને તે વારંટની
અથવા હકુમતની નકલ, તથા પકડવાના કે જપ્ત કરવાના ખરેખરનો
સંભવિત આંકડો, મોકલવાને તે કોરટ મુખત્યાર છે.

તે નકલ અને આંકડો મળે એટલે તે ડિસ્પોઝીટ કોરટે પોતાના અ-
મલદાર મારફતે, અથવા પોતાના તાબાની કોરટ મારફતે તે શખસને પ-
કડાવવો અથવા જપ્ત કરાવવી, અને ને કોરટે તે શખસને પકડવાબાબત
અથવા તે મિલકત જપ્ત કરવાબાબત વારંટ અથવા હુકમ કાઢાવ્યો હોય
તે કોરટને તે પકડવાની અથવા જપ્ત કરવાની ખબર કરવી.

અને આ કલમપ્રમાણે ને કોરટે કોઇને પકડે તે કોરટે તે પકડવા શ-
ખસને, પકડવાનું વારંટ ને કોરટે કાઢાવ્યું હોય તે કોરટમાં મોકલવો નિયમો
પણ તે કોરટમાં હાજર થવાબાબત અથવા (૩૪ માં બાબતપ્રમાણે હોય
તેવા મુકદ્દમામાં) તેની વિરુદ્ધ તે કોરટે કોઈ હુકમનામું કરે તેની ખરવાઈ
કરવાબાબત તે પુરતો જામીન આવે તો પકડનારી કોરટે તેને છોડી દેવા.

લીકા—૧૪૮. ને ડીઝીકટ કોરટને તે તાલે હોય તે કોરટની હકુમતમાં સ્માલકાલકોરટ પોતાનું હુકમનાનું ૧૪૮મી કલમ પ્રમાણે પ્રોસીયર અથવા વગર બબ્બવી થકે છે એક ડીઝીકટમાં કરેલું હુકમનાનું બીજા ડીઝીકટમાં બબ્બવવાનું હોય તારે ૧૪૮મી કલમ બાજુ પડે છે. ઈ. સી. રી. ૪ કલ. ૮૨૩

આ આક્ટની ૨૨૩ કલમ સ્માલકાલ કોરટને બાજુ નથી અને ને કોરટ વારંટ કાઢતી હોય તે કોરટની હકુમતમાં પ્રતિવાદી રહેતો હોય તો ૧૪૮મી કલમ બાજુ પડતી નથી. માટે સ્માલકાલકોરટ બીજા ડીઝીકટમાં રહેતો હોય તે પ્રતિવાદીને ૧૩૩વા સાર વારંટ કાઢી શકે છે, પણ પોતાની હકુમતની બહાર અને તેજ ડીઝીકટમાં રહેતો હોય તો કોરટ વારંટ કાઢી શકતી નથી. ઈ. સી. રી. ૨ યુ. ૫૧૬

૧૪૬. કોર્ટ શબ્દને ૧૩૩વાસાર અથવા મિલકતના ચેચાણસાર અથવા પૈસા બરવાસાર કોર્ટ દિવાની. કોરટ કોર્ટ દિવાની કામમાં મરજી બતાવે અથવા હુકમ કરે, તે ૧૩૩વાસંબંધી ચેચવાસંબંધી અથવા રૂપીયા બરવાસંબંધી ઇનસાફ્ટી કોર્ટ પ્રોસેસ બબ્બવવામાં બાબ ૧૬ માં ને નિયમ કહેવા છે તે બાજુ પડે છે.

એજ બાબમાં 'હુકમનાનું કરનારી કોરટ' આ અથવા એવાજ અર્થના (બીજા) શબ્દોમાં (આમલા પાઠકાસંબંધી બાબ આમલો ન હોય તો) બબ્બવવાનું હુકમનાનું અપીલમાં થયું હોય તારે ને હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ તે હુકમનાનું કરનારી કોરટ આનો સમાવેશ થાય છે; અને બબ્બવવાનું હુકમનાનું કરનારી કોરટનું અસ્તિત્વ બંધ થયું હોય, અથવા તે હુકમનાનું બબ્બવવાની તે કોરટની હકુમત બંધ થઈ હોય તારે, ને ફરિયાદમાં હુકમનાનું ચર્ચેલું તે ફરિયાદ, એ હુકમનાનું બબ્બવવાની ફરિયાદ કરતી વખતે થઈ હોય તો, તેની ઓકશી કરવાની હકુમત ને કોરટને હોય તે કોરટ, આનો સમાવેશ થાય છે એમ સમજવું.

૧૫૦. આ કાયદા પ્રમાણે કોર્ટ કામમાં ને શબ્દોને સહિદી પુરવાનું અથવા દેખાવેલો હાજર કરવાનું કહેવામાં આવે તે તમામ શબ્દોને બાબ ૧૪ માં ને ૧૫ માં સાક્ષીઓ વિષે ને દરવાજા છે તે બાજુ પડે છે.

૧૫૦મ્. બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની હદ બાહરની કોર્ટ પણ દિવાની કે મુલકી કોરટે કાઢી સમન, બ્રિટિશ ઇન્ડિયામાંની કોરટમાં કોલબવાનો અને બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની કોરટે કાઢી સમન પ્રમાણે તે સમન બબ્બવવાનો અપવાર છે. પણ એવું દરાવું છે કે, એવા સમન કાઢનારી કોરટો મવરનર જનરલ ઇનકોન્સિલના હુકમથી સ્થાપેલી હોવી જોઈએ, અથવા મવરનર જનરલ ઇનકોન્સિલે ઇન્ડિયા આક્ટમાં બહારનાનું પ્રસિદ્ધ કર્યાં આ કલમના દરાવ સદરહ પ્રકારની કોરટને બાજુ છે એમ જણાવવું જોઈએ.

૧૩૩વાની, ચેચવાની અને પૈસા બરવાની તમામ દિવાની પ્રોસેસને બાજુ પડે તે નિયમ.

સાક્ષીઓ વિષે બાજુ પાડવાના નિયમ.

૧૨૨મ્બના સમન બબ્બવવાનું.

આ કલમ પ્રમાણે કરેલું કોઈ ભહેરનાનું તેવાજ બીજા ભહેરનામાંથી ૨૬ કરવાને ગવરનાર જનરલ ઇન કૌન્સિલ મુખ્યત્વાર છે. પરંતુ તે ૨૬ કર્યા ઉપરથી ૨૬ કર્યા અગાઉ બન્યા કોઈ સમનની બબલણી ગેરકાયદેસર ગણાશે નહીં.

આ કાયદા પ્રમાણે અથવા દિવાની પ્રોસેસની રૂઢિએ પકડવામાં સામો યામ અથવા ગેરકાયદાસર અટકાવ કરે, અથવા આ કાયદા પ્રમાણે છે તે વારંદ પ્રમાણે કાયદાસર રીતે તેને જે કેદમાં રાખ્યો હોય તે કેદમાંથી તે નાશી જાય અથવા નાશી જવાનો પ્રયત્ન કરે તો માછલોટની રખડ ગુલેગાર દરે એટલે, તેને ૭ મહીનાની મુદત પર્વત કેદની શિક્ષા અથવા ૧૦૦૦ રૂપીયા સુધી દંડની શિક્ષા અથવા તે બંને શિક્ષા કરવામાં આવશે.

કામ ચલાવવાની રીતના પેટા નિયમ કરવા મી અખત્યાર.

૧૫૧. આ કાયદા ઉપરથી અથવા કોઈ પણ દિવાની કે મુલકી કોર્ટના વારંદ ઉપરથી કાયદાસર રીતે પોતાને પકડવા જેવામાં કોઈ અખસ સામો યામ અથવા ગેરકાયદાસર અટકાવ કરે, અથવા આ કાયદા પ્રમાણે છે તે વારંદ પ્રમાણે કાયદાસર રીતે તેને જે કેદમાં રાખ્યો હોય તે કેદમાંથી તે નાશી જાય અથવા નાશી જવાનો પ્રયત્ન કરે તો માછલોટની રખડ ગુલેગાર દરે એટલે, તેને ૭ મહીનાની મુદત પર્વત કેદની શિક્ષા અથવા ૧૦૦૦ રૂપીયા સુધી દંડની શિક્ષા અથવા તે બંને શિક્ષા કરવામાં આવશે.

૧૫૨. જે કોર્ટનું પોતાનું કામ ચલાવવાની રીતને બગતી અથવા જે કોર્ટની રખડ નીચેની દિવાની ન્યાયાધિકારી કોર્ટમાં કામ ચલાવવાની રીતને બગતી કોઈ બાબત નિયમસર કરવાસાર આ કાયદાને અનુસરતા નિયમ વખતે વખતે કરવાને જે કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે. અને તે નિયમ સરકારી ગેઝીટમાં પ્રસિદ્ધ કરવા, અને તે પ્રસિદ્ધ થાય એટલે કાયદા નેટલા તે બબવાન ગણવા.

પરિશિષ્ટ પહેલું.

(કલમ ૩ જુઓ).

આક્ટો ૨૬ થયાં તે.

નંબર તથા વરસ.	વિષય અથવા સરનામું.	કેટલો ૨૬ થયાં તે.
સન ૧૮૭૭ નો ૧૦ મો.	દિવાની કામ અલાવવાની રીતનો કાયદો...	પહેલાં ૨૬ થયેલો હોય તેટલો.
સન ૧૮૭૯ નો ૧૨ મો.	સન ૧૮૭૭ નો આક્ટ ૧૦ મો, વગેરે આક્ટ સુધારવાનો આક્ટ.	૧ થી ૧૦૩ (બંને સુધાં તની) કલમો.
સન ૧૮૮૦ નો ૭ મો.	મરચંડ શિપિંગ (બાપારીઓનાં વહાણસંબંધી)	વંચાણીની કલમ.

પરિશિષ્ટ બીજું.

(કલમ ૫ જુઓ).

મુદ્દતોબંધી સમાવકાલ એટલેને આ કાયદાના જે બાબો અને કલમો લાગુ પડે છે તે.

પ્રારંભનો વિષય:—કલમ ૧, ૨, ૩ અને ૫.

ખાખ ૧ થો—કોર્ટની હકુમત અને નિશ્ચિત વાતવિશે, કલમ ૧૧ શિવાયનો.

ખાખ ૨ જો—ફરિયાદ કરવાના કે કાબુવિશે, પછી કલમ ૨૦ પારેઆક્ટ ૪ તથા કલમ ૨૨ થી ૨૪ સુધી (બંને સુધાંત) એ શિવાયનો.

ખાખ ૩ જો—પક્ષકાર અને તેમનું હાજર થવું, તેમની અરજી, અને તેમણે કરવાનાં કામ એવિશે.

ખાખ ૪ થો—ફરિયાદ તેવાર કરવા વિશે, કલમ ૪૨ અને કલમ ૪૪ નિયમ અથ એ શિવાયનો.

ખાખ ૫ થો—ફરિયાદો માંડવા વિશે.

ખાખ ૬ થો—સમન કાઢવા તથા પોંચાડવા વિશે, કલમ ૭૭ શિવાય.

ખાખ ૭ થો—પક્ષકારોએ હાજર થવાવિશે અને ન હાજર થવાનાં પરિણામવિશે.

ખાખ ૮ થો—કલમ ૧૧૧, સામો રાવો.

ખાખ ૯ થો—કોર્ટ પક્ષકારોની જખાની સેવાવિશે, કલમ ૧૧૬ શિવાય.

ખાખ ૧૦ થો—દસ્તાવેજોની કોપી લગાડવા, તે કપ્પલ કરવા, વગેરે વિશે.

ખાખ ૧૨ થો—કલમ ૧૫૫ નો પારેઆક્ટ ૧ થો, જેમાંથી એક પક્ષકાર પોતાનો પુરાવો હાજર ન કરે તે કેસલો કરવા.

ખાખ ૧૩ થો—મુલતવી રાખવાવિશે.

બાબ ૧૪ ઓ—સાક્ષીઓને સમન કરવાવિધિ તથા તેમણે હાજર રહેવાવિધિ.

બાબ ૧૫ ઓ—ફરિયાદની મુનાવણી તથા સાક્ષીઓની જગ્યાની બેવાવિધિ, ૧૮૨ થી ૧૮૮ (બંને મુખાંત) મુખીની કલમોશિવાય.

બાબ ૧૭ ઓ—ફેસલા તથા ફકમનામાં વિધિ, ૨૦૪, ૨૦૭, ૨૧૧, ૨૧૨, ૨૧૩, ૨૧૪, અને ૨૧૫ એ કલમો શિવાય.

બાબ ૧૮ ઓ—કલમો ૨૨૦, ૨૨૧, ૨૨૨, અરેમવિધિ.

બાબ ૧૯ ઓ—ફકમનામાં બજવવાવિધિ, કલમ ૨૨૩ થી ૨૩૬ મુખી (બંને મુખાંત), ૨૩૬ થી ૨૫૮ મુખી (બંને મુખાંત), ૨૫૯ (વધુ તાબે બેવાવિધિ ને કહેલું છે તે શિવાયનો બાકીનો ભાગ), ૨૬૬ (સ્થાવર મિલકતસંબંધી જેટલું કહેલું છે તે શિવાયનો ભાગ), ૨૬૭ થી ૨૭૨ મુખી (બંને મુખાંત), ૨૭૩ (જંગમ મિલકતનાં) ફકમ નામાં વિધિ કહેલું છે તેટલા પુરતો ભાગ), ૨૭૫ થી ૨૮૦ મુખી (બંને મુખાંત), ૨૮૩, ૨૮૪ (જંગમ મિલકત વિધિ કહેલું છે તેટલા પુરતો ભાગ), ૨૮૫, ૨૮૬, ૨૮૭, ૨૮૮, ૨૮૯, ૨૯૦, ૨૯૧, ૨૯૨, ૨૯૩ (કલમ ૨૯૭ પ્રમાણે ફરી ચેચાણવિધિ કહેલું છે તેટલા પુરતો ભાગ), ૨૯૪ થી ૩૦૩ મુખી (બંને મુખાંત), ૩૦૮ થી ૩૩૩ મુખી (બંને મુખાંત જંગમ મિલકત સંબંધી ને કહેલું છે તેટલા પુરતો ભાગ), ૩૩૬ થી ૩૪૩ મુખી (બંને મુખાંત).

બાબ ૨૦ ઓ—કલમ ૩૬૦, નાદારી બાબતની ફકમત કેટલીક કોર્ટોને આપવાનો અખતાર.

બાબ ૨૧ ઓ—પક્ષકારોનાં મરણ, બગ્ન અને તેમની નાદારી વિધિ.

બાબ ૨૨ ઓ—ફરિયાદો કાઢી ચેવા તથા માંડી વાળવા વિધિ.

બાબ ૨૩ ઓ—કોર્ટમાં બરેણું કરવા વિધિ.

બાબ ૨૪ ઓ—અરેમને વાસ્તે જામીન માગવા વિધિ.

બાબ ૨૫ ઓ—કમીશન વિધિ.

બાબ ૨૬ ઓ—નાદારોએ કરવાની ફરિયાદો વિધિ.

બાબ ૨૭ ઓ—સરકારે અથવા સરકારી નોકરો કરે તે અથવા તેમના ઉપર થાય તે ફરિયાદો.

બાબ ૨૮ ઓ—પરરાજ્યના સ્થિતિ કરે તે ફરિયાદો, તથા દેશી અને પરદેશી રાજ્ય કર્તાઓ કરે તે અને તેમના ઉપર કરવામાં આવે તે ફરિયાદો, કલમ ૪૩૩ના પહેલા પારેગ્રાફ શિવાય.

બાબ ૨૯ ઓ—કારપેરેશન અને કંપનીઓ કરે તે તથા તેમના ઉપર કરવામાં આવે તે ફરિયાદો.

બાબ ૩૦ ઓ—ટૂટ્ટી, મૃત્યુપત્ર અથવાનાર, તથા મેમન્ટની મિલકતના વહિવટ કરનાર કરે તે તથા તેમના ઉપર કરવામાં આવે તે ફરિયાદો.

બાબ ૩૧ ઓ—સગીર અને દિવાના એઓની તરફની અને તેમના ઉપરની ફરિયાદો.

બાબ ૩૨ ઓ—લટકરી માણસો કરે તે તથા તેમના ઉપર કરવામાં આવે તે ફરિયાદો.

બાબ ૩૩ ઓ—હન્ટરખીડર.

બાબ ૩૪ ઓ—ફેસલો થતાં પહેલાં પકડવા તથા જામી કરવા વિધિ, સ્થાવર મિલકત સંબંધી ન હોય તેટલો ભાગ.

भाष्य ३६ भो—वसुधैव कुटुम्बकम्.

भाष्य ३७ भो—जवाहीपर सोंपवा विष्टे, कलम ५०९ धी ५२९ सुधी (अने सुधांत).

भाष्य ३८ भो—पक्षकारोना करारनामा ठपरीची सभावना काम विष्टे.

भाष्य ४६ भो—हेडोरेटने हकीकत जन्मी मोकलवा विष्टे, तथा हेडोरेट तपासणी करवा विष्टे.

भाष्य ४७ भो—इसलानी करी तपास विष्टे.

भाष्य ४८ भो—परसुरीसु कलम १४० धी १४७ सुधी (अने सुधांत), कलम १४६धी १५२सुधी (अने सुधांत).

परिशिष्ट त्रीजुं.

(कलम ७ न्युम्बो.)

मुंभाधना म्माकट म्मने कायदा म्मो.

मुंभाधनो सन १८२७ नो रेग्युलेशन २६ नो.

" १८३० नो " ७ नो.

" १८३१ नो " १ नो.

" १८३१ नो " १९ नो.

सन १८३५ नो म्माकट १६ नो.

सन १८४२ नो म्माकट १३ नो.

परिशिष्ट चोथुं.

(कलम १४४ न्युम्बो.)

इरियाद म्मरल, केंडीवत समन, वेगेरे मुहा पेहेलांना कागज (फ्रीडीमस)

ना तथा कुठेमनामांना नमुना.

म्म.—इरियाद म्मरल म्मो—भाग १ नो.

नंभर १.

धीरिवा पेसा विष्टे.

ना नो डोरटमां

दिवानी इरियाद नंभर.

म्म. नं. रहेनार.

विष्टे.

क. ड. रहेनार.

हुं, म्म. नं.; उपर कहेलो वाही नमुनां हुं के—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮
રોજ મેં ૩. પ્રતિવાદીને ધોષી તે માગ્યું ત્યારે (અથવા તારીખ સને રોજ)
પાછા આપવાના હતા. પ્રતિવાદીએ તારીખ મહિ સને રોજ
૨ આપ્યા છે તે ચિવાય તેણે કંઈ આપ્યું નથી.
(ગુદતનો કોઈ કામદો માગ્યું કરવાની માફી વાદી માગતો હોય તો લખવું કે :
તારીખ સને થી તારીખ મહિ સને સુધી હું
વાદી નાની હમરનો (અથવા દિવાનો) હતો.
૪ તારીખ મહિ સને થી ૬૨ સેકેડ ૨૬૫ પ્રમાણે બ્યાન
સહિત ૨. નો ફસલો મળવા વિશે આરી અરજ છે.
(ટીપ્પ :— કરજ ત્યારે માગ્યું આપવાનું હતું તે લખવાના હેતુ એ છે કે તેથી બ્યાન ગણ-
વાની તારીખ ગુકરેર થાય. માટે જો બ્યાન ન માગ્યું હોય તો, તે મળકુરે કમી કરીશકાય.)

નંબર ૨.

વાદીને વાસ્તે બચેલા પૈસા વિશે.

(મથાળું.)

અમે, અ. બ. અને ગ. હ.; ઉપર કહેલા વાદીએ જણાવ્યું છે કે :—

૧. માં, તારીખ મહિ સને રોજ એક રૂ. ૪.
પાસેથી અમારે માટે ૨. (અથવા બ્યાંક ઉપરનો ૩. નો એક) પ્રતિ
વાદીએ લીધા.
૨. પ્રતિવાદીએ તે પરમાણે તે રૂપીઆ આપ્યા નથી (અથવા એક આપ્યો નથી)
૩. તારીખ મહિ સને થી ૬૨ સેકેડ ૨૬૫ પ્રમાણે બ્યાન સ-
હિત ૨. નો ફસલો મળવા વિશે અમારી અરજ છે.

નંબર ૩.

[આડતિવાએ બચેલા માસની કીમત ૬૯.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલા વાદી જણાવ્યું છે :—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મેં અને
મૈયત ઇ. ૩. એ પ્રતિવાદીને કમીશનથી વચવા સાર (કોટનાં એક હજાર રૂપ, પાંચસે મહુ
ઓખા અથવા ને હોય તે) આપ્યું.
૨. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ (અથવા તારીખ મહિ
સને ૧૮ પહેલાં ને દિવસ હું જણાવ્યો નથી તેવો કોઈ દિવસે) પ્રતિવાદીએ તે મામ
૨. માટે વચવો.

૩. તે વેચવાનું પ્રતિવાદીનું અરજ અને કમીશન મળીને રૂ. ચાલે.
 ૪. સદરકુ માલનું જે ઉપજી હોય તે તારીખ માટે સને ૧૮
 રોજ મેં પ્રતિવાદી પાસે માગ્યું.
 ૫. પ્રતિવાદીએ તે આપ્યું નથી.
 (ફેસલો માગવો.)

નંબર ૪.

વાદીની હકીકતની ચુકોત લીધે પ્રતિવાદીને મજેલા પૈસા વિશે.

(મથાળું.)

- હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—
 ૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ આને
 તોલા પ્રમાણે શુદ્ધ રૂપાના પાસલા મેં ખરીદ કરવાનો અને પ્રતિવાદીએ વેચવાનો કરાર કર્યો.
 ૨. મેં એક ઈ. ફ. પાસે તે પાસલાની પરિક્ષા કરાવી, તે પરિક્ષા બદલ પ્રતિવાદીએ તેને
 પૈસા આપ્યા; અને સદરકુ ઈ. ફ. એ એવું કહ્યું કે તે પાસલામાંનો દરેક ૧૫૦૦ તોલા શુદ્ધ રૂ-
 પાનો છે, અને તેથી કરીને મેં આનાના દર પ્રમાણે રૂ. પ્રતિવાદીને આપ્યા.
 ૩. તે પાસલામાંના દરેક પાસલામાં માત્ર ૧૨૦૦ તોલા શુદ્ધ રૂપું હતું.
 ૪. આ રીતે વધારે અપાએલી કિમતની રકમ પ્રતિવાદીએ પાછી આપી નથી.

(ફેસલો માગવો.)

(ટીપ્સ:—પૈસા પાછાંચેવાની મામણીની જરૂર નથી; પરંતુ તે ન માગે તો તેથી બ્યાલ
 અથવા અરજની મામલેમાં અડચણ પડે.)

નંબર ૫.

પ્રતિવાદીના કહેવાથી ત્રીજા રાખસને આપેલા પૈસા બદલ.

(મથાળું.)

- હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—
 ૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીના
 કહેવાથી (અથવા તેના હુકમથી) મેં એક ઈ. ફ. ને રૂ. આપ્યા.
 ૨. તેને માટે પ્રતિવાદીએ હું માગું તરિ (અથવા જે હોય તે) તે રકમ અને પાછી
 આપવાનું વચન આપ્યું છે (અથવા તે બંધાયો છે).
 ૩. (તારીખ સને ૧૮ રોજ મેં તે રકમ પ્રતિવાદી પાસે માગી પણ)
 તે તેણે આપી નથી.

(ટીપ્સ:—પ્રતિવાદીનું કહેવું અથવા તેનો હુકમ ગંભીર હોય તો જે હકીકતોથી તે પ્રમાણે
 ગંભીર નીકળતું હોય તે હકીકતો ફરિયાદ અરજીમાં લખવી.)

(૧)

નંબર ૬.

અકરર હીમતે આજ વેચીને સ્વાધીન કર્યો હોય તે બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ ના રહેતાર મેવતે ઈ. ફ. એ પ્રતિવાદીને (સા પીપ લોટનાં, અથવા આસાચે જોડેલી યાદમાં કહેલો સામાન, અથવા પરચુરણ સામાન) વેચીને સ્વાધીન કર્યો.

૨. તે માલખદલ તે સ્વાધીન કરવામાં આવે એટલે (અથવા તારીખ માટે સને રોજ ફરિયાદ દાખલ કર્યા પહેલાંનો કોઈ દિવસ) ૩. આપવાનું પ્રતિવાદીએ વચન આપ્યું.

૩. તેણે તે રકમ આપી નથી.

૪. સદરકુ ઈ. ફ. એ પોતાની હયાતીમાં પોતાનું મૃત્યુપત્ર કહ્યું છે તેમાં તેણે મને તે મૃત્યુપત્ર અલાવનાર નામ્યો છે.

૫. તારીખ સને ૧૮ રોજ સદરકુ ઈ. ફ. મરણ પામ્યો.

૬. તારીખ સને ૧૮ રોજ ની કોર્ટ તે મૃત્યુ

પત્રનું પ્રોબેટ મને આપેલું છે.

૭. તે પ્રમાણે મૃત્યુપત્ર અલાવનાર તરીકે હું વારી (ફેસલો માગવો).

(ટીપ:—પૈસા આપવાની તારીખ અકરર કરી હોય તો, બાજુ કઈ તારીખથી ગણવું તે જણાવવા માટે તે તારીખ જખવી).

નંબર ૭.

વાળખી કિમતે આજ વેચીને સ્વાધીન કર્યો હોય તે બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ (પર જણાવનારો પરચુરણ સામાન) મેં પ્રતિવાદીને વચ્ચે અને સ્વાધીન કર્યો પણ કિમતાવેચી કંઈરિપટ કરાર કરવામાં આવેલો નથી.

૨. તે સામાનની વાળખી કિમત ૩. હતી.

૩. પ્રતિવાદીએ તે આપી નથી.

(ફેસલો માગવો)

(ટીપ:—માલની વાળખી કિમત હોય તે આપવાનું કાયદામાં ગણિત વચન માનેલું છે).

નંબર ૮.

પ્રતિવાદીના કહેવાથી મુકરર કિંમતે ત્રીજી રાખસને સ્વાધીન કરેલા માલવિશે.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મે પ્રતિવાદીને (લોટનાં સો પીપ) વેચ્યાં અને પ્રતિવાદીના કહેવાથી તે કોઈ ઈ. ફ. ને સ્વાધીન કર્યો.
૨. તે બદલ રૂ. આપવાને પ્રતિવાદીએ અને વચન આપ્યું છે.
૩. તેણે તે રકમ આપી નથી.

(ફેસલ માગવો.)

નંબર ૯.

પ્રતિવાદી જેનું મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર છે તેના મુકુળને તેના મુદામ કલાવગર વાળખી

કિંમતે જરૂરીઆત વસ્તુઓ આપી હોય તે બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મૈયત નેમ્સ જોન્સની સ્ત્રી (મરી જોન્સને) તે સ્ત્રીના કહેવાથી (અબવજો) પરચુરણ સામાન પુરો પાડ્યો છે, પણ કિંમત વિશે સ્પષ્ટ કરાર થયો નથી.
૨. તે સામાન તેને વાસ્તે જરૂરીઆત હતો.
૩. તેની વાળખી કિંમત રૂ. હતી.
૪. સદરહુ નેમ્સ જોન્સે તે આપવાની ના કહી.
૫. તે નેમ્સ જોન્સના છેલા મૃત્યુપત્રનો ચલાવનાર પ્રતિવાદી છે.

(ફેસલો માગવો)

નંબર ૧૦.

મુકરર કિંમતે વેચેલા માલ વિશે.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ ના રહેનાર મૈયત ઈ. ફ. ને (માંના મારા ખેતરનો તે વખતે હંગેલો તમામ પાક) મે વેચ્યો છે.
૨. તે બદલ મને રૂ. આપવાનું સદરહુ ઈ. ફ. એ વચન આપ્યું છે.
૩. તેણે તે રૂપિયા આપ્યા નહીં.

૪. પ્રતિવાદી સદરકુ ઈ. ફ. ની ઇશ્ટેટનો વહિવટ કરનારો છે.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૧૧.

વાજબી કિંમતે વેચેલા માલ વિશે.

(મથાળું.)

કું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું કું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ ના રહેનાર
ઈ. ફ. એ પ્રતિવાદીને (માંના પોતાના બાગમાં ઉગેલાં બધાં ફળ) વેચ્યાં, પણ કિં-
મત વિશે સ્પષ્ટ કરાર થયો નથી.

૨. તે ફળની વાજબી કિંમત રૂ. હતી.

૩. પ્રતિવાદીએ તે રૂપિયા આપ્યા નથી.

૪. ફોરેટ બુલ્કમની ન્યાયાધિકારી હેઠરે તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ
સદરકુ ઈ. ફ. દીવાનો છે એવા યોગ્ય રીતે દરાવ કર્યો છે, અને તેની ઇશ્ટેટનો વહિવટ કરે-
નાનો સાધારણ અધિકાર આપોને અને તે ઇશ્ટેટને રક્ષક નીમ્યો છે.

૫. તે પ્રમાણે રક્ષક તરફે કું (ફેસલો માગવો).

(ટીપ્સ:—દીવાનાની ઇશ્ટેટ હેઠરેની અસલ સાધારણ હકુમતમાં ન હોય તો યથા તથા
યમા પારેઆદને બદલે નીચેના લખવા).

૪. ની દિવાની હેઠરે તારીખ મહિ સને ૧૮
રોજ, સદરકુ ઈ. ફ. દીવાનો છે અને પોતાનું કામકાજ ચુલાવી શકે તેવા નથી, એવા
યોગ્ય રીતે દરાવ કરીને અને તેની ઇશ્ટેટનો વહીવટદાર નીમ્યો છે.

૫. તે પ્રમાણે વહીવટદાર તરફે કું (ફેસલો માગવો).

નંબર ૧૨.

પ્રતિવાદીના કહેવાથી સામાન બનાવ્યો હોય અને તે કબુલ ન કરે તે વિશે.

(મથાળું.)

કું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું કું કે:—

૧. માં તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ
ના રહેનાર ઈ. ફ. એ મારી સાથે એવા કરાર કર્યો કે, મારે તેને સાર (છ ટેબલ અને પચાસ
પુરશોઆ) બનાવવી, અને તે સ્વાધીન કરે એટલે તેની કીમતના રૂ. સદરકુ ઈ. ફ.
એ આપવા.

૨. સદરકુ સામાન મ બનાવ્યો, અને તારીખ મહિ સને ૧૮

(૪)

રોજ સદરકુ ઈ. ફ. ને કહ્યું કે તું તે સ્વાધીન છે, અને ત્યારથી તે સામાન સ્વાધીન કરવાને હું તૈયાર અને ખુશી છું.

૩. સદરકુ ઈ. ફ. એ તે સામાન કબુલ કર્યો નથી અથવા તેની કિંમત આપી નથી.

૪. ફોરેટ વૃક્ષવનની ન્યાયાધિકારી ફોરેટ તારીખ માટે સને ૧૮

રોજ સદરકુ ઈ. ફ. દીવાનો છે એવા એમ્પ રીતે ઠરાવ કરીને તેની હસ્તેટમો રક્ષક પ્રતિવાદીને નિમ્નો છે.

૫. મારી અરજ એ છે કે, ૩. તુલા તારીખ માટે સને

થી ૬૨ વરસે ૬૨ સેક્ટે ટકાપ્રમાણે બાળ, પ્રતિવાદીના હાથમાં સદરકુ ઈ. ફ. ની હસ્તેટ છે તેમાંથી આપવાનો ફેસલો કરો.

નંબર ૧૩.

બીલામમાં બેચેલો માલ ફરી વેચવાથી જે કમી ઉપજ્યું તે બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી બજાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મેં પરચુરસુ વેપારની વસ્તુઓ બીલામમાં ખુદી. એવી શરતથી કે જે જે માલ ખરીદવામાં આવે તે તેમો ખરીદદાર વેચાણ પછી (૬૫) દિવસમાં તેની કિંમત આપીને સેઈ નહિ જાય તો, તે ખરીદદારની વતી તે માલ બીલામથી ફરી વેચવામાં આવશે. આ શરતની પ્રતિવાદીને ખબર હતી.

૨. સદરકુ બીલામમાં પ્રતિવાદીએ (એક ટોપલો માટીનાં વાસણ) ૩. માટે ખરીદ કર્યો.

૩. તે દિવસે અને તાર પછી (૬૫) દિવસસુધી તે સ્વાધીન કરવાને હું તૈયાર અને ખુશી હતો, અને એ વાતની પ્રતિવાદીને ખબર હતી.

૪. પોતે ખરીદ કરેલો સદરકુ માલ પ્રતિવાદી સેઈ મળે નહિ અને વેચાણ પછી (૬૫) દિવસમાં અથવા તાર પછી તેની કિંમત આપી નથી.

૫. માં તારીખ સને ૧૮ રોજ સદરકુ (ટોપલો માટીનાં વાસણ) પ્રતિવાદીની વતી જાહેર બીલામથી ૩. માટે મેં ફરી વેચ્યાં.

૬. તે ફરી વેચવાને બીધે થએલા ખરેખરો આંકડો ૩. થાય છે.

૭. આ રીતે ૩. કમી આવ્યા તે પ્રતિવાદીએ આપ્યા નથી.

(ફેસલો માગવો.)

(રકમ ૪થી ની ટીપ:—વેચનારે સ્વાધીન કરવાની કબુલત ન આપી હોય તો, ખરીદદારે તે સામાન જાળવે સેઈ આવવો જોઈએ, સને ૧૮૭૨ નો આક્ટ ૬મો કલમ ૬૩ જુઓ.)

નંબર ૧૪.

જમીન વેચી હોય તેની ખરીદીની રકમ વિશે.

(મધ્યર્જ)

કું, અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું કું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ
મેં પ્રતિવાદીને (શહેરમાંનું નંબર. નું ધર અને તેને લગતો બાગ અથવા
માં નામથી ઓળખાતું એતર અથવા ફેકાણાની વગેરે જમીન) વેચી (અને
તેનું ખત લખી આપ્યું).

૨. સદરહુ (ધર અને તેને લગતો બાગ અથવા એતર અથવા જમીન) બદલ મને ૩.
આપવાને પ્રતિવાદીએ વચન આપ્યું.

૩. તેણે તે રકમ આપી નથી.

(કેસનો માગવો.)

(દીધ:—પરે ખરે ખરીદી ખત ન કર્યું હોય તો, રકમ ૧લી માં એમ લખવું કે “ધર
વગેરે પ્રતિવાદીને વેચ્યું અને તેનો તેને કબજો આપ્યો.”)

નંબર ૧૫.

સ્થાવર મિલકત વેચવાનો કરાર કેવો હોય પ્રજા ખરીદી ખત લખી આપ્યું ન હોય

ત્યારે તે ખરીદીની રકમ લેવા વિશે.

(મધ્યર્જ)

કું, અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું કું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મેં અને
પ્રતિવાદીએ અરસપરસ એવી કબુલાવત કરી કે (ગામમાંનું ધર નેપર અથવા
માં ૧૦૦ વીધા જમીન જેની અગ્ર:સામામાં ઇસ્ટ ઇન્ડિયન રેલવે રસ્તો તથા મારી ખીછ
જમીનને આવેલી છે તે) ૧. મારે પ્રતિવાદીને વેચવી અને પ્રતિવાદીએ મારી
પાસેથી ખરીદ કરવી.

૨. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ સદરહુ મિલકતનું જો-
ખરું તેવું ખરીદી ખત (કન્વેન્સ) સદરહુ રકમ આપીને સ એમ મેં પ્રતિવાદીને કહ્યું (અથવા
તે ખત કરી આપવાને કું તૈયાર અને ખુશી હતો અને તે કરી સ એમ મેં કહ્યું) અને હજી
પણ તે કરી આપવાને કું તૈયાર અને ખુશી કું.

૩. પ્રતિવાદીએ તે રકમ આપી નથી.

(કેસનો માગવો.)

નંબર ૧૬.

મુકદ્દર કોમિતે કામ કર્યાબદલ.

(મથાળું.)

કું. અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ (મને હરસાલ રૂ. નો પગાર કરીને કલારક તરીકે નોકર રાખ્યો).
૨. (સદરહુ) તારીખથી તારીખ મહિ સને ૧૮ મુધી મેં પ્રતિવાદીના કબાક તરીકે તેની નોકરી કરી છે.

૩. પ્રતિવાદીએ સદરહુ પગાર આપ્યો નથી.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૧૭.

વાળમી કોમિતે કામ કર્યાબદલ.

(મથાળું.)

કું. અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ અને તારીખ મહિ સને ૧૮ ની દરમિયાન મેં પ્રતિવાદીના કહેવાથી પ્રતિવાદીને સાર (નાના પ્રકારનાં ચિત્ર (ડ્રોઇંગ્સ), આકૃતિઓ, અને નકશા (ડીઝાઇન) તૈયાર કર્યા છે) પરંતુ તે કામને વાસ્તે આપવાની રકમ વિશેનો કાંઈ સ્પષ્ટ કરાર થયો નથી.
૨. તે કામ કરવાની વાળમી કોમિતે રૂ. હતી.
૩. પ્રતિવાદીએ તે આપેલી નથી.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૧૮.

મુકદ્દર કોમિતે કામ કર્યું હોય અને સામાન આપ્યો હોય તે બદલ.

(મથાળું.)

કું. અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મેં પ્રતિવાદીને વાસ્તે પ્રતિવાદીના કબાધી (નામની ઓપડીને સાર કામગીરી પૂરા પાડીને તે ઓપડીની એક હજાર નકલો કાપીને તે તેને સ્વાધીન કરી.)
૨. પ્રતિવાદીએ તેને મળે રૂ. આપવાનું વચન આપેલું છે.
૩. તેણે તે રકમ આપેલી નથી.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૧૯.

વાળખી કીમતે કામ કરું હોય અને સામાન આપ્યો હોય તે વિશે.
(મથાળું).

કું, અ. બ., હપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ શેજ મેં પ્રતિ-
વાદીને સાથે પ્રતિવાદીના કહેવાથી (માં નંબર થી ઓળખાય છે તે) ધર
ખાંધું અને તેને વાસ્તે સામાન પૂરો પાડ્યો, પણ તે સામાન અને કામને વારતે આપવાની
કીમતવિશેનો કંઈ સ્પષ્ટ કરાર થયો નથી.

૨. તે સામાન અને કામની વાળખી કીમત રૂ. હતી.

૩. પ્રતિવાદીએ તે આપી નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૨૦.

પટામાં ચુકર કરેલા બાકા વિશે.

કું, અ. બ., હપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ શેજ પ્રતિવાદીએ મારી
થાથે કરાર કર્યો તે હપર અમારી નંનેની સહીએ છે. તેની એક નકલ આ સાથે નીડી છે.

(અથવા તે કરારનો મતભવ લખવો.)

૨. તારીખ મહિ સને ૧૮ શેજ પૂરા થતાં (મહિના)નું
બાકું રૂ. થાય તે પ્રતિવાદીએ આપ્યું નથી.

(ફેસલો માગવો.)

બીજો નમુનો.

૧. ચૌરંગીમાંનું ધર નંબર ૨૦ મેં પ્રતિવાદીને તારીખ મહિ સને ૧૮
થી સાત વરસની બાકીએ બાકું આપ્યું. બાકું ૬૨ વરસે રૂ. કરાવ્યું હતું, અને તે
૬૨ પણ માસે ચુકવી આપવાનું હતું.

૨. ત્રિમાસનું બાકું ચઢેલું છે અને તે આપ્યું નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૨૧.

બાકું ચુકર કરાવીને કબજો તથા હપબોય લીધા બદલ.

(મથાળું.)

કું, અ. બ., હપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ (મહેલાનું ધર નંબર) (પ્રતિવાદીએ મારી પાસેથી રૂ. બાંકું કરીને બાડે રાખ્યું, અને બાડાના રૂપિઆની પહેલી તારીખે આપવાના હતા.

૨. તારીખ મહિ સને ૧૮ થી તારીખ મહિ સને ૧૮ સુધી તે ધરનો બોગવટો પ્રતિવાદીએ કર્યો.

૩. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ સદરહુ બાંકું ચડ્યું તે પછી ૩. પ્રતિવાદીએ આપ્યા નથી.

(ઈસબો માંગવા.)

નંબર ૨૨.

વાજબી બાડાથી કબજો તથા ઉપભોગ લીધા બદલ.

(મથાળું.)

મેથલ ક્ષ. ધ. નું મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર હું, અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. પ્રતિવાદીએ સદરહુ ક્ષ. ધ. ની રજાથી તારીખ મહિ સને ૧૮ થી તારીખ મહિ સને ૧૮ પર્વત (મહેલાનું ધર નંબર) ઉપ-બોગમાં લીધું અને સદરહુ મકાનના ઉપબોગને બદલે છું આપવું તેનો કંઈ કરાર થયો નથી.

૨. સદરહુ મકાનની સદરહુ મુદતપર્વત ઉપબોગ કરવાની વાજબી કીમત રૂ. ચાલે.

૩. પ્રતિવાદીએ તે આપ્યા નથી.

૪. હું વાદી ઉપર કહ્યા પ્રમાણે મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર તરફે રૂ. મળવાનો ઈસબો થવાની અરજ કરું છું.

નંબર ૨૩.

આનપાન કરાવવાના તથા ઉતારો આપવાના પૈસાબદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ મહિ સને ૧૮ થી તારીખ મહિ સને ૧૮ પર્વત પ્રતિવાદીએ મારી રજાથી (મહેલાના નંબરવાળા) ધરની કેટલીક ખોલીઓનો બોગવટો કર્યો અને તેના કહેવાથી મેં તેને આવાનું, પીવાનું, ખીજમતદાર તથા બીજી જરૂરીઆત વસ્તુઓ પુરી પાડીછે.

૨. તેને બદલે પ્રતિવાદીએ રૂ. ની રકમ આપવાનું વચન આપ્યું છે (અથવા તે આનપાન, ખીજમતદારી અને જરૂરીઆત વસ્તુઓને બદલે છું આપવું તેનો કરાર થયો નથી પણ તેની વાજબી કીમત રૂ. હતી.)

૩. પ્રતિવાદીએ તે આપી નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૨૪.

આલના નોર (બાડા) બદલ.

(મથાળું.)

કું. અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું શું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીના કહેવાથી મેં (પોતાની હોડીથી અથવા બીજા કસાયી) થી સુખી (લોઠના હજાર પીપ અથવા કેટલોક સામાન) પોંચાડ્યો છે.

૨. પ્રતિવાદીએ તેના નોરબદલ અને (૬૨ પીપ એક રૂપીઆ પ્રમાણે) ૨. આપવાનું વચન આપ્યું છે (અથવા તે પ્રમાણે પોંચાડવાનું શું આપવું તેનો કંઈ કરાર થયો નથી પણ તે પોંચાડવાનું વાજબી નોર ૨. થાય છે.)

૩. પ્રતિવાદીએ તે આપ્યા નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૨૫.

ઝુસાફરીનું બાકું લેવા બદલ.

(મથાળું.)

કું. અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું શું કે:—

૧. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ, પ્રતિવાદીના કહેવાથી પ્રતિવાદીને કું. થી સુખી (નામના મારા વહાણમાં) સંદર્ભ થયો.

૨. પ્રતિવાદીએ તેને બદલે અને ૨. આપવાનું વચન આપ્યું (અથવા તે ઝુસાફરીના બાકાનું શું આપવું એનો કરાર થયો નથી પણ તે ઝુસાફરીનું વાજબી બાકું ૨. થાય છે.)

૩. પ્રતિવાદીએ તે આપ્યા નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૨૬.

લવાડના ફેસલા ઉપરથી.

(મથાળું.)

કું. અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું શું કે:—

૧. મારી અને પ્રતિવાદી વચે (તેમનાં ૧૦ પ્રીપની કિંમત બદલ મારી માગણી હતી

(૧૪)

તે પ્રતિવાદી આપવાને ના કહેતો હતો(તે વિશે તકરાર પડવાથી, માં તારીખ
મહિ સને રોજ મેં અને પ્રતિવાદીએ તે તકરાર ઇ. ફ. અને જ. હ. ની
બવાદી ઉપર સોંપવાનો કરાર કર્યો. (અથવા કરાર કર્યો તેની એક નકલ આશાએ જોડી છે.)
૨. સદરહુ બવાદોએ માં તારીખ મહિ સને ૧૮
રોજ એવા નિવાડો કર્યો છે કે પ્રતિવાદીએ (મને ર. આપવા.)
૩. પ્રતિવાદીએ તે આપ્યા નથી.

(ફેસલો માગવા.)

(ટીપ્સ:—બવાદોપર સોંપવાનો કરાર કોરટમાં દાખલ થયો ન હોય ત્યાં આ નમુનો લાગુ પડશે.)

નંબર ૨૭.

ખરનાંખના ફેસલા ઉપરથી.

(મથાળું.)

હું, અ. જ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. ના સંસ્થાનમાં (અથવા રાજ્યમાં), માં તારી-
ખ મહિ સને ૧૮ રોજ તે સંસ્થાનની (અથવા રાજ્યની)
કોરટમાં મારી અને પ્રતિવાદીની વચ્ચે ફરિયાદ આલતી હતી, તેમાં તે કોરટ યોગ્યરીતે એવા
કરાવ કર્યો છે કે પ્રતિવાદીએ મને ર. તથા સદરહુ તારીખથી આવજ આપવું:—
૨. પ્રતિવાદીએ તે આપ્યું નથી.

(ફેસલો માગવા.)

માત્ર પૈસા આપવાના હસ્તાવેન્ને ઊપરની ફરિયાદ અરજીઓ.

નંબર ૨૮.

વર્ષાસનના લેખ ઉપરથી.

(મથાળું.)

હું, અ. જ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિ-
વાદીએ ખત લખી આપીને મને ર. આપવાનો કરાર કર્યો, એવી ચરતે કે, જો
મારી હવાતીપૂર્વક પ્રત્યેક વરસમાં તારીખ અને તારીખ એમ ૭
૭ મહિને મને પ્રતિવાદીને ર. આપે તે તે કરાર ૨૬ થાય.

૨. પછીથી, સદરહુ સાબીવાણના સદરહુ ૭ માહી હવા પેડી હવાના ર.

ની રકમ તારીખ માટે
હજી આપી નથી.

માટે

સને ૧૮

રોજ મારી સહિયી થઈ પણ તે

(કેસલો માગવા.)

નંબર ૨૯.

લેખ કરી આપનાર ઉપર નાણાધિકારીની ફરિયાદ.

(મથાળું.)

કું. અ. જ., ઉપર કહેલો વાદી નાણાં હું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ

પ્રતિવાદીએ વાવડા ચોરી (પ્રામીસરી નોટ) લખી આપીને તે તારીખથી (દિવસ) પછી

૨. આપવાનું અને વચન આપ્યું, તે ચોરીની હાલ મુદત પાકી ચુકી છે.

૩. (તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ તેણે ૨.

આપ્યા છે તે શિવાય તેણે તે રકમ આપી નથી.

(કેસલો માગવા.)

(ટીપ:—નોટીસ આપ્યા પછી ચોરીનો અવેજ આપવાનો જવાબ એમ હોય તો, પરિશદ

૧, ૨, ને બદલે નીચે પ્રમાણે લખવું.)

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ

પ્રતિવાદીએ વાવડા ચોરી લખી આપીને એવું વચન આપ્યું છે કે, નોટીસ આપ્યા પછી
મહિને ૨. તેણે મને આપવા.

૩. પછીથી મેં પ્રતિવાદીને એવી નોટીસ આપી કે, તે નોટીસ પોંચ્યા પછી
મહિનામાં તારે તે રકમ મને આપવી.

૪. ફરિયાદ આપવાની સદરકુ મુદત વીતી ગઈ છે પણ પ્રતિવાદીએ તે રકમ આપી નથી.
(કોઈ વિશેષ કેસલો ચોરીનાં નાણાં આપવાં એમ હોય તો લખવું કે—)

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ

પ્રતિવાદીએ વાવડા ચોરી લખી આપીને એવું વચન આપ્યું છે કે, તે તારીખ પછી

મહિને ૨. તેણે મને (મદ્રાસમાં અ. અને કંપનીનો આદેશમાં) આપવા, તે મુદ-
ત હાલ પાકી ચુકી છે.

૩. સદરકુ ચોરી ઉપર કલ્પાપ્રમાણે નાણાં સવાને વારતે (અ. અને કંપનીને ત્યાં)
મોગ્યરતે બતાવી પણ તેનું બરણું થયું નથી

પ્રતિવાદીની લેખી કેફીયત.

ની કોર્ટમાં, વગેરે.

કું. ક. ક. ઉપર કહેલો પ્રતિવાદી નાણાં હું કે:—

૧. નો ચોરી ઉપરથી ફરિયાદ કરી છે તે મેં લખી આપી છે, પણ તે વિશે હકીકત

એવી છે કે:- હું અને વાદી કેટલાંક વરસ સુધી મળી જનાવવાના કારખાનાના માલિક તરીકે બાગીદાર હતા અને અમારી વચે એવો કરાર થયો હતો કે, પંચાલું તોડવું, વાદીએ તે પંચા- માંથી દૂર થવું, પંચાળાની બધી પુંછ અને જવાબદારી મારે લેવી, અને જવાબદારી બાદ ક્યાં પછી તે પુંછ રહે તેમાંના વાદીના બાગની કિંમત મારે વારંત આપવી.

૨. આ પ્રમાણે કરાર થવાથી વાદીએ બાગદારીના એપડા લેઈને બાગદારીની પુંછ અને જવાબદારી કેટલી છે એ તપાસવાનું પોતાને માથે લીધું; અને તે પ્રમાણે તેણે તે એ- પડા લેઈને તપાસ કર્યો અને તે ઉપરથી વાદીએ અને એમ જણાવ્યું કે પેટીની પુંછ રૂ. ૧૦૦૦૦૦ બપરાંત છે, અને પેટીની જવાબદારી રૂ. ૩૦,૦૦૦થી ઓછી છે. પરંતુ ખરી હકીકત તો તે પેટીની પુંછ રૂ. ૫૦,૦૦૦ થી ઓછી અને પેટીની જવાબદારી તે પુંછથી ઘણી વધારે છે.

૩. આ કેસીયતના બીજા પાર્ટિકલમાં કહેલી ગેરસમજૂતીને બીધે, નેના ઉપરથી હાલ ફરિયાદ કરી છે તે, ચોટી મેં બખી આપી છે, અને તે ચોટી બખી આપવાનો બીજો કંઈ મોજદલો નહોતો.

નંબર ૩૦.

પેટના શેરાવાળાએ (હંડારસીએ) બખી આપનાર ઉપર કરવાની ફરિયાદ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:-

૧. માં, તારીખ માર્ચ સન ૧૮
શેરા પ્રતિવાદીએ વાપદા ચોટી બખી આપીને ઈ. ફ. કહે તેને (અથવા ઈ. ફ. ને કે તે કહે તેને) રૂ. (તે તારીખ પછી દિવસે) આપવાનું વચન આપ્યું. તે ચોટી હાલ પાકી છે.

૨. સદરૂ ઈ. ફ. એ તે ચોટી મને ચરો કરી આપી છે.

૩. પ્રતિવાદીએ તેનાં નાણાં આપ્યાં નથી.

(હેમલો માગવો.)

નંબર ૩૧.

પેટના શેરાવાળાએ (હંડારસીએ) બખી આપનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:-

૧. (પાછળના નંબુના પ્રમાણે).

૨. તે ચોટી ઈ. ફ. એ; બ. હ. એ, અને એ. જી. એ (અથવા બીજાઓએ) ચરો

કરીને મારે નામે ચઢાવી આપી છે.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૩૨.

પહેલા સેરાવાળાએ પહેલો શેરો કરી આજનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ બંદ.

એ વાવદા ચોડી બખી આપીને પરતિવાદીને અથવા તે કહે તેને તે તારીખ પછી મહિને ૨. આપવાનું વચન આપ્યું છે, તે ચોડી હાલ પાકી છે.

૨. પ્રતિવાદીએ તે ચોડી મને ષેરો કરી આપી છે.

૩. તે ચોડી તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ મરણા સાર

મોમ રીતે રૂખાડવામાં આવી પછી તેનાં નાણાં મળ્યાં નહીં.

(અથવા ન રૂખાડી હોય તો રૂખાડવાનું માફ થાય એવી હકીકતો બખવી.)

૪. પરતિવાદીને તે વાવતની ખપ્પર હતી.

૫. તેણે તેનું ખરણું કર્યું નથી.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૩૩.

વિશેષ નામના પાછળના સેરાવાળાએ પહેલો શેરો કરી આજનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ

એક બ. હ. એ, પરતિવાદી કહે જોને (તે તારીખ પછી દિવસે આપવા એવીર, ની વાવદા ચોડી બખી આપી છે (અથવા તેણે બખી આપી છે એમ તેના ઉપરથી જણાય છે.) તે વાવદા ચોડી, પ્રતિવાદીએ ષેરો કરીને એક બ. હ. ને આપી; અને તે ચોડી હાલ પાકી મહિ છે.

૨. તે ચોડી સરકુ બ. હ. એ (અને બીજાએ) ષેરો કરીને મારે નામે ચઢાવી આપી છે. (અથવા સરકુ બ. હ. એ તે મારે નામે કરી આપી છે.)

૩, ૪, ૫, (પાછળના નયુનામાં ૩, ૪, ૫, છે તે પ્રમાણે.)

(ફેસલો માગવા.)

(૧૫)

નંબર ૩૪.

પછીના શેરાવાળાએ તેને પોતાને શેરો કરી આપનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:-

૧. માં, તારીખ મારે સન ૧૮ શેર એક
ઈ. ફ. એ ગ. હ. કહે તેને (તે તારીખ પછી દિવસે આપવા એવી) ૩ ની
વાવડા ચોટી લખી આપી છે. (અથવા તેણે લખી આપી છે એમ તેના ઉપરથી જણાય છે)
તે વાવડા ચોટી, ગ. હ. એ શેરો કરીને પ્રતિવાદીને આપી અને પ્રતિવાદીએ તે શેરો કરીને
મને આપી તે હાલ પાકી ગઈ છે.

૨, ૩, ૪ (નંબર ૩૩માં છે તે પ્રમાણે)

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૩૫.

પછીના શેરાવાળાએ હરઆનનો શેરો કરી આપનાર ઉપર કરવાની.

મથાળું.

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:-

૧. માં, તારીખ મારે સન ૧૮
શેર એક ઈ. ફ. એ ગ. હ. કહે તેને (તે તારીખ પછી દિવસે આપવા એવી) ૩.
ની વાવડા ચોટી લખી આપી છે. (અથવા તેણે લખી આપી છે એમ તેના ઉપરથી જણાય
છે) તે વાવડા ચોટી સંદેરદ ગ. હ. એ શેરો કરીને પ્રતિવાદીને આપી, તે પ્રતિવાદીએ (અને
બીજાઓએ) શેરો કરીને મારે નામ કરી આપી છે. અને તે ચોટી હાલ પાકી ગઈ છે.

૨, ૩, ૪ (નંબર ૩૩ માં છે તે પ્રમાણે)

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૩૬.

પછીના રોજવાળાએ લખી આપનાર અને પહેલો તથા
બીજો રોજ કરી આપનાર ઉપર કરવાની.

ના ની કોરડમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

અ. બ. રહેનાર.

વિરુદ્ધ.

ક. ક. રહેનાર.

ધ. ફ. રહેનાર

અને

મ. હ. રહેનાર.

કું, અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧

માં, તારીખ મહિ

સને ૧૮

રોજ પ્રતિવાદી ક. ક. એ વાવરાગ્રાહી લખી આપીને પ્રતિવાદી ધ. ફ. કહે તેને (તે તારીખ
પછી મહિને) ૨. આપવાનું વચન આપ્યું, તે ગ્રાહી હાલ પાકીગઈ છે.

૨. સદરકું ધ. ફ. એ તે ગ્રાહી ધરો કરીને પ્રતિવાદી મ. હ. ને આપી, અને તેણે ધરો
કરીને તે મને આપી.

૩. તારીખ મહિ

સને ૧૮

રોજ તે ગ્રાહી બરણું થવા સાર સદર

કું ક. ક. ને રૂપાડી, પરંતુ નાંણાં મળ્યાં નહીં (અથવા ન રૂપાડી હોય તો તે રૂપાડવાનું માફ
થાય એવી હકીકતો લખવી.)

૪. સદરકું ધ. ફ. અને મ. હ. ને તે વિષે ખબર હતી.

૫. તેમણે તેનું બરણું કર્યું નથી.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૩૭.

લખનારે સીકારનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

કું, અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧.

માં, તારીખ મહિ

સને ૧૮

રોજ

એ બીલ આફ એકસચેન્જ લખીને પ્રતિવાદીને કહ્યું કે તે (બીલની તારીખ અથવા રૂપાડ
પછી વિવસે) ૨. અને આપવા. તે બીલ હાલ પાકેલું છે.

૨. પ્રતિવાદીએ સદરકું બીલ સીકાર્યું. (રૂપાડ પછી અમુક મુદતે બીલનાં નાણાં આ-

પવા જેવાં થતાં હેાય તો સીકારવાની તારીખ બખ્તવી, નહીં તો તેની જરૂર નથી.)

૩. તેણે તે નાણાં આપ્યાં નથી.

૪. તેથી કરીને અને તે બીજાનો દખાડ કરવામાં તથા દખાડ કરવા વિષય, અને નકરા-મણી મોઢાવવામાં તથા તે મોઢાવવા વિષય, અને તે બીજા પાસું કરવાને બીજા ખરેખર થયું છે.

(ફેસલ માગવો.)

(ટીપ્પા : — બીજાનો અવેજ ત્રીજા અખસને આપવાનો હેાય તો પારિઆફ ૧, ૨, ૩ ને ખરસ એવું બખ્તવું કે—)

૧. માં, તારીખ માલે સને ૧૮ રોજ મેં પ્રતિવાદી ઉપર બીજા આફ એકસચેન્ન બખ્તોને તેને એવું કહ્યું કે. તે બીજાની તારીખ પછી મહિને ઇ. ફ. ને અથવા ઇ. ફ. કહે તેને તમારે ફ. આપવા. તે બીજા હાથ પાડેલું છે.

૨. મેં સારફ બીજા સારફ ઇ. ફ. ને તારીખ રોજ આપ્યું.

૩. પ્રતિવાદીએ તે બીજા સીકારયું પણ તેનો અવેજ આપ્યો નથી, તેથી તે મને પાસું મોકલાવ્યું છે.

નંબર ૩૮.

નાણાધિકારીએ સીકારનાર ઉપર કરવાની.

(મધાનું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું છું કે—

૧. એક ઇ. ફ. એ માં, તારીખ માલે સને ૧૮ રોજ બખેલી (અથવા તેણે બખી છે એમ જેના ઉપરથી જણાય તેવી) હુંડી (બીજા આફ એકસચેન્ન) તેના દખાડ પછી ૨, પ્રતિવાદીએ મને આપવા એવી હતી. તે હુંડી (બીજા આફ એકસ ચેન્ન) પ્રતિવાદીએ તારીખ માલે સને ૧૮ રોજ સીકારી તે હમણાં પાકી છે.

૨. પ્રતિવાદીએ તેનો અવેજ આપ્યો નથી.

(ફેસલ માગવો.)

નંબર ૩૯

પરુઆ રોસાવાળાએ સીકારનાર ઉપર કરવાની.

(મધાનું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું છું કે—

૧. એક ઇ. ફ. એ માં, તારીખ માલે સને ૧૮ રોજ બખેલી (અથવા તેણે બખી છે એમ જેના ઉપરથી જણાય તેવી) હુંડી (બીજા આફ એ-

સચેવજી) તેના દેખાડ પછી
તે હુંડી (ખીલ) પ્રતિવાદીએ તા.

૬.

અ. હ. કહે તેને આપવાની હતી,
સને ૧૮ રોજ સરકારી તે હાલ પાકેલું.

૨. સદરકુ બ. હ. એ તેના ઉપર શરો કરીને તે મને આપીએ.

૩. પ્રતિવાદીએ તેનો અવેજ બપો નથી.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૪૦

પછીના રોજવાળાએ સીકારનાર ઉપર કરવાની.

(મધ્યજી.)

હું. અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું હું કે—

૧. (અથા નમુનામાં કલમ ૧ ના છેડા સુધી છે તે પ્રમાણે.)

૨. સદરકુ અ. હ. એ (અને ખીલઓએ) શરો મારીને તે મારે નામ કરી આપીએ.

૩. પ્રતિવાદીએ તેનો અવેજ આપ્યો નથી.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૪૧

નકાર્યા બદલ નાણાધિકારીએ અપનાર ઉપર કરવાની.

(મધ્યજી.)

હું. અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું હું કે—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ

બ. હ. ઉપર હુંડી (ખીલ આફ એસચેવજી) અપી, તેમાં સદરકુ ઈ. ફ. એ મને (દેખાડ પછી
રિવરે) ૨. આપવા એમ હતું.

૨. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ તે હુંડી (ખીલ) સીકારવા

સાર સદરકુ ઈ. ફ. ને યોગ્ય રીતે ખતાવવામાં આવી.

૩. પ્રતિવાદીને તે વિશે યોગ્ય ખખર હતી.

૪. તેણે તેનો અવેજ આપ્યો નથી.

(ફેસલો માગવા.)

(ટીપ:—સીકાર ન કરીને હુંડી(ખીલ)પાછી કાઢી હાથતો તે વિશેષ નોટીસ એકદમ આપવી.)

નંબર ૪૨.

એકા રોજવાળાએ પહેલો રોજ કરી આપનાર ઉપર કરવાની.

(મધ્યજી.)

હું. અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું હું કે—

૧. એક ઇ. ફ. એ

માં, તારીખ

મહિ

સને ૧૮

રોજ બપોલી (અથવા તેણે બપો છે એમ જોના ઉપરથી જણાય તેવી) ઠુંડી (ખીલ આફ એકસચેત્ત) હતી. તેમાં એમ હતું કે, પ્રતિવાદી કહે તેને તેના રૂપાડ પછી (અથવા તારીખ પછી દિવસે અથવા દર્શની) ૨. એક ઇ. ફ. એ આપવા. (અને સદરહુ ઇ. ફ. એ તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ તે સીકારી હતી) તે ઠુંડી (ખીલ) પ્રતિવાદીએ ઘેરો કરી અને આપી, તે હાથ પાકી ગઈ છે.

૨. તારીખ મહિ

સને ૧૮

રોજ તે સદરહુ ઇ. ફ. ને અવેજ

આપવા સાર બતાવી, અને તેણે તે પાછી કાઢી.

૩. પ્રતિવાદીને તેની યોગ્ય ખબર હતી.

૪. તેણે તેનો અવેજ આપ્યો નથી.

(ફિસલ્લા માગવા.)

નંબર ૪૩.

વિશેષ નામના પછીના રોજાવાળાએ પહેલો રોજો કરી આપનાર

ઉપર કહવાની.

(મથાળું.)

કું, એ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું કું કે:—

૧. એક ઇ. ફ. એ

માં, તારીખ

મહિ

સને ૧૮

રોજ બપોલી (અથવા તેણે બપો છે એમ જોના ઉપરથી જણાય તેવી) ઠુંડી (ખીલ આફ એકસચેત્ત) હતી, તેમાં એમ હતું કે તે રૂપાડાય પછી દિવસે (અથવા ખીલ રીતે જો હોય તે) ૨. એક ઇ. ફ. એ આપવા. અને તે સદરહુ એ. જ. એ તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ સીકારી (હકીકત આ પ્રમાણે ન બની હોય તો આ વાગ્ય જોડી રવું.) પ્રતિવાદીએ તે ઠુંડી (ખીલ) એક ઇ. ફ. ને ઘેરો કરી આપી, તે હાથ પાકી ચૂકી છે.

૨. તે ઠુંડી (ખીલ) સદરહુ ઇ. ફ. એ (અને ખીલએ) ઘેરો મારીને અને આપી.

૩. તારીખ મહિ

સને ૧૮

રોજ તે સદરહુ એ. જ. ને અવેજ

આપવા સાર બતાવી અને તેણે તે પાછી કાઢી.

૩. પ્રતિવાદીને તેની યોગ્ય ખબર હતી.

૪. તેણે તેનો અવેજ આપ્યો નથી.

(ફિસલ્લા માગવા.)

નંબર ૪૪.

પછીના રોશવાળાએ તેને પોતાનો રોશો કરી આપનાર ઉપર કરવાની.

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. એક ઇ. ફ. એ માં, તારીખ માંહે સને ૧૮

રોજ બખેશી (અથવા તેણે બખી છે એમ જોના ઉપરથી જણાય તેવી) હુંડી (બીલ આફ એક-સચેજ) હતી તેમાં એમ હતું કે તે રખાડ્યા પછી દિવસે (અથવા બીજી રીતે જો હોય તે) ૧. એ. જ. કહે તેને એક અ. હ. એ આપવા. (તે સદરદુ અ. હ. એ સીકારી) અને સદરદુ એ. જ. એ ઘેરો કરીને પ્રતિવાદીને આપી, પ્રતિવાદીએ તે હુંડી (બીલ) ઘેરો કરી અને આપી તે હાલ પાકી ચુકી છે.

૨. તારીખ માંહે સને ૧૮ રોજ તે સદરદુ અ. હ. ને અવેજ આપવા સાર ખતાવી પણ તેણે પાછી કાઢી.

૩. પ્રતિવાદીને તે વિશે જોગ્ય ખખર હતી.

૪. તેણે તેનો અવેજ આપ્યો નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૪૫.

પછીના રોશવાળાએ હરખાનનો રોશો કરી આપનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. એક ઇ. ફ. એ માં, તારીખ માંહે સને ૧૮

રોજ બખેશી (અથવા તેણે બખી છે એમ જોના ઉપરથી જણાય તેવી) હુંડી (બીલ આફ એ-સચેજ) હતી, તેમાં એમ હતું કે તે રખાડ્યા પછી દિવસે (અથવા બીજી રીતે જો હોય તે) ૧. એ. જ. કહે તેને એક અ. હ. એ આપવા. (તે અ. હ. એ સીકારી) અને સદરદુ એ. જ. એ ઘેરો કરીને પ્રતિવાદીને આપી અને પ્રતિવાદીએ (તથા બીજાએ) ઘેરો કરીને તે અને આપી, તે હાલ પાકી ચુકી છે.

૨. તારીખ માંહે સને ૧૮ રોજ તે સદરદુ અ. હ. ને અવેજ આપવા સાર ખતાવી પણ તેણે પાછી કાઢી.

૩. પ્રતિવાદીને તેની જોગ્ય ખખર હતી.

૪. તેણે તે અવેજ આપ્યો નથી.

(ફેસલો માગવો.)

(૨૫)

નંબર ૪૬.

રોશનાળાએ ભખનાર, સીકારનાર અને સોરો કરી આખનાર ઉપર કરવાની.

ના

ની કોરટમાં

દિવાનીરજીસ્ટર નંબર.

અ. બ. રહેનાર.

વિરુદ્ધ.

ક. ક. રહેનાર

ઈ. ફ. રહેનાર

ગ. હ. રહેનાર

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ પ્રતિવાદી
ક. ક. એ પ્રતિવાદી ઈ. ફ. ઉપર હુંડી (બીલ આફ એક્સચેન્જ) બખી આપી, તેમાં એમ હતું
કે (તે દખાગ્યા પછી દિવસે) ૨. પ્રતિવાદી ગ. હ. કહે તેને સદરકુ ઈ. ફ.
એ આપવા.

૨. તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ સદરકુ ઈ. ફ. એ તે સીકારી.

૩. સદરકુ ગ. હ. એ તે શરો કરીને અને આપી.

૪. તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ સદરકુ ઈ. ફ. ને તેનો અવેળ
આપવા સાથે તે ખતાવી પણ તેણે તે પાછી કાઢી.

૫. બીજા પ્રતિવાદીમાંને તે વિશ્વ યોગ્ય ખખર હતી.

૬. તેમણે તે અવેળ આપ્યો નથી.

(ફિસલો માગવા.)

નંબર ૪૭.

પરદેશનું બીલ ન સીકાર્યું હોય તેટલા આટે ભખનાર ઉપર નાણાધિકારીએ કરવાની.

(મથાકું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ
હુંડી (બીલ આફ એક્સચેન્જ) કલકવામાં બખી, તેમાં એમ હતું કે તે દખાગ્યા પછી (સાઠ
દિવસે) એક ઈ. ફ. એ અને (બંડનમાં) પૌંડ નાણું આપવું.

૨. તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ સદરકુ ઈ. ફ. ને તે સીકારવાસાથે
ખતાવી, તે પાછી કાઢી, અને તેથી તે વિશ્વ યોગ્ય રીતે અસંમતિ (પ્રોટેસ્ટ) દર્શાવી છે.

૩. પ્રતિવાદીને તેની યોગ્ય ખખર હતી.

૪. તેણે તે અવેળ આપ્યો નથી.

[૫. પ્રતિવાદીને અસંમતિ થવાની (પ્રેટિરુટની) નોટીસ પોંચાડી તે વખતે પોંડ નાણાંની કીંમત રૂ. આના હતી.]

મટિ રૂ. તથા તારીખ મહિ સને થી બ્યાન અને બદલાનો (ચેક) રૂ. ૬૫૨ પ્રમાણે) ફેસલો પ્રતિવાદી ઉપર કરી આપો એવી મારી અરેજ છે.

નંબર ૪૮.

નાણાધિકારીએ સીકારનાર ઉપર કરવાની.

(મયાનું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું કે:-

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ એક ઈ. એ પ્રતિવાદી ઉપર હુંડી (બીલ આફ એક્સચેન્જ) લખી, તેમાં એમ હતું કે તેની તારીખ પછી (અથવા રૂપાડથી દિવસે) રૂ. પ્રતિવાદીએ મને આપવા.

૨. તારીખ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ તે હુંડી (બીલ) સીકારી.

૩. તેણે અવેળ આપ્યો નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૪૯.

સમુદ્રોબ્ધ સંકટો વેગરેને સીધે વહાણને કળ રળ થઈ હોય ત્યારે, રૂપાડ

(મોપમ) વીમા ચીડી ઉપરથી.

(મયાનું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું કે:-

૧. નામના વહાણનો નીચે કહ્યા પ્રમાણે નાથ થયો તે વખતે તે વહાણનો હું માલક હતો (અથવા તેમાં મારો હક સંબંધ હતો).

૨. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ તે આપ્યા (અથવા તે રૂપીયા આપવાનું મેં તે વખતે વચન આપ્યું) તેના બદલામાં પ્રતિવાદીએ મને સદરહુ વહાણના વીમાની વીમા ચીડી કરી આપી, તેની એક નકલ આસાથે જોડીછે; (અથવા તે કરારમાં તેમણે એવું વચન આપ્યું છે કે

થી મુખી સદરહુ વહાણની આવતી સફરમાં સમુદ્રોબ્ધ સંકટોથી અથવા આગથી અથવા વીમાચીડીમાં બળેલાં બીજાં કારણોથી તે વહાણનો નાશ થાય અથવા તેને ઇજા થાય તો રૂ. પર્વત મને જે તોટો અથવા નુકસાન થાય તે બધું નાશ અને હક સંબંધ થાવિત થવા પછી

દિવસે તેમણે બરી આપવું.)

૩. સદરહુ વીમાચીડીમાં કહેલી સફર કરતાં સદરહુ વહાંણુ તારીખ મહિ
સને ૧૮ રોજ સમુદ્રોત્તર સંકટોથી (અથવા બીજા કારણથી) બીલકુલ નાશ થયું.
૪. તેથી કરીને મને ૨. નુકસાન થયું.
૫. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ નાશ અને હક સંબંધીની મેં પ્ર-
તિવાદીઓને સાબીતી બતાવી આપી અને સદરહુ વીમાચીડીમાં મારી તરફની બધી ચરતો ધો-
મ્મ રીતે પાળી છે. *
૬. પ્રતિવાદીઓએ સદરહુ નુકસાન આપ્યું હતી.
(ફેસલો માગવો)

નંબર ૫૦.

આમથી નાશ થયેલ માલ બદલ:—કિંમત ઠરાવેલી વીમાચીડી.

(મથાણું.)

ફું. અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું છું કે:—

૧. નામનું વહાણુ નીચે કહ્યા પ્રમાણે નાશ થયું તે વખતે તે વહાણુ
ઉપર (સોમાંડી ૨ હતું) તેનો માલક ફું હતો (અથવા તેમાં મારો હક સંબંધ હતો)
૨. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મેં
૩. આપ્યા (અથવા આપવાનું વચન આપ્યું) તેના બદલામાં પ્રતિવાદીએ તે
વખતે સદરહુ માલના વીમાની વીમાચીડી મને કરી આપી, તેની એક નકલ આ સાથે જોડી
છે (અથવા તે કરારમાં તેજુ એવું વચન આપ્યું છે કે, એ કેકાણે સ-
દરહુ માલ કીનારે હતો બહેલાં આમથી અથવા વીમા ચીડીમાં કહેલાં બીજાં કારણથી તેનો
બીલકુલ નાશ થાય તો તેણે મને ૨. આપવા અથવા થોડો ધણો નાશ
થાય તો તેથી મને ૨ નુકસાન થાય તે આપવું; પરંતુ તે નુકસાન માલની કુલ કિંમત ઉપર એ-
કડે ટકાથી વધારે હોય તો આપવું.)
૩. સદરહુ વીમાચીડીમાં કહેલી સફર કરતાં કેકાણે તારીખ મહિ
સને ૧૮ રોજ સદરહુ માલ આમથી બીલકુલ નાશ થયો (અથવા
જેવી રીતે હોય તે).

૪. ૫. (મથાણું હોવા નમુંનાના પ્રથમ અને ૫ મા પારિત્રાફ પ્રમાણે.)

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૫૧.

નોરબદલ; વીમાચીડીમાં કિંમત ઠરાવેલી હોય ત્યારે.

(મથાણું.)

ફું. અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું છું કે:—

૧. વહાંણુને થી સુધી સફર કરવામાં જે નોર મળે તે નોરમાં, તે વહાંણુ નીચે લખ્યા પ્રમાણે નાશ થયું તે વખતે, મારો હક સંબંધ હતો, અને તે વખતે તે વહાંણુમાં નોરથી પુષ્કળ માલ ચઢાવેલો હતો.

૨. પ્રતિવાદીને ૩. આખા તેના બદલામાં તેણે માં તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ સદરહુ નોર વિશે મને વિમાઓડી લખી આપી છે. તેની એક નકલ આ સાથે જોડેલી છે (અથવા પ્રથમ પ્રમાણે તેનો બાવાઈ લખવો.)

૩. સદરહુ વીમાઓડીમાં કહેલી સફર કરતાં તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ (સમુદ્રવસંકટોથી સદરહુ વહાંણુનો ખલિફુલ નાશ થયો.

૪. સદરહુ પ્રમાણે વહાંણુ નાશ થયું તેથી સદરહુ વહાંણુ બદલ મને કંઈ નોર મળ્યું નથી, તેમ તે સફરમાં વહાંણુને કંઈ નોરની પ્રાપ્તિ થઈ નથી.

૫, ૬. (નમુના ૫૦ માંજે તે પ્રમાણે).

(ફસલો માગવો.)

નંબર પર.

વરાડ પ્રમાણે સાધારણ નુકસાન બાબત.

(મયાજું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. ૫. રૂ. એ નામના વહાંણુ ઉપર થી થઈ ન. વાને (રૂની સો માંસડી) માલ ચઢાવ્યો હતો તેનો, નીચે લખ્યા પ્રમાણે તે નાશ થયો તે વખતે હું માલક હતો (અથવા તેમાં મારો હક સંબંધ હતો.)

૨. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ ૩. આખા વાનું મેં વચન આપ્યું) તેના બદલામાં તે વખતે માં પ્રતિવાદીએ સદરહુ માલની વીમા યાદી મને લખી આપી. તેની એક નકલ આ સાથે જોડેલી છે (અથવા પ્રથમ પ્રમાણે તેને બાવાઈ લખવો.)

૩. સદરહુ વીમાઓડીમાં કહેલી સફર કરતાં તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મી. રતનાચરની કબર રવજી સદરહુ વહાંણુ એટલું જોખમમાં આપ્યું હતું કે તેથી તેના મારુતર તથા ખલાસીઓને વહાંણુનાં દોરડાંઓ અને સામાનનો ઘણો ભાગ દરીઆમાં વામી દવાની જરૂર પડી અને તેમણે તે વામી દીધી.

૪. તેને બીધે સાધારણ વરાડ પ્રમાણે નુકસાન (જનરલ આવરેજ લાસ) ના ૩. આપવાની મને જરૂર પડી અને મેં તે આપા.

૫. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મેં યએલા નુકસાનની તથા તેમાં મારો હક સંબંધોની સાબિતી પ્રતિવાદીને આપી તથા સદરહુ વીમાઓડીની મારે પાળવાની બધી શરતો ખીજી રીતે બરાબર પાળી.

૧. પ્રતિવાદીએ સદરહુ નુકસાન બરી આપ્યું નથી.
(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૫૩.

વરાડ પ્રમાણે ખાસ નુકસાન બાબત.
(મયાજું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. ૨. (પાછળના નમુના પ્રમાણે.)

૩. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ સદરહુ વહાંણ બરે દરીએ હતું તેવામાં સમુદ્રનું પાણી તો વહાંણમાં પેકું અને તેથી સદરહુ (૩) ને ૩. સુધી નુકસાન થયું.

૪, ૫. (મયા નમુનાના ૫મા તથા ૧૬ા પારેગરાફ પ્રમાણે.)
(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૫૪.

આગની વીમાચીઠી ઉપરથી.
(મયાજું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. ૧. મહેરમાં મહેલામાં નંબર થી આગળના રહેવાનું ઘર) નીચે કલા પ્રમાણે આબયથી નાથ થયું (અથવા તેને નુકસાન થયું) તે વખતે તેમાં મારો હક સંબંધ હતો (અથવા તેનો હું માલક હતો).

૨. પ્રતિવાદીને ૩. આખા તેના બદલામાં તેણે માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મને સદરહુ (ધર તથા તેના અંગના બાગ) બાબત વીમા ચીઠી લખી આપી છે. તેની એક નકલ આ સાથે જોડી છે. (અથવા તેનો બાવાર્ય લખવો.)

૩. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ સદરહુ (રહેવાનું ઘર) આગથી બિલકુલ નાથ થયું (અથવા તેને ઘણું નુકસાન લાગ્યું).

૪. મને તેથી ૩. નું નુકસાન થયું.

૫. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મેં પ્રતિવાદીને મારા સદરહુ નુકસાનની તથા હકસંબંધની શાખિતી આપી અને સદરહુ વીમાચીઠીની મારે પાળવાની બધી શરતો બીજી રીતે બરાબર પાળી.

૧. પ્રતિવાદીએ સદરહુ નુકસાન આપ્યું નથી.
(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૫૫.

બાકું લેવા વિશે જામીન ઉપરની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ ૧૨ વરસે
૨. બાકું ફરાવીને અને તે બાકું (૧૨ મહિને) આપવું એવા કરાર કરીને
વરસની બેત્રીએ (મહેલામાં નંબરનું ઘર) મારી પાસેથી એક ઈ. રૂ. એ
બાકું રાખ્યું.

૩. સદરહુ ઘર તેની હદમુધાંત સદરહુ ઈ. રૂ. ને બાકું આપ્યું, તેના બદલામાં (તેજ વખતે અને તેજ ઠેકાણે) પ્રતિવાદીએ એવા કરાર કર્યો કે સદરહુ બાકું બરોબર વખતે વખત મળજી એ બાબતનો હું જામીન યાજી છું.

૪. સને ૧૮ ના માસનું સદરહુ બાકું ૩. થયું તે આપ્યું નથી.

કરારનામાની ચરત પ્રમાણે જામીનને નોટીસ આપવાની હોજ તો, વધારવું કે:—

૫. સદરહુ બાકું મને પોંચ્યું નથી એ બાબતની તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મેં પ્રતિવાદીને નોટીસ આપી અને બાકું માગ્યું.

૬. તેણે તે આપ્યું નથી.

(ફેસલો માગવા.)

અ—કરાર તોડવાને લીધે બદલો લેવાની ફરયાદ અરજીઓ.

નંબર ૫૬.

જામીન વેચવાનો કરાર તોડવા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મેં અને પ્રતિવાદીએ બંનેએ સહીઓ કરીને એક કરારનામું કર્યું તેની નકલ આસાથે જોડી છે.

(અથવા તારીખ વગેરે રોજ પ્રતિવાદીએ મારી સાથે એવા કરાર કર્યો કે,

હાલ ૩. અનામત આપેલા છે અને બીજા દશહજાર રૂપીઆ નીચે કલા પ્રમાણે આપવાના તેના બદલામાં તેણે મને તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ (

શહેરમાં મહેલામાં ઘર નંબર નું બધો બાળો દુર કરીને પ્રેરવું વેચાણ ખત (કન-ચવસ) કરી આપવું; અને તે સ્વાધીન આપે એટલે તે બદલ રૂ. ૧૦,૦૦૦ આપવાની મેં તેને કબજાબત આપી છે.

૨. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મેં પ્રતિવાદી પાસેથી સદરહુ મિલક

તનું વેચાણ ખત (કનવેન્સ) માગ્યું અને પ્રતિવાદીને રૂ. આપવા માંડ્યા. (અથવા પ્રતિવાદીના ભાગનો કરાર તેની પાસેથી પુરો કરી લેવાનો મારો હક્ક થવા સાથે જે ચરતો પુરો પડવી નોંધ્યે તે પુરો પાડી છે, અને જે વાલો બનવી નોંધ્યે તે બની છે તથા જે વખત ચુલ્લવા નોંધ્યે તે વીતી ગયા છે.)

૩. સદરહુ મિલકતનું પ્રતિવાદીએ અને કંઈ વેચાણ ખત (કનવેન્સ) કરી આપ્યું નથી, (અથવા તે મિલકત ઉપર એ ન રૂ. નો ધરાણીવા હક્ક કરી આપ્યો છે અને તે ની આફીસમાં તારીખ * માટે સને ૧૮ રોજ રજિ- ૨૨૨ થયો છે તે હજી હોડાએ નથી; અથવા હક્કમાં બીજી કંઈ ખામી હોય તે).

૪. અને તેથી કરીને સદરહુ પ્રમાણે અનામત તરફે મેં જે રકમ આપી તેનો તથા સદરહુ ખરીદીનું કામ પૂરું થવાસાથે જે બીજી રકમ આગળથી એકઠી કરી રાખેલી તેનો ઉપ- યોગ મારાથી થયો નહિ, તથા પ્રતિવાદીના હક્કની તપાસ કરવામાં તથા મારા ભાગનો કરાર પુરો કરવાની તૈયારી કરવામાં મને જે ખર્ચ થયું તે નકામું ગયું છે, અને પ્રતિવાદી પાસે તે કરાર પુરો કરાવવાનો પ્રયત્ન કરવામાં મને ખર્ચ થયું છે.

મારી અરજ એ છે કે રૂ.

નો બદલો મળવાનો ફેસલો કરી આપો.

નંબર પંઝ.

જમીન ખરીદ કરવાનો કરાર તોડવાખદશ.

(મથાણું.)

હું, અઃ બ., ઉપર કહેણી વારી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મેં અને પ્ર- તિવાદીએ પોતાની સહીઓ સુધાંત એક કરારનામું કર્યું તેની એક નકલ આ સાથે નોંડી છે.

(અથવા માં તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મેં અને પ્રતિવાદીએ અરસપરસ એવી કબજાવત કરી કે ગામમાં ચાલીસ વીધા જ- મીન રૂ. માટે મારું પ્રતિવાદીને વેચવી અને પ્રતિવાદીએ તે મારી પાસેથી ખરીદ કરવી.)

૨. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ સદરહુ મિલકતનો હું કુલ માલક હોવાથી (અને તે મિલકત ઉપર કંઈ બોલો નથી એમ પ્રતિવાદીને જણાવ્યું હતું તે પ્રમાણે તે ઉપર કંઈ બોલો ન હોવાથી) સદરહુ રકમ આપે એટલે નોંધ્યે તેવું તે મિલ- કતનું ખરીદીપત્ર (કનવેન્સ) કરી આપું છું એમ તે વખતે પ્રતિવાદીને કહ્યું (અથવા પુરતો દસ્તાવેજ કરી આપીને તે મિલકત પ્રતિવાદીને આપવાને હું તૈયાર તથા ખુશી હતો અને ખરીદી થ એમ મેં તેને કહ્યું).

૩. પ્રતિવાદીએ તે રકમ આપી નથી.

(ફેસલો માગવો)

નંબર ૫૮.

બીજો નમુનો.

સ્થાવર મિલકતની ખરીદી પુરી ન કર્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ બંધેલા કરારપત્રથી મેં અને પ્રતિવાદીએ પાતપાતાની વચ્ચે એવા ડરાવ કર્યો હતો કે, નીચેની શરતોથી તથા માનીથી રૂ. માટે એક ધર અને જમીન મારે પ્રતિવાદીને વેચવાં અને પ્રતિવાદીએ તે મારી પાસેથી ખરીદ કરવાં, તે શરતો એ કે:—

(અ) સદરહુ કરારનામા ઉપર સહી ચાપ એટલે તે ખરીદીની રકમ પૈકી રૂ.

પ્રતિવાદીએ મને અનામત આપવા, અને બાકીના તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ આપવા ને તે તારીખે ખરીદી પુરી કરવી.

(બ) તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ અથવા તે પહેલાં સદરહુ ધર અને જમીન ઉપર મારો મજબૂત હક મારે સ્થાપિત કરવો, તથા સદરહુ પ્રમાણે તે ખરીદીની રકમ પૈકી બાકી રહેલી રકમ આપવામાં આવે એટલે સદરહુ મિલકતનું યોગ્ય ખરીદીપત્ર (કનવેયન્સ) પ્રતિવાદીને અરથે તેવારે કરીને પ્રતિવાદીને કરી આપવું.

૨. પ્રતિવાદી પાસે તેના બાગનો સદરહુ કરાર પુરો કરવાનો અને હક મજવાને જરૂર હોય તેવી બધી શરતો પુરી પાડી તેવી બધી વાતો બની, અને તેવી બધી વંચત વસીયત, તોએ પ્રતિવાદીએ સદરહુ પ્રમાણે સદરહુ ખરીદીની રકમની બાકી આપવી જોઈએ તે મને આપીતથી.

૩. તેથી કરીને મારા બાગનો સદરહુ કરાર પુરો કરવાની ગેવારી કરવામાં ચક્ષેહું અરથ બધું છે. અને પ્રતિવાદીના બાગનો તે કરાર પુરો કરી સેવાનો પ્રયત્ન કરવામાં મને અરથબધું છે (ફેસલો માગવો.)

નંબર ૫૯.

વેચેલો સામાન સ્વાધીન ન કર્યાબદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. મારાં તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મેં અને પ્રતિવાદીએ અરસપરસ એવા ડરાવ કર્યો કે પ્રતિવાદીએ (આટાનાં ૧૦૦ પીપ તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ) મારે સ્વાધીન કરવાં, અને તે સ્વાધીન ચાપ એટલે તેની કામતના મારે રૂ. પ્રતિવાદીને આપવા.

૨. (સદરહુ) તારીખે સદરહુ સામાન સ્વાધીન કરે અને સદરહુ કામત સે એમ મેં પ્ર-

તિવાદીને કહ્યું. અને તે પ્રમાણે સ્વાધીન કરેથી તેને સદરહુ રકમ આપવાને હું તૈયાર અને ખુશી હતો.

૩. પ્રતિવાદીએ તે માલ સ્વાધીન કર્યો નહિ તેથી કરીને, તે સ્વાધીન થવાથી મને ને નફા મળત તે મારો ગયો.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૬૦.

નોકરીમાં રાખવાનો કરાર તોડવાબદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મારી અને પ્રતિવાદી વચે અરસપરસ એવો કરાર થયો કે, મારે (હિસાબ રાખનાર તરીકે અથવા મુકાદમ તરીકે અથવા ને હોય તે) તરીકે પ્રતિવાદીની નોકરી કરવી અને પ્રતિવાદીએ મને તે તરીકે (એક વરસ)ની મુદતમુધી નોકરે રાખવો અને મારી નોકરી બદલ મને (મહીને)૩. આપવા.

૨. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ હું સદરહુ પ્રમાણે પ્રતિવાદીની નોકરીમાં દાખલ થયો, અને સદરહુ વરસની બાકીની મુદતમાં તે નોકરી ભરી રાખવાને હું ત્યારથીજ અને હાલપણ તૈયાર તથા રાજી છું, અને તેની પ્રતિવાદીને હમેશાં ખબર છે.

૩. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ ધિરવાજબી રીતે મને નોકરીમાંથી રજા આપી, અને સદરહુ તરીકે મને નોકરી કરવા દીધી નહીં, અથવા મારી નોકરી બદલ પગાર આપવાની ના કહી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૬૧.

નોકરીમાં રાખવાનો કરાર તોડવા બદલ, નોકરીનું કામ કદી કર્યું ન હોય ત્યારે.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. (ગમા છેલા નમુના પ્રમાણે.)

૨. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીની નોકરીમાં દાખલ થવાને મેં કહ્યું અને ત્યારથી તે પ્રમાણે કરવાને હું તૈયાર તથા રાજી છું.

૩. તે નોકરીમાં પ્રતિવાદીએ મને દાખલ થવા દીધી નહીં, અથવા મારી નોકરીને બદલે પગાર આપવાની ના કહી.

(ફેસલો માગવો.)

(૩૪)

નંબર ૬૨.

નોકરી કરવાનો કરાર તોડ્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મારી અને પ્રતિ-
વાદી વચે અરસપરસ એવા કરાર થયો કે, મારે પ્રતિવાદીને (વરસે) ૨૬.
ઘનિનતાણું આપીને નોકરીમાં રાખવા, અને પ્રતિવાદીએ મારી (કારીગર) તરીકે (એક વ-
રસ) ની ખુદત મુખી નોકરી કરવી.

૨. સદરકુ કરારનો પોતાનો ભાગ પુરો કરવાને હું હમિય તૈયાર અને રાજી છું (અને
તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ તે પ્રમાણે કરવાને મેં કહ્યું.)

૩. પ્રતિવાદી (ઉપર કહેલી તારીખે મારી નોકરીમાં રાખ્યા થયો પણ પછીથી તારી-
ખ મહિ સને ૧૮ રોજ તેણે (સદરકુ પ્રમાણે મારી નોકરી કરવાને ના કહ્યું.
(ફેસલો માગયો.)

નંબર ૬૩.

ખામી બરેલા કસબને માટે ધર બાંધનાર ઉપર.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મારી અને
પ્રતિવાદી વચે એક કરાર થયો તેની એક નકલ આ સાથે જોડી છે.

(અથવા કરારનો બાવાર્થ લખયો.)

(૨. સદરકુ કરારની મારા બાગની બધી ચરતો મેં યોગ્ય રીતે પુરી કરી છે.)

૩. પ્રતિવાદીએ (સદરકુ કરારમાં બતાવેલું ધર ખરાબ અને કારીગર ન બાંધે તે
રીતે બાંધ્યું છે.)

(ફેસલો માગયો.)

નંબર ૬૪.

કરારથી શિખવા રહેલા રાખસના ખાપ અથવા વાલીઉપર રોકે કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ

સને ૧૮

રોજ પ્રતિવાદીએ પોતાની સહી તથા શિક્ષાથી એક કરાર કર્યો તેની એક નકલ આ સાથે જોડી છે.

(અથવા તે કરારનો બાવાર્થ લખવો.)

સદરહુ કરાર કર્યા પછી મેં સદરહુ (કરારથી ચિખવા રહેનારને) સદરહુ સુદત મુખી કરારથી ચિખવા રહેનાર તરીકે મારી નોકરીમાં લખાવ્યો. અને સદરહુ કરારમાં મારે જે જે કરવાનું છે તે મેં હમિયાં કરેલું છે અને તે કરવાને હું હમિયાં તૈયાર તથા રાજી છું.

૨. તારીખ : મહિ સન ૧૮ રોજ સદરહુ (કરારથી ચિખવા રહેનાર) બહુ જોડને મારી નોકરીમાંથી, ગેરહાજર રહ્યો અને હજી તે ગેરહાજર રહે બચે.

(ફેસલો માગવો.)

• નંબર ૬૫.

કરારથી ચિખવા રહેનારે શેઠ ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. મારાં, તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ મારી અને મારા બાપ ઈ. ફ. ની સાથે પ્રતિવાદીએ કરાર કર્યો, ન તે ઉપર અમારી સહીઓ તથા શિક્ષા કર્યા તેની એક નકલ આ સાથે જોડી છે.

૨. સદરહુ કરાર કર્યા પછી સદરહુ કબુલાતમાં કહેલી સુદત મુખી કરારથી ચિખવા રહેનાર તરીકે પ્રતિવાદીની જોડરી કરવા સાર તેની નોકરીમાં લખાવ્યો, અને સદરહુ કબુલાતમાં મારે પુરી કરવીની જે જે બાબો કહી છે તે મેં હમિયાં પુરી કરી છે.

૩. પ્રતિવાદીએ મારાં નો ધંધો અને ચિખવો નહીં, અથવા બીજી કોઈ રીતે કરાર લોચાલેય તે લખવું; જેમ કે, ધાતકીપણું, પુરતું અથવા અન્ય ન હોય તે, અથવા બીજી કોઈ ગેરવતેલું કરી હોય તે.)

(ફેસલો માગવો.)

• નંબર ૬૬.

કારકુનના પ્રમાણિક પત્ની બાબતના દરવાજા ઉપરથી.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. મારાં, તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ

• સન ૧૮૫૦ ની આઠ ૧૫ માં આપેલા નમુનામાં બાપને અથવા વાલીનો શિક્ષો જોડવો જોઈએ.

મેં એક ઇ. ફ. ને કારકુન તરીકે નીમ્યો.

૨. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ મારી સાથે એવી કબજાખત કરી કે, જે સદરહુ ઇ. ફ. મારા કારકુન તરીકે પ્રમાણિક પછાથી પોતાનું કામ ન કરે અથવા મારે વ્યસ્ત તેને મળેલા બધા પૈસા, કરેજબદલ પુરાવાના સેખ, અથવા બીજી મિલકતનો મને હિસાબ ન આપે તો તેથી ૩. સુધી મને જે નુકસાન આવે તે પ્રતિવાદીએ ભરી આપવું.

(અથવા ૨. તેજ વખતે અને તેજ ઠેકાણે પોતાની સહીથી સેખ કરી આપવું ૩.

ની રકમ ગુજેમારી તરીકે મને આપવાને પ્રતિવાદી પોતે મારી સાથે બંધાયોછે, એવી શરતથી કે, જે મારા કારકુન અને કિલ્લીદાર તરીકે સદરહુ ઇ. ફ. પોતાનું કામ પ્રમાણિકપણે બજાવે અને જે જે પૈસા, કરેજબદલ પુરાવાના સેખ, અને બીજી મિલકત કોઈ પણ વખતે મારીવતી તેના પાસે હોય તે બધાનો ખરેખરો હિસાબ તે મને આપે તો તે કરાર ૨૬ થાય નહીં તો ન થાય.)

(અથવા ૨. તેજ વખતે અને તેજ ઠેકાણે પ્રતિવાદીએ મને દસ્તાવેજ બખી આપ્યો તેના એક નકલ આ સાથે જોડી છે.)

૩. તારીખ મહિ સને ૧૮ અને તારીખ મહિ સને ૧૮ ની દરમિયાન સદરહુ ઇ. ફ. એ પૈસા અને બીજી મિલકત મળીને ૩. ની કિંમતની રકમ મારે માટે બીધી, તેનો એણે મને હિસાબ આપ્યો નથી. અને તે હજી લેહેણી તથા આપ્યા વગરની છે.

(ફસલો માગવા.)

નંબર ૬૭.

ભાડુતે માલક ઉપર કરવાની, વિશેષ નુકસાન થયું હોય તે સુધાંત.

(મથાળું).

હું. અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ સેખી દસ્તાવેજથી મને (ફેહલામાં નંબર નું ૫૨) વરસની મુદત સુધી ભાડે આપ્યું. તેમાં મારી સાથે એવા કરાર હતો કે, મારે અને મારા કાબદેસરે વારસા વકાલિયાએ તે ધરનો સદરહુ મુદત સુધી સ્વસ્થ પછે કબજો ભોગવવો.

૨. આ ફરિયાદ અલાવવાનો મારો હક યવા માટે. જે જે શરતો પૂરી પડવાની અને જે વાતો બનવાની જરૂર છે તે બધી પૂરી પડી છે થા બન્યો છે.

૩. સદરહુ મુદતમાં તારીખ મહિ રોજ એક ઇ. ફ. જે સદરહુ ૫૨ મો કાબદેસર માલક હતો તેણે મને તે ધરમાંથી કાબદેસર રીતે કાઢ્યો, અને હજીએ તે મને તે ધરનો કબજો આપતો નથી.

૨. તેથી કરીને મને સદરહુ જગ્યાએ દરજ્જોનાં ધંધા બરી રાખવામાં હરકત પડી ત્યાંથી નિકળવામાં રૂ.
અરચ લાગ્યું અને તે નિકળવાથી જ. હ. તથા એ. જો.
ની મારી બરાકી ગઈ.)

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૬૮.

ખાતી પ્રમાણે જંગમ માલ ઉતર્યા નહી તે વિશે.

(મથાણું.)

હું, અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ,
એક વરાળ યંત્ર ચાલવા જેવી સારી સ્થિતિમાં છે એવી પ્રતિવાદીએ ખાતી આપી, અને તે
ઉપરથી તેની પાસેથી, તેની કીમતના રૂ. આપીને તે ખરીદ કરવાને માફ મન વળ્યું.

૨. સદરહુ યંત્ર તે વખતે આલે એવી સારી સ્થિતિમાં નહોતું, તેથી તે યંત્રને દુરસ્ત કરા-
વવામાં મને અરચ લાગ્યું અને તે યંત્ર દુરસ્ત થવું હતું તે દરમ્યાનનું, તે આલે એવી સારી સ્થિ-
તિમાં હોત તો, મને જે ઉપજ થાત તે માફ ગયું.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૬૯.

હામી બાબતના કરાર ઉપરથી.

(મથાણું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ અ. બ. ને ઈ. ઈ.
ની પેટીના નામથી થતા બાપારમાં હું અને પ્રતિવાદી પાંતીદાર હોવાથી સદરહુ પંચાણ તોડ્યું,
અને અરસપરસ એવા કરાર કર્યા કે પ્રતિવાદીએ પંચાણાની બધી મિલકત લેવી અને રાખવી,
પેટીનું ખર્ચ કરજ આપવું. અને સદરહુ પેટીને કંઈ કરજ હોવાને લીધે મારા ઉપર જે જે દાવા
કરવામાં આવે તે બધાનું નુકસાન બરી આપવું.

૨. સદરહુ કરારની મારા બાગની બધી યરતો મેં બરોબર રીતે પૂરી કરી છે.

૩. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ (એક ઈ. ફ. નું સદરહુ પેટી
પાસે લેહેલું હતું તે બદલ સદરહુ ઈ. ફ. એ ની ન્યાયાધિકારી દેવરમમાં
મારા અને પ્રતિવાદીના ઉપર એક ફેસલો જાળવ્યો, અને તારીખ મહિ સને
૧૮ રોજ) મેં રૂ. (તે હુકમનામાની બરપાઇ કરવાસાથે) આપ્યા.

૪. તે પ્રતિવાદીએ મને આપ્યા નથી.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૭૦.

વહાંજીના આગ્રહે વહાંજી નોરે માંડનાર ઉપર આગ ન ચઢાવ્યા બદલ કરવાની.

(મથાણું)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહે સન ૧૮ રોજ મારી અને પ્રતિ-
વાદી વચે એક કબુલાવત થઈ તેની એક નકલ આ સાથે જોડી છે.

(અથવા ૧. માં તારીખ માહે સન ૧૮ રોજ દ-
સ્તાવેજ કરીને મેં અને પ્રતિવાદીએ એવી કબુલાવત કરી કે, માં તારીખ
માહે સન ૧૮ રોજ મારા નામિ વહાંજી ઉપર પ્રતિવાદીએ પાંચસે
ટન માલ ચઢાવેલો. તે માલ તે વહાંજી (કેકાણે) સિદ્ધ જવો, અને ત્યાં
નોરે આપેથી તે સ્વાધીન કરેલો, અને પ્રતિવાદીને માલ ચઢાવવા સાર દિવસ, માલ ઉ-
તારવાના દિવસ, તથા જરૂર પડે તો દરરોજ રૂ. દર પ્રમાણે જોડી
થવાના દિવસ આપવા.)

૨. સદરકુ કબુલાવતમાં ફરિયાદી વખતે (સદરકુ માલ અથવા સદરકુ કબુલાવતમાં
બંધેલો માલ) પ્રતિવાદી પાસેથી હું સવા તૈયાર અને રાજી હતો. તથા તું આપ હું સિદ્ધ છું
એમ મેં કહ્યું.

૩. માલ ચઢાવવાની અને જોડી થવાની મુદત આપી હતી તે પુરી થઈ ગઈ છે પરંતુ
પ્રતિવાદીએ સદરકુ વહાંજી ઉપર સદરકુ માલ ચઢાવ્યો નથી.

તેથી કરીને જોડી કરી રાખ્યા (ડોમરેજ) બદલ રૂ. તથા નુકસાન બરી
થેવા બદલ બોલ રૂ. નો હું ફેસલો માગું છું.

ક.—અપકૃત્યથી નુકસાનીનો બદલો લેવાની ફરિયાદ અરજીઓ.

નંબર ૭૧.

જમીન ઉપર પ્રવેશ કર્યા (ફેરવાસ) બદલ.

(મથાણું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

માં, તારીખ માહે સન ૧૮ રોજ મારી
નામથી જોગખાતી કંઈ જમીન ઉપર પ્રતિવાદીએ પ્રવેશ કર્યો (અને તે ઉપર
દોર ચરાવ્યાં, ઘાસ પગતણે ચગદીનાખ્યું. ઈમારતી બાકડાં કાપ્યાં, અને બીજી રીતે તેમાં
નુકસાન કર્યું.)

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૭૨.

રહેવાના ધરમાં આવીને પ્રવેશ (દેસ્પાસ) કર્યા વિશે.

(મથાણું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માફે નામનું રહેવાનું ધર છે તેમાં પ્રતિવાદીએ આવ્યાને ધણી વાર સુધી ધુંપાટ તથા દંડો કર્યાં, અને સદરહુ રહેવાના ધરનાં બારણાં તોડ્યાં, અને તે ધરમાંનો મારો જડીત તથા બીજી સામાન કાઢ્યો, ને ઉપાડી લઈ ગયો. અને તેના પોતાના ઉપયોગમાં તેની તેણે બવરસા કરી. તથા સદરહુ રહેવાના ધરમાંથી મારો અને મારા કુટુંબનો કબજો મેળને આમને કાઢી મુક્યા અને ધણી વાર સુધી તે રીતે આમને બહાર રાખ્યા.

૨. તેથી કરીને મારે હવે અલાવવામાં મને જરૂર પડી, અને મારે તથા મારા કુટુંબને વાસ્તે રહેવાનું બીજું ધર મેળવવામાં મને ખરચ બામ્બુ.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૭૩.

જાંચ માલ ઉપર પ્રવેશ કર્યા બદલ.

(મથાણું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ વાદીનાં રમ નામે દાહનાં દંડ પીપ પ્રતિવાદીએ ફોડ્યાં, અને તેમાંનો હાર મહિલામાં ફોળી નાખ્યો. (અથવા લોહું ચોખા, ધર ચંબુગારનો સામાન અથવા ને હોય તે, વાદીનો સામાન કબજે કરી બીચો) અને તે લેઈ ગયો તથા તેના પોતાના ઉપયોગમાં તેની બવરસા કરી.

(અથવા મારી ગયો અને બળદ પકડીને લઈ ગયો અને તેમને અટકાવ્યાં અને બાંબી મુદત સુધી તેમને અટકાવેલાં રાખ્યાં.)

૨. તેથી કરીને તે મુદતની દરમ્યાન તે માયોનો તથા બળદનો મારાથી ઉપયોગ થયો નહીં, તથા તેમના આરને વાસ્તે અને તે પાછાં મેળવવાને વાસ્તે ખરચ બામ્બુ, તથા મેં તે મારી પાસે હોત તો બજારમાં હું તેમને વેચત તે વેચનામાં પણ અટકાવ થયો, તથા સદરહુ ગાય અને બળદ મારે કમી ઉપયોગનાં થયાં (એમ ન હોય તો નેવી હકીકત હોય તે પ્રમાણે નુકસાન બમ્બું.)

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૭૪.

જંગમ મિલકત બીજાએ પોતાના ઉપયોગમાં આંજીવા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

આ સાથે જોડેલા પત્રમાં વરણન કરેલો કંઈ સામાન (અથવા લોટનાં ૧૦૦૦ પીપ) તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મારા કબજામાં હતો.

૨. તે દિવસે (કેદારી) પ્રતિવાદીએ તે માલ પોતાના ઉપયોગમાં આપ્યો અને ગેરવાજાની રીતે મારી પાસેથી તેનો કબજો જાગજો ભેઈ લીધો.

(ફેસલો માગવા.)

પત્રક.

નંબર ૭૫.

માલ સ્વાધીન કરવાનું ના કહી બદલ વખારવાળા ઉપર.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીને (અથવા દર પીપે દર માસે ૨. વગેરે) આપવાના જોખમમાં તેણે (લોટનાં ૧૦૦ પીપ) પોતાની વખારમાં રાખવાનો અને સદરકુ રકમ આપવામાં આવે એટલે તે માલ મારે સ્વાધીન કરવાનો કરાર કર્યો.

૨. તેથી કરીને મેં પ્રતિવાદી પાસે સદરકુ (લોટનાં ૧૦૦ પીપ) અનામત મુક્યાં.

૩. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મેં પ્રતિવાદીને ૨. (અથવા તે સામાન વખારમાં રાખી મુકવાનું બાકું ચડ્યું તેની પુરી રકમ) આપવા માંડીને કહ્યું કે તું સદરકુ સામાન મારે સ્વાધીન કરે, પણ પ્રતિવાદીએ તે સ્વાધીન કરવાની ના કહી.

૪. તેથી કરીને સદરકુ સામાન ઈ. ફ. ને વચવામાં અને હરકત પડી અને તેનું મને નુકસાન થયું.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૭૬

દગાથી મિલકત એજળ્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીને કંઈ

સામાન વેચવાનું મને મન યાવ એટલા માટે તેણે મને એમ સમજાવ્યું કે હું-એટલે પ્રતિવાદી-
દાર છું અને મારી બધી જવાબદારી જતાં ર. નો આસામી છું.

૨. તે ઉપરથી ર. ની કિમતનો (થુકો માલ) પ્રતિવાદીને વેચવાનું (તથા
સ્વાધીન કરવાનું) મને મન થયું.

૩. સદરહુ સમજાવેલી વાતો ખોટી હતી (અથવા ખોટાપણાની વિશેષ વાતો હોય તે બ-
ખતી) અને તે ખોટી છે એમ પ્રતિવાદીને તે વખતે માલમ હતું.

૪. સદરહુ માલની કિમત પ્રતિવાદીએ આપી નથી (અથવા જો માલ સ્વાધીન ન કર્યો
હોય તો) સદરહુ માલ તૈયાર કરીને વહાણમાં ચઢાવતાં અને તે પાછો આણતાં મને ર.

ખરચ લાગ્યું છે.

(કેસલો માગવો.)

નંબર ૭૭

હયાખાણથી બીજા સાપસને ઉધારે અપાવ્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. મી., તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ
મને એમ સમજાવ્યું કે, એક ઇ. રૂ. દાર છે, અને તેની સાખ સારી છે, તથા તેની બધી
જવાબદારી જતાં તે ર. ની આસામી છે, (અથવા ઇ. રૂ. તે વખતે જવાબદારી
વાળી નોકરીમાં છે તથા તે સારી હાલતમાં છે, અને નિર્ભયપણે તેની સાખ ઉપર તેને માલ
ધારી શકાય તેવા છે.

૨. તે ઉપરથી સદરહુ ઇ. રૂ. ને ર. કિમતના (ચોખા) (મહીના
ઉધારે) વેચવાને મારે મન વળ્યું.

૩. સદરહુ સમજાવેલી વાતો ખોટી હતી અને તે ખોટી છે એમ પ્રતિવાદીને જો વખતે
માહિત હતું, અને મને ડગવાના તથા ડગો કરવાના હેતુથી (અથવા મને ડગવાને અને નુક-
શાન કરવાને) તેણે મે વાતો સમજાવો હતી.

૪. સદરહુ ઇ. રૂ. એ (સદરહુ માલની કિમત સદરહુ ઉધારેની મુદત વીતી તોએ આપી
નહી, અથવા) સદરહુ ચોખાની કિમત આપી નથી, અને તે કારણે નિર્ભય મને તેનું નુકશાન થયું.

(કેસલો માગવો.)

નંબર ૭૮.

વાદીની જમીનમાંનું પાણી ગંદુ કર્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં નામની એક જમીનનો તથા તે જમીનમાંના કુવાનો તથા તે કુવામાંના પાણીનો કબજો આગવટો હાજરો છે તથા હેઠળ કહેલી બધી વખતે હતો, તથા સદરકુ કુવાનો અને કુવામાંના સદરકુ પાણીનો ઉપયોગ અને લાભ લેવાનો હક મારો હતો, તથા તે કુવામાં પાણીની આવક થવાને જે કંઈ પાણીના ઝરા અને વહેણા વહીને કુવામાં આવતા હતા તે ઝરા તથા વહેણાનું પાણી મેં ન કરતાં અથવા ન બગાડતાં વહેતું રખાવવાનો હક મારો હતો.

૨. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવસ્તીએ સદરકુ કુવા તથા (તેમાંનું સદરકુ પાણી તથા) તે કુવામાં વહી આવતા સદરકુ પાણીના ઝરા અને વહેણા ઝેર-વાજબી રીતે મેંદા કર્યાં તથા બગાડ્યાં.

૩. સદરકુ કારણને લીધે સદરકુ કુવાનું તે પાણી મેલું થયું તથા ધરે સંસારના અને બીજા જરૂરીઆત કામને સારું અનુપયોગી થયું, તથા સદરકુ કુવાનો અને પાણીનો ઉપયોગ અને લાભ મેં અને મારે કુટુંબ સેતાં તે જતો રહ્યો.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૭૯

અપકારક કારણાનું અસાધ્ય બદલ.

(મથાળું.)

ફે. અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માંની નામની કંઈ જમીન મારા કબજામાં છે અને હેઠળ કહેલી બધી વખતે મારા કબજામાં હતી.

૨. તારીખ મહિ સને ૧૮ થી આજ સુધી ધાતુનો કચરો ગાળવાનું કંઈ કારણાનું પ્રતિવાદીએ અપાવ્યું છે, તેમાંથી ખરાબ અને રોગકારક કુમાડો અને બીજા વરાળો તથા અપકારક પદાર્થ પુષ્કળ નિકળવાનું પ્રતિવાદી ઝેરવાજબી રીતે કારણ થયો. તે કુમાડો, વરાળ અને પદાર્થ સદરકુ જમીન ઉપર અને તે જમીનબરે પસારી અને હવા બગાડી તથા સદરકુ જમીનની સપાટી ઉપર ઈયાં.

૩. તેથી કરીને સદરકુ જમીન ઉપર મારાં ઝાડ, વાડ, ચાર અને પાક ઉગતો, તેને નુકસાન થયું અને કિંમતમાં તે ઉતરી ગયા, તથા તે જમીનમાં મારાં જે ઘેર અને છવ્વન હતું તે રોગી થઈને તેમાંથી ફેટલાંક તો ઝેર લાગ્યાં મરી ગયાં.

૪. તે કારણને લીધે, સદરકુ જમીનમાં એમ ન હોત તો મેં જે રીતે મારાં ઘેર અને મેંદરાં ચલાવત તે રીતે, મારાથી ચરાવી શકાયું નહિ. તથા ત્યાંથી મારાં ઘેર, મેંદરાં અને બે-તીનાં જનાવર મારે કાઢવાં પડ્યાં, તથા તેવી જમીન ન હોત ત્યારે તેઓ જેવા લાભકારક અને આરોગ્યકારક ઉપયોગ ને ઉપજાગ મેં લેત તેવા સેઈ શક્યો નહિ.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૮૦.

રસ્તો અટકાવ્યાબદ્ધ.

(મથાણું.)

કું. અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું છું કે:—

૧. (ગામમાંનું એક ઘર) મારા કબજામાં છે, અને હેડળ કહેલે વખતે તેમાં મારો કબજો હતો.

૨. મારે પોતાને તથા મારા નોકરોને (વાહનસહિત અથવા પગે) વરસના કોઈ પક્ષ વખતે સદરહુ (ધરમાં) થી અમુક જેતરમાં યહને સાર્વજનિક રાજમાર્ગ ઉપર જવાના,—તથા તે રાજમાર્ગમાંથી સદરહુ જેતરમાં યહ સદરહુ ધરમાં પાછા આવવાના રસ્તાનો મારો હક્ક હતો.

૩. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ સદરહુ જેરવાજબી રીતે રસ્તો જેરવાજબી રીતે અટકાવ્યો તેથી કરીને તે રસ્તે (વાહન સુધાંત અથવા પગે અથવા કોઈપણ રીતે) કું જઈ શક્યો નહિ (અને ત્યારથી આજ સુધી તે રસ્તો જેરવાજબી રીતે અટકાવ્યો છે.

૪. (કંઈ વિશિષ્ટ નુકસાન થયું હોય તો તે બખબું.)

(કેસનો માગવો.)

બીજો નમુનો.

(મથાણું.)

૧. થી સુધી જતાં સાર્વજનિક ધોરી રસ્તામાં અટકાવ થાય એવી રીતે તે રસ્તામાં પ્રતિવાદીએ જેરવાજબી રીતે ખાઈ ખોદીને માટી તથા પથરાનો દગલો કર્યો.

૨. તેથી કરીને સદરહુ ધોરી રસ્તે કાવહેસર રીતે જતાં કું સદરહુ માટી ને પથરા ઉપર (અથવા સદરહુ ખાઈમાં) પડ્યો અને મારો હાથ ભાગ્યો અને ધાણું કુચ્છ ભાગ્યું તથા બાંજી મુદત સુધી મારો ધંધો ચલાવાયો નહિ અને વેદને બોલાવીને ઓપણોપચાર કરવામાં ખરચ થયું.

(કેસનો માગવો.)

નંબર ૮૧.

ખાણીનો પ્રવાહ બીજી તરફ વાળ્યા બદ્ધ.

(મથાણું.)

કું. અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું છું કે:—

૧. ડિસ્ક્રિટમાં ગામમાં નામથી જોળખાતા (પેહેળા) ઉપર ચક્રી (ખીલ) છે તે મારા કબજામાં છે અને હેડળ કહેલે વખતે તે મારા કબજામાં હતી.

૨. તે કબ્બળે હોવાને બીધે સદરકુ ચક્રી ચલાવવાસાથે સદરકુ વેહેવાના પ્રવાહ ઉપર મારો હક છે.

૩. તારીખ મઠિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ સદરકુ વેહેવાનો કઠો લોડને તેનું પાણી બીજી તરફ વાળ્યું તેને બીધે મારી ચક્રીમાં ધોતું પાણી આપ્યું.

૪. તેથી કરીને, પાણી તે રીતે વાળ્યા પહેલાં દરરોજ ગુણે દળી શકતો, તેને કાણે હવે દરરોજ ગુણથી વધારે દળી શકતો નથી.

(ઈસલો માગવો.)

નંબર ૮૨.

નીકથી જમીનને પાણી પાવાસાથે પાણી ભેવાના હુકમનો અટકાવ કર્યો બદલ.

(મયાજું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. કાણાણાની વગેરે કંઈ જમીન મારા કબજામાં છે અને હેઠળ કહેલી વખતે તે મારા કબજામાં હતી. અને તે જમીનને નીકથી પાણી પાવાસાથે અમુક વેહેવામાંથી કંઈ પાણી સેવન તે ઉપયોગમાં સેવાનો મારો હક છે.

૨. તારીખ મઠિ રોજ પ્રતિવાદીએ સદરકુ વેહેવાનું પાણી ગેર-નાજબી રીતે અટકાવીને તથા તે બીજી તરફ વાળીને, સદરકુ બપ્પા પ્રમાણે સદરકુ વેહેવામાંથી પાણી સેવન તેનો મને ઉપયોગ કરવા દીધો નથી.

(ઈસલો માગવો.)

નંબર ૮૩.

બાહુઆતે બગાડો કર્યોબદલ.

(મયાજું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ મઠિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ મારી પાસેથી પહેલામાં નંબર નું ઘર) ની મુદતને માટે બાડે રાખ્યું.

૨. તે પ્રમાણે પ્રતિવાદી તેમાં રહ્યો.

૩. આ રીતે તે રહ્યો એટલી મુદતમાં તેણે તે મકાનની ધણી ખરાબી કરી (બીલો ક-દેશી કરી, બાંચ ઉખેડી, બારણાં બાગી નાખ્યાં, અથવા બીજી જે નુકસાન થયું હોય તે બને તેટલું બતાવવું.)

વાદીની અરજ એછે કે ૩.

બદલો મળવાનો ઈસલો કરી આપો.

નંબર ૮૪.

હુલ્લો કર્યાબદલ તથા કાવદા વિરૂદ્ધ આર્યાબદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ માં પ્રતિવાદીએ મારા ઉપર હુલો કરીને મને માર્યા.
૨. મારી અરજ એકે કે ૩. બદલો મળવાનો ફેસલો કરી આપો.

નંબર ૮૫.

હુલ્લો કર્યાબદલ તથા કાવદા વિરૂદ્ધ આર્યાબદલ; વિરોધ ગુકસાન થયું હોય તે સુધાંત.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ મારા ઉપર હુલો કર્યો અને હું મેળાન થયો ત્યાંસુધા મને માર્યા.
૨. તેથી કરીને હું (તારથી છ આકવાડીયા) સુધી મારો ધંધો ચલાવી શક્યો નહિ, અને વેદને મોભાવીને ઔપધોપચાર કરવામાં ૩. આપવાની મને જરૂર પડી, તથા ત્યારથી આજ સુધી મારાથી (મારો જમણો હાથ ઉપયોગમાં) થઈ શકાવો નથી. (અથવા બીજી રીતનું ગુકસાન ને હોય તે બખવું).

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૮૬.

હુલ્લો કર્યાબદલ તથા ખોટી રીતે કેલ કર્યાબદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ મારા ઉપર હુલો કર્યો અને દિવસ (અથવા અવર) સુધી મને કેલ કર્યો. (વિશેષ ગુકસાન, ને કેલ હોય તો તે, આ પ્રમાણે બખવું):—

૨. તેથી કરીને મેં શારીરિક અને માનસિક ધણી બધા બિગાવી, મારી ફળેતી થઈ, અને મારી સાખને તથા શિયતિને ધકો પોંચે, તથા મારો કામ ધંધો ચલાવાયો નહો, અને મારો જાતીકો સંભાળથી તથા લક્ષથી મારા કુટુંબની સોઈ કરાઈ નહો, તથા સદરકુ કેદખાનામાંથી મારો છુટકારો કરાવવામાં મને ખરેખર થયું (અથવા બીજી રીતે ને હોય તે).

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૮૭.

આગગાડીના રસ્તા ઉપર ગફલતથી થએલી ઘુસ્પદસ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીઓ, ને બાંકુ
આપે તે બધા બુસાફરોને, તથા એ ને ડેકાણા
વચે રેલવેથી લઈ જનારે હતા.

૨. તે દિવસે સદરકુ રસ્તા ઉપરની પ્રતિવાદીઓની ગાડીઓમાંની એક ગાડીમાં હું
ઉતારે હતો.

૩. હું તે પ્રમાણે ઉતારે હતો તેવામાં સદરકુ રસ્તા ઉપર આગળ (અ-
થવા સ્ટેશન પાસે, અથવા અને

એ ને સ્ટેશનની વચે) પ્રતિવાદીઓના નોકરોની ગફલત અને અપ્રવીણતાને લીધે ગાડીઓ
સામસામી અથડાઈતેથી કરીને મને ધણી ઘળ યઈ (મારો પગ બાગી ગયો, માથું કુટાયું,
વગેરે, અને કંઈ વિશેષ નુકસાન થયું હોય તો તે લખવું, નેમકે,) અને વેધને જાલાવીને
ઔપચોપચાર કરવામાં ખરેખર થયું તથા વેજનારે તરિકે મારો પહેલાનો ધંધો અલાવવાને હું
નિરંતરનો અથડાઈ થયો.

(ફિસલો માગવા.)

(અથવા આ રીતે:—૨. તે દિવસે પ્રતિવાદીઓના આગગાડીના રસ્તાઉપર કાયદે-
સરે રીતે ચાલીને હું બીજી તરફ જતો હતો તે વખતે તે રસ્તાઉપર અને તે રસ્તે તેમણે પો-
તાના નોકરોને હાથે એક એન્જીન (વરાળખંત) અને તેને નોકરી ગાડીઓની હાર એવી ગ-
ફલતથી અને અપ્રવીણતાથી ચલાવી અને હાથમાં રાખી કે તે એન્જીન અને હાર મારાઉ-
પર આવી પડીને અથડાઈ, તેથી કરીને વગેરે, પારેગ્રાહ ૩ માં લખ્યા પ્રમાણે).

નંબર ૮૮.

ગફલતથી હાંકવાને લીધે થએલી ઘુસ્પદસ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. હું વાદી મોઝો છું અને ડેકાણે ધંધો કરું છું. પ્રતિવાદી નો વેપારી છે.

૨. (તા. ૨૩ મે ૧૮૭૫) રોજ સાંજના ૪ણ વાગ્યાને સુમારે કલકત્તા શહેરમાં ચોર-
ગીને રસ્તે પૂર્વ તરફ હું ચાલતો હતો. હારાંગટન નામની ગલી વટાવતી પેલી તરફ જવાની
મને જરૂર પડી. તે ગલી ચોરગીને કાટખુણા કરીને મળે છે. આ ગલી હું વટાવતો હતો તે-
વામાં અને તેની પેલી તરફ ફરસંબંધી પગ રસ્તા ઉપર જઈ પોંચું તેહલામાં પ્રતિવાદીની ને

ઘોડા ભેડેલી ગાડી ને નોકરોના હાથમાં અને હવાલામાં હતી તે હારીંગટન ગલીમાંથી ચોરંગી ઉપર ગફલતથી, એકાએક, ચેતાબ્યા વગર ઉતાવળા અને બંધકરે વેગથી ફરી. તે ગાડીનો ઘોડો (ચોક્ક) અને લામ્પે અને તેથી હું નાચે પડ્યો અને ઘોડાઓના પગતળે હું ધણી ધુંધાવો.

૩. ધક્કો લાગવાથી, પડવાથી અને પગતળે અગદાવાથી મારો ડાબો હાથ બામ્પો, અને મારે પડ્યો, બવડો, તેમજ અંદરે હું જઘરે થયો અને મને ઇજા થઈ અને ભેથી કરીને હું ચાર માસ માંદો ને. વેદનામાં રહ્યો, તથા મારો ધંધો ચલાવી શક્યો નહિ, અને ઔપધોપ-ચારનું તથા બીજું ખર્ચ થયું અને મારો ધણી ધુંધો તથા નફો ખુલ્યો.

હું ૨. નુકસાન માગું છું.

(મયાનું.)

પ્રતિવાદીની ભેખી કેફીયત.

૧. ફરિયાદઅરજીમાં ને ગાડી કેફી છે તે મારી હતી અથવા તે મારા નોકરોના હવાલામાં અને હાથમાં હતી એ વાત હું પ્રતિવાદી નાકબુલ કરું છું. તે ગાડી (રાન્ડેથી ઇ. ફ. ને ગ. હ.) નેઓ કલકત્તામાં મહેલામાં રહે છે અને બાડે આપવાસાર પોશાકવાળા હાકનારે સુધાંત ગાડી ઘોડા રાખે છે તેમની હતી. મને ગાડી ઘોડા પુરા પાડવા સાફ મેં તેમને નિમ્મા છે, અને ને શખસના હવાલામાં તથા હાથમાં સદરહુ ગાડી હતી તે શખસ સદરહુ રાન્ડેથી ઇ. ફ. અને ગ. હ. નો નોકર હતો.

૨. ગફલતથી, એકાએક, અથવા ચેતાબ્યાવગર અથવા ઉતાવળા અને બંધકરે વેગથી સદરહુ ગાડી હારીંગટન ગલીમાંથી ફરવી એ વાત હું કબુલ કરતો નથી.

૩. માફ કેહેવું એમ છે કે યોગ્ય ખર્ચદારી અને કાળજી રાખી હોત તો સદરહુ ગાડી પોતાની તરફે આવે છે. એ પ્રતિવાદીની નજરે પડત અને તે જોઈ શક્યો હોત, તથા ગાડી સાથે કોઈ રીતે અથડાવાનું તે ટાળત અને ટાળી શક્યો હોત.

૪. ફરિયાદઅરજીના ત્રીજા પારેગ્રાહમાં ને હકીકત લખી છે તે હું કબુલ કરતો નથી.

નંબર ૮૯.

આખરે લીધાબદલ, રાખમાંજ આખરે લેવાનું રહ્યું હોય ત્યારે.

(મયાનું.)

હું, આ. બ., ઉપર કેહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ અને ૧૮ રોજ

નામના વર્તમાન પત્રમાં (અથવા, ઇ. ફ. ને બખેલા કાગળમાં) પ્રતિવાદીએ મારે વિશે નીચેના શબ્દો પ્રસિદ્ધ કર્યા.

(ને શબ્દો વાપ્યાં હોય તે લખવા.)

૨. તે પ્રસિદ્ધી છોટી અને અદાવત બરેલી છે.

(ફેસલો માગવો.)

(ટીપ:—કોરટની બાબા શિવાય બીજી બાબામાં આખર સેવાનો મનકુર લખ્યો હોય તો, જે પરબાબામાં તે પ્રસિદ્ધ કર્યો હોય તે બાબામાં તે શબ્દ શબ્દ લખવો. અને પછી આ પ્રમાણે લખવું કે:—“સદરહુ શબ્દોનો બાબામાં તરજુમો કરવાથી તેનો અર્થ અને નોંધ નીચે પ્રમાણે થાય છે, અને જે શબ્દોને તે રીતે પ્રસિદ્ધ કર્યો તેઓ આ પ્રમાણે સમજ્યા. તે એકે (આ કેકાણે તે આખર ભવ એવા મનકુરનો અક્ષરશઃ તરજુમો કોરટની બાબામાં લખવો.”

નંબર ૯૦.

આખર લીધાબદલ, શબ્દોના આખર સેવાપણું ન રહ્યું હોય ત્યારે.

(મયાજું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. હું ફેરેમાં ધંધો કરનારો વેપારી (હું અને) તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ અને તે પહેલાં હતો.

૨. માં, તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ

નામતા વર્તમાન પત્રમાં (અથવા ઈ. ફ. ને લખેલા કાગળમાં અથવા બીજી કઈ રીતે પ્રસિદ્ધ કર્યો છે તે બતાવવું) પ્રતિવાદીએ મારે વિશે નીચેના શબ્દો પ્રસિદ્ધ કર્યા:—

(“આ ફેરેનો રહેનાર અ. બ. ધામધુમ કબાવગર પરદેશ જતો રહ્યો છે. એવું કહેવાય છે કે ૨. ની રકમના ઘેલેણુદાર આગુરતાથી તેનો પત્નો શોધે છે.”)

૩. આમ લખવામાં પ્રતિવાદીનો ભાવ એવો હતો કે (મારા ઘેલેણુદારોને ન મળું એટલા માટે અને તેમને ઘેરે દેવાના ધરાદાયી હું નાસી-ગયો હતો.)

૪. સદરહુ પ્રસિદ્ધ કરેલો મનકુર ખોટો અને અદાવત બરેલો હતો.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૯૧.

આખર ચઢાબાબદલ, શબ્દોના દાવો આલી શકે એવા હોય ત્યારે.

(મયાજું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ

પ્રતિવાદી ખોટી રીતે અને અદાવતથી મારે વિશે નીચેના શબ્દો ઈ. ફ. (અથવા કેટલાક માણસો) ના સાંબળતાં બોલ્યો તે એકે (‘તે ચોરે છે.’)

૨. તે શબ્દોને લીધે મારે તરફ ની નોકરી હતી તે મઠ.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૯૨.

આજ ચઢાવ્યા બદલ; શબ્દોમાંજ દાવો કરવા જેવું નહોતું ત્યારે.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સન ૧૮ રોજ
પ્રતિવાદીએ મારા વિશે એક ઇ. ફ. ને ખેટી રીતે અને અદાવતથી કહ્યું કે: (“તે અન્યથા
જેવા ક્યયળ એતાં કરણનો જીવાન માણસ છે”)

૨. હું તે વખતે કારકુનની જગા મેળવવાની શાખમાં હતો, અને સદરકુ શબ્દોથી પ્રતિ-
વાદીના મનનો ભાવ એ હતો કે કારકુન તરીકે હું વિશ્વાસ રાખવાલાયક નથી.

૩. તે શબ્દોને બીધિ (સદરકુ ઇ. ફ. એ અને કારકુન તરીકે નોંધેર રાખવાની ના કહી).
૪ ફસલો માગવો.)

નંબર ૯૩.

અદાવતથી ફોજદારી કામ ચઢાવ્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સન ૧૮ રો-
જ (સદરકુ શેહેરના માણજોટ, અથવા જે હોય તે) પાસેથી ના
આરોપનું વારંટ પ્રતિવાદીએ જઠાવ્યું, અને તે ઉપરથી મને પકડ્યો, અને (દિવસ અથવા
અવર) કેદમાં રાખ્યો, (અને છુટો થવા સાથે ૨. ના મે જામીન આપ્યા.)

૨. પ્રતિવાદીએ તે કામ અદાવતથી અને વાજબી અથવા સંભવિત કારણ વગર કહ્યું છે.

૩. તારીખ માટે સન ૧૮ રોજ સદરકુ માણજોટ પ્રતિવાદીની ફ-
રિયાદ કાઢી નાંખી અને અને દેશમુકત કર્યો.

૪. જેમનાં નામ અને માહિત નથી એવા ધણા શખ્ષો, સદરકુ પકડવાની વાત સાંજ-
ળીને તથા હું ચુલેગાર છું એમ ધારીને, મારી સાથે ધંધો કરતા બંધ થયા છે; અથવા, સદરકુ
પકડવાને બીધિ, એક ઇ. ફ. ના કારકુન તરીકેની મારી જગા ગઈ; અથવા; તે કારણને બીધિ
મેં શારીરિક અને માનસિક વેદના બોગવી, અને મારો કામ ધંધો થઈ શક્યો નહીં તથા મારી
સાખને ધક્કો પોંચ્યો, તથા સદરકુ આરોપની ફરિયાદ સાંને મારો ખચાવ કરવામાં અને સદર-
કુ કેદખાનામાંથી છુટો થવામાં મને ખરેખર હાન્યું.

(ફસલો માગવો.)

૬.--વિશેષ મિલકતની ફરિયાદ અરજીઓ.

નંબર ૯૪.

સ્થાવર મિલકતનો કબજો લેવા માટે પૂર્ણ માલકે કરવાની.

(મયાજું)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે--

૧. (ડિવિઝન) નામે સરકારી ઇસ્ટેટ
અથવા તે ઇસ્ટેટનો ભાગ, જેનું મહેસુલ ર. ૬ અને જેની અજમાયે કિંમત
ર. ૬ છે તેનો અથવા કલકત્તામાં મહેલામાં ધર નંબર ૧
ની અજમાયે કિંમત ર. ૬ છે) તેનો જ. ૫. પૂર્ણ માલ હતો.

૨. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ જ. એ સદરકુ ઇસ્ટેટનો (અ-
થવા ભાગનો કે ધરનો) કબજો સદરકુ જ. ૫. પાસેથી ગેરકાયદે લીધો.

૩. ત્યાર પછી સદરકુ જ. ૫. મૃત્યુપત્ર કર્યા વગર તેની ખાજી અને તેનો વારસા મુકાબિ
મરો ગયો.

૪. સદરકુ ઇસ્ટેટનો (અથવા ભાગનો કે ધરનો) કબજો અને ન આપતાં પ્રતિવાદીએ
પોતાની પાસે રાખ્યો છે.

વાદીની અરજ એ છે કે:

૧. સદરકુ મિલકતનો કબજો અને મળવા મુદ્દલ--

૨. તે કબજો દબાવી પાછાથી મુકાબીના રૂ.

માલક--

૩.

સમી કરી આપો.

બીજો તથ્યનો.

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે--

૧. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ સેપ્ટી
દસ્તાવેજથી માંનું રસમ મહેલામાંનું નંબર પરનું ધર અને તેના અંગનો ભાગ મેં
પ્રતિવાદીને તારીખ થીપાંચ વરસની બોલીએ ૬૨ માસે ર. ૩૦૦ બાંડું કરાવીને બાંડે આપ્યો.

૨. સદરકુ ધર અને તેના અંગનો ભાગ બાંડે આપવા, જેવી અને સારી મરામતમાં
રાખવાના સદરકુ દસ્તાવેજમાં પ્રતિવાદીએ કરાર કર્યો.

૩. સદરકુ દસ્તાવેજમાં કબજો પાછો સેવાની પણ એક કલમ હતી. તેમાં એમ હતું કે,
દસ્તાવેજમાં કરાવેલું બાંડું માગવામાં આવે કે ન આવે તોયે, તે જો ૨૧ દિવસ સુધી બાકી
રહે, અથવા પ્રતિવાદીના ભાગના જે કરાર પૂરો કરવાના તે પૂરો કરવામાં તે કેમુર કરે તો, તે
ધર તથા તેના અંગના ભાગનો કબજો પાછો લેવાનો માસે હક છે.

૪ તારીખ મહિ સને ૧૮૮ રોજ એક માસનું બાંડું મારું અને
તારીખ મહિ સને ૧૮૮ રોજ બીજા મહિનાનું બાંડું મારું. તારીખ

માહે સને ૧૮૮ રોજ બને બાડાં ૨૧ દિવસ સુધી બાકી રહ્યાં હતાં, અને બને હજી લેહેણાં છે.

૫. તેજ તારીખ માહે સને ૧૮૮ રોજ ઘર અને તેના અંગના બાગ બાડે આપવા બાબક અથવા સારી મરામતમાં ન હોતો અને હાલ નથી, અને તેને બાડે આપવા બાબક સારી મરામતમાં આણવાને પૈસાની મોટી રકમ ખરચ લાગશે, અને વાદીની ઉચરાધિ કરારની કોમન બહુી ફેરી ગઈ છે. વાદીની માગણી નીચે પ્રમાણે છે:—

૧. સરેકુ ઘર અને તેના અંગના બાગના કબજો આપાવો.

૨. ફ. અરેલા બાડા બદલ આપાવો.

૩. પ્રતિવાદીએ પોતાના મરામત કરવાના કરાર તોડ્યો તેના નુકશાનીના ફ. આપાવો.

૪. તારીખ માહે સને ૧૮૮ થી કબજો પાછો મ. બાડાં સુધી તે ઘર અને તેના અંગના બાગના ઉપભોગ કરવા બદલ ફ. આપાવો.

નંબર ૬૫.

બાડુઆત કરવાની.

(મથાળું.)

કું. અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. (કલકત્તા જિલ્લામાં એક જમીનના તુકડા છે તેની અનુસૂચિમાં

છે) તેના એક ફ. ફ. ૫૫૫ માલિક છે, તેની અજમાસે કિંમત ર. છે.

૨. તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ સરેકુ ઘ. ફ. એ સરેકુ

જમીન તારીખ થી બરસતી બાલીએ અને બાડે આપી.

૩. પ્રતિવાદી અને કબજો ન આપતાં પોતે દબાવી પડ્યો છે.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૬૬

જંગમ માલ બેરવાજની રીતે લીધેલ બદલ.

(મથાળું.)

કું. અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ મોટાનાં

૧૦૦ પીપ મારી માલકીનાં હતાં (અથવા મારા કબજામાં હતાં) તેના અજમાસે કિંમત ર. હતી.

૨. તે દિવસે માં પ્રતિવાદીએ તે પીપ લીધાં.

૩. વાદીની અરજ એ છે કે:—

(૧) સદરહુ માલ કબજામાં આપાવના અથવા તે કબજા ન મળી શકે તો ર. અપાવના,

(૨) તે માલ અટકાવી રાખ્યા બદલ નુકસાનીના ર. અપાવના કૌંસો કરી આપો.

નંબર ૯૭.

જગમ માલ ગેરવાજખી રીતે અટકાવી રાખ્યા બદલ.

(મથાણું.)

કું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ આ સાથે જોડલા પત્રકમાં કહેલો માલ (અથવા માલનું વર્ણન જખવું) મારી માલકીનો હતો (અથવા કબજા સેવાનો હક બતાવનારી હકીકતો જણાવવી), તેની અજમાસે કિંમત ર. હતી.

૨. તે તારીખથી ફરિયાદ શરૂ થઈ ત્યાં મુખી પ્રતિવાદીએ તે માલ અને ન આપતાં અટકાવી રાખ્યો છે.

૩. આ ફરિયાદ શરૂ થયા પહેલાં એટલે તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મેં પ્રતિવાદી પાસેથી તે માલ માગ્યો પણ તેણે તે સ્વાધીન કરવાની ના કહી. વાદીની અરજ એ છે કે.—

(૧) સદરહુ માલનો કબજો આપવાનો અથવા તે કબજો ન મળે તો ર. અપાવના,

(૨) તે માલ અટકાવી રાખ્યો મટિ નુકસાનીના બદલો ર. અ. પાવવાનો, કૌંસો કરી આપો.

પત્રક.

નંબર ૯૮.

કપટથી ખરીદ લેનારની તથા તેની પાસેથી માફિત છતાં, લેનારની ઉપર કરવાની.

(મથાણું.)

કું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદી (ક. ડ.) ને અચૂક માલ વેચવાનું અને મન થાય એટલા મટિ તે પ્રતિવાદી (ક. ડ.) એ અને એમ સમજાવ્યું કે (તે દાર છે અને તેની બધી જવાબદારી જતાં તે ર. ના આસામી છે).

૨. તેથી કરીને અજમાસે ર. ની (આની ૧૦૦ પેડીઓ) સદરહુ કે.

૩. ને વેચવાનું તથા સ્વાધીન કરવાનું અને મન થયું.

૩. સદરહુ સમજવેલી વાતો ખોટી હતી અને તે ખોટી છે એમ તે વખતે સદરહુ ક.ક. ને માહિત હતું (અથવા સદરહુ વાતો સમજવતી વખતે સદરહુ ક. ક. નાદાર હતો અને પો તે નાદાર છે એમ તેને માહિત હતું.)

૪. સદરહુ ક. ક. એ પછીથી તે માલ પ્રતિવાદી ઇ. ક. ને કઈ જોખદલા ચિવાય આપ્યો, (અથવા તે સમજવેલો મજબૂર ખોટો છે એ વાતની તે ઇ. ક. ને ખબર હતી.) વાદીની અરજ એ છે કે:—

(૧) સદરહુ માનનો કબજો મળવા બદલ, અથવા તે કબજો ન મળી શકે તો રૂ. બદલ,

(૨) તે માલ અટકાવી રાખ્યો મટિ નુકસાનીના રૂ. બદલ:
ફેસલો કરી આપો.

ઈ.--વિશેષ ન્યાય માગવાની ફરિયાદ અરજીઓ.

નંબર ૯૬.

શુંકના સમજવેલી કસાર રૂઠ કરવા બાબત.

(મયાળું.)

કું, આ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ અને એમ જણાવ્યું કે, માં મારી (પ્રતિવાદીની) માલકીનો એક જમીનનો ટુકડો છે તે (રજ વિધા) છે.

૨. તે ઉપરથી સદરહુ, કહેલું ખર્ચ માનીને સદરહુ ટુકડો રૂ. માટિ ખરીદ કરવાનું અને મન થયું, અને કરારનામા ઉપર સહી કરી, તેની એક નકલ આ સાથે મોકલી છે. પરંતુ તેનું ખરીદીપત્ર (કનવેન્સ) મને કરી આપ્યું નથી.

૩. તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ તે ખરીદીની રકમને ચેટ રૂ. એ પ્રતિવાદીને આપ્યા.

૪. સદરહુ જમીનનો ટુકડો ખરોખર ફક્ત (પાંચ વીધા) છે. વાદીની અરજ એ છે કે:—

(૧) રૂ. તથા તારીખ માટે સને ૧૮ થી બાત્ત અપાવા.

(૨) સદરહુ ખરીદીનો કરાર પાછો મેગાવીને તે રદ કરો.

નંબર ૧૦૦.

ખસાખી કરતાં અટકાવવાની તાદીદ બદલ.

(મયાળું.)

કું, આ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. (મીલકતનું વર્ણન કરવું) નો કું. પ્રહ્લુ માલક છું.

૨. મારી પાસેથી બીવિલા પટાને આધારે તેનો કબ્જો પ્રતિવાદી પાસે છે.

૩. મારી સંમતિ વગર પ્રતિવાદીએ (વેચવા સારૂ બધાં કિમતી ગ્રાહકોની નાખ્યાં છે અને બીજાં વધારે કાપવાની દેશત આપે છે.)

પ્રતિવાદીને તાકીદ આપેલો સદરકુ મિલકતઉપર કુઈ વધારે ખરાબી કરતાં અથવા કરવા દેતાં તેને અટકાવવાનો ફેસલો મળવાની મારી અરજ છે.

(પૈસા સંબંધી બદલો પણ માગી શકાય.)

નંબર ૧૦૧.

અપકારક કૃત્ય દૂર કરવા બદલ.

(મયાજું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. (કલકત્તામાં) મહેલ્લામાં નંબર ની ધરના) હું

પૂર્ણ માલક છું અને નીચે લખેલે બધે વખતે હતો.

૨. (તેજ મહેલ્લામાંની જમીનના એક ટુકડા) નો પૂર્ણ માલક પ્રતિવાદી છે અને નીચે લખેલે બધે વખતે હતો.

૩. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ પોતાના સદરકુ ટુકડા ઉપર કસાઈખાનું બાંધ્યું અને હજી તે આજ રાખે છે. અને તે દિવસથી હાલ સુધી ત્યાં હજેશ્યાં ઠોર અણાવીને મરાવેલાં છે (અને સોહી તથા તાંબી દેવાનું અને કોહિલું માંસ તે મહેલ્લામાં મારા સદરકુ ધરની સામે નંખાવેલું છે.)

૪. (સદરકુ કારણને બીધે સદરકુ ધર હોડવાની અને જરૂર પડી છે અને તે બાડે અપાવું નથી.)

દરકુ અપકારક કૃત્ય દૂર કરવા બદલ ફેસલો કરો એવી મારી અરજ છે.

નંબર ૧૦૨

પાણીનો પ્રવાહ વાળીને બીજી તરફ ન સોઈ જવાની તાકીદ બદલ.

(મયાજું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

નમુના નંબર ૮૧ પ્રમાણે.

સદરકુ પ્રમાણે પાણી વાળીને બીજી તરફ સોઈ જતાં પ્રતિવાદીને અટકાવવાની તાકીદ થાય એવો ફેસલો મળવાની મારી અરજ છે.

નંબર ૧૦૩.

જંગમ માત્ર નારા કરવાની દેશત આપી હોય તે પાછો લેવા બદલ

તથા તાકીદ આપવા બદલ.

(મથાણું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું છું કે:—

૧. (એક નામાંકિત ચિતારાએ કહ્યો મારા વડાવાની તસવીર) મારી માલકીની છે અને નીચે કહેલે બધે વખતે હતી. અને તેવી જોઈ તસવીર છતમાં નથી. (અથવા પૈસા ખરચીને તેની જગ્યાએ બીજી તેવી વસ્તુ મુકી ચકાવ એવી ભતની તે મિલકત નથી એમ બતાવનારી જે હકીકતો હોય તે બખવી.)

૨. તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ તે સુરક્ષિત રાખવા સારું મેં પ્રતિવાદીને આપી.

૩. તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મેં તે પ્રતિવાદી પાસેથી માગી, અને તે રાખી મુકવા સારું જે વાજબી ખરચ થયું હોય તે લે એમ કહ્યું.

૪. પ્રતિવાદી તે મારે સ્વાધીન કરવાને ના પાડે છે. અને મને એવી દેશત આપે છે કે, જે સ્વાધીન કરવાનું કહાય તો તે હું છુપાવીશ, કોઇને આપી દેશ, કડકા કરી નાખીશ, અથવા તેને નુકસાન કરીશ.

૫. સદરહુ (તસવીર) ભલે તો પૈસાની રકમ આપવાવાધી મને પૂરો બદલો મળવાનો નહીં. હું એવા દેસલો માગું છું કે:—

૧. પ્રતિવાદી તાકીદ આપીને તેને સદરહુ (તસવીર) કોઇને આપી દેતાં, નુકસાન કરતાં, અથવા છુપાવતાં-અટકાવે.

૨. તેણે મને તે પાછી આપવી.

નંબર ૧૦૪.

ઈન્ડરપ્રીસર.

(મથાણું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું છું કે:—

૧. નીચે કહેલા હક જે તારીખે જણાવામાં આવ્યા તે પહેલાં એક મ. હ. એ (મિલકતનું વર્ણન કરેલું) મારી પાસે (સુરક્ષિત રાખવા સારું) મુકી.

૨. (સદરહુ મ. હ. એ તે મને બખી આપી છે એમ કહીને તે આપારે) પ્રતિવાદી ક.

૩. તેના ઉપર હક જણાવે છે.

૪. (પ્રતિવાદી ઈ. ફ. ને તે માલ આપવો એવા સદરહુ મ. હ. નો હુકમ છે તે ઉપરથી) પ્રતિવાદી ઈ. ફ. પણ તે ઉપર હક જણાવે છે.

૫. પ્રતિવાદીમાના પોત પોતાના હકો વિશે મને કંઈ માહમ નથી.

૫. સદરહુ મિલકત ઉપર મારો કંઈ હક નથી, અને મોટું ફરમાવણે તે શખસને તે આપવાને હું તૈયાર અને રાજી છું.

૬. બેમાંથી કોઈ પ્રતિવાદી સાથે મિલાફી થઈને આ ફરિઆદ આણી નથી.

મારી અરજ નાથે પ્રમાણે ફેસલો મળવાની છે:—

(૧.) પ્રતિવાદીઓને તાકીદ આપીને તે મિલકત વિશે મારા ઉપર કંઈ કામ ચલાવતાં અટકાવવા.

(૨.) સદરહુ મિલકત ઉપરના તેમના દાવાવિશે માહિમાહિ વાદ ચલાવવનું તેમને કહેવું.

(૩.) તે વાદ સાથે ભાંસુધી સદરહુ મિલકત લેવાનો કોઈ શખસને અખત્યાર આપવો.

(૪.) તે (શખસને) તે મિલકત સ્વાધીન કર્યાપછી તે સંબંધી બંને પ્રતિવાદીઓની બધી જવાબદારીમાંથી અને માફગી કરવો.

નંબર ૧૦૫.

મૈયતની મિલકતનો વહિવટ થવા સાફ સોહેણુદારે કરવાની.

(મયાજું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. મૈયત ઈ. ફ. રહેનાર નો મરી ગયો તે વખતે તેની પાસે મારી (અહીં સોહેણાનું સ્વરૂપ લખવું તથા કંઈ જમીનગી હોય તો તે લખવી) રકમ સોહેણી હતી, અને હજી તેની ઈસ્ટિદા ઉપર તે સોહેણી છે.

૨. સદરહુ ઈ. ફ. એ તારીખ માહે સને રોજ પોતાનું મૃત્યુ પત્ર કરીને ક. ડ. ને તે મૃત્યુપત્ર અપાવનાર નીમ્બો (અથવા પોતાની ઈસ્ટિદા જુમ્મા) (દૂસ્ત) માં સુકાને તેની મૃત્યુપત્રથી બવસ્થા કરી વગેરે, અથવા મૃત્યુપત્ર કર્યા વગરે જુમ્મા, ને પ્રમાણે હોય તે પ્રમાણે લખવું.)

૩. સદરહુ ક. ડ., એ તે મૃત્યુપત્ર સાબીત કર્યું (અથવા વહિવટ પત્ર તેને મળ્યું વગેરે.)

૪. સદરહુ ઈ. ફ. ની નંચમ મિલકત (અને સ્થાવર મિલકત અથવા સ્થાવર મિલકતની ઉપજ) પ્રતિવાદીએ પોતે કબજે કરીછે, અને મારું સદરહુ સોહેણું અને આપું નથી.

૫. સદરહુ ઈ. ફ. તારીખ માહે સન ને રોજ અથવા તે સુ-મારમાં મરી ગયો.

૬. મારી અરજ એ છે કે સદરહુ મૈયત ઈ. ફ. ની નંચમ (અને સ્થાવર) મિલકતનો હિસાબ લેવો, અને કોરટના હુકમનામા પ્રમાણે તેનો વહિવટ કરવો.

નંબર ૧૦૬.

વિશેષ મૃતલેખાપિતદાન લેનારે મૈયતની મિલકતના વહીવટ બદલ કરવાની.

(મયાજું.)

(નમુના ૧૦૫ માં આ પ્રમાણે ફેરફાર કરવો):-

(પહેલો પારિગ્રાહ જોડી રહેલો અને બીજો પારિગ્રાહ ચર કરવો)

મૈયત ઈ. ફ. એ પોતાનું છેલ્લું મૃત્યુપત્ર તારીખ મહિ સન ને રોજ મોગ્ય રીતે કરીને ક. ડ. ને તે મૃત્યુપત્ર અલાવનાર નીમ્નો, અને તે મૃત્યુપત્રથી અને (આ ટે-કાણે વિશિષ્ટ મૃતલેખાપિતદાન હોય તે બખબું) આપ્યું.

પારિગ્રાહ ૪ ને ટેકાણે બખબું કે:-

સદરહુ ઈ. ફ. ની નીચમ મિલકત પ્રતિવાદીના કબજામાં છે, અને બીજી વસ્તુઓના સાથે સદરહુ (આ ટેકાણે મૃત્યુપત્રથી ને વિશિષ્ટ વસ્તુ આપી હોય તેનું નામ બખબું) પણ તેના કબજામાં છે.

પારિગ્રાહ ૧ ના સરવાતમાં ને બખબું છે તેને ટેકાણે બખબું કે:-

• મારી અરજ એકે કે, સદરહુ (આ ટેકાણે મૃત્યુપત્રથી ને વિશિષ્ટ વસ્તુ આપી હોય તેનું નામ બખબું), અથવા ફલાણું વગેરે, અને આપવાનો પ્રતિવાદીને હુકમ કરો.

નંબર ૧૦૭.

• મૃત્યુપત્રમાં લેને પેસાની રહેણી આપવાનું બખબું હોય તેણે મૈયતની

• મિલકતના વહીવટ બદલ કરવાની.

(મયાજું.)

(નમુના ૧૦૫ માં આ પ્રમાણે ફેરફાર કરવો):-

(પારિગ્રાહ ૧ જોડી રહેલો અને પારિગ્રાહ ૨ ને બદલે બખબું કે)

મૈયત ઈ. ફ. એ પોતાનું છેલ્લું મૃત્યુપત્ર તારીખ મહિ સન ને રોજ મોગ્ય રીતે કરીને ક. ડ. ને તે મૃત્યુપત્ર અલાવનાર નીમ્નો, અને મૃત્યુપત્રમાં અને ૩. આપવા ફરિયાદ છે.

પારિગ્રાહ ૪ માં 'સેહેણી' ને બદલે "મૃતલેખાપિતદાન" એમ બખબું.

બીજો નમુનો.

ઈ. ફ.

વાદી.

અને.

અ. હ.

પ્રતિવાદી એઓની દરમ્યાન.

હું, ઈ. ફ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:-

૧. અ. બ. રહેનારે ક. એ તારીખ (૧ લી માર્ચ ૧૮૭૭ રોજ) પોતાનું સેહેણું મૃત્યુપત્ર મોગ્ય રીતે કરીને પ્રતિવાદીને તથા અ. ન. (ને મૃત્યુપત્ર કરનારની હાજીમાં) મરણ પામે છે)

ને મૃત્યુપત્ર અલાપનાર નીમ્ના, અને પોતાની સ્થાવર અથવા નજમ મિલકત પોતાના મૃત્યુપત્ર અલાપનારાઓ પાસે દૃશ્ય દાખલ રાખવાનું મૃત્યુપત્રમાં લખ્યું. એવી રીતે કે; તેનું બાકું અને ઉત્પત્તિ મારી હવાતીસુધી અને આપવું; અને મારા મુળરૂપ પછી મારો કોઈ ઊકરો ૨૧ વરસની ઉંમરે ન પોંચે અથવા ઊકરા તેટલી ઉંમરે ન પોંચે કે તેનું લગ્ન ન થાય એમ અને તો,— ઉપર કહ્યું તે પ્રમાણે મારી સંતતી વગર હું મરણ પામું તે વખતે, તે મૃત્યુપત્ર કરનાર મૃત્યુપત્ર કર્યા વગર મુળરૂપ ગયો હોત તો મૃત્યુપત્ર કરનારનો કાચદંસર વારસા જે કોઈ યાત તેને પોતાની સ્થાવર મિલકત આપવા સાર, અને મૃત્યુપત્ર કરનારનો એક નજીકનો સગો જે કોઈ યાત તેને પોતાની નજમ મિલકત આપવા સાર તે દરદીઓના શુભામાં છે એમ સમજવું.

૨. (તારીખ પહેલી જુલાઈ ૧૮૭૮) રોજ મૃત્યુપત્ર કરનાર મૈયત થયો. અને તેનું મૃત્યુપત્ર પ્રતિવાદીએ (તારીખ મોઢી આક્ટોબર ૧૮૭૮) રોજ સાબીત કર્યુ. મારા લગ્ન થયું નથી.

૩. મૃત્યુપત્ર કરનાર પોતાના મરણ વખતે સ્થાવર નજમ મિલકતનો માલક હતો; પ્રતિવાદીએ સ્થાવર મિલકતનું બાકું લેવા માંડ્યું, અને નજમ મિલકત પોતાના કબજામાં સીધી, તેણે સ્થાવર મિલકતનો કંઈ ભાગ વેચ્યો છે.

વાદીનો દાવા એ છે કે:—

(૧.) અ. બ. ની સ્થાવર નજમ મિલકતનો વહિવટ આ કોર્ટ આરકતે કરેલો, અને તેમ કરવાસાર બધા યોગ્ય હુકમો કરવા અને હિસાબ લેવા.

(૨.) મુકદ્દમાના સ્વરૂપપ્રમાણે જે બીજી અથવા વધારે દાદ લેઈએ તે.

ઈ. હ.

વાદી.

અને

અ. હ.

પ્રતિવાદી, એઓની દરમજાન.

પ્રતિવાદીની બેખી કેફીયત.

૧. અ. બ. ના મૃત્યુપત્રમાં કરેલનો બાળે લખ્યો હતો; તે મરતી વખતે નાદાર હતો; મરતી વખતે તેની કંઈ સ્થાવર મિલકત હતી તે મિલકત મેં વેચી તેની નખી રકમ રૂ. ૭૫૭, અને મૃત્યુપત્ર કરનારનાં કંઈ નજમ મિલકત હતી તે મેં એકઠી કરી અને તેની નકી રકમ રૂ. ૭૫૭.

૨. સદરહુ તમામ રકમ તથા સ્થાવર મિલકતના બાડામાંથી મને મજલા રૂ. ની રકમ એ મૈયતને શ્રેત સંસ્કાર કરવામાં મૃત્યુપત્રસંબંધી ખર્ચ કરવામાં અને મૃત્યુપત્ર કરનારનું કંઈ કરજ આપવામાં મેં કામ લગાડી.

૩. મેં મારો હિસાબ પુરો કરીને તેની એક નકલ (તારીખ દશમી જાન્યુઆરી ૧૮૭૫) રોજ વાદીને મોકલી, અને તે હિસાબ ખરો છે એમ દેખાડનારી પાવતીઓ જોવાની તમને પૂર્ણ પરવાનગી છે એમ મેં તેમને કહ્યું, પણ મારા કહેવાનો બાબ લેવાની તેણે ના માંડી.

૪. મારો અરજ એ છે કે આ ફરિયાદનું ખર્ચ વાદીએ આપવું જોઈએ.

નંબર ૧૦૮.

જુઝમા (ટ્રસ્ટ) હું કામ કરવાબદલ.

ના

ની કોરટમાં.

દિવાની રેગ્યુલર નંબર.

અ. બ. રહેનાર

વાદી,

વિરુદ્ધ.

ક. ડ. રહેનાર

(હિતાધિકારી અથવા હિતાધિકારી પૈકી
એક) પ્રતિવાદી.

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. પ્રતિવાદીનાં બાપ અને મા સદરુદ્ધ ઈ. ફ. તથા બ. ડ. એમનું લગ્ન થયું તે વખતે તારીખ મહિ સન રોજ અથવા તે સુમારમાં કરાવ પત્ર (સેટલમેન્ટ) કર્યું તેમાં (અથવા પ્રતિવાદી ક. ડ. ના, અને ઈ. ફ. ના બીજા બેહેણદારોના હિતસાર ઈ. ફ. ની હસ્તે અને માલમતા બખી આપવાનાં (અસાઈન્મેન્ટ), દસ્તાવેજ કર્યો તેમાં નીચેના ટૂંકીઓ પૈકી હું એક ટૂંકી છું.

૨. સદરુદ્ધ ટૂંકીના કામનો બોલો એ અ. બ. એ પોતાના ઉપર બીધો છે, અને ઉપર કહેલા દસ્તાવેજથી જે સ્થાવર નંગમ મિલકત આપી (કન્વેડ) [અથવા બખી આપી (અસાઈન્ડ),] તેનો (અથવા તેના ઉત્પન્નનો) કબજો મારી પાસે છે.

૩. ઉપર કહેલા દસ્તાવેજને આધારે મારો હિતસંબંધ છે એમ સદરુદ્ધ ક. ડ. કહે છે.

૪. સદરુદ્ધ સ્થાવર મિલકતના તમામ બાડનો તથા ઉત્પન્નો (અને સદરુદ્ધ સ્થાવર મિલકતના કે તે પૈકી કંઈ બાગના વેચાણના ઉત્પન્નો અથવા નંગમ માલનો, અથવા તે નંગમ માલના કે તેના બાગના વેચાણના ઉત્પન્નો, અથવા સદરુદ્ધ ટ્રસ્ટનું કામ કરવામાં ટૂંકી તરીકે મને જે ઉત્પન્ન મળ્યું તેનો) હિસાબ આપવાની મારી હમ્મણ છે; અને મારી અરજ એ છે કે સદરુદ્ધ ક. ડ. ની સમક્ષ અને સદરુદ્ધ ટૂંકીના સંબંધમાં સોંપેલી હસ્તેના વહિવટમાં જેમનું હિત છે એમ કોરટ ફરમાવે તે બધા અપસોની સમક્ષ સદરુદ્ધ કામનો કોરટ હિસાબ ઘેવો, અને સદરુદ્ધ ક. ડ. પ્રતિવાદીના હિતસાર અને સદરુદ્ધ પ્રમાણે જેમનું હિત હોય તે બીજા અપસોના હિતસાર સદરુદ્ધ હસ્તેની વહિવટ કોરટ મારફતે થવા લાગે; અથવા સદરુદ્ધ ક. ડ. એ તે વિરુદ્ધ સાફ કારણ બતાવવું.

તાબકલમ—હિતાધિકારીની ફરિયાદ હોય ત્યારે અનુવિનિયતવાન પેનારે કરવાની ફરિયાદમાં પ્રસંગપ્રમાણે નક્કરનો ફરકાર કરીને તે નમુના પ્રમાણે ફરિયાદઅરજી તૈયાર કરવી.

નંબર ૧૦૯.

ધરાણીયું છોડવવાનો હુકમ બંધ કરવાની અથવા વેચવાની.

(મયાજું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજના એક ધસણીયા અતથી આ કોરટની હકુમતમાનું એક ધર તથા તેની સાથેનો ખાગ અને તેના અંગની વસ્તુઓ અને મારા પારસને (અથવા મૃત્યુપત્ર અલાવનાર, મિલકતના વહિવટ કરનાર) અને અસાધનોને મુદલ રૂ. અને તે ઉપર દર વરસે દર સેકડે ૨ પ્રમાણે બ્યાજની જામીનગી તરફ પ્રતિવાદીએ અને આપી, અને સદરહુ પ્રતિવાદી સદરહુ મુદલ ને બ્યાજ અમુક દિવસે આપે તો તે ધરાણીયું છોડવું એવી ચાલી હતી તે દિવસ ક્યારનોએ વીતી ગયો છે.

૨. હાલ પ્રતિવાદી પાસે મારા સદરહુ ધરાણીયા ઉપરથી બ્યાજ મુદલ મળીને રૂ. બેહણા છે.

૩. વાદીની અરજ એ છે કે:—(અ) સદરહુ રૂ. તથા ફરિયાદ દાખલ કર્યાની તારીખથી વસુલ થાય તે તારીખ સુધીનું જે બ્યાજ એ તે તથા આ ફરિયાદનું ખરચ, કોરટ ફરિયાદ તે દિવસે પ્રતિવાદીએ અને આપવું, અને ન આપે તો સદરહુ ધરાણીયા મિલકત છોડવવાનો તેનો હક બંધ થાય અને તે મિલકતનો કબજો અને મળે; અથવા (બ) સદરહુ મિલકત વેચવી અને જે ઉપર તે સદરહુ મુદલ બ્યાજ અને ખરચની રકમ આપવામાં તથા તે આપવાને વાસ્તે કામ લગાડવી; અને (ક) જો તે ઉત્પન્ન તે તમામ રકમ અદા કરવાને ખસ ન થાય તો ખુટતી રકમ અને તે અદા થાય ત્યાં સુધીનું તેનું દર વરસે દર સેકડે ૧૮કા પ્રમાણે બ્યાજ પ્રતિવાદીએ અને આપવું, અને (ડ) તેટલા માટે કોરટ પોંચે હોય તેવા બધા હુકમો કરવા અને હિસાબ સેવા.

નંબર ૧૧૦.

ધરાણીયું છોડવવાનો.

(મયાજું.)

(નમુના ૧૦૯ માં આ પ્રમાણે ફેરફાર કરવો.)

પહેલા પારગ્રાહમાં પક્ષકારોનાં નામ અને તેમજ હકીકતો પણ ઉલ્લેખ કરવી.

બીજા પારગ્રાહને ટેકાણે નીચે પ્રમાણે લખવું:—

૨. સદરહુ ધરાણીઆ ઉપરથી મારે પ્રતિવાદીનું રૂ. રવું નિકળે છે. તે હું પ્રતિવાદીને આપવાને તૈયાર તથા રાજી છું, અને આ ફરિયાદ અરજી દાખલ કરેલા પહેલાં પ્રતિવાદીને તેની ખપર હતી.

બીજા પારગ્રાહને ટેકાણે એમ લખવું કે:—

મારી અરજ એ છે કે, સદરહુ મિલકત ધરાણીયામાંથી હું છોડવું અને પ્રતિવાદીને
 ૩ તથા બ્યાજ અને કોરટ ખર્ચ આપવાનો હુકમ કરે (તો) તેટલું ખર્ચ કોરટ
 દરાવે તે દિવસે હું આપું એટલે પ્રતિવાદીએ તે મિલકત મને પાછી આપવી એવા તેને હુકમ
 કરો, અને તે પાછી આપવાનો દરખાવેલ તૈયાર કરી આપવાના કોરટ યોગ્ય હોય તે બધા
 હુકમો કરવા અને સદરહુ ધરાણીયામાંથી મોકળી કરીને સદરહુ મિલકતનો કબજો મને મળવા
 સાર જરૂર હોય તેવા બીજા કૃત્ય કરવાનો હુકમ કરવો.

નંબર ૧૧૧.

કરાર વિશેષરીતે પુરો કરવાવિશે (નંબર ૧).

• (મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજના અને સદરહુ ક. ડ. પ્રતિ-
 વાદીએ સહી કરેલા કરારનામામાં સદરહુ ક. ડ. એ એવા કરાર કર્યો કે, તે કરારનામામાં
 વરણન કરેલી અને હવાલો આપેલી કંઈ સ્થાવર મિલકત તેણે ૨. માટે મારો પા-
 સેથી ખરીદ કરવી (અથવા મને વેચવી).

૨. સદરહુ ક. ડ. ને સદરહુ કરારમાં તેના બામનું ન કરવાનું છે તે પુરું કરી આપવા
 મેં કહ્યું પ્રશ્ન તે પ્રમાણે તેણે કયું નહિ.

૩. હું અ. બ., ને કરારનામાનો મારો ભાગ પુરો કરવાને પ્રથમથી અને હજીએ તૈયાર
 તથા રાજી છું, અને તે વાર્તાની સદરહુ ક. ડ. ને ખબર થયેલી છે.

૪. વાદીની અરજ એ છે કે, સદરહુ ક. ડ. ને સદરહુ કરાર પુરો કરવાનો, અને સદ-
 રહુ મિલકતનો મને (અ. બ. ને) પણ કબજો આપવાને જરૂર હોય તે બધાં કૃત્ય કરવાનો,
 (અથવા સદરહુ મિલકતનો કબજો અને ખરીદી ખત (કવેચ-સ કબુલ કરવાનો) અને
 ફરિયાદનું ખર્ચ આપવાનો હુકમ કરો.

(તાજા કલમ:—કંઈ કરારનામું પાછું અણાવીને રદ કરવાની ફરિયાદ હોય તો પારેઆ-
 ૩ ૨ અને ૩ જોડીદવા અને તેમને કેસણે એક પારેઆફ ધાલવો, તેમા ને કારણેને બંધિ તે
 કરારનામું પાછું મંગાવી રદ કરવું ગ્નેધવે તે કારણે દર્શાવવા; જેવાં કે મેં તે ઉપર ચુકથી, ક-
 બલે પડવાથી, વિપત્તિમાં પડવાથી, અથવા પ્રતિવાદીના કપટથી સહી કરી, અને માગવાની
 દાદ હોય તે પ્રમાણે અરજ માગવામાં ફેરફાર કરવો).

નંબર ૧૧૨.

કરાર વિશેષ રીતે પુરો કરવા વિશે (નંબર ૨).

(મધાજું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું છું કે:—

૧. આ સાથે જોડેલા કરારનામાં વહેન કરેલી અમુક સ્થાવર મિલકતનો તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ પ્રતિવાદી પુર્ણરીતે દફતાર હતો.
૨. તેજ દિવસે મેં અને પ્રતિવાદીએ પોતપોતાની સહીઓ કરીને એક કરારનામું કર્યું તેની એક નકલ આ સાથે જોડી છે.
૩. તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ મેં પ્રતિવાદીને ૩. આપવા માંગ્યા અને સદરકુ મિલકતનું ખરીદી પત્ર (કન્વેન્સ) માગ્યું.
૪. તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ મેં કરીને તે ખરીદી પત્ર માગ્યું. (અથવા તે મિલકત મને ખરીદ કરી આપવાને પ્રતિવાદીએ ના કહી).
૫. પ્રતિવાદીએ તે ખરીદી પત્ર (કન્વેન્સ) કરી આપ્યું નથી.
૬. પ્રતિવાદીને સદરકુ મિલકતની ખરીદીની રકમ આપવાને હજીએ હું તૈયાર અને રાજી છું. મારી અરજ એવા ફેસલો માગવાની છે કે:—

- (૧) સદરકુ મિલકતનું જોડેલે તેવું ખરીદી પત્ર (કન્વેન્સ) પ્રતિવાદીએ મને કરી આપવું, (કરારનામાંથી ચરતો પ્રમાણ).
- (૨) તે ન કરી આપ્યાબદલ નુકસાનીના ૩. તેણે મને આપવા.

નંબર ૧૧૩.

પંચાજું.

(મધાજું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વારી જણાવું છું કે:—

૧. આ કોર્ટની હકુમતમાં કેસાણે હું અને સદરકુ ક. ડ. ગવાં વરસથી (અથવા મહિનાથી) હમણી પોતપોતાની સહીઓ કરીને પંચાજાની કંઈ કલમો લખેલી છે તે પ્રમાણે (અથવા અમે પોતપોતે સહી કરીને ચિર્મો મારેલા અમુક સ્થાવર (ડીડ) પ્રમાણે, અથવા મારી અને સદરકુ પ્રતિવાદીની વચે મોઠાની કબજાબત થઈ તે પ્રમાણે) એકઠા ધંધો ચલાવીએ છીએ.
૨. આ પ્રમાણે પાંતીદાર તરીકે મારી અને પ્રતિવાદીની વચે ધણી તરેહના તંદા અને વાંધા ઉત્પન્ન થયા છે, તેથી કરીને પાંતીદારોને ફાયદો થાય એવી રીતે પંચાજામાં સદરકુ ધંધો ચલાવવાનું અશક્ય થયું છે.
૩. સદરકુ પંચાજું તોડી નાખવું એવી મારી હમણા છે, અને સદરકુ કલમો (અથવા

ડીડ, અથવા કબજાવત) નીચરતો પ્રમાણે પંચાળાના કરેલમાં અને જવાબદારીઓમાં મારો ભાગ આપવાને હું તૈયાર અને રાજી છું.

૪. કોઈને મારી એવો અરજ છે કે, સદરહુ પંચાળું તોડવાનું હુકમનારું કરવું, અને સદરહુ પંચાળાના બ્યાપારનો હિસાબ કોઈ સેવા અને તેની માલમતા વસુલ કરવી, અને આ પ્રમાણે પંચાળાનો હિસાબ કરતાં દરેક પક્ષકાર પાસે જે બાકી નિકળે તે કોરટમાં બરવાનો તેને હુકમ કરવો, અને સદરહુ પંચાળાનું કરેલ અને જવાબદારીઓ અદા કરવી અને વાળવી, અને પંચાળાની માલમતામાંથી ફરિયાદનું ખરચ આપવું, તથા આ પ્રમાણે આપીને મુક્ત થયા પછી અને સદરહુ ખરચ આપ્યા પછી તે માલમતા પૈકી કંઈ બાકી રહે તો તે મારી અને પ્રતિવાદી વચ્ચે સદરહુ કલમ્બેની (ડીડની અથવા કબજાવતની) થરતો પ્રમાણે પૈસા આપવું; અથવા સદરહુ માલમતા તે કરેલ જવાબદારીઓ અને ખરચ અદા કરવાને બસ ન થાય તો તે અદા કરીને તેમાંથી મુક્ત થયા સારે એક બેંડોળ એકઠું કરવાને વાળખી હોય તે પ્રમાણમાં અને અને સદરહુ પ્રતિવાદીને હિસ્સો બરવાનો હુકમ કરવો, અને કોઈને યોગ્ય બાગે તેવી બીજી દાદ આપવી.

આ ફરિયાદ અરજી આપનાર

રહેનાર

બદીનો બીડર

અથવા

(તાજા કલમ્બે—કોઈ પંચાળું સંકેલિને બંધ કરાવવાની ફરિયાદમાં પંચાળું તોડી નાખવાની અરજ ન લખવી, પણ બદલે એક પારિગ્રાહ મુકીને તેમાં તે પંચાળું વુઘાની હકીકત જણાવવી).

નંબર ૧૧૪.

હુંકી હકીકતોના નમુના.

(દિવાની કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો, કલમ ૫૮).

ધોરલા પૈસા (અને બ્યાજ) બદલ ર.

નો વાદીનો દાવો છે.

ધોરલા પૈસા.

૩.

વિશ્વે વાદીનો દાવો છે. તે પૈકી માલ વેચવાની કી-

મણા દાવા.

મતના ર.

કરને આપેલા પૈસા ર.

અને બ્યાજના

ર.

છે.

મટલા બાડમી બાકી બદલ ર

નો વાદીનો દાવો છે.

બાકું.

કારકુત (અથવા જે હોય તે) તરીકે પગારની બાકી બદલ ર.

પગાર વગેરે.

નો વાદીનો દાવો છે.

ધોરલા પૈસાના બ્યાજ બદલ ર.

નો વાદીનો દાવો છે.

બ્યાજ.

સાધારણ વરાડનો હિસ્સો સેવા બદલ ર.

નો વાદીનો દાવો છે.

સાધારણ વરાડ.

નોર અને ખોટી થયા બદલ ર.

નો વાદીનો દાવો છે.

નોર વગેરે.

સરાઈ પાસે-
ની બાકી.

ખીડર તરફિ
ની ફી વગેરે.
કમીઝન.

વેદ તરફિ હા-
જર રહેવું.

પ્રીમીઅમ
પાણું લેવાબદલ.
વખારનું બાફું.

માલ પોંચાડ્યા-
બદલ.

ધરનો ઉપયોગ
ને ઉપયોગ ક-
ર્મ બદલ.

સામાનનું બાફું.

કામ કર્યાબદલ.

હુતારાનો તથા
આધાનો અરેમ.
બહુવવાબદલ.

પોચિલા પૈસા.

કામની ફી.

વધારે પૈસા આ-

સરાઈ તરફિ પ્રતિવાદીનો પાસે પૈસા અનામત મુમ્તા તે બદલ ર.
લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

ખીડર તરફિ કામ કર્યું (અને ખીડર, તરફિ ર. અરેમ્યા તે
વિષય ર. લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

(હરાજ કરનાર, ફૂના દલાખ, વગેરે જે રૂબરૂ હોય તે બખબું)
તરફિ મુજબેલા કમીઝનના ર. લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

વેદ તરફિ હાજર રહેવાના ર. નો વાદીનો દાવો છે.

વીમાચોડી ઉપરથી આપેલા પ્રીમીઅમના ર. પાછા લે-
વાનો વાદીનો દાવો છે.

માલ વખારમાં રાખ્યો તેના બાડાના ર. લેવાનો વાદીનો
દાવો છે.

આગમાડીથી માલ પોંચાડ્યો તેના ર. લેવાનો વાદીનો
દાવો છે.

ધરમાં રેલા અને ઉપયોગ કર્યા બદલ ર. નો વાદીનો
દાવો છે.

(ધર મુજબારના સામાન) ના બાડા બદલ ર. નો
વાદીનો દાવો છે.

(સરવેઅર) તરફિ કામ કર્યા બદલ ર. નો વા-
દીનો દાવો છે.

હુતારાના તથા આધા પીધાના અરેમ બદલ ર. નો વા-
દીનો દાવો છે.

ક્ષ. ધ. ને (હુતારો આપીને અવડાવી પીવડાવીને) બહુબો તે
બદલ ર. લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

વાદીના ખીડર (અથવા આડતીઆ, અથવા ઉધરાણી વમુલ
કરનાર, અથવા વગેરે,) તરફિ પ્રતિવાદીને પોચિલા પૈસા બદલ ર.
નો વાદીનો દાવો છે.

નું કામ કરનાર કહીને પ્રતિવાદીએ ફી લીધી તે બ-
દલ ર. લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

રેલવે મારફતે માલ મોકલવા બદલ વધારે પૈસા અપાયા તે પાછા

સેવાને રૂ.

નો વાદીનો દાવો છે.

તિરહિત તરીકે પ્રતિવાદી પાસે અનામત રાખેલા પૈસા પાછા સે-
વા બદલ રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

તિરહિત તરીકે પ્રતિવાદીના જીમ્મામાં આપેલા અને વાદીને આ-
પવા જેવા ચપેલા પૈસા બદલ રૂ. સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

વાદીના મુનીમ તરીકે પ્રતિવાદીને આપેલા પૈસા સેવા બદલ રૂ.
નો વાદીનો દાવો છે.

વાદી પાસેથી દગાથી પૈસા બીધા તે પાછા સેવા બદલ રૂ.
નો વાદીનો દાવો છે.

જુલથી પ્રતિવાદીને પૈસા આપ્યા તે પાછા સેવા બદલ રૂ. નો
વાદીનો દાવો છે.

(જે કામ કરવાનું છે અથવા કરી વગર રહ્યું છે તે બદલ, અથ-
વા બીજીની જવાબદારી સેવા સારૂ કે, તે ન બીધા બદલ અથવા વગેરે)
પ્રતિવાદીને પૈસા આપ્યા તે પાછા સેવા બદલ રૂ. નો વાદીનો
દાવો છે.

(કુંપનીના) ઘરે અને મળે એટલા માટે અનામત તરીકે આપેલા
પૈસા પાછા સેવા બદલ રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

જમીનદાર તરીકે પ્રતિવાદીને સારૂ પૈસા આપ્યા તે બદલ રૂ.
નો વાદીનો દાવો છે.

પ્રતિવાદીએ બાકું આપવાનું તે બાડાના (વાદીએ) પૈસા આપ્યા
બદલ રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

પ્રતિવાદીની સગવડને વાસ્તે બીલઆફ એક્સચેન્જ સિકાર્ડ (અથ-
વા તેનાપર ઘસે લખી આપ્યો) તે બદલ રૂ. નો વાદીનો
દાવો છે.

જમીન તરીકે વાદીએ પૈસા આપ્યા તેના ફાળો સેવા બદલ રૂ.
સેવાની વાદીની ફરિયાદ છે.

વાદી પ્રતિવાદીનું સમાધ કરેલ વાદીએ આપ્યું તેના હિસ્સો સેવા
બદલ રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

વાદીને ઘસો બદલ જે નુકશાની થાય તે બરી આપવાને પ્રતિવા-

ધા બદલ.

તિરહિત પાસે.
થી પૈસા પાછા
સેવા બદલ.

તિરહિત પાસે
થી છૂટેલા પૈ-
સા સેવાબદલ.

મુનીમની પાસે
આપેલા પૈસા
સેવા બદલ.

દગાથી બીધેલા
પૈસા.

જુલથી આપે
લા પૈસા બદલ.

પૈસા આપ્યા
તેનો મોબદલો ન
મળ્યો તેથી તે પા
છા સેવા બદલ.

પ્રતિવાદીને
રૂ. જમીનદારે
આપેલા પૈસા
બદલ.

બાકું આપ્યા
બદલ.

એક્સચેન્જ
બીલ ઉપરથી
આપેલા પૈસા.

જમીનનો હિ
સ્સો.

સહ-દેણદાર-
નો.

ફાલના પૈસા

આપ્યા બદલ.

હી બંધાવલો હતો; તે ઘેરના કાલના પૈસા બચાવ્યા બદલ ર. થાનો વાદીનો દાવો છે.

બવાદના નિ. વેડાને આધારે આપવાના પૈસા.

બવાદના નિવાડા ઉપરથી અવપત્રનો ર. દાવો છે.

સેવાનો વાદીનો

હવાતીના વી માં બદલ.

ત્રેયત ક્ષ. ષ. ની હવાતીના વીમાની મીઠી. ઉપરથી ર. વાદીનો દાવો છે.

નો

કરના ઉપત.

ર. તથા બાજ આપવાનું લખી આપેલા અતની રૂએ સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

પરરાજ્યનો રૂ સભા.

(રશિઆના રાજ્ય) માં ની કોરેન્ટન રૂસલા ઉપરથી ર. નો વાદીનો દાવો છે.

બીજા આફ્રિકા સેન્ટ્રલ પોર્ટોગે.

પ્રતિવાદીએ લખેલા ચેક ઉપરથી ર. નો વાદીનો દાવો છે.

પ્રતિવાદીએ બીજા આફ્રિકા સેન્ટ્રલ પોર્ટોગે (અથવા લખ્યું અથવા તે પર ઘેરો કર્યો) તે બદલ ર. નો વાદીનો દાવો છે.

પ્રતિવાદીએ વાપદા મીઠી લખી આપી (અથવા તેના પર ઘેરો કરી આપ્યો) તે બદલ ર. નો વાદીનો દાવો છે.

બીજા આફ્રિકા સેન્ટ્રલ પોર્ટોગે તરફ (પ્રતિવાદી અ. બ. ઉ. પર અને લખનાર (અથવા ઘેરો કરી આપનાર) તરફ પ્રતિવાદી ક. ડ. ઉપર ર. સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

અમીનગરી.

માલ ચેકો તેની કિંમતનો પ્રતિવાદી અમીન થયો તે બદલ તેના ઉપર ર. નો વાદીનો દાવો છે.

માલ ચેકો તેની કિંમત બદલ (અથવા બાડની બાકી બદલ અથવા ધીરેલા પૈસા બદલ અથવા વાદીને વાસ્તે ફેરીઆ તરીકે પ્રતિવાદી અ. બ. ને મળેલા પૈસા બદલ અથવા વગેરે) પ્રતિવાદી અ. બ. ઉપર મુખ્ય તરીકે અને પ્રતિવાદી ક. ડ. ઉપર અમીન તરીકે ર. નો વાદીનો દાવો છે.

કાલ.

ઘેરના કાલ બદલ ર. નો વાદીનો દાવો છે.

અરથ વગેરે બદલ રોરો.

(ઉપરના નમુનાઓમાં બધારવું કે) અને અરથ બદલ ર. અને આ સમન પોષે ત્યારથી દિવસમાં (અથવા કોરેટ હકુમત બહાર સમન પોષાડવાનો હોય તો હાજર થવાની મુદત હકુમમાં ઠરાવી

હોય તે બખ્તી) વાદીને અથવા તેના ખીડરને દાવાની રકમ આપણા તે હરિવાદનું આગળ કામ ચાલતું બંધ થશે.

નુકશાની અને બીજા દાવા.

ફરીઆ તરીકે વાદીને નોકર રાખવાનો કરાર તોડ્યા બદલ નુકશાની નો વાદીનો દાવા છે. *

મુખતિયાર વ
ગેરે.

પ્રતિવાદીની નોકરીમાંથી ફરીઆ તરીકે ગેરવાજબી રીતે વાદીને કા હી મુક્યા બદલ નુકશાન સેવાનો (અને ચઢેલા મુસારાના ર. બદલ) વાદીનો દાવા છે:

વાદીના ધરેલી બચસ્યા કરનારે તરીકે વાદીના નોકરી પ્રતિવાદીએ ગેરવાજબી રીતે જોડી તે બદલ નુકશાન સેવાનો વાદીનો દાવા છે.

વાદીના ગુમાસ્તા (અથવા વગેરે) તરીકે પાતાનું કર્તવ્ય કરવામાં કસુરે કરી તેના નુકશાન બદલ (અને ગુમાસ્તા અથવા વગેરે તરીકે પૈસા મળ્યા તે બદલ ર. નો) વાદીનો દાવા છે.

પ્રતિવાદીની સાથે (અથવા વાદીની સાથે) કા. વ. એ કરારથી ચિખવા રહેલા વિચેના દસ્તાવેજની શરતો તોડી તેથી થએલું નુકશાન સેવાનો વાદીનો દાવા છે.

કરારથી ચિ
ખવા રહેનાર.

કા. વ. ના નિવાડા પ્રમાણે ન વરતવાથી થએલું નુકશાન સેવાનો વાદીનો દાવા છે. *

બવાદી.

હુમલો કરેલા બદલ (અને ખોટી રીતે કેદ કરેલા બદલ અને અ-દાવતથી ફાજદારી કામ ચલાવ્યા બદલ) નુકશાન ભરી સેવાનો વાદીનો દાવા છે.

હુમલો વગેરે.

વાદી ક. ક. ના ઉપર હુમલો કરીને તેને ખોટી રીતે કેદમાં રાખ્યા બદલ થએલી નુકશાની સેવાનો વાદીનો દાવા છે.

ધણી ધણી
આણીએ કરવા
નો.

પ્રતિવાદી ક. ક. એ હુમલો કરેલા બદલ નુકશાની સેવાનો વાદીનો દાવા છે.

ધણી ધણીઆણી
ઉપરની હરિવાદ.

વાદીના ખીડર તરીકે પ્રતિવાદીએ ગફલત કરવાથી નુકશાન થયું તે ભરી સેવાનો વાદીનો દાવા છે.

ખીડર.

માલ સંબાળવામાં ગફલત કરેલા બલ (અને ગેરવાજબી રીતે તે અટકાવી રાખ્યાબદલ) નુકશાની ભરી સેવાનો વાદીનો દાવા છે.

નિજીપ.

ધરાણે મુકેલો સામાન રાખવામાં ગફલત કરેલા બદલ (અને ગેર-

ધરાણીયું.

વાળખી રીતે તે અટકાવી રાખ્યા બદલ) નુકશાની બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

બાહુ.

ધર શબ્દગારનો સામાન (અથવા ગાડી) બાહે આપી તે સંબાળી રાખવામાં ગફલત કરેલા (અને ગેરવાળખી રીતે વગેરે) બદલ નુકશાની બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

સરોહ.

વાદીના એકના પૈસા આપવાને ગેરવાળખી ગફલત કરેલા બદલ (અથવા ના કલા બદલ) નુકશાની બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

ખીલ.

વાદીની હુંડીએ સિકારવાનો કરાર તોડ્યા બદલ નુકશાની બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

ખત.

નો લખે કરનાર નહીં એવી શરતના ખત ઉપરથી વાદીનો દાવો છે.

અધોવાહ્યો

આગગાડીમાં વાદીનો માલ લઈ જવાની ના કલા બદલ નુકશાની બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

આગગાડીમાં વાદીને સિદ્ધ જવાની ના કલા બદલ નુકશાની બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

આગગાડી મારફતે કોલસા લઈ જવામાં અને સ્વાધીન કરવામાં તથા તે વિશે ચેતાના કર્તવ્ય કર્મમાં કસુરે કરેલા બદલ નુકશાન બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

જળમાર્ગે યંત્ર લઈને હવાસિ કરવામાં અને તે સંબંધી કર્તવ્યકર્મ કરવામાં કસુર કરેલા બદલ નુકશાન બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

(ચેરી એ નામનું) વહાંણ નેરે માંડવાને કરાર તોડ્યા બદલ નુકશાની બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

ધર શબ્દગારનો સામાન (અથવા વગેરે) પાછો સેવાબદલ, અથવા તેની કિંમત બદલ, અને તે અટકાવી રાખ્યા બદલ નુકશાની સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

માલ, ધરશબ્દગારનો સામાન વગેરે વાદી પાસેથી ગેરવાળખી રીતે સિદ્ધ લીધો તે બદલ વાદીનો દાવો છે.

આપર લીધા બદલ નુકશાન બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

આગ સુગ્રા બદલ નુકશાન બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

અયોગ્ય રીતે કરજમાં મિલકત ધરાવેલા નુકશાન બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

વહાંણ નેરે

માંડવાને કરાર.

માલ પાછો

મળવા બદલ. ત

નુકશાની બદલ

દાવો.

માલ લઈ લી

ધા બદલ નુકશાની.

આપર લીધા

બદલ.

ગેરવાળખી રી

તેમિલકત-ધરવા

ખાખત.

(જે ધરવા વિશે ફરિયાદ હોય તે ધરવાનું ગેરવાજબી હોય અથવા
હદ ઉપરાંત હોય અથવા ગેરશરિયા હોય તોએ આ નમુનો બસ છે).

મહેસામાં ધર નંબર નો અથવા ના માં
ના માંની બ્લાકએકર નામની એતીની જમીનનો કબ્બલો સેવા
બદલ વાદીનો દાવો છે.

કબ્બલો કઢાવ-
વા બાબત.

(અહિયાં મિલકતનું પરબુન લખ્યું) એ ઉપરનો પોતાનો હક દરોવણિ
તેનું બાકું વસુલ કરવાનો વાદીનો દાવો છે.

હક દરોવણિ
બાકું વસુલ કરવા
બદલ.

(પાછળના બે નમુના એકઠા થઈ શકે.)

માછલાં મારવાના વાદીના હકમાં હરકત કર્યાબદલ નુકસાન બરી
સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

માછલાં માર-
વાનો હક.

ધોડા (અથવા ધંધો અથવા શેર અથવા વગેરે) ના વેચાણ વખતે
દગાથી ખોટું સમજાવ્યા બદલ નુકસાન બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

દગો.

અ. બ. ના પતીવારવિશે દગાથી ખોટું સમજાવ્યાબદલ નુકસાન
બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

અ. બ.ની હામીનો કરાર તોડ્યો તેબદલ નુકસાન બરી સેવાનો વા-
દીનો દાવો છે.

હામી.

ત્રિવાદીના મુખ્યસારે તરફિ મિલકત ધરવામાં વાદણિ નુકસાન થાય
તે બરી આપવા બાબતનું કરાર તોડ્યો તે બાબત નુકસાન બરી સેવાનો
વાદીનો દાવો છે.

(રાયલ ચાર્ટર)એ નામના વહાંણની વીમાચીઠી ઉપરથી થએલું નુકસાન
અને માલનું નોર (અથવા પ્રીમીઅમ્સ પાછા) સેવાનો વાદીનો દાવો છે.
(માથેલું નુકસાન પૂરેપૂરું કે થોડુંપણું થયું હોય તોએ આ નમુનો બસ છે.)

વીમો.

ધર અને સામાનની આગની વીમાચીઠીને આધારે થએલું નુકસાન
બરી સેવાબદલ વાદીનો દાવો છે.

આગનો વીમો.

ધરનો વીમો ઉતરાવવાનો કરાર તોડ્યાબદલ નુકસાન બરી સેવાનો
વાદીનો દાવો છે.

ધર મરામતમાં રાખવાનો કરાર તોડ્યાબદલ નુકસાન બરી સેવાનો
વાદીનો દાવો છે.

જમીનની મા
લક અને બાકુત.

એતીની જમીનના પટામાં કરેલા કરાર તોડ્યા બદલ નુકસાન બરી

જમીનના મા-

અકબને બાકુત.

સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

પૈદ.

પૈદ તરીકે પ્રતિવાદીની ગફલતને બંધિ વાદીને ઇજા થઈ તે બદલ નુકસાન બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

ઉપદ્રવી ન.
નાવર.

પ્રતિવાદીના કુતરાએ ઇજા કરી તે બદલ નુકસાન બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

ગફલત.

પ્રતિવાદીએ અથવા તેના નોકરે ગાડી હાંકવામાં ગફલત કરી તેથી વાદીને ઇજા થઈ તેબદલ નુકસાન બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

પ્રતિવાદીના આગગાડીમાં વાદી ઉતારે હતો તે વખતે પ્રતિવાદીના નોકરોએ ગફલત કરી તેથી તેને ઇજા થઈ તે બદલ નુકસાન બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

પ્રતિવાદીના રેલવે સ્ટેશનની સ્થિતીમાં કંઈ ખામી હોવાથી તે સ્ટેશન ઉપર વાદીને ઇજા થઈ તે બદલ નુકસાન બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

પ્રતિવાદીની આગગાડીમાં મૈયત અ. બ. ઉતારે હતો તે વખતે પ્રતિવાદીના નોકરોની ગફલતને બંધિ તેને ઇજા થઈ, અને તેથી તે મૈયત ઘણે તે બદલ નુકસાન બરી સેવાસાર સંદરહુ અ. બ. મૈયતના મૃત્યુપત્ર અભાવનાર તરીકે વાદીનો દાવો છે.

અગનનું વચન

અગનનું વચન તોઆબદન નુકસાન બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

માનનું વેચાણ

માન કબ્જા કરી તેની કીમત આપવાના કરારે તોઆબદ તે બદલ નુકસાન સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

૨ (અથવા વગેરે) સ્વાધીન કબ્જે નહિ (અથવા ધોરું સ્વાધીન કબ્જે અથવા તે હાકડી ભાતનું હવું અથવા વેચાણનો કરાર બીજી રીતે તોઆબદ તે) તે બદલ નુકસાન સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

માનનું વેચાણ

ધોડા વિથેની ખાત્રી આપી હતી તે પુટી તે બદલ નુકસાન સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

જમીનનું વે-

જમીન વેચવાના (અથવા ખરીદવાના) કરારે તોઆબદ નુકસાન સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

ચાણ.

ધર બાડ આપવા વિથે (અથવા સેવા વિથે) કરારે તોઆબદ નુકસાન સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

કોઈ પોંચખાનના પટ્ટે, ચુડ વીલ, જરેલો સામાન, અને વેપારી

પુંછ વેચવાનો (અથવા ખરીદવાનો) કરાર તોડ્યા બદલ નુકસાન સેવાનો વાદો દાવો છે.

જમીનના પેચાણમાં તેના ઉપરનો હક પુરો કરી આપીશ (અથવા ઓગવડા માહેલો હરકત થવા દેદશ નહિ અથવા વગેરે) એવા કરાર તોડ્યા બદલ નુકસાન સેવાનો વાદો દાવો છે.

પ્રતિવાદી ગેરવાજખી રીતે વાદીની જમીનમાં આવ્યો, અને તેના કુવામાંથી પાણી કઢાડ્યું (અથવા તેનું ધાસ કાપ્યું અથવા તેનાં હમાર-તનાં ભાકડાં તોડ્યાં અથવા તેની વાડ ભાંગી, અથવા તેના ગ્રાંધે અસેજ્યો, અથવા તેના રસ્તો કે માર્ગ વાપર્યો, અથવા તેના એતરમાં ચઢને પેલી તરફ ગયો, અથવા ત્યાં રેતી બાવોને નાંખી, અથવા ત્યાંથી કાંકરી સેઈ ગયો, અથવા તેની નદીમાંથી પથરા, સેઈ ગયો) તે બદલ નુકસાન સેવાનો વાદો દાવો છે.

જમીન ઉપર

પ્રવેશ.

વાદીની જમીનના (અથવા ધરનો અથવા ખાણનો) આધાર ગેરવાજખી રીતે કાઢી ભીંધા બદલ નુકસાન સેવાનો વાદો દાવો છે.

આધાર.

(જોકે રાજમાર્ગમાં અથવા ખાનગી રસ્તામાં) ગેરવાજખી રીતે અટકાવ કરી બદલ નુકસાન સેવાનો વાદો દાવો છે.

માર્ગ.

ગેરવાજખી રીતે પાણીના પ્રવાહ વાળ્યો (અથવા તે અટકાવ્યો અથવા તે પાણી ગંદું કર્યું અથવા તેમાંનું પાણી ખીંછી તરફ વાળ્યું) તે બદલ નુકસાન સેવાનો વાદો દાવો છે.

પાણીના પ્ર-
વાહ વગેરે.

વાદીની જમીન ઉપર (અથવા વાદીની ખાણમાં) ગેરવાજખી રીતે પાણી કાઢ્યું તે બદલ નુકસાન સેવાનો વાદો દાવો છે.

વાદીને કુવાનું પાણી સેતાં ગેરવાજખી રીતે અટકાવ કર્યો તે બદલ નુકસાન સેવાનો વાદો દાવો છે.

વાદીના ચરાવવાની હકનો ભંગ કર્યો બદલ નુકસાન સેવાનો વાદો દાવો છે.

ચરાઈ.

(ચરાવવાના હકનું સ્વરૂપ ગમે તેવું હોય તો પણ આ નમુનો બસ છે.)

વાદીના ધરમાં અજવાણ પડવામાં અટકાવ કર્યો બદલ નુકસાન સેવાનો વાદો દાવો છે.

અજવાળું.

વાદીના કારીગરીના પટામાં ભંગ કર્યો બદલ નુકસાન સેવાનો વાદો દાવો છે.

કારીગરીના પ

વાદીના ગ્રંથ સ્વામીત્વના હકનું ઉલ્લંઘન કર્યો બદલ નુકસાન સેવાનો વાદો દાવો છે.

ટો

ગ્રંથ સ્વામીત્વ.

વેપારની નિ-
શાની.

વાદીના વેપારની નિશાની ગેરવાજબી રીતે વાપર્યાબદલ (અથવા તેની નકલ કર્યા બદલ) નુકસાની સેવાનો વાદીના દાવો છે.

કામ.

વાહાંણુ બાંધવાનો (અથવા ધરની મરામત કરવાનો વગેરે) કરાર તોડ્યાબદલ નુકસાન સેવાનો વાદીના દાવો છે.

વાહાંણુ બાંધવા વગેરેમાં વાદીને નોકર રાખવાનો કરાર તોડ્યાબદલ નુકસાન સેવાનો વાદીના દાવો છે.

ઉપદ્રવ.

પ્રતિવાદીના કારખાનામાંથી (અથવા વગેરે) નદારી વાસ મારતી વાજા નિકળે છે તેને બીધે વાદીના ધર, ગ્રાડ, પાક વગેરેને થયેલું નુકસાન બરી સેવાનો વાદીનો દાવો છે.

પ્રતિવાદીના કારખાનામાંથી (અથવા તમેલામાંથી અથવા વગેરે) સોરખોર થાય છે તે ઉપદ્રવથી થયેલું નુકસાન બરી સેવાનો વાદીના દાવો છે.

તાકીદ.

(ઘેરામાં એવું ઉમેરવું કે:—અને તાકીદ બદલ.

(જમીનનો અથવા હાક કરાવવાનો અથવા તે બંનેનો દાવો દેખ ત્યારે ઘેરામાં એવું ઉમેરવું કે:—

દરમ્યાનની ઉ-
પદ્ર.

અને દરમ્યાનની ઉપદ્રવબદલ,

અડેલું બાકું.

અને બાકાનો હિસાબ સેવાબદલ અથવા એટલા બાકાબદલ.

કરાર તોડ્યા

(મરામતનો કરાર તોડ્યા બદલ.)

બદલ.

૧.—પ્રસ્ટેટનો વહિવટ થવા સાફ મેલેજીદાર કરે તે.

શ. ય. રહેનાર

હાલ મેયત છે, તેની સ્થાવર અને જંગમ મિલકત

નો વહિવટ થવા સાફ સદરકુ શ. ય. ના મેલેજીદાર તરીકે વાદીના દાવો છે. સદરકુ શ. ય. ની મિલકતના વહિવટ કરનાર તરફ પ્રતિવાદી ક. હ. ઉપર (તથા તેના કાયદા પ્રમાણે સહવારસ તરફ પ્રતિવાદી ઇ. ફ. ને જ. હ. ઉપર) ફરિયાદ કરી છે.

૨.—પ્રસ્ટેટનો વહિવટ થવા સાફ મૂતમેખારપિતદાન લેનાર કરે તે.

મેયત શ. ય. ની સ્થાવર જંગમ મિલકતનો વહિવટ થવા સાફ, સદરકુ શ. ય. ના તા. રીખ માહે સન રોજ ના મૃત્યુપત્રની રૂઢિએ મૂત મેખારપિતદાન લેનાર તરફ વાદીના દાવો છે. સદરકુ શ. ય. નું મૃત્યુપત્ર અલાવનાર તરફ પ્રતિવાદી ક. હ. ઉપર (તથા મેયતના મૃત્યુપત્રમાં આપેલી રૂઢિગી લેનાર તરફ પ્રતિવાદી ઇ. ફ. ને જ. હ. ઉપર) ફરિયાદ કરી છે.

૩.—પંત્યાજું.

(તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પંત્યાજાની સરતોનો દસ્તાવેજ કરેલો છે તે પ્રમાણે) વાદી અને પ્રતિવાદી બન્ને પંત્યાજાની સેજુકેશનના હિસાબ મેલા સાર તથા પંત્યાજાનું કામ સંકલિતવા સાર વાદી દાવો કરે છે.

૪.—ધરાણું ભેનાર કરે તે.

તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ (પક્ષકારોની) દરમ્યાન (અથવા માલકી હક બતાવનારો દસ્તાવેજ અનામત મુકીને) ધરાણીયાના બપહાર થયો છે તેને આધારે મુદલ, બાજ, અને અરથ બદલ વાદીનું જે બેહેણું નિકળે તેનો હિસાબ મેલાને, તથા પ્રતિવાદીનો ધરાણીયું જોડવવાનો હક બંધ કરીને અથવા ચેમ્પાણુ કરીને ધરાણીયું અમલમાં લાવવાને વાદીનો દાવો છે.

૫.—ધરાણું મુકનાર કરે તે.

તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ ધરાણીઓ બપહાર (પક્ષકારોની) દરમ્યાન થયો તેને આધારે કંઈ જેવું નિકળતું હોય તો તે શું નિકળે છે તેનો હિસાબ મેલાને તથા ધરાણીયા મિલકત જોડવવાનો વાદીનો દાવો છે.

૬.—નાનાં જોકરાંના ભાગના પૈસા ઉભા કરવા બદલ.

તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ દરાવ પત્ર થયું તેમાં ના નાનાં જોકરાંના ભાગને માટે ૬ ની રકમ દરાવી છે તે ઉભી કરવાનો વાદીનો દાવો છે.

૭.—ટ્રસ્ટ (જુમ્મા) નું કામ બબાવવા બદલ.

(પક્ષકારોની) દરમ્યાન તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ ટ્રસ્ટને દસ્તાવેજ થયો તે અમલમાં લાવવા સાર વાદીનો દાવો છે.

૮.—૨૬ કરવાનું અથવા દુરસ્ત કરવાનું.

(પક્ષકારોની) દરમ્યાન તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજનો દસ્તાવેજ થયો છે તે ૨૬ કરવાનો અથવા મુધારવાનો વાદીનો દાવો છે.

૯.—કરાર વિશેષ રીતે પુરો કરવા બદલ.

માંની કંઈ (નકશી) વંશ પરંપરાના ઉપભોગની મિલકત મારે પ્રતિવાદી ને વેચાતી આપવી એવા તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ કરાર થયો તે વિશેષ રીતે પુરો કરવા બદલ વાદીનો દાવો છે.

નંબર ૧૧૫.

પ્રોબેટ.

૧. મૃત્યુપત્ર વિશેષ પ્રકારે સાબિત કરે એવા મૃત્યુપત્ર અલાવનારે અથવા મૃતસેખાપિત દાન લેનારે કરવાની.

મૈયત ક. ડ. રહેવાથી ના તે હાલ તારીખ માહે સન
 રોજ મૈયત થયો, તેનું છેલું મૃત્યુપત્ર તારીખ માહે સન નું છે તે
 અભાવનારે હું હું એવો વાદી હક બતાવે છે, અને સદરકુ મૃત્યુપત્ર સાબિત કરાવવા માગે છે.
 સદરકુ મૈયતના નજીકના સગા પૈકી તમે એક છો તેથી (અથવા ને હોય તે) તમારા ઉપર
 સમન કાઢવામાં આવે છે.

૨. મૈયતનું કોઈ પહેલાનું મૃત્યુપત્ર અભાવનારે અથવા તે મૃત્યુપત્રમાં જેને કંઈ દેખુમી
 આપી હોય તે, અથવા મૈયતનો કોઈ નજીકનો સગો વગેરે જે, સાધારણ પ્રકારે મૃત્યુપત્ર સાબિત
 કરીને આવેલું પ્રોવેટ રદ કરવા માગતો હોય તેણે કરવાની.

ક. ડ. પ્રથમ રહેવાસી નો તે હાલ તારીખ માહે
 સન ૧૮ રોજ મૈયત થયો, તેનું છેલું મૃત્યુપત્ર તારીખ માહે સન
 નું છે તેનો અભાવનારે હું હું એવો વાદી હક બતાવે છે, અને સદરકુ મૈયતના તારીખ
 માહે સન રોજના ખોટા મૃત્યુપત્ર ઉપરથી તારીખ માહે સન
 રોજ પ્રોવેટ આવેલું છે તે રદ કરાવવા માગે છે. સદરકુ ખોટું મૃત્યુપત્ર અભાવનારે (અથવા ને
 હોય તે) તરફે તમારા ઉપર આ સમન કાઢવામાં આવે છે.

૩. મૃત્યુપત્ર ન કરતાં મેઈમરેણ પામી ત્યારે જેમ વહિવટપત્ર આપવામાં આવે છે તે
 રીતે વહિવટપત્ર આપવામાં આવ્યું હોય ત્યારે મૃત્યુપત્ર અભાવનારે અથવા મૃતસેખાપિતદાન
 વનાર કરે તે.

ક. ડ. પ્રથમ રહેનાર તે હાલ તારીખ માહે સન
 રોજ મૈયત થયો, તેનું છેલું મૃત્યુપત્ર તારીખ માહે સન રોજનું
 છે તે અભાવનારે હું હું એવો વાદી હક બતાવે છે.

સદરકુ મૈયતની ધરેટનું વહિવટપત્ર તમે મળ્યું છે તે રદ કરીને સદરકુ મૃત્યુપત્રનું પ્રો-
 વેટ મને આપો એવો વાદીનો દાવો છે.

૪. મૈયતના નજીકના સગા તરફે વહિવટપત્ર મળવાનો દાવો રાખતો હોય, તેનો નજીક-
 ના સગા તરફેનો હક સંબંધ વાંધા બરેલો હોય, ત્યારે તેણે કરવાની.

ક. ડ. રહેનાર હાલ મૈયત છે તે મૃત્યુપત્ર ન કરતાં તારીખ
 માહે સન રોજ મૈયત થયો, તેનો બાઈ અને નજીકનો એકનો એક સગો
 હું હું એમ વાદી દાવો રાખે છે, અને તે સગા તરફે સદરકુ મૃત્યુપત્ર કસ્ટા વગર મૈયત થએ-
 લાની નંગમ મિલકતનું વહિવટપત્ર માગે છે. તમે નોટીસ (કાલીયટ) દાખલ કરેલું છે અને
 એવું કહેા છો કે મૈયતનો નજીકનો સગો હું એકલોનું હું (અથવા ને હોય તે) માટે તમારા
 ઉપર આ રીટ કાઢવામાં આવે છે.

નંબર ૧૧૭.

ફરિયાદના નીકાલનો સમન.

રિવાની કામ અભાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૪ અને ૧૮.

(મયાજું.)

રહેનાર

ના ને માલમ

મે તમારા ઉપર

બદલ ફરિયાદ કરી છે, મઠિ તમને આ ઉપર-

થી ફરિયાદમાં આવે છે કે, તારીખ મઠિ

સને ૧૮ વાર ને રોજ સવારના કલાકે ઉપર

કહેલા વાદિને જવાબ આપવાસારે આ કોરટમાં તમારે જાતે,

અથવા કોરટના જે જ્હીડરને યોગ્ય રીતે અખતાર આપેલો

હોય અને જેને તમારી હકીકત બરાબર સમજાવી હોય તથા

જે જે ફરિયાદના સમજા જરૂરીઆત સવાલના જવાબ દઈ

શકે તે જ્હીડરની મારફતે, અથવા તેવા બધા સવાલના જ-

વાબ દઈ શકે એવા કોઈ બીજા અખસને તે જ્હીડરની સાથે

રાખીને તે જ્હીડરની મારફતે હાજર થવું. અને તમારે હાજર

થવાનો જે દીવસ મુકરર કર્યો છે તે એ મુકદમાનો આખરનો

નિકાલ કરવા સાર દર્શાવેલો છે, મઠિ તે દિવસે તમારે તમા-

રા સમજા આક્ષિએને હાજર કરવાને તૈયાર થઈ રહેવું. અને

તમને આ ઉપરથી ખબર આપવામાં આવે છે કે જો

ઉપર બખેસે દિવસે તમે હાજર નહો થાઓ તો તમારી ગેર-

હાજરીમાં એ ફરિયાદ સાંભળીને તેનો નિકાલ કરવામાં આ-

વશે. અને વાદી જોવા માગે છે, તે તથા

બમારા જવાબની પુષ્ટીમાં જે દર્શાવેલો ઉપર તમે આધાર

રાખવા ધારતા હો તે દરતાવેલ તમે લેતા આવળે અથવા

તમારા જ્હીડર સાથે મોકલજો.

આજ તારીખ મઠિ

સને ૧૮ રોજ

મારી સહી તથા કોરટનો શિકો કરીને આપ્યો.

લ. સ.

જડજડ

ટીપ:—જેખી કેફીયતો માગવી હોય તો એમ બખવું કે તારીખ મઠિ સને મુખીમાં તમારે (અથવા અમુક પક્ષકારે જે હોય તે) જેખી કેફીયત આપવી.

મુખ્યા-૧ તમારા સાક્ષીઓ પોતાની ખેલે હાજર નહીં રહે એમ તમને રહે-
લત હોય તો, જોકેથી પહેલાં કોઈ પણ વખતે કોરટને અરજ
કરશો અને તેમની ખેલોડીની જરૂરીઆત રકમ બરેજો આપે, કોઈ
પણ સાક્ષીને હાજર રહેવાની જરૂર પાડવા સાર અથવા
જે દરતાવેલ સાક્ષી પાસે હાજર કરાવવાની તમને હક છે તે
દરતાવેલ હાજર કરવાની જરૂર પાડવા સાર આ કોરટમાંથી
તમને સમન મળશે.

૨. વાદીની માગણી તમારે કમુલ હોય તો, હુકમનામાંની સંક્ષિપ્ત
ખબરવણી તમારી જાત ઉપર અથવા મિલકત ઉપર અથ-
વા જરૂર પડે તો બંને ઉપર થવાનો સંભવ છે તે દાખવાને
ફરિયાદના ખરેખર મુદ્દાંત તે પેસા તમારે કોરટમાં બરેવા.

નંબર ૧૧૮.

મુદા ડરાવવાનો સમય.

રિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૪ અને ૧૮

(મથાળું.)

મુચના-૨. તમારા સાક્ષીઓ પોતાની જાણે હાજર નહીં રહે એમ તમને રહેલ હોય તો, આ કોઈ પહેલા મોડે પણ વખતે કોર્ટને અરજ કરશો અને તેમની ખોરાકની જરૂરીઆત રોકમ બરજો આપે. એ રહે કોઈ પણ સાક્ષીને હાજર રહેવાની જરૂર પાડવા સાથે અથવા ને દસ્તાવેજ સાક્ષી પાસે હાજર કરાવવાનો તમને હક છે તે દસ્તાવેજ હાજર કરવાની જરૂર પાડવાસાથે આ કોર્ટમાંથી તમને સમન મળશે.

૨. વારીલી આગણી તમારે કબુલ હોય તો, હુકમનામાની સંક્ષિપ્ત બજાવણી તમારી બંધ ઉપર અથવા મિલકત ઉપર અથવા જમીન ઉપર તમારી સંબંધ છે તે રાજવાને ફરિયાદના ખર્ચે સુધાત તે પેસા તમારે કોર્ટમાં બરવા.

રહેનાર ના ને માલિક થાય એ તમારા ઉપર નક્ક કરિયાદ કરી છે, માટે તમને આ ઉપરથી ફરિયાદવામાં આવે છે કે, તારીખ મહિ સને ૧૮ વાર ને રોજ સવારના વાગતે ઉપર કહેલા વારીને જવાબ આપવા સાથે આ કોર્ટમાં તમારે જાતે, અથવા કોર્ટના ને ખીડરને યોગ્ય રીતે અખવારે આપેલા હોય અને જો તમારી હુકીલ ખરાબર સમજાવી હોય તથા ને એ ફરિયાદના સમજના જરૂરીઆત સવાલના જવાબ રહે શકે તે ખીડરની મારફતે, અથવા તેવા સમજના સવાલના જવાબ રહે શકે એવા કોઈ બીજા અખસને તે ખીડરની સાથે રાખીને તે ખીડર મારફતે હાજર થવું. અને તમને આ ઉપરથી ખબર આપવામાં આવે છે કે, જો ઉપર બંને રિવસે તમે હાજર નહીં થાઓ તો તમારી ગેરહાજરીમાં મુદા ડરાવવામાં આવશે; અને વારી જોવા મળે છે તે તથા તમારા જવાબની પ્રતીમાં ને દસ્તાવેજ ઉપર તમે આધાર રાખવા ખારતા હો તે દસ્તાવેજ તમે સેતા આવળે અથવા તમારા ખીડર સાથે મોકલળે. આજ તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો ચિહ્નો કરીને આપજો.

બ. સ.

૧૭૩૯૧.

૯૧૫.—જેખી કેફીયતો માગવી હોય તો એમ બખવું કે:—તારીખ મહિ સને મુખીમાં તમારે (અથવા અચુક પક્ષકારે ને હોય તે) જેખી કેફીયત આપવી.

નંબર ૧૧૯.

હાજર થવાનો સમય.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૮.

ફરિયાદ નંબર

ના

ની કોર્ટમાં.

, વાદી.

, પ્રતિવાદી.

(નામ, વહીવટ અને પત્નો લખવો)

ને માલમ યાચ ને: (આ ટેકાણે વા-

દીનું નામ, વહીવટ, અને તેનો પત્નો લખવો) એ તમારા ઉપર (આ ટેકાણે રજિસ્ટરમાં હોય તે પ્રમાણે દાવાની વિગતો લખવી) આ કોર્ટમાં ફરિયાદ કરી છે. મારે તમને આ ઉપરથી ફરિયાદવાળા આપે છે કે, તારીખ સવારના કલાકે સદરકુ વાદીને જવાબ દેવા સાર તમારે જાતે આ કોર્ટમાં હાજર થવું (જો જાતે હાજર થવાનું નહીં ફરમાવું હોય, તો એમ લખવું કે) "તમારે જાતે અથવા આ કોર્ટના કોઈ વકીલ કે જેને તમારી હકીકત બરાબર સમજાવી હોય અને એ ફરિયાદી બાબતના સબજા બરેશીયાત સવાલના જવાબ દઈ શકે એવા વકીલની મારફતે હાજર થવું, અથવા તેવા સબજા સવાલનો જવાબ દઈ શકે એવા કોઈ અન્ય વકીલની સાથે મોકલવો." (તે સમયે મુકદ્દમાનો છેલ્લો નિકાલ કરવાનો હોય તો આ ટેકાણે આટલું વધારે લખવું,) "અને તમારે હાજર થવાનો ને દિવસ છે તે એ મુકદ્દમાનો છેલ્લો નિકાલ કરવાસાર કરાવેલો છે મારે તે દિવસે તમારે તમારા સબજા શહીદીઓ યુગ્મરવા તમારે થઈ રહેલું" અને તમને અગર આપવામાં આવે છે કે જો ઉપર લખેલ દિવસે તમે હાજર નહીં થશો તો, તમારો ગ્રેહાજરીમાં એ મુકદ્દમા સાંભળીને તેનો ફેસલો કરવામાં આવશે; અને (વાદીને કંઈ દસ્તાવેજ હાજર કરાવવો હોય તો આ ટેકાણે લખવું) વાદી જોવા માગે છે તે તથા તમારા જવાબની મજબૂતીમાં ને દસ્તાવેજ ઉપર તમે બરોસો રાખતા હો તે દસ્તાવેજ તમે લેતા આવજો. (અથવા તમારા માણસ સાથે મોકલજો.)

આજ તારીખ મહિ

સને ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો

શિકો કરીને આપ્યો.

જ. સ.

૧૮૭૪.

નંબર ૧૨૦.

ખીજ કોર્ટની હકુમતમાં બળવવા શરૂ સમન મોકલવાનો હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૮૫.

ના

ની કોર્ટમાં.

* ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

તારીખ

મહિ

સને ૧૮

ઉપર કહેલી ફરિયાદનો પ્રતિવાદી

હાલ

માં રહે છે, પરંતુ ફરિયાદ કરવાનો હક આ

કોર્ટની હકુમતમાં ઉત્પન્ન થયો છે. એમ ફરિયાદ અરજીમાં લખ્યું છે: માટે એવા હુકમ કર-

વામાં આવે છે કે, તારીખ મહિ

સને ૧૮

રોજ પાછો આવે એવા

સમન સદરહુ પ્રતિવાદીને પોંચાડવા શરૂ આ હુકમની પ્રત મુધાંત

ની કોર્ટને મોકલવા.

લ. સ.

૪૪૩૯૪.

નંબર ૧૨૧.

ખીજ કોર્ટના સમન પાછળના શેરાસાથે જવાનો હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૮૫.

ના

ની કોર્ટમાં.

* દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

તારીખ મહિ

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

ની કોર્ટના દિવાની

નંબર

માં

ને

માં પોંચાડવા શરૂ મોકલવા બાબત તે કોર્ટનો હુકમ વાંચી લેયો.

પ્રોસેસ પાછળ મૈલારી

એવા શેરા કર્યા છે તે વાંચી લેયો; અને સદર-

હુ બાબતનો

ને તથા

ને (સોમન અથવા) પ્રતિજ્ઞા આપીને મેં

યોગ્ય રીતે પુરાવા લેઇને વાંચી જોયો, તે ઉપરથી એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, તે
આ હુકમની નકલ સુધાંત ને મોકલયો.

(લ. સ.)

૧૮૬૪.

દીવા—સમન શિવાયની ને બીજી પ્રેસિસો આજ રીતે પોંચાડવી પડે તે પ્રેસિસોને પણ
આ નમુનો લાઝુ પડશે.

નંબર ૧૨૨.

પ્રતિવાદીની ફેફીલત.

દિવાની કામ અપ્રાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૧૦.

(મધ્યજું.)

હું નીચે સહી કરનાર પ્રતિવાદી (અથવા પ્રતિવાદીઓ પૈકી એક જણ) ફરિયાદ અ-
રજીમાં લખેલા સદરહુ ઈ. ફ. ના મૃત્યુપત્રમાં (અથવા સદરહુ ફરિયાદ અરજીમાં લખેલા
ચેલત ઈ. ફ. ના કાયદેસર વારસ તરીકે, અથવા નજીકના સગા તરીકે, અથવા નજીકના સગા
પૈકી એક જણ તરીકે) બપોલે હક સંબંધ જોડી દઉં છું.

અથવા, હું નીચે સહી કરનાર પ્રતિવાદી જણીયું છું કે (આ ટેકાણે કબુલ કરેલી અ-
થવા નાકબુલ કરેલી હકીકતો ફરિયાદ અરજીની ભાષામાં ફરી લખવી) કબુલ (અથવા ના-
કબુલ) કરું છું.

અથવા, હું નીચે સહી કરનાર અરજીગ્રહણ કરું છું કે, ફરિયાદ અરજીમાં લખેલી હકીક-
તો ઉપરથી જોતાં, કાયદેસર રીતે અમલમાં લેવાય એવી કઈ કબુલાવત જણાતી નથી, (અ-
થવા, સદરહુ ફરિયાદ અરજી ઉપરથી એવું જણાય છે કે, મારા ઉપર અને ઈ. ફ. નામના
એક અખસ ઉપર મળીને એકઠી જવાબદારી પડે છે; અને તે ઈ. ફ. ફરિયાદમાં પક્ષકાર ન
થી, અને મારા ઉપર ફરિયાદ અરજી પ્રમાણે પૂરક જવાબદારી પડતી નથી. અથવા સદરહુ
ફરિયાદમાં સદરહુ અ. બ. ની સાથે ગ. હ. વારી થયા જોઈતો હતો, અથવા ને હોય તે).

અથવા, સદરહુ ધરાણીવાનો (અથવા ધરાણીયું જોડવવાનો) પોતાનો હક સંબંધ વા-
દીએ એક આઈ. જ. ને કરી આપ્યો છે. (અથવા ને મિલકત ઉપરનું ધરાણીયું જોડવવાનો
હક બંધ કરવાની ફરિયાદ છે તે મિલકત ઉપરનું ધરાણીયું જોડવવાના હક ઉપર ર.)

ની રકમનો બદલો નોળે રાખીને, તે તારણમાં મેં હ. બ. ને કરી આપ્યો છે અથ-
વા લખી આપ્યો છે).

અથવા પંતાજું ગુઝા પછી વાદીએ એક દસ્તાવેજ કરી આપ્યો છે તેમાં વાદીએ એવા

કરાર કર્યા છે કે, યમાજાનું બધું દેવું અને જવાબદારીઓ તેણે વાળવી, અને સદરદૂ પંચાળાના વ્યાપારસંબંધી તેનો અને ખીલઓનો કંઈ દાવો હોય અથવા તેની અને ખીલઓની કંઈ જવાબદારી હોય તે બધામાંથી મને સામાન્ય રીતે મોકલો કરવો (અથવા ને હોય તે).

(સહી)

કે. ડ.

પ્રતિવાદી,

નંબર ૧૨૩.

સવાલ નામું.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૨૧.

ના

ની કોરટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

અ. બ.

વિરુદ્ધ

કે. ડ. ઈ. ફ. અને જ. હ.

ઉપર કહેલા (ઈ. ફ. ને જ. હ. અથવા અ. બ.) ને પુછવા સાર ઉપર કહેલા અ. બ.

(કે. ડ.) ની તરફના સવાલો.

૧. (સવાલ બખ્ષવો).

૨. (સવાલ બખ્ષવો ને).

નંબર

ના સવાલોના જવાબ પ્રતિવાદી ઈ. ફ. એ આપવાના છે

નંબર

ના સવાલોના જવાબ પ્રતિવાદી જ. હ. એ આપવાના છે.

નંબર ૧૨૪.

દરતાવેચ્છે હાજર કરવાની નોટીસનો નમુનો.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૩૧.

ના

ની કોરટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

અ. બ.

વિરુદ્ધ

કે. ડ.

તમને બખ્ષર કરવામાં આવેલ છે કે, તારીખ

માટે

સને ૧૮

સેબની

તમારી ફરિયાદ અરજી (અથવા સેપી ફેફ્ફીવત અથવા સોમનનામાં) માં હવાલો આપેલા નીચે
અપેલા દસ્તાવેજો પાતાને જોવા સાથે વાદી(અથવાપ્રતિવાદી)તમારી પાસે હાજર કરાવવા માગેછે.
તે દસ્તાવેજો જોઈતા હોય તેમનું વર્ણન અખડું.

સ. ૫.

વાદીનો (અથવા પ્રતિવાદીનો) પ્લીડર.

સ.

પ્રતિવાદીના (અથવા વાદીના) પ્લીડરને.

નંબર ૧૨૫.

હાજર રહીને શાહેદી પુરવાનો સમન.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૫૬ અને ૧૧૩.

(મયાજી.)

ને

સદરજુ ફરિયાદમાં ની તરફ સાથે તમારી હાજરીની જરૂર
છે, માટે તમને આ સેપી ઉપરથી ફરિયાદમાં આવેછે કે, તારીખ માટે
સન ૧૮ રોજ સવારના વાગતે તમારે (આ કોરટની રજા જતે હાજર થવું. અને)
તમારી સાથે અમલુવા અથવા આ કોરટને મોકલવા.

તમારે જાણતે વાદ અરજ તથા બીજા અરજ બદલ અને એક દિવસની ખોરાકી બદલ
રકમ રૂ. આ સાથે મોકલી છે. જો આ હુકમ તમે મહત્વ નહીં કરો તો દિવાની કામ
ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૭૦ માં ઝેરહાજર રહેવાનું જે પરિણામ અખડું છે તેને
તમે પાત્ર થશો.

સુચના.—(૧.) માત્ર દસ્તાવેજ હાજર કરવા સાથે તમને જોલાલ્યા હોય અને
શાહેદી પુરાવા સાથે જોલાલ્યા ન હોય તો સદરજુ તારીખે અને વખતે આ કોરટમાં તે દસ્તા-
વેજ તમે હાજર કરાવશો એટલે તમે સમન માન્ય કર્યો છે એમ ગણાશે.

(૨) સદરજુ દિવસ ઉપરાંત તમને ખોટી કરવાની હશે તો તે દિવસ ઉપરાંત પ્રત્યેક
દિવસ હાજર રહેવા બદલ રૂ ની રકમ તમને આપવામાં આવશે.

આજ તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મારી સહી અને કોરટનો સિ-
કો કરીને આપ્યો.

બ. સ.

૧૪૩૪,

નંબર ૧૨૬.

હાજર રહીને સાહેલી પુરવાનો સમન.

દિવાની કામ અધાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૫૯ અને ૧૬૩.

બીજો નમુનો.

ફરિયાદ નંબર

ના

ની કોરટમાં

, વાદી,
, પ્રતિવાદી.

(નામ, વહીવટ, અને પત્નો)

ને

આ સેપ્ત ઉપરથી તમને એવું ફરમાવવામાં આવે છે કે, સદરહુ ફરિયાદમાં વાદી (અથવા પ્રતિવાદી) ની તરફે સાહેલી પુરવા સાથે તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ સજારના વાગતાં તમારે જાતે આ કોરટમાં હાજર થવું, અને (આઠકાણે જે દસ્તાવેજ હાજર કરાવવો હોય તે દસ્તાવેજનું સોંપવાર નિશ્ચયપણે વહીવટ બખવું, જો કુકત થા. હેલી પુરવાનો સમન હોય અથવા કુકત દસ્તાવેજ હાજર કરવાનો સમન હોય તો તે પ્રમાણે રૂપ ૪ જણાવવું) હાજર કરવા, અને તમારી જખ્યાની સેવાઈ રહે (અથવા તમે દસ્તાવેજ હાજર કરો) અને કોરટ હદી બલ ત્યાં સુધી અથવા કોરટની રજા મજબાવગર તમારે ત્યાંથી જવું નહીં.

હુકમનામાંના નમુના.

નંબર ૧૨૭.

સાદુ પેશા બાબતનું હુકમનાકું.

(મથાણું.)

દિવા

બદલ.

આ મુકદ્દમો તારીખ મહિ

સને રોજ ની રખર વાદી ત

રહે બી અને પ્રતિવાદી તરફે તેમાં એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, ર.

ની સમક્ષ આજખર નિકાલ સાથે નિકળ્યો, તથા તારીખ થી તે રક.

મ વસુલ થાય તે તારીખ સુધીનું દર

દર સૌકરે

દર પ્રમાણે તે રકમનું બ્યાજ,

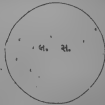
એ

ને આપવું, તથા કોરટના અમલદારે આકાર કર્યા

પ્રમાણે આ ફરિયાદનું ખરચ પણ તે આકાર્યાની તારીખથી તે વસુલ થાય ત્યાં બગણના સ-
દરહુ રરથી તેના બ્યાજ સુધાંત ને આપવું.

વાદી.				પ્રતિવાદી.			
૧ ફરિયાદ અરજીનો રકાં પ.	રૂ.	અ.	પૈ.	મુખ્યત્વારનામાનો રકાં પ.	રૂ.	અ.	પૈ.
૨ મુખ્યત્વારનામાનો	"			અરજીનો	"		
૩ રજુ કરેલા કાગળોનો	"			ખીડરની ફી	"		
૪ ખીડરની ફી રૂ. ૭૫૨.				સાક્ષીઓની ખોરાકી	"		
૫ તરજુમાની ફી.				પ્રોસેસ બજાવણી	"		
૬ સાક્ષી હાજર રાખવાની				તરજુમાની ફી	"		
ખોરાકી				કમિશનરની ફી	"		
૭ કમિશનરની ફી ...							
૮ પ્રોસેસ બજાવણી] ...							
૯ વગેરે ...							
કુલ				કુલ...			

આજ તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા મોરદનો ચિહ્નો કરીને આપ્યું.

૧૮૭૮.

નંબર ૧૨૮.

બીરો રાખનારે અથવા જેનો લીધન હોય તે યાએ કરેલી ફરિયાદમાં બેથવાનું દુકમનાનું.

(મથાળું.)

દુકમ કરવામાં આવે છે કે, ફરિયાદ અરજીમાં કહેલા ધરાણીયા (અથવા લીધન) ૭૫૨ થી વાદીનું જે મુદલ અને બાજ સહેણું નિકળતું હોય તેનો હિસાબ કરવાને તથા આ ફરિયાદમાં વાદીના અરજીની આકારણી કરવાને રજીસ્ટ્રારને [અથવા આકારણી કરનાર (ટાક્સીંગ) અમલદારને] સોંપવું; અને સદરદુ પ્રમાણે મુદલ તથા બાજની તથા અરજીની જે રકમ રજીસ્ટ્રારને (અથવા આકારણી કરનાર અમલદારને) સહેણી માલમ પડે તે તેણે તારીખ

મહિ સને રોજ કોરટમાં જણાવવી અને ઉપર પ્રમાણે બ્યાજ મુદલ તથા સદરકુ ખરેચની રકમ વાદીની લેહેણી જણાવવામાં આવે તે, તે લેહેણી રકમ કોરટમાં જણાવ્યાની તારીખથી ૭ માસમાં પ્રતિવાદી કોરટમાં બરે તો એવો કુકમ કરવામાં આવે છે કે, વાદીએ પોતે કહેલા અથવા તેની મારફતે, કે તેની પાસેથી, કે તેનાં પેટામાં દાવો રાખનારા કોઈએ કહેલા તમામ ભાગમાંથી સદરકુ ગીરો મિલકત છુટી અને મોકળી કરીને તે વાદીએ પાછી આપવી, અને તે સંબંધી જે ખત, પત્ર તથા લખત તેના કબજામાં કે અખતવારમાં હોય તે બધાં તેણે પ્રતિવાદીને કે પ્રતિવાદી નીચે તે અખસને સ્વાધીન કરવાં, અને આ રીતે તે મિલકત પાછી આપવામાં આવે તથા ખતપત્ર અને લખત સ્વાધીન કરવામાં આવે એટલે રજીસ્ટરારે (અથવા આકારણી કરનાર અમલદારે) ઉપર કહેલા મુદલ, બ્યાજ અને ખરેચબદલ ઉપર પ્રમાણે બરેથી સદરકુ રકમ વાદીને આપવી. પરંતુ ઉપર કલા પ્રમાણે મુદલ, બ્યાજ અને ખરેચની રકમ ઉપર કહેલી મુદતમાં પ્રતિવાદી કોરટમાં ન બરે તો—એવો કુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરકુ ગીરો મિલકત (અથવાં સદરકુ લીધન જેના ઉપર હોય તે મિલકત) રજીસ્ટરારના (અથવા આકારણી કરનાર અમલદારના) અનુમોદનથી વેચવી. અને એવો કુકમ કરવામાં આવે છે કે, આ વેચાણથી જે રકમ ઉપજે તે તેમાંથી વેચાણનું ખરેચ કાઢ્યા પછી, કોરટમાં બરેથી, એટલા માટે કે, ઉપર કહેલા પ્રમાણે મુદલ, બ્યાજ, અને ખરેચ બદલ વાદીનું જે સહેલું જણાય તે આપવામાં તે રકમ કાચે લગાડવામાં આવે. અને કંઈ બાકી રહે (તો) તે પ્રતિવાદીને અથવા તે સેવાનેહકદારે હોય એવા બીજા અખસને આપવી.

નંબર ૧૨૯.

ધરાણીનું છોડવવાનો હક્ક બંધ કરવાનું આપરનું કુકમનામું.

(મયાનું.)

એવું જણાય છે કે, ગઈ તારીખ મહિ સન રોજ આ ફરિયાદમાં કુકમ થયો, તે પ્રમાણે ફરિયાદઆરજીમાં કહેલા ગીરોના મુદલ તથા બ્યાજ બદલ અને ખરેચ બદલ ર. વાદીના લેહેણા નિકળે છે એમ કોરટમાં ગઈ તારીખ મહિ સન રોજ કોરટમાં લખી જણાવવામાં આવ્યું છે, તે રકમ પ્રતિવાદીએ કોરટમાં બરી નથી, અને સદરકુ તારીખ થી ૭ માસની મુદત વીતી ગઈ છે.

માટે એવો કુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરકુ ધરાણીના મિલકત ઉપર ધરાણીનું છોડવવાનો પ્રતિવાદીનો તમામ હક સમુજાઓ બંધ થયો છે.

નંબર ૧૩૦.

વહિવટની કૃતિવાદમાં, પ્રથમનો હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૧૩.

(મયાજી.)

એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે નીચેના હિસાબ થેવા અને તર્જવીની કરવી:—
સહિષ્ણુદારની કૃતિવાદમાં—

૧. વારીનું અને મૈથતના બીજા બધા સહિષ્ણુદારોનું જે સહિષ્ણું હોય તેનો હિસાબ થેવા.

મૃતસેઆપિતદાન સેનારની કૃતિવાદમાં—

૨. મૃત્યુપત્ર કરનારના મૃત્યુપત્રમાં આપેલાં મૃતસેઆપિતદાનનો હિસાબ થેવા.

નજીકના સગાની કૃતિવાદમાં—

મૃત્યુપત્ર ક્યાં વગર મૈથત ચમ્બેલાના નજીકના સગાં તરફિ (અથવા નજીકના સગાઓ પૈકી એકજણ તરફિ) વાદોનો હક્ક શો છે અથવા તેનો હિસ્સો કેટલો છે એ બાબત તજવીજ કરવી અને હિસાબ થેવા.

(સહિષ્ણુદારની કૃતિવાદમાં, જરૂર હોય તો, પહેલા પરીગ્રાહ પછી હુકમમાં એમ કરાવવું કે, મૃતસેઆપિતદાન સેનાર, કાલેસર વારસ, અને નજીકના સગા બદલ તજવીજ કરવી અને હિસાબ થેવા. સહિષ્ણુદાર ચિવાવના બીજા હાથેદારોની કૃતિવાદમાં, પહેલા પરીગ્રાહ પછી હમિયાં સહિષ્ણુદારોનો હિસાબ થેવાનું અને તજવીજ કરવાનું હુકમમાં બખવું, અને બીજા જેમના જરૂર હોય તેમનો હિસાબ થેવાનું તથા તજવીજ કરવાનું પહેલા પરીગ્રાહમાંથી નમુના પ્રમાણેના પ્રથમના શબ્દ ગાળીને તે પછી બખવું. સહિષ્ણુદારની કૃતિવાદ હોય તે પ્રમાણે નમુનો આગળ ચલાવ્યો છે.)

૩. પ્રેત સંસ્કાર અને મૃત્યુપત્ર સંબંધી ખરચનો હિસાબ થેવા.

૪. પ્રતિવાદીને હાથ અથવા તેના હુકમથી કે તેને માટે બીજા કોઈ શખસને હાથ મૈથતની જે નજમ મિલકત આવી હોય તેનો હિસાબ થેવા.

૫. મૈથતની નજમ મિલકતનો (કંઈ બાગ પત્તાવગરનો અને બવરયા કર્યાવગરનો હોય તો) કેટલો બાગ પત્તા વગરનો અને બવરયા કર્યા વગરનો છે તેની તજવીજ કરવી.

૬. અને વળી હુકમ કરવામાં આવે છે કે, પૈસાની જે જે રકમો પ્રતિવાદીને હાથ અથવા તેના હુકમથી કે તેને માટે બીજા કોઈ શખસને હાથ આવેલી માલમ પડે તે બધી પ્રતિવાદીએ આવતી તારીખ માટે રોજ અથવા તે પહેલાં કોરટમાં બરવી.

૭. અને કૃતિવાદનો હેતુ પાર પાડવા સાથે મૈથતની નજમ મિલકતનો કંઈ બાગ વેચવાની રજીસ્ટરને જરૂર જણાય તો તે પ્રમાણે તે વેચવી અને જે હપતે તે કોરટમાં બરવું.

૮. અને મિસ્તર ઈ. ફ. એ આ કૃતિવાદીમાં (અથવા કામમાં) હપત વસુલ કરનાર થવું, અને મૈથતનું જે સહિષ્ણું અને નજમ મિલકત આપ્યા વગરનાં હોય તે બધાં હપરાવી વસુલ કરવાં, અને તે રજીસ્ટરના હાથમાં આપવાં, (અને પોતાનું કામ ખરોખર રીતે બજાવવું.)

વવાના અત લખી આપને રૂ.

ની રકમના ભમીન આપવા.)

૬. અને વળી હુકમ કરવામાં આવે છે કે, ફરિયાદનો હેતુ પાર પાડવામાં મૈયતની ભંગમ મિલકત અપુરતી જણાય તો નીચેની ભરતી તજવીજ કરવી અને હિસાબ લેવા, એટલે:-

(ખ.) મરતી વખતે મૈયતના કબજામાં અથવા તેની માલકીની થી સ્થાવર મિલકત હતી તેની તજવીજ કરવી.

(બ.) મૈયતની સ્થાવર મિલકતને અથવા તેના બાગને લાગુ પડે એવા મોલ (હોય તો) શા છે તેની તજવીજ કરવી.

(ક.) જુદા જુદા મોલવાળાનું શું રૂબું છે તેનો હિસાબ અને તેટલો લેવા, તથા નીચે ફરમાવેલા વેચાણમાં સંમતી આપે તેવા મોલવાળા પૈકી પહેલો દુકાનો પછી કોનો ત્યાર પછી કોનો એવું એક પત્રક સામેલ કરવું.

૧૦. અને મૈયતની સ્થાવર મિલકત, અથવા ફરિયાદનો હેતુ પાર પાડવાને બસ થાય તેટલી રકમ કોરટમાં એકઠી થવા સાર જરૂર હોય તેટલો તે મિલકતનો બાગ, -જે મોલવાળા-એ વેચવાની સંમતિ આપે તેમના મોલ વગર અને જે મોલવાળા સંમતિ ન આપે તેમના મોલ કાયમ રાખીને-જડજના અનુમોદનથી વેચવા.

૧૧. અને એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, જા. હ. એ સ્થાવર મિલકત વેચવાનું કામ કરવું, અને રજીસ્ટાર મંજૂર કરે તેની વેચાણની શરતો તથા કરાર તૈયાર કરવા. અને કુર્બ સંસ્થા અથવા અડચણ હિસાબ થાય તો તે મટાડવા સાર જડજને કાગળ મોકલવા.

૧૨. અને વળી હુકમ કરવામાં આવે છે કે, પાછળ ફરમાવેલી તજવીજના કામ સાર કોરટના વહિવટ પ્રમાણે રજીસ્ટારે વર્તમાન પત્રોમાં જાહેરખબરે આપવી, અથવા તે તજવીજને બધી કામમાં આપે એવી પ્રસિદ્ધી જે રીતથી મળશે એમ રજીસ્ટારને જણાય તેવી બીજી કોઈ રીતે તે તજવીજને તેણે કરવી.

૧૩. અને એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, તારીખ મહિ સન પહેલાં સદરહુ હિસાબ લેવા અને તજવીજ કરવી, તથા જે કૃત્ય કરવાના હુકમ થયો હોય તે બધાં પૂરાં કરવાં, તથા તે તજવીજનું તથા હિસાબનું પરિણામ અને બીજાં બધાં હુકમ કરેલાં : ત પૂરાં થયાં છે એ રજીસ્ટારે શરટીફિકેટથી લખી જણાવવું, અને તે બાબતનું તેનું સરટીફિકેટ જસ્ટીસને જોવા સાર તારીખ મહિ સન રોજ તૈયાર રાખવું.

૧૪. અને છેવટ એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, આખરનું હુકમનામું કરવાસાર તારીખ મહિ સુધી આ ફરિયાદ (અથવા બાબત) મુલતવી રાખવી.

(મોર્બ વિશેષ કામમાં આ હુકમનો જેટલો બાગ લાગુ પડે તેટલો જ માત્ર ઉપયોગમાં લેવાનો છે.)

નંબર ૧૩૧.

મૃતસેઆર્પિતદાન લેનારે કોરેક્ટી વહિવટ આપતલી ફરિયાદમાં આપરનું હુકમનામું.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૧૩.

૧. એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે મૃત્યુપત્ર કરનાર ની હસ્ટેટ બદલ સ. દરહુ પ્રતિવાદી પાસે સદરહુ સરટીફિકેટમાં કોટિલી છે તે બાકી રકમ ર. , તથા તારીખ માટે સન થી તારીખ માટે સન સુધી દરવરસે દર સેંકડે ટકા પ્રમાણે બ્યાન બદલ રકમ ર. , મળીને કુલ ર. ની રકમ પ્રતિવાદો એ તારીખ માટે સન રોજ અથવા તે પહેલાં કોરટમાં બરવી.

૨. સદરહુ કોરટના રજીસ્ટારે (અથવા આકારણી કરનાર અમલદારે) વાદી પ્રતિવાદીના આ ફરિયાદના અરમની આકારણી કરવી, અને તે પ્રમાણે આકારણી થાય એટલે સદરહુ અરમની રકમ, ઉપર કલ્કા પ્રમાણે કોરટમાં બરવાનો હુકમ કરેલા ર. ની રકમમાંથી, નીચે પ્રમાણે આપવી:—

(અ) વાદીનું અરમ તેના આઠની (અથવા પ્લીડર) મી.

ને, અને પ્રતિવાદીનું અરમ તેના આઠની (અથવા પ્લીડર) મી.
ને.

(બ) અને જો કંઈ દેવું વાળવાનું હોય તો સદરહુ ર. ની રકમમાંથી ઉપર પ્રમાણે વાદીના અને પ્રતિવાદીના અરમની રકમ આપ્યા પછી જે બાકી રહે તેમાંથી, —રજીસ્ટારના સરટીફિકેટના પત્રકમાં કહેલા જુદા જુદા સેહેણ-દારોનું જે સેહેણું નિકળે તે તથા જે સેહેણું ઉપર બ્યાન ચઢવું હોય તેનું ત્યાર પછીનું બ્યાન આપવું અને તે રકમો આપ્યા પછી, પત્રકમાં કહેલા જુદા જુદા મૃતસેઆર્પિતદાન લેનારાઓને જે રકમ મળવાની હોય તે તથા ત્યાર પછીનું બ્યાન (સદરહુ પ્રમાણે ખર્ચ ફરામીને) તેમને આપવું.

૩. અને ત્યારપછી જો કંઈ બાકી વધે તો તે મૃતસેઆર્પિત શેષગ્રાહીને આપવી.

મૃતસેઆર્પિતદાન લેનારે વહિવટની ફરિયાદ કરી હોય તેમાં, મૃતસેઆર્પિતદેણુગીઓ આપવાને વાસ્તે મૃત્યુપત્ર ચલાવનારને જાતે જવાબદાર ઠરાવ્યો હોય ત્યારે કરવાનું હુકમનામું.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૧૩.

૧. એવું ઠરાવવામાં આવે છે કે, મૃત્યુપત્રમાં વાદીને ર. ની દેણુગી આપેલી છે તે આપવાને પ્રતિવાદી જાતે જવાબદાર છે.

૨. અને એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે સદરહુ મૃત્યુપત્રમાં આપેલી દેણુગીના મુદલ અને બ્યાન બદલ શો બાકી છે તેનો હિસાબ લેવો.

૩. અને વળી એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, મુદલ અને બ્યાલની ને રકમ વા-
દીની લેણી દરાવીને રજીસ્ટાર સરટીફિકેટ મોકલે, તે રકમ પ્રતિવાદીએ રજીસ્ટારના સરટીફિ-
કેટની તારીખથી અઠવાડીયામાં વાદીને આપવી.

૪. અને એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે ફરિયાદમાંનું વાદીનું અરજ્ય પ્રતિવાદીએ
વાદીને આપવું. અને નો પક્ષકારોમાં વાંધો પડે તો તે અરજ્યની આકારણી કરવી.

નજીકના સગાએ કેવેલી વહિવટની ફરિયાદમાંનું આપરજી હુકમનાં.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૧૩.

૧. આ ફરિયાદમાં વાદી પ્રતિવાદીના અરજ્યની સદરહુ કોરટના રજીસ્ટાર આકારણી
કરવી. અને આ રીતે આકારણી થાય એટલે સદરહુ વાદીના અરજ્યની રકમ, મૃત્યુપત્ર કંપા
વગર મૈયત થએલા ઈ. ફ. ની નજમ હરેક બદલ સદરહુ પ્રતિવાદી પાસે સદરહુ સરટીફિકે-
ટમાં લેણી કાઢી છે તે રકમ છે. માંથી, સદરહુ રજીસ્ટાર સદરહુ અરજ્યની આકાર-
ણી કરે ત્યારથી એક અઠવાડીયામાં, પ્રતિવાદીએ વાદીને આપવી. અને તે રકમમાંથી
પ્રતિવાદીએ પોતાના અરજ્યની રકમ આકારણી થાય એટલે પોતાના હપ્તોએને વારસે રાખવી.

૨. અને એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ છે. ની રકમમાંથી વાદી
પ્રતિવાદીનું અરજ્ય હપર પ્રમાણે આપ્યા પછી બાકી રહે તે પ્રતિવાદીએ ત્રણે પ્રમાણે આપવી
ને કામી બગાડવી:—

(અ) — રજીસ્ટાર સદરહુ અરજ્યની હપર પ્રમાણે આકારણી કરે ત્યાર પછી એક અ-
ઠવાડીયામાં સદરહુ બાકીની રકમનો એક તૃતીયાંશ છે. ને મૃત્યુપત્ર કંપા વગર મૈયત થએલા
સદરહુ ઈ. ફ. ની મેલેનું બંને નજીકના સગામાંની એકબીજાએ તે તરફે, તેના હક્કથી વાદીએને
એટલે આ બ. તથા તેની આ છે. ને પ્રતિવાદીએ આપવો.

(બ) મૃત્યુપત્ર કંપા વગર મૈયત થએલા સદરહુ ઈ. ફ. ના નજીકના સગામાંની બીજી
એકબીજા અને મા તરફે પ્રતિવાદીએ પોતાના હપ્તોએને વારસે સદરહુ બાકીનો બીજો એક
તૃતીયાંશ રાખવો.

(ક) અને રજીસ્ટાર સદરહુ અરજ્યની હપર પ્રમાણે આકારણી કરે ત્યાર પછી એક
અઠવાડીયામાં સદરહુ બાકીની રકમનો બાકી રહેલો ત્રણે ભાગ, મૃત્યુપત્ર કંપા વગર મૈયત
થએલા સદરહુ ઈ. ફ. ના બીજા એક નજીકના સગા અને બાકી તરફે અ. ફ. ને પ્રતિવાદીએ
આપવો.

નંબર ૧૩૨.

કુકમ-પંત્યાજી તોડવા વિશે.

દિવાની કામ અભાવવાની રીતના કાપદાની કલમ ૨૧૫.

(મથાજી.)

એવું દરાવવામાં આવે છે કે, ફરિયાદમાં કહેલું વાદી પ્રતિવાદી વચ્ચેનું પંત્યાજી તારીખ માટે સને ૧૮ રોજથી તુરંબું એમ મણવું. અને એવા કુકમ કરવામાં આવે છે કે તે રિવસથી પંત્યાજી તુરંબું એવી ગેઝીટ વગેરેમાં જાહેર ખબર આપવી.

અને એવા કુકમ કરવામાં આવે છે કે, એ આ ફરિયાદમાં પંત્યાજીની હસ્તે અને માલમતા વસુલ કરનાર થવું. અને પંત્યાજીના ચોપડાનું તમામ ચેલેજ અને હાવા ખાફી આવવાના હોય તે હકરોવવા.

અને એવા કુકમ કરવામાં આવે છે કે નીચેના હિસાબ મેવા:

૧. સદરકુ પંત્યાજીના હાલ ચેલેજાનો, મીલકતનો અને માલમતાનો હિસાબ.
૨. સદરકુ પંત્યાજીના દવાનો અને જવાબદારીનો હિસાબ.
૩. નકી થએલો હિસાબ આ ફરિયાદમાં હાજલ થઇને તેના ઉપર અ નિશાન પડેલું છે, તેને છેડથી, તથા તાર પછી નકી થએલા કંઈ હિસાબો હોય તેમાં હાય ન ધાલતાં, વાદી પ્રતિવાદી વચ્ચેની તમામ સેવડ દેવડ તથા અવહારનો હિસાબ.

અને એવા કુકમ કરવામાં આવે છે કે, ફરિયાદ અરજીમાં લખ્યા પ્રમાણે વાદી પ્રતિવાદી આજમુખી ને ઘંચો અથાવે છે તે હાથની ધરાકી વગેરે સંબંધે ફાવલો (ગુડવીલ) તથા વેપારનું બેઝીન, વેપારની જગ્યાએ ચેમવું. અને પક્ષકાર પૈકી કોઇની અરજ ઉપરથી તે વીકરી વખત બધા બાજો અથવા તે પૈકી કંઈ બાજો અનુક રકમથી ઓછી માગણીએ ચેમવા નહીં તે દરાવવાને રજીસ્ટ્રાર અજમાર છે, તથા તે વીકરી વખતે બીલામમાં માગણી કરવાની અને પક્ષકારોને છુટ છે.

અને એવા કુકમ કરવામાં આવે છે કે, તારીખ માટે
સને પહેલાં સદરકુ હિસાબ મેવા તથા બીજાં ને કૃત કરવાં જોઇએ તે બધાં પુરાં કરવાં. તથા તે હિસાબનું પરિણામ અને બીજાં બધાં કૃત પુરાં થયાં છે એ રજીસ્ટ્રાર સર્ટીફિકેટથી લખી જણાવવું. અને તે વિષેનું તેનું સર્ટીફિકેટ પક્ષકારોને જોવા સાથે તારીખ માટે સન રોજ તેણે તૈયાર રાખવું.

અને ઉપર એવા કુકમ કરવામાં આવે છે કે આખરનું કુકમનાં કરવાસાથે તારીખ માટે સન મુખી આ ફરિયાદ અલતવી રાખવી.

નંબર ૧૩૩.

પંચાંગ.—છેવટવું હુકમનામું.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૧૫.

ના

ની કોરટમાં.

દિવાની રેગ્યુલર નંબર.

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ.

ક. હ. રહેનાર

એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, ૨.

ની રકમ હાલ કોરટમાં છે તે નીચે

પ્રમાણે કામ બગાડવી:—

૧. પંચાંગાએ આપવઠું હવું કૂલ ૨.

નું રજીસ્ટ્રારના સર્ટીફિકેટમાં

ખતાવું છે તે આપવામાં.

૨. આ ફરિયાદમાં બધા પક્ષકારોનું ખરચ મળીને ૨.

થાય છે તે

આપવામાં.

(હુકમનામું લખ્યા પહેલાં આ ખરચ નક્કી કરવું જોઈએ).

૩. પંચાંગાની પુછામાંના વાદીના હિસ્સા તરફ ૨.

વાદીને આપવા.

માં, તથા હાલ કોરટમાં સદરહુ ૨.

ની રકમ છે તેમાંથી બાકી રહેલી રકમ ૨.

પ્રતિવાદીને પંચાંગાની પુછામાંના તેના હિસ્સા તરફ આપવામાં.

[અથવા, અને પંચાંગાના હિસાબ સંબંધી સદરહુ વાદીનું (અથવા, પ્રતિવાદીનું) ૨.

સેહેલું સર્ટીફિકેટમાં નિકળે છે તેને પેટ વાદી (અથવા પ્રતિવાદી) ને સદરહુ ૨.

ની રકમમાંથી બાકી રહે તે રકમ આપવી.

અને વાદી (અથવા પ્રતિવાદી) ની સેહેલી સદરહુ ૨.

ની રકમમાંથી પછી

૨.

ની રકમ બાકી રહે એ તે વાદીને (અથવા પ્રતિવાદીને) તારીખ મળે

સને

રોજ અથવા તે પહેલાં પ્રતિવાદીએ (અથવા વાદીએ) આપવી.]

નંબર ૧૩૪.

હુકમનામું પુરૂં ન થવાનું સર્ટીફિકેટ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૨૪.

ના

ની કોરટમાં

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

(૯૨)

વિરૂદ્ધ

કે. ડ. રેહેનાર.

સરટીફિકેટ આપવામાં આવે છે કે, દિવાની ફરિયાદ નંબર ૧૮ નું આ કોરટનું હુકમનામું, જેની એક નકલ આ સાથે સામેલ છે તે, આ કોરટની હકુમતમાં બ-
જાવણીથી પ્રદેશ થયું નથી, (અથવા યોગ્ય પ્રદેશ થયું છે, જે હોય તે બખબુલું. અને જો યોગ્ય પ્રદેશ થયું હોય તો કેટલું પ્રદેશ થયું છે તે બખબુલું.)

આજ તારીખ માટે . સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો શિકો કરીને આપ્યું.

૧૮૩૪.

નંબર ૧૩૫.

બજાવવાનો હુકમ શા વાસ્તે ન કાઢવો તેણું કારણ બતાવવાની નોટીસ.

દિવાની કામ બજાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૪૮.

ના

ની કોરટમાં

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

પરચુરણ નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રેહેનાર

વિરૂદ્ધ

કે. ડ. રેહેનાર

ને માબમ થાય ને:

એ દિવાની ફરિયાદ

નંબર સને ૧૮ નું હુકમનામું

બજાવવા સારે આ કોરટને

દરખાસ્ત કરી છે માટે તમને આ લખ હપરથી નોટીસ આપવામાં આવે છે કે, બજાવવાનો હુકમ શા માટે ન કરવો એનું કંઈ કારણ હોય તો તે બતાવવાને તમારે જાતે અથવા હકીકત સમજણ પાડીને યોગ્ય રીતે અખતવારે આપેલા મુખતવારની મારફતે, કે કોરટના વકીલની મારફતે તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ આ કોરટમાં હાજર થવું.

આજ તારીખ માટે

સને ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોરટનો શિકો

કરીને આપી,

૧૮૩૪.

નંબર ૧૩૬

પેસા બાબતનું હુકમનાનું બજાવવામાં પ્રતિવાદીના કબજામાંની જંગમ

મિલકત જપ્ત કરવાનું વારંટ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૫૪.

(મથાળું.)

કોરટના બેઠીફેને.

તારીખ

માહે

સને ૧૮

રોજ ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

માં આ કોરટ હુકમનાનું કરેલું છે, તેમાં હસ્તીવામાં બતાવ્યા પ્રમાણે ર.

ની રકમ

હુકમનાનું.			
સુદહ.....			
બાજ.....			
ખરચ.....			
હુકમનામાંનું ખરચ.			
તેનું બાજ.....			
કુલ જપ્ત કરવાનું.			
કુલ.....			

વાદીને આપવાનો ને હુકમ કરવામાં આવ્યો છે. અને સદરકુ ર. ની રકમ બરવામાં આવેલી નથી.

માટે આ હપરથી તમને હુકમ કરવામાં આવેલું કે સદરકુ ની જંગમ મિલકત, જે આ સાથે જોડેલી થાદમાં બખી છે તે, અથવા સદરકુ તમને બતાવે તે, તમારે જપ્ત કરવી અને સદરકુ ર.

ની રકમ તથા આ જપ્તનું ખરચ ર. તમને સદરકુ ન આપે તો, આ કોરટમાંથી બીજી હુકમ થતાં સુધી તે તમારી પાસે રાખવી.

વળી તમને હુકમ કરવામાં આવેલું કે, જે તારીખ અને જે રીતે વારંટ બજાવ્યું હોય તેનો, અથવા આ કારણથી તે બજાવવામાં આવ્યું નહીં તેનો, શેરો બખીને તે

શેરો સુધાંત આ વારંટ તેમજ તારીખ

માહે

સને ૧૮

રોજ અથવા તે

પહેલાં પાંચ મોકલવું.

આજ તારીખ

માહે

સને ૧૮

રોજ મારી સહી અને કોરટનો ચિહ્નો

કરેલો આપ્યો.

વાદી.

બ. સ.

(૯૪)

નંબર ૧૩૭.

જમીન વેગેરનો કબજો આપવા સારૂ બેઠીફેને વારંટ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૧૩.

(મથાળું.)

કોર્ટના બેઠીફેને.

ના તાબાની

આ ફરિયાદના વાદી

ને હુકમનામાં આપવી છે. માટે આ સેપ ઉપરથી તમને ફરમાવવામાં

આવે છે કે, તમારે સદરહુ

ના કબજામાં તે આપવી, અને ને શખસ

તે આપી કરવાને ના પાડે તેને ખસેડવાનો આ સેપ ઉપરથી તમને આજ્ઞાવારે આપવામાં આવે છે.

આજ તારીખ મહિ

સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો ચિહ્નો

કરિને આપું.

૧૮૫૬.

નંબર ૧૩૮.

બળવણીમાંની જમી.

જે મિલકત પ્રતિવાદીની માલકીની હોય પરંતુ જેના ઉપર તરત કબજો રાખવાનો

હક્ક આપવા લીધે બીજા હોઈ શખસનો હોય, તેવી જગમં મિલકત જમ

કરવાની હોય ત્યારે અનાઈ હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૧૮.

(મથાળું.)

ને માલમ થાય ને:

ના તરફેણમાં ર.

નું હુકમનાયું તારીખ

મહિ

સને ૧૮ રોજ

ઉપર થયું છે, તે

એ પ્રદે કરેયું નથી, અને

ના કબજામાં

મિલકત છે.

તે પ્રતિવાદીની માલકીની છે, પરંતુ સદરહુ

નું ને કઈ સહેણું હોય તેનો

તે મિલકત ઉપર મળે છે. માટે એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, તે મિલકત સદરહુ પાસેથી આ કોર્ટનો ખર્ચ હુકમ થતાં સુધી ભરી નહીં એવી પ્રતિવાદીને મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવો, અને આ ભખ થપરથી તેને તેવી મનાઈ કરવામાં તથા તેવા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે; અને સદરહુ ને આ ભખથી મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે કે, આ કોર્ટનો ખર્ચ હુકમ થતાં સુધી તમારે સદરહુ મિલકત કોઈ પણ શખસને અથવા શખસોને સ્વાધીન કરવી નહીં.

આજ તારીખ માટે સને ૧૮^૦ રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો ચિન્હો કરીને આપ્યો.

નંબર ૧૩૬.

બજાવણીમાંની બધી.

જે સેહેણને વાસ્તે વિચાર એવો ભખ ન થયો હોય તેણે સેહેણું મિલકતમાં હોય ત્યારે મનાઈ હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૧૮.

(મથાણું)

ને માલમ યાવ ને:

સને ૧૮ ની દિવાની ફરિયાદ નંબર માં તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ ની તરફમાં ૩. નું હુકમનાથું ઉપર થયું છે, તે હુકમનાથું એ પૂરું કર્યું નથી, અને સદરહુ પ્રતિવાદીનું તમારી પાસે હાલ સેહેણું છે એમ કહે છે: માટે હુકમ કરવામાં આવે છે કે,—તે સેહેણું કોર્ટનો ખર્ચ હુકમ થતાં સુધી તમારી પાસેથી સવાની પ્રતિવાદી ને મનાઈ અને પ્રતિબંધ કરવો અને આ ભખથી તેને તે મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે, અને તમારે ને તે સેહેણું અથવા તેનો કંઈ ભાગ કોર્ટનો ખર્ચ હુકમ થતાં સુધી કોઈ પણ શખસને આપવાની મનાઈ અને

પ્રતિબંધ કરેલા, અને આ સેખ હપરથી તમને તે મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે.
આજ તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો
સિફો કરીને આપો.

લ. સ.

૧૮૭૬.

નંબર ૧૪૦.

બજાવણીમાંની જમી.

મિલકતમાં જમીન કંપની વગરના રોજ હોય ત્યારે મનાઈ હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૧૮.

(મથાળું.)

પ્રતિવાદી

ને તથા

કંપનીના માનેજર

ને માલમ યામ ને સન ૧૮

ની દિવાની ફરિયાદ નંબર માં

ની તરફ તારીખ મહિ

સને ૧૮

રોજ રે.

નું હુકમનામું

હપર થયું છે તે હુકમનામું

એ પુર કરેલું નથી. માટે એવો

હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ કંપનીના

જર, એટલે

છે તે

કોરટનો ખાતે હુકમ થતાં મુખી કોઈ રીતે ચલાવી આવવાની અથવા તેનું કંઈ ડિવિડન્ડ લેવા

ની જમી પ્રતિવાદીને મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરેલો અને આ સેખ હપરથી તમને તે મનાઈ

તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે; અને તમો

સદરહુ કંપનીના

માનેજરને આ સેખ હપરથી એવી મનાઈ અને પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે કે, તમારે તે જ

રે અથવા દ્વિગ નહીં અથવા તે ડિવિડન્ડ આપવું નહીં.

આજ તારીખ મહિ

સને ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોરટનો

સિફો કરીને આપો.

લ. સ.

૧૮૭૬.

નંબર ૧૪૧.

બજાવણીમાંની જમી.

રથાવર મિત્રકત હોય ત્યારે કરવાનો મનાઈ હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૭૪.

(મથાળું)

પ્રતિવાદીને માલમુ થાય ને

સને ૧૮

ના નંબર ની દિવાની ફરિયાદમાં ની તરફેણમાં ર. નું
 હુકમનાયું તમારા ઉપર તારીખ મહિ સને રોજ કરવામાં આવ્યું તે
 તમે પૂરું કર્યું નથી. માટે એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, આ કોરટનો ખર્ચો હુકમ થતાં
 મુખી આ સાથે જોડેલી વાદમાં બતાવેલી મિત્રકત ચેઆણુથી, બક્ષીસથી, અથવા બીજી કોઈરોતે
 ખીજને આપી દેવાની તમો સદરહુ ને મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરેલો, અને આ સે-
 અથી તમને તેવી મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે, અને તે મિત્રકત ખરીદોથી, બ-
 ક્ષીસથી, કે બીજી રોતે સેવાની બધા માણસોને મનાઈ કરવી તથા આ સેઅથી તેમને તેવી
 મનાઈ કરવામાં આવે છે.

આજ તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો શિક્ષો
 કરાને આપી.

વાદી.

૬૪૬૯.

નંબર ૧૪૨.

જમી.

મિત્રકતમાં, કોઈ ન્યાયની કોરટ અથવા સરકારી અમલદારના હાથમાં કંઈ પૈસા અથવા

તે સંબંધી કંઈ ફરિયાદ હોય તો તે બાબતનો મનાઈ હુકમ.

દિવાની, કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૭૨ તથા ૪૮૬.

ના ની કોરટમાંના.

દિવાની ફરિયાદ નંબર સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર.

વિરુદ્ધ.

ક. ક. રહેનાર.

મહેરબાન

ને, કંઈ પૈસા હાલ આપના તાબામાં છે તે

આ બેકાણે જેને અખવાનું હોય તેના તાબામાં પૈસા ચી રીતે આવેલા ધરાય છે, તે ચી ખા-
મતના છે એ વગેરે અખવું) જમ કરવાને દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાવદાની કલમ
પ્રમાણે વાદીએ દરખાસ્ત કરી છે માટે આપને અખવા હાંસલ કે આ કોર્ટનો ખીન્નો કુકમ થતાં
જુદી સદરકુ પૈસા આપના તાબામાં રાખશે.

તારીખ

માહે

સને

૧૮૭૮.

નંબર ૧૪૩.

ચીજા-અખસના હાથમાં પૈસા વગેરે હોય તે વાદી વગેરેને આપવાનો કુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાવદાની કલમ ૨૭૨.

ના

ની કોરટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

વરચુરણ નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર.

વિરુદ્ધ.

કે. ડ. રહેનાર.

કોરટના બેઠીફને તથા

ને માલમ થાય ને સને ૧૮

ની દિવાની ર.

ફરિયાદ નંબર તારીખ માહે સને ૧૮

રોજ ની તરફેણમાં ર.

નું કુકમનાયું

ઉપર થયું તે અખવવામાં નીચેની

મિલકત જમ થઈ છે: માટે એવો કુકમ કર-

વામાં આવે છે કે, આ પ્રમાણે જમ થયેલી મિલકતમાં ર.

ની રોકડ, તથા ર.

ની ચલણી નોટ છે તે, અથવા સદરકુ કુકમનાયું પ્રદેં થવાને બસ થાય તેટલો તેનો બામ તમો

સદરકુ એ

ને આપવેલ અને સદરકુ કુકમનાયું પ્રદેં

થવાને જરૂર હોય તેટલા પુરતી સદરકુ મિલકત, કુકમનામાં અખવવામાં વેચાણને વાસ્તે ને

રીત દરાવેલી છે તે રીત, જાહેર બીલામ કરીને તમે કોરટના બેઠીફ વેચુવી અને તે વેચાણથી

ને રકમ ઉપજે તે અથવા સદરકુ કુકમનાયું પ્રદેં થવાને બસ હોય તેટલો તેનો બામ સદરકુ

(૯૪)

ને આપવા. અને કંઈ બાકી વધે તો સંદરહુ ને આપવી
આજ તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો ચિન્હો
કરીને આપો.

૧૪૩૧

નંબર ૧૪૪.

જામી કરાવનાર સેહેજીદારને નોટીસ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કામદારની કલમ ૨૭૮.

ના ની કોરટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર સને ૧૮

પરચુરણ નંબર સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

ને માલમ યામ ને સને ૧૮ ની દિવાની

ફરિયાદ નંબર નું કુકમનાયું બજાવવામાં તમારો કહેવાથી

ઉપર મેસારીની જામી ફરે કરવા સાર એ આ કોરટને અરજ કરી છે, માટે

આ એવું ઉપરથી તમને નોટીસ આપવામાં આવે છે કે, જામી કરાવનાર સેહેજીદાર તરીકે

તમારા દાવલે પુછી આપવા સાર આ કોરટમાં તમારે જાતે અથવા કોઈની તરફથી કામની સમજણ

પાડી હોય તેવા આ કોરટના વકીલની મારફતે તારીખ મહિ સને ૧૮

વાર ને રોજ હાજર થવું.

આજ તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો ચિન્હો
કરી આપો.

૧૪૩૧

નંબર ૧૪૫.

વૈસા ખાખતનું હુકમનામું બજાવવામાં મિલકત વેચવાનું વારંટ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૮૭.

ના ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર સને ૧૮

પરચુરણ નંબર સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

કોર્ટના ખેલીફને.

તમને આ લેખ ઉપરથી હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સને ૧૮ ના
ફરિયાદ નંબર માં ની તરફથી હુકમનામું બજાવવામાં આ કોર્ટમાંથી
કાઢેલા તારીખ માટે સને ૧૮ ના વારંટ ઉપરથી

એ મિલકત જમ થઈ છે તે, અથવા, સદરહુ હુકમનામની અને ખરેખરી
હજી બરેપાઈ થયા વગરની રકમ રૂ. છે તે ઉપર તેટલા તે મિલકત પૈકી
બાગ દિવસની પ્રથમ નોટીસ આપ્યા પછી તથા તેની એક નકલ કોર્ટના મકાન-
માં ચોક્કસ તેની યોગ્ય રીતે જાહેર ખબર આપ્યા પછી બીલામથી તમારે વેચવી.

જો તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે, જે તારીખ અને જે રીતે વારંટ બજાવ્યું હોય
તેનો, અથવા શા કારણથી તે બજાવવામાં આવ્યું નહીં તેનો ઘેરો ભખીને તે ઘેરા મુખાંત આ
વારંટ તમારે તારીખ માટે સને રોજ અથવા તે પહેલાં પાંચ મોકલવું.
આજ તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો ચિહ્નો
કરીને આપ્યું.

બ. સ.

૧૪૩૪.

• આ જાહેર ખબરમાં વેચાણનું ટેકાણું, વેચાણનો વખત, વેચવાની મિલકત, મિલક-
તમાં સરકારને મહેસુલ બરેનારી જમીન હોય તો મહેસુલનો આકાર, તથા જે રકમ વસુલ
કરવા સારું વેચાણનો હુકમ થયો હોય તે રકમ અને કલમ ૨૮૭માં ફરમાવેલી બીજી વીગતો
અને તેટલી ખરોબર તથા બિતચુક લખવી.

(૧૦૧)

નંબર ૧૪૬.

બજાવણીમાં વેચેલી જંગમ મિલકત જેના કબજામાં હોય તેને નોટીસ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૦૦.

ના

ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

ને માલમ થાય છે

સદરકુ ફરિયાદમાં થએલા કુકમનામાંની બજાવણીમાં લીલામથી વેચાણ થયું તે વેચાણ માં

એ

મિલકત, જે કે હાલ તમારા કબજામાં છે, તેનો ખરીદદાર થયો છે. માટે તમને આ લેખ ઉપરથી એવી મનાઈ કરવામાં આવે છે કે તમારે સદરકુ

નો કબજો સદરકુ

શિવાય કોઈ શખસને આપવો નહીં

આજ તારીખ

માટે

સને ૧૮

રોજ મારી સહી તથા ચિન્હો

કરેને આપી.

જડવ.

નંબર ૧૪૭.

બજાવણીમાં વેચાણેલું સેહેલું ખરીદદાર શિવાય બીજા કોઈને ન આપવાવિશે મનાઈ કુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૦૧.

ના

ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ.

ક. ડ. રહેનાર

ને તથા

ને માલમ

થાય ને, તમો એ તમો નું રૂ. રવું છે
 તે સદરકુ ફરિયાદમાં થએલા કુકમનામાંની બલવણીમાં બહિર વેચાણ થયું તે વખતે
 એ વેચાણ બીધું છે, માટે એવા કુકમ કરવામાં આવે છે કે,
 તમો ને સદરકુ કરજ સવાની તથા તમો ને
 સદરકુ કરજ સદરકુ સિવાય કોઈ શખસને અથવા શખસોને આપવાની મનાઈ
 કરવી અને આ બે બંધ ઉપરથી તમોને તેવી મનાઈ કરવામાં આવે છે.
 આજ તારીખ માટે અને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો સિકો
 કરીને આપ્યો.

૧૪૬૯.

નંબર ૧૪૮

બલવણીમાં વેચાએલા રોર ખીજાને ન મહાવી આપવાનો મનાઈ કુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૦૧.

ના

ની કોરટમાં

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ.

ક. રહેનાર.

ને તથા

કુપનીના માનેજર

ને માલમ થાય ને: સદરકુ

ફરિયાદમાં થએલું કુકમનાનું બલવવામાં બહિર વિકરી થઈ તેમાં

એ સદરકુ

કુપનીના કંઈ શર

, ને કે તમો

ના નામ ઉપર આવે છે તે ખરીદ કરવા છે: માટે એવા

કુકમ કરવામાં આવે છે કે, તમો

એ સદરકુ શર, ઉપર કહેલા ખરીદદાર

સદરકુ

સિવાય કોઈને કોઈ રીતે મહાવી આપવા નહીં અથવા તે ઉપરનું કંઈ

ડિવિડન્ડ પેલું નહીં એવી તમને મનાઈ કરવી અને આ સેખથી તમને તેવી મનાઈ કરવામાં આવે છે; અને તે શરૂ થયે કહેલા ખરીદદાર સદરહુ સિવાય કોઈ સેખસને નામ અથવા રૂબા નહીં અથવા કંઈ ડિવિડન્ડ આપવું નહીં એવી તમને સદરહુ કંપનીના મનિજરને મનાઈ કરવી અને આ સેખથી તમને તેવી મનાઈ કરવામાં આવે છે.
આજ તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો શિફો કરીને આપ્યો.

બ. સ.

૧૪૩૧૪.

નંબર ૧૪૯.

જમીન વેગરેનું વેચાણ કાયમ કરવાનો હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૧૨.

ના ની કોરટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ.

ક. ક. રહેનાર

આ ફરિયાદમાં ધર્મેશ્વર હુકમનાં બંધનવામાં આ કોરટના એક્સીટી તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ નીચેની જમીન (અથવા સ્થાવર મિલકત) વેચી છે; અને દિવસ વીતી ગયા છે અને સદરહુ વેચાણ બાબત કંઈ અરજ થઈ નથી (અથવા હરકત મેન્જરે કરી નથી), મટિ એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ વેચાણ કાયમ કરવું અને આ સેખથી તે કાયમ કરવામાં આવે છે.

આજ તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો શિફો કરીને આપ્યો.

બ. સ.

૫૨૩.

૧૪૩૧૪.

(૧૦૪)

નંબર ૧૫૦.

જામીનના વેચાણનું સરટિફિકેટ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૧૯.

ના ની કોર્ટમાં.
દિવાની ફરિયાદ નંબર સને ૧૮
અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર.

આ સેપથી એવું સરટિફિકેટ આપવામાં આવે છે કે, આ ફરિયાદમાં થયેલું હુકમનામું બજાવવામાં તારીખ માટે સન ૧૮ રોજ જાહેર બીલામથી વેચાણ થયું તેમાં મિત્રકતનો એ ખરીદદાર હશે છે, અને સદરહુ વેચાણ આ કોર્ટ પોચ રીતે કાયમ રાખ્યું છે. આજ તારીખ માટે સન ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો ચિન્હ કરીને આપ્યું.

બ. સ.

જડજ.

નંબર ૧૫૧.

બજાવણીના વેચાણમાં સરટિફિકેટ મળેલા જામીનના ખરીદદારને તે સ્વાધીન કરવાનો હુકમ

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૧૯

ના ની કોર્ટમાં.
દિવાની ફરિયાદ નંબર સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

કોર્ટના બેઠીકીને.

સને ૧૮ ના દિવાની ફરિયાદ નંબર નું હુકમનામું બજાવવામાં વેચાણ થયું તેમાં ના ખરીદદારનું સરટિફિકેટ ન

મળ્યું છે, અને તે જમીન

ના કબજામાં છે, માટે તમને

આ સેપ ઉપરથી હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સરદાર પ્રમાણે સર્વિટ્ટેડ મળેલા ખરીદદાર

ના કબજામાં તમારે સરદાર

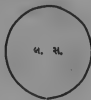
આપવી

અને જરૂર પડે તો તે સમસ્યા તે ખાલી કરવાને ના પાડે તેને ખસેડવો.

આજ તારીખ મહિ

સને ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોરટનો ચિહ્નો કરીનો આપ્યો.

૧૧૩૧૮.

નંબર ૧૫૨.

જમીનનું જાહેર વેચાણ બંધ રાખવાનો કોલેક્ટરને અખત્યાર.

દિવાની કામ અલાવવાની રીતના કામદારની કલમ ૩૨૫.

ના

ની કોરટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

મેહરબાન

ના કલેક્ટરે સાહેબ.

સરકારમાં મેહરબાન બરનારી આપના ડિસ્ટ્રિક્ટમાંની

જમીન આ

ફરિયાદમાં ચર્ચિત્તું હુકમનાં બળવવામાં વેચવાને હરકત છે એવી મતબબનો આપનો કામળ

નંબર તારીખ

નો આગ્યો તેના જવાબમાં આપને જણાવવાનું છે,

નું જાહેર વેચાણ ન કરતા આપે બલામણ કરેલા પ્રમાણે

સરદાર હુકમનાં પુરે કરવા સાર બંદોબસ્ત કરવાને આપને અખત્યાર છે.

આપનો તામિદાર સેવક,

૧૧૩૧૮.

નંબર ૧૫૩.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાચદાની કક્ષમ ૩૨૬.

(મથાળું.)

ने माजम थाय ने:

ના ઉપર દિવાની ફરિયાદ નંબરે સન ૧૮ માં તારીખ

મહિ સન ૧૮ રોજ કોરેટ હુકમનાયું કેયું તેમાં કંઈ જામીન અથવા
સ્થાવર મિલકત ને અપાવી છે. તે હુકમનાયું બળવવામાં

એ વાતખી કારણ વગર અટકાવ ક્યો છે (અથવા હરકત કરીએ)

એમ કોરટને જણાવ છે, મારી એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ

द्विपक्ष सुधी केंद्रमां राज्ययो.

આજ તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો શિક્ષો કરીને આપ્યો.

64. 2d.

6344

નંબર ૧૫૪.

અગાધાણીમાં પકડવાનું વારંટ.

શિવાની કામ અજાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૩૭.

૧૧ ૧૧ કોરેડમાં.

१. दिव्यान्ती इति याद नं ५२ सन १८

પરચુરણ નંબર સન ૧૮

ਸਮ. ਆ. ਤੇਜ਼ਪੁਰ

विश्व

ड. ड. रेड्डीनारे

કોરટના બેન્કીકુને.

સન ૧૮ ના નંબર માં તારીખ માટે સન ૧૮

મુદત.....	.		
બાજુ.....			
પરમ.....			
બજાવણી...			
કુલ...			

રોજ આ કોર્ટ કોલેજા હુકમનામામાં હાંસીવામાં બતાવ્યા પ્રમાણે ર. ની રકમ એ વાદીને આપવી એવા ઠરાવ થયો છે; અને સદરહુ હુકમનામું પૂરું કરવામાં સદરહુ ર. ની રકમ સદરહુ વાદી ને આપવામાં આવેલી નથી, માટે આ લેખ ઉપરથી તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ પ્રતિવાદીને તમારે પકડવો, અને સદરહુ પ્રતિવાદી તમને સદરહુ ર. તથા આ પ્રોસેસ બજાવવાના ખર્ચ બદલ ર. ન આપે તો સદરહુ પ્રતિવાદીને બનતી યોગ્ય હુ. તાવળથી કોર્ટની રૂબરૂ આપણું. વળી તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે, જે તારીખ અને જે રીતે વારંટ બજાવ્યું હોય તેનો, અથવા શા કારણથી તે બજાવવામાં આવ્યું નહીં તેનો, શેરો લખીને તે શેરા મુખાંત આ વારંટ તમારે તારીખ માટે સન ૧૮ રોજ અથવા તે પહેલાં પાકું જોકેલવું.

આજ તારીખ માટે સન ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો ચિહ્નો કરાવે આવ્યું.

નંબર ૧૫૫.

કોર્ટમાં પેસા બર્વાની નોટીસ.

કોર્ટમાં દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાવદાની કલમ ૩૭૭.

બ. નંબર સન ૧૮ માં

અ. ખ. વિરુદ્ધ ક. ડ.

નોટીસ આપવામાં આવે છે કે પ્રતિવાદી એ ર. કોર્ટમાં બરવા છે, અને તે કહે છે કે વાદીનો દાવો (અથવા વજેરે વિરુદ્ધ વાદીનો દાવો) અદા કરવાને તે રકમ બસ છે. મિસ્તર સ. રા. વાદીના વકીલને.

રા.

પ્રતિવાદીનો વકીલ,

(૧૦૮)

નંબર ૧૫૬

ગરહાજર સાક્ષીની શાહીદી હેવા આખત કમિશન.
દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૮૧.

ના ની કોરટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર સન ૧૮૦

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

ને ખાલમ થાય ને,
ને

સદરકુ ફરિયાદમાં

ની શાહીદી લેવાની

જરૂર છે અને

છે; માટે તમને એવું કહેવામાં આવે છે કે

એ સાક્ષીને જેની સવાલ આપીને (અથવા મોકલાના સવાલથી) તેની જખાની તમારે લેવી, અને તે કામને વાસ્તે તમને આ હુકમથી કમિશનર નીમવામાં આવે છે, અને વળી તમને કહેવામાં આવે છે કે, તે જખાની લેવાય એટલે તરત તે તમારે પાછી મોકલવી. (તમે કહેશો તો તે સાક્ષીને હાજર રહેવાની પ્રોસેસ આ કોરટ કહ્યો.)

આજ તારીખ

માટે

સન

રોજ મારી સહી તથા કોરટનો ચિહ્નો

કરીને આપ્યું.

જરૂર.

હું બીજી કોરટમાં કમિશન જવું હોય તો આની જરૂર નથી.

નંબર ૧૫૭.

સ્થાનિક મોકરી બદલ, અથવા હિસાબ તપાસવા બદલ કમિશન.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૬૨ તથા ૩૬૫.

ના ની કોરટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર સન ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

આ દાવાના કામ સાર ને માલમ થાય ને,
 એમ જણાય છે; માટે બદલ કમિશન કાઢ્યું નોંધ્યે
 કમિશનરેન્ડામવામાં આવે છે. (ને સાક્ષીઓની જગ્યાની સેવાની અથવા ને દસ્તાવેજ જોવા-
 ની તમારી ઇચ્છા હોય તે શહેદી અથવા તે દસ્તાવેજ સાર હાજર રહેવાની જરૂર પાડવાની
 પ્રોસેસ તમે કહેશો તો આ કોર્ટ કાઢશે).
 સદરહુ બાબત તમારો ફીના રૂ. આ સાથે મોકલ્યા છે.
 આજ તારીખ માટે સન ૧૮ રોજ મારી શહી તથા કોર્ટનો
 ચિઠ્ઠો કરીને આપ્યું.

જડવ.

• કમિશન બીજી કોર્ટને મોકલ્યું હોય ત્યાં આની જરૂર નથી.

નંબર ૧૫૮.

ફેસલા પહેલાં પકડવાનું વારંટ.

દિવાની કામ અલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૦૮.

ના

ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર.

નિરૂદ્ધ.

• ઠ. ડ. રહેનાર

કોર્ટના બેઠીફો.

સદરહુ ફરિયાદમાંના વારી

કોર્ટની આવી બાબત સાબિત કર્યું છે કે,

પ્રતિવાદી

ની તૈયારીમાં છે એમ માનવાનું સંભવિત કારણ છે, માટે તમને આ ઉપરથી
 હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ ફરિયાદનો પ્રેરે પુરો અને આખરે નિકાલ થતાં સુધી અને
 તે ફરિયાદમાં

ઉપર હુકમનાનું થાય તે પ્રેરે થાય અથવા બન્ને ત્યાં સુધી

જાતે હાજર થવાના રૂ.

(૧૧૦)

ની રકમના જમીન તેણે શા માટે ન આપવા તેનું કારણ બતાવવા સારું

સંદર્ભ

ને પેરામાં રાખીને તમારે કોરટની રજૂઆત આપવી.

આજ તારીખ

માટે

સન ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોરટનો

શિકો કરીને આપ્યું.

બ. સ.

૧૪૬૧.

નંબર ૧૫૯.

કેદમાં મોકલવાનો હુકમ.

દિવાની કામ અલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૮૧.

ના

ની કોરટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સન ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

આ ફરિયાદના વાદી

ફરિયાદમાં

હાજર થવાના પ્રતિવાદી

જમીન આપવા અથવા જમીનને બદલે પુરતી અનામત મુકવી એમ કોરટ તેને કહ્યું છે

પણ

તેમ કશું નથી માટે હુકમ કરવામાં આવે છે કે, ફરિયાદનો ફેસલો થતાં સુધી

અથવા ને

વિરુદ્ધ ફેસલો કરવામાં આવે તો હુકમનામું બને ત્યાં સુધી

સંદર્ભ પ્રતિવાદી

ને કેદમાં રાખવો આજ તારીખ માટે

સન ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોરટનો શિકો કરીને આપવો.

બ. સ.

૧૪૬૧.

નંબર ૧૬૦.

હુકમનાનું પુરું કરવાના જામીન આપવાનો હુકમ કરીને, ફેસલા પહેલાં જામી કરવાનું.
દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૮૪.

ના ની કોર્ટમાં.
દિવાની ફરિયાદ નંબર સન ૧૮

અમ. બ. રહેવાસી

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેવાસી

કોર્ટના બેઠકીફતે

એ કોર્ટની આની બાયક સાબીત કયું છે કે, સદરહુ ફરિયાદનો પ્રતિવાદી
છે; માટે આ ઉપરથી તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે, કોર્ટ માગે તે વખતે કોર્ટ કહે
તે પ્રમાણે બચવા થવા માટે હાજર કરવાસાર અથવા તેની કીમત
હાજર કરવા સાર અથવા ના ઉપર જે હુકમનાનું થાય તે પુરું કર
વા જોઈએ તે કીમતનો બાગ હાજર કરવા સાર તારીખ માટે સન
૧૮ રોજ અથવા તે પહેલાં ર. ના જામીન આપવાને, અથવા

એ જામીન થા માટે ન આપવા તેનું હાજર થઈને કારણ ખતાવવાને સદરહુ પ્ર-
તિવાદી મે તમારે કહેવું, અને વળી તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે તમારે સ-
દરહુ જામ કરવી અને કોર્ટનો બાગ હુકમ થતાં મુધી તે જામતાથી
તથા બેદોમસ્તીથી સંભાળમાં રાખવી. અને તમે આ વારંટ કઈ રીતે બજાવ્યું તે વિશે એ
બજાવ્યા પછી તરતજ આ કોર્ટને જણાવવું અને પછી આ વારંટ અહીં આવવું.

આજ તારીખ. માટે સન ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો
ચિહ્નો કરીને આપ્યો.

બ. સ.

૧૪૩૯.

નંબર ૧૬૧.

જામીન ન આપવાનું સાબીત થાય એટલે ફેસલા પહેલાંની જામી કરવાનું.
દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૮૪

ના ની કોર્ટમાં.
દિવાની ફરિયાદ નંબર સન ૧૮

(૧૧૨)

અ. બ. રહેનાર

વિરૂદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

કોરટના બેઠીફો

ફરિયાદમાં

ઉપર જે હુકમનાખું થાય તે પ્રેમ કરવાના જામીન પ્રતિ-

વાદી

પાસે માગવાને આ ફરિયાદના વાદી

એ કોરટને

અરજ કરી છે, અને સદરહુ

પાસે કોરટ તે જામીન માગ્યા

તે

એ

આપ્યા નથી માટે આ ઉપરથી તમને હુકમ કરે-

વામાં આવે છે કે, સદરહુ

ની મિલકત

છે તે તમારે જાપ કરવી, અને કોરટનો બીજો હુકમ થતાં સુધી તે તમારે જાપ-

તાથી અને બંદોબસ્તથી સંભાળમાં રાખવી, અને તમે આ વારંદ કંઈ રીતે બળબળું તે વિશે

એ બળબળા પછી તરતજ કોરટને જણાવવું અને પછી તે વારંદ અહીં લાવવું.

આજ તારીખ

માટે

સન ૧૮

ચોથ મારી સહી તથા કોરટનો

(શકો) કરેને આપ્યું.

જડજ.

નંબર ૧૬૨.

ફેસલા પેટલાંની જમી.

જે મિલકત પ્રતિવાદીની માલકીની હોય પરંતુ જેના ઉપર તરત કબજો રાખવાનો

હક્ક અથવા બીજા બીજા કોઈ રાખસોનો હોય તેવી જંગમ મિલકત જાપ

કરવાની મિલકત જંગમ હોય ત્યારે અનાઈ હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કામલાની કલમ ૪૮૮.

ના

ની કોરટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સન ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરૂદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

પ્રતિવાદી ને, એવો કુકમ કરવા.
 માં આવે છે કે, સદરહુ ના કમળમાંની મિલકત,
 ને સદરહુ નો કુકમ હોય તેનો બોલો કામ રાખીને પ્રતિવાદીની
 મામલીની છે, તે આ કોરટનો બોલો કુકમ થતાં સુધી પાસેથી લેવાને તમો સદરહુ
 ને મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરેલો, અને આ લેખ હપ્તથી તમને તે મના
 ઈ તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે. તથા સદરહુ ને આ લે.
 ખર્ચો એવી મનાઈ અને પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે કે, આ કોરટનો બોલો કુકમ થતાં સુ-
 ધી તમારે સદરહુ મિલકત કોઈ પણ અપેક્ષાને આપવી નહીં.
 આજ તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો ચિ.
 કો કરીને આપી.

૧૪૩૯.

નંબર ૧૬૩.

કેસમાં પહેલાંની અમી.

મિલકત સ્થાવર હોય ત્યારે કરવાનો મનાઈ કુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાવદાની કલમ ૪૮૧.

ના

નીકોરટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર સને ૧૮

અ. બ. રહેવાસી

વિરુદ્ધ

ક. ક. રહેવાસી

પ્રતિવાદી ને એવો કુકમ કરવામાં આવે છે કે, આ કોરટને
 બોલો કુકમ થતાં સુધી આ સાથે ભેડેલી વાદમાં જણાવેલી મિલકત વેચાણથી, બક્ષીસથી,
 અથવા બીજી રીતે કોઈને આપી દેવાની તમો ને મનાઈ તથા પ્રતિબંધ
 કરેલો, અને આ લેખથી તમને તે મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે; અને તે મિલ-
 કત વેચાણથી, બક્ષીસથી, અથવા બીજી રીતે લેવાની બધા અપેક્ષાને મનાઈ કરવી, અને

(૧૧૪)

આ સંખ્યથી તેમને તે મનાઈ કરવામાં આવે છે.

આજ તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો ચિ-
કો કરીને આપી.

યાદ.

૧૪૩૧.

નંબર ૧૬૪૦

ફેસલા પહેલાંની જાણી.

બીજા શખસોના હાથમાંના પૈસા અથવા વેચાણ અથવા લેખ વગરનું લેહેણું જાણ કરવાની

ચિસકતામાં હોય ત્યારે કોઠવાનો મનાઈ હુકમ.

દિવાની કામ અલાવવાની રીતના કાવદાની કલમ ૪૮૬.

ના

ની કોરટમાં

દિવાની ફરિયાદ નંબર.

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. દ. રહેનાર

એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, કોરટનો બીજો હુકમ થતાં સુધી, (સદરહુ પ્રતિવાદીના
પૈસા અથવા લેહેણું ને હોય તેનું વહીવટ કરતું તે હાથ પાસે છે) તે

પાસેથી સેવાની પ્રતિવાદી

ને મનાઈ તથા પ્રતિબંધ

કરેલા અને આ હુકમથી તેને તે મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે; તથા

આ કોરટનો બીજો હુકમ થતાં સુધી સદરહુ (પૈસા વગેરે) અથવા તેનો કંઈ બાગ

કોઈ પણ માણસને આપવાની સદરહુ

ને મનાઈ તથા પ્રતિબંધ

કરેલા, અને

ને આ સંખ્યથી તે મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે,

આજ તારીખ મહિ

સન ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોરટનો ચિ-

કો કરીને આપી.

૧૪૩૧.

નંબર ૧૬૫.

ફેસલા પહેલાંની જમી.

મિત્રકૃતમાં, જાહેર કંપની વગરનો શેર હોય ત્યારે કાઢવાનો મનાઈ હુકમ.

દિવાની કામ અભાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૮૧.

ના

ની કોરટમાં

દિવાની ફરિયાદ નંબર.

સને ૧૮

અ. બ. રહેવાસી

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

પ્રતિવાદી

ને તથા

કંપની-

ના મનેજર

ને એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરકુ કંપનીના

શેર એટલે

છે તે, કોરટનો બીજો હુકમ થતાં સુધી બીજાને

નામ અદાવી આપવાની અથવા તેનું કંઈ ડિવિડન્ડ સેવાની પ્રતિવાદી

ને

મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરેલા, અને

ને આ સેખ ઉપરથી તે મના

ઈ તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે, અને તમા

સદરકુ કંપનીના

મનેજરને આ સેખ ઉપરથી એવી મનાઈ અને પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે કે, તમારે તે

શેર અથવા રૂપા નહીં તથા તે ડિવિડન્ડ આપવું નહીં.

આજ તારીખ

મઠે

સને ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોરટને

શિકો કરીને આપ્યો.

.

.

.

.

જડજ.

નંબર ૧૬૬

કામચલાઉ તાકીશ.

દિવાની કામ અભાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૮૨.

વાકી અ. બ. ના ખીડરે (અથવા તેની તરફના કો-સલ)

એ આકોરટને અરજ કરવા ઉપરથી, તથા (આજ રોજ) આ કામમાં સદરકુ વાકીએ

શુભરેથી અરજ (અથવા તારીખ

મઠે

સને ૧૮

રોજ આ ફરિયાદમાં કાયમ કરેલી ફરિયાદ અરજી અથવા તારીખ

મહિ સન ૧૮ રોજ શખત કરેલી સદરહુ વાદીની લેખી કેફીમત) વાંચીને, તથા તેની પ્રતિવાદી હાજર ન થયો હોય તો ઉપરનું કે:—અને વળી પ્રતિવાદી ક. ક. ને આ અરજ વિશુની નોટીસ પેઠવા સંબંધી ની ચહિદી સાંભળીને, આ કોરટ એવો કુકમ કરે છે કે, આ ફરિયાદની મુનાવણી થઈ રહે ત્યાંમુખી અથવા કોરટનો બીજો કુકમ થતાં મુખી વાદીની સદરહુ ફરિયાદની ફરિયાદઅરજમાં બંધેલું (અથવા લેખી કેફીમતમાં અથવા વાદીની અરજમાં અને આ અરજની ચોકશી વખતના પુરાવામાં કહેલું) તાલુકે માંતા હિંદુપુરામાં માંચો મહેલામાં ધર નંબર ૬ છે તે પાડવું નહીં, અથવા પાડવા રહ્યું નહીં, અથવા ને સામાનથી તે ધર બાંધું છે તે સામાન વેચવો નહીં, એવી પ્રતિવાદી ક. ક. તેના નોકર, કામગાર અને મુખત્યારને તાકીદ આપવી.

આજ તારીખ મહિ

સન ૧૮

રિવાની જડજ.

(તાકીદમાં ચોટી અથવા બીજા વેચવાનો પ્રતિબંધ કરવાનું મામું હોય, તો કુકમનો કુકમ કરવાનો બાગ આ રીતે લખવો:—)

આ ફરિયાદની મુનાવણી થતાં મુખી અથવા આ કોરટનો બીજો કુકમ થતાંમુખી વાદીની ફરિયાદઅરજમાં (અથવા અરજમાં) અને આ અરજ વખત સાંભળેલા પુરાવામાં કહેલી છે તે તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજની અથવા તે મુમારની તારીખની વાવડા ચોટી (અથવા બિલ આફ એકરચેન્જ) પ્રતિવાદીએ તથા એ અથવા તે પેકી કોઈ એકે પોતાના તાબામાંથી આપવી નહીં કે તે ઉપર કોરો મારી આપવો નહિ અથવા તે બિલને ચઢાવી આપવી નહિ અથવા વેચવી નહિ એવી પ્રતિવાદી તથા ને તાકીદ આપવી.

(અંચરવામિત્વ (કાપીરાહક) ના કુકમમાં.)

વગેરે મુખી નામનું પુરતક અથવા તે પેકી કંઈ બાગ હાપવો નહિ, પ્રસિદ્ધ કરવો નહિ, અથવા વેચવો નહિ, એવી પ્રતિવાદી ક. ક. તેના નોકર, મુખત્યાર અથવા કામ કરનારને તાકીદ આપવી.

(અંચરે કોઈ પુરતકના ફક્ત કંઈ બાગનો પ્રતિબંધ કરવો હોય તો:—

વગેરે મુખી ફરિયાદઅરજમાં (અથવા અરજમાં અને પુરાવામાં વગેરે) પ્રતિવાદીએ પ્રસિદ્ધ કર્યો એમ લખ્યું છે તે તથા નીચે તપશીલ બતાવી છે તે પુરતકનો બાગ એટલે સદરહુ પુરતકમાંનો એ મથાળાનો બાગ તથા એ મથાળાનો બાગ (અથવા પૃથક થી પૃથક મુખી અને પૃથક મુખી તેનો બાગ હાપવો નહિ, પ્રસિદ્ધ કરવો નહિ, વેચવો નહિ, અથવા બીજી રીતે તેના બવરસા કરવી નહિ એમ પ્રતિવાદી ક. ક. તેના નોકર મુખત્યાર અથવા કામ કરનારને તાકીદ આપવી.

(કારીગરીના પટાની બાબતમાં.)

મુનાવણી વગેરે થતાંમુખી, વાદીની ફરિયાદઅરજમાં (અથવા અરજમાં વગેરે, અથવા

સેખી કેડીયતમાં વગેરે) કહેલી વાંદીઓની અથવા તે પૈકી કોઇની શોધના મુળતત્ત્વને આધારે ચારેથી છટો (અથવા ને હોય તે). વાદીની ફરિયાદ અરજીમાં (અથવા ને હોય તે બખ્તું) કહેલા પરાઓની અનુક્રમે ને ને મુદતો બાકી રહીએ ત્યાંસુધી, પાડવી નહિ, અથવા ચેમ્પી નહિ એવી, તથા તે શોધી કહેલી વસ્તુઓની ખનાવટ કરવી નહિ, કે નકલ કરવી નહિ, કે સામ્પલા કરવી નહિ કે તેમાં કંઈ વધારણું નહિ કે તેમાંથી કંઈ ઘટાડણું નહિ એવી પ્રતિવાદી ક. ડ. તેના મુખત્તવાર, નોકર, અને કામ કરનારને તાકીદ આપવી.

(વેપારની નિયામી બાબતના મુકદ્દમામાં.)

વગેરે સુધી, વાદીની ફરિયાદઅરજીમાં (અથવા અરજીમાં) કહેલી છે તેવી ઓડીઓ અથવા, -વાદી અ. બ. ને મિમણુ કે કાજોરંગ (બ્લાફિંગ) (અથવા ને હોય તે બખ્તું) તૈયાર કરેછે અને વેચેછે તે, અને ને મિમણુ કે કાજોરંગ પ્રતિવાદી વેચેછે તે, એકલ છે એમ ખતાવે એવી બહારથી બરોબર દેખાતી નકલ કરીને અથવા બીજી રીતે હિકમતથી કરેલી કે બખેલી બીજી કોઈ ઓડીઓ-ખાટલી ઉપર ઓટાડીને, વાદી ને કાજોરંગ તૈયાર કરેછે તેજ આ કાજોરંગ છે એમ જણાવીને અથવા એમ જણાઈ આવે એવી રીતે કોઈ પણ મિમણુ કે કાજોરંગ વેચવા નહિ કે વેચવાસાર માંડવો નહિ કે વેચામ એમ કરવું નહિ એવી, અને ને મિમણુ કે કાજોરંગ વાદી અ. બ. તૈયાર કરેછે અને વેચેછે તે, અને ને મિમણુ કે કાજોરંગ પ્રતિવાદી વેચેછે અથવા પ્રતિવાદીએ વેચવાનું જનમાં આણું છે તે, એકલ છે એમ જણાઈ આવે એવી હિકમતથી કરેલી કે બખેલી વેપારની ચકતીઓનો ઉપયોગ કરવો નહિ એવી, પ્રતિવાદી ક. ડ. તેના નોકર, મુખત્તવાર અથવા કામ કરનારને તાકીદ આપવી.

(ખંત્યાળાના ધંધામાં કોઇ રીતે હાથ ધાલવો નહિ એવી ખાંતોદારને મનાઈ કરવા બાબત.)

૧. સુધી જ અને ક. ના ખંત્યાળાની પેદાની નામ કોઈ પણ કરાર કરવો નહિ, તથા કોઈપણ બીજા આફ એક્સચેન્જ, ઓડી, કે સેખી દસ્તાવેજ સીકારવો નહિ, બખવો નહિ, શેરો કરી આપવો નહિ, કે ચેમ્પો નહિ, તથા બ. અને ક. ની સદરકુ ખંત્યાળાની પેદાની નામ કે તે પેદાની સાખ ઉપર, કે જોધી કરીને પૈસાની કોઈપણ રકમ આપવાને કે કોઈપણ કરાર અથવા વચન કે પતકરેણું કામ પૂરું કરવાને સદરકુ ખંત્યાળાની પેદી કોઈ રીતે જવાબદાર થઈ શકે અથવા જેની જવાબદારી પેદી ઉપર નાખી ચકામ એવું, -કંઈ કરજ કાઢવું નહિ, 'કંઈ માલ વેચાનો સેવા કે આપવો નહિ, તથા કોઈપણ રીતે મોઢાનું કે સેખી વચન આપવું નહિ, કમ્પ્લાયન્ટ કરવી નહિ, કે કંઈ પતકરેણું નહિ, તથા કંઈપણ કામ કરવું નહિ કે કરાવવું નહિ એવી પ્રતિવાદી ક. ડ. તેના મુખત્તવાર, તથા નોકરને તાકીદ આપવી.

નંબર ૧૬૭.

તાકીદની અરજીની નોટીસ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૬૪.

ના

ની કોરટમાં

અ. બ. રહેનારે

(૧૧૮)

વિરૂદ્ધ.

કે. ડ. રહેનારે

આ ઉપરથી નોટીસ આપવામાં આવે છે કે, તારીખ મહિ સન
રોજ સંદરકુ નીકોરટ બેસે તે વખતે ને કરાર પુરો કરવાસારે આ ફરિયાદ
કરી છે તે કરાર તોડ્યા બદલ નુકસાની સેવાની માં પ્રતિવાદી કે. ડ. એ મારા
ઉપર ફરિયાદ કરી છે તેનું કામ કે. ડ. એ આગળ ચલાવવું નહિ (અથવા અમારી દરમ્યાન
ને પંચાલ સંકલવાની આ ફરિયાદ થઈ છે "તે સંભાળાની બાબતમાં સંભાળાનું કંઈ સિદ્ધિ
સેવું નહિ કે તે સિદ્ધિયાની છુટ મુકવી નહિ, અથવા ને કરાર પુરો કરવાની આ ફરિયાદ છે તે
કરારમાં મને ને જમીન સેવાય આપવાની કબુલાવત છે તે જમીનમાંનું ધાસ ઉમેલું બાંધત-
ળીયું ખોદવું નહિ, અથવા ને પ્રમાણે હોમ તે પ્રમાણે, એવી કે. ડ. ને તાકીદ મળવા સારે
અરજ કરવાનો હું અ. બ. ધરાદો રાખું છું.

આજ તારીખ મહિ સન

અ. બ.

કે. ડ. ને

તાજી કલમ—ફરિયાદમાં દાખલ થએલા કોઈ પણ પ્રોસીડીંગ ઉપરથી ને પશ્ચકારનું
નામ અને પત્તો જણાઈ આવતો ન હોય તેવા પશ્ચકારને તાકીદ આપવાની અરજ કરવાની
હોય તો, યોગ્ય અમલદારથી નોટીસ પોંચાડી ચકામ એટલા મટિ તે નામ અને પત્તો પુરેપુરો
લખવેલો)

નંબર ૧૬૮.

વસુલદારની નીમણૂક.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાવદાની કલમ ૫૦૩.

ના

ની કોરટમાં

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સન ૧૮ .

અ. બ. રહેનારે

વિરૂદ્ધ

કે. ડ. રહેનારે

ને માલમ થાય ને

સંદરકુ ફરિયાદમાં

ની તરફે તારીખ

મહિ

સન ૧૮

રોજ થએલું કુકમનાનું બજાવવામાં

જ્યા થઈ છે. મટિ દિવાની કામ

અચાવવાની રીતના કાવદાની કલમ ૫૦૩ પ્રમાણે, તે કલમમાં ફરિયાદ તમામ અખતવારે આ-
પીને, તમને સંદરકુ મિલકતના (રેક્યુરારની આતરી લાયક તમારે જમીન આપવા એ ચરતથી)
વસુલદાર નીમ્યા છે.

સદરકુ મિલકત સંબંધી તર્જી જમાં ખરચ કરો તેનો યોગ અને ખરોખર હિસાબ તમારે
આપવો. આ નીમણુંકને આધારે તમે જે જમાં કરો તેના ઉપર
દર સેકડે પ્રમાણે મહેનતાણું મળવાનો તમને હક છે.
આજ તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો શિકો
કરોને આપ્યો.

બ. સ.

૧૮૬૧.

નંબર ૧૬૬.

વસુભાઈ આપવાનું જામીનખત.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૦૩.

ના

ની કોરટમાં.

દિવાની હરિવાદ નંબર

સન

અ. જ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ક. રહેનાર

. આ લેખ ઉપરથી બધાને જાહેર કરવામાં આવે છે કે, અમો આઈ. જી. રહેવાસી વ-
ગેરે, તથા કે. અમલ. રહેવાસી વગેરે તથા મ. ન. રહેવાસી વગેરે, એ
કોરટના રજીસ્ટરાર અ. હ. અથવા તેના આદેશની અથવા મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર, અથવા મિલ-
કતનો વહિવટ કરનાર, અથવા આસાઇનને રકમ ર. આપવાને સદરકુ અ. હ. ની
સાથે એક મતે અને પૃથક પૃથક બંધાવ્યો હતો. તે રકમ આપવાને અમે બધા પોતાને
તથા અમારા પૈકી દરેકને તથા અમારા અને અમારા દરેક વારસ, મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર, અને
મિલકતનો વહિવટ કરનારને આ લેખથી એકમતે અને પૃથક પૃથક તમામ રકમ આપવાને
બંધત કરીએ છીએ.

આજ તારીખ માટે સન

અને આ કોરટમાં અ. જ. એ ક. ક. ઉપર (આ કેસાણે હરિવાદનો વિષય લખ્યો) ને

વાસ્તે હરિવાદ અરજી દાખલ કરી છે.

અને સદરકુ હરિવાદ અરજીમાં લખેલા મૃત્યુપત્ર કરનાર અમો. પી. ની સ્થાવર મિલકતનું
બાંડું તથા ઉત્પન્ન વસુલ કરવા તથા લોણ પાસે બાકી રહેલી જંગમ મિલકત વસુલ કરવાસારે,
સદરકુ કોરટના હુકમથી સદરકુ આઈ. જી. ને નીમ્યો છે.

હવે આ જમીનીની સરત એ છે કે—સદરકુ આઈ. જી. પોતે બંધાયો છે તે પ્રમાણે સ્થા-
વર મિલકતના બાંડા અને ઉત્પન્ન બદલ તથા સદરકુ ક. ક. ની જંગમ મિલકત સંબંધી પૈસાની

જે રકમ તથા રકમો તેના હાથમાં આવે તે બધાનો તથા દરેકનો (અથવા જેનો હોય તેનો) તે યોગ્ય રીતે કોરટ દરાવે તે તે વખતે હિસાબ આપે તથા સદરકુ કોરટના ફરમાન્યા પ્રમાણે કે સદરકુ કોરટ હવે પછી ફરમાવે તે પ્રમાણે જે બાકીઆ તેની પાસે વખતે વખતે લેણી જણાવવામાં આવે તે યોગ્ય રીતે આપે તો આ જામીની નિરર્થક છે નહીં તો તે પુર્ણ અમલમાં છે.

આપ. જે.

કે. એમ.

મ. ન.

સદરકુ બધાએલા અપસોએ

ની સમક્ષ સહી કરીને સ્વાધીન કરું.

ટીપ્સ:—પૈસા અનામત મુખ્યા હોય તો ખતની સરતો પછી તેની પાદ બખવી.

નંબર ૧૭૦.

પક્ષકારોના એકમત થવાથી બવાદીપર સોંપવાનો હુકમ.

દિવાની કામ અલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૦/.

(મથાળું.)

ને માલમ થાય જે,

સદરકુ વાદી પ્રતિવાદી, ઉપરની ફરિયાદમાં પોતાની દરમ્યાનની તકરારી બાબતો તમારી બવાદી અને નિવાડા ઉપર સોંપવાને એકમત થયા છે માટે તે પ્રમાણે આ લેખ ઉપરથી પક્ષકારોની દરમ્યાનની સદરકુ સમજી તકરારી બાબતોનો નિરણય કરવાને તમને નોંધાવે, તથા આ સોંપવાનું અરથ કયા પક્ષકારે આપવું એનો નિરણય કરવાનો અખતાર પક્ષકારોની સંમતિપર તમને આપ્યો છે.

તારીખ માટે સન ૧૮ રોજ અથવા આ કોરટ ખીજે જે દિવસ દરાવે તે દિવસે કે તે અથાક તમારો અપેક્ષો નિવાડો આ કોરટને તમારે આપવો.

જે સાક્ષીની જખાની લેવાની અથવા જે દસ્તાવેજ જખાની તમારી મરજી હોય તે સાક્ષી અથવા દસ્તાવેજ હાજર કરાવવા સાથે પ્રોસેસ તમે માગ્યો એટલે, આ કોરટ કહ્યે, તે સાક્ષીને સોગત અથવા પ્રતિજ્ઞા આપવાનો તમને અખતાર આપવામાં આવે છે.

ઉપરની ફરિયાદમાં તમારી ફીના ર.

આ સાથે મોકલ્યા છે.

આજ તારીખ માટે

સન ૧૮

રોજ મારી સહી તથા

કોરટનો ચિહ્નો કરીને આપ્યો.

બ. સ.

૧૮૬૧.

નંબર ૧૭૧.

સંમતિથી બવાદીપર સોંપવાનો કોરટનો હુકમ.
દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૦૮.

(મથાળું.)

આજ રોજ ગુનજેલી વાદીની અરજી વાંચીને તથા પ્રતિવાદી તરફે ની
સંમતિ લેધને, તથા વાદી તરફે નું અને પ્રતિવાદી તરફે નું
સાંભળીને, બધા પક્ષકારોની સંમતિવડે તથા સંમતિથી એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે:તમામ
પક્ષકારોની દરમ્યાનની સેવડ દેવડ તથા બચકારે સુધાંત આ ફરિયાદમાંની તમામ તકરારો
બાબતો ને આખરે નિકાલ કરવાને સોંપવી, અને તેણે પોતાનો નિ-
વાડો લખ્યો કરેવા તથા તે નિવાડો અને તેની સાથે આ ફરિયાદનું તમામ કામ, જખાનીઓ,
તથા દાખલ થયેલા કાગળ આ હુકમની તારીખથી એક માસમાં આ કોરટને મોકલવા. અને
તેનીજ સંમતિવડે તથા સંમતિથી વળી એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરેક બવાદને સો-
ગન અથવા પ્રતિસ્તા આપવાનો અખતાર છે, અને સદરેક બવાદને પક્ષકારોની તથા તેમના
સાક્ષીઓની સોગન ઉપર અથવા પ્રતિસ્તા ઉપર જખાની સેવાની છુટ છે, તથા પોતાને જરૂર
જણાવ તે હિસાબના સર્વે ચોપડા મથાવવાના અખતારે સુધાંત, દિવાની કામ ચલાવવાની
રીતના કાયદા પ્રમાણે બવાદોને જે સત્તા અથવા અખતાર આપેલા છે તે તમામ સત્તા અ-
થવા અખતારે સદરેક બવાદને છે. તથા તેવી સંમતિ વડે અને સંમતિથી વળી એવા હુકમ
કરવામાં આવે છે કે, આ ફરિયાદનું ખરચ તથા સદરેક બવાદના નિવાડા સુધીનું તથા નિવાડા
સુધાંતનું બવાદીપર સોંપવાનું અને તે નિવાડો અમલમાં લાવવાનું ખરચ સદરેક બવાદના કરે-
ણના પરિણામ પ્રમાણે થયો. તથા તેવી સંમતિ વડે અને સંમતિથી વળી એવા હુકમ કરવામાં
આવે છે કે, સદરેક રીતે સોંપેલી જુદી જુદી બાબતોની ચોકચી કરવામાં તેને મદત કરવા
સારે એક લાયક હિસાબી માણસ નીમવાને સદરેક બવાદને છુટ છે, તથા તે હિસાબી અખ-
સના જાહેનતાણા બદલ અને તે સેવેથી બીજી ખરચ થાવ તે બદલ સદરેક બવાદની નજરમાં
ગેમ આવે તે આપવું.

આજ તારીખ

માહે

સને ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોરટની

શિકો કરી આપ્યો.

બ. સ.

જુડીશ.

નંબર ૧૭૨.

વેચાવ એવા દસ્તાવેજને આધારે કરેલી સંક્ષિપ્ત ફરિયાદમાં કરવાનો સમન.
દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૩૨:

(૧૨૨)

ફરિયાદ નંબર.

ના

ની કોરટમાં.

સરનામું

, વાદી.

, પ્રતિવાદી.

(આ ટેકાણે પ્રતિવાદીનું નામ વર્ણન ને પત્રો લખવો) ને

માલમ થાય ને;

(આ ટેકાણે વાદીનું નામ વર્ણન તથા પત્રો લખવો) એ દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાના બાબ ૩૯ પ્રમાણે બિલ આફ એક્સચેન્જના (અથવા હુંડીના કે વાવદા ચીનીના) માલિક તરફ (અથવા ચેરવાળા તરફ) બાબ મુદલ તેના સંદેશા છે.

(અથવા બાબ મુદલ બાકી રહેલા છે.

) ની તમારા ઉપર આ

કોરટમાં ફરિયાદ કરી છે, તે બિલ આફ એક્સચેન્જની (અથવા હુંડીની કે વાવદા ચીનીની) એક નકલ આ સાથે જોડી છે: માટે તમને આ ઉપરથી ફરમાવવામાં આવે છે કે, હાજર થઈને ફરિયાદનો જવાબ દેવાની, આ સમન પોંચવાની તારીખથી, પોંચે તે તારીખ સુધાંત, દશ દિવસમાં તમારે કોરટની પાસેથી રજા મેળવવી. અને તે મુદતમાં તમે હાજર થવાનો દાખલો માંડી રખાવવો, જો તેમ નહીં કરો તો તે દશ દિવસ વીતી ગયા પછી કોઈ પણ વખતે છે.

(આ ટેકાણે માંગેલી રકમ લખવી) કરતાં વધારે નહીં એવી કોઈ રકમનું તથા ખરચની રકમ છે. નું હુકમનાનું મેળવવાને વાદીને હક્ક થશે.

ફરિયાદનો જવાબ મુજબ વિશેષ છે અથવા આ ફરિયાદમાં હાજર થવાની તમને રજા આપવી જોઈ છે એવું બતાવનારા હકારાત્મક અથવા સોગંદનામાને આધારે કોરટને ખરેખર કરવાથી હાજર થવાની રજા મળી શકશે.

(આ ટેકાણે બિલ આફ એક્સચેન્જ, હુંડી, અથવા વાવદા ચીની અને તે ઉપરના બધા ચેરનાં નકલ લખવી.)

નંબર ૧૭૩

અપીલની વાદ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૪૧.

અપીલની વાદ.

(રજીસ્ટર પ્રમાણે નામ વગેરે) વાદી—અપેલન્ટ.

(રજીસ્ટર પ્રમાણે નામ વગેરે) પ્રતિવાદી—રેડપોન્ટન્ટ.

(અપીલ કરનારનું નામ) સદરહુ (વાદી અથવા પ્રતિવાદી) સદરહુ ફરિયાદમાં

ના તારીખ મહિ

સન ૧૮ ના હુકમનામા

ઉપર ની હે કોરટને (

ની પ્રિસ્ક્રિપ્ટ કોરટને ને હોય

તે) નીચેના કારણોથી અપીલ કરે છે. તે એકે:—

(આ ટેકાણે

હરકતનાં કારણ લખવાં),

(૧૨૪) •

નંબર ૧૭૫.

અપીલની સુનાવણીને વાસ્તે ડરાવેલા દિવસની રેસ્પોન્ડેન્સ નોટીસ.

દિવાની કામ અભાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૫૩,

ના

ની કોરટમાં.

, અપેલેન્ટ વિરુદ્ધ,

, રેસ્પોન્ડેન્ટ,

ની કોરટના તારીખ

માહે

સન ૧૮

ના

ઉપર અપીલ.

રેસ્પોન્ડેન્ટ

ને,

મોટીસ આપવામાં આવેછે કે, આ કામમાં

ના કુકમનામાં ઉપર

એ અપીલ આપી છે, અને તે આ કોરટમાં

નિર્ધારિત છે. અને આ કોરટ તે અપીલની સુનાવણીનો દિવસ તારીખ માહે

સન ૧૮ ડરાવ્યો છે.

જો તમારી તરફથી જાતે, અથવા તમારા ખીડરની મારફતે, અથવા આ અપીલમાં તમારી વતી, કામ કરવાને કાયદા પ્રમાણે અખતાર મળેલા કોઈ શખ્સની મારફતે હાજર થવામાં નહીં આવે તો તમારી ગેરહાજરીમાં તેની એકતરફી સુનાવણી થઈને નિકાલ થશે.

આજ તારીખ માહે

સન ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોર-

ટનો ચિહ્નો કરીને અછી.

જડાવ.

ટીપ્સ:—બાબતવાનું કામ બંધ રાખવાનો કુકમ કર્યો હોય તો તે વિશેની અખતર આ નો-ટીસમાં આપવી.

નંબર ૧૭૬.

અપીલમાંનું કુકમનાનું.

દિવાની કામ અભાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૦૬.

ના

ની કોરટમાં

(૧૨૫)

રેપોર્ટ,
ના

, અપેલેન્ટ વિરુદ્ધ,
ની કોરટના તારીખ માટે

, રિ-
સન ૧૮

ઉપર અપીલ.

અપીલની વાદ.

, વાદી.

, પ્રતિવાદી.

ની કોરટે તારીખ માટે

સન

રોજ

સહરેકુ ફરિયાદમાં કરેલા કુકમનામાં ઉપર

સહરેકુ વાદી (અથવા પ્રતિવાદી)

ના

ની કોરટને નીચેના સમજાવથી અપીલ કરે છે; તે એ કે.

(આ કેસમાં સમજાવવા.)

તારીખ માટે

સન ૧૮

રોજ અપેલેન્ટ તરફ

તથા રેપોર્ટ તરફ

ની સમક્ષ

ની રજૂઆત આ અપીલની મુનાવણી થતાં એવા કુકમ કરવામાં આવે

(આ કેસમાં અપાવેલી દાદ લખવી.)

છે કે—

આ અપીલનું ખરચ રૂ.

યાવ છે તે

એ

આપવું, અસલ ફરિયાદનું ખરચ

એ આપવું

આજ તારીખ માટે

સન ૧૮

રોજ મારી સહી કરીને

આપવું.

૪૩૬૪.

નિયાત ૧૭૭.

અપીલનાં ફકમનામાં ઉપર મચ્છેલી અપીલોનું રજીસ્ટર.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૮૭.
ની હેઠેર.

અપીલનાં હુકમનામાં ઉપર થયેલી અપીલોનું રજીસ્ટર.

અપીલની અપીલ માહિતી તારીખ, નંબર.	અપેલ-૬.	રેસીડ-૬.	તેના ઉપર અપીલ કરવામાં આવી તે કુકમનાનું.	હાજરી.	ફસલો.
નામ. વર્ણુ નીરેલવાનું રેકાર્ડ.	નામ. વર્ણુ નીરેલવાનું રેકાર્ડ.	અવલ કરિયાદનો વિગત. અથ. ન કિમત.	રકમ પક્ષકારો- સવાનો દિવસ.	તારીખો. ૨૬. ૩૦. ૩૧. ૩૦. ૩૧. ૩૨.	ખાલા રાશી બા ખો, ૨૬. ૩૦. ૩૧. કે અથ. ૩૦. ૩૧. ૩૨. કે અથ. ૩૦. ૩૧. ૩૨.

(૧૨૦)

નંબર ૧૭૮.

ફરિ તપાસની અરજ યા મોટે મંજૂર ન કરવી તેનું કારણ બતાવવાની નોટીસ.

દિવાની કામ અલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૨૧.

ના

ની કોરટમાં.

,વાલી, વિરુદ્ધ

,અતિવાલી,

ને નોટીસ આપવામાં આવેલ છે કે,

સરકાર મુકદમામાં આ કોરટ કરેલા તારીખ મહિ

સન ૧૮ ના ફેસ-

લાની ફરી તપાસ કરવાને

એ આ કોરટને અરજ કરી છે. આ કામમાં

કોરટ પોતાના ફેસલાની ફરી તપાસ યા મોટે ન કરવી તેનું તમારે કારણ બતાવવા સાથે

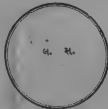
તારીખ મહિ

સન ૧૮ રોજ મુકરર હરાબો છે.

આજ તારીખ મહિ

સન ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો સિકો

કરીને આપી.

૧૪૩૯.

નંબર ૧૭૯.

પ્રીકર બદલવાની નોટીસ.

ના

ની કોરટમાં.

અ. બ.

વિરુદ્ધ

ક. ક.

કોરટના રજિસ્ટ્રારને

નોટીસ આપવામાં આવેલ છે કે મેં અ. બ. (અથવા ક. ક.) એ સરકાર ફરિયાદમાં મારા

ખીડર તરફે અત્યાર બગલુ

મેં બંધ કર્યો છે, અને હાલનો મારો ખીડર

ના બ. હ. ને નીમ્યો છે, પરંતુ તેને કામ કરવો

નૈં ન. કે. છે.

અ. બ. (અથવા ક. ડ.)

નંબર ૧૮૦.

કોરટના પ્રત્યેક સભન, નોટીસ, હુકમનામાં અથવા હુકમ નીચે અથવા કોરટની

બીજી કોઇપણ પ્રોસેસ નીચે લખવાની હીજ.

(આફીસની જગ્યા) માં રજિસ્ટારની આફીસમાં હાલર રહેવાનો જખત, સસથી તે ચાર વાગતા સુધી છે, પરંતુ (આ ટેકાણે ને દિવસે આફીસ બંધ થવાની હેય તે દિવસ લખવો) દિવસે એક વાગે આફીસ બંધ થાય છે.

અર. જો. કાસ્થેવેટ,

હિંદુસ્તાનની સરકારના આફિસિએટીંગ સેક્રેટરી.

(True Translation)

LALSHANKAR, UMIASHANKAR TRAVADI

Subordinate Judge of Dhandhuk and Gogha

THE INDIAN EVIDENCE ACT.

ACT NO. 1 OF 1872.

हिंदुस्तानचो पुरावाचो आक.

सने १८७२ चो आक १ लो.

सने १८७२ ना आक १८ भांथी सुधारवाभां

आनेचो ते सुपांत टी. साबे

जुजापीदास गंगादास देसाई,

हायकोर्टाचो आने अभ्यासावानी वीक्टोरि कोर्टाचो वकील

तेचो वकील

जुकेसेलर. कसतुर वीरयंदे.

जुजापीदास देसाई.

अभ्यासावानी

आमाना हावेवीभां जुजापीदास वीक्टोरि आने कसतुर वीरयंदे हांचो

“विमर्श” ना प्रेसभां वक्तृत्ववाचक अभ्यासाचो जाचो.

संवत् १८३६.

सने १८८३.

(आ अभ्यासाचो सर्वे तरेकना स्वागित्य हाक प्रसिद्व कर्नाचे राज्याचे.)

होमत १ २-०-०

અનુક્રમણિકા.

ક્રિય.

ભાગ પહેલો હકીકતોનું ભાષ્યપદ્ય.

ખાખ ૧ ભો—પ્રથમના વિષય.

કલમ.

૧. નાનું નામ.

આકર ક્યાં લાગ્યું છે.

તે ક્યારે અમલમાં આવ્યું છે.

૨. ક્યા કાવલ રહ કર્યા.

૩. અરથ.

૪. "અનુમાન કરવાને મુખ્યાર્થ છે."

"અનુમાન કરવું."

"નિરણયકારક સાબિત"

ખાખ ૨ ભો—હકીકતોના ભાષ્ય

પદ્યો વિશે.

૫. મુદાની તથા ભગતી હકીકતોને પુરાવા આપી શકાય છે.

૬. ને હકીકત એક પ્રકારનું અંગ હોય તે હકીકત ભગતી છે.

૭. ને હકીકતો મુદાની હકીકતનું પ્રયોગના ક્રિયા કારણ ક્રિયા ફળ છે. તે હકીકતો બાબત.

૮. હેટુ, તદ્વાચારી તથા પરથમની ક્રિયા પાછળની વસ્તુ.

૯. ભગતી હકીકતના મુખાસાને સાર અથવા તેને કામમાં પ્રવેશ કરાવવા સાર ને હકીકતની જરૂર હોય તે બાબત.

૧૦. યુક્તિ કરવાને સંપ ક્રિયા હોય તેવા કોઈ અર્થસે તે સોદાના સામાન્ય હેટુ સંબંધી કોઈ કહ્યું અથવા કર્યું હોય તે બાબત.

૧૧. હકીકત બીજી રીતે ભગતી ન હોય તો તે ક્યારે ભગતી સમજવી.

૧૨. નુકસાનના દાવામાં ને હકીકત ઉપરથી કોરડ નુકસાનની રકમ યુક્તિ કરી સકે તે હકીકત ભગતી છે.

૧૩. હક ક્રિયા રીવાજ વિષે તકરાર હોય તો હક હકીકત ભગતી છે.

૧૪. ને હકીકત ઉપરથી મનની અથવા સ્થિતિની ક્રિયા થયેલા મુખ્ય ફળની સ્થિતિ માલમ પડે તે હકીકતો બાબત

કલમ.

૧૫. કોઈ કૃત્ય થયું તે આકસ્મિક થયું ક્રિયા પ્રદાદા પુરવઠ થયું એવી તકરાર વિષેની હકીકત બાબત.

૧૬. કામની પધતી ક્યારે સમજવી.

અંગીકાર બાબત.

૧૭. અંગીકાર એટલે શું.

૧૮. કામના પક્ષકાર અથવા તેના મુખ્યવા રે કરેલો અંગીકાર.

પ્રતિનીધીના સંબંધ દાવા કરનાર સખસે કરેલો અંગીકાર.

દાવાના વિષયમાં ને સખસનો હક હોય તેણે કીધેલો અંગીકાર.

ને સખસી હક પેહિંઓ હોય તે સખસે

કીધેલો અંગીકાર.

૧૯. ને સખસોની સ્થિતિ મુકદમાના પક્ષકારની વિરુદ્ધ સાબિત કરવાની જરૂર છે તેવા સખસોએ કહેલો ક્રિયા અર્થો મળ્યું.

૨૦. ને સખસને પક્ષકારે હવાલો આપ્યો હોય તે સખસનો કરેલો અંગીકાર.

૨૧. ને સખસે અંગીકાર કર્યો હોય તેની વિરુદ્ધ અથવા તેના તરફના અંગીકાર ભગતો છે કે શી રીતે.

૨૨. દસ્તાવેજના મળ્યું બાબતનો મુખ્ય ભાગની અંગીકાર ક્યારે ભગતો સમજવો.

૨૩. દિવાની કામમાં અંગીકાર કેવે પ્રસંગે ભગત હોય છે.

૨૪. કોલદારી કામમાં બાબત ક્રિયા બમકી ક્રિયા વચ્ચે ઉપરથી કીધેલી કબુલત એ ર ભગતી છે.

૨૫. પોલીસ અમલદારની રખડ કીધેલી કબુલત પુરાવામાં સબી નહી.

૨૬. પોલીસના હવાલામાં તોહિમતવાળા હોય તે વખતે તેણે કીધેલી કબુલત પુરાવામાં સબી નહી.

૨૭. તોહિમતવાળા અર્થસે ખતાવેલા મળ્યું નો અથવા તેની કીધેલી કબુલતનો ને ટોલો બામ તે મળ્યું અથવા કબુલત

ક્રમ.

ઉપરથી શીખી કાઢાડેથી હકીકત સાથે સંબંધ રાખતો હોય તેટલો સાબીત કરી શકાય છે.

૨૮ બાબત કીંવા ધમકી કીંવા વચનથી મન ઉપર થયેલી અસર અચી મયા પછી કરેલી કબુલત બગતી છે.

૨૯ બીજી રીતે કબુલત બગતી હોય તો કબુલત યુક્ત રાખવાનું વચન હતું એ વિષયે કારણોથી તે કબુલત ગેર બગતી નથી થતી.

૩૦ જે સખસ કબુલત કરે તેને વિશ્વની તથા તેજ યુનાઈ સાર બીજા સખસોની એકી તાલવીજ આશતી હોય તેવા બીજા સખસો વીશ્વની કબુલત સાબીત થાય તો તેકબુલત વિચારમાં લેવાયાનત.

૩૧ અંગીકાર નિરુપકારક પુરાવો નથી પણ તેની અમલ પ્રતીબંધના નેવાયાય જે સખસોને સોદેક તરીકે બોલાવી શકે તો નથી તેવા સખસોએ કહેલા કીંવા બખેલા મળકુર કેવે પ્રસંગે બગતી હકીકત છે.

૩૨ જે સખસ મરણ પામો હોય કીંવા મળી શકતો નહોત તેણે તથા તેવા બીજા સખસે બગતી હકીકતનો કહેલો કીંવા બખેલો મળકુર કેવે પ્રસંગે બગતી હકીકત છે.

તે મળકુર મિતના કુરણ વીચે હોય ત્યારે અથવા કામને પ્રસંગે કહેલો કીંવા બખેલો હોય તારે;

અથવા કેલેનારના હિત વિરુદ્ધ હોય તારે અથવા તેમાં સારવળનીક કહે કીંવા રીવાજ, કીંવા સામાન્ય કાયદાગેર

કાયદા સંબંધી અભિપ્રાય આપે હોય તારે અથવા સગપણ વીચે હોય તારે;

અથવા મરણ પામેલા સખસના અનુષ્ઠાનમાં કીંવા ખતમાં તે ખતાબો હોય તારે અથવા કદમ ૧૩ નીરકમ આમાં કહેલા કારણ બાબત હોય તો;

અથવા તે ધણા સખસોએ કહેલો કીંવા બખેલો હોય અને તે પરીત તકરારી બાબતને બગતો તેઓના વિચાર માત્રમ પડતા હોય તારે;

૩૩ પેસતરના ઇનસાફી કામમાંનો પુરાવો ક્યારે બગતો હોય.

ક્રમ

વિશેષ પ્રસંગે કહેલો કીંવા બખેલો મળકુર.

૩૪. હિસાબનો ચોપડીઓમાંની નોંધ ક્યારે બગતી હોય છે.

૩૫. જે કામ કરવાનું કાપદામાં કરેલાવવામાં આપ્યું હોય તે કામ કરવાને પ્રસંગે સરકારી હાતરમાં જે નોંધ કરી હોય તે ક્યારે બગતી સમજવી.

૩૬. તકલા તથા પત્રાન એ ક્યારે બગત છે.

૩૭. સારવળનીક પ્રકારની હકીકત બાબત કોઈ આદરમાં અથવા સરકારી જાહેર નામાંમાં મળકુર બખો હોય તે બગતો છે.

૩૮. કાપદાની ચોપડીમાં બખેલો મળકુર.

કહેલા કીંવા બખેલા મળકુરનો કેટલો બાગ સાબીત કરવો જોઈએ.

૩૯. કહેલો કીંવા બખેલો મળકુર વાત ચિતનો કીંવા દસતાવેલનો કીંવા ચોપડીનો કીંવા અનુક્રમે રાખેલા પત્રો કીંવા કાગળોનો બાગ હોય તો કયો પુરાવો આપવાની હાએ

ઇનસાફી કોરટના ફેસલા ક્યારે બગતો સમજવા તે બાબત.

૪૦. બીજી વખત દાવો થતો અથવા તલવીજ આશતી અટકાવવાને સાર પેસતરનો ફેસલો બગતી હકીકત છે.

૪૧. પ્રોવેટ વિષયે સંબંધીના અધીકારથી કીંવા ફેસલા.

૪૨. તોજ પક્ષકાર વચેના કામનો ફેસલો કીંવા કુકમ કીંવા કુકમનાનું ક્યારે ગેરબમણ હોય ને ક્યારે ન હોય તે વીચે.

૪૩. કયા ફેસલા વિષયે બગતો નથી.

૪૪. રમજાનાજી દમા બરેલા સંપ તથા કોરટને અધીકાર નથી, એ વાતની સાબીતી કરી શકાય છે.

જાહિત સખસોના અભીપ્રાય ક્યારે બગતો હોય છે.

૪૫. કુશળ માણસોના અભીપ્રાય

૪૬. કુશળ માણસના અભીપ્રાય સાથે સંબંધ રાખતી હકીકતો.

૪૭. અક્ષર વિશે અભીપ્રાય.

૪૮. હક કીંવા રીવાજ છે કીંવા નથી એ બાબતનો અભીપ્રાય કયે પ્રસંગે બગતો હોય છે.

ક્રમ.

- ૪૬ વહીવટ સંપ્રદાય વગેરે બાબતનો અબી પ્રાય ક્યારે બગતો હોયછે.
- ૪૭ સમયથી બાબતનો અબિપ્રાય ક્યારે બગતો હોયછે.
- ૪૮ અબિપ્રાયના કારણો ક્યારે બગતાં હોય છે.
- ૪૯ કોઇ સમસની આશ મલણ ક્યારે બગતી હોય છે.
- ૫૦ દિવાની કામમાં વરતાણું સામિત કરવાને સાર આશ મલણ બગતી નથી.
- ૫૧ ફોજદારી કામમાં આગલી સારી આશ મલણ બગતી છે.
- ૫૨ અનુદાની સાબીતી પેસતર ઘઈ હતી એ વાત ફોજદારી કામને બગતી છે. પણ આશ મલણ પેસતર ખરાબ હતી એ વાત બગતી નથી; તોપણ તે પ્રતી ઉતરે તરીકે બગતી છે.
- ૫૩ જે આશ મલણ ઉપરથી નુકસાનની રકમમાં કમી જાયતી થતું હોય તે આશ મલણ બાબત.
- બાબ ૨ નો—સાબીતી બાબત.
- બાબ ૩ નો—કઈ હકીકતો સાબીત કરવાની જરૂર નથી.
- ૫૪ કોરે ન્યાયાધીકારનો રૂએ ધ્યાનમાં રાખે તે હકીકતનો પુરાવા આપવાની જરૂર નથી.
- ૫૫ કઈ હકીકતો કોરે ન્યાયાધીકારનો રૂએ ધ્યાનમાં રાખવી.
- ૫૬ એટલોકાર કોરેલી હકીકતો બાબત.
- બાબ ૪ થી—મુખ જુબાની પુરાવા બાબત.
- ૫૭ મુખ જુબાની પુરાવાથી હકીકતો સાબીત કરવા બાબત.
- ૫૮ મુખ જુબાની પુરાવા પ્રત્યક્ષ નોંધાએ.
- બાબ ૫ થી—રેતાવેજ પુરાવા બાબત.
- ૫૯ રેતાવેજના મલકુરની સાબીતી.
- ૬૦ અવજ પુરાવા.
- ૬૧ હોમ પુરાવા.
- ૬૨ રેતાવેજને અવજ પુરાવાથી સાબીત કરવા નોંધાએ.
- ૬૩ કેવે પ્રસંગે રેતાવેજ વિશે હોમ પુરાવા આપી શકાય છે.
- ૬૪ રેતાવેજ હાજર કરવા બાબતની નોટીસ વિશેના નીમણે.
- ૬૫ હાજર કર્યા રેતાવેજ ઉપર અમુક

ક્ર.મ.

- માણસે સહી કરાંછે કીવા તે તેણે બાબો છે. એવું કહેવામાં આવે ત્યારે તેની સહીની તથા અક્ષરની સાબીતી થવી નોંધાએ.
- ૬૬ રેતાવેજ ઉપર કમલ પ્રમાણે પ્રાક્ષી રેલી જરૂર હોય તો તે રેતાવેજ ધવાની સાબીતી બાબત.
- ૬૭ સાક્ષી કરનાર સાહેદ મળતો નહીં હોય તો કેવી સાબીતી નોંધાએ.
- ૬૮ રેતાવેજ ઉપર સાક્ષી યથ હોય તે રેતાવેજ ધવાનો અંગીકાર.
- ૬૯ રેતાવેજ ઉપર સાક્ષી કરનાર સાહેદ રેતાવેજ ધવાનું ના કબુલ કરેતો ખોટા સાબીતી આપી શકાયછે.
- ૭૦ જે રેતાવેજ ઉપર સાક્ષી ધવાની કાપડા મુજબ જરૂર નથી યથ તેની સાબીતી બાબત.
- ૭૧ અક્ષરના મુકામલા બાબત.
- ૭૨ સારવજનીક રેતાવેજ.
- ૭૩ સારવજનીક રેતાવેજ.
- ૭૪ આનમી રેતાવેજ.
- ૭૫ સારવજનીક રેતાવેજની દાખલાવાળી નકલો.
- ૭૬ એની નકલો અનુભવા બાબત.
- ૭૭ બીજાસરે કારારેતાવેજની સાબીતીબાબત રેતાવેજ બાબત અનુમાન.
- ૭૮ દાખલાવાળી નકલોના ખરાપણા વિશે અનુમાન.
- ૭૯ પુરાવાનું ફરરે અનુભવામાં આવે ત્યારે કેવું અનુમાન કરવું.
- ૮૦ જેનેક બાબત અનુમાન.
- ૮૧ સહી અથવા શીકાની સાબીતી થવા જમરે હિંગલેડમાં જે રેતાવેજ પુરાવામાં લેવા ધોમ હોય તે રેતાવેજ બાબત અનુમાન.
- ૮૨ હરકાઇ મુકદમાના કામ સારે બતાવેલા નકલોની સાબીતી બાબત.
- ૮૩ કાપડાના તથા કોરના ફેસલાઓના સંચક હોય બાબત અનુમાન.
- ૮૪ મુખત્યારનામાં બાબત અનુમાન.
- ૮૫ પારકા દેશના ઇનકાફનાં ફતરોની દાખલાવાળી નકલો બાબત અનુમાન.
- ૮૬ સાપડી તથા નકલો બાબત અનુમાન.
- ૮૭ ફોટોગ્રાફ તથા ફોટોગ્રાફ ધવાની નકલો તથા તીરે સંચક મારેજે મુકલેલા સદે-

સા બાબત અનુમાન.

૯૯ કોરટમાં રજુ નહીં થયા હોય એવા રસ તાવેલ યોગ્ય રીતે થયા વગરે બાબત અનુમાન.

૯૦ તીથ વરસના જુના રસતાવેલ, બાબત ૧ કો—રસતાવેલ પુરાવા હોય ત્યારે મુખ્ય જુનાની પુરાવા નહીં સેવા બાબત.

૯૧ બંધેલા કરારની સરતોનો પુરાવા.

૯૨ મુખ્ય જુનાની કરારનો પુરાવા આપવો નહીં.

૯૩ સંઘ બરેલા રસતાવેલનો અરથ બતાવવાને અથવા તેને દુરસ્ત કરવાને પુરાવા ન સેવા બાબત.

૯૪ આણુ હકીકતને રસતાવેલ બાણ પડતો નથી એવા પુરાવા ન સેવા બાબત.

૯૫ આણુ હકીકતને સંબંધ અરથ રહેલ રસતાવેલ સંબંધી પુરાવા.

૯૬ કેટલાએક સમયોમાંથી માત્ર એક સમયને બાણ પડી શકે એવી બખારત ના અરથ સંબંધી પુરાવા બાબત.

૯૭ હકીકતોના જે સમુદાયમાંથી એક સમુદાયને એકંદરે બખારત બાણ ન પડે ત્યારે તેમાંના એક સમુદાયને તે બાણ પાડવા સંબંધી પુરાવા.

૯૮ નહીં વંચાય એવા આજુર વિગેરેના અરથ સંબંધીનો પુરાવા.

૯૯ રસતાવેલની શરતોમાં ફેરફાર થાય એવા કરારનો પુરાવા. કોણ આપી શકે છે.

૧૦૦ હાકુસતાનના વારસા બાબતના આકરમાં જકુ પત્ર સંબંધી બંધેલા નીચે મોમાં કોઈ ફેરફાર થયો નથી.

બાબત ૩ જી—પુરાવા મુજબ તથા તેના પરિણામ બાબત.

બાબત ૭ મી—સાબીતોના બોલ વિરુદ્ધ.

૧૦૧ સાબીતોના બોલો.

૧૦૨ સાબીતોનો બોલો કોના ઉપર છે.

૧૦૩ ક્રાબી હકીકતની સાબીતોના બોલ વીરુદ્ધ.

૧૦૪ પુરાવા સેવા યોગ્ય થાય તેને સાર ને હકીકત સાબીત કરવાની જરૂર હોય તે હકીકત સાબીત કરવાના બોલ બાબત.

૧૦૫ લોકામતવાળાનાં કામનો સમાવેશ અપવાદમાં થાય છે એવું સાબીત કરવાના બોલ બાબત.

૧૦૬ વિશેષ કરીને હકીકત બચવામાં હોય તે હકીકત સાબીત કરવાનો બોલ.

૧૦૭ નીચે વરસ ઉપર કોઈ માણસ હવાત હોવાનું બચવામાં હોય તે માણસ બચેલ પાંખાની વાત સાબીત કરવાનો બોલ.

૧૦૮ સાત વરસ થયાં અગર અંતર ન સાંભળી હોય એવા અખસ હવાત છે એ વાત સાબીત કરવાનો બોલ.

૧૦૯ કોઈ અખસ પંચાળો કીવા ગણિતો એ કીવા મુનીમહે તે બાબત સાબીત કરવાનો બોલ.

૧૧૦ માત્રકો વીરુ સાબીત કરવાનો બોલ
૧૧૧ પક્ષકારોમાંથી એક પક્ષકારના ઉપર બરેલા રાખવામાં આવતો હોય તેવા કામમાં અણુક કાંઈ સુક બુધીથી થયું કે નહીં તેની સાબીતો વીરુ.

૧૧૨ બગ સંબંધ જરૂરી હોય તે રમ્યાન કોઈ સમયનો જન્મ થયો એ વાત સમય મજકુર કાપરેઅર પુત્ર છે એ વાતની નીચુંબ કરેક સાબીતો છે.

૧૧૩ મુખક રવાબીન કરવામાં આવ્યો હોય તેની સાબીતો બાબત.

૧૧૪ કેટલી એક હકીકત છે એવું કોઈ અનુમાન કરવાને મુખ્યવાર છે.
બાબત ૮ મી—પ્રતીબંધ.

૧૧૫ પ્રતીબંધ.

૧૧૬ ગણિતોઆને પ્રતીબંધનહે તે બાબત.

૧૧૭ મુકી સોકારનારને અથવા નીચેથીને અથવા પરવાનો સેનારને પ્રતીબંધ નહે તે બાબત.

બાબત ૯ મી—સાહેબ બાબત.

૧૧૮ સાહેબી કોણ આપી શકે છે.

૧૧૯ મુજા સાહેબ બાબત.

૧૨૦ રીવાની તથા કોનારી કામમાં પરેલેલા સમયે સાહેબી આપી શકે કે નહીં.

૧૨૧ જડજ તથા માટજોર બાબત.

૧૨૨ બગ સંબંધના રમ્યાનમાં કહેલી વાત બાબત.

૧૨૩ રાજ્ય પ્રકરણ સંબંધી પુરાવા.

૧૨૪ સરકારી એકલાની રમે સરકારી અધીકારીને કહેલી વાત બાબત.

૧૨૫ મુનોક બાબત બાબતની અગર બાતની વીરુ.

૧૨૬ રોજગારને સંબંધ કહેલી વાત બાબત.

૧૨૭ કલમ ૧૨૬ કુબસીઆ વિગેરેનાવાણુ છે.

૧૨૮ પોતાની ખુસીથી કોઈ પક્ષકારે સાહેબી આપેથી હક ઉઠી જવો નથી.

- ૧૨૬ કામદા સેનંધી સલાહકાર સાથે બા
રોસાની વાત યામ હોય તે બા,
૧૩૦ સાહેબના અત કમીસા ચુલરવા બાબત
૧૩૧ કોઈ દરતાવેળે બીજા કોઈ સહુ પા
સે હોય તો તે સખસનો તે દરતાવેળ
હાજર કરવાની ના કહેવાની હકકેત
એવા દરતાવેળે હાજર કરવા બાબત.
૧૩૨ જવાબ દીધાથી ચુલરમાં આવીશું
એ સખમ ઉપરથી સાહેબને જવાબ દે
વાની માફી આપતી નહીં.
સરત.
૧૩૩ મુનેહારના સોમતી બાબત.
૧૩૪ સાહેબની સંખ્યા.
બાબ ૧૦ મો—સાહેબની તપાસણી બાબત.
૧૩૫ સાહેબ કેવે અનુક્રમે ચુલરવા તથા તે
ની કેવે અનુક્રમે સાહેબી સેવાં તે
બાબત.
૧૩૬ પુરાવો સેવા યોગ્ય છે કે નહી તે વાત
જડાને કેરવવી.
૧૩૭ મુખ્ય તપાસણી.
ઉબટ તપાસણી.
હરી તપાસણી.
૧૩૮ ઉપરી કમમમાં કહેલી તપાસણી કેવે
અનુક્રમે સેવા તથા હરી તપાસણીમાં
શું પુછવું તે બાબત.
૧૩૯ દરતાવેળ રજુ કરવાને કોઈ સખસને
અમન થયો હોય તે સખસની ઉબટ તપાસ
ણી બાબત.
૧૪૦ માત્ર અત્રણ બાબતના સાહેબો બાબત
૧૪૧ મુચક સવાબ,
૧૪૨ મુચક સવાબો ક્યારે પુછવા નહી,
૧૪૩ ક્યારે પુછી સકાય,
૧૪૪ અખાણુ અમેત્રી બાબતો વીઝીને
પુરાવો,
૧૪૫ પેરતરના અમેત્રા મજકુર બાબત ઉ
બટ તપાસણી,
૧૪૬ ઉબટ તપાસણીમાં કયા સવાબો પુછ
વા કાયદેસર છે,
૧૪૭ સાહેબને જવાબ આપવાની ફરજ
ક્યારે પાડવી.
૧૪૮ સવાબ ક્યારે પુછવો અને તેનો જ
વાબ દેવાનો સાહેબને ફરજ ક્યારે પાડવી
તે કોરેટ કેરવવું.
૧૪૯ યોગ્ય કારણ, વગર સવાબ પુછવો નહી
૧૫૦ યોગ્ય કારણ વગર સવાબ પુછવામાં
આવે ત્યારે કોરેટ શું કરવું
૧૫૧ બજા રહીત તથા નીંદા પુછ રવાલ
૧૫૨ અપમાન કરવાના અથવા મનને દુઃ
ખ ઉત્પન્ન કરવાનાં ઇરાદાથી કીધાના
સવાબ.
૧૫૩ સાહેબની સાચવટ જોવાના સવાબનાં
જવાબ ખોટા પાડવા પુરાવો આપવો
૧૫૪ નહી પછકારે પોતાનાજ સાહેબને પ્રસ્ત
પુછવા બાબત,
૧૫૫ સાહેબ ઉપરના બરોસા ઉપર દોષ
આણવા બાબત.
૧૫૬ બગતી હકીકતના પુરાવાને પુરેટી મળે
એવા સ્વાભો પુછી ચકાવેડ,
૧૫૭ સાહેબ પેસતર કહેલા મજકુર તેની પા
છળની તેજ હકીકત વીઝીની સાહેબને
પુરેટી આપવાને સાબીત કરી ચકાવેડ,
૧૫૮ કમમ ૩૨ કીવા ૩૩ મુજબ બગતા
મજકુર સાબીત થાય તે સંબંધી કેવી
બાબતે સાબીત કરી સકાય છે.
૧૫૯ યાદ દાસત તાછ કરવા બાબત, સા
હેબ યાદ દાસત તાછ કરવાને નકલ
ક્યારે જોઈ શકે છે,
૧૬૦ કમમ ૧૫૬ માં કહેલા દરતાવેળમાં
અમેત્રી હકીકતનો પુરાવો.
૧૬૧ શાદાશત તાછ કરવાના કામમાં બીધ
લા દરતાવેળ બાબત સામા પછકારના
હક વીસે.
૧૬૨ દરતાવેળ હાજર કરવા બાબત દસ
તાવેળનો તરજુમો કરવા બાબત,
૧૬૩ દરતાવેળ મોટીસ કરીને હાજર ક
રાખ્યો હોય તેને પુરાવામાં ચુલરવા
બાબત,
૧૬૪ મોટીસ ઉપરથી દરતાવેળ ચુલરવાની
ના કહી હોય તે દરતાવેળ પુરાવામાં
ચુલરવા બાબત,
૧૬૫ સવાબ પુછવાનો તથા દરતાવેળ રજુ
કરવાનો હુકમ કરવાનો જડાને કેટલા
અખતાર છે તે બાબત,
૧૬૬ જુરીના અથવા આશિસરના સવાબ
પુછવાના અખતાર બાબત,
બાબ ૧૧ મો—નહી સેવા યોગ્ય પુરાવો હી
જો હોય તથા સેવા યોગ્ય પુરાવો નહી
બીધો હોય તે બાબત
૧૬૭ સેવા યોગ્ય પુરાવો નહી બીધો હોય,
અથવા નહી સેવા યોગ્ય પુરાવો
બીધો હોય તેટલા સખમ ઉપરથી ક
રી તજવીજ કરવાની હુકમ કરવા નહી.

સન ૧૮૭૨ નો હિંદુસ્તાનનો પુરાવાનો આક્ટ.

પુરાવાનો કાયદો એકત્ર કરવો, તથા તેના લક્ષણો ખાંધવાં, તથા તે દુરસ્ત કરવા યોગ્ય છે; માટે આ ઉપરથી નીચે લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવવામાં આવે છે:—

ભાગ ૧ લો.—હકીકતનું લાગુ પણું.

ખાખ ૧ લો.—પ્રથમના વિષય.

૧. આ આક્ટને “સન ૧૮૭૨ નો હિંદુસ્તાનનો પુરાવાનો કાયદો” એવું નામ આપ્યું છે.

આક્ટ કયાં લાગુ છે | એ આક્ટ સંપૂર્ણ બ્રિટિશ ઈંડીયાને લાગુ છે, તથા કોરટ મારસલ સુધાંની હરકોઈ કોરટમાં અથવા કોરટની રૂબરૂ ને ઇનસાફી કામે આસિ તે સરવ કામોને લાગુ છે, પરંતુ હરકોઈ કોરટને અથવા અમલદારને આઈડેન્ટી લખી આપવામાં આવે તેને અથવા લવાઈની રૂબરૂ ને કામ આસિ તેને તે લાગુ નથી.

તે ક્યારે અમલમાં આવશે. | એ આક્ટ તારીખ પંદરમી સપ્ટેમ્બર સન ૧૮૭૨ ને રોજ અમલમાં આવશે.

ટીકા—“બ્રિટિશ ઈંડીયા” એ અર્થે ૫૩ વીક્ટોરીઆના રાજના ૨૧ માં તથા ૨૨ માં કરેલા (તા. ૨ અગસ્ટ સને ૧૮૫૮ ના રોજ કરેલા) કાયદાના ખાખ ૧૦૬ નો કલમ ૧ ઉપરથી રાજી સહિબને હાથ આવેલા મુખી સમજવા, પણ સ્ટેટમેન્ટ સેક્રેટરી, એસિ પ્રી-સઆઈવેલસનો બેટ, સમિષાર તથા મલાકા વીક્ટોરીઆના રાજના ૨૬ તથા ૩૦ માં વરસમાં કરેલા કાયદાના ખાખ ૧૧૫ ના હરાવેલી “બ્રિટિશ ઈંડીયા”માંથી જુદા પાડેલા છે.

“આઈડેન્ટી” વીચે લીવાની કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો સને ૧૮૮૨ ના આક્ટ ૧૪ નો ખાખ ૧૬ (કલમો ૧૬૪—૧૬૭) જુલો “લવાઈની રૂબરૂના કામે” વીચે સને ૧૮૮૨ નો આક્ટ ૧૪ લીવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાનો ખાખ ૩૦ (કલમો ૫૦૧—૫૨૧) જુલો.

કયા કાયદા ૨૬ | ૨. સરકારે તારીખે તથા તે તારીખથી નીચે લખેલા કાયદા ૨૬ કરેલા છે.
કયા.

(૧) બ્રિટિશ ઈંડીયાના કોઈ પણ ભાગમાં અમલમાં હોય તેવા કોઈ પણ સ્ટાટીયુટ આક્ટ, કીયા કાયદામાં લખ્યા નહોત, એવા ને પુરાવાના નિયમો હોય તે તમામ.

(૨) “સન ૧૮૬૧ ના હિંદુસ્તાનનો કાઉન્સિલના આક્ટનો” કલમ ૫મીસ મુજબ ને નીચેનો, તથા કાયદા, તથા કાનુનો, કાયદા નેટલી યોગ્યતા મળી હોય તેવા સરવ નીચેના તથા કાયદા તથા કાનુનો, આ આક્ટમાં ને ખાખતો સંબંધી ઠરાવ કરેલા છે તે ખાખતો વિચે નેટલા હોય તેટલા; તથા

(૩) આ આક્ટના પરીશીટમાં ને આક્ટો ખતાવ્યા છે. તે સરકારે પરીશીટના તીજ કોષ્ટકમાં ખતાવ્યા છે તેટલા.

પરંતુ બ્રિટિસ ઈન્ડિઆના કોઈ પણ ભાગમાં કોઈ પણ સ્ટાટ્યુટ, આક્ટ અથવા કાયદો ચાલુ હોય. તે આ આક્ટથી રદ થી રદ કરવામાં આવ્યો નહીં હોય તો તેમાંના કોઈ પણ કાયદામાં આ આક્ટમાં લખેલી કોઈ પણ વાતથી કમપેસ થયેલું સમજવું નહીં.

ટીકા—૨૪મ ૧—આ ૨૪મથી કોરટોને આપેલ પુરાવાના ઉમેછા નિયમો પ્રમાણે ચાલવા મના છે.

અર્થ. | (૨) આ આક્ટમાં નીચે લખેલા શબ્દો તથા શબ્દ પ્રયોગો વાપરવામાં આવ્યા છે.
તેનો અર્થ નીચે લખ્યા મુજબ હોય છે. પરંતુ વાક્યના તથા વિશ્વના સંબંધ ઉપરથી તે વિરુદ્ધ ધરાઈ માલુમ પડે તો સંદેહ પ્રમાણે અર્થ કરવા નહીં.

કોરટ. | “કોરટ” એ શબ્દમાં સરવ જડજનો, તથા માહુજોરો, તથા લવાઈ શીવાય બીજા ને સમસાને પુરવો લેવાનો કાયદા મુજબ અધિકાર હોય તે સરવ સમસાનો સમાવેશ થાય છે.

હકીકત. | “હકીકત” એ શબ્દનો અર્થ નીચે મુજબ હોય છે. અને તેમાં નીચે લખ્યા પ્રમાણેની બાબતોનો સમાવેશ થાય છે.

(૧) હરકોઈ વસ્તુ વસ્તુની સ્થિતિ, અથવા એક વસ્તુનો બીજી વસ્તુ સાથેનો સંબંધ તેનું જાન ઈત્યાદિ વડે ધરાઈ થયેલું હોય તે.

(૨) મનની ને સ્થિતિનું જાન કોઈ સમસાને હોય તેવી હરકોઈ સ્થિતિ.

ક્રમાંતો.

(અ) અમુક વસ્તુમાં અમુક રીતે અમુક ક્રમાંતો ગોઠવેલી છે એ એક હકીકત છે.

(બ) અમુક વાત કોઈ એક માણસે સાંભળી અથવા જોઈ, એ એક હકીકત છે.

(ક) એક માણસ અમુક શબ્દો વાપર્યો એ એક હકીકત છે.

(૬) કોઈ માણસનો અભિપ્રાય અમુક છે, અથવા તેનો ધરાઈ અમુક છે, અથવા તે શુદ્ધ બુદ્ધિથી કામ કરે છે. કોઈ કપરથી કરે છે અથવા તેણે અમુક શબ્દોનો અમુક અર્થ સમજીને તેનો ઉપયોગ કર્યો છે. અથવા ઈત્યાદિ વડે મનમાં અમુક પદારથનો અમુક બોધ અમુક વખતે થવાનું તેને જાન હતું અથવા છે, એ હકીકત છે.

(૭) કોઈ માણસની આત્મ પ્રતિષ્ઠા અમુક રીતનાં છે. એ એક હકીકત છે.

“લગતી.” | હકીકતના બાધ પછા વિશે આ આક્ટમાં ને નિયમો કથા છે તે નિયમોમાં કહે બી કોઈ પણ રીતે એક હકીકત બીજી હકીકત સાથે સંબંધ રાખતો હોય ત્યારે હકીકત મંજૂર સંદેહ બીજી હકીકતને લગતી છે એમ સમજવું.

“મુદાની હકીકત” | “મુદાની હકીકત” એ શબ્દ પ્રયોગનો અર્થ નીચે મુજબ થાય છે. તથા તેમાં નીચે મુજબની બાબતોનો સમાવેશ થાય છે:—

કોઈ હક અથવા જવાબદારી, અથવા અસંકતતા છે કોઈ નથી, એવી કોઈ મુકદમામાં અથવા કામમાં તંબર હોય તે હક અથવા જવાબદારી અથવા અસંકતતા છે કોઈ નથી કોઈ કેવળ પ્રકારની

હે; હિંવા કેસે દરજ્જા છે. એવું ને હકીકત ઉપરથી માત્ર તેજ હકીકત વડે, અથવા બીજી હકીકતોને સંબંધે, અવગણ નીકળે અને માણુમ પડે તે હકીકતને મુદ્દાની હકીકત કહેવી.

ખુલાસો.—દીવાની કામ ચલાવવાની રીત બાબતના નેના તે વખતનાં ચાલુ કાયદા પ્રમાણે કોઈ દીવાની કોર્ટ કોઈ હકીકત બાબત મુદ્દા દફતરમાં નોંધે તેવા મુદ્દાના જવાબમાં ને હકીકત સ્થાપન કરવાની હોય હિંવા ને હકીકતનો ઈત્કાર કરવાનો હોય તે હકીકતને પણ મુદ્દાની હકીકત સમજવી.
ટીકા—મુદ્દાના સંબંધમાં સને ૧૮૮૨ ના ૧૪ મા આક્ટનું ૧૧ પ્રકરણ જુઓ.

દ્રષ્ટાંતો.

અ ના ઉપર બ નું ખુન કર્યાનું નોંધામત છે.

અ ઉપરનો તલવીજમાં નીચે લખેલી હકીકત મુદ્દાની હકીકત હોઈ શકે.

અ એ બ નું મોત આણ્યું.

અ નો છરાદો બ નું મોત આણ્યવનો હતો.

બ એ અ ને બારે તથા અઠસ્રમાં કોપ ઉત્પન્ન કર્યો હતો.

ને કૃત્યથી બ નું મોત થયું તે કમ કરતી વખતે દીવાનગીરીના સમયથી પોતે કેવું કામ કરે છે તે બ જાણી શકતો નોંધાતો.

“દસ્તાવેજ.” | “દસ્તાવેજ” એ શબ્દ વડે કોઈ પણ બાબત સમજવી, ને બાબત કોઈ પણ વસ્તુ ઉપર અક્ષર, અંક કે, ચિહ્ન વડે, અથવા એ માહેનાં એકથી વધારે સાધનો વડે, સમજાવી અથવા બધાન કરેલી હોય અને ને સાધનો તે બાબતના દસ્તાવેજ દાખલ રાખવા સારે વાપરવાને ઈરાદો કર્યો હોય. અથવા વપરાય.

દ્રષ્ટાંતો.

કોઈ લખાણ એ દસ્તાવેજ છે.

ને શબ્દો દસસાત છાપથી અથવા શીશા છાપથી છાપ્યો હોય અથવા ફોટોગ્રાફ ઉપરથી બીધા હોય તે શબ્દો દસ્તાવેજ છે, એમ સમજવું.

રશ્મી નકશા ઈંવા ખાન એ દસ્તાવેજ છે.

ધાતુનાં પતરાં ઉપર અથવા પથરા ઉપર કોતરેલાં સેખ દસ્તાવેજ છે.

નોંધાનું હાથ કારક ચીવ એ દસ્તાવેજ છે.

આ વાખ્યા પીનલકોડની ૨૯ મી કલમ દસ્તાવેજની બાખ્યા આપી છે તેના જેવીજ છે.
“તે બાબતના પુરાવા તરફ” એ શબ્દોને બદલે છાપા સાત શબ્દો યુક્તવામાં આવ્યા છે.

“પુરાવા” | “પુરાવા” એ શબ્દોનો અરથ નીચે લખ્યા મુજબ દર્શાવ્યો છે. તથા તેમાં નીચે લખ્યા મુજબની બાબતોને સમાવેશ થાય છે:—

(૧) ને હકીકત વીચે ચોક્કસ માલતી હોય તે હકીકતને સંબંધે કોર્ટ પેલાની રજૂ કરેલ સાહેદને ને મજબૂર કેહેવાની પરવાનગી આપે અથવા ને મજબૂર કેહેવાની તેને ફરજ પાડે તેવા સંબંધે મજબૂર.

આ મુજબ કહેલા મજકુર ને મુખ્ય જીવાની પુરાવા કહેવાય;

(૨) ને દેશાવેશ કોરટને તપાસવા સારું હાલ કરવામાં આવે તે સરવે એવાં દેશાવેશને દરતાવેશ પુરાવા કહેવાય.

દેશાવેશ શિવાય બીજી સર્વ પાર્શ્વિક material એળે કોરટને જોવા સારું રજુ કરવામાં આવી હોય તે એ શબ્દો પુરાવાના આકરના અસંજ બીસમાં હતા. આને મહોરીઅલ પુરાવા કહેછે. આવા પુરાવાનું એક દ્રષ્ટાંત હયીઆર અથવા બીજી મીલકતી જાણસે ને ફાત્તહારી કાયદાની કલમ ૧૯૮ પ્રમાણે કોરટમાં રજુ કરવામાં આવેછે તેછે સાબરકંઠ કમીટીએ આ વીમાન કાયદામાંથી કમી કરવાની બનામજુ કરોછે પણ તેમ કરવાનું શું કારણ તે દરસાવ્યું નથી.

બીજી જાતનો મહોરીઅલ પુરાવા જમ્યાની તપાસછે. દિવાની કાયદાની કલમ ૩૬૨ પ્રમાણે ન્યાયાધીશ પોતે સ્થાનિક તપાસ કરવાનીછે, અને ફાત્તહારી કાયદાની કલમ ૨૫૩ પ્રમાણે ને જે કાણે ચુલ્હા થયો હોય તે અગર તબવીબમાં ચુદાની વાત હોય તે જ્યાં બની હોય તે જગ્યા જનુરી અગર આસેસરી જોઈ શકેછે.

“સાબીત થઈ.” | જ્યારે કોરટની રૂબરૂ ને બાબતો રજુ હોય તે ઉપર વિચાર કરતાં અમુક હકીકત બનેલીછે એવું કોરટના માનવામાં આવે અથવા કોરટની નજરમાં એમ આવે કે તે હકીકત બની નથી એ વાત એવી તો સંભવીતછે કે અમુક તે કામની કેફીયત જોઈને કોઈ સમજદાર માણસે હકીકત મજકુર બનીછે એવી ધારણા ઉપર અમલ કરેલા જોઈએ ત્યારે તે હકીકત સાબીત થઈ એમ સમજવું.

ગેર સાબીત થઈ. | જ્યારે કોરટની રૂબરૂ ને બાબતો રજુ હોય તે ઉપર વિચાર કરતાં અમુક હકીકત બનેલી નથી એવું કોરટના મનમાં આવે અથવા કોરટની નજરમાં એમ આવે કે તે હકીકત બની નથી એ વાત એવી તો સંભવીતછે કે અમુક તે જ કામની કેફીયત જોઈને કોઈ સમજદાર માણસે હકીકત મજકુર બની નથી એવી ધારણા ઉપર અમલ કરેલા જોઈએ ત્યારે તે હકીકત ગેર સાબીત થઈ એમ સમજવું.

“ના સાબીત થઈ.” | જ્યારે કોઈ હકીકત સાબીત થઈ ન હોય અથવા ગેર સાબીત થઈ ન હોય ત્યારે તેના સાબીત થઈ એમ કહેવું.

ટીકા—“કોરટ” સમ રજુ કરાર કોરટછે. સરખારીલાલ, અરજદારે જુ. રી. ડી. રૂ. વા. ૨૨ પા. ૧૦

(૪) અમુક હકીકત બનીછે એવું અનુમાન કરવાને કોરટ મુખ્યતીવાર છે એમ આ અનુમાન કરવા—
આકરમાં જારે ફરમાવ્યું હોય ત્યારે તે હકીકત ગેર સાબીત કરવામાં ન આવે તો તથા જ્યાં સુધી ગેર સાબીત ન થાય ત્યાં સુધી તે હકીકત સાબીત થઈ છે.
એવું માનવાને અથવા તેની સાબીતી માગવાને કોરટ મુખ્યતીવાર છે.

અમુક હકીકત બનીછે એવું કોરટે અનુમાન કરવું એવું જ્યારે આ આકરમાં ફરમાવવામાં આવ્યું “અનુમાન કરવું” | હોય ત્યારે કોરટે તે હકીકત ગેર સાબીત કરવામાં ન આવે તો તથા જ્યાં સુધી ગેર સાબીત ન થાય ત્યાં સુધી તે સાબીત થઈ છે એમ માનવું.

એક હકીકત બીજી હકીકતની નીરણ કારક સાબીતી છે એવું આ આક્ટમાં જ્યારે કરમા-
 “નારણિકારક” બધું હોય ત્યારે સદરહુ એક હકીકત સાબીત થાય તો સદરહુ બીજી હકીકત
 સાબીત થઈ એવું કોરેટ ગણવું અને તે બીજી હકીકત ગેર સાબીત કરવા
 સારું પુરાવા આપવાની પરવાનગી કોરેટ આપવી નહીં.

ટિકા—“અનુમાનો” (કલમને હેઠે લખવી આ ટીકા)

અનુમાનો વીધી કલમો ૭૬-૮૦ સુધી જુઓ.

આ બાબના મુખ્ય ખરડામાં નીચેની કલમ હતી:—

કોરેટ હકીકતની બાબતો ઉપર તેમના અબીપ્રાય અનુમાનો દોરોને બાંધવા.

(૧) કેહેવાની હકીકતની હયાતી વીધી હાજર કરેલા પુરાવા ઉપરથી;

(૨) સાબીત થએલી અથવા ગેર સાબીત થયેલી હકીકતો ઉપરથી ના સાબીત થએલી હકી-
 કતો ઉપર.

(૩) જે સાહિત્યો અથવા જે પુરાવા હાજર થઈ શકે તેવા હોય તે સાહિત્યો અથવા તે પુરા-
 વાને હાજર નહીં કરવા ઉપરથી.

(૪) પક્ષકારો તથા સાહિત્યોની કચ્છાતો, મજબૂર આલચલણ તથા વરતણક ઉપરથી તથા
 કામની બધી કેહીત ઉપરથી.”

બાબ ૨ ને—હકીકતના લાગુપણા વોશે.

(૫) પ્રત્યેક મુદ્દાની હકીકત બનીએ કીવા બની નથી તેનો તથા જે હકીકતો બગતી છે
 આ મુદ્દાના તથા એવું આક્ટમાં નીચે કરાવવામાં આવ્યું છે કે તેનો બીજી હકીકતોનો પુરાવા
 બગતી હરતોનો હરકોઈ મુદ્દામાં કીવા કામમાં આપી શકાય છે એ સોવાય બીજી કોઈ હકીક-
 તોનો પુરાવા આપી સકાતો નથી.

ખુસારો—દીવાની કામ ચલાવવાની રીત બાબતના જેના તે વખતના ચાલુ કાયદાના હર-
 કોઈ કરાવ ઉપરથી કોઈ એક શખ્સનો એકાદી હકીકતનો પુરાવા આપવાનો હક ન હોય તો તે
 હકીકતનો પુરાવા સખસ મજબૂર આ કલમ ઉપરથી આપી શકે છે એમ સમજવું નહીં.

કહાંતો.

(અ) મોત આજુવાના ધરાવાથી બ ને ડંગોરે વતી મારોને તેનું ખુન કરવા બાબત અ ના
 ઉપર તબવીબ આપે છે.

સદરહુ તબવીબની વખતે નીચે લખેલી હકીકત મુદ્દાની હકીકત છે.

અ એ બ ને ડંગોરે વતી માર્યો.

અ એ બ નુ મોત સદરહુ પ્રમાણે મારમારોને આપ્યું.

અ નો ધરાદો બનુ મોત આજુવાનો હતો.

(બ) એક વાદી ને ખત ઉપર પોતે આધાર રાખે છે તે ખત તે પોતાની સાથે બાવીસ મુકદમાંની પેદેશી રજુઆતની વખતે હાજર કરવાને સાર પોતાની પાસે તક આપે રાખતો નથી. કામ આપ્યા પછી બીજે વખતે પછાડીયી દીવાની કામ ચલાવવાની રીત ખાતતા કાવદામાં ને નીચેના ઠાવ્યા છે તે નીચમની વાંદ્ય બીજી રીતે વાદીથી ખત મળ્યુરે આ કસમ ઉપરથી હાજર કરી શકાય છે અથવા તેનો મળ્યુરે સાબીત કરી શકાય છે, એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—રવાવેળે રજુ કરવા માટે દીવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાવદા સને ૧૮૮૨ ના આક્ટ ૧૪ ની નીચેની કસમોમાં ઠરાવામાં આપ્યું છે:—૧૬, ૧૦, ૧૧, ૧૨, ૧૩, ૧૩૮, ૧૩૯.

(૧) ને હકીકતો મુદાની ન હોય પણ તેનો કોઈ મુદાની હકીકત સાથે એવા સમંધ ને હકીકત એક જ હોય કે તે એક જ પરકારનું અંગ યાને એક જ કારણનો ભાગ છે તો તે હકીકતો બગતી છે એમ સમજવું પછા તે એક જ ઠેકાણે તથા એક જ વખતે બની હોય તિવા જુદે જુદે વખતે તથા જુદે જુદે ઠેકાણે બની હોય તેની ચીંતા નહીં.

દર્શાવો.

(અ) જ ને માર મારીને તેનું ખુદ કશું એવું તોહમત અ ઉપર છે અ ડીવા જ ડીવા પાસે ઉમિત્રા લોકોએ મારતી વખતે અથવા ત્યાર પેદેશી ડીવા પછી પેદેશી વાર ઉપર એવું ગમતે તે કંઈ હજી અથવા કશું કે તે કહેવું અથવા કરવું એ સરકુ ખુદના પ્રકરણ ડીવા કાંચનું અંગ યાને ભાગ હોય તો તે કહેવું અથવા કરવું બગતું છે એમ સમજવું.

(બ) હથીઆરબંધ લોકોએ બંડ ઉજુ કર્યું તેમાં સામીલ વ્યાધી રાણીની સાથે બંડાઈ કરવાનું તોહમત અ ઉપર છે તે બંડમાં બંડખોરોએ માલ મીલકતનો નાશ કર્યો. તથા બગડેના ઉપર હાથ કરવા તથા કેદખાનાં ઠોણાં સરકુ હકીકતો બની તે સરવે જગોએ અ હાજર ન હોય તો પણ તે હકીકતો ખતવાની વાત બગતી છે કારણકે એકરે ને પ્રકરણ યાને કાર્ય થયું. તેનાં તે અંગ યાને ભાગ છે.

(ક) કાંઈ કાગળ પતર અખવામાં આવ્યા હતા તે પછી એક પતરમાં આખર સેવાનું અખાણુ કરવા ખદલ અ એ અ ઉપર લખે કર્યો છે ને ખાખત ઉપરથી સરકુ આખર સેવાનું અખાણુ ઉત્પત્ત થયું તે ખાખતમાં પદાકારો મળ્યુરે એક બીજાને ને પતરો અખા હોય તે પતરો ને સરકુ અખવામાં આવેલા ને કાગળ પતરમાં આખર સેવાનાં અખાણુ છે તે કાગળમાંની યાને તેના ભાગ હોય તો તેમાં ખુદ સરકુ આખર સેવાનું અખાણુ ન હોય તો પણ તે સરવે બગતું છે.

(ડ) અમુક માલ જ ની પાસેથી મંગાવ્યો હતો તે અ ને રવાખીન કરવામાં આવ્યો હતો કે નહીં એવી તકરાર છે માત્ર વચમાં રામિયાન કેટલાએક સખસોને એક પછી એક અનુક્રમે રવાખીન કરવામાં આવ્યો હતો સરકુ દરએક માણસને માત્ર રવાખીન કર્યો એ દર એક હકીકત બગતી છે.

ટીકા—એવીજ રીતે એમન કોરટથી અથવા હાવકોરટથી તજવીજ બલાવી શકાય એવા મુકદમાંની ને માણસોએ મોકલી કરતા હોય તેમને કીમીનલ પ્રોશીનર મેડની (સન ૧૮૭૨ ના

આક્ટ ૧૦ ની) કલમ ૧૬૦ માં ફરિયાદ કરનારની તથા જે બાબતનું તોફાન હોય તે બાબતની હકીકત તથા તેની સાથેની બીના જે સંખસોના જાણમાં છે એમ કહેવામાં આવે તે સંખસોની સાહેલી સેવા કરનારામાં આંખુ છે.

(૩) જે હકીકતો ભગતી કીવા મુદ્દાની હકીકતનું પ્રતક્ષ કીવા બીજી રીતનું પ્રયોગન જે હકીકતો મુદ્દાની હકીકતનું પ્રયોગન કીવા કારણ અથવા કારણ થતે પરીણામ હોય અથવા વસ્તુઓની જે સ્થિતિની સંબંધે હકીકત મળકુર બની તે સ્થિતિ હોય અથવા જે ઉપરથી હકીકત મળકુર બનવાને કીવા કરવાને પ્રસંગ. મળી આંખો હોય, તે હકીકતો ભગતી છે કીકતો બાબત. | એમ સમજવું.

દુષ્ટાંતો.

(અ) તકરાર એવી છે, કે અમ્મે બ ની પાસેથી અપહરણ કરણુ કે નહી.

અપહરણ થયુ તે પહેલાં યોડી ગાર ઉપર બ મેળામાં ગયો હતો, તે વખતે તેની પાસે પદ-સા હતા. તેથી તે પદસા તેણે બીજા સંખસોને બતાવ્યા હતા, અથવા મારો પાસે પદસા છે એવું તોજ સંખસોને કહ્યું હતું, એ હકીકતો ભગતી છે.

(બ) તકરાર એવી છે કે અમ્મે બ નું ખુન કર્યું કે નહી.

ખુન થયું તે પહેલાં અથવા તે નજદીક જમીનની ઉપર વળગ્યા જુઓના નીચાન પડ્યા છે એ હકીકત ભગતી છે.

(ક) તકરાર એવી છે કે અમ્મે બ ને જોરે રીધું કે નહી.

જોરે આપ્પાથો જે ચીઠા યાવ છે તે અગાઉ બ ની તબીબતની સ્થિતિ કેવી હતી તથા બ ની ટેવશી હતી એ અમ્મે ને માલમ હતું, તેથી જોરે આપવાની સંધી મળી, એ હકીકતો ભગતી છે.

હેતુ. તપ્પારી, તથા પરચમની કીવા પાછળની વરતાણુંક. (૮) જે હકીકત ઉપરથી મુદ્દાની કીવા ભગતી હકીકતો કરવાનો હેતુ કીવા તપ્પારી તપ્પારી માલમ પડે, અથવા જે હકીકત સદાકુ મુજબનો હેતુ કીવા તપ્પારી હોય, તેવી હરોષ હકીકત ભગતી છે એમ સમજવું.

હર કોષ મુકદમાને અથવા કામને સંબંધે અથવા તે માટેની મુદ્દાની કીવા ભગતી હકીકતને સંબંધે, એવા મુકદમાના અથવા કામના હરકોષ પક્ષકારની અથવા તે પક્ષકારના હરકોષ મુખતોવા-રની વરતાણુંક તથા કોઈ યુદ્ધા માલ કોઈપણ કામ આગરુ હોય તે યુદ્ધા જે સંખસના ઉપર થાને વીરધ બળે હોય તે સંખસની વરતાણુંક ભગતી છે. પરંતુ એવી વરતાણુંક ઉપરથી કોઈ મુદ્દાની અથવા ભગતી હકીકત યએશો હોવી જોઈએ, અથવા તે હકીકત ઉપરથી તેવી વરતાણુંક યએશો હોવી જોઈએ; પણ તે વરતાણુંક તે હકીકતના પ્રથમની હોય કીવા પાછળની હોય તેની ચોંટા નહી.

ખુદાસો ૧ લો.—કોઈ જોરે કરેલા મળકુરનો સમાવેશ આ કલમમાં “વરતાણુંક” શબ્દ વાપરેલો છે તેમાંથીતો નથી. પણ સદાકુ મળકુર જોરે કરીને તેની સાથે કોષ જોરે કરેલા મળકુર ચિવાવ બીજા કલો કોષમાં હોય તથા તે કલોનો તે મળકુર ઉપરથી ખુદાસો થતો હોય,

તો તેના મળકુરનો સમાવેશ "વરતણુંક" એ શબ્દમાં થાય છે, પરંતુ આ આકરની ખીછા કોઈ પણ કલમ મુજબ કોઈ જાહેર કરેલી મળકુર ભગતો હોય તો તેને આ ખુલાસા ઉપરથી બાંધ થતો નથી.

ખુલાસો ૨ જો.—જ્યારે કોઈ સખસની વરતણુંક ભગતો હોય ત્યારે જે મળકુર તેને અથવા તેની રૂબરૂ તથા તે સાંભળી શકે એવી રીતે કહેવામાં આવે. અને તે મુજબ કહેવાથી સરકુ વરતણુંકમાં કોઈ ફેર પડે એવું હોય તો તે મળકુર ભાગતો છે એમ સમજવું.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ) બ નું ખુત કરવા બાબત અ ના ઉપર તજવીજ આણે છે.

અ એ કે નું ખુત કર્યું હતું તથા અ એ કે નું ખુત કર્યું છે એ વાત બ ને માલમ હતી તથા પોતાને જે વાત માલમ હતી તે વાત પ્રગટ કરવાની ખાતરી આપીને અ ની પાસે પછસા કહાણવાનું બ એ પ્રયત્ન કર્યું હતું, એ હકીકતો ભગતો છે.

(બ) પછસા વસુલ કરવા સાર અ એ બ ઉપર એક ખત ઉપરથી ટાંચા માંડ્યો છે. ખત બખી આપવાનો બ ઇનકાર કરે છે.

જે વખતે તકરારી ખત યમાનું કહે છે તે વખતે બ ને અમુક કારણ સાર પછસાની જરૂર હતી એ હકીકત ભગતો છે.

(ક) બ ને જોરે અવગાંવને તેનું ખુત કરવા બદલ અ ના ઉપર તજવીજ આણે છે.

બ ને જોરે અવગાંવવામાં આનું છે. તેજ જાતનું જોરે અ એ બ ના મરવા પહેલાં જિળ્યું હતું એ હકીકત ભગતો છે.

(ડ) તકરાર એવી છે કે અમુક દસતાવેજ અ નુ અવુપત છે કે નહીં.

તકરારી અવુપતમાં જે બાબતના ઠરાવ કરવા છે તે વીંચે જે તારાંખે સરકુ તકરારી અવુપત થયું તે તારોખની એહેલાં યોગ દીવસ ઉપર અ એ કોઈ તપાસ કરી હતી, તથા અવુપત મળકુર કરવાની બાબતમાં તેણે વકીલની સલાહ લીધી હતી, તથા તેણે બીજાં અવુપતના ખરેડા કરાવ્યા હતા પરંતુ તે તેણે પસંદ કર્યા નહીં એ હકીકતો ભગતો છે.

(ઈ) અ ના ઉપર એક યુનોહ કરવાનું ઘોષાંત છે.

યુનોહ કરવાનું કહેવામાં આવે છે તેની પહેલાં કીંવા તે વખતે કીંવા તે પછી અ એ એવા પુરાવા આપ્યો કે તે ઉપરથી મુકદ્દમાની હકીકતનું સવરૂપ અ ને પોતાને કાપઘો થાય એવું બને, કીંવા તેણે પુરાવાનો નાશ કર્યો, કીંવા છુપાવ્યો કીંવા જે અજ્ઞા સાહેદ હોત તે સખસાને હાજર થવાનો અટકાવ કર્યો કીંવા તે ગેરહાજર રહે એવી તજવીજ કરી, કીંવા યુહા મળકુર બાબત ખોટી સાહેદી આપવાનું કોઈ સખસાને ઓખનું, એ કહીકતો ભગતો છે.

(જ) તકરાર એવી છે કે અ એ બ ની પાસેથી અપહરણ કર્યું કે નહીં.

બ ની પાસેથી અપહરણ થવા પછી કે એ અ ની રૂબરૂ એમ કહ્યું કે " જે માણસે

જ ની પાસેથી અપહરણ કર્યું છે તે માણસને સોપી કાઢવા સાર પોલીસના માણસ આવે છે” તથા એમ કહ્યા પછી ભાગસીલ જ નાસી ગયો, એ હકીકતો બગતી છે.

(બ.) તકરાર એવી છે કે જ ને જ ના રૂપીઆ રશ હજાર રૂપા છે કે નહીં.

જ એ કે પાસેથી ફોજ રૂપીઆ માગ્યા તથા કે એ કે ને જ ના રૂપા તથા તે સાંભળે એવી રીતે કહ્યું ને “હું તમને એવી સલાહ આપુ છું કે જ ઉપર બરોસા રાખવો નહીં, કારણ તેને જ નું રૂબું રૂપીઆ રશ હજારનું છે,” અને જ કોઈ જવાબ ન આપતાં માથો ધબકે, એ હકીકતો બગતી છે.

(ક.) તકરાર એવી છે કે જ એ યુનોફ કર્યો છે કે નહીં.

યુનોફમારને યોપી કઢાડવા બાબતની ચોકચી ચાત્રી છે એવી સુચનાનું પતર પોલીસવા પછી જ છુપાઈ મોકી એ હકીકત, તથા પતરમાં બખેલી મળકુર એ હકીકત, બગતી છે.

(આઈ.) જ ઉપર કોઈ એક યુનોફ કરવાનું લેહિમત છે.

ને યુનાહાનું લેહિમત છે તે યુનોફ બાવા પછી જ છુપાઈ મોકી, અથવા યુનોફ મળકુર કરીને મળવેલી મીલકત કીવા તે મીલકતથી ઉપલેભા-પહસા જ ના કમળમાં હતા, કીવા ને વસ્તુ તે યુનોફ કરવાના કામમાં વાપરવા સરખી હોય કીવા ને વાપરેલી હોય તે છુપાવવાની કોશિશ કરી, એ હકીકતો બગતી છે.

(જ.) તકરાર એવી છે કે જ ની સાથે બજાતકાર સંમિશ્ર અમુક સખસે કર્યો છે કે નહીં.

સરકુ કહ્યા યુજનનો સંમિશ્ર થવા પછી ચોરએક વખતે તે ઓરતે તે યુનાહ વિધિ ફરીવાર કરી એ હકીકત, તથા ને બીના ઉપરથી તથા ને બખાણુ બખીને ફરીવાર મળકુર કરી એ હકીકત, બગતી છે.

ફરીવાર કરવા વગર ઓરત મળકુરે એવું કહ્યું કે કોઈ સખસે મારી સાથે બજાતકાર સંમિશ્ર કર્યો એ હકીકત આ કલમ પ્રમાણે વરતણુંક તરીકે બગતી નથી; પરંતુ તે નીચે યુજન હોય તો બગતી થઈ શકે છે.

કલમ ૩૨ ની રકમ (૧) યુજન મરતી વખતના ઇકરાર તરીકે હોય તો, અથવા, કલમ ૧૫૦ યુજન પ્રસાદીકારક પુરાવા હાજર હોય તો.

(ક) તકરાર એવી છે કે જ ની ઉપર અપહરણ થયું છે કે નહીં.

સરકુ કહ્યા યુજનનું અપહરણ થવા પછી યોદી વારે તેણે યુનાહ વિધિની ફરીવાર કરી એ હકીકત, તથા ને બીના ઉપરથી તથા ને બખાણુ કરીને ફરીવાર મળકુર કરી તે હકીકત બગતી છે.

ફરીવાર કરવા ચીવાય તેણે એવું કહ્યું કે મારી પાસેથી અપહરણ થયું એ હકીકત આ કલમ યુજન વરતણુંક તરીકે બગતી નથી; પરંતુ તે નીચે યુજન હોય તો તે બગતી થઈ શકે છે.

કામ ૩૨ ની રકમ ૧ મુજબ મરતી વખતનો હકાર તરફિ હોય તો, કિંવા, કામ ૧૫૦ મુજબ પુરોહારક પુરાવા તરફિ તે હોય તો,

ટીકા—એક વખત ઉત્તરમાં એમ નરેનું ગણનું હતું; અને હજુ પણ અમેરીકામાં એ નરેનું ગણનું જણાય છે કે એ વરતણક સમકાલીક હોવી જોઈએ, તો પણ થોડા વરસથીઉત્તરમાં એમ તજવામાં આવ્યું છે. અને હવે એ ધારો છે કે જેકે સમકાળ સંબંધ ખતાવવાને સારુ હવેય નરેનો ગણવો જોઈએ તો પણ તે અવશ્ય નરેનો છે એમ કોઈ રીતે ન ગણવું જોઈએ. પરંતુ જીવાની દાખલ કરવા પછી તેના ઉપર ફેટલુ વજન રાખવું જોઈએ તેનો વિચાર કરવામાં સમકાળ અગત્યનો છે.

કોઈ સેખના પક્ષકારોના ખરેખરા હરાદાની ખાતરી કરવાને સારુ તે સેખ યથા પછી તેની રજે તેમજી શું કર્યું છે તેનો પુરાવ ખરો અગત્યનો છે રાખરેટ વાટસન એન્ડ કો. વીમેરેથ નારાયણસાય (યુ. રી. વા. ૨૪—૫૧૦ ૧૦૦) ના કામમાં કુરીયાદ કરતી વખતે પરીવીસ વરસથી એાહો મુદતનો હતો અને પ્રીવીકાઝિનચીના જડનુંએ એવો અખીયાવ આપીયો કે પક્ષકારોનો ખરેખરો હરાદો મેથક મુખ્યત્વે કરીને તે સેખના કરાસે ઉપરથી થોડી કાહાડવો જોઈએ, પણ ફેટલુ દરને તે સેખ થયો તે વખતની ફેટલુ ઉપરથી અને ખીજું તે યથા પછી પક્ષકારોની વરતણક ઉપરથી જોઈ કાહાડવો જોઈએ. આ ચોરણના જલે દાખલાને માટે નીચેના હેસા જોવા:—નીથી કીરણુ મોસ વી. નોસતારાણી દાહી બે. મા. રી. વા. ૧૩—૫૧૦ ૪૨૦; રમાલકાલ કોરેટ ઇ. યુ. રી. વા. ૨૧—૫૧૦ ૩૮૦. ચીતનલાખ વી. જનરધરલાલ યુ. રી. વા. ૧૬—૫૧૦ ૪૩૨ ગીરધર નાગજી ઇટ વી. ગણુપત મોસેના અને જાગીરથી ખાઈ કામ મોરોળા, યુ. હા. કો. રી. વા. ૧૧—૫૧. ૧૨૬

(છેવટ બખવાનું) મી. ડેબર કહે છે કે જ્યાં કુરીયાદ પુરોહારક પુરાવા દાખલ આપી હોય ત્યાં યા ચોરણને આધારે આ નીચમ રચેલો છે તે સોધી કાહાડવું મુશ્કેલ છે; કારણ કે જે સહિદોને જે કુરીયાદ કરનાર જોરતે તેની મુજ કુરીયાદ કરવામાં જે કોઈ કંઈ હોય તે પણ કહેવા દેવામાં આવે તો તેમનો પુરાવ જ્યારે તજવીજની વખતે સોગન ઉપર તેના પાસે તેની તેજ ખીના કહેવરાવામાં આવે તારે તેની યાદગત ખરોખર ક્રિ કે નહી તેની ખરોખર ક-સોહી રૂપ થાય છે." પા. ૫૧૬ ઉપરના ફરજાંતો મુજબ કુરીયાદનુ-બખાણુ મુજ પુરાવ તરફિ સર્વ સકાય.

૬ કોઈ મુદાની કિંવા બગતી હકીકતનો ખુલાસો કરવા સારુ કિંવા તેના કામમાં પ્રવેશ કરા-
બગતી હકીકતના વચા સારુ જે હકીકતની જરૂર હોય તે હકીકત અથવા કોઈ મુદાની કિંવા બગતી ખુલાસાને સારુ હકીકત ઉપરથી જે ધારણા નીકળતી હોય તેને જે હકીકત ઉપરથી મજબુતી અથવા તેને કા મળતી હોય કિંવા તે રદ થતી હોય તે હકીકત, અથવા હરકોઈ વસ્તુ કિંવા સ-
વા સારુ જે હ ખસને જોળખવું એ વાત બગતી હોય તો તે એક રૂપના જે હકીકત ઉપરથી કીકતની જરૂર રથાપન થતી હોય તે હકીકત, અથવા હરકોઈ તકરારી કિંવા બગતી હકીકત જે હોય તે ખાખત.
વખતે કિંવા જે ડેકાણે બની તે વખત કિંવા ડેકાણું જે હકીકત ઉપરથી મુકરે બનું હોય તે હકી-
કત, અથવા સદરકુ પ્રમાણેની હરકોઈ હકીકત જે પક્ષકારોથી બની તે પક્ષકારોનો સંબંધ જે હકીકત ઉપરથી માહમ પડે તે હકીકત, એ સરવે હકીકતો સદરકુ કામ સારુ તેની જરૂર હોય તો સે ર-
જને બગતીએ એમ સમજવું.

ક્રાંતિ.

(ખ) તકરારે એવીએ કે અમુક દસ્તાવેજ અ નું મરતું પવ છે કે નહીં

તકરારી મરણ પતરની તારીખે એ ની મીલકતની તથા તેના કુટુંબની સ્થિતિ કેવી હતી એ હકીકત બગતી છે.

(ખ) ફક્તો ધાવ એવી વરતણુંક એ આશ્વો એવા આરોપ મુકીને આખરે બીધા બાબત એ એ ઉપર દાવા કર્યો છે. એ એવું કહે છે કે તે વાત આખરે સેવા જેવી કહેવામાં આવે છે તે વાત સાચી છે.

તકરારી આખરે સેવા જેવી વાત પ્રમટ કરી તે વખતે સદરહુ પછીકારોની સ્થિતિ તથા સંબંધ કેવી રીતનાં હતાં એ હકીકત મુદ્દાની હકીકતનો કામમાં પ્રવેશ કરવા સાર બગતી છે.

તકરારી આખરે સેવાની વાત જોડે સંબંધ ન હોય એવી બાબતમાં કાંઈ ઠંટી એ તથા એ ની દરમીયાન હોય તે ઠંટાની તપશ્ચીલવારે હકીકત બગતી નથી; પરંતુ કાંઈ ઠંટી હતો એ હકીકત ઉપરથી એ તથા એ વચેના સંબંધમાં કાંઈ ફેર પડતો હોય તો તે ઠંટી હતો એ હકીકત બગતી છે.

(ક) એ ઉપર એક મુદ્દો કરવાનું તોહિમત છે.

મુનોહ મળકુરે ઘણા પછો જોડીવારે એ પોતાના ધરમાંથી છુપી રીતે નાહાસી ગયો એ હકીકત કલમ આઠ મુજબ મુદ્દાની હકીકતો ઉપરથી પછવાડેથી વરતણુંક થઈ, એવા સંબંધથી બગતી છે.

જ્યારે તે ધર જોડીને ગયો ત્યારે તે કેકણે તે ગયો તે કેકણે તેને એકાએક જરૂરી કામ આવી પડ્યું હતું એ હકીકત, તે એકાએક ધર મુકીને ગયો એ હકીકતના ખુલાસાને સાર બગતી છે.

તે કામને સાર તે ગયો તે કામની તપશ્ચીલવારે હકીકત બગતી નથી પરંતુ કામ એકાએક જરૂરીનું નીકળ્યું હતું એ બતાવવાને સાર સદરહુ નેટલી તપશ્ચીલની જરૂર હોય તેટલી તપશ્ચીલ બગતી સમજાવી.

(ક) કે એ જોડે નોકરી બાબત કરેલો કરાર તોડવાને એ એ કે ને ફાસલાઓ એટલા માટે એ એ નાં ઉપર દાવા કર્યો છે, કે એ ની નોકરી જોડી તે વખતે એ ને એવું, કહેવું હતું કે “હું તમને જોડીને જાણું તે એ કારણથી કે એ એ મને વધારે સારી નોકરી આપવાનું કહ્યું છે” કે ની વરતણુંક મુદ્દાની હકીકત તરફે બગતી છે તે વરતણુંકનો ખુલાસો કરવા સાર ઉપરું બાબતું બગતી હકીકત છે.

(ઈ) એ ઉપર ચોરી કરવાનું તોહિમત છે. તેણે ચોરીનો મત્ર એ ને આપ્યો એવું જિવામાં આપ્યું એ એ તે ની જીને આપ્યો એવું પણ જિવામાં આપ્યું એ માલ આપતી વખતે એમ કહે છે કે “એ દેહે છે એ તમો છુપાવી રાખો” સદરહુ એ નુ મેલવું બગતું છે. કારણ કે તે હકીકત પ્રકરણોને કામ મળકુરું અંગ વાને બાગ છે તે હકીકતનો તે ઉપરથી ખુલાસો થાય છે.

(ફ) હંગામો કરવા બાબત એ ઉપર તપશ્ચીલ આવે છે અને એવું સાબીત થયું છે કે લોહિના એક ટોળાની અગાડી આગેવાન તરફે તે ચાલતો હતો. સદરહુ લોહિના ટોળાએ ફેરના પોકારે તે પ્રકારનું એ કમ બન્યું તેના ખુલાસાને સાર બગતી છે.

ટીકા,—(ક) ઘેરથી બહાર રવાા હતા તે દરમ્યાન જવાના રેગુના ખુલાસા કારક બનેલી કે હકીકત અથવા બનેલા કામગીર મુજ પુરાવ તરફે દાખલ કરી શકાય છે, કારણ કે જવું અને ગેર

હાજરી ધણી યોગ્ય રીતે એક જરૂરી કલ્પ ગણાય છે.—ટેકર પા. ૫૧૯

મુનો કરવાને સંપ
કીધી, હોય તેવા
કોઈ સંખસે લોકો
ના સામાન્ય હેતુ
સંબંધી કાંઈ કહ્યું
અથવા કર્યું હોય
તે બાબત.

૧૦ કાંઈ છુટ્ટો કોવાદાવો ચલાવવા બાબત અપકારનું કલ્પ કરવા સાર ને અ-
થવા વધારે સંખસોએ સંપ કર્યો છે એવું માનવાને યોગ્ય કારણ હોય ત્યારે સં-
દર્ક સંખસો પછી કોઈએક સંખસે તે લોકોના સામાન્ય હિસાબને સંબંધી હરિદો
મળકુર પ્રથમ તેમાંના હરિદો એક સંખસે કીધા પછી કાંઈ કહ્યું કીધા કર્યું
કીધા બધું હોય તો, એવા સંપ કરનાર હરિદો સંખસ સંપ મળકુરમાં સામી

બ હનો તે બતાવવા સાર તેમજ સદરકુ મુળ્ય સંપ થયો છે એવું સાબીત કર-
વાને સાર સદરકુ હિદો, હેમી, અથવા બજેમી વાવ ને સંખસોએ સંપ કર્યાનું સાબીતમાં હોય
તેવા પ્રત્યેક સંખસ વિરૂદ્ધ બગતી છે.

કથાંત.

(અ) રાણીના વિરૂદ્ધ બહાઈ કરવા સાર સંપ કરનારાં આખો છે તેમાં અ સામીબ થયો
છે એવું માનવાને યોગ્ય કારણ છે.

ને કારણને સાર સદરકુ સંપ થયો છે તે કારણને વાસ્તે બ એ પુરોપથી હથીબારો મંગા-
બ્યાં, તથા તેજ કારણને સાર કે એ કલકતા મધે પછલા એકલા કર્યા, તથા સંપ મળકુરમાં
સામીબ થવા કે એ ખુંબમાં લોકોને સમજાવ્યા, તથા ને કામ કરવાનો વીચાર છે. તે કરવું
યોગ્ય છે. એવા વાદીના બજેમા કામગીરી એ આગરમાં પ્રશ્નિક કર્યા તથા ને પછલા કે એ
કલકતા મધે એકલા કર્યા હતા તે કે એ દીલીથી બ હપર કાચુલ મોકલાવ્યા, તથા સંપ મળકુરના
હેવાબનો પત્ર કે એ બજે તેમાંનો મળકુર એ પ્રત્યેક હકીકત સંપ થયો છે. એ વાત સાબીત
કરવાને સાર તથા તેમાં અ સામીબ છે, એ સાબીત કરવાને સાર બગતી છે. પછી તે સરવે
હકીકતોથી અખંજાવણો હોય, તથા ને સંખસોએ હકીકત મળકુર મુળ્ય કર્યું, તે સંખસોને અ
ઓળખતો ન હોય, તથા અ સંપ મળકુરમાં સામીબ થયો તેની અગાડી અથવા તે સંપમાંથી
નીકળી ગયો ત્યાર પછી સદરકુ હકીકતો બની હોય તો ચોંટા નહી.

ટીકા.—આ કલમના સંબંધમાં નીચેની બાબતો બરોબર સમજવી જોઈએ.

૧ છ.—આ કલમ કુલાહને કીવા દાવો ચલાવવા બાબત અપકાર કલ્પને, સંપૂર્ણ સંપ કરના-
રાએને તથા સહઃ પ્રવેશ કરનારાએને અથવા બીજા અપકારક કલ્પ કરનારાએને બાધુ છે.
૨ છ.—પુરાવા સેતાં પેહલાં સંપ કર્યો તો એ વાત માનવાને યોગ્ય કારણ હોવું જોઈએ. ૩ છ.—
અથવા વિરૂદ્ધ કામમાં પડેલા સંખસોનો સંબંધ બતાવવામાં આવ્યા પછી એ સંપના હરેક અંગ-
બુતે કાંઈ કર્યું હોય કીવા કર્યું હોય તે બીજા હરેક અંગબુતની વિરૂદ્ધ મુજ પુરાવા
છે; પછી તે સરવે હકીકતથી તે અજાણ્યો હોય, તથા સંખસોએ સદરકુ મુળ્ય કર્યું
અથવા કહ્યું તે સંખસોને તે ઓળખતો ન હોય તેની ચોંટા નહી, ૪ છ.—ને કાંઈ
કર્યું હોય તે તથા ને કહ્યું હોય તે ને સંખસની વિરૂદ્ધ તે વાપર્યુ હોય તે અખસ સંપ
મળકુરમાં સામીબ થયો તે પેહલાં અથવા તે સંપમાંથી નીકળી ગયો ત્યાર પછી બધું હોય તો
પછી પુરાવામાં મોકલવાય છે, ૫ છ.—સંપ મળકુરના હેવાબનો પત્ર, પછી તે રખીતો તેની પુરદી
માં ઇઆ પુરવણીમાં બજે ન હોય તો પછી પુરાવામાં સેવાય છે. આ છેલ્લો નિયમ ઇઆમાં
ચાલે છે તેથી ઉલટો છે. આ બધી બાબતમાં ટેકરકૃત પુરાવાનો કાયદાનો કલમ ૫૧૯-૫૩૪
જુઓ. મેરડના પુરાવા કાયદાનો કલમ ૫૦૮ જુઓ અને (રાણી વી. અમીરદીન બં. લી. રી.
વ. ૪ પા. ૧૩; રાણી વી. અમીરદીન અને બીજા, બં. લી. રી. વા. ૬ પાનું. ૩૯.

હકીકત બીજીરી-
તે ભગતી નહાય
તો તે ક્યારે ભગ-
તી સમજવી.

૧૧. જે હકીકત બીજી કોઈ રીતે ભગતી ન હોય તે ને નીચે મુજબના
હોય તો ભગતી છે એમ સમજવું.

(૧.) હરકોઈ મુદાની કીંવા ભગતી હકીકતથી તે વિરુદ્ધ હોય તો.

(૨.) હરકોઈ મુદાની કીંવા ભગતી હકીકત બાબનો ધણો સંભવ છે કીંવા સંભવ નથી
એવું, તથા નહીં બાબનો ધણો સંભવ છે કીંવા સંભવ નથી એવું, રત્નંતર રીતે તે ઉપરથી, અથ-
વા બીજી હકીકત સાથેના તેના સંબંધ ઉપરથી, માલમ પડે એવી હોય તો

કુદાંતો.

(અ) તકરાર એવી છેકે, અથવા એ કલકતા મધે અમુક રીતસે યુનોહ કર્યો કે નહીં

સદરકુ તારીએ અથવા બહારે મધે હતો એ હકીકત ભગતી છે.

જે વખતે યુનોહ થયો તે અરસામાં યુનોહ થયો તે ટુકાણેથી અથવા દૂર હતો તેથી કરીને તેણે
યુનોહ કરવાની વાત અશક્ય નથી પણ ધણી અસંભવિત છે. એ હકીકત ભગતી છે.

(બ.) તકરાર એવી છેકે અથવા એ યુનોહ કર્યો છેકે નહીં.

કેદિયત એવી છેકે યુનોહ મળ્યુર અથવા, બા ક, અથવા ડ, અથવા પાછી કોઈ એકે કરેલો
હોયો નોંધાવે. યુનોહ મળ્યુર બીજી કોઈ સમસ કરી શકે એમ નહોતું એવું તથા તે બ, ક અ-
થવા ડ એ કરેલો નહોતો એવું, જે હકીકત ઉપરથી માલમ પડે તે પ્રત્યેક હકીકત ભગતી છે.

નુકશાનના દાવા-
માં જે હકીકત ઉપ-
રથી કોરડા નુકશા-
નની રકમ ચુકરે
કરી શકે તે હકી-
કત ભગતી છે.

૧૨. જે ચુકરમામાં નુકશાનનો દાવા કરેલો હોય તે ચુકરમામાં કેટલું નુકશાન
આપણું નોંધાવે એ જે હકીકત ઉપરથી કોરડા ચુકરે કરી શકે તે હકીકત ભગતી છે.

હક કીંવા રીવાજ
પછી તકરાર હો-
ય તો કંઈ હકીક-
ત ભગતી છે.

૧૩. હરકોઈ હક કીંવા રીવાજ છેકે નથી એ બાબત બ્યારે તકરાર હોય,
ત્યારે તો એ બાબતી હકીકત ભગતી છે એમ સમજવું.

(અ) જે કાર્ય ઉપરથી તકરારી હક કીંવા રીવાજ ઉત્પન્ન થયો હોય, અથવા તે ઉપર દાવા
બતાવવામાં આવ્યો હોય, અથવા તેમાં કોઈ ફેરફાર થયો હોય અથવા તે કમુલ રાખવામાં આ-
વ્યો હોય, અથવા તે છે એમ કહેવામાં આવ્યું હોય, અથવા તેનો કનકાર કરવામાં આવ્યો
હોય, જે કાર્ય અથવા જે કાર્ય એવું હોય કે હક કીંવા રીવાજ મળ્યુર હોય તો કાર્ય મળ્યુર થયું
ન હોય તો તે કાર્ય.

(બ.) હક કીંવા રીવાજ મળ્યુર ઉપર દાવા બતાવવામાં આવ્યો હોય અથવા તે કમુલ
રાખવામાં આવ્યો હોય, અથવા તેને અમલમાં આવેલો હોય, અથવા તેને અમલમાં આવ્યો

તકરાર હોય, અથવા અમલમાં આણે એમ કેહેવામાં આણું હોય, અથવા તેના અમલથી વોરક કાંઈ કોણું હોય, એવા અમુક દાખલાઓ બન્યા હોય તે દાખલા.

દ્રષ્ટાંતો.

તકરાર એવી છે કે અમ નો હક એક માંછલી પકડવાની જગે ઉપર છે કે કેમ એ માછલી પકડવાની જગા અમ ના વડીલને આપવા બાબતનો સેખ તથા તે જગા અમ ના બાપે ગરીબ મુશ્કા-
ની વાત તથા ગરીબ મજૂર વિરુદ્ધ એ જગા અમ ના બાપે બીજાને પકડવાડેથી આપ્યાની વાત, ત-
થા અમ ના બાપે હક મુજબ અમલ કરવાનાં અથવા તે પ્રમાણે અમલ કરતાં અમ ના પડોશી-
એ અટકાવ કરવાનાં અમુક દાખલા બન્યા હોય તે દાખલા એ સરવે બગતી હકીકતો છે.

ટીકા.—આ કલમ ખાતરી તેમજ સારવજનીક હકો તથા રોવાળિને બાધુ કરવાને ઉપર કરેલો છે એમ દ્રષ્ટાંત ઉપરથી જણાવે છે. સરળે નારાયણ પાંડે વી. બીસમખર સ્તીથ. ૩-
રી. વા. ૨૩-૫૧. ૩૧૧.

એક કંપનીના બાકુતે એક સારવજનીક વાહાણ ચાલી શકે એવી નદીમાં પાતાની આગથી માંછલાં પકડવાની જગામાં પ્રવેશ કરવાને માટે એક શખસ ઉપર દાવો બાંધ્યો અને એ જગાનો કબજો જીતીએ એમ સાબીત કરવાને પુરાવામાં એ કંપનીની ચોપડી તે હાજર કરી તેમાં એ જગા ઘોઈ બાકુતને અમુક બાકીથી બાકે આપ્યાના દાખલા હતા. તેમાં દરાવામાં આ-
ણું હતું કે એ ચોપડી પુરાવામાં સેધ સકાય કેમકે નિયમ એવા છે કે અસલ દસ્તાવેજો ને યોગ્ય કબજામાંથી આવતા હોય, અને તે જોતાંજ માલિકપણુ સ્થાપવાનો તેનો મતબબ હોય, જેવાકે મજિલપટો અથવા સર્નક, તો કબજાના પુરાવા વગર અથવા તેની રૂપએ બાકુ આપ્યાના પુરાવા અગર પુરાવામાં આપી શકાય, કેમકે તે દસ્તાવેજોજ માલિકપણુના કમી તથા કબજાનો પુરાવ-
છે. માલક મસન વી. એડીઆ હાઉસ આફ બારેડસ કેસીસ વા. ૧૦ વા. ૫૯૩-આલ કામમાં એ આગળ માંછલા પકડવાની જગાની હક સાબીત કરવાને રાજના ઘોઈ બીજા ધનામદારે એ કંપની ઉપર ધણા વરસ પેટેલા નાધિયા દાવામાં વિભાવનની સદર અદાલતમાં (ચાનસરીની કોર્ટ-
ડમાં) નુકયાનીનો દાવો કરેલો તથા જવાબ આપેલો, તેમાં મજૂર માંછલા પકડવાની જગાના હકનું ખ્યાન કર્યું હતું તે પુરાવામાં આપવામાં આવ્યા હતા. તેમાં દરાવામાં આણું કે તે દસ્તાવેજો એ માંછલા પકડવાની જગાના ધનીહામના તથા તે ઉપર કરેલા દાવાના બામ તરફ પુરાવામાં સેધ સકાય છે, (વળી રાજર વો. આમનનો કેસ જોવા. કામ્પબેલ્સ નીક્સ પ્રાવસ રીપોર્ટસ વા. ૧-૫૧. ૩૦૬).

વારોએ તથા પ્રતિવાદીના અમુક મુરતીએ કે જેની આશરે નસે વરસ ઉપર તેમના વડીલોએ રથાપના કરી હતી તે મુરતીએના પુત્ર કરવાના વારા હતક વારીએએ એવી તક-
રાર બીધો કે એ પુત્ર કરવાના રોવાળ મુજબ એ મુરતીએ કમકતેથી બીજે કેમણે સેધજમ સકા-
તી નથી અને પ્રતિવાદીને તે મુરતીએ ત્યાંથી બીજે કેમણે સેધ જગે અટકાવવાની તેમણે કરે-
આક કરી. તેમની તકરારની પુરિદમાં વારીએએ એ વારાવાળા સખસોમાંના ધણા સખસોએ આશરે દોઢક વરસ ઉપર કરેલા કોરોને સેખ પુરાવામાં રજુ કર્યો તે સેખમાં મજૂર રોવાળની વાત લખ્યા પછી તે સેખ કરનાર સખસોએ તેમના પ્રત્યેકના વારામાં એ મુરતીએ કમકતેથી બીજે કેમણે ન સેધ જવા વીંછીએ એક બીજાની સાથે કરાર કર્યો હતો. આ સેખ કરવામાં પ્ર-
તિવાદી શામેલ નહોતો. તેમાં દરાવામાં આણું હતું કે આ સેખ આ કલમ પ્રમાણે પુરાવામાં સેધ સકાય તેવા છે, પરંતુ પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ પુરાવા તે મણાય તેમ નહો તેની વિરુદ્ધ દાવાવાળો હક જીતી રીતે સાબીત કરેલા જોઈએ. હરોનાથ મબીક વી. નીયાન્ડ મબીક ને. બા. રી. વા. ૧૦-૫૧. ૨૧૩.

રેરાયેરાના કામજો તથા એક વેચાણ અત જેમાં વારોએ તથા તેમની જગા ઉપર

પેટિશ રહેનાર શખસોના હકો વીધે લખવામાં આવ્યું હતું તથા તે કબજા કરવામાં આવ્યા હતા, તે કામણે તથા ખતની બાબતમાં એમ દરાવામાં આવ્યું કે તે આ કદમના અરથ મુજબના કૃત્યો તથા દાખલા છે. ૬૬૮૨૧ મોહનતી વી. જગો બાંધુ મોનતી વુ. રી. વા. ૨૩-૫૦. ૨૬૩

ઉચ્ચંડના કાષ્ઠા મુજબ (જુરીના) દરાવો ફેમલા તથા બીજા નીકામ જો કે બીજા-ઓ વધે થતા હોય તોપણ સાર્વજનિક પ્રકારના રીવાજોની હવાની અથવા ગેરહવાની સાબીત કરવાને પુરાવામાં હમણાં સવાય છે તેવીજ જાતનો પુરાવ તેવાજ કામને માટે આ પુરાવાનો આદર થતા પેટિશમાં હીફુસતાનમાં પણ સવાતો હતો. એક કેસમાં કબજતા હાઇકોર્ટ નામે પરમાણે મોસે છે. એ દાખલા હાજર કરવામાં આવ્યા હતા. એક સને ૪૮૫૨ ની સાબમાં, અને બીજો ૧૮૬૨ ની સાબમાં જેમાં એ હક રહેવામાં આવ્યો હતો, અને તેની હવાતી કબજા કરવામાં આવી હતો. આ ઇનસાફી કામો શારવજનિક હોતની બાબત જેવો કે આવા પરકારનો કોઈ રીવાજ હવાતી બા-બતમાં સારો પુરાવ છે, અને આવા પરકારનો મુકદ્દમો ઉપર કહેલા સાધારણ નીબમના અપ-વાદ તરફ યાચે છે. (પુરાવા ઉપર ડેપુટી સાહેબની ઇન્સ્ટ્રક્શની કબમ ૧૪૬ જુરીના) અને જો આવા ઘણા દાખલા રજુ કરવામાં આવ્યા હોય તો બેથક જડને આવા ફેસી આપવામાં બ્યાલબી કોષ્ટ હોત. માધ્યમચંદ્રનાથ ખંસવાસ વી. ટોમી બીવાહ અને બીજા વુ. રી. સી. ૨-બીંગ વા. ૭-૫૦ ૨૧૦.

ઉપરના દરાવા બોરણ મુજબ મદ્રાસ હાઇકોર્ટે દરાવ કષો છે પણ તેમાં એક જડને શક હતો કે જે ફેસી પુરાવામાં દાખલ કરવાની તે પુરાવ તરફે મણાવવાની કોશીસ કરવામાં આવી હતી તે આવી તરફેના સામાન્ય પ્રકારની બાબતનો હતો કે તે કોઈ વાહીતની વીરૂધ્ધ સમજ પુરાવા દાખલ મણી શકાય કે? નાધાર્થનો બાદરે વી. નેમાકુમારે પીઠાઈ મદ્રાસ હા. કો. રી. વા. ૭-૫૦ ૩૦૦.

મદ્રાસ જાતનો પુરાવો કુલાચાર સાબીત કરવાને પણ હીફુસતાનની કોરટોમાં ઘણી વખત પુરાવામાં દાખલ કરાશે નીક કસિટો જેમ બરમાનો વી. બીરચંદ્ર ઘાફર અને બીજા બે. સી. રી. પ્રી. કા. વા. ૩-૫૦ ૧૩; રાવત અરજીનસીધ અને રાવત ફરજન સીધવો રાવત મુનસીઆમ-સીધ પંચુસ. હ. અ. પા. ૭-૧૧૬.

ઉપર કહેલા પરકારનો પુરાવ હવે કોઈ પણ જાતનો હક અથવા રીવાજ સાબીત કરવાને પુરાવામાં કોઈ સધાય છે.

કેટલોક જમીનનો પાદોનો ઇનમાંની પદાનો હક હતો અને વારીએ માગેલો ઇનમાંની હક જે શખસે ઉત્પન્ન કર્યો હતો તે શખસના ઉચ્ચ ખારણ કરનાર જે દાવામાં પક્ષકાર હતો તે દાવામાં થયેલા ફેસલા પોતાના દાવાની પુષ્ટીમાં વારીએ રજુ કર્યા. આ ફેસલાથી ઇનમાંની હકના અસ્તિ-ત્વની સાબીતી થઈ પણ જે દાવામાં તે ફેસલા કરવામાં આવ્યા હતા તેમાં પ્રતિવાદી પક્ષકાર ન હોતો તે કારણથી નીચલી કોર્ટે ફેસલા કામમાં દાખલ કર્યા નહી. ઉપરની કબમ પ્રમાણે આ ફેસલા બતાવે છે એમ હાઇકોર્ટે જાણ્યું. (૨૨ વી. રી. ૩૧૫) તેમજ નીચેના કામોમાં પણ તેજ બોરણ માન્ય રાખવામાં આવ્યું હતું. ૨૦ વી. રી. ૩૪૫; ૨૩ વી. રી. ૧૬૨; ૨૪ વી. રી. ૨૧૫; ૨૮૪, ૪૦૦ અને ૪૩૧

રીવાજ એ બાંબી મુદતની રીધી અને વડીલોની સંમતીથી સ્થાપીત થયેલો એક કાયદો છે. જો તે સામાન્ય હોય તો, દેશના સાધારણ કાયદાને ત બામ ગણાય; જો વિશેષ હોયતો ખાસ રા-જાન ગણાય ઉચેટ કાયદા પ્રમાણે નીચે બખેરી બાબતો હોય તો અમુક રીવાજ બંધનકારક ગણાય; તે એ કે (૧) મનુષ્યના સ્મરણમાં તેથી વિરૂધ્ધ કોઈ હકીકત હોવી જોઈએ નહીં; (૨) તે હવેથ ચાલુ રહેવી જોઈએ; (૩) બીન તકારી હોવો જોઈએ; (૪) તે બ્યાલબી હોવો જોઈએ; (૫) તે નિશ્ચિત હોવો જોઈએ; (૬) તે બધાને બંધનકારક હોવો જોઈએ; (૭) બીજા રીવાજથી તે વિરૂધ્ધ હોવો જોઈએ નહી. આ બધાં બધાં હીફુસતાનમાં ચાલતા રીવાજને બાકુ પાડવાં જોઈએ કે નહી તે બાબતનો દરાવ થયેલો નથી નથી; પણ બધા કામોમાં એમ દરાવવામાં આવ્યું છે કે રીવાજ બ્યાલ-

બી અને નિશિત હોવા જોઈએ. અમુક દૃષ્ટાંતનો જ્યો અથવા તેવાં ધર્મી દૃષ્ટાંતો અને તેથી બા-
પારનો રીવાજ સાબીત થઈ શકે. બાપારના રીવાજ બાબત જગોમોહનજીસે વીરક માણિકચંદનો
ફેસલો જુઓ. ૭ મું. ઇ. અપીલ ૨૧૩

બાપારીઓના સામાન્ય રીવાજમાં અને અમુક ધંધાના ખાસ રીવાજમાં ફરક છે. “ધંધાનો
રીવાજ” એટલે અમુક ધંધાનો રીવાજ સમજવો અને તે દૃષ્ટાંતોથી સાબીત કરી આપવો જોઈ-
એ; ફક્ત અભિપ્રાયી પુરાવા આપે નહીં.

અમુક કરારમાં વિષય હકીકત દાખલ કરવા સાથે રીવાજનો પુરાવા ધણી વખત આપવા-
માં આવે છે. (પાછળ ૬૨ મી કલમનો ૫ રકમ જુઓ) તેમજ કરાર આકરની પહેલી કલમ
જુઓ.

હીંદુઓ પ્રમાણે રીવાજ અગર ફરી ખાસ અમલમાં છે. શરેતજ ફૂલ હીંદુ લોકોમાં બ-
ધેલું છે કે રીવાજ જેવા ઇંગ્લેન્ડ કાયદાનો બાય છે તેવાજ હીંદુ કાયદાનો બાય છે અને રીવાજ
હીંદુ કાયદાનો બાય છે તેથી જ્યાં જ્યાં તે ચાલતો હોય ત્યાં ત્યાં સામાન્ય કાયદાથી બચી જાય છે.
આ બાબતમાં ૧૨ મું. ઇ. અપીલને પાને પરક મેં નોંધકારીતો રેખાને ફેસલો છે તે જુઓ.

એક કુટુંબના રીવાજને કુલાચાર કહે છે અને અમુક સ્થાનના રીવાજને રેશાચાર કહે છે
કુલાચાર ચાલત કરવા સાથે એમ ખતાવાં આપવું જોઈએ કે તે જુનો છે અને નિર્ભય આપ્યો
આવે છે (૧ મે. લો. રી. ૨૩૮) તેમજ ૧૪ મું. ઇ. અપીલને પાને ૫૮૫ મે રામચંદની અમલ-
ના કામમાં નામદાર પ્રોવાઈડેન્સીયનો કરાય છે તે જુઓ.

વારસા બાબતના ને નિયમો અમુક જગ્યાએ ચાલતા હોય તેથી જુદા નિયમ પ્રમાણે વા-
રસો અમુક કુટુંબમાં મળતો હોયતો તે કુલાચાર મહુવા અને પછી મીલકત સ્વેચ્છાપરછીત હો કે
વકીલો પારછીત હો તોપણ તે રીવાજ પ્રમાણે તેની બ્યવસ્થા થવી જોઈએ (૧૨ મું. ઇ. અપીલ.
૮૧) તેમજ ઇ. લો. રી ૧ કલમના ૧૯૫ રાજકીયનર્મીંગ વીરક સમજ્ય કરમાનો ફેસલો જુઓ.

કાયદાથી પણ રીવાજ તે કાયદા નેટલુંજ બળ આપવામાં આવેલું છે. તે બાબતમાં સન
૧૮૭૨ ના ૪ આકરનો કલમ ૫ અને ૭ જુઓ તેમજ સને ૧૮૨૫ ના ૧૧ મા રેગ્યુલેશનની ૨
છ કલમ જુઓ.

જે હકીકત ઉપર
ધી મનની અથ-
વા શરીરની કીવા
સરીરના મુખ ફુ-
ખની સ્થીતીમાં
માલમ પડે તે
હકીકતો બાબત.

૧૪. હરાદો, કિંવા સાન, કિંવા શુખ કુષી, કિંવા બહુલ, કિંવા મે ફીકરાઈ,
કિંવા કોઈ અમુક સખસના ઉપરનો ફુટબાવ, કિંવા સદબાવ એના જેવો
મનની હરકોઈ સ્થીતી છે એવું ને હકીકત ઉપરથી માલમ પડે તે હકીકત, અ-
થવા શરીરની કીવા શરીરના મુખ ફુખની હરકોઈ પ્રકારની સ્થીતી છે એવું ને
હકીકત ઉપરથી માલમ પડે તે હકીકત બગતી છે. તે એવે પરસેને કે જ્યારે

એવી મનની અથવા શરીરની કીવા શરીરના મુખ ફુખની સ્થીતી છે કે નહીં
એ વાત મુદ્દાની અથવા બગતી હોય તારે.

પ્રુપાસો.—કોઈ હકીકત ઉપરથી મનની કોઈ બગતી સ્થીતી છે એવું માલમ પડે છે એ
કારણને લીધે હકીકત મજબૂર બગતી હોય, તારે તે હકીકત ઉપરથી ને અમુક બાબતની તકરાર
ચાલતી હોય તે બાબતને સમંધે સદરકુ સ્થીતી છે એમ માલમ પડવું જોઈએ સામાન્ય રીતે
એવી સ્થીતી હોય છે એમ માલમ પડવું જોઈએ નહીં.

ફક્તિ.

(બ) એ ઉપર એવું લેહીમત છે કે તેને ચોરાએલો માલ બહુતિ ચોરીનો માલ લીધો.
ચોરીની અમુક છનસ તેના કબજામાં હતી એવું સાબીત થાય છે.

સદરુ વખતે તેના કમળમાં ચોરીની બીજી ધણી જણાશે હતી એ હકીકત બગતી છે કારણ એ ઉપરથી એવું કહી શકાય છે કે જે જણાશે તેના કમળમાં હતી તે દરમિયાન તથા સરવે ચોરીની હતી એવું તેને માન્ય હતું.

(ખ.) અમુક સીકા ખોટી છે એવું સીકા મજદૂર આપતી વખતે માન્ય છતાં તે સીકા બીજાને દગલખાજીથી આપ્યો એવું તોલેમત મ્મ ઉપર છે.

જ્યારે સદરુ સીકા મ્મ એ આપ્યો ત્યારે તેને પાસે બીજા ખોટા સીકા ધણી હતા એ હકીકત બગતી છે.

(ક.) ચોતાનો કુતરો ધણી કરડકણો છે એમ બ ને માન્ય છે તે બ ના કુતરાએ ક્રેલા નુકયાન આપત મ્મ એ બ ના ઉપર દાવા કર્યો છે.

અગાડી ક્રે, થ તથા રા ને કુતરો મજદૂર કરડ્યો હતો અને તેઓએ તે આપત બ આગળ ફેરિયાદ કરી હતી, એ હકીકત બગતી છે.

(ઠ.) તકરાર એવી છે કે જે માણસને એક હુંડીનું નાણું આપવાનું હતું તેનું નામ ખોટું બખ્યું હતું તે વાત હુંડી સીકારતારે મ્મ ને માન્ય હતી કે નહીં.

એ પરમાણિ બંધેની બીજી હુંડીઓમાં જેને રૂપીઆ આપવાનું બખ્યું હતું તે સખસ ને ખરો હોતો તેણે હુંડીઓ મજદૂર મ્મ ને જે વખતે મોકલી હોત તે વખતની અગાડી સદરુ હુંડીઓ મ્મ એ સીકારેલી છે એ હકીકત. જે સખસને તકરારી હુંડીના રૂપીઆ આપવાનું બખ્યું છે તે સખસ ખોટો છે એવી માહિતી મ્મ ને હતી, એવું બતાવવાને સાર બગતી છે.

(ડ.) બ ની અપખરને હાની થાય એવા ધરાધાધી કોઈ આરોપની વાત પ્રગટ કરીને બ ની આપદ બીજાનું મ્મ ઉપર તોલેમત છે.

મ્મ નો બ ઉપર ફુદ બાવ છે એવું બતાવનારી કોઈ વાતો પેગર પ્રગટ કરવાની હકીકત બગતી છે. કારણ કે હાલની તકરારી વાત પ્રગટ કરવામાં મ્મ નો ધરાદો બ ની આપદને હાની કરવાનો હતો. એવું તે ઉપરથી માન્ય પડે છે.

મ્મ તથા બ વચ્ચે આગળ કાંઈ દંડો નોલેતો, તથા જે બાબત વીણી ફેરિયાદ કરવામાં આવી છે, તે બાબત મ્મ એ સાંભળી તે મુજબ પાછો કહી છે, એ હકીકતો મ્મ ને ધરાદો બ ની આપદને હાની કરવાનો નોલેતો એવું બતાવવાને સાર બગતી છે.

(જ.) મ્મ એ દગલખાજીથી બ ને એવું બતાવ્યું કે ક દાર છે તે ઉપરથી ક જે નાદાર છે તે ઉપર બ એ બલવાધને બરચો રાખ્યો, તેથી નુકયાન થયું, તે બાબત મ્મ એ બ ઉપર દાવા કર્યો છે.

ક દાર છે એવું જ્યારે મ્મ એ કહ્યું ત્યારે કે ના પાડોશીઓ તથા જે લોક તેની સાથે વેપાર રોજમારનું કામ પાડતાં તેઓ ખારતા હતા કે ક દાર છે, એ હકીકત મ્મ એ જે બતાવ્યું તે શુદ્ધ જુદીથી બતાવ્યું એવું બતાવવા સાર બગતી છે.

(ગ) એક ઘરનો માલિક એ છે તે ઘર ઉપર કાંઈ કામ એ એ કે નામના ઇન્ટરવારના હુકમથી કરેલું તે કામની કીમત લેવાને સાર એ ઉપર એ એ લાગે કર્યો છે.

એ નો જવાબ એવા છે કે એ એ ને કરાર કર્યો તે કે નોંડે કર્યો છે.

તકરારી કામને સાર એ એ એ ને પછણા આપ્યા છે એ હકીકત બગતી છે, કારણ કે તે ઉપરથી એવું સાબીત થાય છે કે એ એ શુધ જુધીથી તકરારી કામ કરવાનો બંદોબસ્ત કરવાનું કે ના સ્વાધીનતા આપ્યું હતું સમય કે પોતાની તરફથી એ નોંડે કરાર કરી શકતો હતો, એ ના મુખતીઆરે તરીકે કરાર કરવાનું નોંધાવું.

(હ) જડેની મીલકતનો બદ દયાનતથી ખોટો ઉપયોગ કરવા બાબત એ ઉપર તોહિમત છે, અને તકરાર એવી છે કે જ્યારે તેણે તેનો સદરહુ મુજબ ઉપયોગ કર્યો ત્યારે ખરો માનક મળી શકતો નથી એવું તે શુધ જુધીથી માન્યો હતો કે નહીં.

મીલકત મજબૂર ખોવાઈ મયાની ખમર સરવે લીધેને એ ને ટેકાણે રહે છે તે ટેકાણે આપવામાં આવી હતી એ હકીકત તેનો ખરો માલિક મળી શકતો નથી એવું શુધ જુધીથી એ માન્યો નોંધાવો એમ બતાવવાને સાર બગતી છે.

કે એ મીલકત મજબૂર ખોવાયાની વાત સાંભળીને તે ઉપર ખોટો લાગે કરવાની છાયાથી તેણે કપટથી સદરહુ ખમર આપી છે એવું એ જાણતો હતો, અથવા એવું માનવાને તેને કારણ હતું. એ હકીકત બગતી છે, કારણ કે તે ઉપરથી એમ માલમ પડે છે કે સદરહુ ખમર આપ્યાની વાત એ ને માલમ હતી એકલા ઉપરથી તેની શુધ જુધી ગેર સાબીત થઈ શકતી નથી.

(આઈ) એ ના ઉપર એવું તોહિમત છે કે એ ને મારી નાંખવાના ઇરાદાથી તેના ઉપર ગોળી મારી, એ એ અગાડી બે ઉપર ગોળી મારી હતી, એ હકીકત એ નો ઇરાદો બતાવવાને સાર સાબીત કરી શકાય છે.

(જ) એ ના ઉપર એવું તોહિમત છે કે તેણે ધમકીના પત્રો એ ને મોકલ્યા એ એ એ ને ધમકીના પત્રો પેશતર મોકલ્યા હોય તે પત્રો સદરહુ પત્રોનો ઇરાદો બતાવવાને સાર સાબીત કરી શકાય છે.

(કે) તકરાર એવી છે કે પોતાની સ્ત્રી બે ઉપર નીરદયપણું કરવાનો એ તકરાર વાર છે કે નહીં.

ને નીરદયપણું કરવાની તકરાર છે તે પહેલાં અથવા પછી કોડે વખતે નેકના દીલનો વીચાર એક એક તરફ કેવા હતો, તેનું ને કાંઈ બાંધણું થયું હોય તે બગતો હકીકત છે.

(લ) તકરાર એવી છે કે એ નું મોત નેહરથી થયું છે કે કેમ.

એ બીમારી હતો તે દરમિયાન તેણે પોતાના રોગના ચીનહ બાબત ને મજબૂર કહ્યો હોય તે બગતી હકીકત છે.

(મ) એ ના આયુષ્યનો વીમા ઉતાર્યો ત્યારે તેની તખ્તિવત્તી રચીતી કેવી હતી, એ વીંચી તકરાર છે.

સદરહુ વખતે અશ્વત્થા તે અરસામાં અમ્મે પોતાની તબીબત ખાખત ને મળકૂરે હલો હોય તે ભગતી હકીકત છે.

(ન) ને ગાડી વપરાય એવી પોગે રીતે બાવક નોહોતી તેવી ગાડી મહલતથી અમ્મે બાડે આપી તેથી અમ્મે ને વામ્યુ તે ખાખત અમ્મે અ ના ઉપર દાવો કર્યો છે.

તે ગાડીમાં ને કચર હતી તે બીન્ને પ્રસંગે અ ના ધ્યાન ઉપર આણી હતી, એ હકીકત ભગતી છે.

ને ગારીઓ અ બાડે આપતો હતો તેમાં ગહલત કરવાની તેની રીત હતી, એ હકીકત ભગતી નથી.

(અમ્મે) ધરાદા પુરવક અ ને ગોળી મારીને તેને મારી નાખ્યાથી અ નું ખુન કર્યા બદલ અ ના ઉપર તબવીબ સાધે છે,

અમ્મે બીન્ને પ્રસંગે અ ના ઉપર ગોળીઓ મારી હતી, એ હકીકત અ ને ગોળી મારવાનો અ ને ધરાદો ખતાવવાને સાર ભગતી છે.

લોકોને મારી નાખવાના ધરાદાથી તેઓના ઉપર ગોળી મારવાની અ ની રીત હતી, એ હકીકત ભગતી નથી.

(પ) એક ઝુન્હે કર્યા ખાખત અ ના ઉપર તબવીબ સાધે છે.

સદરહુ ઝુન્હે કરવાનો કાંઈ ધરાદો રખાઈ આવે એવું તે કાંઈ બોલ્યો હતો, એ હકીકત ભગતી છે.

સદરહુ જાતના ઝુન્હે કરવાની સામાન્ય રીતે તેના મનની વૃત્તિ, એમ રખાઈ આવે એવું તે કાંઈ બોલ્યો હતો, એ હકીકત ભગતી નથી.

ટીકા—રાખી વીરક પરબુદાસના કામમાં પરબુદાસ ઉપર વાવદા ચીઠી ખનાવ્યાનું તોહિમત હતું. અને બીજા બારે પ્રતિવાદાઓ ઉપર આ ઝુન્હેમાં મહદગારી કરવાનું તોહિમત હતું. તો હોમતદારો મથિના ચારના કબજામાં આશરે એકસો પચાસ કાગળો માલમ પચા; તે ખનાવટી દરતાવેલો છે હા આ અધરા ખનાવટી દરતાવેલો છે એવી રીતે હલેવામાં આવ્યું હતું. તેમાં એમ ક રાવવામાં આવ્યું કે આ કાગળો ધોગ્ય રીતે પુરાવામાં રાખવા કર્યા છે. યુ. હા. કો. રી. વા. ૧૧—૫૧. ૬૦

કોઈ કૃત થયું તે અકરમત થયું
કોવા ધરાદા પુ-
વક થયું એવી ત
કરાર વીચિત્રી હ-
કીકત ખાખત.

૧૫. કોઈ કૃત અકરમત થયું, કોવા ધરાદા પુરવક થયું એવી અધારે તકરાર હોય તરે તે કૃતના નેવા બીજા ધણા ખનાવેા ખખા છે, તેમાંનો કૃત મળકૂરે એક બાગ છે, અને તે પ્રત્યેક ખનાવમાં સદરહુ કૃત કરતારે સખસ સા મીલ હતો, એ હકીકત ભગતી છે.

દ્રશાંતો.

(અમ્મે) ને રકમને સાર પોતાના ધરને વીમો ઉતરાવ્યો છે તે રકમ મળવવાના હેતુથી અમ્મે ધર મળકૂરે બાળી યુક્યું. એવું તોહિમત તેના ઉપર છે.

અમુક ધરમાં અનુક્રમ રહ્યો હતો તથા તે દરેક ધરનો તેણે ચીથો ઉતારાવ્યો હતો. તથા તે દરેક ધરમાં આમ લાગી હતી, તથા સરેકુ દરએક આમ લાગ્યા પછી અં ને જુદા જુદા વીમા વાળાની ડુકાનમાંથી રૂપિયા મળ્યા હતા એ હકીકતો ને આગે લાગી તે આકસમીક નોંધાવી, એ ખતાવવાને સારૂ બગતોં.

(બ) બ ના દેહદાર પાસેથી પદસા સેવાના કામ ઉપર અં ને રાખ્યોં, ને રકમ તેને પોહોએ તેની નોંધ એક ચોપડીમાં કરી રાખવાનું અં નુ કામછે, અમુક પ્રસંગે નેટલી રકમ તેને અરેખરી પેહોચિત્રી તે કરતાં કમી રકમ તેણે નોંધાંછે.

તકરાર એવીછે કે એ ખોટી નોંધ આકસમીક થઇછે કે ઇરાદા પુરવક થઇછે.

ખીજી રકમ અં એ તેજ ચોપડીમાં નોંધાંછે તે ખોટાંછે તથા તે ખોટી નોંધ દરએક કામમાં અં ના ફાવદાનીછે, એ હકીકત બગતોં.

(ક) અં ના ઉપર એવું તોહિમતછે કે તેણે દગલખાજીથી એક ખોટી રૂપીઆ બં ને આપ્યો.

તકરાર એવીછે કે ને રૂપીઆ આપ્યો તે આકસમીક આપ્યો કે કેમ.

બં ને રૂપીઆ આપવાની થોડીવાર પહેલાં અથવા થોડીવાર પછી અં એ ખોટી રૂપીઆ કે ડ તથા ઇ ને આપ્યાંછે એ હકીકત બં ને ને રૂપીઆ આપ્યો તે આકસમીક આપ્યો નથી એ ખતાવવાને બગતોં છે.

કામની પદતી
કારે સમજવી.

૧૫. અમુક કલ્પ બન્યુંછે કે નહીં એવી તકરાર હોય ત્યારે જો કામની એવી કોઈ સાધારણ પદતી હોય કે તે પ્રમાણે સરેકુ કલ્પ રચનારીક રીતે થયું જોઈએ તો તે પદતીએ એ હકીકત બગતોં.

દ્રશાંતો.

(અ) તકરાર એવીછે કે અમુક પત્ર રવાને થયું હતું કે કેમ.

સરથે પત્રો અમુક ડેકાણે મુક્યા હોય તો તેને ટપાલમાં બઈ જાય એવી કામની સાધારણ પદતી હતી તથા અમુક પત્ર તે ડેાણે મુક્યું હતું એ હકીકતો બગતોં.

(બ) તકરાર એવીછે કે અમુક પત્ર અં ને પોહોએછે કે નહીં તે પત્ર હમસની પદતી મુજબ ટપાલમાં નાખ્યું હતું તથા ડેક સેટર આફોસમાથી તે પાપું આગ્યું નથી એ હકીકતો બગતોં છે.

કામ ઉપર ટપાલ આફોસની છાપ હોય તો તેમાં બખેસે વખતે તથા જગ્યાએ તે ટપાલમાં હોતે તેનો એ પ્રથમ દરજ્જીક પુરાવછે.

કીજી કાપડા પ્રમાણે આ કામમાં આવેલી વાત અનુમાન (રીઝન પશન) ગણાયછે.

અંગીકાર આપત.

અંગીકાર એ.
સે ય.

૧૦ ને મુખ જુનાની કહેલા કીંત દરતાવેજમાં બખેલા મજદુર ઉપરથી હરકોઇ મુશની કીંત બગતી હકીકત સંબંધી હરકોઇ પારણા યામ તથા ને નીચે બખેલા સખસોમાંથી હરકોઇ સખસે નીચે બખેલી કેફીપતને સંબંધે કહ્યો હોય કીંત

જાખ્યો હોય તે મળકુરને અંગીકાર સમજાવો.

કોઈ કામગામી કબજાત હોય તેટલાજ ઉપરથી તેના ઉપર ટીકટની ભર નથી; સીધા પ્રસાદ વા. મનોહરદાસ અને બીજા ૨૩ વા. રી. ૩૨૫

કામના પક્ષકાર અથવા તેના મુખ્યત્વારે કરેલો અંગીકાર.

૧૮. કામના કોઈ પક્ષકારે કહેલો કોવા લખેલો મળકુર અથવા એવા કોઈ પક્ષકારે પોતાની સદરકુ મળકુર કહેવાનો સ્પષ્ટ રીતે કોવા મરબિત રીતે કોઈ મુખ્યત્વારને અખત્યાર આપ્યો છે એવું કામ મળકુરની કહેવાત ઉપરથી કોરટ મણતી હોય તેવા મુખ્યત્વારે કહેલો કોવા લખેલો મળકુર અંગીકાર છે એમ સમજું.

પ્રતીનીધીના સંબંધે દાવા કરનાર સખસે કરેલો અંગીકાર.

જે પક્ષકારોએ પ્રતીનીધીના સંબંધથી દાવા કર્યો હોય અથવા જે પક્ષકારોના ઉપર સદરકુ સંબંધે દાવા થયો હોય તે પક્ષકારોએ કહેલો કોવા લખેલો મળકુર અંગીકાર નથી; પરંતુ સદરકુ પ્રતીનીધીનો સંબંધ ચાલતો હોય તે રમ્યાનમાં એવા પક્ષકારોએ કહેલો કોવા લખેલો મળકુર અંગીકાર છે એમ સમજવું.

દાવાના વીચારમાં જે સખસનો હક હોય તેણે કીધેલો અંગીકાર.

(૧) જે વીચાર બાબત કામ ચાલે છે તે વીચાર ઉપર જે સખસનો માત્રી કીધો હક હોય અથવા તેમાં તેનો કોઈ પક્ષના સંબંધીનો હક હોય તે સખસોએ સદરકુ મુજબના હકવાળો સખસો તરફે કહેલો કોવા લખેલો મળકુર અથવા,

જે સખસથી હક પોતામાં હોય તે સખસે કીધેલો અંગીકાર.

૨. જે વીચાર બાબત દાવા ચાલે છે તે વીચાર ઉપરનો હક તે દાવાના પક્ષકારોને જે સખસથી મળ્યો હક તે સખસોએ કહેલો કોવા લખેલો મળકુર.

જો સદરકુ મળકુર કહેનારા કોવા લખનારા સખસોનો હક ચાલુ હોય તે રમ્યાનમાં તેઓએ કયો હોય કોવા લખ્યો હોય તો તે અંગીકાર છે.

ટીકા.—ભટ્ટીસટ્ટોરી કહે છે કે જ્યાં જ્યાં એવન્ટના કલો તેના મુખ્ય (પ્રીન્સીપલ) ને બંધન કારક છે તેવા કામમાં એવન્ટ ને હકીકત કરી હોય અથવા જે કોઈ બહેર કોષ્ટ હોય અથવા કબજાત આપી હોય તો તે બધાં મુખ્ય (પ્રીન્સીપલ) ને બંધન કારક છે. (ટ્ટોરી કંટ એવન્ટ્સીનું પુસ્તક કલમ ૧૩૪). પણ હારે કરતી વખતે જો આ પ્રમાણે કરવામાં ન આવ્યું હોય પણ બીજા કોઈ વખતે એવન્ટ આવી કબજાત વીગરે આપે તો તે બંધન કારક નથી. (તેજ પુસ્તકની કલમ ૧૩૫) બારીસટ્ટોરી અને વકીલોનાં કલો પોતાના અસીલને કેવી રીતે અને કેટલે સુધી બંધન કારક છે તે વીચે પાછળ ૨૬ મી કલમ જુઓ.

બાગીઆ એક બીજાના એવન્ટ છે. તેઓએ એકલા મળી મંડળી કરી એટલે જ તેઓ એક બીજાના એવન્ટ થઈ ચૂક્યા. (ટેલરકંટ પુસ્તકનો કાપડો કલમ ૫૩૫ અને સ્ટોરીકંટ પાર્ટનરશીપના કલમો ૧૦૧-૧૨૫-જુઓ).

પણ એક બાબતમાં એક બાગીઆએ કરેલી કબજાત બીજા બાગીઆ વિરુદ્ધ વાપરી શકાય નહીં તે બાબત સન ૧૮૭૭ ના ૧૫ મા આક્ટની ૨૧ મી કલમ જુઓ.

એક પ્રતીવાદીએ કોઈ દાવા કબજા કર્યો હોય તો તે બીજા પ્રતીવાદીએ વિરુદ્ધ બંધન કારક નથી. લો. ૨૧. ૨ ઈંગ્લિશ અપીલ. ૧૨૬

આમજા દાવાની સેખી હકીકતમાં અથવા જુવાનીમાં પક્ષકારોએ જે કહ્યું હોય તેથી કબજા

ત સાધરણ રીતે થાય છે. ૨૧. વી. રી. ૩૦૩, ૩૦૪

આવી સેખી હકીકતો લેવાની જો કાયદા પ્રમાણે ફરજ હોયતો તે કાયદા પ્રમાણે બરોબર સિવામાં આવી હોય તોજ પુરાવામાં દાખલ થઇ શકે. ૨૪ વી. રી. ૧૧૪

અંગ્રીકા અને ઇંગ્લાંડમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે પંચાણુ તુલ્યા પછી પણ પંચાણાના કામ બાબત આગળથી જો કબુલત એક બાગીવાએ કરી હોય તે બધાને બંધન કરેક છે. ફરક બાગીવારની જુલાબદારી આણુ છે તો તેનું હિત પણ કાયમ છે એમ ગણવું જોઇએ.

જો સખસોની સ્થીતી મુકદમા ના પક્ષકારની વી રૂબ સાબેત કરવાની જરૂર છે તેવા સખસોએ પોતે જો કોઇ દાવા માટે અથવા તે સખસોના ઉપર જો બંને કોઈ દાવા માટે તો તે મુકદમામાં સદરકુ સ્થીતી ડીવા જવાબદારીને સાબંધી સખસો મળકુરે કહેલો ડીવા બખેલો કોઈ મળકુરે તેઓને પોતાને વીરૂદ્ધ હોવાથી બમતી હોય તો તે મળકુરે સદરકુ સખસોએ સદરકુ મુકદમામાં કહેલો હોય ડીવા બખેલો મળકુરે

બખેલો હોય ત્યારે તે મળકુરે અંગીકાર છે એમ સમજવું પણ સખસો મળકુરે સદરકુ સ્થીતીમાં કાયમ હોય ડીવા તેની સદરકુ જવાબદારી આણુ હોય તે દરમીયાનમાં સદરકુ મળકુરે તેઓએ કહેલો હોય અથવા બખેલો હોય તો.

ફટાંતો.

(બ) ના તરફથી બાકુ વસુલ કરનારનું જ્ઞ પોતાને માથે લે છે.

જ ને જો બાકુ કે ના તરફથી આપવાનું હતુ. તે જ્ઞ એ વસુલ કરેજુ નહી સખજ જ્ઞ એ જ્ઞ ઉપર દાવા કરેલો છે.

જ નું કે પાસેથી કાંઈ બાકુ લેહેણું હતું એ વાતનો જ્ઞ ઇનકાર કરે છે.

જ નું પોતાની પાસે બાકુ લેહેણું હતું એવો કે નો કહેલો ડીવા બખેલો મળકુરે અંગીકાર છે, અને કે ના પાસેથી જ નું બાકુ લેહેણું હતું એ વાતનો જો જ્ઞ ઇનકાર કરતો હોય તો સદરકુ મળકુરે જ ના વિરૂદ્ધ બમતી છે.

ટીકા—બંને દાખલો ૨૪૨ પાં ૧૮૮—જ તથા જ ને કે નું એકુરેવું છે. કે એકલા જ ઉપર દાવા બાંધે છે. જ વાંધો લેહેકે નું એકલો જવાબદાર થઇ શકતો નથી; જ ને સદરકુ પરીત્યાગી તરફ સામાજ કરવા જોઈએ, કારણકે હમ બંને એકલા જવાબદાર છીએ. તેમના એકલો જવાબદારી વાંધો જ એ કલો અંગીકાર જ અને કે ના વચે આપતા કામમાં બમતી છે.

૨૦ તકરારી બાબત સાબંધી કાંઈ માહીતી જો સખસો પાસેથી મળવવાનું મુકદમાના જો સખસોનો પ. હર કોઇ પક્ષકારે ૨૫૪ રીતે ખતાવ્યું હોય તે સખસોએ કહેલા ડીવા બખેલો પક્ષકારે કહેલો આ મળકુરે અંગીકાર છે એમ સમજવું. પો હોય તે સખસોના કહેલો અંગીકાર.

ફટાંતો.

તકરાર એવી છે કે જ્ઞ એ જ ને વચેલો ઘોડો મળખુત છે કે નહી.

જ્ઞ જ ને કહે છે કે “જ્ઞને કે ને પુછો કે ને તે બાબત સરવે માલમ છે” કે એ જ ને મ.

મનુર કહ્યો હોય તે અંગીકાર છે.

ટીકા.—ટેલર કહે છે આ ધોરણ કામદારનો સવાન હોય કે હકીકતનો સવાન હોય છે. ને અને ને બાબત વીરૂદ્ધ પુછવામાં આવ્યું હોય તે બાબતનું ખાસ જ્ઞાન હોય કે ના હોય અને તેના આખી કહેલી બીના કરાર ઉપરથી થએલા દાવામાં અગર અપકલ્પના દાવામાં પુરાવા તરફિ આપવામાં આવ્યાં હોય તો પણ આ નિયમ બાધુ પડે છે. ટેલર. ૧૮૯-૧૯૩

ને સખસે અંગીકાર કરેલો હોય તેની વીરૂદ્ધ અ. યવા તેના તરફિન માં અંગીકાર લ. મતો છેકે સંશીતે | ૨૧. ને સખસે કાંઈ અંગીકાર કંપિણી હોય તે સખસ વીરૂદ્ધ અથવા હક સંબંધીના તેના પ્રતીનીધીની વીરૂદ્ધ તે અંગીકાર લગતો છે તથા તે સાબીત કરી શકાય છે; પરંતુ ને સખસે તે અંગીકાર કંપિણી હોય તેનાથી અથવા તેના તરફથી અથવા તેના હક સંબંધી પ્રતીનીધીની નીચે બતાવેલી બાબત શીવાય બીજી બાબતમાં અંગીકાર મનુર સાબીત કરી શકતો નથી.

(૧) જ્યારે અંગીકાર એવા પ્રકારનો હોય કે તે કરનાર સખસ મરણ પામી હોય તો તે કમમ કર મુજબ ગાહીત સખસોની વંચે ચાલતા કામમાં લગતો યાવ મારે તે અંગીકાર ને સખસે કર્યો હોય તેનાથી અથવા તેના તરફથી તે સાબીત કરી શકાય છે.

(૨) મનની અથવા શરીરની કોઈ રથીતી હતી એ હકીકત લગતો કીવા મુદ્દાનો હોય ત્યારે, તે રથીતી હતી, એવા ને મનુર સદરકુ મનની અથવા શરીરની રથીતી ચાલતી હોય તે વખતે અથવા તે અરસામાં કહેવામાં અથવા બખવામાં અ.બળો તે મનુરને રપે જ્યારે કોઈ અંગીકાર હોય તથા જ્યારે તે મનુર કહેવાની અથવા બખવાની સાથે એવી વરતાણુંક થઈ હોય કે સદરકુ કહેલું કીવા બખવું ખોટું છે એ તે ઉપરથી અસંભવોત માલમ પડે તારે સદરકુ અંગીકારની સાબીતી તે અંગીકાર કરનાર સખસથી અથવા તેની તરફથી કરી શકાય છે.

(૩) કાંઈ અંગીકાર અંગીકાર તરફિ નહીં પણ બીજી રીતે લગતો હોય તો, તે અંગીકાર ને સખસે કંપિણી હોય તેનાથી અથવા તેના તરફથી સાબીત કરી શકાય છે.

દુષ્ટાંતો.

(અ.) અ તથા બ વચે તકરાર એવીછે કે અમુક ખત બનાવરનું છે કે નહીં. અ નું કહેવું એવું છે કે તે ખરું છે, તથા બ નું કહેવું એમ છે કે તે બનાવરનું છે.

સદરકુ ખત ખરું છે એવા મનુર અ એ કહ્યો અથવા બખ્યો હોય, તેની સાબીતી બ થી કરી શકાય છે, તથા ખત મનુર બનાવરનું છે એવા મનુર અ એ કહ્યો અથવા બખ્યો હોય તેની સાબીતી બ થી કરી શકાય છે; પરંતુ તકરારી ખત ખરું છે એવા મનુર અ એ પાને કહ્યો અથવા બખ્યો હોય તેની સાબીતી અ થી કરી શકાતી નથી, તેમજ તે બનાવરનું છે એવા મનુર બ એ કહ્યો અથવા બખ્યો હોય તેની સાબીતી બ થી કરી શકાતી નથી.

(બ.) અ એક વાહાણનો ટંક છે તેના ઉપર એવા લોડેમન બદલ તબવીબ ચાલે છે કે તેણે એક વહાણ બાગી નાખ્યું.

વાહાણને તેના ઘોમ મારગની બાહાર બંધ જવામાં આવ્યું હતું એ બતાવવાને સાથે પુરાવા આપવામાં આવ્યો છે.

પોતાના હમિયના કામને ખરેખરે મ્મ એ રાખેલી એક ઓપડી તે હાલર કરે છે, તે ઉપરથી એવું દેખાય છે કે રસીજ બનાવેા વીગરે ને બહારે કરેલા પરમાણે તેનાં અવલોકન કરવામાં આવ્યું તે સરખે તેમાં બખી રાખ્યું છે, તથા તે ઉપરથી એવું માનમ પડે છે કે વાહાણ મજબૂરને તેના મોખ મારમની બાહારે લેઈ જવામાં આવ્યું નહોતું, મ્મ સરદાર મજબૂર સાખીત કરી શકે છે મરણ કે તે મરણ પામ્યા હોત તો સરદાર મજબૂર તાહીત પક્ષકારી મરે ચાલતા કામમાં કલમ કર ની રકમ (૨) મુજબ પુરાવામાં લેવાઈ શકાત.

(ક) કલકામાં મ્મ એ એક યુદ્ધો કરેછે એવું તેના ઉપર તોહામત છે.

તેણે પોતે બમણુ એક પત્ર તે હાલર કરે છે, તે પત્રમાં બાહારે મુકામ તે હીસે તારીખ નામલેઈ તથા ને તારીખ નામલેઈ તે તારીખની બાહારની પોશ્ટ આફ્રીસની છાપ તે પત્ર ઉપર છે.

પત્રમાં તારીખ બખીકે એ મજબૂર પુરાવામાં લેવા પોમ્ય છે કારણ કે મ્મ ને મરણ પામ્યા હોત તો તે મજબૂર કલમ કર ની રકમ ૨ મુજબ પુરાવામાં લેવા પોમ્ય હોત.

(ડ) મામ મોરીનો છે એવું તપ્પા છતાં તે બીધા બાખત મ્મ ના ઉપર તોહામત છે.

સરદાર માલની ને હીમત છે તે હીમતના અંદર તે વેચવાની તેણે ના કહી હતી એવું સાખીત કરવા તે માગે છે.

સરદાર મજબૂર અંગીકાર છે તોપણ તેની સાખીતી મ્મ કરી શકે છે, કારણ કે મુદ્દાની હકીકત ઉપરથી ને વરતણક યદ તેનો ખુલાસો તે ઉપરથી થાય છે.

(ઈ) ખોટો સીસે છે એવું માનમ છતાં ખોટો સીસે પોતાના કબજામાં રાખવાથી રાખ્યા નું તોહામત મ્મ ઉપર છે.

મ્મ એવો હકીકત સાખીત કરવા કેહે છે કે સીસે મજબૂર ખોટો છે કે નહીં એ વીચિનો મને સંશય પડવાથી તે સીકાની પરીક્ષા નાખ્યા પારખનાર એક સખણ પાસે મે કરાવી અને તેણે પરીક્ષા કરીને મને એવું કહ્યું કે સીસે મજબૂર ખરી છે.

સરદાર છેવટના ઊપલા દ્રષ્ટાંતમાં કહેલા કારણેને બીધે મ્મ એ હકીકતો સાખીત કરી શકે છે.

ટીકા—હુકમનામાની બજાવણીના વેચાણમાં મીત્રકાનો ખરીદ કરનાર ને હુકમનામાના ફેણદારનો હક, હોતક વાંગરે તેણે ખરીદ કરી બંધાઈ છે. તેનો તે હોત પ્રતિનાથી છે આનાપુરના ઘસી વી. નાકરે જાતે ૨૨ વી. રી. વા. ૧૪૮

દસ્તાવેજના મજબૂર બાખતનો મુખ્ય અંગીકાર કરવારે લગતો સમજાવેલ.

૨૨. દસ્તાવેજના મજબૂર બાખતનો મુખ્ય જુલ્યાની અંગીકાર લગતો નથી પરંતુ એવાં દસ્તાવેજના મજબૂરનો હોમ પુરાવા આ આકટમાં હવે પછી કહે-લા નીવમો પ્રમાણે આપવાનો પોતાનો હક છે એવું ને પક્ષકાર સરદાર મુજબ સાખીત કરવા માગતો હોય તે બતાવે તો તથા બતાવે ત્યારે અથવા ને દસ્તાવેજ હાલર કરેછે તેના ખરી પછા વાંચી ને તકરાર હોય તો સરદાર મુજબનો દસ્તાવેજના મજબૂર બાખતનો અંગીકાર લગતો છે.

ટીકા—દસ્તાવેજના હોમ પુરાવાની બાખતમાં આ કાવતાની ૯૫ કલમ જુઓ.

દીવાની કામમાં | ૨૩. કોઈ એક અંગીકારનો પુરાવો આપવો નહીં એવી રૂપરૂ શરત કરીને અંગીકાર કેવે પ્ર અંગીકાર મળકુરે કરવામાં આવ્યો હોય તો અથવા સરદાર અંગીકાર એવી સંજે ભગતા હો કેફીયત ઉપરથી કરામાં આવ્યો હોય કે તે કેફીયત ઉપરથી કોરટને એવી ખાતર-થા યાવ કે અંગીકાર મળકુરેનો પુરાવો આપવો નહીં એ પરમાણે તે કામના

પક્ષકારોએ એકમત થઈ ફરાવ કર્યો છે તો દીવાની કામમાં તે અંગીકાર ભગતો નથી.

ખુલાસો—કોઈ પણ ખારીસર કીવા પલોડર કીવા અટરની કીવા વકીલને કલમ ૧૨૧ મુજબ ને ખાતતની સહિદી આપવાની ફરજ પાડી શકાય છે, તે ખાતતની સહિદી આપવાની તેને આ કલમ ઉપરથી કોઈ પણ રીતે માફી થાય છે એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—આવો કોઈ રૂપરૂ કરાર કીવા અરબીત સરત ન કરી હોય તો ખાતતની બાંતગડની મામણી કરી તે જવાબદારીનો કંઈક પુરાવ થયો; પણ એ વાત ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ કે આવી તરેહની મામણીની રીત પ્રાપ્ત કરવાસાહે કરવામાં પણ આવે અને તેથી જુવાબદારીએ ફરીકારના પણ કમ્બો હોય. નિરાંત પ્રાપ્ત અને જુવાબદારીના કંઈ પણ અંગીકાર વગર ઘઈ શકે, ફરેક પ્રસંગ ની કેફીયત ઉપર ધણી આધાર રહેશે.

ફાત્વાદારી કામમાં | ૨૪ કોઈ ફાત્વાદારી કામમાં કોઈ તોહિમતવાળા સાખસ કરેલી કબુલત કોઈ અધીકારવાળા સખસ તરફથી તે તોહિમતવાળા ઉપરના તોહિમતને સબંધિ મળેલી બાલમ કીવા ધમકી કીવા વચન ઉપરથી કરવામાં આવે છે. એવું કોરટની નવરમાં આવે તથા તે બાલમ કીવા ધમકી કીવા વચન કોરટના

અબીપરાયમાં એવા હોય કે પોતાના ઉપર ને કામ આવે છે. તે કામને સબંધિ પોતાને શરદુ મુજબ કબુલત કરવાથી સંસારે વીવચનો હરકાંઈ ફાવેલો થયે અથવા એવી હરકાંઈ આફત દુર થયે એમ સમજવાને શરદુ તોહિમતવાળા સાખસને યોગ્ય જણાય એવા સખસ તેને સરદુ મુજબની બાલમ કીવા ધમકી કીવા વચન ઉપરથી મળ્યા છે તો કબુલતમળકુરે સરદુ ફાત્વાદારી કામમાં ભગતી નથી.

ટીકા—કબુલતો એ જાતની છે; (૧) ઇનસાફી નહીં એવી, એટલે ને કબુલતો માણસતરેકે કોરટની રૂપરૂ કરેલી ન હોય પણ ખીન્ને કેકાણે કરેલો હોય એવી. (૨) ઇનસાફી અથવા ને કબુલતો કાપરેસર કામોની હમચની પક્ષની પ્રમાણે માણસતરેકે કોરટની રૂપરૂ કરેલી હોય એવી, પહેલી જાતની કબુલતોમાં ખાતતની સાખસોની આમજ કરેલી તેમજ ઇનસાફીના અમલદારો જેવા કે કનસરે-ખસો, પોલીસ અમલદારો ઇન્ચારીની આમજ કરેલી કબુલતો આવે છે. જો આ કબુલતો જુધી પુરવક કરેલી હોય તો ખીજી હકીકતોની પેકે સાખાત થયા પછી તે પુરાવામાં સેઈ થકાય છે. કબુલત જુધી પુરવક છે કે નહીં તે ખાતતમાં ચીફ ખાતત આવે કહ્યું કે “ ને કબુલત મનમાંથી આશાની ખુ-શામત કરી અથવા ખાસતીનું દર્ખાણ મુકો કહાવો હોય તે જ્યારે મુઠાના પુરાવા તરફ ગણવાની હોય ત્યારે એના ચક બરેલા રૂપમાં આવે છે કે તે ઉપર કંઈ પણ બરેસો રાખવો ન જોઈએ.”

જ્યારે જ્યારે તોહિમતવાળા સાખસે કરેલી કબુલત કોઈ અધીકારવાળા સખસ તરફથી મળેલી બાલમ કીવા ધમકી કીવા વચન ઉપરથી કરવામાં આવે છે એવું કોરટની નવરમાં આવે તો એ કબુલત ગણવી નહીં.

અધીકાર વાળો | રાણી વી. નવયોજી દાદાબાઈ (૬ મું. હા. રી. ૩૨૮) આ કામમાં ચીફ સાખસ કોણ છે. જસદીસ સારન્ટે કહ્યું કે—“ અધીકારવાળો સાખસ” એ શબ્દની બાખ્યા કે કહાંત આપું નહીં.

એણે ૨૦૧૧ પ્રકારની ખાખતોમાં ઈંગ્લેન્ડ કાયદાના અભ્યાસીઓને સારી પેઠે માન્ય છે, અને જો કે આ આકેટ પાસ થતી વખતે ને પુરાવાના નિયમો અમલમાં હતા તે બધા ૨૬ કરવામાં આવ્યા છે તેથી એ ખાખત ઉપરના ઠરાવો પ્રમાણુ દાખલ ભાગ્યેજ મળી શકાય તો પણ તે ઉપયોગી આધારોનું કામ સારું” આ કામમાં કેદી ગેરેટ ઈડીવન પેનીનસુલા રેલવેનો જુડીસ કમારક હતો; અને ને સખસે લાભ્ય, ધમકી ડીવા વચન આપેલાં તે સખસ પ્રથમ કંપની તરફથી ગામ આમ કરતો હોસામ તપાસનાર હતો, અને એ વખતે તે ખાસ નોકરી ઉપર હતો, તેવામાં હોસામની ને ધટનું તોહિમત રાખવામાં આવ્યું હતું તે ધટ માન્ય પડી હતી. આ કામના અરથ મુજબ તેને અધીકારવાળો સખસ માનવામાં આવ્યો હતો, એ વિદ્વાન ચીફ જસ્ટીસ કે એમ જણાવ્યું કે—“હું પારકુ કે ઈંગ્લેન્ડ પ્રમાણુ મુજબ એ રાજ એવો સખસ (અધીકારવાળો સખસ) થશે. તેની પરીક્ષા એ ક્યે સખસને એ ખાખતમાં વચે પડવાની સઘા અધીકાર હતો કે નહીં અને તેનું કાંઈ પણ હીત અગર હક સંબંધ નેમ રાણી વી. વોરિયમહાલ (ડેનીસસ કાઉન કેસીસ વા ૦૨—૫૦ ૪૬૦) કામમાં ઠરાવવામાં આવ્યું છે તે મુજબ તેને એવો અધીકાર છે એમ ખતાવવાને બસ છે.”

વોરિય હામના કામમાં પારકાનીએ એમ ઠરાવ્યું કે ફ્રીઆદીમાના એકની જો ને કામ કાળની બચરયા કરતી હતી તે અધીકારવાળો છે એમ ગણવું જોઈએ. ઈંગ્લેન્ડ કાયદા પ્રમાણુ ફ્રીઆદી જો ગુદામાં તેમનું હીત હોયતો કેદીનો શેઠ અગર શેઠાણી કોર્ટેનબ અગર બીજો અધિકારી જેના હવાખામાં કેદી હોય તે; માછરેટ્ટ એ બધા અધિકારવાળા સખસ ગણાય છે.

ને લાભ્ય ડીવા ધમકી ડીવા વચન મળેલા હોય ને તોહિમતવાળા સખસના ઉપરના તોહિમતની ખાખત મળેલા હોવાં જોઈએ; અને જો તે એક તોહિમતને સંબંધ મળ્યાં હોય તો તેનાથી તબ જુદા તોહિમતને સંબંધ કરેલી કબુલત તેથી હરકત આવશે નહીં.

લાભ્ય પુરતી એ લાભ્ય ધમકી ડીવા વચન કોરેટના અબીપ્રામમાં એવાં હોવાં જોઈએ કે હોવી જોઈએ પોતાના ઉપર ને કામ આપે છે, તે કામને સંબંધ પોતાને સરરકુ મુજબ વાંચે.

કબુલત કરવાથી સંસાર વિષયનો હરકોઈ કાયદો થશે અથવા એવો હરકોઈ આદત દુર થશે એમ સમજવાને તોહિમતવાળા સખસને યોગ્ય જણાય એવા આધાર મળી શકે.

લાભ્ય ડીવા ધમકી ડીવા વચન ઉપર મુજબ છે કે નહીં તે વાંચે વિચારે ખાંધવાનું કોરેટનું એટલે કે જડનું અથવા માછસતરેટનું છે. જખુરીની સાથે તબવીવ ને મુકરદમામાં ચલાવી હોય તેમાં કબુલત પુરાવામાં સેવી યોગ્ય છે કે નહીં, તે જડને એકલા એવ ઠરાવવાનું છે. ને કાયદો થવાનો અથવા ને આદત રખવાનો તે (૧) સંસાર વીવયનો હોવી જોઈએ, અને (૨) તોહિમતવાળા સખસના ઉપર માત્રા કામને સંબંધ હોવાં જોઈએ. નેમકે એક નેલના પાદરીએ એક કેદીને કહ્યું કે ધમોપદેશ તરકે મારે તને ચેતાવવું જોઈએ કે હથવરની સાથે કપટ રમવાનો કોરેટિય ફરી પાપમાં પાપનો ઉમરો ન કરે, અને તાહરે તારાં પાપ હથવરની આગળ કબુલ કરી દેવાં, અને તાહરાથી બને તેટલો તે કેલો ગુણગનો બદલો વાળવો એ જરૂર છે, અને કેદીએ તેને આ મુજબ કેલવામાં આવ્યા પણ, નેમર અને કોરવાળી આગળ એ કબુલતો કરી; આ કબુલતો પુરાવામાં સેવા લાયક છે. એમ ઠરાવવામાં આવ્યું. રાણી વી. ગીલહામ જુડીસ કીમીનલ કેસીસ. વા. ૧—૫૦. ૧૮૧. વળીએકે માણસે ખૂનના તોહિમતવાળા એક ડોકરાને કહ્યું કે—“ હવે પછે પડે હું તને એક ઘણો સજારવાલપુછુ છું. અને મને આશા છે કે, હથવરની સમજી નું મને સાચેસાચો વાત કહી દેશ” —અને તે ડોકરાએ ને મજકરે કહ્યો તે પુરાવામાં સેવા યોગ્ય છે એમ ઠરાવવામાં આવ્યું. રાણી વી. વાહ૯૬. જુડીસ કીમીનલ કેસીસ વા. ૧—૫૦. ૪૫૨.

તોહિમતવાળા સખસે કેરો કબુલત જો કોરેટની નજરમાં એમ આવે કે તે અમુક તરે હતી લાભ્ય ડીવા ધમકી, ડીવા વચન ઉપરથી કરવામાં આવી છે તો તે લાખતો ગણવી નહીં

કચ્છના લખતોએ | અહીંનાં પણ વળી એવા પ્રસંગે કચ્છના પુરાવામાં લેવી કે નહીં
કે નથી તે કોરેટ | તે નક્કી કરવાનું કામ કોરેટનું છે, એટલે તદ્દનનું પણ નિયુરિનું નથી
નક્કી કરવાનું છે.

અથવા માછસરેટનું છે. (મુ. હા. કો. રી. વા. ૬-પા. ૬૭૦) રાણી વી. નવરોજી દાદાબા-
બાના કામમાં યોજાવટીએ સાગળનટ મેમ્બો કે "લાભ, ધમકી હવે વચન કચ્છ ન કરવાથી
સંસાર વાંચનારો કોઈ કાયદો થશે અથવા કંઈ આકૃત ટળશે એવી ખાતરણ કરવાને કેદને માટે
ખસ હતી કે નહીં તે વીજ પોતાનો અભીપ્રાય બાંધવાનું કામ તદ્દન કોરેટ ઉપર નાંખે છે" (મુ. હા.
કો. રી. વા. ૧૧-પા. ૧૭૮) રાણી વી. અન્નવંત પેનડારેના કામમાં પણ એમ કહેવામાં આવ્યું
હતું કે જો કોરેટની નજરમાં એમ આવે કે અમુક કચ્છના લાભ, કીરા ધમકી કોના વચન ઉપરથી
કરવામાં આવી છે તેમજ એ કચ્છના પુરાવામાં લેવા યોગ્ય નથી, આ કામમાં તોલેકમતારે પેલેલ
પેલેલુ સેચન કોરેટની આગળ જાહેર કર્યું કે કચ્છના અને ધમકી અને આશાઓ આપી કઢાવી
હતી, પરંતુ આ વાતનો પુરાવ નહોતો, તેથી હાઈકોરેટનો એવા અભીપ્રાય થયો કે પુરાવા વગર એમ
અનુમાન ન કરાય કે કચ્છના ગેરવાળની દાખથી કઢાવી છે એવા સમજાવેલાં વાંધા બતાવવામાં આ-
વે તો તે પુરાવામાં ન લેવા લાયક થતી નથી.

પોલીસ અમલ- | ૨૪. હરકોઈ પોલીસ અમલદારની આગળ કરેલી કચ્છના હરકોઈ ગુનાના
દારની રખત કી- | તોલેકમતવાળા અખસ વીરક સાબીત કરતી નહીં.
ધિની કચ્છનાત પુ-
રાવામાં લેવી નહીં

ટીકા— ૧ એક સખસ રેલવેમાં ખસીને કબજે જતો હતો તેવામાં તેની ધડીઆળ સાંકળી
તથા ટેબીકે રકમ તેની પાસેથી ચોરીએ ગયાં. એવા પુરાવ આપવામાં આવ્યો કે કેદીને પકડનાર
કાસ્ટેબલનો આગળ કેદાંએ એવી કચ્છના કરેલી કે ધડીઆળ અને રૂ. ૧૦૦૦ અને મારી બંને
આપેલા અને જો સાંકળી ચમતારી કીધી જસ્ટીસકીયરે આ આકટમાં અંગીકારો તથા કચ્છનાતોની
વચે તકાવતે એવી ટીકા કરી આ પુરાવા લખાત કર્યો રાણી વી. માહિજોનાડ. ૧૦ બં.
હા. રી. આપે. પા. ૨૦.

૨. કલકામાં પોલીસનો કેપુટી કમીશનર આ કલમના અરથ મુજબ પોલીસ અમલદાર
છે. રાણી વી. હરિમાજ ચંદ્રાસ હા. લા. રી. ૧ કલકા સીરીઝ ૨૧૫.

પોલીસના હવાલામાં | ૨૬. હરકોઈ સખસ કોઈ પોલીસ અમલદારના હવાલામાં હોય તે ૬૨-
તોલેકમતવાળા હોય તે | આનમાં તેણે કરેલી કચ્છના કોઈ પણ માછસરેટની પ્રત્યક્ષ રખત કીધી ન
વખત તેણે કીધી | હોય તો તેને સહેલુ સખસની વીરક સાબીત કરતી નહીં.
કચ્છના પુરાવામાં લે-
વી નહીં.

ટીકા— કલમ ૨૫ ના હારવ મુજબ પોલીસ અમલદારનો આગળ કરેલી કચ્છના તદ્દન પુરા-
વામાં લેવા યોગ્ય નથી માછસરેટની રખત કરેલી હશે તોપણ પુરાવામાં લેવા યોગ્ય નહીં થાય આ
કલમના હારવ મુજબ પોલીસના હવાલામાં હોય તે હરમાન કોઈ સખસે કરેલી કચ્છનાત માછસરે-
ટની પ્રત્યક્ષ રખત કીધી હોય તે શીવાય તે પુરાવામાં લેવા યોગ્ય નથી માછસરેટની પ્રત્યક્ષ રખત
કોઈ સખસે પોલીસ અમલદારની આગળ કરેલી કચ્છનાત આ પ્રમાણે પુરાવામાં લેવા યોગ્ય નથી;
પણ પોલીસના હવાલામાં હોય તે હરમાન પોલીસ અમલદાર શીવાય બીજા કોઈ સખસની આ
ગળ કોઈ સખસે કરેલી કચ્છનાત નો તે માછસરેટની પ્રત્યક્ષ રખત કરેલી હોય તો તે પુરાવામાં
લેવા યોગ્ય છે.

તોહામતવાળા સ
ખસે બતાવેલા મ
ભૂકુરેનો અથવા
તેની કીચીની કણ
ભતનો નેટલો બા
ળ તે મભૂકુરે અ
થવા કણભાત ઉપ
રથી સોધી કાઢે-
બા હકીકત સાથે
સંબંધ રાખતો હો
ય તો તેટલો સા-
બિત કરી શકાય છે.

૨૦. પરંતુ એવું દરાવ્યું છે કે કોઈ સંખ્યમની ઉપર કોઈ ગુણનું તોહામત બુ
ક્યું છે અને તે સંખ્ય સોબીસ અમલદારના હવાલામાં છે તે સંખ્ય પાસેથી
કાંઈ ખબર મળી તે ઉપરથી કોઈ હકીકતનો સોધ શક્યો છે. એવી જુખાની
પડે ત્યારે એવી ખબરમાંનો નેટલો બાળ ખબર મભૂકુરે ઉપરથી શોધી કાઢેનો
હકીકત સાથે સ્પષ્ટ રીતે સંબંધ રાખતો હોય તેટલો બાળ સાબિત કરી શકાય છે
પછી તે ખબર કણભત ગણાય એવી હોય કાંઈ ન હોય તો પણ.

ટીકા—“સોબીસ અમલદારના હવાલામાં” એ શબ્દો એમ બતાવતા દેખાય છે કે આ
કલમ માત્ર કલમ ૨૧ ની વંચિત દરાવ દાખલ કરવાનો ફરાદો હતો અને ત્યારે એ ખબરે મભૂ-
કુરેથી શોધ બાગેશી હકીકતને બગતો ખબરે સોબીસ અમલદારની આગળ કરેલો કણભત ગણાય
તેવી હોય ત્યારે આ કલમ બાધુ નથી. આ વંચિત દરાવ તે ઉપરથી થયેલા ફરાદા બાગેશી કલમ
૨૫ ને પણ બાગે છે. તોપણ ઉપર લખેલા શબ્દોથી આ દરાવ કલમ ૨૪ ને લાગતો નથી એમ
જણાય છે. રાણી વી. જોરા હસજી અને બીજાઓના કામમાં (મુ. હા. કો. રી. વા. ૧૨ પા. ૦
૨૪૪) જસદીસ વેરઠ બાલ્યા કે:—“મીલકત દાખલ થવાના અથવા તેનો શોધ બાગવાના સંબંધમાં
કહેલા અથા મભૂકુરો પુરાવામાં લેવા યોગ્ય નથી; ને મભૂકુરેથી સંદરહુ મીલકતનો તરત પતો બા-
ગ્યો હોય તેટલોજ મભૂકુરે અને નેટલો તેથી આપતો લાગ્યો હોય તેટલે મુખી પુરાવામાં બાજની
રીત લેવા યોગ્ય છે. કોઈ માણસ કહે કે—

“ફાણી કેકાણે તમને એક લાકડી માલમ પડશે તે વડે મેં રામાને મારી નાંખ્યો.” આપે પ્રસંગે
સોબીસનો માણસ એમ કહી શકે કે મને બતાવેલી જગાએ હું ગયો અને એ લાકડી માલમ પડી
પણ ખુનની કણભત વીધે કંઈ પણ મભૂકુરે તે કહે તો તે પુરાવામાં લેવા યોગ્ય નથી. ને “તમ-
ને માલમ પડશે.” એમ કહેવાને બદલે કેદીએ એમ કહ્યું હોય કે “મેં ફાણી જગાએ એક તરવાર
કે છરી મુખી છે, અને ત્યાં તે માલમ પડ્યો હોય; પણ આ મભૂકુરેનો ને કે તેમાં કેદી તરફથી
અમુક કંઈ કરવાને અંગેકારે આવે છે તોપણ તે પુરાવામાં લેવા યોગ્ય છે કારણ કે તે એવી
ખબર છે કે તેથી શંકા એ શોધ બાગ્યા અને તેની સાથે સંબંધ રાખનાર બીજી કોઈ ખબરથી
આ પ્રમાણે અલગ રીતે અને સ્વતંત્રપણે શોધ લાગ્યો જતે દિ અર-
થી અને કોઈ મુદાની હકીકત સાથે તે બગતુ ગણાય એવી ખુબી રીતે સંબંધ રાખતુ નહોતો એવા
કેતનો કેદીએ ખુલાસો આપ્યો છે એમ કહી ત ખુલાસાને બાહરને પેલીસની આગળ ફેલી કેદી-
ના કણભત દાખલ તેનો પરચેશ કરવા કાર્યકર્તા કરે તો પુરાવાનો આકર તે પુરાવા લેવા રજા
આપતો નથી. પુરાવા બાતલ કરવા વંચિત નીયમોને તે ઉપરનો અપવાદ ચોક્કસપણે દરાવેલા
છે તેથી તે અપવાદમાં બરોબર રીતે દાખલ થતા ન હોય તેવા કેસો તે બાધુ કરી શકાય નહીં
એકુત નાંખતી ચોપડી આપી દે અથવા જ્યાં બાજરો કચરાએલી દેખાતી હોય તે જગ્યા બતાવે
તો બતેજ બીન દિ અરથી કંઈ છે. વળી સાધારણ રીતે જીવ વગરનું છે તેને ખુલાસાની જરૂ-
ર નથી, અને તેની સાથે ફેલી કણભત તેનો ખુલાસો કરતો નથી પણ તે આજુ બાજુની
બાતલ છે, અને (જ્યાં તે બાતલ કરી હોય ત્યાં) તે બાતલ કરવાને ને ન બાતલ કરી હોય તે
બાતલોની સાથે તેનો સંબંધ હોવાથી અટકાયત થતી નથી.” રાણી વી. જોરા શહના કામમાં
(મુ. રી. કો. ૨. વા. ૧૬—પા. ૫૧) તોહામતવાળાએ શખ ધનરેકરને એમ બહેર કર્યું હતું

કે મરનારને મેં મરદનથી પકડી હતી અને જોરથી તેને પકો મારી નીચે નાંખી દીધી હતી તેથી તે એક કેળના ઝાડની સાથે અપડાઈ અને તેની મરદન ભાગી ગઈ; વળી મેં તેને માહારા હાથથી મારી હતો; અને એ બાદથી તેજ વખત ત્યાંજ મરણ પામી; અને પછી એ મઝૂર અસહવાની કોર્મીશ કર્યા પછી તેના ઉપરથી એક કાંટાનો અને જે યુગ મેં ઉતારો લીધા ને મેં પાસેના જંગલમાં સોતાડ્યા. આ અખરને બાંધે તેણે બતાવેલા જંગલમાં તેને બધા જવામાં આવ્યો; અને તેણે એક છુપી જગ્યામાંથી એ કાંટાથી અને યુગ હાથે ફરી કાચુ કે મરનારના શરીર ઉપરથી મેં આ ધરાણું કાઢી લીધું છે. જસટીસ ગંભીરના અભીપ્રાયમાં એમ આશ્યું કે જેટલી અખરે મરનાર ઉપરના હુમલા તથા તેથી થયેલા તેના મોતનું બ્યાન કરે છે, તેટલી અખર ધરે. છાતી છાંધની વાતને રેપટ રીતે બાગે છે, ને છાંધ એ અખરને વીશિજ ભાગી હતી; અને પોતાના હાથમાં ને ધરેણું આપ્યાં એ વાંચેની કેરીની કબુલત એવી હકીકત છે કે પુરાવાના કાયદા તેના ઉપર તે સાબીત થઈ શકે.

બાબત્ય કોંવા ધમકી કોંવા વચનથી મન બિપર થયેલી અસર અટ્ટી ગયા પછી ફરેલી કબુલતબગતી છે.

૨૮. કલમ ૨૪ મીમાં બોધ કરેલા મુજબની બાબત્ય કોંવા ધમકી કોંવા વચનથી મન બિપર થયેલી અસર ફોરેટના અભીપ્રાયમાં ને વખતે પુરા પુર થઈ હોય, તે વખત પછી સંદરકુ કલમમાં બોધ કરેલા મુજબની કબુલત કરવામાં આવે હોય તો તે કબુલત ભગતી છે એમ સમજવું.

બીજી રીતે કબુલત ભગતી હોય તો કબુલત મુપતરાખાનું વચન હતું એ વીચરે કારણથી તે કબુલતગેર ભગતીનવાન્યથવી.

૨૯. એવી કબુલત ને બીજી રીતે ભગતી હોય તો માત્ર તે મુપતરાખવાના વચન ઉપરથી કીધાના સખખથી અથવા તે મેળવવાને સાર તોહમતવાળા સખસ સાથે ફરજ કરેલાથી તે કીધાના સખખથી અથવા તોહમત વાળો છાકરો હતો તે વખતે કીધાના સખખથી અથવા ને સવાસિના જવાબ દેવાની તેની ફરજ નહેતી તે સવાસિ ગમે તે રૂપે હોય તો પણ તેના જવાબમાં તે કીધાના

સખખથી અથવા એવી કબુલત કરવાની તેની ફરજ નહેતી અને તેની વીરુધ એવી કબુલતનો પુરાવા આપી શકાય એમ તેને સુચના નહી મળાના સખખથી, તે કબુલત ગેર ભગતી છે એમ સમજવું નહી.

ટીકા.—(ખ) એક સહ કેરીએ (ખ) ને ખુનને સાર કેદમાં હતો તેને કહ્યું કે “મારી ઠંઠા છે કે એ બોરાનું ખુન તમે શી રીતે કાઢ્યું તે તમે મને કહે; ખરેખરી વાત કહો કો.” (ખ) એ જવાબ દાણો કે—“ને હું તમને કહું તે કાંઈને ન કહેવાના કોમન આશિ.”

(ખ) એ કોમન બિપર વચન આપુ અને (ખ) એ વાત કહી તેથી ને કબુલત પુરાવામાં સવા યોગ છે એમ ફરવામાં આવ્યું હતું. રાહુલી વી. કો. કારીગટ એડ પેશન્સ મીસી પ્રાવાસ રીપોર્ટસ વા. ૬—પાનું. ૩૭૨

ફરેબથી કબુલતો મેળવવાના દાખલા.

૧. એક જેલના કીલીદારે કેદાને માટે કાગલ ટપાકમાં નાંખવા વચન આપુ પણ ટપાકમાં ન નાખ્યાં તેણે તે કાગલ ફરીઆદાને મોકલી દીધી. તે કાગલમાં કબુલત મળ્યાં એવા મજકુર હતો. તે મજકુર પુરાવામાં સવા બાબત કરવામાં આવ્યો હતો રાહુલી વી. કેરીગટ, કારીગટન એડ પેશન્સનીસી પ્રાવસ રીપોર્ટસ વા.—૨ પા. ૪૧૮

૨. કેદમાં નહીં છતાં એક જાગતો છે એમ ખોટું મનાવાથી કેદી એ કબુલતે કરી તે પુરાવામાં સેવા લાવક છે એમ હરાવામાં આપ્યું હતું. રાણી વી. ખેલસી. ફીમી મિકલ એ. વા. ૧-પા. ૧૦૪ બીજી રાણી વી. રામચરણ પાંચ. યુ. રી. કો. ૨. વા. ૨૦-પા. ૩૩

કેદો કેદમાં હેવાથી ખરી વાત કહી દેશે એવી આશાથી તેને કેદ ચડાવવા (છાકરો) દારૂ પાંચેણે હેવા તે જાગતો કેદમાં કેદોએ કરેલી કબુલત જરાએ ઓછી પુરાવામાં સેવા યોગ્ય કબુલત નથી. રાણી વી. રામચરણ પાંચ. યુ. રી. કો. ૨. વા. ૨૦-પા. ૩૩

૭-પા. ૧૮૭

સવાબ. | ખાનગી વાતચીતમાં કેદીએ કરેલી કબુલત ને આવેથી છાની માની સાંભળી હતી, તે કબુલત પુરાવામાં સેવા યોગ્ય છે એમ હરાવામાં આપ્યું હતું રાણી. વી. સાઇમન્સ કારોગટન એનડ પેલસ નીસીપાવસ રીપોર્ટર વા. ૧-પા. ૫૪૦ રાણી. વી. સટ્ટના અને બીજી. યુ. રી. કો. ૨. વા. ૭-પા. ૩૮

સુચના નહીં મ- | એક સખસ નેને કલકતામાં કરેલા મુઠ્ઠા માટે તેની તજવીજ આપી તેને સેબી | પકડીને મુકસીખના માછસટરેટ આગળ લેઈ જવામાં આવ્યો આ માછસટરેટ તેને સુચના આપ્યા વગર પુછેલા સવાબના જવાબમાં તેણે કરેલી કબુલાતો પુરાવામાં સેવા લાવક હરાવામાં આવી રાણી. વી. નવાદવીપ મંદગોરેત્રામી અને બીજી એ. બા. રી. અવલ ફે. જારી હકુમત વા ૧-પા. ૧૫.

ને સખસ કબુ-
લાત કરે તેને વા
જીની તથા તેજ
મુના સાર બીજી
સખસોના એક-
દી તજવીજ આ-
લતી હેવા તેવા
બીજી સખસો
વિજીની કબુલત
સાબિત થાય તો
તે કબુલત વીચાર-
માં સેવા આ-
ખત.

૩૦. જ્યારે એકજ મુનાને સાર એકથી વધારે સખસો ઉપર એકદી તજવીજ આજતી હેવા, અને જ્યારે તે સખસો પકડી એક જણાએ પોતાને વીશે તથા તે સખસોમાંના બીજી કોઈ સખસને વીશે કોપિલી કબુલત સાબિતથાય, તારે ને સખસે તે કબુલત કીધી હેવા તેની વીરૂધ તેમજ સદરકુ બીજી સખસની વીરૂધ તે કબુલત વીચારમાં સેવાને કોરટ મુખતીયર છે.

કહાંતો.

(અ) કે નું ખુન કરેલા બાબત અ. બ ના ઉપર એકદી તજવીજ આસિ છે. “અ એ તથા બ મળીને કે નું ખુન કર્યું છે” એવું અ એ કહ્યાનું સાબિત થાય છે. એનું પરીણામ બ વિરૂધ થું થાય છે એનો વીચાર કરવાને કોરટ મુખતીયાર છે.

(બ) કે નું ખુન કરેલા બદલ અ ઉપર તજવીજ આસિ છે. કે નું ખુન અ તથા બ એ કર્યું એવું બતાવવાનો તથા “અ તથા બ મળીને કે નું ખુન કર્યું છે” એવું બ એ કહ્યું હતું એ બતાવવાનો પુરાવા હાજર છે.

સદરકુ કહેલા મળકુરે બાબતનો વીચાર અ વીરૂધ કોરટથી કરી ચકાવ નહીં કોરકુ બ ના ઉપર અ ની સાથે એકદી તજવીજ આજતી નથી.

ટીકા.—સાધારણ નીચમ એવા છેકે તોહમતદારની કબુલત તેના વિરૂધ્ધ પુરાવા છે. બીજા કોષના વિરૂધ્ધ પુરાવા થાય નહીં. જ્યારે કબુલતમાં બીજા કોષનું નામ રહ્યું તેને યુનાહમાં સામીલ છે એમ કહેવામાં આવે ત્યારે બધી કબુલત પુરેપુરી નામ સુધાંત સામીલ કરતી જોઈએ. પણ કેદી શીવાય બીજા કોષના વિરૂધ્ધ તે પુરાવા નથી એમ જ્યુરોને સમજ્યુત આપવાનું જરૂરનું કામ છે. એક યુનોહ જે જણાએ એકલા મળી કંઈ એવું તે જે જણના ઉપર તોહમત હતું. તેમાંના એકે માછરોટ રમર બીજાના સાંભળતાં કબુલત કરો અને બીજાએ તે કબુલત ઈતકાર કરી નહીં તો પણ એમ દરાવવામાં આવ્યું કે આ કબુલત બીજાના વિરૂધ્ધ પુરાવા નથી. રા. વા. આપલખો, ૩ રાઈડ ૩૩

પુરાવાના આકરની ૩૦ મો કલમ ઉપર બંનેના ફેસલા વિરૂધ્ધ નિયમ સમ્પન્ન કરે છે અને તોહમતદારની કબુલત તેના પોતાના વિરૂધ્ધ પુરાવા છે અને બીજા કોષના વિરૂધ્ધ પુરાવા નથી એ ને સાધારણ નિયમ છે તેનો અપવાદ એ કલમમાં છે. ને સમ્પન્ન કબુલત કરતો હોય તે અને જેના વિરૂધ્ધ તે કબુલત ધાનમાં સેવાતી છે તે જેની ઓછી ઓછી થતી જોઈએ એ જરૂરનું છે. કબુલ કરનાર કેદીની તજવીજ થઈ તેને શિક્ષા કરવામાં આવી હોય તો પછાઈ તેની તજવીજ બીજાના ઝેગી થાય છે એમ ગણાય નહીં. ૧૧ મુ. હા. રી. ૧૪૧ ને કેટલાક સમ્પસોએ ડાકાઈટીનો યુનોહ કર્યો હતો, તેમાંનો એક નાશી ગયો અને તેની તજવીજ પછીથી આત્રી તેમાં એમ ફર્યું કે આગળ ને સમ્પસોની ઓછી થઈ હતી તેમણે કેદી કબુલત આના વિરૂધ્ધ ધાનમાં સર્ઈ થકાય નહીં. ૨૧. વા. રી. કી. ૨. ૧૫ જે સમ્પસોની તજવીજ એકજ યુનાહ માટે થતી જોઈએ. કબુલ કરનાર તોહમતવાળા ઉપર ડાકાઈટીની સાથે ખુન કરવાનું તોહમત હતું. અને બીજા. આ ઉપર તેને મદદ કરવાનું તોહમતજ હતું. તો કબુલ કરનાર તોહમતદારની કબુલત બીજા વિરૂધ્ધ ધાનમાં ભઈ થકાય નહીં. ૧૬ વી. રી. કી. ૨. ૧૪ અને ૧૦ મુ. હા. રી. ૪૬૯

પણ જો જેના ઉપર એકજ યુનાહનું તોહમત હોય તો એકની કબુલત બીજા વિરૂધ્ધ વિચારમાં ભઈ થકાય છે. ૧૧ મુ. હા. રી. ૨૦૮

આ કલમ પ્રમાણે એક યુનાહને માટે જે અથવા વધારે સમ્પસોની તજવીજ થતી હોય તેમાંના એકે કેદી કબુલત તે કબુલત કરનાર વિરૂધ્ધ તેમજ ને સમ્પસને તે લાઝુ પડતી હોય તેના વિરૂધ્ધ વિચારમાં ભઈ થકાય એ હકીકત યુનાહની કબુલત હોવી જોઈએ. ને તેવી કબુલત તરફ કબુલ કરનારને તેમજ જેના વિરૂધ્ધ તે વિચારમાં સેવાતી છે તેને લાઝુ પડતી જોઈએ; પણ જેટલે સુધી કબુલત કરનારને તે કબુલત યુનાહમાં સામીલ કરતી હોય તદલેજ સુધી બીજા સમ્પસ વિરૂધ્ધ તે કબુલત ધાનમાં ભઈ થકાય. ૧૬ વી. રી. કી. ૨. ૧૬

તેમજ આ બાબત વાસતે નીચે બંનેના ફેસલા જુઓ. ૧૬ વી. રી. કી. ૨. ૧૦ ૨૧ વી. રી. કી. ૨. ૫૩ અને ૧૦ મુ. હા. રી. ૫૦૦

“વિચારમાં સેવી જોઈએ” એ બાબતમાં ૨૪ વી. રી. કી. ૨. ૪૨. આવી કબુલત પુરાવા નથી.

સહ તોહમતદાર કેદી હકીકતમાં સામીલ યુનેઝારના પુરાવામાં ને આત્રીએ હોય છે તે જણાય છે અને વળી તેને સોગળ આપવામાં આવતા નથી તથા તેની ઉત્કટ તપાસ થતી નથી તેથી તેનું વજન કમતો છે. બત્તાઈ ૨૩ વી. રી. કી. ૨. ૨૪ ૧૬ વી. રી. કી. ૨. ૫૦ ઇ. લો. રી. ૧ મુનાઈ. ૪૦૫

એકજ યુનાહને માટે સાથે તજવીજ થતી હોય એવા સહ કેદીની કબુલત ઉપરથી જમાની તોહમતદારને સજ થઈ શકે નહીં. ઇ. લો. રી. ૧ મદ્રાસ. ૧૧૩.

અંગીકાર નિર્ણય
કારક પુરાવાનથી
પણ તેનો અમલ
પ્રતિબંધન નેવો
થાય.

૩૧. જે બાબતોનો અંગીકાર કરવામાં આવ્યો હોય તે બાબતોનો અંગી-
કાર નિર્ણય કારક પુરાવા નથી પરંતુ આ આકટમાં હવે પછી જે ફરિયાદો બ-
તાવ્યા છે તે મુજબ તે અંગીકારનો અમલ પ્રતિબંધના નેવો થઈ શકે છે.

(૧) પ્રતિબંધ વિશે પુરાવાના આકટની ૧૧૫ બી કલમ જુઓ.

ટીકા:—અંગીકારની અસર વીશે મીઠો ટેલર નીચે પ્રમાણે કહે છે:—“એ કહેવામાં આવે
છે કે કાચદાનો રીના બધી પ્રસંગે યોગ્ય રીતે સચાઈની જાણને રેવો આવે છે; અને પ્રતિબંધનો મત
કે નેવો બંને સોધને અટકાવતો” થાય છે, તે સામાન્ય નીધમનો એક અપવાદ છે, અને સામાન્ય
સમજના કારણસર અને દગાનો અટકાવ કરવાને સાફ માત્ર એ અપવાદ મંજૂર કહેવાય છે તેથી
તે અપવાદ ને કારણેને બધે કરવામાં આવેલી છે તેથી આગળ લાગુ કરવાનો નહીં વળી ખાતર કે
કેવામાં આવે છે કે પ્રતિબંધ માત્ર પછાતોના તથા તેમની રહસ્ય દાવામાં હક સંબંધ રાખનાર
બોના ઉપર જ બંધન કાર્ય છે, ત્રાહી સમજી ઉપર બંધન કાર્ય નથી” ટેલરનો એવીનસ એવો
પા. ૭૪૧ એટલા માટે એ સામાન્ય મત છે કે પછાતને તેણે કરેલી અંગીકાર ભુલ બંનેથી હિંમત
ખોટા છે એમ સાબીત કરવાને છુટ છે, અને બીજા સમયે તે અંગીકારથી તે પ્રમાણે સાત્તવાને
અથવા તેની સ્થિતિમાં ફેરફાર કરવાને લલચાવે છે તે સીવાય પછાતને અંગીકાર કરવાના સમ-
બંધી પ્રતિબંધ થતો નથી. ઉપરના મતના સંબંધમાં નીચે મુજબ ફરિયાદો.

બે પ્રતિવાદીઓએ તેમના ઉપર બીજા સમયે વાદી તરીકે કરેલા દાવામાં તકરાર કરી કે સ-
રતી મોરોવાળો સિખ હમારો ભાંનાં એક જાણી બીજાને કરી આવ્યો હતો પાછળથી મજબૂર મોરો
રાખનારે મજબૂર મોરો મુકનાર ઉપર કરેલા દાવામાં ફરિયાદમાં આવ્યું કે મજબૂર અંગીકારથી મિ-
રો રાખનારને મજબૂર મોરો ખતરી મીલકત બીજાને હુતક ભતો અટકાવવાને સાફ નામનું જ હતું
એમ બતાવવાને બાધ નથી. “તકરાર (પ્રોડીગથી) ધરાવેલા પ્રતિબંધ વિશે” પ્રવીઝાઉસીલના લા-
ઉસમે કહ્યું કે “એ કહે છે કે બે પ્રતિવાદીઓએ બીજા વાદીના દાવામાં કરેલો તકરાર તેમની પા-
તાની વચે પ્રતિબંધ તરીકે કરી જાણી શકાય નહીં” રમ સારનસેંજ વી. મસામત પ્રાંચ પીવારી. મુ-
રસ ઇડીયન અધીસી. વા. ૧૩—પા. ૫૫૧

પ્રથમના દાવામાં કોઈ ફરિયાદો કરી આવ્યાનું કયુમ કયુમ હોય તેથી પાછળના દાવામાં તેના
અરોપણા વિશે તકરાર લેવાને તથા તે ખોટો અને બતાવટો છે એમ સાબીત કરવાને તેને બાધ નહોતો
નથી તે બાબતના બીજા ફેસલ:—૧૬ ડુ. રી. પા. ૧૧૮.૧૦ ડુ. રી. ૧૧૨. ૨૧ ડુ. રી. ૪૨૨.
૨૦ ડુ. રી. પા. ૨૨૩

પેટેલો દત્તક બંધિયો જોરો જીવતો હતો તે દરમ્યાન બીજા જોરો (શ) નું દત્તક લેવું કામ-
દસર છે એવા બુલ બંનેની સમજણમાં એક સમયે આગળના દાવામાં અને જુદી જુદી રીતે બ-
તાવ્યું હતું કે (બ) (ડ) નો દત્તક બંધિયો પુત્ર હતો, તેમાં ફરિયાદમાં આવ્યું હતું કે આવા પ્રતિબંધ
થતો નથી. કારણ કે હકીકતમાં કોઈ પણ બાબત ઉપર ખોટી વાત બંને કરવામાં આવી નોંધેલી,
કેમકે (શ) ને અરેઅર દત્તક બંધિયો એ વાત કયુલ થઈ હતી, પણ આવી તરફનું દત્તક લેવું કા-
મના પ્રમાણે હતું કે નહીં તે વીશે બુલ બંનેનું અનુમાન કર્યું હતું. ૧૬ ડુ. રી. વા. ૧૩

(૩) વાદી જમીનનો ખરો માલિક હતો કે તેની મા તે બાબતની તકરાર હતી. વાદીએ
જાણી વખત કયુલ કર્યું હતું કે મારી મા માલિક છે. જમીન પાતાના જોરો પાસેથી વેચાતી લાધી
છે એવા હકથી વાદીની માએ બાડા સાફ દાવા કર્યા હતા. તેનાં વાદીએ તેના તેના મુખત્યાર
તરીકે કામ કર્યું હતું અને તેના નામની સહાએ કરી હતી મતા વિરુદ્ધ હકમનાનું થયું તેની બળ-
વણીમાં જમીન વેચવામાં આવો. જમીન મે મારી માને મોરો આપી હતી અને મોરોના રૂપીયા
ખતો થયા છે. માટે તે જમીન મારે કયુલે અપાવો. એવા દાવા બંધાયાં આ દાવામાં આગળ

કરેલી કબુલતો વાંદોના વિરુદ્ધ પુરાવાછે પણ તેથી પ્રતિબંધ થતો નથી. ષ. વી. રી. ૨૦૬

જે કબુલત કરવામાં આવી હોય તેનો બધો મજબૂર એકલો સેવા જોડાએ અને તેનો કેટલોક ભાગ કબુલત કરનારના બાબમાં હોય અને પોતાના વિરુદ્ધ જે કબુલ કરવું છે તે ખોળી કાઢવું એ હેતુએ અને તેથી પોતાના વિરુદ્ધ જે કબુલ કદમ્બ હોય તે સાચું છે એમ અનુમાન થાય તો પણ બધી હકીકત ધ્યાનમાં લોધા શિવાય જેટલા વાત કબુલ કરનારના વિરુદ્ધ છે તેના ખરી અરથ સમજાય નહીં આ બાબતમાં કે મો કદમ જુઓ. આ વાત સેવા સેવા મોઢાની કબુલતને લાગુ પડે છે બધી હકીકત પુરાવામાં સેવા જોડાએ એ વાત ખરી પણ તે હકીકતના બધા ભાગ ઉપર સરખુ વળત રાખવું જોડાએ એમ નથી. જ્યારે અથવા જડને નહીં કરવું જોડાએ કે કેટલા બામ ઉપર વિરોધ રાખી શકાય તેવું છે. ટેલર કલ પુરાવાનો કાયદો કદમ ૧૫૫-૧૫૬. ૭ વી. રં. સી. રૂ. ૨૬. ૬. વી. રી. સી. રં. ૨૬૦. ૬. વી. રી. સી. રં. ૧૬૦

જો કોઈ સખસ કોઈ સરત સહોત કબુલત કરે તો તે સરત પણ ધ્યાનમાં સેવા જોડાએ. તે સરત શિવાય તે કબુલત તેના વિરુદ્ધ પુરાવામાં સેવા જોડાએ નહીં.

પુરાવાના આકારના ફરિયા અચૂક જખતે અથવા અચૂક જગ્યાએ કરેલા અંગીકારને લાગુ પડે છે તેમ નથી. તકરારમાં કરેલી કબુલતનો પણ લાગુ પડે છે. ઈંગ્લેન્ડમાં અને હોફ્ટેનમાં ખોડીંગના નીવળે જુદાં છે ઈંગ્લેન્ડની કોરટનો નિયમ એવા છે કે જ્યારે તકરાર (ખોડીંગ) માં અગત્યની વાત એક પક્ષકાર તરફથી તકરારમાં સારી રીતે દરસાવવામાં આવી હોય અને તે તકરાર વિરુદ્ધ સામા પક્ષકાર તરફથી કોઈ પણ બાબમાં ન આવ્યું હોય તો તે નિરબાધ કબુલ કરવામાં આવે છે એમ મણાય છે. આ નિયમ હોફ્ટેનમાં લાગુ પડે છે તે બાબતોમાં ૭ મુ. ઇ. અપીલ ૨૮૦ મે આલુંનાઈઝ ઓધરાઈની કોરટ જુઓ. તેમજ ૬ વી. રી. સી. રં. ૮૩ જુઓ.

મળિત રીતે જે કબુલતો કરવામાં આવી હોય તે બાબતમાં ૨૩ વી. રી. ૨૧૪ જુઓ.

સગીર એન્ટ નીમી શેકે નહીં તેથી સગીરના એન્ટ (ચુખવાર) કરેલી કબુલતો તેને બંધન કરેક નથી. પણ સગીર પોતે કબુલતો કરી હોય તે પોતે પુત્ર ઉમરનો થવા પછી દાવા લાવે તેમાં તેના વિરુદ્ધ સાબીત કરી શકાય. ૧૦ મુ. હા. રી. ૨૧૮. કરાર આકારની ૧૧ મી કદમ જુઓ.

વરતાયું ઉપરથી જે કબુલતો ગણાય છે તે બાબતમાં ૧૪ મુ. ઇ. અપીલ ૧૦ જુઓ. આ બાબતમાં આ કાયદાનો કદમ ૮ અને ૧૧૪ તથા તેમાં આપેલાં દ્રષ્ટાંતો જુઓ.

જે સખસોને સાહેદ તરીકે બોલાવી સકાતાં નથી તેવા સખસોએ કહેલા

કીવા સખસા મજબૂર બાબત.

જે સખસ મરણ પામ્યો હોય તેણે, કીવા જે સખસ મળી સકતો ન હોય તેણે, કીવા બધો જખત લાગ્યા શિવાય અથવા બધો ખરથ ક રવા શિવાય જે સખસને હાજર કરાતો ન હોય અને મુકદમાની કહેવત ઉપર થી તેમ કરવું કોરટને ચીવાજખી દેખાતું ન હોય તેણે બગતા હકીકતનો મોઢે કે જે કીવા બધે મજબૂર તેજ જતે નીચે બધેના કામમાં બગતી હકીકત એમ સમજવું.

જે સખસ મરણ પામ્યો હોય કીવા મળી સકતો ન હોય તેણે તથા તેના બીજા સખસો બગતી હકીકતનો કહેલો કીવા બધે મજબૂર કેવે પ્રસંગે બગતી હકીકત છે

તે મળકુર મોત
ના કારણ વીર
હોય ત્યારે.

(૧) પોતાના મોતના કારણ બાબત કોઈ ને કારણના પરીણામમાં પોતાનું મરણ થયું તે કારણની કોઈ પણ બાના બાબત કોઈ સંખ્યે ભ્યારે કાંઈ હોય ત્યારે.

મળકુર કહી હોય અથવા બપ્પો હોય ત્યારે ને કામમાં તેનાં મરણની તકરાર નીકળી હોય તે કામમાં સરકુ મળકુર ભગતો છે,

ને વખતે સરકુ મળકુર કહેવામાં કોંઈ બપ્પવામાં આબો હોય તે વખતે પોતાનું મરણ આબુ છે એવો તે કેલારે કોંઈ બપ્પનારે સખસના મનમાં બાસ હોય કોંઈ ન હોય તોપણ તથા ને કામમાં તેના મરણ વીરિની તકરાર હોય તે કામ મને તે પ્રકારનું હોય તોપણ સરકુ પરીણામો મળકુર ભગતો છે.

અથવા કામને પ્ર
સંગે કહેલો કોંઈ
બપ્પો હોય ત્યારે

(૨.) સરકુ મળકુર ભ્યારે એવા શખ્યે હમિશ મુળમને પોતાના કામને પ્રસંગે કહી કોંઈ બપ્પો હોય ત્યારે, તથા વીરિય કરને પોતાના કામને હમિશ મુળમને પ્રસંગે કોંઈ પોતાના ધંધા સેવ્યારનું કામ અભાવવામાં રાખેલી ચોપડીમાં કાંઈ નાંખ કોંઈ દોપણ તેણે કરી રાખ્યું હોય તે રૂપે, અથવા પછયા, કોંઈ માલ કોંઈ રથાવેળ, કોંઈ કો-પણ ભતની મીઠાલ પોહોંઆની પોંચ બપ્પી હોય કોંઈ તે ઉપર સહી કરી હોય તે રૂપે, અથવા ને રસતાવેળનો ઉપયોગ વેપારમાં કરવામાં આવતો હોય ને તે તેણે બપ્પો હોય કોંઈ તેના ઉપર સહી કરી હોય તે રૂપે, અથવા ને પત્ર કોંઈ બીજા કાંઈ રસતાવેળ ઉપર તે હમિશ તારીખ નાખતો હોય અથવા બપ્પતો હોય અથવા તે ઉપર સહી કરતો હોય તે પત્ર કોંઈ રસતાવેળના તારીખને રૂપે સરકુ મળકુર હોય, ત્યારે તે ભગતો છે.

અથવા કેલારે
ના હોત વીર
હોય ત્યારે

(૩) ને શખસે સરકુ મળકુર કહી કોંઈ બપ્પો હોય તે શખસના પછ-ના હોત વીર શા બાબતના કોંઈ માહીકો બાબતનાં હોત વીરિય તે મળકુર હોય ત્યારે ત-થા ભ્યારે કહેલો કોંઈ બપ્પો મળકુર ખરો હોયતો તેના ઉપર તે ઉપરથી જાણદારીમાં ફરીઆદ કોંઈ નુકસાન બદલનો ધોધો આપે કોંઈ આબત એવું હોય ત્યારે સરકુ મળકુર ભગતો છે.

અથવા તેમાં સ
રવળનીકે હક કો
વા રીવાજ કોંઈ
સામાજ્ય ફાયદા
જેરફાયદા સખ
ધી અબીપ્રાય
આબો હોય
ત્યારે.

(૪) કાંઈ સારવળનીકે હક અથવા રીવાજ અથવા કાંઈ સારવળનીકે કો વા સામાજ્ય ફાયદા જેરફાયદા સખધીની બાબત હોય તો તે સરકુ મળકુર કેલારે કોંઈ બપ્પનારે સખસને માહમ હોય એવો હક અથવા રીવાજ અથવા બાબત છે કે તહી તે વીરિનો તે સખસનો અબીપ્રાય ભ્યારે સરકુ મળકુરમાં આપો હોય ત્યારે તથા સરકુ હક અથવા રીવાજ અથવા બાબત વીરિ તકરાર ક્રીતમ થઈ તેના પહેલાં ભ્યારે તે મળકુર કહેવામાં કોંઈ બપ્પવામાં આબો હોય ત્યારે તે મળકુર ભગતો છે.

અથવા સમગ્ર
વીરિ હોય ત્યારે.

(૫) ભ્યારે સરકુ મળકુર કોઈ શખસે વચે એક સોહીના સમંધનું અથ-વા ભગતના સમંધનું અથવા રતકપણાના સમંધનું શું સમગ્ર છે એ વીરિ હોય અને તે શખસોના સમગ્ર વીરિની માહીતી હોવાને વીરિય શાબન્નો. તે મળકુર કેલારે કો-વા બપ્પનારે સખસને હતાં એમ હોય ત્યારે તથા તકરારી બાબતની તકરાર ઉત્પત્ત થઈ તેની પ-

હેલાં તે મળકુર કહેવામાં કી'વા બખ્યામાં આખો હોય ત્યારે તે મળકુર ભગતો છે.

અથવા મરણ પા મેલા સખસીના સંબંધનું અથવા ભગતના સંબંધનું અથવા વતકપણાના સંબંધનું કાંઈ સંગપણુ મરણ પત્રમાં કી'વા અતમાં તે બ વીચિ હોય અને તે મળકુર ને કુટુંબનો તે મરનાર સખસ હતો તે કુટુંબના તાબો હોય ત્યારે કોઈ કારણ સંબંધી કાંઈ મરણપત્ર અથવા સેખ થયો હોય તેમાં અથવા તે કુટુંબની કોઈ વંશાવળીમાં અથવા કોઈ કબરમાં પથર કબર અથવા તે કુટુંબના ભોંતોની તસખીરકુટુંબર અથવા ને વશતુ ઉપર એવો મળકુર બહુ કરીને બતાવવામાં આવતો હોય તેવી બીજી કોઈ વશતુ ઉપર બતાવ્યો હોય ત્યારે તથા તકરારો બાબતની તકરાર ઉત્પન્ન થઈ તેના પહેલાં તે મળકુર બતાવ્યો હોય ત્યારે તે મળકુર ભગતો છે.

અથવા કામચીડ ની રકમ આ માં કહેલા કારણ બાબત હોયતો (ક) બ્યારે સદરકુ મળકુર કામ ૧૨ની રકમ (આ) માં કહેલાં કારણ સંબંધી કાંઈ સેખ કી'વા મરણીયું પત્ર કી'વા બીજી રસતાવેલ થયો હોય તેમાં ભગતો હોય ત્યારે તે ભગતો છે.

અથવા તે ધણુ સખસીએ કહે કી'વા બખો હોય અને તે ઉપરથી તકરારો બાબતને ભગતા તેઓના વીચાર માલમખડતા હોય ત્યારે. (૮) બ્યારે સદરકુ મળકુર કણ સખસીએ કહ્યો કી'વા બખીયો હોય અને તકરારો બાબતને બાધુ હોય એવા તે સખસીના રીલના કી'વા મનના વીચાર તે ઉપરથી માલમ ખડતા હોય ત્યારે તે ભગતો છે.

ક્રમમાં.

(અ) તકરાર એવી છે કે બ એ આ નું ખુન કરવું છે કે કેમ કી'વા.

તે કારણના દરમીયાનમાં આ સાથે બખાતકાએ સંભાગ કરવામાં આવ્યો હતો તે કારણમાં ને ધળ થઈ તેથી આ નું મરણ થવું ત્યારે તકરાર એવી છે કે આ ના ઉપર જ એ બખાતકાર કર્યો હતો કે કેમ; કી'વા.

તકરાર એવો છે કે આ ની વધવાનો દાવો જ ના ઉપર આસે એવી રીતે આ ને બ એ મારો નાખ્યો કે કેમ.

તકરારો ખુન તથા બખાતકાર સંભાગ તથા દાવો ચાલવા બાબતે અપકારનું કલ્પ એ વંચી ને મળકુર આ એ પોતાના મોતના કારણ સંબંધી કહેવા હોય કી'વા બખ્યા હોય તે મળકુર ભગતી હકીકત છે એમ સમજવું.

(બ) આ એ આમ કઈ તારીખે થયો એ વિચિ તકરાર છે.

એક મરણ પામિલા સખસીએ પોતાના કામને પ્રસંગે નીચમ પુરેવક રાખેલી રીજ નીચીમાં એવી નોંધ કરી રાખી છે કે અશુક તારીખે તે પોતે આની માને કાંઈ ઉપચાર કરવા થયો હતો અને ત્યાં તેને ડોકરોનો પ્રસવ કરાવ્યો હતો એ હકીકત ભગતી છે.

(ક) તકરાર એવી છે કે અમુક તારીખે કાઢકને હતો કે કેમ,

એક મરણ પામિલા સોમીસીદરે પોતાના કામને પ્રસંગે નિવમ પુરવઠ રાખેની રોજનીશીમાં એવું જાણી મુકયું છે કે અમુક કામ બાબત અની નેડે વીચાર કરવાને સાર તે પોતે કમકતા મધે અમુક દિવસે અમુક ટેકાણે અને ત્યાં ગયો હતો એ હકીકત લગતી છે.

(ડ) તકરાર એવી છે કે અમુક વહાણું મુંબઈના બંદરમાંથી અમુક તારીખે હંકારવામાં આવ્યું હતું કે કેમ.

તે વેપારીની પેઠીએ તે વાહાણું માંડ્યું હતું તે પેઠીના એક મરણ પામિલા બાગીઆએ પોતાના લેડનના આંગળીઆના ઉપર માલ મોકલ્યો હતો તેને પત્ર લખ્યું હતું તેમાં એવું લખ્યું હતું તે વાહણું મળકુર અમુક તારીખે મુંબઈબંદરથી હંકારવામાં આવ્યું હતું એ પત્ર લગતી હકીકત છે.

(ઘ) તકરાર એવી છે કે અમુક જનીનનું બાકુ અ ને આપ્યું છે કે કેમ.

પોતે સદરહુ બાકુ અ ના તરફથી લીધું છે તથા તે અ ને હુકમ આવતા મુધી પોતાની પાસે રાખ્યું છે એવું અ ના એક મરણ પામિલા યુમાસતાએ લખેલું પત્ર મુકરદમાને લગતી હકીકત છે.

(ઙ) તકરાર એવી છે કે અ નું લગત બ સાથે કાપદસર રોતે થયું છે કે કેમ.

તેઓનું લગત પોતે એવી ખીનાઓમાં કરાવ્યું હતું કે તે લગતનો સંમારબ કરવા એ યુનો થતો હતો એ પ્રમાણેનો એક મરણ પામિલા પાદરીએ કહેલો કીવા લખેલો મળકુર લગતો છે.

(ચ) અ નામની એક માણસ મળી શકતો નથી તેણે અમુક તારીખે એક પત્ર લખ્યો છે કે કેમ એ વીચીની તકરાર છે તેણે એક પત્ર લખ્યો હતો તે ઉપર તેજ તારીખ નાખેલી છે એ હકીકત લગતી છે.

(હ) એક વાહાણું બાક્યું તેનું કારણ શું એ તકરાર છે.

તંડેને હાવર કરી શકતો નથી તેણે એક પ્રોટેષ્ટ કર્યો છે. તે લગતી હકીકત છે.

(આધ) તકરાર એવી છે કે અમુક રગતો સારવજનિક મારગ છે કે કેમ. રસ્તો સારવજનિક છે એવું મામતા એક મરણ પામિલા મુખીએ કહેલો કીવા લખેલો મળકુર એ લગતી હકીકત છે.

(જ) અમુક બજારમાં અમુક તારીખે વાણીનો બાવ શો હતો તેની તકરાર છે પોતાના હમિયના કામને પ્રસંગે એક મરણ પામિલા વાણીઆએ સદરહુ બાવ બાબત મળકુર કહેલો અથવા લખેલો હોય તે લગતી હકીકત છે.

(ઝે) અ મરણ પામ્યો છે તે બ નો બાપ હતો કે કેમ એવી તકરાર છે.

(બ) મારી બેકરી છે એવો અ એ કહેલો કીવા લખેલો મળકુર લગતી હકીકત છે.

(લ) તકરાર એવી છે કે અ ના જન્મની તારીખ કહ છે.

અ ના મરણ પામિલા બાપે પોતાના રુહીને અ નો જન્મ અમુક તારીખે થયોની અ નરનો પત્ર લખ્યો હોય તે લગતી છે.

(મ) તકરાર એવી છે કે અ તથા બ એઓનું લગત થયું છે કે કેમ તથા તે ક્યારે થયું છે.

એક દીપણની મોપડીમાં બ ના મરણ પામિલા બાપ કે એ એવું લખી મુક્યું છે કે અ

સાથે પોતાની હાકરીનું બચન અમુક તારીખે થયું છે એ બગની હકીકત છે.

(૧) નીંદાનું હાથકારક એક ચીતર ફુકાનની એક બારીમાં પ્રવેશ મુક્યું છે, તે ચીતરમાં આખરે સેવા જેવી વાત બતાવ્યા બદલ એ બ ના ઉપર દાવો કર્યો છે તકરાર એવી છે કે ચીતર મળ્યુર મળ્યુ આવી છે કે કેમ, તથા તે ચીતરનો પ્રકાર આખર સેવા જેવો છે કે કેમ, તમાસખીર લોકોનો હઠ જામી હતી તેઓએ સદરદુ આખત ને કાંઈ ટીકા કરી હોય તેની શાખોંતી કરી શકાય છે.

ટીકા.—આ કલમ બહુ અગત્યની છે મુખ્ય જુગુબાની પુરાવો પ્રત્યક્ષ હોવા જોઈએ (જુગુબા કલમ ૧૦) પણ કલમમાં કહી છે તેવી હકીકત હોય ત્યારે પ્રત્યક્ષ નહીં તેવા પુરાવો દાખલ થઈ શકે, સત્ય થું છે તે જોળી કાઢવાને માટે ઉલટ તપાસ તથા સોગલની બીલી છે તે બે આવા પુરાવામાં હોતી નથી તથાપી ને આઠ અપવાદ કરવામાં આવેલા છે તેમાં ને સરતો ર-રશાવવામાં આવે છે તે સરતો સોગલ અને ઉલટ તપાસની ખામી પુરી પાડે છે.

મુખ્ય જુગુબાની પુરાવો પ્રત્યક્ષ હોવા જોઈએ એ નિયમના આ આઠ પેઠા કલમોમાં આવેલા અપવાદ છે.

ને લોકોને સાક્ષી તરીકે બોલાવી શકાય નહીં તેવાએ કહેલી હકીકત પુરાવાને બગતી છે તેનો પેલેસો દાખલો મરણ વખતે કહેલી હકીકત છે. ઇંગ્લેન્ડ કાયદા પ્રમાણે મરણ સમયે કહેલી હકીકત પુરાવામાં સેવા યોગ્ય ગણાય ત્યાર પેલેસો અમુક સરતો પળતો જોઈએ, તે એ કે (૧) હકીકત કહેનાર માણસને ખરેખરો મૃત્યુનો બપ હોવા જોઈએ, (૨) મૃત્યુના બપનું તેને જાન હોવું જોઈએ; (૩) તે માણસનું મૃત્યુ વધું જોઈએ, સોડમીટ પારનધર આવે પુરાવો શા માટે દાખલ કરેલા જોઈએ તેનું કારણ આપતાં કહે છે કે “આ હકીકતો આખરે વખતની છે કે ને વખતે તે અખત મરવાની તૈયારીમાં હોય છે, ને વખતે આ સંચારની સંધળી આશા તે મુકે છે, ને વખતે જુગુ બોલવાનો દરેક જેનું બંધ પડે છે અને સાચુ બોલવાને માટે મનને મોટા મોટા વીચારે વાળે છે. આ સ્થિતિ એની ગંભીર અને બપ મુકા છે કે ખાવની કોરટમાં સોગલ આપવાથી ને બંધન ઉત્પન કરવામાં આવે છે તેવું આવી સ્થાંતીમાં ઉત્પન થાય છે એમ ગણવામાં આવે છે.” પણ હાલ તેથી ઉલટો મત આવે છે અને ઇંગ્લેન્ડ અને અમેરિકામાં એવા નિયમ છે કે આવી જાતનો પુરાવો હીવાની કલમમાં દાખલ થઈ શકે. નહીં અને ફોલ્ડારી કામમાં પણ મુખ્ય વપનું કામમાં હોય તેમાં જ દાખલ થઈ શકે. પણ આ પુરાવાના કાયદાનું એવું વિધાન છે કે આવી હકીકતો કામનું ગમ તેવું રૂપ હોય તો પણ પુરાવામાં દાખલ થઈ શકે છે અને (અ) ૬૪-તમાં આનો દાખલો આપવામાં આવે છે, બધા હીવાની અને ફોલ્ડારી મુકદમામાં આવે પુરાવો કોઈ પણ એક રાખ્યા વગર દાખલ થઈ શકે છે તેમ નથી, પણ ને માણસે હકીકત કહી હોય તે માણસનું મૃત્યુ થાયું તે જાખતનો પ્રશ્ન હોય તેમાં તે દાખલ થઈ શકે છે; અને વળી આવી હકીકત પુરાવાને બગતી ગણાય તેટલા માટે, તે સખસના મૃત્યુના કારણના સંબંધમાં અગર ને કાર્યમાં તેનું મૃત્યુ થયું હોય તેની કેટલીક હકીકતના સંબંધમાં હોવી જોઈએ.

વળી આ કાયદા પ્રમાણે હકીકત કહેનાર અખસને ખરેખરો મૃત્યુનો બપ હોવા જોઈએ એમ નથી તેવા બપ તેને હોય અગર ન હોય તો પણ તેવી હકીકત પુરાવામાં દાખલ થઈ શકે છે;

પણ તેને જળન કેટલું આપવું નોંધ્યે તેની તુલતા કરતાં એ બીના બાનમાં રાખવી નોંધ્યે આવી હકીકત કહેનાર સખસ મરણ પામ્યો હોવા નોંધ્યે. અને તે બાનતના પુરાવાથી શાખોત થવી નોંધ્યે, તે સાબીત કરવાનો બોલો ને સખસ તે હકીકત દાખલ કરાવવા માગતો હોય તે ને માયે છે.

મરનાર માણસની જીભાની કપારે સાબેત કરવાની જરૂર છે તે બાનતમાં (૧૧ મુ ૬૮. ૨૦, ૨૪૦ જુઓ.

ધંધાના સાધારણ કામમાં બજતી બાનતોની ને સખી અથવા મુખ જીભાની હકીકતો પુરાવામાં દાખલ કરવા યોગ્ય છે, આવી હકીકતો પુરાવામાં દાખલ કરવાનાં કરતા મુખ્યત્વે કરીને આછે:—ખરાબ હેતુનો વેદિય ન હોય તો ધંધાના સાધારણ કામમાં ને નોંધી કરવામાં આવી હોય તે ખરી માનવી નોંધ્યે કેમકે જોડી કાઠતાં મિલેનત પડે તેમ છે તેથી જીકુ બખવા કરતાં સાચુ બખવું મિલેવું છે; એક બીજાને પુછી આપતી કેટલીએક બીનાની સાંકળમાં આવી નોંધે આકાશ ૬૫ ધર્મ પડે છે; જીડી નોંધ કરે તો ઘડના આમળ કારકુનોની ગ્રેરઆમળ થાય; જળી ધંધાના કામમાં ને નોંધી કરવામાં આવી હોય તે બણા લોહોના તપાસવામાં આવે છે તેથી તેમાં મુખ હોય તો તે તરત પકડાઈ આવે, અને તેમાં કોઈથી બીના ઘોડાને માલમ હોવાથી પુરાવાના સખત નિયમમાં કોઈક છુટ રાખવાથી વધારે સમયક થાય.

ઈંગ્લેન્ડ કાયદા પ્રમાણે ને બાનતની નોંધ હોય તે બાનત અને તેની નોંધ સમકાળીક હોવી નોંધ્યે; નહોતો તે પુરાવામાં દાખલ કરેલ બાયક મણાતી નથી.

આ પુરાવાના કાયદા પ્રમાણે આવી જાતનો પુરાવો દાખલ કરવામાં આવે પ્રતિબંધ નથી; પણ તેના ઉપર કેટલું જળન રાખવું નોંધ્યે તેનો આધાર એ નોંધ સમકાળીક છે કે નહિ તે ઉપર છે. આવી નોંધ દાખલ થાય ત્યારે પેદેશાં તે કરનાર માણસ મરી ગયો છે અથવા કામમાં બગીચી બીજા હકીકત તેને વાંચી લઇ છે તેની શાખોતી આપવી નોંધ્યે.

હોત વિરહની નોંધ અથવા હકીકતો પુરાવામાં દાખલ કરવાનું કારણ એ છે કે કોઈપણ સખસ પોતાના હોતવિરહ બોલે અથવા કરે એ ધાણું અસંભવિત છે. જો આવી નોંધ તેના કરનાર સખસના હાવસરકતની હોય તો અસખનો પુરાવો નીમત પ્રમાણે આપવો નોંધ્યે.

મુડી અથવા બાનતનો કોઈક ભાગ આપ્યો હોય તો પછી મુલતબી કેવો રીતે ફાલે મળે છે તે બાનતમાં સંન૧૮૭૭ ના ૧૫ મા આક્ટની કલમ ૨૦ જુઓ.

હોત ચાર પ્રકારનાં છે:—(૧) બન સંબંધ, (૨) માલકી હક સંબંધી, (૩) ફાલદારી કામમાંથી બચી જવાનું (૪) તુકશાનીના દાવામાંથી બચી જવાનું.

અમુક જાહેર હક અથવા રીવાજ અથવા જાહેર અથવા સાધારણ રીતના અસ્તિત્વ વાંચી અમુક સખસોના અભિપ્રાય જેમાં આપેલા છે તે વાંચી એથી કામમાં છે ને કારણ ઉપરથી આવી હકીકતો દાખલ કરવામાં આવે છે તે ટેકર સાહેબ નીચે પ્રમાણે આપે છે ને હક ઉપર દાવા રાખવામાં આવતો હોય તે સાધારણ રીતે એટલી પ્રાચીન હોય છે અને તે હમો પણ એટલા અનિશ્ચિત અથવા સાધારણ હોય છે કે તેમના અસ્તિત્વ અને રૂપનો પ્રત્યક્ષ પુરાવો બાબેજ મળી શકે અને તે માગવો પણ નોંધ્યે નહીં ને બાનતમાં આપી મંજૂરીનું હોત છે તેમાં સરવને જાણ હોવી નોંધ્યે કેમકે સાધારણ હક વિશે લોકોમાં રજાબીક રીતે ચરચા ચાલે છે અને આવા

હકના રૂપ ઉપરથી અમુક સમ્પત્તિનું તે ખાતતમાં વિરૂધ અથવા અનુકુળ વળણ થવાનો સંભવ નથી તેથી વાત ચીતમાં તે વીંછી ને માનવામાં આવે તે અડુંએ એમ અનુમાન કરવું જોઈએ લોકોનું સાધારણ હિત છે તેથી જો તે ખોટી વાત સાબીત થાય તો બીજા દુરંત તેના વિરૂધ માલ્યા વગર રહે નહીં. ને લોકોને એક બીજા સાથે સંબંધ નથી અને જો એ સત્ય ખોળવાને સરખા ધનનેશ્વર છે તેવા સમ્પત્તિનો એકમત થવા શીવાય અમુક ખાતતનું અસ્તિત્વ સાધારણ રીતે બાળેલ મનાય. આવા એકમતથી સત્યનો અનુમાનિક પુરાવા મળી આવે છે. ઉત્પાદિ. સારવળનિક અને સામાન્ય એ બે શબ્દોમાં ઉચિત કાવદા પ્રમાણે તફાવત છે “સારવળનિક” એ રાખ્યના દરેક સમ્પત્તિને કાચુ પડે છે અને “સામાનિક” એ શબ્દ અમુક મંડળીના થણા સમ્પત્તિને કાચુ પડે છે પણ તમામને નહીં.

આવી હકીકત પુરાવામાં સામ્ય કરવા કાવદ મળી શકાય તેટલા સાર તે હક ખાતતની કોઈ પણ તકરાર ઉત્પન્ન થતાં પેલેશી-તે કરવામાં આવવી જોઈએ જ્યાં સુધી તકરાર ઉત્પન્ન થઈ ન હોય ત્યાં સુધી કોઈ પણ સમ્પત્તિને અમુક તરફથી માલિગી સત્યને મચડવાને કાવદ અથવા વળણ થતાં નથી. જો આમળની તકરાર બીજા પક્ષકારો વચ્ચે હોય તો અગર બીજા મોલકત અગર બીજા હકના સંબંધમાં હોય તો આવી પુરાવા ખાતત કરવા જોઈએ.

પાંચમી કલમમાં ક્યાત અગર મરણ પામિલા લોકોની સમાધની ક્યાતી વીંછીની હકીકત ખાતત છે. હકીકત ક્ષેતર સમ્પત્તિને તે ખાતતની માંહોતી હોવાનાં ખાસ સાધન હોવાં જોઈએ ૧૬ી કલમમાં ને સમ્પત્તિ મરણ પામિલા છે તેમની વચેની સગાઈ ખાતતની છે. તે હકીકત જોઈ કહી હોય તેને જણવાને ખાસ સાધન હોવાં જોઈએ એમ નથી પણ તે વીંછમાં, ખતમાં, વંશાવળીમાં, કબ્ર ઉપરના સિંખમું અગર કુટુંબની જમીઓમાં આવવી જોઈએ, પણ આવી હકીકતો તકરાર ઉત્પન્ન થતાં પેલેશી કહેવામાં આવી હોય તો પુરાવામાં કાઈ શકાય છે. કબ્ર સિંખ વિગરે નક્કીથી સાબીત કરી શકાય છે. ૧૫ મી કલમ જુઓ.

૧૩ મી કલમની (અ) રકમ ને કાવં વીંછી કહેવામાં આવ્યું છે તેને કમતી હકીકતો વીંછ અગર બીજા દસ્તાવેજોમાં આવી હોય તે ખાતતની છે. “હક” એ શબ્દમાં સારવળનિક તેમજ ખાતતની હકનો સમાજ થાય છે.

પેશ્તરના ધનસાહી કામમાંનો પુરાવા ક્યારેકમતો હોય.

૩૩. એકાદ ધનસાહી કામમાં કીવા ને સમ્પત્તિને પુરાવા સિવાનો કાવદ પ્રમાણે અધિકાર હોય તે સમ્પત્તિની રખાર કોઈ સત્કેર સહિદો આવી હોય તે સહિદોમાં ક્યાંયી હકીકત ખરી છે કે કેમ, તે વાત પાઠવળો બીજા કોઈ ધનસાહી કામ આવ્યુ હોય તેમાં કીવા સરકુ પ્રથમ માસિલા કમતના પાછલા ભાગમાં ચાખીત કરવાને આર સરકુ પ્રથમ આપેલી સહિદો કમતી છે; તે એવે પ્રસંગે કે જ્યારે સત્કેર મળકુર મરણ પામ્યો હોય કીવા મળી નહિ થકતો હોય, કીવા સહિદો આપવાને અથકત હોય, કીવા સામા પક્ષકારે તેને દુર રાખ્યો હોય, કીવા ધણે વખત કામ્યા ચિવાય કીવા ધણે ખરેખર કયા ચિવાય તે સમ્પત્તિને કાનરે કરી શકતો નહિ હોય, અને મુકદમાની કેમીત ઉપરથી તેમ કરવું કોરટને બાબતી રખાવું ન હોય તારે.

પરંતુ કામ મળકર તેજ પક્ષકારો કીર્તિ હક સંબંધીના તેમના પ્રતિનીધિઓ વચ્ચે ચાલેલું હોવું જોઈએ.

તથા ઉબટ તપાસણી કરવાનો હક તથા સંધી પ્રથમના કામમાં સામા પક્ષકારને મળેલાં હોવાં જોઈએ.

તથા પ્રથમના કામમાં તથા પાછલા બીજા કામમાં તકરારી મુદ્દા મુખ્ય વાતે એકજ હોવા જોઈએ.

ખુલાસો.—ફાજદારી કામની તબવીબ કોવા મોકળી એ ફરિયાદી તથા તોફામત વાળા વચેનું કામ છે એવા આ કલમનો અરથ છે એમ સમજવું.

વંચેશ કરાવ. (૧)

ટીકા—દીવાની અને ફાજદારી કામમાં સાધારણ નીચમ એવાં છે કે સાક્ષીઓની જુગાની પક્ષકારો અમર તેમના વક્ષિની હાથ સેવી જોઈએ. આ નિયમને કેટલાક અપવાદો અને કેટલાંક કારણસર પક્ષકારની હાથ પુરાવો ન લીધો હોય તે પણ દાખલ થઈ શકે છે. આ કલમ ભાગ્યેજ અપવાદ ગણી શકાય કેમકે જે પુરાવો દાખલ કરવાનો મત કરવામાં આવે છે તે પુરાવો આમત્રા કામમાં સવાયસો હોયો. જોઈએ અને તે કામમાં સામો પક્ષકાર જો તેની મરજી હોય તો ફાજર થઈ શકત. પુરાવો દાખલ થઈ શકે તેટલા માટે તે સોગન ઉપર સવાયસો હોયો જોઈએ, (૧) તે પુરાવો જાણી કામમાં અમર કાયદા પ્રમાણે જોને અખતારે છે તેવા સખસે લીધેલો હોયો જોઈએ, (૩) જે સાક્ષીનો પુરાવો દાખલ કરવાની કોશીસ છે તે મરી ગયેલો ધત્તારી બતાવવું જોઈએ. જો માછલેટ અથવા જડજને હુકમત ન હોય તો તે અધીકાર વળો ગણાય નહીં. આ બાબતમાં ૨૧ વી. રી. કો. ૧. ૫૬ ૨૩ વી. રી. ૪૪૩. ૨૨. વો. રી. કો. ૩. ૩૧ ૨૪ વી. રી. કો. ૧. ૧૬ જુઓ.

આ કલમ દીવાની તેમજ ફાજદારી કામને બાધુ પડે છે. વર્ષ ૧૦૩ અને ૧૦૮ કલમો પણ જોડી.

X X X X X X X X X X X X X X X X

ટીકા પેલો વંચેશ કરાવ બતાવે છે કે પ્રથમનું કામ જેમાં સહિદી મુજબ આપવામાં આવી હોય તે તેજ પક્ષકારો કીર્તિ હક સંબંધીના પ્રતિનીધિઓ વચ્ચે ચાલેલું હોવું જોઈએ. હક સંબંધીના પ્રતિનીધિઓ વીચી નીચિના કરાવો થાંચો. ૧૫ બ. લો. રી. ૫

હુકમનામાની બળવણીના વેચાણની રૂબરૂ દાવો રાખનાર સખસ તથા સાધારણ ખતની રૂબરૂ દાવો રાખનાર સખસ સરખા હક સંબંધીના પ્રતિનીધિઓ છે. રાજ. હંધર. બ. લો. રી. ૭૪.

બીજા વીચેશ કરાવમાં એવું વિધાન છે કે તે કામના સામા પક્ષકારને ઉબટ તપાસ કરવાનો હક અને લાગ મળવો જોઈએ. જો સામા પક્ષકારને ઉબટ તપાસ કરવાનો હક અને લાગ હોય પણ તે ઉબટ તપાસ કરે નહીં. તેથી તે પુરાવાને દાખલ કરવામાં કાંઈ બાધ આવતો નથી. ૨૦ વી. રી. કો. ૧. ૧૬

ત્રીજો વિચેશ કરાવવું એવું વિધાન છે મુદ્દાની તકરારી પેટ્રાં તેમજ બીજા કામમાં તે જાસ્તવકી રીતે તેની તેજ હોવી જોઈએ.

આ વિશ્વના સંબંધમાં કોલદારી કામ અભાવવાની રીતના કાયદાની ૨૪૬ મી કલમ જુઓ. માછીએટ આગળ જે જુવાની આપી હોય તેથી વીરૂધ્ધ હકીકત સેશનકોર્ટ ૧૯૫૧ સાક્ષી-દાર માથે ત્યારે આ કલમ પ્રમાણે અમલ કરવાનો છે. ૨૪ વી. રી. કો. ૨ ૧૧ પણ આ પ્રમાણે પુરાવા દાખલ કરવામાં આવે ત્યારે પેલેમાં તે યોગ્ય રીતે તોહમતદારની હાજરીમાં કમીડિમ મા-છીએટ બીધો છે એમ જણાવું જોઈએ. ૨૧ વી રી. કો. ૨. ૫ સાક્ષી આપવા સાર માલાલ્યા વગર સીવિલ સરજનની જુવાની માછીએટ બીધો હોય તે સેશન કોર્ટમાં પુરાવામાં આપી શકાય છે. તોહમતદારની ૧૫૨ નહીં બંધિત હોય અને તેને જેમાં ઉગ્ર તપાસ કરવાનો હાથ નહીં મળેલો હોય તો પણ કેટલીક પુરાવા તેના વિરૂધ્ધ દાખલ કરવામાં આવે છે. (૧) કેમિકલ એક્રા-મીટરનો રીપોર્ટ; (૨) ભારે તોહમતદાર નાસતો ફરતો હોય અને તેની યોગ્ય કાપ કરવા પછી હાથ માં ન આવે તો, તે તોહમતદારના ઉપર ચુનાદની તળવેલ કરવાને અગર તેને કમીટ કરવાને જે કોર્ટને અખતાર હોય તે કોર્ટ માહોતગાર સખસોની જુવાનીઓ તોહમતદારની ગેરહાજરીમાં છે, અને ભારે તોહમતદાર પકડાય ત્યારે જો તે સાક્ષીઓ હાજર થઈ શકે તેવું ન હોય તો, તેમની જુવાની તોહમતદારની તળવીજ થતાં પુરાવામાં દાખલ કરે.

ગેરહાજર સાક્ષીદારોની જુવાની કમીસનથી સેવાને માટે રીવાજી કાયદા, ૩૮૩, ૩૯૧ કલમો જુઓ. અને કોલદારી કામ અભાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૩૦ આ બાબત સાર જુઓ.

વિરોધ પ્રસંગે કેલેસો ઈર્વા લખેસો મજબુર.

હીસાબની ચોપ | ૩૪. કામને પ્રસંગે નીચમ પુરવઠ રાખેલી હીસાબની ચોપડીઓમાં કરેલી ડીઓમાંની નોંધ | નોંધ જે બાબત વીજી કોર્ટને ચોકસી કરવાની હોય તે સંબંધી હોયતો, તે લગની ક્યારે લગની હોય | છે; પરંતુ માત્ર સદરહુ મજબુર એકસો કોઈ સખસ ઉપર જવાબદારી નાખવાને સાર પુરતો પુરાવા છે એમ સમજવું નહીં.

દ્રષ્ટાંત.

(બ.) આ એ જ ના ઉપર એક હજાર રૂપીઆનો રાવો કર્યો છે, તથા એ રકમ બપાસેથી પોતાની સેધુછી એવું બતાવવાને સાર પોતાના હીસાબની ચોપડીઓમાંથી રકમ બતાવે છે; એ રકમો લગની છે; પરંતુ કરેલ મજબુર સખીત કરવાને સાર બંધિ પુરાવા ન હોયતો તે બસનથી.

દીકા.—કોઇ પણ સખસને જુવાબદાર કરવા સાર હિસાબના ચોપડામાં કરેલી નોંધો એકબીજા બસ નથી એ નિયમ રોમતજોને અનુસરતો છે. આ બાબતમાં ૫ જુ. અપીલ ૪૩૨, ૫ વી. રી. ૨૪૨ જુઓ. જુના કાયદા પ્રમાણે ચોપડામાંની નોંધો પુરાવાની પુટ્ટીમાં દાખલ કરવા યોગ્ય ગણા-તી હતી નવા કાયદા પ્રમાણે ચોપડામાંની નોંધ કોઈ પણ સખસને માથે જુવાદારી કરાવવા સાર તે એકબીજા બસ નથી, પણ તેની પુટ્ટીમાં બંધિ પુરાવા આવેલા જોઈએ. (૨૨. વી. રી. ૫૪૬)

હીસાબના ચોપડામાં કરેલી નોંધોની સખાઈ વંચિનું જોને જાત માહીતી છે તે સખસે લખી ન હોય અથવા તેના કહેવાથી લખવામાં આવી ન હોય તો પણ આ કલમ પ્રમાણે ચોપડા પુરાવામાં દાખલ કરવા યોગ્ય છે. ૬. કો. રી. ૧ જુ. ૧૧૧

એક મેજ રકમો ફક્ત સાખીત કરવાની હોય ત્યારે પણ આખો ચોપડો દાખલ કરવાનો

સાધારણ રીવાજ છે અને તેથી અમીલ કોર્ટમાં કામ મોકલતાં ઘણી સમજ પડે છે. મઠિ ને હીસાબના ચોપડામાં આવેલી રકમ ઉપર વાદા આધાર રાખતો હોય તેણે શું કરવું તે ખાખતમાં હીવાની કાવડાની કલમ ૧૨ તથા ૧૪૧ જુઓ. પણ અમુક નોંધો શોધાય નીચેના હકીકત પુરાવા સામલ કરાવવાની ઈછા હોય તો, પુરાવાના આકરની ૧૫ મી કલમની છુ રકમ અને હીવાની કાવડાની ૩૬૪ અને ૩૬૫ કલમોને લાભ લેવો જોઈએ.

જે કામ કરવાનું કાવડામાં કરેમાવવામાં આવ્યું હોય તે કામ કરવાને પ્રસંગે સરકારી દફતરમાં જે નોંધ કરી હોય તે રેશમાં સદરજુ ચોપડી કી'વા રજીસ્ટર કી'વા રજીસ્ટર રાખવામાં આવ્યું હોય તે રેશના કાવડામાં જે કામ કરવાનું વંચિય કરીને ફરિયાદીને લગતી સમજાવી. જાણું હોય તે કામ કરવાને પ્રસંગે ફરિયાદી ખાખસે કરેલી હોયતો તે નોંધ સવત: મળતી હકીકત જે સમજાવું.

ટીકા.—આ વિષય ઉપર ઇંગ્લેન્ડ કાયદો છે તેને આ કલમ અનુસરે છે. તથા તેનો કાંઈક વિસ્તાર પણ કરે છે. ચોપડી રજીસ્ટર અથવા રજીસ્ટર અથવા સરકારી હોવું જોઈએ. આ શબ્દોની વ્યાખ્યા આકરમાં નથી. પણ તેનો અર્થ એ છે તે સમજવા સાર પાછળની ૭૪ મી કલમ જુઓ. વળી આવી નોંધ સરકારી નોકરે પોતાના હોદાની ફરજ બજાવતાં કરેલી હોવી જોઈએ અથવા જે રેશમાં આવી ચોપડી, રજીસ્ટર અથવા રજીસ્ટર રાખવામાં આવે છે તે રેશના કાવડા પ્રમાણે ખાખસ રીતે તે ફરજ બજાવવાનું જેનું કામ છે તેના સખસે તે કરેલી હોવી જોઈએ આ આકરમાં “પબ્લીક સર્વિસ (સરકારી નોકર) ની વ્યાખ્યા નથી. પણ પીનકોડની ૨૧ મી કલમ જુઓ.

ઉપલી કલમમાં સમાસ યદ્ય ત્ય તરી ચોપડીઓ, રજીસ્ટરો અને રજીસ્ટરો નીચે પ્રમાણે છે. સોમથ્રક્સ (સન ૧૮૫૬ ના ૧ મા આકરની ૧૦૩, ૧૦૮ કલમો અને મર્ચન્ટ શીપીંગ આકરની ૨૯૦, ૨૯૫ કલમો) લખતાં પત્રો (રજીસ્ટરો). રેલ સન ૧૮૭૨ ના ૧૫ મા આકરની ૨૬, ૩૨, અને ૫૪ મી કલમો અને ૩, અને ૪ પરીશીટો, સન ૧૮૯૫ ના ૧૫ આકરની કલમ ૧ અને પરીશીટ, અને સન ૧૮૭૨ નો ૩ આકર સન ૧૮૭૭ ના ૩ આકરના ૧૧ મા ભાગ પ્રમાણે રાખવાનાં રજીસ્ટરો; સન ૧૮૯૭ ના ૨૫ મા આકર પ્રમાણે રાખવાનાં રજીસ્ટરો; સન ૧૮૯૭ ના ૨૦ મા આકર પ્રમાણે, સન ૧૮૫૬ ના ૧૫ મા આકરની ૧૧ મી કલમ પ્રમાણેનાં પ્રવાદી.

જે સરકારી નોકરોએ પોતાની ફરજ બજાવતાં તબવીજ કરી તેને રીપોર્ટ પોતાના ઉપરી અધીકારીઓને કંપી હોય તે ઘણી વખત પુરાવામાં આવવામાં આવે છે. આ ખાખતમાં રાજ્ય સુવરામ લીગસેનપતીનો કેસ જુઓ. (સિ. ૨૬ ઈ. અ. ૨૩૭) તથા ૨૨ વી. રી. ૨૩૨ માં રાજ્ય લીગાનંદસીંહનો કેસ જુઓ.

નકસાના પમાન | ૩૬. પ્રસીધ કરેલા રેશના નકશા કી'વા ચાર્ટ સરવે લોકોને વેચવા સાર છે ક્યારેકમતા છે | નકુ કરીને રાખવામાં આવતા હોય તેમાં, અથવા સરકારના હુકમથી રેશના

ને નકશા કીંવા પદ્ધતિ કરવામાં આવ્યા હોય તેમાં, એવા રેશના નકશામાં કીંવા ચારટમાં કીંવા પદ્ધતિમાં ને બાબતો ઘણું કરીને હમિશ રસાયણવામાં કીંવા અખવામાં આવતી હોય તે બાબતો સંબંધીતો, કોઈ તકરારો કીંવા અગતી હકીકતનો મત્બુરે બતાવ્યો હોય, તે મત્બુરે સવતઃ અગતી હકીકત છે.

ટીકા.—આ કલમમાં જે ભતના નકશા અને ચાર્ટવોશી કહેવામાં આવેલું છે. (૧) પ્રસિદ્ધ કરેલા નકશા અને ચાર્ટ ને ઝાહેર રીતે લોકોમાં વેચાતા હોય તે; (૨) ને નકશા અને ખામો સરકારના કુકમથી કરેલા હોય તે; ને કારણથી જડન કોય અમર બીજા પ્રસિદ્ધો ભેદ થકે તેજ કારણથી પેહલી ભતના નકશા અને ચાર્ટ પુરાવામાં સાબત કરવામાં આવેલા છે.

બીજા ભતના નકશા વિષયમાં જામનોમિટીકર સરકારના નકશા ને ઈડીઆ સરકારના કુકમથી કરવામાં આવેલાં છે તે છે, સરવેને અગતી નકશા અને કામગીરી પુરાવા સાબત થઈ શકે અને તેનું શું પરિણામ થાય તે બાબતમાં ૮ વી. રી. સી. ૨. ૧૧૭ જુઓ. ચીનાગેમ પ્રજણામાં સરકારી માપણીના ઓડા પુરાવામાં સાબત કરવા કોમ્પ ગણાય છે. (૧૦ વી. રી. ૩૪૦) તેમજ ૧૦ વી. રી. ૪૪૩ જુઓ. નીચેના કામોમાં સરકારી માપણીના ઓડા સાબત કરવામાં આવ્યા હતા. ૨૪ વી. રી. ૧૦૨ ૨૪ વી. રી. ૪૧૦

માપણીના નકશા અને પ્રોસીડીંગની પુરાવામાં કેટલી કીમત છે તે બાબત ધણા ફેસલા થયેલા છે પણ તે બધા એક સરખા નથી. ૧. વી. રી. સી. ૨. ૩૩૩ માં એમ ફરજું હતું કે માપણીનું પ્રોસીડીંગ હક બાબતનો અનિવાર્ય પુરાવા નથી. તેજ માત્રાબતનો ફેસલો ૧૨ વી. રી. ૧૮૦માં છે. પણ માપણીના નકશા અને પ્રોસીડીંગ કમળ બાબતનો સારો પુરાવા છે અને આ રીતે તે હાનો પુરાવો થઈ શકે છે. પણ તે પુરાવા અનિવાર્ય ગણાતો નથી. ૨. વી. રી. સી. ૨. ૧૦. ૧૦ વી. રી. ૩૪૩ ૩૩ વી. રી. ૨૦ ૨૪ વી. રી. ૩૧૭ ૧૦ વી. રી. ૨૦૨ પાને રામનારાયન દાસના કામમાં માર્કબી જરૂરી આવા રેશાવેલોની પુછી બીજા મુજથી ઉત્પન્ન થતો પુરાવા ભેદ એકે નહીં તે બાબતનો ફેસલ ૩૫૦ નહીં.

આ કલમના સંબંધમાં ૮૦ અને ૯૦ મી કલમોમાં ને અનુમાન બાંધવાનાં છે તે જુઓ.

સારવજનીક પ
રકારની હકીકત
બાબત કોઈ આ
કદમાં અથવા અ
રકારી જાહેરના
મામાં મત્બુરે અ
વ્યા હોય તે અ
ગતી છે.

૩૦. સારવજનીક પરકારની કોઈ હકીકત બની છે કે નહીં એ બાબત જ્યારે કોરટને અભિપ્રાય બાંધવાનો હોય, ત્યારે પારલામેન્ટના કીંવા હાઉસના નતા ગવરનર જનરલ ઇનકાઉનસીલના કીંવા મહારાજાના કીંવા મુન્સિફના ગવરનર ઇનકાઉનસીલના કીંવા બેગાણાના સેક્રેટરી ગવરનર ઇનકાઉનસીલના કોઈ પણ આક્ટ માહેના કીંવા ગેન્ટ આફ ઈડીવામાં જાપેલા કીંવા કોઈ પણ સંચાનીક સરકારના ગેન્ટમાં જાપેલા કીંવા કોઈ જાપેલા ૫૫ બંડન ગેન્ટ છે.

કીંવા રાણીના વસાવેલા મુખનું કીંવા રાણીના કમળમાં આવેલા રેશનું સરકારી ગેન્ટ છે એવું તે જાપેલા ૫૫ ઉપરથી સમજાય તેવા જાપેલા ૫૫માં જાપેલા સરકારના જાહેરનામાં માં હેના કોઈ ઉપરથી અખાસમાં સરકારી સારવજનીક પ્રકારની હકીકત બતાવેલી કીંવા ન બતાવેલી ને કોઈ મત્બુરે અજેલો હોય તે મત્બુરે અગતી હકીકત છે.

ટીકા—ને બાબતની હવાતી વંચી કોરટને અભિપ્રાય બાંધવાનો છે તે જાહેર પ્રકારની હવાતી

જોઈએ. આ કમના સંબંધમાં ૫૭, ૭૮ અને ૮૦ મી કલમ જુઓ.

પંચાણુ દુશ્માની નોટીસ ગ્રેજીટમાં નોટીસ હોય તો તે ગ્રેજીટ ને સંબંધોની એ ફુકાન સાથે આગળ સેવડ રેવડ નોંધેલી તેમજ વિરૂધ્ધ બીજી સાબીતી વગર પુરાવામાં દાખલ કરી શકાય છે. પણ તેમને ફુકાન સાથે લેવડરેવડ છે તેમને આ નોટીસની માહિતી છે એમ ખાતરી પૂર્વક સાબીતી કરી આપવું જોઈએ અગર સરકારથી અથવા બીજી રીતે ખાસ નોટીસ આપવામાં આવી છે એવી સાબીતી આપવી જોઈએ. પણ ૧૨૧ર આક્ટની ૨૧૪ મી કલમ જુઓ.

કાયદાની મોપડી માં લખેલી મળ ૩૮. કોઈ રેથના કોષ કાયદા બાબત ક્યારે કોરટને અબીગાય બાંધવાનો હોય. ત્યારે સદરકુ રેથની સરકારના કુકમથી અમુક મોપડી છપાઇ છે કોવા પ્રસીદ્ધ થઇ છે. તથા તેમાં સદરકુ કાયદા લખેલા છે. એવું તે મોપડી ઉપરથી સમજાય તેવી મોપડીમાં લખેલો સદરકુ કાયદાનો મળકુર, તથા સદરકુ રેથની કોરટોએ કરેલા ડરાવ કોષ મોપડીમાં આપ્યા છે એવું ને મોપડી ઉપરથી સમજાય તે મોપડીમાં આપેલા ડરાવ એ પદ લગતા છે.

કહેલા કોવા લખેલા મળકુરનો કેટલો ભાગ સાબીત કરવો જોઈએ.

૩૯. ને મળકુરનો પુરાવો આપવામાં આવતો હોય તેવા હરકોષ મળકુર ક્યારે તે મળકુર કરતાં બાંધા બીજા કોષ મળકુરનો કોવા કોષ વાત બીજાનો કોવા કોષ છુટા રસતાવેલનો ભાગ હોય ત્યારે અથવા ક્યારે સદરકુ મળકુર ને રસતાવેલ કોષ મોપડીનો કોવા સંબંધવાળા અમુકમિ રાખેલા પત્રો કોવા કામગીરી ભાગ હોય તે રસતાવેલમાં લખ્યો હોય ત્યારે તે મળકુરનો પ્રકાર તથા તે ઉપરથી યનું પરીણામ તથા ને બીજા ઉપરથી તે કહેવામાં કોવા અપવામાં આવ્યો હોય, તો બીજા પુરતી રીતે સમજવાને સાર સદરકુ બાંધા

મળકુરના કોવા વાત બીજા કોવા રસતાવેલના કોવા મોપડીના કોવા અમુકમિ રાખેલા કામગીરી અથવા પત્રોના નેટલા ભાગની તે અમુકકામમાં કોરટને તરફ લાગે તેટલા ભાગનો પુરાવો આપવો; ત્યારે ભાગનો પુરાવો આપવો નહીં.

ઈનસાફી કોરટોના ફેસલા ક્યારે લખતા સમજવા તે બાબત.

બીજી વખત દા ૪૦. કોષ કોરટ કોષ એક દાવાની ફરીવાર સાંભળવી કે નહીં; કોવા કોષ એક તબવીબ ચલાવવી કે નહીં, એવી ક્યારે તકરાર હોય ત્યારે ને ફેસલો કોવા કુકમ કોવા કુકમનામુ યથાના કારણને લીધે સદરકુ ફરીઆદી સાંભળવાને કોવા સદરકુ તબવીબ ચલાવવાને કાયદાથી કોરટને અટકાવ પેહોચતો હોય, તે ફેસલો કોવા કુકમ કોવા કુકમનામું થયું છે; એ વાત લગતી હકોકલ છે.

ટીકા—આવા સંબંધમાં દીવાની કામ ચલાવવાના કાયદાની ૧૩ મી કલમ અને ૪૩ મી કલમ જુઓ.

પ્રોવેટ વીગરે સ
અધીકાર
રહો કીયા
સહા.

૪૧. કોઈ કાયદેસર સંબંધ કોઈ સંખ્યને છે કીન્વા નથી, અથવા કોઈ સંખ્યસનો કોઈ અમુક વસ્તુ ઉપર હક છે કીન્વા નથી, એ વાત જ્યારે ભગતી હોય, ત્યારે પ્રોવેટ સંબંધીના કીન્વા ભગત સંબંધીના, કીન્વા સમુદર ઉપરના

કીન્વા નાદારી સંબંધીના યોગના અધીકારનો અમલ ચલાવનાં કોઈ અધીકારવાળી કોરટે આપ્તરી ફેસલો કીન્વા કુકમનામુ કંઈ હોય અને તે ઉપરથી સદરહુ કાયદેસર સંબંધ કોઈ સંખ્યને આપ્તરી હોય અથવા તેની પાસેથી બીજી હોય અથવા કોઈ સંખ્યસનો એવા સંબંધ ઉપર હક છે એમ દરાખું હોય અથવા સદરહુ અમુક વસ્તુ ઉપર સદરહુ સંખ્યસનો હક છે એમ દરાખું હોય અને તે હક કોઈ બીજા અમુક માત્ર એકજ સંખ્યસના દાવા વીરુધ્ધ તે સંખ્યસનોએ એમ ન દરાખતાં હક મળકુર સવતંત્ર પુરો તે સંખ્યસનો છે એમ દરાખ કર્યો હોય તો તે ફેસલો, કીન્વા કુકમ, કીન્વા કુકમનામુ ભગતાં છે એમ સમજવું.

જ્યારે સદરહુ ફેસલો કીન્વા કુકમ કીન્વા કુકમનામુ અમલમાં આપ્યું ત્યારે તે ઉપરથી આપ્તરી સદરહુ કાયદેસર સંબંધ ઉત્પન્ન થયો એ હકીકતની,

તથા જે કાયદેસર સંબંધ ઉપર સદરહુ કોઈ સંખ્યસનો હક તે ફેસલામાં અથવા કુકમમાં અથવા કુકમનામાં દરાખ્યો હોય, તે હક જે વખતે તે સંખ્યસને વીજી ઉત્પન્ન થવાનું ફેસલા મળકુરમાં દરાખ્યું હોય, તે વખતે હક મળકુર સંખ્યસ મળકુરને વીજી ઉત્પન્ન થયો એ હકીકતની,

તથા સદરહુ સંખ્યસ પાસેથી જે કાયદેસર સંબંધ બીજામાં આપ્યો હોય, તે સંબંધ જે વખતથી બંધ થવાનું ફેસલા મળકુરમાં દરાખ્યું હોય તે વખતે તે સંબંધ થયો અથવા થયો જોઈએ એ હકીકતની,

તથા કોઈ સંખ્યસનો હક જે વસ્તુ ઉપર સદરહુ ફેસલામાં અથવા કુકમમાં અથવા કુકમનામાં દરાખવામાં આપ્યો હોય તે વસ્તુ જે વખતે તે સંખ્યસની થવાનું ફેસલા મળકુરમાં દરાખવામાં આપ્યું હોય તે વખતે વસ્તુ તેની યજ અથવા થયી જોઈએ એ હકીકતની.

સદરહુ ફેસલો કીન્વા કુકમ કીન્વા કુકમનામુ નીરખુચકારક સાબીતી છે.

ટીકા.—આ કલમના સંબંધમાં કનહ આત્રાજ વીરુધ્ધ રાધાચરણનો ફેસલો ૭ વી. રી. સી. ૩, ૩૯૯ મે છે તે જુઓ.

હાકોરેટ શીવાય બીજી કોરટને પ્રોવેટ આપવાની હકુમત સન ૧૮૯૫ ના ૧૦ મા આક્ટથી મળે છે હાઉએની બાબતમાં સન ૧૮૭૦ નો ૨૧ મો આક્ટ જુઓ.

ભગત સંબંધી હકુમત હાલ કોરેટ શીવાય બીજી કોરટને નીચેના કાયદાથી મળે છે. સન ૧૮૯૬ નો ૪, એટલે ઈડીયન ડેવાઈસ (હિડાલુટકાનો) આક્ટ સન ૧૮૯૫ નો ૧૫ (પારશીએમાં હિડા હુટકા કરવાનો આક્ટ) સન ૧૮૯૯ નો ૨૧ મો આક્ટ; (નેટીવ કોનવર્ટસ માહીએલડી સોલ્યુશન આક્ટ) અને સન ૧૮૭૨ નો ૩ આક્ટ.

આક્ટોરાહીની હકુમત બાબતમાં દરેક હાલ કોરેટના સેક્સ પેટન્ટ જુઓ.

નાદાર દેવાદારના હુટકારા બાબતમાં હાલકોરટને વીક્ટોરીઆ ચાપટર ૨૧ કલમ ૧૧ અને ૧૨ હકુમત મળે છે. અને મિક્સીમની કોરટને સન ૧૮૮૨ ના ૧૪ આક્ટના ૨૦ મા પ્રકરણથી હકુમત મળેલી છે.

નીચ પક્ષકાર વ
એના કામનો ફે
સલા કીંવા કુક
મ કીંવા કુકમ
નાનું ક્યારે પેર
અગત્ય હોયને ક્યા
ર નહાય તે વિશે

૪૨. કમ એકતાબીસમાં બતાવ્યાછે તે મિયાબના ફેમલા કુકમ કીંવા કુક
મનામાં ને આગતી મોક્ષાને અગતી સારવળનીક પ્રકારની બાબત સમજી
હોય, તો તે ફેસલા, કુકમ કીંવા કુકમનામાં અગતાંછે એમ સમજવું, પરંતુ
એવા ફેસલા, કુકમ કીંવા કુકમનામાં તેમાં અખેલા મળકુરની નીરજીવકારક
સાગીતીછે એમ સમજવું નહીં.

ક્રમાંતો.

પોતાની જમીન ઉપર પ્રવેશ કર્યા બદલ અ એ બ ઉપર દાવો કર્યો, બ નું કહેવું એવુંછે
કે તે જમીન ઉપર સારવળનીક હકનો રહેતોછે. પરંતુ એ વાત અ નાકબુલ કરેછે.

એજ જમીન ઉપર પ્રવેશ કર્યા બદલનો દાવો અ એ કે ઉપર કમો હતો તે કામમાં કે
એ જવા આવવાનો એવોજ હકછે એવી તકરાર કરી હતી, તે કામમાં પ્રતિવાદી તરફનું ધમ્મકું
કુકમનાનું અગત્યછે પરંતુ જવા આવવાનો સરહુ હકછે એ વાતની તે કુકમનાનું નીરજીવકારક સા-
બીતી થતી નથી.

કીંવા ફેસલા વી-
ગેરે અગતા નથી.

૪૩. કમ ૪૦, ૪૧ તથા ૪૨ માં જણાવેલાંછે તે મિયાબના બીજા ફેસ-
લા, કુકમ કીંવા કુકમનામાં થયાંછે કે નહીં એ મુદ્દાનો હકોક્ત ન હોય કીંવા
આ કાષ્ટાના બીજા કાંઈ દરાવ મુજબ તે અગતી હકોક્ત ન હોય, તો તેવા ફે-
સલા કીંવા કુકમ કીંવા કુકમનામાં પેર અગતાંછે એમ સમજવું.

ક્રમાંતો.

(અ) એક આખર દેવા જેવી વાત ઉપરથી અ તથા બ એ બેઠાને દોષ ભાગેછે તે બ-
દલ અ એ તથા બ એ કે ઉપર જુદા જુદા દાવા બાંધેછે જે વાત આખર સેવા જેવીછે એવું
કહેવામાં આવેછે તે ખરીછે એવું કે બેક કામમાં કહેછે. અને કેફિયત એવા પ્રકારનીછે કે તે
વાત માત્રો બેક કામમાં ખરી હોવી જોઈએ માત્રો બનેમાં ખોટી હોવી જોઈએ, એવા સંભવ થાયછે.

કે એ જે જવાબ આપ્યો તે તેણે સાબીત કર્યો નહીં એવા કારણ ઉપરથી કે ઉપર અ નું
નુકશાનનું કુકમનાનું ધમ્મ એ હકોક્ત અ તથા કે વચેના મુકરદમામાં અગતી નથી.

(બ) અ ની અી કે એના જોડે બ એ ડીનાજી કર્યા બદલ અ એ બ ઉપર ફાજવારી
માં ફરિયાદો કરીછે.

કે અ ની અસતરીછે એ વાત બ નાકબુલ કરેછે, પરંતુ બ ઉપર ડીનાજીનો અહીં કોરે
સાબીત રેર્યો.

ત્યાર પછી અ જીવતો છતાં કે એ બ સાથે ફરી અમ કંપુ મારે કે ના ઉપર ફાજવારીમાં
કામ ચાલુછે કે નું કહેવું એવુંછે જે હુ કોઈ પક્ષ કાળે બ ની અી નહોતી.

બ ની વીરુદ્ધ થયેલા દરાવ કે ની વીરુદ્ધ પેર અગતો છે.

(ક) પોતાનો પાસેથી એક ગાય મોરી અઈ જવા બાબત અ એ બ ઉપર ફાજવારીમાં કે
રિઆદ કરીછે બ ના ઉપર અહીં સાબીત દરાવવામાં આવ્યોછે.

બ ના ઉપર અહીં સાબીતી થઈ તેના પહેલાં તે ગાય બ એ કે ને વેચી નાખી હતી?

તે સવાનો ઘાવો પાછળથી આ એ કે ઉપર કર્યો છે આ ના વિરુદ્ધ થયેલો ફરિયાદ આ તથા કે વચે-
ના કામમાં થેર ભગતો છે.

(૬) એક જમીનના કમળનું આ એ આ ના ઉપર હુકમનાનું મળ્યું છે આ નો જોશો કે
એણે આ નું ખુદ સદરફ કારણને બાંધે કમળ છે.

સદરફ ફેસલો છે એ વાત યુદ્ધા કરવાનો હેતુ બતાવે છે તે માટે ભગતો છે.

ટીકા-હીફ વિધવાઓ તથા બીજા સખસો જેમને જે મીલકતમાં પુરો રત્નવ હક ન હોય
તે સખસોએ તે મીલકત પરસ્તાધીન કરી આપ્યાનું કેમ મીલકત રદ કરવાની ફરિયાદોમાં મળ્યું
કરેલ જરૂરી કામને સાર કરવામાં આપ્યું હતું કે નહીં, એ સવાલ ધણી વખત ઉઠાવામાં આ-
વે છે. આ જરૂરીઆત સાબીત કરવાને, જે કેફીયતને સંબંધે રહું કરવામાં આપ્યું હોય, ને જે
રવાના હુકમનામાં થયા હોય, તે કેફીયતનો પુરાવો આપ્યા વગર મળ્યું હુકમનામાં ધણી વખત
હાજર કરવામાં આવે છે. ઉપર કહેલા જોરણ મુજબ માલમ પડશે કે આ હુકમનામાં ને કે
આપેલી રકમનો સખજ પુરાવો કે તોપણ તે જરૂરીઆત ડગાવનારી હકીકતોનો તે પુરાવ નથી,
ને એમાં આજો પરસ્તાધીન કરી આપનાર સખસોની તરફથી તો નથી. બાબત કૃતજાલાલ
અને બીજા, વી. મદનમોહન ધાકુરના કામમાં (રેવન્યુ સોંચાલ એનડ કીમીનલ રેપોર્ટર વા.
પ-પા. ૨૬૬; સમા. કો. ગુ. રી. વા. ૬-પા. ૪૬૭)

કોઈ પણ ફેસલાની હવાતો, અગર તેની તારીખ અગર તેથી કાયદેસર નીવળતું પરિણામ
શાબિત કરવા સાર તેનું ફક્તર અગર સહો નીચીનકલ રજુ કરી એટલે તે સર્વની વિરુદ્ધ અનિ-
બાધ્ય પુરાવો ગણાયે. ધણી હિન્દિમત પીનમલોડ પ્રમાણે કોઈ સખસના ઉપર તોફામત ચુકવામાં
આપ્યું હોય અને તે પછીથી નિરદેશ ફરિયાદો હોય તો ફેસલજીથી ફરિયાદી ફરી તેજા માટે નુકશાની
મળવાનો ફરીઆદ કરનાર ઉપર રીવાની ઘાવો માંડપો હોય તેમાં તોફામતવારને જોડો મુલ્યો છે
તે સાબીત કરવાને ફેસલારી કામનું ફક્તર (રેકૉર્ડ) અનિવાર્ય પુરાવો ગણાયે. પણ રાવાનીએ
રાવાનો પ્રતિવાદી ફેસલારી કામનો ફરીઆદી હતો તેનો, અગર ફેસલો, અગર સંબંધીત કારણ
નહોતું તેનો, પુરાવો ગણાયે નહિ. અને આ પ્રમાણે વારી નિર્દેશ ફરિયાદો હોય તોપણ તેના યુ-
ગ્દાની શાખીતી પ્રતિવાદી આપી શકે છે. ટેલરકૃત પુરાવાનો કાયદો ક્રમ ૧૪૮૦ તેમજ જમીન
વીરુદ્ધ જે ફેસલો થયો હોય તે મુખ્ય ફેસલારીની તરફથી કેટલા ફરિયાદો તેને આપવા પડ્યા તેનો
પુરાવો કે પણ મુખ્ય ફેસલારીની કમરથી કાયદા પ્રમાણે તેજા રકમ આપવાને તે જવાબદાર હતો
તેનો પુરાવો નથી. ધરાધારી એણે પુરાવો આપવાના યુદ્ધાની તબ્દીલમાં તે કામનું રેકૉર્ડ ગ્વાપી
પ્રોસીડીર થયું હતું તેનો પુરાવો છે.

ઉદાહરણમાં તેમજ હિદુસ્તાનમાં એવો સ્થાપિત નિયમ છે કે રીવાની કામમાં ફેસલારી કામમાં
થયેલો ફેસલો શાખીતીમાં રાખલ થઈ શકે નહિ તેમજ રીવાની કામમાં થયેલો ફેસલો ફેસલારી
કામમાં રાખલ કરી શકાતો નહો. પ. વી. રી. સી. ૨. ૨૬ અને ૨૭ ૬. વી. રી. સી. ૨. ૭૭ પણ
યુદ્ધા કમળ કરેલો હોય તો અંતે અંગ્રજારનો પુરાવો થાય. ૧૦ વી. રી. સી. ૨. ૫૬.

એક હીફ વીધવાએ તેના જે નાની ઉમરના જોશના વાખી તરીકે ૨૫૪ આ હજાર એક
રૂપીયા તેમજા કાયદાને સાર એટલે તેમના ભગનને સાર કરેલો બીધા હતા જે વરસપછી આ

નાણાના ધીરનારે આ ધીરના નાણાને માટે એક તરફી દાવામાં એ નાના ઉમરના ડોકરાઓ ઉપર હુકમનાનું મળવું અને તેણે બળવણી કરાવીને વડીલોપારણત મીનકતમાં ડોકરાઓને આઠ આનાનો હાંસો જમ કરીને તે વચાવવાની કોશીસ કરતો હતો. આ મીનકત બચાવાને સાડ માં એ ખાનગી કરારથી આ આઠ આનાના હાંસોમાંની અડધી મીનકત રૂ.૨,૫૦૦ ને માટે વચી, અને ઉપજોની રકમનો થોડો ભાગ આપી હુકમનાનું પતવું જે ડોકરાઓમાંના એક જણે ઉમર બાવક થયા પછી વેચેલી મીનકતમાંથી પોતાના અડધા ભાગની મીનકત પાછી મળવા એવી તકરારે ખતાવી દાવા બાંધ્યો કે મીનકત વેચાણ કરવા જેવી જરૂરીઆત નોંધાતી, બાથ હાથધોરની ધ્યાનમાં એમ આઠવું કે ખરોદદારની એમ સાબીત કરવાની ફરજ છે કે, ભયારે મુખ કરજ વીધવાએ કર્યું તે વખતે ડોકરાઓના કાવદા માટે તે કમ્પુ હતું. આ કામ નીચલી અપીલ કોર્ટની જડજ ઉપર એવી તજવીજ કરવાને સાડ પાછુ મોકલવામાં આઠવું કે ખરોદદાર કે જેના ઉપર સાબીતીનો બોલો હતો તેણે જે હુકમનામાંની રકમને બળવણી કરાવી હતી તે હુકમનાનું ડોકરાઓના હોત ઉપર પણ બંધનકારક છે. એમ સાબીત કર્યું હતું કે નહી. ૨૩ વી. રી. ૪૨૪.

દગમખાણ દગા બરેલો સંપ તથા કોર્ટને અધીકાર નર્થાએવાતની શા ખીતીકરીશકાયછે

૪૪. કોર્ટ ફેસલો કીવા હુકમ કીવા હુકમનાનું કલમ ૪૦-૪૧ કીવા ૪૨ મુજબ બચતુ હોય તથા તેની શાખીતી સામા પક્ષકારે કરી હોય, તે ને કોર્ટે કમ્પુ તેને કરવાનો અધીકાર નોંધાતો, કીવા તે દગમખાણથી નહોતો, કીવા તે દગમખાણથી કીવા દગાબરેલા સંપથી મળવુંછે, એવું કોર્ટ દાવાનો કીવા બીજા કામનો પક્ષકારે ખતાવી શકે છે.

“કોર્ટ દાવાનો કીવા બીજા કામનો પક્ષકારે વાદો” એ આ હુકમના અન્દોમાં નિરદોશ તથા દોલજાન એ બંને પેહેલા દાવાના પક્ષકારોમાંનો સમાવેશ થાય છે. એ અન્દોમાં મુનેદ્દારોનો સમાવેશ કરવાનો હરાદો હતો કે નહીં એ શક બરેલું છે; પરંતુ ૧ વી. રી. સી. ૨. ૧૫૬જુઓ.

ટીકા—“દગમખાણ”અગર “દગાબરેલો સંપ”એ અન્દોની બાબ્યા આ આક્રમાં આપેલી નથી પણ દગમખાણની બાબ્યા સાડ કરાર આક્રની કલમ ૧૭ જુઓ.

“દગમખાણ બરેલો સંપ”ની બાબ્યા એવી આપેલીછે, બીજા અખસના હકને નુકસાન કરવા માટે અગર અબોથ કાર્ય સાડ જે અગર વધારે સખસોએ કોર્ટ કામ કરવા સાડ કરેલો કપડ બરેલો કરાર અગર બંદોમજા સમજાયો. ન્યાયી પ્રોસીડીંગમાં દગમખાણ બરેલો સંપ એટલે એક માણસે ખરાબ હેતુથી ન્યાયની કચેરીનો નિવાડો મેળવવાસાદ બોલ ઉપર દાવા બાંધેલા એવા જે અખસોની વચેનો છુપો કરાર. તે જે ભતનો હોય છે. (૧) કોર્ટને ફેસલો આપવાસાદ ને હકીકતો પ્રદેશ કરવામાં આનો હોય તે હવાતીમાંજ ન હોય. (૨) તેવાતો હવાત હોયપણ ફેસલો મેળવવાના હરાદાથી તે ખોટી રીતે આગળથી રચી મુકી હોય.

ને દાવામાં ફેસલો દગમખાણ અગર દગમખાણ બરેલા સંપથી થયો હોય તે દાવામાં પક્ષકાર ન હોય તે અખસ દગમખાણનો અગર દગમખાણ બરેલા સંપનો પુરાવો તે ફેસલો રદ કરવા સાડ આપી શકે. આ બાબતમાં કોર્ટ પણ શક નથી પણ દાવામાં બીનદોષ પક્ષકાર હોય તે આવી દગમખાણ અથવા દગમખાણ બરેલો સંપ ખતાવી શકે કે નહિ એ વાત વીજી એક મત

નથી. એમ કહેવાય છે કે આવા પક્ષકારનો ખરો રસ્તો ફક્ત એવો છે કે ને કોરેટ્ટે ફેસલો આપ્યો હોય તે કોરેટ્ટને તે ફેસલો રદ કરવાની અરજ કરવી.

ખાહીત સખસોના અભીપ્રાય ઉપરે ભગતા હોય છે.

કુચળ માણસોના અભીપ્રાય. ૨૫. પારકા દેશના કાયદાની કોઈ બાબત વંચી અથવા સાસતરે ક્રીવા ક-
અભીપ્રાય. જાનો કોઈ બાબત વંચી અથવા અક્ષર એવાબત વંચી કોરેટ્ટને ઉપરે અભી-
પ્રાય બાંધવાનો હોય ત્યારે તેવા બીજા દેશના કાયદામાં ક્રીવા સાસતરમાં ક્રીવા કળામાં ને અખસો
વંચી કરીને કુચળ હોય તેવા અખસોના તે બાબત વંચીના અભીપ્રાય ભગતી હકીકતો છે.

એવા અખસોને કુચળ માણસ કહે છે,

દુષ્ટાંતો.

(અ) તકરાર એવી છે કે અ નું. મરણુ ઝહેરથી થયું છે કે કેમ.

ને નેઝેરથી અ મરણુ પામવાનું ધારવામાં આવે છે તે નેઝેર આધારી ને બહુજો થતાં
હોય તે બાબત કુચળ માણસોના અભિપ્રાય ભગતા છે.

(બ) તકરાર એવી છે કે એક અમુક કલ્પ કરતી વખતે પોતે કેવા પ્રકારનું કલ્પ કરે છે.
અથવા પોતે ને કરે છે તે ખોટું ક્રીવા કાયદા વિરુદ્ધ છે એવું સમજવાને અ દીવાનગીના સખસથી
અચકત હતો કે કેમ.

રોગના ને બહુજો અ માં દેખાતા હતાં તે બહુજો અમાં માલમ પડે ત્યાં દીવાના પક્ષે બહુ
કરીને હોય છે કે કેમ તથા એવા દીવાનગીપણાથી પોતે ને કતીય કરે તેનો પ્રકાર સમજવાને ક્રીવા
ને પોતે કરે છે. તે ખોટું ક્રીવા કાયદા વિરુદ્ધ છે એમ સમજવાને હોયે બહુ કરીને અચકત થાય
છે, કે કેમ એ વંચીના કુચળ માણસોના અભીપ્રાય ભગતા છે.

(ક) તકરાર એવી છે કે અમુક દરતાવેલ અ એ બખ્યો છે કે કેમ બીજી એક દરતાવેલ
અ એ બખ્યો શખીત કરવામાં આવ્યો છે ક્રીવા અમીકાર કરવામાં આવે છે, તે દરતાવેલ હાલર
કરવામાં આવ્યો છે.

બેક દરતાવેલે એક અખસે બખ્યો છે ક્રીવા જુદા જુદા અખસોએ બખીયા છે એ વંચીના
કુચળ માણસોના અભીપ્રાય ભગતા છે.

ટીકા—પારકા દેશના કાયદાની બાબતમાં ૩૮ મો કલમ જુઓ.

કુચળ માણસોની સાક્ષી બુણી સાવચેતીથી કબુલ રાખવાની છે તેનું કારણ એમ નથી કે
અનુભવથી એમ માલમ પડ્યું છે કે તે લોકો તેમની ધારણામાં આવતી હોય તે વાત બહુજો
ખોટી રીતે કહે છે; પણ તેનું કારણ એ છે કે તેમના અભીપ્રાય કેટલેક દરજ્જે એ બાબતની એ-
ક બાજુ ઉપર તેમનું બહુ રહેવાથી વિચારચકત હોય છે, તેથી તેમનું દીલ સાફ હોય તો પણ
ખરો અભીપ્રાય બતાવવાને તેઓ અચકત છે. લોરડકાં પગેલ બોલ્યા કે “ને પક્ષમાં તેઓને ના-
ખવા હોય છે તે પક્ષને પ્રુટિ આપવા તેમના મન ઉપર એવા વજ્રણથી તેઓ આવે છે કે તેમની
સાક્ષી ઉપર બાયેલ કંઈ વળન રાખવું નોઈએ” ટરેસા પીઅરેલ કેસ. ક્યારેક એ-ડ હાઇનેબીય
રેપોર્ટસ. વા. ૧૦—પા. ૧૦૧૦ કુચળ માણસોના અભીપ્રાય વંચી કલમ ૧૦ નો પહેલો વંચીય
રેપ વળ જુઓ.

કુશળ માનસના | ૪૧. જે હકીકતો બીજી રીતે બનતી ન હોય તે હકીકતો ઉપરથી જ કુશળ
અબીપ્રાય સાથે | માણસનાં અબીપ્રાય ભારે બનતા હોય ત્યારે તેને પુછી મળતી હોય ક્રિયા તે
સંબંધ રાખતી | અબીપ્રાય મળકુર વચ્ચે હોય તો હકીકત મળકુર બનતી છે એમ સમજવું.
હકીકતો.

કથાંતો.

(અ) તકરાર એવી છે કે અમુક જાતનું જેદરે આ ને આપ્યું હતું કે કેમ.

બીજા માણસોને એવી જાતનું જેદરે આપ્યું હતું તેઓમાં ને અમુક બહુણે રખાતા હતાં તે સદરકુ જેદરના છે ક્રિયા તેના નથી એવા કુશળ માણસોનો અબીપ્રાય હોય એ હકીકત બનતી છે.

(બ) અમુક બંધારાથી બંદરને હરકત થાય છે કે કેમ એવી તકરાર છે.

બીજાં બંદરો બીજી વાતે આ બંદર નેવાંજ છે પરંતુ ત્યાં એવા બંધારા નથી. તે બંદરોને પણ તેજ વખતેથી હરકત થવા માગો એ હકીકત બનતી છે.

અક્ષરે વચ્ચે આ | ૪૨. અમુક દસ્તાવેજ કયા સખસે બખ્ખો છે ક્રિયા તેના ઉપર કોણે સહી બીપ્રાય. | કરી છે એ વચ્ચે કારણને ભારે અબીપ્રાય બાંધવાની હોય ત્યારે જે સખસે તે દસ્તાવેજ બખ્ખાનું ક્રિયા તેના ઉપર સહી કરવાનું ધારવામાં આવ્યું હોય તે સખસના અક્ષરની જે સખસને માહિતી હોય તે સખસ તે દસ્તાવેજ સદરકુ સખસે બખ્ખો છે ક્રિયા નથી બખ્ખો અથવા તેના ઉપર સદરકુ સખસે સહી કરી છે ક્રિયા નથી કરી એવા અબીપ્રાય આવે તે અબીપ્રાય બનતી હકીકત છે.

પ્રમાણો—ભ્યારે કોઈ એક સખસે કોઈ બીજા સખસને બખ્ખતાં જોયા હોય ત્યારે ક્રિયા ભ્યારે તેણે પોતે ક્રિયા તેના પોતાના હુકમ ઉપરથી જે દસ્તાવેજ બખ્ખા હોય અને તે સદરકુ બીજા સખસ ઉપર સરનામુ કરીને મોકલ્યા હોય તે દસ્તાવેજના જવાબમાં સદરકુ બીજા સખસે બખ્ખા છે એવા મળકુરના દસ્તાવેજ તેના ઉપર આવ્યા હોય ત્યારે ક્રિયા ભ્યારે સદરકુ બીજા સખસે બખ્ખા છે એવા મળકુરના દસ્તાવેજ તેની પાસે કામને સાધારણ પરસંગે આવવાની રીતી હોય ત્યારે તે સખસને સદરકુ બીજા સખસના અક્ષરની માહિતી છે એમ સમજવું.

કથાંતો.

તકરાર એવી છે કે અમુક યત્ર આ નામના બંડનમાંના એક વેપારીના હાથનું છે કે કેમ.

જ એ કથકના મધિ વેપારી છે તેણે આ ના નામના યત્રો' બખ્ખા છે તથા આ એ બખ્ખા છે એવા મળકુરના યત્રો તેના ઉપર આવ્યા છે કે એ જ નો જોદો છે તેનું કામ જ ના જે કામજ યત્ર આવે જય તે તપાસવાનું તથા તેને કાઢી બેઠવાનું છે કે એ જ નો દાખા છે ને આ ના બજેત્રા છે એવા મળકુરના જે યત્રો જ ની પાસે આવતા તે કે ની સાથે વીચારે કરવાને તેને જ હજેય ખતલાવતો હતો.

જ કે તથા કે પહકી કોઈ એ આ ને બખ્ખતાં કરી જોયે ન હોય તોપણ તકરારો યત્ર આ ના હાથનો બખ્ખો છે કે નહીં એ માનત ને અબીપ્રાય જ કે તથા કે આવે તે બનતો છે.

ટીકા—અક્ષર સાબીત કરવાની પાંચ રીતો છે;—(૧) સંદેહમાં સંદેહી રીત એ છે કે બખ્ખ

નારને પોતાનેજ સાહેલીમાં મોલાવવો પરંતુ બાળનારને પંડે મોલાવવો એ અવશ્ય જરૂરનું છે એમ કંઈ નથી કારણકે જેણે તેને બાળતાં રીઝી હોય તેની સાહેલી પણ બાળનારના નેરહીય એ ખીનાનો ને પેલા દરબજનો પુરાવે છે. (૨) ને સખસે ખરેખર એ કામજા કીંવા સહી બખેલી નોંધ હોય તેને તે સાખીત કરવા મોલાવી શકાય. (૩) જેણે એ સખસને ખીજી વખતે બખતો નોવાયો એ સખસના તકરારી અક્ષરનું જાણ પછું કીંવા માહીતી મળવી હોય તેનેજ સાહેલીને મોલાવી શકાય. (૪) જેણે કામના સાધારણ પ્રસંગે સાખીત કરેલા દસ્તાવેજ અથવા ને દસ્તાવેજ ને સખસના અક્ષર ચોકશીનો વીધ હોય તે સખસે બખેલા છે એનું યોગ્ય રીતે અનુમાન થઈ શકવું હોય તે દસ્તાવેજ નોવાયો અક્ષરનું જાણ પછું મળવું હોય તે સાહેલીની સાહેલીથી અક્ષર સાખીત કરી શકાય. (૫) જે અથવા વધારે બખતોનો મુકામથી કરવાથી અક્ષર સાખીત કરી શકાય.

<p>હક કીંવા રીવાજ છે કીંવા નથી એ બાબતનો અબીપ્રાય કહે પ્રસંગે બગતો હોય છે.</p>	<p>૪૮. અમુક સામાન્ય રીવાજ કીંવા હક છે કે કેમ એ બાબત ત્યારે કોર-કોરે અબીપ્રાય બાંધવાનો હોય ત્યારે રીવાજ કીંવા હક મળકુરે હોય તો ને સખસીને તેની માહીતી હોવાને સંભવ હોય તે સખસે તેવા રીવાજ કીંવા હક કીંવા નથી એ બાબત ને હબીપ્રાય આપે તે બગતાયે.</p>
---	---

જુમ્હારો—“સામાન્ય રીવાજ કીંવા હક” એ સખસોમાં ને રીવાજ કીંવા હક મેઘમેક વરગતા ધણી સોંપેમાં સામાન્ય હોય તે હક કીંવા રીવાજનો સમાવેશ થાય છે.

દ્રષ્ટાંત.

અમુક કુટુંબ પાણી અમુક કામના ગામવાળાઓને વાખવાનો હક છે એ આ કલમના અરથ મુજબ સામાન્ય હક છે.

<p>વહીવટ સંપ્રદાય વાંચે બાબતનો અબીપ્રાય ક્યારે બગતો હોય છે.</p>	<p>૪૯. કોઈ પંકતીના માણસોને કીંક મેઘ કુટુંબનો વહીવટ તથા સંપ્રદાય કેવા પ્રકારના છે એ બાબત.</p>
---	--

અથવા ખરમ સંબંધીની કીંકા ખરમાત સંબંધીની કોઈ રચાપનાને અરથે નીમણી ખરમાત કંઈ રીતે સ્થપાયો છે, તથા તેની વ્યવસ્થા કેવે પ્રકારે ચાલે છે એ બાબત.

અથવા અમુક જગ્યામાં કીંવા અમુક વરગતા સોંપેમાં ને સખ કીંવા મોલ વપરાતા હોય, તેનો અરથ શો થાય છે, તે બાબત.

કોરકને ત્યારે અબીપ્રાય બાંધવાનો હોય. ત્યારે તે બાબતની માહીતી હોવાને ને સખસીને વીધિય રીતના સાધનો હોય તે સખસોના અબીપ્રાય બગતા છે.

ટીકા—મુશબ્બનો અથવા મોલનો અર્થ” એ આ કલમનો, બામ હીફ્ટાન નેવા રથમાં કે તેમાં ધણી જુદી જુદી બાબતો ચાલે છે તેમાં ઉંચેલ લોકો ઉંચેલ રીવાજની ખીજી બાબતો એ બાબત આપવાનું કામ કરે છે કોઈ મુશબ્બનો અર્થ જાણવા સાર ત્યાંથીયે કોરક મેઘ થકે જુ-એ કલમ પઞ.

સમગ્રજી બાબત
નો અભિપ્રાયકર્તા
રે બગતોહાય છે.

૫૦. એક શખસનું બીજા શખસ તોડે શું સમગ્રજી છે, એ બાબત કોર-
ને અભિપ્રાય બાંધવાનો હોય, તો ને શખસને તે કુટુંબનું માણસ હોવાને
બધે, કૌંસ બોલ કરણને બધે, સમગ્રજી મજબૂર વીઠની માહતી થવાને
વીજીય રીતના સાધનો હોય, તે શખસની સમગ્રજી મજબૂર સંબંધીની વરતાણુંક ઉપરથી ને અ-
ભિપ્રાય રેખાઈ આવે તે બગતો છે; પરંતુ “ઈંડિયાના કાઠવારસ (એટલે છેડો આપવા બાબતના)
આકટ” મુજબ ને કામ ચાલતું હશે તે કામમાં, કૌંસા દિલ્લેતાનના ફાજલારી કાલદાની કલમ ૪૬૪,
૪૬૫, ૪૬૭ ક’વા ૪૬૮ મુજબ ચાલતા કામમાં સદરહુ અભિપ્રાય બગત શાખીત કરવા નેટલો
પુરતો ગણવો નહિ.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ) તકરાર એવીછે કે અ તથા બ નું બગત થયું હતું કે કેમ, તેઓના રનેહી તેઓને
ધણી ધણીઆણી સમજીને તે પ્રમાણે હમિયાં તેઓની સાથે વરતાતાં હતાં એ હકીકત બગતોછે.

(બ) તકરાર એવી છે કે અ એ બ નો કાયદેસર ડોહરો છે કે કેમ તે કુટુંબનાં માણસો
અ કાયદેસર ડોહરો હોય એ પ્રમાણે તેની સાથે હમિયાં વરતાતા હતા એ હકીકત બગતોછે.

ટીકા.—મુસલમાની સોદનું અનુમાન કાયદેસરપણાની તરફેણમાં એટલું મજબૂત છે કે કોઈ
ડોહરાની સાથે કાયદેસર ડોહરા તરીકે વરતાવામાં આંબાનો ધણીજ એકો પુરાવ કાયદેસરપણું
શાખીત કરવાને બસ થશે. નીચેના ફેસલા નોવા:—રાયબનખાનમ, મુરસ ઈંડિયન અપીલ્સ વા. ૩—
પા. ૨૬૫ મહમદ બખીલ હોસનખાન બ ૩૮ ઈંડિયન અપીલ્સ ૧૩૧ માર્ચ સીપોરટસ—પા. ૪૨૮
૧ વી. રી. ૧૭. ૫ વી રી. ૪ ૩ ખું. ૪. અપીલ્સ ૧૫૦ અને ૨૬૫

અભિપ્રાયના કા-
રણો કયારે બગતા
હોય છે.

૫૧. જ્યારે કોઈ હયાત હોય એવા શખસનો અભિપ્રાય બગતો હોય, ત્યારે
એવા અભિપ્રાયનો આધાર ને કારણો ઉપર હોય તે કારણો પણ બગતાં છે.

દ્રષ્ટાંતો.

પાતાનો અભિપ્રાય બાંધવાને સારે ને પ્રયોગો કોઈ કુશળ માણસે કર્યા હોય તે પ્રયોગોને
હેવાલ તે કુશળ માણસ આપી શકે.

કોઈ શખસની ચાલ ચલણ જ્યારે બગતી છે.

દીવાની કામમાં
વરતાણુંક શાખી-
ત કરવાને સાદે
ચાલચલણ બગ-
તી નથી.

૫૨. કોઈ ચાલતા કામ સાથે સંબંધવાળા શખસે અમુક રીતની વરતાણુંક
કરવાનું કહેવામાં આવ્યું હોય તે શખસની ચાલ ચલણ એવીછે કે તે ઉપરથી
તેણે સદરહુ વરતાણુંક કરવાનો સંભવ છે કે નહિ એ માલમ પડે છે. એ હકીકત
દીવાની કામમાં ગેર બગતોછે પરંતુ ને હકીકતો બીજી રીતે બગતી હોય તે ઉ-

પરથી સદરહુ પ્રારંભ નેટલી ચાલ ચલણ માલમ પડતી હોય તેટલી ચાલ ચલણ બગતી છે
એમ સમજવું.

ફાજલારી કામમાં
આગલીસારીચા-
લ ચલણ બગ-
તીછે.

૫૩. તોફાનવાળો શખસ સારી ચાલ ચલણનો છે એ હકીકત ફાજલારી
કામમાં બગતી છે.

મુનાની શાખીતી
પેસતરે થઈ હતી
એવાત ફોલ્દારી
કામને ભગતી છે
પણ આમ ચમણ
પેસતરે ખરાબ
હતી ભગતી નથી
તોપણ તે પ્રતી-
દિતરે ભગતી છે.

૫૪. તોહોમતવાળા ઉપર પેસતરે કોઈ એક મુનાહની શાખીતી થયેલી છે,
એ હકીકત ફોલ્દારી કામમાં ભગતી છે. પરંતુ તેની આમ ચમણ ખરાબ છે. એ
હકીકત ગેર ભગતી છે, તથાપી તેની આમ ચમણ સારી છે. એવા પુરાવા આ-
પતામાં આઓ હોય તો તેની આમ ચમણ ખરાબ છે એ વાત ભગતી થાય છે.

ખુશાસો.—અમુક શખસની આમ ચમણ ખરાબ છે એવવાત ને કામમાં મુનાની હકીકત
હોય તે કામને આ કલમ લાગુ નથી.

દીકા.—ખરાબ આમ ચમણનો સાધારણ પુરાવ પેલેલેલો ફરીઆદી તરફથી અને કેદી
વિરુદ્ધ આપી શકાતો નથી એ નિયમ પુરાવાનો આ આકટ થતાં પેલેલાં જોડુસ્તાનમાં આવે છે
રાણી વી. બીહારી કોસાધ અને બીલ ૭ વી. રી. કી. ૩ ૭ રાણી વી. ગોપાલકાકર ૧ વી. રી. કી.
૩ ૭ રાણી વી. જુલમંદ અને બીલ ૮ વી. રી. કી. વા. ૧૧

તોહોમતવાળાને આગળ સજા થઈ છે એ વાત પુરાવાને ભગતી છે એમ હાથ ઈએજ કાવ-
દાના નિયમથી જુદો છે. ઈએજ કાવદા પ્રમાણે આવા પુરાવા, ખચાવમાં સારી ચાલનો પુરાવ
આપવામાં નહીં આઓ હોય ત્યાંસુધી અપાતો નથી. પુરાવાના આકટના આ હાથનું પરિણામ એ
દે. ક. ગમે તે ચુલાને મટે આગળ તોહોમતદારને સજા થઈ હોય તો તે પુરાવામાં આપી શકાય
પછી આગળનો મુનોહ હાલના મુનાહ કરતાં ગમે તેવા જુદા પ્રકારનો હોય તોપણ ચિંતા નહિ.
કોઈ માણસે જુદો દસ્તાવેજ બનાવ્યો હોય તે કામમાં આગળ તેણે બળાતકાર સંભાળ કમીની
અમર કોઈનું ઉપર હસો કરવાની સીક્ષા થઈ છે એ પુરાવ આવવાથી ખોટો દસ્તાવેજ બનાવ્યો
છે એમ વધારે સંભવિત જણાય નહિ. આગળ સીક્ષા થઈ હોય તે તોહોમતનામાં રસાયની
જોડાએ. વળી આના સંબંધમાં પીતલકોડની ૫૫ મી કલમ જુઓ. અને સારી ચાલના જમીન
સેવા બાબત ફોલ્દારી કામ ચલાવવાની રીતના કાવદાની ને કલમો છે તે પણ જુઓ.

ને આમ ચમણ
ઉપરથી નુકશાન
ની રકમમાં કમી
જનરતી થયું હોય
તે આમ ચમણ
ખાખત.

૫૫. કોઈ શખસની આમ ચમણ એવા પ્રકારની હોય કે તે ઉપરથી ને
નુકશાન. તેને મળવાનું હોય તે નુકશાનની રકમ કમી જનરતી થાય તો તેની આમ
ચમણ હીવાની કામમાં ભગતી છે.

ખુશાસો.—આમ ચમણ એવા શખસ કલમ ૫૨, ૫૩, ૫૪ તથા ૫૫ માં લખેલો છે તેમાં
આખર તથા સ્વભાવ એ બેઉનો સમાવેશ થાય છે, પરંતુ ને પુરાવા આપવાનો તે માત્ર લોકોમાં
સાધારણ રીતે આખર કેવી છે તે વાતનો તથા સાધારણ રીતે સ્વભાવ કેવી છે તેનો આપી શકાય
છે, ને અમુક કસ ઉપરથી આખર કીવા સ્વભાવ દેખાઈ આઓ હોય તે અમુક કસનો પુરાવા
આપી શકાય નહિ.

ભાગ ૨ નો.

સાખીતી બાબત.

બાબ ૩—કઈ હકીકતો સાખીત કરવાની જરૂર નથી.

કોરટ ન્યાયાધીકાર
ની રૂબરૂ ખ્યાન
માં રાખે તે હકી
કતનો પુરાવો આ
પત્રાની જરૂર ન
થી.

૧૬. જે હકીકત ન્યાયાધીકારની રૂબરૂ ખ્યાનમાં રાખે તેવી હકીકતો સાખીત કરવાની જરૂર નથી.

કઈ હકીકતો કોરટ
ન્યાયાધીકારની રૂ
બરૂ ખ્યાનમાં રા
ખવી.

૧૭. નીચે બંધી હકીકતો કોરટ ન્યાયાધીકારની રૂબરૂ ખ્યાનમાં રાખવી.

(૧) જે કાયદા ક્રિયા કાયદાના જેટલા અમલવાળા નીચે ખિટીસ ઈંડીવાના કોષ પછી ભાગમાં હાલ ક્રિયા હાલસુધી અમલમાં છે. ક્રિયા હવે પછી અમલમાં આવે તેવા સરવે કાયદા ક્રિયા નિયમો.

(૨) જે સારવજનીક આક્ટો પારલામેંટ પસાર કર્યા છે. ક્રિયા હવે પછી કરશે તે સરવે આક્ટો તથા સ્થાનિક તથા અમુક સમસ સમંધી જે આક્ટો ન્યાયાધીકારની રૂબરૂ ખ્યાનમાં રાખવાનું સરરુક પારલામેંટ કુરમાયું હોય તેવા સરવે આક્ટો.

(૩) માહારાષ્ટ્રીની ખુશકી ઉપરની તથા હરીઆદ હોળને સાદ કરેલા બરકરી કાયદા.

(૪) સરરુક પારલામેંટનું કામ ચલાવવાની તથા હિંદુસ્તાનની કાંઉનસીલના આક્ટ મુજબ અથવા તે બાબત વખતે વખત જે કાંઈ બીજી કાયદો હોય તે મુજબ કાયદા તથા કાનુન કરવા સાદ સ્થાપન કરેલી કાંઉનસીલનું કામ ચલાવવાની પદ્ધતી.

ખુશાસો.—૨૬મ (૨) તથા (૪) માં પારલામેંટ જે સ્પષ્ટ છે, તેમાં નીચે મુજબની સ-
બાઓનો સમાવેશ થાય છે.

(૧) ગરેટ બિટન તથા આપરબાંડના સંયુક્ત રાજની પારલામેંટ.

(૨) ગરેટ બિટનની પારલામેંટ.

(૩) ઈંગ્લંડની પારલામેંટ.

(૪) સ્કોટલેંડની પારલામેંટ તથા.

(૫) આપરબાંડની પારલામેંટ.

(૬) ગરેટ બિટન તથા આપરબાંડના સંયુક્ત રાજનો વખતે વખત જે સત્તાધીસ હોય તેને રાજ્યપદ આપે પ્રાપ્ત થયું તે તથા તેની હરુલા અધરની સહી હોય તે.

(૭) ઈંગ્લંડ દેશની કોરટે જે ચિકા ન્યાયાધીકારની રૂબરૂ ખ્યાનમાં રાખે તે સરવે ચિકા તથા અવરનર જનરલ ઇનકાઉન્સીલની ક્રિયા કોષ સ્થાનિક સરકારની કાંઉનસીલના કુકમયો સ્થાપન થયેલી ખિટીસ ઈંડીવા મહેની ક્રિયા ખિટીસ ઈંડીવા બાહરની સરવે ગરેટના સીકા તથા એડમી-

રહતી તથા જિરીયાઇમાં એવી હકુમત અમલવારી કોરટના સીડા તથા નોટરી પબ્લિકના સીડા તથા જિરીયાઇ ઇંડીયા મધ્યે નેટલા કાયદા અમલવાળી પારલામેન્ટના કીવા બીજા કોઈ પણ આક્ટ તથા કાયદા ઉપરથી જે કોઈ સંખસને વાપરવામાં અધિકાર મળ્યો હોય તે સરવે થોકા.

(૭) જિરીયાઇ ઇંડીયાના કોઈ પણ ભાગમાં કોઈ સંખસને કોઈ સરકારી હોદ્દો આપવામાં આવે તો જે સંખસની નીમનુકદ એવા હોદ્દા ઉપર યદ્યપિ એ વાત ઇંડીઆના ગેલેટમાં કીવા કોઈ રચાનીક સરકારના સરકારી ગેલેટમાં પ્રસિદ્ધ થાય તેવા જે સંખસો વખતે વખત સરહકુ મુજબના હોદ્દા ઉપર હોય તે સંખસોને હોદ્દો મળકુરે પ્રથમ ધવાની વાત તથા તેમના નામો તથા હલકામ તથા કામ અધિકાર તથા સહી.

(૮) જિરીયાઇ સરકાર જે સંસ્થાન કીવા સત્તાધીસને માન્ય કર્યો હોય તે સંસ્થાન કીવા સત્તાધીસ હોવાની વાત તથા તેનો હલકામ, તથા તે મુલકનો સરકારી વાવટો.

(૯) કાળના વીભાગ તથા ભુગોળવિદ્યા સંબંધીના પ્રથવિના વીભાગ, તથા સરવળનીક તે હેવારના દીવસો તથા ઉપવાસના દીવસો તથા જે રજના દીવસોની સરકારી ગેલેટમાં જલ્દેર ખખર આપી હોય તે.

(૧૦) જિરીયાઇ રાખવાના અમલ તળેના મુખક.

(૧૧) જિરીયાઇ સરકાર તથા બીજા કોઈ સરકાર કીવા માલુસનદી મેંડળી વચેની ભદાલની શરખાત તથા તે ચાલતી હોય તે વાત, તથા તેનો ખર્ચ.

(૧૨) કોરટના સભાસદ તથા અમલદારોના નામો, તથા તેના કુપુકીઓના તથકતાનાના અમલદારોના તથા આસીસ્ટન્ટોના નામો, તથા કોરટની પ્રેસિસ અમલમાં ભાવવાનું કામ કરનાર સરવે અમલદારોના નામો તથા સરવે આડવેકિટ તથા આઠરની તથા પ્રકટર તથા વકીલ તથા ખીડે તથા કોરટની રખાઈ હાજર થવાનો કીવા કામ અલાવવાનો કાયદાથી જે બીજા સંખસોને અધિકાર હોય તેઓના નામો.

(૧૩) રસ્તા બાવતની રૂમ.

સરહકુ સરવે બાવતમાં, તથા સરવળનીક ઇતિહાસ વિદ્યા, કાગળ, કીવા કાગળ, એ બાવતના સરવે કામોમાં પણ, કોરટ યોગ્ય પુસ્તકની કીવા દાખલા જોવાના દસ્તાવેજની મદદ સિવાને મુખત્યારે છે.

કોઈ હકીકત ન્યાયાધીકારની રૂમએ ખ્યાનમાં સેવાનું કોઈ સંખસ કોરટને, કહે તો તે પ્રમાણે કોરટ કરી થોકે તેને સાર કોરટને જે પુસ્તકની કીવા દસ્તાવેજની જલ્દેર જણાય, તે પુસ્તક કીવા રસ્તાવિજ સરહકુ માલુસ હાજર ન કરે તો તથા કરે ત્યાં મુખી હકીકત મળકુરે સરહકુ પ્રમાણે ન્યાયાધીકારની રૂમએ ખ્યાનમાં સેવાનું ના કચ્છલ કરવાને કોરટ મુખત્યારે છે.

અંગીકાર કરેલી હકીકતો બાવત. ૫૮. કોઈપણ કામના પક્ષકારો કીવા તેઓના મુખત્યારો જે હકીકત મુખરદમાનીક મુનાવણી વખતે અંગીકાર કરવાનું કચ્છલ કરે, કીવા મુનાવણીની પેહલાં પોતાના સહી સાથેના બખી આપેલા સિંખ ઉપરથી જે હકીકત અંગીકાર કરવાને

તેઓ કમુદ્ર કરે. કોવા ને હકોકત તેઓએ પોતાના જન જવાળ ઉપરથી અંગીકાર કરીએ એવું એવા જન જવાળ બાબતના તે વખતના ચાલુ નીવમો પ્રમાણે ગણાવું હોય, તે હકોકત શાખીત કરવાની જરૂર નથી; પરંતુ કોરેટની નજરમાં યોગ્ય જણાય તો સરેહુ અંગીકાર કરેલી હકોકત અંગીકાર ચિવાય બીજાકોઈ રીતે શાખીત કરી આપવાનું પક્ષકાર મળકુરને ફરમાવવાને કોરેટ મુખત્તાર છે.

ટીકા.—આના સંબંધી કોવાની કામ અદાવવાનો રીતની કાવદાતી ૧૨૮ મી કલમ જુઓ.

બાબ ૪.—મુખ જુખાની પુરાવા બાબત.

મુખજુખાની પુરાવાથી હકોકતો શાખીત કરવા બા.	૫૫. દસ્તાવેજમાંના મળકુર ચિવાય સરવે હકોકતો મુખજુખાની પુરાવાથી શાખીત કરી શકાય છે.
મુખ જુખાની પુરાવા પ્રતક્ષ નોંધાયે.	૧૦. હરકોઈ જતના તમામ કામોમાં મુખજુખાની પુરાવા પ્રતક્ષ હોય તો નોંધાયે; એટલે.

જો પુરાવા મળકુર ને હકોકત નોવાઈ શકતી હતી તે હકોકત વીચે હોય, તો હકોકત મળકુર પોતે નોંધ છે એવું ને સાહેદ કહે તેની સાહેદી આપવી નોંધાયે.

જો પુરાવા મળકુર ને હકોકત સાંભળી શકતો હતો તે હકોકત વીચે હોય, તો હકોકત મળકુર પોતે સાંભળી છે એમ ને સાહેદ કહે તેની સાહેદી આપવી નોંધાયે.

જો પુરાવા મળકુર ને હકોકતનું સાન બીજા કોઈ ઇંદ્રી વડે કોવા સેઈ બીજા રીતે ઘઈ થઈ હતું તે હકોકત વીચે હોય, તો હકોકત મળકુરનું સાન પોતાને તે ઇંદ્રી વડે કોવા તે રીતે થયું છે એમ ને સાહેદ કહે તેની સાહેદી આપવી નોંધાયે.

જો પુરાવા મળકુર અમુક અબોગ્રાય વીચે કોવા ને કારણ ઉપરથી તે અબોગ્રાય ડરાવવામાં આવ્યો હોય તે વીચે હોય તો ને સખસનો તે કારણ ઉપરથી તેણે અબોગ્રાય હય તે સખસની સાહુદી આપવી નોંધાયે.

પરંતુ એવું ડરાવવામાં આવ્યું છે કે ને ઐયો વેચવા સાર મુકવામાં સાધારણ રીતે આવતા હોય તેમાં કુશળ માણસોના હખેલા અબોગ્રાયની તથા ને કારણ ઉપરથી તે અબોગ્રાય બંધાયા તે કારણોની શાખીતી તે ઐયો હાજર કરીને કરી શકાય છે; પણ એ મુજબ ક્યારે યામ કે જ્યારે તે અંધકાર મરણ પામ્યો હોય કોવા તે મળી શકતો ન હોય. કોવા સાહેદી આપવાને તે અશક્ત થયો હોય, કોવા ધણે વખત લાખા ચિવાય અથવા ધણે ખરેખર કરેલા ચિવાય તેને હાજર કરાતો ન હોય અને તેવું કરવું કોરેટને યોગ્ય જણાવું ન હોય ત્યારે.

અને વળી એવું પણ ડરાવ્યું છે કે મુખ જુખાની પુરાવા જો દસ્તાવેજ ચિવાય બીજી કોઈ જડ પદારથ છે કે નહિ તે વિચે અથવા તેની સ્થિતિ વીચે હોય તો, કોરેટને યોગ્ય જણાવાથી તે પદારથ પોતાને તપાસવા સાર હાજર કરવાનો હુકમ કરવાને કોરેટ મુખત્તાર છે.

બાબ ૫.—દસ્તાવેજ પુરાવા બાબત.

દસ્તાવેજના મળકુરની શાખીતી.	૧૧. દસ્તાવેજના મળકુરની શાખીતી અવજ પુરાવાથી કોવા હાલમ પુરાવાથી કરી શકાય છે.
----------------------------	--

અવલ પુરાવો. | ૧૨. કોરેટ તપાસે તેસારે હાલને કરેલા ખુદ દસ્તાવેજને અવલ પુરાવો સમજવો.

ખુલાશો ૧ જો.—કેટલાએક બાબો મળીને જો એક દસ્તાવેજ થયો હોય, તો હરએક બાબ દસ્તાવેજ મળકુરનો અવલ પુરાવો છે એમ સમજવું.

જ્યારે કોઈ દસ્તાવેજ સામા સેખ સહીત થયો હોય, અને તે પ્રત્યેક સામે સેખ પક્ષકારી-માંથી એક કિંવા કેટલાએક પક્ષકારીએજ માન કરી આપ્યો હોય, ત્યારે તે પ્રત્યેક સામે સેખ તે કરી આપનારે પ્રત્યેક પક્ષકારે વિરુદ્ધ અવલ પુરાવો છે એમ સમજવું.

ખુલાશો ૨ જો.—દરસા કાપથી કિંવા ચિલા કાપથી, કિંવા ફોટોગ્રાફીથી ને પ્રમાણે પણ દસ્તાવેજ અને છે તે પ્રમાણે જ્યારે એકજ એક સરખી કિંવાવડે ઘણાએક દસ્તાવેજ થયા હોય, ત્યારે તે પ્રત્યેક દસ્તાવેજ બાકોના બીજા દસ્તાવેજોના મળકુરનો અવલ પુરાવો છે, પરંતુ જ્યારે સદરકુ સરવે દસ્તાવેજો એકજ અસખ દસ્તાવેજોની નકલો હોય ત્યારે તે દસ્તાવેજો સદરકુ અસખ દસ્તાવેજોના મળકુરનો અવલ પુરાવો થતો નથી.

કહાંત.

એવું બતાવવામાં આવ્યું છે કે એક માણસના કબજામાં ઘણાં જાહેરનામાં છે; અને તે સરવે એક અસખ ઉપરથી એકી વખતે દરસાથી કાપેલાં છે. સદરકુ જાહેરનામાં પાકી હર-કોઈએક જાહેરનામું બીજા હરકોઈ જાહેરનામાના મળકુરનો અવલ પુરાવો છે; પરંતુ સદરકુ અસખ જાહેરનામાના મળકુરનો સદરકુ જાહેરનામા પાકી કોઈ પણ જાહેરનામું અવલ પુરાવો થતો નથી.

રોખ પુરાવો. | ૧૩. રોખ પુરાવાનો અવલ નીચે કાપ્યા પરમાણે છે અને તેમાં નીચે બખેલી-વસંતુંનો સમાવેશ થાય છે:—

- (૧.) આ આકરમાં હવે પછી ને નિયમો કહેલા છે તે પ્રમાણે આપેલી હાખલાવાળીનાઓ,
- (૨.) મેન કીરીવાળે અસખ ઉપરથી કરેલી નકલો જ્યારે તે મેન કીરીયા ઉપરથી અસરીજ નકલ થાય એવું હોય ત્યારે, તથા એવી મેન કીરીયા વડે કરેલી નકલો સાથે મુકાબીલ કરેલી નકલો
- (૩.) અસખ ઉપરથી કરેલી કિંવા અસખ જોડે મુકાબીલ કરેલી નકલો;
- (૪.) દસ્તાવેજના સામા સેખ, જે પક્ષકારે તે કરી ન આપ્યા હોય તે પક્ષકારે વિરુદ્ધ
- (૫.) ને સખસે કોઈ દસ્તાવેજ પેતે જતે જોયો હોય તેણે તે દસ્તાવેજના મળકુરનો સુખ જુગાની કહેલો હોય.

કહાંતો.

(ખ) અસખ દસ્તાવેજ તથા તેની ફોટોગ્રાફ એ બેઉને મુકાબીલ કરેલા ન હોય તો પણ સદરકુ અસખ દસ્તાવેજના મળકુરનો ફોટોગ્રાફ મળકુર રોખ પુરાવો છે; પરંતુ ને વસતુ ઉપરથી ફોટોગ્રાફ મળકુર બંધી હોય તે અસખ હતી એવું શાખીત વડું જોઈએ.

(બ) નકલ કરવાના મંત્રવડે કોઈ કામજની કરેલી નકલ જોડે મુકાબીલ કરેલી નકલ તે કામજ માટેના મળકુરનો રોખ પુરાવો થાય છે; પરંતુ સદરકુ નકલ કરવાના મંત્રે કરેલી સદરકુ નકલ

અસહ મળકુર ઉપરથી કરી છે એવું બતાવવું જોઈએ.

(ક.) નકલ ઉપરથી કરેલી કોઈ નકલ પછાડીથી અસહ જોડે મુકાબીલ કરી હોય, તો તે દોષમાં પુરાવા થાય છે; પરંતુ તેને એ પ્રમાણે મુકાબીલ કરી ન હોય, તો તે અસહ દસ્તાવેજનો દોષમાં પુરાવા નથી, પછી ને નકલ ઉપરથી તે કરવામાં આવી હોય તે નકલ અસહ જોડે મુકાબીલ કરી હોય તો પણ,

(ડ.) અસહ જોડે મુકાબીલ કરેલી નકલનો મુખ્યગુણની હેવાલ કિંવા અસહ ઉપરથી બીધિયા ફાટોગરાફ કિંવા મંત્રવડે કરેલી નકલનો મુખ્યગુણની હેવાલ, સંદેહ અસહ દસ્તાવેજનો દોષમાં પુરાવા નથી.

ટીકા.—બીજી રકમ અને બ અને ક હજાંતો સાથે લાંચતાં એમ ત્રણાથે કે નકલની પુરાવામાં દાખલ કરી શકાય નહિ. પણ જો મંત્રવડે કરેલી નકલ ઉપરથી કરેલી હોય અને તેની સાથે જળવેલી હોય તો તે દોષમાં પુરાવા ગણાય છે. મંત્રવડે નકલ કરેલી હોય તો તે બરાબર મોઝકે એમ ખાતરી પૂરેક માની શકાય તેમ છે.

સહીવાળી નકલી ખરીફે એવું અનુમાન ૭૯ મી કલમ પ્રમાણે કરી શકાય. પણ બીજી નકલી શાખીત કરવી જોઈએ. પુરાવામાં ને નકલ દાખલ કરાવવાની છે તે અસહની સાથે જોડાયેલી હોય તે સાક્ષીની જુબાની બીધાથી તે શાખીત કરી શકાય છે. ને નકલ છે તે ખરી નકલ છે એમ શાખીત કરી આપ્યાથી અસહનો પુરાવા થતો, તથા એટલે અસહ દસ્તાવેજ કરવામાં આવ્યો હતો તેનો અગર તે ખરી છે તેનો પુરાવા થતો નથી. આ બાબતમાં ૨૩ વી. રી. ૨૦૮ જુઓ.

દસ્તાવેજને અવ
લ પુરાવાથી શા
ખીત કરવા જોઈ
એ.

૧૪. હવે પછી ને પ્રસંગે કહ્યા છે તે સીવાય બીજા પરસંગે દસ્તાવેજને અવલ પુરાવાથી સાખીત કરવા જોઈએ.

કેવે પ્રસંગે દોષ
મુપુરાવા આપી
શકાય છે.

૧૫. કોઈ દસ્તાવેજ છે કિંવા નથી એ વાતનો, તથા દસ્તાવેજની સ્થિતિનો, તથા તેના મળકુરનો દોષમાં પુરાવા નીચે કહેલ પ્રસંગે આપી શકાય છે.

(અ.) ને અખસની વીરુધ્ધ દસ્તાવેજ સાખીત કરવાની હજા હોય તે અખસના,

કિંવા ને અખસને કોરડનો કુકમ પોહોઆ સકતો નહીં હોય, કિંવા તે કુકમને તે તામે ન હોય તે સખસના,

કિંવા તે દસ્તાવેજ હાલર કરવાની ને સખસને કાયદાની ફરત હોય તે સખસના, કમ-જમાં કિંવા અખસનામાં અસહ દસ્તાવેજ છે એવું બ્યારે બતાવવામાં આવે, કિંવા એવું માલમ પડે સારે,

તથા બ્યારે કલમ ૧૧ મીમાં કહેલી નોટીસ પોહોઆ પછી દસ્તાવેજ મળકુર હાલર કરે શામાં ન આવે સારે તે પ્રસંગે;

(બ) ને અખસ વોરુદ્ધ દસ્તાવેજ મળકુર સાખીત કરવાની હોય તે અખસે અસહ છે એ માલ કિંવા તેની સ્થિતિ, કિંવા તેનો મળકુર અખીતવાર એગીકાર કરવાનું બ્યારે સાખીત થયું હોય, સારે તે પરસંગે;

(ક) જ્યારે અસહ દસ્તાવેજનો નાશ થયો હોય ત્યારે, કીંગ્ડા તે ખોવાઈ ગયો હોય ત્યારે કીંગ્ડા તેમાં બચ્ચિત્રા મળકુરે વીણી જે પક્ષકાર પુરાવો આપવા માંગે છે તે પક્ષકાર તેની પોતાની કુરુરે કીંગ્ડા મફતતથી ઉત્પત્ત ન થયું એવા ખીજા કોઈ કારણને કીધી જોમ વખતમાં તેને હાજર કરી શકતો ન હોય ત્યારે તે પ્રસંગે;

(ડ) જ્યારે અસહ દસ્તાવેજ સંદેહથી ખસેડી શકાય નહીં એવા પરકારનો હોય ત્યારે તે પ્રસંગે;

(ધ) જ્યારે અસહ દસ્તાવેજ કલમ ૭૪ મુજબને સારવજનીક દસ્તાવેજ હોય ત્યારે તે પ્રસંગે;

(હ) જ્યારે અસહ દસ્તાવેજ એવો હોય કે આ કાયદા મુજબ કીંગ્ડા પીટીય ઇડીયામાં કોઈ ખીજી કાયદો અમલમાં હોય તે મુજબ તેની દાખલાવાળી નકલ પુરાવામાં આપવાની પરવાનગી હોય ત્યારે તે પ્રસંગે;

(ગ) જ્યારે અસહ દસ્તાવેજમાં ધણા હિસાબ તથા દસ્તાવેજ હોય અને તેની તપાસણી કોરટમાં કરવા મુગમ પડતી ન હોય, તથા સદરકુ સરવે દસ્તાવેજને મળાને તેનું એકર સરવાળે શું પરીણામ થાય છે એ હકીકત સાબીત કરવાની હોય ત્યારે તે પ્રસંગે.

રકમ (અ.) (ક) તથા (ડ) માં કહેલ પ્રસંગે દસ્તાવેજ મળકુરના મળકુરનો હરકોષ હોયમ પુરાવો સેવા યોગ્ય છે એમ સમજાયું.

રકમ (ખ) માં કહેલ પ્રસંગે રકમ મળકુરમાં કહેલો અંગીકર સેવા યોગ્ય છે એમ જણાયું.

રકમ (ઈ.) તથા (ફ.) માં કહેલ પ્રસંગે દસ્તાવેજ મળકુરની દાખલાવાળી નકલ સેવા યોગ્ય છે, પરંતુ કોઈ ખીજા જાતનો હોયમ પુરાવો સેવા યોગ્ય નથી.

રકમ (ગ.) માં કહેલ પ્રસંગે જે સખસે દસ્તાવેજ મળકુરે તપાસ્યા હોય, તથા એવા દસ્તાવેજની તપાસણી કરવામાં જે સખસ કુશળ હોય તે સખસની તપાસણીનું એકર સરવાળે શું પરીણામ થાય છે એ ખાતરનો પુરાવો આપી શકાય છે.

ટીકા.—વેમાણનો રજીસ્ટર દસ્તાવેજ ખોવાયો હોય તો, તે કાર્વનો મુખ જુખાની પુરાવો સહ શકાય અને રજીસ્ટ્રેશન હાફીસમાંથી સહીવાળી નકલ રજુ કરી વાવવાની ફરજ પાડવાની જરૂર નથી. ૨૨ વી. રી. ૩૦૩ જે સખસની હોયમ પુરાવો આપવાની જાગ્ય હોય તેણે અસહ દસ્તાવેજ નાશ થયો છે અગર ખોવાયો છે તેનો પુરાવો આપવો જોઈએ. (કલમ ૧૦૪ જુઓ) દસ્તાવેજ અગાઉ હતો અને જે જગ્યાએ તે હોયો જોઈએ તે જગ્યાએ તેની ખોળ કરી પછી તે જગ્યા નહીં એવા પુરાવો આપી તેનો નાશ થયો છે એમ ખતાવી શકાય. આ કાયદા તરતજ કરેલી હોવી જોઈએ અગર આ કાયદા શરૂ કરેલી હોવી જોઈએ તેમ નથી ફક્ત એક જ બાબતમાં બખત ખોવાયું હોય તો તેનો મુખ પુરાવો બધું શકાતો નથી. મુદતના કાયદા પ્રમાણે મુદતની હદ લાંબી થાય એવી જગ્યા કબુલત હોય છે તે છે.

૭ વી. રી. સ્ક. ૩૧૮ જે પાને ફેસલો છે તેમાં અસહ કોરટમાંથી અખીત કોરટમાં દસ્તર લખ જતાં તે ખેરાયું હતું તેનો હોયમ પુરાવો સેવા રવામાં આવ્યો હતો.

આ કલમ રીવાની તેમજ જોલદારી કામને લાયક પડે છે.

દસ્તાવેજ હાજર
કરવા બાબતની
નોટીસ વસિતા
નીચેથી.

૧૧. કમમ ૧૫ ની રકમ (અ.) માં મોપ કરેલા દસ્તાવેજોનાં મળકુરનો
દોષમ પુરાવો આપવા ને પક્ષકાર મામતો દોષ, તે પક્ષકાર દસ્તાવેજ મળ-
કુર હાજર કરવાની કમલમાં ફરમાન્યા મુજબની નોટીસ અથવા કમલમાં

કોઈ નોટીસ ફરમાવી ન હોય તો તે કમના કેફીયત ઉપરથી કોરટને પોમ્પ જણાય એવી નોટીસ, ને
સખસના કમલમાં કોના અખતવારમાં તે દસ્તાવેજ હોય તે સખસને અથવા તેના અટરનીને
અથવા પત્રીકરને પેશતરથી ન આપી હોય તો સદરકુ મુજબનો દોષમ પુરાવો આપવો નહીં.

પરંતુ નીચે લખેલા કામો પછી કોઈ પણ કામમાં કોના ને બીજા કામમાં એવી નોટીસ
આપવાની જરૂર નથી એવું કોરટને બાજે તેવા કામમાં, દોષમ પુરાવો સેવાઈ શકાય એટલાસર
સદરકુ પ્રમાણિતી નોટીસ આપવાની જરૂર નથી, તે કામો નીચે મુજબ,—

(૧.) ને દસ્તાવેજ શાખીત કરવાનો હોય તે દસ્તાવેજ જતે નોટીસ હોય તે કામમાં;

(૨.) ને કામમાં પોતાને દસ્તાવેજ મળકુર હાજર કરવાનું કહેવામાં આવે એમ તે
કામના પેરકાર ઉપરથી સામા પક્ષકારને માલમ પડવું જોઈએ તેવા કામમાં.

(૩.) અથવા દસ્તાવેજનો કમલો સામા પક્ષકારે લખાવ્યા છીંવા જખરાઈથી મળ્યો છે
એવું દખામ કોના શાખીત થાય તે કામમાં,

(૪.) જ્યારે અસમ દસ્તાવેજ મળકુર સામા પક્ષકારની કોના તેના મુખતવારની પાસે
કોરટમાં હોય ત્યારે તે કામમાં;

(૫.) દસ્તાવેજ જોવાઈ ગયો છે એવું સામાવાળાએ કોના તેના મુખતવારે અંબીકાર કરવું
હોય તે કામમાં.

(૬.) ને સખસને કોરટનો કુકમ પેહિંચી શકતો નથી કોનાં તે. કુકમને તે તોમે નથી તે
સખસના કમલમાં દસ્તાવેજ મળકુર હોય તે કામમાં.

હાજર કરેલા દ-
સ્તાવેજ ઉપર
અમુક માણસે
સહીકરી છે અથ-
વા તે તેણે બ-
લખ્યો છે એવું કે
કેવામાં આવેલા
રે તેની સહી ની
તાપાઅક્ષરની સા
મેતીયવી જોઈએ.

૧૦. કોઈ દસ્તાવેજ ઉપર કોઈ સખસે સહી કરો છે કોના તે સખસે કોના
તેના કોઈ જામ સખસ મળકુરે લખ્યો છે એવું કહેવામાં આવતું હોય તો તે
સહી તે સખસના હાથની છે એવું, અથવા દસ્તાવેજ મળકુરનો જરટો બામ
માણસ મળકુરના હાથનો છે એમ કહેવામાં આવતું હોય તેટલા જામનું લખાવું
તે સખસના હાથનું છે. એવું શાખીત થવું જોઈએ.

લીકા.—પુરાવો કેમ કરેવા તે બાબત ૪૭ અને ૭૩મી કમલો જુઓ.

મુનસેફ અને સમારડીનેટ જડગે આ કમમ પ્રમાણે પુરાવો સિતાં ફક્ત દસ્તાવેજ શાખીત
કોં એટલું જ લખે છે પણ સાક્ષીદારે શા પુરાવો આપ્યો અમરે તેણે શી હકીકત કહી તે લખતા
નથી. આ બાબતમાં ૧૭ વી. રી. ૩૯૧ જુઓ.

નીમકે પંડિતવિરૂદ્ધ જગે બંધ ગોસ (૧૨. બ. હો. રી. આર્ચ-ડીકેસ ૧૮)ના કામમાં એમ

દેરાવણમાં આણું કે જે સખસે દેરાવેલ કરી આપ્યો એમ કહેવામાં આવે છે તે સખસને સહી કરતાં નેણે જોયો હોય તેણે દેરાવનો પ્રતક્ષ પુરાવો આપવો જોઈએ એવો આ કલમનો અર્થ છે. માર્કીનીયરટીસે જણાવ્યું કે આ પ્રમાણે કલમમાં સ્પષ્ટ બબ્બે નથી અને કાયદા કરનારનો એવો હેતુ હતો એમ અને જણાવું નથી હતાં.

દેરાવેલ ઉપરથી
યદ્યપ્રમાણે સા
ક્ષી હોવા જરૂર
હોય તો તે દેરા-
વેલ યવાની સા
મેતી યવા ખા-
નત.

૬૮. કોઈ દેરાવેલ ઉપર કાયદા પ્રમાણે સાક્ષી યતી જરૂર હોય, અને દેરાવેલ મજદુર ઉપરનો સાક્ષી કરનાર સખસ હવાત હોય, તથા કોરટના અ-
મલમાં હોય, તથા પુરાવા આપવાને સક્ત હોય, તો દેરાવેલ મજદુર યવાની
વાત સાબીત કરવાસારે એાજામાં એાજે એક સહિદ પણ જોખાખ્યા ચિવાય તે
દેરાવેલ પુરાવા સખસ વાપરેલો નહિ.

સાક્ષી કરનાર સા
હેર મળતો નહિ
હોય તો કેવી સા
બીતી જોઈએ.

૬૯. એવો સહિદ કોઈ મળી શકતો નહોત, કોઈ સંપ્રકત યથેચા અરેખીયન
તથા આધરેલેકના રાજ્યમાં તે દેરાવેલ યથોક્ત એવું દેરાવેલ મજદુર ઉપ-
રથી સમજાવું હોય તો એાજામાં એાજા એક સહિદની પણ સાક્ષી તેનું
હાથની કરેલી છે એવું તથા જે માણસે દેરાવેલ બખી આપ્યો છે તેની સહી
તેનાજ હાથની છે એવું સાબીત થવું જોઈએ.

દેરાવેલ ઉપર
સાક્ષી યદ્ય હોય
તે દેરાવેલ ય-
વાનો અંગીકાર.

૭૦. જે દેરાવેલ ઉપર સાક્ષી યદ્ય હોય તે દેરાવેલ જે માણસે બખી
આપ્યો હોય તે પોતાજ તે દેરાવેલ બખી આપ્યાનું અંગીકાર કરે તો તે અં-
ગીકાર દેરાવેલ મજદુર યથોક્ત જે વાતની બખી આપનાર મજદુર વીરધ
પુરાવા સાબીતી છે એમ સમજવું; પણ તે દેરાવેલ એવો હોય કે કાયદા પ્ર-

માણે તેના ઉપર સાક્ષી યતી જોઈએ તો પણ.

દેરાવેલ ઉપર
સહિદી કરનાર
સહિદ દેરાવેલ
યવાનું નાકજીભકરે
તો ખોટું સહિદી
આપી શકાય છે.

૭૧. દેરાવેલ યવાની વાત દેરાવેલ ઉપર સાક્ષી કરનાર સહિદ નાકજીભ
કરે. કોઈ તેને તે વાત યાદ ન હોય તો, સરકુ દેરાવેલ યવાની વાત ખીજા
પુરાવા ઉપરથી સાબીત કરી શકાય છે.

જે દેરાવેલ ઉ
પર સાક્ષી યવા-
ની કાયદા મુ-
જબ જરૂર નથી
તેની સખીતી
ખાનત.

૭૨. જે દેરાવેલ ઉપર સાક્ષી યવાની કાયદા મુજબ જરૂર નથી, તે દેરાવ-
ેલ ઉપર સાક્ષી યદ્ય હોય તો જાણે તે દેરાવેલ ઉપર સાક્ષી યદ્ય નથી એમ
સમજીને તેની સાબીતી કરી શકાય છે.

અક્ષરના મુકાબ
જા ખાનત.

૭૩. કોઈ સહી કોઈ બખાણુ કોઈ સહી જે સખસે કરવાનું તે ઉપરથી
સમજાવું હોય તે સખસે તે સહી કોઈ બખાણુ કોઈ સહી કર્યો છે કે કેમ,
જે વાતની નિશ્ચય કરવા સાર, જે સહી કોઈ બખાણુ કોઈ સહી સખસ

મળકુરને છે એવા અંગીકાર કરવામાં આવ્યો હોય, કૃપા એવી સાબીતી કોરટની ખાતરી હાથક
 થઈ હોય તે સહી કૃપા લખાણ કૃપા સીકાનો મુકાબલો, ને સહી કૃપા લખાણ કૃપા સીકા
 સાબીત કરવાના છે. તેની જોડે કરી શકાય છે, પણ તેની સાથે મુકાબલો મેવાનો છે તે સહી
 કૃપા લખાણ કૃપા સીકા બીજા કોઈ કારણને સારે હાજર કરવામાં આવ્યાં ન હોય. કૃપા તેની
 સાબીતી કરવામાં આવી ન હોય તો પણ.

કોરટમાં હાજર હોય એવા કોઈ સખસે ને શખસો કૃપા આંકડા લખાણું કહેવામાં આવતું
 હોય, તે શખસ કૃપા આંકડા જોડે મુકાબલો કરવા સારે સખસ મળકુરને હર કોઈ શખસો કૃપા
 આંકડા લખવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા.—આ કલમ દીવાની અને ફાજવારી કામને લાગુ પડે છે. સન ૧૮૫૫ ના ૨ ના
 આક્ટની ૪૮ મી કલમ અને આ કલમમાં કોઈક ફેર છે. આ ખાતમાં ૨૨ વી. રી. ૨૦૨જુઓ.

ફક્ત મળકુરની સરખાવણી ઉપર્યોજ્ય જુડો દસ્તાવેજ બતાવ્યો છે એવા કૃપા કરવામાં
 આવ્યો હતો તે ખરોચર નથી એમ કૃપા. ૮ ને. જો. રી. ૪૬૦

સાર્વજનિક દસ્તાવેજ.

સારવજનીક ૬. | ૭૪. નીચે લખેલા દસ્તાવેજને સારવજનીક દસ્તાવેજ સમજવા.
 દસ્તાવેજ.

૧. ને દસ્તાવેજ નીચે લખા મુજબના આક્ટ હોય અથવા આક્ટના જેવ હોય તે
 દસ્તાવેજ.

(૧). રાજનાં સત્તાથીસે કવિત્રા આક્ટ કૃપા આક્ટના જેવ,

(૨). સરકારી મંડળીએ તથા કનસાફની કોરટે કવિત્રા આક્ટ કૃપા આક્ટના જેવ.

(૩). તથા બ્રિટીશ ઈંડિયા મહેતા અથવા માહારાષ્ટ્રના રાજવીના કોઈ પણ બીજા બાગ
 મહેતા, અથવા પરાજાત મહેતા, કાવદા કરનારા, તથા કનસાફ કરનારા, તથા
 રાજ્ય કારબાર અધાવનારા, સરકારી અમલદારોએ કવિત્રા આક્ટ કૃપા આક્ટ-
 ના જેવ.

૨. ખાનગી દસ્તાવેજના સારવજનીક જેવ બ્રિટીશ ઈંડિયામાં રાખવામાં આવતા હોય તે.

ટીકા.—જુદાના અધિકારીઓ વચે કામળ પત્ર લખાયા તો તે કામળો લખવામાં આવ-
 ન્યા હતા તે વખતે અમુક સખસ જીવતો હતો એમ ખતાવવા સારે લખવા કરવામાં આવ્યો
 હતા. ૨૩ વી. રી. ૨૦૨.

ફક્ત દસ્તાવેજો વિશે.

સન ૧૮૦૦ ના ૭ આક્ટની ૫૦ મી કલમ તે જુઓ.

ખાનગી દસ્તા. | ૭૫. બીજા સરવે દસ્તાવેજોને ખાનગી દસ્તાવેજ સમજવા.
 વેળ.

સારવજનીક ૬. | ૭૬. ને સારવજનીક દસ્તાવેજ તપાસવાનો હરકોઈ સખસનો હક છે. તે
 સારવજનીક દસ્તાવેજ, ને સરકારી અમલદારના હવાલામાં હોય તે ૨૨

એક સરકારી અમલદારે તેની નકલ સદરકુ સખસને માગેથી તથા તેને સાર.

કાવદાની મુળ્ય ફી બરેથી આપવી. તથા તેની સાથે નકલ મળકુરની તમે એવું એક સરટીફિકેટ લખી આપવું. કે એ નકલ દસતાવેળ મળકુરની, અથવા તેનો બામ હોય તો તેના બામની, ખરી નકલ છે; એ સરટીફિકેટની ઉપર સફાઈ અમલદારે તારીખ નાખવી, તથા તે નીચે પોતાના સરકારી હોદા સાથે પોતાના નામની સહી કરવી, અને અમલદાર મળકુરને સીધા વાપરવાનો કાવદાથી અધીકાર હોય તો તેના ઉપર શાંતિ મારવે. એ પ્રમાણે જે નકલો ઉપર દાખલો લખ્યો હોય તે નકલોને દાખલાવાળી નકલો કહેવી.

ખુલાસો.—જે અમલદારને સરકારી હોદાના કામના સાધારણ રીતે આવતા પ્રસંગથી એવી નકલો સ્વાધીન કરવાનો અધીકાર હોય તે. ૬૨ એક અમલદારના હવાલામાં એવું દસતાવેળ છે. એવો આ કલમનો અરથ સમજવો.

ટીકા.—દાખલાવાળી નકલો ઉપર ટાંપ—જુદી જુદી ભતના દસતાવેળોના ઉપર ટાંપ મોડવા બાબત સન ૧૮૭૦ નો કોરટ ફી આક્ટના પરીશીટ ૧ ની કલમો ૧—૭ નોવી. ફાલ્ગુદારી કામ ચલાવવાની રીતોના કાવદાના ડરાવો મુળ્ય આપેલી જુદી જુદી ભતના દસતાવેળની નકલો ઉપર તા. ૧ જુન સન ૧૮૭૩ ના નંબર ૬૬૧ ની ઈડોવા સરકારની જાહેર ખબરથી ટાંપ ન મોડવાની છુટ છે. એ જાહેર ખબરથી નીચેની નકલો ઉપર ટાંપ મોડવાની જરૂર નથી.

૧. ફાલ્ગુદારી કામ ચલાવવાની રીતોના કાવદાની કલમ ૧૯૦ મુળ્ય તોહમતદાર સખસને આપેલી તોહમતનામાની નકલ અથવા તરજુમા ઉપર.

૨. કલમ ૨૦૧ મુળ્ય તોહમતદાર સખસને આપેલી જુવાનીઓની નકલો ઉપર

૩. કલમ ૨૦૧ મુળ્ય જે સખસને તેથી નુકશાન હોય તે સખસને આપેલી ફાલ્ગુદારી કોરટના ફેસલાની અથવા કુકમની નકલ ઉપર જે તે સખસ જેલમાં હોય તો, અથવા કોરટની ધાનમાં આવે તો.

૪. કલમ ૨૫૦ મુળ્ય તોહમતદારને આપેલી સાહેદોની જુવાનીઓની નકલ ઉપર.

૫. કલમ ૪૪૬ મુળ્ય તોહમતદારને આપેલી તોહમતનામાઓની નકલ ઉપર.

૬. કલમ ૫૩૮ મુળ્ય આપેલી બરણ પેલણના કુકમોની નકલો.

એવો નકલો મુળ.— ૭૭. જે સારવળનીક દસતાવેળની અથવા સારવળનીક દસતાવેળના બારવા બાબત. | એની સરકારે ખર્ચાઓની દાખલાવાળી નકલો નકલ છે. એવું તે નકલ ઉપરથી સમજાય, તે સારવળનીક દસતાવેળમાંના અથવા દસતાવેળના બામમાંના, બાણીની સાબીતીમાં સરકારે પડેલાં દાખલાવાળી નકલો મુજરી થકાવ છે.

ટીકા.—૧. દાખલાવાળી નકલો એજ સારવળનીક દસતાવેળોને લેવા ખોમ માત્ર હોમ પુરાવા છે. કલમ ૧૫ રકમ (ઈ) નોવી.

બીજા સરકારી | ૭૮. નીચે પ્રમાણેના સારવળનીક દસતાવેળ નીચે પ્રમાણે સાબીત કરી દસતાવેળોની સા | થકાવ છે. બીજી બાબત.

૧. ખાદીય ઈડોવાનો રાખ્યકારેબારે ચલાવનાર સરકારના હરમોઢ કારખાનેથી ચપલા, અથવા

હરેકોઈ રેશનલ સરકારે કરેલા અથવા હરેકોઈ રેશનલ સરકારના કાર્યાનયો થયતા આક્ટો, હુકમો, અથવા જાહેરનામાઓ, એ સરવે,

સરકારે કર્યાનાના દફતરો જેના તે કર્યાનાના ઉપરી તરફથી દફતર મળકરો તેમ કર્યાનાનાએ એવા દાખલા સહીત મોકલવામાં આવે તે દફતરોથી જાણીત કરી શકાય છે.

અથવા એવી કોઈ સરકારના હુકમથી કોઈ રેશનલ જગ્યાએ એવું તે રેશનલ ઉપરથી જાણાય તે રેશનલથી જાણીત કરી શકાય છે.

(૨.) કાયદા કરનારી સભાઓના પ્રેસીડેન્ટ, એ

સરકાર જેની તે સભાના રોજ કામથી અથવા કોઈ પ્રશીષ કરના આક્ટોથી, અથવા સાર મંચથી, અથવા કોઈ નક્કી સરકારના હુકમથી જાણાય એવું તે નક્કી ઉપરથી સમજાય તે નક્કીથી જાણીત કરી શકાય છે.

(૩.) માહારાષ્ટ્રીએ અથવા પ્રીવીકાઉન્સિસ કરેલાં અથવા માહારાષ્ટ્રીની સરકારના કોઈ પણ કાર્યાનયો થયતાં જાહેરનામાઓ, હુકમો અથવા નિયમો, એ સરવે,

બંધન જેનેટમાં, નક્કી અથવા ઉત્તેજામાં હોય તેનાથી, અથવા કોઈ નક્કી અથવા ઉત્તેજામાં રાજીના હાથનારે જાણાય છે એવું તે નક્કી અથવા ઉત્તેજામાં ઉપરથી સમજાય તે નક્કી અથવા ઉત્તેજામાંથી, જાણીત કરી શકાય છે;

(૪.) કોઈ પરરાજ્યની રાજ્યસરકારને અંતરિક્ષ સરકારના આક્ટો અથવા કોઈ પરરાજ્યની કાયદા કરનારી સભાના પ્રેસીડેન્ટ, એ

સરકાર સરકાર અથવા સભાના હુકમથી જાણાય એવાં, અથવા એ પ્રમાણે જાણાયેલાં રાજ્ય મળકરમાં સામાન્ય રીતે મળતાં હોય એવાં રોજ કામથી અથવા તે રાજ્યના અથવા તેનાં સંબંધીયના સ્ત્રોત સાથેના દાખલા વાળી નક્કીથી અથવા હાઈફરનાના મેજરને જનરલ ઇનકાઉન્સિલના કોઈ પ્રશીષ આક્ટમાં સરકાર આક્ટો અથવા પ્રેસીડેન્ટને કબુલ રાખ્યા હોય તો તેથી જાણીત કરી શકાય છે.

(૫.) બ્રિટીશ ઈન્ડિયામાંની કોઈ મ્યુનિસિપાલ મંડળીના પ્રેસીડેન્ટ,

એવાં પ્રેસીડેન્ટ જેની પાસે કાયદા પ્રમાણે રહેતાં હોય, તેણે કરી આપેલી દાખલાવાળી સરકાર પ્રેસીડેન્ટની નક્કીથી અથવા કોઈ જાણેલી ઓપરી એવી મંડળીના હુકમથી પ્રશીષ જાણાય એવું તે ઓપરી ઉપરથી સમજાય હોય તે ઓપરીથી જાણીત કરી શકાય છે.

(૬.) કોઈ પારકા રેશમાંના કોઈ બીજી જાતના સારવજનીક રેશનલ.

અસર રેશનલથી જાણીત કરી શકાય છે; અથવા કાયદા પ્રમાણે તે જેણે જેની પાસે રહેતો હોય તેણે કરી આપેલી દાખલા વાળી નક્કી સાથે, જે કોઈ નેટરી પબ્લિકનું, અથવા બ્રિટીશ કાઉન્સિલનું, અથવા રાજી તરફથી તે રાજ્યમાં મોકલેલા કોઈ વકીલનું, ચિકાવાનું એવું સરટીફિકેટ હોય કે અસર રેશનલ કાયદા પ્રમાણે જે અમલદારના હવામાં છે, તે અમલદારે પોતે રીતે નક્કી મળકર ઉપર ખરાપણાને દાખલો કરેલો છે એ સરકાર પારકા રેશમાં કાયદા પ્રમાણે રેશનલ મળકરનો પ્રકાર જાણીત થયેથી સરકાર દાખલાવાળી નક્કીથી જાણીત કરી શકાય છે.

દસ્તાવેજ બાબત અનુમાન.

દાખલાવાળી ન
શ્રેણીના પરાંપ
ણા વિશે.

૭૯. કોઈ દસ્તાવેજ ઉપરથી એવું સમજાય કે તે સરકારીકૃત છે, અથવા દાખલાવાળી નકલ છે, અથવા કોઈ અમુક હકીકતના પુરાવામાં કાપવાના ઠરાવ ઉપરથી સેવા યોગ્ય બીજી દસ્તાવેજ છે, તથા દસ્તાવેજ મળકુરે ઉપરથી એવું સમજાય કે તે ખરો છે એવા દાખલો, પિટીય ઇન્ડિયામાંના હરકોઈ અધીકારીએ અથવા માહિરાણી સાથે રોસ્તી રાખનારા હરકોઈ દેશી સંસ્થાનમાંના કોઈ અધીકારીને ગવર્નરે જનરલ ઇનકાઉન્સિલ પોચ રીતે એ બાબત અખતવારે આપ્યો હોય એવા હરકોઈ અધીકારીએ, યોગ્ય રીતે તેના ઉપર આપ્યો છે તેવા પ્રત્યેક દસ્તાવેજ ખરો છે એવું અનુમાન કોરેટ કરવું, પરંતુ એવા દસ્તાવેજને સાર કાપવામાં ને નમુનો ઠરાવો હોવા તે નમુના પ્રમાણે તે દસ્તાવેજ ગુપ્ત ગુલાની વાતે હોવા જોઈએ તથા તે દસ્તાવેજ ને રીતે કરવાનું કાપવામાં ઠરાવું હોય તે રીતે ધખેલો છે એવું તે દસ્તાવેજ ઉપરથી માત્રમ પડવું જોઈએ. એવા કોઈ દસ્તાવેજ ઉપરથી ને અધીકારીએ તે ઉપર સહી કોવિત્રી અથવા દાખલો આપેલો સમજાતો હોય તે અધીકારીને સદરહુ સહી કરતી વખતે કાગળ મળકુરેમાં અધીકારી મળકુરે બતાવ્યા પરમાણેનો સરકારી એહદો હવો એવું પણ કોરેટ અનુમાન કરવું.

પુરાવાનું દક્તર
ગુજરાતમાં આ
વે તારે કેવું અ
નુમાન કરવું.

૮૦. જ્યારે હરકોઈ કોરેટની, રખર એવા હરકોઈ દસ્તાવેજ ગુજરાતમાં આપે કે તે દસ્તાવેજ ઉપરથી એમ સમજાય કે દસ્તાવેજ મળકુરે કોઈ ઇનશાહી મુકદમામાં કીવા એવા પુરાવા સેવાનો કાપવાથી અખતવારે હોય એવા હરકોઈ અધીકારીની રખર કોઈ યાદિરે આપેલી સાહેદીનું કીવા યાદિરેના બામનું દક્તર કીવા યાદાસતએ અથવા તો હરકોઈ કેદીની કીવા તોહેામતવાળા સખસની કાપવા પરમાણે બીધિરે જુખાની કીવા કજુખતએ તથા દસ્તાવેજ મળકુરે ઉપરથી એવું સમજામાં આવે કે તેના ઉપર કોઈ જડજ કીવા માછસતરેટ કીવા એવા ઉપર કહેલા કોઈ અધીકારીએ સહી કીધીએ ત્યારે કોરેટ મળકુરે એવું અનુમાન કરવું કે.

દસ્તાવેજ મળકુરે ખરો છે તથા સદરહુ સાહેદી કીવા જુખાની કીવા કજુખતના ઉપર સહી કરનાર સખશે તે સાહેદી કીવા જુખાની કીવા કજુખત કેવી હકીકતની સાથે સેવામાં આવી હતી તે બાબત ને વાતો બખેલી તે ઉપર યહી સમજાય તે વાતો ખરી છે તથા એવી શાહેદો કીવા જુખાની કીવા કજુખત પોચ રીતે સેવામાં આવી હતી.

ટીકા.—આ કથમ કૃત મલીકામાવાઝમાંના રાજની કોરટોનામ ઇનસાહી દક્તરો વીશે છે એમ જણાય છે. પર રાજ્યની કોરટોના ઇનસાહી દક્તરો વીચિના અનુમાન બાબત કથમ ૮૬ જોવી. જાણી જોઈને ખોટી સાક્ષી આપવાના ગુનાની તત્તવોજમાં ફરીઆરી તરફથી કેદીએ ને જુખાની આપી તેનું દક્તર રજુ કરવામાં આવે અને તે ખોટું છે એમ કહેવામાં આવે તો કેદીએ જુખાની આપતાં ને જાણી કહ્યા હતા તેમ તેમાં અગર તેના દેશી બાપમાં બખાવતા પ્રોસીડીયામાં છે એમ કોરેટ અનુમાન કરી ચકે! આના સંબંધમાં ૨૨ વી. રી. કી. ૨૨ અને ૨૩ વી. રી. કી. ૨૧૮ જુએ.

કેરી ને ચોખ્ખો તે બરોબર લખવામાં આવ્યું નથી એમ તેની તરફથી ખતાવી શકાય. જાણી શકીને જુદી સાક્ષી આપવાના કામમાં કલેક્ટરે પુરાવાનું ટાપણ કાપતા પ્રમાણે કરેલું જોઈએ તે ન કર્યું હોય તો તેથી રેલ્વે બાધામાં પુરેપુરી બંધાઈથી ને જુગુપ્સાની લખવામાં આવી હોય તેને પુરાવામાં દાખલ કરતાં બાધ નથી. ૯ વી. રી. કી. ૩. ૧૯.

ગેન્ટ બાબત | ૧૧. કોઈ દસ્તાવેજ ઉપરથી એવું સમજાય કે તે લંડન ગેન્ટ છે. અથવા અનુમાન. ઉડીઆ ગેન્ટ છે અથવા હર કોઈ રેલ્વેનાં સરકારનું કીંવા બીટીસ સરકારે વસાવેલા હર કોઈ મુલકનું, કીંવા બીટીસ સરકારના તાબાના કીંવા હસતમત કંથિયા મુલકનું, સરકારી ગેન્ટ છે, અથવા કોઈ વરતમાનપત્ર કીંવા એપાનીશ છે, અથવા પારમાઉટના અ-સારવળનીક આક્ટની રાંછીઆ છાપનારે છાપેલી નકલ છે, તે પરીત્રિક દસ્તાવેજ, તથા કોઈ દસ્તાવેજ ઉપરથી એમ સમજાય કે તે એવો દસ્તાવેજ છે કે તેને કોઈ સખસે રાખવાનું કાય-દામાં ફરમાવ્યું છે, તે પરીત્રિક દસ્તાવેજ, જે કાયદામાં ફરમાવેલા નમુના પરમાણે મુખ્ય મુ-દાની વાતે રાખવામાં આવ્યો હોય તથા જેના હવાખામાંથી રજુ થયેા જોઈએ તેના હવાખામાંથી રજુ થાય તો તે ખરી છે એવું કોર્ટે અનુમાન કરેલું.

ટીકા.—યોગ્ય હવાખાના અરથ વી. આગળ કલમ ૯૦ જોવી.

સહી અથવા શીકાની સાબિતી થવાવગર ઇંગ્લાંડ માં ને દસ્તાવેજ પુરાવામાં સેવા યોગ્ય હોય તે ૧ રજાવેલ બાબત અનુમાન. ૧૨. કોઈ દસ્તાવેજ ઉપરથી એમ સમજાય કે તે દસ્તાવેજ ઇંગ્લાંડમાં બ-ધવા આખરબાંડમાં તે વખતના ચાલુ કાયદા પરમાણે ઇંગ્લાંડ અથવા આખર બાંડ મલિકે હરકોઈ ઇનસાફી કોર્ટમાં તે ઉપરના તેના બરાબર પછા બાબ-તના સિકા કીવા સહીની અથવા તેના ઉપર ને સખસે સહી કરવાનું તે ઉપરથી સમજાય તે સખસની ઇનસાફી અથવા સરકારી હોદાની સાબોતી થયા વિના કોઈ વાતની સાબોતીમાં સેવા યોગ્ય હોય એવો દસ્તાવેજ છે. તો તે દસ્તાવેજ બ્યારે કોઈ કોર્ટમાં ચુભરવામાં આવે, તોયારે કોર્ટે અનુમાન કરેલું કે એવો સોક્કો કીવા રૂપાં કીંવા સહી ખરી છે, તથા તે દસ્તાવેજના ઉપર સહી કરનાર સખસને સહી મળકુર કરતી વખતે તેનો ખતાવેલો ઇનસાફી કીંવા સરકારી ઓહો હોય

તથા ઇંગ્લાંડ અથવા આખરબાંડમાં દસ્તાવેજ મળકુર ને વાતના પુરાવામાં સેવા યોગ્ય હોય તે વાતના પુરાવા સાફ તેને કબ્જ રાખવો.

હરકોઈ મુકદમા- ૧૩. કોઈ નકશા અથવા પહાન ઉપરથી એમ સમજાય કે તે સરકારના ના કામ સારે બ નવેલાં નકશાની શાબેતી ખરાબત. હુકમથી કરવામાં આવ્યા છે તો તે નકશા અથવા પહાન એ પરમાણે કરવામાં આવ્યા છે તથા બરાબર છે એવું કોર્ટે અનુમાન કરેલું પરંતુ હરકોઈ મુકદમાના કામને સારે ને નકશા અથવા પહાન ખતાવ્યા હોય તે નકશા તથા પહાન બરાબર છે એવી શાબેતી થવી જોઈએ.

કાયદાના તથા કો- ૧૪. કોઈ મરંચ ઉપરથી એમ સમજાય કે તે હરકોઈ રેલ્વેની સરકારના હુક-રેટના રેસીસાઓ-મથી છાપવામાં કીંવા પ્રસીધ કરવામાં આવ્યા છે, તથા તેમાં રેલ મળકુરના ના સંગરહ ગ્રંથ આબત અનુમા-કાયદામાંના કોઈ કાયદા છે, તો એવો પ્રતિક ગ્રંથ ખરી છે એવું કોર્ટે અનુમાન કરેલું.

તથા કોઈ ગ્રંથ ઉપરથી એવું સમજાય કે તેમાં એવાં દેશના કોરટોના ફસલાના રીષારદ છે, તો એવા પ્રત્યેક ગ્રંથ ખરો છે એવું કોરટે અનુમાન કરવું.

મુખતીવારનામાં | ૮૫. કોઈ દસતાવેળ ઉપરથી એમ સમજાય કે તે મુખતીવારનામાં છે, તથા ખાખતઅનુમાન. | તે હરકોઈ નોટરી પબ્લિકની અથવા કોરટની અથવા જજની અથવા માઇસ્ટ્રેટની અથવા બેરિસ્ટર કોનસલની અથવા વાઇસ કોનસલની અથવા માહારાણીના અથવા હાઉસતાનનો સરકારની ખરીદીનીધીની રૂબરૂ થયેલું છે તથા તેના ખરાપણા વીચે તેના ઉપર તેણે સહી કરી છે તો એવા પ્રત્યેક દસતાવેળ એ ખરમાણે યશ્વેલી છે તથા તે ઉપર એ ખરમાણે ખરાપણાની સહી કરી છે એવું કોરટે અનુમાન કરવું.

પારકાદેશના બંધનશાહના દફતરોની દાખલાવાળી નકલો ખાખતઅનુમાન. | ૮૬. કોઈ દસતાવેળ ઉપરથી એમ સમજાય કે તે માહારાણીના તાબાના મુલકનો બાગ ન હોય એવા કોઈ દેશના બંધનશાહના દફતરોની દાખલાવાળી નકલ છે ત્યારે તે દસતાવેળ ઉપરથી જો એવું જણાય કે તે મળકુરમાં બંધનશાહના દફતરોની નકલો ખરી કરી આપવા સાથે જે રીત સામાન્ય રીતે ઉપયોગમાં આવતી હોય તે રીત કહી તેનો દાખલો માહારાણીના અથવા હાઉસતાનનો સરકારના એવા દસમાં રહેનારા પરતીનીધીએ આપ્યો હોય તે દાખલામાં લખેલી રીત ખરમાણે દસતાવેળ મળકુર ઉપર ખરાપણાનો દાખલો કર્યો છે તો તે દસતાવેળ ખરી તથા ખરાખર છે એવું અનુમાન કરવાને કોરટ મુખતીવાર છે.

મોપડોના નકલો | ૮૭. જે વીધોમાં સારવજનીક કીવા સામાન્ય કાયદા ગેરકાયદાનો સંબંધ છે ખાખતઅનુમાન. | તે વીધો સંબંધી માહિતી સાથે કોઈ મોપડી કોરટ જોય તે મોપડી તથા કોઈ પરસ્પર થયેલી નકલો અથવા ચાર્ટ કોરટમાં તપાસવાને સાથે રજુ કરવામાં આવે અને તેમાં ખાખતેલી વાત બગતી હકીકત હોય તો તે મોપડી તથા નકલો અથવા ચાર્ટ જે સખથે અથવા જે વખતે અથવા જે જગ્યાએ લખ્યાનું અથવા છાપ્યાનું તે ઉપરથી સમજાય, તે સખસે તથા તે વખતે તથા તે જગ્યાએ છાપ્યો તથા પરસ્પર કીચો, એવું અનુમાન કરવાને કોરટ મુખતીવાર છે.

કોટો ગરકા તથા બંધનડે યશ્વેલી નકલો તથા તારબંધ મારગે મોકલેલા સેંદરસા ખાખતઅનુમાન. | ૮૮. કોઈ તાર બંધની કચેરીમાંથી કોઈ સેંદરશા તેમાં ખતાવ્યા પ્રમાણેના સખસ પક્ષે મોકલવામાં આવ્યો હોય તે સેંદરશા જે તાર બંધની કચેરી તરફથી આવેલો તે સેંદરશા ઉપરથી સમજાય તે કચેરીમાં તારબંધ મારગે મોકલવા સાથે આપેલા સેંદરશા સાથે મળતો છે, એવું અનુમાન કરવાને કોરટ મુખતીવાર છે; પરંતુ એવા સેંદરશા તારબંધ મારગે મોકલવાને જે સખસે આપ્યો હોય તે સખસે ખાખત કોરટે કાંઈ અનુમાન કરવું નહીં.

કોરટમાં રજુ નહીં થવા હોય એવા દસતાવેળ યોગ્ય રીતે થવા વીચરે ખાખતઅનુમાન. | ૮૯. કોઈ દસતાવેળ મંગાવ્યો હોય અને તેને હજાર કરવાની નોટીસ આપ્યા પછી રજુ ન થયો હોય, તો તેવા પરતીએ દસતાવેળ ઉપર કાદામાં કરમાવેલી રીતી પ્રમાણે સાફી છે, તથા રદાંધ છે, તથા તે યશ્વેલું એવું અનુમાન કોરટે કરવું.

ટીકા:—આ કલમ સાથે ૧૯ અને ૧૯૪ મી કવનો જુઓ.

તીથ વરસના જી | ૯૦. કોઈ દસતાવેળ ઉપરથી એવું સમજાય છે કે તે ત્રીસ વરસનો જીનો ના દસતાવેળ. | છે અથવા તે તરીસ વરસનો જીનો છે એવું સાબીત થયું હોય તેવા દસતાવેળ કોઈ એવા હવાલામાંથી રજી થાય કે તે હવાલો તે અમુક કામમાં કોરટની નજરમાં યોગ્ય ભાગે ત્યારે તે કામમાં કોરટ એવું અનુમાન કરવાને મુજબીઆર છે કે એવા દસતાવેળ ઉપરની સહી તથા તેનો બીજો પરતેક ભાગ કોઈ અમુક સંખસને અક્ષરે બખેજો તે ઉપરથી સમજાય તે સંખસને અક્ષરે બખેજો છે તથા કામ મજદુર સહી અથવા સાક્ષી થએલા દસતાવેળની તકરારનું હોય તો તે દસતાવેળ ઉપર જે સંખસોએ સહી તથા સાક્ષી કર્યાનું તે ઉપરથી સમજાય તે સંખસોએ તેના ઉપર યોગ્ય રીતે સહી તથા સાક્ષી કરી છે.

ખુદાસો—જ્યારે દસતાવેળ જે જગ્યામાં તથા જે સંખસની સંભાળ તથે રચનાતીક રીતે હોવા જોઈએ તે જગ્યામાં તથા તે સંખસની સંભાળ તથે હોય ત્યારે દસતાવેળ મજદુર યોગ્ય હવાલામાં છે એમ સમજવું; પરંતુ એવું સાબીત થાય કે કોઈ હવાલાની ઉત્પત્તી થાને મુજબ કાયદેસર છે. અથવા તે અમુક કામની હકીકત ઉપરથી તે હવાલાની ઉત્પત્તી ચંચલીત કરતી હોય તો તે હવાલો યોગ્ય નથી.

આ ખુદાસો કામ ૮૧ માં ને પણ લાગુ છે.

કુદાંતો.

(અ) આ ની પાસે ભાંખી મુદતથી કાંઈ જમીનની મીલકતનો કમળો છે; તે પોતાના હવાલામાંથી જમીન મજદુરને સંબંધ રાખતા તે ઉપરના પોતાના હકના ખત રજી કરે છે. એ હવાલો યોગ્ય છે.

(બ) કોઈ જમીનની મીલકતનો આ, મીરિદારે છે. તે જમીન સંબંધીના ખત તે રજી કરે છે જમીન મજદુર ગીરો મુકનારના કમળમાં છે એ હવાલો યોગ્ય છે.

(ક) આ બે નો કાંઈ સંગો છે. તેને બે ના કમળમાંની જમીન સંબંધીના ખત સંભાળથી સાચવી રાખતા સાર બે એ અનામત આપી મુકેલાં તે આ રજી કરે છે. એ હવાલો અયોગ્ય છે.

ટિકા.—“યોગ્ય હવાલા” ક્યારે ગણાય તે બાબતમાં ૨૧ વી. રી. ૧૦, ૪૫ અને ૨૪ વી. રી. ૪૨૮ તથા ૮ બે. સી. રી. ૨૭ જુઓ.

બાબ ૬ દસતાવેળ પુરાવો કોઈ ત્યારે મુજબ જુમાની પુરાવો નહી

સેવા બાબત.

બખેલા કરારની | ૯૧. જ્યારે કોઈ કરારની, કીવા કોઈ દાનની, કીવા મીલકતની બીજી સરતેનો પુરાવો. | કરકાષ બવરથાની સરતેનો દસતાવેળ યથો હોય ત્યારે તથા જે કામિયાં કોઈ બાબતનો દસતાવેળ કરવાનું કાયદામાં ફરમાવ્યું હોય તે સરવે કામિયાં, એવા કરારની, કીવા દાનની, કીવા મીલકતની બીજી બવરથાની સરતેનો સાબીતીમાં, અથવા એનો બાબતની સાબીતીમાં સદરહુ મુજબ દસતાવેળ સોંપાય અથવા આ આકટમાં ઉપર કહી મળેલા નીચે મુજબ જે કામિયાં કોયમ પુરાવો બહુ સહાનો હોય તે કામિયાં સદરહુ દસતાવેળના મજદુરના કોયમ પુરાવો સોંપાય, બીજો કાંઈ પુરાવો આપવો નહી.

અથવા ૨ કી. જ્યારે કોઈ સરકારી અમલદારને બખાણુ કરીને નીમવાનું કાયદામાં ફર-

માન્યુ હોય અને ભ્યારે એવું બતાવવામાં આવે કે કોઇ અમુક સંખ્યે એવા અમલદારના હોવાનું કામ કાંપડે, ત્યારે ને બખાણુથી તે સખસની નીમણુંક થઇ હોય તે બખાણુ સાબીત કરવાની જરૂર નથી.

અપવાદ ૨ જો. ને મરતુ પત્રોનો પ્રોવેઝ બરીટીશિયંડોઆમાં મળ્યો હોય તે મરતુ પત્રોનો પ્રોવેઝ વડે સાબીત કરી શકાય છે.

ખુદાસો ૧ જો. ને કામોમાં ઉપર કહેલા કરાર, કીંવા દાન, કીંવા મીલકતની બીજી બધે વસ્થા એક દસ્તાવેજમાં બખી હોય તે કામોને, તથા ને કામોમાં તે સરવે એક કરતાં વધારે દસ્તાવેજમાં બખ્યા હોય તે કામોને, એ બેઢને આ કામ શરૂઆતી રીતે બાયુ પડે છે.

ખુદાસો ૨ જો. ભ્યારે અસલ દસ્તાવેજ એક કરતાં વધારે હોય ત્યારે માત્ર એકજ અસલ દસ્તાવેજને સાબીત કરવાની જરૂર છે.

ખુદાસો ૩ જો. આ કામમાં ને હકીકત વીધે બખ્યું છે તે હકીકત શીવાયની બીજી કોઇ હકીકતનો કોઇ પણ મળકુર કોઇ દસ્તાવેજમાં બખેલો હોય, તો તે પ્રમાણે બખ્યા ઉપરથી સરકુ બીજી હકીકતનો મુખ્ય જુબાની પુરાવા સેવાઈ શકાતો નથી એમ સમજવું નહીં.

ફાંતો.

(અ.) કોઇ કરાર કેટલાએક પત્રોમાં બખેલો હોય, તો ને ને પત્રોમાં બખ્યો હોય તે સરવે પત્રો સાબીત થવાં જોઇએ.

(બ.) કોઇ કરાર કોઇ હુંડીમાં બખેલો હોય તો તે હુંડી સાબીત થવી જોઇએ.

(ક.) ભ્યારે કોઇ હુંડીનો તરણ નકલનો શેઠ બખ્યો હોય ત્યારે માત્ર એકજ નકલ સાબીત થવાની જરૂર છે.

(ડ.) અમુક શરતે ગળી આવવાનો અથવા બખાણુ કરીને જ ની સામે કરાર કરે છે. કરારમાં એવી એક હકીકત બખી છે કે કોઈ બીજી પ્રસંગે બીજી ગળી આવવામાં મુખ્ય જુબાની કરાર કરવામાં આવ્યો હતો તે ગળીનો કીમત જ એ અથવા ને આપી હતી.

સરકુ બીજી ગળીના પદસા આખા નહોતા એવા મુખ્ય જુબાની પુરાવા આવવામાં આવે તો તે પુરાવા સેવા જોઇએ.

(ઈ.) જ એ આવેલા પદસાની પેહાચ અથવા એ જ ને આપી છે.

સરકુ પદસા આખાનો મુખ્ય જુબાની પુરાવા રજુ કરવામાં આવે તો તે પુરાવા સેવા જોઇએ છે.

ટીકા:—જો દસ્તાવેજ રજુ થઇ શકે તેવું હોય તો દસ્તાવેજને મળકુર દસ્તાવેજથી સાબીત કરવા જોઇએ એ નિયમ છે તેમાં તથા બાબતો આવે છે એમ મી. ટેકર કહે છે.

ને દસ્તાવેજ કામદા પ્રમાણે લખી હોવા જોઇએ તેને બદલે મુખ્ય જુબાની પુરાવા સાબીત કરી શકાય નહીં.

ને કરાર પદકારોએ બખાણુમાં કર્યો હોય તેના લેખી પુરાવાને બદલે મુખ્ય જુબાની પુરાવા સાબીત કરી શકાય નહીં.

ને બખાણુની હયાતી અને મળકુર વીધે તકરાર હોય અને પદકારોની વચે ને બાબત

મુદાની હોય તેને અગત્ય હોય અને ને ફક્ત બીજી બાબતનું રીપણ નથી તેવા અપાણને બદલે અન્ય જુનાની પુરાવા લખાવ કરી શકાય નહીં.

ને બાબતો કાવદા પ્રમાણે અપાણમાં હોવી જોઈએ તે નીચે પ્રમાણે:—દીવાની અને ફાજવારી કામમાં જુનાનીઓ; દીવાની કામમાં ફેસલા અને કુકમનામાં, ફાજવારી કામમાં ફેસલા અને છેવટ કુકમ; લોહામતદારની જુનાનીઓ; ને કબુલતથી મુદતની હક વધતી હોય તે; (સન ૧૮૭૦ ના ૧૫ મા આક્ટની ૧૯ મી કલમ) અથવા વગર ફેસલા કરારો (કરાર આક્ટની ૨૫ મી કલમ), અવાદને કામ સોંપવાનો કરાર (કરાર આક્ટની ૨૮ મી કલમ ૨ અપવાદ વીજ અગર મશ્તુ પત્રો.)

બીજી બાબત વીજી મી. ટેમર ક્રેડિટ કે સેપી દસ્તાવેજ છે તે વાતની દાન સાબીત કરવાની છે અને જ્યાં જ્યાં સેપી દસ્તાવેજ હોય છે તે તે કામોમાં પાતાના કરારનો યોગ્ય પુરાવા તે અપાણાં છે એમ પક્ષકારોએ મંજૂર રીતે કબુલ કરેલું છે. સેપી ફરતોની સત્યતા તે ફરતોથીજ સાબીત થાય છે એટલે અસહ દસ્તાવેજો જોવાથીજ તેથી ને દીવાની અગર ફાજવારી કામોમાં કરારના અર્થો ઉપર મુદતો નિર્ણય રહેતો હોય તો ને પક્ષકારનો સાક્ષી એમ કહેતો હોય કે અમુક બાબતનો સેપી દસ્તાવેજ થયો છે તે પક્ષકારે તે દસ્તાવેજ રજુ કરવા જોઈએ.

સાક્ષીને અમુક બાબત જાણમાં જ પાઈ હતી તે અગર ફીસાલના મોપડામાં ને મળતુર હોય તે પુષ્ટી શકાય નહીં. પણ તે જાણ અગર ફીસાલના મોપડા રજુ કરવા જોઈએ.

પેલેસો અપવાદ ઉમેજ કાવદાને અનુસરતો છે. બીજી અપવાદની બાબતમાં સન ૧૮૬૫ ના ૧૦ અને ૧૮૭૦ ના ૨૧ મા આક્ટ પ્રમાણે મશ્તુરનું પ્રોવિડ અપવાદમાં આગળ હોય તે મશ્તુરનના મળતુરનો પુરાવા છે. તેમજ સન ૧૮૬૫ ના ૧૦ મા આક્ટની ૨૦૮ મી કલમ મશ્તુરન અમુક રીતે જોવાયું હોય તો નક્ક ઉપરથી પ્રોવિડ મળે છે તથા તેજ આક્ટની ૨૦૯ મી કલમથી જુઓ.

કુદાંત. ઈ— પદયા આપીવાની પાવતીથી તેનો અપજુબાની પુરાવા બાબત થતો નથી “ સ્થાવર મીલકતના સાન ખતમા ઘોડા પદયા વમુલ આપાની પેલેસો સન ૧૮૭૧ ના આક્ટ ૮ ની કલમ ૪૯ મુજબ પુરાવામાં સેવા યોગ્ય થઈ શકે તે સાથે સરકુ આક્ટની કલમ ૧૦ ના ઠરાવો મુજબ રજીસ્ટર કરાવવી જોઈએ. તો પણ સન ૧૮૭૨ ના આક્ટ ૧ ની કલમ ૯૧ ના કલંક ઈ મુજબ આવા પ્રકારની આપ અપજુબાની પુરાવાથી સાબીત કરી શકાય, ને બાબતનો પુરાવા સતતાવેજ પુરાવા સેવા યોગ્ય હોવાને બંધે બાબત કસો નથી.” ફોર્મસીય વી. ફુરમા પ્રસાદ ઈડીઅન બા. રીપોરટસ (અપાણા) વા. ૧ પા. ૪૪૨.

અપજુબાની ક. રારનો પુરાવા આ પથ નહીં.

કર. જ્યારે એવા કોઈ કરારની કીવા દાનની કીવા મીલકતની બીજી અવ-
સ્થાની સરતો અથવા કોઈ બાબતનો સતતાવેજ કરવાનું કાવદામાં ફેરમાયું
હોય તે બાબત ઉપની છેલ્લી કલમ પ્રમાણે સાબીત કરવામાં આવી હોય ત્યારે
એવા કોઈ દસ્તાવેજની સરતો વિરુદ્ધ કોઈ વાત રથાપન કરવાને કીવા તે સાર-

તોમાં કોઈ ફેરફાર કરવાને કીવા તેમાં કોઈ ઉપરવાને કીવા તેમાંથી કોઈ કમી કરવાને ફેરફાર
અપજુબાની કરારનો અથવા મળતુરનો પુરાવા દસ્તાવેજ મળતુરના પક્ષકારોની અથવા હક સંબંધે

તે પક્ષકારોના પ્રતિબીધોની વચેના કામમાં લેવા નહીં.

સરત ૧ બી.—દગો, કીવા ધમકી, કીવા કાંઈ ગેરકાયદે થયું હોય તે કીવા, દસ્તાવેજ પોત રીતે નહીં થયો હોય, તે કીવા કરાર કરનાર તરફનોમાંથી કોઈ તરફેન કરાર કરવાને એસકત હોય તે, કીવા અવેજ નહોતો હોય કીવા અવેજની પરાપતી નહોતી થઈ હોય તે, કીવા કાયદાની અથવા હકીકતની મુકે, એના નેવી હરકોઈ હકીકતને બંધી કોઈ દસ્તાવેજ ગેરકાયદે થયો હોય, અથવા દસ્તાવેજ મળકુરને સંબંધ કોઈ સંખસને હરકોઈ હુકમનામું અથવા હુકમ મળવાનો હક થયો હોય તો, તેવી હકીકત સાબીત કરી શકાય છે.

સરત ૨ છ.—જે બાબત વાંચી અમુક દસ્તાવેજમાં બખાણુ કરેલું ન હોય તથા જે બાબત તે દસ્તાવેજની સરતોથી વંચુષ ન હોય તે બાબત વાંચી હરકોઈ નીરાજો મુખજીબાની કરાર થએલો છે એ વાત સાબીત કરી શકાય છે આ સરત બાબુ પડે છેકે નહીં તેનો ચીઘાર કરતી વખતે દસ્તાવેજ મળકુર કેરલો થયા પછી છે તે ઉપર ફોરટે ધીવાન રાખવું.

સરત ૩ છ.—કોઈ એવા નીરાજો મુખ જીબાની કરાર થયો હોય કે તે ઉપરથી કોઈ સરત પ્રથમથી બને તોજ કોઈ એવા કરાર, કીવા ધન કીવા મીલકતની બવરથાથી ઉતપન થતી ફરજ બાબુ પડે, તો તે નીરાજો મુખજીબાની કરાર થવાની વાત સાબીત કરી શકાય છે.

સરત ૪ થી.—એવા કોઈ કરાર, કીવા ધન, કીવા મીલકતની બવરથા રદ કરવાને અથવા તેમાં કોઈ ફેરફાર કરવાને કોઈ નીરાજો પાછળથી થએલો મુખજીબાની કરાર થએલો છે એ વાત જે કામોમાં એવા કરાર કીવા ધન કીવા મીલકતની બવરથા બખાણુ કરીને કરવાની કાયદાવી ફરજ હોય તે સીવાબના અથવા જે કામોમાં દસ્તાવેજ નોંધવા બાબતના તે વખતના ચાલુ કાનુન પ્રમાણે તે કરાર કીવા ધન કીવા બવરથા નોંધાવતી હોય તે સીવાબના, બીજા કામોમાં સાબીત કરી શકાય છે.

સરત ૫ થી.—હરકોઈ કરારમાં રપજ બખેલી નહીં હોય એવી તેવા કરારને પ્રસંગે હોનારી કીવા બનનારી વાત તે પરકારના કરાર સાથે બહુ કરીને જોડી રાખવામાં જે વહીવટ કીવા દસગુર ઉપરથી આવતી હોય તેવા હરકોઈ વહીવટ કીવા દસગુર સાબીત કરી શકાય છે. પરંતુ એવી વાત જોડી સાથે રાખવી એ સરકુ કરારની રપજ સરતોથી પ્રતીકુળ કીવા વીરુદ્ધ હોવું જોઈએ નહીં.

સરત ૬ થી.—કોઈ દસ્તાવેજનું બખાણુ હાલની ચાલતી હકીકત સાથે કેવી રીતે સંબંધ રાખે છે. તે બતાવનારી હરકોઈ હકીકત સાબીત કરી શકાય છે.

ફરજો.

(અ.) કોઈ માલ, કમલેથી લંડન જનારી વહાણોમાં છે. તે ઉપર વિમી ઉતાર્યો છે. માલ કોઈ અમુક વાહાણમાં ચલાવે છે તે વાહાણુ મુખ થયું સરકુ અમુક વાહાણુ પાલોસીમાંથી મુખ જીબાની બાતલ કરેલું હતું. એ હકીકત સાબીત કરી શકાતી નથી.

(બ.) આ બખાણુ કરીને તેમાં કોઈ સરત સીવાબ કજીબ કરે છે કે મારે રૂપીઆ ૧૦૦૦ આ ને તારીખ ૧ બી મારચ સન ૧૮૭૩ ને રોજ આપવા તેજ વખતે એવા મુખજીબાની કરાર કરવામાં આવ્યો હતો, કે સરકુ રૂપીઆ તારીખ ૩૧ મી મારચ મુખી આપવા નહીં. એ હકીકત સાબીત કરી શકાતી નથી.

(ક.) “રામપોરનું ચલિનું ઘરેટ” એ નામની મીલકત ખતથી વેચવામાં આવી, તે ખતમાં સદરકુ વેચેલી મીલકતનો નકશો કાઢેલો છે. સદરકુ નકશામાં રાખ્ય નહીં થયેલી જમીન મીલકત મળકુરનો ભાગ છે. એવું હવેલ મણાનું હતું. તથા તે જમીન સદરકુ ખતથી વેચાણ કરવાનો ઈરાદો હતો. એ વાત સાબીત કરી શકાતી નથી.

(ડ.) અમ એ જ ની સાથે એવો એક બંધેલો કરાર કીધો છે કે અમ એ કાંઈ અમુક સરતે જ ની માલકીની ખાણ કઢાવી, એ ખાણની કીમત ખાખત જ એ કાંઈ ખોટી સમજાવતી કરવા ઉપરથી અમ ને એ ખરેખર કરવાની મરજી થઈ હતી, એ હકીકત સાબીત કરી શકાય છે.

(ઈ.) કોઈ કરારનામાં બંધેલું મુકરર કામ કરાવવાને સારૂ અમ જ ના ઉપર રાજી માંડે છે અને એવી પણ અમરજ મુજબ છે કે સદરકુ કરારનામાં બંધેલી વાતોમાંથી એક વાત ખાખત તે કરારનાનું ફરજત કરવું નોંધાવે કારણ કે તે વાત તેમાં મુકરર અખાવલો છે અમ એવું સાબીત કરવાને મુખત્યાર છે કે એવી મુક થઈ છે કે તે ઉપરથી કરાર મળકુર ફરજત કરવાનો કામચાવી પાતાનો હક છે.

(હ.) અમ એ કામજ બખીને જ ની પાસે કાંઈ માત્ર મંગાવ્યો છે કામજમાં પદ્ધતિ કપારે આપવા તે ખાખત કાંઈ બખુ નથી અને માલ આપ્યો તે અમ એ કખુર કરીને રાખ્યો જ એ જ ના ઉપર પદ્ધતિ સારૂ રાખે માંડ્યો અમ એવું ખતાવવાને મુખત્યાર છે કે સદરકુ માલ કેટલી એક મુદત સુધી ઉપાર આપ્યો છે અને તે મુદત હજી પીતી મઈ નથી.

(ઝ.) અમ જ ને એક ધોડો વેચે છે અને મુખજીવાની તેની ખાતરી સારૂ કહે છે કે એ ધોડો મળખુત છે બાર અમ જ ને એક કામજ આપે છે તેમાં એવા શબ્દો બંધેલા છે કે અમ ની પાસે રૂપીઆ ૫૦૦ સારૂ એક ધોડો ખરીદ કરેલો. અમ એ મુખજીવાની ખાતરી કરી આપી તે વાત સાબીત કરવાને જ મુખત્યાર છે.

(ઞ.) જ ની પાસેથી અમ કાંઈ મુકામની જમ્મા બાંડે રાખે છે અને જ ના હાથમાં એક મીડી આપે છે. તેમાં એવું બખુ છે કે બોરડાએ ૬૨ મહીને રૂપીઆ ૨૦૦ સારૂ અમ એવું સાબીત કરવાને મુખત્યાર છે કે એ સરતોમાં બોડાએક ખાતાનો પણ સમાવેશ થાય છે એવા મુખ જીવાની કરાર થયેલો છે.

અમ એ જ ની પાસેથી મુકામની જમ્મા એક વરસ હાજાને સારૂ કીરાએ રાખી, ને બેહુની વચમાં અટરનીએ કરી આપેલી નીયમ પુરવઠે સ્ટાંપ બમાવેલી એક કરાર થયો એ કરારમાં ખાતા વીસે કાંઈ બખાણુ નથી ખાતાનો સમાવેશ મુખ જીવાનીથી સદરકુ સરતોમાં કીધો હતો એ સાબીત કરવા અમ મુખત્યાર નથી.

(આઈ.) અમ નું જ ની પાસે કાંઈ માગણું છે તેની પેહિંઅ આમજથી મીકલીને અમ જ ની પાસે રૂપીઆ મંગાવે છે જ પેહિંઅ રાખી બહને રૂપીઆ મોકલતો નથી એ રૂપીઆની ફરીવારી મઈ તેમાં સદરકુ હકીકત સાબીત કરવાને અમ મુખત્યાર છે.

(ઐ.) અમ અને જ ની વચે એક બંધેલો કરાર થયો તેનો અમમ કોઈ અમુક બીના અને ત્યારે થવાનો છે બખાણુ મળકુર જ ની પાસે રહ્યું અમ ના ઉપર જ એ તેના ઉપરથી રાજી માંડ્યો ને હકીકતને બંધે બખાણુ મળકુર આપવામાં આવ્યું હતું તે હકીકત સાબીત કરવાને અમ મુખત્યાર છે.

દીઠા—જખાણનો મળકુર ૨૯ કરવાને તેમાં ફેરફાર કરવાને તેમાં ઉત્તરવાને અથવા કમી કરવાને મુખજીયાની પુરાવો તે જખાણના પક્ષકારો અથવા તેમના હિત પ્રતિનિધીઓના આપી શકતા નથી દસ્તાવેજનો મળકુર બદલાય એવા સમકાલીન કરારનો પુરાવો બીજા શખસો આપી શકે છે. (૯૯ મી કલમ જુઓ.) પણ આવા શખસોને દસ્તાવેજ ૨૯ કરવાનો અગર તેમાં વધારો અગર ઘટારો કરવાનો પુરાવો આપી શકે કે નહીં? જો ૯૯ મી કલમ આક્ટમાં નહોત તો એક આવા પુરાવો આપી શકાત. કેમકે ૯૨ મી કલમથી ફક્ત પક્ષકારે હયાતીને જ બાધ છે પણ ૯૯ મી કલમમાં ફક્ત ફેરફાર કરવાને એ શખ્સો જખાણ છે તેથી બીજા બાબત વીજી પુરાવો આપી શકાય નહીં. એમ લાગે છે.

કરાર છેકાકે ૨૯ બાબત છે અથવા ખોટો દસ્તાવેજ બતાવ્યાથી અગર કપડના કારણથી અગર કરારનો વિષય કાબલ વિરુદ્ધ છે અગર દસ્તાવેજ બરાબર થયો નથી અને તે આપવામાં આવ્યો નથી તે બતાવવા સાથે અગર જખરજીયાથી દસ્તાવેજ કરવામાં આવ્યો હતો અગર જીરેપાણું અથવા બીજા કાબલ કેતબાપથી પક્ષકારે તે કરાર કરવાને બાબત નહોતો તે કારણ બતાવવાને મુખજીયાની પુરાવો જખમ કલ્લામાં આવે છે તેથી આ નિયમનો ભંગ થતો નથી.

તેમજ દસ્તાવેજ કરવાનો અવેજ (કારણ) નહોતું અથવા હતું તો તે હવે નીચેક થયું છે તે પણ મુખજીયાની પુરાવથી બતાવી શકાય. તેમ દસ્તાવેજમાં અવેજ (કનસીકરેશન) ન જખાણો હોય તો તે બતાવવાને મુખજીયાની પુરાવો બધું શકાય છે.

જે કમીતો વેચાણનો દસ્તાવેજ છે પણ તેને ખરેખર જોતા પક્ષકારોએ મીરોનો દસ્તાવેજ તરીકે ગણવાનું બારણું હતું તે બતાવવાને સાથે મુખજીયાની પુરાવો બધું શકાય એવી મત બખનો મુખજીયાની પુરાવો બધું શકાય એવા બંગાળના ફેસલા છે. આ બાબત આ કલમથી નકી થઈ ચુકી છે. પણ ૫ વી. રી. સી. ૬. ૧૮ જુઓ.

ગેરકાયદે કુલ હોય તે બાબતમાં કરાર આક્ટની ૨૭ અને ૨૪ મી કલમો ઈંડીઅન સક્સેશન આક્ટની ૧૧૪ મી કલમ અને પીનબ્રોડેડની ૪૩ મી કલમ જુઓ. તેમજ કરાર આક્ટની ૧૧-૧૨ અને ૨૫ મી કલમો જુઓ.

૨ જી સરતની સાથે ફ. બ. અને હ ફજાંતો વાંચવાં જોઈએ.

૩ જી સરત સાથે જ. ફજાંત વાંચો અને આ ધોરણનો અગત્યનો રાખો ૭ મ. હા. રી. ૧૮૯ માં છે.

સંસદ બરેલા ૬-
દસ્તાવેજનો અરથ
બતાવવાને અથ-
વા તેને ફરજી
કરવાને પુરાવો ન
સેવા બાબત.

૯૩. જ્યારે કોઈ દસ્તાવેજની હખારત ઉપરથી એમ માલમ પડે કે હખારત મળકુર સંસદ બરેલા અથવા અપુરણુ છે, ત્યારે જે હકીકત ઉપરથી તે હખારતનો અરથ માલમ પડે અથવા તેની અપુરણુતા પુરી પડે તે હકીકતની પુરાવો આપી શકાય નહીં.

ફજાંતો.

(અ) જ્ય એ જખાણ કરીને એવા કરાર કર્યો કે જ્ય એક ધોડો બ ને ૬ થી આ ૧૦૦૦ અથવા ૧૫૦૦ સાર વેચવો.

એમાંની કહો કીમત આપવાની હતી તે બતાવવાને પુરાવો આપી શકાતો નથી.

(બ) કોઈ ખતમાં ખાત્રી જગાઓ રાખી છે તેમાં થું જખવાનો ધરાઈ હતો તે બતાવે એવી હકીકતની પુરાવો આપી શકાતો નથી.

૯૪. જ્યારે કોઈ દસ્તાવેજમાં જખેલી હખારત રવાત: ૨૫૪ હોય અને જ્યારે તે તે જખ-

તની આજુ હકીકતને બરાબર બાજુ પડતી હોય ત્યારે તે હજારત એવો હકીકતને બાજુ પડવાનો ધરાદો નોંહાવો એવું બતાવવાને પુરાવા અપાય નહીં.

દ્રષ્ટાંતો.

અમ એ બ ને ખત કરી આપ્યું અને તેમાં એવું બખ્યું કે રામપોરમાંની મહારી વિધા ૧૦૦ ની મીલકત વેચ્યું અને ની પાસે રામપોરમાં વીધા ૧૦૦ ની મીલકત મેળવ્યું છે, બીજી જગ્યામાંની ઓછાં વત્તાં વિધાની મીલકત વેચવાનો ધરાદો હતો, એ હકીકતનો પુરાવા આપી શકાય નહીં.

આજુ હકીકતને સંબંધી અરથ રહી- ૬૫. જ્યારે કોઈ દેશાવેશમાં બખેત્રી હજારત રજતઃસ્પષ્ટ હોય પરંતુ આજુ હકીકતને સંબંધી તેનો અરથ થતો ન હોય ત્યારે તે હજારત કોઈ અમુક અ- ત દેશાવેશ સં- અરથ રાખીને વાપરેલી હતી, એવું બતાવવાને પુરાવા આપી શકાય છે. બંધી પુરાવા.

દ્રષ્ટાંતો.

અમ એ બ ને પોતાનું કમકતામાંનું ધરે વેચીને ખત બખી આપ્યું.

અમ ને કમકતામાં કોઈ ધર નોંહાવું પરંતુ એવું માલમ પડે છે હાકિશમાં તેનું એક ધર હતું તે ધરનો કમલો ખત થયું ત્યારથી બ ની પાસે છે ખત હાકિરાવાળા ધરને સાફ હતું એવું બતાવવાને સદરહુ હકીકત સાબીત કરી શકાય છે.

કેટલાએક સખ- ૬૬. જ્યારે હકીકત એવી હોય કે બખેત્રી હજારત કેટલાએક સખેશ અ- સોમાંથી માવએ યવા પદાર્થોમાંથી, ગમ તે હરકોઈ એક સખેશ અથવા પદારથને બાજુ પડવાનો ધરાદો હોઈ શકે પરંતુ એક કરતાં વધારે સખેશોને અથવા પદારથોને બાજુ પડવાનો ધરાદો હોઈ શકે, એમ નથી ત્યારે સદરહુ સખેશ અથવા પદાર્થોમાંથી કયા સખેશ કયા પદારથને હજારત મળકુરે બાજુ પડવાનો ધરાદો હતો, એવું બતાવનારી હકીકતોનો પુરાવા આપી શકાય છે.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ.) “અમ પોતાનો સંકેત ઘોડો” રૂપીઆ ૧૦૦૦ સાફ બ એ વેચવાનો કારાર કરે છે. અમ ની પાસે બે સંકેત ઘોડા છે એ બે ઘોડામાંથી કયો ઘોડો વેચવાનો ધરાદો હતો તે બતાવનારી હકીકતોનો પુરાવા આપી શકાય છે.

(બ.) અમ બ ની સમિ હેરાબાદ જગતો કારાર કરે છે. એ હેરાબાદ સિંધમાંનું દક્ષીણ- માંનું, તે બતાવનારી હકીકતોનો પુરાવા આપી શકાય છે.

હકીકતોના બે સ- ૬૭. જ્યારે બખેત્રી હજારત પહકી ઘોડો એક આજુ હકીકતોના એક સ- અુદાયમાંથી એક મુદાયને બાજુ પડતી હોય, અને ઘોડો એક આજુ હકીકતોના બીજા સમુદાય સમુદાયને એકર હજારત બાજુ ન- ને બાજુ પડી હોય પણ તે એકરે બમાંથી એક સમુદાયને બરાબર બાજુ પડે ત્યારે તેમાંના એક સમુદાયને તે બાજુ પડવાનો ધરાદો હતો, તે બતાવવાને સાફ પુરાવા આપી શકાય છે. તે બાજુ પડવા સંબંધી પુરાવા.

દ્રષ્ટાંતો.

અમ પોતાની એકસ મહિની વાઈના કમળમાંની જમીન જ ને વેચવાનો કરાર કરે છે. અમ ની એકસમાં જમીન છે, પણ તે વાઈના કમળમાં નથી, અને તેની જમીન વાઈના કમળમાં છે તે એકસમાં નથી. એમાંથી કઈ જમીન વેચવાનો તેનો ધરાદો હતો, તે માલમ પડે એવી હકીકતોનો પુરાવો આપી શકાય છે.

નહીં વંચાય એવા અમ્હાર વીગરેના અરથ સંબંધીનો પુરાવો.

૬૮. નહીં વંચાય એવા કીંવા સ્થાપારણ રીતે નહીં સમજાય એવા અમ્હારનો અરથ, તથા પરદેશના, તથા વપરાતા બંધ પડેલા તથા કોઈ અમુક કુંનર વીણા કીંવા રોજમારને પ્રસંગેજ માત્ર વપરાતા, તથા કોઈ અમુક જગ્યાએ વપરાતા તથા માંમડી શબ્દો કીંવા વાકીયોનો અરથ, તથા સંક્ષેપે ભણેલા ભણાં છુનો અરથ, તથા કોઈ અમુક અરથમાં વાપરેલા શબ્દોનો અરથ એ બતાવવા- માટે પુરાવો આપી શકાય છે.

દ્રષ્ટાંત.

અમ નામનાં એક મુરતી કરનારે સંખસે કરાર કર્યો કે માહારે માહારી-સરવે “મુ.” વેચવી. અમ ની પાસે મુરતી તથા મુરતી કરવાની સામગ્રી ભેઉ છે. એમાંથી શું વેચવાનો તેનો ધરાદો હતો. એ બતાવવાને પુરાવો આપો શકાય છે.

દસ્તાવેજની સંદે-
લોમાં ફેરફાર થાય
એવા કરારનો પુ-
રાવો કોણ આપી
શકે છે.

૬૯. જે શખસે કોઈ દસ્તાવેજના પક્ષકાર ન હોય, કીંવા તે પક્ષકારોના હક સંબંધે પ્રતિનિધિ ન હોય, તે સંખસો, દસ્તાવેજ મળકુરે થયો તે વખતે એવા બીજાને એક કરાર થયો છે કે તેથી દસ્તાવેજ મળકુરની સરતોમાં ફેરફાર થાય છે, એવું બતાવનારી હકીકતોનો પુરાવો આપવાને અશક્તિ આર છે.

દ્રષ્ટાંતો.

અમ તથા જ એ બંનેનો કરાર કર્યો કે અમ જ ને કોઈ અમુક રૂ વેચવું, અને તેના પછંથા રૂ સ્વાધીન કરેથી આપવા તેજ વખતે તેઓએ એવા છુબજીયાની કરાર કર્યો કે રૂપીઆ મળકુરે તરણ મહીના સુધી અમ ની પાસે ઉધારે રહેવા દેવા. અમ અને જ ની વચે આલતા કામને પ્રસંગે એ વાતનો પુરાવો આપી શકાતો નથી, પરંતુ તેથી કે ને કાંઈ નહો નુક્શાન થવું હોય તો, તે સરહુ વાતનો પુરાવો આપી શકે છે.

હીંદુસ્તાનના વા-
રસા બાબતના
આકરમાં મરતી-
શુંપત્ર સંબંધી બ
બેલા નીચમોમાં
કાંઈ ફેરફાર થયો
નથી.

૧૦૦. અશુબરનો અરથ કરવા બાબત હીંદુસ્તાનના વારસા બાબતના આ-
કર (સને ૧૮૬૫ના ૧૦ મા) માં ને નીચમો આપેલા છે તેમાં આ બાબતો
કાંઈ કમ ભદ થયું સમજવું નહી.

ટીકા—મૃત્યુપત્રનો અર્થ કરવા બાબતમાં હિંદીઅન સક્સેશન આક્ટની ૬૧ થી ૮૮ ની કલમો ગુંથેલો.
હિંદીઅન સેશરવેચરના કાયદાનું અર્થગ્રહણ કરતો વખતે જનરલકલો છઠ્ઠા આક્ટ એટલે
સન ૧૮૬૮ નો ૧ આક્ટ પણ જોવો જોઈએ.

અહિર દસ્તાવેજોની સહીવાળી નકલો વીરે પુરાવાના કાવદામાં દરાવ છે. પણ કેટલીક વખતે એવી હકીકત બને કે અસહ દસ્તાવેજ જોવા એ જરૂરનું અથવા વધારે સાફ હોય. દીવાની કાવદાની ૧૩૦ મી કલમ પ્રમાણે અસહ દસ્તાવેજ જોવા સાફ કોરટ મંજાવી શકે છે. અસહ દસ્તાવેજ મંગાવવાની અરજીની પુછીમાં અરજદારનું અથવા તેના વકીલનું આફિરિવટ હોવું જોઈએ. ફાજલદારી કાવદાની ૪૩૦ મી કલમ પ્રમાણે દસ્તાવેજો રજૂ કરાવવાની સલાહ છે. પણ દીવાની કાવદાની ૧૩૦ મી કલમ જેવી ફાજલદારી કાવદામાં કલમ નથી કેમકે ૪૩૦ મી કલમ અહિર દસ્તાવેજોને માત્રુ પડે છે કે નહીં તે શક પડતું છે.

કેટલાક દસ્તાવેજો રજૂ કરાવવા જોઈએ. તે બાબતમાં સન ૧૮૭૦ નો ૩ નો આક્ટ જુઓ. જે દસ્તાવેજો રજૂ કરાવવા જોઈએ પણ કરાવેલા નથી તે પુરાવામાં બહુ શકાવ નહીં અને ૯૧ મી કલમથી મુખજુબાનો પુરાવો પણ તે દસ્તાવેજોના મજબુતો બહુ શકાવ નહીં. જે દસ્તાવેજ રજૂ થયો નથી પણ જે દસ્તાવેજ રજૂ કરાવાની જરૂર છે તે દસ્તાવેજો આસપાસની બીના સાબીત કરવા સાફ વાપરી શકાય છે જે વાત સાબીત કરવાસારે દસ્તાવેજ પુરાવામાં વાપરવાની જરૂર છે તે વાત કબુલ કરવામાં આવે તો જે દસ્તાવેજ રજૂ થયો જોઈએ પણ થયો નથી તેથી તે કામના ઉપર અસર થતી નથી. જ્યારે દસ્તાવેજ પુરાવામાં દાખલ કરવાની કોશીશ હોય ત્યારે રજીસ્ટ્રેશનનો રવાબ અમલનો ચર્ચ પડે છે. પણ દસ્તાવેજ દાખલ થયો હોય અને તે કરી આપ્યાની વાત કબુલ કરવામાં આવે તો પછી રજીસ્ટ્રેશનની ગરજ સારે કે નહીં તે શક પડતું છે.

ભાગ ૩ નો.

પુરાવો ગુજારવા તથા તેના પરીણામ બાબત.

બાબ ૭ મો.—સાબીતીના બોલો વીરો.

સાબીતીનો બોલો. | ૧૦૧. કોઈ હકીકત છે એવું જાહેર કરીને, તે હકીકતના ઉપર આધાર રાખતાર કોઈ કાવદારે હક કીવા જવાબદારી બાબત જે સખસ કોરટ પાસે દરાવ કરાવવાની ઈલાખતાવવો હોય તે સખસે તે હકીકત છે એવું સાબીત કરવું જોઈએ.

હરકોઈ હકીકત છે એવું સાબીત કરવાનો જ્યારે કોઈ સખસની ફરજ હોય ત્યારે તે સખસના ઉપર સાબીતીનો બોલો છે એવું કહેવામાં આવે છે.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ.) જ એ કોઈ યુનોફ કોષી છે એવું કહીને જ એ કોઈ કોરટને ઇલાખતાવે છે કે તે યુનાફ વારને જ ને શોધા કરવા વીરોનો દરાવ કરો.

જ એ સાબીત કરી આપવું જોઈએ કે જ એ યુનોફ મજબુત કર્યો છે.

(બ.) કોઈ હકીકત છે એવું જાહેર કરીને જ એ કોઈ કોરટ પાસે એવી દાદ માગે છે કે તે હકીકતને બીધે જ ના કમળમાંની અમુક જમીન ઉપર પોતાનો હક છે એવા દરાવ કરો જ હકીકત મજબુત ખરી નથી એવા ઇનકાર કરે છે.

સદરકુ હકીકત છે એવું જ એ સાબીત કરવું જોઈએ.

સાખીતીનો ભાળે | ૧૦૨. કોઈ દાવામાં અથવા કામમાં ભમાંથી એક પક્ષના તરફથી ખીલ-
કોના ઉપર છે. | કુલ પુરાવો ગુનરવામાં ન આવે તો ને સખસની હાર થાય, તે સખસના
ઉપર સાખીતીનો ભાળે છે એમ સમજવું.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ.) અ કોઈ જમીનને માટે જ ના ઉપર ફરીઆદ માંડે છે એ જમીન જ ના કબજામાં
છે; પણ અ ના જાહેર કરવા પ્રમાણે જ નો ખાપ કે અપુષ્પ કરી ગયો, તેમાં જમાન મજકુર
પોતાને એટલે અ ને આપેલી છે.

બેઠમાંથી એક પક્ષકારના તરફથી કોઈ પુરાવો ગુનરવામાં ન આવે તો, જમીન મજકુર
જ ના કબજામાં રાખવાનો જ નો હક છે.

સખજ સાખીતીનો ભાળે અ ના ઉપર છે.

(ખ) કોઈ ખત ઉપર સેહેણા યુવલા રૂપીઆને સાર અ જ ના ઉપર ફરીઆદ માંડે છે.

ખત યુવલી વાતનો અંગીકાર કરવામાં આવ્યો છે; પણ જ કહે છે કે તે તે દમાંથી મળવેલું
છે અ એ દમાંનો ધનકાર કરે છે.

બેઠમાંથી એક પક્ષકારના તરફથી પુરાવો આપવામાં ન આવે તો અ છતે કારણ કે ખત
ધનું એ વાતની તકરાર નથી અને છો સાખીત થયો નથી.

સખજ સાખીતીનો ભાળે જ ના ઉપર છે.

ટીકા—આ કલમનાં કેટલાંક દ્રષ્ટાંત ચુક્યા ફેસલા ઉપરથી આપીએ છીએ.

વાદીએ ખતની રકમ દાવા કર્યા અને તે ખતમાં કસીડેશન આપ્યાનું બંધેલું હતું અને
પ્રતિવાદી ખત બખી આપ્યાનું કબુલ કરે છે પણ કસીડેશન પેહલાઆનું નાકબુલ કરે તો ખતમાં
કસીડેશન આપ્યાનું બખુલ છે તે ખોટું છે તે સાખીત કરવાનો ભાળે પ્રતિવાદીને શીર છે. ૪
જ. કો. રી. ૫૬, ૩ ખું. ઇ. અપીલસ. ૩૪૭. ૧૨ મુ. ઇ. અપીલસ. ૨૭૫. ૧૬. વી. રી. ૧૪૬.

જ્યારે હોફ કુટુંબ અસલ અવિભકત હતું એમ ખતાવવામાં અગર કબુલ કરવામાં આવેતો
તે કુટુંબ અવિભકત હતું અને વડીલિપાછુંત મીલકત હજી સુધી પણ વગર વેચાયેલી છે એમ
અનુમાન થાય છે. અને આ સાફ સ્થાપીત થયેલું અનુમાન કુટુંબ વિભકત છે અને કુટુંબની મીલકત
બાગ પાડી વહેંચી બીધી છે એમ સાખીત કરવાથી ૨૬ કરાય છે. આ સાખીત કરવાનો ભાળે
ને પક્ષકાર કહેતો હોય તેને માથે છે. ૧૧ ખું. ઇ. અ. ૩૮૦; ૧૩ ખું. ઇ. અ. ૧૮૧. ૧૦ ખું.
ઇ. અ. ૪૦૩. ૬ મુ. ઇ. અપીલ. ૫૩૬. ૨૪ વી. રી. ૩૧૫.

જ્યાં સુધી હોફ કુટુંબ અવિભકત હોય ત્યાં સુધી એક બાગીઆએ મળવેલી મીલકતસુધાં
બધા કુટુંબની મીલકત અવિભકત કુટુંબની મીલકત છે એમ અનુમાન થાય છે તેથી ને સખસ
રજાપાછુંત મીલકત તરીકે તેનો કોઇપણ બાગ ઉપર હક રાખતો હોય તો તે સાખીત કરવાનો ભા-
ળે તેને માથે છે. ૧૩ મુ. ઇ. અપીલસ. ૩૩૩. ૧૦ વી. રી. સી. ૩૨૮.

જ્યારે હોફ વીધવા મીલકત ગીરી મુકે છે અગર વેચે તો ને કાર્ય સાર હોફ વીધવાને મીલ-
કત વેચવાનો અગર ગીરી મુકવાનો અધીકાર છે તે કાર્ય સાહ તે વેચી અગર ગીરી મુકી હતો
એમ ખરીદદારે સાખીત કરી આપવું જોઇએ ૧૧ ખું. ઇ. અ. ૧૧૬. ૮ મુ. ઇ. અ. ૫૨૬.

તેમજ સમોરની મીલકતના વહીવટ કરનારની સત્તાપણ નીચમીત છે.

તેમજ ને સખસ એમ કહેતો હોય કે અમુક જમીનદારી બામ પાડી શકાય નહીં તેવું રાજ્ય છે તો તે સાબીત કરવાનો બાળો તેને માથે છે. ૧૧ ગ્ર. ઇ. અ. ૩૪૪.

સાધારણ ને કાયદો ચાલતો હોય તેથી જુદી કુટુંબના રીવાજ ઉપર અમુક સખસ આધાર રાખતો હોય તો તે સાબીત કરવાનું તેને માથે છે. ૨૦ વી. રી. ૩૪૦. ૧૨ ગ્ર. હા. રી. ૨૦૬. ૧૬ વો. રી. ૨૧૧. ૨૩૬.

ફલાણી હકીકતની સામેતીના બાળ વીશ. ૧૦૩. કોઈ ફલાણી હકીકત છે એમ કોરટ માને એવું ને સખસ હજીતો હોય તે સખસના ઉપર તે હકીકતની સામેતીનો બાળો છે, પરંતુ એવી હકીકત

વીશ કોઈ અમુક સખસેજ સાબીતી કરવી એવું કોઈ કાયદામાં ફરમાવું હોય તો તે કાયદામાં ફરમાવ્યા ખરમાણે કરવું.

ફટાંત.

(અ) અ બ ના ઉપર સોરીને મારે ફાજદારીમાં ફરીઆદ માંડે છે એ સોરીની વાત કે આગળ કબુલ કીધી હતીએમ કોરટ માને એવું અ હજીતે, તો સદરકુ કબુલતની વાત અ એ સાબીત કરવી નોંધએ.

તકરારો વખતે બનીશ જગેએ હતો એમ કોરટ માને એવું અ હજીતે તો તે વાત તેણે સાબીત કરવી નોંધએ.

ટીકા—અમુક હકીકત સાબીત કરવાનો બાળો—મીલકત બીનામીદારના નામથી ખરીદ કરવામાં આવી છે, અને માલકીના બધા ચિન્હો તેના હાથમાં મુકવામાં આવ્યાં છે, અને તે મીલકતના ખરેખરા માલકિને એ બીનામીદારથી સમ્મેલા વેચાણના પરીણામથી મોકળા થવું છે તો તેના ઉપર નીચે પ્રમાણે ખતાવવાનો બાળો રહે છે (૧ સદરકુ વેચાણ પોતાની સંમતી વગર કરવામાં આવ્યું છે અને ૨) ખરીદદારે એ વાત જાણ્યા છતાં મીલકત રાખી છે. ૧૯ વી. રી. સી. ૩. ૧૮૫

બમાં કોઈ સખસની મત ઉપર કુટુંબનાનું બળવવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી હોય ત્યાં પોતાની પાસે કાંઈ મીલકત નથી એવું ખતાવવાનો બાળો દણુદાર ઉપર છે. પણ દણુદારને કેદમાં મોકલવાથી કાંઈક સેહેણું વસુલ થશે એમ ખતાવવાનો સેહેણુદારને માથે બાળો નથી. ૮ બે. સી. રી. ૨૫૫

ધમકી દેખે તથા સાચુ જુદુ ખતાવી દગલખાણથી ધરમજો દડમો કરાવે છે એવું ખતાવવાનો બાળો ને સોંકો તેમણે કરેલા દસતાવેજ કામરેસર રીતે થયો નધો એમ કહેતા હોય તેમના ઉપર નંખાય છે. ૨. ગ્ર. ઇ. અ. ૧૮૧

પુરાવા સેવાયોમ થાય તેને સાર ને હકીકત સામેત કરવાની જરૂર હોય તે હકીકત સાબીત કરવાનો બાળો ને સખસ એવા પુરાવા આપવાને હજીતો હોય તે સખસના ઉપર છે. ૧૦૪. કોઈ હકીકતનો પુરાવા કોઈ સખસ આપી શકે તેને સાર પ્રથમ કોઈ બીજી હકીકત સાબીત કરવાની જરૂર હોય તો તે હકીકત સાબીત કરવાનો બાળો ને સખસ એવા પુરાવા આપવાને હજીતો હોય તે સખસના ઉપર છે.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ.) જ એ મરતી વખતે કાંઈ ઈશ્વર કર્યો એ હકીકત સાબીત કરવાને અ હું છે. જ મરી ગયો એ હકીકત અ એ સાબીત કરવી નહોતી.

(બ.) કોઈ ખોવાઈ ગયેલા દેશાવેશની મજબૂર કાયમ પુરાવાથી સાબીત કરવાને અ હું છે. દેશાવેશ મજબૂર ખોવાઈ ગયો એ હકીકત અ એ સાબીત કરવો નહોતી.

તોહમતવાળાના કામનો સમાવેશ અપવાદમાં થાય છે એવું સાબીત કરવાના બેબાબાબત. ૧૦૫. જ્યારે કોઈ સમ્પત્તિના ઉપર કાંઈ યુનાઈનું તોહમત હોય ત્યારે ને કેફીયત ઉપરથી તે કામનો સમાવેશ હાજરનાના ફાજદારી કાયદા મહિના સાધારણ અપવાદોમાંના કોઈ એક સાધારણ અપવાદમાં અથવા સદરહુ "કાયદાના હરકોઈ બીજા બાગમાં બખેલા કીવા યુના મજબૂરનું બક્ષણ ને કાયદામાં બખુ

હોય તે કાયદામાં બખેલા કોઈ વીશિષ્ટ અપવાદ કીવા સરતમાં થતો હોય તો તે કેફીયત છે એવું સાબીત કરવાનો બેબાબ સદરહુ તોહમતવાળા સમ્પત્તિના ઉપર છે અને કોરેટ એવું અનુમાન કરવું કે સદરહુ કેફીયત નથી.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ.) અ ના ઉપર ખુનનું તોહમત છે તે જાહેર કરે છે કે દીવાનગોના સંગળથી સદરહુ કામ કેવો રીતનું હતું તે હું જાણતો નહોતો.

સાબીતીનો બાબત અ ના ઉપર છે.

(બ.) અ ના ઉપર ખુનનું તોહમત છે તે જાહેર કરે છે કે બાર તથા આક્રમક કોષ ઉત્પન્ન થવાથી માહારી માહરી છવ વચ રાખવાની ચકતી મહ હતી.

સાબીતીનો બાબત અ ના ઉપર છે.

(ક.) ફાજદારી કાયદાની કલમ ૩૨૫ મી માં ફરમાવ્યું છે કે ૩૩૫ મી કલમમાં બખેલી બાબત શીવાય બીજી કોઈ પણ બાબતમાં ને સમ્પત્તિ ખુબી પુરવઠ મહા બધા કરે તે સમ્પત્તિ અમુક શીક્ષાને પાત છે.

અ ના ઉપર કલમ ૩૨૫ મુજબ ખુબી પુરવઠ મહાબધા કરવાનું તોહમત છે.

ને કેફીયત ઉપરથી સદરહુ કામનો સમાવેશ કલમ ૩૩૫ મીમાં થાય તે કેફીયત સાબીત કરવાનો બાબત અ ના ઉપર છે.

વશિષ્ટ કરીને હકીકત જાણવામાં હોય તે હકીકત સાબીત કરવાનો બાબત. ૧૦૬. જ્યારે હરકોઈ હકીકત વશિષ્ટ કરીને કોઈ એક સમ્પત્તિના જાણવામાં હોય ત્યારે તે હકીકત સાબીત કરવાનો બાબત તે સમ્પત્તિના ઉપર છે.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ.) કોઈ સમ્પત્તિ કાંઈ કામ કર્યું તે કામની કેફીયત તથા સ્વરૂપ ઉપરથી ને હરાદાથી કીધાનું અનુમાન થાય તે હરાદા શીવાય બીજા ઉપરથી કીધું હોય તો તે બીજા હરાદો સાબીત કરવાની જવાબદારી તે સમ્પત્તિના ઉપર છે.

(બ.) લોકાની સડક મારેને ટીકટ વગર જવાનું અ ના ઉપર તોહમત છે તેની પાસે ટીકટ

હતી એ સાબીતી કરવાની જવાબદારી તેના ઉપર છે.

વીસ વરસ ઉપર
કોઈ માણસ હ-
વાત હોવાનું જા
ણ્યામાં હોય તે
માણસ મરણ
પામ્યાની વાત
સાબીત કરવાનો
બોલો.

૧૦૭. અમુક માણસ હવાત છે કે મરણ પામ્યો છે એવી તકરાર પડે,
અને એવું માલમ પડે કે ત્રીસ વરસના દરમિયાનમાં તે માણસ હવાત હતો.
ત્યારે તે માણસ મરણ પામ્યો છે, એવું સાબીત કરવાનો બોલો મરણ પા-
મ્યો છે એમ કહેનાર સંખસના ઉપર છે.

સાત વરસ થયા
જ્યારે અંતર ન
સાંભળી હોય
એવા સંખસ-
વાત છે એ વાત
સાબીત કરવા-
નો બોલો.

૧૦૮. પણ એવું ફાળું છે કે અમુક માણસ હવાત છે કે ગુજરી ગયો
છે એવી તકરાર પડે, અને એવું સાબીત થાય કે તે માણસ હવાત હોત તો
જે સંખસને તેની જ્યારે અંતર સ્વભાવીકપણે આવી હોત તે સંખસોએ સાત
વરસ થયાં તે માણસની જ્યારે અંતર કોઈ સાંભળી નથી ત્યારે માણસ મરણ
હવાત છે એ વાત સાબીત કરવાની જવાબદારી તે હવાત છે એમ કહેનાર
સંખસના ઉપર છે.

ટીકા—હીંદુ તથા મેહોમિડનમાં મોત થવાના અનુમાનો—જે સંખસની ૧૨ વરસ સુધી, અ.
થવા બનારસમાં ૧૫ વરસ સુધી કંઈ કંઈ જગરે અંતર સાંભળવામાં ન આવી હોય તે સંખસનું
મોત થવાનું હીંદુમાં અનુમાન કરે છે. મેહોમિડનમાં ખોવાયેલો સંખસ મરી ગયો એવું તેના
જનમની તારીખથી નેત્રુ વરસ પછી અનુમાન થાય છે, પછી ગમે તો તે પાંચ વરસ ઉપર ટીકામાં
આવ્યો હોય તેની ચીંતા નહીં.

વખત ગત થવાથી મોતના અનુમાન વીધિ—ઈંડીયન બા રીપોર્ટસ (અબ્રાહમ્))
વા. ૧—પા. ૫૩ પરમિયરરાય વિ. બીશિયરસીધના કામમાં મહત્વત સમીક્ષામાંની માલ મીલક-
તના જાકીરાયની પછીના ઉત્તરોધિકારવાળાઓએ તેમના ઉત્તરોધિકારને નુકશાન પોઆડવા સહીગ-
રાયની માલ મીલકત સમીક્ષારાયની વીધવાએ બીજાને બખી આપેલી તે બખાણુ ૧૬ કરવાને
ફરીઆદ ફરી, જાકીરાયના ૮—૬ વરસથી કોઈ જગરે અંતર આવી નહોતી. અને તે હવાત
છે તેની પણ કોઈ સાબીતી નહોતી. અબ્રાહમ્ ૬ હાઈકોર્ટની દુબખેએ દરાવ કર્યો કે જો કે સદરહુ
માલ મીલકતનો વહીવટ કરવાના કારણસર જ્યારે કોઈ સંખસ માલમ ન પડતો હોય અને
ગુજરી ન ગયો હોય ત્યારે ફરમાવેલો વારસા જાગતનો હીંદુમાં કોરટને બાણુ કરવો પડે તોપણ
આ ફરીઆદના કારણસર આ કલમ મુજબ સંખસ મરણુરે ગુજરી ગયાનું અનુમાન થઈ શકે
છે. જ્યાં કોઈ સંખસ જેને વીધી સાત વરસથી તેની જગરે અંતર નહીં મળવાથી તે ગુજરી
ગયાનું અનુમાન કરવામાં આળ્યું હોય તે સંખસ જતો રહ્યા પછી સાત વરસની અંદર ગુજરી
જનાર કોઈ સંખસના મૃત્યુ પત્રથી તે કનિમદાવક હોય તો આ મૃત્યુપત્રની રૂએની ખાંડી રહેલી
મીલકતના વારસના વિશેષ મૃત્યુપત્ર કરનારની પછી સંખસ મરણુરે જીવતો હતો એવું સાબીત
કરવાનો બોલો તે સંખસના વારસ વરીલ ઉપર છે. હુદુદ દરરહસના કામમાં રીપોર્ટસ ઇકવોટી
વા. ૧૧—પા. ૨૩૨.

કોઈસંખસ પંથ
જો કીવા મણી-
તીએ કીવા યુ-
નીમ છે તે ખા-
ખત સાબીતી
કરવાનો બોલો.

૧૦૯. અમુક સંખસો પંથાળા બાગીઆ છે કીવા માહીક અને ગણીતીયા
અથવા બાડુન છે કીવા યુખ અને આડતીઆ છે એવી તકરાર પડે, અને
એવું જતાવવામાં આળ્યું હોય કે સદરહુ જેના તે સંખે તે સંખસો કામ
મહાવતા આવ્યા છે ત્યારે સંખે મરણુર નથી, કીવા, વુઝ્યો છે એ વાત સા-
બીત કરવાનો બોલો એ પ્રમાણે કહેનાર સંખસના ઉપર છે.

ટીકા—સહીઆરા વંશી કરાર આક્ટની ૨૩૯-૨૧૧ કલમો જુઓ.

એવન્ટ અને પ્રી-સીપ્રના સંબંધ બાબતમાં ૧૮૨-૨૩૮ કલમો જુઓ.

માલકો વિશે સા-
મેતો કરવાનો
માર્ગ.

૧૧૦. કોઈ પદારથ કોઈ સંખ્યના કમળમાં છે એવું બતાવવામાં આવે તો તે સંખ્ય તે પદારથનો માલક છે કે નહીં એવી તકરાર પડે ત્યારે સરકાર સંખ્ય

સ માલક નથી એ વાત સાબીત કરવાનો બોળે તે માલક નથી એમ કેહેનાર સંખ્યના ઉપર છે.

ટીકા—જે મીલકત પોતાના કમળમાં હોય તેના સાધારણ રીતે માણસો માલક હોય છે અને તેથી કમળે એ માલક પણાનો અનુમાનીક પુરાવા છે. આ નિયમ રચાવે તથા નંગમ મીલકતને બાકી પડે છે. એક સંખ્યનો રચાવે મીલકતનો કમળે જોડાવી પોતે કમળે મેળવવા જે વાદી હમ્મતો હોય તો પોતે પોતાના હકના બળથી તે પ્રાપ્ત કરવા જોઈએ. પ્રતિવાદી શા હાથે કમળે ધારણ કરે છે તે બતાવવાની પ્રથમ તેને જરૂર પડતી નહીં. આ નિયમ બાબત ૧૦ મુ. ૬. અપીલસ ૫૨૮, ૪ મુ. ૬. અપીલસ ૨૩૩, ૧૨ મુ. ૬. અપીલસ ૧૪, ૧૦ મુ. ૬. અપીલસ ૧૫૧ ૬. લો. રી. ૧ અપા. ૧૪૪. ૧૬ વી. રી. ૧૪૦, ૨૦ વી. રી. ૨૫ જુઓ.

પણ જ્યારે બળથી અથવા દગાથી કમળે મેળવ્યો હોય ત્યારે આ નિયમ બાકી પડતો નથી. સામાવાળા ઉપર પુરાવાનો બોળે પડે તેટલા માટે કોઈ પણ સંખ્યને તેના અપેક્ષ્યનો બાબ એવા દેવામાં આવે નહીં. તેથી જો વાદી એમ બતાવી શકે કે તેનો પોતાનો કમળે હતો અને કાયદાના યોગ્ય કેમથી નહીં પણ બીજી રીતે પ્રતિવાદીએ તેનો કમળે જોડાવ્યો છે તો પુરાવાનો બોળે પ્રતિવાદીને શીર જાય છે. ૭ વી. રી. સી. ૨૧૪૪ ૬ વી. રી. સી. ૨૭૧, ૪૧૨ વી. રી. સી. ૨. ૪૭૨

આ કલમના સંબંધમાં વિશેષ જાણના કાયદાની ૯મી કલમ જુઓ. ૬ એ આક્ટની નવમી કલમ પ્રમાણે પ્રતિવાદીને કમળે સોંપવામાં આવ્યો હોય તો પાકા દાવામાં બધો પુરાવાનો બોળે વાદીશીર છે. અને જ્યાં સુધી તે પોતાનો હક બતાવે નહીં ત્યાં સુધી કોર્ટે પ્રતિવાદીના હકની તજવીજ પણ કરવી નહીં અને તેનો કમળને હરકત પણ કરવી નહીં. ૭ વી. રી. સી. ૨. ૨૩૦ કમળે જોડવતાં પહેલાં તે પોતાનો બાર વરસનો કમળે સાબીત કરી શકે તો પ્રતિવાદીને તેના કરતાં વધારે હક છે તે બતાવવાનો બોળે પ્રતિવાદીને શીર જાય છે. ૧૦ વી. રી. સી. ૨. ૮૯

પક્ષકોમાંથી એ-
કના ઉપર બરોસો
રાખવામાં આવતો
હોય તેવા કામમાં
અમુક કારણ સુ-
ધાપ્રધીથી થયું કે
નહીં તેની સાબી
તી વસે.

૧૧૧. જ્યારે કોઈ કારણ થયું હોય અને તે જે પક્ષકારો વચ્ચે થયું હોય તેમાંથી એક પક્ષકારનો સંબંધ બીજા પક્ષકાર સાથે એવા હોય કે તે બીજા પક્ષકારનો કાયદો કરવાની તેની ફરજ હોય તો તે ફરજના સંબંધથી સરકાર એક સંખ્ય ઉપર બરોસો રાખવામાં આવતો હોય ત્યારે એવા પક્ષકારની વચ્ચે અમુક કારણ સુધાપ્રધીથી થયું છે કે નહીં એવી તકરાર પડે ત્યારે સરકાર કાર્યની સુધાપ્રધી સાબીત કરવાનો બોળે જે પક્ષકારના ઉપર સરકાર પરમાણે બરોસો

રાખવામાં આવતો હોય તેના ઉપર છે.

દક્ષિંતો.

(અ) એક અસીએ માંડેલી ફરીઆદના કામમાં એવી તકરાર પડે છે કે અસીબ મળકુરે

પોતાના એક અટરની વેચાણ કરેલું તે વેચાણ મુખ્યથી યશું કે નહીં એ કાચના મુખ્યથી સાબીત કરવાની જવાબદારી સદરહુ અટરનીના ઉપર છે.

(બ) એક જોકરો હાથ તુરતજ હાથક ઉમરે પોહિયો છે. તેણે પોતાના બાપ ઉપર ફરી-આદ માંડી તે કામમાં જોકરાએ બાપને વેચાણ કરેલું તે મુખ્યથી કરેલું કે નહીં તે વાતની તકરાર પડી એ કારણથી મુખ્યથી સાબીત કરવાની જવાબદારી સદરહુ જોકરાના બાપ ઉપર છે.

ટીકા:—આ ક્રમમાં ડરાવેલો નીચમ એજ પક્ષકારો વચેના કાર્યોમાંજ ફક્ત લાગુ છે. આ પ્રમાણે (અ) એક જોકરે હાથક ઉમરે પોતાના પછી પોતાના બાપનાં લેહણાની બાબતમાં તેના વાલી ઉપરના હાથમાં સદરહુ વાલીએ કરેલો ફરિયાદ દર્શાવેલો હતો એના સમયથી તે ફરિયાદ રદ કરાવા ફરીઆદ કરી આ કામમાં ડરાવ કરવામાં આવ્યો કે સંતપસ તથા દગો બતાવવાનો બાળો (અ) ઉપર છે, અને જો તેની સાબીતી ન થાય તો હાથે કાંઈ નાંખવો જોઈએ. સિકરાજીય વી. માહત્તજ્યેદ મદરાશ જુરીસ્ટ વા. ૭—પા. ૧૮૬

એક બાળકની વડિણપરજીતના મીલકતના વહીવટ કરનારે સદરહુ મીલકત ઉપર કંઈ કરી તથા મીરોથી બાળે નાંખ્યો છે આવી બાબતમાં એ વહીવટ કરનારની શુદ્ધ જુધિ સાબીત કરવાના બાળ વીધે કોઇ સામાન્ય નિયમ ડરાવી સકાતો નથી. તે નિયમમાં મુકદમાની કેફીયત પ્રમાણે ફેરફાર થાય છે અને તે કેફીયત પ્રમાણે બાળ વીધેનો નિયમ આપવો જોઈએ. શુદ્ધ જુધિ નાસાબીત કરવાનો બાળે હરેક પ્રસંગે એ દરતવેજ ૨૬ કરાવા માગનાર સખસ ઉપર રહેશે નહીં, જ્યાં કોઇ મીરો રાખનાર ને સખસનો અખતિઆર થોડો અને મર્યાદા બંધિયો તેના જાણવામાં હોય તે સખસે પોતાની તરફિતમાં ફેરફારો બાળે બતાવે ત્યાં ને હકીકતો તે બાળક વારસ કરતાં તેને પોતાને વધારે માત્રમ હોય એમ અનુમાન કહી શકાય તે હકીકતો તે પોતે કહી બતાવી સાબીત કરી આપે એમ યોગ્ય રીતે આશા રાખી શકાય; એટલે કે મીલકતની કેફીયતો જરૂરીઆત વીધે તથા તેણે પોતે તલકાળ કરજ કરવાના હેતુ વીધે તેને (મીરો રાખનારને) ને હકીકતો કહી સંબળાવામાં આવી હોય તે હકીકતો. હનુમાન પરીસાદ પાંડે વી. મસામત મનીરાજ કુંવરી ૧ મુ ઇ અપીલસ ૩૬૧, પા. ૪૧૬, ૨ મુ. હા. કો. રી. ૪૦૭ પણ બાળક અને તેની મીલકતના વહીવટ કરનારની વચેની ફરીઆદમાં શુદ્ધ જુધિ સાબીત કરવાનો બાળે હરેક પ્રસંગે આ ક્રમ મુજબ વહીવટ કરનાર ઉપર રહેશે.

૧૧. મુ. ઇ. અપીલસ ૫૫૧ મે પાને મુનશી બજાર રહીમના કામમાં એક મુસલમાન આંખે કેટલીક સ્થાવર અને જંગમ મીલકતની કીમત લેવાની હાથે પોતાના ધણી ઉપર બાંધેલો હતો. તે મીલકતમાં કમ્પની નોટો હતી. તે નોટો તે આંખે મીલકત હતી અને તેનું બાળ લેવાને માટે તેના ધણીના નામના થરા કરી તેને સોંપવામાં આવી હતી. એમ તેનું કહેવું હતું ધણીનું કહેવું એવું હતું કે તે નોટો તેણે પુરેપુરી કીમત આપી લેવાનો લીધો હતો, તેમાં એમ કંઈ કે આ થરો અને નોટો આપીએ તે ઉપરાંત કોઇક વિશિષ્ઠ ધણીએ સાબીત કરવું જોઈએ. અને બંને પક્ષ કારોનો સંબંધ જોતાં તે સાબીત કરવાનો બાળે ધણીને માથે છે. તેણે (૧) ને કાર્ય વીધે તેણે તકરાર ઉઠાવી હતી તે ખરા પ્રકારનું વેચાણ હતું અને (૨) ને નોટોની પુરેપુરી કીમત આપી હતી એ બે વાતો સાબીત કરવી જોઈએ. તેજ પ્રમાણે ૧૦ વી. રી. સી. ૬. ૧૫૧માં પણ પુરાવાનો

બોલે ધણીને માથે નાંખવામાં આવ્યો હતો. આ કામમાં પણ મુશ્કેલીમાં આંખે લગતે બીધે ને મીલકત પોતાના ધણીના કબજામાં મળી હતી તે પછી મેલવાનો દાવા તે ધણી ઉપર કર્યો હતો.

પોતાની તરફથી દાવા અધાવવાને ને મુખત્યાર એક હીંદુ પંડિતની આંખે રાખ્યો હતો તેને બહોસ થતે બધી આંખું હતું તે બાબતમાં પણ આજ નિયમ લાગુ પાડ્યો હતો. ૭ વી. રી. સી. ૬, ૮૮

બગન સંબંધ બી રી હોય તે દરમ્યાન કોઈ શખ્સનો જનમ થયો તે વાત શખ્સ મળકુરે કાયદેશર પુત્ર છે એ વાત નીરે છાપકારક સામે તી છે.

૧૨૨. કોઈ સખ્સની માનો કોઈ પુરુષ સાથે કાયદેશર થયેલો બગન સંબંધ બી રી હોય તે દરમ્યાનમાં અથવા તે બગન સંબંધ તુરવા પછી શખ્સ મળકુરે ની મા વગર પરછેલી રહી હોય તો બગન સંબંધ તુરવા બાદ ૨૮૦ દીવસ સુધીમાં સરકારે સખ્સનો જનમ થયો એ હકીકત તે સખ્સ પુરુષ મળકુરેનો કાયદેશર પુત્ર છે એ વાતની નીરે છાપકારક સાબીતી સમજાવી; પરંતુ જો એવું બતાવી શકાય કે સરકારે બગનવાળા સરકારે આ પુરુષ એ બેઠને એક બીજાની સમાગમ કોઈ એવે સમયે થયો નથી કે શખ્સ મળકુરેની ગરબ ઉતપત્તી થઈ શકે, તો પછી એ પરમાણે સમજવું નહીં.

ટીકા.—આ કલમના સંબંધમાં ૩ મુ. ઇ. અપીલ્સ ૧૫૦ જુઓ. આ પુરુષનો સમાગમ થયો નથી એમ બતાવી અપાય નહીં ત્યાં સુધી આ છીનાશુ કરતી હતી તે વાત કાયદેસર હોઈ છે તેનું અનુમાન તોડવાને બસ નથી. ઈંગ્લેન્ડ કાયદા પ્રમાણે ધણી નામરફ હતો એમ બતાવી અનુમાન રદ કરી શકાય. ઉપલી કલમમાં એવા નિયમ બાબેલ સમાવેલ છે.

મુલક સ્વાધીન કરવા આંખો હોય તેની સાબીતી બાબત.

૧૧૩. બ્રિટીશ સરકારના મુલકનો કોઈ બાગ કોઈ રોયી સંસ્થાને કીવા રાજ કીવા હકિમને સ્વાધીન કરવામાં આંખો છે એવું જાહેરનામું મેનેજર આફ ઈન્ડિયામાં છાપવામાં આવે તો એવા જાહેરનામામાં બધેની તારાએ એવા મુલક કાયદેશર રીતે સ્વાધીન કરવામાં આંખો એ વાતનું સરકારે જાહેરનામું વરણ્ય કારક સાબીતી છે એમ સમજવું.

ટીકા.—આ કલમ ઉપર ૧૦ મુ. હા. રી. અને ઇ. લો. રી. ૧ મુ. ૩૦૨ ધર્મોદર ગોરધનનો ફેસલો જુઓ એ ફેસલામાં આ કલમ બાબત અને હીંદુસ્તાનની કાયદા કરનારી મંડળીની સત્તા બાબતની ચર્ચા છે.

તેમાં મુખાધની હાઈકોર્ટે ડરાવ કર્યો કે “રાણી સરકારને ને આકરથી હીંદુસ્તાનનું રાજ શાંપવામાં આંખું તે આંકટ મુજબ રેટ સેક્ટરેનિ ને ને સત્તાઓ મળી તે સત્તાઓમાં મુલક સ્વાધીન કરવાની એક સત્તા તેમને મળી નહોતી.” પારલામેન્ટ અપ્પતીઆરને હાકન પોમ્પ્સનો કોઈપણ કાયદો કરવાની હીંદુસ્તાનની કાયદા કરનારી સબાને ને કાયદાથી રખે રોતે મના કરવામાં આવી છે; તે કાયદામાં કોઈ રીતે વીઠોરોઆ રાણીના ૨૪ મા તથા ૨૫ મા પરસમાં થયેલા હીંદુસ્તાનની કાંઈનથીલના આકરના બાબ ૧૦ થી ફેરફાર કે આંખું વળુ કરવામાં આંખું નથી.” એવું બતાવ્યા પછી હાઈકોર્ટે નાથે પ્રમાણે બોલેલું “એટલા માટે પુરાવાના આકરની કલમ ૧૧૩ નું જનમનો આધાર (રાજ્યના) વીઠાપીકારના બંધારણના સવાજ ઉપર છે જો મુલક સ્વાધીન કરવાની ગ્રાંટી એકબીને સત્તા હોય તો કાયદાનો આ ડરાવ ન્યાં સુધી

તે ના મંજૂર થયો નથી ત્યાં સુધી તે કાર્યરતર અને બંધનકારક છે પણ જો બીજા હાથ પર એ સત્તા પારલામેન્ટના અખતીઆર સાથે બળથી શકાય છે, તો તે ઉપરથી અલગત એવું નીકળે છે કે કાયદા કરનારી સભા તેના અખતીઆર બાહાર મઠ છે અને ક્રમ ૧૧૩ માં કરેલો ડરાવ ખરાબ ડરાવ હતો અને તે એવાજ બરો રહેલો” સુધેહના વખતમાં મુલક તોડી નાંખવાની મત-ભાવનો કાયદો હાંકુસ્તાનની કાયદા કરનારી સભા બાંધી સકતી નથી તથા ગાદી તે મંજૂર કરી શકતી નથી કારણ કે, આવા પ્રકારના કાયદાથી નહર પારલામેન્ટના અખતીઆરને તથા એક-બીટન અને આવરલાંડના સંયુક્ત રાજ્યના બીન બંધેલા કાયદા તથા બંધારણો કે જે ઉપર એ સં-યુક્ત રાજ્ય તરફના લોકોના પ્રભુ ધર્મનો આધાર છે; તે કાયદા તથા બંધારણોને અલગ પોલાયા વગર રહેલ નહીં હાથકોરેટ ડરાવ્યું કે, “ પુરાવાના આકરની ક્રમ ૧૧૩ નો કે નામંજૂર નથી થતી, તો પણ રાણીના રાજના ૨૪ તથા ૨૫ મા વરસમાં યમેત્રા આકરના બાબ ૧૭ ની ક્રમ ૨૪ તેનો બચાવ થતો નથી” અને એટલા માટે તેમાં ફરમાવ્યા મુજબ સાબી શકાય નહીં.

કેટલીક હકીકતો | ૧૧૪. કોઈ અમુક કામની હકીકતને સંબંધ કુદરતી બનાવની તથા મનુસબની એવું કોરેટ અને વરતણકની તથા શરકારી તથા ખાનગી કામકાજની સાધારણ મતી ઉપર વાંચાર માન કરવાને મુ રાખતા કોઈ હકીકત બન્યાનો સંભવ છે એવું કોરેટની નજરમાં આવે તો તે હકી-ખતીવાર છે.

કૃત બનેલો છે એવું અનુમાન કરવાને કોરેટ મુખતીઆર છે.

દ્રષ્ટાંતો.

નીચે પરમાણેના અનુમાન કરવાને કોરેટની મુખતીઆરી છે.

(અ) ચોરી થવા પછી ચોડી વાર ચોરીનો માથ કોઈ માણસના કબજામાં હોય અને તે માણસ સદરકુ ચોરીને માથ પોતાના કબજામાં ચોરીને આગ્રો તે ન બતાવી સકે તો માણસ મજબૂર ચોરી કરનાર છે અથવા તેણે ચોરીનો માથ બચાવે તે બંધે છે એવું અનુમાન કરવાને કોરેટ મુખતીઆર છે.

(બ) ચુનાહના કામમાં ચુનેહમારની શામેતીની જુનાનીને મુખ્ય મુદાની વાતે બીજા પુરાવાથી પ્રુષ્ટિ ન મળે તો તે સામેતીનું કહેવું બહેસો રાખવા યોગ્ય નથી એવું અનુમાન કરવાને કોરેટ મુખતીઆર છે.

(ક) કુંડી સીકારી અથવા તેના ઉપર શેરો થયે તો પછી સારા અથવા ઉપરથી સીકારી અથવા સેરો થયો એવું અનુમાન કરવાને કોરેટ મુખતીઆર છે.

(ડ) કોઈ પદારથ કીંવા પદારથની સ્થીતી નેટલી મુદતે સાધારણ રીતે નાથ પામ છે તે સુદતની અંદર કોઈ બખતે તે પદારથ કીંવા પદારથની સ્થીતી કાયમ હતી એવું સાબીત કરવામાં આવ્યું હોય તો સદરકુ પદારથ કીંવા પદારથની સ્થીતી અદાથી પરીવંત કાયમ છે એવું અનુમાન કરવાને કોરેટ મુખતીઆર છે.

(ધ) ધનસાફના તથા સરકારી કામ નીયમ પુરવક થયાં છે એવું અનુમાન કરવાને કોરેટ મુખતીઆર છે.

(ફ) કામકાજની સાધારણ રીતી પરમાણે અમુક કામોમાં થયું છે, એવું અનુમાન કરવાને કોરેટ મુખતીઆર છે.

(અ) જે પુરાવો રજૂ કરી શકાય એવો છે. પરંતુ તે રજૂ કર્યો નથી તે પુરાવો રજૂ થાય તો રજૂ નહીં કરનાર સખસને પ્રતિકુળ છે એવું અનુમાન કરવાને કોરઠ મુખ્યત્વાર છે.

(ક) કોઇ માણસને કોઇ સવાલનો જવાબ આપવાની કાવલાયી ફરજ નથી તે સવાલનો તે સખસ જવાબ ન આપે ત્યારે જવાબ આપ્યો હોય તો તે સખસને પરતિકુળ પડ્યો એવું અનુમાન કરવાને કોરઠ મુખ્યત્વાર છે.

(આઈ) કોઇ દસતાવેજ ઉપરથી ફરજ હુતપન થતી હોય તેવો દસતાવેજ બાબી આપનાર સખસના હાથમાં હોય ત્યારે તે ફરજ અદા થઇ છે એવું અનુમાન કરવાને કોરઠ મુખ્યત્વાર છે.

પરંતુ કોરઠનો ફાઇ આમતા અમુક કામોમાં સદરહુ વચનો લાગુ પડે છે કે નહીં તેનો વીચાર કરતી વખતે નીચે ખતાવી છે, તેના જેવી હકીકતોના ઉપર પણ કોરઠે ધ્યાન રાખવું.

ફાઈન્ટ (અ) બાબત—એક નીચાની વાળો રૂપીયો ચોરીએ ગયો ત્યાર પછી ચોરીવારે એક કુકાનદારની પાસે તેના ગદામાં તે રૂપીયો માનમ પડ્યો હવે તે રૂપીયો તેની પાસે ફાલાણી ફાલાણી રીતે આવ્યો એવું તે ખતાવી ચૂકતો નથી પરંતુ તેના રોજગારને પ્રસંગે તેની પાસે નીચેના રૂપીયા આવ્યા કરે છે.

ફાઈન્ટ. (ખ) બાબત—કોઇ ધંધા મોઢવવાના દરમિયાનમાં કાંઈ ગફલત બરેલા કામથી એક માણસનું મોત આવ્યુંને માટે એ નામના એક ધણીજ સારી પ્રતીષ્ઠા વાળા સખસની ઉપર ચુકદમો ચાસે છે એ નામનો તેનાજ જેવી પ્રતીષ્ઠાનો સખસ પણ સદરહુ પ્રમાણે મોઢવવામાં આમીજ હતો તે સી હકીકત બની તેનું બરાબર વધારથીત વરણન કરે છે. અને ધોતાની તથા એ ની એ મેઢના એ ફીકરાઈ કબજા કરી તેનો ખુલાસો ખતાવે છે.

ફાઈન્ટ (બ) બાબત—કેટલાએક સખસોએ મળીને એક યુનોહ ફીચી. યુનેહગારમાંના તણ એ, બે અને કે એ યુનોહ ચણે તેજ જગોએથો પકડાયા, અને તેઓને એક એકથી જુદા રાખ્યા હરએક જણ યુનાહનો હેવાલ આપે છે તેમાં ડ ને બેળે છે. એ સરવેના હેવાલોને એક બીજાથી હેવી પુછી મળે છેકે આગળ તેઓને મસવરેત થઈ હોય એ ધણું અસંબંધિત ભાગે છે.

ફાઈન્ટ (ક) બાબત—હુંડી આપનાર એ એ વેપાર રોજગાર કરનાર વોકેફગાર માણસ હતો એ એ કાચી ઉમરનો અજણ સખસ હતો અને તે કેવળ એ ને વચ હતો.

ફાઈન્ટ (ડ) બાબત—એવું સાબીત થયું છે કે એક નરીનો પરવાહ પાંચ વરસ ઉપર અમુક રસતે થઇને હતો. પરંતુ એવું જાણ્યામાં છે કે તારપછો રેશો આવી હતી, અને તેથી રસતો બદલાય.

ફાઈન્ટ (ઈ) બાબત—જે ધનસાફનું કામ નીચમ પુરવક છે કે નહીં એવી તકરાર છે, તે કામ દસગુર કરતાં જુદી તરેહની ફેફીવતથી કરવામાં આવ્યું હોય.

ફાઈન્ટ (ફ) બાબત—તકરાર એવી પડી છે અમુક કામગી. પેહિાઓ કે નહીં. એવું તો સાબીત થયું છે કે તેને ટપાલમાં નાખવામાં આવ્યો હતો; પણ બંડ બંધેડાથી હમિશ માફક ટપાલ જવામાં અટકાવ થયો હતો.

ફાઈન્ટ (ગ) બાબત—એક જુજ કીમતના કરારનામાની રએ એ ના ઉપર ફરીઆદી થઈ છે તે કરારનામાને સર્બંધ રાખે એવો એવો એક દસતાવેજ રજૂ કરવાને એ નામનો સખસ નો

કહે છે. પણ તે હતાવિજ રજી કરેથી એ ના કુટુંબની હાલતને ખલિલ પાડે છે તથા તેમના મનને દુઃખ થાય છે.

ક્રમમાં (૬) બાબત.—કાવદાથી જેને જવાબ દેવાની ફરજ નથી તેવા સવાલનો જવાબ આપવાની એ નામનો સમ્બંધ ના કહે છે; પરંતુ જે કામને સંબંધે તેને સવાલ પૂછાય છે, તે કામને સંબંધ નહીં રાખનારી બાબતમાં તેને તે સવાલનો જવાબ દેવાથી નુકસાન થાય છે.

ક્રમમાં (આઠ) બાબત.—ખત લખી આપનાર સમ્બંધના કબજામાં એક ખત છે; પરંતુ તે કામની હકીકત એવી છે કે તેણે તે ખત ઓરડું હોય.

ટીકા.—ઈંગ્લેન્ડ ગ્રંથકારી અનુમાનના જે વિભાગ કરે છે; કાવદાનાં અનુમાન અને હકીકતનાં અનુમાન કાવદાનાં અનુમાનમાં જે બાબતની વધારે તજવીજ કરવાની મના છે અગર તેવી તજવીજ કરવાની જરૂર નથી તેનો સમાવેશ થાય છે. નીચાવાનાં ધોરણ અથવા મર્યાદા નિયમો, અગર સંસારમાં મનુષ્યનાં આચરણ અને સંસાર બગ્દારનાં કલ્પો અને અશુભ ચીજો વગેરે જે સંબંધ સામાન્યતા: માલમ પડે છે તે ઉપર કાવદાનાં અનુમાનોનો આધાર છે. જ્યાં જ્યાં મનુષ્ય વર્તેના એક સરખા અનુભવથી આવેલા સંબંધ માલમ પડે છે ત્યાં ત્યાં વધારે સાબીતી શોધાવ કાયદો તેને કબ્જ રાખે છે. કાવદાના અનુમાનોના જે વિભાગ છે. એક તો અનિર્વાર્ધ એટલે જેના વિરુદ્ધ કોઈ ઉઠાવી શકાય અને નિર્વાર્ધ એટલે જેના વિરુદ્ધ કોઈ પણ વાંધો ઉઠાવી શકાય નહીં તે. નિર્વાર્ધ પુરાવાનો કહેવા તે વિશ્વ ૪ થી કલમ જુઓ. એવા અનુમાન આ કાવદામાં ૧૧૨ અને ૧૧૩ મી કલમોમાં કરેલાં છે. અનિર્વાર્ધ પુરાવા વિશે ૭૬, ૮૦, ૮૧, ૮૨, ૮૩, ૮૪, ૮૫, અને ૮૬ કલમો જુઓ.

અવીભક્ત હોઈ કુટુંબની બધી મીલકત મજાઆરી છે એવું અનુમાન થાય છે.—હોઈસ્તાન માં કેટલાક ધણીજ અગત્યના અનુમાનો તો અવીભક્ત હોઈ કુટુંબની બાબતમાં હોય છે તે છે. આવા પ્રસંગે અનુમાન એ છે કે કુટુંબની બધી મીલકત મજાઆરી છે અને એ પ્રમાણે નથી એવું સાબીત કરવાનો બાળે જે પક્ષકાર આવી મીલકતના કોષ પણ ભાગ ઉપર પોતાની આગવી મીલકત તરીકે દાવો કરતો હોય તેના સીર ઉપર છે ૬ ગુ. ઇ. અપીલ્સ ૫૩૦.

કાવદાનું અનુમાન એ છે કે અવીભક્ત હોઈ કુટુંબની બધી મીલકત સમ ભાગે છે. સદરહુ મીલકત આગવી પેદા કરેલી છે એવું સાબીત કરવાનો બાળે એ કુટુંબના આદમી ઉપર છે ૩ ગુ. ઇ. અપીલ્સ ૨૨૬.

અનુમાન એ છે કે જ્યારે કોઈ કુટુંબ જુદાં રહેલું હોય તથા જુદી રસોઈએ જમવું હોય તો તેની મીલકત પણ જુદી હોય. ૩ બે. સી. રી. આ. સી. જુ. ૭.

અવીભક્ત હોઈ કુટુંબ એની એજ સ્થીતીમાં છે એવું અનુમાન.—જ્યાં કોઈ એકા અને અવીભક્ત કુટુંબની મીલકત જે મુજ વડીલાધારે છૂટ હોય તો એક વખત એકું રહેનાર કુટુંબ એની એજ સ્થીતીમાં છે એવું કાવદાનું અનુમાન વેમાણના પુરાવાથીજ અથવા જુદા પડ્યાના કામોથી તોડી સકાય અને એ કુટુંબ વીભક્ત છે એવું સાબીત કરવાનો બાળે આવી મીલકતમાં જે પક્ષકાર હોસ્તો માગતો હોય તેના સીર ઉપર છે, ૧૧ ગુ. ઇ. અ. ૩૬૬.

કોઈ એકા રહેનાર હોઈ કુટુંબના મુખ્ય માણસે કોઈ કરજ કુટુંબી કરે છે એવું અનુ-

માન કરવા વાંસે.—કોઇ એકા રહેનાર હોઈ કુટુંબના મુખ્ય માણસે કરેલું કર્મ સામાન્ય કેરીયત-
માં તે કુટુંબી કર્મ છે એવું અનુમાન કરાય છે. પણ જો તે કુટુંબનો એક આદમી સગીર હોય
તો કુટુંબી મીઠકત ઉપર પોતાનો દાવો બાબતવાની આવસ રાખનાર સહેબુદારે એવું બતાવવું
જોઈએ કે એ રેવું સુદ જુદીયો તથા કુટુંબના કાવદાને સાર કરવામાં આવ્યું હતું ઠાંડરાવા
મુદતી વી. વતી અમાત્ર મ. હા. કો. રી. વા. ૧—પા. ૩૯૮ નંદરારે એવી નથી કે એ વેચાણ
કરવાની કાંઈ પણ કાવદેસર જરૂરીઆત હતી કે નહીં પણ એવી તકરાર છે કે જે કરત જો
બાપે કરેલું હોત અને તેણે તે આપ્યા વગર રહેવા દીધું હોત તો હોઈજા પ્રમાણે તે કર્મ અદા
કરવાની તેના દીકરા ઉપર ફરજ રહેત તે કર્મ પૂર કરવાને વેચાણ મળકુર કરવામાં આવ્યું
હતું કે નહી, જસદોસ મારકમનો ફેસજો આદરમનો રૂઈ વી. એધરી સીખ નારાયણ કર. ઇ,
લા. રી. ૩ કમકતા ૧ પાને ૫.

વડોપારજીત મીઠકત વેચવાની જરૂરીઆત બાબતના અનુમાનો બીજી.—જે મુકદમાઓ
માં વડોપારજીત મીઠકતનું વેચાણ થયું છે તેવાં વેચાણ મળકુર કરવાની જરૂરીઆત સાબીત
કરવાના જોખની તકરાર વડો પછો વાદ વીવાદ થયો છે. હનુમાન પ્રસાદપાંડે વી. મસામત બાબુ
ઈમનરાજ કુશરીના કામમાં એવું દાવવામાં આવ્યું હતું કે આપે પ્રસંગે ખરીદદાર વેચાણ ક-
રવાનો કંઈ જરૂરી પ્રસંગ હતો કે નહી તેનું બધું જોખમ પોતાને મથે રાખતો નથી. ખરીદદારની
ફરજતો એટલોજ છે કે કર્મ કાઢવાની જરૂરીઆતોની ચોક્કસી કરવી અને પોતે જોની સાથે કામ
પાડતો હોય તેનાથી પોતાની ખાતરી કરી લેવી કે એ વહીવટ કરનાર એ અમુક બાબતમાં મીઠ
કતના બાબતે અરથે કામ કરે છે આવી ફરીઆદોમાં સાબોતીનો જોખો કોના ઉપર છે તે બાબત
વડો ખુદાવંત સાહેબોની નજરમાં એવું આવે છે કે તેનો એક સામાન્ય અને ન ફરે તેવા જવાબ
આપી ચકાજ તેવું નથી. આવી પ્રસંગે કરવાનું જોખ અનુમાન કામની કેરીયત પ્રમાણે થવું જો-
ઈએ અને તે કેરીયત ઉપર તેનો આધાર રહેવો જોઈએ ૧ મુ. ઇ. અ. ૨૬૩

મજુદવાળસીંધ વી. જોદખરસીંધના કામમાં જડળોએ કરાવ્યું કે જ્યાં એક જોકરો મીતામુરા
પ્રમાણે પોતાના બાપે કરેલું વેચાણ તે બીન જરૂરી હતું તથા તે કરવા પેર મંજુરી આપી નહો-
તી એવા સબબથી વેચાણ મળકુર ૨૬ કરવા માગે છે, પણ ખરીદદાર તે ખરીદીના પદસા મજાઆ
રી મીઠકતમાં જગે થયા છે. અથવા તે વારસ ઉપર બંધન કારક જોળે કાઢી નાખવામાં તેનો ઉપ-
યોગ થયો છે એવા સબબથી એ ખરીદીના પદસા પોતાને પાછા મળવા તે દાવો કરે છે તે કામમાં
આવી ઉપયોગ થવાની વાત સાબીત કરવાનો જોખો ખરીદદાર ઉપર રહે છે. જી. રી. સી. ર. ૧૧૧૧

હોઝલ પાળનારી જીમ્મી—જેહોઝલ પાળનારી જીમ્મી જેમના મુખ્યત્વાર દાખલ કોઈ એક
વીજલ સખસે દરગાવેલ કરેલો છે એવું કહી વાદીએ દરગાવેલ મળકુરની જવાબદાર સદરકુ હોઝલ
પાળનાર જીમ્મીને કરવા માગ્યું. આ કામમાં (હાઈકોર્ટનો ઠરાવ ફેરવીને) ત્રિવી કાંડસીંધે ઠરાવ
કર્યો કે એ મુખ્યત્વારનો ચોક્કસ પુરાવા આપવો જોઈએ. ૧૦ જ. લા. રી. (પી. કા.) પા. ૨૦૫

મુસલમાનોમાં પેહરામણી માગે ત્યારે આપવાનું એવું અનુમાન કરાય છે—ચોખ્ખો ઠરાવ ન
કર્યા હોય તો મુસલમાનોમાં પેહરામણી મગે તે વખતે માગે ત્યારે હાજર કરી દેવી એવા અનુ-
માન કરાય છે. જ્યારે તલાક આપે ત્યારેજ માગી સકાય એમ નથી. ૧ મ. હા. કો. રી, ૬

ઊકરાનો ધરમ તેનો બાપ ને ધર્મ પાળતો હોય તે ધરમ હોય છે એવું અનુમાન કરાય છે. — ઊકરાનો ધરમ વીચિનું અનુમાન પ્રીતી કાઢતસીધે નીચે પ્રમાણે કહી બતાવ્યું છે. “ આ બાપ-તનો ધણીજ અગત્યનાં બાંધે હોંડુતાનમાં નાના ઊકરાનો ધરમ સાધારણ કેદીવતમાં તેના બાપનો ને ધરમ હોય તે ધરમ હોય છે તથા તેના બાપની ને સુધરેલી તથા મેડળીમાં રહેલી હોય તે રહેલી હોય છે એવું અનુમાન કરાય છે ” ૧૪ મુ. ઇ. અ. ૩૦૬; બા. રીપોર્ટસ (પ્રો. કાં.) વા. ૪ પા. ૯૦ મદરાસ જ્યુરીસ્ટ. ૧૫૦

બગ સંબંધ તથા ઔરસપણા. — બગ સંબંધ તથા ઔરસપણા વીચિના અનુમાનની (૧૪ મુ. ઇ. અ. ૩૪૬) રાયામની અમામ વી. કલાન યાદ નાત ચોવરના કામમાં જ્યુડીશીઅલ કમીટીએ ઢીનવટ કરી હતી એ કામમાં એક સુદ જમીનદાર અને ૧ ક્લે વાદી ને પોતે પેલાના જાતની છે એમ કહેતી હતી પણ નેને પ્રતાપદારો નહીં કહેતા હતા તેમની વચે બગ સંબંધની વાંધી થઈ ગઈ હતી; પ્રીતી કાઢતસીધે એવું અનુમાન કર્યું કે તે નહીં નહેતી કારણ કે જો એમ હોત તો વાંધાં ગેર કાયદેસર મળ્યાત એટલુંજ નહીં પણ હોંડુના વાંચારવાની રીત પ્રમાણે તે ધરમ વાદ્ય થાય ખુદાવંત સાહેબોએ વળી એ જમીનદારના હાથે પેહેલા વાદીના દીકરા બીજા વાદીના ને બરદાશ થઈ હતી તે ઉપર બરસો રાખે જમીનદાર મજબૂર સદરકુ બીજા વાદીને ઔરસ નેવો મળ્યો હતો એવું બતાવામાં આવ્યા ઉપરથી તે ઔરસ નથી એમ સાબીત કરવાનો બાળે પ્રતિવાદીઓ ઉપર નંખાયો.

મેહિમિડન બા મુજબ બગ સંબંધ જ્યાં મુખી સાથે ત્યાં મુખી અસતરીનું. — ઊકરા તેણીના ધણીના પેતનુંજ ઊકર મળ્યામ છે. બગ થવા પેહેલાનું ઊકર અનૈસરસ છે પણ સ્વપણ અથવા ગરબીત, ઓખી રીતે સાબીત કરેલી અથવા અનુમાનીક કબજતના બળવડે તે અકુરસ થઈ સકે છે. આથે પ્રસંગે કોરે એ સવાલ નહીં કરવાનો છે કે એ ઊકરાની કબજતનો કાંઈ પુરાવો આપે છે કે નહીં આ ઔરસ પછાતી બાપત ઉપર કોરે દ્યાન પોચાડતી હોય તો પણ હકીકતના એવા કાંઈ પણ અનુમાનો ને પુરાવાના ધોરણોના નીચેપરે બાળની લીચાર કરતાં બાતલ થાય છે તેવા અનુમાનો કોરે બાળની રીતે કરી સકતી નથી. બગ સંબંધ તથા ઔરસપણાનું અનુમાન પાકા સમયે હોય તોજ થઈ સકે.

બીજા હોદાયત ઉલાહ વી. રાયજન બાનચના કામમાં ખુદાવંત સાહેબોએ ડરાવ કર્યો કે “સાતથી તે આઠ વરસ મુખીમાં તથા તેના દીકરા બંનેની સાથે સરેરાશ એવો વરતાણુંક બલાવામાં આવી હતી અને એવો કેદીવતમાં કે ખુદાવંત સાહેબોને ધણી ધણીવાણીની માફકના બિના રહ્યા તથા એ દીકરો કાવજ અબીબાનના પેટનો હોવાના અનુમાન સીવાય આવી રીતે વરતાણુંક સાથે એ અશક્ય જેવું માલમ પડે છે.” આ હકીકત બરેબર આજ પરમાણે છે એવી કબજતણ ખુદાવંત સાહેબોએ માની. મુ. ઇ. અ. વા. ૩-પા. ૨૬૫

દત્ત લેવાનો અપતીઆર નિઃસંતાનવાળો. — હોંડુ તેની વિધવને દત્ત લેવાનો આપી ગયાનું ધણું કરીને અનુમાન થાય છે ૧ મુ. ઇ. અ. ૨૦૯

આરે અમુક કુટુંબની સાથે ધણી મુદતમુખી કુટુંબમાં આબતી હતી એમ સાબીત થાય ત્યાં રે તે સાથે હજી પણ સાથે છે એમ અનુમાન કરવું જોઈએ. (૧ બ. લો. રી. પ્રી. ક. ૨૧)

જે રેશના ને ભાગમાં મીનાક્ષરા પ્રમાણે બેઠાર આગતો હોય તે ભાગમાંથી કુટુંબ બીજે
 ટે.એણે જાણ તો મીનાક્ષરાના નિયમ તે પાળેછે એમ તે સોદેએ બીજા નિયમ પાળતા માંડ્યા છે
 એમ સાબીત ન કરી આપવામાં આવે ત્યાં શુધી અનુમાન કરવું જોઈએ ૮ વી. રી. સી. ૨.૨૧૧
 બીનામાં જમીન ધારણ કરવાનો રીવાજ હિંદુસ્તાનમાં ધણીજ આવેછે પણ તેથી રેખીતા
 માલકી પણા વિરુદ્ધ હજેયાં કોરટે અનુમાન કરવું એમ નથી. ૧૧ મુ. ઇ. અપીલ્સ ૧૦૨ ૧૧ મુ.
 ઇ. અપીલ્સ. ૨૮

અમુક તાલુકો વંશપરા ભાગવાનેછે તે વાતનુ ધણી મુદત શુધી ચગર હરકતે બાપ પછી
 રીકરાએ ભાગવો હોય તે ઉપરથી અનુમાન ઘણ શકેછે ૧૦ મુ. ઇ. અપીલ્સ ૧૬૧. ૧૧ મુ.
 ઇ. અપીલ્સ ૪૬૫.

કાપેસરે કમળ ઉપરથી હકનું અનુમાન ઘણ શકેછે. ૧૨ મુ. ઇ. અપીલ્સ. ૨૨૫ અ. પ્રી.
 ઇ. અપેન્ડીક્સ. ૪.

શુદ્રની જુદી જુદી જાતોમાં બગનની હિંદુશાસ્ત્રથી મનાઈએ અને ખાસ રીવાજ સાબીત ન
 થાય તો તેનાં બગન કરી શકાય નહી તેથી ધણી મુદત એકઠા રહે તે કારણથી ખાસ રીવાજની સા-
 બીતી ન હોય તો બગનનું અનુમાન ઘણ શકે નહી. ઇ. સી. રી ૧ ક. ૧.

દેવભાવથી ફરીઆદ કરી હોય તેની નુકસાનીના દાવામાં એમ કારણ ન હોય તો દેવજીવીનું
 અનુમાન કરી શકાય. ૨૦ વી. રી. ૧૦૦.

પોતાના હક અમલમાં લાંબતાં દીલ કરી હોય તો તે દીલથી વીલંબ કરનાર વિરુદ્ધ અનુમાન
 ઘણે. ૧૪ મુ. ઇ. અપીલ્સ. ૧૦૦.

કોરટમાંથી કામ કાઢી બહુ તે કામનો નીવાજો કરવા સાર લવાવને સોંપવાની ને સખસ ના
 પાડેછે તેના વિરુદ્ધ કાંઈપણ અનુમાન ઘણ શકે નહી ૨૦ વી. રી. ૧૦૨.

ખાખ ૮ ઓ.—પ્રતીબંધ વીરો.

પ્રતીબંધ | ૧૩૫. જ્યારે કોઈ એક સખસે પોતે ઇકરાર કરીને, કોના કાંઈ કરેલીય કરી
 ને, કોના કાંઈ કરવાનું તે ન કરીને, કોઈ બીજા સખસ પાસે અમુક વાત
 ખરી છે એવી ધારણા કરાવી હોય અથવા, કરવા દીધી હોય, તથા તે ધારણા ઉપરથી કાંઈ
 અમલ કરાવ્યો હોય, અથવા કરવા દીધો હોય, તો તે સખસની તથા સદરહુ બીજા સખસ કોના
 તેના પ્રતીનીથી વચે આલતી ફરીઆદીઅં અથવા કામમાં, સદરહુ વાતનો ખરાપણાનો ધનકાર
 કરવાની પેરવાનગી સખસ મળકુરને કોના તેના પ્રતીનીથીને આપવી નહી.

કુટુંબ.

જ્ય લણી જોઈને એવું કાંઈ કરેછે કે તે ઉપરથી અમુક જમીન અ ની છે એવું જ એ
 માન્યું, અને તેથી જમીન મળકુરે ખરીદ કરીને તેના રૂપીઆ આપવાને બદલ્યાયો.

પાછળથી જમીન મળકુરે અ ની માલકીમાં આવી તારે અ સદરહુ વેચાણ એવા સખસ
 ઉપરથી રદ કરાવવા માગે છે. કે વેચાણ ઘણ તે વખતે તે જમીન ઉપર માહારી કાંઈ હક નહો-
 તો. પોતાનો હક નહોતો એ વાત અ ને સાબીત કરવા રેખી નહી.

દીકા.—સોડેએકે કહેછે કે જ્યારે અમુક સખસ પોતાના કરેલથી અગર કબુલતથી સામુ

માલવાને બંધાઈ ગયો ત્યારે પ્રતીબંધ થયો એમ કહેવાય છે. હોડીકે પ્રતીબંધના જણ વિભાગ પાડેલા છે. હજાર ઉપરથી યતો હેાય તે. (૧) દસ્તાવેજથી યતો હેાય તે અને (૩) હસ્તોપલબ્ધનપે-સ. પેસ એટલે દેશમાં અથવા સરવ લોકે રખે.

હજારથી યતો પ્રતીબંધ વીજી ૪૦—૪૪ કલમો જુઓ. આ આદતના બનાવનારએએ એ કલમોમાં આવેલા વિષય તે પ્રતીબંધના ભાગ તરફે ગણેલો નથી. દસ્તાવેજથી યતો પ્રતીબંધ વીજી પ્રેસીડેન્સી ટાઉન થોવાય બાહારના બાગોમાં સાદા કરાર અને શીકા સહીત કરારમાં હોડિસ્તા-નના કાયદાએ ફેર રાખેલો નથી. અને પ્રેસીડેન્સી ટાઉનમાં પણ પ્રતીવાદી હોડિ અગર મુસલમાન હેાય તો આ ભેદ બાનમાં રાખવામાં આવતો નથી. (૧. બે. લો. રી. એ. જુ. ૩૦) ચંકાવાળા દસ્તાવેજ (ડીડ) ના મજબૂર વિરુદ્ધ કોઈ સખસને માલવા દેવા નહીં એ નિયમ હોડિસ્તાનમાં લાગુ પડતો નથી અને પ્રેસીડેન્સી ટાઉનમાં પણ ચોડા લોકોની બાબતમાં લાગુ કરવામાં આવે છે. (૧. મ. હા. રી. ૧૨૪) મુક્સીલમાં એ નિયમ લાગુ નથી. (૨૦ વી. રી. ૩૫૩).

આ કલમમાં જે નિયમ આવેલો છે તે પ્રમાણે ધણી મુદતથી અમલ થતો આવે છે. ઈંગ્લેન્ડ ગ્રંથકારો કેટલીક વખત પ્રતીબંધના આ પ્રમાણે વિભાગ પાડે છે, અટલે (૧) હજારથી યતો પ્રતીબંધ (૨) વરતાણુંકથી યતો પ્રતીબંધ અને (૩) ગૂઝલતથી યતો પ્રતીબંધ આ ત્રણે વર્ગના પ્રતીબંધનો સમાવેશ આ કલમમાં વારંતરીકે રીતે થઈ જાય છે. હજારના પ્રતીબંધ બાબતમાં ૨૪ વી. રી. ૮૩ જુઓ.

વરતાણુંકથી યતો પ્રતીબંધના દાખલા હોડિસ્તાનમાં ધણી છે. તેમાં મુખ્ય બીનામી ખરીદદારનો છે. જે ખરી માલિક બીનામી ખરીદદારને ખરા માલિક તરફે વહીવટ કરવા દે અને લોકો તેને ખરી માલિક ગણી જમીનની જમીની ઉપર પઈશા ધોરે તો ખરી માલિક પછોથી તકરાર કરી શકતો નથી. બીનામી ખરીદદારના સંબંધમાં ૯ વી. રી. સી. ૨. ૫૯૩ અને ૨૪ વી. રી. ૭૬ જુઓ.

ગણોતીયાને પ્રતી | ૧૧૯. સ્થાવર મીલકતના ગણોતીયા હોવા બાબતને, અથવા તે ગણોતીયા બંધ નડે છે તે | હોવા બાબતના હક ઉપરથી જે સખસનો હક ઉત્પન્ન થયો હેાય તે સખસને, બાબત. સદરહુ ગણોતીયાનો હોવા બાબતનો સંબંધ જરી હેાય તે દરમિયાનમાં એવા ઇનકાર કરવાની પરવાનગી આપવી નહીં. કે સદરહુ સ્થાવર મીલકતના માલિકનો તે મીલકત ઉપર ગણોતીયા હોવા બાબત મજબૂરનો સંબંધ શરૂ થયો તે વખતે કાંઈ હક હતો નહીં અને હરકોઈ સ્થાવર મીલકતના કબજેદારના પરવાનાથી તે મીલકત જે સખસને ચોતાના તાબામાં બીધો હેાય, તે સખસને એવા ઇનકાર કરવાની પરવાનગી આપવી નહીં કે સદરહુ પરવાનો આપતી વખતે એવા કબજેદારનો એવા કબજા ઉપર હક હતો નહીં.

હુંડી શીકારનાર: | ૧૧૭. કોઈ હુંડી શીકારનારને એવા ઇનકાર કરવાની પરવાનગી આપવી નહીં કે હુંડી આપનાર સખસને એવી હુંડી આપવાનો હોવા તે ઉપર કોરો કરવાનો અધિકાર નહોતો અને કોઈ નોંધપાત્ર અથવા જે સખસને કાંઈ પર-વાનો આપ્યો હેાય તે સખસને પણ એવા ઇનકાર કરવાની પરવાનગી આપ-વી નહીં કે નોંધપાત્ર અથવા પરવાનો સીર થતી વખતે તે નોંધપાત્ર અથવા

પરવાનો આપનાર સખસને એ પરમાણે નીક્ષેપ કરવાનો અથવા એવો પરવાનો આપવાનો અધિકાર નહોતો.

ખુલાસો ૧ જો.—હુંડી સંકારનાર એવો ઈતકાર કરવાને મુખત્યાર છે કે હુંડી મળકુર ઉપરથી જે સખસે તે હુંડી આપવાનું સમજાય છે તે હુંડી ખરેખરો આપી નથી.

ખુલાસો ૨ જો.—નીક્ષેપી નીક્ષેપતા શીવાય ખીલ કોઈ સખસને નીક્ષેપવાળો માલ આપે તો નીક્ષેપી એવું સાબીત કરવાને મુખત્યાર છે કે જે સખસને તેણે માલ આપ્યો છે તે સખસનો નીક્ષેપતા વીરધ માલ મળકુર ઉપર હક હતો.

ટીકા:—કરાર આકટની ૧૪૮-૧૮૧ કલમો જુઓ.

બાબ જ ઓસાહેદ બાબત.

સાહેદી કોણ | ૧૧૮. સરવે કોમ સખસ સાહેદી આપવાને શકત છે એમ સમજવું. પરંતુ આપી શકે છે | કોરટની નજરમાં એમ આવે કે કાચી ઉમરને બીધે અથવા અનીશ્વજ બધકી ને બીધે અથવા શરીરના ડીંચા મનતા કાંઈ રોગને બીધે અથવા એવા પ્રકારના ખોલ કોમ કારણને બીધે તેને જે સવાલ પુછવામાં આવે તે તે સમજી શકતા નથી અથવા તે સવાલોના સમજણવાળા જવાબ આપી શકતા નથી તો તે સખસો સાહેદી આપવાને શકત છે એ મ સમજવું નહીં.

ખુલાસો:—દીવાનો માણસ સાહેદી આપવાને અશક્ત નથી પરંતુ તેને સવાલ પુછવામાં આવે તે ને દીવાના પછાના સમજથી તે સમજી શકે તો નહોત અથવા તેના સમજણવાળા જવાબ આપી શકે તો ન હોય તો તે અશક્ત છે.

ટીકા:—આ આકટની આ કલમથી કીયો પુરાવા દાખલ કરી શકાય તેની હદ વાસ્તવિક રીતે વધી શકે તેટલી વધારવામાં આવી છે કેમકે જે કોરટના મતમાં એમ આવે નહીં કે અમુક સખસ સ્વાય સમજવાને અંગર તે ના સમજી શકાય તેવા ઉતર આપવાને યોગ્ય નથી તો રેક માણસ સાક્ષી પુરવા યોગ્ય છે. તેથી જે જોકરને સાક્ષીમાં બોલાવવામાં આવે તો એટલું જોઈ એ કે તેનામાં સવાલ પુછવામાં આવે તે સમજવાની અને તે ના સમજણ પડે તેવા ઉતર આપવાની શક્તિ છે કે નહીં. તેથી જ્યારે સવાલ સમજી તેનો ઉતર આપી શકે એવું જોઈ છે એમ સેસન જડજને લાગ્યું પણ તે સોગત એટલે શું તે સમજવાને બહુ નાનું છે એમ તેને લાગવાથી તેનો જુખાની ફકત ઈકરાર ઉતર લીધો તે જુખાની પુરાવામાં દાખલ કરવા યોગ્ય છે એમ ઈશુ ૨૨ વી. રી. કી. ૨. ૧૪ ૨૨ વી. રી. કી. ૨. ૧

આ કલમ બાબતમાં એવા સવાલ ઠાકાવવામાં આવ્યો હોત કે તોહિમતદારની જુખાની તેની પોતાની તરફથી ભઈ સકાય કે નહીં. એની જુખાની ના લઈ શકાય એમ ઈશુ કેમકે સાક્ષીદારને સોગત અથવા પ્રતિજ્ઞા આપવી જોઈ એ અને જોગદારોકામ ચલાવવાની રીતના કાયદા પ્રમાણે તોહિમતદારને પ્રતિજ્ઞા કે સોગત આપી શકાતા નથી. જ્યારે એક કરતાં વધારે તોહિમતદાર હોય ત્યારે તેમાંના કોમને પણ સહ તોહિમતદાર તરફથી અંગરે વીરધ સાક્ષીમાં બોલાવી શકાય. ૧ વી. રી. કી. ૨. ૬૧

ખુલાસાહેદ બા | ૧૧૯. જે સાહેદ બોલી શકે ન હોય તે સાહેદ બખાણ વડે ડીંચા ચીંહો પાત. | વડે એવી ને રીતે પોતાની જુખાની સમજણ થઈ એવી કરી શકે હોય તેથી

કોઈ રીતે જીજ્ઞાસી આપવાને મુખત્યાર છે. પરંતુ એવું લખાણ તથા એવાં બીજાં ખુબી કોરટમાં થતા જોઈએ એ પ્રમાણે આપેલા પુરાવાને મુખ જીજ્ઞાસી પુરાવા સમજવો.

૧૨૦. તમામ દીવાની કામોમાં દાવાના પક્ષકારી તથા દાવાના હરકોઈ પક્ષકારનો ધણી અથવા તેની ધણીઆણી સાહેદો આપવાને શકત છે એમ સમજવું ફોજદારી કામોમાં હરકોઈ સમ્પત્તી વીરૂધ્ધ પુરાવા આપવાને એવા સમ્પત્તી સોનો ધણી અથવા તેની ધણીઆણી અનુકૂળ શકત છે એમ સમજવું.

૧૨૧. હરકોઈ જડજ્જન અથવા માછસતરેટને કોરટમાંની તેની એવા જડજ્જન અથવા માછસતરેટ તરફિની કરતાણુક વીજિના અથવા એવજડજ્જન અથવા માછસતરેટના રૂએ ને વાત તેના જણવામાં કોરટમાં આવી હોય તે વીજિના હરકોઈ સવાલો પુછવામાં આવે તેમાં જવાબ દેવાની સદરહુ જડજ્જન અથવા માછસતરેટને તે ને કોરટને તામે હુકમ તેવી કોરટના ખાસ હુકમ શીવાય ફરજ પાડી નહીં પરંતુ એ પરમાણુ કામ કરતાના દરમીયાનમાં પોતાનો રખાઈ કોઈ બીજી ખીનાએ જની હોય તે વીજિ તેને સવાલ પુછી શકાય છે.

દુષ્ટાંતો.

(અ) સેસન કોરટની રખાઈ જ્ઞ ના ઉપર તબવીજ અધિકારી તે વખતે જ્ઞ જાહેર કરે છે કે જ્ઞ નામના માછસતરેટ એક જીજ્ઞાસી ગેર રીતે-બીધી. કોઈ ઉપધી કોરટના ખાસ હુકમ શીવાય એ વીજિના સવાલોના જવાબ આપવાની જ ને ફરજ પાડી શકતો નથી.

(બ) જ્ઞ નામના માછસતરેટની રખાઈ ખોટી સાહેદો આપ્યાનું જ્ઞ ના ઉપર સેસન કોરટમાં તોહોમત છે ઉપધી કોરટના ખાસ હુકમ સોવાય જ્ઞ એ શું કહ્યું તે જ ને પુછી શકાવું નથી.

(ક) જ્ઞ નામના સેસન જડજ્જની રખાઈ તબવીજના દરમીયાનમાં એક પોલીસ અમલદાર નું ખુન કરવાની કોશીય કરવાનું જ્ઞ ના ઉપર સેસન કોરટમાં તોહોમત છે. સી ખીના જની તે વીજિ જ્ઞ ને સવાલ પુછી શકાય છે.

ટીકા:—જડજ્જન અથવા માછસેટ પોતે ને કામ અજાવતો હોય તે કામમાં જીજ્ઞાસી આપી શકે કે નહીં? બી. ટેલર કહે છે કે તેને સોગત આપવામાં આવે નહીં ત્યાંસુધી જડજ્જન અથવા માછસેટ તે ખીના છુપો રાખવો જોઈએ. અને તેથી એમ જણાય છે કે જ્ઞ તે એકલેજ્જ કામનો મુશ્કો કરતો હોય તો તેની સાક્ષી બધ શકાય નહીં પણ ખાલ જડજ્જન અથવા માછસેટ સાથે જોડો હોય તો સાક્ષી તરીકે તેને તપાસાય છે. આવા કામમાં સારો રસ્તો એ છે કે આવા જડજ્જને કામમાં જામ સેવા નહીં જ. બા. રી. આપેનડીક્ષ કી. ૩. ૧૫ રાણી વીરૂધ્ધ મુકતાર્સીદના કામમાં ઉપરના વાક્યનો ઉતારો કરવામાં આવ્યો હતો અને એમ ફરજ હતું કે આસેસરોનો સાથે સેસન જડજ્જ કામ અજાવતો હોય તો તે યોગ્ય સાક્ષી પછી કામમાં તે તે જાતનું અગર નાણા સંબંધી હીન હોવું જોઈએ નહીં.

એક ગેરકાયદે મંડળીના માણસોને પકડવામાં કેપુટી માછસતરેટ જામ બીધો હતો અને પછી તેમની તબવીજ તેણે કરી, જેમાં એમ ફરજ કે જડજ્જન અથવા માછસતરેટ કામની હકીકત જાણવો હોય તેથી તે જાણ કરવા સારે બેસવાને અવોગ્ય થતો નથી પણ ને હકીકત પોતે જાણવો હોય

તે તેણે કેદીને કહેવી નોંધએ. અને કેદીની આંખો જડજડ તળવીજ કરે છે હોય તેને તે જડજડનો ઉપદ્રવ તપાસ કરેવી હોય તો તેણે હક છે. પણ આવા કારણથી ન્યાયાધિકારી પોતે કામ ચલાવવા ને ના પાડી શકે છે ૧૦ વી. રી. કી. ૨. ૭૧ આ બાબતના સંબંધમાં ઇ. લો. રી. ૨ કલમ ૪૮૫ અને ઇ. લો. રી. ૨ કલમ ૨૪ જુઓ. એ કામોમાં એમ ઠંણુ કે એકલો જડજડ હોય અને તેની સાક્ષી હોય તો તે કામ ચલાવવાને અયોગ્ય છે. એકથી વધારે જડજડ કામ ચલાવતા હોય તો જેને માહિતી હોય તે જડજડ કામમાં બામ લેવા નહીં.

સાધારણ રીવાજ મુજબ સાક્ષી આપ્યા શીવાય જે વાત જડજડને ખબર હોય તે વાત કામમાં દાખલ કરી શકે નહીં તેમજ તેના ઉપર ફેસજાનો આધાર રાખી શકે નહીં. ૬ વી. રી. કી. ૨૨૫૨ તેમજ જ્યુરોના મેમ્બરને અગર આસેસરને માહિતી હોય તો તેની પણ સાક્ષી તરીકે જુ બાની લેવા નોંધએ (ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો જુઓ.

બગત સંબંધના ૬ રમીવાનમાં કહેલી વાત બાબત. ૧૨૨. જે સખસનું બગત થયેલું છે કીંવા થએલું હતું તેવા હરકોઈ સખસને બગત સંબંધના દરમીયાનમાં જેની સાથે બગત થએલું છે અથવા થયેલું હતું તેણે હરકોઈ વાત કહી હોય તે વાત સદરહુ કહેનાર સખસની કીંવા હક સંબંધ તેના પરતીનીધીની રજામંદી શીવાય પ્રગટ કરવાનો તે સખસને ફરજ પાડવી નહીં કીંવા એવી કોઈ વાત પ્રગટ કરવાની તે સખસને સદરહુ પરમાણેની રજામંદી શોવાએ પરવાનગી આપવી નહીં પરંતુ પરણેલા સખસોની વચેની મહિા મહિતી ફરીઆરીઓના કાગિમાં અથવા કોઈ પરણેલા સખસ પોતાનું જેની સાથે બગત થયું છે તેના વીરુધ્ધ કોઈ ચુલેા ક્રિપ્તિ હોય તે બદલ તેના ઉપર ફોજદારીમાં ફરીઆદ થઈ હોય તેવાં કામોમાં ઉપર પ્રમાણેની કોઈ વાત પ્રગટ કરવાની તે સખસને ફરજ પાડવાને કીંવા પરવાનગી આપવાને બંધન છે એમ સમજવું નહીં.

રાજ્ય પ્રકરણ સંબંધી પુરાવા. ૧૨૩. - રાજ્ય પ્રકરણ સંબંધી પ્રસીદ્ધ નહીં થયેલા સરકારી દફતર ઉપરથી મેલેજી પુરાવા આપવાને કોઈ પણ સખસને પરવાનગી આપવી નહીં પરંતુ જે આતમનું સદરહુ દફતર હોય તે આતાના ઉપરી અધિકારી પરવાનગી આપે તો સદરહુ પ્રમાણે પુરાવા આપવા દેવા. ઉપરી અધિકારી મજબુરને યોગ્ય જણાય તે પ્રમાણે તેણે પરવાનગી આપવી કીંવા ન આપવી.

સરકારી હોદ્દાની રાએ સરકારી અધિકારીને કહેલી વાત બાબત. ૧૨૪. કોઈ પણ સરકારી અધિકારીને સરકારી હોદ્દાની રાએ બરસાની વાત કહેવામાં આવી હોય તે વાત પ્રગટ કરવાથી સારવજનીક હોતને નુકસાન છે એવું તે સરકારી અધિકારીની નજરમાં આવે ત્યારે વાત મજબુર પ્રગટ કરવાની ફરજ અધિકારી મજબુરને પાડવી નહીં.

ચુલેા બન્યા બાબતની ખબરેના તમી વિષય. ૧૨૫. હરકોઈ ચુલેા બન્યા બાબત હરકોઈ ખબરે વાતમાં કોઈ પણ મા-જસતરેટ કીંવા પોલીસ અમલદારે ક્યાંહાંથી મળવી તે કહેવાને માજસતરેટ કીંવા પોલીસ અમલદારે મજબુરને ફરજ પાડવી નહીં.

રોજગારને સંબંધે કહેલી વાત બાબત. ૧૨૬. કોઈપણ બારીસ્ટર કીંવા એટર્ની કીંવા બીજર કીંવા વકીલને જે વાત તેને તેના અશંસિ અથવા તેની તરફથી કોઈએ એવા બારીસ્ટરનું કીંવા

એટલેનીનું કીંવા પત્રીડરનું કીંવા વકીલનું કામ કરવાને પ્રસંગે તથા કામ મળકુર કરાવવાને માટે કહી હોય તે વાત પ્રગટ કરવાની પરવાનગી અથવા કોઈ પણ દસ્તાવેજની રચીતો કીંવા મળકુર-થી તે પોતાના રોજગારનું કામ કરવાને પ્રસંગે તથા કામ મળકુર કરવાને માટે વાંકે યપો હોય તે રચીતો કીંવા મળકુર પરગટ કરવાની પરવાનગી અથવા એવું કામ કરવાને પરસંગે તથા કરવા-ને માટે તેણે પોતાના અચીત્તને કાંઈ પણ સજાદ આપી હોય તે પરગટ કરવાની પરવાનગી તેના અચીત્તની રૂપદ રાજમંદી સિવાય કોઈ પણ સમયે આપવી નહીં.

પરંતુ આ કલમ માહિતા કોઈ પણ મળકુરને આધાર નીચે બંધાયેલી વાત પ્રગટ થતી બચે-છે એમ સમજવું નહીં.

(૧.) કોઈ પણ એવી વાત હરકોઈ યુગલાનું કામ સાધવા સાફ કહી હોય તે.

(૨.) હરકોઈ બારીશ્દરનું કીંવા પત્રીડરનું કીંવા એટલેનીનું કીંવા વકીલનું કામ કરવાને પરસંગે બારીશ્દર કીંવા પત્રીડર, કીંવા એટલેની કીંવા વકીલ મળકુરના જોવામાં એવી હકીકત આવી હોય, કે તે ઉપરથી એમ માન્ય પડે કે કામ મળકુર કરવું શરૂ કરવા પછી હરકોઈ યુગલા અથવા રંગો થયો છે.

સદરહુ હકીકત સદરહુ બારીશ્દર કીંવા પત્રીડર કીંવા એટલેની કીંવા વકીલના ધ્યાન ઉપર તેના અસાસે કીંવા અસાંભવી તરફથી કોઈએ આણી હતી કે નહીં તે કાંઈ જોવાની જરૂર નથી.

ખુસાસો—આ કલમમાં જે ફરજ કહીછે તે સદરહુ કામ ઉપરથી બારીશ્દર કીંવા પત્રીડર, કીંવા, એટલેની, કીંવા વકીલ મળકુર દુર થવા પછી જરૂરી રહેશે.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ.) અમ નામનો એક અસાંભવ અ નામના એક એટલેનીને કહે છે, કે “મેં ખોટો લખ બનાવવાનો યુનોહ કર્યો છે. મારી હજા એવો છે કે તમે મારી તરફથી એ તોહામતનો જવાબ કરો.”

યુનેહગાર જાણેલા માણસની તરફથી તોહામતનો જવાબ આપેલા એ કાંઈ યુનાહનું કામ નથી, તેથી સદરહુ વાત પ્રગટ થતી બચે છે.

(બ.) અમ નામનો એક અસાંભવ અ નામના એક એટલેનીને કહે છે કે “એક બનાવટના લખનો ઉપયોગ કરીને મારે કોઈ મીલકતનો કબજો લેવાની હજા છે. એ લખ ઉપર તમે ફરીઆદો મારો” આ વાત યુનાહનું કામ સાધવા સાફ કહી તેથી તે પ્રગટ થતી બચતી નથી.

(ક.) અમ ના ઉપર જોઆપતનું તોહામત છે. તેણે અ નામના એક એટલેનીને જવાબ આપવા રાખ્યો, મુકદમાનું કામ આજતાના દરમીયાનમાં અ ની હોસામતી ઓપડીમાં એક રકમ દાખલ થયેલી અ ના જોવામાં આવી, એ રકમમાં જોઆપતવાળી રકમ અ ના ઉપર લેહણી ખતાવી હતી અને તે રકમ પોતે કામ લીધું તે વખતે તે ઓપડીમાં નોંધાતી.

આ હકીકત એવી છે કે તે અ એ પોતાનું સદરહુ કામ કરવાને પરસંગે જોઈ, અને તે ઉપરથી એવું માન્ય પડે છે કે મુકદમાનું કામ શરૂ થવા પછી કાંઈ રંગો થયો છે સખખ એ હકીકત પ્રગટ થતી બચતી નથી.

કે. ૧૨૧ ફુલાથી ૧૨૭. કલમ ૧૨૧ મીમાં કહેલા નીચેની બારીશ્દરોના તથા પત્રીડરોના ત-આ વીગરેને લા ધા એટલેનીઓના તથા વકીલોના ફુલાથીઆ તથા કારકુનો કીંવા નોકરોને લાગુ થયું છે. પડે છે એમ સમજવું.

પોતાની અમીથી ૧૨૮. કોઈ દાવાનો પક્ષકાર પોતાની જ દરખાસ્ત ઉપરથી અથવા બીજી કોઈ પક્ષકારે સા રીતે તે ફરીઆદીમાં સાહેદો આપે તો તેણે કલમ ૧૨૯ મીમાં બખ્ખા પરમા હેરી આપેથી હક છેડી જતો નથી. જેની બાબતો પ્રગટ કરવાની રજામંદી તે ઉપરથી આપી એમ ગણવું નહી અને કોઈ દાવાનો અથવા મુકદ્દમાનો હરકોઈ પક્ષકાર એવા કોઈ બારીસદર પત્રીડર અટરની કીવા વકીલને સાહેદ તરીકે બોલાવે તો તેણે સદરહુ પ્રમાણે પરગટ કરવાની રજામંદી આપી એમ માન્ય તારે ગણવું કે બ્યારે સદરહુ બારીસદર અટરની અથવા વકીલને એવો બાબતો પ્રીથિ તે સવાલ પુછે કે તે એવા સવાલ ન પુછત તો તે બાબત તે બારીસદર અટરની કીવા વકીલ પરગટ કરી શકત નહી.

કાયદા સમંધી સ ૧૨૯. કોઈ સમ્પસની વચે તથા તેના કાયદા સમંધી રોજગાર કરનાર લાહકાર સાથે બ- સલાહકારની વચે કોઈ બરોસાની વાત થઈ હોય તે પ્રગટ કરવાને તે સમ્પસને ફરજ પાડવી નહી; પરંતુ તે સમ્પસ સાહેદ તરીકે સાહેદો આપવા પોતાની એજેન્ડ ઉઘા થાય, તો તેણે ને કોઈ પુરાવા આપ્યો હોય તે પુરાવાનો ખુલાસો કરવાને એવી નેટલી વાત બહુવાની કોરટની નજરમાં જરૂર બહુવા તેટલી વાત પ્રગટ કરવાની તેને તે ફરજ પાડી શકાય છે, પણ બીજી વાત પ્રગટ કરવાની ફરજ પાડી શકતી તથી.

સાહેદના ખતક- ૧૩૦. ને સાહેદ ફરીઆદીમાં પક્ષકાર નથી તેવા સાહેદને હરકોઈ મીલકતના બાધા યુઝરવા બાબત. પોતાના ખત કબાલા અથવા ને દસ્તાવેજ ઉપરથી તે હરકોઈ મીલકત ઉપર બીરોદાર તરીકે અથવા ધરેણી રાખનાર તરીકે હક રાખતો હોય તેવા હરકોઈ દસ્તાવેજ અથવા ને દસ્તાવેજ રજુ કરવા ઉપરથી તે યુનાઈટમાં આવે એવું હોય તે દસ્તાવેજ યુઝરવાને ફરજ પાડવી નહી; પરંતુ ને સમ્પસ એવા ખત રજુ કરાવા માગતો હોય તે સમ્પસ સાથે અથવા તે સમ્પસ ઉપરથી ને સમ્પસનો હક કનપન થયો હોય એવા કોઈ સમ્પસ સાથે સદરહુ સાહેદ ખત મળકુરે યુઝરવાને બખાણુ કરીને કબુલ કીધું હોય તો સદરહુ પ્રમાણે ફરજ પાડી શકાય છે.

ટીકા—સાહેદને ઘણું કરીને તેના ખત કબાલા રજુ કરવાની ફરજ પાડી શકાતી નથી.— પણ કોઈ દસ્તાવેજ રજુ કરવાથી સાહેદ ઉપર દીવાની ફરીઆદ તેના ઉપર ચાલવાને પાતર થાય તેવું હોય તેટલાજ ઉપરથી દસ્તાવેજ મળકુરે રજુ કરવાની તે ના પાડી શકતો નથી. ડો. ડો. રાઉલ્ફસી. વી. લોરડ. ધગરેમોનટ મુડી એનડ રોબીનસનસ રીપોરટસ વા. ૨ પા. ૩૮૯.

બ્યાં સાહેદને તેના ખત કબાલા રજુ કરવાની ફરજ પાડી શકાતી ન હોય ત્યાં તેને ખત કબાલા મળકુરેના મળકુરે વીથિ જવાબ આપવાની ફરજ પાડી શકાતી નથી આ ઉઘાડના કાયદાનો નિયમ છે. આજરસન સાહેબે ટીકા કરી કે—“કાયદાએ એમ કહેવું કે કોઈ સમ્પસ દસ્તાવેજ રજુ ન કરે તો તે વાળખી છે, પણ તે દસ્તાવેજના મળકુરેનો મુખ જુખાની પુરાવા આપવાની તેને ફરજ પાડી શકાય છે એ તદન ફરજ દેવા નેવું કહેવાય, આ પરમાણે યવાથી તેને ને એ દસ્તાવેજનો મળકુરે માલમ હોય તો તેને અથવા તેની મારફત તેના અસીબને માવ નામનોજ બચાવ આપવા નેવું થાય અને એ એક હરેક માણસ પાસેથી તેની મીલકતના દસ્તાવેજમાં તથા માલકી હકોમાં ને આમીઓ હોય તે બહુવાની તક મળવાનો એક આડો રસ્તો થાય”

ડેવીસ એનડ વાટરસ. મીસન એનડ વેલખીસ રીપોર્ટસ એકસચેકર વા. ૬ પા. ૧૦૧ પાને ૧૧૨.

કોઈ દસતાવેળે
ખીજ કોઈ સખ
સ પાસે હોય તો
તે સખસનો દ-
સાતવેળ હાજર
કરવાની ના કહે
વાનો હક હોત
એવા દસતાવેળે
હાજર કરવા ખા
ખત.

૧૩૧. કોઈ પખુ સખસને તેના કબજામાંના એવા દસતાવેળે યુગરવાની
ફરજ પાડવી નહીં કે તે દસતાવેળ હરકોઈ ખીજ સખસના કબજામાં હોત તો
તે યુગરવાની ના પાડવાનો તેનો હક હોત પરંતુ સદરહુ ખીજે સખસ દસતા-
વેળે મળકુરે યુગરવાને રજામંદી આપતો હોય તો સદરહુ પ્રમાણે ફરજ પાડો
શકાય છે.

જવાબ દીધાથી
યુનામાં આપીશું
એ સખખ ઉપર
કી સહિદને જ-
વાબ દેવાની મા
ફો આપવીનહી.

૧૩૨. હરકોઈ ફરીઆદીમાં અથવા દીવાની કીયા ફાજદારી કામમાં તકરારી
ખાખતને લગતી હરકોઈ ખાખત વીચેના સવાલનો કોઈ સહિદ જવાબ આપેતો
તે જવાબ તે સહિદને યુનાહમાં આપીએ અથવા તે જવાબ ઉપરથી પરતજ
કીવા પરંપરા સંબંધે સહિદ મળકુરે યુનામાં આવે એવું ઘણે અથવા તે જવાબ
એવા સહિદને દ્રવ્ય દંડને કીવા કાયદો તોડવાની યુનેઝારીને પાતર કરશે અ-
થવા તે જજીમ ઉપરથી સહિદ મળકુરે પ્રજા કીવા પરંપરા સંબંધે દ્રવ્ય દંડને કીવા કોઈ કાયદો
તોડવાની યુનેઝારીને પાતર ધાવ એવું ઘણે. એવા સખખ ઉપરથી સદરહુ સહિદને સદરહુ સવા-
લનો જવાબ આપવાની માફી આપવી નહીં.

સરવ.

૧ પરંતુ એવા ને જવાબ આપવાની સહિદને ફરજ પાડવામાં આવી હોય
તે જવાબ ઉપરથી ખોટી સહિદી આપવા ખલ તેના ઉપર ને ફાજદારી યુક-
દમે આવે તે શીવાય ખીજે ફાજદારી યુકદમે તેના ઉપર અભાવવો નહીં કીવા તેને પકડવો નહીં,
કીવા કોઈ પખુ ફાજદારી કામમાં જવાબ મળકુરે તેની વીરધ સાબીત કરવો નહીં.

ટીકા—સહિદી આપવાની ના પાડવાને માટે તથા ખોટી સહિદી આપવાને માટે સજા—
સહિદી આપવા ના પાડવાની સજાને માટે હોફસ્થાનના ફાજદારી કાયદાની કલમ ૧૦૯ નેવી
અને ખોટી સહિદી આપવાની સજાને માટે હોફસ્થાનના ફાજદારી કાયદાની કલમ ૧૬૩ નેવી.
સહિદી આપવાને અથવા દસતાવેળ યુગરવાને ના પાડનાર સહિદ સન ૧૮૫૩ ના આકટ
૧૬ ની કલમ ૨૬ યુજળ નુકશાનના લવને પાતર છે; વળી દીવાની કામ અભાવવાની રીતનો કા-
મદો સન ૧૮૭૭ ના આકટ ૧૦ ની કલમો ૧૧૮—૧૭૫ નેવી.

યુનેઝારીના સો. ૧૩૩. યુનાહના કામમાં તોહમતવાળા સખસનો સોખતી તોહમતવાળા સખ-
ખતી ખાખત. સનો વીરધ સહિદી આપવાને લાયક છે, અને કોઈ યુનોહ સખતી કરવાનો

દરાવ એવા સોખતીની વગર પુછીનો સહિદી ઉપરથી કર્યો છે. એજ કારણને
લીધે માત્ર સદરહુ દરાવ ગેરકાયદે છે, એમ સમજવું નહીં.

ટીકા.—યુનાહના કામમાં તોહમતવાળા સખસના સોખતીની સહિદીની પુછી વિષે—બધી
વખત દરાવ કરવામાં આવ્યો છે કે સોખતીઓની સહિદને તોહમત વાળો સખસ એજ છે કે
નહી તે વીચે પુછી મળવી નોહએ રાણી વી. યુજ નાનુ ઈ. લા. રી. (મુખાફ) વા. ૧—પાનું. ૪૦૫
સોખતીએ નામ દીધેલા સખસો વીચે પુછીકારક પુરાવો નોહએ એટલુંજ નહીં પણ આ કરતાં

એ વધારે અમલનું છે તે એ કે, યુનોહ થયો છે કે કેમ તે વીર સામંતની સાહેલી ખાત્રી લાવક કરવાને તેવાજ મતનનો કાંઈક પ્રથમ લેચનીય પુરાવા હોયો જોઈએ. જેમ બહુ મુકદમાઓમાં કબુલ કરવામાં આવ્યું છે તે પ્રમાણે જે આદમી બીજા ઉપર જે યુનહમાં પોતે સામીજ છે તે યુનોહ કરવાને આરોપ સંજે તેને એ અમુક સામસોજ યુનોહ કર્યો તે પછીની પુછીનીતો જરૂર છેજ પણ કોઈ પણ યુનોહ અથવા જે અમુક યુનાહની સબતથી પોતાની સાહેલી જોગદારી કરીઆવનું કામ ચલાવવાને સાર ઉપયોગી થકો એવો સમજ્યતથી તેને માફી આપી હોય તે અમુક યુનોહ બન્યો છે કે નહી તે પછીની પુછીની આ કરતાં પણ વધારે જરૂર છે” — રાણી બી. ચતુ: પરચીતમ, ઈ. બા. રી. ૧ (મુખાબ) ૪૭૬.

નોંટ — સામંતની સાહેલીની પુછીને સાર જરૂરીઆત પુરાવા એક અમલ અને બાંસા લાવક મારેમથી આવશે જોઈએ, અને સામંતી મજબૂર પોતેજ આગળ જે મજબૂર કહ્યો હોય તે મજબૂર તબીબ સાબતાની વરમીયાન તેણે આપેલી સાહેદને મળતો હોય તો પણ તે ઉપર કોઈની પુછીને મટિ બસ નથી. કેટલાક કેરીઓમાંના એક કેરીને કબુલાત બીજાઓની વીરિય કોઈ સામંતીએ આપેલી સાહેલીની પુછીમાં ચાપરી શકાય નહી. કમમ ૩૦ મુજબ આવા પ્રકારની કબુલાત તોહામતવાળા સંખસની વીરિય ધાનમાં સિદ્ધ શકાય, પણ તેનેજ પુછીની જરૂર છે તેથી સામંતી મજબૂરની સાહેલીના વળનમાં તે ઉપરથી કશી નથી. રાણી વી. મખાયા બીજા કપાલા, ૧૨ મુ. હા. કા. રી. ૧૭૫.

સાહેલીની સંખ્યા | ૧૩૪. હરકોઈ કામમાં હરકોઈ હકકિત જામીત કરવાને સાર સાહેદોની અમુક સંખ્યા જોઈએ એમ સમજવું નહી.

બાબ ૧૦ મો. — સાહેદોની તપાસણી બાબત.

સાહેદ કેવે અનુક્રમે ૧૩૫. સાહેદે કેવે અનુક્રમે યુનાવવા, તથા તેની સાહેલી કેવે અનુક્રમે કેમે યુનાવવા તથા તેની કેવે અનુક્રમે સાહેલી થઈ તે બાબત. સિવો એ બાબત રીવાની તથા જોગદારી કામ ચલાવવાની રીત સંબંધી વખતે વખત જે કાવદો તથા વહીવટ હોય તે મુજબ જ્યાં તે કાવદો તથા વહીવટ પ્રમાણે અમલ કરેલો અને એવો કાંઈ કાવદો ન હોય તો કોરટની બજારમાં દુરસ્ત બાંને તેમ કરવું.

ટીકા: — થોડો એક અમલદાર અને થોડો બીજા અમલદારે હાજરમાં હાજર કરેલા પુરાવા ઉપરથી કમીટ કરવા તથા યુનોહ સામંતી ધ્યાનો ધરાવ કરવા બાબત જોગદારી કામ ચલાવવાની રીતના કાવદાની કેલમો ૩૨૮, ૩૨૯ જોવી.

જે અનુક્રમમાં સાક્ષીઓ રજુ કરેલા અને તે જતે તપાસવા તેને વારતે રીવાની કાવદાની ૧૭૮-૧૮૦ કલમો જુઓ અને અખીતમાં કોને પેહેલાં બોલવાનો હક છે તે બાબત ૫૫૫ મી કલમો જુઓ.

જોગદારી કાવદા પ્રમાણે સાક્ષીઓની જુગાની તોહમતદાર અમર જો તેના એજન્ટને હાજર રહેવાની પરવાનગી આપી હોય તો તે એજન્ટના રખારે સિવો જોઈએ, તેમની ગેરહાજરીમાં જુગાનીઓ બીધી હોય તે તોહમતદારની રખારે તેમને વાંધી સંબળાવી એટલે કાવદા પ્રમાણે અમલ થયો તેમ ગણાય નહી, એનું એ કામ મને તેટલી વખતે કોરટની રખારે આવે તો પણ જો

તોહામતદારો જુદા હોય તો અર્ધ કામ નવેસર અથવાનું જોઈએ. ૨૨ વી. રી. ૩૮ સેશનકોર્ટમાં તોહામતદારને તોહામત વાંચી સંભળાવી તેનો જુજાળ બદ્ધ આસેસર અમર બનુરો પસંદ કર્યા પછી ફરીઆદી તરફથી કામ ચરૂ થાય છે અને ફરીઆદીના સાક્ષી તપાસવામાં આવે છે તેમની ઉમદ નપાસ થાય છે અને ફરી તપાસ કરવામાં આવે છે. પછી તોહામતદારની જુજાની સેવામાં આવે છે અને તેની મરજી સહિદ જોખાવવાની છે કે નહીં તે પુછવામાં આવે છે. જો તે ના કહે તો ફરીઆદ અથવાનાર પોતાની તરફનો કેસ સમીટી હકીકત તહેર કરે છે. પછી જો કોર્ટને એમ ભાગે કે કામ આમજ અથવાનને પુરતાં કારણ છે તો તોહામતદારની પાસેથી તેનાં અથવાનાં કારણ માગે છે અને તેના સાક્ષી રજુ કરવાનું ફરમાવે છે.

પછી તોહામતવાળો અમર તેનો વકીલ તોહામતજ ના તરફની કામની હકીકત તહેર કરે છે ધવારી.

ધણી વખતે એમ બને છે કે કામ અથવાનાર જુજા અથવા માછરૂરની બીજી જગ્યાએ બદલી થવાથી તે કામ પૂર્ણ કરી શકતો નથી.

આના સંબંધમાં દોવાની કામ અથવાવાની રીતના કાયદાની ૧૯૧ મી કલમ અને ફાઈનલારી કામ અથવાવાની રીતના કાયદાની ૩૨૮ મી અને ૩૨૯ કલમ જુઓ.

આમજા ક્રેશન જડને જે પુરાવા બીજા હોય તે ઉપરથી પાછળ થનારી ક્રેશન જડજા તોહામતદારને સજા કરી શકે નહીં. ૨૧ વી. રી. કી ૩. ૪૭; ૨૩ વી. રી. કી ૩. ૫૯

સેશન આપવા બાબતમાં સન ૧૮૭૩ ને ૧૦ જિ આક્ટ જુઓ.

રીવાની કાયદા પ્રમાણે જે કોર્ટને કોર્ટમાં ફાઈનલ થતાં ચુકત કરેલા છે તે બાબતમાં તે કાયદાની ૧૪૧ મી કલમ જુઓ.

પુરાવા સેવા યોગ્ય | ૧૩૧. બ્યારે હરકોઈ હકીકતનો પુરાવા આપવાનું હરકોઈ ખરાબ કહે, છે કે નહીં એ | ત્યારે જાહેર કરેલી હકીકત સાબીત થાય તો તે બગતી થી રીતે છે એનું સરકુ વાત જડને કે | પુરાવા આપવાનું કેહેનાર સંખ્યાને પુછવાને જડજા મુખત્યાર છે અને સરકુ હકીકત સાબીત થાય તો તે બગતી છે એનું જડજાની નજરમાં આવે તો તેણે પુરાવા મજબૂર સેવા અમર એનું નજરમાં ન આવે તો તે સેવા નહીં.

જે હકીકત સાબીત કરી આપવાનું છેવામાં આવે તે હકીકત એવી હોય કે કોઈ હકીકત સાબીત થાય તોજ માત્ર તેનો પુરાવા સેવાજ શકાય ત્યારે સરકુ પરથમ કહેલી હકીકતનો પુરાવા આપતાં પેહલાં સરકુ પાછળથી કહેલી બીજી હકીકત સાબીત થવી જોઈએ; પણ પછીકારે મજબૂર એવી હકીકતની સાબીતી આપવાનું પોતાને માથે છે એ અને તે વીજી કોર્ટની આગી સાબતો તેમ થવાની જરૂર નથી.

એક જાહેર કરેલી હકીકત બગતી છે કે નહીં એ વાત બીજી જાહેર કરેલી હકીકત પરથમ સાબીત થયેલી માત્રમ પર એવી હોય ત્યારે જડજાની નજરમાં યોગ્ય જણાય તે પ્રમાણે સરકુ બીજી વાત સાબીત કરતાં પેહલાં સરકુ પેહલાં વાતનો પુરાવા આપવાની પરવાનગી આપવાને અમર સરકુ પેહલાં વાતનો પુરાવા આપતાં પેહલાં સરકુ બીજી વાતનો પુરાવા આપવાનો કુ-કમ કરવાને જડજા મુખત્યાર છે.

કુટુંબો.

(અ) એક ભગતી હકીકત વિશે એક ભહેર કરવા પ્રમાણે યુવરી અથવા સખસી કેહેલો મળકુર સાબીત કરી આપવાનું કેહેવામાં આવ્યું છે એ મળકુર કલમ ૩૨ મુજબ ભગતો છે.

એ મળકુરનો પુરાવો આપતાં પેહેલાં એવો પુરાવો આપવાનું કેહેનાર સખસે સખસે મળકુર યુવરી થયો છે એ હકીકત સાબીત કરવી જોઈએ.

(બ) એક ભહેર કરવા પ્રમાણે જોવાઈ અથવા કરાવેલનો મળકુર નકલ વડે સાબીત કરી આપવાનું કેહેવામાં આવ્યું છે.

નકલ મળકુર યુવરતાં પેહેલાં તે નકલ યુવરવાનું કેહેનાર સખસે સરકુ અથવા કરાવેલ જોવાઈ મળે છે એ સાબીત કરવું જોઈએ.

(ક) અ ના ઉપર ચોરીનો માત્ર ચોરીએ અમેલો જાણીને સેવાનું તેહિમત છે.

માત્ર મળકુર તેના કબજામાં હતો એ વાતનો તેણે ઇનકાર કીધો હતો એવું સાબીત કરી આપવાનું કેહેવામાં આવ્યું છે.

ઇનકારની વાત ભગતી છે કે નહીં એ વાત ચોરીએ અમેલો માત્ર રજૂ છે તેજ છે એ વાત સાબીત થયેલી માત્રમ પડે એવી છે કોરટની નજરમાં યોગ્ય આવે તે પ્રમાણે કબજાનો ઇનકાર સાબીત કરતાં પેહેલાં માત્ર મળકુર ચોરીએ અમેલો તેજ છે એનો પુરાવો આપવાનો ફકમ કરવાને અથવા માત્ર મળકુર ચોરીએ અમેલો તેજ છે તેનો પુરાવો આપતાં પેહેલાં ઇનકારની વાત સાબીત કરવાની પરવાનગી આપવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

ક અ નામની એક હકીકત ભહેર કરવા પ્રમાણે એક તકરારી વાતનું કારણ અથવા ફજ છે એ અ નામની હકીકત સાબીત કરી આપવાનું કેહેવામાં આવ્યું છે. હકીકત અ તકરારી હકીકતનું કારણ કી'વા ફજ છે એવું માની શકાય તે પેહેલાં વચમાં ૧૨મીવાન બ, ક, ડ, એવો તરણ હકીકત છે તે ખનેઈ છે એમ સાબીત કરવું જોઈએ. બ ક અથવા ક હકીકત સાબીત કરતાં પેહેલાં હકીકત અ સાબીત કરવાની પરવાનગી આપવાને અમર તો અ સાબીત કરવાની પરવાનગી આપતાં પેહેલાં બ ક તથા ક સાબીત કરવાનો ફકમ આપવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

મુખ્ય તપાસણી | ૧૩૦. એ પક્ષકારે સાહેદને બોલાવ્યો હોય તે પક્ષકારે તે સાહેદને તપાસે તેને મુખ્ય તપાસણી કેહેવી.

ઉપર તપાસણી | સામાનો પક્ષકારે સાહેદને તપાસે તેને ઉપર તપાસણી કેહેવી.

ફરી તપાસણી. | ઉપર તપાસણી થવા પછી એ પક્ષકારે સાહેદને બોલાવ્યો હોય તે પક્ષકારે સાહેદને તપાસે તેને ફરી તપાસણી કેહેવી.

ઉપરી કલમમાં | ૧૩૮. સાહેદોની ખરચમ મુખ્ય તપાસણી કરવી પછી (જો સામા પક્ષકાર-
કેલો તપાસણી ની ઇજા હોય તો) ઉપર તપાસણી કરવી અને ત્યાર બાદ (સાહેદને બોલાવ-
કેવે અનુસરે એ સે નાર પક્ષકારની ઇજા હોય તો) ફરી તપાસણી કરવી.
વી તા. ફરી ત
પાસણીમાં થું
પ્રજવું તે બાબત

મુખ્ય તપાસણી તથા ઉપર તપાસણી ભગતી હકીકત બાબત હોવી જોઈએ પણ ઉપર ત-

ખુશાસો. — દસતાવિજીના મનુકુરે વીણી બીજા સખસોએ કહેલી વાત સર્વત્ર લગતી હોય તો તે યાત્રીની મુખ્ય જાણના સહિદી સહિદ આપી શકે છે.

દ્રષ્ટાંતો.

તરાર એવી છે કે અ એ બ ના ઉપર હુમલો કરી શકે નહીં.

(કે) એવી સહિદી આપે છે કે અ એ ડ ને એવું કહેતાં કે એ સાબળીયું કે અ એ કામળ બપોલો તેમાં મરતો ઉપર ચોરીનું લોહમત મુક્યું છે અને તેનું વેર હું બહુક" આ વાત લગતી છે કારણ કે હુમલો કરવાનો અ નો શું હેતુ હશે તે તે ઉપર માત્ર પડે છે સખસ કામળ વાંચે કાંઈ પુરાવા આપવામાં ન આવે તો પણ સંદર્ભ વાતને પુરાવા આપી શકાય છે.

પેસારના બપોલો મનુકુરે બાબત ઉલટ તપાસણી.

૧૪૫. કોઈ સહિદ પેસારે કાંઈ મનુકુર બપોલો હોય અથવા કહ્યો હોય તે બપોલો સવામાં આજો હોય તથા તે તરારો બાબતને લગતો હોય તો તે બપોલો તેને બતાવ્યા શિવાય અથવા સાબીત કર્યા શિવાય સંદર્ભ મનુકુરે બાબત તેની ઉલટ તપાસણી કરી શકાય છે; પરંતુ બપોલો મનુકુરેયો તેને ખોટો પાડવાનો છત્તો હોય તો તે બપોલો સાબીત કરી શકાય તે પેઠેમાં બપોલો મનુકુરના ને બાબતો તેને ખોટો પાડવાના કામમાં સવાનો હોય તે બાબતો તેના બહુ ઉપર આજણવા બેઠાય.

ઉલટ તપાસણી-માં ક્યાં સવાણી પુછવા બાબત છે.

૧૪૬. જ્યારે કોઈ સહિદની ઉલટ તપાસણી સવામાં આવે ત્યારે આ આ-કરમાં ઉપર બોધ કરી મવા પરંપરાજિના સવાણીની સાથે ને સવાણીની નામે બપોલો બાબતોને ખુશાસો થાય તેના સંતાણે પણ તેને પુછી શકાય છે.

૧ સહિદ મનુકુર સાચુ બોલે છે કે નહીં તેની પરીક્ષા સવા બાબત.

૨ તે કોણ છે. તથા તેની સંસારમાં કેવી સ્થિતી છે તે બાબત અથવા.

૩ તેની આજ આજણને હાની લગાડી તેના ઉપરનો બરોસો નખજો પાડવા બાબત આજ સવાજિના જવાબ ઉપરથી પરત્વ કોવા પરંપરા સખસ સહિદ મનુકુરે સુનાહમાં આવે એવું થવું હોય અથવા જવાબ મનુકુરે તેને સંબંધને કીવા કાવધો તોડવાની યુનેહચારીને જવ કહે હેલ અથવા તે ઉપરથી પરત્વ દીતા પરંપરા સખસે તે દ્રવ્ય દાને કીવા કાવધો તોડવાની યુનેહચારીન થાય થાય એવું થવું હોય તો પણ સવાબ મનુકુરે પુછી શકાય છે.

સહિદને જવાબ આપવાની કા-જ્યાર પાડવી

૧૪૭. જો હરોઈ એવો સવાજ દાવાને કીવા કામને લગતો હોય તેની બા-બત વીણી હોય તો કામ ૧૩૨ મીમાં બપોલો નોવનો તેને કાણ પડે છે.

અવાજ ક્યારે પુ-હવો અને તેનો જવાબ દેવાની ફરજ ક્યારે પડે-વા તે કોરટેડ-વડું.

૧૪૮. એવા હરોઈ સવાજ એનો બાબત વીણી હોય તે ઉપરથી સહિદની આજ અજણને હાની પેઠેઆથી તેના ઉપરના બડુંસામાં અંતર પડે તે કીવા. થ બીજી રીતે તે બાબત દાવામાં કીવા કામમાં લગતી નહોતી તો તે સવાજનો જવાબ દેવાની સહિદને ફરજ પાડતી કે નહીં તે કોરટેડ વડું અને જો કોરટેડના નખરમાં થાય જવાજ તો સવાજ મનુકુરેનો જવાબ દેવાની સહિદને ફરજ નથી. એવી તે સહિદને સુચના આપવાને કોરટે મળતીયાર છે. સંદર્ભ મુજબ દસવ કરતી જખતે નીચે બપોલો બાબતો ઉપર કોરટે ધીમાત રાખવું.

(૧) સદરહુ સવાન ને એવા પ્રકારના હોય કે તે ઉપરથી ને આરોપ મુકવામાં આવતો હોય તે આરોપ ને સાચો પડે તો ને બાબતની સહિદ મળકુર સહિદી આપતો હોય તે બાબતમાં તેના ઉપર બરોસો રાખવા સંબંધના કોરટના અભિપ્રાયમાં બારે પડે, તો તે સવાન મુનાસીબ છે એમ સમજવું.

(૨) સદરહુ સવાન ઉપરથી ને આરોપ મુકવામાં આવતો હોય તે એવા બાંબ કાળ ની બાબતો સંબંધનો કીવા એવા પ્રકારનો હોય કે તે સાચો પડે તો ને બાબતની સહિદ મળકુર સહિદી આપતો હોય તે બાબતમાં તેના ઉપર બરોસો રાખવા સંબંધી કોરટના અભિપ્રાયમાં કોર પડે એવું ન હોય કીવા જુલુ ફરે એવું હોય, તો તેના સવાબોને યેર મુનાસિબ સવાન સમજવા.

(૩) સહિદની આબ ચલણુ ઉપર ને આરોપ મુકવામાં આવ્યો હોય તે કેટલો બારે છે તથા સહિદ મળકુરના સહિદી કેટલાં અમલની છે એ બે હાત ઉપર વીચારે કરતાં તે બેઠ વચે મોટો અંતર માલમ પડે તો એવા સવાન યેર મુનાસિબ બહુવા.

(૪) સહિદ જવાબ આપવાની ના બેલે તો ને ઉપરથી કોરટની નજરમાં યોગ્ય બહુવાય તો એવો પારણા કરવાને કોરટ મુખવારે છે કે જવાબ આપ્યો હોય તો તે પ્રતીક્રુષ પડે.

ટીકા—યેર મુનાસિબ સવાબોનો જવાબ આપવાથી સહિદનો બચાવ.—આ કેમમ મુજબ કોરટને સવાબો પુછવાની મના કરવાનો અધવા-જવાબ આપવા સહિદ ના પાડવા ઉપરથી અનુ અન કરેવા અમલ ન કોરવાનો અધીકાર છે. એ પરવાહના તથા યેર મુનાસિબ સવાબોમાંથી સહિદોનો બચાવ કરવામાં કોરટ કીવા ધોરણે ઉપર આવવું. તે રકમ (૨) તથા (૩) માં દર્શાવેલા બહિ-કરણે મળે રહે બતાવે છે. સહિદે કાલદાનું માન રાખી કોરટમાં સાક્ષી પુરવા આવે તેટલાજ ઉપરથી તેનાં નથી આચળતો વરતાયુંક ખોટો બની જાહેરમાં બાવતાનો નથી આવી બારે બાબતનો અમલ ને ખરીબ અમલ હોય તોજ ઉલંચન કરાય પણ જ્યારે આરોપ ખરો હોય તોપણ સહિદ ઉપર બરોસો રાખવામાં અંતરે પડતો ન હોય, કીવા જ્યારે સહિદની આબ ચલણુને હાની થયોજ હોય, અને સાક્ષીની અમલતા બહુજીવ થોડી હોય ત્યારે ઉપર કહેલો અમલ ઉલંચન કરી સકાતી નથી. કિહિ બહરને કિહિ નાના કામમાં પુછવામાં આવે કે “વીસ વરસ ઉપર તને યેરકાબરસર કોકરે થયું હતું કે નહીં?” તો આ સવાબનો જવાબ આપવાથી બચવાનો તેને નીચેના બે સમ-બાધી હક છે (૧) કો ને તેને જનમું હોય તો તેથી તેની સમાધમાં અંતરે પડતો નથી; અને (૨) ને કોંકે અમલ નજીક કરેલુંને સર તેની આગર જોખનમાં નાંખવી એ યેરબાલની છે.

ઉપર પ્રમાણે બન્ને રહીત કુખમતા અથવા બનાવકાર સંબંધની કોમીલના કામોમાં ફરી આર કરનાર બહરિને એવા સવાબ ન પુછી સકાય કે તેને પેરારે કે તર કેટલી સીવાય બીજા કોઈ માણસની સાથે સમાયમ થએલો કે નહીં, કે કે એ સવાબ મુદાની વાતને બચતો નથી. રાણી વી. હોમસન, રસમ એન્ડ રાજસ કાઉન કેસીસ પા. ૨૧૪; રાણી. વી. કમારક, ટટારકોસ રીપોર્ટસ નીસો પ્રાથમ વા. ૨—પા. ૨૪૧; રાણી વી. કોકરોફ્ટ, કોક્સ કીમીનન કેસીસ વા. ૧૧—પા. ૪૧૦; રાણી વી. હોમસન, બા રીપોર્ટસ, કાઉન કેસીસ રીપોર્ટ વ. ૧—પા. ૩૩૪

કારીમન એન્ડ પેટ. રીપોર્ટસ નીસી પ્રાથમ વા. ૬—પા. ૫૬૨ રાણી વી. મારટીનના

કામમાં ફરીઆદ કરનાર બહરીને પેટાર કેરીની સાથે સમાગમ હતો એવો પુરાવા પડ્યો હતો, અને કોર્ટગટન એન્ડ પેઇન્સ રિપોર્ટસ વા. ૩—પા. ૫૮૬ રાખી વી. બારેકરના કામમાં ફરીઆદ કરનારી બહરી સાધારણ કરનારોએ એવું બતાવનાર પુરાવા વીચીની તકરાર હતી; આ કામોમાં પુરાવા સેવા યોગ્ય છે એવો દરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કારણુ તે સંમતીની તકરાર સાથે પ્રત્યક્ષ રીતે બામતો વળતરો છે.

<p>યોગ્ય કારણુ વગર સવાળ પુછવા નહીં.</p>	<p>૧૪૬. કલમ ૧૪૮ મીમાં જોય છે તેવા સવાળ ઉપરથી જે આરોપ મુકવામાં આવતો હોય તે આરોપ સરેા પાયા ઉપર છે એવું ધારવાને તે પુછનાર સંપત્તિને યોગ્ય કારણુ ન હોય તો તેવા સવાળ પુછવા મુનાસીબ નહો.</p>
---	--

કુદાંતો.

(અ) એક બારીશ્ટરને એક અટરનીએ એવો સમગ્નુત આપી કે એક અમલનો સહિદ ડાકાઢટી કરનાર છે. સહિદ મળકુરે ડાકાઢટી કરનાર છે કે સી રીતે તે તે સહિદને પુછવાનું આ એક યોગ્ય કારણુ છે.

(બ) એક વકીલને કોરટમાંના એક સંપત્તિ અપર આપી કે એક અમલનો સહિદ ડાકાઢટી કરનાર છે. વકીલે તે અપર આપનારને પુછ પાછ કીધી તો પોતે કહેધી વાતના તેણે આ તરો બાવક કારણુ બતાવ્યાં સહિદ મળકુરે ડાકાઢટી કરનાર છે કે સી રીતે એવું તેને પુછવાનું આ એક યોગ્ય કારણુ છે.

(ક) એક સહિદને વીચી કસી વાત બઢવામાં નથી તેને વગર સંધાને પુછ્યું કે, તે ડાકાઢટી કરનાર છે કે નહીં આ સવાળ પુછવાને યોગ્ય કારણુ નથી.

(દ) એક સહિદને વિચી કસી વાત બઢવામાં નથી તેને પોતાની ઉપજીવીકાના સાધન શું છે તથા મુબરો સી રીતે કહે છે તે બાબત પુછ્યું તે ખાતરી બાવક જવાબ આપતો નથી એ સંપત્તિ ડાકાઢટી કરનાર છે કે સી રીતે એવું તેને પુછવાનું આ એક યોગ્ય કારણુ ગણી શકાય.

<p>યોગ્ય કારણુ વગર સવાળ પુછવા માં આવે ત્યારે કોરટ શું કાર્યું.</p>	<p>૧૫૦. જ્યારે કોરટને અબીપ્રાય એવો હોય કે હરકોઈ એવો સવાળ યોગ્ય કારણુ વગર પુછ્યો, ત્યારે જો તે સવાળ હરકોઈ બારીશ્ટરે અથવા અટરનીએ અથવા પબીડરે અથવા વકીલે પુછ્યો હોય તો કામ મળકુરની હકીકતનો રિપોર્ટ હાઈકોર્ટમાં અથવા સદરકુ બારીશ્ટર કીવા અટરની કીવા પબીડર કીવા વકીલ પોતાનું રોજમારનું કામ કરવાને પ્રસંગે જે અધીકારોને તાલે હોય તેને કરી મોકલવાને કોરટ મુન્સતાર છે.</p>
--	--

ટીકા—અસલ ખરેખરાં જે કલમો હતી તેને બદલે આ કલમો મુકવામાં આવી છે. બીજ પસાર થતાં સર. જે. એફ. રહિલ સહિદને જણાવ્યું કે “તે કલમોમાં એવો દરાવ હતો કે કોરટની આગળ માલતા કામને બાધ ન પડે તેવા અને સાક્ષીની આખર ઉપર જેની અસર થાય તેવા સવાળો સેબી સમગ્નુતી વગર કોઈ પણ સંપત્તિને પુછવા નહીં. જો તે સવાળ કોરટને અપોગ્ય બાજે તો કોરટ સેબી સમગ્નુત જોવા માગી શકે; અને આવી સેબી સમગ્નુત આપી હોય તો પીનક્ષોક પ્રમાણે અપવાદોને અનુસરેને તે આખર બીધા બરોબર ગણાય આ મુખના ઉપર ધણી ટીકા થઈ અને તેણે ઈ/બાકાના વકીલો બારીશ્ટરો તરફથી અરજીઓ આવી. તેમજ રજૂનોક રાજ્યોનો પણ

મત તે ત્રિધ હતો અરેજમાં ખતાવેલાં કારણો કેટલાંક બ્યાનની ભાગવાથી એ કામમાં કાઠી નાંખવામાં આવી છે.

અન્યત્ર રહીત ત
થા નાં પુકત સ
વાળ.

૧૫૧. કોરટની નજરમાં જે સવાલ અથવા તપાસણી અન્યત્ર રહીત કોરટ નીકાં પુકત બાગે તે સવાલ અથવા તપાસણી કોરટની રૂબરૂ આપતી તકરારો, સાથે કાંઈ ભાગતી વળગતી હોય તો પણ તે કરવાની મના કરવાને કોરટ આજ તારીખ પરંતુ તે જો તકરારી હકીકતની સાથે સંબંધ રાખતી હોય, અથવા તકરારી હકીકત હતી કે નહીં તે અરેર કરવાને જાણવાની જરૂર હોય એવી બાબતો સાથે સંબંધ રાખતી હોય તો સરેકુ પ્રમાણે મના કરી શકાય નહીં.

ટીકા—જે સવાલ અપમાન કરવાને અમર મન દુખાવવા સાથે કરવામાં આવ્યો હોય અગર તે જરૂર બીના ખોટું બાગે તેવા રૂપમાં અુક્યો હોય તો સાક્ષીના જવાબ સાથે કોરટે વધે પણ એ કોરટની ફરજ છે.

અપમાન કરવા
ના અથવા મન
ને દુખ કરવાના
ધરાવાથી કીધા
સવાલ.

૧૫૨. કોરટની નજરમાં એવું આવે કે કોઈ સવાલ અપમાન કરવાના કીવા મનને દુઃખ ઉત્પન્ન કરવાના ધરાવાથી કીધો છે, અથવા સવાલ મજબૂર રસ્તામુતાસીમ હોય તો પણ કોરટની નજરમાં એમ આવે કે તેનું રૂપ વગર જરૂર મન દુખાવવા જેવું છે તો તે સવાલ કોરટે કરવા રહેતો નહીં.

સાહેબની સાથે
ટ જોવાના રૂવા
બના જવાબ આ
ટા પાડવાને પુ
રાવા આપવા
નહો.

૧૫૩. જ્યારે કોઈ સાહેબને હરકાંઈ સવાલ પુછ્યો હોય તથા તેનો તેણે જવાબ આપ્યો હોય, તે ઉપરથી તેની સાથે ચલણને હાતી પેહિંઆથી તેના ઉપરની બરેસી નબળી થાય એટલેજ માત્ર સવાલ મજબૂર થતી તબવીબમાં બગતો હોય ત્યારે તે સાહેબને ખોટો પાડવા સાથે કાંઈ પણ પુરાવા આપવા નહો પણ તેણે જો ખોટો જવાબ કીધો હોય તો તેના ઉપર પાછળથી ખોટો સાહેબી આપવાનું તોહામત ઝુકાં સકાય છે.

અપવાદ ૧ જો—કોઈ સાહેબને એવા સવાલ પુછીએ હોય કે તમારા ઉપર પેસતર કાંઈ ઝુનોહ સાબીત થયે છે કે નહીં અને તેના જવાબમાં તે ના કહે તો પેસતર ઝુનોહ સાબીત થવાની વાતનો પુરાવા આપી શકાય છે.

અપવાદ ૨ જો—કોઈ સાહેબના નીરપક્ષપાતોપણને દોષ પેહિંઆ એવા હરકાંઈ સવાલ તે સાહેબને પુછવામાં આવે, અને તેના જવાબમાં જે હકીકત મુચવી હોય તેનો તે ધનકાર કરે તો તેને ખોટો પાડી શકાય છે.

ફટાંતો.

(અ) એક વીમદારના ઉપર દાવા થયો તેના જવાબમાં તેણે દમાનો સબબ ખતાવ્યો. દાવેદારને એવા સવાલ પુછ્યો કે પેસતરના એક કામમાં તમે દમલખાણનો દાવા કીધો હતો કે નહીં, દાવેદાર ના કહે છે,

દાવેદાર મજબૂર એવા દાવા કીધો હતો તે ખતાવવાને પુરાવા આપવા માંડ્યો, એ પુરાવા સવાઈ સકાતો નથી,

(બ) એક સાહેબને એવા સવાલ પુછવામાં આવ્યો કે તમે કોઈ જગેએથી અ પરમાણીક પછાને સજ્જ ખરતરફ યથા હતા કે નહીં સાહેબ ના કહે છે,

અમ પરમાણીકપાણીને માટે તે ખરતરફ ધસી હતો તે બતાવતે પુરાવા આપવા માંડ્યો એ પુરાવા લેવાઈ સકાનો નથી,

(ક) અમ એવું કહેછે કે મેં અમુક દીવસે બ ને બહારમાં રહ્યો હતો.

અમ ને એવા સવાલ પુછ્યો કે તમે પોતેજ તે રીતસે કનકતામાં હતા કે નહીં, અમ ના કહેછે, દીવસે મજબૂરે અમ કનકતામાં હતો તે બતાવતે પુરાવા આપવા માંડ્યો,

એ પુરાવા લેવાઈ સકાય છે તેનું કારણ એકે બ ને દીવસે બહારમાં ગોવામાં આવ્યો હતો એ વાત વીરધ તે ઉપરથી પુરાવા થાય છે, અમ ઉપરનો બરોસો કમી થાય એવી હકીકત બાબત અમ વીરધ પુરાવા થાય છે એ કારણ નથી.

અમ એ ના કહી તે ખોટો હોય તો સરેહુ દરમિયાન વાતને સાર તેના ઉપર ખોટી સાહેદો આપવાનું તોહિમત મુકી સકાય છે.

(ઠ) અમ ને એવા સવાલ પુછ્યો કે તમે બ ની વીરધ પુરાવા આપો છો તે બ ના કુટુંબને તથા તમારા કુટુંબને મહિમાદિ હાડવેર ચાલ્યું આવે છે કે નહીં.

અમ ના કહેછે. સવાલ મજબૂર ઉપરથી તેના નીરપક્ષપાતીપણાને દોષ પેહિચિ એવું છે એવા શંખબથી તેને ખોટો પાડી શકાય છે.

ટીકા.—અપવાદ (૨) સાહેદના નીરપક્ષપાતીપણાને દોષ દેવા—જાખસી કે સાહેદ મુકદમાના એક પક્ષકારની વીરધ ખોટા સાહેદો ખડા કરવાના કોશિશ કરે છે.

ઇતકારમાં અંગિકાર કરવાની ના પાડવાનો સમાવેશ થાય છે.—કોઈ સાહેદને એવું પુછવામાં આવે કે 'ગઈ સાલમાં તમારા ઉપર ખોટા સોગન આપવાનું તોહિમત સાબીત થયું હતું' અમ

થવા અમા કામમાં તમને પ્રતિવાદી પાસેથી રૂપરૂપા પચાસ મળ્યા છે? અને તે એવા જવાબ આપે કે હું બહુતો નથી અથવા બુની ગયો છું, તો વેલિયાર ઉપરથીમાં તે તેનો ઇતકાર કરે છે.

સાહેદ તેણે કહ્યું તે જગ્યાએ નહોતો એવી સાબીતી બાબત.—અચાન તરફના સાહેદનું કે

હેવું કે ફરીવાદી તરફનો સાહેદ અમુક વખતે અમુક ટેકાણે હતો. અને તેથી ફરીને ફરીવાદીના કહેતા પ્રમાણિ તે વખતે તે ખીજી જગ્યાએ નહોતો અને તોહિમતવાળા શખસોને તેણે ગોવા નહો-

તા. આ કહેવું ફરીઆદ તરફના સાહેદની એ બાબત ઉપર તપાસણી ન થઈ હોય તો પણ પુરાવામાં લેવા યોગ્ય છે. રાણી બી. સખારામ મુકદ્દમ મુ. હા. કો. રી. વા. ૧૧—પા. ૧૧૧

આ કલમની સાથે ૧૪૧ મી કલમના ન અને અમે દરજાનો અને ૧૫ મી કલમ વાંચો.

પક્ષકાર પોતાના સાહેદને પ્રશ્ન ન પુછવાબાબત ૧૫૪. જિલ્લ તપાસણીમાં સામા પક્ષકારથી પુછી સકાય એવા સવાલો કોઈ સાહેદને પુછવાની પરવાનગી તે સાહેદ બોલાવનાર સખસને કોરટને યોગ્ય લાગેતો આપવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

સાહેદ ઉપરના બરોસા ઉપરથી ૧૫૫. કોઈ સાહેદ ઉપરના બરોસાને નીચે લખેલી રીતોએ એ સામે પક્ષકાર, અથવા કોરટ પરવાનગી આપે તો તે સાહેદને બોલાવનાર સખસ દોષ આપી શકે છે.

(૧) જો સખસો એવી સાહેદો આપે કે સાહેદ મજબૂરને હમ પીજાનીએ છીએ તે ઉપરથી હમ તેને બરોસાને પાવ માનતા નથી તેવા સખસોના પુરાવાથી.

(૨) પુરાવા આપવાને શહિદ મળકુરને રૂસવત આપવામાં આવી છે. અથવા તે રૂસવત આપવા માંડી તે સેવાનું તેણે કબજા કીધું છે અથવા તેને હરકાંઈ બીજી અગોચ્ર લાભમ્મ મળી છે, એવું સાબીત કરાધી.

(૩) શહિદ મળકુરની સાહેદીના ને બામ વીરૂધ્ધ પુરાવા આપી શકતો હોય તે બામ પેસતર તેની કહેલી અથવા લખેલી વાતથી વીરૂધ્ધ છે. એવું સાબીત કરાધી.

(૪) જ્યારે કોઈ સખસના ઉપર ખલાતકાર સંભાગ કરવાને માટે અથવા ખલાતકાર સ્ત્રી ગમન કરવાની કોશીશને માટે ફાત્વાદારી મુકદ્દમો ચાલતો હોય ત્યારે ફરીઆદ કરનારે ખોરાત બહુ કરીને બદ ચાલની છે એવા પુરાવા આપી શકાય છે.

ખુશાસી.—અમુક શહિદ બરોશને પાત્ર નથી એવું કહેનાર શહિદ એ પરમાણે પાતાને માનવાના કારણો મુખ્ય તપાસણી વખત ન આપે તો તે મુખ્યતીયાર છે. પરંતુ ઉલટ તપાસણી વખતે કારણો મળકુર પુછી શકાય છે, અને તે ને જવાબ આપે તેની વીરૂધ્ધ પુરાવા આપી શકાતો નથી પરંતુ જો તે ખોટો હોય તો તેના ઉપર પાછળથી ખોટી સાહેદી આપવાનું તોહમત મુકી શકાય છે.

દૂશાંતો.

(અ) કાંઈ મામ વેચાને જ ને આપ્યો તેની કીમતને સાર તેના ઉપર જ એ દાવો માંડ્યો. કે કહે છે કે મામ મળકુર જ જ ને સોંપી આપ્યો હતો.

પેસતર એક પ્રસંગે તેણે એવું કહ્યું હતું કે મે માલ મળકુર જ ને સોંપી આપ્યો નથી એવું ખતાવવાને પુરાવા આપવા માંડ્યો.

એ પુરાવા સેવાઈ શકાય છે.

(બ) જ ના ઉપર જ નું ખુત કરવાનું તોહમત છે.

(ક) કે કહે છે કે જ એ મરતી વેળા એવું કહ્યું હતું કે ને જખમથી જ મરી ગયો તે જખમ જ એ માર્યો હતો.

કે એ પેસતર એક પ્રસંગે એવું કહ્યું હતું કે જખમ મળકુર જ એ માર્યો નથી. અથવા તેની રૂબરૂ મારવામાં આવ્યો નથી એવું ખતાવવા પુરાવા આપવા માંડ્યો.

એ પુરાવા સેવાઈ શકાય છે.

ટીકા—સહિદ ઉપર બહુસા ન રાખવા વીચી—આ કસમમાં ડરાબું છે કે સહિદ ઉપરના બહુસાને કેટલીક મુકરર રીતીઓથી ને દોષ આપી શકાય છે, એટલે કે પ્રત્યક્ષ તેના બહુસાને લખતા સવાલોથી તથા સાહેદીથી દોષ આપી શકાય છે; અને મુકદ્દમામાં અમુક ખાખત વીચી તેણે ને સાહેદી આપી હોય તે ખોટી પાડી પરંપરા સંબંધે એવા દોષ આપી શકાતો નથી. રાણી વી. સંખારામ મુકદ્દમ. મુ. હા. કો. રી. વા. ૧૧—પા. ૧૧૧.

લગતી હકીકતના પુરાવાને પુષ્ટીમ-જે એવા સવાલો પુછી શકાય છે.

૧૧૬. જ્યારે ને સહિદની સાહેદીને પુરટી આપવાનો હરાદો હોય તે સહિદ કોઈ લગતી હકીકત વીચી સાહેદી આપતો હોય ત્યારે એવી લગતી હકીકત ને જગ્યાએ કોવા જગ્યાની પાસે અથવા ને વખતે કીવા વખતના અરસામાં બની તે જગ્યાએ કીવા જગ્યાની પાસે અથવા ને વખતે કીવા વખતના અરસામાં

ખીજી કાંઈ વાત તેના જીવામાં આવી હોય તે સાબીત થયેલી ને બગતી' હકીકત વીચિ સહિદ મળકુરે સહિદી આપતો હોય બગતી હકીકત સમંધે થ હેર મળકુરેની સહિદીને પુરઠી મળચિ એવા કોરેઠનો અબીગ્રાપ હોય તો તેવી વાત ખાખત સદરહુ સહિદને સવામ પુછો શકાયછે.

ક્રિયાંતો.

અમ નામનો યુનાહના કામમાં યુનેહગારને એક સોળતી પોતે ને અપહરણમાં સામિલ હતો તે અપહરણનો હવાખ આપે છે. ને ટેકાણે અપહરણ મળકુરે બન્યુ તે ટેકાણે પોતાના ગવા આ બ્યાના રસતા ઉપરે અપહરણ મળકુરે સાથે સમંધ ન રાખતો કેટલી એક ખીનાઓ ખની તેનું તે ખ્યાન કરે છે.

યુગ અપહરણ મળકુરે ખાખતના તેના પુરાવાને આપવા સાર સદરહુ હકીકતનો હવાયદો પુરાવા આપી શકાય છે.

<p>સહિદ પેસતર ક હેખા મળકુરે તેની પાછળની તે જ હકીકત વીચિની સહિદોને પુરઠી આપવાને સાબીત કરી શકાય છે.</p>	<p>૧૫૦. કોઈ સહિદની સહિદોને પુરઠી આપવા સાર તે હકીકત ને વખતે ખની તે વખતે કીવા તે અરસામાં અથવા હકીકત મળકુરેની તપાસ કરવાને કાયદા પ્રમાણે અધીકાર હોય એવા અધીકારની રખર હકીકત મળકુરે વીચિ સદરહુ સહિદ પેસતર કહેલી હકીકત સાબીત કરી શકાય છે.</p>
---	--

ટીકા—૪૩માં આખતા રીવાજ મુજબ સાક્ષીએ આગળ હકીકત કહી હોય તે પુરઠીમાં લખત કરી શકાતી નથી. ટીકા કહે છે કે "સાક્ષીએ ઉઘટી હકીકત જાહેર કરી હોય તેથી કાંતો તેના સમવણાને બાપ આવેછે અગર તેની યાદદાસ્ત સારી નથી એમ જણાય છે; પણ તેની તે વાત કુરોધી તેણે કહી હોય તેથી તેના ઉપર વધારે બહેસો રાખી શકાય તેમ નથી. આ કામ પ્રમાણે પુરઠીમાં ને હકીકત સાબીત કરવાની છે તે સાધારણ વાતચીતમાં અગર જોને તે સખસને સ્થાન પુછવાનો અધિકાર છે તેના રખર સેમગન ઉપર અથવા ખીજી રીતે કહેલી હકીકત હોવી જોઈએ. તે સખી અથવા મોકાની હોય.

યુનાહના કામમાં યુનેહગારના સોળતીએ પેસતર કહેલા મળકુરે વીચિ.—રાણી વી. મહાપા ખીન કપાતાના કામમાં સેશન જડને કેહોના ઉપર યુનેહ સાબીત થવાનો દરાવ યુનેહગારના સોળતીની સહિદી ઉપરથી કર્યો અને સોળતી મળકુરે તેના માખાપ તથા પોલીસને કહેલો મળકુરે તજવીજની વખતે તેના પુરાવાની પૂછટીમાં વાપર્યો. જડલ નાનાબાઈ હરીદાસે અપીલમાં યુનાહની હાલ કોરેઠનો ફેસલો આપતા (પાને ૧૯૦) નાંચે મુજબ ટીકા કરી—“પુરાવાના આકરની કામ ૧૫૦ બેચક દરાવે છે કે સહિદની સહિદોને પૂછટી આપવા સાર મુશ્કાની હકીકત ને વખતે ખની તે વખતે કીવા તે અરસામાં અથવા કોઈ અધીકાર વાળા અધિકારીની રખર સહિદ મળકુરે પેસતર કહેલી હકીકત સાબીત કરી શકાય છે; અને એ પ્રમાણે જુન થવા પછી થોડે વખતે મરગીઆસે જુદે જુદે પ્રસંગે તેના મા ખાપ તથા પોલીસ અમલદારોને કહેલા મળકુરેની સેશન જડને ઉપયોગ કર્યો છે. પણ મારો નજરમાં આવી તરેહની પૂછટી ખસ નથી. ને કામ સાર યુનેહગારના સોળતીની સહિદોની પૂછટી મળવવા જડમેળે જુદેરોને કહેવામાં આવે છે તે કામ

આથી સરેહિ એમ બાગેજ કહી શકાય. ને રિયોતીમાં તે છે ને ઉપરથી તેના એકબાની સાહેલી ઉપર ચામવું એ જોખમ બનેલું જણાય છે. અને એટલાજ માટે કેદાંઆના સમંધમાં તેણે આ પેલી સાહેલીનો પુશ્કો કાંઈ અલાયદો બંદૂકા લાયક પુરાવાથી જનજવા વીજીનો નિયમ હરાબો છે. પણ તેણે કહેલો મજબૂર તબવીબના વખતે કહેલો હોય અથવા તે પહેલાં કહેલો હોય અને એમ તે હપમાં તે કોરટની આગળ રજુ થાય તો પણ તે હજુએ મુનેહગારના સોખનીએ કહેલો મજબૂર છે અને તે ફરીથી કહેવાવાથી તેની કીમતનાં બીજકુલ પધારો થતો નથી. મુ. હ. કો. રી. વા. ૧૧ પાનું. ૧૯૧

કલમ ૩૨ કીંચા ૧૫૮. જ્યારે કાંઈ મજબૂર કલમ ૩૨ કીંચા ૩૩ મુજબ ભગતો હોય તે સાબીત થાય ત્યારે તે વાતને ખોટી પાડવાને કીંચા તેને પુછી આપવાને, કીંચા ને સખસે તે મજબૂર કહ્યો અથવા બપો હોય તે સખસના ઉપરની બંદૂકાને હોય આપવાને કીંચા તે બંદૂકાને કાબમ કરવાને જો સખસ મજબૂરને સાહેદ તરફે બોલાવ્યો હોત અને તેણે ઉઘટ તપાસણીમાં મુસવેલી ખાખતના ખરા પજાની ના કહી હોત તો ને ખાખતો સાબીત કરી શકાત, તે ખાખતો સાબીત કરી શકાય છે.

વાદદારે તાજી ૧૫૯. કોઈ સાહેદને ને કાચ સમંધી સવાજ પુછ્યો હોય તે કાચ જાન્યું ને કરવા ખાખત. વખતે સાહેદ મજબૂર પોતાને હાથે કાંઈ લખાણ કર્યું હોય તે લખાણ વડે અથવા સારેહુ કાચ જાન્યું ત્યારે પછી એટલાતો નજદીક વખતમાં કાંઈ લખાણ કર્યું હોય કે તે લખાણ કરતો વખતે કાચ મજબૂર તેની વાદદારતામાં તાજુ હતું એવો કોરટની નજરમાં સંભવ બાગે તો તે લખાણ વડે સાહેદ મજબૂર સાહેદો આપતો હોય તે દરમીયાનમાં પોતાની વાદદારતા તાજી કરી શકે છે.

સાહેદ વાદદારે તાજી કરવાને ન કલ ક્યારે જોઈ શકે છે. એવું લખાણ હરકોઈ બીજા સખસે કર્યું હોય તથા તે સાહેદ મજબૂર ઉપર કહેલા વખતમાં વાંચ્યું હોય અને તે ખરે છે એમ તે વાંચતી વખતે જણ્યો હતો એવું હોય તો તેના લખાણને પણ સાહેદ મજબૂર જોઈ શકે છે.

ને ને કામોમાં હરકોઈ દસતાવેજ જોઈને સાહેદ પોતાની વાદદારતા તાજી કરી શકે છે, તે તે કામોમાં કોરટની પરવાનગીથી એક દસતાવેજની નકલ પણ તે જોઈ શકે છે; પરંતુ કોરટની ખાતરી થતી જોઈએ કે અસમ દસતાવેજ રજુ ન થવાનું પુરતુ કારણે.

કુશળ માણસે પોતાની વાદદારતા પોતાની રોજગાર સમંધીના ગરેબે વડે તાજી કરી શકે છે. દીકા—કરો (૧) માત્ર વાદદારતા તાજી કરવાને વાપરેલો દસતાવેજ પુરાવામાં સેવા યોગ્ય હોવા જોઈએ, એન તરફનું નથી, એ પ્રમાણે ને દસતાવેજ રજાંપની ખામી અથવા નોંધાવાની ખામીને બીધે પુરાવામાં સેવા યોગ્ય ન હોય તે વાદદારતા તાજી કરવા સારે વાપરી શકાય.

કરો (૨) દસતાવેજ હરકોઈ બીજા સખસે પણ લખેલો હોય એટલા માટે સાહેદ પોતે જાતે નહીં લખેલી પણ બતાવે પોતાની વાદદારતામાં તાજા હોય તેવામાં વખતે વખતે તપાસેલી એથી વાહાણની દર રોજની મજબૂર વીગરેની નોંધની એપડામાં નોંધતો થતો અથવા બીજી કોરટમાં તેણે આપેલી જુગાનીઓ નેના ખરાપણા વાંચે તેણે તેજ વખતે ખાતરી કરી હોય તે જુગાનીઓ અથવા બીજા સખસે દેખા જોગ ને તેણે જતારી લીધા હોય તે જોરા અથવા ને પાવતો તેણે આપતાં જોએતો હોય તે પાવતી સાહેદ જોઈ શકે.—ટેસર માં ૧૨૧૦

કા. ૧૫૯માં કહેલા દસતાવેજોમાં ૧૧૦. કલમ ૧૫૯માં કહેલા છે એવા હરકોઈ દસતાવેજમાં લખેલી હકીકત ખુદ તપસીજવારે સાહેદને વાદ ન હોય, તો પણ જો તેની ખાતરી હોય કે દસતાવેજ મજબૂરમાં તે ખરાખર લખી હતો, તો તે હકીકતની સાહેદ મજબૂર

સાહેબી પણ આપી સહે છે.

દૃષ્ટાંત.

કોઇ હીસામ રાખનાર સખસે પોતાના રોજગારને પ્રસંગે નીચમ પુરવઠ રાખેલા હીસામ ખરાખર ખરા રાખવામાં આવ્યા હતા એવું જો તે જાણતો હોય. તો તેમાં તેણે બખેલી હકીકતની સાહેબી મળ્યું મળકુરે આપી સહે છે, અગર તેમાં દાખલ કરેલી અમુક સેવક દેવડની બાબતો પોતે જુઓ થયો હોય તો પણ.

વાદાદાર તા
છ કરવાના કા
મમાં બંધિત્રાદ
સ્તાવેલ બાબત
સામા પક્ષકાર
ના હક બાબત.

૧૧૧. છેત્રી જે કમખો મુજબ હરકોઇ બખાણુ જોવામાં આવ્યું હોય તે જો સામા પક્ષકાર માગે તો તે હાજર કરવું જોઈએ અને તે તેને બતાવવું જોઈએ, એવા પક્ષકાર પોતાની નજરમાં આવે તો સાહેબ મળકુરેની તે બદલ સામા પક્ષકાર ઉચ્ચ તપાસણી કરી સહે છે.

ટીકા.—અખો કામ જોવા પછી તેમાં બખેલી બાબતોની સ્વતંત્ર અથવા ખામ વાદાદાર સાક્ષીને હોયો જોઈએ. પેદેમાં તે કામજ તેણે જોયો હતો અને તે કામજ જોયો ત્યારે તેમાં જે મળકુરે બખ્યા છે તે ખરેખરે જખ્યો છે એમ તેને યાદ આવે એટલે બસ છે. સાક્ષીને હકીકત સાંભરતી ન હોય અગર કામજ જોવાનું યાદ ન હોય તોપણ જો તે પોતાની સહી અગર અમુક જોખાખી શંકે અને તે ઉપરથી તેમાં બખેલા મળકુરના ખરાખરા બીજી ખાત્રીથી બાકી શંકે તો તે બસ છે. આથી તે પુરાવા દાખલ કરતાં કોઇ બાધ આવતો નથી પણ તે પુરાવા ઉપર ફેરવું વળત રાખવું જોઈએ તેનો નિશ્ચય કરવામાં જે બાબતો અગત્યની છે. બખાણુ થયા પછી જો સાક્ષી આંધળો થયો હોય તો તે બખાણુ તેને વાંચી સંભળાવાય.

વાદાદાર તાજ કરવા સાથે જ બખાણુ વાપરવામાં આવ્યું હોય તેને કારણથી પુરાવા થનું નથી તેથી તે બખાણુ પુરાવામાં દાખલ કરવા યોગ્ય હોવું જોઈએ તેમ નથી.

અસત્ર ટીપણની નકલ જોઈ સાક્ષીને પોતાની વાદાદાર તાજ કરવા દેવી કે નહીં એ બહુ કાણ સ્થાય છે. કેટલી વખતે સાક્ષીને એમ કરવા દેવામાં આવે છે પણ નકલ જોઈને હકીકત બીજી સાક્ષી ખાત્રીથી સોમજ ઉપર પોતાની વાદાદાર ઉપરથી બાકી શકતો હોય તોજ ખામ કરવા દેવાય છે.

તે બખાણુ રજુ કરી સામા પક્ષકારને બતાવવું જોઈએ ઈંગ્રેજ કાયદાનો નિયમ પણ આના જેવા છે. પણ જો તે બખાણુથી સાક્ષીની વાદાદાર તાજ થતી ન હોય તો સામા પક્ષકારને તે જોવાનો હક નથી અને જો તે જુએ તો તે બખાણુ પુરાવામાં મુકવું જોઈએ.

દસ્તાવેજ હાજર કરવા બાબત. ૧૧૨. કોઇ સાહેબને કોઇ દસ્તાવેજ રજુ કરવાનો સમન થયો હોય તે કરવા બાબત. દસ્તાવેજ રજુ કરવાને અથવા પુરાવામાં સેવા યોગ્ય મણવાને હકોઇ હરકત હોય તોપણ તે જો તેના કમખમાં અથવા સવામાં હોય તો તેણે કોરટમાં હાજર કરવા; એવી કાંઈ હરકત કાયદેસર ખરાખર છે કે સી રીતે તે બાબત કોરટ ઠગ કરેલા.

દસ્તાવેજનો તર. દસ્તાવેજ મળકુરે રાખ્ય પ્રકાર સંબંધી ન હોય તો કોરટની નજરમાં આવે જુમી કરવા બાબત. તો તેને તપાસવાને, અથવા તે પુરાવામાં સેવા યોગ્ય છે કે નહીં તે કેરો સકાય તેને માટે પુરાવા સવાને કોરટ મુખ્યત્વે છે.

જો એવા કામ સાથે કોઇ દસ્તાવેજની તરજુમી કરાવાની જરૂર હોય તો તે દસ્તાવેજ ખરાખર પુરાવામાં મુખ્યત્વે ન હોય ત્યારે કોરટની નજરમાં યોગ્ય જણાવેથી તેનો મળકુરે મુખ રાખવાનો હુકમ તે તરજુમી કરનારને કોરટ કરી સહે છે. અને જો તે બાબતે કરનાર તે હુકમ તોડે તો તેણે હાજરનાના ફાજદારી કામદારી કમમ ૧૧૬ મુજબની યુનીટ કીધે એમ સમજવું.

દસ્તાવેજ નોટીસ કરીને હાજર કરાવ્યો હોય તેને પુરાવામાં ગુજારવા બાબત.

૧૧૩. જ્યારે કોઈ પક્ષકારે સામા પક્ષકારને કોઈ દસ્તાવેજ હાજર કરવાની નોટીસ આપીને તે દસ્તાવેજ મંગાવ્યો હોય, તથા દસ્તાવેજ મળકુરે તે મુજબ રજૂ થયો હોય અને મંગાવનાર સખસે તેને તપાસી જોયો હોય, ત્યારે જો દસ્તાવેજ રજૂ કરનાર સખસ મંગાવનાર સખસને દસ્તાવેજ મળકુરે પુરાવામાં ગુજારવાનું કહે તો તેને પુરાવામાં ગુજારવાની સદરહુ મંગાવનાર સખસની ફરજ છે.

નોટીસ ઉપરથી દસ્તાવેજ ગુજારવાની ના કહી હોય તે દસ્તાવેજ પુરાવામાં ગુજારવા બાબત.

૧૧૪. કોઈ દસ્તાવેજ રજૂ કરવાની નોટીસ કોઈ પક્ષકારને મળી હોય તે પક્ષકાર તે દસ્તાવેજ રજૂ કરવાની જો ના કહે, તો પાછળથી પક્ષકારે મળકુરે દસ્તાવેજ મળકુરેનો પુરાવાના કામમાં સામા પક્ષકારની રજા મંદો શીવાય કોઈવા કોરેટના કુકમ શીવાય ઉપયોગ કરી શકતો નથી.

દ્વિતીય.

કોઈ કરાર ઉપરથી જ્ય એ જ ના ઉપર ફરીઆદ માંડી, અને તે કરાર રજૂ કરવાની જ ને નોટીસ આપી. તજવોજ વખત દસ્તાવેજ મળકુરે જ્ય એ માગ્યો, ત્યારે જ્ય એ તે રજૂ કરવાની ના કહી, તે ઉપરથી તે દસ્તાવેજ મળકુરેનો જ્ય એ હોયમ પુરાવા આપ્યો નાદ તે પુરાવા ખોટો પાડવાને, અથવા તેના ઉપર યોગ્ય રદોષ નથી એવું બતાવવાને દસ્તાવેજ મળકુરે અસબ રજૂ કરવાની જ આગ્રહ રાખેછે પરંતુ તે મુજબ તે કરી શકતો નથી.

સ્વામ પુછવાનો તા. દસ્તાવેજ રજૂ કરવાનો કુકમ કરવાને જડ જને કેટલો જ અખતાર છે તે બાબત.

૧૧૫. ભગતી હકીકતોની સાબીતી ખોળી કાઢતા સાહે કીવા તે જિજ્ઞાસા સાહે ભગતી હોય કીવા ન હોય તેવી હરકોઈ હકીકત વીંછે જડજની મરજીમાં આવે તેવા હરકોઈ સ્વામ હરકોઈ. રૂપે હરકોઈ વખતે હરકોઈ સહિદને કીવા તે કામના પક્ષકારોને પુછવાને જડજ મુખત્યાર છે; તથા હરકોઈ દસ્તાવેજ અથવા પરાંય રજૂ કરવાનો કુકમ કરવાને જડજ મુખત્યાર છે; અને એવા હરકોઈ સ્વામ કીવા કુકમ ઉપર કોઈ પક્ષ હરકોઈ સિવાનો અથવા એવા હરકોઈ સ્વામનો જવાબ આપ્યો હોય તે જવાબ બાબત હરકોઈ સહિદની કોરેટની રજા શીવાય ઉઘટ તપાસણી કરવાનો, પક્ષકારોનો કીવા તેના મુખત્યારોનો હક નથી.

પરંતુ એવું હરાંબુંછ કે આ આક્રમમાં ભગતી ટૂરવેશીએ તેવી હકીકતો યોગ્ય રીતે સાબીત થઈ હોય તેના ઉપર આધાર રાખીને ફેસલો કરવા જોઈએ.

અને વળી એવું પણ હરાંબુંછ કે સામા પક્ષકારે સત્રામ પુછ્યો હોય, અથવા દસ્તાવેજ મંગાવ્યો હોય, તો એકસો એકવીસથી એકસો એકવીસ સુધીની 'સદરહુ' જેટલું કમલો સુધાંનો કમલો મુજબ, જે સવામનો જવાબ દેવાની અથવા જે દસ્તાવેજ રજૂ કરવાની ના કહેવાનો કોઈ સહિદનો હક હોય તેવા હરકોઈ સત્રામનો જવાબ દેવાની અથવા તેવા હરકોઈ દસ્તાવેજ રજૂ કરવાની સહિદ મળકુરેને ફરજ પાડવાનો આ કલમ ઉપરથી જડજને અખત્યાર મળ્યો એમ સમજવું નહીં તેમજ જે સત્રામ કલમ ૧૪૮ અથવા કલમ ૧૪૯ મુજબ બીજા કોઈ સખસે પુછ્યો એર મુનાસિબ છે તેવા કોઈ પણ સવામ જડજને પુછ્યો નહીં તથા આ આક્રમમાં ઉપર અપવાદ આપ્યો છે તે શિવાય બીજા કામોમાં હરકોઈ દસ્તાવેજનો અવગં પુરાવા ગુજારવાનો તેણે માફી આપવી નહીં.

ટીકા—કોરેટ તપાસણી કરવા પછી ઉઘટ તપાસણી કરવા વિશે.—એમ માયમ પડ્યું કે જાણ ૧

કાના ફરિયાદી બાતલ થયો હોય એવો કોઈ પણ સવાલ જડને પુછ્યો ન જોઈએ, અને એવા કોઈ પણ સવાલનો જવાબ તો ખચીત નવ નોંધવો જોઈએ.

જ્યારે કોઈ સહિદની તપાસણી તોહિામતવાળાના વકીલ કરી હોય અથવા તેની ઉચ્ચ તપાસણી કરવા ના પાડી હોય અને પછો કોરટ પોતાની તરફથી તેને તપાસે ત્યારે સહિદ મજદુરની કોરટની રજા સીવાય ઉચ્ચ તપાસણી થઈ શકે નહીં. જ્યારે સહિદની ફરિયાદીએ તથા પ્રતિવાદીએ તપાસણી કરવા પછી કોરટ તેને પોતાના હાથમાં લે, ત્યારે તે આસ દબાવે તમે મુકાવડે. કારણ કે ભગતો હોય કોવા ન હોય તેવી હરકોઈ હરીકત વીચે જડજની મરજીમાં આવે તેવો હરકોઈ સવાલ હરકોઈ રૂપે પુછવાને જડજ મુખત્યારે છે; અને તેટલા માટે તે સહિદ તેજ વખતે કોરટના આસ રક્ષણ તમે મુકાવડે, અને કોરટની મરજીમાં આવે તો કોઈ પક્ષકારને તેનો ઉચ્ચ તપાસણી કરવાની રજા આવે પરંતુ આ રજા હક દાખલ માગી શકાય નહીં. સહિદ કહેલા હકીકતના મજદુર વીચે કોવા તેના ઉપર બરોસો રાખવા સમંધોની કેફીયત વીચે એ તપાસણી કરવાનો ધરોહો હોય તો પણ આ પોરુજ એક સરખીજ રીતે બાધુ પડે છે, કારણ કે તેની બરોસો નમળી પાડવાના હેતુથી પુછેલા કોઈ પણ સવાલ તેણે આપેલા બધા જવાબોનો અને તેમાંના હરેક જવાબની નેટલી અસર વીચે પડતા હોય તેટલી અસરથી મોકળા કરે છે, અથવા મોકળા કરવા સવાલ મજદુરનો ધરોહો હોય છે; ત્યારે તો એ જવાબો ઉપર કોરટને આપેલા દરએક જવાબ ઉપર ઉચ્ચ તપાસણી છે અને તે કોરટના અખત્યારની વાત છે. રાણી વી. સખારામ મુર્કદજી યુ. હા. કો. રી. વા. ૧૧-પા. ૧૧૧, પાને ૧૧૮

આ કલમ દીવાની અને ફાજવારી કામને બાધુ પડે છે સેસન જડજનું શું કામ છે તે બાબતમાં ફાજવારી કાયદાની ૨૫૧ મી કલમ જુઓ.

સેસન જડજ જ્યારે અથવા આસેસરીની સહાયતાથી કામ કરે છે. તેમાં પ્રવેશને શું કામ કરવાનું છે તે બાબત ફાજવારી કામ અભાવવાનો કાયદો જુઓ.

દીવાની કાયદાની ૧૨૦ મી કલમ પ્રમાણે કોરટ પક્ષકારને જતે હાજર થવાનું ફરમાવો શકે છે તેમજ ૧૦૧ મી કલમ પ્રમાણે જે સખસનું નામ સાક્ષીદારમાં આપેલું નથી તેવા સખસને સહિદી પુરવા અમર દસ્તાવેજ રજુ કરવા સાથે કોરટ પોતાની મરજીમાં સમન કાઢી બોલાવો શકે છે.

દાખલ કરેલા બાયક જે પુરાવા ન હોય તે સેસન જડને બાતલ કરવો જોઈએ એવો તેની ફરજ છે (કલમ ૨૫૧) દીવાની કામમાં આંધો ૨૫૪ અધિકાર નથી તેથી જો પક્ષકાર હરકત ન સેતો ન સેવા બાયક પુરાવા દાખલ કરવાની બાબતમાં કોરટે ક્યાં મુખી વચે પડવું એ શક બરેલું છે પણ આ બાબતમાં કોરટે પુરતો દખરેખ રાખવી જોઈએ.

જુરીના અથવા આસેસરનાં સવાલ પુછવાના અખત્યાર બાબત

૧૧૧. જુરી અથવા આસેસરીથી થતો તજવીજના કામોમાં જે સવાલો જડજ પોતે પુછી શકે છે તથા જે સવાલો તેને યોગ્ય લાગે તેવા હકીકત સવાલો જુરી અથવા આસેસરે મજદુર સહિદને જડજની મારફત અથવા જડજની રજાથી પુછી શકે છે.

બાબ ૧૧ મો.

નહી લેવા યોગ્ય પુરાવો લીધો હોય તથા લેવા યોગ્ય પુરાવો નહીં લીધો હોય તે બાબત.

૧૧૦. જ્યારે નહીં સેવા યોગ્ય પુરાવો લીધો હોય અથવા સેવા યોગ્ય પુરાવો નહીં લીધો હોય ત્યારે જે કોરટની રજા એ બાબત હરકત ઉપામાં આવી હોય તે કોરટની નજરમાં જો એમ આવે કે હરકત વાળા લીધેલા પુરાવા સીવાય ફરાત મજદુર કરવાને નેટલી પુરાવા જોઈએ તેટલો પુરાવા હલો અથવા નહીં લીધેલો પુરાવો લીધો હોય તો તે ઉપરથી ફરાતમાં ફેર પડત નહીં તો

વાનો હુકમ કરે— સદરૂ મુજબ પુરાવા બીજો અથવા નહીં બીજો એટલાજ માત્ર સમજા ઉપરથી થી નહીં. કરી તત્ત્વની કરાવતો નહીં કોઈ હરકોઈ કામનો હરકોઈ કરાવ રદ કર્યો નહીં.

ટીકા— સેવા યોગ્ય પુરાવા નહીં બીજો અથવા ન સેવા યોગ્ય પુરાવા બીજો હોય તેટલા સમજા ઉપરથી કરી તત્ત્વની ન કરતા ખામત તથા અપીલ ન સાંભળવા ખામત— કોઈ કોડેસીતની જુડીસીઅલ કમીટી આ ધોરણ ઉપર આકીરે. નીચલી કોર્ટનો યોગ્ય રીતે નહીં સેવા યોગ્ય પુરાવા બીજો, તેથી જુડીસીઅલ કમીટીએ બીજો પુરાવા તપાસ્યો અને નહીં સેવા યોગ્ય પુરાવા બીજો થિવા નીચલી કોર્ટનો ઠરાવ કરવાને જેટલો પુરાવા જોઈએ તેટલો પુરાવા હતો એવી તેમની ખાતરી થવાથી તેમણે અપીલ ના મંજૂર કરી. ૧૪ મુ. હ. અપીલ ૮૧

નીચલી કોર્ટે સાહેબો ઉપર બેરોસો ન રાખ્યો એવા એકત્રાજ સમજા ઉપર અપીલ નહીં સાંભળવા વોરે.— સાહેબો ઉપર બેરોસો રાખવાના સમયમાં અવકાશ કોર્ટે કરેલું અનુમાન નામંજૂર કરવામાં અપીલ કોર્ટે ધણી સાવધાની રાખવી જોઈએ. આ ખામત પાસે અબીલાય ખાંધવાને અપીલ કોર્ટ કરતાં અવકાશ કોર્ટ ધણી વધારે સારી રિયલિટીમાં છે, અને મુદ્દામાં અમુક કેસોને લાગુ પડતો સંભાવ્ય વાનો ઉપરથી ખુબી રીતે સ્પષ્ટ હોય કે અવકાશ કોર્ટે ગેર બ્યાનબી કરેલું છે તે યોગ્ય તે ખામત ઉપર અવકાશ કોર્ટનો ફેસલો અપીલ કોર્ટે મંજૂર રાખવા જોઈએ. ૧ મુ. હ. અપીલ ૨૭

આ નીચમ ફાજદારી મુકદમાઓને સરખીત રીતે લાગુ છે.— આ કલમ દીવાની મુકદમાઓને લાગુ પડે છે તેવીજ રીતે ફાજદારી મુકદમાઓને લાગુ પડે છે. રાણી વી. હરીયાલ ચેરધાસ હ. બા. રી. ૨૦૭; અને તે હાઇ કોર્ટમાં જુડીસીઅલ ફાજદારી તત્ત્વનીમાં લાગુ પડતી જણાય છે. મુ. હ. રી. ૩૫૮

કલમના હાઇકોર્ટે સ્પેશીઅલ અપીલમાં નીચેના કારણસર કામો કરી તત્ત્વની થવા સાફ મોકલેલાં છે.

૧ જેમાં અગત્યના પુરાવાનો પાકો વીચાર કરવામાં નહીં આવ્યો હતો તે ૬. જુ. ન. સ. ૩૫

૨ જેમાં નીચલી કોર્ટનો ફેસલો પુરાવાના એક બામત ઉપર ધક્કો હતો તેમાં ૨૩, વી. રી. ૧૯૦ ૨૪ વી. રી. ૨૯૩

જેમાં અમુક પુરાવાની અગત્યતા ધણી ઝાઝી ગણવામાં આવી હતી. ૨૪ વી. રી. ૧૯૨

જેમાં અમુક શાક્ષી ઉપર કેટલું વજન રાખવું તેને અસર ન કરે તેવા સામાન્ય કારણોથી શાક્ષીઓ ઉપર બેરોસો રાખવામાં ન આવ્યો તેમાં. ૨૪ વી. રી. ૨૫૨

જેમાં નીચેની કોર્ટના જડને કાવદા પ્રમાણે ફેસલો લખ્યો ન હોય તેમાં ૭ વી. રી. અ. પેન્ડીશ ૧૪ ૨૩ વી. રી. ૨૧૯ જુઓ.

જેમાં નીચેની કોર્ટે પુરાવાની કલમના અપોઅ રીતે કરી હોય તેમાં ૨૪ વી. રી. ૧૧૯ ૨૪ વી. રી. ૨૮૬, ૩૪૩, ૩૩૮, ૪૩૧

જેમાં ફેસલો જોતાંજ એમ માન્ય પડે કે પુરાવાનો પુત્ર વિચાર કરવામાં આવ્યો નથી અને બહારની વાત ધ્યાન કરવામાં આવી છે તેમાં ૨૨ વી. રી. ૯

જેમાં નીચેની કોર્ટના ફેસલામાં અગત્યની ખામતો ખોટી રીતે દરશાવી તો તેમાં ૨૪ વી. રી. ૧૦૧

જેમાં પ્રથમ પુરાવને બદલે અયોગ્ય રીતે દોષમ પુરાવા ધ્યાન કરવામાં આવ્યો હતો તેમાં ૯ વી. રી. સી. ૨. ૫૧૭

જેમાં નીચેની કોર્ટે કાવદાના અનુમાનોનો ખોટો ઉપયોગ કર્યો હતો તેમાં ૯ વી. રી. સી. ૨. ૩૩૮

જેમાં જડ અથવા માથાએટલેને હીત હોય કે કામ ચલાવવું જોઈએ નહીં તે ખામતમાં ૨૧ વી. રી. ૩૧૨ જુઓ.

પરિશીષ્ટ.

નંબર તથા સાધ	નામ.	કેટલો રક કર્યો.
ગ્રીન બર્ડના રાજ્યના ૨૨મા વર્ષમાં થયેલા રેટ્યુડનો ખાત્ત ૫૭	હજ ઈંડિયામાં ખનલા અમુક યુનાઈડના તોહમતવા જા સખસોની તલવીજમાં બસતી નિયમે ખાખતનો. હા- લના માહિરાખના રાજ્યના ૨૪ મા વરેશમાં થયલા (હજ ઈંડિયા કંપનીના તથા હીફુસાન મહિલા બિટિસ સરકારના તામાના સુખકના કામનો વધારે સારો બંદોબસ્ત કરી નિય- મો કરેવા ખાખતના તથા હજ ઈંડિયામાં ખનલા યુનાના તો હમતવાળા સખસોની વધારે તાકીદથી કારેવસાધક તલવીજ કરેવા માટે ધનસાકની કોરટ રેસાપવા ખાખતનો આકટ એ નામના) આકટના નેટલા બાગ ઉપરથી હજ ઈંડિયા કંપની ના નોકરોને પોતાનો મીત્રકતની તથા માત્રમતાની યાદી આપવી પડેછે તેટલો બાગ રક કરેવા ખાખતનો; તથા મ- રેશિટમાં અથવા હીફુસાનમાં થયલા ખતોની તથા લે ખોતી સાખોતી કેટલાએક કામોમાં વધારે સેહેલથી કરેવા ખાખતનો કાયદો.	કલમ ૩૮ મી નો નેટલો બાગ હજ ઈંડિયામાંની ધનસાકની કોરટો ને લાગુ પડેછે. તેટલો બાગ.
વિક્ટોરીઆ ન રાજ્યના ૧૪ મા તથા ૧૫મા વરેશમાં થય- લા રેટ્યુડનો ખાત્ત ૬૬	પુરાવાનો કાયદો સુધારેવા ખાખત... ..	કલમ ૧૧ મી તથા કલમ ૧૬મી નો નેટલો બાગ બિટિસ ઈંડિયાને વિચેછે તેટલો બાગ.
સન ૧૮૫૨ નો ૧૫ મો.	પુરાવાનો કાયદો સુધારેવા ખાખતનો આકટ	નેટલો બાગ હાલ પેહેલા ૨૬ થપોતથી તેટલો બાગ.
સન ૧૮૫૩ મો ૧૬ મો.	બંચાળા હાલકામાં હજ ઈંડિયા કંપનીની કોરટોના પુ- રાવાનો કાયદો સુધારેવા ખાખતનો આકટ.	કલમ ૧૬ મી.
સન ૧૮૫૫ નો ૨ નો.	પુરાવા ખાખતનો કાયદો વધારે સુધારેવા ખાખતનો આકટ.	નેટલો બાગ હાલ પેહેલા ૨૬ થપો તથી તેટલો બાગ.
સને ૧૮૫૧ મો ૨૫ મો આકટ.	બાદશાહી ફરમાનથી સથાપમાં આવેલો નહી એવી ફાજદારી કોરટોનું કામ ચલાવવાની રીત સેહેલી કરેવા ખા ખતનો આકટ.	કલમ ૨૩મી
સને ૧૮૫૮ નો ૧ લો.	સને ૧૮૫૮ નો સામાન્ય કલમોનો આકટ ...	કલમ ૩મી તથા ૮ મી.

હ. સ. હનિંગહામ.

અવરને જનરલની કાયદા અને કાનુન કરેવા સાથે ને કાંચિનસિલ તેના
આફિસિએટીંગ સેક્ટરી.

(True Translation)
VIRPRASAD TAPIPRASAD,
(Chitnees to the collector of Surat.)

CARSETJI RASTAMJI THANAWALA,
(Subordinate Judge of Callian, in the Thana District.)

ACT No. IX. of 1872

THE INDIAN CONTRACT ACT.

હંડીઆના અવરનર જનરલ ઇનકોર્પોરેશનો નીચે લખેલો આક્ટ તારીખ ૨૫
મો એપ્રિલ સને ૧૮૭૨ને રોજ અવરનર જનરલ સાહેબે મંજુર કર્યા
તે સર્વે લોકોને બાંહેધર થવા માટે હંડીઆના એક્ટમાં તારીખ ૨૭
મો એપ્રિલ સને ૧૮૭૨ ને રોજ પ્રસિદ્ધ થયો છે.

સને ૧૮૭૨ નો આક્ટ ૯ મો.

હિંદુસ્તાનનો કરારનો આક્ટ.

અનુક્રમણિકા.

કલમ.

મથમના વિરામ.

કલમ.

૧. હાનું નામ.

આક્ટ ક્યાં બાધુ છે.

તે ક્યારે અમલમાં આવશે.

કલમ ક્યાં સુધી સર કરવા.

૨. અર્થ.

આખ ૧ લો. મુચના જખાવનો, ફવીકા
રવી, તથા ૨૬ કરવા, એ વિશે.

૩. મુચના જખાવની, સ્વીકારવી, તથા
૨૬ કરવી, એ વિશે.

૪. જખાવનું ક્યારે પૂરું થાય છે.

૫. મુચના તથા સ્વીકાર ૨૬ કરવાખાખા.

કલમ

૧. ૨૬ કરવાના પ્રકાર.

૭. સ્વીકાર વગર કરતો હોયો નોંધવો.

૮. કરતો પૂરી ધીધાથી કિંવા અવે-
જ ધીધાથી સ્વીકાર થાય છે.

૯. વચનો સ્પષ્ટ તથા ગર્ભિત હોય છે.

આખ ૨ જો. કરાર, તથા નિરર્થક

થવા યોગ્ય કરાર તથા નિરર્થક

કલ્પસાધત વિશે.

૧૦. કલ્પ કલ્પાયતો કરાર થાય છે.

૧૧. કરાર કરવાને કલ્પ બાવક છે.

૧૨. કરાર કરવાને સાવધ બુદ્ધિનો હો
કોને સમજવો.

૧૩. સંમતિ એટલે બું.

કલમ.

૧૪. રાજ પુશીથી સંમતિ અટકે શું.

૧૫. સપતીના બંધણી.

૧૬. મેરવાજીની દાખનાં બંધણી.

૧૭. કપડાં બંધણી.

૧૮. મેર સમજાવી કરવી એનાં બંધણી.

૧૯. સંમતિ રાજ પુશીથી ન આવે
છી હોય તો કપડાંબતો નિરર્થક
થવા થાય છે.૨૦. હકીકત વિશે બંને પક્ષકારોના મુ
ક થઈ હોય તો તે કપડાંબત નિ
રર્થક છે.

૨૧. કમલ વિશેની મુકનું પરિણામ.

૨૨. હકીકત વિશે કરારના એક પક્ષકાર
ની મુક થઈ હોય તો માત્ર તે
જ કારણથી કરાર નિરર્થક થો
મ થતો નથી.૨૩. કહી જાતનો અવેજ તથા કારણો
કારણસર છે તથા નથી.

નિરર્થક કપડાંબતો.

૨૪. અવેજ તથા ઉદ્દેશ કોઈ બાજે મે
રકાર થઈ હોય તો કપડાંબત નિરર્થ
ક છે.૨૫. અવેજિયાવાળી કપડાંબત નિરર્થ
ક છે પરંતુ બંનેથી તથા મોંઘિલી
હોય તો, અથવા કોઈ વસ્તુ ક
ડી હોય તેનો બદલો આપવાનું
વચન હોય તો,
અથવા મુદતના કાયદાથી ૨૬ થ
વધુ કલ્પ આપવાનું વચન હોય તો,
કપડાંબત મજબૂર નિરર્થક થતી
નથી.૨૬. બંનેમાં હરકત કરતાં કપડાંબત
નિરર્થક છે.૨૭. વેપારને હરકત કરતો કપડાંબત
નિરર્થક છે.જે રાજગારની મુકવિલ વેચવા
માં આવી મેલ તે રાજગાર ન

કલમ.

હી મલાવવાબાબતની કપડાંબત
ને ઉપતી કલમ બાંધ કરતો ન
થી.પંત્યાણુ તુરંબા અગાઉ પંત્યાણા
આમિ કરેલી કપડાંબતને પણ ક
લમ મજબૂર બાંધ કરતા નથી.અથવા પંત્યાણુ મહત્ત્વ હોય તે
કરમીયાન પંત્યાણા આમિ કરેલી
કપડાંબત પણ કલમ મજબૂર બા
ંધ કરતા નથી.૨૮. કાયદા મુજબ કામ મલાવવામાં કર
કત કરતાં કપડાંબત નિર્ણય છે
તકરાર ઉત્પન્ન થાય તે બવાદને
સોંપવા વિશેનો કરાર કાયમ છે.
એવા કરારોથી કેવાં દાવા માલ
તા અટકશે.જે તકરાર ઉત્પન્ન થઈ મુકાદો
થ તે બવાદને સોંપવા વિશે
નો કરાર કાયમ છે.૨૯. કપડાંબત નહીં ન હોવાને લી
ધે તે નિરર્થક છે.૩૦. શરત તરીકે કરેલી કપડાંબતો નિ
રર્થક છે.થોડાંની શરતમાં જીતેલા પ્રનામાં (વ
ધે) અપવાદ.આ કલમ ઉપરથી ફિંદુલાનના સે
જદારી કાયદાની કલમ ૨૬૪ અ
ને બાંધ થતો નથી.

બાબ ૩ નો. અવલંબી કરાર વિશે.

૩૧. અવલંબી કરાર અટકે શું

૩૨. કોઈ બીજા બંનવા ઉપર જે કરાર
અવલંબી હોય તે અમલમાં જા
વવા બાબત૩૩. કોઈ બિના ન બંનવા ઉપર આ
વલંબી કરાર કેવાં હોય તો તે

કલમ

ને અમલમાં લાવવા વિશે

૩૪. ને બિના ઉપર કોઈ કરાર અવલંબી હોય તે બિનાકોઈ દ્વારા તથા એવા સંપત્તિ બંધનની વસ્તુકને રૂપે હોય તે બિના મજબૂર બનતી અથવા ઈ એમ ક્યારે સમાવતું.

૩૫. અથવા બિના નીમિત્તા વખતની અંદર બનવા ઉપર કરેલા અવલંબી કરાર નિરર્થક ક્યારે થાય છે.

નીમિત્તા મુદતની અંદર અથવા બિના ન બનવા ઉપર કરેલા અવલંબી કરાર ક્યારે કાયદાની સહાયથી અમલમાં આણી શકાય છે.

૩૬. અથવા બિના ઉપર કરેલી અવલંબી કબજાવતો નિરર્થક છે

આખા જથ્થો કરારો પુરા કરવા વિશે.
ને કરારો પુરા કરવા નોંધ એ તે કરારો વિશે.

૩૭. કરારના પક્ષકારોની ફરજ.

૩૮. વચન પૂર્ણ કરે છે કે જે એવું કહ્યા છતાં કબજા ન કર્યું તે તેનું પરિણામ.

૩૯. પક્ષકાર પોતાનું વચન તમામ પૂર્ણ કરવાની ના કહે તેનું પરિણામ તથા

કરાર કોણે પુરા કરવા નોંધાય.

૪૦. વચન કહ્યા અથવા પૂર્ણ કર્યું નોંધાય

૪૧. કોઈ ત્રાદિત અથવા પાસેથી વચન પૂર્ણ કરી લેવાનું કબજા કર્યું તે તેનું પરિણામ.

૪૨. એકમતે જવાબદારી હોય તે તે કોસિના ઉપર થી તરફ પડે છે.

૪૩. એકમતે વચન આપનારાઓ પૈકી કોઈ પણ એકને તે પૂર્ણ કરવાની ફરજ પાડી શકાય છે.

કલમ

પ્રત્યેક વચન આપનાર બાજુ આપવાની ફરજ પાડી શકે છે.
બાજુ ન આપે તે કોઈ સરખા બાજુ અમલમાં આવતું.

૪૪. એકમતે કરાર કરનાર એક અથવા સહી થયેલા તેનું શું પરિણામ થાય છે.

૪૫. એકમતે ઉત્પન્ન થયેલા હક કેવી રીતે કોસિને પેશિયે છે.

કરાર પુરા કરવાનો વખત તથા ટેકાણું.

૪૬. વચન પૂર્ણ કરવાનો વખત નીમિત્તા ન હોય તથા અગાઉથી તે પૂર્ણ કરવાની વિનંતી પણ કરવાની ન હોય એવા વચન ક્યારે પૂર્ણ કરવા.

૪૭. વચન પૂર્ણ કરવાનો વખત નીમિત્તા હોય પરંતુ પૂર્ણ કરવાની વિનંતી કરવાની ન હોય તો વચન ક્યારે તથા કઈ ટેકાણે પૂર્ણ કર્યું નોંધાય.

૪૮. પૂર્ણ કરવાની વિનંતી સામ્ય વખત તથા સામ્ય ટેકાણે થવી નોંધાય.

૪૯. વિનંતી કરવાની ન હોય અથવા ટેકાણું નીમ્યું ન હોય ત્યારે વચન પૂર્ણ કરવાના ટેકાણા વિશે.

૫૦. વચન સેનારાએ નીમિત્તા અથવા પક્ષકારેલી રીતે કોઈ વખતે વચન પૂર્ણ કર્યું.

પરસ્પરનાં વચનો પુરા કરવા આવતા.

૫૧. પરસ્પર વચન સેનારા પોતાનું વચન પૂર્ણ કરવાને તથા તથા રાજી ન હોય તે વચન આપનારને પોતાનું વચન પૂર્ણ કરવાની ફરજ નથી.

૫૨. પરસ્પર વચનો પુરા કરવાનો અનુક્રમ.

૫૩. ને બિના બનવા ઉપર કરારનો

ક્રમ.

અમલવાને હોય તે બિના બન-
ની કોઈ પદ્ધતિ અકરવી તે તે
પદ્ધતિની જવાબદારી બાબત.

૫૪. પરસ્પર વચ્ચેના કરારમાં ને વચન
પ્રથમ પ્રથમ થઈ જાય તે પ્રથમ ન
થવાનું પરિણામ.

૫૫. ને કરારમાં વખત એ અવસ્થાની
વાત હોય તે કરારમાં કરી પેલી કુ
દત્તના અંદર કરાર પ્રથમ ન કર્યો
તો તેનું શું પરિણામ થાય છે.
વખત એ અવસ્થાની વાત ન હોય
સા બીજાને વખતે કરાર પ્રથમ ન
થવાનું પરિણામ.

બીજાના વખત થિવાય બીજો વ
ખતે વચન પ્રથમ કરવાની વાત ક
બીજા સમવામાં આપે તો તેનું પ
રિણામ.

૫૬. અચક્રમ કૃત્ય કરવાની કબજાબત
નિરર્થક છે.

ને કૃત્ય પછાડીયો અચક્રમ અ
ગર ગેર કાયદે થાય, તે કૃત્ય ક
રવાનો કરારકર્તાને નિરર્થક થાય છે.
ને કૃત્ય અચક્રમ અગર ગેરકાયદે
છે એવું બહુવામાં હવું તે કૃત્ય ન
કરવાથી ને નુકસાન થાય તે બ
રી આપવા વિશે.

૫૭. કાયદેસર વસ્તુ કરવાનાં તેમજ ગેર
કાયદે વસ્તુ થવું કરવાનાં વચનો
આપવામાં આવે ત્યારે સંદરક્રમ
અથવા બાબતનાં વચનો કરાર છે
અને સંદરક્રમ બીજા બાબતનાં
વચનો નિરર્થક કબજાબત છે.

૫૮. વચન મેમાંથી એક વાત કરવાનું
હોય અને એક વાત ગેરકાયદે હો
ય તો ને વાત કાયદેસર હોય તે
નોજી માત્ર અમલ કરવો.

ક્રમ.

આપેલા પૈસા કયા ઉપયોગમાં લેવા તે
બાબત.

૫૯. અચક્રમ કરાને પેટ કાઢી આપેલી
રકમ મુજબ સિલકની છે એવું બતા
વવામાં આવ્યું હોય ત્યારે તે રક
મ કેવી ઉપયોગમાં મેલી.

૬૦. કયા કાઢીને પેટ રકમ મુજબ મેલી
એવું બતાવ્યું ન હોય તો આપેલી
રકમ શી રીતે, મુજબ આપવી તે
વિશે.

૬૧. ને પૈસાથી એક પદ્ધતિ રકમ
કોઈ અચક્રમ કરાને પેટ મુજબ
થકડી ન હોય તો કેમ કરવું.

જે કરારો પુરા કરવાની બહુ નથી
તે વિશે.

૬૨. ને કરાર બદલ્યો હોય અથવા ને
રકમ કરવા હોય અથવા ને કાઢી
કાર કર્યો હોય તે કરારો પુરા
કરવાની બહુ નથી.

૬૩. વચન મેનાર વચન પ્રથમ કરવાની
વાત માંડી વાંચે કિંવા મારી કર
તે બાબત.

૬૪. નિરર્થક થવા જોગ્ય કરાર રકમ
રવાનું પરિણામ.

૬૫. નિરર્થક કબજાબત અથવા નિરર્થ
ક થવામાં કરારની રકમ ને સમ
સને કાઢી કાયદે થયો હોય તે સ
ખસની કરાર શી છે.

૬૬. નિરર્થક થવા જોગ્ય કરાર રકમ કર
ર્યો એ વાત તથા તે રકમ કરવું
બંધ થકડું એ વાત શી રીતે
જાણવાય.

૬૭. કરાર પ્રથમ કરવાને ને જોગ્ય સોઈ
વચન આપનારને કોઈ એક તે આ
પવામાં વચન મેનારે ગરજત કરી

કલમ.

હોય તો તેનું પરિણામ.

આપણે જ્યો. કરારથી ઉત્પન્ન થયેલા સં
ખ્યાની નેવા બીજા કેટલાએક
અર્થથી વિશે.

૧૬. કરાર કરવા ને અચકત છે તેને
કિંવા તેવા તરફથી ખસી જાય તેને
જોડાઈને પોતાની જગ્યા આવી
હોય તે બાબતનો ઘણો.

૧૭. એક સમયે આપણના પૈસા ખીને
અપસ તે વાતમાં પોતાનો સં-
બંધ હોવાથી આવેતા તે આપ
નારને પૈસા ખાલ મળવાનો હક છે.

૨૦. મફત ન કરેલા કુલ્યથી ને કાયદો
જોડાઈને હોય તે વિશે ઉપચાર
કરનારની જવાબદારી.

૨૧. કોઈને કોઈ માલ જરૂરે તેની જવા-
બદારી.

૨૨. કોઈ સમયને ચુકવી અગર સ-
ખ્યાના કારણથી પૈસા આપવા
હોય અગર કોઈ વસ્તુ તેના રવા
ખીનમાં આપવામાં આવી હોય
તો તેની જવાબદારી.

આપણે જ્યો. તોડવાનાં પરિણામ વિશે.

૨૩. કરાર તોડવાથી ઉત્પન્ન થયેલા ટો-
ડાના અથવા નુકશાનના ખર્ચા
બાબત.

કરાર ઉપરથી ઉત્પન્ન થયેલી ફર-
જના નેની ફરજ ન અદા કરી તો
નુકશાન બરી આપવું જોઈએ.

૨૪. કરાર તોડેલો તો અચકત રકમ આ-
પવી એવું ને કરારમાં ફરજ હો-
ય તે કરાર તોડવાથી બહારી મ
ળવાનો હક.

કલમ.

૨૫. જ્યો. કરારથી રૂબરૂ કરારમાં પાડના
ર પહેલારને બહારી બરી થવાનો
હક છે.

આપણે જ્યો. માલના લેવાણ બાબત
લેવાણ માલ લેવા માલિકી
ક્યારે ઉત્પન્ન થાય છે.

૨૬. "માલ" એ શબ્દનો અર્થ.

૨૭. "લેવાણ" એ શબ્દનો અર્થ.

૨૮. લેવાણ સ્વીકૃતિ થાય.

૨૯. ને વસ્તુ ચુકરે કરવામાં કિંવા ખ-
નાવવામાં કિંવા પૂરી કરવામાં
આવી નથી તે લેવા હોય તો તેનું
સ્થાનિત્વ ખરીદારને જામ ક્યારે
થાય છે.

૩૦. ખરીદાર જે વિધિમાં માલ લે-
વાનો હોય તે વિધિમાં તે મા-
લને લેવાનાર અપણવાનો હોય
ત્યારે માલ મળકરનું લેવાણ પુ-
ર્ણ ક્યારે થાય છે.

૩૧. જોડાઈને કિંમત સ્વીકૃતિ થાય તો તે
રાવવા સાથે લેવાનારે તે માલને
કોઈ પણ કારણનું હોય ત્યારે લે-
વાણ ક્યારે પૂર્ણ થાય.

૩૨. કરાર થવી વખતે માલ ચુકરે થ
જો ન હોય તો લેવાણ ક્યારે પૂર્ણ
થાય છે.

૩૩. માલ પછી રૂબરૂ ઉપજાવવામાં લીધા-
થી તે ચુકરે થઈ એમ સ-
મજાવું.

૩૪. લેવાનાર માલ વસંદ કરીને કાઢા-
ડે તો માલ ચુકરે થઈ એમ
સમજવું.

કલમ.

૮૫ જામ મિલકત સ્થાવર મિલકત
જોડે વેચી હોય ત્યારે જામ મિ-
લકત ઉપર સ્વામિત્વ ક્યારે ઉ-
ત્પન્ન થાય છે.

૮૬ માલ વેચાણ વેનારનો ઘણા પ-
છી કોઈ નુકસાન થાય તો તે
જો અમલું નોંધાય.

૮૭ જે માલ માલુમ નથી તે વેચવા
વિશે કરાર થયે હોય તો તે મા-
લ ઉપર સ્વામિત્વ ક્યારે થાય.

૮૮ કરાર કરતી વખતે જે માલ વે-
ચનારના કબજામાં નથી તે વેચ-
વા વિશે તમા બવિધમાને કોઈ
દિવસે સ્થાપીન કરવા વિશેનો ક-
સાર.

૮૯ કરારથી કિમત ઠરી ન હોય તો
તે કેમ ઠરાવતી.

સ્થાપીન કરવું.

૯૦ સ્થાપીન શી રીતે કરવું

૯૧ કુકાવાળાને કિંવા કુંડાબાકાવા-
ળાને સ્થાપીન ક્યાંનું પરિણામ.

૯૨ માલનો કોઈ જામ સ્થાપીન ક્યાં
નું પરિણામ.

૯૩ અડીદાર વિનેલી કરે તપાસી મા-
લ સ્થાપીન કરવાની રીત વેચ-
નારને નથી.

૯૪ સ્થાપીન કરવાનું ટેકાણું.
વેચનારનું લીખન.

૯૫ વેચનારનું લીખન.

૯૬ કિમત પાછળથી આપવાની હોય
પણ સ્થાપીન કરવાનો વખત
નિશ્ચય ન હોય તો લીખન હોય
છે કે શી રીતે.
નાણી એટલે થું.

કલમ.

૯૭ કિમત પાછાડીથી એક દીવસે આ-
પવાની હોય અને અડીદાર મા-
લ વેચનારના કબજામાં રહેવા કે
તે વેચનારનું લીખન.

૯૮ પાછળનો અડીદાર હોય તેની
વિશેષ વેચનારનું લીખન.

માલ રહેતામાં જતો રે ક્યા ખાખત.

૯૯ માલ જતો રસ્તામાં શેકવાનો
વેચનારનો અખતાર.

૧૦૦ રસ્તામાં જતો માલ એટલે થું.

૧૦૧ શેકવાનો હક ક્યાંસુધી ભરી
રહે છે.

૧૦૨ હકનો રસ્તાવજ અડીદારે બી-
જાને નામ કરી આપ્યો તો
માલ શેકવાનો હક બંધ પડે છે.

૧૦૩ કરેલે આપેલી રકમને પેટે હકનો
રસ્તાવજ ધરેલો મુખી ખીજાના
નામ કરી આપ્યો હોય તો વેચ-
નારે માલ શેકવા માટે થું કરવું.

૧૦૪ માલ શી રીતે રાકી શકાય છે.

૧૦૫ વેચનારના હકની અખત.

૧૦૬ માલ શેક્યાથી વેચનારનો હક કે
વે થાય છે.

શરી વેચાણ.

૧૦૭ અડીદારે કરાર પૂરા ન કરવાથી
કરી વેચાણ.

હક.

૧૦૮ વેચનાર તરફથી અડીદારને હક
મળે છે તે ખાખત.

ખાલી.

૧૦૯ જેરહક ખાખત વેચનારની જવા-
બદારી.

૧૧૦ માલ સારો છે તમા અમુક ભ-

૩૫૫

નો છે એવી ગર્ભિત આત્રીની
સામિતિ આપત.

૧૧૧ આવાનો પદાર્થ વેચવામાં આ
વે તો તે સારો છે એવી ગર્ભિ
ત આત્રી આપી સમજાવી.

૧૧૨ નમુના ઉપરથી માલ વેચે છે એ
તો નમુના પ્રમાણે એકંદરે સમ
ગા માલ છે એવી ગર્ભિત આ
ત્રી આપી સમજાવી.

૧૧૩ અશુદ્ધ નામનો માલ કહીને વે
ચે છે એવો તેજ નામનો માલ
છે એવી ગર્ભિત આત્રી આપી
સમજાવી.

૧૧૪ કાંઈ વિશેષ કામને સારે માલ મં
ગાએ છે એવો તે વિશેષ આત્રી

૧૧૫ પ્રસિદ્ધ તથા શ્રેષ્ઠ કંચેલી જાન
તનો માલ વેચાથી કેવી આત્રી આ
પી સમજાવી.

૧૧૬ છુપી આમીઓ વિશેષ વેચનાર કયા
રે જવાબદાર નથી.

૧૧૭ આત્રી તોડીતા અરીદદારનો છે

૧૧૮ જે માલ શુદ્ધ નથી તે બદલ આ
પેલી આત્રી છુટીતો અરીદદારનો છે.
પરમુરથ.

૧૧૯ મંગાએ નહીં હોય એવો માલ
મંગાવેલા માલ સાથે મોકલેલો
હોય તો અરીદદાર તે સ્વીકાર
વાળી ના કયારે કહી શકે.

૧૨૦ સ્વીકારવાની ગેરવાજાની રીતે ના
કહવાનું પરિણામ.

૧૨૧ અરીદદારે નિષેધ વખતે કિંમત
ના આપવાથી કરાર રદ કરવાનો

૩૫૫.

વેચનારનો છે.

૧૨૨ લીલામથી જવાબમાં માલ વેચવા
માં આવે તે ઉપરની માલિયાત
ખત.

૧૨૩ દરાજીમાં વેચનારે કિંમત વધા
રવા સારે બનાવરની માગણીઓ
પાપરી હોય તો તેનું પરિણામ.

આખા ટમો. હામી તથા જામીનગીરી.

૧૨૪ હામીનો કરાર કોહોને કહેવો.

૧૨૫ હામી જેને આપી હોય તેના ઉપ
ર હાંપા યાવ તો તેનો છેક તથા
જવાબદારી

૧૨૬ 'જામીનગીરીનો' કરાર, 'જામી
ન', 'મુખ્ય હેલુદાર' તથા 'મા
ગનાર.'

૧૨૭ જામીનગીરીનો અર્થ.

૧૨૮ જામીનગીરી જવાબદારી.

૧૨૯ સિધર જામીનગીરી.

૧૩૦ સિધર જામીનગીરી રદ કરવા ખા
ખત.

૧૩૧ જામીન મહુ પામવાથી સિધર જા
મીનગીરી રદ છે.

૧૩૨ જે મે સખસો પ્રથમ જવાબદાર
હોય તે મે સખસો જામીની ખા
ખત મહિલ મહિલ ખાનગી બહિ
બહા કરે તો તેથી તેઓની પ્રથમ
ની જવાબદારીમાં કમ જવાબદારી
નથી.

૧૩૩ કરારમાંની શરતોમાં ફેરફાર થયા
થી જામીન છુટા થાય છે.

૧૩૪ મુખ્ય હેલુદાર છુટા થાય અથવા મો
કલો થયો તો જામીન શુદ્ધ થા
ય છે.

૧૩૫ માગનાર મુખ્ય હેલુદાર સાથે ક
ડ્યો કરે અથવા તેને મુદત આ
પે અથવા ઘણા ન આપવાનું

કલમ.

- ચન આપે તો ભગીન છુટા થા
ય છે.
- ૧૩૧ કુલ્ય દેહદારને કુલ્ય આપવાનો
કારનીભ શપ્થસ જોડે કર્યો હો
ય તો ભગીન છુટા થતો નથી.
- ૧૩૨ ભાગનાર દાવો માંડવાની આપા
શ રાખેતયાભગીન છુટા થતો ન
થી.
- ૧૩૩ કેટલાએક સહજભીમેમાંના એક
ને છુટા કર્યો તો બીજા છુટા
થતા નથી.
- ૧૩૪ જે કુલ્ય કર્યોથી અગર ન કર્યાથી
ભગીનના છેવટના ધલાજને તુક
શાન પોહાયે તે કુલ્ય કર્યોથી અ
થવા ન કર્યોથી ભગીનનો છુટા
થવા વિશે.
- ૧૩૫ ભગીને રૂપીઆ અપાયા અગર
કામ પૂરે કર્યું તો ભગીનનો હક.
- ૧૩૬ ભાગનારને કર્જની ખાત્રી સાથે
મિલકત વગેરે હોય તેનો કામ
દો મળવાનો ભગીનનો હક છે.
- ૧૩૭ ગ્રેર સમજીતી કરીને મળવેલી ભ
ગીનગીરી વ્યર્થ છે.
- ૧૩૮ કોઈવાત કુખથી રાખ્યાથી મળ
વેલી ભગીનગીરી વ્યર્થ છે.
- ૧૩૯ બાંજે શપ્થસ સહજભીન યામ
તેની પેહલાં ભગીનગીરી ઉપર
થી કોઈ પક્ષ કુલ્ય કર્યું નહીં એ
વી કમલાથતથી ભગીન થવા બા
બત.
- ૧૪૦ ભગીનને ઠાણથી ખસાવવા વિ
શેનું ગમિત વચન.
- ૧૪૧ સહજભીનો સરખે ભાગે જવા
બદાર છે.
- ૧૪૨ સહજભીને જુદી જુદી રકમો
આપવાની જવાબદારી લીધી હો
ય તે વિશે.

કલમ

- બાળ હમો: નિરોપ વિશે.
- ૧૪૩ 'નિરોપ', 'નિરોપ' અને 'નિરો
પી' એક જ છે.
- ૧૪૪ માલ નિરોપીને થી ચીતે રવાખી
ન કરવી.
- ૧૪૫ નિરોપ માલમાં જે ખામી હોય તે
જલ્દી વધારું કામ નિરોપીનું છે.
- ૧૪૬ નિરોપીએ માલની સંભાળ સેવી
જોઈએ.
- ૧૪૭ નિરોપ વસ્તુ ખોવાઈ જાય અ
થવા તેને ખાનુ કાંઈવાય તેનો
નિરોપી ક્યારેજવાબદાર ન થાય.
- ૧૪૮ સરતની વિરથ નિરોપીએ કાંઈ
કુલ્ય કર્યું તો નિરોપ સમાપ્ત થા
ય તે ખાખત.
- ૧૪૯ નિરોપ માલનો વગર અધિકાર
ને ઉપયોગ કર્યો હોય તો નિરો
પીની જવાદારી.
- ૧૫૦ નિરોપીની સંમતિથી તેનો માલ
નિરોપીએ પોતાના માલ સાથે
મળ્યો તો તેનું પરિણામ.
- ૧૫૧ નિરોપીની સંમતિ સિવાય માલ
મળે હોય પણ માલ જુદો કે
રી થકાય એવા હોય તો તેનું
પરિણામ.
- ૧૫૨ નિરોપીની સંમતિ સિવાય માલ
મળે અને તે જુદો પડતો ન
થો તે સંમતિવાનું પરિણામ.
- ૧૫૩ નિરોપીએ નિરોપીને જરૂરનો ખ
શ્ય આપ્યો જોઈએ.
- ૧૫૪ માલ હકત નિરોપમાં આપ્યો હો
ય તે જાહેર આપવા વિશે.
- ૧૫૫ વખત પૂરો થવાથી અથવા કામ
પૂરે થવાથી નિરોપ માલ ખાતે

કલમ.

અનુમાન.

- ૧૬૧ માલ જાણ્યું હોતે સ્વામીન દેવે
અથવા સ્વામીન કરવા ન માં
કે તે નિશ્ચિની જવાબદારી.
- ૧૬૨ નિશ્ચિની જવાબદારી હોય તો તેની
સમાધી મહેલો માલ છે.
- ૧૬૩ નિશ્ચિની જવાબદારી જવાબદારી
અથવા નહીં જવાબદારી તે નિ-
શ્ચિનીને જવાબદારી છે કે.
- ૧૬૪ નિશ્ચિની નિશ્ચિની જવાબદારી
જવાબદારી.
- ૧૬૫ દેવતાએ સમજાવે માલિકોએ ક-
રેલા નિશ્ચિની.
- ૧૬૬ ને નિશ્ચિનીને હક નથી તેના સ્વા-
મીનમાં માલ પછી આપ્યો તો
તે જવાબદારી નિશ્ચિની જવાબદારી નથી.
- ૧૬૭ નિશ્ચિની માલ ઉપર ત્રીજા માલ-
સને છે.
- ૧૬૮ જેને માલ જો તેનો હક.
અથવા પનામ આપવાનું કહ્યું
હોય તો રાજા માંડી શકે છે.
- ૧૬૯ જેને પેસવામાં આવતી હોય એ-
વી વસ્તુ જો તે જવાબદારી તે
જવાબદારી.
- ૧૭૦ નિશ્ચિનીનું વિશેષ લીધાન.
- ૧૭૧ પેસવામાં, જેને કો, કહાવાળા,
આદરવિમા કહા ત્રીજા દલાલ
એમાનું સાધારણ લીધાન.
- ૧૭૨ વેરેલે આપેલી વસ્તુનો નિશ્ચિની.
- ૧૭૩ 'પરેલે', 'પરેલે આપનાર', અને
'પરેલેસનાર', એક સે છે.
- ૧૭૪ આદરવાની રાખવાનો પરેલે સનાર-
નો છે.
- ૧૭૫ ને કરવાને માટે માલ પરેલે જુ-
ક્યા હોય તે જિવામના ખીલ ક
ને જવાબદારી વસ્તુને સાથે પરેલે
સનાર માલ આદરવાની શકતો નથી.
પાલિકાની આપેલી રકમો ખાખત

કલમ.

અનુમાન.

- ૧૭૬ પરેલે સનારને ને વિશેષ ખર્ચ
કરેલા પડ્યા હોય તે બંધી સ-
વાનો સેનો છે.
- ૧૭૭ પરેલે સનાર કરુર કરે તો પરે-
લે સનારનો થો છે.
- ૧૭૮ પરેલે આપનાર કરુર અથવા ન કરે
કિંવા જમન પૂરે ન કરે તો પરે
કિંવા સવાનો સેનો છે.
- ૧૭૯ જેના કબજામાં માલ અથવા માલ
ઉપરના હકના કહાસેલ હોય તે
હો તે પરેલે સનાર તો તે વિશે.
- ૧૮૦ જ્યારે કોઈ પરેલે સનારનો હક
કોઈ અથવા અથવા સુધીનો જ
માલ હોય જ્યારે કોઈ રીતે પરેલે
સનાર.
- અપકારનું કલ્પ કરનાર વિરુદ્ધ નિશ્ચિની
ના તથા નિશ્ચિનીના કાજા ખાખત.
- ૧૮૧ નિશ્ચિનીનો અથવા નિશ્ચિનીઓનો
અપકાર કરનારનો ઉપરનો
કાજો.
- ૧૮૨ એવા રાજા કરવાથી શદ જાખલ
અથવા જુકસાની ખાલ ને મને
તેની જવાબદારી ખાખત.
- ખાખ ૧૦ માં આપનાર.
- આદરવાની નીમનુંક તથા અધિકાર
ખાખત.
- ૧૮૩ "આદરવાની" અને "અપનાર" એક સે
છે.
- ૧૮૪ આદરવાની કોઈ ત્રીજા શકે.
- ૧૮૫ આદરવાની કોઈ વર્ષ શકે છે.
- ૧૮૬ અપનારની જાહેર નથી.
- ૧૮૭ આદરવાનીનો અપનાર ૨૫૪
હોય કિંવા અર્થિત હોય.
- ૧૮૮ ૨૫૪ અને અર્થિત અપનારના
બંધન.

કલમ.

૧૮૮ આડતીઆનો અખત્યાર કેટલો છે.

૧૮૯ અણુચીતઓ તાકીદના કામમાં આડતીઆને અધિકાર.

પેટા આડતીઆ.

૧૯૦ આડતીઆ પોતાનું કામ ખીજને ક્યારે સોંપી શકે તે નથી.

૧૯૧ પેટા આડતીઆ એકેય શું.

૧૯૨ જોમ્ય રીતે નિમણે હોય એવા આડતીઆ મુખ્યનો પ્રતિનિધિ છે કે શી રીતે

પેટા આડતીઆ વિશે આડતીઆ નો જવાબદારી.

પેટા આડતીઆની જવાબદારી.

૧૯૩ નીમવાનો અધિકાર ન છતાં પેટા આડતીઆ નીમ્યા તે વિશે આડતીઆની જવાબદારી.

૧૯૪ આડતીઆ કામ કરવા જેને આડતીઆએ અધિકાર ઉપરથી ખીજે હોય તેનો તથા મુખ્યનો સંબંધ.

૧૯૫ એવો શખસ નીમવા વિશે આડતીઆની શી ફરજ.

બાહાલી.

૧૯૬ કામ એક શખસને સારે તેના અધિકાર શિવાય કૃત્ય કરવામાં આવ્યું હોય તો તેનો તે વિશેનો હક બાહાલી કરવાનું પરિણામ.

૧૯૭ બાહાલી સ્પષ્ટ હોય કિંવા ગર્ભિત હોય.

૧૯૮ કાર્યોસર બાહાલી આપવાને માટે માહિતી અવશ્ય જોઈએ.

૧૯૯ અધિકાર શિવાય કરેલું કૃત્ય કામ કાર્યનો ખામ હોય અને તે કૃત્ય બાહાલી રાખ્યું તો તેનું પરીણામ.

૨૦૦ વગર અધિકાર કરેલું કૃત્ય બાહાલી રાખ્યાથી જીવન શખસને નુકસાન થાય નહીં.

કલમ.

અખત્યાર ૨૬ કરવા વિશે.

૨૦૧ આડતીઆ સમાપ્તિ ક્યારે થાય છે.

૨૦૨ જે વસ્તુ વિશે આડતીઆ છે તે વસ્તુ માં આડતીઆનો કાયદા જે રકમ યદનો સંબંધ હોય તે આડતીઆ સમાપ્ત ક્યારે થાય.

૨૦૩ આડતીઆનો અખત્યાર મુખ્ય ક્યારે ૨૬ કરી શકે છે.

૨૦૪ આડતીઆને આપેલા અખત્યાર કેટલો છે અને વાપરવામાં આવેલો હોય તો તે ૨૬ કરવા વિશે.

૨૦૫ મુખ્ય આડતીઆ ૨૬ કરે અગર આડતીઆ પોતાનું કામ છોડી દે તો નુકસાનનો ખર્ચ આપવા ખાખત.

૨૦૬ મુખ્ય આડતીઆ ૨૬ કરે અગર આડતીઆ છોડી દે તો તે વિશેની ખાખત આપવી જોઈએ.

૨૦૭ સ્પષ્ટ કિંવા ગર્ભિત રીતે આડતીઆ ૨૬ કરી શકાય કિંવા છોડી શકાય.

૨૦૮ આડતીઆને સંબંધ તથા જીવન શખસોને સંબંધ આડતીઆના અખત્યારની સમાપ્તિ ક્યારે થાય છે.

૨૦૯ મુખ્ય મહત્ત્વ પામે અથવા અસાધ્ય બુદ્ધીનો થાય અને તેથી આડતીઆ સમાપ્ત થાય ત્યારે આડતીઆની શી ફરજ છે.

૨૧૦ પેટા આડતીઆના અખત્યારની સમાપ્તિ.

આડતીઆનો મુખ્ય એક શો ધર્મ છે તે બાખત.

૨૧૧ મુખ્યનું કામ ચલાવવામાં આડતીઆનો ધર્મ શો છે.

૨૧૨ આડતીઆએ ઉદ્યમ તથા કુશળતા વાપરવી જોઈએ.

૨૧૩ આડતીઆના હિસાબ.

કલમ

૨૧૪ આડતીઆએ પોતાના મુખ્યને હ
કીકત લખવી કહેલી એ તેની ક
રજ છે.

૨૧૫ ભારે આડતીઆ મુખ્યની સંખ
તિ સિવાય આડતી કામમાં જ
ક પોતાની તરફથી કંઈ ધંધા ક
રે તો મુખ્યને હક ઉપા છે.

૨૧૬ આડતીઆએ આડતી કામમાં
પોતાની તરફથી ધંધા કર્યો તો
તેથી ને નહીં થાય તે ઉપર મુ
ખ્યને હક.

૨૧૭ મુખ્યને સાહે આવેલી રકમમાં
થી પછસા કાપી રાખવાનો આ
ડતીઆનો હક.

૨૧૮ મુખ્યને ખાતે જઈ થયલા પછ
સા આડતીઆએ તેને આપવા
એ તેની કરજ છે.

૨૧૯ આડતીઆનું મહેનતાણું ક્યારે સ
હું થાય છે.

૨૨૦ ને કામમાં આડતીઆએ ગેરવ
રોણુંક કરી હોય તે બાબત તેને
મહેનતાણું મળવાનો હક નથી.

૨૨૧ મુખ્યના માલ ઉપર તથા કાગળ
પત્રો ઉપર આડતીઆનું લીખન.

મુખ્યનો આડતીઆ જોડે રોષે ધર્મ છે.

૨૨૨ આડતીઆએ કહેલા કાયદેસર ક
ત્વનાં પરિણામમાં તેને ઝીટા થા
ય નહીં એવા બંધાવેલ મુખ્ય
એ કર્યો જોઈએ.

૨૨૩ આડતીઆએ શુદ્ધિથી ને કૃત્ય
કરવું હોય તેના પરિણામમાં તેને
નુકસાન થાય તે મુખ્યએ જ
રી આપવું જોઈએ.

૨૨૪ કોઈ યુદ્ધાનું કૃત્ય કરતી સાહે આ
ડતીઆ નીચે હોય તો તે જ
સંગે નીમનાર સખસ નુકસાન
નો જવાબદાર નથી.

૨૨૫ મુખ્યની ગદ્ગદતને લીધે આડતી
આને કાનિ થાય તો તે બાબ

કલમ

ત નુકસાનનો બદલો બરી આ
પવા વિશે.

મીલ રાખસો સાથે કહેલા કરારો ઉપ
ર આડતીઆ સર.

૨૨૬ આડતીઆએ કરેલા કરારોને અ-
મલમાં આણવા બાબત તથા તે
ના પરિણામ બાબત.

૨૨૭ જો આડતીઆ પોતાના અધિકાર
માં બહાર કામ કરે તો મુખ્ય
ને ક્યાં મુધી જવાબદાર સમજાવે.

૨૨૮ આડતીઆએ ને પોતાના
અખત્યાર બાહાર કરવું હો
ય તે જો જુદું ન પડાય તો મુ
ખ્ય જવાબદાર નથી.

૨૨૯ આડતીઆને અખત્યાર આપ્યાનું પ
રિણામ.

૨૩૦ આડતીઆએ મુખ્યને માંટી કરે
લા કરારો આડતીઆ પુરુ જ
લે અમલમાં લાવી શકતો નથી
અને તેથી તે પોતે જાતે બંધાતો
પણ નથી.
જુદી રીતનો કરાર છે એમ ક્યા
રે અનુમાન કરવું.

૨૩૧ આડતીઆએ કરાર કર્યો પણ ક
રાર કરનાર આડતીઆ છે
એવું તે કરારનો ખાતો પછાકાર
ન બાબતો હોય તો તે પછાકાર
નો હક બાબત.

૨૩૨ આડતીઆને મુખ્ય સમજ તેની
જોડે કરેલા કરાર પૂરા કરવા બા
બત.

૨૩૩ ભારે આડતીઆ પોતે જાતે જ
જવાબદાર હોય ત્યારે તેની સાથે
ધંધા કરનાર સખસનો હક.

૨૩૪ માત્ર મુખ્યને જ અથવા આડતી
આને જ જવાબદાર ગણવામાં આ
વશે એવી ધારણા ઉપર મુખ્ય
પાસે અથવા આડતીઆ પાસે

કલમ

- કોઈ શખસ કોઈ કૃત્ય કરાવે તો તેનું પરિણામ.
- ૨૩૫ કિશ્કિયા આડલીઆ બનાર શખ સગી જવાબદારી.
- ૨૩૬ પોતે આડલીઆ છે એવું બાહ્ય કહીને ને શખસ કરારમાં પછી કર થાય તે શખસને કરાર પૂરે કરાવવાનો હક નથી.
- ૨૩૭ આડલીઆએ વગર અધિકારે કરેલા કૃત્યો અધિકારથી કરવા છે એવી બારણા મુખ્ય ઉત્પન્ન કરી હેય તો તે જવાબદારી જવાબદારી.
- ૨૩૮ આડલીઆએ બેરસમણી કરી અથવા કપર કરવું તો તેનું કપર આપત ઉપર તેનું પરિણામ થાય છે. પ્રાપ્ત ૧૧ મો. પંત્યાળા વિશે.
- ૨૩૯ પંત્યાળા એટલે શું. પેટેલી એટલે શું.
- ૨૪૦ કોઈ આપનારને નફાનો ભાગ મળવાનો કરારથી કોઈ આપનારને તો તે ઉપરથી તે પંત્યાળા થતા નથી.
- ૨૪૧ પંત્યાળામાંથી ખુદ પાડનાર પંત્યાળાએ અથવા મરનાર પંત્યાળાએ અતિભિષિએ વામરવા સાથે એવા સિદ્ધિ સિદ્ધિ.
- ૨૪૨ નોકરને અથવા આડલીઆને ન ફામાંથી હિસ્સા ભરીકે મેલે તો આપણું તો તેથી તે પંત્યાળા થતા નથી.
- ૨૪૩ મરનાર પંત્યાળાની વિધવાને આ શરૂ મર્યાને નફામાંથી વરસાન મળવું હોય તો તેથી તે આ પંત્યાળા થતા નથી.
- ૨૪૪ અડિલ પેસનાર શખસને નફામાંથી કોઈ ભાગ મળતો હોય તો તેથી તે પંત્યાળા થતા નથી.

કલમ

- ૨૪૫ પોતે પંત્યાળા છે એવી બારણા કોઈ શખસ કોઈની પાસે કરાવે તો તેની જવાબદારી.
- ૨૪૬ કોઈ શખસ પોતે પંત્યાળા છે એવી સમજૂતી ખીજને કરવા હેતુ તેની જવાબદારી.
- ૨૪૭ પંત્યાળા સગીર હોય તો તે બે જવાબદાર નથી પણ તેનો હિસ્સો જવાબદાર છે.
- ૨૪૮ સગીર પંત્યાળા કુમર પેટેલા થી તેની જવાબદારી.
- ૨૪૯ પંત્યાળાના કરજ બાબત પંત્યાળાની જવાબદારી.
- ૨૫૦ એક પંત્યાળાની મફતને સીધે અથવા કપરને સીધે પ્રત્યેક પંત્યાળાની જીલ શખસને જવાબદાર થાય છે.
- ૨૫૧ સહ પંત્યાળાને જવાબદાર કરવાનો પંત્યાળાનો અધિકાર.
- ૨૫૨ ને કરાર ઉપરથી પંત્યાળાઓના હકો તથા જવાબદારી કરેલી હોય તે કરાર ૨૬ કરવા વિશે.
- ૨૫૩ જુદી કીલનો કરાર ન હોય તો પંત્યાળાઓના પોત પોતાના હકો ફાવવા વિશેના નિયમો.
- ૨૫૪ પ્રદેશ પંત્યાળા ક્યારે બાબત મેકે.
- ૨૫૫ પંત્યાળા કરવાની મના હોય તો પંત્યાળા બાંધી પડે છે.
- ૨૫૬ ને મુદતને માટે પંત્યાળા કરવું હોય તે મુદત બંધ ગણા પછી પંત્યાળા બાંધી શખસ તો પંત્યાળાઓના હક તથા જવાબદારી.
- ૨૫૭ પંત્યાળાઓના સામાન્ય ધર્મ.
- ૨૫૮ પંત્યાળા સંખ્યાની કાર્યમાં થયેલા ભાગનો હિસ્સા પેટેલીને આપવો જોઈએ.
- ૨૫૯ ને પંત્યાળા રખવાળો જોઈતે પંત્યાળા કરે તે પંત્યાળા પેટેલીને

ક્રમ.

કેવો જવાબદાર છે.

૨૧૦ પેલેડીમાં ફેરફાર થવાથી સ્થિતિ જ
મીનગીરી રદ થાય છે.૨૧૧ કોઈ પંત્યાળો મધ્ય પાગમાં પછી જ
વાળાઈથી ઉત્પન્ન થઈ તે તેને
વાસ્તે મરનારની મિલકત જવા-
બદાર નથી.૨૧૨ પંત્યાળોનો કલ્લે તથા પંત્યાળો-
આના પોતાના જુદા જુદા કર-
ને આપવા વિશે.

૨૧૩ પંત્યાળું બાંધ્યા પછી પંત્યાળો.

ક્રમ.

આના હક અને ફરજી કાયમ
રહે છે.૨૧૪ પંત્યાળું બાંધ્યા બાબતની જાહે-
ર અખબાર.૨૧૫ પંત્યાળું સમાપ્ત થવા પછી કામ
અટકીને બંધ કરવા વિશે કો-
ઈને આજ્ઞા કરવાનો હક પંત્યા-
ળા આપે છે.૨૧૬ નિયમિત જવાબદારીનું પંત્યાળું,
ફરિયાદીને પંત્યાળું, જાહે-
રકર્તા કંપની.

કાયદા રા કરવા તેનું પરિચિત.

જાહેર ખબર.

સરવે -વાલાધીસો તથા વકીલો અને કુખલીવાર મોકલેને લીધેલી કરવાની કે
અમારી હાજીસમાં કાયદા વિશેષે મળી જાય જાતની પ્રતિકો મળી સસલીકીમતે વે-
ચવાના છે ખરે જે સદમકરેકોને લેવાની જુદી કોય તેમણે અમારી પાસેથી મળા
લી થવાને બીજીવલ કરવા.

જાહેરખબર (૧૨/૧૧/૧૯૧૭) ૧૨/૧૧/૧૭

જાહેરખબર

સહી. કસતુર ચીરમ્બ,

કાયદા જાહેરની હવેલી સામ

અમદાવાદ.

હિંદુસ્તાનનો કરારનો આકટ.

વિષય.

કરારો વિષેના કાયદાના કેટલાંક બાબતો બહુલિ પાંખવા, તથા તે સુધારવાનો યોગ્ય છે, માટે નીચે લખ્યા મુજબ આ ઉપરથી કરારનાં આંશો છે.

મધ્યમતા વિશય.

નાનું નામ.

૧. આ આકટને “સને ૧૮૦૨નો હિંદુસ્તાનનો કરારનો આકટ” એવું નામ આપ્યું છે.

આકટ ક્યાંલા-
યુકે, તે ક્યારે આ
મહામાં આવશે.

ક્યા કાયદા રદ
કરવાં.

તે તમામ બિટીલ હિંદિયાને લાગુ છે, તથા તે તારીખ પહેલાં સપ્ટેમ્બર સને ૧૮૦૨ને રીજીસ્ટ્રેશનમાં આવશે.

આ આકટને જોડેલા પરિશિષ્ટમાં કહેલા કાયદા તેના બીજા કોઈ-કર્માં જોડેલા બાબતોમાંથી તેટલા રદ કરવામાં; પરંતુ કોઈ પણ સ્થાનમાં ના, આકટમાંના, અથવા કાયદામાંના ને કરાર આ આકટ ઉપરથી સ્પષ્ટ રીતે રદ કરવા ન હોય તેને, તથા વેપારનો કોઈપણ આંશ હિંન્દી શીરસ્તા, હિંન્દી એકાદ કરારની કોઈપણ અનુસંગિક વાત, આ આકટના કરારની વિરુદ્ધ ન હોય તેને, આ આકટના કોઈપણ મજબૂતથી પાંચ થનાર નથી.

અર્થ.

૨. વાકુલા તથા વિધવાના સંબંધ ઉપરથી જુદો અર્થ થવાનો સંભવ હોય તે તે સિવાય બીજા પ્રસંગે આ આકટમાં વાપરેલા નીચે મંજૂર શબ્દો તથા અર્થપ્રકરણોનો અર્થ નીચે મુજબ સમજાવે.

“સુચના”

(અ.) જ્યારે કોઈ એક વસ્તુ કરવામાં અથવા ન કરવામાં બીજા અપસની સંમતિ મેળવવાના હેતુથી એકાદ અપસ તે વસ્તુ કરવાની હિંન્દી ન કરવાની પોતાની ખુશી છે એવું સદરહુ બીજા અપસને જણાવે ત્યારે તે સુચના કરે છે એમ કહેવું.

“વચન”

(બ.) જે અપસને સુચના કરી હોય તે જ્યારે તેમાં પોતાની સંમતિ જણાવે, ત્યારે તે સુચના તેણે સ્વીકારી એમ કહેવું. સુચનાનો સ્વીકાર થયે એટલે તે સુચના, વચન થયું એમ સમજાવું.

“વચન આપનાર તથા વચન લેનાર”

(ક.) જે સુચના કરે તેને “વચન આપનાર” કહેવા, અને જે સુચના સ્વીકારે તેને “વચન લેનાર” કહેવા.

“અવેજ”

(ડ.) જ્યારે વચન આપનારની હિંન્દીથી વચન લેનારે હિંન્દી બીજા કોઈ અપસે એકાદ વસ્તુ કરી હોય હિંન્દી ન કરી હોય, અથવા તે વસ્તુ મજબૂર કરે હિંન્દી ન કરે અથવા વસ્તુ મજબૂર કરવાનું હિંન્દી ન કરવાનું

વચન આપે, ત્યારે એ પ્રમાણે કરવું, અથવા ન કરવું અથવા વચન આપવું, એ તે વચનનો અર્થ જ છે એમ સમજવું.

(૪). પ્રત્યેક વચન તથા વચનોનો પ્રત્યેક જોડખંધ સમુદાય જ્યાં-
ર એક ખીજાનો અર્થ જ હોય ત્યારે તે વચનને તથા સમુદાયને કન્ય-
લાત કહેવી.

(૫). જે વચનો એક ખીજાનો અર્થ જ કિંવા એક ખીજાના
અર્થ જનો ભાગ હોય તે વચનોને પરસ્પર વચનો એવું નામ આપવું છે.

(૬). જે કન્યલાતને કાયદાના જોરથી અમલમાં લાવી શકતી નથી,
તેને નિરર્થક કન્યલાત એવું નામ આપવું છે.

(૭). જે કન્યલાત કાયદાના જોરથી અમલમાં લાવી શકાય છે
તેને કરાર કહે છે.

(આઠ). જે કન્યલાત તેના એક કિંવા અધિક પક્ષકારની પ્રિય
ઉપરથી કાયદા મુજબ અમલમાં આપી શકાય, પણ ખીજા એક કિંવા
અધિક પક્ષકારની પ્રિય ઉપરથી અમલમાં લાવી શકતી નથી, તે કન્ય-
લાતને નિરર્થક યથા યોગ્ય કરાર કહે છે.

(નવ). જે કરનારને કાયદાના જોરથી અમલમાં લાવી શકાતા
ખંધ યામ તે કરાર જે વખતે સદરહુ મુજબ અમલમાં લાવી શકાતા
ખંધ યામ તે વખતે નિરર્થક યામ છે.

ખાખ રહો

સુચના જણાવવી, સ્વીકારવી, તથા રદ કરવી, એ વિશે.

૧. જે કત્ત કરીને કિંવા ન કરીને કોઈ સુચના કરનાર, કિંવા
સુચના સ્વીકારનાર, કિંવા સુચના અથવા સુચનાનો સ્વીકાર રદ કર-
નાર પક્ષકાર અનુક્રમે સદરહુ સુચના કરવાની, કિંવા તે સ્વીકારવાની,
કિંવા તે સુચના અથવા સુચનાનો સ્વીકાર રદ કરવાની વાત જણાવ-
વાનો પ્રસિદ્ધ કરે, અથવા જે કત્ત કરવાનું કિંવા ન કરવાનું પરિ-
ણામ એવું હોય કે તે ઉપરથી વાત મંજૂર જણાય, તેવું હરકોઈ કત્ત
કરવાથી કિંવા ન કરવાથી સદરહુ મુજબની સુચના કરવાની, તથા સુ-
ચનાનો, સ્વીકાર કરવાની, તથા સુચના તથા સ્વીકાર રદ કરવાની વાત
જણાય છે એમ સમજવું.

૨. જે જાપસને કોઈ સુચના કરી હોય તેને તે સુચના જ્યારે
જાપસમાં આવે ત્યારે તે સુચનાનું જણાવવું સમાપ્ત થયું એમ સમજવું.

સુચનાનો સ્વીકાર જણાવવાને સારે કોઈ કત્ત કરવાની કિંવા ન કરવા
ની વાત સુચના કરનાર તરફ જ્યારે એવી રીતે રવાના થાય કે તે સ્વી-

“કન્યલાત.”

“પરસ્પર વચનો.”

“નિરર્થક કન્યલાત
ત.”

“કરાર.”

“નિરર્થક યથા
યોગ્ય કરાર.”

“નિરર્થક કરાર.”

સુચના જણાવવી,
સ્વીકારવી, તથા ર
દ કરવી, એ વિશે.

જણાવવું ક્યારે
પર થાય છે.

કરનારના અપત્ત્યારમાં રહે નહીં, ત્યારે તે સ્વીકારનું જણાવવું સદરહું સુચના કરનારની વિરૂદ્ધ સમાપ્ત થઈ એમ સમજવું.

અને તે વાત સુચના કરનારના જણાવ્યામાં આવે ત્યારે સ્વીકાર કરનાર વિરૂદ્ધ તે સમાપ્ત થઈ એમ સમજવું;

૨૬ કરવું એ જણાવવા માટે કોઈ કલ્પ કરવાની કિંવા ન કરવાની વાત જે સંપત્તિને તે જણાવવાનું છે તે સંપત્તિ તરફ એવિ પ્રકારે રવાના થાય કે તે ૨૬ કરનારના અપત્ત્યારમાં રહે નહીં ત્યારે, ૨૬ કરવું એ જણાવવું સદરહું ૨૬ કરનારના વિરૂદ્ધ સમાપ્ત એમ સમજવું;

અને જે સંપત્તિને તે જણાવવાનું હોય તે સંપત્તિના જણાવ્યામાં તે આવે, ત્યારે તે જણાવવું સંપત્તિ મળકાર વિરૂદ્ધ સમાપ્ત થઈ એમ સમજવું.

દર્શાવો.

(અ) કંઈ એક કિમત લઈને એક ધર પેચીય, એવી જ પદ્ધતિ ૨ અને સુચના કરે છે.

અને તે પત્ર પહેલે ત્યારે તે સુચનાનું જણાવવું સમાપ્ત થાય છે.

(બ) અની સુચના જ પત્રદારે સ્વીકારીને તે પત્ર ટપાલ મારગે મોકલે છે.

એમાં સ્વીકારવાનું જણાવવું પત્ર ટપાલમાં નાખે ત્યારે જ વિરૂદ્ધ, અને તે પત્ર અને પહેલે ત્યારે જ વિરૂદ્ધ, સમાપ્ત થઈ.

(ક) જ પોતાની સુચના તાર મોકલીને ૨૬ કરે છે.

તાર રવાના થાય ત્યારે ૨૬ કરવું જ વિરૂદ્ધ સમાપ્ત થઈ; અને તાર પહેલે ત્યારે જ વિરૂદ્ધ સમાપ્ત થઈ.

(ગ) પોતાનો સ્વીકાર તાર મોકલીને ૨૬ કરે છે. તાર રવાના થાય ત્યારે જ ૨૬ કરવું જ વિરૂદ્ધ સમાપ્ત થઈ, અને તાર અને પહેલે ત્યારે જ વિરૂદ્ધ સમાપ્ત થઈ.

સુચના તથા સ્વીકાર
૨ ૨૬ કરવા બાબત

૫. કોઈ સુચનાના સ્વીકારનું જણાવવું સુચના કરનાર વિરૂદ્ધ સમાપ્ત થવાની અગાધ તે સુચના કોઈ પણ વખતે ૨૬ કરી શકાય છે, પણ ત્યારપછી તે ૨૬ કરી શકતી નથી.

કોઈ સ્વીકારનું જણાવવું સ્વીકારનાર વિરૂદ્ધ સમાપ્ત થવાની અગાધ તે સ્વીકાર કોઈ પણ વખતે ૨૬ કરી શકાય છે, પણ ત્યાર પછી તે ૨૬ કરી શકતો નથી.

દર્શાવો

જ પોતાનું ધર અને પેચવાને પત્રદારે સુચના કરે છે અને તે પત્ર ટપાલમારગે મોકલે છે.

જ પત્રદારે સુચના સ્વીકારે છે અને તે પત્ર ટપાલમારગે મોકલે છે.

જ એ સ્વીકારનું પત્ર ટપાલમાં નાખ્યું તેના પહેલાં ગમે તે વ-

અતે કિંવા ટપાલમાં નાખે તે કહે, અ પોતાની સુચના રા કરી શકે છે પણ ત્યારપછી તે રા કરી શકતો નથી.

અના સ્વીકારનું પત્ર અને પેલિસવાની પેલિસો મળે તે વખતે, કિંવા પેલિસે તે કહે, અ પોતાનો સ્વીકાર રા કરી શકે છે પણ ત્યારપછી તે રા કરી શકતો નથી.

૧. સુચના બીજે સમયે પ્રકારે રા કરાય છે:—

(૧) રા કરવાની અગર સુચના કરનારે સામાવાળાને જણાવ્યાથી;

(૨) સદરહ સુચનામાં તેને સ્વીકારવા સારૂ બીમલી મુત્ત થઈ ગયાથી; અથવા એ પ્રમાણે કોઈ મુત્તમાં બીમી નહોત્ય તે ચોગ્ય મુત્તમાં સ્વીકાર કરવાની વાત ન જણાવ્યાથી;

(૩) સુચના સ્વીકારવા પેલિસો ને ચરત પુરી કરવી નોંધાય તે સ્વીકારનારે પુરી ન કરવાથી; અથવા

(૪) સુચના કરનાર મરુ પાંગો હોય અથવા ગાંડો થયો હોય, અને તે મરુ પાંગો કિંવા ગાંડો થયો એ વાત સ્વીકાર કરવા પેલિસો સ્વીકારનારને માલમ પડી હોય, તે તે મરુ કિંવા ગાંડપણથી.

૭. કોઈ સુચનાને વચન રૂપનું આપવાને સાર.

(૧) તેનો સ્વીકાર બિન સરતનો તથા મિશ્ર્ય પૂર્વક હોવા નોંધાય;

(૨) તે સુચના અચુક રીતે સ્વીકારવી નોંધાય એવું તેમાં ન બતાવ્યું હોયતો, તેનો સ્વીકાર કોઈ મિશ્ર્ય મુજબની તથા ચોગ્ય રીતે બતાવેલો હોયો નોંધાય. સુચના મજબૂર કેવી રીતે સ્વીકારવી નોંધાય તે તે સુચનામાં બતાવ્યું હોય, અને તે રીતે તેને સ્વીકાર થઈ ન હોય, તો સુચના કરનારને સ્વીકાર મજબૂર જણવા પછી પોતાની સુચના તેમાં બતાવેલી રીતેજ સ્વીકારવી નોંધાય બીજી રીતે સ્વીકારવી નોંધાય નહી, ક્ષેપિ આગ્રહ સુચના કરનાર મજબૂર ચોગ્ય મુત્તમાં બતાવી શકે છે; પરંતુ તે ને એ પ્રમાણે ન કરે તો, તેણે તે સ્વીકાર જાન્ય કર્યો એવું સમજવું.

૮. સુચનાની ચરતો પુરી કરવાથી, અથવા પરસ્પર વચનનો કોઈ અવેજ આપવાનું સુચના સાથે જણાવ્યું હોય તે અવેજ ક્ષીપાથી, સુચના સ્વીકારી એમ થાય છે.

૯. કોઈ વચન પછીની સુચના અથવા સ્વીકાર નેટી રચનાને કાબો વડે કર્યો હોય તેટલે રચનાને તે વચનને સ્પષ્ટ વચન કહેવું. એવી સુચના કિંવા એવો સ્વીકાર સખો સિવાય બીજી રીતે નેટી રચનાને કર્યો હોય તેટલે રચનાને તે વચનને અર્થિત વચન કહેવું.

રા કરવાની પ્રકાર.

સ્વીકાર વગર ચરત
નો હોયો નોંધાય.

ચરતો પુરી પ્રાપ્તથી
કિંવા અવેજ ક્ષીપા
થી સ્વીકાર થાય છે.

વચનો સ્પષ્ટ તથા અ
ર્થિત હોય છે.

ખાખં ૨ જો.

કરાર તથા નિર્ણય થવા બોમ્બ કરાર તથા નિર્ણય કબુલાવત વિષે.

કરી કબુલાવતો કરાર થાય છે.

૧૦. કરાર કરવાને લાયક હોય એવા પક્ષકારીની સંજ્ઞા અસીધી આપેલી સમતિથી કરેલી, તથા કાયદેસર અપેક્ષાને માટે અને કાયદેસર હોય માટે કરેલી, તથા આ આકટમાં સ્પષ્ટ રીતે નિર્ણય કરાવી નથી એવી, સર્વ કબુલાવતોને કરાર સમજાવા.

કોઈ કરાર અપેક્ષા અથવા સાક્ષીકારીની રૂબરૂ થવા બેઠાએ એવું પ્રિવિય ક્રિડિટમાં અમલમાં હોનારા તથા આ આકટ ઉપરથી સ્પષ્ટ રીતે રા નહી કરેલા જે કાયદામાં કુરમાવું હોય તે કાયદામાં અથવા દસ્તાવેજ નોંધવા વિષે જે કોઈ કાયદો હોય તેમાં, આ આકટમાંના કોઈપણ નિયમથી કંઈય થવું નથી.

કરાર કરવાને કોઈ લાયક છે.

૧૧. પોતે જે કાયદાને તાલિય છે તે કાયદા અજ્ઞાન જે અજ્ઞાન લાયક જામરે પેટિયેલા હોય તેવા, તથા જેની સાવધબુદ્ધિ હોય તેવા, તથા પોતે જે કાયદાને તાલિય છે તે કાયદા અજ્ઞાન જેને કરાર કરવાની અશક્તતા ન હોય તેવા, સર્વે અજ્ઞાનો કરાર કરવાને લાયક છે.

કરાર કરવાને સાવધબુદ્ધિનો કોને સમજાવો.

૧૨. જે અજ્ઞાન કરાર કરતી વખતે તે કરાર સમજાવો, તથા પોતાના નફા નુકસાન ઉપર તે કરારથી થું પરિણામ થશે એ વિષે કોઈ સમજદાર માણસ માફક નીલું કરવાને, શક્ય છે તે અજ્ઞાન કરાર કરવાના કારણસર સાવધ બુદ્ધિનો છે એમ સમજાવું.

જે અજ્ઞાન ધણું કરીને હમિયા દિવાનો રહેતો હોય પણ કોઈ કોઈ સમયે સાવધ બુદ્ધિનો થતો હોય, તે અજ્ઞાન સાવધ બુદ્ધિમાં હોય તે વખતે કરાર કરી શકે છે.

જે અજ્ઞાન ધણું કરીને હમિયા સાવધ બુદ્ધિમાં હોય પણ કોઈ કોઈ સમયે દિવાનો થતો હોય તે અજ્ઞાન દિવાનો હોય તે વખતે કરાર કરી શકતો નથી.

દર્શાવો.

(અ) દિવાનાના દવાખાનામાં રાખેલા એક દિવાનો આતરે આં તરે સાવધ બુદ્ધિનો હોય છે. એ દિવાનો સાવધ બુદ્ધિમાં હોય તે વખતે કરાર કરી શકે છે.

(બ) એક સાવધ બુદ્ધિનો માણસ તાવ આબાને કીધે બેઠાન થયે છે અથવા દારૂ પીધને એટલા બાકી થયે છે કે તે કરારની શરૂતા સમજી શકતો નથી, કિંવા તે કરારથી પોતાના નફા નુકસાન ઉપર થું પરિણામ થશે એ બાબત સમજદાર માણસ માફક તે નિર્ણય કરી શકતો નથી; એ માણસ સદરહુ બેઠાની અથવા કેટલે ત્યાં સુધી કોઈ કરાર કરી શકતો નથી.

૧૩. જો કિંવા વધારે ચપ્પસો કાંઈ એકજ વાતનો એક સરખો અર્થ સમજીને તેમ કહ્યું હોય તો તે વાતમાં તેઓની સંમતિ છે એમ સમજવું.

૧૪. નીચે લખેલી રીતે સંમતિ ઉત્પન્ન થઈ ન હોય ત્યારે તે સંમતિ રાજી પુણીથી આપી એમ સમજવું-એટલે

(૧) ૧૬૨મી કલમમાં બતાવેલાં બંધણિ મુજબની સંખ્યાથી, અથવા
(૨) સોળમી કલમમાં બતાવેલાં બંધણિ મુજબના ગેરવાજબી ઘણથી અથવા

(૩) સત્તરમી કલમમાં બતાવેલાં બંધણિ મુજબના કપડથી, અથવા

(૪) અઠ્ઠારમી કલમમાં બતાવેલાં બંધણિ મુજબની ગેરસમજાવટી કાંઈ-યી, અથવા.

(૫) મુકથી, પરંતુ કલમ ૨૦ મી ૨૧મી તથા ૨૨ મીમાંના કસોટી મંત્ર સમજવા,

ઉપર લખેલી રીતે સંમતિ ઉત્પન્ન થઈ એમ ત્યારે સમજવું કે જ્યારે સદરહુ મુજબની સંખ્યા કિંવા ગેરવાજબી ઘણ કિંવા કપડ કિંવા ગેરસમજાવટી કિંવા મુક ન હોય તો સંમતિ આપવામાં આવત નહીં એવું હોય ત્યારે.

૧૫. એકાદ માણસને કાંઈ કમ્પ્લાયન્ટ કરવાની જરૂર પડવાના ક-રાણથી હિંદુસ્તાનના હોજદારી કાયદામાં નો કત્ત કરવાની મનાઈ કરી છે તેવું કોઈ પણ કત્ત કરતું કિંવા કરવાની ખાસ્તી આપવી અથવા મને તે કોઈ માણસની ફાની થાય એવી રીતે કોઈ પણ મિલકત કાયદા વિરૂદ્ધ અટકાવીને સંખવી કિંવા અટકાવીને રાખવાની ખાસ્તી આપવી, અને સંખવી ફેલવી.

પુલાસી—નો કેઠણિ સંખવી કરવામાં આવે તે કેઠણિ હિંદુસ્તાન-નો હોજદારી કાયદો અમલમાં છે કિંવા નથી એ વાત જરૂરની નથી.

દર્શાવ.

આ મોટા સમુદાયમાં એક અંગેજી વાહાણી કીપર બ પાંચથી એવું કત્ત કરીને એક કમ્પ્લાયન્ટ કરાવે છે કે, તે કત્ત હિંદુસ્તાનના હોજ-દારી કાયદા પ્રમાણે સાપસાંધ પમડી થાય.

પછી કસોટી તોડતા બાબતનો ઘણાં કલકત્તામાં બ ઉપર મારી છે.

આજે કરેલું કત્ત હિંદુસ્તાનના કાયદા પ્રમાણે મુન્દો થતો નથી અ-ને તે કત્ત કરતું તે વખતે તથા તે કેઠણિ હિંદુસ્તાનના હોજદારી ક-ાયદાની કલમ ૫૦૧ અમલમાં નેહોવી તોમણ આજે સંખવી કરી એમ સમજવું.

૧૬. નીચે લખેલી પ્રકારે ઘણ વખતો હોય તેને ગેરવાજબી

“સંમતિ” એટલે.

“રાજી પુણીથી આપેલી સંખવી” એટલે.

“સંખવી”નો બંધણિ.

“ગેરવાજબી ઘણ”

રાજ સમજવો.

ના બંધકો.

(૧) જે શખસ ઉપર બીજા કોઈ શખસે વિશ્વાસ રાખે છે એ કિંવા જે શખસને બીજા કોઈ શખસ ઉપર કોઈ ખરેખર કિંવા રેખા પડે છે. અધિકાર હોય, તે શખસ સદરકુ બીજા શખસ કરતાં પોતાની સ્થિતિ ઓછી વધારે કાવલવાળી કરવા સારે તે વિશ્વાસને અથવા અધિકારને ઉપયોગ કરે, કે વિશ્વાસ અમર અધિકાર મળકુર તેને ન હોત તે સદરકુ સ્થિતિ તેને પ્રાપ્ત થાત નહીં તો તે પ્રમત્રે.

(૨) મહાપણ કિંવા મદવાડ કિંવા મનના કિંવા ચરીરના કાપણ જે શખસનું મન અથવા ધર્મ છે તેજ શખસ એકે એવી કોઈ વર્તણૂક અથવા વર્તમાન આવે કે વર્તણૂક મળકુર ધર્મ ન હોત તો જે વાતની સંમતિ પોતે ન બતાવત તે વાતની સંમતિ તે વર્તણૂક ઉપરથી શખસ મળકુર બતાવે તો તે પ્રમત્રે; પણ જે વર્તણૂકથી શખસ ન હોયતો વિંત્રા નહીં.

‘કપર’ના બંધકો.

૧૦. કોઈ કરારના કોઈ પક્ષકારને કિંવા તેના મુખત્યારને ફરિયાદીના નથા કરાર મળકુર કરવાને બલમકવવાની હિસદાથી, સદરકુ કરારના બીજા પક્ષકારે કરેલા, અથવા તેને આપ આડા કા ન કરવાથી થયેલા અથવા તેના મુખત્યારે કરેલા, નીચે લખેલા કૃત્તિઓને કપર સમજવું તથા, કપર એ શખસમાં સદરકુ નીચે લખેલા કૃત્તિઓને સમાવેશ થાય છે એમ બાણું.

(૧) એકબી કાત ખરી નહીં છતાં તે ખરી છે એવું જે શખસ તો નથા તે શખસ તે વાત ખરી છે એ મુજબ સુચવે, એ કૃત્તિ.

(૨) કોઈ એક વાત કોઈ શખસના બાણમાં કિંવા માનમાં હોય તે શખસ કોઈ કામ કરીને તે કાત છુપાકે, એ કૃત્તિ.

(૩) વચન પૂરું કરવાનો ઇરાદો બિલકુલ નહીં છતાં વચન આપ્યું, એ કૃત્તિ.

(૪) ફરિયાદી નામે એવું બીજા કોઈ પક્ષ કામ.

(૫) જે કામ કરવું કિંવા ન કરવું એ કપર છે એમ કામદારમાં વિચાર કરીને ફરિયાદી હોય તે કામ કરવું કિંવા ન કરવું.

પ્રકાશ—કોઈ શખસે કરાર કરવાની હિસદામાંથી જે નકામી એનો જે વાત ઉપર આધાર હોવાનો સંભવ હોયતો કાત વિચારવાનું થાય તેથી રહેવું એ કપર થઈ નથા; પણ ત્યારે તે કામની હકીકત એકી હોય કે તે ઉપર વિચાર રાખતાં મુલ મેસનારે બાણું એકી એ તેનો પ્રમત્રે છે ત્યારે, કિંવા કોઈ ન બાણું એક બાણા એવું હોય ત્યારે જાન મુલ મેસવું એ પણ કપર છે એમ સમજવું.

દર્શાવો.

(બ) એ ફરિયાદી એક પોતા બને રમ છે, અને તે પોતા

અમલવાળો છે એવું આ ને માન્ય નથી. પોરો અમલવાળો હોયો વિશે આ બંને કાંઈ કહેતો નથી. એમાં આમને કપર કરવું એમ થવું નથી.

(ખ.) બા અમલો છોકરી છે તે હમણાંજ લાયક ઉમર પહોંચી છે. હવે એ પક્ષકારોને સંબંધ એવો છે કે, પોરો અમલવાળો હોય તો તે બંને કહેવું એ અનુકૂળ છે.

(ક.) બા અમને કહે છે કે “આ પોરો અમલ વિનાનો છે એ વાત ની વું ના નહીં પાડે તો તે અમલ વિનાનો છે એમ કું સમજાય;” આ કાંઈજ બોલતો નથી. આ કાંઈ બોલ્યો નહીં એ વાત એ પ્રસંગે બોલ્યા બરાબર છે.

(ક.) આ અમને બા વેપારી છે તેમના અંક કરાર કરે છે. બાબ દેરકા રથયા વિધિની આનુગી બાબર અમને મળી છે અમને તે એવી છે કે તે ઉપર કરાર કરવાનું કામ અગાડી ચલાવવું કે નહીં એ બાબતની અમની હિસાબો આધાર રહો છે. બા ને સે બાબર અમને કહેવાની ફરજ નથી.

૧૮. ગેર સમજૂતી કરવી એનો અર્થ નીચે મુજબ થાય છે, તા- આ તેમાં નીચે લખ્યા મુજબની વાતોનો સમાવેશ થાય છે,—

(૧.) કાંઈ વાત ખરી નહીં છતાં, તે ખરી છે એવું કાંઈ અપસ માનતો હોય, તોપણ એ બાબર તેને મળી છે તે ઉપરથી એટલી ખબરી થી તે વાત કહેવી જાય હોય તેથી વધારે ખાતરીથી નિશ્ચય પ્રવૃત્તિ કહેવી.

(૨.) એ કામ કરવાનો પોતાનો ધર્મ છે તેમાં કાંઈ અપસ એવી કાંઈ કમર કરે કે તેને ફરજ દેવાનો હિસાબ હોય તો પછી તે ઉપર બી બીજો કાંઈ અપસ અથવા તે અપસથી પોહોચેલા હક ઉપર દાવો રાખનાર કાંઈ અપસ. કાંઈ બુદ્ધિમાન પક્ષ તેને કાંઈ હાનિ થાય એવી રીતે સદરહુ કમર કરનારને અથવા તે કમર કરનારથી પોહોચે બા હક ઉપર દાવો રાખનાર કાંઈ અપસને કાંઈ કાંઈ અપસ તો કમર.

(૩.) એ વસ્તુ બાબત કબુલાત થાય તે વસ્તુના તત્વ બંને સાર રૂપી પ્રકાર વિશે તે કબુલાતના અંક પક્ષકારને એકાદી ચુક કરાવવી; ૫ છે તે ચુક બંને રૂપે જિલ્લપટપેસે થઈ હોય તેની ચિંતા નહીં.

૧૯. બંધારે અપસથી કિંવા ગેરસમજૂતી દાખથી કિંવા કપરથી કિંવા ગેરસમજૂતી કરવાથી કાંઈ કબુલાતમાં કોઈની સંમતિ થઈ હોય ત્યાં રે એ પક્ષકાર સંમતિ સદરહુ પ્રકારે થઈ હોય તે પક્ષકારની હિસાબ ઉપરથી કબુલાત મજબૂર નિર્ધારક થવા જાય કરાર છે એમ માન્યવું.

કોઈ કરારના કોઈ પક્ષકારની સંમતિ કપરથી અથવા ગેરસમજૂતી કર વાંધા મેળવેલી હોય તો, પક્ષકાર મજબૂરને જીવ્ય લાગેથી તે એવો આગ્રહ બતાવી શકે છે કે કરાર મજબૂર અથવા બાબતો બંધ/મિતથા બતાવેલી વાત ખરી હોય તો એ સ્થિતિમાં જાતે હોય તેજ સ્થિતિમાં

“ગેર સમજૂતી કરવી” એના બંધારો

રાજ્યપ્રશાસી આ પેલી સંમતિથી કબુલાતો નિર્ધારક થવા જાય છે.

ચોતાને મુકવેા નેહમ્મિ.

અથવાહ, આગર ને એવી સંમતિ સત્તરમી કલમ મુજબની કપ
૮ મુકત ગેરસમજીતીથી કિંવા મુંગાં બેથી રહેવાથી મળવવામાં આવી
હોય, તોપણ ને પક્ષકારની સંમતિ સદરહુ મુજબ મળવવામાં આવી છે
તે પક્ષકારને અર્થ થું છે એ વાત સાધારણ ઉદ્દ્યમ વડે યોધી કહાડવાનાં
સાધનો હતાં એમ હોય, તો કરાર મજકૂર નિરર્થક થવા જોગ્ય છે એ
મ સમજવું નહીં.

પુલાસો, કોઈ એક પક્ષકાર સાથે કપડ કરવું હોય કિંવા તેને
ગેરસમજીતી કરી હોય, તો પણતેણે કરારમાં સંમતિ આપી તે ને સદ
રહુ કપડ કિંવા ગેરસમજીતીને લીધે આપી ન હોયતો કરાર મજકૂર સદ
રહુ કપડ કિંવા ગેરસમજીતીનાં કારણથી નિરર્થક થવા જોગ્ય છે એમ જ
લખવું નહીં.

દ્વિતી.

(અ.) બંને દરેક દેવાના હેતુથી તેને જ એવું જોડું બતાવે છે
કે મારા કારખાનામાં દરસાલ પાંચસો મણુ ગળી થાય છે, અને તેમ
કરીને તે કારખાનું વેચાણ સેવાને જ ને લલચાવે છે બની મરજીમાં
આવે તો તે કરાર નિર્થક થવા જોગ્ય છે.

(બ.) જો ગેર સમજીતી કરીને બના મનમાં એવું જોડું આણે
છે કે બના કારખાનામાં દરસાલ પાંચસો મણુ ગળી તપ્પાર થાય છે
જો કારખાનાનાં હિસાબ તપાસી નેય છે, અને તે ઉપરથી એવું દે-
ખાય છે કે તેમાં ફક્ત ચારસો મણુ ગળી તપ્પાર થતી આવી છે. એ
પછી બંને તે કારખાનું વેચાણ સેવે, જો ગેરસમજીતી કરવાને લીધે તે
કરાર નિરર્થક થવા જોગ્ય છે એમ જાણવું નહીં.

(ક.) જો કપડથી બંને કહે છે કે મારી મિલકત ઉપર કોઈ જવ-
નહારી નથી. તે ઉપરથી બંને તે મિલકત વેચાવી સેવે, પણ મિલકત મ-
જકૂર ગીરો મુકેલી છે. બંને તે કરારને નિરર્થક કરાવી શકે છે, કિંવા
એવો આચલથી કરી શકે છે કે કરાર મજકૂર અમલમાં આણવો ને-
હમ્મિ અને ગિરોમાંથી મિલકત મજકૂર હોવાથી આપવી નેહમ્મિ.

(દ.) બંની મિલકતમાં કાચી કાગળની આણુ લાગી છે એવો જ
ને યોધ લાગે છે. કાગળની આણુ લાગી છે એ વાત બંને જાણુ
વવાના ઉપાય કરે છે તથા કાગળ છે. અને તે વાત માલમ નેહવાને
લીધે બંને તે મિલકત કમી કિંમતે વેચાણ મળી શકે છે. બંની મર-
જીમાં આવેથી તે કરાર નિરર્થક થવા જોગ્ય છે.

(ઈ.) બંને મરજી પછી કોઈ મિલકત બંને મળવાને બંને ક-
હે છે, બંને જાણે છે, બંને મળેલી બંને કને પડી છે બંને ક તે

ખબર આ ન જાણે એવું કરીને મિત્રકત મજબૂર ઉપરનો અને હક સંબંધ પોતાને વેચવાને અને લલચાવે છે. એ વેચાણ અને મર- છમાં આવેથી નિરર્થક થવા જોગ્ય છે.

૨૦. કોઈ કબજાયાતમાં આવસ્ય જરૂર હોય એવી કોઈ હકીકતની વાત વિશે કબજાયાત મજબૂરનાં બંને પક્ષકારોની ચુક થઈ હોય તો તે કબજાયાત નિરર્થક છે.

ખુલાસો. જે વસ્તુ કબજાયાત થઈ છે તે વસ્તુની કિંમત વિશે જોઈ અભિપ્રાય કરાવે હોય તો, તે અભિપ્રાયને હકીકતની વાત વિ- ચેની ચુક સમજવી નહી.

દર્શાવો.

(અ.) જમણે કયા મુંબાઈ આવતો કોઈ માલ રસ્તામાં છે એવું બાઈને તે માલ બંને વેચવાની કબજાયાત આ કરે છે. પછાડેથી એવું માલમ પડે છે કે, જે વાહણમાં તે માલ આવતો હતો તે વાહણ કસર થયે તે દિવસની અગાડી જ બાઈને તે માલ સમુદ્રમાં ગયો. આ હ- કીકતની ખબર બંનેમાંથી એક પક્ષકારને નોહોતી. સદરહુ કબજાયાત નિરર્થક છે.

(બ.) બે પાસેથી અચુક થોડો વેચાતો ભેવાની કબજાયાત આ ક- રે છે. પછાડીથી એવું માલમ પડે છે કે કસર થયે તે વખતે તે થોડો છવતો નોહોતો, અને તે હકીકત બંનેમાંથી એક પક્ષકારને માલમ નોહોતી. એ કબજાયાત નિરર્થક છે.

(ક.) બે હવાત છે ત્યાં સુધી અને કોઈ મિત્રકત ઉપર હક છે, તે મિત્રકત કને વેચવાની કબજાયાત આ કરે છે. કબજાયાતની વખતે બે છવતો નોહોતો, અને તેનાં મહુંની ખબર એક પક્ષકારને નોહોતી. એ કબજાયાત નિરર્થક છે.

૨૧. બ્રિટિશ હાંડિયામાં ચાલુ હોય એવા દરકોઈ કાચા વિશે ની કોઈ એક ચુક થવાને લીધે કોઈ કસર થયે એ સમય ઉપરથી તે કસર નિરર્થક થવા જોગ્ય થતો નથી; પરંતુ બ્રિટિશ હાંડિયામાં આ- લ ન હોય એવા કોઈ કાચા વિશે ચુક થઈ હોય તો તેનું પરિણામ હકીકતની ચુકથી જે પરિણામ થાય છે તેવું જ થાય છે.

દર્શાવો.

હિંદુસ્તાન મંદિરનાં સુકતનાં કાચા મુજબ અચુક એક કરજ ૨૬ થયું છે એવી જાણી પારણને લીધે આ તથા બે કોઈ એક કસર કરે છે. તે કસર નિરર્થક થવા જોગ્ય નથી.

ફાન્સ દેશમાં હુંડી બાબત જે કાચા આવે છે તે વિશેની જાણી પારણ ઉપરથી આ તથા બે કોઈ એક કસર કરે છે. તે કસર નિરર્થક

હકીકત વિશે બં- ને પક્ષકારોની ચુક થઈ હોય તો તે ક- બજાયાત નિરર્થક છે.

કાચા વિશેની ચુ- કનું પરિણામ.

થવા જોગ્ય છે.

હકીકત વિશે ક
રાંરના એક પક્ષકાર
ની ચુક થઈ હોય
તો અત્ર તેજ કારણ
થી કારનિરર્થક થ
વા જોગ્ય થતો નથી.

કહી જાતનો અ
વેગ તથા કાર કાય
જે સર છે તથા નથી.

૨૨. કસરમાના કોઈ એક પક્ષકારની કોઈ હકીકતની વાત વિશે
ચુક થવાને લીધે કોઈ કારાર થકે તેટલાજ કારણથી કારાર માજુર નિર-
ર્થક થવા જોગ્ય થતો નથી.

૨૩. કોઈ કબુલાવતનો અવેગ કિંવા ઉદ્દેશ નીચે લખ્યા મુજબનો
ન હોય, તો તે અવેગ કિંવા ઉદ્દેશ કાયદેસર છે;

જે અવેગ કિંવા ઉદ્દેશની કાયદામાં મનાઈ કરી હોય તેવા; કિંવા
જેનો પ્રકાર એવો હોય કે તેને મંજૂર રાખ્યા હોય તો કોઈ પ-
ણ કાયદાનો કાય વર્થ થઈ પડે તેવા; કિંવા.

જેમાં કપર હોય તેવા; કિંવા.

જે બીજા સંપત્તિનાં યતીરને કિંવા મિલકતને હાનિ કરતા હોય
કિંવા જેને અર્થ સરહદ મુજબની હાનિ કરવાનો થતો હોય તેવા; કિંવા

જેને કોઈ અનીતિનો અથવા રાજ્યની વિરુદ્ધ ગણતી હોય તેવા.
ઉપલી દરેક બાબતમાં કબુલાવતનો અવેગ કિંવા ઉદ્દેશ ગેરકાયદે
છે એમ સમાજનું. જે કબુલાવતનો અવેગ કિંવા ઉદ્દેશ ગેરકાયદે હોય
તે દરેક કબુલાવત નિરર્થક છે.

પ્રકાશિત.

(અ.) આ પાતાનું ધર દસ હજાર રૂપીઆને માટે બંને વેચાણ આ
પવાની કબુલાવત કરે છે. અર્થે ધર વેચવાનું જે વચન આપ્યું તેનો
અવેગ બંને દસ હજાર રૂપીઆ આપવા કબુલ કર્યા છે, અને બંને
દસ હજાર રૂપીઆ આપવાનું વચન આપ્યું તેનો અવેગ અર્થે ધર
વેચવાનું વચન આપ્યું એ થાય છે. એ અવેગ કાયદેસર છે.

(બ.) જો બંને બંને દસ હજાર રૂપીઆ દેવા છે તે ક જ મહીનામાં
ન આપે તો બંને તે રૂપીઆ આપવાનું વચન આપે છે. એટલી
મુદત જો આપવાનું બંને વચન આપે છે. એમ એક આપેલું વચન
બીજાએ અપેક્ષા વચનનો અવેગ થાય છે અને તે અવેગ કાયદેસર છે.

(ક.) બંને બંને કોઈ રકમ આપી છે તે બદલ આ એક વચન
આપે છે કે બંને વહાણ એક અચુક સરકારમાં જાગી જાય તો તેની કિં
મત બંને હું બરી આપીશ. અહીં બંને જે રકમ આપી તેનો અવેગ
બંને વચન છે. અને અર્થે જે વચન આપ્યું તેનો અવેગ બંને આ
પેલી રકમ છે; અને એ અવેગ કાયદેસર છે.

(ડ.) બંને કોઈકારનું પ્રતિજ્ઞાન કરીશ એક વચન આપે છે અને
બંને બંને તે બદલ બંને દસ હજાર રૂપીઆ આપવાનું વચન
આપે છે; એમાં એક પક્ષકારનું વચન બીજા પક્ષકારનો વચનનો અવેગ
થાય છે, અને એ અવેગ કાયદેસર છે.

(ઈ.) પોતે કપરથી જે મિલકત મળવી છે કિંવા મળે તે પોતાના-

તામાં પહેલી સેવા બાબત આ બા તથા કે એમના કબજાબત કરે છે. એ કબજાબત નિરર્થક છે, કારણ કે તેનો હેતુ ચેરકાપે છે.

(ક.) આ એવું વચન આપે છે કે બને સરકારમાં નોકરી આપાવી-ય, અને બા તે બદલ બને હજાર રૂપિયા આપવાનું વચન આપે છે. એ કબજાબત નિરર્થક છે કારણ કે તેનો અર્થ ચેરકાપે છે.

(ગ.) આ એક જમીનદારનો મુખીમ છે, અને પોતાના ધણીના એ કે બેતરનો પટા બા પાસેથી પડ્યા લેઈને બને આપવાનું પોતાના ધણીને ન જણાવતા, કબજા કરે છે. આ તથા બા વચેની કબજાબત નિરર્થક છે, કારણ કે તેનો અર્થ એવા થાય છે કે આ બા વાત છુપાવીને પોતાના ધણીની જોડે કપડાં કર્યું.

(હ.) આ બને એવું વચન આપે છે કે અપહરણ કરીના તોહામ ન બદલ તારા ઉપર મેં મુકદ્દમા ચલાવેલો છે તે હું બંધ પડીશ, અને તે બદલ ચોરેલા માલની કિંમત પાછી આપવાનું વચન આ આપે છે. એ કબજાબત નિરર્થક છે, કારણ કે તેનો હેતુ ચેરકાપે છે.

(આઈ.) કાપડા કરનાર મંડળીએ કરેલા એક આકરના રાંધ મુજબ આ બાની મિલકત પાસાની બાજીને સારા વેચવામાં આપે છે. બેની પાસે બાજી રહી છે તેણે તે મિલકત વેચાણ લેવી નહીં એવી આકર મજબૂરમાં મનાઈ છે. આ જોડે બંદોબસ્ત કરીને બા તે મિલકત વેચાણ લે છે અને બાએ બે કિંમત આપી તે આ પાસેથી મળેલા મિલકત મજબૂર બને આપવાનું બા કબજા કરે છે. એ કબજાબત નિરર્થક છે, કારણ કે બાની જાસે બાજી રહી તેણે મિલકત મજબૂર વેચાણ લીધી એવું એ કાંઈનું પરિણામ કબજાબત મજબૂર ઉપરથી થાય છે; અને એમ થવાથી સદરકુ કાપડાનો હેતુ નિર્થક થાય છે.

(જ.) આ બાનો મુખતિયાર છે તે એવું વચન આપે છે કે જુખતયા રણજીના સંબંધથી પોતાનું બાની જોડે બે વાજ ને તે બા હિતાને લાગે લાગેથી, અને તે બદલ બને રૂપિયા એક હજાર આપવાનું વચન આપે છે. એ કબજાબત નિરર્થક છે, કારણ કે તે બાનીનિગી છે.

(કે.) આ પડિયા બાને પોતાની છોકરી બને રાખ તરફ આપવાનું કબજા કરે છે. એ કબજાબત નિરર્થક છે, કારણ કે એવે પ્રકારે પડિયા લેઈને છોકરી આપવી એ વાત હિંદુસ્તાનના મેજાસી કાપડા મુજબ બા મિત્રાને પાત્ર ન હોય તે પછી તે કબજાબત બાનીનિગી છે.

નિરર્થક કબજાબતો.

૨૪. એક કિંવા વધારે હેતુ બદલ એકજ અવેજ હોય ત્યારે તે અવેજનો કોઈ બાગ અથવા અવેજ હેતુ બદલ કેટલાક અવેજ હોય ત્યારે તે અવેજમાંનો કોઈ પણ એક અવેજ કિંવા તેમાંના કોઈ પણ

અવેજ તથા હેતુ હેતુ કોઈ બાગે કે રકાબે હોય તે કબજાબત નિરર્થક છે.

એક અવેજનો કોઈ બાગ, ગેરકાયદે હોય, તો ને કબજાબત નિરર્થક છે.
દેખાત.

ગળીના એક કાચેસર કારખાના ઉપર તથા ખીલ પલ્લેના એક ગેરકાયદે વાપર ઉપર બની તરફથી ઉપરી તરીકે તાજર સંપત્તિનું વચન આપે છે, અને દર વરસે દસ હજાર રૂપીઆ પગાર આપવાનું વચન બા આપે છે. એકબીજા નીરર્થક છે, કારણ કે અમને આપેલા વચનના બિંદુઓ તથા અમને આપેલા વચનના અવેજનો એક બાગ ગેરકાયદે છે.

અવેજ શિવાયની કબજાબત નિરર્થક છે.
પરંતુ બંધેલી તથા નોંધેલી હોય તે

૨૫. વગર અવેજ કરેલી કબજાબત નિરર્થક છે, પરંતુ

(૧) તે બંધેલી હોય તથા દસ્તાવેજ નોંધવા બાબત ને કાયદો વખતે વખત અમલમાં હોય તે મુજબ નોંધેલી હોય, તથા ને પક્ષકારી પરસ્પર તજવીજના સંબંધમાં હોય તે પક્ષકારી વચે રવળાવિક શ્રી-તિ તથા માયાના સંબંધથી ઘણી હોય તો; અથવા

અથવા કોઈ વસ્તુ કરી હોય તેનો બદલો આપવાનું વચન હોય તો,

(૨) ને અપસે પોતાની ઇમે ખુશીથી કોઈ ખીલ અપસને માટે કાંઈ વસ્તુ કરી હોય, કિંવા કાયદાથી સદરહુ ખીલ અપસને કરવાની ફરજ હોય એવી વસ્તુ પોતાની ઇમે ખુશીથી અપસ મજકુરે તેને માટે કરી હોય, તે અપસને પૂરે કિંવા ઘોડે બાગે બદલો આપવાનેસાર વચન તરીકે સદરહુ ખીલ અપસે યાને વચન આપનારે તે કરેલી હોય તો; અથવા

અથવા મુતના કાયદાથી રા ઘણું કરી આપવાનું વચન હોય તો,

(૩). કોઈ માલિક બાબતની મુદતના કાયદાને લીધેજ માત્ર ને તેન કોઈ રૂપીઆ ખીરનારથી પસુજ કરી ચકાવું નથી તે દેન તમામ કિંવા ઘોડે બાગે આપવાને સાર વચન આપવામાં આવ્યું હોય, અને તે વચન બખાલુને રૂપે આપ્યું હોય, તથા વચન મજકુરની જવાબદારી ને અપસના ઉપર રહેવાની હોય તે અપસે કિંવા તેના કુલમુખત્યારે કિંવા તેટલાંજ કામ સારે અધિકાર આપ્યો હોય તેજા મુખત્યારે બખાલુ મજકુરના ઉપર સહી કરી હોય તો;

કબજાબત મજકુર નિરર્થક થતી નથી.

સદરહુ વગર અવેજ કરેલી કબજાબત નીરર્થક થતી નથી. ઉપર કોઈ પણ પ્રતે કબજાબત મજકુર કરાર યાવ છે એવું સમજવું.

ખુલાસો ૧. કોઈ બંધેલી પરખરી આપવામાં આવી મુજી હોય તો, તે આપનાર તથા સેનાર મધ્યે તે બંધેલી કાચેસર હોય તેને આ કબજાબત કોઈ પણ મજકુરથી બાધ પેહિંચતો નથી.

ખુલાસો ૨. વચન આપનાર ને કબજાબતમાં પોતાની સમતિ રાજી ખુશીથી આપી હોય તે કબજાબતનો અવેજ પ્રતે નથી એટલા જ કારણ ઉપરથી કબજાબત મજકુર નિરર્થક યાવ છે. એમ સમજવું નહીં; પરંતુ વચન આપનારે પોતાની સમતિ રાજીખુશીથી આપીએકેમ

એ તકસરનો નિકાલ કરતી વખત અવેજ અપૂરતો છે એ વાત મુજબ પકડવાને કોરડા મુખત્યાર છે.

દર્શાવે.

(અ) આ કોઈજ અવેજ સિવાય આ ને એકહત્તર રૂપીયા આપવાનું વચન આપે છે. એ કબજાયાત નિરર્થક છે.

(બ) આ સ્વભાવીક પ્રીતીથી તથા માયાથી પોતાના ડોકરા આ ને રૂપીયા એક હત્તર આપવાનું વચન આપે છે. આ તે વચનનો લેખ કરીને નોંધાયે છે. એ કસાર છે.

(ક) આ ને આ ના પાસાની કોથળી જડી અને તે તેણે આ ને આપી. આ આ ને રૂપીયા પચાસ આપવાનું વચન આપે છે. એ કસાર છે.

(દ) આ ના બાળક ડોકરાનું આ પ્રતિપાલન કરે છે. તેથી આ ને થતો ખર્ચ આપવાનું વચન આ આપે છે. એ કસાર છે.

(ઈ) આ ને આ ના હત્તર રૂપીયા દેવા છે. પરંતુ તે કરજ મુતના કાપણને લીધે વસુલ કરી ચકાવું નથી. તે કરજ ખાતે પાંચસો રૂપીયા અને આપીશ એવા વચનના લેખ ઉપર આ સહી કરે છે. એ કસાર છે.

(ફ) એક હત્તર રૂપિયાની કિંમતનો પોડો દસ રૂપિયા વેચવાનું આ કબજા કરે છે. કબજાયાતમાં આ પોતાની સંમતિ રાજી પુષ્ટીથી આપી છે. અવેજ મજબૂર અપૂરતો છે તોપણ તે કબજાયાત કસાર છે.

(મ) એક હત્તર રૂપિયાની કિંમતનો પોડો દસ રૂપિયા વેચવાનું આ કબજા કરે છે. કબજાયાતમાં પોતાની સંમતિ રાજી પુષ્ટીથી આપી નથી એમ આ નું ક્લેવું છે. આ ની સંમતિ તેણે પોતે રાજી થઈને આપી હતી કે નહીં એનો વિચાર કરતી વખતે અવેજ મજબૂર અપૂર તો છે એ વાત કોરડા મુજબ પકડવી જોઈએ.

૨૧. કાચી ઉમરનાં શખસો સિવાયના ખીલ કોઈપણ શખસનાં હાથમાં હરકત કરતાંથી પ્રત્યેક કબજાયાત નિરર્થક છે.

૨૨. જે કબજાયાત ઉપરથી એકાદ કાવેસર ધંધા, વેપાર, અથવા કોઈપણ પ્રકારનો ઉદ્યોગ કરવામાં હરકોઈને હરકત થાય તેવી દર-એક કબજાયાત જે લી હરકત કર્યા છે તેટલી નિરર્થક છે.

આપવાદ ૧. પોતાના રાજગારની “સુડવીલ” કોઈએ કબજાયાત

૧ હીપ. ‘સુડવીલ’ એ શબ્દ અંગ્રેજી છે, અને તેનો અર્થ નીચે આપ્યો છે. —“કોઈ ધંધા આજતા હોય તેમાં જે કંઈ અથવા મીલકત નાખી હોય, તેની કિંમત સિવાય હાથમાં ધરાકોની તરફથી તે ધંધા જે કેટલે અલાવકામાં આવતો હોય તે કેટલોને લીધે, કેવા કુશળતાની અથવા હાલતમાંની અથવા વખતસર બરોબર કામ કરવા

હાથમાં હરકત કરતો કબજાયાત નિરર્થક છે. વેપારને હરકત કરતો કબજાયાત નિરર્થક છે.

જે રાજગારની

“યુડવિલ” વેચવા માં આવી હોય તે રોજગાર નહીં ચલાવવા બાબતની કબજાબતને ઉપલી કબજા બાધ કરી નથી.

પંત્યાળું ગુટલા અગાઉ પંત્યાળા-આંચે કરેલી કબજાબતને પછી કબજા મજબૂર બાધ કરી નથી.

અથવા પંત્યાળું ચાલતું હોય તે દરમિયાન પંત્યાળા-આંચે કાપેલી કબજાબતને પછી કબજા મજબૂર બાધ કરી નથી.

કાપેલા મુજબ કામ ચલાવવામાં હરકત કર્યાં કબજાબત નિરર્થક છે.

તકરાર ઉત્પન્ન થાય તે બજારને સોંપવા વિધિનો કારાર કાયમ છે.

એવા કરારોથી કેવા શાક આબતા અટકે.

એમ તો તે વેચાણ સેનાર, અથવા તે વેચાણ સેનારની પાસેથી ને શખસને “યુડવિલ”નો હક મળેલો હોય તેવા કોઈ શખસ બંધાં મુખી તે રોજગાર કોઈ જગ્યાએ નીમણી હોતીની અંદર ચલાવે ત્યાં મુખી તે હુદની અંદર વેચનાર મજબૂર પોતે તેવા રોજગાર ચલાવવા નહીં એવી કબજાબત તે વેચનાર સદરહુ વેચાણ સેનાર સાથે કરી શકે છે; પરંતુ તે રોજગારના પ્રકાર ઉપર નજર રાખતાં કોઈને એવું માન મ પડતું જોઈએ કે નીમણી હોતો જામ છે.

અથવા ૨. પંત્યાળું ગુટલી વખતે અથવા ગુટલાનું છે એવા બિચારવાથી, પંત્યાળાં મજબૂરના રોજગાર નેચે રોજગાર પંત્યાળાંમાં પેકી કોઈએ અથવા સંધ્યાએ, ઉપજા છેવટના અપવાદમાં કલા મુજબની હોતીની અંદર, ચલાવવા નહીં, એવી કબજાબત સદરહુ પંત્યાળાંમાં કરી શકે છે.

અથવા ૩. પંત્યાળું ચાલતું હોય તે દરમિયાન પંત્યાળાંના રોજગાર ચિલ્લ પીળ રોજગાર અમુક એક પંત્યાળાંએ કિંવા સંધ્યા પંત્યાળાંમાંએ કરેલ નહીં એવી કબજાબત પંત્યાળાં મજબૂર કરી શકે છે.

૨૬. કબજાબતના કોઈ પક્ષકારને, કોઈ કસ્ટોમરની રૂએ, અથવા તે સંબંધિ, કામ ચલાવવા હકો ન્યાયની સાધારણ કોર્ટમાં, ચીરસ્ત પ્રમાણે નું કાપેલી કામ ચલાવીને, અમલમાં આણવાને પક્ષકાર મજબૂરને ને કબજાબતથી તલન હરકત થતી હોય, તેવી દરેક કબજાબત, અથવા પક્ષકાર મજબૂર પોતાના હક્કો અમુક મુદતના અંદર જ સદરહુ પરમાણે અમલમાં આણવા એવું ને કબજાબત ઉપરથી થતુ હોય તો, તેવી દરેક કબજાબત, તેટલા જ પુરતી નિરર્થક છે એમ સમજવું.

અથવા ૧. જો બે અથવા વધારે શખસો પોત પોતામાં એવા કરાર કરે કે કોઈપણ અમુક વિષય પ્રમાણ અથવા અમુક જાતના વિષયે બાબત આપણાં સહિત તકરાર ઉત્પન્ન થાય તેને નિર્ણય કરવાનું બજારને સોંપવું, અને ને તકરાર એ રીતે બજારને સોંપવામાં આવે તે બાબત બજાર મજબૂર કરેલ તેટલી જ રકમ વસુલ કરવા જોગ સમજવી, તો તે કરાર આ કબજા ઉપરથી રૂપકાર છે એમ જાણવું નહીં.

જ્યારે એવા કરાર થકે હોય ત્યારે, તેમાં બજાર પરમાણેનું અમુક કામ કરાવવા સાથે સાથે માંડી શકાય છે; અને તેમાં બજાર પ્રમાણે

માં આવતું હોય તેની કાળી લીધે કિંવા બીજી કોઈ અસ્થિત બીજા એને લીધે, કિંવા કાળી કાળની મહેરબાની બરેલી નજરને લીધે ઉત્તેજન મળતું હોય તે ઉપરથી ને કાયદો અથવા નહોતો ઉત્તેજન થતો હોય તેને યુડવિલ સમજવી. (નોંધવુંના કાયદા મેઘની રીજી આપવા વિશેષ) — ચીરપ્રસાદ આ. ૩૦ કોનાવાળા.

અમલ કરાવવાને બદલે ખાંડ કોઈ બાબત કરાવવા સાથે કિંવા બજારે દારૂથી રકમ ચિવાસ ખાંડ રકમ વધુ કરવા સાથે કરાર મજબૂરનો એક પક્ષકાર ખાંડ કોઈપણ પક્ષકાર ઉપર નો વિષય બાબતની તકરાર બજારે સોંપવાનું કબજા કરવામાં આવ્યું હોય તે વિષય પાંચ્વી થયો મરિ તે, સરદાર મુજબ કરાર થયેલો એ વાતથી તે થયો ચાલ તે અટક્યો.

અવધાર ૨ વળી એ કિંવા વધારે અમલ મરિ કોઈ તકરાર ઉપર ન થઈ ચૂકી હોય તે તકરાર બજારે સોંપવાનું નો બજારે કરારથી અમલ મજબૂર કબજા કરતા હોય તે બજારે કરાર પછી આ કબજા ઉપરથી ગેર કાયદે થતો નથી; અવધાર ૩મ બજારે સોંપવા બાબત નો કાયદો વખતે વખત અમલમાં હોય તેમાંના કોઈપણ કાયદેને આ કબજાથી અમલ થતો નથી.

૨૬. નો કબજાવાતનો અર્થ નક્કી નથી કિંવા નક્કી કરી ચક્રમ એવા નથી તેવી કબજાવાતો નિર્ધારક છે.

દશાંતો.

(અ). આ 'એકમ' ટંક તેલા બે ને વેચાણ આપવાનું કબજા કરે છે. કોઈ બાબતનું તેલ આપવાનો વિચાર હોય તે બાબતવાને માટે કોઈ આધાર નથી. એ કબજાવાત નથી ન હોવાને લીધે નિર્ધારક છે.

(બ). આ એકમ ટંક અમુક એક પ્રકારનું તેલ કે નો વેચારની જનસ તરીકે આપવામાં છે તે બે ને વેચાણ આપવાની કબજાવાત કરે છે. એના અર્થ વિશે સંશય ન હોવાને લીધે એ કબજાવાત નિર્ધારક થતી નથી.

(ક). કે દશ કોષરના તેલનો વેચાર કરે છે. તે બે ને 'સો ટંક તેલ' આપીશ, એવું કબજા કરે છે. આના વેચારનાં સ્વરૂપે ઊપરથી સરદાર મુજબનો અર્થ સમજાવાનું બની આવે છે, માટે આ ને 'સો ટંક કોષરના આપવાની કબજાવાત કોંપી એમ સમજાવું.

(૬). 'રામનગર મરિ માહારી કોષરના એક' અનાજ છે તે સર્વે બે ને વેચવાનું આ કબજા કરે છે. આતરે કબજાવાત નિર્ધારક હોવા એવા કોઈ સંશય નથી.

(૭) 'કે દારૂ તે કિંમતે એક હજાર મલુ ચોખા' બે ને વેચવાનું આ કબજા કરે છે. કિંમતે નક્કી દારૂની ચક્રમ છે માટે એમાં કબજાવાત મજબૂર નિર્ધારક થાય એવા સંશય નથી.

(૮) માહારો સરદાર મોડો પાંચમી રૂપિયા કિંવા એક હજાર રૂપિ એ બે ને વેચીશ એવું આ કબજા કરે છે. વેચાણ કહી કિંમત થવાને વિચાર હોય એ માલમ પડતું નથી. સમજાવ એ કબજાવાત નિર્ધારક છે.

નો તકરાર ઉપર ન થઈ ચૂકી હોય તે બજારે સોંપવા વિષેના કરાર કાયમ છે.

કબજાવાત નક્કી ન હોવાને લીધે તે નિર્ધારક છે.

સરત તરીકે કરે
લી કણ્ઠાપતો નિર
થક છે.

પોડાની સરતમાં
છતેલાપનામાં વિ-
ષે આપવાં.

આ કલમ ઉપર
થી હિંદુસ્તાનનાં દો
જાદારી કાયદાની ક
લમ ૨૬૪ આ ને
બાંધ થતો નથી.

અવલંબી કરાર
એકમ થી.

કોઈખિના ખતવા
ઉપર જે કરાર અ
વલંબી હોય તે અ
મલમાં બાંધવાં બા
ખત.

૩૦ સરત તરીકે કરેલી કણ્ઠાપતો નિરર્થક છે, અને એકાદી વ
સ્તુ કોઈ સરતમાં છતી છે એમ કહીને તે વસ્તુ મળવવા સારે આ
થવા કોઈ એક વિશે અથવા બીજી મુકદ્દર ન હોય એવી બીજી ખીના
વીધે કોઈ સરત કરવામાં આવી હોય તે એક અથવા ખીનાનું પરિણા
મ થાય તે પરમાણે બંધવરથા થાય તેને સારે એકાદી વસ્તુ કોઈનેસાં
થી હોય તે મળવવાને સાર, ઘણા મંડાઈ શકતા નથી.

કોઈપણ પોડાની સરત છતનારને અગર છતનારાઓને આપવા
ની પાંચઠી રૂપિયા કિંવા તેથી વધારે કિંમતની અથવા રકમની રી
કાખી, ધનામ, કિંવા રોકડ રૂપિયા એકઠા કરવા સાર, કિંવા તેની
બરતોમાં રીપમાં કોઈ બરીને અથવા મદદ ઘાખલ આપ્યું હોય તે અ
થવા રીપમાં બરીને અથવા મદદ ઘાખલ આપવાની કોઈ કણ્ઠાપત
કરી હોય તો તે આ કલમ ઉપરથી ગેર કાયદે થાય છે એમ સમજવું નહીં.

હિંદુસ્તાનનાં દોજાદારી કાયદાની કલમ ૨૬૪ આમાંના દરારો પોડાની
સરત સંબંધીના જે કાયદેને લાગુ હોય તેવું કોઈપણ કાયદે આ કલમ ઉ
પરથી કાયદેસર થાય છે એમ સમજવું નહીં.

ખાખ ૩ નો.

અંવલંબી કરાર વિશે.

૩૧. કોઈ એક ખિના કરાર સાથે સહગામી હોય તે ખિના
ખને કિંવા ન ખને તો અમુક કોઈ વસ્તુ કરવાનો કિંવા ન કરવાનો
જે કરાર હોય તેને અવલંબી કરાર કહેવો.

દ્રષ્ટાંત.

ખ નું ધર બખી જાય તો ખને દસ હજાર રૂપિયા આપવાનો ક
રાર આ કરે છે. એ અવલંબીકાર છે.

૩૨. કોઈ અનિશ્ચિત બચિયની ખિના ખનેતો કંઈ અમુક વસ્તુ
કરવાનો કિંવા ન કરવાનો અવલંબી કરાર જો તે ખિના ખની નહી
હોયતો તથા જ્યાંસુધી ખિના મજકુર ખને ત્યાંસુધી કાયદાની રૂએ અ
મલમાં આંખી શકાતો નથી.

તે ખિના ખતથી અમુક થાયતો એવો કરાર નિરર્થક થાય છે.

દ્રષ્ટાંત.

(અ) આ, બ સાથે એવો કરાર કરે છે કે જો હું કંઈ પછી છ
યતો રહ્યો તો તારો પોડો વેચાતો હાથિ. આ કરાર ખની હયાતીમાં
કેનમરેતો તથા ખની હયાતીમાં તે મરે ત્યાં સુધી કાયદાનીસહાયથી અ
મલમાં બાંધી શકાતો નથી.

(ખ) આ, બન્યા સાથે એવા કાર કરે છે કે જેને પોતે એક પો
તે વેચાતો આપવાનું કહ્યું છે તે કે ન મે તો તે અમુક કિંમતે તને
વેચાતો આપીશ. એ કારણે થોડો મજાકર સેવાળી કે ના ન કહેતો ત
થા એવું કહે ત્યાં સુધી કાવલાળી રહે એ અમલમાં લાવી શકાતો નથી.

(ક) જ્યારે બનું કે સાથે બન થાય ત્યારે બને એક રકમ આ
પવાનો કાર આ કરે છે. કેનું બન બ નોડે થયા વગર કે મહું પામ
છે. સદરહુ કાર નિરર્થક થયો.

૩૩. કોઈ અનિશ્ચિત બવિધની બિના ના બનેતો અમુક કોઈ
પણ વસ્તુ કરવાનો કિંવા ન કરવાનો અવલંબી કાર તે બિના બ
નથી જ્યારે અશક્ય થાય ત્યારેજ અમલમાં લાવી શકાય છે, તે અગા
દ અમલમાં લાવી શકાતો નથી.

કથાંત.

હણાણું એક વાહાણુ જાણું ન આવે તો બને અમુક રકમ આપી
શ એવું આ કબુલ કરે છે. તે વાહાણુ પૂખી મળું. જ્યારે વાહાણુ મજ
કર પૂખી મળું ત્યારે કાર મજાકર અમલમાં લાવી શકાય છે.

૩૪. જે બવિધની બિના ઉપર કોઈ કાર અવલંબી હોય તે
બિના જો કોઈ શખસ કોઈ નહીં ખતાવેલે વખતે કોઈ કૃત્ય જે પ્રકારે
કરવાનો હોય તે પ્રકારને રૂપે હોયતો, તે બિના બનવી અશક્ય થઈ
એમ ક્યારે સમજવું કે જ્યારે શખસ મજાકર એવી કોઈ વસ્તુ કરે કે
તે ઉપરથી સદરહુ કૃત્ય સદરહુ પરકારે કોઈ મુકરરે વખતમાં કરવું અ
શક્ય થાય ત્યારે અથવા ખોટા બવિધની બિનાઓ બન્યા શિવાય તે
કૃત્ય તે પરકારે કરી શકાય નહીં ત્યારે.

બનું કે જોડે બન થાય તો બ ને કંઈ પૈસા આપવાની કબ-
લાવત આ કરે છે. .

કે, કે જોડે બન કરે છે, હવે અગર જો એવું બની શકે કે કે
મહું પામ અને ત્યાર પછી કે કદાચિત બ જોડે બન કરે તો પણ બનું
કે જોડે બન થવું અશક્ય છે એમ હાલ સમજવું જોઈએ.

૩૫. કોઈ અમુક ખતાવેલી અનિશ્ચિત બિના નીમિત્તી મુદતની
આંદર બને તો કોઈ વસ્તુ કરવાનો અથવા ન કરવાનો કોઈ અવલં-
બી કાર, તે નીમિત્તી વખત પૂરે થાય ત્યારે બિના મજાકર જો ન બ
ની હોય તો અથવા નીમિત્તી વખતની અગાડી તે બિના બનવી અ-
શક્ય થાય તો, નિરર્થક થાય છે.

કોઈ અમુક ખતાવેલી અનિશ્ચિત બિના નીમિત્તી મુદતની આંદર ન
બને તો અમુક કોઈ વસ્તુ કરવાનો અથવા ન કરવાનો અવલંબી ક-
ાર, તે કારણેલી મુદત પૂરી થઈ હોય પણ તે બિના બની નહીં હોય

કોઈ બિના ન બ
નવા ઉપર અવલં
બી કાર કરેલો હો
ય તો તેને અમલ
માં લાવવા વિશે.

જો બિના ઉપર
કોઈ કાર અવલંબી
હોય તે બિના કોઈ
હયાત હોય એવા
ખસની બવિધની
તૃષ્ણકને રૂપે હોયતો
બિના મજાકર બન
વી અશક્ય થઈ એ
મ ક્યારે સમજવું.

અમુક બિનાની
મિલા વખતની આં
દર બનવા ઉપર કે
રેલા અવલંબી કે
રાર નિરર્થક ક્યારે
થાય છે.

નીમિત્તી મુદતની
આંદર અમુક બિના
ન બનવા ઉપર કે

તો અવલંબી કરી
રૂપારે કાવડાની સ
હાથથી અમલમાં
આણી સકાય છે.

ત્યારે, અવલંબી તે બિના બનનાર નથી એવું નહીં થાય તો નીચેના વ-
ખત પૂરા થાયની પેઠેથી, કાવડાની રૂપારે અમલમાં લાવી સકાય છે.

કહાંતો.

(અ). અમુક એક વાહાણ એક વરણી અંદર ખાડું આવે તો
બંને કાંઈ અમુક રકમ આપીશ એવું વચન આપે છે. વાહાણ વ
રણી અંદર ખાડું આવે તો, કરાર અમલમાં લાવી સકાય છે, અને
એ તે વાહાણ વરણી અંદર બળી મર્યાદા કરાર મજબૂર નિર્ણય થાય છે.

(બ). અમુક એક વાહાણ એક વરણી અંદર ખાડું ન આવે
તો, બંને કાંઈ અમુક રકમ આપવાનું વચન આપે છે. વાહાણ
વરણી અંદર ખાડું ન આવ્યાથી કિંવા વરણી પૂરે થવાની અમલમાં બળી
મર્યાદા કરાર અમલમાં આણી સકાય છે.

૩૧. કોઈ અમલકર બિના બંને તે અમુક કાંઈ વસ્તુ કરવી અ
થવા ન કરવી એવી અવલંબી કમુલાયત નિર્ણય છે, પછી કમુલાયત
મજબૂર કરી તે વખતે ખજાણાને તે બિના બિનથી અમલકર એ એવું
માલમ હોય કિંવા ન હોય તેની ચિંતા નહીં.

કહાંતો.

(અ). જે સીધી લાટીઆથી કાંઈ જગ્યા ત્યારે બાજુએ બંધ
થાય તો બંને હજાર રૂપિયા આપવાનું આ કમુલ કરે છે. એ ક-
મુલાયત નિર્ણય છે.

(બ). આ પોતાની કે નામની હાકરી જોડે જો બંને બંને કરે તો
તે બંને એક હજાર રૂપિયા આપવાનું કમુલ કરે છે. કરાર થયો તે
વખતે કે મરણ પામેથી હતી. એ કમુલાયત નિર્ણય છે.

ખાખ ૪

કરારો પૂરા કરવા વિશે.

જે કરારો પૂરા કરવા જોઈએ તે કરારો વિશે.

કરારના ખજાણા
ની રૂપરૂ,

૩૨. આ આકરમાંના કિંવા ખીજ કોઈ કાવડાના કાવડાના
કોઈ એક કરાર પૂરા કરવાની જરૂર ન હોય કિંવા તે પૂરા કરવાની
માફી હોય, તે ચિન્હાવને ખીજ પ્રત્યે કરારના ખજાણાએ પોતા પોતા-
ના વચનો પૂરા કરવા જોઈએ, કિંવા પૂરા કરવાને તેવાર જાહેર એમ
કહેવું જોઈએ.

વચનો પૂરા કરવાની અગાઉ વચન આપનારાઓ મરણ પામે
તો તેમના પ્રતિનિધિ, કરાર મજબૂર ઉપરથી જ્યોત્તીય હેતુ ન થાય-
તો હોય તો, તે વચનો પૂરા કરવાને બંધાયેલા છે.

(અ.) બે એક હજાર રૂપિયા આપે તો, અમુક દિવસે કાંઈ માલ બે ને સ્વધીન કરવાને બધ વચન આપે છે. તે દિવસના પેલેલાં અમ-
ત્રી મળે. આ ના પ્રતિનિધિઓ તે માલ બેને સ્વધીન કરવાને બંધા-
વ્યા છે, અને આના પ્રતિનિધિઓને સદરકુ એક હજાર રૂપિયા આ-
પવાને બંધાવેલા છે.

(બ.) અમુક કિંમત બધને અમુક દિવસ સુધીમાં એક તરખીર બેને રંગીને આપીશ એવું અવચન આપે છે. આ નીમલા દિવસનાં પેલેલાં મરજી બધે છે. તે કરાર આના પ્રતિનિધિથી કિંમત બધા અમલમાં આ બધી શકિતો નથી.

૩૮. વચન આપનારાએ વચન પ્રકરણની ધંધા વચન બેનારને ખતાવી હોય અને તે તેણે સ્વીકારી નહીં હોય તો વચન પ્રકરણ ન થ-
વાની જવાબદારી વચન આપનાર કીપર નથી, અને એ પ્રમાણે થવા થી તે કરારની રૂએ વચન આપનારના બે હોડો હોય તે પણ જતા નથી.

વચન પ્રકરણને સાફ તપાસ કરજે એમ જ્ઞેલાંમાં આવે તેની સાથે નીચે મુજબની સરતો પરી પડવી જોઈએ.

૧. સદરકુ મુજબનું કહેવું બિન સરતનું હોવું જોઈએ.

૨. તે ચોગ્ય થાય તે તથા જોગ્ય-કેહોએ અને એવે પ્રસંગે કહેવુંજોઈએ કે કોનારે શખસ પોતાના વચન મુજબ બે કાંઈ કરવાની તેની ફરજ હોય તે સંબંધે કહેણું તથા તેજ સમયે કરવાને શકિતમાન તથા ખુશી છે કે નહીં એ મુકરર કરવાને ચોગ્ય સંધી બે શખસને તે કહ્યું હોય તે શખસને મળી આવે.

૩. સદરકુ મુજબ કહેવું બે વચન બેનારના સ્વધીનમાં કાંઈ પણ વસ્તુ આપવા બાબતનું હોય તો બે વસ્તુ પોતાના વચન મુજબ આ-
પવાની વચન આપનારે ફરજ છે તેજ વસ્તુ આપવાનું સદરકુ વચન આપનાર કહે છે કે નહીં એ જ્ઞેલાંની જોગ્ય સંધી વચન બેનારને મ-
ળવી જોઈએ.

વચન બેનારાઓ સમસ્ત તથા એક કરતાં વધારે હોય તો તે સરવે જણાઓને સદરકુ મુજબ કહેવાથી કાયદા મુજબ બે પરિણામ થાય તેજ પરિણામ તેમાના એક જણને તે પ્રમાણે કહેવાથી થાય છે.

દહાંતે.

બે અમુક એક જાતનું ચીઝ ગ્રાસડી કે તારીખ પેલેલા માર્ય સને ૧૮૭૩ને રોજ બની વખારમાં બેને સ્વધીન કરવાનો કરાર કરે છે. કરાર પ્રકરણ કરવાને તપાસ કરજે એ કહાંથી આ કલમમાં કહેણું રજા ક્યારે મળે કે ક્યારે બે બની વખારમાં તે ર નીમસે દિવસે આવે અને તે એવે પ્રસંગે કે કરાર કરેલા રંગી જાતનુંજ આણેણું ર છે તથા તે સે

વચન પ્રકરણ
એવું કહાં કરતાં કે
જુલ ન કરજું તેનું
પરીણામ.

માંસડી છે એ બાબત અને પોતાની આત્મી કરી મેલાની જગ્યા ત.પી મળે ત્યારે.

પછી કાર પોતાનું
વચન તમામ પૂરે કે
રવાની ના કહે તો
યું પરિણામ થાય.

૩૯. કરારના અંકાર પછી કાર પોતાનું વચન તમામ પૂરે કરવાની ના કહી હોય, કિંવા પોતાથી પૂરે કરવાનું નહિ. બની શકે એવું તેણે કોઈ કર્યું હોય તો, તે કરાર આણ રાખવાનું પોતાનું અનુમત શબ્દોથી અ-
થવા વર્તણૂકથી વચન મેનારે બતાવ્યું ન હોય ત્યારે, વચન મેનાર મ-
નજુર સદરહુ કરાર બંધ પાડી શકે છે.

(અ) આ એ કોઈ ગામત કરનારી છે, અને એ એક નાટકશા-
ળાનો અધિપતિ છે. આ એ એ સાથે એવો કરાર કરે છે કે હું બની
નાટકશાળામાં આવતા બે મહિના સુધી દર અઠવાડીયામાં બે રાત્ર ગા-
ઈશ, અને એ એવી બાલી કરે છે કે આ ગાય તે દર રાત્રે અને યો ર-
પીઆ આવવા. છઠી રાત્રે નાટકશાળામાંથી આ બાલી એને ગેરહાજર
રહે છે. એ એ કરાર બંધ પાડવાને સુખત્યાર છે.

(બ) આ, એક ગામત કરનારી એક નાટકશાળાના અધિપતિ એ
સાથે એવો કરાર કરે છે કે હું બની નાટકશાળામાં આવતા બે મહિ-
ના સુધી દર અઠવાડીયામાં બે રાત્ર ગાઈશ, અને એ એવી બાલી ક-
રે છે કે આ ગાય તે દર રાત્રે યો રૂપિઆ અને આવવા. છઠી રાત્રે
નાટકશાળામાંથી આ બાલી એને ગેરહાજર રહે છે. પછી આ, બની
અનુમતથી સાતમી રાત્રે ગાય છે. કરાર મનજુર આણ રાખવાનો અનુ-
મત બંને આ ઉપરથી આપણે એવું થયું, અને તેનાથી કરાર બંધ
પાડી શકાતા નથી. પરંતુ આ એ છઠી રાત્રે ગાયું નહી તેથી તેને નુકસાન
થયું તેનો ખર્ચો મળવાનો બનો હક છે.

કરાર કોણે પુરા કરવા બોલ્યો.

વચન કયા થય
સે પૂરે કરવું બોલ્યો

૪૦. બે કોઈ કરારનાં સ્વરૂપમાં ઉપરથી એવું સમજાય કે તેમાં
બંનેએ વચનું પુરુ વચન આપનારે પોતે પૂરે કરવું બોલ્યું એવો તે
કરારનાં પછી કરારનો ઇશારો હોય, તો તે વચન, વચન આપનારે પૂરે કરવું
બોલ્યું, તેમ ન હોય ત્યારે, વચન આપનારે કિંવા તેના પ્રતિનિધિ-
ઓ તે પૂરે કરવા સારે બાબક માણસ નિમવાને સુખત્યાર છે.

ફટાંતો.

(અ) આ બને કંઈ એક રકમ આપવાનું વચન આપે છે. પાસા
બને પોતે આપીને અથવા બીજા કોઈ પાસેથી આપીને તે વચન પૂ-
રે કરવાને આ સુખત્યાર છે. અને પાસા આપવાને નિમણે વચન
આપવાની પેઠેલા આ મંત્રી બધો એના પ્રતિનિધિઓએ પોતે વચન
મનજુર પૂરે કરવું બોલ્યું કિંવા બીજા કોઈ જોગ્ય માણસને તે વચન
પૂરે કરવા સારે નીમણે બોલ્યું.

(બ.) આ બંને એક તરફથી રંગી આપવાનું વચન આપે છે. એ વચન આપે પોતે જાતે પણ કરવું જોઈએ.

૪૧. કોઈ અહિંત શખસને હાથે કોઈ વચન પણ કરી મેવાનું વચન મેનારે વચ્ચે કરવું હોય, તો તે વચન વચન-આપનારે પણ કરવું જોઈએ એવી ફરજ તે વચન આપનાર મજબૂરને ખાજણથી વચન મેનાર મજબૂર પાડી શકે તો નથી.

૪૨. જ્યારે જે અથવા વધારે શખસોએ એકમતે એકલ વચન આપ્યું હોય, ત્યારે કરાર ઉપરથી બીજી રીતનો હેતુ ન હોય તો, તેઓ સરખે હવાત હોય ત્યાં યુગી તે સર્વે શખસોએ, અને તેમાંથી કોઈ પણ એક યુગી જાય તો તે મરનારના પ્રતિનિધિઓ તથા બાકી હવાત રહેલા અથવા રહેલ સદરહુ સમસ્ત વચન આપનાર શખસો એમણે એકમતે મળીને, તથા બાકીનો હોય પડેલા શખસ યુગી મથા પછી તે સરખેના પ્રતિનિધિઓએ એકમતે મળીને, તે વચન પણ કરવું જોઈએ.

૪૩. જ્યારે જે અથવા વધારે શખસોએ મળીને એકમતે કોઈ વચન આપ્યું હોય, ત્યારે બીજી રીતની સ્પષ્ટ કબજાવાત ન હોય તો સદરહુ સમસ્ત વચન આપનારાઓમાંથી કોઈ પણ એક શખસને સદરહુ તમામ વચન પણ કરવાની ફરજ વચન મેનાર પાડી શકે છે.

કરાર ઉપરથી બીજી રીતનો હિસો ન માલમપડે તો જે અથવા વધારે સમસ્ત વચન આપનારાઓમાંથી વચન આપનાર પ્રત્યેક એક શખસ વચન મજબૂર પણ કરવામાં પોતાના જોઈએ સરખે હોસે બાગ આપવાની ફરજ સદરહુ પછી પ્રત્યેક બીજા વચન આપનારને પાડી શકે છે.

જે કિંવા વધારે સમસ્ત વચન આપનારા પછી કોઈએ શખસ સદરહુ બાગ ન આપે તો તેથી જે તોટા થાય તે બાકી રહેલા સદરહુ સમસ્ત વચન આપનારાઓએ સરખે બાગે ખમવો જોઈએ.

ખુલાસો કોઈ મુજબ જવાબદાર તરફથી તેના જમીને જે રકમ બરી હોય તે રકમ જમીન મજબૂરે સદરહુ મુજબ જવાબદાર પાસેથી વ મુલ કરવામાં આ દલમમાંના કોઈપણ મજબૂરથી હરકત થાય છે એમ સમજવું નહીં, અથવા મુજબ જવાબદાર જે રકમ બરી હોય તે બાબત જમીન પાસેથી કોઈ વચ્ચે કરવાનો હક આ દલમમાંના કોઈપણ મજબૂરથી મુજબ જવાબદારને થતો નથી.

દર્શાવે.

(અ.) આ બંને તથા કે એઓએ કે જે મણુ હજાર રૂપિયા આપવાનું એકમતે વચન આપે છે. આ એ કિંવા બંને કિંવા કે એ બંને

કોઈ અહિંત શખસ પાસેથી વચન પણ કરવું જોઈએ એવી ફરજ તે વચન આપનાર મજબૂરને ખાજણથી વચન મેનાર મજબૂર પાડી શકે તો નથી.

એકમતે જવાબ દારી હોય તો તે કોહોના ઉપરથી તરફ પડે છે.

એકમતે વચન આપનારાઓ પછી કોઈ પણ એકને તે પણ કરવાની ફરજ પાડી શકાય છે.

પ્રત્યેક વચન આપનાર બાગ આપવાની ફરજ પાડી શકે છે.

બાગ ન આપે તો રોટા સરખે બાગે ખમવો ખાબત.

હત્યારે રૂપીઆ પોતાને આપવા એવી ફરજ કે પડી શકે છે.

(બ.) આ બંધ તથા કે એમનાં કે ને ત્રણ હત્યારે રૂપીઆ આપવા નું એકેમતે વચન આપ્યું છે. સમજા રૂપીઆ આપવાની ફરજ કે ને પાડવામાં આવે છે. આ નાદારો પરંતુ તેની મિલકત તેનું નીમ કેરુ જળવા નેહી છે. કે ને અની મિલકત મંદે રૂપીઆ પાંચસે અને બે પાસેથી રૂપીઆ બારસો પચાસ મેવાનો હક છે.

(ક.) આ બંધ તથા કે એમ કે ને ત્રણ હત્યારે રૂપીઆ આપવાનું એકે મતે વચન આપ્યું છે. કે કેંઈજ રકમ આપી શકતા નથી અને આ ને સમજી રકમ આપવાની ફરજ પાડવામાં આવી છે. અને બે પાસે થી પંદરસો રૂપીઆ મેવાનો હક છે.

(ડ.) આ બંધ તથા કે એમ કે ને ત્રણ હત્યારે રૂપીઆ આપવાનું એકે મતે વચન આપ્યું છે. આ તથા બે એમનાં કેનાં માં જ નહીન છે આ ને કે રૂપીઆ મજૂર આપતો નથી. આ તથા બેને સમજી રકમ બે રૂપી પડી. તેઓને તે કે પાસેથી વસુલ કરી મેવાનો હક છે.

૪૪. જ્યારે બે અથવા વધારે શખસોએ એકેમતે વચન આપ્યું હોય ત્યારે સદરહુ સમસ્ત વચન આપનારાઓ પાછી એકેને વચન મે નારે માકળો કરવો હોય તો તે ઉપરથી બાકી રહેલા સમસ્ત વચન આપનાર કિંવા વચન આપનારાઓ જવાબદારીમાંથી છુટા થતા નથી; અને સદરહુ પ્રમાણે માકળા ફરિયા સમસ્ત વચન આપનારની બાકી ના સમસ્ત વચન આપનાર અથવા સમસ્ત વચન આપનારા જોડે જ જવાબદારી હોય તે જવાબદારીમાંથી સદરહુ પ્રમાણે માકળો કરવાથી સ દરહુ માકળો થયેલા શખસ છુટા થતા નથી.

૪૫. જ્યારે એકાદ શખસ પાસેથી બે અથવા વધારે શખસોએ એકેમતે કાંઈ વચન લીધું હોય ત્યારે, તે કરાર ઉપરથી બીજી રીતે ધરા- દો ન દેખાય તો વચન મજૂર પ્રકે કરાવવાનો હક સદરહુ હરોડ પછાક રાને સંખે સદરહુ સમસ્ત વચન મેનારા શખસો હયાત હોય ત્યાંથી પી તેમને છે, અને તેમાંથી કાંઈએક યુગ્મી ગયા પછે હક મજૂર મર નારના પ્રતિનિધિ તથા બાકી હયાત રહેલા કિંવા રહેલા સદરહુ સમસ્ત વચન મેનાર એમનો સમસ્ત છે. અને બાકીનો છેલ્લો હયાત રહેલો શખ સ યુગ્મી ગયા પછી સદરહુ હક તે સરવેના પ્રતિનિધિઓનો સમસ્ત છે.

દર્શાવ.

આ ને બંધ તથા કે એમ પાંચ હત્યારે રૂપીઆ કરનહુ આપ્યા છે, તે બદલ બંધ તથા કે એમ બેઉને એકેમતે આ એવું વચન આપે છે કે તે પ હિસાબનાજ મુકાં એક નીમિસે દિવસે તમાને આપીશ. એમાંમાં બં મરી જાય છે. વચન પ્રકે કરાવવાનો હક બંને પ્રતિનિધિ તથા કે હ

એકેમતે કરાર
કરનાર એક શખ
કે છુટા થઈ તો તે
નું પંચરિશુદ્ધ થા
વ છે.

એકેમતે ઉત્પન્ન
થયેલા હક કેવી રી
તે મેલેને પેલેવે
છે.

વાત હોય ત્યાં સુધી કે એમના સંમતતા અને કે મહું પામ્યા પ-
છી, બ તથા કે ના પ્રતિનિધિઓનો સમતતા છે.

કેશર પુરો કરવાનો વખત તથા ઠેકાણું.

૪૧ વચન પ્રે કરવાની વિનંતી વચન સેનાર તરફથી થયા શિવા
વ વચન આપનારે વચન પ્રે કરવું જોઈએ એવો જવાબે કોઈ કસર
હોય, અને વચન પ્રે કરવાને સારે કોઈ વખત નીચો ન હોય ત્યારે
વચન મજકુર જોગ્ય ક્ષેત્રમાં પ્રે થવું જોઈએ.

વચન પ્રે કરવા
નો વખત નીચો
ન હોય તથા અમા
કયા તે પ્રે કરવા
ની વિનંતી થયું કર
વાની ન હોય એ
વા વચન કુપારે પ્ર
ર કરવા.

પ્રશ્નાસો. “જોગ્ય ક્ષેત્ર એટલે શું, એ વાત દરેક કામની હકીક-
તની વાત છે એમ સમજવું.”

૪૦. જવાબે કોઈ વચન કોઈ અમુક દિવસે પ્રે કરવાનું હોય, અ-
ને વચન સેનાર તરફથી વિનંતી આપ્યા શિવાય તે પ્રે કરવાનું વચન
આપનારે પોતાને માથે રાખવું હોય, ત્યારે સદરકુ દિવસે કામકાજ ક-
રવાનો જે સાધારણ વખત હોય તે કામકાજ કોઈ પણ સમયે તથા
જે ઠેકાણે તે વચન પ્રે કરવું જોઈએ તે ઠેકાણે વચન આપનાર વચન
મજકુર પ્રે કરી શકે.

વચન પ્રે કર-
વાનો વખત નીચો
જો હોય પરંતુ પ્રે
કરવાની વિનંતી ક
રવાની ન હોય તો
વચન કુપારે તથા
કષ્ટે ઠેકાણે પ્રે કર
વું જોઈએ.

બીજી વખતમાં તારીખ પેહલી અનેવારીને દિવસે કોઈ માલ
સ્વાધીન કરીશ એવું વચન આપાયેલું. તે દિવસે વખત ખંધ થ-
વાનો રાજનો વખત થઈ ગયા પછી અમ્યે સદરકુ માલ બીજી વખત
પાસે આપ્યો; તે માલ સેવામાં આપ્યો નહીં. અમ્યે પોતાનું વચન
પ્રે કરવું એમ સમજવું નહીં.

૪૮. જવાબે કોઈ વચન કોઈ અમુક દિવસે પ્રે કરવાનું હોય, અને વ-
ચન સેનારની તરફથી વિનંતી આપ્યા શિવાય તે પ્રે કરવાનું વચન આ-
પનારે પોતાને માથે ન રાખવું હોય, ત્યારે તે વચન પ્રે કરવાની વિ-
નંતી જોગ્ય ઠેકાણે તથા કામ કાજ કરવાના સાધારણ વખતના દર-
મીઆનમાં કરવાની સદરકુ વચન સેનારની ફરજ છે.

પ્રશ્નાસો. જોગ્ય વખત તથા ઠેકાણું એટલે શું, એ વાત દરેક
કામની હકીકતની વાત છે એમ સમજવું.

૪૯ જવાબે વચન સેનાર તરફથી વિનંતી આપ્યા શિવાય કોઈ
વચન પ્રે કરવાનું હોય, અને તે પ્રે કરવાનું ઠેકાણું નીચું ન હોય,
ત્યારે વચન મજકુર પ્રે કરવાને સારે જોગ્ય ઠેકાણું નિમવાની વિનંતી
વચન સેનારને કરવી, તથા તેવું ઠેકાણે તે પ્રે કરવું, એ વચન આપ-
નારની ફરજ છે.

પ્રે કરવાની વિ-
નંતી જોગ્ય વખતે
તથા જોગ્ય ઠેકાણે
થવી જોઈએ.

વિનંતી કરવાની
ન હોય અને ઠેકા
ણું નીચું ન હોય
ત્યારે વચન પ્રે કર
વાના ઠેકાણે થાય.

દશાંત.

કોઈ નીમસે યેવસે એક હજાર મહુ જુદા જાતનું સહુ બને સ્વા-
ધીન કરવાનું આ પોતાને માથે થે છે. તે સેવાને સાથે જે પેટાઈ
નીમણું એવી અમ્મે બને વિનંતી કરવી જોઈએ તથા તે પેટાઈ તે તને
સ્વાધીન કરવું જોઈએ.

વચન સેનારાએ
નીમણી અથવા પસે
દ કરેલી રીતે કિં
જા વખતે વચન પ્ર
દે કરવું.

૫૦ જે રીત તથા જે વખત વચન સેવાશે નીમસે અથવા મં-
જુર કરે, તેવી દરેકોઈ રીતે તથા વખતે કોઈપણ વચન પ્રદે કરી શકાય છે.

દશાંતો.

(અ) બ પાસે આના બે હજાર રૂપિયા સહેજા છે. આ બને
વિનંતી કરે છે કે મારા શાહુકાર કેને ત્યાં તે પૈસા મારે ખાતે બરવા
કની પેટેડીમાં બનું પહુ ખાનું છે અને તેથી કરીને બપોતાનાનામ
હરનાં તેડલા રૂપિયા કાઢાડીને અને નામ જમ કરવા એવી કુકમ
આપે છે, અને કે તે પ્રમાણે કરે છે. ત્યાર પછી તથા પૈસા મજકુર
પોતાને ખાતે જમ થયાની વાત અમ્મે જાણ્યા પેટેલા, કમ્મે દેવાળું
કાઢાડ્યું. બમ્મે જોગ્ય રીતે પૈસા આપ્યા એમ સમજવું.

(બ) આ તથા બ એમને પરસ્પર રૂપિયા દેવા છે. આ તથા
બ એક રકમ ખીજી રકમને પેટે મુજર આપીને હિસાબ નકી કરે છે,
અને તેમાં બ પાસે બાકી નીકળી તે બ આને બરી દે છે. હવે આ
ઉપરથી એમ સમજવું કે આ એ બને તથા બ એ આને રૂપિયા
આપવાનાં તે આપ્યા છે.

(ક) આ પાસેથી બને બે હજાર રૂપિયા સેવાના છે. એ કરજને
પેટે આને કોઈ માલ આના આપ્યા ઉપરથી બ થે છે. માલ સ્વાધીન
કર્યો તેથી કરીને કરજનો તેડસો બાગ અદા થયે એમ સમજવું.

(ડ) બ પાસેથી બને થી રૂપિયા સેવાના છે. તે બાને થી
રૂપિયાની નોટ દપાલ મારફત પોતાને પ્રાકલતી એવી આ બને વિનંતી
કરે છે. બ એ નોટ અંદર મુકીને આ ઉપર બરાબર સરનામા સાથે એક
કાગળ લખે. એ કાગળ દપાલમાં નાખતાજ કરજ અદા થયું એમ
સમજવું.

પરસ્પરનાં વચનો પુર્ણ કરવા બાબત.

પરસ્પર વચન સે
નાર પોતાનું વચન
પૂર્ણ કરવાને નહિવાર
તથા શાંત ન હોય તો
વચન આપનારને
પોતાનું વચન પૂર્ણ
કરવાની ફરજ નથી.

૫૧ જ્યારે એકાદે દરાર એકજ વખતે પૂર્ણ કરવાનાં પરસ્પર
વચનોને રૂપે હોય, ત્યારે કોઈ વચન સેનાર પોતાનું પરસ્પર વચન
પૂર્ણ કરવાને તેવાર તથા શાંત ન હોય, તો વચન આપનારને પો-
તાનું વચન પૂર્ણ કરવાની જરૂર નથી.

(અ) અ તથા બ એએ એએ કરાર કરેછે કે અએ કોઈ માલ બને સ્વાધીન કરવો, અને તે સ્વાધીન કરેછે બએ તેની કિંમત આપવી.

માલ સ્વાધીન કરેછે બ તેની કિંમત આપવાને તેઆર તથા રાઈ ન હોય, તો બએ માલ સ્વાધીન કરવાની જરૂર નથી.

કિંમત આપેછે અ માલ સ્વાધીન કરવાને તેઆર તથા રાઈ ન હોય, તો બએ કિંમતના પૈસા આપવાની જરૂર નથી.

(બ) અ અને બ એએ કરાર કરેછે કે અએ કોઈ માલ બને સ્વાધીન કરવો, અને તેની કિંમત હરતે બંધીએ આપવી તથા પેહેલા હરતે માલ સ્વાધીન કરવી વખતેજ આપવો.

માલ સ્વાધીન કરેછે પેહેલા હરતે આપવાને બ તેઆર તથા રાઈ ન હોય, તો બએ માલ સ્વાધીન કરવાની જરૂર નથી.

પેહેલા હરતે આપેછે માલ સ્વાધીન કરવાને બ તેઆર તથા રાઈ ન હોય તો બએ પેહેલા હરતે આપવો જરૂર નથી.

પર. પરસ્પર વચનો ક્યે અનુક્રમ પૂરા કરવાનાછે, એ બાત જ્યારે કરારમાં સ્પષ્ટ રીતે દર્શાવી હોય, ત્યારે તે વચનો તે અનુક્રમ પ્રમાણે પૂરા કરવા બંધાયે; અને જો કરારમાં અનુક્રમ સ્પષ્ટ રીતે દર્શાવે ન હોય તો તે કાર્યના સ્વરૂપ ઉપરથી જે અનુક્રમ યોગ્ય હોય તે અનુક્રમ તે વચનો પૂરા કરવા બંધાયે.

પરસ્પર વચનો પૂરા કરવાનો અનુક્રમ.

શ્રાંતિ.

(અ) અ અને બ કરાર કરેછે કે કંઈ એક દર્શાવેલી કિંમતે અએ બને સાઈ એક ધર બાંધવું, અએ ધર બાંધવાનું આપેલું વચન બએ કિંમત આપવાના વચનના પેહેલા પૂરું કરવું બંધાયે.

(બ) અ અને બએએ કરાર કરેછે કે અએ પોતાના વેપારનો તમામ સામાન કંઈ એક દર્શાવેલી કિંમતે બને હવાલે કરવો, અને બ કિંમતના પૈસા બાબત જામીન આપવાનું વચન આપે, જામીન આપવામાં આવે ત્યાંસુધી અને પોતાનું વચન પૂરું કરવાની જરૂર નથી, કારણ કે એ કાર્યનું સ્વરૂપ એવું છે કે અ પોતાના વેપારનો માલ સ્વાધીન કરે તે પેહેલાં તેને બએ જામીન આપવો બંધાયે.

પર. જ્યારે કોઈ કરારમાં પરસ્પર વચનો હોય, તથા કરાર મળ્યું કરનો એક પક્ષકાર બીજા પક્ષકારને પોતાનું વચન પૂરું કરવામાં અટકાવ કરે, ત્યારે જે પક્ષકારને અટકાવ મળ્યું અટકાવ થયો તે પક્ષકારની હિમાયત ઉપરથી તે કરાર નિરર્થક થવા જોગ્ય છે. અને કરાર મળ્યું પૂરા ન થવાને લીધે તેને જે નુકસાન થાય તે નુકસાનનો બંધો સરહત અટકાવ કરનાર પક્ષકાર ખસેડી બચી રહેવાનો તેનો હક છે.

જો બિનાબનવા ઉપર કરારનો અમલ થવાનો હોય તે બિનાબનવી કોઈ પક્ષકાર અટકાવે તો તે પક્ષકારની જવાબદારી બાબત.

દર્શનો.

અને એ કાર કરે છે કે જ્યારે અને માટે આશુક એક કામ એ ક હનર રૂપિઆ લઈને કરવું. તે પ્રમાણે કામ કરવાને જ તપાસાર તથા શાંત છે, પણ જ્યારે તેને તે કરવામાં અડકાવ કરે છે. એ કાર જની મરજીમાં આવે તો નિરર્થક થવા જોઈએ, અને જો તે કાર મજબૂરને બંધ પાડવાનું પદ કરે તો તે પૂરા ન થવાને કારણે તેને જે કાંઈ તોડા આજો હોય તેનો બદલો જ્યારે પાસેથી બરી થવાનો હક છે.

૫૨૨૫૨ વચનો
કારમાં જે વચન
પ્રથમ પૂરે થવું જોઈ
એ તે પૂરે ન થવા
નું પરિણામ.

૫૪. જ્યારે જ્યારે કાર ૫૨૨૫૨ વચનોનો હોય અને તે વચ-
નો એવા હોય કે તેમાંનું એક વચન પૂરે થાય ત્યારેથી બીજું વચન
પૂરે થઈ શકતું નથી અથવા તે પૂરે કરાવવાનો હોય કરી શકતો નથી,
તથા સદરકુ એક વચન જે શખસે આપ્યું હોય તે શખસ તે પૂરે ક-
રવામાં કષ્ટ કરે, ત્યારે સદરકુ એક વચન આપનાર શખસ સદરકુ
બીજું ૫૨૨૫૨ વચન પૂરે કરાવવાનો હોય કરી શકતો નથી, અને
કાર મજબૂર પૂરા ન થવાથી તે કારના બીજા પક્ષકારને જે કાંઈ નુકસાન
થાય તે નુકસાનનો બદલો તેણે સદરકુ બીજા પક્ષકારને બરી આપવો જોઈએ.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ.) જ્યારે કાંઈ માલ કલકતેથી ખાસીયસ શપ્તે બરીને ખાક-
બા સાફ થવું વાંછાણે બાંહે કરવું છે. વાંછાણે ઉપર ભરવાનો માલ
જ્યારે આપવાનો છે, અને માલ મજબૂર બધ જવા બાબત અને કાંઈ
નુર મળવાનું છે. જ્યારે વાંછાણે ઉપર ભરવાને કાંઈ માલ આપતો નથી,
થવું વચન પૂરે કરાવવાનો હોય જ કરી શકતો નથી, અને કાર
પૂરા ન થવાથી જ ને નુકસાન થાય છે તેનો બદલો જ્યારે એ બ-
રી આપવો જોઈએ.

(બ.) કાંઈ નીમિલી કિંમત ધર વગેરે બાંધવાનો વેપાર કરનારનું
કાંઈ કામ કરી આપવાનો જ્યારે જ્યારે કાર કરે છે, અને તે કામ-
ને સાફ જે પાલક તથા લક્કડની જરૂર પડે તે પૂરે પાડવાનું જ્યારે
કરે છે. પાલક કિંવા લક્કડ પૂરે પાડવાની જ ના કહે છે, અને તેથી
કરીને કામ થઈ શકતું નથી. જ્યારે તે કામ કરવાની જરૂર નથી, અને
કાર પૂરા ન થવાથી જ્યારે કાંઈ નુકસાન થાય તેનો બદલો જ્યારે જ્યારે
ને બરી આપવો જોઈએ.

(ક.) એક વાંછાણે એક મહીના પછી આવવાનું છે તેમાં કાંઈ જ
મુક એક વેપારની જીનસ અને સ્વાધીન કરવાનો જ્યારે કાર કરે છે,
અને જ્યારે કારની તારીખથી એક અઠવાડિયાની અંદર સદરકુ માલ
ની કિંમત આપવાની પાસી કરે છે જ્યારે અઠવાડિયાની અંદર વેસા
આપ્યા નહીં, જ્યારે માલ સ્વાધીન કરવાનું વચન પૂરે કરવાની જરૂર

નથી, તથા બધે નુકશાનનો બદલો બરી આપવો જોઈએ.

(૩). જી બને એવું વચન આપે છે કે કાંઈ માલગી થો માંસડી બને ચેલાતી આપવી અને તે બીજે હાથે તેને સ્વાધીન કરવી; બ તેની કિંમત એક મહીનામાં આપવાનું વચન આપે છે. જી પોતાનાં વચન પ્રમાણે માલ સ્વાધીન કરતો નથી. જી એ પોતાનું વચન પૂરું કરવાની જરૂર નથી; અને જીએ નુકશાનનો બદલો બરી આપવો જોઈએ.

૫૫ જ્યારે કરારનો કોઈ પક્ષકાર નીમિષે અચૂક એક વખતે અ-
વધવા તે પેટેલા અચૂક એક વસ્તુ કરવાનું, અથવા નીમિષે અચૂક એક
કરતાં વધારે વખતે અગર તે પેટેલા અચૂક એક કરતાં વધારે વસ્તુઓ
કરવાનું વચન આપે, અને નીમિષે વખતે અથવા તે પેટેલા એવી
કોઈ વાત તે ન કરે ત્યારે તે કરાર અથવા તેનો નેહલો બા-
મ પૂરો થઈ ન હોય તેટલો બામ વચન સેનારની હરબા ઉપરથી નિર-
ર્થક થવા યોગ્ય થાય છે, પણ તે એવે પ્રસંગે કે જે પ્રસંગે પક્ષકારોનો
હિસાબ એવો હોય કે વખત એ કરાર મજબૂરની અવસ્થા શરત હોવી
જોઈએ.

વખત એ કોઈ કરારની અવસ્થા શરત હોવી જોઈએ એવો હિસાબ
તે કરારના પક્ષકારોનો ન હોયતો, નીમિષે વખતે અથવા તે પેટેલા
એવી વાત ન કરવાથી કરાર નિર્ર્થક થવા યોગ્ય થતો નથી; પરંતુ તેવી
વાત ન થવાથી વચન સેનારને જે કાંઈ નુકશાન થવું હોય, તેનો બદ-
લો વચન આપનાર પાસેથી બરી સેવાનો તેનો હક છે.

નીમિષે વખતે વચન આપનારે પોતાનું વચન પૂરું ન કરવાથી જે
કરાર નિર્ર્થક થવા યોગ્ય થતો હોય તેવા કરારના કામમાં નીમિષે
વખતે શિવાય બીજે વખતે તે વચન પૂરું કરવાની વાત વચન સેનાર
કબુલ રાખે, તો પછી નીમિષે વખતે વચન મજબૂર પૂરું ન થવાને લીધે
જે કાંઈ નુકશાન થાય તેનો બદલો બરી સેવાનો વચન સેનાર હાથે
કરી શકતો નથી; પરંતુ વચન મજબૂર પૂરું કરવાની વાત સદરહું મુ-
જબ કબુલ રાખતી વખતે વચન સેનારે નુકશાનનો બદલો બરી સે-
વાનો હાથે રાખવાનો પોતાનો જિવાર છે એવી ખબર વચન આ-
પનારને જી આપી હોય, તો સદરહું નુકશાનનો બદલો બરી સેવાનો
તેનો હાથે રહે છે.

૫૬. જે કામ મુળમાં જ અશક્ય હોય તે કરવાની કબુલાવત નિર્ર્થક છે

જ્યારે એકાદ કામ કરવાનો કરાર કરવા પછી તે કામ અશક્ય થાય
અથવા વચન આપનારથી અટકાવી શકાય નહીં એવી કોઈ બિના બ-
નવાથી ઝેરકામો થાય, ત્યારે તે કરાર જે વખતે સદરહું કામ અશક્ય
અથવા ઝેરકામો થાય તે વખતે નિર્ર્થક થાય છે એવું સમજવું.

જે કરારમાં વખ
ત એ અવસ્થાની વા
ત હોય તે કરારમાં
કરવાથી મુદતના અ
કર હક વ પૂરો ન કે
યાં તો તેનું શું પ-
રિણામ થાય છે.

વખત એ અવ
સ્થાની વાત ન હોય
તો નીમિષે વખતે
કરાર પૂરો ન થવા
નું પરિણામ.

નિમિષે વખત
શિવાય બીજે વખ
તે વચન પૂરું કરવા
ની વાત કબુલ રા
ખવામાં આવે તો
તેનું પરિણામ.

અશક્ય કામ કે
રવાની કબુલાવત નિ
ર્ર્થક છે.

જે કામ પછી
થી અશક્ય અગર
ઝેરકામો થાય તે કા
મ કરવાનો કરાર

કપારે નિરર્થક થા-
ય છે.

જે કૃત્ય અશક્ય
ગ્રેહકાર છે એવું
જાણવામાં હવે તે
કૃત્ય ન કરવાથી ને
નુકસાન થાય તે
બરી આપવા વિધિ.

જ્યારે કોઈ શખસે એવી કોઈ વસ્તુ કરવાનું વચન આપ્યું હોય
કે વસ્તુ અશક્ય કિંવા ગ્રેહકાર છે એ વાત શખસ મજબૂર જાણતો
હોય, અથવા યોગ્ય ઉદ્યમ પ્રાપ્ત થી જાણત, અને વચન સેનાર વાત
મજબૂર જાણતો નોહતો, ત્યારે તે વચન પૂરે ન થવાના કારણથી વચન
સેનારને ને કોઈ નુકસાન થાય તેનો બદલો સદરહુ વચન આપનારે
સદરહુ વચન સેનારને બરી આપવા જોઈએ.

દશાંતે.

(અ) જા જાદુ વડે કલ્પ શોધી કાઢાડવાનું જા જોડેકણુલ કરે
છે. એ કરાર નિરર્થક છે.

(ખ) જા અને જા એકબીજા પરસ્પર લગન કરવાનો કરાર કરે છે,
લગનનો નીમિત્તો વખત આવ્યાની પહેલાં જા ગાંઠે થયો. એ કરાર
નિરર્થક થયો.

(ક.) જાનું કે સાથે આગળ લગન થઈ ચુકું છે અને ને કાચો
જા ને જાણુકે. તે કાચો જાણુ એક કરતાં વધારે બી કરવાની તેને છુ-
ટ નથી, તે જાનાં તે જા જોડે લગન કરવાને કરાર કરે છે. જાનું વચન
પૂરે ન થવાને સાથે જાને ને નુકસાન થાય તેનો બદલો જાએ જાને
બરી આપવા જોઈએ.

(ડ.) જા જાને સાથે પરચુલકમાંના એક બંદરે કંઈ માલ લઈ
જવા સાથે તે માલ વાહાણમાં લેવાનો કરાર કરે છે. ત્યાર પછી જા
ના દેસની સરકાર તે બંદર ને રાજ્યમાં છે તે રાજ સાથે લડાઈ
કરવાનું જાહેરનામું પ્રગટ કરે છે. લડાઈનું જાહેરનામું પ્રગટ થયું તે
વખતે કરાર મજબૂર નિરર્થક થયો.

(ઘ) જાને જાએ કોઈ પદ્ધતિ આમળથી આપ્યા છે તેના અ-
વેળમાં જમણીના સુધી નાટકશાળા મધ્યે નાટક કરવાનો કરાર જા કરે
છે. કેટલેક પ્રસંગે જાને એટલો મંદબક્ક હોય કે તેનાથી નાટક થઈ
શક્યું નહીં. તે પ્રસંગે નાટક કરવાનો કરાર નિરર્થક થયો એમ સમજવું.

૫૦. જ્યારે કોઈ શખસે પરસ્પર એવાં વચનો આપે કે એકતો
અચુક વસ્તુઓ કાપદેશર હોય તે કરવી, અને બીજી અચુક બીજી વ-
સ્તુઓ ગ્રેહકાર હોય તે અચુક હકીકતને સંબંધ કરવી, ત્યારે સદરહુ
પ્રથમ કહેલાં વચનો કરાર છે એમ સમજવું, પરંતુ સદરહુ બીજાં
વચનો નિરર્થક કણુલાયત છે.

કાપદેશર વસ્તુ ક-
રવાનાં તેમજ ગ્રેહ-
કાર વસ્તુ પાણુ ક-
રવાનાં વચનો આ
જામાં આપે ત્યારે
સદરહુ પ્રથમનીય.
જાનાં વચનો કશા
ર છે અને સદરહુ

ખીજી બાબતનાં વ
ચનો નિરર્થક કહ્ય
બાબત છે.

દર્શાવે.

અ તથા બે એવું કજલ કરે છે કે આખે બને દસ હજાર રૂપીઆ
એક ધર વેચાણ આપવું, પણ બે બે ધરને જુગાર રમવાના અ-
ખાડાના કામમાં સેતા બેએ તેમનાં બંને જમાય હજાર રૂપિયા આપવા.

એમાં ધર વેચવું તથા તે બદલ દસ હજાર રૂપીઆ આપવા એ
પ્રથમ કહેલી પરસ્પર વચનો કસાર છે એમ સમજાવું.

સદરહુ બીજાં પરસ્પર વચનો ગેરકાયદે હોવાને સાર છે તે એ કે
બે ધર મજદુરને જુગારના અખાડાના કામમાં મેં, સભ્ય એ વચ-
નો નિરર્થક કજલાવત છે.

પર ડોહ ને વાતમાંથી એક વાત કરવી એવું વચન હોય, અ-
ને તેમાંથી એક વાત કાયદેસર હોય અને બીજી ગેર કાયદે હોય, તો
સદરહુ કાયદેસર વાતજ માત્ર અમલમાં આણી શકાય છે.

વચન બેમાંથી
એક વાત કરવાનું
હોય અને એક વા
ત ગેરકાયદે હોય
તો ને વાત કાયદે
સર હોય તેનાજ
અમલમાં કરવા.

દર્શાવે.

અ તથા બે એવા કસાર કરે છે કે આખે બંને હજાર રૂપીઆ આ-
પવા અને તે બદલ આખે પછાડીથી ચોખા આપવા, કિંવા ઘણુ ચો-
ડીયા લાવેલું અરીસુ આપવું.

એ કજલાવત ચોખા આપવાને સંખંધે કાયદેસર કરાર છે, પણ
ઘણુચોડીનાં અરીસુ આપવાને સંખંધે નિરર્થક કજલાવત છે એમ સમજાવું.

આપેલા પૈસા કયા ઉપયોગમાં લેવા તે બાબત.

પર ને દેહુદારે તે ડોહ એક ચાખસના જુદાં જુદાં કેટલાકે ક-
ર્ન હોય તે દેહુદાર ચાખસ મજદુરને ત્યારે કાફી રકમ આપે, અને
તેની સાથે તને એવું સ્પષ્ટ જણાય કે રકમ મજદુર ડોહ અમુક ફલાણા
કર્નને પેટ મુજરે થીવી, અથવા રકમ મજદુર તે એવી હકીકતને સંખંધે
તને આપે કે તે ઉપરથી એવા અર્થ નિકળે કે તે અમુક ફલાણા કર્નને
પેટ મુજરે થીવાની છે, ત્યારે રકમ મજદુરને સેવામાં ખતી હોય તો
તે સદરહુ કર્નને પેટ મુજરે થીવી નહીં.

અમુક કર્નને પેટ
ડોહ આપેલી રક
મ મુજરે થીવાની
છે એવું બતાવવા
માં આખું હોય
ત્યારે તે રકમ કેવા
ઉપયોગમાં થીવી.

દર્શાવે.

(અ.) અને બંના કેટલાએક કર્ન છે, તેમાં એક પ્રામિસરિ
નોટ બાપી આપીને એક હજાર રૂપિયા લીધેલા છે, તે સદરહુ નેટ જુ-
ગળ તરીકે પેટેલી જુનને શને આપવા નોંધાયે. અને તેમજ રકમ

મનું બનું બીજી કંઈ નથી. જીવનની પેલેલી તારીએ આ બંને એક હ-
જાર રૂપિયા આપે છે એ રૂપિયા સદરકુ પ્રાપ્તિસર નોટના કરજને
પેટે મુજરે સેવા જોઈએ.

(બ.) બંને બંનાં ઉદભાવિક કરજોએ તેમાં પાંચસો સડસેટ રૂ-
પિઆનું એક કર્જ છે. બં બંને કાગળ બાપીને તે રકમની ઉધરાણી
કરે છે. આ બંને પાંચસો સડસેટ રૂપિઆ માફસે છે, બંને ને કર્જની
ઉધરાણી કરી હતી તે કર્જને પેટે સદરકુ રકમ મુજરે સેવી જોઈએ.

૧૦ કોઈ આપેલી રકમ કલા કર્જને પેટે મુજરે સેવી એ દેણ-
દાર જણાવું ન હોય અને તે સમજવાને સાર બીજી કોઈ હકીકતોનો
આધાર ન હોય, તો સદરકુ દેણદાર પાસેથી ને કાયદેસર કર્જ પોતાનું
ખરેખરે સેવેલું હોય તથા પોતાને આપવા જોગ હોય તેવાં હરકોઈ
પોતાની નજરમાં આવે તે કર્જને પેટે રકમ મજકુર મુજરે સેવાને મા-
ગનાર મુખત્યાર છે, પછી તે કરજ દાવજની મુદત વિધિના તે વખતના
માફ કાયદા મુજબ મુદતની બાહાર મળે હોય કે ન મળે હોય તેની ચિં-
તા નહીં.

૧૧ આપેલી હકમ કોઈ અમુક કર્જને પેટે ભેખાંથી એક પક્ષ-
ને પેટે મુજરે સેવી પછી તે જાણે દાવાની મુદત વિધિ ને કાયદો તે વ-
કીરે મુજરે પકડી ન હોય ત્યારે તે રકમ કાળના અનુક્રમ પ્રમાણે કરજો
ખતે માફ હોય તે મુજબ રદ થવા હોય કે નહીં તેની ચિંતા નહીં. જો
કરજો એક જ કાળના હોય તો આપેલી રકમ પ્રત્યેક કર્જને પેટે હિસ્સે-
રસાથી સેવી જોઈએ.

ને કરારો પુરા કરવાની જરૂર નથી તે વિશે.

૧૨. જો એકાદ કરારના પક્ષકારો તે કરારના બદલામાં બીજાને
નવા કરાર કરવાને, કિંવા તે કરાર રદ કરવાને તેમાં ફેરફાર કરવાને, કમુલ
કરે તો સદરકુ મુજ કરાર પુરા કરવાની જરૂર નથી.

૬૧૮૦૦.

(અ) અને કોઈ કરારની રૂબરૂ બંના કોઈ રૂપિયા દેવા છે.
આ બં, તથા કે મફતે એવી કમુલાયત થાય છે કે બંને કેકાણે કને બંને
તે દિવસથી દેણદાર કમુલ રાખેલા. બંનું ને જીવું કરજ અને દેવું હવું તે-
નો અંત આંગણે અને કને બંનું એક નવું કરજ ઉત્પન્ન થયું, એમ
સમજવું.

(બ) બંને બંના દસહજાર રૂપિઆ દેવા છે. આ બંની સાથે બં
દાખરત કરે છે અને સદરકુ દસ હજાર રૂપિઆના કરજને કેકાણે પાંચ
હજાર રૂપિઆને માટે આ પોતાનું પ્રિસ્ટ બંને ગીરી આપે છે. આ નવા

કલા કર્જને પે
ટે રકમ મુજરે સે
વી એવું જણાવું ન
હોય તો આપેલી
રકમ થી રીતે મુજ
રે આપવી તે વિશે.

જો ભેખાંથી એ
ક પક્ષકારે રકમ
કોઈ અમુક કર્જને
પેટે મુજરે પકડી
ન હોય તો કેમ કે
રડું.

ને કરાર બદ
લા હોય અથવા
ને રદ કરવા હોય
અથવા નેમાં ફેરફાર
કરવા હોય તે કે
કરાર પુરા કરવાની
જરૂર નથી.

કરાર છે અને તેથી જુનો રા થાય છે.

(ક) અને બીજા એક કરારની રૂબરૂ હજાર રૂપિયા દેવા છે. બીજાને કૌન હજાર રૂપિયા દેવા છે. અને પોતાના કૌસાબમાં હજાર રૂપિયા કૌન નામી કરવા એવો બીજા અને કુદમ આપે છે, પરંતુ તે વાતમાં કે સંમતિ આપતો નથી. બીજાને કૌન હજાર રૂપિયા હજાર દેવા છે એમ સમજવું જોઈએ, અને કાંઈ નથી 'કરાર ઉત્પન્ન થયો એમ સમજવું નહીં'.

૧૩. હરકોઈ વચન બેનાર પોતાને આપેલું વચન પ્રદેશ કરવાનું માંડીવાળી થકે છે, અથવા તે તમામ કિંવા તેના કાંઈ ભાગ ન પૂરે કરવો આવી માંડી આપી થકે છે, અથવા તે પ્રદેશ કરવાની મુદત વધારી થકે છે, અથવા તેને જોગ્ય જણાય તે પ્રમાણેનાં તેના અર્થ તેવો બદલો તેના બદલામાં કૌણ રાખવાને મુખત્યાર છે.

દરખાસ્તો.

(અ) અને બીજા એક તસવીર રંગી આપવાનું વચન આપે છે. બીજા પછવાડેથી એ પ્રમાણે કરવાની ના કેહે છે. એ પછી તે વચન પ્રદેશ કરવાની અને હરજ રહી નથી.

(બ) અને બીજા પાંચ હજાર રૂપિયા દેવા છે. જે ઠોકણે તથા જે વખતે સદરકુ પાંચ હજાર રૂપિયા આપવાના હતા તે ઠોકણે તથા તે વખતે તે સર્વે પાંચ હજાર રૂપિયાના તમામ હેલુની બે બાકી દાખલ અને જે હજાર રૂપિયા બીજાને આપે છે, તે બીજાને પ્રમાણે કૌણ રાખીને સે છે. એ રકમથી સદરકુ તમામ હેલુ અદા થયું એમ સમજવું.

(ક) અને બીજા પાંચ હજાર રૂપિયા દેવા છે. કે બીજાને એક હજાર બીજા માલુસની બે બાકી દાખલ આપે છે તે બીજાને પ્રમાણે કૌણ રાખીને સે છે. એથી કશીને સર્વે કળેનાનીકાલ થયો એમ સમજવું.

(ડ) કોઈ કરારની રૂબરૂ અને બીજા કાંઈ પૈસા હેલુ છે, પણ તે કોંઈકા એ મુકરર થયું નથી. રકમ મજબૂર મુકરર કરવા સિવાય અને બીજાને જે હજાર રૂપિયા આપે છે અને બીજા પોતાના તમામ હેલુની બે બાકી દાખલ સદરકુ રૂપિયા કૌણ રાખી સે છે. એ ઉપરથી કરાર મજબૂર અર્થ તેજી હોયતો પણ તે સરખે અદા થયું એમ સમજવું.

(ઈ) અને બીજા બે હજાર રૂપિયા દેવા છે, અને બીજા માંડીનારોએ પણ રૂપિયા આપનાર છે. અને બીજા સુધારી પોતાના શાકુકા રા જોડે બંદોબસ્ત કરે છે કે તેઓના પોતા પોતાના કરારો રૂપિયા આપનાર પ્રમાણે બદલો આપીને પતાવવા બીજાને એક હજાર રૂપિયા આપવાથી બીજાને કરાર અદા થયું એમ સમજવું.

૧૪. જ્યારે એકદ શખસ કૌણ ઉપરથી એકદ કરાર નિરર્થક થયો

વચન બેનાર બીજાને પ્રદેશ કરવાની વાત માંડી વાગે કિંવા માંડી કરે બાબત.

નિરર્થક થયો છે

અ કસર રહ કરવા
નું અરિણમ.

જોમ હોય, અને તે અપસ તે કસર રહ કરે, જ્યારે તે કસરનો બીજો
જોકાર તેમના એ કાંઈ વચનનો વચન આપનાર હોય તે વચન તેણે
પૂરે કરવાની જરૂર નથી. કોઈ નિરર્થક થવા જોમ કસર એ પછાકાર
રહ કરે તે પછાકારને તે કસરના બીજા પછાકાર તરફથી કરાર મળકું
રની રૂબે કાંઈ કાયદો થયો હોય તે તેણે તે કાયદો એ પછાકાર પાસે
જો મળ્યો હોય તે પછાકારને અપાઈ અમલ તેટલો પાછો આપે.

નિરર્થક કણલાય
જ અમલા નિરર્થક
અમલ. કસરની રૂબે
એ અપસને કાંઈ
કાયદો થયો હોય
તે અપસની કરજ
થી છે.

૧૫. જ્યારે કોઈ કણલાય નિરર્થક છે એવું બાલમ પડે, અ-
મલ જ્યારે કોઈ કસર નિર્થક થાય ત્યારે તે કણલાય કિંવા કસરની રૂ-
બે એ અપસને કાંઈ કાયદો થયો હોય તે અપસે તે કાયદો તેની પા-
સેથી મળ્યો હોય તેને પાછો આપે, અમલ તેનો બહુલો બરી અપ-
વા, એ તેની કરજ છે.

શરતો.

(અ) બની કે નામની છોકરી જોડે બંધ પોતે બંધ કરવાનું વ-
ચન આપ્યાથી, તેના અવેળમાં જ અને એક હજાર રૂપીઆ આપે
છે. વચન આપ્યાં તે વખતે કે મરી ગયેલી હતી. એ કણલાય નિર-
ર્થક છે. પણ બંધ એ સદરહુ હજાર રૂપીઆ અને પાંચ આપવા જોઈએ.

(બ) જ મહીનાની પેટેલી તારીખની પેટેલા બધાખવાસ મ-
ણ થોખા અને આપવાનો કસર જ બંધ જોડે કરે છે, અંધે તે તા-
રીખની પેટેલા થોખા એકઠા તોસ મણ મૂત્ર આપ્યા, અને તે પછી
કાંઈ થોખા આપ્યા નહી. બંધે એકઠા તોસ મણ થોખા તારીખ પે-
ટેલી મ પછી પોતાની પાસે રાખ્યા. એટલાની કિમત તેણે અને આ-
પવી જોઈએ.

(ક) જ એક ગાયન કરનારી છે તે બની નાટકશાળાના અધિપતિ
બંધ સાથે એવો કસર કરે છે કે બની નાટકશાળામાં આવતા જે મ-
હીના મુખે દર અઠવાડિયે જે રાત્રી એ પ્રસાદે પોતે ગાયન કરવું, અને
બંધ એવી યોતી કરે છે કે ગાયનની દર રાત્રીના થો રૂપીઆ અને આ-
પવા. જહી સંવરે જ બહુ જોડે નાટકશાળામાંથી ગેરહાજર રહે છે,
અને તે કસરને લીધે બંધ કસર બંધ પાડે છે, અંધે પાંચરાત્રી ગાયન
કરવું તે બદલ બંધ તેને પગાર આપે. જોઈએ.

(ડ) જ એક હજાર રૂપીએ બંધ સાથે એક ગાયનસમારંબ
વખતે ગાના કસર કરે છે, અને તે હજાર રૂપીઆ તેને અગાઉ આપ્યા
છે. અને એવો મંલક આજે કે તેનાથી ગણવું નથી. જો અનાથો
મોયન ધાત જો અને એ કાયદો થયો હોય તેનો બદલો અંધે બંધ
બરી આપવાની કરજ નથી. પણ એ હજાર રૂપીઆ અને અગાઉથી
આપેલા છે તે તેણે પાછા આપવા જોઈએ.

૧૧. નિરર્થક થવા જોગ્ય કરાર રદ કરવાની વાત, કિંવા તે રદ કરવાની વાત આછી રદ કરી એ વાત, જાણવવી હોય તો સુચના જાણવવાના અથવા રદ કરવાના ને પ્રકાર તથા નિયમો છે તે પ્રકાર તથા નિયમ સુજાળ જાણવવી શક્ય છે.

૧૨. વચન આપનારને પોતાનું વચન પૂરે કરવાને કામ સંદેશથી કરવાના ચોખ્ખા સાધન જોઈએ તે તેને આપવામાં વચન પેનાર ગઈએ કરે, કિંવા આપવાની ના કહે, તો તે ગઈએને લીધે અથવા ના કહેવાને લીધે જોઈએ વચન પૂરે થવાનું રહ્યું હોય, તેટલું વચન પૂરે કરવા વિશે વચન આપનારને સદરકું ગઈએ અથવા ના કહેવાથી માફી થઈ એમ સમજવું.

દ્રશ્ય.

અમે બનું ધર મરાંમત કરી આપવાનો કરાર બ જોડે કર્યો છે. ધર કંઈ કંઈ ટેકાણે મરાંમત કરવાનું છે તે બતાવવામાં બ ગઈએ કરે છે કિંવા ના કહે છે.

એ ગઈએને લીધે અથવા ના કરવાને લીધે કરાર પૂરા કરવો રહ્યો તો તે વિશે બને માફી છે.

બાબ પમો.

કરારથી ઉત્પન્ન થયેલા સંબંધો જેવા બીજા કેટલાએક સંબંધો વિશે.

૧૮. ને શખસ કરાર કરવાને અશકત હોય તે શખસને, અથવા ને શખસનું પાલણ પોંચણ કરવાની સદરકું અશકત શખસની કાયદા પ્રમાણે ફરજ હોય તે શખસને, તેની સંસારમાંની સ્થિતિને ચોખ્ખા હોય એવી જરૂરી વસ્તુ ડોઈ બીજા શખસ પુરી પાડે તો, તેની કિંમત સદરકું પૂરે પાડનાર શખસને સદરકું અશકત શખસની મિલકતમાંથી મળવાનો તેનો હક છે.

દ્રશ્ય.

(અ.) બ દિવાનો છે તેને તેની સંસારમાંની સ્થિતિને ચોખ્ખા છે એવી જરૂરી વસ્તુ આ પુરી પાડે છે. બની મિલકતમાંથી બને તેની કિંમત મળવાનો બનો હક છે.

(બ.) બ દિવાનો છે તેની બીને તથા હાકરાંને તેમની સંસારમાંની સ્થિતિને ચોખ્ખા છે એવી જરૂરી વસ્તુ આ આપે છે તેની કિંમત બને બની મિલકતમાંથી મળવાનો તેનો હક છે.

૧૯. ને પેસા આપવાની ડોઈ શખસને કાયદાથી ફરજ હોય

નિરર્થક થવા જોગ્ય કરાર રદ કરવાની વાત તથા તે રદ કરવું બંધ પડ્યું એ વાત શી રીતે જાણવાય.

કરાર પૂરા કરવાને ને ચોખ્ખા સાધન વચન આપનારને જોઈએ તે આપવામાં વચન પેનાર ગઈએ કરી હોય તો તેનું પરિણામ.

કરાર કરવા ને અશકત છે તેને કિંવા તેની તરફથી બીજા ડોઈને બીજા પોતાની જ નસ આપી હોય તે બાબતનો ઘણો.

એક શખસે આ

મવાના પૈસા ખી-
ન્ને શખસ તે વત
આ પોતાનો સંબં-
ધ હોવાથી આપે
તો તે આપનારને
પૈસા પાછા મળવા
નો હક છે.

તે પૈસા આપવાની વતના કોઈ ખીન્ને શખસને સંભાળે હોય, અને તે
કારણથી પૈસા મળકુર સદરકુ ખીન્ને શખસ આપે ત્યારે તે પૈસા તે
ખીન્ને શખસને પાછા મળવાનો તેનો હક છે.

દર્શાવ.

અંગાળા મંદિરે આ નામના જમીનદાર પાસેથી બચ્ચે જમીન પટે
રાખેલી છે. બચ્ચે સરકારને જે ધારો આપવાનો તે બાકી રહ્યો, તેથી
તે જમીનનું લીધામ કરવાને સરકારે બહેરનાયું કર્યું છે. બીજીલામ
મયું તો મુલકી કાયદા મુજબ બનેા ગણીતપડા રદ થાય છે. લીધામ ન
થાય તથા તે ઉપરથી પોતાનો પડા રદ નથાય એવા હેતુથી, અને જે
પૈસા સરકારમાં બરવાના તે બંને બરે છે. બચ્ચે બરેલા પૈસા તેને બચ્ચે
પાછા આપવા એ તેની ફરજ છે.

મહત ન કુરેલા
કાયદા જે કાયદો
બાગબો હોય તે
વિશે ઉપમામ કર
નારની જવાબદારી.

૭૦. જ્યારે કોઈએક શખસ ખીન્ને શખસને સાફ કાંઈ વસ્તુ
કાયદેસર રીતીએ કરે, અથવા કાંઈપણ વસ્તુ તેને આપે, પરંતુ તે પ્રભાલિ
મહત કર્યું એવો તેનો હકોત ન હોય, તથા જ્યારે સદરકુ ખીન્ને
શખસે તે કુરેલા કિંવા આપેલી વસ્તુના કોઈ કાયદાનો ઉપમામ કીધો
હોય, ત્યારે સદરકુ ખીન્ને શખસે તે વિશેનો બહો સદરકુ પેહેલા શ-
ખસને બરી આપવો, અથવા સદરકુ કુરેલા કિંવા આપેલી વસ્તુ તેને
પાછી આપવી, એ તેની ફરજ છે.

દર્શાવો.

(અ.) આ એક પેપારી છે અને તે મુકથી કાંઈ માલ બને
ધેર મુકી બધ છે. બ તે પોતાનો સમજીને વાપરે છે, તેણે અને તેની
કિંમત આપવી જોઈએ.

(બ.) બચ્ચે બની કાંઈ મિલકત આગથી બચાવી છે, હકીકત
ઉપરથી બને એવું માલમ પડે કે બચ્ચે મનમાં તે બહુ કાંઈ પેવાનું નો-
હોતું તો બચ્ચે કાંઈ તેનો બહો મળવાનો હક નથી.

કોઈને કાંઈ મા
લ જડે તેની જવા
બદારી.

કોઈ સખસને
મુકથી અગર સખ
તીના કારણથી પર્હ
સા આપ્યા હોય અ
ગર કાંઈ વસ્તુ તે
ના સ્વાધીનમાં આ

૭૧. કોઈ શખસને ખીન્ને કોઈનો કાંઈ માલ જડે અને તેને તે
પોતાના હવાલામાં લે તો નિશ્ચીના ઉપર જે જવાબદારી છે તે જ-
વાબદારી તે શખસના ઉપર છે.

૭૨. જે શખસને મુકતા અથવા સખતીના કારણથી કાંઈ પૈ-
સા આપવામાં આવ્યા હોય, અગર કાંઈ વસ્તુ સ્વાધીન કરવામાં આ-
વી હોય, તે શખસે તે પૈસા પાછા આપવા જોઈએ, અગર તે વસ્તુ મુ-
કી સ્વાધીન કરવી જોઈએ.

ફરજતો.

(અ.) આ તથા બીજા મેળને બેઠેમતે કના યે રૂપિયા દેવા છે. આ બેઠેમતે તે રકમ કને આપે છે. અને બના બેઠેમતે વાત નહીં હોવાને લીધે બીજા બેઠેમતે રૂપિયા કને આપે છે. કાંઈ તે યે રૂપિયા બંને પાછા આપવા બેઠેમતે.

(બ.) કોઈએક શખસના નામ ઉપર રેલવે કંપની મારફત કાંઈ માલ આવે છે; માલ બાંધ્યા બદલ રેલવે કંપની કાંઈ પસા માંગે છે અને તે પસા માંગવા ગેર કાયદે છે; પરંતુ તે પસા આપવા શિખર માલ મજદુર કંપનીના આપતા નથી, તેના નામપર માલ આવે છે, તે શખસ માલ સ્વાધીનમાં મેવાને સાર માંગેલા પસા આપે છે. તેથી પસા ગેરકાયદે વધારે લીધા હોય તો તેને પાછા મળવાનો હક છે.

આમ ૬.

કરાર તોડવાના પરિણામ વિશે.

૭૩. જ્યારે કોઈ કરાર તોડવામાં આવે છે, ત્યારે તથા યમ-માં જે તોડા કિંવા નુકસાન કરાર મજદુર વૃદ્ધાથી પ્રાપ્ત થઈને પ્રમાણની ગતિને પ્રસંગે સ્વાભાવીક રીતે ઉત્પન્ન થયું હોય તે તોડા કિંવા નુકસાનનો, અથવા જે વખતે તે કરારના પક્ષકારે કરાર મજદુર કરે તો વખતે તે કરાર વૃદ્ધાથી જે તોડા કિંવા નુકસાન થવાનો સંભવ પક્ષકાર મજદુરના બેઠેમતે હતા તે તોડા કિંવા નુકસાનનો, બદલો કરાર મજદુર વૃદ્ધાથી જે પક્ષકારને હાનિ થાય તે પક્ષકારને, જે પક્ષકારે કરાર મજદુર તોડે છે હોય તે પક્ષકાર પાસેથી, મળવાનો હક છે.

સદરકુ મુજબ કરાર તોડવાના કારણથી જે તોડા કિંવા નુકસાન કરને પરંપરા સંબંધે થયું હોય તે તોડા કિંવા નુકસાનનો સદરકુ મુજબનો બદલો બધી આપવાનો નથી.

જ્યારે કરાર ઉપરથી ઉત્પન્ન થતી ફરજિયાત જેથી ફરજ કોઈ શખસને વિશે ઉત્પન્ન થઈ હોય અને તે ફરજ તેણે અદા કરી ન હોય ત્યારે તે શખસને ફરજ મજદુર અદા ન થવાથી હાનિ થઈ હોય તે શખસને, જે પક્ષકારે ફરજ મજદુર અદા ન કરી તે પક્ષકારે તેણે ફરજ અદા કરવાનો કરાર કરે છે હોય અને તે કરાર તેણે તોડે છે હોય તેજ પ્રમાણે બદલો, સદરકુ પક્ષકાર પાસેથી, મળવાનો હક છે.

કરાર તોડવાથી
ઉત્પન્ન થયેલા તોડા
નો અથવા નુકસાન
નો બદલો આપત.

કરાર ઉપરથી ઉ
ત્પન્ન થયેલી ફરજના
જેથી ફરજ ન અદા
કરી તો નુકસાન
થી આપવું બેઠેમતે.

ખુલાસો — કરાર તો કરાધી. ધરણી તોટા અમર નુકસાનનો સુમાર કરાવતી વખતે, કરાર મજબૂર પૂરા ન કરાધી ને અડચણ ધરણીય તે-
નો ઇલાજ કરવાને કાંઈ સાધનો હતાં એમ હોય તો તે સાધનો મુ-
જરે પડવા જોઈએ.

જાતે.

(અ.) અમુક એક કિંમતે ધ્યાસ મણુ સુરેખાર બને વચ-
વાનો તથા બે સ્વાધીન કરવાનો કરાર આ કરે છે; સ્વાધીન ક્રીષી એ-
કે કિમત આપવાનો કરાર છે. આ પોતાનું વચન તોડે છે. સદરહુ સુ-
રેખાર ને વખતે સ્વાધીન કરવાનો હોતો તે વખતે જો કરાર ક્રીષી
જાતનો ધ્યાસ મણુ સુરેખાર બને વચવાણી હોત તો, કરારની
કિમતના કરતાં વધારે ક્રીમત મેળી નેટલા પેસા વધારે પડત તરલા
પેસા નુકસાનના બદલામાં આ પાસેથી લેવાનો બનો હક છે.

(બ.) બનું વાહાણુ યુખાઈ ઓકલીને ત્યાં તારીખ પેહેલી જા-
નેવારીને રોજ કાંઈ જનસ (આ આપે તે) બરીને કલકત્તે લાવવાને
માટે આ વાહાણુ બાડે રાખે છે. વાહાણુનું બાડું કામ ધવાથી આપવા-
નું છે. બનું વાહાણુ યુખાઈ જવું નથી, પરંતુ જેવી ચરતે આપે વાહાણુ મજ-
બૂર બાડે લીધું હતું તેવીજ કાયદાવાળી ચરતે તે જણુસ મગાવવાનું જોગ્ય સા-
ધન આન મળવાનો ભાગ છે. આ તે ભાગનો ઉપયોગ કરે છે, પણ તેમ
કરતાં તેને મેલેનત તથા ખરચ પડે છે; તે મેલેનત તથા ખરચનો
બદલા આને બે પાસેથી મળવાનો હક છે.

(ક.) આપે બે પાસેથી કાંઈ નીમિલી કિંમતે ધ્યાસ મણુ ચો-
ખા વેચાતા લેવાનો કરાર કરે છે. ચોખા આપવાનો વખત ની-
મિલી નથી. પછી આ, બને ખખર આપે છે કે ચોખા આપવા લાવે
તો તે હું મેનાર નથી. આપે સદરહુ મુજબ ખખર આપી તે વખત
બને ચોખા વેચા હોય તો કરાર કરેલી કિમતના કરતાં કમી કિમત
ઉપજેથી નેટલા કિમત કમી ઉપજે તરલા નુકસાનનો બદલા આ પાસેથી
બને મળવાનો હક છે.

(ડ.) બનું વાહાણુ સાઠ હજાર રૂપીએ વેચાવું લેવાનો કરાર
આ કરે છે, પણ પોતાનું વચન તોડે છે. વચન તોડયું તે વખતે બને તે
વાહાણુની ને કિમત ઉપજે તે જો કરારની કિમતથી કમી હોય તો,
તેટલાં નુકસાનનો બદલા આપે બને બરી આપી જોઈએ.

(ધ.) આ એક પડાઉનો ધણી છે, તે જુદા બરીને વેચવા સા-
ર મીરબકર બાઈ જવાનો બે સાથે કરાર કરે છે. અમુક જાહાઁની-
કબજું એવું કરારમાં કરાજી છે. કાંઈ દર ધણી ચકવા જેવી અમડચણ
ને લીધે પડાઉ મજબૂર નીમિલે વખતે નીકળતી નથી અને તેથી કરીને

કરાર કરે એ દિવસે નીકળી હોત તો એ દિવસે પડાઉ મરજીપુર પોહી-
તી હોત તે દિવસ પછી માલ મજૂર મીરાજીપુર પોહીરશે. દિવસ મ-
જૂરની પછી અને એ ઘડાડે પડાઉ મજૂર પોહીતી તેની અગાડી
જીવનો બાવ ઉતરશે જેમ વખતે તે માલ રવાને કરશે હોત તો એ
વખતે તે મીરાજીપુર પોહીત તો વખતે ત્યાં બને એ કિમત મળી હોત
તે કિમત માલ ખરેખરે એ વખતે પોહીરશે તે વખતના બજારબાવ
કરતાં જેટલી જાણી હોય તેટલાં નુકશાનનો બદલો અમ્મે બને બરી
આપશે જોઈએ.

(૬.) અમ્મે એક રીતે બના કરને મરામત કરી આપવાનો ક-
રાર આ કરે છે, અને તેના રૂપિયા અગાડીથી સે છે. આ કરને મરામત
કરે છે પણ તે મરામત કરાર મુજબ નથી થયેલી મરામત કરાર મુજબ
કરી સેવાને સાફ એ ખર્ચ બાગે તેટલા નુકશાનનો બદલો અમ્મે બ-
ને બરી આપશે જોઈએ.

(૭.) એક અમ્મે કિમતે પોતાનું વાહાણ પેટેલી જાનેવારીથી બને
એક વરસ સુધી બાડે આપવાનો કરાર આ કરે છે. વાહાણનાં તુરનો બા-
વ વર્ષે અને તારીખ પેટેલી જાનેવારીએ સદરહુ વાહાણનું તુર સ-
દરહુ કરારના બાવ કરતાં વધારે ઉપત્તે છે. આ પોતાનું વચન તોડે છે.
પેટેલી જાનેવારીને રોકે તથા ત્યારથી એક મસ સુધી તેનું વાહાણ
બાડે રાખતા બને જેટલા પૈસા પડે તેમાં તથા કરારની રકમમાં જેટલા
તફાવત હોય, તેટલા નુકશાનનો બદલો અમ્મે બને આપશે જોઈએ.

(૮) કાંઈ નીમણી કિમતે કાંઈ સાકું બને આપવાનો કરાર આ
કરે છે. તે કિમત સાકું મુજબીને સ્વાધીન કરતા બને જેટલા પૈસા બાગે
તથા વધારે છે. આ સાકું સેવાને ગેરવાજબી રીતે ના કેહે છે. સાકાના
કરારમાં બનેલી કિમતમાં તથા સાકું મુજબીને સ્વાધીન કરતા આ ને
એ ખર્ચ બાગે હોત તેમાં એ તફાવત હોય તેટલા નુકશાનનો બદલો
અમ્મે બને બરી આપશે જોઈએ.

(આખ.) આ માલ મજૂરીએ બાડે લઈ જવા લાવવાનો ખર્ચ કરે
છે. આ પોતાના ચરખાના કારખાનામાં તાબડતાબ લઈ જવા બને
એક મંત્ર આપે છે, તથા બને કેહે છે કે તે મંત્ર ન હોવાને લીધે માર
ચરખાનું કારખાનું બંધ પડ્યું છે. આ મંત્ર પોહીયાડવામાં આ જોગ્ય
રીતની દીલ કરે છે. અને તેથી કરીને અમે દાવદો થવા લાવક એક સ-
રકારી ઈન્જિને જાય છે. મંત્ર સ્વાધીન થતાં દીલ થઈ તે દરમિયાન ચરખો
મજૂર અલવાથી ને સરાસરી દાવદો અને થયો હોત તેટલા નુકશાનનો
બદલો આ પાસેથી બરી સેવાનો હક અમે છે, પણ સરકારી ઈન્જિને
મથાથી અમે એ તોડા આંચે તેને બદલો મળનાર નથી.

(૯૨) દરમિયાન કોને યોગ્ય પ્રમાણે હજાર ૮૦ લોકો અમુક એક વખતે આપવાનો કરાર થયે છે. અને દર ૮૦ દરમિયાન રૂપિયા પ્રમાણે સે ૮૦ લોકો વેચાણ કરવાનો કરાર થયે છે. તથા તે કરાર કરવા વખતે આ કોને કહે છે કે આ કોને કરાર કરવા સાથે આ લોકો, જે બધાં જાણે છે અને આ કોને કરાર કરવા સાથે પૂરો થતો નથી. તથા આને બીજા લોકો મળે નથી, અને તેથી કોને આ કરાર બંધ પાડે છે. અને આને બીજા હજાર રૂપિયા આપવા નોંધાયે, કારણ કે આને જો આ કોને કરાર કરવા કરાર પૂરા કરવા હોત તો, આને તેમના રૂપિયાનો ફાવેલો થાય.

(૯૩) કોઈમિત્ર અમુક વંત્ર અમુક એક કિંમતે અમુક દિવસ સુધી માનવાની સ્વાધીન કરવાનો આ, આ કોને કરે છે. બીજા વખતે આ વંત્ર સ્વાધીન કરેલો નથી, અને તેથી જો કિંમત આને બધાં આપવાની હતી તે કરતા બારે કિંમત આપીને બીજા વંત્ર લેવાની બને તો ૨૫-૩૦; તો આ આ કોને કરાર કરવા વખતે એક જાહિત શખસ કોને કાંઈ કરાર બધાં કરેલો હતો (પણ આ કરાર વિશે આને તે વખતે કાંઈ જાણવામાં આવ્યું નહોતું). તે કરાર સદરકુ, કારણથી પૂરા કરવાનું બધા બની આવ્યું નહીં. અને તે કરાર તો આને લીધે તે જાહિત શખસને નુકસાનનો બદલો અને બીજી આપવા પડ્યો. બધાં લીધેલા વંત્રની જો કિંમત આને આપવી પડી. તેમાં તથા કરાર કરેલી કિંમતમાં જો તફાવત હોય તેમના નુકસાનનો બદલો આને આપવા નોંધાયે, પછી આને સદરકુ જાહિત શખસને જો બદલો બીજી આપવા તે આ પસંદા અને મળવાને નથી.

(૯૪) આ ધરો વગેરે બાંધવાનો બંધો કરે છે. પહેલી જાનેવારીએ એક ધરો બાંધીને પૂરો કરી આપવાનો આ આ કોને કરાર કરે છે, એક બાંધાઈ કે તે ધર કોને બારે આપવાને બધાં કરાર કરે છે તેને ધર મળકુરનો કાળે પહેલી જાનેવારીએ આ આપે, બીજા કે મધ્યે થયેલા કરાર આને સમસ્ત થયો છે આને તે ધર એવી ખરાબ રીતે બાંધ્યું કે પહેલી જાનેવારીની અગાડી જ તે પડી ગયું, અને તે બધે જાણે બાંધ્યું પડ્યું; તથા કે પાસેથી બધે બાંધ્યું મળવાનું હતું તે મળ્યું નહીં, અને કે કોને કરાર કર્યો, મરે કોને નુકસાનનો બદલો અને આપવા પડ્યો. ધર મળકુર જાણે બાંધનાં બાગેલાં ખરબનો તથા બાંધ્યું મળ્યું નહીં. તેનો તથા કોને બદલો બીજી આપવા પડ્યો. તેનો નુકસાનનો બદલો આને બધે બીજી આપવા નોંધાયે.

(૯૫) આ કાંઈ વેપારની જાણ આને થયે છે, અને તે અમુક જાણી છે. એવું બીજીથી કહે છે તે આતરી ઉપર વીસ્વાસ રાખીને

બાં તે જલુસ અને વેચે છે તથા પોતે પૃથુ કુળી તેવીજ ખાતરી કરે છે. પગાડીથી તે જીવસ ખાતરી કરેલી જ્વતળી નથી એવું કરે છે અને નુ કલાનનો ખદસો અને આપવાની અને જાહેર પડે છે. અને રકમ આ પા- સેથી જારી થવાનો જ્વનો હક છે.

(૧૦) અમુક એ દિવસે કાંઈ રકમ અને આપવાનો કરાર જ કરે છે તે દિવસે તે રકમ આ આપતા નથી, ધીવસ મજબુરે તે રકમ ન આપવાથી અને પોતાના કરજને આપવાનું બંધ નહીં અને તેથી તેની ત દલ ખાસખી મહા મહા, ખરું જ્વ અને તે રકમ આપવાનો કરાર કરે છે તે રકમ કુદલ તથા તે આપે ત્યાં સુધીનું જ્વાજ એ ચિવાસ બી- જુ કાંઈ નુકસાન બદલ અને આપવાને જ પ્રાપ્ત નથી.

(૧૧) અમુક એક કિમતે પેહેલી જાનેવારીને રાત્રે પગાડા મજ મુશીખર અને સ્વાધીન કરવાનો કરાર જ કરે છે. ત્યાર પછી બાં તે સુ- રાખાર કાપ્તિક કિમતે અને પેઢાનો પેહેલી જાનેવારીનાં પેહેલાં કરાર કરે છે. તે કિમત પેહેલી જાનેવારીના જ્વતરનાવ કરતાં વધારે છે. આ પોતાનું વચન તોડે છે. જ્વ અને તે નુકસાનનો ખદસો આપવાનો રીનો આકાંક્ષે ડેરવણી વખતે, પેહેલી જાનેવારીને રાત્રે જ્વતરનાવ થાય હતા તે સુધે પકડાયે જીવંત; જ્વ અને વેચાણ અને તે કાપડો જ- રા હોત તે સુધે પકડવાનો નથી.

(૧૨) અને અમુક એક દિવસે પાંચસો માસડી જ જ્વવાનો તથા સ્વાધીન કરવાનો કરાર જ કરે છે. બાં પોતાનો ખંધા કાંઈ રીતે કરે છે તે વિશે અને કાંઈ ખબર નથી. જ્વ પોતાનું વચન તોડે છે, અને જ ન હોવાને લીધે અને પોતાનું જરખાનું કારખાનું બંધ કરવું પડે છે. સરકુ મુજબ જરખો બંધ થવાથી અને તે તોડ થાય તે બદલ જ દિવર કાંઈ જ્વવાણ રી નથી.

(૧૩) કાંઈએક પ્રકારનું કાપડ જ્વેલી જાનેવારીને રાત્રે જ્વને વે ચવાનો તથા તેને સ્વાધીન કરવાનો કરાર જ કરે છે. તે કાપડની બના મનમાં એક તરફની ડાબીએ કરવાની હતી, અને તે ડાબીએનો તે માસમ ચિમ્મય ખીલે વખતે ખાપ હોતા નથી. નિમિષે વખત સુધી ચિમ્મે ત્યાંસુધી કાપડ સ્વાધીન કરવું નહિ, પછલાંથી સ્વાધીન કરવું; અને સ્વાધીન કરવું તે વખતે તે વરજની માસમ ઘડિયાને લીધે ડાબી કર વાના કામમાં આવ્યું નહીં. કાપડ મજબુરની કરારમાં જ્વેલી કિમતમાં તથા તે કપડું આપ્યું તે વખતે તેનો જ્વતરમાં તે બાપ હોય તેમાં તે તજવત હોય તેટલા નુકસાનનો ખદસો જ્વ અને આ પાસેથી જારી થવાનો જ્વો હક છે. પૃથુ ડાબીએ કરવાથી તે કાપડો તેને ઘાત તે અથવા ડાબી બનાવવાનું કારખાનું તજ્જાર કરવામાં તેને ખરચ થાય હોયતે

મળી શકતો નથી.

(૨.) જ્યારે વાહાણનો માલિક છે, અને તે બંને પોતાના વહાણમાં કલકતેથી પેલેલી જળેવારીએ વાહાણ હંકારીને સિડનીમાં બંધ જવાનો કરાર બંનેને કરે છે, અને બંને અનામત ઘાખલ નુરના રૂપિયા પેટાનીએ અને આપે છે. વહાણ પેલેલી જળેવારીએ હંકારવું નહીં, અને તેથી બંને કલકત્તામાં થોડા દિવસ રહેવું પડવું. તથા તેને કાંઈ અરથ થયે તથા બીજા એક વહાણમાં પેલેલી સિડની જવું પડવું. એ કારણને લીધે તે ત્યાં થોડા આન્ધ્રે તેથી તેની કાંઈ પરિચાની રકમ ડુબી ગઈ. જ્યારે બંને બાજુ સુધા અનામત મુકેલા પરિચા, તથા તે કલકતે રહ્યો તેથી તેને અર્થ પડ્યો તે, તથા પેલેલા વાહાણના ડરાવેલાનું કરતાં બીજા વાહાણનું નુર જલ્દી મેકુ હોય તો એટલું જલ્દી હોય તેટલું નુર એટલું આપવું જોઈએ; પરંતુ બંને સિડનીમાં થોડા આન્ધ્રે તેથી કરીને તેની જે રકમ ડુબી તે જ્યારે બંને આપવાની નથી.

કરાર તોડ્યો તો
અમુક રકમ આ-
પવી એવું જે કરાર
માં કરાવ્યું હોય તે
કરાર તોડ્યાથી બંને
મળી મળવાનો હક.

જ્યારે કોઈ કરાર તોડવામાં આન્ધ્રે હોય, અને કરાર મનુકર તોડવામાં આવે તો કાંઈ અમુક રકમ આપવી એવું તે કરારમાં બતાવ્યું હોય ત્યારે કરાર મનુકર તોડવાની જે પક્ષકાર ફરીઆદ કરે તો હોય તે જાપસને તેથી બંને પક્ષે નુકશાન અથવા તોટા થવાનું સાબિત થાય કે ન થાય તો મલુ કરાર તોડનાર પક્ષકાર પાસેથી તેને જે અથવા મળવાનો હક છે. પરંતુ એ મુજબ મળવાનો બંને સદરહુ કરારમાં બતાવેલી રકમ કરતાં જલ્દી હોય તે જોઈએ નહીં.

અપવાદ—જ્યારે કોઈ જાપસ કાંઈ જમીન ખત કેવા મુજબરો કે કેવા તેજ પ્રકારનો બીજો કાંઈ દસ્તાવેજ લખી આપે, અથવા કોઈ પણ કાયદાના કરાર મુજબ કેવા હિંદુસ્તાનની સરકારના કેવા કોઈ સ્થાનિક સરકારના હુકમ મુજબ જે સરકારી કામ કેવા કૃત્યમાં સર્વે સોડાનો સંબંધ છે તેવું કોઈ કામ અથવા કૃત્ય કરવાનું કાંઈ ખત લખી આપે ત્યારે તેવું કોઈ દસ્તાવેજની ચરત તોડેથી, તેમાં લખેલી તમામ રકમ આપવાને તે તોડનાર જાપસ ખાત છે.

ખુલાસો—કોઈ જાપસે સરકાર સાથે કાંઈ કરાર કર્યો તો તેજ હપ્તથી આવસ્ય કરીને તેણે જેમાં સર્વે સોડાનો સંબંધ છે એવું સરકારી કામ કરવાનું કૃત્ય કરશે અથવા તેવું કૃત્ય કરવાનું વચન આપ્યું એમ સમજવું નહીં.

દર્શાવે.

(અ.) અમુક દિવસે જો બંને પોતપોતા રૂપિયા આપવામાં મુકુ તો તેને હજાર રૂપિયા આપીશ એવો કરાર જો બંને કરે છે. જો તે દિવસે પોતપોતા રૂપિયા આપતો નથી. એક હજાર રૂપિયાની અંદર

કારણે જીવે નહીં એ તરફા બહો બ મે બ પસેથા સવાની હક છે.

(બ.) બ બ સાંધ એવાં કાર ક રે છે કે બે હ બેકામાં મધે
મધે બહોના બધે ક રે તો માંદાર પાંચ હબર રીપાયા બને આ
યસ. બ તે બધા કલેક્ટર બધે ક રે છે. પાંચ હબર રિપાયા બ
કારણે જીવે નહીં એ તરફા બહો બ પસેથા બધે સવાને બને હક છે.

(ક.) અમુક રાને કારંમા હબર ન લાભ, તો પાંચ રિપા
યને માટે આપતા, એવા મુલકેત બ બધી આપે છે. તે હાબર થતા
બધી. તે તમોમ હક આપતાને જાન થાય છે.

ઉપ. કોઈ એક જમણે એકાં કાર રાજાની રીતે રા કરેતો
તે કાર કાર ન કરવાને લીધે તેને ન મુકશાન થઈ હોય તેનો બ
હો બધી સવાનો તેનો હક છે.

કહામે.

(અ.) મિત્ર મીયને કરનારી છે, તે એક નાટકીઓની અધિકારિ
બે કોડે એવાં કાર ક રે છે કે બધી નાટકીઓમાં અધિકારી બ મહિના
મુખી દર આકાડીએ રાત્રી એ પ્રમણે પોતે ગાયન કરેલું, અને બ એ
વી થાલા કરે છે કે ગાયનની દર રીતોના 'સો રિપાયા બને આપવા.
હી રીતે બ બધી બીધને નાટકીઓમાંથી ગેરહાજર રહે છે, અને
તે કારણે લીધે બ કાર રા કરે છે. કાર કાર ન કરવાથી બનેલ
નુકશાન થઈ હોય તેનો બહો બધી સવાનો બને હક છે.

જાજી રીતે કે
રાજ્ય પાડનાર પ
કારને બહો બ
રી સવાનો હક છે.

બાબ ૭ માં *

માલિકેશ્વ બાબત.

વેચા માલ ઉપર માલિકી ક્યારે ઉત્પન્ન થાય છે.

૧૬. આ બાબમાં માલ એ શબ્દનો અર્થ પ્રત્યેક જાતની
જમમ મિલકત સમજવી, તથા તેમાં પ્રત્યેક જાતની જમમ મિલકત-
તેનો સમાવેશ થાય છે.

૨૦. વેચાણ એટલે શ્રીમંતના બહોમાં મિલકત આપવી તે તે
ઉપરથી વેચેલી વસ્તુ ઉપરનું સ્વામીત્વ વેચનાર પાસેથી નીકળીને વેચા-
ણ થનારને પ્રાપ્ત થાય છે.

૨૮. કોઈ કિમતે કોઈ મુકરર કરેલા માલ

કિંવા કોઈ મુકરર કરેલા શ્રીમંત કોઈ કિમત,

અથવા બીડી તથા સ્વામીત્વ એટલે તથા,

અને તેની સાથે કિમત આપવાથી અથવા માલ સ્વામીને કમીથી

માલ એ શબ્દ
નો અર્થ.

વેચાણ એ શબ્દ
નો અર્થ.

વેચાણ થી રીત
થાય.

અથવા કિંમત આપત માંડણથી કિંવા માલ સ્વાધીન કરવા માંડણથી, કિંવા કિમતનો કોઈ ભાગ આપણી કિંવા બાનું આપણી, કિંવા માલ પેટી કોઈ ભાગ સ્વાધીન કરવાથી અથવા કિંમત આપવાની જાત, અગર માલ સ્વાધીન કરવાની જાત, અગર એ બેઉ જાતો યુક્તગતી રાખવી એવી કબજાબત સ્પષ્ટ રીતે કિંવા ગર્ભિત રીતે કરવાથી, -
વેચાણુ થાય છે એમ સમજવું.

કોઈ યુક્તર કરેલા માલના વેચાણુ સાફ જો કોઈ કરાર કરવા માં આજ્ઞા હોય તો બપોરે તેની સપાળી કિંમત કિંવા તે કિંમતનો કોઈ ભાગ કિંવા બાનું આપવામાં આવે, અથવા બપોરે તે સપ જો માલ કિંવા તે માલનો કોઈ ભાગ સ્વાધીન કરવામાં આવે, ત્યારે તે વેચેલા માલનું સ્વામિત્વ ખરીદદારને પ્રાપ્ત થાય છે એમ સમજવું.

જો પછાકરો સ્પષ્ટ રીતે અગર ગર્ભિત રીતે એવું કબજા કરે કે પછાકા આપવાની જાત, અગર માલ સ્વાધીન કરવાની જાત, અગર એ બેઉ જાતો યુક્તગતી રાખવી, તો વેચાણુની સુચના સ્વીકારતાં જ માલ ની માલિકી ખરીદદારને પ્રાપ્ત થાય છે.

દર્શાવે.

(અ.) બા. જાનો પોડો પાંચસો રૂપિયા વેચાતા સેવાનું છે. જા. જાનું બોલવું સ્વીકારે છે, અને પોડો બાને સ્વાધીન કરે છે. પોડો સ્વાધીન કરે એટલે પોડો ઉપર બાની માલિકી થઈ.

(બ.) જા. બાને કોઈ માલ માફસે છે અને તે બાને પસંદ પડે તો અચૂક એક કિંમતે સેવા અને પસંદ ન પડે તો પાંચે માફસે એવા બાને સેવા માફસે છે. બા. માલ રાખે છે ને પોતાને પસંદ પડવાનું જાહેર કરે છે. બા. એ માલ રાખે એટલે તે ઉપર બાની માલિકી થાય છે.

(ક.) તમારા પોડાના હું હજાર રૂપિયા આપિશ એવું બા. અને કહે છે, અને જણાવે છે કે નીચેસે અચૂક એક દિવસે પોડો સ્વાધીન કરવા અને કિંમત બાને એક નીચેસે દિવસે આપવી. જા. તેનું કહેવું સ્વીકારે છે. બા. એ જાની સુચના સ્વીકારી એટલે જ પોડો ઉપર બાની માલિકી થઈ.

(ડ.) જા. પોડાના એક હજાર રૂપિયા આપવાનું બા. કહે છે અને રૂપિયા એક મહિના પછી આપવાનું જણાવે છે, જા. તે કહેવું સ્વીકારે છે. કહેવું સ્વીકારતાં જ પોડો બાનો થઈ.

(ઈ.) બા. જેલો જાનેવારીને રાત્રે જા. એવું કહે છે કે તારા ચોખા હું બે હજાર રૂપિયા સેવા માગુ છું, અને રૂપિયા આવતા મારું મહિનાની જેલો તારીએ આપીશ, તથા કિમત આપતાં સુધી

ચોખ્ખા બાઈ જવા નહીં. અમ્મે કહેલું સીધારે છે. તે સ્વીકારતાંજ ચોખ્ખા બનાવવા.

૬૬. ને વરણ હજી મુકેર કરવાની હોય, કિંવા બનાવવાની હોય કિંવા પૂરી કરવાની હોય, તે વરણ વેચવાનો જ્યારે કરાર થયો હોય ત્યારે વરણ મજૂરનું સ્વામિત્વ તે વરણ મુકેરે કરવામાં આવે, બનાવવામાં આવે, અથવા પૂરી કરવામાં આવે, ત્યાં સુધી ખરીદદાર ને પ્રાપ્ત થવું નથી.

દર્શાવ.

અ નામના હોડી કરનારને જ પોતાને સાફ એક હોડી કરજા કહેછે. કિમત હકતા પ્રમાણે આપવાનું દરવેશ નથી. હોડી બાંધવાનું કામ ચાલવાના દરમીઆન તેની કિંમત બદલ બમ્મે વખતે વખત બમ્મે રૂપિયા આપ્યા છે. હોડી પૂરી થાય ત્યાં સુધી તેના ઉપરનું સ્વામિત્વ બને પ્રાપ્ત થવું નથી.

૬૭. જ્યારે કાંઈ માલના વેચાણના કરાર મુજબ ને સ્થિતિમાં કાંઈ ખરીદદાર માલ મજૂર ધેવાનો હોય તે સ્થિતિમાં તે માલને આ-ણવા સાફ માલ મજૂર ઉપર કાંઈ કામ કરવાનું હોય, ત્યારે તે કામ કરવામાં આવે ત્યાં સુધી વેચાણ મજૂર પ્રેમ થવું નથી.

દર્શાવ.

અ. એક વાહાણુ કરનાર છે, તે જ સાથે એક વાહાણુ અમુક દરવેલી કિંમતે વેચવાનો કરાર કરે છે. તે વાહાણુ બની ગોદામાં પ-ડેલું છે. વાહાણુને ચડ દોરડાં ચઢાવીને યુસાફરી ઉપર જવા બાયક સજ કરવું, તથા તેમ કરીને સ્વાધીન કરવું એટલે કિમત આપવી, એવી બા-લી છે. વાહાણુને ચડ દોરડાં ચઢાવી સજ કરીને સ્વાધીન કરવામાં આવે ત્યાં સુધી વાહાણુની માલિકી કરાર મુજબ બને પ્રાપ્ત થતી નથી.

૬૮. માલની કિંમત કેટલી છે એ દરાવવાને સાફ વેચનારને મા-લ મજૂરને કાંઈ કરવાનું બાકી રહ્યું હોયતો, તે કરવામાં આવે ત્યાં સુધી વેચાણ મજૂર પ્રેમ થવું નથી.

દર્શાવ.

(અ.) એક બાળની બાલના દમલાનો અ માલીક છે અને તે

ને વરણ મુકેરે કરજામ કિંવા બનાવવામાં કિંવા પૂરી કરવામાં આવી ત્યાં તે વેચી હોયતો તેનું સ્વામિત્વ ખરીદદારને પ્રાપ્ત થવા ર થાય છે.

ખરીદદારને ને સ્થિતિમાં માલ ધેવાનો હોય તે સ્થિતિમાં તે માલને વેચનાર આણવાનો હોય ત્યારે માલ મજૂરનું વેચાણુ પ્રેમ થવા ર થાય છે.

માલની કિમતથી થાય છે તે દરાવવા સાફ વેચનારે તે માલને કાંઈ પણ કરવાનું હોય ત્યારે વેચાણુ ક્યારે પ્રેમ થાય.

દગણી બંને કરતે યા શરીર પ્રમાણે વેચવાનો તથા તોળીને ભેને ક્વા-
ધીન કરવાનો કરાર આ કરે છે, બંને વેચાનું કબજા કરીને અચ્છકીવસે તેણી
ફિંગર આપવાનું કબજા કરે છે, કેટલાકે જાણ તોળીને બંને ક્વાધીન
કરશે છે; બાકી રહેલા જાણ કરાર જાણ તોળીના આપે તોળીની
તે માથીના જાણનું સ્વાચિત્વ બંને જાણ થઈ નથી.

(૫) કાંઈ મેટાડીનો દગણી કરતે તોણી રિપિઆ જાણે જાણે
વેચાણ આપવાનો કરાર આ કરે છે, બંને તે મેટાડી પોતાના આકાશના-
બીને લઈ જવી, તથા બની જમીન ઉપરથી બની મેટાડી મજદૂર જુ-
કવાની જગા ઉપર જતા રસ્તામાં તોળીવાનો એક પંચ છે ત્યાં તે ગાડી
બાઈ જવા, તથા પંચ મજદૂર ઉપર બંને સદરકુ મજદૂર બેઠેલાં ગાડીનું
જુગન કરવું, એવી કરારની પેલી છે, એમાં વેચનારને કાંઈ કરવાનું રહ્યું
નથી; સખજ વેચાણ મજદૂર પૂરે થયું તથા સદરકુ મેટાડીના દગણી
જગાર પરીવહારનું સ્વાચિત્વ એકજથ થયું એમ સમજવું.

૮૨ કાંઈ વેચાણનો કરાર કરતી વખતે માલ ચુકરર થયો ન હોય,
તો તે વેચાણ પૂરે થવાને સાહે, માલ મજદૂર ચુકરર થયો જરૂર છે.

દગાંત.

આ પોતાની રાંછીમાંથી વીચ રન તેલ બંને વેચવાનો કરાર કરે છે
બની રાંછીમાંથી વીચ રન કરતાં વધારે તેલ છે. તે તેલમાંના કાંઈપણ
જાણ ઉપર બની માલિકી થઈ નથી.

૮૩. જ્યારે કાંઈ વેચાણની કબજાવાત કરતી વખતે માલ ચુકરર
થયો નહીં હોય, પરંતુ કબજાવાતમાં બતાવેલા પ્રકારના જેવા માલ એક પ-
લકારે પાછળથી સદરકુ કબજાવાતને અર્થે ઉપયોગમાં લીધો હોય, તથા
સદરકુ મૂળ્ય ઉપયોગમાં લીધાની વાત ખીલ પલકારે કબજા રાખી હોય,
ત્યારે માલ મજદૂર ચુકરર થયો તથા તે વેચાણ પૂરે થયું એમ સમજવું.

દગાંત.

આ પાસે વીચ પીપ બરાબરે વધે એટલી ખાંડનો એકંદર દગણી છે
તેમાંથી તે ૨૦ પીપ ખાંડ બંને વેચવાનો કરાર કરે છે, કરાર થયા પછી
બંને ૨૦ પીપમાં ખાંડ ભરે છે બંને બંને અખર આપે છે કે કરારમાં
લખવા પ્રમાણે ૨૦ પીપ તૈયાર છે તે લઈ જવાં જોઈએ, બંને કહે છે કે
મારાથી જેમ જમલી લઈ જવાય તેમ હું લઈ જમશિ, એ મૂળ્ય બંને
ખાંડ મજદૂરનો જે ઉપયોગ કરશે તેથી તથા બંને તે વાત માનવી રાખી
તેથી તે ખાંડ બની થઈ.

૮૪. જ્યારે કાંઈ વેચાણનો કરાર કરતી વખતે માલ ચુકરર

કરાર થતી વખતે
તે માલ ચુકરર થયો
તો તે વેચાણ પૂરે થવાને
સાહે, માલ મજદૂર ચુકરર
થયો જરૂર છે.

માલ પાછલાંથી
ઉપયોગમાં લીધાથી
તે ચુકરર થયો એ
મ સમજવું.

થયે ન હોય, અને ફારાની સરત કુળને તે માલને સંભાળે વેચવારે કોઈ એવું કર્ય કરવાનું હોય કે તે કર્ય કાલ કુળકુર પરીદારતા ઉપર પડે ત્યાં થઈને સુધી પ્રાપ્ત થકુ નથી, ત્યારે ફારામાં જતા પેલા પ્રકરનો પ્રાપ્તિ માલ પસંદ કરી કુળને વેચનારનો કુદરે, અને તેણે તે પ્રાપ્ત કરવાથી માલ કુદરે થયે એમ સમજવું.

કાકાંત.

આવી વચ્ચામાં પ્રકર જોયા કે તેમાંથી અમુક દિવસે અમુક કિંમત આપવાનું ફારાની પચાસ મણ જોયા વેચાણ સિદ્ધાંતી કમલાધત આ જોઈ બ-કરે. એવી કમલાધત પ્રાપ્ત છે કે જોયા તે સર પચાસ કિંમત પ્રાપ્ત થઈ ત્યાં અમુક જોયા તેમાં જરૂર, બ કમલા પ્રાપ્તિ અને આ વચ્ચા મણ જોયા તેમાં જરૂર. એ ઉપરથી જાણ પ્રકરે થયે એમ સમજવું.

૬૪. જ્યારે સ્થાવર તથા અંગમ મિલકત એ બેઉ એકસી રેખાવાળી કમલાધત પ્રાપ્ત હોય, ત્યારે સ્થાવર મિલકત ઉપર હક પ્રાપ્ત થાય તે જોઈને અંગમ મિલકત ઉપરનું સ્થાવર ઉત્પન્ન થઈ નથી.

કાકાંત.

એક પ્રકાર ત્યાં તેમાંનો સમત સરંજામ વેચવારની કમલાધત આ જોઈ કોઈ, અને પર પ્રકર ત્યાંથી સરંજામ ઉપર બનું સ્થાવર પ્રાપ્ત થાય.

૬૫. જ્યારે મણ ઉપર પરીદારની માલિકી પ્રાપ્ત હોય, ત્યારે તે માલ ત્યાં થવાથી અગર તેને કોઈ નુકસાન પેલિસવાથી કાંઈ તોડા પ્રાપ્ત છે તે પરીદારને અંગમ લેખે.

કાકાંતો.

(૧૫) અરુ જ્યાં ઉપર જ્યાં બાકાંનો ગંગ છે તેના બાકાંની રૂપિયા આપવાનું છે કે, અરુ આ તે સ્વીકારે છે. અમુક વીન વધુ થઈ બાકાં અની જમીનમાં છે ત્યારે રહે અને કિમત આપ્યા પેલિસ બાકાં પ્રાપ્ત થઈ નહીં એવી વેણી છે. કિમત આપ્યા અમુક અને અરુ જમીનમાં બાકાં અનુકર છે એ દરમિયાન તે બાકાં આપ કરતા આગળી જમીનમાં એ તોડા બાકાં અંગમ લેખે.

(૧૬) એક તસ્વીરનું લીલામ અમુક હવું તેમાં અમુક તેની એક કુલને રૂપિયાની અગણી કરી. એ અગણી કર્યા પછી તે તસ્વીર અક સ્થાવર પ્રાપ્ત થાય છે. નોંધીલામ પર થયા અત્રા સી તસ્વીર પ્રાપ્ત થાય છે તે તસ્વીર, ત્યાં લીલામ પ્રકર થયા પછી અંગમ, પ્રાપ્ત છે આ એ તોડા અંગમ લેખે.

એક કસીને કાકાંતો માલ કુદરે થયે એમ સમજવું.

અંગમ મિલકત સ્થાવર મિલકત નોંડે વેચી હોય ત્યારે અંગમ મિલકત ઉપર સ્થાવર કમારે ઉત્પન્ન થાય છે.

માલ વેચાણ સે નારનો થયા પછી કોઈ નુકસાન થાય તો તે તેણે અંગમ લેખે.

ને માલ જાળવે
નથી તે વેચવા વિ
શે કરાર થયે હો
ય તો તે માલ ઉ
પર સ્વામિત્વ ક્યા
ર થાય.

૮૦. ને માલ કરાર કરતી વખતે હોય નહીં તેવા માલ વેચવા
વિશેનો કરાર જ્યારે થયો હોય ત્યારે માલ વેચ કરવા પછી કરારમાં
કરવા મુજબ વેચનારે અથવા વેચનારની સંમતિથી ખરીદદારે કોઈ કુ-
ત્વ કરવા હોયતો, તેથી માલ મજકુર ઉપરનું સ્વામિત્વ ખરીદદારને
પ્રાપ્ત થઈ શકે.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ.) આ કરાર કરે છે કે આવતા વરસમાં ચોતાના કારખાનામાં ને
હમી મળી હત્પલ થાય તેહમી સરવે અમુક કિંમતે અને વેચાણ આપ
વી. મળી તપ્પાર થયા પછી તે મળી બની મરજી મુજબ અવસ્થા
થવા સાઈ ચોતે રાખી છે એવી આ બંને પહેલાં આપે છે. આ પહેલાં
ની તારીખથી મળી ઉપરનું સ્વામિત્વ બંને પ્રાપ્ત થયું.

(બ.) અમી જમીન ઉપર હાલ ને પાક ઉભા છે તે પછી ને પાક
કરવામાં આવે તે બંને બંધને વેચવો. એવા કરાર કોઈ અમુક કિંમત
તે આ કરે છે. આ કરાર મુજબ કરાર કરતી વખતે ને પાક ઉભા હો-
તા તે પછી કરેલા પાક બંને અમી સંમતિ બંધને ચોતાના કમળમાં થે છે.
પાક મજકુર કમળમાં લીધા તે વખતે તે ઉપરનું સ્વામિત્વ બંને પ્રા-
પ્ત થયું.

(ક.) આ કોઈ અમુક કિંમતે એવાં કરાર કરે છે કે મહાદી જમીન
ઉપર ને પાક હાલ ઉભા છે તે પછી ને પાક કરવામાં આવે તે બંને
બંધને વેચવો. આ કરાર મુજબ કરાર કરતી વખતે ને પાક ઉભા હોતો
તે પછી કરેલા કોઈ પાક ચોતાના કમળમાં આપવાનું બંનેને ફેરે છે.
આ કમળને આપવાની ના પાડે છે. કમળને આપવાની ના કહ્યાથી આ
બંને કરાર તોડવાનું થાય તો પણ પાક મજકુર ઉપર બંને સ્વામિત્વ
થઈ નથી.

કરાર કરતી વખતે
તે ને માલ વેચના
રના કમળમાં નથી
તે વેચવા વિશે ત
થા બવિવધાને કો
ઈ દિવસે સ્વાધીન
કરવા વિશેનો કરાર.

૮૮. બવિવધાને એકાદ દિવસે માલ સ્વાધીન કરવાની બિહી
થી માલના વેચાણનો કરાર કર્યો હોયતો કરાર કરતી વખતે વેચનારના
કમળમાં તે માલ ન હોય તોપણ તથા તે માલ વેચાતો લીધા સીલાંવ
ખીજી રીતે વેચનાર મજકુરને મળે એવી આશા રાખવાને વેચનાર
ને જિગ્મ કારણ તે વખતે ન હોય તોપણ કરાર મજકુરથી પસંદગી ન
પાવલા છે એમ સમજવું.

દ્રષ્ટાંતો.

ઈસ્કાંડિયા રેલવે કંપનીના પચાસ યેર બંને વેચવાનો કરાર તા
રીખ પહેલી જાનેવારીને રોજ આ કરે છે. આ યેર તજ શાલના મા
રમ મહીનાની પહેલી તારીખે સ્વાધીન કરવા બંને તજ રોજ કિમત
આપવી એવી બિહી છે. કરાર કરતી વખતે આ પાસે કોઈ યેરનો કમ

એ નહોતો. એ કસર કાઢેસરછે.

૮૯. વેચાણના કસરથી વેચેલા માલની કિંમત કચી ન હોય, ત્યારે કોરડને ચોમ્ય દેખામ તે કિંમત ખરીદદારે વેચનારને આપવી એ વી ખરીદદાર મજબૂરની ફરજ છે.

કસરથી કિંમત કચી ન હોય તે તે કેમ ફરાવવી.

દર્શાવ.

બ પાછા મધ્યે રહેછે તે કલકતા મરચના આ નામના આડી કર નારને એક પ્રકારની આડી કરવાનું રહેછે. કિંમત વિશે કોઈ કોઈ ભા બતા નથી. હુકમ મુજબ આડી તૈયાર થઈ; અને કિંમત વિશે ખરી દદાર તથા વેચનાર વચ્ચે તકસર ઉત્પન્ન થયાથી કેટલી કિંમત આપવી કોરડના વિચારમાં ચોમ્ય આવેછે એ કોરડે ફરાવવું જોઈએ.

સ્વાધીન કરવું.

૯૦. વેચેલા માલ ખરીદદારના કબજામાં જાય, અથવા ખરીદદાર તરફથી જોને અધિકારછે એવા કોઈ શખસના કબજામાં જાય, એવું પ સિદ્ધ થાય જો વાતથી થાય તેવી કોઈપણ વાત કરવાથી વેચેલા માલ સ્વાધીન કરી શકાયછે એમ સમજવું.

સ્વાધીન થી શી થી તે કરવું.

દર્શાવો.

(અ.) આ જોને એક પોડા વેચેછે અને તેને પોતાના તમેલામાંથી જના તમેલામાં ખાકલાવેછે અગર હાઈ જવા રહે. જના તમેલામાં પોડા મથાથી તે સ્વાધીન કરવામાં આવે એમ સમજવું.

(બ.) બ પ્રમલડમાં છે તે પ્રખાદના વેપારી આ પાસેથી સો ગાંસડી રેની મંગાવે છે. અને તે સાથે પોતાનું વાહાણ મુંબઈ ખાકસેછે. રે સદરકુ વહાણમાં મહાંબું એસે તે જોને સ્વાધીન કરવું એમ સમજવું.

(ક.) કોઈ અમુક પ્રકારનો માલ આ જોને વેચે છે; તે માલ એક વખારમાં બંધ કરેસેછે આ જોને તે વખારમાંથી માલ હાઈ જવાને માટે વખારની કુંચી આવેછે. એ સ્વાધીન કરવું થઈ.

(ડ.) તેલનાં બરેલાં અમુક પાંચ પીપા આ જોને વેચેછે. એ તેલ આની વખારમાં છે બ તે પાંચ પીપાં કને વેચેછે, અને તે પીપા વખારમાં રાખ્યા બદલ વખારનું બાકુ ક પાસેથી આ રહે. એ ઉપરથી તેલ મજબૂર કને સ્વાધીન કરવું એમ સમજવું. કારણ કે તેથી કરીને ક ના વખારવાળા તરીકે તે માલ પોતાની યસે રાખવાની આની સંમતિ થઈ એવું તે ઉપરથી સમજાયછે.

(ધ.) આ પચાસ મણ ચોખ્ખા જોને વેચેછે. તે ચોખ્ખા ક નામના વખારવાળાના કબજામાંછે આ ક ઉપર આની હસ્તક હુકમ ખાકસે છે કે તે ચોખ્ખા જોને આપવા, અને કે તે હુકમ માન્ય કરીને ચોખ્ખા પો

તાના હિસાબમાં અને નામ બજેલ, એમ કરવાથી ચોખ્ખા મજૂર અને સ્વાધીન કર્મી સમજાયા.

(૬) આ છ ટાંચે સુધાર રૂબરૂ પ્રમાણે પાંચ ટાંચે તેમ જ બે મેસવાનું કમ્પલ કરે છે. માલ સ્વાધીન કર્યો એટલે કિમત આપવી એવી માલી છે. કે એ ડાંગાળો છે તેની પાસે જાનું વીસ ટાંચે તેમ જ તેમના પાંચ ટાંચે તેમ જ બે નામ કરવા વિશેનો કુલ જા કરે જા કરે છે. કે તે જમાણે પોતાનો હિસાબમાં નામ જે કરે છે તેના અને નામ કરવાની અવરજી એના મેલના સાથે અને બિડીમાં કરે છે. એને મેલેતા તે ચીજ બે પાસે લઈ જાય છે, અને જે છે કે કિમત આપી એટલે આ બિડી તમને આપ, જો કિમત આપવાની ના હોય, એમાં માલ અને સ્વાધીનમાં કરવાનું સમજાવું નહીં, કારણ કે અમે પાંચ રૂબરૂ પાંચ ટાંચે તેમ જ બેની તરફથી કુલ જા તરફ કે પોતાના કમ્પલમાં રાજી એ જાએવી પોતાની રૂબરૂ આપી નહોતી,

ડાંગાવાળાને કિં
વા હું ડાંગાડાવાળા
ને સ્વાધીન કર્યાનું
પરિણામ.

જા. ચલેલા જાલ ડાંગાવાળાને અથવા હું ડાંગાડાવાળાને સ્વાધીન કર્યો હોય તો તેનું પરિણામ તે માલ અરીદારને સ્વાધીન કરવા નેવુંજ છે; પરંતુ તેમ કર્યું હોય તો જે માલ અરીદારને પોલિથિન નહી તે માલની કિમતનો તે જવાબદાર થતા નથી; તથાપિ જ્યારે સ-કરકુ ડાંગાવાળાને અથવા હું ડાંગાડાવાળાને માલ મજૂર એવી રીતે સ્વાધીન કર્યો હોય કે તેના કરીને તે માલ રજાની રાખવાનો અ-થવા તે સ્વાધીન કરવાનો જવાબ તે ડાંગાવાળા અથવા હું ડાંગાડાવાળા પાસેથી અરીદાર મજૂર લઈ શકે, તો તેના માલ તેના અરીદારને પોલિથિ નહીં તોપણ તેની કિમતનો તે જવાબદાર છે.

દરજીન.

બ આગરથી આ કલકત્તામાં રહે છે તેને એવા હુકમ પ્રાપ્ત છે કે ત્રણ પાંચ તેમ જ રૈલવેમાં જોડાયેલો આ બંને ડાંગાડાવાળાને તેમના ત્રણ પાંચ આગ મોડીના રૈલવે ઉપર લઈ જાય છે, એને તે ત્યાં કુટી જાય છે, પણ જે નીચમું મુજબ એમના કરવાથી રૈલવે ક-પની માલની સલામતીની જાંચદાર થાય છે તે નિયમ મુજબ એમને કર્યું નહીં, માલ મજૂર બંને પોલિથિતો નથી, સર્વે માલ જોડાઈ સ્વાધીન કર્યો નથી કે બે ઉપર રાજી મોડી કિમતની પાસેથી વસુંબ કરી શકાય.

માલનો કાંઈ જા
અ સ્વાધીન કર્યાનું
પરિણામ.

૯૨. સમજો માલ સ્વાધીન કરવાનું કામ ચંપાવતા તેના કાંઈ જાનું સ્વાધીન કરવામાં આવેલો હોય તો સરકુ સમજા માલની મા-લિકા અરીદારને પ્રાપ્ત થવાને સમર્થ જામ મજૂર સ્વાધીન કરવાનું પરિણામ સરકુ તમામ માલ સ્વાધીન કરવાના પરિણામ નેવુંજ

છે; પરંતુ માલનો કાંઈ બાક સમજા માલમાંથી તેટલા નિરાળો કરવાના હેતુથી સ્વાધીન કરે છે હોય તો તેનું પરિણામ બાકી રહેલા માલ સ્વાધીન કરવાના પરિણામ જેવું નથી.

૬૫૮૦.

(અ.) અને તામ માલસે માલ ને વહાણમાં બરેસો છે તે વહાણ બંદરમાં આવે છે. અને તે માલનો ખરીદદાર છે. કપતાન વહાણ ખાલી કરવા માટે છે અને સદરહ સંધનો માલ સ્વાધીન કરવાનું કામ ચલાવતાં માલ પેટી કાંઈ માલ અને સ્વાધીન કરે છે. આ ઉપરથી સર્વ માલ ઉપરની માલોટી અને પ્રાપ્ત થવાનો અર્થ તે સર્વ માલ અને સ્વાધીન થયે એમ સમજવું.

(બ.) અને તે એક જગાહ લોકાનો ગંગા થયે છે. ગંગા સ્વાધીન કરે એટલે એ એ કિમત આપવાની છે. વેચાણ થવા પછી એ તે લોકાં પેટી થોડાં લોકાં થેલ જવાની પરવાનગી અને પાસે મારે છે અને તે એ આપે છે. એથી બધા માલ સ્વાધીન કરવાનું પરિણામ કાયદા મુજબ થતું નથી.

(ક.) અને એ ૫૦ મહુ ચોખા થયે છે તે ચોખા અને વખા રમાજ રહે છે. વેચાણ થવા પછી તે પેટી ૧૦ મહુ ચોખા એ કને થયે છે. એ ની હિસાબ ઉપરથી ૧૦ મહુ ચોખા અને માલ છે. એ ઉપરથી સરવે ચોખા કાયદા મુજબ સ્વાધીન થવાનું પરિણામ થતું નથી.

૬૬. કાંઈ વિશેષ વચન આપવામાં આવ્યું ન હોય તો, માલ સ્વાધીન કરે એટલી ખરીદદાર વિનતી કરે ત્યાં સુધી માલ સ્વાધીન કરવાની ફરજ સેનારને નથી.

ખરીદદાર વિનતી કરે ત્યાં સુધી માલ સ્વાધીન કરવાની ફરજ સેનારને નથી. સ્વાધીન કરવાનું હેતુ.

૬૭. સ્વાધીન કરવા બાબત કાંઈ વિશેષ વચન આપવામાં આવ્યું ન હોય તો, વેચેલા માલ વેચતી વખતે ને હેઠાણે હોય તે હેઠાણે તે સ્વાધીન કરવાનો છે; અને ને માલ વેચવાનો કરાર થયે હોય તે માલ કરાર મજબૂર થતી વખતે ને હેઠાણે હોય તે હેઠાણે તે સ્વાધીન કરવાનો છે. અથવા તે વખતે તે માલ હોયજ નહીં તો ને હેઠાણે તે વેચકરવામાં આવે તે હેઠાણે સ્વાધીન કરેલા.

‘વેચવાનું લીયન’.

૬૮ કરાર ઉપરથી વિરલ હિસાબ દેવાઈ ન આવે, તો વેચેલા

વેચનારનું લીયન

૧ દીપ, ‘લીયન’ એ સમજ અંગરેજી છે, તેનો અર્થ નીચે આપ્યો છે.

કાંઈ સંપત્તિ કમળમાં બીજા સંપત્તિ કાંઈ વસ્તુ હોય, અને તે બીજા સંપત્તિ પાસેથી તેનું કાંઈ માગણું હોય તે આપવામાં આવે ત્યાં સુધી તે વસ્તુ અટકાવી રાખવાનો તે કમળદારને ને હક હોય છે તેને ‘લીયન’ કહે છે. એ હક સદરહ હક વસ્તુ ઉપર માલગી ઉત્પાદન

માલ ભૂમિસુધી વેચનારના કબજામાં રહે અને તેની કિંમત અથવા તે કિંમતનો કાંઈ ભાગ આપવો બાકી હોય ત્યાંસુધી વેચનારનું તે માલ ઉપર લીધન છે.

કિંમત પાછળથી આપવાની હોય પણ સ્વાધીન કરવાનો વખત ન નીમીએ હોય તો લીધન હોય છે કે શી રીતે.

નાદારી એટલેયું.

૬૧ નો કસારમાં એવું હોય કે કિંમત બિલકુલને કાંઈ દિવસે આપવી, પરંતુ માલ સ્વાધીન કરવાનો વખત નિમીએ નથી, તો વેચનારને લીધન નથી, અને પૈસા આપ્યા શિકાવ માલ મજબૂર તેજ વખતે સ્વાધીન કરી લેવાનો ખરીદદારનો હક છે; પરંતુ નો માલ સ્વાધીન કરવાની પેઠેલાં ખરીદદાર નાદાર થાય તો, અથવા પૈસા આપવા વિશેનો નિમીસો વખત માલ સ્વાધીન કરવાની પેઠેલાં આવે તો, વેચનાર કિંમતને માટે માલ મજબૂર અટકાવી રાખી શકે છે.

ખુલાસો. નો ચખસ પોતાનાં કરને હુમિય મુજબના કામને પ્રસંગે આપવાનું બંધ કરે અથવા નો ચખસ તે કરને આપવાને અસમર્થ હોય, તે ચખસ નાદાર થઈ એમ સમાજવું.

દર્શાવ.

અમી વખારમાંના કાંઈ શાકેર આ બંને વેચે છે. કબજાવાત એવી થઈ છે કે કિંમત ત્રણ મહિના ઉપાર રાખવી, બે શાકેર અમી વખારમાં રહેવા દે છે. ત્રણ મહિના થયા પેઠેલાં આ નાદાર થાય છે. કિંમતને માટે માલ આ અટકાવી રાખી શકે છે.

કિંમત પછાડી-થી એક દિવસે આપવાની હોય, અને ખરીદદાર માલ વેચનારના કબજામાં રહેવા દે તો વેચનારનું લીધન.

૬૦ ભૂમિ કસાર મુજબ કિંમત પછાડીથી એકાદ દિવસે આપવાની હોય તથા તે દિવસ સુધી માલ ખરીદદાર વેચનારના કબજામાં રહેવા દે અને તે રીતે તેની કિંમત ન આપે, ત્યારે વેચનાર કિંમતને માટે માલ મજબૂર અટકાવી રાખી શકે છે.

દર્શાવ.

અમી વખારમાં કાંઈ શાકેર છે તે આ બંને વેચે છે. કબજાવાત એવી થઈ છે કે કિંમત ત્રણ મહિના સુધી ઉપાર રાખવી. ત્રણ મહિના થાય ત્યાંસુધી શાકેર આ અમી વખારમાં રહેવા દે છે. અને ત્રણ મહિ-

કાં નથી, અથવા તે ઉપરથી ખુદ વસ્તુ નજર સામે રાખે આખી ચકાસી નથી 'લીધન' એ પ્રકારનાં છે- 'વિશિષ્ઠ લીધન' અને 'સાધારણ લીધન', 'વિશિષ્ઠ લીધન' એટલે કાંઈ અલગ વસ્તુ ઉપરથી માલ ઉત્પન્ન થયેલા અથવા તે વસ્તુને સંબંધ રાખતાં કાંઈ અર્થે કિંવા માગણી બદલ વસ્તુ મજબૂર અટકાવી રાખવાનો હક હોય તે 'સાધારણ લીધન' એટલે સદરખું પ્રકારના અર્થ તથા માગણી બદલ; તેમજ તેની સાથે પહેલાંની દરખાત તેવા પ્રકારના ખાતાં લેવડદવડના હિસાબની બાકી નીકળતી હોય તે બદલ પણ, કાંઈ વસ્તુ અટકાવી રાખવાનો હક હોય તે (ફાઈનના કાલકા કાશની રીત આપૃતિ એવી) નીરપ્રસાદ તાપીપ્રસાદ બં. રે. ધનાવળી.

ના થયા પછી તેની કિમત આપતો નથી. કિમતને માટે આ માલ અ-
દકાવી રાખી શકે છે.

૬૮. વેચેલા માલ વેચનારના કમળમાં હોય ત્યારે, જો તેણે
કોઈ પાછળથી ખાજીદાર ખરીદ કરનાર અપસનો હક કમળ રાખ્યો
ન હોય, તો સદરહુ પાછળથી ખાજીદ કરનાર વિરૂધ્ધ વેચનાર મજબૂર કિ-
મતને માટે માલ અદકાવી રાખી શકે છે.

માલ રસ્તામાં જતા હોય તો આપ્યત.

૬૯. જો વેચનારે માલ પોતાના કમળમાંથી કાઢ્યો હોય તથા
જોને સબળી કિમત પોહોચી ન હોય, તે વેચનાર જો ખાજીદાર નાદા-
ર થાય તો માલ ખાજીદારના તરફ જતા રસ્તામાં રોકી શકે છે.

૧૦૦. કોઈ માલ કુંડાણાકાળાના કમળમાં હોય તે દરમિ-
યાન, અથવા ખાજીદાર તરફ રવાને થતાં કોઈ રોકાણે શુકવામાં આ-
વે છે હોય તે દરમિયાન, તથા કુંડાણાકાળાના કમળમાં હોય અથવા
કોઈ રોકાણે સદરહુ મુજબ શુકવામાં આવે છે હોય તે શિયાવ ખાજીદાર
ખાજીદારના અથવા તેની તરફથી ખાજીદાર અપસના કમળમાં આ-
વે ન હોય તે દરમિયાન, માલ મજબૂર રસ્તામાં જતા માલ છે એમ
સમજવું.

દહાંત.

(અ.) જો મદાસમાં રહે છે, અને આ પાછા મંચે રહે છે. જો
આ પાસેથી કોઈ માલ મંચે છે અને તે મદાસ માકલવા એમ કહે
છે, માલ કલકત્તે માકલાવે અને આગળ મદાસ માકલવાને સાર
તે માલ દહાંતવાળા કુંડે સ્વધીન કરે. એ માલ કુંડા કમળમાં હોય
ત્યાં સુધી તે રસ્તામાં જતા માલ છે.

(બ.) જો દિલ્લી રહે છે અને તે કલકત્તે આ પાસેથી કોઈ માલ
મંચાવે છે, આ માલ જો નામ કોઈને સોંપીને દિલ્લી માકલે છે, ત્યાં
પોહોચ્યા પછી તે માલ જોની વખતમાં કોઈ જોને ત્યાં શુકવામાં આવે
છે, જો તે સેવાની ના કહે છે અને પછી તુરત જ સોડોના પેસા આપવા
નું નાંખે પાડે છે, એ માલ રસ્તામાં જતા માલ છે એમ સમજવું.

(ક) જો પુને રહે છે અને તે મુંબાઈથી આ પાસેથી કોઈ માલ મ
ચાવે છે, જો એ કુંડે માલ મજબૂર સેઈ આપવાને નિમ્ણ છે તે પર
માણે કેવી હસતક આ માલ પુને માકલે છે, માલ પુને આવી પોહોચ્યા
થી જોના કહેવા ઉપરથી તે કમ્પે જોને સાર પોતાની વખતમાં રા
ખે એ માલ રસ્તામાં જતા માલ નથી.

(૬) જો તામના લંડનના વેપારીએ મુંબાઈના વેપારી આ પાસેથી
૧૦૦ ગ્રાસડી રૂની મંચાવી છે, જો તે રૂને સાર પોતાનું વાહાણું મું

પાછળનો ખાજીદાર હોય
તેની વિરૂધ્ધ વેચ
નારનું બીયન.

માલ જતા ર-
સ્તામાં રોકવાનો વે
ચનારનો અપત્યાર

રસ્તામાં જતો
માલ એમ કહે.

બાઈ માફ છે. ૩ વાહાણ ઉપર સ્વાધીન કરી આપું એટલે તે ૨ સ્તામાં જગુ હોવાની વાત પડી શકે છે.

(૪) બે બંડનનો વેપારી છે તેણે શું બાઈના વેપારી બા પાસે થી ૧૦૦ ગાંસડી ૩ મંગાવ્યું છે. બે તે રૂને સાથે પોતાનું વહાણ શું બાઈ માફ છે. બે ૩ વાહાણ ઉપર સ્વાધીન કરી આપે છે, અને ૬ પાન પાસેથી બિલ્ડ આફ સિડિંગ બાઈને ૩ બે હુકમ કરે તેને કિંવા બેના અસાધનને સ્વાધીન કરવાનો બંદોબસ્ત કરે છે. ૩ બંડન પો હોય છે પણ બેના કબજામાં આવ્યા પહેલાં બે નાદાર થાય છે. ૩ની કિંમત હજુ અપેલી નથી. બે ૩ રોકી શકે છે.

૩૦૧ હવે પછી નીચે લખાયું છે તે શિવાય ને બીજી પ્રસંગે મા બે રોકવાનો વેચનારનો હક માલ મજૂર રસ્તામાં જતા હોય તે દરમિયાન અડીદાર પાછો વેચાયા તથા તેણે કિંમત લીધાથી બંધ થતા નથી, પરંતુ સદરહુ ખીલ અડીદારના અથવા તેના તરફથી કોઈ અપસ ના રવાબીતમાં માલ મજૂર કરવામાં આવે ત્યાંસુધી તે હક બરી રહે છે.

૩૦૨ અડીદારને બિલ આફ સિડિંગ અગર માલ ઉપરનો હક બતાવનાર ખીલને રસ્તાવેગ મળેલા હોય, અને તે બિલ અગર રસ્તાવેગ તે માલ રસ્તામાં જતા હોય તે દરમિયાન ખીલ અડીદાર ના નામ ઉપર કરી આપે, તથા તે ખીલ અડીદાર શુદ્ધિથી માલ મજૂર બાઈને તેના કિમતવાળો અથવા આપે, તો માલ રોકવાનો હક બંધ પડે છે.

દર્શાવે.

(અ) બે કાંઈ માલ બેને વેચીને તેને નામ કાઢીને સોંપીને જા કલાવે છે, તથા બિલ આફ સિડિંગ બે પાસે રજાને કરે છે અને હજુ પૈસા પોહોરવા નથી તેટલામાં બે નાદાર થાય છે. અને માલ રસ્તામાં છે તે દરમિયાન બે રોકડા રૂપિયા બાઈને બિલ આફ સિડિંગ કેને નામ કરી આપે; કેને બેની નાદારી અપર નથી. બે માલ રસ્તામાં જતા રોકી શકતા નથી.

(બ) બે કાંઈ માલ બેને વેચીને તેને નામ કાઢીને સોંપીને જા કલે છે. બેના પૈસા હજુ અપવાના છે એટલામાં બે નાદાર થાય છે, અને માલ રસ્તામાં છે તે દરમિયાન બે રોકડા રૂપિયા બાઈને બિલ આફ સિડિંગ કેને નામ કરી આપે છે. બે નાદાર થવાની અપર કેને છે. બે પ્રમાણે બિલ આપું તે શુદ્ધિથી આપું નહીં મટે બે માલ રસ્તામાં જતા રોકી શકે છે.

૩૦૩. જ્યારે બિલ આફ સિડિંગ અથવા માલ ઉપરનો હક બતાવનાર ખીલને કોઈ પણ રસ્તાવેગ શુદ્ધિથી સ્પષ્ટ રીતે તે ઉપર ધીરેલી રકમની ખાત્રીમાં સદરહુ માલના અડીદાર ધરેલું મૂકીને ખીલને નામ કરી આપે હોય, ત્યારે વેચનાર માલ રસ્તામાં જતા રોકી શકતા

કરને આપેલી ૨ કમને પેટ હકનો ૬ રસ્તાવેગ ધરેલું મૂકી ખીલના નામ ઉપર

નથી, પણ જેની પાસે તે ધરણે મકાન હોય તેણે ધીરેથી રકમ તેને આપવા પછી અથવા આપવા માંડ્યા પછી માલ મળકુર રોકી શકાય છે.

દૃષ્ટાંત.

(અ.) આ ૧૨૦૦૦ રૂપિયાની કિંમતનો માલ અને વેચીને તેને નામ કોઈને સોંપીને રવાને કરે છે. એ માલના મિલ આફ્રિકા સેડિંગ ઉપર કમ્મી અને ૫૦૦૦ રૂપિયાની મુકદ્દર રકમ કરને આપે છે, તે રકમ ની આગ્રીમાં સદરકુ મિલ આફ્રિકા સેડિંગ બંને નામ કરી આપે છે. બંને નાદાર થાય છે, અને બંને કેનું ૩૨૪૪ ૬૦૦૦ રૂપિયા આપવાનું છે. આ કે ના ૫૦૦૦ રૂપિયા ન આપે, અગર આપવાનું કેલે નહીં, તો અને માલ રસ્તામાં જતા રોકવાનો હક નહીં.

(મ.) આ ૧૨૦૦૦ રૂપિયાની કિંમતનો માલ અને વેચીને તેને નામ કોઈને સોંપીને રવાને કરે છે. કે નથી બંની વચ્ચે આગલો લેણેલોને દિસાબ હતા તે નક્કી કરવાથી બંને પાસેથી કેના ૫૦૦૦ રૂપિયા સેડિંગ હોય તેની આગ્રીમાં સદરકુ માલનું મિલ આફ્રિકા સેડિંગ બંને નામ કરી આપે છે. બંને નાદાર થાય છે. કેને રૂપિયા ૫૦૦૦ ન આપતા અથવા આપવા ન માંડતા માલ રસ્તામાં જતા રોકવાનો અને હક છે.

૧૦૪. કોઈ માલ ખરેખરે પોતાના કમ્પલમાં લીધેથી અથવા જે હુંડા બાડવાળાના અથવા ખાલ કોઈ માલ રાખી મુકદ્દર શખ સના કમ્પલમાં માલ મળકુર હોય તેને પોતાના ઘવાની ખબર આપવાથી વેચનાર રસ્તામાં જતા માલ રોકી રાખી શકે છે.

૧૦૫. સદરકુ ખબર માલ પ્રત્યક્ષે જેના કમ્પલમાં હોય તેને અથવા જે શખસના નોકરના કમ્પલમાં હોય તે શખસને આપી શકાય છે. એ પ્રત્યક્ષ નોકરના ધણીને ખબર આપવામાં આવે તો તે એવે વખતે અને એવે પ્રત્યક્ષે આપવી જોઈએ કે તે ધણી સાધારણ ઉદ્યમ ક્રીધાથી તે ખબર પોતાના નોકરને વખતસર જણાવીને માલ મળકુર ખરીદદારને સ્વાધીન થતા બંધ પાડી શકે.

૧૦૬. કોઈ માલ કુસ્તામાં જતા રોકવાથી, વેચેલા તમામ માલની કિંમત આપવામાં આવે ત્યાં સુધી વેચનારને તે માલ રાખવાનો હક થાય છે એમ સમજવું.

દૃષ્ટાંત.

આ બંને ૧૦૦ ગાંસડી રૂ વેચે છે; તે પછી ૬૦ ગાંસડીઓ બના કમ્પલમાં આવી છે અને ૪૦ ગાંસડીઓ રસ્તામાં છે તે દરમિયાન બંને નાદાર થયા. અને પૈસા ન પોહોચવાને લીધે તે રસ્તામાં જતી ૪૦ ગાંસડી રોકે છે. એ ૪૦ ગાંસડી સદરકુ ૧૦૦ ગાંસડીની કિંમત આપવામાં આવે ત્યાં સુધી રોકી રાખવાનો અને હક છે.

કરી આપે હોય તો વેચનાર માલ રોકવા માટે શું કરવું.

માલ થી રીતે રોકી શકાય છે.

વેચનારના હક ની ખબર.

માલ રોકવાથી વેચનારનો હક કેવો થાય છે.

૩૨ી વેચવાય.

અરીદદારે કરાર
પૂરો ન કર્યાથી ૩૨ી
વેચાય.

૧૦૭. અરીદદારને વેચેલા માલ તેણે ન લીધાથી, અથવા તેની
કિંમત તેણે ન આપ્યાથી, તે કરારનો પોતાને કરવાનો ભાગ પૂરો ન
કરી ત્યારે જો વેચનારનું માલ ઉપર લીધન હોય અગર તેણે તે રસ્તામાં
રોકાણે હોય તો, પોતાનો હિસાબ માલ મળકુર ૩૨ી વેચવાનો હોવા
વિચિત્રી અગર અરીદદારને આપ્યા પછી જિમ્ય મુદતે તે માલ સદરકું
વેચનાર પાંચા વેચવાને મુખતપારકું; અને એ પ્રમાણે ૩૨ીને વેચાથી
કાંઈકોઈ આવે તો તે અરીદદારે બરી આપેલા જોઈએ, પરંતુ તેમ ક-
ચાથી નહીં થાય તો અરીદદારનો તે ઉપર હક નથી.

હક.

વેચનાર તરફથી
અરીદદારને હક મ
મેલે તે ખાખત.

૧૦૮. જોયેલા પ્રસંગે કિવાય ખીને પ્રસંગે કોઈ પણ વે-
ચનારનો પોતાનો માલ ઉપર જો હક હોય તેથી ત્યારે હક તે માલ
ઉપર અરીદદારને તે વેચનાર આપી શકે તો નથી.

અથવા ૧. જ્યારે માલીકની સંચલિયા કાંઈ માલ, અથવા
એકાદ બિલ એક સિડિંગ, ડોક ચાર્ટ, વખતવાળાનું સર્ટિફિકેટ, ક-
છાવાળાનું સર્ટિફિકેટ અથવા સ્વાધીન કરવાનું વારંટ કિંવા કુકમ, અ-
થવા માલ ઉપર હક છે એવું તેખાડનારે ખીને કોઈ દસ્તાવેજ કોપસ-
પસના કબજામાં હોય, ત્યારે જો માલ સદરકું પ્રમાણે તેના કબજામાં
હોય તે માલનું, અથવા સદરકું પ્રમાણે દસ્તાવેજને જો માલ વિધે હોય
તે માલનું સ્વામિત્વ સદરકું અપણ ખીજ કાંઈ પણ અપસને આપી
શકે, અને અપસ મળકુર સદરકું ખીજ સપસને તે માલ ઉપર
પાંચ હક આપી શકે, પછી માલિકની આજ્ઞા. ખીજ રીતે હોય તો
ચિંતા નહીં પરંતુ અરીદદારે મુદ્દમુધિયા માલનું જોઈએ, તથા પ્રસંગ
એવો ન હોયો જોઈએ કે તે ઉપરથી એવું અનુમાન જિમ્ય રીતે થાય
કે માલ અથવા દસ્તાવેજ મળકુર જો અપસના કબજામાં છે તેને તે
માલ વેચવાનો અધિકાર નથી.

અથવા ૨ માલના કેલામિક સમસ્ત માલીકો પૈકી કેવળ એ
કુળીજ ખસે ખાત્રીના માલીકની ભરવાનગીથી માલનો કબજો હોય, તો
તે માલ સદરકું એક સમસ્ત માલિક પાસેથી જો સપસે મુદ્દમુધિયા અ-
રીદ કરણે હોય અને તે એવે પ્રસંગે અરીદ કરણે હોય કે જેના ક-
બજામાં માલ મળકુર છે તેને તે વેચવાનો અધિકાર નથી એવું પ્રસંગ
મળકુર ઉપરથી જિમ્ય અનુમાન ન થાય તો, તે અપસને તે માલ
ઉપરનું સ્વામિત્વ અપણ થાય છે.

અથવા ૩. જ્યારે કોઈ કરાર ઉપરથી એકાદ અપસે પોતાના
તાબામાં માલ લીધે હોય અને તે કરાર તેમાંના ખીજ પક્ષકારની હ-

આ ઉપરથી નિર્ણય થવા ચોમ્બ હોય ત્યારે, કરાર મજબૂર રદ કરવા પહેલાં જો કોઈ ત્રીજો સંપત્તિ તે માલ જોતા કમળમાં છે તેની પાસેથી શુદ્ધવિધિ વેચાણ થે, તો તેનું સ્વામીત્વ તે ખરીદદારને પ્રાપ્ત થાયછે; પરંતુ જો કેદિયત ઉપરથી તે કરાર નિર્ણય થવા ચોમ્બ હોય તે કેદિયતનું સ્વરૂપ જોતા કમળમાં માલ મજબૂર હોય તેણે અથવા જોતા તે પ્રતિનિધિ હોય તેણે કરેલા કોઈ યુક્તાનું યત્ન હોય તો સદરકુ યુજન સ્વામીત્વ ઉત્પન્ન થઈ નથી.

એવા કામમાં મુજ પેચતારને કરાર રદ કરવાનો અટકાવ થવાને લીધે તેને જો કોઈ તોટા યજ્ઞ હોય તેનો બદલો મુજ ખરીદદાર પાસેથી બરી સેવાનો તેનો હક છે.

દશાંતે.

(અ) બંને કે પાસેથી એક ગાય ચોરી તે બંન્ન શુદ્ધવિધિ બંન્ન પાસેથી વેચાતી થે. ગાય ઉપરની માલિકી અને મળતી નથી.

(બ) આ નામનો વેપારી પોતાના બંન્ન નામના યુનીમને કોઈ માલનું બિલ બિલ સેડિંગ સેપિ છે અને બંન્ને હુકમ કરે છે કે કોઈ અમુક કિંમતની આંસ માલ મજબૂર વેચવા નહીં, અને હં ને ઉદ્ધાર આપવા નહીં. બંન્ને માલ તે કિંમતથી કમી કિંમતે હં ને વેચે છે અને પૈસા ત્રણ મહિને સેવાનું કમળ કરે છે. માલ ઉપરની માલિકી હં ને મળે છે.

(ક.) આ પાસે કોઈ માલનું બિલ બિલ સેડિંગ છે તે માલ આ બંન્ને વેચે છે, પરંતુ બિલ બિલ સેડિંગ ઉપરથી માલ હં ને સ્વાધીન કરવાનો છે, અને હં એ તેની પછાડી થેરા બંન્ની આપેલા નથી તેની માલિકી બંન્ને પોહિંચતી નથી.

(ડ.) આ, બંન્ને અને હં એ ત્રણ અવિભક્ત હિંદ બાઈઆ છે તે સરવેની માલિકીના કોઈ થેરા છે. બંન્ને તથા હં એ એકો બંન્ના કમળમાં એક ગાય રહેવા રહે, અને તે આ હં ને વેચે છે. હં તે શુદ્ધવિધિ વેચાતી થે છે. ગાય ઉપરની માલિકી હં ની થાયછે.

(ઘ.) કંગાઈનો યુનોહ ન થાય એવી થેર સમજી કહીને આ બંન્ને એક થોડા પોતાને વેચવાને તથા સ્વાધીન કરવાને બંન્ન થાય છે. બંન્ને કરાર રદ કરે તેના પહેલાં આ તે થોડા હં ને વેચે છે. થોડા ઉપરની માલિકી હં ની થાયછે, અને બંન્ને કરાર રદ કરવાને અટકાવ થવાથી કોઈ તોટા યજ્ઞ હોય તો તેનો બદલો આ પાસેથી બરી સેવાનો તેનો હક છે.

(ઙ.) આ બંન્ને થેરકાવે બમણી આપીને પોતાને એક થોડા વેચાણ આપવાની કરાર થોડે છે, હિંવા કંગાઈ અથવા થોડા થે બંન્ને

નાવકનો મુલો કરીને તે મોઝાંજોતાને વેચાણ આપવાને તેને બ-
બચાવે છે. બે દસર ૨૬ કરે તે પહેલાં તે મોઝાંજો કને વેચે છે
કે ને માલગી મળતી નથી.

આથી.

ચેરહકે આખત
વેચનારની જગ્યા
દારી.

૧૦૬. વેચનારનો હક કમરેસર નહીં હોવાને લીધે, જો કોઈ
અરીદદારના હાથમાંથી, અથવા જે શખસ અરીદદાર મજકુર પાંચથી
પોતાને હક પેહોરવાતું કહેતા હોય તે શખસના હાથમાંથી, વેચેલી વ
રૂબ જાય તો, કમર ઉપરથી જુદી રીતનો ઇંગેલ ન હોવાય ત્યારે, તે
માલ સદરકુ મુજબ જવાબી જે ટોટા થાય તે બદલ સદરકુ અરીદદાર-
ને દિવા સદરકુ ખીર્જ શખસને વેચનાર મજકુર જવાબદાર છે.

૧૧૦. કોઈ માલ સારો અથવા અમુક જાતનો છે એવી ગરનિ-
ત આતરી કોઈ પણ અમુક પંધાના રીવાજવડે સાબીત કરી શકે છે.

માલ સારો છે
તથા અમુક જાતનો
છે એવી ગરનિત
આતરીની સાબીતી
આખત.

આવાનો પદાર્થ
વેચવામાં આવેતાં
સારો છે એવી ગ-
રનિત આતરી આવી
સમજવી.

નમુના ઉપરથી
માલ વેચે હોયતો
નમુના પ્રમાણે એ-
કંદરે સમજા માલ
છે એવી ગરનિત આ-
તરી આવી સમજ-
વી.

અમુક નામનો
માલ કહીને વેચે
હોય તો તેજ નામ
નો માલ છે એવી
ગરનિત આતરી આ-
વી સમજવી.

૧૧૧. ખસવાપીવાનો પદાર્થ વેચાણ આપવામાં આવે, ત્યારે તે
સારો છે એવી ગરનિત આતરી આપવામાં આવી એમ સમજવું.

૧૧૨. નમુનો ખતાવીને માલ વેચવામાં આવે હોય, તો માલ
એકંદરે નમુનાની જાતનો છે એવી ગરનિત આતરી આપવામાં આવી
એમ સમજવું.

૧૧૩. કોઈ માલ અમુક નામનો છે એમ કહીને વેચવામાં આ-
વે હોય ત્યારે, અરીદદાર તે માલ નમુના ઉપરથી લીધે હોય તો પ
ણ અથવા માલ એકંદરે તપાસીને લીધે હોય તો પણ, વેપારીઓમાં
તે નામ જે માલ પ્રસીદ્ધ હોય તેવાજ માલ વેચવામાં આવે છે એ-
વી ગરનિત આતરી આપવામાં આવી એમ સમજવું.

ખુલાસો. પરંતુ માલ અમુક નામનો કહીને વેચવામાં આવે
હોય તો પણ તે તેજ નામનો છે એવી આતરી આપવામાં આવતી નથી.
એવો વિષય મજકુર કરારમાં હોય તો પછી ગરનિત આતરી આપેલી
સમજવી નહીં.

કહાંતો.

(અ.) “રૂઢી રેશમ” ના ૧૨ થેલા મુશિદબોદથી કલકતે આ
વતા હતા તે અ કલકત્તા મંદેર બંને વેચે છે. એમાં અમે એવી ગ-

મિત આત્રી આત્રી કે “રડી રેશમ” એ નામ કે રેશમ બાજરમાં પ્ર-
સિદ્ધ છે તેજ રેશમ વેદ્યું છે.

(ખ.) એ એ ૧૦૦ લેણા રે “સારે જંગમી” તમુનોમિદને
તથા એકંદર રે તપાસી મિદને વેચાણ લીધું છે. પછવાડીથી એકું જા
લમ પડે કે બાજરમાં “સારે જંગમી” એવે નામ કે ર પ્રસિદ્ધ છે
તે એ નથી. એમાં આત્રી તોડી એમ સમજવું.

૧૧૪. જ્યારે માલ કોઈ જણાવેલા કામને સારે મંગાવેલા હોય
ને કે કામને સારે મંગાવેલા હોય તે કામને સારે હુકમમાં જણાવેલા
નામનો માલ વાણું કરીને વેચવામાં આવતો હોય ત્યારે વેચનારે એ
વી ગમિત આત્રી કરાવવું સમજવું કે આવેલા માલ તે કામમાં હુપ-
જામ આવે એવો છે.

છટાંત.

એ નામનો તોવના કારવાનાવાળા પસંદો બે વાણું હુપર
પત્રાં ખરજ સારે તોજ મંગાવે છે. હુકમ મુજબ એ તોજ આવે છે.
તે તોજ વાણું હુપર પત્રાં ખરજ લાયક છે, એવી આત્રી બએ આ
પી એમ સમજવું.

૧૧૫. એક પ્રસિદ્ધ મુકરર કરેલી જાતનો પદાર્થ વેચવામાં
આવે, તે તે કોઈ અમુક સમયમાં હુપજામાં આવે એવો છે એવી ગ-
મિત આત્રી આપવામાં આવી એમ સમજવું નહીં.

છટાંત.

રે સારે કરવાના એક તજ કાઢેલા પેટંટ વંતનો માલિક એ છે
તેને બે લખે છે કે “તમારે રે સારે કરવાનું પેટંટ વંત મારા કાર-
આનામાંનું રે સારે કરવા મને મોકલજો”. એ હુકમ મુજબ વંત
મોકલી રે છે. એમાં એએ એવી ગમિત આત્રી આપી કે એ નું રે
સારે કરવાનું પેટંટ વંત એવે નામ કે પદાર્થ પ્રસિદ્ધ છે તે એજ છે.
પરંતુ બે ના કારવાનામાંનું રે સારે કરવાના કામમાં એ વંત હુપજામ
આવે એવો છે એવી ગમિત આત્રી એ હુપરથી કરવાનું સમજવું નહીં.

૧૧૬. કપડ ન હોય તો, તથા જાત વિશે સ્પષ્ટ આત્રી આપ-
વામાં આવી નહોય તો, કે પ્રકારનો કદીને એકાદ પદાર્થ વેચણ હો
ય તેજ પ્રકાર પ્રમાણેનો તે પદાર્થ હોય ત્યારે, તેમાંની કોઈકુપી આ-
મીઓનો વેચનાર જવાબદાર નથી.

છટાંત.

એ બે ને એક જોડા વેચે, પછવાડીથી એમ માલમ પડે છે કે
વેચાણની લખતે મોકલમાં એક જોડ હતી અને તે એ ને મોકલ નહીં

જોઈ વિશેષ કામ
ને સારે માલ મં
ગાવે હોય તો તે
વિશેની આત્રી.

પ્રસિદ્ધ તથા મુક
રર કરેલી જાતનો
માલ વેચાણ કેવી
આત્રી આપી સ
મજવી.

કુપી આમીઓ
વિશે વેચનાર ક્યારે
જવાબદાર નથી.

તી તે વિચિત્ર વાતવાદ નથી.

ખાતરી તોડીતો
ખરીદદારનો હક.

૧૧૭. જ્યારે સ્વીકાર અમુક પદાર્થ ખાતરી આપીને વેચવામાં આવે છે ત્યારે તે સ્વાધીન કરવામાં આવે છે, તથા તેનો સ્વીકાર કરવામાં આવે છે, અને પછી ખાતરી તોડવામાં આવે, ત્યારે તે થી કચીને વેચાણ નિરર્થક થવા જાય છે, પણ ખાતરી તોડવાથી ખરીદદારને ટોટા થઈ જાય તો તેનો ખર્ચો વેચનારે ભરી આપવો જોઈએ.

દર્શન.

જ્યારે સ્વીકાર થાય છે તે વેચીને તેને સ્વાધીન કરે છે અને તે મજબૂત હોવા વિચિત્ર ખાતરી આપે છે. પછવાડેથી એવું માલમ પડે છે કે ઘોડો મજબૂત વેચાણની વખતે મજબૂત ન હતો. એથી કચીને વેચાણ નિરર્થક થવા જાય છે, પણ ઘોડાની ત્રેરમજબૂતીને લીધે થયેલા ટોટાની તુકડાની જગ્યાએ બીજી આપવી જોઈએ.

જો માલ મુકરર
નથી તે ખર્ચો આ
પેલી ખાતરી ટોટો
તો ખરીદદારનો હક.

૧૧૮. જો માલ ટોટા વેચાણનો કરાર થતી વખતે મુકરર થઈ ન હોય, અથવા જો માલ તે વખતે હતો નહીં, તે માલ વિચિત્ર ખાતરી આપીને સદરકુ વેચાણનો કરાર કરવામાં આવે છે, અને તે ખાતરી જ્યારે તોડવામાં આવે છે, ત્યારે ખરીદદાર.

માલ મજબૂત આપવા માંડવામાં આવે ત્યારે તે સ્વીકારવાને કિં-
વા સ્વીકારવાની ના કહેવાને મુખ્યત્વાર છે.

અથવા માલ તપાસવાને તથા અજમાવી જોવાને સાહે કાંઈ જો-
ય વખત સુધી તે રાખીને પછી સ્વીકાર કરવાની ના કહેવાને મુખ-
ત્વાર છે, પરંતુ તપાસવાનાં તથા અજમાવી જોવાનાં કામને સાહેજેરર
હોય તે ચિંતાવનું બીજું કાંઈ સ્વાભિવ્યવસ્થા કૃત્ય સદરકુ વખતના દર-
મીયાનમાં તે માલ ઉપર તેણે કરવું જોઈએ નહીં.

ગમે તેથી પ્રકાર હોય તો પણ, ખાતરી તુટવાથી જો કાંઈ તોટા
થાય તેનો ખર્ચો ખરીદદારને વેચનારની પાસેથી ભરી મેવાનો હક છે.
પરંતુ જો તે માલ મજબૂત સ્વીકારે અને ખર્ચો માગવાનો વિચાર શ-
એતો, ખાતરી તુટવાની વાત માલમ પડે ત્યારથી જોય વખતમાં બ-
રો માગવાનો ત્રીમારની અખર તેણે આપવી જોઈએ.

દર્શનો.

(અ) જ્યારે મુકરર નહીં થયેલા રૂની ૧૦૦ માંસડી નમુના ઉપર
થી બને વેચવાની તથા બીજા માંગના શીવાય બીજા સ્વાધીન કરવાની
કમ્પ્લાયન્ટ કરે છે. પછવાડેથી જો રૂ નમુના પ્રમાણિતું નથી એવું જોઈ
સ્વાધીન કરવું. તપાસવાને સાહે જોઈએ તે કરતાં વધારે વખત સુધી
જો બીજા રાખી મુકરર ન હોય તો બીજા પાસે આપી શકે છે.

(૫.) બાબત જાસેથી રૂપ કોયળા આટો નમુના ઉપરથી વેચાણુ થવાની કમ્પ્લાયન્ટ કરે છે. આટો બાબતે સ્વાધીન કરશે અને બાબતે તેની કીમત આપી. તપાસનાં આટો નમુના મુજબ નથી એવું માલમ પડ્યા પછી બાબતે જોયળા વાપરે છે અને એક વેચે છે. હવે તેનાથી કરાર રદ કરીને કીમત જાણી થવાની નથી, પરંતુ આપી તોડવાને લીધે ને તેટલો થયે હોય તેનો ખર્ચો તેને બાબતેથી મળવાનો હક છે.

(૬.) બાબત હુકમ ઉપરથી બાબતે સાફ ને લેડ લેડા તેવાર કરે છે. લેડા સ્વાધીન કરવી વખતે તે બાબતે પત્રે આવતા નથી. બાબતે લેડ એક દહાડે રાખે છે, અને એક લેડ પેલેટીને તે થરમાં ચા-ટો વાર કરે છે અને બીજી લેડ પેલેટીને બહાર કાઢી દીધી આવે છે. પેલેટી લેડ સ્વીકારવાની તે ના કહી શકે છે, પણ સદરકુ બીજી લેડ થવાની તેનાથી ના કહેવાતી નથી. પણ એ બીજી લેડમાંની આખીથી ને કાંઈ નુકસાન થયું હોય તેનો ખર્ચો તેને મળી શકે છે.

પરચુરણ.

૧૧૬. જ્યારે વેચનાર અરીદદારને મંગાવેલા માલ સાથે ન મંગાવેલા માલ માકસે, ત્યારે જો મંગાવેલા માલ ન મંગાવેલા માલમાંથી નિરાશો જાડવામાં લેખમ અગર તસ્દી પડે એવું હોય તો સદરકુ રીતે માકસેલા માલમાંનો કાંઈ પણ માલ સ્વીકારવાની અરીદદાર ના કહી શકે છે.

દહાંત.

બાબતે જાસેથી અમુક ચિનાઈ વાસણો મંગાવે છે. બાબતે એક માલ ટોપલામાં ધાણીમે માકસે છે અને તેની સાથે ન મંગાવેલી બીજી ચીનાઈ જાણી. પણ માકસે છે. માકસેલા માલમાંનો કાંઈ પણ કું રાખતા નથી એમ બાબતે કહી શકે છે.

૧૨૦. જો કાંઈ અરીદદાર પોતાને વેચેલા માલ સ્વીકારવાની મેરજાબી રીતે ના કહે તો તેમ કીપાયા વેચાણુનો કરાર તેણે તોડે એમ સમજવું.

૧૨૧. જ્યારે વેચેલા માલ અરીદદારને સ્વાધીન કરેલો હોય, ત્યારે નિમણે વખતે અરીદદાર કિમત નહીં આપવા ઉપરથી કરાર રદ કરવાનો હક વેચનારને નથી; પરંતુ રદકરવાનો હક તેને છે એવી જો કરારમાં થરત કરી હોય તો તે રદ કરી શકે છે.

૧૨૨. જો માલ લીલામથી વેચવામાં આવે તો દરેક જગ્યામાં લેડ થી માલ હોય તેટલા મહાનું વેચાણુ જુડું જુડું અને નિરાશુ થાય છે એમ સમજવું, અને દરેક જગ્યામાંના માલ ઉપરનું સ્કમિલ્કાજી મળે છે તેથી માગણીએ આપવામાં આવે કે હાલમાં થાય છે એમ સમજવું.

મંગાવેલા નહીં હોય એવા માલ મંગાવેલા સાથે માકસે હોય તો અરીદદાર તે સ્વીકારવાની ના કરારે કહી શકે.

સ્વીકારવાની મેરજાબી રીતે ના કહેવાનું પરિણામ.

અરીદદાર નિમણે વખતે કિમત ન આપવાથી કરાર રદ કરવાનો વેચનારનો હક.

લીલામથી જગ્યામાં માલ વેચવામાં આવે તે ઉપરની માલિખી બાબત.

હામીની મર્યાદા
રે કિંમત વધારવા
સારે બનાવટની મા
ગણીએ વાપરુએ
ય તો તેનું પરિણા
મ.

૧૨૩. લીલાસથી આજ પેલાના કોઈ પણ વસ્તુને વેચનાર કિંમત વધાર
વાને મટે બનાવટની માગણીએનો ઉપયોગ કરે તો બરીકદારને હામી
ઉપરથી વેચાણ મળુર નિરર્થક થવા જાય છે.

આમ છ.

હામી તથા જામીનમોરી.

હામીનો કરારકો
હોને કહેવા.

૧૨૪. જે કરાર ઉપરથી એક પક્ષકાર આ પોતાની વર્તણૂકથી
અથવા બીજા કોઈ પણ વ્યક્તિની વર્તણૂકથી બીજા પક્ષકારને જે ઠા
ઠા આવે તેથી તેને બચાવવાનું વચન આપે તે કરારને હામીનો કરાર
ર એવું નામ આપ્યું છે.

દષ્ટાંત.

૨૦૦ રૂપિયાની કાંઈ એક રકમને સંબંધે ક બ વિશેષ કાંઈ કા
મ મળાવે તેથી થતાં પરિણામમાં બને ઠાઠા આવેના તે બરી આપવા
ત્રિયે બ કરાર કરે છે. એ હામીનો કરાર થયો.

હામી એને આ
જીલ્લા તોના ઉપર
હામી આપે તો તેનો
હામી તથા જામીનમોરી
રી.

૨૨૫. હામીના કરારમાંનો વચન બેનાર પોતાના અધિકારની હદ
માં રહીને કૃત્ય કરે તો વચન આપનાર પાસેથી તેને નીચે લખ્યા પ્ર-
માણેની રકમો મળવાનો હક છે.

(૧) તે ઠાઠા બરી આપવાનું વચન જે બાબતને સારે આપ્યું
હોય તે બાબત સંબંધીના કાંઈ પણ સવાલોને નુકસાન તેને
આપણું પડે તે સર્વે;

(૨) એવા કાંઈ પણ સવાલો જે બંધ તેને બરેબર જરૂર પડે
તે સર્વે; પરંતુ હામી મળુર માંડવામાં અગર તે સવાલો જવાબ આ
પવામાં વચન આપનારના હક્ક વિશેષ તેણે કાંઈ કરેલું હોયું ન હો
ઈએ, તથા હામીનો કરાર ન હોત તો જેવી રીતે ચાલેલું હાપણુ બ
રેલું હોત તેવી રીતે તે આપેલા હોયો નોંધાવે, અથવા તે હામી માંડવા
ને કિંવા તેનો જવાબ આપવાને વચન આપનારે તેને અધિકાર
આપેલા હોયે નોંધાવે.

(૩.) એવા કાંઈ સવાલો મહિ મહિ તોડ પાડીને માંડી વા
ળવામાં આવે તે ઉપરથી તેને જે રકમો આપવી પડી હોય તે સર્વે
રકમો પરંતુ એવા તોડ પાડ્યો હોય તે વચન આપનારના હક્ક વિ
શેષ ન પડેલા હોયો નોંધાવે, તથા હામીનો કરાર ન હોત તો જે તે
કાંઈ વચન બેનારના હાપણુની જાત હોત તેવા તોડ પાડેલા હોયો નોંધ

એ અથવા વચન આપનાર દાવાનો તોડ પાડવા તેને અધિકાર આપેલા છે એ જોઈએ.

૧૨૨. હોઈ ત્રિહિત શાખસ પોતાનું વચન કિંજા જવાબદારી પૂરી કરવામાં કસ્ટર કરે તો તે પૂરી કરવાનો જો કસ્ટર હાથ તેને જામીનગીરીનો કસ્ટર જમાવે, જે શાખસ જામીનગીરી આપે તેને જામીન કહેવા; જે શાખસની કસ્ટરને સંબંધે જામીનગીરી આપવામાં આવે છે એ તે માગનાર કહેવા. જામીનગીરી મુજબજાની હોય કિંજા જામીની હોય.

૧૨૩ મુખ્ય દેણદારનું કિતને મટિ હરકાંઈ વસ્તુ કરી સોય અથવા હરકોઈ વસ્તુ આપ્યું હોય, તો તે વસ્તુ અથવા વસ્તુ જામીને જામીનગીરી આપવાનો પૂરતો અવેજ હોઈ શકે છે.

દર્શાવે.

(અ.) જામ પાસેથી કાંઈ માલ ઉધાર લેવાયું માને છે અને કહે છે કે તે માલ મને સ્વાધીન કરવો, આ કહે છે કે માલની કિંમત આપવાની જામીનગીરી કે આપે તો હું તે પ્રમાણે કરીશ. અત્રી માલ સ્વાધીન કરવાનાં વચનના અવેજમાં કે કિમત આપવાની જામીનગીરી આપવાનું વચન આપે છે. એ કલા વચનનો પૂરતો અવેજ છે.

(બ.) જામ કાંઈ માલ અને વેચે છે અને તે તેને સ્વાધીન કરે છે. પછાડીથી આમે જ ઉપર એક વરસ સુધી તે કસ્ટર જાખત હોયો આણે વો નહીં એવી વિનંતી કે અત્રી કરે છે અને એવું વચન આપે છે કે આ હોયો ન માટે તો મજા મારકુરની કિંમત જ ન આપેથી તે પોતે આપશે. એ પ્રમાણે આ હોયો ન કરવાનું કન્યાલ કરે છે. કે નાં વચનનો એ પૂરતો અવેજ છે એમ જમાવ્યું.

(ક.) જા અને કાંઈ માલ વેચે છે અને તે તેને સ્વાધીન કરે છે. જા પેસા ન આપે તો હું આપીશ એવું કાંઈ અવેજ શિવાય કે પછાડીથી કન્યાલ કરે છે. એ કન્યાલયત નિરર્થક છે.

૧૨૮ કસ્ટરમાં ખીજી તરફનો કસ્ટર ન હોય તો જામીનગીરી જવાબદારી મુખ્ય દેણદારની જવાબદારી નેટલીજ છે.

દર્શાવે.

કે તામનો હુંડી ચીકારનાર હુંડીના પદ્ધતિ આપશે એવી જામીનગીરી આ અને આપે છે. પછવાડેથી હુંડીના પેસા કામે આપવાની નાં કે હી. આ હુંડીની રકમને મટિ જવાબદારી એટલુંજ નહીં પણ તે ઉપર ન્યાય તથા ખરમ જે કાંઈ અડધો હોય તેને પણ જવાબદાર છે.

૧૨૯. જે જામીનગીરી કેટલાએક અનુક્રમવાર કામેને જામીન હોય તે જામીનગીરીને સિધર જામીનગીરી કહેવા.

‘જામીનગીરી’
નો કસ્ટર ‘જામીન’
‘મુખ્ય દેણદાર’ ત
થા ‘માગનાર’

જામીનગીરીનો
અવેજ.

જામીનગીરી જવા
બદારી.

સિધર જામીન ગી
રી.

હાંતો.

(અ.) બાંચ પોતાની જમીનમાંથી નોંધાયેલા વસુલ કરવાના કામને સાફ કરે તે રાખવા એના અર્થમાં બંને આ એવું વચન આપે છે કે તે બંને પાસે થયેલી વસુલ કરીને બરાબર કરે તેને સાફ ૫૦૦૦ રૂપિયા મુખી હું (અ) જવાબદાર હઉં એને સિવાર જમીનગીરી સમજાવી.

(બ.) બંને નામનો આદેશ વચન વચન કરે તે આદેશ આપે તે બદલ બંને કિંમત મળવાની આ ૧૦૦૦ રૂપિયા જમીનગીરી આપે છે. બંને ૧૦૦૦ રૂપિયાથી વધારે કિંમતની આદેશ આપે છે, અને કે તેની કિંમત બંને આપે છે. પણ બંને ૨૦૦૦ રૂપિયાની કિંમતની આદેશ આપે છે, કે તેની કિંમત આપતા નથી. આંચે આપેલી જમીનગીરી સિવાર હતી, અને તેથી તે બંને ૧૦૦૦ રૂપિયા મુખીનો જવાબદાર છે.

(ક.) બંને પાંચ કોથળા આદેશ કરે તે સ્વાધીન કરવાનો છે અને તેની કિંમત તેણે એક મહિનામાં આપવાની છે. આ તે કિંમતની બંને જમીનગીરી આપે છે. બંને પાંચ કોથળા જેનું સ્વાધીન કરે છે, કે તેની કિંમત આપે છે, પણ બંને આર કોથળા કરે તે સ્વાધીન કરે છે, અને એની કિંમત કે આપતા નથી. આંચે આપેલી જમીનગીરી સિવાર નહોતી અને તેથી તે સંદરકુ આર કોથળાની કિંમતનો જવાબદાર નથી.

સિવાર જમીનગીરી રાફ કરવા બાંબત.

૧૩૦. માનનારને બંને આપીને ત્યારપછી બંને વચનને જે જાણવાના હોય તે સંબંધીની પોતાની સિવાર જમીનગીરી મમે તે વખતે જમીન રાફ કરી શકે છે.

હાંતો.

(અ) આ નાં જલ્લા ઉપરથી બંને કુટુંબીઓ બંને વચન કાપી તેના રૂપિયા આપવાનું કબજા કરે છે, અને તેના અર્થમાં એવી સર્વ કુટુંબીઓના પૈસા બાર મહિના મુખી બરાબર મળતા જાય એવી જમીનગીરી ૫૦૦૦ રૂપિયાની આ બંને આપે છે. તે પ્રમાણે બંને કુટુંબીઓ ૨૦૦૦ રૂપિયા મુખીની કુટુંબીઓ બંને વચન કાપીને પૈસા આપે છે. ત્યારબાદ આ બંને મહિના પછી જમીનગીરી મળુર રાફ કરે છે. એ પ્રમાણે રાફ કરવાને બંને આ ત્યારપછીના વચનને સાફ બંને જવાબદાર નથી. પરંતુ કે એ રૂપિયા ન આપ્યા તો તે સંદરકુ રૂ. ૨૦૦૦ નો આ બંને જવાબદાર છે.

(બ.) બંને કે ઉપર જોડેલી કુટુંબીઓ પ્રાકૃષ્ઠ તેમજના પદ્ધતિ કે આપે એવી આ બંને ૧૦,૦૦૦ રૂપિયાની જમીનગીરી આપે છે. એ પ્રમાણે બંને કે ઉપર કુટુંબીઓ પ્રાકૃષ્ઠ છે. કે તે કુટુંબી સંદરકુ આ જમીનગીરી રાફ કરવાની બંને આપે છે. કે કુટુંબીના દિવસ બંને આ પછી તેના નાણાં આપવાની ના કહે છે. આ પોતાની જમીનગીરી મળુર જવાબદાર છે.

જમીન મર્જ પાંચ

૧૩૧. જમીન મર્જ પાંચ તો, બીજી રીતનો કરાર ન હોય

ત્યારે બલિયકાળે થવાના કામને સંખંધે સ્થિર જામીનગીરી રહ યાયછે.

૧૨૨. જ્યારે બે શખસો ત્રીજા શખસ સાથે કરાર કરીને કાંઈ એક જવાબદારી પોતાને માથે લે, અને પછી સદરકું બેમાંના એક શખસ કુમર કરે તોજ માત્ર બીજો શખસ જવાબદાર થયે એવો પોતપોતામાં પણ કરાર કરે, તથા સદરકું બે સખસવચ્ચે પોતપોતામાં થયેલા કરારમાં સદરકું ત્રીજો શખસ પહેલાર ન હોય, ત્યારે સદરકું પેહેલા કરાર મુજબ તે બે શખસોમાંના પ્રત્યેક શખસ ઉપર સદરકું ત્રીજા શખસની જોડે તે જવાબદારી હોય તે જવાબદારીમાં સદરકું બીજો કરાર થવાને લીધે કાંઈ કમ જ્યારે થઈ નથી. પછી તે ત્રીજા શખસને સદરકું બીજો કરાર થવાની વાત માલમ હોય તો તેની ચિંતા નહી.

દ્વિતીય.

અ. અને બે એકબી કને એક પ્રમિસરી નોટ લખ્યા આપીને બેઉ આશામીએ એકમતે એકજાતે જવાબદાર થાયછે, પણ વાસ્તવિક જોતા તેમાં અ બેનો જામીન હતો, અને નોટ થઈ તે વખતે એ વાત કને માલમ હતી, ક્યે સદરકું નોટ ઉપરથી અ ઉપર ઘણો આદરજો ત્યારે પોતે કંઈ બેનો જામીન હતો અને એ વાત કને માલમ હતી એવો જવાબ અ આપે તો તે માલનાર નથી.

૧૨૩. મામનાર તથા મુખ્ય સેલુદાર વચ્ચેના કરારની શરતોમાં જામીનની સમિતિ સિવાય કાંઈપણ હેરફેર કરવામાં આવે, તો તે હેરફેર પછીના કાર્યને સંખંધે જામીન ઉપર જવાબદારી રહેતી નથી.

દ્વિતીય.

(અ.) બે કંપી પેદીપર કારબારી છે તેની માલમજાતનો અ કને ત્યાં જામીન થાયછે, પાછડીથી અની સમિતિ સિવાય બે અને ક એવો કરાર કરેછે કે બેનો પગાર વધારવો, અને કાંઈ ધરાક પેદી ઉપરથી વધારે નાણાંની કુંડી સે ને તેથી કાંઈ ટોટા થાય તો તેમાંથી જે ટોટાના બચે જવાબદાર થવું, બચે એક શખસને વધારે પૈસા ઉપાડવા ઘણા, અને તેથી કરીને પેદીને કાંઈ રકમનું નુકસાન થાયછે, અ ની સમિતિ સિવાય હેરફેર કરવા માટે તે પોતાની જામીનગીરીમાંથી છૂટા થયે છે તથા તે સદરકું ટોટા ભરી આપવાને ખાત નથી.

(બ.) બેને ક્યે કાંઈ એક એકબીના કામ ઉપર નીમ્યા છે, અને તે કામ કયા પ્રકારનું છે તે કાયદા કરનાર મંડળીના એક આ-કટ ઉપરથી મુદ્દરર કરવામાં આવ્યું છે, બે તે કામ ઉપર હોય તે દરમિયાન તે ગેરમાલ માલમ નહી એવી અચ્ચે કને જામીનગીરી આપી છે, ત્યારબાદ એક બીજો આકટ થયે અને તે કામનું સ્વરૂપ મુખ્ય

આથી સ્થિર જામીનગીરી રહ છે.

તે બે શખસો પ્રથમ જવાબદાર હોય તે બે શખસે જામીની બાબત મહિા મહિા આનગી બહિા બસત કરે તો તેથી તેઓની પ્રથમની જવાબદારીમાં કમ જ્યારે થઈ નથી.

કરારમાંની શરતોમાં હેરફેર થયાથી જામીન છૂટા થાયછે.

ધાને બદલે મધુ. ત્યારપછી બધું જોઈ ગેરવરતણું કરી સદરહુ ખાંચ
આકરને ને કંચ સાથે કાંઈ સંખે ન હોય એવું કાચ કરવાથી બની
કાંઈ ગેરવરતણું કર્યા હોય તોપણ, સદરહુ ફેરફાર થવાને લીધે આ
ત્યારપછીની જવાબદારીમાંથી મોકળો થયો.

(ક.) બંને માલ વેચવા સારે કારકુનના કામ ઉપર રાખવાથી
તે સંખે તેના હાથમાં ને પૈસા આવે તેનો હિસાબ બંને આપવી એવો
આ કાંઈને ત્યાં બંને જામીન યાંય તો બંને કાંઈ સાલીઆનું આપવાનું
કરાવતે તે જગ્યા ઉપર તેને જામીનવાનું કે કબજા કરે છે. ત્યારપછી બંને
ન જણાવતાં તથા આ નીસંમતિ વગર કે બંને બંને એવી કબજાબત કરે છે
કે બંને વરજાન ન આપતાં નેહીં માલ બંને વેચે તેટલા માલ ઉપર તેને
કાંઈ હકથાઈ આપવી. એ પછી બંને ગેરવરતણું કરી તે તે બાબત
આ જવાબદાર નથી.

(ક.) બંને નેહીં ઉધાર તેલ કે આપે તે બાબત આ કાંઈને ૩૦૦૦
રૂપિયાની રિયર જામીનગીરી આપે છે. પછી બંને નાણાંની બીડમાં આવી
પડે છે. બંને બંને ન જણાવતાં બંને તથા કે એવી કાર કરે છે કે કાંઈ
બંને શેકડા પૈસાથી તેલ આપવું, બંને ને પૈસા બંને આપે તે બંને તથા
કાંઈ દરજાનનું કરા ને તે વખતે હોય તેને પોરે મુજબ વેચા. આ
નથી બંને હામલ કાંઈ પછી ને કાંઈ માલ આપવામાં આવેલો હોય તેને
આ પોતાની જામીનગીરીની રૂબે જવાબદાર નથી.

(ક.) કે બંને માં મહિનાની પેટેલા તરિખે ૫૦૦૦ રૂપિયા કે
૨૫૦૦ આપવાનો કરાર કરે છે. તે પૈસા પાછા મળશે એવી જામીનગીરી
આ આપે છે. સદરહુ ૫૦૦૦ રૂપિયા બંને કે જામીનગીરી મહિનાની પેટેલા
તરિખે આપે છે. આ પોતાની નવાસ રિયરમાં મોકળો થયો છે, કાર-
ણ કે કારામાં ફેરફાર થયો છે, એટલે પેટેલા માં મહિનાની પેટેલા કે બંને
ઉપર પૈસા બાબત થયો જાણી શકે.

મુખ્ય હિસાબ હુ
કોઈ અથવા મોક
લો થયો તો જામી
ન કામ થાય છે.

૧૭૬. મામતાર તથા મુખ્ય હિસાબ વગરે એવી કાંઈ કાર થાય
કે તેણે મુખ્ય હિસાબ જવાબદારીમાંથી છુટકારાય, તો તે કાર થાય અ-
થવા મામતાર એવું કાંઈ કાચ કરે કિંવા ન કરે કે તે કાચ કરવાના કિંવા
ન કરવાના કારણે પરિણામમાં મુખ્ય હિસાબ જવાબદારીમાંથી મો-
કળો થાય તો તેથી જામીન જવાબદારી કુટી થાય છે એમ સમજવું.

દહાં.

(અ.) કાંઈ બંને કાંઈ જામીન આપવાને છે તે પછી આ બંને
જામીનગીરી આપે છે. કે બંને માલ આપે છે બંને પછી બંને નાણાંની
બીડમાં આપે છે તથા તે કે મુજબના પોતાના મામતાર સાથે એવી
કાર કરે છે, કે તેણે પોતાની માલમત તેમાં ને જવાબ કરવી, બંને તેના

અવેળમાં તેમણે તેને પોતાના માગણ્યમાંથી છુટા કરવો. હવે બચ્ચે ક ની સાથે કરાર કરવાથી તે કરજમાંથી છુટકે. અને આ પોતાની જામીનમીટીમાંથી છુટા થશે.

(બ.) આ બંધી સાથે કરાર કરે છે કે બચ્ચે પોતાની જમીનમાં મળી પડેલી અને કાંઈ નિમિત્તો કિમતે તે બંધી ફાળીને કરવી, આ કરાર આ પૂરો કરશે એવી કે જામીનમીટી આપે છે, પછી જામીનમાં પ્રાપ્તી થવાને ને નાવાનાં પ્રાપ્તીની જરૂર છે તે નાવાનો પ્રવાહ બંધી બીજે રસ્તે બહાર પડે, અને તેથી કચીને અને મળી મકલવા તે અટકાવ આપે છે. કે પોતાની જામીનમીટી અવલ જવાબદાર નથી.

(ક.) આ બંધી સાથે કરાર કરે છે કે હું કોઈ એકાદ નિમિત્તે બાપે કોઈ મુકદ્દર કરેલી મુદતની આંદર બંધી એક વર બાંધી આપીશ અને ને લક્ષડાંને બંધી તે બચ્ચે આપવું. આ કરાર પૂરો કરશે એવી જામીનમીટી કે આપે છે, બંધી લક્ષડાં પૂરે પાડતો નથી. કે પોતાની જામીનમીટીમાંથી મુકત થશે.

૧૩૫ જ્યારે કોઈ માગનાર તથા મુખ્ય દેણદાર એમાંમાં એવા કોઈ કરાર થાય, કે તે ઉપરથી માગનાર મજબૂર સદરકુ મુખ્ય દેણદાર સાથે કોઈ તોડ પાડીને પતાવે, અથવા મુખ્ય દેણદારને મુદત આપે, અથવા તેના ઉપર દાવો ન માંડવાનું વચન આપે, ત્યારે તેવા કરારમાં જામીને જે પોતાની સંમતિ ન આપી હોય તો કરાર મજબૂર થવાથી જામીન છુટા થાય છે એમ સમજવું.

૧૩૬ જ્યારે મુખ્ય દેણદારને મુદત આપવાનો કરાર માગનાર મુખ્ય દેણદાર જોડે ન કરતાં કોઈ ત્રીજા શખ્સ જોડે કરે, ત્યારે જામીન છુટા થતો નથી.

દર્શાવ.

બચ્ચે બંધી જામીન તરીકે કરેલી કુંડી બચ્ચે સીકાડી છે, અને તે કુંડી કેવા હાથમાં છે તથા તેની મુદત થઈ ગઈ છે. બંધી મુદત આપવાનો કરાર કે મંજૂર કરે છે. આ મુકત થતો નથી.

૧૩૭. જ્યારે માગનાર મુખ્ય દેણદાર ઉપર દાવો, માંડવાની અથવા તેના વિરૂધ્ધ બીજે કોઈ પ્રકાર હાજર અમલમાં આણવાની, આપાશ રાખે, ત્યારે જામીનમીટીમાં બીજી તરફનો કરાર ન હોય તો સદરકુ માંગ આપાશ ઉપરથી જામીન છુટા થતો નથી.

દર્શાવ.

બંધીને કનું કોઈ કરજ આપવાનું છે અને તેની જામીનમીટી આ

માગનાર મુખ્ય દેણદાર સાથે કુંડો કરે અથવા તેને મુદત આપે અથવા દાવો ન આણવાનું વચન આપે તો જામીન છુટા થાય છે.

મુખ્ય દેણદારને મુદત આપવાનો કરાર ત્રીજા શખ્સ જોડે કરી હોય તે જામીન છુટા થતો નથી.

માગનાર દાવો માંડવાની આપાશ રાખે તેથી જામીન છુટા થતો નથી.

કેટલાં એક સહ
જમીનોમાંનાં એને
છૂટાં કર્યાં તે ખી
જાં છૂટાં થતાં નથી.

જે કંપ કયાંથી
અગર ન કયાંથી
જમીનનાં છેવટનાં
ધંધાને નુકસાન
પહોંચે તે કંપ ક
યાંથી અથવા ન
કયાંથી જમીનનો
છૂટકો થવા વિશે.

એ આપી છે. કરજ આપવા એમ થયું ત્યાર પછી એક વરસ પર્વત
કબજા પર ઘણાં માડતાં નથી. આ પોતાની જમીનગીરીમાંથી છૂટાં થતાં નથી.

૧૭૮. જ્યારે સહ જમીનો હોય, અને માગનાર તેમાંથી એકને
છૂટાં કરે ત્યારે તેમાંના ખીજા સહજમીનો છૂટાં થતાં નથી; તથા તેમજ જે
અપસનો સદરહુ મુજબ છૂટકો કરવામાં આવ્યો હોય તે અપસ પોતાની
સદરહુ ખીજા સહજમીનો જોડેની જવાબદારીમાંથી છૂટાં થતાં નથી.

૧૭૯. જો માગનાર કોઈ એવું કંપ કરે કે તે જમીનના હકની વિ-
શ્વંસ હોય, અથવા જમીનને સંપર્ષે જે કંપ કરવાનો તેનો ધર્મ હોય
તે કંપ તે ન કરે, તથા સદરહુ મુજબ કરવાથી અથવા ન કરવાથી જમ-
મીનનો અપસ દિલ્લેદાર ઉપર જે નિદાનનો ધંધાજ હોય તેને નુકસાન
પહોંચે, તો તેથી જમીન છૂટાં થાય છે.

દર્શાવો.

(અ.) બે કોર્મ રકમને માટે કને સાથે એક વાહાણમાંથી આ
પવાનો કરાર કરે છે, તે રકમ જેમ જેમ વાહાણનું કામ થયું જાય તેમ
તેમ થયલા કામ જેટલી હદે તે હદે આપવાની છે, બે કરાર જોગ્ય રીતે
પૂરા કરશે એવા એ કને ત્યાં જમીન થાય છે. કે અને ન જણવતાં
છેવટના બે હદેના બંને અગાઉથી આપે છે. એ પ્રમાણે અગાઉ પેસા
આપવાથી એ છૂટાં થયે છે.

(બ.) બંને તથા બંને જમીન તરફે એ એક પ્રામિસરિ નોટ
એકમતે એકજાતે લખી આપી તે ઉપર તથા બંને પરનો સામાન વે-
ચવા વિશેનો કબાણો પણ બે લખી આપે છે. તે ઉપર કે બંને કોર્મના
છાં ધીરે છે. સદરહુ પરનો સામાન વેચવા બાબતના કબાણથી સામાન
મજકુર વેચીને તેના પડસા સદરહુ પ્રામિસરિ નોટવાળા કરજને પેટ વ-
મુજ કરવાનો અધિકાર કને આપેલો છે. ત્યાર પછી કે તે સામાન વેચે-
છે, પરંતુ તેની ગેરચાલને લીધે તથા તેણે જાણી જોઈને મફત ક
વાને લીધે કિંમત ઘણી ઘાડી આપે છે. નોટ મજકુર સંપર્ધીની જવાબ
દારીમાંથી એ છૂટાં થાય છે.

(ક.) એ અને કની પાસે જમિદવારીમાં રાખે છે અને મળી નિ
મકહલાથી વિશે બંને જમીનગીરી આપે છે. બે પોતાની તરફથી એ
વું વચન આપે છે કે હું દર મહિને કમીમાંકમી એક વખત પણ મન
મદદ દિસાવ કરે તે જોતા જાણ પરંતુ વચન મુજબ બે તેમ કરતાં ન
થા, અને એ જાણપત કરે છે. આ પોતાની જમીનગીરીને સંપર્ધે બે
ને જવાબદાર નથી.

૧૪૦. ને કરજને સાથે જામીનગીરી આપવામાં આવી હોય તે ૨૪ આપવા જોઈ થયું હોય, અથવા ને કરજને માટે જામીનગીરી આપવામાં આવી હોય તે કરજ આદા કરવામાં મુખ્ય દેણદાર કમુર ક રી હોય, તો ને રકમ આપવાને અથવા ને વાત કરવાને જામીન જ વાળદાર હોય તે તમામ રકમ તેણે આપેલી અથવા તે તમામ વાત ક રેલી માગનારના મુખ્ય દેણદાર ઉપર ને હોય હોય તે સર્વ જામીનને પ્રાપ્ત થાય છે.

૧૪૧ જામીનગીરીનો કરાર થતી વખતે મુખ્ય દેણદાર વિરૂધ્ધ માગનારને ને કાંઈ તારણ હોય તે તારણની વાત જામીનને માલુમ હો ય અથવા ન હોય તો પણ તે સર્વેનો હાથે જામીનને મળવાનો હક છે; અને જો માગનાર તે તારણ ખોય, અથવા જામીનગીરી રામનિ થિ વામ પોતાના હાથમાંથી જવા દે, તો સદરહુ તારણની કિંમતના નેક લી પોતાની જવાબદારીમાંથી જામીન છુટા થાય છે.

હજીને.

(અ) જ્ય કનો બાબત છે. કે જામીનગીરી ઉપરથી જામીન ૨૦૦૦ રૂપિયા કરજનું આપે છે. જામીન જામીનગીરીશિવાય કે ખાસે સ દરહુ ૨૦૦૦ રૂપિયાના ખીજ તારણ તરીકે જામીન પરનો સામાન ગીરી છે. કે ગીરી ૨૬ રહે છે. જામીનદાર થાય છે; અને કે જામીન ઉપર જામીન ગીરીના રાખેલી હાથે લાવે છે. સદરહુ પરના સામાનની કિંમત નેકલી જામીન જવાબદારી કમી થઈ એમ સમજવું જોઈએ.

(બ) જામીન કેનું કરજ છે તે જામીન કેનું કુકમનાથું થયું છે. પણ તે શિવાય કેમ કરજને માટે જામીન લીધા છે. કે પોતાનું કુકમનાથું બજાવવાને માટે જામીન માથ જામીન કરાવી લાવે છે. અને પ હી જામીન ન જામીનદાર કરજના કાંડી થે છે. જામીન છુટા થાય છે.

(ક) કેમ જામીન કરજ આપ્યું છે તેની ખાતરી સાથે તેનો જામીન થાય છે અને જામીન તથા જામીનને તેનું કનેખત જામીન આપે છે પછી તેજ કરજને માટે કે જામીન ખાસે કાંઈ તારણ થે છે. ત્યાર પછી તે તારણ કે કાંડી રહે. જામીન મુકત થતો નથી.

૧૪૨. કાંઈ કાંઈના મુદ્દાના બામ વિષે માગનારે રેલી અથવા તેને માલુમ જતાં તથા તેની સંમતિથી થયેલી, જે સમજાવી વડે કાંઈ મ જકુરમાં કાંઈ જામીનગીરી મળવી હોય, તો તે જામીનગીરી વ્યર્થ સ મજબી.

૧૪૩. એકાદ મુદ્દાની વાત વિષે માગનારે પોતે કુજો પેસારે લેવાથી કાંઈ જામીનગીરી મળવી હોય તો તે જામીનગીરી વ્યર્થ છે.

જામીને રૂપિયા આપ્યા અગર કા મ પૂરે કરજ તો જામીનનો હક.

માગનારને કરજ આપી સાથે મિ બકત વગેરે હોય તે નો હાથે મળવા નો જામીનનો હક છે.

જે સમજાવી કે રીને મળેલી જામીનગીરી વ્યર્થ છે.

કાંઈ વાત કુજા વી રાખવાથી મળેલી જામીનગીરી વ્યર્થ છે.

(અ.) આ પોતાના પૈસા વસૂલ કરવાને સાર અને કારકુન રાખે છે. કાંઈ પૈસા આપ્યા તેનો હિસાબ આ આપણો નથી અને તેથી કરીને પૈસા મજબૂરનો ખરોખર હીસાબ આપવાની આ પાસેથી આપણો માગે છે. આ હિસાબ ખરોખર આપણે એવી કે ભ્રમીનગીરી આપે છે. બની પહેલાં વર્તણૂક વિશે આ કોઈ વાકેફ કરતો નથી. પછી આ કંપર કરે છે, સદરકુ ભ્રમીનગીરી બધું સમજાવી.

(બ.) કે આ બંને ૨૦૦૦ ટન થોડું આપણું તેની કિંમત આપવા વિશેનો આ કોઈ ત્યાં બંને ભ્રમીન થાય છે. આ બંને કમ્પે આનગી રીતે એવી કચ્છાયાત કરી છે કે બંને બચ્ચરવાય કરતાં દર બે પાંચ રૂપિયા વધારે આપવા, અને તે પાંચ રૂપિયા પ્રથમનું એક કરજ છે તેને પેટ જામે કરવા એ કચ્છાયાત અથવા છુપી રાખી છે. આ ભ્રમીન તરીકે જવાબદાર નથી.

ખીજો અપસસ
હુભ્રમીન થાય તેની
પહેલાં ભ્રમીનગીરી
ઉપરથી કાંઈ પણ
કૃત્ય કરવું નહીં એ
વી કચ્છાયાતથી ભ્રમીન
થવા આપણ.
ભ્રમીનને ટોડા
થી બચાવવા વિશે
નું ગર્ભિત વચન.

૧૪૪ બ્યારે કાંઈ અપસસ એવા કરારથી ભ્રમીન થાય કે ખીજો એક અપસસ સહભ્રમીન તરીકે ભ્રમીનગીરીમાં શામિલ થતાં મુખી ભ્રમીનગીરી મજબૂર ઉપર માગનારે કાંઈ અમલ કરેલા નહીં, ત્યાંથી તે બંને તે ખીજો અપસસ શામિલ ન થાય તો તે ભ્રમીનગીરી બધું સમજાવી.

૧૪૫ ભ્રમીનગીરીના પ્રત્યેક કરારમાં ભ્રમીનને ટોડા આપે તે બી આપવાનું મુખ્ય હેતુદારનું ગર્ભિત વચન હોય છે એવું સમજવું; અને ભ્રમીને પોતાની ભ્રમીનગીરીની રૂએ ને કાંઈ રકમ વાજબી રીતે આપી હોય તે મુખ્ય હેતુદાર પાસેથી તેને મળવાનો હક છે, પરંતુ ને રકમ તો જોરવાજબી રીતે આપી હોય તે તેને મળવાનો તેનો હક નથી.

છાંત.

(અ.) બંને કેનું કરજ છે, અને તે કરજનો આ ભ્રમીન છે. કે આ પાસે પૈસા માગે છે અને આ એ તે ન આપવા માટે તેના ઉપર તે રકમ મજબૂરનો દાવો કરે છે. દાવાનો જવાબ આપવાને માટે જોખમ કારણ હોવાને લીધે આ દાવાનો જવાબ આપે છે, પરંતુ કરજની રકમ ખરેખર સાચે આ ને આપવી પડે છે. આ પાસેથી આને કરજની રકમ મળી શકે છે તે જ જુલમ ખરેખર રકમ પણ મળી શકે છે.

(બ.) કે બંને કાંઈ રકમ કરજનું આપે છે, અને કરજ મજબૂરની ખોતરીને સારું બંને આ ઉપર એક કુંડી બપ્પી છે તે બનીવિ નેવી પરથી આ સીકરે છે તે કુંડી કે ના હોવામાં છે અને, તેના રૂપિયા તે આ પાસેથી માગે છે. આ એ તે રૂપિયા ન આપ્યા તેથી તેને સારું આ ઉપર કુંડીની રૂએ કે દાવો ખરે છે. તે દાવાનો જવાબ આ

પવાને જોગ્ય કારણ ન હતાં એ જવાબ આપે છે, અને હું ડીની ૨-૩મ તમા અરજીને આપવા પડે છે. હું ડીની ૨૩મે બા પાસેથી તેને મળી શકે છે, પણ અરજીને માટે ને રકમ આપવી પડી હોય તે તેને મળી શકતી નથી કેમકે સર્વે જવાબ આપવાને કાંઈપણ કારણ તેને નહોતું.

(ક.) કે બેને જોખમ આપે તેની કિંમત બદલ ૨૦૦૦ રૂપિયા સુધીની રકમને સાફ એ કને ત્યાં જામીન થાય છે. કે ૨૦૦૦ થી વધારી કિંમતના જોખમ બેને આપે છે પરંતુ આપેલા જોખમ બદલ એ પાસેથી ૨૦૦૦ રૂપિયાની રકમ તે લે છે. અરેબરા આપેલા જોખમની કિંમત કરતાં વધારે પૈસા બે પાસેથી અને મળી શકતા નથી.

૧૪૬. બ્યારે એક જ કરજને સાફ કિંવા એક જ કરજને સાફ બે અથવા વધારે શખેથી સમસ્ત કિંવા જુદી જુદી જવાબદારી થી તથા એક જ કિંવા જુદા જુદા કરારથી સહજમીનો થવા હોય, ત્યારે સદરફ સહજમીન થવાની વાત એક ખીજને માલમ હોય કિંવા ન હોય તો પણ, ખીજી રીતનો કરાર ન હોય તો, તેઓ પ્રત્યેક પોતાને પરસ્પરને સંબંધે સરખા અથવા મુખ્ય હેતુસાથ તરફથી ને રકમ આપવાની બાબી રહી હોય તેના સરખે બાગે જવાબદાર છે.

દહાંતે.

(અ.) કમ્પે હને ૩૦૦૦ રૂપિયા કરને આપ્યા ત માટે કને ત્યાં અ, બ, તથા કે એઓ જામીન છે. હ પૈસા આપતા નથી. અ, બ, તથા કે એઓ પ્રત્યેક પોતાને પરસ્પરને સંબંધે એક હજાર રૂપીઆ આપવાને પાત્ર છે.

(બ.) કમ્પે હને ૧૦૦૦ રૂપીઆ કરને આપ્યા છે, અને તે બદલ અ, બ, તથા કે એઓ કને ત્યાં જામીન છે. અ, બ, તથા કે કને પોત પોતામાં એથી કરાર છે કે અમ્મે હે તથા બમ્મે હે, તથા કેમ્મે હે એ પ્રમાણે જવાબદારી સંભવી. હ પૈસા આપતા નથી. બ-અને કે રૂપીઆ ૫૦૦ આપવાને પાત્ર છે.

૧૪૭. બે સહજમીનો જુદી જુદી રકમ આપવાને બંધાય હોય તો તેઓની પોત પોતાની જવાબદારીની હદ મુખી તેઓ સરખે બાગે રૂપીઆ આપવાને જવાબદાર છે.

દહાંતે.

(અ) અ, બ, અને કે એઓ કને જામીન થાય છે, અને દરેક જુદા એકેક જુદા જુદા બંધી આપીને જુદી જુદી કુલેહાસી આપવાનું કબજા કરે છે, તે એવી રીતે કે અ ૧૦૦૦૦ રૂપીઆ આપે અને બ ૨૦૦૦૦ રૂપીઆ આપે, કે ૪૦૦૦૦ રૂપિયા આપે. તમે પાંડમાં જા-

સહજમીનો સરખે બાગે જવાબદાર છે.

સહજમીનો એ જુદી જુદી રકમ આપવાની જવાબદારી લીધી હોય તે વિશે.

મીનગીરી એવી છે કે ડહને કાંઈ પેસાનો હિસાબ બરોબર રીતે આપ-
મે. ડ ૩૦૦૦૦ હજાર રૂપિયાનો હિસાબ બરોબર આપતા નથી. અ, ય, અને કે એઓ પ્રત્યેક ૮૪૫ ૧૦૦૦૦ રૂપિયા આપવાને પાત્ર છે.
ને (બ.) અ, ય અને કે એઓ કના જમીન ધાય છે, અને દર
એક ૪૫૫ ૪૫૬ ૪૫૬ પાંડ બપ્પી આપીને ૪૫૬ ૪૫૬ યુનિટેઝારી આપવાનું
કુલ કરે છે—એટલે અ ૧૦૦૦૦ રૂપિયા આપે, ય ૨૦૦૦૦ રૂપિયા
આપે, અને કે ૪૦૦૦૦ રૂપિયા આપે. એણે ભોગીમાં શરત એવી છે કે
ડ હને કાંઈ પેસાનો હિસાબ યોગ્ય રીતે આપમે. ડ ૪૦૦૦૦ રૂપિયાનો
હિસાબ બરોબર આપતા નથી. અ, ય ૨૦૦૦૦ રૂપિયા આપવાને પાત્ર છે,
અને ય અને કે એ દરેક ૪૫૫ ૧૫૦૦૦ રૂપિયા આપવાને પાત્ર છે.

(ક.) અ, ય; અને કે એઓ કના જમીન ધાય છે, અને દરેક
૪૫૫ ૪૫૬ ૪૫૬ પાંડ બપ્પી આપીને ૪૫૬ ૪૫૬ યુનિટેઝારી આપવાનું કુલ
કરે છે,—એટલે અ ૧૦૦૦૦ આપે; ય ૨૦૦૦૦ આપે, અને કે ૪૦૦૦૦
રૂપિયા આપે. એણે ભોગીની શરત એવી છે કે, ડ હને કાંઈ પેસાનો હિ-
સાબ યોગ્ય રીતે આપમે. ડ ૩૦૦૦૦ હજાર રૂપિયાનો હિસાબ બરો-
બર આપતા નથી. અ, ય, અને કે એઓ દરએક પોતપોતાના ભોડની
પરેપરી યુનિટેઝારી આપવાને પાત્ર છે.

બાબ ૯મો.

નિલેપ વિશે.

‘નિલેપ’, ‘નિલે
પા’ અને ‘નિલેપી’
એટલે શું.

૧૪૮. જ્યારે એક શખસ કાંઈ માલકોઈ કામ સારી બીજા શ
ખસને સ્વાધીન કરે, અને તે એવા કરારથી કે કામ મજકુર પ્રજ્ઞ
ધામ એટલે તે માલ પાછો આપેલા અથવા ને શખસે તે સ્વાધીન કે
યો હોય તે શખસના કુલ પ્રમાણે તેની બીજી રીતે બંધવસ્થા કરવી,
ત્યારે એ પ્રમાણે માલ સ્વાધીન કરવો તેને નિલેપ કહે છે. ને શખ
સ માલ સ્વાધીન કરે તેને નિલેપા એવું નામ આપ્યું છે. જેને માલ
સ્વાધીન કરવામાં આવે તેને નિલેપી એવું નામ આપ્યું છે.

પુલસા--જે શખસના કુલમાં બીજા શખસનો માલ આવી શુ
કે હોય તે શખસ પોતે માલ મજકુર નિલેપી તરીકે શખસનો કરાર
કરે તો તેમ શીધાથી તે નિલેપી ધાય છે, અને તે માલનો માલકો હોય
તે નિલેપા ધાય છે, પછી તે માલ પ્રથમ નિલેપ તરીકે સ્વાધીન કરવા
માં ન આવે હોય તો તેની ચીંતા નહીં.

માલ નિલેપીને

૧૪૯. કોઈ માલ નિલેપી યતાર શખસના કુલમાં આવે, અ

થવા તેના તરફથી તે માલ મળવાનો જે શખસને અધિકાર આપ્યો હોય તે શખસના કબજામાં આવે, એવું જે વસ્તુ કર્યાનું પરીણામ હોય તે વસ્તુ શીધાથી માલ નિષ્કેષીને સ્વાધીન કરી શકાય છે એમ સમજવું.

૧૫૦ નિષ્કેષમાં આપેલા માલમાંની જે આમી નિષ્કેષતાને માલમહોય તથા જે આમીને લીધે માલ મજબૂરનો ઉપયોગ કરવામાં જરૂરની વાતે હરકત પડે અથવા નિષ્કેષી ઘાટાં જોખમમાં આવે એવું હોય, તે આમીએ નિષ્કેષતાએ નિષ્કેષીને પ્રગટ કરવી એવી તેની ફરજ છે; અને જો તે એ પ્રમાણે પ્રગટ ન કરે તો આમીએ મજબૂરથી જે પ્રત્યક્ષ નુકશાન નિષ્કેષીને થાય તે નુકશાનનો તે જવાબદાર છે.

જો માલ બાડાને સાથે નિષ્કેષમાં આપ્યો હોય, તો સદરકુ પ્રકારના નુકશાનનો નિષ્કેષતા જવાબદાર છે, પછી તે આમી માલ મજબૂરમાં હોવાની ખબર તેને હોય અથવા ન હોય તેની ચીંતા નહીં.

દહાંતો.

(અ.) આ અને એક પોતા વાપરવા આપે છે, અને તે પોતા પાસે જ આદતનો છે એ અને માલમહે. એ ખરાબ આદતની વાત આ પ્રગટ કરતો નથી. પોતા નાકાથી જાય છે. અને જ તો ઉપરથી પડી જઈને તેને વાગે છે. અને થયલા નુકશાનનો આ જવાબદાર છે.

(બ.) આ જાની એક ગાડી બાડે છે. તે ગાડી જોખમ બરેલી છે, પણ એ વાતની ખબર અને નથી. અને વાગે છે. એ વાગવા વિશે જ અને જવાબદાર છે.

૧૫૧ જ્યારે કાંઈ માલનો નિષ્કેષ કરવામાં આપ્યો હોય ત્યારે કોઈ સાધારણ સમજણુવાળો શખસ એવે પ્રસંગે નિષ્કેષતાના માલ જેટલા તથા તે જાતના તથા તેટલી કિંમતના ખુદ પોતાના માલની જેટલી સંજોગ છે, તેટલી સંજોગ નિષ્કેષીએ સદરકુ પોતાને નિષ્કેષમાં આપેલા માલની ધેવી એ તેની ફરજ છે.

૧૫૨ જ્યારે નિશ્ચિત માલની નિષ્કેષીએ ૧૫૧માં કલમમાં વર્ણવી છે તેટલી સંજોગ લીધી હોય ત્યારે કાંઈ વિશેષ કરાર ન હોય તો આ મજબૂર જોવાઈ જાય કિંવા તેનો નાશ થાય કિંવા તે બગડે તેનો નિષ્કેષી જવાબદાર નથી.

૧૫૩ કોઈ નિષ્કેષની ચરત વિશેષ કાંઈ કૃત્ય નિશ્ચિત માલને સંબંધ નિષ્કેષી કરે તો નિષ્કેષનો કરાર નિષ્કેષાની પ્રતિબા ઉપરથી નિરર્થક થવા જોગ્ય થાય છે.

શી રીતે સ્વાધીન કરેલા.

નિશ્ચિત માલમાં જે આમી હોય તે જણાવવાનું કામ નિષ્કેષાનું છે.

નિષ્કેષીએ માલની સંજોગ ધેવી જોઈએ.

નિશ્ચિત વસ્તુ એ વાઈ જાય અથવા તેને ખોટું કાંઈ થાય તેનો નિષ્કેષી ક્યારે જવાબદાર ન થાય.

સરતની વિશેષ નિષ્કેષીએ કાંઈ કૃત્ય કર્યું તો નિષ્કેષ સમાપ્ત થાય તે ખાખા.

દર્શાવે.

બંને પોતાને પેસવા સારૂ આ બંને એક પોડા બારે આપે છે, બે તે પોડાને પોતાની માડીમાં ભેરે છે. એ પ્રમાણે કીધાથી બંની બે-ચા ઉપરથી નિશ્ચય સમાપ્ત થાય છે.

નિશ્ચય માલને
અમર અધિકારનો
ઉપરથી એક હોય
તો નિશ્ચયની જવા
બસતી.

૧૫૪ નિશ્ચયી નિશ્ચય માલનો નિશ્ચયની સરતને અનુસરતો ન હોય એવી રીતનો કોઈપણ ઉપરથી કરે તો તેવો ઉપરથી કર્યાથી આ થવા કરવાના કરમિયાનમાં માલ અગ્રકરને જે કોઈ નુકસાન થાય તેનો બદલો નિશ્ચયાને બરી આપવાને નિશ્ચયી પાત્ર છે.

દર્શાવે.

(અ) યુદ્ધ બંને જ માલ પેસવાને સારૂ આ એક પોડા બંને આપે છે. આ પોતાના કુટુંબના એક માણસ કહે તે પોડા ઉપર પેસવા દે છે. કાં બાળથી પેસે છે, પરંતુ પોડા અકરમાન પ્રતી જાય છે અને પોડાને ધૂલ થાય છે. પોડાને ધૂલથી ધૂલનો બંને બદલો બરી આપવાને બે પાત્ર છે.

(બ) આ કાથી જવાનું સ્પષ્ટ કરીને તે સારૂ કમકાતા મહેલે આ પોડા એક પોડા બારે લે છે. આ પોડા ઉપર ચોગ્ય સંભાળથી પેસે છે. પણ કાથી જવાને બદલે કટક જાય છે. પોડા એકાએક પ્રતી જાય છે અને તેને ધૂલ થાય છે. પોડાને ધૂલથી ધૂલનો બદલો આ બંને બંને બરી આપી નોંધાય.

નિશ્ચયાની સંમતિ
થી તેના માલ નિ
શ્ચયીએ પોતાના મા
લ સાથે બિજા તો
તેનું પરિણામ.

નિશ્ચયાની સંમતિ
શિવાય માલ બેનું
હોય પણ માલ જુ
દો કરી શકાય એ
વા હોય તો તેનું
પરિણામ.

૧૫૫. જો નિશ્ચયી, નિશ્ચયાની સંમતિથી નિશ્ચયાનો માલ પોતા ના માલ સાથે બેજ, તો બેજલા માલમાં નિશ્ચયા તથા નિશ્ચયીને પોત પોતના બાગની હિસેસેરી સુજા નહીં રોકાનો સંબંધ રહે છે.

૧૫૬ જો નિશ્ચયી, નિશ્ચયાની સંમતિ શિવાય, નિશ્ચયાનો માલ પોતાના માલ સાથે બેજ, અને જો માલ અગ્રકર જુદો પાડી શકે તો હોય, કિંજ તેના વિનાય કરી શકતા હોય, તો તે માલ ઉપર ની બાલિકી સદરદ્દ જેના તે પક્ષકારની કાયમ રહે છે; પરંતુ માલ જુ દો પાડવાને અથવા તેના બિજા કરવાનો જે અર્થ બેજે તે, તથા સદરદ્દ પ્રમાણે માલ બેજવાથી જે નુકસાન થાય તે, નિશ્ચયીએ ભોગવ વું એ તેની ફરજ છે.

દર્શાવે.

૩ની ૧૦૦ ગાંસડીએકાદા અનુક નિશાનીવાળી આ બંને નિશ્ચય માં આપે છે. આ તે ૩૦૦ ગાંસડી પોતાની બીજી નિશાની વાળી ગાંસ ડીએ સાથે બંની સંમતિ શિવાય બેજે છે; અને તેની ૧૦૦ ગાંસડી પાછી મળવાનો હક છે, અને ગાંસડીએ જુદો પાડવા જે અર્થ બેજે તે સર્વે, તથા બેજ કરવાથી કોઈ નુકસાન થયું હોય તો તે સર્વે અર્થ ભોગવવું એ તેની ફરજ છે.

૧૫૭. જ્યારે નિહિપી, નિહિમાની સંમતી શીવાય, નિહિમાનો માલ પોતાના માલ સાથે એવી રીતે મેળે કે નિહિમ માલ સદરહુ ખીન્ને માલમાંથી નિરાજો કરેલો તથા તે પાછો આપવો અશક્ય થાય ત્યારે તે માલ યુગ થયાનો બદલો નિહિપી પાસેથી બરી સેવકોનો હ-ક નિહિમાને છે.

દેશીત.

૧૫૮. રૂપીઆની કીમતના કેપથી બાકેલા આઠાનું એક ખીપ આ બંને નિહિપમાં આપે છે. બંને ની સંમતી શીવાય તે આઠા પોતાના દેશી આઠા સાથે મેળે છે, અને તે દેશી આઠાની કીમત દર ખીપે રૂકવ રૂપીઆ ૨૫ છે. આ નો આઠા યુગ થયો તેનો બદલો બંને એ બંને બરી આપવો જોઈએ.

૧૫૯. જો નિહિપની ચરત એવી હોય કે નિહિપીએમાલ નિહિપા સાથે સંખી મુકાય, અથવા ખીન્ને ઠેકાણે બાઈ જવો, અથવા તેના ઉપર કાઈ કામ કરવું, તથા નિહિપીને જો તે બાબત કાઈ મહેનતવાળું મળવાનું ન હોય, તો નિહિપના કામ સાથે નિહિપીને જો જરૂરી અરમ થઈ હોય તે નિહિમાએ તેને પાછો આપવો જોઈએ.

૧૬૦. વાપરવાને સાથે જ્યારે કાઈએ કાઈ વસ્તુ ધીરી હોય, ત્યારે તે મહત ધીરી હોય તો ધીરનાર ચખસ ગમે તે વખતે તે પાછી આવી શકે છે, પણ તે કાઈ નીમલા વખત સુધી અગર નીમલા કામને સાથે ધીરી હોય તો તેની સ્થિતિ નહી. પરંતુ સદરહુ નીમલા વખત સુધી અથવા નીમલા કામને સાથે કરેલી ધીરના ઉપર બરેસો રાખીને વસ્તુ મજદુર લેનાર જ્યારે એવી રીતનું કાઈ કરવું હોય કે સદરહુ ધીરેલી વસ્તુ નીમલા વખતની પેલેલાં પાછી આપવાથી તે વસ્તુથી જો ફાયદો તેને અરેખરો થઈ હોય તેના કરતાં તેને વધારે ઠોઠા થાય, ત્યારે જો ધીરનાર ચખસ તે વસ્તુ પાછી આપવાનું તેને જરૂર પડે તો, સદરહુ પ્રમાણે થયલા ફાયદા કરતાં સદરહુ પ્રમાણે થયેલા ઠોઠા બેઠેલા બરેસી હોય તેથી બદલો સદરહુ ધીરનાર ચખસે તેને બરી આપવો જોઈએ.

૧૬૧. નિહિપ માલ જો મુદતને સાથે નિહિપમાં આપ્યો હોય તે મુદત, અથવા જો કામને સાથે તે નિહિપમાં આપ્યો હોય તે કામ, પૂર્ણ થાય ને તરત માલ મજદુર વગર માગવે નિહિપીએ પાછો આપવો અથવા નિહિમાના હુકમ પ્રમાણે સ્વાધીન કરવો એ તેની ફરજ છે.

૧૬૨. જો નિહિપીની કુચરથી માલ જોગ્ય વખતે પાછો આપવામાં ન આવે, અથવા સ્વાધીન કરવામાં ન આવે, અથવા આપવામાં ન આવે, તો તે મુદત પછી માલ જોવાઈ જાય, કિંવા તેનો નાશ થાય, કિંવા તે બગરે, તેનો નિહિમાને તે જવાબદાર છે.

નિહિમાની સંમતી શીવાય માલ ખીન્નો અને તે જુદા પડા તો નથી તો તે જવાનું પરિણામ.

નિહિમાએ નિહિપીને જરૂરનો ખાસ આપવો જોઈએ.

માલ રૂકવ નિહિપમાં આપ્યો હોય તે પાછો આપવા વિષે.

વખત પૂરો થયા થી અથવા કામ પૂરું થયાથી નિહિમ માલ પાછો આપવો જોઈએ.

માલ જોગ્ય રીતે સ્વાધીન ન કર્યો અથવા સ્વાધીન કરવા ન માંડ્યો તો નિહિપીની જવાબદારી.

નિષ્પ મહત્ત હોય તો તેની સમાપ્તિ મહુધી થાય છે.

નિષ્પિત માલધી વધારે થયે હોય અથવા નહીં થયે હોય તે નિષ્પિતને મળવાનો હક છે.

નિષ્પિતની નિષ્પિતી જવાબદારી.

કેટલાંએક સમય માલિકાએ કરેલા નિષ્પિત.

જો નિષ્પિતને હક નથી તેના સ્વાધીનતા માલિકાએ આપે તો તે બાબત નિષ્પિતી જવાબદાર નથી.

નિષ્પિત માલિકા ઉપર ત્રીજા માણસનો હક.

જો માલિકા જો તેનો હક.

અમુક ધનામ આપવાનું કહ્યું હોય તો તેમાં માંડી શકે છે.

હવેશ વેચવામાં આવતી હોય એવી

૧૧૨ નિષ્પિત મહત્ત હોય તો તેની સમાપ્તિ નિષ્પિતના અથવા નિષ્પિતના મહુધી થાય છે.

૧૧૩. જ્યારે જુદી રીતનો કાંઈ કરાર ન હોય, ત્યારે નિષ્પિત માલિકા ઉપરથી ને કાંઈ વધારે થયે હોય, અથવા ને કાંઈ નહીં થયે હોય, તે નિષ્પિતને અથવા તે હોય તે પ્રમાણે નિષ્પિતને સ્વાધીન કરવા એ તેની ફરજ છે.

હકાંત.

સંભળવાને સારું એક ગાય અથવા બીજા આપે છે. ગાયને વાછરડો થાય છે, બાળક ગાય તેમજ વાછરડો અને સ્વાધી કરવો જોઈએ.

૧૧૪. નિષ્પિતને નિષ્પિત કરવાનો, અથવા માલ પાછો લેવાનો, અથવા માલ વિશે કુકમ આપવાનો હક નહોતો, એ કારણને લીધે નિષ્પિતને ને કાંઈ જુદા થાય તેનો નિષ્પિત નિષ્પિતને જવાબદાર છે.

૧૧૫ જ્યારે માલના કેટલાંએક સમય માલિકાએ માલનો નિષ્પિત કર્યો હોય ત્યારે બીજી તરફની કાંઈ કમલાયત ન હોય તો, સર્વે માલિકાની સંમતિ સિવાય એક સંકુલ માલિકાને અથવા એક સંકુલ માલિકાના કુકમ પ્રમાણે માલ મુજુર નિષ્પિત પાછો સ્વાધીન કરી શકે છે.

૧૧૬ જો નિષ્પિતનો માલ ઉપર હક ન હોય, અને નિષ્પિતી મુધુધિથી તે માલ નિષ્પિતને અથવા નિષ્પિતના કુકમ પ્રમાણે પાછો સ્વાધીન કરે, તો એ મુજબ સ્વાધીન કરવા બાબત નિષ્પિત તે માલના માલિકાને જવાબદાર નથી.

૧૧૭ જો નિષ્પિત સિવાય બીજા શખસ નિષ્પિત માલ ઉપર હક રાખતો હોય તો તે માલ નિષ્પિતને સ્વાધીન થતા અટકાવવાને સારું, તથા માલ ઉપરના હકનો ફરજ કરવા સારું, તે શખસ કોર્ટને આજ્ઞા કરી શકે છે.

૧૧૮. જો શખસને કાંઈ માલ જોડે તે શખસે તે માલ સંભાળીને શખસમાં તથા પછીની શોધ કરવામાં પોતાની ખુશીથી મેદેન લીધી હોય તથા અર્થ કર્યો હોય તેનો બદલો મળવાને માલિકા ઉપર હવે માંડવાનો તેનો હક નથી; પણ એવો બદલો મળે ત્યાં સુધી તેને તે માલ માલિકા વિરૂદ્ધ અટકાવી રાખવાનો અધિકાર છે; અને જો એવો માલ પાછો લાવી આપવા બદલ કાંઈ અમુક ધનામ આપવાનું માલિકા કહ્યું હોય તો તે ધનામ સાથે જો શખસને તે માલ જોડ્યો હોય તે શખસ હવે માંડી શકે છે, તથા તે ધનામ મળે ત્યાં સુધી તે માલ અટકાવી શકે છે.

૧૧૯. જો વસ્તુનું સાધારણ રીતે વેચાણ થતું હોય તે વસ્તુ જ્યારે જોવામાં આવે, ત્યારે જો એવું હકમ કરવા છતાં તેનો માલિકા મળતો

ન હોય, અથવા જે સમસને તે જડી તે સમસને, જે કાયદેસર ખર્ચ થયે હોય તે માગ્યા છતાં માલિક તેને આપતા ન હોય, તો તે સમસ વસ્તુ મજકૂર થેલી શકે છે; પરંતુ નહીં.

૧૨૬ જડેતાજડના
૨ તે કાયદેસરની.

(૧.) તે વસ્તુનો નાશ થવાની અથવા તેની કિંમતમાં ઘણું બાજે ઘટારો થવાની, ધારણી હોય;

(૨.) અથવા તે વસ્તુ જેને જડી તેને તે વસ્તુને સંબંધિ થયેલા કાયદેસર ખર્ચ તે વસ્તુની કિંમતમાં નોંધાયેલો હોય;

તો તે સદરકુ મુજબ થેલી શકાય છે.

૧૭૦ નિશ્ચિપના હેતુ પ્રમાણે નિશ્ચિપ માલને સંબંધિ નિશ્ચિપીને કાંઈ કામ કરવું પડતું હોય, અને તે કામમાં મજદૂરી અથવા કુનર વાપરેલા પગાર હોય ત્યારે જો જુદી રીતનો કરાર ન હોય તો, માલ મજકૂરને સંબંધિ નિશ્ચિપીએ જે કામ કરવું હોય તેનું ચોખ્ખું મહેનતાણું તેને મળે ત્યાં સુધી સદરકુ માલ અટકાવી રાખવાનો તેનો હક છે.

નિશ્ચિપાનું વિધિ
લિખન.

દર્શાવ.

(અ) કાપીને ગમે કહાડવાને સાફ ખડખડો એક કીરો અથવા નામના ગ્રેડીને આપે છે, અને તે પ્રમાણે બંધ કરે છે. બચ્ચે ફરલા કામનું તેનું મહેનતાણું મળે ત્યાંસુધી તે કીરો અટકાવી રાખવાનો બંનેનો હક છે.

(બ) બંને નામના દરજી પાસે એક અંગરખો કરવાને સાફ ખડખડું આપે છે. અંગરખો તૈયાર થયા એટલે બાવી આપવાનું વચન બંને આપે છે, અને શીબાઈ ગણ મહિના પછી સેવાનું કબજા કરે છે. સીબાઈ મળે ત્યાંસુધી અંગરખો અટકાવી રાખવાનો બંનેનો હક નથી.

૧૭૧ પેહેડીવાળાઓ, તથા ફેક્ટરી તથા ડહાલવાળા, તથા હાઇ-કોર્ટના એટરનીઓ, તથા વિભાગીઓ, એઓને કાંઈ માલ નિશ્ચિપમાં આપેલો હોય, ત્યારે ખીજી રીતનો કાંઈ કરાર ન હોય તો, એક દર હિસાબની બાકીની ખાત્રી સાફ માલ મજકૂર તેઓ અટકાવી શકે છે; પરંતુ એવી બાકીની ખાત્રીને સાફ માલ મજકૂર અટકાવી રાખવાનો હક તે વિધિ સ્પષ્ટ કરાર ન હોય તો ખીલ કોઈ પણ સમસને નથી.

ધરેણે આપેલી વસ્તુનો નિશ્ચિપ.

૧૭૨. કોઈ કરજ અથવા કરવાના અથવા કોઈ વચન પૂરું કરવાના તારણ હાખલ કાંઈ માલનો નિશ્ચિપ કર્યો હોય તે નિશ્ચિપને ધરેણે ફેલે. એવા પ્રકારના નિશ્ચિપને ધરેણે આપનાર ફેલે, અને એવા પ્રકારના નિશ્ચિપીને ધરેણે ચેચનાર ફેલે.

૧૭૩. ધરેણે ચેચનાર ધરેણે યુદેસો માલ, કરજવાળી સેવાને માટે, કિંવા વચન પૂરું કરવા માટે, અટકાવી શકે છે એટલે જ નહીં પણ કરજના વ્યાજને માટે તથા ધરેણે રાખેલા માલના કબજા સંબંધિ અથવા

પેહેડીવાળા, ફેક્ટરી, ડહાલવાળાઓ, એટરનીઓ તથા બીજા દલાલ એઓનું સાધારણ લીયન.

‘ધરેણે’ ધરેણે આપનાર અને ધરેણે ચેચનારનાં બંને.

અટકાવી રાખવાનો ધરેણે ચેચનારનો હક.

તે જાળવી રાખવા સારી ધરેલું બેનારને ને જરૂરી ખર્ચ બાજે તે સં-
વર્ને માટે માલ મજૂર તે આટકાવી શકે છે.

૧૭૪. ને કરજને માટે
માલ ધરેલું મુકદ્દા
હોય તે ચિવાયના
ખીજા કરજ અથ
વા વચનને સારી
ધરેલું બેનાર માલ
આટકાવી શકે તો ન
થી.

પાછળથી આપે
શી રકમો આપત
અનુમાન.

ધરેલું બેનારને
ને વિધેય ખર્ચ કર
વા પડ્યો હોય તે જ
રી ચેવાનો તેનો હક.

ધરેલું મુકદ્દાર કે
સુર કરે તો ધરેલું
બેનારનો શાહક છે.

૧૭૫. ને કરજને માટે અથવા ને વચનને માટે માલ ધરેલું જ-
કવામાં આગળે હોય તે ચિવાય ખીજા કાંઈ કરજને માટે અથવા વચનને
માટે તે પ્રમાણેનો કાંઈ કરાર ન હોય તો, ધરેલું બેનાર ધરેલું મુકદ્દા
માલ આટકાવી શકે તો નથી; પણ ખીજા મુકે સમજાવને કાંઈ કારણ ન
હોય તો એવો કરાર ધરેલું બેનાર પાછળથી ધરેલી રકમો સંખ્યા થ
જો છે એવું અનુમાન કરવું.

૧૭૬. ધરેલું મુકદ્દા માલના રક્ષણને અર્થે ધરેલું બેનારને ને
કાંઈ વિધેય ખર્ચ થયો હોય તે ધરેલું મુકદ્દાર પાસેથી ચેવાનો તેનો
હક છે.

૧૭૭. ને કરજ અથવા વચનને સંખ્યા માલ ધરેલું મુકદ્દામાં
આગળે હોય તે કરજ અથવા કરવામાં અથવા તે વચન કરાવેથી વખતે
પહે કરવામાં ધરેલું મુકદ્દાર કસુર કરે તો ધરેલું બેનાર તે કરજ અથ
વા વચનની રકમો ધરા, માંડી શકે છે, તથા ધરેલું મુકદ્દા માલ સહજ
મી તારણ તરીકે આટકાવી શકે છે, અથવા ધરેલું મુકદ્દારને વેચાણની
ચોખ્ખ ખખર આપીને ધરેલું મુકદ્દા વસ્તુ વેચી શકે છે.

સદરકુ વેચાણમાં ને પૈશા ઉપર તે ને કરજ અથવા વચન જ
જરૂર સંખ્યા ને પૈશા બહેલા હોય તે કરતાં કમી હોય તો બાકીના
પૈશા આપવાને ધરેલું મુકદ્દાર ખત છે. ને વેચાણ મજૂરથી ઉપરના
પૈશા સદરકુ મુજબ સહેલી રકમ કરતાં જરૂરી હોય તો તે કાજબ
આકોશ ધરેલું બેનાર ધરેલું મુકદ્દારને આપી દેવો.

ધરેલું આપનાર
કરજ અથવા ન કરે
કિંવા વચન પ્રદે ન
કરે તો પણ હોડા
વી ચેવાનો તેનો હક

૧૭૮ ને કરજ કિંવા વચનને માટે માલ ધરેલું મુકદ્દા હોય તે
કરજ અથવા કરવા સારી અથવા તે વચન પ્રદે કરવા સારી ને કાંઈ વ
ખત નીમવામાં આગળે હોય, અમે તે નીમવે વખતે ધરેલું મુકદ્દાર તે
કરજ અથવા કરવામાં અથવા તે વચન પ્રદે કરવામાં કસુર કરે, તો સ
દરકુ મુકદ્દા થઈ મથા પછી માલ મજૂરનું વેચાણ થતાં પહેલાં કોઈપણ
ખતે ધરેલું મુકદ્દાર માલ મજૂર હોડાવી શકે છે; પરંતુ તે તેમ કરે તો
તેની કસુરથી ને ખર્ચ થયો હોય તે પણ તેણે આપવો જોઈએ.

નેના કમળમાં
માલ અથવા માલ
ઉપરના હકનાદરના
વેચાણ સંખ્યા તે

૧૭૯ ને વખતના કમળમાં કાંઈ માલ હોય, અથવા એકાદ
ખિલ્લો એકાદ મેડિંગ, ડોકવોરંડ, વખતવાળાનું સરદીશકિત, કાઠાવાળાનું
સરદીશકિત, અથવા રજાંધીન કરવાનું વારંડ કિંવા દુકમ અથવા માલ ઉ

પર હક પતાવનાર ખીલે કોઈપણ ભાવનો દસ્તાવેજ હોય તે શખસ તે માલ અથવા તે દસ્તાવેજને ધરેલું મુકે તો તે કાયદેસર છે. પરંતુ ધરેલું લેનાર શુદ્ધપણિએ જર્તવું નોંધાવે, અને તે જર્તવું કરનાર પ્રસંગ એવા નોંધાવે કે ધરેલું મુકનાર અગ્રેય રીતે વરતે છે એવું જોખ્ય અનુભવ ન તે પ્રસંગ ઉપરથી થઈ શકે નહીં.

અને જળી એવું પણ કરાવવામાં આવે છે કે માલ મળકુર કિંવા દસ્તાવેજને મળકુર તેના કાયદેસર માલીકની પાસેથી અથવા તે ને શખસના હવાલામાં કાયદેસર રીતે હોય એવા કોઈપણ શખસની પાસેથી કોઈકુનોદ કિંવા કપ્પ કરીને મળવેલા ન નોંધાવે.

૧૭૬. ને માલ ઉપર કોઈ શખસનો હક કોઈ અમુક મંદાદા મુધીનોજ માત્ર હોય તે માલ શખસ મળકુર ધરેલું મુકે તો તે ધરેલું મુકવું સદરકુ હક નેહકું કાયદેસર સમજવું.

અપરાધનું કૃત્ય કરનાર વિરુદ્ધ નિક્ષેપિના તથા નિક્ષેપાના
દાવા બાબત.

૧૮૦. કોઈ નિક્ષેપી નિશ્ચિત માલનો ઉપયોગ ન કરી શકે એવું અથવા તેની પાસેથી માલ મળકુરનો કબજો જાપ્ય એવું જો કોઈ ત્રીજો શખસ ચેરબાજખી રીતે કરે અથવા તે માલને કોઈ નુકસાન કરે, તો નિક્ષેપ યજ્ઞ નહોત તેવે પ્રત્યે ને હિલાલે તેનો માલિક બાઈ શકત તે હિલાલે જોઈને નિક્ષેપીનો હક છે, અને એવી રીતે ચેરવાજખી ક્રીધા બાબત અથવા નુકસાન ક્રીધા બાબત સદરકુ ત્રીજા શખસ ઉપર સદરકુ નિક્ષેપા અથવા નિક્ષેપી દાવા લાવી શકે છે.

૧૮૧. એક પ્રકારના કોઈ દાવામાં દાદ શખસ અથવા નુકસાનના બદલા બદલ ને કોઈ મળે તેની વ્યવસ્થા નિક્ષેપા તથા નિક્ષેપી ને સંબંધિ તેઓના પોતા પોતાના હક પ્રમાણે કરવી.

ખાખ ૧૦ મો.

આદત.

આદતીઆની નીમનુક તથા તેના અધિકાર બાબત.

૧૮૨. કોઈ ખીલ શખસને સાહે કોઈપણ કૃત્ય કરવા સાહે અથવા ત્રીજા શખસો સાથેના વ્યવહારમાં કોઈ ખીલ શખસના પ્રતિનિધિ દાખલ કમ અલાવવા સાહેનીમિલા શખસને આડતીઆ સમજાવે. ને શખસને સાહે તે કૃત્ય કરવામાં આવે અથવા નેને સાહે સદરકુ મુજબ

ધરેલું મુકમાં તો તે થીએ.

જ્યારે કોઈ ધરેલું મુકનાર હક કોઈ અમુક મંદાદા મુધીનોજ માત્ર હોય ત્યારે કોઈ રીતે ધરેલું મુકાય.

નિક્ષેપાનો અથવા નિક્ષેપીઆનો અપકારકરનાર આ ઉપરનો દાવા.

એવા દાવા કરવાથી દાદ શખસ અથવા નુકસાનની બદલ ને મળે તેની વ્યવસ્થા બાબત.

‘આડતીઆ’ એ ને ‘મુજબ’ એવે થું.

પ્રતિનિધી દાખલ કામ ચલાવવામાં આવે, તેને મુખ્ય કહેવા.

આડતીઆ કોણ
નીમી થકે.

૧૮૩. કોઈ શખસ ને કામદાને તાલે હોય તે કામદા પ્રમાણે શખસ મજદૂર પાછો ઉમરે પોહોર્યો હોય, તથા તે સાવધ બુધિનો હોય, તો તે શખસ આડતીઆ નીમી થકે છે.

આડતીઆ કોણ
થઈ થકે છે.

૧૮૪. મુખ્ય અને ગ્રહિત સખસોને સંજ્ઞા કોઈ પણ શખસ આડતીઆ થઈ થકે છે; પરંતુ ને શખસ પાછો ઉમરે પોહોર્યો તથા તથા ને સાવધ બુધિનો નથી. તે શખસ એવી રીતે આડતીઆ થઈ થકે તો તથા કે આડતીઆની જગ્યાનસરી વિધે ને દરાવ આ આડતીઆ છે તે મુખ્ય તે પોતાના મુખ્યને જગ્યાનસર થાય.

અવેજની જરૂર
તથી.

૧૮૫. આડતી ઉત્પન્ન કરવા સાથે અવેજની જરૂર તથી.

આડતીઆનો અ
ખતીઆર સ્પષ્ટહોય
કિંવા ગરબીતહોય.
સ્પષ્ટ અને ગર્ભિ
ત અખતીઆરના
બંધણું.

૧૮૬. આડતીઆનો અખતીઆર સ્પષ્ટ કિંવા ગર્ભિત હોઈ થકે છે.

૧૮૭. મોષેલા અથવા બચેલા શ હોય ને અખતીઆર આપ-
વામાં આવે તેને સ્પષ્ટ અખતીઆર કહેવા. અને કોઈ પણ કામની હકી
કત ઉપરથી ને અખતીઆર છે એવું અનુમાન કરવાનું હોય તે અખ-
તીઆરને ગર્ભિત અખિયાર કહેવા; અને મોષેલી કિંવા બચેલી વાતોને
તથા બચેલાની હકીકત મુજબની પદ્ધતીને તે કામની હકીકત કહી શકાય છે.

દહાંત.

અની સ્ત્રી રામપુર મંચે એક દુકાન છે; આ પોતે કામદો રહે છે
અને કોઈ કોઈ વાર દુકાને જાય છે. દુકાનનો વલીવર આ ચલાવે છે
તથા દુકાનના કામને સાથે તે આ નામ કે પાસેથી માલ મંગાવવા
કરે છે, અને આ ના પૈસામાંથી તેની કિંમત આપ્યા કરે છે, અને
એ વાત આ ને ચાલમ છે. અને દુકાનના કામને સાથે કે પાસેથી આ
ને નામ માલ મંગાવવાનો ગર્ભિત અધિકાર આ પાસેથી મળ્યો છે
એમ સમજવું.

આડતીઆનો અ
ખતીઆર કહેવા છે.

૧૮૮. ને આડતીઆને એકાદ કૃત્ય કરવાનો અખિયાર હોય,
તો તે કૃત્ય કરવા સાથે ને કોઈ કામદોસર કામ કરવાની જરૂર હોય તે
સર્વે કરવાનો તેને અખિયાર છે.

ને આડતીઆને કોઈ કંઈ ચલાવવાનો અખતીઆર હોય તો
તે કંઈ ચલાવવા માટે ને કામદોસર કામ કરવાની જરૂર હોય, અથ-
વા તે કંઈ ચલાવવાને પ્રસંગે ને કામદો હકીકત કરવામાં આવતા હો-
ય, તે સર્વે કરવાનો તેને અખિયાર છે એમ સમજવું.

દહાંતો.

(અ.) આ બંડન મધ્યે રહે છે તેનું કોઈ મુંબાઈમાં મોકલ્યું છે,

તે વસુધ કરવા સાથે તેણે અને નીચે છે. તે કરજ વસુધ કરવા સાથે જે કોઈ કમલ રાખીને કામ કરવાની જરૂર હોય તે કામ અભાવવાનો અભિચાર અને છે અને તેણે કરને તે કરજમાંથી પ્રાકૃતો કરે તો તે કમલેસર પ્રાકૃતો થયા એમ સમજવું.

(ખ.) આ વાહાણી પાંચવાનો પોતાનો ધંધો અભાવવા સાથે અને આડતીઆ નીચે છે. એ ધંધો અભાવવાને માટે બહુક તથા બીજા સામાન વેચાતાં મેવાનો તથા મજુરો રાખવાનો અભિચાર અને છે.

૧૮૬. કોઈ અણુચિત્તુ તાકીદનું કામ આવે ત્યારે, સાધારણ સમજણવાળું માણસ જો પોતાના કામમાં તેવીજ બિના હોય તો જે કૃત્ય કરે તે સર્વે, પોતાના મુખ્યને જોડામાંથી અભાવવાનાં કારણસર કરવાનો અભિચાર આડતીઆને છે.

દ્રષ્ટાંત.

(અ.) માલ વેચવાનો આડતીઆ જરૂર પડે તો તે માલ સમરાવી શકે છે.

(બ.) આ બંને નામ કલકતે કોઈ બોરાકીનો સામાન કોઈને સોંપીને પ્રાકૃત છે, અને તે બાગસાજ કલક કે તરફ રવાના કરવાનો કલક આવે છે. તે સામાન કલક પ્રાકૃત્યે તો ખરડી જઈ એમ હોય તો તે કલકમાંથી બંધ થઈ શકે છે.

પેટા આડતીઆ.

૧૮૦. જે કૃત્ય આડતીઆએ પોતે જાતે કરવાનું સ્પષ્ટ કિંવા મર્મિત રીતે માથે લીધું હોય તે કરવાને સાથે તે કોઈ બીજા શખ્સને કમલ પ્રમાણે નીમી શકતા નથી; પરંતુ વેપારના સાધારણ રીતજ મુજબ પેટાઆડતીઆ નીમી શકતા હોય, અથવા તે આડતનું સ્વરૂપ એવું હોય કે પેટાઆડતીઆ નીમવાજ નોઈએ, તો આડતીઆ મજુર સદરકુ મુજબ બીજા શખ્સને નીમી શકે છે.

૧૮૧. આડતના કામમાં જે શખ્સને મુજબ આડતીઆએ નીચે હોય અને જે મુજબ આડતીઆની સત્તા નીચે કામ કરતો હોય તે શખ્સને પેટા આડતીઆ કહેવા.

૧૮૨. પેટા આડતીઆની નીમનુક જોગ્ય રીતે થઈ હોય, ત્યારે બીજા શખ્સો સંબંધે તે પેટાઆડતીઆ મુખ્યનો પ્રતિનિધિ છે એમ સમજવું, તથા તે મુખ્યના તરફથી પ્રથમથીજ નીમાયેલા આડતીઆએ હોય એવી રીતે તેના કૃત્યથી મુખ્ય અંધારણ છે તથા કૃત્ય મજુરને સાથે તે જવાબદાર થાય છે એમ જાણવું.

પેટા આડતીઆ જે કૃત્યને કરે તેનો આડતીઆ મુખ્યને જવાબદાર છે.

અણુચિત્તુનાં કામ
કીનાં કામમાં આ
ડતીઆનો અપી
કાર.

આડતીઆ પોતાનું કામ બીજાને
ક્યારે સોંપી શકતા
નથી.

પેટા આડતીઆ
એકે થઈ શકે.

જોગ્ય રીતે નીમી
મણે હોય એવો
આડતીઆ મુખ્ય
નો પ્રતિનિધિ છે.

પેટા આડતીઆ
બીજા આડતીઆની

જવાબદારી.

પેટા આડતીઆ
ની જવાબદારી.

નીમવાનો અધી
કર ન છતાં પેટા
આડતીઆ નીચો
તો તે વધે આડ-
તીઆની જવાબદારી.

આડતીઆ કામક
રવા નેને આડતી
આડતીઆ અધીકારક
પરથી નીચો હોય
તેનો તથા મુખ્ય
નો સંબંધ.

જો આડતીઆ
નીચો હોય તો
તેનો તથા મુખ્ય
નો સંબંધ.

જો આડતીઆ
નીચો હોય તો
તેનો તથા મુખ્ય
નો સંબંધ.

એવો શુખસનો
મળી શકે આડતી
આડતીઆ કામકરો.

જો આડતીઆ
નીચો હોય તો
તેનો તથા મુખ્ય
નો સંબંધ.

જો આડતીઆ
નીચો હોય તો
તેનો તથા મુખ્ય
નો સંબંધ.

પેટા આડતીઆ પોતાના કૃત્ય આડતીઆને જવાબદાર છે, પરંતુ
કપટ અગર જાણી જોઈને અપહરણ કૃત્ય કરવામાં આવે ત્યારે તે
શિવાયને બીજા પ્રતિ તે મુખ્યને જવાબદાર નથી.

૧૬૩. આડતીઆએ અપહરણ શિવાય પેટા આડતીઆનું કામ
કરવાને અંકુશ શખસને નિષેધ હોય, ત્યારે મુખ્ય તથા આડતીઆનો
સંબંધ સદરજી આડતીઆને સદરજી શખસ સાથે થાય છે, તથા આડ-
તીઆ મજદૂર તે પેટા આડતીઆના કૃત્યનો મુખ્યને તથા ગ્રાહિત શ-
ખસને જવાબદાર બને છે. એવી રીતે નીમવા શખસને મુખ્યને
પ્રતિનિધિ સમજવો નહીં; તથા તેના કૃત્યનો મુખ્ય જવાબદાર નથી,
તથા તે શખસ પણ મુખ્યને જવાબદાર નથી એમ જાણવું.

૧૬૪. જો આડતીઆ કામમાં મુખ્યની તરફથી કામ કરવા સાર
બીજા શખસ નીમવાને આડતીઆને સ્પષ્ટ કિંવા ગુર્મિત અપહરણ
હોય, અને આડતીઆ મજદૂર તે પ્રમાણે બીજા શખસ નિષેધ હોય,
તો તે શખસે પેટા આડતીઆ સમજવો નહીં; પરંતુ આડતીઆ ને બા-
ગનું કામ તેને સોંપી હોય તે બાગનો તે શખસ મુખ્યને આડતીઆ
છે એમ સમજવું.

દર્શાવે.

(અ.) આ પોતાના સેલિસિટર અને પોતાની ઈસ્ટેટ હરસાઈથી
વેચવાનો કુકમ આપે છે, અને તે કામ સાર એક હરસાઈ કરનાર
નીમવાનું ફેરે છે, બે ક નામના હરસાઈ કરનારને હરસાઈ કરવાને
નીમે છે. કે પેટા આડતીઆ નથી, પરંતુ હરસાઈ કરવાના કામનો તે
આનો આડતીઆ છે.

(બ.) કલકટા પ્રાંતના બે નામના વેપારીને આ એવો અપહરણ
આપે છે કે કની કંપની પાસેથી અના ને પેસા મેલે છે તે બાંધે વ-
સુલ કરવા. પેસા વસુલ કરવાને સાર કની કંપની ઉપર કાયદા પ્રમાણે
કામ ચલાવવાનું બે ક નામના સેલિસિટરને ફેરે છે. કે પેટા આડ-
તીઆ નથી પણ તેને આનો સેલિસિટર સમજવો.

૧૬૫. પોતાના મુખ્યને વાસ્તે એવો આડતીઆ પસંદ કરવામાં
આડતીઆએ નેચો વિચાર કોઈ સાધારણ સમજણવાળો શખસ ખુ-
દ પોતાના કામમાં વાપરે, તેથી વિચાર વાપરવો એ આડતીઆ મ-
જદૂરની ફરજ છે; અને જો તે તેમ કરે તો એવા પસંદ કરેલા આ-
ડતીઆના કૃત્યનો અથવા ગરબતનો મુખ્યને તે જવાબદાર નથી.

દર્શાવે.

(અ.) આ બે નામના વેપારીને પોતાને સાર એક વાહાણ વેચાવું

સેવા કહે છે. બાબતે વાસ્તે વાહાણુ પસંદ કરવા સાહે એક વાહાણુનો સર્વેશ્વર નિમેષે છે તે કામમાં તેની સારી પ્રખ્યાતી છે. સર્વેશ્વર વાહાણુ પસંદ કરવામાં ગફલત કરે છે અને તે વાહાણુ સમુદ્ર એકવા બાવક નથી એમ કહે છે તથા તે ભાંગી જાય છે. બાબતે જવાબદાર નથી પરંતુ સર્વેશ્વર જવાબદાર છે.

(બ.) બાબતે નામના વેપારીને કાંઈ માલ વેચવાને સાહે કોઈને સોંપીને મોકલે છે. બાબતે માલ વેચવાને સાહે એક સારી શાખાવાળા હરરાઈ કરનારને બાબતે નિમેષે છે, અને વેચાણુનો પૈસા તેને વસુલ કરવા દે છે. પછી કીધી પૈસાનો હિસાબ આપ્યા વગર હરરાઈ કરનાર નાદાર થાય છે. એ પૈસાનો બાબતે જવાબદાર નથી.

બાહાલી

૧૬૧. જો એક શખસ ખીણ શખસની તરફથી પરંતુ તેના બાબતે વગર કિંવા અખતવાર સિવાય કાંઈ કૃત્ય કરે, તો તે કૃત્ય બાહાલી શખસને અગર તે ના કબજા કરવાને તે ખીણ શખસ સુખાવર છે. જો તે બાહાલી રાખે તો તેનું પરિણામ તેણે અખતવાર આપ્યા કાંઈ કરવામાં આવે તેના જ નેવું થયે.

કોઈએક શખસ ને સાહે તેના અખીકાર સિવાય કૃત્ય કરવામાં આવ્યું હોય તો તેનો તે વીરો હે.

બાહાલી કરવાનું પરીણામ.

બાહાલી સ્પષ્ટ હોય કિંવા ગર્ભિત હોય.

૧૬૭. બાહાલી સ્પષ્ટ હોય, કિંવા જો શખસની તરફથી તે કૃત્ય કરવા હોય તેની વર્તણૂક ઉપરથી ગર્ભિત હોય.

કટાંતે.

(અ.) અને બાબતે સાહે માલ વેચાણુ સેવાનો અધિકાર ન જતાં બાબતે સાહે માલ વેચાણુ છે. પાછળથી બાબતે માલ પોતાની તરફથી કને વેચે છે; એ બાબતે વર્તણૂક ઉપરથી બાબતે તેને માટે કરેલી ખરીદી તેણે બાહાલી રાખી એવો અર્થ થાય છે.

(બ.) બાબતે તરફથી અખતવાર મળ્યા સિવાય બાબતે પૈસા કે ને કરને આવે છે. પાછળથી તે પૈસાનું બાબતે કે આવે છે તે બાબતે. બાબતે વર્તણૂક ઉપરથી એવો અર્થ થાય છે કે બાબતે આવેલું કરજ તેણે બાહાલી રાખ્યું.

૧૬૮. જો શખસની કોઈ કામની હકીકતની માહિતી મુખ્ય મુતાની વાતે આવેલું હોય તે શખસ કામદા પ્રમાણેની બાહાલી આપી શકે તો નથી.

૧૬૯. કોઈ શખસે અધિકાર આપ્યા સિવાય તેના તરફથી કોઈ કૃત્ય કરવામાં આવે અને તે કૃત્ય તે પછી કીધી બાહાલી રાખે તો કૃત્ય મજબૂર ને કામનો ભાગ હોય તે સર્વ કામ તેણે બાહાલી રાખ્યું એમ સમજવું.

કામદાર બાહાલી આપવાને માટે બાહાલી અવશ્યજી છે.

અધિકાર સિવાય કરેલું કૃત્ય કોઈ કામનો ભાગ હોય.

ને તે કૃત્ય બાહ્ય
રાખ્યું તો તેનું પ
રીક્ષ્યમ.

વગર અધિકાર
કરેલું કૃત્ય બાહ્ય
રાખ્યાથી ત્રીજા શ
ખસને નુકસાન થા
ય નહીં.

૨૦૦. જો એક શખસ બીજા શખસ ખસેથી અપત્ત્યાર મળ્યા
ચિન્ન થતે બીજા શખસની તરફથી કાંઈ કૃત્ય કર્યું હોય અને તે કૃત્ય એવું
હોય કે જો તે અપત્ત્યાર મળ્યા ઉપરથી કર્યું હોય તો તેથી કડીને
ત્રીજા શખસને કાંઈ નુકસાન ખમવું પડે અથવા ત્રીજા શખસના હકની
અથવા કાયદા ગેરકાયદાના સંબંધની સમાપ્તિ થાય, તો તે કૃત્ય બાહ્ય
રાખ્યાથી તે પરિણામ યથે એમ સમજવું નહીં.

હકાંતો.

(અ.) જ્યોત કાંઈ માલ કંતા કપાળમાં છે, અને જ્યોત તે માલવા
નો અપત્ત્યાર આપેલા નથી તે જ્ઞાતો તે માલ જ્યોત તરફથી જ કંને
સ્વાધીન કરવાનું છેલ્લે, એ સ્વાધીન કરવાનું કેલેવું જ એવી રીતે બા-
હ્ય રાખી શકે તો નથી કે તે બાહ્યથી ઉપરથી કે માલ મજૂર સ્વાધીન
કરવાની ના કેલેવાના નુકસાનનો જવાબદાર થાય.

(બ.) જ્યોત બાકી છે, બાકી એવી છે કે જલુ મહિનાની
નોટીસ આપવામાં આવે એટલે જ્યોત નિકળવું, કંને નોટીસ આપવા
અપત્ત્યાર ન જ્ઞાતો કે જ્યોત નિકળવાની નોટીસ આપેલે, એ નોટીસ
જ્યોત એવી રીતે બાહ્ય રાખી શકે તો નથી કે તે ઉપરથી જ જવાબદાર થાય.
અપત્ત્યાર ૨૬ કરવા વિશે.

આડતની સમા
પિ ક્યારે થાય છે.

૨૦૧. આડતની સમાપ્તિ મુખ્ય પોતાનો આપેલા અપત્ત્યાર ૨૬
કરે તેથી થાય છે; અથવા આડતીઆએ આડતનું કામ છોડી દીધાથી થા-
ય છે; અથવા આડતનું કામ પૂરું થવાથી થાય છે; અથવા, મુખ્ય તથા
આડતીઆ મરેલા એક અરજી પાછો આવે અથવા અસાવધ બનીને થાય તો
તેથી થાય છે; અથવા નાદાર દિલ્લદારને મદદ કરવા સારી ને કાયદો જ-
ખતે વખત અમલમાં હોય તેમાંના કોઈ મુખ્ય મુખ્ય નાદાર દરેથી થાય છે.

૨૦૨. જે મિલકત વિશે આડત હોય તે મિલકતમાં જ્યોત આ-
ડતીઆનો કાંઈ કાયદા ગેરકાયદાનો સંબંધ હોય, ત્યારે સ્પષ્ટ કરાર
ન હોય તો, તે સંબંધને નુકસાન પોલેમિ એવી રીતે આડત મજૂ-
ર સમાપ્ત કરી શકે તો નથી.

હકાંતો.

(અ.) જ્યોત જ્યોત અપત્ત્યાર આપેલે કે જ્યોત જ્યોત જ્યોત
વેચવી, અને જ્યોત જે કરાર જ્યોત કેલેવું તે વેચાણ મજૂરના પેસામાં-
થી જાણી સેવું, એ અપત્ત્યાર જ્યોત ૨૬ કરી શકે તો નથી અને તે મલું.

જે વસ્તુ વીચે આ
ડત છે તે વસ્તુમાં
આડતીઆનો કાય
દા ગેરકાયદાનો સં
બંધ હોય તો આ
ડત સમાપ્ત ક્યારે
થાય.

પામ અગર ગાંઠિ યાવ તો પશુ તે અખત્યાર સમાપ થતો નથી.

(ખ.) બચ્ચે અને ૩ ઉપર કાંઈ રકમો કરનાર આપી છે તે ૩ની ૧૦૦૦ ગાંસડી અને નામ કોઈને સોંપીને મોકલાવે છે અને કહે છે કે બચ્ચે તે ૩ વેચવું, અને જે કિંમત ઉપર તે માંથી બચ્ચે પોતાનું માન્યું વસુલ કરી શકે, એ અખત્યાર અને ૨૬ કરી શકતો નથી અને તે ગાંઠિ યાવ અગર મહુ, પામ તો પશુ તે અખત્યારનો અંત આવતો નથી.

૨૦૩. પોતાના આડતીઆને આપેલા અખત્યાર પોતે જવાબ સરીધા બંધાય એવી રીતે વાપરવામાં આવે છે તો પહેલાં કોઈપણ વખતે મુખ્ય સદરહુ અખત્યાર ૨૬ કરી શકે; માત્ર ઉપલી છેવટની ક્ષમમાં જે બીજી રીતનો ફાવે છે તે વિશે અપવાદ સમજાવે નોંધ્યે.

૨૦૪. આડતીઆને આપેલા અખત્યાર ફેરવેલું બાજે વાપરવામાં આવે છે તો ત્યાર પછી તે આડતીમાં જે ફૂલ કરવામાં આવી ચુક્યા હોય તે ઉપરથી જે ફૂલ તથા ફરજ ઉત્પન્ન થાય તે ફૂલ તથા ફરજને સંબંધે, અખત્યાર મજદુર મુખ્ય ૨૬ કરી શકતો નથી. હાંનો.

(અ) અને એવા અધિકાર આપે છે કે બચ્ચે અને સાડ ૧૦૦૦ ગાંસડી ૩ ખરીદ કરવું, અને અને પૈસા બે પાસે સિલક છે તેમાંથી ૩ની કિંમત આપવી. બે ૧૦૦૦ હજાર ગાંસડી ૩ ખુદ પોતાને નામ છે તેથી તે પોતે જલતે કિંમતને સાડ જવાબદાર થાય છે. ૩ની કિંમત આપવાને સંબંધે અને અને અખત્યાર ૨૬ કરી શકતો નથી.

(બ) અને એવા અખત્યાર આપે છે કે બચ્ચે અને સાડ ૧૦૦૦ ગાંસડી ૩ ખરીદ કરવું, અને અને પાછા બે પાસે સીલક છે તેમાંથી ૩ની કિંમત આપવી. બે ૧૦૦૦ ગાંસડી ૩ અને નામ વેચાણ છે, અને તે એવી રીતે કે બે પોતે જલતે તે કિંમતને સાડ જવાબદાર થતો નથી. ૩ની કિંમત આપવા સંબંધે અને અને અખત્યાર ૨૬ કરી શકે.

૨૦૫. કોઈ આડત કોઈ અમુક મુદત સુધી ચાલુ રાખવાનો સ્પષ્ટ કિંવા ગર્ભિત કરાર હોય, તો પ્રરતા કરણ સિવાય મુખ્ય તે મુદત પહેલાં આડત મજદુર ૨૬ કરે તો મુખ્યએ, અથવા આડતનું કામ પ્રરતા કરણ સિવાય મુદત પૂર્ણ પહેલાં આડતીઆ કોડી દે તો આડતીઆએ, નુકશાનનો બદલો બરી આપે નોંધ્યે.

૨૦૬. એવી રીતે આડત મુખ્યને ૨૬ કરવાની હોય, અગર આડતીઆને તે કોડવાની હોય, તો તે વિશેની જોગ્ય ખબર આપવી નોંધ્યે; નહીં તો તેથી કરીને મુખ્ય કિંવા આડતીઆ એ તેમાંથી હકીકતના પ્રકાર પ્રમણે જેને નુકશાન થાય તેને બીજાએ તે નુકશાન

આડતીઆનો અખત્યાર મુખ્યકા ૨૬ કરી શકે.

આડતીઆને આપેલા અખત્યાર કે ફેરવેલું બાજે વાપરવામાં આવે છે તો ૨૬ કરવા વીધે.

મુખ્ય આડત ૨૬ કરે અગર આડતીઆ પોતાનું કામ કોડી દે તો નુકશાનનો બદલો આપવા બાબત.

મુખ્ય આડત ૨૬ કરે અગર આડતીઆ કોડી દે તો તે વિશેની ખબર આપવી નોંધ્યે.

સ્પષ્ટ કિંવા મ-
ર્મિત રીતે આડત
૨૧ કરી શકાય કિં
વા ઊડી શકાય.

આડતીઆને સં
બંધ તથા ત્રીજા શ
ખસીને સંબંધ આ
ડતીઆના અખ-
તીઆરની સમાપ્તિ
ક્યારે થાયછે.

ભરી આપવું નોંધવું.

૨૦૭. આડત શુખ્મને ૨૬ કરવી હોય કિંવા આડતીઆને ઊડી
દેવી હોય, તો તે સ્પષ્ટ રીતે, અથવા શુખ્મ કિંવા આડતીઆની વર્ત-
ણક ઉપરથી મર્મિત રીતે, અનુક્રમશઃકરી શકાયછે અથવા ઊડી શકાયછે.
દ્રષ્ટાંત.

અ પોતાનું પર જાડે આપવાનો અખત્યાર બને આપેછે, તે
પર પછડીથી અ પોતેજ જાડે આપેછે. એથી કચીને બનો અખ-
ત્યાર ૨૬ કર્યો એવો અર્થ થાયછે.

૨૦૮. આડતીઆનો અખત્યાર સમાપ્ત કર્યાની વાત આડતી-
આતા જાણ્યામાં આવે ત્યાં સુધી આડતીઆને સંબંધ તે અખત્યાર
સમાપ્ત થયો એમ સમજવું નહીં, અથવા તે વાત ત્રીજા શખસીના
જાણ્યામાં આવે ત્યાં સુધી તે ત્રીજા શખસીને સંબંધ તે અખત્યાર
સમાપ્ત થયો એમ જાણવું નહીં.

દ્રષ્ટાંત.

(અ.) અ પોતાને સારે માલ વેચવાનું બને કહેછે અને મા-
લની ને કિંમત હપજો તેમાંથી સેંકડે પાંચઠક સ્વરૂપી બને આપવાનું
કબજા કરેછે. પછી અ પત્ર લખીને બનો અખતીયાર ૨૬ કરેછે. પત્ર રવા
ને થયા પછી પરંતુ તે બને પોહોરમાં પહેલાં બ તે માલ ૧૦૦ રૂપાંચે
વેચે છે. એ વેચાણથી અ બંધાએસાંછે અને બને પાંચ રૂપીઆ ૬-
સરૂપી મળવાનો હક છે.

(બ) અ મદ્રાસથી બને પત્ર લખે છે કે મુંબાઈ મને વખારમાં કા
મી છે તે મારે સારે વેચવું. પછવાડેથી પત્ર લખીને બનો વેચવાનો
અખતીયાર અ ૨૬ કરેછે, અને ૩ મદ્રાસ મોકલવાનું લખે છે, બને
સદરહુ ખીજી પત્ર પહોંચ્યા પછી સદરહુ ૩ વેચવા ખાખત તે કે જોડે
કરાર કરેછે કેને પહેલું પત્ર આવેલું માલમ હવું પણ ખીજા પત્રની વાત
તેને માલમ નહોતી. કે બને કિંમત આપેછે, અને તે લઈને બ ના
હાથી જાય છે. કે એ પછલા આખા તેથી તેનું રેલું અઘ થયું એમ
અ વિરેધ સમજવું.

(ક) અ પોતાના બનામના આડતીઆને એવો હુકમ કરે છે કે
ને અમૂક પદશા આપવા, એટલામાં અમરી જાયછે અને અના મુત્કપ
વનું કે પ્રોવેઠ થેછે. અ મહુ પાંચમાં પછી પણ તે મરજીની ખખર પોતે
જાણ્યા પહેલાં બ કેને પદશા આપેછે. સદરહુ પદશા કાયદેસર આખા
એમ સદરહુ મુત્કપત્રનો અમલ કરનાર ને કે તેની વિરેધ સમજવું.

૨૦૯. જ્યારે શુખ્મ મહુ પાંચમાંથી અગર અસાવધ બુધિનો થ-
યાથી આડત સમાપ્ત થાય ત્યારે ને કાયદા ગેરફાયદાનો સંબંધ આ-

શુખ્મ મહુ પાંચ
અથવા અસાવધ

ડીઆને હવાષે સેપિલા છે, તેના સંરક્ષણને સાર તથા તે જળવધાને સાર ને હિંમત કરવા યોગ્ય હોય. તે સર્વે આડીઆ માજુર પોતાના માછ મુખ્યતા પ્રતિનિધિઓના તરફથી કરવા એ તેની ફરજ છે.

૨૦. આડીઆનો અખત્યાર સમાપ્ત થયે એટલે તેણે નીચલા સર્વે પેશા આડીઆઓનો અખત્યાર (આડીઆનો અખત્યાર સમાપ્ત થવા વિશે ને નિયમો આ આક્ટમાં કહ્યા છે તે મુજબ) સમાપ્ત થાય છે.

આડીઆનો મુખ્ય જોડે રો ધર્મ છે તે બાબત.

૨૧. આડીઆને મુખ્યએ હુકમ આપ્યો હોય તે પ્રમાણે મુખ્ય કામ આડીઆએ ચલાવવું એ તેની ફરજ છે, અથવા જો તેણે હુકમ ન હોય તો, આડીઆને જે કામ આપ્યો હોય તે કામ તેવાજ પ્રકારનું કામ ચલાવવાને ને રીવાજ ચાલતા હોય તે રીવાજ મુજબ આડીઆએ કામ ચલાવવું એ તેની ફરજ છે. જો આડીઆ બીજી રીતે ચાલે અને કાંઈ તો આવી તો તે તેણે મુખ્યને બરી આપેલા જોડાએ, અને કાંઈ નહીં ચાલે તો તેનો તેણે હિંમત આપેલા જોડાએ દર્શાવે.

(અ) જો જો આડીઆએ અને તે અને સાર ને કામ ચલાવે છે તે કામનો એવો રિવાજ છે કે હાથમાં સિંકલ હોય તે વખતે વખત બાંધે મુકી, જો તે પેશા પૈસા બાંધે મુકી નથી. એ પ્રમાણે પૈસા બાંધે મુકીથી ને બાજુ હમિય ઉત્પન્ન થઈ હોય તે જોડાએ અને બરી આપવું જોડાએ.

(બ.) જો એક દલાલ છે અને ને કામ તે કરે છે તે સંપત્તિ ઉધાર માલ વેચવાનો રિવાજ નથી. એવું છતાં તે જોડા નો માલ કે ને ઉધાર વેચે છે, તે વખતે કંઈ શાખ બહી સારી હતી. હિંમત આપવાની પેલેલા કે નાદાર ચાલે છે. જો એ જોડા ને સદરહુ તેણે બરી આપેલા જોડાએ.

૨૨. આડીઆને કામ ચલાવતા હોય તેવા પ્રકારનું કામ કરનાર અખત્યારમાં સાધારણ રીતે નેરલી કુશળતા હોય છે તેરલી કુશળતાથી આડીઆને કામ આડીઆએ ચલાવવું એ તેની ફરજ છે; પણ તેનામાં કુશળતા નથી એવું તેના મુખ્યને માલમ હોય તો તે વાત નિરાશી છે. પોતાનું કામ ચલાવવામાં આડીઆએ યોગ્ય ઉદ્યમ રાખે, તથા પોતાનાં ને કુશળતા હોય તે વાપરવી, એ તેનો હમિયો ધર્મ છે; તેમજ તેણે પોતે કરેલી સફલતનું, કિંવા પોતાનાં કુશળતા ન હોય તેનું, કિંવા ગેરવર્તણૂકનું, ને પ્રત્યક્ષ પરિણામ ચાલે તે સંપત્તિ તેણે પોતાના મુખ્યને નુકસાનનો બદલો બરી આપેલા એ તેનો હમિયો ધર્મ છે પરંતુ, પોતાની સફલતથી, કિંવા પોતાનાં કુશળતા ન હોવાથી, કિં-

મુખ્યનો ધામ અને તેથી આડીઆ સમાપ્ત થાય ત્યારે આડીઆની શી ફરજ છે. પેશા આડીઆના અખત્યારની સમાપ્તિ.

મુખ્યનું કામ ચલાવવામાં આડીઆનો ધર્મ શી છે.

આડીઆએ ઉદ્યમ તથા કુશળતા વાપરવી જોડાએ.

જા ગેરવર્તણૂકથી; ને ટોટા કિંવા નુકસાન પરંપરા કિંવા દરને સં-
બંધ થાય તેનો ખર્ચો તેણે ભરી આપવાનો નથી.

દર્જાનો.

(અ.) કલકત્તાના વેપારી અને બંડન મંચે આડતીઆ છે. અને કુંડી દરીને માકલવા સાર અને આતેબ પાસે કાંઈ પૈસા જમ થાય છે. બ તે પૈસા ધણા દિવસ રાખી મુકે છે તે પૈસા આવી ન પોહોવાથી આ નાદાર થાય છે. તે પૈસાનો, તથા તેને દિવ-
સે આપવા જોઈતા હતા તે દિવસથી હવેના દર મુજબ ને બાજુ થા
ય તે બાજુનો, તથા તે સિવાય વડવના બાવમાં કાંઈ દેરદાર થઈ
હોય તેનો તથા તેના નેવો ખીજો પ્રત્યક્ષ સંબંધનો, ટોટા થઈ હોય
તેનો, બ જવાબદાર છે; પણ એથી વધારે જવાબદાર નથી.

(બ.) આ માલવેચવાને સાર આડતીઆ છે, તેને ઉધાર વેચ-
વાનો અખત્યાર હોવાને લીધે તે બને કાંઈ માલ ઉધાર વેચે છે; પ-
રંતુ બ દાર છે કે નહીં એ વિષે ચોગ્ય તથા દરુર મુજબ તપાસ ક-
રવાની તે તે કરતો નથી. તે ચેઆણુ થયું તે વખતે બ નાદાર હોતા તે
થી ને કાંઈ ટોટા આવે તે આપે પોતાના મુખ્યને ભરી આપવો જોઈએ.

(ક.) આનામના વીખેલાલને બ એક વાંદાણુ ઉપરનો વીખા ઉત-
રાવવાનું ક્રમ કરવા કહે છે, પણ વીખાની ચીકીમાં ને સાંધારણુ કલમો
બખાય છે તે આ બખાવતો નથી. પછવાડીથી વાંદાણુ ચુમ થાય છે. સદ-
રક કલમો વીખા ચીકીમાં ન હોવાને લીધે વીખા ઉતારનાર પાસેથી કાંઈ
જ પાઈસા મળી શકતા નથી. આ બંધને થયેલા ટોટા ભરી આપવો જોઈએ.

(ડ.) આ એ ઈંગ્લંડ મંચે વેપારી છે, તે મુંબઈ મંચના પોતા-
ના બ નામના આડતીઆને એવો કુંકમ આપે છે ને અચુક એક વા-
ંદાણુમાં ભરીને ૧૦૦ ગાંસડી રૂ માકલવું; અને એ આડત બ કુખલ
કરે છે. રૂ માકલવું બના પોતાના હાથમાં છે, તે પછુ તે માકલતો નથી.
વાંદાણુ ઈંગ્લંડમાં સલામત આવી પોહોયે છે, વાંદાણુ આવી પોહોયા
પછી ચાકીવારે રૂનો બાવ ચરે છે. વાંદાણુ આવી પોહોયાનું તે વખતે ૧૦૦
ગાંસડી રૂ આણું હોતો તથા અને ને નફો થાય, તેથી બ એ
ને ભરી આપવો જોઈએ; પરંતુ ત્યાર પછી બાવ ચરે તથા ને નફો
થાય તે તેણે ભરી આપવાનો નથી.

આડતીઆના હી
સાળ.

આડતીઆ એ પો
તાના મુખ્યને હ-
કીકત બખવી કહેવી
એ તેની દરજી છે.
બપારે આડતી-

૨૧૩. મુખ્ય હિસાબ માત્રેત્યારે આડતીઆએ ચોગ્ય હિસાબ
તેને આપવા એ તેની દરજ છે.

૨૧૪. ચુસ્કેલીના ક્રમમાં આડતીઆએ પોતાના મુખ્યને હકીકતો
બખવા કહેવામાં, તથા તેનો કુંકમ સંબંધન કરવાની તજવીજ કરવામાં,
સર્વ પ્રકારે ચોગ્ય ઉદ્ધમ રાખવો એ તેની દરજ છે.

૨૧૫. બપારે કોઈ આડતના ક્રમમાં પ્રથમથી મુખ્યની સંમતિ

લીધા વિના, તથા તે સંબંધી ને મુખ્ય મુદ્દાની હકીકત પોતાના જન-
પ્રજામાં આવી હોય તે સર્વે હકીકતથી તેને વાકેફ કર્યા વિના, આડ-
લીઆ પોતાની તરફથી કાંઈ ધંધા ચલાવે, ત્યારે જો તે કામ ઉપરથી
એવું માલમ પડે કે કાંઈ મુખ્ય મુદ્દાની વાત આડલીઆ મજદુર મુખ્ય-
થી બદલાતથી છુપાવી છે, અથવા આડલીઆ મજદુરના ધંધાથી
મુખ્યને ગેરફાયદા થયો છે, તો મુખ્ય તે કામ ના મંજૂર કરવાને મુ-
ખ્યનાર છે.

દહાંતો.

(અ.) અ બને પોતાનું ઇચ્છેલ વેચવાનો કુકમ આપે છે. બ તે
ઇચ્છેલને નામ જુદ પોતાને સાફ વેચાણુ થે છે, બએ તે ઇચ્છેલ પોતાને
સાફ વેચાણુ થીયું છે એવું બને માલમ પડવાથી બ જો એવું બતાવે કે
બએ એકાદી મુખ્ય મુદ્દાની વાત બદલાતથી છુપાવી રાખી, અથ-
વા થયલાં વેચાણુથી પોતાને ગેરફાયદા થયો, તો બ તે વેચાણુ ના મંજૂર
કરી શકે છે.

(બ) અ બને પોતાનું ઇચ્છેલ વેચી નાખવાનો કુકમ આપે છે તે
વેચવાની અગાધી બએ તપાસી જોયું ત્યારે તેમાં એક ખાણુ છે એવું બ-
ને માલમ પડ્યું. એ ખાણુ હોવાની વાત બને માલમ નથી. બ બને
જણાવે છે કે ઇચ્છેલ મજદુર પોતે વેચાણુ થેવા ઇચ્છે છે, પરંતુ ખાણુ
માલમ પડવાની વાત બથી છુપાવે છે. ખાણુ હોવાની વાત માલમ ન
હોવાને કારણે અ બને ઇચ્છેલ વેચાણુ થેવા રહે છે. ઇચ્છેલ વેચાણુ થીયું તે
વખતે ખાણુ હોવાની વાત બને માલમ હતી એવું બના જનપ્રજામાં
આવેથી તેની મરજીમાં આવે તે પ્રમાણે તે વેચાણુ નાકબજ કરી શકે છે
કેંવા કબજ રાખી શકે છે.

૨૧૧. જો મુખ્યનાં જનપ્રજા વિના આડલીઆ આડતના કામમાં
પોતાના મુખ્યની તરફથી ધંધા કરવાનો તેને બદલે જુદ પોતાના તર-
ફથી ધંધા કરે, તો તે કામથી ને નફો થયો હોય તે આડલીઆ
ખસેથી માગવાનો મુખ્યનો હક છે.

દહાંતો.

અ પોતાના બ નામના આડલીઆને પોતાને સાફ અમુક ધર
વેચાણુ થેવાનો કુકમ કરે છે. બ બને કહે છે કે તે ખરીદ કરી શકાવું
નથી, બને તે ધર બ પોતાને સાફ વેચાણુ થે છે, બએ તે ધર વેચાણુ
થીયું એ વાત બને માલમ પડવાથી બએ નેટલી કિંમતે તે થીયું તેટલી
કિંમતે પોતાને વેચવાની દરજ્જા બ બને જાડી શકે છે.

૨૧૦. આડલીઆએ આડતનું કામ ચલાવતાં પોતાની માંડનો
પેસો અપેક્ષા હોય, અથવા કાંઈ જોગ્ય ખરમ પોતે કર્યો હોય તે બદલ

આ મુખ્યની સંમતિ
લિવાય આડતના
કામમાં જુદ પોતા
ની તરફથી કાંઈ ધં-
ધા કરે ત્યારે મુખ્ય
નો હક કેવો છે.

આડલીઆએ આ
ડતના કામમાં પો
તાની તરફથી ધં-
ધા કરી તો તેથી
નફો થાય તે ઉપર
મુખ્યનો હક.

મુખ્યને સાફ આ
વેલી રકમમાંથી પે

સા કાપી રાખવા
નો આડતીઆનો
હક.

મુખ્યને ખાતે જ
મિ થયલા પૈસા આ
ડતીઆએ તેને આ
પવા એ તેની ફર
જ છે.

આડતીઆનું મિ
દેનતાણું ક્યારે મિ
દેણું થાય છે.

જે કામમાં આ
ડતીઆએ ગેરવત્તાણું
કે કરી હોય તે બા
બત તેને મદેનતાણું
મળવાનો હક નથી.

જે પૈસા પોતાના ઘેહેણા હોય તે પૈસા, તથા આડતીઆનું કામ કરવા
બદલ જે મદેનતાણું પોતાને આપવા જોય થાય તે મદેનતાણું આડ-
તના કામમાં મુખ્યને ખાતે જે કાંઈ રકમ આપે તેમાંથી કાપી રાખ-
વાને આડતીઆ મુખ્યનાર છે.

૨૧૮. મુખ્યને ખાતે જે રકમ જમ થાય તે રકમમાંથી સદરકુ
મુખ્યની રકમ બાદ કરવાની હોય તો તે બાદ કરીને બાકીની તમામ
રકમ આડતીઆએ પોતાના મુખ્યને આપવી એ તેની ફરજ છે.

૨૧૯. વિશેષ રીતનો કાંઈ કસર ન હોય તો, કાંઈ પણ કૃત્ય કર-
વાનું મદેનતાણું તે કૃત્ય પૂરું થાય ત્યાંસુધી આડતીઆનું ઘેહેણું
થઈ નથી; પરંતુ વેચવાને સાફ આડતીઆને સોંપેલા માલ સર્વે વે-
આઓ ન હોય તોપણ, અથવા તેનું વેચાણ ખરેખરે પૂરું ન થયું હોય
તોપણ, તે વેચેલા માલ બાબત જે પૈસા આડતીઆ પાસે જમ આવ્યા
હોય તે પૈસા આડતીઆ અટકાવી રાખી શકે છે.

૨૨૦. જે આડતીઆએ આડતના કામમાં ગેરવત્તાણું કરી હોય
તે આડતીઆને કામ મજૂરનો જે ભાગ તેણે ગેરરીતે ચલાવ્યો હોય
તે બદલ કાંઈ મદેનતાણું મળવાનો તેનો હક નથી.

છટાંતે.

(અ.) કે પાસેથી એક બાબ રૂપિયા વસુલ કરવા સાફ અને
તે સારા તાલુ ઉપર બાબને આપવા સાફ અને નીમિત્તે, બ સદરકુ
એક બાબ રૂપિયા વસુલ કરે છે અને નેવું હજાર રૂપિયા સારા તાલુ
ઉપર બાબને આપે છે; પરંતુ ફક્ત હજાર રૂપિયા એક તાલુ ઉપર આ-
પે છે કે તે તાલુ ખરાબ છે એવું તેણે બાબનું જોઈતું હતું. એથી ક-
રીને બના જે હજાર રૂપિયા જરૂર છે. અને સદરકુ એક બાબ રૂપિયા
વસુલ કરવા બાબત તથા નેવું હજાર રૂપિયા બાબને મુકવા બાબત
મદેનતાણું મળવાનો તેનો હક છે. પરંતુ સદરકુ ફક્ત હજાર રૂપિયા
બાબને મુકવા બાબત તેને કાંઈ મદેનતાણું મળવાનો તેનો હક નથી
અને સદરકુ જે હજાર રૂપિયા તેણે અને બરી આપવા જોઈએ.

(બ.) કે પાસેથી હજાર રૂપિયા વસુલ કરવાને અને નીમિત્તે
બાબી ગેરવત્તાણુંને લીધે તે પૈસા વસુલ થતા નથી. બ એ કરેલા કામ
બાબત તેને કાંઈ મદેનતાણું મળવાનો હક નથી અને તેણે ટોચ બરી
આપવી જોઈએ.

મુખ્યના માલ ઉ
પર તથા કામમાં

૨૨૧. આડતીઆની પાસે મુખ્યનો માલ, કામગીર તથા ખીટ
જામ અથવા સ્થાવર મિલકત આવી હોય, તે સર્વે બાબતની ફરજની

બદલ તથા ખર્ચ બદલ તથા મહેનત બદલ જે રકમ આડતીઆની પેણી હોય, તે તેને મળે તથા પીપી અથવા તેનો તેને હિસાબ મળે ત્યાં સુધી, જો ખીજી કોઈક કારણે ન હોય, તો સદરકુ માલ તથા કામગીર પત્ર તથા ખીજી જગમ અથવા સ્થાવર મિલકત અટકાવી રાખવાનો આડતીઆનો હક છે.

કુખ્યનો આડતીઆ જોડે શો કર્મ છે.

૨૨૨. આડતીઆને આપેલા અખત્યાર મુજબ તેણે અલમ કરતાં જે કારકસર ફૂલો તેણે કર્યા હોય તે સર્વેનાં પરીણામમાં આડતીઆને ટોચા આપે તે બરી આપણે એ આડતીઆ મજબૂતને નીમનાર અખત્યારી દરજ છે.

દર્શાવે.

(અ) જો સિંચાણ મંદગિ છે, અને એ કલકરામાં રહેલો, કાંઈ માલ કેને સ્થાપીત કરવાનો જ્ઞાના હુકમ ઉપરથી જ કે જોડે કસાર કરેલો અને જે માલ સ્થાપીત કરવાનો છે તે આ માલકોતી નથી, અને કસાર તોડવા બાબત કે જો ઉપર હાથો બાંધે છે, જો અને સદરકુ હાથોની જ પર આપેલો અને તે હાથોનો જગમ આપવાનો આ જોને અખત્યાર આપેલો, જો હાથોનો જગમ આપેલો પણ અને નુકસાન તથા ખર્ચ બરી આપણે પડ્યો અને ખીજો ખર્ચ પણ કરવો પડ્યો, જો બરી આપેલાં નુકસાન તથા ખર્ચ બાબત, તથા જો કરેલા ખર્ચ બાબત આ જોને જવાબદાર છે.

(બ) જો કલકરા મંદગિ હોય છે અને આ ત્યાંનો જ વેપારી છે, જ્ઞાના હુકમ ઉપરથી જો સાંચે ૧૦ પીપ તેલ વેચાણ સેવાનો જ કે જોડે કસાર કરેલો, પાંચડીએ આ તે તેલ સેવા નથી, અને કે જો ઉપર હાથો બાંધેલો, જો તે વીધે અને જગમ વેલે પણ આ તે કસાર ખીજાનું ના જગમ કરેલો, જો હાથોનો જગમ આપેલો છે પણ તે હારેલો અને નુકસાન તથા ખર્ચ બરી આપણે પડેલો, અને જોતને ખર્ચ પણ કરવો પડેલો જો બરી આપેલાં નુકસાન તથા ખર્ચ તથા તેણે કરેલા ખર્ચ બદલ અને જવાબદાર છે.

૨૨૩ જો એક અખત્યાર કાંઈક કૃત્તમ કરવાને સાંચે ખીજા અખત્યાર ને નીમ, અને તે આડતીઆ તે કૃત્તમ અખત્યાર પેણી કરે, તો તે કૃત્તમનાં પરીણામમાં આડતીઆને ટોચા થાય તે બરી આપવાની જગમદારી સદરકુ નીમનાર અખત્યાર ઉપર છે, પછી તે કૃત્તમથી ત્રીજા અખત્યારના હકને નુકસાન પહોંચાણ હોય તો જિંતા નહીં.

દર્શાવે.

(અ.) જોનું કુકમનાં અખત્યાર અને જોના માલપર ટાંચ આપવાનો હક તેનો છે. તે કાંઈ માલ જોનાં એવું સરદના અખત્યારને કસીને

જો ઉપર આડતીઆનું હોય.

આડતીઆએ કરે બા કારકસર ફૂલ ના પરીણામમાં તેને ટોચા થાય નહીં એ વાં જો સખત મુખ્ય એ કરેલાં જોડે.

આડતીઆએ જો અખત્યાર કૃત્તમ કરે હોય તેનાં પરીણામમાં તેને નુકસાન તે મુખ્યએ બરી આપવું જોડે.

તેની પાસે તે માલની જમી કરાવે છે. કોરડનો અમલદાર માલ તમ કરે છે અને તેથી માલનો ખરો માલિક કે તેના પર ઘણો આણે છે. ત્યારે આનો હુકમ માનવાથી ને રકમ કોરડના અમલદારને કને આપવી પડી તે તેને બરી આપવાને આ ખત છે.

(બ) ને માલ આના કમળમાં છે પણ ને વેચવાનો હક અને નથી તેથી માલ બે આના કહેવા ઉપરથી વેચે છે, અને હક નથી એ જાત બને માલમ નથી, અને તેથી વેચાણના આવેલા પૈસા તે અને સ્વાધીન કરે છે, પણ ડીયા તે માલનો ખરો માલિક કે બે ઉપર ઘણો આવે છે, અને માલની કિંમત તથા ખર્ચ બે પસંદથી વધુ થઈ શકે છે; ને રકમ અમલદારને આપી તે તથા ને ખર્ચ બે પોતાને કરેલા પ-પકો તે રોડા બે ને બરી આપવાને આ ખત છે.

કાંઈકુ-હાનું કુ-
ત્વ કરવા સાથે આ
ડલીઆ નીચે છે.
પ તો તે પ્રસંગે ની
મનાર અપસ નુક
શાનનો જવાબદાર
નથી.

૨૨૪. ને કૃત્ય કરવું કુ-હાનું કામ છે એવું કૃત્ય કરવાને સાથે બે એક અપસ ખીજ અપસને નીમી, તો તે કૃત્યનાં પરીણામમાં આ ડલીઆને નુકશાન થાય તે તેને બરી આપવા વિશે સ્પષ્ટ કિંવા અર્જિત વચન આપવામાં આવ્યું હોય તો તેની ચિંતા નહીં.

કહાંતો.

(અ) કને ખારવાને સાથે આ બે નીમી છે, અને તેથી કચીને ને પરિણામ થાય તેનો જવાબ દેવાનું બે સાથે આ કમળ કરે છે. તે ઉપરથી બે કને ખારે છે અને તેથી તે ખારવા બદલ કને નુકશાન આપવા બાની બને ફરજ પડે છે. એ નુકશાન બે બરી આપવાને આ ખત થાય.

(બ) બે એક વરતમાન પત્રનો માલિક છે તે આના કહા ઉપરથી પોતાના વર્તમાન પત્રમાં આવેલા સેવાનો કાંઈ મજદુર કે વિશ્વસ કરે છે, અને તે બે આથી ને પરિણામમાં થાય તેનો તથા તે સંબંધે ઘણો ઘવાથી બે ને કાંઈ ખર્ચ તથા નુકશાન થાય તેનો જવાબ દેવાનું આ કમળ કરે છે. બે ઉપર કે ઘણો કરે છે, અને નકશાન બરી આપવાની બે ને જરૂર પડે છે, તથા તેને પોતાને પણ ખર્ચ થાય છે. આ બે ને હામી આપી હતી તે ઉપરથી તે બે જવાબદાર નથી.

૨૨૫. અપસની ગફલતથી અથવા તેનામાં કુશળતા નહીં હોવાથી આ ડલીઆને ને કાંઈ હાનું થાય તે સંબંધે નુકશાનનો બદલો અપસને પોતાના આ ડલીઆને બરી આપવો જોઈએ.

કહાંતો.

આ બેને એક બેર બાંધવાના કામમાં કડીઆને કામ રાખે છે, અને આ પોતે જ પાલક બાંધે છે. પાલક કુશળતાથી બાંધી નહીં તેથી બેને કામ છે. આ બે બે નુકશાનનો બદલો બરી આપવો જોઈએ.

અપસની ગફલત
ને લીધે આ ડલીઆ
ને હાનું થાય તો તે
આખર નુકશાનનો બદલો
બરી આપવા
બાંધે.

ચોલ શાસનો સહ કરેલા કરારો કોર આડતી અસર.

૨૨૧. ને કરારો આડતીઆની મારફત કરવામાં આવ્યા હોય તે કરારોને, તથા ને કરારો આડતીઆએ પ્રિયતા કૃત્તે ઉપરથી ઉત્પન્ન હોય તે કરારોને, કરારો તથા કૃત્તે મજૂર મુખ્યએ પોતે જાતે કર્યા હોય તેજ પ્રમાણે અમલમાં આણી શકાય છે તથા તેઓના પરીણામ કમલ પ્રમાણે તેવાજ થાય છે એમ સમજવું.

દર્શાવે.

(અ.) આ બાંસેથી માલ વેચાણ છે, બાંસે માલ વેચવા માટે આડતીઆ છે એવું આને માલમ છે, પણ તેના મુખ્ય કોણ છે એ તેને માલમ નથી. માલની કિંમત આ બાંસેથી માલમનો હક બાંસેના મુખ્યનો છે, અને મુખ્ય આ ઉપર કિંમત બાંસેના દાવા માટે તો, બાંસેથી પોતાનું કર્મ સંબંધિત છે તે એ કિંમતમાંથી મુજરે મેવાનું આ કહે તો તે માલમ નહીં.

(બ.) આ બાંસે આડતીઆ છે અને બાંસેના તરફથી પૈસા મેવાનો તેને અધિકાર છે, બાંસે આપવાની રકમ હાંસે બાંસેથી આપી, તે આંસે લીધી. સદરહુ રકમ બાંસે આપવાની જવાબદારી કે ઉપર હોતી તે જવાબદારીમાંથી તે પ્રાકરો થયે એમ સમજવું.

૨૨૨. બાંસે આડતીઆને નેરણ કરવાનો અખતિયાર હોય તે કરતાં તે વધારે કરે, અને બાંસે તેણે ને કર્યું હોય તેનો ને બાંસે તેના અખતિયારમાં હોય તે બાંસે તેના અખતિયાર બાહાર ને બાંસે હોય તે બાંસેથી નિરાજો ખાડી શકતા હોય, ત્યારે નેરણ બાંસે તેના અખતિયારમાં હોય તેણેજ બાંસે, આડતીઆ તથા તેનો મુખ્ય એ બાંસે રાંધે, કરજ ઉત્પન્ન કર્યા થાય છે.

દર્શાવે.

આ એક વાહાણનો તથા તેમાં બેરેલા માલનો માલિક છે, તે વાહાણનો ચાર હબર રૂપિયાનો વીમા ઉતરાવવાનો અધિકાર અને આપે છે. બાંસે વાહાણનો ચાર હબર રૂપિયાનો વીમા ઉતરાવે છે. તેના ઉપરના માલનો પણ વીમા તેણેજ રકમનો ઉતરાવે છે. વાહાણ ઉપરના વીમાનું લવજમ આંસે આપવું એ તેની કરજ છે, પરંતુ માલના વીમાનું લવજમ આપવાની તરફ નથી.

૨૨૩. બાંસે આડતીઆને નેરણ કરવાનો અખતિયાર હોય તે કરતાં તે બેરેલી કરે, અને તેને પોતાના અખતિયારની બાહાર કરે તે ને વાત અખતિયાર અંદરની હોય તેનાથી નિરાજું કરી ન શકાય હોય, ત્યારે તે કાંઈ કંઈલ શાખાની મુખ્યને કરજ નથી.

દર્શાવે.

આ પોતાને સારૂ ૫૦૦ મેટા વેચાણ મેવાનો અખતિયાર અને આ-

આડતીઆએ હાંસે કરારોને આમલમાં આણવા બાંસે તથા તેના પરીણામ બાંસે.

બાંસે આડતીઆ પોતાના અધિકારની બાહાર કમ કરે તો મુખ્યને ક્યાં મુખ્ય જવાબદાર સમજવા.

આડતીઆએ ને પોતાના અખતિયાર બાહાર કર્યું હોય તે બાંસે નેરણ તો મુખ્ય જવાબદાર નથી.

પેટે, આ ૫૦૦ મેટાં વેચાણુ સેવાને તેની સાથે ૨૦૦ મેટાંના બચ્ચાં
પણુ પેચાતાં સે છે, અને પેટની જામડી કિંમત રૂપિયા ૧૦૦૦ આપે
છે. એ તમામ કાર્ય ના કલ્પન કરવાને આ મુખત્યાર છે.

આડતીઆએ ખ
ખર આડતીઆ
રીખાઈ.

૨૨૬. જ્યારે આડતીઆને કાંઈ ખખર આપવામાં આવી હોય
અથવા તેને કાંઈ માહિતી મળી હોય, ત્યારે એ સુખ્યને સ્મરે તે આડ-
તીઆ ને કામ ચલાવતા હોય તે કામના દરમ્યાનમાં ખખર મજૂર
આપવામાં આવી હોય અથવા માહિતી મજૂર મળી હોય તો, કામના
પ્રમાણે તેનું પરિણામ, ખખર મજૂર સુખ્યને આપવામાં આવી હોય
અથવા માહિતી મજૂર સુખ્યને મળી હોય તો જ પ્રમાણે, સુખ્ય તમા
ગ્રીજા ચાખસોને જાણ સે થાય છે એમ સમજવું.

દેશી.

(અ.) કાંઈ માલ દેખાઈતા કને છે તે ક પાસેથી વેચાણુ સેવાને
સાથે બચ્ચે અને નીચે છે, અને આ તે પ્રમાણે માલ મજૂર વેચાણુ
સે છે. વેચાણુની બાજબી આપે છે તેના દરમ્યાનમાં આના જાણમાં
આપે છે કે માલનો ખરો માલિક ક છે, પરંતુ અને તે જાત માલમ
નથી, કે પાસેથી બનું કાંઈ કાર્ય લેલું છે તે માલની કિમતમાં મજૂર
સેવાનો બનો હક નથી.

(બ.) કાંઈ માલ દેખાઈતા કને છે તે ક પાસેથી વેચાણુ સેવાને
સાથે બચ્ચે અને નીચે છે. આની સદરકુ પ્રમાણે નીમનુક થઈ તેના
પેલેમાં આ કને નોકર હતા, અને તે વખતે તેને એવું માલમ મળું
હતું કે માલનો ખરો માલિક ક છે, પણ તે જાત બને અજાણ નથી.
બના આડતીઆને એ જાતની માહિતી હતી સ્થિતિ પછી, કે હવે બનું
કાંઈ લેલું છે તે આ માલની કિમતમાં મજૂર સેવાને આ સુખત્યાર છે.

આડતીઆએ મુ
ખ્યને માટે કરેલા
કારો આડતીઆ
ખુદ જાતે અમલમાં
લાવી શકતા નથી
અને તેથી પોતે જ
તે બંધાવે પસુનથી.
જુદી રીતનો ક
સર છે એમ ક્યારે
અનુમાન કરવું.

૨૩૦. બીજી રીતે કાંઈ કાર ન હોય તો, આડતીઆએ પોતા-
ના સુખ્યની તરફથી કારો કરારે આડતીઆ જાતે અમલમાં લાવી
શકતા નથી, અને તે કારોની જવાબદારી પણ તેની પોતાની જા-
તના ઉપર નથી.

નીચે બચ્ચા પ્રમાણે પ્રસંગ હોય ત્યારે સદરકુ બીજી રીતનો ક-
સર થયે છે એવું અનુમાન કરવું.—

(૧.) જ્યારે કાંઈ દેશીતરે રેલનારા પેજરીને માટે કાંઈ માલ
વેચવાનો અથવા વેચાણુ સેવાનો આડતીઆએ કરાર કર્યો હોય ત્યારે;

(૨.) જ્યારે આડતીઆ પોતાના સુખ્યનું નામ પ્રમદ કરતાં ન
હોય ત્યારે;

(૩.) મુખ્યનું નામ પ્રમથ મુખે હોય પણ તેના ઉપર હવે બા-
વી ચડતો નહીં હોય ત્યારે,

૨૩૧. જ્યારે કોઈ આડતીઆ કોઈ સખસ સાથે કાંઈ કામ કરે,
અને તે સખસને કસાર કરનાર આડતીઆ છે એ વાત માલમ નહીં
હોય અથવા તેણે સંશય બાવલાને કારણે પશુ નહોત્ય ત્યારે તે કસાર
આડતીઆ મજકુરનો મુખીય પૂરા કરાવી શકે છે; પરંતુ સદરકું
આડતીઆ મુખ્ય હોવાથી તે કસારના ખીલ પછાકરને આડતીઆ મ
જકુર વિરૂધ્ધ એ હક હોત તેજ હક સદરકું ખીલ પછાકરને મુખ્ય વિ
રૂધ્ધ એમ સમજવું.

કસાર પૂરા કરવામાં આવે તેની પેટેલાં એ મુખીય પોતે પ્રમથ
યામ તો કસારનો ખીલ પછાકર કસાર પછું કરવાની ના કહી શકે છે;
પરંતુ તેણે એવું બતાવવું જોઈએ કે તે કસારમાં મુખ્ય કોણ છે એ
જો પોતાને માલમ હોત અથવા આડતીઆ એ મુખ્ય નહીં એવું જો
પોતાને માલમ હોત તો પોતે તે કસાર કરત નહીં.

૨૩૨. જ્યારે એક સખસ ખીલ સખસને કસાર કરે અને, તે ખીલ
સખસ આડતીઆ છે એવું તેને માલમ ન હોય, અથવા તેણે સંશય
સેવાને તેને એમ કારણ નહોત્ય, ત્યારે જો મુખ્ય કસાર પૂરા કરાવવા
મામતો હોય, તો સદરકું આડતીઆ તથા કસારમાંના ખીલ પછાકર
દરમ્યાન એ હક તથા કસાર હોય તે હક તથા કસાર પોતાને સંબંધી કાયમ
સમજીનેજ માત્ર કસાર મજકુર મુખ્ય પૂરા કરાવી શકે છે.

દર્શન.

અને બના ૫૦૦ રૂપિયા દેવા છે. આ અને ૧૦૦૦ રૂપિયાની કિ
મતના ચોખ્ખા રેથે છે. એ કાર્મમાં આ કેનાં આડતીઆ તરીકે કાયમ
અભાવે છે, પરંતુ તેમં હોવાની બને માહિતી તથા તથા તેણે સંશય
સેવાને પશુ એમ કારણ નથી. અને એ કર્મદેવું છે તે બને મુજબે ન
સેવા દબને ચોખ્ખા સેવાની કરજ તેને ક પાડી શકતો નથી.

૨૩૩. જ્યારે આડતીઆ પોતે જાતે જવાબદાર હોય, ત્યારે તેની
જોડે ધંધા કરનાર સખસ પછ તે આડતીઆને અથવા તેના મુખ્ય
ને અથવા તે બંનેને જવાબદાર કહી શકે છે.

દર્શનો.

બને ૧૦૦ માંસડી રૂ પેચવાનો કસાર આ બની જોડે કરે છે, આ
ને અને પછડી માલમ પડે છે કે આ તે કાયમમાં કેનો આડતીઆ હતા,
આ બ ઉપર કિંવા ક ઉપર અમર તેમજ બંનેના ઉપર તે રૂની કીમત
સાર હવે કહી શકે છે.

૨૩૪. એ સખસે કોઈ આડતીઆ સાથે કસાર કરજે હોય તે

આડતીઆ એ કે
સાર કરશે પણ કસાર
કરનાર આડતીઆ
છે એવું તે કસાર
નો ખીલ પછાકર
ન જાણતો હોય તો
તે પછાકરના હક
બાબત.

આડતીઆને મુ
ખ્ય સમજીને તેની
જોડે કરેલા કસાર
પૂરા કરવા બાબત.

જ્યારે આડતીઆ
પોતે જાતે જવાબ
દાર હોય ત્યારે તે
ની સાથે ધંધા કર
નાર સખસનો હક.

માત્ર મુખ્યને આ

યજ્ઞ આડતીઆને
જવાબદાર મણુવા
માં આવશે એવી
ધારણા ઉપર મુજબ
પાસે અથવા આ
ડતીઆ પાસે કોઈ
શખસ કોઈ કૃત્ય કર
શે તે તેનું પરી
ણમ.

મીઠા આડતી-
ઓ થનાર શખસ
ની જવાબદારી.

પોત આડતીઆ
છે એવું જોઈ કહી
ને શખસ કરારમાં
ખસીદ થાય તે શ
ખસને કરાર પૂરો
કરાવવાનો હક નથી.
આડતીઆએ વ
ગર અધિકાર કરે
શા કૃત્યો અધિકાર
થી કંપોંડે એવી
ધારણા મુજબ છે
અને કહી હોયતો તે
મુજબની જવાબદારી.

શખસ જ્યારે માત્ર મુજબને જ જવાબદાર મણુવામાં આવશે એવી ધારણા ઉપર સદરહુ આડતીઆ પાસે કોઈ કૃત્ય કરાવે, અથવા જ્યારે માત્ર આડતીઆને જ જવાબદાર મણુવામાં આવશે એવી ધારણા ઉપર મુજબ પાસે કોઈ કૃત્ય કરાવે, ત્યારે તે પાછળથી અનુક્રમ સદરહુ આડતીઆને અથવા મુજબને જવાબદાર કરી શકતો નથી.

૨૩૫. જ્યારે કોઈએક શખસ પોતે બીજા શખસનો અખત્યાર વાળો આડતીઆ છે એવું કોઈ ત્રીજા શખસને જોઈ સમજાવીને તેની પાસે એવા આડતીઆ તરીકે પોતાની જોડે કોઈ ધંધો કરાવે, ત્યારે જો તે શખસનો આડતીઆ હોવાનું કહેવામાં આવ્યું હોય તે શખસ સદરહુ તેના કૃત્યો બાદાલ ન સંજો તો, સદરહુ ત્રીજા શખસને તેની જોડે ધંધો કરવાથી કોઈ ટોટો અથવા નુકસાન થઈ હોય તેનો બદલો તે ત્રીજા શખસને બરી આપવાને સદરહુ પેટેસા શખસ પાવશે.

૨૩૬. જે શખસની જોડે આડતીઆ તરીકે કોઈ કરાર કરવામાં આવ્યો હોય તે શખસ વાસ્તવિક જોતાં આડતીઆ તરીકે કૃત્ય ન કરતાં ખુદ પોતાની તરફથી કામ ચલાવતો હોય એમ જો હોય, તો તે શખસને કરાર મજકૂર પૂરો કરાવવાનો હક નથી.

૨૩૭. જ્યારે કોઈ આડતીઆએ અખત્યાર શિવાય પોતાના મુજબની તરફથી કોઈ કૃત્ય કરવું હોય, અથવા ત્રીજા શખસોને સંજો પે કોઈ ફરજને માંથી બીધી હોય તોવારે જો તેના કૃત્ય કરવા તથા તેવી ફરજને સિધી એ આડતીઆ મજકૂરને આપેલા અખતીઆરમાં છે એવી ધારણા મુજબ એ શખસો વડે અથવા વરતણુંકવડે સદરહુ ત્રીજા શખસો પાસે કરાવી હોય, તો તેના કૃત્યોથી અથવા ફરજોથી તે મુજબ બંધાયેલો.

દરખાતો.

(અ) આ વેચવાને સારું કોઈ માલ કોઈને સોંપીને જ પાસે જાક લાવે, અને તેને કુકમ આપે છે કે અમુક કિમતથી વેચે છે તે વેચવાનહી. અને જો કુકમ થયે છે તે જોને માલમ ન હોવાને લીધે કરાવેલી કિંમત કરતાં કમી કિમતે તે માલ વેચાણુ સેવાનો હ જોડે કરાર કરે છે. અને કરારથી બંધાયેલો એમ સમજવું.

(બ.) કોઈ વેચાણુ તેવા દસ્તાવેજ ઉપર કોઈ જગ્યા રહેવારે હોય તો બીજાને તે અંમે જોને સોંપાવે. અને બીજાની કુકમ છે તે અમાન્ય કહીને જ તે દસ્તાવેજ કેને વેચે. એ વેચાણુ કાયદેસર સમજવું.

૨૩૮ પોતાના યુગ્મનું કામ ચલાવવાને પ્રસંગે કોઈ આડતીઆએ ગેરસમજીતી કરી હોય અથવા કપટ કર્યું હોય, તો આડતીઆ મજબુર કરેલી કબજાવતોને સંબંધે તે ગેરસમજીતી તથા કપટનું પરિણામ ગેર સમજીતી તથા કપટ મજબુર જાણે યુગ્મએ કીધાં હોય તેજ પ્રમાણિતું થાય છે; પરંતુ જે બાબતોના સમાવેશ આડતીઆના અખતીઆરમાં થતા નથી તે બાબતોમાં આડતીઆએ ગેરસમજીતી અથવા કપટ કર્યું હોય તો તેથી યુગ્મનાં નફા નુકસાનમાં કોઈ કમી જાણી થતું નથી.

દર્શાવો.

(અ) આ કોઈ માલ વેચવા સાફ બનો આડતીઆએ, જે ગેરસમજીતી કરવાનો બંધ અધિકાર આપેલ નહોતો એવી ગેરસમજીતી કરીને તે માલ કે ખસે તે ખરીદ કરાવે છે. એ કરાર કરી હજી ઉપરથી બંધ અને કંઈ મેળને સંબંધે નિર્ધાર થવા જાય છે.

(બ) આ બંધના લાહાણનો કપટ નહોતો, તે બિલ્સ આફ મેડીંગમાં બંધો માલ વહાણ ઉપર તેને પહેાંચ્યા વગર બિલ્સ આફ મેડીંગ મજબુર ઉપર સહી કરે છે. બંધ તથા જે યુગ્મને માલ માલકલાનું જુદું બતાવ્યું તે યુગ્મ એ મેળને સંબંધે તે બિલ્સ આફ મેડીંગ નિર્ધાર સમજાવ્યાં.

બાબ ૧૧મો.

પંત્યાળા વિશે.

૨૩૯ જે યુગ્મસોએ પોતાની મિલકત, અથવા મહેનત અથવા કુશળતા કોઈ ઉદ્યોગમાં એકત્ર કરવાની તથા તેથી જે નફો ઉત્પન્ન થાય તે પોતાપોતાનાં વહેલી સેવાની કબજાવત કરી હોય તે યુગ્મસો મધ્યે જે સંબંધ છે તે સંબંધને પંત્યાળું સમજવું.

જે યુગ્મસોએ પરસ્પર પંત્યાળું કર્યું હોય તે યુગ્મસોને એકંદરે પેટી એવું નામ આપ્યું છે.

દર્શાવો.

(અ) આ તથા બંધ એએ ૩૧૦ ગાંસડી વેચાણ મેલે અને તે મેલે ને સમજાવતે વેચવાને તેઓ કબજાવત કરે છે. આ અને બંધ તે ૩ સંબંધે પંત્યાળાએ એક સમજવું.

(બ) આ અને બંધ ૩૦૦ ગાંસડી વેચાણ મેલે, અને તે પોતા પોતાનાં વહેલી સેવાનું કબજા કરે છે. આ અને બંધ એએ પંત્યાળા નથી.

(ક) બંધ સોની છે તેની જોડે આ એવી કબજાવત કરે છે કે આ એ સોનું વેચાણ બંધને આપવું, અને બંધ તેનાં સમીના કર-

આડતીઆએ ગેર સમજીતી કરી અથવા કપટ કર્યું તો તેનું કબજાવત ઉપર કંઈ પરિણામ થાય છે.

પંત્યાળું એક સમજવું.

પેટી એક સમજવું.

વા, તથા તે વચીને નહીં કિંવા તેણી ધામ તે તેઓએ રહેલી સેવા
અને બીજા પંત્યાળા છે એમ સમજવું.

(૩.) એ અને બીજાઓએ મુશ્કેલી કાઢી કરવાનું કાજ
કરેલું અને તે કાજમાં કાજ કરેલું છે એમ સમજો નહીં સેવા, તથા
બીજાને પગલે આપવો, એ અને બીજાઓ પંત્યાળા નથી.

(૪.) એ અને બીજાઓએ કાજ કરેલું છે એમ સમજો નહીં
છે, એમના ઉપરથી તેઓ પંત્યાળા થતા નથી.

૨૪૦. એ અને બીજાઓએ કાજ કરેલું છે એમ સમજો નહીં
અથવા કરવા માંડવાનો હોય તે અને તેઓએ કાજ કરેલું છે એમ
સાચું જો એક કરાર કરેલું હોય કે, નહીં મુજબ બદલાતા કર પ્રમાણે
સદરહુ કાજ કરીને તે અને તેઓએ કાજ કરેલું છે એમ સમજો નહીં
નહીંનો બાગ આપવો, તે માત્ર એમના ઉપરથી સદરહુ કરીને તે અને
તેઓએ કાજ કરેલું છે એમ સમજો નહીં, કિંવા તે પંત્યાળા તરીકે જવાબદાર નથી.

૨૪૧. બીજા રીતનો કાજ કરાર ન હોય તો, કાજ પંત્યાળામાંથી
કાજ કરનાર પંત્યાળાએ અથવા એકદમ મહેલ પામ્યા પંત્યાળાના પ્રતિ
નિમ્મ, કાજ મિલકત પંત્યાળાના કામમાં વાપરવા સાથે રહેલા દાખો
હોય, તે કામથી છેવટની કલમ મુજબ તેણે કાજ કરેલું છે એમ સમજવું.

૨૪૨. કાજ વેપાર કિંવા કાજમાં પડેલા કાજ અને પોતાના
નોંધ કિંવા આડતીઆને વેપાર કિંવા કાજમાં મજબૂરના નકામાંથી હિ-
સ્સા તરીકે મહેલતણું આપવાનો કરાર કરેલો હોય, તે માત્ર તેઓ
ઉપરથી તે નોંધ કિંવા આડતીઆ પંત્યાળા તરીકે જવાબદાર થતો
નથી, અથવા તેને પંત્યાળાના હક પ્રાપ્ત થતા નથી.

૨૪૩. એ અને બીજાઓએ કાજ કરેલું છે એમ સમજો નહીં
કિંવા કાજ કરેલું હોય, અને તેને વરસાસન તરીકે તે વેપારીના કાજમાં
નકામાંથી કાજ હિસ્સો મળતો હોય, તે અને તેઓએ, સદરહુ હિસ્સો મ-
ળવાના સમય ઉપરથી માત્ર, વેપારી મજબૂરનો પંત્યાળો સમજવો.
નહીં, અથવા એ જવાબદારીઓ તે વેપારીએ પોતાના આંગ ઉપર
લીધી હોય તેનો પણ તે જવાબદાર નથી.

૨૪૪. કાજ અને કાજ કાજમાં કાજ કરેલું છે એમ સમજો નહીં
તે કાજમાં નકામાંથી કાજ બાગ વરસાસન તરીકે અથવા બીજા રીત
તેને મળતો હોય તો, તે બાગ મળવાના કારણથી માત્ર સદરહુ કાજ
કરનારનો અને મજબૂર પંત્યાળો થતો નથી, અથવા તેની જવાબ-
દારીને તે પ્રાપ્ત નથી.

કાજ આપનારાએ
નહીંનો બાગ મળ
વાના કરારથી કાજ
આપવું હોય તો તે
ઉપરથી તે પંત્યા
ળો થતો નથી.

પંત્યાળામાંથી કાજ
પડનાર પંત્યાળા
એ અથવા મરનાર
પંત્યાળાના પ્રતિનિ
ધિએ વાપરવા સા
થે રહેલા દાખો
મિલકત.

નોંધ કરેને અથવા
આડતીઆને નહીં
અથવા કાજ મળી
કે મહેલતણું આ
પવું તેથી તે પંત્યા
ળો થતો નથી.

મરનાર પંત્યાળા
ની વિધવાને અગર
બીજાને નકામાંથી
વરસાસન મળવું હો
ય તો તેથી તેઓ
પંત્યાળા થતા ન
થી.

મુકાબીલ વેચના
ર અને તેને નહીં-
માંથી કાજ બાગ
મળતો હોય તો તે
થી તે પંત્યાળો થ
તો નથી.

૨૪૫. જો કોઈ શખસે કોઈ સંજોગે પોતાને અથવા બીજાને અથવા પોતાની વસ્તુ ઉપરથી, કોઈ બીજા શખસના મનમાં એવી ધારણા ઉત્પન્ન કરી હોય કે કોઈ એક અમુક પેઢીનો તે પંત્યાજો છે, તો તે શખસ સદરહુ બીજા શખસને તે પેઢીના પંત્યાજો તરીકે જવાબદાર છે એમ સમજવું.

૨૪૬. જો કોઈ શખસ પોતે પંત્યાજો છે એવી સમજૂતી કરવાની સંભવી આપે, તો તે સમજૂતીના બરોસા ઉપર ને ત્રીજા શખસોએ તે પંત્યાજોને ધીર કરી હોય તે ત્રીજા શખસોને શખસ મજૂર પંત્યાજો તરીકે જવાબદાર છે.

૨૪૭. ને શખસ પોતાને હાથુ હોય તે કમલ મુજબ પાછી ઉમર પેહિયોસા ન હોય તે શખસને પંત્યાજોના નફામાં ઇખલ કરી શકાય છે, પણ તે પેઢીની કોઈપણ જવાબદારીને તે જાતે ખાત્ર નથી; પરંતુ પેઢીની મિલકતમાં તે સગીરમાં ને હિસો હોય તે પેઢીની ફરજોનો જવાબદાર છે.

૨૪૮. ને શખસને પાછી ઉમર પેહિયોસા પેહેલાં પંત્યાજોના નફામાં ઇખલ કર્યો હોય, તે શખસ પાછી ઉમરનો યજા પછી, સદરહુ મુજબ તે ઇખલ યજા ત્યારથી ઉત્પન્ન થયેલી તે પંત્યાજોની જવાબદારીને ખાત્ર છે, પણ પંત્યાજોમાંથી પોતે છુટા થયે છે એવી પ્રસિદ્ધ ખબર જો તે જાણવખતની અંદર આપે તો તે સદરહુ મુજબ ખાત્ર નથી.

૨૪૯. કોઈ શખસ પંત્યાજો હોય તે દરમિયાન પંત્યાજોનાં કામ અલાવવાને હમેશ મુજબને પ્રસંગે તે પંત્યાજોએ અથવા પંત્યાજોની તરફથી કોઈએ કોઈ કરજ કરવું હોય, તથા કોઈ જવાબદારી ઉત્પન્ન કરી હોય, તે કરજ તથા જવાબદારીનો એવો દરેક શખસ જવાબદાર છે, પરંતુ કોઈ શખસને કોઈ આજતી પેઢીમાં પંત્યાજો કરવામાં આવે તો શખસ મજૂર પંત્યાજો યજા તે પેહેલાં ને કોઈ કરવામાં આવ્યું હોય તે બાબત તે શખસ પંત્યાજો યજાના કારણથી, તે પેઢીના માગનારોને જવાબદાર થતો નથી.

૨૫૦. પેઢીનું કામ અલાવવામાં કોઈ પંત્યાજોએ ગફલત અથવા કપટ કરવાથી ત્રીજા શખસનો ટોટો અથવા નુકશાન થાય, તે બાબતનો બદલો બરી આપવાનો પ્રત્યેક પંત્યાજો સદરહુ ત્રીજા શખસોને જવાબદાર છે.

૨૫૧. કોઈ પંત્યાજો ને પંત્યાજોનો બાગીઆ હોય તે પંત્યાજોના ને પંત્યાજોનો ધંધો અલાવવામાં કોઈ જરૂરનું અથવા હમેશ કરવામાં આવવું હોય એવું કોઈ પણ કૃત્ય કરે તો, તે કૃત્ય કરવાનેસાર

પોતે પંત્યાજો છે એવી ધારણા કોઈ શખસ કોઈની પાસે કરાવે તો તેની જવાબદારી.

કોઈ શખસ પોતે પંત્યાજો છે એવી સમજૂતી બીજાને કરવા તે તો તેની જવાબદારી.

પંત્યાજો સગીર હોય તો તે જાતે જવાબદાર નથી, પરંતુ તેનો હિસો જવાબદાર છે.

સગીર પંત્યાજો ઉમર પેહિયોસાથી તેની જવાબદારી.

પંત્યાજોના કામ બાબત પંત્યાજોની જવાબદારી.

એક પંત્યાજોની ગફલતને કીધે અથવા કપટને કીધે પ્રત્યેક પંત્યાજો ત્રીજા શખસને જવાબદાર થાય છે.

સહપંત્યાજોને જવાબદાર કરવાનો પંત્યાજોનો અધી

કાર,

પંત્યાળા મજબૂર ને તેના સહપંત્યાળાઓએ જોય એને જાણે આડતી-
એ નીચે હોય તેમજ દરબને કુત્ર મજબૂરથી સહરુ સહપંત્યાળાઓ
બંધાયલા છે.

અથવા, જો પંત્યાળાઓ મધ્ય એવી કણ્ઠાયાય થઈ હોય કે તે-
ઓમાંથી કોઈ એક પંત્યાળાના અપતિવારમાં કાંઈ અર્થદા અપતિ
તો તેવી કણ્ઠાયાય વિરૂદ્ધ છે. પણ કુત્ર થઈ હોય તોયારે. જે અપતિને
તે કણ્ઠાયાયની ખાતર હોય તે અપતિને સંભવિત તે કુત્રથી પેટી જવા-
ખાતર નથી.

દર્શાવો.

(અ) અ. અને બા પંત્યાળા વેપાર કરે છે, અ બાંડત મપિ રહે છે
અને બા કિંદુરનામાં રહે છે. અ પેટીને નામ એક કુંડી અપે છે.
એ કુંડી વિધિની ખાતર અને નથી અને તે કુંડીમાં બને કાયદા જે
રહસ્યાનો સંપર્ક નથી. તે કુંડી કેવી હકીકતને કાંઈ અપે છે તેની
ખાતર તેના કાયદામાં કુંડી હોય તેને ન હોય તો કુંડી મજબૂરને સ
હ પેટી જવાખાતર છે.

(બ) અ એ સોલિસિટર અને એક્ઝિસિટીવ એક પેટીમાં
છે. તે પોતાની પેટીને નામ કુંડી વચ્ચે અધિકાર અપે છે. એ કું
ડી જેથી ખાતર પંત્યાળાઓ જવાખાતર નથી.

(ક) પંત્યાળા કસીને. અને બા શાહુકસી પેટીનું કામ ચલાવે
છે. પેટીની તરફથી અ પાસે કાંઈ પેટા. અ પેટી. એ પેટા અપાળી
યાત અ અને જવાવતો નથી, અને પાસે કાંઈ અ તે પેટા પેટાના
ઉપચોગમાં છે. એ પેટા બધી આપવાને પંત્યાળા જવાખાતર છે.

(ડ) અ ને બા પંત્યાળા છે. અને કાલના હેતુમાં એ એક કુટાલ
ઉપર અર્ધને પોતાની પેટીની તરફથી પંત્યાળાનો ધંધો હુકમ કુટાલ
ચલાવતા કામમાં આવે એવી એક વસ્તુ અર્ધ કરે છે. તે વસ્તુ અ પેટા
પોતાના ખાતર કામમાં છે, અને તે વસ્તુ પેટાનાર અપસ કોરેલિયમ
રત કરી નથી. તે પદાર્થની કિંમત સહ પેટી જવાખાતર છે.

૨૫૨. જ્યારે પંત્યાળાઓએ કસર કરીને પેટાને પસંદ ને સં
બંધ પોતાના હકો તથા કર્મો વિધિ નિયમ કુંડી હોય તથા તેના વાકે
છે. કાલના હોય ત્યારે એવો કસર કર્મો સંબંધિત અર્ધ. રહ કરી
સહ પેટી અથવા દેરવી સહ પેટી; એ સંબંધિત ૨૫૪ રીતે આપી. એ અર્ધ
અથવા ધંધો ચલાવવાના કોઈ એક સરખા વહિવટ ઉપરથી ગર્ભિત
સમજાઈ જશે.

દર્શાવો.

અ, બ, અને ક એમાં પંત્યાળા કરવાના હેતુથી બેવી કુ

જે કસર ઉપર
પંત્યાળાઓના
હકો તથા જવાખ
દર્શાવેલા હોય તે
કસર સ કરવા વી
જે.

બાપત કરે છે કે પંતીયાળાંથી ને જીન નહીં થાય તે પોતપોતામાં સરખે હિસ્સે વહેંચી લેવા. એ પછી તેઓ પંતીયાળાં કામ યજ્ઞ વચસ યુધ્ધે ચલાવે છે, અને અને એન નહામાંથી નિષે વહે પ્રજાતા જાય છે, અને બાકીનો નિષે જ અને કે સરખે હિસ્સે વહેંચી લે છે. એ બાવરેશા સર્વ મહાકારોને આજમ છે અને સર્વે તે કલ્પ શાખીકે. ન હો વહેંચી લેવા વિષે કદરૂક કલ્પબાપતમાં ને કરાજ છે તે કલ્પના વહિવટને લીધે રહ માનકે.

સમઃ. બાજી શીતનો કાંઈ કરાર ન હોયતો; પંતીયાળાંમાંના પર સ્પરશ ને નિષે જીવે બલેજા નિયમથી કરાજમાં આવે—

જીવે શીતનો કે સર ન હોયતો પંતીયાળાંમાંના પોત પોતાના હોડા કરા વજા વિષેના નિયમો.

(૧) એ મિલકત પંતીયાળાંની પુજામાં પ્રથમથી લીધી હોય, અથવા ને પંતીયાળાંના પૈસાથી વેચાણ લીધેલી હોય, અથવા ને પંતીયાળાંના ધંધાને માટે મળવેલી હોય, તે સર્વે મિલકતના માલિક સર્વે પંતીયાળાંમાં સમસ્ત છે, એવી સર્વે મિલકતને પંતીયાળાંની મિલકત એવું નામ આપ્યું છે. પંતીયાળાંએ પંતીયાળાંમાં પ્રથમ ને જામ આપેલી હોય તેની કિંમતમાં નહા તોડના પોતાના હિસ્સાથી ને વધવટ થવાની તે ધર્તા ને રકમ થાય તેટલા પંતીયાળાંનો પંતીયાળાંની મિલકતમાં હિસ્સો છે એમ સમજવું.

(૨) પંતીયાળાંના ધંધામાં ને નહોતથય તે સર્વે પંતીયાળાંમાંને સરખે હિસ્સે વહેંચી લેવાનો હક છે, તેમજ પંતીયાળાંમાં થયેલા ઠોટા સર્વે પંતીયાળાંમાં સરખે હિસ્સે ભરવા જોઈએ.

(૩) પ્રતેક પંતીયાળાંને પંતીયાળાંના ધંધાનો વહીવટ કરવામાં સામિલ થવાનો હક છે.

(૪) પંતીયાળાંના ધંધાનું કામ પ્રતેક પંતીયાળાંએ ઉચ્છમ રાખીને કરવું એ પ્રતેક પંતીયાળાંની કરજને, અને તે કામ કરવા બદલ કાંઈપણ મહેનતાણું મળવાનો પંતીયાળાંનો હક નથી.

(૫) એ પંતીયાળાંના ધંધા બેલમતી સ્પર્શ સ્પર્શના બલમાં પંતીયાળાંમાંના અનિષ્ટ એકમિકમાં જીવા પડે તો પંતીયાળાંમાંમાંથી બધા જાણેનો ને મત હોય તે પ્રમાણે કરાવ કરે; પ્રત્યેક સર્વે પંતીયાળાંમાંની સંમતિ થયા સિવાય પંતીયાળાંના ધંધાના સ્વરૂપમાં કાંઈ ફેરફાર કરી શકતા નથી.

(૬) સર્વે પંતીયાળાંમાંની સંમતિ થિયાય કાંઈ પણ અપસને વેરીમાં નથી પંતીયાળાંની પ્રત્યેક અપસથી કરી શકાતે નથી.

(૭) એ કાંઈ પણ કારણને લીધે પંતીયાળાંનો કાંઈ પણ બાકીમાં જીવે અપસમાંથી અંધ પડે તો બાકીના સરખે બાકીમાં—

આને સંખંધ પંતીયાળું બાગી પડ્યું એમ સમજવું.

(૮) પંતીયાળું કાંઈક નિમિષી મુદત મુધીને સારું કર્યું ન હોય તો કોઈપણ પંતીયાળો ગમે, તે વખતે પંતીયાળોમાંથી છુટા પડી શકે છે.

(૯) જો પંતીયાળું અમુક મુદત મુધીને સારું કર્યું હોય તો સરખે પંતીયાળાઓની સંખ્યા સિવાય તે મુદત આશું હોય તે દરમિયાનમાં કોઈ પણ પંતીયાળો પંતીયાળોમાંથી છુટા પડી શકે તો નથી, અને કોરટના કુકમ સિવાય કોઈપણ પંતીયાળોને બાકીના પંતીયાળાઓ કોઈ પણ કારણે કહાડી મુધી શકતા નથી.

(૧૦) પંતીયાળું કાંઈ અમુક મુદત મુધીને સારું કર્યું હોય કેવા નહીં કર્યું હોય તો પણ કોઈપણ પંતીયાળો મર્યું જામે તો પંતીયાળું બાગી પડે છે.

કોરટ પંતીયાળું
જ્યારે બાગી પડે છે.

૨૫૪ કોઈ પંતીયાળાએ હાથે કરવા ઉપર નિમિષ બળેસે પ્રસંગે કોરટ પંતીયાળું બાગી પડે છે:—

- (૧) જ્યારે કોઈ પંતીયાળો અસાવધ બુધિનો થાય ત્યારે;
- (૨) જ્યારે હાથે કરનાર પંતીયાળો ચિવાય બીજા કોઈ પંતીયાળો નાદાર દેલુદાર વિદેશી કોઈ કાયદા મુજબ નાદાર કેરવામાં આવે હોય ત્યારે;
- (૩) જ્યારે હાથે કરનાર પંતીયાળો ચિવાય બીજા કોઈપણ પંતીયાળાએ એવું કોઈપણ કૃત્ય કર્યું હોય કે તેથી કચીને સદરકુ બીજા પંતીયાળાનો નફો ટોળાનો સર્વે સંખંધ કાયદા મુજબ બીજા સખસ પસે જતો હોય ત્યારે;
- (૪) જ્યારે કોઈ પણ પંતીયાળો પંતીયાળાના કરાર મુજબ પોતાને બાગે જે કરવાનું હોય તે કરવાને અશક્ત થાય ત્યારે.
- (૫) જ્યારે હાથે કરનાર પંતીયાળો ચિવાય કોઈ બીજા પંતીયાળો પંતીયાળાના કામકાજમાં અથવા પોતાના પંતીયાળાઓ ભેડે, બારે મેરવર્તણું કરવાનો તકશીરવાર હોય ત્યારે.
- (૬) જ્યારે પંતીયાળાનો ધંધો અધ્યાપાયી માત્ર તેટલો થતો હોય ત્યારે;

ધંધા કરવાની
મના હોય તો પં
તીયાળું બાગી પડે છે.

જો મુદતને માટે
પંતીયાળું કર્યું હો
ય તે મુદત યદ્યપ

૨૫૫—જો ધંધા વિશે પંતીયાળું કર્યું હોય તે ધંધા કરવાની મનાઈ કાયદાથી થાય તો તે પંતીયાળું સર્વ કોઈ પ્રસંગે બાગી છે એમ સમજવું.

૨૫૬. જો પંતીયાળું અમુક મુદત મુધીને સારું કરવામાં આવ્યું હોય, તે પંતીયાળું તે મુદત પરી થવા પછી આપુ રાખવામાં આવે, ત્યારે જુદી રીતની કચલાવત ન હોય તો, પંતીયાળાઓના હુકા અને તેની

ફરતે મુલત પરી થતી વખતે જેવી હંતી તેવી જ કામમ રેહ્યો; પરંતુ કોઈ પણ પંતીયાળાની પ્રિય ઉપરથી બાંધી મર્યાદા એવાં પંતીયાળાને સદરકુ હોય તથા ફરતે જેટલે દરજ્જાને બાંધુ પડી ચકતી હોય તેરસેજ દરજ્જે હોય તથા ફરતે મજૂર સદરકુ ચાલે રાખેલાં પંતીયાળાને બાંધુ કે એમ સમજવું.

૨૫૭. સર્વ પંતીયાળાઓને સર્વોત્કૃષ્ટ કારણે યામ એવી રીતે પંતીયાળાને ધંધા ચલાવેલા, તથા પરસ્પર-વાંચથી તથા પ્રમાનદારીથી વર્તવું, તથા પંતીયાળાં સંબંધીની તમામ વાતોની તાલુકા હકીકત તથા બીજાં હિસાબ ફરકોઈ પંતીયાળાને તથા તેના કબજેસર પ્રતીબીધીને આપવા, એ સર્વ પંતીયાળાઓની ફરજ છે.

૨૫૮. પંતીયાળાં સાથે સંબંધ રાખનાર કોઈ પણ કાર્ય ઉપરથી જો કોઈ નહોતો યામ તો તે નકાનો હિસાબ પંતીયાળાએ પોતાની પેઢીને આપેલાં જોઈએ.

ફટાંતો.

(અ) અ બ અને ક એઓ પંતીયાળે વેપાર ફરે છે. અ અને બ ને ન જણાવતાં જે ધરખા પંતીયાળાંનું કામ ચાલે છે, તે ધરખા પંતીયાળા પોતાનાજ બાબને માટે કે જળવે છે. અ તથા બ ની પ્રિયતા હોય તો તે પંતીયાળા બાબ યામ તેમાં જામ જળવાનો હક તેઓને છે.

(બ) અ બ અને ક એઓ પંતીયાળે વેપાર ફરે છે અને તેઓનો વેપાર કુંબજ અને બંડન મધ્યે છે. ક બંડનનો એક વેપારી છે તેની ખાસે તેઓ માલ મોકલે છે. ક ને માલ મોકલ્યાં ફરે તેને સારક પોતાની સરખાં વાંપરે તેના અવેજમાં માલ મોકલવા બાબત ને ફરજી કને મળે છે તેમાંથી કોઈ બામ ક છુપી રીતે ક ને આપે છે એવી રીતે ક ને જે પેસાં મળ્યા તેનાં હિસાબ તેણે પેઢીને આપેલાં જોઈએ.

૨૫૯. જો કોઈ પંતીયાળો, બાકીના પંતીયાળાઓને ન જણાવતાં અને તેઓની સંમતી વિનાય, પેઢીનાં ધંધા જોડે સ્પર્ધાવાળો તથા તે ધંધામાં ફરકત કર્તા બીજો કોઈ પણ ધંધા ચલાવે, તો તે ધંધામાં જળવેલા સર્વ નકાનો હિસાબ તેણે પેઢીને આપેલાં જોઈએ, અને તે ધંધાને લીધે પેઢીને કોઈ ટોટા અપાવે હોય તો તે તેનો બરખા તેણે પેઢીને બચી આપેલાં જોઈએ.

૨૬૦. એકાદ પેઢીનાં કાર્ય બાબત કોઈ પણ પેઢીને અથવા બીજા જગસને ગિર જમીનગીરી આપવામાં આવી હોય તો, જે પેઢીને અથવા જે પેઢીનાં કાર્ય બાબત તે જમીનગીરી આપી હોય તે પેઢીનાં બંધારણમાં કોઈ ફરકાર યામ તો બીજી રીતનો કારાર ન હોય, તથા જે તે જમીનગીરી અવિરલગણનાં કાર્યને સંબંધે રહ્યાં એમ સમજવું.

જો પંતીયાળો પંતીયાળો સાથું રાખ્યું તો પંતીયાળાઓને હક તથા જવાબદારી.

પંતીયાળાઓના સામાન્યધર્મ.

પંતીયાળાં સંબંધીના કાર્યમાં ચલ્યા બાબનો હિસાબ પેઢીને આપેલાં જોઈએ.

જે પંતીયાળો સ્પર્ધાવાળો બીજો ધંધા કરે તે પંતીયાળો પેઢીને રૂબા જવા બદલે છે.

પેઢીમાં ફરકાર થવાથી સ્થિર જમીનગીરી રહ્યાં છે.

પ્રેમ પંત્યાઓમ
 જે પાપથી પછી ન
 વામણની હત્યાન થ
 મ તે તેને વાસ્તે
 મરનારની મિલકત
 જવાબદાર નથી.
 પંત્યાઓનાં કર્મો
 તથા પંત્યાઓનાં
 નાં પોતાનાં જીવો
 જીવો જેને આપવા
 વીધે.

૨૧૨. ડોહ પંત્યાઓ મહી પાપો લેવ, અને તેના મહી પાપો
 જેટલો કાંઈ કરવ જાય તોટી લેવ, તે કરવ કરવાનું ન હોય ત્યારે
 તે કરવને સંભવે મરનારની મિલકત જવાબદાર નથી.

૨૧૨. ડોહ પેટેડીને એકેમને આપવાનાં કરવ લેવ, અને તે
 પેટેડીનાં પંત્યાઓને પોતાને આપવાનાં જીવો કરવ લેવાત્યારે પંત્યાઓ
 યાની મિલકત પ્રથમ પેટેડીનાં કરવ અથ કરવાનાં કામમાં મેલી જોઈએ.
 અને ત્યાર પછી કાંઈ કામજ રહે તે પ્રત્યેક પંત્યાઓનો જેટલો હિ
 સ્સો લેવ તે હિસ્સો તે પંત્યાઓને પોતાને જે જીવ કરવ આપવા
 નાં લેવ તે અથ કરવાના કામમાં મેલી જોઈએ, અથવા હિસ્સો મ-
 જકુર તે પંત્યાઓને આપવો જોઈએ, ડોહ પણ પંત્યાઓની પોતાની
 જીવો મિલકત લેવ તે પંત્યાઓ મજકુરનાં જીવો કરવ અથ કરવાના
 કામમાં પ્રથમ મેલી જોઈએ, અને પછી જો કાંઈ કામજ રહેતો તે પે-
 ટેડીનાં કરવ અથ કરવાનાં કામમાં મેલી.

૨૧૩. પંત્યાઓ આપ્યા પછી પંત્યાઓના કામ તથા કરવો
 પંત્યાઓના કામ આપીને પંત્યા કરવ મેટ કે આપવો જરૂરની લેવ
 તે સર્વે આપવો કામ રહે કે એમ સમજવું.

૨૧૪. જે પેટેડી આપ્યા વાળાની પ્રતિજ્ઞા અપર આપવામાં આ
 વી ન હોય તે પેટેડી આપ્યા પેટી મજકુર સાથે વેપાર પંત્યા કરવાર
 કામમાં નહીં નુકસાનમાં કમી જવતી થઈ નહીં; પરંતુ તેજ કામમાં
 પોતાને પેટી મજકુર આપવાની અપર મળી હોય તો સદરકુ મજકુર કમી
 જવતી થઈ.

૨૧૫ બીજી રીતનો કાંઈ કરાર ન હોય તો, પંત્યાઓ સમજ
 થવા પછી પેટીનો પંત્યા આપીને પંત્યા કરવ સારું તથા પેટીનું કર-
 વ અથ કરવાની તજવીજ કરવા સારું, તથા જે કામજ રહે તે પંત્યાઓ
 યાઓના હિસ્સો મજકુર તેઓને પેટેડી આપવા સારું, પ્રત્યેક પંત્યાઓ
 જો કિંવા તેના પ્રતિનિધિ સહને અરજ કરી શકે છે.

પ્રકાશ — જે ડિસ્ટ્રિક્ટ જજના અધિકારની સ્થાનિ મહાશયની
 અંદર પેટીનો પંત્યા અસાવવાની જગ્યા કિંવા મુખ્ય જગ્યા લેવ તે
 ડિસ્ટ્રિક્ટ જજની ડોહ કરનાં કનિષ્ઠ પંત્યાની ન હોય તેવી ડોહને આ
 કામના અર્થ મુજબની ડોહ સમજવી.

૨૧૬. નિયમિત જવાબદારીનાં પંત્યાઓ, જે ડોહ પેટેડી પંત્યાઓ
 નાં, અને જોઈએ સ્થાન કંપનિ એવા પ્રકારનાં જે વિશેષ પંત્યાઓ
 લેવ તે વિશેષ વખતે વખત હિંદુસ્તાન મંદિર જે કામજ આજું હોય તે
 મુજબ જવાબદાર થઈ.

પંત્યાઓ આપ્યા
 પછી પંત્યાઓ
 ના કામ અને ક
 રવો કામજ રહે છે.
 પંત્યાઓ આપ્યા
 વાળાને જોઈએ અ-
 વર.

પંત્યાઓ સમાપ
 થવા પછી કામ અ-
 રોપીને પંત્યા કરવા
 વિશે જોઈએ અર્થ
 કરવાનો કામ પંત્યા
 વાળાને જોઈએ.

નિયમિત જવા-
 બદારીનું પંત્યાઓ
 મંદિર પેટેડી પં
 ત્યાઓ અને જોઈ
 ને કામ કંપનિ.

परिशिष्ट #

출판사: 문학과 지성사

५२५५७१.

રજીસ્ટર-આકેનો નંબર તથા સાલ	વિષય.	કેસનો રકમ
ખીલ આકેનો નંબર ૧૨૫ અને ૧૨૬ નો ખાખ ૩.	કપડા અને ઝાઝા સોમનો બંધ કરવા વિશેનો કાવો.	કામ ૧૨,૩૫ અને ૧૭.
વિક્ટોરીઆના ૧૧ માં તથા ૧૨ માં વરસના રજાઓ નો ખાખ ૨૧.	હિંદુસ્તાન મંદિરના નાશર દેલ્હાઈ વિશે નો કાવો છે તે સંબંધે કસ્ટ કરવા વિશે.	કામ ૪૨.

201421

આ કટનો નંબર તથા સાલ.	વિષય.	કેટલે રા કર્યો.
સને ૧૮૪૦ નો આ કટ ૧૭ મા.	કંપનીના કામદારો ને પ્રસંગે બાંધુ હોય તે પ્રસંગે હરિદ કંપનીના કામદારોના મુલકને ૪ થા જ્યોર્જના ૪ થા વરસના સ્ટાટ્યુટના બાબ ૮૩ માંના કથા જ્યોર્જના ૧૬ થા વરસના સ્ટાટ્યુટના ૬ થા માં બાબથી હરકાર તથા સુધારા થયો તે પ્રમાણે બાંધુ કરી ને કાંકરો વિધીના કામદાર સુધારવા બાબત આકટ.	સમજો.
સને ૧૮૪૦ નો આ કટ ૧૭ મા.	કંપનીના કામદારો બાંધુ હોય તે પ્રસંગે હરિદ કંપનીના કામદારોના મુલકને ૪ થા જ્યોર્જના ૬ થા વરસના સ્ટાટ્યુટના ૧૪ માં બાબના કથા બાંધુ કરી ને કેટલાંક વચનો તથા બંદોબસ્ત કોમ્પેસર થાય તેને સારે બજેબાં ટિપ્પણી અવરુચ છેમ્મિયું કરાવવાનો આકટ.	સમજો.
સને ૧૮૪૪ નો આ કટ ૨૦ મા.	પ્રસંગે કંપનીના કામદારો બાંધુ હોય તે પ્રસંગે હરિદ કંપનીના કામદારોના મુલકને વિકટોરિયાના ૫ માં તથા ૧૬ થા વરસના સ્ટાટ્યુટના ૭ થા માં બાબનાં કથા આ કટ ઉપરથી હરકાર થયા પ્રમાણે બાંધુ કરી ને આડલીઆને હવાસે માલ સોંપા હોય તેને સુધે બુધિએ આપેલી કરનલ ૨૨ કમા વિધીનો કામદાર સુધારવાનો આકટ.	સમજો.
સને ૧૮૪૮ નો આ કટ ૨૧ મા.	શરત નિરર્થક થાય એવું કરાવવાનો આકટ.	સમજો.

સને ૧૮૧૧નો આ ક્ર ૫ મા.	કુડા વિશે સંક્ષિપ્ત પદ્ધતિ કરાવવા વિશેનો તથા ધિરિસર્પ-કલમ ૬ અને ડિવાન પેષાર સંબંધીનો કાયદો કેટલીએક બાબતમાં મુ- ૧૦ ધારવા વિશેનો આક્ર.
સને ૧૮૧૧નો આ ક્ર ૧૫ મા.	હિંદુસ્તાન મધ્યે પંચાળા વિશેનો કાયદો મુધારવા વિશેનો આક્ર સમજો.
સને ૧૮૧૭નો આ ક્ર ૮ મા.	હિંદુસ્તાન મધ્યે મોડાની શરતો વિશેનો કાયદો મુધારવા વિ- સમજો. શેનો આક્ર.

હ. સ. કનિંગહામ.

મવરનર જનરલની કાયસ તથા કાનુન કરનારી કૌન્સિલનો
એક્ઝિસિયુટિવ સેક્રેટરી.

(True Translation).

VIRPRASAD TA'IPRASAD,

(Chitnoes to the Collector of Surat,)

CARSETJI RASTAMJI THANAWALA,

(Subordinate Judge of Callian, in the Thana District.)

સન ૧૮૭૭ નો આકટ ૧૫ મો.

હિંદિયાના ગવર્નર જનરલસ ઇનકાઉન્સિલનો હેઠળ સમેલો આકટ ગવર્નર જનરલસ સાહેબે સન ૧૮૭૭ ના જુલાઈ મહીનાની ૧૯ મો તારીખે મંજૂર કર્યો તે સમજા સોંકાને બહેર થવા સાથે પ્રસિદ્ધ કર્યો છે. ફરિયાદી કરવાની મુદત કરાવવા બાબતનો તથા બાબત કારણો બાબતનો આકટ.

ફરીયાદ કરવાની તથા કારકને અપીલ કરવાની તથા ફેરવીએક અરજીઓ કરવાની હોય. | મુદત બાબત કાયદો છે તે સુધારવા ચોગ્ય છે વાસ્તે અને કમલ ઉપરથી ઉદ્ભવે તે તથા બીજી માલમિલકતનું પુણીપણું સંચારિત થવા બાબતની કાનુન કરાવવી ચોગ્ય છે વાસ્તે હેઠળ અમ્મા પ્રમાણે કરાવું છે.

હીકાઃ—પ્રકલ્પના કાયદાના હેતુ એને નીચે બાબતમાં જરૂરીસ રીતે ચોતાના કરેલા “ફોર્મીકલ એક્ટીવિટી”નામના પુસ્તકમાં બુદ્ધિ, કે આ કાયદા વિરામના કાયદા છે, હકની બાબતમાં નીચોત કરવા સાથે તથા કાયદે આકટના સાથે અગર કોઈ પણ કલ્પમાં તેના પ્રામીનપણાને લીધે એનો અનિચોતના અથવા દ્વિઅર્થ પલ્લુ થાય અગર અર્થ સ્પષ્ટ પલ્લુ ન સમજાય તેવા પુરાવાની ને આમીઆ હોય તે પુરી કરવાને બંદી છે. તેઓનું મુખ્ય પારણ એકે કે જ્યારે અમુક પ્રકલ્પમાં ચોગ્ય કારકમાં કોઈ પણ હક વિષે તક-શર ઉદાવવામાં ન આવેતો તે બંધ પડ્યા છે અથવા બંધ પડ્યા નેવા મળવા ને-પ્રમાણે ફરીયાદના બેરખરા મજબૂત કરણો તેવી ફર થાય છે. કારણ કે આવા કાયદા નો આધાર પલ્લુકારની ચોતાની મદદલત અથવા ને કાળજીપણા ઉપર રહેલા છે. તે ઉલ્લેખને બહુત કરે છે કેમકે ઉલ્લેખને તે ફેરવીક રીતે હકની બેરખરા કરાવી આપે છે.

અતિ સમજવા બંધા સંમતી નેને વિષે સમજીત થઇ નથી અગર ને કાળની ગતિથી સમજાવી શકાય એવા રહ્યા નથી તે બધા સંમતીને એક સામાન્ય પાત્રમાં પુરીને કલ્પના કાંકાને બંધ બાંહે છે.

પ્રકલ્પના કાયદાને લગતા ચોતે કરેલા બાયણમાં મોડે બાંહેકે કરે છે કે કાળ હકના પુરાવાનો નાથ કરે છે તથાની નેનો કાળે નાથ કરેલા હોય તેને બધે બાંધી મુદતનો કમલો નાથ મળાયે. એવું કાયદાએ કહાયણથી અને રવાયા કરાવું છે. આપણા હકની સામીતીઓનો નાથ કરવા કાળ ચોતાના એક હાથમાં ઘાતરડ મેઇ આવે છે પણ કાયદા કરનારે તેના બીજા હાથમાં કાળ માપક થીમી આપેલી છે અને તેમાંથી તે નેનો ચોત નાથ કરેલા છે તેની જરૂર નપડે તેવા તેને સાથે કાળ વિજાગ તે સંતત આપ્યાં કરે છે.

કાવેસરે ઉભાજ સેવાના ને હકે તે મુદતના કાયદાથી નિયમીત થાય છે મરિભાં નો તેવા કાયદાની બાધા સ્પષ્ટ ન હોય ત્યાં તેનું અર્થમહત્વ એવી રીતે કરવું કે કામ અભાવજનો હક કાયમ રહે. ઈ. શા. ડી. ૧ મુબાઇ. ૧૯

બાબ ૧ લો.

પ્રથમ નીયમો.

૧. આ આક્ટને “સન ૧૮૭૭ નો હિંદુસ્થાનનો પ્રકલ્પ બાબતનો આક્ટ” નાનું મથાણું | રહેવા.

આ આકરે આખા બિરિયદીયાને બાકુ છે. પણ ખીજી તથા ત્રીજી ક્ષમને આ આ આકરે ક્યાંકી ક્યાંકી થવા ખીજી અને ત્રીજી ક્ષમને કોઇ ક્ષય હેઠળ બચેલી ક્યાંકી બાકુ છે.

(અ) હિંદુસ્થાનના તથાકે જાળવના આકરે પ્રમાણે કરેલી ફરિયાદને; અથવા

(બ) સન ૧૮૭૧ ના મહાસના ૧ ક્ષેત્રના પ્રમાણે કરેલી ફરિયાદને બાકુ નથી.

આ આકરે સન ૧૮૭૦ ના અક્ટોબર મહિનાની પેટેલી તારીખે અમલમાં થઈ ગયું.

ટીકા—કાપડાઓ બાવી કાપડોને બાકુ પડવાના છે અને પાછળ થઈ ગયેલા કાપડો ને તથા ને જાળવના હોય તેવાં કાપડોને સ્પષ્ટ રીતે તે કાપડાઓ બાકુ ન કરવા હોયતો તેમની અસર થઈ કાપડોને બાકુ છે એમ મણકું જોઈએ નહીં. જુદાસમીમલ માફકથી.

૨ આ આકરેને જોડેલા પેટેલી પરિશિષ્ટમાં આકરે અમલમાં છે તે તે પરિશિષ્ટમાં આકરે રદ કરવા જાળવ. કહ્યું છે તેમ મુખી સરકાર તારીખે તથા તે તારીખથી રદ છે એમ સમજવું.

પણ સન ૧૮૭૧ ના હિંદુસ્થાનના મુદત જાળવના આકરે ઊપર આપેલા કવામાં સન ૧૮૭૧ ના ૬ આ આ આ આકરે ઉપર આખા હોય તે પ્રમાણે તે સમજાવા વાંચવા ક્ષેત્ર ઊપરના કવામાં.

હોય અમલ પ્રમાણે થાય છે એમ સમજવું નહીં એટલે તે આકરે પ્રમાણે અથવા તે આકરે ઉપરથી રદ થયેલા કોઇ આકરે પ્રમાણે કોઈ ક્ષેત્ર સંપાદન કરેલા હોય તે ક્ષેત્રને

કે સંપાદન થઈ ગયું. નામ આવે છે અથવા ફરિયાદ કરવાનો કોઈ ક્ષેત્ર નામ હોય તે કામમ રાખવા. થયે હોય તે ક્ષેત્ર પાછો સંસ્થાપિત થાય છે એમ સમજવું

સન ૧૮૭૨ ના કવામાં આકરે નહીં. અને આ આકરેના કોઇ ક્ષેત્ર ઊપરથી હિંદુસ્થાનના નીચે કામમ કામમરાખવી. કરાર જાળવના આકરેની રજા મી ક્ષમને નામ આવે છે એમ સમજવું નહીં.

આ આકરેમાં મને તે ક્ષેત્ર હોય તોપણ, આ આકરેને જોડેલા ખીજી પરિશિષ્ટ

ને ફરિયાદ સાથે આ આ ના ૧૪૬ મા નંબર હેઠળ કહેલી કોઇ ફરિયાદ હેઠળ અમલ ક્ષેત્રમાં કહેલી મુદત, સન પ્રમાણે હકીકત ન હોયતો સન ૧૮૭૦ ના અક્ટોબર મહિના

૧૮૭૧ ના ૬ આ આકરે ની સરકાર પેટેલી તારીખથી આમલમાં પાંચ વરસમાં કરવાનો અધિકાર છે એટલે સરકાર પ્રકારની ફરિયાદી સાથે સરકાર

સન ૧૮૭૧ ના હિંદુસ્થાનના મુદત જાળવના આકરેમાં કહેલી મુદત સરકાર પાંચ વરસ

પૂરા થયાની અગાઉ પૂરી નહીં થઈ હોય તો પાંચ વરસમાં કરવાનો અધિકાર છે. અને

ને ખીજી કોઇ ફરિયાદ અમલ આ આકરેમાં કહેલી મુદત, સરકાર સન ૧૮૭૧ ના હિ-

દુસ્થાનના મુદત જાળવના આકરેમાં કહેલી મુદત કરતાં ઓછી હોય તે ખીજી ફરિયાદ

હેઠળ અમલ પ્રમાણે હકીકત ન હોયતો સન ૧૮૭૦ ના અક્ટોબર મહિનાની સરકાર

પેટેલી તારીખથી પાંચ વરસમાં કરવાનો અધિકાર છે. એટલે સરકાર પ્રકારની ફરિયાદ

અમલ. સરકાર આકરેમાં કહેલી મુદત સરકાર પાંચ વરસ પૂરા થયાની અગાઉ પૂરી નહીં થઈ

હોય તો પાંચ વરસમાં કરવાનો અધિકાર છે.

ટીકા—૨૬ થયેલા કાપડા અથવા કાપડા અમલમાં હતા તે જાળવના ને ક્ષેત્ર પ્રા

પણ થવા હોય તે હકો, રદ કરનાર આક્રંદમાં એવા સ્પષ્ટ સંદેશ નહોતો અમર એ મત બળનો ચોખ્ખો બાગાય નીકળતો ન હોય તો, તે સ્પષ્ટક્રમ અથવા કોર્પોરેટ રાજવાધી જતા નથી, અને તેથી કંઈને સન ૧૮૭૧ ના ૬ માં આક્રંદના પેટેલા પરિવિસ્તરની કક્ષમ રવા સન ૧૮૭૭ નો ૫ માં રેમુસેશન સ્પષ્ટ થીતે રદ કરવામાં આવ્યો તેા પણ સન ૧૮૭૧ નો ૬ માં આક્રંદ અમલમાં આવતા પેટેલાં તે રેમુસેશનની ૧ સી કક્ષમ પ્રમાણે ને પ્રીરહીપડીય હક પ્રાપ્ત થવા હોય તેને અસર થતી નથી. ડી. ષા. ડી. ૧ યુનિયન ૧૮૬૧.

૩. આ આક્રંદમાં વિષય ઉપરથી અથવા આગલા પાછલા સંબંધ ઉપરથી બા-અર્થની કક્ષમ. | ૫ આવતા ન હોય તો—

“વાડી” આ શબ્દમાં ને કોઈ માણસની તરફથી અથવા ને કોઈ માણસની મારફતે ફરિયાદ કરવાનો પોતાનો હક્ક વાંધો પ્રાપ્ત થાય છે તે માણસનો પણ સમાસ થાય છે. અને “અરજદાર” આ શબ્દમાં ને કોઈ માણસની તરફથી અથવા ને કોઈ માણસની મારફતે અરજ કરવાનો પોતાનો હક્ક અરજદારને પ્રાપ્ત થાય છે તે માણસનો પણ સમાસ થાય છે. અને “પ્રતિવાદી” આ શબ્દમાં ને કોઈ માણસની તરફથી અથવા ને કોઈ માણસની મારફતે પોતાની ઉપર ફરિયાદ થવાની પાત્રતા પ્રતિવાદીને પ્રાપ્ત થાય છે તે માણસનો પણ સમાસ થાય છે.

“ફજમંટ” આ શબ્દમાં હેઠળ લખેલા કુકનો પણ સમાસ થાય છે એટલે ફાર ઉપરથી ઉત્પન્ન ન થનારા એવા ને હક ઉપરથી, ખીલની જમીનનો અથવા ખીલની જમીનમાં ઊગનારા અથવા તેને ચોટિલા અથવા તેની ઉપર રહેનારા કોઈ પદાર્થનો કોઈ બામ પુર પોતાના ફાપક સાથે બંધ જવાનો અથવા પોતાના કામમાં લગાડવાનો અધિકાર કોઈ માણસને પ્રાપ્ત થાય છે તે કુકનો પણ સમાસ “ફજમંટ” આ શબ્દમાં થાય છે.

“કનિલ આફ એક્સચેન્જ” આ શબ્દમાં કુકીનો તથા ધેકીનો પણ સમાસ થાય છે.

“હબાડ” (૫૫) આ શબ્દમાં હેઠળ લખેલા ફરાવેજનો સમાસ થાય છે એટલે ફ્રાયાજ એક વિશેષ કલ્પ કરક હોય તો અથવા ન કરક હોય તો (પ્રસંગ પ્રમાણે) એમ હોય તેમ) અવશ્યકતા રદ થયે એવી થરતે કોઈ માણસ ખીલ માણસને ને ફરાવેજ ઉપરથી તાજું આપવાની પોતાને જરૂર પડે છે તે ફરાવેજનો સમાસ થાય છે.

“વાયદા યી” આ શબ્દનો અર્થ ને કોઈ ફરાવેજ ઉપરથી તે ફરાવેજ ફરી આપનાર પેસાની નિરદિષ્ટ કરેલી રકમ તે ફરાવેજમાં ફરાવેશી વખતે અથવા માત્ર ત્યારે અથવા તે ફરાવેજ ફેરવે. એટલે આપવાનું આસ કબ્જા કરે છે તે ફરાવેજ એમ સમજવો.

“ફૂરડી” (એટલે જુઓદાર) આ શબ્દમાં ખીલામીદાર અથવા ને ગીરવી રાખનાર નો કબજો ગીરવીનું તાજું આપવા પછી પણ રહ્યો હોય તે થરે છે રાખનાર અથવા ને

કનિલ આફ એક્સચેન્જ એટલે ને કુકીની ને અથવા ત્રણ નકલો મળીને એક સેટ થાય છે તે કુકી.

હબાડ એટલે ફેજ કબ્જા કરીને તથા તેની રકમ ફાપક ફરીને તથા આપવાની કબજા કરાવીને ચિઠ્ઠા સાથે અથવા સહી ચિઠ્ઠા સાથે ખત લખી આપે છે તે ખત.

અપકૃતિ કરનારને હું નહીં હોય તે કમળે હોય તે અપકૃતિ કરનારને સમાસ થતો નથી.

“હરિવાદ” આ શબ્દમાં અપીલનો અથવા અરજનો સમાસ થતો નથી.

“નોવિષા” આ શબ્દનો અર્થ દરનાવેજ ને વખત અને ને જગ્યાએ ફરી આ-
વષા એવું દરનાવેજમાં બહુ હોય અથવા કુઠમનમાં ઉપર અથવા કુઠમ ઉપર ને વ-
ખત તથા ને જગ્યાએ સહી થઈ એવું તેમાં બહુ હોય તે વખત તે જગ્યાએ દરનાવેજ
નોવિષા બાબત ને કાવો. અમલમાં હોય તે કાવડા પ્રમાણે બિલિય હડીયામાં ચોખ
ચીતે નોવિષા એવા સમજવો.—

“પારડો મુલક” આ શબ્દનો અર્થ બિલિય હડીયા કિલ્લાય ખીલે કાંઈ મુલક
એવા સમજવો.

અને ચોખ ચીતે સંજાળીને અને ધ્યાન રાખીને ને કાંઈ કશું નહીં હોય તે
“ધણવાપણી” કશું કે એવું સમજવું નહીં.

ભાગ ૨ નો.

હરિવાદો તથા અપિલો અને અરજીઓ કરવાની મુદત.

૪. ફરીવાર તથા અપીલ અને અરજી કરવાની મુદત આ આક્ટને જોડેમાં ખીલ
મુદત વીતી ગયા પછી ફરી | પરિશિષ્ટમાં કહીએ તે મુદત વીતી ગયા પછી ને ફરીવાર
થાશે વગેરે ફરી વગેરે હો | તથા અપીલ અને અરજી કરવામાં આવશે તે મુદત વીતી
થ તે કાઢાડી નાખવી. | મુદ્દા એવા જવાબ આપ્યો નહીં હોય તોપણ ૫ મી કલમના
આદેશથી તે ૨૫ મી કલમની આપર બગીની સમજી કલમના ડરાવતું પારણ રા-
ખીને કાઢાડી નાખવી.

ખુલાસો:—સાધારણ પ્રસંગે ચોખ અમલદારને ફરિયાદીની અરજી આપી એટલે
ફરિયાદ ફરી એવું થાય છે. નાદારને પ્રસંગે નાદારીમાં ફરિયાદ કરવાની પરવાનગી મ-
ળ્યા બાબતની તેની અરજી કાઢી થઈ એટલે તેણે ફરિયાદ ફરી એવું થાય છે. અને
ને કંપનીનું કામકાજ કોરકની મારફત આટોપવામાં આવતું હોય તે કંપનીની ઉપર રાવો
હોય તે પ્રસંગે રાવો કરનારે પોતાનો રાવો આદિશીયલ બિલિયોટરને પ્રથમ જાહેરો
એટલે તેણે ફરીવાર ફરી એવું થાય છે.

રજીસ્ટ્રો.

(અ.) ફેલી મુદત વીતી ગયા પછી ફરીવાર ફરીએ. મુદત વીતી મુદ્દા એવા જ-
વાબ આપ્યો નથી અને વાદીની તરફનું કુઠમનાનું થયું છે. પ્રતિષાદ અપીલ કરે છે,
અપીલકોરને તે ફરીવાર કાઢાડી નાખવી જોઈએ.

(બ.) ફેલી મુદત વીતી ગયા પછી ફેલી અપીલ મંજૂર ફરીએ તથા નોંધીએ,
તોપણ તે અપીલ કાઢાડી નાખવી.

ટીકા:—કામદારી મુદતની હવે ને રાવાએને માટે ડરાવવામાં આવી છે તેને કમુખત
ની તરફરે બાકુ પડી થશે, પણ કોઈપણ હું અમલમાં આવતા વિષય થશે તેથી ક-
મુખત થવી નથી. ઈ. ષા. ડી. ૧ અસલાબ. ૮૨.

આ કલમ પ્રમાણે મુદતની હરફત છે એવા ખચવા કરવામાં ન આવ્યો હોય તો
પણ રાવો મુદતની બહાર છે કે નહીં એ જોવાની હરજ કોરકને માંયે છે.
તેમજ ૨, ડી, ૧૧૮ જુઓ.

રાવાનું કારણ ન હોય ત્યાં મુખી મુલતનો કાચો બાકુ પડી શકતો નથી. ૧૨ થી. ૧૧૮.

૫. કોઈ ફરીયાદ સાથે અથવા અપીલ સાથે અથવા અરજી સાથે કોઈની મુલત મુલત પુરી થાય ત્યારે કે | ને દિવસે કોરટ બંધ હોય તે દિવસે પુરી થવી હોયતો ને ૨૪ બંધ હોય તે બાબત | દિવસે કોરટ પાછી બંધડે તે દિવસે તે ફરીયાદ અથવા અપીલ અથવા અરજી કરવાનો અધિકાર છે.

અપીલ કરવાની અથવા ફેસલાની ફરી તપાસ સાથે અરજી કરવાની ને મુલત અપીલ બાબત તથા ફરી | કહીએ તે મુલત પાછી પણ અપીલ અથવા ફેસલાની ફરી તપાસ સાથે કરેલી અરજી તપાસ સાથે અરજી હેઠળ બંધે પ્રસંગે મંજૂર કરવાનો છ બાબત વિશેષ કરાવ. | અધિકાર છે એટલે સદરકુ મુલતની અંદર અપીલ અથવા અરજી નહીં કરવાનું પાકું કારણ હવું એવી અવેષ્ટ (એટલે અપીલ કરનાર) અથવા અરજદાર કોરટની ખાત્રી કરશે તો તે અપીલ અથવા અરજી મંજૂર કરવાનો અધિકાર છે.

કીકા:—દીલ થવાનું કારણ ને અરજીમાં બતાવવામાં આવેલો હોય તેની સાથે અફી- રેવીઠ(સોગત પત્ર) જોઈએ. ૧૧ અક્ટોબર સન ૧૮૭૦ નું મુખાઈ સરકારી મેટલ જુઓ.

જ્યારે અપીલ કરવાને છેલ્લે દિવસે રવીવાર અગર ખીલે રળને। દિવસ આવેતો હોય તો અપીલ લખાઈ કરવાને સાથે એક દિવસ વધારે આપવા જોઈએ. ૧ મુ. હા. થી. ૫૦

રાષ્ટ્રી લખાઈ કરવાની મુલત પુરી થઈ ત્યારે કોરટ રળના સમજાથી બંધ હતી અને રળ પુરી થયા પછી ને દિવસે કોરટ બંધડતી જોઈએ તે દિવસે ન ઉપડતાં ખાડી ઉપડી અને ને દિવસે કોરટ ઉપડી તે દિવસે રાષ્ટ્રી લખાઈ કરવામાં આવેલો હતો; તે બાબતમાં એમ કહવું કે તે રાષ્ટ્રી જોખ મુલતમાં લખાઈ કરવામાં આવેલો હતો. ૫. થી. ૧ અલ્લાબાદ. ૨૧૭.

સામાવધાએ અપીલ કરી હતી તેની મુલાવણી વખતે થીવીલ જોશીજરકોડની કલમ ૫૧૧ મુજબની અપીલ કોરટના કુકમનામાં વિશેષ રેશીનડને હરકતો લીધીએ અથવા મેવાનું પારકું અને પછીથી તે અપીલ પાછી એવી મેવામાં આવ્યાથી તે તકરારો બહાર કરી શકાઈ નહીં; આ કારણ બીપરથી કરાવેલી મુલત વીત્યા બાદ રેશીનડની સામી અપીલ લખાઈ કરવાનું પ્રરજ કારણ છે એમ ગણાય નહીં ૧૦ મુ. હા. થી. ૩૬૦.

૬. સિદ્ધિપાંડીયામાં હાલ અમલમાં હોય તેવા અથવા આમજ અમલમાં આવેલ મુલતના વિશેષ તથા સ્થલ | વતારાં કોઈ વિશેષ અથવા સ્થલ વિશેષના કાયદામાં કોઈ વિશેષના કાયદા | ફરીયાદ સાથે અથવા અપીલ સાથે અથવા અરજી સાથે મુલત ખમુસ કરાવી હોય ત્યારે સદરકુ પ્રમાણે કરાવેલી મુલતમાં આ આકેટના કોઈ કારણ ઉપરથી બાધ આવેએ અથવા ફેરફાર થાયએ એમ સમજવું નહીં.

૭. ફરીયાદ કરવાનો અથવા અરજી કરવાનો હક હોય તે માલુસ ને વખતથી કાયદાસર નાબાયડી | મુલત ગણવાની હોય તે વખતે શરૂ (ફાળી ઉમરનું) અથવા બળી ગયેલું અથવા વિવાનું હોય તો હેઠળ બંધેલી મુલતમાં તેને ફરીયાદ અથવા

અરજી કરવાનો અધિકાર છે, એટલે આ આદેશને જોડેલા ૨ બ પરિશિષ્ટના ૩ બ આમતના કહેલા વખતથી ને યુદ્ધ ખીને પ્રસંગે આપવામાં આવત તેથી તે નાલાયકી દુર થવા પછીની યુદ્ધમાં ફરિયાદ અથવા અરજી કરવાનો તેને અધિકાર છે.

ને વખતથી યુદ્ધ ચલુવાની હોય તે વખતે તેને સદરકું પ્રકારની બે નાલાયકી હોય ત્યારે અથવા તેની નાલાયકી દુર થવાની અગાઉ તેને ખીજી નાલાયકી આવી હોય ત્યારે તેને હેઠળ બંનેથી યુદ્ધમાં ફરિયાદ કરવાનો અથવા અરજી કરવાનો અધિકાર છે એટલે ફરિયાદ વખતથી ને યુદ્ધ ખીને પ્રસંગે આપવામાં આવત તેથી તે બે નાલાયકી દુર થવા પછીની યુદ્ધમાં ફરિયાદ કરવાનો અથવા અરજી કરવાનો તેને અધિકાર છે.

તેની નાલાયકી તેના મરણ સુધી આજી રહે ત્યારે તેના કાયદાસર વારસ વગીબને હેઠળ બંનેથી યુદ્ધમાં ફરિયાદ કરવાનો અથવા અરજી કરવાનો અધિકાર છે—એટલે સદરકું પ્રમાણે ફરિયાદી વખતથી ને યુદ્ધ ખીને પ્રસંગે આપવામાં આવી હોત તેથી તેનાં મરણ પછીની યુદ્ધમાં ફરિયાદ કરવાનો અથવા અરજી કરવાનો અધિકાર તેના કાયદા સર વારસ વગીબને છે.

મરણની તારીખે સદરકું પ્રકારના વારસ વગીબને સદરકું પ્રકારની કોઈ નાલાયકી હોય ત્યારે આ કલમના પેહેલા બે પેરેઓની કાનુન બાંધુ થયે:—

આમલખાધિકારના હક અમલમાં જાયવા બાબતની ફરિયાદીને આ કલમના રોઈ કરાવ બાંધુ નથી અથવા નાલાયકી દુર થવા પછી અથવા ને માણસને નાલાયકી હવી તે માણસ મરણ પામ્યા ત્યારથી ને યુદ્ધમાં ફરીઆદ કરવી જોઈએ અથવા અરજી કરવી જોઈએ તે યુદ્ધ આ કલમના કોઈ કરાવ ઉપરથી જણ વરસ કરતાં કોઈ વધે છે એવું સમજવું નહીં.

દશાંતિ.

(અ) કોડીનાં ભાડા બાબત ફરિઆદ કરવાનો હક અને તે નહાની ઉમરનો હ તે ત્યારે તેને પ્રાપ્ત થાય છે. સદરકું પ્રમાણે હક પ્રાપ્ત થવા પછી આર વ રથે તે ઉમરમાં આવે છે. પોતે ઉમરમાં આવ્યાની તારીખથી તેને જણ વરસની અંદર ગમે તે વખતે પોતાની ફરીઆદ કરવાનો અધિકાર છે.

(બ) મૃત સંબંધિત બાબત બાબત ફરીઆદ કરવાનો હક અ. નહાની ઉમરનો હ તે ત્યારે તેને પ્રાપ્ત થયો છે તે હક પ્રાપ્ત થવા પછી અગીઆર વરસે તે પુખ્ત ઉમરનો થાય છે. અ. ને સામાન્ય કાયદા પ્રમાણે ફરીઆદ કરવા સાથે એક વરસ માત્ર રજૂ છે. પણ આ કલમ પ્રમાણે તેને ખીજાં બે વ રસ આપવામાં આવ્યે તે પુખ્ત ઉમરમાં આવ્યાની તારીખથી ને યુદ્ધમાં તેને ફરીઆદ કરવાનો અધિકાર છે તે યુદ્ધ કુલ એકંદર જણ વરસની આ પ્રમાણે થાય છે.

(ક) અ. નહાની ઉમરનો છે ને તેને ફરીઆદ કરવાનો હક પ્રાપ્ત થાય છે. તે હક પ્રાપ્ત થવા પછી અને નહાની ઉમરનો હોત ત્યારે તે ગણી થાય છે. તે તારીખે અ. નું ગોડાંપણું બને છે તથા નહાની ઉમર પૂરી થાય છે. તે તારીખથી તેની ફરિયાદ કરવાની યુદ્ધ સર થઈ છે.

(ક) અ. ન્હાની ઉમરનો છે ને તેને ફરીવાર કરવાનો અપીકાર પ્રાપ્ત થાય છે. તે પુખ્ત ઉમરનો ધયાળી અગાઉ તે મરણ પામ્યા છે તથા તેનો સ્થાનાવલ્લ નો ન્હાની ઉમરનો છેકરો અ. થાય છે. અ. પુખ્ત ઉમરનો ધયાળી તારી અથા તેની ફરીવાર કરવાની મુદત સરે થાય છે.

(ખ) વંશપરંબ પરાનો કુલો મળવા સારે ફરીઆદ કરવાનો હક અ. ને પ્રાપ્ત થાય છે. તે તે વખતે ગાંડો છે. તે હક પ્રાપ્ત થવા પછી છ વરસે અ. ગાંડો હોતા તે સાલે થઈને ડેકાણે આવે છે. અ. નું ગાંડાં પશું ધયાળી તારીઅથી ને મુદતમાં તે ફરીઆદ કરી શકે છે. તે મુદત સાધારણ કામથ ઉપરથી તેને છ વરસની છે. તે મુદત આ કલમ ઉપરથી વધતી નથી.

(ક) બેકુળની પાસેથી કલમને મળવા સારે ભૂમિનદાર તરીકે ફરીવાર કરવાનો હક અ. ને પ્રાપ્ત થાય છે. તે રિવાનો છે. હક પ્રાપ્ત થવા પછી અ. ગણ વરસે 'મરણ પામી છે અને મરણની તારીઅ સુધી તેનું રિવાનાપશું' રહે છે. અ. ના મરણની તારીઅથી ને મુદતમાં અ. ના હક સંબંધનો વારસવગીબ ફરીવાર કરી શકે છે તે મુદત સાધારણ કામથ ઉપરથી તેને નવ વરસની છે. તે મુદત વારસવગીબની પાસે વારસવગીબપશું આ વગર ત્યારે તે ખુદ પોતે નાભાવગીબ નહીં હોય તે આ કલમ ઉપરથી વધતી નથી.

ટીકા:—પેટાનો અંગ થતાં પેટેમાં રાવાનો હક ઉત્પલ થયો હોય તે હકની આ ખતમાં મિદ સગીર પુખ્ત ઉમરે આંખા પછી આ કલમનો લાભ લઈ શકે નહીં. ૨૩ વી. ડી. ૨૮૫.

આ કલમથી સગીરને અગર તેના મૃત્યુ પછી તેના પ્રતિનિધીને ને રાવા લાવવા સારે ને આસ મુદત આપવામાં આવી છે તે મુદતના લાભ સગીરની સાથે ખીલ્લે કોઈ પ્રકારે સંબંધ ધરાવતા પ્રથમ માગી શકતા નથી ૨૪ વી. ડી. ૧૮૧.

સગીર પુખ્ત ઉમરનો થયે ક્યારે ગણાય તે ખાખતમાં સન ૧૮૭૫ નો ૬ થા આક્ટ જુઓ.

૮. કેશબચંદ્ર સામાયક મેલુદારીમાંના અવધા રાવો કરનારામાંના કોઈએકને એક સામાયક મેલુદારી | સરકુ પ્રકારની કોઈ નાભાવગી હોય અને સરકુ પ્રકારના નાભાવગી. માલુસના અનુમત વગર ફારગતી આપવી હોય ત્યારે મુદત સંપાદાને વારસે ચાલુ થાય છે એવું સમજવું પણ સરકુ પ્રકારની ફારગતી આપવી નહીં હોય ત્યારે ખીલ્લેમાંના અનુમત વગર સરકુ પ્રકારની ફારગતી આપી શકવાને તેઓ પછી એક લાયક થાય ત્યાંહાં સુધી તેઓ પછી કોઈને વારસે પણ મુદત ચાલુ થતાર નહીં. દર્શાવે.

(અ) અ. એક પેટાનું કરજ કરે છે. તે પેટાના બ. તથા ક. તથા ડ. ભાગીઆ છે. બ. ગાંડો છે તથા ક. ન્હાની ઉમરનો છે. બ. તથા ક. ના અનુમત વગર ડ. તે કરજની ફારગતી આપી શકે છે. બ. તથા ક. તથા ડ. ખાખત મુદત ચાલુ થાય છે.

(ખ) અ. એક પેટાનું કરજ કરે છે. તે પેટાના ખ. તથા ફ. તથા મ. ભાગીઆ છે. ખ. તથા ફ. ગાંડા તથા મ. ન્હાની ઉમરનો છે. ખ. તથા ફ. નું ગાંડાપશું જમ ત્યાંહાં સુધી અવધા અ. પુખ્ત ઉમરનો થાય ત્યાંહાં સુધી તેઓ પછી કોઈને વારસે મુદત ચાલુ થતી નથી.

૬. મુદત અંતરે આણંદ થઈ એકસે તે દેવીવાદ કરવાની પાછી કાંઈ નાહા મુદત સતત આપે છે. | જરી અથવા અસમર્થ પણું આપવાથી, બંધ પડતી નથી.

પણ એવું કરાવું છે કે મેલુદારનાં પ્રસંગનાં મરજિતાર વહિવટ અભાવવાની સત્તા તેના મેલુદારને આપી હોય ત્યારે તે કરજ વસુલ કરવા સારું દરિયાદ કરવાની મુદત કહી છે તે મુદત આજ થવાનું તેના વહીવટ આજ હશે ત્યાં સુધી માફક રહેશે.

૧૦ આ આદેશ પાછળ કાંઈ પણ કરાવ હોય તેમ પણ કાંઈ વિશેષ કરણ સારું આમ દૂરદી હોયતેમ્નાની કાંઈ આજુસની પાસે માલ મિલકત દૂસમાં આવી હોય તે મા ઉપર તથા તેમ્નાના વારસે હુસ ઉપર અથવા તેના કાવડાસર વારસ વગીલ ઉપર અથ વગીલની ઉપર દરિયાદો. | આસિન ઉપર (ને કીમતદાર માનવલા માન્ય આસિન નહીં હોય) તેના અથવા તેમ્નાના હાથમાંથી તે માલ મિલકત મેલા સારું દરિયાદ કરવાને, મમ તેટલી મુદત થઈ ગઇ હોય તોપણ હરકત છે એમ સમજવું નહીં.

દીકા-બીલ સમ્પત્તના હાથમાં દૂર નથીકે મીલકત સોંપવામાં આવી હોયતો જ્યાં સુધી પાછી આપવા વિશેષાધિકારગપ્તીકરી નથી અને દૂરદીએ તે પાછી આપવા ના પાડી નથી ત્યાં સુધી માલિકને કાંઈ પણ હાવાનું કરવું ઉત્પન થવું નવાં ના કલાની તારીખથી મુદત ચરૂ થાય છે પણ દૂરદીને કમળે મળ્યો તે તારીખથી મુદત ચરૂ થતી નથી. ૧૨. બી. રી. કી. ૩૧.

૧૧ પારકા મુલકમાં થયેલા કરારો ઉપરથી પ્રિટિશ ઈંડિયામાં દરિયાદો કરવામાં પારકા મુલકના કરાર ઉપર | આજે તેમ્ને આ આદેશમાં કહેલા નિયમ બાંધુ છે. થી દરિયાદો.

પારકા મુલકમાં થયેલા કરાર ઉપરથી પ્રિટિશ ઈંડિયામાં દરિયાદ કરવામાં આજે તે દરિયાદોના જવાબમાં તે પારકા મુલકના મુદતના નિયમની હરકત હેઠળ બધા પ્રમાણે હકીકત ન હોય તો આલશે નહીં, એટલે તે નિયમ ઉપરથી તે કરાર નહીં સર-આ થઈ જતા નહીં હોય તથા તે નિયમમાં કહેલી મુદતમાં પસંકારોની તે મુલકમાં રૂપા નીકળેલી થઈ નહીં હોય તો તે નિયમની હરકત આલશે નહીં.

માલ કે નો.

મુદત અજુબા બાબત

૧૨ હરકોઈ દરિયાદ અથવા અપીલ અથવા અરજી કરવાની મુદત કહી હોય તે નો હાકોડે દરિયાદ કરવા | મલુલી વખતે ને હાકાડાયા તે મલુલાની હોય તે હાકોડે નો હાક પ્રાપ્ત થાય છે તે થી હોય. | હાકોડે મુખી હોય.

અપીલ કરવાની ને મુદત તથા નાદારીમાં અપીલ કરવાની પરવાનગી બાબત અરજી કરવા અપીલને તથા કેટલી | ની ને મુદત તથા ફેસલાની ફરી તપાસ સારું અરજી કરવાની ને

એક અરજીએ પ્રસંગે | મુદત કહી છે તે મુદત મલુલી વખતે ને ફેસલા બાબત તકરાર મુદત મુખી હોય | બાબત. | હોય તે ફેસલા ને રીવ્યુ કહી સંબંધાંયે હોય તે રિવસ અને ને કુકમનામાં ઉપર અથવા શીક્ષાના કરાવ ઉપર અથવા કુકમ ઉપર અપીલ હોય અ-અથવા ને કુકમનામાંની શીક્ષાના કરાવની અથવા કુકમની ફરી તપાસ થતી એટલે એની માગણી હોય તે કુકમનામાંની અથવા શીક્ષાના કરાવની અથવા કુકમની તપાસ થતી સારું નેમ્ની મુદત જરૂર હોય તેમ્ની મુદત મુખી હોય.

કુકમનામાં ઉપર અપીત હોય ત્યારે અથવા કુકમનામાંની ફરી તપાસ થતી નોંધવે
એવી માગણી હોય ત્યારે ને હેસબ ઊપરથી તે કુકમનામાં કર્યું હોય તે હેસબની
નકલ મળવા સારું નેટલી સુદનની જરૂર હોય તેટલી સુદન પણ મુકી દેવી.

(પંચનો) હેસબો રૂઠ કરવા સાહે અરજી કરવાની ને સુદન કહી છે તે મણતી વ
ખતે (પંચના) હેસબની નકલ મળવા સારું નેટલી સુદનની જરૂર હોય તેટલી સુદન
મુકી દેવી.

૧૭ ફરીઆદ કરવાની સુદન કહી હોય તે મણતી વખતે પ્રતિવાદી નેટલી સુદન
પ્રતિવાદી બિલિયન ડીવા માંથી સુધી ગેરહાજર હોય તેટલી સુદન આદ
માંથી નેટલી સુદન સુધી કરવી.
ગેરહાજર હોય તેટલી સુ
દન મુકી દેવી.

૧૮. કોઈ ફરીઆદ કરવાની સુદન કહી હોય તે મણતી વખતે વાદી અસલ ફરિ-
હકુમતપરથી કોરટમાં પ્ર માણે હકીકત હોય તો બાદ કરવી. એટલે ઊપર કહેલી
માણીકપણે અમારેલાં કામ માં તેજ પ્રતિવાદી ઉપર ખીજી રિવાની ફરીવાદ ચોક્કસ હતી
માં ભાગેલી સુદન બાદ કરવાથી અભાવતા હોય તે ફરિવાદને નેટલી સુદન ભાગી હોય
રવી.

તેટલી સુદન હેઠળ બપ્પા પ્રમાણે હકીકત હોય તો બાદ કરવી. એટલે ઊપર કહેલી
ખીજી ફરિવાદ, ફરિવાદનાં ને કારણ ઊપરથી પહેલી ફરીવાદ કરી હોય તેજ કારણ ઊ-
પરથી કરી હોય તથા કોઈ કોરટમાં તે ફરિવાદ પ્રમાણિકપણે ચલાવી હોય ને તે કોરટને
હકુમત નહોવાને લીધે અથવા તેવા પ્રકારનાં ખીજાં કારણને લીધે તે કોરટથી તે ફરીવાદ
ધ્યાનમાં લઈ ચકાસી નહોય તો તે સુદન બાદ કરવી.

ને ફરિવાદનું કામ રિવાની ઇનસાફનું કામ અભાવવાની રીત બામતવા કાયદાની
રિવાની ઇનસાફનું કામ ૨૦ મી કલમ પ્રમાણે કુકમ કરીને બંધ રાખ્યું હોય તે
અભાવવાની રીત બામતવા ફરિવાદ કરવાની સુદન કહી હોય તે મણતી વખતે હેઠળ બ-
કાયદાની ૨૦ મી કલમ પ્ર માણે સુદન બાદ કરવી એટલે ફરીવાદ કરવાની તથા કામ
માણે કરેલા કુકમને પ્રસં સરકાર પ્રમાણે બંધ કરવાની તારીખની દરમિયાનની સુદન
ને તેવીજ સુદન બાદ કરવી. અને ને કોરટમાં કામ બંધ કર્યું હોય તે કોરટમાંથી ને
કોરટમાં તે ફરીવાદ ફરીથી કરવાની હોય તે કોરટ જવા સાહે નેટલી સુદનની જરૂર
હોય તેટલી સુદન બાદ કરવી.

કોઈ અરજી બાબત ને સુદન કહી હોય તે સુદન મણતી વખતે અરજદાર તેજ
અરજીને પ્રસંને તેવીજ ન્યાય મળવા સાહે ને સુદનમાં અરજી કરતા હોય તે
સુદન બાદ કરવી. સુદન હેઠળ બપ્પા પ્રમાણે હકીકત હોય તો બાદ કરવી એટલે
ઉપર કહેલી કહેલી અરજી કોઈ કોરટને પ્રમાણિકપણે કરી હોય ને તે કોરટની હકુમતમાં
આપી હોવાને લીધે અથવા તેવા પ્રકારના ખીજાં કારણને લીધે તે કોરટથી તે ન્યાય
આપી ચકાસી નહી હોય તો તે સુદન બાદ કરવી.

ખુલાસો ૧- નેટલી સુદન સુધી આમળની ફરીઆદ માણે હતી અથવા અરજી

કરી હતી તે મુદત ગણતરી વખતે એ દિવસે તે કૃષીવાદ અથવા અરજી કરી તે દિવસ તથા એ દિવસે તે કૃષીવાદનું અથવા અરજીનું કામ પડે થયું તે દિવસ એ બેઠ દિવસ ગણવા.

ખુલાશો ૨.—હકૂમત નક્કી હતી એવા સમયથી અપીલ કરી હોય તે અપીલ બા-
બત હરકત મેનારો વાદી આ કલમના અર્થ પ્રમાણે કૃષીવાદનું કામ અલાવતો હતો
એવું સમજવું.

ટિપ્પણી—અદિરામ વિ. પ્રસાદનારાયણજીંગલ કામમાં હવેલદારના કુલમ પ્રમાણે વિવાદી
કાર્ટમાં શરૂ થયેલા અભાવવામાં એ વખત મર્યાદા તે બદલ આપવામાં આવેલો હતો ૨૬
બી. ડી. ૨૦૪.

ચોથા મુદતમાં અને ચોથા હકોમતી કરી તથા સની અરજી કરી હોય તો અપીલ
લાખ કરવામાં દીલ થઈ હોય તેનું પ્રવૃત્તિ કારણ ગણાયે. ૨૨ બી. ડી. ૭૬.

૧૫ કોઈ કૃષીવાદ કરવાની મુદત નક્કી હોય તે ગણતરી વખતે તે કૃષીવાદ કરવાનું
નેટલી મુદત મુખી કૃષિવાદ કામ એ તાકીદ ઉપરથી અથવા કુલમ ઉપરથી બંધ રહ્યું હોય
૬ સદ કરવાનું કામ તાકીદ તે તાકીદ અથવા કુલમ નેટલી મુદત મુખી બાધ રહેશે તે-
૬ ઉપરથી અથવા કુલમ ટીકી મુદત તથા એ દિવસે તે તાકીદ અથવા કુલમ કરવા હોય
ઉપરથી બંધ રહ્યું હોય તેકે તે દિવસ તથા એ દિવસે તે તાકીદ અથવા તે કુલમ ૨૬ ક-
લી મુદત મુખી હોય. તે દિવસ બાદ કરવો.

૧૬. કુલમનાથું બળવવા સાથે કરેલા ચેઆણમાં એ અડિદાર હોય તેને કમળે
કુલમનાથું બળવવા સાથે | સેવાની કૃષિવાદ કરવી પડે તે કૃષિવાદ બાબત એ મુદત નક્કી
કરેલું ચેઆણુ ૨૬ કરવાનો | હોય તે મુદત ગણતરી વખતે તે ચેઆણુ ૨૬ કરવા સાથે કુ-
મળ કુલમનાથાઓ દેણુ | કમનાથાઓ દેણુદાર નેટલી મુદત મુખી કામ અલાવતો હોય
હુદાર એ મુદતમાં કરતો | નેટલી મુદત બાદ કરવી.
હોય તે મુદત મુખી રેવી. |

૧૭. ફાઈલ્ડ માલુસ છવતું હોત તો તેને કૃષિવાદ કરવાનો અથવા અરજી ક-
કૃષિવાદ કરવાનો હક પ્રા | રવાનો હક હોત તે માલુસને હક પ્રાપ્ત થયાં પહેલાં મરજુ
પ્ર થયા પહેલાં મરજુ થા | પામે ત્યારે તે કૃષિવાદ અથવા અરજી કરવાની મુદત, તે-
ય તેનું પરિણામ. | મરનાર માલુસનો કાયદાસર વારસ વકીલ તે કૃષિવાદ અથવા
અરજી કરવાને કાયદા થયો હોય ત્યારથી ગણવી.

ફાઈલ્ડ માલુસ છવતું હોત તો તેની ઉપર કૃષિવાદ કરવાનો અથવા અરજી કરવાનો
હક પ્રાપ્ત થયો હોત તે માલુસ હક પ્રાપ્ત થયાં પહેલાં મરજુ પામે ત્યારે તે કૃષિવાદ અથવા
અરજી કરવાની મુદત વાદી નેની ઉપર તે કૃષિવાદ અથવા અરજી કરી શકે એવો કોઈ
તે મરજુ માલુસનો કાયદાસર વારસ વકીલ નવારે થયો હોય તે વખતથી ગણવી.

અચકાવિદાર અગમમાં આણુવા બાબતની અથવા સ્થાવર અિમકતના અથવા
વંશપરંપરાના કુદાનો કમળે મળજ બાબતની કૃષિવાદનો આ કલમના પહેલા બાગનો
કોઈ કાયદા બાધ નથી.

૧૮. કોઈ માણસને દરિયાદ કરવાનો અથવા અરછ કરવાનો હોય તે તેને કપડું ને.

| તે હક હોવાનું કપડથી માલમ પડવા ઘણું નહીં હોય અથવા ને અધિકાર ઉપરથી તે હક હોય તે અધિકાર તેને કપડથી માલમ પડવા ઘણું નહીં હોય ત્યારે,

અથવા સરકુ પ્રકારનો હક ચાલેલ કરવાને ને રસ્તાવેળાની ભરૂં હોય તે રસ્તા-વેળા નેનાથી કપડથી સંતાડણી હોય ત્યારે,

હેઠળ બંધેલાં માણસો ઉપર દરિયાદ કરવાની અથવા અરછ કરવાની મુદત ગણવી તે એકલે—

(અ) ને માણસે કપડ કસું હોય, અથવા કપડ કરવામાં નેણે મદદ કરી હોય તે માણસ ઉપર, અથવા

(બ) તે માણસના સંબંધથી ને કોઈ માણસ પ્રમાણિકપણ વગર તથા કિંમતવાર બદલો આપવાવગર બીજી ચીતે ઢાવો કરતો હોય તે માણસ ઉપર દરિયાદ કરવાની અથવા અરછ કરવાની મુદત ગણવી તે.

કપડથી ને માણસનું નુકસાન થયું હોય તે માણસને કપડ પેહેલવેલું ભારે સં-મળવું હોય તે વખતથી ગણવી; અથવા સંતાડેલા રસ્તાવેળાને! પ્રસંગે તે રસ્તાવેળા હાલર કરવાનું અથવા હાલર કરાવવાનું સાધ્ય તેને પ્રથમ ભારે પ્રાપ્ત થયું તે વખતથી ગણવી.

ટીકા—ને પક્ષાદારના સાથે હક નળવવાનો હોય તેણે કો કપડ કરવું હોય તે તેણે કામને આ કલમ બાંધુ પડે છે. ઈ. બા. ચી. ૨ કલમ ૧૮.

૧૯. કોઈ માલમિલકત બાબત અથવા હક બાબત દરિયાદ અથવા અરછ ક-બંધેલાં અંગીકરણનું પ રવાની મુદત કહી હોય તે મુદત પુરી થવાની અગાઉ સ-રિણમ.

| સરકુ પ્રકારની માલમિલકત બાબતની અથવા હક બાબતની પાતતાનું અંગીકરણ બંધેલું થાય ને તે માલમિલકત બાબત અથવા હક બાબત ને આસામી ઉપર ઢાવો હોય તે માણસે અથવા ને માણસના સંબંધથી તેને અધિકાર અથવા પાતતા પ્રાપ્ત થઈ હોય તે માણસે તે સેખ ઉપર સહી કરી હોય તેા અસહની પાતતાના સ્વરૂપ પ્રમાણે નવી મુદત અંગીકરણના સેખ ઉપર ને વખતે સરકુ પ્રમાણે સહી થઈ તે વખતથી ગણવી.

અંગીકરણના સેખ ઉપર તારીખ ભરી નહોત ત્યારે કઈ વખતે તે સેખ ઉપર સહી થઈ એ બાબત મેહાડાની સાક્ષિ સેવાનો અધિકાર છે. પણ તે સેખમાંના મજબૂર બાબત મેહાડાની સાક્ષિ સેવી નહીં.

ખુલાસો ૧.—અંગીકરણના સેખમાં માલમિલકતનો અથવા હકનો બરોબર પ્રકાર બંધેલા નહીં હોય અથવા અવેળ આપવાની અથવા સ્વાધીન કરવાની અથવા પુરા કરવાની અથવા ઉપભોગ કરવાની વખત હજી આવી નથી એવું તેમાં લખ્યું હોય અથવા અવેળ આપવા બાબતનો અથવા સ્વાધીન કરવા બાબતનો અથવા પુરા કરવા બાબતનો અથવા ઉપભોગ કરવા તેજ બાબતનો નક્કર તેમાં હોય અથવા કોઈ

૨૪મ માર્ચે સેવાનો દાવો તેમાં સામેલ કર્યો હોય અથવા મ.ભ.મિત્રકા ઉપર અથવા હક ઉપર ને માલુસનો અધિકાર હોય તે માલુસ યિવાય ખીજ માલુસના નામનો તે સેવા હોય તોયપણ તે અંગીકરણનો સેવા આ કલમના કારણ સાથે પૂરતો છે એમ સમજવું.

પ્રકાશો ૨—આ કલમમાંના “સહી કરી” આ શબ્દનો અર્થ જતે અથવા યોગ્ય રીતે અધિકાર આપેલા મુખત્યાર મારફત સહી કરી એવો સમજવો.

ટીકા—સન ૧૮૭૧ ના ૬ મા આક્ટની ૨૦ મી કલમમાં અને આ કલમમાં થોડાક ફેર છે.

૨૪ થી, ૨૫, ૨૬૨ મ પાને હીરાલાલ હુકરજી થી. રાયધન પત્રીંગ બાહાદુરના કામમાં ફેસલો થયો છે તે જુઓ.

ખત લખી આપનારને લખતાં ન આવડતું હોય તોય જીયાન પણ નકરી શકતો હોયતો તેના કેહવાથી ખત ઉપર ને વસુલ ભરવું હોય તે આ કલમના અર્થ પ્રમાણે સેવી કજબત ગણાય. જ. મ. હા. થી ૩૫૬

૨૦ કરજનું અથવા મૂતવે ખારખિતાનનું બાજ કરાવેલી મુદત પૂરી થયા પહેલાં બાજ એવું સમજીને બાજ કરજ અથવા મૂતવે ખારખિતાન આપવાને ને માલુસ ન આપ્યું હોય તેનું પાત્ર હોય તેણે અર્થવા આ બાબત જોગ્ય રીતે અધિકાર આપેલા મુખત્યારે બાજ એવું સમજીને આપ્યું હોય ત્યારે, પરિણામ.

અથવા કરજના મુદતનો બાજ કરાવેલી મુદત પૂરી થયા પહેલાં છેલ્લારે અથવા મુદતનો બાજ આપ્યાનું આ બાબત જોગ્ય રીતે અધિકાર આપેલા તેના મુખત્યારે પરિણામ.

અવેજ આપ્યો તે વખતથી અસલામી પામતાનાં સ્વરૂપ પ્રમાણે નવી મુદત ગણવી પણ એવું કરાવ્યું છે કે કરજના મુદતનો બાજ આપ્યો હોય તે પ્રસંગે અવેજ આપ્યાની વાત અવેજ આપનારા માલુસના પૂરતા હાથના સેવા ઊપરથી દેખાઈ આ જરી જોઈએ.

ગીરથી મુકેલી જમીન ગીરથી રાખનારના કમલમાં હોય ત્યારે તે જમીનની ઊપજ ગીરથી મુકેલી જમીનની થી પોહોટી હોય તે આ કલમના કારણ સાથે અવેજ આપજ પોહોટીઆનું પરિણામ આ પ્રમાણે સમજવી.

૨૧. દેશાધિક સામાઈક કરાર કરનારાઓ પૈકી અથવા બાગીઆઓ પૈકી અ-દેશાધિક સામાઈક કરાર કરનારા વગેરે પૈકી એક આસામી હેઠળ લગેલા સબખી, ૧૬ મી તથા ૨૦ મી કલમના હોઇ કરાવ ઉપરથી પાત્ર થાય છે એમ સમજવું નહીં. એટલે તેઓ પૈકી ખીજ હોઇ એક અથવા અધિકે અથવા તેઓ પૈકી ખીજ હોઇ એક અથવા અધિકના મુખત્યારે સહી કરેલાં અંગીકરણનો સેવા ઉપરથી માત્ર અથવા આપેલા અવેજ ઉપરથી માત્ર પાત્ર થાય છે એમ સમજવું નહીં.

૨૨. ફરિયાદ કરના પછી વાદી અથવા પ્રતિવાદી બંનેને નવો દાખલ કરવો વાદી અથવા પ્રતિવાદી બંનેને નવો દાખલ કરવો
 ફરિયાદીને નવો દાખલ કરવો ફરિયાદીને નવો દાખલ કરવો
 અથવા નવા વાદીને અથ અથવા નવા વાદીને અથ
 વા પ્રતિવાદીને વળી સામ બ કરવો હોયતો તેનું ૫
 રિણુમ.

પણ એવું કરાવું છે કે કોઈ વાદી મરી જાય અને તેનો કાયદાસર વારસવડીલ અસક્ષનો વાદી મરી જાય ફરિયાદ આગળ ચલાવે ત્યારે તે ફરિયાદ મરનાર વાદીએ તે પ્રસંગ બાબત વિશેષ કે જે વખતે કરી તે વખતથી તે ચરૂ થઈ એવું તે વારસવ- ૨૧૧. | કીલની બાબત સમજવું.

વળી એવું કરાવું કે પ્રતિવાદી, મરી જાય તથા તેના કાયદાસર વારસ વડીલ ઉ અસક્ષનો પ્રતિવાદી મરી પર ફરીઆદ ચલાવવામાં આવે ત્યારે તે ફરીઆદ મરના જાય તે પ્રસંગ બાબત વી ૨ પ્રતિવાદીની જીપર જે વખતે કરી તેજ વખતે તે ચરૂ થાય કરાવ. | થઈ એવું તે વારસ વડીલની બાબત સમજવું.

૨૩. કરાર તોડવાનું કલ્પ સતત ચાલુ હોય તે પ્રસંગે અથવા કરાર ઉપર અ- કરાર તોડવો તથા નુક વર્ધાનિત હોવા વગર નુકશાન કરવાનું કલ્પ સતત ચાલુ શાન કરવું એ સતત ચાલુ હોય તે પ્રસંગે જે મુદતમાં કરાર તોડવાનું કલ્પ અથવા રહે તે બાબત. | નુકશાન કરવાનું કલ્પ (પ્રસંગ પ્રમાણે જેમ હોય તેમ) ચાલુ હોય તે મુદતના દરમિયાન જાણે (ફરિયાદ કરવાની) નવી મુદત સરૂ થાય છે.

ટીકા—૨૪ વી. ડી. પા. ૨૦ રખુનાદાસ કુકમાન વી. રાણી શીરામચીપાલ મહારેવી ના કામમાં એમ કરાવું કે હવેના આગવાની યરતે કચ્છલતથી ચરૂ હુકમનામું હોય તેને આ કલમ હામુ પડે છે અને એક પણ હકેતા બરવામાં કસુર થાય તો બધું છેલ્લું આ- પવા જોગ થયે. બજલવણીમાં વેચાણ થવાથી જે રકમ ઉપજી હોય તે ૨૦ મી કલમ પ્રમાણે નવી મુદત ગણવા સારે અચાત; વસુલ આપડ ગણાય નહીં.

૨૪. ફરિયાદી કલ્પથી વિશેષ નુકશાન વારસવિક થવા વગર તે કલ્પથી ફરિયાદીનું વિશેષ નુકશાન થવા વગર કારણ જીવન થવું નથી એવાં કલ્પ બાબત નુકશાનનો બ- ફરિયાદ કરી ચકાવી નથી હોય મળવા વિશેષની ફરીઆદ હોય તે પ્રસંગે જે વખતે નું એવા કલ્પ બાબત નુક કશાન થઈ હોય તે વખતથી મુદત ગણવી. શાનનો બદલો મળવા વિ યેની ફરીઆદ.

જણાવો.

(અ.) અ. એક એતરની ઉપલી સપાટીનો ધણી છે. બ. એ એતરની જમીનના નીચલા પડનો ધણી છે. બ. એતરની સપાટીને પ્રત્યક્ષ રૂપરૂપ નુકશાન કે- ૨૫ વગર તે જમીનમાંથી કોયલા બોદી કાઢાડે છે. પણ છેલ્લે સરવાળે સ- પાટી નીચે બેસી જાય છે. અ. એ બ. જીપર કરેલી ફરીઆદને પ્રસંગે સપાટી નીચે બેસી ગયાની તારીખથી મુદત સરૂ થાય છે.

(બ.) જે નીચેના ચળેથી વિશેષ નુકશાની થવા વગર તે ચળે ઉપરથી ૬-

રિવાજ કરવાનો અધિકાર નથી એવા અર્થે અ. બ. વિશે છેલ્લે છે તથા પ્રસિદ્ધ કરે છે તેથી ક. બ. ને પોતાના કારકુન શાખા રાખવાની ના છેલ્લે છે. નિંદા બાબત નુંકયાનનો બદલો મળવા સાથે બ. એ અ. ઉપર રિવાજ કરવાની સુદન સદરહુ પ્રમાણે ના છેલ્લામાં આવે ત્યાંહાં સુધી ચાલુ થતી નથી

૨૫. આ આકલેનાં કારણ સાથે સંબંધા રસ્તાવેળા ક્રિઓરિયન કયાસેંડરના કાલમાન રસ્તાવેળામાં બંધાયેલા વખત પ્રમાણે કરવાએ એમ રાખવું.
ગણવો.

દર્શાવો.

(અ) એક હિંદુ કલત મિતી નાખીને ચાર મહિને અવેળ આપીય એવી વાચદા ચિત્રી બાપી આપે છે, તે ચિત્રી ઉપરથી રીવાજ કરવાની સુદત તે મિતિથી ક્રિઓરિયન કયાસેંડરના કાલમાન પ્રમાણે મહિના ચાર મહિના પુરા થાય તે વખતથી સદે થાય છે.

(બ) એક હિંદુ કલત મિતી નાખીને એક વરસમાં નાણું પાણું આપીય એવું ખાંડ બાપી આપે છે. તે ખાંડ ઉપરથી રિવાજ કરવાની સુદત તે મિતિથી ક્રિઓરિયન કયાસેંડરના કાલમાન પ્રમાણે મહિણું એક વરસ પૂરું થાય તે વખતથી સદે થાય છે.

ભાગ ૪ થો.

કવળ ઉપરથી ધણીપણું પ્રાપ્ત થવું.

૨૬ કોઈ ઇમારતમાં તથા ઇમારતને સાથે અગ્નિવાણુ અથવા હવા આવતી તથા ઇંદ્રમેંદ બાબતનો હક પ્રાપ્ત તેનો ઉપયોગ થવો આ વાતનો ઉપયોગ ઇંદ્રમેંદ તરીકે થવો. તથા હકથી આડો પડયા વગર વીસ વરસ સુધી વગર હરકતે ઇમારત સાથે કરવો હોય ત્યારે,

અને હરકતમાં માર્ગના અથવા પાણીના ખાતના અથવા કોઈ પાણી વાપરવાના અથવા ખીભાં કોઈ ઇંદ્રમેંદના (તે વિધિપદ્ધતિ હોય કે નિયમ પદ્ધતિ હોય) ઉપયોગ બાબતનો રાવો કરનારા કોઈ માણસે ઇંદ્રમેંદ તરીકે તથા હકમાં આડો પડયા વગર વીસ વરસ સુધી વગર હરકતે તથા ઉપાડી રીતે કરવો હોય ત્યારે.

સદરહુ પ્રમાણે અગ્નિવાણુ અથવા હવા આવતી તથા તેનો ઉપયોગ થવો એ બાબતનો હક અથવા સદરહુ ઇમારતના માર્ગનો અથવા પાણીના ખાતનો અથવા પાણી વાપરવાનો અથવા ખીભાં ઇંદ્રમેંદનો હક અનિરબંધ તથા અવધીહાર્ય થશે.

ઉપર વીસ વીસ વરસની સુદતા હશે ને તેમાંની દરેક સુદત ને રાવાને તે સુદત ધાતુ હશે તે રાવા બાબતની ને રીવાજમાં તકરાર હશે તે રીવાજ કરવાની અગાઉના બે વરસની અંદર પરી થનારી સુદત છે એમ સમજવું.

નુસાલો. — રાવો કરનાર વીવાય ખીભાં કોઈ માણસનો કવળો હરકત અર્થ હોય

તેથી કબજે અથવા ઉપભોગ ખરેખાત ખર્ચ પડ્યા વગર અને તે હરકત બાબતની ત-
થા તે હરકત કરનારાં અથવા કરવાનું કહેનારાં માણસ બાબતની ખાતર દાવો કરનારને
પડ્યા પછી એક વરસ સુધી તે હરકત અથવા વગર અથવા કબજા કરવા વગર આ ક
બંધના અર્થ પ્રમાણિ ખાડો છે એમ સમજવું નહીં.

દર્શાવે.

(અ) માર્ગના હકને હરકત કરવા બાબત સન ૧૮૮૧ ના વરસમાં ફરીયાદ
થઈ છે. પ્રતિવાદી હરકત કબજા કરે છે. પણ માર્ગનો હક કબજા કરતો
નથી. વાદી એવું સાબિત કરે છે કે, હાઈવેડ તરીકે તથા હકથી તે હક
બાબતના અધીકારનો દાવો કહીને તે હકનો ઉપભોગ, સન ૧૮૯૦ ના
જન્યુઆરી મહીનાની ૧ થી તારીખથી સન ૧૮૮૦ ના જન્યુઆરી મ-
હીનાની ૧ થી તારીખ સુધી ખાડો પડ્યા વગર બિન હરકતે તથા ઉ-
ખાડી રીતે કર્યો છે ત્યારે વાદીને (પોતાની તરફનું) કુકમનાયું મળ
વાનો હક છે.

(બ) સન ૧૮૮૧ ના વરસમાં તેવી એક ફરીયાદ થઈ. તે ફરીયાદના સને
૧૮૫૮ ની સાલથી સન ૧૮૭૮ ની સાલ સુધી એ સદરકુ રીતે હકનો
ઉપભોગ કર્યો એટલુંજ માત્ર વાદી સાબિત કરે છે. આ ફરીયાદ કા
હાડી નાખવી. કારણ કે એરે ખરો ઉપભોગ કહીને તે હકને તે ફરીયાદ
કર્યા અગાઉ એ વરસની અંદર અલાવવાની વાત સાબિત થઈ નથી.

(ક) તેવીજ એક ફરીયાદમાં વાદી સાબિત કરે છે કે તે હકનો એ વીસ વ
રસ સુધી વગર હરકતે તથા ઉખાડી રીતે ઉપભોગ કર્યો છે. અને પ્ર
તિવાદી એવું સાબિત કરે છે કે તે હકનો ઉપભોગ કરવા સાહે વાદીએ
વીસ વરસની અંદર એક પ્રસંગે માહારી પરવાનગી માગી હતી તો તે
ફરીયાદ કાહાડી નાખવી.

ટીકા—સન ૧૮૭૧ નો ૯ મો આકટ પસાર થયો ત્યાર પેહેલાં મુંબાઈ દ્વીપમાં
ની સ્થાવર મીલકત ઉપર હાંબા ભોગવકાના હકથી હાઈવેડ પ્રાપ્ત કરવા સાહે વીસ વ-
રસનો દુરુધા વગરનો કબજો વાદીએ સાબિત કર્યો નોંધ્યો. ૮ થુ. હા. ટી. ૧૯

પણ ખમીન ઉપભોગની પ્રહો હોયતો પણ ખીમને હરકત કરવાને પ્રિરીલીવ
હક થઈ શકતો નથી. ૨. વી. ટી. ૨૩૦. “હકથી” એ શબ્દો ઉપભોગની સાથે જોડાયેલ
તરીકે જાપર્યો છે તેનો અર્થ એવો નથી કે ખીમના હકનું ઉલ્લંઘન થવા વગર ઉ-
પભોગ થયો નોંધ્યો; પણ પોતામાં હકને એમ કહી ઉપભોગ કર્યો હોય તેવો છે.
૨૩ વી. ટી. ૫૨

૨૦. પણ એવું કારણ છે કે હાઈવેડ ને જમીન ઉપર અથવા પાણી ઊ
સાવે એટલેને પટના રિવ | પર અથવા ને જમીનમાંથી અથવા પાણીમાંથી ભોગવાઈ
શનરની તરફમાં આવે કરવું. હોય અથવા મળવું હોય તે જમીન અથવા પાણી હવાથી
સુનીના હક સંબંધ ઉપરથી અથવા હક સંબંધ આપ્યા પછીની તારીખથી ત્રણ વરસ
કરતાં વધતી પ્રકતના હક સંબંધ ઉપરથી કારણ કરેલું હોય ત્યારે સદરકુ પ્રકારનો હક

સંબંધ અથવા મુદત માણ હોય ત્યારે જેટલા વખત સુધી સરકાર પ્રકારનાં ઇન્ટરમેન્ટનો ઉપયોગ થયો હોય તેટલો વખત ઉપર છેલ્લી ક્લેષી યીસ વરસની મુદતમાંથી બાદ કરેલો તે એ રીતે કે સરકાર પ્રકારનો હક સંબંધ અથવા મુદત પુરી થયા પછી તે જમીન જી પર અથવા પાણી ઉપર જે માલુસનો અપીકાર હોય તે માલુસે તે હક સંબંધ અથવા મુદત પુરી થયા પછી ત્રણ વરસમાં તે જમીનના અથવા પાણીના હાવા બાબત તકરાર કરી હોય તો બાદ કરેલો.

દ્રષ્ટાંત.

(૧.) ની જમીનમાંથી જવાનો અને હક છે એવું સ્થાપિત થયા બાબત અ. ફ રિવાદ કરે છે. જો પચીસ વરસ સુધી તે હક બાગચા છે એવું અ. રા મેત કરે છે. પણ જે પચીસ વરસ મહિનાં હથ વરસ સુધી કે નામની એ કહિંકુ વિધવાનો તે જમીન જીપર હવાલી બગી હક સંબંધ હતો અને કે મરણ પામ્યા પછી બે તો તે જમીન જીપર હ પ્રાપ્ત થયો અને કે. મરણ પામ્યા પછી બે વરસની અંદર અ. ના તે હક સંબંધના હાવા બાબત જો તકરાર કરી એવું બ. સાબેત કરે છે. ત્યારે આ ફરીઆદ કાઢાડી નાખવી નોઈએ. કારણ આ કબજાના કરાવ પ્રમાણે અ. એ પંદર વરસ સુ ધીજ ઉપયોગ કરવાની વાત સાબીત કરી છે.

૨૮ કોષ્ટ માથ મીલકતનો કબજો થયા સારે કોષ્ટ માલુસને ફરીવાદ કરવી હોય માથ મિલકત ઉપરનો હ તોડી મુદત આ આકટ ઉપરથી કરાવી છે તે મુદત પુરી થયા કે નહીં સરખો થયો. પછી તે માથ મિલકત ઉપરનો તેનો હક નહીં સરખો થય જાય છે એવું સમજવું.

પેહલું પરિશિષ્ટ.

આકટનો નંબર અને વરસ.	મથાળું.	કેટલો રદ કર્યો.
સન ૧૮૬૫ નો ૧૦ મી.	હિંદુસ્તાનના આરશાનો આકટ.	૩૨૧ મી કબજાના "વસિયત નામું" કરનારે મરી ગયાની તારીખથી બે વરસ અંદર અથવા વસિયતનામાંથી બચેલું હાલ મળ્યાની તારીખથી એક વરસની અંદર આ શખ્તે સંપૂર્ણ.
સન ૧૮૭૧ નો ૬ મી.	સન ૧૮૭૧ નો હિંદુસ્તાનનો મુદત બાબતનો આકટ.	
સન ૧૮૭૭ નો ૧૦ મી.	દિવાની ઇનસાફતું કામ ચલાવવાની રીત બાબતનો કામચો.	૧૦૧ મી કબજામાંના "ફુઝમી તારીખથી એસ દિવાની મુદતમાં" આ શખ્તે.

બીજું પરોસીદ.

(૪ થી કલમ જીઆ.)

પહેલો ભાગ ફરિયાદો.

ફરીઆમુનો પ્રકાર.	ચુદત.	તે વખતથી ચુદત આશુ થાય છે તે વખત.
૧. પડતર જમીન ઉપરના હાવાનો નિકાલ કરવા બાબત નિયમ કરાવવા બાબત સન ૧૮૬૩ નો ૨૩ માં આક્ટ છે તે આક્ટ પ્રમાણે રેવેન્યુ ધારે કરેલા નિવાડા બાબત તકરાર કરવા સાહે.	વીઆમ ૧ માં, ત્રી સ ધીવસ. ત્રીસ ધીવસ.	નિવાડાની નોટીસ વાંચીને આપવામાં આવે છે ત્યારે.
૨. વિદિશ ધંડીવામાં ને વખતે ને હોઈ આક્ટ આશુ હોય તે આક્ટ પ્રમાણે ફલાઈંગ ફાય છે એમ ફેલેતા હોય તે કલમ કરવા બદલ અથવા કરવાની કસુર કરવા બદલ નુકસાનનો બેરો અથવા સાહે.	વીઆમ ૨ ને. નેવું ધીવસ. નેવું ધીવસ.	કલમ અને અથવા કરવાની કસુર કરવામાં આવે ત્યારે.
૩. સન ૧૮૭૭ ના વિદિશ ન્યાયનાં આક્ટની ૬ મી કલમ પ્રમાણે ફલાઈંગ મિલકતનો કબજો પાડે થવા બાબત.	વીઆમ ૩ ને મહીના છ મહીના.	કબજો કાઢવાની વાત અને ત્યારે ૨૪ થી, ૩૧ ૪૩૫, ૪૪૫.
૪. સિલોડાની સડકનાં કામ તથા બીજાં સારવજનિક કામ કરનારા અને તેઓને કામ રાખનારાની વચે ફેરફાર એક તકરારો પડે તેઓનો વેહેલો નિકાલ થવા સાહે કરાવ કરવા બાબત સન ૧૮૬૦ નો ૬ માં આક્ટ છે તે આક્ટ ઠી ૧ થી કલમ પ્રમાણે.	એવન.	તે પગાર બાબત અથવા બાડાબાબત અથવા ને કામ કાઢું હોય તેની કિંમત બાબત ફાવે હોય તે પગાર અથવા બાડું અથવા કિંમત આપવાની થાય ત્યારે.
૫. ચેઆય એવા થેપ ઉપરથી સંક્ષિપ્ત કામ ચલાવવાની રીત વિશેનો ફિવાની ઇનશાફ્ટનું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાનો ૩૬ માં જાણ છે તે બાબત પ્રમાણે.	વીઆમ ૪ ને ૭ મ હીના. છ મહીના.	તે ફરિયાદી જીપરથી ફરિયાદ કરવાની હોય તે ફરિયાદીની ચુદત બરાબરને તે નો અવેજ આપવાનો થાય ત્યારે.
૬. ફંડ બાબત અથવા ચુદેગારી	વીઆમ ૪ થી એ ક વરસ. એક વરસ.	ફંડનો અથવા ચુદેગારી

કરીઆવીનો પ્રકાર.	ક્રમ.	જે વખતથી મુદત માણુ યાવ છે તે વખત.
ખાખત કોઈ રેલવે પ્રમાણે અથવા આ કદ પ્રમાણે અથવા કાપડા પ્રમાણે અથવા ચેટાની કાનુન પ્રમાણે.		નો વેચ આવે ત્યારે.
૭. ધરના ચાકરના અથવા કાચીમરના અથવા મજૂરના પગાર ખાખત; જે વિશે આ પરિશિષ્ટના ૪ થા નંબર માં ફરિયા કરેલા નહીં હોય.	અવળ.	પગાર જગારે દેવો યાવ ત્યારે. ૮ મ. હા. ડી. ૮૭ અને ૬ થી. ડી. ૩૩૪૫૩૦.
૮. હેડિંગના અથવા ઠાવરના અથવા લાઈગ હાઉસના કોપરે આવા પીવાની જનસે વેચો હોય તેની કિંમત ખાખત.	અવળ.	આવાની અથવા પીવાની જનસ આપવામાં આવે ત્યારે.
૯. રેલવાના ભાડાં ખાખત. ૧૦. અસહવાધિકાર (એટલે ખાખત ના કરતાં જેલમાં અટકી રાખાનો અધિકાર) અમલમાં લાવવા ખાખત, પછી તે અધિકાર કાપડા ઉપરથી હોય અથવા સાક રેલીઉપરથી હોય અથવા વિદેશ ફરાર ઉપરથી હોય.	અવળ. અવળ.	કિંમત આપવાની થવાત્યારે જે વેચાણ રદ કરવાનો હ રાશે હોય તે વેચાણ ઉપરથી અડીદાર વેચેલી મથળી માલ મિલકત સ્ટેલ પદાર્થરૂપ હ બને તે ત્યારે અથવા વેચાણ નો વિષય સ્ટેલ પદાર્થરૂપ હ બને તેવા જેવા નહોતયતો વેચાણનો દરગાવેજ નોંધવા માં આવે ત્યારે. ૬. સી. ડી. ૧ અભાવાદ ૩૧૧. ૪૩૦૦૦૦ હુકમની તારીખ.
૧૧. જે આણસ વિરૂધ્ધ, દિવાની હા નથારનું કામ ચલાવવાની રીત ખાખત ના કાપડાની ૨૮મી અથવા ૨૮૧મી અથવા ૨૮૨ મી અથવા ૩૩૫ મી કલમ પ્રમાણે હુકમ થયો હોય તેણે હુકમ માં જેની માલમિલકત ઉપર ચોલાનો હક્ક સાંપત કરવા સાથે કરવાની.	અવળ.	
૧૨. હેડિંગ અથવા વેચાણ પદ્ધતી હા જે વેચાણ રદ કરવા ખાખત:—	અવળ.	વેચાણ કાયમ કરવામાં આવે ત્યારે, અથવા અવી કરીવાદ થાય નહોત તે તે વેચાણ ખીજી રીતે આખરનું તથા નિશ્ચયકારક યાવ ત્યારે. ૧૧ મ. હા. ડી. ૧૦૪ ૪૩૦૦૦૦ ૬. સી. ડી. ૨ કલકત્તા, ૯૮ ૨૪ થી. ડી. ૮૬
(અ) દિવાની કોર્ટનું હુકમનાણુ ખાખત વા સાથે ફરેલું વેચાણ.		
(બ) કલેક્ટરની અથવા ખાલિ રેવેન્યુ આફિસરની હુકમનામાં પ્રમાણે અથવા હુકમ પ્રમાણે ફરેલું વેચાણ.		
(ક) સરકારી જેલુસની મદની બાકી ખાખત અથવા સરકારી પ્રકારની		

કચીબાદીનો પ્રકાર.	મુદત	જો વખતથી મુદત આણે થાય તે વખત.
<p>અટેલી બાકી પ્રમાણે વસુલ કરવાનો કાંઈ આગણા બાબત કરેલું થયાલું.</p> <p>(૬) બાકાની ચાલુ બાકી બાબત ૫ ટેણીતાલુકનું કરેલું થયાલું.</p> <p>ખુલાશો:-આ રકમમાંના “૫૮૫૩” રૂબામાં બાકાની ચાલુ બાકીમાબત થે ચલાવે પાત્ર હોય તેવા કોઈ દરમિયાનના સપ્તા પ્રકારનો સમાસ થાયછે.</p> <p>૧૩. ફરિયાદ ચિવાય ખીજા કાંઈ ત્રણાવેલાં કામમાંનો દિવાની કોરટનો જે સમી અથવા કુકમ દેરવા બાબત અથવા રદ કરવા બાબત.</p> <p>૧૪. સરકારી અમલદારે પોતાના કુદાના સબબથી કાંઈ કામ અથવા કુકમ કર્યો હોય તથા જે બાબત આ આ કામમાં અમુક ખીજા રીતેના કરાવ કરેલો નહીં હોય તે કુલ અથવા કુકમ રદ કરવા બાબત.</p> <p>૧૫ સરકારી મહેસુલની અટેલી બાકી બાબત રેવેન્યુ અધિકારીએ કાંઈ સ્વા વરમિલકતની જમીન કરી હશે અથવા તેનો પટા આપ્યો હશે અથવા ખીજા ને કરી આપી હશે તે જમીન અથવા પટા અથવા ખીજાને કરી આપેલું રદ કરવા બાબત સરકાર ઉપર કરવાની.</p> <p>૧૬. મહેસુલની અટેલી બાકી બાબત અથવા મહેસુલની અટેલી બાકી પ્રમાણે વસુલ થઈ શકે તેવા લેણા બાબત રેવેન્યુ અધિકારીએ કરેલા હાવાનો નિકાલ કરવા સાથે તકરાર કરીને પદ્ધતિ આપ્યા હોય તે પાછા પેલા બાબત સરકાર ઉપર કરવાની.</p> <p>૧૭. સારવજનિક કામ સાથે જમીન સીપી હોય તેનો ખર્ચો મળવા સાથે સરકાર ઉપર કરવાની.</p>	<p>એજન.</p> <p>વીભાગ ૪ થો. એ કે વરસ. એક વરસ.</p> <p>એજન.</p> <p>એજન.</p> <p>એજન.</p> <p>એજન.</p>	<p>પ્રકરણમાં આખરનો ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર હોય તેવી કોરટ કરેલા આખરના ફેસલાની અથવા કુકમની તારીખ.</p> <p>તે કામની અથવા કુકમની તારીખ.</p> <p>જમીન અથવા પટા અથવા ખીજાને કરી આપ્યું એ કરવામાં આવે ત્યારે.</p> <p>નાણું બરવામાં આવે ત્યારે</p> <p>ખર્ચાની રકમ ફરિયાદની તારીખ.</p>

કચીઆદીનો પ્રકાર	મુદત.	ને વખતથી મુદત માણ થાય તે વખત.
૧૮ જમીન સેવાનું કામ પૂરે થયું. નહી હોય ત્યારે બદલા બાબત તેવીજ ફરીવાર.	એજન.	પૂરે કરવાની ના કહ્યાની તારીખ.
૧૯. જાડી રીતે ફેર કરવા બાબત નો બદલો મળવા બાબતની.	એજન.	ફેર પુરી થાય ત્યારે.
૨૦. ફેરબીએક અપકૃતી બાબત એ કિસકયુદર (મુલ્યુખત મલાવનાર) અથવા આડમિનિસ્ટ્રેટર (એજનના પ્રેરેટરનો વ ઊવરકાર) અથવા રેપ્રેઝેન્ટેટિવ (વારસ વજીલ) ફરીવાર ફરી શકે, તથા તેઓની ઉપર ફરીવાર થઈ શકે એવો ખંતોબ રત કરવા બાબત સન ૧૮૫૫ નો ૧૩ મો આક્ટ છે તે આક્ટ પ્રમાણે એકિસ કયુદરોએ અથવા આડમિનિસ્ટ્રેટરોએ અથવા વારસવજીલોએ કરવાની.	એજન.	ને માણસનું નુકશાન થયું હોય તેના મરણની તારીખ.
૨૧. ફેરિયાદ કરવા બાબત અપકૃતી નો કારણથી કોઈ માણસ મરણ પામ્યા ને કાષિ થયલાં નુકશાનનો બદલો કુટંબ ને અપાવવા બાબત સન ૧૮૫૫ નો ૧૩ મો આક્ટ છે તે આક્ટ પ્રમાણે એકિસકયુદરોએ અથવા આડમિનિસ્ટ્રેટરોએ અથવા વારસવજીલોએ કરવાની.	એજન.	મરણ પામ્યાનાં માણસનાં મરણની તારીખ.
૨૨. શરીરને થયલા ખીજા કોઈ નુકશાન બાબતનો બદલો મળવા સારે.	એજન.	નુકશાન કરવામાં આવે ત્યારે.
૨૩ અદાવતથી દોષદારીમાં કામ આ બાબત હોય તે બાબતનાં નુકશાનનો બદલો મળવા સારે.	એજન.	વાદી ખીજા તકરીરે છે એ વેા કરાવ થાય ત્યારે અથવા ફરીવાદોનો ખીજા રીતે છે એ આવે ત્યારે.
૨૪. બાઈબલ બાબત (આખરે સે નારો મજકુર પ્રસિદ્ધ કરવા બાબત) નુ કશાનનો બદલો મળવા સારે.	એજન.	બાઈબલ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે ત્યારે.
૨૫. આખરે સેનારો મજકુર મો રવા બાબત.	એજન.	તે શબ્દ બોલવામાં આવે ત્યારે અથવા શબ્દો ઉપરથી જ ફેરિયાદ કરવાનો અધિકાર નહોતો તે ને વિશેષ નુકશાન બાબત ફેરિયાદ હોય

ફરીયાદીનો પ્રકાર.	મુદત.	જો વખતથી મુદત આધિ થાય તે વખત.
<p>૨૬. ફાદીના ચાકરને અથવા છેકરીને ફિટવાથી ચાકરીને નુકસાન થવા બાબતનો ખર્ચો મળવા સારું.</p> <p>૨૭. ફાદીની સાથે ફરેલો કરાર તોડવાને કોઈ માણસને પ્રવૃત્ત કરવા બાબત ખર્ચો મળવા સારું.</p> <p>૨૮. કાપડા વિરૂધ્ધ અથવા ગેરરીતની અથવા વધારે જંગમમાલની જાતી કરવા બાબતનો ખર્ચો મળવા સારું.</p> <p>૨૯. કાપડાસર પ્રોસેસ ઉપરથી જંગમમાલ ગેરવાજવી રીતે પકડવા બાબતનો ખર્ચો મળવા સારું.</p> <p>૩૦. માલ જોવા બાબત અથવા તેને નુકસાન કરવા બાબતનો ખર્ચો મળવા સારું કુડા બાડાવાળા ઉપર.</p> <p>૩૧. માલ આપવાને વાર લગાડી હોય તે બાબતના નુકસાનનો ખર્ચો મળવા સારું કુડા બાડાવાળા ઉપર.</p> <p>૩૨. વિશેષ કારણ સારું માલનો હુષ્કાર કરવાનો હક કોઈને હોય ને તે તે માલ ખીલ કામમાં વાપરે તો તેની જીપર.</p> <p>૩૩. ફેરલીએક અપકૃતી બાબત એ કિસકપુટર અથવા આડમિનિસ્ટ્રેટર અથવા પ્રેજેન્ટેશન ફરીવાર ફરી શકે તથા તેઓની ઉપર ફરીવાર યજ્ઞ શકે એવી ખર્ચાબસ્ત કરવા બાબત સન ૧૮૫૫ નો ૧૨ માં આક્ટ છે તે આક્ટ પ્રમાણે એકિસકપુટરની જીપર અથવા આડમિનિસ્ટ્રેટરની જીપર અથવા પ્રેજેન્ટેશનની જીપર</p>	<p>બીઆમ ૪ થો એક વરસ. એક વરસ.</p> <p>એજન.</p> <p>એજન.</p> <p>એજન.</p> <p>એજન. ૫ માં બે વરસો. બે વરસો.</p> <p>એજન.</p> <p>એજન.</p> <p>એજન.</p>	<p>તે નુકસાન થાય ત્યારે</p> <p>નુકસાન થાય ત્યારે.</p> <p>કરાર તોડવાની તારીખ.</p> <p>પકડવાની તારીખ.</p> <p>માલ જોવા અથવા તેને નુકસાન બાબતે ત્યારે</p> <p>માલ ત્યારે પોલીસવારોને હતો હતો ત્યારે.</p> <p>માલ ખીલ કામમાં લગાડવાથી જે માણસનું નુકસાન થયું હોય તેને માલ ખીલ કામમાં લગાડવાની શાત જે હેલ્થેલ્થ જણાય ત્યારે.</p> <p>જો અપકૃતી બાબત ફરી વાર હોય તે અપકૃતી કરવા માં આવે ત્યારે.</p>

કચીયાદીને પ્રકાર.	મુદત.	જે વખતથી મુદત આરંભ થાય છે તે વખત.
૩૪. બાપડી પાણી સેવા બાબત	એજન.	કળાને આગવામાં આવે અને તે આપવાની ના કહે ત્યારે.
૩૫. ભગતના હક પાછા મળવા બાબત.	એજન.	વર અથવા વહુ પુખ્ત ઉમરનો તથા અકલ કુચીયાડી માં હોય અને ભગતના હક પાછા આગવામાં આવે અને તે આપવાને તે વર અથવા વહુ ના કહે ત્યારે,
૩૬. જે વાત કરારને બાધુ નહીં હોય તથા જે વિશે આ આકટમાં ખમ્મસ કરીને કરાવ કરેલો નહીં હોય તથા એવું કોઈ ગેરકાયદાસર કલ્પ કરવા બાબતના અથવા કોઈ કાયદાસર કલ્પ અગોચર રીતે કરવા બાબતના અથવા જે કરવાની આવરૂં હોય તે વરજ કરવા બાબતના બદલા બાબત.	એજન.	ગેરકાયદાસર કલ્પ કરવાની અથવા કાયદાસર કલ્પ અગોચર રીતે કરવાની અથવા કરવાની જરૂર હોય તે વરજ કરવાની વાત અને ત્યારે
૩૭. મારેને અથવા પાણીના પાટ ને આકટાવ કરવા બાબતના નુકસાનનો ખર્ચો મળવા સારું.	એજન.	પ્રતિબંધની તારીખ
૩૮. પાણીના પાટને ખીટી તરફ વાળવા બાબતના નુકસાનનો ખર્ચો મળવા સારું.	એજન.	વાળવાની તારીખ
૩૯. રથાવરમિલકત ઉપર અતિક્રમણ કરવા બાબતના નુકસાનનો ખર્ચો મળવા સારું.	એજન.	અતિક્રમણ કરવાની તારીખ.
૪૦. કાપીયાદીનો (અથવા રથાવરમિલકતનો) હક અથવા કોઈ અનન્ય કાલ્યાણિક કરેલો તોડવા બાબતના નુકસાનનો ખર્ચો મળવા સારું.	એજન.	તોડવાની તારીખ
૪૧. બંધ ખર્ચ કરવાનો પ્રતિબંધ કરવા બાબત.	એજન.	ખર્ચ ખર્ચ કરવાનો પ્રતિબંધ થાય ત્યારે.
૪૨. ગેરવાજાની રીતે મળેલી તારીખ ઉપરથી નુકસાન થયું હોય તે બાબતનો ખર્ચો મળવા સારું.	એજન.	તારીખ બંધ થાય ત્યારે
૪૩. જે માણસને એકિસકંપરે અથવા આકટમિનિસકંપરે વસિયતનામાં	એજન.	અવેજ આપવાની અથવા વહેંચણી આપવાની તારીખ

ફરીઆદીનો જાહેર	સુત.	જે વખતથી સુદન માણ થાય છે તે વખત
<p>બખેલું દાન આપ્યું હોય અથવા માલ મિલકતની વેદેઅણી આપી હોય તે માલુસની પાસેથી તે અવેજ પાડેા આપવા બાબત સન ૧૮૧૫ ના હિંદુસ્થાન ના વારસા બાબતના આક્ટની ક્લૌઝ ૩૨૦ મી અથવા ૩૨૧ મી કુલમ પ્રમાણે કરવાની.</p>		
<p>૪૪. પોતાના પાલન કરનારાએ કે રેલું વેચાણ ૨૬ કરવા બાબત જે વારડ પુખ્ત હોય તેમાં આંગણે હોય તેણે કરવાની.</p>	એજન	વારડ જ્યારે પુખ્ત હોય માં આવે ત્યારે.
<p>૪૫. જંગમના કાયદા પ્રતિક્રમણે ના હેઠળ બખેલા કાયદા પ્રમાણે કરેલા નિવાડા બાબત વારસા કરવા સાથે</p>	એજન	તે કામના આપરતા નિવાડાની અથવા કુલમની તારીખ
<p>સન ૧૮૨૨ નો કાયદો ૭ મા તથા સન ૧૮૨૫ નો કાયદો ૬ મા, તથા સન ૧૮૩૩ નો કાયદો ૬ મા,</p>		
<p>૪૬. સદરકુ પ્રકારના નિવાડામાં બેઝી કોર્ટ માલમિલકત પાછી લેવાની જે પક્ષકારને તે નિવાડા ઉપરથી જરૂર હોય તેણે કરવાની.</p>	એજન	તે કામના આપર નિવાડાની અથવા કુલમની તારીખ
<p>૪૭. ફોજદારી કુલમ અલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૪૦ મા બાબત પ્રમાણે અથવા મુંબઈના આગલતદારની કોર્ટના આક્ટ પ્રમાણે મિલકતના કુલમ બાબત કરેલા કુલમ પ્રમાણે માલ લવાની જે માલુસને જરૂર હોય તે માલુસે અથવા સદરકુ પ્રકારના માલુસના સંબંધથી જે માલ લેવા કરે તે હોય તેણે તે કુલમમાં બેઝી મિલકત પાછી લેવા બાબતની.</p>	એજન	કામના આપરના કુલમની તારીખ ૬ મુ. હા. રી. ૩૨૪. ૧૦ મુ. હા. રી. ૪૦૬. જુલો.
<p>૪૮. જે વિધેય જંગમમાલ જોવા થો હથે અથવા ચોરીથી મળેલા હથે અથવા જેનો બદ દાનતથી બોટો ઉપ ચોટ કરેલો હથે અથવા તેનું રેપોર્ટ કર્યું હથે તે વિધેય જંગમમાલ સાથે</p>	એજન	તે માલના કુલમ બાબત જે માલુસને હક હથે તેને તે કોર્ટના કુલમમાં જે એ જવા ર પ્રથમ સમજાય ત્યારે

હરીશ્ચંદ્રના પ્રકાર	મુદત.	જે વખતથી મુદત આપ્યું થાય છે તે વખત
અથવા તે માલ ગેરવાજાની રીતે સિવા માળતરના અથવા અટકાવી રાખવા બા માળતા નુકસાનનો ખર્ચો મળવા સાહે. ૪૯. ખીજા વિશેષ જંગમ માલ સાહે અથવા ગેરવાજાની રીતે તે સીધા માળતરનો અથવા તેને નુકસાન કરવા માળતરનો અથવા તે ગેરવાજાની રીતે અટકાવી રાખવા માળતરનો ખર્ચો મળવા સાહે. ૫૦ જનાવરના અથવા વાહનના અથવા હેડીના અથવા ધરતુવી સામનના બાડા માળતર	વી બા મ છ ડો. ત્રણ વરસો.	તે માલ ગેરવાજાની રીતે સિવામાં આવે અથવા તેને નુકસાન કરવામાં આવે ત્યાં રે અથવા અટકાવી રાખવા રનો કબજે જવારે ગેરકાયદેસરે થાય ત્યારે બાકું આપવાનું થાય ત્યારે.
૫૧ માલ આપવો હોય તેને ચેરે અંગ ઉપર નાણું આપ્યું હોય તેની બાકી માળતર.	એજન	માલ આપવો જોડાએ ત્યારે.
૫૨ વેચેલા તથા સ્થાપિત કરેલા માલની કિંમત માળતર જવારે તેનું નાણું આપવાની મુદત કરાવી નહીં હોય ત્યારે	એજન	માલ આપવાની તારીખ
૫૩ વેચેલા તથા સ્થાપિત કરેલા માલનું નાણું કરાવેલી મુદત પૂરી થવા પાડી આપવું હોય તે વેચેલા તથા સ્થાપિત કરેલા માલની કિંમત માળતર	એજન	નાણું આપવાની મુદત જ્યાં રે પૂરી થાય ત્યારે
૫૪ વેચેલા તથા સ્થાપિત કરેલા માલનું નાણું જનિલ આદિ એક્સચેન્જથી આપવાનું હોય તે તે પ્રમાણે જિલ્લામાં એક્સચેન્જ આપ્યું નહીં હોય, તે વેચેલા તથા સ્થાપિત કરેલા માલની કિંમત માળતર	એજન	આપવાના ચોક્કસ મિલની મુદત પૂરી થાય ત્યારે
૫૫ વાહનને પ્રતિવાદીને વેચેલાં આદિની અથવા હથેલી પાકની કિંમત માળતર નાણું જવારે આપવું તેની મુદત કરાવેલી નહીં હોય ત્યારે.	એજન	વેચાણની તારીખ
૫૬ પ્રતિવાદીના હેતુ ઉપરથી વાહનને વેચેલાં કામની કિંમત માળતર તેનું નાણું આપવાની મુદત કરાવેલી નહીં હોય ત્યારે.	એજન	કામ કરવામાં આવે ત્યારે ૧ મ. હા. રી. ૨૬૫

જો જિલ્લામાં એક્સચેન્જ એટલે જે હુડીની જે અથવા ત્રણ નોકો મળીને આદિ સેઠ થાય છે તે હુડી.

કચ્છીઆદિનો પ્રકાર	પ્રકાર.	જો વખતથી પ્રકાર આજી થાય છે તે વખત
૫૦ નાજી પીરકું હોય તે આખત નાજી મેવાનું હોય તે આખત ૫૮ નાજી પીરનારે નાજી આખત અથવા આખો હોય ત્યારે તેવીજ કચ્છીઆદ	વીળામ ૬ ડો. મલુ વરથી.	નાજી પીરવામાં આખું ત્યારે એકનું નાજી આપવામાં આખું ત્યારે
૫૯ નાજી આગે ત્યારે આપવાનું થયે એવી કપ્પાયાતથી નાજી પીરકું હોય તે આખત	એજન	નાજી પીરવામાં આખું ત્યારે.
૬૦ નાજી આગે ત્યારે આપવાનું થયે એવી કપ્પાયાતથી નાજી મુકું હોય તે આખત.	એજન	ઉપરાણી કચ્છી હોય ત્યારે ૨૪ વી. રી. ૪૨ જુઓ
૬૧ પ્રતિવાદીની વધી કચ્છીઆદ બરખા હોય તે આખત વાદીને કચ્છીઆદ મળવાના હોય તે કચ્છીઆદ આખત	એજન	નાજી આખું ત્યારે.
૬૨. વાદીના ઉપરથી સાહે પ્રતિવા દીને સાહેએલા નાજી આખત પ્રતિવાદી ની પાસેથી વાદીને નાજી મળવાનું હોય તે નાજી આખત.	એજન	નાજી પોરેરુ હોય ત્યારે ૫. બા. રી. ૨ કલકાટી કલ
૬૩ પ્રતિવાદીની પાસે વાદીનું નાજી મળું હોય તેના બાજનારે પિયા મળ વાના હોય તે આખત .	એજન	બાજ આપવાનું થાય .
૬૪ વાદી પ્રતિવાદીની વધે નાજી થ યા હિસાબ ઉપરથી પ્રતિવાદીની પાસે વાદીના કચ્છીઆદ મેલુ નિકળ્યા હોય તે આખત વાદીને કચ્છીઆદ મળવાના હોય તે આખત	એજન	પ્રતિવાદીએ અથવા આ આખત સાહેથી તે અધિકાર આપેલા તેના મુખત્યારે સહી કરેલા મેલુ ઉપરથી હિસાબ નથી થાય ત્યારે, પણ કરજ આગળ કલાણી વખતે વાજ નું એવી તેજ વખતે બચેલી કપ્પાયાત થઈને તેની ઉપર સદરકું પ્રગણિ સહી થઈ હોય તો તે વખત આપે ત્યારે.
૬૫ નિરદિષ્ટ કરેલી વખતે અથવા નિર દિષ્ટ કરેલી અનિશ્ચિત વાત બન્યા પછી કોઈવાત કરવાનો કરાર હોય તે તોડ્યા આખતના મુકાસાતના બદલા સાહે.	એજન.	નિરદિષ્ટ કરેલી વખત આ તે ત્યારે અથવા તે અનિશ્ચિ ત વાત બને ત્યારે

૪ એક એકમેક અથવા આપવા આખત બધાકે વગરે તેની ઉપર સાહાજોગ બાપે
ઓરી બધી આપે છે તે.

દ્વિતીયાધિના પ્રકાર.	ચુકત.	જે વખતથી ચુકત ચાલુ થાય છે તે વખત.
૧૬ જે સિંગલ ખાંડમાં નાણું આપવા બાબત દિવસ નિર્દિષ્ટ કરેલો હોય તે સિંગલખાંડમાં સરકુ પ્રકારનો દિવસ નિર્દિષ્ટ કરેલો નહીં હોય તે સિંગલખાંડ ઉપરથી.	વીળાગ ૬ મે જલુ વરસો.	નિર્દિષ્ટ કરેલો દિવસ
૧૭ જે સિંગલખાંડમાં સરકુ પ્રકારનો દિવસ નીચીસ્ટ કરેલો નહીં હોય તે સિંગલખાંડ ઉપરથી.	એવન.	ખાંડકરી આપવાની તારીખ.
૧૮ જે ખાંડમાં ચરત હોય તે ખાંડ ઉપરથી.	એવન.	ચરત તોડવામાં આવે ત્યારે
૧૯ જે બિલ આફ એક્સચેન્જનો અથવા વાવણ મિલનો અથવા તેની તારીખ પછીની નિશ્ચિત વખતે આપવાનો હોય તે બિલ આફ એક્સચેન્જ ઉપરથી અથવા વાવણ મિલ ઉપરથી.	એવન.	બિલની અથવા મિલની ચુકત તારીખ ત્યારે
૨૦ જે બિલ આફ એક્સચેન્જનો અથવા ડરાવેલી વખતે આપવાનો નહીં હોય પણ તે દેખાડ્યું એટલે અથવા દેખાડા પછી દેખાણી વખતે આપવાનો હોય તે બિલ આફ એક્સચેન્જ ઉપરથી.	એવન.	તે બિલઆફ એક્સચેન્જ દેખાડવામાં આવે ત્યારે.
૨૧ દેખાણી વિશેષ જગ્યાએ અથવા આપવાને સીકારેલાં બિલ આફ એક્સચેન્જ ઉપરથી.	એવન.	તે જગ્યાએ તેખીલ દેખાડવામાં આવે ત્યારે.
૨૨ દેખાડવા પછી અથવા અથવા આપવા પછી અથવા નિશ્ચિત વખતે આપવાં એવાં બિલઆફ એક્સચેન્જ ઉપરથી અથવા વાવણ મિલ ઉપરથી.	એવન.	નિશ્ચિત વખત પૂરી થાય ત્યારે.
૨૩ માટે એટલે અથવા આપવાં એવાં બિલઆફ એક્સચેન્જ અથવા વાવણમિલ હોય તથા જે સેઆઈ દ્વિતીય વાર કરવાના હોયને પ્રતિબંધ અથવા વિધાન થાય તેવા સેખ તે બિલઆફ એક્સચેન્જની સાથે અથવા વાવણમિલની સાથે નહીં હોય તેવા બિલઆફ એક્સચેન્જ ઉપરથી અથવા વાવણમિલ ઉપરથી.	એવન.	બિલની અથવા મિલની તારીખ.

૧ સિંગલખાંડ એટલે જે ખાંડમાં ચુનહેગારી આપવાનું કરાવ્યું નહીં હોય તે.

કચીલાદીનો પ્રકાર.	મુદત	જે વખતથી મુદત આદિ થાય તે વખત.
૩૪ હરતે હરતે જેનો અવેજ આપવો હોય એવી વાચદામીથી ઉપરથી અથવા બાંડ ઉપરથી	ચીલાગ ૬ દો અણુ વરસો.	અવેજ આપવાની જેલથી મુદત પુરી થાય ત્યારે જે જરૂર તે વખતે આપવો હોય તે બાગ બાગત અને બાગી ના બગીચા બાગત તે આપવાની મુદત પુરી થાય ત્યારે.
૩૫ હરતે હરતે જેનો અવેજ આપવો હોય તેવી વાચદામીથી અથવા બાંડમાં એક હરતો પડેતો અથવા રૂપિયા આપવા એવો કરાવ હોય તેવી વાચદામીથી ઉપરથી અથવા બાંડ ઉપરથી.	એજન.	અવેજ આપવાને જેલમાં વેહેલાં મુકે ત્યારે, પણ જેને રૂપિયા આપવાના હોય અથવા તે મિત્રી અથવા બાંડ જેને બપો આપુ હોય તે તે કરાવનો કારણ મુકી દે ત્યાં રહે અને અવેજ આપવાની જગ્યાએ રૂપિયા મુક કરવામાં આવે તથા તે બાગત સહ રહે પ્રમાણે કારણ મુકી રૂપિયા નહોત્ય ત્યારે ૧૧ મુ. હા. ચી. ૧૫૦. જુઓ. હા. બા. ચી. ૧ મુ. બા. ૧૨૫
૩૬ કલાણી વાત બનવા પછી વાચદામી જેને અવેજ આપવાનો હોય તેને સ્થાપિત કરવા સાથે તે વાચદામીથી બપો આપવારે તે મિત્રી જોળ માણસને આપી હોય તે વાચદામીથી ઉપરથી	એજન	જેને તાણુ આપવાનું હોય તેને સ્થાપિત કરવાની તાણુ
૩૭ કરારન બિલ નકરવાને લખી ઓપ્રેસ કરીને નોટીસ આપી હોય તે નકરવા કરારન બિલ ઉપરથી.	એજન	નોટીસ આપવામાં આવે ત્યારે.
૩૮ નક્કી શીકારીને જે બિલઆક્રેડિકસેજ નકાર્યું હોય તે બિલ જેણે લખ્યું હોય તેની ઉપર જેને અવેજ મળવાનો હોય તેણે કરવાની.	એજન	શીકારવાની ના કલાણી તાણુ.
૩૯ આકોમોરેશન બિલ શીકારના રાખે તે લખનારની ઉપર કરવાની	એજન.	શીકારનાર તે બિલની રકમ આપે ત્યારે.

જો કરારન બિલઆક્રેડિકસેજ એટલે હિંદુસ્થાન મહિના અંગ્રેજ સરકારના મુલક બાહાર કુંડી બપો હોય તેનો અવેજ હિંદુસ્થાન મહિના અંગ્રેજ સરકારના મુલકમાં અથવા મુલક બાહાર મળવાનો હોય તે કુંડી; અથવા હિંદુસ્થાન મહિના અંગ્રેજ સરકારના મુલકમાં કુંડી બપો હોય તેનો અવેજ તે મુલક બાહાર મળવાનો હોય તે કુંડી.

૪૦ પ્રેરેશ એટલે કુંડી સીકારવાની અથવા કુંડીના નાણાં બરવાની ના કરે ત્યાં ર તે બાગત નોટ ચી મિલક આ જમનો અમલદાર પૈતાની સહી માહિર સાથે થાયે આપે છે તે રાખે.

દ્રવીયમીનો પ્રકાર,	સુદન.	જે વખતથી સુદન આપુ વાંચ છે તે વખત.
<p>૯૦. જે ગિલઆદ એકસમેજ ન બાળ અથવા વાવડાં મિઠી બાળત અથવા બાંડ બાળત આ આકૃષ્ટમાં અસુસ કરાવ કરેલો નહીં હોય તે ગિલઆદ એક સમેજ ઊપરથી અથવા વાવડાં મિઠી ઉપરથી અથવા બાંડ ઊપરથી દરિયાદ</p> <p>૯૧. જમીને સુખ્ય દેણદાર ઉપર કરવાની.</p> <p>૯૨. એક જમીને સામાઈક જમીન ઉપર કરવાની</p>	<p>વીઆમ ૧ મી. ત્રણ વરસો</p> <p>એજન.</p> <p>એજન.</p>	<p>ગિલ આદ એકસમેજ નો અથવા વાવડાં મિઠીનો અથવા બાંડનો અથવા આપવાનો થાય ત્યારે</p>
<p>૯૩ ગાથાનું જોખમ ઉતારવાના ખીલ કાઢ કરાર ઉપરથી</p> <p>૯૪ અકરનિએ અથવા વધીલ દ્રવીયમીનો અથવા વિધેય કામના પોતાના અરમ બાળત કરવાની; તે અરમ કમારે આપવો એ બાળત અસુસ કરીને કપડાબાળ ન હોય ત્યારે.</p>	<p>એજન</p> <p>એજન</p>	<p>વાદીને વાસ્તવિક જોખમ ભાગે ત્યારે</p> <p>તે દરિયાદ અથવા કામ પ્રકરવાની તારીખ અથવા આરંભિત અથવા વધીલ દરિયાદ અથવા કામ ચલાવવાનું જોખમ રીતે બંધ કરે ત્યારે કામ ચલાવવાનું સરકતું પ્રમાણિત બંધ કરવાની તારીખ</p>
<p>૯૫ મહોમલિ ઉપાકા તથા આપ આતાં ઊપરથી બાકી રેવી હોય તે બાળતની દ્રવીયાદ, જ્યારે પક્ષકારોની કરમિયાત મહોમલિ ઉપરાથી કરી હોય ત્યારે</p>	<p>એજન.</p>	<p>કપ્પલ કરેલી અથવા સાબિત કરેલી છેલ્લી રકમ જે વરસમાં આતામાં ઘાપલ કરેલી હોય તે વરસની આખર; સરકતું વરસ આતામાં હોય તે પ્રમાણિત ગણવું.</p>
<p>૯૬. જે રકમના વિષા ઉતરાંચો હોય તે રકમ મરણનો અથવા નુકસાન થવાનો પુરાવો વિમાવાળાને આપ્યા પછી અથવા પોલિરયા પછી તાબડતોબ આપવી પડતી હોય ત્યારે વિમાનાં ખત ઉપરથી.</p>	<p>એજન.</p>	<p>મરણનો અથવા નુકસાનનો પુરાવો વાદીએ અથવા ખીલ કાઢ માણુની પાસેથી વિમાવાળાને આપ્યો હોય અથવા પોલિરયા હોય ત્યારે</p>
<p>૯૭ વિમાવાળાની મરજીમાં આવે ત્યારે વિમાનું ખત રદ કરી શકે તેવાં ખત ઉપરથી સહાયતીનો અથવા વિમા ઉતરાવનારાએ પાછો પેલા શરૂ કરવાની</p>	<p>એજન.</p>	<p>વિમાવાળા વિમાનું ખત રદ કરે ત્યારે</p>
<p>૯૮. હિસાબ થેવા સાર આડવીઆ ઉપર.</p>	<p>એજન</p>	<p>આડન માણુ હોય તે વખતે હિસાબ આડવા હોય ને તે આપવાની ના કહેવામાં આ</p>

ક્રીયાઓનો પ્રકાર	મુદત.	જે વખતથી મુદત આપુ થાય છે તે વખત
૯૬. પોતાના મુખપત્થારને જગમગા બ પોહોરણે હોય અને તેના તણે હિ સાગ આપ્યો નહીં હોય તે જગમગા બ આપત તેની ઉપર મુખે કરવાની	વીઆગ્રી અલુવરસો.	જે ત્યારે અથવા સદરહુ પ્ર માણિ માગ્યો નહીંય તે આ કાલ બંધ થાય ત્યારે.
૯૭. મદ્યમત આપત અથવા ગેરચા આપત મુખે મુખપત્થાર ઉપર કરવા ની બીજી ક્રીયા.	અન્યન	મદ્યમતની અથવા ગેરચા બંધી થાદીને અન્યર પડે ત્યારે
૯૮. જે દસ્તાવેજ આપત બીજી ક્રી તનો કસાવ કરેલાનહીં હોય તે ચેહેરવા આપત અથવા રદ કરવા આપત	અન્યન	દસ્તાવેજ ચેહેરવાનો અ થવા રદ કરવાનો અધિકાર જે વાત ઉપરથી થાદીને પ્રા પ્ત થાયછે તે વાતની તેને અ પર પડે ત્યારે.
૯૯. જે દસ્તાવેજ આપ્યો અથવા નોંધાવ્યો તે દસ્તાવેજ ખોટો બતાવઠો છે એવું સ્તાપિત થવા સારું	અન્યન	આપવાની અથવા નોંધા વાની થાદીને અન્યર પડે ત્યારે.
૧૦૦. જે દસ્તાવેજ થાદી વિરૂદ્ધ અમ લમાં લાવવાની કોશીસ કરવામાં અવી તે દસ્તાવેજ ખોટો બતાવઠો છે એવું સ્તાપિત થવા સારું.	અન્યન	કોશીસની તાકીઅ
૧૦૧. થાદી દિવાનો હોય ત્યારે જે મા લમિલકત તેણે ખીલને કરીઆપી હતી તે માલમિલકત આપત.	અન્યન	થાદી દિવાનો હોય તે જે છાણે આપ્યા પછી તેને મા લમિલકત ખીલને કરી આ પતી અન્યર પડે ત્યારે.
૧૦૨. કપથી મળવેલું હુકમનામું રદ કરવા આપત અથવા કપટના સમજા વા ખીલને ન્યાય મળવા સારું.	અન્યન	જે માલુસનું નુકસાન થઈ હોય તેને તે કપટ માલમ પડે ત્યારે.
૧૦૩. મુકદ્દમા સમજાથી ન્યાય મળવા સારું	અન્યન.	મુકદ્દમાને માલમ પડે ત્યારે
૧૦૪. જે વિદ્યમાન ખદમકા સારું તા જી આપ્યું હોય તે ખદમિ આગળ જતાં મુખે હોય તો તે તાણાં આપત	અન્યન	ખદમો મુકદ્દમાની તાકીઅ
૧૦૫. ત્રસ્ટ તોડવાથી થયેલું નુકસાન મરનાર ત્રસ્ટીના કુલ એકંદરે ફેરવત	અન્યન	ત્રસ્ટીના મરણની તાકીઅ અથવા નુકસાન તે વખતે

હિંદીવાદીનો પ્રકાર.	મુદત.	જે વખતથી મુદત આશુ થાય તે વખત.
ધી બરી થવા બાબત		ધણું નહોતું તો મુકદ્દમા થવા ની તારીખ.
૯૬ સામાઈક (મજિયારા) હુકમનામા ઉપરથી જે રકમ રેણી હોય તે સધળી એક પક્ષકારે આપી હોય ત્યારે તે પક્ષકારે, અથવા પોતે અથવા પોતાના સંબંધિત ભાગીવાએ જે મહેસુલ આપવાનું હોય તેની સધળી રકમ સામાઈક હુકમનામા એક ભાગીવાએ આપી હોય ત્યારે તે ભાગીવાએ ફાળો વસુલ કરવા બાબત.	વીજળા હોય તથા વરસો.	વાદીએ ખુદ પોતાના હિસાબના ફરતી વખતે નાણું બરવાની તારીખ.
૧૦૦ મરનાર ટરસ્ટીના હસ્તે ઉપર ફાળોનો ઘણો અમલમાં લાવવા બાબત સામાઈક ટરસ્ટીએ કરવાની	એવન	ફાળો મળવાનો હક પ્રાપ્ત થાય ત્યારે
૧૦૧ હિંદીઆવરથી સિંહોના પગાર બાબત	એવન	જે સદર બદલ પગાર મળવાનો થયો હોય તે સદરની આબર
૧૦૨ જે પગાર બાબત આ પરિશિષ્ટમાં અમુક બીજી રીતનો દરાવ કરેલા નહીં હોય તે પગાર બાબત	એવન	તે પગાર જ્યારે રવાનો થાય ત્યારે.
૧૦૩ સુઅવજબ બાબત એટલે આગી મેલાય તેની મહેર બાબત સહા મને કરવાની	એવન	મહેર માગી હોય અને આપવાની ના કેહેવામાં આવે ત્યારે અથવા બગન સંખંધ થાય હોય તેવામાં સદર દ પ્રકારની માગણી કરી નહીં હોય તો મરજુના અથવા ત ભાકના સંખંધ બગન સંખંધ વૃદ્ધિ ત્યારે ૨, ૩, ૬, ૧૦, ૨૦, ૩૦, ૪૦, ૫૦, ૬૦, ૭૦, ૮૦, ૯૦, ૧૦૦ ગુએ.
૧૦૪. સુઅવજબ બાબત એટલે કેઠથી એક મુદતપાછી આપવાની મહેર બાબત સુઅવજબને કરવાની.	એવન	મરજુની અથવા તરજુની બગન સંખંધ વૃદ્ધિ ત્યારે ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮, ૯, ૧૦ ગુએ.
૧૦૫ ગીરવી રાખનારને (મળવાની રકમના કરતાં) વધારે ઉપજ પોલિયા હોય તો, ગીરવીનું નાણું વળગા પાડી પાછી પાડી રાખવા બાબત ગીરવી સુઅવજબને કરવાની	એવન.	ગીરવી મુદતી મિલકતનો કમલો ગીરવી સુઅવજબને પાડી દે ત્યારે

ક્રીઆદીને: પ્રકાર.	મુદત.	ને વખતથી મુદત આજી ધામ તે વખત.
૧૦૬ બંધ થયેલાં પંચાળાના નકા ના હિસાબ બાબત તથા હિસાબ બાબત કરવાની	વીનામ ૧૩૧ અથુ વરસ.	બંધ થયાની તારીખ
૧૦૭ અવિભક્ત કુટુંબના સામાઈક પ્રસેદના વહિવટદારે તે પ્રસેદ ખાતે નાણું આપ્યું હોય તેના કાળેા સિવા સારૂ તે વહિવટદારે કરવાની	એજન	નાણું આપવાની તારીખ
૧૦૮ પટે રાખનારે પટાની ચરત વિ રૂપ આડે કાપ્યા હોય તેની કીમત ના ખાત પટે આપનારાએ કરવાની	એજન	ઝાડ કાપ્યા હોય ત્યારે
૧૦૯ વાદીની સ્થાવરમિલકતની ઉપજ પ્રતીવાદીએ અંન્યાથી લીધી હોય તે ઉપજ બાબત	એજન	ઉપજ સેવામાં આવે ત્યારે અથવા વાદીને કમળે કુકમ નામા ઉપરથી વૃદ્ધો હોય ને તે કુકમનાથું અપીલમાં ૫ છી રહ અથ હોયતો તેને કમળે પાછો મળે ત્યારે (૨૧ વી. ડી. ૧૩૦ જુએ)
૧૧૦ આડાની ચરેલી બાકી બાબત	એજન	ચરેલી બાકી રેલી ધામ ત્યારે
૧૧૧ સ્થાવરમિલકતની ખરીદીનું નાણું રેલું અથ હોય તે બાબત પોતાનું કબજાપત અમલમાં લાવવા સારૂ સ્થાવર મિલકત વેચનારે કરવાની	એજન	વેચનાર પૂરે કરવા સાહે ક રાયેલા વખત અથવા (વેચાણુ) પૂરે કરવા સાહે કરવેલા વખત પછી (તે મીલકત ઉપરનો) હક કબજા કરેલા તો ર કબજાપતની તારીખ
૧૧૨ દેખ રહાકુટ પ્રમાણિ અથવા આકટ પ્રમાણિ નોંધિલી કંપનીના "કાલ" બાબત	એજન	"કાલ" આપવાનો ધામ ત્યારે
૧૧૩ કરાર વિશેષ યીતે પૂરો કરવા બાબત	એજન	તે પૂરો કરવાની ફરેલી તા રીખ અથવા સરકુ પ્રકાર ની તારીખ કરાવેલી નહી હોય તો પૂરો કરવાની ના કહી
૧૧૪ કરાર રહ કરવા સાહે	એજન	કે એનું વાદીને મમળત ત્યારે પ્ર.લા. ડી.કમળે કરાર કરાર રહ કરવાનો હક વાદીને ને વાત ઉપરથી પ્રાપ થતો હોય તે વાત તેને પ્રથમ મામલ પટે ત્યારે

દેવીઆમુનો પ્રકાર.	સુદત.	તે વખતથી સુદત માણ થાય છે તે વખત.
૧૧૫ ને સ્વયં અથવા અરબિન આવીને કરાર બંધીયા નથા નોંધિયા નહીં હોય તે કરાર તોડવાં બાબત નુકસાનના બદલા સાથે	વીજામ ૧ મી ત્રણ વરસો.	કરાર તોડવામાં આવેત્યારે અથવા તે વારે ધડીએ તો ડગો હોય તો તોડવાનાં ને કલ્પ ગામત દેવીઆદ હોય તે કલ્પ થાય ત્યારે અથવા તો ડગાનું કલ્પ હમિયાં માણ હોય તો તે બંધ થાય ત્યારે
૧૧૬ બંધીયા કરાર નોંધિયા હોય તે તોડવા બાબતના નુકસાનના બદલા સાથે	વીજામ ૩ મી ૭ વરસો ૭ વરસો.	તેવાજ કરાર નોંધિયા નહીં હોય તે કરાર ઉપરથી કરવા ની દેવીઆદીની સુદત માણ થાય ત્યારે.
૧૧૭ પરરાજના જેસલાની બાબતો રિવાની ધનસાદનું કામ અથવાવાની રીત બાબતના કલ્પમાં દેવી હોય તેવા જેસલા ઉપરથી	એજન	જેસલાની તારીખ
૧૧૮ દવાવિધાન થવાનું હિતા હોય તે બપરહાશિપચોગી નથી અથવા અરબ ૨ તે દેવી ધર્મજ નથી એવું સ્થાપિત નથી થિવા સાથે	એજન	દવાવિધાન થવાનું હિત તેની બાદીને અગર પડે ત્યારે.
૧૧૯ દવાવિધાન બપરહાશિપચોગી છે એવું સ્થાપિત નથી થિવા સાથે	એજન	દવાકે ડોકાને દવાપણું સમખથી ને હક હથે તે હકને હરકત થાય ત્યારે
૧૨૦ ને દેવીપાદ કરવાની સુદત આપરિચિટના ખીને કાઢે કાઢી કરાવી નહીં હોય તે દેવીપાદ	એજન	દેરિઆદ કરવાને હક પ્રાપ્ત થાય ત્યારે
૧૨૧ સરકારી મહેસુલની ચટ્ટી બાકી બાબત વેચેલાં સધળાં ઇસ્ટેટ ડીપરના અથવા બાકાની ચટ્ટી બાકી બાબત વેચાયલા પટણીતાલક ડીપરના અથવા વેચવા નેમ બીજા સત્તાપ્રકાર ડીપરનાં કરાવે અથવા વેચા સત્તાપ્રકાર ડીપર કરવા સાથે કરવાની	વીજામ ૬ મી નાર વરસો. નાર વરસો.	વેચાણ આપરજુ તા નિશ્ચયકારક થાય ત્યારે
૧૨૨ બિઝિનસડીવામાં કરાવી લીધેલા જેસલા ઉપરથી અથવા સુચબક ઉપરથી કરવાની	એજન	જેસલાની અથવા સુચબક તારીખ

કચીવાદીનો પ્રકાર.	મુદત	જે વખતથી મુદત માણ થાય તે વખત.
૧૨૩ વસિયતનામું કરનારાએ વસિયતનામું કરીને આપેલા ઘાન બાબત અથવા ચેષ્ટાના હિસ્સા બાબત અથવા વસિયતનામું કરવા બગર કોઈ મરણ પામ્યું હોય તેની માલમિલકતની વહેંચણીના હિસ્સા બાબત	બીજામ ૮ મી બાર વરસો, બાર વરસો,	મુતલિબારપિતદાન અથવા હીરસો આપવાનો અથવા સ્થાપિત કરવાનો થાય ત્યારે ૪. મો. યી. ૨ કમકર્યા ૪૫
૧૨૪ વંચપરંપરાના કુદાના કબજા સારે.	એજન	વાદીને વિરોધપૂર્વક કુદાનો કબજો પ્રતિવાદિયે ત્યારે ખુલાસો—વંચપરંપરાના કુદાની ઉપજ માત્ર પ્રમાણિત થાય ત્યારે અથવા ઉપજ નહીં હોયતો તે કુદાના કર્તવ્ય કરમે માત્ર પ્રમાણિત કરવા માં આવે ત્યારે તે કુદાનો કબજો એમ થાય છે.
૧૨૫ કોઈ હિંદુ અથવા મુસલમાન જિંદગીમાં કરવાની તારીખ મરણ પામી તો જમીનનો કબજો મળવાનો હક જે હિંદુને અથવા મુસલમાનને પ્રાપ્ત થાય તે હિંદુએ અથવા મુસલમાને તે જિંદગી હોયતો કેટલું બજેલા કારણ સાર કરવાની કુશિયાદ એટલે તે જિંદગી તે જમીન બીજાને કરી આપી હોય તો તે કરી આપવાનું તે જિંદગી જે ત્યાંહીં સુધી અથવા તે પછી બગ ન કરે ત્યાંહીં સુધી કાયમ રહે અને ત્યાર પછી રહે એવું સ્થાપિત થવા સાર કરવાની કચીવાદ.	એજન	બીજાને કરી આપવાની તારીખ.
૧૨૬ વડિયાપરજીત મિલકત આપે બીજાને કરી આપી હોય તે કરી આપવાનું ૨૬ કરવા સારે મિતાફરાના નિયમ જે હિંદુને માત્ર હોય તે હિંદુએ કરવાની.	એજન.	મિલકત જેને કરી આપી હોય તે તેનો કબજો જે ત્યારે
૧૨૭ અવિભાજિત કુટુંબની મિલકત માંથી જે માણસને ખાતલ કરવું હોય તે માણસે તે મિલકતમાંના હિસ્સાનો હક અમલમાં આવવા સાર કરવાની.	એજન	ખાતલ કરવાની વાત વાદીને માલમ પડે ત્યારે
૧૨૮ અનવચ્છાની અટકી બાકી ખાતલ હિંદુએ કરવાની	એજન	અટકી બાકી આપવાની થાય ત્યારે.

દેવીપાદિનો પ્રકાર.	પ્રકાર.	જે વખતથી મુદત માથે થાય તે વખત.
<p>૧૨૬ અનાવજા બાબતનો પોતાનો હક સોંપત થવા સાથે હિંદુઓ કરવાની ૧૩૦ વસુધા આરીની જમીન પાછી થવા સાથે અથવા તેની ઉપર આકાર નિસાડવા સાથે</p> <p>૧૩૧ મુદત ને મુદત ને હક પાછો મળવાનો હોય તે સોંપત કરવા બાબતની</p> <p>૧૩૨ ને નાણાનો આરજ સ્થાવર મિલકત ઉપર હોય તે નાણું આપવા બાબતની</p>	<p>બીજામ ૮ ખા. ૧૧૨ વરસો. ૧૧૨ વરસો</p> <p>અનન</p> <p>અનન</p> <p>અનન</p>	<p>હક નથી એવું કહેવામાં આવે ત્યારે જમીન પાછી થવાનો અથવા આકાર નિસાડવાનો હક પ્રથમ પ્રાપ્ત થાય ત્યારે તે હકનો ઉપભોગ કરવાની વાદિને પ્રથમ નાં કહેવામાં આવે ત્યારે. ને નાણાં બાબત ફરિયાદ હોય તે નાણું આપવાનું થાય ત્યારે.</p>
<p>પ્રુસારો—જે નિમજ્જીકને અને શીને માલિકાના અને હક કહેછે તે નિમજ્જીક અને શી આ રકમના ફરજી સાથે સ્થાવરમિલકત ઉપર આરજ હોય તેવું નાણું એમ સમજવું.</p> <p>૧૩૩ જે જંગમ માલ કરસમાં થાય કરીને આપ્યો હોય અથવા વસિયતનામું કરીને આપ્યો હોય અથવા અનામત કુકચો હોય અથવા ગીરવી કુકચો હોય તથા જે તે દૂરદીની પાસેથી અથવા જેને ત્યાંહી અનામત કુકચો હોય તેની પાસે અથવા જેને ત્યાંહી ગીરવી કુકચો હોય તેની પાસેથી આગળ જતાં કીમતદાર બદલો આપીને ચૂકવતા હોય તે પાછો સેવા સાથે.</p>	<p>અનન</p>	<p>અરીદીની તારીખ</p>
<p>૧૩૪. જે સ્થાવરમિલકત કરસમાં થાય કરીને આપી હોય અથવા વસિયતનામું કરીને આપી હોય અથવા ગીરવી આપી હોય તથા જે તે દૂરદીની પાસેથી અથવા જેને ત્યાંહી ગીરવી કુકચો હોય તેની પાસેથી આગળ જતાં કીમતદાર બદલો આપીને અરીદી કરી હોય તેનો કમલો પછો મળવા સાથે</p>	<p>અનન</p>	<p>અનન. ૫. થા. રી. ૧ મુજબ ૨૧૯૦</p>

કચીપાલનો પ્રકાર	મુદત.	જે વખતેથી મુદત આણુ થાય છે તે વખત
૧૩૫. ગીરવી મુકેલી સ્થાવરમિલકત નો કબજો લેવા સાથે ગીરવી રાખનારે ગાદચાહો સનદ ઉપરથી સ્થાપેલી નહીં હોય તેવી કિસ્સામાં કરવાની કચીઆદ.	બાર વરસો.	કબજા બાબતનો ગીરવી મુકનારનો હક ક્યારે પુરો થાય ત્યારે ચી રજૂ થી. રજૂ થઈ.
૧૩૬. સ્થાવરમિલકત ધરમિજો વેચી તે તારીખે તે મીલકતનો કબજો વેચનાર પાસે નહીં હોય ત્યારે તેણે ધરમિજો વેચાવી લાધી હોય તેણે તે મિલકતના કબજા સાથે કરવાની.	અનંત	વેચનારને કબજો લેવાનો હક ક્યારે પેટેલવેદિયા પ્રાપ્ત થાય ત્યારે.
૧૩૭. કુકમનામું બજાવવા સાથે કરેલા વેચાણની તારીખે કુકમનામામાંના રેહુદારનો કબજો નહીં હોય ત્યારે તે વેચાણમાંથી ખચીદ કરનારે તે કરવાની તેવીજ કચીઆદ.	અનંત	કુકમનામામાંના રેહુદારને કબજા બાબત ક્યારે પેટેલવેદિયા હક પ્રાપ્ત થાય ત્યારે
૧૩૮. કુકમનામું બજાવવા સાથે કરેલા વેચાણની તારીખે કુકમનામામાંના રેહુદારનો કબજો હોય ત્યારે ખચીદ કરેલી જમીનના કબજા સાથે, તે વેચાણમાં તેણે તે જમીન ખચીદ કરી હોય તેણે કરવાની.	અનંત	વેચાણની તારીખ
૧૩૯. બેસુત પાસેથી કબજો પાછો લેવા સાથે જમીનદારે કરવાની.	અનંત	ઉપરોક્ત કરવાનો અધિકાર પુરો થાય ત્યારે.
૧૪૦. સ્થાવરમિલકતનો કબજો લેવા સાથે જે રિમિટરમાન (એક જણનો હક પુરો થયા પછી જે બીજા માણસને હક પ્રાપ્ત થતા હોય તે માણસ) અથવા રિવરજનર(જેને હક આપ્યો હોય તેનો હક પુરો થયા પછી તે પાછો મળવાનો જેને હક હોય તે માણસ) જમીનદાર નહીં હોય તેણે અથવા ડિફેન્સિય(વસિયતના મા ઉપરથી જેને માલમિલકત કરી આપી હોય તે માણસ) કરવાની.	અનંત	ક્યારે તેનું પ્રસિદ્ધ કબજા માં આવે ત્યારે
૧૪૧. કોઈ હિંદુ અથવા મુસલમાન જિં મરણ પામી હોય ત્યારે સ્થાવરમિલકતના કબજા બાબત જે હિંદુને અથવા મુસલમાનને હક હોય તેણે કરવાની તેવીજ કચીઆદ.	અનંત	તે જિં મરણ પામી ત્યારે
૧૪૨. સ્થાવરમિલકતનો કબજો લેવા પાસે હોય તેવામાં તેની પાસેથી કબજો લેવા અથવા તેણે પાસેથી હોય તે મિલકતના કબજા સાથે કરવાની.	અનંત	તે કબજો લઈ લેવાની અથવા પાછો કરવાની તારીખ

ફરી બાંધીને પ્રકાર.	ક્રમ.	જે વખતથી મુજબ ચાલુ થાય છે તે વખત.
<p>૧૪૩ હક કુળવાના સભ્યથી અથવા ધરત તોડવાના સભ્યથી બાંધીને હક પ્રાપ્ત થયા હોય ત્યારે તેવીજ ફરીવાર.</p> <p>૧૪૪ સ્થાવરમિલકત આપત અથવા તે ઉપરના હક હક સંબંધ આપત આ પરિશિષ્ટમાં ખીજી રીતે ખસુસ કરાવ કરેલા નહીં હોય તે સ્થાવરમિલકતને અથવા તે ઉપરના તે હક સંબંધનો કબજો લેવા સાહે.</p>	<p>બાર વરસો.</p> <p>અન્ય</p> <p>બીજા ૬ માં.</p> <p>ત્રીસ વરસો.</p>	<p>હક કુળવામાં આવે અથવા ધરત તોડવામાં આવે ત્યારે</p> <p>બાંધીને વિરોધ પૂરવક પ્રતિબાંધીને કબજો ચાલુ ત્યારે.</p> <p>અનામત મુકવાની અથવા ગીરવી રાખવાની તારીખ.</p>
<p>૧૪૫ જગમ માલ અનામત મુકયા હોય અથવા ગીરવી મુકયા હોય તે ખાંડો લેવા આપત, તે અનામત રાખનાર ઉપર અથવા ગીરવી રાખનાર ઉપર કરવાની.</p> <p>૧૪૬ ગીરવી મુકયા સ્થાવરમિલકત નો કબજો ગીરવી મુકનારની પાસેથી લેવા સાહે, ગીરવી રાખનારને બાદમાં ફી સર્ગ ઉપરથી સ્થાવરમિલકત ઉપર અસર આપવા લેવાની પોતાની આમુલ દિવાની હકુમત મલાવતી હોય ત્યારે તે ફી રકમ કરવાની.</p>	<p>અન્ય</p> <p>બીજા ૩૦ માં.</p> <p>સાઠ વરસે</p> <p>અન્ય</p>	<p>ગીરવી મિલકત ઉપર ફી હારેલા કરજ આપત મુદતને પેટે અથવા અજાણે પેટે જેલ પેટેનું જે કાંઈ બરવામાં આપ્યું ત્યારે</p> <p>ગીરવી ઉપરથી નમી કરેલ નાણું જ્યારે આપવાનું થાય ત્યારે.</p>
<p>૧૪૭. ગીરવી મુકનારનો ગીરવી હોડાવવાનો હક રદ કરવા સાહે અથવા વેચાણ સાહે, ગીરવી રાખનારે કરવાની.</p> <p>૧૪૮ ગીરવી મુકયા સ્થાવરમિલકત નો કબજો હોડાવવા સાહે અથવા ખાંડો લેવા સાહે, ગીરવી રાખનાર ઉપર કરવાની.</p>	<p>અન્ય</p>	<p>કબજો હોડાવવાનો અથવા ખાંડો લેવાનો હક પ્રાપ્ત થાય ત્યારે.</p> <p>પણુ અંતુ કરાવ્યું છે કે પ્રિશિયરમાં મહિની સ્થાવર મિલકતને ગીરવીનો લેખ સન ૧૮૬૩ ના મે મહિનાની પેટેની તારીખની અગાઉ થયે હોય તે લેખ ઉપરથી સ્થાવર મિલકત હોડાવવાની હાવા ઉત્પન્ન થયા હોય તે સમજાવાવાની તે તારીખ પેટેમાં તે પ્રાંતમાં મુજબ આપતની જે કાનુનો અમલમાં હશે તે કાનુનો લાગુ થશે.</p>
<p>૧૪૯ પડીવાના સેક્ટરી આદિ જે હ પાંડાંજીનથી અથવા અંગ્રેજીની તરફથી કરવાની કાંઈ ફરીવાર</p>	<p>અન્ય</p>	<p>આનગી માલુમે કરવાની તેવી જ ફરીબાંધી આપત આ આકર ઉપરથી મુજબ ચાલુ થાય ત્યારે</p>

બાળક શાળા-અપીલો.

અપીલનો પ્રકાર.	પુલ.	પુલ ને વખતથી આશુ થાય છે તે વખત.
૧૫૦. સેશન ૪૩ને ફરવી પાતળી શિક્ષાના ફરાવ ઉપર ફોજદારી કામ અભાવવાની રીત બાબતના કાયદા પ્રમાણે કરવાની.	સાત દિવસ	શિક્ષાના ફરાવની તારીખ
૧૫૧. કલકત્તા તથા મદ્રાસ તથા મુંબાઈની ઇનસાફતી હાઈકોર્ટના પબ્લીક ફરકોર્ડ ફોરેટ અસલ ફરીઆદ પેવાની પાતાની હુકમન અભાવીને ફરેલા હુકમ નામા ઉપર અથવા હુકમ ઉપર કરવાની	વીસ દિવસ	હુકમનામાની અથવા હુકમની તારીખ
૧૫૨. દિવાની ઇનસાફતી કામ અભાવવાની રીત બાબતના કાયદા પ્રમાણે ડિસ્ટ્રિક્ટ જજને કરવાની.	ત્રીસદિવસ	જે હુકમનામા ઉપર અથવા હુકમ ઉપર અપીલ હોય તે હુકમનામાની અથવા હુકમની તારીખ
૧૫૩. હાઈકોર્ટને તેજ કાયદાની ફોર્ લી કલમ પ્રમાણે ફરવાની.	અનન	સરકારી ફેટ આપવાની ના કલ્લાના હુકમની તારીખ
૧૫૪. હાઈકોર્ટ શિવાય બીજી કોર્ટ ફોરેટને ફોજદારી કામ અભાવવાની રીત તના કાયદા પ્રમાણે કરવાની	અનન	શિક્ષાની જે ફરાવ ઉપર અથવા જે હુકમ ઉપર અપીલ હોય તે ફરાવની અથવા હુકમની તારીખ
૧૫૫. જે પ્રસંગ બાબત ૧૫૦ માં નંબરમાં તથા ૧૫૩ માં નંબરમાં ફરાવ કરેલા છે તે પ્રસંગ શિવાય બીજી પ્રસંગે, તેજ કાયદા પ્રમાણે હાઈકોર્ટને કરવાની	સાત દિવસ	શિક્ષાના જે ફરાવ ઉપર અથવા જે હુકમ ઉપર અપીલ હોય તે ફરાવની અથવા હુકમની તારીખ ખ. પા. રી. ૨ કલકત્તા ૪૩૧
૧૫૬. જે પ્રસંગ બાબત ૧૫૧ માં નંબરમાં તથા ૧૫૩ માં નંબરમાં ફરાવ કરેલા છે તે પ્રસંગ શિવાય બીજી પ્રસંગે, દિવાની ઇનસાફતી કામ અભાવવાની રીત બાબતના કાયદા પ્રમાણે ફોરેટને કરવાની.	નેવું દિવસ	જે હુકમનામા ઉપર અથવા હુકમ ઉપર અપીલ હોય તે હુકમનામાની અથવા હુકમની તારીખ
૧૫૭. બાત તકનીક છે એવાં ફરાવના ફેસલા ઉપર ફોજદારી કામ અભાવવાની રીત બાબતના કાયદા પ્રમાણે કરવાની.	૭ મહિના	જે ફેસલા ઉપર અપીલ હોય તે ફેસલાની તારીખ

તીનાભાગ અરજીઓ.

અરજીનો પ્રકાર.	પુરત.	કુલ ને વખતથી માલુ થાય તે વખત.
૧૫૮. પંચનો નિવાડો ૨૬ કરવા બાબત દિવાની ઇનસાફતું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદા પ્રમાણે કરવાની.	૬૬ ડીવસ	પંચનો નિવાડો ફોરડમાં મુલતવમાં આવે ત્યારે
૧૫૯. દિવાની ઇનસાફતું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાના ઉકેલો બાબત પ્રમાણે કાગમાં હાજર થઇને જ ચાલ કરવાની પરવાનમી મળવા સારું કરવાની.	મિજન	સમગ્ર બળવવામાં આવે ત્યારે.
૧૬૦. ફરી તપાસની નામંજૂર કરેલી અરજી ફરીથી ફેલ થયેર થવા સારું તેજ કાયદાની ૧૨૯ મી કલમ પ્રમાણે કુકમ થવા સારું.	પંદર ડીવસ	તપાસ બાબતની અરજી ના મંજૂર કરવામાં આવે ત્યારે
૧૬૧. બરખુડ અથવા તોડનેડ થવા બદલ કુકમ નામાવાળાની પાસે જાહેર કરાવવા બાબતનો કુકમ તેજ કાયદાની ૨૫૮ મી કલમ પ્રમાણે થવા સારું.	મિજન	બરખુડ અથવા તોડનેડ કરવામાં આવે ત્યારે
૧૬૨. કલકટા તથા મદ્રાસ તથા મુંબાઈની ઇનસાફતું ફોટ પેપી ફરકોઈ હોઈ અવલ દરિયાઈ થવાની પોતાની હકુમત ચલાવીને ફેસલાની ફરી તપાસ કરવા સારું.	ત્રીસ ડીવસ	કુકમનામાંની અથવા કુકમની તારીખ
૧૬૩. કમુરને ધીધે (દરિયાઈ વિગેરે) કાઢાડી નાખી હોય તે કાઢાડી નખાવો કુકમ ૨૬ કરવા સારું કુકમ થવા બાબત વાંધો કરવાની.	ત્રીસ ડીવસ	કાઢાડી નાખવાની તારીખ
૧૬૪. એક તરફી થયેલા ફેસલો ૨૬ કરવાનો કુકમ થવાસારું પ્રતિવાદી એ કરવાની.	ત્રીસ ડીવસ	ફેસલો અમલમાં આવવા સારું ફોટ પ્રોસેસ બળવવાની તારીખ પ્ર. ધો. રી. ૨ કલકટા ૧૨૮
૧૬૫. સ્થાવર ચિલકતોને કમળને માલુમની પાસેથી બાંધ લીધા હોય અને ને કુકમનામાવાળાના અથવા કુકમનાથી બળવવાસારું કરેલાં જેવાલુ માં હોના ખરીદદારનો કમળને મળવાના માલ બાબત તકશર ને માલુસ કરતો જેલ જે માલુસ દિવાની ઇનસાફતું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદા પ્રમાણે કરવાની.	મિજન	કમળને બધી ધીખાની તારીખ

અરજીનો પ્રકાર.	ક્રમ.	તે વખતથી કદત ચાલુ થાય છે તે વખત.
	ત્રીજી બાગ—અરજીઓ.	
૧૧૬. હુકમનામું બજાવવાસારે જે આલુ કીચુ તે જાહેર કરવામાં અથવા તેનું કામ ચલાવવામાં ગેરચિત્તાપણું થયું છે એ સમજાવી તે વેચાણ રદ કરવા બાબત.	ત્રીસ ડિવિસ	વેચાણની તારીખ.
૧૧૭. જે સ્થાવરમિલકત બાગત હુકમનામું થયું હોય અથવા જે હુકમનામું બજાવવાસારે વેચી હતી તેનો હુકમને આપવાને હરકત અથવા અકેશ વ કરવા બાબત અથવા હુકમનામાવાળાનો અથવા ખરીદદારનો સદરકુ ખરારનો મિલકતનો કબજો સ્વાધીન કરવા હોય તેવામાં તે પાછો બહાલી આ બાબત.	એવન	હરકત અથવા અકેશ વ કરવાની અથવા કબજો બહાલી સેવાની તારીખ
૧૧૮. આગળ કામ ચલાવવામાં આનું નહીં હોય તેથી અપીલ કાઢાડી નાખી હોય તે પાછી સેવા બાબત.	એવન	કાઢાડી તાખ્યાની તારીખ
૧૧૯. રેસાડેશની પેરહાજરીમાં અપીલની એક તરફી ચોકી કરી હોય તેની ફરી ચોકી થવાસારે.	એવન	જે હુકમનામાં ઉપર અપીલ હતી તે હુકમનામાંની તારીખ.
૧૨૦ નાદારીમાં અપીલ કરવાની પરવાનગી સારે.	એવન	જે હુકમનામાં ઉપર અપીલ કરવાની હોય તે હુકમનામાંની તારીખ.
૧૨૧ મૈવત વાઢિનો કાયદાસર વારે સવકીમકે એવું કહેનારા માણસે દિવાની ઇનસાફનું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની કલક મી અથવા કલક મી કલમ પ્રમાણે કરવાની.	સાઠ ડિવિસ	વાઢિના અરજીની તારીખ
૧૨૨. હુકમનામું બજાવવાસારે કરેલાં વેચાણમહેતા ખરીદદારે તે વેચાણ હેઠળ લખેલા સંખ્યા ઉપરથી રદ કરવા બાબત કરવાની એકમ આજમિલકતમાં નો જે માણસનો હક સમંધ નથી એ સમજાવી તે વેચાણ રદ કરવા બાબત કરવાની.	એવન	વેચાણની તારીખ
૧૨૩ જે પ્રસંગ બાબત ૧૧૨ માં નંબરમાં દર્શાવ કરેલો છે તે પ્રસંગ ચિંતાય ખીને પ્રસંગે દેસબાની ફરી તપાસ સારે-	નેવું ડિવિસ	હુકમનામાંની અથવા હુકમની તારીખ.

અરજીનો ક્રમાંક	પ્રશ્ન.	તે વખતથી મુકત ચાલુ થાય છે કે વખત
૧૭૪. દેસલાખાના નવાર દેવાદાર ના મેણદારે, દિવાની હનસારનું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની કપડમી કલમ પ્રમાણે કરવાની.	મોકલે બાગ—અરજીઓ નેતું, કિયલ	શુદ્ધ પ્રસિદ્ધ વખતની તા. ૨૧/૫.
૧૭૫. કુકમનામાની રકમ હરતે હરતે આપવા બાબત.	છ મહીના	કુકમનામાની તારીખ
૧૭૬. પંચમે નિવાડે કોર્ટમાં કાંઈ બારેથી વધુ દિવાની હનસારનું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાને ૫૧૧ મી અથવા ૫૨૫ મી કલમ પ્રમાણે કરવાની.	અન્ય	પંચના નિવાડાની તારીખ
૧૭૭. મહિલા આઆમના હન કો સિધને કરેલી અપીલ થેવા બાબત.	અન્ય	તે કુકમનામા ઉપર અપીલ હોય તે કુકમનામાની તારીખ
૧૭૮. ને અરજીઓ બાબત આ પરિશિષ્ટમાં બીજે કોષ્ટક પછી કોઈક અથવા દિવાની હનસારનું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૨૩૦ મી કલમનાં પ્રશ્ન કરાવેલી નહી હો તે અરજીઓ.	તરુ વરસો	અરજી કરવાનો હક આપત થાય ત્યારે
૧૭૯. કોઈપણ દિવાની કોર્ટનું કુકમનામાનું અથવા કુકમ ને બાબત ૧૮૦ મા નંબરમાં કરાય કરેલા નથી અથવા દિવાની હનસારનું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૨૩૦ મી કલમમાં કરાય કરેલા નથી તે કુકમનામા અથવા કુકમ બાબતવાસાઈ.	અન્ય અથવા કુકમનામાની અથવા કુકમની સહીની નકલ નોંધી હોય ત્યારે છ વરસો.	કુકમનામાની અથવા મની તારીખ અથવા અપીલ થઈ હોય ત્યારે આવી કોર્ટના આપનારના કુકમનામાની અથવા કુકમની તારીખ, અથવા છ. બા. ૩૧. ૨ કલમના ૩૩૬, ૨૪૧ થી ૩૩૯
		૩ (દેસલાખાની ફરી તપાસ થાય હોય) ફરી તપાસ થયા પછી દેસલાખા થયો હોય તે તેની તારીખ, અથવા ૪ (આ પરિશિષ્ટમાં આગળ કહેલી અરજી કરી હોયતો) કુકમનામા અથવા કુકમ બાબતવાસાઈ અથવા બાબતવાસાઈ ૫૧૧ થવા માટે કોઈ તજવીજ કરવા સારે કાયદા પ્રમાણે ચોંધ કોર્ટને અરજી કરવાની તા. અથવા

અરજનો પ્રારંભ	મુદત.	જે વખતથી મુદત ચાલુ થાય છે તે વખત
	ત્રીજો ભાગ અરજીઓ.	<p>૫ (આ પરિશિષ્ટમાં આગળ જે કહેલી નોટીસ કંઈ હોય તો) દિવાની ઇનસાફતનું કા મ ચલાવવાની રીત બાબત ના કાવદાની ૨૪૮ મી કલમ પ્રમાણે નોટીસ કરવાની તા રીખ, અથવા</p> <p>૧ કુકમનાનું અથવા કુકમ નિરદિષ્ટ કરેલી તારીખે આ વજ્ઞ આપવાનું કરાવે તે અથવા આખતની અર જી હોય ત્યારે સદરકુ પ્રમા ણે નિરદિષ્ટ કરેલી તારીખ</p> <p>ખુલાશા ૧.—એકથી વધી રે માલુસોની તરફેલમાં કુકમ નામું અથવા કુકમ પૃથક થયો હોય તેથી દરએકને હાવાના વિધવનો ભાગ આપવાનો અ થવા સ્થાપિત કરવાનો હોય તેની તેમાં તપશ્ચીલ બંધી હો ય ત્યારે આ કલમની ૪ થી ૨૬મી કહેલી અરજી સદરકુ માલુસો પાછી અથવા તેઓ ના વારસવડીયા પાછી નેઓ એ તે કંઈ હોય તેઓ અખત માત્ર અમલમાં આવશે. પણ કુકમનાનું અથવા કુકમ એ કના કરતાં વધારે માલુસોની તરફેલમાં જ્યારે સામાયિક થ યો હોય ત્યારે તેઓ પાછી એમો અથવા અધિકો અથવા તેના અથવા તેઓના વારસ વડીયાએ સદરકુ પ્રમાણે અ રજી કંઈ હોય તો તે સમ જાઓની આખત અમલમાં આવશે.</p> <p>એકથી વધારે માલુસોની વિરૂદ્ધ કુકમનાનું અથવા કુ કમ પૃથક થયો હોય તથા દરએકને જોઈ હાવાના વિધવ</p>

અરજીનો પ્રકાર.	મુદત.	જે વખતથી મુદત ચાલુ થાય છે તે વખત.
<p>૧૮૦ બાદશાહી સનાદ ઉપરથી સ્થા પેમી કોઈ કોરે અસિલ ફરિયાદ સેવાની પેતાની માત્રમ રિવાની હકમત અહારી ને કરેલો કોઈ હેસબો અથવા હુકમના થું અથવા હુકમ અથવા મલિકા માઆ અમા ઇ-કાજિસિલનો હુકમ અમલમાં લાવવા બાબત કરવાની.</p>	<p>ગ્રીન્ડ બામ—અ અરજીમાં.</p> <p>બાર વરસો.</p>	<p>નો હિસો આપવાનો અથવા સ્થાપિત કરવાનો હોય તેમાં તેમાં તપાસ લખી હોય ત્યારે તે અરજી સદર માણસો પાછી અથવા તેઓના પારસ વજીલ પાછી ને આની વિરુદ્ધ હોય તેઓની વિરુદ્ધ માત્ર અમલમાં આવશે પણ હુકમનાથું અથવા હુકમ અથવા વધારે માણસોની વિરુદ્ધ સામાનિક થયો હોય ત્યારે તેઓ પાછી એકની અથવા અધિકની અથવા તેના અથવા તેઓના પારસ વજીલની વિરુદ્ધ અરજી કરી હોય તો તે સપનાઓની વિરુદ્ધ અમલમાં આવશે.</p> <p>આસો ૨-કાજિસિલ કોરે ૨૨ આ અહીનો અથ હુકમના થું અથવા હુકમ બલવેલો એ ને કો-ટનું કર્તવ્યકર્મ હોય પછી તે રિવાની ડાંગસા ફરતું કામ ચલાવવાની રીત નાખના માધરાની ૨૨૧ થી અથવા ૨૨૦ મી ફલમ પ્રમાણિ હોય કે બીજી રીતનો હોય તે કોરે અથવા સમજવો.</p> <p>હેસબો અથવા હુકમનાથું અથવા હુકમ અમલમાં આણવાનો હાલનો હક ને મા સપી ડોડી રિવાતો હોય તે માણસને તે હક પ્રાપ્ત થાય રહ્યો.</p> <p>પણ એવું કરેલું છે કે હેસબો અથવા હુકમનાથું અથવા હુકમ બધારે પાછો સંસ્થિત કરેલો હોય અથવા તે ઉપરથી નહીં કેલું મુદલ નાથું અથવા તેવું બાજુ આપવાને પાત્ર હોય તેવા મા</p>

અરજીનો પ્રકાર.	મુદત.	મુદત ને વખતથી આશુ યાવડે તે વખત.
	ત્રીજો ભાગ- અરજીઓ.	<p>જુલે અથવા તેના મુખત્યારે તે મુદત નાણુનો કાંઈ અથવા તે નાણુનું કાંઈ બાજુ હકવાળા માણસને અથવા તેના મુખત્યારને આપણું હોય અથવા તે બાબતના હકના અંગીકરણનો સિંચ સહી કરીને આપણો હોય ત્યારે બાર વરસ પ્રસંગ પ્રમાણે સફરહ પ્રમાણે સંરિયત કરવાની અથવા નાણું આપવાની અથવા અંગીકરણનો સિંચ બાંધી તારીખથી મણવા અથવા કેકે ઉલ્લીવાર સંરિયત કરવાની અથવા નાણું આપવાની અથવા અંગીકરણનો સિંચ બાંધી તારીખથી મણવા.</p>

(True Translation.)

VENAYEK WASSOODEW,
Oriental Translator to Government.

આ અમલકે અમલવાદ હિતજી પ્રસમાં બાપો.

ACT NO 1. OF 1877.

ઉડિયાના મવરનર જનરલ હન કૌન્સીલનો હેઠળ લખાયેલા આક્ટ મવરનર જનરલ સાહેબે સન ૧૮૭૭ના ફેબ્રુઆરી મહિનાની સાતમી તારીખે મંજૂર કર્યા તે સંધ્યા સોડને બાજુ થવા સારૂ કાપેને પ્રસિદ્ધ કર્યા છે.

સને ૧૮૭૭નો આક્ટ ૧ લો.

સન ૧૮૭૭ નો વિશેષ - પાયનો આક્ટ.

૧. વિશેષ - પાયના ફેટલાએક પ્રકાર સંખ્યા હાપરો છે તેની વ્યાખ્યા કરવા માખતનો ત-
થા તે સુધારવા માખતનો આક્ટ
૨. દિવાનીદાવાથી મળવે શકાય એવા વિશેષ - પાયના ફેટલા એક પ્રકાર ઉદેશ.
સંખ્યા હાપરો છે તેની વ્યાખ્યા કરવી તથા તે સુધારવા શકાય છે વા-
રતે હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે કરાયું છે.

ભાગ ૧ લો.

પ્રથમ નિયમો.

૧. આ આક્ટને "સન ૧૮૭૭ નો વિશેષ - પાયનો આક્ટ" કહેવો
આ આક્ટ સન ૧૮૭૪ ના ૧૪ મા આક્ટમાં થયેલું કોડિફિકેશનની
વ્યાખ્યા કરી છે તે કોડિફિકેશન દિવાન સંધના ક્રિટિકા ઉડિયાને લાગુ છે.
અને આ આક્ટ સન ૧૮૭૭ ના મે મહિનાની પહેલી તારીખે આ
અમલમાં આવશે.

કુલે નામ
કાપડો લાગુ છે.
શરૂ થવું.

૨. આ આક્ટમાં જોડેલા પરિશિષ્ટમાં આક્ટ લખ્યા છે તે તેમ પ
વિશિષ્ટનાં ત્રીજા આસનમાં હજી છે તેટલેસુધી સરકાર તારીખે તથા તે તા
રીખથી રદ કરવા છે એમ સમજવું.

આક્ટ રદ કરવા.

૩. આ આક્ટમાં વિષય ઉપરથી અથવા આગલા પાછલવા સંખ્યા ઉ
પરથી બાપ આવતો ના હોય તે.

અર્થની કલમ.

"આવરપકતી" આ શબ્દમાં ને ને કર્વંય કમ કાયદા પ્રમાણે કરા
વાના અધિકાર છે તે તે કર્વંય કર્મનો સમાસ પાપ છે.

"આવરપકતી"

"ટુરક" (જુરુચો) આ શબ્દમાં વિભાસની સોપથી, દરએક ભતની
ઉકત અથવા ભૂતિ અથવા અર્થસિદ્ધાંતોનો સમાસ પ્રાપ્ત છે.

"ટુરક"

"ટુરકી" (જુરુચો) આ શબ્દમાં ને ને આજીવિવાસથીસોપથીઅધિકાર
ઉકત અથવા ભૂતિ અથવા અર્થસિદ્ધાંતે ધારણ કરતો હશે તે તે આજીવ

"ટુરકી"

જે સમાજ થાય છે.

દર્શાવે

- (અ) જમીનની (ઉપજાવવા) બાબતમાં જમીન તેને ૧૦૦૦ રૂપિયા આપુલગી આ આપવા કરી આ આપત થક ન લાવતાં આ ને જમીન આપી એક ૩ પાતાના મનુષ્યો લેખમાં લખે છે આ તે મનુષ્યો પાતાના કબુલ કરે છે તે આપુલગીના ને દર્શાવે આ આ આપના અર્થ પ્રમાણે બે નો દર્શાવે થાય છે.
- (બ) આ બે નો કાપડા સેન પી અથવા અવિષય સેન પી અથવા પર્મ સેન પી સલાહ આપનારો છે સરકાર પ્રકારના સલાહ આપનાર તરફે આ પાતાના કુલાની આદર બધને દ્રવ્યનો ને કાપડા કાપડા બે ને પર્મો કુલા તે કાપડા કરી સે છે. આ આ કરના અર્થ પ્રમાણે આ તે કાપડા આપત બે નો દર્શાવે છે.
- (ક) આ બે નો કાપડા કરે ને તે ખુદ પાતાના કરણ સાર બે ના પાતાની રિપતી ખુદથી કરે છે. સરકાર પ્રમાણે ખુદથી કરવાથી આ ને ન કાપડા થાય છે ને કાપડા આપત તે આ આપના અર્થ પ્રમાણે બે નો દર્શાવે છે.
- (દ) કેટલીએક પટે આપેલી જમીન પરથી રાખનાર આ છે તે પાતાના નામથી પટે નવો કરાવી સે છે આ અસલ પટેમાં ને આપુસોના સેન પી હવે તે આપુસોના નવા કરી લીધેલા પટે આપત આ આપના અર્થ પ્રમાણે દર્શાવે છે.
- (ધ) કેટલાએક ભાગીવાઓ પહોળી આ એક ભાગીવાને પહોળી સાર માલ ખરીદ કરવાને કહ્યું છે. માલની કિંમત અમાલ આ હી હવે ત્યારે પાટે ખરીદ કરેલા માલ આ પાતાના ખીજા ભાગીવાઓને નમણવતાં તેઓને ખજાર ભાવે આપેલે અને તે મ કરીને મરોઝી નફો મેળવે છે સરકાર પ્રમાણે મેળવેલા ન કા આપત આ આપના અર્થ પ્રમાણે આ ખીજા ભાગીવાઓ નો દર્શાવે છે.
- (ર) આ બે ના જમીના કરખાનાના મંત્રિપદાર છે ને જમીના ની વેચનાર ક નો કુખાપાર થાય છે તથા કરખાના સાર ક ની પાસેથી વેચના લીધેલા ખી ઉપર બે ના અનુમત વખત કરી-શન (રજુરી) સે છે સરકાર પ્રમાણે લીધેલાં કરીયાન આપત આ આ આપના અર્થ પ્રમાણે બે નો દર્શાવે છે.
- (ચ) આ કુલાની જમીન વેચાવી વેચાવો કરાર કરી ચુકેલા છે આ બે ને માલની છતાં તે ને જમીન વેચવા સે છે આ સ-

દરદું પ્રમાણે વેચાતી લીધેલી ભગીન બાળત આ આકરના અર્થ પ્રમાણે જ નો દૂર છે.

- (૬) ભગીન કે ના ભાગવટામાં છે એવી આ ને ખખર છતાં તે તે ભગીન જ પાસેથી વેચાતી થે છે. તે ભગીન ઉપરના કે ના હક સંબંધના પ્રકાર વિશે ચોક્કસ કરવાને આ ચુકે છે. આ તે હક સંબંધના જોડણી આ આકરના અર્થ પ્રમાણે કે નો દૂર છે.

“સિંટલમેટ” આ શબ્દનો અર્થ હિંદુતાનનો વારસા બાળતનો આકર છે તે આકરમાં બાળ્યા કર્યા પ્રમાણે વસિપતનામુ અથવા વસિપ- ના નામની પુરવણી નહીં હોય તેવા ને ખીલ કાઢ દસ્તાવેજ ઉપરથી રૂપા વર અથવા ભગમ માલ મિલકત ઉપરના હક સંબંધની પરંપરાની આ- ભણી જોવાના અથવા આગળ તે કાઢેલી તરફ જવો જોઈએ એવી જો- ભણા કરી હુકમ અથવા જોવાના કરવાનું કબુલ કરવું હશે તે દસ્તાવેજ એમ સમજવો.

“સિંટલમેટ”

અને આ આકરમાં ને શબ્દોની બાળ્યા સન ૧૮૭૨ નો હિં દુસ્તાનનો પ્રકાર બાળતનો આકર છે તે આકરમાં કરી છે તે સંજ્ઞા શબ્દ નો અર્થ તે આકરમાં કરવો તે સમજવો.

૪. આ આકરમાં ખીલ રીતે ખસુસ પ્રકાર કર્યો હશે તે શિવાય કાયમ રાખેલી વાતો આ આકર માટેના ફરકોઈ પ્રકાર ઉપરથી ફેરળ બાળ્યા પ્રમાણે થાય છે એમ સમજવું. નહીં એટલે

(અ) કાઢ કબુલાવત કરાર નહીં હોય તે કબુલાવત બાળત બાપ અથવાના કાઢ પણ હક પ્રાપ્ત થાય છે. એવું સમજવું નહીં અથવા.

(બ) કાઢ પણ પ્રકાર વિશેષ રીતે પુરા કરવા તે શિવાય ને ખીલે કાઢ બાપ અથવાના કાઢ માલિકાને પ્રકાર પ્રમાણે હક હશે તે તેને હક નહીં સરખા થાય છે. એવું સમજવું નહીં, અથવા

(ક) હિંદુસ્તાનનો નોંધવાનો આકર દસ્તાવેજને લાગુ થતાં તેને માલ માલ છે એવું સમજવું નહીં.

૫ ફેરળ બાળ્યા પ્રમાણે કરવાના વિશેષ બાળ્યા આંખો એવું થાય છે એટલે.

વિશેષ બાળ્યા રીતે આપવામાં આ વે છે.

(અ) વિશેષ માલ મિલકતનો કબજો લાઈને તે કબજો રાવો કરના રને આપવામાં અથવા,

(બ) કાઢ જમકારને ને કુલ કરવાની અવસ્થામાં છે તેવ કુલ કરવાનો તેને હુકમ કરવાથી, અથવા

(૧) કોઈ વ્યક્તિને જે ન કરવાની આવશ્યકતા છે તે તેને ન કરવાની પાથી; અથવા

(૨) ગુણનને અશ્વે અપવાદ દિવાળી ખીજી રીતે વ્યક્તિના હક કરવાથી તથા લાપિત કરવાથી, અથવા

(૩) વિરૂદ્ધ ને-પાથી.

નિવારક ન્યાય

૧ પાંચમી કલમની (૧) રકમ પ્રમાણે આપેલા વિશેષ ન્યાયને નિવારક ન્યાય કહે છે.

૩ વિધાનો કાયદા અમલમાં લાવવાનાં કેવળ કારણ સારૂ વિશેષ ન્યાય આપે શકતા નથી.

વિધાનો કાયદા
અમલમાં લાવવા
સારૂ ન્યાય આપી
શકતા નથી.

ભાગ ૨ નો

વિશેષ ન્યાય આપના.

બાબ ૩ લો.

માલ મિલકતનો કબજો પાડો એવા આજ્ઞા

(અ) સ્થાવર મિલકતનો કબજો.

વિશેષ સ્થાવર મિલકતની પ્રાપ્તિ પાછી કરી એવી.

સ્થાવર મિલકતનો કબજો જે માલિકને કાઢી લીધો હોય તેને ફરીથી કરવાની.

૮ વિશેષ સ્થાવર મિલકતના કબજા આજ્ઞા જે માલિકને હક હોય તેને તે કબજાની પ્રાપ્તિ દિવાળી કામ ચલાવવાની રીતે અમલમાં લાવવામાં કરવાની રીતે પાછી કરી એવાનો અધિકાર છે.

૯ કાયદા પ્રમાણે પાંચ રીતે કામ ચલાવવા વગર ખીજી રીતે કાયદા માલિકના કબજામાંથી તેના અનુમત વગર સ્થાવર મિલકત કાઢી લીધી હોય તો તેને અપવાદ તેના સંપત્તિ હારે કરવામાં કોઈ માલિકને કબજો કાઢી લીધાની તારીખથી છ મહિનાની અંદર ફરિયાદ કરીને તે મિલકતનો કબજો પાછો પ્રાપ્ત કરી એવાનો અધિકાર છે. તે ફરિયાદમાં ખીજી કોઈ હક ઉલ્લેખ કરવો હોય તો પાછું ચિંતા નથી.

સરકાર પ્રમાણે મિલકત ઉપર પોતાને હક સાબિત કરવા સારૂ તથા તેનો કબજો પાછો પ્રાપ્ત કરી એવા સારૂ ફરિયાદ કરવા આજ્ઞા કોઈ માલિકને આ કલમના કોઈ કાયદા ઉપરથી પ્રતિબંધ થાય એમ સમજી નથી.

આ કલમ પ્રમાણે કોઈ ફરિયાદ સરકારે ઉપર અમલમાં નથી.

આ કલમ પ્રમાણે કરેલી કોઈ ફરિયાદમાં કોઈ કુલમ અપવાદ હક

મનાયું થાય તેની ઉપર અસલ માલકો નહીં અથવા સરકાર પ્રકારના કોઈ દુકમની અથવા દુકમનામાની કાંઈ ફરી તપાસ આશય નહીં.

અ. નં. ૪૪ મિલકતનો કબજો

૧૦ વિશેષ જમમ માલનો કબજો મળવાનો જે માલકોનો હક હશે તેને દિવાની કામ અદાવવાની રીત જામતના કાયદામાં કરેલી રીતે તે કબજો પાછો પ્રાપ્ત કરી સેવાનો અધિકાર છે.

ખુલાસો ૧ જે માલકોનો પત્તે દેખી હશે તે માલકોનો જે માલ ઉપર ફરિયાદનો હક સંબંધ હશે તે માલનો કબજો મળવા સારૂ આ કામ પ્રમાણે ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર દર્શાવે છે.

ખુલાસો ૨ માલનો કાલમા કબજો હોવા જામત વિરુદ્ધ અથવા કાંઈ મુલતનો હક હોય તો આ કામ પ્રમાણે ફરિયાદને પુરતો આધાર થાય છે.

ફરિયાદો

(અ) આ સુવ્યવસ્થા કરીને જ ની હાલતી સુધી તેને જમીન આપી છે તથા રિમંડરનો હક ક ને આપી છે. આ મરજી પામે છે. જ તે જમીનનો કબજો થે છે, પણ ક જ ના અનુમત વગર (તે જમીનના) ખત પત્રોનો કબજો થે છે. તે ખત પત્રો ક ની પાસેથી પાછા સેવાનો અધિકાર જ ને છે.

(ખ) આ કરેલો અવેજના તારણ મદદ જ ને ત્યાંકા કાંઈ જગત જ હામીના મરજી મુકે છે. તે હામીના સેવાનો હક જ ને પ્રાપ્ત થવાની અગાઉ તે તે રોકે છે. આ કરેલો કોપેલી રકમ આપ્યા વગર અથવા આપવાને કાંકાકપો વગર હામીનો કબજો થે થા જામત જ ઉપર ફરિયાદ કરે છે. આ ફરિયાદ કાંકાકી નાખતી નોઈવ્ય કારણ કે તે હામીનની સંભાળ નિશ્ચિત કરવા વિશે આ ને કાંઈ હક હોય તો પણ તે હામીનનો કબજો મળવા જામત તેને હક નથી.

(ક) જ એ આ ને નામે જોકસેલો કારણ આ થે છે. જ આ ના અનુમત વગર તે કારણ પાછો થે છે. તે જ ની પાસેથી પાછો સેવાનો આ ને હક હોવા જોમ આ નું તે કારણ ઉપર સવામી થ છે.

(ક) કોપેલી તથા કારણ પત્રો સંભાળવા સારૂ આ જ ની પાસે રાખે છે. જ તે કોઈ નામ્ય છે અને ક ને તે જ છે. પણ તે મરજી છે જ ને આપવાની તે ના કહે છે સન ૧૮૭૨ ના ફિરુકાનના કોરે જામતના આકરની ૧૧૮ થી કામ મ

વિશેષ જમમ માલની પ્રાપ્તી પાછી કરી શકે.

માણે કે ને કાંઈ હક હોય તો તે હકને અનુસરીને ચોપાડા ન
પા કાળજી પત્રો કે ની પાસેથી પાછા લેવાનો હક ને છે.
(ક) વખતવાળા આ ને કાંઈ માલ ને આપવા સારું સેવે
છે તે માલ આ ના કાળજીમાંથી ન લે છે તે માલ માનવ
ન ની ઉપર ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર આ ને છે.

કાંઈ માણસે પ
છી ન છતાં તેના
કાળજીમાં મલક હશે
તે માણસની, તે મા
લ ને માણસને તા
બાંતોય કાળજી લે
વાનો હક હશે તેને
રેવાની કરવાની પા
તલી.

૧૧ જમમ માલના ને વિશેષ કાળીના કાંઈ માણસ પછી ન હી
હોય તેમ છતાં તે કાળીના તેના કાળજીમાં હશે અથવા નિર્ણયમાં હશે
તે માણસને હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે કરવાની ફરજ પાડવાનો અધિકાર છે
એટલે તે કાળીના લાખડોય કાળજીમાં લેવાનો ને માણસનો હક હશે તે
માણસને રવાણીન હેઠળ લખે કાંઈ પણ પ્રસંગે વિશેષ રીતે આપવાની કે
રજ પાડવાનો અધિકાર છે.

(ખ) કાલો કરેલી વસ્તુ પ્રતિવંદીની પાસે કાલો કરનારના મુખપાર
અથવા દુકાની તરીકે હશે ત્યારે.

(ખ) કાલો કરેલી વસ્તુના વીધોય માખન નુકસાનીના અવેશમાં
પ્રસંગે આપવાથી કાલો કરનારને ચોગ્ય - પામ અથવા નહીં
હોય ત્યારે.

(ક) વસ્તુના વિષયમાં ખરેખરે નુકસાન હેતુ પશું આ કાલવતું પ
છુંલ કાંઈ હોય ત્યારે.

(ક) કાલો કરેલી વસ્તુનો કાળજી કાલો કરનારની પાસેથી ગેરબંધ
જની રીતે લીધાને આપવામાં આ ને હોય ત્યારે.

કથાનો.

(અ રકમનું) આ પુરોષ જમીનમાંથી પાકાને સામાન પાતાની ગેરહાજરી
માં પાતાના મુખપાર તરીકે ને રવાણિન કરીને જમ
ન આ ના દુકાન વગર તે સામાન કે ને તાલો ધરાણે મુકે છે
અને તે સામાન ધરણે મુકવાનો ને હક નથી એ ખબર છતાં
તે સામાન વેચવાનો છે એવી જાહેર ખબર કે છાપે છે તે
સામાન આ ને આપવાની કે ને ફરજ પાડવાનો અધિકાર છે
કારણ કે તે સામાન આ ના દુકાનીના નાનાથી કે ધારણ કરે છે

(ખ રકમનું) આ ના દુકાનીની એક મુકિનો કાળજી ન ની પાસે છે
તથા તેના ખરો રાખનાર આ છે તે મુકિ આ ને આપવાની
કે ને ફરજ પાડવાનો અધિકાર છે.

(ક રકમનું) કાંઈ અતારો હાથમાં ધરાણે પામ્યો છે તેલે કહાડેના
મિચ ઉપર તથા નહીં મગે એવી અતારા વાસણની જોડી ઉ
પર નો હક છે તે મિચ તથા તે જોડી આ ના કાળજીમાં

તે તે પરાયોગે અભ્યભવ કરીવીદ્યાર્થે નથી એવા તે પણ
વિશેષ પ્રકારના પરાયોગે તે આ ને અપવાનો ન નેરત પા
કવાને અધિકાર છે.

બાબ ૨ જો.

કાર વિશેષ રીતે પુરા કરવા આગત.

(અ) ને કાર વિશેષ રીતે અમલમાં લાવવાનો અધિકાર છે તે.

૧૨ આ આમતમાં ખીજી રીતનો કાર્ય કર્યો છે તે શિવાય કાં
ક પક્ષ કાર કેળ લખિતે પ્રસંગે વિશેષ રીતે અમલમાં લાવવા એ કા
રના પ્રસંગનુસાર સર્વનાધિકારમાંની વાત છે એટલે—

(અ) ને કૃત્ય કરવાનું કમુલ કર્યું હોય તે કૃત્ય સંબંધ અથવા
ચોટું દ્રશ્ય પદ કરવા આમતનું હશે ત્યારે અથવા;

(બ) ને કૃત્ય કરવાનું કમુલ કર્યું હોય તે ન કરવાથી થયેલું વા
રનાવિક નુકસાન કરાવવા આમત કાંઈ પ્રમાણ નહીં હોય ત્યારે
અથવા

(ક) ને કૃત્ય કરવાનું કમુલ કર્યું હોય તે એવા પ્રકારનું હોય કે
તે ન કરવા આમત નુકસાનના અવેશમાં પદશ આપવાથી
ચોગ ન્યાય થતો નહીં હોય ત્યારે, અથવા

(ડ.) ને કૃત્ય કરવાનું કમુલ કર્યું હોય તે કૃત્ય ન કરવા બદલ
પદશથી નુકસાનનો બદલો મળવાનો નથી એવો સંભવ હશે
ત્યારે

ખુબસી—કેલટુ સામિત કરવામાં આગળ વચર ત્યાં ઉલટુ સામિત
કરવામાં આવે ત્યાંથી સુધી કાર કેળ લખ્યા પ્રમાણે સિદ્ધવત સમજતા
જનું એટલે ક્યાવર સિદ્ધત ખીજીને નામે કરવાનો કાર તોડવા બદલનાં
નુકસાનનાં અવેશમાં પદશ આપવાથી ચોગ ન્યાય થતો નથી અને જા
મ માલ ખીજીને નામે આપવાનો કાર તોડવા બદલનાં નુકસાનનાં અવે
શમાં સદરકુ પ્રમાણે કર્યું હોય તો ન્યાય થાય છે એવું સિદ્ધવત સમજતા
જનું.

દશાંતો.

(અ રકમનું) આ કાંઈ રકમ ની વતી દ્રશ્યમાં પારણ કરે છે. આ

તે રજા એર પાનખી રીતે વેચે છે. તે સોલ રજા બ ને
જાણે આપવાની આવરપકતા આ ની ઉપર કાપવા ઉપરથી
ઉપજા થાય છે. અને આ આવરપકતા વિશેષ રીતે પુરે
કરવાનો અધિકાર બ ને છે.

(બ રકમનું) કાંઈ મિતરો હાલ મરજી પડ્યો છે તેણે કાઢેલું મિ
ત તપા ન બને તેવા મિતરો વાસણ વેચતાં કેવાનું આ
કમુલ કરે છે અને બ ને વેચવાનું કમુલ કરે છે. બ આ
આ કરાર વિશેષ રીતે પુરે કરવાની ફરજ પાડવાનો અ-
ધિકાર આ ને છે. કારણ કે તે કરાર પુરે ન કરાવી વા-
સ્તવિક ગુણાન કેટલું થયું એ કાપવા બાબત કાંઈ પ્ર-
માણ નથી.

(ક રકમનું) આ એક થર બ ને ૧૦૦૦ રૂપીએ વેચવાનો તેની સા
થે કરાર કરે છે. બ બચીના પાંચા આપે તો આ બ
તે થર બ ને નામે હવે આપવા બાબતનું કુઠમનામું બ
જાવના હક બ ને છે.

એક રજા વે કપનીના સંસ્થાપિતપણાના આકર ઉપરથી તે
કપની ઉપર કાંઈ આવરપકતા હોય તેમથી મુક્ત થવા સારૂ
તે કપની ઝ ની સાથે હેઠળ બખ્ખા પ્રમાણે કરવાનો કરાર
કરે છે. એટલે ઝ ની જમીનનાં પાત્રની રેલવેથી વિભા
બ થયે છે તે જોડણી સારૂ રેલવેમાથી કમાનનો રસ્તો કર
વાનો તથા કાંઈ નિર્દિષ્ટ કરેના કેટલાની રતિમવાન રસ્તો
બાંધવાનો તથા તે રસ્તો યથાદિશત રાખવા સારૂ કાંઈ વા
સ્તિક રકમ આપવાનો તથા કરારમાં નિર્દિષ્ટ કયા પ્રમાણે
સેડિંગ તથા બહાર બાંધવાનો કરાર પણ રેલવે કપની ક
રે છે આ કરાર વિશેષ રીતે પુરે કરાવવાનો હક ઝ ને છે
કારણ કે તે કરાર પુરે કરવામાં તેનું જ હિત છે તે હિ
તનો બચાવર બચાવ પહોંચાથી થતો નથી, અને કમાનનો
રસ્તો તથા રસ્તો તથા સેડિંગ તથા બહાર બાંધવાનાં કામ
ની રાખરેખ રાખવા સારૂ બેઠાં આપેલા નિમવાનો અધિ
કાર કારકને છે.

વિશેષ પ્રકારની રેલવેના કાંઈ સર આ વેચવાનો તથા
બ તે વેચતાં કેવાનો કરાર કરે છે. આ તે વેચાણ પુરૂ ક
રવાની ના કહે છે આ કમુખાયત વિશેષ રીતે પુરી કરવા
ની આ ને ફરજ પાડવાનો અધિકાર બ ને છે. કારણ કે

નાહાનો હોય ત્યારે
કારનો ખાતો ખાત
વિશેષ રીતે પુરા કર
વો.

રકાતો હશે ત્યારે કાંઈ પણ વસ્તુઓની ફરિયાદો ઉપરથી રેકૉર્ડ લખ્યા પ્ર
માણે હુકમ કરવાનો અધિકાર કારને છે એટલે નેટવર્ક કાર પુરા કરી
શકતો હશે તેટલો જ વિશેષ રીતે પુરા કરવાનો તથા ન્યુનતા ખાત તુ
કાશનો ખાતો પદ્ધતિથી આપવાનો હુકમ કરવાનો અધિકાર કારને છે.

કથાતિ.

(અ) ૧૦૦ વિધા સમીન જ ને દેખવાનો અ કાર કરે છે (૫-
છી) એવું નિર્ણય થાય છે કે તે સમીન પદ્ધતિ માન લે
વિધા અ ની છે તથા ખાતોની જ વિધા તારતમ્ય છે તથા તે
તે આપવાની ના કરે છે કે લે વિધાના ઉપયોગ સાથે અથવા
ઉપમાન સાથે તે જ વિધાની જરૂર નથી અથવા તે જ વિધા
ન મળવાનું નુકસાન પડેલાથી બરી આપી શકાય નથી એવા તે
જ વિધા સારવું ઉપયોગ સાથે અથવા ઉપમાન સાથે અમલની
નથી જ ફરિયાદ કરે ત્યારે કે લે વિધાનું ખત જ ને કરી આ
પવા ખાતે તથા ખાતોની જ વિધાનું ખત જ ને કરી આપવા
ખાત તુકસાનનો ખાતો આપવા વિધા અ ને હુકમ કરવા
અથવા અ ફરિયાદ કરે ત્યારે જ એ સમીનનું ખત તથા તે
નો હાલ લઈને કોઈ જ સમીન ખાતના નુકસાનની રકમ
કરાતી હશે તે ખાતોના કરવા વસ્તુઓથી ખાત કરીને ખાતો
રકમ અ ને આપવા ખાત જ ને હુકમ કરવા.

(બ) ધર તથા સમીન જ લાખ રૂપિયે વેચવાના તથા દેખાતો લે
વાના કારના એવી કબુલાત છે કે રામ રમીલાનો કાંઈ જા
લ કામત કરીને લેવો રામ રમીલાની કિંમત ખાત પડકાર
એકાદ પદ્ધતિથી જોય તોપણ કાર વિશેષ રીતે પુરા
કરવા ખાત હુકમ કરવાનો અધિકાર કારને છે. અને રામ
રમીલાની કિંમત ફરિયાદીના કારાને (કાર) વિશેષ રીતે પુ
રા કરવા ખાતના હુકમનામામાં તે કિંમત સમિલ કરવાનો
અથવા ધર ખાતના હુકમનામાં કરવાનો અધિકાર કારને છે.

કારનો જ ખાત
પુરા કરી શકતો ન
હોય તે ખાત કોઈ
જો હોય ત્યારે કરા
રનો ખાતે ખાત
વિશેષ રીતે પુરા કર
વો.

૧૫. કારના એક પદ્ધતિથી જ કરવું હોય તે સમજુ પુરા કરી શકાય
નહી હોય તથા જો ખાત પુરા કરવા સાર રહેવાનો હોય તે સમજો કર
વેના કોડેક્સના ખાત કરી અથવા તે ખાતના નુકસાનનો ખાતો પદ્ધ
તિથી આપી શકતો નહી હોય ત્યારે તેને (કાર) વિશેષ રીતે પુરા કર
વા ખાત હુકમનામાં અથવા જો નહી પદ્ધતિથી પદ્ધતિ ફરીખાત કરે
પાર જ પદ્ધતિ કાર પ્રમાણે આકરો નહી હોય તે નહી કારનું નેટવર્ક
વાતાનું કરવે કરી શકાય તેટલું તે વિશેષ રીતે પુરા કરવા વિધા તેને કર

આવવાનો અધિકાર ડાર્ટને હેપ્પર એવું કરીએ છું કે વડીલે વળી તે ક
રાર પુરા કરવા આખતના સંપત્તિ હાવા હોડી દેવા જોઈએ અને ન્યુનતા
આખતના અથવા પ્રતિવાદી કરાર પ્રમાણે ન સંધ્યાથી પાતાને થએલા તોટા
ના અથવા નુકસાનના ખર્ચાનો સંપત્તિ હક હોડી દેવા જોઈએ.

દશાંતો.

(અ) આ ૧૦૦ વિધા જમીન બ ને વેચવાનો કરાર કરે છે વડી
એવું નિયમ થાય છે કે ૫૦ વિધા જમીન માત્ર આ ની જ
તથા બીજી ૫૦ તાજેતની છે તથા તે તે આવવાની ના હશે
કરાર વિષય રીતે પુરા કરવાના તનું હુકમનામું બ ની ઉપર આ ને
મળી શકે નહીં પણ બ હકુલ કરેલી કિમત આવવાને તથા
આ ના જે ૫૦ વિધા છે તે સેવાને રાજ હશે અને ન્યુનતા
આખતના અથવા આ ની બદલતને લીધે અથવા તે કરાર પ્ર
માણે ન સંધ્યાને લીધે પાતાને થએલા નુકસાનના ખર્ચા આ
ખતનો સંપત્તિ હક હોડી દે તો ખરીદીના પદ્ધતિ આપેથી તે
૫૦ વિધાનું ખત આ એ બ ને કરી આપવું એવું હુકમનામું
મળવાનો હક બ ને છે.

(બ) ધર તથા ખામ સુધાં એક હસ્તેટ બ ને એક લાખ રૂપિયે વે
ચવાનો આ કરાર કરે છે ધરનો ઉપભોગ કરવાને તે ખામ આ
ખતનો છે આ થી ખામનું ખત કરી ખામી શકાતું નથી એવું
નિયમ થાય છે. કરાર વિષય રીતે પુરા કરવા આખતનું હુક
મનામું બ ની ઉપર આ ને મળી શકે નથી પણ બ હકુલ
કરેલી કિમત આવવાને તથા ખામ વખર તે હસ્તેટ તથા ધર
સેવાને રાજ હશે અને ન્યુનતા આખતના અથવા આ ની બદલત
ને લીધે અથવા તે કરાર પ્રમાણે ન સંધ્યાને લીધે પાતાને
થએલા નુકસાનના ખર્ચા આખતનો સંપત્તિ હક હોડી દે તો
ખરીદીના પદ્ધતિ આપેથી ધરનું ખત આ એ પાતાને કરી આ
પદ્ધતિ હુકમનામું મળવાનો હક બ ને છે.

૧૧. કરારનો જે લાખ જુદાજુદા હેતુ હોય તે વિષય રીતે પૂ
રા કરી શકાય છે તથા વિષય રીતે પુરા કરેલ જોઈએ તે લાખ હેતુ
લખ્યા પ્રમાણે રૂપિય ત્યાંજ એટલે તેજ કરારનો જે બીજો લાખ વિષય રી
તે પુરા કરી શકાતો વધી અથવા વિષય રીતે પુરા કરવો નહીં તે લાખથી
જુદા તથા સ્વતંત્ર હોય ત્યાંજ જુદેથી જુદા વિષય રીતે પુરા કરવા વિષે
કરારના અધિકાર ડાર્ટને છે.

કરારનો સ્વતંત્ર
લાખ વિષય રીતે પૂ
રા કરવા આખત.

ખીન પ્રસંગે ક-
સરનો ભાગ વિશેષ
રીતે પુરો કરવાની
મના.

અપુણ્ય હકવાળા
વેચનાર ઉપરના વે
આવું સેનારના હક.

૧૭ ઉપરની ડેલી ગણ કલમો પછી કાઈ હલમ લાગુ હોય તે
વા પ્રસંગ શિવાય ખીન પ્રસંગે કરાવના ભાગ વિશેષ રીતે પુરો કરવા ખા
ખત કારણે ફરમાવડું નહીં.

૧૮. કાઈ મિલકત ઉપર અપુણ્ય માત્ર હક છતાં તે મિલકત કાઈ
માણસ વેચવાનો અથવા ભાડે આપવાનો કરાર કરે છે, ત્યારે (આ ખાખ
માં ખીન રીતે કરાવ કર્યો હોય તે શિવાય) વેચાતી સેનારને અપવા પડે
સેનારને રૂઝણ લખેલા હક છે—

(અ) માત્ર મિલકત વેચ્યા પછી અથવા પડે આપ્યા પછી વેચનાર
ને અથવા પડે આપનારને તે માલ મિલકત ઉપર કાઈ હક
સખ ધ આગળ પ્રાપ્ત થયો હોય તો તેને તે હક સખ ધમાયો
તે કરાર પુરો કરવાની ફરજ પાડવાનો અધિકાર વેચાતી સેનાર
ને અથવા પડે સેનારને છે.

(ખ) હક બપહાશ પચોળી થવા તારૂ ખીન માણસોની સંમતિ
અવરૂપ હોય તથા વેચનારના અથવા પડે આપનારના કહેવક
થી ખત કરી આપવું તેઓને અવરૂપ હોય ત્યારે તેની સંમતી
ફળથી લેવાની તેઓને ફરજ પાડવાનો અધિકાર વેચાતી સેના
રને અથવા પડે આપવારને છે.

(ક) કરજનો માલને નહીં હોય એવી મિલકત વેચવાની છે એવું
વેચનારનું કહેવું હશે પણ ખરીદીના પદ્ધતિથી વધારે નહીં હોય
એટલી રકમ તે મિલકત ધરેલિ હશે અને ખરેખર ભૂત તે
હોડવવાનો હક માત્ર વેચનારને હશે ત્યારે ધરેલિથી હોડવવાની
તપા ધરેલિ રાખનારની પાસેથી ખત કરી લેવાની વેચનારને ફ
રજ પાડવાનો અધિકાર વેચાતી સેનારને છે.

(૬) કરાર વિશેષ રીતે પુરો કરાવવા ખાખત વેચનાર અથવા પડે
આપનાર ફરિયાદ કરે છે અને તેનો હક અપુણ્ય હોવાના સ
ખખથી તે ફરિયાદ કાઢાડી નાખવામાં આવે છે ત્યારે પ્રતિષ્ઠા
દીએ પછી આનામત રાખ્યા હોય તો તે પછીના બપાત રાખા
પાછા મળવાનો તથા ફરીઆદીનો ખરમ મળવાનો હક પ્રતિ-
વાદીને છે તથા ન મિલકત વેચવાનું અથવા ભાડે આપવાનું
કબુલ કરેલું હોય તે મિલકત ઉપરના વેચનારના અથવા પડે
આપનારના હક સખ ધ ઉપર સરરડું પ્રકારની આનામતના પ
છીયા ખદલ તથા બપાત ખદલ તથા ખરમ ખદલ પ્રતિવાદી
ને લીધનનો હક છે.

૧૯ કાર વિશેષ રીતે પુરો કરવા આપત ડાઈ માલિક ફરીઆદ કરે તેને તે કાર તોડવા આપતના નુકશાનનો ખર્ચો સરકાર પ્રમાણે (તે કાર) પુરો કરવા ઉપરાંત વળતે અથવા પુરો કરવાને ખર્ચો મળવાનો અધિકાર છે.

કેટલાક મુદ્દાઓ માં નુકશાનનો ખર્ચો અપાવવાનો અધિકાર.

સરકાર પ્રકારની ડાઈ ફરીઆદમાં ફેળા લખ્યા પ્રમાણે કાર કાવ કરશે તો એટલે (કાર) વિશેષ રીતે પુરો કરવાનો હુકમ આપવો નહીં, પણ પડકારોની દરમિયાન કાર થયો છે તથા તે પ્રતિવાદીએ તોડ્યો છે તથા તે તોડવા આપત નુકશાનનો ખર્ચો મળવાનો હક વાદીને છે એવો કારણ કરશે તો તે પ્રમાણે નુકશાનનો ખર્ચો કારે અપાવવો.

સરકાર પ્રકારની ડાઈ ફરીઆદમાં કાર ફેળા લખ્યા પ્રમાણે કાર કરશે તો એટલે (કાર) વિશેષ રીતે પુરો કરવાનો હુકમ કરવો જોઈએ પણ તેટલું જ કરવાથી તે પ્રસંગે હનુકાર પુરતો થતો નથી તથા કાર તોડવા આપત વાદીને નુકશાનનો ખર્ચો પણ અપાવવો જોઈએ એવો કારણ કરશે તો તે પ્રમાણે નુકશાનનો ખર્ચો કારે અપાવવો.

નુકશાનનો ખર્ચો આ કલમ પ્રમાણે અપાવવાનો રૂપ તેનો આકાર કાર ફરમાવે તે રીતે કરવો.

ખુદાશી—આ કલમ પ્રમાણે આપેલી હકુમત ફેળા લખેલી હકુમત ઉપરથી ચલાવવાની કારને મના થાય છે એમ સમજવું નહીં એટલે કાર વિશેષ રીતે પુરો કરી ચકાતો નથી એવો થયો છે એવી હકુમત ઉપરથી મના થાય છે એમ સમજવું નહીં.

કથાતો

(ખીલે પારિશદ્) આ બ ને સોમજી ચોખા વેચવાનો કાર કરે છે તે કાર પુરો કરવાની અથવા નુકશાનનો ખર્ચો આપવાની આ ને ફરજ પાડવા સાથે બંદીપાદી કરે છે આ એ બંધારણ પંચોળી કાર કાર્યો છે તથા વગર કાર્યો તેને તે તોડ્યો છે તથા તેથી બંધ નુકશાન થયું છે પણ વિશેષ રીતે કાર પુરો કરવો એ ચોખા ઉપાય નથી એવું કારતું મત છે પોતાને બંધાવવા ઉપાય તેટલા નુકશાનનો ખર્ચો કારે આ ને અપાવવો.

(ખીલે પારિશદ્) તારીખ ૧ લી બ-પુઆરી સન ૧૮૭૦ ને રાત્રી દિવસ આપરી તારીખને આપવો એ કારતે આ ૧૦૦૦ રૂપિયે એ એક ધર વેચવાનો કાર આ ની સાથે કરે છે આ તે કાર પંચોળી પોતે પુરો કરવું જોઈ તે પુરો કરવાને ચુકે છે અને (કાર વિશેષ રીતે પુરો કરવા આપત તથા નુકશાનનો ખર્ચો મળવા આપત બંદીપાદી કરે છે તે બંદીપાદીનો ફર્મા તેની તરફ ૧ લી બ-પુઆરી સન ૧૮૭૮ ને રાત્રી

ચાપ છે (કરાર) વિશેષ રીતે પુરા કરવા માન્યતાનો કુકમ કુકમનામાંથી કરવા ઉપરાંત જાણી અને એ કરવાની ના કરવાને લઈ એ ને જોરો દોરો તેનો અહો એ ને આપવાનો કરાર પણ કરવાનો અધિકાર છે.

(ખુલાસાનું) પર્ટ (પરિત્રાપાર કરવાના આનંદકરતા પદ્ધતિની સ્વતંત્ર) વેચાવવાનો કરાર વિશેષ રીતે પુરા કરવા અહીં અધિકાર અને એ આર ને ની ઉપર ફરિયાદ કરે છે ફરિયાદોનો જનરલ ચવાની અમાઉ પ દંટની મુક્ત પુરી ચાપ છે કરાર પુરા ન કરવા માન્યતા નુકસાનનો અહીં એ ને આપવાનો તથા તે કારણ સારૂ જરૂર હોય તો આજી કુરાર કરવાનો અધિકાર કારતને છે.

એક સાંત્વણીક કંપનીના કારકરોએ કરેલા ને કરારો ઉપરથી પા તોને કેટલાએક સર અગવાનો અને ને હક હતો તે કરાર વિશેષ રીતે પુરા કરવા માન્યતા તથા કરાર પુરા ન કરવા માન્યતા નુકસાનનો અહીં અગવા માન્યતા અને ફરિયાદો કરે છે ફરિયાદો ચવાની અમાઉ સમજા સર આપવા આ આપવા કરાર પુરા ન કરવા અહીં નુકસાનનો અહીં અને આ હ લક્ષ પ્રમાણે આપવાનો અધિકાર કારતને છે.

નુકસાન આપવા
થી કરાર વિશેષ રી
તે પુરા કરવાને કર
કેત પરી નથી.

૨૦ કરાર તેજવામાં આવે તો કલાણી રકમ આપવી એવું કરારમાં લખેલું હોય અને કરાર પ્રમાણે ન આનવારે પદ્ધતિ તે રકમ આપવાને રાજી હોય તો પણ તે કરાર વિશેષ રીતે પુરા કરવા નવા નીજી રીતે ચા એ હી તો તે પ્રમાણે પુરા કરવાવાનો અધિકાર કારતને છે.

૬૪ તો

ક ની પાસેથી પાતે પાસે કરેલી મિલકત એ ને પટા પટે આપવા માન્યતા તથા તે પટા પટે વ્યવહારોપરથી થવા સારૂ જરૂર હોય તેવા પરવાનો ક ની પાસેથી કું અગીય અને પ રવાનો નહીં મળે તો કું (અ) એ ને ૧૦૦૦૦ રૂપીઆ આ પીથ એવો અને કરાર કરે છે એ પરવાનો અગવાની નાં કરે છે અને એ ને ૧૦૦૦૦ રૂપીઆ આપવાને કલાણે છે એવું હોય તો પણ ક પરવાનો આપવાને કમુદ ચાપ તો તે કરાર વિશેષ રીતે પુરા કરાવી લેવાનો હક એ ને છે.

(ખ) જે કરાર વિશેષ રીતે અમલમાં લાવી શકવા નથી તે કરાર

વિશેષ રીતે એ
પદ્ધતિ લાવી શકતા
તથા તે કરાર

૨૧ હોય લખેલા કરાર વિશેષ રીતે અમલમાં લાવી શકતા નથી

(અ) તે કરાર પુરા ન કરવા અહીં નુકસાનનાં અહીં અમાઉ પદ્ધતિ

આપણી સાથે અથવા બાપ છે તે કારણ.

- (૫) કારણમાં બાપીક અથવા બહુ તપશીલ રીવાજ લીધે અથવા કારણ પક્ષકારની જાતની બાપી ઉપર અથવા ખરેખર ઉપર અથવા નીત રીવાજ લીધે અથવા કારણ તેના જાતની સ્વરૂપને લીધે કેટલા બધા પ્રકારનો રૂપ એટલે કારણ માટેની મુખ્ય શરતો કારણ વિષય રીતે પુરી કરાવી શકાતી નથી એવા પ્રકારનો કારણ રૂપ તે કારણ.
- (૬) જે કારણની શરતો બાપની બાપીથી કારણની કરાવી શકાતી નથી તે કારણ.
- (૭) જે કારણ તેની જાતના પ્રકાર ઉપરથી રહ કરવાનો અધિકાર છે તે કારણ.
- (૮) દેહીએ પાતાના અધિકારની બાપેર અથવા પાતાનું દેહ તે રીતે જે કારણ કર્યો રૂપ તે કારણ.
- (૯) વિશેષ કારણ સાથે કરેલી સંસ્થાપિત મંડળીએ અથવા સાંવેલ નિક કંપનીએ અથવા એવી તરફથી અથવા સંસ્થા પ્રકારની કંપનીના પ્રોપ્રિયેટરીએ કરેલો જે કારણ તેઓના અધિકારની બાપેર રૂપ તે કારણ.
- (૧૦) જે કારણ પુરો કરવા સાથે કારણની તારીખથી પણ વરસ કરતાં વધારે મુદત સુધી એકસરખું કર્તવ્ય કર્મ કર્યું પડે છે તે કારણ.
- (૧૧) જે કારણના વિષયનો મુખ્ય ભાગ વિદ્યમાન છે એવું બે પક્ષકારને લાગતું હતું તે ભાગ કારણ થવાની અગાઉ વિદ્યમાન નથી એવો થયો રૂપ તે કારણ.

અને દિવાની કામ અલાવવાની રીત બાપજના કાપડાનો કારણ કર્યો છે તે દિવાન પંચાયતને તકાર સોંપવા બાપતને કાંઈ કારણ વિશેષ રીતે અમલગા આજ્ઞાઓ નહીં પણ જે માણસે સરકાર પ્રકારનો કારણ કર્યો રૂપ તથા જે કારણ પુરો કરવાની ના હકી રૂપ તે આજ્ઞા, જે વિષય સરકાર પ્રમાણે સોંપવાનો થાતે કારણ કર્યો તે વિષય બાપત રૂપિયા કરેલો તે કારણ વિદ્યમાન રીવાજ લીધે તે રૂપિયા આજ્ઞાને પ્રતિષ્ઠા થયું.

કહાતો

- (અ) ના—જે માણસ રૂપિયાની ઉડિયા સરકારની ચાર રકમની બાપની નોટ વેચવાનો કારણ કરે છે અને બે વેચાવી મેવાનો કારણ કરે.

૬૨ થી ૧૦૦૦ રૂપિયા પ્રમાણે મળ્યોની ૪૦ થી તે મળ્યાનો ૨૫ હસર હરે છે અને બ તે વેચતી લેવાનો હસર હરે છે.

અમ એ બ ને નમિ કાઢ મિલકત કરી આપ્યાના અવેશ માં બ અ ને ખાતે ૧૦૦૦૦ રૂપિયા સુધીની રકમ જમિ ક રવાનો તથા તે રકમ સુધી અ ની હુંડી સિદ્ધિવાનો હસર હરે છે.

આ હસર વિદેશ રીતે અમલમાં આણી શકતા નથી, કેમ કે પહેલાં તથા બીજાં દરજતમાં અ તથા બ આ બેનું તથા ત્રીજાં દરજતમાં અ નું નુકસાન પડી શકે તે અજવાળું છે. (ખ) ના—અ બ ની જમતની આકરી કરવાનો હસર હરે છે. જમતની આકરી કરવા સારૂ બ ને આકરીમાં રાખવાનો અ હસર હરે છે. અ એક અંધકાર એક વિદ્યાવિપયક અથ પૂરેા કરવાનો બ એકઅંધ પ્રતિષ્ઠ કરનારની સામે હસર હરે છે.

આ હસર બ થી વિદેશ રીતે પૂરા કરાવી શકતા નથી. બ ક્રીમત કરનાર ક્રીમત કરાવે તે ક્રીમતની રકમ બ નું કા. બ લેવાનું લેવાનો હસર અ હરે છે એકક્રીમત કરનારને અ એ નીમલો અને બીજાને બ એ નીમલો અ અને બ આ બ. ઉજાણ એક એક ક્રીમત કરનારને નીમે છે પણ ક્રીમત કરવાની અમારે અ પાતાની તરફના ક્રીમત કરનારને આગળ કામ બદલાવવાની નાં કરે છે.

એક વાંકજીના ધણી અ ની અને તે વાંકજી નોરે માડ નારે બ ની હરમિયાન કલકલોમાં થયેલી આંટરપારડી ઉપર થી (નોરે માડવા બાબત કરેલા હસર ઉપરથી) એવું કબુલ કર્યું છે કે વાંકજી રંચુન જતું ને ત્યાંથી આપ્યા ભરીને ત્યાં કાંધા બંડન જતું નોરેનો એક પૂતીયાસ રંચુનમાં પડેલાં પાણી આપવા અને કાંડનમાં માલ આપ્યા પછી બ પૂતીયાસ આપવા.

અ બ ને જમીન ભારે આપે છે. અને જ પડાની તારી બ પછી તાજ વરસ સુધી તે જમીનનું વાવેતર વિદેશ રીતે કરવાનો હસર હરે છે.

અ એ હરેલાં રૂઝો ખીરવાના અવેશમાં હસરની કારીખ પછી તાજ વરસ સુધી બ એ પાતાના કમલમાંની જમીનમાં ફેલાણી જમતના પાક કરવા અને તે કાપ્યા પછી આપવાને લ.

કંપાર થાય ત્યારે તે. આ ને સ્વામીન કરવા એવો આ અને
આ કરાર કરે છે.

બે એ પાત્રને ૧૦૦૦ રૂપિયા આપવાના આવેલા બે
ને સાફ એક યોગ રંગીયા એવો આ બેની સાથે કરાર કરે છે
જે કામની રૂબરૂના ફોટાથી રાખી શકાતી નથી એવા કા
કામ કરવાનો આ બે ની સાથે કરાર કરે છે.

ફોટાથી જનનો એ માલ બે ને જોડાયે તેટલો સુધે તેને
પુરો પાડવાનો આ કરાર કરે છે.

કાકનો આરોગ્ય સુંદર રીતે સુચાતી કરે તો કાચેલી મુ
દત સુખી કરાયેલે ભાડે ધરના પડો બેની પાસેથી મેવાનો ક
સર આ તેની સાથે કરે છે. કરાર તોડ્યા બાબત નુકસાનનો
ખદશો મળી શકશે આ વાત ખર્ચે છે એવું મન ફોલ
તો પાછું

આ બે ની સાથે સમન કરવાનો કરાર કરે છે.

સરદાર કરાર વિશેષ રીતે અમલમાં આણી શકાતા નથી.

(ક) નું—આ વિશેષને ક રૂમનો (ઉપકારના રૂપાનનો) આ
એક છે તે બે ને તેના માલ એમવા સાફ તે સ્થાનમાં જ્યાં
આપવાનાં તથા જરૂરનાં સાક્ષિય તેને પુરો પડવાનો કરાર બેની
સાથે કરે છે. પાકનો કરાર પુરો કરવાની આ ના કરે છે. આ
કામ નુકસાનના ખદશો ખામત છે તથા કરાર વિશેષ રીતે પુ
રો કરવા ખામતનું નથી કેમકે જ્યાં તથા સાક્ષિયોની સમતી
તથા કરારની વાખવા કરેલી નથી.

(ક) નું—આ તથા બે કાંઈ કામમાં બાળીયા ધવાનો કરાર કરે છે
આ એમણે પતાઆણુ કેટલી મુદત સુખી અમલવાનું તે કરાર
માં લખ્યું નથી આ કરાર વિશેષ રીતે પુરો કરી શકાતો નથી.
કેમકે તે તેની રીતે પુરો કરે તો આ એમવા બે ને તે પ-
તાઆણુ તોડતોય તેમની નાંખવાનો અધિકાર છે.

(ક) ના—આ જમીનનો રૂકડો છે તથા તે સાત વરસ સુખી પડો
આપવાનો તેને અધિકાર છે. મુદત પુરી થતા પડો પડો નવો
કરી આપવાની કરતે તે જમીનનો સાત વરસનો પડો આપવો
ખામત આ બે ની સાથે કરાર કરે છે. આ કરાર વિશેષ રીતે
અમલમાં આણી શકાતો નથી.

એક કંપનીના ડરેક્ટરને પાતાનું કારખાનું ચોર થાણુ કાનરામાંની
જગદેશ મીઠી રંગી મળીથી મેવાનો અધિકાર છે સરદાર

કારની મંજુરી વગર તે કારખાનું વેચવાનો તે કારાર રહે
આ કારાર વિરોધ રીતે અમલમાં આણી શકાતો નથી.

દેશની એક બાજુ રૂપીઆની કિંમતની મિલકત વેચવાના અધિકાર-
વાળા અ તથા બ આ બેઉ દેશી તે મિલકત કે ને ૩૦૦૦૦
રૂપીએ વેચવાનો કારાર કરે છે, આ કારાર એટલો ગેર કાયદા
નો છે કે દેશ બાજુ પ્રમાણિ થાય છે, આ કારાર કે થી વિ-
રોધ રીતે પૂરો કરાવી શકાતો નથી.

ખાણનું કામ કરવાની કંપનીના પ્રોમોટરો એવો કારાર કરે છે કે કં-
પની થયા પછી તે કંપની ખાણની કાંઈ વિરોધ મિલકત ખ-
રીદ કરશે. તે મિલકતની કિંમત કેટલી છે એનો શોધ કરવા
બાબત તેઓ ચોખ્ખ તજવીજ અમાઉથી કરતા નથી તથા તે
મિલકતની જોડાણી કિંમત આપવાને તેઓ કબુલ કરે છે. જે
અનારાઝીએ ખરીદીના પદ્ધતિઓ પાતાને જ્ઞાનસ (બકીસ)
આપવું એવો પણ તેઓ કારાર કરે છે. આ કારાર વિરોધ રી-
તે અમલમાં આણી શકાતો નથી.

(૧) જુ—જેમવે કચીને માલુ રાખવાનાં કારણ સારૂ વિદ્યમાન હોય
તેવી કંપની કાયદોનો સંજો માંધવા સારૂ જમીન લેવાની લે-
વાનો કારાર કરે છે. આ કારાર વિરોધ રીતે અમલમાં આણી
શકાતો નથી.

(૨) જુ—અ એ કરેલી એક જેમવેનો જોડો ભાગ બ ની જમીન
ઉપર છે તેટલા ભાગને ઉપયોગ કરવાનો હક એકવીસ વરસ
સુધી બ ને ભાડે આપવાનો અને કાંઈ શરતે સંખળો બાઈન
ઉપર થાડી સલાવવાનો હક બ તે હોવો જોઈએ તથા જરૂર
હોય તેટલું એનજીન પોવર પુરૂ પાડવાને બ ને કહેવાનો
બ ને અધિકાર હોવો જોઈએ. અને અ એ સંદર્હું યુદત સુ-
ધી સંખળી જેમવેની મરામત કરીને સારી સ્થિતિમાં રાખવી એ
વો અ કારાર કરે છે. આ કારાર વિરોધ રીતે પૂરો કરાવી અ
પાઈ નહીં એવું બ ને કહેવું જોઈએ.

(૩) જુ—કે તથા કે ની હયાતી સુધી બ ને આ-યુધ્ધી આપવા
નો અ કારાર કરે છે કે જીવતો છે એવું જોડે અ તથા બ
ને ભાગવું હવું તો પણ કારારની તારીખે તે મરાજ પામ્પો હ
તો એવું નિશ્ચય થાય છે. કારાર વિરોધ રીતે પૂરો કરી શકા-
તો નથી.

(૪) કોરના પ્રસમાનુસાર વર્તમાનિકા ૨, બાબત

૨૨ કસર પુરે કરવા માન્યત હુકમનાનું કરવાની હુકમતપ્રસંગાનુસાર
૨ વર્વનાધિકાર માટેની છે અને સદહ પ્રકારનો ન્યાય આપવો કાયદાસર
છે એટલા ઉપરથીજ તેમ કરવું કારણને અવશ્ય નથી પણ કારણે પ્રસંગાનુ
સાર વર્વનાધિકાર એકિચ્છ અભાવવો નહી પણ તે અધિકાર પ્રમાણે કરવાનું
ને નસાફના મુખ્ય તત્વોને અનુસરીને કોઈને તથા અધીશની કારરે સુધા
ઽભિય કોઈને નિરદોષ તથા યથાચાલ્ય જોઈએ.

૨૩ પ્રસંગે કસર વિશેષ રીતે પુરે કરવો એવું હુકમનાનું ન કરવા
તે પ્રસંગાનુસાર વર્વનાધિકાર ચોખ્ખો રીતે અભાવવાને કારણે મુખ્યપાર છે
તે પ્રસંગ હેતુજ બાકીના પ્રમાણે છે:-

૨૪ ૧. વાંદીની તરફથી હજી અથવા જાડું સમુલવવાનું થયું નહી કો
ય તોપણ જ હજીજ ઉપરથી કસર થયો તે હજીજને લીધે પ્રતિવાદીના કરતાં
વાંદીને વધતો એરંબાલની કાયદો બાપડે એવી તે હજીજ રૂપ ત્યારે.

દ્રશ્યો.

(અ) આ એક બિલાલનો જીવતાં બચીનો પારણ કરનાર છે તે
તે બિલાલ ઉપરનો પાતાનો હક સંબંધ બ ને સોષી ર છે તે
હક સંબંધ વેચાતો સેવાનો કસર કે કરે છે તથા તે વેચવાનો
કસર બ કરે છે, જે કસર થવાની આગળ આ ને પ્રાણપાતથી
કા બાપડે તથા કસર ઉપર સહી થયા જહી ખાંને દિવસે તે તે
પોડાથી અરજ પામે છે આ વાતની બ તથા કે ને સરખીજ
ખખર નહી અથવા સરખીજ ખખરહી એવું રૂપ તે તે કરા
ર વિશેષ રીતે પુરે કરાવી સેવાનો હક બ ને છે તે વાતની
બ ને ખખર હવી અને કે ને ખખર ન હવી એવું રૂપ તે
તે કસર વિશેષ રીતે પુરે કરાવી આપવાની બ ને ના કરેવી.

(બ) વેપારના કાંઈ બકોલ ઉપરનો કે નો હક સંબંધ બ ને વેચ
વાનો આ કસર કરે છે કે ના હક સંબંધમાં કાંઈ માલ ન
થી એવું નિયમ થાય તો પણ વેચાણ કાયમ રહેવું જોઈએ
એવો કરાવ છે ખરે કસરે તો કે ના હક સંબંધની કિમત
પતીઆળાના કેટલાએક હીસાબનાં પરીણામ ઉપર છે. તે હી
સાખ પ્રમાણે તેને પાતાના ભાગીઆઓનું મહું રહ્યું છે. આ
કરજદારીની આ ને ખખર છે પણ બ ને ખખર નથી. કરાફે
વિશેષ રીતે પુરે કરાવી આપવાની આ ને ના કરેવી.

(ક) કાંઈ જમીન વેચવાનો આ કસર કરે છે તથા બ વેચાતી સેવા
નો કસર કરે છે. પાણીના પુરથી તે જમીનનું સંરક્ષણ કરવા
સાકે મિહુરા ખરબનો ન્યાય કાયમ રૂપગાની સેના સ્વૃષ્ટીને

કસર વિશેષ રીતે
પુરે કરવા માન્યત
નું હુકમનાનું કરવા
માન્યત પ્રસંગાનુસાર
વર્તનાધિકાર માન્યત

અવશ્ય છે. આ વાતની બે બે ખબર નથી અને આ વાત બે થી હુંપાવી રાખે છે. આ કારણ વિશેષ રીતે પુરે કરાવી આપવાની આ ને ના કહેવી.

(૧) આ ના માનનું લીલામ પાપ છે આ ના વગીશ ક ને બે પાતાની તરફથી લીલામની માગણી કરવાનું કહે છે કે આ વાત મૂકવાથી પણ પ્રમાણિક પડાવી કહે છે ને સોડા હાલર હતા તેઓએ વેચનારને વગીશ માગણી કરે છે એ જોઈને તેઓએ એવું બાંધે છે કે તે માત્ર માગણી કરનાર છે અને તે સોડા માગણી કરવાનું બંધ કરે છે તે માત્ર જોઈને કિંમતે બે ને વેચનાર આવે છે કારણ વિશેષ રીતે પુરે કરાવી આપવાની આ ને ના કહેવી.

(૨) ને ઘખની પ્રતિવાદીના પાનમાં અમારે આવી ન હતી તે ઘખની કારણ પુરે કરાવો હોય તે પ્રતિવાદી ઉપર પાપ એવું જવાબે હોય અને કારણ પુરે ન કરવાથી તેની ઘખની વાદી ઉપર પાપની નહીં હોય ત્યારે.

દશતો.

(૪) પાતાના પાપના વસિયતનામા ઉપરથી આ ને કાઢી જમીન ઉપર હોય બચેલી થયે છે એ સ્પષ્ટ છે તે ને પચોસ વરસની અંદરે જેએ તેા વેચાણના પદ્ધતિની અડધી રકમ બે ને મળે એ થયેલી હક છે, તે થયેલ વિસરી જઈને પચોસ વરસ પાપની અમારે આ ને જમીન ક ને વેચવાને કારણ કહે છે. આ કિંમતે કારણ અમલમાં આવવાથી આ ઉપર મિલ્કિતી સંખની થઈ વાસ્તે ક ને વાસ્તે તે કારણ પુરે કરાવવાની કારણે કરે જ પાડવો નહીં.

(૩) કુટુંબ ઉરેટ ક ને વેચવાના કારણ આ અને બે દુશ્મીએ કુટુંબ ઉપરથી પાતાને આવીન હોય એવા ક ની સાથે સામિલ પાપ છે તથા તે ઉરેટ ઉપર ને મિલ્કિત કુટુંબ છે વેચાણી તે કોડાવવાનું તેઓ જાતે કલુષ કરે છે વેચાણના પદ્ધતિ તે કરે જ અત્ર કરવાને પૂરા છે એવું કારણની તારીખે વેચનારને બાંધનું હતું તેમજ તે પદ્ધતિ તે કરે જ અત્ર કરવાને પડ્યા એવા છે. કારણ વિશેષ રીતે પુરે કરાવી આપવાની ક ને ના કહેવી.

(૪) એક ઉરેટને પછી આ ને ઉરેટ બે ને વેચવાને કારણ કહે છે અને તેની હક જતાવવાની પાતાને કરે જ પાડવી નહીં એ જોડાવ કરે છે ઉરેટમાં કોમલકાર મિલકત ખરેખર છે

તથા તે તે હરદેને બાળ છે. આ બાળથી એકને બપર ન થી બપર નહીં હેપ તે નિલકલ માખત ન એ પાતાનો હક હોડી યીધા વગર વિરેષ રીતે પુરે કરાવી આપવાની તેને ના હરેવી.

(૬) આ કાંઈ જમીન બ ને વેચવાને તથા એક રેઠવેના રોથન થી તે જમીન સુધી રાતો હવી અપવાનો કરાર બ ની સાથે કરે છે. પાતાની ઉપર ફરીયાદી થવાના જોખમમાં પાતે પ-ત્તવા વગર આ થી તે રેરતો હવી થકાલો નથી એવું આરજ નિરપન થાય છે. રેરતો ન મળ્યા માખતના નુશાનના ખાલા સહીત ખાખોનો કરાર વિરેષ રીતે પુરે કરાવી સેવાનો હક બ નો છે એવું (કારદનું) ગત હોય તો પણ રેરતા સખ થી કરારનો બાળ વિરેષ રીતે પુરે કરાવી આપવાની બ ને ના હરેવી.

(૭) ખાલુ પડે સેનારો આ પાતાને પડે આપનાર બ ની સાથે હેજા લખ્યા પ્રમાણે કરાર કરે છે એટલે બાળમાં તથા ખાલ ની આસપાસ જ પ'નોને તથા સરંજામનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે તે પ તો તથા સરંજામ સેવાની પાતાની પ્રજા છે એવી નોડીસ પટાની મુદત ચીલુ હોય તેટલામાં હરકાઇ વખ ત બ એ જોઈએ તો આપવી અને નોડીસમાં લખેલી જાન-સોની હિમત કરાવીને તે હિમતે તે જાનુરી પટાની મુદત પુરી થવા પછી તેને મળી જોઈએ એવો કરાર કરે છે. સરદુ પ્રકારનો કરાર પડે સેનારના બંધાને કરાવી મોરોડુ નુકશાન રનાર છે અને તે વિરેષ રીતે પુરે કરાવી આપવાની બ ને ના હરેવી.

(૮) કાંઈ જમીન બ ની પાસેથી વેચાતી સેવાનો આ કરાર કરે છે જમીન ઉપર જવાના રેરતા માખત કરારમાં કાંઈ લખેલું ન હ, તે જમીન ઉપર જવાના રેરતાનો હક આલુ છે એવું બ તાવી થકાલું નથી. આ કરાર વિરેષ રીતે પુરે કરાવી આપવા ની બ ને ના હરેવી.

(૯) આ બ ની સાથે કરાર કરે છે કે પાતાના પ્રધામાં જ વિરેષ પ્રકારનો માલ વાપરે છે તે સપજો માલ હું બ ના કારખાના અથવા વેચાથી લઈથ તથા બીજા કાંઈથી લઈથ નહી, તે માલ પુરે પાડવાની બ ની ઉપર ફરજ પાડવાનો અધિકાર હારદને નથી, પણ બ જને તે માલ પુરે ન પાડે તો આ ને તે બીજા કાંઈકેથી વેચાતો સેવાની છદ્દ હોવા વગર આ ને નુશા

થવા જોડું છે. આ કસર વિશેષ રીતે પુરો કરાવી આપવાની
ખ ને ના કહેવી.

૩ જો કસર વિશેષ રીતે પુરો કરવા જોવા છે તેવા કસરને કીધે
વાળીએ કાઢ કૂચો ખરેખર કરવાં હોય અથવા નુકસાનો અથવા હોય ત્યારે
દર્શાવ.

અ. રેલવે કંપનીને જમીન વેચે છે તે કંપની તેની અમલદાર સાર
કાઢ કામ કરવાનો કસર હરે છે કંપની તે જમીન લઈને પા
તાની રેલવે સાફ તેનો ઉપયોગ કરે છે. તે કામો કરવા ખા
ખત આ ની તરફથી તે કસર વિશેષ રીતે પુરો કરવાનું કુ
કમનાનું કરવું જોઈએ.

(ક) જો સાર કરાર વિશેષ રીતે અમલમાં લાવવાનો અધીકાર છે.

વિશેષ રીતે કરાર
પુરો કરાવી એવાનો
કાઢને અધિકાર છે.

૨૩ આ જામતમાં ખીછ રીતનો કરાવ કર્યો છે તે શિવાય કરાર
વિશેષ રીતે પુરો કરી એવાનો અધિકાર હેજ લખેલાઓને છે —

(અ) કરારના હરકાઢ પચકારને છે.

(બ) કરારના હરકાઢ પચકારના હક સંબંધમાં વારસ વજાલને આ
થવા થયોને છે પણ એવું કરાવું છે કે સરકાર પ્રકારના પ
ચકારની વિદ્વા અથવા કુચળતા અથવા કરેલ વાળાની શકતી
અથવા કાઢ પચ જમી મુજબ કરાર માટેનો મુખ્ય અંશ હશે
અથવા તેનો હક સંબંધ કાઢને સોંપી રેવા નહીં એવો કરાર
માં કરાવ હશે ત્યારે તે પચકારના હક સંબંધ માટેના વારસ
વજાલને અથવા થયોને તે કરાર વિશેષ રીતે પુરો કરાવી એ
વાનો હક નથી પણ પચકારે કરાર માટેની જોઈએવાતા કર
વી હોય તે તે પુરી કરી ચુક્યો હોય તે તેને હક છે.

(ક) કરાર લગનની વખતે સેટલમેન્ટ કરે છે તે સેટલમેન્ટ હોય
અથવા એક્સક્યુટિવ આશામીચીની દરમિયાનના સંસાધ્યુકલ
હકમાનવ તોડ જોડે પચકાર કરાર હોય ત્યારે તે કરાર પ્રમાણે
જો કાઢ માણસને કાપવાનો હક હશે તે માણસને.

(ડ) જમ સુધીના પારણ કરનારાએ ચોખ્ખ રીતે અધિકાર અલાવી
ને કરાર કર્યો હશે ત્યારે રિમેકર અપાનને.

(ધ) રિન્ડરનાર જન પચકારને—જ્યારે હક હોય તેવા તેના પૂર્વ
જોની સાથે યજ્ઞેથી કબુલાવત કરાર હોય તથા ને કરારનો ફા
પરો અજવાનો હક ને રિન્ડરનારને હોય ત્યારે.

(કે) રિન્ડરનાર જન રિમેકરને જ્યારે કબુલાવત સરકાર પ્રકારનો

કરાર હોય અને તેનો કાપડા મળવાનો હક રિનૉર્સનરને હોય તથા તે કરાર તોડ્યો હોય તો તેને માફેડુ નુકસાન થવા ને પું હોય .૫૨.

(ગ) એક સાર્વજનિક કંપનીએ કરાર કર્યો હોય ને તે કંપની આ બળ બીજી સાર્વજનિક કંપની સાથે બળે બળ ત્યારે તે નિ શ્રાવ્ય થી ઉત્પન્ન થયેલી નથી કંપનીને.

(હ.) એક સાર્વજનિક કંપનીના પ્રોપ્રિયેટરેએ તે કંપની સંસ્થાપિત થવાની અગાઉ કંપનીનાં કારણે સારૂ કરાર કર્યો હોય અને સંસ્થાપિતપછાની સારલ ઉપરથી તે કરાર કરવા બાબત આધાર હોય ત્યારે તે કંપનીને.

(ડ) કોહોને સારૂ કરાર વિશેષ રીતે અમલમાં આણી શકાતા નથી.

૨૪. હેઝ બબ્બલા પ્રકારનાં માણસોની તરફેણમાં કરાર વિશેષ રી તે પુરો કરાવી શકાતો નથી.

ન્યાય મળવા બાબત ભતની હરકત

(અ) કરાર તોડ્યા બાબત નુકસાનને બદલે નેનાંથી વસુલ કરી શકાતો નથી તે.

(બ) કરારની કાંઈ પણ મુખ્ય શરત પાતાની તરફથી પુરી કરવાની રહી હોય તે શરત પુરી કરવાને ને અસમર્થ થયો હોય અથવા તે શરત ને તોડે છે તે, અથવા

(ક) કરાર તોડ્યાનું કહેતા હોય તેને બદલે ને શખસે પાતાને પ સંદ પડેલા હુલાલ કરીને નુકસાન ભરી લીધું હોય તે.

(ડ) કરાર માફેડા વિષય બાબત કરાર થયો (જે કે તે કિંમત દાર અલેલ આવીને થયો નહી હોય તોયપણ) તથા તે અમલમાં છે એવી નોટીસ કરારની અગાઉ નેને હોય તે.

૧ દશતે

[અ) રકમનું—બ ના મુખતપરના નાતાથી અ ક નું ધર લેવાનું લેવા ની ક ની સાથે કલુત્રાયત કરે છે અ આ કામ બ ના મુખતપર તરીકે ખરેખર કરેતો નથી પણ ખુદ પાતાને સારૂ કરે છે અ થી આ કરાર વિશેષ રીતે પુરો કરાવી શકાતો નથી

[બ) રકમનું—અ બ ને એક ધર લેવાનો તથા લેવાણની તારીખથી ૨૪ વરણની મુદત રાખી કસોટી વારંશિક ભાડે તે ધરનાં બા કુત થવાનો કરાર કરે છે અ નાકાર થાય છે. તેનાથી અથવા લેના અસહનથી તે કરાર વિશેષ રીતે પુરો કરાવી શકાતો નથી

અમ બ ને એક ધર તથા બામ જમ્યા શાભાનાં ઝાડો છે તથા
રહેવાનાં કથળ તરીકે તે મિત્રકલતી ચોમ્પતા સારૂ તે ઝાડો
અમલતપનાં છે તે બામ એ પ્રમાણે વેચાવાનો કરાર કરે છે અ
થ ના અનુમત વખતે તે ઝાડો કાપે છે અ થી તે કરાર (વ
ચેષ રીતે પુરા કરાવી શકાતો નથી-

પદા બામલ બ ની સાથે કરાર કરેલો છે તે જમીન પારણ ક
રનાર અ તે જમીન પકતર રહેવા હોય અથવા યજુનની રીત
નથી હોય એવી રીતે તે જમીનની વ્યવસ્થા કરે છે અ થી તે
કરાર અમલમાં આણવી શકાતો નથી-

બામતા અપુરું રહેલું ધર અ ભાડે આપવાનો તથા બ તે ભા
ડે લેવાનો કરાર કરે છે તે ધરનું કામ પુરું કરવાનો અને અ
તે ધરની મરામત કરવા કરી એવી ચરત અ ની તરફથી પદા
માં જોઈએ એવો કરાર બ કરે છે બ તે ધર પાછું
રોપ ચુકત રીતે પુરું કરે છે કરાર તોડ્યા બામલ નુકસાનના બ
હાલ સાહે એક બીજા ઉપર ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર અ
તથા બ ને છે તેમ પાછુ બ થી તે કરાર વિરુદ્ધ રીતે અમલ
માં આણવી શકાતો નથી-

(ક) રકમનું-અ એક ધર કરાવેલે ભાડે નિયમિત મુદત સુધી ભાડે આ
પવાનો કરાર કરે છે તથા બ તે પ્રમાણે ભાડે લેવાનો કરાર કરે
કરાર પુરા કરવાની બ ના કડે છે પછી કરાર તોડ્યા બા
મલ નુકસાનનો બહોળો મળવા માટે ફરિયાદ કરીને અ બાલે
એ છે અ થી સદરહું કરાર (વચેષ રીતે કરાર પુરા કરાવી શક
કાતો નથી-

જોને હક નથી તે
જો અથવા જો પા
તાની ખુશીથી સેટલ
મેન્ટ કરવું હશે તેજો
મિત્રકલ વેચવા બામ
તે કરેના કરારે

રજા મિલકત રથાવર હોય કે જમમ રોપ તેના વેચાણ બામલનાં
અથવા તે ભાડે આપવા બામલના કરાર હેઠળ લખેલા પ્રકારના વેચનારની
તરફેલમાં અથવા પદે આપનારની તરફેલમાં (વચેષ રીતે અમલમાં લાવી
શકાતો નથી-

(અ) મિત્રકલ ઉપર પાતાનો કાંઈ હક નથી એ બમર છના જોલિતે
વેચવાનો અથવા ભાડે આપવાનો કરાર કરવો હશે તે-

(બ) મિલકત ઉપર પાતાનો ખરા હક છે એવું જણાવે જોલિ કરાર ક
રવો હોય પાછુ વેચાણનું અથવા ભાડે આપવાનું કામ પુરું કરવા
સાહે પદકારેલો અથવા કારે કરાવેલી વખતે વાલની સંસપ
પછી હોય તેવો હક વેચાતો વેનારને અથવા પદે વેનારને જ-

નથી આવી શકતો નહીં હોય તે

- ક નેણિ કરાર કરવાની અગાઉ તે કરારના વિષય બાબત સેટલમેન્ટ (તેકે તે ક્ષીમતદાર અવેલ આપાને કર્યું નહીં હોય તો) પણ કર્યું હશે તે.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ) ક નું ઇન્ટેલ છે એવી અ - ને ખખર છતાં અ તે ઇન્ટેલ કે ના હુકમ વગર અ ને વેચવાનો કરાર કરે છે આ કરાર કા પમ કરવાને ક રાજી હોય તોયપણ અ થી તે વિશેષ રીતે પુરા કરાવી શકાય નહીં.

(બ) અ વચિપતનામું કદીને પાતાની જમીન ટૂંકડીને રવાબીન કરે છે અને તે વચિપતનામાં એમું સંવિધિત કરે છે કે અ ની બજે ધી મંજુરી લાઇને તે જમીન વેચવાનો અધિકાર તે ટૂંકડીને છે ટૂંકડી ટાઝ વેચાણ આગળ કરે તે વેચાણ બાબત અ સામાન્ય મંજુરી બખી. આપ છે ટૂંકડીએ તે જમીન કે ને વેચવાનો તેની સાથે કરાર કરે છે કે તે કરાર પ્રમાણે આલવાનો નાં કહે છે ટૂંકડીચોરી આ કરાર વિશેષ રીતે અમલમાં આજ્ઞા વી શકાતો નથી કારણ કે કે ને જ. વેચાણ કર્યું છે તેજ વેચાણ બાબત અ ની મંજુરી નથી માટે જ હક કે ને તેમ્ના આવી શકે છે તે કાપદા પ્રમાણે કપાજમી સંરૂપથી દુર નથી.

(ક) અ નાં કમ્પાઇઝ કાંઈ જમીન છે તે તે ઝ ને વેચવાનો કરાર કરે છે. એકઠી કરવા ઉપરથી એવું નિયમ થાય છે કે અ ના વારસ તરીકે તે જમીન ઉપર અ નો દાવો છે તથા અ કેટલાએક વરસોની અગાઉ દેહ છોડીને બધા હોતો તથા તે અંતર પાંચો છે એવી સામાન્ય સમજુત છે પણ તે મરણ પામવાનો પુરતો પુરાવો નથી આ કરાર વિશેષ રીતે પુરા કરવાની ફરજ અ ઝ ને પાડી શકતો નથી.

(ઘ) અ કાંઈ મિલકતનું સેટલમેન્ટ પાતાના બાઇને તથા તેની સંતરીને રૂબરૂકિત પ્રીતિથી તથા મમતાથી કરી આપે છે અને પછી આગળ તે મિલકત ત્રાજેત આજ્ઞાસને વેચવાનો કરાર કરે છે સહરદુ સેટલમેન્ટ રહ થાય તથા તે સેટલમેન્ટના આધારથી દાવો કરનારા આજ્ઞાસનાં હક સંબંધને તેથી કદીને બાધ આવી શકે રીતે સહરદુ કરાર અ થી વિશેષ રીતે પુરા કરાવી શકાતો નથી.

(૬) કેપેશ કરવા વગર કરાર ફોજો સામે વિશેષ રીતે અમલમાં

આપી શકતો નથી.

કેપેશ કરવા વગર
પુરો ન કરવો.

૨૬ બંધિયા કરાર વિશેષ રીતે પુરો કરવો એવું વાંદી માંગે છે અને કરાર માં ફેર છે એવો પ્રતિવાદી જવાબ આપે છે ત્યારે સરકાર પ્રમાણે ફેર છે એવું પ્રતિવાદીનું કહેવું હોય તે માન્ય કરવા વગર ફોજ બંધિયા મુકદ્દમા માં વાંદી કરાર પુરો કરારી સેવાથી નહીં બેટાયે.

(અ) જો કરાર પુરો કરારી સેવાનું માગવું હોય તે કરાર પ્રતિવાદીએ કર્યો તે વખતે તે જ ચારતનોએ એવી તેની સમજુતી હોવી તેથી જુદી ચારતનો તે કરાર કપડને બિંધે અથવા હાથ તમાં ચુક હોવાને બિંધે થયો હોય ત્યારે.

(બ) પાતે તથા વાંદીની દરમિયાન કરારનું ફળ થું થયે એ માન્ય ત ઓપાજની ગેર સમજુતી ઉપરથી પ્રતિવાદીએ કપડ થવાને બિંધે અથવા હાથ તમાં ચુક હોવાને બિંધે અથવા એકબીજા માંકાયાથી તે કરાર કર્યો હોય ત્યારે.

(ક) વાંદીએ કાંઈ બેટા મળકુર સમજાવ્યા ઉપર બંધિયા રાખી ને અથવા જો કરાર કરારમાં વધવાનો છે પણ જો પુરો રવાની વાંદી ના કંઈ છે તેવા વાંદીની તરફના કાંઈ કરાર ઉપર બંધિયા રાખીને પ્રતિવાદીએ કરારની ચારત પાતાને ખામર છતાં તથા કરારનું થું પરિણામ થયે તે જાણતાં છતાં કરાર કર્યો હોય ત્યારે.

(ક) કરાર બંધિયા છે તે પ્રમાણે તે ઉપરથી જ કાયદાસર પરિણામ ઉત્પન્ન થવા જોઈ નહીં તે પરિણામ ઉત્પન્ન થવું જોઈએ એવો પક્ષકારનો હેતુ હોય ત્યારે.

(ડ) કરાર થયા પછી પક્ષકારીએ તે ફેરવવા ખાખત કરાર કર્યો હોય ત્યારે.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ) અ જ તથા બ અને ક એક સેખ ઉપર સહી કરે છે અને ૧૦૦૦ રૂપીઆનું કરેલું ખત ક ને બંધી આપવાનો કરાર ફરિયાદ આપામાંએ કરવો એવો તેનો હેતુ છે. તે સેખ ઉપર થી અ તથા બ અને ક એ ફરિયાદને જુદા જુદા ૧૦૦૦ રૂપીઆ આપવા ખાખત પાત કરવા સાથે ક એ કરેલી ફરીઆ દોમાં તેઓ એવું સાબિત કરે છે કે “ફરિયાદ” આ થાંદ ચુક થી હાખત કરવામાં આંચો અને અમે ૧૦૦૦ રૂપીઆનું મળમાં ફરિયાદ ખત બંધી આપવું એવો ધરાવો હતો. સ

દરદૂ પ્રભાણે જતાવેલો દેર માન્ય કરીનેજ માન આપી તે
કરાર પુરા કરાવી લેવાયો.

(બ) રહેવાનું ધર લેવાનું લેવાનો લખેલો કરાર વિશેષ રીતે પુરા
કરાવવા સારૂ આ ની ઉપર ફરીઆદ કરે છે. કરારમાં લ
ખેલો વાડો પશ્ચ છે એવી માહાતી સમજાત હોતી અને વાડો તે
પ્રભાણે છે કે નહીં આ માધ્યમ રહે એવી રીતે કરાર લખી કા
હાકપો હતો એવું આ સાબિત કરે છે. આ એ દેર કાદાકપો
છે તે માન્ય કરવા વગર તે કરાર અમલમાં લાવવાની કોરટ
ના કહેણી.

(ક) નકાયામાં જતાવેલી પાતાની જમીનની પડી સુધા અંદરનો
એક કુડો આ ને ભાડે આપવા માન્યત આ લખીને કરાર કરે
છે. કરાર ઉપર સહી કરવાની અગાઉ તે કરારમાં લખેલી પ
ડીને જલસે આ ની જમીનની તેલ્લીજ ખીજી પડી લેવાની
હુદ અને જળી જોઈએ એવું આ એ માહાતી કહ્યું અને આ
એ તે કહેવું સ્પષ્ટ કયુલ કર્યું. આ એ પછી લખેલા કરાર
ઉપર સહી કરી. આ એ કાદાકપો દેર માન્ય કરવા વગર તે
લખેલો કરાર વિશેષ રીતે આ પી પુરા કરાવી લેવાયો નહીં.

(ક) આ ની હવાતી સુધી તેની પાસે જમીન રહે તે દિનંદરનો હક
તેના હોકરાને મળે આ વાત નિશ્ચિત કરવા સારૂ આ તથા આ
વાત ચિત અલાવે છે. પછી તે કરાર ઉપર સહી કરે છે તે
કરાર માંડેની યાતો પ્રભાણે આ ને અનિર્ણય માથેકા મળેલ
એવું જણાઈ આવે છે. સદરનું પ્રભાણે લખેલો કરાર વિશેષ
તે અમલમાં અજાણી થકાતો નથી.

(દ) ધર રહેવા લાપક પાપ એવી તેની પ્રથમ મરામત કરીને તે
ધર દર મહીને સો રૂપીઆને ભાડે નિયમિત હુદત સુધી આ
ને આપવા માન્યત આ લખેલો કરાર કરે છે. ધરની મરામત
કરવામાં હાંસલ નથી એવું (આમળ) નિયમના પાપ છે. વા
ફતે આ ના અનુમતથી આ તે પાડે છે તથા તેની જગાએ ન
તું ધર ન લેજે. આ દર માસે ૧૨૦ રૂપીઆ ભકુ આપવાનો
માહાતીનો કરાર કરે છે. લખેલો કરાર વિશેષ રીતે પુરા ક
રાવવા સારૂ આ પછી ફરીઆદ કરે છે. પછળથી માહાતીના
કરાર ઉપરથી થયેલો દેર માન્ય કરવા વગર તેનાથી તે અગ
લમાં અજાણી થકાતો નથી.

(મ) કોની વિરૂધ કરાર વિરોધ રીતે અમલમાં લાવવાનો અધિકાર છે.

પચકારી વિરૂધ ત
મા પાછળથી ઉત્પ
ન પચેલા હક ઉપ
રથી તેઓની તરફથી
કારો કરનારાં આજી
સો વિરૂધ ન્યાય.

૨૭ આ બાબતમાં બીજી યીનનો કસવ કર્યો છે તે શિવાય કે
કોઈ ભવિષ્ય માણસો વિરૂધ કરાર વિરોધ રીતે અમલમાં લાવવાનો અ-
ધિકાર છે.

(અ) કરારના ભેદ પચકારી પાછા કોઈ એક પચકાર.

(ખ) કરાર થયા પછી ઉત્પન્ન પચેલા હક ઉપરથી પચકારના સં-
બંધથી કારો કરનારે બીજી કોઈ માણસ પાછા એવા બીજા
માણસમાં જે દાન-સફરિએ (જેના નામ ઉપર કંઈ આપ્યું હો
ય તેણે) પાછાના પાછા પ્રમાણીક પાછાથી અને અસલના ક
રારની સુચના હોવા વચ્ચે આપ્યા હોય તે પાછા આપના
રા દાન-સફરિનો સમ્પત્ત થતો નથી.

(ક) જે હક ભેદ કરારની અમાલનો હતો અને વાદી ભાજીતો હ
તો તેણે પાછા જે પ્રતિવાદીથી દુર કંઈ કાઢતો તે હક ઉપરથી
કારો કરનારે કોઈ માણસ.

(ક) એક સાર્વજનિક કંપનીએ કરાર કર્યો હોય તથા આમળ તે
કંપની બીજી સાર્વજનિક કંપનીમાં મળી ભવ ત્યારે તેમ
માણથી ઉત્પન્ન થનારી નવી કંપની.

(ક) સાર્વજનિક કંપનીના પ્રોમેટરિએ તે કંપની કયાપાની અમા
કાર કર્યો હોય ત્યારે તે કંપની પાછા એવું કરાવ્યું છે કે
કંપનીએ તે કરાર ઉપર સહી કરીને તે અહક કરેલા ભેદ
તથા સંસ્પાદનાની ચરત ઉપરથી તે કરારને આધાર હોવા
ભેદ.

દ્રશ્યો.

(ખ) રેકમનું—ફાણી તારીખની અદર ફાણી ભમીન બ ને કે
ડી આપવાનો આ કરાર કરે છે. ભમીન કંઈ આપ્યા વચ્ચે તે
તારીખની અમાલે આ અદત્ય મૂલ્યે એવ મરજી પામે છે અને
વારસની પાસેથી અથવા હક સંબંધ માંદેના બીજા વારસ વ
મોલની પાસેથી તે કરાર વિરોધ રીતે પુરા કરવાનો અધિકાર
બ ને છે.

કોઈ ભમીન ૫૦૦૦ રૂપિય બ ને વસવમો આ કરાર કરે
છે આમળ તે ભમીન ૬૦૦૦ રૂપિય કે જેને અસલના કરાર
ની સુચના છે તેને આ કંઈ આપ છે ક ની વિરૂધ કરાર વિ

દેવ રીતે પુરો કરવાનો અધિકાર ને ને છે.

અને ૫૦૦૦ રૂપિયે જમીન વેચવાનો અધિકાર કરે છે. આ જમીનનો કબજો એ છે આમળ તે જમીન ૬૦૦૦ રૂપિયે અને કને વેચે છે તે જમીન ઉપરના નાના હક સંબંધ આમળ કે ને કાંઈ પુછતો નથી. આ નાના હક સંબંધની કને સુધના હકી એવું કે ની વિરૂધ્ધ કરાવવાને આ નો કબજો અસર છે અને ક ની વિરૂધ્ધ તે કરાર વિરોધ રીતે પુરો કરાવવાનો અધિકાર આ ને છે.

૧૦૦૦રૂપિયાના અવેજમાં પાતાની જમીનના ઈંદ્રી કાંઈ મુલ્યમે આ કીને આ ને આપવાનો અધિકાર કરે છે આ કરાર થવા પછી તાત્કાલે આ અનુમતિ મુલ્યમે આરજી પામે છે તથા તેના ઈસ્ટેટનો વકીલટ કરવાની સગવડ છે એ છે કે ની વિરૂધ્ધ તે કરાર વિરોધ રીતે પુરો કરવાનો અધિકાર આ ને છે.

આ કાંઈ જમીન અને વેચવાનો કરાર કરે છે કરાર પુરો થવાની અગાઉ આ બાંહે થાય છે અને ક ને તેના કમીટી (પાલન કરનાર) તરીકે નીમવામાં આવે છે કે ની વિરૂધ્ધ કરાર વિરોધ રીતે અમલમાં લાવવાનો અધિકાર આ ને છે.

(ક) રકમનું—રિમ્પરનો હક આ ને મળે એવી થરતે એક ઈસ્ટેટનો આ હવાલી સુધીનો ખારજ કરનાર છે તે ન કરાવ ઉપરથી હવાલી સુધીનો ખારજ કરનાર છે તે કરાવ ઉપરથી ને અધિકાર હોય તે ચોખ્ખી રીતે અલગીને તે ઈસ્ટેટ કે જમીને તે ક રાંવની અગર છે તેને વેચવાનો કરાર કરે છે વેચાણ પ્રક્રિયાની અગાઉ આ અરજી પામે છે આ ની વિરૂધ્ધ કરાર વિરોધ રીતે પુરો કરવાનો અધિકાર ક ને છે.

આ તથા આ જમીનના રૂ. ૫૦૦૦ ખારજ કરનાર છે. તે જમીન નો પાલ પાતાનો અવિચલિત અડધો ભાગ પાતાની હવાલીમાં આ જમીને કરી આપવાનો અધિકાર કરે એક જમીને છે પણ તે હક તે અનુસરીને તે જમીન આ ઈંદ્રી ને આચારી હેવટ હવતો રહેશે તેને મળવાનો છે આ પાતાનો અડધો ભાગ ક ને વેચવાનો કરાર કરે છે અને પછી અરજી પામે છે આ ની વિરૂધ્ધ તે કરાર વિરોધ રીતે પુરો કરવાનો અધિકાર ક ને છે.

(દ) કોલોની વિરૂધ્ધ કરાર વિરોધ રીતે અમલમાં

આવી શકતા નથી.

કયા પદ્ધતિની પા
સિધ્ધિ કરાર પુરો કરે
તી થકાતો નથી.

૨૮ હેઠળ લખેલા પ્રસંગે ૧૪/૫/૮૦ પશુ પ્રસંગે કરારના પદ્ધતિ
૨ વિરૂધ્ધ કરાર વિરોધ રીતે પુરો કરાવો થકાતો નથી.

(અ) કરારની તારીખ ને હકિકત હતી તે હકિકત ભેતી પદ્ધતિને
મળવાનો અવેશ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે થયેલો છે. રૂપ એ
ટકે ૬૫૨ થવાનું અથવા તારીખે અચોગ્ય રીતે ફાવેલા કચી
લીધાનું તે ફક્ત અવેશ ઉપાધી અથવા તેની સાથે વળી કાંઈ
ખીજી હકિકત હોવા ઉપરથી તે થયેલો છે. એવું થાના
ત પરું હોય તો.

(ખ) પદ્ધતિની સંમતી હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે મેળવી રૂપ તો એટલે
કરાર પ્રમાણે ને પદ્ધતિને કરાર પુરો કરીને મળવાનો રૂપ
તે પદ્ધતિએ આપેલ મલકુર (ભણી ભેડને અથવા ત્રિષ ૬૫૨૫
જાણી) સમભાગીને અથવા કાંઈ વાત સંતાડીને અથવા કાગીને
અથવા જેર પાળના આચરણ કરીને મેળવેલી રૂપ તો અ
થવા ને વચન ખરેખર પુરો કરવામાં આવ્યું નહિ રૂપ તેડું
વચન સંદર્ભે પ્રકારના પદ્ધતિ આપને મળેલી રૂપ તો.

(ક) જો પદ્ધતિની સમતી જાહેરી વાતની ચુક રૂપાને લીધે અ
થવા જેર સમભાગીને લીધે અથવા એકાએક બાકાવાળી આપ
લી હતી તો પશુ એવું કરાવ્યું છે કે ચુક ૫૪ રૂપ તો નુકસાન
નો બદલો આપવો એવો કરાર કરારમાં રૂપ તપાસે તે કરાર
ની મર્યાદાની અંદર ચુક બાબતમાં નુકસાનનો બદલો આપવા
નો અધિકાર છે અને કરાર ખીજી બાબતમાં વિરોધ રીતે અ
મલમાં આજીવાને ચોખ રૂપ તો તે પ્રમાણે સમભાગી આજીવાને
અધિકાર છે.

થકાતો.

(ક) રકમનું—અ એ એકસીકપુટર (૨૮યુ૫૫ મલાવનારા) ૧૪/૫/૮૦
એક એકસીકપુટર છે તે પાતાની સાથેના એકસીકપુટરનો પા
તાને અધિકાર છે એવી આદી સમભાગીથી, મુ:યુ૫૫ કરીને પા
તાને એકસીકપુટર નીમનારાની માલ મિલકત જ ને વેચવાની
કમુલાયત કરે છે તે વેચાણ પુરો કરવા બાબત જ નો આજ
હ અમલ નર નથી.

અ કાંઈ જગીર વેચવાનો એક લીલામવાળાને હુકમ કરે છે અ
પાછળથી તે જગીર ૧૪/૫/૮૦ વિધા વેચવાનો લીલામવાળા
નો અધિકાર ૨૬ કરે છે પશુ તે લીલામવાળા ચુકી સમજી

જામીન ના ભેને અધિકાર રદ થવાની ખબર નથી તેને સ્વેચ્છે
અથવા સરકાર દ્વારા પત વિરોધ થીતે પુરો કરાવી શકાવી નથી

(એ) કરાર વિરોધ થીતે પુરો કરાવવા બાબતની
ફરિયાદ કોલેક્ટી નાંખવાનું ફળ-

૨૬ કરાર અપવા તેના કાઉન્સિલ વિરોધ થીતે પુરો કરવા બાબત
ની ફરિયાદ કોલેક્ટી નાંખવાથી પ્રશ્ન પ્રમાણિ તે કરાર અપવા તેના તે બા
બ તોડવાના નુકસાનના બદલા બાબત ફરિયાદ કરવાના વાંચીના હકને પ્રતિ
બંધ થયે.

ફરિયાદ કોલેક્ટી નો
ખા પછી કરાર તે
કયા બાબત ફરિયા
દ કરવાને પ્રતિબંધ.

(બ) નિવાડા તથા સેટલમેન્ટ કરવાના હુકમ.

૩૦ આ બાબતમાં કરાર સંબંધી કરાર છે તે નિવાડાને તપાસી
થિય સેટલમેન્ટ કરી આપવા બાબત વસિયત નામા માટેના અપવા વસિય
તનામાની પૂરવણી માટેના હુકમને કારણ પરત્વે બાકુ છે એમ સમજવું.

નિવાડાને તથા સે
ટલમેન્ટ કરી આપવા
બાબત અસ્થિતર
અપવા કરવા વિરો
ધ ના બેખ માટેના હુ
કમને પાછલીકબનો
બાકુ છે.

ધાવ ર જો.

સ્તવિલ દુરસ્ત કરવા બાબત.

૩૧ પદકારના કપડને લીધે અપવા એક ખીલની ચુકને લીધે બ
અથવા કરારમાં અપવા ખીલ સ્તવિલમાં પદકારનો રેવુ ખરી થીતે બ
એથો નહી રૂપ તમારે તે એ પછી હરકોઈ પદકારને અપવા તેના હક સં
બંધ માટેના વારસ વગીમને તે સ્તવિલ દુરસ્ત કરાવી લેવા સાફ ફરિયા
દ કરવાનો અધિકાર છે અને સ્તવિલ તરફાર કરવામાં કપડ અપવા ચુક
થઈ છે એવું સાફ સાબિત થવાનું કાર્ટને રખાઈ આવે તથા તે કરાર કર
વામાં પદકારનો ખરા હરાજ થઈ હોતો એ કાર્ટને નાસ્તિત કરે તો પાતા
ની નગરમાં આવેથી તે સ્તવિલ રેકળ બખ્ખા પ્રમાણિ દુરસ્ત કરવાનો
અધિકાર કાર્ટને છે એટલે જોઈ માણસોએ પ્રમાણીક પાછાથી તથા કાંમ
ત આપીને સંપાદન કરેલા હકને બાબ ન આવતાં તે હરાજ ખતાવવા સા
ફ તે સ્તવિલ નેટલો દુરસ્ત કરી યકામ તેટલો દુરસ્ત કરવાનો અધિકાર છે.

સ્તવિલ કપડા ફ
રસ્ત કરવાનો અધિ
કાર છે.

દ્રશ્યો.

(ખ) આ પાતાનું ધર તથા તેને બમતી નાજ વખારો પછી એક
પાપાથ બ ને રૂબવાનો હરાજ કરીને એ એ તકવાર કરેલા

કન્વેપન્સ ઉપર સહી કરે છે તે કન્વેપન્સમાં જ ની વચ્ચે વ
ખરો કપટથી કાપલ થઈ છે. જો જો વખારો કપટથી કાપલ
થઈ હતી તે પછીથી એક વખાર જ ક ને આપે છે અને બી
જી વખાર ક ને બાકે આપે છે ક તથા ક એક જગ્યાને તે
કપટની કાંઈ ખબર નથી ક ને આપેલી વખાર કન્વેપન્સમાંથી
નીકળી જાય એવી રીતે તે કન્વેપન્સ જ તથા ક ની વિરૂધ્ધ
રસ્તે કરવાનો અધિકાર છે પણ ક ના પડાને બાધ આવે એવી
રીતે તે કન્વેપન્સ દુરસ્ત કરી શકાતું નથી.

(બ) જ કન્વાનો જ આપ ક વરને તથા તેના એકરડી કબુલદારને.
તથા આડમિનિસ્ટ્રેટરને તથા આસેનોને પાતાની એટલે જ ની
હવાતીમાં ૫૦૦૦ રૂપિયા આન્ડુઈડી આપવાનું ક ની સાથે
બરેલ સેટલમેન્ટ કરીને તેમાં કરાર કરે છે ક નંદાર સ્થિતિમાં
ખરજ પામે છે અને જ ની પાસેથી તે આન્ડુઈડી આફિસિ
યલ આસેની માગે છે જ તથા તેનીના ઘોઠરાના ચુલરાનાના
સાફ આ આન્ડુઈડી આપવી એવો પલકારોનો હમેશા હંસ
દો હતો એવું સાફ સાબીત થયું એકું કારટને દખાઈ આ
વે તો તે સેટલમેન્ટ દુરસ્ત કરવાનો તથા આસેનને આન્ડુઈડી
ના કંઈ પણ ભાગ ઉપર હક નથી એકું હુકમનામું કરવાનો
અધિકાર કારટને છે.

પલકારોના હંસા
ખાખત અનુમાન

દુરસ્ત કરેલા નિ
બંધ.

૩૨ લખેલો કરાર દુરસ્ત કરવા સાફ કારટની રૂઠગ લખ્યા પ્રમાણે
ખાતરી થવી જોઈએ એટલે બપાલખી તથા સંતપ નિટાની કબુલખત કરવા
નો તે કરારના સંબંધ પલકારોનો હંસદો હતો એવી ખાતરી થવી જોઈએ.
૩૩. લખેલો દસ્તાવેજ દુરસ્ત કરતી વખતે દસ્તાવેજનો કેવો અર્થ
થવાનો હંસદો હતો તથા તેનું કાપદશાર પરીક્ષામ કંબુ થવાનો હંસદો હતો
એની ચોક્કસી કરવાનો અધિકાર કારટને છે અને દસ્તાવેજમાં કપા કપા શ
બ કોવા જોઈએ એવો હંસદો હતો આ ખાખતની જ માત્ર ચોક્કસી કાર
ટ કરવી એમ નથી.

દુરસ્ત કરેલા કરાર
ર વિશેષ રીતે અમ
લમ. લાવવો.

૩૪ લખેલો કરાર પ્રથમ દુરસ્ત કરવાનો અધિકાર છે અને પછી તે
વિશેષ રીતે અમલમાં લાવવો એવું વાલિએ પાતાની ફરિયાદીમાં માગ્યું હો
હોય અને કારટને ચોગ્ય લાગે તો તે કરાર પ્રમાણે અમલમાં લાવવાનો
અધિકાર છે.

કુદરત

ખાખતને જલદી એક કરોલેથી રકમ પાતાના વજીલ જ ને આપવાનો
અમલખીને કરાર કરે છે, અંગ્રેજીના નામ ખાખત તથા હક ખાખત કરાર

ખા સુધે તેઓને તેઓ અરથ કર્યો તો કારાર પ્રમાણે ને હક અને હો
તે તેના સંખ્યા હક કુળી નથી. કારતને યોગ લાગે તો તે કારાર કુરેસ્ત ક
રાતી સેવાનો તથા રકમ આપવા બાબત હુકમ મળવાનો હેતુ લ
ખ્યા પ્રમાણે હક અને છે એટલે કારાર કરી આપે તો વખતે પક્ષકારનો ઇ
સરો કારારમાં સાફ લખ્યો હોત તો તેવા હક હોત તેવા હક છે.

બાબ ૪ થો.

કારાર રદ કરવા બાબત.

૩૫ લખેલા કારારમાં સંખ્યધારણા હરકોઈ માસુમને તે રદ કરવા
બાબત ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર છે. અને તે પ્રમાણે રદ કરવાનો કારાર
રૂઝ લખેલા પ્રસંગે પછીની હરકોઈ પ્રસંગે કરવાનો અધિકાર કારતને
છે એટલે:—

રદ કરવાનો કારાર
વ કપાર કરવાનો અધિકાર છે.

(અ) કારાર રદ કરવાનો અધિકાર વાદીને હોય ત્યારે.

(બ) કારાર લેવાથી ને કારણે લેવામાં નહીં હોય તે કાર
રજી ઉપરથી તે કારાર ગેર કામગીરી હોય તથા વાદીના કર્તા
પ્રતિવાદી વધારે હાપી હોય ત્યારે.

(ક) સમાજનો કારાર અથવા પટે સેવાનો કારાર વિષય રીતે પૂરો
કરવા બાબત હુકમનામું થયું હોય અને ખરીદીના પછીના અ
થવા ને ખીજી રકમ આપવા બાબત પાનાને કારતે હુકમ ક
ર્યો હોય તે પછીના અથવા તે ખીજી રકમ આપવાને અરિદ
સર અથવા પટે સેનારો સુધે ત્યારે,

અધાસો—લખાનો વિષય ખરીદીના અથવા પટે સેનારના કબજા
માં હોય તથા તે કબજે ગેરબાબતી છે એવો કારતે કરા
વ કરે ત્યારે સરદાર પ્રધારના કબજેદાર તરીકે તેને બાકું ત
થા ઉપલ પાડેલો હોય તો તે સેનારને અથવા પટે આપ
નારને તેણે આપવા બાબત પક્ષ હુકમ કરવાનો અધિકાર
કારતને છે.

તેલ પ્રસંગે ફરિયાદીમાં હુકમનામું થયું હોય ને તે પ્રમાણે વહીવટક
રવામાં આવેલા ન હોય તે ફરિયાદીમાં હુકમ કરીને કારાર રૂઝ લખ્યા
પ્રમાણે રદ કરવાનો અધિકાર છે એટલે હુકમનામા પ્રમાણે ન આલનારા પ
ક્ષકાર સંખ્યધારી માત્ર અથવા સંખ્યધારે કારાર પ્રસંગે પ્રમાણે બાબતી હોય તે
પ્રમાણે રદ કરવાનો અધિકાર છે.

ક્રિયાતે.

(અ) નુ—અ સ્થિતિ યતર ન ને વેચે છે. તે યતરમાંથી ભવા આ વધારે છે અને તે હક આપત અ પ્રત્યક્ષ પાતે ભવે ભલે છે. પણ તે વાત તે જ થી કુપાવે છે કાર ૨૬ કરવી થવાનો હક ન ને છે.

(બ) નુ—અ વગીશ પાતાના અસોભ જ સ્થિતિ વિધવા અટ ના સેવકારને કુપાવવા સાથે પાતાને જામે માત્ર મિત્રાત કર વા આપત તેથીનું મન લક્ષ્યાવે છે અક્ષીયા પદકાર સરખા રાણી નથી અને નામે કરવાનો હસ્તાવેશ ૨૬ કરવી થવાનો હક ન ને છે.

સ્થિતિ સાથે ૨૬ કરવું.

૨૬ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે હજીકત હેવા વચરે કેવળ સ્થિતિ ભ યોગે કાર ૨૬ કરવાનો કરાવ કરી થકાતો નથી સ્થિતિ ને પદકાર વિરુદ્ધ કાર ૨૬ કરવાનો કરાવ કરવાને હેવા ને પદકારની સ્થિતિ તે કાર ૨૬ થયે ન હોત ત્યારે જોવી હોત તેવી ન તેવી સ્થિતિ અરખર પાડી કરી થકાવ સ્થિતિ હેવા વચરે કાર ૨૬ કરવાનો કરાવ કરી થકાતો નથી.

કાર વિધિય રીતે પુરે કરાવવા આપ તની ક્રિયાઓમાં કાર ૨૬ કરવા આપ ન વિરુદ્ધનું આપનું.

૭૭ અસોભ કાર વિધિય રીતે પુરે કરાવવા આપત ક્રિયા કરવા રા વાતને હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે વિરુદ્ધની આપણી કરવાનો અધિકાર છે. સ્થિતિ કાર વિધિય રીતે અમલમાં આપણી થકાતો નહીં હેવા તો તે ૨૬ કરવા અને હેઠળ નાખવા સાથે આપણે સ્થિતિ વિરુદ્ધની આપણી કરવાનો અધિકાર છે. અને કાર વિધિય રીતે પુરે કરવી આપણની કાર ના કહે તો તે પ્રમાણે તે ૨૬ કરવા સાથે તથા આપણ સાથે કુદમ કરવાનો અધિકાર કાર ૨૬ને છે.

૨૬ કરાવવાના પ કારને વાળની જે પ તે કરવા આપત કુદમાવવાનો અધિકાર ૨ કારને છે.

૭૮ કાર ૨૬ કરવાનો કરવ કરવી વખતે વાળની હેવા તે નુકસાન નો અસોભ તું ખીલ પદકારને આપ સ્થિતિ ને પદકારની આપણી કરવાનો કાર ૨૬ કરવાનો કરાવ કરવો હોય તે પદકારને કુદમાવવાનો અધિકાર કાર ૨૬ને છે.

વાક ૫ મો.

હસ્તાવેશ હેઠળ નાખવા આપત.

હેઠળ નાખવાનો કુદમ કપાર કરવા નો અધિકાર છે.

૭૯ ને આપણ આપત અસોભ હસ્તાવેશ ને આપવા ૨૬ કરવા નેવા છે તથા તે હસ્તાવેશ તેમજ રહેવા ઈશ તો પાતાને તે કારથી આ કુદમ નુકસાન કરી સ્થિતિ વાળની પદકાર ને હેવા હોય તેને તે હસ્તાવેશ ૨૬ ને આપવા ૨૬ કરવા નેવા છે એવા કરાવ થવા આપત ક્રિયા કરવાનો

અધિકાર છે અને ડોરટની નજરમાં આવે તો તે પ્રમાણે તે હસ્તાવેશ કરી
વધાનો તથા તે આપવા બાબત તથા જેથી નાંખવા બાબત હુકમ કરવા
નો અધિકાર ડોરટને છે.

હિંદુસ્તાનના નોંધવાના આકટ પ્રમાણે તે હસ્તાવેશ નોંધવા હશે તો જ. અમ
લદારની કચેરીમાં તે હસ્તાવેશ સંદર્ભ પ્રમાણે નોંધવા હશે તે અમલદારને
ત્યાં પણ ડોરટ પોતાના હુકમનામાંની એક નકલ મોકલવી અને સંદર્ભ પ્ર
કારના અમલદારે પોતાની બુક બંધેની તે હસ્તાવેશની નકલ ઉપર તે રક
કરવાની વાત દીધી બુકમાં.

દર્શાવો.

(અ) વાંદાણો પછી આ પોતાનું વાંદાણું દરીયામાં ભાઈ થકે એ
બું છે એવું કપટથી કહીને વીમાવાળા બ ની પાસેથી તેને વિ
મા ઉતારાવે છે. વીમાની પાલીસી (ખત) રક કરાવી સેવાનો
અધિકાર બ ને છે.

(બ) આ બ ને નામે જમીન કરી આપે છે બ મૃત્યુપત્ર કરીને
તે ક ને આપે છે અને પછી મરણ પામે છે પછી ક ને તે
જમીનનો કબજો મળે છે અને મહારે વારસે બ ને દૂરદર્શી તેજ
મીન કરી અપોકે એવો બ નોંધવો હસ્તાવેશ ક હાલર કરે છે
બ નોંધવો હસ્તાવેશ રક કરાવી સેવાનો અધિકાર ક ને છે.

(ક) મહારી જમીનના સુધળા યજુતોને મરજીમાં આવે ત્યારે કહા
ડી બુકી શકાય એવા છે એવું કહીને આ તે જમીન બ ને વે
ચે છે અને તારીખ ૧ લી જાન્યુઆરી સન ૧૮૭૭ નોંધ
સ્તાવેશ બાબત આપીને તેને તે જમીન કરી આપે છે તે તારી
ખ ૧ લી જાન્યુઆરી આ સન ૧૮૭૯ ના અક્ટોબર મહીના
ની ૧ લી તારીખનો તે જમીનના એક ભાગનો પટો ક ને ક
પટથી આપે છે તથા તે પટો હિંદુસ્તાનના નોંધવાના આકટ પ્ર
માણે નોંધાયે છે. આ પટો રક કરાવી સેવાનો અધિકાર બ ને છે.

(દ) આ બ ને વાંદાણું વેચવાનું તથા તેને સ્વાધીન કરવાનું હુકુ
મ કરે છે તે વાંદાણાના પાઈસ આપવા તેને પટે આ બ ની
ઉપર કુલ રૂ. ૨૦૦૦૦ રૂપિયાની આર હુકી લખે તે બ એ શિ
કારરી એવો તે કબુલાવતમાં કરાવે છે હુંડી લખવામાં આવી
તથા શકારવામાં આવી પણ કબુલાવત પ્રમાણે વાંદાણું સ્વાધી
ન કરવામાં આપું નહીં આ હુંડી પછી એક હુકી બાબત
આ બ ની ઉપર રૂપિયા ૬ કરે છે. સુધળી હુંડીયા રક કરાવી
સેવાનો અધિકાર બ ને છે.

કાપા હરતાવેલ કાં
ઉઘેક અંચી રહ કર
વાનિ અધિકાર છે.

૪૦ હરતાવેલ જુદા જુદા હકનો અથવા જુદોજુદો આચરમક્રમનો
પુરાવો હોય ત્યારે ચોપ પ્રસંગે તે હરતાવેલ કાંઈ ઝેક અંચી રહ કરવાનો
તથા ખાકીનો કાપમ રહેવા દેવાનો અધિકાર કોરતો છે.

હકાંત

અ બ ની ઉપર હુંડી લખે છે બ તેની પોઠ ઉપર રોશ લખીને
તે ક ને કરી આપે છે ક એ તેની પોઠ ઉપર રોશ લખીને
ક ને કરી આપી એવું દખાવે છે ક તે હુંડી રોશ લખીને ક
ને કરી આપે છે ક નો રોશ જોડા બનાવતો છે તે હુંડી
ખીજ ખાખતમાં કાપમ રાખીને તે રોશ રહ કરાવી લેવાનો હ
ક ક ને છે.

જે પશુકાર સાથે
હરતાવેલ રહ કરવા
હય તેણે નુશાનનો
અહસો આપવો એવું
તેને ફરમાવવાનો અ
ધિકાર

૪૧ હરતાવેલ રહ કરવાનો કાપ કરતી વખતે વાનખી હોય તે નુ
શાનનો અહસો વું ખીલ પશુકારને આપ એવો જે પશુકારની તાદેહ અ
કરાવ કરવેલ હય તે પશુકારને ફરમાવવાનો આધિકાર કોરતો છે.

વાંચ ૬ ઠો.

કાંઈ જણ વાન કાપિત કરેલ ખાખતમાં હુકમનામાં ખાખત.

અધિકાર અથવા
હક સાધન કરેલ
ખાખત કોરતી જુ
અત્યાધી.

૨૧

૪૨ હરકાંઈ કાપકાર અધિકારનો અથવા હરકાંઈ માલમિલકત ખા
ખતના કાંઈ હકનો કાંઈ માલસને હક હક તે આજુરા-હેજળ લખેલાં માલ
સ ઉપર ફરિયાદ કરવાને મુખ્ય પાર છે. એટલે સરદાર પ્રકારના અધિકાર ખા
ખત અથવા હક ખાખત પોતાના હક નથી એવું જે આજુસ કરેલો હય એ
થવા ના કહેવામાં તેનો સંબંધ હય તે માલસ ઉપર ફરિયાદ કરવાને મુ
ખ્ય પાર છે. અને તે આજુસનો તે પ્રમાણે હક છે એવું તે ફરિયાદીમાં સા
ધન કરવાનું કોરતી નજરમાં આવે તો કોટ તે પ્રમાણે કરતુ. અને સરદાર
હું પ્રકારની ફરિયાદીમાં વળી કાંઈ વધારે ન્યાય અગવાની વાદીને ભરૂર નથી
પણ એવું કાંઈ એવું છે કે હકનું ફક્ત સાધન થવા થિવાપ વાદીની ખી
જો વળી કાંઈ ન્યાય મળવી શકતો હોય તે છતાં તે તેમ કરવાનું વલ
કરતી ત્યારે સરદાર પ્રકારનું સાધન કોઈ પણ કોરતે કરવું નહી.

સરદાર પ્રકારના
સાધનનું હરકાંત

ખુતાસો—માલમિલકતનો ટેકરી રજળ લખેલા પ્રકારનું માલસ છે એ
ટલે જે કોઈ વિદ્યમાન નથી તથા જે વિદ્યમાન હોત તેનો પોતે ટેકરી પાત
તેના હક વિદ્ય કોઈ પોતાનો હક ખતાવે ત્યારે તે હક નથી એવું કરવા
ના જે માલસનો સંબંધ છે તે માલસ.

દ્રશ્યો.

(અ) અ ના કબજામાં કાંઈ જમીન હાથમાં રીતે છે. પાસેના
માનના કોઠા તે જમીન ઉપર જવા આવવાના હકનો હાથો ક
રે છે સદરહુ પ્રમાણે હાથો કરેલા હક બાબત તેઓને હક ન
થી એવું સાધન થવા બાબત ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર અ ને છે
(બ) મહારા ગરહ સમયે બં તથા ક અને ક જવતા હોય તો
તે સંપત્તિ એને મહારી મિલકત સરખે હિસે વેચી આપવી તે
એની પાછળ તેઓનાં હોકરાં જવતા હોય તેઓને વેચી
આપવી એવું અ નુયુષ્ય કહીને પાતાની માલ મિલકત બ
તથા ક અને ક ને આપે છે સદરહુ પ્રકારનાં હોકરાં વિદ્યામા
ન નથી અ ના એકત્રીકયુદર ઉપર (નુયુષ્ય અસાવનાર ઉધ
ર) કહેલી ફરિયાદીમાં બ તથા ક અને ક ને તે માલમિલકત
અનિર્મિત મળી અથવા તેઓની હયાતી સુખીજ માત્ર મળી
એ સાધીત કરવાનો અધિકાર કોરતને છે અને હોકરાઓને ક
ક પ્રાપ્ત થવાની અગાઉ તેઓના હક સંબંધ પણ સાધિત કર
વાનો અધિકાર કોરતને છે.

(ક) એક લાખ રૂપિયાથી વધારે (કિમતની) માલ મિલકત ઉપર
કોઈ પણ વખતે અને હક પ્રાપ્ત થશે તો તે માલ મિલકત
હું ફેટલાએક દૂર કહીને આપીશ એવો અ કરાર કરે છે સ
દરહુ પ્રકારની કાંઈ માલ મિલકત પ્રાપ્ત થવાની અગાઉ અ
થવા દૂર પ્રમાણે હક હશે તેવા કોઈ માલસ નિશ્ચિત થવાની
અગાઉ કેટલા બખેલા પ્રારંભ સાધન કરી સેવા સાડ તે ફરિયા
દ કરે છે એટલે અનિશ્ચિત પજાણા કારણને લીધે તે કરાર રદ
છે એવું સાધિત કરી સેવા સાડ તે ફરિયાદ કરે છે. કોરતને તે
સાધન કરવાનો અધિકાર છે.

(ડ) જ માલ મિલકતમાં પાતાનો ફક્ત હયાતી સુખીનો હક સમ્બં
ધ છે તે માલમિલકત અ બ ને કરી આપે છે. ક ને ને રિ
વર્ગનરનો હક છે તેની વિરુદ્ધ સદરહુ કી આપવું બવહારો
પયોગી નથી અ તથા બ ની ઉપર ક એ કહેલી ફરિયાદીમાં
ક ને સદરહુ પ્રમાણે હક છે એવું સાધિત કરવાનો અધિકાર
કોરતને છે.

(ઉ) નિયુતિ હિંદુની વિધવા સ્ત્રી તરીકે તેઓના કબજામાં જ
માલ મિલકત છે તેનો એક ભાગ તે બિલ્લને કરી આપે છે.

તેથીની પાછળ જીવતા સેવુથી તો તે માલ મિલકત મળવા
આપત સપ્રતિષ્ઠા રથાનમિધારનો હક ને માલસોને હોય તે
માલસ ને માલસને માલ મિલકત કરી આપો હોય તે માલ
સ થપર ફરિયાદ કરીને રૂઝા લખેલા પ્રકારનું સાપન કરાવી
સેવાને યુગ્મત્વાર છે એટલે ને માલ મિલકત કરી આપો તે
કાપદાસર ભરતી વચર કરી આપો છે વારતે ને વિષવા સીની
હવાની પછી તે કરવું રહ છે એવું સાપન કરાવી સેવાને યુગ્મ-
ત્વાર છે.

(૩) એક હિંદુ વિષવા મિલ નેના કમ્પલમાં માલ મિલકત છે
તે પાતાનામધપત ધણીના વારસ તરીકે હતક થે છે તે નિયતી
મરણ પામે તો તે માલ મિલકતમળવાનો સપ્રતિષ્ઠા રથાનમ
ધિકારનો હક ને માલસોનો હોય તે માલસને હતક ઠાકરા ઉ
પર ફરિયાદ કરીને હવિધાન બપવહરિપચોલી નથી એવું
સાપિત કરાવીસેવાનો અધિકાર છે.

(૪) આ ના કમ્પલમાં કાંઈ માલમિલકત છે હું તે માલમિલકતનો
ધણી હું એવું બ કહે છે અને તે માલ મિલકત મહારિસવાથી
ન કર એવું આ ને કહે છે તે માલ મિલકત ધારણ કરવાનો
પાતાના હકનું સાપન કરાવીસેવાનો અધિકાર આ ને છે.

(૫) માલમિલકત બ ને તેનો હવાલી સુધી આપો તથા રિમ કર
નો હક તેની આપડીને તથા તેને પટે કાંઈ ઠાકરા થયાં હોય તો
ઠાકરાએને મળવા ભેજાવે પણ બ પરપા વચર અથવા ઠા
કરા હોવા વચર મરણ પામે તો તે હક ક ને મળવા ભેજાવે
એવા મમકુરને આ મત્યુસેબ કરે છે બ ને ક નામની સોડા
એ માનેથી આપડી છે તથા ઠાકરા છે પણ બ તથા ક નું
હો કાપદાસર ભગ્ન થયું નથી એવું ક કહે છે બ ની હવા
લીમાં ક ની ઉપર ફરિયાદી કરીને પાતે બની ખરખર આપ
ડી તથા ઠાકરા છે એવું સાપિત કરાવો સેવાનો અધિકાર ક
ને તથા તેથીના ઠાકરાને છે.

સાપિત કરાવું રૂળ

૪૩ આ બાબ પ્રમાણે સાપન કરવામાં આવે તે ફરિયાદી માટેના
પદ્ધતિને તથા તે દરએકના સંબંધથી કાવો કરનારો માલસોને તથા પદ્ધતિ
પદ્ધતિ હરકાંઈ પદ્ધતિ દરેકી હોય ત્વાર ને માલસો સાપન થવાની તારી
એ વિદ્યામાન હોત તો તે પદ્ધતિ તેઓના દરેકી થયા હોત તે માલસોને આ
જ બંધ છે.

અર્થ એક હિંદુ જને પાતાની બાપડી કહે છે તે બ તથા તેણીની મા જ દરિયામાં પ્રતિવાદી છે તે દરિયાદી પાતાનું લગ્ન ચોખ્ખી તે યવું એવું સાપિત યવું જોઈએ તથા લગ્નનો હક પાતાને મળવા બાબ ત હુકમ થવો જોઈએ એવું માગે છે. કારણ તેવું સાપન તથા હુકમ કરે છે. બ માહારી બાપડી છે એવો દાવો કરીને ક પછી તે બ મળવા બા બત અ ની ઉપર દરિયાદી કરે છે. અમારેની દરિયામાં કરેલું સાપન ક ને બધક નથી.

બાબ ૭ મો.

રિસિવર નીમવા બાબત.

૪૪. હાવાનો નિકાલ થાવ ત્યાંથી સુધી રિસિવર નીમવા એ વાત કોરના પ્રસંગાનુસાર વર્વનાધિકાર માટેની વાત છે.

તેઓની નીમણૂકની રીત તથા ફળ બાબતનું તથા જેઓનો હક બા બતનું તથા અધિકારબાબતનું કર્વંબકનું બાબતનું અને પાત્રતા બાબતનું નિ મન દિવાની કામ અલાવવાની રીત બાબતના કાયદામાં કરેલું છે.

રિસિવર નીમવા એ પ્રસંગાનુસાર વ વર્વનાધિકાર માટેની વાત છે.

દિવાની કામ અ- લાવવાની રીત બા બતના કાયદા ઉપર હવાલા.

બાબ ૮ મો.

સાવંતંગિક કર્તવ્ય કર્મ કરાવવા બાબત.

૪૫. કલકત્તા તથા મદાસ તથા મુંબઈની ઈનસ્ટીટ્યુટ ડાઈ પ ઈન્ડી કોર્ટ ડાઈકોરને અવલ દિવાની દરિયાદી લેવાની પાતાની મામુલ હકુમતની સ્થળ ગીમમાં હેઠળ લખેલા પ્રકારનો હુકમ કરવાનો અધિકાર છે. એટલે હરકોઈ સાવંતંગિક હુકો (તે કાયમના પ્રકારનો હોય કે હ- માની પ્રકારનો હોય) પાસે કરનારા માણસે અથવા કોઈ કારણોથીને અ થવા ઈનસ્ટીટ્યુટ હલકા કરેલની કારે ફલાઈલ વિશેષ રૂપ કરવું અથવા ન કરવું એવો હુકમ કરવાનો અધિકાર છે. પણ એવું કરાવું છે કે—

કેટલાક વિશેષ રૂપો કરાવવા બાબ તે સાવંતંગિક નોંક રીતે તથા બીજાઓ ને હુકમ કરવાનો અધિકાર.

(અ) સંસ્કૃત પ્રકારના હુકમ બાબતની અરજ હેઠળ લખેલા પ્ર કારના માણસે કરી જોઈએ એટલે અરજમાં કહેલું રૂપ (પ્ર સેચ પ્રમલિ) ન કરાવી અથવા કરાવી ન માણસની માલ મિલકતને અથવા સરકારે આપેલા હકને અથવા ભતના હક ને હુકમના થાપ તે માણસે અરજ કરી જોઈએ, તથા

- (૧) સરદાર પ્રભાણે કરવું અથવા ન કરવું એ સરદાર પ્રકારના માણસને અથવા કારકને તેના સર્વજનિક અધિકારના સમજાથી અથવા સરદાર પ્રકારની સંસ્થાપિત મંડળીને તેના સંસ્થાપિત પશુના અધિકારના સમજાથી કોઈ માણસ કાપડા પ્રભાણે ઉપાડી રીતે અવરજી રેવાનું જોઈએ, તથા
- (૨) સરદાર પ્રભાણે કરવું અથવા ન કરવું એ હાથકારના મત પ્રમાણે હકને તથા ધનસાફીને નુકસાન રેવાનું જોઈએ, તથા
- (૩) અવરજીને બીજી વિશેષ તથા યોગ્ય કાપડાદાર ઇલાજ નથી એવું રેવાનું જોઈએ, અને
- (૪) માગેલા દુકાન ઉપરથી પવાને ઇલાજ પુરતો થઈ એવું રેવાનું જોઈએ.

ફક્ત પ્રકારના અ
ને અપાવક

આ કલમ મુજબ કોઈ કારણ ઉપરથી કોઈ પણ હાથકારને રોક ન જાય પ્રભાણે કરવાનો અધિકાર છે એમ સમજવું નહીં.

- (૧) ઉડિયાના સોરઠી આદરેલ ધનકાંડસીને અથવા ભવનરજ રજાધિક ઉસીને અથવા મદ્રાસના ભવનરજના ઉસીને અથવા મુંબઈના ભવનરજ ધનકાંડસીને અથવા બંગાળના સોરઠી ભવનરજને અથવા થાય એવો કાંઈપણ દુકાન કરવો એ, અથવા
- (૨) કોઈ ઉપરના કાવાની રૂમ વસુલ થવા સારૂ આજ કોનાના બીજા હરકોઈ નોકરને તે તેવો નોકર છે એ સમજાવી દુકાન કરવો એ, અથવા

- (૩) જે વખતે જે કાપડા અમલમાં રૂપ તે કાપડા ઉપરથી જે દુકાન બીજી રીતે ખસુસ વળ કરવો હશે તે દુકાન કરવોએ

અરજી રીતે કરી

૪૨ થી સંતાપીતી કલમ પ્રમાણે કાવાની આજ નુકસાન પપલ પશુકારની જેઠા લખેલા મળકુરની આદિરેલના (સોનન પુર્વક અથવા પ્રતિષ્ઠા પુર્વક થેખના) આધારથી કરી જોઈએ. જોઈએ તે માન્યતા તે પશુકારના થો હક છે તથા તેજ ધનસાફી માર્ગે તથા તે તેને આપવાની ના કી એ પ્રમાણે મળકુરની આદિરેલના આધારથી કરી જોઈએ. અને પાતાની જગરમાં આવે તે પ્રમાણે હાથકાર આગેલા દુકાન પડેલ વેઠેલાં સંકત વગરના કરવાને અથવા તે કરવાની ના કરવાને અથવા માગેલા દુકાન હા ન કાર્યો એનું કરણ પતાવવું એવી રીત કરવાને મુખ્ય ત્યાર છે.

પત્રીકામ અધાર
માની રીત.

વિકલપનો દુકાન.

રૂલ કરી રૂપ તે પ્રસંગે જે માણસ ઉપર અથવા કોરેલ ઉપર અથવા કારણરિયન ઉપર કુરિયાદ રૂપ તે માણસ અથવા કોરેલ અથવા કારણરિયન પૂરેવું કરણ ન પતાવે તે દુકાનમાં લખેલું કરવાનું રૂપ કરવું અથવા ન કરવાનું રૂપ ન કરવું અથવા કરવાનું રૂપ તે ન કરવું

બાબત અથવા ન કરવાનું હોય તે હજી બાબત કાંઈ પ્રશ્ન હોય તે બાબત તથા જવાબ આપવા બાબત પાતે દિવસ કસોચો હોય તે દિવસની અદર જવાબ આપવો એવો વિહલપનો હુકમ પહેલ વેરેલા કરવાને હાઈ કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૪૭ સદરકુ પ્રકારને હુકમ ને માફરને અથવા કોર્ટને અથવા કોર્ટપરિષદને કરેલો હોય તે માફર અથવા કોર્ટ અથવા કોર્ટપરિષદ જવાબ ન આપે અથવા અપુરો અથવા જાણે જવાબ આપે તો પછી તે હુકમ અસરકારી કરી તે કરવા બાબત અથવા ન કરવા બાબત સખત હુકમ કરવાને હાઈ કોર્ટ મુખત્યાર છે.

સખત હુકમ કરે

૪૮. આ બાબ પ્રમાણિ કરેલો હરએક હુકમ હાઈકોર્ટ પાતાની વિવાની ફરિયાદી સેવાની માનુલ હુકમત અસાવીને હુકમનામું કર્યું હોય તે પ્રમાણિ જાળવવો તથા તે હુકમ ઉપર તેજ પ્રમાણિ અપીલ કરવાનો અધિકાર છે.

હુકમ જાળવ તે તથા હુકમ ઉપર અપીલ

૪૯. આ બાબ પ્રમાણિ કરેલી સંધળી અરજીઓનો તથા હુકમોનો ખરમ હાઈકોર્ટની નજરમાં આવશે તે પ્રમાણિ અપાવવામાં આવશે.

ખરમ

૫૦. હાઈકોર્ટ અથવા તેના હરકોઈ ભક્તે હવે પછી માનડેમસનું કાંઈ પણ રિટ આપ્યું નહીં.

માનડેમસ અપવાગી મના.

૫૧. સદરકુ હાઈકોર્ટ પછી હરએક હાઈકોર્ટ સભ્ય પડે તે પ્રમાણિ જાળવી આ બાબ પ્રમાણિ કામ અસાવવાની રીતનું નિયમન કરવા સાં કાનુન કરી અને સદરકુ પ્રકારની કાનુન કરવામાં આવે ત્યંહાં સુધી માનડેમસનું રિટ સાં અરજીઓ કરવા બાબત તથા તે રિટો આપવા બાબત સદરકુ પ્રકારની કોર્ટને વહિવટ હશે તે આ બાબ પ્રમાણિ કરેલી અરજીઓને તથા હુકમોને ઘડપ હશે તેટલે સુધી લામુ થયે.

કાનુન કરવાનો અધિકાર.

ભાગે ૩ જો

નિવારક ન્યાય બાબત

લાલ ૧ મો.

તાલીક બાબત

૫૨. કોર્ટ નજરમાં આવે તે પ્રમાણિ લોક વખત સુધીની અથ

નિવારક ન્યાયની

રીતે આપવામાં આ વા કાયમની તાજીદ આપીને નિવારક ન્યાય આપવામાં આવે છે.

ચોક્કા વખત સુ-
ધીની તાજીદ

૪૩ ને તાજીદો નિયમિત મુદત સુધી અથવા કારણને ખીલે હુકમ થાય ત્યાં સુધી ચાલતી રહેવા તેની તાજીદ ચોક્કા વખત સુધીની તાજીદો છે ફરિયાદી આદતી હોય ત્યારે હરકાત વખતે તે તાજીદો અવાનો અધિકાર છે અને તેઓનું નિયમન દિવાની ઇનસાફરનું કામ અસાધવાની રીતે આપતના કાયદા ઉપરથી થાય છે.

કાયમની તાજીદ

ફરિયાદી ચોક્કાની વખતે તથા તેના મુજબથી ઉપરથી કરેલા હુકમનાથી માત્ર કાયમની તાજીદ આપવામાં આવે છે ને હક કરો હોય તે અથવા ને કુ-પ કરવું હોય તે વાગીના હકને વિરૂધ્ધ થાય તે હક કરેલા નથી અથવા તે કુ-પ કરવું નથી એવું તે તાજીદ ઉપરથી પ્રતિવાદીને કાયમનું ફરમાવેલું હોય છે.

વાવ ૧૦ મો.

કાયમની તાજીદો આપત.

કાયમની તાજીદ
કપારે આપવામાં
આવે છે.

૪૪. આ વાવમાં લખેલા અથવા હવાસો આપેલા ખીલ કરાવેને અનુસરીને હેઠળ લખેલા કારણ તારૂં કાયમની તાજીદ આપવાનો અધિકાર છે એટલે અરજી કરનારાના કાયદાની ઉક્ત અથવા ભક્તિ આવશ્યકતા વિદ્યમાન હોય તેના ભંગ કરવાના મના કરેલા તારૂં આપવાનો અધિકાર છે.

સંદર્ભ પ્રકારની આવશ્યકતા કરારથી ઉત્પન્ન થતી હોય ત્યારે આ અટકતના ખીલ ખાખ માફતી કાનુનપ્રતિષ્ઠાકારાવ પ્રમાણે કારે વરતવું.

માલ મિલકત ઉપરના વાગીના હકને અથવા માલ મિલકતના તેના કિંમતવશને પ્રતિવાદી હરકત કરતો હોય અથવા કરવાની ખીલ બતાવતો હોય તારૂં હેઠળ લખેલે પ્રસંગે કાયમની તાજીદ આપવાનો કારણને અધિકાર છે.

(અ) પ્રતિવાદી વાગીની તરફથી માલ મિલકતનો દંડની હોય ત્યારે

(બ) હરકતને લીધે ખરે ખર ને નુકસાન થએલું હોય અથવા થવા નેવું હોય તે કરાવવા આપત પ્રાપ્ત પરિમાણ નહીં હોય ત્યારે

(ક) નુકસાનના બદલામાં પડણા આપ્યા હોય તે બરેખર ન્યાય થતાર નથી એવી રીતની હરકત હોય ત્યારે

(ડ) હરકત બદલ નુકસાનના બદલામાં પડણા મળી ચકનાર નથી એવો સંભવ હોય ત્યારે,

(ઈ) આપનું કામ થયું વધવું ન જોઈએ એવી તાજીદની આવશ્યકતા હોય તારૂં.

અધિકારી—આ આકરનાં કારણ સારૂં ચેપારની નિયમની માલમિલકતને કદાતો.

- (અ) આ કાંઈ જમીન જ ને બાંહે આપે છે અને તેમણી રતી અથવા કાકરા હું જોઈ કાઢાકનાર નથી એવો જ કારર કરે છે તેના કારર વિરૂદ્ધ જમીન જાહેરાતી જ ને મના કરવા સારૂં તાકીદ મળવા સારૂં ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર આ ને છે.
- (બ) આ દૂરદી દૂરદ તોડવાની ખીક ભતવે છે. તેની સાથેના દૂરદી હોય તો તેઓએ દૂરદ તોડવાની મના કરવા બાબતની તાકીદ મળવા સારૂં ફરિયાદ કરવી જોઈએ તથા જો આમે કોનું કિત હુદી તેઓને તાકીદ મળવા સારૂં ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર છે.
- (ક) એક સાર્વજનિક કંપનીના કચેરર બંડોળમાંથી અથવા કરને લીધેલા પહિરામાંથી (કવિરૂ-૩ (વેરુમણી) આપનાર છે. તે એને મના કરવા બાબતની તાકીદ મળવા સારૂં ફરિયાદ કરવા નો અધિકાર રોર હોલકરે પહાડી કાઢ પછુ રોરહોલકરને છે.
- (ક) આમના તથા જાંજીના વિમાની કંપનીના કચેરર ફરિયાદ વિમાનું કામ કરવા માંડનાર છે. તેઓને મના કરવા બાબતની તાકીદ મળવા સારૂં ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર રોર હોલકરે પહાડી કાઢ પછુ રોરહોલકરને છે.
- (ધ) આ એકિસકયુરે (મુરયુષન મહાવનાર) રોર માલથી અથવા નહારીથી મેયત માલસની માલ મહકત જોખમમાં નાંખે છે. તે માલ મિલકત એકરી કરવાની તેને મના કરવા બાબતની તાકીદ આપવાનો અધિકાર કોરરને છે.
- (ફ) જ નો દૂરદી આ દૂરદની માલ મિલકતનો એક નાહોનો બાગ અવિમારથી વેચનાર છે. નુકશાનનાં બદલામાં પહાડા આપ્યા હોય તો જ ને બરોખર બાપ મળશે એવું હોય તોપણ વેચાણની મના કરવા બાબતની તાકીદ મળવા સારૂં ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર જ ને છે.
- (ગ) લમનનાં કારણ સારૂં નહીં હોય અથવા ખીલ કિંમતદાર અવેજ સારૂં નહીં હોય એવું આ જ ને તથા તેનાં હોકરોને એક હરજેનું સેટલમેન્ટ કરી આપે છે. પહાડી આ તે હરજેટક ને વેચવાનો કારર છે. વેચાણની મના કરવા બાબતની તાકીદ મળવા સારૂં ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર જ ને અથવા તે જો હોકરોએ પહાડી કાઢ પછુ હોકરોને છે.

(૬) આ વરીલાત કામ કરતો હોય ત્યારે તેના કબજામાં તેના અસિલ બ ના કાંઈ કાગળ આપી તે કાગળ ખુલ્લા કરવા ની અપવા તેમના મનકુર ખાડેતોને જાણાવવાની બીક આ બતાવે છે આ ને તેમ કરવાની મના કરવા બાબતની તીકાઈ મળવા સારૂ ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર બ ને છે.

(અ) આ બ નો વાઈ છે તે બની પાસે પાછા આગે તે પાછા આપવાની બ ના કહે છે વડવાના ધરાક તરીકે બ આ ને મનકુર આ ને જાણાવે છે તેની મનકબ જાહેર કરવા ની આ બીક બતાવે છે આ આ ના કર્વેબકર્મ વિરૂધ્ધ છે. તથા તેને તેમ કરવાની મના કરવા બાબતની તીકાઈ મળવા સારૂ ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર બ ને છે.

(જ) આ લગતાં બ ધરાનો માલિક છે તે આક ધર બ ને બાટે આપે છે અને પછી બીજી ધર ક ને બાટે આપે છે બ ને. બાટે આગલા ધરનો સુખથી ઉપયોગ ન કરી થકાપ આવા ફરાર ક ને બાટે આપના ધરમાં આ તથા ક કરવા બાટે છે સદરકુ પ્રમાણે કરવાની તેઓને મના કરવા બાબતની તીકાઈ મળવા સારૂ ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર બ ને છે.

(ક) આ વાવેતર કરવા નેવી કાંઈ જમીન જોતીના કામ સારૂ બ ને બાટે આપે છે પણ વાવેતર કરવાની રીત બાબત કાંઈ વિશેષ ફરાર કરતો નથી તે ડિ.આકમાં વાવેતર કરવાની ને રીત છે તે રીત વિરૂધ્ધ ને જમીનમાં ને બીના ચોખથી તે જમીન ની ખરાબી થયે તથા ને કાઢાડી નાંખવાને પણ વરસ લા ગે તેના બી રાપવાની બ બીક બતાવે છે. જોતીની રીત પ્રમાણે જમીનને ઉપયોગ કરવાનો બ નો મરબીત ફરાર છે. તે ફરાર વિરૂધ્ધ જમીન રાપવાની બ ને મના કરેલા બાબતની તીકાઈ મળવા સારૂ ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર આ ને છે.

(ડ) આ તથા બ તથા ક. ભગીપા છે તથા તે પતિપત્નિ મરણ માં આવે ત્યારે કાઢાડી નખાય તેવું છે બાશની માલ મિલ કતના નાંધનું કારણ થાય એવું કુપ કરવાની આબીક બતાવે છે પતિપત્નિ કાઢાડી નાંખવા બાબતની મામલી ન કરતાં તે કુપ કરવાની મના આ ને કરવા બાબતની તીકાઈ મળવા સારૂ ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર બ તથા ક ને છે.

(મ) આ આક હિંદુ વિધવાના કબજામાં પાવાના મેપત પછીની માલ મિલકત છે તે માલ મિલકતને તેણીએ ગુપ્તકરવા વા

જાની છે એ બાબત પુરવં કારણ હોવા વગર તે તે માલ મિલકતનો નુશા કરે છે. તેણીને મના કરવા બાબતની તાકીદ મળવા સારૂ ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર ન વારસાને તે માલ મિલકત આજીવ મળવાની હશે તેને છે.

(ન) એ તથા બ તથા કે એક અવિભક્ત હિંદુ કુટુંબના માલ સો છે. તે કુટુંબની મિલકત ઉપર ઉચ્ચેશ હામરતી લોકાંનાં આંક એ કારે છે તથા કુટુંબના ધરના ભાગને નાશ કરવાની તથા કુટુંબના કાંઈ વાસણ વેચવાની ખીક ખતાવે છે. તેને મના કરવા બાબતની તાકીદ મળવા સારૂ ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર બ તથા કે ને છે.

(મ) એ કમકવા માંહેનાં કેટલાંકેક ધરાનો આવક છે તે નાદાર પાવ છે. બ તે ધરા આફિશિયલ આસેનીની પાસેથી વેચાતાં એ છે તથા તેનો કબજો એ છે. એ તે ધરમાં અતિમજા કરવાનો તથા તેને નુકસાન કરવાનો હક કરે છે. તેથી બ ને પોતાનો કબજો સંભાળી રાખવા સારૂ પશ્ચિમ ખરચ કરીને બા હસો રાખવાની જરૂર પડે છે. અતિમજાનાં ખીલાં કરતો કરે વાની મના થવા બાબતની તાકીદ મળવા સારૂ ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર બ ને છે.

(૬) એક બામના સોડા એ બી જામીન ઉપર થઈને જવા આવવાના હકનો હાથો કરે છે. તેઓ પછી કેટલાંકેક ઉપર ફરિયાદ કરીને પોતાની જામીન ઉપર સારકુ પ્રકારનો હક નથી એ પું. સંપતિ કરવાનું કુટુંબનાં એ કરાતી એ છે. પછી બામના ખીલાં રહેવખીલાં. પછી વરચેક આશાની તે જામીન ઉપર થઈને જવા આવવાના પોતે. કહેલા પોતાના હકને પ્રતિજ્ઞા કરાવા બાબત એ ઉપર ફરિયાદ કરે છે. તેને મના કરવા બાબતની તાકીદ મળવા સારૂ ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર એ ને છે.

(જ) વહિવટ કરવાની ને ફરિયાદીમાં બ એક ચોક્કસ ને પસંદકાર નથી તે ફરિયાદીમાં એ ને ક ની. માલ મિલકતનો વહિવટ કરવાનું કુટુંબનાં મળે છે બ પોતાના ચોક્કસ બાબત ક ના ઈ. રોટ ઉપર ફરિયાદ કરે છે બ ને મના કરવા બાબતની તાકીદ મળવા સારૂ ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર એને છે.

(ઝ) એ અને બ ના કબજામાં હજારી જામીન તથા તેની જે. હજ બાલિ છે એ પોતાની ખાણ બ ની ખાણની કેટલા જા. ૫ એવી રીતે જાણે છે અને બ ની ખાણને આધાર આપવક.

- જે ચાલના મદદ કરે છે તે પાંખલા કાઢાડી નાંખવાની બી
ક બનાવે છે એવું કરવાની આ ને મના કરવા બાબતની તો
કોઈ મળવા સાફ ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર બ ને છે.
- (સ) એક ધરનો ભાગવટો કરનારા બ ના ચીર સુખને વધી ત
થા જોરવાળની ચીતે હરકત થાય એવા ચીતે તે ધરની પાસે
આ થોડા વચાંડે છે અથવા નિમ્ન હારજી બીજીને ધોધાટ કરે છે
તે ધોધાટ કરવાની આ ને મના કરવા બાબતની તો કોઈ મળવા
સાફ ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર બ ને છે.
- (ઢ) બ તથા ક ને એ પાડોશના ધરમાં કામ કરે છે તે એ ચીર
ર સુખને મોઢાડી હરકત થાય એવી હવા આ કુખાડો કરીને
ખરાબ કરે છે હરા ખરાબ કરવાની મના કરવા બાબતની
તો કોઈ મળવા સાફ ફરિયાદ કરવાનો અધિકાર બ તથા ક ને છે.
- (ચ) આ બ નું પટ્ટાં તોડે છે તે પટ્ટાં બપવહાર પચોળી છે
તથા તે તોડ્યું છે એવી કારટની ખાતરી થાય તો તોડવાની
મના કરવા બાબતની તો કોઈ મળવાનો અધિકાર બ ને છે.
- (વ) આ બ નો અંધસ્વામીત્વનો હક ચોરે ને અંધના અંધ
સ્વામીત્વ બાબત હાથે હાથે તે અંધ નિંદાનો અથવા બીજા
સ્ત નહીં હુમ્મ તો તે ચોરી કરવાની મના કરવા બાબતની
તો કોઈ મળવાનો અધિકાર બ ને છે.
- (ઝપડયુ) બ ની વેપારની નિશાનીનો આ અચોગ્ય ચીતે ઉપયોગ
કરે છે બ તે નીશાનીનો ઉપયોગ કરે છે તે પ્રમાણીક છે
એવું હુમ્મ તો તે ઉપયોગ કરનારને આ ને મના કરવા બાબ
તની તો કોઈ મળવાનો અધિકાર બ ને છે.
- (ઢા) બ ની મરજી વિરૂધ્ધ તથા તેણે અધિકાર આપ્યા વગર આ
એક પંખાદાર બ પાતાનો ભાગીયા છે એવું કહે છે આ ને
તેમ કરવાની મના કરવા બાબતની તો કોઈ મળવા સાફ ફરિ
યાદ કરવાનો અધિકાર બ ને છે.
- (ય) આ મોઢાડો નામકિત માણસ છે તે કુટંબ સભ્યની વિષય
ઉપર બ ને પત્ર લખે છે. આ તથા બ મરજી પામ્યા પછી
ક ને બ ના યોગ્યનનો મતભેદ હાનાધિકારી છે તે આ ના
પત્રો પ્રતિષ્ઠિ કરીને પડયા મળવવાનું ખારે છે. ક ને આ ને
એકિસકયુદર (મૃત્યુપત્ર મલાવનારો) છે તેનું એક પ્રકારનું તે
પત્રો ઉપર સ્વામીત્વ છે. આને તે પત્રો પ્રતિષ્ઠિ કરવાની ક ને
મના કરવા બાબતની તો કોઈ મળવા સાફ ફરિયાદ કરવાનો આ

ધિકાર તેને છે.

- (સ) આ એક કારખાનું ચલાવે છે. તથા બીજાં તેનો માલગાર છે. પાતાનું કામ ચલાવતાના કરમિયાન આ એક કોમીયુનિટિ દિવા બીજાને શિખવે છે આમળ જતાં બીજા બીજા પાસે પાઠસા આગે છે અને પાઠસા ન આપે તો તે દિવા કે જે પ્રતિરૂપમાં કારખાનાવાળા છે તેને જાણવાથી એવી બીજી બતાવે છે તે દિવા ઉપાડી કરવાની બીજા મના કરવા બાબતની તાકીદ મળવા સાં રૂરિયાદ કરવાનો અધિકાર બીજાને છે.

૪૫ આવરુપકતાના બાબતી મના કરવા સાં રૂરિયાદ એક કુરોને કોરલી જાણીથી કરાવી શકાય છે તે કરવાની ફરજ પાડવાની અવરુપ હશે ત્યારે જ બીજા બાબત રૂરિયાદ હશે તે બાબતી મના કરવાસાં રૂરિયાદ તથા જરૂરનાં કુરો કરવાની ફરજ પાડવા સાં રૂરિયાદ તાકીદ મળવામાં આવે તો આપવાનો અધિકાર કોરને છે.

કુરો તાકીદ

દ્રષ્ટાંતો.

- (અ) જે અભ્યાસુ મજવાનો તથા જેનો ઉપચોમ કરવાનો હક બીજાને હિ કુરતાંતના ચુદત બાબતના આકટ ૪ થી બામ પ્રમાણિ પ્રાપ્ત થયા છે તે અભ્યાસુ બીજાની ઉપચોમ બાબતે બીજાને બીજા કરે છે ઉપચોમ બાબતના કામ આમળ ચલાવવાની બીજા મના કરવા બાબતના માત્ર નહીં પણ તે ઉપચોમના જરૂરના બાબતે બીજા બીજા અભ્યાસુ બીજા થઈ હશે તેટલા બાબતે પાડી નાં બીજા બાબતની પણ તાકીદ મળવાનો અધિકાર બીજાને છે.

- (બ) બીજાની ઉપચોમ નેવાં પડે એવું થર બીજાને છે. નેવાં નો જરૂરના બાબતે સારું પ્રમાણિ આમળ આંચો રૂરિયાદ તેટલા પાડવા બાબતની તાકીદ મળવા સાં રૂરિયાદ કરવાનો અધિકાર બીજાને છે.

- (ક) ૪૪ મી કલમના (અ) દ્રષ્ટાંત તરીકે જે મુકદ્દમા લખ્યો છે. તે મુકદ્દમામાં બીજા પાડવા મારક તરીકે જે પત્રો બીજા પાતાના વર્ગ તરીકે બીજામાં હશે તે સપળ પત્રોનો નાશ કરવા બાબતનો હુકમ કરવાનો પણ અધિકાર કોરને છે.

- (ડ) ૪૪ મી કલમના (બ) દ્રષ્ટાંત તરીકે જે મુકદ્દમા લખ્યો છે તે મુકદ્દમામાં બીજા પત્રોનો નાશ કરવા બાબતનો હુકમ કરવાનો પણ અધિકાર કોરને છે.

- (ધ) હિ કુરતાંતના જોગવાઈ કાયદાના ૨૧ માં બાબત પ્રમાણિ શીક્ષા ને પાત્ર થાય એવી તપાસી બીજા બાબત પ્રતિષ્ઠિ કરવાની બીજા બીજા બતાવે છે તપાસી પ્રતિષ્ઠિ કરવાથી બીજા બાબત મિલકત ને મુકદ્દમા થનાર નથી એવું જો કે બતાવવામાં આવ્યું હોય તો પણ તે પ્રતિષ્ઠિ કરવાની મના કરવા બાબતની તાકીદ

આપવાનો અધિકાર ઠારને છે.

(ક) અ જ નો વહ છે અ દુરામરણી છે એવું ખતાવનારી પત્રો તેણે (અ એ) અ ને લખ્યાં. તે પ્રસિધ્ધ કરવાની ખીક અ ખતાવે છે પ્રસિધ્ધ કરવાની મના કરવા આખતની તાજીક મળવાનો અધિકાર અ ને છે.

(ગ) ૫૪ મી કલમના (વ) તથા (ડબ્લ્યુ) દ્વયોતો તરીકે અને આ કલમના (ઇ) તથા (ફ) દ્વયોતો તરીકે ને મુકરરમામાં લખ્યા છે તે મુકરરમામાં અંધ સામી વની ચોરી કરીને ને પ્રતો કાઢી હી તે પ્રતો તથાતે મુકરરમામાં કહેલી વેપારની નિશાળીઆ તથા તપસીલ તથા પત્રો આપીદેવા આખતનો અથવા તેઓનો નાશ કરવા આખતનો હુકમ કરવાનો અધિકાર પણ ઠારને છે.

તાજીક આપવાની
કેપર ના કહેવી.

૫૬ હેઠળ લખેલે પ્રસંગે તાજીક આપવાનો અધિકાર નથી.

(અ) ને ફરિયાદમાં તાજીક આગી હી તે ફરિયાદ કરતી વખતે ઈ નસાઈનું કામ આલખું હી તે હેઠળ લખેલું કારણ હોવા વગર મોકુફ રાખવા સાથે એટલે ફરિયાદનું કામ ધણું વધવું ન જોઈ એ એવી મના કરવાનું કારણ હોવા વગર મોકુફ રાખવા સાથે.

(બ) ને ઠારની પાસેથી તાજીક આગી હી તે ઠારના તાખા માં હેતી ઠાર નહી હોય એવી ઠારમાં કામ આલખું હી તે મેદ કુરં રાખવા સાથે.

(ક) કાપદા કરનારી હરકોઈ અંડળીને અરજી કરવાની સોડાને મના કરવા સાથે.

(ડ) ઈડિયા સરકારના અથવા રૂથાનિક સરકારના હરકોઈ ખાતા ના સાર્વજનિક કર્તવ્ય કમમાં અથવા પારખી શરકારના પ્રભુત્વના કૃત્યમાં અપમગીરી કરવા સાથે.

(ઈ) કોઈ પણ ફોનદારી મુકરરમામાં આલેલું કામ મોકુફ રાખવા સાથે.

(ફ) ને કસર વિરોધ રીતે પ્રશ કરારી થકોતો નથી તે કસર તોડવા ની મના કરવા સાથે.

(ગ) કોઈ કૃત્ય અપકારક થાય એવું ઓપાલની રીતે રજૂ નહી હોય તે કૃત્ય અપકારક છે આરે તે કૃત્યની મના કરવા સાથે.

(હ) ને ભજ અરજદારને કબુલ છે તે ભજ આલુ રહેવાની મના કરવા સાથે.

(એ) રૂકત તેકવાના પ્રસંગે શિવાય ખીને પ્રસંગે કામ મલાવવાની ખીજ કોઈ આપુલ રીતે તેવોલ અરજર -વાય ખયોત મેળવી થકોતો હી ત્યારે.

(અ) ઠારની મદદ મળવાનો હુક નહી સરજા થાય એવી અરજદાર કૃત્ય અથવા તેના મુખ પારાની વરનજી હોય ત્યારે.

(કે) આજના વિષયમાં અરજદારની ભતનો સંબંધ નહીં હોય ત્યાં
રે તે આપતમાં.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ) પાતાના ભાગીયા અ ને ભાગનું કરજ તથા ખાલ સેવાની ખ
ના કરવા સારૂ અ તાકીદ આજે છે. પહેડીના ચોપડા અ અ
ચોપડા રીતે પાતાના કમળમાં લીધા અને અ ને તેણે તે
જેવા દાખા નહીં એવું રખાય છે કારણ તાકીદ આપવાને ના
કેહેરી.

(બ) અ કુલ્લી તરફાર કરીને “ સનાથી મળેલા હક ઉપરથી પદ”
મથાની તરફાર કરેલી કુલ્લી ” એવું તેને નામ આપીને તે
વેચે છે પણ અરૂ કહીએ તો તે આપત કરી સગા મળી નથી
અ તે નામ આજે છે તે ચોરવાની મતા કરવા આપતની તા
કીદ મળવાને અધિકાર અ ને નથી.

(કે) અ “ મેકેસકન ખામ” એ નામનો એક પદારથ જુદા જુદા
નથી અને તેવા અંકે એકઠા કરીને કરેલા તથા ખચીત મુજબ
જો તેવી તેમાં અકચરી થકી છે એવું કહીને તે પદારથ વેચે
છે અ તે પદારથના નેવા એક પદારથ વેચવાનું થકુ કરે છે
અને આપણ અ નો “ મેકેસકન ખામ” વેચાતો લઇએ છી
એ એવું શકાને લાગવા નેવું તે પદારથને નામ તથા વેચણ
ન આજે છે આ વેચાણ અમ કરવાની તાકીદ મળવા સારૂ
અ અ ની ઉપર ફેડીયાદ કરે છે અ નો “ મેકેસકન ખામ”
મુગધી વસાણા ભળવેલી કુકરની ચરખા છે ખીનું કાંઈ ન
થી એવું અ સાગીત કરે છે. સદરહું વરજાને અ ને ઉપ
ચોમ કરે છે તે પ્રમાણિક નથી અને તેને તાકીદ મળી થક
તી નથી.

૫૭. છપંમી કમળની (કે) રકમમાં કરાવ છે તોય પણ કાઢ
કૂપ ન કરવા આપત ઉત્ત અથવા ગરબત નાની કમુલાયત સહિત કાઢ
કૂપ કરવા આપતની હાની કમુલાયત કરારમાં હશે ત્યારે હાની કમુલાય
ત વિશેષ રીતે પૂરી કરવાની કારણ ફરજ પાડી થકી નથી આજના
રજીને લીધે નાની કમુલાયત પૂરી કરવા આપતની તાકીદ આપવાની કાર
ણે મના થાય છે અમ સમજા નહીં પણ એક કરાવ છે કે કરાર ને
દેલે સુધી અરજદારને અંધ છે તેટલે સુધી તે પૂરા કરવાને અરજદાર અ
કચો એવી હકીકત હોવી જોઈએ.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ) કામ ચલાવવાની હામારતની સાથે સંબંધ ન રાખતાં તે કા
મનું મુકવિલ અ ને ૧૦૦૦ રૂપયે વેચવાનો અ કરાર કરે છે
અને તે કામકલકતામાં ન ચલાવવાનું પણ વળી કમુલ કરે છે
અ ૧૦૦૦ રૂપિયા અ ને આજે છે પણ અ તે કામ કલક
તામાં ચલાવે છે અ ના ખરાક અ ની પાસે એકલવાની અ
ને ફરજ કારણ પાડી થકી નથી પણ અ ને તે કામ કલક
તામાં ચલાવવાની મના કરવા આપતની તાકીદ મળવાને
અધિકાર અ ને છે.

નાની કમુલાયત
રી કરાવવા આપત
ની તાકીદ

- (બ) એક કામનું શુક્રવિહ બ ને સેવાવાને અ કરાર કરે છે પણ
અ બ ની કુલ પાસે તેવું કામ સલાવવાનું થક કરે છે, અ
ને પાતાની જુના પરાકાને પાતાની સાથે સેવાવાર રાખી એવું
કરે છે આ તેના બરબિત કરારની વિરુદ્ધ છે પરાકાને (પાતા
ની સાથે સેવાવાર રાખવાનું) કહેવાની અને ને કુ-પયા પરાકાનું
શુક્રવિહ બ ની પાસેથી નીકળી બપ એવું કોય તેડ કાઢ ક
ત્ય કરવાની અ ને મના કરવા બાબત તીક્રીદ મળવાનો અ
ધિકાર બ ને છે.
- (ક) તીક્રીદ નાક ઠેકમાં બાર મહિના સુધી બાઈસ અને બીજા
કેકાણે કાઢ/ આર માલુમમાં બાનાર નથી એવો અ બ ની સા
થે કરાર કરે છે બાવા બાબતનો કરાર વિશેષ રીતે બ થી પુ
રા કરાવી શકાતો નથી પણ સાંપડના ક બમલને કરકાઈ બીજા
કેકાણે બાવાની અ ને મના કરવા બાબતની તીક્રીદ મળવાનો
હક બ ને છે.
- (ક) હું બાર મહિનાસુધી તાગી કરકુનની આકરી ઇમાનથી કચીશ
એવો બ બનીની સાથે કરાર કરે છે આ કરાર વિશેષ રીતે પુ
રા કરવા બાબતનું હુકમનાનું મળવાનો હક અ ને નથી પણ મ
નિરપખી પહેડીમાં આકરી કરવાના બ ને મના કરવા બાબત
ની તીક્રીદ મળવાનો હક તેને છે,
- (બ) કરારસે દિવસે ૧૦૦૦ રૂપિયા તથા આપશે તેને ૧૪ હું ક
બાઈ કામ કરાવેલાં અ તરમાં માલુ કરનાર નથી એવો અ બ
ની સાથે કરાર કરે છે બ પડસા આપવાને ચુકે છે. કરારેલા
અ તરમાં અ એ તે કામ સલાવવું નહીં એવી મના કમુ રકા
તી નથી.

પરિશિષ્ટ.

(કલમ ૨ જુવો)

બરરને ભવરેલ બન કળી સેલના આકરો.

નંબર તથા વરસ	વિષય.	કેસી રક કરવો.
૧૮૫૯ નો ૮	દિવાની બનસાકનું કામ સલાવવાની રીત બાબતનો કાયદો	કલમ ૧૫ તથા ૧૬
૧૮૫૯ નો ૧૪	મદદ બાબતનો આકર	કલમ ૧૫
૧૮૬૧ નો ૨૩	દિવાની બનસાકનું કામ સલાવવાની રીત બાબતનો કાયદો	કલમ ૨૬
૧૮૭૨ નો ૯	કરાર.	૨૮ મી કલમના ૧લા અપવાદની બીજી રકમ

PART X.—GUJARATI ACTS, &c.

ઉડિયાના અવરનર જનરલ ઈન કૉસિલ એઓનો નીચે લખેલો આક્ટ અવરનર જનરલ સાહેબ એઓએ સન ૧૮૭૬ ના જાન્યુઆરી મહીનાની ૧૭ મી તારીખે મંજૂર કર્યો તે સર્વ લેખેને લખવા સાડે પ્રસિદ્ધ કર્યો છે.

સન ૧૮૭૬ નો આક્ટ ૧ લો.

સન ૧૮૭૬ નો ર્દાંપ આક્ટ.

ર્દાંપ સંખ્યા કાપડા એકઠા કરીને સુધારવા બાબતનો આક્ટ.

—૦૬૪૭૦૭૦—

ભાગ ૧ લો.

પ્રથમ નિયમો.

કુંડ નામ.	૧. આ આક્ટને “સન ૧૮૭૬ નો હિંદુસ્થાનનો ર્દાંપ આક્ટ કહેવો,
કપાહી કપાહી	આ આક્ટ આખા બ્રિટિશ ઉડિયાને લાગુ છે.
લાગુ છે.	
થર થયું.	અને આ આક્ટ સને ૧૮૭૬ ના એપ્રિલ મહીનાની પેઢેલી તારીખે અમલમાં આવશે.
આક્ટ ૨૬ કરવા.	૨. ત્રીજા પરિચિદમાં નિર્દીષ્ટ કરેલા આક્ટ તેજ પરિચિદના ત્રીજા આસનમાં નિર્દીષ્ટ કર્યું છે તેથી સુધી સરરકુ તારીખે તથા તે તારીખ પછી રહ્યું છે. પણ સને ૧૮૬૬ ના જનરલ ર્દાંપ આક્ટ મુજબ જે કાનુન કરી હશે તથા જે તે વખતે અમલમાં હશે તે સંવળી કાનુન આ આક્ટને અનુસરીને હશે તેથી સુધી તે આ આક્ટ મુજબ કરી છે એમ સમજવું.
	અને સન ૧૮૬૬ ના જનરલ ર્દાંપ આક્ટ પછી કરેલા આક્ટમાં તે જનરલ ર્દાંપ આક્ટ હપર જે હવાલા આપાયો છે તે સંવળી આ આક્ટ હપર આપાયો એમ સમજવું.
અર્થની કલમ.	૩. આ આક્ટમાં વિષય હપરથી અથવા આગલા પાછલા સંખ્યા હપરથી બાબ અપતો ન હોય તો,
સાકુકાર.	(૧) સાકુકાર એ શબ્દમાં બેકનો (પેઢેકીનો) અને સાકુકારનું કામ કરનાર કોઈ પણ સંખસનો સમાવેશ થાય છે.
“બિલ આફ એ કસચેન્જ.”	(૨) બિલ આફ એ કસચેન્જ (એટલે કુંડોપત્રી) આ શબ્દમાં કુંડોના સમાવેશ થાય છે.
“બીલ આફ એ	(૩) “બીલ આફ એડીંગ” આ શબ્દોનો અર્થ રસ્તાવેળાઓ

કોમ.” અર્થેથી માલ અને પેટ્રોલ તથા તે માલ હું રસ્તાવેળમાં લખેલી અથવા ખતાવેલી જગ્યાએ અને સખસને હવાસે કરીશ એ રીતે પાલનના પશ્ચિમે અથવા તેના આડતોડાએ સહી કરીને આપેલો ડોલ પણ રસ્તાવેળ.

“બા.૩.”

(૪) “બા.૩” (ખત) શબ્દનો અર્થ.

(અ) ફાઇન નીઈઈ કરેલું કામ કરશે અથવા નહીં કરશે (જેમ હોય તેમ) તો આ રસ્તાવેળ રા છે એવી સરતથી જે રસ્તાવેળ ઉપરથી ડોલ માલસ ખીલ ડોલને પેસા આપવાની પિતાને દરજ્જા પાડે છે એવો ડોલ રસ્તાવેળ.

(બ) ડોલ રસ્તાવેળ ઉપર સાહેર સાખ કરેલી હોય અને ફાઇન માલસને અવેળ આપવો અથવા લાવનારને અવેળ આપવો એવા પ્રકારનો તે રસ્તાવેળ નહીં હોય અને તે ઉપરથી ડોલ માલસ ખીલ માલસને પેસા આપવાની પિતાને દરજ્જા પાડે તેવો ડોલ પણ રસ્તાવેળ.

(ક) સદાકુ પ્રમાણે સાખ કરેલા જે ડોલ રસ્તાવેળ ઉપરથી એક માલસ ખીલ માલસને અનાજ અથવા બિલીવાડી સખથી ખીલ ઉપર આપવાની પિતાને દરજ્જા પાડે છે તેવો ડોલ પણ રસ્તાવેળ.

“ચાર્જ થવા પા.”

(૪) “ચાર્જ થવા પા.” એ શબ્દનો અર્થ નીચે પ્રમાણે

સમજવો એટલે આ શબ્દો આ આકટ અમલમાં આવ્યા પછી કરેલા રસ્તાવેળને અથવા પેટ્રોલી સહી કરેલા રસ્તાવેળને (જેની ઉપર રસ્તાવેળ કરનારામાંથી ડોલ પણ સખસની પેટ્રોલી સહી થઈ હોય તેને) લાગુ કરવા હોય ત્યારે આ આકટ મુજબ ચાર્જ થવા પાત્ર છે એવો અર્થ સમજવો. અને ખીલ ડોલ રસ્તાવેળને લાગુ કરવા હોય ત્યારે તે રસ્તાવેળ કરી આપતી વેળાએ અથવા જ્યારે તે રસ્તાવેળ ઉપર ટેલાએક સખસે જુદી જુદી વેળાએ સહી કરી હોય ત્યારે પ-પેટ્રોલી સહી કરતી વેળાએ જે કાપેલો બીલીય ઈડીયામાં આણુ હશે તે કાપેલ પ્રમાણે ચાર્જ થવા પાત્ર છે એવો અર્થ સમજવો.

“ચેક.”

(૧) “ચેક” શબ્દનો અર્થ જે બીલ આફ એકસચેન્જ સા-

ફાર ઉપર લખેલું હશે અને માટે એટલે તેના અવેળ આપવો એવું હશે તે બીલ આફ એકસચેન્જ એમ સમજવું.

“નીર્મથ રાખના.”

(૭) “નીર્મથ રાખનારા મુખ્ય રેવેન્યુ અધીકારી” આ શબ્દો

શ મુખ્ય રેવેન્યુ આ નો અર્થ મદારા ઈલાકામાં તથા જે મુલકનો રાજ કારનાર ખ-ગાથાના તથા વાળ પ્રાંતના ચેફ્ટનેન્ટ અવરનર મલાવેલ છે તે મુલ-

કમાં રેવેન્યુ બાંડ એવો સમજવો. અને મુખાઈ ઈલાકામાં સિધ પ્રાંતની બાહાર તથા મુખાઈ ચેફ્ટેની હદ બાહાર રેવેન્યુ કમીશનર, અને સિધમાં ક-મીશનર, અને વંજખમાં ફીનાનસીયલ કમીશનર, અને બીજા ટેકાણે સ્થાનિક સરકાર અથવા સ્થાનિક સરકાર સરકારી એજીક્ટમાં જાહેરનામું પ્રસીદ કરીને જે અમલદારને તેના નામથી અથવા તેના કુટુંબના સખથી આ બાબત નીચે તે બીજા અમલદાર એવો સમજવો.

“કચેડર.”

(૮) “કચેડર” આ શબ્દનો અર્થ કલકતા તથા મદાસ અને મુનાઈ રોડેન્ડી હઠમાં કલકતાનો અથવા મદાસનો અથવા મુનાઈનો કચેડર સમજવો, અને તે હવે બાહાર ડીઝાઈઝનો કચેડર સમજવો, અને તે શબ્દમાં ડેપુટી કમીશનરનો અથવા સ્થાનિક સરકાર સરકારી જેન્ડેટમાં જાહેરાતનું પ્રસિદ્ધ કરાવે તે ખિલ અમલદારને તેના નામથી અથવા તેના હેતુના સંબંધથી આ બાબત નિમિત્તે ખિલ અમલદારનો સમાવેશ થાય છે એમ સમજવું.

“કન્વેન્સ.”

(૯) “કન્વેન્સ” આ શબ્દનો અર્થ (સ્થાવર અથવા જંગમ) માલમોલકત વેચી હોય તો તે ફરતાવેળ ઉપરથી તે ખિલને કરી આપવામાં આવે છે તે ફરતાવેળ એવો સમજવો.

“કોપ રીટે સ્ક્રીપ્શન.”

(૧૦) “કોપ રીટે સ્ક્રીપ્શન” આ શબ્દનો કોપ/પણ ફરતાવેળને બાંધુ કરવા હોય ત્યારે તે શબ્દનો અર્થ તે ફરતાવેળ કરી આપવામાં આવેલા અથવા તેના ઉપર ફેરેલી સહી કરી આપી હોય ત્યારે તે કાપેલા ખીડીસ ઇંડીયામાં અમલમાં હોય તે કાપણ પ્રમાણિ સ્ક્રીપ્શન આરેસો અથવા આરેસો સ્ક્રીપ્શન કામળ ઉપર બંધાયેલો એવો સમજવો.

“કન્સ્ટ્રેન્ટ આફ્ફીડેન્સ.”

(૧૧) “કન્સ્ટ્રેન્ટ આફ્ફીડેન્સ” એ શબ્દનો અર્થ ને કા. પાર્ટીશન (વેચાણ) ઇ ફરતાવેળ ઉપરથી મળતો આલેક કોપ/પણ મોલકતાના જુદા જુદા ભાગ પાડે છે, અથવા ભાગ પાડવાનું કમુલ કરે છે, તે ફરતાવેળ એવો અર્થ સમજવો અને તે શબ્દમાં વેચાણ કરવા બાબત કોપ/પણ ફેરેન્સ અધિકારીએ કરેલા આપરના હુકમનો પણ સમાવેશ થાય છે.

“ક્લોથ.”

“ક્લોથ” આ શબ્દનો અર્થ સ્થાવર મોલકતાનો પટો એવો સમજવો, અને તે શબ્દમાં નીચે બંધાયેલા ફરતાવેળનો પણ સમાવેશ થાય છે.

(અ): પટો.

(૧૨) સ્થાવર મોલકતાનું વાવેતર કરવા બાબત અથવા તેનો ઉપભોગ કરવા બાબત અથવા તેનું ભાડું આદર કરવા બાબત અથવા આપવા બાબત કમુલાયત કરી હોય અથવા ખિલ રીટે બંધાવે કમુલ કરવું હોય તથા તે “ક્લોથનો કોલરિય” (સામાન વેચાણ) નહીં હોય તે કમુલાયત અથવા કમુલ કરવાનો ખિલ વેચાણ.

(૧૩) ને કોપ ફરતાવેળ ઉપરથી કોપ/પણ પ્રકારનો તોલ ઇન્સરે આપવામાં આવે તેવો ફરતાવેળ.

(૧૪) બીસ મેળવવા માટે કરેલી અરજી ઇન્સરે કરવામાં આવી છે, એવું જાણ કરવા માટે વોલેસો હોય તેવો તે અરજી ઉપર કરેલો કોપ/પણ વેચાણ.

“ગીરવી ખત.”

(૧૫) “ગીરવી ખત” આ શબ્દમાં ને ને ફરતાવેળથી કરવા તરીકે ધીરેલું અથવા ધીરવાના નાણાં અથવા વીજામાન અથવા અન્ય કંઈક કરવા અથવા કોપ/પણ કરાર બંધવવાનું નીચેનું કરવા માટે કોપ/પણ માલિક સાથે કરેલી મીલકત ઉપર હક ખિલ માલિકને કરી આપે છે, અથવા ખિલ

મનુષ્યના લાભમાં ઉત્પન્ન કરે છે. તે ફરતાવેળનો સમાસ થાય છે.

“કામળ”

(૧૪) “કામળ” આ શબ્દમાં ને વેલમ ઉપર અથવા પાર્શ્વે (સામકાને કામળ) ઉપર અથવા ખીલ કોઈ પણ પદાર્થ ઉપર ફરતાવેળ બંધાય તેનો સમાસ થાય ॥ એવું સમજવું

“વીમાની પાલીસી”

(૧૫) “વીમાની પાલીસી” એ શબ્દનો અર્થ સજ્જાતીના અવેળમાં કોઈપણ માણસ વગર પારેલી અથવા અદ્દાલીન વા તથી તોડી આવે અથવા નુકશાન બાંધે અથવા કોઈ પિય આવે તેનું જોખમ ખીલને ખાંચે ઉતારવાનું ને કોઈ ફરતાવેળ ઉપરથી કબુલ કરે છે. તે ફરતાવેળ એકલો અર્થ એ શબ્દમાં બાધક પાલીસીનો (છવતી પાલીસી) સમાવેશ થાય છે.

“મુખપારનામું”

(૧૬) (કારક ફી સંખ'થી) ને વખત ને કાંચો અમલમાં હોય ને કાપકા મુજબ ને ફરતાવેળ ઉપર ફી ન પડે તે ફરતાવેળ શીવા મ ખીલ) ને કોઈ ફરતાવેળ ઉપરથી નીર્દોષ કરેલા કોઈ માણસને કામ કરવાનો અધી કાર તે ફરતાવેળ કરી આપનાર માણસને જરૂર મળે છે. તેવો કોઈપણ ફરતાવેળ એ વો અર્થ “પાવર આફ અરની” (મુખપારનામું) આ શબ્દનો સમજવો.

“પોઝીચ”

(૧૭) “પોઝીચ” આ શબ્દનો અર્થ ને કોઈ ટંચણ ઉપરથી અથવા ચાકી ઉપરથી અથવા સેખ ઉપરથી અથવા ભરેરખખર ઉપરથી કોઈ નાણું અથવા ખીલ આફ એક્સચેન્જ અથવા એક અથવા પ્રાચીસરી નોટ (વાપરાપ્રી) પોઝીચવાનું કબુલ કરવું હોય અથવા ને ઉપરથી કરજ અથવા કરવામાં કોઈ પણ ખીલ જંગમ માલ પોઝીચવાનું કબુલ કરવું હોય અથવા કોઈ કરજ અથવા માગણી અથવા કોઈ કરજનો અથવા માગણીનો કોઈ ભાગ પતાવે અથવા તે ચુકવે એકલું કબુલ કરવું હોય અથવા સરકુ પ્રમાણે પોઝીચવાનું ફરતાવવામાં આવતું હોય અથવા પોઝીચવાનો અર્થ થતો હોય તે ટંચણ અથવા ચાકી અથવા સેખ અથવા ભરેરખખર એકલો સમજવો પછી તેની ઉપર કોઈ માણસે પિતાના નામની સહી કરી હોય કે નહીં હોય.

“પરીશીદ”

(૧૮) “પરીશીદ” આ શબ્દનો અર્થ આ આકરને જોડે પરીશીદ એકલો સમજવો.

“સેલમેન્ટ”

(૧૯) “સેલમેન્ટ” આ શબ્દનો અર્થ વસીયતનામું હોય તેવી સ્થાવર અથવા જંગમ ખીલકતની કોઈ પણ સેખી બેવરસા,

(અ) ને બાન થવા બાબત કરી હોય.

(બ) ને, સેલમેન્ટ કરનારની માલ ખીલકત તેના કુટુંબમાં વહેંચી આપવા સાથે અથવા ને એને સાથે કોઈ બંધાવસ્ત કરી આપવાની તેની ઇચ્છા હોય તે એને વહેંચી આપવા સાથે કરી હોય.

(ક) ને કોઈ પણ ધરમ સંખ'થી અથવા ધરમશાન સંખ'થી કાણ સાથે કરી હોય.

સેલમેન્ટ આ શબ્દમાં સરકુ પ્રકારની બેવરસા કરવા વિશે બંધાયેલો કરત હોય તેનો સમાવેશ થાય છે.

“વાહાણ.”

“લખિયું” “લે
ખ.”

પરીચીત્રો આ
આકરનો ભાગ છે
એમ સમજીને તે
એનો અર્થ કરેલો.

(૨૦) “વાહાણ” આ શબ્દનો અર્થ માલમુસા અથવા માલ જગ.
મારે લઈ જવા સાથે કરેલા કાંઈ પણ વસ્તુ એકલે સમજાવે.

(૨૧) “લખિયું” અને “લેખ” આ શબ્દોમાં ને ને રીતે
શબ્દો અથવા આકાર કામળ ઉપર દરદાવી થકાપ છે, તે તે
રીતનો સમાવેશ થાય છે.

૪. પરીચીત્રો તથા તેઓમાંની દરેક વાત આ આકરનો ભાગ
છે એમ સમજીને તેઓનો અર્થ કરેલો.

—૦૦૦૦૦૦૦—

આખર ૨ નો.

રહાંપ કચુટી (રહાંપનો કચુટી)

અ કચુટી બાબત દસ્તાવેજની જાણતા બીચી.

કચુટી માર્ગ થવા પ ક્ષેત્ર લખેલા દરેક દસ્તાવેજની વેગળી કચુટી તરીકે ને ર
ને જાત હોય તેવા કમ પહેલાં પરીચીત્રો દરદાવી તેટલી કચુટીની રકમ મારજ થ
દસ્તાવેજ. વાને તે દસ્તાવેજ જાત છે એમ સમજાવું પણ તેઓને બીજા પરી
ચીત્રોમાંથી મારી લાગુ રહેશે,

(અ) ને ને દસ્તાવેજ પહેલાં પરીચીત્રો લખેવાં છે તથા ને કાંઈ પણ સમજી
ભગાઉ કરી આપીશો ન હોય અને તે સંત ૧૮૭૯ના એપ્રિલ મહિનાની પહેલાં તારીખ
અથવા તે તારીખ પછી પરીચીત્રો ઇંડીઆમાં કરવામાં આવે તે દસ્તાવેજ, તથા

(બ) દરેક બીજા આઈ એક્સચેન્જ (ફુંડી પતરી) અથવા એક અથવા પ્રામીસરી
નોટ (વાપસામીટી) ને સરકાર તારીખ અથવા તારીખ પછી બોરોશ ઇંડોયાની બહાર લ
ખી હશે અથવા કરી હશે અને ને બીચીશ ઇંડોયામાં સીકારી હશે અથવા તેનું નાણું
આપીયું હશે અથવા સીકારવા સાથે અથવા અવેજ મળવા સાથે દેખાડા હશે અથવા ને
ની ઉપર ચોરા લખેલો હશે અથવા ને બીજાનાં નામ ઉપર કરી હશે અથવા બીજી રી
તે વેચી હશે તે અને,

(ક) (બીજા આઈ એક્સચેન્જ અથવા એક અથવા પ્રામીસરીનોટ શીવાય બીજા)
પહેલાં પરીચીત્રો લખેલા ને ને દસ્તાવેજ અગાઉ કાંઈ પણ મનુષ્યે કરી આપેલો ન
હોય તથા ને સરકાર તારીખ અથવા તે તારીખ પછી બીચીશ ઇંડોયાની બહાર કરેલો
હશે તથા ને બીચીશ ઇંડોયા મહિનાની મીલકત સેમ્પલો હશે અથવા બીચીશ ઇંડોયામાં
કરેલી અથવા કરવાની કાંઈ બાબત સેમ્પલો અથવા વાત સેમ્પલો હશે અને ને કોડ-
સ્તાનમાં આપી હશે તે તે દસ્તાવેજ.

એક જ કામમાં જ ૧. કાંઈ પણ વેચાણની અથવા બીસની અથવા ગીરવો ખત
પહેલાં કેટલા એક ની અથવા સેલેક્શનની બાબતમાં તે કામ પૂરે કરવા સાથે કેટલા
દસ્તાવેજ. એક દસ્તાવેજે કરવા હશે મારે સરકાર પ્રકારના કન્વેન્સ નાલ

અથવા ક્ષીસે બદલે અથવા ગીચી ખત બદલે અથવા સંકલ્પે બદલે પિંડેલાં પરીસીદ્ધમાં જે કુચી કહી છે તે કુચી ચાલ્યે થવાને મુખ્ય દસ્તાવેજ માત્ર પાત્ર થયે, અને બીજા દસ્તાવેજોમાંના હરેક દસ્તાવેજ બદલે તે પરીસીદ્ધમાં જે કુચી કહી હોય તે (જે હોયતો) તે કુચીને બદલે એક રૂપેય કુચી ચાલ્યે થવાને તે હરેક બીજા દસ્તાવેજ પાત્ર થયે.

સરકાર પ્રમાણિ કરેલા દસ્તાવેજોમાંથી આ કલમના કારણે સારું મુખ્ય દસ્તાવેજ કે જે સમજાવે તે પક્ષકારને મોકલે મોકલે દરાવવાનો અધીકાર છે.

ટેકનીકલ જુડી ૭. જેમાં ટેકનીકલ જુડી જુડી બાબતો સમાઈ હોય એવા જુડી બાબત સેન અથવા ટેકનીકલ જુડી જુડી બાબતો સેન'થી હોય એવા ટોઈ થી દસ્તાવેજ, પણ દસ્તાવેજ સરકાર પ્રકારની બાબતોમાંથી એક બાબત સમાઈ હોય, એવા અથવા એક એક બાબત સેન'થી હોય એવા હરેક જુડી

જુડી દસ્તાવેજ આ આકેટ પ્રમાણિ જે કુચી ચાલ્યે થવાને પાત્ર હશે તે કુચીની એકેટ રકમ ચાર્જ થવાને પાત્ર થશે એમ સમજાવું.

પિંડેલા પરીસીદ્ધમાં ટોઈ પણ દસ્તાવેજ પિંડેલા પરીસીદ્ધમાંથી જે અથવા વધારે બીજા જુડી જુડી બીજા બાબત રહે એવી રીતે તૈયાર કરેલો હોય તે તે પરીસીદ્ધ મુજબ બીજા બાબત હોય એ જે કુચી ચાલ્યે થવા પાત્ર હશે તે જુડી જુડી હોય તે પ્રસંગે તે જા દસ્તાવેજ, આ કલમની પિંડેલી રકમ મોકલે દરાવ બાબત રહીને તે કુચીમાંથી સૌથી વધારે કુચી ચાલ્યે થવાને પાત્ર થશે પણ જે ટોઈ દસ્તાવેજ કુચી ચાલ્યે થવાને પાત્ર હશે અને તેને માટે ચોગ્ય કુચી આપી હોય તે દસ્તાવેજનો સાચો થેન અથવા કુચીકેટ (ખીજા પ્રત) આ આકેટમાંના ટોઈ/પણ દરાવ હવેથી એક રૂપીઆ કરતાં વધારે કુચી ચાલ્યે થવાને પાત્ર થશે એમ સમજાવું નહીં.

કુચીનો હર એ ૮. જોડિયા એકેટમાં કુલ પ્રસિદ્ધ કરી લિએ પ્રમાણિ કરવાનો હો અથવા માફક અધીકાર અવરનર ડાનકોસીલને છે. રવાનો અધીકાર.

(અ) ટોઈ પણ દસ્તાવેજ અથવા કુલાજી વિરોધ વર્ગના દસ્તાવેજ અથવા તે વર્ગ મોકલેલા દસ્તાવેજમાંથી ટોઈ પણ દસ્તાવેજો અથવા ટોઈ પણ વિરોધ વર્ગના માણસોએ કે માણસોને અથવા તે વર્ગના ટોઈ માણસોએ કે માણસોને ટોઈ પણ દસ્તાવેજ કહી આપેલો હોય તારે તે દસ્તાવેજને જે કુચી ચાર્જ થવાને પાત્ર છે તે આખા જોડીયા ડેનકીઆમાં અથવા તેના હરેક ટોઈ ભાગમાં આવતી ટોઈ પણ તારીખથી અથવા અગાઉ ટોઈ પણ તારીખથી જોડી કરવાને અથવા માફ કરવાને અને,

(બ) આ કલમ પ્રમાણિ જેટલો અધીકાર આપેલો છે તેટલો અધીકાર સુધી તે કુલ તેજ પ્રમાણિ રદ કરવાને અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાને તેઓને અધીકાર છે.

જ રકાંપ તથા તેનો જીપ્સોમ કુચીની રીત વિશે.

કુચી થી રીત ૯. આ આકેટમાં ખસૂસ ખોજી રીતનો દરાવ કરેલો છે તે ખા અપવી, રદ કરીને ટોઈ પણ દસ્તાવેજ જે રકાંપ કુચી ચાર્જ થવાને પા

તે હશે તે સંપત્તી કુટુમ્બી આપવી જોઈએ, અને સરકાર પ્રમાણિત આપવાનું સરકાર પ્રકારના દસ્તાવેજો ઉપર કર્યાં વડે ફેડલ બપ્પા પ્રમાણિત કરાવવું.

(અ) આ આકટ મંજૂરના કાગળ પ્રમાણિત અથવા

(બ) સરકાર પ્રકારના કાગળ તેઓને લાગુ ન હોય ત્યારે જવરનર જનરલ ડનડી નીચે કાનુન કરીને ફરમાવે તે કાનુન પ્રમાણિત કરાવવું.

આ કલમ મુજબ કરેલી કાનુનોમાં બીજી બાબતોનું નીચમન કરવું હોય તેમાં નીચે લખેલી બાબતોનું નીચમન કરવાનો અધિકાર છે એટલે,

(૧) દરેક જાતના દસ્તાવેજને પ્રસંગે—જે કર્યાં વાપરવાનો અધિકાર હોય તે સ્ટાંપનો પ્રકાર,

(૨) ખરેખરા કર્યાં વડે કર્યાંવાળા દસ્તાવેજને પ્રસંગે—ફેડલા કર્યાંનો ઉપયોગ કરવાનો અધિકાર છે તેની સંખ્યા,

(૩) કુટુમ્બીને પ્રસંગે—જે કાગળપર તે બખવાની હોય તે કાગળની લંબાઈ અને પહોળાઈ,

વળગે તેવા કર્યાં ૧૦, ફેડલ લખેલા દસ્તાવેજો ઉપર વળગે તેવા કર્યાં લગાડવાનો ઉપયોગ, તે અધિકાર છે, એટલે,

(અ) જે બીજા આફ્રિકેસિયોનો અવેજ માટે ત્યારે આપવા વડે તેવા બીજા ખારેજ કરી બીજી રીતે અવેજ આપવાના જે બીજા હશે અને જેના પ્રસંગે બપ્પા હશે તે બીજાની નકલો ખારેજ કરી જે દસ્તાવેજ એક આનો કુટુમ્બી માર્ગ થવા પામ હશે તે દસ્તાવેજ,

(બ) બીજા કુટુમ્બીવાળી બહાર લખેલા અથવા કરેલા બીજા આફ્રિકેસિયોન (કુટુમ્બી પત્રી) તથા એક તથા પ્રામીયારી નોટ (વાપરવાળી) અને

(ક) હાઈકોર્ટના રેકર્ડમાં (૫૮માં) આકટોડેક અથવા વગ્રીલ અથવા અન્યની તરીકે નામ જાખલ કરવાનો મેખ,

(૬) નોટરી પબલીક એસોસિયેટ કરી આપેલો મેખ અને

(૭) ૫૮માં કંપનીઓના તથા આશીસ્તિઓનના (અંકનીના) ઘેર રીસે બપ્પાને બીજાને નામે ચકાવી આપવાના મેખ,

વળગે તેવા કર્યાં ૧૧, જે કોઈ દસ્તાવેજ કુટુમ્બી માર્ગ થવાને પામ હોય અને રજ કાવ,

કોઈ સખસે કરી આપેલો હશે તેની ઉપર જે કોઈ સખસે કોઈ પણ વળગે તેવા કર્યાં ચોક્કસ હશે તે ચોક્કસ વખતે તેણે ફેડલ લખેલી રીતે રજ કરવો, એટલે—તે સ્ટાંપનો ફરીથી ઉપયોગ ન કરી ચકાવ એનો રીતે રજ કરવો,

અને વળગે એવા સ્ટાંપ લગાડેલા કોઈપણ કાગળ ઉપર જે કોઈ સખસે કોઈ પણ દસ્તાવેજ કરી આપેલો ત્યારે સરકાર કર્યાં ઉપર કહેલી રીતે રજ કરવો ન હોય તે તેણે તે કરી આપતી વેળાએ તે સ્ટાંપનો ફરીથી ઉપયોગ કરી ન ચકાવ એનો રીતે તે

અંકીય—સેટ એટલે એક કુટુમ્બી એ અથવા ત્રણ નકલો મળીને સેટ પામ જે

સ્તાંપ ૨૬ કરવો જોઈએ, કોઈ દસ્તાવેજ ઉપર વળગે તેવો સ્તાંપ હોય ને તે સ્તાંપનો ફરીથી ઉપયોગ ન કરી શકાય એવી રીતે તે સ્તાંપ ૨૬ કરવો ન હોય તો તે દસ્તાવેજ તે સ્તાંપનો સંબંધ છે તે હેતુ સુધી સ્તાંપ વગરનો છે એમ સમજવું.

આરેલા સ્તાંપગણા ૧૨. માર્ગ સ્તાંપના કાગળ ઉપર લખવાનો દરમિયાન દસ્તાવેજ કાગળ ઉપર દસ્તાવેજ લખેલો રીતે લખવો એટલે તે દસ્તાવેજની ઉપલ્બ્ધિ બાબતે એ વેળાથી રીતે લે સ્તાંપ હોવાય તથા બીજા કોઈ પણ દસ્તાવેજ સાથે તે સ્તાંપનો ઉપયોગ ન કરી શકાય. અથવા બીજા કોઈ પણ દસ્તાવેજને તે ન લગાડી શકાય એવી રીતે ન લખવો.

એક સ્તાંપ ઉપર ૧૩. કુચી માર્ગ થવાને પાત્ર હોય એવો કોઈ દસ્તાવેજ સ્તાંપના એ કાગળ ઉપર લખેલો હોય તે કાગળ ઉપર ને બીજા દસ્તાવેજ કુચી માર્ગ થવાને પાત્ર હોય તેવો બીજા કોઈ દસ્તાવેજ લખવો નહીં પણ એવું કાગળ કે કોઈ પણ વેરાપર વેગળ રીતે સ્તાંપ મારવો હોય અથવા ને કુચી માર્ગ થવાને પાત્ર ન હોય તે રીતે કોઈ કોઈ પણ દસ્તાવેજ ઉપરથી ઉત્પન્ન થતો હોય અથવા સાંતી થતો હોય તે હક બીજાના નામ ઉપર કરી આપવા સાથે અથવા ને પછી આપવાનું અથવા માલ સ્વાધીન કરવાનું તે દસ્તાવેજમાં લખ્યું હોય તે પછી અથવા માલ યોગ્યતાનું કમુલ કરવા સાથે તે દસ્તાવેજ ઉપર તે રીતે લખવાની આ કલમમાંના કોઈ પણ કાગળ ઉપરથી મના કરીએ એમ સમજવું નહીં.

૧૨ મો અથવા ૧૪. બારમી અથવા તેરમી કલમથી ઉલટી રીતે લખેલો દર ૧૩ મી કલમથી દસ્તાવેજ વગર સ્તાંપનો છે એમ સમજવું.
ઉલટી રીતે લખે
લા દસ્તાવેજ વગર
સ્તાંપના છે એમ
સમજવું.

કુચી માર્ગથી. ૧૫. કોઈ દસ્તાવેજ કુચી માર્ગ થવાને પાત્ર હોય તે અથવા દસ્તાવેજને કુચી માર્ગથી મારી હોય તે, બીજા દસ્તાવેજ બદલ આપેલી કુચી ઉપર કોઈ પણ રીતે આધાર રાખતી હોય ત્યારે બીજા દસ્તાવેજ બદલની કુચી આપવાનું હોય કરને લખીને અરજ કરશે તો તથા જો દસ્તાવેજ હાજર કરશે તો તે પ્રથમ કહેલા દસ્તાવેજ ઉપર ગવરનર જનરલ ઇન્ડાન્સીસ કાનુન કરીને ફરમાવશે તે રીતે તે સરકાર પ્રકારના દસ્તાવેજ.

૧૬. દસ્તાવેજ ઉપર સ્તાંપ મારવાની બખત બાબત.

બીજા ઈડીયામાં ૧૧. ને દસ્તાવેજ ઉપર કુચી માર્ગ થવાને પાત્ર હોય તથા કરી આપવાના દસ્તાવેજ ને બીજી ઈડીયામાં કોઈ પણ અનુચ્છે કરી આપવાના હોય તે એની ઉપર તે કરી આપવાની અગાઉ અથવા તે કરી આપતી બખતે સ્તાંપ મારવો જોઈએ.

ખીટી તથા ચેક ૧૭. - કુચી ચાન્ડિયાને પાત્ર હોય એવો ને ને દસ્તાવેજ માત્ર તથા નોટ સીવાય ખીટીય ઈંડીયાની બાહાર કરેલો હોય તથા ને ખોલ આફ એકસ-ખીટીય ઈંડીયાની ચેક અથવા ચેક અથવા પ્રામોસરી નોટ નહી હોય તે ખીટીય બાહાર કરેલા ખી- ઈંડીયામાં પ્રથમ આખ્યા પછી ત્રણ મહીનાની અંદર તેની ઉપર રટીય મારવાનો અધીકાર છે. અથવા સરકુ પ્રકારના દસ્તાવેજ બદલ કહેલા રટીયાના પ્રકાર પ્રમાણે સરકુ પ્રકારના દસ્તાવેજ ઉપર ખાનગી સપ્સથી ચોખ ચીતે રટીય મારી શકાતો ન હોય ત્યારે તે ત્રણ મહીનાની સરકુ મુદતમાં કલેક્ટર પાસે લઈ જવાનો અધીકાર છે. અને સરકુ પ્રકારનો દસ્તાવેજ સરકુ પ્રમાણે લઈ જનાર ને ક્રીમતનો રટીય મારે તથા ને બાબત નાણું આપે તે ક્રીમતનો રટીય કલેક્ટરે તે દસ્તાવેજ ઉપર મવરનર જનારલ ઈન કાઉન્સિલ કંટુન કરીને કરાવે તે ચીત મારવો.

ખીટીય ઈંડીયા ન ૧૮. ખીટીય ઈંડીયા બાહાર બજેલું અથવા કરેલું કોઈ ખોલ દાર બજેલા બી આફ એકસચેન્સ અથવા ચેક અથવા પ્રામોસરી નોટ ખીટીય ઈંડીયામાં પ્રથમ ખારણ કરનારામાં ખીટીય ઈંડીયામાં તે સીકારવા સાફ અથવા અવેજ મળવા સાફ રેખાકાયા પિઠેલાં અથવા તેની પાછળ થીરા બખ્યા પિઠેલાં અથવા તે ખીલના નામ ઉપર કરી આપ્યા પિઠેલાં અથવા ખીલ ચીતે વેચ્યા પિઠેલાં તેની ઉપર ચોખ રટીય લગાડવો જોઈએ તથા તે રદ કરવો જોઈએ.

પણ એકેડું ઠાણું ■ કે સરકુ પ્રકારનું કોઈપણ ખોલ અથવા ચેક અથવા નોટ કોઈપણ ખારણ કરનારના હાથમાં ખીટીય ઈંડીયામાં આવશે તે વખતે તેની ઉપર વળે તેવો ચોખ રટીય લગાડવો હોય તથા અગીયારમી કલમમાં કહેલી રીતે રદ કરેલો હોય એ ને તે રટીય આ આ આકારમાં ને માણસે ને વખતે મારવો અથવા રદ કરવો એકું કે જી છે તે માણસ ચીવાય ખીલ માણસ તથા તે વખત ચીવાય ખીલ વખતે મારવો છે અથવા રદ કરવો છે એકેડું લાગવાનો સરકુ પ્રકારના ખારણ કરનારને સમજ નહી કે તે તે રટીય સરકુ પ્રકારના ખારણ કરનારના સંખંધ નેટલેજ, ચોખ રીતે લગાડવો છે તથા રદ કરવો છે એમ સમજવું. પણ રટીય લગાડવાનું અથવા રદ કરવાનું વર્જન કર્યા બદલ કોઈપણ માણસ ઉપર કંડનો પિંચ આવેલો હોય તેમાંથી તે આ ચોચીય કાવમાંની કોઈપણ વાત ઉપરથી છુટે છે એમ સમજવું નહી.

૬ કુચી સાફ ક્રીમત કરવા બાબત.

કુચી એક ચલ ૧૯. ને રકમ પાંદડ રકમ અથવા પાંદડ કર-સી અથવા છીમાં બજેલો રક રક અથવા ડાલર, એકેવા નાણાંમાં બખી હોય ત્યારે તે રકમ મનો હીસાબ ખીલ બાબત ક્રીમત પ્રમાણે કુચી ચાન્ડિયા પાત્ર હોય તેવો દસ્તાવેજ ચલછીમાં કરવો, હોય ત્યારે હીસાબ કરીને કુચી કાવથી તે ખીટીય ઈંડીયાના માણ નાણાં પ્રમાણે સરકુ પ્રકારના નાણાંની ક્રીમત હેઠળ બજેલા પરી માણ મુજબ થતો હોય તે ક્રીમત પ્રમાણે હીસાબ કરી કાવવી.

એક પાઉડ રટલોન અથવા પાઉડ કર-સી દથ રૂપીઆ બરોબર છે.

સો ક્રાંક ચાળીસ રૂપીઆ બરોબર છે.

એક મિકસીકન કાંદર અથવા ચીનાઈ કાંદર સવાળિ રૂપીઆ બરોબર છે.

ખીજ પારકી ચ ૨૦ જે નાણું ખીજ કોઈ પરાણની અથવા કાલનીની ચલ
લક્ષીમાં લખેલી લ્ષીમાં લખ્યું હોય તે નાણાં ખામત કીમત પ્રમાણિ કપુટી ચારણ
રકમનેા લીસાળ ખી થવાને પાત્ર હોય તેવો હસ્તાવેળ હશે ત્યારે સંદરકુ પ્રકારની કપુટી
જ અલક્ષીમાં કરવો, લીસાળ કરી કરાવવી તે હસ્તાવેળની તારીખિ સંદરકુ પ્રકારનાં ના
ણાંની કીમત વધાવના ચાલુ હર પ્રમાણિ પ્ષીટીય ઈંડીયાના ચલણી
નાણાંમાં થતી હશે તે કીમત મુળ્ય લીસાળ કરી કરાવવી.

રટાકની તથા બ ૨૧ કોઈ રટાક ખામત (ભાગ ખામત) અથવાનગરમાં ચેચી
નગરમાં ચેચી થાકી થકાય એવી સીકપુરીટી (નાણાંના હસ્તાવેળ) ખામત કીમત પ્રમાણિ
૫ એવી સીકપુરીટી કપુટી ચારણથવા પાત્ર હોય એવા હસ્તાવેળ હોય ત્યારે સંદરકુ પ્રકારની
સી કીમત કરવો, કપુટી લીસાળ કરીને કરાવવી તે સંદરકુ પ્રકારના રટાકનેા અથવા
સીકપુરીટીનેા તે હસ્તાવેળની તારીખિ અજ્ઞાસિ ભાવ હશે તે ભા
ગ પ્રમાણિ તે રટાકની અથવા સીકપુરીટીની કીમત થતી હશે તે
કીમત પ્રમાણિ લીસાળ કરી કરાવવી.

વધાવના હર અથ ૨૨ કોઈ હસ્તાવેળમાં પ્રસંગ પ્રમાણિ વધાવના ચાલુ હર અ
થવા અજ્ઞાસિ ભાવ લખ્યો હશે તથા તે લખ્યા પ્રમાણિ તે હસ્તાવે
ળ હપર રટાંપ ખારવો હશે ત્યારે તે હસ્તાવેળ હપર તે લખાણના
વીધ્ય જેટલેચ ચોડય રીતે રટાંપ ખારવો છે એમ એનાથી ઉલ
કું સાનીત કરી આપવામાં આવે ત્યાં સુધી સીકદત સમજવું.

બીજ મળવાના ૨૩ હસ્તાવેળની સંરત હપરથી બીજ આપવાનું ખસુસ કરા
હસ્તાવેળ, ન્યું હોય ત્યારે તે હસ્તાવેળમાં બીજ લખ્યું નહીં હોત તો તે હ
સ્તાવેળ જેટલી કપુટી ચારણ થવાને પાત્ર પાત્ર સિ કરનાં થતી કપુ
ટી ચારણ થવાને તે હસ્તાવેળ પાત્ર થશે નહીં.

કરણના અવેળમાં ૨૪ કોઈ બાણસનું કોઈ ચેચેણું હશે તે સધળા ચેચેણાના અ
રાનસફર હશે તેની વેળમાં અથવા તેના કોઈ ભાગના અવેળમાં કોઈ ખોલકત તે
હપર અથવા આ બાણસને ઠરા-સફર કરી આપી હશે ત્યારે અથવા તે ખોલકત હપર
મળ અવેળ આપ કોઈ નાણાંનો અથવા રટાકનેા ચારણ અથવા રેણાનો બિલ્લો હશે કે
વાનો હોય તે પાત્ર નહીં હશે, પતો હશે કે નહીં હશે, તે નાણું અથવા રટાક અચીત અથવા
વગેરે લાગુ હોય તે અદદાથીન વાત હપર આધાર રાખીને આપવાની અથવા ખીજને
વાં ઠરા-સફર હપર આધારસને ઠરા-સફર કરી (કરી આપી) હશે ત્યારે જે વેચાણના અવે
કપુટી કેમ ચારણ ન પદલ તે ઠરા-સફર (કરી આપવાનો ચેખ) કીમત પ્રમાણિ કપુટી
કરવી, ચારણ થવાને પાત્ર થશે તે અવેળ પ્રસંગ પ્રમાણિ સધળો અથવા

પોરો (જેમ હોય તેમ) સરહદ પ્રકારનું ચોરણ અથવા નાણું અથવા સરહદ છે એમ સમજવું.

આનુષંગિક વચો ૨૫. આનુષંગિક આપવા પામત અથવા મુદતે મુદતે આપવાની નીજી રકમ આપવાનું નીચીત કરવા સારું કોઈ ફરતાવેળ કરી આ પોરો અથવા કન્વેયન્સનો અવેળ આનુષંગિક અથવા મુદતે મુદતે આપવાની નીજી રકમ હશે ત્યારે સરહદ પ્રકારના ફરતાવેળ ઉપરથી નીચીત કરેલી રકમ અથવા સરહદ પ્રકારના કન્વેયન્સનો અવેળ (પ્રસંગ પ્રમાણિ જેમ હોય તેમ) આ આકરના કારણ સારું નિચે પ્રમાણિ છે એમ સમજવું એટલે:—

(અ) રકમ નીચીત મુદત સુધી આપવાની હશે અને તેથી કરીને આપવાની કુલ એકંદર રકમ અપાવથી ઠારાવી શકાની હશે ત્યારે તે કુલ એકંદર રકમ સમજવી; તથા

(બ) રકમ નીચેતર આપવાની હશે અથવા સરહદ પ્રકારના ફરતાવેળ અથવા કન્વેયન્સ કરી આપવાની તારીખે હવાનીમાં હોય એવા કોઈ જીવની સાથે આપાર થનાર નહીં હોય એવી અનિયમિત મુદત સુધી આપવાની હશે ત્યારે સરહદ પ્રકારના ફરતાવેળની અથવા કન્વેયન્સની તારીખથી આગળ વિશ વરસની મુદત સુધી સરહદ પ્રકારના ફરતાવેળની અથવા કન્વેયન્સની સરત પ્રમાણિ ને કુલ એકંદર રકમ આપવાની થાય અથવા આપવાની થઈ શકે તે કુલ એકંદર રકમ સમજવી.

(ક) સરહદ પ્રકારના ફરતાવેળની અથવા કન્વેયન્સની તારીખે હવાનીમાં હોય એવા કોઈ જીવની સાથે આપાર થનાર હોય એવી અનિયમિત મુદત સુધી આપવાની સરહદ પ્રકારની રકમ હશે ત્યારે સરહદ પ્રકારના ફરતાવેળની અથવા કન્વેયન્સની તારીખ પછી બાર વરસની મુદત સુધી ને કુલ એકંદર રકમ સરહદ પ્રમાણિ આપવાની થાય અથવા આપવાની થઈ શકે તે કુલ એકંદર રકમ સમજવી.

વીચયની કીમત ૨૬ કીમત પ્રમાણિ ડ્યુટી આર્થિક થવાને પાત્ર હોય એવા કોઈ રાષ્ટ્રી શકાની નહીં પણ ફરતાવેળના વિચયની રકમ અથવા કીમત તે કરી આપવાની હોય ત્યારે સ્થાપ તારીખે અથવા તેની ઉપર પેટેથી સૂકી થવાની તારીખે ઠારાવી શકાની નહીં હોય અથવા (આ આકર અમલમાં આપવાની અમાલ કરી આપેલા ફરતાવેળને પ્રસંગે) ઠારાવી શકાઈ નહીં હોય ત્યારે તે ફરતાવેળ ઉપરથી કેળા બંધેલી મોઝામાં મોટી રકમ કરતાં અથવા કીમતના કરતાં કોઈ વધારે ઠારાવી શકાય નહીં એટલે ને મોઝામાં મોટો રકમ અથવા કીમત તે જગતના ફરતાવેળમાં જાઓ ફેલે તે ને સ્થાપનો વાસ્તવિક ઉપયોગ કરશે હવે તે સ્થાપ તે રકમ પામત અથવા કીમત પામત સરહદ પ્રમાણિ કરી આપવાની તારીખે પુરતો થાય તે જો ઠારાવી મોટી રકમ કરતાં અથવા કીમતના કરતાં વધારે રકમનો અથવા કીમતનો સરહદ પ્રકારના ફરતાવેળ ઉપરથી ઠારાવી શકાય નહીં.

ને વાતો ઉપરથી ૨૭ ને અવેળ ઉપરથી (જે હોય તે) અને ને જાત તથા ડ્યુટી વની મોટી હકીકત ઉપરથી કોઈ ફરતાવેળની ડ્યુટી પડવાની પાત્રતા વની એ.

થાય છે તે વાતો છી થતી હોય તે અવેળ અને તે સંધળી વાત અને હપીકત અ
સ્તાવેળમાં લખવી. થવા ને ડુપી સ્તાવેળ ઉપર ચારણ થવાને પાત્ર હોય તે ડુપી
ની રકમ તે સ્તાવેળમાં પુરેપુરી તથા ખરેખરી લખવી એવું છે.

કેટલાંકે કન્વેપ ૨૮. (અ) કોઈ આપી મીલકત ખલ એકળ ખરીદીનો અ
સને પ્રસંગે ડુપી વેળ લખને તે વેચવાનો કાર કરવો હોય તથા તે મીલકત જુદા
ખાખતનો પુકમ, જુદા ભાગ કરીને જુદા જુદા સ્તાવેળથી ખરીદ કરનારને કન્વે
કરી આપી હોય ત્યારે પક્ષકારને ફેકળ લખ્યા પ્રમાણે ચોખ્ખા ભાગે તે
રીતે ખરીદીના અવેળના ભાગ કરવા એટલે:—કન્વેક જુદા જુદા
ભાગના સંબંધના કન્વેપ-સમાં તે તે ભાગનો જુદા જુદા ખરીદીનો અવેળ લખી સં
કાષ એવી રીતે ભાગ કરવા; અને સરકુ પ્રકારના કન્વેપ-સ સરકુ પ્રકારના જુદા જુ
દા ખરીદીના અવેળ ખાખત કીમત પ્રમાણે ડુપી ચારણ થવા પાત્ર થશે.

(બ) આપી મીલકત ખલ એકળ ખરીદીનો અવેળ આપીને તે વેચાતી ચેવાનો
બે અથવા વર્તી માણસોએ સાખાઈ કરાર કરવો હોય અથવા કોઈ માણસે ખુદ પોતાને
વાસ્તે તથા ખીલ માણસોને વાસ્તે કરાર કરવો હોય અથવા તબન ખીલએને માટે કરાર
કરવો હોય તે મીલકત ને માણસોએ અથવા માણસો સાટે ખરીદીના અવેળના જુદા જુ
દા ભાગથી વેચાતી લીધી તે માણસોને તે મીલકત જુદા જુદા સ્તાવેળથી કડકે કડકે
કન્વે કરી આપી હોય ત્યારે કન્વેક જુદા કડકાના કન્વેપ-સ તેમાં નીરદીટ કરેલા ખરીદી
ના અવેળના જુદા જુદા ભાગ ખાખત કીમત પ્રમાણે ડુપી ચારણ થવાને પાત્ર થશે.

(ક) કોઈ મીલકત ખરીદ કરવાનો કોઈ માણસે કરાર કરવો હોય પણ તેનું કન્
વેપનસ તેને મળ્યું નહી હોય ને તે માણસ તે મીલકત ખીલ કોઈ માણસને વેચવાનો
કરાર કરશે અને તેથી તે મીલકત તાખડતાખ તે પેઠા ખરીદકારને કન્વે કરી આપવામાં
આવશે ત્યારે તે કન્વેપ-સ અસલ ખરીદ કરનારાએ પેઠા ખરીદકારને વેચ્યા ખલના
વેચાણના અવેળ ખાખત કીમત પ્રમાણે ડુપી ચારણ થવાને પાત્ર થશે.

(ક) કોઈ મીલકત ખરીદ કરવાનો કરાર કોઈ માણસે કરવો હોય પણ તેને તેનું
કન્વેપ-સ મળ્યું નહી હોય ને તે, તે સંધળી અથવા તેના કોઈ પણ ભાગ કોઈ ખીલ
માણસને અથવા માણસોને વેચવાનો કરાર કરશે અને તેથી તે મીલકત અસલના વેચ
નાર ભાગ કરીને જુદા જુદા માણસને કન્વે કરી આપશે ત્યારે પેઠા ખરીદકારને વેચેલા
જા એક ભાગનું કન્વેપ-સ ફેકળ લખ્યા પ્રમાણે ડુપી ચારણ થવાને પાત્ર થશે એટલે
અસલ ખરીદીના અવેળની રકમ ઉપર અથવા કીમત ઉપર લઈ ન આપતાં સરકુ પ્ર
કારના પેઠા ખરીદકારે આપેલા ખરીદીના અવેળ ઉપરના કીમત પ્રમાણે ડુપી ચારણ
થવાને પાત્ર થશે અને સરકુ પ્રકારની મીલકતના આપી રહેલા (રકો હોય તો) ભાગનું
કન્વેપ-સ અસલ ખરીદકારને કરી આપવાનું હોય તે પેઠા ખરીદકારે આપેલા ખરીદીના
અવેળનું ને કુલ એકર આપવાનું હોય તેના કરતાં અસલ ખરીદીનો અવેળ જેટલો
વર્તો હોય તેટલા વર્તો અવેળ ઉપરના ભાગ કીમત પ્રમાણે ડુપી ચારણ થવાને પાત્ર થશે.

પણ એવું કાનું છે કે ઉપર બેલાં કહેલાં કન્વેપ-સ ઉપરની ડુપી કોઈ પણ

પ્રસંગે કામત એક રૂપિયાથી ઓછી નહીં જોઈવે.

(૯) કોઈ પેટા ખરીદદાર પાતાને પ્રત્યક્ષ ચેમનાર માણસના હક્ક સમ્બંધનું કન્વેન્શન અરેખર લેઈ અને તે કન્વેન્શન તેણે ખરીદીના અવેજ આપ્યો હોય તે બાબત કોમિટ પ્રમાણે કુચી ચાલુ થવા પાત્ર હોય તથા તે પ્રમાણે તેની ઉપર ચોગ્ગચીતે સ્કોપ મળ્યો હોય ત્યારે તેજ મોકલતનું, આગળ કોઈ કન્વેન્શન તેને અસલના ચેમનારે કરી આપવાનું હોય તે સરકાર પ્રકારના અસલના ચેમનારને જે ખરીદીના અવેજ મળ્યો હોય તે અવેજના કન્વેન્શન જે કુચી ચાલુ થવાને પાત્ર થાત તે કુચી નોટલી કુચી ચાલુ થવાને પાત્ર થઈ અથવા સરકાર પ્રકારની કુચી પાંચ રૂપિયા કરતાં વધારે હોય ત્યારે પાંચ રૂપિયા કુચી ચાલુ કરવામાં આવશે.

૬ કુચી કોણે આપવી.

કુચી કોણે આપવી— રક ખાજી ચીતનો કરાર નહીં હોય તો ચોગ્ગચીતે પુરા પાડવાની ખરેખર.

(અ) પોલેલા પરીચીકાના નંબર ૧ તથા ૧૧ તથા ૧૩ તથા ૧૪ તથા ૧૫ તથા ૧૬ તથા ૧૮ તથા ૨૦ તથા ૨૪ તથા ૨૬ તથા ૨૮ તથા ૩૦ તથા ૩૪ તથા ૩૬ તથા ૪૪ તથા ૪૫ તથા ૪૭ નંબર ઉપર અને ૬૦ માં નંબરની આ તથા બે રકમમાં ફરતાવેળની વ્યાખ્યા બાબતે તેવા કોઈ પણ ફરતાવેળને પ્રસંગે તે ફરતાવેળ બાબતનાર અથવા કરી આપનાર માણસે આપવી જોઈએ.

(બ) વીમાની પાલેચી (ખત) ને પ્રસંગે વીમા ઉતરાવનારે, તથા

(ક) કન્વેન્શનને પ્રસંગે કન્વેન્શન જેને કરી આપ્યું હોય તેણે, બીસને પ્રસંગે આ થવા બીસ કરી આપવાના કરારને પ્રસંગે બીસ સેનારાએ અથવા જેણે સેવાનું પારખું લેય તેણે,

(ડ) બીસના સામા ચેખને પ્રસંગે—બીસ આપનારે,

(ધ) વેહેમણના ચેખને પ્રસંગે, તે ચેખના પક્ષકારીએ તે ચેખમાં બાબતની માલ મોકલતમાં પાત્રપાતાનો કીસ્સો હોય તે પ્રમાણે અથવા રેવેન્યુ અધિકારીએ કરેલો કુકમ બજારવીને વેહેમણ કરી હોય ત્યારે તે અધિકારી ફરમાવે તે પ્રમાણમાં,

(ર) અદલાખદલીના ખતને પ્રસંગે તે ખતના પક્ષકારીએ સરખે કીસ્સે, અને,

(ગ) વેચાણના સરદીફીકેટને (દાખલાને) પ્રસંગે તે સરદીફીકેટ જે મોકલત સે અપી હોય તે મોકલતના ખરીદદારે આપવો.

ખાજા ઉત્તે.

સ્કોપ બાબતે કરાવ કરવો.

ચોગ્ગચીતે કોયે ૩૦ કોઈ ફરતાવેળ કરી આપેલો હોય કે નહીં હોય તથા તેની એ બાબત કુચી ઉપર અચાક સ્કોપ મારેલો હોય કે નહીં હોય તે ફરતાવેળ કબજેકર ની પાસે લાવીને તે ફરતાવેળ લાવનાર કબજેકરને અરજ કરશે કે એ ફરતાવેળ જે કુચી મારજ થવાને પાત્ર હોય તો કેટલી કુચી

મારજ થવાને પાત્ર છે તથા (ધણીમાં ધણી પાંચ રૂપીઆ કરતાં જ
ધારે નહીં હોય તથા આઠ આના કરતાં ઓછી નહીં હોય એટલી રકમ
ઠસેકટર ફરિયાદી તેટલી) ફી આપશે ત્યારે ફલાણી ડ્યુટીને તે ફરતાવેજ
સારાંશ તથા પુરાવો પાત્ર છે એવું ઠસેકટરનું મત હોય તે ડ્યુટી (૧૫૩ની હોય તો ઠસે
માગવાનો અધીકાર કરે ઠરાવવી અને તે ઠરાણ સાથે હેલ્થ લખવા પ્રમાણિ હુકમ કરવા
૧ ઠસેકટરને છે નો તેને અધીકાર છે એટલે તે ફરતાવેજનો સારાંશ તથા ડ્યુટી મા
રજ થવાની ફરતાવેજની પાત્રતા હશે તે પાત્રતાને તથા તે ફરતાવે
જ ને ને ડ્યુટી થવાને પાત્ર હશે તે ડ્યુટીની રકમને બાજુ હોય
એવી સંધથી વાત તથા હકીકતને ફરતાવેજમાં પુરેપુરી તથા ખરેખરી લખી છે એવું સા
બીત કરવા સાથે પાતાને જરૂર લાગે તેવો સીમન પૂર્વક અથવા પ્રતીતિ પૂર્વક એમ અ
થવા ટાઇપલ બીલે પુરાવો પાત્ર માગવાનો અધીકાર છે અને તે પ્રમાણિ સરકુ પ્રકાર
નો સારાંશ તથા પુરાવો આજી આપવામાં આવે ત્યાં સુધી સરકુ પ્રકારની અરજી ઉપ
ર કામ ચલાવવાની ના હોવાનો અધીકાર છે.

ચીરેય ઠરાવ

પણ એવું ઠરાવું છે કે આ કલમ પ્રમાણિ આપેલા પુરાવાનો ઉપ
ચોમ તે ફરતાવેજ સંબંધી ને ઓકથી તે ફરતાવેજની ડ્યુટીની પાત્રતા
બાબત હશે તે ઓકસી થીવામ કોઈપણ માણસ ઉપર કોઈ બીજી
દિવાની કામ ચાલશે તેમાં કરવો નહીં, અને ને ને બુલેસ સરકુ પ્રકારનો કોઈપણ
પુરાવો આપશે હશે તેણે તે પુરાવો ને ફરતાવેજ સંબંધી હશે તે ફરતાવેજ ને ડ્યુટી મા
રજ થવાને પાત્ર હોય તે પુરેપુરી ડ્યુટી આપી એટલે સરકુ પ્રકારની વાત પૈકી અથવા
હકીકત પૈકી કોઈપણ વાત અથવા હકીકત તે ફરતાવેજમાં ખરેખરી લખવાને વર્ન
કરવા બદલ આ આઠ પ્રમાણિ કોઈ ફંકનો પેચ તેના ઉપર આવશે હશે તેમાંથી તે
મુક્ત થાય છે એમ સમજવું.

ઠસેકટરે આપવાની ૩૧. ત્રીસમી કલમ મુજબ ઠસેકટરની પાસે આણિયો કોઈપણ
સારીટીફિકેટ, ફરતાવેજ ડ્યુટી મારજ થવાને પાત્ર હોય એવા પ્રકારનો છે એવું
તેઓનું અનુમત હોય, અને

(અ) તે ફરતાવેજ ઉપર પુરેપુરી રદાંધ મારવો છે એવું ઠસેકટર ઠરાવશે અથવા,

(બ) એકત્રીસમી કલમ પ્રમાણિ ઠસેકટર ઠરાવેલી ડ્યુટી આપી હશે અથવા
ને રકમ, ફરતાવેજ બદલ આપી ચુકેલી ડ્યુટીમાં મળવી હોય તો, સરકુ પ્રમાણિ ફા
વેલી ડ્યુટી નેટલી થાય તે રકમ આપી, એટલે

ને પુરેપુરી ડ્યુટી (રકમ લખવી) સરકુ પ્રકારનો ફરતાવેજ મારજ થવાને પાત્ર છે
તે આપી છે એવો તે ફરતાવેજ ઉપર ઠસેકટરે ચોરા કરીને લખવો લખવો.

સરકુ પ્રકારના ફરતાવેજ ડ્યુટી ચાર્જ થવાને પાત્ર નથી એવું પાતાનું મત હોય
ત્યારે તે ફરતાવેજ સરકુ પ્રમાણિ પાત્ર નથી એવો લખવો ઉપર ફેલેબીલીટી ઠસેકટરે લખવો.

આ કલમ મુજબ કોઈ પણ જોરો કોઈ ફરતાવેજ ઉપર લખવો હશે તે ફરતાવેજ
ઉપર ચોમ ચીતે રદાંધ મારવો અથવા તે ડ્યુટી ચાર્જ થવાને પાત્ર નથી એમ (પ્રસંમ

પ્રમાણિ જેમ હોય તેમ) સમજવું. અને કુપુડી ચાર્જ થવાને પાત્ર હશે તો તે પુરાવામાં અથવા પીછડી રીતે સેવાને લોગ્ય થશે અને તે દસ્તાવેજ હપર પિઝેલી પેઝેલીને લોગ્ય રીતે સ્થાપ મારેલા હોય તે પ્રમાણિ તે હપરથી કામ ચલાવવાનો તથા તે નોંધવાનો અધિકાર છે. આ કલમખર્ચના કોઈ પણ હાથ હપરથી હેડળ બધેલા કોઈ પણ દસ્તાવેજ હપર રોડા કરવાનો કચેકરને અધિકાર છે એમ સમજવું નહીં.

(અ) પીટીશ ઈંગીયામાં જે કોઈ દસ્તાવેજ કરી આવેલો હશે અથવા જેની હપર પિઝેલી સહી થઈ હશે તથા જે કરી આપ્યાની તારીખથી અથવા તેની હપર પિઝેલી સહી થયાની તારીખથી (પ્રસંગ પ્રમાણિ જેમ હોય તેમ) એક મહીનો થયા પછી પિતાની પાસે આવેલો હશે તે દસ્તાવેજ હપર, અથવા

(બ) પીટીશ ઈંગીયાની બાહાર જે દસ્તાવેજ કરી આવેલો હશે અથવા જેની હપર પિઝેલી સહી થઈ હશે તથા જે પીટીશ ઈંગીયામાં પ્રથમ આપ્યાની તારીખથી ત્રણ મહીનો થયા પછી પિતાની પાસે આવેલો હશે તે દસ્તાવેજ હપર, અથવા

(ક) એક આનો કુપુડી ચાર્જ થવાને પાત્ર હોય તેવા કોઈ પણ દસ્તાવેજ અથવા કોઈ પણ ખીલ એક એકસચેજ અથવા પ્રામીસરી નોટ લોગ્ય રીતે સ્થાપ ન મારેલા કાગળ હપર બધા પછી અથવા કરી આપ્યા પછી પિતાની પાસે આવેલો હશે તે દસ્તાવેજ હપર અથવા ખીલ એક એકસચેજ અથવા પ્રામીસરી નોટ હપર બધા પછી નહીં.

૭૦ મી કલમ પ્ર ૭૨, ત્રીસમી કલમ મુજબ ફી આપવાની હશે તે અવરનર ન-ખાણિ ફી આપવી. નરબ ઈન કાઉન્સિલ કાનુન કરી તે ફરજિયાત તે પ્રમાણિ સ્ટેપ વતે આપવી અથવા નરબ આપવી.

—૦૭૦૭૦૭૦—

આજ ૪ થો.

લોગ્ય રીતે સ્થાપ નહીં મારેલા દસ્તાવેજ.

દસ્તાવેજ તપાસવો ૭૩. કાપડા હપરથી અથવા પક્ષકારોની મંજુરીપત હપરથી તથા અટકાવી રાખે પુરાવો સેવાનો અધિકાર હશે એવા જે બાજુસની પાસે અને— ખવો.

પોલીસના આફીસર શિવાય સરકારી કુદો જે જે બાજુસને સ્વાધીન હશે તે તે બાજુસની પાસે.

તેના અત પ્રમાણિ કુપુડી ચારજ થવાને પાત્ર હોય એવો કોઈ પણ દસ્તાવેજ તે પિતાનું કામ કરતો હશે તે દરમ્યાનમાં હાજર કરવામાં આવશે અથવા આવશે તે દસ્તાવેજ હપર લોગ્ય રીતે સ્થાપ મારેલો નથી એવું તે બાજુસની નજરમાં આવે તો તેણે તે દસ્તાવેજ અટકાવી રાખવો.

સરકાર કારણ સારે સરકાર પ્રારના હરેક બાજુસે સરકાર પ્રમાણિ કુપુડી ચારજ થવા પાત્ર હોય તેવો અને સરકાર પ્રમાણિ પિતાની પાસે હાજર કરેલો અથવા આવેલો ફીક દસ્તાવેજ હેડળ બધેલા કારણ સારે તપાસવો એટલે તે દસ્તાવેજ કરી આવેલો હોય તે વખતે અથવા તેની હપર પિઝેલી સહી થઈ તે વખતે પીટીશ ઈંગીયામાં જે કાલો અ

મહત્ત્વ હોય તે કાયદા મુજબ ને પ્રીમતનો અને પ્રકારનો સ્તંધ જરૂરનો હોય તે પ્રીમત નો અને પ્રકારનો સ્તંધ તે ઉપર ખાસો છે કે નહીં તે નક્કી કરવા સારું તપાસવો.

પણ એવું કહીશું છે કે, હોળદારો કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાના ચાલીસમા અથવા એકતાળીસમા બાબ પ્રમાણિ અથવા પ્રેસીડેન્ટી આલ્ટરેસ આક્ટના અદરમા બાબ પ્રમાણિ ચાલેલા કામ ચીવાય કોઈ પણ બીજું કામ ચાલતું હોય ત્યારે ચિતાની પાસે આવેલો કોઈ પણ દસ્તાવેજ તપાસવો અથવા અટકાવો રાખવો એ કોઈ પણ માન્ય એકને અથવા હોળદારો કોર્ટના જરૂરને અવશ્ય છે એવું આ કલમના કોઈ પણ ક શબ્દ ઉપરથી સમજવું નહીં.

વળી એવું કહીશું છે કે, હાઈકોર્ટના જરૂરને પ્રસંગે આ કલમ મુજબ કોઈ પણ દસ્તાવેજ તપાસવાનું અથવા અટકાવી રાખવાનું કામ ને અમલદારને તે કોર્ટ આ બાબત નીચે તેને સીધાના અધીકાર છે.

સરકારી દુરો ને માણસને સ્થાપીન હોય તે માણસ આ કલમના કારણ સારું કોને સમજવા એ, ઇસપને પ્રસંગે વખતે વખતે ઠાવવાનો અધીકાર સ્થાપીક સરકારને છે.

સોઝ રીતે સ્તંધ ન હજી, ડ્યુટી ચારજ થવાને પાત્ર હોય એવા કોઈ પણ દસ્તાવેજ હી ખરેખર દસ્તાવેજ ઉપર સોઝ રીતે સ્તંધ ચારવા ચીવાય તે દસ્તાવેજ ને કોઈ સપ્પસને પુરાવો સેવાનો અધીકાર કાયદા ઉપરથી હોય અથવા પક્ષ-કારની સંગતીથી હોય તેણે કોઈ પણ કારણ સારું પુરાવામાં સેવો નહીં અથવા સફરકુ પ્રકારના કોઈ પણ સપ્પસે અથવા કોઈ પણ સરકારી અમલદારે તે દસ્તાવેજ પ્રમાણિ કરવું નહીં અથવા તેનો-ખવો નહીં અથવા તે ખરો છે એવો તે પર સંકેત કરવો નહીં.

વીરિસ કાય.

પણ એવું કહીશું છે કે:—

ડ્યુટી તથા કંડ આપરી તે દસ્તાવેજ (પુરાવામાં) સેવા સોઝ થશે.

પરિણ—એક આનોજ ખાત્ર ડ્યુટી ચારજ થવા પાત્ર હોય તેવો દસ્તાવેજ નહીં હોય એવો અથવા બીલ આફ એક્સચેન્જ અથવા પ્રામોસરી નોટ નહીં હોય એવો સફરકુ પ્રકારનો કોઈ પણ દસ્તાવેજ ને ડ્યુટી ચારજ થવાને પાત્ર હોય તે ડ્યુટી આપી એટલે અથવા (મોઝો સ્તંધ ખરેખર દસ્તાવેજને પ્રસંગે) સફરકુ પ્રકારની ડ્યુટીની રકમ પુરી થવાને નેટલી રકમ બેઝલી હોય તેટલી રકમ

તથા પાંચ રૂપીયા કંડ આપિ એટલે અથવા સોઝ ડ્યુટીની રકમની અથવા તેનો ને બાગ મોઝો હોય તે બાગની દસપણી રકમ પાંચ રૂપીયા કરતાં વધારે હોય ત્યારે તે ડ્યુટીની અથવા બાગની દસપણી એટલી રકમ આપિ એટલે તે દસ્તાવેજ પુરાવામાં સેવાનો અધીકાર છે. પણ તેને સચળા બાજબી અપવાદ લાગુ થશે.

અને હોળદારીમાં મલાવેલા કુટસાક કામમાં.

બીજી—હોળદારી કામની રીતના કાયદાના ચાલીસમા અથવા એકતાળીસમા બાબ મુજબ અથવા પ્રેસીડેન્ટી આલ્ટરેસ આક્ટના અદરમા બાબ મુજબ ચલાવેલા કામ ચીવાય હોળદારી કોર્ટ આ કલમના કોઈ પણ કામમાં કોઈ પણ દસ્તાવેજ પુરાવામાં

સેવાની આ કલમ ઉપરથી મના છે એમ સમજવું નહીં.

સ્તાવેળ લીધા બા
ખત તરાર કહાડવી
નહી.
ચીજી—કોઈ પણ સ્તાવેળ પુરાવામાં સેવામાં આવ્યો હોય ત્યારે તે લીધા બાખત તે સ્તાવેળ ઉપર વેઠાય રીતે સ્ટાંપ મારવો નહીં એવા સમજ ઉપરથી તે મુકદ્દમાના અથવા આસેતા કામના કોઈ પણ પર્થાપમાં, પચાસમી કલમમાં દરાવ કરવો છે તે શીવાય કોઈ પણ તરાર કહાડવી નહીં.

અટકાવેલા સ્તાવે
જની કેવી રીતે બ
વસ્થા કરવી.
૪૫. તતરીસમી કલમ મુજબ સ્તાવેળ અટકાવી રાખનાર કોઈ પણ મનુષ્યને કાયદાઉપરથી અથવા પક્ષકારોની સંગતીથી પુ રાવો સેવાનો અધીકાર હશે અને ચોતરીસમી કલમમાં દરાવ્યા પ્ર માણે હંડ આપ્યા પછી સરકુ પ્રકારનો સ્તાવેળ તે મનુષ્ય પુરા વામાં થોડી મારે તેણે સરકુ પ્રકારના સ્તાવેળની નકલ ખરી છે એવો સહી કરીને તે નકલ તથા તે સ્તાવેળને માટે લોપેલી કપુડી તથા હંડની રકમ લખીને સરટીફીકેટ (શાખસો) કસેકર ઉપર ચોક્કસવી અને સરકુ પ્રકારની રકમ કસેકર પાસે અથવા જે સમજાને તે આ બાખત નેમસે તેની પાસે ચોક્કસવી.

બીજે સર્વ પ્રસંગે સરકુ પ્રમાણે સ્તાવેળ અટકાવનાર સમજસે તે અસલ સ્તાવેળ કસેકર પાસે ચોક્કસવો જોઈએ.

પાંતરીસમી કલમ
ના પિઠેલા પરિઆક્ર
મુજબ આપેલા હંડ
પાછો આપવાનો ક
સેક્ટરને અધીકાર.
૪૬. પાંતરીસમી કલમના પિઠેલા પરિઆક્ર મુજબ કોઈ પણ સ્તાવેળની નકલ કસેકર ઉપર ચોક્કસવામાં આવી હોય ત્યારે સરકુ સ્તાવેળને માટે પાંચ રૂપીઆ કરતાં વધારે હંડ આપેલા હોય તે વધારે રકમનો કોઈ પણ ભાગ એ બાખત પાંતાની ઉપર અરજ સેક્ટરને અધીકાર કરવામાં આવવેથી પાંતાની નજરમાં આવે તો પાછો આપવાનો તેને અધીકાર છે.

સરકુ પ્રકારનો સ્તાવેળ ખારમી અથવા તેમની કલમ તોડીને લખ્યો છે માત્ર એવા સમજાને લોષ્ટે તે અટકાવી રાખવો હોય ત્યારે સરકુ પ્રમાણે આપેલા સપનો હંડ પાછો આપવાનો તેને અધીકાર છે.

અટકાવી રાખેલા
સ્તાવેળ ઉપર સ્ટા
પુ મારવાનો કસેકર
રને અધીકાર.
૪૭. તતરીસમી કલમ મુજબ કસેકર કોઈ પણ સ્તાવેળ અ સ્તાવેળ ઉપર સ્ટા ટકાવી રાખે, અથવા પાંતરીસમી કલમની બીજી રકમ મુજબ તેના ઉપર મારવાનો કસેકર ઉપર ચોક્કસવો કોઈ પણ સ્તાવેળ તેને પોડુએ ત્યારે તેણે નિચે રને અધીકાર. પ્રમાણે કામ ચલાવવું:—

(અ) સરકુ પ્રકારના સ્તાવેળ ઉપર વેઠાય રીતે સ્ટાંપ મારવો છે, અથવા કપુ ડી મારી થવાને પાત્ર થાય એવો તે સ્તાવેળ નથી એવું નોં તેનું મત હોય તો તે ઉપર વેઠાય રીતે સ્ટાંપ મારવો છે અથવા તે કપુડી મારણ થવાને પાત્ર નથી (જેમ હોય તે મ) એવો ઘોષ તેને તે ઉપર કરવો અને એ બાખત પાંતાની ઉપર અરજ આવ વેથી જે સમજના કબજામાંથી તે સ્તાવેળ અટકાવનાર અમલદારને હાથ તે આવ્યો હોય તે સમજાને એ સ્તાવેળ આપવો અથવા તે સમજા કહે તેને આપવો,

સ્તાવેશની ઉપર તેમ) તેની ઉપર નિચે લખેલા મળકુરનો શેરો લખવો; અરથ કે કુટી આવી હોય તે સ્તાવેશને માટે ચોગ્ય કુટી અથવા (જેમ હોય તેમ) ચોગ્ય કુટી અને હંડ (દરેકની રકમ લખવી) શેવામાં આપ્યાં છે તે અને કુટી તથા હંડ આપનાર સખસનું નામ અને રહેવાનું ઠેકાણું એવા મળકુરનો શેરો લખવો.

સંદર્દ પ્રમાણે જે જે સ્તાવેશ ઉપર શેરો લખ્યાં હોય તે તે સ્તાવેશ માત્ર પછી પુરાવામાં શેવાનો અધીકાર છે અને તેની ઉપર ચોગ્ય રીતે સ્ટાંપ મારવો હોય તે પ્રમાણે તેને નોંધવાનો અને તે પ્રમાણે કામ ચલાવવાનો અને તે ખરી છે એવી તેની ઉપર સહી કરવાનો અધીકાર છે, અને જે સખસના કમલમાંથી તે સ્તાવેશ અટકાવનાર અમલદારને હાથ આવ્યો હોય તે સખસની તે બાબત અરજી આવેથી તેને એ સ્તાવેશ આપવો અથવા તે સખસ છે તેને આપવો.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે ચોતરીસમી કલમ મુજબ કુટી અને હંડ આપવેથી કે ઇપણ સ્તાવેશ પુરાવામાં લીધો હોય તે સંદર્દ પ્રમાણે અટકાવી રાખવાને એક મહીનો થવા તીવામ અથવા તે વધારે વાર અટકાવી રાખવો અવશ્ય છે એવો શખસો કલેક્ટરે લખવો હોય તથા તેણે તે શખસો રજૂ કરવો નહીં હોય તો તે સ્તાવેશ સંદર્દ પ્રમાણે આપવો નહીં.

વળી એવું ઠરાવ્યું છે કે ડીવાની કામ ચલાવવાની રીત વીઠના કાલદાની ૧૪૪ મી કલમની ત્રીજી રકમને આ કલમના ડાઉપણ ઠરાવ ઉપરથી બાંધ આવે છે એમ સમજવું નહીં.

સ્ટાંપના કાલદાની ૪૦ ડાઉપણ સ્તાવેશ વીઠી સ્ટાંપના કાલદાની વોરિષ ડાઉ મ વોરિષ કરેલા અથવા અપરિષ કરેલો છે એમ જાણે ત્યારે તે મનુષ્ય ઉપર આ બાબત મુજબ તે સ્તાવેશ બાબત હંડ આપેલો એટલે કામ ચલાવવા ને હરકત થાય છે એમ સમજવું નહીં.

પણ એમ ઠરાવ્યું છે કે જે જે ડાઉ સ્તાવેશ બાબત સંદર્દ પ્રમાણે હંડ આપવામાં આવ્યો હોય તે સ્તાવેશને માટે ચોગ્ય કુટી આપવાનું ચુકવવાના ઇરાદાથી તે અપરિષ કરેલો છે એમ કલેક્ટરને જાણવું. વગર સંદર્દ પ્રમાણે કામ ચલાવવું નહીં.

૪૧. ડાઉપણ સખસે ચોતરીસમી કલમ મુજબ, સાડતરીસમી કલમ મુજબ અથવા આડતરીસમી કલમ મુજબ ડાઉપણ સ્તાવેશ બાબત કુટી અથવા હંડ આપેલો હોય અને પાંચમી ડાઉ મનુષ્ય ઠરાવથી અથવા ત્રીજી આક્ટની મેજિસ્ટ્રેટીસમી કલમમાંના ઠરાવ મુજબ અથવા સંદર્દ સ્તાવેશ કરી આપેલો તે વખતે અમલમાં હોય એવા ડાઉપણ પીલ કાલદાની ઠરાવ મુજબ તે સ્તાવેશ શરૂ ચોગ્ય સ્ટાંપ પુરો પાડવાનો ખર્ચ સોંપવાને બંધાયેલો હોય ત્યારે જે સખસે કુટી અથવા હંડ આપેલો હોય તે સખસને સંદર્દ પ્રમાણે પીલ મનુષ્ય પાસેથી સંદર્દ પ્રમાણે આપેલી કુટીની અથવા હંડની રકમ જ

કુટી અથવા હંડ આપનાર સખસને તે (કુટી અથવા હંડ) કલેક્ટર પ્રસંગે વસુલ કરવાનો છે.

સુધ કરવાનો હક છે અને સરકુ પ્રમાણિ વસુલ કરવાના કારણ સારે તે દસ્તાવેજ ના
બત ઓગાણ્યાળીસમી કલમ મુજબ આપિસો દાખલો તેમાં (દાખલામાં) બંધેલી વા
તનો નીચવાતક પુરાવો છે એમ સમજવામાં આવશે.

૪૪ મી અથવા ૪૨. ચોતરીસમી અથવા સાડતરીસમી કલમ મુજબ કાંઈપણ
શાકમીસમી કલમ કંડ આપો હશે ત્યારે તે કંડ ને તારીખ આપો હે પ તે તારીખથી
મુજબ બીપેલા કંડ એક વરસની અંદર બંધેલી અરજી કરવેથી તે સંબંધી કંડ અથ
વા તેના કાંઈ ભાગ પાછો આપવાનો અધીકાર નીચે સંબંધિત મુ
ખ્ય રેવેન્યુ અધીકારીને છે.

૪૫ મી કલમ મુ ૪૬. પાંચીસમી કલમના પીલ પરિચાક પ્રમાણિ કસેટર હપર
જ્યાં ચાકસેલા ક રવાને કરેલો કાંઈપણ દસ્તાવેજ રસ્તામાં આવેલ જ્યાં અથવા તે
કસ્તાવેજી આવેલ જ્યાં નો નાશ થાય અથવા તે ખત્રી તે તે આવેલા બાબત અથવા તે
જ્યાં ખાત્રી થયા બાબત અથવા તે ખત્રીકા બાબત જવાબદારી તે
જ્યાં નહીં. દસ્તાવેજ ચાકસેલનાર મનુષ્યને ચીર નહીં.

સરકુ પ્રમાણિ મો કાંઈપણ દસ્તાવેજ સરકુ પ્રમાણિ ચાકસેલવાનો હોય ત્યારે ને સ
અસના કબજામાંથી તે દસ્તાવેજ અટકાવી રાખનાર મનુષ્યના કા
નમાં આપો હશે તેવા કાંઈ પણ સંબંધિત તે દસ્તાવેજની ખાત્રી
પાતાને ખાત્રી, નકલ કરાવવી અને તે ખાત્રી છે એવી તેની હપર
દસ્તાવેજ અટકાવી રાખનાર મનુષ્યે સહી કરવી એમ કહેવાનો
અધીકાર છે.

૪૭. કાંઈપણ પીલ એક એકસેલ (ફુંડીપત્રી) અથવા પ્રા
મીસરી નોટ (વાપદાસ્તી) એક આનાની કપુટી ચાલ થવાને પ્રા
મ હોય તે અથવા કાંઈપણ રકમ ખાત્રી વરના એક, અથવા મ
જવા સાથે રખાડના હોય ત્યારે ને સંબંધિત તે સરકુ પ્રમાણિ રખા
ડના હોય તે સંબંધિત, તેની હપર જરૂરના વળતે એવો હાંપ ચોક્કો
ડવાનો અધીકાર છે, અને તે પીલ અથવા નોટ અથવા એક હ
પર આવવાની રકમ તે રકમ આ આકરમાં આમજ કહી મપા
તે ચીતે રહ કરવા પડી આવવાનો અધીકાર છે, અને ને સંબંધિત

તે કપુટી આવેલી અથવા હતી તેના પર તે કપુટી ચાલ કરવાનો અથવા સરકુ પ્રમા
ણિ આવવાની રકમમાંથી તે કાપી લેવાનો અધીકાર છે, અને સરકુ પીલ, નોટ, અથ
વા એક કપુટીને સંબંધિત પાંચે તેટલે સુધી કાપરેસર અને બંધાર હપરોની છે એમ
સમજવું.

૫૭. સરકુ પ્રકારના પીલના અથવા નોટના અથવા એકના સંબંધમાં કાંઈપણ સ
અસ હપર કાંઈપણ કંડનો પેચ આપો હશે તેમાંથી આ કલમના કાંઈપણ હાંપ હપર
થી તે સુધી જ્યાં છે એમ સમજવું નહીં.

બાળ ૫ મો.

લાખી મોકલવું અને તપાસ.

આદિ થવાને પાત્ર હોય તેવી કુચી વી રી કચેકરને સંધય હોય ત્યારે કામ મ લાવવાની રીત.

રેવન્યુ અધિકારી એ હાઈકોર્ટને લખી મોકલવું.

૪૫. ત્રીસમી કલમ મુજબ અથવા સાઠમીસમી કલમ મુજબ અથવા આઠમીસમી કલમ મુજબ કામ ચલાવતાં કોઈ પણ કચેકરને કોઈ પણ રસ્તાવેળ ને કુચી ચારણ થવાને પાત્ર હોય તે કુચીની રકમ વીરે સંસય હોય ત્યારે તેણે તે પ્રકરણની કેફીયત લખીને પોતાના અભિપ્રાય સાથે તે હેસબાને ખાતે નીચે મુજબનાર મુખ્ય રેવન્યુ અધિકારી ઉપર મોકલવી, સરકારના અધિકારીએ તે પ્રકરણનો વીચાર કરવો અને પોતાના હેસબાની નકલ કચેકર ઉપર મોકલવી, અને કચેકરે તે હેસબાને અનુસરીને કુચી (ને ચારણ થતી હોય તે) નહીં કરાવે ચારણ કરવા અડધુ.

૪૬. કોઈ પણ પ્રકરણ પીસનાળીસમી કલમ મુજબ પોતાની ઉપર મોકલ્યું હશે અથવા નીચી રીતે પોતાને જાહેર થયું હશે તેની કેફીયત લખી કાઢાકાનો અને તે પ્રકરણ પોતાના વીચાર સાથે નીચે લખેલી હાઈકોર્ટ ઉપર મોકલવાનો અધિકાર નીચેના રાખનાર મુખ્ય રેવન્યુ અધિકારીને છે એટલે તે પ્રકરણ મદાસના તરફનાર ઈન કોલેન્સીલ અથવા મુખાઈના તરફનાર ઈન કોલેન્સીલ ને વેળા ને મુલકનો રાખ્ય કારભાર ચલાવતા હશે તે વેળા તે મુલકમાં ઉત્પન્ન થયું હશે તો પ્રસંગ પ્રમાણે મદાસની અથવા મુખાઈની ઈનસાફ્ટી હાઈકોર્ટ ઉપર મોકલવાનો અધિકાર છે. અને તે કાળ પ્રાંતમાં અથવા અપોધમાં ઉત્પન્ન થયું હશે તો કાળ પ્રાંતની ઈનસાફ્ટી હાઈકોર્ટ ઉપર અને પંજાબના બેફોરેન્ટ તરફનાર ને વેળા ને મુલકનો રાખ્ય કારભાર ચલાવતા હશે તે વેળા તે મુલકમાં ઉત્પન્ન થયું હશે તો પંજાબની ચીફ કોર્ટ ઉપર અને સિંદ્ધલ પ્રીવીન્સીમાં ઉત્પન્ન થયું હશે ત્યારે મુખાઈની ઈનસાફ્ટી હાઈકોર્ટ ઉપર અને હિંદુસ્થાનના નીચી કોઈ પણ ભાગમાં ઉત્પન્ન થયું હોય તો કલકત્તાની ઈનસાફ્ટી હાઈકોર્ટ ઉપર લખી મોકલવાનો અધિકાર છે, સરકાર પ્રકારનું રોક પ્રકરણ ને હાઈકોર્ટ અથવા ચીફકોર્ટ ઉપર લખી મોકલ્યું હોય ત્યાંના ઓછામાં ઓછા ત્રણ જજને એ મળી તે પ્રકરણનો હેસબો કરવો, અને એ તેઓના ખર્ચ જુદા જુદા પડે તો મહા જજના મત પ્રમાણે હેસબો કરવો.

વધારે હજીકત મે જળવાનો કોર્ટને અધિકાર.

લખાઈ આવેલાનો નીકાલ કરવાનો

૪૭. હોદ્દો તકરારનો નીકાલ કરવા સારું સરકાર પ્રકરણની હજીકત કુચી છે એમ હાઈકોર્ટ અથવા ચીફકોર્ટની ખાત્રી ન થાય તો તેમાં પાતે ફરમાવે તે પ્રમાણે તેમાં ફેરફાર કરવા સારું અને વધારે કરવા સારું ને રેવન્યુ અધિકારીએ તે પ્રકરણ લખી મોકલ્યું હોય તેના પર તે પ્રકરણ પાલું મોકલવાનો તે કોર્ટને અધિકાર છે.

૪૮. સરકારના કોઈ પણ પ્રકરણની ચીફકોર્ટ કરવા પડી હાઈકોર્ટ અથવા ચીફકોર્ટ તે પ્રકરણમાં હોદ્દો તકરારનો નીકાલ

કામ અભાવનાથી કરવો અને તે વીરિ પાતાનો હેંસવો આપવો અને જે સમય હોય તો તે હેંસવો કરવો હોય તે સમય તે કાવનાં કરેવા અને જે રેવ-પુ અધીકારીએ તે પ્રકરણ લખી મોકલ્યું હશે, તેના ઉપર સરકાર હેંસલા પર કારકની મોઢેર કરી તથા રજીસ્ટ્રારની સહી લઈ તે હેંસલાની નકલ મોકલવી. અને સરકાર હેંસલાની નકલ મળ્યા પછી તે રેવ-પુ અધીકારીએ તે હેંસલા પ્રમાણિત તે પ્રકરણના નીકાલ કરવો.

ખીજી કોર્ટમાં હા ૪૬. હેનાળીસમી કલમમાં કહેલી કોર્ટમાં ચીવાય કોઈ પણ કોર્ટ પર લખી ખીજી કોર્ટને કોઈ પણ રસ્તાવેજ પર ચોતીસમી કલમ મળેના કાવ મુજબ ડ્યુટીની થી રકમ આપવી પડે છે તે વિધિ સંચાલ હોય તો તે કોર્ટના જડને તે મુકદ્દમાની કુદીપત લખી કાઢાડવી અને પાતાના અભીપ્રાય સુધી તે કુદીપત હેંસવો થવા સારૂ તે જડને

ને પાતે નીચેના રાખનાર મુખ્ય રેવ-પુ અધીકારી હોય અને હેનાળીસમી કલમ પ્રમાણિત હાઈકોર્ટ અથવા મીડીકોર્ટ ઉપર લખી મોકલે તે પ્રમાણિત હાઈકોર્ટ અથવા મીડીકોર્ટ ઉપર લખી મોકલવાને મુખ્યત્વાર છે, અને તે પ્રકરણ હેનાળીસમી કલમ મુજબ લખી મોકલ્યું હોય તે પ્રમાણિત સરકાર કોર્ટ તે પ્રકરણની તજવીજ કરવી. અને પાતાના હેંસલાની નકલ ઉપર કારકની મોઢેર કરી અને રજીસ્ટ્રારની સહી લઈ તે નકલ તે પ્રકરણ લખી મોકલનાર જડને ઉપર મોકલવી. તે જડને તે હેંસલાની નકલ પડેલ્યા પછી તે પ્રકરણના નીકાલ સરકાર હેંસલા પ્રમાણિત કરવો.

ડિવિઝન કોર્ટના તામા તળેની કોર્ટ આ કલમ મુજબ જે કોઈ લખી મોકલવું હોય તે ડિવિઝન કોર્ટની ખાસકરે લખી મોકલવું અને તામા તળેની કોર્ટ પણ રેવ-પુ કોર્ટ લખી મોકલવાનું હોય તે પાતાની પ્રત્યક્ષ જરીદ કોર્ટની ખાસકરે મોકલવું.

રજીષ પુરતો છે એ ૫૦ ડિવાની હકુમત અભાવનાથી અથવા રેવ-પુ હકુમત અભાવનાથી કોર્ટના કોર્ટના વનારી કોઈ પણ કોર્ટ કોઈ પણ રસ્તાવેજ ઉપર ચોડ્ય રીતે એક હેંસલાની ત-રજીષ ખાસકરે છે એવા વીચારથી અથવા તેને કટાવની જરૂર નથી એવા વીચારથી અથવા ચોતીસમી કલમ પ્રમાણિત ડ્યુટી અને હંડ આપવા ઉપરથી તે રસ્તાવેજ પુરાવામાં કમુલ કરવાને મુકમ કરે તરે સરકાર કોર્ટના હેંસલા ઉપર જે ખીજી કોર્ટમાં અપીલ ચા-લતી હશે અથવા તે કોર્ટ તરફથી જે ખીજી કોર્ટને લખી મોકલવામાં આવતું હશે તે ખીજી કોર્ટને પાતે જાતે અથવા કસેક્ટરની રાખાસત ઉપરથી સંરકાર હકુમત વિરોધિયાર કરવાને અધીકાર છે અને ચોતીસમી કલમ પ્રમાણિત ડ્યુટી અને હંડ આપવા વખતે અથવા જે ડ્યુટી અને હંડ આપ્યા હશે તેના કરતાં વધારે ડ્યુટી અને હંડ આપવા વખતે સરકાર પ્રકારને રસ્તાવેજ પુરાવામાં કમુલ કરવો જોઈતો નહોતો એવું જો તે ખીજી કોર્ટની મત હોય તો એ મતનું જો કાર (તાવન) (declaration) દર્શનમાં નોંધી રાખવાનો અને તે રસ્તાવેજ ઉપર જે ડ્યુટી ચાર્જ કરવાની હોય તે ડ્યુટીની રકમ કાવવાનો અધીકાર છે અને જે કોઈ સખસના કબજામાં અથવા અખતારમાં તે વેળા તે રસ્તા-

વેળ હોય તે સખસને તે દસ્તાવેજ હાજર કરવાનું સૂચાવવાનો અધીકાર અને તે હાજર કરે ત્યારે અટકાવી રાખવાનો અધીકાર તે બીજી કોરટને છે.

આ કલમ મુજબ કોર્ટ પણ તાપન હસ્તરખી નોંધી રાખ્યું હોય ત્યારે તે નોંધી રાખનાર કોરટ તે તાપનની નકલ કસેકરર હુપર ઓફીસનો અને જે દસ્તાવેજ લીધે તે તાપન હોય તે દસ્તાવેજ અટકાવી રાખે. હોય અથવા બીજી રીતે સફરકુ કોરટના કમળમાં હોય ત્યારે સફરકુ દસ્તાવેજ પણ તેના હુપર ઓફીસનો અને ત્યાર પછી સફરકુ દસ્તાવેજને પુરાવામાં કબુલ કરવા વિશેના કુકમમાં અથવા ઓમણસાલીસમી કલમ મુજબ અથવા ચાળીસમી કલમ મુજબ આપેલા કોર્ટ પણ સરદીફીકેટમાં બને તે વાત હોય તો પણ કસેકરરને એમ લાગે કે કોર્ટ પણ સખસને તે દસ્તાવેજ બાબત સ્ટાંપના કાપણની વિરૂદ્ધ કોર્ટ પણ અપરાધ કરે. એ તો તે સખસ હુપર કામ ચલાવવાનો તેને અધીકાર છે;

પણ એમ ધરાવ્યું છે કે સફરકુ કોરટના કાવ પ્રમાણે દસ્તાવેજ બાબત (ડપુડી અને ઇન્ડ-બળીને) જે રકમ ચોતરીયમી કલમ મુજબ આપવાની હોય તે કસેકરરને આ પી હોય તે પ્રસંગે, લોગ કપુડી આપવાનું ચુકવવાના ધરાણી અપરાધ કરે. એ એમ કસેકરરને લાગે તે સીવાય, કામ ચલાવવું નહીં.

વળી એવું ધરાવ્યું છે કે આ કલમ મુજબ કરેલા કોર્ટ પણ તાપન હુપરથી, સફરકુ અપરાધને માટે કામ ચલાવવાના કારણ સીવાય કોર્ટ પણ દસ્તાવેજ પુરાવામાં કબુલ કરવા વિશેના કોર્ટ પણ કુકમના અથવા ઓમણસાલીસમી કલમ પ્રમાણે આપેલા કોર્ટ પણ સરદીફીકેટના બેવહોરેપરોગીપણાને બાધ આપે છે એમ સમજવું નહીં.

બાબ ૬ હો.

બમડેલા સ્ટાંપ માટે અને જે સ્ટાંપની વધારે વાર નરે ન હોય

તે સ્ટાંપ માટે બદલો આપવો.

બમડેલા સ્ટાંપ માટે ૧૧. કસેકરરને કસે પુરાવો માગવાનો અધીકાર છે તે વિશે જ વાનર જનરલ ઇનકોર્પોરેશન કાનુન કાર્યે તે કાનુનેને અનુસારી

ને કસેકરર જે મારેલા સ્ટાંપ બમડપા હોય તે માટે આ કલમમાં આમજ બમડેલા પ્રસંગે બમડો આપવો.

(અ) કોર્ટ પણ કામજ હુપર બમડેલા કોર્ટ પણ દસ્તાવેજ કોર્ટ પણ સખસ કરી આપ્યા પહેલા, તે કામજ હુપરનો સ્ટાંપ ચુકવો. અથવા અમલખી પરામ વગેરે હોય અથવા કેબાવ નહીં એવો પડે હોય અથવા કોર્ટ પણ રીતે, પારેલા કામને માટે નિરૂપ વેગી ૫૪ ૪૬વો હોય તે સ્ટાંપ.

(બ) કોર્ટ પણ બીલ આફ એકસચેન્જ અથવા એક અથવા પ્રામીસરી નોટ બખતાર અથવા તેની તરફથી અથવા બખતાર હોય તેણે અથવા તેની તરફથી સહી કે રેલી હોય પણ જે, તેના હાથમાંથી જેને અવેજ આપવાનો હોય તેને અથવા જેને અવેજ આપવાનો ધરાવો હોય તેને અથવા તેની વતી કોર્ટ પણ સખસને આપવામાં આ:

થી ન હોય અથવા ધર્મશાતા અવેગના તારણ બદલ કોઈ પણ સંખસે પાતે અનામત રાખવામાં આવી નહીં હોય અથવા કોઈ પણ રીતે વેચી નહીં હોય અથવા આપી ન હોય અથવા ચલવી નહીં હોય અથવા ખીજી કોઈ પણ રીતે વપરી નહીં હોય અને જે ખીલ આફ્રિકેસચેન્સ અથવા ચેક હોવા છતાં જે સંખસે ઉપર તે લખી હોય તેણે સીકારી નહીં હોય તે ખીલ આફ્રિકેસચેન્સ માટે અથવા ચેક માટે અથવા પ્રામીસરી નોટ માટે જે રજાપનો ઉપયોગ કરેલો હોય અથવા ઉપયોગ કરવાનો ઇરાદો હોય તેવા રજાપ, પરંતુ જે કામળ ઉપર સહસ્ત્ર પ્રકારનો કોઈ પણ રજાપ મારેલો હોય તે કામળ ઉપર પછીથી લખવાનું કોઈ પણ ખીલ આફ્રિકેસચેન્સ અથવા ચેક સીકારેલો હોય તેવી અથવા સીકારવા સારે કરેલી કોઈ પણ સહી તે કામળ ઉપર હોવી ન જોઈએ.

(ક) કોઈ પણ ખીલ આફ્રિકેસચેન્સ અથવા ચેક અથવા પ્રામીસરી નોટ લખનારે અથવા તેની તરફથી સહી કરેલી હોય પણ, કોઈ પણ વાત મુકી દેવાને લીધે અથવા ચુકને લખિય બગડી હોય અથવા નીરૂપણી ધરૂં હોય, અને જે ખીલ આફ્રિકેસચેન્સ અથવા ચેક હોવાથી સીકારવાસારે દેખાડવામાં આવી હોય અથવા થીકારી હોય અથવા તેનાર ઘેરા કરેલો હોય અથવા તે પ્રામીસરી નોટ હોવાથી જેને અવેગ આપવાનો હોય તેને આપી હોય તોપણ તેમાં ખીલ આફ્રિકેસચેન્સ સારે અથવા ચેક સારે અથવા પ્રામીસરી નોટ સારે વાપરેલો અથવા વાપરવાનો ઇરાદો હોય એવા રજાપ; પરંતુ બગડેલાં ખીલના જેવું અથવા ચેકના જેવું અથવા નોટના જેવું, સહસ્ત્ર પ્રકારની ચુક અથવા ક'ઈ વાત મુકી લીધી હોય તે સુધારી હોય તે થીવાય ખીજી સંખણી વાતમાં સરખું બીજુ પુરૂ અને રોગપ રીતે રજાપ મારેલું ખીલ આફ્રિકેસચેન્સ અથવા ચેક અથવા પ્રામીસરી નોટ હાવર કરવી જોઈએ.

(ક) નિચે લખેલાં હસ્તાવેગમાંથી કોઈ પણ હસ્તાવેગને માટે વાપરેલો રજાપ, એટલે કે:—

(૧) હસ્તાવેગના કોઈ પણ પક્ષકારે હસ્તાવેગ કરી આપેલો હોય પણ તે ધોરેથી કાપરા મુગમ તબન રફ ખાતલ હોય એમ પાછળથી રોગપ અર્થાંકારવાળી કોરડા કરાયેલો તેવો હસ્તાવેગ.

(૨) હસ્તાવેગ કોઈ પણ સંખસે કરી આપેલો હોય પણ તે, તેમાં કોઈ ભુલ ચુક થવાના સંખળથી મુળમાં ખરેસા કામને માટે નીરૂપણી થયેલો હોય એવું પાછળથી કરે તેવો હસ્તાવેગ.

(૩) હસ્તાવેગના કોઈ પણ પક્ષકારે હસ્તાવેગ કરી આપેલો હોય પણ જે સંખસે તે અવસ્થા કરી આપેલો જોડતા હોય તે સંખસે તે હસ્તાવેગ કરી આપ્યો વગર મરણ પામવાથી અથવા સહસ્ત્ર પ્રકારના કોઈ પણ સંખસે સહસ્ત્ર હસ્તાવેગ કરી આપવાની ના કહેવાથી અથવા હસ્તાવેગમાં લખેલી કોઈ પણ રકમ લેવાનો ઇરાદો હોય તે ધીરવા ની ના કહેવાથી રોગેલા નમુના પ્રમાણે ખરેલું કામ કરાય એવી રીતે તે હસ્તાવેગ પુરો કરાય નહીં તેવો હસ્તાવેગ.

(૪) હસ્તાવેગના કોઈ પણ પક્ષકારે હસ્તાવેગ કરી આપેલો હોય અને કોઈ પ્રધાન અથવા ગરેના પક્ષકારે તે કરી આપેલો ન હોવાથી અને તે હસ્તાવેગ ઉપર સહી કરે-

વાને તે શકિતમાન ન હોવાથી અથવા સહી કરવાની ના કહેવાથી, તે દસ્તાવેજ પારેલાં કામને માટે ખરેખર અશુભો અને અપુરતો થયો હોય તેવો દસ્તાવેજ.

(૧) દસ્તાવેજના કોઈ પણ પક્ષકારે દસ્તાવેજ કરી આપ્યો હોય અને તે દસ્તાવેજ મુજબ માલવાની કોઈ પણ સમયે ના કહેવાથી અથવા દસ્તાવેજની મારફતે આપેલા કોઈ પણ હોદ્દો સેવાની કોઈ પણ સમયે ના કહેવાથી અથવા (હોદ્દો) કબુલ ન રાખવાથી તે દસ્તાવેજથી પારેલું કામ ખીલકુલ થતું ન હોય તેવો દસ્તાવેજ.

(૨) દસ્તાવેજના કોઈ પણ પક્ષકારે કરી આપેલો દસ્તાવેજ, જે કામ તે દસ્તાવેજ ઉપરથી કરવા ખાર્યું હોય તે કામ ચોગ્ય રીતે સ્થંપ મારેલા ખીલ કોઈ પણ દસ્તાવેજ ઉપરથી થાયને બીધે નકામો થયો હોય તેમાં દસ્તાવેજ.

(૩) દસ્તાવેજના કોઈ પણ પક્ષકારે કરી આપેલો દસ્તાવેજ જે, ચુકથી અથવા અજાણતા ખમરો હશે અને જેને બદલે તેજ પક્ષકારોએ અને તેજ કારણ સારૂ ખીલે દસ્તાવેજ કરી તેના ઉપર ચોગ્ય રીતે સ્થંપ માર્યો હશે ત્યારે તે બગડેલો દસ્તાવેજ, પણ એવું કાનું છે કે કરી આપેલા દસ્તાવેજને પ્રસંગે:—

(અ) તે દસ્તાવેજ રદ કરવા સારૂ આપ્યો નોંધ્યો.

(ખ) દસ્તાવેજની તારીખ પછી છ મહિનાની અંદર, અથવા દસ્તાવેજમાં તારીખ ન બધી હોય તો જે સમયે તે દસ્તાવેજ, પહેલાં અથવા એકલાએ કરી આપ્યો હોય તે સમયે તે (દસ્તાવેજ) કરી આપવાની તારીખ પછી છ મહિનાની અંદર કાંઈ મળવા સારૂ અરજી કરવી નોંધ્યો. પણ જે કોઈ દસ્તાવેજને બદલે ખીલે દસ્તાવેજ કર્યો હશે તે પ્રથમનો દસ્તાવેજ અનિવાર્ય (ફર ન કરાય એવી) વાતને બીધે સદરહુ મુદતમાં રદ કરવાને આપવાનું ન અને તો સદરહુ પ્રમાણે સમજવું નહીં અને તે પ્રસંગે, બદલીને કરેલા દસ્તાવેજની તારીખ પછી અથવા તે (બદલીને કરેલો દસ્તાવેજ) કરી આપવાની તારીખ પછી છ મહિનાની અંદર અરજી કરવી નોંધ્યો, અને બગડેલો દસ્તાવેજ બિટીચઈડિયાની બાહાર મોકલ્યો હોય તો સદરહુ પ્રમાણે સમજવું નહીં, પણ તે પ્રસંગે તે દસ્તાવેજ બિટીચઈડિયામાં પાછા આવવાની તારીખ પછી છ મહિનાની અંદર અરજી કરવી નોંધ્યો.

પળી એમ કાનું છે કે સ્થંપના કાગળ ઉપર લખેલો દસ્તાવેજ સહી કરી આપ્યો ન હોય તેવા સ્થંપના કાગળને પ્રસંગે તે સ્થંપ સદરહુ પ્રમાણે બગડવા પછી છ મહિનાની અંદર કાંઈ મળવા સારૂ અરજી કરવી નોંધ્યો.

પર, કચુકી ચારજ થવાને પાત્ર હોય એવા દસ્તાવેજ સારૂ કોઈ વી રીતે નહીં વાપર પણ સમયે ચુકથી, આ આકટ મુજબ કરેલી કાનું ઉપરથી સરેલા સ્થંપ માટે બદરહુ પ્રકારના દસ્તાવેજ માટે જે પ્રકારનો સ્થંપ કાનું હશે તેના કરતાં ખીલ જાતના સ્થંપનો ઉપયોગ કર્યો હશે ત્યારે અથવા જેટલી કીમતનો સ્થંપ બદરહુ હોતો તેના કરતાં વધારે કીમતના સ્થંપનો ઉપયોગ કર્યો હશે અથવા જે દસ્તાવેજ કચુકી ચારજ થવાને પાત્ર ન હોય તે દસ્તાવેજ માટે કોઈ પણ સ્થંપનો ચુકથી ઉપયોગ કર્યો હશે અથવા

વા કોઈ પણ દસ્તાવેજ સારૂ વાપરેલા સ્ટોપ, તે દસ્તાવેજ ખારખી કલમ ખાંદેના કુરાવ તાકીને લખેલા હોવાથી, આદમી કલમ પ્રમાણિ ચુકથી નીરૂપવોગી થયો હશે ત્યારે, તે દસ્તાવેજની તારીખ પછી છ મહીનાની અંદર અથવા તે દસ્તાવેજ ઉપર તારીખ નહી હોય તો તેની ઉપર જે માહિત્તે પહેલી અથવા એકલાએ સહી કરી હશે તે માહિત્તે તેની ઉપર સહી કરવા પછી છ મહીનાની અંદર, અરજી કરવામાં આવે તો, અને દસ્તાવેજ કોઈ પણ ડ્યુટી ચારજ થવાને પાત્ર હોય તો તેની ઉપર ચોગ્ડ ડ્યુટીનો ફરીથી સ્ટોપ ચારજેથી કલેક્ટર, સંબંધુ પ્રમાણિ વાપરવાના હોય તે પ્રમાણિ નહી વાપરેલા અથવા નીરૂપવોગી થયેલા સ્ટોપ ખગડવા છે એ પ્રમાણિ તેઓને રદ કરવાને અને તે વાત કબુલ કરવાને મુખતિવાર છે.

૫૧ મી અને ૫૨ ૫૩. બગરેલા અથવા વાપરવાના હોય તે રીતે નહીં વાપરેલા મી કલમ મુજબ સ્ટોપને માટે કોઈ પણ પ્રસંગે બહોળા આપવામાં આવે તે પ્રસંગે તે બહોળા કેવી રીતે સ્ટોપને બહોળા (અ) તેવીજ કમતના અને તેટલીજ કમિતના પોતજ આપવો. સ્ટોપ આપવાનો અથવા (બ) માટે તો, પોતાને ચોગ્ડ બાજે તો કમિતની તેટલીજ રકમના પોતજ કોઈ કમતના સ્ટોપ આપવાનો અથવા (ક) દરેક રૂપીએ અથવા રૂપીઆના કોઈ પણ બાજે એક આનો કાપી લઈને, પોતાની નજરમાં આવે તો તેટલી રકમના નાણાં આપવાનો અધિકાર કલેક્ટરને છે.

જો સ્ટોપ વાપરવા ૫૪. જો સ્ટોપ ખગડયો નહી હશે અથવા બારેલા કામને માને માટે બેઠેલા ન હોય અથવા નકામો થયો નહી હશે તેવો સ્ટોપ કોઈ પણ હશે તેઓને માટે જ સંખસના કમલમાં હશે પણ જેનો તેને તાત ખપ ન હશે ત્યારે તે સંખસ તે સ્ટોપ રદ કરવા સારૂ આપવેથી અને તે સંખસ તે નો ઉપયોગ કરવાના ખરખરા ઈરાદાથી તે વેચાતા લીધો હોય અને તેણે તેની પુરેપુરી કમિત આપી છે અને તે સંબંધુ પ્રમાણિ જો તારીખ આપવામાં આવ્યો હોય તે તારીખથી આગલા છ મહીનાની મુદતની અંદર સંબંધુ પ્રમાણિ વેચાતા લીધો હોય એવી કલેક્ટરની પુરી ખાતરી કરી આપવેથી જ રૂપી થ અથવા રૂપીઆના બાજે એક આનો કાપી લઈને સ્ટોપની કમિતના પર્ષયા કલેક્ટર જે તે સંખસને પાછા આપવા.

ભાગ ૭ મો.

પુરવણીના કાગળો.

સ્ટોપ વેચવા સંખ ૫૫. સ્ટોપ અને સ્ટોપના કામજ પુરા પાડવાનું અને વેચવાનું થઈ કાનુને કરવાને અને માત્ર કયા સંખસોથી તે વેચાય તે સંખસી અને તે સંખસના કમિત્કર્મ અને મહેનતનો બહોળા કરાવવાનું નીપચન કરવા સારૂ આ આકરને અનુસરીને કાનુને કરવાનો અધીકાર ગરમ્બર ઇનકોલેસ એઓના નિર્ણયમાં રહીને સ્થાનીક સરકારને છે.

આ આકટ એકંદ ૫૧. આ આકટના હેતુ એકંદર રીતે અમલમાં આણવા શરૂ
ર રીતે અમલમાં આણવા શરૂ રીતે આ આકટને અનુસરીને કાનુન કરવાનો અધિકાર મળવાનું હવે
અમાણવા વીરોની કોલિસિલ એમને છે.
કાનુનો કરવાનો અધિકાર.

કેટલાક અધિકાર ૫૭. નેમણુક, કાનુન, અને હુકમ કરવા વીરો આ આકટ મુ
વખતે વખતે ચલાવવા આપેલા સર્વ અધિકાર પ્રસંગ પડે તેમ વખતે વખતે ચલાવવા.
વવાનો અધિકાર.

કાનુન પ્રસીદ્ધ કરવી. ૫૮. જવાવનમી કલમ મુજબ કરેલી કાનુનો શીવાય આ આકટ પ્ર
માણે કરેલી બીજી સર્વ કાનુનો ઇંડીયા ગેનેરેટમાં છાપી પ્રસીદ્ધ કર
રવી, અને જવાવનમી કલમ મુજબ કરેલી સમગ્રી કાનુનો સ્થા
નીક ગેનેરેટમાં છાપાવી પ્રસીદ્ધ કરવી. આ કલમમાં કલા પ્રમાણે

છાપીને પ્રસીદ્ધ કરેલી સર્વ કાનુનો સંદર્ભ પ્રમાણે પ્રસીદ્ધ થયા પછી કાપડા પ્રમાણે ચાલશે.
કેટલે પ્રસંગે પોહો ૫૮. કોઈપણ સમયને વીસ રૂપીઆ કરતાં વધારે નાણાની
અ આપવાની અવશ્યકતા, રકમ પહોંચશે અથવા વીસ રૂપીઆ કરતાં વધારે રકમનું કોઈપણ
બીલ આઈ એક્સચેન્જ અથવા એક અથવા પ્રાગીસરી નોટ પહોં
ચશે અથવા કરજ અથવા કરવામાં વીસ રૂપીઆ કરતાં વધારે ક્રીમ
તનો જમમ માલ પહોંચશે તેની પાસેથી સંદર્ભ પ્રકારના નાણા

અથવા બીલ અથવા એક અથવા નોટ અથવા માલ આપનાર સમય પહોંચે ત્યાં
રે તેણે ચોખ રીતે રકમ મારેલી પહોંચે તે બદલ આપવી.
કોરટ ફી બાબત ૫૯. કોરટ ફી સંબંધી નો વેળા કોઈપણ આકટ અમલમાં હ
અથવા, શે તે આકટ મુજબ નો કુપુરી ચારજ થવાને પાત્ર હશે તે કુપુરી
ને આ આકટમાંના કોઈપણ કાવ હવેથી બાબ આવે છે એવું
સમજવું નહીં.

આકટનું ભાષાંતર ૬૦. દરેક સ્થાનિક સરકાર નો મુલકોનો રાજ્યકારભાર ચલાવ
કરવું, અનુક્રમણિકા કરવા, અને તે સંબંધી ની હશે તે મુલકોની મુખ્ય ભાષામાં આ આકટનું લક્ષ્યુર્યક ભા
રે તે આવે વેચવા. પાંતર તે સરકારે કરાવવું. સંદર્ભ પ્રકારના દરેક ભાષાંતરને એક
એક અક્ષરનુક્રમે કરેલી પુરું અનુક્રમણિકા જોડવી. અને તે
ભાષાંતર અને અનુક્રમણિકા છાપાવામાં અને ચાર આનાથી વધારે
ન હોય એટલી ક્રીમને દરેક પ્રત મોકલેને વેચવી.

બાબ ૮ માં.

શ્રેણદારી ગુના અને કામ ચલાવવાની રીત.

ચોખ રીતે રકમ ૬૧. ચોખરીતે રકમ મારવા શીવાય નો કોઈ સમય કોઈપણ
નહીં મારેલા રેતા બીલ આઈ એક્સચેન્જ (ફંડીપત્રી) એક અથવા પ્રાગીસરી નોટ (૫૨

વેળ કરી આપવા યદ્યપી) લખશે અથવા કરશે અથવા આપશે અથવા તેની પાછ
ગતિ હ'ંડ.

જ રીતે લખશે અથવા ખીજના નામ ઉપર કરી આપશે અથવા
સાક્ષીદાર ન હોવા છતાં તેની ઉપર સહી કરશે અથવા સીકરવા
સાહે કે પદસા મળવા સાહે કેવાડશે અથવા સીકરશે અથવા તેનો
અવેળ આપશે અથવા સેશે અથવા કોઈપણ રીતે વેચશે તે સખસ,

કોઈપણ સખસ ડ્યુટી ચારજ થવાને પાત્ર હોય એવા ખીજે કોઈપણ દસ્તાવેજ
ચોખ્ખીતે સ્ટાંપ મારવા શીવાય કરી આપશે અથવા તેની ઉપર સાક્ષીદાર ન હોવા છતાં
સહી કરશે અને,

કોઈપણ સખસ ચોખ્ખીતે સ્ટાંપ મારેલો નહી હોય એવા કોઈપણ પ્રાકસી
ઉપરથી (સંભામાં મત આપવા વીચીના અધીકાર પત્ર ઉપરથી) મત આપશે અથવા
મત આપવાનો યત્ન કરશે તેને,

સરકાર પ્રકારના ફોર્મ અપરાધને માટે વતામાં વતો પાંચરો રૂપિયા સુધી હંડ થશે
પણ એવું ફોર્મ છે કે ચોરીસમી કલમ મુજબ અથવા સાડતોસમી કલમ મુજ
બ અથવા પચાસમી કલમ મુજબ કોઈપણ દસ્તાવેજને માટે કોઈપણ હંડ આપેલો હશે
ત્યારે તે હંડની રકમ, તે હંડ ને સખસે આપેલો હશે તે સખસને તેજ દસ્તાવેજ માટે
આ કલમ મુજબ પછીથી કોઈપણ હંડ થશે હશે તે હંડમાં મળે આપવી.

વળગે એવા સ્ટાં ૧૨. કોઈપણ સખસને કોઈપણ વળગે એવા સ્ટાંપ અગીયાર
૫ રક કરવાનું ચુક મી કલમ મુજબ રક કરવો અવશ્ય હશે અને ને, તે કલમમાં
પાને માટે હંડ. કહેલી રીતે તે સ્ટાંપ રક કરવાનું ચુકશે તેને વત્તામાં વતો સો
રૂપિયા સુધી હંડ થશે.

૧૩. ને કોઈ સખસ સરકારની કોઈપણ ડ્યુટી ભુકાવવાના ધરાદાથી.

૧૪ મી કલમના (અ) સંતાવીસમી કલમ પ્રમાણે ને વાત અને હકીકત કોઈ
કોણ મુજબ કરવાનું પણ દસ્તાવેજમાં લખવી જરૂર હોય તે શ્રેયુક્ત અને ખરી રીતે
વર્જ કરવા માટે હંડ લખ્યા વગર તે દસ્તાવેજ કરી આપશે અથવા.

(બ) ને કોઈ સખસને કોઈપણ દસ્તાવેજ તૈયાર કરવાને અથવા તૈયાર કરાવવા
માટે રાખેલો હશે અથવા તેમાં સામેલ હશે અને ને સરકાર પ્રકારની સર્વ વાત અને
હકીકત તેમાં પુરાણપણે અને ખરી રીતે લખવાની મફલત કરશે અથવા લખવાનું વર્જ
કરશે તેને વત્તામાં વતો પાંચ હજાર રૂપિયા સુધી હંડ થશે.

પોર્ટો આપવાની ૧૫. ને કોઈ સખસ પાસે અઠાવનમી કલમ પ્રમાણે પોર્ટો
ના કહેવા માટે અ માગી હોય તે આપવાની ના કહેશે અથવા મફલત કરશે અથવા
ને પોર્ટોમને માટે ને વીશ રૂપિયા કરતાં વધારે રૂપિયાની રકમ અથવા વીશ રૂપિયા
ડ્યુટી આપવાનું ચુ કરતાં વધારે કમિતનો માલ આપ્યા પછી સરકારની કોઈપણ ડ્યુ
કવવાની યુક્તી કર ટી ભુકાવવાના ધરાદાથી વીશ રૂપિયા કરતાં વધારે નહી એવી રક
વા માટે હંડ. મની અથવા કીમતની પોર્ટો આપશે અથવા અપિતો પૈસા અ
થવા માલ છુટા છુટા કરશે અથવા તેઓના વીમાગ કરશે તેને વ

તામાં વત્તો સો રૂપિયા સુધી હંડ થશે.

૧૫. નેને માથસને—

પાલીસી ન કરવા
મટે હંડ.

(અ) વીમાના કરાર બદલ ડોહ પછી સલામતી અથવા અવેજ
પહેલિયે અથવા ને સમાગમી અથવા અવેજ ખાતામાં જમે કરશે
અને ને સદરહુ પ્રકારની સલામતી અથવા અવેજ પહેલિયાને અ
થવા જમે કરવાને એક મહીનો થવાની અંદર સદરહુ વીમાની પાલીસી
(ખત) ચોગ્ય રીતે રદીય મારીને કરશે નહીં અને કરી આપશે નહીં તેને,

અથવા ને ડોહ
પાલીસી ઉપર ચોગ્ય
રીતે રદીય મારવે ન
હશે તે કરવા વગેરે
મટે.

(બ) ચોગ્ય રીતે રદીય મારવે ન હોય એવી ડોહ પછી પાલીસી
(ખત) કરશે અથવા કરી આપશે અથવા આપશે અથવા સદરહુ
પ્રકારની ડોહ પછી પાલીસી ઉપર અથવા તે પાલીસી મટે ડોહ
પછી નાણું આપશે અથવા હિસાબમાં મળેરે આપશે અથવા નાણું
આપવાનું અથવા હિસાબમાં મળેરે આપવાનું કબુલ કરશે તેને,

વત્તામાં વત્તો
જસે રૂપિયા સુધી હંડ થશે.

ને ખીલના અથ
વા મરીન પાલીસીના
સેઠ લખવાનાં હશે
તે ખીલની અથવા
મરીન પાલીસીની
સેપુરુ પ્રત ન લખ
વા મટે હંડ.

૧૬. બે અથવા વધારે પ્રત મળીને એક સેઠ થાય છે એવા
મળકુરનું ખીલ આફ્રે એક્સચેન્જ (ટુંડી પત્રી) અથવા મરીન ઇ-
ન્શુરન્સની પાલીસી (સમુદ્રના વીમાની પાલીસી) ને ડોહ સામસ
લખશે અથવા કરી આપશે અને તે ખીલના અથવા પાલીસીના
મળકુર ઉપરથી સેઠમાં નેટલી પ્રત હોવી જોઈએ તેટલી તે ખી
લની અથવા પાલીસીની સર્વ પ્રત તેજ વેળાએ ચોગ્ય રીતે રદીય
મારેલા કાગળ ઉપર લખશે નહીં અથવા કરી આપશે નહીં તે સ
ખસને વત્તામાં વત્તો એક હજાર રૂપિયા સુધી હંડ થશે.

ખીલમાં આવતી
તારીખ નાખવા મા
ટે હંડ.

૧૭. ડોહ પછી ખીલ આફ્રે એક્સચેન્જ અથવા પ્રામોસરીનેઠ
વાસ્તવીક રીતે ને તારીખે લખી હોય અથવા કરી હોય તે તારીખ
પછીની તારીખ ને ડોહ સરકારી ડ્યુટી પુકાવવાના ઇરા-
દાથી નાખીને તે ખીલ આફ્રે એક્સચેન્જ અથવા પ્રામોસરી નોટ
લખશે અથવા કરશે અથવા આપશે તેને અથવા સદરહુ પ્રકારના
ને ખીલમાં અથવા નોટમાં સદરહુ પ્રમાણે પછીની અથવા આવતી તારીખ નાખી છે
એવી ખબર છતાં તેની પાછળ ચોરો કરશે અથવા તે ખીલના નામ ઉપર કરશે અથવા
સીકારવા સારૂ અથવા પઈસા મળવા સારૂ દેખાડશે અથવા સીકારશે અથવા તેનો અ-
વેજ આપશે અથવા લેશે અથવા ખીલ ડોહ પાંચ રીતે વેચશે તેને,

મેહેસુલ પુકાવવા-
ની ખીલ પુકાતી ક
રવા મટે.

અને ને કામ વીશે અથવા પુકાતી વીશે અથવા તદખીર વીશે
આ આકટમાં અથવા ને વેળા ને કાપેલા અમલમાં હોય તેમાં
મુદામ કરાવ કરવે ન હશે તેવું ડોહ પછી કામ અથવા પુકાતી અ
થવા તદખીર તેવા ઇરાદાથી કરશે અથવા તેમાં સામેલ હશે તેને,

વત્તામાં વત્તો એક હજાર રૂપિયા સુધી હંડ થશે.

રૂઠાં પ વેચવા સખ
પી કાનુનો તોડવા
માટે અને કુકમવ
ગર વેચવા માટે
શીક્ષા.

૧૮. રૂઠાં પ વેચવા સારે નીમિત્તો ને કોઈ પણ સખસ પંચાય
નમી કલમ પ્રમાણે કરેલી કાનુનો પ્રમાણે ચાલશે નહીં તેને અને
સરકુ પ્રમાણે નીમો ન હોય એવો કોઈ પણ સખસ કોઈ પણ
રૂઠાં પ વેચશે અથવા વેચવા કાઢાડશે તેને વત્તામાં વત્તી છ મહોના
સુધી કેદની શીક્ષા થશે અથવા પાંચસો રૂપીઆ સુધી દંડ થશે અ
થવા નાને શીક્ષા થશે.

ફરીપાઠ કરવી તથા
ચલાવવી.

૧૯. આ આક્ટ મુજબ અથવા સન ૧૮૬૯ ના જનરલ રૂઠાં પ
આક્ટ મુજબ અથવા તે ઉપરથી રદ કરેલા કોઈ પણ આક્ટ ઉ-
પરથી શીક્ષા કરવા જોમ કોઈ પણ અપરાધ માટે ફરીપાઠ કરવી તે
કલેક્ટરની અથવા આ બાબત રવાનીક સરકાર ને બીજા અમલ
દારને સામાન્ય રીતે અધિકાર આપશે અથવા કલેક્ટર વીશેષ રીતે અધિકાર આપશે તે
બીજા અમલદારની મંજુરીયાત થીવાપ કરવી નહીં.

નીમણ રાખનાર મુખ્ય રેવન્યુ અધિકારીને અથવા આ બાબત તેણે બીજા અ-
મલદારને અધિકાર આપેો હશે તેને સરકુ પ્રકારનું ચલાવેલું કોઈ પણ કામ માકુર
સખવાનો અથવા સરકુ પ્રકારના કોઈ પણ અપરાધ બંદી વાળવાનો અધિકાર છે.

માછએટોની હત્ક
મત.

૨૦. પ્રેસીડેન્સી માછએટ થીવાપ અને ને માછએટનો અ-
ધિકાર બીજા વરગના માછએટના અધિકાર કરતાં ઓછો ન હોય
તે માછએટ થીવાપ બીજા કોઈ પણ માછએટ આ આક્ટ મુજબ
કોઈ પણ અપરાધનો ધનસાફ કરવો નહીં.

ધનસાફની જગ્યા.

૨૧. કોઈ પણ દસ્તાવેજ બાબત કરેલા સરકુ પ્રકારના દરેક
અપરાધનો ધનસાફ કરવો તે, તે દસ્તાવેજ ને કોઈ ડિવિઝનમાં
અથવા ઈલાકાના ને મુખ્ય શેરેમાં મળેો હશે તે ડિવિઝનમાં
અથવા ઈલાકાના મુખ્ય શેરેમાં અને તેજ પ્રમાણે ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત વિશે
ને કાયદો ને વેળા અમલમાં હશે તે કાયદા મુજબ સરકુ પ્રકારના અપરાધનો ધ-
નસાફ ને કોઈ ડિવિઝનમાં અથવા ઈલાકાના ને મુખ્ય શેરેમાં કરવાનો અધિકાર હશે
તે ડિવિઝનમાં અથવા ઈલાકાના મુખ્ય શેરેમાં ધનસાફ કરવાનો અધિકાર છે.

બીજા કાયદાના અ
અને બાપ આન
વતો નથી.

૨૨. ને કોઈ કામ અથવા વર્જન (કોઈ પણ કરવાનું મુકી
રૂપાની કસુર) આ આક્ટ વિરુદ્ધ અથવા આ આક્ટ મુજબ કરેલી
કાનુન વિરુદ્ધ અપરાધ થતાં હશે તે કામ માટે અથવા વર્જન માટે
બીજા કોઈ પણ કાયદા મુજબ કોઈ પણ સખસ ઉપર કામ ચ-
લાવવાની આ આક્ટમાંના કોઈ પણ ઠરાવ ઉપરથી મનાઈ છે
એમ સમજવું નહીં.

પરંતુ એવું ઠરાવું છે કે એકજ અપરાધને માટે કોઈ પણ સખસને બે વેળા
શીક્ષા કરવી નહીં.

પરિશિષ્ટ ૧ જી.

સ્તાવેશનો પ્રકાર.	સ્તાવેશનો સંખ્યા.
૧ વીસ રૂપીઆ કરતાં વધારે રકમના અથવા કોમલના કર ની પહેાંચ તે કરના પુ-રાણ સારે (ખાંડરની (સા-હકારની) પાસથુક (ખાતાની ચોપડી) થીવાય બીજી) કોઈ પણ પુકર્તા અથવા જુદા કાગળ ઉપર હેલુવારે અથવા હેલુવારની તરફથી લખેલી અથવા સંબંધ કરેલી હશે તે, ભપારે તે પુક અથવા કાગળ હેલુવારના કમલમાં હશે ત્યારે.	એક આનો.
૨ આકમિનિસ્ટેશન બાંડ (ગાલ મોલકતનો વહીવટ કરવા વીરોનું ખત.)	બમીન ખત (નં. ૧૪) ને જે કમી ડુધી પડે તેટલી.
૩ આકમિનિસ્ટેશન બાંડ (સાગર પુર વક અથવા પ્રતિસા પુર વક સેખ) અથવા લખેલા એ કરાર ને, સાગર આપવા નો ને સંખસને કાવદા મુજબ અધિકાર હશે તેની રૂબરૂ સાગર બાંધ અથવા પ્રતિસા કરી કરેલા હશે.	સ્તાવેશ (નં. ૩૮) જુઓ.
૪ લોસો આપવા વિશેની કબુલાત.	એક રૂપીઆ.
૫ કરાર અથવા કરારની ચાવી.	લીસને (નં. ૩૬) નેટલી ડુધી પડે તેટલી.
(અ) કોઈ પણ સરકારી સીકયુ રીટીના અથવા કોઈ પણ કેપનીમાં અથવા આરોસી એસનમાં (મંડળીમાં) રીટ ના અથવા બીલ આર્ક એ કસએવના વેમાલ સંખધી હશે તે.	એક આનો.
(બ) મુખાઈ ઇલાકામાંના કે	ચાર આનો.

માફી, જીએ પરીશીટ ૧.
(નં. ૧.)

જે પક્ષે ગ્રામમાં (આવેલી જ
મીનના માલિક અથવા ઉપ
ભોગ કરનાર કરાર ઉપરથી
અથવા જે કરારની યાદી
ઉપરથી તે જમીન ઉપરનો
પોતાનો હક હોડી ૬૪ સર-
કારને આપવું, અને સરકાર
પ્રમાણિત હોડેલા હકના સાટા
માં બીજી જમીન ઉપર હક
સેવાનું કબુલ કરેલા હોય તે
વે કરાર અથવા કરારની યાદી,
(ક) કરાર વિશે અથવા કરારની
યાદી વિશે આ આક્ટમાં બી
જી રીતનો કાયમ કરેલો ન
હોય તે.

આક આના.

૧ અધીકાર મલાવીને કરે
જું અપિટમેન્ટ તે પછી ૮
રેક્ટોનું હોય અથવા સ્થા
વર અથવા જંગમ માલ
મીલકતનું હોય, તે મૃત્યુ
પત્ર નહીં હોય એવા કોઈ
પક્ષ સેવણી કરેલું હશે
મારે.

... ..

૪૬૨ રૂપીઆ.

૭ મુકદ્દમા માલતી વેળા
કોરડના હુકમ ઉપરથી ક
સ્થા હોય તે સીવાય બીજી
રીતે કરેલા કોમલ આકવા
નો હસ્તાવેજ.

... ..

આવાડને (નં. ૧૦) નોટલી
કુચુધી ૫૩ છે તેટલી.

માફી, જરીશીટ ૨ (નંબર ૩
અને ૬.) જીએ.

શીખવા સાડે રહેવા બાબત
ના કરારનું ખત.

(હસ્તાવેજ નંબર ૩૧ જીએ.)

૮ કોઈ પક્ષ કંપનીના
આર્ટીકલ્સ આફ આશીસી
એશન.

... ..

૫૨૦૩ રૂપીઆ.

૯ આર્ટીકલ્સ આફ કલાર્ક
સીપ અથવા જે કરારના
મા ઉપરથી કોઈ કોરડનો
અટર્ની થવા સાડે, ક
બારકનું કામ કરવાને કોઈ
પક્ષ માલિક બંધાય છે.

... ..

અડીસો રૂપીઆ.

સ્ત્રીતાલેખનો પ્રકાર,	હાં પત્રી લેખ્ય કપુટી,																																																																						
આસેનમેટ (બીજાને સાંપી આપવાનો લેખ.) કલકલવાવીસિનુ અપીકારપત્ર	કનવેપન્સ નં. ૨૧ અને હાન્સક રનો લેખ નંબર, ૧૦ જુઓ, સ્ત્રીતાલેખ નં. ૩૮ જુઓ,																																																																						
૧૦ આવાડ એટલે મુકદ્દમો જો આલતા હોય તે વેળા હાઈકોર્ટના હુકમથી નહી પણ બીજી રીતે પંચને સાંપિલા મુકદ્દમાનો (૫)એ કેસો દેસલો. આદરી, પરીશીકર (નં. ૧) જુઓ.	(અ) જો માલ મીલકત સંબંધી દેસલો હોય જો માલ મીલક તની રકમ અથવા હોમલ તે દેસલામાં લખ્યા પ્રમાણે ૧૦૦૦ રૂપીઆ કરતાં વધારે ન હોય ત્યારે. (બ) બીજો કોઈ પણ પ્રસંગે, ૫૫૫ રૂપીઆ.																																																																						
	(અ) જ્યારે માગે ત્યારે અવેળ આપવાની હોય અને રકમ વૈસ રૂપીઆ કરતાં વધારે હોય ત્યારે.	તેટલી રકમના બાંડને (નં. ૧૩) જેટલી કપુટી ૫૩ એ તેટલી.																																																																					
	(બ) આગા સીવાય બીજી રી તે અવેળ આપવાનો હોય અને તારીખ પછી અથવા દેખાડયા પછી એક વરસથી વધારે ન હોય એટલી મુદ્દ- તમાં અવેળ આપવાનો હોય ત્યારે.	એક આનો. <table border="1"> <tr> <th>એકલ</th><th>બેનો સેટ</th><th>ત્રણનો સે</th></tr> <tr> <td>પ્રતલખી</td><td>લખ્યો હોય</td><td>લખ્યો</td></tr> <tr> <td>હોય તે,</td><td>પ તો તે</td><td>હોય તો તે</td></tr> <tr> <td></td><td>સેટની દરે</td><td>સેટની દરે</td></tr> <tr> <td></td><td>કપનકપર</td><td>પ્રતલખી</td></tr> </table>	એકલ	બેનો સેટ	ત્રણનો સે	પ્રતલખી	લખ્યો હોય	લખ્યો	હોય તે,	પ તો તે	હોય તો તે		સેટની દરે	સેટની દરે		કપનકપર	પ્રતલખી																																																						
એકલ	બેનો સેટ	ત્રણનો સે																																																																					
પ્રતલખી	લખ્યો હોય	લખ્યો																																																																					
હોય તે,	પ તો તે	હોય તો તે																																																																					
	સેટની દરે	સેટની દરે																																																																					
	કપનકપર	પ્રતલખી																																																																					
૧૧ એક અથવા બાંડ અથવા બ્યાંક નોટ અથવા કરન્સી નોટ ન હોય એવા બીલ આફ એક્સચેન્જ અથવા પ્રામીસરી નોટ.	તે બીલની અથવા નોટની રકમ ૨૦૦ રૂપીઆ કરતાં વધારે ન હોય ત્યારે. જો તે ૨૦૦ રૂપીઆ કરતાં વધારે હોય અને ૪૦૦ રૂપીઆ કર તાં વધારે ન હોય ત્યારે. <table border="1"> <tr> <td>૪૦૦</td><td>૧૦૦૦</td><td>૧ ૦ ૦</td><td>૮ ૦ ૦</td><td>૨ ૦</td></tr> <tr> <td>૧૦૦</td><td>૧૦૦૦</td><td>૧ ૦ ૦</td><td>૫ ૦ ૦</td><td>૪ ૦</td></tr> <tr> <td>૧૦૦૦</td><td>૧૨૦૦</td><td>૧૨ ૦ ૦</td><td>૧ ૦ ૦</td><td>૪ ૦</td></tr> <tr> <td>૧૨૦૦</td><td>૧૬૦૦</td><td>૧ ૦ ૦</td><td>૮ ૦ ૦</td><td>૧ ૦</td></tr> <tr> <td>૧૬૦૦</td><td>૨૫૦૦</td><td>૮ ૦ ૦</td><td>૧૨ ૦ ૦</td><td>૮ ૦</td></tr> <tr> <td>૧૦૦૦૦ રૂપીઆ સુધી</td><td>૨૫૦૦</td><td>૮ ૦ ૦</td><td>૧૨ ૦ ૦</td><td>૮ ૦</td></tr> <tr> <td>રૂપીઆ ઉપરાંત દર</td><td>૨૫૦૦</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>રૂપીએ અથવા ૨૫૦૦ ના</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>કોઈ પણ ભાગે,</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>૮૦૦૦૦ રૂપીઆ સુધી</td><td>૧૦૦૦૦</td><td>૩ ૦ ૦</td><td>૧ ૮ ૦</td><td>૧ ૦ ૦</td></tr> <tr> <td>રૂપીઆ ઉપરાંત દર</td><td>૧૦૦૦૦</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>રૂપીએ દર</td><td>૫૦૦૦</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>અથવા ૫૦૦૦ રૂપીઆના</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>કોઈ પણ ભાગે,</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </table>	૪૦૦	૧૦૦૦	૧ ૦ ૦	૮ ૦ ૦	૨ ૦	૧૦૦	૧૦૦૦	૧ ૦ ૦	૫ ૦ ૦	૪ ૦	૧૦૦૦	૧૨૦૦	૧૨ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૪ ૦	૧૨૦૦	૧૬૦૦	૧ ૦ ૦	૮ ૦ ૦	૧ ૦	૧૬૦૦	૨૫૦૦	૮ ૦ ૦	૧૨ ૦ ૦	૮ ૦	૧૦૦૦૦ રૂપીઆ સુધી	૨૫૦૦	૮ ૦ ૦	૧૨ ૦ ૦	૮ ૦	રૂપીઆ ઉપરાંત દર	૨૫૦૦				રૂપીએ અથવા ૨૫૦૦ ના					કોઈ પણ ભાગે,					૮૦૦૦૦ રૂપીઆ સુધી	૧૦૦૦૦	૩ ૦ ૦	૧ ૮ ૦	૧ ૦ ૦	રૂપીઆ ઉપરાંત દર	૧૦૦૦૦				રૂપીએ દર	૫૦૦૦				અથવા ૫૦૦૦ રૂપીઆના					કોઈ પણ ભાગે,				
૪૦૦	૧૦૦૦	૧ ૦ ૦	૮ ૦ ૦	૨ ૦																																																																			
૧૦૦	૧૦૦૦	૧ ૦ ૦	૫ ૦ ૦	૪ ૦																																																																			
૧૦૦૦	૧૨૦૦	૧૨ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૪ ૦																																																																			
૧૨૦૦	૧૬૦૦	૧ ૦ ૦	૮ ૦ ૦	૧ ૦																																																																			
૧૬૦૦	૨૫૦૦	૮ ૦ ૦	૧૨ ૦ ૦	૮ ૦																																																																			
૧૦૦૦૦ રૂપીઆ સુધી	૨૫૦૦	૮ ૦ ૦	૧૨ ૦ ૦	૮ ૦																																																																			
રૂપીઆ ઉપરાંત દર	૨૫૦૦																																																																						
રૂપીએ અથવા ૨૫૦૦ ના																																																																							
કોઈ પણ ભાગે,																																																																							
૮૦૦૦૦ રૂપીઆ સુધી	૧૦૦૦૦	૩ ૦ ૦	૧ ૮ ૦	૧ ૦ ૦																																																																			
રૂપીઆ ઉપરાંત દર	૧૦૦૦૦																																																																						
રૂપીએ દર	૫૦૦૦																																																																						
અથવા ૫૦૦૦ રૂપીઆના																																																																							
કોઈ પણ ભાગે,																																																																							

સ્વતંત્રતા દિવસનો પ્રકાર	સ્વતંત્રતા દિવસની રીત
અને ૩૦૦૦૦ રૂપીઆ હપ્તોતર દર ૧૦૦૦૦ રૂપીઆ અથવા ૧૦૦૦૦ રૂપીઆના ડોલર ૫ જી આગે.	૦ ૦ ૩ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦
(ક) તારીખ પછી અથવા દર આડવા પછી એક વરસ કરતાં વધારે મુદતે આવેલ આવકવાનો કોષ તરફ.	એવા બીજાના, અથવા નેટની રકમ બદલના માંડ ૭૫૨ (નંબર ૧૩) નેટની કુપી ૫૩ તેટલી.
૧૨. નિશ્ચિત આદેશો. આદેશો પરિશિષ્ટ ૨ (નં. ૭) નુસાર.	આર આના. નિશ્ચિત આદેશો કેટલીક પ્ર તો સેટ કરાવે બાબતો હોય તો તે બદલ રોકાવ સેટ માંની દરેક પ્રત ૭૫૨ રોકાવો જોઈએ.
૧૩. માંડ (ને વીસે આ આકટમાં બીજી રીતનો ક રાવ કરવો ન હોય.)	
આકટિનિરૂપેસનમાં (નં. ૨)	(નિશ્ચિત કરેલી રકમ ૧૦ રૂપીયા કરતાં વધારે ન હોય તરફ.)
કેટલાં માંડ (નં. ૧૪)	તે રકમ ૧૦ રૂપીયા કરતાં વધારે દરેક પાછ ૫૦ રૂપીયાથી વધારે ન હોય તરફ.
કેટલાં માંડ (નં. ૨૮)	તે રકમ ૫૦ રૂપીયાથી વધારે દરેક પાછ ૧૦૦ રૂપીયાથી વધારે ન હોય તરફ.
જનમીન ખત (નં. ૧૦) નુસાર.	૧૦૦૦ સુધી ૧૦૦ રૂપીયા હપ્તોતર દર ૧૦૦ રૂપીઆ અથવા ૧૦૦ રૂપીઆના ડોલર ૫ જી આગે.
આદેશો, પરિશિષ્ટ ૨ (નં. ૮) નુસાર.	૧૦૦૦ હપ્તોતર દર ૩૫૦૦) એ આ થવા ૩૫૦૦)ના ડોલર ૫ જી આગે.
૧૪. માંડ અથવા ગીરવી ખ ત કોઈ પણ હેતુના કામ રોકાવરીતે કરવા વાંચના અ થવા હેતુના સમયથી ૫ હોયેલા પાછાના હિસાબ આવવા વીચેની જામીની આખત કરી આપ્યું દરેક તે.	(અ) નિશ્ચિત કરેલી રકમ ૧૦૦૦ રૂપીયા કરતાં વધારે ન હોય તરફ.
આદેશો પરિશિષ્ટ ૨ (નં. ૮) અને ૧૨) નુસાર.	(બ) બીજી રીત પ્રસંગે.
૧૫. આદેશો માંડ એટલે સમુદાય જનતા વહાણનો આદેશો પાછાથી વહાણની	માંડ (નંબર ૧૩) નેટની કુપી ૫૩ જે તેટલી.

સ્વતંત્રતાવેશનો પ્રકાર.

સ્વતંત્રતાવેશનો પ્રકાર.

સંભાળ સેવાનું બની શકે
તે માટે અથવા તેને સફ
રમાં લઈ જવાનું બની શ
કે તે માટે વાહાણના તા
રણ હપ્ત નો કોઈ સ્વતં
ત્રતા હપ્તથી પાછા કર
તો કહાડે છે તે સ્વતંત્રતાવેશ.

૧૧. સંભાળનું સંરક્ષકો કે ડી
વાની અથવા રેવેન્યુ ડેપુટી
અથવા કમીસરે અથવા બી
જા કોઈ રેવેન્યુ ઓફીસરે
જાહેર સીલામ કરીને વેચે
લી કોઈ પણ માલ મીઠાકત
ના ખરીદદારને આપેલું.

૧૨. સંરક્ષકો કે અથવા બી
જા સ્વતંત્રતાવેશ નો તેના ખા
રણ કરનારનો અથવા રા
જા પછી બીજા માણસનો કં
પની મહેના અથવા કોઈ
પણ કંપનીના અથવા આ
સોસાયેટીના મહેના અથવા
આસોસાયેટીના રીસે વીસે
અથવા સ્કીપ વીસે (ખાંડે)
જાના ભાગના કાપલા (વીસે)
અથવા સ્કીપ (ખાંડે) વીસે
હસ્તે એવું કમીસરેના કમી
અથવા કોઈ પણ કંપની મહે
ના અથવા કંપનીના અથવા
આસોસાયેટીના મહેના અથ
વા આસોસાયેટીના સેરને
અથવા સ્કીપને અથવા સ્કી
કનો માલિક થવાનો હસ્તે
એવું કમીસરેના કમીસરે તે.

૧૩. આરટીસી એક્ટ વાહા
ણ અથવા વાહાણનો કો
ઈક મુખ્ય નીર્દેશ કરેલો
ભાગનું આરટીસી નીર્દે
શ કરેલા કારણ સારે નો
સ્વતંત્રતાવેશ હપ્તથી ભાડે
આપેલો હોય તે સ્વતંત્રતાવેશ
રજીસ્ટ્રી મર (પાગડ) બાંધના
રી આગમ્યો ભાડે આપ
વાના કરારના માલિકાપ.

ખરીદના પાછાની રકમ નોડલ
અથવા બાંધના ક-વેપ-સને
(નંબર ૨૧) નોડલો કમીસરે
પર તેજી.

એક આગો,

એક કમીસરે,

સ્ત્રતાવેળનો પ્રકાર.	રકાવની રીત અનુસાર.
૧૬. વીસ રૂપીઆ કરતાં એક આના.	
૨૦. તોડ લેકડું અતઃ એકે જે સ્ત્રતાવેળ ઉપરથી રેલ હાર પાતાની ખાલ ખોલકત પાતાના સેલુદારના કાપકા સાહેબે કરી આપિએ અ થવા જે સ્ત્રતાવેળ ઉપરથી સેલુદારના સેલુદારની તોડ લેકડો અવેળ અથવા વેકે અહીં તેમને મળવાનું ન હી કરવામાં આવે છે અ થવા રેલુદારનું કામ અસ્પે કરતી નીચેનાની રેલ ૨ હીને અથવા સેલુદાર સાહે બેસેના પ્રમાણે તેના સેલુદાર દારના કાપકા સાહે અભાવ વા વીરો જે સ્ત્રતાવેળ ઉપર થી કરાવું હોય તેવા રેલુદાર કરી આપિએ સ્ત્રતાવેળ.	૨૧ રૂપીયા.
૨૧. કન્વેયન્સ ને નંબર ૧૦માં કેહેલું ટ્રાન્સફર (પીલને નામે કરી આપવાનો સ્ત્રતાવેળ) ન હોય.	એ કન્વેયન્સના અવેળની રકમ તેમાં લખી હોય તે ૫૦ રૂપી યા કરતાં વધારે ન હોય મારે. ૫૦ રૂપીયા કરતાં વધારે હોય જી ૧૦૦ રૂપીયાથી વધારે ન હોય મારે.
માફી પરીચીત્ર ૨ (નંબર ૫ અને ૧૭) નુઓ.	૧૦૦ રૂપીયા સુધી ૧૦૦ રૂપીયા ઉપરાંત ૬૨ ૧૦૦ રૂપીએ અ થવા ૧૦૦ રૂપીયાના કોઈ પણ ભાગે. ૧૦૦૦ રૂપીઆ ઉપરાંત ૬૨ ૫૦૦ રૂપીએ અથવા ૫૦૦ રૂપીયાના કોઈ પણ ભાગે.
પાંચાળાનો સ્ત્રતાવેળ ... (સ્ત્રતાવેળ નંબર ૬૨ નુઓ.	
૨૨ નકલ અથવા ઉતારો ને ના ઉપર તે ખરી નકલ અથવા ઉતારોએ એવી રીત ની સરકારી નોકરીના અથ વા સરકારી નોકરનાનું કામ પરથી સર્જી કરી હોય અને જે કેલેક્ટરનો ને કાપકા ને અથવા અમલમાં હોય તે	(અ) અસલ સ્ત્રતાવેળ કડુટો માર્ફ થવાને પાત ન હોય તે અ થવા જે કડુટી માર્ફ થવાને તે પાત હોય તે એક રૂપીયા કરતાં વધારે ન હોય તો. આકે આના.

સ્ત્રીતાવેળનો પ્રકાર.	સ્ત્રીતાવેળનો વેળા કયુદી.
<p>કાચલા મુળમ કયુદી ચાર્જ થવાને પાત્ર ન હોય તે (બ) બીજો કાઈ પ્રસંગે. એક રૂપિયા.</p> <p>બાકી પરીશિષ્ટ ૨ (નં. ૬ અને ૧૦) જુઓ.</p>	
<p>૨૩ ને સ્ત્રીતાવેળ કયુદી ચાર્જ થવાને પાત્ર હોય અને નેને માટે ચોખ્ખા કયુદી આપી હોય તેવા સ્ત્રીતાવેળનો સામાવેળ અથવા કુલ્લીકર (બીજા પ્રત.)</p>	<p>(અ) અસલ સ્ત્રીતાવેળ ને કયુદી ચાર્જ થવાને પાત્ર હોય તે એક રૂપિયા કરતાં વધારે ન હોય તે. એક રૂપિયા.</p> <p>(બ) કાઈ પણ બીજો પ્રસંગે. એક રૂપિયા.</p>
<p>૨૪ કલકત્ત બાંડ</p>	<p>..... એક મીન ખત (નં. ૧૪) ને નેક બી કયુદી ૫૩૭૭ તેમજી કયુદી</p>
<p>૨૫. કાઈ પણ માલ મીલકત ના અથવા માલ મીલકત સંબંધી દરદર (જુઓ.) વીંધી કરાવ જમાવે તે મત્તુ પત્ર ચીવાય ખોલ્યો થોળ જુવરથી કરવો હોય ત્યારે.</p>	<p>..... ૫૪૨ રૂપિયા.</p>
<p>૨૬. માલ ખાખતનો કીલીવરી આડિર એટલે કાઈ પણ જો ડીમાં અથવા બંદરમાં હોય તેવો અથવા ને વખારમાં માલ ભાડે ભરી રાખવામાં આવેલો અથવા રાખવામાં આવેલો તે વખારમાં હોય તેવો અથવા કાઈ પણ કા જુવર હોય તેવો માલવેવાનો હક ને સ્ત્રીતાવેળ જુવરથી તે સ્ત્રીતાવેળમાં લખેલા માલ સંને અથવા તેના અસિત ને અથવા તે સ્ત્રીતાવેળ પાર જી કરનારને મળતો હોય અને સંદરકુ માલ પરનું ચો તારું માલિક પાલુ વેચવેથી અથવા ખીલને નામે કર વેથી તે માલના માલિકે અ થવા તેની તરફથી તે સ્ત્રી તાવેળ જુવર સહી કરી હોય તે સ્ત્રીતાવેળ; સંદરકુ પ્રકારના માલની કીમત વીસ રૂપી યા કરતાં વધારે હોય ત્યારે.</p>	<p>..... એક આનો.</p>
<p>ખત પત્ર અનામત મુકવાનો</p>	<p>સ્ત્રીતાવેળ (નં. ૨૬) જુઓ.</p>

સ્ત્રીવેળનો પ્રકાર.		સ્ત્રીવેળનો વાંચક કુચી.
૧૫૫. પાંચાળના ભાગીદારના જીવ દા ૫૩૫નાં ભેખ	સ્ત્રીવેળ (નં. ૩૩) જીવે.	
૧૫૬. પાંચાળ (અસલ સ્ત્રીવેળ ના સરખીજ સહી કરેલી ખીજ પ્રત)	સામા ભેખ (નં. ૨૩ જીવે.)	
૧૭. સેડેસ પેટરુ પાથી (સનંદ પરથી) કાઢવામાં હોય કેટ ને આપેલા અધિકાર તે કાઢે અભાવીને તે કાઢેના રોજનાં (૫૪માં) આડવોડે ૬ તરીકે અથવા વજીલ ત રીકે અથવા અટનિ તરીકે જાખલ કરવાનો ભેખ.	આડવોડેને અથવા વજીલને પ્રસંગે. અટનિને પ્રસંગે.	પાંચસો રૂપિયા. પસો પચાસ રૂપિયા.
આફી પરીશીજ ૨ (નં. ૧૧) જીવે.		
ખજાનો ભેખ. જીવે.	સ્ત્રીવેળ નં. ૩૫ જીવે.	
વધારે માર્ગ. ખજીસ.	નકલ નંબર ૨૨ જીવે. સ્ત્રીવેળ નં. ૩૦ જીવે. સ્ત્રીવેળ નં. ૩૬ જીવે.	
૧૮. ડેડેસ પેટરુ પાંચાળ (ખીજને જીવે અથવા ન પડેલાં રૂપા વિશે જાણી આવેલું ખત.)	જામીન ખતને (નં. ૧૪) જેટલી કુચી પડે છે તેટલી.
૧૯. ડેડેસ પેટરુ પાંચાળ (ખીજને રૂપામાં ખીજી આવેલું ખત.)	તેડા જીવે અત નં. ૨૦ જીવે.	
૨૦. ખત પત્ર અથવા ખીજો કિમતી સ્ત્રીવેળ અનામત રાખી અથવા જામીન માલ રાખી નાણાં ખીજમાં હોય તે પાછાં મળવાનું નિશ્ચીત કરવા સારું કરેલો કાઢવામાં કરાર કરેલાં વધારે સ્ત્રીવેળ.	(અ) ખીજો નાણાં તે સ્ત્રીવેળ ની તારીખથી ત્રણ મહીના થવા પછી પાંચ વરસથી વધારે નહીં એટલી મુદતની અંદર પાછાં આપવાનાં હોય ત્યારે.	સ્ત્રીવેળમાં નીશ્ચીત કરેલી રકમ ના ખીજ આફી એકમ એજને (નં. ૧૧) (ખ) જેટલા કુચી કી પડે છે તેટલા.
	(ખ) ખીજો નાણાં તે સ્ત્રીવેળ ની તારીખથી ત્રણ મહીના કરતાં વધારે નહીં એટલી મુ દતમાં પાછાં આપવાનાં હોય ત્યારે.	સ્ત્રીવેળમાં નીશ્ચીત કરેલી રકમ અના ખીજ આફી એકમ એજને ને (નં. ૧૧) (ખ) જેટલી કુચી પડે છે તેની અડધી.
૨૦. ગીરવી મુકેલી ખીજકત જીવે વધારે માર્ગ નાખવા વિશેનો સ્ત્રીવેળ.	(અ) અસલ ગીરવી ખત આ પરીશીજનાં ૪૪ નંબરની (અ) રકમમાં કહેલા પ્રકારનું હોય ત્યારે.	તે સ્ત્રીવેળમાં નીશ્ચીત કરેલી રકમ અ જેટલા સ્ત્રીવેળના કાંચે એને (નં. ૨૧) જેટલી કુચી પડે છે તેટલી.
	(ખ) તે ગીરવી ખત આ પરીશીજ ના નંબર ૪૪ ની (ખ)	તે સ્ત્રીવેળમાં નીશ્ચીત કરેલી રકમનાં માંડને (નં. ૨૩)

સ્વસ્તાવેશનો પ્રકાર	સ્વસ્તાવેશનો પ્રકાર	સ્વસ્તાવેશનો પ્રકાર
૩૧. શિખાવેશનો પ્રકાર, અને કોઈ પણ શિખાવેશને અથવા કલાકારને અથવા નો કરને કોઈ પણ પેશી અથવા પેશી અથવા કામ શિખાવેશ સાથે કોઈ પણ પેશીના કામ નીચે મુજબ હોય, તેની ચાકરી સંખ્યા અથવા શિખાવવા સંખ્યા થી ૬૬ લેખ, આટલે ૬૬ આ ૬૬ કલાકાર શિખાવ, આથી પરીસ્થિતિ ૨ નં. ૧૨ (ક) નુબા.	૨૬ મના કહેલા પ્રકારનું હોય નેટલી ૩૫૫૮ ૫૩ છે તેટલી.	પાંચ રૂપિયા.
૩૨. પંચાળનો સ્વસ્તાવેશ,	૬૬ રૂપિયા.
૩૩. પંચાળના આગીદારોના નુકાવકવાગોનો સ્વસ્તાવેશ,	૬૬ રૂપિયા.
૩૪. વિવાહ સંખ્યા તોડવાનો સ્વસ્તાવેશ આટલે કે જે સ્વસ્તાવેશ ઉપરથી કોઈ પણ માણસ પોતાનો વિવાહ સંખ્યા તોડે તે સ્વસ્તાવેશ,	૬૬ રૂપિયા.
૩૫. કોઈ પણ માણસ મોલક ત અદલ અદલ કરવાના મતનો સ્વસ્તાવેશ,	તે સ્વસ્તાવેશમાં વધારે કીમતની જે માણસ મોલકત સંખ્યા હોય તેની કીમતના નેટલા અથવા ૬-૫૫-૫૫ (નં. ૨૧) નેટલી ૩૫૫૮ ૫૩ છે તેટલી.
૩૬. અધિકારનો સ્વસ્તાવેશ (સેટ બેન્ડ અથવા મુદ્રાપત્ર શિવાય બીજા)	તે સ્વસ્તાવેશમાં બજાબી માણસ મોલકતની કીમતના નેટલા અથવા ૬-૫૫-૫૫ (નં. ૨૧) નેટલી ૩૫૫૮ ૫૩ છે તેટલી.
૩૭. વેલેચાણનો સ્વસ્તાવેશ,	વેલેચાણમાં આગેબી માણસ મોલકતની કીમત તે સ્વસ્તાવેશમાં સંખ્યા હોય તે કીમતની ૨૬ મના માંડને (નં. ૧૩) નેટલી ૩૫૫૮ ૫૩ છે તેટલી.
૩૮. કલક લેવાનો અધિકાર આપવા વિશેનો અથવા આપવાની મતલબ વિશેનો (મુદ્રાપત્ર કરતાં બીજા)	૬૬ રૂપિયા.

સ્તિત્વવેળાનો પ્રકાર.

રકમ પત્રી પોઝમ કપુદી.

બી) સ્તિત્વવેળા
વિષય.

પાલીસી નં. ૪૬ જુઓ.

૩૬. બીસ (પરો) બીસ કરી
આપવા વિશેની કપુદાત
(નં. ૪) જુઓ.(અ) તે બીસ ઉપરથી ભાડું
રાખ્યું હશે અને પ્રીમીયમ
(શિલા પાપડી) આપ્યું ન હ
શે અને તે બીસ એક વરસ
કરતાં યોછી મુદતનું હશે
મારે.તે બીસ ઉપરથી જે રકમ આ
પવાની તે સમજી રકમ માટે
ના બાંડને (નં. ૧૩) નેટલી
કપુદી પર છે તેરલી.માફી, પરીચીટ. ૨
(નં. ૧૩) જુઓ.એક વરસ કરતાં યોછી મુદતનું
નહી હશે પણ ત્રણ વરસ કર
તાં વધારે મુદતનું ન હોય
મારે.બીસમાં અજમાયે લખેલા વા
વિંક ભાડાં માટેના બાંડને
નેટલી કપુદી પર છે તેરલી.ત્રણ વરસ કરતાં વધારે મુદતનું
હશે મારે.બીસમાં અજમાયે લખેલા વા
વિંક ભાડાની રકમ નેટલા
અથવા કીમત નેટલા અવે
જ માટેના કન્વેયન્સ ઉપર
નેટલી કપુદી પર છે તેરલી.(બ) તે બીસ ઉપરથી ભાડું
રાખ્યું હશે અને પ્રીમીયમ
આપ્યું ન હશે અને તે બીસ
કોઈપણ નહીં મુદતનો નહીં
હશે મારે.રકમ વરસે મુખી બીસ માટે તો
પહેલાં રકમ વરસ માટે વાર્ષિક
ભાડું અજમાયે આપવામાં
આવે તેની રકમ નેટલા અ
થવા કીમત નેટલા અવેજ
માટેના કન્વેયન્સને (નં. ૨૧)
નેટલી કપુદી પર છે તેરલી.(ક) ફેન અથવા પ્રીમીયમ લઈ
ને બીસ (પરો) આપેા હોય
અને ભાડું લખ્યું ન હોય
મારે.બીસમાં ફેન અથવા પ્રીમીયમ
લખ્યું હશે તે ફેનની અથ
વા પ્રિમિયમની રકમ નેટલા
અથવા કીમત નેટલા અવે
જ માટેના કન્વેયન્સ (નં.
૨૧) નેટલી કપુદી પર છે
તેરલી.(ડ) ભાડું લખ્યું હશે તે ઉપરાંત
ફેન અથવા પ્રીમીયમ લઈને
પરો આપેા હશે મારે.ફેન અથવા પ્રિમિયમ આપ્યું ન
હોય તો એવા બીસને જે
કપુદી પર છે તે કપુદી અને તે
ઉપરાંત બીસમાં લખેલા ફે
ન અથવા પ્રિમિયમની રકમ
અથવા કીમત નેટલા અવે

૪૦. કોઈપણ કંપની મહેતા
અથવા કરવા જારેલી કંપ
ની મહેતા સેરાનો અથવા
કોઈપણ કંપનીએ અથ
• થા કરવા જારેલી કંપનીએ
કરને પેસા કહાડવાના તે
ખાખત સેરાનો લેટર આ
ફે આલાઈવેડ (સેરા વેડે
ઓ આપવાનું પત્રક.)
- ૪૧ લેટર આફે ફેક્ટરી (ભ
લામણ પત્ર) એટલે ને
કોઈ દસ્તાવેજ ઉપરથી એ
ક મણસ ને માણસ વી
રી તે દસ્તાવેજ લખ્યો હ
યો તેને પેસા ધોરવાનો ખી
લ મણસને અધીકાર આ
પે છે તે દસ્તાવેજ.
- ૪૨ લેટર આફે લાઈસન્સ એ
ટલે લેખેલુદારે પાતાના કા
વા નીર્દેશ કરેલી મુદત સુ
ધી એકુદ રાખવા અને લે
ખેલુદારને પાતાની નજરમાં
આવે તેમ તેનું કામ મ
લાવવા દેવું એવી રીતનો
લેખદાર અને તેના લેખેલુદાર
વચ્ચે થયેલો કોઈપણ કરાર.
- ૪૩ કોઈપણ કંપનીનું મેજા
રેડમ આફે આસોસીએ
શન.
૪૪. ગીરવી ખત ને 'લોશો' (અ) તે ખતમાં લખેલી મીલત ખતમાં નિશ્ચિત કરેલી રકમ

જ મહેતા કન્વેપન્સને (નં.
૨૧) નેહલી ડ્યુટી પડે છે તે
રહી.

પણ એવું કશુંયું છે કે કિંમત
પ્રમાણિ ને રજીપલીસને જરૂ
રનો હરો તરસો સ્ટોપ, લીસ
કરી આપવા વિશેના કરારના
માને મારવો હરો અને તે ક
રારનામાં પ્રમાણિ તે લીસ પ
છીથી કરી આપવામાં આવ
શે મારે તે લીસની ડ્યુટી
આઠ આનાથી વધારે પડી ન
હી એ મ સમજવું.

એક આનો,

એક આનો,

દસ રૂપિયા.

પંદર રૂપિયા.

સ્તાવેજનો પ્રકાર.		દીર્ઘ પોષ-કુચી.
આ પરીશીલના નંબર ૧૪ અથવા નં. ૧૫, અથવા ૨૯ અથવા નં. ૧૫ માં બી છે રીતનો કરાવ કરશે ન હશે.	કતનો અથવા તે મીલકતના કાઠપણ બાગનો કબજો સ હી કરી આપતી વેળા વરેણ મુકતારે અપ્પો હસે અથવા આપવાનો કરાર કરશે હશે ત્યારે	જેટલા અવેજના ક-વેપ-સ (નં. ૨૧) ને જેટલી કુચી ૧૩ તેટલી.
આફી, પરીશીલ ૨ નં. ૧૨ અને નંબર ૧૪ (બ) જુઓ.	(બ) સહી કરતી વખતે સંદર્ભ પ્રમાણ કબજો આપે ન હ શે અથવા આપવાનો કરાર કરશે ન હશે ત્યારે.	તે ખતમાં નિશ્ચિત કરેલી રકમ ના બાકેને (નં. ૧૩) જેટલી કુચી ૧૩ તેટલી
૪૫ નોટારીયલ આઈડ એટ સે નોટરી પબ્લીક એઓ એ પોતાના હુકાનું કરતબ કર્મ કરતાં, અથવા નોટ રી પબ્લીક તરીકે કાયદા સર રીતે કામ કરનાર બી જા માણસે કરેલો અથવા સહી કરેલો કાઠપણ સ્તાવેજ વેળ અથવા શેરા અથવા શંભાણ અથવા આખ અ થવા સરટીફિકેટ અથવા બાબાણ.	એક રૂપીઆ.
૪૬ શંભાણ અથવા પાંચ પો તાના મુખ્યને ખાતે લીસ રૂપીયા કરતાં વધારે કીંમ તનો કાઠપણ ખાલ અ થવા કટોક અથવા અજ રમાં વેચવા લેગ સીકપું રીટી (૫૫/સાનો સ્તાવેજ) વેચાતી લેવાનું અથવા વે ચવાનું જાણાવવા વિશે તે મુખ્યને જણાવે અથવા આ કતોઆએ મોકલેલી.	એક આનો.
૪૭ નોટ આર્ પ્રોટેક્ટ વાંહા ણના આસ્તરે કરવાની.	આઈ આનો.
વેહેસણ પંચાણ.	સ્તાવેજ નંબર ૩૭ જુઓ, સ્તાવેજ નં. ૩૨ અને ૩૩ જુઓ.	
૪૮ તબી પુકતીની તપસીલ ફેડલ કરવાની પરવાનગી આપવાની, અથવા તે ન બી કહાડેલી પુકતી છીડુ સ્તાનમાં ચલાવવા બાબત	સો રૂપીઆ.

દિનિવારના પ્રકાર.	રદાંતી પાંચ કુટુંબી.								
<p>ના અથવા તેના ઉપર મ કરવા બાબતના અથ વા વેચવા બાબતના અન ન્ય અધિકારની મુક્તિ વ ધારવાની અરજી.</p>									
<p>૪૯ વી મા-તી પાલીસી, માફી, પરીશિષ્ટ ૨ નંબર ૧૪ (અ) જીએ.</p>	<table> <tr> <th data-bbox="660 307 806 423">એક જ પ્રત લખી હોય ત્યારે.</th><th data-bbox="806 307 960 423">બી પ્રત લ- ખી હોય ત્યા રે દરેક પ્રતે.</th></tr> <tr> <td data-bbox="660 423 806 525">(અ) સમુદ્ધતા વીમાને પ્રસંગે જે રકમનો વીમા ઉતારવા હોય તે રકમ ૧૦૦ રૂપીઆ કરતાં વધારે ન હોય ત્યારે.</td><td data-bbox="806 423 960 525">૦ ૪ ૦ ૦ ૨ ૦</td></tr> <tr> <td data-bbox="660 525 806 627">અને ૧૦૦૦ રૂપીઆ ઉપરના દર ૧૦૦૦ રૂપીએ અથવા ૧૦૦૦ રૂપીયાના કોઈ પણ ભાગે.</td><td data-bbox="806 525 960 627">૦ ૪ ૦ ૦ ૨ ૦</td></tr> <tr> <td data-bbox="660 627 806 860">(બ) બીજા કોઈ પણ વીમાને પ્રસંગે— જે રકમનો વિમા ઉતારવા હો ય તેની રકમ ૧૦૦૦ રૂપીઆ કરતાં વધારે ન હોય ત્યારે. અને ૧૦૦૦ રૂપીયા ઉપરના દર ૧૦૦૦ રૂપીએ અથવા ૧૦૦૦ રૂપીયાના કોઈ પણ ભાગે.</td><td data-bbox="806 627 960 860">૦ ૬ ૦ ૦ ૬ ૦</td></tr> </table>	એક જ પ્રત લખી હોય ત્યારે.	બી પ્રત લ- ખી હોય ત્યા રે દરેક પ્રતે.	(અ) સમુદ્ધતા વીમાને પ્રસંગે જે રકમનો વીમા ઉતારવા હોય તે રકમ ૧૦૦ રૂપીઆ કરતાં વધારે ન હોય ત્યારે.	૦ ૪ ૦ ૦ ૨ ૦	અને ૧૦૦૦ રૂપીઆ ઉપરના દર ૧૦૦૦ રૂપીએ અથવા ૧૦૦૦ રૂપીયાના કોઈ પણ ભાગે.	૦ ૪ ૦ ૦ ૨ ૦	(બ) બીજા કોઈ પણ વીમાને પ્રસંગે— જે રકમનો વિમા ઉતારવા હો ય તેની રકમ ૧૦૦૦ રૂપીઆ કરતાં વધારે ન હોય ત્યારે. અને ૧૦૦૦ રૂપીયા ઉપરના દર ૧૦૦૦ રૂપીએ અથવા ૧૦૦૦ રૂપીયાના કોઈ પણ ભાગે.	૦ ૬ ૦ ૦ ૬ ૦
એક જ પ્રત લખી હોય ત્યારે.	બી પ્રત લ- ખી હોય ત્યા રે દરેક પ્રતે.								
(અ) સમુદ્ધતા વીમાને પ્રસંગે જે રકમનો વીમા ઉતારવા હોય તે રકમ ૧૦૦ રૂપીઆ કરતાં વધારે ન હોય ત્યારે.	૦ ૪ ૦ ૦ ૨ ૦								
અને ૧૦૦૦ રૂપીઆ ઉપરના દર ૧૦૦૦ રૂપીએ અથવા ૧૦૦૦ રૂપીયાના કોઈ પણ ભાગે.	૦ ૪ ૦ ૦ ૨ ૦								
(બ) બીજા કોઈ પણ વીમાને પ્રસંગે— જે રકમનો વિમા ઉતારવા હો ય તેની રકમ ૧૦૦૦ રૂપીઆ કરતાં વધારે ન હોય ત્યારે. અને ૧૦૦૦ રૂપીયા ઉપરના દર ૧૦૦૦ રૂપીએ અથવા ૧૦૦૦ રૂપીયાના કોઈ પણ ભાગે.	૦ ૬ ૦ ૦ ૬ ૦								
<p>(અ) એક જ વ્યવહારના સંબંધ માં એક અથવા વધારે દરેકના વેળ નોંધવા સાથે દાખલ કર વાવાના માત્ર કારણ સાથે કે રણ હશે ત્યારે.</p>	<p>આક આના.</p> <p>(બ) (અ) માં કહેલા વ્યવહાર શિવાય બીજા કોઈ પણ એક જ વ્યવહાર માં કામ કરવા સા થે એક અથવા વધારે માણ સને અધિકાર આપવાનું હ શે ત્યારે.</p>								
<p>૫૦ પાવર આફ્રી અટર્ની (મુ ખ્યમારનામું) પાના નં. ૩ માણે માર્ગે પવા પાત્ર પ્રાક સી (મત આપવાનું અ ધિકાર ૫૪) ન હોય તે.</p>	<p>(ક) એક કરતાં વધારે વ્યવહાર અથવા સામાન્ય સંબંધના કા મ એક જ એકામને અ થવા દરેકને કરવાના આધ કાર, પાંચ કરતાં વધારે નહી એટલા માણસને આપવાનું હશે ત્યારે.</p> <p>પાંચ રૂપીઆ.</p>								

સ્ત્રાવેશનો પ્રકાર.

રૂઠાં પતી વાંચ્ય કપુટી.

(ક) એક અથવા વધારે વ્યવસ્થા રૂપીઓ.

હાર અથવા સામાન્ય સંઘળા
કામ એકાગ્રતા એકાગ્રતા
અથવા દરેકને કરવાનો અધિકાર
કાર પાત્ર કરતાં વધારે પાત્ર
હસથી વધારે નહીં એટલા
માણસને આપવાનું હશે ત્યારે

(ઘ) બીજા કોઈ પ્રસંગે.

અધિકાર આપેલા દરેક માણસ
દીઠ એક રૂપીઓ.

ખુલાસો—એક જ પિટ્ટીના એક કરતાં વધારે માણસે હશે તે
આ નંબરના કારણ સારે એક જ માણસે એક સમજવું.

પ્રામીયારીનોટ (વાપદાઓ) બિલ આફ્ટ એક્સચેન્જ નંબર
૧૧ જુઓ.

પ્રોટેસ્ટ એટલે બિલ આફ્ટ નોટારિયલ આફ્ટ નંબર ૪૫
જુઓ.

અથવા પ્રામીયારી નોટ

(વાપદાઓ) સીકરવાની

અથવા તેના અવેજ આ

પવાની ના કહેવા બદલ

નોટરી પબ્લીક એઆએ

અથવા નોટરી પબ્લીક ત

રીકે કાપદાસર રીતે કામ

કરનાર બિલ કોઈ માણ

સે બજાવે કોઈપણ ઠા

ખલો.

વાહાણના માસ્ટરની પ્રોટેસ્ટ નોટારિયલ આફ્ટ નંબર ૪૫
જુઓ.

એટલે તોડના હિસાબનો

નીકાલ કરવા સારે અથ

વા આવેશનો હિસાબ ક

રવા સારે વાહાણના મા

સ્ટર વાહાણની સફરની

બીગતનો કોઈપણ એકરા

ર લખી તદ્દપાર કરવો

હોય તે અને ચારરે (વાં

હાથ નુરે માંડનારે) વાહા

ણમાં માલ ન ચઢાવ્યા

આપત અથવા કસ્ટોનીએ

(તેની ઉપર માલ મોક

લ્યો હોય તેણે) વાહાણમાં

થી માલ ન ઉતાર્યો આ

પત તેઓની વીરુદ્ધ તેણે

તે ને બજાવે એકરા

કરશે હશે તે-તે એકરાર
 ઉપર નોટરી પબ્લીક અ
 થવા નોટરી પબ્લીક પ્ર
 માણે કામદાસર રીતે કામ
 કરનાર ખાલિ માણસે સ
 હી કરી હશે અથવા ઠા
 ખણે બાબતે હશે ત્યારે.

૫૧ નીચે લખેલા માણસો
 ની કોઈપણ એક સભા
 માં કોઈપણ માણસને મ
 ત આપવાનો અધિકાર
 આપવા વીશે પ્રાકસ્ટી.

(અ) જે કંપનીના રજીસ્ટ્રાર
 અથવા ફંડના (ચાપલુના)
 શેર કર્યા હશે અને તે
 ખાલિના નામ ઉપર કરી
 આપાવ હશે તે કંપનીના
 મેંબરોની.

(બ) અનુત્તર પાલક મીથનરની
 (ક) કોઈપણ ધનસ્વીરપુર
 નના પ્રોપ્રિટરીની (માલિકા
 ની) અથવા મેંબરોની
 અથવા ફંડના ફાળો આ
 પનારોની.

૫૨ પહેલિ કોઈપણ નાણા
 ની અથવા ખાલિ માલ
 ની જેની રકમ અથવા
 કિંમત વીસ રૂપીઆ કર
 તાં વધારે હોય.

માફી પરિશિષ્ટ ૨ નંબર ૧૫
 જુઓ.

..... એક આનો.

..... એક આનો.

૫૩. ધરેણિ મુકેલી મીલકત
 નું રીકન્વેન્સ (પાછી ક
 ર) આપવાનો લેખ)

૫૪ ફારગતી એટલે કોઈ મા
 ળસ ખાલિ માણસ ઉપર
 ના અથવા કોઈપણ ની

(અ) જે અવેશ માટે મીલકત
 ધરેણિ મુકી હશે તે ૧૦૦૦ રૂ
 પીયાધી વધારે ન હોય તે.

(બ) બીજો કોઈ પ્રસંગે.

(અ) કાવાની રકમ અથવા કિ
 મત ૧૦૦૦ રૂપીયાધી વધારે
 ન હોય તે.

રીકન્વેન્સ-સમાં જે અવેશ લ-
 ખણે હશે તેટલા અવેશની ર
 કમના કન્વેન્સને (નં. ૨૧)
 નેટલી ડ્યુટી પડેલે તેટલી.

દસ રૂપીઆ.

ફારગતીમાં જે રકમ અથવા
 કિંમત લખી હશે તે રકમ
 ના અથવા કિંમતના પાંકને

સ્ત્રીવિગ્નના પ્રકાર	રટાપની ચોડપ ડ્યુટી.
હીંજ કરેલી માલ મીલકત ઉપરના હાથ ને કોઈ સ્ત્રીવિગ્ન ઉપરથી જોડી છે છે તે સ્ત્રીવિગ્ન.	(નં. ૧૭) નેટલી ડ્યુટી ૫ રૂ છે તેટલી.
૫૫ રેકપોટુન્ડી પા ખાંડ (આ વકર્ન ખત) એટલે વાંદા જી ઉપર ચઢાવેલા અથવા ચઢાવવાના માલ ઉપર નાણું કાઢાડયું છે અને ને ખાંડે માલ જવાનો છે તે ખાંડે પોણેચરો તે નાણું પાંચુ આપયું એ પા અજકુરનો ફરક કોઈ પણ સ્ત્રીવિગ્ન.	પાંચ રૂપીઆ. ખાંડને (નં. ૧૩) નેટલી ડ્યુ ઠી ૫રૂ છે તેટલી.
૫૬ કોઈ પણ માલ મીલકત ના અથવા માલ મીલક ત સંબંધી દુષ્ટ (નુખામાં આવયું) રક કરવાનો મ તુપત્ર શીવાય બીજા કો ઈ પણ સ્ત્રીવિગ્ન.	૬૨ રૂપીઆ.
૫૭ સેટલમેન્ટ.	તે સેટલમેન્ટમાં ને માલ મિલ કત સેટલ કરેલી હશે તે મો લકતની રકમ નેટલી અથ વા કીમત નેટલી રકમના ખાંડને (નં. ૧૩) નેટલી ડ્યુ થી ૫રૂ છે તેટલી.
૫૮ શીપિંગ આર્ડર (માલ વાહાણ ઉપર ચઢાવવાનો હુકમ) કોઈ પણ વાહાણ ઉપર માલ લઈ જવાનો અથવા લઈ જવા સંબંધી હુકમનો સ્ત્રીવિગ્ન.	એક આનો.
૫૯ લીસ મુકી દવાનો સેખ.	૨૨૨ નંબર ૪૬ નુઓ. (અ) લીસ ને ડ્યુટી ચાર્જ થ વાને પાત્ર હશે તે પાંચ રૂપી થા કરતાં વધારે ન હોય તોરે
માફી પરિશિષ્ટ ૨ (નંબર ૧૬) નુઓ.	(બ) બીજો કોઈ પણ પ્રસંગે. પાંચ રૂપીઆ.
૬૦ ટ્રાન્સફર (બીજાના ના મ ઉપર કરી આપવા યો જીનો સેખ.) માફી પરીશીષ્ટ ૨ (નંબર ૧૭) નુઓ.	(અ) કોઈ પણ કંપનીના ચોર અથવા આસોસીએસન (મંડળીના) ચોર. (બ) ખાંડમાં અથવા લીસમાં અથવા ગીરવી ખતમાં અથ

- ૨ વા પાલીસીમાં નિશ્ચિત રહેલા કોઈ પણ દુક સંબંધ.
- (૧) સરેરહ પ્રકારના બાંડની તે બાંડ અથવા લીસે અથવા અથવા લીસની અથવા ગીર ગીરવી ખત અથવા વી માની વી ખતની અથવા પાલીસી પાલીસી ને ડ્યુટી માર્ક થ ની ડ્યુટી પાંચ રૂપિયા કરતાં વધારે ન હોય તે.
- (૨) બી ને કોઈ પ્રસંગે પાંચ રૂપોઆ.
- (૩) સને ૧૮૭૪ ના આંડમીની સ્ટેટર જનરલના આકરની ૩૧ મો કલમ પ્રમાણે કોઈ પણ માલ મીલકતનું. બસ રૂપોઆ.
- (૪) કોઈ પણ દરેક પ્રોપર્ટી પાંચ રૂપોઆ.
(જુ મામાં આપેલી માલ મીલકત) અવેજીદીયા લીધા સીવાય એકતરફી પાસેથી બીજા તરફીને આપવાનું.

૨૨૪ (જુ મા)

કાવ (નંબર ૨૪) જુ મા.

૨૬ કરવાનો લેખ (નંબર. ૪૬)

જુ મા.

ક્રાંત અંકવા બાબતનો લેખ.

ક્રાંત અંકવાનો દસ્તાવેજ

(નં. ૭) જુ મા.

... મર આના.

૧૧ માલ બદલનું વારંદા એ ટમે કોઈ પણ માલ ગોડી માં અથવા વખારમાં અથવા ડંકા પર હશે તે માલ ઉપર સ્વામીત્વનો દુક નીચે લખેલા માલસંનો એ એવું દર્શાવનાર કોઈ પણ દસ્તાવેજ એટલે તે દસ્તાવેજમાં ને માલસંનું નામ લખ્યું હશે તેનો અથવા તેના આસિનોનો અથવા તે દસ્તાવેજ ખાતે કરનાર નો દુક એવું દર્શાવનાર કોઈ પણ દસ્તાવેજ કપારે તે માલ ને માલસંના તા આમાં હશે તે માલસં અથવા તે માલસંની તરફ થી તે દસ્તાવેજ ઉપર સહી કરી હશે અથવા હા અથવા લખ્યો હશે મર.

પરિશિષ્ટ ૨ જી.

જે દસ્તાવેજોને સ્ટાંપ કયુટીની માફી છે તે દસ્તાવેજો,

૧. આફીડેવિટ અથવા લખેલો એકરાર તે નિચે લખેલાં કારણ સારે કર્યો હતો ત્યારે—

(અ) હીંદુસ્તાનના લોકરી આર્બન પ્રમાણિ પટમાં નામ દાખલ થવાની સરત તરીકે કર્યો હતો.

(બ) ડોહ પાણ કારકમાં અથવા ડોહ પાણ કારકના અમલદાર આગળ ફર્જલ કરવાના અથવા ઉપયોગ કરવાના તરતના કામને માટે કર્યો હતો.

(ક) ડોહ પાણ માણસને ડોહ પાણ પેનશન અથવા થંદા નેમ્લુક મળી શકવાના કારણ સારે આત કર્યો હતો.

૨. કરાર અથવા કરારની યાદી,

(અ) માલ અથવા વેપારની જાણસના વેચાણ બાબત અથવા વેચાણ સારે અથવા સંબંધી માત્ર હતો અને ૧ લા પરિસીદના ૪૬ મા નંબર પ્રમાણિ મારજ થવા પાત્ર હોય એવું કોઈ અથવા યાદી ન હતો તે.

(બ) બ્રીટિશ ખરમાના ઓફ કમીશનરના તાબા તથા તે પ્રાંતમાં ચાકરી કરવા બદલ બ્રીટિશ ખરમામાં એમોમેટ થનારા (પોતાનું વતન છોડી ત્યાં જનારા) હીંદુસ્તાનના દેશીઓ અને સ્ટેક એમોમેશનના સુપરીન્ટેન્ટ અથવા સરકાર ઓફ કમીશનરના પ્રતીનીધી તરીકે કામ કરનાર બીજા સરકારી અમલદારની વચ્ચે થયો હતો.

(ક) સરકારને માટે ખસખસના ઝાડનું વાવેતર કરવા સારે રૈયત કરી હતો.

(ક) ડોહ પાણ લોન સારે અથવા લોન સંબંધી ઇંડીયા સરકારને અરજીના નમુના પ્રમાણિ કરી હતો.

(ધ) સરવે નંબરથી દસ્તાવેલી જમીનના ઉપલેખ બાબત અને તે બદલ મહેસુલ આપવા બાબત સન ૧૮૬૫ના ૧ લા આક્ટ મુજબ કરેલી.

(ફ) સન ૧૮૭૪ના યુરોપીયન વેઇન્સ્ટી આક્ટની ૧૭ મી કલમ પ્રમાણિ કરેલી.

૩. કીમત આકવાનો દસ્તાવેજ જે માત્ર એકજ પક્ષકારની માહિતીને સારે કર્યો હતો અને કરારથી અથવા કાયદાના અમલથી પક્ષકારોને તે પ્રમાણિ ચાલવું ડોહ પાણ રીતે અવશ્ય ન હતો.

૪. ભાડા તરીકે જમીનદારને આપવાની રકમ કરાવવા સારે પાકની કીમત આકવાનો દસ્તાવેજ.

૫. સન ૧૮૪૭ના ૨૦ મા આક્ટની ૫ મી કલમ મુજબ મજકુર દાખલ કરી અંધ સ્વામીત્વ બીજાને સોંપી દેવાનો લેખ.

૬. સન ૧૮૭૩ના મુબાઈના ૬ મા આક્ટની ૮૧મી કલમ મુજબ અથવા ૧૮૭૪ના મુબાઈના ૩૯મા આક્ટની ૧૮મી કલમ મુજબ (કરોલો) આવડ (પંચે કરોલો ફેસલો)

૭. બિલ આફ મેડિંગ, બ્યારે તેમાં જે માલ લખ્યો હોય તે માલ સન ૧૮૭૫ના હિંદુસ્તાનના બંદર વિશેના આક્ટમાં બંદરની બાબત લખી છે તેવા ડોહ પાણ બંદરની હદ માંહેની ડોહ પાણ જગ્યાએ પોર્ટિંગ્સ હોય અને તેજ બંદરની હદ માંહેની બીજી ડોહ પાણ જગ્યાએ પોર્ટિંગ્સ હોય ત્યારે.

૮. ખાડ (ખત) નીચે લખેલા માણસે અથવા માણસોએ કરી આપ્યું હતો ત્યારે.

નેટથી સ્થંપ કહો છે તેટલો સ્થંપ સદરૂ પ્રકારના ચેટર ઉપર અથવા એજેન્સી ટીપર ઉપર સીવાય તે ઉપરથી કંઈ બદલ પણ હાવો કરી સહાસે નહીં અથવા તેમાં લખેલી (વીમાની) પાલોસી આપવાનું અવરૂપ પાડવાના કારણ સીવાય બીજા કોઈ પણ કારણ સાથે તે આલેશી નહીં.

(બ) બીજા આફ એક્સચેન્જ સાથે હોય એવો ચેટર આફ હાઈપાથોડેસન (જી)નામ આલ ગીરવો મુકવા બાબતનું ખત.)

૧૧. પોલિસી.

(અ) થોડા રીતે સ્થંપ મારેલા અથવા આ પરીશીટના ૧૮ માં નંબર મુજબ (કુચુ કીની) માફી હોય એવા કોઈ પણ ફરતાવેજમાં લખેલો આવેજ પોલિસી એવા મજકુરની અથવા તે ફરતાવેજ ઉપરથી લેવાના મુદલ પડસા અથવા બીજા અથવા આ-ચુકીટી અથવા મુદતે મુદતે મળવાનો હોય એવો બીજો આવેજ પોલિસી એવા મજકુરની તે ફરતાવેજની પાછળ અથવા તે ફરતાવેજમાં લખેલી.

(બ) કન્સીડરેશન વગર કંઈ પણ પડસા આપવા બદલ,

(ક) સરકારી મેડેસુલનો કર ડેરબી હોય એવી જમીન બાબત અથવા (મદ્રાસ અને મુંબાઈ બ્રહ્મકામાં) ઈનામ જમીન બાબત ઝિફુતોએ કંઈ પણ ભાડું આપવા બદલ,

(ક) મલીકામાં આગમ એમીના બરકર મીલેના અથવા મલીકામાં આગમ એમીના કીફુપાનાના બરકર મીલેના બીનસનંદી અમલદારોએ અથવા સીપાઈ એમીએ ભારે તેમજ અમલદારે હાખલ અથવા સીપાઈ હાખલ ચાકરી કરતા હશે ત્યારે વગર પોલિસી બદલ,

(ઈ) કોઈ પણ માણસને સદરૂ પ્રકારના બીન સનંદી અમલદાર અથવા સીપાઈ તરીકે પોતાની ચાકરી બાબત પેનશન અથવા નેમણુક પોલિસીની હશે અને બીજા કોઈ પણ તરફથી સરકારની નોકરી કરતા ન હોય તેણે તે પેનશન બદલ અથવા નેમણુક બદલ,

(ક) ક્યામીલી સર્વિસિટી કારણ કરનારાએ આપેલી, જે પ્રસંગે પોલિસીમાંની રકમ ને માણસે પોતાના વગરમાંથી અથવા નેમણુકમાંથી સીપી આપી હશે તે માણસ સદરૂ એ બરકરમાંથી કોઈ પણ બરકરના બીન સનંદી અમલદાર હશે અથવા સીપાઈ હશે અને સદરૂ પ્રકારની તરફથી ચાકરી કરતા હશે તે પ્રસંગે,

(ગ) પોતે વસુલ કરેલી જમીન મેડેસુલ બદલ અથવા કર બદલ મુખીએ અથવા બંધારદારોએ આપેલી,

(હ) કોઈ પણ સાહુકાર પાસે પડસા અથવા પડશાની સીક્યુરીટી (ફરતાવેજ) મુકેલો હોય અને તેનો કીસાબ આપવાનો હોય તે પડસા બદલ અથવા પડશાની સીક્યુરીટી બદલ આપેલી.

૧૨. એવું કાનૂનું છે કે જે માણસને તે પડશાનો અથવા પડશાની સીક્યુરીટીનો કીસાબ આપવાનો તે માણસ સીવાય બીજા માણસ પાસેથી તે પડશા અથવા પડશાની સીક્યુરીટી મળી એવું તે પોલિસીમાં લખેલું ન હોયું નોંધવું.

૧૩. એવું કાનૂનું છે કે કોઈ પણ કંપની અથવા આર્થિક સંસ્થાને કાઢાકી હશે અથવા આગળ કાઢાકીના પાર્ટનર હશે અથવા હરિસ કરશે હશે તેના ચેર મેન્ટેન્સી આપવાના પત્ર ઉપરથી અથવા રિફરન્સ અથવા સેરના કાલ બાબત ભરેલા અથવા અનામત મુદેલા પડશાની પોલિસીને આ માફી લાગુ નથી.

૧૪. લીસ કોડી લેવાનો ફરતાવેજ ભારે તે લીસને કુચુકીની માફી હશે ભારે.

૧૫. પાછળ શેરો લખીને કરેલા ટ્રાન્સફર (બીજાના નામ ઉપર કરી આપવાનો લેખ).

(અ) બીજા આફ એક્સચેન્જના (ફૂકી પત્રીના) અથવા એકની અથવા પ્રાપ્તિસરો નોકરી (વાપરાયોરી)

- (બ) બીલ આફ લેડિંગના
(ક) બીઆન્ટી પાલીસીના
(ડ) ફિલિસ ઇંડીવામાં ને વેળા ને ડાઈ પણ આઠ અમલમાં હશે તે આઠ મુજબ સેવાના રેટના અથવા કરના ગીરવી ખતના,
(ઈ) ઇંડિયા સરકારની સીક્યુરીટીના,
(ફ) માલ બદલના વારંટના (૧ બા પરીશીલનો નંબર ૧૧).

સામાન્ય માફી.

૧૮. સરકારે અથવા સરકારની તરફથી અથવા સરકારને નીચે લખેલે પ્રસંગે કરી આપેલો ડાઈ પણ ફરતાવેળ એટલે કે આ માફી ન હોત તો સરકાર પ્રકારના ફરતાવેળ ને કચુરી આદિ થવાને પાત્ર થાત તે કચુરી આપવાને સરકાર ને પ્રસંગે પાત્ર થાય, તે પ્રસંગે કરી આપેલો ડાઈ પણ ફરતાવેળ.

પરિશિષ્ટ ૩ જી.

આક્ટ ૨૬ કયા તે.

નંબર અને સાલ.	વિષય અથવા ફંક્શન.	ફટલે સુધી રદ કરવા તે.
સન ૧૮૪૭ નો ૨૦ જી.	લેવરવામીત્વ.	“કાંઈ પણ સ્ટોપને અથવા કચુરીને પાત્ર થવા શીવય” એ શબ્દો પાંચમી કલમ મળેલાં.
સન ૧૮૫૧ નો ૧૦ જી.	હોંસ્થાનની કંપનીનો આક્ટ.	“તે ખત હોત તો તે ખતને નેટલે સ્ટાંપ પડત તે સ્ટાંપ તેના પર હોવા જોઈએ અને” એ શબ્દો અગીઆરમી કલમ મળેલાં.
સન ૧૮૬૧ નો ૧૮ જી.	જનરલ સ્ટાંપ આક્ટ.	“તે આરટીકલ ખતમાં લખ્યા હોત તો તે ખતને નેટલે સ્ટાંપ પડત તેટલો સ્ટાંપ તેની ઉપર જોઈએ” એ શબ્દો સાળમી કલમ મળેલાં.
સન ૧૮૭૧ નો ૭ જી.	ઇંડીયન એમીએશન આક્ટ.	સપ્તમી. “તે કાગળ ઉપર સ્ટાંપ મળવાની જરૂર નથી” એ શબ્દો સત્તાવીસમી અને એઝાઇઝીસમી કલમ મળેલાં.
સન ૧૮૭૩ નો ૧૬ જી.	વાલ્ય પ્રાંતનો સન ૧૮૭૩ નો જમીન મેલેસુલનો આક્ટ.	“સ્ટાંપ મળેલો અથવા” એ શબ્દો એક સોનાસીમી કલમ મળેલાં.
સન ૧૮૭૪ નો ૨૨ જી.	આંડમીની સ્ટેટ્સ જનરલનો આક્ટ.	“સ રૂપીઆનો સ્ટાંપ હોવો જોઈએ અને” એ શબ્દો એકત્રીસમી કલમ મળેલાં.
સન ૧૮૭૪ નો ૬ જી.	કુરોપીયન વેસ્ટ-સી આક્ટ (પીરેલોગી બટાનારા કુરોપીયન લોકો સા ર આક્ટ.)	“વગર સ્ટાંપના કાગળ ઉપર હશે તે માલસે અને” એ શબ્દો સત્તરમી કલમ મળેલાં.
સન ૧૮૭૫ નો ૧૫ જી.	મુંબઈના મ્યુનિસીપલ ડીમેનવર.	“અને સરકાર પ્રકારનો ડાઈ પણ શેર કાંઈ પણ સ્ટાંપ કચુરી આગળ થવાને પાત્ર નથી” એ શબ્દો બીજી કલમ મળેલાં.

(True Translation,)

VENAYEK WASSOODEW,

Oriental Translator to Government.

મુકામ નંબર મુંબાઈ તા. ૨૩ મી એપ્રિલ સન ૧૮૭૬.
 નંબર ૧૧૬૦ ઈંદીયા સરકારનું નીચે લખેલું જાહેરનામું શ્રીયોગી જાણીને પ્રસિદ્ધ કર્યું છે.
 “સેપરેટ રેવેન્યુ-સ્ટાંપ.”

તારીખ ૧૯ મી એપ્રિલ સન ૧૮૭૬.

નંબર ૧૬૧ આનંદેશલ પ્રેસીડેન્સી ઈન ઈન્ડિયા એએએ સન ૧૮૭૬ ના હોં-
 ફુસ્થાનના સ્ટાંપ આક્ટની નવમી પંક્તિની સંતરમી ખંડીસમી અને એકાવનમી અને
 છપનમી કલમ ઉપરથી આપેલા અધિકાર ચલાવીને નીચે લખેલી કાનુનો કરી છે.

(અ) પ્રથમ નીયમો.

૧. આ કાનુન જીટીસ ઈંદીઆમાં સંધર્ષે ડેકાણે સન ૧૮૭૬ ના મે મહીનાની
 ૧ લી તારીખે અમલમાં આવશે અને તે તારીખે અને તે તારીખ પછી નંબર ૧૨
 તારીખ ૧૧ મી એપ્રિલ સન ૧૮૭૬ નું જાહેરનામું રદ થશે.

૨. જે શખ્સો અને સંસ્થાઓ ઉપરોક્ત આ કાનુનમાં કરવો છે અને જેની વ્યાખ્યા
 સન ૧૮૭૬ ના હોંફુસ્થાનના સ્ટાંપ આક્ટમાં કરી છે તેનો અર્થ સરકાર આક્ટમાં જે
 કરવો છે તે અર્થ તે સર્વ શખ્સો અને વ્યાખ્યાઓ છે એવું સમજવું.

૩. સન ૧૮૭૬ ના હોંફુસ્થાનના સ્ટાંપ આક્ટ મુજબ ફરતાવેળ ખર્ચ ઉપરથી આ
 કાનુનું ખતાવવા સારું તથા પ્રકારના સ્ટાંપ રહેશે.

(૧) મારેલા સ્ટાંપ—એટલે કાગળના તાવ જેની ઉપર જુદી જુદી ક્રમીતના
 ટાંકાઓ સ્ટાંપ મારવા હશે અને આ કાનુન પ્રમાણે લેવાને તેના ઉપરોક્ત ક
 રવા સારું જે તેઓને વેચવામાં આવશે.

(૨) વળતે એવા સ્ટાંપ—જે સરકાર આક્ટની ફરમી કલમમાં કહેલા ફરતાવેળને
 પ્રસંગે લેવાને તેઓને ઉપરોક્ત કરવા સારું તેઓને વેચવામાં આવશે.

(૩) સ્ટાંપેડ લેખ—જે સરકારી અમલદારોએ આ કાનુનમાં પાછળ કરાવેલી
 રીતે લખાડવાના.

(બ) મારેલા સ્ટાંપ ખાખત.

૪. કુંડી શીવાય કુટુબી મારજ થવાને પાંચ હોય એવા સંધર્ષો ફરતાવેળ મારેલા
 સ્ટાંપ ઉપર લખવાનો અધિકાર છે. અને તે સંધર્ષો ફરતાવેળ સરકાર આક્ટની ફરમી
 કલમમાં અને આ કાનુનમાં કરવા કરવા છે તે શીવાય સરકાર પ્રમાણે લખવા નોંધાયે.

૫. કોઈ પણ ફરતાવેળ મારેલા સ્ટાંપ ઉપર લખવાનો હશે ત્યારે તે ફરતાવેળ જે
 કુટુબી મારજ થવાને પાંચ હશે તે કુટુબીની રકમ પાંચસો રૂપીઆ કરતાં વધારે ન હશે
 તે નીચે લખ્યા પ્રમાણે થયું ન હોય ત્યારે એકજ મારેલા સ્ટાંપનો ઉપરોક્ત કરવો નોંધાયે.
 સ્ટાંપ નોંધતા હશે તે ખર્ચની અર્જ ટેકરીને કરો હશે તે તે ટેકરી ને આફી-
 સરને સ્વાધીન હશે તેણે અથવા.

સરકાર પ્રકારની અર્જ સ્ટાંપ વેંડરને કરી હશે ત્યારે તે વેંડરે,

નોંધાયે તેરલી રકમનો એકજ સ્ટાંપ મારવાથી અથવા એમ નથી એવો દાખલો
 આપે ન હોય ત્યારે એકજ મારેલા સ્ટાંપનો ઉપરોક્ત કરવો નોંધાયે.

કોઈ પણ ફરતાવેળ જે કુટુબી મારજ થવાને પાંચ હશે તે કુટુબીની રકમ પાંચસો
 રૂપીઆ કરતાં વધારે હશે ત્યારે અથવા નોંધાયે તેરલી રકમનો એકજ સ્ટાંપ મારવાથી
 અથવા એમ નથી. એવો દાખલો ટેકરી આફીસરે અથવા સ્ટાંપ વેંડરે આપે હશે ત્યારે
 કુટુબી આવાનું ખતાવવા સારું સ્ટાંપની સંખ્યા વાપરવી તે જરૂરની રકમ પુરી કરવા સારું
 સ્ટાંપની ઓછામાં ઓછી જે સંખ્યા પાંચે આપી શકે છે એવો દાખલો ટેકરી આફી-
 સરે અથવા સ્ટાંપવેંડરે આપે તે સંખ્યા કરતાં વધારે સંખ્યા વાપરવી નહીં.

પણ એવું કરાવું છે કે સ્ટાંપ વેંડરે આ કલમ મુજબ આપેલા દાખલો નિચે લ

એસે પ્રસંગે બીલકુલ ચાલશે નહીં એટલે જે જગ્યાએ તે સ્ટાંપ વેંડર સ્ટાંપ વેચતા હોય તે જગ્યાથી બે મહિનાની અંદર તે કાબજાની તારીખે સરકારી ટ્રેઝરી હરી અને ત્યાં સ્ટાંપ વેચવા સારૂ રાખ્યા હશે તે પ્રસંગે તે કાબજા ચાલશે નહીં.

કોઈ પણ ફરતાવેળ જે કબુલી ચારજ થવાને પાત્ર હશે તે કબુલીની રકમ પુરી થવા સારૂ આ કાનુન મુજબ બે અથવા વધારે અરેલા સ્ટાંપને ઉપયોગ કરશે હશે ત્યારે તે ફરતાવેળને કંઈક ભાગ સરકાર પ્રમાણે ઉપયોગ કરેલા હશે સ્ટાંપ ઉપર લખયો નેહવ્ય.

(ક) સ્ટાંપેડ લેખલ.

૧. નિચે લખેલા ફરતાવેળને સ્ટાંપેડ લેખલ લગાડવાનો અધિકાર જે એટલે કે—

૧. આફીનીસ્ટેશન બોર્ડ (ખાલ બીલકલનો વહીવટ કરવા વિશેનું ખત) (૧) આફીનીસ્ટેશન (સોચન પુરવઠે અથવા પ્રતિષ્ઠા પુરવઠે લેખ) (૨) અધીકાર ચલાવીને કરેલું આપેલેટ, (૪) કોઈ પણ કંપનીના આફીકલ્સ આફી આસોશીએશન, (૫) આફીકલ્સ આફી કલાર્કસીપ (૬) બીલ આફી લેડિંગ (૭) ચાર્જ પાટી, (૮) હરકે બાખત કોવ, (૯) ખત પત્ર અથવા બીજી કોઈમતી ફરતાવેળ અનામત રાખીને અથવા જંગમ બીલ રાખીને કરેલે પડશા આપ્યા હશે તે પાછા મળવાનું નીચીત કરવા સારૂ કરેલો કોઈ પણ કરાર ફકાવનાર ફરતાવેળ, (૧૦) કંપનીના મેમ્બરોડમ આફી આસોશીએશન, (૧૧) નોટ આફી પ્રોટેક્ટ, (૧૨) નવી પુકતીની તપસીલ ફેલ કરવાની પરવાનગી મળવા વગેરેની અરજી (૧૩) વીમાની પાલીસી, (૧૪) ખાલ બીલકલ સળખી હરકે રક કરનાર ફરતાવેળ, અને નિચે લખેલા ફરતાવેળ-ઉચ્છેદ ભાષામાં લખ્યા હશે ત્યારે (૧૫) જે કરાર અથવા કરારની યાદી, સ્ટાંપ લગાડવાનો અધિકાર આપેલા આફીસરના ખાત પ્રમાણે અરેલા સ્ટાંપ ઉપર સમવકધી લખી ન શકાય તે કરાર અથવા કરારની યાદી, (૧૬) આવડે, (૧૭) અગે એટલે અવેળ આપવાના બીલ આફી એક્સચેન્જ શીવાય બીજી, લોડીસ ઉડીયામાં લખેલી બીલ આફી એક્સચેન્જ, (૧૮) બોર્ડ, (૧૯) તેલ જોડનું ખત, (૨૦) કન્વેયન્સ, (૨૧) ધરાણે મુકેલી બીલકલ ઉપર વધારે ચારજ વિસાડવાનો ફરતાવેળ, (૨૨) ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ આફી આપ્રીસીપ, (૨૩) પંત્યાળાનો ફરતાવેળ, (૨૪) પંત્યાળાના ભાગીદારોના જુદા પડવા માટેનો ફરતાવેળ, (૨૫) બાદલા વીશેનો ફરતાવેળ, (૨૬) લીસ (પરો), (૨૭) લેટર આફી લેસન્સ, (૨૮) ગીરવી ખત, (૨૯) મુખત્યાર નામું, (૩૦) ધરાણે મુકેલી બીલકલનું રીકન્વેન્સ, (૩૧) ફારગતી, (૩૨) સેટલમેન્ટ, (૩૩) સરકાર આકેટના પેટેલા પરીચીદના ૧૦ મા નંબરમાં કરેલા પ્રકારના પ્રાન્સફર (ખાલના નામ ઉપર કરી આપવાનો લેખ),

૭. ૧ હી કાનુનમાં કરેલા ફરતાવેળને સ્ટાંપેડ લેખલ લગાડવાનો અધિકાર નીચે લખેલા આફીસરને આપ્યો ■ એટલે કે—

(અ) કલકલાના અને કરાંચીના કલેક્ટર, (બ) કલકલા અને મદ્રાસ અને મુંબાઈ અને રંગુન અને આલ્બેન અને અકલાખના સ્ટાંપના સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ, (ક) વાખ્ય પ્રતાંના સ્ટાંપના કમીશનર, (૬) પંજાબના સ્ટાંપના સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ અને (ઈ) આંધ્રના સ્ટાંપના સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ (પોલીટીકલ રેસીડેન્ટ).

૮. ૧ હી કલમમાં કરેલા કોઈ પણ ફરતાવેળ ઉપર સંકી થવાની અગાઉ તે પોતાની પાસે આપ્યો હોય અને પોતાને અરજ કરી હોય ત્યારે અરજદારની જે પ્રામતનું સ્ટાંપેડ લેખલ લગાડવાની ડરજા હશે અને જેના તે પેસા આપશે તે સ્ટાંપેડ લેખલ તે ફરતાવેળ ઉપર સરકાર પ્રકારના હરકે આફીસરે લગાડવું અને તે ફરતાવેળ અરજદારને પાછો આપવાની અગાઉ સરકાર પ્રકારનું લેખલ સ્ટાંપિંગ મશીન વડે (સ્ટાંપના પત્ર) વીરૂપ કરવું.

સ્ટાંપની કોઈમત વીસ રૂપીઆ અથવા તેનાથી વધારે હશે ત્યારે સરકાર પ્રકારના આફીસરે તે લેખલ વિરૂપ કરવું અને વળી લેખલની નિચે ફરતાવેળની ઉપર પોતાની આમુલ સંકી કરવી.

૬. જે હુંડી ઉપર સરકારે આકરંતી ફસમી કલમ મુજબ વળતે એવે રકમ માગવામાં આવે છે તે હુંડી ગીવાય ખીજી હુંડીઓ નિચે લખેલા પ્રકારના કાગળ ઉપર લખવી જોઈએ.

એટલે જે કાગળ સરકારે વેચવા સારે આપ્યા હશે અને જેની ઉપર સાતમી કાનુનની (૫૧) રકમમાં કહેલા આફીસર અહેધી ડાઈ એક આફીસરે રકમ પેઠે લખેલ લખાણ હશે અને જે રકમ પેઠે લખેલ આકરંતે કલમમાં દર્શાવેલી રીતે વીરક કરવા હશે તે કાગળ ઉપર લખવી જોઈએ.

૧૦. સરકાર પ્રકારના કાગળનો ફેરક તાવ ૮૫૫૧ ડૉલર કરતાં ઓછો ન હોય એટલે ઓછો હોવો જોઈએ અને તેને સારો કાગળ જોડવો જોઈએ.

૧૧. ખોલ આફી એક્સચેન્જ અને એક અને પ્રામીસરી નોટ એ સીવાય જે ખોલ ફરતાવેજ ખીટીય ઈંડીયાની બહાર કરી આપ્યા હશે અને ખીટીય ઈંડીયામાં આપ્યા પછી જેની ઉપર રકમ મારવો જરૂર હશે તેની ડ્યુકો આપવાનું રકમ પેઠે લખેલ વડે માત્ર દેખાડવું.

સરકાર પ્રકારનો ડાઈ/પાણ ફરતાવેજ સરકારે આકરંતી સતરમી કલમ મુજબ કલેર કટર પાસે લખવામાં આવે ત્યારે કલેક્ટરે તે ફરતાવેજ તે ફરતાવેજ બાબત ડ્યુકી આપી હશે તેની રકમ લખીને સાતમી કલમમાં કહેલા આફીસર અહેધી ડાઈ એક આફીસરે પાસે મોકલવો, અને સરકાર પ્રકારના આફીસરે તે ફરતાવેજ ઉપર આકરંતી કાનુનમાં કહેલી રીતે રકમ મારવો અને જે માણસે હાજર કરવો હશે તેને આપવા સરકારે કલેક્ટરની ઉપર તે પાછો મોકલવા.

(૬) પરચુરણ.

૧૨. ખોલ ફરતાવેજ બાબત ડ્યુકી આપવાનું ડાઈ/એક ફરતાવેજ ઉપર દેખાડવું સરકારે આકરંતી પંદરમી કલમ મુજબ જરૂર હશે ત્યારે ડ્યુકી આપવાનું સરકાર પ્રમાણે દેખાડવું, તે તે ફરતાવેજ ઉપર કલેક્ટરની સહીના ચોરા વડે દેખાડવું.

૧૩. સરકાર આકરંતી ત્રીસમી કલમ મુજબ ડ્યુકીનો અવેજ આપવો તે રોકક આપવો જોઈએ.

૧૪. સરકાર આકરંતી ૧૬ માં બાબ મુજબ જે જે માણસે પદ્ધતિ પ્રમાણે માગતો હશે અથવા રકમ નવો કરી આપવાનું કહેતા હશે તે તે માણસને અથવા એક રીતે અથવા ત્યાર આપેલા મુખતીયાને જે હકીકત ઉપરથી તે કાવો ઉત્પન્ન થયો હશે તે હકીકત સાચા બાબને મુખતીયાનીથી કહેવાનો અથવા તે હકીકત લખીને આફીડેવીટ (સાચા પુરવઠો અથવા પ્રતીતિપુરવઠો લેખ) કરવાનું કલેક્ટરે ફરમાવવું. કાવો કરનારની અથવા તેના મુખતીયારની જગ્યાની અહેના અથવા આફીડેવીટ અહેના મજકુરની સાબીલીને સારે સાક્ષીદારની સાક્ષી પાતાને એક લાગે તો માગવાનો અધિકાર કલેક્ટરને છે.

બમુજા બેહુકમ,

બહેગાં આબી નવાબ મુસ્તાતાબ હજરત
આનંદબાબ ગવરનર સાહેબ બાહાદુર હરધંજલાસ
કોમિશન, જે.એસ. એથેવેટ પીલ, સાહેબ
બાહાદુર, આલિદંગ મીઠ સેક્રેટરી નીસબત
સરકાર એઆની સહી.

(True Translation.)

VENAYEK WASSODEW.

Oriental Translator to Government.

સને ૧૮૭૦નો આક્ટ ૭ નો

ઈંડીયાના ગવર્નર જનરલ ઇન કાઉન્સિલનો હેઠળ લખેલો આક્ટ ગવર્નર જનરલ સાહેબે
સન ૧૮૭૦ ના માર્ચ મહિનાની ૧૧ મી તારીખે મંજૂર કર્યો તે સંગ્રહી લેવાનો
જાહેર થવા સાથે જાણીને પ્રસિદ્ધ કર્યો છે.

ખાખ ૧ હો.

પ્રથમ નિયમ.

હાનું મથાણું. | ૧ આક્ટને "સન ૧૮૭૦ નો ફોરટની ડીને આક્ટ" કહેવા.

આ આક્ટ આખા બ્રિટિશ ઈંડીયાને લાગુ છે. અને આ આક્ટ સન
આક્ટ ક્યાં ક્યાં લાગુ છે. | ૧૮૭૦ ના એપ્રિલ મહિનાની પેલેલી તારીખે આજી થયો.
આ આક્ટ ક્યાં લાગુ થયો.

૨. આ આક્ટને જોડેલા ૩ જ પરિચિતના ૧ લા જાગમાં ને આક્ટો બ-
આક્ટો રદ કર્યા તે | ખાખે તે સદરકું તારીખવાળા ૨૬ થયે અને તેજ પરીચિતના
૨ જ જાગમાં ને આક્ટો લખા છે તેજ જાગમાં લખ્યા છે તેટલે મુખી સદરકું
તારીખવાળી ૨૬ થયે.

ખાખ ૨ નો.

હાઇકોર્ટની અને ઇલાકાના મુખ્ય શેહેરો માંહેની નાહાના

મુકદમાની ફોરટનો ફી.

૩. વિઠોરીયા રાણીના રાજાની ૨૪ મા અને ૨૫ મા વરસમાં ફોરમા સ્ટેટુટના
હાઇકોર્ટની આરિજનલ | ૧૦૪ થા જાગની ૧૫ મી કલમ ઉપરેલા આપેલા અધિકાર
સેકમાં લેવાની શી. | પ્રમાણે જાદયાફી સનદ ઉપરથી સ્થાપેલી હાઇકોર્ટના (ચીફ
તથા આટરની ચીફ અબ્જ) કલારેટોને તથા અમલદારોને શી આપવી હોય તે, અથવા
આક્ટને જોડેલા ૧ લા પરિચિતના ૧૧ મા નંબર પ્રમાણે અને ૨ જ પરિચિતના ૭
મા, ૧૨ મા, ૧૪ મા, ૧૬ મા, ૨૦ મા અને ૨૧ મા નંબર પ્રમાણે સદરકું પ્રકારની
ફોરમ્સ ફોરટમાં શી લેવી હોય તે.

અને જિલાના મુખ્ય શેહેરો માંહેની નાહાના મુકદમાની ફોરટમાં અને તેજની
જિલાના મુખ્ય શેહેરો | ફોરમ્સ ફોરટમાં શી લેવી હોય તે.
માંહેની નાહાના મુકદમાની
ની ફોરટમાં શી.

આ આક્ટમાં આજળ કહેલી રીતે વસુલ કરવી.

૪. આ આક્ટને જોડેલા ૧ લા અથવા ૨ જ પરિચિતમાં કહેલા પ્રકારના
હાઇકોર્ટ વિશેષ હકુમત | ને ફોરમાવેજ બખત શી લેશે તેવા ફોર્મ ફોરમાવેજ બખત
અલાવી હોય ત્યારે. | એ જ પરિચિતમાં ફોરમાવેજ પરિચિતમાં જોડેલા શીની ને
રકમ લખી છે તે કરતાં વધારી નક્કી હોય તેટલી શી આપવા વગર તે ફોરમાવેજ સદરકું
ફોર્મ ફોરટમાં ફોર્મ ફોર્મ ફોર્મ અસલ રિવાજી મુકદમાનો ફોર્મ ફોર્મ કરવાની પોતાની
વિશેષ હકુમત અલાવી હોય ત્યારે.

અથવા અસહ્ય હોજારી મુકરમ્માનો ધનિયાદ કરવાની પોતાની વિશિષ્ટ હકુમત અલાવતી હોય ત્યારે

અથવા સરરકુ હોરદેના જે અથવા જે કરતાં વધારા જડલેના અથવા ડિવિજન અથવા અપીલ લેવાની હોય | હોરદેના જે સલાહિયર અપીલ થઈ હોય તે બાબત પોતાની હકુમત કુમત અલાવતી હોય ત્યારે | અલાવતી હોય ત્યારે,

અથવા પોતે જે હોરદેની તપાસ રાખતી હોય તે હોરદેના જે સલાહિયર અપીલ થઈ હોય તે અપીલ બાબત પોતાની હકુમત અલાવતી હોય ત્યારે,

અથવા મજલુમીયત માગવાની હોરદે અથવા તપાસની હોરદે તરીકે પોતાની હકુમત અથવા મજલુમીયત માગવા | અલાવતી હોય ત્યારે હોદ્દા મુકરમ્માનો તે હોરદેમાં ફેરફાર કરવો નહીં, તપાસની તપાસ હોરદે ત નહીં, અથવા પુરાવામાં આપવો નહીં, અથવા ફરિયાદમાં રીકે તે હોરદેમાં ફેરફાર કરે | સાબત કરવો નહીં, અથવા તે હોરદે લેવો નહીં અથવા બા વગેરે ફરિયાદો જ આ | આપવો નહીં.

પ. આ બાબત પ્રમાણે શી આપીછે કે નહીં તે તપાસવાનું કામ જે અમલદારનું શીની જરૂર છે કે નહીં તે | હોય તેની અને ફાવે કરનારની અથવા અદેરની બચે બાબત. અથવા શીની રક | શી આપવાની જરૂરી બાબત અથવા શીની રકમ બાબત. અ બાબત તકરાર પડે ત્યાં | તકરાર પડે અને તે તકરાર સરરકુ હોદ્દા હોરદેમાંની કાઈ રે કામ અલાવવાની રીત. | હોદ્દા હોરદેમાં પડી હોય તો તે તકરાર ટાકસીંગ આશીસરની પાસે જાકલવી, અને તે જે ફેસલો કરશે તે આખરનો સમજવો, પણ તે તકરાર ધણી જરૂરની છે એવું તે આશીસરની નજરમાં આવે તો તેણે તેનો આખરનો ફેસલો થવા સાફે તે હોદ્દા હોરદેના ચીફ જસ્ટીસની પાસે જાકલવી, અથવા ચીફ જસ્ટીસે આ કામ સાફે હોદ્દા હોરદેના જે જડલને ધણું કરીને અથવા વિશિષ્ટ કરીને નીચો હોય તે જડલની પાસે જાકલવી.

સરરકુ પ્રકારની કાઈ તકરાર નહોતા મુકરમ્માનો સરરકુ હોરદે અહિંની કોઈ ફેરફારમાં પડે ત્યારે તે હોરદેના કલારમની પાસે તે તકરાર જાકલવી, અને તે જે ફાવે કરશે તે આખરનો સમજવો. પણ તે તકરાર ધણી જરૂરની છે એવું તેની નજરમાં આવે તો તેણે તેનો આખરનો ફેસલો થવા સાફે સરરકુ હોરદેના ફરરદ જડલની પાસે જાકલવી.

આ કલમની પેહેલી રામના અર્થ પ્રમાણે ટાકસીંગ આશીસર ફોહોને સમજવો તે ચીફ જસ્ટીસે ફાવવું.

બાબ ૬ નો.

બીજી હોરદેની અને કમેરીઓની ફી.

૧. આ આખરને જોડેમાં પેહેલા અથવા બીજા પરિશિષ્ટમાં જે પ્રકારના ફેસલો જ હોદ્દા અહિંની હોરદેમાં | બાબત શી જેસે છે એવું કહ્યું છે તેવો ફેસલો જોઈને અથવા સરકારી કમેરીમાં | શીની જે રકમ તે પરિશિષ્ટમાં લખી હોય તે કરતાં ઓછી મો ફેલ વગેરે કરેલા હો | નહીં હોય તેટલી શી તે ફેસલો જોઈને બાબત આખર વગર ફેસલો જોઈને બાબત, શી | તેવો ફેસલો જોઈને આ આકરમાં પ્રાછળ કહેલી હોરદે શી-

વાય પડનારની બીજી કોઇ કોરેમાં ફાંપલ કરેલો નહીં, અથવા પૂરાવામાં આપેલો નહીં
અથવા ફક્તમાં ફાંપલ કરેલો નહીં, અથવા કોઇ સરકારી માનવદારે લેવા નહીં
અથવા આપેલો નહીં.

૭. આ કલમમાં આગળ કહેલી ફરિયાદીઓમાં આ આકર પ્રમાણે શી આપ
કેસીએક ફરિયાદીઓમાં | વી પડે તે હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ગણવી.
શી આપવી જોઈએ તે કે
ગ ગણવી.

૧. પછસા બાબતની ફરીયાદીમાં (જેમાં નુત્તર બાબતના અથવા નુકસાનના
પણથી બાબત. | વળતર બાબતના; હાવા અથવા યુજરનાના અરચના અથવા
આનુકૂળીના અથવા યુરતે ને યુરતે આપવાની બીજી રકમના ચહેલા અથવા બાબ
તના હાવા આવે છે) જેટલા ફરીયાદીઓ હાવા કરેલો હોય તેટલા ફરીયાદી રકમ પ્રમા
ણે શી ગણવી.

૨. યુજરનાના અરચ બાબતની તથા આનુકૂળી બાબતની અથવા યુરતે ને
યુજરના બાબત તથા | યુરતે આપવાની બીજી રકમ બાબતની ફરિયાદીમાં હાવા
આનુકૂળી બાબત. | ના વિષયની કીમત પ્રમાણે શી ગણવી; અને તે કીમત એ
કે વરસના જેટલા ફરીયાદીઓ લેવાનો હાવા કરેલો હોય તેથી હથગણી સમજવી.

૩. પછસા શીજય બીજી કંઈ જંગમ માલમિલકત બાબતની ફરિયાદીમાં હાવા
બાબતમાં કીમત થાય તે | ના વિષયની કીમત બાબતમાં થતી હોય તે આરજી આપ
વી કંઈ જંગમ માલ મિ | વાની તારીએ જે કીમત હોય તે કીમત પ્રમાણે.
લકત બાબત.

૪. હેઠળ લખેલા પ્રકારની ફરીયાદીમાં,

(અ) જંગમ માલમિલકત બાબતની ફરીયાદીમાં હાવાના વિષયની કીમત બાબત
બાબતમાં કીમત થતી ન | માં થતી નહીં હોય, જેમ હક સર્વોધ વિધેના દરનાવેળની
હી હોય તેવી જંગમ મા | બાબતમાં.
લ મિલકત બાબત.

(બ) કુદાણી માલમિલકત અવિભક્ત કુટુંબની છે તે સગવળથી તે મહેના હિ
અવિભક્ત કુટુંબની માલ | રસા સર્વોધી હક અમલમાં લાવવા બાબતની ફરિયાદી
મિલકત મહેના હિરસા સ | ઓમાં.
બંધી હક અમલમાં લાવ |
વા બાબત.

(ક.) ફક્ત હક કરાવવાનું જ હુકમનાએ અથવા હુકમ કરાવી લેવાની ફરીયાદી
હક કરાવીને અમલમાં લા | હોય અને તે હુકમનાએ અથવા હુકમ અમલમાં લાવવાનો
વવા બાબત. | બ હાવસ કરવા બાબત આજીમાં લખ્યું હોય તે ફરિયાદીઓમાં;

તાકીદ થવા બાબત. | (ડ) તાકીદ થવા બાબતની ફરિયાદીઓમાં;

(ઈ) જમીનમાંથી કાંઈ કાપેલો થાય તે કાપેલો ઉપરના હક બાબતની ફરિયાદી

જામન.

| જોમાં (ને ફરિયાદીઓ જામન આ આકરમાં ખીછી રીતે
કરાવ કરેલા તથા) અને;

હિસાબ જામન.

| (ક) હિસાબ જામનની ફરીયાદીઓમાં.

ને હાલ માગી હોય તેની ને ક્રીમત આરજીમાં અથવા અપીલની માદીમાં ગણીને બખી
હોય તે ક્રીમતના આકર પ્રમાણિ.

ને હાલ માગી હોય તેની માદી ને ક્રીમત ગણતો હોય તે ક્રીમત તેજી સદરહુ પ્રકારની
સધળી ફરિયાદીઓમાં બખવી; અને રિવાજી બનસાફનું કામ અલાવવાની રીત જામનના
કામદાની કમીકલમના કસાવમાં "દાવો" આ સ્પદને પ્રમાણિ ને હાલ માગી હોય તે
આ સ્પદો દાખલ કરવા હોત તો તે કલમ ને પ્રમાણિ લાઝુ થતે તેજ પરમાણિ તે બાથુકે
અંતેલું સમજવું.

ખ. જમીનનો તથા ધરોનો તથા વાડીઓનો કબજો સેવા જામનની ફરિયાદી
જમીનનો તથા ધરોનો ત | જોમાં દાવાના વિષયની ક્રીમત ગણી હોય તે પરમાણિ અ
થા વાડીઓનો કબજો સે | ને તે ક્રીમત હેઠળ બખવા પરમાણિ સમજવી.
વા જામન.

દાવાનો વિષય જમીન હોય, અને

(અ) તે જમીન સધળું હરિદ હોય અથવા હરકોઈ હરિદનો નિયમિત હિસ્સો

હોય તેનું વરસો વરસ સરકારમાં ખેલેમુલ આવતું હોય;

અથવા તે જમીન સદરહુ હરિદનો બાગ હોય અને જીપર તે સદરહુ પ્રકારનું ખેલેમુલ
જીપર કસાવીને કલેક્ટરના રજીસ્ટરમાં દાખલ કરેલું હોય.

અને સદરહુ પ્રકારના ખેલેમુલનો કાચમ કસાવ કરેલો હોય ત્યારે.

સદરહુ પ્રકારનું નેહલું ખેલેમુલ આવતું હોય તથી રજુ ગણી સમજવી.

(બ) તે જમીન સધળું હરિદ હોય અથવા હરકોઈ હરિદનો નિયમિત હિસ્સો હોય

તેનું વરસો વરસ સરકારમાં ખેલેમુલ આવતું હોય અથવા તે જમીન સદરહુ
પ્રકારના હરિદનો બાગ હોય અને તે જામન સદરહુ પ્રકારનું ખેલેમુલ જીપર
કસાવીને રજીસ્ટરમાં દાખલ કરેલું હોય.

અને સદરહુ પ્રકારના ખેલેમુલનો કસાવ કરેલો હોય પણ કાચમ કસાવ કરેલો નહી
હોય ત્યારે.

સદરહુ પ્રકારનું નેહલું ખેલેમુલ આવતું હોય તથી પાંચ ગણી સમજવી.

(ક) જમીનનું સદરહુ પ્રકારનું ખેલેમુલ આવતું નહી હોય અથવા ખેલેમુલની કાંઈ
મારી હોય અથવા સદરહુ પ્રકારના ખેલેમુલને બદલે જીપડી રકમ આવવી
પડતી હોય.

અને ફરીયાદીની આરજી આપવાની તારીખની અગાઉને વરસે તે જમીનની અ-
બન ઉપજ થઈ હોય ત્યારે.

ટીપ્પણી—હરમિક માણસને પોતાના પોઝીશની જગ્યામાંથી અથવા ચહેલા વગેરે
જીપરથી આવવા જવાનો અથવા ખીજા હરમિક પ્રકારનો હક અથવા પરવાનગી વગેરે
સેવા દરવાજા ઉપરથી અથવા અસધની આબધા હોય તે.

તે આર્થિક ઉપજથી પંદરમણી સમજાવી.

પણ જમીનની સરકુ પ્રકારની આર્થિક ઉપજ થઈ નહીં હોય ત્યારે તે જમીનની ખસેલી તેલેવી જ જમીનની કીમત ઉપર નજર રાખીને કોરક તે જમીનની કીમતનો સુમાર કાઢાડે તે સમજાવી.

- (૬.) ને ઇસ્ટેટનું મહેસુલ સરકારમાં આવે છે તે ઇસ્ટેટનો ભાગ જમીન હોય પણ તે તે ઇસ્ટેટનો નિયમિત ભાગ નહીં હોય અને ઊપર કહ્યા પ્રમાણે તે ઉપર જુદો ધારો કરાવે નહીં હોય ત્યારે જમીનની ખબરમાં કિંમત થતી હોય તે સમજાવી.

પણ એવું કરાવું કે કે કુંબાર્જના ગવરનર ઇન્ડિસિલના તાબામાં હોયના મુલકમાં કુંબાર્જ હાલના બાબત વિ | જમીનની કીમત રેકૉર્ડ બપ્પા પ્રમાણે સમજાવી.
શ્રેય કરાવ.

- (૧.) ધણીમાં ધણી તીસ વરસ મુખીની મુદતને કરાવે જમીન રાખીને કમાલ દર પ્રમાણે સરકારમાં ધારો બરતા હોય તે જમીનની જમીનની ખબરમાં કરીને ધારો કરાવે હોય તેથી જામ ગણી સમજાવી.

- (૨.) ધારાના કામ કરાવે અથવા તીસ વરસ કરતાં વધી મુદતને કરાવે જમીન રાખીને કમાલ દર પ્રમાણે સરકારમાં ધારો બરતા હોય તે જમીનના જમીનની ખબરમાં કરીને ધારો કરાવે હોય તેથી દશગણી સમજાવી.

- (૩) જમીનની ખબરમાં કરીને વારસોંક ધારો કરાવે હોય તે સપ્તમેઝા અથવા તેનો કંઈ ભાગ માફ કરવામાં આવે ત્યારે પ્રસંગ પ્રમાણે આ વિધેય કરાવની (૧) હી કામ પરમાણે અથવા (૨) છ કામ પરમાણે ગણી રકમ અને સરકુ પરમાણે માફ કરેલા ધારાના રકમથી અથવા ધારાનો નેહસો ભાગ માફ કરી હોય તેથી દશગણી રકમ મલીને નેહસો રૂપિયાની રકમ થાય તેથી રકમ સમજાવી.

જુલાસો—આ રકમમાં “ઇસ્ટેટ” આ મુદ્દા બપ્પોએ તે મુદ્દાનો અરથ ને જમીનનું મહેસુલ આપવું પડતું હોય તે બાબત ધણીએ અથવા ઇન્ડરદારે અથવા એકત્રે સરકારને જુદી કબજાત બાપી આપી હોય અથવા તેલેવી કબજાત નહીં હોય અને તે જમીન ઊપર જુદો ધારો કરાવે હોય તે જમીન એવા સમજાવી.

- (૪.) રાવાનો વિધેય થર અથવા વાડી હોય ત્યારે તે ધરની અથવા વાડીની કીમત બબરમાં થતી હોય તે સમજાવી.

૧. અચકાધિકારનો હક અમલમાં આવવા બાબતની દિવાદીમાં ને જમીન બાબત અચકાધિકારનો હક | તના અથવા થર બાબતના અથવા વાડી બાબતના હકનો અમલમાં આવવા બા | રાવો કરવો હોય તે જમીનની અથવા ધરની અથવા વાડી બાબતની ખબરમાં (આ) કામમાં પ મી રકમ પ્રમાણે અકિમી) કિંમત પ્રમાણે સમજાવી.

૨. જમીનના મહેસુલનાં અસેનીમાં હક સંપત્તી બાબતની દિવાદીમાં અરથ

જમીનનાં મહેસુલનાં આપણી તારીખની અમાઝને વરસે તેને ને એન બેવજ
અસેનીયા હકસંધ થઈ હોય તેથી પંદરગણી સમજવી.
ખાખત.

૯. જમીનની અથવા જમીન ઉપરના અથવા જમીનનાં મહેસુલ ઉપરના હક સંબં-
જ્ઞી રદ કરાવવા ખાખત. | ધની જમી રદ કરાવવા ખાખતની ફરિયાદીમાં ને રકમ આ
ખત તે જમીન અથવા હક સંબંધ જમ થયો હોય તે રકમ પ્રમાણે સમજવી.

પણ એવું કારણું છે કે સદરકુ પ્રકારની રકમ જમીનની અથવા હક સંબંધની કિંમત
કરનાં વળી હોય તો શીની રકમ તે જમીનના અથવા હકસંબંધના કબજા ખાખતની ફ-
રિયાદી હોત તો ને પ્રમાણે ગણાતે તે પ્રમાણે ગણવી.

ધરેણિ મુકેલી ઊડાવવું. | ૬. ધરેણિ મુકેલી માલમીલકત પાછીવેવા ખાખત ગીરેદારની
ફરિયાદીમાં.

અને ધરેણિ મુકેલી માલમીલકત ઊડાવવાનો ધરેણિ મુકનારનો હક રદ કરવા આ
ધરેણિ મુકેલી માલમીલકત | ખત ગીરેદારે કરેલી ફરિયાદીમાં,
ઊડાવવાનો હક રદ કરવો.

અથવા કંઈ સરત કરીને વેચાણ કરવાનું કરાવીને ધરેણિ મુકી હોય તે વેચાણ
કાયમ થવાનો કુકમ થવા ખાખત ફરીયાદી કરી હોય ત્યારે,
જેટલા મુદત રૂપીઆ ખાખત ગીરેદારે દસ્તાવેજ કરી આપ્યો હોય તે પ્રમાણે
સમજવી.

કરાર પુરા કરાવવા આ | ૧૦. હેઠલ લખેલા કરાર પુરા કરાવવા ખાખતની ફરિયાદી
ખત. | આમાં એટલે,

(અ) વેચાણનો કરાર-કરારનામાં બંધેલા અવેજની રકમ પ્રમાણે સમજવી.

(બ) ગીરેદારે કરાર-જે રકમ કરારનામાં બંધી હોય તે પ્રમાણે સમજવી.

(ક). પરાનો કરાર ફેનક અથવા પ્રિમિયમ આપ્યું હોય તો તે ફેન અથવા પ્રિમિયમ
ના રૂપીઆ અને મુકનાનાં પેલેલા વરસમાં બાકું આપવાનું કારણ હોય તે ગાડા
ના રૂપીઆ મળીને કુલ એકંદર જેટલા રૂપીઆ થાય તે પ્રમાણે સમજવી.

(ડ). પંચનો કેંસો-તકરાર માલમીલકતની રકમ પ્રમાણે અથવા કિંમત પ્ર
માણે સમજવી.

જમીનદાર અને ખેડૂતની | ૧૧ જમીનદાર અને ખેડૂતની વચ્ચે હેઠલ લખેલી
વચ્ચે. | ફરિયાદી હોય તેમાં એટલે.

(અ). પરાનો સાચો લેખ ખેડૂત પાસે અપાવો એ રિતે ફરિયાદ કરી હોય તેમાં,

(બ). ખાતાનાં કબજા ભાગવશના હકવાળા ખેડૂતનું બાકું (એટલે ગણાત) વ
ધારવા ખાખતની ફરીયાદીઓમાં,

(ક). જમીનદાર પાસે પટ્ટા અપાવો એ જ ફરીયાદ કરી હોય તેમાં.

(ડ). જમીન મુકી દેવા ખાખતની નોટીસ ખાખત હરકત લેવા ખાખતના

જમીન અથવા પ્રિમિયમ એટલે હરકત રજાવર મીલકત વહીવટમાં લેવા સાફ ન
વે પટ્ટા કરે ત્યારે તે મીલકતના ધણીને થેલા પામડીના અથવા નજરાણાના રૂપિઆ
આપે છે તે.

દરિઆદીમાં,

(૬) જમીનદારે એકાદમી પાસેથી કામદારી રૂપ રીતે જમીન બધાંથી લેવા તે જમીનના કમલ ભાગવદાને કહી પાડે તેવા બાબતની ફરિયાદીમાં,

(૬) બાકુ (ગણિત) એકાદમી કરાવવા બાબત ફરિયાદ કરી હોય તેમાં જે જમીન બાબત ફરિયાદ હોય તે જમીનના ગણિતના નેઠલા ફરિયાદી આરજી આપવાની તારીખની અગાઉના વરસ બાબત આપવા હોય તે પ્રમાણે સમજવી.

૮ ભારવજનિક કામ સાથે જમીન સેવા બાબતના ફરિયાદી આજી આકે પ્રમાણે નુંકયાનનાં બજાર બાબત નુંકયાનનાં બજાર બાબત કુકમ થયો હોય તે કુકમ બા-
કુકમનાં થું થું હોય તેના બજાર બાબતની બાકી બાબત આ આકે પ્રમાણે જે ફી
બજાર બાબતની બાકી ફી આપવી એકાદમી જે જે સલામાં નેઠલા ફરિયાદી કરાવ્યા હોય
તેલા ફરિયાદી અને આરજી નેઠલા ફરિયાદીના રાવો કીવો હોય તેલા ફરિયાદી એ એક
રકમમાં ફેર હોય તે પ્રમાણે ગણવી.

૯. ૭ મી કલમની પાંચમી અને ૧૦ મી રકમમાં ફેલા પ્રકારની ફરિયાદી જમીન
આપત ઉપજ અથવા બ ની અથવા બજારની અથવા વાડીની વરસ ફરિયાદી આપત
બજારની કીમત નહીં કરવા ઉપજ અથવા બજારમાં વેચી જે કીમત વાપ તે બાકી
નો અધિકાર આજી છે, એવું માનવાનો સમજ ફરિયાદી બજારમાં આવે
તો તેમાં ફેલા ફરિયાદી ફરિયાદીની આપવી એકાદમી તે ગણવા સાથે ફરિયાદી બાબત
માથાસને જરૂરી સ્થાનિક અથવા બીજી તબક્કાની ફરિયાદી રીતે કરવાનું કમિશન
માકલવાને ફરિયાદી ગણવાર છે.

૧૦. ૧—સરકાર પ્રકારની તબક્કાની પરિણામ ઉપજની ફરિયાદી બજારમાં એકાદમી
આપત ઉપજ અથવા બ આપવી જે આપત ઉપજ અથવા બજારની કીમત બાકી આજી
બજારની કીમત બાકી આજી છે, તે વતી આજી હોય અને વતી ફી આપવી હોય તે
ફી હોયવારે કામ અથવા ફરિયાદી બજારમાં ચોખ આપે તો ફરિયાદી બાકી આપવી, પણ
વવાની રીત. બજાર આજી નહીં હોય તો બજારની કીમત અથવા અ-
પત ઉપજ બજાર આજી હોય તો નેઠલા વતી ફી આપવી પડતે તેલા બીજી વતી
ફી આપવાનો ફરિયાદી વાકીને કુકમ કરેલો.

૨. એવે પ્રસંગે બીજી વતી ફી આપવામાં આવે ત્યાં સુધી સરકાર કુકમનાં ના
ખ રાખેલો અને ફરિયાદી કરાવે તેલા કુકમમાં સરકારની વતી ફી નહીં આવે
તો કુકમનાં ફરિયાદી નાખેલો.

૩. બીજાની ડિમાન્ડનું કામ અથવા બાકી રીત બાબતના કામદારની ૧૮૦ મી કલમમાં
“તકરારી બાબતોની સલાહ કરવા સાથે અથવા” આ કલમની આગળ “દા
બાબતી માલ મિલકતની બજારમાં ફેલા કીમત વાપ જે અથવા” આ ક-
લમમાં ફરિયાદી કરવા હોય તે પ્રમાણે, અને “નુંકયાનની રકમ” આ કલમની
આગળ “અથવા વરસ ફરિયાદીની આપત ઉપજ” આ કલમમાં ફરિયાદી
હોય તે પ્રમાણે તે કલમનો અરથ કરેલો.

૧૧. દરમિયાન ઉપજ બાબતના અથવા સ્થાવરમિલકત બાબતના અને દરમિયાન ઉપજ

રમિયાત ઉપજાવવાના
અથવા હિસાબ બાબત
ના મુદ્દાઓમાં નેરહા રૂ
પીયાનો રાવો કીધો હોય
તે કરતાં વળા રૂપીયાનું કુ
કમનામું કરવામાં આવે
ત્યારે કામ ચલાવવાની
રીત.

જ બાબતના અથવા હિસાબ બાબતના મુદ્દાઓમાં રાવાવાળી
ઉપજાવવામાં અથવા વાંધાને લીધે માગી હોય તે હાથ બાબત
નેરહા રૂપીયાનો રાવો કીધો હોય તે કરતાં વળી ઉપજાવ
અથવા વળા રૂપીયાનું કુકમનામું થાય ત્યારે નેરહા રૂ અને
અરી આપી હોય તેરહા રૂ અને નેરહા ઉપજાવ અથવા
નેરહા રૂપીયાનું કુકમનામું થઈ તેરહા સમજી ઉપજાવ બાબત
અથવા તેરહા સમજા રૂપીઆ બાબત ફરીયાદ કરી હોય
તો નેરહા રૂ આપવી પડતે તેરહા રૂ એમની વચ્ચેનો તફાવત ચોખ્ખા અમલદારને
ત્યાંહાં બરવામાં આવશે ત્યાંહાં મુખી તે કુકમનામું બજાવવું નહીં અને કોરટ કરાવે
તેરહા મુદ્દામાં સદરકુ વળી રૂ નહીં આપે તો ફરીયાદ કાઢી નાંખવી.

રમિયાત ઉપજાવ રૂપીઆની રકમ કુકમનામું બજાવતી વખતે નહીં કરવાનું
કરાનું હોય અને સદરકુ પ્રમાણે નહીં કરેલી ઉપજા રાવાવાળી ઉપજા કરતાં વધે ત્યારે
નેરહા રૂ અને અરી આપી હોય તેરહા રૂ અને સદરકુ પ્રમાણે નહીં કરેલી સમજી
ઉપજાવ ફરીયાદ કરી હોય તે નેરહા રૂ આપવી પડતે તેરહા રૂ એમની વચ્ચેનો
તફાવત બરવામાં આવશે ત્યાંહાં મુખી તે કુકમ બજાવવાનું કામ આગળ ચલાવવું
નહીં. અને કોરટ કરાવે તેરહા મુદ્દામાં સદરકુ વળી રૂ નહીં આપે તો ફરીયાદ કા-
ઢી નાંખવી.

૧૨. ૧-કરકોઈ અરજી બાબત અથવા અપીલની ચાવી બાબત આ બાબ
કીમતબાબતની તકરારનો પ્રમાણે કોઈ રૂ આપવી હોય તેના રૂપીઆની રકમ કરાવવા
હૈંસબા. સાથે કીમત બાબત તકરાર પડે તેનો હૈંસબા ને કોરટમાં
પ્રસંગ પ્રમાણે સદરકુ અરજી અથવા અપીલની ચાવી ફેરફાર કરી હોય તે કોરટ કરશે
અને તે હૈંસબા મુદ્દામાંના પક્ષકારો બાબત આપરનો સમજાવે.

૨. પણ સદરકુ પ્રકારનો કોઈ મુદ્દામાં અપીલ કોરટની આગળ અથવા મંજૂરીપત
આગનારી અથવા તપાસની કોરટની આગળ આવે ત્યારે તે તકરારનો જોડો હૈંસબા
થયો છે અને તેથી બેદરમુદત નુકસાન છે એકવું તે કોરટની નજરમાં આવે તો તકરાર
નો બરોબર વાજાની હૈંસબા થયો હોય તો નેરહા રૂ આપવી પડતે તેરહા પીછ
રૂ આપવાનું ને પક્ષકારે રૂ આપી હોય તે પક્ષકારને કોરટ કરાવવું. અને ૧૦ મી
કલમની ૨ છ રકમના કરાવ તેને બાકુ થશે.

૧૩. વિવાદી ઇત્યાદિનું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદામાં કહેલ સમજા
અપીલની ચાવી આપેલી રૂ માંના કોઈ સમજાવી નીચલી કોરટ અપીલની અરજી અ-
પાઠી આપવી. થયા ફરીયાદીની અરજી નામંજૂર કરી હોય તે જવાનો
કુકમ થયો હોય અથવા અપીલ કરવા પછી તેજ કાયદાની ૩૫૧ મી કલમમાં કહેલા
સમજામાંના કોઈ સમજાવી કોઈ મુદ્દામાં પાછો ફરીયાદી હૈંસબા કરવા સાથે નીચલી
કોરટ ઉપર પાઠવે તો અપીલની ચાવી બાબત ફરીયાદીને અવેજ આપેલો હોય તે સ-
મજા કોરટની પાસેથી પાછો જવાને લાગેલા અપીલ કરનારને અપીલ કોરટ આપેલા.
પણ એવું કરાનું છે કે અપીલ થયા પછી મુદ્દામાં પાછો જાયો હોય ત્યારે

પાછો મોડલકાનો કુકમ લાવાના તમામ વિષયને બાકુ નહીં હોય તેા તે વિષયના ને બાગ બાબત અથવા બાગે બાબત મુકરરમા પાછો મોડલો હોય તે બાગ બાબત અથવા બાગે બાબત નેહી શી અસલ આપવી પડી હોત તે કરતાં વતી શી પાછી મળવાનો હક અપીલ કરનારને સદરકુ પ્રમાણિ આપેલા દાખલો ઉપરથી અપીલ કરનાર ને પેહોચેએ એવું સમજવું નહીં.

૧૪. કુકમનામાની તારીખથી નેવુંમે લાહોરે અથવા તે લાહોર પછી ફેસલો ફેસલો ફરીથી તપાસવાની ફરી તપાસવાની અરજી આપી હોય ત્યારે અરજદારની મ-અરજી બાબતની શી પા | ફતવો વાર લાગી નહીં હોય તેા તે અરજી બાબત આ હી આપવી. | પેશી શી તે અરજી ઉપર પેહો લાહોર પેહો આપી હોય તે ને શી આપવી પડતે તે શી કરતાં નેહી વતી હોય તેટલી કસ્ટોરની પાસેથી પાછી મળવાનો દાખલો કોરને યોગ્ય જણાયેતો અરજદારને આપવાને કોર મુખત્યાર છે.

૧૫. ફેસલો ફરી તપાસવાની અરજી મંજૂર થાય અને ફરીથી તપાસ કરીને મુકના સમખથી કોર પે | કોર પેતાનો પેહો હોય કાયદાની અથવા બનેલી વા તાનો પેહો ફેસલો ફેરવે | તની મુક થવાના સમખથી ફેરવે અથવા તેમાં ફેરફાર કે અથવા તેમાં કોઈ ફેરફાર રહે ત્યારે અરજદારને કોરમાંથી એવો દાખલો મળ્યો કે કોર ત્યારે શી પાછી આ | ફરીઆદની અરજી બાબત અથવા અપીલની માદી બાબત પવી. | આપેલી શી સદરકુ કોરને ખીજ કોઈ અરજી આપવી હોય તે બાબત આ આકરને જોડેલાં ખીજ પરીચીટના પેહો નંબરની (૫) રકમ પ્રમાણિ અથવા (૬) રકમ પ્રમાણિ ને શી આપવી હોય તે કરતાં નેહી વતી હોય તેટલી શી ક સેક્ટરની પાસેથી તમામ પાછી લેવી.

પણ અસલ તજવીજની વખતે ને પ્રસારો હાજર થઈ શકે તે હેવા કોઈ નવા પ્રશ્નો બીપરથી ફેસલો અથવા અથવા પેહો પછી ફેરવે હોય અથવા તેમાં ફેરફાર કરવો હોય તારે સદરકુ પ્રકારનો દાખલો મળવાનો હક આ કલમના પેહો બાગના કોઈ કે શબ બીપરથી અરજદારને પેહોચેએ એવું સમજવું નહીં.

૧૬. હરકંઈ અપીલ ધિવાની કોરમાં કરવામાં આવે તે આખા કુકમનામા બી કુકમનામાના ને બાગ | પર નહીં હોય પણ લાવાના વિષયના કંઈ બાગ બાબત અ બાબત અપીલ કરી નહીં | થવા બાગે બાબત નેહી કુકમનામું હોય તેટલા ઉપર હોય તે બાગ વિષે રેપો | હોય અને કુકમનામાના ને જોગ ઉપર અપીલ હોય તે ને નોંડે તકરાર લે, ત્યારે | હોય અને કુકમનામાના ને બાગ ઉપર અપીલ હોય તે બાગ શીવાય તે કુકમનામાના ખીજ કંઈ બાગ બાબત રેપોનોંડે અથવા અપીલનો જ વાપ દેનાર) તે અપીલનો ફતવો થતી વખતે ધિવાની ફતવાકું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૪૪૮ મી કલમ પરમાણિ હરકત લે, તેા કુકમનામાના ને બાગ બાબત હરકત લીધી હોય તે બાગ ઉપર અપીલ હોતતા નેહી ખીજ વતી શી આપવી પડે તેટલી શી રેપોનોંડે આપે તાહિયુખી તે હરકત સાબળતી નહીં.

૧૭. ફરીઆદમાં જુદી જુદી બે અથવા વધતી બાબતો હોય તારે અરજીની જુદી જુદી ફરિયાદો. | અથવા અપીલની માદીની શી તે ફરિયાદો બાબતની જુદી

જીવે ફરીવારની અરજીની અથવા અપીલની થાકીની આ આગે પરમાણે નેટલી શી
તેસતે તેટલી થયળી શી મળીને નેટલા ફરીવા થાય તેટલા ફરીઆ શી થયશે.

દીવાની ઇનસાફતું કામ અભાવવાની રીત બાબતના કાયદાની કમી કલમ પ્રમાણે
ને અધિકાર આપ્યો છે તે અધિકારને આ કલમના પેટેલા બાગના કાંઈ ફરાવથી હ
રકત થાય છે એવું સમજવું નહીં.

૧૮. ગેરવાજબી કેહ કરવાનાં અથવા ગેરવાજબી અટકાવ કરવાનાં યુના બા
ફરિયાદી કરનારની બબેલી : નાત અથવા ને યુનાને વારતે પોલીસ અમલદારો વગર
જીવાની. | વારંતે પકડવાને સુખત્યાર છે તે યુના સિવાય બીજા યુના
બાબત ને માલુસ ફરિયાદ કરશે તે માલુસ ને અરજી બાબત આ આકેટ પ્રમાણે
શી લીધી છે તેટલી અરજી કંઈ ચુકાદો નહીં હોય તેની પેટેલી અથવા એકજ જીવાની
ફોજદારી ઇનસાફતું કામ અભાવવાની રીત બાબતના કાયદાના ફરાવ પ્રમાણે બબેલી
જામાં આવે ત્યારે ફરિયાદ કરનારે આકેટ આના શી આપવી જોઈએ. પણ તે શી આ
પવાનું માફ કરવાનું કોરડની નજરમાં આવશે તે તે આપવી પડશે નહીં.

૧૯. આ આકેટની કોઈ ફરાવ ઉપરથી નવિ બબેલી ફરતાવેલો બાબત શી થયશે
કેટલાએક ફરતાવેલોને શી | એકવું સમજવું નહીં.
ની માશી.

૧. હરકોઈ ફરિયાદ કરવાનું અથવા તેનો જવાબ દેવાનું સુખત્યારનાં આ
લિકા માઆકેટનાં બચકર મહેનો ને અમલદાર અથવા વારંતે આશીર
અથવા ગેરસંદો અમલદાર અથવા સિવાઈ કુમટી ખાતામાં આકેટીએ ન
હો હોય તેણે બબેલી આપ્યું હોય ત્યારે.

૨. દિવાની ઇનસાફતું કામ અભાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૧૧૮મી અ
ને ૧૧૪ મી કલમમાં કહેલી પતિસા.

૩. ચુકદમાની પેટેલી રજીઆત કર્યા પછી કોરડે ને બબેલી ફરીયાત માગી હો
ય તે ફરીયાત.

૪. મિલિટરી કોરડે રિકવરેટને આપેલી ફરિયાદની અરજી અને તે કોરડનું કુકમ
નામું જમલવા બાબતની અરજી.

૫. મદ્રાસ ઇલાકા મહિના ગામના સુતસદ્દા ને ફરિઆકોનો ઇનસાફ કરે તે
ફરિઆકોની અરજીઓ.

૬. તેજ ઇલાકામાં ડિસ્ટરિક્ટ પંચાયતની આગળ ફરિઆદો થાય તે ફરિઆદો
ની અરજીઓ તથા પ્રોસેસો (એટલે સમન, વારંતે વગેરે કુકમ.)

૭. સને ૧૮૧૧ ના મદ્રાસના ૧૨ મા કાયદા પ્રમાણે કલેક્ટરની આગળ ફરિયા
દો થાય તે ફરિયાદોની અરજીઓ.

૮. વિલનો કમિશનર તથા મેજિસ્ટ્રેટ આફ આડર મિનિસ્ટરેશન અને આ આ

કીમ એટલે હરકોઈ માલુસ સાવધ હોય ત્યારે પોતાની અકલ કુમીઆવીયા અ
જીવન કંઈને તે ઉપર અંગરેજ કાયદા પ્રમાણે સક્કી કંઈને તથા સાહેબી કરાવીને પ્ર
સિધ્ધ રહે તે અનુપવ.

△ પ્રોવેટ એટલે વીલ અથવા સ્ટેટમેન્ટ અથવા ફાડીશીલ કોરડમાં સંબંધિત કંઈને
તે પ્રમાણે મળત માલુસની માલ મીલકતનો વહિવટકરતાસાફ અધિકારપત્ર મળે છે તેવ.

△ મેજિસ્ટ્રેટ આફ મેડમીનીસ્ટરેશન એટલે અવત માલુસની માલ મીલકતનો વહિવટ
કરવા સાફ કોરડમાં અધિકારપત્ર મળે છે તે વત.

કેને જોડેલા પેહેલા પરીચિત્તા ૧૨ માં નંબરમાં કહેલા રાખણો ને માલ મિલકત બાબત તે પ્રોવિડ અથવા સેટલસ આદિ આક્રમિતરિયન અથવા રાખણો આપણે હોય તે માલ મિલકતના રૂપીઆ અથવા આંકિની કી મત એક હજાર રૂપીઆ ઉપર નહીં હોય ત્યારે.

૯. જમીન ઉપર ધારે બિચાડવા સંબંધી હરકોઈ બાબતમાં અથવા તે ઉપરનો હક અથવા તે મહિતા હક સંબંધ કરાવવાની બાબતમાં કસ્ટોડરને અથવા જમીનના મેલેસુથનો કરાવ કરનારા બીજા અમલદારને અથવા રેવેન્યુ ધારે અને અથવા રેવેન્યુ કમીશનરને અરજી અથવા દરખાસ્ત આપવી હોય તે સદરહુ કરાવ આપારનો મંજુર થયા પેહેલાં આપણે તો.

૧૦. સરકારનું પાણી બીલીવાડીના કામ સાથે મળવા બાબતની અરજી,

૧૧. વડી જમીન ખેડવાની પરવાનગી મળવા બાબતની અથવા જમીન ઝુકી દેવા બાબતની અરજી—જે જમીનના મેલેસુથનો કરાવ થયો હોય પણ કંપમ કરાવ થયો નહીં હોય તે જમીનનો ભોગવટા ને માલુસ બારીબાર સરકારની સાથે કબજાત કરીને કરતો હોય તે માલુસ જમીનના મેલેસુથના અમલદારને આપણે ત્યારે.

૧૨. જમીન ઝુકી દેવા બાબતની અથવા બાકુ (મજીત) વધારવા બાબતની નોટીશ પેહેલાં આડવાની અરજી.

૧૩. જમીની કરવા બાબત સુઅતીયારને અધિકાર પત્ર બંધી આપ્યું હોય તો

૧૪. સાહેબ પ્રવા સાથે અથવા રેવાવેજ રજી કરવા સાથે હાજર થવા બાબત સાહેબને અથવા બીજા માલુસને સમન કરવાની (હોજદારી યુગાહના તોહામતની અથવા રૂપીઆદીની અરજી શ્રીવાય) પેહેલાં પેહેલી દરખાસ્ત, અથવા કોરટમાં તાબડતોળ હાજર કરવા સાથે કરેલી આશીરેતીઠ (એકસ સમ આપને અથવા પ્રતિતા કરીને કરેલા સેવા) નહીં હોય એવો કાંઈ પ્રવાનો કામગીર હાજર કરવા બાબત અથવા રૂબક કરવા બાબત પેહેલાં પેહેલી અરજી.

૧૫. હોજદારી કામમહિતા હાજર જમીન ખત તથા કરીયાદ કરવાના અથવા સાહેબ પ્રવાના સુઅલકા અને પોતાની જાતે હાજર થવા બાબતના અથવા બીજા કયા બાબતના સુઅલકા.

૧૬. હરકોઈ યુગાહ બાબત પોલીસના હરકોઈ અમલદારને ત્યાં અથવા મહાસુના અને સુબાઇના મવરતર ઇન્કાઉન્ટીબ, એ દરએકના તાબામહિતા મુબકના ગામના જુબી એને ત્યાં અથવા ગામની પોલીસની આગળ અરજી અથવા રૂપીઆદ કરવી હોય ત્યારે.

૧૭. કેડીની અથવા ને બીજી માલુસ કેદમાં હોય અથવા કોરટના કે કોરટના અમલદારના અટકાવમાં હોય તેની અરજી

૧૮. હિંદુસ્તાનના હોજદારી કામકામમાં બાબત કરેલા સરકારી નોટરેના અથવા મુનિ સિપાઇ તાબામહિતા અમલદારની અથવા રેલવે કંપનીના અમલદારની અથવા નો

કરોની ફરીઆદ.

૧૯ સરકારી ચાનગારીનાં હાથમાં કાપવાની રત્ન મળવા સાથે અરજી કરવી હોય અથવા સરકાર પ્રકારનાં ચાન બાબત ખીજાં કાંઈ અરજી કરવી હોય તે

૨૦ અરજદારના સરકારની ખાસે રૂપિયા બહેણા હોય તે મળવા બાબતની અરજી

૨૧ સન ૧૮૫૬ના ૨૦ મા આક્ટ પ્રમાણે કરેલા ચોક્કસની પટ્ટીના કસાબ બાબત અથવા મ્યુનિસિપલ કર બાબત અખીમ કરવી હોય તે અરજી

૨૨ સારવજનિક કામ સાથે મિલકત વિવા બાબત કાંઈ કાવરો આપી હોય તે કામ મા પ્રમાણે નુકસાનનું વળતર મળવા સાથે અરજી કરવી હોય તે અરજી

૨૩ હોમનાગપુરમાં હિંદુઓ સંઘા પ્રકાર નક્કી કરવા બાબત તથા તેના ખર્ચા ખસા કરવા બાબત અને હકુતરગી તે રાખી કરવા બાબત સન ૧૮૬૬ નો બંધાવો નો ૨ જી આક્ટ છે તે આક્ટ પ્રમાણે નિમેશા સ્પેશલ કમીશનરને આપવાની અરજી

૨૪ હિન્દુસ્તાનમાં હિંદુઓ લગત બાબતનો આક્ટ કચીને વિહોડીઆ રાજીના રાજ ની અદલા અને પંદરમા વરસમાં કરેલાં ઠાકુરનો આજીસંજો બાબ છે તેની પત્રી ક લખ પ્રમાણે અથવા સન ૧૮૫૨ ના ૫ મા આક્ટની કલમ પ્રમાણે ને અરજી કરવી હોય તે અરજી

બાજ ૪ થી.

પ્રોસેસોની ફી.

પ્રોસેસોના અરજ બાબત | ૨૦ હાથકોરો ફેડળ લખેલી થાતો બાબત જેમ અને તેમ ત કાનુનો | જમી કાનુનો કરવી

૧ સરકાર કોરો અખીલ વિવાની પોતાની હકુતત અલાવતી વખતે ને પ્રોસેસો આપવા હોય તે પ્રોસેસો અથવા સરકાર હકુમતની હદમાં સ્થાપેલી ખીજાં કાવ ની અથવા કુલકી કોરોએ ને પ્રોસેસો આપવા હોય તે પહેલાં આ બાબત અને બજાવવા બાબત ફી વિધી જોઈએ તે ફી બાબત.

૨ સરકાર હદમાં સ્થાપેલી ફાજલની કોરોએ ને કુતાહને વારતે પોલીસ અમલ દારો વગર વારંટ પાડવાને કુખલીયાર છે તે કુતાહ ચીસાબ ખીજાં કુતાહના કા મમાં પ્રોસેસો આપવા હોય તે પહેલાં આ બાબત અને બજાવવા બાબત ફી વિધી જોઈએ તે ફી બાબત અને

૩ પ્રોસેસો પહેલાં આ બાબત અથવા બજાવવાના કામ સાથે કોરોની પરવાનગી સંજ ને પકાવવા વગેરે ખીજાં માલુસો રાખવા હોય તેવાનાં ખેલતાણાં બાબત કા નુનો કરવી.

સરકાર પ્રમાણે કરેલી કાનુનો વખતે વખતે દરવખાનો તથા વવાવાનો અધિકાર હોવાને છે.

હાનુનોની મંજુ | સદરહ સમજી હાનુનો તથા તેમાંનો હેરફાર તથા તેમાં વ
રી તથા પ્રશીધ | ધારેલા મજુર સ્થાનિક સરકાર કાયમ કર્યે અને ઇંડીઆના ગવ
રનર જનરલ ઇનકાઉનસીલ મંજુર કર્યે ત્યાર પછી ઠેઠાણા ઠેઠાણાના સરકારી ગેજ
માં છપાવેલા અને તે છપાવેને પ્રશીધ થયે એટલે કાયમ પ્રમાણે ચાલ્યે.

પ્રોસેસો પોલોઆડવા બાબત અને બલવવા બાબત હમણાં નેટલી રી સેતે તેમની
જ રી સદરહ પ્રારંભી હાનુને બેપર કહા પ્રમાણે કરવામાં આવ્યે અને પ્રસિધ કરવા
માં આવ્યે. આ સુધી લખાં કરી અને તે શીને આ આકર પ્રમાણે લેવાની રી સમજવી.

૨૧ સદરહ પ્રમાણે પ્રોસેસો પોલોઆડવાની અને બલવવાની રી સેતે જોઈએ તેનું
પ્રોસેસોની રીનું કોણક. | અંગરેજ અને દેશીઆવામાં કોણક તમ્બાર કરીને દરમિત ઠે
રેની પ્રશીધ જગ્યાએ લેવા સાડે ચોક્કો ચુકવું.

૨૨ જે હાનુનો હકકોરક કરે અને સ્થાનિક સરકાર તથા ઇંડીઆના ગવરનર જન

ડીક્લેરેટ કોરેટના અને તા | રબ ઇનકાઉનસીલ મંજુર કરે તે હાનુનોનું ધારણ રાખીને.
બામહિની કોરેટના પદાવા | દરમિત ડીક્લેરેટ જડને અથવા દરમિત ડીક્લેરેટના
બામહિની સંખ્યા | માછરેટ પોત પોતાની કોરેટમાંથી જે પ્રોસેસો આપ્યા

હોય તે પ્રોસેસો અને તેના તાબામહિની દરેક કોરેટમાંથી જે પ્રોસેસો આપ્યા હોય તે પ્રોસે
સો પોલોઆડવા સાડે અને બલવવા સાડે નેટલા પદાવાના માકરીએ રાખવાની જરૂર
હોય તેઓની સંખ્યા કરાવવી અને તેમાં વખતે વખતે હેરફારકરવાને તે ખુબીવાર છે.

બાને અમલદારની હકકોરેટની અસલ દીવાની ફરીયાદી સેવાની માત્રમ હકુમતની
જીલામહિની નાના ચુકદમાં | હક બહારની નાના ચુકદમાંની કોરેટ બાબત કાયમ છે
ની કોરેટના પદાવાનાઓ | તે એકઠા કરીને સુધારવા બાબત સન ૧૮૬૫ નો ૧૧
ની સંખ્યા. |

જો આકર છે તે આકર પ્રમાણે સ્થાપેલી નાના ચુકદમાંની દરેક કોરેટ આ કલમના કા
રણ સાડે ડીક્લેરેટ જડની કોરેટના તાબામહિની કોરેટ છે એવું સમજવું.

૨૩ ડીક્લેરેટના હકકોરેટના કામ જે અમલદાર અલાવતો હોય તેણે પોતાની કોરેટ

અમલકી કોરેટના પદાવાનાઓ | માધી જે પ્રોસેસો આપ્યા હોય તે પ્રોસેસો અને તેના
ની સંખ્યા. | તાબામહિની કોરેટમાંથી જે પ્રોસેસો આપ્યા હોય તે
પ્રોસેસો પોલોઆડવા સાડે અને બલવવા સાડે નેટલા પદાવા

ના માકરીએ રાખવાની જરૂર હોય તેઓની સંખ્યા તેણે નિર્ણય રાખનારા અખ
અમલકી અમલદાર જે હાનુનો કરે અને સ્થાનિક સરકાર તથા ઇંડીઆના ગવરનર જ
નરલ ઇનકાઉનસીલ મંજુર કરે તે હાનુનોનું ધારણ રાખીને તે કરાવવી અને તેમાં વ
ખતે વખતે હેરફાર કરવાને તે ખુબીવાર છે.

આ બાબ પ્રમાણે પોલોઆડ | ૨૪ આ બાબ પ્રમાણે પોલોઆડવાનું અથવા બલવવા
વાના પ્રોસેસો દીવાની ઇનસા | નું દરમિત પ્રોસેસ દીવાની ઇનસાડનું કામ અલાવવાની રીત
કેનું કામ અલાવવાની રીત | બાબતના કાયદાની ૧૮૮૦ની કલમ પ્રમાણે એને સન ૧૮૭૭

બાબતના કાયદા પ્રમાણે | નો ૮ ખા આકર સુધારવા બાબત સન ૧૮૬૧ નો ૨૩
પોલોઆડવાના પ્રોસેસો છે | ખા આકર છે તે આકરની ૨ જી કલમના અરથ પ્રમાણે
એવું સમજવું. | પ્રોસેસો છે એવું સમજવું.

બાળ ૫ માં.

ફી લેવાની રીત.

૨૫ ડ ૭ હાથમાં ફેલી અને આ આકટ પ્રમાણે ને શીસેવી હોય તે સંધળી શી રૂઠાંપવડે શી વસુલ કરવી. | રૂઠાંપવડે વસુલ કરવી.

૨૬ આ આકટ પ્રમાણે ને શીસેવી હોય તે બતાવવા સાથે રૂઠાંપ વાપરવા તુતે ઈ નડીઆના મપરનર જનરમ ઇનકાઝિનથીલ ઇન્ડીયા જેને ઠગાં વખતે વખતે બહેરનામુ ડાપોને કુકમ કરથે તે પ્ર માણે પાડેલા જોઈએ. અથવા વળગે તેવા જોઈએ, અથવા થોડા થણા પાડેલા અને થોડા થણા વળગે તેવા જોઈએ.

૨૭ સ્થાનિક સરકારને વખતે વખતે હેઠળ બખેરી વાતો બાબત કાનુનો કરવા નો અધિકાર છે.

રૂઠાંપ પુરા પાડવા બાબત તુ
થા તેની સંખ્યા બાબત
અને તે નવા કરી આપવા
બાબત અને તેને લીસાબ
રાખવા બાબત.

(અ) આ આકટ પ્રમાણે વાપરવાના રૂઠાંપ પુરા પાડવા બાબત.

(બ) આ આકટ પ્રમાણે ને શીસેવી હોય તે બતાવવા સાથે વાપરવાના રૂઠાંપની સંખ્યા

(ક) બગડેલા અથવા અસાબ થએલા રૂઠાંપ નવા કરી આપવા બાબત અને,

(ડ) આ આકટ પ્રમાણે વાપરવાના સંધળા રૂઠાંપનો લીસાબ રાખવા બાબત કાનુ નો કરવાનો અધિકાર છે.

૨૮ એવું કાનુનું છે કે ૭ હાથ પ્રમાણે હાથકોમરમાં વાપરવાના રૂઠાંપ બાબત તે કોરેટના ઓફ જસ્ટીસના અનુમતથી સદરહુ પ્રકારની કાનુનો કરવી.

સદરહુ પ્રકારની સંધળી કાનુનો ફેકાલ્ટી ફેકાલ્ટીના સરકારી જેનેટમાં છપાવવી અ ને તે છપાવને પ્રસિધ્ધ થયે એટલે તે કાયદા પ્રમાણે ચાલશે.

૨૯ ને દસ્તાવેજ ઉપર આ આકટ પ્રમાણે રૂઠાંપ જોઈએ તે ઉપર ચોગ્ય રૂઠાંપ ઓપ મારવાના દસ્તાવેજ અ માટેના વગર અથવા મારવામાં આવે ત્યાં સુધી તે દ સ્ટાવેજ કાયદાસર છે એવું સમજવું નહીં.

૩૦ સદરહુ પ્રકારના કોર્ટ દસ્તાવેજ ઉપર ચોગ્ય રૂઠાંપ મારવા વગર તે દસ્તાવેજ અ થી અથવા નજરઅંકથી કોર્ટ કોરેટમાં અથવા કચેરીમાં લખી હોય અથવા ફર્મ કરથે હોય અથવા કામમાં આવેલો હોય તે પોતાને ચોગ્ય જણવાથી પોતે ફરમાવે તે પ્રમાણે તે દસ્તાવેજ ઉપર રૂઠાંપ મારવાનો કુકમ કરવાનો અધિકાર પ્રમુખ (એટલે સરનાથીન ની જગ્યાએ નિસનારા જડજને અથવા કચેરીના મુખ્યને અથવા હાઇકોરેટના જમગે

તે કોરેક્ટા હરકોઈ જડજને છે. અને તે પ્રમાણે દસ્તાવેજ ઉપર સ્તંપ મારવા પછી તે દસ્તાવેજ અને તે સંબંધી અલાર્કેશન રસમિક કામ તે દસ્તાવેજ ઉપર પેટેલ વહેલાંજ એ જ સ્તંપ મારવો હોય તો ને પ્રમાણે કામદસર હોય તેજ પ્રમાણે કામદસર છે એવું સમજવું.

૨૯ સદરહુ પ્રકારનો હરકોઈ દસ્તાવેજ ચુક દરસ્ત કરીને પછાકારોની અસલ મત દસ્તાવેજ સુધારવા. | બન પ્રમાણે કરવા સારજ સુધાર્યો તો નવો સ્તંપ આપવા નું ફરમાવવાની જરૂર નથી.

૩૦ ને દસ્તાવેજને આ આકર પ્રમાણે સ્તંપની જરૂર હોય તે દસ્તાવેજ સ્તંપ ૨૬ સ્તંપ ૨૬ કરવો. કરવા વગર કોઈ કોરેક્ટમાં અથવા કચેરીમાં કોઈ કામ માં ફર્મલકરવો નહીં અથવા નીચે પ્રમાણે વહીવટ કરવો નહીં.

ને અમલદારને કોરેક્ટ અથવા કચેરીનો મુખ્ય વખતે વખતે નિમ્ન તે અમલદાર ની પાસે સદરહુ પ્રકારનો દસ્તાવેજ આવે એટલે તેણે તે ઉપરનો સ્તંપ તાબડતોબ એ વી રીતે ૨૬ કરવો જાગ કે સ્તંપ ઉપર બબેસી રકમ કામમ રાખીને ચિત્રનું માધુ તોડી નાંખવું અને તોડી નાંખેલા જાગ જાળી નાંખવો અથવા ખીજી રીતે તેનો નાશ કરી નાંખવો.

ખાખ ૬ કો.

પરચુરણ.

૩૧. ૧. ને યુનાહને વાસ્તે પોલીસ અમલદારો વગર વારંતે પકડવાને મુ-
કોળદારીકોરેક્ટને ફરેલી આ અભાર છે, તે યુનાહ ચિત્રાવ ખીજા યુનાહની ફરીમા
રજીમી ખાખ ને શી આ ઘીની અથવા તોફાનતની અરજી કોઈ કોળદારી કોરેક્ટને
પીહોય તે પાછી આપવી | આપવામાં આવે ત્યારે તે કોળમતવાળા માલુસને તે કો-
રેક્ટ યુનેહગાર કરાવે અને તે માલુસને હંડ કરે તો તે હંડ બરવાનો હુકમ કરવો અને
સદરહુ પ્રકારની અરજી જાખા ફરીમાદ કરનારે શી આપી હોય તો તે તેને પાછી આ-
પવાનો કોરેક્ટ તે યુનેહગારને હુકમ કરવો.

૨. ૧૮ મી કલમમાં કહેલે પ્રસંગે તે તોફાનમતવાળા માલુસને કોરેક્ટ યુનેહગાર
કરાવે અને તે માલુસને હંડ કરે તો તે હંડ બરવાનો હુકમ કરવો અને ફરિયાદ કર-
નારે જખોની ખાખ કોઈ શી આપી હોય તો તે શી તેને પાછી આપવાનો પણ કોરેક્ટ
તે યુનેહગારને હુકમ કરવો.

૩. આ કલમની ૧ લી અથવા ખીજી રકમમાં કહેલા પ્રસંગોમાંના હરકોઈ પ્ર-
સંગે પરીસેસ પેહિંઆડવા જાખા ફરિયાદ કરનારે શી આપી હોય તારે તોફાનમતવાળા
માલુસને કોરેક્ટ યુનેહગાર કરાવે અને તેને હંડ કરે તો તે હંડ બરવાનો હુકમ કરવો
અને સદરહુ પ્રકારની શી ફરિયાદ કરનારને પાછી આપવાને પણ તે યુનેહગારને કો-
રેક્ટ હુકમ કરવો.

૪. ને શી પાછી આપવાને આ આકર પ્રમાણે દુકમ થાય તે સંપત્તી શી કોરે
૬૩ ક્રીપા હોય તે પ્રમાણે વસુલ કરવાને અધિકાર છે.

૩૨. ધીવાળી ઇનસાફતું કમ અમાવવાની ચીન બાબતના કાયદાની ૩૦૮ મી અને
સન ૧૮૫૬ ના ૮ મા આ ૩૦૯ મી કલમમાં “સ્થાપનો બીજાને કોઈ કર” અને “સ્થા
પનો ૩૦૮ મી, ૩૦૯ મી, પના કહેલા ફીવા” આ સુબોને ડેકાણે “સન ૧૮૭૦
૩૦૧ મી અને ૩૦૩ મી ૧ ના કોરટની શીન આકર પ્રમાણે ધીવાળી શી” આ સુબોને
કમ મુધાતી છે. | અને આકરડા લખાલ કરવા હોય તે પ્રમાણે તે કલમે

વાંચવી અને તેજ કાયદાની ૩૦૧ મી કલમમાં ફરમાવેલી કિમતના સ્થાપ ઉપર આ સુ-
બોને લખેલા છે તે સુબોને ડેકાણે ને શી કહી છે તે શી આપણે તે આ સુબોને લખાલ
કરવા હોય તે પ્રમાણે તે કલમ વાંચવી; અને તેજ કાયદાની ૩૦૩ મી કલમમાં “એ
અરજ રેમુઅર અપીલને સારે ફરમાવેલી કિમતના કાપેલા કાગળ ઉપર લખવી”
આ સુબોને લખેલા છે તે સુબોને ડેકાણે “ને શી કહી છે તે શી એ અરજ બાબત મેથથે”
આ સુબોને લખાલ કરવા હોય તે પ્રમાણે અને “નોન્યે તેટસા રાંપનો અરમ આપવાને” આ
સુબોને ડેકાણે શી આપવાને” આ સુબોને લખવા હોય તે પ્રમાણે તે કલમ વાંચવી.

“ફિફ્ટસાનની ઉપજ ઉપરના કરના આકરની” ૨૦ મી કલમમાં “અરજના સ્થા-
પની કિમત” આ સુબોને લખેલા છે તે સુબોને તે ડેકાણે “અરજની શી” આ સુ-
બોને લખવા હોય તે પ્રમાણે તે કલમ વાંચવી.

૩૩. ને રસ્તાવેજ બાબત યોગ્ય શી આપી નહી હેય તે રસ્તાવેજ ઇનસાફ
ને રસ્તાવેજ બાબત યોગ્ય | અગત્ય થવા સારે દુકમ કરવાની અથવા પુરાવામાં આ-
શી આપી નહી હોય તે ૬ | પવાળી જરૂર છે એકલું પ્રમુખ એટલે ચરનશીનની જ-
સ્તાવેજે કોનવાતી કામમાં | આમ મેસાના જડગનું મત હોય ત્યારે તે પ્રમાણે તે
સેવા બાબત, | રસ્તાવેજ કોનવાને અથવા પુરાવામાં આપવાને ૪ થી
કલમના અથવા ૧ થી કલમના કોઈ કરાવવા થતા થાય છે એકલું સમજવું નહી.

૩૪. સન ૧૮૬૬ ના જનરલ સ્થાપ આકરની ૪૮ મી કલમમાં “સ્થાપના કર
સ્થાપ વેચના બાબત કા | બાબતને કાપેલા મુધારા બાબત સન ૧૮૬૦ નો ૨૬
નુનો. | આ આકર” આ સુબોને તથા આકર કલમ છે તે સુબોને
ને તથા આકરડાને ડેકાણે “સન ૧૮૭૦ નો કોરટની શીને આકર” આ સુબોને લખા
લ કરવા હોય તે પ્રમાણે તે આકરની તે કલમ વાંચવી.

૩૫. આ આકરને નોડેલા પેટેમાં અને બીજા પરિશિષ્ટમાં કહેલી સંપત્તી શી
શી આપી કરવાને અથવા | અથવા તેમાંની હરકોઈ શી કિડીયા ગેઝીટમાં નોડેરાયું
માફ કરવાને અધિકાર. | છપાવીને આખા બિડીયાં કિડીયામાં અથવા તેના હરકોઈ
બાજમાં વખતે વખતે આપી કરવાને અથવા માફ કરવાને કિડીયાના મવરતર જનરલ
ઇનકોસિલ મુજબાર છે.

અને તેજ ચીતે સફરફ દુકમ ૨૬ કરવાને અથવા ફેરવવાને પચુ તેઓ મુજબાર છે.

૩૬. કોરટ વિશિષ્ટમની હાઇકોરટના આકરકોર્ટ જનરલને આપવાના કમિશનને
હાઇકોરટના કોલેક્શનર અ | અથવા હાઇકોરટના હરકોઈ અમલદારને ફરમાવા પમાર
મલદારને શી મળે છે તે | સિવાય બીજી શી સેવાની છુટે તે શીને આ આકરડાના
કાયમ રાખી છે. | ૨ ના અને ૫ મા બાબતે કોઈ કરાવ માફ છે એકલું
સમજવું નહી.

પરીક્ષા ૧૭.

કિંમત પ્રમાણુ ફી બેસશે તે ફી.

૧. હું જી કલમમાં કહેલી કોરોડો મિલન બીજી હરકોઈ દિવાની અથવા રેવન્યુ (એકલે બુલમી) કોરોડમાં અથવા ની ફરિયાદીની આ- ર અથવા અપીલની બાદી બાબત આ આક્ટમાં બીજી વી હરાવ કરશે નહીં હોય તે આરજી અથવા બાકી	જોગ્ય ફી
જાવાના વિષયની રકમ અથવા આકેલી કિંમત પાંચ રૂપીયા ઉપર નહીં હોય ત્યારે...	જી આના
સદરજુ રકમ અથવા આકેલી કિંમત પાંચ રૂપીયા ઉપર હોય ત્યારે સો રૂપીઆ સુધી પાંચ રૂપીઆ ઉપરના દર પાંચ રૂપીએ અથવા પા ચ રૂપીઆના હરકંઈ બાજે	જી આના
સદરજુ રકમ અથવા આકેલી કિંમત સો રૂપીઆ ઉપર હોય ત્યારે હજાર રૂપીયા સુધી સો રૂપીયા ઉપરના દર હસ રૂપીએ અથવા હસ રૂ પીયાના હરકંઈ બાજે	પાંચ આના
સદરજુ રકમ અથવા આકેલી કિંમત હજાર રૂપીયા ઉપર હોય ત્યારે પાંચ હજાર રૂપીયા સુધી હજાર રૂપીયા ઉપરના દર સો રૂપીએ અથવા સો રૂપીયાના હરકંઈ બાજે	પાંચ રૂપિયા
સદરજુ રકમ અથવા આકેલી કિંમત પાંચ હજાર રૂપીયા ઉપર હોય ત્યારે હસ હજાર રૂપીયા સુધી પાંચ હજાર રૂપીયા ઉપરના દર બસે પચાસ રૂપીયા અથવા બસે પચાસ રૂપીયાના હરકંઈ બાજે	હસ રૂપિયા
સદરજુ રકમ અથવા આકેલી કિંમત હસ હજાર રૂપીયા ઉપર હોય ત્યારે ત્રીસ હજાર રૂપીયા સુધી ત્રીસ હજાર રૂપીયા ઉપરના દર પાંચસે રૂપ. એ અથવા પાંચસે રૂપીયાના હરકંઈ બાજે	પંદર રૂપિયા
સદરજુ રકમ અથવા આકેલી કિંમત ત્રીસ હજાર રૂપીયા ઉપર હોય ત્યારે રૂ જોઈ હજાર રૂપીયા સુધી વીસ હજાર રૂપિયા દર હજાર રૂપીએ અથવા હજાર રૂપીયાના હરકંઈ બાજે	ત્રીસ રૂપિયા
સદરજુ રકમ અથવા આકેલી કિંમત ત્રીસ હજાર રૂપીયા ઉપર હોય ત્યારે પચાસ હજાર રૂપીયા સુધી ત્રીસ હજાર રૂપીયા ઉપરના દર બે હજાર રૂપીએ અથવા બે હજાર રૂપીયાના હરકંઈ બાજે	ત્રીસ રૂપિયા
સદરજુ રકમ અથવા આકેલી કિંમત પચાસ હજાર રૂપીયા ઉપર હોય ત્યારે	

જો ફરિયાદી બાબત ત્યારે જોગ્ય ફી કોટલા સેવી તે નથી કરવા સાથે આ પરીક્ષાને બે
કોટલા બોલુ.

રે પચાસ હજાર રૂપી ૧ હિપના ૬૨ પાંચ હજાર રૂપિયા અથવા પાંચ
 અ હજાર રૂપિયાના હરફિયાગે પચીસરૂપી ૧
 પણ એવું કરાવે છે કે હરફિયા રૂપિયાની અરજી બાબત અથવા અ
 પીજની વાત બાબત ઘણામાં ઘણી જગુ હજાર રૂપિયા શી બેસસે એ
 વું સમજવું
 રે રૂપિયા કરવાની મુદત કરાવવા બાબત સન ૧૮૫૬ નો ૧૪ ૧ } પલા પચીસ
 આકર છે તેની ૧૫ મી કલમ પ્રાણિ કાળે લેવા સાથે ફરિયાદી કરી હો } હુકમ કસીકે તે
 થ તે ફરિયાદીની અરજી અથવા અપીલની યાદી થી અડધી શી
 ૩ ફરિયાદના નોંધવાના આકરની ૫૩ મી કલમ પ્રમાણે ને અર }
 છ કરવી હોય ત અરજી

૪. ફરિયાદીની રૂપી તપાસ કરાવવાની અરજી હુકમનામાની તારીખ } ફરિયાદીની
 ધા નેવુંમ વહાડે અથવા ત્યાર પછી આપો હોય તો અરજી બાબ
 ત અથવા અ
 પીજની યાદી
 બાબત નેરલી
 શી લેવા નોંધ
 એ તેકસાથી.

૫. ફરિયાદીની રૂપી તપાસ કરાવવાની અરજી હુકમનામાની તારીખ } ઉપર પ્રમાણે
 ધા નેવુંમ વહાડા પેલેલા આપો હોય તો અડધી શી.

૬. ને ફરિયાદી અથવા હુકમ હુકમનામા નહી હોય અથવા હુકમના
 મામાં સરખો આલતો નહી હોય તે ફરિયાદીની અથવા હુકમની તકલ અ
 થવા તેનો તરજુમો.

સદરહુ ફરિયાદી અથવા હુકમ હાજરોર શીવાય બીજી કોઈ દીવાની કોર
 ટે અથવા રેવન્યુ કોરેના અથવા કચેરીના મુખીવ આમલદાર અથ
 વા અસાલત બાબત અથવા હુકમનામા અથવા તપાસ બાબત કોઈ અ
 મલદાર કરચો હોય ત્યારે.

(અ) હાવાનહ વીધવાની રકમ અથવા આકિલી કીમત પચાસ રૂપિયા હો
 ય અથવા પચાસ રૂપિયા કરતાં ઓછી હોય તો

(બ) સદરહુ પ્રદારની રકમ અથવા આકિલી કીમત પચાસ રૂપિયા ઉપર
 હોય તો

સદરહુ પ્રદારનો ફરિયાદી અથવા હુકમ હાજરોર કરચો હોય ત્યારે

૭. ને હુકમનામા અથવા હુકમ હુકમનામાં સરખો આલતો હોય તેની
 તકલ.

સદરહુ હુકમનામા અથવા હુકમ હાજરોર શીવાય બીજી કોઈ દીવાની કો
 રે અથવા રેવન્યુ કોરે કરચો હોય ત્યારે.

(અ) ને ફરિયાદીમાં સદરહુ હુકમનામા અથવા હુકમ થયો હોય તે રૂપી

ચાર આના

આઠ આના

એક રૂપિયા

માંની કાવા ૧૧ વીધમાં ૨૬મ અથવા આંકેલી કીમત પચાસ રૂપિયા અથવા પચાસ રૂપિયા કરતાં ઓછી હોય તો ... આઠ આના

(બ) સદરહુ પ્રકારની ૨૬મ અથવા આંકેલી કીમત પચાસ રૂપિયા ઉપર હોય તો ... એક રૂપિયા

સદરહુ પ્રકારનું હુકમનામું અથવા હુકમ હાઇકોર્ટ કરેલા હોય ત્યારે ... ત્રણ રૂપિયા

૮ જે દરતાવેજ બાબત સન ૧૮૬૯ ના જનરલ ટાંપ આક્ટ પ્રમાણે રજાપનો કરે તેમજ હોય તે દરતાવેજ મુકદ્દમાનો કોર્મ પક્ષકાર કહાડી થઈને તેની જગ્યાએ તેની નકલ મુકે તે નકલ.

(અ) અસલ દરતાવેજનો રજાંપ આઠ આના ઉપર નહીં હોય ત્યારે ... અસલ દરતાવેજ બાબત જેટલો કરે તે હોય તેટલો જી

(બ) ખીલો હરકોઈ પ્રસંગે ... આઠ આના

૯ મુલકી અથવા ઇનસાફના કામની અથવા હુકમની જે નકલ બાબત આ આક્ટમાં ખીલો પીતે કરાવ કીધી નથી; અથવા હીસાબની અથવા પત્રકની અથવા રીપોર્ટની અથવા તેવ પ્રકારના કાગળની નકલ લીધાની અથવા ફોજદારી અથવા રેવન્યુ કોર્ટમાંથી અથવા કચેરીમાંથી અથવા જે મુખ્યમાં અગલદારને મુકડીનો રાજ્યકારનાર સોંપેલા હોય તેની કચેરીમાં મોકલી હોય તે નકલ

દર ત્રણે સાઠ સપ્તાહે અથવા ત્રણે સાઠ મુખેના હરકોઈ બાજે ... આઠ આના

૧૦ બંગાળી બ્રહ્મકામરિના હોરકે વિલિયમની પરચીડેનરીમાં નાની કીમતના છોકરાઓની તથા તેઓની માલ મીલકતની સંભાળ કરવા સાથે વધારે સારો બંદોબસ્ત કરવા બાબત સન ૧૮૫૮ નો ૪૦ મો આક્ટ છે તે આક્ટ પ્રમાણે અથવા મુખ્યાઈ બ્રહ્મકામાં નાની ઉમરના છોકરાઓની તથા તેઓની માલ મીલકતની સંભાળ કરવા સાથે વધારે સારો બંદોબસ્ત કરવા બાબત સન ૧૮૬૪ નો ૨૦ મો આક્ટ છે તે આક્ટ પ્રમાણે માલમીલકતનો પછીવટ કરવા સાથે આપેલા હાખો.

જે માલમીલકત બાબત હાખો આપેલા હોય તે માલમીલકતની ૨૬મ અથવા આંકેલી કીમત પાંચસે રૂપિયા ઉપર નહીં હોય તો ... પાંચ રૂપિયા

સદરહુ પ્રકારની ૨૬મ અથવા આંકેલી કીમત પાંચસે રૂપિયા ઉપર હોય તો ... દસ રૂપિયા

થ પછી એક હજાર રૂપિયા નહીં હોય તો ... એક હજાર રૂપિયા

અને એક હજાર રૂપિયા કીમતના દર એક હજાર રૂપિયા અથવા એક હજાર રૂપિયાના હરકોઈ બાજે ... પાંચ રૂપિયા

૧૧ વિલનો પરીવેષ્ટ અથવા ઘેટરસ આફ આઠમીનીરહેસન, તેને વિલ નોરેઈ હોય કે નહીં હોય.

૧૨ “કોઈ માણસ રથાપન થાય ત્યારે તેને કરજ વસુલ કરવાનું કામ સેફેલ પડવા બાબત તથા મળત માણસના વારસ વકીલને કરજ બેરે તેને માથેથી નોખમ કોરવા બાબત” સન ૧૮૬૦ નો ૨૭ માં આક્ટ છે તે આક્ટ પ્રમાણે, અથવા “વારસ તથા અનુપત્ર અભાવનાર તથા વહીવટ કે રનાર કોરે પર્વતી પ્રમાણે મંજૂર કરવા બાબત અને માલ મીલકતનો વહીવટ અભાવનારા તથા વહીવટ કરનારા નિમવા બાબત” મુંબાઈના કાયદા પ્રુ ૨૧૬માં સન ૧૮૨૦નો ૮મો કાયદો છે તે કાયદા પ્રમાણે આપેલા હાજરી.

ને માલમીલકત બાબત પરીવેષ્ટ અથવા ઘેટરસ આફ આઠમીનીરહેસન } સદરકુ પ્રકાર
ન અથવા હાજરી આપ્યો હોય તે માલમીલકતની રકમ અથવા } ની રકમ ઉપ
આકેલી કીમત એક હજાર રૂપિયા ઉપર હોય તો } ર આકેલીકી
મત ઉપર સે
કે જે દા.

ટીપ્સ.—ને માણસને સદરકુ પ્રકારનો હાજરી આપ્યો હોય તેણે અથવા તેના વા રસ વધારે સદરકુ હાજરીની તારીખથી બાર મહીના થઈ ગયા પછી તથા ત્યાર પછી હાજરી આપનારી કોરે કરમાવે ત્યારે તે હાજરી ઉપરથી પોતે ને નાણું વસુલ કીધું હોય અથવા માલ મીલકતનું ને ઉપજાઈ હોય તે સમજા નાણાંનું પત્રક સમ આપને દે બ કરવું.

ને માણસને હાજરી આપ્યો હોય તેણે સમ આપને કહ્યું હોય કે આક્ટ કરજ અથવા બીજી માલ મીલકત છે તે કરજની અથવા માલ મીલકતની રકમ કરતાં સદરકુ પ્ર માણે વસુલ કરેલ અથવા ઉપજાઈ નાણાં વડે થાય તો તે હાજરી રદ કરવાને અને તે માણસને બીજી નવી હાજરી લેવાનો તથા એ પ્રમાણે વધી ગયેલી રકમ બાબત આ પ રીસીટમાં ને શી કહી છે તે શી આપવાનો હુકમ કરવાને કોરે મુખતીયાર છે.

કરાવેલી સુલતમાં સદરકુ પત્રક રૂબ નહીં કરે તો હાજરી રદ કરવાને કોરે મુખતીયાર છે.

इरियाही करती वपते डिभत प्रभाषि की येसे तेनु" डाहक.

इरीया हावा	इ. आ.	इरीया हावा	इ. आ.	इरीया हावा	इ. आ.
५ सुभी	० १	३१० सुभी	२७ ०	८१० सुभी	१० १२
१० ११	० १२	३२० ११	२७ १२	८२० ११	११ ८
१५ ११	१ २	३८० ११	२८ ८	८३० ११	१२ ४
२० ११	१ ८	३६० ११	२८ ४	८४० ११	१३ ०
२५ ११	१ १४	४०० ११	३० ०	८५० ११	१३ १२
३० ११	२ ४	४० ११	३० २	८६० ११	१४ ८
३५ ११	२ १०	४१० ११	३१ ८	८७० ११	१५ ४
४० ११	३ ०	४३० ११	३२ ४	८८० ११	१६ ०
४५ ११	३ ६	४४० ११	३३ ०	८९० ११	१६ १२
५० ११	३ १२	४५० ११	३३ २	९०० ११	१७ ८
५५ ११	४ २	४६० ११	३४ ८	९१० ११	१८ ४
६० ११	४ ८	४७० ११	३५ ४	९२० ११	१६ ०
६५ ११	४ १४	४८० ११	३६ ०	९३० ११	१६ १२
७० ११	५ ४	४९० ११	३६ १२	९४० ११	७० ८
७५ ११	५ १०	५०० ११	३७ ८	९५० ११	७१ ४
८० ११	६ ०	५१० ११	३८ ४	९६० ११	७१ ११
८५ ११	६ ६	५२० ११	३८ ०	९७० ११	७२ १२
९० ११	६ १२	५३० ११	३९ १२	९८० ११	७३ ८
९५ ११	७ २	५४० ११	४० ८	९९० ११	७४ ४
१०० ११	७ ८	५५० ११	४१ ४	१००० ११	७५ ०
११० ११	८ ४	५६० ११	४२ ०	११०० ११	८० ०
१२० ११	८ ०	५७० ११	४२ १२	१२०० ११	८५ ०
१३० ११	८ १२	५८० ११	४३ ८	१३०० ११	९० ०
१४० ११	१० ८	५९० ११	४४ ४	१४०० ११	९५ ०
१५० ११	११ ४	६०० ११	४५ ०	१५०० ११	१०० ०
१६० ११	१२ ०	६१० ११	४५ १२	१६०० ११	१०५ ०
१७० ११	१२ १२	६२० ११	४६ ८	१७०० ११	११० ०
१८० ११	१३ ८	६३० ११	४७ ४	१८०० ११	११५ ११
१९० ११	१४ ४	६४० ११	४८ ०	१९०० ११	१२० ०
२०० ११	१५ ०	६५० ११	४८ १२	२००० ११	१२५ ०
२१० ११	१५ १२	६६० ११	४९ ८	२१०० ११	१३० ०
२२० ११	१६ ८	६७० ११	५० ४	२२०० ११	१३५ ०
२३० ११	१७ ४	६८० ११	५१ ०	२३०० ११	१४० ०
२४० ११	१८ ०	६९० ११	५१ १२	२४०० ११	१४५ ०
२५० ११	१८ १२	७०० ११	५२ ८	२५०० ११	१५० ०
२६० ११	१९ ८	७१० ११	५३ ४	२६०० ११	१५५ ०
२७० ११	२० ४	७२० ११	५४ ०	२७०० ११	१६० ०
२८० ११	२१ ०	७३० ११	५४ १२	२८०० ११	१६५ ०
२९० ११	२१ १२	७४० ११	५५ ८	२९०० ११	१७० ०
३०० ११	२२ ८	७५० ११	५६ ४	३००० ११	१७५ ०
३१० ११	२३ ४	७६० ११	५७ ०	३१०० ११	१८० ०
३२० ११	२४ ०	७७० ११	५७ १२	३२०० ११	१८५ ०
३३० ११	२४ १२	७८० ११	५८ ८	३३०० ११	१९० ०
३४० ११	२५ ८	७९० ११	५९ ४	३४०० ११	१९५ ०
३५० ११	२६ ४	८०० ११	६० ०	३५०० ११	२०० ०

3500	3541	204	14400	3541	180	130000	3541	1434
3600	"	210	15000	"	144	134000	"	1500
3700	"	214	15400	"	150	138000	"	1524
3800	"	220	16000	"	154	142000	"	1540
3900	"	224	16400	"	160	146000	"	1564
4000	"	230	17000	"	164	150000	"	1580
4100	"	234	17400	"	170	154000	"	1594
4200	"	238	18000	"	174	158000	"	1610
4300	"	244	18400	"	180	162000	"	1634
4400	"	248	19000	"	184	166000	"	1650
4500	"	254	19400	"	190	170000	"	1674
4600	"	258	20000	"	194	174000	"	1690
4700	"	264	20400	"	200	178000	"	1714
4800	"	268	21000	"	204	182000	"	1730
4900	"	274	21400	"	210	186000	"	1754
5000	"	278	22000	"	214	190000	"	1770
5100	"	284	22400	"	220	194000	"	1794
5200	"	288	23000	"	224	198000	"	1810
5300	"	294	23400	"	230	202000	"	1834
5400	"	298	24000	"	234	206000	"	1850
5500	"	304	24400	"	240	210000	"	1874
5600	"	308	25000	"	244	214000	"	1890
5700	"	314	25400	"	250	218000	"	1914
5800	"	318	26000	"	254	222000	"	1930
5900	"	324	26400	"	260	226000	"	1954
6000	"	328	27000	"	264	230000	"	1970
6100	"	334	27400	"	270	234000	"	1994
6200	"	338	28000	"	274	238000	"	2010
6300	"	344	28400	"	280	242000	"	2034
6400	"	348	29000	"	284	246000	"	2050
6500	"	354	29400	"	290	250000	"	2074
6600	"	358	30000	"	294	254000	"	2090
6700	"	364	30400	"	300	258000	"	2114
6800	"	368	31000	"	304	262000	"	2130
6900	"	374	31400	"	310	266000	"	2154
7000	"	378	32000	"	314	270000	"	2170
7100	"	384	32400	"	320	274000	"	2194
7200	"	388	33000	"	324	278000	"	2210
7300	"	394	33400	"	330	282000	"	2234
7400	"	398	34000	"	334	286000	"	2250
7500	"	404	34400	"	340	290000	"	2274
7600	"	408	35000	"	344	294000	"	2290
7700	"	414	35400	"	350	298000	"	2314
7800	"	418	36000	"	354	302000	"	2330
7900	"	424	36400	"	360	306000	"	2354
8000	"	428	37000	"	364	310000	"	2370
8100	"	434	37400	"	370	314000	"	2394
8200	"	438	38000	"	374	318000	"	2410
8300	"	444	38400	"	380	322000	"	2434
8400	"	448	39000	"	384	326000	"	2450
8500	"	454	39400	"	390	330000	"	2474
8600	"	458	40000	"	394	334000	"	2490
8700	"	464	40400	"	400	338000	"	2514
8800	"	468	41000	"	404	342000	"	2530
8900	"	474	41400	"	410	346000	"	2554
9000	"	478	42000	"	414	350000	"	2570
9100	"	484	42400	"	420	354000	"	2594
9200	"	488	43000	"	424	358000	"	2610
9300	"	494	43400	"	430	362000	"	2634
9400	"	498	44000	"	434	366000	"	2650
9500	"	504	44400	"	440	370000	"	2674
9600	"	508	45000	"	444	374000	"	2690
9700	"	514	45400	"	450	378000	"	2714
9800	"	518	46000	"	454	382000	"	2730
9900	"	524	46400	"	460	386000	"	2754
10000	"	528	47000	"	464	390000	"	2770

૩૫૫૦૦૦	”	૨૭૦૦	૩૮૦૦૦૦	”	૨૮૨૫	૪૦૫૦૦૦	”	૨૯૫૦
૩૬૦૦૦૦	”	૨૭૨૫	૩૮૫૦૦૦	”	૨૮૫૦	૪૧૦૦૦૦	”	૨૯૭૫
૩૬૫૦૦૦	”	૨૭૫૦	૩૯૦૦૦૦	”	૨૮૭૫	૪૧૦૦૦૦	કિપર	૩૦૦૦
૩૭૦૦૦૦	”	૨૭૭૫	૩૯૫૦૦૦	”	૨૯૦૦			
૩૭૫૦૦૦	”	૨૮૦૦	૪૦૦૦૦૦	”	૨૯૨૫			

ચરીશીસટ ૨ જી.

ચુકરર કરેલો ફી.

૧ આરજી.

(અ) સરકારની સાથે વેહેવાર રાખનારાં માણસને કસ્ટમખાતાના અથવા બેંકસાથે ખાતાના કોઈ અમલદારની અથવા માછસકે રેટની હજીરમાં આરજી આપવી હશે અને તે આરજીના વિષયનો સર્વંધ તે વેહેવારની સાથેજ હશે ત્યારે.

અથવા જે જમીનના ખારાનો દરાવ યોડી ચુકતને વાસ્તે કાપી હોય તે જમીનના ખારાખાર સરકારની સાથે કબજાત કરીને કોઈ માણસે રાખી હોય તેને જમીનના ખેડેમુલતના કોઈ અમલદારની હજીરમાં આરજી કરવી હશે અને તે આરજીના વિષયનો સર્વંધ તે કબજાત સાથેજ હશે ત્યારે.

અથવા હરકોઈ જમાનું જતન અથવા સુધરાઈ કરવા ખાખત કોઈ બાકી હોય તે આકે પરમાણે કોઈ મુનિશીપાલ કમીશનરની હજીરમાં આરજી આપવી હોય અને તે આરજી તે જતન ખાખત અથવા સુધરાઈ ખાખતજ હશે ત્યારે.

એક આનો

અથવા ૫૦) ફીઆ કરતાં ઓછી રકમની અથવા ૫૦ ફીઆ કરતાં ઓછી આકેલી કિમતની ફરિઆદી સર્વંધી અથવા ચુકરમાં સર્વંધી આરજી, અસલ દિવાની ફરિઆદ સેવાની હકુમત વાળી ચુકર દિવાની કોરટ સિવાય ખીજી કોઈ દિવાની કોરટમાં અથવા સને ૧૮૫૬ ના ૩ જા આકે પ્રમાણે જાવજીનો માછસકેટ દિવાની કોરટનું કામ અભાવતા હોય ત્યારે તે માછસકેટની હજીરમાં અથવા સને ૧૮૬૫ ના ૧૧ મા આકે પ્રમાણે અથવા સને ૧૮૬૮ ના ૧૬ મા આકેટની રામી કલમ પ્રમાણે સ્થાપેલી નાહાના ચુકર માની હરકોઈ કોરટમાં અથવા ખેડેમુલતના કમીશનરની અથવા ખીજા અમલદારની હજીરમાં આપવી હશે ત્યારે.

અથવા હરકોઈ દિવાની અથવા ફોજદારી અથવા રેવેન્યુ કોરટ અથવા હરકોઈ બોરડે અથવા કોરબાર અભાવનારા અમલદારે કરેલા ફેસલાની અથવા કુકમતામાંની અથવા કુકમતા નકલ સાથે અથવા તરજુમાં સાથે અથવા સદ્કુ કોરટના અથવા કચેરીના રહતર મહિના ખીજા દરતાવેજની નકલ સાથે અથવા તરજુમાં સાથે સદ્કુ કોરટમાં અથવા બોરડમાં અથવા અમલદારની હજીરમાં આરજી આપવી હશે ત્યારે.

(ખ) ફોજદારી ઇનસાફતુ હામ મલાવવાની રીત બાબતના કાયદા પરમાણે જે ચુનાહને વાસ્તે પોલીસ અમલદારો વગર વારંટ પકડવાને અપતિવાર છે તે ચુનાહ ચિવામ ખીલ કોઇ ચુનાહની ફરિયાદ બાબત અથવા તેહામત બાબત અરજી હશે અને કોઇ ફોજદારી કોર્ટમાં આપવી હશે ત્યારે,

અથવા ફોજદારી રિવાજી અથવા ફોજદારી અથવા રેવેન્યુ કોર્ટમાં અથવા કસ્ટોડિયન હાજરમાં અથવા મહેસુલનો જે અમલદાર કસ્ટોડિયન નેહી હકુમત મલાવતો હશે અથવા કસ્ટોડિયન તાબામાં રહીને હકુમત મલાવતો હશે તે અમલદારની હાજરમાં અથવા ફોજદારી માલસતરેટ હકુમત મલાવતો હશે તે સખમધા તેની હાજરમાં અરજી આપવી હશે અને તે અરજી બાબત આ આક્ટમાં ખીજી રીતે કસ્ટોડિયન નહીં હશે ત્યારે,

અથવા મહેસુલ અથવા બાકુ એટલે (ગઝિયત) અનામત સુકવું હશે ત્યારે અથવા જમીનદાર પોતાના અંતુતને નુકશાનનું જળતર આપવું હોય તેની રકમ કોર્ટે કસ્ટોડિયન એ બાબતની અરજી હશે ત્યારે,

(ક) સીક કમીશનરના અથવા નિરખક રાખનારા ખીલ સુખ્ય રેવેન્યુ અમલદારની અથવા હકુત મલાવનારા ખીલ સુખ્ય અમલદારની અથવા રેવેન્યુ કમીશનરની અથવા સરકીટના કમીશનરની અથવા જે સુખ્ય અમલદારને વુકડીનો રાજ કાગલા ર સોપા કોય તેની હાજરમાં અરજી આપવી હશે અને તે અરજી બાબત આ આક્ટમાં ખીજી રીતે કસ્ટોડિયન નહીં હશે ત્યારે.

(દ) કોઇ કોર્ટમાં અરજી આપવી હશે ત્યારે ...

૨. નાજારીમાં ફરિયાદી કરવાની પરવાનગી બાબતની અરજી ...

૩. નાજારીમાં અપીલ કરવાની પરવાનગી બાબતની અરજી ...

(અ) ડિસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટમાં આપવી હશે ત્યારે, ...

(ખ) કમિશનરની હાજરમાં અથવા કોઇ કોર્ટમાં આપવી હશે ત્યારે, ...

૪. સને ૧૮૭૮ ના ૧૬ મા આક્ટ પરમાણે અથવા હાલમાં જેનો કબજો હોય તેનો કબજો તેની ખાસે રહેવા હોય બાબત અને કાયદા પરમાણે હામ મલાવવા વગર જે માલસનો કબજો તેડવો હોય તેને જે પાછો અથવા બાબત કેસમાં પરસંગે મામલતદારોની કોર્ટને હકુમત આપવા વિષે સને ૧૮૬૪ નો અંબાઇનો ૫ મા આક્ટ છે તે આક્ટ પરમાણે કબજો થવા બાબતની ફરિયાદોનો અરજી અથવા અપીલની થાદી.

૫. કબજો માલસનો હક થામિત કરવા બાબતની અથવા જોડા કરવા બાબતની ફરિયાદોની અરજી અથવા અપીલની થાદી

આક્ટ આના

૩ ૧)

૩ ૨)

આના

૩ ૧)

૩ ૨)

આના

૬. ભગીનખત ખાળત અથવા ને ખીલ દેતાવેળ ઉપરથી કોઈ વાત કરવાની જરૂરી પડતી હોય તે હથાવેળ ખાળત આ આકટમાં ખીજી રીતે કરાવ કાપી નથી તે ભગીનખત અથવા હસતાવેળ કોઈ કોરટના અથવા હકુમત ચલાવનારા અમલદારના હુકમથી આપ્યો હોય તારે,

૮ આના

૭. તથાક આપવા ખાળતના હિંદુસતાનના આકટની કદ મી કલમ ૫ રજાણે આપેલી કલ્પલત.

૮. હિંદુસતાનના જીપજ ઉપરના કરના આકટ પરમાણે કરાવેલા આ કડા ખાળત હરકત સેવાની અરજી.

૯. હિંદુસતાનના જીપજ ઉપરના કરના આકટની ૨૧ કલમ પરમાણે અપીલ કરતી હોય તે અપીલની અરજી.

૨ ૧)

૧૦. મુખનિવાસનાથ અથવા વકીલાતનાથ.

હરકોઈ મુકદ્દમા ચલાવવા સાથે હેઠળ લખેલી કોરટમાં અથવા અમલદારની હજુરમાં આપવું હોય તારે એટલે

• (અ.) હાઈકોરટ ચિવાય ખીજી કોર્ટ રિવાની અથવા હાઈદારી કોરટ માં અથવા રેવન્યુ કોરટમાં અથવા કલેક્ટરની કે માજીસ્ટ્રેટની હજુર માં અથવા આ નંબરની (ખ) અને (ક) રકમમાં કહેલા અમલદાર ચિવાય હકુમત ચલાવનારા ખીજી કોર્ટ અમલદારની હજુરમાં આપવું હોય તારે.

૮ આના

(ખ) રેવિન્યુ કમિશનરની અથવા સરકીલના કમીશનરની અથવા કસ્ટોફ કમીશનરની અથવા ને મુખ્ય રેવન્યુ અમલદાર નહીં હોય અથવા હકુમત ચલાવનારા મુખ્ય અમલદાર નહીં હોય તેહેવા ને અમલદારને પુકડીને રાજકારનાર . સોંપે હોય તે અમલદારની હજુરમાં આપવું હોય તારે.

૬ ૧)

(ક). હાઈકોરટમાં અથવા ચીફ કમીશનરનો હજુરમાં અથવા રેવ નિયુ ચોરટમાં અથવા નિરમંથ રાખનારા ખીજી મુખ્ય રેવનિયુ અમલદારની અથવા હકુમત ચલાવનારા ખીજી મુખ્ય અમલદારની હજુરમાં આપવું હોય તારે

૬ ૨)

૧૧. ફરિયાદીની અરજી નમંજુર કરવાના હુકમ ઉપર અથવા કોર્ટ હુકમનામાં ઉપર અથવા કોર્ટ હુકમ હુકમનામાં સરખો ચાલતો નહીં હોય તે હુકમ ઉપર અપીલ નહીં હોય તે અપીલની યાદી.

(અ.) હાઈકોરટ ચિવાય ખીજી કોર્ટ રિવાની કોરટમાં અથવા હાઈકોરટ કે નિરમંથ રાખનારા ખીજી મુખ્ય રેવન્યુ અમલદાર અથવા હકુમત ચલાવનારા ખીજી મુખ્ય અમલદાર ચિવાય ખીજી કોર્ટ રેવન્યુ કોરટમાં અથવા હકુમત ચલાવનારા ખીજી અમલદારની હજુરમાં આપવી હોય તારે.

૮ આના

(બ) હાઈકોર્ટને અથવા ચીફ કમિશનરને અથવા નિરબંધ જાણનારા બીજા કોઈપણ મહત્ત્વના સંસ્થાના સંચાલકોની કે રેવેન્યુ અમલદારની હાજરીમાં આપવી હોય તારે.

મ રૂપીઆ

૧૨. કવિયાત (એટલે પરીપટ અથવા સિટરસ આફ આડમિનિસ્ટ્રેશન નહીં આપવા બાબતની અરજી)

૧૩. સન ૧૮૫૬ ના ૧૦ માં આક્ટની ૨૬ મી કલમ પ્રમાણે અથવા સન ૧૮૬૨ ના બંગાળના ૬ ઠા આક્ટની ૬ મી કલમ પ્રમાણે અથવા સન ૧૮૬૯ ના બંગાળના ૮ માં આક્ટની ૭ મી કલમ પ્રમાણે અરજી કરવી હોય તે અરજી.

પાંચ રૂપીઆ

૧૪. એપેલેટીવસેકો ચોતાનો ધરમ મુકીને પારકાધરમના બંધ તો-મિના લગત બાગવા બાબતની સન ૧૮૬૬ ના આક્ટ પ્રમાણે ફરિયાદી ફરિયાદીની અરજી.

૧૫. બાયડી કમ્પ્લેટમાં સેવા બાબતની ફરિયાદીની અરજી અથવા અપીલની યાદી.

૧૬. આડમિનિસ્ટ્રેશન બાંક,

આઠ રૂપીઆ

૧૭. હેડબા લખેલા દરએક મુકદ્દમાની ફરિયાદીની અરજી અથવા અપીલની યાદી.

૧. બાદશાહી સનદે ઉપરથી ક્ષાપી નહીં હોય એવી કોઈ દિવાની કોર્ટને અથવા રેવેન્યુ કોર્ટને સંક્ષેપ રીતે કરેલા હેસબો અથવા કુકમ દેરવવા બાબતની અથવા રદ કરવા બાબતની.

૨. ને ઇસ્ટનું પ્રિસ્ટિયુલ સરકારમાં આવતું હોય તે ઇસ્ટનના ધણીઓના નામની નોંધ રજીસ્ટરમાં હોય તે દેરવવા બાબતની અથવા રદ કરવા બાબતની.

૩. ફરિયાદી દેરવવાનું કુકમનાથું કરાવી સેવાની ફરિયાદી હોય અને તે કુકમનાથું અમલમાં આવવાનો બંધાવસ્ત કરવા બાબત અરજીમાં બંધ નહીં હોય તે અરજી

૧૦ રૂપીઆ

૪. ખંચનો હેસબો રદ કરવા બાબતની.

૫. રજા રદ કરવા બાબતની.

૬. બીજી ફરિયાદો થાય તેમાં ફરિયાદના વિષયની કીમત કેટલા રૂપીયા છે તે આંકવી નહીં હોય તેવી દરએક ફરિયાદની અરજી હોય અને તે બાબત આ આક્ટમાં બીજી રીતે દર્શાવ કરેલો નહીં હોય ત્યારે,

૧૮. દિવાની ઇનશાફ્ટ કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની કોર્ટની કલમ પ્રમાણે ને અરજી કરવી હોય તે અરજી.

૧૯. સરકાર કાયદાની કોર્ટ મી કલમ પ્રમાણે ને કરારનાથું કરવું હોય તે કરારનાથું.

૨૦. તલાક આપવા બાબતના હિંદુસ્થાનના આક્ટની ૪૪ મી કલમ પ્રમાણે જે અરજી કરવી હોય તે અરજી શિવાય તે આક્ટ પ્રમાણે કે રવાની ફરમીક અરજી અને તેજ આક્ટની ૫૫ મી કલમ પ્રમાણે જે અપીલ કરવી હોય તે ફરમીક અપીલની માદી.

૨૧ પારસી સોદાના બચન બાબતના તથા તલાક બાબતના સન ૧૮૧૫ ના આક્ટ પ્રમાણે કરવાની ફરિયાદીની અરજી તથા અપિલની માદી.

વીસ રૂપિયા

પરીશીસ્ટ ડ બુ.

ભાગ ૧ લો—આક્ટો સમજા ૨૬ કરયા તે.

સને ૧૮૪૮ નો ૧૦ જા—સને ૧૮૬૨ નો ૧૦ જા—સને ૧૮૬૩ નો ૧૧જા—સન ૧૮૬૫ નો ૧૮ જા—સન ૧૮૬૮ નો ૧૮ જા—સન ૧૮૬૩ નો બંગાલનો આક્ટ ૫ જા.—

ભાગ ૨જો—આક્ટો તથા કાયદા થોડા ધણા ૨૬ કરયા તે.

સને ૧૮૫૨ નો આક્ટ ૫ જા—૯ મી કલમમાં “સમજે પ્રસંગે તે વગર હાંપન કાગળ ઉપર હથે તોપજી ચાલયે. આ ચખ્ખો તથા ૨૫ મી કલમ ૨૬.

સન ૧૮૫૨ નો આક્ટ ૩૩ જા—૮ મી કલમ ૨૬.

સન ૧૮૫૩ નો ૮ જા આક્ટ—“એ પ્રમાણે બંદોબસ્ત, સમજીત અથવા મન મ નાવડું” અહીંયાંથી તે આખર સુધી ૯૮ મી કલમ ૨૬—તથા ૧૧૮ મી કલમમાં “સા દા કાગળ ઉપર” આ ચખ્ખો છે તે ૨૬ તથા ૧૧૯ મી કલમમાં “અને જે કોરટમાં અરજીએને ધાંપ નોંધતો હોય તે કોરટમાં અરજીએને નોંધી કીમતનો કાપેલા કાગળ નોંધએ તોલી કીમતના કાપેલા કાગળ ઉપર અપીલની અરજી લખવી” આ ચખ્ખો ૨૬—તથા “કોરટ બ્યારે એવી હકીકત” અહીંયાંથી તે આખર સુધી ૧૨૨ મી કલમ ૨૬. તથા ૧૬૪ મી કલમમાં “તાંદ કાગળ ઉપર” આ ચખ્ખો ૨૬—તથા ૨૯૯ મી કલમમાં આઠ આનાની કીમતના કાપાના કાગળ ઉપર આ ચખ્ખો ૨૬ તથા ૩૨૧ મી કલમમાં “તે ફરિયાદીની અરજીએ નોંધી કીમતના હાંપ ઉપર લખવાનું ફરમાનું છે તે ના અવરજાંચ નોંધી કીમતના કાગળ ઉપર લખવી” આ ચખ્ખો ૨૬—તથા ૩૨૭ મી કલમમાં “તે વખતના ચાલતા કાયદા મુજબ અરજીએને માટે જે કોરટમાં હાંપ નોંધ તો હોય તે કોરટમાં નોંધી સ્થાપ નોંધએ તેટલા ૨૨.૫ ઉપર એ અરજી લખવી અને” આ ચખ્ખો તથા ૩૨૮ મી કલમમાં “એવા કરારનામા ઉપર ફરિયાદની અરજીએને માટે ફરમાવેલા સ્થાપનો કર લાગુ પડયે” એ ચખ્ખો તથા ૩૬૮ મી કલમમાં “જે અપિલ છલકોરટમાં થતી હોય તે એક રૂપિયાની કીમતના કાપેલા કાગળ ઉપર લખવી, અને સદર કોરટમાં અપીલ થતી હોય તે બે રૂપિયાની કીમતના કાપેલા કાગળ ઉપર” આ ચખ્ખો તથા “એ અરજીને ઉપર ક્ષેત્રી મુદતમાં” અહીંયાંથી તે આખર સુધી ૩૦૦ મી કલમ ૨૬.

સન ૧૮૫૬ નો ૧૦ જા—૧૩ મી અને ૧૨૦ મી કલમમાં “તે સાદા કાગળ ઉપર હથે તોપણ સ્વીકૃત નથી.” આ અનુદો ૨૬ તથા ૧૬ મી કલમમાં “સાદા કાગળ ઉપર” આ અનુદો ૨૬ તથા અપિલની અરજી ઉપર કેટલો હોય નોંધ્યો તે બાબત ૧૫૧ મી અને ૧૬૧ મી કલમને નોંધેલા બાગ છે તે બાગ ૨૬.

સન ૧૮૬૧ ના આક્ટ ૨૩ ની ૧૨ મી કલમની ઉભી રકમ ૨૬.

સન ૧૮૬૨ ના ૨૦ મા આક્ટની ઉચિત અને ઉચિતથી સદરહુ કોરટમાં નિમિશ્વા અને અ અનુદોની આખર સુધી ૨ છ કલમ ૨૬.

સન ૧૮૬૩ ના ૧૬ માની ૧૭ મી કલમનું ઉછું વાક્ય ૨૬—તથા ૨૦ મી કલમમાં નોંધેલી કમીશનરની કોરટમાં અપીલ થતી હોય તો એક રૂપિયાની કીમતના છાપાના કાગળ ઉપર લખવી, અને કમીશનરની કોરટમાં અથવા ચોર કમીશનરની કોરટમાં અપીલ થતી હોય તો બે રૂપિયાની કીમતના છાપાના કાગળ ઉપર લખવી. આ અનુદો અને ૨૬ મી કલમ ૨૬.

સન ૧૮૬૩ ના આક્ટ ૨૦ માની ૧૮ મી કલમમાં “અરજી વગર સ્ટોપના કાગળ ઉપર કરવાનો અપીલ છે” અને ફરીવાર નિકાલ થવા પછી અરજી ગણતી ન અતે પ્રથમની અરજીના સ્ટોપનો કર ગણીને ફરીવાર ના અરજીમાં અદાવતો આ અનુદો ૨૬.

સન ૧૮૬૩ ના ૨૧ માની ૪૨ મી કલમ ૨૬.

સન ૧૮૬૩ નો ૩૨ જા—જીનો તથા સ્ટોપના કરને નોંધેલા બાગ બાકુ છે તેટલો બાગ ૨૬.

સન ૧૮૬૫ ના ૧૦ માની કલમ ૩૧૬ મી અને પરીશીટ ૨૬.

સને ૧૮૬૫ ના આક્ટ ૧૧ માની ૪૩ મી કલમમાં “સ્ટોપના કર ગણતના કાગળમાં એકા કરીને સુધારવા બાબત સન ૧૮૬૨ નો ૧૦ જા આક્ટ છે તેની ૨૬ મી કલમ અને” આ અનુદો ૨૬.

સન ૧૮૬૫ ના આક્ટ ૧૫ માની ૩૬ મી કલમ ૨૬.

સન ૧૮૬૬ ના આક્ટ ૨૦ માની કલમ ૫૩ મી કલમમાં “કાચા પ્રમાણે સ્ટોપના કાગળનો જરૂર હોય ત્યારે ઉપર કહેલી અરજી ફરીવારની અરજીને સાદા નોંધેલી કિંમતનો સ્ટોપનો કાગળ કહેલો તેના એક અનુરથાઉસ કિંમતના કાગળ ઉપર લખવી અને” આ અનુદો ૨૬ તથા ૮૪ મી કલમમાં “કાચા પ્રમાણે સ્ટોપની જરૂર હોય ત્યારે તે અરજી ઉપર આઠ આનાનો સ્ટોપ નોંધ્યો અને” આ અનુદો ૨૬.

સને ૧૮૬૬ ના આક્ટ ૨૧ માની ૭ મી કલમમાં “તે ઉપર બે રૂપિયાની કિંમતનો સ્ટોપ નોંધ્યો અને” આ અનુદો ૨૬.

સને ૧૮૬૭ ના આક્ટ ૨૧ માની હાઈકોર્ટના કોઈ આક્ટોરેટને અપવાદના અનુદો અથવા વડીલાના અનુદો અથવા પોતાને આપેલું બીજું અધિકારપત્ર કાઢી કરવાની અનુદો ૨૬ કરવાની જરૂર નથી. આ અનુદો સીધા સરખો. આક્ટ ૨૬.

સને ૧૮૬૮ નો આક્ટ ૧૬ જા ૧૫ મી કલમમાં “અરજીને આક્ટ આનાનો હોય

જોઈએ” આ શબ્દો છે તે ૨૬ તથા ૨૫ મી કલમમાં “આઠ આનાની કીમતના સ્તોપના કાગળપર, એ શબ્દો છે તે ૨૬ તથા ૩૦ મી કલમમાં “આઠ આનાના સ્તોપના કાગળ પર” આ શબ્દો છે તે ૨૬.

સને ૧૮૯૮ નો આઠ ૨૮ થા—૧૦ મી અને ૪૦ મી કલમમાં “આઠ આનાના કાગળપર” આ શબ્દો છે તે તથા ૪૩ મી કલમ ૨૬.

સને ૧૮૯૯ નો આઠ ૪ થા—૪૦ મી કલમમાં “અથવા ઇનસાફની રીતે હું કા પાડવાનો હુકમ ફેરવવા બાબત અથવા બંનેના હક થાજી મળવા બાબત અથવા નુકસાનનું વળતર મળવા બાબત હુકમનાથી કરાવવા સારું કરેલી અરજી ઉપર પાંચ દે પિયાનો સ્તોપ જોઈએ અને” આ શબ્દો છે તે ૨૬ અને “આ કલમમાં કહેલું જેલેલી બીજી અને ત્રીજી પ્રસંગે” આ શબ્દો ૨૬ તથા ૪૬ મી કલમમાં “ઉપર આઠ આના નો સ્તોપ જોઈએ અને” આ શબ્દો ૨૬.

સને ૧૮૯૯ નો આઠ ૬ થા—૧૬ મી કલમમાં “(અને) તે ઉપર આઠ આના નો સ્તોપ જોઈએ” આ શબ્દો છે તે તથા ૪૧ મી કલમમાં “(ઉપર) એક રૂપિયાનો સ્તો પ જોઈએ અને તે (અપીલ)” આ શબ્દો ૨૬.

સને ૧૮૯૭ નો બંગાળનો કાયદો ૧ થા—૭-૮ કલમ ૨૬.

સન ૧૮૯૨ નો બંગાળનો આઠ ૧ થા—(કાગળો ઉપર) અહીંયાંથી “અનામ ત” સુધી પાંચમી કલમ મહિનું વાંક ૨૬ તથા ૧૩મી કલમ મહિના ને વાંક અને આરંભ “અને બખરી” આ શબ્દો ૨૬.

સને ૧૮૯૯ નો બંગાળનો આઠ ૨ જો—૨૨-મી કલમ ૨૬.

સન ૧૮૯૯ નો બંગાળનો આઠ ૮ થા—૧૪ મી અને ૩૬ મી કલમમાં “તે સાદા કાગળ ઉપર જે તોપલ ચીના નથી” આ શબ્દો ૨૬ તથા ૨૦ મી કલમમાં “સા ઘ કાગળ ઉપર” આ શબ્દો ૨૬.

સન ૧૮૨૦ નો મદ્રાસનો કાયદો ૩ જો—“જુદા” આ શબ્દથી “જા” આ શબ્દો સુધી કલમ ૨૧ મી ૨૬.

સને ૧૮૧૬ નો મદ્રાસનો ૪ થા—ગામના યુનસફો ને ફરીયાદોને ઇનસાફ કરે તે ફરીયાદો કરતી વખતે શી આપવી પડે તે શી બાબત ૩૨ મી કલમનો નોંધો બાગ છે તેથી બાગ ૨૬.

સન ૧૮૧૬ નો મદ્રાસનો કાયદો ૫ થા—ગામની પંચાયતો ને ફરીયાદોનો ‘હ’ નસાફ કરે તે ફરીયાદો કરતી વખતે શી આપવી પડે તે શી બાબત ૧૦ મી અને ૩૧મી કલમનો નોંધો બાગ છે તેથી બાગ ૨૬.

સન ૧૮૧૬ નો મદ્રાસનો કાયદો ૭ થા—ડિસ્ટ્રિક્ટ પંચાયતો ને ફરીયાદોનો ઇન સાફ કરે તે ફરીયાદોની અરજીઓ તથા પ્રોસેસોની શી બાબત ૧૦ મી કલમનો નોંધ થો બાગ છે તેથી બાગ ૨૬.

સન ૧૮૧૬ નો મદ્રાસનો કાયદો ૧૨ મા—હસિકરને ત્યાં ને ફરીવાર ધામ તે ફરી
થાવોની શી બાબત ૧૧ મી કલમનો નેટસો બાગ છે તેટલો બાગ ૨૬.

સન ૧૮૧૬ નો મદ્રાસનો કાયદો ૧૪ મા—૨૧ મી કલમની ૨૩મ ૨ ૨૬.

સન ૧૮૨૫ નો મદ્રાસનો કાયદો ૨૨મી—કલમ ૫ મી ૨૬.

સન ૧૮૧૫ નો મદ્રાસનો આક્ટ ૮ મા—૭૫ મી કલમ ૨૬.

ખુલાસો—ફરીવાર ફરી વખતે કીમત પ્રમાણિ શી બેસે તે બાબતનું ૧૯ મે પા
ને કોટક કાગળ ક્યું છે તેમાં “પાંચ રૂપિયા સુધી છે આના” અને “૧૬ રૂપિયા સુ
ધી નાર આના” એ પ્રમાણે છે એટલે પાંચ રૂપિયા ઉપર અને ૧૬ રૂપિયા સુધી એ પ્ર
માણિ સમજવા, ૦ રૂપિયા ઉપર અને પાંચ રૂપિયા સુધીના કાવાને છે આના શી બેસે
એમ સમજવું.

૨૪ મે પાને ૩ નવ પરીદર્શી આક્ટો યોડા થયા ૨૬ કરવા તે તથા બધા ૨૬ કે
રવા તે આક્ટોના શાખ તથા નંબર જણાવીયા છે અને તેનાં મથાળાં એટલે આ
કેટલી મતભાગ જણાવી તપ્તી તેનું કારણ એકે થયા પરા આક્ટો આ કમકા યીવાય
છે. અને ને આક્ટો આ કમકાને બાકુ છે તેની મતભાગ વાંચનાર જાણી થકયે એમ
ધારી કાગળ કીધા નથી.

હિંદુસ્થાન સરકારનું બહેરનામું નંબર ૧૮૪ તા. ૨૮ મી

અપ્રેલ સન ૧૮૭૦

કોરટ શીના સન ૧૮૭૦ ના આક્ટ ૭ ની કલમ ૨૬ થી મહેલા અધિકાર પ્રમાણે
અવરનર જનરલ ઇનકોસિલ ફરમાવે છે કે ફરીવાર કરતાં એજ ફરવાની વખતે તેટલી
ચેરટશનસદર સ્ટાંપ (સેર વેઆણી ઠીકીટા) નેટી ઉપર આકાં “કોરટશીસ” એવા
મળેા કાપી ઊપલા આક્ટ મુજબ વાપરવી.

આ આક્ટ જમણવાર હિતક પરસમાં કાગળો.

સન ૧૮૭૭ નો આક્ટ ૩ નો.

ઈંડીઆના ગવર્નર જનરલ ઇન કૉસિલનો હેઠળ લખેલો આક્ટ ગવર્નર જનરલ સાહેબે સને ૧૮૭૭ ના ફેબ્રુઆરી મહિનાની ૧૪ મી તારીખે મંજૂર કર્યો તે સપળા કોડોને જાહેર થવા સાફ છપાવીને પ્રસિદ્ધ કર્યો છે.

હસ્તાવેજી નોંધવા બાબતનો આક્ટ.

હસ્તાવેજી નોંધવા બાબત કાયદો છે તે સુધારવો યોગ્ય છે વાસ્તે હેઠ ઉદેશ.

| જ લખ્યા પ્રમાણે કરાવ્યું છે.

બાજ ૧ લો.

પ્રથમ નિયમો.

૧. આ આક્ટને “ સન ૧૮૭૭નો હિંદુસ્થાનનો નોંધવાનો આક્ટ ” નામું મળ્યું છે.

સ્થાનિક સરકાર ગવર્નર જનરલ ઇન કૉસિલની અગાળી મંજૂરી લાખને રૂબા કર્યા કર્યા લાગુ છે. | યી ડિસ્ક્રિક્ટને અથવા મુલકના બાગને આ આક્ટ લાગુ નથી એવું વળતે વળતે કરાયે તે શિવાય આખા બ્રિટિશ હિંદિયાને આ આક્ટ લાગુ છે. સર થવું. | અને આ આક્ટ સન ૧૮૭૭ના એપ્રિલ મહિનાની ૧લી તારીખે અમલમાં આવશે.

૨. સન ૧૮૭૧ નો ૮ મા આક્ટ સદુ તારીખે અને તે તારીખથી ૨૬ છે એમ આક્ટ ૨૬ કરવા બાબત | સમજવું.

પણ સદરહુ આક્ટ પ્રમાણે અથવા તે આક્ટ ઉપરથી ૨૬ કરેલા કોઈ આક્ટ પ્રમાણે નો નીમણુકો તથા જાહેર નામો તથા કાનુનો અને કુકમો કરવા હશે અને નો ડિસ્ક્રિક્ટ તથા સન-ડિસ્ક્રિક્ટ કરી હશે અને નો કચેરીઓ સ્થાપી હશે તથા નો શીનાં નો કોર્ટો તૈયાર કરવા હશે તે સપળી નીમણુકો તથા જાહેરનામો તથા કાનુનો તથા કુકમો અને ડિસ્ક્રિક્ટ તથા સન ડિસ્ક્રિક્ટ આ આક્ટ પ્રમાણે કરી છે અને તે સપળી કચેરીઓ આ આક્ટ પ્રમાણે સ્થાપિ છે અને શીનાં તે સપળા કોર્ટો આ આક્ટ પ્રમાણે તૈયાર કરવા છે એવું સમજવું. પણ તે કાનુનો અને કુકમો આ આક્ટ વિરુદ્ધ હોય તેજ આ આક્ટ પ્રમાણે કરવા છે એમ સમજવું નહીં.

સન ૧૮૭૭ નો એપ્રિલ મહિનાની ૧લી તારીખ પહેલાં કરેલા આક્ટમાં, સદરહુ આક્ટ ઉપર અથવા તે આક્ટ ઉપરથી ૨૬ કરેલા કોઈ આક્ટ ઉપર હવાલા આપ્યા હોય તે આ આક્ટની તેવીજ કલમઉપર આપ્યા છે એવું સમજવું.

૩. આ આક્ટમાં વિષય ઉપરથી અથવા સંબંધ ઉપરથી બાધ આવતા નહીં અર્થની કલમ. | હોયતો.

“પેટા” આ શબ્દમાં (પટના) સામા થી ખોલે તથા કબુલતને તથા ખેડવાનું આ
 “પેટા” | યથા ભાગવેટા કરવાનું કબુલકરવા થી ખોલે તથા પેટા આપવા
 થવાના કરારનો સમાસ થાય છે.

“સહી” તથા “સહીકરી” આ શબ્દોમાં નિશાણી કરવાનો સમાસ થાય છે. આ
 “સહી” | ને નિશાણી કરવાના કામને તે શબ્દો બાધુ છે.
 “સહી કરી”

“સ્થાવર મિલકત” આ શબ્દોમાં જમીનનો, તથા હામારતનો તથા વંશવરંધરાની
 “સ્થાવર મિલકત.” | નેમણુકોનો અને રસ્તેથી આવવા જવાખાખતના અથવા અન્ય
 છુ પડવા ખાખતના અથવા તર ખાખતના અથવા આછલી આરવાની જગ્યા ખાખતના આ
 થવા જમીનમાંથી ખીજે કાંઈ કાયદે થાય તે કાયદાખાખતના હકનો, અને જમીનને
 ચોરિશી વસ્તુનો અને જમીનને ચોરિશી વસ્તુ જોડે જાય જડાયથી વસ્તુનો સમ્પત્તિ
 થાય છે; પણ હામારતી બાકડાનાં ઝાડો ઉમાં હોય તેઓનો અથવા ઉભા પાકનો અથવા
 લીલાં પાસનો સમાસ થયો તથા એવું સમજવું.

“જંગમ મિલકત” આશબ્દોમાં હામારતી બાકડાનાં ઝાડો ઉમાં હોય તેઓનો ત
 “જંગમ મિલકત” | યા ઉભા પાકનો તથા લીલાં પાસનો તથા ઝાડબીવરનાં ફળો
 નો અને ઝાડની અંદરના રસનો અને સ્થાવર મિલકત વિષય ખીજી સંપત્તિ માલ મિ
 લકતનો સમાસથાય છે એવું સમજવું.

“જુક” આ શબ્દોમાં જુકના હરકોષ ઝાગનો સમાસ થાય છે અને જુક અથવા
 “જુક” | જુકનો ઝાગ કરવાની મતલબથી મને તેજા તાવ એકા કરવા
 હોય તેઓનો પણ સમાસ થાય છે એવું સમજવું.

આ આકકપ્રમાણે નોંધવાસાથે આણી આપેલા દસ્તાવિજનાં કદેડરબીપર અથવા
 “ચેરો.” | કુવરિંગ સ્થિત ઉપર નોંધનારા અમલદાર કાંઈ બાધુ હોય તેનો
 “ચેરો બખરો.” | સમાસ “ચેરો” તથા “ચેરો બખરો” આ શબ્દોમાં થાય છે,
 અને આ શબ્દો તે બંધી વાતને બાધુ છે એવું સમજવું.

“સગીર” (એકસે -હાની બીવરનું માણસ) આ શબ્દનો અર્થ ને માણસને પેતા
 “સગીર” | ને ને કાયદે બાધુ હોય તે કાયદાપ્રમાણે તે માણસ પૂખતઉમર
 નું થયું નહીં હોય તે માણસ એવો સમજવો.

“વારસ વગીલ” આશબ્દોમાં -હાની ઉમરનાં ડોકરોનું જાબનકરનારાનો તથા ગા
 “વારસ વગીલ” | ડાં અથવા સિવાનાં માણસોની કમીનો અથવા કાયદાસર
 ખીજા કુપરદરનો સમાસ થાય છે એવું સમજવું.

“વત્તો” આશબ્દનો અર્થ નિરશિકરેલા માણસનું રહેવાનું ડેકાણું તથા પેટા આ
 “વત્તો” | યથા થયે અથવા દરને અથવા કિતાબ હોય તો તે, એવો
 સમજવો, અને એવેદેશીય માણસની ખાખતમાં તેની જાત હોય તો તે જાત તથા તેના
 ખાખતું નામ અથવા તે દલાણીનો ઘોરો એવી તે બાધુ કમીને તેને કહેતા હોય ત્યા
 ર તેની માનું નામ એવો સમજવો.

દસ્તાવેજની સાથે આપેલા ઉપરનો કાગળ.

“ડિરિટ્ટકોટ” આ સમયેમાં અસલ રિવાની ફરિયાદનો ધનસાફ કરવાની
 “ડિરિટ્ટકોટ કોર્ટ” | પોતાની માન્ય હકુમત હેઠાં અભાવથી હોય ત્યારે તે કોર્ટનો
 સમાસ ધાય છે એવું સમજવું.

“ડિસ્મિક્ટ” અને “સાનડિસ્મિક્ટ” એટલે આ આકટ પ્રમાણે કરેલી ડિસ્મિક્ટ અને
 “ડિરિટ્ટકોટ” “સાનડિ” સાન ડિરિટ્ટકોટ.
 રિટ્ટકોટ.”

ભાગ ૨ જો.

નોંધવાનાં ખાતાં બાબત.

૪- સ્થાનિક સરકારે પોતાના તાબામાં હિના મુલકને સાથે “ધનસ્પેક્ટર જનરલ
 “ધનસ્પેક્ટર જનરલ આ | આફરિટ્ટેશન” એ નામનો એક અમલદાર નીમવો.
 ફરિટ્ટેશન.”

અથવા સદરકુ નીમણું કરવાને બદલે સ્થાનિક સરકાર એવું ફરમાવવાને મુખ્યત્વા
 ર છે કે ધનસ્પેક્ટર જનરલને આ આકટપરથી ને અધિકાર આપ્યો છે, અને ને કા
 મા કરવાનું ફરમાવ્યું છે તે સધળો અધિકાર અથવા તેમાંનો કંઈ અધિકાર અને તે સ
 ધર્માં કામા અથવા તેમાંનાં કેટલાંક કામા સ્થાનિક સરકાર વખતે વખતે ને અમલ
 દાર અથવા અમલદારો નીમ અને ને હવે ફરમાવે તે હવેમાં તે અમલદાર અથવા અમલ
 દારોએ અભાવમાં અને કરવાં એવું ફરમાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખ્યત્વાર છે.

ગવરનર જનરલ ધન કૌસિભાની આગળના મંજુરી બાબે સિંધ પ્રાંતને સાથે પો
 “સિંધનો પોત ધન” | ય ધનસ્પેક્ટર જનરલ એ નામનો એક અમલદાર ધન નીમ
 કટર જનરલ.” | વાનો મુખાઈના અવરનર ધન કૌસિભને અધિકાર છે. ધનસ્પેક
 ટર જનરલને કાનુનો કરવાનો અધિકાર આ આકટમાં આગળ આપ્યો છે તે અધિકાર
 ર સિવાય તેને આ આકટપરથી બીજા ને અધિકાર છે તે સધળો અધિકાર સિંધ
 ના પોત ધન ધનસ્પેક્ટર જનરલને છે એમ સમજવું.

કોપપણ ધનસ્પેક્ટર જનરલને અથવા સિંધના પોત ધનસ્પેક્ટર જનરલને સરકારી
 ખાતો ફોર્મા ધારણ કરવાનો અધિકાર છે.

૫. આ આકટનાં કારણસારે સ્થાનિક સરકારે ડિરિટ્ટકોટ (એરિયે ગુકડીઓ) તથા
 ડિરિટ્ટકોટ અને સાન ડિ | સાન ડિરિટ્ટકોટ (એટલે પેટાની ગુકડીઓ) ફરવી, અને સદરકુ
 રિટ્ટકોટ. | પ્રમાણે કરેલી ડિરિટ્ટકોટાની તથા સાન ડિરિટ્ટકોટાની હવે ફરમાવવી
 તે હવેમાં વખતે વખતે ફરકાર કરવાનો તેઓને અપવાદ છે.

આ કલમ પ્રમાણે ડિસ્મિક્ટો તથા સાન ડિરિટ્ટકોટ કરવામાં આવે તે તથા તેઓ
 ની હોત તથા તે હોવામાં ને ને ફરકાર કરવામાં આવે તે સ્થાનિક સરકારી ગ્વાર્ડેટમાં પ્ર
 સિધ કરવું.

સદરકુ પ્રકારનો ફરક ફરકાર બહેરનામાંની તાવીપ પછીની તાવીપ બહેરનામાંમાં
 લખી હશે તે તાવીપે અમલમાં આવશે.

૧. પોતાને ચોગ્ય જણાય તે માણસો સરકારી અમલદાર હોય કે નહીં તે માણસો રજિસ્ટ્રારો અને સમ- | ને સદરહુ પ્રમાણે ફરિયાદો જુદી જુદી ડિસ્ટ્રિક્ટના રજિસ્ટ્રાર રજિસ્ટ્રારો, અને જુદી જુદી સમ ડિસ્ટ્રિક્ટના સમ રજિસ્ટ્રાર નીમવાનો અખત્યાર સ્થાનિક સરકારને છે.

૨. સ્થાનિક સરકાર દરેક ડિસ્ટ્રિક્ટમાં રજિસ્ટ્રારની કચેરી, એ નામની એક રજિસ્ટ્રારની અને સમ | કચેરી કહાડવી; અને દરેક સમ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં સમ રજિસ્ટ્રાર રજિસ્ટ્રારની કચેરીઓ. ની કચેરી, એ નામની અથવા બીજા સમ રજિસ્ટ્રારની કચેરી એ નામની કચેરી કહાડવી. અને કોઇ રજિસ્ટ્રારના તાબામાંથી સમ રજિસ્ટ્રારની કોઇ કચેરી તે રજિસ્ટ્રારની કોઇ કચેરી સાથે જોડવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

અને જે સમ રજિસ્ટ્રારની કચેરી સદરહુ પ્રમાણે જોડવી હોય તે જે રજિસ્ટ્રારના તાબામાં હોય તે રજિસ્ટ્રારના સંપત્તિ અધિકાર તથા કર્તવ્યકર્મ અથવા તે પૈકી કોઈ અધિકાર તથા કર્તવ્યકર્મના ખુદ પોતાના અધિકાર શિવાય તથા કર્તવ્યકર્મ શિવાય વળી તે સમ રજિસ્ટ્રારને અથાવના તથા કરવા એવી તેને મુખત્યારી આપવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

૩. પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સદરહુ પ્રમાણે અધિકાર આપ્યો હોય તે ઉપરથી સમ રજિસ્ટ્રારની હેઠળ બધા પ્રમાણે થઇ શકે છે એમ સમજવું નહીં એટલે આ આકટ પ્રમાણે ખુદ પોતે કરવા હુકમ ઉપરની આવીની ચોકસી કરી શકાય છે એમ સમજવું નહીં.

૪. રજિસ્ટ્રારની કચેરીઓના ઇન્સ્પેક્ટરો, એ નામના અમલદારો નીમવાનો રજિસ્ટ્રારની કચેરીઓ | હુ અધિકાર અને તે અમલદારોના કામો વખતે વખતે ઠરાવ ના ઇન્સ્પેક્ટરો. વાનો અધિકાર સ્થાનિક સરકારને છે તે દરેક ઇન્સ્પેક્ટર, ઇન્સ્પેક્ટર જનરલના તાબામાં છે એવું સમજવું.

૫. જે બચકડી બચકડીમાં કયાંકનાં ખેડે માછીએ હોય તે દરેક બચકડી સંધાન બચકડી બચકડીઓ સમ | સરકારે કરવાયે તે આ આકટના કારણે ચાહે સમ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં એવું સાંપિ સદરિક્ટ અથવા ડિસ્ટ્રિક્ટમાં એવું સમજવું અને તે માછીએ ત કરવાનો અધિકાર છે પ્રસંગ પ્રમાણે તે સમ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં સમ રજિસ્ટ્રાર અથવા ડિસ્ટ્રિક્ટના રજિસ્ટ્રાર છે એવું સમજવું.

૬. બિઝિસ ઇન્ડિયાની હદ બહારની કલાણી બચકડી બચકડી આ આકટના કારણે ચાહે સમ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં અથવા ડિસ્ટ્રિક્ટમાં એવું મનરન જનરલ ઇન કોસિસ સાંપિત કે તે ત્યારે સમ ડિસ્ટ્રિક્ટને પ્રસંગે તે બચકડી બચકડી તથા તેના સમ રજિસ્ટ્રાર બચકડી અધિકારી તે ડિસ્ટ્રિક્ટના રજિસ્ટ્રાર અને કચો અધિકારી ઇન્સ્પેક્ટર જનરલ થયે તે, અને ડિસ્ટ્રિક્ટને પ્રસંગે તે બચકડી બચકડી તથા તેના રજિસ્ટ્રાર બચકડી કચો અધિકારી ઇન્સ્પેક્ટર જનરલ થયે તે પણ તેણે સાંપિત કરવું.

૭. જે ડિસ્ટ્રિક્ટમાં કલાણાનું મુખ્ય યેદર હોય તે ડિસ્ટ્રિક્ટના રજિસ્ટ્રાર શિવાય પોતાની ડિસ્ટ્રિક્ટમાંથી ર | બીજા કોઇ રજિસ્ટ્રાર પોતાની ડિસ્ટ્રિક્ટમાં કામગિરી ઉપર મથાનો કારણે શિવાય બીજા કોઇ કારણથી મેરહાજર હોય અથવા તેની જગ્યા પોતી મુખ્ય આવી પડે ત્યારે, બચકડી તે બચકડી.

ને માણસને ધર્મપેકટર જનરલ નીમથે તે માણસ અથવા એ પ્રમાણે કોઈની ની માથું કચી નહીં હૃથે ત્યારે ને ડિસ્ટરિક્ટ કોરટેની હકુમતની હદમાં તે રજિસ્ટરારની કચેરી હોય તે ડિસ્ટરિક્ટ કોરટેના જડજી, ઉપર કહેલી ગેરહાજરીમાં અથવા તે જગ્યા સથા નિક સરકાર બચીનાયે ત્યાંહાંસુધી રજિસ્ટરાર છે એવું સમજવું.

ને ડિસ્ટિક્ટમાં હાલાકાતું મુખ્ય ઈંદર હોય તે ડિસ્ટિક્ટને રજિસ્ટરાર પોતાની ડિસ્ટરિક્ટમાં કામચિરી ઉપર ગયાનાં કારણ ચિવાય ખાજી કારણથી ગેરહાજર હોય અથવા તેની જગ્યા થોડી મુદતસુધી ખાલી પડે ત્યારે.

ને માણસને ધર્મપેકટર જનરલ નીમથે તે માણસ ઉપર કહેલી ગેરહાજરીમાં અથવા તે જગ્યા સથાનિક સરકાર બચી નાખયે ત્યાંહાંસુધી રજિસ્ટરાર છે એવું સમજવું.

૧૧. હરકોઈ રજિસ્ટરાર પોતાની કચેરી મુકીને પોતાની ડિસ્ટરિક્ટમાં કામચિરી રજિસ્ટરાર પોતાની કચેરી ઉપર જાય ત્યારે ૧૮ મી અને ૨૨ મી કલમમાં કહેલાં કામ ચિરી મુકીને પોતાની ડિસ્ટિક્ટ ચિવાય ખાજીનું રજિસ્ટરારનું સમજી કામ પોતાની ગેરહાજરીમાં કકમાં કામચિરી ઉપર રવા સારે પોતાની ડિસ્ટિક્ટમાંના હરકોઈ સમ રજિસ્ટરારને જાય તે બાબત અથવા ખીજા માણસને નીમવાને તે મુખત્યાર છે.

૧૨. હરકોઈ સમ રજિસ્ટરાર ગેરહાજર હૃથે અથવા કોઈ સમ રજિસ્ટરારની જગ્યા સમ રજિસ્ટરાર ગેરહાજર થોડી મુદતસુધી ખાલી પડયે ત્યારે, ડિસ્ટિક્ટને રજિસ્ટરાર ને ૨ હોય અથવા તેની જ માણસને નીમથે તે માણસ ઉપર કહેલી ગેરહાજરીમાં અથવા આ ખાલી પડે ત્યારે. તે જગ્યા સ્થાનિક સરકાર બચી નાખયે ત્યાંહાંસુધી સમ રજિસ્ટરાર છે એવું સમજવું.

૧૩. (આ આક્ટની) ૧૦ મી અથવા ૧૧ મી અથવા ૧૨ મી કલમ પ્રમાણે ને ૧૦ મી અથવા ૧૧ મી નીમણુંકા કચી હોય તે સમજી નીમણુંકા બાબત ધર્મપેકટર જ અથવા ૧૨ મી કલમ પ્ર નરથે સ્થાનિક સરકારને રિપોર્ટ કરવો. સદરફ પ્રકારનો રિપો માણે કહેલી નીમણુંકા ૨૯ સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે તે પ્રમાણે વિશિષ અથવા એક જ અલ સરકારને રિપોર્ટ કરવો. ૨ કરવો.

આ આક્ટના ફરાવ પ્રમાણે નીમણા હરકોઈ માણસને કામ ઉપરથી સર્વેડ અથવા અમલદારોને કામ થી ૩૨ અથવા બરતરફ કરવાને, અથવા તેની જગ્યા ઉપર ખાજી આ રથી સર્વેડ અથવા ફર અથ નીમવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે. અથવા બરતરફ કરવા બાબત.

૧૪. આ આક્ટ પ્રમાણે નીમણા નોંધનારા અમલદારોનો પોતાની નજરમાં આ નોંધનારા અમલદારો વે તેથી વખતે વખતે પૈમાર ગવરનર જનરલ ઈન કોસિલ નો મંજુરી બધને ફરાવવાને, અથવા તે અમલદારોનાં ઘણે નાણા બાબત થી ફરાવવાને, અથવા કોઈ થી અને કોઈ પગા ૨ ફરાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

આ આક્ટ પ્રમાણે જુદી જુદી કચેરીઓ કાઢાડી હોય તે કચેરીઓને સાર ચોગ્ય એસ્ટાબ્લિશમેન્ટ (એટલે હાથ હેડળનાં નીમણુંકા માણસો) રાખવાની પરવાનગી આ પવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

૧૫. જોદા જોદા રજીસ્ટ્રારોએ તથા સર્વ રજીસ્ટ્રારોએ ચિઠ્ઠી વાપરવે તે વિ નોંધનારા અમલદારોના કક્ષા ઉપર “ના રજીસ્ટ્રારનો (અથવા ચિઠ્ઠી-સર્વ રજીસ્ટ્રારનો) ચિઠ્ઠી” એ શબ્દો અંગ્રેજીમાં તથા સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે તે ખીજી બાષામાં ફોરાવવા.

૧૬. આ આક્ટનાં કારણ સાથે જે જુકોની જરૂર હોય તે સ્થાનિક સરકારે નો- રજીસ્ટર જુકો. | ધનારા દરમ્મિક અમલદારની કચેરીમાં પુરી પાડવી.

જે નમુના ધનસ્વીકરે જનરલ સ્થાનિક સરકારની મંજૂરીથી વખતે વખતે ફરાવશે નમુના. | તે નમુના ઉપર કક્ષા પ્રમાણે પુરી પાડેલી જુકોમાં જોડવું. આ

ને તે જુકોનાં પૃષ્ઠ ઉપર કાપેલા નંબર અનુક્રમ પ્રમાણે માંડવા. અને સદર્જન જુકો જે અ મલદાર આવે તે અમલદારે જુકોમાં જોડેલાં પાનાં હોય તેટલાં પાનાંની સંખ્યા બાબત જુકોનાં નામનાં પૃષ્ઠ ઉપર ફાખેલા લખવે.

સ્થાનિક સરકારે દરમ્મિક રજીસ્ટ્રારની કચેરીને સાથે આગની ધારની નહીં હોયતેવી આગની ધારની નહીં હો. | એક એક પેટી આપવી. અને દરમ્મિક ડિસ્ટ્રિક્ટ મહેતા ૬ ૫ તેવી પેટી, | ફરાવેલે નોંધવા બાબતનાં ફરતે સહી સહાયત રાખવા સાથે દરમ્મિક ડિસ્ટ્રિક્ટમાં ચોખ ખરીબસ કરવે.

બાબ ૩ નો.

નોંધવા હાયકે ફરાવેલો બાબત.

૧૭. આ કલમમાં હેઠળ લખેલા ફરાવેલે જે મિલકત બાબત હોય તે મિલકત જે નોંધવાવાળા | ડિસ્ટ્રિક્ટમાં સન ૧૮૧૪ નો ૧૬ માં આક્ટ અથવા સન ૧૮૧૬ નો ૨૦ માં આક્ટ અથવા સન ૧૮૭૧ નો ૮ માં આક્ટ

આજુ થયે હોય અથવા જે ડિસ્ટ્રિક્ટમાં આ આક્ટ આજુ થાય તે ડિસ્ટ્રિક્ટમાં હોય અને જે તારીખે સન ૧૮૧૪ નો ૧૬ માં આક્ટ અથવા સન ૧૮૧૬ નો ૨૦ માં આક્ટ અથવા સન ૧૮૭૧ નો ૮ માં આક્ટ અમલમાં આવે તે તારીખે અથવા તે તારીખ પછી, અથવા જે તારીખે આ આક્ટ અમલમાં આવે તે તારીખે અથવા તે તારીખ પછી થયેલા હોય તે ફરાવેલે નોંધવાવાળા જોડવું. એટલે,

(અ.) સ્થાવર મિલકતનાં બહિસ થયે.

(બ.) ખરજીદાર વ્યવસ્થા કરવા બાબતના નહીં હોય એવા જે ખીલ મેજો ઉ- પ્રધી ફરકાંધ સ્થાવર મિલકત ઉપર સેા રૂપીઆની અથવા તે કરતાં વધારા રૂપીઆનીકીમ તનો હક અથવા ફાવે અથવા સંબંધ હમણાં ઉત્પન્ન થતો હોય કે આગળ ઉત્પન્ન થવાનો હોય, અથવા હમણાં સ્થાપિત થતો હોય કે આગળ સ્થાપિત થવાનો હોય, અથવા હમણાં ખીલને કચી આપવામાં આવતો હોય કે આગળ ખીલને કચી આપવામાં આવવાનો હોય, અથવા તેની હમણાં હદ બંધાવી હોય કે આગળ બંધાવાની હોય અથવા તે હમણાં નહીં સરખો થઈ જતો હોય કે આગળ નહીં સરખો થઈ જવાનો હોય, તે

સેઓ પછી તે હકનો અથવા હાવાનો અથવા સંબંધનો હક પેહોરો હોય કે અદાથી તે વાતની ચિંતા નથી.

(ક.) સદરહ પ્રકારનો હક અથવા હાવો અથવા સંબંધ ઉત્પન્ન થવા બાબત, અથવા સ્થાપિત થવા બાબત, અથવા ખીજને ફરી આપવા બાબત, અથવા તેની હક બંધાવા બાબત અથવા તેની સરખો થવા બાબત અથવા પેહોરોના અથવા આપના મરજીદાર બંધવસ્થા કરવા બાબતનાં નહીં હોય તેવા ને સેઓમાં કબજા કરવું હોય તે સેઓ.

(ડ.) વરસો વરસના અથવા એક વરસ કર્તો વર્તી યુક્તના અથવા વરસ હાડાનું બાકું કરાવીને સ્થાવર મિલકતના ધરા કરવા હો તે ધરા.

પણ એવું કરાવું છે કે કોઈ ડિઝિટમાં અથવા ડિઝિટના બાગમાં ને પદા કરવા હોય તેની યુક્ત પાંચ વરસ કરતાં વર્તી નહીં હોય અને તેમાં કરાવેલું વરસનું બાકું પચાસ રૂપિયા કર્તો વર્તું નહીં હોય તે ધરાને આ કબજાને પાછો બાગ બાકુ નથી એવું સરકારી ગ્રાન્ટમાં કુલ છપાવીને કરાવવાને સ્થાનિક સરકાર પ્રાપ્ત્યાર છે.

આ કબજાની (ખ.) અને (ક) રકમનો કોઈ કરાવ હેઠળ બજેટા દસ્તાવેજને બાકુ નથી તે દસ્તાવેજની વિગત.

તોડ જોડનાં ખતને | (ખ.) હરકોઈ તોડ જોડનાં ખતને.
બાકુ નથી.

અને ભોંડ કંપનીના | (ક.) અથવા હરકોઈ સંકલ્પ ધનવિશિષ્ટ મંડળી
ચેર તથા ડિવેન્ચરો ખી | ની માલમિલકત સમળી અથવા થોડી ધણી સ્થાવર મિ-
જોને નામ મઠાવી આપ | લકત હોય તો પણ તે મંડળીના ચેરો બાબતના એકસ
વાના દસ્તાવેજને બાકુ | આમ બાબતના કોઈ દસ્તાવેજને.
નથી.

(ગ.) અથવા સદરહ પ્રકારની હરકોઈ મંડળીએ ફરી આપેલા કડિવેન્ચરની
પીઠ ઉપર બજેટા ચેરોને અથવા તે ખીજનાં નામ ઉપર અલગી આપવાના સેખને.

ખીજ દસ્તાવેજ મ | (હ.) ને કોઈ દસ્તાવેજ ઉપરથી સ્થાવર મિલકત
જાઓ હક માત્ર ઉ | ઉપર અથવા સ્થાવર મિલકતમાં સો રૂપિયાની તથા તેના
તપ્ત કરનારા દસ્તાવેજ | વધારે રૂપિયાની કિંમતનો કોઈ હક અથવા હાવો અથવા સંબંધ
જીત્યાન થતો નહીં હોય અથવા સ્થાપિત થતો નહીં હોય અથવા સોંપવામાં આવતો
નહીં હોય અથવા તેની મર્યાદા થતી નહીં હોય અથવા તે નહીં સરખો થતો નહીં હોય
પણ હેઠળ બંધા પ્રમાણે માત્ર થતો હોય એટલે ને ખીજે દસ્તાવેજ થયો હોતો
તે ઉપરથી સદરહ પ્રકારનો કોઈ હક અથવા હાવો અથવા સંબંધ જીત્યાન થાય અથવા
સ્થાપિત થાય અથવા સોંપવામાં આવે અથવા તેની મર્યાદા થાય અથવા તે નહીં નેવો
થાય તે ખીજે દસ્તાવેજ મળવાનો હક માત્ર જીત્યાન થતો હોય તે કોઈ દસ્તાવેજને.

ક ડિવેન્ચર એટલે કોઈનું આગળ હોય તે બાબત કોઈ અમલદાર પોતાના કુલ
ના સંબંધથી સેખ ફરી આપે છે તે સેખ.

(અ.) કોર્ટનાં હુકમનામાં તથા હુકમ અને નિવાડાને.

(બ.) સ્થાવર મિલકત બાબત સરકારે આપેલી સર્વેને.

(કે.) રેવન્યુ આફિસરે ફરેલી વેહેમણી લેખને.

(લ.) સન ૧૮૭૧ ના જમીનના સુધારાના આક્ટ પ્રમાણે આપેલા હાખલા તથા વળી મળજીવી સાફ આપેલા લેખને બાધુ નથી.

કોર્ટને હવે સેવા બાબતનાં અધિકાર આપવાના પત્રો સન ૧૮૭૨ ના જન્યુઆરી ૧૮૭૨ સેવાના અધિકારી મહિનાની ૧ લી તારીખ પછી કરી આપવામાં આવશે ર પત્રો. અને તે અધિકાર વસિયતનામાં ઉપરથી આપ્યો નહી હશે તે અધિકાર પત્રો પણ નોંધાવવા જોઈએ.

૧૮. આ કાયદામાં હેઠળ બંધેલા દસ્તાવેજોમાંનો હરકોઈ દસ્તાવેજ જોઈએ તે આ ને દસ્તાવેજનું નોંધણી આક્ટ પ્રમાણે નોંધાવવો એવે. મરજી ઉપર છે તેવું ને.

(અ) બક્ષિસપત્ર અને વસિયતનામાં શિવાય ને ખીલ લેખ ઉપરથી કાંઈ સ્થાવર મિલકત ઉપર સો રૂપિયા કરતાં ઓછી કીંમતનો હક અથવા હાલો અથવા સંબંધ હમણાં ઉત્પન થતો હોય, કે આગળ ઉત્પન થવાનો હોય, અથવા હમણાં સ્થાપિત થતો હોય, કે આગળ સ્થાપિત થવાને હોય, અથવા હમણાં ખીલને કરી આપવામાં આવતો હોય કે આગળ ખીલને કરી આપવામાં આવવાનો હોય અથવા તેની હમણાં હક અંધાતી હોય કે આગળ અંધાતી હોય અથવા તે હમણાં નહી સરખો થઈ જતો હોય કે આગળ નહી સરખો થઈ જવાનો હોય. તે ખીલ સેજો પછી તે હકનો અથવા હાવાનો અથવા સંબંધનો હક પોહોરો હોય કે અક્રાધીન હોય તે વાતની ચિંતા નથી.

(બ) સરકારે પ્રકારનો હક અથવા હાલો અથવા સંબંધ ઉત્પન થવા બાબત અથવા સ્થાપિત થવા બાબત અથવા ખીલને કરી આપ્યા બાબત, અથવા તેની હક અંધાતી બાબત અથવા તે નહી સરખો થવા બાબત એવેજ પોહોરોનાં અથવા આ પાનું ને સેજોમાં કબજા કરણ હોય તે સેજો.

(ક) સ્થાવર મિલકતના ધણમાં ધણાં એક વરસની સુદતના પટા અને ફાલ્સા ફાલ્સા પટાને આ આક્ટ બાધુ નથી એવું ૧૦ મી કલમ ઉપરથી ફરજી હોય તે પટા.

(ડ) હરકોઈ જંગમ મિલકત ઉપર હક અથવા હાલો અથવા સંબંધ વસિયતનામાં નહી હોય એવા ને સેજો ઉપરથી ઉત્પન થતો હોય, અથવા સ્થાપિત થતો હોય અથવા ખીલને કરી આપવામાં આવતો હોય, અથવા તેની હક અંધાતી હોય અથવા તે નહી સરખો થઈ જતો હોય તે સેજો.

(ઈ) વસિયતનામાં

(ફ) ને ખીલ દસ્તાવેજ ૧૦ મી કલમ પ્રમાણે નોંધાવવાની જરૂર નથી તે ખીલ સપજા દસ્તાવેજ.

૧૭. ને દસ્તાવેજ નોંધવા સારું જોઈએ રીતે આજી આજો હોય તે દસ્તાવેજ, નોંધનારા અમલદારો નોંધનારા અમલદારથી ને બાધા સબતી નહીં હોય અને કે ને બાધા સમજતા ને નિષ્ક્રિય ને સામાન્ય જાણ નહીં હોય તે બાધામાં હોય, અ બી હોય તે બાધામાં ને નિષ્ક્રિય બાધામાં તે દસ્તાવેજનો ખરો તરજુમા તથા દસ્તાવેજ.

તેની ખરી નકલ તે દસ્તાવેજની સાથે નહીં હોય તો નોંધનારા અમલદારે તે દસ્તાવેજ નોંધવાની ના કહેવી.

૨૦. ને દસ્તાવેજમાં અંતરચોળ છે અથવા કોરી જગા છે અથવા ચેહેરું છે ને દસ્તાવેજમાં અંતરચોળ અથવા ફેરફાર કર્યો છે એવું જોવાય, તે દસ્તાવેજ કોરી જ હોય અથવા કોરી જગા આપનારા માણસો તે અંતરચોળ ઉપર અથવા કોરી જ મુકી હોય અથવા ચેહેરું ગા મુકી હોય તે ઉપર અથવા ચેહેરેલી જગાએ અથવા ફેરફાર કર્યો હોય તે દસ્તાવેજ. રફાર ઉપર સહી નહીં કરે, અથવા સહીત પહેલાં અક્ષરો નહીં લખે, અને તે દસ્તાવેજ નોંધવાસારે લેવાની ના કહેવાનું નોંધનારા અમલદારની નજર માં આવે તો ના કહેવાને તે મુખતોયાર છે. અને સદરફુ દસ્તાવેજ તે નોંધે તો નોંધવી વખતે તેણે તે અંતરચોળ બાબત અથવા કોરી જગા બાબત અથવા ચેહેરેલા અક્ષર બાબત અથવા ફેરફાર બાબત રજિસ્ટરમાં ટીપી મુકવું.

૨૧. (અ) મરજિત વ્યવસ્થા કરવા બાબતનો દસ્તાવેજ નહીં હોય તેવા સ્થાવર જમીનનું વરણન. મિલકત બાબતના ને દસ્તાવેજમાં મિલકત ચોળખાય તેવું વરણન નહીં હોય તો તે દસ્તાવેજ નોંધવા લેવા નહીં.

(બ) ચેહેરમાંના અથવા કસબામાંના ધરનું વરણન લખવું હોય ત્યારે ને રસ્તા ઉપર તે ધરનો આગલો બામ હોય તે રસ્તાનું નામ લખીને તે રસ્તાની કિનારે અથવા ખીણ તરફ ધર છે એવું લખવું, અને તેમાં હમણાં કોણ રહે છે અને આગળ કોણ રહેવું હવું તે, તથા રસ્તા ઉપરનાં ધરો ઉપર નંબર મારવા હોય તો તે ધરનો નંબર લખવો. ખીણ ધરનું તથા જમીનનું વરણન લખવું હોય ત્યારે તે ધરનું અથવા જમીનનું નામ હોય તો તે નામ, અને મુલકના ને બાગમાં તે ધર અથવા જમીન હોય તે જાગ નું નામ, તથા તેનું ક્ષેત્રફળ અને ને રસ્તાને, અથવા મિલકતને લગતી હોય તે રસ્તાનું અથવા મિલકતનું નામ તથા તે હમણાં કોણના કબજા માગવડામાં છે તે લખવું. અને સરકારી નરથાનો અથવા જરીકનો લખવો લખી શકાતો હોય તો તે લખવો પણ લખવો.

(ક) મરજિત વ્યવસ્થા કરવા બાબતનો દસ્તાવેજ નહીં હોય તેવા ને દસ્તાવેજમાં કોઈ મિલકતનો નકલો હોય તે દસ્તાવેજની સાથે તે નકલની ખરી નકલ નહીં હોય અથવા તે મિલકત ફેરફારી કિરિફટામાં હોય તો નેકલી કિરિફટામાં તે હોય તે બી નકલની ખરી નકલો (તે દસ્તાવેજની) સાથે નહીં હોય તો તે દસ્તાવેજ નોંધવા લેવા નહીં.

૨૨. ને મિલકત બાબતનો દસ્તાવેજ હોય તે મિલકત ચોળખાય તેવું તેમાં વ ધરોનાં અને જમીનનાં રણન હશે તો એકત્રીસમી કમળની (બ) રકમના ડાક રણન બાબતની કાગુનો પ્રમાણે ચાલવાને મુકવાથી તે દસ્તાવેજ નોંધવાનો હક ન પ્રમાણે ચાલવાને મુકે તે તો રહેતો નથી.

ભાગ ૪ થો.

નોંધવા આપવાની મુદત નાખત.

૨૩. વસિયતનામાં સિવાય બીજા કોઈ દસ્તાવેજ ને તારીખે યથો હોય તે તારીખે દસ્તાવેજ આપી આપવા ની મુદત. | અથવા આર મહિનાની અંદર નોંધવાને યોગ્ય અમલદારની પાસે નહીં લાવે તો તે નોંધવા સેવા નહીં પણ ૨૪ મી તથા ૨૫ મી અને ૨૬ મી કલમના કારણનું ધોરણ રાખીને લેવો.

અથવા કુકમનામાંની અથવા કુકમની નકલ હોય તે પ્રસંગે તે કુકમનાનું અથવા કુકમ ને તારીખે યથો હોય તે તારીખથી આર મહિનાની અંદર, અથવા તે ઉપર પીઠ થવી હોય તો તે કુકમનાનું અથવા કુકમ ને તારીખે આપરનો ધાય તે તારીખથી આર મહિનાની અંદર તેની નકલ નોંધાવવાને નહીં લાવે તો તે નોંધવા સેવા નહીં.

પણ એવું કારણ છે કે દસ્તાવેજ કરી આપનારા માણસો ધણા જણ હોય અને તેઓ જુદી જુદી વખતે સહી કરે તો તે દસ્તાવેજ ઉપર દરેકે માણસે સહી કરી હોય તે તારીખથી આર મહિનાની અંદર નોંધાવવાને તથા પાછો નોંધાવવાને આપી આપવાની મુદત નથી.

૨૪. બિદિય ઇંડિયામાં કોઈ દસ્તાવેજ કરી આપ્યો હોય તે દસ્તાવેજ અ-
આપી આપવાને નિ | યવા કોઈ કુકમનાનું કે કુકમ યથો હોય તેની નકલ નોંધાવા-
રૂપાય રાખીને લીધેલા | ની મુદત આ આક્ટમાં પાછળ કહી છે તે પ્રતિ ધાય ત્યાંહાં
કુ યથો હોય ત્યારે કેમ કે | મુધા ધણીજ જરૂરીના કારણને લીધે અથવા નિરૂપાય આર-
રવું તે બાબતનો કારણ | ને લીધે તે દસ્તાવેજ અથવા કુકમનામાંની કે કુકમની નકલ
નોંધવાને આપી આપાઈ નહીં હોય, અને આપી આપનાં ધણામાં ધણા આર મહિના કે
૨૫ વર્તિવાર બાગી નહીં હોય તો નોંધવાની યોગ્ય પ્રીધી ધણામાં ધણા ૬૫ ગણા ૬૩
બધને તે દસ્તાવેજ અથવા તે નકલ નોંધવા સેવાનો કુકમ કરવાને રજિસ્ટાર મુખત્યાર છે.

સદરકુ કુકમ ધવાની અરજી અરજીમાં આવે તો સબ રજિસ્ટ્રારને ત્યાંહાં લાગ્યાને
આપવી. પછી પોતે ને રજિસ્ટ્રારના તાબામાં હોય તે રજિસ્ટ્રારની ઉપર તેણે તે અરજી
તાબડતોળ મોકલવી.

૨૫. દસ્તાવેજ સંપળા પક્ષદારોએ અથવા તેઓમાંના કેટલાએક બિદિય ઇંડિયા
બિદિય ઇંડિયા બાહાર કે | બાહાર કરી આપ્યો છે એવું હોય તે નોંધાવવાને આપી
રી આપેલા દસ્તાવેજ. | આપવાની મુદત આ આક્ટમાં પાછળ કહી છે તે પ્રતિ ધાય ત્યાંહાં મુધી તે નોંધવાને
આપી આપ્યો નહીં હોય તોયારે નોંધનારા અમલદારની ખાત્રી ધાય કે,

(અ.) તે સેબ સદરકુ પ્રમાણિ કરી આપ્યો છે, અને

(બ.) તે સેબ બિદિય ઇંડિયામાં આવી પોહોરવા પછી આર
મહિનાની અંદર નોંધવાને આપી આપ્યો છે એવેથી ખાત્રી ધાય તો

નોંધવાની યોગ્ય પ્રી આપે તો તે બધને તે દસ્તાવેજ નોંધવા સેવાનો અધિકાર
નોંધનારા અમલદારને છે.

૨૬. હરકોઈ દસ્તાવેજ નોંધાવવાને આણી આપવાની ને મુક્ત આ આક્ટમાં નોંધવા સારે બધાજ કહીએ તેને હવે દાહોડે નોંધવાની કચેરી ખંધ હોય ત્યારે ને ધને આપવાની મુદતને દાહોડે તે કચેરી પાછી હપડે તે દાહોડો આ આક્ટનો કારણ છે એ દાહોડે કચેરીમાં સારે મુદતનો છેલ્લો દિવસ સમજવો. ૫ હોય ત્યારે કેમ કરું તે બાબતનો ડરાવ.

૨૭. વસિયતનામું નોંધવા સારે આણી આપવાનો અથવા આ આક્ટમાં આ વસિયતનામાં મળે તે ગળ કહેલી રીતે અનામત રાખવાનો અધિકાર છે. વખતે નોંધાવશે અથવા અનામત મુદતે તે બાબતે.

ભાગ ૫ મો.

નોંધવાની જગ્યા બાબત.

૨૮. આ આક્ટમાં ખીલે ડરાવ કર્યોએ તે શિવાય ૧૦ મી કલમની અ. બ. સ્થાવર મિલકત બાબતે ક. અને ડ. ૨૬મમાં, અને ૧૮ મી કલમની અ. બ. અને ક. તથા દસ્તાવેજ નોંધ ૨૬મમાં કહેલા પ્રકારનો દરમ્મિક દસ્તાવેજ ને મિલકત બાબતનો બાની જગ્યા. હોય તે સમજી મિલકત અથવા તેનો કાંઈ ભાગ ને સમરેજ-દારની સમ કિસ્મિતમાં હોય તે સમ રજીદારની કચેરીમાં તે દસ્તાવેજ નોંધાવવા સારે આણી આપવો.

૨૯. ૨૮ મી કલમમાં કહેલા પ્રકારના દસ્તાવેજ શિવાય અને હુકમનામાંની અ-ખીલ દસ્તાવેજ નો ધવાની જગ્યા. યથા હુકમની નકલ શિવાય ખીલે દરમ્મિક દસ્તાવેજ ને કચેરીમાં તે દસ્તાવેજ નોંધાવવાસારે આણી આપવો, અથવા સ્થાનિક સરકારના તાબામાં ના ને ખીલ સમ રજીદારની કચેરીમાં તે દસ્તાવેજ નોંધાવવાની તે દસ્તાવેજ કચેરી અને પતારી તથા તે દસ્તાવેજ ઉપરથી હાથો કરનારી સહજાં માણસોની હાજી હોય તે સમ રજીદારની કચેરીમાં આણી આપવો.

હુકમનામાંની અથવા હુકમની નકલ, અસલ હુકમનામું અથવા હુકમ ને સમ રજીદારની સમ કિસ્મિતમાં થયો હોય તે સમ રજીદારની કચેરીમાં નોંધાવવા સારે આણી આપવી; અથવા હુકમનામું કે હુકમ સ્થાવર મિલકતને લાગુ નહી હોય તોયારે સ્થાનિક સરકારના તાબામાંના ને ખીલ સમ રજીદારની કચેરીમાં તે નકલ નોંધાવવાની તે હુકમનામું ઉપરથી અથવા હુકમ ઉપરથી હાથો કરનારી સહજાં માણસોની હાજી હોય તે સમ રજીદારની કચેરીમાં આણી આપવી.

૩૦. (અ.) પોતાના તાબામાંલેલા હરકોઈ સમ રજીદારને ને દસ્તાવેજ નોંધ રજીસ્ટ્રારે નોંધવા બાબત. | વાનો અધિકાર છે તે દસ્તાવેજ નજરમાં આવેતા લખને નોંધવાનો અધિકાર રજીસ્ટ્રારને છે.

(ખ.) ૨૮મી કલમમાં કહેલા પ્રકારનો દરજ્જો દસ્તાવેજ નો મિલકત બાબતનો પ્રશ્નકર્તા મુખ્ય ચેરેરનાત હોય તે મિલકત બિદિય હિંદિયાના મંત્રી તે બાબતમાં હોય થા બાહોરના રજિસ્ટ્રારે | તોપણ તે વાત ઉપર નજર ન રાખતાં નજરમાં આવશે તે નોંધવા બાબત. નો ડિસ્ટ્રિક્ટમાં હિંદિયાનું મુખ્ય ચેરેર હોય તે ડિસ્ટ્રિક્ટનો રજિસ્ટ્રાર તથા બાહોર ડિ-વિઝનનો રજિસ્ટ્રાર તે દસ્તાવેજ લખને નોંધવાને સુખતીયાર છે.

૩૧. સામાન્ય પ્રસંગે આ આક્ટ પ્રમાણે દસ્તાવેજ નોંધાવવા અથવા અનામત રહેવાની બાબતી જગ્યાએ | રાખવા તે નો અમલદારને તે દસ્તાવેજ નોંધવા સાથે આ નોંધવા અથવા અનામત થવા અનામત રાખવા સાથે સેવાનો અધિકાર આપ્યો હો રાખવા સાથે સેવા. આ તે અમલદારની કચેરીમાં તે નોંધાવવા અથવા અનામત રાખવા.

પણ દસ્તાવેજ નોંધાવવા સાથે આપવાની અથવા વસિયતનાથું અનામત સુકવાની નો માલુસની ધંધા હોય તેની રહેવાની જગ્યાએ વિશેષ કારણ દેખાડે તો જગ્યાને તે દસ્તાવેજ નોંધવા સાથે સેવાને અથવા વસિયતનાથું અનામત રાખવા સાથે સેવાને સરકાર અમલદાર સુખતીયાર છે.

છાંડ ૬ ઠો.

નોંધવાસાથે દસ્તાવેજ આપી આપવા બાબત.

૩૨. ૩૧ મી કલમમાં તથા ૮૯ મી કલમમાં કહેલા પ્રસંગ સિવાય નો દસ્તાવેજ દસ્તાવેજ નોંધવા સાથે ઠો | જ આ આક્ટ પ્રમાણે નોંધાવશે હોય તે દસ્તાવેજ નોંધાવે કોણે બાવી આપવા. | વળે જ નોંધાયે તેવા હોય કે મરજીમાં આવેતા નોંધાવશે તેવા હોય તે દસ્તાવેજ નોંધવાની ચોખ્ખી કચેરીમાં હેઠળ લખેલાં માલુસોએ આપી આ પેલા તે માલુસોની વિગત.—

તે દસ્તાવેજ કંઈ આપનારા માલુસે અથવા તે દસ્તાવેજ ઉપરથી નો માલુસ દાવા કરતા હોય તે માલુસે, અથવા હુકમનામાંની કે હુકમની નકલને પ્રસંગે તે હુકમનામાં ઉપરથી કે હુકમ બીજાથી દાવા કરનારા માલુસે,

અથવા તે માલુસના વારસ વડીલ અથવા આસેને,

અથવા તે માલુસના અથવા વારસ વડીલના અથવા આસેનના નો સુખતીયારને આ આક્ટમાં આગળ કહેલી રીતે લખી આપેલાં તથા સક્રી કરેલાં સુખતીયારનામાં ઉપરથી ચોખ્ખી રીતે સુખતીયાર આપ્યો હોય તે સુખતીયાર આપી આપેલાં.

૩૩. આ કલમમાં આગળ કહેલાં સુખતીયારનામાં ૩૨ મી કલમમાં કહેલાં કાર ૩૨ મી કલમમાં કહેલાં કા | લુસાઈ કબજ કરવા એકથિ.—
રજી સાથે કયાં કયાં મુખ્ય
તીયરન માં કબજ કરવા
માં આવશે.

(ખ.) સુખતીયારનાથું આપનાર માલુસ સુખતીયારનાથું લખી આપી વખતે બિદિય હિંદિયાના નો બાગમાં આ આક્ટ અમલમાં આવ્યો હોય તે બાગમાં રહેતા

હોય તો ને રજિસ્ટ્રારની ડિસ્ટ્રિક્ટમાં અથવા ને સબ રજિસ્ટ્રારની સબ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં રહેતા હોય તે રજિસ્ટ્રારની રૂબરૂ અથવા સબ રજિસ્ટ્રારની રૂબરૂ ને મુખતીયારનામું લખી આપ્યું હોય અને ને મુખતીયારનામું ઉપર તે રજિસ્ટ્રારે અથવા સબ રજિસ્ટ્રારે સહી કરી હોય તે મુખતીયારનામું.

(ખ) મુખતીયારનામું લખી આપનાર માણસ ઉપર કહેલી વખતે ચિથિય ઇંદિયાના ખીમ કોમ્પાનિમાં રહેતા હોય તો ને માઇસ્ટરેટની રૂબરૂ ને મુખતીયારનામું લખી આપ્યું હોય અને ને મુખતીયારનામું ઉપર તે માઇસ્ટરેટ સહી કરી હોય તે મુખતીયારનામું.

(ક.) મુખતીયારનામું લખી આપનાર માણસ ઉપર કહેલી વખતે ચિથિય ઇંદિયામાં રહેતા નહીં હોય તો, નોટરીપબ્લિક એ નામના અમલદારની રૂબરૂ અથવા હેકોર્ટ કોર્ટની અથવા જડજની અથવા માગિસ્ટ્રેટની અથવા ચિથિય કાન્સલની અથવા વૅલેસ કાન્સલની રૂબરૂ અથવા અભિક્ષમા આગમના અથવા ઇંદિયા સરકારના વારસ વફીલની રૂબરૂ ને મુખતીયારનામું લખી આપ્યું હોય અને ને ઉપર તે નોટરીપબ્લિક અથવા કોર્ટ અથવા જડજને અથવા માગિસ્ટ્રેટ અથવા કાન્સલ અથવા વૅલેસ કાન્સલ અથવા વારસ વફીલ સહી કરી હોય તે મુખતીયારનામું.

પશુ એવું ઠરાવું છે કે હેકલ બંધેમાં માણસોને આ કમગર્ભ (અ.) અને (ખ.) અશક્ત માણસો ખાખ રકમમાં કહેલા પ્રકારનું મુખતીયારનામું લખી આપવા સાથે ન અથવા ગુરંગમાં ને માગિસ્ટ્રેટની કોર્ટ કચેરીમાં અથવા કોર્ટમાં હાજર થવાનું માણસોને કોર્ટમાં હાજર થવાની માશી હોય તે માણસો ખાખત વિધેય ઠરાવ.

ને માણસો ધરીર અશક્ત હોય તેઓને જોખમ લાગ્યા વગર અથવા ધણી અડમલ પડ્યા વગર તેઓના હાજર થવાનું નહીં હોય તે માણસોને અને,

ને માણસો દિવાની અથવા ફાજલની પ્રોસેસ ઉપરથી ગુરંગમાં હોય તે માણસોને અને,

ને માણસોને પોતાની જાતે કોર્ટમાં હાજર થવાની કાયદા પ્રમાણે માશી હોય તે માણસોને હાજર થવાનું ફરમાવણું નહીં.

ઉપર કહેલે ફરમીક પ્રસંગે મુખતીયારનામું લખી આપનાર ને માણસ હોય તે માણસે પોતાની રાજ્ય ખુશીથી મુખતીયારનામું લખી આપ્યું છે એવી રજિસ્ટ્રારની અથવા સબ રજિસ્ટ્રારની અથવા માગિસ્ટ્રેટની ખાતરી થાય તો તે માણસને સરકારી કચેરીમાં અથવા કોર્ટમાં હાજર થવાનું ફરમાવણું વગર તે મુખતીયારનામું ઉપર સહી કરવા ને તે રજિસ્ટ્રાર અથવા સબ રજિસ્ટ્રાર અથવા માગિસ્ટ્રેટ મુખતીયાર છે.

મુખતીયારનામું પોતાની રાજ્યખુશીથી કરી આપ્યું છે કે નહીં તે વાતની ખાતરી કરી થવા સાથે રજિસ્ટ્રાર અથવા સબ રજિસ્ટ્રાર અથવા માગિસ્ટ્રેટ મુખતીયારનામું આપનાર ને માણસ હોય તેને ધેર અથવા તે ને ગુરંગમાં કેદ હોય તે ગુરંગમાં પો

આ કલમના ડોઢ પલ્લુ ફરિયાદી દ્વારા આપના આપના કુલમની નકલને આપુ નથી.

૩૫. દસ્તાવેજ કરી આપનારા માણસો નોંધનારા અમલદારની આગળ દસ્તાવેજ કરી આપ્યા પોતાની જાતે હાજર થાય તેમને તે પોતે આગળ નું કસ્ટ કરે ત્યાર પછી ખતો હોય, અથવા દસ્તાવેજ કરી આપનારા માણસો એ કામ ચલાવવાની રીત. મ કહેતા હોય કે હમ કહાણા ફલાણા હોય, તો તેમને તે જ છે એવી ખીજ રીત પોતાની ખતી થશે અને દસ્તાવેજ કરી આપનારા તો સ-થવા જણા કસ્ટ કરશે.

અથવા કોઈ માણસનો વારસ વકીલ અથવા આસૈન અથવા મુખત્યાર હાજર થયો હોય ત્યારે તે વારસ વકીલ અથવા આસૈન અથવા મુખત્યાર દસ્તાવેજ કરી આપનારા કસ્ટ કરશે.

અથવા દસ્તાવેજ કરી આપનારા માણસ મરી ગયું હોય અને તેનો વારસ વકીલ અથવા આસૈન નોંધનારા અમલદારની આગળ હાજર થશે, અને દસ્તાવેજ કરી આપનારા કસ્ટ કરશે તો,

૫૮ મી કલમના આરંભની તે ૬૨ મી કલમની આપર સુખીની કલમમાં કહ્યા પ્ર-માણે તે નોંધનારા અમલદારે તે દસ્તાવેજ નોંધવો.

હાજર થએલા માણસો નોંધનારા અમલદારની આગળ એમ કહેતા હોય કે હમ કહાણા ફલાણા હોય, તો, તેમને તે જ છે કે નહીં તે બાબત પોતાની ખતી કરવા સારે અથવા આ આકરને બંધતા વળગતા ખીજ હરકાંઈ કરણુ સાથે પોતાની કચેરીમાં ને માણસ હાજર હોય તેની જુખાની સવાને તે અમલદાર મુખત્યાર છે.

ને માણસોએ દસ્તાવેજ કરી આપનારા સમજાવું હોય તે માણસો પાછી ડોઢ

દસ્તાવેજ કરી આપ્યા પલ્લુ દસ્તાવેજ કરી આપનારા ના કહેશે.
નું કસ્ટ નહીં કરે વગેરે ત્યા
રે કામ ચલાવવાની રીત.

અથવા સદરહુ પ્રકારનો ડોઢ સાગસ સગીર અથવા દિવાનો અથવા ગારો છે એ વું નજરમાં આવે,

અથવા ને માણસે દસ્તાવેજ કરી આપનારા સમજાવું હોય તે માણસ મરી ગયું હોય અને તેનો વારસ વકીલ અથવા આસૈન તે દસ્તાવેજ કરી આપનારા કસ્ટ નહીં કરશે તો,

નોંધનારા અમલદારે તે દસ્તાવેજ નોંધવાની ના કહેવી પલ્લુ એવું ફરિયાદી છે કે સ દરહુ પ્રકારનો અમલદાર રહુદાર હોય ત્યારે આ આકરના ૧૨ મા બાગમાં કહેલી રી તે તે કામ ચલાવવું.

ભાગ ૭ મો.

દસ્તાવેજ કરી આપનારા માણસો તથા સાહેદો હાજર થાય તેમ કરવા બાબત.

૬૧. દસ્તાવેજ નોંધવા સાથે ને માણસને હાજર રાખવાની જરૂર હોય અથવા દસ્તાવેજ કરી આપ નેની સાહેદીની જરૂર હોય તે માણસે હાજર રહેવું એવી નારને અથવા સાહેદને હા નોંધવા સાથે દસ્તાવેજ આપી આપનારા ડોઢ માણસની અ

જર કરવાની ઈચ્છા હોય ત્યારે કામ અભાવવાની રીત.

યવા ને કોઈ દેશાવિજ સદરહુ પ્રમાણે નોંધવા સારું આણી આપવા નેવો હોય તે દેશાવિજ ઉપરથી હાવો કરનારા કોઈ માણસની પ્રચ્છા હશે તો, રથાનિક સરકાર વખતે વખતે

કુકમ કરે તે અમલદારને અથવા કોર્ટને નોંધનારા અમલદારની નજરમાં આવે તો તે હો બપોઈ પ્રાકટવું કે નમોએ તે માણસને સમન કરવો, અને તે માણસને સમનમાં બપ્પા પ્રમાણે તથા સમનમાં બપેલી વખતે પોતાની જાતે અથવા જોગ્ય મુખત્યારની મારફતે રજીસ્ટ્રેશનની કચેરીમાં હાજર થવાનું કરાવવું.

૩૭. ઉપર કહેલે પ્રસંગે પકાવાણાની શી સેવી ને, અને તે પોંદોરવા પછી સદરહુ અમલદારે અથવા કોર્ટે અમલદારે અથવા કોર્ટે તે પ્રમાણે સમન કરવો, અને ને સમન કરીને પોંદોરવાવો. માણસને હાજર કરવાનું ઉપર કહ્યા પ્રમાણે કહ્યું હોય તે માણસને તે સમન પોંદોરવાવો.

૩૮. ને માણસ સચીર અચકત હોય તેને ને પપમ બાપ્પા વગર અથવા પછી રજીસ્ટ્રેશનની કચેરીમાં અડચણ પડ્યા વગર તેનાથા રજીસ્ટ્રેશનની કચેરીમાં હાજર હાજર થવાની ને માણસ થવાનું નહીં હોય તે માણસને, સોને માણી છે તે માણસો.

અને ને માણસ ઘીવાની અથવા કોનદારી (કોર્ટના) પ્રોસેસ ઉપરથી તુરંગમાં હોય તે માણસને,

અને ને માણસને કોર્ટમાં પોતાની જાતે હાજર થવાની કાયદા પ્રમાણે માણી હોય અને આ કલમમાં આમળાને ફરાવ નહીં હોય તો રજીસ્ટ્રેશનની કચેરીમાં પોતાની જાતે હાજર થવું પડતે તે માણસને,

સદરહુ પ્રમાણે હાજર થવાનું કરાવવું નહીં.

૩૯. ઉપર કહેલે ફરક પ્રસંગે નોંધનારા અમલદારે ઉપર કહેલા પ્રમાણે માણસને પેર અથવા તે ને તુરંગમાં ફેર હોય તે તુરંગમાં પોતાની જાતે જામીને તે માણસની જુબાની સેવી અથવા તેની જુબાની સેવા સારું કમીશન આપવું.

૪૦. દિવાની કોર્ટમાંના ચુકરદમાં સમન બાબત તથા કમીશન બાબત તથા સા સમન બાબતનો તથા હોદાને, હાજર થવાની જરૂર પડે તેમ કરવા બાબત તથા તે કમીશન બાબતનો તથા સા આને જોદાતનો ગદસો આપવા બાબત ને વખતે ને કાય હોદા બાબતનો કાયદો.

હો આણ હોય તે આ આકટમાંના ફરાવ પ્રમાણે આપેલાં સમનને તથા કમીશનને તથા હાજર થવા સારું ને માણસને સમન કરવો હોય તે માણસને ઉપર ફરાવ કરવા છે તે ચિવાય તથા કારણ પરાવે બાધ છે એવું સમજવું.

બામ ૮ મો.

વસિયતનામાં તથા ફરાક લેવાનાં અધિકાર પત્રો આણી આપવા બાબત.

૪૦. વસિયતનાયું કરનારને, અથવા તે મરણ પામ્યા પછી હું મૃત્યુપત્ર અથવા વસિયતનામાં તથા ફરાક નારો છું એ રીતે અથવા બીજી રીતે ને માણસ વસિયત કરેલામાં અધિકાર પત્રો ત નામાં ઉપરથી હાવો કરવો હોય તેને તે વસિયતનાયું નો આણી આપવ નો કહ્યાં ધાવવા સારું ફરકોઈ રજીસ્ટ્રેશનને ત્યાંહો અથવા સબરજીસ્ટ્રેશન માણસને હક છે.

સારને ત્યાં આણી આપવાનો અધિકાર છે.

અને દરેક સેવાનું અધિકાર પત્ર કચી આપનારને અથવા જેને તે કચી આપ્યું હોય તેને અથવા દરપુત્રને તે અધિકાર પત્ર કચી આપનાર મરણ પામ્યા પછી તે આણી કાર પત્ર નોંધાવવા સાથે આણી આપવાનો અધિકાર છે.

૪૧. વસિયતનામું કરનારે વસીયતનામું અથવા દરેક સેવાનું અધિકાર પત્ર કચી આપનારના તથા દરેક પત્રનારે દરેક સેવાનું અધિકાર પત્ર નોંધાવવા સાથે આણી ક સેવાના અધિકાર પત્રો આપ્યું હોય તે ખાતે દસ્તાવેજ ને ચીતે નોંધાવ છે તે ચીતે નોંધવાનો અધિકાર છે.

વસિયતનામું અથવા દરેક સેવાનું અધિકાર પત્ર નોંધાવવાને આણી આપવાનો જે માણસને હક હોય તે તે વસિયતનામું અથવા અધિકાર પત્ર નોંધાવવા સાથે આણી આપે અને નોંધનારા અમલદારની હેઠળ બધા પ્રમાણે ખાતો થાય તે તથા તે નોંધવું.

(અ.) વસિયતનામું કચી આપનારાએ વસીયતનામું કચી આપ્યું છે. અથવા અધિકાર પત્ર કચી આપનારાએ અધિકાર પત્ર કચી આપ્યું છે પ્રસંગ પ્રમાણે જેમ હોય તેમ અને.

(બ.) વસિયતનામું કરનારે અથવા અધિકાર પત્ર કચી આપનારે મરી ગયો છે, અને

(ક.) વસિયતનામું અથવા અધિકાર પત્ર આણી આપનારા માણસને ૪૦ મી કામ પ્રમાણે તે આણી આપવાનો હક છે એવી ખાતો થાય તે તે નોંધવું.

ભાગ ૬ માં.

વસિયતનામું અનામત મુકાબા બાબત.

૪૨. વસિયતનામું કરનારે પોતાની વસિયતનામીને જાહેરનામું બાબતે કચીને વસિયતનામું અનામત તથા તેની ઉપર પોતાનું તથા પોતાનો મુખત્યાર હોય તે તેનું નામ તથા તે દસ્તાવેજોને પ્રકાર બધીને તે વસિયત નામું હરેક રજીસ્ટ્રારને ત્યાં પોતાની જાતે અથવા જે જે ચીતે ને મુખત્યારને અખત્યાર આપ્યો હોય તે મુખત્યારની મરતે અનામત મુકાબાને મુખત્યાર છે.

૪૩. સરકાર પ્રકારને બાબતે આનામાં પછી અનામત મુકાબા સાથે બાબી આ- વસિયતનામું અનામત પત્રો સમસ વસિયતનામું કરનારે છે અથવા તેનો મુખત્યાર ત મુકાબી વખતે કામ ચ છે એવી તે રજીસ્ટ્રારની ખાતે થાય તે તે બાબતે ઉપરના બધવાની ચીત. મરણની તથા તેણે પોતાની પ મા નંબરની રજીસ્ટ્રાર મુકાબી કરી તથા તે બાબતે આણી આપ્યાનું તથા પેલેન્ડિયાનું વસ્ત તથા મહિનો તથા દિવસ તથા હાલ તથા વસિયતનામું કરનારે અથવા તેનો મુખત્યાર આજે એવી

ને માણસો સાહેલી આવે તેઓનાં નામો તથા વાંચી ચકાસી હોય તેવો લેખ લાખોડાની માહેર ઉપર હોય તે લેખ તેજ પ્રકારે ત્યાં સંસ્કૃત લાખોડા ઉપર ટીપી રાખવો.

પછી રજીસ્ટરારે તે માહેરનું લાખોડા આગળી પારતી નહીં હોય તેવા પોતાની પેટીમાં ધાધી મુકવો.

૪૪. ને વસિયતનામું કરનારે સંસ્કૃત પ્રકારનો લાખોડા આનામત મુકવો હશે

૪૨ મી કલમ પ્રમાણે | તેની તે પાછો લેવાની ધરજા હશે તે ને રજીસ્ટરારને ત્યાં આનામત મુકેના મા | તે આનામત હશે તેને તે વસિયતનામું કરનારે જાતે અથવા હેરનું લાખોડા પા | જેમ્સ રીતે ને મુખત્યારને અપત્યાર આપ્યો હોય તે મુખા લેવા નાખવો. | અત્યારની મારફત મરજી કરવી અને મરજી કરનારે વસિયતનામું કરનારો ખરેખર છે અથવા તેનો મુખત્યાર છે એવી તે રજીસ્ટરારની ખાત્રિ ધાય તે તેણે પછી તે લાખોડા તે પ્રમાણે પાછું આપવો.

૪૫. ને વસિયતનામું કરનારે માહેરનું લાખોડા બેતાલીશમી કલમ પ્રમાણે આનામત મુકનાર મર | આનામત રાખ્યો હશે તે મરણ પામ્યા પછી તે લાખોડા ને છ પામ્યા પછીકલમ ૪૨ | રજીસ્ટરારને ત્યાં આનામત હશે તેને તે ઉધાડવા નાખત આ લાખવાળી રીત. | રજી કરવામાં આવે તથા વસિયતનામું કરનારે મરણ પામ્યા છે એવી તે રજીસ્ટરારની ખાત્રિ ધાય તે તેણે તે લાખોડા મરજી કરનારના દેખાં ઉધાડવો તથા તેમાંના મજકુરની નકલ પોતાની કે જ નંબરની પ્રકારે મરજી કરનારને ખરેખરે કરાવવી.

એ પ્રમાણે નકલ થયા પછી રજીસ્ટરારે તે અસલ વસિયતનામું પાછું આનામત પાછું આનામત રાખવું | રાખવું.

૪૬. હિંદુસ્થાનના વારસા નાખતના આકટની ૨૫૬ મી કલમના ઠરાવને અથવા સન ૧૮૯૫ ના ૧૦ | મેજ વસિયતનામું કુકમ કરીને જખરીથી હાજર કરાવવાના આ આકટની ૨૫૬ મી | કોષ્ટ કોર્ટના અધિકારને આ આકટના કોષ્ટ પાછળા ઠરાવથી કલમ ૨૫૬ રાખવા | હરજત સાચું એવું સમજવું નહીં પણ જ્યારે સંસ્કૃત પ્રકારનો નાખત. | કોષ્ટ કુકમ કરવામાં આવે ત્યારે વસિયતનામાની નકલ પિસ-તાળીશમી કલમ પ્રમાણે થઈ ચુકેલી નહીં હોય તે રજીસ્ટરારે તે લાખોડા ઉધાડવો તથા તે વસિયતનામાની નકલ પોતાની કે જ નંબરની પ્રકારે કરાવવી તથા તે નકલ ઉપર અસલ વસિયતનામું સંસ્કૃત પ્રકારના કુકમ પ્રમાણે કોર્ટમાં બહુ મવાં છે એવું તે જ-કમાં ટીપી મુકવું.

ભાગ ૧૦ મો.

નોંધાવવાનાં તથા નહીં નોંધાવવાનાં ફળ બાબત.

૪૭. દસ્તાવેજ નોંધાવવાની જરૂર નહીં હોત અથવા દસ્તાવેજ નોંધાવ્યો નહીં હોત નોંધણી દસ્તાવેજ ને | તે તે ને તારીખથી આજુ થતે તે તારીખથી તે નોંધણી દસ્તાવેજ આજુ થાય | દસ્તાવેજ આજુ થયે અને નોંધાવવાની તારીખથી આજુ થયે તે તારીખ. | એવું સમજવું નહીં.

૪૮. વસિયતનામું નહીં હોય તેવા ને દસ્તાવેજને આ આકટ પ્રમાણે ચોખ્ખી રીતે

માલ મિલકત બાબત | નોંધા હોય અને નોંધા સ્થાવર અથવા જંગમ માલમિ-
ના નોંધના દસ્તાવેજોની હકત બાબત હોય તે સમજા દસ્તાવેજોની આગળ તેજ ગિ-
આગળ એરડાંની કચ્છ હકત બાબતની પીછા એરડાંની કચ્છન અથવા સાપન ૨૬
લાગ પાંચે ૨૬ ૫૩થે. | ૫૩થે એવું સમજવું પણ તે કચ્છના અથવા સાપન કરી
વળતે અથવા ત્યાર પછી માલ મિલકતનો કબજો આપ્યો હોયે તો તે કચ્છના અથવા
સાપન ૨૬ છે એવું સમજવું નહીં.

નોંધાવેજ નોંધાવવા | ૪૬. નોંધાવેજ ૧૭ મી કલમ પ્રમાણે નોંધાવેજ
જ નોંધાયે તે નહીં નોંધાયે તે દસ્તાવેજ.
ધાંખાનું રૂળ.

આ આક્ટના ઠરાવ પ્રમાણે નોંધાવેજ નહીં હોયતો,
તે દસ્તાવેજમાં હમણી કોઈ સ્થાવરમિલકતને તે દસ્તાવેજ બાધુ થયે નહીં.
અથવા દસ્તાવેજમાં કોઈ અધિકાર તે દસ્તાવેજ ઉપરથી મળયે નહીં.
અથવા સદરહુ માલમિલકતને બાધુ હોય તેવા અથવા સદરહુ અધિકાર આપનારા
કોઈ અધિકારના પરાવામાં સેવા નહીં.

૫૦. અને ૧૭ મી કલમની (અ) તથા (બ.) તથા (ક) અને (ડ) રકમમાં અને
જમીન બાબતના દસ્તા | ૧૮ મી કલમની (અ) અને (બ) રકમમાં કહેલા દરમિતે દ-
વેજ મરજીમાં આવેતા | દસ્તાવેજ એવું થીતે નોંધાવેજ હોયતો તેની આગળ તેજ
નોંધાવવા તેવા દસ્તા | મિલકત બાબત નોંધાવેજ વગરનો પીછે કોઈ દસ્તાવેજ હોય
વેજ નોંધાવેજ હોયતો | અને હુકમનામું અથવા હુકમ નહીં હોયે તે ૨૬ ૫૩થે, પછી
તેઓની આગળ નોં | તે નોંધા વગરનો દસ્તાવેજ નોંધાવેજ દસ્તાવેજ નોંધા હોય
ધાંખા વગરનો દસ્તા | કે નહીં હોય તે પણ તે વાતની ચિંતા નથી.
વેજ ૨૬ ૫૩થે.

આ કલમના રહેલા અમરના કોઈ ઠરાવ ૧૭ મી કલમના વિષય ઠરાવ પ્રમાણે
મારી અપેલા પઠાને અથવા તેજ કલમની (ધ) તથા (ક) તથા (ઝ) તથા (છ) તથા
(ઝે) તથા (ઞ) તથા (ડે) અને (લ) રકમમાં કહેલા દસ્તાવેજને બાધુ નથી.

ખુલાસો—સદરહુ પ્રકારનો નોંધા વગરનો દસ્તાવેજ નોંધાવેજ નોંધાવેજ નોંધાવેજ
તે જગ્યાએ તે વળતે સન ૧૮૧૪ નો ૧૧ મા આક્ટ અથવા સન ૧૮૧૬ નો ૨૦ મા
આક્ટ બાધુ હોય ત્યારે “નોંધાવગરનો” આ શબ્દનો અર્થ તે આક્ટ પ્રમાણે નોં-
ધાવેજ નથી એવા સમજવો; અને તે દસ્તાવેજ સન ૧૮૭૨ ના જુલાઈ મહિનાની
૧૬ી તારીખ પછી થયે હોય તે સન ૧૮૭૨ ની ૮ મા આક્ટ પ્રમાણે અથવા આ
આક્ટ પ્રમાણે નોંધાવેજ નથી એવા સમજવો.

ભાગ ૧૧ માં.

નોંધનારા અમલદારોનાં કર્તવ્યકર્મો બાબત તથા અધિકાર બાબત.

(અ) ૨૭૪૨ પ્રકાર બાબત તથા અનુક્રમિકા એકસે સાંકળિયાં બાબત.

જુદી જુદી કચેરીઓ | ૫૧. આ કલમમાં નીચે હમણી પ્રકાર રાખવી તેની વિગત,
મો-૨૭૪૨ પ્રકાર સ |
સવા બાબત.

નોંધવાની સંખ્યા કચેરીઓમાં.

- પ્રક્ર ૧. "પરિણીતર નવરથા કરવા આજના રજાવેળા ૨૭૨૨."
 પ્રક્ર ૨. "નોંધવાની ના કેરવાના સંખ્યાનું દર્શન."
 પ્રક્ર ૩. "વસિયતનામાંનું તથા દલક થવાનાં અધિકાર પત્રોનું ૨૭૨૨" અને
 પ્રક્ર ૪. "પરચુરણ ૨૭૨૨."

રજાવેળાની કચેરીઓમાં.

- પ્રક્ર ૫. "વસિયતનામાં અનામત રાખવાનું ૨૭૨૨."

૧૦ કલમ તથા ૧૮ મી કલમ અને ૮૦ મી કલમ પ્રમાણે નોંધવા ને રજાવેળા અથવા ને માદી રથાવર મિલકત બાબત હોય તથા વસિયતનામાં નહીં હોય તે સંખ્યા રજાવેળાની અથવા માદીની નકલ ૧ થા નંબરની પ્રક્રમાં કરવી અથવા તે પ્રક્રમાં તે દાખલ કરવી.

૧૮ મી કલમની (ક) અને (કુ) ૨૩મ પ્રમાણે નોંધવા ને રજાવેળા સ્થવારમિલકત સંબંધી નહીં હોય તે સંખ્યા રજાવેળાની નામ ૪ થા નંબરની પ્રક્રમાં કરવી.

૨૭૨૨ની કચેરી સખ ૨૭૨૨ની કચેરી સાથે મળવી હોય ત્યારે પ્રક્રમાં એક સેટ કરતાં વધુ સેટ રાખવાની જરૂર છે એવું આ કલમના પેહેલા બાગના કોઈ દરાવ ઉપરથી સમજવું નહીં.

૫૨. રજાવેળા આણી આપવાની તારીખ તથા વખત તથા જમા રજાવેળા આણી રજાવેળા આણી આ | આપતી વખતે તેની પીઠ ઉપર લખવી, અને રજાવેળા નોંધવા આ હોય તેઓની પા | વધુ સાથે આણી આપનારા માલુમની સહી રજાવેળાની પા- જ થેરા. | ણ થેરી, અને તે રજાવેળા બાબત નોંધનારા અમલદારે

રજાવેળા આણી આપનારને પેહિલો આપવી, અને નોંધવા રજાવેળાની પેહિલો. | લીધેલા દરમિયાન રજાવેળાની નકલ ને પ્રક્રમાં કરવી હોય તે પ્રક્રમાં તેની નકલ તે રજાવેળા ને અનુક્રમે નોંધવા લીધે

રજાવેળા નોંધવા લીધે | હોય તે અનુક્રમે વચર કરાવે જાર લગાડવા વિના ૬૨ મી હોય તેઓની નકલ ૬ | કલમના દરાવનું પીરણ રાખીને કરવી. ૨વી.

૬૨ની જગ્યાએ વખતે વખતે દરાવે તે શરતેને શરતે અને ચીતે સદરકુ પ્ર- કારની સંખ્યા પ્રક્ર ઉપર સહી કરવી.

૫૩. દરમિયાન પ્રક્રમાં મજબૂર રાખલ કર્યો હોય તે ઉપર અનુક્રમે અલગ નંબર રાખલ કરેલા મજબૂર | માંડવા. અનુક્રમે પ્રમાણે ચલેના નંબર વરસ થેસે ત્યારે માંડવા ઉપર અનુક્રમે અલગ | માંડીને વરસની આખરે પ્રેર કરવો અને નવું વરસ થેસે ત્યારે નંબર માંડવા. | વરસે વરસ અનુક્રમે પ્રમાણે ચલેના નવા નંબર માંડવા માંડવો.

૫૪. આ પ્રક્રમાં પાછળ કહેલી પ્રક્રમાંની ને પ્રક્ર ને દરમિયાન કચેરીમાં આણી અનુક્રમે સહી | રાખી હોય તે કચેરીમાં તે પ્રક્રમહિના મજબૂરની આલતી અ- તથા તેમાં લખવાનો | નુક્રમે સહી તમારે કરતા જવું અને તે અનુક્રમે સહીમાં લખવાનો મજબૂર. | મજબૂર ને રજાવેળા બાબતનો હોય તે રજાવેળાની નકલ

નોંધનારા અમલદાર કરે એટલે જેમ અને તેમ જાણી તે મજબૂર હાજમ કરવો.

૫૫. સપ્તમી રજીસ્ટરેશન કચેરીમાં જિપર ફેલ્ડી ચાર અનુક્રમણિકા તૈયાર કરવી.

નોંધનારા અમલદારે | અને રજીસ્ટ્રેશન ૧ થી નંબરની અનુક્રમણિકા તથા બીજી નંબર
એ અનુક્રમણિકા ૩ ની અનુક્રમણિકા તથા ત્રીજી નંબરની અનુક્રમણિકા અને ચોથા
૨વી. | નંબરની અનુક્રમણિકા એવા છઠ્ઠા છઠ્ઠા નામ આપવાં.

૧ થી નંબરની પુકમાં ને દસ્તાવેજની નકલ કરી હોય અથવા ને માદી કાઢી
કરી હોય તે દરમિયાન દસ્તાવેજ અથવા માદી ને માલુસોએ કરી આપી હોય તે સમયે
માલુસોનાં તથા ને માલુસો તે દસ્તાવેજ જિપરથી અથવા માદી જિપરથી દાવો કરતાં હોય
તે સમયે માલુસોનાં નામો તથા પત્તા, એટલી વિગતે ૧ થી નંબરની અનુક્રમણિકામાં
મજબૂર લખાવો.

જિપર ફેલ્ડી દરમિયાન દસ્તાવેજ બાબત અથવા માદી બાબત ૨૧ મી કલમમાં કે-
ટલી વિગત લખવાનું વખતે વખતે ઇન્સ્પેક્ટર જનરલ દરમિયાન તે વિગત બીજી નંબર
ની અનુક્રમણિકામાં લખવી.

૩ થી નંબરની અનુક્રમણિકામાં ૩ થી નંબરની પુકમાં હાજમ કરેલું દરમિયાન જન-
સિયતનામું તથા અધિકારપત્ર કરી આપનાર સમયે માલુસોનાં તથા તે વસિયતનામો
પ્રમાણ નીમિત્તે એક્સિક્યુટરોનાં તથા તે અધિકારપત્ર પ્રમાણ નીમિત્તે માલુસોનાં નામ
તથા પત્તા લખવા તથા વસિયતનામું કરનારો અથવા અધિકારપત્ર કરી આપનારો
મરણ પામ્યા પછી (પણ મરણ પામ્યાની અગાઉ નહીં) તે વસિયતનામા જિપરથી અથવા
અધિકારપત્ર જિપરથી દાવો કરનારાં સમયે માલુસોનાં નામો તથા પત્તા લખવા જોઈએ.

૪ થી નંબરની અનુક્રમણિકામાં ચોથા નંબરની પુકમાં નકલ કરેલા દરમિયાન દસ્તા-
વેજ કરી આપનાર સમયે માલુસોનાં તથા તે દસ્તાવેજ જિપરથી દાવો કરનારાં સમયે
માલુસોનાં નામ તથા પત્તા લખવા જોઈએ.

૧ થી, ૨ થી અને ૪ થી નંબરની અનુક્રમણિકામાં ઇન્સ્પેક્ટર જનરલ વખતે વ
અનુક્રમણિકામાં વધારે વિગતે ને બીજી વિગત લખવાનું દરમિયાન ને જોઈએ, આ
મત (લખવા બાબત.) ને ને નમુના પ્રમાણે તે અનુક્રમણિકા તૈયાર કરવાનું દર
મિયાન ને નમુના પ્રમાણે તે તૈયાર કરવી.

૫૬. ઇન્સ્પેક્ટર જનરલ વખતે વખતે ને મુદત દાવો તે મુદતને મુદતે દરમિયાન
૧ થી ૨ થી અને ૩ થી | સર્વિસરૂર હોય લખેલા મજબૂરની નકલ પોતે ને રજી
નંબરની અનુક્રમણિકામાં | સ્કારના નામમાં હોય ને રજિસ્ટ્રેર જિપર પ્રેક્ટીસી, એટલે
હાજમ કરેલા મજબૂરની | જિપર ફેલ્ડી મુદતની પેલેલાની મુદતના ૧ થી તથા ૨ થી
નકલ સર્વિસરૂર રજી | અને ૩ થી નંબરની અનુક્રમણિકામાં ને મજબૂર સામ રજી
સ્કારે હાજમ કરેલા હોય તે મજબૂરની નકલ પ્રાપ્તવી.

ને ને રજીસ્ટ્રેરની પાસે તે નકલ આવે તે તે રજિસ્ટ્રેર પોતાની કચેરીમાં તે કે
તે નકલ રજિસ્ટ્રેરે ફેલ્ડી કે | ફેલ્ડી કરવી
૨વી.

૫૭. ૧ હા અને બીજા નાનરની જુકા તથા ૧લા નાનરની જુકાની અનુક્રમણિ
 નોધનારા અમલદારેએ | કા જોવાની ઠી આપવી જોઈએ તે પેહેલી આપીને કોઈ આ
 ઠેકાણીનું કા જુકા તથા અનુક્રમણિ જોવવાનું કહેશે તે તેને
 સમજાવેલા જોવાની તથા | ગમે તે વખતે જોવશે, અને તે જુકામાં હાખ કરેલા મ
 મજદુરની સહીવાળી નકલો | જુકાની નકલો ને માણસ માનશે તે સવળા માણસને ૧૨
 મી કલમનું ધારણ રાખીને આપવી.

૭૮ નાનરની જુકા તથા તે જુકાની અનુક્રમણિકામાં હાખ કરેલા મજદુરની નક
 લો ને દસ્તાવેજ બાબત તે મજદુર હોય તે દસ્તાવેજ કડી આપનારા માણસને આ
 થવા તેના સુખતીઆરને અને કડી આપનાર મરણ પામ્યા પછી (પણ મરણ પામ્યાની
 આગાહી નહી) સદરકુ પ્રધારની નકલ આગનાર કોઈ માણસને સદરકુ કરાવવું ધારણ
 રાખીને આપવી.

૭૯ નાનરની જુકા તથા તે જુકાની અનુક્રમણિકામાં હાખ કરેલા મજદુરની ન
 કલ ને દસ્તાવેજ સંબંધી તે મજદુર હોય તે દસ્તાવેજ કડી આપનારા અથવા તે દસ્તા
 વેજ ઉપરથી રાજો કરનારા કોઈ માણસને અથવા તેના સુખતીઆરને અથવા વારસ વ
 ળીધને સદરકુ કરાવવું ધારણ રાખીને આપવી. ૭૯ તથા ૭૯ નાનરની જુકાના મજ
 દુર આ કલમ પ્રમાણે નોધનારા અમલદારે રાજો કાઢાવેલા.

આ કલમ પ્રમાણે આપેલી સવળી નકલો ઉપર નોધનારા અમલદારે સહી તથા
 સિંચો કરવો. અને તે ન.વે. અસલ દસ્તાવેજોના મજદુર સાબિત કરવાના પૂરાવામાં
 આપશે.

(બ) નોધવા સાહે દસ્તાવેજ લીધાપછી કામ ચલાવવાની રીત બાબત.

૫૮. કુકગનામાંની અથવા કુકગની નકલ ચિવાય અથવા સન ૧૮૭૧ ના જમી
 નોધવા સાહે ને દસ્તાવેજ ના સુધારાના આકે પ્રમાણે આપેલી રાખલાની નકલ
 જોવાની હોય તેઓની પી | નોધવા સાહે કલેક્ટરે આકેલી હોય તે નકલ ચિવાય ખીજ
 ૬ ઉપર કેવી વિગત લખ | દરેક દસ્તાવેજ નોધવા સાહે લીધામાં આવે તેના પીઠ ઉપર
 વી.

જખતે જખતે હેઠળ લખેલી વિગત લખવી એટલે:—

(અ) દસ્તાવેજ કડી આપ્યાનું ને ને માણસ કબજ કરે તે તે માણસની સહી
 તથા પતો અને કોઈ માણસનો વારસ વજીલ અથવા આસેન અથવા સુખતીઆર ઉપ
 ર કલમ પ્રમાણે દસ્તાવેજ કડી આપ્યાનું કબજ કરેતા તે વારસ વજીલનો અથવા આસેન
 નો અથવા સુખતીઆરની સહી તથા પતો; તથા,

(બ) સદરકુ દસ્તાવેજ બાબત ને ને માણસની સહિદી આ આકેટના કરાવ પ્ર
 માણે લીધી હોય તે તે માણસની સહી તથા પતો; અને

(ક) દસ્તાવેજ કડી આપ્યા બાબત ને નાણું અથવા માલ નોધનારા અમલદાર
 રની રેખા આપી હોય તે વાત, અને દસ્તાવેજ કડી આપ્યા બાબત સવળો અથવા
 અથવા તે અથવાનો કોઈ બાગ પોસેસ્યાનું તેની આગળ કબજ કરવું હોય તે વાત
 લખવી,

કોઈ માણસ દસ્તાવેજ કરી આપવાનું કમ્બલ કરતો હોય પણ દસ્તાવેજની પાછળ સહી કરવાની ના કહેશે તોપણ નોંધનારા અમલદારે તે દસ્તાવેજ નોંધવો. પણ એ પ્રમાણે ના કહેવા બાબતનું દીપક તે દસ્તાવેજની પાછળ તેજ વખતે કરી મુકવું.

૫૯. દરએક દસ્તાવેજ બાબત ૫૦ મી તથા ૫૮ મી કલમમાં કહેલા ને યેરા તે સદાકુ પ્રકારના યેરા ઉપ દસ્તાવેજની પીઠ ઉપર પોતાની રૂબરૂ ને ફાડે બખવામાં ર નોંધનારા અમલદારે ના આપે તે સમયે યેરા ઉપર નોંધનારા અમલદારે નેજ ફાડી જીપ બરીને સહી કરશે.

૬૦. ૨૪ મી, ૪૫ મી, ૫૮ મી અને ૫૯ મી કલમના ફરિયામો ને ફરિયા નો દસ્તાવેજ નોંધનારો અને યેરા સાથે આપણી આપણા દસ્તાવેજને બાકી હોય તે ફરિયા ને બુકમાં તેની નકલ કરી પ્રમાણે થવા પછી નોંધનારા અમલદારે “ નોંધ્યા ” એવો હોય તે બુકના નંબરનો દાખલો દસ્તાવેજની પીઠ ઉપર લખવો, અને ને બુકમાં ને ૫૪ ઉપર તે દસ્તાવેજની નકલ કરી હોય તે બુકનો નંબર તથા પ્રથમ તેની સાથે બખવું.

તે દાખલો ઉપર નોંધનારા અમલદારે સહી તથા ચિહ્નો કરીને તારીખ બરતી; અને આ આકૃતમાં ફરિયાદી રીતે તે દસ્તાવેજ ચોખ રીતે નોંધ્યો છે તે બાબત અને ૫૯ મી કલમમાં કહેલા પ્રકારના યેરામાં ને વાતો બખી હોય તે પ્રમાણે તે વાતો બખી છે તે સાબિત કરવા સાથે પછી તે દાખલો પુરાવો છે એવું સમજવું.

૬૧ ૫૯ મી અને ૬૦ મી કલમમાં કહેલા યેરાની તથા દાખલાની નકલ પછી પીઠ ઉપરના યેરાની તથા રજીસ્ટર બુકના દાખિયા ઉપર કરી, અને ૨૧ મી કલમમાં દાખલાની નકલ કરી. ફક્ત પ્રમાણે નકલની નકલ હોય તે તે ૧ બા નંબરની બુકમાં ફાલ કરી.

એટલું થઈ એટલે દસ્તાવે નોંધવાનું કામ પૂરું થયું એવું સમજવું. અને તે દસ્તાવેજ પાછો આપવો. દસ્તાવેજ નોંધવા સાથે ને માણસે આપણી આપણો હોય તે માણસને અથવા તે પાંડા થિવા સાથે તેણે ને માણસને ૫૨ મી કલમમાં કહેલી પો હોય ઉપર બખીને ફરિયાદો હોય તે માણસને પછી તે દસ્તાવેજ પાછો આપવો.

૬૨. ૧૯ મી કલમ પ્રમાણે નોંધવા સાથે દસ્તાવેજ આપણી આપણો હોય ત્યારે નોંધનારા અમલદારે તેના તરજુમાની નકલ ફક્ત દસ્તાવેજ ને પ્રકારનો હોય ને બાકા બહુતા નહિ તે પ્રકારના દસ્તાવેજના રજીસ્ટરમાં કરી અને તે તરજુ હોય તે બાકા દસ્તાવેજ મા તથા ૧૯ મી કલમમાં કહેલી નકલ રજીસ્ટરમાં કચેરીમાં આપણી આપણે તારે કામ રૂબરૂ કરી.

૫૯ મી અને ૬૦ મી કલમમાં કહેલા યેરા તથા દાખલો અસલ દસ્તાવેજની પીઠ ઉપર લખવો, અને ૫૦ મી, ૬૪ મી, ૬૫ મી અને ૬૬ મી કલમ પ્રમાણે તે દસ તાવેજની નકલ તથા ચાદી કરવી હોય તે કરવા સાથે તરજુમાનેજ અસલ દસ્તાવેજ સમજવો.

૧૩ નોંધનારા અમલદાર આ આકરના ડરાવ પ્રમાણે જે માલુમની જુલાની સમ ખાવડાવાનો અથવા સેથે તે માલુમને પોતાની નજરમાં આવશે તે સમ ખાવડા પકારે. |

સદરકુ પ્રકારના દરમિયાન માલુમે જે મજદુર કહ્યો હોય તેના સારાંશનું ટીપ્પુ નજર મજદુરનો સારાંશ ફક્ત | માં આવે તે ફરિયાદમાં લખી મુકવાને પણ તે અમલદાર રમાં લખી મુકવો. | મુખતીયાર છે. અને તે મજદુર તે માલુમને વાંચી સંબોળાવવો, અથવા જે બાધા તે માલુમ લાવતો નહીં હોય તે બાધામાં તે મજદુર લખ્યો હોય તે તે જે બાધા લાવતો હોય તે બાધામાં તેને તે સમજાવવો, અને તે ટીપ્પુ બાધાર છે એવું તે કદાચ કરેતા તે ઉપર નોંધનારા અમલદારે રાહી કરવી.

સદરકુ પ્રકારનાં જે ટીપ્પુ ઉપર સદરકુ પરમાણિ સહી કરી હોય તે દરમિયાન ટીપ્પુમાં જે વિગત લખી હોય તે વિગત તે માલુમે ટીપ્પુમાં કહેશે પ્રસંગે હકી છે એવાત બાબત તે ટીપ્પુ પ્રસંગે છે એમ સમજવું.

(ક) સમ રજિસ્ટ્રારનું વિશેષ કાર્યક્રમ.

૧૪. જે સ્થાવર મિલકત પોતાની સમ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં બધી નહીં હોય તે સ્થાવર

જે જમીન ફેરબાંધે | મિલકત સંબંધી મરજિયાતર વ્યવસ્થા કરવા વિશેષ નહીં સમ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં હોય તે હોય એવો ફરિયાદી સમ રજિસ્ટ્રાર નોંધા પછી તેણે તે ફરિયાદીની તથા તેની પીઠ ઉપર યેર તથા રાખેલા હોય તે તેની એક માત્ર કરવી, અને પોતાના ઉપરી રજિસ્ટ્રાર ના તાબામાં હોના ખીલ જે જે સમ રજિસ્ટ્રારની સમ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં તે મિલકતનો કાંઈ બામ હોય તે તે સમ રજિસ્ટ્રારની ઉપર જાહેરવી, અને તે દરમિયાન સમ રજિસ્ટ્રારે તે બાદી પોતાની ૧ બા નંબરની બાંધમાં ફરિયાદ કરવી.

૧૫. જે સ્થાવર મિલકત એક કરતાં વધી ડિસ્ટ્રિક્ટમાં હોય તે સ્થાવરમિલકત સં જે જમીન ફેરબાંધે | મિલકત સંબંધી મરજિયાતર વ્યવસ્થા કરવા વિશેષ નહીં હોય એવો રજિસ્ટ્રારમાં હોય તે બાબત ફરિયાદી સમ રજિસ્ટ્રાર નોંધા પછી તેણે તે ફરિયાદીની તથા તેની પીઠ ઉપર યેર તથા રાખેલા હોય તે તેની અ ન અમલદારની રીત. | તથા તેની પીઠ ઉપર યેર તથા રાખેલા હોય તે તેની અ ને ૨૧ મી કાયદામાં કહેલી નકસો હોય તે તેની નકસો પોતાની સમ ડિસ્ટ્રિક્ટ જે ડિસ્ટ્રિક્ટમાં હોય તે ડિસ્ટ્રિક્ટ વિવાદ ખીલ જે જે ડિસ્ટ્રિક્ટમાં તે મિલકતનો કાંઈ બામ હોય તે તે ડિસ્ટ્રિક્ટના રજિસ્ટ્રારની ઉપર જાહેરવી.

પોતાની પાસે નકસો આ બધા પછી તે રજિસ્ટ્રારે ફરિયાદીની નકલ અને નકસો ની નકલ હોય તે તે નકલ પોતાની ૧ બા નંબરની બાંધમાં ફરિયાદ કરવી, અને ફરિયાદીની એક બાદી પોતાના તાબામાં હોના જે જે સમ રજિસ્ટ્રારની સમ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં તે મિલકતનો કાંઈ બામ હોય તે તે સમ રજિસ્ટ્રારની ઉપર જાહેરવી, અને ઉપર કહેલી બાદી જે જે સમ રજિસ્ટ્રારની પાસે આવે તે તે સમ રજિસ્ટ્રારે પોતાની ૧ બા નંબરની બાંધમાં ફરિયાદ કરવી.

(૬) રજિસ્ટ્રારનાં વિશેષ કામ.

૧૬. મરણોત્તર ન્યાયરથા કરવા બાબતનો નહીં હોય તેવા સ્થાવરમિલકત બાબતનો જમીન બાબતનો દસ્તાવેજ હરકોઈ દસ્તાવેજ નોંધ્યાપછી રજિસ્ટ્રારે તે દસ્તાવેજ ની નોંધ્યા પછી કામ અભાવવા | યાદી પોતાના તાબામાં હોના ને ને સગ રજિસ્ટ્રારની ની રીત. | સગ રિસ્ટ્રીક્ટમાં તે મિલકતનો કોઈ બાગ હોય તે તે સગ રજિસ્ટ્રારની ઉપર જીપર મોકલવી.

રજિસ્ટ્રારે તે દસ્તાવેજની એક નકલ તથા ૨૧ મી કલમમાં કહેલો નકસો હોયતો તેની નકલ ને ખીજ રજિસ્ટ્રારની ડિસ્ટ્રિક્ટમાં તે મિલકતનો કોઈ બાગ હોય તે દરમિયાન રજિસ્ટ્રારની ઉપર પણ મોકલવી.

તે નકલ આવે એટલે તે રજિસ્ટ્રારે પોતાની ૧ બા નંબરની જુકમાં દૂધલ કરવી, અને પોતાના તાબામાંના ને ને સગ રજિસ્ટ્રારની સગ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં તે મિલકતનો કોઈ બાગ હોય તે દરમિયાન રજિસ્ટ્રારની ઉપર પણ તે નકલની યાદી મોકલવી.

ને ને સગ રજિસ્ટ્રારની પાસે આ કલમ પ્રમાણે યાદી આવે તે તે સગ રજિસ્ટ્રારે પોતાની ૧ બા નંબરની જુકમાં તે દાખલ કરવી.

૧૭. ૩૦ મી કલમની (બ) રકમ પ્રમાણે હરકોઈ દસ્તાવેજ નોંધ્યાપછી તે ૬ ૩૦ મી કલમની (બ) રકમ પ્રમાણે નોંધ્યા પછી તથા તેની પાંદ ઉપર બમણા ઘેરાની અને ૬ કમ પ્રમાણે નોંધ્યા પછી આ બાબતની નકલ તે દસ્તાવેજ ને મિલકત બાબત હોય તે મિલકતનો કોઈ બાગ ને ને રજિસ્ટ્રારની ડિસ્ટ્રિક્ટમાં હોય તે તે રજિસ્ટ્રારની જીપર મોકલવી અને ને રજિસ્ટ્રારની પાસે તે નકલ આવે તેણે રજિસ્ટ્રારને ને રીતે કામ અભાવવાનું ૧૬ મી કલમની ૧ બા રકમમાં કહ્યું છે તે રીતે કામ અભાવવું.

(ઈ) રજિસ્ટ્રારોનાં તથા ઈન્સ્પેક્ટર જનરલના નિર્ણયના અધિકાર બાબત.

૧૮. દરમિયાન સગરજિસ્ટ્રારે પોતાના હુકમના કર્તવ્યકરમા પોતાની કચેરી ને ર રજિસ્ટ્રારે સગ રજિસ્ટ્રારે | રજિસ્ટ્રારની ડિસ્ટ્રિક્ટમાં હોય તે રજિસ્ટ્રારની નીચેનાની ની તપાસ રાખવી અને તે હેઠળ રહી ને તેના નિર્ણય (એટલે હુકમ) પ્રમાણે આપવાં | અભાવવાં.

પોતાના તાબામાંના હરકોઈ સગ રજિસ્ટ્રારે કોઈ કામ કર્યું હોય અથવા કરવું નોંધ્યું છે તે કચેરી નહીં હોય (તે બાબત કરીયાદ થઈ હોય કે નહીં હોય તે પણ) તે વિશે અથવા ને જુકમાં અથવા કચેરીમાં હરકોઈ દસ્તાવેજ નોંધ્યા હોય તે જુક બાબત ની અથવા કચેરી બાબતની ચુકાદા કરવા વિશે પોતાને જરૂર જણાય તેવો હુકમ આ આક્ટનું ધારણ રાખીને કરવાને દરમિયાન રજિસ્ટ્રારે મુત્તાર છે.

૧૯. સથાનિક સરકારના તાબામાંના મુલક અંગેની સઘળી રજિસ્ટ્રારશન કચેરીઓ ઇન્સ્પેક્ટર જનરલ રજિસ્ટ્રારની ઇન્સ્પેક્ટર જનરલ તપાસ રાખવી, અને આ આક્ટ સંબંધિત કચેરીઓની તથા નું ધારણ રાખીને હેઠળ બમણી વાતો બાબત વખતે વખતે સ રાખવી. | કાનુનો કરવાનો અધિકાર તેને છે તે વાતોનો વિગત.

જુમે તથા કાગળ પતરો તથા દસ્તાવેજો સંબાળીને રાખવા બાબત અને ને જુ કાનુનો કરવાનો તેનો અ | કે તથા કાગળ પતરો તથા દસ્તાવેજો આગળ રાખી ચુક પિકાર | કવાની જરૂર નહીં હોય તેનો નાશ કરવા બાબત.

દરમિદ કિસ્કરિઠમાં ધણું કરીને કહી કહી બાપા આલેહ તે સમજવા સાહે તે તે બાપા સ્થાપિત કરવા બબબત.

૨૧ મી કલમ પ્રમાણે સુલકના કલા કલા બાગ કબલ કરવા તે સ્થાપિત કરવા બાબત

૨૪ મી તથા ૩૪ મી કલમ પ્રમાણે દંડ કરવો પડે તે રકમનું નિયમન કરવા બાબત, પોતાની નજરમાં આવે તે પ્રમાણે કરવાની મુખતવારી નોંધનારા અમલદારોને ૧૩ મી કલમ પ્રમાણે આપીએ તે અભાવવા બાબત નિયમન કરવા બાબત.

નોંધનારા અમલદારે દસ્તાવેજોની શરૂ કરવા નમુના પ્રમાણે કરવી તે નમુનાનું નિયમન કરવા બાબત.

૨૭૨૨૨૨૨૨ની અને સમ ૨૭૨૨૨૨૨૨ની કચેરીઓમાં ૫૧ મી કલમ પ્રમાણે જુદા રાખી હોય તે ઉપર સહી કરવા બાબત નિયમન કરવા બાબત.

૧ લા, ૨ લા, ૩ લા, અને ૪ થા નંબરની અનુક્રમણિકામાં કહી કહી વિગત બખરી તે સ્થાપિત કરવા બાબત,

૨૭૨૨૨૨૨૨ની કચેરીઓને કયા કયા તહેવારની રજા આપવી તે સ્થાપિત કરવા બાબત

અને ૨૭૨૨૨૨૨૨ તથા સમ ૨૭૨૨૨૨૨૨ કામ અભાવથી તેઓનું એકંદર નિયમન કરવા બાબત કાનુનો કરવાનો અધિકાર છે.

એ પ્રમાણે કચેરી કાનુનો મંજૂર થવા સાહે સ્થાનિક સરકારમાં મોકલવી, અને તે મંજૂર થાય એટલે સરકારી બાબતમાં છપાવીને પ્રસિદ્ધ કરવી પડી તે કાનુનો આ આકૃષ્ટમાં લખાલ કરી હોત તે ને પ્રમાણે આમને તેજ પ્રમાણે ચાલશે.

૭૭. ૨૪ મી કલમ પ્રમાણે અથવા ૩૪ મી કલમ પ્રમાણે લિધિલાદમાં અને દંડ માફ કરવાનો તેનો નોંધવાની શરૂ શીની રકમમાં તફાવત હોય તે સમજો અધિકાર.

અથવા તેના કોઈ બાગ પોતાની નજરમાં આવે તે પ્રમાણે માફ કરવાને પણ મંજૂર કરે જનરલ મુખતવાર છે.

ભાગ ૧૨ મો.

નોંધવાની ના કેલવા બાબત.

નોંધવાની ના કેલવાના સ ૭૧. કેલવા બખેલા સમગ્ર ઉપરથી ને ને સમ ૨૭૨૨૨૨૨૨ બખેલા દસ્તાવેજો બખી હુ દસ્તાવેજ નોંધવાની ના કેલવા એટલે:—

કયા. ને મિત્રતા બાબતનો દસ્તાવેજ હોય તે મિલકત પોતાની સમ ડિવિઝનમાં નથી એ સમગ્ર ચિવાય ખીજ સમજાવી,

તેણે ના કેલવાનો હુકમ કરવો, અને તેવો હુકમ કરવાના પોતાના સમજો હોય તે ૨ લા નંબરની જકમાં બખી મુકવા. અને “નોંધવાની ના કહી” આ શબ્દો તે દસ્તાવેજની પીઠ ઉપર લખવા. અને તે દસ્તાવેજ કરી આપનારે અથવા તે દસ્તાવેજ ઉપરથી લખે કરનારે કોઈ માલુમ અરજ કરે એટલે બિયર કલા પ્રમાણે ને સમજો બખી મુકવા હોય તેની નકમ ફાઈલ તથા વગર કારણે વાર લગાડવા વગર તેને આપવી.

ને દસ્તાવેજની પીઠ બિયર માફ પ્રમાણે ચેરો લખવો હોય તે દસ્તાવેજ આ આકૃષ્ટમાં આમજ બખેલા દસ્તાવેજ પ્રમાણે નોંધવાનો હુકમ થવા વગર અથવા નોંધવાનો હુકમ થાય ત્યાંથી મુખી કોઈ નોંધનારા અમલદારે નોંધવા લેવો નહી.

૭૮. દસ્તાવેજ કરી આપનાની ના કલાના સમજાવી દસ્તાવેજ નોંધવાની ના

દસ્તાવેજ કરી આપ્યાની ના કેહેવાના સગળ થયા નીચા ઉપરથી તેનોંધ વાળી ના કેહેવાનો સગ રજીસ્ટ્રારનેના હુકમ-કર વધાનો અથવા આંકો વત્તો કરવાનો અધિકાર. કહી હોય તે પ્રસંગ થિવાય નીચે પ્રસંગે દસ્તાવેજ નોંધવાને થિવાળી ના કેહેવાનો. હુકમ સગ રજીસ્ટ્રારે કરશે હશે (તે દસ્તાવેજ નોંધાવવાના જોખમિએ એવો હોય કે અ રજીમાં આવેતા નોંધાવવા એવો હોય) તે હુકમ ઉપર, તે સગ રજીસ્ટ્રારના તાગામાં હોય તે રજીસ્ટ્રારને ત્યાંહાં અપીલ આલશે, પણ તે હુકમની તારીખથી ત્રીસ દિવસની અંદર તે સદરહુ પ્રકારના રજીસ્ટ્રારને ત્યાંહાં આપી હશે તો આલશે અને સદરહુ પ્રકારનો હુકમ ફરવાનો અથવા આંકો વત્તો કરવાનો અધિકાર રજીસ્ટ્રારને છે.

અને દસ્તાવેજ નોંધવો એવું રજીસ્ટ્રારના હુકમમાં કરમાવ્ય હોય અને સદરહુ પ્રકારનો હુકમ કરવા પછી ત્રીસ દિવસની અંદર તે દસ્તાવેજ નોંધવા સારે યોગ્યરીતે આપી આપશે હશે તો સગ રજીસ્ટ્રારે તે હુકમ માન્ય કરશે અને પછી ૫૮ મી તથા ૫૯ મી અને ૬૦ મી કલમમાં કામ ચલાવવાની રીત કહી છે તે રીતે કામ ચલાવી શકાય તેટલું ચલાવવું અને સદરહુ પ્રકારની નોંધ લેવા બખ્યા પ્રમાણે આલશે એટલે તે દસ્તાવેજ નોંધવા સારે યોગ્ય રીતે પ્રથમ આપી આપશે તેજ વખતે તે નોંધો લેાત તો તે નોંધ નેગ માલત તે પ્રમાણે આલશે.

૭૩ ને માણસે દસ્તાવેજ કરી આપ્યો એવું કહે તો હોય તે માણસ અથવા દસ્તાવેજ કરી આપ્યા ની ના કેહેવાના સગળ ઉપરથી તે નોંધવાની સગ રજીસ્ટ્રારના કેહેશે ત્યારે નોંધવાની ના કહી હશે ત્યારે અરજી.

તે દસ્તાવેજ નોંધાવી લેવાનો પોતાનો હક સાધેત કરવા સારે. ના કેહેવાનો હુકમ થવા પછી ત્રીસ દિવસની અંદર સદરહુ પ્રકારનો સગ રજીસ્ટ્રાર ને રજીસ્ટ્રારના તાગામાં હશે તે રજીસ્ટ્રારને અરજી કરવાનો અધિકાર સદરહુ પ્રકારના દસ્તાવેજ ઉપર માં લેવો કરવાના કોઈ માણસને અથવા તેના વારસ વર્ગીકને અથવા આસેનને અથવા પાછળ કલા પ્રમાણે અપાત્યાર મળેલા મુખત્યારને છે.

સદરહુ પ્રમાણે કરવાની અરજી બખીને કરવી તથા ૭૩ ની કલમ પ્રમાણે ને સખદ ફત્તરમાં લખાવ કરવા હશે તેની નકલ તે અરજી સાથે જોડાશે. અને કરીઆદી નાં મજકુરનાં ખરા પણ ખાખતનો પ્રતિયાનો સેખ કરવા ખાખત ને રીત કાવદામાં કહી છે. તે રીત સદરહુ અરજીમાંનાં મજકુરનાં ખરાખરા ખાખતનો પ્રતિયાનો સેખ અરજીદારે કરશે.

૭૪. સદરહુ પ્રકારને પ્રસંગે અને દસ્તાવેજ નોંધવા સારે રજીસ્ટ્રારને આપી સદરહુ પ્રકારની અરજી આપ્યો હોય તે દસ્તાવેજ ખાખત તે રજીસ્ટ્રારની સામે ના આપ્યા પછી રજીસ્ટ્રારે કહી હોય ત્યારે પણ સગવડ પડે તે પ્રમાણે જલદી લેવા કામ ચલાવવાની રીત. બખેલી ચોકશી તણી કરતી એટલે:—

(અ.) દસ્તાવેજ ઉપર સહી થઈ છે કે નહીં.

(ખ.) દસ્તાવેજ નોંધવાનો હક જાખ થવા સારે પ્રસંગ પ્રમાણે અરજીદારે અથવા નોંધાવા સારે દસ્તાવેજ આપી આપનાર માણસે માણ કાવદા પ્રમાણે ને કરવું જોઈએ તે કરવું છે કે નહીં તેની ચોકશી કરતી.

૭૫. દસ્તાવેજ ઉપર સહી થઈ છે તથા સહરકુ પ્રમાણિ કર્યું નોંધ્યું છે કે જે નોંધવાનો કુકમ અને ૫ | એવું રજીસ્ટ્રારની નજરમાં આવે તો તે દસ્તાવેજ નોંધવાની કામ ચલાવવાની રીત. નો કુકમ તેણે કરેલો.

અને સહરકુ પ્રકારનો કુકમ કરવા પછી ત્રીસ દિવસની અંદર નોંધવા સાટે તે દસ્તાવેજ ચોમ્પ રીતે આણી આપ્યો હોય તો નોંધનારા અમલદારે તે કુકમ માન્ય કરેલો અને પછી ૫૮ મી તથા ૫૯ મી અને ૬૦ મી કલમમાં કામ ચલાવવાની રીત કહી છે તે રીત પ્રમાણિ કામ ચલાવી ચકામ તેટલું ચલાવવું.

સહરકુ પ્રકારની નોંધ હેઠળ લખ્યા પ્રમાણિ આલયે એટલે દસ્તાવેજ નોંધવા સાટે ચોમ્પ રીતે પ્રથમ આણી આપ્યો તેજ વખતે તે નોંધી હોત ત્યારે તે નોંધ નો પ્રમાણિ આલત તે પ્રમાણિ તે આલયે.

૭૪ મી કલમ પ્રમાણિ કાંઈ ચોક્કસી કરવા સાટે સાહેદોને સમત કરવાનો તથા જનશ્રીથી હાજર કરવાનો તથા પોતે દિવાની કોર્ટ હોય તે પ્રમાણિ તેણે સાહેદો આપવી પડે તેમ કરવાનો અધિકાર રજીસ્ટ્રારને છે. અને સહરકુ પ્રકારની કાંઈ પણ ચોક્કસીનો અરથ સપજો અથવા તેનો કાંઈ ભાગ કોણે આપેલો તે કુકમ કરવાનો પણ તેને અધિકાર છે. અને સહરકુ પ્રકારનો અરથ, દિવાની ઇનસાફતું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાપડા પ્રમાણિ કાંઈ ચુકરદમામાં અપાવેલા અરથ પ્રમાણિ વધુલ કરવાનો અધિકાર છે.

રજીસ્ટ્રાર ના કહેલી. | ૭૬. નો નો રજીસ્ટ્રાર.

(અ.) નો મિલકત સંબંધી દસ્તાવેજ હૈયે તે મિલકત પોતાની ડિસ્પોઝિશનમાં તથા અથવા દસ્તાવેજ સભ્ય રજીસ્ટ્રારની કચેરીમાં નોંધાવેલો નોંધ્યું એ સમય વગર ખીલત કાંઈ સમયથી દસ્તાવેજ નોંધાવવાની ના કહેયે અથવા,

(બ.) ૭૨ મી કલમ પ્રમાણિ અથવા ૭૫ મી કલમ પ્રમાણિ દસ્તાવેજ નોંધવાનું કરમાવવાનો કુકમ કરવાની ના કહેયે.

તે રજીસ્ટ્રાર દસ્તાવેજ નોંધવાની ના કહેવાનો કુકમ કરેલો તથા તે કુકમના સભ્ય ના પોતાની ખીલ નંબરની ચુકમાં હાખલ કરવા અને તે દસ્તાવેજ ફરી આપનાર અથવા તે દસ્તાવેજ ઉપર હાથો કરનાર કોઈ માણસ અરજી કરે તો સહરકુ પ્રમાણિ નો સમયો ફરતરમાં હાખલ કરવા હોય તેની નક્કલ તેને કારણ વગર વાર ન લગાડતાં આપવી.

આ કલમ પ્રમાણિ અથવા ૭૨ મી કલમ પ્રમાણિ કરેલા કોઈ કુકમ ઉપર અપીલ આલયે નહીં.

૭૭. ૭૨ મી કલમ પ્રમાણિ અથવા ૭૨ મી કલમ પ્રમાણિ દસ્તાવેજ નોંધવા બાબત દસ્તાવેજ નોંધવાની | કુકમ કરવાની રજીસ્ટ્રારના કચેરી ત્યારે ના કહેવાનો કુકમ કરેલા ના કહેવાને પ્રસંગે ફરી | પછી ત્રીસ દિવસની અંદર હેઠળ લખેલી કોર્ટમાં હેઠળ લખેલાં થાકે.

| કારણ સારું દરિયાદ કરવાનો અધિકાર તે દસ્તાવેજ ઉપર થી હાથો કરનાર કોઈ માણસને અથવા તેના વારસે વડીલને અથવા આસેનને અથવા મુખ્યત્વારને છે. એટલે નો કચેરીમાં તે દસ્તાવેજ નોંધાવવાનો હોય તે કચેરી નો દિવાની કોર્ટની અવલ ફરી આપીને ઇનસાફ કરવાની હકુમતની રજીસ્ટ્રાર સોમમાં હોય તે દિવાની કોર્ટમાં તે દસ્તાવેજ કુકમનાચું થવા પછી ત્રીસ દિવસની અંદર ચોમ્પ રીતે આણી આપવામાં આવેયે તો નોંધવા બાબત કુકમ થયું કુકમનાચું મળવા સાટે ફરીવાર કરવાનો અધિકાર છે અને ૭૫ મી કલમના ખીલ તથા ત્રીજા પેરેગ્રાફમાંના ૬ શબ્દ સહરકુ પ્રમાણિ આણી આપેલા સપજો દસ્તાવેજને કારણ પરત્વે જાય છે એમ સમજવું. અને આ આક્ટમાં ૭૫ મી તથા ૬૧મ હોય તોય પણ તે દસ્તાવેજ સહરકુ પ્રકારની ફરી આપીને ફરિયામાં લેવાનો અધિકાર છે.

ભાગ ૧૭ મો.

નોંધવાની તથા શોધવાની તથા નક્કલ કરવાની ફી બાબત.

૭૮. મચરનર જનરલ ડૉન બ્રાઉનસીમની મંજૂરીથી સ્થાનિક સરકારે હેઠળ આ સ્થાનિક સરકારે ફી ૬ | બેલાં કામ બાબત ફીનું કોષ્ટક તેવાર કરવું.
રાખવી.

ફરતાવેલી નોંધવા બાબત.

રજીસ્ટરેશન શોધવા બાબત.

નોંધ્યા પેલેલાં અથવા નોંધતાં વારને પુરત અથવા નોંધ્યા પછી સખાવોની અથવા શાખા કસ્ટો મજકુરની અથવા ફરતાવેલીની નક્કલ કરવા બાબત અથવા આપવા બાબત તથા હેઠળ બેલાં કામ બાબત એકલા અથવા વધારાની ખીજી ફીનું કોષ્ટક તેવાર કરવું.

૩૦ મી કલમ પ્રમાણે ફરતે નોંધ કરવા બાબત.

કમિશન આપવા બાબત.

તરજુમા શીર્ષક કરવા બાબત.

રેલેવાની ખાતગીજમાં જવા બાબત.

ફરતાવેલ સંબાળી રાખવા બાબત તથા તે પાછા આપવા બાબત.

અને આ આક્ટની મજબૂત પાર પાડવા સાથે જે ખીજી જાત સ્થાનિક સરકારને જાહેર થાય તે બાબત.

શીખ ફરેશર ફરેશ. | સરકાર કોષ્ટક સરકાર પ્રકારની મંજૂરીથી વખતે વખતે ફરેશવાનો અધિકાર સ્થાનિક સરકારને છે.

૭૯. એ પ્રમાણે ફી મેલાં તેનું કોષ્ટક સરકારી ગ્રાન્ટમાં ઉપાધીને પ્રસિદ્ધ કરવું.

શીખવાની પ્રસિદ્ધ કરવી. | અને તે કોષ્ટકની એક નકલ અંગ્રેજી ભાષામાં અને એક નકલ હિન્દીમાં ભાષામાં સિકાની નજર સેફ્ટ પડે તે રીતે રજીસ્ટ્રારની ફરતે ક મેરીમાં ચોટાડી મુકવી.

૮૦. આ આક્ટ પ્રમાણે ફરતાવેલ નોંધવાની ફી આપવી પડે તે સમયની ફી ફરતાવેલ ફરતાવેલ આપવી આપવી | જ નોંધાવવા સાથે આપવી આપવી વખતેજ આપવી એવું બને. વખતે ફી આપવી તે બાબત.

ભાગ ૧૮ મો.

શિક્ષા.

૮૧. આ આક્ટના કારણ પ્રમાણે આપવી આપેલા અથવા અનામત મુદ્દા ૬ નુકસાન કરવાના ધરાવા ફરતાવેલની અધિકારી કરવાનું અથવા તેના તરજુમા કરવાનું અથવા નોંધવાનું અથવા આ આક્ટ પ્રમાણે નીમણાં જે નોંધનારા અમલદારને અથવા આ આક્ટના કારણ સાથે તેની કચેરીમાં ચાલીએ રાખેલાં જે નોંધાવેલાં સોંપી દેવા તે તે અમલદાર આપવી આપવી | યથા માલુમ હિંદુસ્થાનના ફોન્ટાઈ કાયદામાં હેલાં પ્રકારનું ફોન્ટાઈ માલુમનું નુકસાન કરવાના ધરાવાથી અથવા હું જે ફરે તેથી નુકસાન થવા તેનું છે એવું પોતાને માલમ હોય અને ફોન્ટાઈ રીત અથવા છે એવું તેને માલમ હોય અથવા તેના તરજુમા કરે, અથવા તે નોંધેલાં તેને ધણામાંધણા સત વચગી ફેરવી શિક્ષા થયે, અથવા દંડ થયે, અથવા એ બેક શિક્ષા થયે.

૮૨. ફોન્ટાઈ માલુમ હેલાં બર્મલાં મુદ્દામાં ફોન્ટાઈ મુદ્દા કરે તે તે ધણામાં ધણા

ખાળા ઉપરથી એક યુનાહા | સાત વરસની કેદની શિક્ષાને પાત થયે.
ખાળાત શિક્ષા.

(અ) આ આકટ પ્રમાણે કામ અભાવતા હયે ત્યારે તેની આગળ
નોંધનારા અમલદારની આ આકટના દરમિયાન પ્રમાણે હરકોઇ કામ ચાલયે અથવા ચો-
આગળ જોડા મજદૂર કે કંઈ થયે તેમાં કાંઈ માલુસ સમ આપને કે ખાજી રીતે
હેવા ખાળાત. જાણી જોઈને જોડા મજદૂર કેદયે અને તે મજદૂર દરતર
માં કામલ કરેલો હોય કે નહી હોય તેપણુ તે માલુસ,

(બ) ૧૬ મી અથવા ૨૧ મી કલમ પ્રમાણે હરકોઇ કામ ચાલયે તેમાં ને આ
જોડા નકલ અથવા જોડા માલુસ દરનાવેજની જોડી નકલ અથવા દરનાવેજનો જોડા
તરજુમો આપવા ખાળાત. તરજુમો અથવા નકલની જોડી નકલ નોંધનારા અમલ-
દારને જાણી જોઈને આપયે તે,

(ક) હું કલાણે માલુસ હું એ રીતે કાંઈ માલુસ જોડું કેદયે અને તેમ
હું કલાણે એ રીતે જોડીને કાંઈ દરનાવેજ આજી આપયે, અથવા કંઈ વાત ક
કેદેલા ખાળાત. જુલ કરયે, અથવા મજદૂર કેદયે, અથવા કાંઈ સંગત અ-
થવા કમિશન કેદડાવયે, અથવા આ આકટ પ્રમાણે ચાલેલા કાંઈ કામમાં અથવા
ચોક્કસીમાં ખાજી કંઈ કંઈ કરયે.

(ડ) ને વાત ખાળાત આ આકટમાં શિક્ષા દરાવી છે તેવી કંઈ વાતમાં કાંઈ
આ આકટમાં કેદેલા યુ માલુસ હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાના અરથ પ્રમાણે મદદ-
નહા કરવામાં મદદ કરવા કરસે તે ધણામાં ધણા સાત વરસની કેદની શિક્ષાને, અથવા
ખાળાત. દંડને અથવા એ પેઠ શિક્ષાને પાત થયે.

૮૩. આ આકટમાં કેદેલા કાંઈ પણ યુનાહ કરવાની ખખર નોંધનારા અમલ-
દરિયાદ મરે કરવ.નોઆ દારને તેના હુદાના સખખથી જડે ત્યારે તે યુનાહ ખાળાત
ધિકાર નોંધનારા અમલદાર દરિયાદી મર કરવી તે ને ડાનસપેક્ટર જનરલના ચુલકમાં
રને છે. તે યુનાહ ખખરો હોય તેણે અથવા તેની પરવાનગીથી કરવી
અથવા સિંધમાં ખખરો હોય તે સિંધના ખાંચ ડાનસપેક્ટર જનરલે અથવા તેની પ-
રવાનગીથી કરવી અથવા ડિસ્ટ્રિક્ટમાં તે યુનાહ ખખરો હયે તે તે ડિસ્ટ્રિક્ટના રજીસ્ટ્રાર
ર અથવા તેની પરવાનગીથી કરવી અથવા સપડિસ્ટ્રિક્ટમાં તે યુનાહ ખખરો હોય તે
તે સપડિસ્ટ્રિક્ટના સમરજીસ્ટ્રારે અથવા તેની પરવાનગીથી કરવી.

આ આકટ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક યુનાહનો ડાનસાર ને ફોરટે અથવા અ-
મલદાર તાખા માંડેના પેહેલા વરસના માનિસતરેટના અખખાર કરતાં એકો અખ-
ત્યાર અભાવતા નહી હોય તે ફોરટે અથવા અમલદારે કરવો.

પણુ એવું દરાનું છે કે આ આકટ પ્રમાણે શિક્ષા કરાવતી વખતે સદરહુ ફોરટે
અથવા અમલદારે આજી કાયદા પ્રમાણે પોતાને નેટલો અખખાર હોય તે કરતાં વધતી
શિક્ષા કરાવવી નહી.

આ આકટ પ્રમાણે દંડ કાપી હોય તે ધણાકમાં મુખ્ય ષેદરની હદ બાહાર કરેલા
યુનાહ ખાળાત કરેલો હોય તે તે સપડો દંડ ફોજદારી કામ અભાવવાની રીતના કાય-
દામાં કેદથી રીતે વસુલ કરવો, અને તે દંડ સદરહુ હદમાં કરેલા યુનાહ ખાળાત કરેલો
હોય તે તે સપડો દંડ તે ષેદરની પોલીસનુ નિયમન કરવા ખાળાત ને આકટ માલુ હ
યે તે આકટમાં કેદથી રીતે વસુલ કરવો.

૮૪. આ આકટ પ્રમાણે નીમણે દરએક નોંધનારા અમલદાર હિંદુસ્તાનના ફો-
નોંધનારા અમલદારે સરખા જાણી કાયદાના અરથ પ્રમાણે સરકારી નોકરછે એવું
કાંઈ નોકરછે એવું સમજવું. સમજવું.

જેને માણસને તે નોંધનારા અમલદાર જે વાત પડે તે તેણે તેને ફેરવી કામદા પ્રમાણે જરૂર છે અને સદરહુ કામદાની રીતે મી કલમમાં "ઈનસાર્નું કામ" આ શબ્દો લખેલા છે તેમાં આ આકટ પરમાણે અલાવેલાં હરકોઈ કામનો સમાવેશ થાય છે એવું સમજવું.

રજિસ્ટરાર કોન્ટ્રાક્ટ કામ અલાવવાની રીતના કામદાની જરૂર મી તથા જરૂર મી કલમના અર્થ પરમાણે રજિસ્ટરારના સળખથી ફોરે છે એમ સમજવું. પણ સળ રજિસ્ટરારે સળ રજિસ્ટરારના સળખથી ફોરે છે એમ સમજવું નહીં.

ભાગ ૧૫ મો.

પરચુરણ.

૮૫. વસિયતનામાં શિયામ ખીજ દરતાવેલે કોઈ પાછા માગવા આગળ જરૂર જે પાછા માગવા જરૂર રહેલા દસ્તાવેજો વસે કરતાં વધતી મુદત મુખી રજીસ્ટરારના કચેરીમાં વેળેનો નાથ કરવા બાબત. પડી રહેશે તે તેનો નાથ કરવાનો અધિકાર છે.

૮૬. નોંધનારા અમલદારે પોતાના હુદના સળખથી કોઈ વાત શુધ જુધિયા કરી પોતાના હુદના સળખથી કોઈ હોય અથવા કરવાની ના કહી હોય તે બાબત તેની ઉપર મ વાત શુધ જુધિયા કરી હોય કોઈ દરિયાદ અથવા દાવો અથવા માગણી થવાને તે તે બાબત અથવા કરવાની ના અમલદાર પાત્ર થનાર નથી. કહી હોય તે બાબત નોંધના રા અમલદાર પાત્ર નથી.

૮૭. હરકોઈ કામ હરકોઈ નોંધનારા અમલદારે આ આકટ પ્રમાણે અથવા આ નોંધનારા અમલદારે સદરહુ આકટ ઉપરથી રદ કરેલા કોઈ આકટ પ્રમાણે શુધ જુધિ પ્રમાણે કોઈ કામ કરણ હોય થી કરવું હોય તે તેની નીમણુંકમાં અથવા કામ અલાવવાની તે તેની નીમણુંકમાં અથવા રીતમાં કોઈ આમી હોય તે સળખથી વેહેવાર જોપણેથી કામ અલાવવાની રીતમાં આમી નથી એવું સમજવું નહીં. હોયને સળખથી વેહેવાર ઉપ જોગી નથી એવું સમજવું નહીં.

૮૮. સરકારના હરકોઈ અમલદારે અથવા બંગાળના અથવા મદ્રાસના અ- સરકારી અમલદારોએ થવા મુજબના આડમિનિસ્ટ્રેટર જનરલે અથવા હરકોઈ આ અથવા કોન્ટ્રાક્ટ સરકારી થવા મુજબના આડમિનિસ્ટ્રેટર જનરલે અથવા હરકોઈ આ અધિકારીઓએ કરી આ શીશિયલ ટ્રસ્ટીએ અથવા આશિસિયલ આસેનિએ અથવા પેલા દસ્તાવેજો નોંધવા સરીફે અથવા હાઇકોર્ટના રિસીવરે અથવા રજીસ્ટ્રારે પો બાબત હુદના સળખથી કોઈ સેખ કરી આપ્યો હોય તે નો ધવા બાબત કંઈ કામ આલશે તે કામમાં અથવા પદમી કલમમાં ઠરાવ્યા પ્રમાણે સહી કરવા સારે કોઈ રજીસ્ટરારના કચેરીમાં પોતાની બતે અથવા મુખત્યારની ઓરફે હોજર થવા ની તેને જરૂર નથી. આ વાત વિરુદ્ધ આ આકટના કોઈ ઠરાય હોય તે પશુ ચિંતા નથી.

પણ ઉપર કહ્યા પ્રમાણે કોઈ સેખ કરી આપ્યો હોય ત્યારે જે નોંધનારા અમલ દારને તે સેખ નોંધવા સારે આપ્યો હોય તેને જાણ જણાય તે તેણે તે સેખની મા- હીતવાડી જાણવા બાબત પ્રસંગ પરમાણે સરકારના હરકોઈ સેફ્ટીને અથવા સરકાર ના સદરહુ અમલદારને અથવા આડમિનિસ્ટ્રેટર જનરલને અથવા આશિસિયલ ટ્રસ્ટી ને અથવા આશિસિયલ આસેનિને અથવા સરીફને અથવા રિસીવરને અથવા રજીસ્ટ- રારને લખી માકલવું. અને તે દરતાવેજ થવાની આત્રી થવા પડી તે નોંધવો.

૮૯. જે જે અમલદારે સન ૧૮૭૧ ના જમીનના સુધારાના આકટ પ્રમાણે દાખ સન ૧૮૭૧ ના જમીનના સુધારાના આકટ પ્રમાણે લેવા તે જમીન અથવા જે જમીન વધારે મજબૂતી સારે દાખલો.

સાનમાં આપવાની હોય તે જમીન સમજી અથવા થોડી ને નોંધનારા અમલદારની હ કુમતી રચણ જમીનમાં હોય તે અમલદારને ત્યાંહાં જોકલવી, અને સદરહુ પરમારના નોંધનારા અમલદારે તે ઘણાં પોતાની ર લા નંબરની બુકમાં ફાઇલ કરેલાં.

આકટની મધુરી.

૯૦. હેઠળ લખેલા દસ્તાવેજોમાંનો કોઈ દસ્તાવેજ અથવા નકશાઓમાંનો કોઈ સરકારે અથવા સરકાર નકશા નોંધવાની જરૂર છે અથવા કોઈ પણ વખતે નોંધવાની ને કરી આપેલા કોટલા- જરૂર હતી એવું આ આકટના અથવા સન ૧૮૭૧ના ૮ માં આકટના અથવા તે આકટ ઊપરથી રદ કરેલા કોઈ આકટના કોઈ ફરાવ ઊપરથી સમજવું નહીં.

(અ) જમીનના ધિહેસુખનો ફરાવ કરવાનું અથવા જમીનના ધિહેસુખના ફરાવની તપાસ કરવાનું કામ કરનારા અમલદારે ને દસ્તાવેજો આપ્યા હોય અથવા તેની પાસે ને દસ્તાવેજો આપ્યા હોય અથવા તેણે ને દસ્તાવેજો ઊપર સહી કરી હોય અને ને દસ્તાવેજો તે ફરાવના ફત્તરનો બાગ હોય તે દસ્તાવેજો.

(બ) કંઈ જમીનની માપણી કરવાનું અથવા માપણી તપાસવાનું કામ સરકારની તરફથી કરનારા હરેક અમલદારે ને દસ્તાવેજો તથા નકશા આપ્યા હોય અથવા તેની પાસે ને દસ્તાવેજો તથા નકશા આપ્યા હોય અથવા તેણે ને દસ્તાવેજો ઊપર તથા નકશા ઉપર સહી કરી હોય અને ને દસ્તાવેજો તથા નકશા તે માપણીના ફત્તરનો બાગ હોય તે દસ્તાવેજો તથા નકશા.

(ક) હરેકાઈ આજ કાયદા પરમાણે પઠવારી અથવા ગામનું ફત્તર તરફવાર કરવાનું કામ ને ખીલ અમલદારને સોંપ્યું હોય તે અમલદાર ને દસ્તાવેજો મુદતે ને મુદતે કોઈ કુલમી કચેરીમાં ફાઇલ કરે છે તે દસ્તાવેજો.

(ક) સનદો તથા ધનામ પત્રો અને જમીન અથવા જમીન ઉપરનો ફક સખંધ સરકારે આપ્યો છે અથવા કરી આપ્યો છે એવા મજદુરના અથવા એવા પુરાવા ના ખીલ દસ્તાવેજો હોય તે દસ્તાવેજો.

પણુ સદરહુ પ્રકારના સખળા દસ્તાવેજો તથા નકશા ૪૮ મી અને ૪૯ મી કલમના કારણે સારે આ આકટના ફરાવ પરમાણે નોંધેલા અને નોંધ્યા છે એવું સમજવું.

૯૧. ૯૦ મી કલમની (અ), (બ) અને (ક) રકમમાં કહેલા સખળા દસ્તાવેજો સદરહુ દસ્તાવેજો નેવાં ને તથા નકશા અને (ક) રકમમાં કહેલા દસ્તાવેજોના સખળા રહસ્યરો કોઈ માણસ નેવાનું કહે તે સ્થાનિક સરકાર સાંચે આપત.

વખતે વખતે કાનુનો ફરાવે તે કાનુનો પરમાણે અને સ્થાનિક સરકાર વખતે વખતે “શી” ફરાવે તે “શી” તે આજ આપે ત્યારે પછી તેને નેવા દેવા, અને ને માણસો સદરહુ પરમારના દસ્તાવેજોની નકશા માટે તે સખળા માણસોને સદરહુ પરમાણે નકશા આપવી.

૯૨. નોંધવા આપત ને કાનુનો આજ સુધી ખિશિય બરખામાં અમલમાં હતી તે બરખાની નોંધવાની કાનુ કાયદાની પેઠે ચાલવી હતી એવું સમજવું અને કોઈ અમલ નો કાયમ કરી છે. ઘરે અથવા ખીલ માણસે તે કાનુનોમાંની કોઈ કાનુનો પરમાણે કંઈ વાત કરી હશે તે આપત તે અમલદારની ઊપર અથવા ખીલ માણસની ઉપર કોઈ ફરીવાર અથવા ખીજુ કામ ચાલશે નહીં.

(True Translation.)

VENAYEK WASSOODEW
Oriental Translator Government.

હિન્દીઅન માનેરીટી આક્ટ એટલેહી હિસ્તાનમાં પ્રુપ્ત ઉમ્મર ખાખતનો કાયદો.

સને ૧૮૭૫ નો ૯ મોઃ

સને ૧૮૭૫ ના માર્ચ મહીનાની ૨૭ તારીખે ગવરનર જનરલની મંજૂરી મળી.

પ્રુપ્ત ઉમ્મર ખાખતનો કાયદો સુધારવાનો આક્ટ.

શ્રીદીય હિંદુસ્તાનમાં નિવાસ કરી રહેલા સખસોની ખાખતમાં નાની ઉમ્મરની યુ
ક્ત વધારવાનું અને હાલ કે તેના કરતાં પ્રુપ્ત ઉમ્મર ખાખતમાં વધારે, એક સર
આપણું અને નિશ્ચિતપણું પ્રાપ્ત કરવાની જરૂર છે તેથી આ ઉપરથી નીચે પ્રમાણે કે
રાવ કરવામાં આવેછે:--

કેઠું નામ.

૧ આ આક્ટ સને ૧૮૭૫નો હિંદુસ્તાનનો પ્રુપ્ત ઉમ્મર
રનો આક્ટ એવું નામ આપેછે.

આ આક્ટ અપા શ્રીદીય હિંદુસ્તાનને લાયુ પડેછે અને મહારાષ્ટ્રીની પ્રજાના
આ અરકે કયાં લાયુ સંબંધમાં મહારાષ્ટ્રી સાહેબ સાથે કોલ કરાર છે એવા હિંદુ
પડેછે. | સ્થાનમાંના દેથી રજવાડાના રાજાઓને અને સંરથાનોને
લાયુ પડેછે,

અને આક્ટ પાસ થવાની તારીખથી તલુ મહીના પછી તે આલુ થયે અને આ
તે ક્યારે થકે થયે અને મલમાં આવશે.
આમલમાં આવશે.

૨ આમાં ફેલેલી કોઈ પણ ખીના લાયુ પડયે નહીં--

- (અ) નીચે લખેલી એરથે બગન, પેલેરામણી, છેડા છુટકા અને કાતકની ખાખતો
માં કોઈ પણ સખસોની કામ કરવાની સત્તાને; અથવા
- (બ) મહારાષ્ટ્રી સાહેબની હિંદુસ્તાનમાંની પ્રજાના કોઈ પણ વરગ ધર્મને અગર ખ
ર્મ સખંખી કીયા અને ચીવાળને; અથવા
- (ક) આ આક્ટ અમલમાં આવતાં પેલેલાં તેને લાયુ પડતા કાંઈ પ્રમાણે ને સ
ખસ પ્રુપ્ત ઉમ્મરનો થયો હોય તેની સત્તાને;

૩ હવર ફેલેલું છે તેને અનુસરીને ને સગીરની ખીલકતનો અથવા જાતનો નવા
હિંદુસ્તાનમાં નિવાસ કરી મળી કોરે વાલી નીચેછે અથવા નવાળી કોરથી વાલી
રહેલા સખસોની પ્રુપ્ત કે નીમવામાં આવશે તે સગીર, અને કોઈ પણ કોરકે આક્ટ ના
અર. | રડસની હકુમત નીચે હોય તેથી સગીર, (સને ૧૮૬૫ ના
૧૦) હિન્દીઅન સકસેશન આક્ટ અથવા ખીલ કાવદામાં ને કોઈ આ વિશ્વ કમિશ્ન
હોય, તે જતાં પણ, ક્યારે તેની ૨૧ વરસની ઉમ્મર પુરી થાય ત્યારે પ્રુપ્ત ઉમ્મરનો
થયો ગણાયે, ત્યાર પેલેલાં પ્રુપ્ત ઉમ્મરનો થયે ગણાયે નહીં.

ઉપર કહ્યું છે તેને અનુસરીને હિંદુસ્તાનમાં નિવાસ કરીને રહેલા ખીલે કોઈ સંપત્તિ; જ્યારે તેની અદાર વરસની ઉંમર પુરી થાય ત્યારે પુત્ર ઉત્તરનો થયો ગણાય છે, ત્યારે તેના પુત્ર ઉત્તરનો થયો ગણાયે નહીં.

૪ કોઈ પણ સંપત્તિની પુત્ર ઉત્તર ગણવામાં નો ધિવસે તે જન્મ્યો હોય તે આ પુત્ર ઉત્તર થી રીતે મળે છે. આ ધિવસ ગણાયે; અને જો તેને ત્રીજી કલમનો રહેલો પાણી મળે. આથી પાણી પડતો હોય તો, તે ધિવસનું અંતિમ સંવત્સર આવે તેની યદ્યપ્તાતમાં, તે સંવત્સર પુત્ર ઉત્તરનો થયો તેમ ગણાયે.

ઉદાહરણ.

- (અ) જ સને ૧૮૫૦ ના જાનેવારી મહીનાની રહેલી તારીખે ખીડીય હિંદુસ્તાનમાં જન્મ્યો અને તેનો નિવાસ ખીડીય હિંદુસ્તાનમાં જન્મ્યો જ્યારે તેની જાતનો વાલી નીચે છે. જ સને ૧૮૭૫ના જાનેવારી મહીનાની રહેલી તારીખે રહેલો કાણુ પુત્ર ઉત્તરનો થાય છે.
- (બ) જ સને ૧૮૫૨ના ફેબ્રુઆરીની ૨૬મી તારીખે ખીડીય હિંદુસ્તાનમાં જન્મ્યો અને તેનો નિવાસ ખીડીય હિંદુસ્તાનમાં છે. જ્યારે તેની મીલકતનો વાલી નીચે છે. જ સને ૧૮૭૩ના ફેબ્રુઆરીની ૨૮મી તારીખે રહેલો કાણુ પુત્ર ઉત્તરનો થાય છે.
- (ક) જ સને ૧૮૫૦ના જાનેવારીની રહેલી તારીખે જન્મ્યો તે ખીડીય હિંદુસ્તાનમાં નિવાસ પ્રાપ્ત કરે છે. કોઈ પણ જ્યારે તેની જાતનો અગર મીલકતનો વાલી નીચે છે નથી, તેમજ તે જ્યારે આદ્ય વારસની હકુમત નીચે પણ નથી; જ સને ૧૮૬૮ના જાનેવારીની રહેલી તારીખે રહેલો કાણુ પુત્ર ઉત્તરનો થાય છે.

આ આદ્ય અમલવાર કીતકું પરેસમાં જાયો.

સન ૧૮૬૫ નો આકટ ૧૧ મો.

અદાલતની, હાઈકોર્ટની, અસલ દિવાની ફરિયાદો લેવાની, મામુલ હકુમતની, હાઈ આદારની નાહાના મુકરરમાની કોર્ટો બાબત કાયદા છે તે એકઠા કરીને સુધારવા બાબતનો આકટ.

અદાલતની હાઈકોર્ટની અસલ દિવાની ફરિયાદો લેવાની મામુલ હકુમતની હાઈકોર્ટ. | આદારની નાહાના મુકરરમાની કોર્ટો બાબત કાયદા છે તે એકઠા કરીને સુધારવા બાબત છે, વાસ્તે હેઠળ બખવા પરમાણે કરાવું છે.

૧. આ આકટમાં વિષયને અથવા આગળ પાછલા સંબંધને બાધ આવતો નહીં હોવત. | ૧ તો એક વચની શખ્તોમાં અનેક વચની શખ્તોનો અને અનેક વચની શખ્તોમાં એક વચની શખ્તોનો સમાસ થાય છે એવું સમજવું.

નિંગ. | પશિંગ શખ્તોમાં સ્ત્રીઓનો સમાસ થાય છે.

“જડવ” | “જડવ” આ શખ્તોમાં આકિદંત જડવનો સમાસ થાય છે.

“કલમ” | “કલમ” એટલે આ આકટની કલમ બાબતી.

“નાહાના મુકરરમાની કોર્ટો” | “નાહાના મુકરરમાની કોર્ટો” એટલે આ આકટ પરમાણે સ્થાપેલી કોર્ટો.

અને બિદિશ હંડિયાના ને ને બાગમાં આ આકટ અમલમાં આવશે તે તે બા

“કોલેજા કોલેજાની રા” | ગમાં અમલ ચલાવવાનો અખતવાર ને માણસને આપ્યો હશે તે માણસ. એવો અરથ તે બાગમાં કોલેજા કોલેજાની

“સરકાર” આ શખ્તોનો સમજવો. અને તે બાગમાં ને મુખ્ય દિવાની અપીલ કોર્ટની હકુમત આબતી હોય તે મુખ્ય દિવાની અપીલ કોર્ટ એવો અરથ.

“હાઈ કોર્ટ” | હાઈકોર્ટ આ શખ્તોનો સમજવો.

૨. બાદશાહી સન ૬૫૨ થી સ્થાપેલી હંસાઈની મુખીમ કોર્ટની હકુમતની એ

સન ૧૮૬૧ નો ૪૨ મા | હ આદાર નાહાના મુકરરમાની કોર્ટો સ્થાપવા બાબત સન

આકટ અને સન ૧૮૬૧ | ૧૮૬૦ નો ૪૨ મા આકટ છે તે, અને સન ૧૮૬૦ નો ૪૨

નો ૧૨ મા આકટ ૨૬ | મા આકટ સુધારવા બાબત સન ૧૮૬૧ નો ૧૨ મા આ

કરવા બાબત. | કટ છે તે ૨૬ છે એવું સમજવું. પણ એવું કરાવું છે કે સન ૧૮૬૦ નો ૪૨ મા આ

કટ પરમાણે સ્થાપેલી ને નાહાના મુકરરમાની કોર્ટો છે તે કોર્ટોને તે આકટ પરમા

ણે મુલકંતા નેટલા બાગમાં હકુમત આપી છે તેટલા બાગમાં અથવા આગળની કલમ

પરમાણે તે કોર્ટોને મુલકંતા નેટલા બાગમાં હકુમત આપી છે તેટલા બાગમાં તે કોર્ટો

આ આકટ પરમાણે સ્થાપી છે અને આ આકટમાં કરાવ તેઓને બાધ થશે એવું સ

મજવું અને તે કોર્ટોમાં ને ફરિયાદી તથા કામો ચાલુ હોય તેઓની આ આકટ પ્ર-

માણે ને રીત તજવીજ કરીને ફેસલા કરવો નેટલા તે રીત તજવીજ કરીને ફેસલા

કરવો પણ આ આકટ અમલમાં આવ્યા પેહેલાં સદરૂ પ્રકારની હરકોઈ ફરિયાદોમાં અ-

થવા કામ ચાલુ હોય તેમાં ને વાત કરી હોય તેહનું ફળ આ આકટ ઉપરથી રદ થાય છે, અથવા અલભાય છે એવું સમજવું નહીં.

૩. પોતાના તાબામાંલેતા મુલક મહેન્દી હરકોઇ જગ્યાએ આ આકટ પ્રમાણે સુ-
 ન્હાના ચુકરદમાની કોરોડો કરદમાનો ધનસાઈ કરવા સારું ઇંડીયાના ગવર્નર જનરલ
 સ્થાપવા બાબત. ધનકોસિલની મંજૂરી બધને ન્હાના ચુકરદમાની કોરોડો ને
 ટલા માલુસોની જરૂર હોય તેટલાં માલુસો સુધા સ્થાપવાનો અધિકાર ડેકાણા ડેકાણાની
 સરકારને છે ન્હાના ચુકરદમાની કોરોડો સદરકુ પ્રમાણે સ્થાપવામાં આવશે ત્યારે તે કો-
 તેની હકુમતની સ્વજ શી રટની હકુમતની હદ ડેકાણા ડેકાણાની સરકાર કરાવવી અને
 મ ડેકાણા ડેકાણાની સરકાર એ પ્રમાણે કમવેલી હદમાં વખતે વખતે ફેરફાર કરવાનો
 ર કરાવવી. અધિકાર સરકારને છે. ન્હાના ચુકરદમાની હરકોઇ કોરોડો
 કાઢાડી નાખવાનો અધિકાર ડેકાણા ડેકાણાની સરકારને છે.

૪. ન્હાના ચુકરદમાની હરકોઇ કોરોડો શીકો વાપરવો તે ઉપર “ફાલુ ડેકાણાની
 કોરોડો શીકો. ન્હાના ચુકરદમાની કોરોડો” એ અક્ષરો અમેજીમાં તથા કોરોડોની
 કોરોડો સધળી બાબતમાં બાધામાં કોરાવવા અને સધળી બાબતના તે કોરોડોની ઉપર
 હાકોરોડોના તાબામાંરહેશે હાકોરોડોનો નિર્ણય તથા કુલમ ચાલશે.

૫. નાહાના ચુકરદમાની કોરોડોની હકુમતની હદમાં ને જગા અથવા જગ્યાએ ડેકા
 કોરોડો કપાઈ બરવી. | છા ડેકાણાની સરકાર વખતે વખતે કરાવશે તે જગ્યાએ કો
 રોડો બરવી.

૬. નાહાના ચુકરદમાની કોરોડોને ને ચુકરદમાઓનો ધનસાઈ કરવાનો અધિ-
 નાહાના ચુકરદમાની કોરોડો કાર છે તેની વિગત.—અતની રૂએ અથવા ખીજ કરારની
 રોડોને કપ કપ ફરિયાદોનો ધનસાઈ કરવાનો અધિકાર છે. રૂએ રૂપીઆ સેહેલા હોય તે બાબતનો અથવા બાકા બા-
 બતના અથવા જગમ માલ મિલકત બાબતનો અથવા તેની માલ મિલકતની કિંમત બા
 બતનો અથવા નુંકશાની બાબતનો ઠાવો ખતાની બાકીની રૂએ અથવા ખીજ રીને
 પોમસે રૂપીઆ ઉપર નહી હોય તેવા ઠાવા પલુ એવું કરાવ્યું છે કે જેકળ લખેલી ફરિ-
 યાદી સદરકુ પ્રકારની કોઇ કોરોડોમાં ચાલશે નહી તેની વિગત.—

૧. બાગીઆએ અથવા તેઓના મુખત્યારોએ બાકી કાઢાડી આપી ન-
 હી હોય તો પંતીઆબાના હિસાબની બાકી બાબતની ફરિયાદી.

૨. અવુપલ (એટલે જલિયતનામુ) કરવા વગર કોઇ માલુમ મરી ગયો હો
 ય તેનો માલ મિલકતનો હિસ્સો સેવા બાબતની અથવા હિસ્સાનો
 બાગ સેવા બાબતની ફરિયાદી અથવા જલિયતનામુની રૂએ સેગેશી એ
 ટલે મફત સેવાપિત દાત સેવા બાબતની અથવા સેગેશીનો બાગ સે-
 વા બાબતની ફરિયાદી.

૩. શરીરને ધન કરી એવું કહેતા હોય તેની નુંકશાની બરી સેવા બાબત
 ની ફરિયાદ ચાલશે નહી, પણ તે ધનથી પામ્યાનું નુંકશાન યક હોય
 તો તે નુંકશાની બાબતની ફરિયાદી ચાલશે.

૪. જમીનના ગણિત બાબત અથવા ખીજા કાવા બાબત હાલમાં રેવન્યુ ખાતાના અગ્રણીઓની આગળ (એટલે મુલકની અમલદારની આગળ) ફરિયાદી ચાલે છે તેવા ગણિત બાબતની અથવા ખીજા કાવા બાબતની ફરિયાદ ચાલશે નહીં, પણ જમીનના ધારાની ચંદેલી બાકી બાબતની ફરિયાદ લેવાની હકૂમત નાહાના મુકદ્દમાની કોરટનો જડજોને અનુસર કરીને આપી હશે તો જ ધારાની ચંદેલી બાકી બાબતની ફરિયાદ ચાલશે.

૫. ઉપરની છેલ્લી કલમમાં કહેલી જે ફરિયાદીઓનો ઇનસાફ કરાવતો અધિકાર એક હજાર રૂપિયા સુધી નાહાના મુકદ્દમાની કોરટમાં છે તે ફરિયાદીઓમાં નાહાના મુકદ્દમાની કોરટની હકૂમત એક હજાર રૂપિયાની રકમ સુધી વિચારવાનો અધિકાર ડેકાણા ડે-કાણાની સરકારને છે.

૬. ફરિયાદ કરતી વખતે પ્રતિવાદી નાહાના મુકદ્દમાની કોરટની હકૂમતની સ્થળ કોરટની હકૂમત. | શ્રીમતી રહેતો હોય અથવા નહીં સાફ પોતાની જાતે કામ થઈ શકે તે હોય અથવા હકૂમતનો સ્થળ શ્રીમતી ફરિયાદીનું કારણ ઉત્પત્ત થઈ હોય અને પ્રતિવાદી ફરિયાદી થતી વખતે નહીં સાફ પોતાના સાકરી અથવા અપત્તારની મારફતે તે સ્થળ શ્રીમતી કામ કરતો હોય તો છદ્દ કલમમાં કહેલી જે ફરિયાદીનો ઇનસાફ કરવાનો અપત્તાર તે જ કલમ ઉપરથી નાહાના મુકદ્દમાની કોરટને આપ્યો છે તે સંધળી ફરિયાદીનો ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર નાહાના મુકદ્દમાની કોરટને છે.

ખુલાશા. (મ.) કોઈ માણસનું એક જગાએ હમિયા રહેવાનું 'ડેકાણ' હોય અને ઘોડા ઘાઠાડાના કામ સાફ જ ખીજા જગાએ પણ તેનો ઉતારો હોય ત્યારે જે ડેકાણે તે ઘોડા ઘાઠાડા રહેતો હોય તે ડેકાણે ફરિયાદીનું કારણ ઉત્પત્ત થાય તો તે બાબત તે તે જુદું ડેકાણે રહે છે એવું સમજવું.

(વ.) કારપોરેશનની અથવા મંડળીની એક જ અથવા મુખ્ય કચેરી જે જગાએ હોય તે જગાએ ફરિયાદીનું કારણ ઉત્પત્ત થાય તો તે કારણના સંબંધથી જ કારપોરેશન અથવા મંડળી કામ ચલાવે છે એવું સમજવું. અથવા કારપોરેશનની અથવા મંડળીની પેટાની કચેરી જે જગાએ હોય તે જગાએ ફરિયાદીનું કારણ ઉત્પત્ત થાય તો તે કારણના સંબંધથી તે જગાએ તે કારપોરેશન અથવા મંડળી કામ ચલાવે છે એવું સમજવું.

(ક.) આ કલમમાં કામ એવું જે હાલે છે તે હરકોઈ મુકદ્દમ ડેકાણે મુકદ્દમ વખત સુધી ચાલવું નોંધાય.

૭. ડેકાણા ડેકાણાની સરકાર ઉપર અથવા ઈડીયા સરકાર ઉપર ફરિયાદી કરતી સરકારની ઉપરની ફરિયાદી | હોય તો તે સરકારનું સ્થાન જે જગાએ હોય તે જગાએ જે કોરટની હકૂમત ચાલતી હોય તે કોરટમાં કરવી.

૧૦. રોટ સેફ્ટરી ઉપર ફરિયાદી કરવી હોય તો જે મુલકમાં ફરિયાદીનું કારણ રોટ સેફ્ટરીની ઉપરની જે ઉત્પત્ત થયું હોય તે મુલકની સરકારનું સ્થાન જે જગાએ હોય તે જગાએ જે કોરટની હકૂમત ચાલતી હોય તે કોરટમાં કરવી.

૧૧. પ્રતિવાદી ને આકર્ષીની અથવા મુખત્યારની મારફતે નફા સાફ કામ થયેા કરેતા હોય તે આકરને અથવા મુખત્યારને આ આકટ પ્રમાણે કરેલા સમન પેહિઆડયા એટલે પ્રતિવાદીને પેહિઆડયા એવું સમજવું પણ એવું કરાનું છે કે ને કોર્ટમાં ફરીયાદી થઇ હોય તે કોર્ટની હકુમતની સ્થળ શીમમાં સદરહુ પ્રમાણે સમન પેહિઆડયા વખતે તે મુખત્યાર અથવા આકર પોતાની જાતે પ્રતિવાદીની વતી નફા સાફ કામ કરતા હોય એમ સમજવું જોઈએ.

૧૨. આ આકટ પ્રમાણે નહાના મુકરદમાની કોર્ટ જ્યાં સ્થાપી હોય ત્યાંમાં ને ને મુકરદમાનો ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર તે કોર્ટને હોય તે મુકરદમાનો ઇનસાફ નહાનાના મુકરદમાની સદરહુ કોર્ટની હકુમતની સ્થળ શીમમાં ખીજી દોષ કોર્ટની હકુમત આજતી હોય તે કોર્ટ કરતી નહીં. પણ એવું કરાનું છે કે કરજ બાબત અથવા દિવાની કામના ખીજી કાવા બાબત માછજોરને અથવા માછજોરને આખત્યાર અલાવતારા માલુસને અથવા આસિસ્ટે માછજોરને, અથવા ડીપ્રી માછજોરને હાલમાં ને હકુમત જિજ બાબત માછજોરની છે તે હકુમત આ આકટના કોર્ષ કરાવ ઉપરથી જતી રહેશે એવું સમજવું નહીં. અથવા મદ્રાસના કાયદા પ્રસંગના ખાતે કરાવ પ્રમાણે ગાના મુનશરૂ અથવા ગામની અથવા તાલુકાની પંચ ને હકુમત અલાવે છે તે હકુમત અથવા બચકરી કોર્ટ રીકવેસ્ટ ને હકુમત અલાવે છે તે હકુમત અથવા ડાવણીના જોઈદ માછસતરેને કેટલેએક પ્રસંગે દિવાની હકુમત આપવા બાબત તથા તે અમલદારને ખતોના રજીસ્ટર કરવા બાબત સત ૧૮૫૬ નો ૩ ને આકટ છે તે આ આકટ પ્રમાણે ડાવણીના જોઈદ માછસતરેને દિવાની હકુમત આપી હોય તે જોઈદ માછસતરે ને હકુમત અલાવે છે તે હકુમત અથવા બચકરી તેમજમદ્રાસમાં અને મુંબઈ ખબરમાં તથા ડાવણીમાં અને મદ્રાસ અથવા મુંબઈ પ્રસિંગેસીનું બચકર ને ચાણામાં રહેલું હોય તે ચાણામાં ના હાની નાહાની ફરિયાદીઓનો ઇનસાફ કરવા સાફ તે પ્રત્યેક પ્રસિંગેસીની આજ કાનું પરમાણે અખત્યાર આપીને દરવેશ અમલદાર ને હકુમત અલાવે છે તે હકુમત, અથવા મદ્રાસ પ્રસિંગેસીમાં આજ કાનું પ્રમાણે બચકરી મા અથવા મદ્રાસમાં બચકરી ખુસો ઉપરની ફરિયાદી બાબત પંચ ને હકુમત અલાવે છે તે હકુમત આ આકટના કોર્ષ કરાવ ઉપરથી જતી રહે છે એવું સમજવું નહીં.

૧૩. આ આકટમાં આગળ કરાવ કરેલો છે તે શિવાય નાહાના મુકરદમાની કોર્ટ કોર્ટનો જડજ.

૨૨ ડેકાણા ડેકાણાની સરકારે કરવેલા જડજની આગળ જા રી. અને ઇંડિયાના મવરનર જનરલ ઇનકાઉનશીલ કરાવે છે તેટલા પગાર તે જડજને મળશે, તે જડજ ડેકાણા ડેકાણાની સરકાર નિમણૂક કરશે તે પરમાણે સદરહુ પ્રકારની એક કોર્ટને જડજ થશે અથવા તેની બે અથવા વધતી કોર્ટને જડજ થશે પણ આ આકટના કરાવ શિવાય ખીજી રીતે તેણે દિવાની હકુમત અલાવતી નહીં. આ આકટમાં આગળ કરાવ કરેલો છે તે પ્રમાણે અલાવતી.

૧૪. નાહાના મુકરદમાની જે અથવા વખતી કોરોડોનો જે ૪૩૪ થયે તે ૪૩૪ પછી કોરોડોનો જે ૪૩ થયે છેને સરકાર કરવા જવાનો હોય તે વખત અને વખતી વખત તથા કોરોડો બરવાની તારીખો કરાવવાનો અધિકાર છે. મ પરમાણે અથવા ઈડિયા સરકારના પ્રતિ તાબા મહિના મુલકમાં ચોક્કસ કમીસનરના અથવા ગુજ્ય દિવાની અમલદારના હુકમ પરમાણે કરાવવાને મુખ્યત્વાર છે. સદરહુ વખતની તથા તારીખોની મુચના સરકારી ગેજટમાં છપાવી પ્રસિદ્ધ કરવી, અને ટેકાણા ટેકાણાની સરકાર અથવા સદરહુ ચોક્કસ કમીસનર અથવા ખીલ્તે અધિકારી જે જમાએ અને જે રીતે છપાવીને પ્રસિદ્ધ કરવાનું કરાવયે તે જમાએ અને તે રીતે છપાવીને પ્રસિદ્ધ કરવી.

૧૫. આ આક્ટ પરમાણે નાહાના મુકરદમાની કોરોડોનો જે અધિકાર નાહાના મુકરદમાની કોરોડોનો ૪૩૪નો આપવાર મુકરદ કરેલી મુદત મુખી હુકમ માલુસને આપવા અને તે અધિકાર તે માલુસે કદ કદ કોરોડમાં ચલાવવા તે વખતે વખતે કરાવવાને ટેકાણા ટેકાણાની સરકાર મુખ્યત્વાર છે. જે માલુસને ઉપર કદમાં પરમાણે અધિકાર આપ્યો હોય તે માલુસે તે અધિકાર કદાચી કોરોડમાં ચલાવવો એવું સરકારે કરાવ્યું હોય તે કોરોડમાં ૧૩ મી કદમ પરમાણે તે કોરોડોને સાર નિમિષો ૪૩૪ જે પરમાણે અધિકાર ચલાવતે તેજ પરમાણે ચલાવવો.

૧૬. જે માલુસને ઉપરની છેલ્લી કદમ પરમાણે નાહાના મુકરદમાની કોરોડોનો જે સદરહુ પરમાણે જે માલુસને અધિકાર આપ્યો હોય તે માલુસે જે કોરોડમાં ૪૩૪ હોય તે કોરોડમાં હુકમ ચલાવવી. ૩૪૪નો અધિકાર આપ્યો હોય તે માલુસે એ અધિકાર ૧૩ મી કદમ પરમાણે નિમિષો ૪૩૪ જે કોરોડમાં હોય તે કોરોડમાં ચલાવવો એવું સરકારે કરાવે તો ઉપર કદમાં પરમાણે જે માલુસને અધિકાર આપ્યો હોય તે માલુસે ૧૩ મી કદમ પરમાણે નિમિષો ૪૩૪નો હુકમત પરમાણે હુકમત ચલાવવી. ઉપર કદમાં પરમાણે જે માલુસને અધિકાર આપ્યો હોય તે માલુસ અને જે ૪૩૪નો કોરોડમાં તે માલુસે ચોતા નો અધિકાર ચલાવયે એવું કરાવ્યું હોય તે ૪૩૪ એમિને કામ વેહેલી આપવાનો ખોલપર કરવા ખામત અને નાહાના મુકરદમાની કોરોડોનો ૪૩૪નો તથા ઉપર કદમાં પરમાણે જે માલુસને અધિકાર આપ્યો હોય તે માલુસેના કામ કરાવવા ખામત અને તેમના કરમ કરાવવા ખામત ટેકાણા ટેકાણાની સરકાર વખતે વખતે કાનુનો કરવી પણ એવું કરાવ્યું છે કે તે કાનુનોમાંની કોઈ કાનુન કોઈ રીતે આ આક્ટના કરાવ વિરુદ્ધ કરવી નહીં.

૧૭. નાહાના મુકરદમાની કોરોડોનો ૪૩૪નો અધિકાર ૧૫ મી કદમ પરમાણે જે

જડાનેનો અથવા ને મા
જુસને નાહાના મુકરદમા
ની કોરડના જડાનેનો અ
ધિકાર આપ્યો હોય તે
માણસોનો પગાર અને તે
ઓને સ્થળ શીમમાં વ
શીમાત કરવા નીમનાં.

૬૭ કામ કરવું નહીં.

૧૮. આ આકરે પરમાણે ફરિયાદી ઘાય તે સધળી ફરિયાદીના પ્રતિવાદીને મુકરદ
સમન.

માનો, અખતવારનો દેસણી યવા સાહે સમન કરવો. ફરિ
યાદ અરજી ચિવાય નીજ બજેલી હકીકત કોરડે માગવા વગર કોરડે લેવી નહીં,

૧૯. આ આકરે પરમાણે ને પ્રકારની અને નેટલી રકમની ફરિયાદીનો ઇનસાફ
ને ફરિયાદીઓનો ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર ના
હાના મુકરદમાની કોરડોને
છે તે ફરિયાદીઓમાં ને
સેલુદારનું કુકમનાયુ થયું
હોય તે સેલુદારે રૂબરૂ
કરે તો ને સેલુદારની ઉ
પર કુકમનાયુ થયું હોય તે
સેલુદારની જાત ઊપર અ
થવા જંગમ માલ ઉપર
કુકમનાયુ તાબડતોબ બ
જાવવાનો કુકમ કરવાને
કોરડે મુખત્યાર છે.

જી માલ મિલકત બાબત યાવમ વારંદ આપવું અથવા કુકમનામાવાળો સેલુદાર તેજ
હદમાં કુકમનામાવાળો સેલુદારની જંગમ માલ મિલકત બાબતે તે માલ મિલકત બાબત
વિશેષ વારંદ આપવું.

૨૦. આ આકરે પ્રમાણે કુકમનાયુ બજાવવા સાહે કુકમનામાવાળો સેલુદારનો
જંગમ માલ નેટલી જોઈ
એ તેટલો નહીં હોય તો
સ્થાવર મિલકત ઉપર કુ
કમનાયુ બજાવવું.

કુકમનામાની નકલ આપવી અને તે કુકમનામાની રૂબરૂ નેટલું સેલેજ બાકી રહ્યું
હોય તે બાબત હામસા આપશે અને કુકમનામાવાળો સેલુદારની સ્થાવર મિલકત ને
જગ્યાએ હોય તે જગ્યાએ ને દિવાની કોર્ટની સામાન્ય હકુમત ચાલતી હોય તે કોર્ટમાં
તે નકલ તથા હામસા રજુ કરે એટલે તે કોરડે પોતાના કાનૂન પ્રમાણે અને તેવે પ્ર
સંગે કામ ચલાવવાની રીત હોય તે રીતે તે કુકમનાયુ અમલમાં બાવવું કામ ચલાવવું.

૨૧. આ આકરે પ્રમાણે મુકરદમાનો ઇનસાફ માલ ત્યારે કોરડે દેસણી અથવા

માણસને આપ્યો હોય તે રૂક માણસને ગવરનાર જનરલ
પ્રેનકોનસીલ વખતે વખતે કરાવશે તેટલા પગાર મળશે. સદ
રકુ માણસને અધિકાર આપ્યો હોય તે અધિકારી ને જીલા
ની અથવા ડેકાણની સ્થળ શીમમાં ચલાવવાનો તેનો કુકમ
યોગ્ય હોય તે જીલામાં અથવા ડેકાણે તેણે બારિસ્ટરનું અથવા
અટોર્નીનું અથવા વકીલનું અથવા ખીડરનું અથવા બા એને

આ આકે પ્રમાણે ને | કુકમ કરે તે સમજા આગેના જાણવા, પણ એવું ઠાણું
 મુકરદમાનો ધનસાફ થયો | છે કે પ્રતિવાદી ઉપર એકતરશી કુકમનામું થકુ હોય ત્યારે
 હોય તે મુકરદમાના હેસ | ને કોરે કુકમનામું કરકુ હોય તે કોરે કુકમનામું અ-

બા આગેના સમજવા. | અમલમાં આવવાનો કુકમ નામ્યા પછી ત્રીસ દિવસની
 એકતરશી કુકમનામું રદ | અંદર પ્રતિવાદી એવી નોટીસ આપવાને મુખત્યાર છે કે
 થકુ થકુ. | કોરેની આવતી બેઠકે કુકમનામું રદ કરવાનો કુકમ મ-

ળવા સાફ કોરેને નોટીસ આપવાનો મહારા ધરાવે છે અને કોરેની આવતી બે
 ઠેકે હરખાસત કરી પણ સમજ બરાબર પોહોચ્યો નહીં અથવા મુકરદમાનો ધનસાફ
 થયો તે વખતે પ્રતિવાદીથી હાજર થયામું નહીં તેનો વાજખી સમજ હતો એવું કોરેની
 ખાત્રિ થાય તે રીતે સાખીત થાયતો પોતાની નજરમાં આવે તે પ્રમાણે અરજ બાબત
 સરતો અથવા ખીજે કસવ કરીને કોરે કુકમનામું રદ કરવાનો કુકમ કરવો અને મુ-
 કરદમાનો ધનસાફ કરવાને દિવસ કસવયો અને વળી એવું ઠાણું છે કે ઊપરનો વિ-
 થીય કસવ ને મુકરદમાને બાકુ નહીં હોય અને નવેસરથી ધનસાફ કરાવવા સાફ કોરેની
 નવેસરથી ધનસાફ. | આવતી બેઠકે હરખાસત કરવાનો ધરાવે છે એવી નોટીસ

હેસબાની તારીખથી સાત દિવસમાં કોરેને આપે અને પછી કોરેની આવતી બેઠકે
 તે પ્રમાણે હરખાસત આપે ને કોરેની નજરમાં આવશે તો નવેસરથી ધનસાફ કરવાને
 કોરે મુખત્યાર છે પણ નવેસરથી ધનસાફ કરાવવાની ને પક્ષકાર હરખાસત કરી
 કરેની રકમ તથા ખર | હોય તે પક્ષકાર પ્રતિવાદી અથવા પ્રતિવાદીઓમાંનો એક
 અનામત મુકવા બાબત | પ્રતિવાદી હોય તે પોતાની ઉપર નેટલા રૂપીયાનું કુકમનામું,
 થકુ હોય તેટલા રૂપીયાની રકમ સામાવાળાને અરજ થયો હોય તે અરજ મુખા હ-
 રખાસત કરવાની નોટીસની સાથે કોરેમાં અનામત નહીં મુકેતો પાછો નવેસરથી ધ
 નસાફ કરવો નહીં.

આ આકે પ્રમાણે કોઈ મુકરદમાનો ધનસાફ કરતી વખતે કાચકા સંબંધી તકરાર
 કાચકા વિગરે બાબત ત | નિકળે અથવા તે આજ કાચકા સરથી આલતી આવેલી હોય
 કરાર નિકળે તે વીધે હાઈ | તે આજ સંબંધી તકરાર નિકળે અથવા મુકરદમાનો હેસબા
 કોરેમાં બખી મોકલવાનો | ને હરકત પડે એવી કોઈ જણાવેજના અર્થ સંબંધી તકરાર
 અધિકાર. | નીજે તો ખાંચસો રૂપીયા મુરીની ફીયાદીમાં કોરે પો-

તાની મેળે અથવા મુકરદમા હરોઈ પક્ષકારની અરજ ઉપરથી તે મુકરદમાની હકીકત
 બખી કાઢાડી ને તે હકીકત પોતાના અભિપ્રાય : મુખા કરાવ થવા સાફ હાઈકોરેમાં
 મોકલવાને મુખત્યાર છે. અને ખાંચસો રૂપીયા ઉપરની ફીયાદી હોયતો કોરે મુકરદ-
 માની હકીકત બખી કાઢાડીને તે હકીકત પોતાના અભિપ્રાય મુખા કરાવ થવા સાફ
 હાઈકોરેમાં મોકલવી જ જોઈએ.

રક હાઈકોરેને બખી મોકલ્યું હોય તોપણ મુકરદમાનું કામ ચલાવવાને કોરે
 હાઈકોરેના અનુમત પ્ર | મુખત્યાર છે. અને ને વાત બાબત હાઈકોરેને બખી મો-
 માણે કુકમનામું કરસે એ | કંઈ છે તે વાત બાબત હાઈકોરેનું અનુમત બખાઈ આ
 વી સરતથી કુકમનામું કરવા | વધે તે પ્રમાણે કુકમનામું કરશે એવી સરતથી કુકમનામું
 નો અધિકાર. | કરવાને, પણ કોરે મુખત્યાર છે પણ ને મુકરદમા બાબત

હાઈકોર્ટને બપ્પી માકલ્યું હોય તે મુકદ્દમાનું કુકમનાનું તે કોર્ટને કુકમ આવી પો-
લેયે ત્યાંહાં મુખી બનવવું નહીં.

૨૪ હાઈકોર્ટ તે મુકદ્દમાનો ધનસાઈ કરવા સાથે નજીકનો દિવસ કરાવે. અને
તે મુકદ્દમાનો ધનસાઈ | તે કોર્ટના ધરમાં જાહેરનામું મારીને તે દિવસની સુચના
કરવા સાથે હાઈકોર્ટ દિવ | આપવી.
સ કરાવે.

૨૫ સદરહુ પ્રકરના મુકદ્દમાના પક્ષકારો પોતાની જાતે હાઈકોર્ટમાં હાજર થ
પક્ષકારો પોતાની જાતે હા | ધને તકરાર કરવાને અથવા વકીલની મારફતે તકરાર કરવાને
જરૂર થઈ તકરાર કરવાને | મુખત્યાર છે.
અથવા વકીલની મારફતે |
તકરાર કરવાને મુખત્યાર
ર છે.

૨૬ મુકદ્દમાની ચોકડી કચીને વિચાર કરવા પછી હાઈકોર્ટ પોતાના ફેસલા
હાઈકોર્ટનો ફેસલો માક | ની એક નકલ બીયર કોર્ટનો ચિફો કચીને તે નકલ ને
બધો. | કોર્ટે મુકદ્દમા માકલ્યા હોય તેની પાસે માકલવી. અને
તે નકલ આપ્યા પછી તે કોર્ટે હાઈકોર્ટનો ફેસલા પ્રમાણે તે મુકદ્દમાનો નિકાલ કરે.

૨૭ હાઈકોર્ટના અનુમત સાથે મુકદ્દમા માકલ્યા બાબત કંઈ અરચ થાયતો
હાઈકોર્ટમાં મુકદ્દમા મા | તે અરચ મુકદ્દમાનો અરચ છે એવું સમજવું,
કલવા બાબતનો અરચ.

૨૮ આ આક્ટની ૨૨ મી કલમ પ્રમાણે હાઈકોર્ટમાં મુકદ્દમા માકલ્યા હોય
મુકદ્દમામાં કુકમ અથવા | ત્યારે તે મુકદ્દમા માકલનારી કોર્ટે તે મુકદ્દમામાં ને કુ-
કુકમનાનું કર્યું હોય તેમાં | કમ અથવા કુકમનાનું કર્યું હોય તેમાં ફેરફાર કરવાનો અ-
ફેરફાર કરવાનો અથવા | વધવા તે રદ કરવાનો અધિકાર અને વાજબી હોય તેવા
તે રદ કરવાનો અધિકાર | કુકમ કરવાનો અધિકાર હાઈકોર્ટને છે.

૨૯ આ આક્ટ પ્રમાણે હરકોઈ જીલ્લામાં એક કરતાં વધારે કોર્ટો સ્થાપવામાં
જીલ્લા કોર્ટમાંની એક કો | આવે ત્યારે તેમાંની એક કોર્ટને તે જીલ્લાની હાના મુ-
રતને મુખ્ય કોર્ટ કરાવવા | કરદમાની મુખ્ય કોર્ટ કરાવવાને હાની સરકાર મુખત્યાર છે.
નો અધિકાર.

૩૦ હરકોઈ જીલ્લાની હાના મુકદ્દમાની મુખ્ય કોર્ટના જડજને તે જ જ-
રાખી મુકદ્દમાનો ધનસા | લલાની હાના મુકદ્દમાની બીજી કોર્ટ કોર્ટના જડજને
ઈ કરવા સાથે જીલ્લાની | સાથે અથવા તે બીજી કોર્ટમાં બીયર કલ્લા પ્રમાણે ને મા-
બીજી કોર્ટના જડજની | લુસને જડજનો અધિકાર મળ્યો હોય તે માલુસની સાથે
સાથે બેસવાનો અધિકાર | આ આક્ટ પ્રમાણે ધનસાઈ કરવા લાયક મુકદ્દમાનો ધનસાઈ
મુખ્ય કોર્ટના જડજને છે. | બેસવાનો અધિકાર છે. અને તે બીજી કોર્ટનો જડજ
કચીને ફેસલો કરવા સાથે | અથવા સદરહુ પ્રકારનો બીજો માલુસ અને હાના મુકદ્દમાની મુખ્ય કોર્ટનો જડજ
એ બેઠુ જલ્લા મળીને ધનસાઈ કરવા સાથે તે બીજી કોર્ટના જડજને અથવા સદરહુ
પ્રકારના બીજા માલુસ ને મુકદ્દમા રાખી મુકદ્દમા હોય તે મુકદ્દમાનો ધનસાઈ કચીને
ફેસલો કરવા સાથે મુખ્ય કોર્ટના જડજને બેસવું બેઠવું.

૩૧. કાનુનમાં બંધેથી પ્રસંગે જે જડજોને અથવા એક જગ્યા અને એક મા-
ફેલાએક ચુકરદમાનો ખાત | હુસ જેને ઉપર કહ્યા પ્રમાણે જડજોનો અધિકાર મળ્યો
સાક કરવા સારે જે જ | હોય તે માલુસ એ બેઠ જણાને એકઠાં વેસાડવા બાબત
જોનો એકઠાં વેસે ત્યારે | અને ચુકરદમાની તથા અરજીની તજવીજ કરીને નિકાલ
તેથી થીતે કામ ચલાવવું. | (વધેની વખતે વખતે કાનુનો કરવાનો અધિકાર ડેકાણા
કરવા બાબત ઠરાવ કરવા | ડેકાણાની સરકારને છે.

૩૨. જે જડજો અથવા એક જગ્યા અને ઉપર કહ્યા પ્રમાણે જે માલુસને જ-
કામદારની કંઈ વાત બાબત | જગ્યાનો અધિકાર મળ્યો હોય તે માલુસ એ બેઠ જણા એ
બેઠ જડજોનું મત જુદું | કઠા બેસે અને જે હેંસણી અથવા કુકમ કરવો હોય તે બા-
પરે ત્યારે થી થીતે કામ | બા તરફોનું એકમત હોયતો તે હેંસણી અથવા કુકમ
ચલાવવું. | કરાવેના હેંસણી અથવા કુકમ છે એમ સમજવું, પણ કામદાર બાબત અથવા જે માલ
કામદારથી માલની આવી હોય તે માલ બાબત અથવા હેંસણાને હરકત ધાવ એવા કંઈ
ફતાવે જગ્યા અર્થે બાબત તેઓનું મત જુદું જુદું પડશે તો જે વાત બાબત જુદું જુદું
મત પડ્યું હોય તે વાત હાઈકોર્ટનું અનુમત મંગાવવા સારે આ આક્ટની ૨૨ મી
કલમમાં કહેલી થીતે હકીકત બાબત કાઠાડીને હાઈકોર્ટમાં તેમણે પાઠવવી. અને આ
આક્ટની ૨૨ મી ૨૩ મી, ૨૪ મી, ૨૫ મી અને ૨૬ મી કલમના જે ઠરાવ હાઈકોર્ટ
રહેને બાબત પાઠવેલી હકીકતને બાધુ છે તેજ ઠરાવ આ કલમ પ્રમાણે બાબત પાઠવેલી
સખળી હકીકતને બાધુ છે એમ સમજવું.

૩૩. ઉપર કહેલી વાતો ચિવાય ખીજી કંઈ વાત બાબત બેઠ જડજોનું મત
બનેલી વાત બાબત જે | જુદું જુદું પડેતો જહાના ચુકરદમાની કોરદના જડજોની
જડજોનું મત જુદું જુદું | જગા ઉપર જેની નિમલ્લેક અગાઉથી થઇ હોય તેના મત
પડેતો કોરદના મત પ્રમા | પ્રમાણે નિકાલ કરવો.

૩૪. ઉપર કહેલી વાતો ચિવાય ખીજી કંઈ વાત બાબત જડજોનું અને જે મા-
બનેલી વાત બાબત જડજો | હુસને ઉપર કહ્યા પ્રમાણે જડજોનો અધિકાર મળ્યો હોય
નું અને જડજોનો અધિકાર | તેનું મત જુદું પડેતો જડજોને પોતાના અનુમત પ્રમાણે નિ-
૨ જે માલુસને મળ્યો | કાલ કરવો.

૩૫. જહાના ચુકરદમાની કોરદમાં એક અમલદાર નિમવાને ડેકાણા ડેકાણાની સ-
રજીસ્ટ્રારની નિમલ્લેક | રજાર કુપ્પાત્યાર છે. અને તેને કોરદને રજીસ્ટ્રાર કહેવો અને
ઈંડીયાના અવરતર જનરલ ઇન્ડોસિસ વખતે વખતે કરમાવશે તરફો તેને પગાર મળશે.

૩૬. જહાના ચુકરદમાની હરએક કોરદને રજીસ્ટ્રાર કોરદને કુપ્પ કારખાની જે
રજીસ્ટ્રારનું કામ. | એવું સમજવું આ આક્ટ પ્રમાણે રજીસ્ટ્રારને જે ખીજી કામ
તથા અધિકાર આપ્યો છે તે કામ તથા અધિકાર ચિવાય રજીસ્ટ્રારે ફેરવે બાબત પ્ર-
માણે કામ કરવા એકમે કોરદને આપેલી સખળી ફરીયાદ અરજી તેણે આગળી કલમના

દરાવ પ્રમાણે થી. અને પશુકારને ને દરતાવેજ રજુ કરવા હોય તે સમજા તેણે જેવો અને સાહેબને હાજર થવાના કુકમ કરવા ને મુકરદમા કોરટની આગળ રજુઆતનીપર આવવાના હોય તેઓના દીવ તેજુ કરવી. અને પોતાની નજરમાં આવે તે પ્રમાણે તે મુકરદમાનો હનસાફ થવાનો દિવસ દરાવવો. ૨૧ મી કલમ પ્રમાણે નાદીસો આવે તે એ થવાનો તેહેને અધિકાર છે.

૩૭. જડજી કામ મિટી ઉપર મર્યાદા હોય અને જડજીના અધિકારવાળો કોઈ મા દરીયાઈ અરજીમાં ફાલાણી જુસ નહીં હોય અને દિવાની હનસાફનું કામ અધારવાની મિના બોલીએ એહેલું ૨ રીત બાબતના કામવાની રજી કમમથી કરમી કલમ બગીમાં જુસ રની નજરમાં આવે મિના બગી છે તેમાંની ફાલાણી ખીના કોરટને આવેથી અરજીમાં નથી એહેલું રજીસારની નજરમાં આવેતા તે દરીયાઈ અરજીનામજીર કરવાને તે મુકવીયાર છે.

૩૮. નહાના મુકરદમાની કોરટમાં દરીયાઈ કચી હોય અને ત્યાંમાં હાજર થઈને રજીસાર કજીલત બધને તે જવાબ દેવા સાફ પ્રતિવાદીને ચોખ્ખીતે સમજા કરવા હોય ઉપરથી કુકમનામજી કરવાને અને તે દરીયાઈની તજવીજ કરવા સાફ ને દીવસ દરાવવો મુકવીયાર છે.

હોય તે દિવસ પેહેલાં પ્રતિવાદી અથવા ચોખ્ખીતે અધિકાર પામસો તેહેનો મુખતીયાર કોરટના રજીસારની આગળ હાજર થઈને વાદીનો દાવો કજીલ કરસે અને પોતાની ઉપર કુકમનામજી કરાવવાનું કજીલત કરવાની પરવાનગી મળવાની દરખાસત કરચે અને જડજી કામમિટી ઉપર મર્યાદા હોય અને ઉપર કલ્લા પ્રમાણે જડજીનો અધિકાર પામસો કોરટમાજુસ નહીં હોય તો પ્રતિવાદી દાવો કજીલ કરે એસે વાદીની તરફનું કુકમનામજી ફક્ત રમાં કામજી કરવાનો અધિકાર રજીસારને છે. જડજીને મુકરદમાની તજવીજ કરીને વાદીની તરફનું કુકમનામજી કર્યું હોય તો તેને પ્રમાણે આલત અને તેનું નેહેલું રૂબ નિષજ ત તેજ પ્રમાણે તે કુકમનામજી આલચે અને તેનું તેહેલુંજ હજ નિષજ એહેલું સમજ વિચેય દરાવ.

૩. હું પશુ એહેલું રજીસાર છે કે પ્રતેક પ્રસંગે રજીસારે આ કલમ પ્રમાણે કુકમનામજી કરવાપછી પેહેલાં સમજ પેહોત્યા બાબત અને દરીયાઈના પશુકાર તેજ છે એ બાબત અને તેઓ હમારી આગળ હાજર થવા છે ને વગર કપરે હાજર થયા છે એબાબત પોતાની પકી ખતરી કરીયે ॥

૩૯. જડજી કામમિટી ઉપર મર્યાદા હોય અને ઉપર કલ્લા પ્રમાણે જડજીનો અધિકાર રજીસારે કુકમનામજી બળ કાર પામસો કોઈ માલુસ નહીં હોય તો પોતે ને કોરટનો રજુ તે બાબત જુસાર હોય તે કોરટના જડજીને અથવા ઉપર કલ્લા પ્રમાણે ને માલુસને અધિકાર મળેલો હોય તે માલુસે કુકમનામજી કરમાં હોય તે બાબતના બાબતની દરખાસતો પશુ રજીસારે થી અને જડજી ને કીતે તે કુકમનામજી બળવતે તે રીતે તે કુકમનામજી તેણે જડજીના અથવા ઉપર કલ્લા ખીજ માલુસના કુકમ પ્રમાણે બાબતમાં આ કલમ પ્રમાણે રજીસારે કોઈ કુકમ કરચો હશે તે ઉપર અપીલ આલચે નહીં, પણ તે કુકમ થવાની તારીખથી પશુ મકાનાની અંદર પોતાની મુકીયા તે કુકમ નામજી દેરવાનો અથવા તેમાં દેરકાફ કરવાનો અધિકાર જડજીને અથવા ઉપર કલ્લા ખીજ માલુસને છે.

૪૦. ન્હાના મુદરમાની ને કોરવો રાઈ માણસ રજ્યાર હોય તે કોરવની ક
કેટલાએક મુદરમામાં કુમળની સ્થળસીમા ને હાથ ઉપન થાય તે હાથનો ઇનસા
ન્હાના મુદરમાની કો ર કરાવાસાર ન્હાના મુદરમાની કોરવના જડજનો અધિકાર
રવના જડ નો અધિ ક તે રજ્યારને આપવાને કેમણ કેટલાનો સરકાર મુખની
કાર રજ્યારને આપ થાર કે પછુ તે હાથની રકમ અથવા કીમત (૨૦) પીસ હ
વા માળત. પીવા ઉપર નહી જોઈએ. રજ્યાર તે અધિકાર જડજનો નિર્બંધ પ્રમાણે અથવા જડ
જ નહી હોય ત્યારે જડજનો અધિકાર ઉપર કહવા પ્રમાણે ને માણસને મળણ હોય
તેના નિર્બંધ પ્રમાણે ચલાવે.

જા. ઉપરની ડેલી રકમ પ્રમાણે ને ફીવાદોને ઇનસાફ કરવાનો રજીસ્ટરને આ રજીસ્ટરને ને ફીવાદોનો | પિકાર હોય તેવી ફીવાદો હોય તે રજીસ્ટરની આગળ હ ઇનસાફ કરવાનો અધિકાર | નસાફ થવા સારે પાડી ઉપર મકાનથી અને ડારેના જડ કરવા માનવ. | જ ને પ્રમાણે એ ફરિયાદોને ઇનસાફ ફીને દેસથી કરતે અને હુકમનામાં ખાતવત તેજ પ્રમાણે તેજ ને ફીવાદોને ઇનસાફ ફીને દેસથી કરવે રજીસ્ટરની શાખી બેપથી | અને હુકમનામાં ખાતવવા. પછી એવું દેરાંજીએ કે પોતાને ફીવાદો કાઢાડીને જડજી | ચોથ જણુવ ત્યારે રજીસ્ટરની શાખી ઉપરથી હુકમ ફી ની શાખી ઉપર થયી. | થાકી કાઢાડીને પોતાની શાખી ઉપર થવાનો અને તેને ઇનસાફ ફીને દેસથી કરવાનો અધિકાર જડજી એ અથવા જડજીને નહી હોય ત્યારે ને માણસને જડજીને અધિકાર મળવે હોય તે માણસને છે.

૪૨, હાકોમ મુકર્રમખાની રજીસ્ટરે તજવીજ કરી હોય અથવા નિહાલ કરેલો જાણી કબજા પ્રમાણે રજીસ્ટરે તે મુકર્રમખામાં તેણે નોંધ કર્યો અથવા નોંધ કર્યો હોય તે હોય તે હોય તે અપીલ આપેલી નહીં. પણ નોંધ મુકર્રમખામાં કરેલો અપીલ આપેલી નહીં પણ વધારાની વાત બાબત અથવા નોંધ આપેલ કામમાં સરખી આપેલી આપી હોય તે આપેલ બાબત અથવા હેસબાને હરકત આપેલ તેવા હરકતેજા અથવા બાબત રજીસ્ટરને સંસય આપેલ તે મુકર્રમખામાં જડજનુ અનુમત મંગાવવા સાથે અથવા જડજન નહીં હોય તે જડજનો અધિકારી પર કબ્જા પ્રમાણે નોંધ મુકર્રમખામાં કરેલો હોય તે મુકર્રમખામાં અનુમત મંગાવવા સાથે આ આક્ટને ૨૨ મી કબજા પ્રમાણે જડજનો નોંધ પ્રમાણે હાકોમને અનુમત મંગાવવા સાથે મુકર્રમખાની હકીકત બાબત કાઠાડીને પ્રમાણે છે તે પ્રમાણે મુકર્રમખાની હકીકત બાબત કાઠાડીને પ્રમાણે અધિકાર રજીસ્ટર સદરહ પ્રમાણે બાબત પ્રાપ્ત હોય તેને નોંધ આપેલ આ આક્ટમાં નોંધ આપેલ છે તે સમજા કરાય રજીસ્ટર મુકર્રમખાની હકીકત બાબત કાઠાડીને પ્રમાણે તેને કારણ પરત્વે બાબત થયે.

૪૪. (આ આકરની) ૩૮ મી કસમ પ્રમાણે રજીસ્ટરે કુકમનાથ કર્યું હોય
૩૮ મી કસમ પ્રમાણે ૨ તે ૨૬ કરવાનો અધિકાર કોરબના જાડજને અથવા જાડજ
જાડજરે કરેલ કુકમનાથ નહીં હોય ત્યારે જાડજનો અધિકાર ઉપર કલા પ્રમાણે નોં

માણસને મળ્યો હોય તે માણસને છે, તે જીવી રીતે કે જડને અથવા ઉપર કહ્યા પ્ર-
માણિ ને માણસને અપાત્તવાર મળ્યો હોય તે માણસે મુકરદમાની તબીલી કરતી વ-
ખતે કુકમનાયુ રૂપ હોત તો તે ને રીતે અને ને સંખ્યાથી રહ થાય તેજ રીતે અને
તેજ સંખ્યાથી જડજને અથવા ઉપર કહ્યા પ્રમાણિ જડજનો અધિકાર મળ્યો હોય
તે માણસને રજરજારનું કુકમનાયુ રહ કરવાનો અધિકાર છે.

૪૪. કોરડેનો કાંઠો એ તામનો એક અમલદાર - કાના મુકરદમાની હરકોઈ કો-
કોરડેના કમારકની નેમ | રકમ્મ હંડીયાના ગવરના જતરના હનકોસિયો હાવે તેટલે
છેક તથા બરતરશી | પગારે રાખવાનો અધિકાર છે. સદરકુ અમલદારને કોકાણા
કોકાણાની સરકારની મંજૂરી બાદને અથવા હંડીયાના સરકારના પત્રેકે તાનામાંના મુ-
લકમાંના મીસે કમિશનરની અથવા ખીલ મુખ્ય દિવાની અધિકારીની મંજૂરી બાદને
નિમવાને તથા બરતરશી કરવાને કોરડે પ્રાપ્તવાર છે. -કાના મુકરદમાની કોરડેના રજ-
રજારને કોરડેના કમારકનું પછુ કામ સીપવાને હરકત નથી.

૪૫. -કાના મુકરદમાની કોરડેના કમારક નિમવામાં આવે ત્યારે તે કમારક કોરડે
કમારકનું કામ. | તથા તથા રજરજાર હોય તો રજરજારના કુકમ પ્રમાણિ
સપજા સમો તથા વારંટો, તથા કુકમો, તથા કુકમનામા અપવવાના વારંટો (કુકમ)
આપવાં અને કોરડે ને કામ ચલાવું હોય તે સપજા કામનું રજતર રાખવું. અને
કોરડેમાં ને પૈશા આવે અથવા આળ્યા હોય તે સંખ્યાજવા અને કોરડેમાંથી ને પૈશા
આપ્યા હોય તે સપજા પૈશાનો હિસાબ રાખવો, અને તે સપજા પૈશાનો હિસાબ
રાખવા સાથે એક ચોપડો રાખીને તે ચોપડામાં તે હિસાબ લખવો.

૪૬. -કાના મુકરદમાની કોરડેનો વહીવટ અથવા કામ ચલાવવાનો બહિષ્કર ક-
વહીવટ વગેરે રીતે રવા બાબતની કાનુનો હાની આપીને પ્રાકમવાને અને
અપાત્તવાર તે બાબતની કા | સદરકુ કોરડેમાં કોકાણા કામ બાબત કોરડેની (મિસે નયુ
નુનો કરવાનો હાકકોરડે | નાની) જરૂર છે એવું પોતાની તજરમાં આવે તે કામના
અધિકાર છે. કોરડે કરાવવાનો અને સદરકુ કોરડેના અમલદારોએ ચો-
પડા, તથા નોશિ તથા હિસાબો, કેમ રાખવા તેને કરાવવા કરાવવાને અને સદરકુ
કાનુનોમાં અથવા કોરડેમાં વખતે વખતે હેરફેર કરવાનો અધિકાર હાકકોરડેને છે.
પછુ એવું કોરડે છે કે તે કાનુનો અથવા કોરડે આ આકેડેના હાથ વિરૂધ્ધ અથવા
ખીલ કોઈ માણ કાયદા વિરૂધ્ધ કરવા નહીં.

૪૭ આ આકેડે પ્રમાણિ ને ફરીવાર થઈ હોય અથવા કામ ચાલવું હોય તેને કહ્યા
આ આકેડે પ્રમાણિ હન | પતા કરે બાબતના કાયદા એકલા કરીને સુધારવા બાબત
સાકે કરવા કાયદે ને મુક | સન ૧૮૬૨ નો ૧૦ મો આકેડે છે તેની ૨૬ મી કલમ
રકમ્મ હોય તે મુકરદમાનો | અને આ આકેડેમાં પાછળ મના કરી છે તે રીવાજ
સન ૧૮૬૨ નો ૧૦ મો આકેડે | દિવાની હનસાકેડું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદા
કની ૨૧ મી કલમમાં અને | ની નેટલા હાથ લાગુ છે અથવા લાગુ હોય તેમાં લાગુ થયે,
સન ૧૮૬૦ નો ૮મા આ |
કેના કલમ અંતુ કર્યા છે.

૪૮. સન ૧૮૫૬ ના ૩ ના આકેડેની ૨ છ. કલમ કોઈ કરાવ ઉપરથી અથવા

સન ૧૮૪૧ ની ૧૧મા આ | “લશ્કરી કાવળીમાં હિંસાદેના કામ વગેરેનો ખંડોખલ ક-
 ઠેન્દી ૧૦મી કામ કાવળ | રવા બાબત નિયમ દરાવવા વિષે” સન ૧૮૬૪ નો ૨૨ મા
 રાખવા બાબત. | આકે છે તેની ૧ મી, ૭ મી, ૮ મી, કામમાં લશ્કરી કા-
 વળીમાં હાના મુકદ્દમાની કોરોટો સ્થાપવા બાબત દરાવ્યું છે તે કામના કોષ દરાવ ઉપરથી
 “ઈલ્લ હિંડીયા કંપનીની આકરી માદેના એક દેશીય અમલદારને સાર તથા સીપાઈમિને
 સાર કરેલી લશ્કરી કોરેટ રિકોર્ડે સંબંધી કાપેલા છે તે એકલા ફરીને સુધારવા બાબત
 સન ૧૮૬૧ નો ૧૧ મા આકે છે તેના જેટલા બાગમાં હેઠળ લખવા પ્રમાણે દરાવ છે.
 તેટલા બાગને હરકત યાવડે એવું સમજવું નહીં:- એટલે પ્રેટ હિંડીયા કંપનીના મુ-
 લકની સરકાર બાહારની જગાએ રહાણા રહાણા માલુસને સરકાર આકે લાયકે એવું
 તે આકેમાં કહ્યું છે તે માલુસેા ઊપર મને તેટલા ફરીવાની રકમના “ફરજની અથવા
 ખીજ પસંદગી ફરીવાદી (એટલે જગમ મિલકત બાબતની અથવા મુકદ્દમાની બાબતની
 ફરીવાદી) તે કોરેટમાં કરવાનો અધિકાર છે. એવો દરાવ છે. તેટલા બાગને હરકત
 યાવડે એવું સમજવું નહીં.

૪૬. આ આકેના કોષ દરાવ ઊપરથી અથવા સન ૧૮૬૪ ના ૨૨ મા આકેના
 કોરેટ રિકોર્ડેની હકુમત | ૧ મી, ૩ મી, અને ૮ મી કામના કોષ દરાવ ઉપરથી કો-
 કાયમ રાખવા બાબત. | હજી લખેલી કોષ કોરેટ રિકોર્ડેની હકુમતને હરકત યાવડે.
 એવું સમજવું નહીં. એટલે વિહારીયા શરૂની રાજના ૨૭ મા વર્ષેથી યથેલા સ્ટેટ્યુટ
 ના ૩ ના વાલ્યુનાની ૧૦૩ કામ પ્રમાણે કોરેટ રિકોર્ડે બરાબર અથવા ફિગર કાપવા બા-
 બત અથવા હાથી જવા બાબત ચિલ્લે કરવા વિષે અને લશ્કરને વધારે વગારે આપવા
 બાબત તથા તેઓની રહેવાની જગા બાબત અથવા સ્ટેટ્યુટ પ્રમાણે સરકાર પ્રકારની
 કોરેટો કરવાનો અધિકાર કમાડિંગ આશીસરને આપવા બાબત ખીજે કોષ સ્ટેટ્યુટ
 હોય તે સ્ટેટ્યુટની સરકાર મજકુરની કામ પ્રમાણે કોરેટ રિકોર્ડે બરાબર તે કોરેટની હ-
 કુમતને હરકત યાવડે એવું સમજવું નહીં.

૫૦. આ આકે અગલમાં આબા પેટેલાં કરેલા હરકોઈ આકેમાં સન ૧૮૬૦
 અગલના કાયદામાં સન | ના ૪૨ મા આકે ઊપર હવાસી: આપેલા હોયતા તે આ
 ૧૮૬૦ ના ૪૨ મા આકે | આકે ઉપર હવાસી આપે છે એવું સમજવું અને સન
 ૬ ઉપર હવાસી આપે | ૧૮૬૦ ના ૪૨ મા આકેના દરાવ પ્રમાણે કોષ કામ અ-
 હોયતે આ આકે ઉપર | લાવવાનું ફરમાવું હોય તો તે આ આકેના દરાવ પ્રમાણે
 આપવાં છે એવું સમજવું. | આપવાનું ફરમાવું હોય તો તે આ આકેના દરાવ પ્રમાણે
 અલાવવાનું ફરમાવું છે એવું સમજવું.

૫૧. હાના મુકદ્દમાની કોષ એક કોરેટનો કોષ માલુસ જડજ હોય તે કોરેટમાં
 પ્રિન્સિપલ સરઅમીન | તેને જોઈએ તેટલું કામ નહીં હોયતો ડેકાણા ડેકાણી સ-
 નો અથવા માજીસ્ટ્રેટને | રકાર હજી દરાવીને તે હકમાં જડજના અધિકાર સિવાય જની
 અધિકાર હાના મુકદ્દમા | ફોજદારી હિંસાકરનું કામ અલાવવાની રીત બાબતના કા-
 ની કોરેટના જડજને આ | વધમાં માજીસ્ટ્રેટને અધિકાર કલા છે તે અધિકાર-તેને
 પવાની મુખતવારી. | આપવાને અથવા કાયદા હેઠળના પ્રાંતમાં પ્રિન્સિપલ સરઅમીનના અધિકાર જેવો
 અથવા યાજીકરીને પ્રિન્સિપલ સરઅમીનના જેવો અધિકાર અલાવવાને અમલદારને
 અધિકાર આપવાને સરકાર મુખતવાર છે.

૫૨. ખંડાલા પ્રસિદ્ધિમાં મેટેમુલ કરવા બાબતનો કાયદો છે તે સુધારક આ-
 સન ૧૮૫૬ ના ૧૦ મા | ના સન ૧૮૫૬ નો ૧૦ મા આકે છે તેના દરાવ ને ૧૦
 આકે પ્રમાણે મુકદ્દમાની | કાણે આકે હોય તે કોણે હાના મુકદ્દમાની કોરેટના હરકોઈ

તજવીજ કરવાની હકુમત
નહાના યુકરદમાની કોરેટની
જડજને આપવાનો અ
ધિકાર.

થશે તેને સન ૧૮૫૬ ના ૧૦ માં આક્ટના ને નિયમ લાગુ છે તે નિયમ પ્રમાણે કરીને
કેસણ કરવાનો અધિકાર આપવાને કોણ કોણની સરકાર મુખ્યત્વાર છે અને તે જ-
ડના કેસણ કરશે તે ઉપર આ આક્ટમાં કહ્યા પ્રમાણે રેગ્યુલર અથવા સ્પેશિયલ અ-
પીલ માલશે. સરકાર પ્રમાણે જે જડજને અધિકાર આપ્યો હોય તે જડને સન
૧૮૫૬ ના ૧૦ માં આક્ટ પ્રમાણે કમેક્ટરને ને અધિકાર છે તે સમજો. અધિકાર અ-
ભાવે પશુ અપીલની તજવીજ કરવાનો અધિકાર મલાવે નહીં.

પર કોણ કોણની સરકારને અથવા હાઈકોર્ટને નમુના તથા ચીટ ચોમ્બ જ-
કોણ કોણની સરકાર
અથવા હાઈકોર્ટ કંટર
રેગ્યુલર મંચાવેતા નહાના
યુકરદમાની કોરેટ માક
જવા.

જડજને તે કોરેટની હકુમતની સ્થળ સીમમાં સન ૧૮૫૬
ના ૧૦ માં આક્ટ પ્રમાણે ધનસાઈ કરવા બાબત કાવા ઉ-
પન થાય તેમ્મોના ધનસાઈ કમેક્ટરની આગળ ધનસાઈ
થશે તેને સન ૧૮૫૬ ના ૧૦ માં આક્ટના ને નિયમ લાગુ છે તે નિયમ પ્રમાણે કરીને
કેસણ કરવાનો અધિકાર આપવાને કોણ કોણની સરકાર મુખ્યત્વાર છે અને તે જ-
ડના કેસણ કરશે તે ઉપર આ આક્ટમાં કહ્યા પ્રમાણે રેગ્યુલર અથવા સ્પેશિયલ અ-
પીલ માલશે. સરકાર પ્રમાણે જે જડજને અધિકાર આપ્યો હોય તે જડને સન
૧૮૫૬ ના ૧૦ માં આક્ટ પ્રમાણે કમેક્ટરને ને અધિકાર છે તે સમજો. અધિકાર અ-
ભાવે પશુ અપીલની તજવીજ કરવાનો અધિકાર મલાવે નહીં.

પર કોણ કોણની સરકારને અથવા હાઈકોર્ટને નમુના તથા ચીટ ચોમ્બ જ-
કોણ કોણની સરકાર
અથવા હાઈકોર્ટ કંટર
રેગ્યુલર મંચાવેતા નહાના
યુકરદમાની કોરેટ માક
જવા.

સમાપ્ત.

સન ૧૮૬૫ નો આક્ટ ૩ નો.

હિંદિયાના ગવર્નર જનરલ ઇનકાઉસિસનો હેઠલ લખેલો આક્ટ ગવર્નર
જનરલ સાહેબે સન ૧૮૬૫ ના ફેબ્રુઆરી મહીનાની ૧૪ મી તારીખે
મંજૂર કર્યો તે સમજા લોકોને બહેર થવા સાડ પ્રસિદ્ધ કર્યો છે.

હું આ આક્ટ વાંચનાં હું આખત તથા તેમને અધિના આખત આખતનો આક્ટ

બાં જવા સાહે હું આ વાંચનાં આંધ્ર સોપ્પો હોય તે માલ આવાઈ બાંધ,
અથવા તેને નુકસાન બાંધે તે તે આખત તેમ્મોને આંધ્ર રેગ્યુલર નેખમ છે, તે કરાવનાં
નું તેમ્મોને બાંધે આંધ્ર એવું કહું ચોમ્બ છે એટલું નહીં પણ તેમ્મો અથવા તેમ્મોના
આક્ટો અથવા આક્ટોના અરજા અથવા યુનોઈ કરે તેથી તે આંધ્ર આવાઈ બાંધ
અથવા તે માંબને નુકસાન બાંધે તે તેમ્મોને આંધ્રો નેખમ કરાવેલાં પણ ચોમ્બ છે,
બારેતે હેઠલ અખ્યા પ્રમાણે કરાવે છે.

૧ આ આક્ટને હું આ બાંધાવાળોનો સન ૧૮૬૫ નો આક્ટ કહેવા.

૨ આ આક્ટમાં વિષયને અથવા આગળ પાછલા સંબંધને બાંધ આવતો નહીં હોય તે.
હું આ બાંધાવાળો એટલે સરકાર સિવાય બીજો ને કોઈ માણસ બાંધે બાંધે માક
નો માલ એક કોણની બીજો કોણી યુગીને રસ્તે અથવા નીમીથી અથવા આક્ટોમાં
બાંધે બાંધે બાંધે કામ કરતા હોય તે આંધ્ર સમજવો.

જાહા ૪ માણસ ૫ આ અખ્યા અખ્યા છે તાંહી કરેકાઈ મંડળોનો અથવા જ
માંબનો સમજાય થાય છે. તે મંડળોને અથવા જમાવને સનંદ મળિ હોય કે નહીં હોય
તે પાતળી ચિંતા નહીં.

એક વચની અખ્યામાં અને વચની અખ્યામાં અને એક વચની અખ્યામાં એક
વચની અખ્યામાં સમાઈ થાય છે.

૩ હું આ આક્ટ વાંચનાં આંધ્ર સોપ્પો હોય તે માલ આવાઈ બાંધ,
અથવા તેને નુકસાન બાંધે તે તે આખત તેમ્મોને આંધ્ર રેગ્યુલર નેખમ છે, તે કરાવનાં
નું તેમ્મોને બાંધે આંધ્ર એવું કહું ચોમ્બ છે એટલું નહીં પણ તેમ્મો અથવા તેમ્મોના
આક્ટો અથવા આક્ટોના અરજા અથવા યુનોઈ કરે તેથી તે આંધ્ર આવાઈ બાંધ
અથવા તે માંબને નુકસાન બાંધે તે તેમ્મોને આંધ્રો નેખમ કરાવેલાં પણ ચોમ્બ છે,
બારેતે હેઠલ અખ્યા પ્રમાણે કરાવે છે.

૮. આ આકરમાં પાછળ કાંઈ ફરવ હોય તોપણ બધું જવા સારું કુંડા બાડવાળા
કુંડા બાડવાળાની આ ને માલ સોપ્યો હોય તે માલ તે કુંડા બાડા વાળાની આ
થવા તેહના આડલીઆ થવા તેહના આડલીઆની અથવા આકરની મફતથી આ
ની મફતથી અથવા ફા
બાજીની નુકસાન થયે તેહે
ને જવાબ તે કુંડાબાડા
વાળાને હોવા પડશે. જવાબ હોવા પડશે એવું સમજવું.

૯. બધું જવા સારું કુંડા બાડવાળાને માલ સોપ્યો હોય તે જોવાઈ જવા
માલ જોવાઈ ચલાવવાનું જાણત અથવા તેને નુકસાન લા
ગ્યા બાળત અથવા તે ન લી પોઆડવા બાળત
કુંડાબાડા વાળા ઉપર ફરિયાદ કરી હોય તેહેમાં
મફત અથવા કુંડાની કામ કરવાનું સાબીત કરવાની વાદીને જરૂર નથી.

૧૦. હિંદુસ્તાન માટેના શોહોડાના રસ્તા બાળત સન ૧૮૫૪ નો ૧૮ માં આકર
સન ૧૮૫૪ ના ૧૮ માં આ છે તેહેની ૬ મી, ૧૦, અને ૧૧ મી કલમના ફરવને આ
કરની ૬ મી, ૧૦ મી, અને આકરના કાંઈ ફરવની હરકત થાય છે એહેવું સમજવું નહીં.

પરિશિષ્ટ.

સોના ફાનું નાણું
સોના ફાનુંની થોડી જનસો, અથવા આમણું સોનું અને ચાંદી,
હીરા વગેરે મેલે તથા યાત્રી.
જડાળ હામીના
હરકોઈ પ્રકારના થડીયાળો.
કામીના
કુંડીઓ.
પરિષદ સરકારની મલની નોટા, અથવા હરકોઈ બંધાંકની નોટા. અથવા સરકારની કે
પરકારની નાણું આપવા બાળતની રિફ્યુરિટી (એટલે) જવાળની નોટા સ્વીકૃત તથા રહા.
પણા (એટલે) જાપના) કાગળ.
નકસા તથા કાપેલા ચિત્રો, તથા કળા કોચલથી કહાડેલા ચિત્રો
મેખા ફરવેલ.
આત. પત્રો.
સોનાના અથવા ફાના વાસણ, અથવા હોલ ચલાવેલી જનસો.
પરિશીતી કાપ.
ચીત્રાઈ. કામ.
રેશમ અથવા એકલા રેશમની જનસો, અથવા ખીંટ જનસ મલકીને તથા રેશમ.
રેશમ. તથા ચાલ, તથા શીત.
જમીના બરતનું અથવા જમીનું વણિયું કાપડ.
કાપડાકાની અથવા આમણુંસની અથવા સુપ્તકની જનસો.

અમાવાદ હું તેહ પરસમાંજાણી.

મુંબાઈ ઈલાકાની દોવાની કોર્ટોને વાસ્તે.

સને ૧૮૬૬ નો આક્ટ ૧૪ મો.

મુંબાઈ ઈલાકા માંહેની દીક્ષીકટ સિવીલકોર્ટો ખાખત તથા

સપાર્ટિનેટ સિવીલકોર્ટો ખાખત કાયદા છે તે એકઠા

કરીને સુધારવા ખાખતનો આક્ટ.

મુંબાઈ ઈલાકા માંહેની દીક્ષીકટ સિવીલકોર્ટો ખાખત તથા ખીજી સપાર્ટિનેટ દોશ. | સિવીલકોર્ટો ખાખત કાયદા છે તે એકઠા કરીને સુધારવા ચોખ છે વાસ્તે હેઠળ બખ્ખા પ્રમાણિ કરાખું છે:—

૧. પ્રથમ નિયમો.

૧. આ આક્ટને “ સન ૧૮૬૬ નો મુંબાઈની સિવીલકોર્ટોનો આક્ટ” કહેવો. “હાનું મથાણું”. આક્ટ | અને આ આક્ટ મુંબાઈના ગવરનર ઇનકોસિલની હકુમ-કપા કરાં ચાલશે. | તના તાના માંહેના સિંધપ્રાંત સિવાય ને યુલકમાં રિવાની ઇનકોસિલનું કામ ચલાવવાની રીત ખાખતનો કાયદો હમણાં ચાલે છે તે યુલકનેજ લાગુ છે પણ તે સરકારના તાબામાંહેના ને ખીજા યુલકમાં સરકારે કાયદો ચાલે નહીં હોય તે યુલકને અથવા સિંધપ્રાંતને આ આક્ટ લાગુ કરવો પડેતા સરકારી ગેઝેટમાં જાહેરનામું છપાવીને લાગુ કરવાને મુંબાઈના ગવરનર ઇનકોસિલ સુખત્યાર છે.

૨. આ આક્ટના પરિશિષ્ટમાં લખેલા કાયદા તથા આક્ટો તેજ પરિશિષ્ટના કાયદા તથા આક્ટ ૨૧ ક | ૩ ના આસનમાં લખાં છે તેણે સુખી આ કલમ ઊપરથી રવા છે. | ૨૧ કરવા છે. પણ હમણાં ને જાસ્તા કરેલા છે તેમોને તથા હમણાંના સરકારીયનની જગ્યાને ઉપર કલા પ્રમાણિ કાયદા તથા આક્ટો ૨૬ કરવાથી હરકત થાય છે એવું સમજવું નહીં.

૨. દીક્ષીકટ તથા સરકારેશનો.

૩. હાલમાં ને જાસ્તા છે (તેમોને હવે દીક્ષીકટ કહેવો) તેમોની હોં બાલની. દીક્ષીકટમાં ફેરફાર કરવો | પડે અને આ આક્ટના કારણ સાહે નવી દીક્ષીકટ કરવી અને તે નવી કરવી. | પડેતા સરકારી ગેઝેટમાં વખતે વખતે જાહેરનામું છ-પાવીને તે પ્રમાણિ કરવાને મુંબાઈના ગવરનર-ઇનકોસિલ સુખત્યાર છે.

૪. હરકોઇ દીક્ષીકટના સરકારીયનની જગ્યા બાલની પડે અને હરકોઇ નવી સરકારીયનની જગ્યા. | દીક્ષીકટના સરકારીયનની જગ્યા કાવવી હોય તે સરકારી ગેઝેટમાં વખતે વખતે જાહેરનામું છપાવીને તે પ્રમાણિ કરવાને મુંબાઈના ગવરનર ઇનકોસિલ સુખત્યાર છે.

૩. દીક્ષીકટ કોર્ટો.

૫. હરક દીક્ષીકટમાં એક દીક્ષીકટ કોર્ટ જોઇએ અને તે ઉપર દીક્ષીકટ જડજ દીક્ષીકટ જડજ. | એનામનો જડજ જોઇએ તેને મુંબાઈના ગવરનર ઇનકોસિલ

નીમણે અને તેઓનાજ કુકમળી તે પોતાની નીમણીકે બિપરથી મોકુફ અથવા બરતરફ થવાને બાબત છે એવું સમજવું.

આ આકર પ્રમાણિ પેહેલવેહેલા ઇસ્તિકદ જડને કરવા નેપ્રમ્યે તે હુમણા ને છ-
દલા જડનેછે તેજ તેઓએ એવું સમજવું.

૬. ઇસ્તિકદ જડને પોતાની ઇસ્તિકદના સદરજોઇનમાં પોતાની ઇસ્તિકદકોરડે
ઇસ્તિકદકોરડેની જડવા. | યજ્ઞકરીને બરવી, પણ ઇસ્તિકદમાં બીજે કેકાણે બરવીહોયતો
હાપકોરડેની અમાફતા મંજૂરી મેળને ત્યાંહી બરવી.

૭. ઇસ્તિકદકોરડે, હોવાની ઇનચારનું કામ અભાવવાની રીત બાબતના કાવલાના
ઇસ્તિકદજડજની અસલ છે | અર્થ પ્રમાણિ અસલ વિવાની રીયાસ મેવાની હુમતવાની
રીયાસ મેવાની હુમત | ઇસ્તિકદ મંચેની મુખ્ય કોરડે છે, એવું સમજવું.

૮. ૧૨ મી ૧૭ મી અને ૨૨ મી કલમમાં કહ્યું છે તે સિવાય બીજે પ્ર-
અપીલ મેવાની તેની ન- | સંગે ઇસ્તિકદકોરડે, સનારડીનેક કોરડેના ને કુકમળામાંએ
કુમળા | બિપર તથા કુકમળા બિપર કોરડેપ આજ કાવલા પ્રમાણિ
અપીલ આવે તે સધળા કુકમળામાંએ બિપર તથા કુકમળા બિપર અપીલ કરવાની કોરડે
છે એવું સમજવું.

૯. ઇસ્તિકદ મહિની સધળી હોવાનીકોરડે બિપર તથા તેઓના અરકામલીકમનેકો
કોરડેના નીરબંધ તથા ત | બિપર (અરકામ નેમણકી માલુસો બિપર) જડજનો સામાન્ય
પાસે. | નીરબંધ આવધે એવું સમજવું. અને પોતાના તાબા
મહિની સધળી કોરડેએ ને કામ અભાવમાં હોય તે પોતાની ભતે તથા સર્વા, અથવા
પોતાના આશીરજીમાંથી એક આશીરજીની પાસે તથાસાવર્તા, અને કાવલામાં ને જાતો
બાબત કાવલ કરેલા નહી હોય તે જાતો બાબત પોતાને જરૂર જણાય તેવા કુકમ ક-
રવા એ ઇસ્તિકદ જડજનું કામ છે. દલાણી દલાણી જાત બાબત હાપકોરડેની પાસે
નીમળ મંધાવવાની જરૂર છે એવું પોતાની નજરમાં આવે તે સધળી જાતો બાબત કી
સ્તિકદ જડને હાપકોરડેને બપી મોકલવું.

૧૦. ઇસ્તિકદ જડજને હાપકોરડે ને “રીટા” અથવા કુકમળા અથવા “ગ્રોસેસો”
પાકણે તે સધળા તેણે માનવા નેપ્રમ્યે. અને તે બાબ
“રીટા” તથા કુકમળા. | તે પ્રસંગ પ્રમાણિ “રીટરન” અથવા રીપોરટ કરવા હોય
રીપોરટ તથા પત્રકો. | તે કરીને તે બિપર તેણે પોતાની સહી તથા કોરડેના શીકો કરવો
નેપ્રમ્યે, હાપકોરડે અથવા મુખાઈના જવરનર ઇનકલિસલ ને રીપોરટ તથા પત્રકો તથા
અલાધલા કામના કામજોની નકસો મંભાવે તે રીપોરટ તથા પત્રકો તથા નાણો પણ
તેને મોકલશે નેપ્રમ્યે.

૧૧. ઇસ્તિકદ જડને જે હમ બાસનો ગોળ શીકો વાપરવો તે શીક બિપર રાખ
બ આર્થસ અને “ની ઇસ્તિકદ કોરડે”
ઇસ્તિકદ જડજનો શીકો. | આ શબ્દો ઇંગરેજીમાં અને ઇસ્તિકદની મુખ્ય બધામાં
કોરડાવા.

૪ જોઈન્ટ નડવ.

૧૨. હરકોઈ ડીઝિફિકેશન જોઈન્ટ નડવ નિમવા પડે ત્યારે ઈંડીયાના ગવરનર જનરલ પ્રતિકાઉતરીલીની આગાઉથી મંજૂરી સિધને ત્યાં જોઈન્ટ નડવ નિમવાનો અધીકાર. નિમવાનો અંખાઈના ગવરનર પ્રતિકાઉતરીલીને અધીકાર છે તે જોઈન્ટ નડવને ડીઝિફિકેશન જોઈન્ટ નડવની પેઠે સમજો અખલી આર તથા હકુમત આપવી. પણ તેને ઈવાની મુકદમાની ફર્મિલ સખલી નહીં. અને ડી ઝિફિકેશન જોઈન્ટ નડવને ત્યાંથી પોતાની પાસે ને ઈવાનીકામ આપે અથવા હકીકારેતા હકુમતી મોકલવામાં આવે તેરહુજ ઈવાની કામ તેણે કરવું.

જોઈન્ટ નડવની નિમનેક પ્રંડીયાના ગવરનર જનરલ પ્રતિકાઉતરીલી મંજૂર કરે એ રથે તે મંજૂરી નેરથી મુદલ મુખી આપે તેરલી મુદલમાં તે જોઈન્ટ નડવની જગ્યા આપી પડે તેા તેનો સ્થાનાપન (એરેન્જમેન્ટ)ની જગ્યા ઉપર ખીલ માલુસને) નિમવાને અથવા તે જોઈ ન્ટ નડવને એક ડીઝિફિકેશન ખીલ ડીઝિફિકેશન મોકલવાને મંજૂરના ગવરનરે પ્રં ન કાબીનસિલ મુખીઆર છે અને જોઈન્ટ નડવને એ પ્રમાણે ખીલ ઈઝિફિકેશન મોકલવામાં આવે ત્યારે પેહેલાંની ડીઝિફિકેશન તેને નેરથો અખલીઆર હોતે તેરથોજ અ ખલીઆર તેને તે ખીલ ઈઝિફિકેશન છે એવું સમજવું.

૧૩ ને કાયદા તથા આક્ટો હમણાં અમલમાં હથે અથવા હથે પછી અમલમાં આ ને કાયદા તથા આક્ટો ડી ઝિફિકેશન જોઈન્ટ નડવને માયુ છે. તે તથા આક્ટો જોઈન્ટ નડવને પણ માયુ છે એવું સમજ વું. અને ઈઝિફિકેશન જોઈન્ટ નડવ ને શીકા વાપરે છે તેજ શીકા જોઈન્ટ નડવનો થીકો. જોઈન્ટ નડવનો છે એવું સમજવું.

આસીસ્ટન્ટ નડવ.

૧૪. પ્રંડીયાના ગવરનર જનરલ પ્રતિકાઉતરીલીના સામાન્ય નિરખાંધ પ્રમાણે ડી-આસિસ્ટન્ટ નડવ નિમવાનો ઝિફિકેશન જોઈન્ટ નડવને સારે એક અથવા વધા આથીસ્ટન્ટ નિમવાનો અને એ પ્રમાણે નિમલા હરકોઈ આથીસ્ટન્ટને તેની જગ્યા ઉપરથી મોકલે અથવા બરતરફ કરવાનો અંખા

ઈના ગવરનર પ્રતિકાઉતરીલીને અખલીઆર છે. આ આક્ટ પ્રમાણે પેહેલ પેહેલાં આથીસ્ટન્ટ નડવને કરવા જોઈએ તે હમણાં ને આથીસ્ટન્ટ નડવને છે તેજ તેમો છે એવું સમજવું.

૧૫ ડીઝિફિકેશન જોઈન્ટ નડવ ને ઠેકાણે પોતાની ઠોરત બરતો હોય તેજ ઠેકાણે આથીસ્ટન્ટ આસિસ્ટન્ટ નડવની ઠેકાણે જોઈન્ટ નડવને માલુસની પોતાની ઠોરત બરતી પણ હકીકારેતા અ આઉથી મંજૂરી સિધને ઈઝિફિકેશન ખીલે ઠેકાણે તે ઠોરત બ નાનું ઈઝિફિકેશન જોઈન્ટ નડવ કરમાવે તો તે ઠેકાણે આથીસ્ટન્ટ નડવને પોતાની ઠોરત બરતી.

૧૧ ને અસહ કૃત્રિમાદમાં સેવાની બાબતની રકમ અથવા ક્રીમત હસ હજાર રૂપી

અસહ કૃત્રિમાદ સેવાની આ
શીરડેટ જડજની હકુમત.

આ નહીં હોય અને ને પરચુરસુ અરજીમાં અપીલના ને
બી નહીં હોય તે અરજીમાં પોતાના તાબામાંલેના હરકોઈ
આ શીરડેટ જડજની પાસે જાહેરવાનો દિશ્નિકટ જડજને
અપીલકાર છે તે સુદમાંઆનો ઇનસાફ કરવાનો તથા તે અ

રજીમાંનો નિકાલ કરવાનો આશીરડેટ જડજને અપવીયાર છે. સરકુ સુદમાંમાં આ
શીરડેટ જડજના હકુમતામાં ઉપર તથા હકુમ ઉપર અપીલ ચાલતી હોય ત્યારે શાવાની
બાબતની રકમ અથવા ક્રીમત પાંચ હજાર રૂપીઆ ઉપર નહીં હોયે તેા દિશ્નિકટ જડજ
ને ત્યાં અપીલ ચાલશે, અને પાંચ હજાર રૂપીઆ ઉપર હોયે તેા હુકોરમાં અપીલ ચાલશે.

વારસો તથા અત્યુપત અભાવનારા તથા વકીલ કરનારા મંજુર કરવાનો અને મા
લ મીલકતનો વકીલ કરનારા તથા અવસ્થા રાખનારા નેમવાનો કોરોઝને અપીલકાર આ
પવા બાબતનો કરાવ કરવા બાબત સન ૧૮૨૭ નો ૮ મો કાયદો છે તે કાયદા પ્રમાણે
અને કેદમાં રૂથાતાપબ ધાય ત્યારે તેને કરજ વસુલ કરવાનું કામ સેલેલ પડના બાબત તથા
મયત માનસના વારસ વકીલને કરજ બરે તેને માથેથી જોખમ ઉતારવા બાબત સન
૧૮૧૦ નો ૨૭ મો આકટ છે તે આકટ પ્રમાણે અને સુબાઇ હાલકામલેના નાની
ઉમરના હોદ્દામાંથી તથા તેમાંથી માલ મીલકતની સંબાળ કરવા સાથે વધારે સારે
બંદોબસ્ત કરવા બાબત સન ૧૮૧૪ નો ૨૦ મો આકટ છે તે આકટ પ્રમાણે શાપિ
મળવા બાબત અરજીમાં કૃત્રિ હોય તે અરજીમાં બાબત પુરાવા સેવાનું દિશ્નિકટ જડજ
હરમાથે ત્યારે આશીરડેટ જડજને પુરાવા સેવને પોતાના અબીઆય સુધા આખરનો કુ
કમ થવા સાથે દિશ્નિકટ જડજની પાસે જાહેરવાનો.

૧૭ સખારડીનેટ કોરોઝના હકુમતામાંઆ ઉપર તથા હકુમ ઉપર દિશ્નિકટ જડજ
અપીલ સેવાની આશીરડેટ
જડજની હકુમત. ને ત્યાં અપીલ ધાય તેમાંથી તે ને અપીલ આશીરડેટ જ
ડજની પાસે જાહેરવાનો અપીલનો ઇનસાફ કરવાનો અબતી
આર હરકોઈ આશીરડેટ જડજને સરકારી ગેજીમાં બહેર
નાથું છપાવીને આપવાને સુબાઇના મવરનર ઇનકાશીનશીલ સુબવીયાર છે.

આશીરડેટ જડજ આ કલમ પ્રમાણે ને હકુમતામાં તથા હકુમ કરશે તે દિશ્નિકટ
જડજના હકુમતામાં તથા હકુમ પ્રમાણે ચાલશે, અને દિશ્નિકટ જડજના હકુમતામાંઆ
ને તથા હકુમને કામ અભાવવાની રીતે બાબતના તથા અપીલ બાબતના ને નિયમા
બાધુ છે તેજ નિયમા આશીરડેટ જડજ આ કલમ પ્રમાણે ને હકુમતામાંઆ તથા હકુ
મા કરશે તેમાંને બાધુ છે એમ સમજવું.

૧૮ આશીરડેટ જડજના હોદા ઉપર ને માલુસ હોય તે માલુસને અપીલનો ઇ
નસાફ કરવાનો અબતીયાર ૧૭ મો કલમ પ્રમાણે આપ્યો
અપીલ સેવાની આશી-
રડેટ જડજની હકુમત કાં
સુધી ચાલશે. હોય તે માલુસને હરકોઈ દિશ્નિકટમાં નિયો હોય તેપણ
જના સુધી અને નેટથી વાર તે આશીરડેટ જડજના હોદા

૯૫૨ હશે ત્યાં સુધી અને તેટલી વાર તેની પાસે તે અખતીયાર રહેશે. પણ એવું કરાવ્યું છે કે સરકારી ગેજેટમાં જાહેરનામું જાપાવીને તેના તે અખતીયાર હરકોઈ વખતે જ જાપવાને સુખાઈના ગવરનર ઇનકાઉનશીયલ અખતીયાર છે.

૧૯ સરકારી ગેજેટમાં જાહેરનામું જાપાવીને હરકોઈ ડિસ્ટ્રિક્ટના હરકોઈ સુકરર બાગમાં ડિસ્ટ્રિક્ટ જડજને સમજાવે અથવા ફેરસાએક અખતીયાર આશીરદંડ જડજને અપવાને અને ડિસ્ટ્રિક્ટના સરકુ બાગનો હોદ્દા તેજ પ્રમાણે જાહેરનામું જાપાવીને વખતે વખતે કરાવવાને તથા જાહેરનામું સુખાઈના ગવરનર ઇનકાઉનશીયલ અખતીયાર છે.

એ પ્રમાણે આશીરદંડ જડજને અખતીયાર મળ્યો હશે તે સમયથી સરકુ હરકોઈ ડિસ્ટ્રિક્ટ જડજની હકુમત આમથી નહીં.

એ પ્રમાણે જે આશીરદંડ જડજને અખતીયાર મળ્યો હશે તે દરેક આશીરદંડ જડજને પોતાની કોરડ પોતાની હકુમતની સ્થળ થીમમાં જે જગા સુખાઈના ગવરનર ઇનકાઉનશીયલ કરાવી હોય તે જગાએ પાણીકરને બરડી અને હકીકારટની અમાણી મંજૂરી જ અને સરકુ થીમમાંથી ખીજ કોઈ જગાએ બરવાને તેને અખતીયાર છે.

૨૦ આશીરદંડ જડજ જે ડિસ્ટ્રિક્ટ જડજને આશીરદંડ હોય તેના શીડા તેણે આશીરદંડ જડજને ડિસ્ટ્રિક્ટ જાપાવે.

૬. સખારડીનેટ જડજને.

૨૧ સુખાઈના ગવરનર ઇનકાઉનશીયલ, ઇન્ડીયાના ગવરનર જનરલ ઇનકાઉનશીયલના સામાન્ય નીરખપ પ્રમાણે ફરજીય ડિસ્ટ્રિક્ટમાં ડિસ્ટ્રિક્ટ કોરડના તાબામાં જોડાઈ દીવાની કોરડો કરવાનું વખતે વખતે હરમાયે તેટલી દીવાની કોરડો થશે.

૨૨ સુખાઈના ગવરનર ઇનકાઉનશીયલ સરકુ પ્રકારની સખારડીનેટ કોરડોના જડજને સખારડીનેટ જડજને નીમ નીમવા અને તેઓને સખારડીનેટ જડજ કહેવા. વા ખાખત.

જે માણસ રાષ્ટ્રી સરકારની રકમત હોય અને તેણે પાંચ વરસ સુધી હિંદુસ્તાન અદિની હાઈકોરટમાં આડવોકેટનું કામ કર્યું નહીં હશે અથવા સુખાઈ મંથેની અદાલત નીહાઈકોરટમાં વજીદનું કામ કર્યું નહીં હશે અથવા સરકુ હાઈકોરટ પરીક્ષાના વિષય કરાવ્યા હોય તે વિષયની પરીક્ષા આપીને સખારડીનેટ જડજના કામને બાક મળે નહીં હશે અથવા સુખાઈની ડુનીવરસીટીમાં “બ્યાચલર ઓફ લાસ”ની પદવી મેળવી ન હોઈ હશે તેને સખારડીનેટ જડજ નીમવા નહીં.

હાઈકોરટ સરકુ પરીક્ષાના વિષય કરાવ્યા હોય તે સરકારી ગેજેટમાં જાપાવીને પ્રસિધ્ધ કરવા.

૨૩. સખારડીને જડલોની હકુમતની સ્થળ શીમમાં ને જગ્યા અથવા જગ્યાઓ સખારડીને કોરોડોની | મુંબાઈના અવરનર ઇનકોમિસ વખતે વખતે ફરાવે તે જ જગ્યા. | આખે અથવા જગ્યાઓએ તેઓએ પોતાની કોરડે બારી સદરકુ પ્રકારની જગ્યા એક કરતાં વધી ફરાવી હોય ત્યારે તે દરએક જગ્યાએ સખારડીને જડલો કંચે કંચે હાડે પોતાની કોરડે બારી. તે હાડા ઘસિલે જડલો હાડકોર ટના નીરખંધ પ્રમાણે ફરાવવા, અને સખારડીને જડલો તે હાડા બાબત પોતાની હકુમતની સ્થળ શીમમાં ચોખ્ખી રીતે જાહેરનામું મારવું.

એક જ માલુસ એક કરતાં વધી સખારડીને કોરોડોનો જડલો હશે તે દરકત ન થી અને એક માલુસ એક કરતાં વધી કોરોડોનો સખારડીને જડલો હોય ત્યારે તે સખારડીને જડલો દરએક કોરડેમાં ક્યારે બેસવું તે વખત ફરાવવા સાથે ઘસિલે જડલો હાડકોર ટના નીરખંધ પ્રમાણે કાનુંનો કરવી.

હાડકોર ટની આગાઉથી મંજૂરી લેધને દરકોઈ સખારડીને જડલોને ખીલ કોઈ સખારડીને જડલોની કોરડેમાં તેની કાણ ઉપરના મુકરમાનો નીમાલ કરવામાં તેને મરદ કરવા સાથે મોકલવાને ઘસિલે જડલો મુખત્યાર છે.

સખારડીને જડલોના વરગો | ૨૪ સખારડીને જડલોના બે વરગો ફરાવ્યા છે.

પેહેલા વરગોના સખારડીને જડલોની હકુમત સમજી અસજ ફરીવારોના મુકરમા પેહેલા વરગોના સખારડીને | ઉપર તથા ઘીવાની કામ ઉપર ચાલશે. જડલોની હકુમત

ખીલ વરગોના સખારડીને જડલોની ને અસજ ફરીવારોમાં તથા ઘીવાની કામમાં ખીલ વરગોના સખારડીને | ઘીવાની બાબતની રકમ અથવા કીમત પાંચ હજાર રૂ- જડલોની હકુમત | પીયા ઉપર નહીં હશે તે સમજી ફરીવારો ઉપર તથા કામ ઉપર ચાલશે.

૨૫. પેહેલા વરગોના સખારડીને જડલો પોતાની મામુલ હકુમત ચલાવે તે પેહેલા વરગોના સખારડીને | ઘીવા પૂર્ણ તેણે ઘસિલે મહેના ખીલ વરગોના સ- જડલોની વિશેષ હકુમત. | સખારડીને જડલોની કોરોડોની હકુમતની સ્થળ શીમમાં ને ફરીવારો અથવા ઘીવાની કામ જાગે તેમાં ઘીવાની બાબતની રકમ અથવા કીમત પાંચ હજાર રૂપીયા ઉપર હોય તે ફરીવારો બાબત તથા કામ બાબત વિશેષ હકુમત બતાવશે.

ને ઘસિલેમાં પેહેલા વરગોના એક કરતાં વધી સખારડીને જડલો નીમાલ હોય તે ઘસિલેમાં તે દરએક જડલો પોતાની સદરકુ વિશેષ હકુમત કહી કહી સ્થળ શી- મમાં આપવી તે સ્થળ શીમ ઘસિલે જડલો હાડકોર ટના હુકમ પ્રમાણે તેને નીમી આપવી.

૨૬. ઘીવાની બાબતની રકમ અથવા કીમત પાંચ હજાર રૂપીયા ઉપર હોય તેની | તેના જે સલા ઉપર આ | ને ફરીવારોના જે સલા પેહેલા વરગોના જડલો પોતાની બ- પીમ. | સજ ફરીવારો ઘીવાની મામુલ તથા વિશેષ હકુમત ચલાવીને ફરગો હશે તે ફરીવારોના તેના જે સલા ઉપર હાડકોર ટમાં બારેબાર અપીલ ચાલશે.

૨૭. સંપારકીનેટ કોરોના ને કુકમનામા ઉપરની તથા કુકમ ઉપરની અપીલો અપીલ થવાની પેહેલા વર
 ડિસ્ટ્રિક્ટ જડજ્જન પેહેલા વરગતા સંપારકીનેટ જડજ્જનની પા
 ના સંપારકીનેટ જડજ્જન સે પ્રોહિ તેને તે અપીલોનો હનસાક કરવાનો અખત્યાર
 ની હકુમત.

પેહેલા વર્ગનો હરકોઈ સંપારકીનેટ જડજ્જન અપીલના સદરકુ પ્રમાણે કુકમનામા તથા કુકમ કરશે તે ડિસ્ટ્રિક્ટ જડજ્જનના કુકમનામા તથા કુકમ પ્રમાણે ચાલશે.

હરકોઈ સંપારકીનેટ જડજ્જને સદરકુ પ્રમાણે અધિકાર આપ્યો હોય તે નજરમાં આવે ત્યારે સેઇ સેવાને મુન્નાઈના ગવરનર હાઈકોર્ટસિલ મુખત્યાર છે.

૨૮ મુન્નાઈના ગવરનર હાઈકોર્ટસિલ વખતે વખતે સ્થળ થીમ કરાવીને તે થીમમાં નહાના યુકરદમાનો અપિ પાંચસે રૂપીયા મુખીના ને યુકરદમાઓનો હનસાક કર-
 કાર સંપારકીનેટ જડજ્જને રવાનો નહાના યુકરદમાની કોરોના જડજ્જને અખત્યાર
 આપવાનો અખત્યાર. છે તે યુકરદમાઓનો હનસાક કરવા સાફ તે કોરોના જ-
 ડજ્જનની હકુમત પેહેલા વરગતા હરકોઈ સંપારકીનેટ જડજ્જને આપવાને અને પાંચસે
 રૂપીયા મુખીના યુકરદમાઓનો હનસાક કરવા સાફ તેવીજ હકુમત ખીલ વરગતા હરકોઈ
 સંપારકીનેટ જડજ્જને આપવાને મુખત્યાર છે.

• હરકોઈ સંપારકીનેટ જડજ્જને સદરકુ પ્રમાણે અધિકાર આપ્યો હોય તે નજરમાં આવે ત્યારે સેઇ સેવાને મુન્નાઈના ગવરનર હાઈકોર્ટસિલ મુખત્યાર છે.

૨૯ દરમિયાં સંપારકીનેટ જડજ્જને શા હંચ ન્યામનો ઝેળ ચિઠો વાપરશે તે થીકા
 સંપારકીનેટ જડજ્જનો ચિ ઉપર રાવય ફાઉન અને નો સંપારકીનેટ
 કો. જડજ્જન આ મુજબ અંગેજીમાં અને ડિસ્ટ્રિક્ટની મુખબા
 વામાં કોરાવવા.

૩૦ હમણાં ટ્રેનસીપાલ સદરઅમીનોએ તેઓ પેહેલા વર્ગના પેહેલા સંપારકીનેટ
 પેહેલા વર્ગના પેહેલા સ. જડજ્જનેએ એવું સમજવું અને આ આકટ કરવા પેહેલા ટ્રિ
 પારકીનેટ જડજ્જને નસીપાલ સદરઅમીનો ને સ્થળ થીમમાં પોતાની હકુમત અ
 લાવતા હતા તે સ્થળ થીમમાં તેઓએ આ આકટ પ્રમાણે પેહેલા વર્ગના સંપારકીનેટ
 જડજ્જનોની હકુમત અલાવવી, પણ તેઓની મામુમ હકુમતની સ્થળ થીમમાં (એટલે હદ
 માં) મુન્નાઈના ગવરનર હાઈકોર્ટસિલ વખતે વખતે ફેરફાર કરવાને મુખત્યાર છે, તે પ્રમા
 ણે તેઓ ફેરફાર કરેતા તે ખાલેલી હદમાં ટ્રેનસીપાલ સદરઅમીનોએ પેહેલા વર્ગના સ
 પારકીનેટ જડજ્જનોની હકુમત અલાવવી.

હમણાં સદરઅમીનો અને મુનસેફોએ તેઓ ખીલ વર્ગના પેહેલા સંપારકીનેટ
 ખીલ વર્ગના પેહેલા સ. જડજ્જનેએ એવું સમજવું. અને આ આકટ કરવા પેહેલાં
 પારકીનેટ જડજ્જને તેઓ ને સ્થળ થીમમાં મુનસેફની હકુમત અલાવતા હતા
 તે સ્થળ થીમમાં તેઓએ આ આકટ પ્રમાણે ખીલ વર્ગના સંપારકીનેટ જડજ્જનોની હ
 કુમત અલાવવી, પણ તેઓની હકુમતની સ્થળ થીમમાં (એટલે હદમાં) મુન્નાઈના ગવર
 નર હાઈકોર્ટસિલ વખતે વખતે ફેરફાર કરવાને મુખત્યાર છે, તે પ્રમાણે તેઓ ફેરફાર કરે
 તો તે ખાલેલી હદમાં તેઓએ ખીલ વર્ગના સંપારકીનેટ જડજ્જનોની હકુમત અલાવવી.

૩૧. આ આક્ટ પ્રમાણે સભારડીનેટ જડજની કોર્ટ ને કોર્ટને બદલે કરાવી હોય ને કામો આજુ હોય તે | તે કોર્ટમાં ને કામ આજુ હોય તે સધળાં કામ બાબત તે ૬ કામો.

૨મ્મેક સભારડીનેટ જડજની કોર્ટને આ આક્ટ કરવો નહીં હોય તે સરકુ કોરટના પ્રિવસોપાઇ સદરઅમીતને અથવા સદરઅમીતને અથવા કુનસ ફને નેટલી હકુમત હોય તેટલીજ હકુમતજે એવું સમજવું.

૩૨ ને ફરીયાદીના કામમાં સરકાર અથવા સરકારનો કોઇ અમલદાર પોતાના હો સરકારની ઉપરની ફરી | કાના સળગથી પ્રતિપાદી હોય તે ફરીયાદી સભારડીનેટ જ માંથી માંડતી, | કને સેવી નહીં અથવા નોંધવી નહીં. પણ એવી ફરીયાદીની

અરજી આપનારા પક્ષકારને તેણે ઈચ્છોકે જડજની પાસે પ્રાકલવો, કેમકે તેનીજ કોરટ માં સરકુ ફરીયાદો આલશે.

અખરતરફી અથવા મોકુફી.

૩૩. હરકોઇ સભારડીનેટ જડજની ઉપર ગેર રીતે આજ્ઞાનું તેજોમત આપું ગેર રીતે આજ્ઞાનું કહે | હોય ત્યારે તે વાત ખરીજે કે ગાડી તે બાબત પર્વતી તા હોય તેજી ચોકશી | પ્રમાણે ઉપાડી રીતે ચોકશી કરવાના પાસા સળગાઉં એવું રવાનું કમીશન. | નજરમાં આવે ત્યારે ચોકશી કરવા સાફ એક અથવા વ વા કમીશનરો નીમવાને હેકોરટ સુખત્યાર છે. અને કમીશનરનો અથવા કમીશનરનો રીપોર્ટ આપ્યા પછી સભારડીનેટ જડજને કામ ઉપરથી ખરતરફ અથવા મોકુફ કરે જાનો અથવા ગિચાના વર્ગમાં ઉતારવાનો હુકમ કરવાને હેકોરટ સુખત્યાર છે.

સરકારી આકરની ચાલની તપાસ બરાબર રાખવા બાબત સને ૧૮૫૦ નો ૩૭ મા આક્ટ છે તે આક્ટના કસબ આ કલમ પ્રમાણે ચોકશી થાય તેને બાકુજે એવું સમજવું. અને તે આક્ટ પ્રમાણે સરકારને ને અધિકાર આપ્યો છે તે હેકોરટ ચલાવવો.

૩૪. કોઇ સભારડીનેટ જડજની ચાલ ચલગત બાબત આ કલમ પ્રમાણે ચોક હેકોર્ટ અથવા ઈચ્છોકે | સો થતી હોય તેનો પરીણામ સમજાવ ત્યાંકાં સુધી તેને જડજ સભારડીનેટ જડ | કામ ઉપરથી મોકુફ કરવાને હાઉકોરટ સુખત્યાર છે. અને ઉપરથી મોકુફ કરવા બાબત.

પોતાના તાબા મહિના હરકોઇ સભારડીનેટ જડજને તેના હોશ ઉપરથી મોકુફ કરવાની ધણીજ જરૂર જણાય ત્યારે તે પ્રમાણે કરવાને ઈચ્છોકે જડજ સુખત્યાર છે. પણ ઈચ્છોકે જડજ સરકુ પ્રકારના કોઇ સભારડીનેટ જડજને કામ ઉપરથી મોકુફ કરે ત્યારે તેણે હુકમ થવા સાફ હકોરટને તે વાત બાબત તાખરતોખ રીપોર્ટ કરવો.

પોતાની નજરમાં આવે ત્યારે હરકોઇ સભારડીનેટ જડજને હોશ ઉપરથી મોકુફ મોકુફ અથવા ખરતરફ | અથવા ખરતરફ કરવાનો સરકારનો અધિકાર છે તે અ રવાનો સરકારનો અધિ | ધિકારને આ કલમના અથવા ૩૩ મી કલમના કોઇ કસબથી કાર કામ રાખ્યો છે. | હરકત થાયજે એવું સમજવું નહીં.

૭. થોડી કુદત સુધી જગ્યા ખાલી પડે તે બાબત.

૩૫. ઈચ્છોકે જડજ મરણ પામશે અથવા મહિ પડશે અથવા ખાઇ કોઈ ઈચ્છોકે જડજનો હોશ થો | વાત બનશે અથવા રજ સધને પોતાની ઈચ્છોકેમાંથી જ ડા બિસ સુધી આપી પડે | એ તે સળગથી તેનાથી પોતાનું કામ નહીં કરાશે ત્યારે તે બાબત, | ઈચ્છોકેમાં આપીકેટ જડજનોમાંથી ને પેરેલા કરવો હશે

તેણે અને કોઈ આસીસ્ટન્ટ જડજી ઈન્સ્ટિટ્યુટમાં નહીં હશે ત્યારે સંખારકીનેટ જડજીમાં થી ને પેહેલા ફરજનો હશે તેણે પોતાની માનુસ હકુમતને હરકતે થવા વગર ઈન્સ્ટિટ્યુટ કોરડનો આજ્ઞા થેવા, અને તેની ખાસે આરજ હોય ત્યારે ફરીયાદી તથા અપીલિ ફાઇલ કરવા બાબત તથા પીડીન્સ (એરથે જવાબ તથા ઉત્તર વગેરે) થેવા બાબત તથા "પ્રોસેસો" બંધનવા બાબત તથા "ફીટી" ના "ફીટીનો" બાબત અને તેવાજ બીજા કામ બાબત ઈન્સ્ટિટ્યુટ જડજીના કામો કરવા અને તેને પ્રસંગ પ્રમાણે આસીસ્ટન્ટ જડ જડ પુનઆર્જ ઈન્સ્ટિટ્યુટ, અથવા સંખારકીનેટ જડજી પુનઆર્જ ઈન્સ્ટિટ્યુટ કહેવો અને ઈન્સ્ટિટ્યુટ જડજી પોતાના હેલા બપર પાંડો આરે ત્યાંહાં સુધી અથવા ચોગમ રીતે નીચેનો કોઈ અમલદાર તે કામનો આરજ થે ત્યાંહાં સુધીતેણે પુનઆર્જ રહેવું.

૩૧. કોઈ ઈન્સ્ટિટ્યુટ જડજી સદરસ્ટેશન સુધીને પોતાની ઈન્સ્ટિટ્યુટમાં કેઈ ટુકાણે કા- ઈન્સ્ટિટ્યુટ જડજીનો અખ | મળીથી ઉપર બંધ ત્યારે કપ મી કમમમાં કહેલા કામો ત્યાર આપવો. | માંહેનાં કામો જરૂરનાં હોય તે કામો કરવાનો અખ- ત્યાર હરેદાઈ આસિસ્ટન્ટ જડજી અથવા આસિસ્ટન્ટ જડજી નહીં હોય ત્યારે સદરસ્ટેશન મથિના સંખારકીનેટ જડજીને આપવાને તે સુખત્યાર છે. અને પ્રસંગ પ્રમાણે તે અમલદારને આસિસ્ટન્ટ જડજી પુનઆર્જ સદરસ્ટેશન અથવા સંખારકીનેટ જડજી પુન આર્જ સદરસ્ટેશન કહેવો.

૩૨. કોઈ સંખારકીનેટ જડજી મરણ પામશે અથવા કામ ઉપરથી મોકુફ થશે સંખારકીનેટ જડજીને | અથવા ચોડી સુદત સુધી ગેરહાજર હશે ત્યારે તેજ ઈન્સ- હેલા ચોડા વીસ સુધી | રહેની બીજા સંખારકીનેટ કોરડના જડજીને ખાલી પડેલી ખાલી પડે તે બાબત. | સંખારકીનેટ કોરડના જડજીના કામ તેજ કોરડમાં અથવા પોતાની કોરડમાં કરવાને અખત્યાર આપવાને ઈન્સ્ટિટ્યુટ જડ- ડજ સુખત્યાર છે. પણ એવે ફરમીક પ્રસંગે જેણે કોરડના રજીસ્ટરી તથા દફતરી જુરાં જુદાં રાખવાં.

૮ નોકરી.

૩૩. કોઈકોરડે વખતે વખતે નિયમો કરાવે તે નિયમો પ્રમાણે તેઓને ઈન્સી- નોકરી નીમવા વગેરે ના | કદ જડજી ફરમીક ઈન્સ્ટિટ્યુટ માંહેની વીકાની કોરડના નોકરી બત. | નીમવા, અને તેજ નિયમો પ્રમાણે તેઓને દંડ કરવાને તથા કામ ઉપરથી મોકુફ કરવાને અથવા બરતરફ કરવાને ઈન્સ્ટિટ્યુટ જડજી સુખત્યાર છે.

પણ એવું ફરમીક છે કે ફરમીક સંખારકીનેટ કોરડનો જડજી પોતાની કોરડના ને નોકરીનો પમાર મળીને દસ રૂપિયા બપર નહીં હોય તે નોકરીને તેવાજ નિયમો પ્ર- માણે નીમવાને સુખત્યાર છે; અને તે કોરડનો કોઈ નોકર ગેર રીતે આમથે અથવા પો- તાના હેલાનું કામ કરવામાં મદદલત કરશે તેને હુકમ કરીને દંડ કરવાને અથવા કામ ઉપરથી મોકુફ અથવા બરતરફ કરવાને તે સુખત્યાર છે. એવા ફરમીક હુકમ ઉપર ઈન્સ્ટિટ્યુટ જડજીને ત્યાંહાં અપીલ આલશે. અને સેશન કોરડના તાબા માંહેની ફેજલાઈ

કોરોટાના કુકમ ઉપર સેવકોરોટને ફરિયા આપીયાને ને નિયમા બાધુ હશે તે નિયમા આ કલમ પ્રમાણે ફરિયા સંપળી આપીયાને બાધુ છે એવું સમજવું.

સંવરકુ યુદ્ધેગાર ખીજ કોઈ આજુ કાયદા પ્રમાણે ને ચિજીને અથવા ખીજ વાનને બાધક હશે તે ચિજીખાથી અથવા ખીજ વત.ખાથી તે આ કલમના કોઈ ફરિયાવાળી પુરો છે એવું સમજવું નહી.

૩૯. હાઈકોર્ટ વખતે વખતે ને નિયમા ફરિયા તે નિયમા પ્રમાણે સંવરકુ ને નોફરિયાના કામો. | ફરિયા કામનો ખંડોખરોટ ફરિયા

૪૦. આ આક્રમ પ્રમાણે ધિવાની કોર્ટ હોય તે કોર્ટમાં કમાઈ આફ ખી કોર્ટ (એ કોર્ટોના કમારો નીમવા નામનો અમલદાર) ધિવાની ગવરનર જનરલ ધનકોસિલના નો અધિકાર નીમવું પ્રમાણે નીમવાનો યુગાધના ગવરનર ધનકોસિલ ને અનિકાર છે તે કમારને હાઈકોર્ટ વખતે વખતે ને કામો ફરિયાનું ફરિયાવે તે કામો ચિવાય તેને ફરિયાવાળી અરજીઓ સિધને નોધવાનો અખતવાર છે. અને ને અરજીઓ ના મંજુર ફરિયાનું તેની નજરમાં આવે તે અરજીઓ તેજી કોર્ટના જનરલનો કુકમ થવા સાથે તેની ખાસે માલમી અને સમજા ખાસેસો ઉપર સહી ફરિયાનો અનેકામળ પત્રોની નકસી ફરી જાયતે નકસી ઉપર આ નકસી ખરીજી એવી સહી ફરિયા નો તેને અખતવાર છે.

૬. પરચુરણ.

૪૧ હાઈકોર્ટ વખતે વખતે ને નિયમા ફરિયા તે નિયમા પ્રમાણે ફરિયા કોસીડીંગ રાખવા બાબ નોફરિયા કોસીડીંગ ફરીને તેનું ફરિયા રાખવું. કામળ પત્રોની કાનુનો. | જોની નકસી ફરિયા નીમવા પ્રમાણે આપવી તે નીયમા પથ હાઈકોર્ટ ફરિયાવા.

૪૨. આ આક્રમમાં ને કોર્ટની રચના ફરિયા છે તે કોર્ટ અથવા તે કોર્ટનો કો પ્રોસેસ બાબત થી | ધ અમલદાર કોઈ પ્રોસેસ આવે તે પ્રોસેસ બાબત ફરિયા થી સેવી, તે હાઈકોર્ટ યુગાધના ગવરનર ધનકોસિલની મંજુરી બધને વખતે વખતે ફરિયાવું.

એ પ્રમાણે ફરિયા થીનું ફાઈલ સરકારી મેજીસ્ટ્રાટ બધાનીને પ્રતિષ્ઠિત કરવું.

આધિતવાર તથા ન્યુપ્રસેડે તથા યુદ્ધેડે તથા ફરિયામસેડે અને મલીકામાઆજ કોર્ટો ચેસવા બાબત. | મનો જનમ ધિવસ અને ફરિયાક અથવા પ્રત્યેક ધિવસકે સાથે ને ખીજ ધિવસે હાઈકોર્ટ મંજુર કથા હોય તે ધિવસે ચિવાય ધિવસકે કોર્ટો અખતવા સમારડીનેકે કોર્ટોએ ફરિયા ચેસવું.

ચોતાના તાના મોજીની ધિવાની કોર્ટોને ફરિયા વરસમાં કુકમ એકંદરે જ આક્રમ. | જાડીયા સુધી એક યુદ્ધે અથવા વતી યુદ્ધે કામ ખંધ રાખવાની પરવાવળી અથવાનો પથ અખતવાર ફેકોર્ટને છે.

પરિશિષ્ટ.

કાયદા તથા આક્ટો ૨૬ કર્યા તે.

૧. ઝુંબાઈના કાયદા.

કાયદાનો નંબર.	કાયદાનું અર્થાણુ.	કેટલો ૨૬ કર્યો તે
સન ૧૮૨૭ નો કાયદો. ૧ થી.	ઝુંબાઈ હિંદુઓના તાબામાંના દેશમાં અમલ ચલાવવા સારું ને નિયમ કરવા માં આવ્યો તે સમજાનું એક કાયદો પ્રકરણ કરવા બાબતનો કાયદો.	૧ થી કલમના આરંભથી તે ૭ મી કલમની આખર સુધીની કલમો.
સન ૧૮૨૭ નો કાયદો. ૨ નો.	ઘીવાની અસલતની કોરટની રચના અને તેના જુઝમનો તથા અમલદારોનો અધિકાર તથા કામ કરાવવા બાબતનો કાયદો.	હુદુદ અને કુલ તથા ૪ થી બાબતો નોટીસ બાગ ૨૬ થયો તથા તેટલો બાગ, અને નાતબલના કજીઆ દેસમાં ઘીવાની કોરટને હાથ ધાલવા દેવા બાબત ૨૧ મી કલમના નોટીસ બાગમાં કરાવેલો તેટલો તે કલમના બાગ થીવાય ૨ નો બાગ.
સન ૧૮૨૭ નો કાયદો ૩ નો.	ઘીવાની કોરટમાં કામ ચલાવવાની રીત બાબત, તથા ઘીવાની કોરટ બેઠક બાબત, તથા તેઓની સાથે કાગળ પત્રનો વ્યવહાર ચલાવવાની રીત બાબત અને તેઓએ પોતાના કામની "મીનીટી" થી રીત બાબત તે બાબત, અને કુદમ ઉપર શિક્કો તથા સફી કરવા બાબત, અને તે કુદમો કેઈ જાયામાં જોઈએ તે બાબત, અને પોતાના ફરિયારમાંના કામોની નકલો થી રીત બાબત તે બાબતનો કાયદો.	સુધનો કાયદો.
સન ૧૮૨૭ નો કાયદો. ૪ થી.	ઘીવાની કુદમમાં તથા અપીલમાં કોરટ હિંદુઓનું કામ થી રીત ચલાવવાનું તે બાબતના નુરમ (એટલે નમુના) દ્વારા ચલાવવા, અને તેઓનો હિંદુ કોરટની કાનુનો કરાવવા બાબતનો કાયદો.	હુદુદ અને ૨૪ મી તથા ૨૭ મી કલમ અને ૨૨ મી કલમની ૪ થી ૨૬ મ.
સન ૧૮૨૭ નો કાયદો. ૨૬ થી.	દક્ષિણમાં અને આનંદમાં ઝુંબાઈ તાબાનો મુલકો તે મુલકમાં કાયદો ચલાવવા બાબતનો કાયદો.	૭ મી કલમ.
સન ૧૮૨૭ નો કાયદો.	ફરિયાર કરીને તૈયાર કરેલા કાયદો ઝુંબાઈ તાબાના દેશમાં કેઈ રીતે ચાલે	સુધનો કાયદો.

કાવલનો નં. બર.	કાવલનું મથાળું.	કેટલો રદ કરવા ત.
૩૧ મા.	લથે તે સમજાવવાનું કરાવવા બાબતનો કાવલો.	
સન ૧૮૩૦ નો કાવલો ૧ મા.	સન ૧૮૨૮ નો ૭ મા કાવલો રદ કરીને જેટલા ફીયાના અસલ ચુકદ મા આવશે તેની તજવીજ કરવાને આ મીન સોદ્ધિનો અખત્યાર વધારવા બાબતનો કાવલો.	સપજો કાવલો.
સન ૧૮૩૧ નો કાવલો ૭ મા.	દીવાની ફીયાદીની અપીલ સેવાના કુદ મહે તેમાં કમિયેશ કરવા બાબતનો કાવલો.	સપજો કાવલો.
સન ૧૮૩૧ નો કાવલો ૧૮ મા.	આ દેશના સોદ્ધો તરફ ધનસારના કામા ચુકર કરવા છે તે સોદ્ધોના દર ભાગી પામીએ કરતી તથા હરએક દર ભાગી સોદ્ધોને કેટલો અગલ ચલાવશે તેની હદ કરાવવા બાબતનો કાવલો.	સપજો કાવલો.
સન ૧૮૩૩ નો કાવલો ૧ નો.	જે જિલ્લામાં જુડીશીઅલ નેટીવ ક મીયનર ચુકર કરવા હશે તેઓને તે જિલ્લામાં હરકોઈ કોલેજી દીવાની ચુકદ મા ની તજવીજ કરવાનો અખતીયાર આ પવા બાબતનો કાવલો.	સપજો કાવલો.
સન ૧૮૩૪ નો કાવલો ૫ મા.	મુંબાઈ તાળામાં દીવાની અદાલતની કોરોએ તે કોરો કોઈ કોઈ વેળા આ પ રાખવા બાબતના કુંકમ કરાવવા બાબતનો કાવલો.	સપજો કાવલો.

આકેટનો નં બર.	આકેટનું મથાણું.	તેલો રદ કર્યો તે
સન ૧૮૪૪ નો આકેટ જા. સન ૧૮૪૫ નો આકેટ ૨૯ જા.	ત્રિ-શીપાલ સદરઅમીનની અને સ દરઅમીનની ફેરદમાં ફરીવાર કરવાનો અધિકાર આપવા બાબતનો આકેટ. મુંબાઈના મવરમિન્ડ નોર્થે હાલા જડજને તથા નોર્થે સેથન જડજને નીમવા વિષે મુખત્યાર થવાનો આકેટ.	મુંબાઈ હાલાકાને નોર્થે હાથુકે તેલો સધળો આકેટ. નોર્થે હાલા જડજને નોર્થે હાથુકે તેલો.

(૧૨૧ તરજીમાં)

વિનાયક વાસુદેવ.

ગોરીબીનદલ ડાસનસચિવર કે

મવરન મિન્ડ.

આ આકેટ અમલાવાદ હિતેલુ પ્રેસમાં છાપ્યો.

સન ૧૮૭૩ નો આક્ટ ૧૦ મો.

ઈંડીયાના મવરનર જનરલ ઈન કૉંસિલનો હેઠળ બંધેલા આક્ટ મવરનર જનરલ સાહેબે સન ૧૮૭૩ ના એપ્રિલ મહિનાની ૮ મી તારીખે મંજૂર કર્યો તે સંબંધી થોડોને જાહેર થવા સારૂ જાણીને પ્રસિદ્ધ કર્યો છે.

કોઈમાં સમ ખાવા ખાખત કાયદાછે તે એકઠા કરવા ખાખત અને ખીજાં કારણા ખાખતનો આક્ટ.

કોરટમાં સમ ખાવા ખાખતના તથા પ્રતિષ્ઠા અને એકરાર કરવા ખાખતના કાયદા

ઉદ્દેશ.

એકઠા કરવા જોગ્ય છે, અને કુદા સંબંધી સમ ખાવા ખાખતનો તથા પ્રતિષ્ઠા અને એકરાર કરવા ખાખતનો કા વીરો રદ કરવા જોગ્ય છે, વાસ્તે હેઠળ બંધા પ્રમાણે કરાવું છે:—

૧— પ્રથમ નિયમો.

કુદા નામ.

૧. આ આક્ટને “સન ૧૮૭૩ નો હિંદુસ્થાનનો સમનો આક્ટ” કહેવા.

આ આક્ટ આખા બ્રિટિશ ઈંડીયાને લાયક છે અને મહિલા માઆઝમાની સાથે કાંઈ કાંઈ લાયક છે. | જે એવો દેશીય રાજા અને સંસ્થાનો દોરતી રાજ્યે તેઓના મુલાકાને મહિલા માઆઝમાની રાખત ખાખત લાયક છે.

આ આક્ટ કયારે ચાલુ થશે. | અને સન ૧૮૭૩ ના ૧ મી મહિનાની ૧ થી તારીખે આ મહિના ચાલશે.

૨. આ આક્ટને જોડેલાં પરિશિષ્ટમાં આક્ટો બંધા છે તે તે પરિશિષ્ટનાં ૩ જ નો આક્ટો રદ કરવા તે. | આસંગમાં બંધા છે તેટલે સુધી રદ કરવા છે.

૩. આ આક્ટમાં કોઈ કરાવ કોરટ મંજૂરની આગળ ચાલેલાં કામને લાયક છેલ્લાએક સમ અને પ્ર નથી અથવા સન ૧૮૬૧ ના હિંદુસ્થાનની કૉંસિલ ખાખતના નિર્ણા કાયદા રાખી છે. | આક્ટના કરાવ કૉપરથી નો કાયદો રદ કરવાનો મવરનર જનરલ ઈન કૉંસિલને અધિકાર નથી તે કાયદામાં છેલ્લા સમને અથવા પ્રતિષ્ઠાને અથવા એકરારને લાયક નથી.

૨—સમ ખવડાવવાનો અને પ્રતિષ્ઠા કરાવવાનો અધિકાર.

૪. હેઠળ બંધેલી કોરટોને તથા માલુસોને જે કામો કરવાનું અથવા અધિકાર સમ ખવડાવવાનો અને | ચલાવવાનું કાયદામાં કરાવ્યું હોય તે કામ કરતી વખતે પ્રતિષ્ઠા કરાવવાનો અધિકાર અથવા અધિકાર ચલાવતી વખતે તે કોરટો અથવા માલુસો પોતાની જાતે સમ ખવડાવવાને અથવા પ્રતિષ્ઠા કરાવવાને મુખત્યાર છે. અથવા સમ ખવડાવવાની અથવા પ્રતિષ્ઠા કરવાની પોતે નો અમલદારને મુખત્યારથી આપી હોય તે અમલદારની મારફતે સમ ખવડાવવાને અથવા પ્રતિષ્ઠા કરાવવાને મુખત્યાર છે.

(અ) ને ફોરોને તથા માલુસોને કાચા પ્રમાણે અથવા પક્ષકારનાં અનુમતથી જુનાની યેવાનો અધિકાર હોય તે સથળી ફોરો અને માલુસો.

(ખ.) મલિકા આઆઝમાની આદરી માલેનુ બરકર ને બરકરી યાજુમાં રહેતું હોય તે યાજુનો કમ્પાઝિંગ આદરીસર, પણ એવું ફોરોનું છે કે,

(૧) યાજુની હદમાં સમ અવડાવવા અથવા પ્રતિષ્ઠા કરાવવી, અને

(૨) બિદિય હાડીવામાં ને સમ અવડાવવાનો અથવા પ્રતિષ્ઠા કરાવવાનો નરદીય આદ પી પીસને અધિકાર છે તેવા તે સમ અવડાવવા, અથવા પ્રતિષ્ઠા કરાવવી.

૩-જે માલુસોએ સમ આવાજ નેમ્બએ અથવા પ્રતિષ્ઠા કરવીજ નેમ્બએ તે માલુસો.

૪ હેડળ બએલા માલુસોએ સમ આવા નેમ્બએ અથવા પ્રતિષ્ઠા કરવી ને-સમ આવા અથવા પ્રતિ | હએ.

(અ.) સથળા શહેરોએ એટલે ને માલુસોની જુનાની હેડળ બએલા પ્ર-શાહેરો | ફોરની ફોરો અથવા માલુસ કાચા પ્રમાણે જેથી અથવા ને માલુસો તે ફોરોની આગળ અથવા માલુસની આગળ જુનાની આપમે અથવા નેએને જુનાની આપવી પડશે તે માલુસોની જુનાની સ-વાનો અધિકાર અથવા પુરાવો થવાનો અધિકાર ને ફોરોને અથવા માલુસને કાચા પ્રમાણે અથવા પક્ષકારનાં અનુમતથી હશે તે ફોરો અથવા માલુસ ને માલુસોની જુનાની કાચા પ્રમાણે જેથી અથવા તે ફોરોની આગળ અથવા માલુસની આગળ ને માલુસો જુનાની આપમે અથવા નેએને જુનાની આપવી પડશે તે સથળા માલુસોએ સમ આવા નેમ્બએ અથવા પ્રતિષ્ઠા કરવી નેમ્બએ.

(ખ.) શહેરોને સવાજ કરવા હોય તેનો અને તેએએ જુનાની આપી હોય ફોરો થવા.

તેનો એકાડે તરજુમા કરીને સમજવનારાએ સમ આવા

નેમ્બએ અથવા પ્રતિષ્ઠા કરવી નેમ્બએ, અને

(ક) જુરોએ સમ આવા નેમ્બએ અથવા પ્રતિષ્ઠા કરવી ને

જુરો. | હએ.

ફોરોની કામમાં તોહોમતવાળાને સમ અવડાવીને અથવા તેની પાસે પ્રતિષ્ઠા કરાવવાની વાત કાચાસર છે, અથવા ફોરોનો સરકારી સમજવનારો પોતાના હુકાનું કામ કરવા માટે ત્યાર પછી હું તે કામ હામાનદારીથી કરીશ એ રીતે તેને સમ અવડાવવાની અથવા તેની પાસે પ્રતિષ્ઠા કરાવવાની જરૂર છે એવું આ કલમના ફોરો કરાવ ઉપરથી સમજવું નહીં.

૬. શહેર અથવા સમજવનારો અથવા જુરર હિંદ અથવા યુસલમાન હોય, એનરેશીય પોડોએ અથ | અથવા સમ આવાને તેને હરકત હોપતો, તેણે સમ આવા ને માલુસોને સમ આ | ને નાઈ પ્રતિષ્ઠા કરવી.

વાને હરકત હોય તે માણ | ખીને સમજે પ્રસંગે શાહેદ અથવા સમજવનારાએ અ-
સાએ પ્રતિજ્ઞા કરી, | થવા જીવે સમ આવા.

૪-સમ ખાવાની અથવા પ્રતિજ્ઞા કરવાની તરેહ.

૬. ૫ મી કલમ પ્રમાણે સમ આવા જોઈએ અથવા પ્રતિજ્ઞા કરવી જોઈએ તે
સમજાવી અને પ્રતિજ્ઞાની | સમજાવવા સમ અને પ્રતિજ્ઞા હાઈકોર્ટ વખતે વખતે ને તરેહ
વરેહ | કરાવે તે તરેહ પ્રમાણે અવશ્યવા અને તરેહ કરાવવી.

અને તે તરેહ હાઈકોર્ટ કરાવે ત્યાંહાં સુધી ઉપર કહેલા સમ અને પ્રતિજ્ઞા ને ત-
રેહથી હુમલા આપે અને કરે છે તે તરેહથી તે સમ અવશ્યવા અને પ્રતિજ્ઞા કરાવવી.

જીલ્લાસી-રંચુના રિકારડની કોર્ટમાં અને રંચુનની નહાતા સુકરદમાની કોર્ટમાં
સમ આવા જોઈએ અને પ્રતિજ્ઞા કરવી જોઈએ તે બાબત રંચુનનો રિકારડર આ
કલમના અર્થ પ્રમાણે હાઈકોર્ટ છે એવું સમજવું.

૮. ઇનચાર્જના કોઈપણ કામમાં કોઈ પક્ષકાર હોય અથવા શાહેદ હોય તે ને જા-
હેદશાએ સમ આવાનું | તોને અથવા પંચનો હોય તે જાતનો અથવા પંચના સા-
કરમાવવાનો કોર્ટનો અ | કા ને તરેહના સમ આવાનો અથવા સત્ય સ્મરણ પ્રવૃત્ત
ખીકાર.

| પ્રતિજ્ઞા કરવાનો વહિવટ હોય અથવા ને તરેહના સમ
અથવા પ્રતિજ્ઞા તોડાવી નથી એવું મળતા હોય અને ને તરેહ ઇનચાર્જની અથવા
જોક ભજીવથી વિરૂધ્ધ નહીં હોય અને તે તરેહના કોઈ નાક્કીત માણસને નહીં નુકસાન
નહીં હોય તેવી તરેહના સમ આપને અથવા પ્રતિજ્ઞા કરીને જીલ્લાની આપ એવું ફેરે
અને કોર્ટની નજરમાં આવેલા કોર્ટ તેને તેવા સમ અવશ્યવાને અથવા પ્રતિજ્ઞા
કરાવવાને સુખત્યાર છે. આ આક્ટમાં પાછળ કોઈ કરાવ હોય તોપણ તે બાતની
ચિંતા નથી.

૯. ઇનચાર્જના કોઈ કામને કોઈ પક્ષકાર ફેરેશે કે સામાવાળો અથવા કુલાણી
સામાવાળો ફેરે તે સમ | શાહેદ ૮ મી કલમમાં ને પ્રકારના સમ અથવા પ્રતિજ્ઞા
નું આશે કે નહીં એવું ૫ | કક્ષીકે તેમાંના કોઈ પ્રકારના સમ આશે અથવા પ્રતિજ્ઞા
કારને અથવા શાહેદને ૫ | કરશે તો તે ને ફેરેશે તે મહારે કજીલ છે ત્યારે તે સમ
છવાને કોર્ટ સુખત્યાર છે. | આવાને અથવા પ્રતિજ્ઞા કરવાને તમે રાજીએ કે નહીં
એવું સામાવાળાને અથવા સાહેદને કોર્ટની નજરમાં આ-

વેતા કોર્ટ પ્રજીવું અથવા પ્રજીવવું.

૫જી એવું કરાવું છે કે તે સવાખને જવાબુ દેવાને કોઈ પક્ષકારને અથવા શા-
હેદને પોતાની જાતે કોર્ટમાં હાજર થવુજ પડે તેવી જખરદસ્તી કરવી નહીં.

૧૦. તે પક્ષકાર અથવા શાહેદ તે સમ આવાને અથવા પ્રતિજ્ઞા કરવાને કજીલ
સમ આવાનું કજીલ કરેતો | યામતો તે કોર્ટ તે સમ અવશ્યવા માંડવા અથવા પ્ર-
સમ અવશ્યવા. | નિજા કરાવવા માંડવી, અથવા કોર્ટની આદાર તે સમ

આશે અથવા પ્રતિજ્ઞા કરશે તો કીક પડશે એવા તે સમ અથવા પ્રતિજ્ઞા હોયતો તે
સમ અવશ્યવા બાબત અથવા પ્રતિજ્ઞા કરાવવા બાબત કોઈ માણસને કમિયન આ
પવાને કોર્ટ સુખત્યાર છે. અને ને માણસને સમ અવશ્યવા હોય, અથવા ને મા-

જુસ પાસે પ્રતિષ્ઠા કરાવવી હોય તેની જુગાની ભંડને તે જુગાની ડોરડમાં આપી
આપવા બાબત તે માણસને અધિકાર આપવાને ડોરડ મુખત્યાર છે.

૧૧. એ પ્રમાણે જુગાની આપણે તે અમારે કબુલ છે એટલે તે માણસ બા-
મ્હારે કબુલ છે એટલે તે માણસ બાબત તે જુગાની તેમાં કહેલી વા-
માણસે કહ્યું હોય તે મા તનો નથી પ્રસાદ છે એવું સમજવું.
જુમ બાબત તે જુગાની
નથી પ્રસાદ છે.

૧૨. ખસાર અથવા ચાહેદ ની કલમમાં કહેલા પ્રકારના સમ બાવાની અ-
સમ બાવાની ના કહેલા થવા સત્ય સ્મરણ પૂર્વક પ્રતિષ્ઠા કરવાની ના કહે, તે તેને
૨ કેમ કરવું. જમરેસ્વીથી સમ અવકાશવા નહીં અથવા તેની પાસે પ્ર-
તિષ્ઠા કરાવવી નહીં; પણ તે સમ બાવાનું અથવા પ્રતિષ્ઠા કરવાનું કહ્યું હોય તે સ-
મનો અથવા પ્રતિષ્ઠાનો પ્રકાર, અને તે સમ તમે આથી કે નહીં અથવા તે પ્રતિષ્ઠા
તમે કર્યો કે નહીં એવું તેને પૂછવું હવે તે વાત અને તે સમ બાવાની અથવા પ્ર-
તિષ્ઠા કરવાની તેણે ના કહી તે વાત અને ના કહેવાનું કારણ તેણે કહ્યું હોય તે કારણ
આધેલા કામના બાગ પ્રમાણે ઘટતરમાં બાપી મુકવું

૫-પરચુરણ.

૧૩. સમ બાવાની અથવા પ્રતિષ્ઠા કરવાની કસુર કરી હોય તેથી અથવા સ-
સમ અવશ્યા નહીં હોય અને બદલે પ્રતિષ્ઠા કરવાથી અથવા પ્રતિષ્ઠાને બદલે સમ
અથવા કાંઈ ગેરચાલ ધર્મ આધારી અને હરકાંઈ સમ અથવા પ્રતિષ્ઠા ને તરેહથી
હોય તેથી આધેલા કામના કારણે હોય ને તરેહમાં કાંઈ ગેરચાલ ધર્મ હોય તેથી કહેણ
ને જુગાની કામમાં નહીં બાપવા પ્રમાણે સમજવું નહીં એટલે આધેલા ને કામ બા
આપણે એવું સમજવું. બા અથવા જુગાની બાબત ઉપર કહ્યા પ્રમાણે કસુર થઈ
નહીં. હોય અથવા સમની અને પ્રતિષ્ઠાની આદલાવણી અથવા

ગેરચાલ ધર્મ હોય તે કામ વેલેવાર-બીપજોની નથી અથવા
તે જુગાની કબુલ કરવા બાબત નથી એવું સમજવું નહીં; અથવા ચાહેદને ખરેખર
બાબતની જરૂર છે તે વાતને હરકાંઈ ધામ છે એવું સમજવું નહીં.

૧૪. સમ અવશ્યાવાનો અથવા પ્રતિષ્ઠા કરાવવાનો આ આઠે ઉપરથી ને
જુગાની આપણારો માથું ડોરડને અથવા માણસને અધિકાર હોય તે ડોરડની અ-
સોને સાથેસાથું બાબત થવા માણસની આગળ હરકાંઈ વાત બાબત જુગાની
ની જરૂર છે. આપણારો દરમિયાં માણસને તે વાત બાબત સાથેસાથું
બાબતની જરૂર છે.

૧૫. હિંદુસ્થાનના હોજદારી કાયદાની ૧૦૮ માં અને ૧૮૧ માં કલમમાં "સોગંદ"
હિંદુસ્થાનના હોજદારી કા આ શબ્દની આગળ "અથવા પ્રતિષ્ઠા" આ શબ્દો દા-
ખાની ૧૦૮ માં અને ૧૮૧ માં કરવા હોય તે પ્રમાણે તે કલમોનો અર્થ કરવો.
માનવાની જરૂર બાબત

૧૬. કોઈ દુધા ઉપર કોઈ માણસને નીચો હોય તે પોતાના દુધાનું કામ કરવા દુધા સંબંધીન સમ કા માટે તે પહેલાં તેને કોઈ સમ અથવાની અથવા કોઈ પ્ર- દાડી નાખવા છે. | તિસા અથવા એકરાર કરવાની અથવા તે ઉપર સહી કરવા ની જરૂર નથી; પણ તેને ૩ છ અને ૫ મી કલમના ક- રાવને બાધુ છે.

૫૨ી શીટ.

(૨ છ કલમ જુઓ.)

ભાગ ૧ લો-સ્ટાટુટો.

વરસ તથા આપર (એ ટથે બાબ)	મથાળુ	કેટલા ૨૧ કીધા.
૪ થા જરૂર બાદશાહીના રાજાના ક માં વરસ માં થયેલા ૭૪ માં બાબ	હિંદુસ્થાનમાં હોજદારી હનચાર ક રવાનું કામ સુધારવા બાબતનો આક્ટ.	૬૬ મી અને ૭૭ મી કલમ, બાબતનો આક્ટ.
૪ થા વિલીયમ બાદશાહીના રાજાના કમાં અને ૪ થા વરસમાં થયેલા ૪૬ માં બાબ	તે પ્રસંગે સમ બાવાની જરૂર હોય અથવા જરૂર પડે તે સધળે પ્રસંગે કુલેકર ઘોકોને તથા ખારેવિષન ઘોકોને પ્રતિષ્ઠા કરવા દેવા બાબતનો આક્ટ તે ઘોકોને, સેપરેટિસ્ટસ કહે છે તે ઘોકોને સમને બદલે સત્ય સ્મરણ પુરવક પ્રતિષ્ઠા અને એકરાર કરવા દેવા બાબતનો આક્ટ.	બ્રિટીશ હિંદીયાને નેટલો બાધુ છે તે સધળો આક્ટ. બ્રિટીશ હિંદીયાને નેટલો બાધુ છે તે સધળો આક્ટ.
૪ થા વિલીયમ બાદશાહીના રાજાના ૪ થા વરસમાં થયેલા ૮૨ માં બાબ.	રાજાના જુદાં જુદાં ખાતામાં સમ બાબ છે અને પ્રતિષ્ઠા કરે છે તે બરાબર ૨૧ તે કહાડી નાખીને તેને બદલે એકરાર, ક- રાવવા બાબત, અને તે ૧૧ પોતાની ખુશીથી તથા હનસારના કામ સિવાય વળી સમ બાબને અથવા પ્રતિષ્ઠા કરીને સેખ કરે છે તે છેલ્લે બંધ કરવા બાબતનો આક્ટ એ નામનો પારલામેન્ટ સભાની હમણાંની સેશનનો આક્ટ છે તે ૨૬ કરવા બાબત અને નકામા સમ કહાડી નાખવા બાબત બીજા કરાવ કરવા બાબતનો આક્ટ.	બ્રિટીશ હિંદીયાને નેટલો બાધુ છે તે સધળો આક્ટ.
વીક્ટોરીયા રાણીના રાજાના ૧૯માં અને ૨૦ વરસમાં થયેલા ૭૭ માં બાબ.	કેટલે એક પ્રસંગે સમને બદલે પ્રતિષ્ઠા કરવા દેવા બાબતનો આક્ટ.	બ્રિટીશ હિંદીયાને નેટલો બાધુ છે તે સધળો આક્ટ.

ભાગ ૨ નો-આક્ટો.

નંબર તથા વરસ.	આક્ટોનો વીધવ અથવા મથાણું.	કેટલો રક કીધા.
સન ૧૮૩૧ નો આક્ટ ૬૬ મો.	સમ અવડાવસનો કંબાંડિંગ આક્ટો સરનો અખીકર.	સહજો આક્ટ.
સન ૧૮૩૭ નો આક્ટ ૬૨૧ મો.	હુદા સંબંધી સમ તથા એકરાર.	નહી ૨૬ થયો નથી તેલો.
સન ૧૮૪૦ નો આક્ટ ૬૪ મો.	જે પ્રમાણે હિંદુ તથા મુસલમાન એ એમ પ્રતીક્ષા કરવી તે કરાવનો આક્ટ.	નહી ૨૬ થયો નથી. તેલો.
સન ૧૮૪૭ નો આક્ટ ૬૧૫ મો.	ઇનસાફ આતામાં ગેરસનની અમલક રાં ધણી રાખવા બાબતનો આક્ટ	૨૭ કલમ.
સન ૧૮૫૨ નો આક્ટ ૧૫ મો.	પુરાવા બાબતનો કાયદો સુધારવા વી ધનો આક્ટ.	૧૨ મી કલમ.
સન ૧૮૫૬ નો આક્ટ ૧૨ મો.	દોરડે વિવિધમ પ્રેસીડેન્સીમાં ઢીવા ની દોરડો અખીનો રાખે તે બાબતનો કા યદો સુધારવાનો આક્ટ.	૪ થી કલમ.
સન ૧૮૫૭ નો આક્ટ ૭ મો.	મદ્રાસ પ્રિલાકર્તા બેઝિમુલ આતામાં અને ઇનસાફ આતામાં ગેરસનની અમલ કારો ધણી રાખવા બાબતનો આક્ટ.	૨૭ કલમ
સન ૧૮૫૯ નો આક્ટ ૮૧૨ મો.	ખંઝાળામહિની દોરડે વીધીયમ પ્રેસી ડેન્સીમાં ચેલેટો ચોતાનું કામ નહી કરે તે બાબત તેઓનો ઇનસાફ કરવા બાબત વ ધારે સારા કરાવ કરવાનો આક્ટ.	૧૨ મી અને ૧૫ કલમ.
સન ૧૮૬૩ નો આક્ટ ૧૮ મો.	ખંઝાળામહિની દોરડે વીધીયમની ઇ નસાફની હુકોરડના મારતરની કચેરીમાં હ મણી જે કામો ચાલુ છે તેના વહેલો સાચી ચીતે નીકાલ કરવાના કરાવ કરવા બાબત અને સફરકુ દોરડેમાં હિંદુઓને તથા મુસ લમાનોને હમણા સમ અવડાવવામાં આવે કે તે કહાડી નાંખવાનો કરાવ કરવા બાબ ત અને સફરકુ દોરડે ચોતાની અસલ ઢી વાની કચીયાદ લેવાની હકુમત ચલાવીને પ્રો સેસો આવે તે પ્રોસેસ સંબંધી ઢીવાની ઇ નસાફનું કામ ચલાવવાની ચીત બાબતનો	૬ મી કલમ.

નંબર તથા વરસ	આકેડેમી વીધવ અથવા મથાણું	ફેરવા ૨૬ પ્રાંતિ
સન ૧૮૯૧ નો આકેડે ૪ થો.	કાયદો સુધારવા બાબતનો આકેડે પંચમળી અને તેના ઉપરાજોની ધૂમ મી કલમ નસાઈની સુખ્ય કારેડની રચના સુધારવા બાબતનો આકેડે.	
સન ૧૮૯૬ નો આકેડે ૨ જો.	જરિસ આકેડે પી પીસની નીમણુંક કરવા બાબતનો આકેડે.	૭ મી અને ૮ મી
સન ૧૮૯૭ નો આકેડે ૪ થો.	કારેનરો બાબતના કાયદો આકેડે કરીને સુધારવા બાબતનો આકેડે.	૭ મી કલમ, અને ૭૮ મી કલમમાં "અને કુ મારાકુદાનાં કાજા પ માનદારીથી કરીશ એ પ્રમાણે કુપકારેના જ ડાળેમાંના એક જડજ ની આગળ સમ આ પને તે ઉપર સરકુ પ્ર કારના દેખડીએ સહી કરવી," એટલા શબ્દો અપાડે તે શબ્દો.
સન ૧૮૭૧ નો આકેડે ૧ જો.	અંગાળામહેની ડીઝિલેટ અને તા આમહેની ડીવાની કારેડ બાબતના કાયદો એકઠા કરીને સુધારવા બાબતનો આકેડે.	૧૩મી કલમ
સન ૧૮૭૨ નો આકેડે ૧ જો.	સમ બાબત તથા પ્રતિષ્ઠા બાબત કા યો. છે તે સુધારવા બાબતનો આકેડે.	સમજો આકેડે.
સન ૧૮૭૨ નો આકેડે ૧૮ જો.	સન ૧૮૭૨ નો હિંદુસ્થાનનો પુરાવા નો આકેડે સુધારવા બાબતનો આકેડે.	૧૨ મી કલમ
સન ૧૮૯૧ સુબાઈનો આકેડે ૧ જો.	સુબાઈ હાકામાં કુદાના ફેરવા ફેરવા કરવા બાબતનો આકેડે.	સમજો આકેડે.

ભાગ ૩ નો-કાયદો.

નંબર અને વરસ	મથાણું	કુટણી ૨૬ કીધા.
ખંભાળાનો સન ૧૭૯૩ નો કાયદો ૪ થો.	જે ઠાકાનો અથવા ફરીયાદીનો ઇનસાફ કરવાનો અધીકાર, જુદા જુદા જગ્યા ૨૬ થયે નથી તે ભાગો અને પહેલુ તથા પાકા અને સુટણી તે કલમનો બાગ રચીલાનાં ઘેરેમાં સ્થાપિલી ધીવાન્તી અદાલતની કોરોને છે એવું ઠરાવું છે તે ઠાકા અથવા ફરીયાદી બંધને તેઓનો ઇનસાફ કરવા બાબતનો કાયદો.	૬ મી કલમનો નેટણી બાગ ૨૬ થયે નથી તે કલમનો બાગ અને ૮ મી કલમ
ખંભાળાનો સન ૧૮૦૩ નો કાયદો ૬ નો	જે ઠાકાનો અથવા ફરીયાદીનો ઇનસાફ કરવાનો અધીકાર નવાળ વજરે ના મહાર ઇંગ્લીશ પ્રેક્ટીસીયા કંપનીને ને પ્રાંત આપ્યા છે તે પ્રાંતમાં અદાલતની કોરોટા સ્થાપી છે તે કોરોને છે એવું ઠરાવું છે તે ઠાકા અથવા ફરીયાદી બંધને તેઓનો ઇનસાફ કરવા બાબતનો કાયદો.	૭ મી કલમનો નેટણી બાગ ૨૬ થયે નથી તે કલમનો બાગ અને ૮ મી કલમ
ખંભાળાનો સન ૧૮૩૩ નો કાયદો ૬ મો.	સન ૧૮૨૨ ના ૭ મા કાયદાના અનુસાર સન ૧૮૨૮ ના ૪મા કાયદાના ફેરફાર એક બાગમાં ફેરફાર કરવા બાબત, અને તે કાયદાઓ પ્રમાણિ કરાવ કરવાનું કામ કરનારા મેજિસ્ટ્રાટના અમલદારોથી ઇનસાફ થઈ સહે તેથી ઇનસાફ બાબતની કોરોટાનો વેહેલા અને અનમાનવી રીતે કસણી કરવાના નીચમ કરાવવા બાબત અને ગામના કીસાબ જનરલસીધા હાજર કરાવવા બાબત, અને મેજિસ્ટ્રાટ ખાતામાં એપેલેશીય અમલદારો બધા રાખવા બાબત અને માલીકાના મળવાના હક બાબત સન ૧૮૨૨ ના ૭ મા કાયદાની ૫ મી કલમની મતબબ કરવા બાબતનો કાયદો.	૧૬ મી કલમ
મહાસનો સન ૧૮૦૩ નો કાયદો ૧ થો.	રેવન્યુ ખોરડાં કામની વાખ્યા કરવા બાબત અને રેવન્યુ ખોરડાને કુટણી અધીકાર આપ્યા છે તે નથી કરવા બાબતનો કાયદો.	૨૭ અને ૩૭ કલમ

નંબર અને વરસ	મથાણું	જેથી રકમ થીધી
મદાસનો સન ૧૮૦૩ નો કાપડો ૨ જો	કેરવેએક પ્રસંગે કલેક્ટરશ્રીએ થી ૩૭ અને ૪ થી કલમ.	
મદાસનો સન ૧૮૧૬ નો કાપડો ૧૪ જો	તે આલવું તેની વાખ્યા બાબતે આપત આ ને તે કાવવા આપતનો કાપડો. દીવાની હનસાફી કોરટના વકીલના અથવા નેડીવ ખીકરના કુદા સંબંધી કાનૂનો કરાવી છે તે સુધારવા આપત અને તે માં ફેરફાર કરવા આપતનો કાપડો.	૧ મી કલમ.
મુંબાઈનો સન ૧૭૯૭ નો કાપડો ૧ જો	મુંબાઈમાં જાકત વસુધ કરવા આપત ૧ હમણી કાનૂનો છે તે કાપડો કડીને કરાવવા આપતનો કાપડો.	૨ છ કલમની ૨ છ ૨ કલમના “પેટેલા” આ શબ્દથી તે તે શબ્દ સુધી આપર મુખી તે રકમ.
મુંબાઈનો સન ૧૮૨૭ નો કાપડો ૨ જો	દીવાની અદાલતની કોરટની હકુમત તથા જડજનો તથા કોરટના ખીલ આ મહાશૈનો અખીબર કરાવવાનો કાપડો.	૪ થી, અને ૧૫ મી કલમ. ૧૧ મી કલમની ૧ મી રકમમાં “તેઓએ પોતાના કાથ અમારતા પેટેલા” હવે બજેલી ખીતાના ખીલ આંકે પ્રમાણિત થી કોરટમાં સમ આપ ને સમના કામળ ઉપર પોતાની સહી કરવી” એટલા શબ્દો બજેલા છે તે શબ્દો. ખીતાનો આંક ર જો.
મુંબાઈનો સન ૧૮૨૭ નો કાપડો ૧૨ જો	મુંબાઈ ત.ખાના છલાઓમાં પોલીસનું કામ એકજ યીતે ચલાવવું તથા પોલીસના કારબારીઓએ શું શું કામ કરવું તથા તેઓને આપતવાર શું છે તે સરવે કરાવવાનો કાપડો.	૬ છ કલમની ૫ મી રકમનો નેટથી બાગ ૨૬ થયો નથી તેટલા તે રકમનો બાગ
મુંબાઈનો સન ૧૮૨૭ નો કાપડો ૧૩ જો	કોજાશી અદાલતનું કામ કયા ખીકરીએ કરવું તથા કેઈ યીતે કરવું તે કરાવવાનો કાપડો.	૩૬ મી કલમની ૨ છ રકમનો નેટથી બાગ ૨૬ થયો નથી તેટલા તે રકમનો બાગ
મુંબાઈનો સન ૧૮૨૭ નો કાપડો ૧૬ જો	ધારના કલેક્ટર તથા એડેસુલ વસુધ કરનારા સાહેબ અથવા આ રેશી માણસ	૩ છ કલમ અને ૫ મી કલમનો નેટથી બાગ સમ આવા આપત છે

નંબર અને વરસ	મથાણું	ફેરવા ૨૧ ક્રીધા
<p>મુંજાધનો સન ૧૮૨૦ નો કાપડો ૧૯ મી</p>	<p>હોય તેમ્મોમ્મ પોતાના કામ ફેરવીતે આ આવવા અને મહેસુલ વસુલ કરનાર સાથે ઉપર કમિશનરનો હુકમ ફેરવીતે આમલો નો ધમ્મ તે કરાવવાનો કાપડો.</p> <p>મુંજાધ ઠાણમાં ધારા ફેરવીતે કરા વધો તથા ધારાનું વસુલ ફેરવીતે કરવું નોંધવું અને ખજાનગી શી તથા ધાળી પી ઠાણી, વાળા વગડાવવા તથા ખાડવા ક્ષિ સરવે ઉપર શી કરાવવી નોંધવું, તથા ધર, માડીઓ, ઘોડા ક્ષે સરવે ઉપર કાકસ ક રાવવું નોંધવું અને રથાવર ખીલકલ વચ્ચ નાર સનારે કમિશનરને ખબર કરવી એમ હુકમ કરવો, અને પીટી સેચનકોરકમાં ત થા પોલીસ આશીસમાં શી સેવી ક્ષે સરવે કરાવવાનો કાપડો.</p>	<p>તરવા તે કલમનોભાગ</p> <p>૧ થી કલમની ૨ છ રકમ; અને ૧ થી કલ મનાના અને તેજી આ શબ્દથી તે તે શ ખડ મુખા આખર મુ ખી તે કલમ કેવડે બચેલી ખીતાનો ખાંક ૧ થી</p>
<p>મુંજાધનો સન ૧૮૩૦ નો કાપડો ૧૮ મી</p>	<p>છસે પુતા મધે નોંધક જડત્વ કરાવ વાનો કાપડો.</p>	<p>૨ છ કલમ</p>

(True translation)

ANUNDRAO CHAPAJEE,

Assistant to Oriental Translator to Gov-
ernment, In charge.

અમદાવાદ દિતેક ૫૨૬.

પ્રસ્તાવના.

નામદાર હાથકેરના સરકલરોનું ને પ્રસ્તક સન ૧૮૭૬ ની શાખામાં છપાઈ બહાર પડ્યું હતું તેનું બાબતર કરાવી ગુજરાતી સંજ્ઞાનોની હજુરે સુધાનો આ મારે પેલેસા પ્રયત્નિ. ને સરકલરનો સંમહકરી નામદાર હાથકેરે પ્રસ્તક બહાર પાડ્યું હતું તેનું બાબતર રાજેશ્રી પ્રાહલાલ બાલાઈ તરફથી થઈ પ્રચીપ કરવામાં આવ્યું હતું. તે ગુજરાતી સને ૧૮૭૪ ની શાખા સુધી બહુખરા સરકલરો બહુખા અમર તેમાં ફેરફાર કરવામાં આવ્યો. તેથી પેલેસા આવૃત્તિનું બાબતર નેમ્મિ તરફ ઉપચોગી હવે નહીં થઈ પડે અમસ મચ નવી આવૃત્તિનું બાબતર લોકની સેવામાં સુધું થઈ ફરસ્ત પાડ્યું છે; તેમાં ચોપડી છપાયા પછી નવા થયેલા અથવા જુના સરકલરોમાં ફેરફાર થયેલો તે સર્વ જાતનો સમાવેશ કરવામાં આવેલો છે.

આથી રાખું છું કે આ પ્રસ્તક ગુજરાતી બહુખરાઓને ઉપચોગી થઈ પડશે કેમકે સરકલરની માહિતી ગુજરાતી બહુખરા વચ્ચેના તેમજ ફેરફારના તેવા ખીલ નોકરોને બહુ જરૂરી છે.

બાબતર અને તે છપાવવામાં મુશી ન રહે તેટલા મટે બનતો પ્રયત્ન કર્યો છે, તેમજ કેટલીક મુશી હાખ રહી ગઇ હશે તે હવે વાંચનારે ફરજી કરી સુધારી લેવી અને તે કોઈ મુદ્દસ અને તેની અમર આવશે તે તેમનો હું બારે આભારી થઈશ.

અનુક્રમણીકા.

પ્રકરણ ૧. હોળદારી	૧
<p>આમ ૧. હોળદારી કામ અભાગી પારા — હોળદારી કામની ત જીવીજ કેમ અભાવરી તે, હાંવાદી ઉપર સરકુલર હુકમો. .. ૧</p> <p>આમ ૨. અપીલ, ઉપરીપક્ષ અને તપાસણી. ૬</p> <p>આમ ૩. સળનો અમલ કરવા વિધે. ૧૪</p>	
પ્રકરણ ૨. હોળદારી. પ્રાચીનિંગસ(કામ અભાવવાની પંચતી) ના નમુના. ..	૧૦
પ્રકરણ ૩. હોળદારી. હોળદારી કામ અભાવવાની ચીતના કાયદાને અનુસરે વારંદ અને બીજી પ્રોસેસોના નમુના	૨૬
પ્રકરણ ૪. હોળદારી. ચીટનું (પતક) અને રજીસ્ટરો.	૫૧
પ્રકરણ ૫. ઊવાની અને હોળદારી. પરચુરણ નકામાં ફક્તરોના નાચ કરવા ખાખત, જાંચો પદ્ધિના માણસોની સાથે અને નીચ જાતના મા- સોની સાથે કેમ વર્તવું તે. જડલોને પેહેરવાના ઝળા. (ડગલા) ટપાલ ખાતાની ચોક્કસ અને ચીટનું માકલવા ખાખત નિયમો. પ્રત્યક્ષ નહીં આવેલા એવાં રેકર્ડસ રચાણીક નાણાનું પતક. ..	૭૩
પ્રકરણ ૬. ઊવાની, યુઆઇનો ઊવાની કાર્ટોનો આકટ, ખાતાના નોકરો, નકલો અને તરજુમા, પ્રોસેસ ઉપર ઊવાની ફી, તેહેવાર અને રબલ્લો, પરીક્ષાઓ, પરચુરણ.	૯૨
પ્રકરણ ૭. ઊવાની કામઅભાવવાની ચીત (પરોસીજર)	૧૧૨
પ્રકરણ ૮. ઊવાની કામ અભાવવાની ચીતના કાયદા પ્રમાણે નમુના અને પરચુ- રણ નમુના અને રજીસ્ટરો.	૧૪૫
પ્રકરણ ૯. ઊવાની ચીટનું (પતક) ખાખત	૨૦૨
પ્રકરણ ૧૦. ઊવાની હિસાબ ખાખત	૨૨૧
<p>સરકુલરોમાં } સરકુલરો ૨૬ થઈ અથવા તેમાં ફેરફાર થઈ નવા થયેલા તે. વધારો અને } પ્રધારો.</p>	

નાકર ખબર*

અકબરે કસતુર વીરચંદની હાશીસમાં નવિ બખ્ષા કામદાઓ તા. પરચુરણ પુસ્તકો ને
મળે છે તેની માહ.

- ૧-૮-૦ પેનબકોડ ઠીકા સાથે
- ૨-૦-૦ કિમીનબ પ્રોચીજરકોડ ઠીકા સાથે
- ૦-૧૪-૦ પેનબકોડ ઠીકા વીનાનો
- ૩-૦-૦ પેનબકોડઉપરની ઠીકા ત્રીકમરાયક
- ૧-૮-૦ કિમીનબપ્રોચીજરકોડ ઠીકા વીનાનો
- ૧-૪-૦ અપરાધમોધક નવું સુધારણું
- ૫-૦-૦ માછલેટની પરીક્ષાનું પુસ્તક ઠીકા સાથે
- ૩-૮-૦ માછલેટનીપરીક્ષાનું પુસ્તક ઠીકાવીના
- ૩-૦-૦ કોજદારી સંમહ
- ૪-૦-૦ ન્યાયતત્વ અનેકોજદારીસાર સંમહ
- ૧-૪-૦ પુરાવાનો આકટ ઠીકા સાથે
- ૫-૦-૦ પુરાવાનો આકટ ઠીકા સાથે પ્રજા રામ સાકરલાલ કૃત
- ૧-૦-૦ કોરારનો આકટ સને ૧૮૭૨ નો ૬
- ૦-૬-૦ રજીસ્ટરનો આકટ
- ૦-૬-૦ રજીપનો આકટ નવો
- ૦-૨-૦ ગામની પોલીસ સને ૧૮૯૦ નો ૮ મા
- ૦-૪-૦ ડીસ્ટ્રિક્ટ પોલીસ સને ૧૮૯૦નો ૭ મા
- ૦-૪-૦ જુગાર બાબત તથા ફરકો બાબત અને કાયદા
- ૦-૬-૦ મુનીષીપાલ આકટ નવો
- ૦-૩-૦ સને ૧૮૭૪ નો ૧૧ મા
- ૦-૪-૦ મુદત બાબતનો આકટ સને ૧૮૭૭ નો ૧૫ મા
- ૦-૫-૦ કોરારે શી બાબતનો આકટ
- ૦-૩-૦ દોરના અતીકમણ બાબતનો
- ૦-૬-૦ વીથિ ન્યાય બાબતનો આકટ
- ૦-૨-૦ સને ૧૮૭૧ નો ૩ ને મામલતદારના અધીકાર બાબતનો આકટ
- ૦-૨-૦ સને ૧૮૬૯ નો ૧૪ મા કોરારના અધીકાર બાબતનો
- ૨-૮-૦ પ્રમોત્તર એ નામનું માર્કુ પુસ્તક
- ૦-૧૨-૦ રેવન્યુ આકટ સને ૧૮૭૯ નો ૫ મા
- ૧-૪-૦ ડીપાર્ટમેન્ટ પરીક્ષાનું પુસ્તક
- ૦-૬-૦ સને ૧૮૭૯ નો ૧૨ મા ડીક્વેન્ટીના સુધારા નો
- ૦-૪-૦ સને ૧૮૬૮ નો ચોથો
- ૦-૪-૦ સને ૧૮૬૫ નો ૧

- ૨-૮-૦ મીતાસરાનું પુસ્તક
- ૨-૮-૦ ડીવાની ઠીકા સાથેનો કમદો અમા એ છપાવે પોતે
- ૩-૮-૦ ડીવાની ઠીકા સાથે ત્રીકમરામ કૃત
- ૧-૦-૦ ડીવાની ઠીકા વિનાનો આકટ
- ૫-૦-૦ ટાઈ ચાન્સ મોગીલાલ કૃત
- ૪-૦-૦ હિંદુચાન્સ સંકલ્પચંદ કૃત
- ૨-૦-૦ મુસલમાની સરેહ મજીબાહ કૃત
- ૫-૦-૦ ડીવાની સંમહ ગીરધરલાલ કૃત
- ૩-૦-૦ સરકુલર સંમહ નવો છપાવે
- ૩-૦-૦ કોજદારી દેસલા વાલ્ચુમ ૧-૮ મગ ન બાલ એચંદ કૃત
- ૫-૦-૦ કોજદારી દેસલા વાલ્ચુમ ૬-૧૩ થા ઈ-ડીયન બા રીપોરટ સાથે ના ચાર ઈસાકાનું માર્કુ પુસ્તક.
- ૪-૦-૦ પ્રજારામ વધીલના બનાવેલા દેસલા
- ૧-૦-૦ વાલ્ચુમ ૩ બનો બાગ ૪ થો
- ૬-૦-૦ વાલ્ચુમ ૩ બનો બાગ ૨ નો
- ૩-૦-૦ વાલ્ચુમ ૧૦ માનો બાગ ૧ થો
- ૨-૮-૦ વાલ્ચુમ ૧૦ માનો બાગ ૨ નો
- ૩-૦-૦ વાલ્ચુમ ૫, ૬, ૭ ના દેસલા
- ૪-૦-૦ ન્યાય સંમહ મોમીલાલ કૃત
- ૦-૬-૦ પોલીસ બાબતના પદચુરણ કાયદ
- ૦-૪-૦ હડાઈના સામાન બાબતના પરચુર-ણ આકટો
- ૦-૪-૦ પરચુરણના ચુનાઈ સંબંધી પરચુરણ આકટ
- ૦-૪-૦ જેલ તથા કેડી બાબતના આકટો
- ૦-૨-૦ બ્રિટીશ રજીસ્ટરબાબતના આકટો
- ૦-૪-૦ રેલવે બાબતના આકટો
- ૦-૨-૦ ફકમનામા તથા તાકીદપત્રો બાબત
- ૦-૨-૦ સોગત તથા ફકરોર બાબત
- ૦-૩-૦ વહાણ બાબતના આકટો
- ૦-૨-૦ બલવાગોર તથા રાજદ્રોહી ચુનાઈ બાબતના આકટો
- ૧-૦-૦ છુટક છુટક પરચુરણ આકટો
- ૦-૮-૦ ડીવાની પરચુરણ આકટ
- ૨-૦-૦ હિંદુચાન્સનું ડાન્નેરટ

ગાથાવાદી શબ્દમતી પુસ્તકો.

- ૧-૮-૦ ગાથવાદી કાવ્યનો સંગ્રહ
- ૦-૧૨-૦ સરકચ્છર સંગ્રહ આ. ૧મી આ વૃત્તી ખીજી
- ૦-૧૨-૦ સરકચ્છર સંગ્રહ બા. ૨જો
- ૩-૦-૦ સરકચ્છર સંગ્રહ બાગ ૩ મુખથી રેવણ કામનો આકર
- ૦-૧-૦ સરકચ્છર સંગ્રહ બા. ૪થો
- ૦-૪-૦ રહેજાડાની બ્રહ્મ તમામ ગાથની કોસવાડી સાથે
- ૩-૦-૦ ગાથવાદી સરકચ્છર બ્રહ્મ તા. તે ને ભગતા આકર

પરમુરુષ વારતાનાં પુસ્તકો.

- ૪-૦-૦ બત્રીસપુતળીની ૩૨ વારતાવાનું મોટું પુસ્તક
- ૨-૮-૦ મુડાભોતેરીની ૭૨ વારતાનું મોટું પુસ્તક રાધપિમાં
- ૦-૪-૦ આસકરુડીની વારતા
- ૫-૦-૦ અમૃતસાગર મુજરાતી વેદકનું મોટું પુસ્તક
- ૦-૪-૦ વેદકસારનું પુસ્તક
- ૦-૩-૦ મુખબંકાવળીની વારતા

- ૦-૨-૦ સાવળીંગાની વારતા
- ૦-૧-૧ મજરામાંડેની વારતા
- ૦-૧-૦ દીલમ્બન ગાથન
- ૩-૦-૦ દયારામકૃત મોટું ૩૧૦ની ક્રીમતનું
- ૦-૧૨-૦ ભંદારસા બાદસાહની વીચ વારતાનું પુસ્તક
- ૦-૮-૦ ધોળનું પુસ્તક
- ૧-૦-૦ ચોરાશી વૈભવની ૮૪ વારતાનું પુસ્તક
- ૦-૫-૦ વીદુરનીતી
- ૦-૧-૦ વર્ણ આર્યાખ્યાન
- ૫-૦-૦ ગીરધરકૃત રામાયણ ચીલાળાપની બાજીબાઈની
- ૨-૦-૦ ગીરધરકૃત રામાયણ રાધપિની બા પેલ
- ૫-૦-૦ કનચરીત્ર બાજીબાઈનું કાપેલ મોટું
- વેદકાંથી પાંચમી ચોપડીના અર્થ દરેક પા ક્રીમતે આપીયું
- ૩-૦-૦ અહોતર ખંડ
- ૧-૦-૦ ક્રિષ્ણભાણુ પુસ્તક
- ૨-૮-૦ આંકની ચોપડી નં. ૧૦૦ ના

છેપર બજેમાં પુસ્તકો અમદાવાદમાં વહંદાની હવેથી સાંખે અમારી હાશીસમાંથી અમર અમદાવાદમાં ક્રીકાબાઈની પોળમાં અમારા ઘર આગળથી રોકડી ક્રીમતે મળશે જે-સાવર વાળાઓ દય રૂપીયાની ક્રીમતના પુસ્તકો ઉપરાંત મળાવશે તેમને દસરકા પ્રમાણે ક્રીમિયન કાપી આપવામાં આવશે પણ કપાલ અરમ્બ ભદે સેવામાં આવશે.

સહો. કરનુર વીરચંદ.

બુકસેલર.

હાઈકોર્ટના સરકયુલર હુકમોનું પુસ્તક*

ફોજદારી.

પ્રકરણ ૧

ભાગ ૧ લો.

ફોજદારી કામ ચલાવવામાં આવે તથા ફોજદારી કામની તબવીબ
ચલાવવાને લગતા સરકયુલરો.

૧. માઈસ્ટરને કોઈ ફોજદારી કામ આગળ ચલાવવા પૂરતાં કારણો છે કે જો જો
ફોજદારી ધારાની કલમ ૧૪૪
પ્રમાણિત થાય તો

સંબંધ થશે.

૨. ફોજદારી મુકદમાનું છેવટ ચાલવામાં, જેથી રાજ્યમાં રહેનારા શહેરાની હાજરી
જેથી રાજ્યમાંથી સાહેદને સ
મન કરવા બાબત

તે તે બધુવા માટે અને તેની તબવીબ પૂરતી થીત કર
વા માટે, તેણી (માઈસ્ટર) ફોજદારી કામ ચલાવવામાં
કલમ ૧૪૪ પ્રમાણિત ફોજદારીની જુવાની સેવામાં બધી
વાના પરાધર્મી માઈસ્ટરને માટે નિમ્ને લખેલી મુદ્દાના તે

કેસ (હાઈકોર્ટ) પ્રસિદ્ધ કરે છે.

૩. કોઈ જેથી રાજ્યમાં રહેનારા શહેરાને બોલાવવા માટે અરજી અથવા સમન
બોલાવવામાં આવે, તેમાં શહેદને લગતું બધું જોઈ શકે તે આપણું કે નથી તે બ-
ધી સેહેલાઈથી જોઈ શકાય. નેમકે શહેદનું પોતાનું નામ, તથા તેના
બાપના નામ, શીવાય તેની ઉંમર, જાત, અને જે ગામની અંદર રહેતા હોય તે
લખવાં જોઈએ. જે ગામમાં તે રહેતા હોય તે ગામ કોઈ જાણીતા કસબા અથ
વા શહેરની તબવીબ હોય તે તે કસબાનું નામ પણ લખવું જોઈએ.

૪. કેસીક મુદત સુધી તે શહેદને રોકત થશે અથવા થવાનો સંભવ છે તે પણ
જણાવવું; અને તેણી હાજર થવાની તારીખ નોંધવામાં, તે શહેદ મળી શકે અને
બોલાઈ શકે એટલા જોગવાઈના આપવા જોઈએ.

૫. જો બની શકે તો શહેદના અરથને માટે સરકારે મુકદમ કરેલું બધું, સમન સા
થે બોલાવું.

૬. આવી રીતની જોગવાઈથી, જેવી આશા રાખવામાં આવે છે કે, જેથી રાજ્યમાં
રહેનારા શહેદ અરથને જાણતે આવી શકે; અને કોર્ટ એવું પણ ધારે છે.

માણસોની આગળ પ્રથમ ચોક્કસીમાં, નો કમીટ કરવાની અંદર આવા શાક્ષી-
ઓની જરૂર નહીં હોય (એકે સેસન કોર્ટની અંદર તેની શાહેલીની જરૂર છે) તે
એવા શાહેલાને અને તે તે વખત પાલાવવાનું બંધ રાખવું.

ક. ત્રાસદાર ચંચરતર અને કાઝિનસીલ, સરકારને અરજી, જ્યાં જ્યાં રેલવે મળી શ
શાહેલા અને કેડોને ફાજદારી કતી હોય ત્યાંહી ત્યાંહી, ફાજદારી કામના કેડોએ અને
કામમાં રેલવેમાં મુસાફરી કરા સાહેલાને, રેલવેથી બહુ જવાને ફરમાવે છે.
જવાબાબત.

૪. શાહેલાનું બગુ.

(અ) તારીખ ૨૧મી આગસ્ટ સન ૧૮૭૭ થીને ૧૯૭ મે હયાએલા સરકારી મેન્ટે-
નેન્સ પોલીસના ને તારીખ ૨૩મી ડીસેમ્બર સન ૧૮૭૭ના થીને ૧૦૬૭ મે સરકારી
ગ્રાફર ખબરથી મુધારેલા તે—

સરકાર તરફથી લોકોને નોટીસ

ન્યાય ખાતુ.

ફાજદારી ધારા (આક્ટ ૧૦ સન ૧૮૭૨)ની કલમ ૪૨૧ પ્રમાણે નેકનામદાર ક્રિડ

શાહેલાને બધા નો દર.

જ્ઞાનની સરકાર અને કાઝિનસીલની પરવાનગીથી, નેકના
મદાર મુબાઈ સરકાર અને કાઝિનસીલ, ફાજદારી કોર્ટના
ખાના કેસોની અંદર ફરીઆદી અને શાહેલાને સરકાર તરફથી બગુ અપાવવા બાબત નિ
મે પ્રમાણ નિવેશ પસાર કરે છે.

૧—નિવેશ—

(૧) ને, ફરીઆદી અંદર સરકારના હુકમથી અથવા પરવાનગીથી ફરીઆદી મોડ
વામાં હોય અથવા કામ ચલાવવાનું હોય, અથવા કોઈ જડજી અથવા માણસો
કે અથવા કોઈ સરકારી અમલદારના હુકમથી અથવા પરવાનગીથી કામ ચ-
લાવવાનું હોય, અથવા કોઈ અમલદારની નજરમાં બેસવું જણાય કે અથવા ફ-
રીઆદીનું કામ પબ્લીક નોટરીના હિતને ખોટું છે એવા કામમાં;

(૨) ફાજદારી કામચલાઉ કાયદાના પાંચમા શીડ્યુલ પ્રમાણે ને વગર જાનીવુની
મુનાફ હોય તે કામોની અંદર;

(૩) અને ફાજદારી ધારાની કલમ ૪૩૫૧ પ્રમાણે ને કામની અંદર મોડેસર
પોતાથી શાહેલાને હાજર રહેવા ફરજ પાડે છે તેવા કેસોની અંદર,
નવિ બંધેલા દર પ્રમાણે ફરીઆદી અને શાહેલાને અરજ બાબત
બગુ આપવા ફાજદારી કોર્ટને અપ્પીઆર છે:—

(અ) ૧ જુલાની અંદર ફરિયામનું અને ઈસ્ટ-ઈન્ડિયન શાહેલાને જમારે. સોઈ
ફાજદારી કોર્ટથી શાહેલી આપવા મોટી પાલાવવામાં આવે ત્યારે નો દર

૧ કોઈ જગો મુબાઈ શહેરની બાહાર પશ્ચિમ મુબાઈ કોર્ટની અંદર અથવા કોઈ જગો,
મુબાઈ હાઈકોર્ટની અસલ સ્થાની ફરીઆદીની હુકમતથી અથવા મુબાઈ કોર્ટની અંદર.

માધણે ૭ આના કરતાં મધ્ય પરચ નહોતો તેને ગાડી આપવાનું આ રચ ને થયું હોય તે તે આપવું અને તેઓની જોરાકી માટે જો તેઓ માગે તો દરરોજના રૂ. ૨-૦૦ કરતાં વધારે ન આપવું.

(બ) ધરોળીયા અને હાલકાડીયા શહેદા જીલામાં હાલકાડીયા આગળ માલ તા કામમાં આવે તો નિચે પ્રમાણે અર્થ તેઓને આપવું.

૧ જો વર્ગ. આ વરગના શહેદાને તેમ જ પોતાના અને નોકરના ખુસાદી પરચ બદલ જો રેલવેની સગવડ હોય તો દર માધણે આ ૨ આના પ્રમાણે આપવા, અને જો રેલવે ન હોય અને કોમ્પાની ખુસાદી કરવી પડતી હોય તો દરેક માધણે આ ૬ આના પરમાણે આપવા; કુખ્યાઈમાં રહે ત્યાંહીં કુખ્યા હેટિલ ખુસાદી બદલ દરરોજના રૂપિયા ૫ થોડા અને હાલકાડીયામાં જવાને માટે ગાડી પરચ પેટે દરરોજના રૂપિયા ૨ જે પ્રા. આપવા.

૨ જો વર્ગ. આ વરગના શહેદાને તેઓને ખુસાદી પરચ મધ્ય હોય તે, કુખ્યાઈમાં રહેતાં જોરાકી પરચ બદલ રૂ. ૭ જલું દરરોજના, અને હાલકાડીયામાં જવા આવવા માટે પાલખી બાડાની રૂ. ૨૦ રોજ રૂ. ૧) એક પ્રમાણે આપવા.

૩ જો વર્ગ. આ વરગના શહેદાને તેઓનું ખુસાદીનું પરચ અને જોરાકી બદલ દરરોજના રૂ. ૧-૦૦ પરમાણે આપવા.

નોટ.—ગાદીએટ અથવા કોઈ અમલદારે જ્યારે કોઈ શહેદાને હાલકાડીયામાં મોકલવામાં આવે ત્યારે તે, જીપર બખેલા વરગા માંથી કલા વરગમાંનોછે તેનો નિશ્ચય કરવો જોઈએ.

(ક) સામાન્ય નિયમ પરમાણે જીમી પંગતીના દેશી શહેદાઓને જેવા કે પટોસા, પાંડરપેથ, પેપારી, વડોસા, અને એવીજ પંગતીના ખીલ્લોડાને, અને ખીલ્લોડા શહેદાને, તેઓનું જે કેસની અંદર તેઓની શહેદી હોય તેની અંદર કંઈ પણ હિત ન હોય, પરંતુ ન્યાયાના હિત માટે તેઓની શહેદીની જરૂર હોય (જેવા કે જીભાનીમાં અને ચોકડીના રીપોરટમાં સાક્ષી કરનારા જો તેઓ બખી વોચી બજાવ્યું હોય તો) જોરાકીના દરરોજના આ ના ૭ પરમાણે આપવા અને રેલ અને ખીલ્લોડા ખુસાદીનું પરચ ને મધ્ય હોય તે આપવું પણ તે ચોરસ અને વાજખી હોવું જોઈએ.

(ડ) જીમી અને ખીલ્લોડા મળુરી કરનારાના દેશી શહેદા તેઓ કે સાધારણ રીતે ખુસાદીમાં જોરાકી પીગેર ખાલી ખાસ પરચ ન કરે એવા હોય તેઓને દરેક રોજના આર આના જોરાકી બદલ આપવા અને રેલવે અને ખીલ્લોડા રીતે ખુસાદી પરચ માટે જો તેઓને માલતીક પરચ મધ્ય તેઓના અને જીભાની હોય તે આપવું.

૨-નિયમ-

(૨) આસ કામો (સેઠિયો ને રે પેલેલા નિયમના મ. બ. ક અને ૩ ની સંમતતામાં ન આવે) એવા કામમાં ને કોરટ માટેથી ભવુ વીગેરે માગવામાં આવે તે કોરટ કામના સ્વરૂપના પ્રમાણ ઉપર લક્ષ રાખી ગ્રામ્ય હોય તેમ કરવું.

૩-નિયમ-

(૩) જ્યારે કોઈ શાહેદ ને આમ અથવા કસબામાં કોરટ હોય તેજ ગ્રામ્ય અને કસબાના રહેવારો હોય ત્યારે કોરટમાં હાજર રહેવાથી ને કઈ નુકસાન થાય તે બદલ હરદોજના આના આર કરતાં વધારે રકમ સદરકું કોરટ તેને આપાવવી નહીં.

(ખ) કોજાદારી કામમાં શાહેદોને હમીયાં તેવું ચહેલુ બધુ આપવું જોગ્યું.

૫ કોરટ શી આકટ (સને ૧૮૦૦ ના સાતમાં) ની કલમ ૨૦ પરમાણુ કેસરે હિંદ-માહારાષ્ટ્રીની નામદાર હાઇકોર્ટ નિચે લખેલા ધારો મં આમ સરકારે બાહાલ રાખેલો અને હિંદુસતાનના સરકારે અંજુર કરેલો તે મુધારીને સારવજનીકના બાલુવા મોટે

કોજાદારી કામમાં સમન વી ગેરિરી શીખીવત.

પરકીય કરેછે.

પોલીસ અમલદાર ને યુનાહાને મોટે વોરન્ટ ચીવાય પકડી ચકોછે એવા યુનાહા ચી ચામતા કામમાં, કોઈ પણ માથુજોર, સમન વીગેરે કાઠાડે તે બાબત નિચેના (ખ) કો કોટ પરમાણુ શી સેવામાં આવશે.

કોટક (ખ)

૧ પીનલકોડના બાબ ૧૯-૨૦ અને ૨૧ પરમાણુના કામમાં,

૧ દરેક સમન અથવા નોટીસના. ૪ આના.

૨ દરેક પકડવાના વારન્ટના. ૧ રૂપિયા.

૩ કોજાદારી કામ અલાઉ ધારાની કલમ ૧૦૧ અ

ને ૩૫૩ પરમાણુ કોમ પક્ષકાર અથવા સાહેદો

જતા રહેલો હોય તેની બાબતમાં કોલેરનામું

કહાડવું પડે તેના. ૧ રૂપિયા.

૪ જમીના વારન્ટના. ૧ રૂપિયા.

૨ પીનલ કેસોની અંદર દરેક સમન વીગેરેને મોટે ઉપર લખેલા કોરટકમાં ના પેલી શીનો કે (અંક અવરખાઉકસ) શી સેવામાં આવશે.

અપવાદ. કોઈ પણ પોલીસ અમલદાર ને પોલીસના અમલદાર તરીકે કામ રતો હોય તેના તરફથી ફરીવાદ મારેલી હોય તે કામમાં સમન વીગેરે કાઠાડવામાં આવે તે બાબતે કોઈ પણ શી સેવામાં નહીં આવે.

પીનલકોડના બાબ ૧૯-૨૦-૨૧ ની અંદર અવિશ્વા યુનાહા ચીવાયના કામમાં કોરટની એલેવી આતરી થાય કે રૂસીયોદી અથવા તામવરક

શી આપવાને અણકવું છે સમન વીગેરેની શીખીવતમાં અથવા

ચોડા બાગની બાંધી કરવા કારકેને અમલીવાર છે.

(સહી) ને. જાડાન.

આઈ.મ. સરકાર.

નામદાર ગવર્નર અને કાલિંગીસના હુકમથી.

સી. ગાન.

કુઆઈ તા. ૧૨ ફેબ્રુઆરી.

ગવર્નમેન્ટ. સેક્રેટરી.

સને ૧૮૭૫.

૬ કોઈ પણ માટીએકેને કોઈ નામની કારકમાં દાખલ થયેલા, અથવા કોઈ અમલદારના કબજામાંના હસ્તાવેક્કે પુરાવાની અંદર લેવામાં હોય તો; કારક અથવા અમલદાર તરફના બખાલુમાં, તે માટીએકે સાફ રીતે જણાવવું જોઈએ કે તમામ દરતરની જરૂર છે કે અમુક કાગળ અથવા કાગળોની જરૂર છે; વળી એમ પણ જણાવવું જોઈએ કે, (ને પોસ્ટ મારકેતે પરચમ પ્રાકલવામાં ન આવ્યા હોય તો) કયે વખતે અને ક્યા જગ્યાએ તે દસ્તાવેજ રજૂ કરવાનાં છે, અને કોઈપણ અમલદારને તે દસ્તાવેજ સામીત કરવાને મટે હાજર વૈવાળી જરૂર છે કે શી રીતે. સદરહુ બખાલુમાં સમનની માફક સહી અને થીલ કરવી.

૭ કોઈ માનની અંદર નકલથી ચાલી શકતું હોય, અને ને અપવાદસ્તરે રજૂ કરવામાં આવતા હોય તેહને સહી સુધાતની નકલ મળી શકવી હોય; તેવા કાગળોમાં કોઈ પણ માટીએકે અસલ કાગળો મગાવવા એ ઠીક નથી એમ નિયમ સમજવો.

૮ પેહેલા અને બીજા વરગના સરદારોને તથા બીજા આખરદાર મહારોને સમનને બદલે પેહેલા અને બીજા વરગના સરદારોને તથા બીજા આખરદાર દેશી અહીંયાને મારફતવા બાબત.

૯ કોઈ પણ જાતના રેવન્યુઆતાના અમલદારોને જોઈવર્તી વખતે એ વાત બહુ રહેવું અમલદારોને બહુ અગત્ય થીવાળી બોલાવવા બાબત.

૧૦ કોઈ પણ માટીએકેને કોઈ નામની કારકમાં દાખલ થયેલા, અથવા કોઈ અમલદારના કબજામાંના હસ્તાવેક્કે પુરાવાની અંદર લેવામાં હોય તો; કારક અથવા અમલદાર તરફના બખાલુમાં, તે માટીએકે સાફ રીતે જણાવવું જોઈએ કે તમામ દરતરની જરૂર છે કે અમુક કાગળ અથવા કાગળોની જરૂર છે; વળી એમ પણ જણાવવું જોઈએ કે, (ને પોસ્ટ મારકેતે પરચમ પ્રાકલવામાં ન આવ્યા હોય તો) કયે વખતે અને ક્યા જગ્યાએ તે દસ્તાવેજ રજૂ કરવાનાં છે, અને કોઈપણ અમલદારને તે દસ્તાવેજ સામીત કરવાને મટે હાજર વૈવાળી જરૂર છે કે શી રીતે. સદરહુ બખાલુમાં સમનની માફક સહી અને થીલ કરવી.

૧૧ કોઈ માનની અંદર નકલથી ચાલી શકતું હોય, અને ને અપવાદસ્તરે રજૂ કરવામાં આવતા હોય તેહને સહી સુધાતની નકલ મળી શકવી હોય; તેવા કાગળોમાં કોઈ પણ માટીએકે અસલ કાગળો મગાવવા એ ઠીક નથી એમ નિયમ સમજવો.

૧૨ પેહેલા અને બીજા વરગના સરદારોને તથા બીજા આખરદાર મહારોને સમનને બદલે પેહેલા અને બીજા વરગના સરદારોને તથા બીજા આખરદાર દેશી અહીંયાને મારફતવા બાબત.

૧૩ કોઈ પણ જાતના રેવન્યુઆતાના અમલદારોને જોઈવર્તી વખતે એ વાત બહુ રહેવું અમલદારોને બહુ અગત્ય થીવાળી બોલાવવા બાબત.

૧૪ કોઈ પણ માટીએકેને કોઈ નામની કારકમાં દાખલ થયેલા, અથવા કોઈ અમલદારના કબજામાંના હસ્તાવેક્કે પુરાવાની અંદર લેવામાં હોય તો; કારક અથવા અમલદાર તરફના બખાલુમાં, તે માટીએકે સાફ રીતે જણાવવું જોઈએ કે તમામ દરતરની જરૂર છે કે અમુક કાગળ અથવા કાગળોની જરૂર છે; વળી એમ પણ જણાવવું જોઈએ કે, (ને પોસ્ટ મારકેતે પરચમ પ્રાકલવામાં ન આવ્યા હોય તો) કયે વખતે અને ક્યા જગ્યાએ તે દસ્તાવેજ રજૂ કરવાનાં છે, અને કોઈપણ અમલદારને તે દસ્તાવેજ સામીત કરવાને મટે હાજર વૈવાળી જરૂર છે કે શી રીતે. સદરહુ બખાલુમાં સમનની માફક સહી અને થીલ કરવી.

૧૫ કોઈ માનની અંદર નકલથી ચાલી શકતું હોય, અને ને અપવાદસ્તરે રજૂ કરવામાં આવતા હોય તેહને સહી સુધાતની નકલ મળી શકવી હોય; તેવા કાગળોમાં કોઈ પણ માટીએકે અસલ કાગળો મગાવવા એ ઠીક નથી એમ નિયમ સમજવો.

૨૦ પુરોહિત અને બીજા લોકોને હાથકોરડે સેસનમાં કમીટ કરવાના પારાઓ.

૧ કમીટ કરનાર માણસતરે તેલેવે ફરજ સમજવી કે કમીટ કરવી વખતે સેસન તારીખે હાજર રહેવા પ્રોત્તેજીકર, અને ફરીયાદીના શાહેલા નેઓનાં શાહેલા પ્રોત્તેજીકર નવા શાહેલાના કુ જરૂર હોય, તેઓએ અમુક તારીખે સેસનમાં હાજર રહેવા બાબતમાં તેઓના મુચરકા લેવા જોઈએ.

હાથકોરડે સેસનની તારીખો. ૨ નિચે બજેલી તારીખોએ હાથકોરડે સેસન થશે થશે.

૧ પેહેલી	તારીખ ૨૭ ફેબ્રુઆરીએ
૨ છ	તારીખ ૧૦મી એપ્રિલે.
૩ છ	તારીખ ૨૭મી જુને.
૪ થી	તારીખ ૧૦મી સપ્ટેમ્બરે.
૫ બી	તારીખ ૨૭મી નવેમ્બરે.

અરુ ઉપર બજેલી તારીખે રવીવાર હોય તો તેહેને વળતે ધિવશે થામવારે સેસન થશે થશે.

૩ ફાજલારી આજ્ઞા પ્રારાની કલમ ૭૪ પ્રમાણે તોખતરના બચાવના સાક્ષીઓ બચાવના સાક્ષીઓને સમન ને હાથકોરડે સેસનના પેહેલે ધિવસે હાજર રહે તેની ચીત કરવા બાબત. સમન કરીને માણસેતે બોલાવવા જોઈએ.

૪ માણસેતે, પોતાના પ્રોસીડીંગની સાથે ફરીયાદીના શાહેલા નેના મુચરકા શાહેલા વીગેરે ની ડીપડાજવા સેવામાં આનંધા હોય તેની ડીપ; તમા બચાવના શાહેલા રી આતાના કલારકને માકલ નેઓને સમન કરવામાં આનંધા હોય તેની ડીપ, અને તે ની સાથે ને તારીખે તેઓને હાથકોરડેમાં હાજર રાખવામાં આનંધા હોય તે બાબતની નોટ સુધા ફાજલારી કામના સરકારી કલારકને માકલવાની ફરજ સમજવી.

૫ જો મેજસ્ટ્રેટને તોહોમતદાર નેટરથી, તેહેને કમીટ કરવા બાદ જાસતી શાહેલા માનસવી શાહેલાની ડીપ બાબત. બોવવાની જરૂર હોય તો, તેવા શાહેલાની ડીપ, પણ ને મે અને તેમ જમદીથી ફાજલારી કામના સરકારી કલારકને, મેજસ્ટ્રેટ માકલવી જોઈએ.

૬ જો ધિવસે સેસન પૂરવાની હોય તે ધિવસે શાહેલાને હાજર રાખવા બાબત ફાજલારી સુબાવણીની તારીખની શાહેલા ફાજલારી કામના કલારક તરફથી બપોલું આવેથી મેજસ્ટ્રેટ, હોને નોટીસ આપવા બાબત. સરકાર તારીખે શાહેલાએ હાજર રહેવા બાબત તેઓ ઉપર નોટીસો માકલવી. અને તેઓ પર વખત હાજર રહે તે બાબત ને ચોગ્ય હોય તે જવાબો લેવાની મેજસ્ટ્રેટની ફરજ છે એમ સમજવું.

૭ સુબાવણ હાથ કોરડેની સેસનમાં ક્યારે કોઈ તોહોમતદારને કેદમાં માકલવામાં આવે તોહોમતદારને કેદમાં રાખવા બાબત ત્યારે તેને કબજામાં રાખવા બાબતનો ચાર્ટર હાથકોરડેમાં ફરજિયાત (સુધારાબધ)ના સુપરીન્ટેન્ડેન્સ તરફ માકલવું.

૧૧. જ્યારે કોઈ ઘણાં જોડેને ફોજદારી કામ અથવા પાસાની કામ કરતે પારણે, કોઈ
 ડોળાના કામ બાબત ફોજ
 દારી કામ ના પાસાની કામ
 કામ પ્રમાણે.

તેણે મતદાર નેના યાજ્ઞપણને મારે, યકરાવવામાં આવે
 તો હોય તેને સેઘન કોરડમાં તળવીજ યવા માલકવામાં
 આવે, ત્યારે તેણે (માછલે) તો મતદારની હાલત વિશે

૧૨. જ્યારે મુખ્ય સરકાર તાબાના કચડરી ખાતાના કોઈ સોલજરને ફોજદારી કોરડ
 જ્યારે કોઈ સોલજરને શિક્ષા
 કરવામાં આવે ત્યારે ફોજના
 મુખ્ય અમલદારને ખબર આ
 વા આવે.

૧૩. ૧. દરેક ફોજદારી પકુ કોરડ બતાવ્યા ઉપરથી, કેસની અંદર પડેલી જુ
 જુવાની તથા ખીલ દસ્તા
 વેત્તેની ફોજદારીને નકસી
 આપવા બાબત.

૨. દરેક ફોજદારી કોરડે, જ્યારે જ્યારે કેસની અથવા દેખીકાલની સળ કર
 કેસના વારંદગી પર ચેરા કરવા
 બાબત.

૧૪. દરેક ફોજદારી કોરડે, જ્યારે જ્યારે કેસની અથવા દેખીકાલની સળ કર
 કેસના વારંદગી પર ચેરા કરવા
 બાબત.

જોડેની અંદર.
 તેની સાતી.
 તેને રેકાણી જો.
 તેની તરફની તકરાર.
 આસેસરોના અભિપ્રાય (જ્યારે તળવીજ આસેસરની
 દર્શી કરવામાં આવી હોય ત્યારે.)

પ્રથમ યજ્ઞેથી સળ, સાબીત થવામાં આવી હોય તો નીચે પ્રમાણે લખીને
 પત્રી લખાયે.—
 જે ગુનાહને મારે પ્રથમ કેસને સળ યજ્ઞેથી હોય તે ગુનાહને તામ,
 તે કામની અંદર સળ યજ્ઞેથી હોય તે,
 સળની વાચી,

ને અમલદારે તજવીજ કરી કામ ચલાવેલું તે અમલદારનું નામ અને તેનો હોદ્દો.

ઉપરની હકીકત ને બાબતો અંદર વારં વાર લખવામાં આવ્યાં હોય તેમ જાણમાં લખવી.

૩૫ બીજી તાબાની જગ્યામાં દરેક મહીનાના પહેલા સોમવારે સેશન બરવામાં આવે તાબાના બારની સેશનો | યે પરંતુ હાઇકોર્ટને અધિકૃત હોય તેમ જ જુદી રીતની ગોઠવણી કરવાને આપતી આર છે.

જ્યારે સેશન બરવાની તારીખે કોઈ સુખ્ય તહેવાર હોય તે ને દિવસે કોર્ટ કરી કે પડાય તે તારીખે બરવામાં આવશે, દરેક સેશનની વખતે, સેશન જાહેરમાં, તજવીજને માટે કદ તારીખ સુધી સેશન કેમ અને તોહામતદારને જાહેરમાં, એવી નોટીસ આપવી જોઈએ.

૩૬ સેશન કોર્ટ કમીટ કરેલા તોહામતદારની તજવીજની આખરે તેનું પરીણામ કમીટ સેશન કોર્ટની તજવીજનું પરીણામ કરનાર અધીકારીની ખબર માટે જણાવવું જોઈએ. જાહેરમાં જાહેરમાં.

૩૭ જોજદારી કામચલાઉ ધારાની કલમ ૪૧૮ પ્રમાણે સેશન કોર્ટથી સુધાનો આ સુધાની મીતકતની વ્યવસ્થા | લ વારં વાર ને કુકમ કરવામાં આવેલો હોય, તે કુકમની રીતે આપત. એ સેશન કોર્ટના તાબાના અમલદારોથી સમગ્ર બરેલી રીતે કરી તે સુધાનો માલ હકદાર સમક્ષને આપી ન ચકાસે તે, સેશન કોર્ટ કમીટ કરનાર માટે કોર્ટને તે કુકમ અમલમાં લાવવા માટે કરમાવી થકે છે.

૩૮ આસેસરોને મરતિમાં સમવાય અને તેને ને આસ કામ સોંપવામાં આવે તે ને આસેસરો તરફ આન બરેલી મળે તેમ જોડો કંડાનો આપે તેમ કરવું એ ફરજત જ હોય છે. કોઈ આસેસરને વારં વાર નહીં બોલાવવા. જ્યારે જ્યારે આસેસરને બોલાવવામાં આવે ત્યારે ત્યારે તેઓ ને આપે.

ને સાચી રીતમાં સમતો જાહેરમાં અને તેઓનું માન સાચી રીતે ગણવું જોઈએ, અને જ્યારે તેઓની કોર્ટની અંદર જરૂર ન હોય ત્યારે તેઓને બીજી જગ્યાએ સિસવાને માટે સાચી ગોઠવણ કરી રેવી જોઈએ.

૩૯ સને ૧૮૦૩ ના સરકારી ગેજટ તા. ૩૧ મી ડિસેમ્બરને રોજ નંબર ૫૧ ના જુલાની અંદર જુદીની | ૧૦૦૮ ની જાહેર ખબર ૨૬ કરી જોજદારી કામ અ તજવીજ આપત. લાઉ ધારાની કલમ ૨૩૩ પ્રમાણે, તામદાર ગવરનર અ ને કાજીનસીલ એવો કરમાન કરે છે કે આ જાહેર ખબરની તારીખથી પીનલ

કોડના બાબ ૬ માંમાં લખેલા અનુદાઓ (સારવળનિક સલાહ વિરૂદ્ધ અનુદાઓમાં) અથવા બાબ ૬ માંમાં લખેલા અનુદાઓ (જુદી પ્રતિષ્ઠા તથા આપ વિરૂદ્ધ અનુદાઓમાં) અથવા બાબ ૧૨ માંમાં લખેલા અનુદાઓમાં (સરકારી શીકા અને સ્કોપ બાબત અનુદાઓમાં) અથવા બાબ ૧૩ માંમાં લખેલા અનુદાઓમાં (અનુદા સહીર વિરૂદ્ધ અનુદાઓમાં).

અથવા બાબ ૧૭ માં લખાએલા યુનાઓમાં (મીલકત સંબંધી યુનાઓમાં) અથવા બાબ ૧૮ માં લખાએલા યુનાઓમાં (દરવાજા તથા મીલકત ઓફીસને લગતા યુનાઓમાં) અથવા ઉપર લખેલા બાબોના સંબંધમાં પીનલકોડની કલમ ૭૫ પ્રમાણે ને યુનાઓ થાય, નેમાં માત્ર, જન્મપર્વત દેશનીકાલ, અથવા દસ વરસ અથવા ઉપ્રાંતનો કે દત્તા દેશનીકાલની સજ્જ થઈ શકે, તેવા યુનાઓમાં, અને વળી ઉપર બતાવેલા યુનાઓની બાબતમાં, સાહેવા અથવા કોરીસના યુનાઓ થય હોય તે બાબતમાં પુના છલાની અંદર જુરી દ્વારાએ સેશન કોર્ટ તજવીજ કરશે. અને ને જાપસની જજરીયા તજવીજ થશે તે જજરી એક તજવીજની અંદર નેટલાં તોમત મુકવામાં આવ્યાં હશે તેટલાં બધાં તોમતની તજવીજ કરશે.

મુકામ મુંબાઈ તા. ૧૫ આગસ્ટ
સને ૧૮૭૫

નામદાર ગવર્નર અને કાઉનસીલના

હુકમથી

મ. ડબ્લ્યુ. રેવનરેકોર્ડ
આક્ટીંગ ઓફ સેક્રેટરી.

૧૯ સ. ૧૮૨૭ ના બારમા ધારાની ૪૭મી કલમ પ્રમાણે જ્યારે કોઈ મંડળી વિરૂધ્ધ કામ ચલાવવામાં આવે ત્યારે, તમામ ગામને ને બાબત કામ ચલાવવાનું હોય તે બાબત નોટીસ આપવી. તે નોટીસ સીપાઈ સાથે એવા હુકમથી માકલવી કે તેને ગામના ચોરામાં ચોહોડવી. તે નોટીસથી ગામના ચોરા વિરૂધ્ધ થું તોમત છે તથા અચુક સુદત ની અંદર (ને સુદત આઠ દિવસ કરતાં ઓછી ન હોવી જોઈએ.) માછલેટ પાસે તેઓ ના વિરૂધ્ધ, ગફલત અથવા બજી જોઈને આપેલા આડા કાન કરવા બાબતનો સુનોહ હોય તેના જવાબ આપવા માટે તેઓ તરફથી અચુક માલુમને મુકરર કરવાનું જણાવવામાં આવશે.

ગામનો ચોરીસ પટેલ ગામના તરફના માહાજનમાં હોયો જોઈએ અને ઉપર લખેલી નોટીસ કામના તજવીજના કાગળોમાં ખસુસ લખાવેલા રાખવી જોઈએ.

ભાગ ૨ નો.

અપીલો, ઉપનોપાદ, અને તપાસછી બાબત.

૨૦ અપીલોને સુદતની હરકત છે કે થી થીત તેના નીરણુવ કરવાને અપીલકો

જજમેન્ટ, હુકમ, અને જજરીને આપેલી સમજૂતીની નહીં હશે ઉપર લખવા બાબતમાં. ૨૪મી સગવડ પડે તેને માટે હાઈ કોર્ટના તાબાની દરેક કોર્ટમાંથી કોર્ટ, દરેક જજમેન્ટ, હુકમ અથવા જુરીને આપેલી સમજૂતી નકલ ઉપર નીચીની હકીકત લખાવવી; ને નકલ વીગેરે કોર્ટમાંથી કામચલાણી ધારાની કલમ ૨૬૬ અથવા ૪૧૪ પ્રમાણે આપવામાં આવે છે:—

ને તારીજે નકલ સેવાની અરજી કરી હોય તે તારીખ,
 ને તારીજે તે નકલ આપવા તર્જમાર થઇ હોય તે તારીખ,
 ને તારીજે તે નકલ આપી હોય તે તારીખ.

સરકાર નકલમાં કંઈ ફેરફાર ન થાય તે માટે, ઉપર લખેલી તારીખો ખીલના ૬
 રજી બપોવળી અને દરેક ચેરેરા ઉપર ને તારીજે કરવામાં આવે તે તારીજે કોરકના
 કોઈ જવાબદાર અમલદારે સહી કરવી જોઈએ.

૨૧ ફોજદારી કામચલાઉ ખારાની કલમ ૨૦૮, પ્રમાણે અપીલ કરનારની અરજી
 તારખજીર થતા પહેલાં, તેને સાંભળવાની તક આપવી જો
 ઇએ. આ બાબતનો પુરતો અમલ થવા માટે, ને જગ્યાએ
 સરવે ઘાંકને જપ્ત મળી શકતા હોય એવી જગ્યાએ, અ
 પીલની અરજી વિચારમાં સેવા માટે અધિક દિવસ મુકરર
 કરી તેની નોટીસ ચોડવી જોઈએ.

૨૨ ને એપીકાટીએ અપીલનો ચુકાદો કર્યો હોય, તેણે જે નિયમી કોરકને
 સબ ૨૬ કરી હોય અથવા
 તેમાં ફેરફાર કર્યો હોય તે
 ના કારણે નિયમીકોરકને જ
 છાવવા બાબતમાં.
 બ, ને મેજિસ્ટ્રેટ હેંસલા વિરૂધ્ધ અપીલ થઇ હોય તે મેજિસ્ટ્રેટને અને તે, ચઢીના
 જેની જગ્યાએ આવેલા અપીકાટીને જાણવી જોઈએ.

૨૩ જ્યારે અપીલની અરજીને સ્થાપની જરૂર ન હોય ત્યારે, વધારે ડેડલાઈએ
 સંબંધિત અપીલો પણ ડેડ- સાંબંધિત અપીલ કરી છે કે જુદી જુદી અપીલો કરી છે તે
 જોવાનું જરૂર નથી. પણ જ્યારે સ્થાપ હોવી જોઈએ એમ
 હોય ત્યારે, અપીલની અરજીઓ જુદી જુદી હોવી જોઈએ, અને તેનો જુદો જુદો ન
 ખર પણ પાડવો જોઈએ, અને દરેક અરજી સાથે ને કુકમ અથવા હેંસલા વિરૂધ્ધ
 અપીલ કરવામાં આવી હોય તે કુકમ, અથવા હેંસલાની નકલો સામલ હોવી જોઈએ.

૨૪ જ્યારે ફોજદારી કામ ચલાઉ ખારાની કલમ ૨૮૧ પ્રમાણે સેસન કોરક
 ફોજદારી કામ ચલાઉ ખારાની કલમ ૨૮૧ પ્રમાણે સેસન કોરક
 રાની કલમ ૨૮૧ પ્રમાણે સેસન જડજી જામીન સેવા કો
 સન જડજી જામીન સેવા કો
 ને ફરમાવે.
 કોરક જેની પાસે સેસન જડજી જામીન આપવાનું વધારે સમય બરેઈ ખારે તે પા
 સે આપવાનું ફરમાવે.

૨૫ ફોજદારી કામ ચલાઉ ખારાની કલમ ૨૦૦ પ્રમાણે જેલના કોઈ અમલદાર
 હાકીકારમાં કોઈ અપીલ
 કરવામાં આવે ત્યારે જેલના
 અમલદાર અને સેસન જ
 ડને શું કરવું.
 રની પાસે હાકીકોરક જામીનવાની સેસન જડજી કરેલી સ
 બ અથવા કરેલા કુકમ વિરૂધ્ધ કોઈ અપીલની અરજી
 આવે ત્યારે, તે અમલદારે એ બાબત સેસન જડજીને

અન્યર આપવી અને તેની સાથે એવું પણ જણાવવું કે અપીલની અરજી સાથે સેસ ન જડાવનાં હેંસલાની અથવા જુદીને આપેલી સમજાની હિંગરેજમાં નકલ સાથેલ છે કે નથી. જો અપીલની અરજી સાથે ઉપર બંધેલી નકલ હોય તો કામની અંદર આપેલા હેંસલાની સહી સુધાની નકલ સેસન જડને હાઇકોર્ટમાં મોકલવી જોઈએ; અને પાછળથી જો હાઇકોર્ટ તમામ કેસ મંજૂર તો સેસન જડાવના કામના સાફ કા મળીયા સાથે હેંસલાની બીજી નકલ મોકલવાની જરૂર નથી.

૨૬ અપીલ, ફરી તપાસણી, તથા સલાહ આપનારી કોર્ટના કુકમીને અમલ અપીલ, ફરી તપાસણી, તથા માં આવવા તથા તેઓને ખાતરી બાબત કરવા બાબત સલાહ આપનારી કોર્ટના નિયેના ધારાઓ બાંધવામાં આવ્યાં છે, કુકમીને અમલમાં આવવા તથા તેઓને ખાતરી બાબત કરવા બાબતમાં.

૧ જ્યારે અપીલ ઉપરથી કોર્ટ કેટલી સભ્ય ૨૬ ફરી હોય અથવા તેમાં ફેરફાર કર્યો હોય, તો અપીલ કોર્ટ તેનો અમલ કરાવવા માટે જેલ ઉપરના અમલદાર તરફ એક નવી વારંદ મોકલવે. જોઈએ અને નિમણી કોર્ટમાં ફરતર રાખલ થયા જો કુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તે મોકલવે. જોઈએ.

૨ જ્યારે અપીલ ૨૬ કરવામાં આવી હોય અથવા તેજ પહાલ રાખવામાં આવી હોય, ત્યારે અપીલ કોર્ટ તે બાબતની અન્યર જેલના ઉપરી અમલદાર ને આપવા જોઈએ; અને નિમણી કોર્ટના ફરતરમાં રહેવા માટે તે બાબત ફરિયા કુકમ મોકલવે. જોઈએ.

૩ જ્યારે કોર્ટ કામ હાઇકોર્ટ તપાસણી ઉપર ભર્યું તે બાબત કપ કુકમ કર્યો હોય, અને કોર્ટની કામ ચલાવવા ધારાની કલમ ૨૬૬ પ્રમાણે તે બાબતમાં હાઇકોર્ટ કોર્ટ કોર્ટ અથવા મિજેક્ટે તરફ સંખીત કુકમ કર્યો હોય ત્યારે સદરકુ કોર્ટ અથવા મિજેક્ટે ઉપર બંધેલી કલમને આધારે જેલર ઉપર એ બાબત વારંદ અથવા કુકમ મોકલવે. જોઈએ.

૪ જ્યારે કોર્ટ કેટલી પોતાને યમ્મી સભ્ય માટે ફરી તપાસણી કરવા હાઇ કોર્ટને અરજી ફરી હોય, અને તે અરજી હાઇકોર્ટ ના મંજૂર ફરી હોય, તો તે બાબત જેલના મુખીને-જેને ખાતરી સુચના આપવામાં આવે.

૫ જે કામની અંદર ખાતરી સભ્ય પાંદાલ રાખવા માટે સેસનકોર્ટ તરફથી હાઇકોર્ટમાં બંધવામાં આવ્યું હોય, તે કામમાં હાઇકોર્ટ પોતાના કુકમની નકલ સેસનકોર્ટ તરફ મોકલવે, જે ઉપરથી સેસનકોર્ટ, કોર્ટની કામ ચલાવવા ધારાની કલમ ૨૦૧ પ્રમાણે જેલના ઉપરી અમલદાર તરફ વારંદ કાઢાડે.

૬ જે કામની અંદર અપીલ ઉપરથી અથવા તપાસણી ઉપરથી, કોર્ટ સભ્ય

કંટકોની સજા થઈ હોય તો તે અમલમાં આવી છે કે કેમ તેનું અપાણું કરવા બાબત.

સમતનો અમલ થયા બાબતનું અપાણું ને કરવામાં આવે, તેની અંદર એવું જણાવવું કે કેમને કંટકા મારવામાં આવ્યા છે કે ની રીતે.

૩૧ જ્યારે હાઈ કોર્ટે કોઈ માન્યિત પાસેથી કામના કાગળોમાં મંગાવ્યાં હોય,

અપીલ કોર્ટનો હુકમ હાઈ કોર્ટે મગાવેલા કામના કાગળોના સાથે મોકલવા બાબત.

ત્યારે અપીલ કોર્ટ તરફથી તેના તરફ કંઈ હુકમ આપ્યો હોય તો, તે હુકમની સહી મુધાત નકલ પણ, સરકારી મેજિસ્ટ્રેટ કામના કાગળોના સાથે હાઈ કોર્ટને મોકલવી જોઈએ.

૩૨ હાઈ કોર્ટના સમજા કામ સંબંધીના હુકમોના જવાબમાં, હકીકત પત્ર

હાઈ કોર્ટે મોકલેલા હુકમોના સંબંધમાં થી રીતે જવાબમાં કરવું.

જોઈએ. તે હકીકતપત્ર જવાબમાંથી ઘેરાળી માફક માફક હુકમ ઉપર બાબતું અને તેની અંદર એવી રીતે જણાવવું કે તે હુકમનો અમલ કરવામાં આવ્યો છે અથવા અમલમાં ન આવ્યો હોય તો તેમ ન થવાનાં કારણો બતાવવાં.

હાઈ કોર્ટ તરફથી કોઈ હુકમ મળે કે તે પોતાની તારીખ તે ઉપર પૂરત નાખવી જોઈએ; અને જ્યારે જવાબમાં મોકલવામાં આવે ત્યારે શુકર કરેલી સુદત કરતાં વધારે દેર થઈ હોય તો તેના કારણો જણાવવાં જોઈએ.

૩૩ ને જીલામાં આસીસ્ટન્ટ જડજની નિમણૂક થઈ ન હોય, તે જીલામાં સેસન જડ

ને જોઈએ આસીસ્ટન્ટ જડજ ન હોય, ત્યાંહી સેસન જડજની ગેરહાજરીમાં ને અમલદાર પાસે સેસન કોર્ટનો આરજ હોય તેણે શું કરવું

જની ગેરહાજરીમાં ને અમલદાર સને ૧૮૧૬ના આક્ટ ૧૪મા પ્રમાણે ડીક્લીટ કોર્ટનો આરજ ધારણ કરે, તેણે હમણના ચાલતા નિયમ પ્રમાણે થતા કામનો આરજ સેવો, તે એવી રીતે કે હાઈ કોર્ટના આવેલા હુકમો મેજિસ્ટ્રેટ તરફ મોકલવા, હાઈ કોર્ટે ને કામો મંગાવ્યાં હોય તે મોકલવા, ફોજદારી, હકીકત પત્રો મોકલવાં તથા અપીલો અને ને કે

થા કમીટ કરવામાં આવે તે સેવા.

૩૪ ફોજદારી કામચલાઉ ધારાની કલમ ૨૬૬ પ્રમાણે ને કામની અંદર હાઈ કો

ફોજદારી કામચલાઉ ધારાની કલમ ૨૬૬ પ્રમાણે હાઈ કોર્ટને અભીપ્રાય પુછવા બાબતનો નક્કી.

રટને. અભીપ્રાય પુછવામાં આવે ત્યારે અભીપ્રાય પુછનાર અમલદાર પોતાના અભીપ્રાય સાથે કામના કાગળોના હાઈ કોર્ટ તરફ મોકલવા અને અંગ્રેજીમાં નિમિ લખેલી હકીકત બતાવવી:—

૬ પોલીસ સુપરીટેન્ડેન્ટ હાજરીમાં તે સળનો અમલ કરવો.

(બ) અને જ્યારે સળનો અમલ કરવાખાતતનો વારંદ નેહર તરફ મોકલવામાં આવે ત્યારે સેશન જડને એ ખાતતની ખબર નેહના સુપરીટેન્ડેન્ટને પણ આપવી.

સરકારી નંબર ૩૮૨ સન ૧૮૬૬

ન્યાયખાતુ.

પોલીસ કમીશનર તથા ચીફના કમીસનર તરફ.

૧ નામદાર મહારાણીની હાઈકોર્ટ એવું કસવેલું છે કે ફોજદારી કામ ચલા ઉધારાની

આક્ટ ૧૦ સને ૧૮૭૨ ની કલમ ૩૦૧ ને મુજબ આક્ટ ૨ સને ૧૮૮૪ ની કલમ ૩૦ પ્રમાણે.

કલમ ૩૮૬ પ્રમાણે અને તેના સંબંધમાં જીલ્લાની નેહ ખાતતના મુખર્દના આક્ટ સન ૧૮૬૫ ના ૪ થા ની કલમ ૧૬ અને ૧૭ પ્રમાણે નેહનો અમલદાર એ નેહર છે અને ફોજીની સળ ખાતતના વારંદો તેના તરફ સેશન કોર્ટ મોકલવા; આ સંબંધમાં નામદાર ગવરનર અને

ફોજીની એવું કસવેલું છે કે ફોજીની સળનો અમલ થતી વખતે પેલેજા વરગ ના માથેએ અથવા પોલીસના સુપરીટેન્ડેન્ટ અથવા આસિસ્ટન્ટ પોલીસ સુપરીટેન્ડેન્ટ હાજર રહેવું તથા સળનો અમલ થયો છે એ ખાતતનું ફોજીતનામું સેશન કોર્ટ તરફ મોકલવામાં આવે તેની ઉપર તેણે પણ સહી કરવી.

૨ ફોજીની સળ ખાતત નામદાર હાઈ કોર્ટ તરફથી મંજૂરી આપવામાં આવે ત્યારે તે ખાતતનો નેહર તરફ વારંદ મોકલવામાં આવે તેની અંદર એવું જ લખવું જોઈએ કે, તે સળનો અમલ વારંદમાં નિમિષી તારીખેજ કરવો. સદરકુ તારીખ મંજૂરીનો કુલમ મળ્યાની તારીખથી આઠમાં આઠ ૧૪ ધિવસ પછી હોવી જોઈએ.

૩ હુકમીઆદીને સને ૧૮૦૦ના કોર્ટ ડી આક્ટની કલમ ૩૧ પ્રમાણે કોઈ ફોજદારી કોર્ટ

ફોજીઆદીને શી પાછી આપવા ખાતત.

શીપાછી આપવાનો કુલમ કરે તે શી હંડ તરીકે ગણવી અને તેની વ્યવસ્થા ફોજદારી કામચલાઉ ધારાની કલમ ૩૦૮ પ્રમાણે કરવા કોર્ટને અખતીઆર છે.

૪૮ આ ખાતતનો સરકારી કસવ સુમતતાને માટે ફોજી પ્રતીક કરવા-ફટકાની સળનો ચી રીતે માં આવે છે. અમલ કરવો.

સને ૧૮૭૭ નો નંબર ૧૩૮૯.

ન્યાયખાતુ.

શુકામ મુખર્દ તા. ૨૦ ફેબ્રુવારી સને ૧૮૭૭

ઉપર બામના પોલીસ કમીશનરનું તારીખ ૧૦ મી ડીસેમ્બર [સને ૧૮૦૧ નંબર ૨૪૧૪ નું બખાલુ નેની અંદર બામના ડીકીકટ પ્રેક્ટીસેટના; કાગળને તે મતા અબા

વેછે, તે કાગળમાં એવું બતાવવામાં આવેછે, કેટકાની સંખ્યાનો અમલ કરવા બાબત ના હોજદારી કામચલાઉ ધારા પ્રમાણેના નિયમા, અને સને ૧૮૬૪ ની અંદર સને ૧૮૬૪ ના આક્ટ ૧ ની કલમ ૧૦ ની રૂઠ્ઠા સરકારે કરેલા નિયમા, એક બીજાથી વિરુદ્ધ છે, માટે સને ૧૮૬૪ ના તે બાબતના નિયમા રદ કરવા જોઈએ.

સદરહુ બંધાણ ઉપરથી કાચદાની બાબતમાં સલાહ આપનાર સરકારી અમલદારે તારીખ ૨૨ મી ફેબ્રુઆરીને રોજ સન ૧૮૭૭ નાંબર ૧૩૬, એવો રીપોર્ટ કર્યો કે-સન ૧૮૬૪ના આક્ટ ૧ની કલમ ૧૦મી, સન ૧૮૭૪ના આક્ટ ૧૧થી ૨૬ થયેલાં, તથા હોજદારી કામ ચલાઉ ધારાની કલમ ૩૧૨ ઉપર બંધેલી કલમ ૧૦થી કેટલેક દર ને જુદી પડે છે, માટે, કેટકા બાબતના આક્ટની સંબંધમાં પ્રથમ ને અહિર ખબર કાઠાડવામાં આવી છે તે રદ કરી, હોજદારી કામ ચલાઉ ધારાની કલમ ૩૧૨ પ્રમાણે સરકારે નવી અહિર ખબર કાઠાડવાનું સલાહ બરેલું જણાય છે. તે અમલદાર બસી એ બાબત પોતાનો વિચાર આપે છે અને હોજદારી કામ ચલાઉ ધારાની કલમ ૩૧૨ પ્રમાણે ને અહિર ખબર પ્રસીધ કરવી તેનો સુસાદો માંડે છે તે નિચે પ્રમાણે.

અહિર ખબર.

“હોજદારી કામચલાઉ ધારા પ્રમાણે ને સત્તા નામદાર ગવરનરને આપવામાં આવી છે, તે સત્તાની રૂઠ્ઠા, સન ૧૮૬૪ના આક્ટ ૧ની કલમ ૧૦ મુજબ તારીખ ૨૩ મી નવેમ્બર સન ૧૮૬૪ને રોજ ને અહિરખબર પ્રસીધ કરવામાં આવેલી છે તે રદ કરી, નેકતામદાર ગવરનર અને કાઉન્સીલ, સોલ વર્થ અને તે બિપરના થ-અસેને કેટકા થી થીત મારવા તે બાબત નિચે પ્રમાણે સુચના કરે છે.—

૧ બચકરી સોષિઆનામાં બનેલા આબકથી કેટકા મારવામાં આવશે, તે આબક બચકરની અંદર વપરાતા આબકાના જેવા તથા કદનો હશે.

૨ ખુલી પીઠ જેનો ભાગ ને ખબા વચે આવેલો છે તે ઉપર કેટકા મારવા.

૩ સન ૧૮૬૪ના આક્ટ ૧ની કલમ ૩ અથવા ૪ પ્રમાણે સજા કરવામાં આવી હશે તેને અહિરોતમાં કેટકા મારવામાં આવશે.

૪ પેલેલી વારના ચુનાહને માટે ડીઓકેટના મેજીસ્ટ્રેટ અથવા સેશન જજની હકુમતની અંદર કેદીને સજા કરવામાં આવી હોય, તેની પરવાનગી મેળવ્યા થીવાય, અહિરોતમાં કેટકા મારવામાં નહી આવે.”

૩૨૧—સુચવેલી અહિર ખબર પ્રસીધ કરવી.

જી. સી. વીટવરથ.

સરકારના આક્ટીંગ.

અંડર સેક્રેટરી.

૩૬ પુન્ડીયન પીનલકોડની કલમ ૭૦ તથા હોજદારી કામ ચલાઉ ધારાની કલમ ૩૧૨ની સજા પુરી થવાથી ૬- ૩૦૦ અને, ૬-૩ ન આપ્યા બદલ કરેલી કેદની સજાની

દંડ વસુલ કરવા વિશે.

મુદત પૂરી થઈ રહ્યા પછી દંડ વસુલ કરવા તરફ કંઈ પણ પ્રવાસ બાંધેલ કરવામાં આવે છે એ બાબતો ઊપર સે-સન જડને, અને મેજિસ્ટ્રેટનું ધ્યાન ખેંચવામાં આવે છે, એવી રીતે કે, જો અસલ વારંદ સંબંધી બળવણી થઈ પાછો ફરે તે બાદ, અને સભા કર્યા બાદ છ વરસની અંદર કરેલા દંડ અથવા તેના કંઈ ભાગ બાકી રહેલા હોય અને ફોરેસ્ટને ગમ તે દ્વારા બધારે મહેલા બપર ઉપરથી એવું માનવાનું કારણ હોય કે કંઈ કેદીની જંગમનીલકા તે ફોરેસ્ટની હક્કમતની અંદર છે તો, સદરહુ ફોરેસ્ટ, તે જંગમ મીલકતને જપ્ત કરી ચુકર ફોરેસ્ટની મુદતની અંદર તેનું વેચાણ કરવા બાબતનો એક ફરી વારંદ કાઢાડવો અને તે વારંદનો બળવણી કરી અમુક મુદત પાછો ફરવો જોઈએ એવું પણ જણાવવું.

ફોજદારી.

ભાગ ૨ નો.

કામ ચલાવવાંતી પદ્ધતીના નમુના.

નંબર ૧

- ૧ ફોજદારી કામ ચલાઉ ધારા પરમાણે, સેશન ફોરેસ્ટ ને યુનાહાની તબવીજ કરી શકે એવા યુનાહાની પરચમ ચોકસી વખતે, આ સાથે ટોકલા નમુનાનો ઉપયોગ કરેલો અને એ નમુનો ફક્ત એક દરશનીક સુચના માફક છે; બધો રીતે પ્રહ્લુ હોય એમ ન સમજવું.
- ૨ શાહેદાની જુબાનોના નમુનો પણ સાથે ટોકલામાં આવેલા છે અને તે પદ્ધતી પ્ર-માણે દરેક શાહેદાની જુબાનો લખવી, દરેક જુબાનો જુદા આપ્યા અથવા અરધા તા ઉપર લખવી.
- ૩ તોમતદારની જુબાનો ફોજદારી કામ ચલાઉ ધારાની કલમ ૩૬૨ પરમાણે હોવી જોઈએ એટલે:—
 - ૧ મેજિસ્ટ્રેટ તોમતદારને પ્રહ્લેસાન દરેક સવાલ તથા તોમતદારે આવેલા દરેક જવાબ પુરણુ રીતે લખવા જોઈએ.
 - ૨ મેજિસ્ટ્રેટ વળી કીધેલી તોમતદારની જુબાનો ઉપર પોતાનો શકી કરવી જોઈએ અને પોતાને હાથે તેની નિચે એવો ઘેરા કરવો કે જુબાનો તે નો હાજરીમાં તથા તેના સાબળતાં સેવામાં આવી છે, અને તોમતદારે ને તમામ હકીકત લખાવી છે તે બરાબર રીતે લખાએલી છે.
- ૪ અમુક શાહેદા “હેલા શાહેદા પ્રમાણે લખાવે છે” એવું લખી તેની જુબાનો કા મમાં ગણવી એવો કાયદાનો હેતુ નથી. પરંતુ દરેક શાહેદા ને કહે તેજ લખવું જોઈએ.
- ૫ ફોજદારી કામ ચલાઉ ધારાના બાબ ૧૩ (વારંદના કામમાં) પરમાણે તબવીજમાં

તથા બાબ ૧૫ પરમાણે પ્રથમ ચોકસી કરવામાં કામ કરવાની પધ્ધતિના સાથે રહી
સો નમુનો લાચુ પડશે.

૧ જ્યારે ફાજદારી કામ ચલાઈ ધારાની ક્લમ ૧૨૨ પ્રમાણે પોતાની વિરૂધ્ધ વપરાય
એવી યુનાઈટી કમ્પલન કોર્ટ તોમતદાર મેજિસ્ટ્રેટની આગળ કરે ત્યારે, સદરફુ મે-
જિસ્ટ્રેટ ને બનાવ અથવા ખાતાને લીધે કમ્પલન કરવામાં આવી હોય તે તથા કમ્પ-
લન કરવી જાયતે તોહોમતદાર કોના તાબામાં હોય તે ખાસ રીતે લખવું અને તે
શીવાય નિચેની પધ્ધતિઓ તેણે ધણીજ કાળજીથી અમલમાં લાવવી:—

૧ ફરેક સવાલ તથા જવાબ સંપૂર્ણ રીતે લખાવા જોઈએ. (ક્લમ ૩૪૧)

૨ માજિસ્ટ્રેટ લીધેલી કમ્પલન ઉપર સહી કરવી જોઈએ, અને પોતાને હાથે તે ઉ-
પર એવો ઘેરો કરવો જોઈએ કે તે કમ્પલન તેની રૂબરૂ અને સાંભળતાં કર-
વામાં આવી છે અને તોહોમતદારે કહેલો મજકુર ખરોખર લખવામાં આવ્યો
છે. (ક્લમ ૩૪૧)

૩ તોહોમતદારની સહી અથવા હાથે કરેલી નિયાની કમ્પલન નીચે લેવી. (ક-
લમ ૩૪૧)

૪ કમ્પલનની અંતે મેજિસ્ટ્રેટ નિચે પ્રમાણે લખાવું:—

“માહારા માનવા પ્રમાણે તોહોમતદારે આ કમ્પલન ખુશીથી કરી છે. ઇ
(ક્લમ ૧૨૨)

૫ ફાજદારી કામ ચલાઈ ધારાના બાબ ૧૫ પરમાણે અથવા ૧૭ પ્રમાણે કામ ચ-
લાવવાની રીતનો,

નમુનો.

કેસ નંબર ૧ સને ૧૮૭૮નો | મેજિસ્ટ્રેટ અથવા મામ ના વરમના માજિસ્ટ્રેટ-
રેટની ફાજદારી કોર્ટ મુકામ (અને તારીખ)

નોંદ—જમીન લઈ ન ચકાય અ. બ. ધર્મ (જે હિંદુ હોય તો) રાતે, ઉંમર
એવા યુનાઈટી તોહોમતદારને , ધર્મ , રહેનાર નો, કોર્ટમાં
સાધારણ નિયમ પ્રમાણે હા- હાજર છે (અથવા તેને જાતે હાજર ન રાખવાથી તેના
જર રાખવો જોઈએ.)

તરફી કામ કરવાને અપતીઆર આપેલો અપતીઆર હાજર છે.)

નિચે લખેલો મુદાનો માલ કોર્ટ રૂબરૂ છે:—

(મુદાના માલની વિગત.)

ફરીવારને તપાસવામાં આવેલો ને તેની જુબાની (આંક ૧) થી લખાય છે.

ઈ, ફ. ને તપાસવામાં આવેલો ને તેની જુબાની (આંક ૨) ને લખાય છે.

જી, એમ. ને તપાસવામાં આવેલો ને તેની જુબાની (આંક ૩) ને લખાય છે.

આઈ, કે ને તપાસવામાં આવેલો ને તેની જુબાની (આંક ૪) થી લખાય છે.

ક્લમ ૩૮૬ | અ. બ. ઉપર જમીન ન લઈ ચકાય એવા યુનાઈટી તોહો-
મત રાખવામાં આવેલો છે, પરંતુ ઉપરના પરાવાથી તેણે યુનાઈટી કરેલો એવું પ્રશ્ન અનુ-

માન તેના વિરૂધ કરી શકાયું નથી તેથી તેનો રૂ.૨૦૦નો મુચરફો તથા સો સો રૂપિયાના બે ભાગીત બર્ષ હોડવામાં આપ્યો છે.

સાંજના ૭ વાગી ગયાથી આવતી કાલ સુધી તજવીજ મુલતવી રાખવામાં આવી.
એલ્. વાય.

પેટેલા વરગતા મેટ્રએટ અથવા
કમીટ કરના મેટ્રએટ.

કેસ નંબર ૧ સને ૧૮૭૮નો | મુકામ અને તારીખ.
કાષિ બંધ રહેલી તજવીજ ફરી થઈ ચક્ર.

અ. બં. ભતે કોરટમાં હાજર છે, (અથવા તેનો મુખતીઆર હાજર છે.)

મુદ્દનો માલ માલ કાલની માફક કોરટ રૂબરૂ છે.

હ. મ. તે તપાસવામાં આપ્યો તેની જુબાની (આંક ૫)મિ હાખલ છે.

ન. એ. " " (આંક ૧) મિ હાખલ છે.

પ. ર. " " (આંક ૭)મિ હાખલ છે.

અ. બં. ને તપાસવામાં આપ્યો, તેનો જુબાની (આંક ૮)મિ હાખલ છે.

કલમ ૧૬૩ | (એમ બધું જોઈએ કે જો કે તોહોમતદારની જુબાની આ જોએ હાખલ કરવામાં આવી છે, તો પણ મેટ્રએટને તેની ખરજમાં આવે તે વખત તજવીજ આલતા હરમીયાન ગમે તે વખતે તેને તપાસવાની જો સતા છે, તે સતાનો આથી અટકાવ કરવાનો ધરણો નથી.)

કલમ ૩૫૦ | તોહોમતદાર અ. બં. એ, પોતાના બચાવના ક. ર. સ.

ક. વ. અને ધ. ને સાક્ષી આપ્યા અને મેટ્રએટને તે સવાને ચોખ્ખ જણાવ્યું.

નોંધ—આ સંબંધથી કા | ઉપર બખેલા સમસો ઉપર હાજર થવા સમનો કાલા
મ મુલતવી રાખવામાં આપ્યું | હવામાં આપ્યા અને તે મોકો હાજર થાય ત્યાંહો સુધી
તે ૧૫ દિવસ કરતાં વધારે હો | કામ મુલતવી રાખવામાં આપ્યું; તોહોમતદારને પ્રથમ પ્ર-
તું નોંધ્યો. કલમ ૧૬૪ | માણે ભાગીત ઉપર રાખવામાં આપ્યો.

એલ્. વાય.

પેટેલા વરગતા મેટ્રએટ અથવા
કમીટ કરનાર મેટ્રએટ.

કેસ નંબર ૧ સને ૧૮૭૮નો. | મુકામ અને તારીખ.
તારીખ એ બંધ રહેલું કામ ફરી થઈ ચક્ર.

અ. બં. કોરટમાં હાજર છે (અથવા તેનો મુખતીઆર).

મુદ્દનો માલ પ્રથમ પ્રમાણે કોરટની રૂબરૂ છે.

ક. ર. ને તપાસવામાં આપ્યો ને તેની જુબાની (આંક ૬)મિ હાખલ છે.

સ. ર. " " " (આંક ૧૦)મિ હાખલ છે.

વ. ધ. " " " (આંક ૧૧ મિ) હાખલ છે.

પહેલા વરગતા મિશનરે અથવા કમીટ કરનારના અખતીઆરવાળા ખીલ અને
બીજા વરગતા મિશનરે, ઉપરના પહેલા પ્રશ્નવાળી, સેસન કોર્ટમાં તજવીજ થવા તોહિમ
તદારને માકલવા હયા કરે છે.

જોગદારી કામ ચલાઉ થા | "તોહિમતનામું" કામદા પ્રમાણિ થડવામાં આનું ને (આંક
૨૧) પ્રકરણ ૩૩. | ૧૨) મિ દાખલ છે.

તોહિમતનામું તોહિમતદારને જાતી સંબળાવવામાં આનું અને (તેની નકલ તેણે
માગતાં તેને આપવામાં આવી), તે બાદ સેસન કોર્ટની તજવીજ વખત તેના તરફના ને
સાહેબ ખોલાવવાના હોય તેની બાદી આપવાનું કહેતાં, તે (તોહિમતદાર) ક. ર. સ. હ.
બ. થ. વિગેરેના નામો આપે છે. (અથવા સાહેબની બાદી આપે છે ને આંક ૧૩ મે
દાખલ છે).

તોહિમતદારે બતાવેલા સાહેબ ઉપર હાજર થવા સમને કહાડવામાં આન્યા.

કલમ ૨૦૨, અને ૧૯૮

પબ્લીક પ્રોસીક્યુટરને કેસ કમીટ કરવા બાબતનો હુકમ
લખવામાં આન્યા, અને તોહિમતનામાની નકલ માકલવા

માં આવી. (આંક ૧૪)

કલમ ૩૬.

પ્રાચીનકાર અને ફરીબાદી અને બચાવ તરફના સાહેબો
તે સેસનકોર્ટની તજવીજ વખતે હાજર રહેવા બાબતે

અરજી સેવામાં આન્યા. (આંક) મિ દાખલ.

તોહિમતદાર જામીન ઉપર રાખવામાં આન્યા છે. (નેશની રકમના જામીન અને મુ-
અરજી સેવામાં આન્યા હોય તે રકમ લખવી).

(જો જામીન સર્પ શકાય એવા યુનોહ હોય તો તોહિમતદારને સેસન કોર્ટની તજ
વીજ વખતે હાજર રહેવા બાબતના જામીન સેવા, નહીં તો તેને કેદમાં રાખવો અને તે
બાબત નિચે પ્રમાણે લખાણ દરખાસ્ત:—

કલમ ૩૦૩

કેદમાં રાખવા બાબત નેશર
માકલવામાં આનું.

ની તરફ વારંદ

એસ. વાય.

પહેલા વરગતા મિશનરે અથવા
કમીટ કરનાર મિશનરે.

સાહેબની જુબાની તથા તેની જુબાનીના મુખતસર દીપણનો નમુનો.

કલમ ૩૩૪

હું આ બ. પ્રતિજ્ઞા ઉપર કહું છું કે—

નોંધ—જો સાહેબ પોતાની
ઉંમર બાબતે ચીતે કહી ન શકે
કે તો તેની ફેરફારી જામરે એ
વું મિશનરે બતાવવું.

મારો ધર્મ (અથવા જ્ઞાતિ બધારે સાહેબ હિંદ હો
ય ત્યારે) ; મહારી ઉંમર આશરે ની
ધર્મ ; રહેવાથી નો.

તજવીજ કરનાર અધીકારીની ભાષા હિંદીમાં હોય ત્યારે તોહિમતનામું હિંદી
અને ફેરફારી ભાષામાં થડવું.

(પછી તેની સેવાઓની જુલાની)

દેવી તરફથી ઉલટપાલક તપાસણી.

હું કન્યાદી (અથવા તોહોમતદાર) ઉલટ તપાસણી કરવા ના કહેછે.)

કોરટ તરફથી ફરી તપાસણી.

મારી આ ને રાજ.

એક. વા.વ.

પહેલા વરગતા મેટ્રોએ અથવા
કોર્ટિંગ મેટ્રોએ.

(નોંધ—જાણવવાની જરૂર છે કે શાહેદીની દેશી બાથમાં બપોરેની જુલાની, તથા
મેટ્રોએ હાથથી બપોરેની બપોરે મુખતસર ડીપણ, એ બંનેનો નંબર એકજ
હોવા જોઈએ; દેશી બાથમાં બપોરેની જુલાની મુકદમાના કામનો બાગક આ
ને મુખતસર ડીપણ મુકદમાના કાગળોના સાથે રાખવું.)

નંબર ૨ જો.

૮ થીસન કોરટની અંદર મુકદમાની તપાસણીમાં આ સાથેના નમુના પ્રમાણે ફત્તરન
પદ્ધતી રાખવામાં આવશે, અને જ્યારે જ્યારે હાથકોરટ, આપેલા મુકદમાના કાગ-
ળીયા મગાવે ત્યારે ત્યારે, થીસન જડનેએ, મુકદમાની અંદરના ઉપયોગી દસ્તાવે
જોની કોસાફ નકલો આ નમુના પ્રમાણે મોકલશે. તે નકલમાં તેના પરાયણ બા
બતની સેશન જડને સહી કરશે.

૯ ફોજદારી મુકદમા ચલાવવામાં આ નમુનામાં બતાવેલા અનુક્રમ પ્રમાણે, કામની
પદ્ધતી રાખવી એ વધારે સુરક્ષા બરેલું છે; અને સદરહુ નમુના પ્રમાણે જે હકી
કતોની નોંધ રાખવાની જરૂર છે, તે સમજી હકીકતોનો અમુક કેસના પારતપ-
ણને લીધે જે વધારા કરવા જોઈએ, તે સુધાંતો બરાબર નોંધ કરવા જોઈએ.

૧૦ કામના કાગળોવાની નકલની સાથે અસલ દસ્તાવેજો જે મોકલવામાં આવે તેના
બપર જે અનુક્રમે તેઓ રાખલ થવામાં આવ્યા હોય તે અનુક્રમ પ્રમાણે નંબર
૨ નાખવા જોઈએ; તેઓને જોવાની સુગમતાને માટે તેઓની પાછી કરી સાથે
રાખવી જોઈએ.

૧૧ થીસન કોર્ટોના કામ તથા મેટ્રો ફત્તરનો નમુનો.

સન ૧૮૦ નો ડીપણ નંબર.

થીસન જડને, જે, કે, ઇસ્કાબરની આગળ ફોજદારી કામની થીસન, મા,
બરવામાં આવી તેની અંદર નિચે બખેલા તોમતદારોછે:—

૧ હકીમણ ખીન, ઉમર, પર્મ (અથવા હિંદ હોય તો)

ફોજદારી કામ ચલાવેલા ધારાની કલમ ૨૫૦ પ્રમાણે તોહોમતદાર હાથકોરટમાં આપીલ
ફરી હોય તેની સાથે કોરટના હુકમની નકલ સામિલ રાખવામાં આવે છે તેથી થીસન જડને
કામના કાગળોવાની સાફ નકલ મોકલે તેની સાથે હુકમની નકલ સામિલ રાખવાની જરૂર
ર નથી.

સાતિ	૧	૫	૬	૭
૨ બીમા ખીન	"	"	"	"
૩ હંસમાધ્ધલ વહાર	"	"	"	"
૪ કાશ્યપ વહાર	"	"	"	"
અંદેશ, વાપ, પેહેલા વરગના માછીએટ અથવા કમીટ કરનાર માછીએટરેટ છલા	"	"	"	"

નાઅમે, તજવીજ થવા કમીટ કરવાથી, ઉપર લખેલા સદરહુ તોમતદારો પોજગમાં રાખવામાં આવ્યા છે, અને તેઓના ઉપર નિચે પરમાણે તોમત રાખવામાં આવ્યા છે:—

પેહેલું, નંબર ૧, ૨, ૩ ના ઉપર એવું તોમત રાખવામાં આવ્યું છે કે તેઓએ તારીખ મી અથવા એ અરસામાં ગામ છુલે માં ધર પ્રવેશ કરી ચોરી કરી અને તેથી હિંદુસ્તાનના હોજદારી કાયદાની કલમ પ્રમાણે યુનો કરવા છે.

બીજું, નંબર ૨, ૩, ઉપર એવું તોમત ફરમાવવામાં આવે છે કે તેઓએ તારીખ મીએ અથવા તે અરસામાં ગામ છુલે માં ચોરીની મીલકત બહુજાને રાખી અને તેથી તેઓએ હિંદુસ્તાનના હોજદારી કાયદાની કલમ પ્રમાણે યુનો કર્યા છે.

ત્રીજું, નંબર ૪ ઉપર એવું તોમત ફરમાવવામાં આવે છે કે તેણે તારીખ મીએ અથવા તે અરસામાં ગામ છુલે માં ધરપ્રવેશ કરી ચોરી કરવામાં સહાય અથવા મદદ કરી અને તેથી હિંદુસ્તાનના હોજદારી કાયદાની કલમ પ્રમાણે યુનો કરવા છે.

(નોંધ—તોમત નામની એકર હિંદુસ્તાનના હોજદારી કાયદાના અનુદો નેમ અને તેમ લખવામાં આવવા જોઈએ).

તોમતદાર લક્ષ્મણ, હંસમાધ્ધલ અને કાશ્યપ (નંબર ૧, ૩, ૪) તેઓના ઉપર મુકેલાં તોમતોનો તપાસ થવા હક રાખે છે.

તોમતદાર બીમા (નંબર ૨) ખીન દરગના તોમત બાબત કબુલ કરે છે, પણ પેહેલા દરગના તોમત માટે તપાસ થવા હક રાખે છે.

નિચે લખેલા મહદેષોને આસેસરો (અથવા અકુરો નિમવામાં આવ્યા છે;—

(આસેસરોનાં નામ, અને જો જ્યારી હોય તો તેઓને સોગમ દેવામાં આવ્યા છે, કે નહીં તે આ જગ્યાએ લખવું

પ્રોસીક્યુટન રૂઢી પબ્લીક પ્રોસીક્યુટર

માહરિવ ગણેશ તોમતદાર, લક્ષ્મણ (નંબર ૧) તરફથી વકીલ.

નંબર ૧

સુદાનો માલ કોરટ આગળ રજુ થયો તે;—

(અ) સોનાનાં વાળી એક,

(બ) રૂપાની કડી એક,

(ક) નિલમની માળા એક,

અને બીજી ચોજા જે મહસરની વાદી નંબર ૧ માં લખેલી છે તે.

નંબર ૨

કચીયાદી તરફથી.

પ્રેમચંદની સોગન ઉપર જીજ્ઞાસો.

નામ

આપનું નામ

ધર્મ (જો હિંદુ હોય તો સાત)

નોટ—જો શહેદીને પાતાની
 ઊમરની અમર ન હોય
 તો ઘસન જડને જણા
 વતું કે તેની કેટલી ઊ-
 મર હોય છે.

ઊમર

ધર્મ

રહેઠાણ

ધર્મીક પ્રાસીક્યુટરના સળાલથી

તોહોમતદાર નંબર ૧ (અથવા નંબર ૨—૩) ના વજીમનો
 ઊભડ તપાસથી.

(આ જગ્યાએ શહેદીની જીજ્ઞાસો ઉપર નો નોટકરી હોય તો
 દાખલ કરવી.)

નંબર ૩

માહાધાઈ સોગન ઉપર લખાવે છે કે (નંબર ૨ પ્રમાણેની
 ની કદીમત દાખલ કરવી.)

નંબર ૪

કોરડે ફરમાવે છે કે તોહોમતદાર કાશીમખને, રોજદારી 'કામ
 ચલાઉ' પાસાનો કલમ ૩૪૮ પ્રમાણે યુનાની ખાશી આપવી.
 સુદનો મહલ તાજરના કુળમાં સોંપ્યો.

નંબર ૧—૨ અને ૩ના તોહોમતદારને જેલમાં પ્રાકલ્યા
 અથવા જામન ઉપર રાખ્યા.)

આ કામની તજવીજ ચાલતા મહીનાનો તારીખ ૧૫ની સુ-
 ધી સુધતવી રાખી.

જે. કે.

સેસન જડજ

અથવા આસીસ્ટન્ટ

સેસન જડજ.

તારીખ ૧૦ સને

૧૮૦

ઉપરના કામની તજવીજ આજે ફરી ચર્ચે થઈ.

તોમતદારો, આસિસરો, અને વજીમો હાજર છે અને સુદનો મહલ કોરડે ફરમાવે છે.
 કાશીમ જીજ્ઞાસો આપે છે.

નંબર ૫

(નંબર ૩ પ્રમાણેથી ખીના)

કમીટીંગ મેજિસ્ટ્રેટ રૂબરૂની તોમતદારની જી,

નંબર ૬

ખાની વાંચી અને કામમાં અનુ

નંબર ૭

કલમ ૬, ૭, અને ૮ મે દાખલ કરી.

નંબર ૮

(તોમતદારની જીજ્ઞાસોને કામમાં તરજીબા કરવો અને તે દાખલ કરવી)

તોમતદાર નંબર ૧ ને પરથમ એવી સુચના આપો કે સવાળનો નંબર ૯
જ્યાં આપણે એ તેની ખુશી ઉપર છે બાદ કોરો પુછ્યું.

સવાળ —

જ્યાં —

નંબર ૧૦ નંબર ૨ ના તોમતદારને પરથમ ઉપર પરમાણી સુચના કરી
કોરો પુછ્યું વિગેરે.

નંબર ૧૧ નં ૨ ૩ ના તોમતદારને પરથમ ઉપર પરમાણી સુચના કરી
કોરો પુછ્યું, વિગેરે.

નંબર ૧ ના તોમતદાર તરફથી એવું ફેરવામાં આવે છે કે
(તે તકરાર કરવામાં આવે તેનું ટુક બયાન)

નંબર ૨ ના તોમતદાર તરફથી તેના બચાવમાં એવું ફે-
વામાં આવે છે કે (તકરારનું ટુક બયાન).

નંબર ૩ નો તોમતદાર પોતાના બચાવમાં કહે છે કે (તક-
રારનું ટુક બયાન.)

તોમતદાર નંબર ૧ ના તરફથી.

નંબર ૧૨ રામો સોગન ઉપર કહે છે કે.

નામ વિગેરે નંબર ૨ માં બતાવ્યા પ્રમાણે.

નંબર ૧ ના તોમતદારના વજીલ તરફથી તપાસણી.

ખમલીક પ્રોસીક્યુટર તરફથી ઉબલ તપાસણી.

નંબર ૨ ના તોમતદાર તરફથી તપાસણી.

નંબર ૩ ના તોમતદાર તરફથી “ “

કોરો તરફથી તપાસણી.

નંબર ૧૩ નારાયણ સોગન ઉપર કહે છે કે, વિગેરે.

નંબર ૧૪ નંબર ૨ અને ૩ ના તોમતદાર તરફથી.

આપણે સોગન ઉપર બચાવે છે કે. વિગેરે.

ખમલીક પ્રોસીક્યુટર તરફથી તપાસણી.

ઉબલ પાલટ તપાસણી વિગેરે.

તોમતદાર નંબર ૧ ના તરફથી તેનો વજીલ તકરાર કરે છે કે
(તકરારનું ટુક બયાન). નંબર ૨ અને ૩ ના તોમતદાર કહે છે
કે તેઓને વધારે કંઈ ફેરવાનું નથી.

ખમલી પ્રોસીક્યુટર જ્યાંયમાં કહે છે કે (જ્યાંયનું ટુક બયાન).

નંબર ૧૫ આસેસર અબીપ્રાવણ આપે છે. કે તોમતદાર

હોઆસેસરના અબીપ્રાવ દેખીબામાં વીસતારથી બચવા. જે કારણોથી તેઓ પો-
તાનો અબીપ્રાવ આપતા હોય તે કારણો સેસનજડને પુછીને નથી કરવા અને તે
ટુકામાં હંમેશા કાગળોમાં સામલ રાખવા, વીસતારથી તે કારણો બચવાની જરૂર નથી.

- બક્ષમણ (નંબર ૧) નો. ડ;
- ૩ તોમતદાર ભીખા (નંબર ૨) નો. ડ;
- ૬ તોમતદાર હસિમાબાઈ (નંબર ૩) નો. ડ;
- નંબર ૧૧ આસેસર અભીપ્રાય આપે છે કે—
- હત્યાદી, હત્યાદી, કેમકે—
- નંબર ૧૦ આસેસર અભીપ્રાય આપે છે કે, હત્યાદી.
- હત્યાદી— કેમકે—
- કોરટના કુકમના કારણે વિસ્તારથી.
- નંબર ૧૮ કોરટ, એ ઉપરથી, જે આસેસરો સાથે અનુમત થઈ કરાવ કરે છે કે તોમતદાર નંબર ૧ (બક્ષમણ) પેહેલા દરબના તોમતનો યુનેગાર છે એટલે અને તેથી તેણે
- હત્યાદી, હત્યાદી.
- કોરટ આસેસરો સાથે અનુમત થઈ કરાવ કરે છે કે તોમતદાર નંબર () પેહેલા દરબના તોમતનો યુનેગાર નથી એટલે ; કરાવ કરે છે કે પેહેલા દરબના યુનાથી તેને મુક્ત કરેલા.
- કોરટ આસેસરોથી જુદી પડી, કરાવ કરે છે કે નંબર ૩ નો તોમતદાર (હસિમાબાઈ) પેહેલા દરબના તોમતનો યુનેગાર છે, એટલે ; અને કરાવે છે કે હત્યાદી.
- કોરટ નંબર ૨ ના તોમતદાર ભીખાની ખુદની ખીબા દરબના યુના ખાખતની કુકમતથી કુકમ કરે છે કે—
- કોરટ આસેસરો સાથે અનુમત થઈ કરાવે છે કે નંબર ૩ નો તોમતદાર (હસિમાબાઈ) ખીબા દરબના તોમતનો યુનેગાર નથી એટલે ; અને કુકમ કરે છે કે તે યુનાથી તેને મુક્ત કરેલા.
- (જે ભુચીની મદદથી તપાસ કરવામાં આવી હોય તો નંબર ૧૫, ૧૬, ૧૭, અને ૧૮ ને બદલે નિચે પ્રમાણે જોડવણ કરવામાં આવશે.)
- સેસન જડને મુકદ્દમાની કેરીયત દુકામાં કહી બતાવી (આ જગ્યાએ ભુચી તરફ જડજુનું કહેવું હાખલ કરવું) અને ભુચીએ બધાની સમતીથી અથવા બહાની સમતીથી નિચે પ્રમાણે અભીપ્રાય આપ્યો (અહીંયા નધા તોમતો ઉપર તોમતદાર અથવા તોમતદારોનો તપાસ થયો હોય તે વિષે ભુચીનો અભીપ્રાય હાખલ કરેલા) કોરટને ભુચીનો, નિશ્ચય બાબતને જરૂર પડવાથી કેટલાક સવાલો નિચે પ્રમાણે પુછ્યા (આહી સવાલો અને જવાબો હાખલ કરેલા.)

કોરટને જુડીના ધણા મતો વિરૂધ પડવા જરૂર ન જણાયાથી; તે પર-
માણે જજમેન્ટ આપે છે અને કાયદા પરમાણે સજા ફરમાવે છે: (જે સજા
તે અહીંયાં દાખલ કરવી) અથવા તોમતદારને છોડે અને તે બાબત
જજમેન્ટ દાખલ કરે છે,

અથવા તમામ જુડી અથવા જુડીના ધણા મતોથી કોરટ જુડી પડી,
બાબતી ખાતર, હાઈકોરટ આગળ તમામ ચુકદમી ચુકવાની કોરટને જ-
રૂર પડે છે અને તોમતદાર અથવા તોમતદારને ફરી જેમને હવાથે કરે છે
અથવા જમીન કીપરે રાખે છે.

નંબર ૧૬

તોમતદાર કાયીન (નંબર ૪) ફોજદારી કામ ચલાવે પારાની કલમ ૩૪૦
પ્રમાણિની ચરતો પરમાણે નહીં ચાલવાથી (જે કરવામાં આ-
વું હોય તે).

નંબર ૨૦

ફોજદારી જેમના આમલદાર તરફ વારંટ કાઢાડે છે.

નંબર ૨૧

મુદાના રાશની વ્યવસ્થા કરવા બાબત નાજર તરફ કુકમ બખ્ષો.

ફોજદારી.

પ્રકરણ ૬ જુ.

ફોજદારી કામ ચલાવે પારા પરમાણે વારંટો અને બીજા કુકમ નિકળે છે
તેના નમુના.

નમુનો ૧ તો.

જમીન બઈ થકાય એવા મુનાની અંદર તોમતદારખાસેથી જમીન ખત સેવામાં
આપે છે તેના નમુનો—કલમ ૧૨૮ અને ૩૮૮

હું, રહેવાસી ના, ઉપર મુનાનું તોમત રાખવામાં
આવ્યાથી, સદરહુ તોમતની પ્રથમ ચોકીની વખત અને જરૂર જણાય તો,
ની કોરટમાં હાજર રહી તોમત બાબતેના માહારો મુઅરકા સેવાનું ફરમાવ્યા-
થી; સદરહુ પ્રથમ ચોકીની વખત અને જરૂર જણાય તો ની કોરટમાં હાજર
રહી તોમતને જાણ દેવા માટે આવી હું બંધાઉં છું, અને તેની અંદર કબુલ કરવામાં
આવે તો નામદાર માહારાણી સાહેબને ફરમાવું (આંકડો અને આંક) દંડ આપવા હું
બંધાઉં છું.

આ બખ્ષ તારીખ

માહે

સને ૧૮૭

(સહી)

હું આથી જાહેર કરું કે ઉપર બખેલા તોમતદારને હું જમીન બાંધે છું એવી
ચીત્રે કે તે તોમતદાર, ઉપર બખેલા તોમતની પ્રથમ ચોકીની વખત, અને ની
કોરટમાં તોમતને જાણ આપવાને ફરમાવવામાં આવે તો તે કોરટમાં હાજર રહે, અ

ને તેની અંદર કસુર થયે તો નામદાર માહારાજી સરકારને રૂપિયા (આંકડો અને અંકે) દંડના આપવા બંધાયેલું.

આ બધું તારીખ

માહે

સને ૧૮૦

(સહી.)

નમુનો ૨ નો.

કલમ ૧૦૦ પ્રમાણે જમીન સહ શકાય એવા યુનાઈટ્ડ તોમલ રાજ્યના અગ્રસ પ્રા-
સેધી જમીન સેવાનો નમુનો.

હું, અ, બ, રહેવાથી

નાનો તોમલ (કહું તોમલ)

ઉપરથી

ના મેટ્રોપોલિટન વારંદ કાફાડી પકડવાથી

અને

ના સદરકુ મેટ્રોપોલિટન પાસે હાજર રહેવા જમીન આપવાનું ફર-

આપવાથી હું આ સેવાથી તારીખ

મીના સવારના ૧૯૧ બને સદરકુ મેટ્રોપોલિટન પાસે

હાજર રહેવા બંધાયેલું; અને તેની અંદર કસુર કરે તો નામદાર રાજી સરકારને રૂપિયા (આંકડો અને અંકે) દંડ આપવા બંધાયેલું.

તારીખ

મી માહે

સને ૧૮૦

(સહી.)

હું ઉપર બજેલા અ, બ, રહેવાથી

નાનો જમીન ધાજીલું એવી રી

તે કે, તે,

ના મેટ્રોપોલિટન પાસે તારીખ

મીને રાજ સવારના ૧૯૧ બને

હાજર રહે; અને તેની અંદર કસુર કરે તો નામદાર રાજી સરકારને રૂપિયા (આંકડો અને અંકે) દંડના આપવા બંધાયેલું.

તારીખ

મી માહે

સને ૧૮૦

(સહી.)

નમુનો ૩ નો.

નાથી મએલા અગ્રસની બાબતમાં કલમ ૧૦૧ પ્રમાણે જાહેરનામાનો નમુનો.

જાહેર નામું

તોમલદાર

રહેવાથી

નાના ઉપર

ના

યુનાઈટ્ડ તોમલ આપવાથી અને જે યુનાઈટ્ડ હિસ્સાનના રાજ્યથી કાયદાની કલમ પ્રમાણે સજા લાયક છે; તે બાબત જાહેર ખબર આપવામાં આવે છે કે સદરકુ તોમલ દાર.

રહેવાથી

નામે તેના વિરૂધ્ધ થએલી ફરીઆદોના

જવાબ આપવા, (અમલદારનું નામ તથા હોદ્દા) મી આગળ (અથવા બિસે)ની અંદર હાજર થવું.

તારીખ

મી માહે

સને ૧૮૦

(સહી અને થીક.)

નમુનો ૪ થો.

નાથી મએલા તોમલદારની સરકાર મહેસુલવાળી જમીન હોય તેવી મીલકતની જ-

મો કરવા બાબત કુકમનો નમુનો—કલમ ૧૦૨ પ્રમાણે.

દિશત

ચુકામ

ના પોલીસ અમલદાર તરફ—

તોમતદાર

ના રહેવાથી ઉપર હિંદુસ્થાનના ફોજદારી કાયદાની ૬

કલમ પ્રમાણે સજા થઈ ચકે એવા યુના (નામ)નું તોમત આપ્યું છે, અને સદરકુ તોમતદાર તેના વિરૂધ્ધ નીકળેલા વારંટની બજાવણી ન થવા દેવાના હિસાબથી, નાથી ગ એણે છે. (અથવા સંતાઈ ખોસે છે); અને તેણે ધીવસ ની અંદર તેના ઉપર આવેલા તોમતનો જવાબ આપવા હાજર રહેવા બહારનાયુ નીકળેલું છે; અને સદરકુ તોમતદારની છલા માંના ગામ (અથવા કસબા)માં, (તથા પ્રમાણે

મીલકત છે, (સરકાર ફેલેસુલવાળી જમીન થીવાય) બેધી તમને કુકમ કરવામાં આવે છે સદરકુ મીલકત ઉપર તમારે જાતી કરવી અને કબજામાં ભેવી; અને તે મીલકત કારક નો ખીન્ને કુકમ થતાં મુખી, તમારે તાલુકે રાખવી; અને આ તારીખથી ધીવસ ની અંદર, આ કુકમનો અમલ કેવી રીતે થોડો તે બાબતના ખબર તમારે અમને આપવા. તારીખ માટે સને ૧૮૭

(સહી અને ચીકો.)

નમુનો ૫ મો.

નાથી ગએલા તોમતદારની તો સરકારી ફેલેસુલવાળી જમીન હોય તે તેની જાતી કરવા બાબત કુકમનો નમુનો—કલમ ૧૦૨

ડીએકર

ના કચેકર તરફ—

તોમતદાર

ના રહેવાથી ઉપર હિંદુસ્થાનના ફોજદારી કાયદાની ૬

કલમ પ્રમાણે સજા થઈ ચકે એવા યુના (નામ)નું તોમત આપ્યું છે; અને તેના વી રૂધ નીકળેલા વારંટની બજાવણી ન થવા દેવાના હિસાબથી તે નાથી ગએ છે. (અથવા સંતાઈ ખોસે છે); અને ધીવસ ની અંદર તોમતનો જવાબ દેવા હાજર થવા લખીત બહારનાયુ કરવામાં આપ્યું છે અને સદરકુ તોમતદાર ની સરકાર ફેલેસુલવાળી જમીન છલા ના ગામ (અથવા કસબા)માં છે માટે તમને જવાબમાં આવેલેકે સદરકુ જમીન જમ કરી, આ કોરકનો ખીન્ને કુકમ થતાં મુખી તમારે તમારા કબજામાં રાખવી અને આ કુકમનો કેવી રીતે અમલ કરવામાં આવે છે તે બાબત આજની તારીખથી ધીવસ ની અંદર અમને ખબર આપવા.

તારીખ માટે

સને ૧૮૭

(સહી અને ચીકો.)

નમુનો ૬ ઠો.

તોમતદારને કામ ચાલતાં રી રેલાં પ્રાકબવાનો કુકમ.

પોલીસ

ના કોનસિબલ

તથા

ની જેમના

તરફ કુકમ કે—

તોમતદારની

ઉપર આ કોરક આગળ તોમત

સુકવામાં આપવાથી અને તે તોમત આપતળી ચોકીનું કામ તારીખ માટે
સન ૧૮૦ સુધી મુલતરી રાખવાનું જરૂર જણાવાથી; તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે
સદરકુ તોમતદાર ને તમારા કમલમાં રાખવો અને ઉપર લખેલી તારીખના
સમારના બંને આ ફોરટમાં રજૂ રાખવેલ તારીખ માટે સન ૧૮૦
(સહી અને સીકા).

નમુનો ૭ મો.

ખખલીક પ્રોસીકપુટર અથવા ખીજ સરકાર તરફથી નિમાએલા અમલદાર તરફ સે
સન ફોરટમાં કમીક થએલા ફેસની ખખર આપવા બાબતનો કુકમ.
ખખલીક પ્રોસીકપુટર (અથવા ખીજ નિષેલા અધિકારી) તરફ—
તમને જણાવવામાં આવે છે કે, અ, બ, રહેવાથી નાને નિષે લખેલા
તોમત ઉપરથી સેયન ફોરટમાં તજતીજ ઘવા આજ રોજ કમીક કરવામાં આવેલા છે.
સદરકુ તોમતદારને (અહીંના ને મુતાનું તોમત મુકવામાં આવું હોય તે).
તારીખ માટે સન ૧૮૭ .
(સહી).

નમુનો ૮ મો.

રોજદારી કામ ચલાવી પારાની કલમ ૨૦૯ પ્રમાણે જ્યારે નુકસાની ફરીવાર
એ ન આપી હોય ત્યારે તેની મીલકત જપ્ત કરી તેને વેચવા બાબત.
પોલીસ થાણા ના પોલીસ અમલદાર તરફ—
અ, બ, રહેવાથી નાએ, ક, ક, નાને તેની વિરૂધ નજીવી અને હે
રાન કરવાના ઉરાદાથી, ફરીવાર લાગ્યા ઉપરથી, નુકસાની બદલ ફિવા (અંદે અને
આંકડો) આપવા કુકમ કરમાવવાથી; અને સદરકુ અ, બ, એ તે રકમ આપી નહી તેથી
તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરકુ અ, બ, ની છલે ની જગમ મીલકત
તમારે જપ્ત કરવી, અને (જો ઉપર લખેલી રકમ પુરતમાં ન આવે તો) ત્રણ દિવસની
પ્રથમ નોટીસ આપી, જપ્ત કરેલી તમામ મીલકત, અથવા તેમાંથી ઉપર લખેલી રકમ
ઉત્પત્ત થઈ શકે તેટલી મીલકત વેચવી; અને આ તારીખથી દિવસ ની અંદર આ
કુકમનો અમલ કરી ઉત્પત્ત થએલી રકમ આચારી ફેવર રજૂ કરા.
તારીખ માટે સન ૧૮૦
(સહી અને સીકા).

નમુનો ૯ મો.

તોમતદારને નુકસાની આપવા ફરિયાદીને ફરમાવ્યા છતાં, તે નુકસાની, ફરિયાદીની
મીલકતથી પણ વધુ ન થાય ત્યારે કલમ ૨૦૯ પ્રમાણે ફરીવરિને ધિવાની નેલમાં ફેર
રાખવા બાબતનો કુકમ.

છલે ના ધિવાની નેલના અમલદાર તરફ—

અ, બ, રહેવાથી નામ્ને, ક, ક, ઉપર નજીવી અને હેરાન કરવાના હેતુથી ફરીવાર લા. લા ઉપરથી, તેને ગુસ્સાની પદ્ધતિ રૂપીયા (આંકડો અને આંકડો) આપવા કુ-કમ થવાથી; અને સદરહુ રકમ સદરહુ ફરીવારથી ન આપવાથી, તથા તેની મીલકતથી વસુલ ન થવાથી, એવા કુકમ કરવામાં આવે છે કે, ઉપર બખેલી રકમ સદરહુ અ, બ, ન આપેતા, ધીવસ સુધી, તેણે કેદમાં રહેવું. અને તમને કરાવવામાં આવે છે કે મચ્છર અ, બ, ને તમારા કબજામાં રાખવો, અને ઉપરથી કુકમનો કામદા પ્રમદણે અ-મલ કરવો.

તારીખ માટે સન ૧૮૭

(સહી અને શીકા) .

નમુનો ૧૦ મો.

સેશન કોર્ટ માસેની તજવીજમાં તામતદારને રજુ કરવા બાબત નોંધર

તરફ કુકમ.

ડીઓક્ટ નેલ ના નોંધર તરફ—

તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે તારીખ માટે સન ૧૮૭ ના સ-

વારના બન્ને, તામતદાર ને તજવીજ થવા કમીટ કરવામાં આવેલા છે, અને નેને આ છુટા ના મેજિસ્ટ્રેટ ના વારંદથી તમારા કબજામાં રાખેલા છે; તેને રજુ રાખેલા. તારીખ માટે સન ૧૮૭

(સહી અને શીકા)

નમુનો ૧૧ મો.

કુકમ નંબર

સન ૧૮૭

હેન્ડાવી

દરતર અને કામના કાગળોના મગાવવા બાબત મેજિસ્ટ્રેટ તરફ કુકમ.

છે

ના સેસન વિભાગની સેશન કોર્ટમાં.

એસકવાયર,

વરગ

ના મેજિસ્ટ્રેટ છે

ના તરફ—

આ ઉપરથી તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે,

એસકવાયર, વરગ

ના મેજિસ્ટ્રેટ

છે

ના આગળ તજવીજ આપતાં; તે કામમાં તારીખ મી માટે સને

૧૮૭ ને રજુ તામતદાર ને સજા થએલી છે, તે બાબતના તમામ કાગળો

અને હસ્તાવેશ સહી સુધાના, આચારી તરફ પ્રાપ્તવા; અને આ કુકમ પેહિરવા પછી

ધીવસ ની અંદર તેનો અમલ કરી પાછો આચારી તરફ પ્રાપ્તવો.

છે ના સેસન વિભાગની સેસન કોર્ટની સીલ સુધા, માહારી સહીથી પ્રાપ્તવામાં આવે. તારીખ માટે સન ૧૮૭

(સહી અને શીકા).

આ કુકમની પોઠિ નિચે પ્રમાણે ડાખવામાં આવશે.

નંબર. સને ૧૮૭

આ કુકમ, જે, અને તારીખ મી, માટે સને ૧૮૭ ને રાજ
મળે, તે કુકમમાં બખેલા કેસના તમામ કાગળીયા અને ફરતાવેલો, વિભાગ ની
સેશન ફોરટ તરફ કું ખાકલું છું.

છમે ના મેજિસ્ટ્રેટની સીલ મુધાં માહારી સહીથી ખાકલવામાં આન્યો. તારીખ
માટે સને ૧૮૭

(સહી અને ચીકા),

નમુનો ૧૨ મો.

હોજદારી કામચલાઉધારાની કલમ ૨૭૮ પ્રમાણે જ્યારે અપોલ નામજુર કરવામાં
આવી હોય ત્યારે તે બાબત જેલર તરફ મેખીત કુકમ બાબત.

કુકમ નંબર જેલ ના જેલર તરફ—
સને ૧૮૭

હોજદારી જેલ ની અંદરના કેદી જેને
હોજદારી. તારીખ મી માટે સને ૧૮૭ ને રાજ એસ

કવાખર મેજિસ્ટ્રેટ છમે નામે હીંદુસ્તાનના હોજદારી કાવડાની
કલમ પ્રમાણે યુનેહગાર ફરાવી ની સજા કરીછે, તેની અપીલનો અ

રજી વારંવા ઉપરથી, તથા સજાના કુકમ જેની વિરુદ્ધ અપોલ કરવામાં આવેલી તે વાં-
આ ઉપરથી, સદરહ કેદીની અપીલની અરજી નામજુર કરવામાં આવી છે.

તમને કુકમ કરવામાં આવેલે કે, આ અમારો ફરાવ મજુર કેદીને જમા
રે સંબળાવવો અને આ કુકમ જે વારંધી મજુર કેદીને તમ તમાસ ક

બજામાં રાખેલા છે તેની સાથે રાખવો.

સેશન વીભાગ ની સેશન ફોરટની સીલ મુધાં માહારી સહીથી ખાકલવામાં આન્યો
તારીખ સી માટે સને ૧૮૭

(સહી અને ચીકા.)

નમુનો ૧૩ મો.

હોજદારી કામચલાઉ ધારાની કલમ ૨૭૯ પ્રમાણે અપોલ કરનાર કેદીની અપીલની
ફરજીવણીનો નોટીસ જેલના ઉપરી અધીકારી મારફત.

નંબર સને ૧૮૭ નો,

છલા ની ફોરટમાં.

જેલ ના મુખ્ય અધીકારી તરફ—

સાહેબ,

તારીખ મીની કેદી ની અપીલના સંબંધમાં અપને જણવવાનું કે,

આપે મેજિસ્ટ્રેટની કરી કેદી ને અપ બજાવવી કે તેજીકરવી અપીલ આ ફોરટ

રાખ્યા કરી છે અને તેની સુધાવણી તારીખ મીઠી અથવા તે પછી ને રાજ થશે.

મજબૂર કેવીને ઉપર લખેલી બાબતની ખબર આપ્યા બાબતનો ઘેરો કરી આ બાબત આપે પાછી પાકાવવી.

હું હું સાહેબ.

આપનો તામિદાર સેવક.

નમુનો ૧૪ મો.

હોજદારી કામચલાઉ ધારાની કલમ ૨૦૬ પ્રમાણે અપીલની મુનાવણી બાબત કી ઓફર મેઇએટને નોટીસ

નોટીસ

જાણી નંબર સને ૧૮૭ નો.
જાણી ની સેશન કોર્ટમાં.
હોજદારી અપીલ નંબર સને ૧૮૭ નો

રાજી પીરખ—

હિંદુસ્તાનના હોજદારી ધારાની કલમ પ્રમાણે ધમ્મી સભા
હોજદારી કામચલાઉ ધારાની કલમ ૨૦૬ પ્રમાણે ના ડીસીક્ટ મેઇએટને
જાણીવામાં આવે છે એસકવાયર તારીખ મીઠી રાજ કરેલા હું તલા
પીરખ હોજદારી અપીલની મુનાવણી કરવાનો આ સેશન કોર્ટે ફરાવ કરેલા છે; અને
તે મુજબ તારીખ મીઠી અથવા તે પછી કરવામાં આવશે.

સેસન ૧૮૭૭.

નમુનો ૧૫ મો.

હોજદારી કામચલાઉ ધારાની કલમ ૨૮૦ પ્રમાણે અપીલ ૨૬ કરવામાં આવી હોય,
અમર સેશનમાં ફેરફાર કરવામાં આવ્યો હોય, ત્યારે જેલર તરફ તે બા-
કુકમ નંબર ૧૮૦ બાકુકમ.
જાણી. જાણી ની કોર્ટમાં.
અપીલ કી તરફથી કરવામાં આવેલી અને જેને તારીખ મીઠી
એસકવાયર મેઇએટ જાણી તામિદાર હિંદુસ્તાનના હોજ-
દારી કામચલાઉ કલમ પ્રમાણે યુનેફગાર ફરાવી સેશન કરેલી
જેલ ના જેલર તરફ—

આ અપીલ ફેરફાર, નીચલી ફેરફારના કાગળીયા વાંચવા પછી તથા અપેલેટના વજી
લ મીરતર ની તકરાર તથા સરકારી વજીલની તકરાર સાંભળ્યા પછી, હુકમ

કરે છે કે,

અને તેમને આથી હુકમ કરવામાં આવે છે કે, ઊપર લખેલા અપેલેટને આ હુકમની ખબર તમારે આપવી તથા ને વારંટની રૂબરૂ મળકુર અપેલેટને તમે તમારા કબજામાં રાખેલા છે તેની સાથે આ હુકમને ચાલેલ કરવો.

કોરટ ની સીલ સાથે આ હુકમ માહારી સહીથી માકલવામાં આવ્યો.
તારીખ મી માહે સને ૧૮૭

(સહી અને ચીક્ર)

નમુનો ૧૬મો.

અપીલ ઉપરથી તમારે સભ રદ કરવામાં આવી હોય તમારે તે બાબતનો જ્ઞેશર તરફ હુકમ.

હુકમ નંબર
સને ૧૮૭

જીલ્લે ની કોરટમાં—

નંબર સને ૧૮૭ ની હાજરો અપીલના કમમાં નોંધો
જાહેરો અપીલ કેદી ની તરફથી કરવામાં આવેલી અને ને
ને તારીખ મી માહે સને ૧૮૭ ને રાજ

મિસકવાયર મેજિસ્ટ્રેટ
જિ. યુનેહવાર કરાવી

નામે, હિંદુસ્તાનના હાજરો કાયદાની કલમ પ્રમા
ની સભ કરેલી.

જેલ.

તા જ્ઞેશર તરફ—

આ અપીલ કોરટ, નિમણી કોરટમાં આવેલા કામના કામગીરી વાંચ્યા પછી, અને અપેલેટ તા વકીલ મીસ્ટર , ની તકરાર તથા સરકારી વકીલની તકરાર સાંભળ્યા પછી હુકમ કરે છે કે સદરહુ મેજિસ્ટ્રેટ મળકુર કેદી ઉપર યુને સાબીત કરી ને સભ કરી છે, તે રદ કરવામાં આવી છે. અને તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે સદરહુ કેદી ને હાલ તમારા કબજામાં છે તેને છોડી દો આ હુકમનો અમલ કર્યા બાબત, પોહિવા તારીખથી બે ઊપસંગી અંદર, આ હુકમ નિમે થીરા કરી, અમારા તરફ માકલવો.

કોરટ ની સીલ મુખાં, અમારી રૂબરૂ આ હુકમ માકલવામાં આવ્યો.
તારીખ મી માહે સને ૧૮૭

(સહી અને ચીક્ર).

ચીટરન (ઉપલા હુકમનો અમલ કર્યા પછી પાકુ કરવું).

આથી કોરટ ને જણાવવામાં આવે છે કે હુકમમાં લખેલા કેદીને,
ઊપર લખેલા હુકમનો અમલ કરી, આજરોજ છોડી મુકવામાં આવ્યો છે.
તારીખ મી માહે સને ૧૮૭

જ્ઞેશર.

નમુનો ૧૭ મે.

કુકમ નંબર રોજદારી કામ ચલાઉ ધારાની કલમ ૨૮૨ પ્રમાણે જાણી તપાસ કરવા
સને ૧૮૭ માંખત માછલે તરફ કુકમ.
રોજદારી

કોરટ

મી

જુલે

ની

રોજદારી

અપીલ નંબર

સને ૧૮૦ ની.

આ કોરટના કુકમ નંબર

ઇસકવાયર તરફ—

તારીખ

માહે

સને ૧૮૦ નાથી

ઇસકવાયર પાસે તારીખ મી માહે.

સને ૧૮૦ ને રોજ કેડી

ની તજવીજ અપેલા કામના કાગળીયા મોકલ્યા બા-

અતર્ફ હકીકત નાણુ (ચીટરન) નંબર

તારીખ મી માહે

સને ૧૮૦ ના

વાંચવા ઉપરથી, તથા સદરકુ કામના સમજા કાગળીયા વાંચવા ઉપરથી, અને અપે-

સેન્ટના વકીલ મીસ્ટર

ની અને

ની તરફ

સાબલવા પછી; એવો કુકમ કરવામાં આવે છે કે

એસકવાયરે તે કામમાં

જાણી તપાસ કરેલા અને આ સાથેના આ કોરટના તારી. મી સને ૧૮૭ ના

ચીટરમાં બખ્ખા સુજબ જાણી પુરાવો સેવો. અને વધી તમને વધારે એવો કુકમ કરવામાં

આવે છે કે, ઉપર બખેલો કુકમ તમારે અમલમાં લાવવો, અને બીધેલા જાણી પુરા

વાના કાગળીયા, અને જાણી તજવીજનું પરીણામ તારીખ મી સને ૧૮૦ ના

રોજ અથવા તે આગામાં અમારી તરફ મોકલવો, કેમ કે, તે તારીખે અપીલની સુ

જાવણી રાખવામાં આવી છે; અને આસલ તજવીજના કાગળો જે આ સાથે પાછા

મોકલવામાં આવ્યા છે તે પણ અમારા તરફ ફરી મોકલવો.

કોરટ

ની શીલ સુધા અમારી રૂબરૂ આ કુકમ મોકલવામાં આવ્યો.

તા. મી માહે

સને ૧૮૭

(સહી અને શીલ).

નમુનો ૧૮ મે.

કુકમ નંબર | હાઇ કોરટ મંગાવેલા કામના કાગળીયા મોકલવા બાબત માછલે
સને ૧૮૦ ને | તરફ કુકમ.
રોજદારી | જુલા

ની સેશન વિભાગની સેશન કોરટમાં.

એસકવાયર જુલે

ના

ડીક્લીર મેછલે તરફ—

પહેલા વરગના મેછલે મીસ્ટર ના માહે

સને ૧૮૦ ના રોજદારી હ

કીકતનામાં (ચીટરન) ના કેસ નંબર જેમાં કેડી ની તજવીજ ઉપરથી સબ જ

થવામાં આવી છે; તે બાબતના સમજા કાગળીયા હાઇકોરટ મંગાવવાથી તમને કુકમ

કરવામાં આવે છે કે આ કુકમ પોહોરવા પછી તણુ રીવસની આંદર સદરકુ કુકમનો

અમલ કરી અમારા તરફ મોકલ્યા તથા સરકુ મંજૂરીના તમામ કાગળોના અમારા તરફ મોકલ્યા.

○ થીકા છમે ની મેસની વીભાગની સેશન કોર્ટની શ્રીમ અને માહા રી સહી સુધા આ કુકમ મોકલવામાં આવ્યો.
તારીખ મી માહે સને ૧૯૩ સેસન ૪૩૪.
ઉપર બબેલા કુકમની પીઠ ઉપર નિચે પ્રમાણે લખાયું.
સને ૧૯૩ નો નંબર

આ કુકમ, જેમને સને ૧૯૦ માહે તારીખ મીમે અને ૫ ફેબ્રુઆરી, તેમાં બબેલા ફેસના તમામ કાગળો આ છમે ના સેશન વિભાગની સેશન કોર્ટ તરફ કુકમ મોકલ્યા હું.

○ થીકા છમે ના ડીસ્ટ્રીક્ટ મેજિસ્ટ્રેટનો થીક તથા મહારી સહી સુધા આ કુકમ પાઠે મોકલ્યો. તારીખ મી માહે સને ૧૯૦ ડીસ્ટ્રીક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ.

નમુનો ૧૬ મો

જ્યારે કોઈ કેદીને ફાંસીની સજા કરવામાં આવી હોય ત્યારે હાઈકોર્ટની પરવા નથી આવતા સુધો કેદમાં રાખવા આગળ જેલના યુગ્મ અધીકારી તરફ સેશન કોર્ટ તરફથી ફરમિયાન વારંટ કહાડવામાં આવે તે કલમ ૩૦૩ પ્રમાણે.

છમે ની જેલના જેલર તરફ—

(અહીં આ સ્થળ અને છલાનું નામ) ની સેશન કોર્ટ કેદી (નામ)ને યુનો (યુ નાનું નામ) સાખીત થવાથી ફાંસીની સજા કરવામાં આવી છે; જે સજા ફરવામાં હાઈ કોર્ટની મંજૂરીની જરૂર હોવાથી તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે બીજી કુકમ થતાં સુધી, સરકુ કેદી (તેનું નામ) ને તમારી જેલ (જે જગ્યાએ જેલ હોય તેનું નામ)માં રાખો.

તારીખ મી માહે

સને ૧૯૦

સેસન ૪૩૪.

નમુનો ૨૦ મો.

○ થીકા

માનની સજા સેશન કોર્ટ કરે અને તે આગળ હાઈકોર્ટની મંજૂરી આપ્યા આ ૧ તે સજા અમલમાં લાવવાનો વારંટ—કલમ ૩૦૧ પ્રમાણે.

જેલ ના જેલર તરફ—

(છમે ની જગ્યાની) સેશન કોર્ટમાં (અધીકારી ની) ફર, કેદી (નામ) ઉપર (યુગ્મ નું) તોલેમત સાખીત થતાં, જેની સજા હિંદુસ્તાનના ફાજવારી કાયદાની કલમ () પ્રમાણે થઈ શકે છે, તે પ્રમાણે સરકુ કેદીની જાન જાવ ત્યાં સુધી ગળાથી લટકાવી રાખવાનો, સજા થવાથી, અને તે સજા, હાઈકોર્ટનો કુકમ (તારીખ)ની શ્રીકા સફીતનો તથા હાઈકોર્ટના રજીસ્ટ્રારના સ

હી સુધાવનાથી, આદાલ રાખવામાં આવ્યાથી તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે સદરહુ સંભળો અમલ કાવણ પ્રમાણે તારીખ માટે સને ૧૮૭૦ ને રોજ તમારે કરવો. (સંભળી અમલની તારીખ હાઈ કોર્ટની મંજૂરી મળ્યા બાબત સેશન કોર્ટના હુકમની પહેરવા તારીખથી, બિાજમાં બિાજ ૧૪ રીવસનાદ બોધાવે.) તારીખ માટે સને ૧૮૭૦

○ શ્રીકે
નમુનો ૨૧ મો.

સેશન ૪૩૪

સેશનકોર્ટ મોતની સજા કરેલી અને તે બાબત હાઈકોર્ટની મંજૂરી મળ્યાવતા, હાઈકોર્ટ મોતની સજાથી ઉતરતા ફરજની સજા કરી હોય તેનો અમલ કરવા બાબતનો વારંદા—કલમ ૩૦૧ પ્રમાણે.

જેમ ના જેલર તરફ—

(જેમ જગે ની) સેશનકોર્ટમાં (અધીશ્રી) ની આગળ કેવી (નામ) ને હિંદુસ્તાનના હોજદારી કાવણની કલમ () પ્રમાણે સજા થઈ શકે એવા યુનાનો યુનાક્ષીત કરાવી, હોજદારી યુના (નામ) બાબત મોતની સજા કરવામાં આવ્યાથી, એ બાબત હાઈકોર્ટની મંજૂરી મળ્યાવતા સદરહુ હાઈકોર્ટ ૨૭મી રોડની સહી તથા કોર્ટના શીશ સુધા તારીખ ના હુકમથી કરેલી સજાથી ઉતરતા ફરજની (શીશ) ને કરી હોય તે) કરવા ઉપરથી તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે તમારે કાવણ પ્રમાણે હાઈકોર્ટના સદરહુ હુકમનો અમલ કરવો. તારીખ માટે સને ૧૮૭૦

○ શ્રીકે
નમુનો ૨૨ મો.

સેશન ૪૩૪

સેશન ૪૩૪ને કરેલી સજામાં સ્થાનિક સરકાર દેરકાર કરે અથવા બિાજી કરે તથા ૨ તે બાબત સેશન કોર્ટ વારંદા કહાડવો તે બાબતમાં

જેમ ના જેલર તરફ—

જેમ ની સેશન કોર્ટમાં ની આગળ કેવી ને હિંદુસ્તાનના હોજદારી કાવણની કલમ પ્રમાણે સજા થાવ એવો હોજદારી યુનો સાબીત થવાથી નો સજા કરવામાં આવેલી (ને સજા હાઈકોર્ટ દેરવી ની સજા કરેલી); પરંતુ નંબર તારીખ ના સરકારી કરાવથી, સદરહુ સજામાં દેરકાર કરી ની સજા સ્થાનિક સરકારે કરેલી છે; માટે તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે સરકારી કરાવ પ્રમાણે દેરકાર થએલી સજાનો કાવણ પ્રમાણે તમારે અમલ કરવો. તારીખ માટે સને ૧૮૭૦

○ શ્રીકે

સેશન ૪૩૪

નમુનો ૨૩ મો.

આશીસટંડ સાહેબે કરેલી કેદની શીક્ષા જે શીક્ષાને માટે સેશન જડજની મં
જૂરીની જરૂર છે તે બાબતમાં આશીસટંડ જડને કરવાનો વારંદ—

ક્રમ ૩૦૩ પરમાણિ

જેલ ના જેલર તરફ—

(જીલે જગો ની) સેશન ફોરટમાં, (નામ) આશીસટંડ

જડજ આગળ કેદી (નામ) ને, ફોજદારી યુના (નામ) જેની શીક્ષા હિંદુસ્તાનના

ફોજદારી કાયદાની કલમ પ્રમાણે સજા થઈ શકે છે, તે યુનાહનું તોફાન

સાબીત થવાથી સજા (કરવામાં આવેલી છે. પરંતુ તે સજા બાબત

સેશન જડજની મંજૂરીની જરૂર છે, અટિ તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે જેલ (ના

મ) ની અંદર મજદૂર કેદીને તમારા કબજામાં લેવો, અને કાયદા પ્રમાણે કરેલી સજા

નો અમલ કરવો.

તારીખ માટે

સને ૧૮૭

○ શીફો

આશીસટંડ સેશન જડજ.

નમુનો ૨૪ મો.

ત્રણ વરસ કરતાં વધારે કરેલી સજાના કાગામાં, સેશન જડજનો હુકમ આપ્યા
બાદ, તે સજા બાબતમાં આસિસ્ટંટ સેશન જડજને કરવાનો વારંદ.

જીલો ની જેલના

જેલર તરફ—

(જીલે જગો ની) સેશન ફોરટમાં (નામ) આસિસ્ટંટ

જડજ આગળ, કેદી (નામ) ને, ફોજદારી યુનાહ (નામ) તેના ઉપર સાબીત થવાથી જેની

શીક્ષા હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ પ્રમાણે સજા થઈ શકે. તે બાબતમાં

સજા ની કરવામાં આવેલી, અને તે સજા ત્રણ વરસ કરતાં ઉપરની હોવાથી,

તેને અટિ, ના સેશન જડજની મંજૂરીની જરૂર, પરંતુ સદરહુ સજા

મંજૂર કરવામાં આવી છે અથવા તેમાં ફેરફાર કરી ની સજા કરા

વવામાં આવી છે, અને તે બાબતનો હુકમ તારીખ નો સેશન જડજની સંક્ષીપ્ત

ને શીફોનો અમારા તરફ આવવાથી; તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે

સદરહુ સજા* (અથવા ફેરફાર થયેલી સજા) નો કાયદા પ્રમાણે તમારે અમલ કરવો.

તારીખ માટે

સને ૧૮૦.

○ શીફો

આસિસ્ટંટ સેશન જડજ.

નમુનો ૨૫ મો.

૬૦ વસુલ કરવા બાબતમાં વારંદ.

તરફ—

ક્રમ ૩૦૦.

અ, બ, રહેવાથી

નાને, તારીખ

માટે

સને ૧૮૦

○ જે તારીખે આસિસ્ટંટ જડને કેદીને સજા કરવામાં આવી હોય તે તારીખથી સજા
નો અમલ શરૂ થશે; એટલે તારીખ માટે સને ૧૮૦

ને રાજ યુનાહ નો તોમતદાર મણી મારી રૂપરે (ક. ડ હોલિ—) રૂપોવા
(અકે અને આકેડે) નો તેનો દંડ કરવામાં આવ્યો છે મટિ તમને હુકમ કરવામાં આવે
છે કે સદરહુ દંડની રકમ જીવે માં સદરહુ અ, બ, બી નંગમ મીમકત ને
માણમ પડે તે જમ કરી તથા વેચો, તમારે વસુલ કરવી; અને આજની તારીખથી દીવ-
સો ની અંદર આ હુકમ અમલ કરવા અથવા તેનો અમલ કરવામાં થું થું તમા
એ કર્યું, એ બાબતની અમને ખબર આપવી.
તારીખ મી માહે સને ૧૮૭

(સહી અને ચીકા.)

નમુનો ૨૬ મો.

તોમતદારની જીબાની સાથે સરટીફિકેટ સામલ રાખતું તે બાબતમાં—કલમ ૨૪૬.
નું આતરીથી કહું છું કે તોમતદાર અ, બ, એ આપેલી ઉપરની જીબાની, મહારી
હાજરીમાં, તથા મહારા સાંબળતાં, યેવામાં આવી છે, અને તેણે કહેલી સમજી બીના દુવા
સ્તવીક રીતે તેમાં આવી ગયેલી છે.

તારીખ માહે સને ૧૮૭ (સહી.)

નમુનો ૨૭ મો.

કલમ ૩૫૨ પ્રમાણે યાક્ષીને પકડવાના વારંદ બાબતમાં
—તરફ

તોમતદાર ક, ડ, જેના ઉપર ના તોમતદારનું કામ આવે છે, તે બાબતમાં
અ, બ, બી સક્ષીની જરૂર છે, મટિ તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે, તમારે સદરહુ
અ, બ, ને પકડી અમારી આગળ રજૂ કરવો.

તારીખ મી માહે સને ૧૮૭

(સહી અને ચીકા.)

નમુનો ૨૮ મો.

જ્યારે કોઈ ચાહેદ, સંતાઈ પેસે અથવા નાથી જલ ત્યારે તે બાબત જલેરનામુ કહા
ડવા બાબતમાં—કલમ ૩૫૩.

જાહેર નામુ.

તોમતદાર ક, ડ, જેના ઉપર જાહેરની યુનાહ નું કામ અમારા રૂપરે આવે
છે અને જે યુનાહની કીંદુમાનના જાહેરની કામદારની કલમ પ્રમાણે સજા થઈ
થોડે છે, તે કામમાં અ, બ, રહેવાથી નાની સાક્ષીની જરૂર છે, મટિ જાહેરનામુ
કહાડવામાં આવે છે કે, સદરહુ અ, બ, રહેવાથી નામુ (નામ અને અપી
કારના અમલદાર)ની રૂપરે, સાક્ષી આપવા (દીવસની) અંદર હાજર થવું.

તારીખ માહે સને ૧૮૭

(સહી અને ચીકા.)

નમુનો ૨૬ મો.

જાહેરનામું નીચેના પછી પછી કોઈ શાહેદ વખતસર હાજર ન રહે તેની નંમમ મી બકેત જમ કરવા બાબત વારંદ.

કલમ ૩૫૩

પોલીસ થાણું

ના પોલીસ અમલદાર તરફ—

અ, બ, એ કે, ડ, ના ઉપરના તોમતના કામમાં સાક્ષી આપવા હાજર રહેવા બાબત (તારીખ મી)નું જાહેરનામું, કહાડવામાં આવ્યા છતાં, સદરહુ અ, બ, હાજર ન થવાથી, હાજરની કામચલાણી પારાની કલમ ૪૫૩ પ્રમાણે, તમને કુકમ કરવા માં આવે છે કે, સદરહુ અ, બ, ની છલા ની અંદર રૂપિયા (અંકે અને આ કાડા)ની નંમમ મીલકત ને મળી આવે તે, તમારે જમ કરવી અને ફરી કુકમ થતાં સુધી તે તમારા કબજામાં બજવસ રાખવી, અને દીવસ ની અંદર આ કુકમ અમલમાં લાવવા માટે તમે થું થું કર્યું તે બાબતની ખબર આપવી.
તારીખ માટે સને ૧૮૦

(સહી અને ચીકા.)

નમુનો ૩૦ મો.

કોઈ શાહેદી ઉપર સમન બજવા છતાં, તેને તાલે થવા ના કહે અથવા તેમાં ગદ્દ બન કરે, તો તેની હાજરી મિજવવા બાબતમાં વારંદ.—કલમ ૩૫૫ તરફ.

કે, ડ, ઉપરના

તોમતના કામમાં અ, બ, રહેવાથી

નાની સાક્ષીની જરૂર છે, માટે તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે સદરહુ અ, બ, ને ૫ ફડી અમારી રૂપિયા રજૂ કરવો.

તારીખ

માટે

સને ૧૮૭

(સહી અને ચીકા.)

નમુનો ૩૧ મો.

જ્યારે નિચે બજેલી બાબતમાં સંલેખ ચીત તળવીજ કરી સજ કરવામાં આવે ત્યારે નેબની અંદર કેદીને સાકલવાના બાબતમાં વારંદ:—

૧ જતા રહેતા શાહેદ—કલમ ૩૫૬

૨ જતા રહેતા શાહેદ—કલમ ૩૬૪

૩ કોરકને વીરસકાર કરનારને યજ્ઞેલી સજ—કલમ ૩૬૫.

નેબ

ના ચીરીલ નેબના અમલદાર તરફ—

રહેવાથી

ના ને

નો યુનો કરવા ઉપરથી, ને યુનાની ફિંદસતાતના

હાજરની કામચલાણી કલમ

પ્રમાણે સજ થઈ શકે છે, અથવા (હાજરની કામ

ચલાઉ પારાની કલમ ૪૩૫)

પ્રમાણે સજ થઈ શકે છે, તે બાબતમાં

સજ કરવામાં આવી છે; માટે તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે મજદૂર

ને

દીવાની નેબની અંદર તમારા કબજામાં મેવો, અને સજનો અમલ કાવધ પ્રમાણે કરવો.

તારીખ

માટે

સને ૧૮૭

(સહી અને ચીકા.)

નમુનો ૮૨ મો.

ચાહેદને સમનનો નમુનો—કલમ ૩૬૨

અ, બ, રહેવાથી

ના તરફ—

ક, ડ, ના ઉપર ફોજદારી યુના નું તોમત આવતાં એ કામમાં તમારી સાક્ષીની જરૂર છે, માટે તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે ના મજબૂત પાસે તારીખ માટે સન ૧૮૦ ના રોજ સવારના દસ વાગતે, તમારે ફોજદાર રહે. અને એ કામમાં ને તમે જાણતા હોતે, જાણતી જુલાની આપવી તથા ની રજા વગર પાંદોળી ન જવું.

તારીખ

માટે

સન ૧૮૦

(સહી અને શીટા.)

(તેની પીઠ ઉપર નિચે પ્રમાણે ચેર કરવો)

—ની તરફ.

તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે ઉપરના સમનના ચાહેદ અ, બ, ઉપર તે સમન જાણવો, અને આ કુકમનો અમલ કર્યા બાબત આજની તારીખથી ધીવસો (આકરે અને અક્ષરે)ની અંદર અમને જાણ આપવા.

તારીખ

માટે

સને ૧૮૦

(સહી અને શીટા.)

નમુનો ૮૩ મો.

જડતીના વારંદોનો નમુનો—કલમ ૩૬૮

પોલીસ થાણા

ના પોલીસ અમલદાર તરફ—

ફોજદારી યુનાહ ની તજવીજ માહારી રજૂ આપે છે તેની અંદર, (ઓ જ અથવા ચીજોનાં નામ) ની માહારી રજૂ જરૂર છે; માટે તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે તે (ચીજો અથવા ચીજ) માટે ના ધરમાં, અથવા (જગ્યાએ) ને ગામ, અથવા કસબા, છાંયે માં છે તેની જડતી મેળી, અને બનેલા સદરકું (ચીજો અથવા ચીજ) માહારી રજૂ કરવી; અને આજની તારીખથી ધીવસ (આકરે અને અક્ષરે) ની અંદર, આ વારંદોનો અમલ કરવા માં તમે થું થું કરવું તે જાણતી જાણતી જાણતી, આપવી.

તારીખ

માટે

સન ૧૮૦

(સહી અને શીટા.)

નમુનો ૮૪ મો.

કલમ ૩૦૩માં ખતાવેલા કામમાં જડતી વારંદો જાણતો નમુનો.

પોલીસ થાણા

ના પોલીસ અમલદાર તરફ—

(અથવા તે કરતાં નિચી પાવરીનો કોઇ અમલદાર હોય તો તેનો આ હોલો અને નામ જાણવું) —

અને ખખર મળી છે તે ઉપરથી, તથા એ બાબત યોગ્ય તપાસ કરવા ઉપરથી
 અને માનવાને કારણ છે કે નું ધર ને (ગામ) અથવા (કસબામાં) ની
 (પોળમાં) આવેલું છે, તે ધર, ચોરામ્પલી મીલકત રાખવાની અથવા વેચવાની (અથવા
 કલમ ૩૦૦માં લખેલા કામો) જોવાને તરીકે વાપરવામાં આવે છે માટે તમને હુકમ
 કરવામાં આવે છે કે, તમારે યોગ્ય મદદ લઈને, અને કંઈ સત્તાનો ઉપયોગ કરવાની જ
 રૂર પડે તો, તેમ કરીને સદરહુ ધર (અથવા ચલ) માં દાખલ થવું; અને તે ધરના
 અથવા (રચલના) બાગ અથવા બાગોની જડતી લેવી; તથા તે ધરની અંદર ને ખી
 ભકત (હરતાવેલો, ડીકાટી, શીકા, અથવા જોહોર) માલુમ પડે, અને માટે એવો થક રા-
 ખવામાં આવે કે તે ચોરીનીક; (ખોટી બતાવટની; જુદા, અને ખોટી) અને (જોશુકા
 શીકાને માટે જડતી હોય તો) ખોટા શીકા બતાવવાને માટે ને હુદીઆરો તથા સામાન
 હોય તે, તમારા કબજામાં લઈ, અમારી રૂબરૂ તમારે રજુ કરવા, અને આજની તારીખ
 થી લેવસો (આંકડે અને અક્ષરો) ની અંદર આ વારંદોને અમલ કરવામાં તમે થું થું
 કરશું તેની ખખર આપવી.

તારીખ

માહે

સને ૧૮૭

(સહી અને શીકા)

નમુનો ૩૫ મો.

જ્યારે કોઈ થુસના જમીન સેવામાં આવે, અથવા મુચરકા સેવામાં આવે, અ
 થવા જમીન સેવાની જરૂર ન જણાય, ત્યારે તેને કાચી કેદમાંથી મુક્ત કરવા
 બાબતનો વારંદ કલમ ૩૬૪, ૫૦૦ અને ૫૧૧.

નેલ

ના નેલર તરફ—

અ, બ, રહેવાથી

નાને તારીખ માહે

સન ૧૮૭ ના

રોજ જારૂથી, તમારા તરફ મોકલવામાં આવેલું છે; તે બાબતમાં તમને હુકમ કરવામાં
 આવે છે કે, સદરહુ અ, બ, ને તમારે છોડવો.

તારીખ

માહે

સને ૧૮૭

(સહી અને શીકા)

નમુનો ૩૬ મો.

મુચરકા પ્રમાણે સરત ન પાળવામાં આવ્યાથી, તેનો અંદર દડની મુકરર કરેથી
 રકમ વસુલ કરવા માટે મીલકતની જપતી કરી વેચાણ કરવા બાબતનો વારંદ.

કલમ ૩૬૧, ૩૬૭.

પોલીસ યાણ

ના પોલીસ અમલદાર તરફ—

અ, બ, રહેવાથી

નાને, તામદાર માદારાણી સરકારને રૂપોઆ (આં-

કડે અને અંક) ની રકમ આપવાની છે; માટે તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે છતાં
 ની અંદર સદરહુ અ, બ, નીજગમ મીલકત ને મળી આવે, તે તમારે જમ

કરવી, અને (જો ઉપર લખેલી રકમ તે ગુરત ન હોવાથી તો) તેને ત્રણ દીવસની પ્રથમ નોટીસ આપ્યા પછી, તે જમ કરેલી મીલકત, અથવા આગલી રકમ ઉપર તરબો તે મીલકતનો ભાગ, તમામ્ને વેચી, સદરકુ રકમ આપાવી પાસે પ્રાકલવી; અને આ કુકમનો અમલ આજની તારીખથી દીવસ ની અંદર કરવો.

તારીખ, માહે સને ૧૮૦

(સહી અને શીટા)

નમુનો ૭૭ મો.

જમીનને ધિવાની કોરટમાં કેદ પ્રાકલવા બાબતનો કુકમ
ધિવાની જેલ ના અમલદાર તરફ—

કલમ ૩૬૭

અ, બ, રહેવાથી તાને, નામદાર મહારાષ્ટ્રી સરકારને રૂપિયા (આંકડે અને અક્ષરે) આપવાના છતાં, તેણે તે રૂપિયા આપ્યા નહી, તેમ તેની મીલકતમાંથી ત્રણ તેડલી રકમ વસુલ થઈ થકે તેમ નથી; જેથી સદરકુ અ, બ, ને જાળદારી કામ અ લાઈ પારાની કલમ ૩૬૭ પ્રમાણે ધિવાની જેલમાં કેદ રાખવાનો કુકમ કરવામાં આજે છે; માટે તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરકુ અ, બ, ને તમારે કેદમાં રાખવો, અને આ કુકમનો અમલ કાયદા પ્રમાણે કરવો.

તારીખ માહે સને ૧૮૦

(સહી અને શીટા)

નમુનો ૭૮ મો.

જમીનને મુચરકામાં લખેલી રકમ આપવી અથવા ન આપવાનું કારણ બતાવવા બાબત નોટીસ.

કલમ ૩૬૭.

બ, અ, (અડક, ધર્મ, અને હિંદ હોય તો યાત્રિ) રહેવાથી
ગામ અથવા કસબો તરફ—

કે, ડ, રહેવાથી ના તારીખ મીને રાજ્ય એવી ચરતથી તમે જમીન યમ્મેલા કે, તે મહારી રૂપર (અથવા ખીજ અમલદાર રૂપર), તારીખ મીએ હાજર થાય, અને તે પ્રમાણે હાજર ન થાય તો નામદાર મહારાષ્ટ્રી સરકારને તે બાબત હંડના રૂપિયા (આંકડે અને અક્ષરે) તમારે આપવા, પરંતુ તે પ્રમાણે સદરકુ કે, ડ, રૂપર હાજર ન થયો અને તેથી ચરત ગુટી અને તમે બંધાયા પ્રમાણે ઉપર લખેલા રૂપિયા (આંકડે અને અક્ષરે)ના જવાબદાર થઈ ચુક્યા છો. માટે તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે ઉપર લખેલી રકમ તમારે આપવી અથવા આજની તારીખથી દીવસ ની અંદર તે રૂપિયા યા માટે ન આપવા તેનું કારણ બતાવવું.

તારીખ માહે સને ૧૮૦

(સહી અને શીટા)

નમુનો ૪૬ મો.

મિશ્રિત તરફ કુકમ—કલમ ૪૦૦.

અ, બ, રહેવાયર

મિશ્રિત

ના તરફ—

વાર તારીખ માટે સને ૧૮૭ ને રાજ મા
સેશન બરવામાં આવશે અને, અ, બ, ક, ડ, વીગેરેના નામો, મુધારેલા પત્રમાંના જુ
રો (આસેસર)માંથી તારીખ, ઉપર બંધેલી હાજરી સેશનમાં નિસવાને માટે, મુ
દી કહાડવામાં આવ્યા છે, માટે તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે, ઉપર બંધેલા થપ
સોને, વાર તારીખ માટે સને ૧૮૭ ને રાજ સવારના દસ
બજે સેશન કોરટમાં હાજર રહેવા તમારે સમન કહાડવા, અને આજની તારીખથી ઠીક
ની અંદર આ કુકમનો અમલ કરવા બાબતની અમને ખબર આપવી.

તારીખ માટે

સને ૧૮૭

○ શ્રીકે સેશન જડજ.

નમુનો ૪૦ મો.

જુરર અથવા આસેસરને સમનનો નમુનો

કલમ ૪૦૬.

અ, બ, રહેવાથી

ના તરફ—

સેશન જડજ

માં સેશન બરવાના છે તેની અંદર આસેસર (અથવા

જુરર) તરીકે નિસવાની અગત્ય હોવાથી સદરકુ રથજો તમારી હાજરીની જરૂર છે માટે
તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે વાર તારીખ માટે સને ૧૮૭ ને
રાજ સવારના દસ બજે સેશન કોરટમાં તમારે હાજર રહેવું.

તારીખ

માટે

સને ૧૮૭

(સહી અને શ્રીકે)

નમુનો ૪૧ મો.

તમારે કલમ ૩૦૦ પ્રમાણે કોર્ટપુલ મીલકત ચોરીની કસિને અથવા ગણીને અથવા
અવી હાલતમાં પકડવામાં આવી હોય કે નેને લગતો કોઈ હાજરી મુનોહ બન્યો છે
અથવા થક રહેતો હોય, તેથી મીલકતનો કોઈ ઘવેદાર, ન આશ્રમ પડવાથી, પડી રહેલી હોય,
ત્યારે મિશ્રિત તરફથી કલમ ૪૧૬ પ્રમાણે જાહેરનામું કહાડવા બાબતમાં.

જાહેર નામું.

આથી જાહેર ખબર આપવામાં આવે છે કે (જાતની મીલકત) કલમ ૩૦૦ પ્રમા
ણે, ના ઘર (અથવા ઘણ) ને કે ગાય અથવા કસબાની પોળ માં
આવેલું છે, તેમાંથી જન્મ કરી લેવામાં આવેલી, અને હાલ સદરકુ મીલકત માં,

ના તાબામાં છે; માટે જે થપસ તે મીલકત ઉપર દેવો રાખતા હોય તેણે, આ હારી રેબર હાજર થઈ આગળી તારીખથી છ માસની અંદર પોતાનો દેવો સાખીત કરવો. જો તે પ્રમાણે કરવામાં નહીં આવે તો, તે મીલકત સરકાર તરફની ગણી થશે નાં ખવામાં આવશે.

(સહી અને શીકા.)

નમુનો ૪૨ મો.

કોઈ થપસે સલાહ રાખવાના જામીન થા માટે ન આપવાનું

કારણ બતાવવા બાબત તેની તરફ સમતનો

નમુનો—કલમ ૪૩૨.

રહેવાશીના તરફ

મેં આ તરીકે લાયક એવી ખબર મળી છે કે તમે રહેવાશી નામે (જે બાબત ખબર મળી હોય તે દુકામાં દરસાવવી); તેથી તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે, તમારે ફોજદારી કામચલાઉ ધારાની કલમ ૪૬૧ પ્રમાણે જુલા તારીખ, તારીખ મી માટે સને ૧૮૭ ને રાજ સવારના દસ બજે, તમારે, રેબીઆ (આંકડે અને અક્ષર)નો સુચરકો, તથા રેબીઆ (આંકડે અને અક્ષર) ના જામીન અથવા જામીનો, મહીના સુધી સલાહ રાખવાને માટે, થા માં ૨ ન આપવાનું કારણ બતાવવા હાજર થવું.

તારીખ માટે સને ૧૮૭

(સહી અને શીકા)

નમુનો ૪૩ મો.

મિલકતના સુચરકો આપવાના હુકમ પ્રમાણે કોઈ થપસ અમલ ન કરે તો

તેને જેલમાં કેદ રાખવા બાબતનો

વારંદો—કલમ ૪૬૭.

જેલ ના જેલ તરફ—

રહેવાશી નામે તારીખ મી માટે સને ૧૮૭

ને રાજ રેબીઆ (આંકડે અને અક્ષર) નો સુચરકો તથા રેબીઆ (આંકડે અથવા અક્ષર) નો એક જામીન (અથવા એ) આપવાનો, હુકમ કરવામાં આવેલો હોય, એવી રીતે કે તેણે મહીના સુધી (સારવજીનીક તરફ, અથવા અચૂક થપસો (નામ) તરફ) સલાહથી વરતવું; પરંતુ સદરહુ એ તે હુકમનું માન ન કરવું તેથી; જમને હુકમ કરવામાં આવેલું છે, ફોજદારી કામચલાઉ ધારાની કલમ ૪૬૭ પ્રમાણે, સદરહુ ને ઉપ રાખેલા મહીના સુધી, અથવા તે બતાવ્યા પ્રમાણે જામીન આવે ત્યાં સુધી, તે મારા તાબામાં તેને જેલની અંદર કેદ રાખવો.

તારીખ માટે સને ૧૮૭

(સહી અને શીકા)

નમુનો ૪૪ મો.

સમાહ ન રાખવાથી ફરેલી યરત પ્રમાણે દંડના રૂપીઆ થા માટે ન આપવા, તે નું કારણ બતાવવા જામીન તરફ નોંધીસ—કલમ ૫૦૨, ૫૦૩.

રહેવાથી (ગામ અથવા ચેહેર)ના તરફ—

તારીખ મી માહે સને ૧૮૭૦ ને રાજ ક, ક, રહેવાથી ના તમે એવી રીતે જામીન ચમ્પલા, કે સદરકુ ક, ક, મહીના સુખી, સલાહથી વરતે, અને તે પ્રમાણે ન વરતે તો નામદાર મહારાજી સરકારને તમારે રૂપીઆ (આંક કે અને અક્ષરે) દંડના આપવા; પરંતુ સદરકુ ક, ક, ને આજ રાજ હોજદારી ગુના ની સજા થવામાં આવી છે, અને તેથી યરત પ્રમાણે તમારી જામીનગીરી બદલ દંડની રકમ, તમારે ચીર આવી છે માટે તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે તમારે રૂપી આ (આંકે અને અક્ષરે) દંડ બદલ આપવા, અથવા દીવસ ની અંદર લે રક મ થા માટે ન આપવી તેનું કારણ બતાવવું.

તારીખ માહે સને ૧૮૭૦

(સહી અને થીકા)

નમુનો ૪૫ મો.

સમાહ રાખવાના મુચરકાની યરત પ્રમાણે ન પાળવાથી, દંડની રકમ ખીછ રીતે વસુલ ન થઈ શકે તેમ હોય તો, જે થપસે મુચરકો આપ્યો હોય તેને કેદ રાખવા બા બતનો હુકમ—કલમ ૫૦૨ દીવાની જોશ ના અમલદાર તરફ—

રહેવાથીનારે રૂપીઆ (આંકે અને અક્ષરે) ની દંડની રકમ, નામદાર મહારાજી સરકારને આપવાની છે, અને સદરકુ રકમ, તેની મીલકતથી વસુલ થઈ શકતી નથી, તેથી ની દીવાની જોશમાં તેને મહીના સુખી કેદ રાખવાનો, હોજદારી કામચલાઉ પારાની કલમ ૫૦૨ પ્રમાણે. હુકમ થવામાં આવ્યો છે; માટે તમને હુકમ કરવા માં આવે છે કે સદરકુ ને તમારા કમળમાં મેવો અને ઊપર લખેલા હુકમનો કાપદા પ્રમાણે અમલ કરવો.

તારીખ માહે સને ૧૮૭૦

(સહી અને થીકા)

નમુનો ૪૬ મો.

દંડ વસુલ કરવા માટે મીલકતની જમી અને ચેચાણુ કરવા બાબતનો.

હુકમ કલમ ૫૦૨, ૫૦૩.

પોલીસ થાણુ ના પોલીસ અમલદાર તરફ—

આ, બ, રહેવાથી નામે તારીખ મી માહે સને ૧૮૭૦ ને રાજ એવો મુચરકો આપેલો કે (અને જામીન આપેલો જામીનગીરીના બંગ ચમ્પલા

હોય તો ક, ડ, એ) સદરહુ અ, બ, એ ખાસી રૂબરૂ (અથવા ખીલ અમલદાર અથવા કોરટ રૂબરૂ) તારીખ મી માહે સને ૧૮૦ ને રોજ હાજર થ
 હું, અને તે પ્રમાણે ન કરવામાં આવે તો રૂપિઆ (આંકડે અને અક્ષરે) દંડના નામદાર મહારાજી સરકારને આપવા; પરંતુ સદરહુ અ, બ, એ, (અથવા ક, ડ, એ) ચરત પ્રમાણે માહારી રૂબરૂ અથવા ખીલ અમલદાર અથવા કોરટ રૂબરૂ) હાજર ન થયો, અને તેથી કરી યુનેઠગારી બદલ રૂપોઆ (આંકડે અને અક્ષરે) ની રકમ તેને આપવાની છે; માટે ન ને કુકમ કરવામાં આવે છે કે છુલો ની અંદર સદરહુ અ, બ, ની જે જમમ મીલકત માલુમ પડે તે તમારે જમ કરવી, (અને ઉપર લખેલી દંડની રકમ તે જ લક્ષી ન આવે તો), તેને ત્રણ ધીવસની પ્રથમ નોટીસ આપવા પછી, સદરહુ જમ કરેલી મીલકત, અથવા ઉપર લખેલી દંડની રકમ વસુલ થઈ શકે તેટલો તે મીલકતનો આગ, તમારે વેચવો, અને ઉપર લખેલી રકમ અમારા રૂબરૂ રજુ કરવી આ કુકમનો અમલ આજની તારીખથી દાવસ ની અંદર તમારે કરવો.
 તારીખ માહે સને ૧૮૭ (સહી અને શીકા.)

નમુનો ૪૭ મો.

જમીનગીરી ન આપવાથી કેદ કરવા આપતનો કુકમ—કલમ ૫૧.

જેલ ના જેલર તરફ—
 રહેવાથી નાને, રોજગારી કામ ચલાવ ધારાની કલમ ૫૦૪ (અથવા ૫૦૫) પ્રમાણે તેણે અને રૂપોઆ (આંકડે અને અક્ષરે)ને મુચરકો આપવા અને એક જમીન (અથવા બે જમીનો) રૂપોઆ (આંકડે અને અક્ષરે) આપવાનું ફરમાવતાં, એવી રીતે કે તે મહીના મુખી સારી ચાલથી વરતે, પરંતુ તે પ્રમાણે તેણે ન કર્યું, માટે તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે તમારે, જેલ ની અંદર સદરહુ ને કેદ (સખત અથવા સાદી) તે ઉપર લખેલી જમીનગીરી આપે ત્યાંહાં મુખી અથવા ઉપર લખેલા મહીના મુખી, રાખવો.
 તારીખ માહે સને ૧૮૦ સહી અને શીકા.)

નમુનો ૪૮ મો.

યુનેઠગારી બદલ દંડની રકમ આપવા, અથવા તે યા માટે ન આપવી તેનું

કારણ બતાવવા માટે જમીન તરફ નોટીસ—કલમ ૫૧૪

રહેવાથી (ગામ અથવા શહેર) ના તરફ—
 તારીખ માહે સને ૧૮૦ ને રોજ રહેવાથી ના તમને એવી રીતે જમીન ચમ્પેલા છે કે, સદરહુ મહીના મુખી સહી રાખવો, અને તે પ્રમાણે તે નવરતે તો, તમારે રૂપોઆ (આંકડે અને અક્ષરે) નામદાર મહારાજી સરકારને યુનેઠગારી બદલ આપવા, પરંતુ સદરહુ ને

આજી રોજ ની સબ થવામાં આવી છે અને તેથી તમારી જામીનગીરીનો જંગ થયો છે; માટે તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે તમારે રૂપિયા (આંકડે અને અક્ષરે) ની રકમ યુનેગારી બદલ આપવી અથવા તે યા માટે ન આપવી તેનું કારણ બી-વસો ની અંદરખતાવવું.

તારીખ

માહે

સન ૧૮૭

(સહી અને ચીકા).

નમુનો ૪૬ માં.

૬૩ વસુલ કરવા બાબત મીલકતની જમી તથા વેચાણ કરવાનો

કુકમ—કલમ ૫૧૪.

પોલીસ થાણા

તા. પોલીસ અમલદાર તરફ—

—રહેવાથી

નાને યુનેગારી બદલ રૂપિયા (આંકડે અને અક્ષરે)

નામદાર માહારાણી સરકારને આપવાના છે; માટે તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે સ-દરકુ ની માંની જંગમ મીલકત જે માણસ પડે તે તમારે ગપત કરવી અને (ઉપર લખેલી રકમ તુરત ન આપે તો), ત્રણ બીસની પ્રથમ નોટીસ તેને આપવા પછી, જપત કરેલી મીલકત, અથવા ઉપર લખેલી રકમ ઉત્પત્તિ થાય તેટલી તે મીલકત નો બાગ, તમારે વેચવી, અને સદરકુ રકમ આમારી રેન્ગર રજુ કરવી. આ કુકમ આ જમી તારીખથી બીસ ની અંદર તમારે અમલમાં લાવવો.

તારીખ

માહે

સન ૧૮૭

(સહી અને ચીકા.)

નમુનો ૫૦ માં.

જમીનની જામીનગીરીનો જંગ થયો હોય અને યુનેગારી બદલ

ની રકમ ખીજી રીતે વસુલ ન થઈ શકે એમ હોય ત્યારે,

તેને કેદમાં રાખવા બાબતનો કુકમ—કલમ ૫૧૪

બીવાની જેલ

તા. અમલદાર તરફ—

રહેવાથી

નાને રૂપિયા (આંકડે અને અક્ષરે) યુનેગારી બદલ નામદાર

માહારાણી સરકારને આપવાના છે, અને સદરકુ રકમ તેણે આપી નથી તેમ તેની મી-લકતથી પણ વસુલ થઈ શકે એમ નથી, તેથી યુનેગારી કામ ચલાવી ધારાની કલ-મ ૫૧૪ પ્રમાણે જેલ માં તેને મહીના ની મુદત સુધી, કેદમાં રાખવા કુ-કમ કરવામાં આવેલો છે; માટે તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે સદરકુ ને તમા-રા કબજામાં લઈ કેદ રાખવો; અને આ કુકમનો અમલ કામદાર પ્રમાણે તમારે કરવો.

તારીખ,

માહે

સન ૧૮૭

(સહી અને ચીકા).

નમુનો ૫૧ મો.

કલમ ૫૧૮ પ્રમાણે માછીએ તરફથી યોજીત હુકમ કહાડવામાં આવેલો તેનો.

અ, બ, રહેનાર (પોળ, અથવા ને જગ્યાએ રહેતા હોય તેનું બધાન), શહેર (અથવા કસબા અથવા ગામ) ના તરફ—

તમે (ને કૃત્ય તે કરવાનો હોય તે) કરવાની તકવાચીમાં હો, અથવા તમારા કબજામાં (અથવા વહીવટમાં) મિલકતની જાત છે, અને સદરહુ કૃત્યથી (અથવા તે મિલકતની સંબંધમાં તે કૃત્ય કરવાથી), સાર્વજનિક (અથવા કે, ડ, અને ઇ, એફ, રહેનાર

ગામે) ને હરકત (અથવા ઇન્જ, અથવા નુકશાન, અથવા હરકત, ઇન્જ, અથવા નુકશાન) થવાનો સંભવ છે, અથવા માણસની જીંદગાની (અથવા ની તંત્ર દરેકની, અથવા સલામતી) ને દેહેસત ઊત્તપન કરવાનો સંભવ છે, અથવા ખુબક (અથવા બગેરો) થવાનો સંભવ છે; મટિ તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ કૃત્ય અહીંયા કરેલા કૃત્યનું બધાન આપવું કરતાં બંધ રહેવું; અથવા (મિલકતની સંબંધમાં અ, બ, એ ઈ કરવું તે અહીંયા જણાવવું.)

તારીખ માટે સને ૧૮૭

(સહી અને શીકા).

નમુનો ૫૨ મો.

કલમ ૫૧૬ પ્રમાણે માછીએ મનાઈ હુકમ કહાડવા તે બાબતમાં.

અ, બ, રહેનાર (પોળ અથવા રહેવાની જગ્યાનું બધાન)

શહેર (અથવા કસબા, અથવા ગામ) ના તરફ—

તમારે તારીખ ને રોજ કૃત્ય કરવું તેથી તમારે ઓકાપકૃત્ય કરવું છે; મટિ તમને હુકમ કરવામાં આવેલો કે તે કૃત્ય હવેથી તમારે કરીથી ન કરવું (અથવા) જરી ન રાખવું.

તારીખ માટે સને ૧૮૭.

(સહી અને શીકા)

નમુનો ૫૩ મો.

અપકૃત્ય ખસેડવા માટેના હુકમ બાબત કલમ ૫૨૧.

તરફ—

તમારે (કલમ ૫૨૧ ના શબ્દોમાં જેમ અને તેમ અપકૃત્યનું બધાન આપવું) કરેલું છે; મટિ તમને હુકમ કરવામાં આવેલો કે દીવસો (અહીં અને અહીં) ની અંદર (ને તેણે કરવાનું હોય તે) કરવું; અથવા અમારી રૂબરૂ જાણ ના મુકામિ (તારીખ માટે સને)ને રોજ દીવસના રૂબ અને હાજર થવું અને આ હુકમ થા મટિ અમલમાં ન લાવવા તેનું કારણ બતાવવું.

તારીખ માટે સને ૧૮૭

(સહી અને શીકા)

તથુનો ૫૪ મો.

કલમ ૫૨૩ પ્રમાણે જ્યુરીની નેમલિક બાબતના હુકમનો તથુનો.

(પાંચ અથવા વધારે સંખ્યાનાં નામ).

તારીખ માટે સને ૧૮૭ ને રાજ્ય અ. બ. તરફ ફોજદારી કામ મા
આઈ ધારાની કલમ ૫૨૧ મીની રૂએ, એવો હુકમ કાઢાડવામાં આવ્યો હતો કે, તેણે (ક-
લમ ૫૨૧ પ્રમાણે ને કરવું જોઈએ તે) કરવું; પરંતુ સદરહુ અ. બ. એ આજે સદરહુ હ
કમના વાજની પછા વીથે તપાસ કરવા, જ્યુરી નીમવાને માટે, અરજી કરવાથી; તમિ, કે,
ક, ઈ, એફ, ને આ હુકમથી, સદરહુ હુકમના વાજનીપછા વીથે તપાસ કરવા, જ્યુરર ફરાજ
વામાં આવ્યા છે; માટે તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે, તમિએ આજની તારીખથી
દીવસ (અક્ષરે અને આંકડે) ની અંદર, તમારા અબીપ્રાય સહીત, અમારો મુકામ મા-
જીવે હશે, ત્યાંહાં રીપોર્ટ રચે.

તારીખ માટે સને ૧૮૭

(સહી અને શીટા)

તથુનો ૫૫ મો.

કલમ ૫૨૬ પ્રમાણે નોટીસ બાબતમાં અ. બ. રહેવાથી (મતિવાદી) તરફ—

તારીખ માટે સને ૧૮૭ ને રાજ્ય તમાએ કરવા બાબતનો હુકમ
કરવામાં આવ્યો હતો, અને તે હુકમના વાજનીપછાનો તપાસ કરવા માટે જ્યુરી નીમવામાં
આવી હતી; એ બાબતમાં જ્યુરી એ એવો ફેસલો કર્યો છે કે સદરહુ હુકમ વાજની છે;
મટે સદરહુ ફેસલાની તમને આથી નોટીસ આપવામાં આવે છે અને એવો હુકમ કરવા
માં આવે છે કે, સદરહુ હુકમને આજથી દીવસ ની અંદર તમિએ તામિ થવું અને
તેમ કરવામાં નહીં આવે તેા હીફુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૧૮૮ પ્રમાણે તમિ યુને-
ચાર થયો.

તા. મી માટે સને ૧૮૭

(સહી અને મીટા).

તથુનો ૫૬ મો.

મનાઈ હુકમ બાબતમાં—કલમ ૫૨૮

અ. બ. રહેનાર—તા તરફ—

તારીખ માટે સને ૧૮૭ ને રાજ્ય તમાએ કરવા બાબતનો હુકમ
કરવામાં આવેલો છે, અને તે હુકમના વાજનીપછાનો તપાસ કરવા માટે જ્યુરી નીમવામાં
આવેલી છે; મટે તમને ફોજદારી કામ અલાઈ ધારાની કલમ ૫૨૮ની રૂએ ફરમાન કરવા
માં આવે છે કે જ્યુરીની રથાનીક થોક્ષીનું છેવટ જણાવત્યાંહાં સુધી તમાએ
ન કરવું.

તારીખ

માહે

સન ૧૮૭

(સહી અને થીકા)

નમુનો ૫૭ મો.

કુટુંબના કુટુંબ બાબતમાં— કલમ ૫૩૧

નો ચોલીય અમલદાર તરફ—

નિચીની મીલકત એટલે ; ના કબજા સંબંધી ક, ડ, અને ઈ, ફ, વચ્ચે મુદ્દા નો નર્મ થાય એવી તકરાર ઉઠી છે; અને એ બાબત એવી નિરણય થયો છે કે એ બંને પક્ષકારમાંના કોઈનાપણ કબજા સાબીત થયો નથી, (અથવા મિટ્ટેસ્ટ અથવા પીલ્ડે અમલદાર, કોનો કબજા છે એવું સંતોષકારક રીતે, નીરણય કરી શકતા નથી), માટે ત અને કુટુંબ કરવામાં આવે છે કે તમામ, સદરકુ મીલકત જપ્ત કરી તેનો કબજા સેવા તથા ચોમ્બ ઘિલાની કોરટ, પક્ષકારોના હક પીચી, અથવા કયા પક્ષકારને કબજા મળવો જોઈ એ, એવો નિરણય કરે ત્યાંહી સુધી અથવા આ કોરટ ફરી કુટુંબ કરે ત્યાં સુધી સદરકુ મીલકત તમામ તબક્કા કબજામાં રાખવી; અને આ કુટુંબ અમલમાં આવવાને તમામ થા ઉપાય કરવા તે બાબત ઘિલસ (આક્ટે અને અક્ષરે) નો અંદર અમને જણાવવું.

તારીખ

માહે

સને ૧૮૭

(સહી અને થીકા)

નમુનો ૫૮ મો.

કોઈ અન્ય ચોતાનો સ્ત્રી અથવા છોકરાનું પાલણ ચોણણ કરવા મિટ્ટેસ્ટનો કુટુંબ નહી માનવાથી તેને કેદમાં રાખવા બાબત વારંદનો કુટુંબ—

કલમ ૫૩૬

જેલ

ના જોબર તરફ—

અ. બ. રહેવાથી નાને, તારીખ માહે સને ૧૮૭ ને રાજ તેની (સ્ત્રી અથવા છોકરી) ક. ડ; ને દરમહીને ચોરાકી પોલીસની રકમ (અક્ષરે અને આક્ટે), આપવાનો, થી કુટુંબ થવામાં આવે છે; પરંતુ સદરકુ અ. બ, એ જાણી જોઈને તે કુટુંબનું માન્ય કરવું નથી અને તેથી ઘિલસ મુખી તેને કેદ (સહી અથવા રાખત મજૂરી) રાખવા કુટુંબ થયો છે. માટે તમને કુટુંબ કરવામાં આવે છે કે સદરકુ અ. બ, ને તમારે તમારા તાબામાં સેવા અને આ કુટુંબનો અમલ કાયદા પ્રમાણે કરવો.

તારીખ

માહે

સને ૧૮૭

(સહી અને થીકા)

નમુનો ૫૯ મો.

સ્ત્રી અથવા છોકરાને અપાવેલી ચોરાકી પોલીસની રકમ વસુલ કરવા બાબતના વારંદનો કુટુંબ

કલમ ૫૩૬ પ્રમાણે

પાણી •

ના પોલીસ અમલદાર તરફ—

રહેવાથી

નામ્ને, તારીખ

માટે

સને ૧૮૭

ને

રોજ, તેની સ્ત્રી (અથવા છાકરા હોય તો છાકરાને) ને જોરાકા પોશાકા બદલ રૂપિયા (આંકડે અને અક્ષરે) આપવા હુકમ કરવામાં આવેલો છે; પરંતુ સદરહુએ બાકી નોંધને તે હુકમનું માન્ય નહીં કરી છેલા મહીનાની જોરાકા પોશાકા આપી નથી; માટે તમને હુકમ કરવામાં આવેલો છે, સદરહુ રકમ (આંકડે અને અક્ષરે), તમામ્ને, સદરહુ ની જગમ મીલકત ગામ માં મળે, તે જગ તથા વેચાણ કરવી; અને આજની તારીખથી દીવસ (અક્ષરે અને આંકડે), આ હુકમનો અમલ કરવા બાબત અથવા તે અમલ કરવામાં શંકા કરવું, તે બાબતની ખબર અમને આપવી.

તારીખ

માટે

સંવત ૧૮૭

(સહી અને મીંકા)

ફોજદારી*

પ્રકરણ ૪ થી.

હુકમીકતનામાં તથા રજીસ્ટરો.

૧

માછલોપરના ફોજદારી હુકમીકતના (રીટરનો) અથવા પત્રો.

૧ રેક જરૂરનામાં નીચે લખ્યા પ્રમાણે મહીનાની અંદર પત્રોની જરૂર છે:—

પત્રક નંબર ૧ જોની અંદર ફોજદારી કામોનો તપાસ થયો, તપાસ થવા ઉપથી કોરટમાં મોકલ્યા, કેસ માંડી વાળ્યા, અથવા કીસીકટ માછલોટ અથવા પેટેલા વર્ગના માછલોટની પરવાનગીથી કેસો પાછા જોવા લીધાં વિગેરેનું.

પત્રક નંબર ૨ નું. કીસીકટ માછલોટ અથવા પેટેલા વરગતા માછલોટ ફોજદારી કામઅલાદ પારાના પ્રકરણ ૭૮ પ્રમાણે (સારી માલ બાબત જમીન આપવાના કામમાં) ને કેસો મહીનામાં ફેસલ કરવા હોય તે બાબતમાં.

પત્રક નંબર ૩ નું. કીસીકટ માછલોટ અથવા ને પેટેલા વરગતા માછલોટને અપીલો સંબંધવાળી સપા મળી હોય તેજ માછલોટને મહીનાની અંદર અપીલ ફેસલ કરી હોય તે બાબતમાં.

જ્યારે વગર પત્રો મોકલવાં નહીં. જ્યારે પત્રકમાં દાખલ કરવા જોગ કઈ હુકમીકત ન બની હોય ત્યારે તે બાબત રીપોર્ટ કરવાનસ છે.

પત્રક નંબર ૪ નું. ખીજા અને ત્રીજા વરગના મેટ્રિકેટોએ ચુકાવેલા ફેસાખાખતમાં પત્રક નંબર ૫ થી. ચાલતા કામોનું ત્રેમાસિક પત્રક જેની અંદર એવું બતાવવામાં આવે છે, તેમતદાર કેદમાં છે કે નહીંન. ઉપર રાખવામાં આવ્યા છે.

પત્રક નંબર ૬ નું. ડીજિકટ મેટ્રિકેટ સીવાયના ખીજા મેટ્રિકેટોએ ચુકરકાને બંગ થયે છે એવું ફરોલ્ડ હોય તેવા મહીનાની અંદર ચમ્મેલા ફેસા ખાખતમાં.

૨ આ પત્રકના નમુનાઓ નીચાની અ.ખ.ક.૬, અને ઈ એ થામલ છે. સાધારણ રીતે ચુકર કરેલા ખાનામાં વરગ પ્રમાણે હુકીત દાખલ કરવી; પરંતુ જ્યારે કોઈ હુકીત અથવા ખુલાસો વધારે બંધાણથી આવેલા હોય ત્યારે જુદી યાદીઓ (અ. ખ. ઇત્યાદી નમુના પ્રમાણે) પત્રક સાથે જોડવી અને પત્રકના ચોથા ખાનામાં એ બાખત ધિરાણ તરીકે નોંધ કરવી.

૩ પેટેલા વરગના માટ્રિકેટોના માસિક પત્રકો, દરેક મહીનાની પાંચમી તારીખે અથવા તે પેટેલા, ડીજિકટ માટ્રિકેટ તરફ રવાના કરવાં જોઈએ. ડીજિકટ મેટ્રિકેટો તેના ઉપર ચોથા જણાય તેા ઠીકા કરી, નંબર ૬ ના પત્રક સીવાય, ખીજાં પત્રકો પોતાના માસિક પત્રકની સાથે, દરેક મહીનાની તા.૧૫મીને રાજ અથવા તે પેટેલા સેશન જડજ તરફ મોકલવાં. કોઈ જરૂર કારણથી સદરહુ પત્રકો મોકલવાની દેર થાય તેા તે બાખતને તેણે ખુલાસાવાર રીપોર્ટ કરવો. પત્રકોને લગતા વખત અને તેના ખરાબણ બાખત, નમુના “અ” માં બતાવ્યા પ્રમાણે ઠીપણથી ચોપડી દરેક માટ્રિકેટ રાખવી અને તેની અંદર દરેક ફેસનો ચુકાદો કરવામાં આવે કે તે બાખતની સઘળી ફેદાવતો તેની અંદર દાખલ કરવી. જે કરવાથી ફકત તેની સાથે નકલ આપર મહીને કરવાનું જ બાકી રહે.

૪ આ પત્રકો પહેરેલા પછી, સેશન જડજ તેના તપાસ કરશે અને તે બાખતને તેના અખીપ્રાય તેણે ડીજિકટ મેટ્રિકેટને જણાવવો; ઉપરની તપાસથી કોઈ ચુકરકાની ફરી તજવીજ કરવા સેશન જડજને જરૂર જણાય તેા તેના અમલ કરવા કાયદા પ્રમાણે તેણે ઉપરના તજરાથી સેવા. સદરહુ પત્રકો પછી, કોઈ કોર્ટમાં મોકલવાં, અને અચુક ફેસ બાખતમાં તેને ઠીકા કરવાની જરૂર પડી હોય, અથવા કોઈ રીતે હાથ બાલવામાં આવે હોય તે બાખતની સેશન જડજે નોટ કરવી. સદરહુ પત્રકોની સાથે જુદા કાયળા અખવાની જરૂર નથી; પરંતુ સેશન જડજને જે તારીખે તે પેટેલા હોય અને જે તારીખે તેણે રવાના કરવાં હોય તે તારીખો તે ઉપર નોંધવી અને પંદર ધીવસ કરતાં તેની ઓશીસમાં વધારે દેર થઈ હોય તેા તેનું કારણ પણ તેણે લખવું.

૫ પેટેલા વરગના માટ્રિકેટોના અસલ પત્રકો મોકલવામાં કાંઈ હરકત નથી, ફોતે મોકલવામાં આવે તેા અગ્રુઅ પ્રમાણે તેઓને સાથે જોડવાં અને ડીજિકટ મેટ્રિકેટની મુચના પ્રમાણે દરેક ઉપર નંબર નાખવા. જ્યારે ડીસ્ટ્રીક્ટ મેટ્રિકેટ અસલ પત્રકો મોકલે ત્યારે તેની ઓશીસ સાથે તેની નકલો રાખવા જરૂર નથી.

૬ પત્રક નંબર ૧ માનું. જે ફેસોની તજવીજ થઈ હોય, તજવીજ થવા કમીટ કરવામાં આવ્યા હોય, માંડીવાળવામાં આવ્યા હોય અથવા મેટ્રિકેટની પરવાનગીથી પાછા

એમાં સેવકમાં આના હોય તેવા કેસોના માસિક પત્રક બાબતમાં.

નંબર ૧ ના પત્રકનાં આનાં પુરવઠાં નીચેની સુચના તરફ લક્ષ રાખવાની જરૂર છે. આનું ૧ થું. ડીસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ શીવાયના ખીલ મેજિસ્ટ્રેટમાં તજવીજ કરેલા કેસોના પત્રકોમાં, પહેલાં આનામાં છબાનો ચાલતો નંબર તથા તજવીજ કરનાર મેજિસ્ટ્રેટની ઓફીસનો નંબર, આવી રીતે બે નંબરો અપૂરણાંગમાં બતાવવા જોઈએ જેમ કે ૧૫ નો અરથ એવો થયે કે સામાન્ય પત્રકના કેસનો નંબર ૨૫ હતો અને નંબર ૧ એ ને મેજિસ્ટ્રેટ કેસનો ચુકાદો કર્યો તે મેજિસ્ટ્રેટની ઓફીસનો હતો. દરેક વરસના નંબરો તાબી જાહેરવાડીથી તે તા. ૩૧ મી ડીસેમ્બર સુધી અનુક્રમ પ્રમાણે રાખવા. આનું ૨ થું. આ આનામાં તોમતદારોનાં નામ, આ આનાનો નંબર, તજવીજ કરતી વખત તોમતનામાંના નંબરને મળતો આવેલો જોઈએ.

આનું ૩ થું. જાત, ધરમ, અથવા સ્ત્રી. હિંદ હોય તો તેની સ્ત્રી બતાવવી જોઈએ. જો તોમતદાર ખ્રિસ્તી રાજ્યની પુરોપિત રહ્યત હોય તો, એ ખીના આ કોલમમાં બતાવવી. પરંતુ તેના નામ ઉપરથી તે પુરોપિત હોય એમ જણાય અને તે ખ્રિસ્તી રાજ્યની પુરોપિત રહ્યત ન હોય તો તેને પ્રધીને નિશ્ચે કરવું કે તેની જાત કેવી છે.

આનું ૪ થું. “ધંધો.” જો તોમતદાર કોઈ હેતિ ધારણ કરતો હોય તો, કાયદા પ્રમાણે તેના હેતિનું નામ બતાવવું.

આનું ૫ થું. “રહેઠાણ.” ગામ અને છબા જેની આંદર તોમતદાર રહેતો હોય તે જણાવવું. પરંતુ તે કોઈ ખીલ મુલકમાં રહેતો હોય તો તે હકીકત પણ બતાવવી.

આનું ૬ થું. “ખુદા: યુનાહની કૃપામાં દેશિયત” આ આનામાં નીચેની ત્રણ ખીના આવવી જોઈએ:—(૧) કૃપામાં ને કાયદા પ્રમાણે યુનોહ થતો હોય તેના ચખ્છોમાં બનેલા યુનાહનું નામ (૨) તોમતદાર વિરૂધ્ધ ને યુનાહીત હકીકત બતાવવામાં આવી હોય તેના કૃપામાં સારાંચ આ સારાંચ, યુનાહની વાખમાં આવી શકે એવો સામાન્ય બાધામાં બંધાવો, યુનાહના મહત્વપણોના ખાલ આવે એવી રીતે તે બાબતની હકીકત બતાવવી; જેવી રીતે કે ચોરીના કામમાં ચોરાએલી મીલકતની સંજ્ઞાત ક્રીમત બતાવવી. સિમજ જુબી પુરવઠે વ્યથાના કામમાં ને હુદીયારવડે અથવા ખીલ સાધન વડે વ્યથા કરી હોય તે બતાવવું. જ્યારે એમ કહેવામાં આવ્યું હોય કે તોમતદાર અત્યુક કામ કરવાને બંધાયો હતો, ત્યારે ને કાયદા પ્રમાણે તે કરવાને બંધાયો હતો તે કાયદો બતાવવો (૩) ને કાયદાની કલમ પ્રમાણે તોમતદારનાં કરવાને મટિ સજા થઈ શકે છે તે કલમ બતાવવી જેમ કે ચોરીના કામમાં હિંદુસ્તાનનાં હોજદારી કાયદાની કલમ ૪૦૯ લખવી જોઈએ.

આનું ૮ થું. “યુનોહ કર્મ જણાવે બંધો” આ આનાની આંદર યુનોહ બંધાની જગ્યા ને છબામાં કામ ચાલ્યું હોય તે છબા શીવાયની હવની હોય તો (એટલે પર છબામાં હોય તો) તે ખુસ બતાવવું અને મેજિસ્ટ્રેટને તે કામ ચલાવવા અધીકાર હતો એ વાત વિશેષ આનામાં બતાવવી.

આનુ ૧૦ થું. “ચોલીસે પકડયાની તારીખ” ગામડાંની ચોલીસે જ્યારે વારંદે વગર તોમતદારને પકડયો હોય ત્યારે અક્ષર “વ” આ આનામાં લખવો; જ્યારે જીભાની ચોલીસથી પકડવામાં આંગે હોય ત્યારે અક્ષર “ડ” અને રેલવેચોલીસે પકડયો હોય તો અક્ષર “ર” પણ આનામાં લખવો. ને કામોની અંદર એવું બન્યું હોય કે તોમતદારને એક વખત પકડ્યા પછી ઊંડી દેવામાં આંગે હોય અને ફરીથી તેને પકડવામાં આંગે હોય તો પેહેલી વખત પકડેલા તેની તારીખ લખવી.

આનુ ૧૧ થું. “અખીકારવાળા મેજીએકે પાથે તોમતદાર આંગે તે ધંવસની તારીખ” જ્યારે વારંદેથી, સમતપી, અથવા કોઈ મેજીએકેના કુકમથી તોમતદારને કેદ કરી, હાજર રાખવામાં આંગે હોય ત્યારે અનુક્રમ પ્રમાણે આ આનામાં “અ” ખનાર અક્ષરો “ડબલ્યું”, “સ” અથવા “અ” થી ખતાવવી જ્યારે આ આનામાં “ડબલ્યું” લખવામાં આવે ત્યારે આના ૧૧ અને ૧૨ ખાલી રાખવામાં આવશે. જ્યારે “સ” લખવામાં આવશે ત્યારે આના ૧૦ થી ૧૩ સુધી ખાલી રાખવામાં આવશે.

આનુ ૧૫ થું. “તોમતદારને ચોલીસે વધારે વખત રોકયો હોય તેનો ખુલાસો.” આ બાબતમાં નિચેની કૃતિતા બાબતમાં રાખવાની છે:— (૧) આના ૧૦ અને ૧૧, અથવા જ્યારે આના ૧૧ અને ૧૨ ખાલી રાખવામાં આવે ત્યારે આના ૧૦ અને ૧૩, માં ખતાવેલી તારીખો વચ્ચે કંઈ ચોખ્ખું મુદત કરતાં વધારે લીધેલ થયો હોય તો તેનો ખુલાસો જ્યારે કોઈ ચોલીસ પરેસે તોમતદારને પકડયો હોય ત્યારે તેણે ચોલીસ કલાકની અંદર જીભાના ચોલીસ યાણે તેને માફવાની દેવો (જુલો કલમ ૧૨ ચરતર જી મુ બધ આકે ૮ સ. ૧૮૬૦ની) તેથી તે મુદત કરતાં વધારે રોકવામાં આંગે હોય તો તેનું કારણ બતાવવું જોઈએ; જ્યારે કોઈ જીભાચોલીસના અમલદાર નેને તપાસ કરવાને અખીકાર નથી, એવા અમલદારે કોઈ તોમતદારને પકડયો હોય ત્યારે, તેણે કંઈપણ લીધેલ કરવા શીવાય અખીકારવાળા મેજીએકેની પાથે તેને માફવી દેવો, અથવા યાણના મુખી અમલદાર પાથે માફવી દેવો (જુલો કલમ ૧૦૧ હોજદારી કામ ચલાઉ ખારાની) આની અંદર કંઈ લીધેલ થઈ હોય તો તેમ થવાનું કારણ બતાવવું. (૨) આના ૧૨ અને ૧૩ માં ખતાવેલી તારીખો વચ્ચે કોઈ ચોલીસયાણના અમલદાર તરફથી તોમતદારને ચોલીસ કલાકની અંદર માફવામાં વાર થઈ હોય તો તે બાબતનો ખુલાસો, હોજદારી કામ ચલાવી ખારાની કલમ ૧૨૪ પ્રમાણે તોમતદારને રોકવા બાબત કોઈ મેજીસતરેટ કુકમ આપયો હોય તો તે પ્રમાણે કુકમ બળંગે છે તે બાબતું, પરંતુ તે ખાસ કુકમ કાયદા પ્રમાણે ચોલીસ કલાક સુધી તોમતદારને રોકવાની ને મુદત આપેલી છે તે ઉપરાંત અડતાલીસ કલાક કરતાં વધારે રોકત કરવાનો ન હોયો જોઈએ. જ્યારે કુકમ પ્રમાણે અડતાળીસ કલાક કરતાં પણ વધારે તોમતદારને રોકવામાં આંગે હોય ત્યારે, આ આનામાં તે બાબતનો વીજારથી ખુલાસો આપવો અને તેની અંદર માજીસતરેટ (તેનું નામ તથા અખીકાર જણાવવો) ને કારણે ઉપરથી ખાસ કુકમ આંગે હોય તે પણ આ જગ્યાએ જણાવવાની

રૂર છે કે, ફોજદારી કામ ચલાઈ પારાની કલમ ૧૨૪ પરમાણુ ને ખાસ ફુકમી, તોમતદારને રોકવા બાબતના કાઠાડવામાં આવે છે, તે ફુકમી છુપી પોલીસને કબજા પકડી કારણ શીવાય ન આપવા. સામાન્ય નિયમ પરમાણુ અધીકારવાળા માજિસ્ટ્રેટ પાસે તોમતદારને બાંધે જ્યાં એ વધારે સારું છે, અને જો તેને જરૂર જણાય તો ફોજદારી કામ ચલાઈ પારાની કલમ ૧૯૪ પરમાણુ વખતે વખતે કામ ચલાવવી શક્ય છે. (૩) ને મેજિસ્ટ્રેટ કામનો ચુકાતો કરે, તેની ખાસ ફરજ છે કે તોમતદારને પોલીસના થાણે અથવા માજિસ્ટ્રેટ પાસે ચોખ્ખું વખતમાં જાહેરવામાં આવેલા છે કે શી રીતે તે જોવું. અને તે બાબતમાં તેની ચુકાદીની બંધાઈ તથા સ્થાનીક કેન્દ્રીક બાબતો તેણે બક્ષમાં ઘેરી (૪) પત્રક ઊપરથી એવું માલુમ પડે કે પોલીસે કોઈ તોમતદારને ગેરકાયદે વધારે રોકેલા છે, તો ખાલી રીતે ગેરકાયદા બરેલી વરતણું ફરીથી ન થવા દેવાને માટે તેણે થું ઉપાચાર લીધા છે એ બાબત મેજિસ્ટ્રેટ બતાવવી જોઈએ.

ખાનુ ૧૧ મુ. “ફેદમાં, જમીન ઉપર, અથવા કુચરકા ઊપર,” આ ખાતામાં કુકમની સરખાવટી તે તેના ઉપરના ફેસલા થતા સુધીની તમામ હકીકત દરસાવવી તથા દરમીયાનમાં જે કંઈ નવો બતાવ બન્યો હોય તે પણ જણાવવો; જો તોમતદાર ઊપર જમીન બાંધે શકાય એવા ચુનાહોનું તોમત રાખવામાં આવ્યું હોય અને તેને ફેદ રાખવામાં આવ્યો હોય તો તેનું કારણ પણ બતાવવું.

ખાનુ ૧૦ મુ. “કેસની અંદર ધમ્મેલા સળ અથવા ખીલ ફુકમનું ચુખતેસર બજાન” આ ચુખતેસર બજાનમાં ફેરક તોમતદારને બગતો ફેરક તોમતની અંદર ને, ફેસલા કરવામાં આવ્યો હોય તે બતાવવું. જ્યારે કોઈ તોમતદારને સળ કરવામાં આવી હોય, અથવા તેને ઘેસનકમીટ કરવામાં આવ્યો હોય, ત્યારે ને ચુનાની તેને સળ કરવામાં આવી હોય તેની કલમ અથવા ને કલમ પ્રમાણે તેને સેસનકમીટ કરવામાં આવ્યો હોય તે બતાવવી. જ્યારે કોઈ તોમતદારને ચુનાહોનો નીરઅપરાધી ફરાવ્યો હોય અથવા તેને પ્રરાષો નહીં મળવાથી છોડી દેવામાં આવ્યો હોય ત્યારે, ફોજદારી કામ ચલાઈ પારાની કલમ પ્રમાણે તેને નીરઅપરાધી ફરાવવામાં આવ્યો હોય અથવા છોડી દેવામાં આવ્યો હોય તે કલમ બતાવવી. બધા કામોની અંદર ને ફુકમ આપવામાં આવ્યો હોય તે કાયદાના સમ્મતોમાં બન્યો, અને જ્યારે કોઈને ફંડની શિક્ષા કરવામાં આવી હોય ત્યારે તે ફંડ અપાવ્યો છે કે નહીં તે પણ જણાવવું.

ખાનુ ૧૮ મુ. “પરથમ સળ ધમ્મેલી હોય એવા કેસ,” આ બાબતમાં ને તારીખે સળ થઈ હોય તે, હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ અથવા ખીલ કાયદા પ્રમાણે સળ થઈ હોય તે કલમ અથવા કાયદો, અને નેટલી મુદતની સળ થઈ હોય તે સમજું આ ખાતામાં બતાવવું. પરંતુ કોઈ તોમતદારને નીરઅપરાધી કરી છોડી દેવામાં આવ્યો હોય અથવા પ્રરાષો ન હોવાથી તેને ચુકત કરવામાં આવ્યો હોય તો ઊપર બતાવ્યા પરમાણુ હકીકત બનવી જરૂર નથી, આગળ ધમ્મેલી સળ અથવા શિક્ષા કરવામાં લાગુ પડવી

હોય તો (એમને ફક્તની ચક્ષુ વધારાની શિક્ષા તરીકે કરવાની હોય ત્યારે) અથવા તે પ્રથમની સળની અસર હાલની સળને થતી હોય તો ઉપરની સળની ખીના તો-મળતામળો બાગ મણી સાતમાં ખાતામાં દાખલ કરવી (ફોનદારી કામ અલાઉધારાની કલમ ૪૩૯ પ્રમાણે) અને તે પછી ફરીથી ૧૮ માં ખાતામાં દાખલ કરવા જરૂર નથી.

ખાત્રુ ૨૦ યુ. “ફોલો અને કવ જોગોએ ફેસલો કરશે” ફેસલો આપનાર અખીકારીનું નામ અને હોદ્દો બતાવવો. જ્યારે તજવીજ કરનાર અખીકારી પેહેલા વરગનો મિશ્કોએ ૬ હોય અથવા જસડીસ આંદાખી પીસ હોય ત્યારે તે બતાવવાને માટે અક્ષરો “ફ” “ડ” અથવા “જ” “પ” દાખલ કરવા અને ને કામમાં ખાસ હકુમતની રૂએ ફેસલો કરવામાં આવ્યો હોય તે કામમાં તે ખાસ હકુમત બતાવવા માટે અક્ષર “એસ” “એ” લખવા.

ખાત્રુ ૨૧ યુ. “માઈએટ આગળ ફેસની દર થઈ હોય તે બાબતનો ખુલાસો.” કોઈ તોમતદારને તજવીજ કરનારા મિશ્કોએ રૂબરૂ પંદર દીવસ કરતાં વધારે રોકવામાં આવ્યા તે તારીખવાર વીસતારથી એ બાબતનો ખુલાસો આપવો.

ખાત્રુ ૨૨ યુ. “ખાસ કીડા અથવા અખીકારી” કોઈ કામમાં દેખીતી રહેત નજરથી અથવા સખતાઈથી સળ કરવામાં આવી હોય તે આ જોગોએ બતાવવું. અને ને કામની અંદર અમુક સખસ તરફથી ફરીયાદ મોકલવાની હોય અથવા કામ અલાવતા અવલ પરવાનગી મળવવાની જરૂર હોય તેની ખાસ રીતે નોંધ કરવી જ્યારે કોઈ કાર્યદા બધી જોગોએ લાઝુ ન હોય તો તે અમુક રથળે લાઝુ છે એ પણ બતાવવું. જ્યારે કોઈ કામની સંક્ષેપ રીતે તજવીજ કરવામાં આવી હોય ત્યારે તે બતાવવા તે અક્ષરો “એસ” “ડી” લખવા.

૭ પત્રક નંબર ૨ જી. ફોનદારી કામઅલાઉધારા પ્રમાણેના પ્રદરજી ૩૮ પ્રમાણે (સારી માહતના જમીન સેવાના કામમાં) પેહેલા વરગના મિશ્કોએ અથવા કીસ્ટરીકટ મિશ્કોએ ૭ ને કામી ચુકવ્યાં હોય તેનું માસિક પત્રક.

આ પત્રક નમુના “બ”માં, નંબર ૧ના પત્રકની સાથે પ્રાકલવું. તેની અંદર એવું બતાવવું જોઈએ કે (૧) અમુક કિસમાં અમુક મહીનામાં જમીન સેવામાં આવ્યા; (૨) જમીન તહી આપવાથી અમુક ચખસને કેદમાં રાખવામાં આવ્યો છે, (૩) જમીનનો ભંગ થયો છે, (૪) જમીન સેવા માટે માઈએટ આગળ અમુક ચખસ લાવવામાં આવ્યો હતો પરંતુ તેને છોડી દેવામાં આવ્યો છે આખાનો મમ તે કોઈપણ પ્રકાર ખારમા ખાતામાં બતાવતો દરમા ખાતામાં પોલીસે કોઈને રદ કલાક કરતાં વધારે રોકવો હોય તેનો ખુલાસો આપવો.

૮ પત્રક નંબર ૩ જી. સત્તાવાળા પેહેલા વરગના મિશ્કોએ અથવા કીસ્ટરીકટ મિશ્કોએ અપીસા ચુકવેલી તેનું માસિક પત્રક.

(આ) આ પત્રક અપીલ સાંભળવાના અખીકારવાળા પેહેલા વરગના મિશ્કોએ

અને ડીસ્ટ્રીક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ નમુના “ક” પ્રમાણે માફલણું, અને નંબર ૧ ના પત્રક સાથે તે રાખવું.

(બ) દસમા ખાનામાં, જ્યારે સંજ્ઞાની તારીખથી એક મહીના જીવંત થયા છતાં અપોલ હામલ કરવામાં આવી હોય અને અપોલની તારીખથી તે છેવટેના હેસબા મુખીમાં મહીના કરતાં વધારે સુદત થઈ હોય, તો તે બાબત ખુલાસો આપવો.

૯ પત્રક નંબર ૪ થુ; (દિલી બાધામાં). ખીલ અને ત્રીજા વરગના મેજિસ્ટ્રેટને ચુકવેલા કામોનું માસીક પત્રક.

(અ) દરેક કામ જેની અંદર ખીલ અથવા ત્રીજા વરગના મેજિસ્ટ્રેટ સળ કરી હોય તે કેસનું દીપણ નમુના “અ” પ્રમાણે સળ થયા પછી ૨૪ કલાકની અંદર, સરકુ મેજિસ્ટ્રેટ, ડીસ્ટ્રીક્ટ મેજિસ્ટ્રેટને તે માફલણું જેથી કરી ડીસ્ટ્રીક્ટ મેજિસ્ટ્રેટને ગેરકાયદે ધમ્મણી સળથી થતા નુકસાન અથવા હરકત જાણવી દુર કરવા સગવડ મળે.

(બ) ખીજાં ચુકવેલાં કામોનું માસીક પત્રક, ઉપર લખેલા નમુના પ્રમાણે, ખીલ અને ત્રીજા વરગના મેજિસ્ટ્રેટ જો કરી તેના વિભાગનો મેજિસ્ટ્રેટ હોય તો, તેની મારફતે, ડીસ્ટ્રીક્ટ મેજિસ્ટ્રેટને માફલણું; તે વિભાગના મેજિસ્ટ્રેટ જોમ જણાય તો હુકમમાં ઠીકા કરી, ડીસ્ટ્રીક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ તરફ માફલણું.

(ક) નામદાર હાઈકોર્ટ ઉપર હેપરેખ રાખવાની ને ફરજ છે, તેની રજી, તે કોર્ટ, વખતે વખતે, દરેક જલામાંના, અથવા જલાના અમુક બાગના ખીલ અને ત્રીજા વરગના મેજિસ્ટ્રેટને મહીનાની અંદર ચુકવેલાં કામોનું પત્રક, જોવા માટે મગાવશે. આ પત્રક, ખીલ અને ત્રીજા વરગના મેજિસ્ટ્રેટ માફલેલા સળનાં દીપણો તથા માસીક પત્રકો ઉપરથી, હુકમની અંદર, ડીસ્ટ્રીક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ તરફ ચાર કરશે; જેની અંદર સદરકુ ખીલ અને ત્રીજા વરગના મેજિસ્ટ્રેટને ચુકવેલાં માફલેલા કામોની નોંધ તથા વિભાગનાં મેજિસ્ટ્રેટ કરેલી ઠીકા (તે મેજિસ્ટ્રેટનું નામ બતાવવું) તથા ડીસ્ટ્રીક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ કરેલી ઠીકા બખવામાં આવશે. જોવાને મુગમ પરે તેટલા માટે ચુકેલા કામોના નંબર અનુક્રમ પ્રમાણે રાખવા.

૧૦ પત્રક નંબર ૫ થુ; માલના કામોનું ત્રીમાસીક પત્રક, જેની અંદર એવું જણાવવું કે અમુક ચુનાઈનો તોમતદાર મેજિસ્ટ્રેટના હુકમથી કેદમાં છે અથવા જામીન ઉપર છે.

(અ) આ પત્રક ડીસ્ટ્રીક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ મારફત હાઈકોર્ટ તરફ નમુના “ક” પ્રમાણે માફલવામાં આવશે; અને જેટલાં કામો એક માસ કરતાં વધારે સુદતથી માલનાં હોય તે બાબતનો ખુલાસો આપવો. દરેક ત્રીમાસીક કામોના અનુક્રમ પ્રમાણે નંબર કરવા, અને દરેક નંબર જુદાં નોંધવો, કામોને લગતી ઠીકા બતાવવા મા

૭ નંબર અને ખાતાના આંક વચ્ચે સીધી સીટી કરવી નેમ કે:—

૨ | ૬ થી એવું ખતાવવામાં આવશે કે મુકદ્દમા નંબર ૨ નો ખાતા ૬ માં ખતાવ્યા પ્રમાણે.

(ખ) આ પત્રમાં નીચે પ્રમાણે ખતાવવામાં આવશે:—

૧ મેજિસ્ટ્રેટના હુકમથી નો ચાખસોને ૩૬ રાખવામાં આવ્યા હોય તે

૨ નો ચાખસોને મેજિસ્ટ્રેટ જામીન ઉપર ઠાક્યા હોય તે

૩ ફોજદારી કામચલાઉ ધારાની કલમ ૧૨૪ પ્રમાણે નો ચાખસોને રોકવા માટે મેજિસ્ટ્રેટ આસ ફૂકમ આપ્યો હોય તે.

(ક) જ્યારે હાઇ મુકદ્દમા જિલ્લાના વિભાગમાં આવ્યો હોય ત્યારે (જુલો કલમ ૩૯ ફોજદારી કામચલાઉ ધારાની), આ પત્રોના સંબંધમાં, તે જિલ્લાના વિભાગના મેજિસ્ટ્રેટ ડીપ્ટીક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ ગણાયે. પરંતુ હાઇ કોર્ટમાં માકલવાને માટે, પોતાના પત્રો, સરકુ મેજિસ્ટ્રેટ ડીપ્ટીક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ મારફત, સેશન કોર્ટને માકલયે.

૧૧ પત્રક નંબર ૧ કુ—જુલોમાં ખાખતનું પત્રક.

ફેરેલા ખીલ અને ત્રીલ વચ્ચેના મેજિસ્ટ્રેટોએ, મહીનાની અંદર નો જુલોમાં જાગ થયા એવું તેઓએ ગણ્ય હોય, તેનું માસીક પત્રક નમુના “૫” પ્રમાણે, તેઓએ ડીપ્ટીક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ તરફ માકલવું. આ પત્રક સેશન જુલો અથવા હાઇકોર્ટ તરફ માકલવાની જરૂર નથી.

નમુનો "ક"

ડીઝિલ આઈએટ અને પેટેલા વર્ગના આઈએટ ને એ અપીલ સાંભળવાનો અધિકાર છે, તેથી ચુકવેલી અપીલાનું માસિક ખતક

કર્મી		તારીખ		આદે		સન ૧૯૦	
અપીલ કરનાર ના નામ	કુલેરા સંખ્ય	તે કોઈ સં સંબંધીતા રીખ, ના કુટુંબી ૫ તે.	અપીલની તારીખ, રીખ.	અપીલમાં ને તારીખ અ રૂ. સંખ્યા, પોલમાં રૂ. સંખ્યા તે.	ડીઝા.	ડીઝિલ આઈ-સેથન જડને એટ કરેલી ડીઝા, કરેલી ડીઝા.	
૨	૪	૫	૬	૮	૧૦	૧૧ ૧૨	

પેટેલા વર્ગના આઈએટ ડીઝિલ આઈએટ તરફ રવાના કરેલું. ડીઝિલ આઈએટ સેથન જડને તરફ સેથન જડને હાથકારના રજીસ્ટર તરફ તારીખ આદે સન ૧૯૦ તારીખ આદે સન ૧૯૦ સેથન જડને. પેટેલા વર્ગના આઈએટ ડીઝિલ આઈએટ તરફ રવાના કરેલું. ડીઝિલ આઈએટ સેથન જડને તરફ સેથન જડને હાથકારના રજીસ્ટર તરફ તારીખ આદે સન ૧૯૦ તારીખ આદે સન ૧૯૦ સેથન જડને.

नमुने। "६१"

નિચેના નમુના પ્રમાણે, પેટેલા, ખીલ અને ત્રીજા વર્ગના માછલોટાએ મહીનાની અંદર ને મુચરકાનો જંગ થયો હોય, તે બાળાનુ' આસિદ પત્રક, ડીઝિલકેટ આછલેકેટ તરફ ધાકાયું.

જા' ને મુમ્મરકાનો જા'ગ યપો એવું ઠરાવ્યું હોય તેનું માસિક પત્રક,

૧	૨	૩	૪	૫	૬
મુકદ્દમાનો નંબર.	જે સંપર્કસીઓના ગ કરી હોય તેનું નામ.	મુકદ્દમાનું ક્રમાંક રજુ અને નારીખ.	ફકતનો સાં રાઉથ	જે રકમ આપી હોય અને જેણે આપી હોય તે.	ટીકા.

पञ्चनी

નિચેના નિયમા, સેશન બજાએમાં આસિક ફાજદારી પત્રો શી રીતે તૃપ્તિ કરવા
તથા પ્રાકલખાને માટે સુકર કરવામાં આવ્યા છે:—

૧. સેશન જજશ્રી આસિફ હોજાશ્રી પત્રક દરેક માસની આખરે જેમ બને તેમ જખી પી નમુના "કુ" પ્રમાણે માકલવું, અને ધલ્લાજી જરૂરી સમયથી બીજા મહીનાની પં-દરમી તારીખ સુધી વખતે તે માકલવામાં લીધેલ કરી, પરંતુ વધારે લીધેલ કાંઈ કારણસર થાય તો તેના કારણ સહીત ખુલાસાવાર રીપોર્ટ કરવો.

२ निबन्ध परेभा प्रभाषि, पत्रक साक्षरता हेर थाव तेनो सन्ध्य ज्ञानाववा दीपिठ ३२वा

જરૂર છે ખીણ રીતે પતક સાથે કંઈ બાપાણુ જુદુ મોકલવા જરૂર નથી.

૪ પતકનાં આનામો બરવા બાબતમાં નિચેની સુચના બતાવવામાં આવી છે:

આનું ૧મું, “ યુદ્ધમાનો નંબર ” આ આનામાં દરેક યુદ્ધમાનો નંબર બરવો, તે નંબર અનુક્રમ પ્રમાણે તારીખ ચેલેલી જાનેચારીથી તે તારીખ ૩૧ મી ડીસેમ્બર સુધીના દરેક યુદ્ધમાનો પતકમાં નોંધાયે. મહીનાની અંદર અનુક્રમ પ્રમાણે યુદ્ધેલા યુદ્ધમાની તારીખ પ્રમાણે તેઓનો નોંધ કરવો નહી, પરંતુ દૂસલાની તારીખ પ્રમાણે અનુક્રમમાં, દેસલ થયેલા યુદ્ધમાનો એક સામટો નંબર, જે યેચન જડને અને આચીસ્ટેન્ટ સેચન જડને દેસલ કરવા, તે બાપવા એમકે નંબર ૧ થી તે ૫ સુધી ના કેસો યેચન જડને દેસલ કરવા. નંબર ૧ થી તે ૧૦ સુધીના કેસો હજુરના આ ચીસ્ટેન્ટ જડને દેસલ કરવા, અને નંબર ૧૧ ઉપરના કેસો સીનીયર આચીસ્ટેન્ટ ખીણ જમાએ દેસલ કરવા.

આનું ૨ જુ, “ દરેક યુદ્ધમાના તહેમતદારોનો નંબર ”, જે એક કરતાં વધારે તોહમતદાર હોયતા, તોહમતવામાનો નંબર અને આ આનામાંનો નંબર મળતો આવવો જોઈએ.

આ નું ૩જુ, “ તોહમતદારનાં નામ ” દરેક તોહમતદારનું નામ આ આનામાં દાખલ કરવું આનું ૪ થું, “ ઉમર ” દરેક તોહમતદારની ઉમર આ આનામાં નોંધવી.

આનું ૫ થું “ રાતી ” ધરમ અથવા તોહમતદાર હિં, હોયતા તેની રાતી આ આનામાં દાખલ કરવી.

આ નું ૬ જુ “ ધંધો ” દરેક તોહમતદારનો ધંધો શું છે તે આ આનામાં દાખલ કરવો, અને જે કોઈ સરકારી નોકરીનો ધંધો કરતા હોયતા તે હકીકત પણ બાપવી જોઈએ.

આનું ૭જુ “ રહેઠાણ ” જે ગામ અને છામાં તોહમતદાર રહેતા હોય તે આ આનામાં જણાવવું. અને જે તે પરમુલકનો રહેવાર હોયતા તે પણ જણાવવું.

આનું ૮જુ “ યુનાહ અથવા તોહમતનો સાર ” આ ટુકસારની અંદર, જે ધારા અથવા કાયદા પ્રમાણે યુનો ગણાતો હોય, તે કાયદાના ચબ્દમાં, યુનાની વાખ્યા જણાવવી પરંતુ હિંદુસ્તાનના કોઈદારી કાયદા અથવા ખીજા ધારાના ચબ્દો શીવાય ખીજા જુદા ચબ્દોમાં તેની વાખ્યા ન કરવી, તેની અંદર એવું પણ બતાવવું કે અચૂક કામ જેને માટે તોહમત યુદ્ધમાં આવ્યું છે તે કામનો સમાવેશ યુનાની વાખ્યાની અંદર થાય છે; અને અને તેટલા સુધી યુનાનું સ્વરૂપ બતાવવા, તેને બગવી ટુકમાં હકીકત પણ જણાવવી, એમકે જે “ કામની અંદર ગરહત ” નો યુનો હોયતા જે હકીકતથી કામની અંદર ગરહત થઈ હોય તે બતાવવી જ્યારે લુટ, ચોરી, બદલાનથી મીલકત ખસેડવા, અથવા રાખવા અથવા નાશ કરવાનું તોહમત હોય ત્યારે મીલકતની સંભાળીત કીમત પણ બતાવવી, જ્યારે શરીરને બચા કરવા બાબતનો યુનો હોય ત્યારે જે હત્યાથી બચા થઈ હોય, તથા જે હાથીવાર વડે બચા કરી હોય અને બચાનું રૂપ, એ સ્થળની હકીકત બતાવવી જોઈએ. અને આ ટુકસારની નિચે જે કાયદા પ્રમાણે

યુનો ગણતો હોય તે કાચો બનીવેલો.

આનું ૯ મું. “યુનો કંઈ જોએયે યથો” આ આનાની અંદર જ્યારે યુનાની જગા સે-
શન જડજની હકુમતના છાનાની અંદર ન હોય ત્યારે તે હકીકત અસુસ રીતે બતા-
વવી નોંધવું.

આનું ૧૦. “યુનાની તારીખ” આ બાબત કંઈ ખુલાસાની જરૂર નથી.

આનું ૧૧ મું. “જે તારીખે તોહમતદાર હાજર થયો હોય અથવા તેને પકડવામાં આ-
વ્યો હોય તે.” જો તોહમતદારને એક વખત પકડ્યો હોય અને પછીથી છોડી દેવામાં
આવ્યો હોય, જમીન ઉપર કે ખીજી રીતે, અને વળી ફરીથી પકડવામાં આવ્યો હોય
તો, પકડ્યાની, છોડી દેવાની, અને ફરી પકડવાની તારીખો, આ આનામાં દાખલ કરવી.

આનું ૧૨ મું. “કિયા અધિકારીએ કમીટ કર્યો અને કંઈ તારીખે કમીટ કરવામાં આ-
વ્યો.” કંઈ ખુલાસો કરવા જરૂર નથી.

આનું ૧૩ મું. “સેશન કોરટ પાસે પેકિંગવાની તારીખ” આ માટે કંઈ ખુલાસાની જરૂર
રેર નથી.

આનું ૧૪ મું. “તોહમતદાર દેખાં છે વા જમીન ઉપર” આ આનામાં જે તારીખે
તોહમતદારને પકડવામાં આવ્યો તે તારીખથી છેવટનો દેંસણો થતાં સુધીની હકીકત
આપવી અને દરમિયાનમાં કંઈ દરેકાર બન્યો હોય તેની તારીખો આપવી.

આનું ૧૫ મું. “દરેક ચુકદમાની અંદર સજા થયેલી અથવા ખીલે દેંસણો થયો હોય
તેનો કુલ મતભૂ” આ અુપતેસર બધાનામાં દરેક કેદીને વારંવાર દેંસણો આપ્યાં
છે તે બતાવવું તથા જે આકટ અથવા કાયદા પ્રમાણે સજા કરવામાં આવી હોય અથવા
દેંસણો આપવામાં આવ્યો હોય તે નિચે બતાવવું. જ્યારે સંપૂર્ણ સજા કરવામાં
આવી હોય અને તે એક કરતાં વધારે ધારાની રૂઢવિ કરવામાં આવી હોય તો દરેક
ધારો જણાવવો.

આનું ૧૬ મું. “કોણે દેંસણો આપ્યો, અને દેંસણાની તારીખ” આ આનામાં દેં-
સણો કરનાર અધિકારીનું નામ અને હોયો બતાવવાનું જે ચુકદમાની અંદર કરેલી
સજાની સેશન જડજની મંજૂરી નોંધતી હોય, તેમાં પ્રથમ કરેલી સજાની તારીખ,
અને સેશન જડજના છેવટના હકુમતની તારીખ જણાવવી. આવા ચુકદમાનું છેવટ
જ્યાંહાં સુધી સેશન જડજને કર્યું ન હોય ત્યાંહાં સુધી પત્રોમાં દાખલ થ કરવા.

આનું ૧૭ મું. “ક્રીક” આ આનામાં કેદીને આગળ ઉપર સજા થયેલી હોય તે, તો-
હમતદારની તજવીજ થવામાં ઠોસ થઈ હોય તેનું કારણ, યુનને કુલેદા આપિત થ-
યો હોય તોપણ ફોસીની સજા ન કરવામાં આવી તેનું કારણ, અથવા અધિક કામમાં
સામાન્ય રીતે સજા કરવાને બદલે સખત અથવા હાથી સજા કરી હોય તેના ખાસ
કારણો, અથવા એવી ખીજી કોઈ બાબત જે હાથિારના જડજને જણાવવા જેવી છે
એવું કોઈ, આ સખતી ખીના દાખલ કરવી.

૪ જતકની નિચે, નિચે પ્રમાણે ધૂંતેખાવ કરે. જેથી મહીનાની અંદર દેહિયો નેની ત-
જવીજ થઈ તેઓને કોણે કમીટ કર્યા છે એવું જણાવવું—

કોણી કમીટ કરવો.	સભ કરી.	ઊડી લીધા	ખાસી આપી	કુલ હેટલાને કમીટ કરવા.
મી. માણજીદે "અ" બના	૨	૦	૧	૩
મી. ક. રં. ક. માણજીદે	૩	૨	૦	૫
મી. ડ. સેકન્ડ કલાસ માણજીદે	૫	૧	૧	૭
તમારી.				

વળી તે શિવાય નિચે પ્રમાણે ડીપલુ કરવું:—

સેથન જડજી રૂબરૂ મુકાબા વગરનાં હોજદારી કામો	૨
સીનીયર આસોરેટ પાસે	૪
આસોરેટ જડજી પાસે	૩
હાઇકોર્ટ બંધુરીને માટે ખાલેલા કામો	૨
હાઇકોર્ટ બંધુરીને માટે કામો	૪
સીનીયર આસોરેટ જડજી બંધુરી માટે કામો ખાલેલાં	૨
આસોરેટ સેથન જડજી
અપીલ ડીપરથી મંગાવ્યા

૫ નિચેના તથાના પ્રમાણે જેલમાં વર્ગના માણજીદે તથા ડીક્લેરેટ માણજીદે તથા આ-
ક્સેસરે જડજીના હેસબા વિરૂધ થએલી અપીલના કરેલા હેસબાની તપસી, માસીક
પત્ર સાથે સામિલ રાખવી.—

અપીલ નંબર	અપીલ કરના રના નામ	અનુદાનું નામ	સભ	કમીટ કરેલ સભ કરી	સતતની તારીખ	અપીલની તારીખ	અપીલ ઉપરથી હેસબા	અપીલના હેસબા ની તારીખ	ટીકા.
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦

જેલમાં આનામાં નંબર. આપના વરસ સુધીના અનુદાન સામિલ કરવા. દસમા
આનામાં જ્યારે સતતની તારીખથી માસ ઉપર થઈ ગયા ત્યારે અપીલ સામિલ ક-
રવામાં આવી હોય અને વળી અપીલની તારીખ અને અપીલના હેસબાની તારીખ
વચે એક માસ કરતાં વધારે અંતર થઈ હોય ત્યારે તે ખામતના ખુલાસા આપવો.

અમુલો ૬૬૪૬

સન ૧૯૭ ની અંદર સેશન કોર્ટ અડવેલા અકબાનું ખાસોડિ ખતનું

અમુલો	૧૦	
અમુલો	૧૧	
અમુલો	૧૨	
અમુલો	૧૩	
અમુલો	૧૪	
અમુલો	૧૫	
અમુલો	૧૬	
અમુલો	૧૭	
અમુલો	૧૮	
અમુલો	૧૯	
અમુલો	૨૦	
અમુલો	૨૧	
અમુલો	૨૨	
અમુલો	૨૩	
અમુલો	૨૪	
અમુલો	૨૫	
અમુલો	૨૬	
અમુલો	૨૭	
અમુલો	૨૮	
અમુલો	૨૯	
અમુલો	૩૦	
અમુલો	૩૧	
અમુલો	૩૨	
અમુલો	૩૩	
અમુલો	૩૪	
અમુલો	૩૫	
અમુલો	૩૬	
અમુલો	૩૭	
અમુલો	૩૮	
અમુલો	૩૯	
અમુલો	૪૦	
અમુલો	૪૧	
અમુલો	૪૨	
અમુલો	૪૩	
અમુલો	૪૪	
અમુલો	૪૫	
અમુલો	૪૬	
અમુલો	૪૭	
અમુલો	૪૮	
અમુલો	૪૯	
અમુલો	૫૦	
અમુલો	૫૧	
અમુલો	૫૨	
અમુલો	૫૩	
અમુલો	૫૪	
અમુલો	૫૫	
અમુલો	૫૬	
અમુલો	૫૭	
અમુલો	૫૮	
અમુલો	૫૯	
અમુલો	૬૦	
અમુલો	૬૧	
અમુલો	૬૨	
અમુલો	૬૩	
અમુલો	૬૪	
અમુલો	૬૫	
અમુલો	૬૬	
અમુલો	૬૭	
અમુલો	૬૮	
અમુલો	૬૯	
અમુલો	૭૦	
અમુલો	૭૧	
અમુલો	૭૨	
અમુલો	૭૩	
અમુલો	૭૪	
અમુલો	૭૫	
અમુલો	૭૬	
અમુલો	૭૭	
અમુલો	૭૮	
અમુલો	૭૯	
અમુલો	૮૦	
અમુલો	૮૧	
અમુલો	૮૨	
અમુલો	૮૩	
અમુલો	૮૪	
અમુલો	૮૫	
અમુલો	૮૬	
અમુલો	૮૭	
અમુલો	૮૮	
અમુલો	૮૯	
અમુલો	૯૦	
અમુલો	૯૧	
અમુલો	૯૨	
અમુલો	૯૩	
અમુલો	૯૪	
અમુલો	૯૫	
અમુલો	૯૬	
અમુલો	૯૭	
અમુલો	૯૮	
અમુલો	૯૯	
અમુલો	૧૦૦	

પ્રચુરકોનકારી રજીસ્ટ્રેશન.

૧૪ સપ્તમી સેશન કોરોએ નિચેના ત્રણ નમુનાના ફોર્મવારી રજીસ્ટ્રેશનનાં—

જ્યાં ના સેશન નંબર (અથવા કોર્ટ સેશન નંબર) અથવા આર્કાઇવ્ડ સેશન નંબર) ચુકવેલા ફોર્મવારી ફોર્મો રજીસ્ટ્રેશન.

1	ફોર્મ નંબર.
2	રજીસ્ટ્રેશન કાર્યવાહી ફોર્મો નંબર.
3	નામ.
4	કોર્ટ.
5	સાક્ષી.
6	પરિણામ.
7	રજીસ્ટ્રેશન.
8	ચુના અથવા તોમતોના સાર.
9	ચુનાની નોંધ.
10	ચુનાની તારીખ.
11	ફોર્મ વધારી અથવા પાડવાની તારીખ.
12	કોર્ટ અધીકારીએ કમીટ કરવા અને તેની તારીખ.
13	સેશન નંબર રજીસ્ટ્રેશન ફોર્મોવારી તારીખ.
14	રજીસ્ટ્રેશન કે જે જમીન ઉપર.
15	સુધારામાં સંબંધિત ફોર્મ તેની તારીખ તે સલામતીને આધાર.
16	ફોર્મ રજીસ્ટ્રેશન કરવા અને તેની તારીખ.
17	ફોર્મ રજીસ્ટ્રેશન કરવા કરવા તે અને તેની તારીખ.
18	ફોર્મ રજીસ્ટ્રેશન કરવા કરવા તે અને તેની તારીખ.
19	ફોર્મ રજીસ્ટ્રેશન કરવા કરવા તે અને તેની તારીખ.
20	ફોર્મ રજીસ્ટ્રેશન કરવા કરવા તે અને તેની તારીખ.

ક્રમ ૧૨ ની અંદરના નિયમો મીનિસ્ટ્રી પ્રકારના પાના રજીસ્ટ્રેશન તે સોલ સુધી અને રીકા પાનાને, લાઝુ પાડવાના છે. પાના ૧૭, ૧૮, અને ૧૯ તે વારંવાર ફોર્મ પાના સાંચી રજીસ્ટ્રેશન.

છાકા

ના સેશન ૧૬૨૯ મુકબેલી ફોજદારી અપીલોનું રજીસ્ટર.

૧	અપીલનો નંબર.
૨	અપીલ કરનારનું નામ અને તેની સાથી.
૩	ગુનો.
૪	મિલરહરેટ અથવા આરીફિન્ટ જડજનો સંબંધેના ફકમ.
૫	અપીલ કર્યાની તારીખ.
૬	કામ આપ્યાની તારીખ.
૭	મુલાકાતીની તારીખ.
૮	સેશન જડજનો છેવટેના ફકમ.
૯	સેશન ટ્રાઇલના ફકમની તારીખ.
૧૦	દાર્જિલિંગના ફકમ થયેલા હોય તે અથવા તેની તારીખ.
૧૧	કાગળો દફતરમાં મોકલ્યાની તારીખ.
૧૨	દફતરદારની સહી.
૧૩	ટીકા.

આ રજીસ્ટરની અંદર અપીલોના નંબર તમામ વરસમાં અનુક્રમ પ્રમાણે દાખલ કરવા પરમુરજ ફોજદારી કામની અરજીઓનું રજીસ્ટર.

૧	અરજીનો નંબર.
૨	અરજદારનું નામ તથા સાથી.
૩	અરજીનું સ્વરૂપ.
૪	કાગળીયા મંગલોનાની તારીખ.
૫	કાગળીયા પહોંચ્યાની તારીખ.
૬	મુલાકાતીની તારીખ.
૭	છેવટેના ફકમની તારીખ.
૮	છેવટેના ફકમની તારીખ.
૯	કાગળીયા પાઠા મોકલ્યા અથવા દફતર ખાતે મોકલ્યા તારીખ.
૧૦	દફતરદારની સહી.
૧૧	ટીકા.

વરસની અંદરની અરજીઓના અનુક્રમ પ્રમાણે નંબર તૃતીયા.

૧૬ દેવિએ કરેલી અરજીઓનું રજીસ્ટર નેમર નીચેના નકુના પ્રમાણે રાખ્યું.

દેવિની અરજીઓનું રજીસ્ટર (આ રજીસ્ટર નેમરે બંધનું)

નંબર સન ૧૯૭૭

તેલ ની અંદરના દેવિઓએ પૂર્ણપણે નામદાર હાઈ કોર્ટને કરેલી અરજીઓનું રજીસ્ટર.

નંબર	અરજીની તારીખ	સિદ્ધાન્તજીના ડીપ જુની અંદર કેસનો નંબર	નામ	કુનો	સિદ્ધાન્તજી જે આગળ સભા આગેવાન જે બિલ્લો ને તેનીએ સભા અભીપ્રાય તકરાર તારીખ	દેવિએ આગેવાન આસેસરોનો પ્રથમ હાઈકોર્ટની નોટીસમાં આ કેસમાંથી હ તે કેમ અને પ્રથમની કરેલી અરજી નામંજુર કરવામાં આવી હતી કે બી રીતે.
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭

સાતી સહી
ક. ક.

સહી અ. બ.

નેમર

૨૫/૦૨/૦૭

દાવાની અને ફાજદારી.

પ્રકરણ ૫ મું

પરચુરણ.

૧ મુંબઈ આક્ટ ૧ સન ૧૮૬૫ ની રૂઝિ નીરવિષયી કાગળો નામ કરવાને માટે કરેલા નિયમો.

ડીસટરીક્ટ અને નિયેક્સી કોર્ટો.

૧ જ્યાંહા જગોની તંગાસ, હોય ત્યાં સન ૧૮૬૫ના આક્ટ હની કલમમાં બતાવેલા રમાલકાજ કોર્ટની હકુમતના દાવાઓના કાગળીયા તથા ઓસીડીંગો, કામના છેવટ દે-સલાની તારીખથી ૭ વરસ ગયાબાદ, નામ કરી થકાય છે. જે ચોપડીઓની અંદર દાવાની નોંધ કરવામાં આવી હોય તે કાયમ રાખવી, અને જે મુકદમાના કાગળો નામ કરવામાં આવ્યા હોય તે મુકદમાની નંબરવાર નોંધની ડીપી તપ્પાર કરી રાખવી જોઈએ, પ્રથમ સંવધી જીતા કામના કાગળીયા નામમાં ફફાડવા.

દાવાની કોર્ટોની અંદર આવી જતનાં કામો સૌએ એસચી ધણું કરીને હોય છે, તેથી તેઓને નામ કરવાથી આશા રાખવામાં આવે છે કે ફક્તરખાનાની અંદર જગોની તંગાસ નહી રહે; પરંતુ તેમ ન બનેતા તે બાબતનો ચીપોટ કરેલો.

૨ સન ૧૮૨૭ના આક્ટના પ્રારાની કલમ ૧૦ પ્રમાણિનાં કામોના કાગળીયા, સરકુ કલમનાં જયા ફકરા પ્રમાણે હાઈ કોર્ટ છેવટનો દેસલો આપ્યા હોય તે તારીખથી બાર વરસની મુદત બાદ, નામ કરી થકાય છે.

૩ નવિ બતાવેલા પ્રકારનાં નિયમો કોર્ટોનાં ફક્તરો ૭ વરસની મુદત બાદ નામ કરી થકાય છે.

૧ સીધારણ ઉપજ પરચનો રોજબીલ, અને ખાતાવહી તથા જીમનના બતાની ચોપડી તથા બતાની ખાતાવહી.

૨ આવક તથા જવક રજીસ્ટરો.

૩ દાવાની અરજીઓ ના મંજૂર કરેલી તેનું રજીસ્ટર.

૪ વજીલોને પદ્મસા પાછા આવ્યા તે બાબતની ચોહોત્ય બક.

૫ વારચીક તથા માચીક પત્રોની ફાઇલ.

૬ પગારના તથા કંડીનજંટના આપસ્ટશક્ટો.

૭ મામલતદારો વચે પ્રચુરણ ચાલેલાં લખાણો.

૮ હુકમ નામાને માટે કરેલી અરજીઓની ફાઇલ.

૯ વારચીક પત્રોની ફાઇલ.

- ૧૦ ફેસની મુલાવણી બાબત કરેલી નોટીસોની કાંઈમ.
- ૧૧ શીપાઈને બંલવણી માટે આપેલા સમનો તથા નોટીસની ખુક.
- ૧૨ પક્ષકારોને ફુકમનામાંની નકલો આપેલી તેની ચોપડી.
- ૧૩ પરચુરણ આપેલાં બાબતો.
- ૧૪ વકાલત નામાનું રજીસ્ટર.
- ૧૫ મામલતદારની તોલેટીમાં કુદેલા ખર્ચાની ચોપડી.
- ૧૬ ચોરસ ડીક્રીના કીસાબની ચોપડી.
- ૧૭ ચોરસ ખુકા.
- ૧૮ ભતાની હુપજ પરચુરની ચોપડી.
- ૧૯ રબ પત્રોની કાંઈમ.
- ૨૦ અદવાડીયાના રીપોર્ટની કાંઈમ.
- ૨૧ હજીર દફતરખાનામાં કાગળો ખાકલ્યાની ફેરીસ નકલોની કાંઈમ.
- ૨૨ જુડીસને બંધેલા કાગળો તેના જવાબ ત આપેલા તેની કાંઈમ.
- ૨૩ વકીલોને રબ આપ્યા બાબતના રીપોર્ટની કાંઈમ.
- ૨૪ હજીરમાં પરચુરણ કરેલા રીપોર્ટની કાંઈમ.
- ૨૫ પરચુરણ કામમાં કરેલી દરખાસ્તની કાંઈમ.
- ૨૬ રજીસ્ટર બાબતની વસુલ કરેલી પ્રીના કીસાબની ચોપડી.

૨

સમાલકોજ કોરટો.

૧ જ્યાં જગોની તંગાઈ હોય ત્યાં રાવાની અરજી અથવા ખીજ અરજી શી-વાય, તમામ કામના આપેલા કાગળોના તથા પ્રચુરણ કામના કાગળોના, ફુકમના અથ-વા ઉવટનો ફુકમ તથા પક્ષકારોએ દાખલ કરાવેલા કાગળોના, ઉવટ ફેસમાંની તારીખથી ૭ વર્ષના નાચ કરી સકાય છે.

૨ કીસટરીકટ અને તાબાની કોર્ટોના નિરૂપણોમાં કાગળો નાચ કરવા બાબતના નિયમોની કમમ ૩૯ સદરફુ કમમની રકમ ૫, ૧ અને ૬ શીવામની, સમાલકોજ કોરટોને બાબુ છે.

૩

રેવન્યુ કોરટો.

૧ ખુંબાઈ આકટ ૫ સન ૧૮૧૬ માં તથા આકટ ૩ સન ૧૮૭૧ માં બતાવ્યા પ્ર માંજિના સપલા ફેસો જેકે મામલતદારો સાંભળી શકે છે, તેના તમામ કાગળોના, ઉ-વટના ફેસમાંની તારીખથી ૭ વરસ અથવા બાદ નાચ કરી સકાય છે. કામની ચોપડીઓ

નેવી અંદર સરકુ કામોની નોંધ કરવામાં આવી હોય તેને સમાવત રાખવી; અને કામોના કાગળોના નાશ કરવામાં આવ્યા હોય તે કામોની માદી નંબરવાર કરવી. જુના કામના કાગળોના પ્રથમ નાશ કરવા.

૪

સેસન કોરટો.

- ૧ સેસન કોરટમાં આપેલા કામોના ગુજરાતી ફક્તરો, જે સાબળી અંદર કામની તબવીજપુરી થઈ રહી હોય, તે સાબળી દર વરસની આખરે નાશ કરવા.
- ૨ ખરું તોમત નાશુ અથવા તોમતનામાં (તેમાં કોઈ ફેરફાર કરવા હોય તો તે મુખી) ખીલ દસ વરસ મુખી રાખવા, અને તે ખાદ નાશ કરવા.
- ૩ આપેલા કામોના ઉચિત ફક્તરો હમિયને માટે સંબાળથી રાખવા.
- ૪ જુનાઈનો આક્ટ ૪ સન ૧૮૧૫નો અમલમાં આવ્યા પહેલાં રોજવારી જેમના વહીવટ સંબંધીના ફક્તરો જે હાલ સેસન કોરટના કમલમાં રાખેલાં હોય, તે; તે સંબંધી, જે ફક્તરખાનામાં જોવાની તંગાશ છે એવું માન્ય પડે તો સેસન જડને મુખી-રોડને એવી ખબર આપવી કે, જે હતાવેલેની તેને જરૂર હોય તે સ્વીકારવાના ખીલ કાગળોના નાશ કરવાના છે, આખાખત વિચાર કરવા મુખી-રોડને કે માસની મુદત આપવી અને પછી ખાડી રહેલા કાગળો નાશ કરવા.

૫

માઈસ્ટ્રોની કોરટો.

- ૧ તોમતનાશુ, કુકમ, અને સબના કાગળોના સ્વીકાર, ખીલ અને ત્રીલ વરગના મિસ્ટરોએ મહાપેલા કામના સમગ્ર કાગળો, હેવરના ફેસલાની તારીખથી ખાર માસ ખાદ, નાશ કરવા.
- ૨ ખીલ અને ત્રીલ વરગના મિસ્ટરોએ કીસ્ટરીક મિસ્ટરોના તરફ માઈસેલા માઈક પત્રો, ખાર વરસ ખાદ નાશ કરવા.
- ૩ તોમતનાશુ, ફેસેલા અને સબના કાગળોના સ્વીકારના ખીલ તમામ કામો જે કીસ્ટરીક મિસ્ટરો અને પેહેલા વરગના મિસ્ટરોએ મહાપેલા હોય તેના કાગળોના, કે વરસ ખાદ નાશ કરવા.
- ૪ જે યુનેગર પકડાયા ન હોય તેની બધાવમાં જે કામોની જરૂર હોય અથવા જે ચોરાએથી વસ્તુના ઓળખાણ માટે જે કામોની અગત્ય હોય, તેવા કામોના કાગળો ના નાશ ન થાય એ બાબતે પુરતી સંબાળ રાખવી.
- ૫ નીચેના કાગળોના જે કીસ્ટરીક મિસ્ટરો પાસે હોય અથવા તેના તાખામાં હોય તેનો નાશ નીચે બતાવ્યા પ્રમાણે કરવો:—

૭ વરસ પછી.

- ૧ સારવજનિક સુવિહના બંગલા ફેસિના કાગળીયા ઉપરના ફેસલાના કાગળીયા થીવાય.
- ૨ ફોજદારી કામ અલાઉ ધારાની કલમ ૫૩૬ પ્રમાણે ખાનસુગડાં અપાવવાના કામના કાગળીયા મુજબ અરજી અને ઉપરના કુકમના કાગળીયા થીવાય.
- ૩ ફોજદારી કામ અલાઉ ધારાની કલમ ૫૧૮ પ્રમાણે હરકત સંબંધી કામના તથા ૫૨૧ પ્રમાણે નુકસાનીના કામના કાગળીયા ઉપર કુકમ થીવાય.
- ૪ ફોજદારી કામ અલાઉ ધારાની કલમ ૪૧૭ પ્રમાણે થક પડતી મીલકતની વ્યવસ્થા કરવા સંબંધીના સમજા કાગળો અથવા ફોજદારી મુલાની સંબંધની મીલકતની વ્યવસ્થા કરવા સંબંધીના તથા ફોજદારી નહીં રાખતા હોય એવી મીલકત સંબંધીના રીપોર્ટ પત્રો તથા તમામ કામળીયા.
- ૫ ફોજદારી કામ અલાઉ ધારાના પ્રકરણ ૩૭ પ્રમાણે સુવિહ રાખવા બાબત રીપોર્ટ ઉપર આધાર કામના કાગળીયા, અથવા ફોજદારી કામ અલાઉ ધારાના પ્રકરણ ૩૮ પ્રમાણે સારી આંખને ઘટે ભૂમીન આપવા બાબતના કામના કાગળીયા, ઉપર કુકમ થીવાય.
- ૬ ફોજદારી કામ અલાઉ ધારાની કલમ ૨૨૬ પ્રમાણે અપીલની સંબંધમાં આધાર કામના કાગળીયા.

૮મું વરસ પછી.

- ૭ પોલીસ પટેલની નીમણૂક બાબતના આરોગ્ય પત્રો અને સનદો ફાઇલવા બાબતના તમામ કાગળીયા.
- ૮ પોલીસ પટેલની ગફલત અથવા ખોટા ગેરવસ્તુક સંબંધીના તમામ રીપોર્ટ અને તેથી તેઓને નોકરીથી દૂર કરવા બાબતના કાગળીયા.
- ૯ અકસમાત અથવા અરવબાધિત માત્ર બાબત પોલીસે કરેલા રીપોર્ટ અને તે બાબત કરેલી તપાસના કાગળીયા.
- ૧૦ સન ૧૮૬૦ના આક્ટ ૩૧ મા પ્રમાણે પરવાનગી મળવવા કરેલી અરજીઓ તથા તે સંબંધી ખીલ કાગળો.
- ૧૧ પરવાનગી થીવાય અશીલુ વેતનનારને પકડવા પોરંટની અરજીઓ અને તે સંબંધીના ખીલ કાગળો.

૯મું વરસ પછી.

- ૧૨ નેહના ફેલીઓનાં દર અડવાડીયાનાં પત્રો.
- ૧૩ ડબ્બા સંબંધીના અડવાડીયાના પત્રો.
- ૧૪ કીસપેનસરી અમલદારો તરફથી અડવાડીયાનાં પત્રો.
૧૫. જન્મ અને મરણના આરોગ્ય પત્રો.

- ૧૧ તાંત્રીજ નહીં થયેલા તોમતદારના, તથા રૂમાં રાજબાજી બાબતના આકર પ્ર-
માણના કામના તથા ચીકા બાબતના કામના ત્રીમાથીક પત્રકો.
- ૧૨ પુછેલા અબીગ્રાવના જવાબ નહીં આપેલા કામના માથીક તથા ત્રીમાથીક પ-
ત્રકો.
- ૧૩ ન્યાય બાબતનાં વારથીક હકીકત પત્રકો.
- ૧૪ તાબાની નેણનાં વારથીક પત્રકો.
- ૨૦ ફોજદારી કામ અલાઈ ધારાની કલમ ૧૪૦ પ્રમાણે ને ફરીયાદો માંડીવાળી
હોય તે.
- ૨૧ ફોર્મ અને છુટ બાબતનાં પત્રકો તથા જંગલી જનવરો મરાયા બાબત, કેડિઆને
ફરી પકડવા બાબત, સુઅરકાના બંગ થયા બાબત, ગામડાના અમલદારોને નોકરી
બદલ આપેલી જમીન ફરી સરકારમાં આપ્યા બાબત, સરકારી જંગલમાંનાં
ભાકડાંની ચોરી કરનાર સપ્સને પકડવાથી હુનામ આપ્યા બાબત, અને નાથી
ગયેલા કેડિઆને પકડવા બાબત હુનામ આપવા બાબતનાં પત્રકો.
- ૨૨ દીવાના સપ્સને મોટી પોલીસ અમલદારો તરફથી આપેલા રીપોર્ટ તથા પત્રકો.
- ૨૩ ટોરમાં બીમારીનો ઉપદ્રવ તથા કેસો આલા બાબતના રીપોર્ટ તથા પત્રકો ત
થા તે બાબત આપેલા અખાલુના કાગળીયા.
- ૨૪ બાબવાની તથા શટવાની જમીનો બાબત પત્રકો.
- ૨૫ અકસમાત આગ લાગેલી તે બાબતનાં પત્રકો તથા કાગળો.
- ૨૬ જુલાની અંદર કુચ કરતા બચકરને મોટી કરેલી ગોઠવણના રીપોર્ટ તથા કાગ-
ળીયા; કમીટ કરેલા કામનાં ઉપર થયા બાબતના કાગળીયા, છુ-
પો ખાલનો માલમ પડ્યા બાબતના રીપોર્ટ, ચીફ ફોર્સેટબલની આ-
રીસો, પોલીસ ચોખ્ખો તથા નેણના મરામત બાબતના કાગળીયા, તથા અશીષુ
વેચવાની ફકોનો વિગરે જારમના દિવસમાં બંધ રાખ્યા બાબતના કાગળીયા.
- ૨૭ નુસપેપરો સાથેના રીપોર્ટો.
- ૨૮ ખાલ જુલામાં કેડિને આકર્યા બાબતના રીપોર્ટો.
- ૨૯ ફોર્મદારના સરકારી વકીલ તથા ડીસ્ટરીક્ટ કોર્ટના પબલીક પ્રીથીકુટર ત-
રફથી આપેલા તથા કેસોનો ઉપર નીકાલ થયા બાબતના રીપોર્ટો.
- ૩૦ એડીસનો સામાન પુરો પાડવા મોટા રીપોર્ટો.
- ૩૧ તાબાના જીસ્ટરોટાએ પરીક્ષામાં રાખેલ થયા મોગેલી રજા તથા માઈસ્ટરોટો
સવાઓ આપ્યા બાબત કરેલા રીપોર્ટો.
- ૩૨ સમતની બળવણી તથા વારટોનો અમલ કર્યા બાબતના રીપોર્ટો.
- ૩૩ ફોજદારી કામ અલાઈ ધારાની કલમ ૧૧૪ પ્રમાણે પોલીસ રીપોર્ટો.
- ૩૪ ફોજદારી કામ અલાઈ ધારાની કલમ ૧૩૨ પ્રમાણે તોમતદારને પકડવા બાબત
પોલીસના રીપોર્ટો.

- ૩૫ હોજ્જાવી કામ ચલાઉ ધારાની કલમ ૧૧૦ અને ૧૨૫ પ્રમાણે પેશીસમાં આ-
મેલા કામના કાગળો.
- ૩૬ પરચુરણ પત્રો તથા રીપોર્ટ.
- ૩૭ ઠેરના ડબ્બા ખાતાને લગતું બખાણ, અને ડબ્બામાં મૂરેલા ઠેરની વેચાણ કરવા-
થી ઉપજેલી કીમત તેના આધિકારને આપવા બાબતના કાગળો.
- ૩૮ માચીક પત્રો તદ્દવાર કરવા માટે જુલાસાવાર મગવેલી ફકીફતોના કાગળો.
- ૩૯ નહેરાવ દરતાવેલોની નકલો માટે કરેલી અરજીઓ.
- ૪૦ હોજ્જાવી કામ ચલાઉ ધારાની કલમ ૧૨૪ પ્રમાણે કરેલા ફુકમાંની નકલો.
- ૪૧ જાપેલા નમુના અંગાવવા બાબતના કાગળો.
- ૪૨ સેશન ઠેરમાં કમીટ કરેલા કામો સંબંધીના પરચુરણ કાગળો.
- ૪૩ હાઈકોર્ટ તરફ મોકલેલા કાગળોની યાદીઓ તથા તે સંબંધી ચાલેલા બખાણો.
- ૪૪ ચીલી કહાડનાર અમલદારોની, નીમનોફ, ફેરબદલી તથા રબ સંબંધી ચાલેલા બ-
ખાણો તથા ચીલીના ઉપદ્રવના ફેલાવ બાબતના રીપોર્ટ.
- ૪૫ ને સંખોને ભતે હાજર રહેવા ફુકમ બખાવામાં આપ્યા હોય તો અને તે સં-
બંધી ચાલેલા બખાણો.
- ૪૬ ફેડોમાંને નેમની અંદર રાખ્યા કરવા બાબતની નેમરની પેશીમ.
- ૪૭ ચાલેલોને ભતુ આપવા બાબતની અરજીઓ તથા રીપોર્ટ.
- ૪૮ ચાલતા ભાવ બાબતના કાગળો.
- ૪૯ ફેડોમાંને રેલી રાજ્યમાં મોકલ્યા બાબત, ફેડોને ભરીને ઘીપર રાખ્યા બાબત,
ગેરકમરે મળેલી મંડળી વીગરવા બાબત, ફંડનો તોડ કરવા બાબત, મેજીસ્ટ્રેટ
ના હીસાબની તપાસ બાબત, હોજ્જાવી કામચલાઉ ધારાની કલમ ૪૦ પ્રમાણે
ફેસો બીજી ઠેરમાં મોકલવા બાબત, તથા ચીલી (માતા) ફેરબદલી કહાડવા
બાબતના કાગળો.

સપળી ફેડોને માટે સામાન્ય નીયમો.

- ૧ ફેરદારને કામના કાગળોઆ સોંપવા પેહેલાં ને યાદી તદ્દવાર કરવામાં આવે છે
તેની અંદર ને દસ્તાવેજોને કોઈ ખાસ કારણથી અથવા બીજી રીતે, હમિયને મા
૨ સંભાળી રાખવાનાં હોય, તે દસ્તાવેજના નંબર અને નામની આગળ એક
(x) ચોક્કડી કરવામાં આવે. એ પ્રમાણે સપળી સંભાળી રાખવાના કાગળો હોય
તેને ચોક્કડીની નીચાની કરવી, અને તેમાંને સપળી કામના પોટકાની ઉપર રાખ-
વા નેથી બીજા કાગળોમાંથી તેને જુદા પાડવાનું સેફેલાઈથી બુની આવે.
- ૨ નીચાની વગરના કાગળોનો નામ કરવાની તારીખ, કાગળોની તદ્દવાર કરેલી યાદી
ની અંદર નોંધી રાખવી, અને તે યાદી સંભાળી રાખવી.

૩ કામગીરી નાશ કરતી વખતે પુરતી સંખ્યાજ સેવાની છે કે નિયમ પ્રમાણે ને કામગીરી નાશ કરવાના નથી, તેનો નાશ ન થાય અને નીચે ખતાવેલી જાતના કામગીરી નાશ નહીં કરવા;—

(અ) જનશીક રેવન્યુને હાનિ કામગીરી.

(બ) આ રાજ્ય અથવા, માછ રાજ્યની રેવન્યુના વકીલને હાનિ કામગીરી તથા રેવન્યુના જુદા પાડવા ખાતખાતના કામગીરી તથા તે ખાખાતના કીસાખના ચો પડાઓ અથવા તેની નકશા.

(ક) રથાવર મીલકત સંબંધીના ખતો અથવા તેના ખતોની સહી મુખાની ખતો નકશા.

૪ સમજી કોરેટા જેને વરસની અંદર રજા આપવામાં આવતી હોય, તેવી કોરેટાની અંદર નિરૂપણગી કામગીરી નાશ કરવાનું કામ, રજાની સેશન અને કીસરીકા, શરૂ તારીખથી, જારી કરવું, અને, જોડા તેજવારના બી કોરેટા. વસો શીવાય જ્યાં મુખી તે કામ પ્રથમ થાય ત્યાં મુખી, હેમ તાખાની બીજાની કોરેટા. થી જારી રાખવું. દરેક કોરેટાના કારકુનોની પુરતી સંખ્યા સમાવશાળ કોરેટા. ને ને કામગીરી નાશ કરવાને માટે સંખ્યા હોય, તેના નાશ કરી રજા મુખી, રજા ન આપવી.

૫ સરકાર કામગીરીમાંની કાઠી નાખી તેના નાના કુટકા કરવા, જેને પછી પાછી અંદર ચોવીસ કલાક મુખી રાખવા, અને બાદ ને વધારે કીમત આપે તેને વેચવા.

૬ અખતુદાર તથા મરતખાવાળા સખસો તરફ સમજી કોવાનો, રેવન્યુ, અને કુલકારી કોરેટાએ કેવી રીતે વરતાયુંકે રાખવી તેખાખતના સરકારી કુલકારી.

૭ જ્યારે પહેલા વરગના સરદારને અથવા કોઈ દેશી ગૃહસથ જેને, સન ૧૮૧૧ તારીખ ૩ મેના સરકારી ગેજેટને પાને ૬૮૦ મે છપાવેલી જાહેર ખબરથી અથવા ખીજા કોઈ જાતની કોઈ જાહેર ખબરથી પહેલાવરગના સરદાર તરફે ગણવામાં આવ્યો હોય તેને કોરેટામાં જાલાવવામાં આવેતા, ને જ્યાં કોઈ જગા ઉપર જ ૩૫ જેસે છે, તે જગ્યાએ તેને ખુરશીની બેઠક આપવી, અને તેને મેથીને જુખાની આપવા રજા આપવી.

૮ જ્યારે ખીજા અથવા ત્રીજા વરગના સરદારને અથવા કોઈ દેશી ગૃહસથ જેને સને ૧૮૧૧ તા. ૩ મેના સરકારી ગેજેટને પાને ૬૮૦ મે છપાવેલી જાહેરખબરથી, અથવા કોઈ જાતની ખીજા કોઈ જાહેર ખબરથી, ખીજા અથવા ત્રીજા વરગના સરદાર ગણવા હોય, તેવા યજ્ઞસને કોરેટાની અંદર સાક્ષી પુરતી હોય ત્યારે, ને જ્યાં કોરેટા જગા ઉપર જ ૩૫ જેસે છે તેની નીચે, કોઈ સગવડ પડતી જગ્યાએ, તેને ખુરશીની બેઠક આપવી અને તેણે મેથીને જુખાની આપવી.

૯ ઉપર શીવાવના ખીજા તમામ સરદારો અથવા કોઈ જાતની દેશી ગૃહસથોએ જુખાની સેતા પહેલાં સોગત ખાતી તખતે ઉભુ રહેવું અને બાદ આપેલી બેઠકે

પ્રસવું.

૪ મુખ્ય ઇલાકાની સંધળી ન્યાયની કોરટમાં, દેશીઓએ જોડા પહેરવા બાબત નિયેના નિયમો, લાઝુ પાડવામાં આવશે.

(બ) ન્યાયની કોરટમાં જનારા દેશી મોકલોએ પોતાના દેશી રીવાજ અથવા ઇંગ્લેન્ડ રીવાજ પ્રમાણે રહેવા, પોતાની મરજી ઉપર છે.

(ખ) જો તેઓને પોતાનો દેશી રીવાજ પસંદ છે અને દેશી જોડા પહેરશે તો, તેઓએ કોરટના બીજાના ઉપર આવતા પહેલાં, અથવા સાક્ષી દેવી હોય તો સોગન પેતા પહેલાં તેઓએ દેશી જોડા કાઢાડી નાંખવા પડશે.

(ક) પારસી મોકલોને સોગન પેતા વખત તેઓએ પહેરેલા જોડા રાખવાની રજા આપવી.

૫ માટે સદર અદાલતને કહેલા સરકબુલર. મુસનાને માટે, નીચે પ્રમાણે ફરી પ્રતીક હકથી જાતના મોકલો. | કરવામાં આવે છે:—

જડને તરફ—

કોરટમાં ચાલતા મુકદમાની અંદર પક્ષકાર તરીકે અથવા સાહેબી તરીકે જાતી બરજ અથવા હકથી કોમના મોકલો હોય, તેઓને કોરટની અંદર ન આવવા દેવાનો રીવાજ સામાન્ય રીતે ચાલે છે, એવું સદર દીવાની અદાલતના જાણવામાં આવવાથી સરકારના અનુભવી જડનેએ કહેલા હુકમની રૂએ કું જણાવું છે; નામદાર જડને સદરકું ચાલતો રીવાજ ના પ્રસંદ કરે છે, કેમકે તે હનસાફના હેતુથી વીરજ છે. તેમજ બાબતો અને બીજી જાતી સાતી વરગના મોકલોની અપવિત્રપણાની બાગણી માટે તે રીવાજ ચલાવવા કંઈ જરૂર જણાતી નથી.

માટે તે બાબત વળી વધારે જણાવવા તમને જરૂર છે કે, વમાએ તમારા તાબા ના અમલદારો તરફ એવા હુકમ બખવા કે, તેઓએ ઉપર બતાવેલી કોમના મોકલોને કોરટની અંદર આવવા દેવા, અને તેઓને વળી એવું પણ જણાવવું કે બીજા મોકલો સાથે તેવી હકથી જાતના મોકલોને સ્પર્શપર્ય ન થાય એવી ગોઠવણપણી સંજાળ બેઠેલી રીતે કરવી.

મુખ્ય સદર દીવાની અદાલત.

તા. ૧૦ નવેમ્બર સન ૧૮૮૩.

૬ જડને તા જોડા માટે.

ન્યાય પોતાના અમલદારોએ નિયેના નિયમો પ્રમાણે પોતાનો કીબાસ રાખવો:—

(અ) કીસ્ટરીકેટ અને યેશન જડનેએ તથા આથી કોરટ જડનેએ માહારાણી સાહેબના સલાહકાર બારીસ્ટરના જેવા કાળા રેશમનો જોડા પહેરવો અને બારીસ્ટરના જેવા બંધ બાંધવો.

(બ) સમાલકાજ કોરટના જડજિએ તથા પેહેલા વરગના સમારડીને જડજિએ બાચીરટરના નેપા જમી કાળાઆલપાકાનો પેહેરવો, તથા બંધ બાંધવો.

(ક) ખીળ વરગના સમારડીને જડજિએ કાળા આલપાકાનો ખુભતો જમી બાંધી સાથે પેહેરવો તથા બંધ બાંધવો.

૪ પોરટની ઝોડ વણ તથા પતકો મોકલવા બાબતના નિયમો:—

૧ સેથન જડજિએ, હાથકોરટમાં હોજદારી કામના કાગળીયા માકલવામાં નિયેના હોજદારી કામના કાગ- નિયમો પ્રમાણે વરતવુ;—
ળીયાં.

નિયમ ૧ જો—હાંથીવામાં બતાવેલા છલામાંના સેથન જડજિએ, પગરે

અમદાવાદ
અહમદનગર
આનંદજ.
પુના અને સોલાપુર
કુરત
ધાણા અને નાચીક

કાગળીયા પ્રથમ માકલવા, અને તે પોહોઆની રચીદ આબા
પછી, અસલ કાગળોનું પુડકું રજીસ્ટર કરાવી પુરત માકલવું.

નિયમ ૨ જો—હાંથીવામાં બતાવેલા છલામાં, કામના કાગળીયાની સાથે

બેલગામ અને કલાઈગી
ધારવાડ
રતનાગીરી
સતારા
કાનડા

નકસા પ્રથમ માકલવી, અને વચમાં ગણુ ઢિવસનો અંતર મુ
કી, અસલ કાગળીયા પાછળથી, રજીસ્ટર પુડકામાં માકલવા.

નિયમ ૩ જો—જો જગાએ આથીરુંદ જડજિની કોરટ ખીળ જુદા
રુથને હોય, તેવા આથીરુંદ જડજિને જો કામના કાગળીયા
પોરટ દ્વારાએ માકલે તેને ઉપરનો નિયમ ૧ થી બાકુ છે;
અને દરેક વખતે જો કાગળીયા માકલવામાં આવે તેની
સાથે નકસા કરવી.

૨ જગારે કાગળીયા ધણુ હેવાથી, જંગી કરી કોષ કોરટ તરફ માકલવામાં આ
વે, ત્યારે, તે કાગળો અબાબા બાબતની જુદા બખાલુથી
કપાલદ્વારાએ અખર આપવી.

બારે પુડકો જંગીમાં માકલ
વા તથા તે બાબત અખર
આપવા.

આથી મોકલવુ હાથ કોરટમાં પણ કરવામાં આવશે. જો કરી કાગળો માકલ્યા બાબ
તનું બખાલુ પોહોઆ પછી, ચોમ્મ વખતમાં સરકું કાગળીયા પોહોઆ નહીં તો તે બા
બતનો રીપારટ એકદમ કરવો.

૩ નીચે બતાવેલાં પતકો તથા કાગળીયા, દરેકની સામી બાજુએ બતાવ્યા પ્રમાણે
પતકો વીજેરે થી રીતે માકલવા. | હાથ કોરટમાં માકલવા:—

૧ ઢિવાની અને હોજદારી માચીક અને
તિમાચીક પતકો.

થેરા કરીને માકલવા.

૨ હાથ કોરટની અંદર તોમ્મદારે અપી

એવન

બ કરવાથી ફોજદારી કામચલાઉ પા
રાની કલમ ૪૬૪ પ્રમાણે બંધેલા કા-
રણીની નકલો.

૩ હાઈ કોર્ટના ફોજદારી તથા ઈવાની
આત્માથી કામના કાગળીયા પાછા
માફેલા જેની પેહોચ

ફક્ત પેહોચ ઉપર સો
હી કરવી અને હાઈ જી
ફ બપોલ કરવા ઈલામ
પાછી ખીડવી.

૪ રીસપોન્ડેન્સ ઉપર સમનો બબલવા
ડીસ્ટ્રીક્ટ જડજ તરફ માફેલા હોય
તમારે.

હાઈકોર્ટ બંધેલા કાગ
ળ ઉપર ઈટેરાની સાથ
તે પાછા માફેલા.

૫ નવિ બતાવેલા નમુના પ્રમાણે ડીસ્ટ્રીક્ટ જડજ અને ડીસ્ટ્રીક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ
એ, દરેક ત્રણ માસની આખરે, હાઈકોર્ટના રજીસ્ટ્રાર તરફ માફેલા કા
ગળો, તથા તેના તરફથી આવેલા કાગળો, જેમાંના જવાબ બપો ન હોય,
એવા કાગળીયાના સાધારણ રજીસ્ટ્રાર, હાઈ કોર્ટમાં માફેલા.

નામદાર હાઈ કોર્ટને બંધેલા પત્રો જેના જવાબ નથી આવ્યા, તેનું ત્રિમાસિક પત્રક.
તારીખ માટે સને ૧૮૭૦

કાગળો નંબર અને તારીખ.	જે બાબતસર કાગળ બ- ંધેલા તે.	રવાના કરવાની તારીખ.	ડીકા.

નામદાર હાઈકોર્ટ તરફથી આવેલા કાગળો જેના જવાબ નથી બપોયા, તેનું ત્રિમા
સીક પત્રક.

કાગળો નંબર અને તારીખ.	જે બાબતસર કાગળ બ- ંધેલા તે.	કાગળ પૈરાવાની તારીખ.	ડીકા.

૬ રથાનીક ચાલતાં નોંધાં.

કીરતીકં જડતે અને તેના તાખાની કોરોને જાણવા અટે, રથાનીક ચાલતાં નાણાંનો તકી કાખત, જાણવા અટે અકે ૧૭૨૨ જનરલ સાહેબ જ્યોતીસમાંથી મળેલું ફક્ક નિચે પ્રસિધ કરવામાં આવે છે.

નામ.	તારીખ.	વૃનન	તાવણી	કસોટી	ચોખ્ખ	૧૦૦ જે ની કી કાખત	કાંઈ જોએચાસિ છે	ડીમ.
		જેનમાં	કેરે અને કે જેનમાં.	સાફકે ચોખી પાવે	જેનમાં	સરકારી ચો હોરમાં		
સૈનાના શીકા—પોહોર								
અખદાવાદ	..	૧૧૫૨૧૦	૧.૨	૫	૬૦. ૬૧૦	૧૧૧.૦૫૮	૬૮૦૪૦	.. આ કીડા કોરે ની અંદર ચાસિ છે
જ્યોતીસમાંથી	..	૧૧૧૦૦૦	૬.૦	૫	૮૦.૬૧૦	૧૪૫.૦૬૩૮	૮૮૦૪૦	.. જોમપુર.
આરકોટ મહમદશાહી	સુવ	૧૧૧૦૩૦	૧.૦૬	૫	૬૧.૪૦૦	૧૧૦.૧૪૦	૬૦.૧૧૩	..
અસરશી, નતી જોમિયા, નેપુર ના હોરમાંથી
જ્યોતીસમાંથી	..	૧૧૪૦૧૦	૨.૦	૫	૧૦૦.૦૦૦	૧૧૪.૧૦૦	૬૮.૮૦૩	.. જોમિયા, નેપુર ના હોરમાંથી
કેરેકોર	..	૧૧૮૦૮૦	૧.૦૬	૫	૬૦.૪૮૪	૧૧૨.૮૪૫	૬૮.૧૮૫	.. આ કીડા કોરે ની અંદર ચાસિ છે
જ્યોતીસમાંથી	..	૧૦૦૦૦૦	૦.૩	૫	૬૫.૪૦૦	૧૧૮.૦૦૦	૧૦૨.૨૪૩	.. જોમિયા, નેપુર ના હોરમાંથી
કેરેકોર	..	૧૦૫૦૬૦	૨.૦	૫	૮૦.૩૦૦	૧૮૫.૮૨૦	૮૮.૦૦૦	.. જોમિયા, નેપુર ના હોરમાંથી
જ્યોતીસમાંથી	..	૧૦૫૦૦૦	૦.૦૬	૫	૬૧.૬૦૦	૧૧૪.૧૮૦	૬૮.૮૦૦	.. જોમિયા, નેપુર ના હોરમાંથી

[illegible]

દીવાની

પ્રકરણ ૬૬.

મુંબઈ દીવાની કોર્ટના આક્ટ (સને ૧૮૧૯ નો ૧૪ મા), દીવાનીખાનું, નકસા અને તરજીમા, બધું, રબ, પરીક્ષા અને પરચુરણ બાબતો.

૧ સને ૧૮૧૯ ના આક્ટ ૧૪ની કલમ ૩૯ અને ૪૧ ના સંબંધમાં નામદાર તાબાના અમલદારનાં કામ તથા કાગજોની નકલ આપવા બાબતના ધારા.

હાઈકોર્ટ એવું ફરમાવે છે કે, તાબાના અમલદારોએ સદરકુ આક્ટ પસાર થતી વખતે, જે કામ કરતા, તે કામ કરવું; અને સદરકુ આક્ટ પસાર થતી વખતે, જે

નિયમા પ્રમાણે, કાગજોની નકસા આપવામાં આવતી, તે પ્રમાણે આપવામાં આવશે.

૨ સરકારે, ઉમર અને જોખતા વિગેરે બાબતોમાં જે નિયમા પસાર કરેલા છે અને તાબાના અમલદારોની નિમ્નોક વિગેરેના ધારા. જે નિયમા હવે પછે પસાર કરવામાં આવે, તે નિયમા ને તાલિ રહી, સને ૧૮૧૯ ના આક્ટ ૧૪ ની કલમ ૩૯ ની રૂઝે, ડીસ્ટ્રીક્ટ અને સર્જીસ્ટ્રીનેટ જડજીના સમજા તાબાના અમલદારોની નિમ્નોક, નોકરીથી પ્રાકુરી, ખરતરરી, અને દંડની સજા કરવા બાબતમાં નિયે પ્રમાણે નિયમા કરવામાં આવ્યા છે:—

૧ (આ નિયમોમાં જેને મારે બીજી રીતે ફરાવ કરવામાં આવે છે તે શ્રીવાય) દરેક ડીસ્ટ્રીક્ટની દીવાની કોર્ટના તાબાના માલુસોની ડીસ્ટ્રીક્ટ જડજી નીમ્નોક કરશે, તથા તેના દંડ, અથવા તેને નોકરીથી પ્રાકુર અથવા ખરતરરે પણ તેજ કરશે. અને તેના આવી જાવના કુકમા હેવઠના ગણાશે; પરંતુ ડીસ્ટ્રીક્ટ જડજી નાજર, હેડકમારક અથવા ડીસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટના ચીરસ્તેદારને ખરતરર કરશે તેા, ખરતરર થએલા અમલદારને, તે બાબત હાઈકોર્ટમાં અપીલ કરવાનો હક છે.

૨ જુદા વિભાગના આર્શીસ્ટ જડજીને, જુદાના અમુક ભાગને મારે સને ૧૮૧૯ ના આક્ટ ૧૪માંની કલમ ૧૯ પ્રમાણે, જ્યારે અપીકાર આપવામાં આવે છે ત્યારે તેના તાબાના અમલદારના સંબંધમાં ડીસ્ટ્રીક્ટ જડજી નેઠથી તેની સતા છે, પરંતુ નાજર, હેડકમારક અને ચીરસ્તેદારની નિમણુક બાબતમાં, તેણે ડીસ્ટ્રીક્ટ જડજીની મંજૂરી મેળવવી જોઈએ; અને સદરકુ અમલદારોને ખરતરરીના કુકમ વિરૂધ્ધ હાઈકોર્ટમાં અપીલ ચાલી શકે છે.

૩ સર્જીસ્ટ્રીનેટ જડજીની કોર્ટના દસ રૂપિયાના મહીના સુધીના તાબાના માલુસોની નીમણુક સજા જડજીને કરશે, પરંતુ કારકુનોની નીમણુક બાબતમાં, જે ડીસ્ટ્રીક્ટ જડજી, અથવા ડ. પો. આર્શીસ્ટ્રીનેટ જડજી, તેના તાબાની અંદર સજા જડજીને હોય, તેની મંજૂરી મેળવવી જોઈએ; પણ ડીસ્ટ્રીક્ટ જડજી અથવા આર્શીસ્ટ્રીનેટ જડજીને, કોઈપણ નોકરને, કોઈ જગ્યાએ, પોતાની અથવા બીજા તાબાની કોર્ટમાં, ફેરવણી કરવાનો અપીકાર છે. આવી રીતે સજા જડજીને નિમણા નોકરોને દંડ

કરવા, નોંધરીખી માફક કરવા, અથવા બરતરફ કરવા, સખ જડાવેને અપીકારછે, પરંતુ તે બાબત ડીસ્ટરીક્ટ જડાવેને અપીલ થઈ શકેછે.

૪ અદાર વર્ષથી ઓછી અને પચીસ વરસથી વધારે ઉમરના અથવા ને કે કામ કરી ન શકે એવા હોય, તેવા માણસોને થીપાઈ અથવા બેલીફની જગા, કોઈપણ દીવાની ફોરેનના આતામાં આપવી નહી. ઉપરનો પ્રતીબંધ બહુમાં રાખી, થીપાઈ અથવા બેલીફની નિમણૂક કરતી વખત, જીભાની બાવા વાંચી અને લખી થકતો હોય એવા માણસને વધારે પસંદગી આપવી.

૬ સને ૧૮૧૯ ના આક્ટ ૧૪ ની કલમ ૪૦ પ્રમાણે, એનું ઠરાવવામાં આવેછે કે, ફોરેનના કબ્જારકનું કામ. | સદરહુ કમમમાં લખેલા કામો થીવાય, ડીસ્ટરીક્ટ જડાવે, અથવા સખ જડાવે, ચોમ્પ રીતે નિમણૂકના કબ્જારકને નિચેના કામો કરવાને અપીકાર આપેલા:—

- ૧ તરજુમા ખરા ઠરાવવા;
- ૨ ફોરેનની અંદર આવેલા કાગળોની પેાચમાં સહી કરવી;
- ૩ ફોરેનના થીફો પોતાની પાસે રાખેલા તથા ચોડવે;
- ૪ સરકારમાં અથવા હાઈફોરેનમાં માફકબવાના પત્રો જડાવની સહી થવા તથા તપાસણી માટે તપવાર કરવાં;
- ૫ જડાવેના હુકમ મળ્યા પછી રબના, આતાસખંધી, પગાર અને બાધા સખંધી, ખરચના ખીલ બાબતનાં, માશીક પત્રો, બન્ને અને એવી બીજી બાબતના લખાણમાં, “હુકમથી” એમ લખી સહી કરવા;
- ૬ દફતરના કાગળોની વ્યવસ્થા કરવામાં, તથા તેનો નાશ કરવામાં, તથા ધારા પ્રમાણે ફેલાક કાગળોના સાચવી રાખવા વિગેરેની જોડણી કરવામાં, દફતરદાર ઉપર હેમ રાખવા;
- ૭ રજીસ્ટરો, રોજનામ, રોજનામાં, ચાસેલા કામની ચોપડીઓમાં સહી કરવા;
- ૮ બજાવણી બાબતના કાગળો ઉપરના ચિહ્નના નિચે સહી કરવા;
- ૯ નકસી અને તરજુમા થવા કરેલી અરજીઓ થવા તથા હુકમ પ્રમાણે તેની વ્યવસ્થા કરવા;
- ૧૦ અરજીઓ અને અપીલો થવા; અને કોઈ અરજી અથવા અપીલ વાંધા અરેલ હોવાથી, ન થવાય તેવી હોયતો તે બાબત ગ્રહિત કરવા કબ્જારક બંધાયોછે;

૧૧ ચોમ્પ વખતે ચીફેલા પોલાવવાની અરજીઓ, અથવા હતાવેળ રજૂ કરવા નોટીસને માટે અરજીઓ આપવામાં આવી હોય તે થવા;

૧૨ હાવાની અંદર ફક્ત રજૂ કરેલા દસ્તાવેજો, અપીલની કુદત પુરી થઈ ગયા પછી, થેરાસાથે પાછાં આપવા;

નોટ—જ્યારે કોઈ દસ્તાવેજ પુરાવા તરીકે રાખલ કરવામાં આન્યો હોય, અથવા ને અસલ દસ્તાવેજ તરીકે રાખલ થવામાં આવ્યા તો હોય

૫—૧ ને કાગળોની નકલ મફત મેળા પક્ષકારોને હક નથી તેવા ઇંગરેજ નકલનવીસોની નિમનોઠાં ! અથવા દેશીબાધામાના કાગળીયાની નકલ કરવા માટે જો-
ઈએ તેટલા નકલનવીસો કીચડીકે જડજોએ નીમવા; અને તેઓની મહેનત બદલ
થા ૬૨ પ્રમાણે તેઓને અપાવવું તે ૬૨ પણ જડજોએ ચુકવે કરવો.

૨ આ કામને માટે, અચૂક ચપ્સોની નીમણુંક કરવાનો હેતુ એવો છે કે, કામના
કાગળો, બાછીતા, આબજીદાર, અને જવાબદાર માણસો સ્વીકાય, ખીલ્લના હાથમાં ન
જાય; અને જરૂર જણાય તેટલાજ માણસો નીમણુંક કરવાનો હેતુ એ છે કે દરેક જણ
ને પોતાનું યુજાન સાચી રીતે આપે તેટલી કમાઇ થાય.

૬૦ નકલ અને તરજુમાની ફી બાબતના નિયમો.

૧ ને નકલ અથવા તરજુમા મફત મેળાને કેમ્પ ચપ્સ કામદાર પ્રમાણે હકદાર
હોય તે બાબત શી થતી નહી.

૨ બધી નકલો ફક્ત શુષ્ક હોવી જોઈએ એટલું જ નહી પણ તે સારા હરફથી
બખી જોઈએ. વિદ્યારથીએ તથા ધરના આકરો ને કે બાગેજ સારા હરફે બખી થકે
છે તેવા પોકોની પાસે નકલ કરાવવાનો રીવાજ બંધ પાડવો જોઈએ.

૩ ઇંગરેજીમાંથી દેશી બાધામાં અથવા દેશી બાધામાંથી ઇંગરેજીમાં ને તરજુમા
કરવામાં આવે તે નિયમ (૨) જ્ઞમાં બતાવ્યા પ્રમાણે બખવ્યા.

૪ કોરેટની ઓફીસના તરજુમા ને અમલદાર અથવા અમલદારો કરતા હોય તે-
ની પાસેજ તરજુમા કરાવવા અથવા ને ચપ્સની ચોખ્ખા માટે સંતોષકારક રીતે
આવરી થઈ હોય તેવા ચપ્સને કોરેટના અધીકારીએ ખાસ નીમણુંક કરી તેની પાસે
કરાવવા.

૫ દરેક જીભાના જડજો (૧) નકલ કરવા બદલ અને (૨) દરેક જીભાના દસ્તા-
વેજના તરજુમા કરવા બદલ, શી મેવાને સાથે તેના તાખાની દરેક કોરેટ માટે, ચુકવે ૬૨
કરવો, અને તેને ચોખ્ખા ભાગે તો જુદી જુદી કોરેટોને માટે જુદા જુદા રેડો ચુકવે કરવા.

૬ દરેક દસ્તાવેજની નકલ અથવા તરજુમાની ફી, અચૂક કલારકને અથવા જેણે
દસ્તાવેજ તૃપ્તિ કર્યો હોય તેને આપવી; નકલનવીસો અને તરજુમા કરનારાઓને,
જડજોની મરજી પ્રમાણે, મહીનાની અંદર એકઠી થએલી ફી માસની આખર તારીએ
વહેલી આપવી.

૭ નિયમ જ્યાંને અનુસરી, કોઈપણ ચોખ્ખા ચપ્સે, પછી મને તો તે કોરેટના
ખાતાને હોય શીવા ન હોય, તેણે નકલો અને તરજુમા કરવા; પરંતુ કોરેટના કોઈ પણ
ખગારદાર નોકરે, ઓફીસના વખતમાં, ને નકલો અને તરજુમાને માટે ફી મળવાની હો-
ય, તેથી નકલો અને તરજુમા કરવા નહી.

• તારીખ પછી આગટ સને ૧૮૭૮ ના નવમર જંબુડ ના બાબખાતાના કરાવથી,
નકલ અને તરજુમાની ફી બાબતના ધારો જમાં બખ્યા પ્રમાણેની ગોઠવણ સરકારે કબુલ
રાખી છે, અને એવું જણાવ્યું છે કે કોરેટ મારફત અપાવી શીનો સાદા નજીના પ્રમાણે
હીસાબ રાખવો.

૮ પોતાના છુલાની કોરોમાં શી બાબતનું કોઈક તપ્પાર કરવામાં આવે કે પુરત દરેક ડીસ્ટ્રીક્ટ જડને, હાઈકોર્ટમાં ચલેર થવા, તે કોર્ટની એક નકલ ખાતમી.

૯ જે કોર્ટે ફેસેસી આપે છે તે કોર્ટે ડીવાની કામ ચલાવે ધારાની કલમ ૨૦૧ અથવા ૫૦૫ પ્રમાણે દરાવનો તરજુમા આપવાનો દરાવ કરે છે હોય તો તે બાબત શી થી નહીં; પરંતુ કુલેમી ડીસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટમાં ખાતમી દેવામાં આવે છે હોય અને તેથી કચી સબ જડજના ફેસેસીનો તરજુમા સેવા ડીસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટમાં અરજી કરવામાં આવી હોય તો, અરજદારે તરજુમાની શી આપવી.

૧૦ સમજા દરિયાની નકલ, કુલેમી તારના પોલીસકો હપર કરવી, અને પોલીસ દરાવની નકલ કરવા બા-
ખત, પા સંકેતો બાગ હાંસીયા તરીકે કોરો રાખવો; જડનેએ પક્ષ જનરેટો લખવી વખત આ રીત પ્રમાણે લખાણ કરવું.

૮ ડીવાની કોર્ટમાં આવેલી નકલો ઊપરની તારીખોમાં ફેરફાર ન અને નકલ સેવા અરજી કરવા તેટલા માટે, તે તારીખો અક્ષરે લખવી અને તે બાબતના ની, નકલ તપ્પાર થવાની યોરા હપર કોર્ટના કોઈ જવાબદાર અમલદાર સહી કરવી અને આબાની તારીખો અથવા દુકામાં સહી કરવી.
દાખલ કરવા બાબત.

૯ જ્યારે સબ જડને ઈંગ્લેન્ડમાં દરાવ લખે છે હોય, અને તે દરાવની નકલ સબ જડનેના ઈંગ્લેન્ડ કોઈ પક્ષકારને જોઈતી હોય તો, જે સબ જડજની કોર્ટમાં દરિયાની નકલો બાબત, તે નકલ કરનાર કોઈ ન હોય તો સદરકુ નકલ ડીસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટના નોકરોમાંથી કોઈ પાસે કરાવવી.

૧૦ દરાવ અને કુલેમીમાંથી નકલો આગતાર અરજદારોએ, નકલ ઊતરામણ અરજદારે નકલ ઉતરામણ શી અગ્રહણી, તે વખત કયાસ કરી, અરજી આપવી વખત શી પ્રથમ આપવી. આપવી; જે કંઈ બાકી વધુ હોય તો, નકલો આપવી વખત અરજદારને પાકી આપવું. જે નકલ કરવાને માટે પુરતા કાગળો આપવામાં ન આબા હોય, તો જોઈતા કાગળો કોર્ટે આપવા ને નકલો પુરત તપ્પાર દરાવવી.

તેટલા કાગળના તાર કોર્ટે આપવા હોય, તેટલા દરેક તાર દીક અરજદાર પાસેથી પા આને સેવા.

૧૧ કોર્ટ, શી આક્ટ (૭ જા સ. ૧૮૭૦ ને)ની કલમ ૨૦મી પ્રમાણે નિમિનાનીયમાઝ નામદાર મુબ્તહની હાઈકોર્ટે કર્યા, તે હિન્દુસ્તાનના ગવ કોર્ટ શી આક્ટની ૨૦મી રતર જનરલ ઈન કાઉન્ટીની પરવાનગીથી કુલેમી કલમ પ્રમાણે નીચમ રકાઈ મંજુર કર્યા અને સરવે પોલીસનામણના માટે પ્રમાણે

૮ થ કરવામાં આબા છે:—

૧ હાઈ કોર્ટની અપેલેટ કુલેમીમાં સમને વીગેરે બલવવા બાબતમાં જે શી હાલ સેવામાં આવે છે તે સેવામાં આવશે.

૨ ખીજી ડીવાની કોર્ટમાં જે શી સેવામાં આવશે તે બાબત સાથેના કોઈક માં બતાવેલું છે.

૩ પેલીકા પરાવાળા અને ખીજી થાપસો નેએને, હાઈ કોર્ટ થીવામની ખીજી કો

કોટાથી, સમનો વીગેરે બલબલ્લીના કામ ઉપર રાખવામાં આવ્યા હોય તેનો ખર્ચ નીચે પ્રમાણે છે:—

વરગ પહેસા	૦૦	૦૦	૨૫
વરગ બીજો	૦૦	૦૦	૨૦
વરગ ત્રીજો	૦૦	૦૦	૧૫
વરગ ચોથો	૦૦	૦૦	૧૨
વરગ પાંચમો	૦૦	૦૦	૬
			૬૨ મહિનો

આરે કુરોપિયન મેસીફ રાખવાની જગ્યા પર ત્યારે તેને રૂ. ૫૦ નો મહિનો આ પુવામાં આવશે.

જ બલબલ્લી ખાતાના તુખામ નોકરો ને દરેક છબાની ડિવાની કોટામાં રાખવામાં આવ્યા હોય તેના પાંચ વરગ કરવો, અને ઉપલા નિયમમાં બતાવ્યા પ્રમાણે વરગવાર તેઓને પગાર આપવો.

૫ વરગ કાંઈ મેસીફ અથવા પડાવાળાને, જો તેને સાફ અખતા વાંચતા આવડતું હોય તોજ તેને ત્રીજા વરગમાં રાખવા કરવો, અને સામાન્ય રીતે વાંચતા અખતા આવડતું હોય તોજ તેને ચોથા વરગમાં રાખવા કરવો.

૬ પાતાની અને તાલાની કોટાની અંદર સમનો વિંગેરે કહાડવા ખરે કહાડા માથુસો જોડાએ તે નજી કરી વખતે, દરેક કીસ્ટીકં જડાને, દરેક માથુસે એક વરસની અંદર સરાસરી ૪૦૦૦ સમનો વીગેરે કહાડવા જોડાએ, તે વાત બહામાં રાખવી.

૭ સમનો વીગેરે બલબલ્લી અને પડાવાળાની સંખ્યા કુદરત કરવી જાયતે, દરેક કીસ્ટીકં જડાને બહામાં રાખવું જોડાએ કે દરેક મેસીફ અને પડાવાળાએ સરાસરી નીચે બતાવેલી સંખ્યા પ્રમાણે સમનો વીગેરે બલબલ્લી જોડાએ:—

છાંચી—

સુરત	૦૦	૦૦	૦૦	૦૦	૧૫૦૦
અહમદનગર	૦૦	૦૦	૦૦	૦૦	} ૧૦૦૦
સતારા	૦૦	૦૦	૦૦	૦૦	
અમદાવાદ	૦૦	૦૦	૦૦	૦૦	
થાણા	૦૦	૦૦	૦૦	૦૦	
આનંદ	૦૦	૦૦	૦૦	૦૦	
પુના	૦૦	૦૦	૦૦	૦૦	} ૧૦૦
સોલાપુર	૦૦	૦૦	૦૦	૦૦	
રતનાગીરી	૦૦	૦૦	૦૦	૦૦	
મેલગામ	૦૦	૦૦	૦૦	૦૦	
કલ્યાણ	૦૦	૦૦	૦૦	૦૦	
ધારવાડ	૦૦	૦૦	૦૦	૦૦	} ૧૦૦
કારવાડ	૦૦	૦૦	૦૦	૦૦	

૮ આમ કાજ કોટાની અંદર, સમનો વીગેરે કહાડવા તમા બલબલ્લી કરવા કહાડા માથુસો જોડાએ તેની સંખ્યા કુદરત કરવી જાયતે, દરેક કીસ્ટીકં જડાને બહામાં

રાખવું કે દરેક કારકુને વરસની અંદર સર.સરી ૪૦૦૦ સમનો વીગેરે કઠાડવા, અને દરેક મિલીદિ અથવા પઠાવાળાએ તેરલીજ યુદ્ધમાં ૨૦૦૦ સમનો વીગેરે બાળવા જોઈએ.

કોષ્ટક “અ”

દરેક માણસને સમન બાળવા બાબત અથવા દીવાની કોરોમાં કઠાડેલા જાહેરના માને અટિ મેવાની શીનું કોષ્ટક.

જ્યારે રૂ. ૨૫ ઉપરથી રૂ. ૧૦૦ ઉપર	રૂ. ૧૦૦ ઉપરથી રૂ. ૫૦૦ ઉપર	રૂ. ૫૦૦ ઉપરથી રૂ. ૧૦૦૦ ઉપર	રૂ. ૧૦૦૦ ઉપરથી રૂ. ૫૦૦૦ ઉપર	રૂ. ૫૦૦૦ ઉપરથી રૂ. ૧૦૦૦૦ ઉપર
પ્રતિ પાંચ રૂ. ૧૦૦ ની અંદર	પ્રતિ પાંચ રૂ. ૫૦૦ ની અંદર	પ્રતિ પાંચ રૂ. ૧૦૦૦ ની અંદર	પ્રતિ પાંચ રૂ. ૫૦૦૦ ની અંદર	પ્રતિ પાંચ રૂ. ૧૦૦૦૦ ની અંદર
૨ આના	૪ આના	૮ આના	૩. ૧	૩. ૨
				૩. ૪

સરકારી ગેલેરી તા. ૧૧ મી
માસ અને ૧૮૦૬ પાને
૨૨૧

આ ટેબલમાં બતાવેલા શીવાવના દરેક સ
મન વીગેરે અથવા જાહેરના માને અટિ આ
ક આના પ્રમાણે શી મેવામાં આવશે.

અથવાદો.

૧ મો—જોના સમનો વીગેરેને અટિ ઉપર બતાવેલા દરથી બમણી શી મેવામાં આવશે:—

- (૧) પ્રતિવાદી અથવા શહેરને પકડવાને વારંદ;
- (૨) બીગાડ વીગેરે ન કરવા બાબત તાકીદ હુકમ;
- (૩) કરારનો બંધ અથવા અપહરણ જાતી ન રાખવા બાબતનો તાકીદ હુકમ;
- (૪) હુકમનામાં પેલેલા પ્રતિવાદી, અથવા નાથી જતા શહેરની મીલકત જમ કરવા બાબતનો હુકમ;

૨ જો—કોરો પેતાથી તેની સત્તાને હીરકાર થવાથી તે બાબત બધામાં મેવા સમન વીગેરે કઠાડવા હોય તે તે બાબતની શી મેવામાં નહીં આવે.

૩ મો—જો અથવા વધારે મિલીદિ અથવા પઠાવાળાની ત્રણ દીવસ કરતાં વધારે નોકરીની જરૂર હોય ત્યારે તે પગકારની અરજ ઉપરથી સમન વીગેરે કઠાડવામાં આવેલા હોય તેની પાસેથી, ઉપલા નિયમોમાં બતાવેલા પ્રમાણની શી શીવાવ, ત્રણ દીવસ કરતાં વધારે તેરલી યુદ્ધ માટે તેરલી યુદ્ધનો મિલીદિ અથવા પઠાવાળાને પગાર મેવામાં આવશે.

કરો (૧)—જો જોએ સમન વીગેરે બાળવેલા હોય, તે જોએ જતા આવતા સરકારી ગેલેરી, તા. ૨૦ જાને | જે વખત માટે, તે ઉપર બતાવેલી યુદ્ધનો વારી સ. ૧૮૦૬ પાને ૫૧ | બાંધ છે એમ ગણવામાં નહીં આવે.

કુટુંબ (૨) — ને ઉપર ખતાવ્યા પ્રમાણે બેલીકોને થગાર આપવામાં એક આ નાનો કંઈ બાગ હોય તો, તેટલા બાગ છુટ આપવામાં આવશે.

- ૧૨ કોઈ કોરટમાંથી સમન વિગેરે કાઢાડતાં પેલેલાં, સદરકુ કોરટના ચોગ્ય અમલદારે, કોરટશીનો આંકડો ગણી મુકરર કરવો, અને ને ચાપસ પાસેથી તે શી સેવાની હોય તેને તે ખાખતની ખબર આપવી. આ ખબર આપ્યા પછી આર દીવસે પુરા થાય તે અવધ સદરકુ શી કોરટમાં બરવી. ચોગ્ય કારણને માટે ઉપલી અ-

દત્તમાં વધારે કરવા કોરટને અખતીયાર છે.

ને અરજી ઉપરથી સમન વિગેરે કાઢાડવામાં આવેલાં હોય તે ઉપર, કોરટશી અવધ આપેલી રીતે બગાવવી.

શી બચા પછી (પણ તે પેલેલા નહીં) સમનો, નોટીસ, વોરંટ અથવા બી નો કુકમ તબદાર કરવો.

- ૧૩ કોરટ કોરટના નાજરને બગતા નિયેના નિયમો ધણી સંબાળથી અમલ માં લોવવા જોઈએ:—

૧ રોકડ મેળની અંદર આવક અને ખર્ચ ને બખવામાં આવે તેની અંદર નાજરને કરવાની જેના કુકમથી તે કરવામાં આવે હોય તે જણાવવું.

કામ.

૨ હમથના ઉપબાગ માટે ને રોકડ નાણાં રાખવામાં આવે તે નાજરે કચે રીતા વખતમાં પોતાની પાસે રાખવા, અને ને નાણાં આવે તે પોતે સેવા અને ખર્ચ માટે ને નાણાં આપવાં તે પણ પોતે જાતે આપવાં.

૩ ટેપુટી નાજરે ઓશીસના ચોપડા રાખવા.

૪ જડજની રજા પરવાનગી શીવાય નાજરની પાસેના ખર્ચામાંથી અગાઉ ધીરધાર ન કરવી.

૫ નાવારસ મીલકત નાજરને જલદીથી મળી શકે એવી રીતે રાખવી, અને તેના ઉપર બરોબર દેખરેખ નાજરે રાખવી.

૬ દંડ વસુલ કરવા ખાખતના કુકમોનું પત્રક જડજ અને આશીરદર્શ જડજની ઓશીસમાં રાખવું; દરેક ચલીતાની આખરે, ફેટલા દંડ ખાખતના કુકમો આવ્યા, તેમાંથી ફેટલાનો દંડ વસુલ થયો, અને ફેટલાનો ખાકી છે એ ખાખતોનું પત્રક નાજર પાસેથી મગાવવું, તથા કુકમો ન બચાવવામાં આવ્યા હોય, તે ખાખતનું સંતાપકર્તા કારણ તેણે ખતાવવું.

૭ જ્યારે જ્યારે સગવડ હોય ત્યારે ત્યારે જડજ નાજરને હિસાબ પોતે તપાસવો અથવા ખીજને તપાસવાનો કુકમ કરવો.

૮ કસેક્ટરની તોમીની અંદર, ને મીલકત નાજરના અમલમાં હોય તે મીલકતની પેટી અથવા પેટીઓ, સલામતીને માટે રાખવાને, નાજરને પરવાનગી છે; પરંતુ તે પેટી અંદરની મીલકતને માટે, કસેક્ટર ખાતાની માણસો જવાબદાર ગણાઈ શકતા નથી.

૯ કસેક્ટર ખાતાના માણસોનું એ કામ છે કે પેટીઓ નિર્ભય જગોએ છે અને નાજર અથવા ખીજે માણસ જેને જડજ તે કામને માટે નોંધે.

(૧૦૦)

શીવાય ખીલે માણસ તેને કહાડતો નથી એ જોવું; જે ૧૪૭૧
 ચામ્ય જણાય તેા દરેક પેઢીને તે તાબાં હેવાં, અને એક કુંચી નજરવા
 સે રાખવી અને એક પોતાની પાસે અથવા આશીરહન્ટ પાસે રાખવી,
 ૧૦ દરેક કોરટની અંદર ૧૨૫૨થે એક લીરક ચોડવું, તેની અંદર કુકમ-
 નામાના કરજકારોનાં નામ અને કુકમનામાના મિલ્લુકારોને તેઓના પેસા-
 આપ્યા પછી બાકી કેરલા રજા તે ખતાવવું.

૧૪ પેસા અને કોરટશીની રકમો પક્ષકારોએ આપી હોય તે બાબતની નાજર આપ
 વાની રચીદનો નમૂનો.

નંબર

નંબર

પાસેથી ચીરોચવાનું

રકમ	રકક		કોરટ શી	

પાસેથી

નો

નંબર

માટે

રકક			કોરટ શાખાનો, ક		
			શી રખાસનો		
			રકમ અથવા ખા		
			લ કામનો		
			નંબર		

(સહી)

કોરક

ના નાજર

તા.

૧૮૭

વારીખ

૧૮૭

(કુકામાં સહી)

નાજર

૧૫ વધીવતનાથું કરવા વગર મરનારની મિલકતનો વહીવટ નાજરે રૂમ કરવા તે-
ના નિયમ

૧ સન ૧૮૨૦ ના ૮ રેગ્યુલેશનની કલમ ૧૦ પ્રમાણે જ્યારે નાજર વહીવટ
કરનાર નીમણ ત્યારે તેણે સન ૧૮૨૦ ના ૮ રેગ્યુલેશનમાં આપેલા (ક)
પરીચીટ પ્રમાણે માલ મીલકત કબજે પેલી વખતે જાહેરનાથ જડજ સાહે
બની સહી થીજા પેલા સાહે રજુ કરવું અને પછી તે પ્રગટ કરવું.

૨ સન ૧૮૨૮ ના ૮ રેગ્યુલેશન પ્રમાણે વધીવતનાથું કરવા વગર મરનારની
મીલકતનો વહીવટ કરનાર નાજર નીમણ ત્યારે કલમ ૧૦ ની રકમ ૭
પ્રમાણે તે મીલકત હાથરને સોંપવામાં આવે અગર રકમ ૪ પ્રમાણે તે વેચી
તેના પૂર્ણ સરકાર વિજેટીમાં જમાં કરાય ત્યાં સુધી તેને મહેનત બદલ
કાંઈ મળ્યે નહીં; પણ ઉપરની વેમાંથી એક પણ રૂપિય તે મીલકતનો કબજે
છાડે ત્યારે જેટલી મીલકત તે પાછી સોંપે તેના કીમત ઉપર દરસેકડે
પાંચ ટકા પ્રમાણે તેને મળી શકે.

૩ સન ૧૮૪૧ ના ૬ મા આક્ટ પ્રમાણે મીલકત કપરેકર (રકબ) ને સોંપવા
માં આવ્યે તે તેજ આક્ટની ૭ મી કલમમાં નહીં કરેલી મહેનત બદલ
આપવાની રકમ ઉપર નજર રાખવી; એકઠે જંગમ મીલકતની કીમત ઉ-
પર પાંચ ટકા અને વહીવટ કરેલી સ્થાવર મીલકતની વાર્ષિક ઉપજ ઉપર
પાંચ ટકા.

૪ વધીવતનાથું કરવા શીવાય મરનારની અગર જેના વારસ જાણવામાં નથી
એવા માણસની મીલકત ડીરિટ્કેટ કોર્ટમાં પ્રાકબવી એવા કોઈ માણ-
સને તે મત થાય ત્યારે તેણે પોતાના તાબાના અધીકારીને રીપોર્ટ જડ
જ સાહેબ ઉપર પ્રાકબવો. અને જો જડજ સાહેબનો અભીપ્રાય માણ
સને તે મતને મળ્યે તો તે મીલકત કબજે પેલાનો નાજરને કુકમ કરમાવ્યે
અને જો તેથી જુદા પડ્યે તો તે મીલકત પાછી સોંપવાનો અગર જેના
મુજ સ્વાધીનમાં છે તેના કબજામાં રહેવારેવા કુકમ કર્યે.

૫ સન ૧૮૨૦ ના આક્ટમાં રેગ્યુલેશનની ૧૭ મી કલમ પ્રમાણે વધીવતના
થું કરવા વગર મરનારની મીલકત સંબંધી જાહેરનાથું પ્રગટ કરવા માંખ
તનું સમથું અરમ્ય તે મીલકતમાંથી આપવું.

૬ વધીવતનાથું કરવા વગર મરનારની અગર જેના વારસ જાણવામાં નથી
વધીવતનાથું કરે આપ્યા તે માણસની મીલકતનો જ્યારે ડીરિટ્કેટ કોર્ટને
રવા વગર મ નાજર વહીવટ કરનાર નીમણ તો તેણે આ બગલ આપે
રનારની મીલ મા નમુના પ્રમાણે હિસાબની ચોપડી રાખવી. વ્યાજના
કતનું રજુ કરે

તેમજ તે મીલકતથી ઉપજેલા ખીજાં નાણાં નીજરના સાધા
રજુ રાજમજ અને ખાતામાં રાખવા કરવા.

જેમાં ખીલ અધિકારીની નીમણૂક કરવાની જરૂર નથી એવી કુંડી રજાની અરજીઓ ન્યાયખાતાના સહુદી અધિકારીઓએ હાથકારતે કરવી એકું જે સરકારમાં ફરમાવવામાં આવેલું છે તે ન્યાયખાતાના સન ૧૮૧૬ ના નંબર ૪૧૩૨ ના સરકારના તરફ સરકારનું ધ્યાન એવવાની તમને વિનવી કરવા નું નામદાર ચીફ જરૂરીસ અને જડલેએ અને ફરમાવેલું છે. આ સરકારનારે યથો હોય એવું જણાવું નથી તોપણ નામદાર સાહેબો જણાવે છે કે તે પ્રમાણે જાગ્રેજ અમલ કરવામાં આવેલું છે. હકની રજાને માટે ન્યાય ખાતાના અધિકારીઓ વારંવાર સરકારને જાણવાર અરજ કરે છે અને તે અને રજા મળવાની જાહેર ખબર સરકારી ગેજેટમાં છપાય છે ત્યાર પહેલાં હાથકારતે તે જાખતની ખબર મળતી નથી.

જડલે હકની રજાની અરજ કરે છે ત્યારે થકી વખત તો ખીલ અધી કારીની નીમણૂક કરવી ફરજ જણાય છે એવાત ખરી છે; પણ ખીજી ની મણૂક કેમ જાખતમાં કરવી તે અને ક્યારે ન કરવી તેના વિષય ડીરિફ્ટ કંદ જડજ કરતાં હાથકારતે જડલે સારો કરી શકે એમ તે નામદાર સાહેબોનો મત છે. ન્યાયખાતાના સહુદી અધિકારીઓ અને રમાલ કાજ કારતના જડલેની હકની રજા જાણવાની અરજીઓ આડોલેન્ડ જનરલ આરંજ હાથકારતે મોકલતી એવી તે સાહેબોની સચવા છે. અરજી પોહોચતાં રજા આપવી કે નહીં અથવા ખીલે અધીકારી તે જમ્યાએ નિમણે કે નહીં તેનો હાથ કારત નિર્ણય કરશે અને આવી નિમણૂક કરવી આવશ્ય જણાયે તો અરજીનો ઉપર નિર્ણય કરવા સાથે તે સાહેબો પોતાના અખિયાય સહીત તે સરકારમાં મોકલાવશે. પણ જો તે સાહેબોની ધ્યાનમાં એમ આવશે કે ખીલ અધિકારીની નીમણૂક કરવા થીવાય રજા આપી શકાય અને તેથી સાર્વજનિક કામને હરકત નહીં પડે તો તે સાહેબ વધારે લખાણ કરવા થીવાય રજા મંજૂર કરશે.

સન ૧૮૧૬ ના નંબર ૪૨૩ ના સરકારના કાગળ ઉપરથી જણવામાં આવશે કે નેકનામદાર અવરનર ઇનકાશી-શીલનો ત્યારે એવો મત હતો કે સાર્વજનિક કામને હરકત થવા થીવાય ન્યાયખાતાના અધીકારીઓને કુંડી હકની રજાઓ ક્યારે આપી શકાય તે જાતની તુલના કરવાનાં હાથકારતે સારામાંસારા સાખત છે અને તે પત્રમાં દરથાવેલા નિર્ણય હાલ પણ ખી રા છે એવો મત નામદાર સાહેબોનો છે.

કરાવ—આ સૂચનાને માટે નામદાર હાથકારતેનો ઉપકાર માનવો અને તે અમલમાં લાગવા સાથે કુકમ ફરમાવેલું.

(સહી) એ. જાન્સીય.

આ. આંડર સેક્ટરીનીસખત

સરકાર.

૧૦ આડોલેન્ડ જનરલને પુજા થીવાય ડીરેક્ટરીક જડલે સમારડીને જડલેને કયા- જુલ રજા આપી શકાય એવું હોય તો તે આપવાને ય- ખાત્યાર છે પણ જો તે અધિકારી પોતાનો શુકામ હાડી

અવ તો તેનો ઈષ્ટાં હાથકોરકને કરવો.

૧૮ ખીન્ને ડેકાણે કોરક બરવા અવ તે શીવાય જ્યારે જ્યારે ડીરકક, જોઈક,

ક્રામ ડેકાડીને જ્યાં
તથા ત્યાંપણ આપા
નો ઈષ્ટાં જડત્તેએ
કરવો.

આશીરકં અને સમાલ કાજ કોરકના જડત્તે જ્યાં પોતા
ની કોરક સાધારણ થીતે બરેકે તે સુકામ ડેકાડી અવ ત્યા
રે તેનો ઈષ્ટાં હાથકોરકને કરવો અને પાછા આપે ત્યા
રે ખીન્ને ઈષ્ટાં કરવો.

૧૯ જ્યારે જ્યારે ડીરકક, જોઈક, આશીરકં અને સમાલ કાજ કોરકનો જડત્તે

કોરકમાંથી હાડા કરતાં
જ્યારે ગેરહાજરીનો ઈ
ષ્ટાં કરવો.

આમજી ૨૯ મંચાયા શીવાય માંથી અગર ખી
જા કોઈ જરૂરના કારણથી એક મહીનામાં બે ડિવસ કરતાં
જ્યારે કોરકમાંથી ગેરહાજર રહે તો આથી ગેરહાજરી આ
ને તેના કારણોનો ઈષ્ટાં હાથ કોરકને કરવો. આથી બા

બનમાં સપારકીને જડત્તે ડીરકક કોરકને ઈષ્ટાં કરવો.

૨૦ જ્યાં સુધી સપારકીને જડત્તે પોતાના ખાત ઉપર સખત દેખરેખ નહી રાખે

સપારકીને કોરક આ
ને ખાતાની તપાસઆ
ને તે ઉપર દેખરેખ

ત્યાં સુધી અવગરથા હુમ્મી રહેશે. તેથી આ અવગર
ની કરજ ઉપર ધ્યાન આપવાનો તેમજ નહી કરાય કરવો
જોઈએ. જો બની શકે તો ડીરકક જડત્તે વરસની અ

નુકુળ માસમાં બધા સપારકીને જડત્તે એકા કરે
વા અને તેમને જે ખાખતનો શક હોય તે ખાખત ઉપર વીચાર કરવા એક સ
ભા જોખવી. અથ્થક વખતે ડીરકક જડત્તે અથવા આશીરકં જડત્તે જ
તે જડ સપારકીને કોરક તપાસની અને કરતર, વહીવટ, અને કીસાબની તપા
સ બધું ખાતરીથી કરવી, અને તપાસમાં જો કોઈ એવી ખીના જાણવામાં આવે
કે તેના ઉપર અવગર ધ્યાન ને અવગર જોઈએ તો તેનો ઈષ્ટાં હાથકોરકને કરવો.

૨૧—તહેવાર અને રજા સંબંધી નિયમો—

૧ સન ૧૮૯૫ ના ૧૪ મા આક્ટની કલમ ૪૩ મુજબ તેમાં આપેલા હાડા

તહેવારની યાદ

શીવાય જોડેના પત્રકમાં આપેલા હાડા ડીરકક અને સ-
પારકીને કોરકમાં રજાના ડિવસ તરીકે મંજૂર કરવામાં

આપા છે. જે દિવસે સુવર્ણ અથવા મંદનું મહેલ દેખાવું હોય તે ક
હોય ખસી કોરક બંધ રાખવી.

૨ કપીત્ર વહી નેવા ફેસિક વરસે આવતા અસાધારણ તહેવારની રજા મેવી
હોય તો આ સંજોગોને સાથે અરજ કરવી

૩ કીસેબર માસની શરૂઆતમાં ડીરકક જડત્તેએ ડીરકકની ખાયામાં

ડીરકક જડત્તેએ
કરવો રજાનો હીરક
કરવું.

તહેવારની રજાનું હીરક તાજા કરવું અને તેમાં આવતા
વરસમાં જે મહીનાની જે તારીખે તહેવાર હોય તે વરસ
વર્ણ. ડીરકક ના બધા અધિકારીઓ અને કોર્ટની

માહિતીને સાથે આ હીરક કરવું.

૪ હાઈકોર્ટ મંજૂર થઈએ તે શીવાય ખીન્ને કોઈ દિવસે કોરક બંધ રાખવી નહી.

૧ હાથના યોગન પ્રમાણે ૭ આઘાડીઆની રત્ન સારૂ યોગની કોરેશ બંધ કરીફેક્ટ અને સ બરવાની પરવાનગી મંગાવવાની અરજી તે રત્ન સરૂ થવા બારડીનેટ કોરકેમો ની તાગીપ બતારી હોય તેના ઓઘામાં ઓઘી વલુ મકી વેકેશન (રત્ન)

મુકરર કરવામાં ન આવે અને આ રજાનો દિવસ એવી રીતે મુકરર કરવા કે તે દર વરષે પહેલી અપરેલમાં તે ૧૫ મી જુન સુધીમાં આવી જાય, વરસના બીજા દિવસે આગમાં આ રજા બિગવવાની અંજુરી હાય કે-રકે આસ કારણ થીવાય આપણે નહી.

૧ આશરે પહેલાં બે અને ૧૫ મી અઠાણપરથી શરૂ થાય એવી રીતે ગણ ગણ સ્થાનકાલ ઠોરડની અઠવાડીઆની બે રજાઓ સ્થાનકાલ ઠોરડને સાથે મંજૂર કરેલી છે. એ જાહેર રજા શરૂ થવાની હોય ત્યારથી એાઠામી એાઠા ગણ મહીના પહેલાં ઠોરડ બંધ કરવાની પરવાનગી મેળવવા સાથે અરજી માલમતી (સરકારનો કાગળ નંબર ૨૫૪૪ તા. ૨૩ મી અપ્રેલ ૧૮૭૮)

૨૨ ને ઠોરમાંથી સમન વીગરે નિકળ્યા હોય તેની હકુમતની બહાર તે બળવવા સા
નાણાંથી રીતે જા ૩ ટપાલ અરચ વીગરે યાવ તે આપવાને ટપાલ માર-
કલવાં ૩ તે જાણેલી ટપાલની દીક્રિટા ન જોવાય તેટલા સાદ
એમ કરાપવામાં આવે છે કે ધિવાની ઠોરોએ જ્યાં જ્યાં મળીઆરડ-
ર ઓશીસ હોય ત્યાં તે ઓશીસની મારફતે નાણાં જાકલવામાં અને જ્યા
રે દીક્રિટા જાકલવામાં આવે ત્યારે જો દીક્રિટા કાગળ રજીસ્ટર કરાવવા
નું અરચ મળી થકે તેટલી હોય તો ને કાગળમાં દીક્રિટા જાકલે તે રજી-
સ્ટર કરાવે એમ પક્ષકારને બહા મળ્યું કરવી.

૨૭ પ્રોધોનોદરીની ખાસે જવાના કામળ ઉપર રજીસ્ટ્રારનું અને રજીસ્ટ્રારના કામળ ઉપર પ્રોધોનોદરીનું શીરનામું લેવાથી થયેલી ગંઠમઠક અ ને રીલ થયેલી જણાવાથી એમ કહી શકાય છે કે

“બી પ્રોપોઝીટરી, હાઈ ફાસ્ટ” એવું ચીરનાથ કરવું અને નો કામ
જો આપેલે સાઈડમાં ખાકભાના હોય તો જીપર “બી રજરફાર, હાયકો
રટ” એવું ચીરનાથ કરવું.

હાઈ કોર્ટ ઉપર મુકીલ કોર્ટમાંથી ખાતમવાને સારા ખાતમમાં મુકમના માં (ડી.કો) અને મુકમા.

‘‘શુદ્ધીકરકારકો બળભવા સાથે પ્રોચિનોઝી તરફથી આવેલાં કમન થી
મરતા રીકર્ન.’’

- બધા કમીશન અને સાધારણ રીતે પ્રોવોનોટરીએ ચુકવેલ કોરટ તરફ માફિયા બધા કાગળો ને હાઈકોરટ ઉપર પાછા મારફતવાના છે તે બધા હાઈકોરટની આવીજનલ સાઈડમાં મોકલવા.

૨૪ સપ્ટેમ્બર ૧૮૭૭ અને હાઈકોર્ટના વકીલના હોદ્દાની અને ડીસ્ટ્રીક્ટ વકીલની પરીક્ષા—

આ વિષય ઉપર કરેલા બધા નિવેશ ૨૬ કચી હાઈકોર્ટના નામદાર ચીફ જસ્ટીસ અને જડજેઝ્સ, સપ્ટેમ્બર ૧૮૭૭ અને હાઈકોર્ટના વકીલના હોદ્દા અને ડીસ્ટ્રીક્ટ વકીલ થનારની પરીક્ષા સાથે નીચેના ધારા ચુકર કરવા છે.

ધારા.

૧ પરીક્ષા આપનારની યોગ્યતા બાબત બે ધોરણે રાખવામાં આવશે. સપ્ટેમ્બર ૧૮૭૭ અને હાઈકોર્ટના વકીલની પરીક્ષાના ઉપદેશારને હંમેશા ધોરણ (હાઈકોર્ટના) પ્રમાણે પાસ થવું જોઈએ. અને ડીસ્ટ્રીક્ટ વકીલની પરીક્ષાના ઉપદેશાર નીચલા ધોરણ (સાધારણના) પ્રમાણે પાસ થવું જોઈએ. એ બે ધોરણની પરીક્ષા એકની એક થશે અને પરીક્ષા દરેક વર્ષે ફેબ્રુઆરી અથવા માર્ચ માસમાં અગર હાઈકોર્ટ નિર્માણ કરે તેવે બીજા હોદ્દા અનુકૂળ થાય તે થવામાં આવશે અને ને હાઈકોર્ટ ચુકર કરવામાં આવશે તેની નોટીસ સરકારી ગેઝટમાં આપવામાં આવશે.

૨ હાઈકોર્ટના નામદાર ચીફ જસ્ટીસ અને જડજેઝ્સ નિમણી કમીટી પરીક્ષા થશે. પરીક્ષામાં મેસનર ને ઉપદેશાર હોય તેણે હાઈકોર્ટની આપેલ સાઈડના રજીસ્ટરારને જુદી જુદી અરજી મોકલવી.

૩ ઉપરના હોદ્દાઓ હોદ્દાને માટે યોગ્ય થવાની મહારાષ્ટ્રી સાહેબની પ્રત્યક્ષી હાઈની પણ હવેલા હશે તે આવી પરીક્ષામાં આવી પરીક્ષા આપવાનો તેને હક છે; પણ આગળની પરીક્ષક કમીટીએ તેને પરીક્ષામાં મેસનરનો પ્રતિજ્ઞા કર્યો ન જોઈએ અને પરીક્ષાના ડેરેલા ધોરણ પહેલા આવેલા જાનેવારી માસની પહેલી તારીખે અગર ત્યાર પહેલાં હાઈ ધોરણે પોતાની અરજીની સાથે રજીસ્ટરાર ઉપર નીચે બખેલાં સરટીફિકેટ બી ગેરે મોકલવાં જોઈએ.

(અ) પોતાનો જન્મ થયો તે જન્મનું અને પરીક્ષાની તારીખે તેની ઉંમર બાબત ક રતાં વધારે અને પાંત્રોસ વરસ કરતાં ઓછી છે એવું સરટીફિકેટ;

(બ) અંબાઈ હલાકાતા ડીસ્ટ્રીક્ટમાં વધરાતી જાંબુ, જેમકે ગુજરાતી, મરાઠી, અથવા કાનડી બાષામાંની એક જાણ શુદ્ધ અને સહેલી રીતે બોલી, વાંચી અને લખી શકે છે એવું અને અંબાઈની કુનીવરચીટીની માંડચીકમિયન પરીક્ષા તેણે પાસ કરી છે એવું સરટીફિકેટ;

(ક) પરીક્ષાનો ને ધોરણ ચુકર થયો હોય તેના પહેલા આવેલા અગાઉના માસની પહેલી તારીખ પછીનું મેજલેસ સાચી ચાલનું સરટીફિકેટ;

(ડ) હસ રૂપીઆ શીતા (જેની પહેલાં રજીસ્ટરાર આવશે.) ને ઉપદેશારનાં સરટીફિકેટ

સંતોષકારક નહીં માલમ પડે તો શી ખાલી આપવામાં આવશે.

૪ ત્રીજા પારામાં કહેલાં સરદીશીકે ઉપર ડીરેક્ટર ૧૭૩૧, મુખ્યાલની સમક્ષે જોરડના પહેલા ૧૭૩૨, મુખ્યાલની મુન્શિયરશીડી સાથે એકામથી હોદ્દાપત્ર મેળવે અથવા વિદ્યાભ્યાસના મુખ્ય છઠ્ઠ (પ્રિન્સીપાલ), સરકારી શા. મુલના અધ્યાપક (પ્રોફેસર), મુખ્યાલ પંચાકાન્તી બહારના છબાના રેથી સંસ્થાનામાં મુખ્ય નવાયી, એકત્રીકપુટીય અથવા પોલીટીકલ અધીકારી અથવા હાઇ જોરડના રજીસ્ટ્રાર સહી કરી શકે.

૫ આગળના અગર હોદ્દાના નિયમ પ્રમાણિ એકવાર હાઇ પલ્સ ઉપરવાર પરીક્ષામાં જામલ થયો હશે તો ૩ (અ) કલમ પ્રમાણિ ઉપરનો બાધ અને ૧૩ કલમની કુદમ્મિ કે ઈ પ્રતિબંધ નહીં હોયતો અને ૩ (ક) માં આગેલું સાચી ચાલનું સરદીશીકે અને ૩ (ક) માં રચાયેલી શી જાકલશે એકથે તેને કચીથી પરીક્ષામાં પિસવા રેવામાં આવશે.

૬ જે બાબતમાં ઉપરવારની ઉપર અગર માલ ચલાગત વિધે કાંઈ પલ્સ થકે હશે તો નામદાર ચીફ જ્જીસ અને જ્જીસના કુકમથી પરીક્ષા કરાયેલી તાચીખથી જો એ કાગે તેકલા દીવસ અગાથી જે જામિલવારોનું અરજીઓ મંજૂર કરવામાં આવી હશે તેમના નામની વાદ સરકારી ગેજેટમાં રજીસ્ટ્રાર છપાવશે.

૭ પરીક્ષા મુન્શિયર કાપામાં બાબાલુમાં સેવાયે (જરૂર પડેતો ખોદે પરીક્ષા પલ્સ મે) અને જામિલવારના જુવાનથી એ બાબાનું તેને જોગ્ય કાત તથા એમ બાલુમ પડશે તો તેને પાસ થવા જોગ્ય ગણવામાં નહીં આવે.

૮ સ્થાપના ૧ કાગળો આપવામાં આવશે, અને તે હરેક નિયમમાં વધારેમાં વધા જે જામથી જાકાય તેકલત મારકની સંજ્યા સામી જઈવાયી છે.

૧ હીંદુ ચાક્ષ અને મુસલમાની સરેહ— ૧૦૦

૨ રીયાની અને મુલતના કાયદા— ૧૦૦

૩ કસર અને અપ કાવના કાયદા—

૪ રોસીશીકીશીક, કા-સકર એક } ૨૦૦
રીક્ષમ, પ્રોપર્ટી, મોર્ટગેજ, અને કુદક્ષ

૫ પુરાણ, રજીસ્ટ્રેશન, અને રકોપના કાયદા ૧૦૦

૬ રોજવારી અને જોલીસના કાયદા ૧૦૦

૧૦ આકલ રેગ્યુલેશન અને હાઇ જોરડના રીપોર્ટ શીવામ નીચેનાં પ્રકારનાં વાંચવાની બાબામલુ કરવામાં આવે છે.

મહન કૃત હીંદુ ચાક્ષ.

વેરક અને જુલર કૃત હીંદુ ચાક્ષ.

માકનંગરન કૃત મુસલમાની સરેહ.

પીક કૃત પુરાવાનો ક.પત્ર.

હિંદુસ્તાનના પુરાવાના આકર ઉપર કન્ટિગહામ કુત ડીકા

હિંદુસ્તાનના કસરના આકર ઉપર કન્ટિગહામ કુત ડીકા

કોલિક કુત અપકૃત યાત્રા

સ્મીય કુત અને સ્નેહ કુત એકીટી ન્યુટીમુડનેસ યુમ કુત મીગલ માક્ષીમ

૧૧ જ્યાં પીરણ પ્રમાણે પાસ થવાને સારું ઉમરવારે દરેક વિષયમાં એકજામાં એકા સેંકડે ૩૦ માર્ક અને બધા વિષયની કુલ માર્કમાં સેંકડે ૪૦ મારક મેળવવી જોઈએ. નીચા પીરણ પ્રમાણે પાસ થવાને દરેક વિષયમાં એકજામાં એકા સેંકડે ૩૦ મારક અને બધા વિષયમાં કુલ માર્કમાંથી સેંકડે ૫૦ મારક મેળવવી જોઈએ.

૧૨ નામદાર હાઈકોર્ટના ચીફ જસ્ટીસ અને જડજોના કુલમંથી જ્યાં અને નીચા પીરણમાં પાસ થએલા ઉમરવારેનાં નામ ચોખ્ખા પ્રમાણે ગેરફાળી તેની ડીપ સરકારી ગેજટમાં જાહેરવામાં આવશે.

૧૩ ચોખ્ખા નામદારી કરવા ચીવાય કોર્ટ પસુ ઉમરવાર પરીક્ષામાં આવ્યા છે એવું ૫ ચીક્ષક કમીટીના મતમાં આવશે તો બીજો વરસે પરીક્ષામાં આવવાની મનાઈ કરવા તે કમીટીને સત્તા છે.

૧૪ ને ઉમરવાર જ્યાં પીરણ પ્રમાણે પાસ થયો હશે તેને અરજ કરવાથી અને જાણમાં કરાવેલા રકાંચ આપવાથી હાઈકોર્ટના વજીલની સહુ આપવામાં આવશે.

૧૫ ને ઉમરવાર નીચા પીરણ પ્રમાણે પાસ થયો હશે તેને અરજ કરવા ઉપરથી અને પાંચ ફર્જમાની થી આપવાથી નામદાર ચીફ જસ્ટીસ અને જડજોને ચોખ્ખા બાગે તેવા જુનાઈડના કોર્ટ પસુ એક ડીસ્ટ્રીક્ટમાં વજીલાત કરવાની સહુ આપવામાં આવશે.

હાઈકોર્ટના વજીલ અરજી કરશે અને દરેક સહુ બલ્ક ૧ ૫ થી આપશે તે તેમને કોર્ટ પસુ ડીસ્ટ્રીક્ટમાં વજીલાત કરવાની સહુ આપવામાં આવશે, પસુ અચૂક ડીસ્ટ્રીક્ટની સહુ મળતાં પેટેલા તે ડીસ્ટ્રીક્ટમાં આવતી બાબતું તેમને પ્રાર્થના છે એવી હાઈકોર્ટના વામદાર ચીફ જસ્ટીસ અને જડજોની આગ્રી કરી આપવી જોઈએ.

૧૬ આ નિયમમાં ને કોર્ટ કલેબર છે તેથી જુનીયરથી ડીના આનુકૂળિતને વજીલ તરીકે જામલ કરવાના ને પાસ હાલ છે અગર હવે પછી થાય તેને અથવા જોને યુનસરની

જગ્યા મળી છે અથવા ૧૩ મી અગસ્ટ ૧૮૬૯ અને ૧૬ મી ડીસેમ્બર ૧૮૭૧ ને રાજ થએલા પારાની રૂબરૂ સંબારડીનેટ જડજો અને હાઈકોર્ટના વજીલની પરીક્ષામાં પાસ થએલા છે તેમને સંબારડીનેટ જડજોની જગ્યા આપવામાં કોર્ટ પસુ બાક મળ્યાથી નહી.

૧૭ કોર્ટ પસુ અમલદારની સરકારી નોકરીમાં પાસ ચોખ્ખા લક્ષમાં બાઈ અગર બીજા કોર્ટ પાસ કારણથી પરીક્ષામાં જામલ થવાની ચોખ્ખા વિશે ઉપર ને નિયમો કરેલા છે તેમાંથી અરજીવારને હાઈકોર્ટના નામદાર ચીફ જસ્ટીસ અને જડજોના મારી આપી શકે ના. ૧ જાનેવારી ૧૮૮૦ ને રાજ અને ત્યાર પછીથી આ નિયમો અમલમાં આવશે.

૨ જાન્યુઆરી ૧૮૮૮.

ને વજીલને અચૂક ડીસ્ટ્રીક્ટમાં સહુ મળી છે તેમને તે ડીસ્ટ્રીક્ટમાં આવેલી.

રમલ કાજ કોર્ટમાં ૫

રમાલકાજ કોર્ટમાં હાજર થઈ વજીલનું કામ કરે.

કીલાત કરનાર વજીલ

૧૮૨૦ ના બીજા રેગ્યુલેશનના જકા પ્રકરણમાં અને સન

૧૮૪૬ ના પેટેલા આકરમાં વજીલને લખતાં ને નીચે

છે અને ને હાલ સુધી અમલમાં છે અને ને બાકુ થઈ શકે તેવા છે તે બધા નીચેના રમાલકાજ કોર્ટના વજીલને પસુ આ પાસથી બાકુ કરવામાં આવ્યા છે.

દીવાની.

પ્રકરણ ૭

દીવાની કામ અદાવવાની રીત.

૧ દાવાની અરજી રાખ્યા કરવા અને રજીસ્ટર થવા પછી પક્ષકારો ઉપસ્થિતિમાં દાવાની અરજીમાં સુધારો કરવો હોય ત્યાં કુંડી સહી કરવી અને રજીસ્ટરમાં સુધારવું. અગર કાઠી નાખવામાં આવે અથવા અરજીમાં ખોલે કાંઈ સુધારો કરવામાં આવે તો જ્યાં આ સુધારો કરવો હોય ત્યાં જડને પોતાની કુંડી સહી કરવી અને તેવાજ સુધારો રજીસ્ટરમાં પાલુ કરવો.

૨ દીવાની અરજી અગર મેખી જુલાનમાંથી દી વધારવામાં આવે અગર ખોલે દાવાની અરજી અને જે ખોલ સુધારો કરવામાં આવે તો તે જગ્યાએ રજી કરનાર પક્ષકારની સહી મેવી અને તે કોરટના યોરમાં કરવાવું. દાવાની અરજીમાં જે સુધારો થાય તે ઉપર સહી લેવાની જોઈએ.

૩ નામજુર થયેલી અરજી ઉપર નીચે પ્રમાણે યોર કરવો “નોંધવા માટે કુકમ થઈ જાયેલી અરજી ઉપર” પ્રતિવાદીને તારીખે “જેવઠે ફેસલા માટે” અગર યોર યોર. “મુદા નથી કરવા સાથે” સમન કરી મોકલાવે.

તારીખ અને નવાબીયની સહી.

૪ નામજુર થયેલી અરજી, તેને નામજુર કરવાને કુકમ, તેના કારણે, જે નામજુર કરેલી અરજીની કાંઈ પુરાવો કીધા હોય તેની સાથે કુકમ રાખવામાં આવી જાયેલી. વધે; અને તે સાતમાં નમુના પ્રમાણે નામજુર કરેલી અરજીના રજીસ્ટરમાં રાખ્યા કરવું.

૫ પક્ષ અને રસ્તી કામ પ્રમાણે અરજીની સાથે ફરતાવેળની નકલો રાખ્યા કરવા અરજી સાથે રજી કરેલા રવામાં આવે ત્યારે ચીરસ્તેકાર અગર તે કામને સાથે નિમિલો ફરતાવેળ. ખોલ કાંઈ અધિકારીએ તે નકલોને અસલ સાથે જુલાનમાં કરવો અને તે નકલો અસલ સાથે મળે છે અને તેણે મળવી છે એવું સરહીશકિતે તેણે નકલો ઉપર આપવું. આસ અમલની ખાખતમાં આવી નકલો ઉપર જડને પોતે તેના ખાખતમાંથી સહી કરવી.

૬ સમન વીમરેની રીતે લગતા નિયમો સાથે જાના—થી—અને ૧૧ અને ૧૨ પા—સમન વીમરેની રી. રેકાર્ડ જુલો.

૭ જ્યારે જડને જરૂર જણાય ત્યારે ‘વાદીએ (અથવા આપેલને) અથવા પ્રતિવાદી ઉપર સમનની તેમજ ત્યાં જોગ્ય રીતે અધિકાર પામેલા માણસે બબલવા સાથે ખાખતમાં ને અધિકારીને સમન અથવા નોટીસ આપવામાં આવી હોય તેની સાથે પ્રતિવાદીને (રસ્પોન્ડન્ટને) જોગ્યાવજી અને તેને રહેવાની જગ્યા બતાવવાની.

વળા સાથે સાથે જવું જોઈએ.

૮ ને ચીત પોતે કાઢેલા તેજ પ્રકારના સમનો પ્રતિવાદી ઉપર બળવે છે તેજ મૈસુરની કોરે કાઢેલા સ | ચીત મૈસુરમાં સ્થપાયેલી કોરે તરફથી આવેલા સમનો બેનાની પ્રતિવાદી ઉપર | પશુ પ્રતિવાદી ઉપર હાઈ કોરેના તાબાની બધી ઢીવાની કો-બલવણી.

૯ બલવણા એમ હરબાવવામાં આવે છે.

૬ ઢીવાની કામગીરી કલમ ૯૧ પ્રમાણે સમનને બદલે કામગીરી માફકવાનો ને ૬-અમુક સ્થિતિના માણસ | સ્વર છે, તે પ્રમાણે સમુંદી, મુલકી, અને બચકરી અધિકારીઓ ઉપર સમનને બદલે કો- | ઊપર, જરૂરીસ એક પી પીસ ઉપર, માછરૂર અને પેરેલા માળ માફકવો. અને ખીલ વરમના સરદાર, અને તેમના નેકરી અથવા તેથી જમી ખરી ખારણુ કર નાર ઉપર સમન કાઢવામાં અમલ કરવો.

૧૦ ડીસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટના હકતરખાનામાં માફકેલા કામગીરી બરાબર તપાસ થોળ ખારણુ થીવામ કામગીરી અને ખીલ થોળ સમનથી સવારડીને જડને ખી-મુદત આપતી નહી. ન કારણુ અને અચોખ મુદતો આપતા હોય તે અકામવાને ડીસ્ટ્રિક્ટ જડનેએ ઉપલે મેવા.

૧૧ નેકરી રત્ન માગતા હોય તે ઢીસેમાં કામગીરી મુનાવણી નક્કી હોય તો તે અમલવડ પડે એવું હોય તો | મુનાવણીમાં હરકત ન પડે તેવો ખરોખસત કરવા સિવાય બા-વધીલોને રત્ન ન આપવી. | બા ધણી મુદતથી આલતા કામમાં નિમાયલા વધીલોને રત્ન આપતી નહી.

૧૨ હરેક અરજીનો નિકાલ થી ચીત થયો તે હરથાવવાને તેના ઉપર થોરે થયો અરજીઓ ઉપર થોરે. | જોઈએ; નેમ કે સાહેબોને સમન કરી પાલાવવાની અરજી ઉપર નિમે મુજબ થોરે કરવો જોઈએ “અરજ મંજૂર કરી,” આગતી—સમન કાઢવા; અથવા અરજ રદ કરી કારણુ કે—

(નામંજૂર કંચાતાં કારણો બખવા)

તારીખ.

સહી.

જડને

૧૩ ન્યાયાધીશ રત્ન ઉપર હોય અથવા એવા ખીજાં કારણથી, જે સાક્ષીઓ કામગીરી સાક્ષીઓને કારણુ વિના | થવા હોય પશુ નેમની જુલુખાની સેવાઓ ન આવી હોય તેવા રોજી રાખવા નહી. | સાક્ષીઓ ઉપર ફરી સમન કાઢવાની ઢીવાની કોરેના ના કહે છે તેથી અરજદારોને જુલુખાન અને મુંઝેલી વેલી પડે છે તે વેલી ન પડે માટે નીચિના ધારા કરવામાં આવ્યા છે:—

૧. (૧) જ્યારે કોરે પોતે અથવા (૨) ને બનાવ પક્ષકારને સ્થાપીત નથી એ-વા બનાવ બતવાને લીધે, કોઈ પશુ કામ મુલતવી રાખું હોય તો સાક્ષીને ખી-જીવાર સમન કાઢી શકાય.

(૨) સાક્ષીઓનો વખત નક્કી ન થય તો બા મટે સંખ્યાકોડે નક્કી થયે અને તેટલી કોશીય કરવી; અને જ્યારે સાક્ષીઓ હાજર થયા હોય ત્યારે તે પહેલાં ડેરવેલે ઘણે ને અરજીઓની મુનાવણી કોઈ પણ કારણથી ગઈ નથી તેવી અરજીઓ બની શકે તો તે હદારે ચલાવવી.

(૩) જ્યારે કોઈ કામની મુનાવણીની ખીલે ઘણે સુકરર કરવામાં આવે અને તે ઘણે પક્ષકારની અરજી સાહેબને હાજર રાખવાની હોયતો સાહેબને ૧૩ મા ન મુના પ્રમાણે કોર્ટ કોડી જતાં પહેલાં ફરી હાજર રહેવાને તાજીદ કુકમ મળવો જોઈએ; તેમજ ફરીથી હાજર થવાનું બધું પણ મળવું જોઈએ.

૧૪ હાઈ કોર્ટના તબાની કોર્ટમાં હાજર થવાને સમન થયેલા સાક્ષીઓને બધા-

સાક્ષીઓને બધું આ ના અને યુસાફરી પરમના દર બાબત ઘણી કાવદાની પાપ તેનાદર. ૧૨૦ કલમ પ્રમાણે હાઈકોર્ટ નીચેના નિયમ સુકરર થઈએ:—

(અ) યુરોપીઅન અને ઈસ્ટર્ન-ઈન્ડીઅન સાક્ષીઓને જો એક માઈસ આનાથી વધારે ન હોય તો નેટલું વાહનનું પરમ થઈ હોય તેટલું આપવું. અને જો તેઓ માગે તો કોર્ટમાં હાજર રહ્યા તે અને ત્યાં જ્યાં આવવાના વખતનું દરરોજ અઢી રૂપિયા સુધી બધાના આપવા.

(બ) જોયા વરમના દેશી સાક્ષીઓ નેવાડે પટેલ, પંડરેશ, વેપારી, વકીલ, અને એવીજ પદવીના ખીલ માણસોને બધું દર રોજ અડધાથી તે રૂપિયા સુધી આપવું અને કારીગરને દરરોજના છ આના આપવા.

(ક) ખેડૂત અને હલકા વરમના દેશી સાક્ષીઓ કે જેઓ ધર બહાર નીકળે ત્યારે સાધારણ રીતે ખાસ ઉતારા લીધેનું પરમ પુરીથી કરે એવા નથી તેઓને બધાના દરરોજ ચાર આના આપવા—

(૬) (ખ) અને (ક) પાસામાં કહેલા માણસોને આગમગીનું ને ખાણું યુસાફરીનું પરમ પરમરૂં થઈ હોય તેટલું વધારે આપવું જોઈએ પણ તે પરમનો આકોડો બાજબી હોવો જોઈએ. જ્યારે આગમગીએ અથવા ખીલ વાહનમાં બેસી તેઓ કોરટમાં આવ્યા ગયા હોય ત્યારે પરમરૂં યુસાફરીમાં ને વખત મળે હોય તે મણી બધું આપવું જોઈએ. જ્યારે પગરરતે યુસાફરી કરી હોય ત્યારે દરરોજના પંદર મહિની યુસાફરી મણી તે પ્રમાણે બધું આપવું જોઈએ.

(૭) ઉપરના નિયમમાં ન ત્યાંથી જાય એવી ખાસ બાબતોનું નીરાકલ કરવું અને તેના સુકરર ને કોરટમાંથી બધું અને વાટપરમ માગ્યું છે તે કોરટની મરજી ઉપર આધાર રાખે છે.

૧૫ કોરટમાં હાજર હોય તેટલા વખતનું મહેલું થયેલું બધું સાહેબને દરરોજ નવું કરી રાખવું.

૧૬ ચોખ તપાસ કરવા વગર અને સાક્ષી સમન ન બને એટલા મટે જાણીવડ

૧૧૮મી કક્ષમમાં કહેલું જા
કેરનાં કાઢવામાં ચોગ્મ
સંજાળ રાખવી.

ને ખસી જાય છે એવી જગ્યાની ખાતો યાવ નહીં ત્યાં સુ
ખી ઢીવાની કક્ષમની ૧૧૮ મી કક્ષમમાં કહેલું જાહેરનાકું કા
ઠવું નહીં.

૧૭ સરકારી અમલદારો કે જેઓની ગેરફાળગીરી સારવણીક કામમાં અડચણ
ચાવ એવું છે તેમને! અસાધારણ રીતે સમન કરી સાક્ષી
આપવા માહાવવા નહીં; અને જો તેમને સમન કરી મા
હાવવા હોય તો તેમની અરજ ઉપરથી ઢીવાની કક્ષમની
૧૬૨ મી કક્ષમ પ્રમાણે તેમની તરત જુલાની ચેવી, સાધાર
ણ રીતે આવા અમલદારની જુલાની ચેવા કક્ષમ ૩૮૧ (ક) પ્રમાણે કમીશન કાઢવું.

૧૮ જ્યારે કોઈ મામલાતાના અમલદાર ઉપર સાક્ષી આપવા આવવાનો સમન
જ્યારે કોઈ મામલાતાના
અમલદાર ઉપર સમન યાવ
ત્યારે મામલતદારને ખબર
આપવી.
યાવ ત્યારે તે તેના ઉપર જ બળવેલા પક્ષ જે મામલતદાર
રજા તાબામાં તે હોય તેના ઉપર તે સમનની નકલ મામ
લતદારને જાણ થવા સારૂ ખાદશની; સમન થયેલા અ-
ધીકારીના મામનું કામ કરવાની સરકારી રજી ગોઠવણ થા
ય તેટલો વખત પક્ષ બની શકે તો આપવે.

૧૯ રૂક સાહેબની જુલાની નિચી પ્રમાણે મેવી:—

કું આ ઉપરથી (ખીતા, કસમ, અથવા સોમન જે
સાહેબની જુલાનીનું મથાણું. હોય તે ઉપર) બપોલુ કું કે મારું નામ છે
મારા બાપનું અથવા બહીનું નામ છે, મારે
ધર્મ (અથવા કિંકુ હોય તો જાત) છે, મારી જમર છે, મારે ધં-
ધા મારે રહેવાનું ઠેકાણું બીજરે

૨૦ જ્યારે સાહેબની વરતાણક વિષે ઠીકા કરવામાં આવે ત્યારે તે તેની જુલાની
નિચી લખાવ કરવી. અને જ્યારે કોઈ રવાબ ચીમી વાંધા
સાહેબની વરતાણક વિષે ઠીકા. સેવામાં આવે અને કોરડ તે પુછવાની પરવાનગી આપે
અગર પુછવા કે તો તે વાંધા અને કોરડનો દરાવ જુલાનીમાં નોંધવે જોઈએ.

૨૧ સમન થયેલા અથવા કોરડ કરેલા બધા સાક્ષીઓ તપાસવા છે તે બાબતની
રજાનામમાં નોંધ કરશે જોઈએ; અને જો કોઈ સાક્ષી
સમન કરેલા બધા સાક્ષીઓ તપાસવા છે તે બાબતની રજા
જનામમાં નોંધ. આપવી જોઈએ.

જો સાહેબ ખોસિત હોય તો બાપનું (અથવા બહીનું) નામ જણાવે.
જો કોઈ રજીઓ પોતાની ખરી જમર કહી શકે છે તેથી જરૂર હોય ત્યાં કોરડ
“આશરે—ની જમરનો જણાવ છે” એમ જમરનું.

શ્રી સુભાષ તા. ૧૨મ્મકોટામ્ ૧૮૭૭.

૧૯૦ મી કલમ પ્રમાણે સોગનપત્ર ઉપર સહી કરવાને અવશ્યક છે.

સન ૧૮૭૭ ના દિવાની કાવદાની કલમ ૧૯૦ ના કલમ (ક) ની રૂઢિએ નામ ધાર ગવરનર ઇન કલેનશીયે કીરફીક્ટ કો રટમાં અને ને કાવદાની ખીજી કલમમાં

સીપ—

આ કાવદા પ્રમાણે કરેલી સમજીની મહાકોનો હાઈકોર્ટ અને ચીફ ડીપાર્ટમેન્ટ.

સમવેય થયેલા તેવી કીરફીક્ટ કોરટના તાલાની કોરટમાં સોગનપત્ર કરનારને તેના સોગન દેવા સાથે અપીકાશીની નીમણુક કરવાને કીરફીક્ટ કોરટને સામાન્ય રીતે અખતીયાર આપવાની મહેરબાની કરે છે.

નામદાર ગવરનર ઇન કલેનશીયલના હુકમથી

સી૦ ગોન સાહેબ

સેક્રેટરી નિસબત સરકાર.

૨૩ ક્યારે હાઈકોર્ટની કોલેજાથી અથવા દિવાની હકુમતમાં કોઈ પણ માણસને અરજી કરવી હોય અને તેની પ્રક્રિયામાં સોગન પત્ર (આર્દીવિટ) આગર ખીજી હકીકત આપવી હોય તો કોઈ પણ કોર્ટ અથવા માજીસ્ટ્રેટ અગર કીરફીક્ટ કોર્ટનો કલાર્ક અરજી ઉપરથી સોગન પત્ર અથવા હકીકત સોગન કીપર બાદ તેના ઉપર પોતાની સહી કરશે.

૨૪ તરત નહીં આપેલા હેંસલા શ્રીએ દહાડે અથવા તેની દિવાની કાવદાની ૧૬૮મી કલમ પ્રમાણે નોટીસ સાધારણ રીતે કામ ચુલતવી રાખવામાં આવે તે દહાડેજ આપવી જોઈએ અને તે બાબત ની નોંધ જરૂરના કીપણ (મીનીટ) અને રાજનામાં કરવી જોઈએ.

૨૫ હેંસલામાં કેસની ખીના, મુદ્દા અને તે ઉપરના કાવદા સ્પષ્ટ રીતે લખવાની કેટલી અગત્ય છે તે તરફ ન્યાય આપતાના અપીકાશીઓનું બહુ ઝેંચીએ છીએ કેમકે એ ન હોય તો અપીલ કોર્ટ અસલ કામમાં હેંસલાને નમુનો સબ કોર્ટમાં કોમ કરી વપાસ સાથે આકરવા થીવાય અપીલનો મુકદ્દમા ધણીકવાર કરી ચકતી નથી. આમ થવાથી ધણી અને નિરર્થક વાર અને અરથ થાય છે.

૨ અસલ હકુમતની દિવાની કોર્ટના ઉપચોગ સાથે હેંસલાનો નમુનો નીચે આપ્યો છે. ૩ પોતાના કીરફીક્ટમાં સનારડીનેટ જડજોએ આ નમુના પ્રમાણે બરાબર લખ્યું છે કે નહીં એ વાત ઉપર અપીલ ચલાવવી વખતે કીરફીક્ટ જડજોએ આન સધાન આપવું.

ફેસલાનો નમુનો.

ના સંપારડીનેટ જડજની કોરટમાં.

અ. બ.

વાદી.

ક. ડ.

પ્રતીવાદી.

રૂપેયા.

વાદી સવાને દાવો કરે છે (સારાંસ રૂપ૯ થીતે બખવો.) ક. ડ. એવો જવાબ આ-

પે છે (સારાંસ રૂપ૯ થીતે બખવો.)

ફેસલા કરવાના મુદ્દા એ છે કે.

૧ થો

૨ જો

૩ જો

વિગેરે.

ખંને પક્ષકારો તરફથી જો મુદ્દા કાઢાડવાની અરજ કરવામાં આવી નથી અથવા વાદીએ (અથવા પ્રતીવાદીએ) ખીજો મુદ્દા વધારવાની ઇચ્છા બતાવી છે, તો જ કે (તે બખવો.)

તે મંજૂર કરવાને કું ના પાડુંકું કેમકે વિગેરે (કારણો બતાવવા) અથવા આ મુદ્દામાંના મુદ્દા આરંભના મુદ્દા વિશે દેંશભી કરવાનો હતો એમ પારીને એટલે જ (તે બખવું.)

કું ખીજો કાંઈ મુદ્દા કરાવવાની ના પાડુંકું અથવા તેને નં. ૪ તરીકે વધારવામાં આવ્યો છે.

નંબર ૧ વિગેરે ઉપર મારો કરાવ એ છે કે.

નંબર ૨ વિગેરે ઉપર કરાવ એ છે કે.

નંબર ૩ વિગેરે ઉપર કરાવ એ છે કે.

આવા દેશી કરવાને મટે મારા કારણો એ છે કે (તે બખવો.) કું તે માટે કુંકમ કરુંકું કે વાદી પ્રતીવાદી પાસેથી વસુલ કરે (યં તે બખવું.)

અથવા કું વાદીને દાવો રૂ૬ કરુંકું. કું નિમે મુજબ અરજ આપવા વિશે કુંકમ કરુંકું (તપચીલ.)

સહી. ઇ. ફ.

સંપારડીનેટ જડજ.

૨૧ સને ૧૮૯૯ ના ૧૪મુ આક્ટની ૨૬મી ક્લેમ પ્રમાણે હાઇકોર્ટને બારોબાર હાઇકોર્ટને અપીલ બારોબાર યાચ એવા કામમાં સંપારડીનેટ જડજને એ જોમતા દેંશભી અને પુરાવાનું ઠાંચલું અંગરેજી બાયામાં બંખવું એ ફરજત છે.

૨૦ અરજ અને વકીલની શીની બાબતમાં વીવાની કોર્ટને અમલમાં લાવવાને

નીચે લખેલા ધારા કરવામાં આવ્યા છે:—

૧ જ્યારે વાદી અથવા પ્રતિવાદી કોઈ કામ અધાવવાને એક કરતાં વધારે વકીલો અરજ અને વકીલની ફી, રાખે તોપણ તેને એકનુંજ અરજ મળશે.

૨ જ્યારે કોઈ કામમાં વારંતરીક રીતે એકજ જાતનો બચાવ કરવાનો હોય એવા કેટલાક પ્રતિવાદીઓએ એક કરતાં વધારે વકીલ રાખે તોપણ તેમને ફક્ત એકનુંજ અરજ મળશે. હાવી જાતના કામમાં યુનાવણી વખતે એકજ જાતનું અરજ અધાવવું જોઈએ એવી મતલબની વાદીએ કોર્ટને અરજ કરવી.

૩ જ્યારે કોઈ કામમાં બે અથવા વધારે પ્રતિવાદીઓને વારંતરીક રીતે જુદા બચાવ કરવાના હોય અને તેઓએ અનુક્રમે જુદા વકીલોનાના આપી એકજ વકીલને રાખે હોય તોપણ તેમને જુદા જુદા અરજ અધાવવું. આવી બાબતમાં પ્રતિવાદીઓએ યુનાવણી વખતે જુદા અરજ મળવાની અરજ કરવી જોઈએ.

૪ એક કરતાં વધારે પ્રતિવાદીઓને જુદા જુદા બચાવ કરવાના હોય અને તેઓએ જુદા જુદા વકીલ રાખ્યા હોય તો તેમને જુદા અરજ થવાનો હક છે.

૫ કોઈ પણ ફરીઆદ અથવા અપીલનું કુકમનાણું યજમાન જરૂર નહીં એવું નહીં અને જેમાં ઘવાની બાબતની નહીં કોમત કરી શકાતી નથી હેવા કોઈ પણ પ્રચુર કામમાં ડીઓક્ટ કોર્ટમાં અથવા સમાલકાજ કોર્ટમાં હાથ રેપટમા ફરી અપાવવી પણ તે ફરી કોર્ટના આસ કુકમની ઓછી અથવા વધારે ફરી શકાય અને તેના આજમાં ઓછા આકડો રૂપેઆ પાંચ અને વધારેમાં વધારે રૂપેઆ ત્રીસ હરેક કામને માટે હોવા જોઈએ. સમારડીનેટ કોર્ટમાં સાધારણ રીતે પાંચ રૂપેઆ ફરી અપાવવી પણ આસ કુકમની તે આકડો રૂપેઆ પંદર સુધી વધારી શકાય.

૨૮ અને ૧૮૭૭ના ૧૫ માં આક્ટ (ચુલતા આક્ટ)ની પાંચમી કલમ પ્રમાણે જ્યારે સાધારણ દરોહી કુલ ની દરોહી કુલ વીરમા જાડી કોઈ પણ કોર્ટમાં અપીલ અથવા ત્યા પછી અપીલ કરવાની દેશભાગી ફરી તપાસની અરજ આપવામાં આવે ત્યારે હાવી અરજની પુરેડીમાં થામન અપીલ અથવા અરજની સાથે દીધ થવાના કારણનું સોગંતપત્ર રજૂ કરવું હેવું કરમાવવામાં આવે છે.

૨૯ હાઈકોર્ટમાં નીકળેલા દરેક સમન વીગેરેનું રીટર્ન તે ઉપર થોરાના રૂપમાં ૬ રૂબું અને તે બજાવવામાં આવે છે અથવા તેની મળ વજીમાં આ કારણથી હરેક યજ્ઞ તેનું સરદીફિક્ટ આપવું. હાઈ કોર્ટમાંથી જ્યારે કોઈ પણ સમન વીગેરે આવે ત્યારે તે પેરવાની તારીખ તેના ઉપર તરત નોંખવી અને જ્યારે તેનું રીટરજ કરવામાં આવે ત્યારે દરોહી કુલ કરતાં વધારે કુલ યજ્ઞ હોય તો તેના કારણ બખવા.

૩૦ અપીલની મુનાવણી વખતે અપીલકોર્ટે નીચમી કોર્ટનું જડલગેટ અને અ

અપીલમાં જજમેન્ટ અને
કામના ડીપજનું ફારમ

પીજીની અરજી વાંચી ચુકેલા કરવાના મુદ્દા હોય તે સ્પષ્ટ
રીતે બંધવા જોઈએ. આ મુદ્દામાં અસહ્ય કોરેટ કહાડેલા
મુદ્દાઓ મુખ્યત્વે કરીને આવી જવા જોઈએ પણ ચોગ્ય
બાબતમાં દિવાની કામવાની કક્ષમ ૫૧૫ મી પ્રમાણે આવા મુદ્દા અપીલકોરેટ પણ ફરિયે.
આ પ્રમાણે અવશ્ય મુદ્દા નહીં કરવા પછી કોરેટ તે મુદ્દા પક્ષકોરેને અથવા તેમના વ-
કીલને જણાવવા. પછી નવા મુદ્દાની મુખ્યના નાં થાય તો તે વાત કોરેટ નોંધાવવી જો નવે.
મુદ્દા મુખ્યવામાં આવે તો કોરેટ તે મંજૂર રાખવો. અથવા તેને રદ કરવાનાં કારણો જ
જણાવવાં અપીલની મુનાવણી થતાં કામના બ્યાજની મુદ્દાને સારૂ બીજી કોર્ટ મુદ્દા જરૂર
નો જણાય તો તે મુદ્દા બંધવો ને તેનાં કારણ પણ જણાવવાં. ઉપરની મુખ્યનાઓ અન-
મલમાં આવવા સારૂ કોરેટ કામના ડીપજના અને હેંસલાના નીચે આપેલા નમુના પ્રમા-
ણે અમલ કરવો પણ તેમાં અમુક કામમાં ખાસ કારણથી કોર્ટ ફરફાર કરવો જરૂર જ-
ણાય તો તે કરવો.

૨ જ્યાં હેંસલામાં ફેરી તારીખ આપી હોય ત્યાં તેને મળતી અંગરેજ તારીખ પણ
વધારવી અને અરથમાં કોઈ પણ વધારો થકારો થયા થીવાય અંગરેજી મુદ્દો વા
પરી શકાય તો ફેરી મુદ્દો જેમ અને તેમ નાં વાપરવા. જો ફેરી મુદ્દો વાપરવા હો
ય તો કલિથમાં અંગરેજી મુદ્દો આપવા.

૩ મુનાવણીની મુદ્દત આપી હોય અગર નાં આપી હોય તો તે પણ કામના ડીપજમાં
ચોગ્ય જગ્યાએ કોરણ સહીત નોંધવું.

નમુનો.

ના ડી.શરૂચીકટ જડજની કોરકમાં

અ. બ.

(વાલી) અર્થેમેન્ટ

ક. ડ.

(પ્રતીવાલી) રિસ્પોન્ડન્ટ.

અ. બ. એ આં દાવો કર્યો (મતલબ સ્પષ્ટ બંધવી) હતો. ક. ડ. એ એવો જ
ગ્રામ આપ્યો હતો કે (મતલબ સ્પષ્ટ રીતે બંધવી.) ના સમીપડીનેટ જડજ અ.
બ. (અથવા ક. ડ.)ના બાબમાં એવા કારણોથી હેંસલો કર્યો કે (તે મંજૂર રીતે
પરંતુ સ્પષ્ટ રીતે બંધવી.) અને અપાનું કે (કુકમનામાં કરેલો જુકમ બંધવો)
અથવા અ. બ.નો દાવો રદ કર્યો.

૧ થી.

૨ થી.

૩ થી.

રિસ્પોન્ડન્ટને વળીબ નિયેની કોરકના હેંસલા વિષે નિયે મુજબ ફરકતો બ
ખતાવે છે જેવી કે—

(૧)

(૨)

(૩)

(અથવા) ડરાવ કરવાના મુદ્દા એ છે કે

નંબર ૧

નંબર ૨

વિગેરે

બંને પક્ષકારો તરફથી કોઈ જોઈ મુદ્દા કહાડવા વિષે સુચના કરવામાં આવી નથી અથવા અ.અ. (અથવા ક ક) એ બીજાને મુદ્દા વધારવાની પ્રવચનતાથી છે નેવાકે તે બાબતે) કું તે મંજૂર કરવાને ના પાડે છે' કેમકે વિગેરે અથવા તે કું મંજૂર કૌં છું, અને તે નંબર તરીકે લખાય કૌં છું' અથવા અ.અ. (ક ક એ નંબર ના મુદ્દા ઉપર જોઈ પ્રતિવાદ મેરગરાવવાની અરજ કરી (તે સેવામાં આવે છે) અથવા કું તે સેવાનું નામજી ૨ કૌં છું' કેમકે વિગેરે.)

નંબર ૧ વિગેરે ઉપર મારો ડરાવ એ છે કે.

નંબર ૨ વિગેરે ઉપર _____ એ છે કે

નંબર ૩ વિગેરે ઉપર _____ એ છે કે

એવો ડરાવ કરવાના મારા કારણો એ છે કે

(કારણો લખવા)

અને તેથી કહીને

કું સંભારકીનેટ જડજનું કુકમનાયુ બહાલ રાખું છું.

અથવા સંભારકીનેટ જડજનું કુકમનાયુ' (મી રીતે તે લખવું) ફરસ્ત કૌં છું. અથવા ના સંભારકીનેટ જડજનું કુકમનાયુ ફેરવું છું' અને દાવો રદ કૌં છું. અથવા અ.અ. વિગેરેને આપવું છું.

અરમ-એ આપવું એવો ડરાવ કૌં છું.

એ સીવાય

કીરકીકે જડજ અથવા આસિરકેટ જડજ-

૩૧ બધી પરચુરણ બાબતો છેવટ કુકમમાં જડજનેએ હમણાં પોતાના હાથસકતે પરચુરણ બાબતમાં કરેલા કુક/ મ પોતાના હાથસકતે લખવા/ લખવા જોઈએ. જોઈએ.

રેજનાયું અને પરચુરણ ચોપડા વિશે.

૩૨ ધિવાની કોરક ઉપર ઉપરીપક્ષે ચલાવનાર ન્યાયખાતાના અધીકારીઓએ હવે પછી ખતાવેલા નમૂનામાં આરનિરી કરવા બાબતમાં નિચે લખેલી સુચનાઓ લખાતમાં રાખવી જોઈએ.

૧ આ નમૂના પ્રમાણે નોંધ (મિત્રારા-ડમ) જુક રાખવી. પેટેલા ખાતામાં છેવટ નિશાન ને વારતે દરેકથી અરજીઓ અથવા કામ નોંધવાં. બીજા ખાતામાં કેના મુદ્દા કરા

- પવાગ્ર છે તેથી અરજીઓ અથવા કામ નોંધવાં; ત્રીજા ખાતામાં મુખતબી રાએલી અરજીઓ તથા કામ; ચોથા ખાતામાં ને કામોની ન્યાય સાથે તપાસ થવાની જ રૂર છે અને ને કોરટ આગળ રજૂ કરવામાં આવે પણ નેને વાસ્તે અચૂક ધિવસ દરાવેલા ના હોય તેથી અરજીઓ અને કામો હાપ્ત કરવાં; પાંચી અરજીઓ અને કામોની નોંધ તેઓનો નંબર લખી કરવી, અને પેટેલા ખીલ અને ત્રીજા ખાતામાં નોંધેલા કામો ને કોરટ આગળ રજૂ થવાં હોય તેના ઉપર “૧ ૧૮૭૮ને ૧૨૮” એમ લખાવવાની નિયમ કરવું.
- ૨ આ તથાનો રાખવાનો હેતુ એ છે કે કોરટ આગળ એક દિવસે કેટલાં કામ ૨ જુદાં થવાં તે કોરટ તપાસનાર અધિકારીના જાણવામાં એકઠમ આવે અને નીચે ખતાવેલાં રોજનાં અને જુદાં જુદાં કામોના કાગળોના તપાસવાથી કામ કેટલાં કર્યું તે પણ જાણવામાં આવશે.
- ૩ ને કામની ન્યાયી તપાસ થવાની છે તે કામમાં રોજનામાં (બ) તથાના પ્રમાણ રાખવાં. દરેક હાવાની અને પરચુરજ અરજીમાં ને ને કામ કર્યું અને તે ને ને તારીખે કર્યું તે કુંકારેપમાં જણાવ આવે એ રોજનામાં રાખવાનો હેતુ છે. રોજનામાં માં હાપ્ત કરેલી નોંધ રોજનામાંનો હેતુ ખતાવવાને માટે છે અને તે ખંધન કારક તથાના છે એમ ગણવાનું નથી.
- ૪ હાવાની અરજી રજૂ કરે વાપ અગર ખીજ કોઈ અરજી આવે કે તથાનાં થવા જું કરવું અને હાવાની અગર ખીજ અરજી તેમજ ખીલ રજૂ કરેલા કાગળો ઉપર નંબર નાખી એકઠમ હાપ્ત કરવાં.
- ૫ જડજ અથવા સર્વેરડીનેટ જડજની હજીરમાં કામ કરનાર થીરતેદાર અગર કાર કુંને આ રોજનાં આગળ દીપજ તથા વગર દરરોજ અસહ દરતાવેજ તરીકેજ રાખવું અને અરજીના અથવા કામના કાગળની સાથે તેને હથેલાં સાથે લ રાખવું.
- ૬ ને થીરજ ઉપરથી રોજનાં તથા વગર કરવામાં આવે છે તે થીરજ નીચે મુજબ છે. (અ) જ્યારે અરજી મંજૂર કરી રજીસ્ટર કરવામાં આવે ત્યારે હાવાની કામ અથવા થવાની રીતના કાપકાની કલમ ૧૬ મુજબ કોરટ નહીં કરવું કે પ્રતિવાદી ઉપર છેવટ હેંસલાનો કે મુદ્દા દરાવવાનો સમન કરવો જનકમે આ સાથે લગાવેલા તથાનામાં અરજીના છેવટ હેંસલા કરવાની તા. ૧ દેખાઈવાડી નીમી છે અને પ્રતિવાદી ઉપર નોટીસ કરી છે સળખ વાદિએ એ દહાડે તેના સાહેદીઓ હાજર કરવાને ઉપાધો કરવા જનકમે અને તે પછી કરીને તેના સાહેદા ઉપર સમન દ રાવવાની અરજી હાવાની અરજી હાપ્ત કરાવવામાં આવ્યા પછી તરતજ કોઈ દિવસે રજૂ કરે છે (આ કેકાણે તા. ૧૧ જાનેવારીએ કરી) (જુલો હાવાની કા મ અથવા થવાની રીતના કાપકાની કલમ ૧૫૯) તે દહાડે અરજી હાપ્ત કરવામાં આવી છે, અને વાદીના સાહેદા ઉપર સમન કરવામાં આવ્યા છે, આ રોજનાં

મામાં બરોબર રીતે તેજ ધીવસના પ્રોત્તીડીંગમાં હાજર કર્યું છે (એ ત્યાર ૫ છીની તારીખના સમયે કરવામાં આવે તો તે તારીખમાં હાજર કરવા.

(ખ) ખાસે કે પ્રતીવાદીને સમન તા. ૧૩ જાનેવારીએ પેહોરવા અને તેપરથી તેને ખબર પડી કે અરજીને હેવટ ફેંસણે કરવાને માટે તા. ૧ ફેબ્રુઆરી દરમિયાન કે તેથી કડીને તેણે તે દિવસે તેના ચાહેતાને હાજર કરવાના (ખાસે કે તેની અરજી દાખલ કરાવે તકરાર કરવાની છે) ઉપાયો કરવા જોઈએ; ખાસે કે તે ખીલે દહાડે આવે તા. ૧૪ મી જાનેવારીને રાજ કોરટમાં હાજર થાય છે અને ચાહેતા ઉપર સમન કરાવવાની તેની અરજી રજુ કરે છે, તે અરજી તે ધીવસે હાજર કરી અને તેના ચાહેતા ઉપર સમન કરવામાં આવ્યા છે તે તારીખે બરોબર નંબર કરી હાજર કરવામાં આવ્યા છે.

(ક) હવે એમ ખાસવામાં આવે છે કે વાદીને હરકત કરવાના ઇરાદાથી પ્રતીવાદી તેની મીલકત રહે રહે કરવાનો છે તેથી વાદી દીવાની કામ અલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૮૩ મુજબ તા. ૨૦ જાનેવારીને રાજ કુકમનાસુ થતાં પેહોરમાં રાંચ કરાવવાની અરજી કરે છે. આશા રાખવામાં આવે છે કે ખીલ ને દરદાંતો આપેલાં છે તે એવાં સ્પષ્ટ છે કે તે બંધી કાંઈ ખુલાસો બતાવવાની જરૂર નથી.

૩ તા. ૨૦ અને ૨૨ મી જાનેવારી અને તા. ૧૦ ફેબ્રુઆરીના પ્રોત્તીડીંગો હુકમમાં થઈ કડીને બનાવમાં નથી પરંતુ આવા પ્રોત્તીડીંગો વીધે વકીલકે અલાવવામાં થયેલા તકાલત આકતો હોય એમ માલમ પડે છે તેથી તે નમુના સમજીતીને સાથે હાજર કરવામાં આવ્યા છે. રાજનાસુ મુકદ્દમાની ફેરીઅત અને ફતાવેજની વાદી અને પરજીત હોયું જોઈએ એ વાત ધ્યાનમાં રાખી જોઈએ. અને જણી તે એવી રીતે તકલિફ કરવું કે એકવાર નજર ફેરવતાં તમામ વીગતવાર હકીકત જણાઈ આવે અને જણી તે એમ અને તેમ સંજોગમાં રાખવું.

૪ કુકમનાસુ થતાં પેહોર પ્રતીવાદીની મીલકત ઉપર ફેરવી રાંચ હાવવાની અરજીને કોઈ દરદાંત આ નમુનામાં હાજર કરેલા નથી, કેમકે આવી અરજીઓ દાવાના પસકારો વચ્ચે હોતી નથી તેથી તે ઇનસાફી તજવીજને માટે જરૂરની જુદી બાબત દરમિયાન જોઈએ અને તેનું જુદું રાજનાસુ રાખવું જોઈએ અને કુકમનાસુ ખબરવામાં જત વચ્ચેની મીલકતની બાબતમાં જેવી રીતે કરવામાં આવે છે તેવી જ રીતે સંબંધવાળા કાગળો ઉપર જુદી રીતે નંબરો નોંધી હાજર કરવાં જોઈએ પરંતુ ૨ જુલૈ દાવામાં રાજનામાની ધીવ. (કુટનેહ)માં બતાવવું કે આવી અરજી કરવામાં આવી છે અને તેનો શી રીતે નીકાલ કરેલો છે, તેની સાથે સંબંધ વાળા કાગળો અરજીના જુદા પેટા કાગળો (પેટા પ્રોસીડી) તરીકે રાખવા.

૫ કોઈ કુકમનામાનો અથવા કુકમનો ચોગમ અમલ થવાને અને કાગળો ફરતર ફરતર ખાતામાં અથવા ઉપરી કોરટમાં માકલતાં બેઠાઈ જવાથી કુકમનાને ને નુ

કચ્છના ધાવ તે અટકાવવાને ખીજી જાક (ક) રાખવી જેમાં બે તરફી અરજીઓની ત
જવીજવી સમાવી વખતે કુકમનામાં અથવા છેવટ કરેલા કુકમની નકસી રાખવી
અને ન્યાયાધીશ તે ઉપર ખરી નકલ તરીકે સહી કરવી.

૧૦ ઉપરની સમજૂતી અરજીઓને (અને અપીલ કોર્ટમાં અપીલોને) અને ઇનસાફી
ચોક્કસીને માટે જરૂરના ક્રાઈડીંગોને બાધ પડે છે. જે તમામ અરજીઓ ઇનસાફી
ચોક્કસીને માટે જરૂરની ના હોયતો પ્રચુરજી અવરીના નમુના (ડ) માં દાખલ કરવી.
દરેક કોર્ટકે વીચી નીચેના ખુલાસાથી માલમ પડશે કે તે શી રીતે બરવાનું છે. આ
અવરીમાં નોંધતી કોઈ અરજી કોઈ આવક-અથવા જલકના રજીસ્ટરમાં દાખલ ક-
રવી નહીં; તેમાં ફક્ત જલ જલ અથવા ખીલ અપીલારીઓ સાથે કાગળ પ-
ત્રોનો વહેવાર આશો હોય તે દાખલ કરવો.

કોર્ટકે ૧. અરજી રજૂ કરવાની તારીખ

કોર્ટકે ૨. કોર્ટનેા અરજી ઉપરનો અનુક્રમ નંબર.

કોર્ટકે ૩. અરજીકારનું નામ.

કોર્ટકે ૪. અરજીની મતલબ જેમ અને તેમ સંક્ષેપમાં બખવી.

કોર્ટકે ૫. તે ઉપર કરેલા કુકમો જે નાજરનો અથવા કોર્ટના ખીલ અપી-
લારીના રીપોર્ટ મંગાવેા હોય તેા તે બખવું અને તે બખત કરીથી કોર્ટની રજીસ્ટ્ર
આલે ત્યારે તે કરીથી દાખલ કરવી જોઈએ પરંતુ કોર્ટકે ૨ માં તેનો નંબર કોર્ટકે
૩ માં પ્રથમની છેવટ, નુંધાની તારીખ અને કોર્ટકે ૫ માં છેવટ કુકમ દાખલ
કરવો અને પ્રથમ નોંધની ઠીકાના કોર્ટકે ૧ માં છેવટ કુકમની તારીખ બખવી.

કોર્ટકે ૬. કોર્ટકે ૫ ના ખુલાસામાં બતાવેલી અથવા તેવીજ ઠીકાનું.

આથી પ્રચુરજી અરજીઓના રજીસ્ટરને (૭૩ નમુનો જુઓ) ફરકત યતી નથી કેમકે
તેનો ઇનસાફી ચોક્કસીને માટે જરૂરની ફીઆરીઓ અને અરજી એની માટેજ છે.

નીચેની કોર્ટોએ રાજનાકું બરોબર રીતે રાખ્યું છે નહીં તે ઉપર જલ
જલિએ અપીલો ચુકાવતી વખતે વીચીયંધાન આપવું અને મુખ્યત્વે કરીને કાર
જીવર જલ ન આપવા વીચી જ. મા નંબરનો સરખાવર જાઓ છે કે નહીં ને ત
પાસવું.

(૧૨૪)

નમુનો રૂઢ

જાનેવાર સન ૧૮૭૬.

આવાડી માનો દી- વસ.	છિવઠ દેસમાને માટે	મુદા દરાવવાને માટે	માફુક રાખી	ખીલ દાવા અને રદઆ.
તા. ૧૦મી	✓ ૧૪૫૮ સન ૧૮૭૮ ✓ ૧૧૭૭ કીતો ✓ ૧૧૮૦ કીતો ✓ ૧૧૬૧ કીતો	✓ ૧૨૦૦ સન ૧૮૭૬ ✓ ૧૨૪૫ કીતો ✓ ૧૨૬૦ કીતો ✓ ૧૩૦૦ કીતો ✓ ૧૩૧૪ કીતો	✓ ૮૧૦ સન ૧૮૭૮ ✓ ૬૪૫ કીતો	✓ પ્રચુરક પં સને ૧૮૭૮ ✓ પ્રચુરક પં ૧ સ ને ૧૮૭૮
તા. ૬મી			૧૧૮૦ સન ૧૮૭૮	
તા. ૮મી				
તા. ૧૦મી				
તા. ૧૨મી				
તા. ૧૪મી				
તા. ૧૬મી				
તા. ૧૮મી				
તા. ૨૦મી				
તા. ૨૨મી				
તા. ૨૪મી				
તા. ૨૬મી				
તા. ૨૮મી				
તા. ૩૦મી				
તા. ૧મી				
તા. ૩મી				
તા. ૫મી				
તા. ૭મી				
તા. ૯મી				
તા. ૧૧મી				
તા. ૧૩મી				
તા. ૧૫મી				
તા. ૧૭મી				
તા. ૧૯મી				
તા. ૨૧મી				
તા. ૨૩મી				
તા. ૨૫મી				
તા. ૨૭મી				
તા. ૨૯મી				
તા. ૩૧મી				

(૧૨૫)
નમુના-૫

છાપા

ના ચપાર કિનેટ નડગની ફેરડમાં

જે તારીખે એ કોઈ ઉપા ય કરવાને મા ટે અરજી આ પવા પ્રચુરક કામ ફોર્મ નં ૩૫૬ આવે તે તારીખે	ફોર્મ નંબર	અરજી નંબર સને ૧૮૭	વાદી પ્રતીવાદી	જે તારીખે મુખી અરજી મુખતરી રાખી કેામ તે તા રીખ
તા. ૧૦ જા નેવારી સને ૧૮૭૮	૧	વાદીના વકીલે રજુ કરેલી દાવાની અરજી તપાસી દાખલ કરી અથવા વાદીએ અથવા વાદીના મુખતીયા- ર નેમ કોમ તેમ.		
	૨	વાદીનું વકીલ પત્ર (અથવા મુખતીયાર નામું)		
	૩	દાવાની અરજી સાથે દાખલ કરેલું આ.		
	૪	પ્રતીવાદી ઉપરની નોટીસ.		
	૫	આ કામ ઉપર જે સચો કરવાને માટે તા. ૧લી ફેબ્રુ- આરી મુખી મુખતરી રાખ્યું અથવા મુદ્દા કરાવવાને નેમ કોમ તેમ.		તા. ૧ ફેબ્રુ આરી સને ૧૮૭૮
તા. ૧૧ જાને વારી સને ૧૮૭૮	૬	વાદી વકીલની મારફતે કાનૂર થામ છે. મે શાક્ષીઓ ઉપર સમન કરાવવાની વાદીની અરજી વાદીના શાક્ષીઓ ઉપર સમને.		
તા. ૧૪ જાને વારી સને ૧૮૭૮	૭	પ્રતીવાદી વકીલની મારફતે કાનૂર થામ છે. પ્રતીવાદીનું વકીલ પત્ર પ્રતીવાદીની મે શાક્ષીઓ ઉપર સમન કરાવવાની અ- રજી.		
	૧૦			
	૧૧	પ્રતીવાદીના શાક્ષીઓ ઉપર સમને.		
તા. ૨૦ જા નેવારી સને ૧૮૭૮	૧૨	દાવાની કામ અલાવવાની રીતની દાખલની કામ ૪૮૩ મુજબ કુલમનામું થતાં જેલમાં ટાંચ કરાવવાની અરજી ક- રવાને વાદી પોતાના વકીલ સાથે કાનૂર થામ છે.		
	૧૩			
	૧૪	વાદીની ટાંચ કરાવવાની અરજી		
	૧૫	વાદીની પ્રતિતા ઉપરની જુબાની.		

(૧૨૬)
નમુનો ખાતો.

જાણી

ના સમારકામે જડવાની કોરઠા.

<p>ને તારીખે એ કાંઈ કામ કરવાને મા રે અરજી આ થવા કાંઈ કે અરજી કામ કે રટની રૂબરૂ આપે તે તા રીખે.</p>	<p>અરજી નંબર</p>	<p>સને ૧૮૦</p> <p>વહો</p> <p>સામાવાળા</p> <p>વહો</p> <p>સામે રૂપકા</p>	<p>ને તારીખે પી અરજી મતની રાખી હોય તે તા રીખ</p>
	૧૧	<p>વાદીના સાક્ષી રામચંદ્ર ગણેશની જુબાની</p>	
<p>તા. ૨૨ જાને વારી સને ૧૮૦૮</p>	૧૦	<p>અરજીનો નીકાલ થતાં મુખી ધીવાની કામ ચલાવ- વાની રીતના કાયદાની કમમ ૪૮૪ કુળ્ય પ્રતીવાદીની મીલકત જમ કરવાનું તાજર ઉપર દરમીયાન (ધનકીરમ) વારંદે થાકેલું</p> <p>પ્રતીવાદીએ હાજર થઈને ચાલતા માયની તા. ૨૨ મીને રાજ કારણ બતાવ્યું</p> <p>પ્રતીવાદી જપતી વીરૂં કારણ બતાવવાને પોતાના વકીલની મારફતે હાજર થામ્મકે.</p>	<p>તા. ૨૨ જાને વારી સને ૧૮૦૮</p>
	૧૮	<p>વાદી તેના વકીલની મારફતે હાજર થામ્મકે</p> <p>જપતી આ વાસ્તે ઉઠાવતી જોડણી તેનું કારણ બતા- વવાની પ્રતીવાદીની અરજી (જે મળેલી આપી હોય તે)</p>	
<p>તા. ૧ ફેબ્ર વારી સને ૧૮૦૮</p>	૧૯	<p>વાદીની અરજી ૨૬ કરવાનો કોરઠોનો કુકમ</p> <p>એ અરજી આજ મુલાવણી ઉપર આવી છે. અને પક્ષકારો પોતાનો વકીલની મારફતે હાજર થામ્મકે મુદ્દા કરાવીને કોરઠે સાક્ષીઓની જુબાનીઓ લેવાનું શીરૂ કરે છે</p>	
	૨૦	<p>વાદીના સાક્ષી ગણેશની જુબાની</p>	
	૨૧	<p>વાદીના સાક્ષી રમનાથની જુબાની</p> <p>આખાજી બજવંત ને ગેરહાજર છે તે સિવાય વા- દીએ સમન કરી લેલા પેલા બધા સાક્ષીઓની તપાસ પ્રશ્ન થઈ છે.</p>	
	૨૨	<p>પ્રતીવાદીના સાક્ષી પાંડુરંગની જુબાની</p>	
	૨૩	<p>પ્રતીવાદીના સાક્ષી હનમંતરાવની જુબાની</p>	
	૨૪	<p>પ્રતીવાદીએ જે વધારે સાક્ષીઓ ઉપર સમન કરા- વવાને આજેથી અરજી</p> <p>વધારેના સાક્ષીઓ ઉપર ચાવાસ્તે સમન કરવા</p>	<p>તા. ૨૦ ફેબ વારી સને ૧૮૦૮</p>

(૧૨૭)
નમુના બેઠારી.

ના સંપાદકીનેટ જડજની કોરકમાં

છપામાં

<p>ને તારીખ આગે કાઢવા પાવ કરવાને માટે અરજી અથવા કાંઈ પરચુરણ કા મ કોરકની રૂ પર આગે જે તારીખા.</p>	<p>અરજી નંબર સને ૧૮૦</p> <hr/> <p>વખરે પાટી</p> <hr/> <p>સાંભાળના પ્રતીવાદી</p> <hr/> <p>વખરે પ્રતીવાદી</p> <hr/> <p>કાચો રૂપકા.</p>	<p>ને તારીખ સુધી અરજી મુખતબીરાખી હોયતેતારીખ</p>
--	--	---

તા. ૨ ફેબ્રુ ૨૫
આરી સને
૧૮૭૮
તા. ૧૦ ફેબ્રુ ૨૫
વારી સને
૧૮૭૮

જોઈએ તે (વચેનું પાકું કોરકુ ખતાબાથી આ કામ
ની મુજાવણી તા. ૨૦ મી ફેબ્રુવારી સુધી મુખતબી રાખ
વામાં આવી છે.

પ્રતીવાદીના સાક્ષીઓ કીપર સમનો.

તા. ૨૦ ફેબ્રુ
રવારી સને
૧૮૭૮

પ્રતીવાદીના સાક્ષી નારણુ હાજર થઈને આરેર કરે
છે કે મારે અમતબા આનગી કામને માટે કોરકની હકુમ
તમાંથી જવાનું છે તેથી ઈવાની કામ ચલાવવાની રીતના
કાયદાની કલમ ૧૯૨ મુજબ આરી જલદીથી જુલાની સેવી
જોઈએ.

૨૦

૨૧ કોરકની જલદીથી જુલાની સેવરાવવાની અરજી.
સાક્ષીની જુલાની જલદીથી આ વાસ્તે સેવી જોઈએ તેનું પાકું
કોરકુ ખતાબાથી તે સાક્ષીની તે પ્રમાણે જુલાની સેવામાં
આવી છે.

તા. ૨ ફેબ્રુ ૨૮
વારી સને
૧૮૭૮

પ્રતીવાદીના સાક્ષી નારણુની જુલાની
આજ રોજ કામની મુજાવણી થઈ, અને પક્ષકારો
વચીલ મારફત હાજર છે.

૨૬

પ્રતીવાદીના સાક્ષીની જુલાની.
બાબુ ખીનરાધુ ને મણિ છે અને કોરકમાં આવી થ
કે તેવો નથી તે થીવાય પ્રતીવાદીઓ સમન કરાવેલા સા
ક્ષીની તપાસ હવે પુરી થઈ છે.

વચીલની તકરારો સાંભળી કોરક દેસલો આપે છે.

૩૦

કોરકના ક્રોસીડીંગ જડજના પોતાના હાથદસકલુધી લખ્યું.

૩૧

કુકમનામુ અરમની વાદ મુખાંત.

(સહી)

સંપાદકીનેટ

૫૬

જડજ.

અમેરલે આ પુરાવાની પાટી અને દેસલો ભેગા રાખવા.

५१६५

Uphalligst
hoofdeling

ના સચિવ રાહીનેલ નવલનની ઠોરડમાં

તા. ૧ એપ્રિલ ૧૦૦ સને ૧૯૦૮	આવકદારનું નામ	આવકદાર પ્રકાર	તે ઉપર કરેલા કુલકમ	હિસાબ
૧૦૧	વિવિધતાય ચીના તામન વડેલા ગણિય ના મલક	આવક નંબર ૨૦ સને ૧૯૦૮ના કુલકમનાની અને તેમજ નંબર ૨૦ સને ૧૯૦૮ના કુલકમનાની નકલો સાથે.	તે ઉપર કરેલા કુલકમ	હિસાબ
૧૦૨	રામજી કરમચંદ	આવક નંબર ૨૦ સને ૧૯૦૮ના કુલકમનાની અને તેમજ નંબર ૨૦ સને ૧૯૦૮ના કુલકમનાની નકલો સાથે.	તે ઉપર કરેલા કુલકમ	હિસાબ
૧૦૩	રામજી કરમચંદ	આવક નંબર ૨૦ સને ૧૯૦૮ના કુલકમનાની અને તેમજ નંબર ૨૦ સને ૧૯૦૮ના કુલકમનાની નકલો સાથે.	તે ઉપર કરેલા કુલકમ	હિસાબ
૧૦૪	વીરજીગણિય	આવક નંબર ૨૦ સને ૧૯૦૮ના કુલકમનાની અને તેમજ નંબર ૨૦ સને ૧૯૦૮ના કુલકમનાની નકલો સાથે.	તે ઉપર કરેલા કુલકમ	હિસાબ
૧૦૫	રામજી કરમચંદ	આવક નંબર ૨૦ સને ૧૯૦૮ના કુલકમનાની અને તેમજ નંબર ૨૦ સને ૧૯૦૮ના કુલકમનાની નકલો સાથે.	તે ઉપર કરેલા કુલકમ	હિસાબ
૧૦૬	રામજી કરમચંદ	આવક નંબર ૨૦ સને ૧૯૦૮ના કુલકમનાની અને તેમજ નંબર ૨૦ સને ૧૯૦૮ના કુલકમનાની નકલો સાથે.	તે ઉપર કરેલા કુલકમ	હિસાબ

૩૩. ૧. કુકમનાશું બળવવાની દરખાસ્ત જંગમ મીલકત અથવા સ્થાવર મીલકત કુકમનાશું બળવવાની દર ને લાગુ પડતી હોય તે પ્રમાણે પાછળ આપેલા નમુના દરખાસ્તને લગતા થાય. મુજબ કુકમનાશું બળવવાની દરખાસ્ત કરવી.

૨ જ્યારે આવી દરખાસ્ત ફોર્મને કરવામાં આવે ત્યારે અસલ કાગળમાં જેવી રીતે રાજનામાં રાખવાનું ફરમાવ્યું છે તેજ મુજબ જેમ અને તેમ બળવણીના કાગળનું પણ રાજનામાં પાછળ આપેલા (બ) નમુના પ્રમાણે રાખવું.

૩ જે કુકમનાશું પુરેપુરું વસુલ થઇ ગયું છે તેની બળવણી સારૂ ફરિયાદી પ્રિસેસન નિકળે તેટલા માટે ઈવાની કાયદાની ૨૪૫ કલમ પ્રમાણે અરજના ૨૭૨૨૨માં, પ્રિસેસ કાઢતાં પેટેલાં બળવણીની દરેક દરખાસ્તની નોંધ કરવી; આમ કરવાથી નોંધ કરનાર અધિકારીને આગળ બળવણી થવાની નોંધ માલમ પડે અને તેણે તે વાત ફોર્મને જાહેર કરવી.

૪ પાસા મુજબ કુકમ, ઘેરા અને રૂપોઈ ચીવાય વળી દરેક કાગળની પાંદે રાજનામાં ને આંક પડેલા હોય તે અને બળવણીની દરખાસ્તનો નંબર ચકાવવા, જ્યારે બળવણીનું કામ પૂરું થાય ત્યારે બધા કાગળો રાજનામાંની સાથે એવી રીતે મુકવા કે તે બાબત પુરેપુરી સમાપ્ત થાય.

૩૪ બીજા તેજ પ્રકારના ઘવા કરવામાં આવ્યા છે તે કારણથી ઈવાની કાયદાની એવા પ્રકારના બીજા હા ૨૦૮મી કલમમાં કહેલા ઘવા કરવામાં હોલ થઇ તે બાજબી વા થયા છે માટે ૨૦૮મી કલમ પ્રમાણે ઘણા કરવા માં હોલ ન કરવી જોઇએ.

૩૫ મુદ્દશીલમાં ફોર્મમાં મીલકત વેચી કુકમનાશું બળવવા બાબતમાં ઈવાની કાયદાની ૨૮૦ મી કલમની રૂઢિએ પાસા—

૧ કુકમનાશું બળવવા સારૂ જ્યારે કુકમનામાંના દેણદારની મીલકત વેચાવવાની ફોર્મને અરજી આપવામાં આવે ત્યારે ઈવાની કાયદાની કલમ ૨૮૦ પ્રમાણે જાહેરનાશું પ્રગટ કરતાં પેટેલાં વેચાવવા પાડેલી મીલકત ઊપર ને કાંઈ હક ભાગે હોય તે નક્કી કરવા અને તે મીલકત જેવી જાતની અને ફેરવી ક્રીમતની છે તેનું અનુમાન કરી થકે તેટલા સારૂ એ મીલકત સંબંધી ને ને બીજા બીના ફોર્મની નજરમાં બંધીદારે જાણી અગત્યની જાણ તો નક્કી કરવા સારૂ અગાળી તપાસ કરવાની ફોર્મની ફરજ છે. નીચે દરલાવેલી રીત પ્રમાણે આ તપાસ કરવાની છે અને જાપ થયેલી મીલકત ઊપર ને ઘવા થયા હોય અથવા જપ્તી બિલાવવાને વાસ્તે ને ઘવા થયા હોય તેની ઈવાની કાયદાની ૨૦૮ કલમ મુજબ ને તજવીજ કરવાનું ફરમાવ્યું છે તે ચીવાય આ બીજા તપાસ છે.

૨ કુકમનામાંના દેણદારને સંલેખાણી ફોર્મમાં હાજર કરી થકામ એવું હોય તો ફોર્મ તેને સમત કરી બેલાવવો અને કુકમનાશું બળવવામાં ને મીલકત જપ્ત કરવામાં આવી છે ત્યાં તેનો પોતાનો ફેરો બાગલામ છે તે બાબતમાં અને સુમરવા

મિત્ર, ગીરો, અથવા ખીજા ભાગ અથવા દર્શની રૂપે તે મીલકતમાં ખીજા ભાગભાગની હવાથી વીધે તે કુકમનામાંના દેહદારનો કોરો જીભાની સેવી.

૩ વેચાવા પારેલી મીલકતને ભગતાં ને કુકમનામાંમાં અગર ખીજા દસ્તાવેજને પેતાના કંપનમાં અથવા અખતીવારમાં હોય તે બધાં રજુ કરવાનું કુકમનામાંના દેહદારને કોરો ફરમાવવું. વેચાણ મંજૂર થાય અગર તે કેવડે ૨૬ કરવામાં આવે ત્યાં સુધી આ દસ્તાવેજને કોરો રાખવા અને પછી એ દસ્તાવેજને તરત કંપનને સેવાને ને કોરોની નજરમાં હકદાર આવે તેને સોંપવા; પણ આથી ખીજા કોઈ માણસના કોઈ પણ હકને ખસેલ પોષ્ટોચી નહીં.

૪ ઉપર કહેલી જીભાની સેવાને દરવેલા દીવસની નોટીસ કોરોમાં ચોડવી અને નીચે દરવાવેલી જાહેર નોટીસમાં દરવેલા ને દીવસ હોય તે દીવસ કોરોની નજરમાં આવે તો જીભાની સેવા સાફ રાખે અગર ખીજા કોઈ દરવે અને કુકમનામાંના દેહદાર ને પોતે જાને અગર વકીલ મારફત હાજર હોય તો આવી દસ્તાવેજી ત ખાસને બાકી પડતી બાબતમાં કુકમનામાંના દેહદારને પ્રમ પુઠે.

૫ કુકમનામાંના દેહદારથી અથવા ખીજા કોઈ રીતે મળેલી ખબરથી એમ જણાય કેવે-આવાની મીલકતમાં ભાગ ભાગ હોય તેની તપાસ વખતે અમુક માણસને હાજર રાખવા ઠીક છે અને તેઓ ખુદીથી હાજર થાય એવે સંભવ નથી તો એ માણસો ઉપર બળવવાને ધીવાની કાયદાના ૪ પરીચિહના નંબર ૧૨૫ ના નયુના પ્રમાણે સમન કાઢવાનું કોરો ફરમાવે. વેચાવાની મીલકતને ભગતા અથવા બાકી પડે છે એવી ખાબકા ને દસ્તાવેજ વીધે થાય તેવા દસ્તાવેજને હાજર કરવા અને વાંચવા સાફ કોરોને આપવાનો કુકમ આ સમસે ઉપર કરી થકાય; અને તે દસ્તાવેજ વીધે તેમજ નજીબીને ભગલી ખીજા અગત્યની બાબતો વિશે એ સમસેને તપાસી પણ થકાય. પણ આ દસ્તાવેજને જરૂર, કાકા, રીડર, અથવા હિસ્ટ્રીટર, વિના ખીજા કોઈને આસ પચવાનગી શિવાય આપવામાં નહીં આવે. આ પચવાનગીનાં કારણો નોંધવાં જોઈએ અને ને તપાસને તેઓ બાકી પડે છે તેનો નીકાલ થતાં રજુ કરનારને પાછા સોંપવા અને તે ફરકના ઉપર તપાસનો નંબર, રજુ કરવાની તારીખ, દસ્તાવેજ આપ્યાની તારીખ, અને કોને આ રજો તેનો ઘેરો કરવો જોઈએ.

૬ કુકમનામાંની બાબતોમાં મીલકત જમ કરવામાં આવી હોય તેવા બધાં કામમાં ને મીલકત જમ હોય તો કોરો તાકીદે તે મીલકતની ટીપ કરી તે કોરોના મકાનમાં અને ને મામમાં મીલકત જમ કરી હોય તે મામના ચોરામાં અગર ખીજા જાહેર જગ્યાએ ચોડી પ્રતીષ્ઠ કરવી.

૭ આ પ્રમાણે પ્રતીષ્ઠ કરેલી ટીપની સાથે અને સમાવર મીલકત હોય તો કલમ ૨૭૪ માં ફરમાવ્યા પ્રમાણે ધીવાની કાયદાના પરિચીટ ૪ ના નંબર ૧૪૧ ના મનાઈ કુકમની સાથે નીચે પ્રમાણે નોટીસ જોડવી.

(અ) જીપર કહેલી મીલકતમાં અગર તેના કોઈ ભાગમાં કોઈનો હક, હાથ અથવા હાથો હોય તે બધાને આપી અગર આપવામાં આવે છે કે તેઓએ દરેક બાબત ને હક, બાગ અથવા હાથો હોય તેની હકીકત સોગત અગર પતીલા ઉપર ને રાજ અગર ત્યાર પહેલાં કોરટમાં રજૂ કરવી.

(બ) જ્યારે ઉપર દરજાની છે તેવી કોઈપણ હકીકત એ પ્રમાણે હાખલ કરવામાં આ વે ત્યારે તેની નોટીસ જાહેર અગર ચોટવાના પાટીઆ ઉપર બગાવવી અને સને ૧૮ ના ની ઉપર કહેલી તારીખે તે તારીખ અખલ ને હકીકત હાખલ થઈ હોય તેમાં કહેલી હક, હાથ અથવા હાથો આખલ કોરટ તજનીજ અલાયચે.

(ક) જ્યારેમાં બાંધા મેવાને અથવા ધર્મીની જાવી અસહવાની માગણી હોય એવો હાથો હાખલ થયો હોય તો જાત કરનાર મેલેસદાર ના ઉપર અખલવાને સાર નોટીસ કાઢવાની અરજ આપવી જોઈએ; અને તે નોટીસ બ જ્યા પછી અગર તે જાતે ઉપર કહેલી ની તારીખે હા જર હોય તો, ઊવાની કામદાની કલમ ૨૭૪ અને ત્યાર પછીની કલમોની રૂઝમે કોરટ ને હાવાની તજનીજ અલાયચે. આવા હાવાની પ્રદિમાં અગર વિરૂધ ને સોદા હોય તે સરવેએ પોતાની તકરારની સાખીલીમાં ને પુરાવો રજૂ કરવાનો હોય તેની સાથે જીપર કહેલા મહિતાની ઉપર કહેલી તારીખે હાજર રહેવું.

(દ) જેમાં જાતની બાબતમાં બાંધા મેવામાં ન આજો હોય પણ જેમાં હકદાર ને હાથો અથવા હાથો અજાણે હોય તેની અગર સંબંધવાળા પક્ષકારોને આપી ઉપર કહેલી મીલકતનું વેચાણ અથવા ઉપર નિકાલ થયો જોઈએ એવી માગણી છે તેવી દરેક બાબતમાં ની તારીખે ને કુંઝી તપાસ કરવાની છે તે ઉપરથી તમ કરવાને બાજબી અથવા સંબંધીત કારણ જણાય તો વેચાણ ના જાહેરતામાંની સાથે આ હાવાની નોટીસ પણ દરેક બાબતમાં રાખવામાં આવશે.

(ધ) હક હાથો જોમને હોય તેવા માલુસોને આપી ચેતવણી આપવામાં આવે છે કે ઉપરની નોટીસને અનુસરીને ઉપરની મીલકત ઉપર તેના સંબંધમાં પોતાના હકની હકીકત રજૂ કરવામાં કમુર કરશે અથવા ની તારીખે તે હાથો સાખીત કરવાને હાજર થવામાં ચુક કરશે તો ત્યાર પછી બાંધા કોર્ટ દિવ યે એ મીલકત સંબંધમાં એવા હાથો અથવા એવા પ્રકારના ખીલ હાથો તેમજ કરવા હશે તેની તપાસ વખતે આપી કમુર અથવા ચુક વિચારમાં મેવામાં આવે અને બધા માલુસોને ચેતવણમાં આવે છે કે કોર્ટ જોડી હકીકત હાખલ દરેક અથવા ઉપર કહેલા હાવાની પ્રદિમાં અથવા વિરૂધમાં જોડા બતાવટને દરતા વેજ અથવા જોડા પુરાવો રજૂ કરશે તો આવો હાથો કરનાર અથવા પુરાવો રજૂ કરનાર દરેક બાબતમાં હાથ પડતા ઊવાની અગર હોજદરી કામદાના વિધાને પાત થશે.

સને ૧૮ ના ની તારીખે મં માગી સહી કરી કોરડોને
શીકા કીધી છે. ○ શીકા ૧૮૪૧.

ઉપરની નોંધીસમાં કાચેલી તારીખે વેચાયા ધારેલી મીલકતને લગતા જે જે દાવા કરવામાં આવ્યા હોય તેનો નિરણય જડને કરવો અને જે દાવાનો હેતુ જપ્તી હોવાનો છે અને ૪ પરિશીલના નંબર ૧૪૪ ના નમુના પ્રમાણે જેની નોંધીસ આખામાં આવી છે તેવા દાવાની દાવાની કાયમચલાઉ કાયદાની ચોમ કક્ષમાં ખતાવેલી રીત મુજબ તબીબ કરવી, કુટુંબની મજાઆગી મીલકત તરીકે તેમાં બાગ બાગ છે એવા અથવા તે મીલકત ઉપર ગીરોનો અથવા ખીછા ભતનો હિમાયો છે અને તે હિમાયો કાયમ રાખી તે મીલકતનું વેચાણ અગર હેવટ નિમ્મલ થવો જોઈએ એવા દાવા હોય તો તે દાવાની પ્રતિમાં અગર વિશ્વમાં જે દસ્તાવેજો હોય તે વારી અમે જરૂર જણાય તેવા મુખ પુરાવા મેળુ અગર તેની તકરારે સાંભળ્યા પછી હક અથવા બાગનો પ્રાધિકારી કેસ જડજની નજરમાં સાબીત થએલો જણાય અગર ન જણાય તે પ્રમાણે વેચાણના જાહેરનામાની સાથે સામિલ રાખવાની દાવા ની દીપમાં દરેક બાબતમાં કરેલા હક બાગ અથવા દાવા સામિલ રાખવા કે નહી તેનો ઉપર ઉપરની તબીબી જડને નિર્ણય કરવો.

જેને વારંતે બાજબી ને સંભળીત કારણ જણાય એવા બધા દાવાની નીચે આપેલા (અ) નમુના પ્રમાણે એક વાર તપવાર કરવી અને તે ધારેલા વેચાણના જાહેરનામા સાથે જોડવી, આવી બીજા નિયેના નમુના પ્રમાણે તપવાર કરવી અને તેમાં અજક બાબતમાં જે ફેરફાર કરવો ચોમ જણાય તે કરવો.

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦
હકદારનું નામ	જેમાં હીસાનો હક રાખેલો છે તેવા હોટની સંખ્યા અને જગત થયેલી મીલકતનું વર્ણન.	દાવાનો પ્રકાર, રકમ અને કીમત.	જે દસ્તાવેજ આ દાવાની પ્રતિમાં હોય તે (દીપ-દસ્તાવેજ બધી અથવા અને બધાની સિનારજીનામ અને હિમાયા તરીકે અથવા ગીરો અથવા દસ્તાવેજમાં જણાવેલા બીજા કન્ડીડેસતનો આંકિયા આખામાં દાખલ કરવો.)	દરેક દસ્તાવેજ બધામાંની અને નોંધાયા ની તારીખ. (દીપ-જે દસ્તાવેજે નોંધાયા (૨ જુલાઈ) ન હોય તે વિકે તેથી મતબખનો થી રો આખામાં બખવો.)	આખા દાવો અગર તેનો કીધો અગર કોઈપણ બાગ હુકમનામાનો ફેફાર અથવા સિલ્કુદાર ફગલ કરેલે અથવા તાકબલ કરેલે તે.	આવા દાવાને લગતા હુકમનામાનો ફેફલાર ૨ રજીસ્ટરેલા દસ્તાવેજો.	તે બખવાની આંને નોંધાયા (૨જુલાઈ થયાની તારીખ.	દાવાને લગતા હુકમનામાનો સિલ્કુદાર ૨જુલાઈ દસ્તાવેજો.	તે બખવાની આંને નોંધાયા (૨જુલાઈ થયાની તારીખ.

- ૧૦ જડને ફરેલી તળવીજને ઐનુસરી ઉપર કહેલી યાદ તપાસ કરવી અને વેચાણ પૂરું થાય ત્યારે અગર ફરેક દાવાની તળવીજ પુરી થાય તે વખતે, આવા દાવાની પુરેટીમાં અગર વિરૂધ્ધ ને હકનામાં ફોરદમાં રજુ કરવામાં આવ્યા હોય તેને ફોરદ માં રાખવાનું ફોરજી ન જણાય તો તે હકનામાં નેણિ રજુ કરવા હોય તેની અરજ બેચરની તેમને ખાજાં આપવાં અને તેના ઉપર તપાસનો નંબર, રજુ કરવાની તારીખ, અને પાછા આવ્યાની તારીખનો ઘેરા અદાવવા.
- ૧૧ ફોરદ કહેલી નોટીસને અનુસરી દાવાની હકીકતો દાખલ કરવામાં આવી હોય તે, તેના બીરૂધ્ધ સેપી હકીકતો મેવામાં આવી હોય તે, પુરાવો લીધા હોય તેનું કાંચણ (મેમોરાન્ડમ) અને તપાસના સંબંધની ખીટી બાબતો બળવણીના ટ્રોલીડીંગની સાથે ફરદમાં સામેલ રાખવાં.
- ૧૨ ઉપર ફરદાવેલી તપાસ વધારે પૂરું થીતે થાય તેટલા સારે ફોરદ, કુકમનામના રેલુદાર અને કુકમનામના સેલેજુદાર અથવા બેખાંધી મળે તેને, આ નિયમોના ૨ અને ૩ પારાઓમાં કહેલી થીત સુલખ સમન કરી બેખાંધે અને બળવણી કરતાં ને મીલકત જાત થઈ હોય તેને ભગતા ને ફોર્દ દાવા થયા હોય તેના ખરાપણા વિષે તેમની સોગત અથવા પ્રતિષ્ઠા ઉપર જુબાની થી, ફોરદને ને તપાસ કરવાની છે તે ને ભગતા અગત્યનો પુરાવ આપવાનો સંબંધ હોય તેના ખીલ અપસેને પણ ફોરદ હાજર કરી તેવીજ થીત તપાસે. આ નિયમોના પાંચમા પારાઓમાં ફરદાનુક્રમે તે પ્રમાણે આ અપસે ઉપર સમન કરવા.
- ૧૩ ચેલેમાં તે અક્ષીમાં કહેલાં ટ્રોલીડીંગ કુકમનામના રેલુદારને ખરચે, અગર ફરેક બાબતમાં ને ટ્રોલીડીંગ અદાવવા માટે તેને અથવા નેના કાંચ સાથે તળવીજ અદાવવાની હોય તેને ખરચે અદાવવાં. આવી તપાસનું કુલ ખરચ અથવા ફોર્ડ પણ બાગ કોણિ આપવે તે તપાસ પુરી થાય ત્યારે જેમ વ્યાજખી હોય તે પ્રમાણે ફોરદ ફરાવવું અને તે ખરચ વસુલ કરવા સારે ચોખ્ખા માટે તેવો કુકમ ફરદાવવો.
- ૧૪ વેચાવા પારેલી મીલકતના સંબંધમાં અમુક દાવો ઉપર બતાવેલી લીટમાં દાખલ કરવા અથવા દાખલ નહીં કરવા બાબતના કુકમ ઉપર અપીલ ચાલશે નહીં.
- ૧૫ કુકમનામની બળવણી કરતાં પારેલા વેચાણનું જાહેરનામું નીચેના નમુના પ્રમાણે કાઢવું અને અમુક કામના રૂપ પ્રમાણે નેને ફેરફાર જરૂરના અથવા પ્રસંગ ચોખ્ખા જણાય તેટલા કરવા.

ની કચેરી (આપું નામ)

અસલ દાવો નંબર. ————

ની ફોરદમાં અપીલ નંબર ————

વામદાર હાઇ ફોરદમાં અપીલ નંબર ————

વાંધી

પ્રતિવાદી

બારનો નંબર.	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮
	બારનું પરચુર; તેમાં તે ક્યાં આંગણે, — તેનું પારખું અથવા યુમારે અગિયું' ણાકું અથવા વારમીક ઉપર અને જો તે ગણુ થતે આપકું હોય તે, તે ક્યાં સુધી શી સરતે અને કોને તે સુધાંત.	સરવે નંબર, મ્યુનિસિપાલ નંબર, અથવા ખીલે મહેસુલ સંબંધી નંબર.	સરકારમાં જરવાનો આંકડો; તેમાં ઘોઘાલકું તેમજ ખીલે મહેસુલનો લાગો હોય તે.	હાથ લેના કમલમાં છે તે જો જણવામાં હોય તે.	ગીરા અથવા ખીલે હક જે ઊંચાની કાચવાની કમલ રદર અને રકમ પ્રમાણે કાયમ રાખી જતી કરવામાં આવી હોય અને તે શી રીતે વેચાણ કરવાનું હોય તે.	ઊંચાની કાચવાની ૨૮૦ મી કમલ અને આ જોડેની લીસ્ટમાં સંબંધમાં તે કમલની રકમ હાઈપોથેક ને પારા કરવા છે તે પ્રમાણે તે ઘાટ ઉપર ને હક અને કાચા પારવા પ્રમાણે હોય તે.	ઊંચાની કાચવાની કમલ ૨૭૮ પ્રમાણે જતી કાચવાને કોલા કાચા ને તદન નામજુર કરવા હોય અગર ઘોઘા પછા નામજુર કરવા હોય તેની લીસ્ટ.

નંગમ મીલકતને સગતા કાચા

(કાચાની લીસ્ટ જાણરી નમુનો અ.)

સ્થાપર મીલકતને સગતા કાચા.

(કાચાની લીસ્ટ જાણરી નમુનો અ.)

- (ખ) ખપ્પર આપવામાં આવે છે કે જે વેચવા કાઢેલા અનેક બારનું ખપ્પર આપના તે દરેકનું જ્યારે જ્યારે આપેલું ખપ્પર ખાઈ છે તે વીચી કોરકાળમાંથી નથી; અને તે દરેકમાં સદરકું કુકમનાના રેલુકાર અથવા ખીલકોષ ખાલુસનો તેમાં પારવા પરમાણી બાગ છે તેના પરચુરની જાણવામાં પણ, સદરકું કુકમ નાખાના રેલુકારનો અથવા ઉપર કહેલા ખીલ કોષ હકકારનો એવા કોષ બાટમાં હક છે અથવા કોષ બાગ અથવા તે ઉપર કાચો અથવા લાગો છે તેની પણ કોરકાળ જુગાબદારી રાખવી નથી.
- (ક) આ જાહેરનામા પ્રમાણે વેચાવાના કોષ પણ બાટમાં સદરકું નો કોષ વેચા બાપકે બાગ નહીં હોય તે ઊંચાની કાચવાની કમલ ૩૧૪ મીને ૩૧૫ પરમાણી ને કોષ રકમ તેણે જામતને જેટ અથવા તેના બાગને જેટ આપી હશે તે ખરીદ

દારને પાછી આપવામાં આવશે.

(ક) જો એમ કરવાથી બધાની સમસ્યાઓમાં વધારો થવાના સંભવથી એમ નહીં

કોસમાં બચેલા
કાનૂની જે વેચાણ
કોસની હદમાં આ
થવા તેની નજીક
અર્થ કોષમાં વધારો
રખા.

જ્યાં તે જંગમ મીલકતના કોષ પસંદ બાદના અને કોસની
પરવાનગી જળવી સ્થાવર મીલકતના બાદના સદરકુ વેચાણ
અભાવનાર અ. બ. નાના ભાગ કરી શકે; અગર કોષ પસંદ
બાદને એકઠા કરી શકે; અને (કોસની પરવાનગીથી) વેચાણ
અભાવના વચમાં મળે તે વખતે વેચાણ બંધ રાખે.

(ખ) ઉપર રહેલા કુકમનામાના વિજ્ઞાપરને ધિવાની કામદારની રદક મી કલમ પરમાણી
માગણી કરવાની પરવાનગી નથી (અથવા છે, જેમ હોય તેમ)

(ક) જંગમ મીલકતના દરેક બાદની કીમત વેચાણ થાયતા તરત આપવી પડશે.
અને કીમત આવી એટલે તે વેચાણ પૂરે થવું ગણાશે.

(ગ) સ્થાવર મીલકતના દરેક બાદની કીમતનો જે તે બાદ અડીદારને આપવો કે ત
રત આપવો જોઈએ. દરેક વેચાણની કીમતના બાકીના પદ્ધતિ અડીદાર
માં ની તારીખે અથવા ત્યાર પહેલાં અગર વારંવાર વેચાણ
થવું ત્યારથી પંદર ધિવસની અંદર આપવા જોઈએ.

(ઢ) ધિવાની કામદારની કલમ ૩૧૪ મુજબ કોસ મંજૂર કરે ત્યાં સુધી સ્થાવર મીલકત
ના દરેક બાદનું વેચાણ સંપૂર્ણ ગણાશે નહીં.

(આઈ) ઉપર કહ્યા પ્રમાણે પૂરે પૂરી કીમત અગર તેનો કંઈ અંશ આપવામાં કસુર
થયેતા અનામત તરીકે આપેલી જે કોષ રકમ હોય તે સરકાર આપે ત્યાં થ
શે. અને આગળના અડીદારનો તે બાદમાં અને તેના વેચાણના પદ્ધતિમાં કો
ઈ પણ કીસો રાખ્યા શીવાય તે કીસી વેચવામાં આવશે. અડીદારનારની કસુ
રને સીધી કીમતમાં જે કોષ જોડા આવશે તે અને કીસી વેચાણનું બધું અરથ
ધિવાની કામદારની રદક મી કલમ પરમાણી થી કરનાર પાસેથી સિવામાં આવશે.

(એ) કુકમનામાના વિજ્ઞાપરનો કોષ પસંદ બાદમાં સહ કીસેદાર બીજા માગણીદાર જે
રકમ કેવી હોય તેટલી રકમ સાઈ માગણી કરેતા ધિવાની કામદારની ૩૧૦ કલમ પ્ર
માણે તે સહ કીસેદાર અડીદાર કરનાર ગણાશે. માગણી કરવી વખતે તે આપે
સહ કીસેદાર છે, અને તે પોતાનો ભાગ છે તે થા હકથી હો છે તે તેણે જાહેર
કરવું જોઈએ.

(૨) સદરકુ

ના સદરકુ

શીવાય

જે બીજા કુકમનામાના વિજ્ઞાપરને જે વેચાણનું જાહેરનાઈ થવું તેનો અવેજ
વસુલ આપનાં પહેલાં પોતાનાં કુકમનામાં અભવવાની કોસને ને દરખાસ કરી
હોય તેઓને જો તેમનાં કુકમનામાના બરખાયા નહીં થયા હોય તો ધિવાની કામદારની
રદક મી કલમ પ્રમાણે વસુલનું અરથ બાદ કરતાં રહેલા અવેજમાંથી કાળે પ

ડું વહેતણુ ધેવાનો હક છે.

સને ૧૮ ના ની તારીખે મે માચી સહીને
કાઠેનો શીકા કરી આપ્યો છે.

જુડી.

- ૧૬ એકજ હુકમનામાની બાબતથી જાણ થયેલી જગમ અને સ્થાવર મીલકત એકજ વખતે વેચવી જોઈએ એવી કોર્ટ જરૂર નથી. જો ફક્ત જગમ મીલકતજ વેચવી હોય તો ઊપલા નમુનામાં સ્થાવર મીલકતને બાકી પડતા જે શબ્દો છે તે બાબત નહીં; જો ફક્ત સ્થાવર મીલકતજ વેચવી હોય તો જગમ મીલકતને બાકી પડતા શબ્દો બાબત નહીં.
- ૧૭ સ્થાવર મીલકતનાં બધાં વેચાણની બાબતમાં તે વેચાણ કરવાની જગ્યા જુડીર કરતાં કોર્ટે પક્ષકારોના મત પૂછેલા; અને તેમાં હુકમનામાના હેતુદારોના મત પસંદ કરેલા; જો પક્ષકારો એ બાબત ઉપર પોતાની ધૃષ્ટિ ન જણાવે તો જ્યાં તે મીલકત છે ત્યાં તેનું વેચાણ કરવું; પણ જો કોર્ટના વિચારમાં એમ આવે કે ખીજી કોર્ટ/કોર્ટમાં તે વેચાણ થવાથી ખાસ ફાયદો થશે તો તે કોર્ટ આગળ વેચાણ કરવું.
- ૧૮ આવી બાબતનાં વેચાણ જ્યારે કોર્ટના મહાનમાં કરવામાં આવે ત્યારે તે વેચાણ કોર્ટના જીવાબદાર અમલદારો કરતાં અને તે આડવાડીઆને અચૂક દીવસે કરવાં. આ દીવસ કોર્ટે તે સાધારણ રીતે કોર્ટે પ્રતીપ કરવો. પારેશુ વેચાણ કરવાનો વખત અને જગ્યા જાહેરનામામાં બરાબર જણાવ્યાં છે તે વાતની સંભાળ રાખવી. તેમજ જાહેરનામું કર્યા પછી સ્થાવર મીલકતનું વેચાણ ઓછામાં ઓછા ૩૦ દીવસ અને જગમ મીલકતનું વેચાણ ઓછામાં ઓછા પંદર દીવસ પહેલાં હુકમનામાના હેતુદારની બાબત કમલત શીવાય ન થાય તેની પણ સંભાળ રાખવી (દીવાની કાયદો કલમ ૨૬૦)
- ૧૯ સ્થાવર મીલકતના કોર્ટ પણ ધોરણે વેચાણ ૩૪ કલમ પ્રમાણે કોર્ટ મંજૂર ન કરે તે શીવાયનાં ખીજાં વેચાણો ઉપર કહેલા નીચમને પારણ અલગ અલગ વેચાણના કોર્ટ અમર બધક ધોરણે સાફ ખીજી કોર્ટ વખતે માગણી કરાય એવા બંધનથી, કરી ચકાસી નહીં.
- ૨૦ નીચિના નીચમો જે કોર્ટમાં વરસથી અમલમાં છે તે પ્રમાણે સાધારણ રીતે અમલ કરવા સાફ અને દાખલ કરેલા છે પણ તે દરેક બાબતમાં બાકીએ એમ સમજવું નહીં.
- ૨૧ જે હુકમનામું બાબતવાનું છે તે કરવામાં આવે ત્યારે જ્યાં ઉપર પાક હોય તો તે પાક ક્રીમત કરી વાડી ઘેઠ થકે; બાબતથી વખતે જે ક્રીમત હોય તે ક્રીમત પ્રમાણે કોર્ટના હુકમથી આવી ક્રીમત કરાવવી અને તેમાં આશુ વરસને સાફ પ્રતિવાદીએ સરકારના મહેસુલોનો જે હક તો જ્યાં હોય તે પણ દાખલ કરવો.

૨ ડેરવેલી ગ્રીમતે જો પાદો તે પાક થવાને ખુશી ન હોય તો તે પાક હતાવી સેના નેટલા ચોમ્મ વખત જોઈએ તેટલા પીતે ત્યાં સુધી કુકમનામાંની બળવણી બંધ રાખવી.

૩ જો કુકમનામાં બળવવાનું હોય તે કરવામાં આવ્યું હોય ત્યાર પછી જો વાવેતર થઈ હોય તો આલ્ફ સાલને મોટી પ્રતિવાદીએ જો હરતા બચ્ચા હોય તે તેને આ પી વાદી પાક થે.

૩૭ રળના ધીવસમાં વેચાણ કરવાનો હકાકો કરાવવો નહીં અને એ પ્રમાણે ન બને તેટલા સાફ રળની અરજ કરીએ એવી બપર તાબાની કોરોને ડીસ્ટ્રીક્ટ જડને વખતસર બપર આપવી.

૩૮ જ્યારે કોઈ સગીરની જમીન ક્ષેત્રને હરતા ન કરવામાં આવેલી હોય ત્યારે કા થકા પ્રમાણે તેમ કરવાની જરૂર નથી તો પણ ક્ષેત્રને હાથોહાથ પોહિયાડીને અગર રજીસ્ટર કરાવી ઠપાલ મારફતે ધારેલા વેચાણની નોટીસ તે સગીરના હક રક્ષણ કરવા સાફ ક્ષેત્રને આપવી એ ચોખ્ખું.

૩૯ સપ્પારડીનેટ જડનેની બધી થવાથી અગર રળ થીવાય ખીજા કારણોને કારણે કોરો બંધ રહેવાથી પ્રોસેસ બળવવામાં ધીલ થાય છે અને જમી અને વેચાણ વારંવાર યુક્તથી રાખવામાં આવે છે તેથી એમ કુકમ કરવામાં આવે છે કે જ્યારે સપ્પારડીનેટ જડજનું મૃત્યુ અથવા અરતરથી થાય અગર તેઓ દુધી યુક્ત ગેરહાજર રહે ત્યારે યુક્ત કોરેસ આક્ટ (૧૮૯૯ના ૧૪)ની કલમ પ્રમાણે જો માણસ નીમાય તેને કુકમનામાં અને ખીજા કુકમ બળવવાની પ્રોસેસ અમલમાં લાવવાનું ડીસ્ટ્રીક્ટ જડનેએ કરાવવું.

૪૦ ૧ જ્યારે ધીવાની કોરો કારણે જમીનીનું વારંદ બળવનાર અધિકારીને એમ માલમ પડે કે જમીન કરવાની મીલકત રેવન્યુ અધિકારીની જમીનમાં છે ત્યારે તેણે મીલકત ની જમીન ન કરવી પણ તાજરને ચીવોઈ કરવો. પછીથી કુકમનામાંનો વિણવાર ૨૧૮ અને ૨૭૪ કલમ પ્રમાણે જમીનીની દરખાસ કરે.

૨ પણ રેવન્યુ અધિકારીની શુદ્ધિ સહીતની જમીન એવી જમીન કરનાર અધિકારીની અને કોઈની આત્રી થાય તેટલા મોટા મામતા પોરણની પાસે એવી મતલબનું સરકારીટ માગવું અને તેમાં સરકારની માગણીની રકમ જણાવવી.

૪૧ ધીવાની કાપણી કલમ ૨૧૫ ની રૂબરૂ ધીવાની કોરેટના હકમ પ્રમાણે સરકારમાં મોકલેલ આવક હોય એવી અભિભક્ત જમીરના કીસાને ક્ષેત્ર વિભક્ત કરે અથવા તેનો ભાગ પાડે ત્યારે (આ પ્રકારમાં) જો પાંચે આવેલી અને સરકારી ગેજેટના પાઠ મે પાને ૧૫ જુન ૧૮૭૪ ને રાજ પ્રસિદ્ધ કરેલી જલેરખખરમાં કરેલા દર ઉપરાંત) તે જમીરના આવી રીતે ભાગ પાડવા અગર વિભક્ત કરવા અચ્છા રેવન્યુ આતાના અધિકારીઓએ વારંવાર યુસાફીનું અરજ કર્યું હોય તેના બદલામાં નીચે દરજાવેલી રીતે થવામાં આવશે. અને તે કાવાના પરખમાં લખા કરાશે.

પરેખર મુસાફરીમાં ગયેલા દરેક ધીવસનું ક્ષેત્ર સારેખના કબાજે અને કારકુ
ને આપવાનું બધું.

દરખાસના પગાર,			ધુરોપીયન અને ધરતીયન	દેશી
			રૂ. આ. પા. વધારે	રૂ. આ. પા. વધારે રકમ
રૂ. ૧૦૦ આગર તે ઉપરાંત	૧-૩-૦	૧-૪-૦
રૂ. ૭૫ થી રૂ. ૧૦૦ સુધી	૧-૧-૦	૦-૧૪-૦
રૂ. ૫૦ થી વધારે પણ રૂ. ૭૫ થી ઓછા	૧-૧-૩-૦	૦-૧૦-૦
રૂ. ૩૦ થી રૂ. ૫૦ સુધી	૦-૧-૦-૦	૦-૮-૦
રૂ. ૩૦ ની અંદર	૦-૮-૦-૦	૦-૬-૦

મામલતદારના કારકુનેને આપવાનું

	વધારેમાં વધારે
રૂ. ૩૦ અને તે ઉપરાંત	૦-૩-૦
રૂ. ૩૦ ની અંદર	૦-૫-૦

શીપાઇને આપવાનું

દરરોજ એક આનાથી જાદે નહીં.

૪૨ ધીવાની કાયદાની કલમ ૨૮૬ પ્રમાણે ક્ષેત્ર સારેખ ભીનનું ચેચાણ કરે તે
ની બાબતમાં ઉપર કહેલા નિયમ બાંધુ પાડવા.

૪૩ જેમાં નીચેના વખતે ધીવણ થતી હોય એવી જગીર અગર નિયમીત વખતે
આપતી રકમમાં કોઈ હુકા જાત થયો હોય ત્યારે
વખતે વખતે મળતી રકમો દરેક વખતની રકમ વધુલ લેવા સાથે જુલોશી દરખાસ
જાત કરવા સાથે એક દર
ખાસ બસ છે.
ધી, જે દરખાસ ધીવરથી જાતી કરવામાં આવી હોય,
તેજ દરખાસથી પક્ષકારને વખતે વખતની રકમ સેવાનો હુક છે.

૪૪ સને ૧૮૭૭ ના ધીવાની કાયદાના ૪ પરીશીલના નંબર ૧૫૦ ના નમુનાના ચેચાણ
ચેચાણ સરદીની કોર્ટમાં કીમત ના સરકારી કોર્ટમાં જે રકમને મરિ બીલકત ચેચાણ તેનો
દાખલ કરેથી. આંકડો અવરખ બનાવેલો જોઈએ.

૪૫ કુકમનામાંની બલવણીમાં જ્યારે કોઈ સમસને પકડી કોર્ટની આગળ આ-
વેચો હોય અને (કુકમનામાંના પક્ષસા બરવાધી અગર તે
જી અને સામા પક્ષકારની વચે થયેલું હેંસેસા દાખલ કે
રવાધી) તેને કોર્ટમાં પાકેલા શીલ્ક ડાડી ડિવામાં આ-
વેચો હોય તો, તેની બોરાકીને સાથે કોર્ટમાં બરેલાં થયું નહીં અરચાવેલાં નાણાં હોય તે
કોર્ટમાં બરનાર પક્ષકારને પાછાં આપવાં; કેમકે જુલોશી સને ૧૮૭૪ ના ખીલ આ-

કચ્છની ૧૧ મી કલમ તો રેલુદાર કેદમાં ગયા હોય તોજ લાગુ પડે છે.

૪૧

૧૮૭૭ નો નંબર ૧૨૯૮

કાલિ કુંબાઈ ૧૨ મી ઓક્ટોબર સને ૧૮૭૬

ન્યાયખાતું.

ડીસ્ટ્રીક્ટ જડજ સાહેબો અને કુંબાઈના ડેરીફ સાહેબનો પત્ર વાંચ્યાં
કુકમનામાના રેલુદાર કેદમાં ગયા આગ્રહ માસની ૨૨ મી તારીખના સરકારના નંબર
હોય તેને ઓરાકીના પેસા પૃષ્ઠ ૧૧ ના સંબંધમાં નવા ધિવાની કાયદાની કલમ ૩૩૮ પ્ર
માણે કુકમનામાના રેલુદારને ઓરાકીના કેદમાં પહોંચા આ
પવા ભેદમાં તેના જુદા જુદા દર તેમાં મુલબા છે.

કસોવ—નવા કાયદાની ૩૩૮ મી કલમ પ્રમાણે નામદાર અવરનર ધનકોશીલ સાહેબ
કુકમનામાના રેલુદારને દર રોજ નીચે આપેલા દર પ્રમાણે માસીક ઓરાકીનું પાર-
ણ કરાવે છે.

કસોબીઅન

રૂ ૧ થી રૂ ૧-૮-૦ મુખી

કસોબીઅન અને પોરકુળી

આના ૮ થી રૂ ૧ મુખી

તે શીવાયના

આના ૪ થી આના ૧૨ મુખી

(સહી) જોન નંબર ૮

અન્ડર સેક્રેટરીનીસમત સરકાર.

૪૦ ધિવાની કાયદાની ૩૩૮ મી કલમ ની રકમ ૩ મુજબ ધિવાની કોરટમાં બરવાની
કેડીનું ઓરાકી બધ કપારે રકમ હવે પછી દરેક મહિનાની તા. ૧૦ ૨૫ અગર ત્યાર પે
આપવું. હેલાં કોરટના કોઈ અધીકારીને આપવી અને રકમ બ-
રવાની અગર ડીસ્ટ્રીક્ટ કોરટના નામદર કે જેના હવાલમાં
ધિવાની કેદ છે તેને કોરટ દુરતા દુરતા આપવી.

૪૮ ધિવાની કાયદાના ૨૫ મા પ્રકરણ પ્રમાણે કોટેલું કમીયન કોઈ પણ કોરટના કુ
કમીયનરોને આપવાની રકમ. / ૫૫ અધીકારી શીવાય બીજા કોઈ માણસને જાકલવાની
જગ્યાએ કોરટને જરૂર જણાય ત્યારે કમીયનરને જોડેલત બદલ કોઈ રકમ આપવાની હોય
તો તે કેદમાં તે નથી કરવું અને કમીયનરને તે પોલિઆડવાનો જોગ્ય લાગે એવો કુકમ
તે કોરટ કરાવવો.

૪૯ ધિવાની કાયદાની ૪૭૮ મી ને ૪૮૪ મી કલમમાં આપેલી સ્વઅધીકારની સ-
જોડ અને ૪૮૬ મી કલમ માં આપેલા અખતીયાર વી તો જોગ્ય તપાસ વીના ન વાપરવાની કોરટમાં સાબખાની
ચારપુરવઠા વાપરશે. રાખવી.

૫૦ નામદાર ધંડીઆ સરકારનો કરેલા નમિનો કરાય સરવે પોકોની માહિતી અને
તે પ્રમાણે વરતણક કરવા સારે ફરીથી પ્રસિધ્ધ કરે છે.

નંબર ૩૦૨૫ તા. ૩૧ ડીસેમ્બર સને ૧૮૭૯ નો.

મેમ્બર્સ એક પક્ષકારની અરજ ચીવાય, પોતાની કચેરીમાં ચાલતા કામમાં જડને મોકલવા સાક્ષીઓની બાબતમાં કોરટની અને બધુ બર વા સાથે કલેક્ટર અને મામલતદારને અગાઉથી નાણાં આપવાનો અપવાદીઆર આપવો જોઈએ અને કુકમનામાં ની બજલવણીમાં જે રકમ વસુલ આવે તેમાંથી અગર બ જલવણી ન થાય તેવા કામમાં જે રીતે કોરટ ફરમાવે તે રીતે, અગાઉથી આપેલાં નાણાં વસુલ કરી તેવાં એવી મળ્યુનની કુબાઈની નામદાર હા કોરટના રજીસ્ટ્રાર સાહેબની અરજ સામલ રાખી કુબાઈ સરકારનો ખત નંબર ૫૮૦૮ તારીખ ૭ ઓક્ટોબર સને ૧૮૭૮ નો હાઈ સરકારનો હોમડીપાર્ટમેન્ટમાં આવેલો તે વાંચો. ફરજી—મંજૂર કરી; પણ જે રકમ અગાઉથી આપવામાં આવી હોય પરંતુ જે વસુલ થઈ શકે એવી ન હોય તે પ્રાવીનીયલ ખાતે બંધાયે.

૫૧ સરકારનો નિર્ણય ફરજ માહિતીને માટે ફરી પ્રસિધ્ધ કરવા છે:—

ક્રિસ કુબાઈ તા. ૧૧ ડીસેમ્બર સને ૧૮૭૮

પુના, સોલાપુર, અહમદનગર અને સાતારા જિલ્લામાં કોર્ટમાં કુકમનામાંની બજલવણી કલેક્ટર સાહેબને સોંપીતે બાબતમાં ઈલાની કાયદાની કલમ ૩૨૦ પ્રમાણે કરેલા નિયમો.

નંબર ૭૩૨૦.—ઈલાની કાયદાની કલમ ૩૨૦ પ્રમાણે મળેલા અધીકારની રૂપરૂપ નામદાર કુબાઈના ગવર્નરસાહેબ હનકાજીનીલ ફરમાવે છે કે પુના, સોલાપુર, અહમદનગર અને સાતારા જિલ્લામાં નીચેની બાબતમાં કુકમનામાંની બજલવણી કલેક્ટર સાહેબને સોંપવા માં આવશે.

૧ જે માલુસ પોતાનું સમગ્ર યુજરાન એવીધી કરે છે તેની કોઈપણ રચાવર મીલકત વેચવાનો નાણાના કુકમનામાંની બજલવણીમાં કોરટે કુકમ કરવા હોય તેવાં નાણાંનાં કુકમનામાં.

૨ રચાવર મીલકતને લગતા ખાસ કરારની રૂપરૂપ એવા કોઈ માલુસની રચાવર મીલકત વેચવાનું જેમાં ફરમાવું છે તેવાં કુકમનામાં અને સદરકુ કુલમમાં આપેલી સત્તાનો અમલ કરતાં નામદાર ગવર્નરસાહેબ હનકાજીનીલ કોરટમાંથી સદરકુ કુકમનામાં કલેક્ટર સાહેબ તરફ મોકલવા બાબતમાં, અને જેની બજલવણી કરતાં કલેક્ટર સાહેબ અને તેમના તાબાના અધીકારીઓને વહીવટ (પ્રોસીડર) નીયમો ત કરવા બાબતમાં, તેમજ કલેક્ટર સાહેબ તરફથી કોરટ ઉપર તે કુકમનામાં પાછાં મોકલવાની બાબત, નીચેના નીયમ કરાવે છે.

૧ અગ્રુક કુકમનામાંને આ જાહેર ખબરે લાગુ પડે છે એવી કોરટની ખાતરી થાય તો ટપાલ મારફત અથવા ખીજ કોઈ સગવડ પરે તેવી રીતે તે કુકમનામાંની નકલ કલેક્ટર સાહેબ તરફ મોકલાવવી.

૨ તે નકલની સાથે કોરટે (નીચે બંનેમાં કાગળ) મોકલવા.

(અ) ને કોરો કુકમનાથું કર્યું તેના હેંસલાની નકલ લે હોય તો .

(બ) જો કુકમનાથું અપીલકોરો કર્યું હોય તો ને કોરો અસલ કુકમનાથું લાગે તેના હેંસલાની નકલ અને જ્યારે આસ અથવા ખીજ અપીલ કરવામાં આવી હોય ત્યારે પેલેલી અપીલકોરના હેંસલાની નકલ.

(ક) જો કુકમનાથાની કાંઈ પણ બાબતથી યદ હોય તો, તે કોઈ બાબતું છે તે દર્શાવે એને તેના કોમિશનાર હજી વસુલ થયા વગરનો છે તે સાદું દેખાડી આપે એવું પવક.

(ક) કુકમનાથું બળવવાની દરખાસ્ત ઊપર વેચવાનો ને કોઈ કુકમ થયો હોય તેની નકલ.

૩ ઊપરના દસ્તાવેજ, પક્ષ કારોને માથે ખરચ નાખ્યા વગર, કોરો તપવાર કરાવવા અને ક્ષેત્રર સાહેબ તરફ મોકલવા; નકલો પીગરે કોરના નોકરો પાસે તપવાર કરાવવી.

૪ કુકમનાથું અને નીચમ ૨ માં કહેલા દસ્તાવેજો પોહોએ કે ક્ષેત્રર તે કુકમનાથું પોતાને બળવવું અગર મહાલકરી કરતાં ઊતરતી પદવીના નહીં એવા પોતાના તાબાના અધિકારી તરફ બળવવા સાદું મોકલવી દેવું; પણ આવી બાબત પોતાની દેખરેખ નીચે અને કાજમાં રાખવી જોઈએ.

૫ કુકમનાથું ફેરી રીતે બળવવું તે સંબંધી ને કોઈ અરજ પક્ષકારોને અગર તેમાંના કોઈને પણ કરવાની હોય તો તે વિલંબ કર્યા વગર તે સંબંધવાનો ઊવસ ક્ષેત્રર સાહેબે અગર ને અધિકારી તરફ તે કુકમનાથું મોકલવામાં આવ્યું હોય તે અધિકારીએ દરખાસ્ત અને નકલો કરવો હોય તે ઊવસની લેખી નોટીસ કુકમનાથાના દરેક પક્ષકારને પોહોઆડવી અને વળી તે મીલકતને બગતા નેના કબજામાં અગર અખતીયારમાં હોય તે બધાં હકનામા અને બીજા દસ્તાવેજો રજૂ કરવાનું કુકમનાથાના દેહુદારને કરમાવવું; અને જરૂર જણાય તેટલી તપાસ કર્યા પછી ઊવાની કામ ચલાઉ કાચદાની ડરો અને ડરો માં દરખાસ્તો કોઈ પણ રીતે સુજળ અમલ કરવો. તેમની રીત ઇચ્છે તે નકી કરવા સાદું અથવા કુકમનાથાની બળવથી સંતોષ કારક રીતે જી ચકે તેટલા સાદું ને ને માલિકી તેને મેળવવી જરૂર જણાય તે તે મેળવવા સાદું કુકમનાથાના પક્ષકારોને અગર તેમાંના કોઈને પણ, એવીજ લેખી નોટીસ આપી વખતે વખત હાજર રહેવાનું ક્ષેત્રર સાહેબ અગર સદરકુ ખીલે કોઈ અધિકારી કરમાવે; અને જો કોઈ પણ પક્ષકાર હાજર નહીં થાય તો ક્ષેત્રર સાહેબ અગર સદરકુ ખીલે કોઈ અધિકારી તેની જરૂર હાજરીમાં તે બાબતનો સુકોતો કરશે અને તે બાબતમાં તે ગેરહાજર રહેનારને પોતાની વાત સંબંધાવવાનો હક રહેશે નહીં.

આપી દરેક નોટીસ અગર કુકમનાથાના દેહુદાર અથવા તેના પ્રતિનિધી હ-

જર ધિવાની કાયદાની કલમ ૩૨૪ મુજબ ને નોટીસ ક્ષેત્રે સહિય કાઢે તેથી દરેક નોટીસ ક્ષેત્રે સહિય પોતાના અધિકારની રૂઢિએ કાઢેલી નોટીસો નેમ બળવે છે તે પ્રમાણે બળવવામાં આવશે અથવા ને પક્ષકાર ઉપર તે નોટીસ કાઢી છે તેનો કોઈ વજીલ હશે તો તે વજીલને પોલિઆડવા સાથે કોર્ટ તરફ મોકલી તેની બળવણી કરવામાં આવશે.

૮. હુકમનામાંની બળવણી સંબંધી અથવા હુકમનામાંના દિલ્લુદારની સ્થાવર મીલકત ના વહીવટ અથવા વેચાણ સંબંધી ક્ષેત્રે સહિય અગર સદરહુ ખીલે અધિકારી ને ને હુકમ કરે તો બધા ઇમારતોના નોંધમાં અને તે ઉપર તેને પોતે તારીખ નાખી સહી કરવી; અને મુબાઇની નામદાર હાઇકોર્ટની સરકાર દ્વારા જાહેરમાં આવેલા નમુના (બ) પ્રમાણે જિલ્લાની બાબમાં પ્રોસીડિંગની રાજ નોંધ (કાયદી) રાખવી.

૯. મીલકત વેચવાનું શરૂ કરતાં પહેલાં ક્ષેત્રે સહિય અગર સદરહુ ખીલે અધિકારીએ જિલ્લાની બાબમાં નોટીસ કાઢવી અને તે મીલકતમાં અગર તેના કોઈ પણ ભાગમાં ને કોઈને કોઈ હક, હિસ્સો અગર ઇલાકા હોય તે દરેકના ને ઠીકા હક, હિસ્સો અથવા ભાગ હોય તેનું પત્રક અને ને દસ્તાવેજ ઉપરથી આવેલા હક તેઓ રાખે છે તે દસ્તાવેજો નોટીસમાં ફરવેલી તારીખ પહેલાં અગર તે તારીખે રજૂ કરવાનું ફરમાવવું; રજૂ કરવાની તારીખ નોટીસમાં ફરવેલી તારીખ પછી ૭ આઠવાડીમાં ઉપરાંતની નીમત્રી નોંધમાં, ધિવાની કામ અલાફ કાયદાની ૩૨૩મી કલમમાં ક્ષેત્રે સહિય નોટીસ કાઢવાની ને રીત ફરવી છે તે મુજબ આ નોટીસ પ્રતીક કરવી.

૧૦. ને ક્ષેત્રે સહિય અગર સદરહુ ખીલે અધિકારીના મતમાં એમ આવે કે આવી રીતે રજૂ કરેલું પત્રક નોંધમાં તેલું ચોક્કસ અથવા સ્પષ્ટ નથી; અથવા ક્ષેત્રે સહિય અગર સદરહુ ખીલે અધિકારીને એમ લગુાય કે વેચાવાની મીલકતને લગતા હકદારના કબજામાં અથવા અખતીયારમાં છે એવા બધા દસ્તાવેજો રજૂ કરવામાં નથી આવ્યાં તો તે આવું પત્રક સેવાની ના પાડે અને ખીલું પત્રક રજૂ કરવા સાથે તેને ચોક્કસ લાગે તેમ વધારે વખત આવે અગર ના આવે.

કોઈ પણ હકદારે રજૂ કરેલા હકના દસ્તાવેજો ક્ષેત્રે સહિય અગર સદરહુ ખીલે અધિકારીએ વાંચ્યા; પણ ક્ષેત્રે સહિય અગર સદરહુ ખીલે અધિકારી અથવા તેનો કબ્જારક, રીડર (વાંચનાર કારકુન) અથવા દુબાઈના (ધંડર પ્રીટર) ચીવાય ખીલે કોઈ સમસને વાંચવા સાથે આસ હુકમ સિવાય આપવા નહીં અને ને આસ હુકમ કરવામાં આવે તો તેના દુરહુ દ્વરમાં લખાવાં નોંધમાં; અને તે વાંચના પછી તે દરેકના ઉપર ને તારીખ અને ને કામને સાથે રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા તે અને કોઈ તારીખ અને કામ આપ-

સને પાછા આપવા તેનો ઘરે કસિકટર સાહેબ અગર સદરકું ખીજ અધિકારીની સહી સાથેનો ફરીને ને સખસોએ તે રજુ કર્યા હશે તેને પાછા આપવામાં આવશે.

- ૧૧ ટીવાની કામ ચલાવ કાયદામાં ખીજ રીતે ફરમાવું હોય તો તે પ્રમાણે નહીંતા જમીનની મહેસુલનું ખાત્રી વસુલ કરતાં સ્થાવર મીલકત વેચવાના વખતે વખતે ને નિયમો અમલમાં હોય તેને અનુસરીને મીલકતના દરેક વેચાણનું કસિકટર સાહેબ અગર સદરકું અધિકારીએ યાદરનામું કરવું અને તે વેચાણ કરવું. સદરકું નિયમોમાં કહેલી ખીજ ઉપરાંત વળી વેચાણની યાદરનામામાં નીચેની બાબત આવવી જોઈએ;

૧ ને હકનું પત્રક ૧૦ મા નીચમ પ્રમાણે કસિકટર સાહેબ અગર સદરકું ખીજ અધિકારીની આગળ રજુ કરવામાં આવ્યું હોય અને ને તેણે મંજૂર કર્યું હોય અને ને હક કસિકટર સાહેબ અગર સદરકું ખીજ અધિકારીને પ્રાધમારેથી ખરા અને બાબતની બાબે તેવા હકની ચાલ.

(બ) કુકમનામાના દેણદારના હકની અગર ખીજ માણસોએ તે મીલકતમાં દાવો, દલાલો અગર બાગલામ બતાવ્યો હોય તેના ખરાપણની બાંધધરી આપવામાં નથી આવતી એવી સૂચના.

- ૧૨ ઉપરના નિયમ પ્રમાણે કરેલું વેચાણ હેવટ મંજૂર કર્યા અવલ કોઈ પણ વખતે કસિકટર સાહેબને અગર સદરકું ખીજ અધિકારીને એમ માલમ પડે કે હરાજ માં વધારેમાં વધારે માગણી થઈ છે તેના કરતાં ખરેખરી સારી કીમતે કુકમ નામું વસુલ કરી ચકાવ તેટલું, તે મીલકત અથવા તેના કોઈપણ ભાગ ખાનગી રીતે વેચવાથી ઉપજાવી શકાય તો લીલામનું વેચાણ મંજૂર ન કરતાં લીલામ અથવા તેનો બાગ કંપ કલમ પ્રમાણે ખાનગી રીતે વેચવાની ચાલવણ કરે.

- ૧૩ કુકમનામાના દેણદારે નિયમ ૫ પ્રમાણે ને હકનામાં અને ખીજ દરતાવેલે રજુ કર્યા હોય તે કસિકટર સાહેબ અગર સદરકું ખીજ અધિકારીએ પોતાના કબજામાં રાખવા; ને મીલકતને તે બાંધ પડે છે તે બધી વેચવામાં આવે તો તે દરતાવેલે તેણે ખરીદદારને સોંપવા.

- ૧૪ જ્યારે વેચાણ હેવટ સમાપ્ત થાય ત્યારે કસિકટર સાહેબ અગર સદરકું ખીજ અધિકારીએ, ટીવાની કાયદાના પરીશીટ ૪ ના નંબર ૧૫૦ ના નમુના પ્રમાણે વેચાણનું સરટીફિકેટ ખરીદદારને આપવું.

- ૧૫ જ્યારે વેચેલી મીલકત કુકમનામાના દેણદાર અથવા ખીજ કોઈ અખસના કબજામાં હોય અને તે મીલકતનું સરટીફિકેટ આગળ કહેલા નિયમ પ્રમાણે આપવામાં આવ્યું હોય તો ખરીદદારની અરજ ઉપરથી તેને અથવા પોતાની તરફથી કબજે લેવાને ને માણસ તેણે નીચે તે માણસને તે મીલકત હવાલે કરી અથવા, કુકમનામાના દેણદારનો હક ખરીદદારને મળ્યો છે એવો ધરતી ન-

આપણે તેમ વગડાવી અર્થવા જે રીવાજ હોય તે પ્રમાણે હંદેશ પીડાવી તેમાં રહેનારને ખબર આપવી અને જરૂર પડે તો જે આલુષ તે ખાલી કરવાની આનાકાની કરતા હોય તેને ત્યાંથી ખસેડી કચેકર સાહેબ અગર સદરકુ ખીજા અપીકારીએ કપાને સોંપાવવો.

- ૧૧ જેઠાની બની શકે તેટલા હુકમનામાનાં બળવણી પુરી થઇ રહે અને ચેઆલુના આવેલા પાસાની બાકીનું ઢીવાનિ કામચલાઉ કાવડાની કરે પ કમ ચુલ્ખ બવરયા કરી રહે એમણે પેહેલ અને ખીજા નિયમ પ્રમાણે આવેલા કાગળો અને બળવણીના કામના કાગળો ફેરવેને ટપાલ મારફતે અમર ખીજા ચોખ માગે તેવી રીતે કચેકર સાહેબે જાણ માકલવા.

દીવાની.

પ્રકરણ ૮

દીવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાવડા પ્રમાણે નમુના અને ખીજા પરચુરણ નમુના અને રજીસ્ટર (પત્રો).

દીવાની કોર્ટમાં ચલાવવા સાફ નીચેના નમુના દર્શાવ્યા છે.

નંબર ૧.

જે સમસને સહવાદી તરીકે સામિલ કરવો કોર્ટને ચોખ જણાય તેના ઉપર નોંટીસ.

ના

ની કચેરીમાં

દીવાની ચુકાદા નંબર

સને ૧૮.

અ. બ.

મા

વાદી

વીરધ.

ક. ડ.

ના

રહેનાર

ને

સદરકુ અ બ એ સદરકુ કંઠ ના ઉપર આ કોર્ટમાં ઉપરનો કાવો

સાફ બાંધેલો અને તે કાવાનો પુરેપુરો અને સતિષકારક રીતે નીચેનો

આ કોર્ટ કરી શકે તેટલા અટ્ટ સદરકુ કાવામાં તમને સહવાદી તરીકે સામિલ કરવા જરૂર જણાય છે તે માટે આથી તમને નોટીસ (ખબર) આપવામાં આવે છે કે

દીવસે અમર ત્યાર પેહેલાં, તમા એ પ્રમાણે સામિલ થવા કાયદેસર છે. કે જેમ તે

૧મી કોર્ટને જણાવવું.

આજ તા. માટે

સને ૧૮ મારી સહી તથા કોર્ટને સીલો કરીને

આપ્યો.

(સહી.)

૧૩/૧૧.

નંબર ૨.

પ્રણેત્ર વાદી અથવા પ્રતિવાદીઓમાંથી ખીલ અથવા ખીલબોને બદલે બેક અથવા વધારે વાદી અગર પ્રતિવાદીને હાજર થવાનું અપીલવાર પત્ર.

દીવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૪.

ના ની કોર્ટમાં
સને ૧૮

દિવાની મુકદ્દમા નંબર

વાદી.

પ્રતિવાદી.

કું

રહેનાર

(અથવા અન્ય પ્રતિવાદી)

સરકુ ઘાવામાં આવી

રહેવાથી

(અને

રહેવાથી

પ્રતિવાદી) ને

તેને મારી (અમારી) તરફથી હાજર રહેવા, જવાબ કરવા, અને કામ ચલાવવા સાથે નીમ્યા છે.

એ વાતની સાક્ષીને સહે મે મારી સહી આજ તા.

માટે

સને

૧૮ ને રાજ કરી છે.

સાક્ષીઓ

સહી.

નંબર ૩.

કુલ મુખત્યાર નાણું.

દીવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૦

કું

રહેનાર

આ સેખ ઉપરથી

રહેનાર

ને મારા સાથે તા. મારા નામથી તા. મારી

તરફથી કોઈ પણ કોર્ટમાંથી કરી આવી કોઈ અપીલમાં કોઈ ખીલ પ્રતિવાદીના કામમાં

હાજર રહેવા સાથે કોઈ કરી આવી કરવા સાથે અગર જવાબ આપવા સાથે અને

સર્વ કામગીરી (પ્રોસેસ) થવા સાથે તા. જેમ કું હાજર હોત અને મને ફરજીયું હોય અ.

મા કમર રનેવને પરવાનગી હોત અને ને કું કરત તેવા સર્વ કામ કરવા સાથે મારા પ.

(૧૪૭)

રોતા. કોમ્પાસ પ્રમાણે મુખત્યાર પથદ કર્યાં છે અને નીચા છે.

આ વાતની ચાક્ષીને સહે આજ તારીખ માટે

સને ૧૮૦ ને રાજ

મ મારી સહી કરી છે.

ચાક્ષીઓ

(સહી.)

નંબર ૪.

દીવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૬

ની કોરટમાં

દીવાની મુકદ્દમા નંબર

સને ૧૮૦

વાદી.

પ્રતિવાદી.

દાવા રૂપિયા

કું

રહેનાર

ને સદરકું ફરીઆદીમાં

એ આ સંખ ઉપરથી

ને મારી વતી

હાજર થઈને ઊપર લખેલી ફરીઆદીનું કામ ચલાવા સારૂ વકીલ નીચો છે.

આ વાતની ચાક્ષીને સહે આજ તારીખ માટે

સને ૧૮૦ ને રા

જ મ મારી સહી કરી છે.

ચાક્ષીઓ

(સહી.)

નંબર ૫.

અલ્લક દાવામાં સમન અથવા ખીજ પ્રોસેસની બંધવણી થાય તે થવા સારૂ એન્જીન્ટ (મુખત્યાર)ની નીમણૂક.

દીવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૧

ની કોરટમાં

દીવાની મુકદ્દમા નંબર

સને ૧૮

વાદી.

પ્રતિવાદી.

દાવા રૂ

)

કું

રહેનાર

સદરકું ફરીઆદીમાં

ને

આ સંખ ઉપરથી

રહેનાર

ને સદરકું દાવામાં બધા સમન અને ખીજ પ્રોસેસોની બંધવણી થાય

તે મારી વરદખી થવાને મારો એન્જીન્ટ (મુખત્યાર) નિર્ણય.

આ વાતની સાક્ષીને મોઢે ધે' મારી સહી આજ તા. માહે
મને ૧૮ ને ૨૧૪ કરીછે.

મહિ.

समन अधवा जी० प्रोसेसणीजनवली थाय ते सेवाने साधारण मुक्त्यार नाहुं.
 ठीवानी काम मसाववाणी रीतना आयदानी कलम ४१

કરેક ધિવાની કોરટમાં

ਪੀ ਹਰੇਕ ਹੁਰਿਆਰੀਆਂ ਅਗਰ ਪੀਨਾ ਕੋਛ ਪਲੂ ਰੀਵਾਨੀ ਕਾਮਰੀ ਨੇ ਕੋਛ ਸਮਨ - ਅਥਵਾ
ਪੀਠੁ ਭੋਸੇਸ (ਕਾਗਲੋ) ਨੀਕਲੇ ਤੇ ਮਾਰੀ ਵਲੀ ਲੇਵਾ ਸਾਫ਼ ਰਹੇਨਾਰ
ਨੇ ਆ ਸੋਧ ਓਪਰਥੀ ਮਾਰੇ ਖੁਆਪਾਰ ਨੀਕੁਲੁ.

આ વાતની સાક્ષીને સહે ખં ખાચી સહી આજ તા. ૩૦/૦૫/૨૦૨૦
ને ૧૮ ને રાજ કરીછે.

મહી.

નામંજીવ કરેલી કૃતિઆદિઓનું ૨૯૪૨.

ડિયાની કામ અભાવવાની સીતના કાયદાની કામ પદ અને પદ

୧	୨	୩	୪	୫	୬	୭
ଅମରଜୀ ୨୩ କର୍ପାଣୀ ତା ୩ ୩	କାଠି ୨୩ କ ୩	ନାମଞ୍ଜର ୫୨ ବାନା ୫୨ ସଞ୍ଜି ୫୩ ୫୩	ନାମଞ୍ଜର ୫୩ ନୀ ତା ୩ ୩	ନାମାଧୀୟନୀ ୫୩	ଅପୀକନୀ ତା ୩ ୩	ଅପୀକନୀ ୫ ୫୩

વાદી અથવા કોરપોરેશન અગર કમ્પનીના ડાયરેક્ટર, સિક્રેટરી અથવા ખીલા કોઈ મુખ્ય અધિકારી એઓને જાતે કાબર થવાનો હુકમ.

(૧૪૬)

• ધિવાની કામ અભાવવાની ચીતના કાવદાની કલમ ૧૧ અને ૪૩૧ ની કોરડમાં.

નંબર

૧૮

વાંદી

પ્રતિવાદી

કાંવા (કોરપારેશન)

• વાંદી રહેનાર
અગર કમચનીના ડેરકટર, સેક્ટરી અથવા ખીલ કોષ્ટ મુખ્ય અધિકારી) ને.
સંદર્ભ કુચીઆદીની બાબતમાં તારીખ માટે સને ૧૮ ને રાજ બપો
૨ પેહેલાં વાગતાં આ કોરડમાં અને હાજર થવા સાથે તમારા ઉપર સમન કારવાશે.
તારીખ માટે સને

૧૪૩૧

નંબર ૬.

ને ધિવસ ઉપર કામની સુલ્લાવણી મુલતવી રાખી હોય તેની પ્રતિવાદી ઉપર નોટીસ
ધિવાની કામ અભાવવાની ચીતના કાવદાની કલમ ૧૦૦ (ક)

ના

ની કોરડમાં

કાંવા નંબર

સને ૧૮

અ. બ.

વાંદી

વિરૂધ્ધ . .

ક. ૩.

પ્રતિવાદી.

ક. ૩. રહેનાર

ના આ કાવામાંના પ્રતિવાદીને

ઉપલી કુચીઆદીમાં તમારા ઉપર સમન તા. માટે સને ૧૮ ને રાજ
અભાવવામાં આવેલા હતા પણ તમે હાજર થઈ નહોતાં હતાં પુરતા વખતમાં
નહીં બહાવવાથી તમને આથી નોટીસ આપવામાં આવેલ છે કે આ કામની સુલ્લાવ
ણી તા. માટે સને ૧૮ સુખી મુલતવી રાખવામાં આવી છે માટે તે ધિવસે
સવારના વાગતાં તમારા ઉપર પેહેલાં બહાવેલા સમનમાં તમનેને દુકમ કરવામાં
આવેલા હોય તે બધા તમારે ખાતર કરવા,
આજ તા. માટે સને ૧૮ ને રાજ થ માફી સહી તથા કોરડને

(૧૫૦)

શીક્ષો કડીને આપ્યા.

૪૩૪.

નંબર ૧૦.

કામગીરી પેટેની રજીસ્ટ્રાર પદ્ધતિઓએ જે રજીસ્ટ્રારને રજી કરવા હોય તેની યાદનો નમુનો.

ડીપ્ટી કામ અભ્યાસવાની રીતના કામગીરી કલમ ૧૪૦

ના

ની કોર્ટમાં

ચુકાદા નંબર

સને ૧૮

અ અ રહેનાર

ના

વાદી

વિરૂદ્ધ.

ક ક રહેનાર

ના

પ્રતિવાદી.

નંબર.	રજીસ્ટ્રારનું વર્ણન.	રજીસ્ટ્રારની જે જી રીતે હોય તે.	પદ્ધતિ અથવા વકીલની સહી.

નંબર ૧૧.

પાલ આપેલા રજીસ્ટ્રારની પદ્ધતિઓનો નમુનો.

ડીપ્ટી કામ અભ્યાસવાની રીતના કામગીરી કલમ ૧૪૪

(૧૧૧)

ની કોરકેમણી દસ્તાવેજ પાછા આપ્યા બાબતની ખાતરી પોહોચાવ્યું.

દસ્તાવેજોનું વર્ણન.	કોણે રજૂ કરેલા.	તે કામમાં રજૂ કરેલા તેનો નંબર.	અપીલની મુદત પૂરી થાય તે તારીખ અથવા અપીલનો ફેસલ થયો તે તારીખ નક્કી કરેલું.	તે સમયે દસ્તાવેજ આપ્યા તેની સહી.	પાછા આપ્યાની તારીખ.	તે અપીલકારીએ પાછા આપ્યા તેની સહી.
દસ્તાવેજનું વર્ણન બંધ પુ તેની મત બંધ બંધવી નહીં.						તે કોરકેમણી દસ્તાવેજ પાછા આપ્યા તેની સહી કરવી.

તારીખ ૧૨.

તબક્કા કરવાના મુકદ્દમા વીધે પક્ષકારોની હાજર.

દિવાની કામચલાવવાની કીતના કામચલાની કામ ૧૫.

દિવાની મુકદ્દમા નંબર

સને ૧૮

ની કોરકેમણી

વાધી

પ્રતિવાધી

ઉપર બંધેલી ફરીયાદોમાં અર્જી ઉપર બંધેલા પક્ષકારો હાજીરની તકરાર (તકરારો) અગર કામચલાની તકરાર (જીવા તકરારો)ની ચોક્કસી અમારા વચમાં થવા સાથે કમલ થવા છીએ અને અમારા વચમાં ફરાવ કરવાનો મુદ્દા એ કે તા. ૦ માર્ચે સને ૧૮ ના રોજનું ખત કે જે સદરકુ કામમાં અર્જી દાખલ છે તે મુદત અગર હાર મળેલું છે કે નહીં (જીવા ફરાવ કરવાનો ને મુદ્દા હોય તે બંધેલા) સમગ્ર અર્જી

(૧૫૨)

દરેક જણ એમ કહ્યું કરીએ છીએ કે આ સુધ વિશે હા (અમરના) નો દરાવ કોરો
કરવાથી હું સદરહું સદરહુંને કંપની રે
ની રકમ (કો'વા ને બાલુસે ને બપ્પી આપ્યું તેના ઉકરયાના ઉકરા પાસેથી ને રકમ
અપાવવાની દરાવ થયે તે) આપીય અને હું સદરહું કંપની રૂપી-
આ ની રકમ (અમર સદરહું બપ્પા પ્રમાણે તે ખત ઉપરથી સદરહું
ની પાસેથી ને રકમ મેલેછી નીકળવાનું કોરો દરાવયે તે) સદરહું ખત ઉપરના મારા ઘા-
વાની બરપાઈ ખાખત ઘાઘ (અમર એવા પ્રકારનો દરાવ થવાથી ફાલાજી ચીતે કરીય
અમર નહીં કહે' વગિરે વગિરે

તારીખ મહે સને ૧૮
સાક્ષીઓ યજી

મંબર ૧૬.

વાદી
પ્રતીવાદી

સાક્ષીઓને કરી હાજર થવાનો સમન

ની કચેરીમાં

દિવાની સુદહમા નંબર સને ૧૮

સાક્ષી અ પ રહેનાર નાને

તમાને ઉપલી ફરીયાદીમાં સાક્ષી આપવાને સાહે તમારા ઉપર આજ રોજનો સ-
મન બાંધુ થયોછે પણ ને લીધે તે કામની સુલુવણી
દિવસ એટલે આવતા માસની તારીખ સુધી સુલતવી રાખી છે:

તેથી સદરહું કામમાં જુલાની આપવા સાહે સદરહું તારીખ ને રોજ સવારના
વાગતાં સદરહું કોરકમાં હાજર થવાનું તમને આપી દરમાજવામાં આવે છે.
આજ તા. મહે સને ૧૮

ચીકો.

૧૫૩૧

મંબર ૧૪

મંબરે સામીદાર તારીખ જામ કો'વા સંવાદ રહે તમારે બહેરનાયું કરવું તેનો નમુનો.
દિવાનીકામ અપાવવાની ચીતના કાવદાની કલમ ૧૧૮

(૧૫૩)

જાહેરનામું.

ની કોરટમાં

વાદી
પ્રતીવાદી

ઉપર બંધેલા વાદી (કિંવા પ્રતીવાદી)ની આગળ ઉપરથી

રહેનાર

ને સદરકું કોરટમાં સદરકું ફરીવાદીમાં સાક્ષિ આપવા સાહે (કિંવા અમુક દસ્તાવે

જ હાજર કરવા સાહે) સમન કરવામાં આવ્યો હતો

અને આ કોરટને એવું સાબીત કરી આપવામાં આવ્યું છે કે સદરકું સાક્ષીદારની સા-
ક્ષીની (અથવા સદરકું દસ્તાવેજ રજૂ કરવાની) જરૂર છે અને સદરકું સમન પોહોચે ન
હી એવા ક્લેમથી સદરકું સાક્ષી નાથી ગયાં છે અથવા સંતાઈ રહ્યો છે તેથી

આ નોટીસ આપવામાં આવે છે કે આ સિમ ઉપરથી સદરકું

એ આ કોરટમાં થને ૧૮ ના માસની તારીખ ને વારને રોજ

વાગતા સદરકું ફરીવાદીમાં સાક્ષી આપવા સાહે (અગર અમુક દસ્તાવેજ અગર દસ્તાવે-

જો તે દરખાવવા) રજૂ કરવા સાહે) હાજર થવું અને જો સદરકું હા-

જર નહીં થાય તો તેની સ્થાવર તથા જંગમ મીલકત જપ્ત કરવામાં આવશે અને જરૂર

જણાશે તેથી જાણી તજનીજ યાજુ કરવામાં આવશે,

તારીખ મહિ સને ૧૮

શ્રીકા.

જડજ

જાહેર નામ

સાક્ષીને પકડવાનું વારંદ.

દિવાની કામ અલાહવાની ચીતના કાયદાની કલમ ૧૦૪.

ની કોરટમાં

દિવાની મુકદ્દમા,

વાદી
પ્રતીવાદી

ની કોરટના

નાજરને

સદરકું

ઉપરની ફરીવાદીમાં સદરકું

તરફથી સાક્ષિની જરૂર છે અને તે

નાપર બરાબર સમન બાબતમાં છતાં તે હાજર થયો નથી (અગર હાજર થયા પછી દિવા

ની કામઅલાઈ કાયદાની કલમ ૧૦૩ ના બીધાનથી વીરૂધ્ધ જતો રહેયો છે) માટે આથી તે

(૧૫૪)

મને હુકમ કરવામાં આવેલ છે તેને પાકી લાગણી દોરતી આગળ દાખર કરવો.
તારીખ માટે સને

શ્રી ડા.

૧૪૩૧

નંબર ૧૬

દોરતી હુકમત ડાકી જવાનો છે તે સાક્ષિની જુલાની સેવા વિવશ દર્શાવેલા હોય
તે ખાખતની પક્ષકારો ઉપર નોંધીસ.

દોવાની કામ ચલાવવાની ચીતના કાચદાની કામ ૧૯૨

ની દોરતમાં

દોવાની ચુકદમાં નંબર

સને ૧૮

વાદી

પ્રતીવાદી

વાદી (અગર પ્રતીવાદી) રહેવાથી

ઉપર બંનેની ફરિયાદીમાં સદરકુ

ને ને સાક્ષીની સદરકુ

બંનેની અરજ કરી કે સદરકુ

ફર છે તેની જુલાની વુરત થવી; અને સદરકુ સાક્ષીદાર દોરતની હુકમત ડાકી જવાની
તપ્તઆવીમાં છે તે આત્રીપુરવક ખતાની આપવામાં આવ્યું છે.

માટે તમને આપી નોંધીસ આપવામાં આવેલ છે સદરકુ સાક્ષીદારની જુલાની

દોરત તા.

માટે

સને ૧૮

ને રાજ થયે.

તા.

માટે

સને ૧૮

શ્રી ડા...

૧૪૩૧

[illegible]

११८—२७२२२१११ ६२३ ५५१११ ५५१५५ ५५१५५ ५५१५५

(૧૧૬)

નંબર ૧૮

કુકમનામાના સેલુદાર શીવાય બીજાના નામ ઉપર મહાવી આપેલ કુકમનામા કેમ ન બળવવું જોઈએ તેનું કારણ બતાવવાની કુકમનામાના સેલુદાર ઉપર અગર કુકમનામા મહાવી આપનાર ઉપર નોટીસ.

ઘીવાળી કામ ચલાવવાની ચીતના કાપદાની કલમ ૨૪૨ ની કોરટમાં

દિવાની મુકદ્દમા નંબર સને ૧૮

ને

અ. બ.

} વાદી.

બીજા

ક. ડ.

} પ્રતીવાદી.

કે.	આ.	પા.
કુકમનામાનો આવેળ		
અરજ		
જુમલો રૂપઆ ...		

માને
ઉ. દ.

તાલુકે ના રહેનાર ને
રહેનાર એ આ કોરટને એવી અરજ કરી કે સદરકુ

સને ૧૮ રાત્રે

ના

એ તા. માટે
જાજની કોરટમાં બિબવેલા

કુકમનામાનો હક સંબંધ સદરકુ
સદરકુ

એ
આપ્યો છે અને
તે વારતે સદરકુ કુકમ

નામાની બળવણી પોતાની તરફથી થવી જોઈએ;

મટે આ સેપ ઉપરથી તમાને એવી નોટીસ આપવામાં આવે છે કે તા. માટે
સને ૧૮ રાત્ર સવારના વાગતે સદરકુ અરજની શુંતાવણી થઈને નિકાલ કરવામાં
આવશે વારતે સદરકુ અરજ નામ જણ કરવા વિષે તમા
રે કાઈ કારણ રૂપાડવું હોયતો સદરકુ વખતે પરાવા મુધા આ કોરટમાં તમારે હાજર થવું
આજ તા. માટે સને ૧૮ ને રાત્ર મારી સહી તમા કોરટનો
શીકા કરીને આપ્યો.

શીકા.

૨૦૩૪

કુકમળાભાની જળવણીમાં સ્વાસ્થ્ય મેળવેલા જાણીતા જાણકારોની સહાયતાથી આ કાર્ય સરળતાથી ચાલુ રહેશે.

२२५ अंश.

[illegible]

કું આ. બ. પકાર કહેકું કે ઉપર બજેલી થાત મારા જાણવા અને આના પ્રમાણે ખરીલું. આ. બ.

ઉપર બજેલી સ્થાવર મીલકતનું વર્ણન અને તેના ખુદ
 છ. કું. આમમાં આવેલા ધરમાંથી પ્રતિવાદિનો અવિષ્કૃત ત્રીજો હીસ્સો તેની કીમત રૂ. ૩૦ અને તેના ખુદ નવિ પ્રમાણે
 પુરવે ગળુ ધર, પંચિસ હનુ ધર દહિણે સડીઆમ રસતો, અને ઉતરે પાનપી ગલી અને જનુ ધર.
 કું. આ. બ. પકાર કહેકું કે ઉપરનું વરણન મારા જાણવા અને મનવા પ્રમાણે તેમજ ઉપર દરસાવેલી મીલકતમાં હ-
 પ્રતિવાદિનો હક નથી કહી સકાયોકું તે પ્રમાણે ખરીલું. સહી. આ. બ.

(૧૫૬)

નંબર ૨૧

જે કોરે કુકમનાથ કચ્છ હોય તેની કુકમતની બહાર બળવણી થવી હોય તે અટકાવવા ને સાહે જામીની

ડિવાની કામચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૪૦

ની કોરેમાં

વાંચી

પ્રતિવાદી

ની કોરેની કાપલ ઉપરના

નંબરના કાવામાં સ-

૬૨૬ ને જે.

અપાયાં અને તે કુકમનાથની નકલ સદરકુની કોરે તે કુકમનાથ બળવવા સાહે આ કોરે ઉપર પ્રાપ્તી, અને કુકમનાથ ચોખ્ખી રીતે અમલમાં આવવા સાહે અથવા સદરકુ કાવામાં (અથવા અપીલ કોરેમાં) જે કાપ કુકમ તેના વિરૂધ્ધ થાય તે ચોખ્ખી રીતે અમલમાં આવવા સાહે જે સદરકુ જે ની પાછી અને સાચી જામીની આપેલા સદરકુની અરજ ઉપરથી તારીખ મુખી અથવા ની કોરેના કુકમ આવે ત્યાં મુખી તેની બળવણી મુલતવી રાખવા આ કોરેના જે કુકમ કરેલા છે માટે

રહેનાર નો પોતાની મુશીબી જામીન પાછાં અને આ રી જાત તરફથી તથા મારા વારસા અને મુશ્વેલની રૂઝમ્મી વકીલટ કરનાર તરફથી એવે ક્યાર હશે હું કે સદરકુ અથવા અપીલ કોરેમાં સદરકુ કાવામાં તેના વીરૂધ્ધ જે કાપ કુકમ થયે અને સદરકુ કાવામાં તેના વિરૂધ્ધ જે જે કુકમ કરવામાં આવે તે બધા સદરકુ માન્ય કરે અને અમલમાં આણી અને પોતે તે પ્રમાણે નહીં કરે તો સદરકુ કોરેના કુકમથી જે. મુખી જે જે રકમ સદરકુ કોરે માટે આપવી કરાવશે તે આપવાને હું તથા મારા વારસા મુશ્વેલની રૂઝમ્મી વકીલટ કરનારોમાં બંધાઈએ છીએ.

આ વાતની સાક્ષી ને જ મારી સહી આજ તા. મહે થને ૧૮

જે રોજ કરીએ.

સાક્ષીઓ

થકી

જાનિદાર

નંબર ૨૨

કુકમનાથ ઉપરથી જવાબદારીની જામીનદારી નોટીસ.
(સિ.એ.કે. કલમ ૨૫૪)

કુકમનાથ ઉપરથી જવાબદારીની જામીનદારને નોટીસ.

ડિવાની કામચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૫૪

ના અરજના કોરેમાં

મુકામ

ડિવાની મુકદ્દમા નંબર

થને ૧૮

(૧૬૦)

ધવો ૩.

અ. બ. રહેનાર

વાંધી

વીરૂધ

ક. ડ. રહેનાર

પ્રતીવાદી

સદરકુ મુદતમાં

માહે

સને ૧૮

શેજ તમે

સદરકુ પ્રતીવાદી

ઉપર ને કુકમનાશુ ધમે તે પૂરે કરી આપવાને

જામીન રહીને જાપાનદાર થવાહો અને તા.

માહે

સને

શેજ પ્રતીવાદી

ઉપર

૩

) આપવાનું (અથવા કુકમનાશુ પ્રમાણિ)

કુકમનાશુ થઈએ અને સદરકુ કુકમનાશુની બળવણી તમારા ઉપર કરવાની અરજી થ

હઈએ આ પેઅ ઉપરથી તમને કુકમ કરવાવવામાં આવેછે કે સદરકુ કુકમનાશુની

બળવણી તમારા ઉપર આ વારંતે ન કરવી એ વીધે વાર તા. માહે

સને ૧૮ શેજ સવારે () વાગતે અથવા તે પહેલાં તમારે કારણ બતાવવું

જોઈએ અને જો ઉપર બજેલી મુદતમાં યોગ્ય કારણ કોરડની આગવી યાવ એવું બતાવ

શો નહીં તો સદરકુ અરજીના સ્વરૂપ પ્રમાણિ તેની બળવણીનો કુકમ એકદમ કરવામાં

આવશે.

આજ તા.

માહે

સને ૧૮

શેજ

મારી સહી તથા કોરડનેા ચીકા કરીને આપી

ચીકા.

જડજ.

નંબર ૨૮

પદ્ધતિ આપવાનું કુકમનાશુ બળવવામાં પ્રતીવાદીના કબજાની સ્થાવર મીલકત જમિન કરવાનું વારંતે.

દીવાની કામચલાવવાની ચીતના કાવડાની કલમ રપજ

ના

ની કોરડમાં

દીવાની મુકદ્દમા નંબર

સને ૧૮

નો

અ. બ. રહેનાર

વાંધી

વિરૂધ

ક. ડ. રહેનાર

પ્રતીવાદી

સને ૧૮

ધવો ૩

કોરડના નાજરને

વા.

માહે

સને ૧૮

શેજ કરીયાદ નંબર

સને ૧૮

માં

(૧૬૧)

કોર્ટે કુકમનામું કર્યું છે તેમાં હાજીયામાં લખ્યા પ્રમાણિ ૧ ની રકમ વાંદન આપવાનો પ્રતીવાદી ઉપર કુકમ કરવામાં આવ્યો છે અને સદરકુ રે ની રકમ બરવામાં આવેલી નથી માટે આ ઉપરથી તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે સહ રકુ ની નીચે દરયાવેલી સ્થાવર મીલકત તમારે જાતી કરવી અને સદરકુ

કુકમનામું	રે.	આ	પા.
કુલ			
કુકમનામું કરવાનું...			

ની રકમ તથા આ જાતીનું અર ન તમને સદરકુ ન આપે તો આ કોર્ટનો ખીલો કુકમ થતાં સુધી ત આરા કબજામાં રાખવી.

વળી તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે નો તારીખે અને નો રીતે આ વારંદ બળબું હોય તેનો અથવા શા કારણથી તે બળબ્યામાં આવ્યું નહીં તેનો ઘેરા લખીને તે ઘેરા સુધી આ વારંદ તા. માટે સને ૧૮ રાજ અથવા તે પહેલાં પાછું ખાકલવું.

આજ તા. માટે સને ૧૮ રાજ માંથી સહી તથા કોર્ટનો શીલો કરીને આપ્યું.

બા—દરઆસ્તમાં બખેલી સ્થાવર મીલકતની

જાન્યુર ૨૪.

કુકમનામું કરવા સાથે મીલકત જમીનમાં સેઈ ચકાય તેમ છે કે નહીં તે બીજી તપાસ કરીનું સમન.

ઘીવાની કામ ચલાવવાની રીતનાં કમચાની કલમ ૨૧૦

ત ની કોર્ટમાં ઘીવાની મુકદ્દમા નંબર સને ૧૮ નો આ. બ. રહેનાર નીચે પ્રતીવાદી. ક. ડ. રહેનાર રહેનાર ને

(૧૬૨)

સદરકુ ફરીઆદમાં સદરકુ
 સદરકુ ઉપર મળવેલ કુકમનાઈ
 પ્રે કરવા માટે નીચે બંનેથી મિલકત ધરવાને પાત્ર છે અથવા કેમ એ બાબતની આ-
 તરી કરવા શરૂ તમને તપાસવાની જરૂર છે તે મિલકત નોંધે મુજબ.
 (પ્રાંત બખવા.)

માટે આ સેપ ઉપરથી તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે તમારે જાતે જાર
 તા. માટે સને ૧૮ રાજ સવારે વાંચના
 આ કોરટમાં હાજર રહેવું અને સદરકુ મીલકત સંબંધી તમારા બખલમાં અથવા સત્તા-
 માં જે દસ્તાવેજ હોય તે હાજર કરવા.
 આજ તા. માટે સને ૧૮ રાજ માટે સહી તથા કોરટને ચિઠ્ઠી
 કરીને આપો.

૧૪૩૧.

જાણર રચ.

કોર્ટ પસુ કોરટના કુકમનામાંની બજાવણી પ્રાકુદ રાખવા વીધે તે કોરટને વિન-
 તિની નોટીસ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૭૩
 ના ની કોરટમાં

દિવાની મુકદમા નંબર. સને ૧૮ નો

અ. બ. રહેનાર

વાલી.

વીરધ.

ક. ડ. રહેનાર

પ્રતિવાલી.

ના

જડજને મુકામ

સદરકુ મુકદમામાં સદરકુ અ. બ. વાલીએ સદરકુ ક. ડ. પ્રતિવાલી

ઉપર તા. માટે હને ૧૮ રાજ રૂપીઆ

તેવા બાબતનું કુકમનાઈ મળવું છે ને આ કોરટને એવી અરજ કરી છે કે તમારી કોરટ
 માં દિવાની મુકદમા નંબર સને ૧૮ નો તેમાં સદરકુ પ્રતિવાલીએ

તા ઉપર મળવેલ કુકમનાઈ સદરકુ કુકમનામાંની બજાવણીમાં જાત કરવું

બારે આ સેપ ઉપરથી તમને એવી બીનલી કરવામાં આવે છે કે આ નોટીસ રજૂ
 કરવામાં આવે ત્યાં સુધી તમારા કુકમનામાંની બજાવણી પ્રાકુદ રાખવી.

(૧૯૩)

આજ તા. માટે સને ૧૮ ના રોજ
મારી સહી તથા ફોટોનો શીટા કરી આપી

શીટા

૧૯૪૪

નંબર ૨૬.

જન્મ કરવા માગેલા કુકમનામવાળા ઉપર મનાઈની નોટીસ.

ઘિવાની કામચલાવવાની ચીતના કાયદાની કલમ ૨૦૩

ની ફોટોમાં

ઘિવાની કુકમના નંબર સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વાદી

વીરધ

ક. ક. રહેનાર

પ્રતીવાદી

પ્રતીવાદી ક. ક. રહેનાર

ને

ઉપલા કુકમનામાં તમારા વિરૂધ્ધ ને કુકમનામાં થયું છે તેની ખુલાશી બાબતમાં

ની ફોટોમાં સને ૧૮ ના નંબર ના દાવામાં ના

ઉપર તમે ને કુકમનામાં મળ્યાં છે તે જન્મ કરવું એવી અરજ કરવામાં આવી છે માટે

તમને આપી મનાઈ કરવામાં આવે છે કે એ કુકમનામાં તમારે ખીજા ફોટોને આપવું

નહી અમર તેના ઉપર ખીજા ફોટો પ્રકારે હક મગાડવો નહી

આજ રોજ તા. માટે સને ૧૮ ને રોજ મ' મારી સહી ક

રી તથા શીટા કરીને આપો.

શીટા

૧૯૪૪

નંબર ૨૭.

કુકમનામાંની ખુલાશીમાં જન્મ કરેલી મિલકતમાં નાહક સંબંધ બાબત અથવા તે મિલ

કત ઉપરના ઘવા બાબત કુકમનામાંના વાદી અથવા પ્રતીવાદીની તપાસણી કરવા સાથે

સમ્પર્ક.

ઘિવાની કામ ચલાવવાની ચીતના કાયદાની (કલમ ૨૮૦) મુજબ ફોટોમાં કરેલા નિ

(૧૬૪)

મંથાનો રકમ ૨-૪ અને ૧૨)

ના

ની કોરટમાં

દિવાની મુકદ્દમા નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વાદી.

ધીરૂધ

ક. ક. રહેનાર

પ્રતિવાદી.

અ. બ. અથવા ક. ક. રહેનાર

સદરકુ મુકદ્દમામાં યમ્મેલા મુકમનામાંની બાબતોમાં આ કોરટના
 કુકમથી તા. માટે સને ૧૮ રાજ મિલકત જમ કરી છે ને સદરકુ મી
 લકત બાબત તમને તપાસવાની જરૂર છે વાસ્તે આ સેપ ઉપરથી સમન્સ કરવામાં આવે
 છે કે તમારે આ કોરટમાં વારે તા. માટે સને ૧૮
 રાજ બપોર પેહેલાં વાગતે હાજર થવું અને જાત કરેલી મિલકત બાબત કુકનામાં
 અને બીજા કાગળો તમારા તાબામાં અથવા તમારી સત્તામાં હોય તે બધા હાજર કરવા
 આજ તા. માટે સને ૧૮ રાજ મારી સહી તથા કો-
 રટનો સિક્કો કરીને આપ્યો.

સીકા

જડજ

શ્રી ધીપ:—અહીં આ ગામ અથવા ચીકેરનું નામ અને જે સમ્પત્તિ ધરમાં અ-
 થવા કબજામાં જપત થઈ ત્યારે જંગમ મીલકત હતી તેનું નામ બાબતું અને સ્થાવર
 મીલકત બાબતમાં તે ક્યાં આવેલી છે અને કોના કબજામાં છે તે બાબતું.

નંબર ૨૮.

કુકમનામાંની બાબતોમાં જાત થયેલી મીલકતમાં કુકમનામાંના દેણદારનો હક હ-
 ત્યાદિ હોય તે બાબતમાં તેની તપાસનો ધિવસ મુકદ્દમા કરાવ્યો હોય તેની કોરટમાં
 ચાલવાની નોટીસ.

દિવાની કામ અથવા વવાળી રીતના કામદારનો કલમ ૨૮૭ મુજબ હાથકોરટ કરેલા નીચ
 માની રકમ ૪

ના

ની કોરટમાં

દિવાની મુકદ્દમા નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વાદી.

વિરૂધ

ક. ક. રહેનાર

પ્રતિવાદી.

ઉપલા દાવામાં થયેલા હુકમનાના બળવણીમાં ક. ડ. ની મીલકત અથવા ક. ડ. ની મીલકતે એમ ધારી તે હુકમનાથી પુર કરવા સાથે જમ કરવામાં આવેલું; અને સદરહુ ક. ડ. ઉપર વાર ને તારીખ માટે સને ૧૮ ને રાજ ખર્ચાર પહેલા વાગતે હાજર રહેવાનો સમન કાઢવામાં આવેલો છે. મોટે નોટીસ આપવામાં આવેલું કે તે મીલકત સંબંધી અને તેમાં તેના સર્વ હક સંબંધી ક. ડ. ની તપાસ ઉપર દર્શાવેલ વખતે અને જગ્યાએ થશે અને જો સદરહુ અ. બ. જાતે અથવા વકીલ મારફત હાજર હશે તો સદરહુ ક. ડ. ને એ તજવીજને બગતી બાબતમાં પ્રથમ પુછવા દેવામાં આવશે.

આજ તા. માટે સને રાજ જાં મારી સહી કરી શીકા કરી આપ્યો.

શીકા.

૧૪૩૪.

નંબર ૨૬.

હુકમનાનાની બળવણીમાં જપત થયેલી જંગમ મીલકતની બાદનો નસુનો કે નો કોરટના મહાનમાં ચોટી અને નો ગામમાં અથવા મેહેરમાં મીલકત જપત કરવામાં આવી છે તેના ચોરામાં અગર ખીજા કોઇ કાહેર જગ્યાએ ચોટી પ્રસિદ્ધ કરવાનો છે તે.

દીવાનીકામ બહાવવાની ચીતના કાવદાની કદમ ૨૮૭ મુજબ હાકકોરટ કરેલા ધા રાની રકમ ૧

ના

ની કોરટમાં

દીવાની મુકદ્દમા નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વાદી.

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

પ્રતિવાદી

સદરહુ દાવામાં થયેલ હુકમનાનાની બળવણીમાં તાલે બજેલી જંગમ મીલકત જપત કરવામાં આવી છે.

મીલકતનું વસૂલ અને હકીકત બાબતી.

તેથી સર્વ સોદાને આથી ખુબર આપવામાં આવેલું કે એ ઉપર દરદાવેલી મીલકત અથવા તેના કોઇ ભાગમાં નો કોઇનો હક અથવા તેના ઉપર દરદાવે અથવા હાથે હોય તેઓએ વારને તારીખ માટે સને ને રાજ સોગંત ઉપર અથવા પ્રતિલા ઉપર તે મીલકતને બગતી હકીકતનું પત્રક થાપલ કરેલું.

આજ તા. માટે સને ને રાજ જાં મારી સહી કરી કોરટનો શીકા કરી આપ્યો.

ટીપ:—આ નોટીસ અરેબશબ્દો આવેલી જંગમ મીલકતને તેમજ (૧૪૧ નજુલ અને તેવા ખીજામાં) પારાના પારેઆદ ૭ પ્રમાણે મનાઇ કુકમથી સ્થાવર મીલકત જપ્ત થઇ હોય તેને પણ લાગુ પડે છે.

જડજ.

નંબર ૩૦.

કુકમનામાંની ખલવણીમાં જે મીલકત જપ્ત થઇ તેમાં હક અથવા તે ઉપર હકથો અથવા હુલાઓ હોય તેનું પત્ર રજૂ થયું હોય તેની કોર્ટને પાસેથી ચોટવાની નોટીસ.

ઊવાનો કામ ચલાવવાની ચીતના કાયદાની કલમ ૨૮૭ પ્રજ્ઞ હાઇકોર્ટ કરેલા પા ૨૧ ૭ ની રકમ બ.

ના

જડજની કોર્ટમાં

ઊવાની કુદરતો નંબર . સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વાર.

વિદેષ.

કે. ડ. રહેનાર

પ્રતિવાદી.

આથી નોટીસ આપવામાં આવે છે કે તા. માટે સને ૧૮ ને રોજ નોટીસ કાઢવામાં આવી હતી તેને અનુસરી ઉપલા કાવામાં થયેલા કુકમનામાંની ખલવણીમાં જપ્ત થયેલી મીલકત ખાતે આ કોર્ટમાં નીચે લખેલા કાવા નોંધાયા છે.

હક પરાવનારનું નામ.	જે મીલકત ઉપર હક દર્શાવ્યા છે તેનું વર્ણન અને હક કીયા પ્રકારનો તે.

સદરકુ મીલકતને લગતા ઉપરના અને ખીજા કાવાઓની તજવીજ આ કોર્ટ વાર તા. માટે સને ૧૮ ને રોજ સવારના અમીઆર બજારમાં કરશે તે વખતે તેનું હિત હોય તે બધા પક્ષકારોએ ચોતાનો પ્રસારો લઇ હાજર થવું.

આજ તા. માટે સને ૧૮ ને રોજ બે ચારી સહી કરી કોર્ટનો ચક્કી કરી આપવો.

જડજ

(૧૧૭)

નંબર ૭૧

લીલામ બાબતની પેહોલ

દિવાની કામચલાવવાની ચીતના કાપદાની કલમ ૨૬૭

ની કોરકમાં

દિવાની કુકદમા નંબર

સને ૧૮

વાલી

પ્રતિવાદી

તાલીમ માટે સને ૧૮ ને રાજ સદરકુ કોરકના કુકમથી ઉપર
 અમેલી ફરીઆદમાં થયેલ કુકમનાકું અમલમાં આવવા સાથે હરાજ થઈ તેમાંથી
 એ એક અચૂક કરવું છે તે બાબત એની
 પાસે રહેવા ની રકમ સહેજી હતી તે પેહોલી છે.
 તાલો માટે સને ૧૮

સહી.

લીલામ કરનાર અમલદાર

નંબર ૭૨.

કુકમનામાના રેહુદારને મિલકત ગીરો કુકવાનો અથવા તે બાદે આપવાનો અથવા
 તેનું વેચાણ કરવાનો અખતમારે આપવા બાબતનું સરડીશીકો.

દિવાની કામચલાવવાની ચીતના કાપદાની કલમ ૩૦૫

ના

ની કોરકમાં

દાવો ફ

દિવાની કુકદમા નંબર.

સને ૧૮

અ.બ.રહેનાર

વાલી.

ફરિદ.

ક.ક. રહેનાર

પ્રતિવાદી.

સદરકુ ફરીઆદમાં થયેલા કુકમનામાની બાબતમાં તા. માટે
 સને ૧૮ રાજ કુકમનામાના રેહુદાર ની
 કેટલીક સ્થાવર મિલકત વેચવા બાબત કુકમ કરવામાં આવેલા હતો અને સદરકુ કુક-
 મનામાના રેહુદારની અરજી બીજીથી સદરકુ વેચાણ કોરકે પાકુ રાખ્યું છે તે એવા
 કોરક સાથે કે નિમિ અમેલી મિલકત અગર તેનો કોઈ ભાગ ગીરો મુકી, બાઈ આપી,
 અથવા વેચી (નમ હાથ તેમ) એ કુકમનામાની રકમ ઉભી કરે; માટે સરડીશીકો આપ-
 વામાં આવે છે કે કોરક આ સંખ ઉપરથી આ સરડીશીકોની તાલીમથી

ની મુદતમાં પૂર્ણ પ્રમાણ

(૧૬૮)

ગીરા, બારે અથવા વેચાણ આપવાનો અખતીઆર સદરકુ કુકમનામાના હેલુદારને આપેછે પણ એવી સરતથી કે આ ઊપરથી ને રૂપરૂઆ આપવાના તે બધા આ કોર-કોર બરવા ભેદએ સદરકુ કુકમનામાના હેલુદારને આપવા નહી.

મિલકતની વીગત.

આજ તા. માટે સને ૧૮ મારી સહી તથા કોરકોનો શિદ્ધ.ક-રીને આપ્યા.

જુલુ.

નંબર ૩૬.

વેચાણ થા સાહે ૨૬ ન કરવું ભેદએ તેનું કારણ બતાવવાની કુકમનામાના હેલુદાર અને કુકમનામાવાળા ઉપર નોંધીસ.

દીવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાનો કલમ ૩૧૩.

ના નો કોરકોમાં

દીવાની મુકદમા નંબર. સને ૧૮

અ.બ. રહેનાર

વાહી,

વિરૂધ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

અતિવાહી

અ. બ. રહેનાર

અને ક. ડ. રહેનાર

ને

ઉપલા દાવામાં ક. ડ. ના ઉપર થએલા કુકમનામાની બજાવણીમાં તા.

માટે સને ૧૮ ને રાજ નિચે બપોરે મીલકત વેચાએલી તેના ખસીદ કરનાર

ક. ડ. એ કોરકોને એવી બરજ પૂરી કે સદરકુ મીલકતમાં ક. ડ. નો (અથવા)

વેચાવ એવા કુકમનામાં નહોતા મારે તે મીલકતનું વેચાણ ૨૬ કરવું ભેદએ;

તથી નોંધીસ આપવામાં આવેછે કે આ અરજ કેમ મંજુર ન કરવી ભેદએ તે

બાબત તમારે કોઈ કારણ બતાવવું હોય તો

વાર

તારીખ

માટે

સને ૧૮

ને સવારના

બાગતે આ અ

રજની શુભવણીમાં તમરે પરાયો સદ્દ હાજર થવું.

આજ તારીખ

માટે

સને ૧૮

ને રાજ જમાવી સહી કરી

તથા ફેરફારો શીકા કરી આપ્યો છે.

શીકા.

૧૪૩૪.

નંબર ૩૪.

હુકમનામાના હેતુદારનો વેચાણેલી સ્થાવર મીલકતમાં કોઈ હક્કસંબંધ નહોતો તે કા રજીસ્ટ્રી તે વેચાણ રદ કરવાનો હુકમ.

દીવાની કામ ચલાવવાનો રીતના કાયદાની કલમ ૩૧૩.

ના.

ની ફેરફારો

દીવાની મુકદ્દમા નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

મી.

વિદેહ.

ક. ડ. રહેનાર

પ્રતિવાદી

આ મુકદ્દમાના હુકમનામાની બજાવણીમાં આ ફેરફાર નાજર નિચે લખેલી મીલકત તા. માટે સને ને રાજ વેચી તે ઈ. ક. એ ખરીદ કરી છે પણ સદરકુ ઈ. ક. એ કરેલી અરજીની સુધાવણી થઈ તેથી અને સદરકુ અ. બ. અને ક. ડ. ની હકીકત સાબળી (અગર અ. બ. ની હકીકત સાબળી અને સદરકુ અરજીની નોટીસ યોગ્ય રીતે ક. ડ. ને પહોંચાડ્યા છતાં તે હાજર નથી) તેથી

આ ફેરફારની નજરમાં આવેલું આવેલું કે સદરકુ મીલકતમાં સદરકુ ક. ડ. નો વેચાણ એ વા કોઈ હક્કસંબંધ નહોતો માટે હુકમ આપવામાં આવેલું કે સદરકુ વેચાણ રદ કરવું આ ને તે આ લેખ બીજાથી રદ કરવું; વળી એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે સદરકુ ઈ. ક. એ સદરકુ અ. બ. પાસેથી રકમ રૂ.

લેવી (તેના ઉપર તા. મહે સને ૧૮૦ થી તે વસુલ આપતાં મુખીનું

દર વરસે દરસેકે રકા પ્રમાણે વ્યાજ સહીત)

મીલકતની વીંચત.

આજ તા.

મહે

સને ૧૮

ને ફાજ

પ્ર. માચી

સહી તથા

(૧૭૦)

કોરટનો ચીફો કરીને આપ્યો.

ચીફો

૪૩૪

નંબર ૩૬.

હુકમનામાની બાબતોમાં અટકાવકરવાના આરોપનો જવાબ દેવા હાજર થવાનો સમન
દિવાની કામ અલાવવાની ચીતના કાયદાની કલમ ૩૨૮
ની કોરટમાં.

દિવાની મુકદ્દમા નંબર

સને ૧૮

વાદી

પ્રતિવાદી

રહેનાર

ઉપરના દાવામાં થયેલા હુકમનામાની બાબતોમાં જે અમલદારને સોંપી હતી તેની તપ
સામાં થવાનો (અગર તેનો અટકાવ કર્યો હોય) એવી ફરીઆદ સદરફ
(અથવા પ્રતિવાદીએ) આ કોરટને કરી છે.

આટલે એ ફરીઆદનો જવાબ દેવા સાહે તમારે આ કોરટમાં તા. માહે
સને ૧૮ ને રાજ સવારના વાગતાં હાજર થવું.

તા.

માહે

સને ૧૮

ચીફો

૪૩૪.

નંબર ૩૬.

તમારે ફરિયાદમાં આપેલા હુકમનામાનો હેતુ હાજર થઈ અને ચોવાને તા
દાર કરાવવાની અરજી આપશે તે બાબતની બાબતોની.

દિવાની કામ અલાવવાની ચીતના કાયદાની કલમ ૩૩૬

ના

દિવાની મુકદ્દમા નંબર

સને ૧૮

ની કોરટમાં

આ. બ. રહેનાર

વાલી

વીરધ

ક. ડ. રહેનાર

પ્રતિવાદી.

સદરકુ હાવામાં થયેલા કુકમનામાંની બળવણીમાં સદરકુ ક. ડ. ને વારંઠથી પકડી કો
રટની રૂબરૂ આપ્યો છે; અને ઈવાની કાયદાની કલમ ૩૪૪ મુજબ નાદાર કરાવવાની આ
રજી એક માસની અંદર કરવાનો છે એવા કારણથી પોતે કુટવાનો અરજી આપી છે
અને જ્યારે કોરટ ફરમાવશે ત્યારે હાજર થઈ અને ઈવાની કાયદાની કલમ ૩૪૪
મુજબ નાદાર કરાવવાની અરજી આજના તારીખથી એક માસની મુદતમાં આપીશ એ
બાબતના સારા અને સંતોષકારક જામીન રૂ. ના આપે તો સદરકુ ક. ડ. ને
કેદમાંથી છોડશે એવા સદરકુ કોરટ કુકમ કરેલો છે;

તેથી કુ. ડ. રહેનાર

ની ખુશીથી મારે પોતાને વારંઠે તથા મા

રા વારસો અને મૃત્યુપત્ર અભાવનારાઓને વારંઠે સદરકુ કોરટ સાથે કરાર કૈશું કે
સદરકુ ક. ડ. જ્યારે સદરકુ કોરટ ફરમાવશે ત્યારે હાજર થઈ અને આમાં ઉપર કહેલી
રીતે અને ઉપર કહેલી મુદતમાં તે અરજી આપશે અને જો તે પ્રમાણે હાજર નહીં થા
ય અથવા અરજી નહીં આપે તો સદરકુ કોરટને તેના કુકમથી રૂ.) આપ
વાને કુ. પોતે તથા મારા વારસો અને મૃત્યુપત્ર અભાવનારાઓ બંધાઈ જશે.

આ વાતની સાક્ષીને સદે મેં મારી સહી આજ તા ૦

મારે

સને ૧૮ ને રાજ કરી છે.

સાક્ષીઓ

(સહી) ધ. ર.

જામીન

જા'બર ૩૭.

કુકમનામાંની બળવણીમાં કેદમાં રાખવાનું વારંઠ

ના

ની કોરટમાં

ઈવાની કામઅભાવવાની રીતેના કાયદાની કલમ ૩૩૯ અને ૩૪૯
ઈવાની મુકદ્દમા

વાલી

પ્રતિવાદી.

ઈવાની જેલના દિનચારજ નાજરને

સદરકુ મુકદ્દમામાં મળકુર

ની તરફનું

મળકુર

પાસેથી

(૧૭૨)

સેવાનું હુકમનામું તા. માહે સને ૧૮ ને રાજ થઈ છે અને
સદરહુ એ હુકમનામાનો ફડચો કર્યો નહી તેથી હુકમનામું બળવ
વાના કાગમાં સદરહુ તા. માહે સને ૧૮
રાજ કેદ પકડવામાં આવ્યો છે.

આથી તમને ફરમાવવામાં આવે છે કે સદરહુ ને તમારા સ્વાધીનમાં થ
વો અને મહીનાની અને ત્યાર પછીના દરેક મહીનાની પેહેલી તારી એ અ
ગર ત્યાર પેહેલાં સદરહુ હુકમનામા વાળો અથવા તેની તરફથી સદરહુ હુકમનામા
ના દિવાણની યોરાકી બદલ તેણે કહેલી રકમ દરેક મહીનાને સાદે બરે ત્યાં સુધી અથ
વા કામદા પ્રમાણે સદરહુ છુટી બધ ત્યાં સુધી પૂરતે ની
દિવાણી નેદમાં તા. માહે સને ૧૮ સુધી બંધાવવામાં રાખવો
અને ઉપર બખ્ખા પ્રમાણે છોડવામાં આવશે અથવા છુટી બધ તો આ કોરટને તે વાત
તરત બખી જણાવવી.

સદરહુની યોરાકીની રકમ દર મહિને રૂ. કરાવ્યા છે. યોરાકીના રૂ.
ની રકમ આ વારંદે સાથે મોકલી છે અને તે આલતા
માસની આખર સુધીને વાસ્તે છે અને મહિનાની આખર તારીએ અથવા ત્યાર
પેહેલાં ત્યાં ત્યાર પછીના દર એક મહિનાની આખર તારીએ અથવા ત્યાર પેહેલાં તે
મહિનાની યોરાકીના રૂપીઆ સદરહુ હુકમનામા વાળો ન બરે તો તમાને હુકમ કરવામાં
આવે છે કે તે આવતા મહિનાની પેહેલી તારીએ સદરહુ
ને કેદમાંથી છોડી દેવો.

આજ તા. માહે સને ૧૮ રાજ મારી સહી તથા કોરટનો શીકો
કરીને આવ્યો.

સિક્કો

૭૩૫.

જા'બર ૩૮.

દિવાની હામ ચલાવવાની ચીવતા કાયદાની કલમ ૩૪૪-૨૪૫

નાદર ફરિયાદવાળી અરજી.

હુકમ. ૩.

નો રહેનાર નખતાપૂર્વક

ની

કોરટમાં નિચે પ્રમાણે અરજી કરેલ છે—

ના

ની કોરટની

ફાઇલના નંબર

ના કુકદમાં

એ મારા ઉપર મળવેલા

હુકમનામાની મળવણીમાં

ની

ની

કોરટના હુકમથી મને કેદ પકડવામાં આવ્યો છે અને હાલ હું

ની

દિવાની કેદમાં છું.

(૧૭૩)

મારી મીલકત નીચે પ્રમાણે છે:—

ધર ૧ (વહેતુ અને ખુટ) માલે તાલુકે છવે

કીમત રૂ. નું

બેતર સરવે નંબર માલે તાલુકે

જેના ઉપર સરકાર હક રૂ. નો છે તે કીમત રૂ. નું.

ખજાનું કીમત રૂ. ના હાલ મારે ઘેર છે

રોકડ રૂ.) મારા પોતાના કબજામાં છે

આ મારી ઉપર કહેલી મીલકત હું કોર્ટને સ્વામીન કરવા ખુશી છું.

મારે નીચે લખેલા માણસોનું નીચે પ્રમાણે રેલું છે તે સીવાય બીજા કોઈનું રેલું

છે નહીં. ધ. ક. રહેનાર નું રેલું રૂ. ૫૦)

તા. માલે સને ૧૮ સહી. ક. ડ.

ધ. ક. રહેનાર નું રેલું રૂ. ૨૨૫)

હું ક. ડ. કોર્ટને કરેલું કે આ અરજીમાં લખેલી વાત મારા વતનમાં અને મારા

પ્રમાણે ખરી છે. સહી. ક. ડ.

• અને ત્યાં સુધી પુરેપુરે ઠેકાણું લખ્યું.

નંબર ૩૬.

તાદાર કરાવવાની અરજીની સુજાવણીની નોટીસ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કબજ ૩૪૦ અને ૩૪૮

ના ની કોર્ટમાં

દિવાની ચુકાદા નંબર સને ૧૮

અ.બ. રહેનાર

વિરૂધ્ધ.

વાલી.

ક.ડ. રહેનાર

રહેનાર

પ્રતિવાદી.

ને

આથી તમને ખબર આપવામાં આવે છે કે ક. ડ. ની અરજી કે જેની તકમ આ સાથે સાબિત છે. તે આ કોર્ટમાં ચાર તેના માલે અને ૧૮ ને રાજ ખપાર પેટેલાં વાગતે સાંબળવામાં આવશે.

(૧૭૪)

આજ તા. માટે સને ને રાજ જા' માંથી સહી કરી કોરટનો
શીકો કરી આપ્યો.

શીકો.

૧૪૬૪.

નંબર ૪૦.

નાદારીનો ફરાવ.

દીવાની કામચલાવવાની રીતના કાવદાની કલમ ૪૫૧

ના

ની કોરટમાં

સને ૧૮ ના નંબર ના દીવાની ચુકદમાં અ. બ. એ ક. ડ. ના ઉપર
મળવેલા કુકમનામાંની બળવણીમાં તે ક. ડ. ને સને ૧૮ ના માટે ની તા-
રીખ ને રાજ કેદ પકડવામાં આપ્યો હતો અને દીવાની કાવદાના પ્રકરણ ૨૦ મુજબ
બ નાદાર કરવા સારે સદરકુ ક. ડ. એ આ કોરટને (અગર કોરટથી કટ કોરટને, જેમ
હોય તેમ) સને ૧૮ ના માટે ની તારીખ ને રાજ અરજ કરેલી; અને
સદરકુ અરજીની તકલ સદરકુ અ. બ. ના ઉપર તેમજ સદરકુ અરજદારના લેણદારો કે
જેમના નામ હોય તેઓ આપેલા છે તેમના ઉપર જાહેરાતમાં આવી હતી તેથી આ કો-
ર્ટ. ક. રહેતાર રક સદરકુ અરજદારને તપાસીને અને
મ. હ. રહેતાર એ અરજ વિશેષ ફરકતો બતાવી તે સાંભળીને સદરકુ
ક. ડ. ને નાદાર કરાવેલો અને તેને છોડી દેવાનો કુકમ કરેલો (અથવા તેની મીલકતનો
પક્ષિવટ (ચીસવર) કરવા છ. ય. ને નીમ્મલે; જેમ હોય તેમ બખડું)

આજ તારીખ માટે સને ૧૮ ને રાજ જા' માંથી સહી કરી કોરટનો
શીકો કરી આપ્યો.

શીકો.

૧૪૬૪.

નંબર ૪૧.

ક. ડ. ની નાદારીની બાબતમાં

ના

ની કોરટમાં

નાદાર લેણદારની મિલકત વાસ્તે પક્ષિવટદારની નીમણુંક

(૧૭૫)

દિવાની કામ અધોવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૫૧

ક. ૩. ની નાદાર કરવાની ખાખતમાં

ક. ૫. રહેનાર

આ કોર્ટ સદરહુ

ને નાદાર દેવાદાર કરાવેછે અને તમા ક. ૫.

અને ૩

ની જમીની આપીછે તેથી તમાને સદરહુ

ની મીલકતના વહિવટદાર (ચીફીયર) નિમ્ના છે.

૨ દિવાની કામ અધોવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૫૫ અને ૩૫૬ ના ફરજ મુજબ તમારે આલખું જોઈએ અને સદરહુ નાદાર દેવાદારની મિલકત ખાખતના મિલ્ક-
રેણનો ચોખ્ખો તથા બરોબર હિસાબ રાખવો અને જ્યારે તમાને હુકમ કરવામાં આવે ત્યારે તમારે તે આપવો.

સદરહુ નાદાર દેવાદારના પત્રમાં જાણેલા મિલકતોને વહેંચણી કરી આપે તોથી ખાત્રી રહેલી રકમ ઉપર દર સેંકડે પ્રમાણે કમિશન તમારા કામ કરવા બદલ મે-
હેનતાના તરીકે રાખવું.

આજ તા. માટે સને ૧૮ રાજ અગી સહી તથા કોરટનો
સહી કરી આપે.

સહી

૧૪૩૧૪.

જાણર ૪૨.

વહીવટદાર પોતાનું કામ પ્રમાણીક ખસી કરે તેટલા સાર જમીન ખત—

દિવાની કામ અધોવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૫૫.

ના

ની કોરટમાં

ક. ૩. ની નાદારી ખાખતમાં

સદરહુ કોરટ ક. ૩. ને નાદાર કરાવેછે અને સદરહુ કોરટના હુકમથી ક. ૫.

સદરહુ ક. ૩. ની મીલકતને વહીવટ (ચીફીયર) કરનાર નીમ્ના છે.

તેથી આજ ક. ૬. રહેનાર

ના અને મ. ૬. રહેનાર

ના અમારી ખુશીથી જમીન યથા છીએ અને અમારે પોતાને વાસ્તે તથા અ-
મારા વાસ્તે તથા મુલકપત્ર અલાવનારાઓને વાસ્તે કોરટ સાથે એકો કરાર કરીએ છીએ
કે સદરહુ ક. ૫. કોરટ દરમિયાન તે તે વખતે સદરહુ મીલકતની રૂબરૂ ને ને નાણાની
રકમ તેને મળશે તે બધી અને દરેકના પ્રરૂપર હિસાબ આપશે અને વખતે વખતે તે
નો પાસે ને રકમ ખાત્રી નીકળશે તે કોરટ દરમિયાન તેથી રીતે બરોબર આપશે; ને

(૧૭૬)

તે એ પ્રમાણે નહીં કરે તો આપા તથા આપારા વારસો અને મૂલ્યપત્ર અલાવનારાઓ સદરકુ કોરટને અથવા તેના હુકમથી ૩ ની રકમ (નાદારની મીલકતનો) નેટલે આવેજ નહીંવરદારના કબજામાં જવાનો સંભવ છે તેટલી સમજ્ય તેટલો આકરો બરવો આપવાને બંધબસે છીએ.

આ વાતની સાક્ષીને સરે અને આપારી સહીઓ આજ તા. માહે
સને ૧૮ ને રાજ્ય કરીએ
સાક્ષીઓ

ધ. ક.

અ. હ.

જમ્મનીદાર.

નંબર ૪૪

પત્રકમાં આવેલા દેવાની જવાબદારીમાંથી નાદાર દેણદારની સુકિત
દેવાની કામ અલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૭૪.

ના

ની કોરટમાં

ક. ડ. ની નાદારી બાબતમાં

આ કોરટ તા. માહે સને ૧૮ ને રાજ્ય સદરકુ ક. ડ. ને
નાદાર કરાવે છે અને તા. માહે સને ૧૮ ને રાજ્ય તેને કેદ પક
ડવો હતા (દેવખાનામાંથી નેમ હોય તેમ) તેમાંથી છૂટા કરવો છે; અને સદરકુ નાદાર
દેણદારના પત્રકમાં આવેલા દેવા નિચે પ્રમાણે છે.

ધ. ક. રહેનાર

રૂં ૩૫૦

અ. હ. રહેનાર

રૂં ૩૭૫

અમ્મ મ. હ. રહેનાર

રૂં ૩૭૫

અને સદરકુ દેવાનો કુલ આ કોટા રૂ. ૧૦૦૦ થી ઓછો છે

તેથી આ કોરટ દેવાની કામઅલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૫૮ અનુજ્ઞ સદરકુ
ક. ડ. ને સદરકુ દેવા બાબતની હરે પછીની જવાબદારીમાંથી સુકિત કરે છે.

આજ તા. માહે સને ૧૮ ને રાજ્ય જો આવી સહી તથા કો
રટનો શીટા કરીને આપવો.

જાહેર

(૧૯૭)

નંબર ૪૪

૬મી બરેલા નાદાર દેવાદારની કેદ બાબત વારંદે
ઘિવાની કામચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૫૬

ના

ની કોરટમાં

દેવદાર

ની નાદારીની બાબતમાં

ના નોંધરને

ઘિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની ૩૫૦ કલમ મુજબ મુલાવણી થઈ ત્યારે
એવું સાંખીત થયું છે કે ક. ક. એ પોતાને નાદાર દેવાદાર ઇરાવવા સાથે કરેલી અ-
રજીમાં પોતાને નોંધેલું હતું તે બાબત ખોટી દલીલતબદ્ધે કરવાનો (અગર નોંધાય તે)
ચુનોઈ કરશે અને તેને સખત અવગત આસાન ફેરવી આપવામાં આવશે
ફતવા બિહાન થઈ છે

મટે આ સેખ ઉપરથી તમને કુકમ કરવામાં આવે છે કે—

ની સંદર્ભકુ પુરંગમાં સદરકુ

ને આ વારંદે સાથે તમારા તાબામાં સેવા અને ત્યાં ઉપર બચેલી થીસા કાયદા પ્ર
માલિ અમલમાં લાવવી

આજ તાં

મહે

સને ૧૮

ને રોજ માચી સહી તથા કોરટ

કોરટને થીકા કરીને આપ્યા.

જાણ.

નંબર ૪૪

મુજ પ્રતિવાદિના કાયદેસર વારસ વગીલ ઉપર સમત,
ઘિવાની કામચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૧૮

ની કોરટમાં

ઘિવાની કુકમના નંબર

સને ૧૮

ને

વાદી

પ્રતિવાદી

રહેનાર

ને

સદરકુ વાદીએ આ કોરટમાં પ્રતિવાદી ઉપર તાં

મહે

સને ૧૮

ને રોજ દાવો બંધાવે છે અને ત્યાર પછી સદરકુ પ્રતિવાદી મરી ગયો છે અને સદરકુ
વાદીએ આ કોરટને એવી અરજ કરી છે કે સદરકુ મરનાર

(૧૯૮)

ના તમે કાપડેસરે વારસ છે અને તેને બદલે તમને પ્રતીવાદી કરવા જોઈએ તેથી તમે આવતા ની તારીખને રાજ સવારના વાગતાં હાવાનો ખ્યાલ કરવા જા તે (અગર વકીલ મારફત અગર જાતે અને વકીલ સહિત) હાજર થવું અને જો તમે ઉપર કહેલે હોવસે હાજર નહી થઓ તો તમારી ગેરહાજરીમાં હાવાની મુદ્દાવણી થઈ તે નોં નિકાલ કરવામાં આવશે.

તા.

ગાહે

સને ૧૮

૧૪૩૧.

નંબર ૪૧.

આસપ્તનિએ ચલાવેલા મુકદમાના અરવ્યની જમીનગીરી
હવાનો કામ ચલાવવાની રીતના કાપદાની કલમ ૩૦૦

ની કોરટમાં

હવાની મુકદમા

નંબર

સને ૧૮

વાદી

પ્રતીવાદી

ઉપરના હાવામાં સદરકુ વાદી દેવાળીઓ અથવા નાદાર થએલો છે અને હાલો એ
ધો છે કે તેના સેલુદારના કાપદા સાથે તે તેના આસપ્તનીએ ચલાવેલો

અને તે હાલો ચલાવવાને માટે સદરકુ આ સપ્તની પાસેથી સારા અને પાત્રીપર
વડ જમીન મગવામાં આવ્યા છે તેથી કું રહેનાર નો
ખુશીથી જમીન ઘાઉછું અને મારે વાસ્તે તથા મારા વારસો અને મૃત્યુપત્ર ચલાવનારા
બાને વાસ્તે સદરકુ કોરટ સાથે કરાર કરે પુ કે સદરકુ આસપ્તની જ્યારે કોરટ કરમા
વશે ત્યારે સદરકુ હાવાનું તમામ અરમ આવશે; અને જો તેમ કરવામાં તે કસુર કરશે
તો કું થોતે તથા મારા વારસો અને મૃત્યુપત્ર ચલાવનારાઓ આવું બધું અરમ કોરટ
ના કુંભથી સદરકુ કોરટને આપવાને બંધાઈએ છીએ.

આ વાતની સાક્ષીને સહો મં માંગી સહી આવજ તા.

મહે સને ૧૮ ને

રાજ કચેરી

સહી.

સાક્ષીઓ

જમાનીદાર

(૧૭૯)

નંબર ૪૭.

દાવો. પાછો એમી સેવાને રજાની અરજી

દિવાની કામચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૭૩

ની કોરટમાં

દિવાનો જુદામો નંબર

સને ૧૮

ઉપર કહેલા દાવામાંનો વાદી સદરકું બાબતમાં ખીલ્લે દાવો
લાવવાની રજા રહીત, આ દાવો પાછો એમી સેવાને સદરકું કોરટની રજા માયું છું તે
ની કોરટ (અરજી પાછી સેવાને પ્રતીવાદીના કોરટ આપવાં.)

તા.

માહે

સને ૧૮

સહી વાદી

નંબર ૪૮.

બિદીય મુલકની બહાર રહેનાર અને જેની તે મુલકમાં સ્થાવર મીલકત નથી તેવા પ
કોરટ માટેની ફરિયાદીમાં પ્રતીવાદીના અરમની જામીનગીરી

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૮૦

ની કોરટમાં

દિવાની મુદતમા નંબર

સને ૧૮

વાદી

પ્રતીવાદી

સદરકું કોરટમાં સદરકું

સદરકું

પ્રતીવાદી પાસેથી જે ની રકમ સેવા દાવો બાંધ્યા છે અને સદરકું વાદી

બિદીય કોર્ટની બહાર રહેલો અને તકરારી મીલકત થીવાય તેની જોડાણ તરફી
સ્થાવર મીલકત બિદીય કોર્ટમાં છે નહીં.

મટિ કું

રહેનાર.

નો ખુશીથી જામી

ન થાઉં છું અને મારે પોતાને વાસ્તે તથા મારા વારસા અને જામીન મુલકના ચલાવના
રાખ્યા વાસ્તે એવો કસાર કરે છું કે સદરકું વાદી તેના વારસા

અને મુલક પત્ર ચલાવનારાઓ સદરકું દાવામાં સદરકું પ્રતીવાદી ને ને ને

અરમ થઈ હશે અથવા થશે તે જ્યારે કોરટ ફરમાવશે ત્યારે આપશે; અને જો તેમ તે
નહી કરે તો કું, મારા વારસા અને મુલક પત્ર ચલાવનારાઓ કોરટને તેનો ફકમથી તે અ
રમ આપવાને બંધાવ્યો છીએ.

એ વાવનો સાક્ષીને સહે આજ તા

માહે

સને ૧૮

રાજ

અં મારી સહી કરી છે.

(૧૮૦)

નંબર ૪૬.

વેદ્યવણી કરવા સારે કમીશન—

ડીવાની કામ અપાવવાની ચીતના કામદારી કલમ ૩૯૧

ના

ની કોરટમાં

ડીવાની યુક્તમા નંબર

અને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વાદી

ક. ડ. રહેનાર

પ્રતિવાદી

રહેનાર

મે અને

રહેનાર

મે અને

રહેનાર

મે

નીચે લખેલી સ્થાવર મીલકતમાં ને પક્ષકારોનો ભાગ સેવાનો હક હોય તમને
વેદ્યવણી આપવા સારે કમીશન કાઢવું આ દાવામાં કોરટને જરૂર જણાય છે; મીલકત નીચે
પ્રમાણિ.

એક ધનામી ગામ

(વર્ણન અને શીર્ષ)

અને સદરકુ ગામમાં નીચે લખેલા પક્ષકારોનો તમના પોતા પોતાના નામ સામે ૨૨
જા. જોડે તેટલા હકો એમ આ કોરટ નહીં કર્યું છે એટલે

અ. બ. નો હે

ક. ડ. નો હે

વ. ઇ. નો હે

ઝ. હ. નો હે

મટિ આથી પ્રમાણે સદરકુ મીલકતની સદરકુ ભાગ પ્રમાણિ વેદ્યવણી કરવા સારે
કમીશનરો નીમવામાં આવે છે.

તમારે તે મીલકત જોવી અતે, તે કેટલી છે તે નજી કરવું અને અને ત્યાં સુધી ઉ-
પર અપાવ્યા પ્રમાણિ તેના ભાગ પાડી ઉપર કહેલા પક્ષકારોને તે સોંપવા અને જરૂર હોય
તો કોઈ પક્ષકારને તેના પોતાના નજી કરેલા ભાગથી એકાદ આપાવવો અને એકાદ
ભાગ આપાવે હોય તેને બીજા પક્ષકારે અગર તેમાંના કોઈએક પાસેથી એકાદ આપાવે
આ ભાગની ખુદી કીમત પુરી થાય તેટલી નાણાની રકમ આપાવવાનો તમને અધિકાર છે-
વેદ્યવણી કરી રહે ત્યારે ત્યારે તમારે એક ચીપોટું તપવાર કરી તે ઉપર સહી-
આ કરવી (અને જો તમારે એક મત ન થાય તો જુદા જુદા ચીપોટું કરવા) અને તે

ચીપોર્ટમાં દરેક પક્ષકારનો ભાગ નક્કી કરવો અને તેની હદ શીમા બતાવવી અને આ કમીશન સહીત તે ચીપોર્ટ ખાંડો મોકલવો.

ઉપરના કામ માટે દરેકના રૂ) પ્રમાણે શી બદલ રૂ) આ કમીશન સાથે મોકલ્યા છે.

આજ તા. માટે સને મે માસી સહી કરી કોરટનો શીડો કરી આપ્યો

શીડો.

૧૪૩૧

નંબર ૫૦

નાદારે દાવો દાખલ કરવાની પરવાનગીની અરજ કરી હેય તેની સરકારી વકીલ અને પ્રતિવાદી ઉપર નોટીસ.

દિવાની કામ અબાવવાની ચીતના કાયદાની કલમ ૪૦૮.

ની કોરટમાં

રહેનાર

ને.

રહેનાર

એ

(અથવા જેમ હોય તેમ) તમે વકીલોપાકૃત મીલકતમાંનો તેનો ભાગ જેની કીમત રૂ)ની કબજે ભદ્ર લીધાં છે તે ખાંડો સેવાને સાફ તમારા ઉપર નાદારીમાં દાવો બાંધવાની પરવાનગીની અરજ આ કોરટને કરી છે અને તેને તપાસવાથી તેની અરજ નામંજૂર કરવાનું કોરટને કોઈ કારણ જણાઈ નથી;

તથી તમને નોટીસ આપવામાં આવે છે કે સદરહુ પોતાની નાદારીની સાબીતીમાં જે પુરાવા બાવશે તે સેવાનો અને તેની નસખીતીમાં તમે જે પુરાવા બાવશે તે સેવાનો ને વાર તા. માટે સને નો દિવસ કોરટ મુકરર કરવો.

તા. માટે સને

શીડો.

૧૪૩૧

(૧૯૨)

નંબર ૫૧

ઘોવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૧૪

ના

ની કોરટમાં

ઘોવાની મુકદ્દમા નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ.

વાદી

ક. ડ. રહેનાર

પ્રતિવાદી

અ. બ. રહેનાર

ને

ઉપલા ઘવામાં નાદાર તરીકે ઘણા ચલાવવાની તમને પરવાનગી મળી છે અને સર કારી વડોસ (ક. ડ. પ્રતિવાદીએ જેમ હોય તેમ) આ કોરટને નિમિત્ત કરાવ્યા બતાવી એવી અરજ કરી છે કે તમને દાર કરાવવા (૪૧૪માં કહેલાં કારણ જીવે.)

માટે આથી તમને નોટીસ આપવામાં આવે છે કે સદરકુ અરજીની વાર ને તમા આદે સને ૧૮ ને રાજ સવારના વાગતાં આ કોરટમાં મુલાવણી થઈ તેનો નિકાલ થશે

આજ તા.

આદે

સને ૧૮

ને રાજ આવી સહી તથા કોરટનો

શીકા કરી આપ્યો.

શીકા

જડત્ત.

નંબર ૫૨.

કજીઓ ચાલતાં સગીર પ્રતિવાદીના વાલીની નીમણૂક.

ઘોવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૧૪

ના

ની કોરટમાં

ઘોવાની મુકદ્દમા નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

} વાદી.

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

} પ્રતિવાદી.

રહેનાર

ના ને

સદરકુ દાવામાંનો પ્રતિવાદી ક. ડ. સગીરજી તેથી તમને દાવા આપતમાં તેના વાલી નીચાં છે અને તે સગીરજીના અપવાદ દાખલ કરવાનો અને દાવા અભાવવાની આપતમાં ને સાધારણ રીતે કરતું થડે તે કરવાનો અપતીયાર આપવામાં આવ્યો છે.

આજ તા. માર્ચે સને ૧૮ ને મે મારી સહી કરી કોરટનો શીડી કરી આપ્યો.

શીડી.

૧૪/૩/૧૯.

નંબર ૫૩.

મેયત કુકમનામાના હેલુદારના સગીર વારસ વજીલ (ચીપ્રિએન્ડીવ) ના કથમ્બા આપતમાં વાલીની નોમણક

દીવાની કામઅભાવવાની રીતના કાવચની કલમ ૪૧૦

ના

ની કોરટમાં

અ. બ. રહેનાર

ના વાલી

વિરુધ્ધ.

ક. ડ. રહેનાર

ના પ્રતિવાદી

રહેનાર

ના ને

સદરકુ મેયત ક. ડ. ના વારસ (અથવા વજીલ ચીપ્રિએન્ડીવ) તરીકે ઇ. ફ. ના સાથે અપરણ દાવામાં મેળવેલા કુકનામાંની અનવણી કરવાની અરજ કરવામાં આવી છે અને સદરકુ ઇ. ફ. સગીરજી માટે સદરકુ દાવામાં તમને તેના વાલી નીમવામાં આવ્યા છે અને તે દાવા અભાવવામાં તેની તરફથી કામ કરવાનો અપતીયાર આપ્યો છે.

આજ તા. માર્ચે
સહી કરી કોરટનો શીડી કરી આપ્યો.

સને ૧૮ ની રાજ મે મારી

શીડી.

૧૪/૩/૧૯.

111

(૧૮૪)

નંબર ૫૪.

જેસણા થતાં પહેલાં પકડવા બાબતની અરજ

દિવાની કામ અભાવવાની ચીતના કામદારની કલમ ૪૦૭

ના

ની કોરટમાં

દિવાની મુકદ્દમા નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વાદી

વીરજી.

ક. ડ. રહેનાર

પ્રતી વાદી

હું અ. બ. સદરકુ વાદી આ કોરટને અરજ કરું છું કે ઉપરના કાવામાં જેસણા પ્રતિવાદી માટે ન આવે અથવા અને વીલંબ થાય અથવા સદરકુ કાવામાં ને હુકમ નાહું થાય તેની બાબતથી અને હરકત કરવા અથવા વીલંબ કરવાના પ્રસંગથી કોરટ ની હુકમત છાડી જવાનો છે (અથવા જેમ હોય તેમ) અને આ બાબત આ સાથેના આફીડેવોઠ (સામનપત્ર) માં સવિસ્તાર દરખાશ છે

માટે હું સદરકુ વાદી કોરટને અરજ કરું છું કે સદરકુ કાવામાં તેના વીરજી ને જેસણા થાય તેના જવાબ દેવાને સદરકુ ક. ડ. હાજર થાય એવા એના જામીન મેલા નેહાં.

તા ૦ માટે

સન ૧૮

સહી.

નંબર ૫૫

જેસણા પહેલાં પ્રતિવાદી ને હાજર થવાનું જામીન અત

દિવાની કામ અભાવવાની ચીતના કામદારની કલમ ૪૦૮

ની

કોરટમાં

દિવાની મુકદ્દમા નંબર.

૧૮૦

વાદી

પ્રતીવાદી

ઉપરના કાવામાં સદરકુ વાદીની અરજ જાપરથી સદરકુ પ્રતિવાદીને પકડયો છે અને કોરટની રૂબરૂ આજ્ઞોએ અને જોતે હાજર થયે એ બાબત તેણે પાકા અને સારા જામીન આ સાથે ન આપવા તેનું કારણ પ્રતિવાદી ખતાની ચક્રો નહીં તેથી આ કોરટે જામીન આપવાનો તેને હુકમ કર્યો છે.

તેથી હું

રહેનાર

નો મરી

ખુસીથી જામીન આજ્ઞા અને આરે જોવાને બાસ્તે તથા આરા બારસો અને મુલક પત્ર

અભાવનારાઓને વાસ્તે હું સદરહુ કોરડે સાથે કરાર ફેરફાર કે સદરહુ પ્રતિવાદી કામ આજના જમાને કોરડે ફરમાવશે ત્યારે હાજર થશે અને તેના વિરુદ્ધ નોંધકમનાથું થાય તે બંને અથવા તેની બરખાસ્ત થાય ત્યાંસુધી હાજર રહેશે અને જો એમ કરવામાં તે કમીર કરશે તો સદરહુ કાવામાં અરજ સાથે નો રકમ સદરહુ પ્રતિવાદીએ આપવી એવું ફરશે તે રકમ સદરહુ કોરડેને અથવા તેના હુકમ મુજબ આપવાને હું તથા અરજ વારસો તથા મૃત્યુ થતે અભાવનારાઓ બંધાઈએ છીએ.

આ વાતની સાક્ષીને સરે જાં મારી સહી આજ તા. ૦ માર્ચે

સને ૧૮ ને રાજ કરીએ.

સહી

સાક્ષીએ

જમાનોદાર

નંબર ૫૬

જમાનોદારની જમીનીમાં છુટવાની અરજ ઉપરથી પ્રતિવાદીને હાજર થવાનો સમન ઊવાની કામ અભાવવાની રીતના કાવદાની કલમ ૪૮૦

ના

ની કોરડેમાં

અ. બ. રહેનાર

વાદી

વીરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

પ્રતિવાદી

ઊવાની કુલદામા નંબર

સને ૧૮

ક. ડ. રહેનાર

પ્રતિવાદીને

સદરહુ કુલદામામાં તમા હાજર થશે એટલા સાથે ઈ. ક. રહેનાર

તા. માર્ચે

સને ૧૮ ને

રાજ તમારો જમીન થશે હતા અને તેણે પોતાના જુદામાંથી મુકત થવાસાથે આ

કોરડેને અરજ કરેલી છે મારે વાર તા. માર્ચે

સને ૧૮

ને રાજ સવારના વાગતાં એ અરજની મુજાવણી થઈ નીકાલ કરવામાં આવશે

તે વખતે તમારે જાતે હાજર થવાને સાથે તમને આથી સમન કરવામાં આવે છે.

આજ તા.

માર્ચે

સને ૧૮

રાજ મારી સહી કરી કોરડેનો યોગ

કરીને આપ્યો છે.

જડવ.

નંબર ૫૭

દેસણા થતાં પેદલાં જમીની અરજ.

ઊવાની કામ અભાવવાની રીતના કાવદાની કલમ ૪૮૦

ના
દિવાની મુકદ્દમા નંબર.

ની કોરટમાં
સને ૧૮ ને

અ. બ. રહેનાર

વાલી.

ક. ડ. રહેનાર

પ્રતિવાદી.

હું અ. બ. સદરહુ વાલી કોરટને ઝાહિર કરેલું કે સદરહુ દાવામાં સદરહુ પ્રતિવાદી ઉપર ને કુકમનાશું થાય તેની બબલણીમાં દોષ થાય અથવા હરકત થાય એવા હિસાબી (આ સાથેના આશીરવોટમાં સવિસ્તર બતાવ્યું છે) તે પ્રમાણે પોતાની મીલકત ખસેડવાની તૈયારીમાં છે (અથવા નેમ હોય તેમ) મારે હું સદરહુ વાલી કોરટને અરજ કરેલું કે સદરહુ દાવામાં ને તેના ઉપર કુકમનાશું થાય તે પ્રદે કરવાસાથે સદરહુ પ્રતિવાદી ના પાકા જમીન થો અને જો તે એવા જમીન ન આપે તો કોરટનો ખાતો કુકમ થતાં મુખી તેની નીચે બજાવી મીલકત જપ્ત કરે.

(મીલકતનું વર્ણન અને તેની સુમારે કરેલી હીમત.)

આજ તા. ૦ માર્ચે સને ૧૮

સહી. અ. બ.

નંબર ૫૮.

કુકમનાશું પ્રદે કરવા સાથે જમિ થયા પહેલાં પ્રતિવાદીનું જમીનખત.

દિવાનો કામ અબાવવાની ચીતના કાચદાની કલમ ૪૪૪

ના ની કોરટમાં

દિવાની મુકદ્દમા નંબર સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વાલી.

વિરૂધ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

પ્રતિવાદી.

દાવા કે

ઉપરના દાવામાં સદરહુ વાલીએ આ કોરટને અરજ કરી છે કે સદરહુ દાવામાં સદરહુ પ્રતિવાદી ઉપર ને કુકમનાશું થાય તે પ્રદે કરવા સાથે તેની પાસેથી જમીન થો આગર જમીન ન આપે તો સદરહુ પ્રતિવાદીની મીલકત જપ્ત કરવી જોઈએ. અને સદરહુ કોરટ સદરહુ કોરટના નાજરના ઉપર વારંટ કાઢ્યું છે અને તેમાં કુકમ કરેલું કે સદરહુ પ્રતિવાદીને કે ના જમીન આપવાનું અગર તેટલા જમીન થા જીરણસર ન આપવા જોઈએ તે ખતાવવાને હાજર થવાનું કરમાવણું

તેથી હું

રહેનાર

નો મારી પોતાની

થીથી જામીન થયો છું અને મારે પોતાને વાસ્તે તથા મારા વારસો તથા મૃત્યુપત્ર અથવા વનારાઓને વાસ્તે સદરહુ કોર્ટની સાથે કરાર કરે છું કે સદરહુ પ્રતીવાદી જ્યારે કોર્ટ ફરમાવશે ત્યારે નિચે લખેલી મીલકત (અટ્ટીઆં મીલકતની રીતના અપવી અથવા કોર્ટની વાદમાં નંબર દાખલ કરવો) અથવા તેની કીમત અગર એ કુકમનામાં પૂરે કરવા સારું જોઈએ તે ઠણા તેના બાગ હાજર કરી સદરહુ કોર્ટના તાબામાં સાંચી અને તે પ્રમાણે ગણી કરે તો હું પોતે તથા મારા વારસો તથા મૃત્યુપત્ર અથવા વનારાઓ સદરહુ કોર્ટના હુકમથી રે (અરજી પુર્ણ અને દાવાનો અંક મળી ને રકમ થાય તે અપવી) જેટલી રકમ સદરહુ કોર્ટ સદરહુ પ્રતીવાદીએ આપવી ફરવશે તે આપવાને બંધાઈએ છીએ.

આ વાતની સાક્ષીને સહુ મેં મારી સહી આજ તા.

માહે

સને

૧૮ ને રોજ કરી છે.

સાક્ષીઓ

સહી જમાનીદાર

જાહેર પત્ર.

કુકમનામાં પૂરે કરવા સારું જાતી થયા પછીનું પ્રતીવાદીનું જામીનપત્ર.

દીવાની કામઅલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૮૪

ની

કોર્ટમાં

દીવાની કુકમના નંબર

સને ૧૮

વાદી

પ્રતીવાદી

દાવો રે

)

ઉપરની દાવામાં વાદી . . . એ સદરહુ કોર્ટને અરજ કરી છે કે સદરહુ દાવામાં તેના વીરુધ્ધ ને કુકમનામાં થાય તે પૂરે કરવાના સદરહુ પ્રતીવાદી પાસે પાકા જામીન લેવાનો કુકમ કરો અથવા આ પ્રમાણે તે ન કરે તો સદરહુ પ્રતીવાદી ની કેટલીક મીલકત જપ્ત કરો.

અને સદરહુ પ્રતીવાદી

એ જોવા જામીન આપ્યો નથી

અથવા તે કેમ ન આપ્યો જોઈએ તેનું કારણ બતાવ્યું નથી તેથી સદરહુ પ્રતીવાદી ની મીલકત સદરહુ કોર્ટના કુકમથી જપ્ત કરવામાં આવી છે.

માટે હું રહેનાર

મારી પોતાની ખુશીથી જામીન થયો છું અને મારે પોતાને

વાસ્તે તથા મારા વારસો તથા મૃત્યુપત્ર અથવા વનારાઓને વાસ્તે સદરહુ કોર્ટ સાથે એ વે કરાર કરે છું કે સદરહુ પ્રતીવાદી જ્યારે કોર્ટ ફરમાવશે ત્યારે નિચે

અમેથી મીલકત(અહીં આ મીલકતની વીગત લખવી અથવા સાચેની પાલીને નંબર વીગરે બાબતું) અગર તેની કીમત અથવા એવું કુલ મનાડુ થાય તે પૂરું કરવા જોઈએ તેટલી મીલકતને બાગ હાજર કરી ફોરડેના તાબામાં આપશે અને એ આ પ્રમાણે તે નક્કી કરે તો કું પોતે તથા મારા વારસો તથા મૃત્યુપત્ર ચલાવનારાઓ સદરકું ફોરડેને તથા કુલમ્બી હું) (દાવાના રૂપીયા તથા તેનું અરચ અને જમિના અરચ સુધાત જેટલી રકમ થાય તેટલી સંભાવ એટલે આકેડો લખવો) સુધી જે રૂપીયા પ્રતિવાદીએ આપવા ફોરડે કરાવશે તેટલા બચી આપવા બંધાઈએ છીએ.

આ વાતની સાક્ષીને સંજ્ઞાજ તા. માહે સને ૧૮ ને ૨૧
સહી કરી છે
સાક્ષી જમાનીદાર

નંબર ૬૦.

કરાર ફરીથી નક્કી તોડવા અથવા ગેરવાજાની કામ ફરીથી ન કરવું અથવા તે જ રીતે ન રાખવા બાબતનું જમીન પાત્ર.

દીવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાનો કલમ ૪૬૩

ના ની ફોરડેમાં
દીવાની ચુકવણી નંબર સને ૧૮
વાદી
પ્રતિવાદી

ઉપર કહેલા શાખામાંના સદરકું વાદી એ સદરકું પ્રતિવાદી
ને (અહીં આ કરાર તોડવા બાબતના અગર ખીજી કોઈ નુકસાની હોય તે લખવી) કર તો અટકાવવાને આ ફોરડેને અરજ આપેલી છે અને સદરકું ફોરડે સદરકું વાદીની અરજ ઉપરથી સદરકું પ્રતિવાદીને સદરકું ફોરડે ફરીથી ન તોડવા (તે ન જાણી રાખવા) (અથવા ગેરવાજાની કામ જેની ફરીઆદી થઈ છે તે ફરીથી ન કરવા અથવા જમીન ન રાખવા) બાબત મનાઈ કુલમ કાઢ્યો છે અને સદરકું પ્રતિવાદી પાસેથી એવું ફરીથી ન કરવા અથવા તે જમીન ન રાખવા બાબતના જમીન પાત્ર છે.

તથા કું રહેનાર નો પોતાનો ખુરીયા જમીન ઘણો છું અને કું મારે પોતાને વસ્તે તથા મારા વારસો તથા મૃત્યુપત્ર ચલાવનારાઓને વસ્તે સદરકું ફોરડે સાથે આ ઘણીએ કરાર કરે છું કે ઉપર લખેલા પ્રતિવાદી ઉપર લખેલા કરાર તોડવાનું કામ (જોવા ગેરવાજાની કામ અગર કોઈપણ રીતે કરાર તોડવાનું કામ અગર તેજ કરારની અથવા તેજ મોંઝમીલ

કાનની અથવા તેજ કુક સંબંધની કોઈપણ ચીજની નુકસાની કરી : : : અ
તેમ કરવાનું જાણી રાખ્યું નહીં) અને જો તે આ ચીજે પ્રતિબંધ નહીં પામે તો સ
પ્રતિવાદી •• ઉપર જોઈથી રકમનો ફાસલો કરીને કરશે તેટલી રકમ ત
કોરવાના કુકમ ઉપરથી કોરવેને રૂ •• મુબી આપવાને કુ તથા અરુ વારસે તથા રૂ ૫૫૫
અથવા તારાએ બંધાઈએ છીએ.

આ વાતની સાક્ષીને સહે મેં આવી સહી આજ તા •• માટે સને
૧૮ ને રાજ સહી કરી છે.

સાક્ષીઓ

સહી જામીન

નંબર ૬૧.

બવાહોને મુકદ્દમા સોંપવાની અરજી આપવાનું વજીખને અપાવીવાર ૫૫.

દીવાની કામઅલાવખની ચીજના કાવદાની કલમ ૫૮૧

ની કોરખા

દીવાની મુકદ્દમા નંબર

સને ૧૮

વાદી

પ્રતિવાદી.

અમા સદરકુ વાદી તથા સદરકુ પ્રતિવાદી ની
એમ પ્રજ્ઞા છે કે ઉપર બંનેથી કરીયદીમાંની (જે વત બવાહોને સોંપવી હોય તે બંનેથી
નિચે બંનેલા બવાહ (અથવા બવાહોને) છેવટે મુદ્દા સાફ સોંપવી; (અથવા કોરક નિમ
તે બવાહોને):

તેથી અમે સદરકુ વાદી તથા સદરકુ પ્રતિવાદી આ મેં ઉપર
અમારા વજીખને એટલે સદરકુ વાદીની તરફથી અને સદ
રકુ પ્રતિવાદીની તરફથી • ને બવાહો તરફ કામ માફલવા આજતને કુ
કમ મેળવવા વીધે અમારી તરફથી અરજી કરવાને સાફ વીધે અમારીકાર આપીએ છીએ.

આ વાતની સાક્ષીને સહે અમે અમારી સહી આજ તા •• માટે
સને ૧૮ ને રાજ

સાક્ષીઓ

સંહી વાદી

પ્રતિવાદી

નંબર ૬૨.

સરખંચ નિમવા સાફ નોટીસ

(૧૯૦)

દીવાની કામચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૧૧

રહેનાર

ને તથા ક

રહેનારને

(જિલ્લાદી)

ના

મોટે

સને ૧૮

ને રાજના કોરટના હુકમથી તમને સો

પેલા કામને ચુકાદો કરવા સારે તમાને લવાઈ નિમવામાં આવ્યા હતા અને તેજ સોંપ

વાના હુકમમાં તમને સરખંચ નિમવાનો અપ્પતીવાર આપવામાં આવ્યો હતો પણ તમે

તે પ્રમાણિ સરખંચ નિમ્યા નથી મટિ તમને આથી નોઠીસ આપવામાં આવેછે કે તમા

રે એકદમ સરખંચ નિમવો.

આજ તા.

મોટે

સને ૧૮

સહી

વાદી કૌંવા પ્રતિવાદી

નંબર ૧૩.

મવાદનો હેંસણા કોરટમાં દાખલ કરવા રજુ કર્યા તેની પક્ષકારને નોઠીસ.

દીવાની કામચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૧૧

ના

ની કોરટમાં

દિવાની હુકમના નંબર.

સને ૧૮

અ.અ.રહેનાર

વાદી

વીરધ

ક.ડ. રહેનાર

પ્રતિવાદી.

અ. અ. રહેનાર

ના વાદીને અને ક. ડ.

ના પ્રતિ વાદીને.

આથી તમને નોઠીસ આપવામાં આવેછે કે ઉપરના દાવામાં નીમણા લવાઈ
(લવાદોએ) પોતાનો હેંસણા આજરોજ કોરટમાં દાખલ કરોછે.

આજ તા. મોટે

સને ૧૮ ને રાજ મં મારી સહી કરી કોરટનો

શીકા કરી આપ્યો.

શીકો

૧૩૬૧.

(૬૧)

નંબર ૬૪.

બવાદને સોંપવા જામતનો કાર કોરટમાં હાજર કરવાની અરજીની પક્ષકારને નોટીસ.

દિવાની કામ અલાવવાની ચીતના કામદારની કલમ ૫૨૩

ના

ની કોરટમાં

ના રહેનારને

રહેનાર

નામ અમ અરજ કરી છે કે તારીખ માટે સને ૧૮ ની ને બંધો
કબુલત ઉપરથી તમે તથા સદરહુ (તથા ખીલ કોઈ માલુમ)
એવું કબુલ કર્યું છે કે તમારા વચમાં તકરાર તથા
એવાને (કોઈ કોર ને બવાદ નીમ તમ્યાને) નિવારો કરવા સારે સોંપવી તે
કબુલત આ કોરટમાં હાજર કરવી.

માટે તમને નોટીસ આપવામાં આવે છે કે સદરહુ કબુલત આ પ્રમાણે થા માટે
હાજર ન કરવી તેનું કારણ આજથી દીન માં તમારે આ સેપ ઉપરથી દેખાડવું

તા ૦ માટે

સને ૧૮

૧૪૬૧

નંબર ૬૫.

બવાદનો હંસલો કોરટમાં હાજર કરવાની અરજીની પક્ષકારને નોટીસ.

દિવાની કામ અલાવવાની ચીતના કામદારની કલમ ૫૨૫

ના

ની કોરટમાં

દિવાની મુકદ્દમા નંબર

સને ૧૮

ના રહેનારને

રહેનાર

એ આ કોરટને એવી અરજ કરી છે કે તમે સદરહુ

એ થધને ને તકરાર અને સુકોટો કરવા સાદે બવાદને
ને રાજ સોંપી દેવી અને તેનો હંસલો તમ્યાને

તા ૦ માટે

(૧૯૨)

તા. માટે સને ૧૮ ને રાજ કરવા છે તે કારણમાં લખાયેલ કરા;
 માટે તમને આ લખાણ નોટીસ આપવામાં આવે છે કે સરકાર અરજીમાં આપ્યા મુજબ
 સરકારે લખાણનો ફેસવા આ વાસ્તે લખાયેલ કરવા ન લેખાયે તેનું કારણ અત્યંત સાર
 આપણી ધીન ની અંદર હાજર થવું
 તા. માટે સને ૧૮

શીડી.

૧૪૬૪

નંબર ૬૬

કામ પરક પ્રમાણિ થયેલા કરાર લખાયેલ કામની પસંદગીને નોટીસ.

ધીવાની કામ લખાણવાની રીતના કામવાની કામ પરક
 ના ની કારણમાં

રહેનાર

ને

આપી તમને નોટીસ આપવામાં આવે છે કે કામવાની (અથવા હકીકતની)
 (ને વાંધાનો વાત હોય તે લખવી.) તકરાર તેમાં લખેલી છે તેનો ચુકાદામાં
 કારકે હા અથવા ના કરાવે તે પ્રમાણિ રે) ની રકમ તમારે અથવા સરકાર
 એ સરકાર ને આપવી

(અથવા તે રકમ તમને આપવી અમર અમુક માણસે અમુક મીલકત ખીજાને સોંપવી
 અમર પસંદગીમાંના એક અથવા વધારે અમુક કામ કરશે અથવા નહીં કરે) એવા ને
 કરાર તમારી અને સરકાર ની(અને)ની
 વચ્ચે થયેલ છે તે આજ રહેનાર એ આ કારણમાં રજૂ કરાશે.

આજ તા.

માટે સને ૧૮

શીડી.

૧૪૬૪

નંબર ૧૭

અપીલ આદાતી કુકમનાર અમલમાં લાવવાનું બંધ રાખવાનું જામીન આદ.

ધીવાની કામ લખાણવાની રીતના કામવાની કામ પરક

ના
ડિવાની મુકદ્દમા નંબર

ની કોરટમાં
સને ૧૮

વાદી

• પ્રતિવાદી

સદરકુ કોરટમાં તા. માટે
ઉપર સદરકુ
(ડિવા મુકદ્દમા) ને

સને ૧૮ ને રોજ સદરકુ

ને ૩) આપવા બાબત

માં નું ધર એક અગર

આપવા સારે ડિવા અગર

કામ કરવા સારે વીગરે ને હોય તે બાબતું) નું કુકમનાઈ થયું છે અને તે કુકમના-
માની બાબતથી બંધ રાખવા સારે સદરકુ
એ અરજી કરી છે.

અને સદરકુ કોરટ એવો કુકમ કર્યો છે કે જેવડ ને કુકમનાઈ અથવા કુકમ તેને
બંધન કારક કરવામાં આવે ને તેનો ચોખ્ખો અમલ કરવાસારે જો સદરકુ

અરજદાર છે) ના પાઠા અને સ્પષ્ટ જામીન આપે તો તે

સદરકુ કુકમનામાની બાબતથી મુક્તવતી રાખવી

મોટું કે રહેનાર પોતાની ખુશીથી જામીન થાને કું

મારે પોતાને વાસ્તે તથા મારા વારસો તથા મુત્યુષન અલાવનારાઓને વાસ્તે સદરકુ
કોરટ સાથે આ સંબંધી એવો કચર કરેલું કે સદરકુ

તેના વારસો અને મુત્યુષન અલાવનારાઓ સદરકુ

ના વિરુદ્ધ ને જેવડ બંધન કારક કુકમ અથવા કુકમનાઈ થયે તે જાન્ય કરશે તથા પ્રદે
કરશે અને જો તે આ પ્રમાણે નહીં કરે તો કું પોતે તથા મારા વારસો તથા મુત્યુષન
અલાવનારાઓ સદરકુ કોરટના કુકમથી સદરકુ કોરટને ૩ મુખી ને રકમ આપવાનું કરાવશે
તે આપવા બંધાઈએ છીએ.

આ વાતની સાક્ષીને સહે

સને ૧૮ ને રોજ જ આવી સહી કરી છે.

સાક્ષીઓ

માં તા. માટે

(સહી)

જામીન

નંબર. ૬૮

અરજદાર કુકમનાઈ પ્રદે કરી આપવાને પુરતી જામીન આપે તો ડિવાની કામ
અલાવવાની રીતના કાવદાની કલમ પઢય. પ્રમાણે અસહ્ય કોરટના કુકમનામાની બાબતથી
કેમ બંધ ન રાખવી તેનું કારણ બતાવવા સારે કોર્ટ કાવદાની નોંધીસ.

ડિવાની કામ અલાવવાની રીતના કાવદાની કલમ પઢય

(૧૯૪)

ના
દિવાની ચુકદમાં નંબર

ની ફોરટમાં
સને ૧૮
અરજદાર

અ. બ.

વિરોધ.

હરકત સેતાર
ને

કે. ડ.
કે. ડ. રહેનાર

દિવાની કામ ચલાવવાનો રીતના કાયદાની કલમ ૫૪૫ મુજબ
ની ફોરટના હુકમ નામાનો બબલવણી બંધ રાખવાનો હુકમ કાઢવાની
અરજ સદરહુ અરજદારે આ ફોરટને કરી છે.

તેથી તમને બબર આપવામાં આવે છે કે સદરહુ હુકમ કેમ ન કાઢવો તેનું કારણ
તા. માટે સને ૧૮ વાર ને રાજ
સફરના જાગતે બતાવવાનું તમને ફરમાવવામાં આવે છે અને સદરહુ ઈવસે ચોગ્ય
કારણ બતાવવામાં નહીં આવે તો બબલવણી અટકાવવાનો હુકમ આ ફોરટ કાઢશે.
આજ તા. માટે સને ૧૮

શીફા

જડજ.

નંબર ૬૬

અપીલ ચાલતા છતાં હુકમનાં અમલમાં આણં હોય તે બાબતનું જામીન ખત.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૪૬.

ના

ની ફોરટમાં

દિવાની ચુકદમાં નંબર

સને ૧૮

વાદી.

પ્રતિવાદી.

ને સદરહુ ફોરટમાં તા. માટે સને ૧૮ ને રાજ સદરહુ એ સદરહુને
રકમ આપવા બાબત (જોવા સદરહુ
માં આવેલું એક ધર જોવા માંથી વીધા જમીન આપવા સાફ
મથવા ફાળું કામ કરવા સાફ બીગર જેમ હોય તેમ) હુકમનાં ચુકે અને તે
હુકમનાં ઉપર સદરહુ એ અપીલ કરી છે.

અને સદરહુ કોરટ એવા હુકમ થયા છે કે સદરહુ હુકમનાથી અમલમાં લાવવા સાહે ને મીલકત સેવામાં આવે તે અગર તેની કીમત પાછી આપવા સાહે અથવા અપીલ કોરટનું ને હુકમનાથી અથવા હુકમ થાય તે પ્રરૂપર અમલમાં લાવવા સાહે સદરહુ રેસ્પોન્ડેન્ટ રે) ના સારા અને પાકા જામીન આપે તો સદરહુ હુકમનાથી અમલમાં લાવવું.

તથા હું રહેનાર નો પોતાની ખુશીથી જામીન થઇને મારે પોતાને વાસ્તે તથા મારા વારસો તથા મૃત્યુપત્ર ચલાવનારાઓને વાસ્તે સદરહુ કોરટ સાથે આ ઉપરથી એવા કરાર કરેલું કે સદરહુ કે તેના વારસો અથવા મૃત્યુપત્ર ચલાવનારાઓ સદરહુ કોરટ ફરમાવશિતા એવી સર્વ મીલકત અગર તેની કીમત પાછી આપશે અને એવી અપીલમાં ને 'હુકમનાથી' અથવા હુકમ થશે તે માન્ય કરશે અને પૂરાં કરશે અને જો તે એ પ્રમાણે નહીં કરે તો હું પોતે અથવા મારા વારસો તથા મારા મૃત્યુપત્ર ચલાવનારાઓ સદરહુ કોરટના હુકમથી ઉપર કહેલા રે) ની રકમ સુધી ને રકમ સદરહુ કોરટ સેવાની કરાવશે તે આપવાને બંધાઈએ છીએ, આ વાતની સાક્ષીને સે માં આજ તારીખ

• મહે

ને રાજ પ્રે મારી સહી કરી છે.

સહી.

સાક્ષીઓ

જામીનદાર.

નંબર ૭૦.

દીવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૪૯ પ્રમાણે અરમની જામીની ના ની કોરટમાં

અપીલ નંબર

સને ૧૮

આપેલન્ટ

રેસ્પોન્ડેન્ટ

જીપર દર્યાવેલી અપીલમાં સદરહુ અપેલન્ટ પાસેથી અપીલના ખરચની (અપીલના અથવા અસલ હાવાના અથવા બેના અરમની) જામીની મુગની કોરટને ચોખ્ખા ભાગે છે (અથવા સદરહુ અપેલન્ટ જીટીય ઇન્ડીઆની બાહાર રહે છે અને ને મીલકત સંબંધી આ અપીલ છે તે શીવાય જોખ્ખે તેટલી રચાવર મીલકત તેની જીટીય ઇન્ડીઆમાં છે નહીં અને તથા સદરહુ કોરટ સદરહુ અપીલન્ટ

પાથેથી

ના અરમની જામીની માગી છે.)

તથા હું

રહેનાર

નો મારે પોતાને વાસ્તે

તથા મારા વારસો, મૃત્યુપત્ર ચલાવનારાઓ અને આસેનીઓ તરફથી આ સેખ

(૧૬૬)

ઉપરથી સદરકું કોરડા સાથે એવા કરાર કરેલું કે સદરકું અપેક્ષા રૂંતના વારસા અને મૃત્યુપત્ર અભાવનારાઓ જ્યારે સદરકું કોરડા ને ને ખરચ આપવાનો કુકમ કરશે તે સમયે કોરડા ફરમાવશે ત્યારે આપણે અને તે પ્રમાણે તકી આપેતા કું પોતે, આરા વારસા તથા મૃત્યુપત્ર અભાવનારાઓ એવા પ્રકારનું સર્વ ખરચ કોરડાના કુકમથી સદરકું કોરડામાં બચીશું.

એ વાતની સાક્ષીને સદે જ આજ તા. માહે સને ૧૮
ને રોજ જ મારી સહી કરીછે.

સહીઓ

સહી.

જાનકીદાસ.

નંબર ૭૧.

અપીલ દાખલ કરી બાબતની નીચેની કોરડાને બુચના.

દિવાની કામ અભાવવાની ચીતના કાપવાની કમમ ૫૫૦

ના

ની કોરડામાં

દિવાની કુકમમાં નંબર

સને ૧૮

વાંટી

પ્રતિવાદી

ની કોરડાના ૧૪૩૯૧

આ કામ ઉપરથી એવી ખબર આપણમાં આવે છે કે તમે ઉપર બચેથી ફરી-આદિમાં મથા મહીનાની તારીખ ને રોજ જેસેલા કર્યોછે તે ઉપર સદરકું ફરીઆદિમાંના વાદીએ (કીંવા પ્રતિવાદીએ) અપીલની વાદ આપેલી તે આજરોજ મોપાદ છે (તેથી તમને વિનંતી કરવાની કે તે કુકમમાંના સર્વ કુલાના કાગળ (કીંવા ને કાગળ મુદામ મંગાવ્યા હોય તે) જેમ અને તેમ વાકરિ જાહેરવા.) +

તા.

માહે

સને ૧૮

૧૪૩૯૧.

શીકા.

તમે દાખાના કાગળ અપીલ કોરડામાં ન રહેતા હોયતા ઉમરનું.

(૧૬૦)

ત્રીજી ૭૨.

આ કાંઈ નકલ કરાવી નીચેની કોરમાં રાખવાની પદ્ધતિની હરજી હાથ તે
કરવાવા સાથે નીચેની કોરમાં નોંધાય.

બીજાની કામ અભાવવાની રીતના કામવાની કામ પપ.

ની

કોરમાં.

બીજાની કુલકમાં નંબર.

૧૮૦

વાં

પ્રતિવાદી

સરકાર કોરમાં જડવાને

ની કોરમાં જાણ થયેલી અપીલ ઉપરથી સરકાર બંધી ને ફરીવારના કામનો
અંતરવામાં આપ્યા તેને કું વાં (જોવા પ્રતિવાદી) આથી નોંધાય આપણું કે સરકાર
જાણમાં જાણ થયેલા હરજીવોમાંથી નીચે બંધીમાંથી હરજીવોની નકલ કરાવી તે
સરકાર કોરમાં રાખવાની આવી આપણે છે: નેવા કે.

(હરજીવોનું બધાન.)

આજ તાં

આરે

સન ૧૮

વાં

(અપવા)

પ્રતિવાદી

—0—

ત્રીજી ૭૩

આસલ જાણના પદ્ધતિ કે ને અપીલમાં પદ્ધતિ કરવામાં આપણે નથી પણ ને
કોરે રેસો-૭૩ તરીકે સામલ કર્યો કે સિય ઉપર નોંધાય.

બીજાની કામ અભાવવાની રીતના કામવાની કામ પપ.

ની

ની કોરમાં

ના જડવાની કોરમાં તાં

આરે

સને

ને રાજના કુલકમાં

ઉપર અપીલ નંબર

સને ૧૮

ની

અપેસ-૮

વિરુદ્ધ.

રેસ-૭૩

(૧૯૮)

ના

રહેનારને

ના

સદરકુ ન્યાયાધીશની કોરટમાં સને ૧૮ ના નંબર
 ડિવાની ચુકાદામાં તમે પક્ષકાર હતા અને વાદી અ. બ.૧૧ અથવા પ્રતિવાદી ક.૩.)
 એ સદરકુ ઘવામાં તેના વિરૂધ્ધ ચમ્પેલા હુકમનામા ઉપર અપીલ કરી છે અને આ કોર
 ટને એમ જણાય છે કે તે સદરકુ અપીલના પરિણામમાં તમારે હીત રહેલું છે.

આટે તમને આથી નોટીસ આપવામાં આવે છે કે સદરકુ અપીલમાં તમને રસપાન્ડ
 નકે તરીકે શામલ કરવાનું આ કોરટ ફરમાવ્યું છે અને તેની સગ ૧૮ ના માટે
 ની તારીખ ને વાર ના વાગતા મુખી મુણાવણી ચલતી રાખી
 છે. આટે સદરકુ ડિવસે અને કલાકે તમારી તરફથી તમા જાતે અમર તમારો વજીલ અથ
 વા તમારી તરફથી સદરકુ અપીલમાં હામ કરી થકે એમાં કાવદા પ્રમાણે અધિકાર મલેલા
 સમસ જો હાજર નહીં થાયતા તમારી ગેર હાજરીમાં તેની એક તરફી મુણાવણી થઇ તે
 નો નીકાલ કરવામાં આવશે.

આજ તા. માટે સને ૧૮ રોજ આવી સહી તથા કોરટનો શીકા
 કરીને આપણા.

જડજ.

નંબર ૭૪.

નાદાર તરીકે અપીલ કરવાની અરજી

ડિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ

૫૯૨

ની કોરટમાં

અ. બ. રહેનાર

વાદી

વિરૂધ્ધ.

ક. ડ. રહેનાર

પ્રતિવાદી

કુ. અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી

ઉપરના હુકમનામા ઉપર અપીલની

ડીપ (મોર્ગાન્ડમ) આ વીગતે રજુ કરેલું અને નાદાર તરીકે અપીલ કરવાની પરવા
 નગી મળવાની અરજ કરેલું.

મારી સ્થાવર અને જંગમ મીલકતનું 'પર' અને પુરવું પત્ર તે મીલકતની અજમાયશી કીમત શુધાંત આ સાથે સામિલ છે.

આજ તા. માટે સને ૧૮

સહી અ. અ.

નંબર ૭૫.

સને ૧૮૧૪ ના આક્ટ ૨૦ ની કલમ ૬ પ્રમાણે વહીવટ કરવાના સરટીફિકેટનો નમુનો.

નાની ઉમરનાની મીલકત બાબતમાં સને ૧૮૧૪ ના ૨૦ માં આક્ટની કલમ ૬ ના ઠરાવ પ્રમાણે આ કોર્ટે તપાસ ને સદરકું સગીર અદાર વરસીનો ધાવ ત્યાં સુધી તેની મીલકતનો વહીવટ કરવા સાહે નીમા છે; મટિ આ ઉપરથી સદરકું સગીર ની મીલકત તમારે સ્વામીન કરવામાં આવે છે; અને સદરકું નો નાની ઉમર નો ન હોત અને ને અખતીયાર તે વાપરી શકત તેવા અખતીયાર આ મીલકતના વહીવટમાં વાપરવાની તમને સત્તા છે અને સદરકું ની મીલકત ઉપર અથવા તે મીલકતના બાજબી ઠાવાઓ, ઘેલુદેલુ અને જવાબદારી હોય તે તમારે વશુલ કરવા અને સુકવી આપવાં પણ કોર્ટનો હુકમ અગાઉથી લીધા શીવાય કોઈ પણ સ્થાવર મીલકત વેચવાનો અમર ગીરો સુકવાનો અથવા પાંચ વરસ કરતાં વધારે મુદતને પટે આપવાનો તમને તે વખતે અધીકાર નથી.

૨ આ મીલકત સંબંધી ને તાલુકું તમારી પાસે આવે અથવા તપાસ પરચો તે સધ જાનો તમારે બરાબર હીસાબ રાખવો અને તે હીસાબનું 'પરાખરું' સાબીત કરવા સાહે 'વઉચરી'માં અગર ખાજા દસ્તાવેજો જરૂર હોય તે સંબાળી રાખવા.

૩ સને ૧૮૧૪ ના ૨૦ માં આક્ટની કલમ ૨૧ મુજબ નો સરટીફિકેટ જરૂર કરવામાં આવશે તો તમારી જગ્યાએ ને જગ્યાએ ચોમ્મ રીતે નિમાશે તેને તમારા હાથમાં ને મીલકત હશે તે આપવી પડશે અને પદ્ધતિ અગર ખાજા મીલકત ને તમને મળી હશે તેનો હીસાબ તમારે તે સમયેને આપવો પડશે.

૪ તમને સેવિલું કામ છેડી દેવાની તમારી મરજી હશે તો તમારી જગ્યા ઉપર આવનાર માણસને ને પદ્ધતિ અથવા ખાજા મીલકત તમારા હસ્તક આવ્યાં હોય. તેનો હીસાબ આખાથી અને મીલકત સોંપી આપેથી કોર્ટ તમને એ કામથી છુટા કરશે. (જ્યારે સને ૧૮૧૪ ના આક્ટ ૨૦ કલમ ૧૨ પ્રમાણે જમીનીસેવામાં આવી હોય ત્યારે નિચેની કલમ વધારવી.

(૨૦૦)

૫ આ સરડીશીટની રૂપરેખા બેઠેલા કામ તમ ચાંચ ચીત કરી તરલા ખાંડે રૂ
ના જામીન આ ઉપરથી તમારે આપણ જોઈએ.

ડીસ્ટ્રિક્ટ જડજી.

નંબર ૭૧.

સને ૧૮૬૪ ના આક્ટ ૨૦ ની કલમ ૬ અને ૧૦ પ્રમાણે વાંચીપણું અને
બીવરના સરડીશીટનો નમુનો.

સગીર ની મીલકત આપતમા
૧ સને ૧૮૬૪ ના આક્ટ ૨૦ ની કલમ ૬ માંના ફરાવ પ્રમાણે આ કોરે તમા
ને નાની ઉમરનો હોદ્દા આરંભ વરસ
ની ઉમરનો થાય ત્યાં સુધી તેની પ્રસિદ્ધનો વહીવટ કરવા સાથે તમા હો ખાંડે આ
ઉપરથી મજદૂર આબનીમકત તમારે રવાબીન કરવા
મા આવેછે; મજદૂર ને નાની ઉમરનો ન હોત
અને તેને અપવીયાર અલાવત તરફ અપવીયાર તે પ્રસિદ્ધના વહીવટ કરવાના
કામમાં તમારે અલાવતો અને મજદૂર ની પ્રસિદ્ધના ઉપરના બધા
જમી દાવાઓ, મેલ્દેલુ તથા નેપાસા સરવે તમારે વચૂક કરવા અને આપવા ૫
જુ કોઈપણ સ્થાવર મીલકત વેચવા અથવા ખીરા કુલેવા સાથે અથવા પાંચ વરસ
કરતાં કોઈ વધારે સુદનો તેનો પટો કરી આપવા સાથે આ કોરેનો કુલ
અમાલથી લીધા ચીવાય તમને અપવીયાર નથી.

૨ તમારી પાસે પ્રસિદ્ધ ખાતે જે નાણું આવ્યું હોય અથવા તેમાંથી અરબું હોય તે
સરવે નાણાનો તમારે બરાબર હિસાબો રાખવા અને તે હિસાબોનું ખરાબજ સા
બીત કરવા સાથે વાઉચરો તથા બીજા દસ્તાવેજોની જરૂર હોય તે સરવે તમારે
બચાવી રાખવા.

૩ અને ૧૮૬૪ ના આક્ટ ૨૦ ની કલમ ૨૧ માંના ફરાવ પ્રમાણે ને આ સરડીશીટ
કે રક કરવામાં આવે તો તમારી જગ્યા ઉપર જોને જોગ્ય ચીત નિમવામાં આવે તે
ને તમારી પાસેની માલ મીલકત આપવી પડશે તથા જે નાણાની રકમ અથવા
બીજા માલ મીલકત તમારી પાસે આવી હોય તે સરવેનો હિસાબ તમારી જગ્યા ઉ
પર આવનાર માણસને આપવો પડશે.

૪ તમને સેપિયું કામ હોવા સાથે તમારી ખરજી હશે તો તમારી જગ્યા ઉપર
આવનારને તે સરવેનો હિસાબ આપેથી અને તમારી પાસે માલ મીલકત હોય તે સેપિયો
આપેથી આ કોરે તમાને એ કામથી છુટા કરશે.

૫ વળી આ ઉપરથી તમને મળકુર ના પાલણ કરનાર નિ
આ છે અને તમાને સેપિથ કામ ચલાવવા ખાખત ને મેલેનત તથા જવાખદા
ચી છે તેના ચોખ બદલ તરીકે આ કોરેટ દર મહીને રૂપિયા ની રકમ ચુકર
કરી આપેલી છે તે રકમ ની
હરિટમાંથી રાખવાને તમને અપતીવાર છે.

૬ આ કોરેટની સાધારણ રેખરેખ તથા અપતીવાર નીચે મળકુર
ને વિધાનવાસ કરાવવા ચાહે ચોગ ચીતે બંદોબસ્ત કરવો પડશે.

૭ મળકુર નું પાલણપોપણ કરવા ચાહે આ કોરેટ દર મહીને
રૂપિયા ની રકમ ચુકર કરી છે તેટલી ખર્ચ કરવા સાહે તમને અપતીવાર છે.

૮ મળકુર ના વિદ્યાભ્યાસ તથા ભગન સંપંથી સરવે ખ
રચ સને ૧૮૬૪ ના આકેટ ૨૦ ની કલમ ૨૮ તથા ૨૯ માંના ફરાવ પ્રમાણે આ-
પવામાં આવશે.

૯ કોઈ પણ પુરતા સમય ઉપરથી તમને તમારા સેપિથ કામથી આ કોરેટ દર કરી થકશે.
જ્યારે ચને ૧૮૬૪ ના ૨૦ મા આકેટની કલમ ૧૨ પ્રમાણે જમીન મેવામાં
આવે ત્યારે સરદીશીકેટમાં નીચે લખેલી કલમ વધારવી.

૧૦ આ સરદીશીકેટના આધાર ઉપરથી તમારે કામ વહીવટ કરનાર તરીકે ચોખ ચીતે
કરવા સાહે રી)ની રકમને જમીન આ ઉપરથી તમારે આપવો જોઈએ.

કિસ્કેટ જડત.

ટીપ્સ—આ મીલકતની જુમલે કીમત આધારે રી છે એવી અરજદારની
પતીતા ઉપર જુખાની લીમી તે ઉપરથી આ સરદીશીકેટ આપવામાં આવ્યું છે. આથી
નોટીસ આપવામાં આવેલેકે સને ૧૮૭૦ ના પરીચી ૧ માં લખેલી કોરેટથી કરતાં
આ સરદીશીકેટની કી જલથી અગર સરકુ સમીરની કેટલી મીલકત છે તેની પુરેપુરી મા
હીતી ન હોવાને કીવે જો એમાંથી આપવામાં આવી હોય તેા તા. ૧ અપરેલ સને
૧૮૭૫ થી અગર જલ માલમ પડે ત્યારથી અગર આ સરદીશીકેટની તારીખે સમીર
નો નહી માલમ પડેલી મીલકત મળે ત્યારથી ૭ મહીનામાં ખુટતી રકમનો રકમ રેવન્યુ
ખાતાના મુખ્ય કમ્પોર્ટીંગ અધીકારીને જરૂરી; અને આવી ઉપર કહેલી ખુટતી રકમ
પુરી કરવામાં જો તમે કસુર કરશો તેા તમારે ૩૧૦૦૦) ના દંડને ખાત થશે. અને સને
૧૮૭૫ ના ૧૩ મા આકેટની કલમ ૬ ૧૯ ગાં અને ૧૯ હ ના ફરાવ પ્રમાણે ચોખ કો
કોરેટ શી પુરી કરવાને જોટલીરકમ ખુટતી હશે તે રકમ ઉપર સેકેટે દશ ટકા વધારે
આપવાને ખાત થશે.

(જ્યારે વહીવટ કરનાર શીવાય ખીજ કોઈ સમસને પાલણ કરનાર નિમણમાં આ-
વે ત્યારે સને ૧૮૬૪ના આકેટ ૨૦ની કલમ ૬ અથવા ૧૦ પ્રમાણે પાલણ કરવાના

સરઠીશીકેતો નમુનો)

સગીર

ની હસ્ટેટની ખાખતમાં

૧ સને ૧૮૬૪ના આક્ટ ૨૦ની કલમ ૧ (અથવા કલમ ૧૦)માંના કસવ પ્રમાણે આ કોર્ટે તથા

સગીર આશર વર્ષની ઊમરનો થાય ત્યાં સુધી તે મજદૂર

ની સંભાળ તથા પાલણ કરવા સાથે નિમ્નાંકે માટે તમને આ ઉપરથી મ-
જદૂર ને સંભાળવાનું તથા પાલણ કરવાનું કામ સોંપવામાં આ-

વે છે અને એ તમને સોંપેલા કામ સમ્પૂર્ણ મહેનત તથા જવાબદારીના ચોખ્ખા કાદલામાં આ કોર્ટે ફર મહીને રૂ

૨૬૨ (અથવા હસ્ટેટના વહીવટ કરનાર) પાસેથી થવા સાથે તમને અખતીયાર આપ્યો છે.

૨ આ કોર્ટેની સાધારણ દેખરેખ તથા અખતીયાર નીચે મજદૂર

ને વિદ્યાઅભ્યાસ તમારે કરાવવા સાથે ચોખ્ખા રીતે બંદોબસ્ત કરવો પડશે.

૩ મજદૂર નું પાલણ કરવા સાથે આ કોર્ટે ફર મહીને રૂ

ની રકમની નિમ્નાંકે મુકરર ફરી છે તે તમને પખલીક કપરેટર (અથવા વહીવટ-
કરનાર) પાસેથી મળશે

૪ મજદૂર

ના વિદ્યાઅભ્યાસ તથા ભગત સમ્પૂર્ણ સર્વે અર્થે સને ૧૮૬૪ના આક્ટ ૨૦ની કલમ ૨૮ તથા ૨૯મીના કસવ પ્રમાણે આપવામાં આવશે.

૫ પુરતા મબજબ ઊપરથી તમને તમારા સોંપેલા કામથી આ કોર્ટે ફર ફરી મહી.

ડિસ્ટ્રિક્ટ જડજી.

નંબર ૨૮.

(સને ૧૮૬૪ના આક્ટ ૨૦ની કલમ ૬ પ્રમાણે પખલીક કપરેટર અથવા ખીજ માણસને વહીવટ કરવાનું સરઠીશીકેત આપવાનો નમુનો)

સગીર

ની હસ્ટેટની ખાખતમાં

૧ સને ૧૮૬૪ના આક્ટ ૨૦ની કલમ ૬માંના કસવ પ્રમાણે આ કોર્ટે તથા

ને

સગીર

આશર વર્ષની ઊમરનો થાય ત્યાં સુધી તેની હસ્ટેટનો વહીવટ કરવા સાથે નિમ્નાંકે માટે આ ઉપરથી મજદૂર

આવે છે. મજદૂર ની માલ મીલકત તમારે સ્વાધીન કરવામાં

આવે છે. તમારે આશર વર્ષની ઊમરનો ન હોત અને તે ને અખ-

તીયર અલાવત તેટલા અખતીયાર તે હસ્ટેટના વહીવટ કરવાના કામમાં તમારે અલાવવો

અને મજદૂર ની હસ્ટેટના અથવા તેના ઉપરના બ્યાજખી દાવા-

ઓં પેશુરેલુ તથા જોખમી સરવે તમારે વસુલ કરવા અને આપવાં પણ કાંઈ પણ સ્થાવર મિલકતને વેચવા અથવા ગીરા મુકવા સાથે અથવા પાંચ વર્ષ કરતાં કાંઈ પણ વધારે

મુદતનો તેનો પરા ફરી આપવા સાથે આ કોર્ટેનો કુલ અમલથી સીધા ચીવાવ તમને

અપત્ત્યાર નથી.

૨ મજકુર

ની સરવે સ્થાવર મીલકતની તથા નાણાની રકમ માં માલ મિલકત તથા જમીની જે તમારી પાસે તે હરિદ્ આપત આવી હોય તે સરવેની વાદિ તથા તે હરિદ્ ઊપરના મેલ્લેલું પત્રક ફરી આ કોર્ટમાં તમારે આજથી જ મહીનાનો અંદર આપવો.

૩ વસુલ ઘડેલી, અરઘ ઘડેલી, તથા હરિદ્ આતે જમ મંડાવેલી રકમો તથા હાથમાં ધીસીક ખાઈ હોય તે તથા તેના અરા પડ્યાની સાબીલીમાં જેવા ઉપાર તથા ખીલ દરતાવેલીની જરૂર હોય તે સાથે, તમારા સ્થાવીરમાં જે મિલકત છે તે ખતાવવાનો લીસા બ હસવીસના નામ (મહીનાનો) જેલેલી તારીખથી તલ્લુ મહીનાનો અંદર વરસો વરસ તમારે આપવો.

૪ મજકુર

ના પાલણુપોયણને સાહે આ કોર્ટ ને ૩ ની રકમ યુક્તર ફરેલી છે તે તથા ૩ ની રકમ ને મજકુર ને પાલણુ કરનારની મેલેતત બદલ અપાવેલી છે તે મજકુર ના નિમિષા પાલણુ કરનાર

ને ૬૨ મહીને આપવા સાહે આ ઉપરથી તમને અપત્ત્યાર છે.

૫ નાનો ઉમરના ડોકરાના તથા હરિદ્ના આજી અરઘ કરતાં વધારે ને રકમો હરિદ્ આતે તમારી પાસે આવે તે સરવે રકમો તમારે વખતે વખતે સરકારી કાગળો (નોટા વીગર) સેવામાં રાકવી.

૬ તમારી પાસે ને રકમો આવી તથા તમ અરઘી તે રકમો ઉપર તમાને ૬૨ સેંકડે હકસાધ સેવા સાહે તમારે હક ધરે (અથવા જો કાંઈ નિમજ્જક યુક્તર ફરી હોય તો તેની રકમ ભાખી જણાવવી.)

• સને ૧૮૯૪ના આઠ ૨૦ની કલમ ૨૧માંના ડરાય પ્રમાણે આ સરદીશીક જો ૨૬ કરવામાં આવે તો તમારી જગ્યા ઉપર જોગ્ય રીતે જો નિમવામાં આવશે તેને તમારી પાસેની માલ મિલકત આપવી પડશે તથા જે નાણું તમારી પાસે આવ્યું તથા તમારે અરઘ તે સરવેનો હિસાબ તમારી જગ્યા ઉપર આવનાર માણસને આપવી પડશે.

૮ તમને સોંપેલ કામ છોડી દેવા સાહે તમારી મરજી હશે તો તમારી જગ્યા ઉપર આવનાર માણસને જે નાણું તમારી પાસે આવ્યું તથા તમારે અરઘ હશે તે સરવેનો હિસાબ આપી તમારા હાથમાંની માલમિલકત સોંપી આજેથી આ કોર્ટ તમને જી (કામ) થી છુટા કરશે.

(કલમ ૬ પ્રમાણે વહીવટ કરનાર નિમવામાં આવ્યો હોય અને તે વહીવટ કરનાર છુટાનો કમિટ્ટર નહી હોય અથવા પબ્લીક કુપરેટર નહી હોય તો તેની પાસેથી જમારે. સને ૧૮૯૪ના આઠ ૨૦ની કલમ ૨૧ પ્રમાણે જમીન સેવામાં આવે ત્યારે સરદીશીકમાં નિચે લખેલી કલમ વધારવી.

આ સરદીશીકના આધાર ઉપરથી તમારે કામ જોગ્ય રીતે કરવા સાહે ૩.

ની રકમનો જામીન આ ઉપરથી તમારે આપવો જોઈએ.)

કિરિટક ૧૩૯૯.

ટીપ: = આ મીલકતની જીમ્સે કીમત આપેરે રૂ. ૧૦૦ ની છે એવી અરજદારની મતીલા ઉપર જીબાનો લીધી તે ઉપરથી આ સરટીફિકેટ આપવામાં આવ્યું છે. આથી નોટીસ આપવામાં આવેલ છે કે સને ૧૮૭૦ ના પરીચીટ ૧માં લખેલી કોરટકી કરતાં આ સરટીફિકેટની ફી જમથી અગર સદરકુ સગીરની ફેરલી મીલકત છે તેની પુરેપુરી માહિતી ન હોવાને લીધે જો આજી આપવામાં આવી હોય તો તા. ૧ અપ્રેલ સને ૧૮૭૫થી અગર જીલ માલમ પટે ત્યારથી અગર આ સરટીફિકેટની તારીખે સગીરની નહીં માલમ પટેલી મીલકત મળે ત્યારથી છ મહીનામાં ખુટતી રકમ પાંચ રૂ. આ-તાના જીલ્લા કમિશ્નર અધીકારીને બરવી; અને આવી ઉપર કહેલી ખુટતી રકમ પુરી કરવામાં જો તમે કમ્પુર કરશો તો તમા ૩૧૦૦૦) ના દંદને પાત થશે. અને સને ૧૮૭૫ ના ૧૩ મા આક્ટની કલમ ૧, ૧૬ થી અને ૧૯ હતા હાલ પ્રમાણિ ચોખ્ખા કોરટ ફી પુરી કરવાને જોઈતી રકમ ખુટતી હશે તે રકમ ઉપર સેંકડે ફર ટકા વધારે આપવાને પાત થશે.

નંબર ૭૬.

સને ૧૮૭૦ ના આક્ટ ૭ ના પરિચિટ ૧ની કલમ ૧૦ અથવા ૧૨માં કહેલાં સરટી ફીફ્ટાની સાથે સામલ રાખવાનો ટીપ (નોટ)

જે સમસને આ સરટીફિકેટ આપવામાં આવ્યું છે તેણે અથવા તેના વાલી વારસે આ સરટીફિકેટની તારીખથી બાર મહીના વીત્યા પછી તથા મહીનામાં અને ત્યાર પછી જ્યારે જ્યારે કોરટ માંજે ત્યારે આ સરટીફિકેટને આધારે જે જે નાણું પા-પુ મેળવ્યું હોય અથવા ઉપજાવ્યું હોય તેનું પત્રક સોગત (અથવા પ્રતિલા) ઉપર કોરટમાં રજુ કરવું.

નંબર ૮૦

સને ૧૮૬૪ ના ૨૦ મા આક્ટ પ્રમાણિ સર્ટી ફીફ્ટ સાથે અરજી થઈ હોય તેની નોટીસ, ની કોરટકી કોરટમાં

નોટીસ.

સને ૧૮૬૪ ના ૨૦ મા આક્ટ પ્રમાણિ અ. બ. ની અરજીની બાબતમાં નિચે લખેલાં સગીર અગર સગીરની મીલકતનો વહીવટ કરવા (અથવા તેમના થયેલાં બોલી અગર એ બે બાંધતમાં જેમ હોય તેમ) ને વાસ્તે અને (અથવા કોરટના નાજરને અથવા બીજા કોઈ સંબંધને જેમ હોય તેમ) નીમવો એવી અરજી સદરકુ અ. બ. રહેનાર ના એ આ કોરટને આપી છે.

(૨૦૫)

સચીર અથવા સગીરના નામ

ક. ડ. આસરે ઉમર જાતના રહેનાર

ધ. ક. આસરે ઉમર જાતના રહેનાર

માટે આપી નોંધીસ આપવામાં આવે છે કે તે અરજદારની અરજીની મુલાવણી નો
ઘવસ વાર ને તા. મહે આપતા

(સવારના વાગતા) કોર્ટે ઠરાવે છે અને ને કોર્ટ સમક્ષને કાંઈ પણ વાંધા મેવા
ની હાજરી હશે તો તેની પણ તેજ દહાડે મુલાવણી કરી નીકાલ કરવામાં આવશે.

તા. મહે થને ૧૮

મોકો.

ડીસ્ટ્રીક્ટ જજ

નંબર ૮૨

સન ૧૮૯૦ ના ૨૦ મા આક્ટ પ્રમાણે સરડીશીક્ટને સાથે અરજ થઈ હોય
તેની નોંધીસ.

ની ડીસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટમાં

નોંધીસ.

સન ૧૮૯૦ ના ૨૭ મા આક્ટ પ્રમાણે અ. ખ. ની અરજીની બાબતમાં

ના રહેનાર ક. ડ. ને મુજબ છે તેનું બહેનું વસુલ કરવાનો અધિકાર

પોતાને મળે એવું સરડીશીક્ટ મળવા સાથે આ કોર્ટને સદરહુ અ. ખ. રહેનાર

નામ અરજ આપી છે.

તેથી સદરહુ અરજદારને આવા પ્રકારનું સરડીશીક્ટ મળવવાનો હક નથી એવી નેને
તકસર હોય તે સમજાવ્યાને આપી નોંધીસ આપવામાં આવે છે કે સદરહુ અરજદારની
અરજીની મુલાવણીનો ઘવસ વાર ને તા. મહે આપતા

(સવારના વાગતા) કોર્ટે ઠરાવે છે અને આવા કોર્ટ સમક્ષને
વાંધા મેવાની હાજરી હશે તો તેની પણ તેજ દહાડે મુલાવણી કરી નીકાલ કરવામાં આવશે.

તા. મહે થને ૧૮

મોકો

(૨૦૬)

નંબર ૮૨

કોરટ શી પાછી મળવાના સરદીશીકેટનો વૃથુનો

નંબર

નંબર

ના નંબર મા કોરટ શી

સરદીશીકેટ આપવામાં આવે છે કે કોર

ટ શી આકટ (સને ૧૮૦૦ના) ની

કલમ પ્રમાણિ

આકટની કલમ

પ્રમાણિ

કસેક્ટર પાસેથી રે

પાળા પ્રવાનો

અ, બ, ને પાછી આપવાની રકમ

અ. બ. નો હક છે:

ની કોરટમાં

રે. આ. પા.

તેની

ઉપર રકાંપરે

તા.

નો હતો અને કોરટ

(અહીં સર્વિસર હકીકત બખવી)

તાશીખ

૨૧ ડિસેમ્બર. સને ૧૮

(સહી) અ. બ. જ

૧૪/૩/૧૪

ઝોરમંડ કાંપલ.

- ૧ જ્યારે વાદી અથવા અપેષેંટ ચોખ્ખ હોયોગ કરવા છતાં પ્રતીવાદી અથવા રીસ્પોન્ડન્ટ ઉપર દાવાની અરજીની અથવા અપીલની નોટીસનો બળવણી એક વરસની મુદત સુધીમાં કરી શકે એ નહીં હોય તો આવી દાવાનો અરજી અથવા અપીલ ઝોરમંડના કુકમથી તે કામની ખીજી મુજાવણી વખતે ચાલતી દાવાનો અરજીએ અથવા અપીલની સાધારણ કાંપલમાં પાછી કાઢી થેવી અને તેને કાંપલ દાવાની અથવા અપીલની ઝોરમંડ કાંપલ" એવા નામનો કાંપલમાં દાખલ કરવી.
- ૨ સાધારણ કીસ્ટમાંથી આવી રીતે કાઢી લીધેલી અરજીઓ અને અપીલો પછીથી "નિ કાલ થએલી" તરીકે ગણવામાં આવશે અને કામનાં વારશીક અથવા ખીજાં રીટ રેનોમાં તેવી ચણી દાખલ કરવી; પણ ઝોરમંડરુક્ટ અથવા અપીલની પ્રવણી થી રેટમાં દરેક વીધે મુખ્ય કરવી અને તેની સાથે ધટતી સમજૂતી દાખલ કરી સામલ રાખવી.
- ૩ ઝોરમંડ કાંપલ ઉપર અદાવેલા મુકદ્દમાનો છેવટ નિકાલ થયો છે એમ ગણવું નહીં પણ ચોગ કારણ બતાવવામાં આવે ત્યારે તેમને રેગ્યુલર કાંપલમાં પાછો દાખલ કરવો.
- ૪ જડજને વ્યાજખી ગણાય તેટલી મુદત સુધી જો કોઈ મુકદ્દમા ઝોરમંડ કાંપલ ઉપર રહ્યો હોય તો તેના છેવટ નિકાલનો દિવસ મુકરર કરવો. એટલામાં જો વાદી અથવા અપેષેંટ નવા સમન કઢાવવાની કોશીસ ન કરે અને તેનો બળવણીને સાંઈ ધટતો હોયોગ ન વાપરે તો નિમણી તારીખે તે મુકદ્દમાનો છેવટ નિકાલ કરવો. જો તે ચોખ્ખ હોયોગ વાપરે તો આગળ ખીજો દિવસ ઝોરમંડ મુકરર કરવો અને પછી તેનો છેવટ નિકાલ કરવો અથવા કામની હકીકત ઉપર નવર રાખી વ્યાજખી કુકમ ભાગે તે દેખાવવો. ઝોરમંડ કાંપલ ઉપર અદાવા મુકદ્દમાની મુજાવણીનો દિવસ દેખાવવામાં આવ્યો હોય ત્યારે તેને રેગ્યુલર કાંપલ ઉપર લાવવો અને કામના રીટરનમાં તેને દાખલ કરવો.
- ૫ ઝોરમંડ કાંપલનો નમુનો નિચે પ્રમાણે.

ઝોરમંડ કાંપલ ઉપર દાવાની અરજીનો નંબર.	ઝોરમંડ કાંપલમાં દાખલ કરવાની તારીખ.	ઝોરમંડ કાંપલમાં દાખલ કરવાની તારીખ.
--------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------

(૨૦૬)

દીવાની.

પ્રકરણ ૬

રીટન +

નંબર ૧.

માસીક દીવાની રીટન.

૧* ને મહીનાની આખર સુધીનું પત્રક હોય તે પછીના મહીનાની ૧૦મી તારીખ અથવા દરેક કીસ્કીકરના સ્થાનકાલ કોરઠના જડલેએ અને એવા કીસ્કીકરોના ખીળ સખારડીનેક જડલેએ આ ભગત આપેલા નયુના પ્રમાણે પત્રક (રીટન) માકલવું.

૨ સ્થાનકાલ કોરઠના જડલેએ, જગીરદારે અને સને ૧૮૭૦ના ૧૩મા સેપ્ટેમ્બર પ્રમાણે સહુક મળી હોય તેઓએ અને સખારડીનેક જડલેએ એજ નયુના પ્રમાણે પેશપત્રકો માકલવા અને તે જીપરથી કીસ્કીકર જડલેએ આપ્યા કીસ્કીકરનું જનરલ રીટન તૈયાર કરવું.

૩ જેમાં કુકમ કરવા સાથે કોઈ પણ ચોકશીની જરૂર નથી પડી તેવા કામો અંદર ૨૪૮ કલાક પ્રમાણે જેમાં નોટીસ કાઢવામાં આવી હોય પણ કુકમનાઈ કેમ ન બનવું તેનું કારણ બતાવવા કોઈ પણ હાજર ન થયું હોય તે ૪૩મા ખાનામાં દાખલ ન કરવાની સંભાળ રાખવી.

૪ જ મહીના કરતાં વધારે યુક્તથી આલતા કામોનું જ માસીક પત્રક (પત્રક નંબર ૪ નું) સાથે ને હેવાલ આપવે પડે છે તેવા હેવાલ આલતાં કામો વીથેની તેમના માસીક પત્ર સાથે સામેલ રાખવે. અચોગ્ય દીલ અને વહીવટની અનિયમીતતા અટકાવવા ન હરાદાથી આ હેવાલ કીસ્કીકર જડલે બારીકથી તપાસવે. પણ કીસ્કીકરના જનરલ રીટનમાં તેને જોડી દેવા નહીં.

૫ અરજી રજૂ થવા પછી એક આઠવાડીઆમાં રજીસ્ટર કરી, પાછી આવી અથવા નામંજૂર કરી એવી રીતે જેનો નિમ્મલ ન થયે હોય તેવી અરજીઓની સંખ્યા દરેક મહીને દરેક સખારડીનેક જડલે દરવાવવી. કીસ્કીકરના જનરલ રીટનમાં આ કૃત્રીક સામેલ કરવાની જરૂર નથી.

નંબર ૨.

કુકમનામાં બબલવાની દરખાસ્તોનું જ માસીક પત્રક (રીટન)

૧ કુકમનામાં બબલવાની દરખાસ્તોનું જ માસીક રીટન (પત્રક) આ ભગતના નયુના પ્રમાણે તૈયાર કરવું.

+ કોરા રીટરન માકલવાં નહીં. કોઈ પણ રીટરન બરવાને સાધન નહીં હોય તો તેવી મતલબનો ચીપારટ કરવો.

૨૧ જાનેવારીએ ને ચીઠરત માકલવાં જોઈએ તેની સાથે ૧૦ ખાતામાં થયેલ કિસ્સાં દુકખનામાંની બળવણીમાં રીલ થયાનાં કારણોની સવિસ્તર હકીકત ડીસેમ્બર ૧૯૩૦એ માકલવી.

૩ આ ચીકરનના હાથ અને ૧૦ માં આનાના સંબંધમાં નંબર ૪૭ના સરકારી અધિકારી દ્વારા કરવામાં આવેલા સંબંધોની નોંધ કરવી.

૪ દરેક અડધું વરસ પ્રરં થયા પછી ડીસેમ્બર ૧૯૬૪ ઠરાવે સેટલી મુદતમાં સ્થાપકોના ઠારકના ૧૮ભ્રમે અને ખીજા સભ્યારડીનેટ ૧૮ભ્રમે ભ્રમેતાં પેટાના પત-
કો મોકલવા.

નારડીશરડીકરમાં કુકમનાઆની બનવણી સાથે કરેલી રરઆરેતાનું પતક (પીઠે) સને ૧૮ નો તા. માહે સુધી અરધા વર્ષની આપર સુધી.

[illegible]

નંબર ૬.

ડીરકરીકટ કોરટમાં છ મહીના કરતા વધારે સુદતથી નહીં હેંસલા થયેલા ધીવાની કામિાનું છ આશીક પત્રક (ચીટર્ન)

૧ અગ્રમી ક૨મી જાનેવારી અને ક૨મી જુલાઇ સુધીના જડજ, જોઈન્ટ જડજ અને આશીકટ જડજની કોરટના પત્રકો જોડેના નમુના પ્રમાણે દરેક વરસની ૧૫મી ફેબ્રુઆરી અને ૧૫મી અગસ્ટ પહેલાં અથવા તે તારીખોએ મોકલવાં.

૨ છ મહીના કરતા વધારે સુદતથી સામલ થયેલા પક્ષ નહીં ચુકેલા ધીવાની ચુકદા- માની સંજ્ઞા અતાવવાનો આ પત્રકનો હેતુ છે; અને એક વરસ કરતાં ઊંચી સુદત સુધી એ ચુકદા હેંસલ થયા વગર રહેા હોય તેનું કારણ અતાવવું જોઈએ. જેલેલા ધી- વામાં નહીં ચુકેલા ચુકદાનો નંબર અતાવવાની જરૂર નથી. દરેક આગામાં જુદી જુદી જાતના નહીં હેંસલ થયેલા ચુકદાની એકંદર સંજ્ઞા અતાવવી.

૩ આ પત્રકમાં કારમન્ટ કાઉલ ઉપર લીધેલા ચુકદા સામિલ ગણવા નહીં.

છ મહીના કરતા ઊંચી સુદતથી સામલ થયેલા અને જે નં
ડીરકરીકટ જડજ, જોઈન્ટ જડજ અને આશીકટ જડજ આગળ હજી આશરે તેવાં ધીવાની કામિાની સંજ્ઞા દરજાવવા સારે છ આશીક પત્રક (ચીટર્ન).

ચુકદાની સંજ્ઞા.	ધીવાની કામિા ઉપર.	અસલ ચુકદા		અપીલ.	ચીટર્ન.
		જાણ વરસ ઉપરાંતના.	જાણ વરસ ઉપરાંતના.		
૩	૧	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	૬	૧
૪	૨	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	૭	૨
૫	૩	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	૮	૩
૬	૪	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	૯	૪
૭	૫	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	૧૦	૫
૮	૬	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	૧૧	૬
૯	૭	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	૧૨	૭
૧૦	૮	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	૧૩	૮
૧૧	૯	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	૧૪	૯
૧૨	૧૦	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	જાણ વરસ ઉપરાંતના.	૧૫	૧૦

સમાલકાંત કોરડામાં જીનેટ જડલોની કોરડામાં ૭ મહિના કરતાં વધારે
સુદાથી ચાલતા ઘોષાની સુકદમાનું ૭ માસીક પત્રક (ચીટરન)

૧ આગલી ૩૧ મી જાન્યુઆરી અને ૩૧ મી જુલાઈ સુધીના સમાલ કાળ કોરડાનાં દરે
ક ડીસ્ટ્રીક્ટના જડલો અને સમારડીનેટ જડલોએ દરેક વરસના ટેમ્પુવારી
અંગે અમલક મહિનાનાં અને ૧૫ મી તારીખ પહેલાં અગર તે તારીખે જોડેના ન
જુના પ્રમલ્લિ પત્રક પ્રાપ્ત કર્યાં.

૨ સમાલકાંત કોરડાના જડલોએ અને સમારડીનેટ જડલોએ ડીસ્ટ્રીક્ટ જડલોને પાક
ધેલાં પેટાનાં પત્રકોમાં ને સુકદમાનો એક વરસ કરતાં વધારે સુદા સુધીમાં નિકા
જ નથી થયો તેનું કારણ આપવું. ને સુકદમાઓ પે વરસ કરતાં વધારે સુદાથી ચા
લુ છે તેવા દરેકમાં ઠીલ ધયાનાં કારણોની સર્વિસ્તર સમજાવત આપવી.

૩ કોરડાંટ કાપલ ઉપરના સુકદમા આ પત્રકમાં સામેલ કરવા નહીં.

ને સુકદમાઓ ૭ મહિના ઉપરાંતથી કાપલ થએલા છે અને ને હજુ ની
કોરડાંટ ચાલુ છે તેવા ઘોષાની સુકદમાની સંજ્ઞા દરથાવનાઈ ૭ માસીક પત્રક
(ચીટરન)

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭
વરસ.	સુકદમા ચાલવામાં આવ્યા હોય તેની ક્રમ સંજ્ઞા.	કોડાક ચાલતી સુદાથી સંજ્ઞામાં આવ્યા હોય તેની ક્રમ સંજ્ઞા.	પ્રેરપરા ચાલ્યા હોય ને તેમાં દેસલા ન આ- પ્યા હોય તેનો સંજ્ઞા.	નીકાલ નહીં થયો હોય તેવાની ક્રમ સંજ્ઞા એ સે ૨૬, ૨૭, ૨૮, ૨૯, ૩૦, ૩૧	કારણ	ચીટરન
૧૮૭૦						
૧૮૭૧						
૧૮૭૨						
૧૮૭૩						
૧૮૭૪						
સને ૧૮૭૪ થી જુલાઈની ૩૧મી તારીખ સુધી.						

તા. મહિ સને ૧૮

સમારડીનેટ જડલો.

+ પે વરસની અંદર કોરડાંટ કાપલ ઉપરથી સુકદમા બદલ્યો હોય તે જોડેથી જ સી
મહિના આનામાં વાત કાપવી; જે ધીવાય વિષય કારણ આપવાનો જરૂર નથી.

(૨૧૬)

નંબર ૫

૬૨૬ કીસ્કોટના સુનારડીનેડ જડજીએ અને સ્થાનકાંઠા કોરે કીસ્કોટ જડજીને આ બગત નમુના પ્રમાણે તા. ૧ ફેબ્રુઆરીની પહેલાં ૬૨૬ વરસે જાણીમાં આવેલી પણ વરસ આખરે જેની વ્યવસ્થા થઈ નથી તેની મીલકતનું પત્રક મોકલવું.
સન ૧૮ ની આખરે જાણીમાં આવેલી પણ જેની વ્યવસ્થા થઈ નથી તેની મીલકતનું પત્રક.

	જંગમમીલકત.	સ્થાવર મીલકત.
જમીન થવા પછી કુકમનામાના સેલુદારે આગલ જે જડ- ડીઆત ઉભાજ કરવા જોઈએ તે ન કર્યા એવા કામોમાં કુકમનામાના સેલુદારે ભરપાઈ થવાનું સરડીશીકે દાખલ કર્યું પણ કુકમનામાનો સેલુદાર મીલકત પાછી સેવા નહી આવેલા એવા કામોમાં ચેઆલુની નોટીસ કરેલી એવા કામોમાં ગઆ મહીનામાં જમીન થયેલી પણ ચેઆલુ કરવાની અરજી નહી આવેલી એવા કામોમાં ૨૭૮ વીગરે કુકમ પ્રમાણે તજવીજ ચાલવી હોય તેવા કામોમાં કુકમનાર્થ થતાં પહેલાં મીલકત જપ્ત કરવામાં આવી હોય તેવા કામોમાં નાથી મએલા સાક્ષીની મીલકત જપ્ત કરવામાં આવી હોય તેવા કામોમાં કુકમ		
તા. ૦ માટે સન		

સુનારડીનેડ જડજી.

નંબર ૬

વીરસારના કામમાં સ્થાનકાંઠા કોરે અને ખીલ સુનારડીનેડ જડજીના ઓથીડીંગો વીરસારના કામોનું પરચુરણ અરજીઓના પત્રકમાં (૨૭૨૨૨માં) દાખલ કરવા નહીં; કાચે-ડર કીસ્કોટ પણ કીસ્કોટ જડજીને જલુ થવા સાથે ફોજદારી કામોના કાચે-જડજીને મોકલવું. નરના નમુના પ્રમાણે આવા કામો (જો કોઈ પણ હોયતો) નું બી ૨૭ સુનારડીનેડ કોરેએ ૬૨૬ મહીનાની આખરે મોકલવું.

૨ આવા કાચે-ડરે કોઈ કોરેમાં મોકલવાની કીસ્કોટ જડજીને જાણ નહી.

નંબર ૮.

સર્વથી સારા સખાડીનેટ જડને વીથિનું પત્રક.

દરેક વરસે જાનેવારી માસમાં દરેક ડીપ્ટ્રોક્ટ જડને એને છુટા પાડેલા વિભાગના દરેક આરીસ્ટન્ટ જડને (આરીસ્ટન્ટ જડને જડજની મારફત મોકલવું) નીચેના તથા ના પ્રમાણિ એક પત્રક મોકલવું. ખીજા વર્ગની દરેક એડના એક સખાડીનેટ જડજનું નામ લખવું, પણ જ્યારે દરેક એડમાં એક જ સખાડીનેટ જડજ હોય અથવા સખાડીનેટ જડની કુલ સંખ્યા ઘોડીજ હોય તો આવા ડીપ્ટ્રોક્ટમાં સર્વથી સારા સખાડીનેટ જડજનું નામ લખવું. આ પ્રમાણિ જેના વીથિ બજામલ કરવામાં આવીએ તેવા સખાડીનેટ જડજ જની હાથેજમાં ચોખતા વીથિ ટીકા (રીમાર્ક)ના પાનામાં જણાવવું.

ના ડીપ્ટ્રોક્ટમાં ખીજા કલાસના બહુધણજ ખાતીલા કુશીઆર અને બી રવાણ સખાડીનેટ જડજનેનાં નામ દર્શાવ નાઈ પત્રક.

નંબર	સખાડીનેટ જડજનું નામ અને જ્યારે	ઉભર.	સરકારી નોંધકારીમાં પેહેલાં સાખલ થયા ની તારીખ.	મુનસફ અથવા સખાડીનેટ જડજની પેહેલી નીમણુંક થવાની અને ઉપરની એડમાં પાછી પ્રોપાસન મળવું હોયતો તેની તારીખ.	જડજની રીમાર્ક.
૧	અ. બ. પેહેલાં એડનાં.				
૨	ક. ડ. ખીજા એડનાં.				
૩	ધ. હ. ત્રીજા એડનાં.				

નંબર ૯

વહીવટના સરદારીકેટ વગર ઉપર ગરેલી ટોટી અને સ્ટોપ કરેલું પત્રક (રીટર્ન) નીચેના નમુના પ્રમાણે ડીપોઝિટ જડાવે એ રજીસ્ટર રાખવા અને દરેક વરસના અંતેના રીટર્ન પેટેલી તારીખે રીટર્ન (પત્રક) જાકલવા. સન ૧૮૨૦ ના ૮ મા રેગ્યુલેશન પ્રમાણે આપવાના સરદારીકેટ ઉપર વસુલ કરેલી ધૂરી આ પત્રકમાં દાખલ કરવી અને વીલ (વસીઅત નામું) સામેલ રાખીને સરદારીકેટ આપવામાં આવ્યું હોયતો તે મીલ ખાતામાં અને નકીતો ચોથા ખાતામાં દરજ વરી. હૌદસરકારના નાણા સંગ્રામી ખાતાના અંક ઉર સેક્ટરેસીના પત્ર નંબર ૧૩૫૦ ના. ૩૦ જીન સન ૧૮૭૧ ના આવેલો તે પ્રમાણે અને મુખ્ય સરકારના સિલસબેટીવ (કાવલ ખાંધનાર) ખાતાનો પત્ર નંબર ૨૧૧૬ ના. ૧૦ જુલાઈ સન ૧૮૭૧ નો આવેલો તેમાં કરમાંબા પ્રમાણે હૌદ સરકારમાં જાકલવાસારે આ પત્ર-કોની જરૂર છે.

રજીસ્ટરનો નમુનો.

ના ડીપોઝિટનાં પ્રોવિડેન્સિયલ ફંડમાં આડમીનીસ્ટ્રેશન (વહીવટ પત્ર) અને સરદારીકેટ આપવામાં આવ્યાં તે.

એ રજીસ્ટરની ગતિવેલી કીમત

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧
૩. ૧૦૦૦ થી ૫૦૦૦ સુધી	વીલ સામેલ રાખીને આપવામાં આવ્યાં હોય તેવાં પ્રોવિડેન્સિયલ ફંડમાં આડમીનીસ્ટ્રેશનની સંખ્યા.	ફોરાર્ટ શી બરી હોય તેની રકમ	વીલ સુસેત રાખવા રજીવાય વિદસે આડમીનીસ્ટ્રેશન આપ્ય હોય તેની સંખ્યા.	ફોરાર્ટ શી બરી હોય તેની રકમ	સને ૧૮૬૦ ના ૨૦ મા આક્ટ પ્રમાણે આપવામાં આવી વેલા સરદારીકેટની સંખ્યા.	સ્ટામ્પ ડ્યુટી ગરજો હોય તેની રકમ.	પ્રોવિડેન્સિયલ ફંડમાં આડમીનીસ્ટ્રેશનની સંખ્યા.	ફોરાર્ટ શી અને સ્ટામ્પ ડ્યુટીની રકમ.	વિદસે આડમીનીસ્ટ્રેશન ૨૬ કડી તેની રકમ	એ નવા આપવામાં આવ્યાં હોય તેની સંખ્યા.
૪. ૫૦૦૦ થી ૧૦૦૦૦ સુધી										
૫. ૧૦૦૦૦ થી ૫૦૦૦૦ સુધી										
૬. ૫૦૦૦૦ થી ૧૦૦૦૦૦ સુધી										
૭. એક લાખ ઉપરાંત										
કુલ										

ચીમક.

સને ૧૮૧૬ ના ૨૦ મા આક્ટ પ્રમાણે સરદારીકેટ મીલકતના વહીવટના સરદારીકેટ આપવામાં આવ્યાં હોય તે આ પત્રકમાં દાખલ કરવાની જરૂર નથી.

(૨૨૦)

નંબર ૧૦.

જનરલ સ્ટોમ્પ આક્ટ (અથવા ખીલ્લે ને કાવેલો અમલમાં હોય તે) સને ૧૮૬૬ના ૧૮મા આક્ટની કલમ ૨૦ પ્રમાણે રકબા બચાવ હોય તે દરજાવનારી દરેક રકબામાં રાખવાની ચાપડીનો નમુનો.

ઉપરની કલમ પ્રમાણે રકમ આવી કે તરત આમાં તે લખાવ કરવી.

તારીખ.	ને પસંદકાર રકમ આ પેછ તેનું નામ અને દસ્તાવેજનું વખુટતા રકી ને લાકમાં દસ્તાવેજનું અને રકમ પુરો કર દેડ બદલ કુલ.	બરેલી રકમ.		
		રકમ આવી તારીખ.	વા સાથે.	
	હોય તેનો નંબર.			

જનરલ સ્ટોમ્પ આક્ટ (અથવા ખીલ્લે ને કાવેલો અમલમાં હોય) સને ૧૮૬૬ના ૧૮મા આક્ટની ૧૦મી કલમ પ્રમાણે ખુટતા રકબા પુરો કરવા બદલ ને રકબા ભીખી હોય તે બતાવનાર પત્રક પોતપોતાના ડીસ્ટ્રીક્ટના કલેક્ટરને દરેક મહીને ડીસ્ટ્રીક્ટ જડલેએ જાકલવું, આ પત્રક ઉપર આવેલા ૧૦મા નમુનાની ખુકમાંથી ઉતારો અથવા ઉતારા કરી બતાવવું અને આવી રકબા ન આવી હોય ત્યારે કલેક્ટરને એ વાતની ખબર આપવી.

નંબર ૧૧.

અપીલમાં અથવા તાલાની કરી તપાસની અરજીઓમાં સ્ટોમ્પ ડ્યુટી પાછો આપવાનો હુકમ થયો હોય તેનું પત્રક આ બરત નસના પ્રમાણે ડીસ્ટ્રીક્ટ જડલેએ પોતપોતાના ડીસ્ટ્રીક્ટના કલેક્ટરો ઉપર દરેક મહીને જાકલવું.

સને ૧૮૭૦ના ૭મા આક્ટ (અથવા ખીલ્લે કાવેલો અમલમાં હોય તે)ની કલમ ૧૩-૧૫ સુધીનો ફરિયા મુજબ સ્ટોમ્પ ડ્યુટી પાછો આપવાનો હોય તેનું માસીક પત્રક.

અપીલ અથવા તાલાની કરી તપાસની અરજીમાં સ્ટોમ્પ ડ્યુટી પાછો આપવાનો હુકમ થયો હોય તેનું પત્રક આ બરત નસના પ્રમાણે ડીસ્ટ્રીક્ટ જડલેએ પોતપોતાના ડીસ્ટ્રીક્ટના કલેક્ટરો ઉપર દરેક મહીને જાકલવું.	ને રકમ આ પેછ તેનું નામ	ને અપીલમાં અથવા તાલાની કરી તપાસની અરજીમાં સ્ટોમ્પ ડ્યુટી પાછો આપવાનો હુકમ થયો હોય તેનું પત્રક આ બરત નસના પ્રમાણે ડીસ્ટ્રીક્ટ જડલેએ પોતપોતાના ડીસ્ટ્રીક્ટના કલેક્ટરો ઉપર દરેક મહીને જાકલવું.	ને અપીલમાં અથવા તાલાની કરી તપાસની અરજીમાં સ્ટોમ્પ ડ્યુટી પાછો આપવાનો હુકમ થયો હોય તેનું પત્રક આ બરત નસના પ્રમાણે ડીસ્ટ્રીક્ટ જડલેએ પોતપોતાના ડીસ્ટ્રીક્ટના કલેક્ટરો ઉપર દરેક મહીને જાકલવું.	ને અપીલમાં અથવા તાલાની કરી તપાસની અરજીમાં સ્ટોમ્પ ડ્યુટી પાછો આપવાનો હુકમ થયો હોય તેનું પત્રક આ બરત નસના પ્રમાણે ડીસ્ટ્રીક્ટ જડલેએ પોતપોતાના ડીસ્ટ્રીક્ટના કલેક્ટરો ઉપર દરેક મહીને જાકલવું.	ને અપીલમાં અથવા તાલાની કરી તપાસની અરજીમાં સ્ટોમ્પ ડ્યુટી પાછો આપવાનો હુકમ થયો હોય તેનું પત્રક આ બરત નસના પ્રમાણે ડીસ્ટ્રીક્ટ જડલેએ પોતપોતાના ડીસ્ટ્રીક્ટના કલેક્ટરો ઉપર દરેક મહીને જાકલવું.

દીવાની*

પ્રકરણ ૧૦.

હીસાબના નમુના.

દીવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદા પ્રમાણે ને ને જરૂર છે તે પુરી પાડે અને લખાણની ખીનજરૂરીઆત મહેનત બચાવે એવું બધી નીચેના આગળ આ પેલા હીસાબના પાંચ નમુના સુકર કરવામાં આપાઉં. તેઓ નીચે પ્રમાણે છે. બધાજ (અ); સાધારણ હીસાબની ચોપડી (બ); જે ચોપડી નાજરના ખાતાને સારે એટલે (ક) ફેંસેલો થયા પછી કે તે થતાં પહેલાં કોમ્પણ હાવામાં દરખાસ્તની બબલ્લીમાં ને ને નાણાં આલ્યા હોય અગર અપાયાં હોય તેને સાર; (ક) ખસી શીવાયની ખીજ દે રક બાતની મીલકત ને કોરડના રવાખીનમાં આવે અથવા સદરકું બાતની અરજીઓ ઉપરથી ને જમીમાં આવી હોય તેનું રજીસ્ટર (પતક)(મ); સરકારની જિલ્લેરીમાં ને નાણાં બારમાં હોય અગર તેમાંથી આપવામાં આલ્યાં હોય તેવી આપ લેની સુકાબબ કરવાની ચોપડી.

૨ કોરડની ખીજાં નાણાંની સેવડદેવડથી જુદા બધા ખાતે ને જમાં થયું અને અરમાયું હશે તે ગણાવક (અ) ઉપરથી જણાવે; અને તેમાં બચેલી તપશીલ ફરીથી એકંદર હીસાબમાં લખવાની જરૂર નથી. આ વ્રકમાં અને તેના સંબંધમાં સાધારણ રાજમિજમાં ને ને લખવાની જરૂર છે તેનો પ્રકાર નમુનામાં ને દ્રશ્યંતિ આપાઉં તે ઉપરથી પુરતી રીતે જણાવું આવશે. ફરીઆદીની શરઆતથી તે હુકમનામાંની બબલ્લી સુધીમાં પ્રાસેસ ખાતે ને જમાં થયું હોય તે તેમાં બતાવવું જોઈએ.

૩ બ નમુનામાં ને ને નોંધ લખાવ કરી છે તે ઉપરથી (બ) નમુનામાં કેવા પ્રકારની રકમ લખાવ કરવી તે જણાવે. જેને મારે દરખાસ્તો વ્રક (ક) ખાસ જુદીજ રાખવામાં આવી છે તે શીવાયનું બધું અરમ આ ચોપડામાં આવવું જોઈએ. તેનાં દ્રશ્યંતિ કે કં-ડીન્ટ અરમ ખાતે, સાક્ષી અરમ ખાતે, હંડાખાતે, ખાતાનો પગાર અને ઓછા શરૂપ ઉપર લખેલા દસ્તાવેજો બાબત ને રકમો આવી હોય તે. આ ઉપરથી એમ જોવામાં આવે છે કે હીસાબ રાજમિજ અને ખાતાવધમાં રાખવે અને તકમ રકમોની તપશીલ ફેંસામાં અગત્ય હોય તેટલી આપવી.

૪ જમીમાં આવેલી મીલકતનાં રજીસ્ટર (ક) ને વીધે કોઈ સમજુવીમાં જરૂર નથી અને ધ્યાનમાં રાખવું કે આવકની રકમો (ક) માં લખાવ કરવી.

૫ દરખાસ્તોના રોકડમિજ (ક) કેવા પ્રકારનો છે તે વીધે આ સરકુલરના પેહેલા પારેઆદમાં ને ઠીકા કરી છે તે શીવાય વીધે ઠીકાની તે વીધે કોઈ જરૂર નથી પણ એટલું ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે આ હીસાબ રાજમિજ અને ખાતાવધમાં રાખવે. જોઈએ.

૬ દેશીહીસાબમાં પણ રૂ. આ. પા. ને સારે આંદેલાં ખાતાં આપરવાં. તેથી કમનસેરા ને પ્રમાણે લખે છે તે રીવાજોને અનુસરવું નહીં.

૭ સરકારી વીલ્લેરીમાંથી નાણાં ઉપાડવાને ને ચેકવ્રક રાખવી તે (ક) નમુના પ્રમાણે લેવી જોઈએ.

હોસાણના બચ્ચાનાં

દીવાનરે

શીકા.

અ

તો ઠાટો સને ૧૮ નો સાલના પ્રોસેસ આતે ને બહુ થવામાં અન્હુ હોમ તેનો નકતો (પત્રક)

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮
બહુ બચ્ચાની તારીખ	ક્રીવા કામખં લીધું.	હુકમનાં નામ	સમન, નોટીસ વાન્દાવની રકમ વગેરે	૫	૬	૭	૮
૧૮૭૮ ૫ બન્ધુભાઈ	મુકદ્દમા નંબર ૧૦ સને ૧૮૭૮ નો	બન્ધુભાઈ પ્રતિવાદીને ઠાટર થવાનો સમન	૩૫૦	૩	૦	૦	૦
૨૨	મુકદ્દમા નંબર ૬ સને ૧૮૭૮ નો	ક્રીતા પ્રતિવાદીને ઠાટર થવાનો સમન	૨૫	૦	૦	૦	૦
૨૨	હુકમનામું બજાવવાની નંબર ૫ આદેશ નંબર સને ૧૮૭૮	ક્રીતા પ્રતિવાદીને ઠાટર થવાનો સમન	૨૫	૦	૦	૦	૦
૨૨	હુકમનામું બજાવવા સાથે ૬૨ આદેશ નંબર ૫ સને ૧૮૭૮ નો તે થી ૫ પરતુર સને ૧૮૭૮	ક્રીતા પ્રતિવાદીને ઠાટર થવાનો સમન	૨૫	૦	૦	૦	૦

૩ ૧ ૨

નાબરની સહી
૧૮૭૮ની સહી

(૨૨)

જા

ખ

રાજ્યભણ એકંદર જમા અર્થને

જીલ્લાના

ની કોરડ

શ્રીલોક રાજ્ય સુદરન.

નિમજ્જક આતે.

ક્રેકટર સાહેબની તાલેરીમાંથી મળે કીસેંબર મહીનાના પચાસ ખા-
ખત બાંધા તેમજ સદાચીવ ગોર્વાઈ (ખાતું પાનું ૧)

દંડ આતે.

નંબર ૨૨૦ સને ૧૮૭૮ની ફરિયાદમાં વાદી શ્રીપત વીહરે કોરડેની
સમક્ષ મે આદમી કર્યાથી સને ૧૮૭૨ના ફોજદારી કામ અલાવવાની રીત-
ના કામદા ૧૦ની કલમ હઠપ મેમ્બરે તેની પાસેથી દંડ વસૂલ આપ્યો
તે (ખાતે પાને ૨)

ક-દી-જ-૮ આતે.

માલતા મહીનાના અર્થ સાથે ક્રેકટર સાહેબની તાલેરીમાંથી અ-
ગાઉ મંગાળવા તે હરેતક વીનાયક રખુનાથ (ખાતે પાને ૩)

(ખાતે વીહર શ્રીધર ખાખાજ)

ક્રેકટરના નંબર ૨ સને ૧૮૭૮ ના કામમાં વાદીની વતી જલુ સાક્ષી
એને સમન કરેલા તેમના ખોરાકી અને વાટ ખર્ચ આપવા ખાખત
તેની પાસેથી લીધા તે (ખાતે પાને ૨)

રેકૉમ્પ હી

નંબર ૪ સને ૧૮૭૮ના કામમાં સાક્ષીદાર નરાયણ શ્રીકમ પાસેથી
વેચાણ ખાત તારીખ ૧૦ મી સપ્ટેમ્બર સને ૧૮૭૫ના રાજ્યનું રજુ કરા-
જું તે ઉપર કમીસ્ટ્રોમ્પ મે આપ્યો છે તે ખાખત વાદી મહીનાના પચાસ
વીહરની પાસેથી લીધેલી રકમ.-૮-૦
ક્રોતિ કમી રેકૉમ્પના દસગણા દંડના.

(ખાતે પાને ૩)-૫-૦-૦

સરવાળો ફરિયા:

૨૦૧ ૮ ૦

નીચલું આત.

માર્ચે ડીસેમ્બર સને ૧૮ ના માસના ચતુર્થમાસના નિચે બચેલા
કારકુનો તથા શીપાઈઓને એમથુકે ઉપર સહીઓ લેધને રાકડા
આપ્યા તે (આત પાને ૧)

કારકુનો.

જગનનાથ આર્થુરસાવ.....	૪૦	૦	૦
દાદા રામરામ.....	૨૦	૦	૦
રામચંદ્ર ગણેશ.....	૧૧	૦	૦
કુમાર નારાયણ.....	૧૦	૦	૦

----- ૮૧ ૦ ૦

શીપાઈઓ.

સમાખીન આખાનાયક.....	૬	૦	૦
આપુ ખીનકરી.....	૮	૦	૦
નારખીન બીજુ.....	૮	૦	૦
રામજીખીન સંતાજી.....	૮	૦	૦
ગોપાલખીન બહીર.....	૮	૦	૦
તાલીયા મસજીત.....	૮	૦	૦
જવાખીન યુનાજી.....	૮	૦	૦
નારાયણ ખીનકુવાજી.....	૮	૦	૦
ખંડુ ખીનરાનુ.....	૮	૦	૦

----- ૭૨ ૦ ૦

૧૫૬

સરનામો રૂપિયા

૧૫૬

भा.क.स. सरपा.सि.

श्री. २०१८

श्री. २०१८

श्री. २०१८

નો તરીખ થ માટે જાનેવારી સને ૧૮૭૮ થાકે.

પાછાં સરપાયાં	રૂ.	આ. પ.
૬૩ અતે.	૧૫૭	૦
ફરીઆદી નંબર ૨૭૭ સને ૧૮૭૮ ના કામમાં વાદી, શ્રીપત વી- ઠ્ઠાના કહેલા હંડનો અવેજ કચેકર સાહેબની લીઝેરીમાં વાદી નંબર ૭ અરોબર ઓકલો હસ્તે-રાખા ખીન આખાનાયક (આતે પાને ૨)	૫	૦
(વકીલ શ્રીપર બાબાઇ)		
કુકલમા નંબર ૨ સને ૧૮૭૮ ના કામમાં જલુ શાહેરાને સમન કરે જા તેઓનું જોરાશી તથા વાઢપરચ આપવા સાથે બાકુખીન વસુ શીખા ધને આપવા તે (આતે પાને ૨)	૫	૦
કંટીન્ટ આતે		
મહમદ મુસેમાનની પાસેથી નીચે બંધેલા સામાન અચીદ કરેલા તે ની કીમતનાં તેને આપવા તે.		
૨ ચીમ ફરેઅકામળ ૬૨ ચીમ ૧ ના રૂ. પ્રમાણે.	૧	૦
૧ કીતા કુલથકેપ (આતે પાને ૩):.....	૧	૦
૨૪૩૫ રી		
નંબર ૬ સને ૧૮૭૮ ના કામના વાદી મહીપતરાવ ગોવિંદે નારાય જી શ્રીકમ પાસે રજુ કરાવેલું જેઆલુખત કમી ર્યાપર હોવાના સળભ થી કમી ર્યાપ બાબત બીધી ૨૩૭ કચેકર સાહેબની લીઝેરીમાં બ- ધી તે	૦	૮
સદરકુ. ઉપર કમી ર્યાપ બાબત હંડનો ફીપીઆ	૫	૦
કીતા (આતે પાને ૩)	૫	૦
અચીદ અરચ.	૧૮૬	૮
બાકી અચીદ		
૬૩ આતાના.....	૧૨૧	૦
કંટીન્ટ અરચના.....	૬	૦
કુલ ફીપીઆ	૨૦૬	૮
(નાજરની સહી)		
(જડજની અથવા આ. જડજની સહી)		

(૨૨૮)

જા. (૨)

જા.મ.

નિમણૂક આગ્રહ

આર.મ.

	રૂપિયા	આ.પા		રૂપિયા	આ.પા.
શાળમળ પાનુ ૧ તારી અ પ માટે જાનેવારી સને ૧૮૦૮	૧૫૬	• •	શાળમળ પાનુ ૧ તારી અ પ માટે જાનેવારી સને ૧૮૦૮	૧૫૬	• •

(૨૨૬)

રૂપાતે

(શિક્ષા)

અરમ

શાળાના પાત્ર ૧ તા
પ્રતી માટે જાનેવારી
સને ૧૮૭૬

૫

૦

૦

શાળાના પાત્ર ૨ તારીખ મી માટે
જાનેવારી સને ૧૮૭૮

૫

૦

૦

	રૂપિયા.	આ.	પા.		રૂપિયા.	આ.	પા.
શાળમળ પાનું ૨ તા. ૫ મી માટે જાનેવારી સને ૧૮૭૮	૫	૦	૦	શાળમળ પાનું. ૨ તા. ૫ મી માટે જાનેવારી સને ૧૮૭૮	૫	૦	૦

	રૂપિયા.	આ.પ.		રૂપિયા.	આ.પ.
શાળમળ પાત્ર. ૧ તા. ૫ મી માટે જાનેવારી સ હે ૧૮૭૮.	૨૦	૦ ૦	શાળમળ પાત્ર. ૩ તા. ૫ મી માટે જાનેવારી સને ૧૮૭૮	૧૨	૦ ૦

	રૂપયા.	આ.		રૂપયા.	આ.		
શાળમળ પાત્રું ૨ તા. ૫ મી માટે જાનેવારી સને ૧૮૭૮	૫	૮	૦	શાળમળ પાત્રું ૩ તા. ૫ મી માટે જાનેવારી સને ૧૮૭૮	૫	૮	૦

(2)

ବିଧାନ ସଭା, ୧୫ ମଇ ୧୯୬୬

[illegible]

રેન્ડમીજ. કચીવ.દાંમાંની દરખાસ્ત ઊપરથી અવેજ આવે છે તથા અર્થ થાય છે. આ છે
લેનેવારી સને ૧૮૭૮ (ચાકે)

શીક્ષા રાજ ચુલ્લ.....	૬	૦	૦
(ધનજી શ્રીલાભાઈને આતે)			
ધનજી શ્રીલાભાઈ ઉપર વાલી. મુનીલાલ પુરસ્ક્રમી નંબર ૨૧૦ સને ૧૮૭૭ નું કુકમનાઈ મળ્યાનું તેનો રકમ રેફરી દરખાસ્ત નંબર ૪, સ- ને ૧૮૭૮ ના અર્થ મુખા ધનજી શ્રીલાભાઈએ આપી તે હરતે રાવજી સંતાજી શીખાઈ (આતે પાને ૧).....	૨૦	૦	૦
(ગોવીંદ ખીન પાંડે આતે)			
પ્રતિવાદી ગોવીંદ ખીન પાંડે રહેનાર પુનાના ઊપર કુકમનાઈ નંબર ૨૦૫ સને ૧૮૭૭ નું વાલી. મીડાલ ય મુળજીભાઈએ મળ્યાનું તે પુર કરવા સાર તેનો મિલકત દરખાસ્ત નંબર ૫ સને ૧૮૭૮ ઉપરથી જમ કરવામાં આવી તે વખતે પ્રતિવાદીની પેટીમાં રોકડા રૂપિયા મળ્યા તે હરતે, વીરનું અમલીત કારકુન. (આતે પાને ૧).....	૨૫	૦	૦
(ગોવીંદ રામચંદ્રને આતે)			
પ્રતિવાદી ગોવીંદ રામચંદ્ર રહેનાર પુનાના ઉપર કુકમનાઈ નંબર ૨૦૦ સને ૧૮૭૭ નું વાલી રાવજી બલાલને મળ્યાથી પ્રતિવાદીની મિલકત દર- ખાસ્ત નંબર ૨૫૦ સને ૧૮૭૭ થી જમ કચીને ચેમી તેનો કિંમત લી- લામમાં ઉત્પલ થઈ તે, હરતે, વીરનું બલાલ કારકુન (આતે પાને ૨)....	૩૫	૦	૦
(ધરમદાસ રામદાસને આતે)			
વાલી મળકુરનું કુકમનાઈ નંબર ૨૫૦ સને ૧૮૭૭ નું અમલમાં લાવવા સારે રામા ખીન માહાદેને દરખાસ્ત નંબર ૧ સને ૧૮૭૭ ઉપર- થી હેદ કરવામાં આપ્યો છે તેના જોરાડી અરસ ખાખત દરરોજના આના ૨ પ્રમાણે રાજ ૨૦ નો અવેજ આપ્યો છે તે (આતે પાને ૨).....	૩	૧	૦
કુલ રૂપિયા	૬૨	૧	૦

કોરટનો ચીફો.

અરમ.

તે બિચી

ની કોરટમાંનો સને ૧૮૭૮ની સાલનો તારીખ પત્રી.

(પનછ કીલાબાઈને ખાતે)

નંબર ૨૧૦ સને ૧૮૭૭ નું કુકમનાથું અમલમાં લાવવા સાહે
દરખાસ્ત નંબર ૪ સને ૧૮૭૮ ઉપરથી પનછ કીલાબાઈ પાસેથી વસુલ
આવેસા અવેજ ચુનીલાલ મજકુરને આપ્યો તેની પાવતી નંબર ૧ પ્રમાણે
(ખાતે પાને ૧)

૨૦ ૦

(ગોવીંદ ખીન પાંડુને ખાતે)

નંબર ૨૭૫ સને ૧૮૭૭નું કુકમનાથું પ્રે કરવા સાહે
દરખાસ્ત નંબર ૫ સને ૧૮૭૮ ઉપરથી ગોવીંદ ખીન પાંડુ પાસેથી વ-
સુલ આવેસા અવેજ મીઠાલાલ મજકુરને તેના વકીલ વીરુ રામચંદ્રની
મારફતે આપ્યો તે પોહોમ નંબર ૨ પ્રમાણે (ખાતું પાને ૧) ..

૨૫ ૦

(ગોવીંદ રામચંદ્રને ખાતે)

કુકમનાથું નંબર ૨૧૦ સને ૧૮૭૭ નું અમલમાં લાવવા સાહે
દરખાસ્ત નંબર ૫૨૦ સને મજકુર ઉપરથી ગોવીંદ રામચંદ્રની મિલકત
જમ થયેલી વેચી તેમાં કીમત થયેલા અવેજ રાવજી બલાલને આપી
તે પોહોમ નંબર ૩ પ્રમાણે (ખાતું પાને ૨) ..

૩૫ ૦

(ધરમદાસ રામદાસને ખાતે)

દરખાસ્ત નંબર ૧ સને ૧૮૭૮ ઉપરથી રામ ખીન માહાદુને જે
કરે છે તેનો યોરાશીનો અવેજ ખર્ચ કરવામાં આવ્યો તે ખાતે પાને ૨
એક ધીવસનો યોરાશી ખર્ચ રામાખીન માહાદુને રોકે છે આપો તે
ખાતી ૨૧ ધીવસનો યોરાશી ખર્ચનો અવેજ જહેરખાન આસીસ્ટ
નટ જડજ સાહેબ પાસે જીલ્લા તે હસતે નાહે બીખાઈ ચીપાઈ ૩ ૪

૩ ૪ ૦

એકંદર અરમ.

૮૩ ૧ ૩

ખાતી

૪ ૦ ૦

કુલ રૂપેયા.

૮૨ ૧ ૩

(નાજરની સહી)

(જડજ અથવા આશી, જુડગની સહી)

૬. [૨]

શીટ

ખાતાવહી

જા. (પનજી કાલાબાઈ રહેનાર પુત્રાના) ખરચ

(ગોવિંદ ખીન પાંડ)

ખરચ

જા.	રે	અ. પા.	રે	અ. પા.	રે	અ. પા.
શાસ્ત્રીજી પાંડુ રે તા. ૫મી મહિ ના નેવાડી સને ૧૮૦૮ર૦	રે	અ. પા.	શાસ્ત્રીજી પાંડુ રે તા. ૫ મી મહિ ના નેવાડી સને ૧૮૦૮ર૫	રે	અ. પા.	શાસ્ત્રીજી પાંડુ રે તા. ૫ મી મહિ ના નેવાડી સને ૧૮૦૮ર૫

શીટ

જા. (ગોવિંદ શામલદર રહેવાલી પુત્રાના) ખરચ

જા. ધરમદાસ શામલાસ રહેનાર પુત્રાના

ખરચ

જા.	રે	અ. પા.	રે	અ. પા.	રે	અ. પા.
શાસ્ત્રીજી પાંડુ રે તા. ૫મી મહિ ના નેવાડી સને ૧૮૦૮ર૫	રે	અ. પા.	શાસ્ત્રીજી પાંડુ રે તા. ૫ મી મહિ ના નેવાડી સને ૧૮૦૮ર૫	રે	અ. પા.	શાસ્ત્રીજી પાંડુ રે તા. ૫ મી મહિ ના નેવાડી સને ૧૮૦૮ર૫

ઈ.

સરકારી તીલેરી ઉપરની શાસણક.

કોરકનો તીલેરી શાયેનો દિસાખ.

જય

ખચ

જે ખાતે ખર્ચો તે ખર્ચ.	ખર્ચ.	શાસણકની તાલીખ.	શાસણકની કી.	રેવન્યુ અમલદાર ની સહી.	ખર્ચ. અથવા પા તો.	શાસણકની સહી.	રેવન્યુ અમલદાર ની સહી.
રેવન્યુ અમલદાર	રેવન્યુ અમલદાર	રેવન્યુ અમલદાર	રેવન્યુ અમલદાર	રેવન્યુ અમલદાર	રેવન્યુ અમલદાર	રેવન્યુ અમલદાર	રેવન્યુ અમલદાર

“ જ્યારે કોરકનો તીલેરીમાં રૂપિયા શાસણકમાં આવે ત્યારે આ શાસણકની જગ્યા જાણુએ આંકડો નોંધવો અને જ્યારે આ શાસણકમાં આવે ત્યારે તે ઉપર જાણુએ નોંધવો. હરેક શાસણકની આખરે એ જગ્યામાં શીલીક કાઢીને તે ઉપર સહી કરવી અને તો. (૧) અને ૬ (૧) માં તીલેરીના તાખામાં શીલીક છે એમ જાણવું હોય તે શીલીકના આંકડા સાથે મુકાબલ કરવો અને તે રકમ સાથે શાસણકમાં જાતેલી ખાતી મળતી અથવા જોડતી છે.”

પરિસાહિતવા બાબતનો ત્રીજો સી આકૃષ્ટનો ઉપર ચોક્કસ.

નંબર ૧

કોડ.

..... ૧૮

ના ત્રીજો આકૃષ્ટનો

ચોક્કસ આકૃષ્ટો ૩ આ. ૫

કોને આપવા

નાં નંર

૧૮૫૧.

તા. ૩ ડિસેમ્બર ૧૮૦૮

નંબર

કોડ.

..... ૧૮

ના ત્રીજો આકૃષ્ટ સોલેમ તો

+ ૩) ને

આપ્યો અને તે સ્થાપનાની યાજ્ઞ આતિ ઉપર

વાળી સરેખાની કર્યો.

૩.

નાં નંર

૧૮૫૧

+ અક્ષરે રૂપીઆનો આકૃષ્ટો લખ્યો.

સરકયુલરોમાં વધારો અને સુધારો.

સરકયુલરો ૨૬ થઈ અથવા તેમાં ફેરફાર થઈ નવા થએલા તે.

સરકયુલર પ્રકારના ૫૧મા પાનામાં ૧૦મું ખાખું બરવાને જે સુચના આપવામાં આવી છે તેમાં વધારવું.

તો પછી જ્યારે આગળ થએલી યુ-હાની સાબીની અમુક શીક્ષા બાજબીએ એમ બતાવવાને જરૂરી હોય અથવા શીક્ષામાં ફેરફાર કરવાને વારતે તે વાપરવામાં આવે ત્યારે આવી આગળ થએલી યુ-હાની સાબીની, તેની તારીખ, તેમાં થયેલી શીક્ષા, અને પી-નરફોડ અગર બીજા કાવદાની કલમ, એ બધું તોલમત (ફોર્મ) શી કામ ચલાવવાની રીત ના કાવદાની કલમ ૪૩૬)ના એક બાજ તરીકે આક્રમ પાનામાં દાખલ કરવું; અને આવી નોંધ ફરીથી ૧૭ મા પાનામાં દાખલ કરવી નહીં.

૧૮ નવેમ્બર ૧૮૭૬.

સરકયુલર જુદાને ૧૭મી પાને ૪૦ મી કલમ તરીકે વધારવું.

જે કેવી કેદમાં છે અગર જે હંડ ના બરે તો કેદમાં વધારે શુદ્ધ રહેવાને ખાતરે તેના ઉપર ફરેલા હંડની રકમ અગર તેનો કોઈ પણ ભાગ કોઈ કોરટ વસુલ કરે ત્યારે આવી રીતે વસુલ કરેલા હંડની રકમની તુરત જોઈને ખબર આપવાને માટે આવી કોરટ ન વાળદાર ચલાયે.

૧૮ ડીસેમ્બર ૧૮૭૬.

સરકયુલર જુદાને ૬૬મી પાને વધારવું.

૧૨ આ. ૧ કોર્ટ શી (સને ૧૮૭૦ નો ૭મો) આક્ટની કલમ ૨૦ ના ઠરાવ પ્રમાણે હાથકોરટ મહેરબાનીની રાહે એમ ફરમાવે છે કે કલમ ૭ની રકમ (ડગલ્સ) અને (મેક્સ) માં ફરેલા હાથ કે જેમાં બેઠા પસંદકાર નથી તે થીવાવના હાથ જેને ડેકન અટ્ટી કલમ ૧૧-૨૬સ આક્ટ (સને ૧૮૭૬ ના ૧૭)નું ખીજું પ્રકરણ લાઘુ પડે છે તેમાં બિનીજ ભાવના હાથને જે સંદરક આક્ટ લાઘુ ન પડતો હેઠા અને જેટલી શી થિવાવ તેથી અઠધી પ્રો-સેસ શી થિવી.

૨ ફરેક નોટીસની બળવણીની અને સંદરક આક્ટ (જુને ૧૮૭૬ ના ૧૭) ના ચોથા પ્રકરણની રૂઝમે આલેખી કાજામાં કોરેલી ખીજી પ્રોસેસના શી ચાર આના ઠરાવી છે.

૩ આ ધારામાં અગર કોરટ શી આક્ટ (સને ૧૮૭૦ ના ૭)ની કલમ ૨૦ ની રૂઝમે અત્યાર સુધીમાં હાથકોરટ કરેલા ધારામાં જે કોર્ટ ઠરાવે છે તે સંદરક આક્ટ (સને ૧૮૭૬ ના ૧૭) ના પાંચમા પ્રકરણ પ્રમાણે બીજી સુનસરે કોરેલી પ્રોસેસને લાઘુ પડશે નહીં.

૧૭ ડીસેમ્બર ૧૮૭૬.

સરકારને ૯૪મી જાને ૧ પેટાકલમ તરીકે વધારવું.

૧ ને ડીટ્રીક્ટ (એલ્ડે પુના, સતારા, અહમદનગર, અને સાલાપુર)માં સને ૧૮૦૯ નો ૧૭મો ફેક્ટ આર્ટીકલમાંથી રૂઢી આક્ટ અમલમાં છે તેમાં સદરકુ આક્ટના ખીલ અને ચોથા પ્રકરણના ૬૨મી પ્રમાણિ સવારડીને ૭૩મીએ ને હાથ મુકાળા હો-ય તેના રોકાઈ (ફેવર) ઉપરના ધારાની રકમ ૧માં ૬૨ મહીને કમું છે તેને બદલે ઘેરડી ૬૨ ઘેરડના ફેવરદારને ૬૨૬ તથા ૭૭ મહીને મોકલવા.

૪ તેમજ આવી ૧૮૮૦

૨૭મા પારનારના ધારા ૧ તરીકે સરકારને ૧૧૮મી વધારવું.

૧ સને ૧૮૪૧ના ૧ આક્ટની કલમ ૭ થી ૧૨ વિચાર રાખી, એમ કરાવામાં આ-વે છે કે સને ૧૮૨૭ના ૨ રેગ્યુલેશનની ૫૦ કલમની રકમ ૨ પ્રમાણિ વધીને જાનાના આના આદ આપવામાં આવે છે તે મુકદમાના અરજમાં દાખલ કરવા તરી.

૧૬ માર્ચ ૧૮૮૦

સરકારને ૧૧૯મી વધારવું. (કલમ ૧ તરીકે).

૧ માર્ચીક ઘીવાની રીટમાં "ડીમાર્કસ" (ડીકા)ના જાનામાં ને અપીલો સને ૧૮૦૦ ના આક્ટ ૧૦ની ૫૫૧ અને ૫૫૨મી કલમો પ્રમાણિ પ્રથમ મુલાવણી અગર નીકાલ થ-વા વગર એક મહીના કરતાં ધાંતી મુદત રહી છે તેની સંજ્ઞાની નોંધ અપીલ દોરડાએ દાખલ કરવી.

૧૬ માર્ચ ૧૮૮૦

સરકારને ૧૨૦મી વધારવું (૪ કલમ તરીકે)

૪ સને ૧૮૨૭ના આદમા રેગ્યુલેશન, સને ૧૮૪૧ના ૧૬મા આક્ટ, સને ૧૮૫૮ના ૩૫મા આક્ટ સને ૧૮૬૦ના ૨૭મા આક્ટ, સને ૧૮૬૪ના ૨૦મા આક્ટ અને ખીલ આસ આક્ટ પ્રમાણિ કરેલી અરજીઓ આ પત્રમાં સામેલ કરવી.

આ કારણસર તે પત્રમાં આર જાના ઉમેરવા તે નોંધે પ્રમાણિ.

આસ આક્ટ પ્રમાણિ અરજીઓ				ડીકા.
અણવરસ ઉપરતાની ને વરસ ઉપરતાની એક વરસ ઉપરતાની મહીના ઉપરતાની				
૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫

૧૬ માર્ચ ૧૮૮૦

સરકારને પાને ૧૨મ કલમ ૨૧માં વધારવું.

૨૬મ ૬૦ ન્યારે હાથકારક કંતો (૧) સખારડીનેક કોરે ને ડાડી યુકષોતિ એવા થપસને અપીધમાં શીક્ષા કરે અમર (૨) સખારડીનેક કોરે દરાવેલી દેવની શીક્ષાની મુલ નેલિ પડી કંડીએ એવા સખસને કંડીપી દેવ ભામવતી પડે એવી શીક્ષા કંડી તપા- સમાં કરે ત્યારે ને તોમંતવાળો હાજર થાય તો દેવની શીક્ષા કરાવીને તરત હાથકારક તેને પકડવાને કુકમ કરશે અને મુંબઈની કોમન નેલના ઊપર તરફ અથવા કીચ્છીકે નેલ (ધર્મકંડીને યાજ્ઞની) નેના તાળામંતિ તે અપીકારી તરફ આશ નમુના પ્રમાણે પારંક કારશે; અને શીક્ષા થયેલા થપસને દેવની જગ્યાએ બાં જવાને સારે મુંબાઈના યોડી ઊપર તુરત કુકમ પાકલવામાં આવશે; ને તોહમતદાર હાજર નહી થાય તો, ને કોરે તજીજ ચલાવી હશે તે કોરે ઊપર હાથકારક કરેલી શીક્ષા અથવા કુકમ પાકલી દેવામાં આવશે અને નેલિ તે શીક્ષા અથવા કુકમ પોતેજ કરશે હેવ તે પ્રમાણે હાથકાર- ૨૬ની શીક્ષા અથવા કુકમ અમલમાં આવવાની આરી કોરેની કરજ તે ઊપરથી થશે.

૮ એપ્રિલ ૧૮૮૦

સરકારને ૧૧૮મ પાને ૨૦મા પારેક્કના ૨ ધારામાં ઉમેરવું.

નાદાર તરીકે કોવો ચલાવવાની અગર અપીધ ચલાવવાનો પરવાનગીની અરજી વિરૂદ્ધ ન્યારે સરકારી વજીલ હાજર થાય ત્યારે તેને પ્રેરપર અરજ ચેવાનો હક છે; સરકારી વજીલ થીવાય બીજો વજીલ રાખવાનું શકું કારણ પ્રતિવાદી તરફથી બતાવવામાં ન આવે તો પ્રતિવાદીના વજીલનું જીડું અરજ આપવું નહી.

૨૧ એપ્રિલ ૧૮૮૦

સરકારને ૨૦ પાને ૨ અ પારેક્ક તરીકે વધારવું.

૨.અ. કોવદારી કામચલાવવાનો રીતના કમલાની કલમ કરેક ઊપર માછરેટોનું બધું જોયવામાં આવે છે અને એમને જણાવવામાં આવે છે કે ને કાકતરની સાક્ષી તરીકે જી- પાનો તેમજી લીધી હેવ તેની પાસેથી ખાસ કારણ થીવાય મેથન કોરેમાં હાજર થવાના મુચરેકા ચેવા નહી. અરેખરે અવરે હેવ તેના કરતાં વધારે વાર અથવા બાંખી મુલ મુખી છલ્લાઓમાં કાકતરોને પૂતાના દવાખાનાથી દુર ચેલાવી ચેવા એ દરરત નથી બાગવું.

૨૨ અપ્રેલ ૧૮૮૦

સરકારને ૨૧ ને પુને ને નમુને બાપોએ તેજ સાતમા ખાનના મથાળામાં "પકમી કલમ" ને બરે "૨૦ અને પકમી કલમ" એ રીતે વાંચવું.

૨૨ જુન સને ૧૮૮૦

સરકારને ૧૧૮મ પાને ૨૦મા પારેક્કના ૨ ધારા તરીકે વાંચવું.

ને કુકમમાંથી સરકારને નાદારીને અરજ આપવાનું કરીવું તેની રીવાની કામ ચલાવવાની રીતના કમલાની ૪૪૧મી કલમ પ્રમાણે બલવજીની અરજીઓની

શી સરકારી વહીવટને આપવા બાબતમાં એમ દરઆવવામાં આવેલ છે આવી શી નાદ-
ચીના અરચના આકાશ ઉપર ગણવી જોઈએ.

૨૯ જુન સને ૧૮૮૦

સરકારને હથે પાને ૨૦ મા પારગરાફ તરીકે વાંચવું.

૨૦ ફેબ્રુઆરી કાલ અભાવવાની રીતના કામદારની કલમ ૧૪ પ્રમાણે એક કોરટમાંથી ફેબ્રુઆરી કામ બીજી કોરટમાં મોકલવાની સત્તા વાપરવાની સરકારે, યેશનથી જડને અધિકારી કોરટમાં માછલસરેટ કરેલી અરજીઓ કોરટને સરકારી વહીવટ મારફત અધિકારી તે બાબતમાં આશ અધીકાર આપેલા યોગ્ય અપસની મારફત કરવી. આવી અરજી હાથ કોરટ મંજૂર કરે ત્યાર પેહેલાં આવી અરજી કરવાના ધરાવાની નોટીસ લેવા ઉપર ફેબ્રુઆરી કામ આસેલે તે અપસ હાજર થઈ શકેને અરજી બાબત પોતાને કહેવું હોય તે બાહેર ફરી શકે એવી રીતે તેને મળીએ એવી હાથકોરટ આપતરી કરી આપવાની જરૂર પાડશે.

૭ જુલાઈ ૧૮૮૦

સરકારને ૧૪૧ અને ત્યાર પછીને પાને ૫૧ મા પારગરાફને ઠેકાણે મુકવું.

સરકારના નીચે આપેલા કસબ માસીવીને મોટે પ્રસિદ્ધ કરવાશે.

કોલેસી મુબઈ તા. ૨૪ જાનેવારી સને ૧૮૮૦

નંબર ૪૬૬. ધિવાની કામ અભાવવાની રીતના કામદારની કલમ ૩૨૦ રકમ ૧૫૧ પ્રમાણે જે જે કામમાં અમુક કુકમનામાં બજલવણીને મોટે કષ્ટકર સાહેબ તરફ મોકલવામાં આવ્યાં છે અથવા હવે પછી આવે તે રીયે સદરકુ કલમની ૨૪ રકમ પ્રમાણે મળેલા અધિકારની રૂઢિ અને તા. ૧૬.ડીસમ્બર સને ૧૮૭૮ ને રાજ જે ધારા પ્રમાણ કરવામાં આવ્યાં છે તે રકમ કરીને આવા પ્રકારનાં કુકમનામાં કોરટમાંથી કષ્ટકર સાહેબ તરફ મોકલવા બાબત અને તેમની બજલવણી કરતાં કષ્ટકર સાહેબ અને તેમના તાબાના અધિકારીઓનો વહીવટ (પ્રોસિજર) નીચમીત કરવા બાબત અને કષ્ટકર સાહેબ તરફથી તેનાં કુકમનામાં પાછાં કોરટ ઉપર મોકલવા બાબતમાં નામદાર ગવરનર સાહેબ બહાદુર ધનકોન્સીલ મહેરબાનીની રાહે નીચનાં નિયમો કરાવેલ છે.

૧ જો કોરટની આપતરી થાય કે અમુક કુકમનામાં આ બાહેર અબર લાગુ પડેલે તો તેનો નક્કે કાચી તે કપાલ મારફતે અથવા બીજી કોઈ અંગૂઠા હોય તેવી રીતે તે કષ્ટકર સાહેબ ઉપર મોકલાવવી.

૨ સદરકુ નકલની સાથે (નિચનાં કામળ) મોકલવા.

(અ) જે કોરટ કુકમનામાં કર્યું તેના ફેસલાની નકલ જો હોય તો.

(બ) જો કુકમનામાં અપીલ કોરટ કર્યું હોય તો જે કોરટ અસલ મુદ્દામાં અલા-
ન્યા હોય તેના ફેસલાની નકલ, અને જ્યારે આસ અથવા બીજી અપીલ કરવામાં આવી હોય ત્યારે પેહેલી અપીલ કોરટના ફેસલાની નકલ.

(કે) જો હુકમનામાની બળવણી થઈ હોય તો કેટલું બળ્યું છે તે દરમ્યાન અને તેના કેટલા ભાગ હજી વસુલ થયા વગરનો ગાંઠી છે તે સાફ દેખાડી આ પે તેવું પત્રક.

(ડ) હુકમનામું બળવવાની દરખાસ્તગી અને તે ઉપર વેચવાનો જે કાંઈ હુકમ થયો હોય તેની નકલ.

૩ ઉપરના દસ્તાવેજો પક્ષકારોને આપે અરજ નાંખ્યા વગર, કોર્ટે તપાસ કરાવવા અને કલેક્ટર સાહેબ તરફ મોકલવા; નકલો વગેરે કોર્ટના નોકરો પાસે તપાસ કરાવવી.

૪ હુકમનામું અને નિયમ ૨ માં કહેલા દસ્તાવેજો પોલીસ કે કલેક્ટર તે હુકમનામું પોતે બળવવું અગર મહાલકરી કરતાં ઉતરતી પદવીના નહીં એવા પોતાના તાબાના અધીકારી તરફ બળવવા સાથે મોકલી દેવું; પણ આવી બાબત પોતાની દેખરેખ અને કાળમાં રાખવી.

૫ હુકમનામું કેવી રીતે બળવવું તે સંબંધી જે કાંઈ અરજ પક્ષકારોને અગર તેમાંના કોઈને પણ કરવાની હોય તો બીજાં કરવા વગર તે સંબંધવાનો દિવસ કલેક્ટર સાહેબ અગર જે અધીકારીની તરફ જે હુકમનામું મોકલવામાં આવ્યું હોય તે અધીકારીએ કરાવવો અને તકી કરવો હોય તે દિવસની બપોળી નોટીસ હુકમનામાના દરેક પક્ષકારને પહેલાં આડવી અને તેમજ કતને બાગતા જેના કબજામાં અગર અખતીયારમાં હોય તે બધાં હુકમનામાં અને બીજા દસ્તાવેજો રજૂ કરવાનું હુકમનામાના દેણદારને કરમાવવું અને જરૂર જણાય તેટલી તપાસ કરવા પછી દિવાની કામચલાઉ કાયદાની કલમ ૩૨૧-૩૨૫ કે માં દરમ્યાનથી જે કોઈપણ રીત કામના રૂપ પ્રમાણે ચોખ્ખા બાગે તે મુજબ અમલ કરવો.

૬ તેમની થી ખરિજ છે તે તકી કરવા સાથે અથવા હુકમનામાની બળવણી સંતોષકારક રીતે કરી ચકે તેટલા સાથે જે જે માહિતી તેને મેળવવી જરૂર જણાય તે તે મેળવવા સાથે હુકમનામાના પક્ષકારને અગર તેમાંના કોઈને પણ, એવીજ સખી નોટીસો આપી વખતે વખતે હાજર રહેવાનું કલેક્ટર સાહેબ અગર સદરકું બીજાં જે કોઈ અધીકારી દરમ્યાન અને જે કોઈપણ પક્ષકાર હાજર નહીં થાય તો કલેક્ટર સાહેબ અગર સદરકું બીજાં કોઈ અધીકારી તેની ગેરહાજરીમાં તે બાબતનો મુકાદો કરશે અને તે બાબતમાં તે ગેરહાજર રહેનારને પોતાની વેળ સંબંધાવવાનો હક રહેશે નહીં.

૭ આવી હરેક નોટીસ અગર હુકમનામાના દેણદાર અથવા તેના પ્રતિનિધી ઉપર બેવાની કાયદાની કલમ ૩૨૪ મુજબ જે નોટીસ કલેક્ટર સાહેબ કદિ તેવી દરેક નોટીસ કલેક્ટર સાહેબ પોતાના અધીકારની રેહાએ કાઢેલી નોટીસ જેમ બળવે છે તે પ્રમાણે બળવવામાં આવશે અથવા જે પક્ષકાર ઉપર તે નોટીસ કાઢી છે તેને કોઈ બંધીબંધ હોય તો તે વગીજને પહેલાં આડવા સાથે કોર્ટ તરફ મોકલી તેની બળવ

છી કરવામાં આવશે.

૮ કુકમનામાંની બળવણી સંબંધી અથવા કુકમનામાંના દિલ્હારની સ્થાવર મીલકતના વલીવટ અથવા વિચાલુ સંબંધી કસેટર સાહેબ અગર સદરહુ ખીલ અખીકારી ને ને કુકમ કરે તે બધા સંબંધિયા ને જોઈએ અને તે ઉપર તેને પોતે તારીખ ના ખી સહી કરવી; અને કુકમની ન્યમદાર હામકોરદની સરકારુલર જુકમાં આવેલા ન બુના (બ) પ્રમાણે છતાની બાધામાં પ્રોવીડેન્સની રાજ નોધ (કાપરી) રાખવી.

૯ મીલકત વેચવાનું શરૂ કરતાં પહેલાં કસેટર સાહેબ અગર સદરહુ ખીલ અખીકારી રીએ ને ૩૨૨ અ અથવા ૩૨૨ ક કલમ પ્રમાણે કોઈ પણ ન્યવસ્થા ના કરી હોય તો, છતાની બાધામાં નોટીસ કરવી અને તે મીલકતમાં અગર તેના કોઈ પણ ભાગમાં ને કોઈના કોઈ હક હતાં અગર હાલ હોય તે દરેકના નોટીસ હ ક, હતાં અથવા ભાગ હોય તેનું પત્રક અને ને દસ્તાવેજ ઉપરથી આવે હ તેઓ રાખે છે તે દસ્તાવેજ નોટીસમાં દરેકની તારીખ પહેલાં અગર તે તારીખે રજૂ કરવાનું કરવાવડું; રજૂ કરવાની તારીખ નોટીસમાં દરેકની તારીખ પછી અકવાડીના ઉપાતની નીમવી નોટીસ.

ત્રીજાની કામ અભાજી કાપધની ૩૨૩ અ કલમમાં કસેટર સાહેબ નોટીસ કાઢવાની ને રીતે કરાવી છે તે રીતે આ નોટીસ પ્રસીધ કરવી.

૧૦ ને કસેટર સાહેબ અગર સદરહુ ખીલ અખીકારીના મતમાં એમ આવે કે આ વી રીતે રજૂ કરેલું પત્રક નોટીસ તેરહું એકસ અથવા સ્પષ્ટ નથી; અથવા કસેટર સાહેબ અગર ખીલ સદરહુ અખીકારીને એમ જણાય કે વેચવાની મીલકત ને લગતા હકદારના કમલમાં અથવા અખીકારમાં એવા બધા કરતાવેલે રજૂ કરવામાં નથી આવ્યા તો તે આપું પત્રક સવાની ના પાડે અને ખીજી પત્રક રજૂ કરવા સાથે તેને ચોખ્ખાએ તેમ વધારે વખત આવે અગર ન આવે.

કોઈપણ હકદારે રજૂ કરેલા દસ્તાવેજ નોટીસ સાહેબ અગર સદરહુ ખીલ અખીકારીએ વાંચવા; પણ કસેટર સાહેબ અગર સદરહુ ખીલ અખીકારી અથવા તેનો કલારક, રીકર (વાંચનાર કારકુન) અથવા ફાસીયી (કસેટર) થીવાય ખીલ કોઈ કુખસને વાંચવા સાથે ખાસ કુકમ થીવાય આપવા નહીં; અને ને ને ખાસ કુકમ કરવામાં આવે તો તેના કારણે દરેકમાં બાધા નોટીસ; અને તે વાંચ્યા પછી તે દરેકના ઉપર ને તારીખ અને ને કામને સાથે રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા તે અને કોઈ તારીખ અને કામ ખાલસને પાછા આપ્યા તેના ઘેરા કસેટર સાહેબ અગર સદરહુ ખીલ અખીકારીની સહી સાથેનો કરીને ને કામ સોંપે તે રજૂ કરવા હશે તેને પાછા આપવામાં આવશે.

૧૧ ત્રીજાની કામ અભાજી કાપધમાં ખીજી રીતે કરનાર હોય તો તે પ્રમાણે નહીં તો ને મીનની પ્રેસીડન્ટનું ખાખી વધુ કરતાં સ્થાવર મીલકત વેચવાના વખતે વખતે ને

નિયમા અમલમાં હોય તેને અનુસરીને મીલકતના દરક વેચાણનું કસિદર સાહેબ અગર સદરકુ ખીલ અધીકારીએ જાહેરનામું કરવું અને તે વેચાણ કરવું સદરકુ નિયમામાં કહેલી ખીના ઉપરાંત વળી વેચાણના જાહેરનામામાં નિચેની બાબત આવી જોઈએ.

(અ) હકના જે પત્રકો કરર અ અને કરર ક પ્રમાણે તપાસ કરવામાં આવી હોય અથવા ૧૦ મા નિયમ પ્રમાણે કસિદર સાહેબ અગર સદરકુ ખીલ અધીકારીની આગળ રજૂ કરવામાં આવી હોય અને જે તેણે મંજૂર કર્યા હોય અને જે હક કસિદર સાહેબ અગર સદરકુ ખીલ અધીકારીને પ્રથમ દરજ્જાનીક પુરાવાથી ખરાબર અને બાજબી બાજે તેવા હકની પાક;

(બ) હકમનામાના હેલુદારના હકની અગર જીલ માલુસોએ તે મીલકતમાં હાથે પાયા અગર બાગ બાગ નવાંબો હોય તેના ખરાબણની ખાહુદારી આપવામાં નથી આવતી એવી સુચના.

૧૨ હકમનામાના હેલુદારે નિયમ ૫ પ્રમાણે જે હકનામાં અને ખીલ દસ્તાવેજો રજૂ કર્યા હોય તે કસિદર સાહેબ અગર સદરકુ ખીલ અધીકારીએ પોતાના કબજામાં રાખવા; અને જે મીલકતને તે બાબત પડે છે તે બધી વેચવામાં આવે તો તે દસ્તાવેજો તેના ખરીદદારને સોંપવા.

૧૩ જ્યારે વેચાણ છેવટે સમાપ્ત થાય ત્યારે કસિદર સાહેબ અગર સદરકુ ખીલ અધીકારીએ ધીવાળીકાવદાના પરીચીટ ૪ ના નંબર ૧૫૦ ના નમુના પ્રમાણે જેમ બની શકે તેમ વેચાણનું સરટીફિકેટ ખરીદદારને આપવું.

૧૪ જ્યારે વેચેલી મીલકત હકમનામાના હેલુદાર અથવા ખીલ કોઈ અન્યના કબજામાં હોય અને તે મીલકતનું સરટીફિકેટ આગળ કહેલા નીચમ પ્રમાણે આપવામાં આવ્યું હોય તો ખરીદદારની અગળ ઉપરથી તેને અથવા પોતાની તરફથી કબજો સેવાને જે માલુસ તેણે નીચે તે માલુસને મીલકત હવાસે કરી અથવા હકમનામાના હેલુદારને હક ખરીદદારને મળ્યું છે એવા બદલી જગ્યાએ ઢાલ વગડાવી અથવા જે રીવાજ હોય તે પ્રમાણે દરેક પીડાવી તેમાં રહેનારને ખાબર આપવી અને જરૂર પડે તો જે માલુસ ખાલી કરવાની આનાકાની કરેલું હોય તેને ત્યાંથી ખરીદી કસિદર સાહેબ અગર સદરકુ ખીલ અધીકારીએ કબજો સોંપવા.

૧૫ જેટલી બની તેટલી હકમનામાની બજાવણી પુરી થઈ રહે અને વેચાણના આવેલા પદસાની ખાસાની ધીવાળીકાવદા કામચલાઉ કામચલાઉ કરપ કલમ મુજબ બજાવણી કરી રહે એટલે વેદેલા અને ખીલ નિયમ પ્રમાણે આવેલા કલમો અને બજાવણીના કામના કામજો રીટરને ટપાલ મારફતે અગર ખીલ ચામ્પ બાજે તેવી રીતે કસિદર સાહેબ પાસે મોકલવા સને ૧૮૮૦ ની સાલનું મુખર્જી સરકારી ગેઝટ બાજ ૧ જાન્યુ ૬૧ અને ૬૦

શ્રી મુખ્ય ૨૪ મી મે સને ૧૮૮૦

નંબર ૩૧૦૦.—સને ૧૮૭૮ ની સાલના મુખ્ય સરકારી ગેજટને પાને ૮૩૬ મે પ્રસિધ્ધ કરેલી સને ૧૮૭૮ તા. ૧૧ મી એપ્રિલ ની તારીખની નંબર ૩૩૨૦ ની જાહેર નામના નેટવો આગ સને ૧૮૭૮ ની સાલના મુખ્ય સરકારી ગેજટ ના ૧૧ મે પાને પ્રસિધ્ધ થયેલી સને ૧૮૮૦ તા. ૪ જાનેવારીની તારીખની નંબર ૪૬૬ ની સરકારી જાહેર નામના ૨૬ નથી થયો તે ૨૬ કરીને અને દિવાની કામચલાવવાની રીતના કામદારની કલમ ૩૨૦ પ્રમાણે ને આપવીવાર મળે છે તે અન્વેષે નામદાર ગવરનર ગવરનર ઇન્ટ્રાક્ટીવિટી આગાજી મંજૂરી મળવીને નામદાર ગવરનર ઇન્ટ્રાક્ટીવિટી (સિલ મુખ્ય જાહેરનામીની રાહે એમ કરાવે છે કે પૂના, અહમદનગર, સોલાપૂર અને સતારા જિલ્લામાં સને ૧૮૭૬ ના ડેકન આગ્રીક્લચરીસ્ટરીની આકેટ ના અર્થ પ્રમાણે ને એકત છે તેની રથાવર મીલકત ને દેવાનું કુકમનામું થયું છે તે વાળવા સાથે આસ રીતે ગીરા મુકી છે તે વેચવાનો જેમાં કુકમ કરવામાં આવ્યો છે તેવા કુકમનામીની બળવણીનું કામ કલેક્ટર સાહેબ તરફ પ્રાકલવામાં આવ્યું પણ આથી ૨૬ થી એમી જાહેરનામરને અનુસરીને કામદાર રીતે ને કુકમનામાં કલેક્ટર સાહેબ તરફ બળવણ સાથે પ્રાકલવામાં આવ્યું છે તેને આ જાહેર નામરમાં ને કાંઈ તેથી બાધ લાગે છે એમ ગણ્યું નથી.

અને તેથીજ મંજૂરીથી અને સદરકુ આવીકારની રૂપે ગવરનર સાહેબ બહાર ઇન્ટ્રાક્ટીવિટી મુખ્ય જાહેરનામીથી એમ કરાવે છે કે નાશીક, આનંદ, કલાકામી, અમદાવાદ, એડા, મુરત, અને બરુ જિલ્લાઓમાં નીચેની બનાવમાં કુકમનામીની બળવણી કલેક્ટર સાહેબની મારફત કરવામાં આવ્યું.

૧) ને માલુસ પોતાનું સમગ્ર અથવા મુખ્યત્વે કરીને મુજરાન અર્થથી કરે છે તેની કોઈપણ રથાવર મીલકત વેચવાનો નાણાના કુકમનામીની બળવણીમાં કોરો કુકમ કર્યો હોય તેવાં નાણાનાં કુકમનામી.

૨) રથાવર મીલકતને લગતા આસ કરારની રૂપે એવા કોઈ માલુસની રથાવર મીલકત વેચવાનું કરાવ્યું છે તેવાં કુકમનામી. (મુખ્ય ગેજટ સને ૧૮૮૦ આગ ૧૫૬ નું ૫૧૬ તા. ૧૬ જુલાઈ સને ૧૮૮૦).

સરકારી કુકમના ૨૦૬ મા પાનામાં ૭ મા પારેઆઈ તરીકે વધારું.

સને ૧૮૮૦ ના મુખ્ય સરકારી ગેજટના આગ ૧ ને પાને ૫૧૬ મે પ્રસિધ્ધ કરેલી તા. ૨૪ મી મે સને ૧૮૮૦ ની નંબર ૩૧૦૦ ની નોટીસના અનુસાર પારેઆઈ પ્રમાણે કલેક્ટર સાહેબ તરફ પ્રાકલેલી જરૂરતા કલેક્ટર સાહેબની મારફત બળવણી આપે છે એ પ્રમાણે ગણ્યું આથી કલમમાં દાખલ કરવી.

૧૩ જુલાઈ સને ૧૮૮૦.

સરકારી કુકમના ૧૦૮ મા પાનાની ૨૨ મી કલમ ૨૬ કરી.

૨૧ મે પાને ૭ મા પારેઆઈ ઉમેરવા.

પોસ્ટની મારફત નાણાં મોકલવામાં નથીના નિયમા અમી કોરોડાએ પાળવા. એ રૂ પીઆ અગર તેથી ઉપરાંતની રકમ મળીએકર કરાવી મોકલવી. એ રૂ પીઆ અમરની રકમ ટપાલની ટીકીટા સિદ્ધિ મોકલવી ટીકીટા અગર નહીં તેટલા સાથે સાથે રાખેલા કાગળ સાથે તે દોરે બાંધવી પણ તે ઉપર ચોટાડવી નહીં. જ્યારે ટપાલ ટીકીટા મોકલવામાં આવે અને તેની કામત એટલી હોય કે રજીસ્ટર કરાવવાનું અરમ વ્યાજખી જણાય તો ને કાગળ સાથે ટપાલ ટીકીટા મોકલવામાં આવેછે તે રજીસ્ટર કરાવવાની પણકારને બલામણું કરવી.

૧૪ જુલાઈ સને ૧૮૮૦

સરકબરને પાને ૧૧૦ મે ૨૧ આ પારેઆક તરીકે વધારવું.

સન ૧૮૭૭ ના ૧૦ મા આકરની કલમ ધરપ પ્રમાણે હાખલ કરેલા બવાદના હેસલા ઉપર કેટલાક સખારડીનેટ જડને હેસલો આપતા નથી એવી આ કોરડને અખર પડીછે તેથી આ કોરડને એટલું બતાવવું જરૂર જણાયછે કે ૧૨૧ મી કલમમાં એમ કરાવવામાં આવ્યું છે કે આવાં કમીમાં થયેલા બવાદના હેસલામાં તે પ્રકરણમાં આગળ આવેલા કરાવ પ્રમાણેજ અમલ થયે અને તેથી જેમ હાવામાં બવાદનો હેસલો થયો હોય અને તે ઉપરથી જેમ હેસલો અને કુકમનાથ કરવામાં આવેછે તેમ આવી બાબતમાં પણ હેસલો અને કુકમનાથ તે પ્રમાણે કરવાં જોઈએ.

તા. ૧૬ જુલાઈ સને ૧૮૮૦

સરકબરને જુકને ૨૧૮ મે પાને ખીલ પારાઆક તરીકે વધારવું.

દરેક વરસની ચૂઆતમાં ડીસ્ટ્રિક્ટ જડનેએ ગણ વરસમાં ને નવા સખારડીનેટ જડને પેહેલ વેહેલા નીમાયા હોય તેમની બાબતમાં ચીપોરડ કરેલા અને તેમાં (અ) તેમના અમીજાય પ્રમાણે ને કારણથી અમુક સખારડીનેટ જડને પોતાના ડીસ્ટ્રીક્ટમાં કેમ ન બદલી કરી મોકલેલા તે બખવાં; અને (બ) પોતપોતાના ડીસ્ટ્રિક્ટના દરેક સખારડીનેટ જડને પીછે નીચેની બાબત ઉપર હકીકત આપવી: એટલે (૧) તેની જમણમી; (૨) (હિંદુ હોય તો) તેની જ્યાત; (૩) ને ને જમણાએ તેની સ્થાવર મીલકત છે તે; (૪) તેની દેથી બાબા અને ૧૭ મી આગળ સને ૧૮૭૬ ના જુડીસીઅલ આંતાના નંબર ૪૮૧૧ ના સરકારના કરાવ પ્રમાણે તે ખીજ ને ને દેથી બાબામાં પાસ થયો હોય તે.

૨૦ જુલાઈ સન ૧૮૮૦

સરકબરને જુકને ૧૧૧ મે પાને ૨૧ આ પારેઆક તરીકે વધારવું.

૨૧ દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદા(સન ૧૮૭૭ ના ૧૦)ની કલમ ૫૧૧ પ્રમાણે કરેલા કુકમ કુકમનાથ છે અને તેના ઉપર અખીલ ચર્ચ થકે એવિનું આદે આવે કુકમ ને અખીલ કોરડે કરેલા હોય તે કોરડે રીતસર કુકમનાથ તખ્તાર કરવું જોઈએ.

૨૦ જુલાઈ સન ૧૮૮૦

સરકબરને જુકને ૧૧૧ મે પાને ૨૦ આ પારેઆક તરીકે વધારવું.

દયાબ મારદતે મોકલતાં અસહ દસ્તાવેજો બોલાઈ નહીં તેટલાં માટે આજ દસ્તાવેજ જ નમારે હાથકોરડે આગળ ચાલતા યુદ્ધમાં હાજર કર્યો હોય અગર નોંધાયો હોય ત્યારે તેમને સારે (સન ૧૮૭૭ ના ૧૦) ધીમાની કાયદેસરવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૩૦ પ્રમાણે અરજીઓ કરવામાં આવે તે બધામાં અસહ દસ્તાવેજની જરૂર છે અને રીત પ્રમાણે પશુકારેખવેલી સહીવાળી નહોતી આ કારણથી ચાલ્યો નહીં તે આ-સ દસ્તાવેજું.

૧૦ અગસ્ટ સને ૧૮૮૦

સરકારને રાખ મે પાને ૮૧ અ તરીકે નધારજું.

૮૧ અ.

ડેકન આર્મી હસ્તગીસ્તરેલીક આક્ટ(સન ૧૮૭૬ ના ૧૦) પ્રમાણે કરેલા ઘવામાં પ્રતિવાદી ઉપર સખત.

ઘવાનું નામ.—

રહેનાર

૨

એ તમારા ઉપર આ કોરડેમાં

વાસ્તે ઘણે હાજર કર્યો છે તેથી

આ ઉપરથી તમને આ કોરડેમાં તા.

માહે સને ને વાર

ને રાજ સવારના વાગતાં હા

જર ઘવાનું કરમાવવામાં આવે છે.

જે દીવસ તમારે હાજર થવાનો

મુકરર કર્યો છે તેજ દીવસ ઘવાનો છે

વટ નીકળનો ઠરાવો છે માટે તે દીવ

સે તમારા બધા સાક્ષીઓને હાજર કર

વાને તમારે તેવાર રહેવું જોઈએ; અને

દસ્તાવેજો નો વાંદો

નોટીસ—જે તમને એમ ધાસ્તી હોય કે તમારા સાક્ષીઓ પોતાની યજ્ઞે હાજર નહીં થાય તે તમનીજ પહેલાં કોઈ પણ વખતે કોરડેને અરજ કરવા થી અને જરૂર નેટલી વાટખરચ અને બધાની રકમ બરવાધી, કોઈપણ સાક્ષી હારને હાજર થવાનો અને નો દસ્તાવેજ સાક્ષી પાસે રજૂ કરાવવાનો તમારો હ છે તે રજૂ કરવાના સખત તમને મળ્યો.

જોવા સારે માથે છે તે અને નો દસ્તાવેજો ઉપર તમને તમારા બચાવ સાથે આધાર રાખવાનું ધારના હો તે તમારે તમારી સાથે બાંધવા.

તમારી વાટનું તથા ખીજ ખરચ અને એક દીવચના બધા ખર્ચ ૩) ની રકમ આ ભાગત મોકલી છે.

નોટ—જો વાંદો અરજ કરે તે નીચેની નોટીસ ઉપરના સખત ઉપર ચોટવી. નીચેના નોટને વીધિય ખમ્મર કરવામાં આવે છે કે વાંદો પોતાના ઘવાની અરજ સાથે નીચેના દસ્તાવેજો રજૂ કર્યા છે.

(દસ્તાવેજનું બંધાન.)

આથી તમને કરમાવવામાં આવે છે કે આ સખત પહેલાં પછી ચાર રહડામાં સ

૬૨૬ ઉપર કહેલા રેતાવેળે ખરા છે એ જાણતી બધી કણ્ઠત તમારી સહી મુખાંતની આ કોરડામાં દાખલ કરવી અથવા ચાર દહાડામાં ભરતે હાજર થવું અને એ પ્રમાણે કણ્ઠત આપવી. જો એમ કરવામાં તમને કસુર કરેલા તો, હવાનું પરીણામ તમને તે થશે તોપણ સદરકું ઉપર કહેલા રેતાવેળ સાબીત કરવાનું વાળીને ને ખરચ થશે તે તમારું બચાવવાર થશે.

આજ તા. માટે સને ને રાજ મં ખારી સહી કરી કોરડાના શીઠા કરી આપો

શીઠા.

૧ સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૦.

સરકબરજીને પાને ૧૧૫ મે ૧૦ અ પારેઆક તરીકે વાંચવું.

૧૦ અ. ઢીવાની કમચલાવવાની રીતના કાપવાની કલમ ૨૮૧ પ્રમાણે મુદ્દશીલ કોરડાએ મુખાંતના રહેનાર સાક્ષીઓની તપાસણીને માટે મુખાંતની સમાલકાજ કોરડાને પહેલા જકજ ઉપર દહાડેમાં કમીથનેા તે અધીકારી ઉપર ખારોખાર કાઢ્યા પછી ઘુરત ઢપાલ મારે છે તે કમીથન કાઢનારી કોરડાએ જાકલવા; અને દરેક જાણતમાં તેમનેા અમલ કરી પાછા જાકલવાની એક મહીનાની મુદત આપવી જોઈએ. તે કમીથન પહેરવા પછી તે જાકલવાની વાત કમીથન કાઢનારી કોરડાને જકજને બધી જાણાવવી, અને તેમાં પુરાવેા મેવાની તારીખ કરાવી હોય તે પણ જતાવવું. આ તારીખની જોને કીત હોય તેવા પક્ષકારને ખખર આપવી કે ને સાક્ષીઓની કમીથનથી તપાસ કરવાની છે તેમના ઉપર જકજ જોઈતા સખાનીની જાણવણી કરી થકે તેટલા માટે દારાવેલા ઢીવસ પહેલા કેટલાક દહાડા અવધ તેઓ મુખાંતમાં હાજર રહેવાની જોડવણી કરી થકે.

૧૪ સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૦.

સરકબરજીને ૧૩૬ મે પાને ૪૪ અ પારેઆક તરીકે વાંચવું.

૪૪ અ. સન ૧૮૭૦ ના આકાંડની કલમ ૩૧૬ વેચાણનાં સરડીશીકે આપવામાં આવે છે તેમાં નોંખવાની તારીખ જાણત કાંઈ ગેરસમજીથી આવે છે એવું હાવ કોરડાના જાણવામાં આવ્યાથી સદરકું સરડીશીકે ઉપર વેચાણ મંજુર થવાની તારીખ નોંખવી ને પ્રમે પણ ને તારીખે તે અધીકારને આપવામાં આવે તે તારીખ ન નોંખવી એવી જકલની મતલબ છે તે જાણત ઉપર મુદ્દશીલ કોરડાનું ધ્યાન વેચાણને હીએ. તોપણ જો કોરડામાં સરડીશીકે પછીથી રજૂ કરવામાં તે કોરડાને જે થવાને અરજ કરવા કરવામાં આવી હતી અને તે આપવામાં ક્યારે આવું હતું તે તારીખ જાણવાની જરૂર છે તેથી

હાઈ કોર્ટ એમ દરખાવે છે કે સરડીશિફ્ટ મળવવાની અરજીની તારીખ અને તે અરજી
કારને ક્યારે આપવામાં આવી તે તારીખ સદરજુર સરડીશિફ્ટને સંધાળે અથવા છે તે તારીખ.
૧૪ સપ્ટેમ્બર ૧૮૮૦

સરકયુલર પ્રક્રિયા ૨ હમ પાને ૮ પારેશાફ તરીકે વાંચવું.

૮ (સને ૧૮૭૭ના ૧૭) ડેકન આગરીફલ મરીશ્ચસ રીલીફ આક્ટ પ્રમાણે ને
કોર્ટને અપીકાર છે તેઓએ મારીફ ડિવાની રીટનું આનુક્રમ ૪૪ અને ૪૫ની કલમો
પ્રમાણે ફેરલા કરાર જાપલ થયા તે બતાવવાને મેં ખાનાં વધારવાં.

૨૫ ઓક્ટોબર ૧૮૮૦

સરકયુલર પ્રક્રિયા ૨ હમ પાને ૧૨મી કલમમાં તે કલમના ખીલ પારેશાફમાં “સ્ટા-
મ્પો બગાવવી” એ શબ્દો પછી ઉમેરવું.

જ્યારે કોઈ પણ પ્રોસેસ કોર્ટની હકુમત બાહર કાઢવામાં આવે ત્યારે જોય શી
ધિવામાં આવી છે એ મતબખની ટીપ પ્રોસેસ બેપર કરવી.

૧૬ નવમ્બર ૧૮૮૦

સરકયુલર પ્રક્રિયા ૧૫ પાને ૧ આ કલમ તરીકે વાંચવું.

૧ આ ગુ. હો ધણે કેહેવામાં આવે ત્યાર પછી ફેલીફ મુદતે ફરીઆદ ફરી હોય તો
પણ અને ને કામમાં તોહમતદારને વુરતા વુરત પકડવાની અવસ્થા નથી અને માછ-
સુરેટના હુકમ શીવાય પોલીસ વચે ન પડે તે બેશક તેમણે પોતાનો અખતીયાર જોય
રીતે વાપરવો એમ જણાય તેવા હલકા જામીન બેપર ફેલેને હોડી ચકાવ એવા ગુ. હોને
સાફ ડીશ્ચીફ્ટ અને વીજી (ગામડાની) પોલીસ વારંવાર અપેસાને પકડીને ફેર કરે છે
એવું હાય કોર્ટના જોવામાં આવ્યું છે; તેથી હાય કોર્ટ પોલીસ મુશ્રોન-ડેન સાહેબો
ને એટલું જણાવવું જરૂર પારે છે કે વારંવાર શીવાય પકડવાની પોલીસને ને સપા છે તે
વાપરવાનું કામ પોલીસના વીચાર ઉપર છે અને જુલેગારને વુરત પકડવાનું કુરુ કોર્ટ એવે
કે તે નાથી જોય એવો સંભવ અમર તે કુરુ રહેશે તો વીચીય ગુ. હો કરવાની ખાસી ન
હોમતા ને ગુ. હોને જરતે જામીન બેપર હોડી ચકાવ તેવા ગુ. હોમાં આ સપા વાપરવી જોઈ-
એ નહીં.

૨૭ નવમ્બર ૧૮૮૦

સરકારને ૫૧ મે પાને ફોજદારી રીટને નંબર ૧૧૨૫ આનું બરવા નાંસ્તે ને મુખના આપેલી છે તેમાં વધારવું.

ફોરેસ્ટ આક્ટ (સને ૧૮૭૮ના ૭) પ્રમાણે અભાવેલાં કામોમાં રેન્જ કીપાર્ટમેન્ટ (ખાતા)ના સરકારના ડરાવ નંબર ૨૨૦૧ તા. ૨૧ અપ્રેલ ૧૮૮૧ પ્રમાણે તકરારી જમીન ઉપર સરકારના કે ખાનગી સંપત્તિના હકનો તપાસ કરવામાં આન્યા, તે નક્કી કરાયા, અને હાલે જાપ્ત થયા તેની નોંધ કરવી જોઈએ.

૧૧ જાનેવારી ૧૮૮૧

સરકારને ૬૬ મે પાને ૧૨ ન પારેગરાફ તરીકે વાંચવું.

૧૨ ન. ને મુકાબા પ્રોસેસ કાઢનારી ફોરેસ્ટે તેમાં માલના ધારા પ્રમાણે ચોખ્ખી થવામાં આવી છે એવું તે પ્રોસેસ ઉપર સરકારી ફોરેસ્ટ હોય તો, ઇંગ્લેન્ડ સરકારના રાજ્યમાંની કોઈ પણ ફોરેસ્ટ કાર્ટેજી પ્રોસેસની મુજબ હાલમાં (જુન ૧૮૮૧) સ્થાનકાલ ફોરેસ્ટ થીવામની પીટ) કોઈ પણ ફોરેસ્ટ કોઈ પણ થીવા વગર બળવણી કરવી.

૧૩ જાનેવારી ૧૮૮૧

સરકારને ૫૩ મે ૧૦૮ મે પાને પ્રસિદ્ધ કરેલા ધાર. માંના ૩૭૧ ધારાની અ રકમ તોડી વાંચવું.

અ. તેનો જન્મ જુની ૬૪, તેની અરેખરી ઉત્તર, અને તે પરીક્ષાની તારીખે ૨૨ વર્ષ ઉપરાંત અને ૩૫ વર્ષ અંદર હોવી જોઈએ, એ બતાવનાર સરકારી ફોરેસ્ટ; જળી ઉપરવાર મહારાષ્ટ્રી સાહેબની પ્રગણે એમ પણ સરકારી ફોરેસ્ટમાં આવવું જોઈએ.

૧૪ જાનેવારી ૧૮૮૧

સરકારને ૧૧૫ મે પાને ૧૭ મા પારેગરાફમાં વધારવું.

ને કામોમાં આવે કોઈ અધિકારીને સમત કરી જોખાવવાની જરૂર હોય તેમાં ને ઓફીસમાં આવે અધિકારી નોંધર હોય તેના ઉપરીની મારફત સમત હોવા જોઈએ.

૨૧ જાનેવારી ૧૮૮૧

સરકારને પાને ૧૪ મે ૪૧ અ. પારેગરાફ તરીકે વધારવું

૪૧ અ. સને ૧૮૮૧નો નંબર ૧૨૦ મા સરકારનો ડરાવ.

ન્યાય આનું.

ફોરેસ્ટ મુખ્યાલ તા. ૨૧ જાનેવારી સને ૧૮૮૧

તા. ૧૨ કીસમ્બર સને ૧૮૭૭નો નંબર ૧૨૬૮નો ડરાવ બહી નેકામહાર મયરનર તાલિમ બાંકુર, પુરોષીઅન, પુરોષીઅન અને પોરટુગીઝ થીવામના કુકમનામાના ફોરેસ્ટોની જે રાફ બહાવ આપવાની રકમ આર આવાને ફોરેસ્ટ ફોરેસ્ટના તલુ આના મુકર કરે છે પણ જોરાઓનો આક્ટો નક્કી કરતી વખતે અનાજના બબરજાવ ઉપર વિચાર રાખવા અને તે પ્રમાણે સવારડીને ૪૩૭૦ને મુખના આપવી.

૩૧ જાનેવારી ૧૮૮૧

સરકબરને ૫૩૦ મે પાને પાંચમા પારેગરાફ તરીકે બાંધવું.

૫. ને ડીપ્લોમમાં કુકમનામાંની બલવણી કચેર સારેગાને સોંપવામાં આવી છે તેમાં ૧૦મા આનામાં દારૂના કચેરમાં કુકમનામાંથી કચેર સારેગા હજાર કેટલાં છે અને સનારડીનેક ઈવાની કોરેગામાં કેટલાં છે તેની નોંધ ચીમાફ (ડીકા)ના આનામાં કરવી.
૩૧ જાનેવારી સને ૧૮૮૧

સરકબરને ૨૦૫ પાને ૮૧ આ નંબરના સમનના નમુનાની નીચે વધારવું.

સને ૧૮૮૮ના ૧૦મા આક્ટેની કલમ ૧૧ પ્રમાણે કીસાન ચેલા સાફ ને દાવા હોય તે ચીવાવનાં બીલ દવાઓમાંજ સમનનો ઉપરનો નમુના વાપરવો.

૬ ફેબ્રુઆરી સને ૧૮૮૧

સરકબરને ૬૬ મે પાને ૧૨ ક પારેગરાફ તરીકે વધારવું.

૧૨ ક. મહસુરની અથવા કોબાપુર એજન્સીના તાબાના દેશી રાજ્યોમાંની કોરેગા એ કોરેગા કોસેસો પુનઃની ક્યાલકાજ કોરેટ ચીવાવની બીજી કોરેગાએ ચુનઈ ઉધાકા માં કંઈ પણ પહંસા કીધા વગર બલવવી.

૨૨ માર્ચ સને ૧૮૮૧

૪૬ આ. સરકબરને ૧૪૦ મે પાને ૪૬ આ પારેગરાફ તરીકે બાંધવું.

જ્યારે કોઈપણ ઈવાની મુકદમામાં અથવા પેરાલીડીંગમાં હાથ કોરેટને રેફરન્સ કરવામાં આવ્યું હોય તે રેફરન્સ કરવી જખતે કામના કાગળો (રેફરન્સ) અને પેરાલીડીંગ માફની રેવાં.

૧૬ અપ્રેલ ૧૮૮૧

સરકબરને ૧૨ મે પાને ૨૭ આ કલમની જગ્યાએ બાંધવું.

૨૭ આ. કોબાપુર કામ ચલાવવાની રીતના કાવલની કલમ ૨૦૧ પ્રમાણે ફર્ફ કલાસ મા કુલેક્ટરનું પ્રોવીડીંગ ડીપ્લોમ માઇસ્ટ્રો હાથ કોરેટ ઉપર માફવું હોય તેથી રેસાનાની નકલ અરેષ્ટને મળી થકે એવું ન હોય ત્યારે અપીલની સાથે કાવલ પ્રમાણે રેસાનાની નકલ ન હોય તોપણ સેશન્સ કોરેટ તે અપીલ પેની. પછી તુરતજ અપીલ કરવામાં આવી છે અને કામના કાગળો અને પ્રોવીડીંગ પાછાં માફવવાં એ રીતે હાથ કોરેટને સેશન્સ કોરેટ બંધી જણાવવું. તે ઉપરથી હાથ કોરેટ પેતાની ફરી તર્જીવ કરવાની સત્તા નહીં વાપરે અને અપીલનું રેવા પરીણામ શું થઈ તે જોઈ સેશન્સ કોરેટના ચીપાઈનો રીફ જોયો.

૨૦ મે સને ૧૮૮૧

સરકબરને ૬ મે પાને ૨૧ આ પારેગરાફ તરીકે બાંધવું.

૨૧ હાથ કોરેટ એમ ફરમાવે છે કે જ્યારે કાફડી અથવા એવી અતના હુધીઆર ના ધાંચી મત્ત અથવા મહાબથા થવાં હોય ત્યારે સેશન કોરેટનું પ્રોવીડીંગમાં તે હુધીઆર

રનું વાળન અને માથ ઓઠલી ખાચીકાથી લખવા કે તે હાથ આર કેવી ભવનું હતું અને પં
 ઘૂંટરી તે કેવા ધરાણી વાપરવામાં આવ્યાં હતાં તે બાબતના હાથ કોરડ (૩ જેને તે હાથ
 વાર જોવાનો ભાગ નથી) બનીપ્રાય બાંધી શકે. સેશન કોરડની પ્રોસીડીંગમાં ૨૭૭ થયે
 લી સીલેમાં “ભાકડી” અથવા “પથરો” ઓટીન ફક્ત નોંધ કરવાથી તે ભાકડી અથવા
 પથરો પ્રાણધાતક હાથીવાર હતાં કે યુગ્મજી હાનિકારક નહીં એવાં હતાં તેનો નિશ્ચય હા
 મોરડ કચી શકતી નથી (સન ૧૮૮૧ નો સાબનું સરકારી ગ્રેજીટ ભાગ ૧ પાનું ૩૭૦)

૨૧ જુન સન ૧૮૮૧.

સરકારને ૧૨૩ મે પાને ૧૨ મા પારેગરાફ તરીકે વાંચવું.

૧૨ સરકારને ૧૨૨ મે પાને ૯ મા ધારામાં કહેલી કે. બુકમાં આવી ધણી
 ખચી માલીલી દીવાની મુકદમાના રજીસ્ટરમાંથી મળે છે તેથી હાથ કોરડ એમ ફરમાવે છે કે
 હુકમનામાના ને ભાગમાં શવાની ને ખીના આવે છે તે ભાગ કે બુકમાં નકલ કરવાને
 બદલે નિચે પ્રમાણે હુકમનામાના તે ભાગની ફક્ત નોંધ કરવી.

(અહીં આ આગળ દીવાની મુકદમાના રજીસ્ટરમાં શવાની ને ખીના આવેલી છે. તે
 આવે છે.)

૨૮ જુન સન ૧૮૮૧

સરકારને ૯૧ મે પાને ૮ મા પારેગરાફ તરીકે વધારવું.

૮ બ્યારે દીવાની કચેરાની કલમ ૫૬૨ અથવા ૫૬૬ પ્રમાણે અપીલ કોરડ કોઈ બુક
 રજા ફરી તજવીજને ચાફ પાછા જાકે અગર અલાયવાને સાફ પાછા જાકે ત્યારે
 જાણણીની તારીખની તાજ નોટીસો પ્રકારને આપવાની જરૂર નથી. જો નોટીસના પા
 ડીઆ ઉપર વખતસર નોટીસ આપી હશે તો તે બસ ગણાયે,

૨૮ જુન સન ૧૮૮૧

સરકારને ૯૫ મે પાને ૫ મા ધારામાં જોડવું.

પણ નકલ કરવા સાફ ધેવાની શી નિયેના હરથી વધારે હોવી જોઈએ નહીં.

પ્રગરેજ નકલો હોય ત્યારે—૬૨ સો શબ્દે ૨ આના.

દેશીનાવામાં નકલો હોય ત્યારે—૬૨ સો શબ્દે ૧૬ આનો

સહીવાળી નકલો હોય ત્યારે—૬૨ સો શબ્દે તારાસવાની અને મુકાબલની શીનો ૬ આનો
 વધારે થવાયે.

૨ જુલાઈ સન ૧૮૮૧.

સરકારને ૧૦ મે પાને ૫ મા પારેગરાફ તરીકે વાંચવું.

૨૧ જાન્યુઆરી કોરડમાં નકલની શી બાબતના ધારા.

જો ને નકલ મફત થવાને નકલ આગતરને હક છે તેવી નકલને વાસ્તે તેનો પાસે
 થી કોઈપણ કારણસર દાખ શી થવી નહીં.

૨ બધી નકલો મુલ વગરની હોવી જોઈએ એટલું જ નહીં પણ તે સારા કલાકને

અમરે બનેલી જોડિયે. નિયામી બાણી ઉઠારાઓ અને ધરના નોકરોનો પાસે નકલ કા
શવવાનો રીવાજ છે તે કાંઈ કરવો નોંધવો. આવી નકલો બાગે વાંચી શકાય એવી હોય છે.

૩ સેચન જડવ અથવા કીસ્ટરીકટ માછલો સેચન કોરટની અથવા માછલોટની
કોરટમાં દરેક જાતના રેતાવેળની નકલ કરવીની શી ફેશી થવામાં આવે છે તે નથી કરવું
નોંધવો અને જરૂર બાગે તે જુદી જુદી કોરટોને વારતે જુદાજુદા દર તેઓ કરાવે પણ
કલ્લની શીનો દર નિચે આપેલા દરથી વધારે ન જોડવો.

ધૃગરેજ નકલોને સાફ—દર ૧૦૦ ચબ્દે ૧ આના.

દેશી ભાષામાં નકલો સાફ—દર ૧૦૦ ચબ્દે ૧૬ આના.

સહીવાળી નકલો સાફ—દર સો ચબ્દે તપાસવાની અને મુકાબલ શીનો ૬ આનો
વધારો.

૪ દરેક નકલ કરવાની શી જે કાલે દરેક રેતાવેળની નકલ કરી તેને આપવી અ
થવા દરેક કોરટમાં એક મહીનામાં જોડી શી એકમી ઘડ હોય તે મહીનાની આખર નક
લ કરવા સાફ રાખેલાં અણસોમાં મુખ્ય ન્યાયાધીશ અથવા માછલોટ પોતાની ખુશી પ્ર
માણિ વેહેલી આપવી.

૫ કોઈપણ બાયક માણસ નકલો કરી શકે પછી તે કોરટના આતામાં નોકર હોય કે
ન હોય. પરંતુ કોરટના આતાના કોઈ પણ માણસે કચેરીના વખતમાં અથવા જ્યારે તેની
નોકરીની ઉપરી અધિકારીને ખીછ રીતે જરૂર હોય ત્યારે જે નકલો સાફ શી થવામાં
આવે છે તેવી નકલો કરવી નહીં (સરકારી ગેજટ સન ૧૮૮૧) બાગ ૧ પાનું ૨૮૯

૨ જુલાઈ ૧૮૮૧

સરકારને પાને ૧૪૫ મે ૧૨ મા પારાસાફ તરીકે વાંચવું.

૧૨ હાથકોરટમાં કોઈપણ અપીલનો નિકાલ થવા પછી કોઈપણ કામમાં રાખ્યે થયે
લા રેતાવેળ પાછા થવાને દીવાની કામચલાઉ કાયદાની કલમ ૧૪૪ મુજબ અરજ કોર્ટ
આજ સુધી જેમ હાથકોરટને કરવામાં આવતી હતી તેમ કરવી અગર જે વધારે સગવડ
બરેષ હોય તેા અસબ કોરટમાં કરવી; અસબ કોરટમાં અરજ કરી હોય તેા તે ઉપર
હાથકોરટનું નામ લખવું ને નીચેની કોરટ તે અરજ હાથકોરટ તરફ મોકલી દેશે તે ઉપ
રથી હાથકોરટ તે રેતાવેળ થવાનો નોંધ હક છે તે ચખચને પાછા આપવા સાફ તે
રેતાવેળ નીચલી કોરટ તરફ મોકલશે અથવા જે તેની અરજ પ્રમાણે અમલ નહીં ઘડ
શકે એવું હશે તેા અરજદારને જાણ થવા સાફ તે જામત લખી મોકલશે.

નિચલી કોરટની મારફતે જાણ આવેલા રેતાવેળની પહેલે દફતરે પ્રખ્યાત સ્વા
હાથકોરટમાં મોકલવી.

આ પારાનો અમલ કરતાં નિચેની કોરટ હાથકોરટ સાથે અરજનાર કામચલાઉનો
અવહાર ચલાવે. આ પારાની રૂઢિએ બધા કામચલાઉનો અવહાર અરજદારને અરજે માલશે.

૩ જુલાઈ ૧૮૮૧

(૨૧૬)

સરકારને ૨૧૪ મે પાને ૬ મા પાસામાં દેખી વાચવું.

સન ૧૮૭૭ ના ૧૦ મા આગસ્ટી ૨ છ પ્રથમ પ્રમાણે જે કુટુંબનામાં ગ-
લિયાકે તે બેપર અપીલ થઈ હોય તેને કુટુંબનામાં ઉપર અપીલ તરીકે ગણવી અને તે મા
થી ૬ પચાસ ૨૫ થી તે ૩૬ ના આનમાં ઘટાડા કરવી.

૨૬ અગસ્ટ ૧૮૮૧

મુધારો

સરકારને ૧૪૩ મે પાને ૬ મા પાસાની ઉપથી બીજી બીટીમાં ૩૨૧ આ
ને ગેઠાણ કરે અ વાચવું.

૧૧ અગસ્ટ ૧૮૮૧

સરકારને ૬૧ મે પાને વધાવું.

૧૦ અ. ૧૨૬ અસલ કુટુંબની કોર જેમાં કોઈ પ્રકારને નાણાંનું અરથ આપવા
નું કારણ છે એવું જાત કરે કુટુંબનામાં હોય તેની તકલ પેસા બીધા વગર એવી કોર
ના સરકારી વજીબને આપવી.

જાહેરખબર.

જુલૈયાર ૬સતુર વીરચંદની હાકીસમાં બબેલા કામચાઓ તથા પરચુરણ પુસ્તક ને

મળે છે તેની યાદ

- ૧-૮-૦ પેનલકોડ ટીકા સાથે સુધારણી
- ૨-૩-૦ હિમીનલ પ્રોસીનરકોડસ. ૧૮૮૨નો ૧૦
- ૦-૧૪-૦ પેનલકોડ ટીકા વીનાનો
- ૩-૦-૦ પેનલકોડ હુપરની ટીકા ત્રીકમ-
રાય કૃત
- ૧-૪-૦ અપરાધબાધક નવું સુધારણું
- ૪-૦-૦ વ્યામતલ અને દોષદારીસારસંગ્રહ
- ૧-૪-૦ પુરાવાનો આકટ ટીકા સાથે
- ૫-૦-૦ પુરાવાનો આકટ ટીકાસા થે વ-
જરાય સાંકરમાલ કૃત
- ૧-૦-૦ કરારનો આકટ સને ૧૮૭૨નો ૬
- ૦-૧-૦ રજીસ્ટરનો આકટ
- ૦-૧-૦ સ્ટાંપનો આકટ નવો
- ૦-૨-૦ મામની પોલીસસને ૧૮૯૦નો ૮ મો
- ૦-૪-૦ ડિસ્ટ્રિક્ટ પોલીસસને ૧૮૯૦નો ૦મો
- ૦-૩-૦ જ્યુઝાર બાબત તથા કુટુંબ બા-
બત બંને કામચા
- ૦-૧-૦ મ્યુનિસિપલ આકટ નવો
- ૦-૩-૦ સને ૧૮૭૪ નો ૧૧ મો
- ૦-૪-૦ મુદત બાબતનો આકટસને ૧૮૭૭
નો ૧૫ મો
- ૦-૫-૦ કોરટ ફી બાબતનો આકટ
- ૦-૩-૦ દોરતા અતીકમણ બાબતનો
- ૦-૧-૦ વીચિય ત્યાય બાબતનો આકટ
- ૦-૨-૦ સને ૧૮૭૧ નો ૩ જો મામલત-
દારના અધીકાર બાબતનો આકટ
- ૦-૨-૦ સને ૧૮૯૬ નો ૧૪ મો કોરટના
અધીકાર બાબતનો
- ૨-૮-૦ પ્રમોવર એ નામનું મોટું પુસ્તક
- ૦-૧૨-૦ રેવન્યુ આકટ સને ૧૮૭૯નો ૫ મો
- ૧-૪-૦ ડીપાર્ટમેન્ટ પરીક્ષાનું પુસ્તક
- ૦-૧-૦ સને ૧૮૭૯ નો ૧૨મો દીવાનીના
સુધારણી
- ૦-૪-૦ સને ૧૮૯૮ મો ચોથો
- ૦-૪-૦ સને ૧૮૯૫ નો ૧
- ૨-૮-૦ મીતાકોરનું પુસ્તક

- ૨-૮-૦ દીવાની ટીકા સાથેનો નવો કા-
મચો અમોએ કપાયેલો તે
- ૧-૦-૦ દીવાની ટીકાવિનાનો આકટનવો
- ૫-૦-૦ રાટ્ટે શાસ્ત્ર બાગીલાલ કૃત
- ૪-૦-૦ હિંદુશાસ્ત્ર સાંકળચંદ કૃત
- ૨-૬-૦ મુસલમાની સરિફ મજીબાઈ કૃત
- ૮-૦-૦ નવો દીવાની સંગ્રહ
- ૩-૦-૦ સરમુખર સંગ્રહ નવો
- ૩-૦-૦ દોષદારી ફેસલા વાલ્ચમ ૧-૮
મગનલાલ જેચંદ કૃત
- ૫-૦-૦ દોષદારી ફેસલા વાલ્ચમ ૦-૧૩
થા ઇન્ડિયન બારીપારટ સાથેના
ચાર ધલાકાનું મોટું પુસ્તક
- ૪-૦-૦ વજરાય વકીલના બનાવેલફેસલા
- ૧-૦-૦ વાલ્ચમ ૩ જાનો ભાગ ૪ થો
- ૧-૦-૦ વાલ્ચમ ૩ જાનો ભાગ ૨ જો
- ૩-૦-૦ વાલ્ચમ ૧૦ માનો ભાગ ૧ મો
- ૨-૮-૦ વાલ્ચમ ૧૦ માનો ભાગ ૨ જો
- ૩-૦-૦ વાલ્ચમ ૫, ૧, ૩ ના ફેસલા
- ૪-૦-૦ વ્યાય સંગ્રહ બાગીલાલ કૃત
- ૦-૧-૦ પોલીસ બાબતના પરચુરણ કામ
- ૦-૪-૦ બહાઈના સામાન બાબતના પ-
રચુરણ આકટો
- ૦-૪-૦ પરિચાલના ગુનાહ સંબંધી પર-
ચુરણ આકટ
- ૦-૪-૦ જેલ તથા કિડી બાબતના આકટો
- ૦-૨-૦ બિટીશ રજીસ્ટ બાબતના આકટો
- ૦-૪-૦ રેલવે બાબતના આકટો
- ૦-૨-૦ કુકમનામા તથા તાકીદપત્રો
બાબત
- ૦-૨-૦ સોમન તથા મરદાર બાબત
- ૦-૩-૦ વહાણ બાબતના આકટો
- ૦-૨-૦ બલવાખોર તથા રાજ કીડી ગુ-
નાહ બાબતના આકટો
- ૧-૦-૦ છુટક છુટક પરચુરણ આકટો
- ૦-૮-૦ દીવાની પરચુરણ આકટ
- ૨-૦-૦ હિંદુશાસ્ત્રનું ડિસ્ટ્રેક્ટ

આયકવાડી શાસ્ત્રના પુસ્તકો.

- ૧-૮-૦ આયકવાડી કામદાનો સંગ્રહ
- ૦-૧૨-૦ સરકપુલર સંગ્રહ બા. ૧થી આ-
વતી બીજી
- ૦-૧૨-૦ સરકપુલર સંગ્રહ બા. ૨જો
- ૩-૦-૦ સરકપુલર સંગ્રહ બામડ બુલકી
રેવન્યુ કામનો
- ૦-૧-૧ સરકપુલર સંગ્રહ બા. ૪ થો
- ૦-૪-૦ રહેલગાની બુક તમામ મામની
કિસવારી સાથે
- ૩-૦-૦ આયકવાડી સરકપુલર બુક તથા
તેને લગતા આકડ
- પરચુરણ વારતાનાં પુસ્તકો.
- ૪-૦-૦ બત્રીસપુતળીની ૩૨ વારતાવાનું
મોટું પુસ્તક
- ૨-૮-૦ સુડામિતિરીની ૩૨ વારતાનું મોટું
પુસ્તક રાષ્ટ્રપત્રમાં
- ૦-૪-૦ બરોસકરતુરીની વારતા
- ૫-૦-૦ અખતસારે બુલગરાતી વૈદકનું
મોટું પુસ્તક
- ૦-૪-૦ વૈદકસારનું પુસ્તક
- ૦-૩-૦ બુલબકાવળીની વારતા

- ૦-૨-૦ સુવિળીમાની વારતા
- ૦-૧-૧ બલરામારની વારતા
- ૦-૧-૦ શિલચમન આપન
- ૩-૦-૦ દ્યારોચકત મોટું ૩૧ ની કીમતનું
- ૦-૧૨-૦ બલારસા બાલચાકની વીથ વાર-
તાનું પુસ્તક
- ૦-૮-૦ ધોળનું પુસ્તક
- ૧-૦-૦ મોરણી વૈદકવળી ૮૪ વારતાનું
પુસ્તક
- ૦-૫-૦ વીતુરનીતી
- ૦-૧-૦-૦ વૃદ્ધ માલવાખ્યાન
- ૫-૦-૦ ગરિધરકત રામાયણ શીલાછાપની
બાજીબાધની
- ૨-૦-૦ મોરધરકત રામાયણ રાષ્ટ્રપત્રની
છાપેલ
- ૫-૦-૦ કમ્પારીન બાજીબાધનું છાપેલ
મોટું
- ચૈલ્લીથી પાંચમી ઓપડીના અર્ધ
રેક પા કીમતે આપીશું
- ૩-૦-૦ બલોતરે ખંડ
- ૧-૦-૦ કિયામણનું પુસ્તક
- ૨-૦-૮ બલકીની આપડી નં. ૧૦ ના

ઉપર લખેલા પુસ્તકો અમદાવાદમાં વહેવાની હવેલી સાથે અમારી હાદીસમાંથી અમર
અમદાવાદમાં કીકાબઠની પોળમાં અમારા ઘર આગળથી રોકડી કીમતે મળશે હેસાવર
વાળાઓ દય રૂપીઆની કીમતના પુસ્તકો ઉપરાંત મગાવશે તેમને દસટકા પ્રમાણે કમીશન
કાપી આપવામાં આવશે પણ હપાલ અરમ બદ તેવામાં આવશે.

સહી. કસ્તુર વીરભંડ.

બુકસેલર

